

THE FOUNTAINHEAD

అయిన్ రాండ్ ఫౌంటెన్ హెడ్

అనువాదం :
డా॥ రెంటాల శ్రీవెంకటేశ్వరరావు

CS

Scanned with
CamScanner

ముందు, వెనుక మాట

- రామ్ గోపాల్ వర్మ

నేనిక్కడ “ముందు, వెనుక మాట” అనే హెడింగ్ ఉపయోగించడానికి కారణం, మీరీ మాట ఇప్పుడు చదివిన తర్వాత, పుస్తకం మొత్తం చదివి మళ్ళీ పేజీలు వెనక్కి తిప్పి ఇంకోసారి చదవమని అడగటానికి.

నన్ను కొందరు మేధావిననుకున్న సందర్భాలున్నాయి, మరి కొంతమంది పిచ్చి వాడనుకున్న సందర్భాలున్నాయి... కాని నేను మేధావిననుకునే వాళ్ళే మళ్ళీ నన్ను పిచ్చివాడిననుకొని, నేను పిచ్చివాడిని అనుకున్న వాళ్ళకి మళ్ళీ నేను మేధావినేమో అన్న అనుమానాలొచ్చిన సందర్భాలూ లేకపోలేదు.

నేను నమ్మిందే చేస్తాను, నాకిష్టమైనట్టే బ్రతుకుతాను కనుక ఈ పరిస్థితి వచ్చింది.

దీనికి కారణం, అసలు నేనేంటి అనే దాని కన్న నేను మిగతా వాళ్ళకి ఎప్పుడెప్పుడు ఎలా అర్థమౌతాననే దాని మీద ఆధారపడి ఉంటుంది... దానిని ప్రభావితం చేసే కారణాలు ఆ వ్యక్తుల ‘ఐక్య లెవెల్స్’, సామాజిక మరియు ఆర్థిక పరిస్థితులు, పుట్టి పెరుగుతున్న టైమ్ లో చుట్టుపక్కల స్థితులు, పక్కనుండే మనుషులు, అలా రకరకాల వాటి మీద ఆధారపడి ఉంటాయి.

పైన చెప్పినవే కాకుండా ఒక ముఖ్యమైన ప్రభావం మనం చదివిన పుస్తకాల మూలాన కలుగుతుంది.

అలా అయిన్ రాండ్ రాసిన “ఫౌంటెన్ హెడ్” నా మొత్తం ఆలోచన విధానాన్ని మార్చి వేసిందంటే, దాంట్లో ఏ మాత్రం అతిశయోక్తి లేదు...

నేను అచ్చంగా, నేనుగా మారటానికి విత్తనం వేసిన చెయ్యి అయిన్ రాండ్ రాసిన “ఫౌంటెన్ హెడ్.”

అయిన్ రాండ్ లాంటి ఆలోచనలున్న మనిషి ఇంతవరకూ ప్రపంచ చరిత్రలో పుట్టలేదని నా ప్రగాఢ నమ్మకం.

ఇది నేనెలా చెప్పగల్గుతున్నానంటే నేను నా ఇంటర్మీడియట్ నుంచి మొదలు పెట్టి ఇంజనీరింగ్ 2 వ సంవత్సరంలోపు దాదాపు దేశవిదేశ ఫిలాసఫీలన్నింటినీ చదివేశాను.

Immanuel kant, Descartes, Socrates, Plato, Schopenhauer మొదలగు వెస్టర్న్ ఫిలాసఫర్లతో పాటు ఈస్టర్న్ ఫిలాసఫర్స్ని కూడా చదివాను

దేశీ ఫిలాసఫీలు ఎంతసేపూ ఎందుకూ పనికిరాని ఆధ్యాత్మికతని ఎక్కించడానికి ప్రయత్నిస్తాయి. మన జీవనసరళిని ప్రభావితం చేయలేని ఈస్టర్న్ ఫిలాసఫీలు వట్టి దండగ. వాటిలా కాకుండా వెస్టర్న్ ఫిలాసఫీలు సమాజాల్ని, దేశాల్ని మార్చేశాయి.

హెగెల్, Nietzsche ఫిలాసఫీలు జర్మన్ నాజి పార్టీకి వెన్నెముక కాగా... Marx, Engel ఫిలాసఫీలు చైనా, రష్యాలని క్రియేట్ చేశాయి.

ఈస్టర్న్ ఫిలాసఫీలు కేవలం పనెగ్గొట్టి జపాలు చేసుకునే వాళ్ళని మాత్రమే సృష్టించాయి.

ఆడమ్ స్మిత్ “వెల్త్ ఆఫ్ నేషన్స్” పుస్తకం అమెరికన్ పొలిటికల్ ఫిలాసఫీకి ఆయువు పట్టు... అమెరికా ప్రపంచంలోనే మోస్ట్ పవర్ ఫుల్ కంట్రీగా ఎదగడానికి క్యాపిటలిజం కారణం. అయితే ఆ క్యాపిటలిజంకి ఒక మోరల్ హై గ్రౌండ్ ఇచ్చింది అయిన్ రాండ్.

నేను అయిన్ రాండ్ని ఏకవచనంతో సంబోధించడం తనమీద వున్న అతిప్రేమ మూలాన.

ప్రతి ఫిలాసఫీ ఇతరులకోసం బతకాలి, దేశంకోసం బతకాలి అని అరచి గీ పెడుతుంటే, అయిన్ రాండ్ ఒక్కతే నీ కోసం, నీ స్వార్థంకోసం బ్రతుకు అని చెప్పింది... నీ స్వార్థంతో, నీ లాభంకోసం పని చేసుకుంటే దాని సైడ్ ఎఫెక్ట్ గా ఇతరులు కూడా లాభపడతారు అంటే కాని కేవలం ఇతరులకోసం బతికితే నీ బ్రతుకు వల్లకాదై పోతుంది. అది నీకు, ఆ ఇతరులకి కూడ ప్రయోజనం ఉండదు అని చెప్పింది.

ఈ ఆలోచన విధానం సడెన్ గా వింటే ఎవరికైనా షాకింగ్ గా ఉంటుంది కాని అలా అనడం వెనుక ఉన్న తన Extraordinary Analytical Power ని ఈ పుస్తకం ద్వారా రెంటల శ్రీవెంకటేశ్వరావు గారు మీ ముందుంచారు... ఆయనకి నా కృతజ్ఞతలు...

అర్థం చేసుకునే బుర్ర, గుండెల్లో నిజాయితీ ఉన్న వాళ్ళకెవరికైనా ‘ఫౌంటెన్ హెడ్’ చదివితే వాళ్ళ జీవితాలు మారిపోతాయి.

‘ఫౌంటెన్ హెడ్’ ఒక పుస్తకం కాదు మన చుట్టూ ఉండే చాలామంది ఆలోచల్ని నగ్నం చేసే ఒక ప్రక్రియ.

‘ఫౌంటెన్ హెడ్’ని ఒకే ఒక రోజు నిశితంగా చదివితే చాలామంది జీవితాల్ని చదివిన అపార జ్ఞానం వస్తుంది.

‘ఫౌంటెన్ హెడ్’లోని పాత్రలు, వాటి స్వభావాలు నాకు తెలిసిన కొందరు తెలుగు వాళ్ళతో డిస్కస్ చేస్తున్నప్పుడు వాళ్ళకూడా ఆ పుస్తకాన్ని కొనుక్కుని తెచ్చుకునే వాళ్ళు. ఏవో కొన్ని పేజీలు చదివి దానిని పడేసిన వాళ్ళే ఎక్కువ. కొంతమంది కనీసం ఒక్క పేజీ కూడా చదవకపోయినా స్టేటస్ సింబల్ గా ఇంట్లో పెట్టుకోవడంకూడా నాకు తెలుసు.

అఫ్ కోర్స్ చదివే ఆసక్తి ఉన్నా ఇంగ్లీషులో అంత ప్రవేశం లేక చదివి ఉండకపోవచ్చు.

కొందరైతే 'ఫౌంటెన్ హెడ్' తెలుగులో వస్తే పూర్తిగా చదవగలం అనేవారు. అది సాధ్యం కాని పని అనుకునే వాడిని నేను... కాని ఇప్పుడు 'ఫౌంటెన్ హెడ్'ని యథాతథంగా అనువదిస్తూ, ఏదీ మిస్ కాకుండా అనువాదం చదువుతున్నామనే ఫీలింగ్ కలగకుండా రాసే చాలా కష్టమైన పనిని రైటర్ రెంటాల శ్రీవెంకటేశ్వరరావుగారు చాలా చక్కగా నిర్వర్తించారు.

ఈ ముందు వెనుక మాటకి, చివరి మాటగా నా ఒక అనుభవాన్ని మీతో షేర్ చేసుకోవాలి.

కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం నేను ముంబైలోని నా అపార్ట్మెంట్లో అయిన్ రాండ్ మీద తీసిన డాక్యుమెంటరీ “ఎ సెన్స్ ఆఫ్ లైఫ్” చూస్తూ ఉండగా డాక్యుమెంటరీ చివరికొచ్చేసరికి నాకు తెలియకుండానే నా కళ్లెమ్మట నీళ్లు కారటం మొదలుపెట్టాయి.

అవి తను పోయినందుకు వచ్చిన కన్నీళ్లు కాదు, తన ఆలోచనల్ని మనతో 'ఫౌంటెన్ హెడ్' ద్వారా మిగిల్చి వెళ్లినందుకు నా ఆనంద బాష్పాలు... అవే ఆలోచనల్ని ఇప్పుడు మరి కొందరికి చేరాలని కృషిచేసిన రెంటాల శ్రీవెంకటేశ్వరరావు గారికి మరొక్కసారి నా హృదయపూర్వక అభినందనలు.

- రామ్ గోపాల్ వర్మ

భాగం - 1

పీటర్ క్రిటింగ్

హోవార్డ్ రోడ్ నవ్వుకున్నాడు.

అతను ఒక ఎత్తైన ప్రదేశంలో నగ్నంగా నిలబడి ఉన్నాడు. సరస్సు అతనున్న చోటికి బాగా దిగువన ఉంది. బద్దలైపోయి గడ్డ కట్టినట్టుంది గ్రానైట్. నిశ్చలమైన నీటికి పైన ఆకాశాన్ని తాకుతూ ఉంది. నీళ్ళు నిశ్చలంగా ఉన్నట్టు, శిల ప్రవహిస్తున్నట్టు ఉంది. అలతో అల సంఘర్షిస్తున్న క్షణాలలో ప్రవాహం ఉన్నదున్నట్టుగా నిశ్చలమైపోతే ఎలా ఉంటుందో అలా ఉంది రాయి. చలనం కన్న ఎక్కువ చలనశీలంగా ఉంది. సూర్యకాంతిలో తడిసి మెరుస్తోంది.

కిందనున్న సరస్సు రాళ్ళను సగానికి కోస్తున్న పల్చటి స్టీలురింగులా ఉంది. బండరాళ్ళు సరస్సులోతుల నుంచి మొదలై అక్కణ్ణుంచి ఆకాశం వరకూ ఎగిశాయి. అందువల్ల అక్కడ ప్రపంచం శూన్యప్రదేశంలో వేలాడుతున్నట్టు, ఒక ద్వీపం గాలిలో తేలుతున్నట్టు, శిఖరం మీద నిలబడ్డ ఆ మనిషి పాదాలకు లంగరేసినట్టు ఉంది.

అతను వెనక్కి వంగి ఉన్నాడు. పొడవైన సరళరేఖలు, కోణాలు ఉన్న ఆకృతి అతనిది. ప్రతి వక్రరేఖ ఒక సమతలంగా విరిగింది. చేతులు కిందకి వదిలి, అరచేతులు వెలుపలికి ఉంచి, అతను నిశ్చలంగా నిలబడి ఉన్నాడు. దగ్గరగా బిగిసిన భుజఫలకాలనీ, మెడ వంపునీ, చేతుల్లో రక్తపు బరువునీ అతను గమనించాడు. వెనక నుంచి వీస్తున్న గాలి వెన్ను దగ్గర ఏర్పడ్డ లోయలో తగులుతోంది. అతని జుట్టు గాలికి రేగుతోంది. అది లేతబంగారు రంగు జుట్టు కాదు. ఎర్రటిదీ కాదు. అచ్చంగా పండిన నారింజ రంగులో ఉంది.

ఆ ఉదయం జరిగిన సంఘటనలని ఇప్పుడు తనకి ఎదురైన పరిస్థితిని తలుచుకుని అతను నవ్వుకున్నాడు.

రానున్నవి గడ్డు రోజులని అతనికి తెలుసు. ఎదుర్కోవలసిన సవాళ్ళున్నాయి. వాటికి తగిన ప్రణాళిక సిద్ధం చేసుకోవాలి. దాని గురించి అతను ఆలోచించాల్సి ఉంది. కానీ అప్పటికే అంతా తనకి స్పష్టంగా ఉంది. ఎప్పుడో ఒక ప్రణాళిక తయారుచేసి ఉంచుకున్నాడు. తను నవ్వు కోవాలనుకుంటున్నాడు. కనక ఇప్పుడు దాని గురించి ఆలోచించదలుచుకోలేదు.

ఒకసారి అదంతా సమీక్షించుకోవడానికి ప్రయత్నించాడు. కానీ దాన్ని మరచిపోయి గ్రానైట్ని చూస్తూ ఉండిపోయాడు.

చుట్టూ ఉన్న నేలను గమనిస్తూ అతని కళ్ళు నిశ్చలంగా ఉండిపోయాయి. ఇప్పుడు అతను నవ్వుడంలేదు. అతని ముఖం ఒకానొక ప్రకృతి నియమంలా ఉంది. ఎవరూ ప్రశ్నించలేని, మార్చలేని నియమంలా, ప్రాధేయపడి కూడా మార్చలేని నియమంలా ఉంది. శుష్కించి లోపలికి పోయిన చెక్కిళ్ళు, ఎత్తైన దౌడ ఎముకలు, బూడిదరంగు కళ్ళు, నిశ్చలంగా ఉద్వేగరహితంగా ఉన్న చూపులు. అతని నోటితీరులో ఒక నిర్లక్ష్యం కనిపిస్తుంది. బిగించి ఉన్న ఆ నోరు ఒక తలారిదో, సాధువుదో.

అయిన్ రాండ్

గ్రానైట్ను చూశాడు. కోతలకు గురై గోడలుగా మారడంకోసం ఉందనుకున్నాడు. ఒక చెట్టును చూశాడు. చీలికలై వాసాలుగా మారేందుకు ఉందనుకున్నాడు. రాతిమీద తుప్పు చార కనిపించింది. కరిగి ఆకాశమెత్తు గర్దల్లుగా తయారుకావాల్సిన ఇనుప ఖనిజం తలంపుకొచ్చింది.

ఈ బండరాళ్ళు నా కోసమే ఉన్నాయి. డ్రిల్ చెయ్యడంకోసం, డైనమైట్ తాకిడికి తునకలు కావడంకోసం, నా ఆజ్ఞ కోసం వేచి ఉన్నాయి. చీల్చబడి, కొయ్యబడి, చూర్ణమైపోయి, పునర్జన్మ ఎత్తడం కోసం, నా చేతుల్లో దిద్దుకోగల ఆకృతికోసం ఎదురు చూస్తున్నాయి అనుకున్నాడు.

ఆ ఉదయం జరిగిదంతా గుర్తొచ్చింది. తలవిదిల్చాడు. చెయ్యాలింది చాలా ఉంది. కొండ అంచువద్దకు కదిలాడు. చేతులు పైకెత్తి 'కింద'నున్న ఆకాశంలోకి దూకాడు.

సరస్సు అవతలి ఒడ్డుకు ఈడుకుంటూ పోయాడు. తన దుస్తులు ఉంచిన రాళ్ళను చేరుకున్నాడు. తన స్థితికి విచారం కలిగింది. స్టాంటన్ కి చేరింది మొదలు మూడేళ్లుగా ఇక్కడి కొస్తూనే ఉన్నాడు. విశ్రాంతి కోసమే వచ్చాడు. ఈతకోసం, కాస్త విశ్రాంతి కోసం, ఆలోచించు కోవడంకోసం, ఏకాంతంకోసం వచ్చాడు. సచేతనంగా ఉండడం కోసం వచ్చాడు. ఎప్పుడు ఓ గంట సమయం దొరికినా ఇక్కడికొచ్చేవాడు. ఆ తీరికగంట మాత్రం తరచూ దొరికేది కాదు.

కొత్తగా ఇప్పుడు దొరికిన స్వేచ్ఛలో అతను చెయ్యాలనుకున్న మొట్టమొదటి పని - ఇక్కడికి రావడమే. అదే ఆఖరిసారి అని అతనికి తెలుసు. స్టాంటన్ స్కూల్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ తన ఆర్కిటెక్చరల్ స్కూల్ నుంచి అతన్ని బహిష్కరించింది.

ఓల్డ్ డెనిమ్ ట్రౌజర్స్, శాండల్స్, పొట్టిచేతుల షర్టు వేసుకున్నాడు. షర్టు బొత్తాలు ఎక్కువ భాగం ఊడిపోయాయి. బండరాళ్ళ మధ్యఉన్న సన్నటిసందులో ప్రవేశించి, ఆకుపచ్చటి వాలు గుండా కిందనున్న రోడ్డుకు చేరుకున్నాడు. వేగంగా నడిచాడు. అతని కదలికలలో ఏ తాపత్రయమూ లేని సోమరితనపు ఒడుపుంది. ఎండలో ఆ దారి చివరికంటా నడుస్తూ పోయాడు. దూరంగా మసాచుసెట్స్ తీరాన కాళ్ళు చాచుకుని పడుకునిఉంది స్టాంటన్ సిటీ. అదొక చిన్న పట్టణం. తన వెనకభాగాన కొండపైన రత్నంలా నుంచున్న గొప్ప సంస్థకు నేపథ్యంలా ఉందది.

స్టాంటన్ పట్టణం మొదట్లో ఒక డంప్ ఉంది. గడ్డిలో ఒక బూడిదరంగు చెత్తకుప్ప ఉంది. కొంచెం పొగచూరి ఉంది. తగరం డబ్బాలు ఎండలో మెరుస్తున్నాయి. కొన్ని ఇళ్ళు దాటేక చర్చి ఉంది. చర్చి గులకరాళ్ళతో కట్టిన 'గోథిక్' కట్టడం. నెమలి కంఠం రంగులో ఉంది. అందులో లావుపాటి చెక్కగోడలు కనిపిస్తున్నాయి. అవి వేదినీ మొయ్యడం లేదు. వాటిపైన ఏమీ లేదు. చర్చి కిటికీలకు రంగుగాజు అద్దాలున్నాయి. ఇమిటేషన్ రాళ్ళతో బండనగిషీ పని చేసిన కిటికీలవి. చర్చి లోపల పొడవాటి దారులున్నాయి. వాటి పక్కన అందంకోసం పెంచిన చిక్కటి పచ్చికపట్టులున్నాయి. లాస్ వనకాల చెక్కలతో మలిచిన గేబుల్స్, ట్రెబ్స్, డోర్మర్స్ * మెలితిరిగి పోయి రూపుమారిన చెక్కలకుప్పలుగా ఉన్నాయి. పైకప్పులు ఒరిగిపోయి వాటి భారానికి చెక్కలు నలిగిపోయాయి. కిటికీలకి తెల్ల కర్టెన్లు ఎగురుతున్నాయి. ఒక గుమ్మం

* ఆర్కిటెక్చర్ కి సంబంధించిన సాంకేతిక పదజాలం అర్థం చేసుకునేందుకు పుస్తకం చివరలో చేర్చిన వివరాలు చూడొచ్చు.

ఫౌంటెన్ హెడ్

దగ్గర చెత్తకుండీ పొర్లిపోతోంది. ఒక మెట్టుమీద కుషన్ పైన పెకినీస్ కుక్క ఉంది. కూర్చుని చొంగకారుస్తోంది. వరండాలో కాలమ్స్ మధ్య నేప్కిన్లు రెపరెపలాడుతున్నాయి.

హోవార్డ్ రోర్స్ని తలతిప్పి చూశారు కొంతమంది. కొంతమంది కోపంగా తేరిపార చూస్తూ ఉండిపోయారు. ఎందుకయ్యా అని అడిగితే ఏమీ చెప్పలేదు ఒక్కడుకూడా. అతని ఉనికి చాలు చాలామందిలో అటువంటి నిరసన భావాన్ని రేపడానికి. రోర్స్ ఎవర్నీ పట్టించుకోలేదు. అతనికి సంబంధించినంత వరకూ అవి నిర్మానుష్యాలయిన దారులు. ఏమీ పట్టించుకోకుండా అక్కడ నగ్నంగా కూడా నడవగలడతను.

స్టాంటన్ సెంటర్ని దాటాడు. ఎటుచూసినా పచ్చదనమే. దారి పక్కనే షాపులు. వాటి కిటికీలకు ప్లకార్డులు. వాటి మీద 'క్లాస్ ఆఫ్ 22కి స్వాగతం' అనీ 'క్లాస్ ఆఫ్ 22 గుడ్లక్', అనీ రాతలున్నాయి. స్టాంటన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీకి చెందిన క్లాస్ ఆఫ్ 22 ఆ రోజు మధ్యాహ్నం తన ప్రారంభ వేడుకలు జరుపుకుంటుంది.

రోర్స్ పక్క వీధిలోకి తిరిగాడు. ఇళ్ళ వరసలో చివర ఒక మెరకమీద, ఆకుపచ్చ డొంకపైన ఉంటుంది మిసెస్ కీటింగ్ ఇల్లు. మూడేళ్ళుగా ఆ ఇంట్లో ఉంటున్నాడు రోర్స్.

మిసెస్ కీటింగ్ వరండాలో ఉంది. రెయిలింగ్పైన వేలాడుతున్న పంజరంలో రెండు కేనరీ పక్షులున్నాయి. వాటికి మేత పెడుతోంది. ఆమె లావుపాటి పొట్టిచెయ్యి గాలిలో నిలిచి పోయింది - అతన్ని చూసి. కుతూహలంగా పరికించింది. తన మూతిని సానుభూతి ఉట్టిపడేలా మలచడానికి ప్రయత్నించింది కానీ కుదరలేదు. అదంతా వట్టి ప్రయత్నం మాత్రమే అని ఆమెకు తెలియకుండా ఉండేందుకు పనికొచ్చిందా ప్రయత్నం.

రోర్స్ ఆమెను గమనించలేదు. వరండా దాటుతున్నాడు. ఆమె ఆపింది. "రోర్స్!" అంది.

"చెప్పండి."

"పొద్దున్న జరిగిందానికి... సారీ!" అంది నంగనాచిలా.

"ఏమిటి?" అన్నాడతను.

"సంస్థ నిన్ను బహిష్కరించినందుకు నేనెంత విచారిస్తున్నానో చెప్పలేను. నీ కోసం ఫీలవుతున్నానని నీకు తెలిస్తే చాలు."

ఆమెను చూస్తూ నిల్చుండిపోయాడు. అతను చూడడంలేదని ఆమెకు తెలుసు. కాదు - చూడడంలేదని కాదు. అతను ఎవరినైనా ఎప్పుడూ సూటిగా చూస్తాడు. ఆ దిక్కుమాలిన కళ్ళు ఏ విషయాన్నీ మిస్ కావు. కానీ అదేమిలేదని ఇతరులు అనుకునేట్టు చేస్తాడంతే. చూస్తూ నుంచున్నాడు. ఏమీ అనలేదు.

"నేననేదేమిటంటే లోకంలో పొరపాట్ల వల్ల యాతనలకు గురౌతాం. ఇప్పుడు నువ్వు ఈ ఆర్కిటెక్ట్ వృత్తిని వదులుకోవలసి వస్తోంది కదా! అయితే ఓ కుర్రాడు ఏ క్లర్కు పనో, అమ్మకం పనో చేసుకుని హుందాగా బతకడానికి తగినంత డబ్బు సంపాదించొచ్చు."

అతను వెళ్ళబోయాడు.

“ఓహ్, రోర్స్!” అని ఆపింది.

“చెప్పండి.”

నువ్వు బయటకు వెళ్ళినప్పుడు డీన్ గారు ఫోన్ చేశారు. ఈ ఒక్కసారైనా అతను ఉద్యోగ పడతాడని ఆశించింది. అతను ఉద్యోగపడడం అంటే కుప్పకూలిపోవడానికి నమానం అన్నమాట. అతను కుప్పకూలిపోతే చూడాలని తనకి ఎప్పుడూ ఎందుకు అనిపిస్తుందో అలా అనిపించేటట్టుగా చేస్తున్న విషయం అతనిలో ఏముందో ఆమెకి తెలియలేదు.

“చెప్పండి” అన్నాడు.

“డీన్ గారు...” తిరిగి సందిగ్ధంగా మొదలుపెట్టిందామె - తను తేదలుచుకున్న ఎఫెక్ట్ ని మళ్ళీ పట్టుచిక్కించుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తూ.

“తన సెక్రటరీద్వారా స్వయంగా డీన్ గారే!” అంది.

“ఊఁ?”

“నువ్వు వెనక్కిరాగానే తక్షణం నిన్ను డీన్ గారు చూడాలనుకుంటున్నారని చెప్పింది ఆ సెక్రటరీ.”

“థాంక్యూ.”

“ఆయనకు ఏం కావాలంటావు ఇప్పుడు?”

“నాకు తెలియదు.”

“నాకు తెలియదు” అన్నాడతను. కానీ “నేను లెక్కేపెట్టను” అన్నట్టు స్పష్టంగా వినబడిందామెకు. ఆమె నమ్మలేనట్టుగా చూసింది.

“అన్నట్టు పీటే ఇవాళ డిగ్రీ తీసుకుంటున్నాడు” అంది. ఆ మాటపైకి ఏ పొంతనా లేనట్టుగా ఉంది.

“ఇవ్వాలా? ఓ... అవును.”

“ఇది నాకు గొప్పరోజు. వాణ్ణి స్కూల్లో చదివించడానికి ఎంత యాతన పడ్డానో... తలుచుకుంటే ఇది గొప్ప రోజు. నేను కష్టపడిపోయానని ఫిర్యాదు చెయ్యడంలేదు. నేనలాంటి దాన్ని కాదు. పీటే తెలివైన కుర్రాడు.”

ఆమె లేచి నుంచుంది. ఆవిడ పొట్టిగా లావుగా ఉంటుంది. అందుచేత గంజి పెట్టిన కోర్సెట్ ఒంటిని బిగుతుగా అంటిపెట్టుకుని చీలమండదగ్గర మణికట్టుదగ్గర కండ బయటకు ఉబికివచ్చింది.

“అయితే నేను గొప్పలు చెప్పుకునేదాన్ని కాదు. కొంతమంది తల్లులు అదృష్టవంతులు. కొంతమంది, పాపం, కారు. మనమందరం ఎవరు ఉండాల్సిన స్థాయిలో వాళ్ళం ఉంటాం. ఇక నుంచి పీటేని అలా చూస్తూ ఉండు. వాడు చచ్చేటట్టు పనిచెయ్యాలని ఆశించను. కానీ వాడికి ఏ చిన్న మేలు జరిగినా భగవంతుడికి ధన్యవాదాలు చెప్పుకుంటాను. అయితే వాడు ఈ అమెరికా మొత్తంమీద గొప్ప వాస్తుశిల్పి కాకపోతే ఎందుకు కాలేద్ తేలుసుకోవాలను కుంటుంది వాళ్ళమ్మ.” అది ఆవిడకి ఇష్టమైన విషయం. అందుచేత ఆత్రుతగా వేగంగా ‘చెప్పుకుపోయింది.’

అతను వెళ్ళబోయాడు.

“ఓహో, నేనేం చేస్తున్నాను. పనికిమాలిన సాదంతా చెబుతున్నాను...” అంది ఆమె వెలిగిపోతూ. “నువ్వు తొందరగా బట్టలు మార్చుకుని పరిగెత్తాలి కదా! డీన్ గారు నీ కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు?” అంది.

ఆమె అతన్ని చూస్తూ నుంచుంది. అతని బక్కులబ్బటి ఆకారాన్ని చూస్తోంది. గుమ్మం తెరదాటి అతిశుభ్రంగా ఉన్న డైనింగ్ రూమ్ గుండా వెళుతున్నాడు రోర్క్. అతన్ని చూస్తే ఆవిడకి కుదురుండదు. ఒక అస్పష్టమైన భయం - అతను గిరుక్కున తిరిగి అక్కడి కాఫీ టేబుల్స్ ను, చీనా పాత్రల్ని, పటం కట్టిన ఫోటోల్ని బద్దలు కొట్టేస్తాడని. అదంతా చూసేందుకు ఎదురు చూస్తోందా అన్నట్టుంటుంది ఆవిడ వాలకం. అతనికి అలాంటి అభిప్రాయం ఉన్నట్టు ఎప్పుడూ కనిపించలేదు. ఆవిడ మాత్రం అలా జరుగుతుందనే అనుకుంటుంది - ఎందుకనుకుంటోందో తెలియకపోయినా.

మెట్లెక్కి తన రూము చేరుకున్నాడు రోర్క్. అది పెద్దగది. పెద్దగా సామానులు లేవు. గోడల వెల్ల వల్ల గది ప్రకాశవంతంగా ఉంది. మిసెస్ కీటింగ్ కి రోర్క్ అక్కడ ఉంటున్నట్లు ఎప్పుడూ అనిపించదు. ఆవిడ ఇచ్చిన అత్యవసర సామగ్రికి అతను ఒక్క వస్తువుకూడా చేర్చలేదు. పటాలుగానీ, క్రీడల పతకాలుగానీ లేవు. అక్కడ ఉత్సాహపరిచే మానవస్పర్శే లేదు. తన బట్టలూ డ్రాయింగులూ తప్ప అతను ఏమీ తీసుకురాలేదు. బట్టలు తక్కువ. బొమ్మలే ఎక్కువ. డ్రాయింగ్స్ గదికి ఒక మూల ఎత్తుగా పేర్చి ఉన్నాయి. అక్కడ డ్రాయింగ్స్ తప్ప మనిషి నివసించడంలేదని అనుకుంటుంది ఆవిడ అప్పుడప్పుడూ.

రోర్క్ డ్రాయింగ్స్ దగ్గరకు వెళ్ళాడు. మొదట సర్దుకోవలసినవి అవే. ఒకటొకటిగా వాటిని తీశాడు. ఆ పెద్ద షీట్స్ ని చూస్తూ ఉండిపోయాడు.

భవనాల స్కెచ్ లవి. అటువంటి భవనాలు ఎప్పుడూ ఎవరూ కట్టలేదు. తనకు ముందెన్నడూ ఎవరూ భవనాలు నిర్మించినట్టు వినని ఒక మనిషి - మొట్టమొదట పుట్టిన వ్యక్తి - కట్టిన మొదటి ఇళ్ళు ఎలా ఉంటాయో అలా ఉన్నాయవి. ప్రతి ఆకృతి ఖచ్చితంగా ఉండాల్సిన రీతిలో ఉంది అన్నమాట తప్ప వాటి గురించి చెప్పడానికేమీ లేదు. ఎవరో డ్రాఫ్ట్ మన్ తీరిగ్గా కూచుని, శ్రమపడి ఆలోచించి తలుపుల్ని, కిటికీల్ని, కాలమ్స్ ల్ని తన చిత్తం వచ్చినట్టో శాస్త్ర గ్రంథాలలో చెప్పినట్టో కూర్చినట్టుగా కూడా లేవు. ఆ భవనాలన్నీ భూమి నుంచి మొలిచినట్టున్నాయి. ఏదో జీవశక్తి నుంచి - సమగ్రంగా, మార్చడానికి వీలేనంత

సరిగ్గా - పుట్టినట్టున్నాయి. ఆ నిశితమైన రేఖల్ని గీసిన చెయ్యి ఇంకా చాలా నేర్చుకోవలసి ఉంది. కానీ ఒక్క గీత కూడా అదనంగా లేదు. ఒక్క తలం కూడా లోపించలేదు. శ్రద్ధగా పరిశీలించి, ఏ రకమైన పని, ఎంత సంక్లిష్టమైన పద్ధతి, ఎంత ఆలోచనా ఘర్షణ, కలిసి ఆ సరళత్వాన్ని సాధించాయో గ్రహిస్తే తప్ప ఆ ఆకృతులన్నీ మొండిగా దిస్సగా కనిపిస్తాయి. అందులోని ఏ ఒక్క వివరమూ సూత్రాల ఆదేశాల ప్రకారం పుట్టింది కాదు. ఆ భవంతులు క్లాసికల్ వి కానీ, గోథిక్ వి కానీ కావు. రినైజాన్స్ పద్ధతివీ కావు. అవి హోవార్డ్ రోర్క్ భవంతులు, అంతే.

ఒక స్కెచ్ ను చూస్తూ ఆగిపోయాడు. అతన్ని ఎప్పుడూ అసంతృప్తిలోనే ఉంచిన స్కెచ్ అది. తనకు తానుగా అభ్యాసంకోసం డిజైన్ చేసిన స్కెచ్. స్కూలు వాళ్ళిచ్చిన పని కాదు. తరచూ అలా చేస్తూ ఉంటాడు - ఒక స్థలమేదో కనిపిస్తుంది. అక్కడ ఏ భవనం ఉండి తీరాలా అని ఆలోచిస్తూ ఆగిపోతాడు. అలాంటి సమయంలో గీస్తాడు. ఈ స్కెచ్ ని చూస్తూ అందులో లోపం ఏమిటా అని ఆశ్చర్యపోతూ కొన్ని రాత్రులు గడిపాడతను. యాథాలాపంగా చూస్తున్న ఈ సమయంలో దానిలో ఉన్న తప్పు దొరికిందతనికి.

వెంటనే బల్లమీద పరిచాడు స్కెచ్ ని. నీటుగా ఉన్న ఆ డ్రాయింగ్ మీద చకచకా కొన్ని గీతలు గీశాడు. మధ్య మధ్య దాన్ని చూస్తూ నిలబడిపోయాడు. అతని చేతులు ఆ భవనాన్ని పట్టుకున్నట్టుగా వేళ్ళకొసలు కాగితాన్ని అదిమిపట్టుకున్నాయి. పొడుగాటి వేళ్ళు, బలమైన నాడులు, ఉబికిన కీళ్ళు, మణికట్టు ఎముకలు - అతని చేతులు ప్రత్యేకంగా కనిపిస్తాయి.

ఒక గంట తర్వాత తలుపుతట్టిన చప్పుడు వినిపించింది.

పని ఆపకుండానే “రండి” అన్నాడు.

గడపదగ్గర నుంచి తేరిపార చూస్తూ “రోర్క్! అసలేం చేస్తున్నావు నువ్వు?” అంది మినెస్ కీటింగ్ రొప్పుతూ. ఆవిడ ఎవరో గుర్తుకు తెచ్చుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తూ అతను తల తిప్పి చూశాడు.

“డీన్ గార్ని కలవడం సంగతి ఏం చేశావు?” అని గోలపెట్టింది. “నీ గురించి ఎదురుచూస్తున్న డీన్ గారి సంగతి?” అంది.

“ఓహో... అవును... మరిచిపోయాను” అన్నాడు రోర్క్.

“మరిచిపోయావా!?”

“అవును!” అతని గొంతులో ఆశ్చర్యరేఖ. ఆవిడ ఆశ్చర్యం చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు రోర్క్.

ఆవిడ ఉక్కిరిబిక్కిరైంది. “మంచిది. నీకు అవ్వాలిందే సరిగ్గా కావాల్సిందే అయింది. సాయంత్రం 4:30కి ప్రారంభోత్సవం ఉండగా ఆయనికి నిన్ను చూసే టైము ఉంటుందని ఎలా అనుకుంటున్నావు?”

“నేను వెంటనే వెళతాను.”

ఆవిణ్ణి ఈ పనికి పురికొల్పింది కేవలం కుతూహలం ఒకటే కాదు. బోర్డువారు వేసిన శిక్షను రద్దు చేస్తారేమోనన్న రహస్య భయం కూడా. హాలు చివర ఉన్న బాత్రూంకి వెళ్ళాడు

రోర్క్ చేతులు కడుక్కుని విడివిడిగా పొడుగ్గా ఉన్న జుట్టుని ఒక పద్ధతిగా దువ్వి నట్టు విసిరాడు. బయటకు వచ్చాడు. వెళ్ళిపోతున్నాడని ఆవిడ గమనించే లోగానే అతను మెట్లమీద ఉన్నాడు.

అతని డ్రెస్ చూసి “రోర్క్!” అని రొప్పింది. “ఇలాగే వెళ్ళిపోతున్నావా?” అంది.

“ఎందుకు వెళ్ళకూడదు?”

“ఆయన మీ డీన్!” అంది, డీన్ అనే మాటను నొక్కి పలుకుతూ.

“అంతకుమించి ఏమీ కాదుకదా కీటింగ్!”

ఆవిడ నిశ్చేష్టురాలై పోయింది - తను నిజంగా సంతోషంగా ఉన్నట్టు చెప్తాడేమిటా అని.

స్టాంటన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ ఒక కొండ మీద ఉంది. దాని కోట గోడల్లాంటి గోడలు కిందఉన్న సిటీకి కిరీటంలా ఉన్నాయి. పొట్టభాగంలో పెద్ద గోధిక్ చాపెల్ని అంటు కట్టిన మధ్యయుగపు కోటలా ఉంది ఆ కట్టడం. లావుపాటి ఇటుక గోడలతో, సెంట్రీలకి అనువుగా ఉండే కొన్ని వెడల్పాటి చీలికలతో, రక్షణ పనికి విలుకాళ్ళు దాక్కోవడానికి వీలయిన బురుజులతో, శత్రుమూకల మీద మరుగుతున్న నూనె ఒంపడానికి కొనలలో ఏర్పాటైన గదులతో విపత్కాలం ఒకటి ఆ సంస్థకి వస్తే - ఒక దుర్గంలా తన అవసరాలకి తగ్గట్టుగా ఉంది. దుర్గంపైన లేచినిలబడి ఉంది చాపెల్. దాని నిండా జాలీలు. అవి గాలినీ అపలేవు. వెలుతురినీ అపలేవు. రెండు గొప్ప శత్రువుల్ని ఆపడానికి అవి బలహీనమైన రక్షకాలు.

డీన్ ఆఫీసు దానికి ముఖమంటపంలా ఉంది. రంగు అద్దాలున్న ఒక పొడుగాటి కిటికీ ఆ గదిలో స్వప్న సంధ్యా కాంతి సరస్సును నింపుతోంది. చేతులు కట్టుకు నిలబడ్డ సెయింట్ల విగ్రహాల దుస్తులలోంచి మసకచీకటి ప్రవహిస్తోంది. అక్కడ ఒక ఫైర్ ఫ్లేస్ ఉంది. దాన్నెప్పుడూ వాడినట్టు లేదు. దానికి రెండుమూలలా రెండు గార్గోయెల్స్ ఉన్నాయి. ఆ తూముల ముఖాలు కూర్చున్న భంగిమలో ఉన్న జంతువులవి. ఒకదాని మీద ఎర్రదీపం, మరోదాని మీద పర్పుల్ దీపం వెలుగుతున్నాయి. ఆ నిప్పుగూడు పైన పార్తెనాన్ చిత్రం ఉంది. దాని నడుమ ఆకుపచ్చమచ్చ.

రోర్క్ ఆఫీసులో ప్రవేశించేసరికి డీన్ గారి ఆకారం డెస్క్ వెనకాల మసకగా కదిలింది. ఆ డెస్క్ కన్ఫెషన్ డెస్క్లా ఉంది. డీన్ పొట్టిగా, బొద్దుగా ఉంటారు. చెక్కు చెదరని హుందాతనం ఉబికొచ్చే కండల్ని అదుపులో ఉంచుతోంది.

“ఆ... రోర్క్!.. కూర్చో” అన్నారు డీన్ నవ్వుతూ.

రోర్క్ కూర్చున్నాడు. చేతులవేళ్ళు ఒకదానిలో మరొకటి చొప్పించి పొట్టమీద పెట్టుకుని రోర్క్ సుజాయిషీ కోసు ఎదురుచూశారు డీన్. అలాంటిదేమీ రాలేదు. ఆయన గొంతు సవరించుకున్నారు.

“ఈ ఉదయం జరిగింది దురదృష్టకరమైన సంఘటన. అయితే ఇప్పుడు అందుకు నా విచారం వెలిబుచ్చాలనుకోవటం లేదు, నీ బాగోగులపట్ల నాకున్న శ్రద్ధ నీకు తెలిసిందే కనక” అని మొదలుపెట్టారు.

“అవసరం లేదండి” అన్నాడు రోర్క్.

డీన్ సందిగ్ధంగా చూశారు కానీ కొనసాగించారు.

“నీకు వ్యతిరేకంగా నేను ఓటు వెయ్యలేదని చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు కదా! నేను మొత్తంగా తప్పుకున్నాను. అయినా నువ్వు సంతోషించొచ్చు. మీటింగ్ లో నీ తరపున గట్టిగా వాదించే వాళ్ళున్నారు. ఉన్నది కొందరే అయినా గట్టిగా నిలబడ్డారు. మీ స్ట్రక్చరల్ ఇంజనీరింగ్ ప్రొఫెసర్, మేథమేటిక్స్ ప్రొఫెసర్ ఇద్దరూ నీ తరపున యుద్ధం చేశారనుకో. దురదృష్టవశాత్తూ నిన్ను పంపించెయ్యడం తమ విధిగా భావించినవాళ్ళ సంఖ్య చాలా ఎక్కువగా ఉంది. నీ డిజైన్ లను విమర్శించే ప్రొఫెసర్ ఉన్నాడే, పీటర్ కిన్, పెద్ద రచ్చచేశాడు. నిన్ను పంపించెయ్యకపోతే రాజీనామా చేస్తాను అనేంత వరకూ వెళ్ళాడు. ఒకటి అర్థం చేసుకో. నువ్వు పీటర్ కిన్ ని రెచ్చగొట్టావు.”

“రెచ్చగొట్టానండి” అన్నాడు రోర్క్.

“అదీ సమస్య. ఆర్కిటెక్చరల్ డిజైన్ అనే సబ్జెక్టు విషయంలో నీ దృక్పథం మారాలి. దానిమీద పెట్టాల్సినంత శ్రద్ధ పెట్టలేదు నువ్వు. కానీ అన్ని ఇంజనీరింగ్ సైన్సెస్ లోనూ నువ్వు చాలా బావున్నావు. ఆర్కిటెక్ట్ కాబోయే కుర్రాడికి స్ట్రక్చరల్ ఇంజనీరింగ్ ముఖ్యమన్నది ఎవరూ కాదనలేని విషయం. మరి అంత అతిగా పోవడం దేనికి? డ్రైగా, టెక్నికల్ గా ఉండే గణిత విషయాల మీద దృష్టిపెట్టి, నీ వృత్తిలో కళాత్మకం, ఉత్తేజకరం అయిన ఈ సబ్జెక్టు నిర్లక్ష్యం చెయ్యడం ఎందుకు? నువ్వు ఆర్కిటెక్టు అవ్వాలనుకుంటున్నావు కానీ సివిల్ ఇంజనీర్ వి కావాలనుకోవట్లేదు కదా!”

“ఈ ప్రస్తావన అవసరమాండి. అదంతా గతం. నా సబ్జెక్టుల ఎంపికను గురించి చర్చించడం వృథా కదా!” అన్నాడు రోర్క్.

“నీకు సాయం చెయ్యాలని ప్రయత్నిస్తున్నాను. తెలుసుకో. ఇదంతా జరగడానికి ముందే నిన్ను చాలాసార్లు హెచ్చరించాం. అది కాదనలేవు.”

“హెచ్చరించారు.”

డీన్ కుర్చీలో ఇబ్బందిగా కదిలారు. రోర్క్ కళ్ళు ఆయన మీదే స్థిరంగా ఉన్నాయి - మర్యాదగానే. ‘ఈ చూపులలో తేడా ఏమీ లేదు. నిజానికి చాలా పద్ధతిగా ఉన్నాయి. తగినంత శ్రద్ధ ఉంది. ఎటొచ్చీ నేనిక్కడ లేనట్టు ఉన్నాయి ఆ చూపులు’ అనుకున్నారు డీన్.

డీన్ కొనసాగించారు. “నీకు ఇచ్చిన ప్రతి ప్రోబ్లమ్... నువ్వు చెయ్యాల్సిన ప్రతి ప్రాజెక్ట్ నువ్వు ఏం చేశావా? ప్రతిదీ ఎలా చేశావంటే - దాన్ని ఒక శైలి అనలేను - నమ్మడానికి వీలేని నీ ధోరణిలో చేసిపారేశావు. మేము నీకు చెప్పిన ప్రతి సూత్రానికి విరుద్ధంగా చేశావు. ఈ కళలో ఉన్న గత పద్ధతులకి సంప్రదాయాలకి విరుద్ధంగా చేశావు. నువ్వు ఒక మోడర్నిస్ట్ వని నువ్వనుకోవచ్చు. కానీ నీ ధోరణి కనీసం అదయినా కాదు. ఏమీ అనుకోకు. అది వట్టి పిచ్చితనం.”

“నేనేమీ అనుకోను.”

“నీ ఇష్టం ఇచ్చిన శైలిలో చెయ్యమని చాయిస్ నీకే ఇచ్చిన ప్రాజెక్టుల్ని నీ అర్థంలేని పిచ్చి పద్ధతిలోకి మార్చేసి చేశావు. అవును. నిజానికి దాన్ని ఎలా అర్థం చేసుకోవాలో తోచక నీ టీచర్లు నిన్ను పాస్ చేశారు. సరే. కానీ, చారిత్రక శైలిలో - ట్యూడర్ చాపెల్ కానీ ఫ్రెంచి ఓపెరా హౌస్ కానీ డిజైన్ చెయ్యమని ఇస్తే నువ్వేం చేశావు? ఒక పద్ధతీ పాడు లేకుండా లెక్కలేనన్ని పెట్టెలు దొంతర్లు పెట్టినట్టు గీసి పారేశావు. అది ఎసైన్మెంట్ కి జవాబేనంటావా? వట్టి అవిధేయత అంటావా? చెప్పు.”

“అది అవిధేయత” అన్నాడు రోర్క్.

“ఇతర సబ్జెక్టులలో నీ బ్రిలియంట్ రికార్డు చూసి, మేము నీకొక అవకాశం ఇద్దామనుకున్నాం. కానీ నువ్వు ఇది పట్టుకొచ్చేసరికి,” తన ఎదురుగా పరిచి ఉన్న ఒక షీటు మీద పిడికిలితో గుద్ది “నీ ఫైనల్ ప్రాజెక్టుగా ఇచ్చిన రినైజాన్స్ విల్లా!... ఇదా!? ఒరే బాబూ! ఇది దారుణం” అన్నారు డీన్.

గాజుతో కాంక్రీటుతో తయారు చేసిన ఇల్లోకటి ఆ కాగితం మీద గీసి ఉంది. ఒక మూల ఏటవాలుగా ‘హోవార్డ్ రోర్క్’, అని సంతకం ఉంది.

“దీన్నిలా గీసిన తర్వాత మేము నిన్ను పాస్ చేస్తామని ఎలా అనుకున్నావు?”

“అనుకోలేదండీ.”

“ఈ విషయంలో నువ్వు మాకు మరోదారి లేకుండా చేశావు. ఈ క్షణాన మాపట్ల నీకు కోపంగా ఉండొచ్చు... కానీ...”

“అలాంటిదేమీ లేదు” అన్నాడు రోర్క్ శాంతంగా. “మీకు ఒక క్షమాపణ చెప్పాల్సి ఉంది. సాధారణంగా ఇతరులు నన్ను ఏదో చేసేదాకా వ్యవహారం రాకుండా జాగ్రత్త పడతాను. ఈ సారి పొరపాటైంది. మీరు నన్ను తొలగించేదాకా ఆగి ఉండకూడదు. ఎప్పుడో నేనే వెళ్ళిపోయి ఉండాల్సింది.”

“ఇప్పుడూ... ఇప్పుడు నిరుత్సాహపడకు. అది సరికాదు. ముఖ్యంగా నేను చెప్పబోయే విషయం దృష్ట్యా అది తప్పు...” ఒక మంచి పని కోసం చేస్తున్న తన ప్రయత్నానికి సంతోషిస్తూ, చిరునవ్వు నవ్వి, డీన్ ఆత్మవిశ్వాసంతో ముందుకు వంగారు.

“మన ఇంటర్వ్యూ అసలెందుకో ఇప్పుడు చెబుతా. వీలయినంత తొందరగా నీకు చెప్పాలని నా తాపత్రయం. నిన్ను నిరాశలో వదిలెయ్యాలని లేదు నాకు. నీ విషయం ప్రస్తావించినప్పుడు ప్రెసిడెంటుగారి టెంపర్మెంట్ తెలిసీ నేనొక ఛాన్సు తీసుకున్నాను - పర్సనల్ గా. గుర్తుంచుకో. ఆయనేం హామిలివ్వలేదు. కానీ... ఊహ... పరిస్థితి ఎలా - వచ్చిందంటే - విషయం ఎంత సీరియస్ గా ఉందో నీకు అర్థమైంది గనక... ఒక సంవత్సరం ఆఫ్ తీసుకుని, రెస్ట్ ఇచ్చి, - నువ్వు ఎదగడానికి అని అందామా? - పునరాలోచించి - నిన్ను మళ్ళీ తీసుకునే అవకాశం ఉండొచ్చు. గుర్తుంచుకో... నేను మాటివ్వలేను. - ఇప్పుడు చెప్పేది అనధికార విషయం - చాలా అసాధారణమే కాని, పరిస్థితుల దృష్ట్యా, నీ బ్రిలియంట్ రికార్డు దృష్ట్యా నీకు మంచి అవకాశమే ఉండొచ్చు.”

రోర్క్ నవ్వాడు. అందులో సంతోషం లేదు. కృతజ్ఞతా లేదు. వట్టి చిరునవ్వు. సరదా కలిసిన చిన్ననవ్వుది.

“నేను చెప్పింది మీకు అర్థం కాలేదనుకుంటాను. నేను వెనక్కి వస్తానని మీరెందుకు అనుకున్నారు?” అన్నాడు రోర్క్.

“ఆఁ....”

“నేను తిరిగి రానండి. ఇకపైన నేను నేర్చుకోవడానికి ఏమీ లేదిక్కడ”. డీన్ బిగుసుకు పోయి “నా కర్థం కాలేదు” అన్నారు.

“వివరణ అవసరమా సార్? మీకది నచ్చదు.”

“వివరం చెప్పు.”

“అయితే సరే. మీ ఇష్టం. నేను ఆర్కిటెక్ట్ని అవుదామనుకుంటున్నాను తప్ప ఆర్కియోలజిస్టుని కాదు. రిసైజాన్స్ విల్లాలు చేస్తూ కూర్చోవడం వట్టి దండగపని. నేనెప్పుడూ వాటిని కట్టనేకట్టనప్పుడు ఎలా డిజైన్చెయ్యాలో నేర్చుకోవడం ఎందుకు?”

“ఒరే నాయనా! రిసైజాన్స్ శైలి గొప్పది. అదేమీ అంతరించి పోలేదు. ప్రతి రోజూ ఆ శైలిలో భవనాల నిర్మాణం జరుగుతూనే ఉంది.”

“ఉన్నాయి. ఉంటాయి కూడా. నేను మాత్రం కట్టను.”

“ఏమిటేమిటి!? ఇది ఫూలిష్మెన్స్.”

“నేను కట్టడాల గురించి నేర్చుకోవడానికి వచ్చాను. నాకొక ప్రాజెక్టు ఇచ్చినప్పుడు దాని విలువ ఏమిటంటే ఆ ప్రాజెక్ట్ని సాల్వ్ చెయ్యడం కోసం నేర్చుకోవాలి - భవిష్యత్తులో ఒక నిజమైన కట్టడాన్ని సాల్వ్ చేసినట్టు. నేను ఎలా కట్టబోతున్నానో అలా చేసి చూపించాను. స్ట్రక్చరల్ సైన్సుకు సంబంధించి నేను నేర్చుకోగలిగినంతా నేర్చుకున్నాను. ఆ మాట మీరొప్పుకోరనుకోండి. మరొక ఏడాదిపాటు ఇటాలియన్ పోస్ట్మోడర్ని గీస్తూ కూచోడంవల్ల నాకే ఉపయోగమూ ఉండదు.”

ఒక గంట క్రితం, ఈ ఇంటర్వ్యూ వీలయినంత ప్రశాంతంగా జరిగి పోతుందను కున్నారు డీన్. ఇప్పుడు ఆయనకు రోర్క్ కాస్త ఉద్రేకపడితే చూడాలని ఉంది. ఈ పరిస్థితుల్లో అతను మరీ అంత మామూలుగా ఉండడం అసహజంగా తోచింది.

“ఏమయ్యా! ఒకవేళ నువ్వు ఆర్కిటెక్టువి అయితే... అయినప్పటి సంగతేలే... ఆ రకంగానే బిల్డింగ్లు కట్టాలని సీరియస్గా అనుకుంటున్నావు. అదేనా నువ్వు చెబుతున్నది?” ‘రకం’ ‘అయితే’ అనే మాటల్ని నొక్కి పలుకుతూ ప్రశ్నించారు డీన్.

“అవును.”

“ఓరి నాయనా ! ఎవడు కట్టనిస్తాడు నిన్ను?”

“ఎవరు కట్టనిస్తారు అన్నది కాదండి విషయం. ఎవరు ఆపుతారు అన్నది పాయింటు.”

“చూడు. ఇది చాలా సీరియస్ విషయం. ఇంతకు ముందే ఎప్పుడో నీతో సీరియస్గా ఈ విషయం మాట్లాడనందుకు విచారిస్తున్నాను. నాకు తెలుసు... తెలుసు... తెలుసు. మధ్యలో అడ్డుపడకు. నువ్వు ఒకటి రెండు మోడర్నిస్టిక్ భవంతుల్ని చూసి ఇలాంటి అభిప్రాయాలకి వచ్చావు. కానీ, ఈ మొత్తం మోడరన్ మూవ్మెంట్ అన్నది ఉందే అది ఒక నిలకడలేని భావన. నిలవదు. పోతుంది. అర్థమైందా? ఆర్కిటెక్చర్లో అందమైంది ప్రతిదీ ఇంతకు ముందే వచ్చేసింది. నీకిది తెలియాలి. విజ్ఞులందరూ విషయాన్ని ఎప్పుడో తేల్చేశారు. గతకాలపు ప్రతిభైలిలో ఖనిజసంపద ఉంది. మనం చెయ్యగలిగిందంతా గొప్ప గొప్ప మాస్టర్స్ నుంచి ఎన్నుకోవడం. తెచ్చుకోవడం. అంతే. వాళ్ళకన్న మెరుగుపరచడానికి మనమెవళ్ళం? సగౌరవంగా, వాటిని పునస్సృజించడానికి కేవలం ప్రయత్నం మాత్రం చెయ్యగలం.”

“ఎందుచేత?” అన్నాడు రోర్క్.

‘ఊహ... రోర్క్ ఏమీ అనలేదు’ అనుకున్నారు డీన్. ‘ఇది వట్టి అమాయకపు మాట. రోర్క్ నన్ను ఎదిరించడం లేదు.’

“దానికి వేరే సాక్ష్యమే అక్కర్లేదు” అన్నారు డీన్.

రోర్క్ “చూడండి” అన్నాడు నెమ్మదిగా. కిటికీ వైపు చూపించాడు. “మీకు కేంపస్, ఊరూ కనిపిస్తున్నాయికదా! ఎంతమంది నడుస్తున్నారో నివసిస్తున్నారో తెలుసా? వాళ్ళలో ఒకడుగాని మొత్తం అందరూగాని ఆర్కిటెక్చర్ గురించి, దేనిగురించైనా సరే- ఏమనుకుంటున్నారో దానికి నయాపైసా విలువ ఇవ్వను నేను. అటువంటప్పుడు వాళ్ళ తాతలు దాని గురించి ఏమనుకుంటే నాకెందుకు?”

“అది మన పవిత్ర సంప్రదాయం.”

“ఎందుకు?”

“ఒరే బాబూ! అంత అమాయకుల్లా మాట్లాడకు.”

“కానీ, నాకు అర్థంకావడం లేదు. ఇది గొప్ప వాస్తుకళ అని నేననుకోవాలని మీరెందుకు అనుకుంటున్నారు ?” రోర్క్ పార్తెనాన్ చిత్రాన్ని చూపిస్తూ అన్నాడు.

“అదీ పార్తెనాన్” నొక్కి చెప్పారు డీన్.

“అవును. అది పార్తెనానే.”

“సిల్లీ ప్రశ్నలకి నాకు టైము లేదు.”

“అయితే సరే.” రోర్క్ లేచి, డెస్క్ మీది పొడుగాటి రూళ్ళకర్ర ఒకటి తీసుకుని, చిత్రం దగ్గరకు వెళ్ళాడు “దీంట్లో ఉన్న చెత్త ఏమిటో చెప్పమంటారా?”

“అది పార్తెనాన్” అన్నారు డీన్.

“అవును. అవునండీ. అది పార్తెనానే.”

రూలర్ తో బొమ్మ మీది గ్లాసును తాకాడు.

“చూడండి. ఈ ప్రఖ్యాత కాలమ్స్ మీది ఫ్లాటింగ్స్ చూడండి. ఎందుకున్నాయి ఇక్కడ? - చెక్కలో జాయింట్లు కనబడకూడదని. కాలమ్స్ ని చెక్కతో తయారు చేసే రోజులనాటి పద్ధతి అది. ఇవో? ఇవి చెక్కవి కావు మార్బుల్ వి. ఈ - ట్రెగ్లిప్స్ - అలంకారం కోసం నిట్టనిలువుగా చేసిన గాడులు - ఏమిటవి? చెక్కవి. చెక్కవాసాలు. ఎప్పుడో ప్రజలు చిన్న చిన్న చెక్కగదులు కట్టుకోవడం మొదలు పెట్టినప్పటివి. మీ గ్రీకులు మార్బుల్ తీసుకుని కూడా దాంట్లో పాతచెక్క ఆకృతుల్నే కాపీ చేశారు. ఎందుకంటే ఇతరులు ఆ పద్ధతిలో చేశారని. తర్వాత మీ రిమైజాన్స్ మాస్టర్లు వచ్చారు - ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారిస్ తీసుకుని. తీసుకుని ఏం చేశారూ? చెక్కను కాపీ కొట్టిన మార్బుల్ ని కాపీ కొట్టారు. మనం ఇప్పుడు స్టీలు, కాంక్రీటు వాడుతున్నాం. ఇంకా ఆ చెక్క కాపీలైన మార్బుల్ కి కాపీలయిన ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారిస్ కి కాపీలు తీస్తున్నాం. ఎందుకు?”

డీన్ కుతూహలంగా పరిశీలిస్తున్నారు. రోర్స్ మాటల్లో కాదు, అతను ఆ మాటల్ని చెబుతున్న తీరులో ఆయన్ని తికమక పెట్టిందేదో ఉంది.

“రూల్స్ ఎంటారా?” రోర్స్ కొనసాగించాడు. “ఇవీ నా సూత్రాలు. ఒక పదార్థంతో చేసిన వాటిని ఎప్పుడూ వేరే పదార్థంతో చెయ్యకూడదు. ఏ రెండు పదార్థాలూ ఒకలా ఉండవు. భూమీద ఏ రెండు స్థలాలూ ఒకలా ఉండవు. ఏ రెండు భవనాలకీ ఒకటే లక్ష్యం ఉండదు. లక్ష్యం, స్థలం, మెటీరియల్ ఇవన్నీ కలిసి ఆకారాన్ని నిర్ధారిస్తాయి. ఒకే ఒక సెంట్రల్ ఐడియాతో చెయ్యకపోతే ఏదీ అర్థవంతం సౌందర్యవంతం కాజాలదు. మూల లక్ష్యం ప్రతిచిన్న విషయాన్ని నిర్ణయిస్తుంది. ఒక మనిషిలాగే ఒక భవనం కూడా సజీవం. అది తనదైన సత్యాన్ని, తన ఏకైక ఉద్దేశాన్ని అనుసరిస్తూ తన ఏకైక లక్ష్యాన్ని నెరవేర్చడం ద్వారానే సమగ్రత పొందుతుంది. ఏ భవనం ఆత్మశకలాన్ని ఎవరి నుంచీ అరుపు తెచ్చుకోదు. దాని రూపకర్త దానికి దాని ఆత్మనిస్తాడు. ప్రతి గోడ, కిటికీ, మెట్టు ఆ ఆత్మని వ్యక్తీకరించేటట్టు మలుస్తాడు.”

“కానీ మంచిమంచి వ్యక్తీకరణ పద్ధతులన్నీ ఎప్పుడో ఆవిష్కరించేశారు.”

“దేని వ్యక్తీకరణ? పార్తెనాన్ ప్రయోజనం వేరు. అంతకు ముందెప్పుడో కట్టిన చెక్క భవంతి ప్రయోజనం వేరు. ఒక ఎయిర్ లైన్ టెర్మినల్ పార్తెనాన్ లక్ష్యాన్ని నెరవేర్చదు. ప్రతిదానికీ దాని అర్థం ప్రత్యేకంగా ఉంటుంది. ప్రతి మనిషీ తన అర్థాన్ని, ఆకృతిని, లక్ష్యాన్ని తనే సృష్టించుకుంటాడు. ఇతరులు ఏం చేశారన్న దానికి ఎందుకు ప్రాముఖ్యం? కేవలం నీ సొంతం కాకపోవడం చేతనే ఏదైనా ఎలా పవిత్రం అయిపోతుంది? అది నువ్వు కాకపోతే చాలు ఎవరైనా రైట్ అయిపోతారా? ఎలా అవుతారు? కేవలం ఆ ఇతరుల సంఖ్యకి సత్యం యొక్క స్థానాన్ని ఎలా ఇచ్చేస్తాం? సత్యాన్ని వట్టి జనసంఖ్య లెక్కలుగా ఎలా మారుస్తాం? ఎందుకిలా? అది కూడా... వట్టి కూడికగా!... ఇంకదేనికో తగ్గట్టుగా మలచడానికి దేన్నయినా ఎందుకు

మెలి తిప్పడం? దానికి ఓ అర్థం ఉండాలి. నాకు తెలియదు. ఎప్పుడూ తెలియలేదు. నాకు తెలుసుకోవాలని ఉంది.”

డీన్ అన్నారు “నీకు పుణ్యం ఉంటుంది. కూర్చో... మంచిది... ఆ రూలరుని కింద పెట్టు. ఏమనుకోకు. థాంక్స్. ఇప్పుడు నేను చెప్పేది విను. ఒక ఆర్కిటెక్ట్ కి మోడరన్ డిజైన్ అన్నది ముఖ్యం కాదని ఎవరూ ఎప్పుడూ అనలేదు. గతకాలపు సౌందర్యాన్ని వర్తమాన అవసరాల కోసం వినియోగించడం నేర్చుకోవాలి. గతపు గళం అంటే ప్రజలగళం అనే. వాస్తుకళలో ఎప్పుడూ ఏదీ ఒకే ఒక్కడు కనిపెట్టింది కాదు. సృజనాత్మక ప్రక్రియ నెమ్మదిగా, క్రమక్రమంగా, అజ్ఞాతకర్తృకంగా, సామూహికంగా జరుగుతుంది. ప్రతి మనిషీ ఆ ప్రక్రియలో ఇతరులందరితో కలుస్తాడు. మెజారిటీ ఏర్పాటు చేసిన ప్రమాణాలకు తలొగ్గుతాడు.”

రోర్క్ నెమ్మదిగా చెప్పాడు. “కానీ, సర్... నాకు ఒక అరవై ఏళ్ళ జీవితం ఉందనుకుందాం. అందులో ఎక్కువ భాగం ఏదో ఒక పని చేస్తూనే ఉంటాను. కనక నేను చెయ్యాలనుకున్న పనిని నేను ఎన్నుకున్నాను. దాంట్లో నాకు ఏ సంతోషమూ కనిపించకపోతే నాకు నేను అరవైఏళ్ళ యాతనను శిక్షగా విధించుకున్నట్టు. నా పనిని నేను నాకు చేతనయినంత గొప్పగానూ చేస్తేనే ఆనందించగలను. అయితే గొప్ప అన్నది ప్రమాణాలకి సంబంధించిన విషయం. నా ప్రమాణాలను నేనే నిర్దేశించుకుంటాను. దేన్నీ వారసత్వంగా తెచ్చుకోను. ఏ సంప్రదాయానికీ చివర నిలబడను. బహుశా - ఒక సంప్రదాయపు ప్రారంభంలో నుంచుని ఉంటాను.”

“నీ వయసెంత?” అని అడిగారు డీన్.

“ఇరవై రెండు” అన్నాడు రోర్క్.

“క్షమించేయ్యెచ్చు” అన్నారు డీన్. కాస్త ఉపశమనం పొందినట్టు కనిపించారు. “నువ్వు దీన్నంతటినీ దాటి ఎదుగుతావు.” చిరునవ్వు నవ్వారు. “మన పాత ప్రమాణాలు వేల ఏళ్ళుగా జీవిస్తూ వస్తున్నాయి. ఎవరూ వాటిని మెరుగుపరచలేకపోయారు. ఎవరయ్యా నీ ఆధునికులు? ఆధునికత ఒక అశాశ్వత స్థితి. వాళ్ళంతా వట్టి ‘ప్రదర్శన కోరులు’. ప్రజల్ని ఆకట్టుకోవడం కోసం తంటాలు పడుతున్న జనం వాళ్ళు. వాళ్ళ కెరీర్ల క్రమం గమనించావా? శాశ్వతమైన స్థాయిని సాధించుకున్నవాడు ఒక్కడి పేరు చెప్పగలవా? హెన్రీ కేమెరాన్ చూడు. గొప్పవాడు. ఇరవై ఏళ్ళ క్రితం లీడింగ్ ఆర్కిటెక్టు. ఇవ్వాళ అతనేమిటి? ఏడాదికి ఒకసారి ఏ గేరేజ్ నో రీ మోడల్ చేస్తే గొప్ప. ఒక చెత్త మనిషి. ఒక తాగుబోతు...”

“మనం హెన్రీ కేమెరాన్ గురించి మాట్లాడుకోవద్దు.”

“ఓ... అతను నీ మిత్రుడా?” అన్నారు డీన్.

“కాదు. కానీ అతను కట్టిన బిల్డింగులు నేను చూశాను.”

“అవి నీకు...”

“హెన్రీ కేమెరాన్ గురించి మాట్లాడుకోవద్దు అన్నాను.”

“మంచిది. నేను నీకు చాలా... ఏమి అందాం... స్వేచ్ఛ ఇచ్చానని గుర్తించావా? నీలాగా ప్రవర్తించే ఒక స్టూడెంట్ తో చర్చకి దిగే అలవాటు నాకు లేదు. ఏదేమైనా... నాకు ముందే కనిపిస్తోంది. స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది నీ భవిష్యత్తు - నీ లాంటి తెలివైన కుర్రాడు కావాలని తన జీవితాన్ని గందరగోళ పరచుకోవడం విచారకరం.”

మేథమేటిక్స్ ప్రొఫెసర్ తో ఈ కుర్రాడి గురించి నేను చెయ్యగలిగిందంతా చేస్తానని ఎలా ప్రామిస్ చేశానా అని డీన్ ఆశ్చర్యపడ్డారు. రోర్క్ ప్రాజెక్టుని చూపిస్తూ “వీడు చాలా గొప్పవాడు” అని ఆ ప్రొఫెసర్ అన్నాడు. కేవలం అతను అలా అనడం వల్లనే తను మాట ఇచ్చాడు. ‘వీడు గొప్పవాడయినా అయిఉండాలి. క్రిమినల్ అయినా అయి ఉండాలి’ అనుకున్నారు డీన్. అలా అనుకోవడానికి ఆయన సంకోచించారు. రెండింటినీ ఒప్పుకోలేకపోయారు.

రోర్క్ గతం గురించి తను విన్నవిషయాలు ఆయనకి గుర్తొచ్చాయి. ఓహియోలో స్టీలు పని ఏదో చేసేవాడట రోర్క్ తండ్రి. పోయి చాలాకాలం అయింది. రోర్క్ ఎంట్రన్స్ ప్రవేశపత్రాలలో దగ్గర బంధువుల వివరాలు ఏమీ లేవు. దాని గురించి అడిగినప్పుడు “నాకు బంధువులెవరూ ఉన్నారనుకోను. ఉండొచ్చు. నాకు తెలియదు” అని నిర్లక్ష్యంగా బదులిచ్చాడు రోర్క్. ఈ విషయంలో తనకి ఆసక్తి ఉండాలని వాళ్ళు అనుకున్నందుకు ఆశ్చర్యపడ్డట్టు కనిపించాడు. కేంపస్ లో ఒక్క కుర్రాడితో కూడా స్నేహం చెయ్యలేదు. తోటివాళ్ళతో కలవడానికి నిరాకరించాడు. తనదారిన తను వెళ్ళాడు హైస్కూల్ లోనూ, మూడేళ్ళపాటు ఈ సంస్థలోనూ కూడా. చిన్నప్పట్నుంచీ కట్టడపు పనుల్లో సాధారణ కూలీగా పని చేశాడు. ప్లాస్టరింగు, ప్లంబింగు, స్టీలుపని, - దొరికిన ఏ పనయినా సరే - చేసుకుంటూ ఊళ్ళు తిరుగుతూ తూర్పుదిక్కున ఉన్న పెద్ద నగరాలవైపు వచ్చాడు. పోయిన వేసవిలో తన సెలవులప్పుడు బోస్టన్ లో ఒక ఆకాశ హఠాత్తునికి రివిటింగ్ పని చేస్తూ కనిపించాడు డీన్ కి. ఆ గ్రీజుతో కూడిన పరిసరాల్లో కూడా రోర్క్ పొడవాటి శరీరం రిలాక్స్డ్ గా కనిపించింది. కళ్ళు మాత్రం తదేక దృష్టితో చూస్తున్నాయి. కుడి చెయ్యి ముందుకు చురుగ్గా ఊగుతోంది - ఆ ఎగురుతున్న నిప్పు బంతిని ఆఖరి క్షణంలో పట్టుకునేందుకు. అది కూడా... ఆ వేడి రివిట్ బకెట్టులో పడకుండా తన ముఖానికి తగులుతుందేమో అనిపించినప్పుడు.

నెమ్మదిగా మొదలుపెట్టారు డీన్. “చూడు రోర్క్! నీ చదువు కోసం చాలా కష్టపడ్డావు నువ్వు. ఇంక ఒక్క ఏడాది చదువే మిగిలింది. ముఖ్యంగా దృష్టిలో పెట్టుకోవాల్సిన విషయం ఒకటే - నీ పరిస్థితిలో ఉన్న కుర్రాడు మరీను - ఆర్కిటెక్టు వృత్తికి ఉన్న ప్రాక్టికల్ సైదుకూడా ఆలోచించాలి. ఏ ఆర్కిటెక్టు విడిగా ఒక్కడూ బతికెయ్యలేడు. విస్తృతమైన సమాజంలో అతను ఒక భాగం మాత్రమే. మన ఆధునిక ప్రపంచానికీ, ప్రత్యేకించి ఆర్కిటెక్చర్ కి సంబంధించిన ముఖ్యమైన పదం ఒకటే - ‘కలిసి పనిచెయ్యడం.’ నీ భవిష్యత్తు క్లయింట్ల గురించి ఆలోచించావా?”

“ఆఁ...” అన్నాడు రోర్క్.

“క్లయింట్లు. అన్నింటినీ పక్కన పెట్టి వాడి గురించి ఆలోచించు. నువ్వు కట్టే ఇంట్లో ఉండాల్సింది వాడు. వాడికి ఉపయోగపడడమే నీ లక్ష్యం. వాడి కోరికలకి తగిన కళాత్మక

అభివ్యక్తి ఇవ్వడం నీ ఆశయం కావాలి. ఇంతేకదా ఈ విషయంలో ఎవరైనా చెప్పగలిగింది?" అన్నారు డీన్.

“అవును. నా క్లయింటుకి ఎంత సుఖంగా, పద్ధతిగా, అందంగా కట్టగలనో అంత సుఖంగా పద్ధతిగా అందంగా ఉండేటట్టు కట్టి ఇవ్వడమే నా ఆశయం అవ్వాలి. నాకున్న శక్తినంతా అతని కోసమే వెచ్చించాలి. అంతే కాదు అత్యుత్తమమైనది అంటే ఏమిటో అతనికి తెలియచెప్పాలి కూడా. ఈ మాటలన్నీ నేను అనగలను. కానీ అనను. ఎందుకంటే ఎవరికో సహాయం చెయ్యడానికో ఉపయోగపడేందుకో కట్టాలని లేదు నాకు. నేను క్లయింట్ల కోసం కట్టాలనుకోను. కట్టడంకోసం క్లయింట్లు కావాలని కోరుకుంటాను.”

“వాళ్ళ మీద నీ అభిప్రాయాలు ఎలా రుద్దుతావు?”

“నేను బలవంత పెట్టను. ఎవరూ నన్ను బలవంతపెట్టకూడదు. నేను కావాలనుకున్న వాళ్ళు నా దగ్గరకి వస్తారు.”

రోర్క్ తీరులో తనకి చిక్కుముడిలా ఉన్నదేమిటో డీన్ కి అర్థమైంది. “నేను నీతో ఏకీభవిస్తానా లేదా అన్న విషయాన్ని నువ్వు పట్టించుకోవడం లేదు. పట్టించుకుని మాట్లాడితే నీ మాటలు ఇంకా కన్విన్సింగ్ గా ఉండేవి తెలుసా?” అన్నారాయన.

“నిజమే. మీరు ఆమోదించినా ఆమోదించక పోయినా నేను పట్టించుకోను” అన్నాడు రోర్క్. ఎంత సరళంగా చెప్పాడంటే అది గుచ్చుకునే మాటగా లేదు. ఒక వాస్తవాన్ని వివరిస్తున్నట్టుగా ఉంది. ఆ వాస్తవాన్ని అతను మొదటిసారి గుర్తించినట్టు గమనించి తికమకపడ్డట్టు ఉంది.

“ఇతరులు ఏమనుకున్నా నీకు లెక్కలేదు. దాన్ని అర్థం చేసుకోవచ్చు. అలా లెక్కపెట్టవని వాళ్ళకి తెలియాలనికూడా నువ్వు పట్టించుకోవటం లేదు.”

“అవును.”

“కానీ... అది దారుణం.”

“అవునా? బహుశా కావచ్చు. నేను చెప్పలేను.”

ఉన్నట్టుండి డీన్ బిగ్గరగా అన్నారు “ఈ ఇంటర్వ్యూకి నేను చాలా సంతోషిస్తున్నాను. నా మనస్సు తేలిక పడింది. మీటింగ్ లో ఇతరులు అన్నట్టుగా ఈ వృత్తికి నువ్వు తగవని నేను కూడా నమ్ముతున్నాను. నీకు సాయపడాలని చూశాను. ఇప్పుడు బోర్డు అభిప్రాయంతో ఏకీభవిస్తున్నాను. నువ్వు ప్రోత్సహించాల్సిన కుర్రాడివి కాదు. ప్రమాదకారివి.”

“ఎవరికి?” అన్నాడు రోర్క్.

ఇంటర్వ్యూ ముగిసిందన్నట్టు లేచి నిలబడ్డారు డీన్.

రోర్క్ గది నుంచి బయటకొచ్చాడు. పొడుగాటి హాలులగుండా నెమ్మదిగా నడుచుకుంటూ వెళ్ళాడు. మెట్లమీదుగా నెమ్మదిగా కిందికి దిగాడు. బయట ఉన్న లాన్ దగ్గరకి నడిచాడు. అంతకు ముందు డీన్ లాంటి వాళ్ళను చాలామందిని కలిశాడతను. వాళ్ళెప్పుడూ అర్థం

అయిన్ రాండ్

కాలేదు. తన చర్యలకీ వాళ్ళ చర్యలకీ మధ్య ఏదో ముఖ్యమైన బేధం ఉందని మాత్రం తెలిసింది. అది అతన్ని ఇబ్బందిపెట్టడం మానేసి చాలా కాలమైంది. భవనాల్లో ఒక ముఖ్య ఉద్దేశం ఉండాలని, మనుషుల్లో ఒక కేంద్ర ప్రేరక శక్తి ఉండాలని అతని ఉద్దేశం. వాటికోసం వెతుకుతూనే ఉన్నాడు. తన సమస్తచర్యలకీ ఉత్పత్తి క్షేత్రం ఏమిటో అతనికి తెలుసు. ఇతరులది అతను పట్టుకోలేకపోయాడు. దాన్ని పట్టించుకోనూ లేదు. ఇతరుల గురించి ఆలోచించడం అనే ప్రక్రియే అతనికి వంట పట్టలేదు. అప్పుడప్పుడూ అతను ఆశ్చర్యపోతూ ఉంటాడు - వాళ్ళని అలా తయారుచేసింది ఏమిటా అని. డీన్ గురించి ఆలోచిస్తూ మళ్ళీ ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఆ ప్రశ్నలో ఎక్కడో ఒక ముఖ్య రహస్యమేదో ఉందనుకున్నాడు. ఆ సూత్రం ఏమిటో కనుక్కోవాల్సి ఉంది.

అతను నిలబడిపోయాడు. ఆ భవంతి చుట్టూ ఇటుకలతో కట్టిన కాంపౌండ్ వాల్ ఉంది. పక్కన బూడిదరంగు లైమ్ స్టోన్స్ వరసగా పేర్చి ఉన్నాయి. వాటి మీద ప్రతిఫలిస్తున్న సాయంకాలపు సూర్యకాంతిని చూశాడు. మనుషుల్ని మరిచిపోయాడు. డీన్ గారిని, తను కనుక్కోవాలనుకున్న ఆయన ప్రవర్తన వెనక దాగిన సూత్రాన్ని మరిచిపోయాడు. 'ఆ పల్చటి కాంతిలో ఆ రాయి ఎంత అందంగా ఉంది!' అనుకున్నాడు. ఆ రాతితో తనే చెయ్యగలడో ఆలోచించాడు.

ఒక వెడల్పాటి కాగితాన్ని ఊహించాడు. పొడుగాటి అద్దాలు అమర్చిన బూడిద రంగు లైమ్ స్టోన్ గోడలు ఆ కాగితం మీద లేచి నిలబడడాన్ని ఊహించాడు. అద్దాల గుండా తరగతి గదుల్లోకి ప్రవేశిస్తున్న వెలుగుని ఊహించాడు. ఆ కాగితానికి ఒక మూల హోవార్డ్ రోర్స్ అనే చురుకైన ఏటవాలు సంతకం ఉంది.

2

“మిత్రులారా! సౌందర్యం, ఉపయోగం అనే రెండు విశ్వసూత్రాలను ఆధారం చేసుకున్న గొప్పకళ ఆర్కిటెక్చర్. స్థూలంగా చూస్తే ఆ రెండూ కూడా సత్యం, ప్రేమ, సౌందర్యం అనే మూడు శాశ్వత అస్తిత్వాలలో భాగాలే తప్ప మరొకటి కావు. సత్యం అంటే మన కళా సంప్రదాయాలపట్ల ఉన్న విశ్వాసమే. మనం ఎవరి సేవ చెయ్యాలో వాళ్ళపట్ల మనకు ప్రేమ ఉండాలి. ఇక సౌందర్యం అంటారా? కళాకారులందరినీ నడిపించే దేవత అది. ఆ సౌందర్యం ఒక అందమైన యువతి రూపం కానివ్వండి, ఒక భవంతి కానివ్వండి. ఆ... అవును. చివరగా నేను చెప్పాలనుకుంటున్నదేమిటంటే... మీరు, ఆర్కిటెక్చర్ ని వృత్తిగా స్వీకరించబోతున్న మీరు, ఈ పవిత్ర వారసత్వానికి ధర్మకర్తలు. ఆ... అవును. అందుచేత లోకంలోకి వెళ్ళండి. ధైర్యాన్ని, ఒక సృష్టమైన లక్ష్యాన్ని, ఈ మూడు శాశ్వత అస్తిత్వాల్ని ఆయుధాలుగా తీసుకుని వెళ్ళండి. ఎన్నో ఏళ్ళుగా ఈ మహా విద్యాలయం దేనికి ప్రతినిధిగా ఉంటూ వస్తోందో ఆ ప్రమాణాలకి బద్ధులై వెళ్ళండి. నమ్మకంగా సేవలందించండి. గతానికి బానిసలు కాకండి. మౌలికత కోసమే మౌలికత అని ప్రబోధించే డాంబికానికి పోకండి. ఆ ధోరణి కేవలం అజ్ఞానం. అహంకారం. మీ భవిష్యత్తు సుసంపన్నంగా క్రియాత్మకంగా సుదీర్ఘంగా ఉండాలని కోరుకుంటున్నాను. ఈ లోకాన్ని వదిలి వెళ్ళేటప్పుడు కాలపు ఇసుక తిన్నెమీద మీ ముద్రలు విడిచి వెళ్ళండి.”

కుడి చెయ్యి పైకెత్తి ఊపుతూ గై ఫ్రాంకన్ జనాకర్షణీయంగా అభివాదం చేశాడు. సంతోషమూ, దాంబికతా నిండిన ఒక స్వేచ్ఛా వాతావరణం కల్పిస్తూ ముగించాడు. ఫ్రాంకన్కి అది ఇష్టం. అతని ముందున్న విశాలమైన హాలు ఆమోదాన్నీ, అభినందననీ తెలియజేస్తూ చైతన్యవంతమైంది. తర్వాత ఒక ముప్పావు గంటపాటు చెమట, ఆత్రుత, నిండిన అసంఖ్యాక యువముఖాలు భయ గౌరవాలతో ప్లాట్‌ఫామ్‌ను అలముకున్నాయి. స్టాంటన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ సంస్థ ప్రారంభ కార్యక్రమంలో గై ఫ్రాంకన్ ఉపన్యాసకుడిగా పాల్గొన్నాడు.

ఈ సందర్భం కోసం అతను న్యూయార్క్ నుంచి వచ్చాడు. సుప్రసిద్ధ సంస్థ ఫ్రాంకన్ & హేయర్‌లో ముఖ్య పాత్రధారి ఫ్రాంకన్. ఆర్కిటెక్ట్ గిల్డ్ ఆఫ్ అమెరికాకు ఉపాధ్యక్షుడు. అమెరికన్ అకాడెమీ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ & లెటర్స్‌లో సభ్యుడు. నేషనల్ ఫైన్ ఆర్ట్స్ కమీషన్‌లో సభ్యుడు. ఆర్ట్స్ & క్రాఫ్ట్ లీగ్ ఆఫ్ అమెరికా సంస్థ కార్యదర్శి. ఆర్కిటెక్చరల్ ఎన్‌లైటెన్‌మెంట్ ఆఫ్ యు.ఎస్.ఎ.కి చైర్మన్. లీజియన్ ఆఫ్ ఆనర్, ఫ్రాన్స్ చేత నైట్ హుడ్ గౌరవం పొందినవాడు. గ్రేట్ బ్రిటన్, బెల్జియం, మొనాకో, సయాంల గౌరవాలు పొందినవాడు. స్టాంటన్ విద్యాలయం పూర్వవిద్యార్థులలో అతి గొప్పవాడు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన ఫ్రాంక్ నేషనల్ బేంక్ బిల్డింగ్‌కి రూపకర్త. ఆ భవనంలో 25 అంతస్తులకి ఎగువన హాడ్రియన్ మౌసోలియంకి సూక్ష్మ ప్రతికృతి ఉంది. అక్కడ ఒక జ్యోతి వెలుగుతూ ఉంటుంది. జనరల్ ఎలక్ట్రికల్ బల్బులు, గాజు కలిసి రూపొందించిన టార్చ్ అది.

తన కదలికలపట్ల తన టైమింగ్స్‌పట్ల ఎంతో స్పృహతో గై ఫ్రాంకన్ వేదిక దిగాడు. మనిషి అంత పొడుగూ కాదు పొట్టి కాదు. అంత బరువుకూడా కాదు. దురదృష్టవశాత్తూ లావెక్కిపోయే తత్వం ఉన్న ఒళ్ళు అతనిది. అతనికి 51 ఏళ్ళు అని ఎవరూ పసికట్టలేరు. ఆ సంగతి అతనికి తెలుసు. ఆ ముఖంలో ఒక్క గీత లేదు. ఒక్క ముడత లేదు. గోళాల, వృత్తాల, దీర్ఘవృత్తాల, ఆర్క్‌ల కళాత్మక కూర్పు ఆ ముఖం. అతని చిన్ని కళ్ళు మేధతో మిలమిల మెరుస్తాయి. ఎడతెగని శ్రద్ధతో చిన్న చిన్న వివరాలు కూడా పట్టించుకున్న కళాకారుడు కుట్టిన బట్టలు వేసుకున్నాడు. మెట్లు దిగుతూ ఇది కో-ఎడ్యుకేషన్ స్కూలు అయితే బాగుండుననుకున్నాడు.

ఇవాళ జనం ఎక్కువ మంది రావడంవల్ల, వెంటిలేషన్ విషయం సరిగా పట్టించుకోక పోవడం వల్ల కాస్త కిక్కిరిసినట్టుంది గాని ఈ హాలు వాస్తుకళకి ఒక అద్భుతమైన మచ్చుతునక అనుకున్నాడు ఫ్రాంకన్. స్తంభాల అడుగు దిమ్మల పైని ఆకుపచ్చ మార్బుల్ భాగాలు, బంగారు రంగు అద్దిన కొరింథియన్ పాత ఇనపవాసాలు, గోడలకు చెక్కిన బంగారు రంగు పళ్ళ దండలు, - ముఖ్యంగా అనాసపళ్ళ దండలు, కాలపరీక్షను చక్కగా తట్టుకున్నాయి అనుకున్నాడు. ఇరవై ఏళ్ళ క్రితం సంస్థకి ఈ హాల్‌ని జోడించిన నేను ఇప్పుడు ఇక్కడ ఉండడం హృదయ స్పర్శిగా ఉందనుకున్నాడు.

హాలులో శరీరాలు ముఖాలు ఎంత కిక్కిరిసి ఉన్నాయంటే ఏ ముఖం ఏ శరీరానిదో ఒక్కసారి చూసి చెప్పడం ఎవరి తరమూ కాదు. చేతులు, భుజాలు, ఛాతీలు, పొట్టలు కలగలిసిపోయి ఒక పాములా ఉంది గుంపు. కొద్దిగా కంపిస్తున్న మృదువైన ఏస్పిక్ జాతి

పాములా ఉంది. అందులో అందంగా, లేతరంగులో, ముదురురంగు కేశాలతో ఉన్న ఒక ముఖం పీటర్ కీటింగ్‌ది.

బాగా ముందు భాగంలో కూర్చున్నాడు పీటర్. వేదికమీద దృష్టి నిలపడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఎందుకంటే చాలా మంది తననే చూస్తున్నారని, కాసేపట్లో తననే చూస్తారని అతనికి తెలుసు. అతను వెనక్కి తిరిగి చూడలేదు కానీ అందరి చూపులా తన మీదే ఉన్నాయన్న స్పృహ ఏ మాత్రం పోలేదు. అతని కళ్ళు నల్లగా, చురుగ్గా, తెలివిగా ఉంటాయి. నోరు - పైకి వంపు తిరిగిన చిన్ని నెలవంకలా తీర్చిదిద్దినట్టుంటుంది. నెమ్మదిగా, ఉదారంగా ఉంటుంది. ఆత్మీయమైన చిరునవ్వు నవ్వేస్తాను సుమా అని ఒక చిరు హామీ ఇస్తూ ఉంటుంది. అతని తల దాని ఆకృతివల్ల, లోతైన కణతలనంటిన నల్లని ముంగురుల సహజ తరంగాలవల్ల, క్లాసికల్ కళాశైలి పూర్ణతని స్ఫురింప చేస్తుంది. ఇతరులు ఒప్పుకోరుగానీ నేను చాలా అందంగా ఉంటానని నాకు తెలుసు అన్నట్టు ఉంటాడు కీటింగ్. అతను స్టాంటన్ సంస్థ విద్యార్థుల్లో ప్రముఖుడు. విద్యార్థి సంఘ అధ్యక్షుడు. ట్రాక్ టీము కెప్టెన్. ముఖ్య విద్యార్థివర్గంలో సభ్యుడు. కేంపస్‌లో చాలా పాపులర్ వ్యక్తిగా ఎన్నికైనవాడు.

నేను పట్టాని స్వీకరించడం చూసేందుకే ఈ జనమంతా ఇక్కడున్నారు అనుకున్నాడతను. ఆ హాలు కెపాసిటీని అంచనా వేసే ప్రయత్నం చేశాడు. చదువులో అతని రికార్డు వాళ్ళకి తెలుసు. ఇవాళ అతని రికార్డునెవరూ బద్ధలు కొట్టలేరు. కాదు... కాదు. షింక్లర్ ఉన్నాడు. షింక్లర్ గట్టిపోటీ ఇచ్చాడు. కానీ తను షింక్లర్‌ని ఈ ఆఖరి సంవత్సరంలో ఓడించాడు. గెలవడం కోసం కుక్కలా శ్రమించాడు. ఇవాళ తనకి పోటీదారులు లేరు. ఆ సమయంలో గొంతు నుంచి, పొట్టలోకి, చల్లటి శూన్యం ఏదో పడినట్టనిపించింది. ఆ పడుతున్న మార్గం అంతా అతనికి అనుభూతమయ్యేటట్టు లోపలికి జారినట్టు అనిపించింది. అదొక భావన కాదు. ఒక ప్రశ్న. ఈ రోజు అందరూ లెక్కేస్తున్నట్టు తను నిజంగా గొప్ప వాడేనా అన్న ప్రశ్న. షింక్లర్ కోసం గుంపంతా పరిశీలించాడు. పసుపు పచ్చటి మొహం, బంగారపు డ్రేము కళ్ళద్దాలు. కనిపించాడు. తేలికపడి, షింక్లర్ కేసి ఇష్టంగా, రిలీఫ్‌తో, కృతజ్ఞతతో, ధీమాగా చూశాడు. తన ప్రదర్శన, సామర్థ్యం అందుకోవాలని షింక్లర్ ఎన్నటికీ ఆశించడు. అది స్పష్టం. సందేహం ఏమీ లేదు. షింక్లర్‌ని - లోకంలో ఉన్న షింక్లర్‌ని అందరినీ- తను గెలవగలడు. తను సాధించలేని దాన్ని దేన్నీ ఇతరుల్ని సాధించనివ్వడు. 'అందరూ నన్ను చూడనీ. అలా చూడడానికి తగినంత సాధించాను నేను.' తన గురించి వెలువడ్డ వేడినిట్టూర్పుల్ని తనపట్ల ఉన్న అంచనాలను ఒక టానిక్‌లాగా ఫీలయ్యాడు. జీవించి ఉండడం ఒక అద్భుతం అనుకున్నాడు పీటర్ కీటింగ్.

కొద్దిగా తల తిరిగింది. కానీ బావుంది. అది సంతోషకరమైన అనుభూతే. ఆ అనుభూతిని నిరోధించకుండా, గుర్తించను కూడా గుర్తించకుండా అందరి సమక్షంలో వేదికెక్కాడు. బక్కపలచగా, అందంగా, క్రీడాకారుడిలా నుంచున్నాడు. జన జలప్రళయాన్ని శిరసా వహించాడు. తను సగౌరవంగా పట్టా అందుకున్నానని, ఆర్కిటెక్ట్ గిల్డ్ ఆఫ్ అమెరికా స్వర్ణపతకం ఇచ్చిందని, ఆర్కిటెక్చరల్ ఎన్‌లైటెన్‌మెంట్ సొసైటీ ఆఫ్ యు.ఎస్.ఏ. ఇచ్చే ప్రిక్స్ డి పారిస్ అవార్డు తనకు వచ్చిందని, పారిస్‌లో ఉన్న ఎకోల్ డి బ్యూక్స్ ఆర్ట్స్ నాలుగేళ్ళ పాటు ఇచ్చే స్కాలర్‌షిప్‌ని తన కిచ్చారని హాలులో రొద వల్ల గ్రహించాడు.

ఇప్పుడతను కరచాలనాలు చేస్తున్నాడు. లెదర్ పేపర్ని చుట్టచుట్టి దానికొసతో ముఖానికి పట్టిన చెమటను మిటుతున్నాడు. తలూపుతున్నాడు. చిరునవ్వులు రువ్వుతున్నాడు. నల్లగొనులో ఉక్కిరి బిక్కిరై పోతున్నాడు. తల్లి చేతులు చాచి వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్న సంగతి ఎవరూ గమనించకూడదని ఆశిస్తున్నాడు. సంస్థ అధ్యక్షుడు ఉప్పొంగిపోతూ అన్నాడు - “స్టాంట్స్ నిన్ను చూసి గర్వపడుతుంది” అని. “అద్భుతమైన భవిష్యత్తుంది. అద్భుతమైన భవిష్యత్తు - అద్భుతమైన భవిష్యత్తు” అని పదే పదే అంటూ డీన్ కరచాలనం చేశారు. “.... నువ్వది అతిముఖ్యమైనదని గుర్తిస్తావు. ఉదాహరణకి ‘పీ బాడీ పోస్ట్ ఆఫీస్’ని నిర్మించినప్పుడు నేనా అనుభవాన్ని పొందాను...” అంటూ ప్రొఫెసర్ పీటర్కిన్ చేతులు కలిపి, భుజం తట్టాడు. మిగిలిన మాటలు వినలేదు కీటింగ్. అతను పీ బాడీ పోస్ట్ ఆఫీస్ కథ చాలాసార్లు విన్నాడు. ప్రొఫెసర్ పీటర్కిన్ ప్రాక్టీసు త్యాగం చేసి టీచర్గా రావడానికి ముందు అది తప్ప మరేదీ కట్టినట్టు ఎవరూ వినలేదు. కీటింగ్ ఫైనల్ ప్రాజెక్టు - ఎ పేలస్ ఆఫ్ ఫైన్ ఆర్ట్స్ - గురించి చాలా మాట్లాడారు వక్తలు. ఆ క్షణాన ఆ ప్రాజెక్టు ఏమిటో కీటింగ్కి చచ్చినా గుర్తు రాలేదు.

వీటి అన్నిటి మధ్యా గై ఫ్రాంకన్ తనతో కరచాలనం చెయ్యడాన్ని గమనించాడు. ఫ్రాంకన్ మృదు స్వరాన్ని విన్నాడు. “నేను నీతో ఇంతకు ముందే చెప్పాను... ఆ ఆఫర్ అలాగే ఉంది నీ కోసం. అయితే ఇప్పుడు ఈ స్కాలర్షిప్ వచ్చింది కనక నువ్వు నిర్ణయించు కోవలసి ఉంటుంది. కుర్రాళ్ళకి బ్యూక్స్ ఆర్ట్ డిప్లొమా చాలా ముఖ్యమైంది. కానీ నువ్వు మా ఆఫీసుకి వచ్చేస్తే నేను సంతోషిస్తాను.”

క్లాస్ ఆఫ్ 22 ఇచ్చిన విందు సుదీర్ఘంగా, హుందాగా సాగింది. ఉపన్యాసాలను శ్రద్ధగా విన్నాడు కీటింగ్. “అమెరికా ఆర్కిటెక్చర్కి ఆశాకిరణం అయిన యువకుడు” “భవిష్యత్తు బంగారు ద్వారాలు తెరుస్తోంది” లాంటి అసంఖ్యాక వాక్యాలు విన్నాడు. ఆ ఆశాకిరణం తనేనని భవిష్యత్తు తనదేనని అతనికి తెలుసు. ఎందరో ప్రముఖవ్యక్తుల నోటివెంట ఈ నిర్ధారణలు వినడం బావుంది. వెండిజుట్టు వక్తల్ని చూస్తూ ఇప్పుడు వాళ్ళున్న స్థితికి, వాళ్ళకన్న పై స్థాయికి, వాళ్ళకన్న ఎంత చిన్నవయస్సులో తను చేరుకోగలడో ఊహించుకున్నాడు.

ఉన్నట్టుండి అతనికి హోవార్డ్ రోడ్ గుర్తొచ్చాడు. ఆ పేరు తన స్మృతి పథంలో మెరవగానే కలిగిన సంతోషపు సలపరానికి అతను ఆశ్చర్యపోయాడు. మొదట అదెందుకో తెలియలేదు. అప్పుడు గుర్తొచ్చిందతనికి - ఆ ఉదయం హోవార్డ్ రోడ్ని బహిష్కరించారు. నిశ్శబ్దంగా తనను తాను నిందించుకున్నాడు కీటింగ్. విచారంగా ఉందామని గట్టి ప్రయత్నం చేశాడు. రోడ్ బహిష్కరణ జ్ఞాపకం వచ్చినప్పుడల్లా రహస్యానందం కలుగుతూనే ఉంది. రోడ్ ఒక ప్రమాదకరమైన పోటీదారుడని అనుకోవడం తన తెలివితక్కువతనం అని ఆ సంఘటన నిరూపించేసింది. రోడ్ తనకన్నా రెండేళ్ళు చిన్న అయినా ఒక క్లాసు జూనియర్ అయినా షింక్లర్ గురించి కన్నా రోడ్ గురించే తను ఆందోళనకి గురయ్యాడు. తనకీ రోడ్కీ మధ్య శక్తి సామర్థ్యాలతో తేడా గురించి కలిగిన సందేహాలన్నీ దీంతో మటుమాయమైపోయాయి. తనకి ఏదైనా సమస్య ఎదురైనప్పుడల్లా రోడ్ సాయం చేశాడని తన పట్ల ఎంతో ఇష్టంగా ఉంటాడని కూడా గుర్తొచ్చింది. సమస్య ఎదురయినప్పుడు అంటే... నిజానికి దాని గురించి ఆలోచించేటంత

సమయం లేనప్పుడని అర్థం, ఒక ప్లాన్ లేనప్పుడన్నమాట - రోర్క్ ఎంత సులువుగా పరిష్కరిస్తాడు! ఒక తీగ లాగుతాడు. అది మొత్తం తెరుచుకుంటుంది. అయితే ఏమిటి? ఆ నేర్పు అతనికేం పనికొచ్చింది? రోర్క్ పని అయిపోయింది. ఇది అర్థమయ్యాక రోర్క్ గురించి పీటర్ కీటింగ్ మనస్సులో సంతృప్తికరమైన సానుభూతి కోర ఒకటి దిగింది.

మాట్లాడమని తనని పిలిచినప్పుడు కీటింగ్ ధీమాగా లేచాడు. భయం వేసింది. కానీ పైకి కనబడనివ్వలేదు. ఆర్కిటెక్చర్ గురించి చెప్పేందుకు అతని దగ్గర ఏమీలేదు. కానీ మాట్లాడాడు - తలెత్తుకుని, నా అంత వాణ్ణి నేను అన్నట్టు మాట్లాడాడు. అక్కడున్న పెద్ద వాళ్ళవరూ నొచ్చుకోకూడదని కాస్త భయభక్తులతో మాట్లాడాడు. “ఆర్కిటెక్చర్ గొప్ప కళ... గుండెల్లో గతం మీద గౌరవం... కళ్ళు భవిష్యత్తు మీద... అన్ని కళల్లోనూ సాంఘికంగా అతి ముఖ్యమైన కళ... అలాగే... మనందరికీ స్ఫూర్తి ప్రదాత అయిన ఫ్రాంకన్ గారు ఇందాక చెప్పినట్టు మూడు శాశ్వత అస్తిత్వాలు... సత్యం, ప్రేమ, సౌందర్యం...” ఇలాంటి మాటలేవో చెప్పిన గుర్తుంది అతనికి

తర్వాత, కారిడార్ల బయట, వీడ్కోలు మాటల గందరగోళం మధ్య కీటింగ్ భుజం మీద చెయ్యేసి ఓ కుర్రాడు గుసగుసలాడాడు. “ఇంటికి పరిగెత్తు. దీన్నుంచి బయటపడు. పీటే! ఈ రాత్రి మనకు ‘బోస్టనే’. కేవలం మన గాంగే ఉంటారు. ఒక గంటలో నేనాచ్చి నిన్ను తీసుకెళతా”. టెడ్ షింక్లర్ అభ్యర్థించాడు. “పీటే! నువ్వొస్తున్నావు. అంతే. నువ్వు లేకపోతే సరదాలేదు. కంగ్రాచ్యులేషన్స్. అలాంటివే చాలా.. నాకేమీ బాధలేదురోయ్. ఎప్పుడును ఉత్తముడే గెలుచుగాక!” అన్నాడు.

షింక్లర్ భుజాల మీద చేతులేశాడు కీటింగ్. షింక్లర్ తనకున్న అతిగొప్ప స్నేహితుడన్నట్టుగా అతని కళ్ళు ఆత్మీయంగా మెరిశాయి. ఎవరిపట్లయినా అవి అలాగే మెరుస్తాయి. “థాంక్స్ రా! టెడ్! ఆ ఏ.జి.ఏ.మెడల్ దారుణం. నువ్వే దానికి తగిన వాడివి. కానీ ఆ ముసలాళ్ళకి ఎప్పుడు ఏం పూనుతోందో ఎవరూ చెప్పలేంగా” అన్నాడు. మెత్తటి చీకట్లో ఇంటికి బయలుదేరాడు. ఆ రాత్రి తల్లి నుంచి ఎలా తప్పించుకోవాలా అని లోపల బెంగ.

తల్లి తన గురించి ఎంతో చేసింది అనుకున్నాడు. నేను ఆడదాన్ని హై స్కూల్ వరకే చదివాను. కానీ చాలా కష్టపడి పని చేశాను. అంతకు ముందెప్పుడూ అలాంటి పద్ధతి లేకపోయినా ఇంట్లో పేయింగ్ గెస్ట్స్ ని పెట్టుకున్నాను’ అని ఆ విషయం ఆవిడే తరచూ చెబుతూ ఉంటుంది.

స్టాంటన్ లో కీటింగ్ తండ్రికి ఒక పుస్తకాల షాపు ఉండేది. కాలం మారిపోయి, అది మూతపడింది. హెర్నియా ఒకటి బయలుదేరి 12 ఏళ్ల క్రితం తండ్రిని బలి తీసుకుంది. లూసియా కీటింగ్ కి మర్యాదస్తులు నివసించే ఒక వీధి చివరి ఇల్లొకటి మిగిలింది. ఇన్సూరెన్స్ పాలసీమీద వచ్చే సంవత్సరాదాయం తల్లి కొడుకులకి సరిగ్గా సరిపోయేది. సరిపోయేట్టు ఆవిడ సర్దుకుంది. అది అంత పెద్దమొత్తమేం కాదు. దాన్నీ పేయింగ్ గెస్ట్ లద్వారా వచ్చే సొమ్మునీ కలిపి ఒక గొప్ప మొండి లక్ష్యంతో కుటుంబాన్ని నెట్టుకొచ్చింది లూసియా. వేసవి సెలవుల్లో కొడుకు హోటల్ క్లర్క్ గా చేసీ, టోపీల ప్రకటనలకి పోజులిచ్చి వేణ్ణీళ్ళకి చన్నీళ్ళిచ్చేవాడు. తన కొడుకు ఈ లోకంలో తప్పకుండా తనకు తగ్గ స్థానాన్ని పొందుతాడని

ఆమె నమ్మకం. ఆ నమ్మకాన్ని ఆమె నిర్దాక్షిణ్యంగా, మెత్తగా అచ్చంగా ఒక జలగలాగా పట్టుకుంది. ఒకప్పుడు తనకి ఆర్టిస్ట్ అవ్వాలనే కోరిక ఉండేదని కీటింగ్ కి గుర్తుంది. డ్రాయింగ్ లో తనకున్న ప్రతిభను వాడుకోడానికి మరో మెరుగైన రంగాన్ని ఎంపిక చేసింది తల్లి. “ఆర్కిటెక్చర్ ఎంత మంచి వృత్తిరా! పైగా కొత్తకొత్తవాళ్లని కలుస్తావు అందులో ఉంటే” అంది. ఎప్పుడు ఎలా నెట్టిందో తెలియదు గాని ఆవిడే అతన్ని అందులోకి నెట్టేసింది. ఆ కుర్రతనపు ఆశయం ఏళ్లపాటు గుర్తుకు రాకపోవడం వింతగా ఉంది. అదిప్పుడు గుర్తొచ్చి కలుక్కుమనడం కూడా వింతగా ఉంది. ‘సరే, దాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకోవాల్సిన రాత్రి ఇదే. దాన్ని శాశ్వతంగా మరిచిపోవాల్సిన రాత్రి కూడా ఇదే. ఆర్కిటెక్ట్ లు అందరూ బ్రిలియంట్ కెరీర్ లే నిర్మించుకున్నారు’ అనుకున్నాడు. ‘ఒక్కసారి అగ్రస్థానానికి వెళ్లి ఓడినవాళ్ళు ఉన్నారా?’ ఉన్నట్టుండి అతనికి హెన్రీ కేమెరాన్ జ్ఞాపకం వచ్చాడు. ఇరవై ఏళ్ల క్రితం ఆకాశ భవనాలు కట్టినవాడు, తాగుబోతు, ఇప్పుడు దయనీయమైన ప్రాంతాల్లో ఆఫీసు పెట్టుకుంటున్నాడు. కీటింగ్ ఒళ్ళు జలదరించింది. మరింత వేగంగా నడిచాడు. ఇలా నడుస్తున్న తనని ప్రజలు గమనిస్తున్నారా అనుకున్నాడు. నడుస్తూనే, వెలుగుతున్న కిటికీలు చూశాడు. ఒక తెర రెపరెపలాడితే, ఒక తల బయటకు వంగితే అది తనని చూడడానికేనేమో గమనించడానికి ప్రయత్నించాడు. ‘ఇవాళ కాకపోతే ఏదో ఒక రోజు అందుకోసమే అవుతుంది. ఏదో ఒక రోజు వాళ్లందరూ నన్ను చూస్తారు’ అనుకున్నాడు.

కీటింగ్ ఇల్లు చేరే సరికి వరండా మెట్లమీద కనిపించాడు రోర్క్. మోచేతులమీద ఆనుకుని, కాళ్ళు బారచాపి, మెట్లకి చేరబడి కూర్చుని ఉన్నాడు. ఇంటికి, మలుపులో ఉన్న వీధిదీపం కాంతికి, మధ్యన ఒక తెరలా ఉంది వరండా స్తంభాల మీదకెక్కిన ఉదయ శోభ.

ఆ చీకటి వసారాలో చిందర వందరగా ఉన్న నారింజరంగు జుట్టును గుర్తు పట్టగానే కీటింగ్ ఆగిపోయాడు. ఆ రాత్రి తను చూడాలనుకుంటున్న మనిషి అతనే. రోర్క్ ఒంటరిగా దొరికినందుకు సంతోషించాడు. కాస్త భయమూ వేసింది.

“పీటర్! కంగ్రాట్సులేషన్స్!” అన్నాడు రోర్క్.

“థాంక్స్!” అన్నాడు కీటింగ్. ఎవరి అభినందనా ఇంత సంతోషాన్ని కలిగించలేదని గమనించి ఆశ్చర్యపోయాడు. రోర్క్ అభినందనకి ఆనందంతో బాటు కాస్త సిగ్గుకూడా కలిగింది... అందుకు లోలోపల తన తెలివి తక్కువతనానికి తిట్టుకున్నాడు. “అంటే. నీకు తెలుసా?... లేకపోతే...” ఆగి, మళ్ళీ వెంటనే అన్నాడు “అమ్మ చెప్పిందా నీకు?”

“అవును.”

“తను చెప్పి ఉండాల్సింది కాదు.”

“ఎందుకు?”

“హోవార్డ్!... నీకు తెలుసు, నేనెంత విచారిస్తున్నానో నీ...?”

రోర్క్ తల వెనక్కి వాల్చి కీటింగ్ వైపు చూశాడు.

“వదిలేసెయ్యి” అన్నాడు రోర్క్.

“నేను... రోర్క్ !... నీతో మాట్లాడాల్సిన విషయం ఒకటుంది. నీ సలహా కావాలి. కూర్చోనా? ఫర్వాలేదా?”

“ఏమిటి?”

క్రీటింగ్ అతని పక్కనే కూర్చున్నాడు మెట్లమీద. రోర్క్ సమక్షంలో తను ఎప్పుడూ ఏమీ నటించలేదు. ఇప్పుడయితే నటించాలని కూడా లేదు. ఒక ఆకు నేలరాలిన చప్పుడు వినిపించింది.

ఒక్కక్షణం అతనికి రోర్క్మీద ఆపేక్ష పొంగింది. అందులో బాధ, ఆశ్చర్యం, నిస్సహాయత కలగలిసి ఉన్నాయి.

“నువ్వు ఇలా ఉన్న సమయంలో నేను నా వ్యవహారం గురించి సలహా అడగడం దారుణం అనుకోవు కదా?” అన్నాడు.

“దాన్ని వదిలి పెట్టేయ్యమన్నానా? విషయం చెప్పు” అన్నాడు రోర్క్ మృదువుగా, మనస్ఫూర్తిగా.

క్రీటింగ్ నిజాయితీగా, - అనుకోకుండా అన్నాడు. “నువ్వు క్రేజీఫెలోవని చాలాసార్లు అనుకున్నాను, కానీ నాకు తెలుసు ఆర్కిటెక్చర్ గురించి నీకు చాలా తెలుసు. క్రేజీ ఫెలోస్కి తెలిసే అవకాశమే లేని విషయాలు నీకు తెలుసు. వాళ్ళెప్పుడూ ప్రేమించలేనంతగా ఆర్కిటెక్చర్ని నువ్వు ప్రేమిస్తున్నావని కూడా నాకు తెలుసు.”

“ఊం”

“నేను నిన్నెందుకు అడుగుతున్నానో నాకు తెలియదు. హోవార్డ్! ఎప్పుడూ నీతో అనలేదు కానీ చాలా విషయాలలో డీన్ గారి అభిప్రాయం కన్నా నాకు నీ అభిప్రాయమే ఎక్కువ. నేను ఆయన మాటనే పాటించి ఉండొచ్చుగాక. కానీ నాకు మాత్రం నీ అభిప్రాయమే విలువైంది. ఎందుకో చెప్పలేను. అసలీమాట ఎందుకు చెబుతున్నానో కూడా తెలియదు నాకు.”

క్రీటింగ్ వేపు చూసి నవ్వాడు రోర్క్. ఆ నవ్వు దయగా ఉంది. స్నేహపూర్వకంగానూ లేతగానూ ఉంది. అటువంటి స్పందన రోర్క్ నుంచి రావడం ఎంత అరుదంటే ఎవరో తన చేతిని చేతుల్లోకి తీసుకుని ఓదార్పుతో కూడిన ధీమా ఇస్తున్నట్టు అనిపించింది క్రీటింగ్ కి. బోస్టన్ పార్టీ తనకోసం ఎదురు చూస్తోందన్న సంగతి మరిచిపోయాడు.

“చెప్పు. నేనంటే భయంలేదు కదా! ఏం అడగాలనుకుంటున్నావో అడుగు.”

“నాకు పారిస్ ఫ్రైజ్ వచ్చింది. ఆ స్కాలర్ షిప్ గురించి.”

“అలాగా?”

“నాలుగేళ్ళపాటు ఇస్తారు. ఇంకో పక్కగై ఫ్రాంకన్ ఇచ్చిన జాబ్ ఆఫర్ ఉంది. ఆ మధ్య ఇచ్చారులే. ఆ ఆఫర్ ఇంకా అలాగే ఉందని ఇందాక చెప్పారాయన. ఏది ఎన్నుకోవాలో తెలియడం లేదు.”

రోడ్ అతనికేసి చూశాడు. వేళ్ళు ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా నెమ్మదిగా మెట్లని తడుతున్నాయి.

చివరికి అన్నాడు. “నా సలహా అడిగితే... ఇప్పటికే ఒక తప్పు చేసినట్టు - నన్ను అడిగి. అసలు ఎవర్ని అడిగినా తప్పే. ఎప్పుడూ ఎవర్ని అడక్కు ముఖ్యంగా నీ పని గురించి. నీకేం కావాలో నీకు తెలియదా? ఎలా భరిస్తున్నావు ఈ తెలియక పోవడాన్ని?”

“నీలో నాకు నచ్చేది అదే. నీకు ఎప్పుడూ ఎలా తెలుస్తుంది?”

“పొగడ్తలొద్దు.”

“కానీ నా అభిప్రాయం అదే. ప్రతిసారీ సొంత నిర్ణయం ఎలా తీసుకోగలుగుతావు? నీకెలా కుదురుతుంది?”

“నీ నిర్ణయాలు ఇతరుల్ని ఎలా తీసుకోనిస్తున్నావు నువ్వు?”

“అంటే... నాకు నమ్మకం చాలదు. ఇతరులు అంటున్నంత పనికొచ్చే మనిషినా నేను? ఏమో నాకు తెలియదు. ఈ విషయం ఇంకెవరి ముందూ ఒప్పుకోలేను నేను. ఎంచేతంటే నువ్వు ప్రతి విషయంలో ఎంత నిశ్చయంగా ఉంటావంటే..”

“పీటే!” మిసెస్ కీటింగ్ గొంతు ఖంగుమంది అతని వెనక “నాన్నా! పీటే! ఇక్కడేం చేస్తున్నావు నువ్వు?”

గుమ్మంలో నిలబడి ఉంది ఆవిడ. ద్రాక్షసారా రంగు దుస్తుల్లో ఉంది. ఆమెకు ఉన్న వాచీలో చాలా మంచివి బాగా నప్పేవి కూడా అవే. ఆమె సంతోషంగానూ, కోపంగానూ కూడా ఉంది.

“ఇక్కడేమో నేను ఒక్కతేనే కూర్చున్నాను నీ కోసం ఎదురు చూస్తూ. సూటు వేసుకొని ఆ చెత్త మెట్ల మీద కూర్చుని ఏం చేస్తున్నావు? వెంటనే లే అక్కణ్ణుంచి. ఇద్దరూ లోపలికి రండి. హాట్ చాకొలెట్, కుకీస్ రెడీచేసి ఉంచాను మీ కోసం.”

“కానీ... అమ్మా! నేను ఒక ముఖ్యమైన విషయం హోవార్డుతో మాట్లాడాలి” అన్నాడు కీటింగ్. అన్నాడు కానీ లేచి నిలబడ్డాడు.

ఆవిడ విన్నట్టు లేదు. ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయింది. కీటింగ్ ఆవిడ వెంట నడిచాడు.

రోడ్ అతన్ని చూసి, భుజాలు ఎగరేసి, లేచి, తను కూడా లోపలికి వెళ్లాడు.

మిసెస్ కీటింగ్ చేతుల కుర్చీలో స్థిరపడింది. ఆవిడ స్టర్ట్ గరగర లాడింది.

“ఊ... ఏం చర్చిస్తున్నారు ఇద్దరూ అక్కడ కూర్చోని?” అని అడిగింది.

కీటింగ్ ఒక ఏప్రేన్, అగ్గిపెట్టినీ తీసుకున్నాడు. వదిలిపెట్టేశాడు. తల్లి మాట పట్టించుకోకుండా రోడ్ కేసి తిరిగాడు.

“రోడ్! చూడు! ఆ పోజ్ మానెయ్యి.” అతని గొంతు పెరిగిపోయింది. “నేను స్కాలర్షిప్ వదిలేసి ఉద్యోగానికి వెళ్ళిపోనా ప్రాంకన్ ని వెయిటింగులో పెట్టి? ఆ అనాగరికుల్ని ఆకట్టుకునేందుకు బ్యాక్స్ ఆర్ట్ ఇచ్చిన అవకాశాన్ని అందిపుచ్చుకోనా? ఏమంటావు?”

ఏదో పోయింది. ఆ క్షణం కాస్తా నష్టమైపోయింది.

మిసెస్ కీటింగ్ అందుకుంది. “పీటే! నన్ను ఈ సంగతి తేల్చేసుకోనీ...”

“ఓ నిమిషం ఉండమ్మా! హోవార్డ్! ఇది ఎంతో జాగ్రత్తగా తేల్చుకోవాల్సిన విషయం... అలాంటి స్కాలర్షిప్ ప్రతివాడికీ రాదు. నీకు దాని విలువ బాగా తెలుసు. బ్యూక్స్ ఆర్ట్ కోర్సు చేయడం ఎంత ముఖ్యమో నీకు తెలుసు...”

“తెలియదు” అన్నాడు రోర్క్.

“ఖర్చు... నాకు నీ పిచ్చి ఆలోచనలు ఆదర్శాలు తెలుసు. నా స్థానంలో ఉన్న ఒక మనిషిలా నేను ప్రాక్టికల్ గా మాట్లాడుతున్నాను. నీ ఆదర్శాలు ఓ నిమిషం పక్కన పెట్టు... ఖచ్చితంగా...”

“నీకు నా సలహా అక్కర్లేదు” అన్నాడు రోర్క్.

“కావాలి, నేను అడుగుతున్నాను కూడా”

ఇతరులు ఉండగా కీటింగ్ సహజంగా ఉండలేదు - వాళ్ళెవరైనా సరే. ఏదో లోపించింది. ఆ సంగతి అతనికి తెలియదు. కానీ రోర్క్ కి తెలుసని అనిపించిందతనికి. రోర్క్ చూపులు ఇబ్బంది పెట్టాయి. అందుకని కోపం వచ్చింది.

“నేను ఆర్కిటెక్చర్ ప్రాక్టీస్ చేద్దామనుకుంటున్నాను.” కీటింగ్ కరవబోయినట్టు అరిచాడు. “దాని గురించి కబుర్లు చెప్పడం కాదు. ఇకోల్ చాలా గొప్ప సంస్థ. అందులో చేరడం గొప్ప గౌరవం. మేమే మొనగాళ్ళం అనుకుంటున్న పాత బిల్డర్లందరి కన్నా ఎత్తున నిలబెడుతుంది మనల్ని. మరో వైపు - ఫ్రాంకన్ తో కెరీర్ మొదలెట్టడం! - తనంతట తాను గై ఫ్రాంకన్ ఇచ్చిన ఆఫర్ తో!” రోర్క్ మరో పక్కకి తిరిగాడు.

కీటింగ్ గుడ్డిగా కొనసాగించాడు “ఎంతమంది కుర్రాళ్ళు ఆ ఎత్తుకు చేరగలరు? ఒక ఏడాది తిరగనీ. నేను ఫ్రాంకన్ & హేయర్ కి పని చేస్తుంటే, మేము స్మిత్ కో, జోన్స్ కో, పని చేస్తున్నామని చెబుతారు వాళ్లు. అసలు పని అంటూ దొరికితే...”

“సరిగ్గా చెప్పావు రా పీటర్!” అంది మిసెస్ కీటింగ్. “ఇటువంటి సమస్య వచ్చినప్పుడు మీ అమ్మని సంప్రదించాలని నీకు అనిపించలేదా? ఇది చాలా ముఖ్యమైంది మరి. సరే. రోర్క్ తోటే తేల్చుకో, నేను వెళ్తున్నా” అని లేచింది.

తల్లికేసి చూశాడు. ఈ విషయంలో ఆవిడ ఏమనుకుంటోందో వినదలుచుకోలేదు. ఆవిడ నోరు విప్పకముందే తన నిర్ణయం తీసేసుకోవాలి. మళ్ళీ అవకాశం ఉండదు. తల్లి అతనికేసి చూడడం లేదు. బయటికి వెళ్ళేందుకు సిద్ధంగా ఉంది. ఆవిడది నటన కాదని అతనికి తెలుసు. అతను వద్దనుకుంటే ఆవిడ అక్కడ ఉండదు. ఆవిడ వెళ్లిపోవాలని అతను అనుకున్నాడు. గట్టిగా అనుకున్నాడు.

“అమ్మా! అలా ఎలా అనగలవు? నాకు నీ అభిప్రాయం కావాలి... నువ్వు... నువ్వేమంటావు?”

అతని గొంతులోని అసహనాన్ని ఆవిడ పట్టించుకోలేదు. చిరునవ్వు నవ్వింది.

“పీటే! నేను ఎప్పుడూ ఏమీ అనను. నీ ఇష్టం. ఎప్పుడూ నీ ఇష్టమే” అంది.

“మంచిది.” సందేహిస్తూ, ఆవిణ్ణి పరిశీలనగా చూస్తూ అన్నాడు. “నేను బ్యూక్స్ ఆర్బుకి వెళితే..”

“మంచిది, వెళ్ళు. అది గొప్ప సంస్థ మనకి సముద్రం అంత దూరంలో ఉంది. నువ్వు వెళ్ళావనుకో, ఫ్రాంకన్ వేరెవణ్ణో తీసుకుంటాడు. అందరూ ఆ విషయం మాట్లాడుకుంటారు. స్టాంటన్ నుంచి ఆయన తన ఆఫీసుకి తెలివైన కుర్రాణ్ణి ఏరి పట్టుకెళతాడని ప్రతి ఒక్కళ్ళకీ తెలుసు. ఇంకొకళ్ళెవరికైనా ఆ ఉద్యోగం వస్తే ఎలా ఉంటుందా అని ఆలోచిస్తున్నాను... కానీ ఫర్వాలేదు.”

“అయితే అందరూ ఏమంటారు?”

“పెద్దగా ఏమీ అనుకోరు. అవతలి వాడెవడో వాడే మీ క్లాస్ లో బెస్ట్ అని అనుకుంటారు. నేను అనుకోవడం షింక్లర్ ని తీసుకెళతాడని.”

“నో!” కోపంగా గుటక వేశాడు పీటర్.. “షింక్లర్ ని తీసుకెళ్ళడానికి వీలేదు” అన్నాడు. ఆవిడ తియ్యగా చెప్పింది “అవును. షింక్లర్ నే.”

“కానీ....”

“కానీ, ఇతరులేమంటే నీకేం? నీకు కావాల్సిందల్లా నీ సంతోషం ఒకటే.”

“అయితే నువ్వనేది ఫ్రాంకన్...”

“అతని గురించి నాకెందుకు? నాకేం సంబంధం లేదు”

“అమ్మా! నేను ఫ్రాంకన్ దగ్గర ఉద్యోగంలో చేరాలంటావు. అంతేనా?”

“నేనేమీ అనను. నువ్వే బాస్ వి”

తన తల్లి అంటే తనకు నిజంగా ఇష్టమేనా అనుకున్నాడతను. కానీ ఆవిడ తన తల్లి. తల్లి కాబట్టి ఆమెను సహజంగానే ప్రేమిస్తున్నాడని అనుకుంటారందరూ. అందుచేత ఆవిడ గురించి తనకున్న భావాన్నే ప్రేమ అని తీర్మానించుకున్నాడు. ఆవిడ నిర్ణయాన్ని తప్పని సరిగా ఎందుకు గౌరవించాలో అతనికి తెలియలేదు. ఆవిడ తన తల్లి అన్న విషయమే కారణాల స్థానాన్ని ఆక్రమిస్తుంది.

“అవును. అంతే అమ్మా!... కానీ... అవును, నాకు తెలుసు... కానీ హోవార్డ్?”

అది సహాయంకోసం నివేదన. రోర్స్ ఒక మూల ఉన్న దీవాన్ మీద పిల్లి పిల్లలాగా కాళ్ళు చేతులు వదులుగా బారసాచి ‘సగం పడక’ పోజులో ఉన్నాడు. కీటింగ్ కి ఇది ఆశ్చర్యం. రోర్స్ చడీచప్పుడూ లేకుండా అచ్చంగా పిల్లిలాగే కదులుతాడు. పిల్లి అంత స్వాధీనంలోనూ ఉంటాడు. ఒంట్లో ఒక్క ఎముక కూడా లేనట్టు నిరాకారంగా ఒక పిల్లిలాగా రోర్స్ రిలాక్స్ అవ్వడం ఇంతకు ముందు కూడా కీటింగ్ కి తెలుసు. రోర్స్ కళ్ళెత్తి అతన్ని చూసి ఇలా అన్నాడు.

“పీటర్! నీ అవకాశాలు రెండింటి గురించీ నేనేమనుకుంటున్నానో నీకు తెలుసు. ఉన్నంతలో తక్కువ చెడ్డదాన్ని ఎంచుకో. బ్యాక్స్ ఆర్ట్లో ఏం నేర్చుకుంటావు? మరిన్ని రిసైజున్ను పేలస్లూ, ఓపెరెట్టా సెటింగ్స్. అంతేనా? నీలో ఉన్న మొత్తం ప్రతిభని అవి చంపేస్తాయి. ఒకప్పుడు కాకపోతే ఒకప్పుడయినా, నువ్వు మంచి వర్క్ చేస్తావు, ఎవరైనా చెయ్యనిస్తే. నిజంగా నేర్చుకోవాలనే ఉంటే ఉద్యోగానికే వెళ్ళు. ఫ్రాంకన్ నీచుడూ మూర్ఖుడూను. కానీ నీకెందుకు? నువ్వు కట్టడం పనిలో ఉంటావు. తొందర్లోనే నీ అంతట నువ్వే పని చేసుకోవడానికి అది నిన్ను సిద్ధపరుస్తుంది.”

“ఒక ట్రక్కు డ్రైవరులాగా మాట్లాడినా, రోర్క్ కూడా అప్పుడప్పుడు అర్థవంతంగా మాట్లాడతాడు” అంది మిసెస్ కీటింగ్.

“నేను మంచి వర్క్ చేయగలనని నిజంగా అనుకుంటున్నావా?” అని అడిగాడు కీటింగ్, అతన్నే చూస్తూ. అతని కళ్ళు ఇంకా ఆ వాక్యాన్ని ప్రతిఘిస్తున్నట్టు, మరింతేదీ పట్టనట్టు ఉన్నాయి.

“అప్పుడప్పుడూ. తరుచూ కాదు” అన్నాడు రోర్క్.

“ఇప్పుడు ఒక నిర్ణయం అయింది కాబట్టి...” మిసెస్ కీటింగ్ మొదలుపెట్టింది.

“అమ్మా! నేను మళ్ళీ ఆలోచించుకోవాలి.”

“అంతా అయిపోయింది కాబట్టి. హాట్ చాకొలేట్ తేనా? చిటికెలో తెస్తాను.”

కొడుకును చూసి చిరునవ్వు నవ్వింది. ఆ అమాయక దరహాసం ఆవిడ విధేయతనీ, కృతజ్ఞతనీ ప్రకటించింది. ఆవిడ గది బయటకు నడిచింది.

కీటింగ్ కి కుదురు లేదు. పచార్లు చేస్తున్నాడు. ఆగి సిగరెట్టు వెలిగించి, ఆగి ఆగి పొగ వదిలాడు. రోర్క్ కేసి తిరిగాడు.

“ఇప్పుడు ఏం చేస్తావు? హోవార్డ్!”

“నేనా?”

“నా గురించి నేను అలా మాట్లాడడం అనాలోచితం. నాకు బుర్ర లేదు. అమ్మకు అన్నీ తెలుసు. కానీ నాకు పిచ్చెక్కించేస్తుంది. సరే. ఆ చెత్తంతా వదిలేసేయ్యి. నువ్వు ఏం చేస్తావు?”

“న్యూయార్క్ వెళుతున్నాను.”

“ఓహ్. గుడ్. జాబ్ కోసమా?”

“అవును. ఒక జాబ్ సంపాదించాలని.”

“ఆర్మిటెక్చర్ లో?”

“అవును పీటర్!”

“వెరీ గుడ్. బ్రహ్మాండం. నాకు సంతోషంగా ఉంది. ఫలానా అని ఏదైనా ఉందా?”

“హెన్రీ కేమెరాన్తో పని చేయాలనుకుంటున్నాను.”

“వద్దొద్దు.”

రోర్క్ చిరునవ్వు నవ్వాడు అతని పెదవుల కొసలు కుంచించుకున్నాయి. అతనేమీ మాట్లాడలేదు.

“వద్దు హోవార్డ్!”

“వెళతాను.”

“కానీ కేమెరాన్ ఇప్పుడు నథింగ్. ఏమీ కాదు. నాకు తెలుసు. అతనికి పేరుంది. కానీ అయిపోయాడు. ఒక్క మంచి బిల్డింగ్ కూడా ఇవ్వరు తనకి చాలా ఏళ్లుగా ఎవరూ ఇవ్వలేదు కూడా. అతని ఆఫీసు ఒక చెత్త అట. అతని దగ్గర నీకేం భవిష్యత్తుంటుంది? ఏం నేర్చుకుంటావు?”

“ఎంతో కాదు. ఎలా కట్టాలి అనేది మాత్రమే.”

“నీకు పుణ్యం ఉంటుంది. అలా చెయ్యకు. చేజేతులా నిన్ను నువ్వు నాశనం చేసుకోకు. నేనేమనుకుంటున్నానంటే... అవును... ఇవ్వాలి నువ్వు ఒక పాఠం నేర్చుకున్నావని అనుకున్నాను.”

“నేర్చుకున్నాను.”

“చూడు. హోవార్డ్! ఇంకెవ్వరూ నిన్ను తీసుకోరనీ అంతకన్నా మంచి వాడు దొరకడనీ కదా నీ ఆలోచన. ఎందుకు? నేను నీకు హెల్ప్ చేస్తాను. ఫ్రాంకన్ దగ్గర చేరి, నెమ్మదిగా చనువు చేసుకుని...”

“థాంక్స్ ఫీటర్!.. అదేమీ అవసరం లేదు అంతా సెటిలయిపోయింది?”

“అతనేమన్నాడు?”

“ఎవరు?”

“కేమెరాన్.”

“కలిస్తే కదా?”

బయట హారన్ అరిచింది. అప్పుడు గుర్తొచ్చింది కీటింగ్ కి. బట్టలు మార్చుకునేందుకు బయలుదేరాడు. గుమ్మం దగ్గర తల్లిని ఢీ కొట్టాడు. నిండుగా ఉన్న బ్రేలోంచి ఒక కప్పు కింద పడిపోయింది.

“వీట్!”

“ఏమనుకోకమ్మా!” ఆవిడ మోచేతులు పట్టుకున్నాడు. “తొందరలో ఉన్నాను బంగారు తల్లి! ఫ్రెండ్స్ తో చిన్న పార్టీ ఉంది. ఇప్పుడు... ఇప్పుడే... ఏమీ అనకు... లేట్ అవదు. నేను ఫ్రాంకన్ & హేయర్ కి వెళుతున్నానని సెలిబ్రేట్ చేసుకుంటున్నాం.” అని చటుక్కున ముద్దు పెట్టుకున్నాడు తల్లిని. సంతోషం పొంగి పొరలినప్పుడు, అప్పుడప్పుడు అతనికి హద్దులుండవు.

అయిన్ రాండ్

రూమ్ నుంచి మేడపైకి పరిగెత్తాడు. మిసెస్ కీటింగ్ ముఖం ఎర్రబడింది. తల అడ్డంగా ఊపి సంతోషంగా తిట్టింది. రూమ్లో, బట్టలు చెల్లాచెదురు చేస్తూ ఉండగా, న్యూయార్క్కి పంపాల్సిన టెలిగ్రాం ఒకటి గుర్తొచ్చింది కీటింగ్కి, ఆ విషయం రోజంతా గుర్తే లేదు. ఇప్పుడొక యమద్వేన్సిగా పైకి తోసుకొచ్చింది. అప్పటికప్పుడు టెలిగ్రాం పంపాలనుకొన్నాడు, ఒక కాగితం మీద గిలికాడు.

‘డియరెస్ట్ కాటీ! కమింగ్ న్యూయార్క్. జాబ్ ప్రాంకన్. లవ్ ఫరెవర్’ - పీటర్.

ఆ రాత్రి కీటింగ్ బోస్టన్ వైపు దూసుకుపోతున్నాడు, ఇద్దరు కుర్రాళ్ళ మధ్యన ఇరుక్కుని. రోడ్ విజిల్ వేసుకుంటూ వెనక్కిపోతోంది. ‘కారు హెడ్ లైట్లు చీకటిని కత్తిరిస్తూ తెరుస్తున్నట్టే ప్రపంచం నా కోసం తెరుచుకుంటోంది’ అనుకున్నాడు. తను ఇప్పుడు స్వేచ్ఛా జీవి. సిద్ధంగా ఉన్నాడు. కొన్ని సంవత్సరాల్లో - అంత టైమేం పట్టదు, చాలా తొందరలోనే - ఆ కారు వేగం వల్ల టైమ్కి చోటు లేదు. తన పేరు ప్రజల్ని నిద్దర లేపి హారన్లా మోగిపోతుంది. తను గొప్ప పనులు, బ్రహ్మాండమైన పనులు చెయ్యబోతున్నాడు. ఆర్కిటెక్చర్లో ఎవరూ అధిగమించలేని పనులు.

3

పీటర్ కీటింగ్ న్యూయార్క్ వీధులు చూస్తున్నాడు. అతను గమనించిన వాళ్లంతా మంచి మంచి డ్రెస్సుల్లో ఉన్నారు.

ప్రాంకన్ & హేయర్ ఆఫీస్ ఫిఫ్ట్ ఎవెన్యూలో ఉంది. దాని ముందు ఒక్క క్షణం ఆగాడు. అతని తొలిరోజు పని అతని కోసం ఎదురుచూస్తోంది. తొందర తొందరగా తనని దాటుకుని వెళ్తున్న మనుషుల్ని చూశాడు. ‘స్టార్ట్!.. పిచ్చ స్టార్ట్గా ఉన్నారు’ అనుకున్నాడు. విచారంగా తన డ్రెస్ని చూసుకున్నాడు. ‘న్యూయార్క్లో చాలా నేర్చుకోవాల్సి ఉంది.’

ఇంక ఆగడం కుదరదనుకున్నాక గుమ్మం దగ్గరకి వెళ్ళాడు. అది డోరిక్ పోర్టికోకి చిన్న సైజు కాపీ. ప్రతి అంగుళం స్కేలు ప్రకారం ఒరిజినల్ని అనుసరించి కట్టింది. మార్బుల్తో చేసిన చక్కటి కాలమ్స్ మధ్య రివాల్వింగ్ డోర్ ఒక నికెల్ ప్లేటుతో మెరుస్తుంది. దారిన పోయే వాహనాలు, చారలు చారలుగా అందులో ప్రతిఫలిస్తున్నాయి. కీటింగ్ రివాల్వింగ్ డోర్ల గుండా నడిచాడు. మెరిసిపోయే మార్బుల్ లాబీలో నడిచాడు. గిల్ట్, రెడ్ వార్నిష్లతో ఉన్న ఎలివేటర్ ఎక్కి ముప్పై అంతస్తుల తర్వాత మహాగనీ చెక్కతో చేసిన సింహద్వారాన్ని చేరాడు. ఒక పల్చటి ఇత్తడిప్లేటు మీద మృదువైన అక్షరాలు కనబడ్డాయి.

ప్రాంకన్ & హేయర్, ఆర్కిటెక్ట్స్

రిసెప్షన్ రూము చల్లగా ఉంది. కొలోనియల్ భవంతుల్లో ఉండే బార్ రూమ్లా ఆకర్షణీయంగా ఉంది. వెండి తెలుపు రంగు గోడలకి చదునైన పిలాస్టర్స్ చెక్కారు. ఐయెనిక్ నత్త గుల్లల ఆకారంలో వంపులు తీరిన స్తంభాలవి. వాటి పైన అందంగా తీర్చిన త్రికోణాకారం ఒకటి ఉంది. దాని మధ్యన సగభాగమే కనిపిస్తున్న గ్రీకు కలశం తాపడం చేసి ఉంది. పేనల్స్మీద గ్రీకు ఆలయాలు ఉబ్బెత్తుగా చిత్రించారు. బాగా చిన్నగా ఉన్నా ఆ కాలమ్స్, పెడిమెంట్స్, పొడి పొడి రాళ్ళు తెలుస్తూనే ఉన్నాయి.

గడపదాటి లోపల అడుగుపెట్టిన దగ్గర నుంచి తన కాళ్ళ కింద ఒక కన్వేయర్ బెల్టు ఉన్నట్టు దాని మీద తను ప్రయాణిస్తున్నట్టు ఉంది కీటింగ్ కి. అది అతన్ని ఫ్లోరంటైన్ బాల్కనీ బాపతు తెల్ల పిట్టగోడ వెనక టెలిఫోన్ దగ్గర కూర్చున్న రిసెప్షన్ క్లర్కు దగ్గరకి చేర్చింది. అక్కడ నుంచి ఒక పెద్ద డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ గడప దగ్గరకి తీసుకెళ్లింది. ఆ రూంలో పొడుగాటి టేబుల్స్ ఉన్నాయి. పై కప్పు నుంచి కిందకి మెలికలు తిరుగుతూ వచ్చిన కడ్డీలకి అకుపచ్చ దీపాలు వేలాడుతున్నాయి. అక్కడ పెద్ద పెద్ద బ్లూ ప్రింట్ ఫైల్స్ ఉన్నాయి. పేపర్లు, డిస్ బాక్స్లు, నమూనా ఇటుకలు, జిగురు బుడ్లు, ఉన్నాయి. కన్స్ట్రక్షన్ కంపెనీల వాళ్లు వేసిన నగ్న స్త్రీల కేలండర్లు ఉన్నాయి. చీఫ్ డ్రాఫ్ట్ మన్ సరిగా చూడనైనా చూడకుండా కీటింగ్ ని గదమాయించాడు. అతనికి విసుగ్గా ఉంది. చిరచిర లాడుతున్నాడు. లాకర్ రూమ్ వైపు బొటన వేలు చూపించాడు. తన గడ్డాన్ని లాకర్ డోర్ దిశగా కదిపాడు. నిలువెల్లా కదిలిపోతూ లేచి నిలబడ్డాడు. కీటింగ్ లాకర్ లోంచి ఒక ముత్యపుబూడిద రంగు చీరలాంటి జీన్సు బయటకి లాగి తొడుక్కున్నాడు. దాన్ని తప్పనిసరిగా వేసుకోవాలని ప్రాంకన్ ఆర్డరు. కీటింగ్ కాళ్ళ కింద కన్వేయర్ బెల్ట్ డ్రాఫ్టింగ్ రూంలో ఒక మూలకి తీసుకుపోయింది అతన్ని. అక్కడ విస్తరించి గియ్యాలైన ప్లాన్లున్నాయి. చీఫ్ డ్రాఫ్ట్ మన్ బాపతు బక్కపల్చటి వీపు కీటింగ్ నుంచి దూరంగా ప్రయాణించింది. అక్కడ కీటింగ్ ఉన్న సంగతే మరిచిపోయాడు అనిపించేట్టుగా వెళ్ళిపోయాడు చీఫ్ డ్రాఫ్ట్ మన్.

కీటింగ్ వెంటనే తన పనిలో పడ్డాడు. కళ్ళలో ఏకాగ్రత కంఠనాళాల్లో బిగింపు వచ్చేసాయి. తన ముందున్న ముత్యంలాంటి కాగితం మిసమిస తప్ప అతనికేమీ కనిపించలేదు. తను గీసిన గీతలు అతన్ని ఆశ్చర్యపరిచాయి. అతని చెయ్యి వణుకుతూ కాగితంమీద ఒక అంగుళం అటో ఇటో జరిగిపోతోంది. ఎక్కడికి ఎందుకు పోతున్నాయో కూడా తెలియకుండా గీతల వెంట పోతున్నాడు. ఆ ప్లాన్ ఎవరిదో గాని గొప్పగా ఉంది. దాన్ని తను ప్రశ్నించలేదు. అంత బాగా గియ్యలేదు. అసలు భవిష్యత్తులో ఆర్కిటెక్ట్ కాగలనని తన గురించి తనే ఎలా అనుకోగలిగాడో అతనికి అర్థంకాలేదు.

చాలాసేపటి తర్వాత పక్క టేబుల్ దగ్గర తను వేసుకున్న గొనులాంటిదే వేసుకున్న వేరే భుజాల్ని గమనించాడు. అతని వైపు చూశాడు - మొదట జాగ్రత్తగా, తర్వాత కుతూహలంగా, ఆపై సంతోషంగా, చివరకి అలక్ష్యంగా. చివరి దశ కొచ్చేసరికి కీటింగ్ మళ్ళీ కీటింగ్ అయిపోయాడు. మనుషుల మీద ప్రేమ పుట్టుకొచ్చింది. పక్కనున్న వాడి చెక్కిళ్ళు లోతుకు పోయాయి. ముక్కు గమ్మత్తుగా ఉంది. గడ్డం మీద పులిపిరికాయ ఉంది. టేబుల్ అంచుకు పొట్ట నొక్కుకుపోయి ఉంది. ఈ దృశ్యాలు నచ్చాయి కీటింగ్ కి. వాళ్ళు చేసే పని తనూ చెయ్యగలడు. చిరునవ్వు వచ్చింది. కీటింగ్ కి తోటివాళ్ళు అవసరం.

తను గీస్తున్న ప్లానుని మళ్ళీ చూశాడు. ఈ సారి మాస్టర్ పీస్ లో లోపాలు కొట్టొచ్చినట్టు కనిపించాయి. ఒక ప్రైవేటు నివాస భవనం తాలుకు ప్లాన్ అది. వంకర టింకర నడవాలు ఆ పెద్ద స్థలాన్ని ముక్కలు చేసేస్తున్నాయి. ఎందుకు చేస్తున్నాయో తెలియదు. ఆ పెద్ద పెద్ద గదులు చీకట్లో మగ్గుతున్నాయి. ఈ ఫస్ట్ టెర్మ్ లో వీటికి సేవ చెయ్యల్సిస్తోందేమిటా దేవుడా అనుకున్నాడు. ఆ తర్వాత వేగంగా, సులువుగా, నిపుణంగా, సంతోషంగా పని చేసుకుపోయాడు.

లంచ్ టైమ్ లోపుగానే రూమ్ లో అందరితో స్నేహం చేశాడు. అచ్చంగా స్నేహం అని కాదు. స్నేహం మొలకెత్తడానికి సిద్ధంగా ఉన్న నేల తయారైంది. పక్కవాళ్ళని చూసి చిరునవ్వు నవ్వాడు. అకారణంగా కళ్ళెగరేశాడు - ఏదో అర్థం ఉన్నట్టు. వాటర్ కూలర్ దగ్గరికి వెళ్ళాల్సి వచ్చిన సందర్భాల్ని వాడుకుని దారి మధ్యలో ఉన్న కొలీగ్స్ ని ఉత్సాహమొలికే చూపులతో తడిమాడు. ఆ వెలిగే కళ్ళు ఒక్కొక్కరినీ రూమ్ నుంచీ, మొత్తం విశ్వం నుంచీ, విడదీసి, మానవ జాతిలోనే వాళ్ళు అపురూప వస్తువులన్నట్టు, కీటింగ్ కి అత్యంత ఆత్మీయ మిత్రులన్నట్టు చూశాయి. అక్కడ 'బహుయోగ్య'డైన స్పార్ట్స్ బాయ్ ఒకడున్నట్టునిపించింది వాళ్ళకి.

పక్కటేబుల్ దగ్గర లేత బంగారురంగు జుట్టు కుర్రాడొకడు ఒక ఆఫీసు భవనానికి ఎలివేషన్ పని చేస్తున్నాడని గమనించాడు కీటింగ్. ఒక రూమ్ మేట్ మీదకి ఒరిగినట్టు అతని మీదకి ఒరిగి చూశాడు. అందమైన పూలదండలు చుట్టుకున్న కాలమ్స్ చేశాడు. అవి మూడు అంతస్తుల ఎత్తు ఉన్నాయి.

“పెద్దాయన సంతోషిస్తాడు” మెచ్చుకున్నాడు కీటింగ్.

“ఎవరు?” అన్నాడు ఆ కుర్రాడు.

“ఎవరేమిటి? ఫ్రాంకన్.”

ఆ కుర్రాడు చాలా సౌమ్యంగా చెప్పాడు “ఫ్రాంకనా? గత ఎనిమిదేళ్ళలోనూ ఒక కుక్కల గది కూడా డిజైన్ చెయ్యలేదు తెలుసా?” తన భుజం మీదుగా బొటన వేలు కదిలిస్తూ వెనక ఉన్న గ్లాస్ డోర్ ని సూచించి “ఆయన” అన్నాడు, చేసింది వేరే వాడని తెలిసేట్టు.

“ఏమిటి?” అన్నాడు కీటింగ్.

“అవును. అతనే అన్నీ డిజైన్ చేస్తాడు. స్టెంగెల్” అన్నాడు కుర్రాడు.

గాజు తలుపు వెనకాల ఒక జత భుజం ఎముకలూ, శ్రద్ధగా ముందుకు వంగి ఉన్న ముక్కోణాకారపు చిన్న తలా, గుండ్రటి కళ్ళద్వాలూ కనిపించాయి కీటింగ్ కి. ఆ మనిషి డెస్క్ మీద పని చేస్తున్నాడు. సాయంకాలం అయ్యాక మూసిన తలుపు వెనకాల ఒక వ్యక్తి వెళ్ళిన జాడ తోచింది. పక్క వాళ్ళ గుసగుసల్ని బట్టి పై అంతస్తులో ఉన్న తన ఆఫీసు గదికి గై ఫ్రాంకన్ వచ్చాడని కీటింగ్ కి అర్థమైంది. అరగంట తర్వాత గ్లాసు డోర్ తెరుచుకుని స్టెంగెల్ వచ్చాడు. అతని వేళ్ళ మధ్య కార్డుబోర్డు ముక్క ఒకటి వేళ్ళాడుతోంది.

“ఓయ్, నువ్వు...” కీటింగ్ మొహం వైపు ఆగాయి కళ్ళద్వాలు. “నువ్వేనా? దీనికి ప్లాన్ లు తయారు చేస్తున్నది?” అని కార్డుబోర్డు ముందుకు ఊపాడు. “బాస్ దగ్గరికి వెళ్ళి ఓకే చేయించుకురా. ఆయనేం చెబుతాడో విను. తెలివిగా కనిపించు. ఎలా విన్నా, ఎలా కనిపించినా ఒకటే ననుకో” అన్నాడు.

స్టెంగెల్ పొట్టి. చేతులు కాలి చీలమండలదాకా వేళ్ళాడుతున్నట్టు ఉన్నాయి. అరచేతులు పెద్దవి. చాలా సమర్థవంతాలు. పొడుగాటి చొక్కా చేతులకింద అసలు చేతులు తాళ్ళలాగా

ఊగుతున్నాయి. కీటింగ్ చూపులు ఓ క్షణం పాటు గడ్డకట్టి, నల్లబడి తర్వాత ఆ ఖాళీ కళ్ళద్దాల వైపు తేరపార చూశాయి. అప్పుడు నవ్వి, సంతోషంగా “అలాగే సార్” అన్నాడు.

చేతివేళ్ళమీద కార్డుబోర్డుని ఆనించి, కెంపు రంగు మెట్లెక్కి గై ఫ్రాంకన్ ఆఫీసు గదికి వెళ్ళాడు కీటింగ్. కార్డుబోర్డు మీద బూడిద రంగు భవనం ఉంది. మూడు అంచెల డార్మర్లు, అయిదు బాల్కనీలు, నాలుగు ‘బే’లు, 12 కాలమ్స్, ఒక ఫ్లాగ్ పోల్, ద్వారం దగ్గర రెండు సింహాలు ఉన్నాయి. వాటిని నీటి రంగుల్లో చిత్రించారు. ఒక కొసన మిసెస్ & మిస్టర్ జేమ్సు.ఎస్.వాటిల్స్, ఫ్రాంకన్ & హేయర్ ఆర్కిటెక్ట్స్ అని ఉంది. కీటింగ్ మృదువుగా ఈల వేశాడు. ఆ కార్డు బోర్డు భవనం తాలూకు యజమానులు షేవింగ్ లోషన్ తయారీదారులు. మల్టీ మిలియనీర్లు.

గై ఫ్రాంకన్ ఆఫీస్ లో ప్రతిదీ పాలిష్ చెయ్యబడి ఉంది. ‘అది పాలిష్ కాదు షెల్ పూత. కాదు కాదు అద్దాల్ని కరిగించి ఆ ద్రవం ప్రతి వస్తువు మీదా పోసేశారు’ అనుకున్నాడు కీటింగ్. నడుస్తున్నప్పుడు చెక్క కేబినెట్ల పైన, కుర్చీలపైన, నిప్పుగూడు మీద... అన్ని వస్తువుల మీద చెదిరిన సీతాకోకచిలకల గుంపులాగ అతని ప్రతిబింబపు తునకలు. గదిలో ఒక మూల అచ్చమైన రోమన్ శిల్పం ఉంది. సెపియా ఫోటోగ్రాఫుల్లో పార్తెనాన్, రీమ్స్ దేవాలయం, వెర్ సెయిల్స్, ఎన్నటికీ ఆరని జ్యోతితో ఫ్రింక్ నేషనల్ బేంక్ బిల్డింగ్ ఉన్నాయి. కీటింగ్ వీటన్నిటిని గమనించాడు.

పెద్ద మహాగనీ డెస్క్ దగ్గరికి నడిచాడు. అవతల వైపు ఫ్రాంకన్ కూర్చుని ఉన్నాడు. పసుపురంగు ముఖం. కాస్త వేలాడుతున్న దవడలు. అంతకు ముందెప్పుడూ చూడనివాణ్ణి చూసినట్టు ఓ క్షణంపాటు చూశాక కీటింగ్ ని గుర్తుపట్టాడు. విశాలంగా నవ్వాడు.

“గుడ్... గుడ్... గుడ్... కీటింగ్! వచ్చేశావు. అంతా హోమ్లీగా బావుందా? చాలా సంతోషం, కూర్చో, కూర్చో. ఏం దొరికింది? కూర్చో తొందరేం లేదు. ఇక్కడెలా ఉంది నీకు?”

నిజాయితీ, బాల్యపు నిస్సహాయతా కలగలిసిన ముఖం పెట్టి “చాలా సంతోషంగా ఉన్నాను సర్. నా మొదటి ఉద్యోగంలో ఏదో సాదా ఉద్యోగిలా ఉంటాననుకున్నాను కానీ ఇలాంటి చోట మొదలు కావడం!.... సర్దుకుంటాను సర్” అని హామీ ఇస్తున్నట్టన్నాడు.

“కుర్రాడివి కదా! కాస్త తబ్బిబ్బుగానే ఉంటుంది. కొంచెమే... ఏం వర్రీ కాకు. నువ్వు చక్కగా చేస్తావు” అన్నాడు గై ఫ్రాంకన్.

“ఐ విల్ డూ మై బెస్ట్ సర్!”

“నాకు తెలుసు. వాళ్ళేం పంపించారు నాకు?” డ్రాయింగ్ కేసి చెయ్యి చాచాడు కానీ వేళ్ళువదులుగా నుదిటి మీదకెక్కాయి.

“ఈ తలనొప్పి విసిగిస్తుంది. సీరియసేం కాదు” అని, కీటింగ్ స్పందన చూసి “కాస్త తేడా చేసింది... చాలా వర్క్ చేస్తాం కదా?” అన్నాడు

“ఏమైనా తెమ్మంటారా సర్?”

“వద్దొద్దు... థాంక్యూ. నువ్వు తేగలిగేది ఏమీలేదు, తీసుకెళ్ళగలిగేదే కానీ” అని కన్ను చికిలించాడు. “ఆ షాంపెయిన్... నిన్న రాత్రి.. వట్టి పనికిమాలింది. షాంపెయిన్ నేనెప్పుడూ ఇష్టపడను. కీట్రిడ్జ్! ఒకటి చెబుతా విను. వైన్ గురించి తెలియడం మాత్రం ముఖ్యం. ఇప్పుడు ఒక క్లయింట్ని డిన్నర్కి తీసుకెళ్ళావనుకో. ఏం ఆర్డరిస్తే బాగుంటుందో తెలియాలి. ఒక ప్రొఫెషనల్ సీక్రెట్ చెబుతాను నీకు. క్వయిల్ ఉందా, దాంతో బాటు చాలా మంది డ్రాక్షాసారా ఆర్డరిస్తారు. నువ్వేం చెయ్యాలి. క్లోస్ వాజియట్ 1904 చెప్పాలి. కావలసిన టచ్ ఇస్తుందది. అవును. అయితే ఒరిజినల్ అయి ఉండాలి. ఎప్పుడూ ఏదయినా ఒరిజినల్దే. గుర్తుంచుకో. అవునూ? నిన్నెవరు పంపించారిక్కడికి?”

“స్టెంగెల్ గారండి”

“స్టెంగెలా?” ఆ పేరు ఉచ్చరించిన తీరు కీటింగ్కి ఒక షట్టర్ మూసిన ధ్వనిలా తోచింది. ‘భవిష్యత్తులో వాడుకోవడానికి పనికొస్తుంది’ అనుకున్నాడు. “తను చేసిన పని తను తేవచ్చుగా. తీసుకురాడు. గొప్ప. గుర్తుంచుకో. గొప్ప డిజైనర్ అతను. న్యూయార్క్ మొత్తానికే బెస్ట్. కానీ ఈ మధ్య కాస్త గొప్పలు పోతున్నాడు. ఇక్కడ ఎవడయినా పనంటూ చేస్తున్నవాడు ఉంటే అది తనొక్కడే అని అనుకుంటున్నాడు. నేను ఐడియాలిచ్చి నా కోసం అతన్ని పని చెయ్యనిస్తునందుకు - ఇదీ. రోజంతా కూచుని డ్రాయింగ్ బోర్డు మీద మరకలు వేస్తున్నందుకన్న మాట. నీకూ తెలుస్తుందిలే - కొన్నిరోజులు పోతే. ఒక ఆఫీసులో పని, దాని గోడల బయట జరుగుతుందని అర్థమౌతుంది. గత రాత్రి విషయం తీసుకో. క్లారియన్ రియల్ ఎస్టేట్ వాళ్ళ విందు. రెండొందల మంది గెస్ట్లు. డిన్నర్... షాంపెయిన్... అవును... షాంపెయినే” నచ్చలేదన్నట్టు సరదాగా ముక్కు చిట్లించాడు. “కాసిని మాటలు... భోజనానంతరం ఉపన్యాసం, మాటలే, సీరియస్గా కాదు. అసహ్యంగా వ్యాపార సంభాషణ కాదు - జాగ్రత్తగా కూర్చుకున్న నాలుగు ఆలోచనలు, సమాజంపట్ల రియల్టర్ల బాధ్యత గురించి, సమర్థులైన, గౌరవనీయులైన, బాగా పేరు పొందిన ఆర్కిటెక్టుల్ని ఎంచుకోవడం గురించి. మెదడుకు అంటుకుపోయే నాలుగు మంచి స్లోగన్లు... అంతే.”

“అర్థమైంది సర్ ‘భార్య నెంచుకున్నంత జాగ్రత్తగా బిల్డర్ని ఎంచుకో’ లాంటివి.”

“నాట్ బాడ్, నాట్ బాడ్ ఎటాల్. కీట్రిడ్జ్!... నేను నోట్ చేసుకుంటాను ఫర్వాలేదు కదా?”

“నా పేరు కీటింగ్ సర్!” అన్నాడు దృఢంగా “మీకు నచ్చితే చాలా సంతోషం.”

“కీటింగ్... అవును కదూ! కీటింగ్” అన్నాడు ఫ్రాంకన్ రాజీ చిరునవ్వు నవ్వి.

“చాలా మందిని కలుస్తూ ఉంటాం కదా... ఏం చెప్పావు? భార్యని ఎంచుకున్నట్టే... బాగా కుదిరింది”

కీటింగ్ చేత మళ్ళీ చెప్పించుకుని పాడ్ మీద రాసుకున్నాడు పెన్సిల్తో.

అక్కడ బోలెడు పెన్సిళ్ళున్నాయి. కొత్తవి, రకరకాల రంగులవి, సూదిలా చెక్కి ప్రొఫెషనల్ వాడకానికి సిద్ధం చేసినవి.

పాడ్ పక్కకి నెట్టి, నిట్టూర్చి, జుట్టువంకీల్ని తడుముకుని “మంచిది. దీని విషయం చూడాలి” అన్నాడు అలసటగా.

కీటింగ్ సగౌరవంగా డ్రాయింగ్ అందించాడు. ఫ్రాంకన్ వెనక్కివారి కార్డుబోర్డుని చెయ్యి దూరంలో పట్టుకుని పరిశీలించాడు. ఎడమ కన్ను మూశాడు. తర్వాత కుడి కన్ను మూశాడు. బోర్డుని ఒక అంగుళం వెనక్కి జరిపాడు. ఆ తర్వాత దాన్ని తలకిందులు చేసి పారేస్తాడేమో అనే పిచ్చి ఆలోచన వచ్చింది కీటింగ్ కి. కానీ ఫ్రాంకన్ ఊరికే పట్టుకున్నాడు. ఉన్నట్టుండి కీటింగ్ కి అర్థమైంది ఫ్రాంకన్ చాలాసేపటి క్రితమే చూడడం మానేశాడని. ఫ్రాంకన్ చూస్తున్నట్టు నటిస్తున్నాడు కీటింగ్ కోసం. కీటింగ్ గాల్లో తేలిపోయాడు... భవిష్యత్తు మార్గం కనిపిస్తోంది, స్పష్టంగా, బాగా తెరుచుకుని.

“ఊఁ.... అవును” ఫ్రాంకన్ రెండు మెత్తటి వేళ్ళతో గెడ్డం రుద్దుకుని “ఊఁ. అవును” అన్నాడు. కీటింగ్ కేసి తిరిగాడు.

“నాట్ బాడ్, ఫర్వాలేదు. ఇంకాస్త మెరుగ్గా ఉండొచ్చు. కాని చాలా నీటుగా గీశాడు. “ఏమంటావు కీటింగ్?” అన్నాడు ఫ్రాంకన్.

నాలుగు కిటికీలు నాలుగు పెద్ద గ్రానైట్ స్తంభాలకి ఎదురుగ్గా ఉండడం గమనించాడు కీటింగ్. ఫ్రాంకన్ వేళ్ళు టైతో ఆడుకోవడం చూశాక ఆ విషయం చెప్పదలుచుకోలేదు. చెప్పకుండా ఇలా అన్నాడు.

“నేనొక సూచన చెయ్యొచ్చు అంటే... అంటే సర్... నాలుగూ అయిదూ అంతస్తుల మధ్య అలంకారం కోసం ఇచ్చిన డిజైన్లు అంత పెద్ద బిల్డింగ్ కి తగినంత హుందాగా లేవు. దాని బదులు నగిషీలు చెక్కిన అడ్డపట్టీ పెడితే సరిగ్గా తగ్గట్టుగా ఉంటుంది.

“అంతే. సరిగ్గా అదే చెప్పబోయాను. నగిషీల అడ్డుచార... అయితే అలా చేసినప్పుడు కిటికీల గుమ్మాల అమరిక - పెనెట్రేషన్ లుక్ పోతుంది. కదా?”

“అవునండి” అన్నాడు కీటింగ్. క్లాస్ మేట్స్ తో చర్చించేటప్పటి గొంతుకి కాస్త వినయం, అపనమ్మకం జోడించి “కానీ ఎలివేషన్ డిగ్నిటీతో పోలిస్తే కిటికీలు అంత ముఖ్యం కాదండి” అన్నాడు.

“రైట్. డిగ్నిటీ.. అన్నింటి కంటే ముఖ్యంగా మనం క్లయింట్లకి ఇవ్వాలింది డిగ్నిటీ. అంతే... నగిషీలు చెక్కిన అడ్డుచార... అదే. చూడు. ప్రిలిమినరీ డ్రాయింగ్స్ అన్నీ నేను ఓకే చేశాను. స్టెంగెల్ చక్కగా చేశాడు.

“స్టెంగెల్ చాలా సంతోషంగా మారుస్తారు మీరు చెబితే..”

ఫ్రాంకన్ కళ్ళు కీటింగ్ కళ్ళను కలిశాయి క్షణం పాటు. ఫ్రాంకన్ రెప్పలు కిందికి వాలాయి. తన చొక్కా చేతుల నుంచి ఒక దారపోగు లాగాడు.

“అవునవును” అన్నాడు అస్పష్టంగా. “కానీ ఆ అడ్డపట్టీ అంత ముఖ్యం అంటావా?”

కీటింగ్ నెమ్మదిగా అన్నాడు “స్టెంగెల్ పంపిన డిజైన్లన్నిటినీ పంపినవి పంపినట్టు ఓకే చెయ్యడం కన్న మీకు అవసరం అని తోచిన మార్పులు చెయ్యడం ఎంతో ముఖ్యం.”

ప్రాంకన్ సూటిగా తనవంక చూడడమే గాని ఏమీ మాట్లాడలేదు కనక, కళ్ళు తదేకదృష్టితో ఉన్నా చేతులు వాలిపోయి ఉన్నాయి కనక, తను ఒక ఛాన్స్ తీసుకున్నట్టు అందులో నెగ్గినట్టు అర్థమైంది కీటింగ్ కి. నెగ్గినట్టు తెలిశాక తీసుకున్న ఛాన్సుకి భయపడ్డాడు.

డెస్క్ కి అటూ ఇటూ... ఇద్దరూ ఒకరునొకరు నిశ్శబ్దంగా చూసుకున్నారు. ఒకరికొకరు అర్థమైనట్టు ఇద్దరికీ అర్థమైంది. ‘మనకి నగిషీలు చెక్కిన అడ్డుపట్టీ కావాలి’ అన్నాడు ప్రాంకన్ శాంతంగా. “ఇదిక్కడ ఉంచి స్టెంగెల్ ని నేను రమ్మన్నానని చెప్పు” అన్నాడు అధికారం ఉట్టిపడేలా.

కీటింగ్ వెనుదిరిగాడు. ప్రాంకన్ ఆపాడు. అతని గొంతు ప్రసన్నంగా ఉల్లాసంగా ఉంది.

“కీటింగ్... నేనో సలహా చెప్పనా? మన మధ్యే ఉంచు. ఏమీ అనుకోకు నీ బూడిదరంగు గొనుకి నీలం టై కన్నా ద్రాక్ష సారా రంగు టై చాలా బావుంటుంది. ఏమంటావు?”

“ఎస్ సర్! థాంక్యూ. ఇంక మీకు అదే కనిపిస్తుంది” అన్నాడు కీటింగ్ తేలిగ్గా.

బయటకు వెళ్ళి నెమ్మదిగా తలుపు మూశాడు.

రిసెప్షన్ రూముకి తిరిగి వెళ్ళే దారిలో ఒక నదురైన బూడిదజుట్టు పెద్ద మనిషి తారసపడ్డాడు. ఒక స్త్రీని గుమ్మం దగ్గరికి తీసుకువెళుతున్నాడు. అతని నెత్తిన బోపీ లేదు కనక ఈ ఆఫీసుకు చెందిన వాడన్నది స్పష్టం. ఆవిడ బొచ్చు కేప్ పెట్టుకుంది. కనక క్లయింట్ అయి తీరాలి. ఆ పెద్ద మనిషి తలనేలకి తగిలేట్టు వినయ వినమ్రుడై పోలేడు. ఆవిడ నెత్తికి వింజామర వీచడం లేదు. ఊరికే తలుపు తెరిచిపట్టుకున్నాడు. కానీ ఆ లేడీకి ఆయన అవన్నీ చేసినట్టే అనిపించింది కీటింగ్ కి.

* * *

మేన్ హాటన్ దిగువ ప్రాంతంలో ఉంది ఫ్రింక్ నేషనల్ బేంక్ భవనం. దాని నీడ సూర్య గమనాన్ని అనుసరించి, అసహ్యంగా ఉన్న ఇళ్ళ మీదుగా అక్వేరియం మీద నుండి మేన్ హాటన్ బ్రిడ్జి మీదకి కదిలింది. సూర్యుడు తప్పుకున్నాక హాండ్రియన్ మోసోలియంలో ఉన్న జ్యోతి ఆ పని తీసుకుంది. తన కాంతిని ప్రతిఫలింప చేసుకోగలంత ఎత్తున్న బిల్డింగుల కిటికీల అద్దాలమీద ఎర్రటి మంట మచ్చల్ని పులిమింది - మైళ్ళకొద్దీ దూరం వెళ్ళి. జాగ్రత్తగా ఎంపిక చేసి అమర్చిన నమూనాలతో ఫ్రింక్ నేషనల్ బిల్డింగ్ మొత్తం రోమన్ కళాచరిత్రకి ఓ ప్రదర్శనశాలలా ఉంది. దానికున్న క్లాసికల్ శైలిగాని, వస్తువుగాని ఇతర కట్టడాల్లో ఒక్క దానికి కూడా లేవు కనక చాలాకాలం పాటు సిటీ అంతటికీ అదే అత్యుత్తమ భవనంగా తయారైంది. ఎన్ని స్తంభాలు! స్తంభాగ్రపు నగిషీలు! ఎన్ని కలశాలు! మరెన్ని సర్పిలాలు! ఆ భవనం పాలరాయితోకాక ట్యూబ్ నుంచి పిండిన పేస్ట్ తో చేసినట్టుంది. అది పాలరాతి నిర్మాణం అని కట్టించుకున్న యజమానులకు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియదు. ఇప్పుడు దాన్నిండా చారలు, మచ్చలు. కుష్టు మచ్చల రంగు. గోధుమ రంగు కాదు. ఆకుపచ్చా కాదు. ఆ రెంటిందీ

అసహ్యకరమైన ఛాయలు. ఏదో తెగులు రంగు. పొగ రంగు. స్వచ్ఛమైన గాలి వెలుతురూ అవసరమైన మృదువైన రాయి అది. ఆ రాతిని ఏసిడ్లా, రసాయన వాయువులూ తినేస్తున్నాయి. అయినప్పటికీ ఫ్రింక్ నేషనల్ బేంక్ భవంతి గొప్పవిజయమే. గై ఫ్రాంకన్ డిజైన్ చేసిన చిట్టచివరి నిర్మాణం అదే. ఆ ప్రతిష్ఠ లభించాక ఫ్రాంకన్ విచారించనక్కర లేకపోయింది.

ఆ భవంతికి మూడు భ్లాకుల అవతల ఉంది డానా బిల్డింగ్. అది కొన్ని అంతస్తులు తక్కువ ఉన్న ఉన్న భవనం. దానికి ఏ ప్రతిష్ఠా లేదు. దాని ఆకార రేఖలు స్థూలంగా సరళంగా ఉంటాయి. లోపలి స్టీలు చట్రానికి అనుగుణంగా - ఎముకల ఆకృతిని శరీరం స్ఫుటంగా వెల్లడించినట్టు - లోపలి చట్రాన్ని వెల్లడిస్తూ ఉంటాయి. ఇంకే అలంకారమూ లేదు దానికి. సూదిపాటి కోణాల ఖచ్చితత్వం, సమతలాల దర్శనీయత, పైకప్పునుంచి నేలవరకు మంచు కరిగి ప్రవహిస్తున్నట్టు అనిపించే పొడుగు చారల్లాంటి కిటికీలు - తప్ప ఆ భవనం మరిదేన్నీ చూపించదు. డానా బిల్డింగ్ వైపు న్యూయార్క్ ప్రజలు అరుదుగా చూస్తారు. ఒక్కోసారి ఏ పల్లెటూరి ఆసామీయో ఒక వెన్నెలరాత్రి అనుకోకుండా దాన్ని చూసి, ఆగిపోయి, ఈ దృశ్యం ఏ కలనుంచి దిగివచ్చిందా అని ఆశ్చర్యపడతాడు. కానీ అలాంటి వాళ్ళు అరుదు. డానా భవనంలో అద్దెకుంటున్న వాళ్ళు మరే భవనం కోసమూ దాన్ని వదులుకోరు. హాల్స్ లో, ఆఫీసుల్లో ఉన్న వెలుగునూ, గాలినీ, వాటి ప్లాన్ లో ఉన్న గొప్ప లాజిక్ నీ వాళ్ళు మెచ్చుకుంటారు. అయితే అక్కడ ఎంతో మంది ఉండడం లేదు. గోడౌన్ లా కనిపించే ఆ భవనంలో తన వ్యాపారాన్ని నిర్వహించడానికి ప్రముఖులెవరూ ఇష్టపడరు.

డానా భవనాన్ని డిజైన్ చేసింది హెన్రీ కేమెరాన్.

1880 దశకంలో న్యూయార్క్ లో నేనంటే నేనని, ఆర్కిటెక్ట్ లు, రెండవ స్థానం కోసం పోటీపడేవాళ్ళు తప్ప మొదటి స్థానాన్ని ఎవరూ ఆశించలేదు. అది హెన్రీ కేమెరాన్ ది. అతను దొరకడం కష్టంగా ఉండేది ఆ రోజుల్లో. రెండు సంవత్సరాల వెయిటింగ్ లిస్ట్ ఉండేది. తన ఆఫీసు నుంచి బయటకి వచ్చిన ప్రతి డ్రాయింగ్, ప్రతిస్కెచ్, తను స్వయంగా గీసిందే. ఏం కట్టాలనేది తనే నిర్ణయించేవాడు. క్లయింటు నోరు విప్పే పనిలేదు. అందరినుంచీ విధేయతని ఆశించేవాడు. తను మాత్రం ఎవరికీ విధేయంగా ఉండేవాడు కాదు. తన వైభవం నడిచినన్నాళ్ళూ ఎవరూ ఊహించనైనా లేని ఒక లక్ష్యం వైపు బాణంలా దూసుకుపోయాడు. ప్రజలు పిచ్చివాడన్నారు. కానీ అతను ఇచ్చింది పుచ్చుకున్నారు - అర్థం అయినా కాకున్నా - ఎందుకంటే అది 'హెన్రీ కేమెరాన్ భవనం.'

మొదట్లో అతని నిర్మాణాలు భయపెట్టేంత భిన్నంగా ఉండేవి కావు. ఉన్నట్టుండి భయంకరమైన ప్రయోగాలు చేసేవాడు. ప్రజలు దానికి సిద్ధపడే ఉండేవారు. కేమెరాన్ తో వాదించేవాళ్ళు కాదు. ప్రతి కొత్త భవనంతోనూ అతనిలో ఒక ఘర్షణ, ప్రమాదకరంగా పక్వమౌతున్న పేలుడు పెరుగుతూ వచ్చాయి. ఒక ఆకాశహర్ష్యం పుట్టుకలో అవి పేలాయి. కట్టడాలు అంచెలంచెలుగా మహాభారంగా తాపీపనితో లేవడంకాక స్టీలు బాణాలతో, బరువుగాని, హద్దుగాని లేకుండా పైకి దూసుకుపోవడం మొదలైనప్పుడు ఆ కొత్త అద్భుతాన్ని అర్థం చేసుకుని ఒక ఆకారాన్ని ఇచ్చిన మొదటివాళ్ళలో కేమెరాన్ ఒకడు. పొడవైన భవనం

పొడవుగానే కనిపించాలని అంగీకరించిన మొదటివాళ్ళలో అతనొకడు. ఇతర ఆర్కిటెక్ట్లు ఒక ఇరవై అంతస్తుల భవంతిని పాతఇటుకల భవనంలా కనిపించేట్టు చెయ్యడం ఎలాగా, చిన్నగా సంప్రదాయపద్ధతికి కుదించడం ఎలాగా అని తిట్టుకుంటూ సతమతమై పోతున్నప్పుడు, ఎత్తు తెలియకుండా మోసగించేందుకు అందుబాటులో ఉన్న ప్రతి భూసమాంతర పరికరాన్ని వాడుకుంటూ స్టీలువాడడం అనే 'సిగ్గుమాలిన పనిని' దాచడం ఎలాగా అని తల్లకిందులైన పోతున్నప్పుడు హెన్రీ కేమెరాన్ ఆకాశ భవనాలను తిన్నగా నిలుపు రేఖల్లో డిజైన్ చేశాడు. ఆ ఎత్తుకీ స్టీల్కీ ఒక దర్పాన్ని ఇచ్చాడు. ఇతర ఆర్కిటెక్ట్లు నగిషీలు చెక్కుతూ, తోరణాలు అమరుస్తూ తంటాలు పడుతున్నప్పుడు ఒక ఆకాశహర్షం గ్రీకు నిర్మాణాలకి కాపీగా ఉండాలని ఏమీలేదు అని నిర్ణయించాడు. అసలు ఏ భవనం ఇంకో భవనానికి నకలు కాకూడదని అతని తీర్మానం.

అప్పడతనికి 39 ఏళ్ళు. పొట్టిగా, మొద్దులా, ఉండేవాడు. జుట్టూ గట్రూ చిందరవందరగా ఉండేవి. నిద్రాహారాలు కూడా మరచిపోయి ఎద్దులా పని చేసేవాడు. ఎప్పుడైనా తాగేవాడు. తాగినప్పుడు మాత్రం చిత్తుగా తాగేవాడు. రాయడానికి వీల్లేని భాషలో తన ఖాతాదారుల్ని తిట్టేవాడు. ఎవరైనా అసహ్యించుకుంటే నవ్వేవాడు, అంతేకాదు కావాలని రెచ్చగొట్టేవాడు కూడా. ఒక భూకామందులా, ఓడ కూలీలా దర్పంగానూ మొరటుగానూ కూడా ఉండేవాడు. అతను ఉద్రేకంగా జీవించాడు. ఆ తీరు మనుషులకి గుచ్చుకునేది. ఆ జ్వాలా అతనూ ఇతరులూ కూడా ఎంతో కాలం భరించలేక పోయారు. అది 1892వ సంవత్సరం.

కొలంబియన్ ఎక్స్‌పోజిషన్ ఆఫ్ చికాగో 1893 లో ప్రారంభోత్సవం జరుపుకుంది. మిచిగన్ సరస్సు తీరంలో రెండువేల ఏళ్ళనాటి రోమ్ సిటీ మళ్ళీ మొలిచింది. ఫ్రాన్సు, స్పెయిన్, ఏథెన్స్ రీతులనుంచి, అ తర్వాత వచ్చిన రకరకాల శైలులనుంచి, ముక్కల్ని తెచ్చి తనలో కలుపుకుని మరీ మొలిచింది. స్థంభాలు, విజయచిహ్నపు కమానులు, నీలి మడుగులు, స్పటిక ఫౌంటెన్లు, పాప్‌కార్న్, వీటన్నిటితో అది ఒక కలల పట్టణంగా తయారయింది. దాని ఆర్కిటెక్ట్లు అతి ప్రాచీనరూపాల్ని దొంగిలించుకు రావడంలో, అతి ఎక్కువ శైలుల్ని ఏకీకృతం చెయ్యడంలో పోటీపడ్డారు. పూర్వం ఎప్పుడూ జరగనంత స్థాయిలో ఆ నిర్మాణ శైలీచార్యం కళ్ళెదురుగా జరిగింది. అది తెల్ల ప్లేగులాగా వ్యాపించింది.

ప్రజలు వచ్చారు. చూశారు. నివ్వెరపోయారు. చూసిన దృశ్యాల విత్తలాల్ని తమ వెంట ఆమెరికా నగరాలకి తీసుకెళ్ళిపోయారు. ఆ విత్తనాలు కలుపుమొక్కల్లా పెరిగాయి. డోరిక్ పోర్టికోలున్న గులకరాళ్ళ పోస్ట్ ఆఫీసులుగా, ఇనప నగిషీలున్న ఇటుకల భవంతులుగా 12 పార్సెనాన్స్ ఒకదానిపై ఒకటి దొంతరలుగా పేర్చిన అటకలుగా ఆ కలుపు పెరిగిపోయి అన్నింటినీ ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసింది.

హెన్రీ కేమెరాన్ కొలంబియన్ ఎక్స్‌పోజిషన్ కోసం పని చెయ్యడానికి నిరాకరించాడు. దాన్ని తిట్టిపోశాడు. అచ్చు వెయ్యరాని తిట్లవి. మరీ నలుగురిలో కాదు గాని అవి చెప్పుకోదగ్గవే. ప్రజలు వాటిని చెప్పుకున్నారు కూడా. ఎఫెసస్‌లో ఉన్న డయానా ఆలయం ఆకారంలో ఒక రైల్‌రోడ్ స్టేషన్ డిజైన్ చెయ్యమని ఒక ప్రముఖ బేంకర్ అడిగినప్పుడు కేమెరాన్ అతని

మొహంమీద ఒక ఇంకుస్టాండ్ విసిరేశాడనికూడా చెప్పుకున్నారు. ఆ బాంకర్ మళ్ళీ రాలేదు. అలా వెనక్కిరాని వాళ్ళు ఇంకా ఉన్నారు.

కొన్ని సంవత్సరాలకాలం ఘర్షణపూర్వకంగా గడిచింది. కానీ తను కోరుకున్న సత్యానికి ఆకారం ఇవ్వగలిగాడు. అప్పుడు ఆఖరి అవరోధం హెన్రీ కేమెరాన్ ముందు దభాల్న పడింది. ఒక యువదేశం కేమెరాన్ ని గమనిస్తూ ఆశ్చర్యపడుతూ, అతని పనిలోని కొత్త వైభవాన్ని అంగీకరించడం మొదలుపెట్టినప్పుడు, దేశం రెండువేల సంవత్సరాలనాటి క్లాసిసిజం ఆచారాల్లో కూరుకుపోయింది. ఈ కొత్తదనం దానికి నచ్చలేదు. ఇదంతా పనికిమాలినదనుకుంది.

భవనాలని డిజైన్ చెయ్యాలనిపని ఇంకెంతమాత్రమూ లేదు. ఫోటో తీస్తే చాలు. గొప్ప లైబ్రరీ ఉన్న ఆర్కిటెక్ట్ గొప్ప ఆర్కిటెక్ట్. కాపీలకి తిరిగి కాపీలు తీస్తున్నారు. వాళ్ళకి సంస్కృతి దన్ను ఉంది. క్రమంగా నెమ్మదిగా శిథిలమైపోతున్న రెండువేల సంవత్సరాల భగ్నశకలాల చుట్టలు మళ్ళీ తెరుచుకుంటున్నాయి. అదొక గొప్ప 'పురావాస్తు కళా ప్రదర్శన'. ప్రతి కుటుంబం దగ్గరా ప్రతి యురోపియన్ పోస్ట్ కార్డు ఉంది.

దాన్ని వ్యతిరేకించడానికి హెన్రీ కేమెరాన్ దగ్గర ఏమీలేదు. తనదైన ఒక నమ్మకం తప్ప. అతను కోట్ చెయ్యడానికి వెనక ఎవరూ లేరు. చెప్పడానికి గొప్ప సంగతి ఏమీ లేదు. కానీ అతను చెప్పేది ఒకటే - ఒక కట్టడం ఉపయోగాన్ని బట్టి దాని ఆకారం ఉండాలంటాడు. ఆ ఆకారంలోనే సౌందర్య రహస్యం ఉందంటాడు. కొత్త నిర్మాణ పద్ధతులు కొత్త ఆకృతుల్ని డిమాండ్ చేస్తాయంటాడు. తన కోరిక ప్రకారం తను కోరిన విధంగా కట్టాలనుకుంటాడు. - అది కూడా తను కోరుకుంటున్నందుచేతనే. కానీ విట్రువియస్ గురించీ మైకేల్ ఆంజిలో గురించీ సర్ క్రిస్టోఫర్ రెన్ గురించీ చర్చించుకుంటున్న ప్రజలు అతన్ని వినలేకపోయారు.

ప్రజలు అభినివేశాల్ని సహించరు. అవి ఎంత గొప్పదైనా సరే. హెన్రీ కేమెరాన్ ఒక తప్పు చేశాడు - పనిని ప్రేమించాడు. అందుకే పోరాడాల్సి వచ్చింది. ఓడిపోయింది కూడా అందుకే.

తను పరాజితుడన్న విషయం అతనికి తెలియదంది లోకం - ఆ విషయం తెలిస్తే దాన్ని లోకానికి తెలియనిచ్చేవాడు కాదు. క్లయింట్లు తగ్గిపోతున్నకొద్దీ వాళ్ళని తన అధీనంలో ఉంచుకోవాలన్న ధోరణి పెరిగిపోయింది అతనిలో. అతని పేరుకున్న ప్రతిష్ఠ తగ్గిపోతున్నకొద్దీ అతను దాన్ని మరింత పొగరుగా చెప్పేవాడు. కేమెరాన్ దగ్గర ఒక తెలివైన బిజినెస్ మేనేజర్ ఉండేవాడు. సాధువులా, ఏ గుర్తింపునీ కోరుకోరుకోనివాడిలా ఉండేవాడు. కానీ ఆ పొట్టివాడొక ఉక్కు పిండం. కేమెరాన్ మంచిదశలో ఉన్నప్పుడు కేమెరాన్ టెంపర్ వల్ల వచ్చే తుఫానుల్ని తట్టుకుని క్లయింట్లని తీసుకొచ్చేవాడు. కేమెరాన్ వాళ్ళని అవమానిస్తే నచ్చచెప్పి మళ్ళీ వెనక్కి తీసుకొచ్చేవాడు. ఆ పొట్టి మేనేజర్ చనిపోయాడు.

ప్రజలతో ఎలా మెలగాలో కేమెరాన్ కి ఎప్పుడూ తెలియలేదు. వాళ్ళు అతనికి పట్టలేదు. తన జీవితమే అతనికి పట్టలేదు. కట్టడాలుతప్ప ఏమీ పట్టలేదు. అతనికి సంజాయిషీలు, వివరణలు ఇవ్వడం రాదు, ఆదేశాలు తప్ప. అతన్ని ఎవరూ ఇష్టపడలేదు. భయపడ్డారు. ఇప్పుడు అతనంటే ఎవరికీ భయంలేదు.

అతన్ని బతకనిచ్చారంటే. తను పునర్మించాలని కలలుకన్న ఆ నగరవీధుల్ని అసహ్యించు కుంటూ బతుకుతున్నాడు కేమెరాన్. తన ఖాళీ ఆఫీసులో డెస్క్ దగ్గర స్తబ్ధంగా, సోమరిగా ఎదురుచూస్తూ కూచోవడానికి బతుకుతున్నాడు. అర్థవంతంగా నడిచిన ఒక పత్రిక తన గురించి 'కీర్తిశేషుడైన కేమెరాన్' అని వ్యాఖ్యానిస్తే చదవడానికి బతికున్నాడు.

తాగుడు మొదలెట్టేందుకు బతికాడు. నిశ్శబ్దంగా, నిలకడగా, భయంకరంగా ఒక్కోసారి రాత్రీ పగలూ తేడా లేకుండా తాగేడు. అతన్ని ఆ వ్యసనంలోకి నెట్టినవాళ్ళే - ఒక కొత్త భవన నిర్మాణ సందర్భంలో అతని ప్రస్తావన వస్తే "కేమెరానా? నేనయితే వద్దంటాను. చేపలాగ తాగేస్తున్నాడు. అందుకే అతనికి ఎవ్వరూ పని ఇవ్వడం లేదు" - అని చెబుతుంటే ఆ మాటలు వినడానికి బతికున్నాడు. ఒక ప్రసిద్ధ భవంతిలో మూడంతస్తుల్ని ఆక్రమించిన ఆఫీసు నుంచి అంతకన్న చౌక వీధిలో ఒకే ఒక్క అంతస్తులో సర్దుకున్న ఆఫీసుకీ, అక్కడ నుంచి మూడే గదులున్న ఈ ఆఫీసుకీ మారి ఇరుక్కోవడానికి బతికున్నాడు. కిటికీ ఎదురుగా నుంచుని ఒక ఇటుక గోడమీదుగా దానా బిల్డింగ్ని చూసుకోవచ్చుని ఈ ఆఫీసును ఎంచుకున్నాడు.

* * *

హోవార్డ్ రోడ్, కిటికీలకి అవతల ఉన్న దానా బిల్డింగ్ని ప్రతి అంతస్తులోనూ ఆగి చూస్తూ, ఆరంతస్తుల మెట్లూ ఎక్కి కేమెరాన్ ఆఫీసుకి చేరాడు. ఎలివేటర్ పని చెయ్యటం లేదు. చాలా కాలం క్రితం వేసిన ఒకరకం ఆకుపచ్చరంగులో ఉన్నాయి మెట్లు. బూట్ల కింద చెరిగి చెరిగి అక్కడక్కడ పెయింట్ మచ్చలు మిగిలాయి. తనకేదో అపాయింట్మెంట్ ఉన్నట్టు వేగంగా కదిలాడు రోడ్, చేతిలో తను గీసిన డ్రాయింగుల ఫోల్డర్ ఉంది. కళ్ళు దానా బిల్డింగ్మీద ఉన్నాయి. మెట్లమీద ఎదురొచ్చిన మనిషిని ఒకసారి ఢీకొట్టాడు. గత రెండు రోజుల్లోనూ ఇలా చాలా సార్లే అయింది - తల వెనక్కి వాలేసి న్యూయార్క్ బిల్డింగ్స్ చూస్తూ వీధుల్లో నడవడంవల్ల.

చిన్న గుహలాంటి కేమెరాన్ ఏంటీరూమ్లో ఒక డెస్క్ మీద టెలిఫోనూ, టైపు రైటరూ ఉన్నాయి. డెస్క్ దగ్గర ఒక ఎముకల గూడులాంటి మనిషి కూర్చుని ఉన్నాడు. అతనిది బూడిదరంగు జుట్టు. పొట్టి చేతుల చొక్కా చొక్కా భుజాలమీద పట్టీలు వేలాడుతున్నాయి. రెండే వేళ్ళు వాడుతూ నమ్మలేనంత వేగంగా, ఏకాగ్రంగా టైపు చేస్తున్నాడు. తడిసిన చొక్కా అతని భుజాలకి అతుక్కుపోయి ఉంది. బలహీనంగా వెలుగుతున్న బల్బు ఒకటి అతని వీపుమీద పసుపురంగు కాంతి ఒంపుతోంది.

రోడ్ రావడం చూసి అతను నెమ్మదిగా తలెత్తాడు. రోడ్ని చూశాడు కాని ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఎదురుచూస్తున్నాడు. అతని కళ్ళు అలిసిపోయి ఉన్నాయి. వాటిలో ప్రశ్న లేదు, కుతూహలమూ లేదు.

"నేను కేమెరాన్ గారిని చూడాలి" అన్నాడు రోడ్.

"ఆ?" అన్నాడు ఆ మనిషి. 'ఆ' అనడంలో ధిక్కారంగాని, అవమానంగాని, అర్థంగాని లేవు. "దేనికి?" అన్నాడు.

“ఉద్యోగం గురించి.”

“ఏం ఉద్యోగం?”

“డ్రాఫ్టింగ్.”

శూన్యదృక్కులతో చూస్తూ కూర్చున్నాడతను. నేను చాలాసేపటి నుంచి కేమెరాన్‌ని ‘ఎదుర్కో’ లేదు నాయనా అన్నట్టున్నాయి అవి. చివరికి లేచాడు. ఒక్కమాట లేకుండా వెనక ఉన్న గుమ్మం దగ్గరకి కాళ్ళీడ్చుకుంటూ వెళ్ళాడు.

తలుపు సగం తెరిచాడు. “మిస్టర్ కేమెరాన్ ఇక్కడ ఒకతనున్నాడు. ఉద్యోగం కోసం వచ్చాట్ట” దీర్ఘాలు తీస్తూ చెప్పడం విన్నాడు రోర్స్.

ఒక బలమైన స్పష్టమైన గొంతు జవాబిచ్చింది. ఆ స్వరంలో వయస్సు ఆచూకీ లేదు.

“ఎందుకు? బయటకు గెంటెయ్యి వెధవని... ఉండు. లోపలికి పంపించు”

ముసలతను బయటకొచ్చాడు. తలుపు తెరిచి పట్టుకుని మౌనంగా తలూపాడు - వెళ్ళమని. రోర్స్ వెళ్ళాడు. తలుపు మూసుకుంది.

పొడుగ్గా, ఖాళీగా ఉన్న ఆ గదిలో ఒక చివర డెస్క్ దగ్గర కూర్చున్నాడు కేమెరాన్. ముంజేతులు డెస్క్ మీద ఆన్చి ముందుకు వంగి చేతులు కట్టుకుని ఉన్నాడు. తలకట్టు, గడ్డం కారు నలుపు. జుట్టులో అక్కడక్కడ తెల్ల దారపోగులు. ఒత్తుగా పొట్టిగా ఉంది మెడ. మెడమీద నరాలు ఉబ్బి ఉన్నాయి. మోచేతుల వరకూ మడిచిపెట్టిన తెల్లచొక్కా వేసుకున్నాడు. చేతులు దృఢంగా, బరువుగా గోధుమరంగులో ఉన్నాయి. కండరాలు బిగుసుకుని దగ్గరగా నొక్కెయ్యడం వల్ల వయస్సు మీరినట్టు కనిపిస్తోంది ఆ ముఖం. నల్లటి కళ్ళు. వాటిలో జీవం ఉంది. యౌవనం ఉంది.

రోర్స్ గడపమీద ఉన్నాడు. ఇద్దరూ దూరం నుంచే ఒకరినొకరు చూసుకున్నారు.

చీలికలోంచి బూడిదరంగు కాంతి పడుతోంది. డ్రాఫ్టింగ్ టేబుల్‌మీద, ఉన్న కాసిని ఆకుపచ్చ ఫైళ్ళమీద, కాంతి గుమ్మరించిన అస్పష్ట క్రిస్టల్‌లా ఉంది దుమ్ము. కిటికీలకి మధ్యగా గోడమీద ఒక చిత్రం కనిపించింది రోర్స్‌కి. గదిలో అదొక్కటే చిత్రం. ఆకాశ భవనపు డ్రాయింగ్ అది. ఇంతవరకూ నిర్మాణానికి నోచుకోలేదు.

రోర్స్ కళ్ళు దానిమీదకి మళ్ళాయి. వెళ్ళి దాని దగ్గర ఆగాడు. చూస్తూ నిలబడ్డాడు. కేమెరాన్ కళ్ళు అతన్ని అనుసరించాయి - ఒక సూదికి ఎక్కించిన పొడుగాటి సన్నటిదారం నెమ్మదిగా ఒక వృత్తాకార మార్గాన్ని చూపించినట్టు, ఆ సూదిమొన రోర్స్ శరీరాన్ని గుచ్చి ఒకచోట నొక్కి ఉంచినట్టు ఉంది ఆ చూపు. కేమెరాన్ రోర్స్ నారింజరంగు జుట్టును చూశాడు. చేతుల్ని చూశాడు. బొమ్మమీద ఉంచిన అరచేతిని చూశాడు. కొద్దిగా వంచిన వేళ్ళను చూశాడు. అవి పరాకుగా ఏదో ఒక భంగిమలో ఆగిపోయినట్టులేవు. దేనినో పట్టుకుంటున్నట్టు, ఏదో అడుగుతున్నట్టు ఉన్నాయి.

చివరికి కేమెరాన్ అన్నాడు. “బావుంది. నువ్వు నన్ను చూడడానికొచ్చావా? బొమ్మల్ని చూడడానికొచ్చావా?”

అతనికేసి తిరిగి అన్నాడు రోర్క్ “రెండింటినీ.” అని డెస్క్ దగ్గరకి నడిచాడు. రోర్క్ సమక్షంలో మనుషులు తమ ఉనికిని మరిచిపోతారు. కానీ తను అతని చూపుల మెలకువలో ఉన్నంత వాస్తవికంగా ఎప్పుడూ లేనని అనిపించింది కేమెరాన్ కి.

“ఏం కావాలి?” అని ఉరిమాడు.

“మీ దగ్గర పని చెయ్యడానికి వచ్చాను” అన్నాడు నెమ్మదిగా రోర్క్. ఆ కంఠం అన్నది ‘మీ దగ్గర పని చెయ్యడానికి వచ్చాను’ అనే కానీ దాని స్వరం మాత్రం ‘నేను మీతో పని చెయ్యబోతున్నాను’ అంది.

“అలాగా” అన్నాడు కేమెరాన్. రోర్క్ ఉచ్చరించని వాక్యానికి తను సమాధానం చెబుతున్నట్టు తెలియలేదు అతనికి. “ఏమిటి సంగతి? నాకంటే పెద్దవాడు, గొప్పవాడు ఎవడూ తీసుకోలేదా?” అన్నాడు.

“ఇంక ఎక్కడా అట్టై చెయ్యలేదు నేను.”

“ఎందుకని? మొదలుపెట్టడానికి ఇంత లోకువైనచోటు ఇదే అనా? ఏ ఇబ్బందీ లేకుండా అడ్డమైనవాడూ ఇక్కడికి నడుచుకుంటూ వచ్చేయ్యచ్చు అనా? నేనెవరో తెలుసా నీకు?”

“తెలుసు. అందుకే ఇక్కడికొచ్చాను.”

“ఎవరు పంపించారు?”

“ఎవరూ పంపలేదు.”

“మరి నన్నెందుకు ఎన్నుకున్నావురా?”

“మీకు తెలుసనుకుంటాను.”

“నేను నిన్ను తీసుకుంటానని అనుకోవడానికి ఎంత పొగరునీకు? రోజు గడవని స్థితిలో ఉన్నానని, నన్ను ఉద్ధరించడానికి వచ్చిన ఏ ముండకయినా గేట్లు తెరిచేస్తానని అనుకున్నావా? వీడు తాగుబోతు ముసలి వెధవ అనుకున్నావు కదూ? చెప్పు, తాగి పాడైపోయిన వెధవకి ఎవడయినా ఫర్వాలేదనుకున్నావు... అంతేనా? చెప్పు. జవాబు చెప్పు. నోరు విప్పురా! పనికిమాలినవాడా? ఏం చూస్తున్నావు మిడిగుడ్డేసుకుని? అవునా ? కాదా? కాదను చెబుతా...”

“అదంతా అవసరమా?”

“ఇంతకు ముందెక్కడ చేశావు?”

“ఇదే మొదలు.”

“ఏం చదువుకున్నావు?”

“స్టాంటన్లో - మూడేళ్ళు.”

“మరి దొరగారు పూర్తి చెయ్యలేదు? ఒళ్ళు బద్ధకమా?”

“నన్ను డిబార్ చేశారు.”

“చాలా బాగుంది.” చేత్తో డెస్క్ మీద చరిచి నవ్వాడు కేమెరాన్.

“శహాబాష్ స్టాంటన్లో, ఆ పురుగుల గూటికి పనికిరావుగాని కేమెరాన్ దగ్గర పనికొస్తావా? ఇది చెత్తకుప్ప అని డిసైడ్ చేశావా? ఊ! వాళ్ళు ఎందుకు తన్నేశారు? తాగుదా? ఆడవాళ్ళ వ్యవహారమా? ఏమిటి?..”

“ఇవి” అని తన డ్రాయింగ్స్ను అందించాడు రోర్క్.

కేమెరాన్ మొదటి పీటు చూశాడు. తర్వాత రెండోపీటు. అలా ప్రతి పీటునీ పరిశీలించాడు ఒక పీటు వెనక ఒకటి పెడుతున్నప్పుడు అయిన కాగితాల చప్పుణ్ణి వింటున్నాడు రోర్క్. కేమెరాన్ తలపైకెత్తాడు.

“కూర్చో.”

రోర్క్ కూర్చున్నాడు, కేమెరాన్ పరిశీలనగా చూశాడు రోర్క్ని.

అతని మొరటువేళ్ళు కాగితాల కట్టమీద డప్పు కొడుతున్నాయి.

“ఇవి బావున్నాయని నీ అభిప్రాయం? ఆ?” అన్నాడు కేమెరాన్. “భయంకరంగా ఉన్నాయి. చెప్పడానికి వీలేనంత భయంకరంగా ఉన్నాయి... ఇదొక నేరం. చూడు.” ఒక డ్రాయింగ్ తీసి రోర్క్ మొహంమీద పెట్టాడు దురుసుగా. “చూడది. నీ ఐడియా ఏమిట్రా? ఏం పూనిందినీకు? దాన్ని ఇక్కడికి తెచ్చావు? ఏవో కొన్నింటిని ఏరితెచ్చి కలపాలిగనక ఏవేవో కలిపేసి దాన్ని అందంగా ముస్తాబు చెయ్యాలనుకున్నావా? అసలు నీ గురించి నువ్వేమను కుంటున్నావురా? గై ఫ్రాంకన్ అనా? భగవంతుడు రక్షించాలి నిన్ను. అ బిల్డింగ్ చూడరా ఫూల్! ఇలాంటి ఐడియా వచ్చి కూడా ఎలా తయారుచెయ్యాలో తెలియలేదు కదా? అనుకోకుండా ఒక అద్భుతమైన ఆలోచన వచ్చి ఉంటుంది. దాన్ని తగలేశావు? నువ్వెంత నేర్చుకోవాలో తెలుసా నీకు?”

“తెలుసండి. అందుకే ఇక్కడికి వచ్చాను.”

“దీన్ని చూడు! నీ వయస్సులో నేను దీన్ని గీసి ఉంటే బాగుండుననిపిస్తోంది. కానీ దీనికి మాసికలెందుకు వేశావు? నేనయితే ఏం చేసేవాణ్ణో తెలుసా! చూడు. ఆ మెట్లేమిటి? ఆ నిప్పుగూడేమిటి? పునాదులు వేసినప్పుడు...” కోపంగా చాలాసేపు మాట్లాడాడు. తిట్టిపోశాడు. ఒక్క స్కెచ్నికూడా మెచ్చుకోలేదు. కానీ ఆ భవనాలన్నీ నిజంగా నిర్మాణంలో ఉన్నట్టు మాట్లాడాడు కేమెరాన్. రోర్క్ గమనించాడు.

ఉన్నట్టుండి అసంబద్ధంగా ఆగాడు. స్కెచ్లు పక్కకి నెట్టాడు. వాటిమీద పిడికిలి ఉంచి ఆడిగాడు.

“నువ్వు ఆర్కిటెక్ట్ కావాలని ఎప్పుడనుకున్నావ్?”

“పదేళ్ళ వయస్సులో.”

“అంత చిన్నవయస్సులో ఏం కావాలనుకోవాలో తెలియదు ఎవడికీ - అసలు తెలియడం అంటూ వస్తే. నువ్వు అబద్ధం చెబుతున్నావు.”

“నేనా?”

“అలా మిడిగుడ్లెసుకుని చూడకు. చూడ్డానికి ఇంకేం లేదా? ఆర్కిటెక్ట్ కావాలని ఎందుకనుకున్నావు?”

“నాకప్పుడు తెలియదు, కానీ నేను దేవుణ్ణి నమ్మను కనక ఆర్కిటెక్ట్ కావాలనుకున్నాను.”

“అర్థంలేకుండా మాట్లాడకు.”

“నేను ఈ భూమిని ప్రేమిస్తున్నాను. ఈ భూమినొక్క దాన్నే ప్రేమిస్తున్నాను నేను. ఈ భూమిమీద కట్టడాల ఆకారాలు నాకు నచ్చలేదు. వాటిని మార్చాలనుకున్నాను.”

“ఎవరి కోసం?”

“నా కోసం.”

“నీ వయసెంత ఇప్పుడు?”

“ఇరవై రెండు.”

“ఇదంతా ఎక్కడ విన్నావు?”

“ఎక్కడా వినలేదు.”

“ఇరవై రెండేళ్ళ వయస్సులో ఎవడూ ఇలా మాట్లాడ్డు. నువ్వు తేడాగా ఉన్నావు.”

“కావచ్చు.”

“ఇది మెచ్చుకోలు మాట కాదురా నాయనా!”

“తెలుసండి.”

“కుటుంబం?”

“లేదు.”

“కానీ చదవగలిగావు?”

“అవును.”

“ఎక్కడా?”

“భవన నిర్మాణ పరిశ్రమలో.”

“ఎంత డబ్బు ఉందిప్పుడు నీ చేతిలో?”

“17 డాలర్ల 30 సెంటులు.”

“న్యూయార్క్ ఎప్పుడొచ్చావు?”

“నిన్న.”

తన పిడికిలి కింద ఉన్న తెల్ల కాగితాల దొంతరకేసి చూశాడు కేమెరాన్.

“పనికిమాలినవాడా!” అన్నాడు మృదువుగా. ఆకస్మాత్తుగా ముందుకు వంగి గర్జిస్తున్నట్టుగా మళ్ళీ అదే మాటన్నాడు. “నేను నిన్ను రమ్మనలేదు. నాకు ఏ డ్రాఫ్ట్‌మన్ అక్కర్లేదు. ఇక్కడ డ్రాఫ్ట్ చెయ్యడానికి ఏమీలేదు. నన్ను నా మూకనీ ఈ అనాథ శరణాలయం నుంచి బయట పడేయడానికి నాకే పనిలేదు. ఇక్కడ పస్తులుండి చావడానికి కొత్తగా నాకు ఏ అమాయకపు ద్రష్టలూ అక్కర్లేదు. ఎవడి బాధ్యతా నాకొద్దు. వద్దు గాక వద్దు. మళ్ళీ వస్తుందని కూడా అనుకోలేదు. అదంతా అయిపోయింది. చాన్నాళ్ళ క్రితమే అయిపోయింది. ఇక్కడ చొంగకార్చుకుంటూ కూర్చున్న చవటలుచాలు, నేను ఉప్పొంగిపోవడానికి. వాళ్ళకే ఎప్పుడూ ఏ పనీ లేదు. ముందు ముందు ఉండదు కూడా. వాళ్ళయితే ఏమయిపోయినా ఒక్కటే అనుకునే రకాలు. నువ్వెందుకొచ్చావురా ఇక్కడికి? నాశనమై పోవడానికి గాక. నీకు తెలుసది. అవునా? కాదా? నువ్వు నాశనమయిపోవడానికి నేను సాయం చేస్తాను. నాకు నిన్ను చూడాలని లేదు. నువ్వంటే ఇష్టంలేదు. నీ మొహం నాకు నచ్చలేదు. భరించడానికి వీల్లేనంత అహంకారిలా ఉన్నావు నువ్వు. అసంబద్ధంగా ఉన్నావు. నీ మీద నీకు మహాచెడ్డ నమ్మకం ఉంది. ఇదే ఇరవైఏళ్ళ క్రితం అయితే నీ ముఖంమీద ఒక్క గుడ్డు గుడ్డి సంతోషిద్దును. సరే. నువ్వు రేపు ఉదయం సరిగ్గా తొమ్మిదింటికి ఇక్కడ కొస్తున్నావు - పని చెయ్యడానికి.”

“సరే.”

“వారానికి 15 డాలర్లు. అంతే నేనివ్వగలిగింది.”

“అలాగే.”

“నువ్వు వట్టి ఫూల్‌వి. ఇంకెవడి దగ్గరకేనా వెళ్ళి ఉండాల్సింది. ఇప్పుడింక ఎవరి దగ్గరకేనా వెళ్ళావో చంపి పారేస్తాను. నీ పేరేమిటి?”

“హవార్డ్ రోర్క్.”

“అలస్యంగా వస్తే ఉద్యోగం ఊడిపోతుంది.”

“అలాగేనండి.” రోర్క్ డ్రాయింగ్స్ కోసం చెయ్యిచాపాడు.

“ఇక్కడుంచు.” కేమెరాన్ గర్జించాడు. “ఇంక బయటికి పో.”

4

“టూహీ, ఎల్స్వర్త్ టూహీ. చాలా డీసెంట్ ఫెలో అని కదా నువ్వనేది? చదువు పీటర్!” అన్నాడు గై ఫ్రాంకన్.

తన డెస్క్మీద నుంచి ఉల్లాసంగా వంగి న్యూ ఫ్రాంటియర్స్ మేగజైన్ ఆగస్టు నెల సంచిక అందించాడు కీటింగ్కి. ఆ మేగజైన్ కవరు తెల్లగా ఉంది. దానిమీద నల్ల ఎంబ్లెమ్ ఉంది. ఆ ఎంబ్లెమ్లో - రంగులు కలుపుకునే ప్లేట్ ఒకటి, ఒక లైర్ వాద్యం, ఒక సుత్తి, ఒక స్క్రూ డ్రైవరు, ఉదయిస్తున్న సూర్యుడి బొమ్మ ఉన్నాయి. ఆ పత్రిక సర్క్యులేషన్ 30 వేలు. దేశం మొత్తంమీద మేధావుల పత్రికల్లో తలమానికం అని పేరు. అందుకు తగ్గ ఆదరణ ఉంది దానికి. ఆ ప్రసిద్ధిని ఇప్పటి వరకు సవాలు చేసిన వాళ్ళు లేరు. ‘మార్బుల్ అండ్ మోర్టార్’ అనే శీర్షికతో ఎల్స్వర్త్ ఎం.టూహీ రాసిన వ్యాసం చదువుతున్నాడు కీటింగ్.

“మనమిప్పుడు మన మెట్రోపాలిటన్ స్పైలైన్ సాధించిన మరో ఘనత చూద్దాం. ఫ్రాంకన్ & హేయిర్ సంస్థ కొత్తగా నిర్మించిన మెట్టన్ బిల్డింగ్ని విచక్షణాపరుల దృష్టికి తీసుకువద్దాం. క్లాసికల్ శైలి శుద్ధత, కామన్ సెన్స్, కలిసి సాధించిన విజయాన్ని అనర్గళంగా ఉపన్యసిస్తూ తెల్లగా శాంతంగా నిలబడి ఉంది ఆ భవనం. అమరమైన ఒక సంప్రదాయరీతి ఆ కట్టడానికి సంపూర్ణతను చేకూర్చింది. దానివల్ల ఆ భవనసౌందర్యం సరళంగా, స్పష్టంగా ప్రతి వీక్షకుడి హృదయాన్ని చేరగలిగింది. చౌకబారు ప్రదర్శన ఏమీ లేదిక్కడ. కొత్తదనం కోసం వెంపర్లాట లేదు. డాబు, దర్పం లేదు. తరతరాల వృత్తి నిపుణులు ఏ సూత్రాలను అతిక్రమించరానివని నిరూపించారో ఆ సూత్రాలకి విధేయంగా ఉంటూనే తన మౌలిక సృజనాత్మకతను ప్రదర్శించడం ఈ భవన రూపశిల్పి గై ఫ్రాంకన్కి తెలుసు. నిజమైన కళాకారుడికుండే వినయవిధేయతలతో క్లాసికల్ కళని అతను ఆమోదించాడు. వినయ విధేయతలుకూడా ఉన్నందువల్లకాక అవి ఉన్నందువల్లనే అతని పని చెయ్యగలిగాడు. ‘ప్రశ్నించని క్రమశిక్షణ ఒకటే నిజమైన మౌలికతను సాధ్యం చేస్తుంది’ అని చెప్పడం ఇక్కడ అనవసర ప్రస్తావన కాబోదు...”

“అంతకన్న ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే మన మహానగరంలో ఇటువంటి భవనం పుట్టుకకి ఉన్న ప్రతీకాత్మక ప్రాధాన్యం. దీని దక్షిణ ముఖం ఎదురుగా నిలబడితే దాని అడ్డు చారలు కొట్టొచ్చినట్టు తడతాయి మనకి. మూడవ అంతస్తు నుంచి 18వ అంతస్తు వరకూ ఆ చారల్ని పనిగట్టుకుని, హుందాగా, ఏకరీతితో రిపీట్ చెయ్యడం ఆకట్టుకుంటుంది. అ పొడవాటి భూసమాంతర సరళరేఖలు సమానతని సాధిస్తున్నాయి. ఎగుడుదిగుళ్ళు సరిచేసే ఒక సూత్రం ఆ మితరేఖలలో ఉంది. అత్యున్నతమైన ఆ నిర్మాణాన్ని ఆ అడ్డురేఖలు వినమ్రంగా వీక్షకుల స్థాయికి దించి చూపిస్తున్నాయి. అవి భూరేఖలు. అసంఖ్యాక సామాన్య మానవుల రేఖలవి. ఏదీ కూడా సామాన్య మానవుడి అదుపాజ్ఞలను దాటిపోరాదని ఏదయినా పరిమితులలోనే ఉండాలని చెబుతున్నట్టున్నాయి. ఈ సగర్వమైన మహానిర్మాణం కూడా మానవ సహోదరత్వ సూచికల్లాంటి అడ్డుపట్టీలతో... నేను అందుకు మినహాయింపు కాదని చెబుతున్నట్టుంది.”

వ్యాసం ఇంకా ఉంది. మొత్తం చదివాక తలెత్తాడు కీటింగ్. ఆశ్చర్యపోయి “హే” అన్నాడు సంతోషంగా.

ప్రాంకన్ ఆనందంగా నవ్వాడు.

“చాలా బావుంది కదా? అందులోనూ ఎవడో సామాన్యుడు కాదు. టూహీ రాయడం! అతని పేరు చాలామంది విని ఉండకపోవచ్చు. కానీ ఇక ముందు వింటారు. నా మాట గుర్తుంచుకో. వింటారు. నాకు ఆ సూచనలు తెలుసు. నేను మరీ పనికిరానివాణ్ణి అతను అనుకోవడం లేదు. ఇంకొకటి తెలుసా? అతని నాలుక గుచ్చగలదు కూడా. వాడదలుచుకున్నప్పుడు గుచ్చేందుకూ వాడతాడు. ఇతరుల గురించి ఏమంటాడో కూడా చూడాలి నువ్వు. ఏదో ఒకటి అంటూనే ఉంటాడు. డర్మిన్ ఇటీవల కట్టిన ఎలకబోను తెలుసా? ఒక పార్టీలో టూహీ దాని గురించి చెప్పాడు. నేనూ ఉన్నానక్కడ.” ప్రాంకన్ నిశ్శబ్దంగా నవ్వి కొనసాగించాడు. “టూహీ ఏమన్నాడో తెలుసా? “ఒకవేళ మిష్టర్ డర్మిన్ తనుకూడా ఒక ఆర్కిటెక్ట్ నన్ను భ్రాంతితో బాధపడుతున్నాడేమో. స్కిల్డ్ ప్లంబర్స్ కొరత ఎన్ని అవకాశాలను అందిస్తోందో ఎవరైనా అతనికి చెప్పాలి” అన్నాడు. ఇంతమాట అన్నాడు... ఆలోచించు. అదీ పబ్లిక్ లో.”

“టైమ్ వచ్చినప్పుడు నా గురించి ఏమంటాడో అని ఉంది” ఆశగా అన్నాడు కీటింగ్.

“అవునూ, ఆ వ్యాసంలో ‘ప్రతీకాత్మక ప్రత్యేకత’ ‘మానవుల సహోదరత్వ సూచికలవంటి అడ్డుపట్టెలు’ అన్నాడే, ఏమైవుంటుంది అతని ఉద్దేశం? దాని గురించే అతను మనల్ని మెచ్చు కుంటేమటుకు మనం ఆలోచించాల్సిందే.”

“కళాకారుణ్ణి విశ్లేషించడం విమర్శకుడి పని. మీ మనస్సులో అజ్ఞాతంగా దాగి ఉన్న ప్రత్యేకతనే టూహీ ప్రస్తావించాడు.”

“అలా అంటావా?” అన్నాడు ప్రాంకన్ సందిగ్ధంగా. “కావచ్చు.... అవును. అదే కావచ్చు పీటర్! నువ్వు మేధావీ!” అన్నాడు మళ్ళీ ఉత్సాహంగా.

“థాంక్స్” అంటూ కీటింగ్ లేవబోయాడు.

“ఉండు వెళ్ళకు. ఇంకో సిగరెట్టు కానిచ్చి మళ్ళీ చాకిరీకి దిగుదాం.”

వ్యాసాన్ని మళ్ళీ చదువుకుని మురిసిపోయాడు ప్రాంకన్. అతను అంత ఆనందించడం కీటింగ్ ఎప్పుడూ చూడలేదు. ఆఫీసులో గీసిన ఏ డ్రాయింగ్ కానీ, సాధించిన ఏ పని కానీ - ఈ వ్యాసం - ఇతరుడెవరో అచ్చులో రాసిన వ్యాసం, నలుగురికంటా పడే వ్యాసం ఇచ్చిన ఆనందం ఇవ్వలేదతనికి.

సుఖంగా ఉన్న కుర్చీలో హాయిగా కూర్చున్నాడు కీటింగ్. సంస్థలో గడిపిన నెల బాగా గడిచింది. అతను చేసింది లేదు చెప్పింది లేదు కానీ - తన దగ్గరకి ఎవరైనా పంపాల్సిచ్చి నప్పుడు కీటింగ్ ని పంపడమే ప్రాంకన్ కి ఇష్టమని ఆఫీసులో ఒక భావం ఏర్పడింది. ఖాళీ సమయంలో గై ప్రాంకన్ ఎదురుగా సంతోషంగా కూర్చుంటున్నాడు కీటింగ్. అలా కూర్చోని

రోజు ఒక్కటి కూడా లేదు. తనని అర్థం చేసుకునే మనుషులు అవసరమని ఫ్రాంకన్ నిట్టూరుస్తుంటే వినయంగా వినేవాడు. వాళ్ళ మధ్య ఆత్మీయత పెరుగుతూ వచ్చింది.

తన తోటి డ్రాఫ్ట్ మన్ ద్వారా గై ఫ్రాంకన్ గురించి తెలుసుకో గలిగినదంతా తెలుసుకున్నాడు కీటింగ్. ఫ్రాంకన్ మితంగా తింటాడనీ, అతనికి అద్భుతమైన వంటకాలు కావాలనీ, తనకు రుచి ప్రియుడనే బిరుదు వచ్చినందుకు గర్విస్తాడనీ తెలుసుకున్నాడు. ఫ్రాంకన్ ఎకోల్ డి బ్యూక్స్ - ఆర్ట్స్ నుండి డిస్టింక్షన్ లో పాసయ్యాడు. బాగా డబ్బున్న స్త్రీని పెళ్ళాడాడు. కానీ వివాహ జీవితం సుఖంగా లేదు. తన జేబురుమాలు, కాళ్ళ మేజోళ్ళు కూడా శ్రద్ధగా మేచ్ చేసుకుంటాడు. నెక్ టైలు మాత్రం భిన్నంగా ఉంచుతాడు. గ్రే కలర్ గ్రానైట్ తో కట్టే భవనాలు డిజైన్ చెయ్యడం ఇష్టం. అతనికి కనెక్టికట్ లో ఒక గ్రానైట్ క్వారీ ఉంది. అక్కడ వ్యాపారం బావుంది. ప్లమ్ పండురంగు లూయిస్ XV లో తయారైన బాచిలర్స్ అపార్ట్ మెంట్ ఒకటి ఉంది. ఫ్రాంకన్ భార్య ప్రసిద్ధురాలు. తను చనిపోతూ ఆస్తి నంతటినీ తన ఏకైక కుమార్తెకు రాసేసింది. ఆ పందొమ్మిదేళ్ళ కూతురు దూరంగా ఎక్కడో కాలేజీలో చదువుకుంటోంది. ఇలా చాలా విషయాలు తెలిశాయి.

చివరి సమాచారం కీటింగ్ లో చాలా ఆసక్తి రేపింది. ఊరికే యాథాలాపంగా అన్నట్టు ఫ్రాంకన్ తో కూతురి విషయం ప్రస్తావించాడు. “ఆఁ. అవును” అని ఫ్రాంకన్ తేల్చేశాడు. “అవును నిజమే” అని ఊరుకున్నాడు. కీటింగ్ తన తదుపరి పరిశోధనల్ని తాత్కాలికంగా పక్కన పెట్టాడు. కూతురు గురించిన ఆలోచన ఫ్రాంకన్ కి బాధాకరమని అతని ముఖం చెప్పేసింది. కారణం మాత్రం కనుక్కోలేకపోయాడు కీటింగ్.

లూసియస్. ఎన్ హేయర్ ని కలిశాడు కీటింగ్. అతను మూడు వారాలకి రెండుసార్లు చొప్పున ఆఫీసుకి రావడం గమనించాడు. సంస్థకి అతను చేస్తున్న సేవ ఏమిటన్నది మాత్రం తెలియలేదు. హేయర్ ఉన్నత కుటుంబానికి చెందిన మనిషి. అతనికి హీమోఫిలియా జబ్బులేదు. కానీ ఉండి ఉండాలి అనిపించేట్టు ఉంటాడు. అతని మెడ పొడుగ్గా బక్కగా ఉంటుంది. కళ్ళు ఉబ్బిపోయి, పాలిపోయి, వడిలిపోయి ఉంటాడు. అందరిపట్లా ఆత్మీయత చూపిస్తాడు. అందులో భయంకూడా కలిసిపోయి ఉంటుంది. ఒక పురాతన వంశానికి అవశేషం అతను. సంఘంలో అతనికున్న పరిచయాల కారణంగా ఫ్రాంకన్ అతన్ని భాగస్వామిని చేసుకున్నాడని ప్రజల అనుమానం. ‘పూర్ డియర్ లూసియస్’ అంటే అందరికీ జాలి. ఒక ప్రొఫెషనల్ కెరీర్ ని ఎంచుకోవడానికి అతను చేసిన ఈ ప్రయత్నాన్ని అందరూ అభినందిస్తారు. తమ భవనాలని అతను నిర్మిస్తే బావుంటుందని అనుకుంటారు. కానీ ఫ్రాంకన్ కట్టేస్తున్నాడు. లూసియస్ నుంచి ఇంక ఏ సేవా అక్కర్లేకపోతోంది. దీనికి అందరూ తృప్తి పడిపోయారు.

డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ జనం కీటింగ్ ని ఇష్టపడ్డారు. తను ఎప్పట్నుంచో అక్కడ ఉన్న భావన కలగజేశాడు వాళ్ళకి. తను ఎక్కడ అడుగుపెడితే అక్కడ ఒక విడదియ్యలేని భాగం అయిపోవడం కీటింగ్ కి తెలుసు. ఉన్న వాతావరణాన్ని వ్యతిరేకించడు. ఇమిడిపోతాడు. నింపడానికి సిద్ధంగా ఉన్న స్పాంజిలా మెత్తగా మారిపోతాడు. అతని చిరునవ్వులోని ఆత్మీయత, గొంతులోని ఉత్సాహం, దేన్నయినా తేలిగ్గా తీసుకున్నట్టు ఎగరేసే భుజాలు, కలిసి - ‘కీటింగ్ దేనికి అంత

వెయిట్ ఇవ్వడ'న్నట్టు చెబుతాయి. అందుచేత అతన్ని దేనికి తప్పుపట్టలేరు. అతన్నుంచి ఏదీ డిమాండ్ చెయ్యలేరు. అతనికి ఏమీ ఆరోపించలేరు.

ఆర్థికల్ చదువుతున్న ఫ్రాంకన్ ని చూస్తున్నాడు కీటింగ్. ఫ్రాంకన్ తలెత్తి అతన్ని చూశాడు. రెండు కళ్ళు తనని ఆమోదించడం గమనించాడు. వినబడడానికి ఒక సెకను ముందు కనిపించే రెండు చిరునవ్వు సంగీత స్వరాలలాగా ఉన్న చిన్న నిర్లక్ష్య బిందువులు కీటింగ్ పెదవుల మూలల్లో వెలగడం చూశాడు. ఒక సుఖతరంగం తాకింది ఫ్రాంకన్ ని. ఒక చులకనభావం నుంచి వచ్చిన సౌఖ్యం అది. అతని ఆమోదం, తెలివైన అరచిరునవ్వు కలిసి ఫ్రాంకన్ కి కష్టపడి సంపాదించనక్కరలేని వైభవాన్ని ప్రసాదించాయి. గుడ్డి ఆరాధన ప్రమాదకరం. అర్హతకు తగిన ఆరాధన ఒక బాధ్యత. అర్హత లేని ఆరాధన అమూల్యం.

“నువ్వు వెళ్ళేటప్పుడు దీన్ని మిస్ జెఫర్స్ కియ్యి. నా స్క్రాప్ బుక్ లో పెడుతుంది”.

మెట్లు దిగుతూ కీటింగ్ ఆ మేగజైన్ ని ఎత్తుకి ఎగరేసి చురుగ్గా పట్టుకున్నాడు. శబ్దంరాని ఈలోకటి వేశాడు.

డ్రాయింగ్ రూమ్ లో అతని బెస్ట్ ఫ్రెండ్ టిమ్ డేవిస్ నిరాశగా ఒక డ్రాయింగ్ మీద ముఖం వేలాడేసుకుని ఉన్నాడు. టిమ్ డేవిస్ ది లేత బంగారురంగు జుట్టు. పొడుగ్గా ఉంటాడు. కీటింగ్ పక్క బేబుల్ దగ్గరుంటాడు. ఆఫీసు మొత్తానికి అతనే మంచి డ్రాఫ్ట్ మన్ అని కీటింగ్ ఎప్పుడో గమనించాడు. దానికి ఆధారాలు లేవుగాని అతనికి ఖాయంగా తెలిసిపోయింది. అలాంటి విషయాలు కీటింగ్ కి తెలిసిపోతూ ఉంటాయి. వీలయినంత తరచుగా డేవిస్ చేసే ప్రాజెక్టుల్లో కొన్ని భాగాలు తనకు పురమాయించేట్టు చేసుకున్నాడు. కొద్దిరోజుల్లోనే వాళ్ళిద్దరూ కలిసి లంచ్ కి వెళ్ళడం మొదలయింది. ఆఫీసు అయిపోయాక కాసేపు పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుకుంటున్నారు. డేవిస్ ఎలాయిన్ డఫీ అనే అమ్మాయిని ప్రేమించాడు. అతను తన ప్రేమ గురించి చెబుతుంటే ఎంతో శ్రద్ధగా వింటాడు కీటింగ్. అయితే ఆ తర్వాత ఒక్కముక్క కూడా అతనికి గుర్తుండదు.

డేవిస్ ఇప్పుడు విచారంలో ములిగిపోయి ఉన్నాడు. కోపంగా ఒక సిగరెట్టునీ, పెన్సిల్ నీ ఒకేసారి నమిలేస్తున్నాడు. సంగతేమిటని అడగాల్సిన పనిలేదు కీటింగ్ కి. డేవిస్ భుజంమీద స్నేహంగా తల ఆన్చాడు. డేవిస్ సిగరెట్టు ఉమ్మేసి బద్దలైపోయాడు. ఆ రాత్రి ఓవర్ టైమ్ చెయ్యాలని అతనికి అప్పుడే తెలిసిందిట. ఆ వారంలో అదప్పుడే మూడోసారి.

“ఉండిపోవాల్ట. ఎంత లేటవుతుందో దేవుడికి తెలియాలి. ఈ చెత్తపని రాత్రికి పూర్తయి పోవాల్ట.” తన ముందు పరుచుకున్న షీట్ల మీద గట్టిగా చరిచాడు. “ఏం చెయ్యాలిప్పుడు?”

“ఉన్నవాళ్ళలో నువ్వే మంచి వర్క్స్ కనక వాళ్ళకి నువ్వు అవసరం.”

“ఏడిశారు. ఇవ్వాలి కలుద్దామని చెప్పాను ఎలాయిన్ కి. మాట ఎలా తప్పను? అప్పుడే మూడోసారి. నన్ను నమ్మింక. మొన్నే అంది - ఇది ఆఖరు అని. పైకెళ్ళి ఫ్రాంకన్ మహానుభావుడితో చెప్పేస్తాను. ప్లాన్ లూ, పనీ ఎక్కడ పెట్టుకుంటాడో ఏం చేసుకుంటాడో తనిష్టం... నేను విసిగిపోయాను.”

“ఆగు.” కీటింగ్ అతని వైపు వంగి “ఆగు. మరో దారి ఉంది. నేను పూర్తిచేసి పెడతాను” అన్నాడు.

“ఆఁ?”

“నేనుంటాను. పూర్తి చేస్తాను. ఏం భయం లేదు. తేడా ఎవరూ కనిపెట్టలేరు.”

“నిజంగా!?”

“ష్యూర్. ఇవాళ్ళ రాత్రి నాకు పనేమీ లేదు. వాళ్ళంతా వెళ్ళిపోయేదాకా ఆగు. తర్వాత జారుకో.”

“ఓహ్... పీటే!” నిట్టూర్చాడు. ప్రలోభపడ్డాడు కానీ “ఇదిగో! తెలిసిపోతే వాళ్ళు నన్ను వదిలిపెట్టరు. ఈ రకం పని నీకు బాగా కొత్త” అన్నాడు.

“వాళ్ళకి తెలియదు.”

“ఈ ఉద్యోగం వదులుకోలేను పీటే! నీకు తెలుసు. నేనూ ఎలాయిన్ త్వరలో పెళ్ళి చేసుకోబోతున్నాం. ఏమైనా జరిగిందో...”

“ఏమీ కాదు.”

ఆరుదాదిన తర్వాత కీటింగ్ని టేబుల్ దగ్గర వదిలిపెట్టి డేవిస్ దొంగచాటుగా వెళ్ళిపోయాడు.

ఒకటే ఆకుపచ్చదీపం వెలుగుతోంది. దానికింద పనికి ఉపక్రమించాడు కీటింగ్. విశాలంగా, ఖాళీగా ఉన్న మూడు రూముల్నీ చూశాడు. పగటి గడబిడ లేక ఆ నిశ్శబ్దం అదోలా ఉంది. ఇదంతా నా సొంతం అనిపించిందతనికి. ‘నా సొంతం అవుతుంది. ఈ చేతిలో పెన్సిల్ కదులుతున్నంత నిజం’ అనుకున్నాడు.

ప్లాన్లు రెడీ అయ్యేసరికి తొమ్మిదిన్నరయింది. వాటిని డేవిస్ టేబిల్ మీద ఉంచి ఆఫీసు వదిలిపెట్టాడు. మంచి భోజనం చేశాక కలిగే హాయి అయిన ఫీలింగ్ కలిగింది. వీధిన పడ్డాడు.

ఉన్నట్టుండి తన ఒంటరితనాన్ని గుర్తించాడు. ఈ రాత్రిని ఎవరితోనయినా పంచుకోవాలి. ఎవరూ లేరు. తల్లి ఇక్కడ న్యూయార్క్లో ఉంటే బావుండేదని తొలిసారిగా అనిపించింది. కానీ ఆవిడ అతని పిలుపుకోసం ఎదురుచూస్తూ స్టాంట్లోనే ఉండిపోయింది. వెళ్ళడానికి చోటే లేదు అతనికి - వెస్ట్ 28 స్ట్రీట్లో మూడంతస్తులపైన శుభ్రంగా, మర్యాదగా కనిపించే గాలిలేని తన చిన్నగది తప్ప. న్యూయార్క్లో చాలామంది కలిశారు. ఆడపిల్లలు కూడా. ఒకమ్మాయితో ఒకరాత్రి సంతోషంగా గడపడం గుర్తొచ్చింది కీటింగ్కి. ఆ అమ్మాయి పూర్తిపేరు మాత్రం గుర్తురాలేదు. వాళ్ళెవర్నీ కలవాలని లేదతనికి. అప్పుడు కేథరిన్ హాల్సే గుర్తొచ్చింది.

తన గ్రాడ్యుయేషన్ రోజు రాత్రి టెలిగ్రాం ఇచ్చాడామెకు. మళ్ళీ గుర్తుకు రాలేదు. ఇప్పుడు ఆమెను చూడాలనుకున్నాడు. స్మృతిపథంలో ఆ పేరు ధ్వనించడమే తడవు ఆ కోరిక తీవ్రం అయిపోయింది. తక్షణం కలవాలి. గ్రీన్విచ్ విలేజ్ చాలా దూరం. అయినా బస్సెక్కేశాడు.

పై అంతస్తుకి వెళ్ళాడు. ఖాళీగా వుంది. ఎర్రసిగ్నల్ లైటు పడినప్పుడల్లా తిట్టుకుంటూ మొదటి సీటుమీద ఒంటరిగా కూర్చున్నాడు. 'కేథరిన్ విషయంలో ఎప్పుడూ ఇలాగే అవుతోంది. నాకేమైంది?' అనుకున్నాడు.

ఒక సంవత్సరం క్రితం బోస్టన్ లో కలిశాడామెను. ఆమె తల్లి వితంతువు. తల్లితో ఉండేది కేథరిన్. తొలి సమావేశంలో ఆమె డల్ గా హోప్ లీగా ఉంది. అందమైన చిరునవ్వు తప్ప చెప్పుకో దగ్గ విశేషం ఏమీలేదు. ఆ అమ్మాయిని మళ్ళీ చూసేందుకు ఆ కారణం చాలదు. ఆ తర్వాత రోజు సాయంత్రం ఫోన్ చేశాడు. స్టూడెంట్ జీవితంలో అతనికి ఎంతోమంది అమ్మాయిలు తెలుసు. ముద్దుల్ని దాటి ముందుకు వెళ్ళనిది ఒక్క తనతోనే. తను కలిసిన ఏ అమ్మాయి అయినా తనకి వశమైపోతుంది. ఆ సంగతి అతనికి తెలుసు. కేథరిన్ కూడా వశమైపోతుందని అతనికి తెలుసు. ఆ అమ్మాయి తనకి కావాలి. కేథరిన్ తనని ప్రేమించింది. ఆ మాట సింపిల్ గా, ఓపెన్ గా, భయంగాని సిగ్గుగాని లేకుండా, అతన్నించి ఏమీ ఆశించకుండా, అడగకుండా చెప్పింది. ఎంచేతనో గాని అతను ఆ మాటను ఉపయోగించుకోలేదు. ఆ రోజుల్లో అమ్మాయిలను ఎస్కార్ట్ చెయ్యడం అతనికి గర్వంగా ఉండేది. చాలా అందమైన అమ్మాయిలు. బాగా పాపులర్ అమ్మాయిలు. ఏం కట్టుకుని ఎలా తయారవ్వాలో తెలిసిన అమ్మాయిలు వాళ్ళు. తోటి విద్యార్థులు అసూయపడటం అతనికి సంతోషాన్నిచ్చేది. కేథరిన్ అర్థంపర్థంలేని వస్త్రధారణకి, ఏ కుర్రాడూ రెండోసారి ఆ అమ్మాయిని చూడడు. అందుకు సిగ్గువేసేది కీటింగ్ కి. అయితే కేథరిన్ ని ప్రటర్నిటీ దాన్సుకి తీసుకెళ్ళినప్పుడు పొందినంత సంతోషం అతనికెప్పుడూ కలగలేదు. అతనికి ఘోరప్రేమలు చాలా ఉండేవి. నువ్వు లేకుండా బతకలేనని ఆ అమ్మాయిలకి ఒట్లు వేసేవాడు. కేథరిన్ ని ఒక్కోసారి వారాల తరబడి కలిసేవాడు కాదు. అయినా తను కలవలేదన్న మాట గుర్తు చేసేది కాదు. ప్రతిసారి అతను హఠాత్తుగా ఆమె దగ్గరకి వచ్చేవాడు - ఈ రాత్రిలాగా. ఆ రాక ఏ వివరణలకీ అందేది కాదు.

ఆమె తల్లి నెమ్మదయిన మనిషి. స్కూల్ టీచరు. పోయిన శీతాకాలంలో చనిపోయింది. అప్పుడు న్యూయార్క్ లో ఉన్న అంకుల్ దగ్గరికి వెళ్లిపోయింది కేథరిన్. మొదట్లో తను రాసిన కొన్నిలేఖలకి కీటింగ్ వెంటనే జవాబులు ఇచ్చాడు. కొన్నింటికి నెలల వరకు జవాబు ఇచ్చేవాడు కాదు. కేథరిన్ మాత్రం తక్షణం రిప్లైలు రాసేది. అతను లేఖలు రాయనప్పుడు ఎంతకాలమైనా ఓపిగ్గా ఎదురుచూసేది. ఆమె గురించి ఆలోచించినప్పుడు ఆమె స్థానాన్ని ఎవరూ ఆక్రమించలేరని అనుకుంటాడు. కానీ ఆ తర్వాత న్యూయార్క్ లో ఉండి కూడా - ఒక బస్సుడు దూరంలోనో, టెలిఫోన్ కాల్ దూరంలోనే ఉండికూడా - ఒక నెలపాటు ఆమెను మళ్ళీ మరిచిపోయాడు.

తన దగ్గరికి ఇప్పుడు వెళుతున్నట్టుగానే వెళ్ళిపోయేవాడు. తను వస్తున్న సంగతి ఆమెకు చెప్పాలని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. ఇంటి దగ్గర ఉంటుందో లేదో అనికూడా ఎప్పుడూ ఆలోచించ లేదు. ఇలాగే హడావిడిగా వెళ్ళిపోయేవాడు. ఆమె ఇంటి దగ్గరే ఉండేది. ఇవ్వాలి కూడా ఉంది.

తలుపు తెరిచి ఆహ్వానించింది. వాళ్లది గోధుమరంగు రాళ్ళ ఇల్లు. పాతది. టాప్ ఫ్లోర్ లో ఉంటుంది. "హలో! పీటర్!" అని పలకరించింది, నిన్ననే అతన్ని చూసినట్టుగా.

అమె అతని ఎదురుగా నిలుచుంది. దుస్తులు పల్చగా పొట్టిగా ఉన్నాయి. ఆ పొట్టి నల్లస్వర్ణ సన్నటి నడుము నుంచి కిందకి క్రమంగా వెడల్పుయింది. మగవాళ్ళ షర్టులాంటి షర్టు తొడుక్కుంది. కాలరు ఒక పక్క ఒరిగి అమె కాలరుబోన్ ని బయటపడేస్తోంది. నాజూకైన అమెచేతుల్ని దాటి చొక్కా చేతులు మరీ పొడుగ్గా ఉన్నాయి. కేథరిన్ అతనికేసి చూసింది. తల ఒక పక్కకి వాల్చింది. బేకు చెట్టు రంగు జుట్టు బాబ్లే చేసినట్టు మెడ వెనక పోగుపడి ఉంది. తేలిగ్గా చిందరవందరగా ఒక ఆకారం అంటూ లేని పరివేశంలా ఉంది ఆ ముఖానికి. అమె కళ్ళు పెద్దవి. బూడిదరంగులో ఉంటాయి. అమెకు హ్రస్వ దృష్టి ఉంది. కేథరిన్ నెమ్మదిగా నాజుగ్గా ఆకర్షణీయంగా నవ్వింది. పెదాలు మెరిశాయి.

“హలో! కాటీ!” అన్నాడతను.

అతనికి శాంతిగా ఉంది. ఈ ఇంట్లోగాని, బయట ఎక్కడైనాగాని తనకి ఏ భయమూ లేనట్టనిపించింది. న్యూయార్క్ వచ్చిందగ్గర్నుంచీ ఎంత బిజీగా ఉన్నాడో చెబుదామని ప్రిపేరయ్యాడు. కానీ అనవసరం అనిపించిందా సమయాన.

“నీ టోపీ ఇలా ఇయ్యి. ఆ కుర్చీ జాగ్రత్త. చూసుకో. దానికి నిలకడ లేదు. లివింగ్ రూమ్ లో మంచి కుర్చీలున్నాయి. వెళదాం రా!” అంది.

లివింగ్ రూమ్ మరీ పెద్దది కాదు కానీ ప్రత్యేకంగా ఉంది. ఆశ్చర్యపరిచేంత మంచి అభిరుచి కనిపిస్తోంది. పుస్తకాలను గమనించాడు. చౌకబారు షెల్ఫ్ లు సీలింగు వరకూ ఉన్నాయి. వాటినిండా విలువైన పుస్తకాలు. వాడుకలో ఉన్నాయి కనక ఓ పద్ధతిగా లేవవి. నీటుగా ఉన్న పాత డెస్క్ టేబుల్ పసుపురంగు రెంబ్రాంట్ ఎచింగ్ కనిపించింది. దానికి మరకలున్నాయి. పాత వస్తువులు అమ్మే షాపులో దొరికి ఉంటుంది. కళా ప్రేమికుడెవరో దాచుకుని దాచుకుని విడిచిపెట్టలేక చివరికి అమ్మేసి ఉంటాడు. ఆ డబ్బు అతనికి తప్పక ఉపకరించి ఉంటుంది. కేథరిన్ అంకుల్ చేస్తున్న బిజినెస్ ఏమిటా అని ఆలోచించాడు. ఎప్పుడూ అడగలేదు.

ఊరికే అలా చూస్తూ ఉండిపోయాడు. తన వెనక అమె ఉనికి తెలుస్తోంది. అరుదుగా మాత్రమే దొరికే ఆ నిశ్చింతని ఆనందంగా అనుభవిస్తున్నాడు. వెనక్కి తిరిగి అమెను చేతుల్లోకి తీసుకుని ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. అమె పెదవులు మెత్తగా ఆత్రుతగా కలిశాయి. అమెలో భయమూ లేదు. ఉద్రేకమూ లేదు. అది అంతే అని ఆ చర్యని సంతోషంగా అంగీకరించింది.

“నిన్ను మిస్సయ్యాను” అన్నాడు. తనకు అనిపించిందే చెప్పాడు. క్రితంసారి అమెను చూసిన దగ్గర నుంచి ప్రతిరోజూ, అన్నిటికన్న ముఖ్యంగా అమెను తలుచుకోని రోజులలో మిస్సయ్యానని అనిపించింది.

“నువ్వు పెద్దగా మారలేదు. కొంచెం చిక్కావు. బావుంది. 50 ఏళ్ళ వయస్సులో చాలా అందంగా ఉంటావు పీటర్!” అందామె.

“సరిగ్గా చూస్తే అందులో పెద్ద ప్రశంస ఏమీ లేదు.”

“ఎందుకూ? నువ్వు ఇప్పుడు అందంగా లేవని అన్నానని అనుకుంటున్నావా? కానీ నువ్వు బావున్నావు.”

“అలా నా మొహం మీద చెప్పేయకూడదు.”

“ఎందుకొద్దు? నీకూడా తెలుసు నువ్వు బావున్నావని. నువ్వు 50 ఏళ్ళకి ఎలా ఉంటావని ఆలోచించాను నేను. చెంపలు బూడిదరంగుకి తిరుగుతాయి. అదే రంగు సూటు వేసుకుంటావు. పోయిన వారం ఒక విండోలో చూశాను. అలా ఉంటావని అనిపించింది. నువ్వు అప్పటికి గొప్ప అర్కిటెక్టువి అవుతావు.”

“నిజంగా అలా అనుకుంటున్నావా?”

“అవును.” అమె అతన్ని పొగడడం లేదు. అది పొగడ్త అవుతుందని కూడా అమె గ్రహించినట్టు లేదు. ఉన్నమాట చెప్పిందంతే. నొక్కి చెప్పాల్సిన అవసరమే లేనంత నిజమని భావించింది.

ఆ తర్వాత ఆమె తప్పక అడుగుతుందనుకున్న ప్రశ్నల కోసం ఎదురుచూశాడు. దాని బదులుగా సంభాషణ స్టాంట్‌లో ఉన్న పాత రోజులమీదకి మళ్ళింది. అతను నవ్వుతున్నాడు. ఆమె అతని ఒళ్ళో ఉంది. ఆమె పల్చటి భుజాలు అతని మోచెయ్యి మీద ఆనుకుని ఉన్నాయి. అమె చూపులు మృదువుగా తృప్తిగా ఉన్నాయి. అలనాటి ఈత దుస్తులు గురించి, చిరిగిన ఆమె ప్లాకింగ్స్ గురించి, స్టాంట్‌లో వాళ్ళకి ఇష్టమైన ఐస్క్రీం పార్లర్ గురించి, వాళ్ళు కలిసి గడిపిన అనేక వేసవి సాయంత్రాల గురించి, మాట్లాడాడు. దానికి అర్థంలేదని అతనికి అస్పష్టంగా తెలుస్తోంది. అంతకంటే ముఖ్యమైన సంగతులున్నాయి. అడగాల్సినవి, చెప్పాల్సినవి. నెలల తరబడి ఒకళ్ళనొకళ్ళు చూసుకోని వాళ్ళు అలా మాట్లాడుకోరు. ఆమెకు మాత్రం అదంతా సహజంగానే అనిపించింది. చాలాకాలంగా కలవలేదని తెలిసినట్టే లేదు.

చివరికి అతనే అడిగాడు ముందుగా “నా టెలిగ్రాం అందిందా?”

“అఁ. థాంక్యూ.”

“ఈ సిటీలో నేనెలా గడుపుతున్నానో తెలుసుకోవాలని లేదా?”

“ఉంది. ఏం చేస్తున్నావు?”

“నీకంత ఆసక్తి ఉన్నట్టు లేదు.”

“ఉంది. ఉంది. నీ గురించి ప్రతిదీ తెలుసుకోవాలని ఉంది”

“మరి అడగవేం?”

“చెప్పాలనిపించినప్పుడు నువ్వే చెబుతావు కదా!”

“అదంత ముఖ్యంకాదు నీకు... అవునా?”

“ఏమిటి?”

“నేను ఏం చేస్తున్నాననేది.”

“ముఖ్యమే పీటర్! మరి ముఖ్యం కాదు.”

“నువ్వు చాలా మంచిదానివి”

“కానీ చూడూ... నువ్వే ముఖ్యం. నువ్వు ఏం చేస్తున్నావన్నది కాదు.”

“నేనా?”

“ఇక్కడున్న నువ్వు. సిటీలో ఉన్న నువ్వు. ప్రపంచంలో ఎక్కడో ఒక చోట ఉన్న నువ్వు. నాకు సరిగ్గా తెలియదు. అంతే.”

“నీకు తెలుసా! కాటీ! నువ్వొక ఫూల్ వి, నువ్వు చెప్పిన పద్ధతి భయంకరం.”

“ఏమిటి?”

“నీ టెక్నిక్. సిగ్గు లేకుండా, ఎవరికీ నువ్వంటే నాకు పిచ్చి అని అలా చెప్పకూడదు.”

“మరి నాకు పిచ్చే కదా?”

“అయినా అలా చెప్పకూడదు, మగవాళ్ళు నిన్ను లెక్క చెయ్యరు.”

“ఏ మగవాడూ నన్ను లెక్క చెయ్యనక్కర లేదు.”

“నేను కూడానా?”

“కానీ నువ్వు లెక్కచేస్తావు కదా!”

“చేస్తాను.” చేతులు ఆమె చుట్టూ బిగుసుకున్నాయి “నేనే నీకంటే పెద్ద ఫూల్ ని” అన్నాడు.

“అయితే సరిగ్గా సరిపోయింది. కదా?” అంది అతని జుట్టులోకి వేళ్ళు పోనిచ్చి.

“ఎప్పుడూ అంతా సరిగ్గానే ఉంది. అదే విచిత్రం... కానీ నేనేం చేశానో ఏం జరిగిందో చెబుతాను. అది అవసరం.”

“నిజంగా. నాకు వినాలని చాలా ఇదిగా ఉంది.”

“నేను ఫ్రాంకన్ & హేయర్ లో పని చేస్తున్నాను తెలుసా? అంటే ఏమిటో కూడా నీకు తెలీదు కదా?”

“తెలుసు ‘హూ ఈజ్ హూ ఇన్ ఆర్కిటెక్చర్’లో చూశాను. వాళ్ళ గురించి బాగా రాసింది. అంకుల్ ని అడిగాను. ఈ రంగంలో వాళ్ళే టాప్ అని చెప్పారు.”

“అవును... నిస్సందేహంగా వాళ్ళే. ఫ్రాంకన్ న్యూయార్క్ మొత్తం మీద గొప్ప డిజైనర్. దేశం మొత్తం మీద... ఏమో ప్రపంచం అంతటాకీ కూడానేమో. ఆయన పదిహేడు గగన భవనాలు కట్టాడు. ఎనిమిది దేవాలయాలు కట్టాడు. ఆరు రైల్ కం రోడ్డు టెర్మినల్స్ కట్టాడు... ఇంకెన్ని కట్టాడో దేవుడికి తెలియాలి. కానీ నీకు తెలుసా?... తనొక పెద్ద ఫూల్. గొప్ప మోసగాడు. దేంట్లోకయినా ఎలా జారిపోవాలో తెలిసిన వాడు. ఇంకా....”

అగిపోయాడు కీటింగ్. నోరు తెరిచి ఆమెను చూస్తూ ఉండిపోయాడు. అలా చెప్పాలనుకోలేదు. అలాంటి ఆలోచననే అంతవరకూ మనస్సులోకి రానివ్వలేదు.

ఆమె అతనికేసి ప్రశాంతంగా చూస్తోంది.

“ఊ... ఇంకా..?”

“ఇంకా...” అతను తడబడ్డాడు. మరోలా మాట్లాడలేనని తెలిసిపోయింది. ఆమెతో అయితే కుదరదు. “తన మీద నా అభిప్రాయం అదే. తనమీద నాకు ఏమాత్రం గౌరవం లేదు. అయితే అక్కడ పని చెయ్యడం సంతోషంగా ఉంది. తెలుసా?”

“ఊఁ” ఆమె నెమ్మదిగా అంది. “నువ్వు ఆశపోతువి.”

“అందుకు నన్ను అసహించుకోవడం లేదు కదా!”

“లేదు. నువ్వు కోరుకుంటున్నది అది.”

“అవును... నేను కోరుకుంటున్నది అదే. నిజానికి అది అంత చెడ్డది కాదు. గొప్ప సంస్థ. సిటీలో బెస్ట్. నేను చక్కగా పని చేస్తున్నాను. ఫ్రాంకన్ నన్ను ఇష్టపడతాడు. నేను చొచ్చుకు పోతున్నాను. నేను ఏ జాబ్ కావాలనుకుంటే అ జాబ్లోకి వెళ్ళగలను ఆ సంస్థలో... క్రమంగా... అంతదాకా ఎందుకు? ఈ రాత్రి ఇంకొకటి పని నేను అందుకున్నాను. తొందర్లోనే తను పనికిరాని వాడయిపోతాడు. ఆ విషయం వాడికి తెలియదు. ఎందుచేతంటే... కాటీ! ఏం చెబుతున్నాను”

“ఆల్ రైట్ డియర్! నాకు అర్థమైంది.”

“నీకు అర్థమైతే నన్ను తిట్టి పోసి అంతా ఆపించేస్తావు.”

“లేదు పీటర్! నిన్ను మార్చేయాలనుకోవడం లేదు. నువ్వంటే నా కిష్టం.”

“భగవంతుడు నిన్ను రక్షించుగాక!”

“నాకు తెలుసు.”

“నీకు తెలుసా? తెలిసే ఇలా మాట్లాడతావా? ఈ సాయంత్రం చాలా బావుందన్నంత తేలిగ్గా!”

“ఎందుకు మాట్లాడకూడదు. దాని గురించి వర్రీ ఎందుకు? ఐ లవ్ యూ.”

“ఏం బాధలేదు. దాని గురించి ఎప్పుడూ వర్రీ కాకు, కాటీ... నేను నిన్ను తప్ప ఎవర్నీ ప్రేమించను.”

“అది కూడా తెలుసు.”

భారరహితమైన ఆమె చిన్ని శరీరం కాస్తా అదృశ్యమైపోతుందేమో నన్న భయంతో ఆత్రుతతో ఆమెను పొదుపుకున్నాడు. తన మనస్సులో కూడా తను అంగీకరించని విషయాన్ని ఆమె సమక్షంలో ఎందకు చెప్పేసుకుంటున్నాడో అతనికి అర్థంకాలేదు. తను పంచు కోవాలనుకున్న విజయం ఎందుకు పాలిపోయిందో తెలియలేదు. అయితే అదొక విషయమే

కాకుండా పోయిందిప్పుడు. ఆమె సమక్షంలో అతనికి ఒక ప్రత్యేకమైన స్వేచ్ఛాభావన కలుగుతుంది. తెలియని ఒత్తిడి నుంచి ఆమె ఉనికి అతన్ని లేవనెత్తుతుంది. తను తనలాగానే ఒంటరిగా ఉంటాడప్పుడు. చేతికి తగులుతున్న ముతక కాటన్ బ్లౌజు స్పర్శ తప్ప మరేదీ పట్టలేదతనికి.

న్యూయార్క్లో ఆమె జీవితం ఎలా ఉందో అడగడం మొదలుపెట్టాడు. ఆమె వాళ్ళ అంకుల్ గురించి చెబుతోంది సంతోషంగా.

“ఆయన అద్భుతం పీటర్! నిజంగా అద్భుతమే. ఆయన చాలా పేదవారు. అయినా నన్ను తీసుకొచ్చారు, చాలా హుందాగా ప్రవర్తించారు. నాకొక గది ఇవ్వాలని తన స్టడీరూమ్ నిచ్చేసి లివింగ్ రూమ్లో పని చేసుకుంటున్నారు. నువ్వు ఆయన్ని కలవాలి పీటర్! ఇప్పుడు ఒక లెక్చర్ టూర్లో ఉన్నారు. వచ్చాక ఆయన్ని నువ్వు తప్పకుండా కలవాలి.”

“ఘూర్.”

“నాకేమో ఏదైనా పని చూసుకుని నా కాళ్ళమీద నేను నిలబడాలని ఉంది. ఆయన ఒప్పుకోరు... ‘అలాగే తల్లీ... ఇలా పదిహేడో ఏట కాదు... నేను సిగ్గుపడేట్టు చేస్తావా? చైల్డ్ లేబర్ నేనొప్పుకోను’ అన్నారు. గమ్మత్తుగా లేదా? ఆయన దగ్గర ఇలాంటి గమ్మత్తు ఆలోచనలు చాలా ఉన్నాయి. నాకు అవన్నీ అర్థంకావు. కానీ ఆయన బ్రీలియంట్ అని మాత్రం అర్థమైంది. నేనిక్కడ ఉండడం ఆయనకు ఉపకారం అన్నట్టుంటారు. అది ఆయన సంస్కారం”.

“మరి రోజంతా ఏం చేస్తున్నావ్?”

“ఇప్పటికయితే పెద్దగా ఏమీలేదు, పుస్తకాలు చదువుతాను - ఆర్కిటెక్చర్ మీద. అంకుల్ దగ్గర లెక్కలేనన్ని ఆర్కిటెక్చర్ పుస్తకాలున్నాయి. అయనిక్కడ ఉన్నప్పుడు ఆయన లెక్చర్లు టైప్ చేస్తాను. నేను టైపు చెయ్యడం ఆయన కిష్టమని నేననుకోను. టైపిస్ట్ చేత చేయించు కోవాలనుకుంటారు. కానీ నా కిష్టం. అందుచేత ఒప్పుకున్నారు. ఆ టైపిస్ట్ జీతం నాకిస్తున్నారు. అది నాకు ఇష్టంలేదు. కానీ ఆయన వింటేగా.”

“ఆయన ఏం చేస్తున్నారు?”

“చాలా... నాకు తెలియదు. అవన్నీ నేను తెలుసుకోలేను. ఆయన కళాచరిత్ర పాఠాలు చెబుతారు. ఒక రకంగా ఆయన ప్రొఫెసర్.”

“కాలేజికి ఎప్పుడు వెళతావు నువ్వు?”

“అంటే... అంకుల్ ఆ ఆలోచన ఒప్పుకోరనుకుంటాను. నేను ఎలా ప్లాన్ చేసుకున్నానో చెప్పాను. నా దారి నేను వేసుకుంటూ వెళతానన్నాను. నేను చెయ్యలేనని ఆయన ఉద్దేశంలా ఉంది. పెద్దగా ఏమీ చెప్పరు. ‘దేవుడు ఏనుగుల్ని శ్రమించమనీ, దోమల్ని పాట్లు పడమనీ చేశాడు. ప్రకృతి సూత్రాలపైన ప్రయోగాలు చెయ్యడం మంచిది కాదు. అయితే చిట్టి తల్లీ నువ్వు చెయ్యాలనుకుంటే మాత్రం...!? అని వదిలేస్తారు. నిజానికి ఆయన వద్దనడం లేదు. నేనే తేల్చుకోవాల్సి ఉంది”

“మంచిది. ఆయన్ని ఆపనివ్వకు.”

“నన్ను ఆపాలనుకోరు. నేనే ఆలోచిస్తున్నాను. హైస్కూల్లో నేను రాణించిందేమీ లేదు. లెక్కల్లో దారుణం. అంచేత ఆలోచన... కానీ తొందరేం లేదు. నిర్ణయించుకోవడానికి బోలెడు టైం ఉంది.”

“కాటీ! విను. అది సరికాదు. నువ్వు కాలేజీలో చేరాలనే కోరుకున్నావు ఎప్పుడూ. కానీ మీ అంకుల్...”

“దాన్ని ఇలా తిప్పకు. ఆయన్ని నువ్వు ఎరగవు. చాలా ఆశ్చర్యకరమైన వ్యక్తి ఆయన. అలాంటి మనిషిని నేనెప్పుడూ చూడలేదు. ఎంతో దయగా ఉంటారు. అర్థం చేసుకుంటారు. మళ్ళీ బలే సరదాగా ఉంటారు. ఎప్పుడు నవ్విస్తూ ఉంటారు. నువ్వు ఎంతో సీరియస్ విషయం అనుకున్నది కూడా ఆయన దగ్గరుంటే అలా అనిపించదు. అలాంటి తెలివి ఆయనది. అయినా ఆయన చాలా గంభీరమైన మనిషి. గంటలకొద్దీ నాతో మాట్లాడుతూ గడుపుతారు. ఎప్పుడూ అలిసిపోరు. నా తెలివి తక్కువతనానికి విసుక్కోరు. స్ట్రైకుల గురించి, మురికివాడల్లో పరిస్థితుల గురించి, స్వీట్ షాపుల్లో పని చేసే పేదవాళ్ళ గురించి చెబుతారు. తన గురించి చెప్పుకోరు, ఎప్పుడూ ఇతరుల గురించే. ఆయన తలుచుకుంటే చాలా ధనవంతుడు కాగలరనీ, అంత తెలివైనవారనీ, కానీ డబ్బు మీద ఆయనకు దృష్టి ఉండదనీ ఆయన స్నేహితుడొకాయన చెప్పారు.”

“మనుషుల లక్షణం కాదది.”

“ఆయన్ని కలిసేదాకా ఆగు. ఆయన కూడా నిన్ను చూడాలనుకుంటున్నారు. నీ గురించి చెప్పాను. నిన్ను ‘టి-స్వేర్ రోమియో’ అన్నారు తను.”

“అన్నారా? అలా అన్నారా?”

“నీకు అర్థంకాలేదు. ఆయన ఆ మాట దయగానే అన్నారు. ఆయన విషయాల్ని చెప్పే తీరది. మీ ఇద్దరికీ చాలా పోలికలున్నాయి. నీకు సాయం చెయ్యగలరేమో. ఆర్కిటెక్చర్ గురించి కూడా ఆయనకు కొంచెం తెలుసు. అంకుల్ ఎల్సేవర్త్ని నువ్వు ఇష్టపడతావు.”

“ఎవరూ?”

“మా అంకుల్ని.”

క్రీటింగ్ అడిగాడు “మీ అంకుల్ పేరేమిటి? మళ్ళీ చెప్పు.” అతని గొంతు కాస్త బొంగురుగా చిన్నగా పలికింది.

“ఎల్సేవర్త్ టూహీ. ఏం?”

అతని చేతులు వదులుగా జారాయి కిందకి. ఆమెకేసి చూస్తూ ఉండిపోయాడు.

“ఏమైంది పీటర్?”

ఒక్క గుటక మింగాడు. గొంతులో ఆ కదలికని ఆమె చూసింది.

అప్పుడు చెప్పాడు. కంఠం కటువుగా ఉంది.

“కాటీ!... విను. మీ అంకుల్ ని కలవాలని లేదు నాకు.”

“కానీ ఎందుకు?”

“ఆయనను కలవాలనుకోవడం లేదు, నీ ద్వారా కాదు. కాటీ నువ్వు నన్నెరగవు. మనుషుల్ని వాడుకునే రకం నేను. నిన్నెప్పుడూ ఉపయోగించుకోదలచుకోలేదు. ఉపయోగించుకోనివ్వద్దు. నిన్ను మాత్రం వద్దు.”

“నన్ను ఉపయోగించుకోవడమా? ఎలా? ఏమైంది? ఎందుకు?”

“ఏమిటంటే ఎల్స్ వర్త్ టూహీగారిని కలిసేందుకు నేను ఏమైనా చేస్తాను. అంతే.” కటువుగా నవ్వాడు “ఆయనకి ఆర్కిటెక్చర్ గురించి కాస్త తెలుసంటావు, అవునా? బుర్ర తక్కువ దానా? ఆర్కిటెక్చర్ లో ఆయన అత్యంత ముఖ్యమైన వ్యక్తి. ఇప్పుడే కాకపోవచ్చు. కానీ మరో రెండేళ్ళలో ఆయన స్థానం అది. ఫ్రాంకన్ ని అడుగు. ఆ ముసలి ముంగిసకి తెలుసు. మీ అంకుల్ ఎల్స్ వర్త్... ఆర్కిటెక్చర్ విమర్శకుల్లో నెపోలియన్ కాబోతున్నాడు. చూస్తూ ఉండు. మొదటి సంగతి ఏమిటంటే - మా వృత్తి గురించి పట్టించుకునే రచయితలు ఎంతో మంది లేరు. మార్కెట్ మొత్తాన్ని ఇరుకున పెట్టి గుప్పిట చిక్కించుకోగల చురుకైన వ్యక్తి ఆయన. ఆయన అచ్చు వేసే ప్రతి కామానీ ఒడిసి పట్టుకునే పెద్ద పెద్దవాళ్ళు మా ఆఫీసులో ఉన్నారు. ఆయన నాకు సహాయం చెయ్యగలగొచ్చు అని నీ అభిప్రాయం. ఆయన తలుచుకుంటే నన్ను ఏదైనా చేసేయ్యగలరు. చేస్తారు కూడా... నేను ఆయన్ని కలవడానికి సిద్ధమయ్యాక అప్పుడు కలుస్తాను, ఫ్రాంకన్ ని కలిసినట్టే... నీ ద్వారా కాదు. ఇక్కడ కాదు. తెలిసిందా? నీ ద్వారా వద్దు.”

“ఎందుకొద్దు పీటర్?”

“నాకు అలా వద్దు కనక. అది తప్పు. నా కసహ్యం. అదంతా అసహ్యమే. నా పని, వృత్తి, ఇప్పుడు చేస్తున్నదీ చెయ్యబోతున్నదీ అంతా చెత్తే. దానికి నిన్ను దూరంగా ఉంచాలనుకున్నాను. నాకున్నదంతా నువ్వే. దానికి దూరంగా ఉండు కాటీ!”

“దేనికి?”

“నాకు తెలియదు.”

ఆమె అతని చేతుల్లో ఉంటూనే లేచి నిలబడింది. అతను తన మొహాన్ని ఆమె జఘనంలో దాచుకున్నాడు. అతనికేసి కిందకి చూస్తూ ఆమె అతని కురుల్ని సవరిస్తోంది.

“సరే పీటర్! నాకు అర్థమైందనుకుంటున్నాను. నువ్వు కావాలనుకునేదాకా ఆయన్ని కలవనక్కర్లేదు. అవసరమైనప్పుడు చెప్పు. అవసరమైతే నన్ను ఉపయోగించుకో. ఏం ఫర్వాలేదు. దానివల్ల ఏమీ అయిపోదు.”

అతను తలెత్తేసరికి ఆమె మెత్తగా నవ్వుతోంది.

“నువ్వు ఎక్కువ కష్టపడ్డావు పీటర్! నీలో అలసట కనిపిస్తోంది. నీకు టీ పెట్టనా?”

“ఆ సంగతే మరిచిపోయాను. ఈ రాత్రి భోజనం చెయ్యలేదు. టైము లేదు.”

“ఇది చాలా బావుంది. ఎంత దరిద్రంగా ఉందో! ముందు వంటింట్లోకి పద. నేను ఏం తయారు చెయ్యగలనో చూస్తాను.”

మరో రెండు గంటల తర్వాత అతను వెళ్ళిపోయాడు. శుభ్రంగా, సంతోషంగా, తేలికగా నడుస్తున్నాడు. భయాలన్నీ మరిచిపోయాడు. టూహీని, ఫ్రాంకన్ ని కూడా మరిచిపోయాడు. మరుసటిరోజు మళ్ళీ వస్తానని వాగ్దానం చేశాననీ అది భరించలేనంత దీర్ఘ సమయం అనీ, ఎదురుచూడడం కష్టం అనీ మాత్రం అనుకున్నాడు. అతను వెళ్ళిపోయాక కేథరిన్ గుమ్మం దగ్గర నిలబడి ఉండిపోయింది. అతను పట్టుకున్న తలుపు హేండిల్ ని తాకింది. ‘అతను రేపు రావచ్చు. లేదా మూడు నెలల తర్వాత రావచ్చు.’ అనుకుందామె.

* * *

“రాత్రి పని ముగిశాక ఆఫీసుగదికి రా!” అన్నాడు హెన్రీ కేమెరాన్.

“అలాగే” అన్నాడు రోర్క్.

మడమల మీద గిరుక్కున వెనుదిరిగి డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ నుంచి బయటకు వెళ్ళిపోయాడు కేమెరాన్. ఒక నెలరోజుల మధ్యకాలంలో రోర్క్ తో పలికిన అతిపెద్ద వాక్యం అదే.

రోర్క్ ప్రతి ఉదయం ఆ రూమ్ కి వస్తాడు. తన పని తను చేస్తాడు. ఒక్క కామెంట్ కూడా వినబడదు. డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ కి కేమెరాన్ వస్తాడు. చాలాసేపు రోర్క్ వెనక నిలబడతాడు. కాగితం మీద స్థిరంగా కదులుతున్న రోర్క్ చేతిని దారి తప్పించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్టుగా కేంద్రీకృతమై ఉంటుంది కేమెరాన్ దృష్టి. మిగిలిన ఇద్దరు డ్రాఫ్ట్ మన్ తమ వెనక ఒక భూతం నిలబడి ఉందన్న ఆలోచనతో అతుకులబొంతలా చేస్తారు తమ పనిని. రోర్క్ గమనించినట్టయినా ఉండదు. చెయ్యి తొణక్కుండా పని చేసుకుపోతాడు. మొద్దుబారిన పెన్సిల్ ని పారేసి తాపీగా మరోటి తీసుకుంటాడు. ఉన్నట్టుండి కేమెరాన్ అసమ్మతి సూచకంగా ఒక శబ్దం చేస్తాడు. రోర్క్ తల తిప్పి మర్యాదగా శ్రద్ధగా ‘ఏమిట’ంటాడు. ఒక్క మాట కూడా చెప్పకుండా వెళ్ళిపోతాడు కేమెరాన్. జవాబు అనవసరం అని నిర్లక్ష్యంగా చిన్నవి చేసిన కళ్ళతో సూచించి డ్రాఫ్టింగ్ రూం వదిలేస్తాడు. రోర్క్ తన డ్రాయింగ్ కొనసాగిస్తాడు.

“బాగున్నట్టు లేదు. పెద్దాయనకి ఈ శాస్త్రీ నచ్చలేదు. అయినను తప్పుపట్టలేను. ఇతను ఎంతో కాలం ఉండడు.” అన్నాడు లూమిస్ అనే కుర్రాడు తన సీనియర్ కొలిగ్ తో. ఇద్దరూ డ్రాఫ్ట్ మెనే.

సింప్సన్ సీనియర్. పెద్దవాడు. నిస్సహాయుడు. కేమెరాన్ మూడు అంతస్తుల ఆఫీసులో ఉన్న కాలం నుంచీ నెట్టుకొస్తున్నాడు. పట్టుకు వేలాడుతున్నాడు. అలా ఎలా ఉన్నాడో అతనికే అర్థంకాదు. లూమిస్ యువకుడు ‘డ్రగ్ స్టోర్ కార్నర్ రౌడీ’ మొహం వేసుకుని ఉంటాడు. ఎన్నో ఇతర సంస్థలు గెంటేశాయి కనక ఇక్కడున్నాడు.

ఇద్దరికీ రోర్క్ నచ్చలేదు. అతని మొహం చూసీ చూడగానే అయిష్టం కలుగుతుంది - ఎక్కడికి వెళ్ళినా సరే. లాకర్ రూమ్ తలుపులా మూసుకుపోయి ఉంటుంది అతని ముఖం.

అలా ఉంటే ప్రజలకి నచ్చదు. అతని ఉనికి అప్రసన్నంగా, కుదురు లేకుండా చేస్తుంది. దానికి ఒక వింత లక్షణం ఉంది. అతని ఉనికి తెలుస్తూనే ఉంటుంది. అతనక్కడ లేదనిపించేటట్టు చేస్తుంది. బహుశా అక్కడ అతనే ఉన్నట్టు వాళ్ళు అక్కడ లేనట్టు అనిపించేట్టు చేస్తుంది.

పని అయిపోయాక ఈస్ట్ నదికి దగ్గర్లో ఉన్న తన ఇంటికి నడుచుకుంటూ వెళతాడు. వారానికి 250 కే దొరికిందని దాన్ని తీసుకున్నాడు. స్టోర్ రూమ్ గా వాడుకుంటున్న ఆ పెద్దగది పై అంతస్తు మొత్తం ఆవరించి ఉంటుంది. దానికి పెర్మనెంట్ సీలింగ్ లేదు. ఖాళీ బీమ్స్ మధ్య పైకప్పు కారుతూ వుంటుంది. రెండు గోడలకి వరసగా బోలెడు కిటికీలుంటాయి. కొన్నిటికి అద్దాలున్నాయి. కొన్నిటికి కార్డు బోర్డు పెట్టారు. ఒక పక్క నదినీ, మరో పక్క సిటీని చూపిస్తూ ఉంటాయి ఆ కిటికీలు.

వారం క్రితం కేమెరాన్ డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ లోకి వచ్చి భయంకరంగా ఉన్న స్కెచ్ ఒక దాన్ని రోర్స్ టేబిల్ మీదకి విసిరాడు. అది గ్రామీణ నివాసపు స్కెచ్. “దీన్నుంచి ఒక ఇల్లు తయారు చెయ్యగలవేమో చూడు.” అసహనంగా చెప్పేసి మరోమాట లేకుండా వెళ్ళిపోయాడు. మళ్ళీ కొన్నిరోజుల పాటు రోర్స్ టేబుల్ కేసి రాలేదు. గతరాత్రి రోర్స్ డ్రాయింగ్ పూర్తి చేసి కేమెరాన్ డెస్క్ మీద ఉంచాడు. ఈ రోజు ఉదయం కేమెరాన్ వచ్చి స్టీలు జాయింట్ల స్కెచ్ లు కొన్ని రోర్స్ కి విసిరి తర్వాత తన రూమ్ కి వచ్చి కనిపించమని ఆర్డరు వేసి వెళ్ళిపోయాడు. రోజంతా మళ్ళీ డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ కి రాలేదు.

తక్కిన వాళ్ళందరూ వెళ్ళిపోయారు. తన టేబిల్ మీద పాత ఆయిల్ క్లాత్ ఒకటి పరిచి కేమెరాన్ ఆఫీసుకి వెళ్ళాడు రోర్స్. తను గీసిన గ్రామీణ నివాసపు డ్రాయింగులు డెస్క్ మీద పరిచి ఉన్నాయి. దీపకాంతి కేమెరాన్ చెక్కిళ్ళ మీద, తెల్ల వెంట్రుకలు మెరిసేటట్టు గడ్డం మీద, పిడికిలి మీద, డ్రాయింగ్ షీట్ అంచున, పడుతోంది. పేపర్ మీద ఎంబోజ్ చేసినట్టు దృఢంగా కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తున్నాయి నల్లటి గీతలు.

“నిన్ను తీసేస్తున్నాను” అన్నాడు కేమెరాన్.

రోర్స్ పొడవాటి గది మధ్యలో ఉన్నాడు. శరీరం బరువంతా ఒక కాలిమీద ఉంది. చేతులు శరీరం పక్కన కిందకి చాచి ఉన్నాయి. భుజం పైకి లేచి ఉంది.

“అవునా?” అన్నాడు నెమ్మదిగా, ఉన్నచోటే ఉండి.

“ఇలా రా! కూర్చో!” అన్నాడు కేమెరాన్.

రోర్స్ ఆ ఆజ్ఞ పాటించాడు.

“నువ్వు చాలా సమర్థుడివి రోర్స్! నువ్వు కాదలచుకున్న దానికి మించికాగల సామర్థ్యం నీలో ఉంది. ఎప్పుడో కాదు ఇప్పుడు నిర్ణయించుకోవడమే మేలు.”

“ఏం అంటున్నారు మీరు?”

“నువ్వు ఎన్నటికీ చేరుకోలేని ఒక ఆదర్శం మీద, వాళ్ళు నిన్నెప్పటికీ చేరుకోనివ్వని ఆదర్శంమీద, శక్తిని, కాలాన్నీ వృథా చేసుకోవద్దు. నీలో ఉన్న అద్భుత నైపుణ్యాన్ని వినియోగించి నిన్ను సాగదీసి హింసించే ‘రేక్’ని నువ్వు నిర్మించుకోవడం వృథా. రోర్క్! అమ్మోయ్! ఇప్పుడే అమ్మోసేయ్! తర్వాత తర్వాత ఇలా ఉండదు. ఇప్పుడు నీలో పుష్కలంగా ఉంది. వాళ్ళు దేన్ని కొనదలచుకున్నారో అది నీలో ఉంది. దాన్ని వాళ్ళు కోరినట్టు వాడితే పుష్కలంగా డబ్బొస్తుంది. వాళ్ళని అంగీకరించు రోర్క్! రాజీపడు. రాజీపడిపో. ఎందుకంటే తర్వాత - అవును తర్వాతే - ‘ఇలా చెయ్యకుండా ఇలా కాకుండా ఉంటే బావుండేది’ అని నువ్వు విచారించేవన్నీ అప్పటికే ముగిసిపోయి ఉంటాయి. నీకు తెలియదు. నాకు తెలుసు. అ స్థితి తెచ్చుకోకు. నన్ను వదిలెయ్యి. ఎవడి దగ్గరికైనా పో.”

“మీరు చేశారా అ పని?”

“పొగరుబోతు వెధవా! నీ స్థాయి ఏమిటని చెప్పాను? పోల్చుకొమ్మని చెప్పానా?...” నాతో అనే మాట ఉచ్చరించలేదు. రోర్క్ చిరునవ్వు చూసి ఆపేశాడు.

రోర్క్ కేసి చూసి జవాబుగా తనూ మందహాసం చేశాడు. రోర్క్ ఎప్పుడూ చూడని అతి బాధాకరమైన దృశ్యం అది.

మృదువుగా చెప్పాడు కేమెరాన్ “వద్దు. లాభం లేదు. వద్దు. పనికి రాదు, నువ్వేరైటు. నువ్వు ఎంత సమర్థుడవో నీకు తెలుసు. కానీ నీతో మాట్లాడాలనే అనుకుంటున్నా. కానీ ఎలా చెప్పాలో తెలియడంలేదు. నీలాంటి వాళ్ళతో మాట్లాడే అలవాటు పోయింది... పోయిందా? బహుశా అ అలవాటు నాకెప్పుడూ లేదు. నన్నిప్పుడు భయపెడుతున్నది అదే కావచ్చు. అర్థమౌతోందా?”

“అర్థమైంది. మీరు మీ టైమ్ వేస్ట్ చేసుకుంటున్నారు...”

“దురుసుతనం వద్దు. నేనిప్పుడు నీతో దురుసుగా ఉండలేను. నేను చెప్పేది నువ్వు వినాలి. నోరూసుకుని విను.”

“సారీ.. దాన్ని దురుసుమాటగా వాడలేదు నేను.”

“చూడూ! నువ్వు రాకూడని మనిషి దగ్గరకు వచ్చావు. నిన్నిక్కడే ఉంచేస్తే నేను నేరస్థుణ్ణి అవుతాను. నా దగ్గరకు రావద్దని ఎవరేనా చెప్పి ఉండాల్సింది. నీకు నా సహాయం ఏమీ ఉండదు. నిన్ను నేను నిరుత్సాహ పరచను. నీకు ఏ కామన్ సెన్సూ బోధించను. దానికి బదులు నిన్ను నెడతాను. నువ్వు ఇప్పుడు పోతున్న దారిలోనే ముందుకు నెట్టేస్తాను. నువ్వు నువ్వుగా ఉండిపోయేలా చితక్కొట్టేస్తాను. ఇంకా దిగజూర్చేస్తాను. అర్థం కాలేదా...? ఒక నెల పోతే నేనే నిన్ను వదలలేను. ఇప్పుడయినా ఆ పని నా వల్ల అవుతుందనుకోను. అందుచేత నాతో వాదన పెట్టుకోకు. వెళ్ళిపో... వెళ్ళగలిగి ఉన్నప్పుడే వెళ్ళిపో...”

“కానీ నేను పోగలనా..? ఇప్పటికే చాలా అలస్యమైపోయింది. మన ఇద్దరికీ కూడా. కాదా? పన్నెండేళ్ళ క్రితమే చాలా అలస్యమైపోయింది నాకు.”

“అలోచించు.... ప్రయత్నించు రోర్క్! ఒక్కసారి సరిగా ఆలోచించు. నిన్ను తీసుకునే పెద్దవాళ్ళు బోలెడుమంది - నువ్వు డిబార్ అయినా కాకపోయినా సరే. నిన్ను ఉంచేసుకున్నందుకు ఏ భోజనాల వేళ్... నా గురించి హేళనగా మాట్లాడుకుంటారు. కానీ వాళ్ళకి పనికొచ్చేవేళ నిన్నెత్తుకుపోతారు. ఎవడు మంచి డ్రాఫ్ట్ మన్ అన్నది నేను ఇట్టే పసిగట్టగలనని వాళ్ళకి తెలుసు. గై ఫ్రాంకన్ కి ఒక లెటర్ రాసిస్తాను. ఒకప్పుడు తను నా దగ్గర పని చేశాడు. నేనే గెంటిపారేశాననుకుంటాను. కానీ ఏం ఫర్వాలేదు. అతని దగ్గరకిపో. మొదట్లో నచ్చదు. నెమ్మదిగా అలవాటు పడతావు. కొన్నేళ్ళు పోయాక నువ్వు నాకు థాంక్స్ చెప్పుకుంటావు దీనికి.”

“ఇదంతా నాకెందుకు చెబుతున్నారు? మీరు చెప్పదలచుకున్నది ఇదికాదు. మీరు చేసిందీ అది కాదు.”

“అందుకే చెబుతున్నాను. నేను చెయ్యలేదు కనకనే చెబుతున్నాను. చూడు రోర్క్! నీలో ఒకటుంది. నేను భయపడుతున్నది. నువ్వు ఎలాంటి పని చేస్తున్నావన్న దాని గురించి కాదు. జనాకర్షణ కోసం ఒక ‘స్టంట్ మాస్టర్’వో, పగటి వేషకారివో అయి ప్రదర్శన కారుడిగా ఉంటే పట్టించుకుని ఉండేవాణ్ణి కాదు. ఒక పక్క జనాన్ని కాదంటూనే, వినోదం పంచి, ఆ ఆట చూసేందుకు టికెట్టు వసూలు చేసేది ఒక తెలివైన కుట్ర. నువ్వు పని చేస్తే నేను వర్రి అయేవాణ్ణి కాదు. కాని ఇది అది కాదు. నీ పనంటే నీకు ఇష్టం. దేవుడే కాపాడాలి నిన్ను. చచ్చేంత ఇష్టం. అదే నీశాపం. అందరికీ కనిపించేట్టు నీ నొసట స్పష్టంగా రాసి ఉంది. నీకు పని ఇష్టం అని వాళ్ళకి తెలిసిందో నువ్వు వాళ్ళకి దొరికేసినట్టే. వీధుల్లో పోయే జనాన్ని ఎప్పుడైనా పరిశీలనగా చూశావా? వాళ్ళంటే నీకు భయం లేదా? నాకు భయం. నిన్ను దాటి పోళ్ళిపోతారు. పైకి గౌరవనీయుల్లా మర్యాదస్తుల్లా కనబడతారు. పనిని ప్రేమించే వాడంటే వాళ్ళకి భయం. అదీ వాళ్ళ తత్వం. ఎందుకో వాళ్ళకే తెలియదు. వాళ్ళలో ప్రతి ఒక్కణ్ణీ ఎదుర్కోబోతున్నావు నువ్వు.”

“నేను ఎప్పుడూ వాళ్ళను గమనించను.”

“నాకు వాళ్ళేం చేశారో గమనించావా?”

“నేను గమనించిందల్లా మీరు వాళ్ళకి భయపడరని. మరి నన్నెందుకు భయపడ మంటున్నారు?”

“అందుకే. కేవలం అందుకే చెబుతున్నాను.” కేమెరాన్ ముందుకు వంగాడు, అతని చేతులు డెస్క్ మీద బిగుసుకుంటున్నాయి. “రోర్క్! నన్ను అదంతా చెప్పమంటావా రోర్క్? నువ్వు క్రూరుడివి. కఠినుడివి. సరే. నేనే చెబుతాను. నువ్వు ఇలాగే ముగిసిపోతావా? నాలాగ అయిపోతావా?”

రోర్క్ లేచి డెస్క్ మీద పడుతున్న కాంతికి అడ్డుగా నిలబడ్డాడు. “నా జీవితం ముగిసేసరికి ఈ ఆఫీసులో ఈ రోజు మీరున్న విధంగా ఉండగలిగితే, దాన్ని నా అర్హతకు మించిన గౌరవంగా భావిస్తాను.”

“కూర్చో!” కేమెరాన్ గర్జించాడు. “నాకు డిమాన్ స్ట్రేషన్లు అక్కర్లేదు.”

రోర్క్ తనని తను చూసుకున్నాడు. డెస్క్ని చూశాడు. తను నిలబడి ఉన్నట్టు గమనించి ఆశ్చర్యపోయాడు. “సారీ నేను నిలబడ్డానని నాకు తెలియదు.”

“మంచిది. కూర్చో. విను. నాకు అర్థమయింది. అది నీ మంచితనం. కానీ నీకు తెలియదు. ఇక్కడ కొన్ని రోజులుంటే చాలు నీ హీరో వర్షిష్ ఎగిరిపోతుంది. కానీ ఎందుకో ఇంకా ఎగిరిపోలేదు. ఇక్కడే ఉండి నీకు నువ్వు చెప్పుకుంటున్నావు. ఈ పెద్దాయన గొప్పవాడనీ గొప్ప యోధుడనీ ఓడిపోయిన అమరవీరుడనీను. యుద్ధరంగంలో సేనాముఖంలో నాతో మరణించానికి సిద్ధంగా ఉన్నావు. జీవితాంతం నాతో పాటు చవక తిండి తినడానికి తయారయి పోయావు. ఇప్పుడు నీ 22వ ఏట ఆదంతా స్వచ్ఛంగా సుందరంగానే ఉంటుంది. కానీ ముప్పై ఏళ్ళంటే ఎన్ని రోజులో తెలుసా? ఆ రోజులలో ఏమౌతుందో తెలుసా?”

“మీరు దాని గురించి చెప్పాలనుకుంటున్నారా?”

“లేదు. కానీ చెబుతున్నాను. నువ్వు వినాలి, నీ భవిష్యత్తు ఏమిటో నీకు తెలియాలి. నీ చేతులకేసి చూసుకుని దేనితోనైనా వాటిలోని ప్రతి ఎముకనూ చితక్కొట్టు కోవాలనుకునే రోజులొస్తాయి. మాకొక అవకాశాన్ని ఇస్తే మేం ఏంచేసి ఉండే వాళ్ళమో తెలుసా అని ఆ చేతులు నిన్ను రెచ్చగొడతాయి కనక. నువ్వా అవకాశాన్ని పొందలేకపోతావు. నీ చేతులకి ఆ ఛాన్సు ఇవ్వలేకపోయింది కనక నీ శరీరాన్ని నువ్వు క్షమించుకోలేవు. నువ్వు బస్సెక్కినప్పుడు డ్రైవర్ నిన్ను కరవ్వాచ్చే రోజులొస్తాయి. నిన్ను రూపాయి అడుగుతాడు కానీ ఆ మాట నీ కలా వినిపించదు. నువ్వు పనికిమాలినవాడివని నిన్ను చూసి నవ్వుతున్నట్టునిపిస్తుంది. నిన్ను వాళ్ళు ఎందుకు అసహ్యించుకుంటున్నారో నీ మొహంన రాసినట్టు కనబడుతుంది. నువ్వు పెద్దహాలులో ఒక మూల నిలబడి వేదికమీద నీకెంతో ఇష్టమైన భవననిర్మాణం గురించి ఒక పురుగెవడో మాట్లాడుతుంటే వినే రోజులొస్తాయి. వాడు చెప్పే మాటలు విని, ఎవడైనా లేచివెళ్ళి, వేళ్ళ మధ్య వేరుసెనక్కాయలాగా వీణ్ణి నలిపేస్తే బావుండుననుకునే సమయం వస్తుంది. ప్రజలు వాణ్ణి అభినందించడం విని అరవాలనుకుంటావు. ఎందుకంటే వాళ్ళందరూ వాస్తవమో, నువ్వు వాస్తవమో నీకు తెలియకుండాపోతుంది. హాలులో ఉన్న వాళ్ళందరివీ డొల్ల పుర్రెలో లేక నీ బుర్రనే ఎవరో ఖాళీ చేసేశారో తెలియదు. నువ్వు నోరు విప్పవు. అప్పుడు నువ్వు చేసే శబ్దాలు భాషలాగా ఉండవు కనక. నువ్వు మాట్లాడదలిచినా మాట్లాడలేవు. నిన్ను పక్కకి గెంటిపారేస్తారు. బిల్డింగ్ గురించి వాళ్ళకి చెప్పడానికి నువ్వెవడివి? ఇదేనా నీకు కావలసింది?”

రోర్క్ నిశ్చలంగా కూర్చుని ఉన్నాడు. నీడలు అతని మొహంమీద దట్టంగా పాకి పీక్కుపోయిన చెంప మీద ఒక నల్లటిగాడి, చుబుకం మీద పొడవాటి నల్లత్రిభుజం ఏర్పడ్డాయి. అతని చూపులు కేమెరాన్ మీద ఉన్నాయి.

“చాలదా?” కేమెరాన్ ప్రశ్నించాడు. “సరే. ఒకానొక రోజున ఒక కాగితం ముక్క మీద భవనమొకటి కనబడుతుంది. దానికి మోకరిల్లాలనిపిస్తుంది నీకు. నువ్వే దాని శిల్పివని నమ్మలేవు. కానీ అది నువ్వు గీసిందే. అప్పుడు భూమి అందంగా ఉంటుంది. గాలి వసంత సువాసనలు వీస్తుంది. నీ తోటి వాళ్ళందరూ ప్రేమాస్పదులుగా కనిపిస్తారు. లోకంలో చెడు అన్నదే ఉండదు. అప్పుడు ఆ డ్రాయింగ్ తీసుకుని బయటపడతావు. దాన్ని నేలమీద నిలబెట్టాలి. నీ కెదురైన

మొట్టమొదటి మనిషే దాన్ని కట్టించేస్తాడని నువ్వు గట్టిగా నమ్ముతావు. కానీ నువ్వెంతో దూరం వెళ్ళకముందే నిన్ను గుమ్మం దగ్గరే ఆపి నీ గాలి తీసేసేవాడు తగులుతాడు. నీ డ్రాయింగ్ పూర్తి చేసేందుకు డబ్బు పొదుపు చేశావు కాబట్టి నీకు ఎంతో తిండి ఉండదు. అయినా అన్నం వండుకోవాలి... సరే అది నీకు లెక్క కాదు. నువ్వు ఒక నవ్వు నవ్వి పారెయ్యగలవు. కానీ నువ్వు ఎట్టకేలకు డ్రాయింగ్ తీసుకుని ఒక ఆఫీసుకు వెళతావు. వాడి ఆఫీసులో అంత చోటుని నీ శరీరంతో ఆక్రమించినందుకు నిన్ను నువ్వు తిట్టుకుంటావు. వాడికి కనబడకుండా ఉండేందుకు నిన్ను నువ్వు బయటకు పిండేసు కోవాలనుకుంటావు. కానీ నీ గొంతు వాణ్ణి అడుక్కోవడం వింటావు. బతిమాలుకుంటూ వాడి మోకాళ్ళు నాకుతుంది నీ గొంతు. నిన్ను నువ్వు అసహ్యించు కుంటావు. కానీ పట్టించుకోవు. వాడు నిన్ను ఈ బిల్డింగు కట్టనిస్తే చాలు. ఏమీ పట్టించుకోవు. వాడికి నీ పేగులు కనబడేందుకు పొట్ట చీల్చేసుకుంటావు. అది చూసయినా వాడు కట్టనిస్తాడని. కానీ ఆ పని గై ఫ్రాంకన్ కి ఇచ్చేశాననీ సారీ అనీ చెబుతాడు వాడు. నువ్వు కొంపకి పోతావు. వెళ్ళి ఏం చేస్తావో తెలుసా? ఏడుస్తావు. ఆడదానిలా, తాగుబోతులా, జంతువులా ఏడుస్తావు. అదీ నీ భవిష్యత్తు. హోవార్డ్ రోడ్! ఇప్పుడు చెప్పు అదంతా కావాలా?”

“కావాలి” అన్నాడు రోడ్.

కేమెరాన్ కళ్ళు వాలిపోయాయి. తలకాస్త వాలింది. ఇంకా కిందికి... కుదుపులతో... వాలి ఆగింది, భుజాలు ముడుచుకున్నాయి. చేతులు ఒళ్ళో - ఒకదానిలో ఒకటిగా.

“హోవార్డ్!” నెమ్మదిగా అన్నాడు కేమెరాన్ “ఎవ్వరికీ ఎప్పుడూ చెప్పలేదు ఇదంతా.”

“థాంక్యూ.”

చాలాసేపటి తర్వాత కేమెరాన్ తలపైకెత్తాడు. గొంతులో ఏ ఉద్వేగమూ లేదు. “ఇంటికి పో. ఈ మధ్య చాలా కష్టపడుతున్నావు. ఇంకా ఎంతో పనుంది ఇవాళ.” గ్రామీణ నివాసపు డ్రాయింగ్స్ ని చూపిస్తూ, “ఇదంతా బావుంది. నువ్వు ఏంచేస్తావో చూడాలనుంది. కానీ ఇది కట్టడానికి పనికొచ్చేంత బాగాలేదు. మళ్ళీ మొత్తం గియ్యాలి ఉంటుంది. నాకు ఏం కావాలో రేపు చూపిస్తాను.”

5

ఫ్రాంకన్ & హేయిర్ సంస్థలో ఒక ఏడాది గడిచేసరికి సంస్థకి కీటింగ్ యువరాజు అన్న గుసగుసలు బయలుదేరాయి. అప్పటికింకా అతను డ్రాఫ్ట్ మనే. ఫ్రాంకన్ కి ఎంతో ఇష్టుడయిపోయాడు. ఫ్రాంకన్ అతన్ని లంచ్ కి బయటకి తీసుకెళుతున్నాడు. - అంతకు ముందు ఏ ఉద్యోగికి దొరకని గౌరవం అది. క్లయింట్స్ తో ఇంటర్వ్యూల వేళ తన దగ్గర ఉంచుకుంటున్నాడు. అంత అందంగా ఉన్న యువకుడు అర్మిటేజ్ ఆఫీసులో కనిపించినందుకు క్లయింట్లు సంతోషించేవారు.

లూసియస్. ఎన్ హేయర్ కి విసుగుపట్టించే ఒక అలవాటుంది. మూడేళ్ళగా సంస్థలో పని చేస్తున్న ఉద్యోగి గురించి “ఈ కొత్త అతన్ని ఎప్పుడు తీసుకున్నావు?” అని అడిగేవాడు

ప్రాంకన్ ని. కానీ కీటింగ్ పేరు గుర్తుంచుకుని, కలిసినప్పుడు పలకరించి, ఇష్టంగా చిరునవ్వు నవ్వి అందరినీ ఆశ్చర్యపరిచాడు హేయర్. ఒక మందకొడి నవంబరు మధ్యాహ్నంపూట కీటింగ్ తో ఎక్కువసేపు ముచ్చట్లు పెట్టుకున్నాడు - పాత పింగాణీ వస్తువుల గురించి. అది అతని హాబీ. ఎంతో ఇష్టంగా సేకరించిన కలెక్షన్ ఉంది అతని దగ్గర. ఆ విషయానికి సంబంధించిన బోలెడు పరిజ్ఞానం కుమ్మరించాడు కీటింగ్. ముందురోజు రాత్రి వరకూ ఈ పాత పింగాణీ గొడవ అతనికి తెలియనే తెలియదు. వాటి గురించి అతను విననుకూడా లేదు. కానీ ఆ రాత్రి పబ్లిక్ లైబ్రరీలో దానిగురించి చదివాడు. హేయర్ సంబరపడ్డాడు. ఆఫీసులో అతని హాబీని పట్టించుకున్న వాళ్ళు లేరు. అసలు అతని ఉనికిని గమనించిన వాళ్ళే లేరు. ప్రాంకన్ తో “నీ మనుషుల్ని ఏరుకునే విద్య నీకు బాగా తెలుసు. ఒక కుర్రాడున్నాడు. మనం వదులుకోకూడని వాడు... అతని పేరు? కీటింగ్” అన్నాడు హేయర్. “అవునవును” అని చిరునవ్వుతో జవాబిచ్చాడు ప్రాంకన్.

డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ లో టిమ్ డేవిస్ మీద దృష్టి పెట్టాడు కీటింగ్. డ్రాయింగులూ వగైరా పనులు అతని దినచర్యలో విడిచిపెట్టడానికి కుదరని ఉపరితల వివరాలు మాత్రమే. అతని కేరీర్ లో మొదటి అడుగు సారాంశమూ ఆకారమూ మాత్రం టిమ్ డేవిస్.

డేవిస్ తనపనిలో ఎక్కువ భాగం కీటింగ్ కే వదిలేశాడు. ముందు రాత్రిపూట పని ఒకటే అప్పచెప్పాడు. తర్వాత తన రోజువారీ ఎసైన్ మెంట్ లో భాగాలు కూడా ఇచ్చాడు - మొదట్లో రహస్యంగానూ తర్వాత బాహటంగానూ. కీటింగ్ అమాయకుడిలా ఆ విషయం బయటపెట్టేశాడు. నేను వట్టి పనిముట్టునంతే. టిమ్ పెన్సిల్, టీ స్వేర్ ఎంతో నేను అంతే అన్నట్టు తన తోడ్పాటు టిమ్ ప్రాధాన్యాన్ని పెంచేదేగాని తగ్గించేది కాదన్నట్టు అందుచేతనే ఆ విషయాన్ని దాచిపెట్టడం లేదన్నట్టు చెప్పాడు.

మొదట్లో పురమాయింపులు టిమ్ ద్వారానే వచ్చేవి. తర్వాత తర్వాత ఈ ఏర్పాటు చూసి భీష్ డ్రాఫ్ట్ మన్ డేవిస్ కి ఉద్దేశించిన పనుల్ని సరాసరి కీటింగ్ కే పురమాయించేవాడు. కీటింగ్ చిరునవ్వుతో ఎప్పుడూ సిద్ధంగా ఉండేవాడు. “నేను చేస్తాను. ఆ చిన్న చిన్న విషయాలతో టిమ్ ని ఇబ్బంది పెట్టొద్దు. నేను చూస్తాను” అనేవాడు.

టిమ్ రిలాక్స్ పోయేవాడు. పొగ, తెగ తాగేవాడు. పచార్లు చేసే వాడు. స్టూలుకింది కమ్మీలలో కాళ్ళు మెలిపెట్టి కూర్చునే వాడు. కళ్ళు మూసుకుని ఎలాయిన్ గురించి కలలు కనేవాడు. “పీటే! రెడీ అయిందా?” అని అడిగేవాడు అప్పుడప్పుడూ.

ఆ వసంతంలో డేవిస్ ఎలాయిన్ ని పెళ్ళాడాడు. తరచూ ఆఫీసుకి ఆలస్యంగా వచ్చేవాడు. కీటింగ్ తో “పెద్దాయనకి సన్నిహితంగా ఉన్నావు. అప్పుడప్పుడూ నా గురించి ఒక మంచి మాట చెబుతూ ఉండు, ఏం? అంచేత వాళ్ళు కొన్ని విషయాలు పట్టించుకోరు. ఇప్పుడు పని చెయ్యడానికి నాకేమన్నా అయిష్టమా?” అని గుసగుసలాడేవాడు. కీటింగ్ ప్రాంకన్ తో వేరేలా చెప్పేవాడు. “సారీ, ప్రాంకన్! ముర్రేగారి జాబ్ కి సంబంధించి సబ్ బేస్ మెంట్ ప్లానులు చాలా ఆలస్యమైపోయాయి. కానీ టిమ్ డేవిస్ వాళ్ళావిడా రాత్రి పోట్లాడుకున్నారట. మీకు తెలుసుకదా! కొత్తగా పెళ్ళైనవాళ్ళు ఎలా ఉంటారో! మీరూ వాళ్ళని ఏమీ అనలేరు” అనో

“మళ్ళీ టిమ్ దేవిస్. క్షమించేయ్యండి ప్రాంకన్! అతను ఏం చెయ్యలేడు. అతని దృష్టి ఏమాత్రమూ పనిమీద లేదు” అనో అనేవాడు.

తన ఉద్యోగుల లిస్టు చూసినప్పుడు అతి ఎక్కువ జీతం తీసుకుంటున్న మనిషే అతి తక్కువ ఉపయోగపడుతున్నాడు అని గమనించాడు ప్రాంకన్.

టిమ్ దేవిస్ ఉద్యోగం పోగొట్టుకున్నప్పుడు డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ ఉద్యోగులలో టిమ్ దేవిస్ తప్ప ఎవరూ ఆశ్చర్యపోలేదు. అతనికి ఏమీ అర్థం కాలేదు. ఈ ప్రపంచాన్ని తాను ఎప్పటికీ అసహ్యించుకుంటాడు. ఆ ప్రపంచాన్ని ధిక్కరిస్తూ మూతి బిగించుకున్నాడు. ఈ భూమీద పీటర్ కీటింగ్ తప్ప తనకి స్నేహితుడన్నవాడు లేడు అనుకున్నాడు.

కీటింగ్ అతన్ని ఓదార్చాడు. ప్రాంకన్ ని తిట్టాడు. మానవజాతికి న్యాయం అన్నది లేదన్నాడు. ఊరు పేరూ లేని ఆర్కిటెక్ట్ దగ్గర పనిచేస్తున్న తనకు తెలిసిన ఒకానొక సెక్రటరీని సంతోషపెట్టి దేవిస్ కి ఉద్యోగం ఏర్పాటు చేశాడు. ఆ సెక్రటరీతో పిచ్చాపాటి కోసం ఆరుడాలర్లు ఖర్చుపెట్టాడు కీటింగ్.

అప్పట్నుంచీ దేవిస్ గుర్తొచ్చినప్పడల్లా కీటింగ్ కి చాలా సంతోషంగా ఉండేది. ఒక జీవి మార్గాన్ని తను ప్రభావితం చేశాడు. ఒక దారినుంచి మళ్ళించి మరో దారికి మళ్ళించాడు. అది ఎంత మాత్రమూ టిమ్ దేవిస్ కాదు. ఒక మానవుడు. సజీవ శరీరం. చైతన్యవంతమైన మెదడు. అవతలివాళ్ళలో అంతుపట్టని రహస్యంగా ఉన్న చైతన్యానికి తను ఇంతవరకూ ఎందుకు భయపడ్డాడు? ఆ ఆకారాన్నీ, మెదడునీ తన ఇష్టానికి అనుగుణంగా మెలి తిప్పగలిగాడు కదా? ప్రాంకన్, హేయర్, చీఫ్ డ్రాఫ్ట్ మన్ ముగ్గురూ ఏకగ్రీవంగా నిర్ణయించి టిమ్ బేబుల్ని పదవిని, జీతాన్ని పీటర్ కీటింగ్ కి ఇచ్చేశారు. ఇది కీటింగ్ పొందుతున్న తృప్తిలో ఒక పార్శ్వం మాత్రమే. మరో పార్శ్వం ఉంది. ఎక్కువ ఉత్సాహం కలిగిస్తున్నది, తక్కువ యథార్థమైనది, చాలా ప్రమాదకరమైంది. “టిమ్ దేవిస్? అవును వాడికి ఇప్పుడు వాడు చేస్తున్న ఉద్యోగాన్ని నేనే సంపాదించిపెట్టాను” అని ఉత్సాహంగా తరచూ అనుకుంటున్నాడు.

దాని గురించి తల్లికి ఉత్తరం రాశాడు. “పీటర్ కి స్వార్థం అన్నదే లేదు” అని ఆవిడ తన స్నేహితురాళ్ళకి చెప్పుకుంది.

కీటింగ్ ప్రతివారం విధిగా తల్లికి ఉత్తరాలు రాసేవాడు. అవి పొట్టిగా వినయగౌరవాలు ఉట్టిపడుతూ ఉండేవి. ఆవిడేమో పెద్దగా వివరంగా బోలెడన్ని సలహాలు నింపి రాసేది. కీటింగ్ వాటిని తరచూ పూర్తిగా చదివేవాడు కాదు.

కేథరిన్ హాల్ సేని అప్పుడప్పుడు కలిసేవాడు. మాట ఇచ్చిన ప్రకారం ఆ మర్నాడు కేథరిన్ ని కలవలేదు. పొద్దున్నలేచి ఆమెకు చెప్పిన మాటలన్నీ గుర్తుకు తెచ్చుకున్నాడు. తను అలా చెప్పినందుకు ఆమెని అసహ్యించుకున్నాడు, కానీ ఓ వారం పోయాక మళ్ళీ వెళ్ళాడు. కేథరిన్ కీటింగ్ ని ఏమీ అనలేదు. ఆమె అంకుల్ ప్రసక్తి రానివ్వలేదు. ఆ తర్వాత ఆమెను నెలకో రెండు నెలలకో ఒక సారి చొప్పున కలుస్తూ వచ్చాడు. ఆమెను కలిసినప్పుడు సంతోషంగా ఉంటుందతనికి. తన కెరీర్ గురించి మాత్రం మళ్ళీ మాట్లాడలేదు.

హోవార్డ్ రోడ్తో తన కెరీర్ విషయం చెప్పడానికి ప్రయత్నించాడు. కానీ ఆ ప్రయత్నం విఫలమైంది. రెండుసార్లు రోడ్ని కలిశాడు. చాలా కోపంగా ఐదు అంతస్తులు ఎక్కి రోడ్ రూమ్కి వెళ్ళాడు. రోడ్ని ఉత్సాహంగా గ్రీట్ చేశాడు. ఓదార్పు కోసం ఎదురుచూశాడు. ఎటువంటి ఓదార్పును ఆశిస్తున్నాడో తనకు తెలియదు. అది రోడ్ నుంచే రాగలదని ఎందుకనుకుంటున్నాడో అస్సలు తెలియదు. తన ఉద్యోగం గురించి చెప్పాడు. చాలా ఆసక్తితో కేమెరాన్ ఆఫీసు గురించి రోడ్ అభిప్రాయం అడిగాడు. రోడ్ అంతా విన్నాడు. ఇష్టంగా ప్రశ్నలన్నింటికీ జవాబులిచ్చాడు. రోడ్ నిశ్చలనేత్రాలు చూస్తే తను ఒక ఇనపరేకుని తడుతున్నట్టు అనిపించింది కీటింగ్కి. తామిద్దరూ మాట్లాడుకుంటున్నది ఒకటే విషయం గురించి అని అనిపించలేదు. వెళ్ళిపోయేలోగా కీటింగ్ గమనించిన సంగతులు కొన్ని ఉన్నాయి. రోడ్ చొక్కాచేతులు చివరలు అరిగిపోయి ఉన్నాయి. బూట్లు కూడా అరిగిపోయాయి. మోకాళ్ళ దగ్గర పేంటుకి పాచ్ ఉంది. కీటింగ్కి తృప్తిగా అనిపించింది. లోలోపల నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. కానీ ఎందుకో లోపల చాలా అసౌకర్యంగా ఉంది. ఎందుకో తెలియలేదు. రోడ్ని మళ్ళీ కలవకూడదనుకున్నాడు. మళ్ళీ కలవాల్సి వస్తుందని తనకి ఎలా తెలిసిందో మాత్రం అర్థంకాలేదు.

* * *

“ఆవిడని లంచ్కి పిలవడం నా చేతకాలేదు. కానీ తను ఎల్లుండి నాతో మాసన్ ఎగ్జిబిషన్కి వస్తోంది. ఇప్పుడు చెప్పు ఏమిటి సంగతి?” అన్నాడు కీటింగ్.

సాక్సు లేని కాళ్ళు బారచాపి అతను నేలమీద కూర్చుని ఉన్నాడు. మంచం అంచుకు తల ఆనించాడు. గై ఫ్రాంకన్ లేత ఆకుపచ్చ పైజమాలు గాలికి ఎగురుతూ అతని చేతుల్ని తాకుతున్నాయి. తెరిచిన బాత్రూం తలుపులోంచి ఫ్రాంకన్ కనిపిస్తున్నాడు. వాష్ బేసిన్ అంచుకి పొట్ట గట్టిగా ఆన్చి పళ్ళు తోముకుంటున్నాడు. నురగ వచ్చేలా రుద్దుకుంటూ “అది చాలు... అదయినా సరిపోతుంది. అర్థంకాలేదా?” అన్నాడు.

“లేదు” అన్నాడు పీటర్.

“లార్డ్ పీటే! మనం బయలుదేరడానికి ముందు నేన్నీకు వివరంగా చెప్పాను. మిసెస్ డన్లప్కి వాళ్ళాయన ఒక ఇల్లు కట్టించాలనుకుంటున్నాడు.”

“ఆఁ.. ఆఁ గుర్తొచ్చింది. దేవుడా... గై! నాకూ ఒక తలకాయ ఉంది” అన్నాడు నీరసంగా, నుదుటి కంటుకున్న నల్లటి ముంగురుల్ని పైకి తోసుకుంటూ.

రాత్రి ఫ్రాంకన్ తనని పార్టీకి తీసుకెళ్ళడం అస్పష్టంగా గుర్తొచ్చింది. ఒక ఐస్ బెర్గ్ గుంటలో ఉన్న ఉప్పు చేప, మిసెస్ డన్లప్ వేసుకున్న వలలాంటి ఈవెనింగ్ గౌను, ఆవిడ అందమైన ముఖం గుర్తొచ్చాయి. ఫ్రాంకన్ అపార్ట్మెంట్కి ఎలా వచ్చి చేరాడో మాత్రం గుర్తు రాలేదు. భుజాలు ఎగరేశాడు. గత ఏడాదిగా ఫ్రాంకన్తో కలిసి ఎన్నో పార్టీలకు వెళ్ళాడు. చాలా సార్లు తనని ఇలాగే తీసుకొచ్చారు.

“అది అంత పెద్ద ఇల్లు కాదు.” చెబుతున్నాడు ఫ్రాంకన్. ఒక బుగ్గను బయటికి గెంటుతూ టూత్ బ్రష్ నోట్లోనే ఉంది. “ఏబై వేలో... ఎంతో... పెద్ద మొత్తం ఏమీ కాదు. కానీ

మిసెస్ డన్లప్ బావమరిది క్వింబీ పెద్ద వాడు. రియల్ ఎస్టేట్ ఫెలో... ఆ కుటుంబంలోకి చొచ్చుకు వెళ్ళాలి. పీటే! కమిషన్ ఎంత వరకూ వెళుతుందో ఆలోచించు. నీ మీద నమ్మకం పెట్టుకోనా?"

"ఘ్యార్... నన్ను ఎప్పుడూ నమ్మొచ్చు.." అన్నాడు కీటింగ్ తల కిందికి వాలిపోయింది.

కదలకుండా కూర్చుని కాలివేళ్ళు పరిశీలనగా చూసుకుంటూ డిజైనర్ స్టెంగెల్ గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు. తను ఆలోచించదలచుకోలేదు. గాని ఎప్పట్లాగానే మనస్సు స్టెంగెల్ మీదకి మళ్ళింది. ఎందుకంటే అతని నెక్ట్ స్టెప్ స్టెంగెలే.

స్టెంగెల్తో స్నేహం కుదరదు. రెండేళ్ళుగా కీటింగ్ చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ స్టెంగెల్ కళ్ళద్వారా తగిలి బద్దలైపోయాయి. కీటింగ్ గురించి స్టెంగెల్ ఏమనుకుంటున్నాడన్నది డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ లో గుసగుసలుగా తిరిగింది. ముక్కలుగా తప్ప దాని పైకి అనడానికి ఎవరూ సాహసించ లేదు. ఫ్రాంకన్ దగ్గరనుంచి వచ్చిన తన స్కెచ్ లకి జరిగిన దిద్దుబాటులన్నీ కీటింగ్ చేసినవే అని తెలిసినా తన అభిప్రాయాన్ని నిర్భయంగా స్టెంగెల్ పైకి అన్నాడు. అయితే స్టెంగెల్ కి ఒక బలహీనత ఉంది. ఫ్రాంకన్ ని వదిలి తన సొంత ఆఫీసు పెట్టుకోవాలని కొంత కాలంగా ప్లాన్ చేస్తున్నాడు. ఒక భాగస్వామిని చూసుకున్నాడు కూడా. అతనొక ఆర్కిటెక్ట్. నైపుణ్యం ఉన్నవాడు కాదు. వారసత్వంగా వచ్చిన బోలెడు ఆస్తి మాత్రం ఉంది. స్టెంగెల్ అవకాశం కోసం చూస్తున్నాడు ఈ విషయం బాగా ఆలోచించాడు కీటింగ్. ఇది తప్ప మరొక విషయం ఆలోచించనే లేకపోయాడు తను. ఫ్రాంకన్ బెడ్ రూమ్ లో నేలమీద కూర్చుని మళ్ళీ అదే విషయం ఆలోచించాడు.

రెండు రోజుల తర్వాత మిసెస్ డన్లప్ ని ఫ్రెడరిక్ మాసన్ అనే ఆర్కిటెక్టు ఏర్పాటు చేసుకున్న పెయింటింగ్ ఎగ్జిబిషన్ కి తీసుకుని వెళ్ళాడు. అప్పుడు తన పథకాన్ని అమలు చెయ్యడం మొదలు పెట్టాడు. పలుచగా ఉన్న జనసమూహం మధ్యనుంచి ఆమెని నడిపించాడు. అతని వేళ్ళు మధ్యమధ్య ఆవిడ మోచేతి మీదకి వెళుతున్నాయి. పెయింటింగ్స్ మీద కన్న ఆమె ముఖం మీదనే తన కళ్ళు ఎక్కువగా మసలుతున్న విషయాన్ని ఆమె గమనించేటట్టు చూసుకున్నాడు.

ఆమె శ్రద్ధగా ఒక లాండ్ స్కేప్ ని పరికించడం గమనించాడు. అది పేరుకుపోయిన చెత్తని చిత్రించిన పెయింటింగ్. ఆమె ముఖంలో మెచ్చుకోలు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించాడు. "అద్భుతమైన పని. రంగులు చూడండి మిసెస్ డన్లప్! ఈ మాసన్ అనే అతను చాలా కష్టంలో ఉన్నాడని విన్నాను. పాత కథ. గుర్తింపు కోసం తపన. చాలా విచారం వేస్తుంది. కళలన్నింటిలోనూ ఇదే పరిస్థితి. మా వృత్తిలో కూడా..."

"అలాగా?" అంది డన్లప్, ఆర్కిటెక్చర్ గురించి వినడానికి ఇష్టపడుతున్నట్టుగా.

"ఇది చూడండి" అని ఒక ముసలావిడ పేప్ మెంట్ మీద వట్టికాళ్ళని పట్టి చూసుకుంటూ ఉన్న చిత్రాన్ని చూపించాడు. "సామాజిక చిత్రణగా కళ - ఇది. దీన్ని మెచ్చుకోవడానికి ధైర్యం కావాలి" అన్నాడు.

“అద్భుతంగా ఉంది” అంది మిసెస్ డన్లప్.

“అవును ధైర్యమే. ఇదొక అరుదైన గుణం. మిసెస్ స్టూవెసెంట్ ఈ మాసన్ని డిస్కవర్ చేసేటప్పటికి అతను ఒక పనికిమాలిన గదిలో ఉంటున్నాడట. యువకుల ప్రతిభ పైకొచ్చేందుకు సహాయపడడం చాలా గొప్ప విషయం.”

“అవును అద్భుతం” అంది మిసెస్ డన్లప్.

“నాకే కనక డబ్బు ఉంటే కొత్త ఆర్టిస్ట్కి ఎగ్జిబిషన్స్ ఏర్పాటు చెయ్యడం, కొత్త పియోనిస్ట్కి కచేరీలు పెట్టించడం, కొత్త ఆర్కిటెక్ట్ చేత ఇళ్ళు కట్టించడం నా హాబీగా పెట్టుకునే వాణ్ణి.”

“మిస్టర్ కీటింగ్! నేనూ, మా వారూ లాంగ్ ఐలాండ్లో చిన్న ఇల్లోకటి కట్టుకోవాలను కుంటున్నాం తెలుసా?”

“అలాగా? ఆ విషయం నాకు చెప్పేశారంటే మీరు చాలా ఉదారులని అర్థం. మీరు చాలా చిన్నగా ఉన్నారు. ఏమీ అనుకోరు కదా... ఇలా అన్నందుకు? నేను న్యూసెన్స్గా తయారై మా సంస్థ గురించి ఆలోచించమంటూ మీ వెంటపడే ప్రమాదం ఉంది. మీరు గమనించలేదా? లేకపోతే ఇప్పటికే ఒక ఆర్కిటెక్ట్ని చూసుకుని చక్కబడిపోయారా?.”

“లేదు. ఏమీ చక్కబడలేదు” అంది అందంగా. “మీరన్న ప్రమాదాన్ని నేను ఇబ్బంది అనుకోను. గత కొద్దిరోజులుగా ఫ్రాంకన్ & హేయర్ సంస్థ గురించి చాలా అనుకుంటున్నాను. వాళ్ళు చాలా మంచి ఆర్కిటెక్ట్స్ అని విన్నాను.”

“ఎందుకటా? థాంక్యూ, మిసెస్ డన్లప్!”

“మిస్టర్ ఫ్రాంకన్ గొప్ప వాస్తుశిల్పి.”

“అవును.”

“ఏమిటి సంగతి?”

“ఏమీలేదు.”

“కాదు ఏదో ఉంది.”

“నిజంగా నన్ను చెప్పమనేనా?”

“ఆఁ. అవును.”

“గై ఫ్రాంకన్ అన్నది కేవలం పేరు మాత్రమే. మీ ఇంటికి అతను చేసేదేమీ ఉండదు. ఆ విషయం నేను బయటపెట్టకూడదు. ప్రొఫెషనల్ సీక్రెట్. మీలో ఏముందో తెలియదు కానీ ఏదో ఉంది. మీకు నిజాయితీగా చెప్పేయాలనిపిస్తోంది. మా సంస్థలో మంచి మంచి బిల్డింగ్స్ అన్నీ డిజైన్ చేసేది స్టెంగెల్.”

“ఎవరు?”

“క్లాడ్ స్టెంగెల్ అనీ.. మీరెప్పుడూ ఆ పేరు విని ఉండదు. కానీ ఇకముందు వింటారు. ఎవరైనా అతన్ని ధైర్యంగా డిస్కవర్ చేస్తే ఇకపైన వింటారు. పనంతా చేసేది అతనే. తెరవెనక మేధావి అతనే.. కానీ దానిమీద సంతకం పెట్టేసి క్రెడిట్ అంతా ఫ్రాంకన్ కొట్టేస్తాడు. ప్రతిచోటా ఇంతే.”

“అయితే స్టెంగెల్ ఎందుకు భరిస్తున్నట్టు?”

“ఏం చేస్తాడు? అతనికి ఎవరూ స్టార్ట్ ఇవ్వరు. చాలామంది ఎలా ఉంటారో తెలుసా మీకు? నలిగిన దారినే అంటిపెట్టుకుపోతారు. ట్రేడ్ మార్క్ కోసం, కేవలం ట్రేడ్ మార్క్ కోసం మూడురెట్లు ఎక్కువ చెల్లిస్తారు. ధైర్యం! డన్లప్! ధైర్యం ఉండదు. స్టెంగెల్ గొప్ప ఆర్టిస్ట్. అది గమనించే విచక్షణ చాలామందికి ఉండదు. మిసెస్ స్టూవెసెంట్ లాగా ఛాన్స్ ఇచ్చేవాళ్ళు ఎవరైనా దొరికితే సొంతంగా పని తీసుకోవడానికి స్టెంగెల్ సిద్ధంగా ఉన్నాడు.”

“అవునా? చాలా ఆసక్తిరంగా ఉంది. కాస్త వివరంగా చెప్పండి” అంది మిసెస్ డన్లప్. అతను చెప్పాడు. ఎగ్జిబిషన్ చూడడం పూర్తి అయ్యాక మిసెస్ డన్లప్ షేక్ హాండ్ ఇస్తూ కీటింగ్ తో ఇలా అంది. “మీరు చాలా మంచివాళ్ళు. నాకు స్టెంగెల్ తో మీటింగ్ ఏర్పాటు చేస్తే మీకు ఆఫీసులో ఇబ్బంది ఏమీ ఉండదు కదా! ఇలా అడగడానికి నాకు ధైర్యం చాలడం లేదు కానీ మీరు కోప్పడ్డం లేదు కదా అని... మీకు ఏమాత్రం స్వార్థం లేదు. మీ పొజిషన్ లో ఉన్న వాళ్ళెవరయినా ఇలా చెయ్యగలరనుకోను.”

ఈ విషయం చెప్పి “నువ్వు లంచ్ కి వెళ్ళాలి” అని కీటింగ్ సూచించినప్పుడు స్టెంగెల్ మౌనంగా విన్నాడు. తర్వాత తల విదిల్చి “ఇందులో నీకేముంది?” అన్నాడు అసహనంగా.

కీటింగ్ సమాధానం చెప్పేలోగానే ఉన్నట్టుండి తల వెనక్కి వాల్చి “ఓహో... తెలిసింది” అనేశాడు.

ముందుకు వంగి, నిర్లక్ష్యంగా మూతి బిగించి, “ఓకే, నేను లంచ్ కి వెళతాను” అన్నాడు.

ఫ్రాంకన్ సంస్థని వదిలేసి స్టెంగెల్ తన సొంత ఆఫీసు పెట్టుకుని డన్లప్ కి ఇల్లు కట్టడానికి ఉపక్రమించినప్పుడు గై ఫ్రాంకన్ రూలర్ ని తన డెస్క్ అంచుకేసి కొట్టి “బాస్టర్డ్! తన కోసం నేనింత చేశాక...” అని గర్జించాడు.

ఫ్రాంకన్ కి ఎదురుగా ఉన్న కుర్చీలో కాళ్ళు చాచుకుని కూర్చుని “ఇంతకన్న ఏం ఆశించారు? జీవితం అంటే ఇంతే” అన్నాడు కీటింగ్.

“కానీ నన్ను బాధిస్తున్న సంగతి ఏమిటంటే ఆ జంతువు ఈ విషయం అసలు ఎప్పుడు విన్నాడు? నోటి దగ్గర కూడు లాగేశాడు.”

“అతన్ని నేనెప్పుడూ నమ్మలేదు. మానవ స్వభావం...” అన్నాడు కీటింగ్.

అతని గొంతు కటువుగా పలికింది. అందులో నిజాయితీ ఉంది. స్టెంగెల్ నుంచి తనకి ఏ కృతజ్ఞతా దక్కలేదు. వెళుతూ వెళుతూ స్టెంగెల్ వీడ్కోలు రిమార్కుగా అన్న మాట ఇది. “నేననుకున్న దానికంటే నువ్వు పెద్ద బాస్టర్డ్ వి. గుడ్లక్! ఏదో ఒక రోజున నువ్వు గొప్ప ఆర్కిటెక్టువి అవుతావు.”

ఆ విధంగా కీటింగ్ ఫ్రాంకన్ & హేయర్లో చీఫ్ డ్రాఫ్ట్మన్ అయ్యాడు. బాగా ఖరీదైన ఒక రెస్టారెంట్లో చిన్న పాటి విందు ఏర్పాటు చేసి ఆ సందర్భాన్ని సెలబ్రేట్ చేశాడు ఫ్రాంకన్. 'మరో రెండేళ్ళలో చాలా విశేషాలు చూస్తావు' అంటూ వచ్చాడు. "నువ్వు మంచి కుర్రాడివి. ఐ లైక్ యూ. నీ కోసం చాలా చేస్తాను. ఇంతకు ముందు చెయ్యలేదా? అలాగే చేస్తాను. నువ్వు చాలా ప్రదేశాలు తిరుగుతావు... రెండేళ్ళలో" అన్నాడు. "మీ టై వంకరగా ఉంది ఫ్రాంకన్.. మీరు కోటు నిండా ఒలకబోసుకుంటున్నారు బ్రాందీ" అన్నాడు కీటింగ్ పొడిగా.

డిజైనింగ్లో సొంతంగా మొదటి పని చేసుకుంటూ టిమ్ దేవిస్ని, స్టెంగెల్ని ఇంకా చాలామందిని తలుచుకున్నాడు కీటింగ్. వాళ్ళంతా ఈ పనిని హోదాని కోరుకున్నారు. దీని కోసం పోరాడారు ప్రయత్నించారు. తన చేతిలో ఓడిపోయారు. అదొక విజయానుభూతి. తన గొప్పతనానికి స్పష్టమైన ఋజువు. ఒక తెల్ల కాగితంకేసి చూస్తూ ఉన్న క్షణాన, ఆ అద్దాల ఆఫీసులో, ఉన్నట్టుండి ఒంటరిగా ఫీలయ్యాడు. గొంతులోంచి పొట్టలోకి చల్లగా ఖాళీగా ఏదో జారినట్టు. పాత అనుభవమే. శూన్యపు ఉండ జారినట్టు. కళ్ళు మూసుకుని టేబిల్ మీదకి వంగాడు. ఒక ఖాళీ కాగితాన్ని నింపడం! దానిమీద దేన్నో సృష్టించడం. తను నిజంగా చెయ్యల్సిన పని ఇదేనన్న విషయం అంతకు ముందెప్పుడూ వాస్తవంగా అనిపించలేదు కీటింగ్కి.

అది చిన్న ఇల్లు. తన కళ్ళ ముందు అది లేచి నిలబడడం కనబడాలి. కానీ కుంగి పోతున్నట్టు కనిపించింది. దాని రూపం భూమిలో గొయ్యిలాగా, తన లోపలే ఒక గుంటలాగా అనిపించిందతనికి. ఒక శూన్యం... దేవిస్, స్టెంగెల్ ఇద్దరే గడబిడ చేస్తూ వ్యర్థంగా వేగంగా అందులో తిరుగున్నట్టు. ఫ్రాంకన్ ఆ బిల్డింగ్ గురించి చెప్పింది ఇది: "నాకు హుందాగా ఉండాలి. తెలిసిందా! హుందాగా. అడ్డదిడ్డంగా ఉండకూడదు. సొగసైన కట్టడం కావాలి. బడ్జెట్ దాటకూడదు." ఫ్రాంకన్ తన డిజైనర్కి ఐడియాలు ఇచ్చి వాటికి ఆకారం ఇమ్మని చెప్పే పద్ధతి ఇదే. కీటింగ్ చల్లటి అచేతనత స్థితిలాంటి స్థితిలో క్లయింట్ తన ముఖంమీద నవ్వుతున్నట్టు అనుభూతి చెందాడు. సన్నటి శక్తివంతమైన గొంతు - ఎల్స్వర్త్ టూహీ స్వరం - 'ప్లంబింగ్ రంగంలో చాలా అవకాశాలున్నాయి. చూసుకో' అని హెచ్చరిస్తున్నట్టు అనిపించింది. సృష్టిలో ఉన్న ప్రతి రాయిమీద అసహ్యం పుట్టిందతనికి. అర్మిటేజ్ రంగాన్ని ఎంచుకున్నందుకు తనమీద తనకే అసహ్యం వేసింది.

డ్రాయింగ్ పని మొదలు పెట్టినప్పుడు తను చేస్తున్న పని గురించి ఆలోచించకుండా ఉండేందుకు ప్రయత్నించాడు. ఫ్రాంకన్ చేశాడు. స్టెంగెల్ చేశాడు. ఆఖరికి హేయర్ కూడా చేశాడు. ఇతరులెందరో చేశారు వాళ్ళు చెయ్యగలిగింది తనూ చెయ్యగలడు. ఇదే ఆలోచించాడు.

డ్రాయింగ్స్ పూర్తయ్యాక వాటివంక అనిశ్చితంగా చూస్తూ నిలబడ్డాడు. ప్రపంచ మొత్తంమీద ఇదే అందాల భవనం అని గాని దీనికన్న చెత్త మరొకటి లేదు అనిగాని ఎవరైనా అంటే ఆ రెండు వ్యాఖ్యల్నీ కూడా ఒప్పేసుకునేట్టున్నాడు కీటింగ్. అతనికి నమ్మకం లేదు. నిర్ధారించుకోవాలి. స్టాంటన్ రోజులు గుర్తొచ్చాయి. అసైన్మెంట్లు చేస్తున్నప్పుడు ఎవరిమీద ఆధారపడేవాడో గుర్తొచ్చింది, కేమెరాన్ ఆఫీసుకి ఫోన్చేసి హోవార్డ్ రోడ్ కావాలన్నాడు.

ఆ రాత్రి రోర్క్ రూమ్ కి వచ్చి తను గీసిన మొదటి బిల్డింగ్ బాపతు ప్లానులు ఎలివేషన్లు అన్నీ అతని ముందు పరిచాడు.

రోర్క్ చూస్తూ నిలబడ్డాడు. చేతులు చాచాడు. టేబిల్ అంచులు పట్టుకున్నాడు. చాలాసేపు ఏమీ మాట్లాడలేదు.

కీటింగ్ ఆత్రుతగా ఎదురు చూశాడు. ఆత్రుతతో పాటు కోపం పెరగసాగింది. అంత ఆత్రుత ఎందుకో అతనికే అర్థంకాలేదు. ఇంక తట్టుకోలేక నోరు విప్పాడు.

“హోవార్డ్! పట్టణం మొత్తంమీద స్ట్రెంగెల్ మంచి డిజైనర్ అంటారు. అతను వెళ్ళిపోవడానికి సిద్ధంగాలేదు. కానీ అతన్ని పంపించేసి నేను ఆ ప్లేన్ లో కూర్చున్నాను. ఇప్పుడు నేను చాలా చక్కగా ఆలోచించి పని చెయ్యాల్సి ఉంది...”

ఆగిపోయాడు. అది డాబుగా దర్పంగా లేదు. మరెక్కడయినా అయితే అలా ఉండేది. ఇక్కడ మాత్రం అడుక్కున్నట్టుంది.

రోర్క్ తలెత్తి కీటింగ్ ని చూశాడు. ఆ కళ్ళలో చులకన భావం లేదు. మామూలు కన్నా పెద్దవయ్యాక కళ్ళు. ఆ కళ్ళలో శ్రద్ధ ఉంది. ఏదో చిక్కు ప్రశ్నను చూసినట్టున్నాయి. ఏమీ మాట్లాడకుండా మళ్ళీ డ్రాయింగ్స్ కేసి చూశాడు రోర్క్.

కీటింగ్ కి నగ్నంగా నిలబడ్డట్టుంది. డేవిస్, స్ట్రెంగెల్ ప్రాంకన్ లకు ఇక్కడ ఉనికిలేదు. మనుషులనుంచి రక్షణకోసం మనుషులనే కవచాలు చేసుకున్నవాడు తను. రోర్క్ కి మనుషులంటే లెక్క లేదు. ఇతరులవల్ల తనకంటూ ఒక విలువ ఉన్నట్టు అనిపించింది కీటింగ్ కి. రోర్క్ దగ్గర అలాంటిదేమీ ఉండదు. డ్రాయింగ్స్ ని లాక్కుని పారిపోవాలనుకున్నాడు. కానీ ప్రమాదం రోర్క్ నుంచి కాదు. తన నుంచే. అందుచేత అక్కడే ఉండిపోయాడు.

రోర్క్ అతనికేసి తిరిగాడు.

“పీటర్! నువ్వు ఇలాంటి పనిని ఆనందిస్తున్నావా?” అని అడిగాడు.

కీటింగ్ కంఠం కీచుగా మారింది. “నీకు నచ్చదని నాకు తెలుసు... కానీ ఇది బిజినెస్. ‘ప్రాక్టికల్ గా’ దీని గురించి నువ్వేమంటావో తెలుసుకుందామని... ఫిలసాఫికల్ గా కాదు.”

“లేదు. నేను నీకు పాఠం మొదలెట్టనులే. ఆశ్చర్యపడుతున్నానంతే.”

“నువ్వు సాయం చెయ్యగలవా హోవార్డ్? కాస్త సాయం పట్టగలవా? ఇది నా మొదటి ఇల్లు. అంటే ఆఫీసులో నాకిది ఎంతో ముఖ్యం. నాకు నమ్మకం చాలలేదు. ఏమంటావు? హెల్ప్ చేస్తావా?”

“అలాగే.”

ఫ్లాటెడ్ పిలాస్టర్లున్న ఎలివేషన్. ముక్కల పెడిమెంట్స్. రోమన్ ఫాసెస్ కిటికీలు. పైన రోమన్ సామ్రాజ్యపు గద్దలున్న సింహద్వారం. ఇవన్నీ ఉన్న ఆ స్కెచ్ ల్ని పక్కన పెట్టాడు

రోర్క్ ప్లాన్లు పైకి తీశాడు. ఒక ట్రేసింగ్ పేపరు తీసుకుని ప్లాన్ కాగితం మీద ఉంచి గియ్యడం మొదలు పెట్టాడు. రోర్క్ చేతిలో పెన్సిల్ని చూస్తూ నిలబడ్డాడు కీటింగ్. తను పెద్దగా రూపొందించిన హాలు ఎగిరిపోయింది. మెలికలు తిప్పిన కారిడార్లు తప్పుకున్నాయి చీకటి కోణాలు మాయమయ్యాయి. తను చాలదనుకున్న చోటులోంచి పెద్ద లివింగ్ రూము మొలుచుకొచ్చింది. తోటని అనుకుని పెద్దపెద్ద కీటికీలతో ఒక గోడ లేచింది. విశాలమైన కిచెన్ వచ్చింది. చాలాసేపు గమనిస్తూ ఉండిపోయాడు.

రోర్క్ పెన్సిల్ కిందపారేశాక “మరి ముఖం?” అన్నాడు కీటింగ్.

“నేనేం చెయ్యలేను. నీకు క్లాసిక్ శైలిలో కావలిస్తే పెట్టుకో. కనీసం మంచి మోడల్ తీసుకో. ఒక పిలాస్టర్ సరిపోయే చోట మూడెందుకు? తలుపుమీద నుంచి ఆ బాతుల్ని తీసెయ్యి. మరీ మోటుగా ఉంది.”

డ్రాయింగ్స్ చంకన పెట్టుకుని వెళ్ళిపోతూ కృతజ్ఞతగా నవ్వాడు. గాయపడ్డ మనసుతో కోపంగా మెట్లు దిగాడు. మూడురోజులు పనిచేసి రోర్క్ ఇచ్చిన స్కెచ్లనుంచి కొత్త ప్లానులు తయారు చేశాడు. కొత్తగా సరళంగా ఉండే ఎలివేషన్ ఇచ్చాడు. ఫ్రాంకన్కి తన ఇంటిని గర్వంగా డాబుగా ప్రదర్శించాడు.

పరిశీలనగా చూస్తూ “బావుంది. బావుందని ప్రకటిస్తున్నాన్నేను. ఎంత భావుకత ఉంది నీలో! పీటర్! కాస్త సాహసమే కానీ ఆశ్చర్యం!” అన్నాడు ఫ్రాంకన్. తర్వాత చిన్నగా దగ్గి “సరిగ్గా నా మెదడులో ఉన్నది ఇదే” అని జోడించాడు.

“నిజమే. మీ బిల్డింగ్స్ నేను పరిశీలించాను. మీరయితే ఏం చేస్తారా అని ఆలోచించాను. ఇది ఒకవేళ బాగుంటే అది మీ అయిడియాలను పట్టుకోవడం నాకు చేతనవడం వల్లనే” అన్నాడు కీటింగ్.

ఫ్రాంకన్ నవ్వాడు. ఫ్రాంకన్ నిజంగా నమ్మలేదని, తనుకూడా నమ్మి చెప్పలేదని ఫ్రాంకన్కి తెలుసని అనుకున్నాడు కీటింగ్. అయినా ఇద్దరూ తృప్తిపడ్డారు. ఒకే రకం పద్ధతి, ఒకే అపరాధ భావన ఇద్దర్నీ కలిపి ముడేశాయి.

* * *

కేమెరాన్ డెస్క్ మీద ఉన్న లేఖ సెక్యూరిటీ ట్రస్టు కంపెనీ నుంచి వచ్చింది. కంపెనీకి చెందిన ఆస్టోరియా బ్రాంచి భవనం గురించి కేమెరాన్ దాఖలు చేసిన ప్లానులు బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి ఆమోదయోగ్యంగా లేవని అభిప్రాయ పడ్డారు. ఆ పనిని గోల్డ్ & పెట్టింగిల్ సంస్థకు అప్పగించారు. ఇదీ ఆ లేఖ సారాంశం. ఆ లేఖకి ఒక చెక్కు జతపరచబడి ఉంది. ముందే ఒప్పందం చేసుకున్న ప్రకారం ప్రిలిమినరీ డ్రాయింగ్స్ ఖర్చుల నిమిత్తం ఆ చెక్కు పంపించారు. కానీ అయిన ఖర్చులకి ఆ సొమ్ము చాలదు.

డెస్క్మీద పరిచి ఉంది ఆ లేఖ. కేమెరాన్ డెస్క్ ముందు వెనక్కి వాలి కూర్చుని ఉన్నాడు. డెస్క్ను తాకడంలేదు. చేతులు రెండూ ఒకదాని అరచేతిలో మరొకటిగా అతని ఒళ్ళో ఉన్నాయి.

వేళ్ళు బిగుసుకుని ఉన్నాయి. అది ఒక చిన్న కాగితం ముక్కేగాని అది రేడియంలాంటి ఏదో అతిలోక పదార్థం అన్నట్టు, దాని కిరణాలు చర్మానికి తగిలితే ఏదో అయిపోతుందన్నట్టు కుంచించుకుని కూచుని ఉన్నాడు కేమెరాన్.

సెక్యూరిటీ బ్రస్టు కంపెనీ వారి పని తన కొస్తుందని మూడు నెలలుగా ఎదురు చూశాడు. గత రెండేళ్ళుగా, అప్పుడప్పుడూ, ఆశపడుతూ వచ్చిన అవకాశాలు ఒకదాని తర్వాత ఒకటి మాయమైపోయాయి. అస్పష్ట వాగ్దానాలుగా కనిపించి స్థిర తిరస్కృతులుగా వెళ్ళిపోయాయి. ఇంటి యజమాని మొదట్లో మర్యాదగానూ, తర్వాత పొడిపొడిగానూ, ఆ పైన దురుసుగా బట్టబయలుగానూ అడగడం సాగించాడు. ఆఫీసులో ఎవరూ ఆ విషయాన్ని గాని, జీతాల అరువునిగాని పట్టించుకోలేదు. సెక్యూరిటీ బ్రస్టు కంపెనీ కోసం ప్లానులు తయారు చెయ్యమని చెప్పిన వైస్ ప్రెసిడెంటు అననే అన్నాడు “కొందరు డైరెక్టర్లు నేను చూసినట్టు చూడరు. కానీ చేసి చూడు కేమెరాన్! నా మాట నమ్మి వెళ్ళు. నీ కోసం నేను పోరాడతాను” అని.

కేమెరాన్ ఛాన్సు తీసుకున్నాడు. సకాలంలో పూర్తి చెయ్యాలని, గోల్డ్ & పెట్టింగిల్ వారి కన్న ముందే పూర్తి చెయ్యాలని అతనూ రోర్క్ రాక్షసంగా పని చేశారు. పెట్టింగిల్ ఆ బ్యాంకు ప్రెసిడెంటు భార్యకి కజిన్. అతను పాంపీ నగర శిథిలాలమీద అధారిటీ. బేంక్ ప్రెసిడెంటు జూలియన్ సీజర్కి వీరాభిమాని. రోములో ఉన్నప్పుడు గంటంపావు పాటు కొలోసియాన్ని వినయంగా పరిశీలించి వచ్చినవాడు.

కేమెరాన్, రోర్క్ ఒక కుండెడు బ్లాక్ కాఫీ పెట్టుకుని తాగుతూ తెల్లవారు జామునించి అర్ధరాత్రి వరకూ ఆ ఆఫీసులో చాలా రోజులుండి పోయారు. కేమెరాన్ కరెంటు బిల్లును అసంకల్పితంగా తలుచుకుని, సంకల్పితంగా మరిచిపోయాడు. తెల్లవారగట్ల రోర్క్ని శాండ్విచ్ కోసం పంపినప్పుడు కూడా లైట్లు వెలుగుతూనే ఉన్నాయి. రోర్క్కి బయట వీధుల్లో వెండిరంగులో ఉదయం కనిపించినప్పుడు ఆఫీసులో ఇంకా రాత్రే ఉంది. ఆ పెద్ద ఇటుకల గోడలోని కిటికీలలో ఇంకా రాత్రే ఉంది. కేమెరాన్ చేతులు వణుకుతున్నాయి. పట్టుకోసం మోకాళ్ళు పొడుగాటి డ్రాఫ్టింగ్ స్టూల్కి చేరబడుతున్నాయని, అవి ఆ స్టూల్కి నెమ్మదిగా, జాగ్రత్తగా బాధాకరంగా జేరగిలబడుతున్నాయని చూసి, చివరి రోజులలో అర్ధరాత్రి దాటాక కేమెరాన్ని ఇంటికి పొమ్మన్నాడు రోర్క్. తనని టాక్సీ దగ్గరకి తీసుకెళ్ళినప్పుడు రోర్క్ మొహం గమనించాడు కేమెరాన్. అది ముడుచుకుపోయి ఉంది. కళ్ళు బలవంతాన తెరుచుకుని ఉన్నాయి. పెదవులు పొడిబారి పోయాయి. మరుసటిరోజు ఉదయం కేమెరాన్ డ్రాఫ్టింగ్ రూముకి వచ్చేసరికి ఇదీ దృశ్యం - కాఫీ పాట్ నేల మీద. దాని పక్కన ఒక నల్ల మడుగు. అందులో రోర్క్ చెయ్యి. అరచెయ్యి వెల్లకిలా వేళ్ళు సగం ముడుచుకుని. రోర్క్ శరీరం నేల మీద బారచాచి తల వెనక్కి గాఢనిద్రలో రోర్క్ టేబిల్ మీద పూర్తయిన ప్లానులు.

తన డెస్క్ మీద ఉన్న లెటర్ని చూస్తున్నాడు కేమెరాన్, ఎంతగా కుంగిపోయాడంటే అతని ఆలోచనల్లో గడిచిపోయిన రాత్రులు లేవు. ఆస్టోరియాలో నిలబడి ఉండాల్సిన బిల్డింగ్ లేదు. దాని బదులు అక్కడ లేవబోతున్న భవనం లేదు. ఉన్నదల్లా ఎలెక్ట్రిక్ కంపెనీకి చెల్లించాల్సిన బిల్లు ఒకటే.

గత రెండేళ్ళలో, అప్పుడప్పుడు కొన్ని వారాలపాటు ఆఫీసుకు రాకుండా ఎక్కడికో పోయేవాడు కేమెరాన్. రోర్స్కి అతను ఇంటి దగ్గర కనిపించేవాడు కాదు. ఏం జరుగుతోందో తెలిసేది కాదు. కేమెరాన్ క్షేమంగా తిరిగొస్తాడని ఆశిస్తూ ఎదురుచూసేవాడు. తను అనుభవిస్తున్న క్షోభకి సిగ్గుపడడం మానేశాడు కేమెరాన్. తూలుతూ ఆఫీసుకి వచ్చేవాడు. ఎవర్నీ గుర్తించే వాడు కాదు. నిర్లజ్జగా, బాహటంగా తాగేవాడు - ఈ భూమి మీద తాను గౌరవించే ఒక్కగానొక్క ప్రదేశంలో!

మరో వారం దాకా నేను అద్దె కట్టలేను అని తన యజమానికి చెప్పడం నేర్చుకున్నాడు రోర్స్. యజమానికి అతనంటే భయం. నొక్కి అడిగేవాడు కాదు. పీటర్ కీటింగ్కి ఈ సంగతి తెలిసింది. తను తెలుసుకోవాలనుకున్న ప్రతి విషయమూ అతనికి తెలుస్తుంది. అతను ఒక సాయంత్రం ఏ వెచ్చదనమూ లేని చల్లటి రోర్స్ రూమ్కి వచ్చాడు. ఓవర్ కోటు విప్పకుండా నేలమీద కూర్చున్నాడు. వాలెట్ తెరిచి ఐదు పదిదాలర్ నోట్లు తీసి, రోర్స్కి ఇచ్చి “నీకు అవసరం రోర్స్! నాకు తెలుసు, కాదని మాత్రం మొదలుపెట్టకు. నువ్వు ఎప్పుడైనా తిరిగి ఇవ్వచ్చు” అన్నాడు. రోర్స్ ఆశ్చర్యపోయి చూశాడు. డబ్బు తీసుకున్నాడు. “అవును నాకు అవసరమే. థాంక్యూ పీటర్!” అన్నాడు.

“ఏం చేస్తున్నావు నువ్వు? అనవసరంగా కేమెరాన్కి తాకట్టుపడి ఇలా బతకాల్సిన ఖర్చెందుకు? వదిలి పారేసి మాతో వచ్చేయ్యి. నువ్వొస్తున్నావని చెబితే చాలు ఫ్రాంకన్ పొంగిపోతాడు. వారానికి అరవై ఇస్తాం నీకు” అన్నాడు కీటింగ్. రోర్స్ జేబులోంచి డబ్బు తీసి తిరిగి ఇచ్చేశాడు.

“హోవార్డ్!... ప్లీజ్ నిన్ను నొప్పించాలని కాదు” అన్నాడు కీటింగ్.

“నేను ఇచ్చిందీ అలాగే” అన్నాడు హోవార్డ్.

“కానీ, ప్లీజ్ హోవార్డ్! ఉంచుకో.”

“గుడ్ నైట్ పీటర్!”

సెక్యూరిటీ బ్రస్టు కంపెనీ వాళ్ళ ఉత్తరం చేత్తో పట్టుకుని కేమెరాన్ డ్రాఫ్టింగ్ రూములోకి వచ్చేవేళకి జరిగిన దాని గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు రోర్స్. లెటర్ రోర్స్కి ఇచ్చి కేమెరాన్ మౌనంగా తిరిగి ఆఫీసు గదికి వెళ్ళిపోయాడు. లెటర్ చదివి రోర్స్ అతని వెంట వెళ్ళాడు. ఒక ఆర్డరు ఏదైనా నష్టపోయినప్పుడు కేమెరాన్ తను ఆఫీసు రూమ్కి రావాలని కోరుకుంటాడని రోర్స్కి తెలుసు. దాని గురించి మాట్లాడేందుకు కాదు. ఊరికే చూడ్డానికి, ఇతర విషయాలు మాట్లాడేందుకు, తన ఉనికి ఇచ్చే ఓదార్పు మీద జేరగిలబడేందుకు.

కేమెరాన్ డెస్క్మీద రోర్స్కి న్యూయార్క్ బేనర్ పత్రిక కనిపించింది. వైనాండ్ గ్రూప్కి చెందిన లీడింగ్ న్యూస్ పేపర్ అది. వంటగదుల్లో, సెలూన్లలో, పేద ఇళ్ళలో, భూగర్భ మార్గాల్లో ఉండే ఆ పత్రిక కేమెరాన్ ఆఫీసులో ఉంటుందని రోర్స్ ఊహించలేదు. రోర్స్ ఆ పత్రికనే చూస్తూండడం గమనించి కేమెరాన్ నవ్వాడు.

“వస్తూ వస్తూ దారిలో తీసుకున్నాను... ఫన్నీగా ఉంది కదా?. నాకు తెలీదు ఈ రోజే ఆ ఉత్తరం వస్తుందని. ఈ పత్రిక ఆ ఉత్తరం ఒకేసారి రావడం బావుంది. ఎందుకొన్నానో తెలియదు. ప్రతీక భావన ఏదో పని చేసి ఉండాలి. చూడు! రోర్క్! ఆసక్తికరంగా ఉంది.”

రోర్క్ పత్రికను తిరగేశాడు. మొదటి పేజీలో మెరుస్తున్న బండ పెదవుల మహిళ ఒకామె ఉంది. పెళ్ళి కాకుండానే తల్లి అయిన ఆ స్త్రీ ప్రియుణ్ణి కాల్చి చంపేసింది. ఆవిడ ఆత్మకథ మొదటి భాగానికి ఆవిడ బొమ్మ జోడించి ఉంది. కేసు విచారణ వివరాలు రాసి ఉన్నాయి అందులో. మిగిలిన పేజీలలో యుటిలిటీ కంపెనీలమీద దాడి, దినఫలాలు, చర్చి సందేశాల నుంచి కొన్ని భాగాలు, కొత్తగా పెళ్ళయిన అమ్మాయిల కోసం వంటలు, భర్తని స్వాధీనం చేసుకోవడం గురించి సలహాలు, బేబీల పోటీ వార్త, ఒక సింఘనీ కూర్చడం కన్న అంటు తోమడం గొప్పపని అని చెప్పే కవిత, ఇవన్నీ ఉన్నాయి. బిడ్డకి జన్మనిచ్చిన తల్లి అంటే ఒక సెయింటే అని రుజువు చేస్తోంది ఒక వ్యాసం.

“హోవార్డ్! అది మనకి జవాబు. నీకు నాకూ ఇచ్చిన జవాబు. ఆ పేపరు బతికి ఉంది. పైగా దాన్ని ఇష్టపడుతున్నారు. దానితో పోరాడగలవా నువ్వు. నువ్వు వినాల్సినవి, అర్థం చేసుకోవాల్సినవి ఇంక ఏమైనా ఉన్నాయా? వాళ్ళు మనకి ఆ లేఖ బదులు వైనాండ్ బేనర్ పత్రికని పంపి ఉండాల్సింది. ఇంకా స్పష్టంగా మరింత సరళంగా ఉండేది. నీకు తెలుసా గెయిల్ వైనాండ్, ఆ బాస్టర్డ్ ఈ ప్రపంచాన్ని ఏలేస్తాడు కొన్నేళ్ళలో. ఆ ప్రపంచం బావుంటుంది కూడా. వాడే రైటేమో లే.”

కేమెరాన్ పేపరు ఎత్తి అరచేతిలో పెట్టుకుని చూచాడు. “వాళ్ళు కోరింది వాళ్ళకి ఇచ్చేసి, వాళ్ళ పాదాలు నాకినందుకు వాళ్ళు నిన్ను ఆరాధించేటట్టు చేసుకోవడం... కాకపోతే ఏమిటిది? ఏమిటి ప్రయోజనం ఈ చెత్తవల్ల? సరే కానీ... పట్టించుకోను... ఏమీ పట్టించుకోను. పట్టించుకోకపోవడాన్ని కూడా ఎంత మాత్రం పట్టించుకోను.”

రోర్క్ని చూస్తూ “నీ కాళ్ళమీద నిన్ను నిలబెట్టేదాకా నేనుంటే చాలు హోవార్డ్!” అన్నాడు.

“అలా మాట్లాడకండి.”

“నాకు మాట్లాడాలని ఉంది. తమాషాగా ఉంది. వచ్చే వసంత కాలానికి నువ్వు ఇక్కడి కొచ్చి మూడేళ్ళా? ఇంకా చాలా కాలం అయినట్టు అనిపిస్తోంది. కదా? సరే నీ కేమైనా నేర్చానా? ఉండు చెబుతా... చాలా నేర్చాను. ఏమీ నేర్పలేదు కూడా. నీ మూలానికి ఏమీ చేర్చలేం. నువ్వు ఏం చేసినా అది నీదే... నాది కాదు. ఇంకా మెరుగ్గా చెయ్యి అనడం తప్పు నేనేం నేర్పలేను. నీకు మార్గాలు చెప్పగలను. లక్ష్యం మటుకు నీదే. నువ్వు చిన్న స్టూడెంటువి కాదు. జాకోబియన్ తొలి పాఠాలు, కేమెరాన్ ఇటీవలి పాఠాలు... ఇలాంటి చిన్న విషయాలు చెప్పడానికి. నువ్వు ఏమౌతావంటే... చూడడానికి బతికి ఉంటానో లేదో...”

“మీరు జీవించే ఉంటారు. చూస్తారు. ఆ విషయం మీకు తెలుసు.”

శూన్యంగా ఉన్న ఆఫీసు గోడల్ని, డెస్క్ మీద ఉన్న బల్లల దొంతరల్ని, కిటికీల అద్దాల మీదుగా జారుతున్న మసిబారిన వాన నీళ్ళని, చూస్తూ నుంచున్నాడు కేమెరాన్.

“వాళ్ళందరికీ చెప్పాల్సిన జవాబు నా దగ్గర లేదు హోవార్డ్! వాళ్ళని నువ్వే ఎదుర్కోవాలి. నువ్వు సమాధానం చెబుతావు. అందరికీ, - వైనాండ్ పత్రికల వాళ్ళకి, అలాంటి వాళ్ళను సాధ్యం చేసిన వాళ్ళకి, దీని అంతటికీ వెనక ఉన్న చోదకశక్తికి. నీకు అప్పచెబుతున్నది కష్టమైన పని. నీ సమాధానం ఏమి కాబోతోందో నాకు తెలియదు. కానీ దానికి ఒక జవాబు ఉందని అది నీ దగ్గరే ఉందని నాకు తెలుసు. నువ్వే జవాబువి హోవార్డ్! ఏదో ఒక రోజున దానికి తగిన మాటలు నీకు దొరుకుతాయి.”

6

1925 జనవరి నెల ఎల్స్వర్త్ టూహీ రాసిన ‘శిలల్లో సందేశాలు’ అచ్చయింది. దాని ముఖచిత్రం అర్థరాత్రి నీలంరంగులో ఉంది. దాని పైన వెండి అక్షరాలున్నాయి. ఒక కొసన వెండి పిరమిడ్. ప్రతి ఒక్కరి కోసం ఆర్కిటెక్చర్ అని ఆ రచన ఉపశీర్షిక. అది సంచలన విజయం సాధించింది.

అది ఆర్కిటెక్చర్ మొత్తం చరిత్రను వివరించింది. మట్టి గుడిసె నుంచి ఆకాశహర్యం వరకూ సాగిన చరిత్రను సామాన్యుల భాషలో చెప్పింది. కానీ ఆ మాటలే శాస్త్రీయ పదాలన్నట్టు సాగింది రచన. ‘ఆర్కిటెక్చర్ ఎవరి సొంతమో ఆ సామాన్యుడికి ఆర్కిటెక్చర్ని చేరువచేసే ప్రయత్నం ఈ రచన’ అని పీరికలో చెప్పాడు రచయిత. బేస్బాల్ గురించి మాట్లాడినంత సులువుగా సగటు మనిషి ఆర్కిటెక్చర్ గురించి మాట్లాడేటట్టు ఆలోచించేటట్టు చెయ్యడమే తన సంకల్పం అని రాశాడు. ఆర్కిటెక్చర్కి చెందిన అయిదు నిర్దేశాల గురించిగాని స్తంభాలు, చూరులు, పునాదులు, కాంక్రీటు వగైరాల గురించిగాని వాటి సాంకేతిక వివరాల గురించిగాని చెప్పి పాఠకుల్ని విసిగించ లేదు. ఈజిప్ట్ గృహిణి నిత్యజీవితం గురించీ, చెప్పులు కుట్టే రోమన్ చర్మకారుడి గురించీ, లూయి 14 శ్రీమతి గురించీ రాసుకుంటూ పోయాడు - ఆహ్లాదకరంగా. వాళ్ళేం తిన్నారు? పాత్రలు ఎలా శుభ్రం చేసుకున్నారు? ఎక్కడ షాపింగ్ చేశారు? వాళ్ళ జీవితాల మీద బిల్డింగ్లు చూపిన ప్రభావం ఏమిటి? ఇవన్నీ రాశాడు. ఇప్పుడుకాని ఒకప్పుడుకాని సాధారణ ప్రజల దైనందిన జీవితాన్ని దాటి వెళ్ళిపోయిన సమస్యలు, విజయాలు, మహత్తర ఆలోచనలు, ఏమీ లేవని పాఠకులు నమ్మేటట్టుగా రాశాడు. సైన్సుకి దీన్ని మించిన లక్ష్యంగాని అభివ్యక్తిగాని లేవన్నాడు. ఏ గుర్తింపూ లేని తమ రోజుల్ని తాము గడపడంద్వారా అతని పాఠకులు అన్ని నాగరికతల ఉన్నత లక్ష్యాలు సాధిస్తున్నారనీ, వాటికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారనీ అన్నాడు. అతని శాస్త్రీయ నిష్కర్ష వేలెత్తి చూపడానికి వీలేనిది. పాండిత్యం దిగ్భ్రమగొలిపేది. అతను చెప్పిన బాబిలోన్ వంట పాత్రల విషయంలోగాని, బైజాంటియం డోర్మేట్ల విషయంలోగాని ఏదీ కాదనడానికి వీలేదు. స్వయంగా చూసిన వ్యక్తి రాసినట్టు స్పష్టంగా రాశాడు. శతాబ్దాల చరిత్ర గుండా ముక్కుతూ మూలుగుతూ నడవలేదు. యుగాల దారుల వెంట విదూషకుడిలా, స్నేహితుడిలా, ప్రవక్తలా నడిచాడు రచయిత - అన్నారు విమర్శకులు.

ఆర్కిటెక్చర్ కళలన్నింటిలో అత్యుత్తమం అన్నాడు. ఎందుకంటే ప్రతి గొప్ప విషయం లాగానే అది కూడా అజ్ఞాతకర్తృకం కనక అని చెప్పాడు. ‘ప్రపంచంలో ఎన్నో ప్రసిద్ధ

భవనాలున్నాయి. కానీ ప్రసిద్ధ నిర్మాతలు లేరు. అదంతే. 'అది ఆర్కిటెక్చర్ కానీ ఆ మాటకొస్తే ఏ రంగమైనా కానీ ప్రముఖమైదాన్ని దేన్నీ ఎప్పుడూ ఒకేఒక్కడు సృష్టించలేడు' అన్నాడు.

'వినిపిస్తున్న కొన్నిపేర్లయినా నకిలీలవి. ఇతరుల కీర్తిని అక్రమంగా స్వాధీనం చేసుకున్న వాళ్ళవి. కొంతమంది ఇతరుల సంపదను దోచుకున్నట్టే ఇది కూడా. ఒక ప్రాచీన భవనపు అద్భుతత్వాన్ని చూస్తూ దాని ఘనతను ఒకే ఒక మనిషికి ఆపాదించడం ఆధ్యాత్మిక చౌర్యం కింద లెక్క. అజ్ఞాతంగా, ఏ గుర్తింపూ పొందకుండా, మనం ఘనుడంటున్న ఆ మనిషికి ముందు తరాలలో, చీకటి యుగాలలో వినయంగా శ్రమిస్తూ - హీరోయిజం ఎప్పుడూ వినయంగానే ఉంటుంది - తనకాలపు సామూహిక సంపదకు తనవాటా నర్పిస్తూ వచ్చిన నిపుణులను మరిచిపోతున్నాం. ఒక గొప్పకట్టడం ఎవడో మేధావి వ్యక్తిగత ఆవిష్కరణ కాదు. అది కేవలం ఒక జాతి చైతన్యపు సారాంశ రూపం' అని రాశాడు.

మధ్యయుగాల నాటి సామూహిక చైతన్యం స్థానంలో సొంత ఆస్తి చొరబడినప్పుడు వాస్తుకళ క్షీణత మొదలైంది అన్నాడు. వ్యక్తిగత యాజమాన్యపు స్వార్థం తమ నీచాభిరుచుల్ని తృప్తి పరిచేందుకు నిర్మాణాలను ప్రారంభించాక (అసలు వ్యక్తిగతాభిరుచి అనేది ముందుకు తోసుకు రావడమే నీచాభిరుచి) ప్రణాళికాబద్ధంగా కట్టిన నగరాలు నాశనమయ్యాయి. స్వేచ్ఛా సంకల్పం అంటూ ఏదీ ఉండదని రుజువు చేశాడు రచయిత. మనుషుల సృజనాత్మక స్పందనల్ని వాళ్ళ యుగానికి చెందిన ఆర్థిక చట్రం నిర్ణయిస్తుందన్నాడు. అన్నింటికీ ఆర్థిక చట్రమే నిర్ణాయకం అన్నాడు. అన్నిరకాల చారిత్రక శైలుల్ని ప్రశంసించాడు. కావాలని వాటిని కలగలి పెయ్యడం తప్పని ఖండించాడు. ఆధునిక ఆర్కిటెక్చర్ ని కొట్టిపారేశాడు. అది ఒంటరి వ్యక్తుల ఇష్టాలకి మాత్రమే ప్రతినిధి కనక. ఏ గొప్ప స్వచ్ఛంద సామూహిక చైతన్యంతోనూ దానికి సంబంధంలేదు కనక, అందుచేత దానికి ఏ ఫలితమూ ఉందదు కనక, 'ప్రజాస్వామ్యానికి తల్లి' అయిన గ్రీసుదేశపు సంప్రదాయంలోలాగా మనుషులందరూ సోదరులై వాళ్ళ భవనాలన్నీ పరస్పర సామరస్యంతో ఏకాకృతిలో ఉండే ప్రపంచం వస్తుందని ఊహించాడు రచయిత. అచ్చులో కుదురుగా క్రమబద్ధంగా కనిపిస్తున్న ఈ అక్షరాలు రాస్తున్నవేళ ఉద్వేగంతో చేతులు వణికి అవి అస్పష్టంగా మారి ఉంటాయని పాఠకుడికి తట్టేటట్టు రాయగలిగాడు టూహీ. నిర్మమమైన ప్రశాంతత నిండిన ఆ శైలిలో గుర్తు పట్టదగిన తెంపు ఏమీలేదు. వ్యక్తిగత కీర్తి ప్రతిష్ఠల స్వార్థ తాపత్రయం వదిలిపెట్టి జాతి మనస్థితికి రూపం ఇచ్చేందుకు అంకితం కావాలని వాస్తు శిల్పులకి పిలుపునిచ్చాడు. 'ఆర్కిటెక్ట్ సేవకులు. యజమానులు కారు. వాళ్ళ తమ చిరుఅహాల్ని కాక దేశపు ఆత్మని ఆవిష్కరించాలి. తమ యుగపు లయని వ్యక్తీకరించాలి. వ్యక్తిగత కల్పనల భ్రమల్నికాక ప్రజల హృదయాలకి తమ కళని చేరువ చేసే సామాన్య మూల్యాలను కాంక్షించాలి. మిత్రులారా! ఎందుకన్నది నిర్ణాయించాల్సింది ఆర్కిటెక్ట్ కాదు. ఆజ్ఞలిచ్చేది వాళ్ళు కాదు. ఆజ్ఞల్ని పాటించాల్సినవాళ్ళు ఆ వాస్తు శిల్పులు. 'శిలల్లో సందేశాలు' అనే పుస్తకానికి ప్రకటనగా విమర్శకుల అభిప్రాయాలను అచ్చువేశారు ప్రచురణకర్తలు. "అద్భుతం" "దిగ్భ్రమ కొలిపే విజయం" "కళా చరిత్రలోనే అసమానం" "మిమ్మల్ని ముగ్ధుల్ని చేసే మనిషినీ, ఒక గాఢ చింతనాపరుణ్ణి, కలిసే అవకాశం" "మేధావి అనిపించుకోగోరే ప్రతి ఒక్కరూ విధిగా చదవాల్సిన రచన" అన్నారు విమర్శకులు.

అలా అనిపించుకోవాలకున్న వాళ్ళు చాలామంది ఉన్నట్టున్నారు. అధ్యయనం అక్కర లేకుండానే పాండిత్యాన్నీ ఏమూల్యం చెల్లించనక్కర లేకుండానే అథారిటీనీ, ఏ ప్రయత్నమూ అక్కర్లేకుండానే తీర్పరితనాన్నీ సంపాదించారు పాఠకులు. వృత్తి నిపుణులలాగా భవనాలను చూడడం విశ్లేషించడం సంతోషంగా ఉంది వాళ్లకు. 439వ పేజీ గుర్తుంటే చాలు. కళాచర్చలు జరపగలగడం, కొన్ని పేరాల నుంచి వాక్యాలను కోట్ చెయ్యడం వాళ్ళకి ఆనందాన్నిచ్చింది. తొందరలోనే ప్రముఖుల ఇళ్ళలో “ఆర్కిటెక్చర్? ఓహో.. అవును ఎల్స్వర్త్ టూహీ” అనే మాట వినిపించొచ్చు.

తన నియమాల ప్రకారం ఎల్స్వర్త్ టూహీ పుస్తకంలో ఏ ఆర్కిటెక్ట్ పేరూ ప్రస్తావించలేదు. “చరిత్ర పరిశోధనలో అభూత కల్పనలో, హీరో వర్షిష్ పద్ధతి నాకు అసహ్యం” అని రాశాడు. పేర్లు పేజీ కింది భాగంలో ఉన్నాయి. కొన్ని ఉటంకింపులు గై ఫ్రాంకన్ గురించి ఉన్నాయి. “అతనికి విపరీతంగా అలంకరించే తత్వం ఉంది. కానీ క్లాసిసిజం సంప్రదాయానికి కట్టుబడే ఉంటాడు. ఆ లక్షణానికి మెచ్చుకోవలసిందే.” అన్నాడు. ఒక అధో జ్ఞాపిక హెన్రీ కేమెరాన్ కి సంబంధించి ఉంది. ‘మోడరన్ స్కూల్ ఆఫ్ ఆర్కిటెక్చర్ అని పిలుస్తున్న పద్ధతికి మూలపురుషుల్లో ఒకడుగా ఒకప్పుడు ప్రసిద్ధికెక్కినవాడు. ఇప్పుడు కిందికి జారిపోయాడు అనామకుడిగా. అందుకు అర్హుడే. జన వాక్యే దైవ వాక్కు.’

1925 ఫిబ్రవరితో హెన్రీ కేమెరాన్ వృత్తి విరమణ చేశాడు. ఆ రోజొస్తుందని అతనికి ఒక ఏడాది కాలంగా తెలుసు. రోర్క్ తో అనలేదు కానీ ఇద్దరికీ తెలుసు. అయినా ఏమీ ఆశించకుండా వీలయినన్ని రోజులు నెట్టుకొచ్చారు. గత ఏడాది అడపాదడపా చినుకులు పడ్డట్టు కొన్ని ఆర్డర్లు వచ్చాయి. గ్రామీణ ‘కుటీరాలు’, గేరేజీలు, పాతభవనాల రూపు మార్పిడులు, వగైరా. వచ్చిందల్లా చేశారు. చినుకులు ఆగిపోయాయి. పైపులు ఎండిపోయాయి. కేమెరాన్ ఎప్పుడూ బిల్లు కట్టని కారణాన నీళ్ళు ఆపేసింది ఒక సొసైటీ.

సింపున్ ని, రిసెప్షన్ రూమ్ లో ఉండే ముసలతన్ని ఎప్పుడో తీసేశారు. రోర్క్ ఒక్కడే మిగిలాడు. శీతాకాలపు సాయంత్రాలలో నిశ్చలంగా కూచుని - డెస్క్ మీదకి తూలిపడిన కేమెరాన్ శరీరాన్నీ, పక్కలకు చాచిన అతని చేతుల్నీ, చేతులమీదకి ఒరిగిన తలనీ, దీపం వెలుగులో మెరుస్తున్న సీసానీ, చూడడానికి రోర్క్ ఒక్కడే మిగిలాడు.

అలా ఉండగా ఫిబ్రవరిలో ఒక రోజు షెల్ఫ్ మీద పుస్తకం అందుకోబోయి రోర్క్ కాళ్ళ దగ్గర కుప్పకూలి పోయాడు కేమెరాన్ - ఆకస్మాత్తుగా, సాదాగా, అంతిమంగా. అతను అప్పటికి కొన్నివారాలుగా మద్యం ముట్టుకోలేదు. రోర్క్ అతన్ని ఇంటికి తీసుకెళ్ళాడు. ‘మంచం దిగడానికి ప్రయత్నిస్తే చాలు. అంతకన్న మరణ శిక్షేం అక్కర్లేదు’ అని చెప్పాడు డాక్టర్. కేమెరాన్ కి అర్థమైంది. తలగడమీద కదలకుండా పడుకున్నాడు. చేతులు శరీరానికి రెండు పక్కలా ఒడ్డికగా పడి ఉన్నాయి. కళ్ళు శూన్యంగా ఉన్నాయి. రెప్పలు అల్లల్లార్చడం లేదు. అప్పుడడిగాడు. “హోవార్డ్! నా కోసం ఆఫీసు మూసిపెడతావు కదా?” అని.

అలాగే అన్నాడు రోర్క్.

కేమెరాన్ కళ్ళు మూసుకున్నాడు. ఇంకేమీ మాట్లాడలేదు. రాత్రంతా మంచం పక్కనే కూర్చున్నాడు రోర్క్ పెద్దాయన నిద్రపోయాడో లేదో తెలియలేదు.

న్యూజెర్సీలో ఎక్కణ్ణుంచో కేమెరాన్ సోదరి ఒకామె ఊడిపడింది. ఆవిడ బలహీనంగా ఉంది. గుప్పెడు మనిషి. తెల్ల జుట్టు. చేతులు వణుకుతూ ఉంటాయి. ఎవరూ గుర్తుంచుకోలేని మొహం. అన్నీ వదులుకున్న దానిలా నెమ్మదిగా ఉంటుంది. సాత్వికురాలు. ఎందుకూ పనికిరాదు. ఆవిడకి కొద్దిపాటి ఆదాయం ఉంది. కేమెరాన్ ని న్యూజెర్సీలో ఉన్న తన ఇంటికి తీసుకుపోవడానికి నిర్ణయించింది. ఆవిడ పెళ్ళి చేసుకోలేదు. ప్రపంచంలో నా అన్నవాళ్ళెవరూ లేరావిడకి. ఈ బాధ్యతకి ఆవిడ సంతోషించనూ లేదు. విచారించనూ లేదు. చాలా యేళ్ళ క్రితమే ఉద్యోగార్హత కోల్పోయింది తను.

వెళ్ళే రోజు కేమెరాన్ రోర్క్ కి ఒక ఉత్తరం ఇచ్చాడు. పాత డ్రాయింగ్ బోర్డుకటి మోకాళ్ళమీద పెట్టుకుని వీపుకు తలగడా ఊతంగా పెట్టుకుని బాధభరిస్తూ కష్టపడి ముందు రోజు రాత్రి రాసిన ఉత్తరం అది. ఒక ప్రముఖ వాస్తుశిల్పికి రాసిన లేఖ. రోర్క్ కి ఉద్యోగం ఇమ్మని రాశాడు. రోర్క్ చదివేసి, కేమెరాన్ ని చూస్తూ, లేఖని అడ్డంగా చించేశాడు, తన చేతులకేసి అయినా చూడకుండా ముక్కల్ని మడతపెట్టి మళ్ళీ చించేశాడు.

“మీరు వాళ్లనేమీ అడగకండి. నా గురించి విచారించొద్దు.”

తలూపి చాలాసేపు మౌనంగా ఉండిపోయాడు కేమెరాన్. అప్పుడు అన్నాడు “ఆఫీసు మూసెయ్యి. అద్దెకు బదులుగా ఫర్నిచర్ ని ఉంచేసుకొమ్మను. గోడమీద ఉన్న ఆ డ్రాయింగ్ తీసుకుని నాకు పంపించు. అదొక్కటే. మిగిలినవన్నీ కాలేయి. కాగితాలు, ఫైళ్ళు, డ్రాయింగ్స్, కాంట్రాక్టులు అన్నీ.”

“అలాగే” అన్నాడు రోర్క్

మిస్ కేమెరాన్ స్ట్రెచర్ నీ మనుషుల్ని తీసుకుని వచ్చింది. అంబులెన్స్ లో ఫెర్రీకి వెళ్ళారు. ఫెర్రీ ముఖద్వారం దగ్గర కేమెరాన్ రోర్క్ తో “ఇంక నువ్వు వెళ్ళిపో” అన్నాడు “నన్ను చూసేందుకు అప్పుడప్పుడూ వస్తూ ఉండు.” అన్నాడు మళ్ళీ.

కేమెరాన్ ని వాళ్ళు ఓడ దగ్గరకి తీసుకెళుతూ ఉండగా రోర్క్ వెనుదిరిగాడు. ఉదయం బూడిదరంగులో ఉంది. చల్లటి గాలి కుళ్ళిన సముద్రపు వాసనను మోసుకొస్తోంది. ఒక మూలగా తడిసిన చారల రాయి ఉంది. దాని ముందు ఒక గల్ పక్షి. అది తేలుతున్న న్యూస్ పేపర్ ముక్కలా ఉంది.

ఆ సాయంత్రం మూసేసిన కేమెరాన్ ఆఫీసుకి వెళ్ళాడు రోర్క్ లైట్లు వెలిగించలేదు. కేమెరాన్ గదిలో ఉన్న ఫ్రాంక్లిన్ హీటర్ లో నిప్పు వెలిగించాడు. డ్రాయరు తర్వాత డ్రాయరుగా ఖాళీ చేస్తూ కనీసం వాటి వైపు చూడనన్నా చూడకుండా అన్నింటినీ మంటలో పారేశాడు. ఆ నిశ్శబ్దంలో కాగితాలు పొడిగా గరగరలాడాయి. కాలిన వాసన ఆ చీకటి గదిలో పల్చగా వ్యాపించింది. ప్రకాశవంతమైన జ్వాలలుగా ఎగురుతూ తుర తుర లాడింది మంట. మధ్యమధ్య

అంచులు నల్లగా కాలిన తెల్ల కాగితపు పేలికలు మంటనుంచి సన్నగా చిటపటలాడుతూ బయటకి దూకాయి. స్త్రీలు రూలరు కొసతో వాటిని మళ్ళీ వెనక్కి నెట్టాడు రోర్క్.

కేమెరాన్ కట్టిన ప్రసిద్ధ భవనాల డ్రాయింగ్స్, కట్టని భవనాల డ్రాయింగ్స్ కూడా అందులో ఉన్నాయి. పల్చటి తెల్లగీతలతో కూడిన బ్లాప్రింట్స్ ఉన్నాయి. ఆ గీతలన్నీ ఎక్కడో గర్డర్లుగా నిలబడి ఉన్నవే. ప్రసిద్ధమైన అతని సంతకాలతో కాంట్రాక్టు కాగితాలు కనిపించాయి. పసుపురంగుకు మారిన ఒక కాగితంమీద 7 అంకెల మొత్తం మెరుస్తూ కాసిని సన్నటి నిప్పు రవ్వలుగా పగిలి కింద పడింది.

ఒక పాత ఫోల్డర్లో ఉన్న లేఖల నుంచి ఒక న్యూస్ పేపరు క్లిప్పింగ్ నేలమీద పడింది. రోర్క్ చేతిలోకి తీసుకున్నాడు. అది పసుపురంగుకి మారి పొడిగా పెళుసుగా ఉంది. మడత పెట్టిన చోట్ల విరిగిపోయింది. 1892 మే 7న కేమెరాన్ ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూ అది.

“అర్కిటెక్చర్ బిజినెస్ కాదు. వృత్తి కాదు. ఒక యుద్ధం. ఈ భూమి అస్తిత్వాన్ని సమర్థించే సంతోషంకోసం చేసిన పవిత్ర సమర్పణ” అని అందులో వుంది. ఆ క్లిప్పింగ్ని మంటలో వేసి మరో ఫోల్డరు అందుకున్నాడు రోర్క్.

కేమెరాన్ డెస్క్ నుంచి ప్రతి పెన్సిల్ ముక్కా కూడా తీసి మంటల్లో పారేశాడు.

మంటపక్కన నిలబడ్డాడు. కదలలేదు. కిందకి చూడలేదు. మంట కదలికలు శరీరానికి తెలుస్తున్నాయి. చూపులకొసలో దృశ్యాలు కొంచెంగా చెదరడం తెలుస్తోంది. ఎదురుగా గోడమీద ఒక ఆకాశహర్యపు డ్రాయింగ్. ఎన్నడూ వాస్తవాకారం దాల్చలేకపోయిన ఆ డ్రాయింగ్ని చూస్తున్నాడు రోర్క్.

* * *

ఫ్రాంకన్ & హేయర్ సంస్థలో పీటర్ కీటింగ్కి అది మూడో ఏడు. అతను తల పైకెత్తి మరీ తిరుగుతున్నాడు. శ్రద్ధగా పరిశీలించి నేర్చుకున్న నిటారుతనం అది. ఖరీదైన రేజర్లు, మధ్యరకం ఖరీదు చేసే కార్లు, ఇచ్చే ప్రకటనలలో కనిపించే యువకుడిలా ఒక విజేతలా కనబడుతున్నాడు.

చక్కగా డ్రెస్ చేసుకుంటున్నాడు. ఆ విషయాన్ని ప్రజలు గుర్తిస్తున్నారు. ఆ గుర్తించడాన్ని కీటింగ్ గమనిస్తున్నాడు. పార్క్ ఎవెన్యూలో అతనికి ఒక అపార్ట్మెంట్ ఉంది. మరీ ఖరీదైనది కాదు గాని ఫాషన్బుల్గా ఉంటుంది. అతను గాడులతో చిత్రించిన మూడు ఎచింగ్ రేఖా చిత్రాలు కొన్నాడు. ఒక క్లాసిక్ పుస్తకం మొదటి ముద్రణ కొనిపెట్టుకున్నాడు. దాన్ని చదవలేదు. కనీసం తెరవను కూడా లేదు. అప్పుడప్పుడు తన క్లయింట్లను మెట్రోపాలిటన్ నృత్య రూపకాలకి తీసుకెళ్తున్నాడు. ఒకసారి ఒక ఫ్యాన్సీ డ్రెస్ ఆర్ట్ బాల్లో కనిపించి తన వేషధారణతో సంచలనం రేపాడు. అది మధ్యయుగం నాటి రాతిమనిషి వేషం. బిగుతుగా ఉన్న ఎర్రముఖమల్ దుస్తులు వేసుకున్నాడు. సొసైటీ పేజీలో ఆ కార్యక్రమానికి సంబంధించిన వార్త వచ్చింది. అందులో అతని పేరుంది. పేరు మొదటిసారి అచ్చవడం! ఆ క్లిప్పింగుని అతను దాచుకున్నాడు.

తన మొదటి కట్టడం గురించి మరిచిపోయాడు. దాన్ని గీసినప్పుడు తలెత్తిన భయాలూ, సందేహాలూ కూడా మరిచిపోయాడు. అది మరీ సింపుల్ గా ఉందని అర్థమైంది. కొట్టొచ్చినట్టు కనిపించే ముఖ భాగం, గంభీరమైన సింహద్వారం, రాచరికపు దర్జా ఉట్టిపడే డ్రాయింగ్ రూమ్ ఉంటే చాలు. అతని క్లయింట్లు ఏం గీసి ఇచ్చినా కాదనరు. ఆ భవనం అతిథుల్ని దిగ్భ్రాంతికి గురి చెయ్యాలి. ఈ పద్ధతి అందరినీ సంతృప్తి పరిచింది. క్లయింట్లని అకట్టుకున్నంత కాలం ఇంకేమీ పట్టించుకోలేదు కీటింగ్. ఎలాగూ అతిథులు దేన్నీ పట్టించుకోరు.

మిసెస్ కీటింగ్ స్టాంట్ లో ఉన్న ఇల్లు అద్దెకిచ్చేసి అతనితో ఉండేందుకు న్యూయార్క్ కి వచ్చింది. అది అతను కోరుకున్న మార్పు కాదు. కానీ కాదనలేకపోయాడు. ఆవిడ అతని తల్లి. అందుచేత అతను కాదనకూడదు మరి. కనీసం తన అభివృద్ధితో ఆకట్టుకో గలుగుతానన్న చిన్న ఆశతో ఆవిణ్ణి ఆహ్వానించాడు. ఆవిడేం మురిసిపోలేదు. అతని గదులూ, బట్టలూ, బేంకు పుస్తకాలు పరీక్షించింది “ఇప్పటికి ఇలా చాలే పీటే” అని మాత్రం అంది.

ఒకసారి అతని ఆఫీసుకి వెళ్ళింది. అరగంటలోపే తిరిగొచ్చేసింది. ఆ సాయంత్రం ఆవిడ సలహాలిస్తుంటే కీటింగ్ గంటన్నరపాటు కదలకుండా కూర్చోవలసివచ్చింది. వేళ్ళు విరుచుకుంటూ చేతులు నొక్కుకుంటూ కూర్చున్నాడు. “వాడు ఆ విధర్స్ నీ కన్నా బాగా ఖరీదైన సూటు వేసుకున్నాడు. అలా వీల్లేదు పీటే! ఆ కుర్రాళ్ళ ముందు నీ ప్రెస్టేజ్ నువ్వు కాపాడుకోవాలి. వాడు ఆ చిన్నాడు, బ్లూప్రింటు తెచ్చాడే వాడు, వాడు నీతో మాట్లాడిన తీరు బాగాలేదు. ఏం లేదు. ఏం లేదులే. నేను వాడిమీద ఓ కన్ను వేసి ఉంచుతాను. ఆ పొడుగు ముక్కు శాస్త్రీ ఉన్నాడే వాడు నీ ఫ్రెండు కాదు... ఎంచేత అని అడక్కు... నాకు తెలుసు. అంతే. వాళ్ళు బెన్నెట్ అని పిలుస్తున్నారు చూడు. వాడిని కనిపెట్టి ఉండు. నేనయితే వాణ్ణి వదిలించేసుకునే దాన్ని. వాడికి అత్యాశ. వాలకం తెలిసిపోతోంది.”

అప్పుడు అడిగింది “గై ఫ్రాంకన్ కదా!.. అతనికి పిల్లలున్నారా?”

“ఒక అమ్మాయి.”

“అలాగా... ఎలా ఉంటుంది?” అంది మిసెస్ కీటింగ్.

“ఎప్పుడూ కలుసుకోలేదు.”

“పీటర్! వాళ్ళ కుటుంబాన్ని కలుసుకునే ప్రయత్నం చెయ్యకపోవడం దారుణం. ఫ్రాంకన్ ని అవమానపరిచినట్టు.”

“ఆ అమ్మాయి ఎక్కడో దూరంగా కాలేజీలో చదువుకుంటోందమ్మా! కలుసుకుంటానులే... ఆలస్యం అవుతోంది మరి. రేపు చాలా పనుంది.”

ఆ రాత్రి ఆ తర్వాత కూడా అతను ఆ విషయం ఆలోచించాడు. అంతకు ముందు కూడా తరచూ ఆ విషయం ఆలోచించాడు. ఫ్రాంకన్ కూతురు చదువు ఎప్పుడో పూర్తయిపోయిందని, బేనర్ పత్రికలో పని చేస్తోందని అతనికి తెలుసు. ఇళ్ళ అలంకరణ పద్ధతుల గురించి చిన్న కాలమ్ ఒకటి రాస్తోంది. అంతకు మించి తన గురించి ఏమీ

తెలుసుకోలేకపోయాడు. ఆఫీసులో ఎవరికీ తెలిసినట్టు లేదు. ఫ్రాంకన్ ఎప్పుడూ ఆ అమ్మాయి గురించి మాట్లాడలేదు.

మరుసటి రోజు మధ్యాహ్నం భోజనాలవేళ దాని సంగతి తేల్చుకోవాలనుకున్నాడు కీటింగ్.

“మీ అమ్మాయి గురించి నేను మంచి విశేషాలు వింటున్నాను” అన్నాడు ఫ్రాంకన్తో.

“ఎక్కడ విన్నావు?” అన్నాడు ఫ్రాంకన్ కీడు శంకిస్తూ.

“అది.. మీకు తెలుసు.. అలా వింటాం అంతే... తను చాలా బాగా రాస్తుంది.”

“అవును... చాలా బాగా రాస్తుంది” అని వెంటనే నోరు మూసేసుకున్నాడు ఫ్రాంకన్.

“అవును. గై! నాకు తనని చూడాలనుంది.” అతనికేసి చూసి ఫ్రాంకన్ బలహీనంగా నిట్టూర్చాడు.

“తను నాతో ఉండడం లేదు. తనకి వేరే ఒక అపార్ట్మెంట్ ఉంది. అడ్రస్ కూడా నాకు సరిగా గుర్తున్నట్టు లేదు. ఏదో ఒక రోజు కలుస్తావులే. తనని నువ్వు ఇష్టపడవు పీటర్!”

“ఎందుకలా అంటున్నారు?”

“కొన్ని అలా ఉంటాయి. అంతే. తండ్రిగా నేనొక ఫెయిల్యూర్. అవునూ, పీటర్!... కొత్త మెట్లు ఏర్పాట్లు గురించి మిసెస్ మానరింగ్ ఏం చెప్పారు?”

కీటింగ్ కి కోపం వచ్చింది. నిరాశ కలిగింది. ఏదో ఉపశమనమూ దొరికింది. పొట్టిగా లావుగా ఉన్న ఫ్రాంకన్ రూపం చూసి తండ్రికి ఇంతగా నచ్చక పోయేందుకు కూతురు ఎలాంటి పోలిక తెచ్చుకుని ఉండాలా అని ఆలోచించాడు. డబ్బున్న పాపానికి అందవికారంగా ఉంటారు అని నిర్ధారించుకున్నాడు. ఆ రోజంటూ వచ్చినప్పుడు ఈ విషయమై ఆగనక్కరలేదు అనుకున్నాడు. ఆ రోజు వాయిదా పడినందుకు సంతోషించాడు. ఈ రాత్రి కేథరిన్ ని చూడాలనుకున్నాడు కొత్త ఉత్సాహంతో...

కేథరిన్ ని మిసెస్ కీటింగ్ స్టాంట్ లో కలిసింది. పీటర్ మరిచిపోతాడని భావించింది. ఎప్పుడూ ఇంటికి తీసుకురాకపోయినా ఆమె ప్రస్తావన తేకపోయినాకూడా అతను కేథరిన్ ని మరిచిపోలేదని ఇప్పుడు అమెకు తెలిసింది. మిసెస్ కీటింగ్ కేథరిన్ పేరు ఎత్తలేదుకాని తెలివైన కుర్రాళ్ళని గాలంవేసి పట్టేసిన చిల్లిగవ్వలేని అమ్మాయిలగురించి మాట్లాడింది. చేసుకోరాని అమ్మాయిల్ని చేసుకుని కేరీర్లు నాశనం చేసుకున్న వర్తమాన యువకుల గురించి మాట్లాడింది. కిందితరగతి పిల్లల్ని పెళ్ళాడి, తమ స్థాయికి తగ్గట్టు ఎదగకపోవడం చేత విడాకులు ఇచ్చేసిన ప్రముఖుల గురించి ఏ పేపర్లో పడినా అతనికి చదివి వినిపించింది.

ఆ రాత్రి కేథరిన్ ఇంటివైపు నడుస్తూ ఆమెను కలిసిన ఆ కొన్ని సందర్భాల గురించి ఆలోచించాడు కీటింగ్. అవి ఏమీ అంత ముఖ్యమైన సందర్భాలు కావు. పైగా అవి కొన్నే. కానీ తన మొత్తం న్యూయార్క్ జీవితంలో గుర్తున్నవి ఆ రోజులే.

లోపలికి ఆహ్వానించింది కేథరిన్. ఆమె అంకుల్ లివింగ్ రూమ్ లో ఉంది. కార్పెట్ మీద చిందర వందరగా పడి ఉన్న లేఖలు పోర్ట్ బుల్ టైప్ రైటరు, వార్తా పత్రికలు, కత్తెర, పెట్టెలు, జిగురు బుడ్డి, కనిపించాయి కీటింగ్ కి.

ఆ చెత్త మధ్యలో నిస్సత్తువగా కూలబడి “హామ్! డియర్!” అంది కేథరిన్.

తలెత్తి అతన్ని చూసి ముడతల పడ్డ కాగితాల దొంతర్ల మధ్య చేతులు పైకెత్తి కోపం పోయేట్టు నవ్వింది. ఆమెకి ఇప్పుడు ఇంచుమించు ఇరవై యేళ్ళు. కానీ పదిహేదేళ్ళప్పుడు ఎలా ఉందో అలాగే ఉంది.

“కూర్చో పీటర్! నువ్వుచ్చే లోగానే పని పూర్తయి పోతుందనుకున్నాను. కానీ అయేట్టు లేదు. ఇవి మా అంకుల్ కి అభిమానులు రాసిన లేఖలు. ఆయన పేపర్ క్లిప్పింగులు. వీటిని ఒక పద్ధతిలో పెట్టాలి. జవాబులు రాయాలి. పైలు చెయ్యాలి. ధన్యవాదాలు తెలియచెయ్యాలి. ప్రజలు ఆయనకు రాసిన కొన్ని విషయాలు నువ్వు చూసి తీరాలి. భలే ఉన్నాయి. అలా నుంచోకు. కూర్చో. ఏం? నిమిషంలో చూసేస్తాను.”

“నువ్వు ఇప్పుడు కూడా చూస్తూనే ఉన్నావు” అన్నాడు, ఆమెను చేతుల్లోకి తీసుకుని ఒక కుర్చీ వైపుకు ఎత్తుకు వెళుతూ.

పొదువుకుని ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. ఆమె సంతోషంతో నవ్వి అతని భుజంమీద తలవాల్చింది.

“కాటీ! నువ్వు ఏమీ అనేందుకు వీల్లేని లిటిల్ ఫూల్ వి. నీ జుట్టు బలే వాసన వేస్తోంది.”

“కదలొద్దు పీటర్! నాకు బాగానే వుంది.”

“కాటీ! ఓ మాట చెప్పనా? ఇవాళ అద్భుతమైన రోజు. అఫీషియల్ గా బ్రాడ్ మాన్ బిల్డింగ్ కి వాళ్ళు ప్రారంభోత్సవం చేశారు ఇవాళ మధ్యాహ్నం. బ్రాడ్వే దిగువన. ఇరవై రెండు అంతస్తులు. పైన ఒక గోధిక్ స్థూపంలాంటిది పెట్టాం. ఫ్రాంకన్ కి పొట్ట బాగా లేదంటే అతని తరపున నేను వెళ్ళాను. ఆ భవనం డిజైన్ చేసింది నేనేననుకో. అవునూ. నీకు దానిగురించి ఏమీ తెలియదు కదా?”

“తెలుసు పీటర్! నీ బిల్డింగ్ లన్నీ నేను చూశాను. వాటి ఫోటోలున్నాయి. పేపర్ల నుంచి కత్తిరించాను. అంకుల్ కి లాగే నీకూ ఒక స్క్రాప్ బుక్ తయారుచేస్తున్నాను. ఎంత బావుందో!”

“ఏమిటి?”

“అంకుల్ స్క్రాప్ బుక్... ఆయన ఉత్తరాలు ఇవన్నీ” నేలమీద పడున్న కాగితాలమీదకి చేతులు చాచింది - వాటిని కౌగిలించుకుంటుందేమో అన్నట్టు. “దేశం నలుమూలల్నించి ఈ లేఖలు రావడం! ఆలోచించు. వాళ్ళు అపరిచితులు! కానీ ఆయనంటే ఎంతో అభిమానం వాళ్ళకి. ఇక్కడ చూడు. ఆయనకి సహాయం చేస్తూ నేను. నాకేమో అర్హతే లేదు. ఎంత బాధ్యత ఉందో చూడు. ఇదంతా ఎంత పెద్ద వ్యవహారం! ఎంత ఆత్మీయమైన పని! దేశం మొత్తానికి సంబంధించిన ఈ విషయంతో పోలిస్తే మనకేం కాబోతుందో అన్నది ఎంత చిన్న విషయం!”

“ఆయన పురమాయించారా ఈ పని?”

“ఏమీ చెప్పలేదు. కానీ ఆయనలో ఉన్న అద్భుతమైన స్వార్థరాహిత్య గుణం అంటకుండా ఆయనతో ఏళ్ళపాటు ఎలా కలిసి జీవించగలం?”

అతను కోప్పడాలనుకున్నాడు. కానీ ఆ మెరిసే దరహాసం లోపల ఉన్న తపనచూసి జవాబుగా నవ్వాల్సివచ్చింది.

“ఒకటి చెబుతాను కాటీ! అన్నీ నీకు చక్కగా నప్పాయి. బాగా నప్పాయి. అయితే నువ్వు నీ బట్టలవిషయంకూడా పట్టించుకుంటే బలే ఉంటావు. ఏదో ఒకరోజు నిన్ను మంచి డ్రెస్ మేకర్ దగ్గరకు నేనే లాక్కుపోతాను. నువ్వుగై ఫ్రాంకన్ ని కలుసుకోవాలి. ఆయన నీకు నచ్చుతాడు.”

“అలాగా? నాకు నచ్చడని ఒకసారి చెప్పినట్టు గుర్తు.”

“అలా అన్నానా? అప్పుడు నాకు ఆయన సరిగ్గా అర్థంకాలేదు. చాలా గొప్పవాడు. నువ్వు వాళ్ళందరినీ కలవాలి. నువ్వు... ఓయ్! ఎక్కడికి పోతున్నావు?” ఆమె అతని చేతికున్న వాచీలో టైము చూసి దూరంగా జరుగుతోంది.

“ఇంచుమించు తొమ్మిది! పీటర్! అంకుల్ వచ్చేలోగానే నేనిదంతా పూర్తి చెయ్యాలి పదకొండు అయ్యేలోగా వచ్చేస్తారు. శ్రామికుల సమావేశంలో మాట్లాడుతున్నారప్పుడు. మనం మాట్లాడుకుంటూ ఉండగానే చేసేస్తాను ఫర్వాలేదుగా...?”

“ఖచ్చితంగా ఫర్వాఉంది. మీ అంకుల్ అభిమానుల్ని గంగలో కలవనీ. ఆయనే చేసుకుంటారే. నువ్వు ఇక్కడే ఉండు.”

ఆమె నిట్టూర్చింది... కానీ బుద్ధిగా అతని భుజంమీద తలవాల్చింది. “అంకుల్ గురించి నువ్వలా మాట్లాడకూడదు. నీకు ఆయన అర్థం కాలేదు. ఆయన పుస్తకం చదివావా?”

“అఁ చదివాను. గొప్పగా అద్భుతంగా ఉంది. కానీ నేనెక్కడికి వెళ్ళినా ఆ దిక్కుమాలిన పుస్తకం గురించే తప్ప మరో ఊసే లేదు. అంచేత టాపిక్ మారుద్దామా?”

“ఇంకా అంకుల్ ని కలవకూడదనే అనుకుంటున్నావా?”

“ఏం? ఎందుకలా అన్నావు? ఆయనను కలవడం నాకిష్టం.”

“ఓహ్...”

“ఏమయింది?”

“నా ద్వారా ఆయనను కలవనని ఒకసారి అన్నావు.”

“అన్నానా? నేను ఏదో మాట్లాడతాను. ఆ చెత్తంతా నీకు ఎలా గుర్తుంటుంది?”

“పీటర్! నువ్వు అంకుల్ ని కలవొద్దు.”

“ఎంచేత?”

“ఎమో! నేను పిచ్చిదాన్ని ఇప్పుడు నువ్వు ఆయనను కలవొద్దు. ఎందుకని అడిగితే చెప్పలేను.”

“సరే వదిలెయ్యి. టైము వచ్చినప్పుడు కలుస్తాలే. కాటీ! విను, నిన్న నేను నా రూమ్ లో కిటికీ దగ్గర నుంచుని నిన్ను తలుచుకున్నాను. నువ్వు నాతో ఉంటే బావుండునని ఎంతో అనిపించింది. నిన్ను పిలిచేద్దామనుకున్నాను కూడా. బాగా పొద్దుపోయిందని ఊరుకున్నాను. నువ్వు లేకపోతే చాలా ఒంటరిగా అనిపించింది.”

చేతులు మెడ చుట్టూ వేసి వింటోంది. ఉన్నట్టుండి ఆమె తన వెనకనున్న దేన్నో చూస్తోందని గమనించాడు. భయంతో నోరు తెరుచుకుని ఉండిపోయింది. ఒక్క ఉదుటున లేచి, గదికి ఆ చివరకు వెళ్ళి చేతులుమీద మోకాళ్ళమీద పాకి డెస్క్ కింద ఉన్న లావెండర్ రంగు కవరును అందుకుంది.

“ఏం ములిగింది?” అని కోపంగా అడిగాడు.

“ఇది చాలా ముఖ్యమైన లెటరు.” ఇంకా మోకాళ్ళ మీదే ఉంది. ఆమె తన చిన్న చేతిలో కవరుని గట్టిగా పట్టుకుని “చాలా ముఖ్యం. అక్కడ చెత్తబుట్టలో ఉంది. నేను చూడకుండా తుడిచి పారేసేదాన్ని. ఒక పేద ఆవిడ, భర్త లేడు. ఆవిడ రాసింది. ఐదుగురు పిల్లలట. పెద్దబ్బాయి ఆర్మీటెక్ట్ కావాలనుకుంటున్నాడట. అంకుల్ అతనికి స్కూల్ షిప్పు ఇప్పించబోతున్నారు.”

కీటింగ్ లేచాడు. “బావుంది. ఇంక చాలు. బయటకు పోదాం కాటీ! కాసేపు నడుద్దాం. బయట చాలా బావుంది ఈ రాత్రి. ఇక్కడుంటే నువ్వునువ్వుగా లేవు”

“సరే. ఫైన్. నడుద్దాం.”

బయట పొగమంచు. పొడిగా, అతి చిన్న కణాలుగా, చాలా తేలిగ్గా, ఇంకా గాలిలోనే ఉంది. వీధుల్ని నింపుతోంది. కేథరిన్ తన చెయ్యి అతని చేతికి అన్చింది. ఇద్దరూ నడుస్తున్నారు. రోడ్డు పక్క పేవ్ మెంట్లమీద వాళ్ళ పాదాలు గోధుమరంగు మచ్చల్ని అద్దుతున్నాయి.

వాషింగ్టన్ స్ట్రీట్ లో ఒక బెంచిమీద కూర్చున్నారు. మంచు ఆవరించి చుట్టూ ఉన్న ఇళ్ళ నుంచి వెనక ఉన్న నగరం నుంచి వాళ్ళని వేరు చేసింది. ఆర్చి నీడగుండా వెలుగు చుక్కలు, తెల్లటివి, ఆకుపచ్చటివి, ఎర్రటివి - వాళ్ళని దాటి దొర్లుకుంటూ వెళుతున్నాయి.

ఆమె అతన్ని హత్తుకుని కూర్చుంది. అతను సిటీవైపు చూశాడు. అతనికి ఎప్పుడూ అదంటే భయమే. ఇప్పుడుకూడా భయం వేసింది. కానీ రెండు నాజుకు కవచాలున్నాయి అతనికి. ఒకటి మంచు, రెండు పక్కనున్న అమ్మాయి.

“కాటీ!” అన్నాడు గుసగుసగా.

“ఐ లవ్ యు పీటర్!”

“కాటీ! మనకి ఎంగేజ్ మెంట్ అయింది. అయింది కదా!” అన్నాడు.

ఏమీ సంశయించ లేదు. నొక్కి చెప్పలేదు. అతని మాటల్లోని నిశ్చయం ఏ ఉత్కంఠనీ అనుమతించలేదు.

ఆమె చుబుకం చిన్నగా కదిలిస్తూ ఒక మాట రాసింది నెమ్మదిగా.

“వై ఇ ఎస్” అని. నెమ్మదిగా శ్రద్ధగా రాసింది. ఎంత శ్రద్ధగా రాసిందంటే ఆ మాటని పలకాల్సిన పనిలేదు. దాన్ని పట్టించుకోనక్కరలేనట్టయింది.

ఆమె భవిష్యత్తుని ఎప్పుడూ ప్రశ్నించదు. ప్రశ్నించడం అంటే సందేహించడమే అని. ‘ఎస్’ అని ఉచ్చరించినప్పుడు తను ఆ మాట కోసమే ఎదురుచూసినట్టు ఆమెకు తెలుసు. సంతోషం మరీ ఎక్కువైతే తట్టుకోలేనని కూడా ఆమెకు తెలుసు.

ఆమె చెయ్యి గట్టిగా పట్టుకుని “నా కాళ్ళ మీద నేను నిలబడి సంస్థలో కుదురుకోగానే ఒకటి రెండేళ్ళలో పెళ్ళి చేసుకుందాం. మా అమ్మను చూసుకోవాల్సి ఉంది. కానీ ఇంకో సంవత్సరంలో అంతా సర్దుకుంటుంది” అన్నాడు. ఆ అందమైన అనుభవం చెదరకూడదని వీలయినంత ఉద్వేగరహితంగా ప్రాక్టికల్ గా మాట్లాడే ప్రయత్నం చేశాడు.

“ఆగుతాను పీటర్! తొందరపడాల్సిన పని లేదు” అందామె నెమ్మదిగా. “మనం ఎవరికీ చెప్పొద్దు. మన రహస్యం ఇది. కేవలం మనదే...” ఉన్నట్టుండి ఒక ఆలోచన మెదిలింది. నివ్వెరపోయాడు. ఇంతకు ముందు ఎప్పుడూ ఆ ఆలోచన రాలేదని చెప్పలేదు. అతన్ని ఆశ్చర్యానికి గురిచేసినప్పటికీ ఇలా అంతకు ముందెప్పుడూ ఆలోచించలేదని నిజాయితీగా చెప్పగలడు. అతను కోపంగా అనేశాడు “కాటీ! మీ గొప్ప చెత్త అంకుల్ కోసం ఇదంతా చేస్తున్నానని అనుకోవు కదా!”

ఆమె నవ్వేసింది. తేలిగ్గా ఏమీ పట్టించుకోకుండా నవ్వేసింది. కానీ తనను తప్పు పట్టలేదని అతనికి అర్థమైంది.

“ఊహా... ఆయనకి ఇష్టం ఉండదు. అయితే మనకేమిటి?”

“ఆయన కిష్టం ఉండదా? ఎందుకు?”

“పెళ్ళి అంటే ఒప్పుకోరు. వేరే ఏదో చెడు బోధిస్తారని కాదు. పెళ్ళినేది పాతపద్ధతి అని చెప్తూ ఉంటారు. ‘పైవేటు సంపదని కొనసాగించుకోవడానికి ఒక ఆర్థిక పరికరం పెళ్ళి’ అని ఇటువంటిదే ఏదో చెబుతారు. ఆయనకయితే ఇష్టం ఉండదు.”

“బావుంది. మనం ఆయనకి తప్పని చూపిస్తాం.”

అందుకతను నిజాయితీగా సంతోషించాడు. ఆమెకి సంబంధించిన అతని ఆలోచనల్లో లేశమాత్రంగానైనా అటువంటి ఊహలు... మచ్చుకి ఫ్రాంకన్ కూతురు గురించి ఉన్న ఊహలు వంటివి.. ఉంటే వాటిని ఈ సందర్భం, ఈ మాటలు తొలగించేశాయి. అతని మనస్సు నుంచీ (అదెప్పుడూ నిష్కల్మషంగానే ఉంది) ఎవరెవరి మనస్సుల్లో తలెత్తడానికి అవకాశం ఉందో వాళ్ళందరి మనస్సుల నుంచీ అన్ని సందేహాల్నీ తొలగించివేశాయి. అదంత ముఖ్యం

అని అనిపించినందుకు అతనికి ఆశ్చర్యవేసింది. కేథరిన్ పట్ల తనకున్న ఫీలింగ్స్ ఇతరులెవరితోనూ ఏ ముదులూ లేకుండా ఉండాలని తను కోరుకోవడం ఆశ్చర్యపరిచింది.

తలని వెనక్కి వాలాడు. మంచముక్కలు అతని పెదవుల్ని కరుస్తున్నాయి. తలతిప్పి ఆమెను ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. ఆమె పెదవులు మెత్తగా చల్లగా ఉన్నాయి.

ఆమె టోపీ ఒక పక్కకి జారిపోయింది. పెదవులు సగం తెరుచుకుని ఉన్నాయి. కళ్ళు పెద్దవయ్యాయి. కనురెప్పల వెంట్రుకలు మెరుస్తున్నాయి. ఆమె చేతిని తనచేతిలోకి తీసుకుని చూశాడు. నల్లటి ఉలెన్ గ్లోవ్ వేసుకుని ఉంది. చిన్నపిల్లల వేళ్ళలా ఆమె వేళ్ళు అస్తవ్యస్తంగా తెరుచుకుని ఉన్నాయి. గ్లోవ్ కి ఉన్న నూగుమీద మంచుపూసలున్నాయి. అటుగా వెళ్ళిన ఒక కారులైట్లుపడి అవి మిలమిలా మెరిశాయి.

7

ఆర్కిటెక్ట్ గిల్డ్ ఆఫ్ అమెరికా తమ కలగూరగంప పేజీలో ఒక చిన్న వార్త ప్రచురించింది - హెన్రీ కేమెరాన్ వృత్తి విరమణ గురించి. ఆర్కిటెక్చర్ లో అతను సాధించిన విజయాల్ని ప్రస్తావిస్తూ రాసిన ఆరు పంక్తుల్లో రెండు తప్పులున్నాయి. అతని గొప్ప కట్టడాల్లో రెండింటి పేర్లు తప్పుగా పడ్డాయి.

పీటర్ కీటింగ్ ఫ్రాంకన్స్ ఆఫీసులోకి అడుగు పెట్టేసరికి పాత వస్తువులు అమ్మే వ్యాపారితో ఫ్రాంకన్ హుందాగా ఒక ముక్కుపొడుం డబ్బా బేరం ఆడుతున్నాడు. అది అంతకు ముందు మేడం పాంపడైర్ ది. తను పెట్టదలుచుకున్న దాని కన్న తొమ్మిది డాలర్ల ఇరవై సెంటులు ఎక్కువ పెట్టేసి ఇరుక్కుని ఉన్నాడు ఫ్రాంకన్. ఆ వ్యాపారి వెళ్ళిపోయాక కీటింగ్ కేసి పరిశీలనగా చూసి “ఊఁ. ఏమిటది పీటర్?” అన్నాడు.

ఫ్రాంకన్ డెస్క్ మీద బులెటిన్ పరిచి కేమెరాన్ గురించి రాసిన పేరా దగ్గర బొటనవేలుంచాడు కీటింగ్.

“నాకు వాడు కావాలి?” అన్నాడు కీటింగ్.

“ఎవడు వాడు?”

“హోవార్డ్ రోర్క్.”

“వాడెవడు?” అన్నాడు ఫ్రాంకన్.

“నీకు చెప్పాను. అతను కేమెరాన్ డిజైనర్.”

“అవును. నువ్వు చెప్పే ఉంటావు. వెళ్ళి పట్టుకొచ్చేయ్యి.”

“అతని జీతం విషయం నా కొదిలేస్తారా?”

ఫౌంటెన్ హెడ్

“మరో డ్రాఫ్ట్ మన్ ని తీసుకోవడం పెద్ద విషయమా? అవునూ, దాని గురించి ఇలా నాకు అడ్డు తగలాలా?”

“అతన్ని తీసుకురావడం కష్టం కావచ్చు. ఇంకొక నిర్ణయం ఏదో తీసుకునేలోగానే నేను అతన్ని పట్టుకోవాలి.”

“నిజమా? వాణ్ణి ఇక్కడికి రప్పించడం కష్టమా? కేమెరాన్ దగ్గర ఉద్యోగం అయిపోయాక ఇక్కడికి రావడానికి ప్రాధేయపడతావా నువ్వు? ఓ కుర్రాడికి ఇదేం గొప్ప రికమెండేషను కాదనుకో.”

“గై! చెప్పండి. కాదంటారా?”

“అవును. అందం విషయంలో కాదుగాని నిర్మాణం విషయంలో కేమెరాన్ ఆ కుర్రాడికి గట్టిపునాది వేసి ఉంటాడు. తన రోజుల్లో కేమెరాన్ చాలా ముఖ్యమైనవ్యక్తి. కాదనడానికి వీలేదు. నిజానికి అతని బెస్ట్ డ్రాఫ్ట్ మన్ లో నేనొకణ్ణి - చాలా కాలం క్రితం. కేమెరాన్ గురించి చెప్పాల్సిన విషయం ఉంది. అవసరం వచ్చినప్పుడు చెబుతాను. వెళ్ళు. రోర్స్ ను తెచ్చుకో - అవసరం ఉందనుకుంటే.”

“నిజంగా అవసరం ఉందని కాదు. మేం ఒకప్పటి స్నేహితులం. తనకి ఉద్యోగం లేదిప్పుడు. అతనికి మేలవుతుందని.”

“మంచిది. నీకు కావలసినట్టు చెయ్యి. దాని గురించి నన్ను ఇబ్బందిపెట్టకు పీటర్! చూడు. నువ్వు ఎప్పుడూ ఇంత అందమైన పొడుం డబ్బా చూడలేదు కదూ?”

ఆ సాయంత్రం ముందుగా చెప్పకుండానే రోర్స్ ఇంటికి వెళ్ళాడు కీటింగ్. అధైర్యంగా తలుపు తట్టాడు. కానీ ఉత్సాహంగా లోపలికెళ్ళాడు. కిటికీ అంచుమీద కూర్చుని రోర్స్ సిగరెట్టు కాలుస్తున్నాడు.

“ఏం తోచక కాలక్షేపంకోసం ఊరికే ఇలా వెళ్తున్నాను. నువ్వుండేది ఇక్కడే అని గుర్తొచ్చింది. పలకరించి వెళదామని వచ్చాను. చాలా కాలమైంది చూసి.”

“నీకేం కావాలో నాకు తెలుసు. ఎంతో చెప్పు” అన్నాడు రోర్స్.

“ఏమంటున్నావు హోవార్డ్?”

“నేనేమంటున్నానో నీకు తెలుసు.”

“వారానికి అరవై అయిదు” గభాల్న అన్నాడు. నెమ్మదిగా ఉపక్రమించాలని సిద్ధపడి వచ్చాడు. కానీ అలా లేదు వ్యవహారం. ఏ ఉపక్రమణలూ అవసరం ఉండవని ఊహించలేదు. “అరవై అయిదుతో ప్రారంభిద్దాం. సరిపోదనుకుంటే మరో...”

“అరవై అయిదు చాలు.”

“నువ్వు మాతో వస్తున్నావా!?”

“ఎప్పుట్నుంచి రమ్మంటావు?”

“నీకు వీలయినంత తొందరగా. సోమవారం?”

“సరే.”

“థాంక్యూ! హోవార్డ్!”

“ఒక షరతు. నేను డిజైనింగ్ చెయ్యను. అస్సలు చెయ్యను. డిటైల్స్ చెయ్యను. లూయిస్ 15 ఆకాశ భవనాలు చెయ్యను. నన్ను ఉంచుకోవాలనుకుంటే అలంకరణలకి దూరంగా ఉంచాలి. ఇంజినీరింగ్ డిపార్ట్మెంట్లో ఉంచు. బయట ఇన్స్పెక్షన్సుకి పంపించు. ఇప్పుడు చెప్పు. రమ్మంటావా?”

“తప్పకుండా. నువ్వు ఎలా చెబితే అలా. నువ్వు ఆ ఆఫీసుని ఇష్టపడతావు. వెయిట్ అండ్ సీ. ఫ్రాంకన్ నచ్చుతాడు నీకు. కేమెరాన్ మనుషుల్లో ఆయన ఒకడు.”

“అదొక గొప్పగా చెప్పుకోకూడదు.”

“ఊహ.”

“ఏం లేదు. వర్రీ కాకు. ఆ మాట అతని మొహమ్మీద అనను. ఎవరితోటీ ఏమీ అనను. అంతేనా నీక్కావలసింది?”

“అవును... కానీ అంత తొందరేం లేదు. నిజానికి నిన్ను చూసేందుకు వచ్చాను...”

“ఏమిటి సంగతి? ఏమైనా ఇబ్బందొచ్చిందా?”

“కాదు నేను...”

“నేను ఎందుకు చేస్తున్నానో తెలుసుకోవాలని ఉంది నీకు. అవునా?” రోర్క్ నవ్వాడు. అందులో కోపమూ లేదు ఆసక్తిలేదు. “అంతేనా? కావల్సిస్తే చెబుతాను. ఇటుపైన నేనెక్కడ పని చేస్తానన్నది నాకు పెద్ద ముఖ్యంకాదు. ఈయనకు పని చేస్తే బావుంటుంది అని నాకు అనిపించే ఆర్కిటెక్ట్ ఎవరూ ఈ పట్టణంలో లేరు. కానీ ఎక్కడో అక్కడ పని చెయ్యాలి కదా! అది ఫ్రాంకన్ అయినా కావచ్చు. నాకు కావలసింది నాకు వస్తే చాలు. నన్ను నేను అమ్ముకుంటున్నాను. ప్రస్తుతానికి ఇలాగ కానిస్తాను.”

“హోవార్డ్! నిజానికి దీన్ని అలా చూడక్కర్లేదు. ఒకసారి అలవాటయితే మాతో నువ్వెంత దూరం వస్తావో లెక్క లేదు. కేమెరాన్ చెత్త చూశాక ఒక ఆఫీసు నిజంగా ఎలా ఉంటుందో చూస్తావు.”

“మనం దాని ఊసు ఎత్తోద్దు పీటర్! తొందరగా వదిలిపెట్టేద్దాం.”

“విమర్శించాలని కాదు... నాకు ఏ ఉద్దేశమూ లేదు.” అతనికి ఏమనాలో ఏమనుకోవాలో కూడా తెలియలేదు. అది విజయమే కాని డొల్లగా అనిపించింది. అయినప్పటికీ అది విజయమే. రోర్క్ పట్ల అపేక్ష కనబరచాలనుకున్నాడు.

ఫౌంటెన్ హెడ్

“హోవార్డ్! బయటికి పోయి ఒక డ్రింక్ తీసుకుందాం. ఈ సందర్భాన్ని కాస్త సెలబ్రేట్ చేద్దాం”

“సారీ పీటర్! అది పనిలో భాగం కాదు.”

తనకి చేతనయిన మేరకి జాగ్రత్త, ఒడుపూ చూపించాలని నిర్ణయించుకుని వచ్చాడు కీటింగ్. అనుకోని లక్ష్యాన్ని సాధించాడు. ఇంకే వేషాలూ వెయ్యకూడదని, నోరు విప్పకుండా బయటికి పోవాలని అర్థమైందతనికి. కానీ అతని మెలకువకి మించినదీ వివరణలకి అందనిదీ ఏదో అతని సంకల్పాన్ని పక్కకు నెట్టేస్తోంది. “నువ్వు జీవితంలో ఒక్కసారైనా మనిషిలా ఉండలేవా?” లెక్కలేనట్టుగా అనేశాడు.

“ఏమిటి?”

“మనిషిలా... సహజంగా... సింపుల్ గా...”

“ఇప్పుడు ఉన్నాను. కదా?”

“ఎప్పుడూ బిగుసుకుపోయే ఉంటావా?”

తను కిటికీ అంచున కూర్చున్నాడు. గోడకి ఆనుకుని ఏటవాలుగా ఉన్నాడు. కాళ్ళు స్వేచ్ఛగా ఊగుతున్నాయి. వదులుగా ఉన్న వేళ్ళమధ్య సిగరెట్టుకూడా వదులుగానే ఉంది. అందుచేత రోర్స్ ఊరికే నవ్వి ఊరుకున్నాడు.

“నేననేది అది కాదు. డ్రింక్ తీసుకోవడానికి నాతో ఎందుకు రాలేవు?”

“రావడం ఎందుకు?”

“ప్రతి పనికి నీకో ప్రయోజనం ఉండి తీరాలా? ఎప్పుడూ అలా సీరియస్ గానే ఉండాలా? అందరిలాగా ఏ కారణమూ లేకుండా ఏమీ చెయ్యలేవా? నువ్వెంత సీరియస్ గా... ఎంత పెద్దవాడిలా ఉన్నావో... తెలుసా? ప్రతిదీ ముఖ్యమే నీకు. ప్రతిదీ గొప్పదే. నువ్వు ఏమీ చెయ్యనప్పుడు కూడా ప్రతి నిమిషానికీ ఏదో ప్రత్యేకత ఉండాలి. ఎప్పుడూ సుఖంగా, ఏ ప్రాముఖ్యతా లేకుండా ఉండలేవా?”

“ఉహూఁ.”

“ఈ హీరోయిజం విసుగెత్తదా?”

“నాలో హీరోయిజం ఏముంది?”

“అన్నీను. ఏదీ కాదుకూడా. నాకు తెలియదు. హీరోయిజం ఉన్నది నీ చర్యల్లో కాదు. నీ చుట్టూ ఉన్నవాళ్ళు అలా అనుకునేట్టు చెయ్యడంలో ఉంది.”

“ఏమిటి?”

“అసహజత్వం, ఒత్తిడి. నీతో ఉన్నప్పుడు ఒక ఛాయిస్ ఎదురౌతుంది నాకు. నీకూ, బయట ప్రపంచానికీ మధ్య ఏదో ఒకటే ఎన్నుకోవాలి. అలాంటి స్థితి నాకొద్దు. నేను బయటి వ్యక్తిలా ఉండదలుచుకోలేదు. సన్నిహితంగా ఉండాలి. ప్రపంచంలో సరళంగా సంతోషకరంగా ఉండేది ఎంతో ఉంది. పోరాటం, సన్యాసం - ఈ రెండే కాదు ఉన్నది. అవి నీతో ఉన్నాయి.”

“నేను దేన్ని సన్యసించానంటావు? ఎప్పుడయినా...”

“నువ్వు దేన్నీ ఎప్పుడూ త్యజించవు. కోరిన దానికోసం శవాల మీదనుంచి అయినా నడిచి వెళ్లిపోతావు. కానీ ఎప్పుడూ కోరుకోకపోవడం ద్వారా విడిచిపెట్టేస్తావు.”

“ఎందుకంటే నువ్వు రెండూ కోరుకోలేవు కాబట్టి.”

“ఏ రెండూ?”

“చూడు పీటర్!... నా గురించి నీకు నేనెప్పుడూ చెప్పలేదు. నేను చెప్పని దాన్నెలా చూస్తావు? నాకూ లోకంలో ఇతర విషయాలకి మధ్య ఏదో ఒకటి ఎన్నుకోమని నేనెప్పుడూ అడగలేదు. అసలిక్కడ ఒక ఛాయిస్ ఇమిడి ఉందని ఎందుకు అనుకుంటున్నావు? నేను ఖచ్చితంగా తప్పే అని నువ్వు నమ్మినప్పుడు నిన్ను అసుఖంగా చేస్తున్న విషయం ఏమిటి?”

“నాకు తెలియదు” అన్నాడు. “నువ్వు ఏం మాట్లాడుతున్నావో నాకు తెలియడం లేదు” అని మళ్ళీ ఉన్నట్టుండి అడిగాడు.

“హోవార్డ్! నేనంటే నీకెందుకు అసహ్యం?”

“నీ మీద అసహ్యం లేదు.”

“సరే. అదీ విషయం. కనీసం అసహ్యించుకోవేం?”

“ఎందుకు అసహ్యించుకోవాలి?”

“నాకు ఏదో ఒకటి ఇచ్చేందుకు. నన్ను ఇష్టపడలేవని నాకు తెలుసు. నన్నే కాదు ఎవరినీ ఇష్టపడలేవు నువ్వు. అందుచేత అసహ్యించుకోవడం ద్వారానైనా ప్రజల ఉనికిని గుర్తిస్తే కాస్త దయచూపించడం అవుతుంది కదా!”

“నేను దయాశాలిని కాదు పీటర్!”

కీటింగ్ కి మాట్లాడానికి ఏమీ కనిపించలేదు. అందుచేత “ఇంటికి వెళ్లు పీటర్! నువ్వు కోరుకున్నది జరిగింది. అక్కడికి ఆపుదాం. సోమవారం నాడు కలుద్దాం” అన్నాడు రోర్క్.

* * *

ప్రాంకన్ & హేయర్ సంస్థ డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ లో ఒక టేబుల్ దగ్గర నిలబడి ఉన్నాడు రోర్క్. చేతిలో పెన్సిల్ ఉంది. నారింజ రంగు జుట్టుపాయ ఒకటి ముఖం మీద వేలాడుతోంది. ఒంటిమీదున్న ముత్యపురంగు గౌను జైలుఖైదీ యూనిఫారంలా ఉంది.

ఈ కొత్త ఉద్యోగాన్ని ఆమోదించడం నేర్చుకున్నాడతను. గీస్తున్న రేఖలు స్త్రీలు బీముల్ని సూచించే గీతలు. అవి ఏ నిర్మాణాన్ని మోస్తాయో ఆ నిర్మాణం గురించి ఆలోచించ కూదనుకున్నాడు. అలా ఉండడం అప్పుడప్పుడు కష్టం అనిపిస్తోంది. అతనికి, ఇచ్చిన ప్లాన్ నిబట్టి గీస్తున్న భవనాకృతికీ, మధ్య అసలు ఆ బిల్డింగ్ ఎలా ఉండాలి అనే విషయం అడ్డుగా నిలబడుతోంది. తనైతే ఏం చెయ్యగలడో, తను గీస్తున్న గీతల్ని ఎలా మార్చాలో, మార్చి ఒక గొప్ప ఆకారాన్ని సాధించేందుకు ఎటు తీసుకుపోవాలో అతనికి తెలుస్తోంది. ఆ జ్ఞానాన్ని అదిమి పెట్టేయ్యాలి వస్తోంది. అది అతన్ని ఎంత బాధ పెట్టిందంటే తనమీద తనకి కోపం వచ్చేస్తోంది. 'కష్టంగా ఉందా? అయితే నేర్చుకో' అని చెప్పుకున్నాడు.

కానీ బాధ, నిస్సహాయత అలాగే ఉండిపోయాయి. కాగితంకన్న ఆఫీసుకన్న వచ్చే సొమ్ముకన్న ఎక్కువ వాస్తవంగా కనిపిస్తోంది ఆ భవనం ఉండాల్సిన తీరు. ఇతరులకి అదెందుకు కనిపించడం లేదో అర్థం కాలేదు. దేనివల్ల అంత పట్టనట్టుగా ఉంటున్నారో అర్థం కాలేదు. వాళ్ళని అంత ఉదాసీనంగా ఉంచుతున్న విషయం ఏమిటి? తన ముందున్న కాగితాన్ని చూశాడు. 'ఈ అసంబద్ధత ఎందుకుండాలి? ఇదంతా ఎందుకు చెల్లుతోంది?' అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు. అది అతనికి ఎప్పుడూ అర్థంకాలేదు. ఏ వాస్తవికత దీన్నంతటినీ అనుమతిస్తోందో అది అతనికి ఎప్పటికీ వాస్తవం కాలేదు.

కానీ అతనికి తెలుస్తోంది. ఇది శాశ్వతం కాదు. తను వెయిట్ చెయ్యాలి. వేచి చూడడమే తన ఎసైన్మెంటు. తను ఏమనుకుంటున్నాడన్నది అనవసరం. అది తను చేసి తీరాల్సిందే. ఇప్పటికయితే వేచి చూడడం ఒకటే దారి.

“మిస్టర్ రోర్క్! అమెరికన్ రేడియో కార్పొరేషన్ బిల్డింగ్ కి గోథిక్ లాంతరు కావాలి కదా! దాని ఉక్కు పంజరం సిద్ధం చేశావా?”

డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ లో అతనికి స్నేహితులు లేరు. ఆ ఫర్నిచర్ లో ఒక భాగంలాగా అంతే ఉపయోగకరంగా, అంతే మానవేతరంగా అంతే నిశ్శబ్దంగా అక్కడున్నాడు. మొదటి రెండు వారాలు అయ్యాక ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్ మెంటు చీఫ్, కీటింగ్ తో “కీటింగ్ నీకు నేను అనుకున్నదాని కన్న ఎక్కువ తెలివి ఉంది. థాంక్స్” అన్నాడు. రోర్క్ పనిచేసేది ఆయన కిందే. “దేనికి?” అన్నాడు కీటింగ్. “అనుకోకుండా అయి ఉంటుందిలే నాకు తెలుసు” అన్నాడు చీఫ్.

ఎప్పుడైనా రోర్క్ టేబిల్ దగ్గర ఆగి “ఈ రాత్రి నీ పని ముగిశాక ఒకసారి నా ఆఫీసుకి వస్తావా రోర్క్? ముఖ్యమైన పనేమీ లేదు” అంటాడు కీటింగ్ మృదువుగా.

రోర్క్ వెళతాడు. కీటింగ్ ఇలా మొదలుపెడతాడు. “ఇక్కడ బావుందా హోవార్డ్? నీకు ఏమైనా కావాలంటే చెప్పు... నేను...” రోర్క్ అడ్డుపడతాడు. “ఈ సారి ఎక్కడికి?” అని అడుగుతాడు. సొరుగులోంచి కాగితాలు తీసి “ఉన్నది ఉన్నట్టుగా బాగానే ఉంది. కానీ నువ్వేమంటావు? ఊరికే మామూలుగా...” అంటాడు. రోర్క్ స్కెచ్ లు చూస్తాడు. వాటిని కీటింగ్ మొహంమీదకి విసిరేసి, రిజైన్ చేసి వెళ్ళి పోవాలనిపిస్తుంది. ఒక్క ఆలోచన ఆపేస్తుంది. అది ఒక భవనం. దాన్ని కాపాడాలి. ఒక ములిగిపోతున్న మనిషిని చూసి కాపాడేందుకు దూకినట్టే దూకాలి.

గంటలకొద్దీ పనిచేస్తాడు. ఒక్కోసారి రాత్రంతా పడుతుంది. కీటింగ్ కూర్చుని గమనిస్తాడు. రోర్స్ కీటింగ్ ఉనికిని మర్చిపోతాడు. అతనికి ఒక బిల్డింగ్, దాని తీర్చిదిద్దే అవకాశం, ఈ రెండే కనిపిస్తాయి. తను ఇస్తున్న ఆ ఆకృతిని మార్చేసి, చింపేసి, వికృతం చేసేస్తారని అతనికి తెలుసు. 'అయితే ఆ ప్లానులో ఇంకాస్త పద్ధతి, అర్థం మిగిలే ఉంటాయి కదా!' అనుకుంటాడు. తను తిరస్కరించడంకంటే చెయ్యడమే మేలు. కాస్తయినా మెరుగ్గా ఉంటుంది కదా!

ఒక్కోసారి మిగిలినవాటి కంటే సింపుల్ గా, నీటుగా, నిజాయితీగా ఉన్న స్కెచ్ కనిపించినప్పుడు "ఫర్వాలేదు పీటర్! నువ్వు మెరుగొతున్నావు" అంటాడు రోర్స్.

కీటింగ్ లోపల ఒక వింతయిన చిన్న కుదుపుకి గురౌతాడు. అది విలువైన కుదుపు. శాంతంగా రహస్యంగా ఉంటుంది. గై ఫ్రాంకన్ కాని, క్లయింట్లు కాని, తక్కినవాళ్ళుగాని అభినందించినప్పుడు రాని కుదుపు అది. దాన్ని మరిచిపోతాడు. మరిచిపోయి డబ్బున్న యువతి ఒకావిడ కలిసి టీ తాగుతున్నప్పుడు "అమెరికా భవిష్యత్ ఆర్కిటెక్ట్ ని నువ్వే కీటింగ్" అని గొణిగినప్పుడు అంతకన్న గొప్ప సంతోషం పొందుతాడు - ఆవిడ తన బిల్డింగ్స్ ఏవీ చూడకపోయినా సరే.

రోర్స్ కి లోబడి ఉన్నందుకు పరిహారాలు దక్కుతాయి కీటింగ్ కి. ఉదయాన్నే డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ కి పోయి ట్రేసింగ్ కుర్రాడు చెయ్యాల్సిన పనిలాంటిది రోర్స్ టేబుల్ మీద ఉంచి "హోవార్డ్! నాకోసం ఇది చేసిపెట్టు ఏం? వేగంగా చేసి ఇయ్యి" అంటాడు. మధ్యాహ్నం ఎప్పుడో కుర్రాణ్ణి పంపుతాడు. "కీటింగ్ గారు మిమ్మల్ని వెంటనే తన ఆఫీసుకి రమ్మంటున్నారు" అని బిగ్గరగా చెప్పమంటాడు. తనే తన ఆఫీసు గది నుంచి బయటికి వచ్చి రోర్స్ వైపు అడుగులేస్తూ మొత్తం రూమంతటినీ ఉద్దేశించి అంటాడు. "ఆ ట్వెల్ట్ స్ట్రీటు ప్లంబింగ్ స్పెసిఫికేషన్స్ ఎక్కడ చచ్చాయి? హోవార్డ్! ఫైల్స్ చూసి నా కోసం కాస్త వెతికిపెడతావా?" అంటాడు.

మొదట్లో భయం వేసేది రోర్స్ ఏమంటాడోనని. నిశ్శబ్దం, విధేయతతప్ప మరే స్పందన లేకపోయేసరికి ఆనందం పట్టలేకపోయేవాడు. రోర్స్ కి ఆర్డర్లు వెయ్యడంలో ఒక ఇంద్రియ సుఖాన్ని పొందుతున్నాడు. రోర్స్ మౌనంగా పని చేస్తున్నందుకు చిరాగ్గానూ అనిపిస్తోంది. కానీ అదే పద్ధతి కొనసాగించాడు. అదంతా రోర్స్ కోప్పడనంత వరకే అని అతనికి తెలుసు. ఒకసారి రోర్స్ విస్ఫోటిస్తే చూడాలని నిరాశగా ఆశపడ్డాడు. ఏ విస్ఫోటనా జరగలేదు.

నిర్మాణంలో ఉన్న కట్టడాలను ఇన్ స్పెక్ట్ చెయ్యడానికి తనను బయటకి పంపిన రోజులు రోర్స్ కి ఇష్టం. బిక్కిరి బిక్కిరిగా ఉన్న స్ట్రీటు చట్రాల మధ్య, పేవ్ మెంట్లమీద కన్న సులువుగా నడిచేవాడు. సన్నటి పలకలమీద ఎత్తుగా ఒంటరిగా ఉన్న బీమ్సుమీద నడిచి వెళుతున్నప్పుడు పనివాళ్ళు కుతూహలంగా చూసేవాళ్ళు. వాళ్ళలో చురుకైనవాళ్ళు నడిచినంత సులువుగా నడిచేవాడు.

అది మార్చి నెల. వసంతపు తొలిజాడని ప్రకటిస్తూ లేత ఆకుపచ్చరంగులో ఉంది ఆకాశం. సెంట్రల్ పార్క్ లో అయిదువందల అడుగులదిగువన భూమి ఆకాశంలాగ గోధుమ రంగులో ఉంది. ఇంక ఆకుపచ్చగా మారతానని హామీ ఇస్తోంది. చెట్లకొమ్మలు సాలెగూడులాగా ఉన్నాయి.

వాటికింద సరసులు గాజు పెంకులులాగా ఉన్నాయి. త్వరలో లేవబోయే ఒక పెద్ద అపార్ట్‌మెంట్ హోటల్ బాపతు ఖాళీగుల్ల అది. అక్కడ నడుస్తూ ఒక ఎలెక్ట్రిషియన్ దగ్గర ఆగాడు రోర్క్.

ఆ మనిషి ఒక బీమ్ చుట్టూ గొట్టాల్ని వంచే పనిలో ఉన్నాడు. శ్రద్ధగా పట్టుదలగా పని చేస్తున్నాడు. గంటలకొద్దీ శ్రమా, సహనమూ, అవసరమయ్యే పని అది. ఎందుకంటే బీమ్ చుట్టూ ఏవేవో ఉన్నాయి. జాగా లేదు. ఆ మనిషి నెమ్మదిగా బింకంమీద పని చేసుకుంటూ పోవడం గమనిస్తూ జేబుల్లో చేతులు పెట్టుకుని నిలబడ్డాడు రోర్క్.

ఆ మనిషి తలెత్తి అదాటుగా ఇటు తిరిగాడు. అతని తలకాయ పెద్దగా ఉంది. ఆకట్టుకునేటంత అందవికారంగా ఉంది ముఖం. ఆ ముఖంలో ముసలితనం లేదు. దుర్బలంగా లేదు. దాన్నిండా లోతైన గాట్లున్నాయి. బలమైన దౌడ ఎముకలు బుల్‌డాగ్ దౌడల్లా కిందికి వాలి ఉన్నాయి. విశాలంగా, గుండ్రంగా నీలం రంగులో మెరుస్తున్నాయి కళ్ళు.

“ఊఁ. ఏంటి కథ?” అన్నాడు కోపంగా.

“నువ్వు నీ టైము వృథా చేసుకుంటున్నావు” అన్నాడు రోర్క్.

“ఆఁ?”

“ఆఁ.”

“నాకు చెప్పకు.”

“పైపులు ఆ బీము చుట్టూ తిప్పడానికి గంటసేపు పడుతుంది.”

“ఇంత కన్న మంచి దారుందా?”

“ఉంది.”

“పోరా ముండా! మాకు మేధావులు అక్కర్లేదు.”

“ఆ బీముకి రంధ్రం చేసి పైపులు తిప్పు.”

“ఏంటీ?”

“బీముకి కన్నం చెయ్యి.”

“అలా పని జరగదు సామీ!”

“నేను చేశాను.”

“నువ్వు!!”

“ప్రతి చోటా అలాగే చేస్తారు.”

“ఇక్కడలా జరగదు. నేనయితే చెయ్యను.”

“అయితే నీ బదులు నేను చేస్తాను.”

అయిన్ రాండ్

“గొప్పగా ఉంది బాసూ! ఆఫీసు కురోళ్ళు కష్టపడ్డం ఎప్పట్నుంచి?” అని ఉరిమాడు ఆ మనిషి.

“ఆ టార్చ్ ఇలా ఇయ్యి.”

“చూసుకో! ఎర్రగా ఉన్నాయి కాలివేళ్ళు. కాలిపోగలవు.”

రోర్క్ ఆ మనిషి నుంచి గ్లోప్స్, గాగుల్స్, ఎసిటిలీన్ టార్చి తీసుకున్నాడు. మోకాళ్ళమీద కూర్చుని బీము మధ్య భాగానికి ఆ సన్నటి నీలిరంగు జ్వాలని గురిపెట్టాడు. ఆ మనిషి నిలబడి గమనిస్తున్నాడు. రోర్క్ చెయ్యి నిలకడగా ఉంది. జ్వాల సన్నగా తీవ్రంగా ఉంది. బుస కొడుతోంది. దాని ధాటికి రోర్క్ చెయ్యి కొంచెం కంపిస్తోంది. కాని గురి తప్పడంలేదు. అతని శరీరంలో ఒత్తిడిలేదు, ప్రయత్నం లేదు - చేతిలో టార్చ్ తప్ప. మెటల్ గుండా చొచ్చుకుపోతున్న నీలిజ్వాల టార్చినుంచి కాక చేతినుంచి వస్తున్నట్టుంది.

పని ముగించి టార్చి కింద పెట్టి లేచాడు రోర్క్.

“జీసస్!! నీకు టార్చి ఎలా వాడాలో తెలుసా?” అన్నాడు ఎలెక్ట్రీషియన్.

“తెలిసినట్టే ఉంది. కదా?” అంటూ గ్లోప్స్ తీసేసి గాగుల్స్ తో పాటు అతనికి తిరిగి ఇచ్చాడు. “ఇక నుంచి అలా చెయ్యి. నేనిలా చెప్పానని ఫోర్మన్ కి చెప్పు.”

బీమ్ కి పడిన రంధ్రాన్ని శ్రద్ధగా చూశాడు ఎలెక్ట్రీషియన్. “రెడ్! దాన్ని అలా హేండిల్ చెయ్యడం ఎక్కడ నేర్చుకున్నావు?” అన్నాడు.

విజయాన్ని స్వీకరిస్తూ రోర్క్ నెమ్మదిగా సరదాగా నవ్వాడు. “అదా! నేను ఎలెక్ట్రీషియన్ ని, ప్లంబర్ ని, రివిట్ కేచర్ ని... ఇంకా చాలా...” అన్నాడు.

“అది కాక... చదువుకున్నావు కూడా?”

“అవును. ఒక విధంగా...”

“ఆర్కిటెక్ట్ అవుతావా?”

“అవును.”

“అందంగా బొమ్మలు గియ్యడం, టీపార్టీలకు వెళ్ళడంకాక జ్ఞానంకూడా ఉన్న ఆర్కిటెక్ట్ లో మొదటివాడివి నువ్వే అవుతావు. టీచర్ల ‘పెట్’లు వస్తూంటారు ఆఫీసుల్నించి... వాళ్ళను చూడాలి నాయనా!”

“నువ్వు క్షమాపణలు చెబుతున్నావా? వద్దు. నాకు ఇష్టం లేదు. పని చూసుకో. ఉంటా.”

ఆ తర్వాత సారి రోర్క్ వచ్చినప్పుడు ఆ నీలికళ్ళ ఎలెక్ట్రీషియన్ దూరంనుంచి చెయ్యి ఊపి పిలిచాడు. తనకి అవసరం లేకపోయినా పనిగురించి సలహాలు అడిగాడు. తన పేరు మైక్ అని చెప్పాడు. ‘కొన్ని రోజులుగా నిన్ను మిస్సయ్యాను’ అన్నాడు. ఆ తర్వాత సారి రోర్క్ వచ్చేసరికి పగటి షిఫ్ట్ వాళ్ళు వెళ్ళిపోతున్నారు. కానీ రోర్క్ ఇన్ స్పెక్షన్ పూర్తి అయేదాకా

ఫౌంటెన్ హెడ్

అగాడు మైక్. రోర్క్ బయటకి రాగానే “రెడ్! బీరు తీసుకుందామా?” అని ఆహ్వానించాడు. “తప్పకుండా, థాంక్స్” అన్నాడు రోర్క్.

ఒక బేస్మెంట్‌లో మూలగా ఉన్న టేబుల్ దగ్గర కూర్చుని బీరు తాగుతున్నారు. మైక్ తనకి ఇష్టమైన పాతకథ మొదలేశాడు. అయిదు అంతస్తుల ఎత్తులో పనిచేస్తూ ఉండగా మంచె కూలిపోవడం, కిందపడి మూడు పక్కటెముకలు విరగ్గొట్టుకోవడం, కానీ ‘ఈ కథ చెప్పడానికి’ బతికి బట్టకట్టడం చెప్పాడు. రోర్క్ తను కట్టడాల పనులు చేసిన రోజుల గురించి చెప్పాడు... మైక్ అసలు పేరు వేరే ఉంది. సీన్ జేవియర్ డొన్నిగాన్. కానీ అందరూ చాలాకాలం క్రితమే దాన్ని మరిచిపోయారు. అతనికి పనిముట్ల సెట్టూ ఒకపాత ఫోర్డ్ కారూ ఉన్నాయి. దేశమంతా ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా పెద్ద పెద్ద కనస్ట్రక్షన్ పనులు చేసుకుంటూ తిరగడం కోసం బతుకుతున్నానంటాడు. మనుషులగురించి కాక వాళ్ళ పనితీరుగురించి వట్టించు కుంటాడు. ఏ రకమైన నైపుణ్యం కనిపించినా వాళ్ళని ఆరాధిస్తాడు. తన పనిని అమితంగా ప్రేమిస్తాడు. తనలాగే తదేకదీక్షతో పనిచేసే వాళ్ళని తప్ప భరించలేడు. తన రంగంలో తను మాస్టర్. పనిపట్ల అంకిత భావాన్నీ, అథారిటీనీ తప్ప దేన్నీ క్షమించడు. ప్రపంచంపట్ల అతని దృక్పథాన్ని ఒక మాటలో చెప్పేయ్యచ్చు. లోకంలో సమర్థులు అసమర్థులు అని రెండు రకాలవాళ్ళు ఉంటారంటే. రెండో రకంతో అతనికి సంబంధం లేదు. బిల్డింగ్‌లంటే ప్రాణం. ఆర్కిటెక్ట్‌లంటే అసహ్యం.

ఐదో బీరు సేవిస్తూ అన్నాడు మనస్ఫూర్తిగా. “రెడ్! ఒక్కడుండేవాడు. ఒక్కడే. నువ్వు చిన్నవాడివి అతని గురించి తెలిసి ఉండదు. బిల్డింగ్ అంటే ఏమిటో తెలిసినవాడు తనొక్కడే. నీ అంత ఉన్నప్పుడు అతని దగ్గర పనిచేశాను.”

“ఎవరతను?”

“హెన్రీ కేమెరాన్ అనీ, చాలా ఏళ్ళయింది కదా! చనిపోయాడనుకుంటా.” రోర్క్ అతనివైపు చాలాసేపు చూసి “చనిపోలేదు మైక్! నేనాయనతో పని చేశాను” అని చెప్పాడు.

“నువ్వు పని చేశావా!”

“అవును. ఇంచుమించుగా మూడేళ్ళపాటు.”

ఒకరినొకరు మౌనంగా అర్థం చేసుకున్నారు. వాళ్ళ స్నేహబంధానికి చివరి ముడి బిగిసింది.

కొన్ని వారాల తర్వాత ఒక రోజు మైక్ రోర్క్‌ని ఆపాడు. అతని అందవికారపు మొహం ప్రశ్నార్థకంగా ఉంది. “రెడ్! కాంట్రాక్టర్ దగ్గరనుంచి వచ్చిన ఒక మనిషికి సూపర్‌వైజర్ చెబుతున్నాడు - నువ్వు లొంగేరకం కాదంట. మొండోడివంట. నీ లాంటి బాస్టర్డ్‌ని ఎప్పుడూ చూశ్చేదంట. ఏమైంది?” అని అడిగాడు.

“ఏమీ కాలేదు.”

“మరి ఆ దరిద్రుడలా ఎందుకన్నట్టు?”

“నాకు తెలియదు! నీకేమన్నా తెలుసా?” అన్నాడు రోర్క్.

మైక్ అతనికేసి చూసి భుజాలు ఎగరేసి పళ్ళు ఇకిలించి “లేదు” అన్నాడు.

8

మే నెల మొదట్లో కీటింగ్ వాషింగ్టన్ వెళ్ళాడు. ఒక దాత ఎవరో తన అంతరాత్మను శుద్ధి చేసుకునేందుకు సిటీకి ఒక మ్యూజియాన్ని కట్టించి ఇస్తున్నాడు. - ఆ కట్టడం పని పర్యవేక్షణ కోసం వెళ్ళాడు. మ్యూజియం బిల్డింగ్ ఖచ్చితంగా భిన్నంగా ఉంటుందని గర్వంగా ప్రకటించాడు కీటింగ్. అది పార్తెనాన్ కి కాక నైఋత్యలో ఉన్న మైకన్ కేరీకి ప్రతిబింబంలా తయారౌతుందనీ చెప్పాడు.

కీటింగ్ వెళ్ళి కొన్ని రోజులయ్యాక ఒకనాడు ఆఫీసు కుర్రాడు రోర్క్ దగ్గరకొచ్చి ఫ్రాంకన్ గారు రమ్మంటున్నారని చెప్పాడు. రోర్క్ ‘గర్భగుడి’లో అడుగు పెట్టగానే డెస్క్ వెనక నుంచి నవ్వుతూ ఫ్రాంకన్ “కూర్చో, మై ఫ్రెండ్! కూర్చో” అన్నాడు ఉత్సాహంగా, కానీ రోర్క్ కళ్ళు అతని గొంతు ముడుచుకుని ఆగిపోయేలా చేశాయి. ఫ్రాంకన్ అంత దగ్గర్నుంచి ఆ కళ్ళని ఎప్పుడూ చూడలేదు. “కూర్చో” అని పొడిగా అన్నాడు.

ఆదేశాన్ని పాటించాడు రోర్క్. ఫ్రాంకన్ ఒక సెకను పాటు పరిశీలించాడతన్ని. అతని మొహం అప్రసన్నంగా ఉందని, అయినప్పటికీ ఉండాల్సిన ఏకాగ్రత అందులో ఉందని తప్ప మరేం తెలుసుకోలేకోయాడు.

“నువ్వేగా కేమెరాన్ దగ్గర పని చేసింది?” అడిగాడు ఫ్రాంకన్.

“అవును” అన్నాడు రోర్క్.

“కీటింగ్ నిన్ను చాలా మెచ్చుకుంటూ మాట్లాడాడు.” సంతోషంగా చెప్పే ప్రయత్నం చేసి, ఆగిపోయాడు. అనవసరమైన మర్యాద అనిపించింది... రోర్క్ అతని కేసి చూస్తూ కూర్చున్నాడు - అసలు విషయం కోసం.

“నీ పేరేమిటి?”

“రోర్క్.”

“రోర్క్! విను. మనకి ఒక క్లయింటున్నాడు... కాస్త తేడాగా ఉంటాడు. కానీ ముఖ్యమైన వాడు మనకి. చాలా ముఖ్యమైన వాడు. అతన్ని సంతృప్తి పరచాలి మనం. ఎనిమిది మిలియన్ డాలర్ల బిల్డింగ్ కి ఆర్డరిచ్చాడు మనకి. అది ఎలా ఉండాలి అన్న విషయంలో అతనికి చాలా ఖచ్చితమైన అభిప్రాయాలున్నాయి. అదీ చిక్కు అతను ఏమంటాడంటే...” ఫ్రాంకన్ సంజాయిషీలాగ భుజాలెగరేశాడు. ఈ తెలివి తక్కువ సూచనకి నన్ను తప్పు పట్టకుసుమా! అన్నట్టు - “అతనూ అది ఇలా ఉండాలని కోరుతున్నాడు” రోర్క్ కి ఒక ఫోటోగ్రాఫ్ అందించాడు. అది దానా బిల్డింగ్ ఫోటో.

రోర్క్ చేతిలో ఫోటోగ్రాఫ్ పట్టుకుని నిశ్చలంగా కూర్చున్నాడు.

“ఆ బిల్డింగ్ తెలుసా నీకు?” ఫ్రాంకన్ అడిగాడు.

“ఆఁ.”

“మంచిది, అతనడుగుతున్నది అదే. కీటింగ్ మో దూరాన ఉన్నాడు. బెన్నెట్ చేత, కూపర్ చేత, విలియమ్స్ చేత స్కెచ్స్ వేయించాను. అతను కాదన్నాడు. అంచేత నీకొక అవకాశం ఇద్దామనుకుంటున్నాను.”

తన ఔదార్యానికి ఉప్పొంగిపోతూ అతనికేసి చూశాడు ఫ్రాంకన్. అటునుంచి స్పందన లేదు. ఎవడో నెత్తిమీద కొడితే ఎలా ఉంటాడో అలా ఉన్నాడు రోర్క్.

ఫ్రాంకన్ అన్నాడు “ఇది నీకు మంచి జంప్. పెద్ద అసైన్ మెంట్. కానీ ప్రయత్నించి చూడనిద్దామని అనుకున్నాను. భయపడకు. తర్వాత నేనూ కీటింగ్ దాని సంగతి చూస్తాం. ప్లానులు తయారు చేసి స్కెచ్ గియ్యిచాలు. ఈ మనిషి ఏం కోరుకుంటున్నాడో ఒక ఐడియా ఉండాలి నీకు. కేమెరాన్ ట్రిక్కులు నీకు తెలుసుకదా! కానీ అంత ముతక బిల్డింగ్ ని మన ఆఫీసు నుంచి బయటకు రానివ్వలేం. మనం అతన్ని సంతోష పెట్టాలి, మన రెప్యూటేషన్ మనం కాపాడుకోవాలి. మన ఇతర క్లయింట్లను భయపెట్టకూడదు. విషయం ఏమిటంటే సరళంగా ఉండాలి, వాతావరణం ఇలాగే ఉండాలి. కానీ ఆర్టిస్టిక్ గా కూడా ఉండాలి. నీకు తెలుసు, మరీ తీవ్రమైన గ్రీకు పద్ధతులొద్దు. ఆయెనిక్ ఆర్డరొద్దు. రోరిక్ వాడు. ద్వారతోరణాలు మూసలు సింపుల్ గా ఉండాలి. అలా... అర్థమయిందా? ఇంక పట్టుకెళ్ళు. నువ్వు ఏంచెయ్యగలవో చూపించు. వివరాలన్నీ బెన్నెట్ చెబుతాడు. ఇంకా... ఏమైంది?” ఫ్రాంకన్ మాట దాని అంతట అదే ఆగిపోయింది.

“ఫ్రాంకన్ గారూ! దయచేసి దానా బిల్డింగ్ లాగా డిజైన్ చెయ్యనివ్వండి.”

“ఏమిటి?”

“చెయ్యనివ్వండి. దానా బిల్డింగ్ కాపీ కాదు, హెన్రీ కేమెరాన్ అయితే ఎలా కోరుకుని ఉండేవాడో నేను ఎలా చేస్తానో అలా డిజైన్ చెయ్యనివ్వండి.”

“మోడర్నిస్టిక్ గా... అనా?”

“... పోనీ అనండి.”

“నీకు పిచ్చా?”

“ఫ్రాంకన్! దయచేసి వినండి.”

రోర్క్ మాటలు ఎలా ఉన్నాయంటే - బిగించి కట్టిన తీగమీద నెమ్మదిగా కష్టంతో తడుముకుంటూ, చాలా లోతుకు పడిపోతానేమోనని భయంతో వణుకుతున్నప్పటికీ స్పష్టంగా సరిగ్గా పడుతున్న అడుగుల్లా ఉన్నాయి. “మీరు చేస్తున్న పనులకి మిమ్మల్ని ఏమీ అనను. అభ్యంతరం చెప్పడానికి నాకు ఏ హక్కు లేదు. ఈ సారి... ఈ సారి... ఓ క్లయింట్ అడుగుతున్నాడు. మీకు ఏ రిస్కు లేదు. అతనే కోరుకుంటున్నాడు. అది ఆలోచించండి. ఒక

అయిన్ రాండ్

మనిషి ఉన్నాడు. అతను చూస్తున్నాడు. అర్థం చేసుకుంటున్నాడు. కోరుకుంటున్నాడు. అతనికి దాన్ని కట్టుకునే శక్తికూడా వుంది. జీవితంలో మొదటిసారి ఒక క్లయింట్తో పోరాడతారా? అది కూడా దేని కోసం? అతన్ని మోసం చేసి అదే పాతచెత్త అంటగట్టడానికి ఇతరులు చాలామంది ఉన్నారు మీరు అలా అంటగట్టేందుకు. ఇలాంటి రిక్వెస్టుతో వచ్చిన వాడిని వదిలెయ్యండి?”

“నీ ఒళ్ళు నీకు తెలుస్తోందా?” ఫ్రాంకన్ కటువుగా అడిగాడు.

“మీకు ఏదయినా ఒకటే కదా! నా పద్ధతిలో నన్ను చేసి చూపించనివ్వండి. ఊరికే చూపిస్తాను. అతను ఇప్పటికే మూడు స్కెచ్లు కాదన్నాడు. నాలుగోదాన్ని కూడా కాదనొచ్చు. కాదంటే ఏమౌతుంది? ఒక వేళ అతను కాదనకపోతే... అనకపోతే...”

రోర్క్కి బతిమాలడం ఎలాగో తెలియదు. అతను సరిగ్గా చెప్పడం లేదు. ఆ అభ్యర్థన అవతలి వ్యక్తికి అవమానంగా పరిణమించేటట్టు గొంతు కటువుగా ఉంది. కష్టం మీద చెబుతున్నట్టు తెలిసిపోతోంది. ఆ క్షణాన రోర్క్ని చూస్తే కీటింగ్ సంతోషించేవాడు. అటువంటి ఘనత దక్కించుకున్న మొదటివాడు తనే అయినా ఫ్రాంకన్ ఆ విషయం ఆనందించడం లేదు. అతనికి అందులోని అవమానమే తెలిసింది.

“నువ్వు నన్ను విమర్శిస్తున్నావు? ఆర్కిటెక్చర్ గురించి నాకు పాఠాలు చెబుతున్నావు. అవునా?” అన్నాడు ఫ్రాంకన్.

“లేదు. నేను బతిమాలుతున్నాను” అన్నాడు రోర్క్ కళ్ళు మూసుకుని.

నువ్వు కీటింగ్ మనిషివి కాకపోతే ఈ విషయం మీద చర్చ కొనసాగించి ఉండేవాడిని కాదు. కానీ నువ్వు బొత్తిగా అమాయకుడివి కనక, నీకు అనుభవం లేదు కనక, చెబుతున్నాను. కళమీద ఏ డ్రాఫ్టుమన్సీ అభిప్రాయం అడిగే అలవాటు నాకు లేదు. ఈ ఫోటోగ్రాఫ్ తీసుకెళ్ళు. కేమెరాన్ ఎలా చేసి ఉండేవాడో అలాంటి బిల్డింగ్ నాకు అక్కరలేదు. నా సూచనల ప్రకారం ఈ స్కిము మనసైటుకి అనువుగా మార్పు. భవన ముఖానికి క్లాసికల్ ట్రీట్మెంట్ ఇయ్యి.”

“నేను అలా చెయ్యలేను” అన్నాడు రోర్క్ శాంతంగా.

“ఏమిటి? నాతోనేనా? సారీ నేను అలా చెయ్యలేను అనే అంటున్నావా?”

“నేను సారీ అనలేదు మిస్టర్ ఫ్రాంకన్!”

“మరేమన్నావు?”

“నేను చెయ్యలేనని అన్నాను.”

“ఎందుకు?”

“ఎందుకో మీకు అనవసరం. ఏ డిజైనింగ్ పనీ నన్ను అడగొద్దు. ఇంకే పని చెప్పిస్తాను. అది మాత్రం చెయ్యను. కేమెరాన్ పనికి అయితే అస్సలు డిజైనింగ్ చెయ్యను.”

“డిజైనింగ్ చెయ్యవా? ఏదో ఒకరోజు ఆర్కిటెక్ట్ కావాలని అనుకుంటున్నావు. అవునా? కాదా?”

“ఇలా అయితే కాదు.”

“అలాగా... నువ్వు ‘చెయ్యలేను’ అన్నావు. ‘చెయ్యను’ అనే కదా?”

“కావాలంటే మీరు అలా అనుకోవచ్చు.”

“బుద్ధితక్కువ వాడా! ఇది ఆశ్చర్యం!”

రోర్క్ లేచాడు.

“మిష్టర్ ఫ్రాంకన్! నేను వెళ్ళొచ్చా?”

“నా జీవితంలో ఇన్నాళ్ళ అనుభవంలో ఇలాంటిదెక్కడా చూడలేదు. ఏం చేస్తావో, ఏం చెయ్యవో చెప్పడానికున్నావా ఇక్కడ? నాకు పాఠాలు చెప్పి, నా టేస్ట్‌ని విమర్శించి, తీర్పులు ఇవ్వడానికున్నావా?”

“నేను దేన్నీ విమర్శించడం లేదు. దేనిమీదా తీర్పులు చెప్పడం లేదు. నేను చెయ్యలేనివి కొన్ని ఉన్నాయి. అంత మటుకే. ఇప్పుడు నేను వెళ్ళొచ్చా?” అన్నాడు రోర్క్ శాంతంగా.

“ఈ రూము నుంచి, ఈ సంస్థ నుంచి కూడా ఇప్పుడే వెళ్ళిపోవచ్చు. వెళ్ళి నాశనమై పోవచ్చు. మరొకణ్ణి చూసుకో. వెళ్ళి వెతుక్కుని చూడు. నీ చెక్కు తీసుకుని బయటకు పో...”

“అలాగే మిష్టర్ ఫ్రాంకన్!”

అ సాయంత్రం పిచ్చాపాటీ చెప్పుకునే బేస్‌మెంటుకి వెళ్ళాడు రోర్క్. డ్యూటీ అయిపోయాక మైక్‌ని కలిసేది అక్కడే. మైక్ ఇప్పుడు ఒక ప్యాక్టరీలో నిర్మాణపు పనులు చేస్తున్నాడు. కాంట్రాక్టరు పాతవాడే. ఫ్రాంకన్ పెద్ద పెద్ద కట్టడాలు ఆ కాంట్రాక్టరుకే అప్పజెబుతాడు. రోర్క్ అక్కడికి ఇన్‌స్పెక్షన్ పని మీద ఆ మధ్యాహ్నమే వస్తాడని మైక్ అనుకున్నాడు. కోపంగా విష్ చేశాడు.

“ఏమిటి సంగతి ఉద్యోగం మానేసి నిద్రపోతున్నావా?”

విషయం తెలిశాక నిశ్చలంగా కూర్చుండి పోయాడు మైక్. పళ్ళు బయటకు చూపిస్తున్న బుల్‌డాగ్‌లా ఉన్నాడు. చాలా కోపంగా తిట్టాడు.

“బాస్టర్డ్... బాస్టర్డ్...” ఇంకా పెద్ద స్థాయి తిట్లు తిడుతూ మధ్యలో గుటకలు మింగాడు.

“ఊరుకో మైక్!”

“మరిప్పుడేమిటి? రెడ్!”

“ఇలాంటివాడే ఇంకొకడు. మళ్ళీ ఇలాగే జరిగేదాకా...”

వాషింగ్టన్ నుంచి తిరిగొచ్చాక కీటింగ్ సరాసరి ఫ్రాంకన్ ఆఫీసు రూములోకి వెళ్ళిపోయాడు. డ్రాఫ్టింగ్ రూములో ఆగలేదు. ఏ వార్తా వినలేదు. ఫ్రాంకన్ ముఖం ఇంత చేసుకుని విష్ చేశాడు.

“నిన్ను మళ్ళీ చూడడం బావుంది. ఏం కావాలి? విస్కీ, సోడా? లేదా కాస్త బ్రాండ్?”

“నో థాంక్స్...”

“నువ్వు బావున్నావు. ఇంతకు ముందుకన్నా బావున్నావు. అలా ఎలా ఉన్నావు? లక్సీ బాస్టర్డ్! నీతో చాలా చెప్పాలి. వాషింగ్టన్ పరిస్థితులు ఎలా ఉన్నాయి. అంతా బావుందా?” కీటింగ్ జవాబు చెప్పేలోగానే ఫ్రాంకన్ అందుకున్నాడు మళ్ళీ. “భయంకరమైన విషయ మొకటి జరిగింది. నాకు చాలా నిరాశ కలిగింది. లిలీలాండవ్ గుర్తుందా? తనతో అంతా సెటిలైపోయింది అనుకున్నాను. కానీ మొన్నసారి కలిసినప్పుడు చెయ్యిచ్చింది. ఎవరికి దక్కిందో తెలుసా? ఆశ్చర్యపోతావు. గెయిల్ వైనాండ్కి. అమ్మాయికి ఎలా బడితే అలా ఉంది. నువ్వు చూడాలి. వైనాండ్ పేపర్లనిండా తన బొమ్మలూ పొడుగు కాళ్ళూను. ఆవిడ ‘పో’కి అవన్నీ పనికొస్తాయా? లేదా? అంత చేశాక నేనేం చెయ్యగలను? వాడు ఏం చేశాడో తెలుసా? ఆవిడ ఎప్పుడూ ఏం చెప్పేదో గుర్తుందిగా?.. తన చిన్ననాటి ఇల్లు.. తను పుట్టిన, తన కిష్టమైన, చిన్ని ఆస్ట్రేలియన్ పల్లెటూరు తనక్కావాలట. కానీ తనకి ఎవ్వరూ ఇవ్వలేక పోయారనేది. ఆ మొత్తం గ్రామాన్ని వైనాండ్ ఎప్పుడో కొనేశాడట. దాన్ని ఇక్కడకు తెప్పించాడు. ప్రతి చిన్న ముక్కనీ హడ్సన్లో మళ్ళీ యథాతథంగా కూర్చేశాడు. ఇప్పుడు అక్కడుంది. గులకరాళ్ళ చప్పాలు, చర్చి, ఆపిల్ చెట్లు, పందులకొంపలు... అన్నీ... రెండు వారాల క్రితం లిలీ కిచ్చేశాడు. అర్థం కావట్లేదా? ఇంటి బెంగ పెట్టుకున్న పెళ్ళాంకోసం కింగ్ ఆఫ్ బాబిలోన్ హేంగింగ్ గార్డెన్స్ చేయించగా లేనిది గెయిల్ వైనాండ్ చేయించడా? లిలీ చిరునవ్వులతో కృతజ్ఞతలతో తల్లకిందులైపోయింది. కానీ ఫూర్ గర్ల్! నిజంగా దయనీయంగా ఉంది. దానికన్నా ఒక మింక్ ఫర్ కోటుకి ఎక్కువ సంతోషించేది. ఆ దిక్కుమాలిన పల్లెటూరుని తనెప్పుడూ కావాలనుకోలేదు. వైనాండ్కి ఆ సంగతి తెలుసు. కానీ ఆ ఊరు అక్కడ కొచ్చేసింది, హడ్సన్కి. పోయిన వారం ఆ పల్లెటూళ్ళో తనకి ఒక పార్టీ ఇచ్చాడు. కాస్ట్యూమ్ పార్టీ.

వైనాండ్ ‘సెసేర్ బోర్గియా’ వేషం వేసుకున్నాడు. వెయ్యడా? నువ్వు విన్నది నువ్వు నమ్మగలిగితే... ఏం పార్టీ!!.. కానీ ఇప్పుడు ఎలా ఉందో తెలుసా? వైనాండ్ తప్పుకి దొరకడు. తర్వాత రోజు ఏం చేశాడనుకున్నావు? చిన్న చిన్న స్కూలు పిల్లలతో ఫోటోలు దిగాడు... ఎప్పుడూ ఒక ఆస్ట్రేలియా పల్లెటూరు చూడని పిల్లలతో. ఫిలాంత్రపిస్టు అయిపోయాడు. తన పత్రికనిండా ఆ ఫోటోలే. ఎడ్యుకేషనల్ వేల్ఫ్యాస్ గురించి ఏడుపులు. మహిళా మండళ్ళు ఆవేశపడిపోతూ రాసెయ్యడం. లిలీని వదుల్చుకున్నప్పుడు ఆ ఊరునేం చేస్తాడో చూడాలని ఉంది నాకు. వాళ్ళు ఎవరూ వాడితో ఎంతో కాలం ఉండరు. అప్పుడు లిలీతో నాకు ఛాన్సు వస్తుందంటావా?”

“ఘూర్. తప్పకుండా వస్తుంది. ఆఫీసులో అంతా ఎలా ఉంది?”

“ఫైన్ ఎప్పుట్లాగే. లూసియస్కి జలుబు చేసింది. నా బెస్ట్ ‘బాస్ ఆర్మగ్నాక్’ అంతా తాగేశాడు. అంతని గుండెకు మంచిది కాదు. పైగా కేస్ ఒక్కోటీ వంద డాలర్లది! అదికాక తను ఒక చిన్న సమస్యలో ఇరుక్కున్నాడు. తన ఫోబియా ఉంది కదా? పనికిమాలిన పింగాణీ సరుకు. ఒక ఫెన్స్కి వెళ్ళి టీపాట్ కొన్నాడు. వెళ్ళింది ఫెన్స్కి. దొంగ సొమ్మని తెలిసే వెళ్ళాడు కదా! దుష్ప్రచారం నుంచి కాపాడడానికి నాకు కాస్త ఇబ్బందయ్యింది. అన్నట్టు... నీ ఫ్రెండుని నేను పంపించేశాను. అతని పేరు... రోర్క్...”

“ఓహ్” అని ఒక నిమిషం ఆగి “ఎందుకని?” అన్నాడు కీటింగ్.

“వాడు పొగరుబోతు బాప్టర్. నీకెక్కడ దొరికాడు?”

“ఏం జరిగింది?”

“వాడిపట్ల కాస్త దయగా ఉందామని ఒక మంచి అవకాశమిద్దామని అనుకున్నాను. ఫారెల్ బిల్డింగ్కి స్కెచ్ తయారుచెయ్యమన్నాను. చివరికి బ్రెంట్ మేనేజ్ చేశాడు డిజైన్. ఫారెల్ దాన్ని ఒప్పుకున్నాడు కూడా... నీకు తెలుసు... సింప్లిఫై చేసిన డోరిక్. మీ ఫ్రెండ్ నేను చెయ్యను పొమ్మన్నాడు! వాడికి ఆదర్శాలో ఏవో ఉన్నట్టున్నాయి. అందుచేత నేను గేటు చూపించాను... ఏమిటి సంగతి?... దేనికి నవ్వుతున్నావు?”

“ఏమీలేదు. నాకు కళ్ళకు కట్టినట్టు కనిపిస్తోంది.”

“వాణ్ణి మళ్ళీ తీసుకోమని అడగవు కదా?”

“లేదు లేదు.”

కొన్ని రోజుల పాటు రోర్క్ని కలిస్తే బావుండుననిపించింది కీటింగ్కి. ఏం చెప్పాలో తెలియలేదు. ఏదో చెప్పాలని మాత్రం లీలగా అనిపించింది. వాయిదా వేస్తూ పోయాడు. తన పనిలో తనకి నమ్మకం పెరుగుతూ వచ్చింది. ఇంక రోర్క్ అవసరం లేదనుకున్నాడు. రోజులు గడిచాయి. రోర్క్ని కలవనే లేదు. అతన్ని మరిచిపోగల స్వేచ్ఛదొరికి తేలికపడ్డాడు.

తన గది కిటికీలలోంచి కనబడుతున్న ఇళ్ళ కప్పులు, వాటర్ టాంకులు, చిమ్నీలు, కిందెక్కడో పరిగెత్తే కార్లు చూస్తూ కూర్చున్నాడు రోర్క్. ఆ గదిలోని నిశ్శబ్దంలో - ఆ పనిలేని రోజుల్లో - సోమరిగా వేలాడేచేతుల్లో - ఒక బెదిరింపు ఉంది. కింద నున్న సిటీ నుంచి మరో బెదిరింపు ఉంది. ప్రతి కిటికీ, పేప్ మెంట్, మౌనంగా మూసుకుపోతున్నట్టు అనిపించింది. అది అతన్ని కలత పెట్టలేదు. ఎప్పుడో దానికి రాజీపడ్డాడు.

తను కలవదలుచుకున్న ఆర్కిటెక్చుల పట్టిక తయారుచేశాడు. ఎవరి పనితీరుని తను తక్కువ అయిష్టపడతాడో, ఎవరి వల్ల చెడు తక్కువో చూసి క్రమం పాటించాడు. ఒక పద్ధతిలో... ఏ ఉత్సాహమూ లేకుండా, కోపంగాని ఆశగాని పెట్టుకోకుండా... ఉద్యోగాన్వేషణలో పడ్డాడు. ఆ రోజులు అతన్ని గాయపరుస్తాయేమో అతనికి తెలియదు. అది చెయ్యాల్సిన పని అని మాత్రం తెలుసు.

అయిన్ రాండ్

కలిసిన ఆర్మితెక్టుల్లో ఒకరికీ ఇంకొకరికీ పోలిక లేదు. రకరకాల వాళ్ళని చూశాడు. కొంతమంది డెస్క్ అవతల్నించి జాలిగా చూశారు. 'నువ్వు ఆర్మితెక్ట్ కావాలనుకోవడం టచ్‌పింగ్‌గా ఉంది. మెచ్చుకోదగ్గదిగా కూడా ఉంది. వింతగా ఉంది. యవ్వనపు భ్రమలన్నిటి లాగానే ఆకర్షణీయంగానూ విచారకరంగానూ ఉంది' అని చెబుతున్నట్టుంది వాళ్ళ వాలకం. మరి కొంతమంది మూతి బిగించి సన్నగా నవ్వారు. తమ గదిలో అతని ఉనికిని వాళ్ళు ఆనందిస్తున్నట్టు కనబడ్డారు. వాళ్ళు సాధించిన విజయాలని వాళ్ళకి గుర్తు చేసింది అతని ఉనికి. అతను ఆర్మితెక్ట్ కావాలని ఆశించడం వ్యక్తిగతంగా తమని అవమానించడమే అన్నట్టు మాట్లాడారు కొంతమంది. మరీ మోటుగా ప్రవర్తించారు. వాళ్ళ గొంతుకలు పదునుగా ఉన్నాయి. 'మాకు మంచి డ్రాఫ్ట్‌మన్ కావాలి... ఎప్పుడూ మాకు మంచి డ్రాఫ్ట్‌మనే కావాలి. దానిక్కావాల్సిన అర్హతలు నీకు లేవు. దయచేసి, మా నోటితో మేం ఇంతకన్నా స్పష్టంగా చెప్పాల్సి వచ్చేటంత మొరటుగా ఉండకు' అన్నట్టు మోగాయి ఆ కంఠాలు.

అందులో పగ ఏమీలేదు. అతని ప్రతిభని కించపరచడమూ లేదు. అతను పనికిమాలిన వాడని వాళ్ళు అనుకోలేదు. అతను పనికొస్తాడేమో చూసేపాటి శ్రద్ధపెట్టలేదు. అంతే. కొన్ని సార్లు అతని స్కెచ్‌లు చూపించమన్నారు. డెస్క్ మీదుగా వాటిని అందించినప్పుడు చేతి కండరాలు సిగ్గుతో కుచించుకుపోయినట్టు అనిపించింది రోర్స్‌కి. బట్టలు ఊడదీసినట్టే ఉంది. నగ్న ప్రదర్శన చేసినందుకు కాక ఆ ప్రదర్శనను పట్టించుకోని కళ్ళముందు చెయ్యాల్సి వచ్చినందుకు సిగ్గేసింది.

అప్పుడప్పుడూ కేమెరాన్‌ని చూడడానికి న్యూజెర్సీ వెళ్ళేవాడు. కొండ మీద ఉన్న ఆ ఇంటి వసారాల్లో కూర్చునేవాళ్ళు. పాత బ్లాంకెట్ ఒకటి మోకాళ్ళమీద పరుచుకుని చక్రాలకుర్చీలో కూర్చునేవాడు కేమెరాన్.

“ఎలా ఉంది హోవార్డ్? చాలా కష్టంగా ఉందా?”

“లేదు.”

“లెటర్ ఇమ్మంటావా ఒక బాస్టర్డ్‌కి?”

“వద్దు”

కేమెరాన్ ఇంక దానిగురించి ఏమీ మాట్లాడేవాడు కాదు. అతని ఆ ప్రసక్తి ఇష్టం లేదు. రోర్స్‌ని సిటీ తిరస్కరించిందన్న ఆలోచన నిజం కావడం ఇష్టంలేదు. రోర్స్ తన దగ్గరకి వచ్చినప్పుడు కేమెరాన్ ఆర్మితెక్చర్ గురించి మాట్లాడేవాడు. అది తన సొంత ఆస్తి అన్నంత ధీమా ఉండేది ఆ మాటల్లో. దూరంగా ఉన్న నగరాన్ని, ఆకాశం అంచుని, నదికి ఆవలివైపుని, చూస్తు కూర్చునేవాళ్ళు. చీకటి అలుముకున్న ఆకాశం నీలి ఆకుపచ్చ అద్దంలా మెరిసేది. భవంతులు ఆ అద్దంమీద కుదించుకుపోయిన మబ్బుల్లా ఉండేవి. అవి బూడిదరంగు నీలం కలసిన మబ్బులు ఒక క్షణంపాటు తిన్నటి కోణాలుగా నిలువు స్తంభాలుగా ఉండేవి. సూర్యుడు చర్చీల గోపురాల్లో అస్తమించేవాడు.

వేసవి నెలలు గడిచేసరికి. అతని పట్టిక పూర్తయిపోయింది. తనని కాదన్న ప్రదేశాలకే మళ్ళీ వెళ్ళాల్సి వచ్చాక తన గురించి వాళ్ళకి కొన్ని విషయాలు తెలిశాయని రోర్స్ గమనించాడు. అవే మాటలు బండగానో, సున్నితంగానో, కోపంగానో, క్షమాపణ పూర్వకంగానో వినబడ్డాయి. “నిన్ను స్టాంటన్ డిబార్ చేసింది. ఫ్రాంకన్ నిన్ను గెంటేశాడు” రకరకాల గళాలు ఆ మాటల్ని వినిపించాయి. వాటన్నిటిలోనూ కామన్ గా ధ్వనించిన స్వరం ఒకటుంది. వాళ్ళ తరపున ఎవరో ముందే నిర్ణయం తీసుకున్నారని తెలియడంవల్ల దొరికిన నిశ్చింత - ఊరట.

సాయంత్రం కిటికీ అంచున సిగరెట్టు తాగుతూ కూర్చున్నాడు రోర్స్. అతని చెయ్యి కిటికీ అద్దంమీద ఉంది. అతని చేతివేళ్ళ కింద సిటీ ఉంది. అద్దం అతని చర్మానికి చల్లగా తగిలింది.

సెప్టెంబర్ లో అతను ఆర్కిటెక్చరల్ ట్రీబ్యూన్ పత్రికలో ఒక ఆర్టికల్ చదివాడు, ‘రేపటి కోసం మార్గాన్ని సిద్ధపరుచుకో’ అని. దాన్ని గార్డన్. ఎల్. ప్రిస్కాట్, A.G.A. రాశాడు. ఆ ఆర్టికల్ ఏమందంటే - కొత్తగా ప్రవేశించే ప్రతిభావంతుల దారిలో ఎన్నో కష్టాలుండడం విచారకరం అంది. ఆ పోరాటంలో - ఘర్షణలో గొప్ప రత్నాలు అజ్ఞాతంగా జారిపోయాయి అంది. కొత్త రక్తం, కొత్త ఆలోచన, మౌలికత, దర్శన శక్తి, సాహసం లేకపోవడంవల్ల ఆర్కిటెక్చర్ నాశనమైపోతుంది అంది. సమర్థత ఉన్న కొత్తవాళ్ళని వెతికి పట్టుకోవడం, ప్రోత్సహించడం, అభివృద్ధిలోకి తేవడం, వాళ్ళ అర్హతకి తగిన అవకాశాలు కల్పించడం ఆ వ్యాస రచయిత లక్ష్యం అని పేర్కొంది. ప్రిస్కాట్ పేరు ఎప్పుడూ వినలేదు రోర్స్. కానీ ఆ వ్యాసంలో నిజాయితీ, నిశ్చయం కనిపించాయి అతనికి. ఆశ మొలిచిందే తడవుగా ప్రిస్కాట్ ఆఫీసుకి బయలుదేరాడు.

గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్ ఆఫీసులో రిసెప్షన్ రూమ్ గ్రే, నలుపు, ఎరుపు రంగుల్లో ముస్తాబై ఉంది. ఆ కలయిక చక్కగా ఉంది. మరీ డాబుగా లేదు. అందులో ఒక సాహసమేదో ఉంది. అపాయింట్మెంట్ లేకుండా ప్రిస్కాట్ ఎవరినీ కలవరని అందంగా ఉన్న యువ సెక్రటరీ చెప్పింది. పై బుధవారం మధ్యాహ్నం రెండుంపావుకి సంతోషంగా అపాయింట్మెంట్ ఇవ్వగలనని కూడా చెప్పింది. బుధవారం రెండుంపావుకి రోర్స్ ని చూసి నవ్వి ఒక్క నిమిషం కూచోమని చెప్పింది. నాలుగూ నలభై అయిదుకి లోపలికి ప్రవేశపెట్టింది.

గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్ గోధుమ రంగు గళ్ళున్న ట్వీడ్ జాకెట్ వేసుకున్నాడు. అంగోరా ఊలు స్వెటర్ తొడిగాడు. దానికి తెల్లరంగు టర్టిల్ నెక్ ఉంది. పొడుగ్గా క్రీడాకారుడిలా ఉంటాడతను. ముప్పై అయిదేళ్ళుంటాయి. అతని ముఖంలో చర్మం మృదువుగా ఉంది. ముక్కు బటన్ ముక్కు నోరు బొద్దుగా చిన్నగా ఉంది. కాలేజీ హీరో ముఖం అది. అందులో లోకజ్ఞానం ఉట్టిపడుతోంది. ఎండ వేడికి కమిలిన ముఖం. మిలటరీ వాళ్ళలాగా అంటకత్తెర క్రాపు. తన ప్రవర్తనలో ఉన్న పురుషతత్వాన్నీ, అందాన్నీ పట్టించుకోడు. కానీ ఈ రెండు లక్షణాలకీ ఉన్న ప్రభావంమాత్రం అతని స్పృహలోనే ఉంటుంది.

మౌనంగా రోర్స్ చెప్పింది వింటున్నాడు. అతని కళ్ళు స్టాప్ వాచ్ లాగా ప్రతిమాటకీ పట్టే ప్రతి సెకండునీ రిజిస్టర్ చేసేస్తున్నాయి. ఒక వాక్యం పూర్తి కానిచ్చాడు. రెండోదానికి

అయిన్ రాండ్

అడ్డుపడ్డాడు. “నీ డ్రాయింగులు చూపించు” అన్నాడు మర్యాదగా - నువ్వు చెప్పేదంతా నాకు ముందే తెలుసు అని తెలిసేట్టు.

తన కంచుచేతులతో డ్రాయింగ్స్ పట్టుకున్నాడు. వాటిని చూడడానికి ముందు “చాలా మంది కుర్రాళ్ళు నా సలహాకోసం వస్తూంటారు. చాలామంది” అన్నాడు. మొదటి స్కెచ్ పరిశీలించకుండానే తలెత్తాడు. “ఇది ప్రాక్టికల్, ట్రాన్సెన్ డెంటల్ కలగలుపు, కొత్తవాళ్ళు పట్టుకోవడం చాలా కష్టం.” ఆ స్కెచ్ ని కట్ట అడుక్కి పెట్టేశాడు. “ఆర్కిటెక్చర్ ప్రాథమికంగా ఉపయోగంకోసం ఉంది. సమస్య ఎక్కడుందంటే వినియోగ సూత్రాన్ని కళాత్మక సూత్ర స్థాయికి మార్చగలగడంలో ఉంది. తక్కినదంతా నాస్సెన్సు.” మరో రెండు స్కెచ్ లు చూసి అడుక్కి పెట్టాడు. “ఆర్కిటెక్చర్ కోసమే ఆర్కిటెక్చర్ అనే పద్ధతిలో పవిత్రమైన కుట్ర ఏదో ఉందనుకోవడం దుర్బుధుడు. అలా అనుకునే వాళ్ళంటే నాకు చిరాకు. మానవ సమానతా సాధనమే గొప్ప చలనశీల నియమం.” మరో స్కెచ్ చూసి అడుగున పెట్టాడు. జనాభిరుచి జన హృదయం ఈ రెండే ఆర్టిస్టైన వాడికి అంతిమ సూత్రాలు. జీనియస్ అంటే ఎవడంటే ఈ సామాన్యాన్ని ఎలా వ్యక్తీకరించాలో ఎరిగిన వాడు. సాధారణతని దొరకబుచ్చుకోవడమే అసాధారణత.” స్కెచ్ ల దొంతరని ఒకసారి చేత్తో తూచాడు. సగం వరకైనా వాటిని చూసినట్టు గమనించి డెస్క్ మీదుంచాడు.

“నీ వర్క్ చాలా ఇంటరెస్టింగ్ గా ఉంది. కానీ ప్రాక్టికల్ గా లేదు. పరిపక్వంగా లేదు. ఏక లక్ష్యకంగా లేదు. ఇంకా డిసిప్లిన కావాలి. కుర్రతనం కనపడుతోంది. మౌలికత కోసమే మౌలికత అన్నట్టుంది. ఈ యుగ చైతన్యం లేదు. ఇవాళ బాగా అత్యవసరమైనదేమిటంటే ఉండు... నీకు చూపిస్తాను” డెస్క్ డ్రాయర్ లోంచి ఒక స్కెచ్ తీశాడు. “ఓ కుర్రాడు ఏ సిఫార్సు లేకుండా నా దగ్గరకొచ్చాడు. కొత్తవాడు. ఇంతకు ముందు ఎప్పుడూ ఎక్కడా పని చెయ్యలేదు. ఇలాంటి స్టఫ్ నువ్వు తయారుచెయ్యగలిగితే ఉద్యోగంకోసం వెతుక్కునే పనే లేదు. అతన్ని వెంటనే తీసేసుకున్నాను. వారానికి ఇరవై అయిదు ఇస్తున్నాను. వాడు కాబోయే జీనియస్ అనడానికి సందేహం అక్కర్లేదు.” రోర్స్ కి ఆ స్కెచ్ ని అందించాడు. అందులో ఒక ఇల్లుంది. పశువులమేత నిలవుంచే పాతర ఆకారంలో ఉంది. పార్సెనాన్ సరళీకృత క్షయీకృత ఛాయ కూడా నమ్మడానికి వీలేని రీతిలో అందులో మిళితమై ఉంది.

“అదీ ఒరిజినాలిటీ అంటే... శాశ్వతమైన దాన్నుంచే కొత్తదనం తియ్యడం. ఇటువంటిది ప్రయత్నించు. నీ భవిష్యత్ గురించి పెద్ద అంచనాల్లేవు నాకు. మనం ఉన్నమాట చెప్పుకోవాలి. నాకు ‘అథారిటీ’ ఉంది కదా అని నిన్ను భ్రమల్లో ముంచకూడదు. నువ్వు నేర్చుకోవలసింది చాలా వుంది. నీలో ఏ టాలెంటుంది, అది తర్వాత్తర్వాత ఎలా వికసించొచ్చు అన్నది ఇప్పుడే గెస్ చెయ్యలేను. కానీ కష్టపడితే... ఆర్కిటెక్చర్ వృత్తి చాలా కష్టం. గట్టి పోటీ ఉంటుంది... చాలా గట్టిపోటీ... ఏమీ అనుకోకు... ఇప్పుడు మరో అపాయింట్ మెంట్ మా సెక్రటరీ దగ్గర వెయిటింగ్ లో ఉంది” అని పంపించేశాడు.

* * *

అక్టోబరులో ఒక సాయంకాలం రోర్స్ ఇంటిదారిలో నడుస్తున్నాడు. అతని వెనక నెలలుగా విస్తరించిన రోజుల్లో అదొకటి. రోజంతా ఏం చేశావు, ఎవర్ని కలిశావు, కాదు పొమ్మని ఈ సారి ఏ మాటల్లో చెప్పారు అని అడిగితే అతనేమీ చెప్పలేదు. ఏదైనా ఆఫీసుకి వెళ్ళినప్పుడు అక్కడున్నన్ని నిమిషాలూ దృష్టంతా అక్కడే కేంద్రీకరించి ఉంచాడు. అలా ఉంచాలి కాబట్టి ఉంచాడు. ఏమైందన్నది అతనికి సంబంధం లేదు. మరోసారి స్వేచ్ఛగా ఇంటివైపు నడిచాడు.

పొడుగాటి వీధిలో నడుస్తున్నాడు. ఆ వీధి రెండు ఒడ్డులూ దగ్గర కొచ్చేస్తున్నట్టు, వీధి మూసుకుపోతున్నట్టు ఉంది. ఎంత ఇరుకుగా అనిపించిందంటే చేతులు చాచి ఆ పైభాగాల్ని పట్టుకుని వెనక్కి నెట్టెయ్యుచ్చు అనుకున్నాడు. వేగంగా నడిచాడు. పేవ్ మెంట్లు, అతని అడుగుల్ని ముందుకు నెడుతున్న స్ట్రీంగ్ బోర్డుల్లా అనిపించాయి.

ఒకచోట భూమికి కొన్ని వందల అడుగుల ఎత్తులో లైట్లతో వెలుగుతున్న కాంక్రీటు త్రికోణం కనిపించింది. దానికి ఆధారంగా కింద ఏం ఉందో కనబడలేదు. ఏం చూడాలను కుంటే అది చూడొచ్చు. తన ఇష్టం. ఆ కింద భాగాన్ని తనైతే ఎలా తయారు చేస్తాడో అలా ఊహించుకునే స్వేచ్ఛ ఉందతనికి. ఉన్నట్టుండి అతను అనుకున్నాడు. ఈ క్షణాన ఈ నగరం దృష్టిలో వీళ్ళందరి దృష్టిలో నేను మళ్ళీ ఎప్పుడూ ఏదీ కట్టలేను. ఎప్పుడూ కట్టలేనివాడిలా అనిపిస్తాను. కానీ కట్టి తీరతాను. ఎటొచ్చీ కట్టడం మొదలుపెట్టేదాకా అంతే. అతను అసమ్మతి సూచకంగా భుజాలెగరేశాడు. అపరిచితుల ఆఫీసుల్లో అటువంటి అనుభవాలు తటస్థిస్తున్నాయి. అవి అర్థ సత్యాలు. వాళ్ళు ఎన్నటికీ చేరుకోలేని స్పృశించనైనా లేని ఒక సత్యమార్గంలో జరుగుతున్న అముఖ్య సంఘటనలు అవన్నీ.

ఈస్ట్ రివర్ కి వెళ్ళే పక్క సందుల్లోకి మళ్ళాడు. దూరంగా ఒక ఒంటరి ట్రాఫిక్ లైటు వేలాడుతోంది. పల్చటి చీకట్లో ఎర్రటి చుక్క. ఆకాశపు బరువు తట్టుకోలేక పాత ఇళ్లు కిందకి భూమిదాకా వంగిపోయి ఉన్నాయి. వీధి ఖాళీగా, గుల్లగా ఉంది. అతని అడుగుల సవ్వడిని ప్రతిధ్వనిస్తోంది. కాలరెత్తి, చేతులు జేబుల్లో పెట్టుకుని ముందుకు సాగాడు. అతను వీధి దీపాన్ని దాటుతున్నప్పుడు అతని నీడ కాలిమడమ కింద నుంచి లేచి, కారు అద్దంమీద వైపర్ కదిలినట్టు గోడమీద నల్లటి పొడుగాటి ఆర్కాని గీస్తోంది.

9

జాన్ ఎరిక్ స్నైట్ రోర్స్ స్కెచ్ ల్ని చూసి మూడింటిని పక్కన పెట్టి తక్కినవన్నీ దొంతరగా ఉంచాడు. ఆ మూడింటినీ మళ్ళీ చూసి, ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా దొంతరమీద పెట్టి మూడుసార్లు వాటిమీద తట్టి ఇలా అన్నాడు “రిమార్క్ బుల్. రాడికల్ కానీ రిమార్క్ బుల్. ఇవాళ రాత్రి ఏం చేస్తున్నావు?”

ఏమీ అర్థంకాక “ఎందుకు?” అన్నాడు రోర్స్

“ఖాళీయేనా? ఇప్పుడు మొదలెట్టేయ్యగలవా? కోటుతీసి డ్రాప్టింగ్ రూమ్ కి వెళ్ళు. పని ముట్లు ఎవరి దగ్గరయినా తీసుకో. మేం రీమోడల్ చేస్తున్న ఒక డిపార్టుమెంట్ స్టోర్ కి స్కెచ్ తయారు చెయ్యి. క్వీక్ స్కెచ్. అంతే. జనరల్ ఐడియా. కానీ రేపటికి అందించాలి. ఇవాళ రాత్రి ఆలస్యంగా వెళ్ళాల్సొస్తే ఫర్వాలేదు కదా! అర్జెన్సీ ఉంది మాకు. జో నీకు డిన్నర్ తీసుకోస్తాడు. బ్లాక్ కాఫీయా? స్కాచా? ఏం కావాలి? జో కి చెప్పు చాలు. ఉండగలవా?”

నమ్మలేనట్టుగా అన్నాడు రోర్క్ “ఉండగలను. రాత్రంతా పని చెయ్యగలను.”

“ఫైన్. చాలు. ఎప్పుడూ నేను కోరుకునేది అదే. కేమెరాన్ మనిషి. ఇతర రకాలున్నారు ఇక్కడ. సరే, ప్రాంకన్ వాళ్ళు నీకు ఎంత ఇచ్చేవాళ్ళు?”

“అరవై అయిదు.”

“ప్రాంకన్ విలాస పురుషుడయ్యా. అతనిలా నేనార్భాటం చెయ్యలేను. యాభై ఇస్తా. సరేనా? అయితే సరే, లోపలికి వెళ్ళు. స్టోర్ వివరం నీకు చెప్పమని బిల్లింగ్స్ లో చెబుతాను. నాకు మోడరన్ గా ఉండాలి. తెలిసిందా? మోడరన్ గా, క్రేజీగా, భీకరంగా చూస్తే కళ్ళు తిరిగిపోవాలి. నీ ఇష్టం. హద్దేమీ లేదు. నీకు ఎలా తడితే అలా? ఎంత మూర్ఖంగా ఉంటే అంత మంచిది. పద.”

జాన్ ఎరిక్ స్నైట్ తటాలున లేచి, తలుపు రివ్వున తీసి, డ్రాయింగ్ రూమ్ లోకి ఎగ్గిరి పోయి, ఒక టేబుల్ దగ్గరకి జారుతూ వెళ్ళి, ఆగి, గండు చందమామలాంటి ముఖం ఉన్న ఒక లావుపాటి ఆసామీతో “బిల్లింగ్స్! ఇతను రోర్క్. ఇతను మన మోడర్నిస్టు. బెన్ట్ స్టోర్ ఇతనికి ఇచ్చెయ్యి. కొన్ని పరికరాలిప్పించు. నీ తాళాలు ఇచ్చెయ్యి. రాత్రికి ఏమేమి తాళాలు వెయ్యాలో చెప్పు. ఇవాళ ఉదయం డ్యూటీలో చేరినట్టు లెక్క. యాభై. నాకు డాల్ఫిన్ బ్రదర్స్ తో అపాయింట్మెంట్ ఎన్నింటికి? ఇప్పటికే లేటయ్యాను. బై... రాత్రికి ఇంక రాను.”

జరున బయటకుజారి దడాల్న తలుపు వేసేశాడు. బిల్లింగ్స్ ఏమీ ఆశ్చర్యపోలేదు. రోర్క్ కేసి చూశాడు. ఎప్పట్నుంచో ఇక్కడే ఉంటున్నవాడిని చూసినట్టు చూసి తాపీగా దీర్ఘాలు తీస్తూ సూచనలు ఇచ్చాడు.

పేపరు, పెన్సిల్, పరికరాలు, ప్లానులు, డిపార్టుమెంట్ స్టోర్ ఫోటోలు, చార్టులు వాటితో పాటు పెద్ద సూచనల లిస్టు ఇచ్చి, అతన్ని డ్రాప్టింగ్ టేబిల్ దగ్గర వదిలిపెట్టి వెళ్ళిపోయాడు.

రోర్క్ తెల్ల కాగితాన్ని చూశాడు. అతని బిగించిన పిడికిట్లో ఒక పెన్సిల్ ఉంది. పెన్సిల్ కింద పెట్టి మళ్ళీ అందుకున్నాడు. అతని బొటనవేలు మృదువుగా షాఫ్ట్ కి కిందకి పైకి పరిగెడుతోంది. పెన్సిల్ వణుకుతున్నట్టు గమనించాడు. వెంటనే కిందపెట్టేశాడు. ఈ ఉద్యోగం చాలా విలువైనదని అనుకుంటున్న తన బలహీనతకి కోపం వచ్చింది. నెలల తరబడి సోమరిగా ఉండడం అంటే ఏమిటో ఆకస్మాత్తుగా జ్ఞానోదయమై - తన అజ్ఞానానికి చిరాకేసింది. చేతివేళ్ళు పేపర్ ని అదిమిపట్టాయి - పేపరే అతన్ని పట్టేసుకున్నట్టు - కరెంటు పాసవుతున్న వస్తువు మనిషి కండరాల్ని పట్టేసుకున్నట్టు నొప్పి పుట్టింది. పేపరు నుంచి వేళ్ళను ఉడపెరుక్కున్నాడు. అప్పుడు పని ప్రారంభించాడు.

జాన్ ఎరిక్ స్నైట్ వయస్సు యాభై. అతని వాలకంలో కాస్త ఆశ్చర్యకరమైన వినోదం కనిపిస్తుంది. చురుకుతనం ఉంటుంది. నిండుతనం ఉండదు. ప్రతి ఒక్కరితోను వాళ్లకీ తనకీ మధ్య పనికిమాలిన రహస్యం ఏదో ఉన్నట్టు, కానీ తమ ఇద్దరికీ తెలుసు కాబట్టి దాన్ని ఊసుమాత్రం ఎత్తనట్టు ఉంటాడు. పేరున్న ఆర్కిటెక్ట్ అతను. ఆ సంగతి చెబుతున్నప్పుడు కూడా అతని వాలకం అలాగే ఉంటుంది. అతని దృష్టిలో ఫ్రాంకన్ 'ఇంప్రాక్టికల్ ఐడియలిస్టు'. స్నైట్ మూర్ఖపు ఆరాధనతో క్లాసికల్ శైలిలో ఆగిపోలేదు. ఫ్రాంకన్ కంటే నేర్పరి. స్వేచ్ఛాజీవి. ఏదైనా కట్టేస్తాడు. మోడరన్ ఆర్కిటెక్చర్ పట్ల అరుచి లేదు. క్లయింటేవరైనా అడిగినప్పుడు ఖాళీ డబ్బాలు, బల్లపరుపు పై కప్పులు పెట్టి ఉత్సాహంగా కట్టి ఇచ్చేస్తాడు. దాన్ని 'ప్రోగ్రెసివ్ పని' అంటాడు. రోమన్ మహాభవనాలు కడతాడు. తృప్తిగా కట్టడం కష్టం అంటాడు. గోథిక్ చర్చిలు కడతాడు. అది ఆధ్యాత్మిక కార్యం అంటాడు. వాటిమధ్య అతనికి తేడా ఏమీ కనిపించదు. అతనికి మామూలుగా కోపం రాదు - ఎవరైనా 'ఎక్లెక్టిక్', రకరకాల శైలుల నుంచి ఐడియాలు సేకరించే కలగూరగంప, అని పిలిచినప్పుడు తప్ప.

అతనికి ఒక పద్ధతి ఉంది. అతని దగ్గర అయిదుగురు డిజైనర్లు పని చేస్తున్నారు. ఒక్కొక్కడూ ఒక్కో రకం. ఒక ఆర్డరు ఏదైనా వచ్చినప్పుడు వాళ్ళలో వాళ్ళకి పోటీ పెట్టి నచ్చిన డిజైన్ తీసుకుంటాడు. తక్కినవాళ్ళ డిజైన్లు చూసి దానికి మెరుగులు పెడతాడు. 'ఒక మెదడు కన్న ఆరు మెదళ్ళు గొప్పవి' అంటాడు.

బెన్స్టన్ డిపార్ట్మెంట్ స్టోర్ బాపతు ఫైనల్ డ్రాయింగ్ చూశాక స్నైట్ తనని పనిలోకి నిర్భయంగా ఎందుకు తీసుకున్నాడో అర్థమైంది రోర్స్కి. ఆ డ్రాయింగ్లో తను గీసిన స్పేస్లు, కిటికీలు, తన వెంటిలేషన్ విధానం ఉన్నాయి కానీ వాటికి తోడుగా కోరింథియన్ కేపిటల్స్, గోథిక్ వాల్టింగ్, కొలోనియల్ షాండిలియర్లు, కాస్త మూరిష్గా ఉన్న మౌల్డింగ్లు చేరాయి. డ్రాయింగ్ని వాటర్ కలర్లో చేశారు. ఆశ్చర్యకరమైన సున్నితచిత్రణ అది. కార్డుబోర్డుకి 'అంటించి' టిస్యూ పేపరు ముసుగుగా కప్పారు. క్షేమకరమైన దూరం నుంచి తప్ప డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్లో ఉన్న మనుషులు కూడా దాన్ని చూడకూడదు. అందరూ చేతులు కడుక్కుని ఉండాలి. అక్కడ సిగరెట్టు కాల్చకూడదు. క్లయింట్కి ఇచ్చే డ్రాయింగ్స్ ఎలా కనిపించాలి అన్న విషయంలో జాన్ ఎరిక్ స్నైట్కి చాలా శ్రద్ధ. ఆర్కిటెక్చర్ చదువుతున్న ఒక చైనీస్ కుర్రాణ్ణి కేవలం ఈ మాస్టర్ పీస్ల ప్రదర్శన నిమిత్తం పెట్టుకున్నాడు.

ఆ ఉద్యోగం నుంచి తను ఏం ఆశించవచ్చో రోర్స్కి అర్థమైపోయింది. తను గీసింది ముక్కలుగానే తప్ప మొత్తంగా కట్టడంగా మారదు. అలాంటి ముక్కల కట్టడం చూడడం అతని కిష్టంలేదు. అయితే తన ఇష్టం వచ్చిననట్టు డిజైన్ చేసుకోవచ్చు. నిజంగా ఎదురయ్యే సమస్యల్ని పరిష్కరించడంలో తనకి అనుభవం వస్తుంది. అది తను కోరుకుంటున్న దానికన్న తక్కువ. ఆశిస్తున్న దానికన్న ఎక్కువ. అలా బాగానే ఉందనుకున్నాడు. తన తోటి డిజైనర్లని - అంటే నలుగురు పోటీదారుల్ని - కలిశాడు. వాళ్ళకి 'క్లాసిక్' అనీ, 'గోథిక్' అనీ, 'రినైజాన్స్' అనీ, 'కలగూరగంప' అనీ అనధికారక 'నిక్నేము'లున్నాయని తెలిసింది. తనని 'మోడర్నిస్టిక్' అని పిలిచినప్పుడు కాస్త ఇబ్బంది పడ్డాడు.

* * *

బిల్డింగ్ బ్రేడ్ యూనియన్ వాళ్ళ స్ట్రైక్ ఫ్రాంకన్కి కోపం తెప్పించింది. నోయిస్ - బెల్ మాంట్ హోటల్ కడుతున్న కాంట్రాక్టర్లకి వ్యతిరేకంగా మొదలై, నగరంలో అన్ని కొత్త కట్టడాలకీ విస్తరించింది సమ్మె. ప్రెస్ లో నోయిస్ - బెల్ మాంట్ కి ఆర్కిటెక్టులు ఫ్రాంకన్ & హేయర్ అని పడింది.

కాంట్రాక్టర్లను లొంగిపోవద్దని కోరుతూ పోరాటం కొనసాగేట్టు చూశారు ఎక్కువ మంది పాత్రికేయులు. సమ్మెకు వ్యతిరేక దాడులు అత్యధికంగా జరిగింది మాత్రం వైనాండ్ పేపర్ల నుంచే.

“జలగల్లాగ తయరైన ఉన్నత వర్గాలనుంచి సామాన్యుల హక్కుల్ని కాపాడడానికే మేం ఎప్పుడూ కట్టుబడి ఉన్నాం. కానీ శాంతి భద్రతలకి విఘాతం కలిగిస్తే మద్దతివ్వలేం” అని సంపాదకీయాలు రాశాయి వైనాండ్ పత్రికలు. వైనాండ్ పత్రికలు పబ్లిక్ ని నడిపిస్తున్నాయా లేక పబ్లిక్ కే వాటిని నడిపిస్తోందా అన్నది ఎవరికీ తెలియదు. ఒక దాంతో ఒకటి కలిసి నడుస్తున్నట్టు మాత్రం తెలుసు. గై ఫ్రాంకన్ కీ మరికొద్దిమందికీ తప్ప ఇతరులెవ్వరికీ తెలియని విషయం ఒకటుంది. నోయిస్ - బెల్ మాంట్ హోటలు ఏ కార్పొరేషన్ దో ఆ కార్పొరేషన్ వైనాండ్ ది అని.

ఈ విషయం ఫ్రాంకన్ ని మరి ఇబ్బంది పెట్టింది. గెయిల్ వైనాండ్ పత్రికాసామ్రాజ్యం కన్న అతని రియల్ ఎస్టేట్ సామ్రాజ్యం మరింత పెద్దదని పుకారుంది. ఫ్రాంకన్ కి వైనాండ్ నుంచి వచ్చిన మొట్టమొదటి అవకాశం ఈ కట్టడం. ఈ పనిని ఆత్రంగా అంది పుచ్చుకున్నాడు ఫ్రాంకన్ - దాని వల్ల తెరుచుకునే మరిన్ని దారుల్ని ఊహించుకుంటూ అతనూ కీటింగూ తమ శక్తినంతా ధారపోసి బాగా అలంకారాలు తగిలించేసి భవిష్యత్ పోషకుల కోసం రొకోకో పేలస్ ల్ని డిజైన్ చేసి ఉంచారు. రూము ఒక్కింటికి రోజుకి ఇరవై అయిదు డాలర్లు చెల్లించగల పోషకుల కోసం ప్లాస్టర్ పువ్వుల్ని, పాలరాతి క్యూపిడ్లనీ, కంచులేసుల ఓపెన్ ఎలివేటర్లనీ ఇష్టపడే పోషకుల కోసం తయారైన డిజైన్లవి. ఈ స్ట్రైకు ఆ భవిష్యత్ అవకాశాలనన్నింటినీ మూసేసింది. దానికి ఫ్రాంకన్ ని తప్పు పట్టలేం. కానీ గెయిల్ వైనాండ్ ఏ కారణంచేత ఎప్పుడు ఎవర్ని నిందిస్తాడో చెప్పలేం. అనుహ్యంగా, ఆకారణంగా వంకరలు తిరిగే వైనాండ్ దయ సంగతి అందరికీ తెలిసిందే. ఒకసారి అతని దగ్గర ఆర్కిటెక్ట్లుగా పనిచేసిన వాళ్ళు మళ్ళీ ఎప్పుడూ పనిచెయ్యరన్న సంగతికూడా అందరికీ తెలిసిందే.

ఫ్రాంకన్ మౌనంగా ఉన్నాడు. కోపంగా ఉన్నాడు. దాంతో ఎప్పుడూ లేనిది అకారణంగా కీటింగ్ మీద అరిచాడు. కీటింగ్ భుజాలు ఎగరేసి మౌనంగా గిరుక్కున తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు. మౌనంగా తన నిర్లక్ష్యాన్ని ప్రకటించాడు. ఆ తర్వాత హాల్స్ లో పచార్లు మొదలుపెట్టాడు. ఏమీ అనకపోయినా చిన్న డ్రాఫ్టుమన్ మీద అరిచాడు. ఒక గుమ్మంలో లూసియస్.ఎన్. హేయర్ కనబడితే “ఎక్కడికి? అని కరవబోయాడు. హేయర్ భయపడి గుడ్లు మిటకరించాడు.

ఆఫీసులో చెయ్యడానికేమి లేదు. చెప్పడానికి అసలే లేదు. జనాన్ని కలుసుకోక పోవడమే మంచిది. తొందరగా ఆఫీసు వదిలేసి ఆ డిసెంబరు చలిలో మసక వెలుతురులో ఇంటిముఖం పట్టాడు.

ఇంట్లో బాగా వేడెక్కిపోయిన రేడియేటర్స్ నుంచి వచ్చిన చిక్కటి పెయింట్ వాసనను తిట్టుకున్నాడు. తల్లి కిటికీ తెరిచినప్పుడు వేసిన చలిగాలిని తిట్టుకున్నాడు. హఠాత్తుగా పని లేకుండాపోయి జడత్వం వచ్చిపడి ఒంటరిని చేసింది. అది తప్ప తన అసహనానికి మరో కారణం కనిపించలేదు అతనికి. ఒంటరితనం భరించలేక పోయాడు.

టెలిఫోన్ లాక్కుని కేథరిన్ హాల్ సేకి ఫోన్ చేశాడు. స్పష్టమైన ఆమె గొంతు, వేడిగా ఉన్న అతని నొసటి మీద చెయ్యి వేసినట్టు, ఉపశమనం కలిగించింది. “అంత ముఖ్యమైనదేమీ లేదు డియర్! రాత్రికి ఇంటి దగ్గరే ఉంటున్నావా? భోజనం అయ్యాక వద్దామని” అన్నాడు. “అలాగే పీటర్! ఇంట్లోనే ఉంటా.” “బ్రహ్మాండం. ఎనిమిదిన్నరకి?” “అలాగే పీటర్! నువ్వు అంకుల్ ఎల్స్ వర్త్ గురించి విన్నావా?” “డామిట్... విన్నాను. సారీ కీటే!... ఏమీ అనుకోకు... దురుసుగా చెబుతున్నా ననుకోకు. రోజంతా మీ అంకుల్ గురించి వింటూనే ఉన్నాను. నాకు తెలుసు, అంతా వండర్ ఫుల్ గా ఉంది. ఎట్ సెట్రా. కానీ ఒకమాట ఈ రాత్రి మనం తన గురించి మాట్లాడుకోవద్దు”

“లేదులే. సారీ! నాకర్థం అయింది, నీ కోసం చూస్తు ఉంటాను.” “బై, కాటీ!”

ఎల్స్ వర్త్ టూహీ తాజా కథ తనకి తెలిసింది. కానీ దాని గురించి ఆలోచించదలుచుకోలేదు. ఎందుకంటే ఆ విషయం స్ట్రైక్ ని గుర్తుకు తెస్తుంది. చిర్రెత్తుకొస్తుంది. ఆరునెల్ల క్రితం ‘శిలల్లో సందేశాలు’ వ్యాసం సాధించిన విజయంతో మరో ఆహ్వానం వచ్చింది టూహీకి. వైనాండ్ పత్రికల్లో ‘ఒక చిరు స్వరం’ పేరుతో ఒక సిండికేట్డ్ కాలమ్ రాయడానికి ఒప్పందం కుదిరింది. బేనర్ పత్రికలో కళావిమర్శగా మొదలై క్రమంగా అనధికారిక ధర్మాసనంగా ఎదిగింది. కళలమీద సాహిత్యంమీద న్యూయార్క్ రెస్టారెంట్ ల మీద అంతర్జాతీయ సంక్షోభాలమీద, సమాజశాస్త్రం మీద - ముఖ్యంగా సమాజశాస్త్రం మీద - అధికారిక అభిప్రాయాలు చెప్పడం మొదలుపెట్టాడు టూహీ. కాలమ్ విజయవంతం అయింది. అయితే ఈ బిల్డింగ్ స్ట్రైక్ అతన్ని ఇరుకున పెట్టింది. సమ్మెకారులపట్ల తనకున్న సానుభూతిని దాచిపెట్టలేదు. కానీ తన కాలమ్ లో మాత్రం ఏమీ రాయలేదు. గెయిల్ వైనాండ్ పత్రికల్లో గెయిల్ వైనాండ్ తప్ప ఎవ్వరూ తమకు తోచిందల్లా రాయలేరు. ఆ రాత్రి సమ్మె సానుభూతిపరులతో పెద్ద సమావేశం ఒకటి ఏర్పాటయింది. చాలామంది ప్రముఖులు మాట్లాడతారు. అందులో ఎల్స్ వర్త్ టూహీ ఒకడు. టూహీ పేరయితే ప్రకటనలో ఉంది.

ఆ సమావేశం చాలా కుతూహలం రేకెత్తించి, పలు ఊహలకి దారితీసింది. టూహీ సమావేశానికి వచ్చే సాహసం చేస్తాడనీ చెయ్యడనీ పందేలు కాసుకున్నారు. ‘వచ్చి తీరతాడు’ అని ఒక డ్రాఫ్ట్ మన్ తీవ్రంగా వాదించాడు. “తనని తనే త్యాగం చేసుకోగల మనిషి తను. పత్రికా రంగంలో నిజాయితీగల ఒకే ఒక్క మనిషి టూహీ” అని అతను అనడం కీటింగ్ విన్నాడు. “రాడు. వైనాండ్ కి వ్యతిరేకంగా దండెత్తడం అంటే ఏమిటో నీకు అర్థమైందా? ఒక్కసారి ఒక మనిషిమీద వైనాండ్ దృష్టి పెట్టాడో వాణ్ణి నాశనం చేసినట్టే. నరకం చూపిస్తాడనుకో. వైనాండ్ ఎప్పుడు చేస్తాడో ఎలా చేస్తాడో ఎవడికీ తెలీదు. కానీ చేస్తాడంటే. మళ్ళీ సాక్ష్యం అంటూ

ఉండదు. గైనాండ్ నీ వెంటపడితే నువ్వు అయిపోయినట్టే” అన్నాడు మరొకడు. దీన్నీ దాన్నీకూడా కీటింగ్ పట్టించుకోలేదు. మొత్తం ఈ వ్యవహారమే అతనికి చిరాకు కలిగించింది.

ఆ రాత్రి ఇబ్బందికరమైన మౌనంలో భోజనం చేశాడు. తల్లి “అన్నట్టు” అని మొదలు పెట్టగానే “నువ్వు కేథరిన్ విషయం మాట్లాడొద్దు ఊరుకో” అనేశాడు. మిసెస్ కీటింగ్ ఇంకేమీ అనలేదు. అతని కంచంలో అన్నం వడ్డించే పనిలో పడింది.

టాక్సీ ఎక్కి గ్రీన్విచ్ విలేజికి వెళ్ళాడు. తొందరగా మెట్లెక్కి బెల్ మోగించాడు. ఎదురు చూశాడు కానీ జవాబు లేదు. గోడకి చేరగిలబడి నుంచుని ఎక్కువ సేపు బెల్ నొక్కాడు. తను వస్తానన్నాక కేథరిన్ బయటకు వెళ్ళదు. వెళ్ళలేదు. మరి ఇదేమిటి? నమ్మలేక పోయాడు. మెట్లు దిగాడు. వీధిలోకి వెళ్ళి పైన కిటికీలో లైట్లున్నాయేమో చూశాడు. కిటికీలు చీకటిగా ఉన్నాయి.

కిటికీలకేసి చూస్తూ నిలబడిపోయాడు. మోసపోయినట్టు ఒంటరితనపు దిగులు ఆవరించింది. ఆ మహా నగరంలో తనకు ఇల్లే లేనట్టనిపించింది. ఆ క్షణాన తనకో చిరునామా ఉన్నట్టు మరిచిపోయాడు. అప్పుడు గుర్తొచ్చింది - కేథరిన్ అంకుల్ పబ్లిక్ గా చిక్కుల్లో పడబోయే మహా సమావేశం. అక్కడికి వెళ్ళి ఉంటుంది ఈ లిటిల్ ఫూల్ అనుకున్నాడు. ‘గంగలో దూకనీ’ అని పైకి అనేశాడు. మీటింగ్ హాలు వైపు వేగంగా నడవడం మొదలుపెట్టాడు.

హాలు ప్రవేశద్వారం నలుచదరంగా ఉంది. దాని పైన ఒక బల్బు వెలుగుతోంది. తెలుపు నీలంరంగు చిన్న దీపం అశుభ సూచకంగా చల్లగా ప్రకాశవంతంగా వెలుగుతోంది. కాంతి, చీకటి వీధిలోకి దూకింది. దూకి గోడ అంచునుంచి కురుస్తున్న సన్నని జల్లును వెలిగించింది. జల్లు సన్నగా, నున్నగా, మెరుస్తున్న గాజు సూదుల్లాగా ఉంది. మంచుకడ్డీలు దిగి మనుషులు చనిపోయిన కథలు అసందర్భంగా గుర్తొచ్చాయి కీటింగ్ కి. కొద్దిమంది పోలీసులున్నారక్కడ. కొందరు తిరుగుబోతులు, వానను లెక్క చెయ్యకుండా కుతూహలంగా చూస్తూ నుంచున్నారు. తలుపు తీసే ఉంది. లోపల చోటులేక లాబీనిండా జనం. ఈ సమావేశం కోసం ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేసిన లౌడ్ స్పీకర్ లో విషయాలు వింటున్నారు. గుమ్మం దగ్గర మూడు మసకనీడలు దారినపోయే వాళ్ళకి కరపత్రాలు పంచుతున్నాయి. ఆ నీడల్లో ఒకటి బక్కచిక్కిన గెడ్డం గీసుకోని, పొడుగు మెడ కుర్రాడు. రెండో నీడ ఖరీదైన కోటు, ఫర్ కాలరు వేసుకుని నీటుగా ఉన్న కుర్రాడు. మూడో నీడ కేథరిన్ హాల్ సే.

కేథరిన్ కుంగిపోయి వానలో నుంచుంది. ఆమె పొట్ట అలసటతో ముందుకుకొచ్చింది. ముక్కు మెరుస్తోంది. కళ్ళు ఉద్వేగంతో మెరుస్తున్నాయి. కీటింగ్ ఆమెను తేరపార చూస్తూ ఆగిపోయాడు.

కేథరిన్ యాంత్రికంగా కరపత్రం అతనివైపు చాచింది. అప్పుడు కళ్ళు పైకెత్తి అతన్ని చూసింది. ఏమీ ఆశ్చర్యపోలేదు. నవ్వింది. “పీటర్! నువ్వు ఇక్కడికి రావడం చాలా బావుంది” అంది సంతోషంగా.

“కాటీ!” అతని గొంతుని ఏదో కాస్త అడ్డుకుంది. “కాటీ? ఏమిటిదంతా?...”

“కానీ ఇది నేను చెయ్యాల్సిన పనే పీటర్! నీకు అర్థంకావడం లేదు. నేను...” ఆమె గొంతులో సంజాయిషీ లేదు.

“ముందు ఆ వానలోంచి లోపలికి రా!”

“రాలేను... నేను ఏం చెయ్యాలంటే....”

“తెలివితక్కువ దానా! కనీసం వానలోంచి ఇవతలికి రా!” మోటుగా ఆమెను గుమ్మంలోంచి లాబీలో ఒక మూలకి నెట్టాడు.

“డార్లింగ్! నీకు కోపంగా ఉంది కదా? ఏమయిందంటే ఈ రాత్రి అంకుల్ నన్ను ఇక్కడికి రానిస్తారని నేను అనుకోలేదు. కానీ చివరి నిమిషంలో ‘వస్తేరా. కరపత్రాల పని చూడొచ్చు’ అన్నారు. నువ్వు అర్థం చేసుకుంటావని నాకు తెలుసు... లివింగ్ రూమ్ లో టేబిల్ మీద వివరం రాసి నీకు ఒక కాగితం పెట్టాను...”

“నాకు నోటు పెట్టావు? ఇంటి లోపల!!?”

“అవును... ఓహో! ఆలోచించలేదు సుమా! నువ్వు లోపలికి పోలేవుగా! ఎంత బుద్ధిలేని దాన్ని! కానీ నేను ఎంత హడావిడిగా ఉన్నానో... వద్దు. కోప్పడొద్దు. ఆయనకి ఇది ఎంత ముఖ్యమో చూడు. ఆయన ఇక్కడికి రావడం ఎంత త్యాగమో ఆలోచించు. ఆయన వస్తారని నాకు తెలుసు. నేను అదే చెప్పాను వాళ్ళకి. ‘వచ్చే అవకాశమే లేద’నీ ‘వస్తే అక్కడితో ఆయన కథ ఆఖర’నీ అన్నారు వాళ్ళు. కావచ్చు. ఆయన లెక్క పెట్టరు. ఆయన అలాంటివారు. నాకు భయమేసింది. ఆయన వచ్చారు కదా! చాలా సంతోషంగా ఉంది. దీంతో నాకు మనుషుల మీద నమ్మకం ఏర్పడింది. కానీ భయమే. ఎందుకంటే నీకు తెలుసు... వైనాండ్...”

“మాట్లాడొద్దు. నాకంతా తెలుసు. విసుగొచ్చేసింది. మీ అంకుల్ గురించిగాని వైనాండ్ గురించిగాని సమ్మె గురించిగాని వినాలని లేదు నాకు. ఇక్కణ్ణుంచి బయటకు పోదాం.”

“వద్దు పీటర్! వెళ్ళొద్దు. ఆయన మాటలు వినాలని ఉంది...”

“చాలు. అక్కడికి ఆపండి” అని బుసకొట్టారు గుంపులోనుంచి ఎవరో.

“మనం అంతా మిస్సుయిపోతున్నాం” అంది గుసగుసగా. “ఆ మాట్లాడుతున్నది ఆస్టిన్ హెల్లర్. ఆయన చెప్పింది వినవా?”

ప్రముఖల పేర్ల మీద గౌరవం కీటింగ్ కి. ఆ గౌరవంతో తలెత్తి లౌడ్ స్పీకర్ వైపు చూశాడు. ఆస్టిన్ హెల్లర్ ని పెద్దగా చదువుకోలేదతను.

క్రానికల్ పత్రికలో హెల్లర్ స్టార్ కాలమిస్టు అని తెలుసు. క్రానికల్ మంచి పత్రిక. స్వతంత్ర పత్రిక. వైనాండ్ ప్రచురణలకి బద్ధ శత్రువు. హెల్లర్ గుర్తింపు పొందిన ప్రాచీన కుటుంబం నుంచి వచ్చిన వాడని, ఆక్స్ ఫర్డ్ గ్యాడ్యుయేట్ అని, సాహిత్య విమర్శకుడిగా ప్రారంభించి ఒక వ్యసనపరుడిగా తయారయ్యాడని కీటింగ్ కి తెలుసు. హెల్లర్ వ్యసనం - అన్ని రకాల అణచివేతల్ని ధ్వంసం చెయ్యడం, ఆ అణచివేసింది ప్రభుత్వమైనా, ప్రైవేటు వ్యక్తులైనా,

ఎక్కడ జరిగినా ఎదుర్కోవడం ఒక వ్యసనమనీ, మత బోధకులు, బ్యాంకర్లు, క్లబ్ విమెన్, కార్మిక సంఘ యజమానులు అతన్ని తిట్టి పోస్తారని, అతను ఎగతాళికి గురయ్యే 'పెద్ద మనుష్యుల' కన్న అతని సంస్కారం మేలైనదని, అతను మద్దతు ఇస్తున్న శ్రామికులకన్న అతనిది దృఢమైన వ్యక్తిత్వమని కీటింగ్ కి తెలుసు. బ్రాడ్వేలో ప్రదర్శితమవుతున్న అత్యాధునిక నాటకాన్నీ, మధ్యయుగపు కవిత్వాన్నీ, అంతర్జాతీయ ఆర్థికవ్యవస్థనీ కూడా సమస్థాయిలో చర్చించగలడని ఎరుగును. దానధర్మాలు చెయ్యడం గాని రాజకీయఖైదీలు ఎక్కడున్నా వాళ్ళకోసం శక్తికి మించి ఖర్చుపెడతాడనికూడా అతనికి తెలుసు.

లౌడ్ స్పీకరులోంచి వస్తున్న గొంతు పొడిగా, స్పష్టంగా ఉంది. బ్రిటిష్ యాస జాడలు వినిపిస్తున్నాయి ఆ గొంతులో.

ఆస్టిన్ హెల్లర్ నిరుద్రేకంగా మాట్లాడుతున్నాడు. "మనం ఆలోచించాలి... దురదృష్టవశాత్తూ మనం కలిసి జీవించాల్సి ఉంది. కనక ముఖ్యంగా గుర్తుంచుకోవలసిన విషయం ఒకటే. అసలంటూ మనకి ఏ చట్టం ఉండాలంటే ఎంత తక్కువ చట్టం ఉంటే అంత మంచిది. ఒక సంఘం తన సభ్యుడినుంచి ఎంత సమయాన్ని ఎంత ఆలోచనని, ఎంత డబ్బుని, ఎంత ప్రయత్నాన్ని ఎంత విధేయతని రాబడుతోంది అన్న ఒకే ఒక్క విషయం ద్వారా తప్ప ఈ రాజ్యం అనే అనైతిక భావవను కొలవడానికి మరే నైతిక ప్రమాణమూ కనిపించడం లేదు నాకు. ఆ సమాజం విలువ, దాని నాగరికత, ఆ రాబట్టుకోవడానికి విలోమానుపాతంలో ఉంటాయి. ఒక మనిషిచేత బలవంతంగా పని చేయించడానికి ఏ చట్టమూ లేదు. తనంతట తానుగా ఆ మనిషి చెయ్యాలని నిర్ణయించుకుంటే తప్ప ఆ పనిని ఏ రకంగా చేయించినా తప్పే. ఏ చట్టమూ అతని నిర్ణయాన్ని అడ్డుకోలేదు. అలాగే ఆ నిర్ణయాన్ని ఆమోదించాలని అతని యజమానిని నిర్బంధించే చట్టంకూడా లేదు. ఒప్పుకోక పోవడానికి ఒప్పుకోవడానికి మనకి స్వేచ్ఛ ఉండాలి. స్వేచ్ఛే మన సమాజానికి పునాది. సమ్మె చేసే స్వేచ్ఛ అందులో భాగం. మనకి 'హెల్స్ కిచెన్ ప్రాంతపు పోషకు'డొకడున్నాడు. వాడికి గుర్తు చెయ్యడానికి ఇదంతా చెబుతున్నాను. వాడు బాస్టర్డ్స్ లో శ్రేష్టుడు. ఈ సమ్మె లా & ఆర్డర్ ని నాశనం చేస్తోందని ఈ మధ్య చాలా గోల చేస్తున్నాడు"

ఆ ప్రసంగానికి ఆమోదం, హర్షం తెలుపుతూ పెద్ద కీచుశబ్దం వచ్చింది స్పీకర్ నుంచి. లాబీలో ఉన్న ప్రజలు ఆహా ఓహా అంటున్నారు. కేథరిన్ కీటింగ్ చెయ్యి పట్టుకుని గుసగుసలాడింది "పీటర్! అతను వైనాండ్ గురించి అంటున్నాడు. అతను ఆ మాట అనొచ్చు. కానీ వైనాండ్, అంకుల్ మీద చూపిస్తాడు ఇదంతా."

హెల్లర్ ప్రసంగంలో మిగిలిన భాగాన్ని కీటింగ్ వినలేకపోయాడు. అతనికి తలనొప్పి ఎంత తీవ్రంగా ఉందంటే ఆ శబ్దాలు అతని కళ్ళని నొప్పిస్తున్నాయి. కనురెప్పల్ని గట్టిగా మూసుకోవలసి వచ్చింది. గోడకి చేరగిల బడ్డాడు.

చుట్టూ ఆకస్మాత్తుగా ఏర్పడ్డ ప్రత్యేక నిశ్శబ్దానికి ఒక్క జెర్క్తో కళ్ళు తెరిచాడు. హెల్లర్ ప్రసంగం ఎప్పుడు ముగిసిందీ అతను గమనించ లేదు. లాబీలో ప్రజలు ఆత్రుతగా శ్రద్ధగా

ఎదురు చూస్తున్నారని తెలిసింది. లౌడ్ స్పీకరులోంచి వచ్చే గుల్లశబ్దం ప్రతి చూపునీ తన నల్లగరాటులోకి లాగేస్తోంది. ఆ నిశ్శబ్దంలోంచి నెమ్మదిగా బిగ్గరగా ఒక శబ్దం వచ్చింది. “లేడీస్ అండ్ జెంటిల్మెన్! మిష్టర్ ఎల్సేవర్త్ మాంక్టన్ టూహీగారు ఇప్పుడు ప్రసంగిస్తారు.”

“ఓహో! ఆఫీసు బెన్నెట్ ఆరు డాలర్లు గెలుచుకున్నాడన్న మాట” అన్నాడు కీటింగ్. కొన్ని క్షణాల నిశ్శబ్దం. ఆ తర్వాత జరిగిన సంగతి కీటింగ్ తల వెనక గట్టిగా తగిలింది. అది దెబ్బ కాదు. ధ్వని కాదు. అది కాలాన్ని రెండుగా విడగొట్టింది. తన ముందున్న మామూలు క్షణాన్నుంచి ఆ క్షణాన్ని వేరు చేసింది. కీటింగ్ కి మొదట్లో షాక్ మాత్రమే తెలిసింది. ఒక విభిన్న సచేతన క్షణం గడిచే సరికి అర్థమైంది - అది ప్రశంస ధ్వని అని. ఎంత పెద్ద ధ్వని అంటే ఆ చప్పుడుకి లౌడ్ స్పీకరు బద్దలైపోతుందనుకున్నాడు. లాబీ గోడల్ని ఒత్తుకుంటూ ఆ శబ్దం అలా కొనసాగుతూనే ఉంది. అది ఆ గోడల్ని వీధిలోకి నెట్టేస్తుందా అనిపించింది. కీటింగ్ చుట్టూ ఉన్న మనుషులు కూడా హర్షధ్వనాలు చేస్తూనే ఉన్నారు. కేథరిన్ నోరు తెరుచుకుని నిలబడిపోయింది. తను ఊపిరి కూడా తీసుకోవడం లేదనిపించింది.

మళ్ళీ నిశ్శబ్దం అలముకోవడానికి చాలా సమయం పట్టింది. ఎంత షాకింగ్గా మొదలయిందో అంత ఆకస్మాత్తుగా ఆగిపోయింది శబ్దం. లౌడ్ స్పీకరు ఉక్కిరిబిక్కిరై చనిపోయింది. లాబీలో ఉన్నవాళ్ళు నిశ్చలంగా నిలబడిపోయారు. అప్పుడు వినబడింది ఆ స్వరం.

శ్రద్ధగా, ఏ ఆర్భాటమూ లేకుండా “మిత్రులారా!” అన్న మాట వినబడింది. అసంకల్పితంగా మృదువుగా మరో మాట వచ్చింది. “సోదరులారా!” అని. రెండు సంబోధనలలోనూ నిండుగా ఉద్వేగం ఉంది. అలా ఉన్నందుకు క్షమించమని అడుగుతున్నట్టు చిరునవ్వు తోడయింది. “మీరు ఇలా ఆహ్వానించడం నన్ను వివశుణ్ణి చేసింది. నాలో ఒక గర్విష్టి శిశువు ఉన్నాడు. మనందరిలోనూ ఉన్నట్టే. అందుకు నన్ను మీరు క్షమిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఆ ప్రశంస ఒక వ్యక్తిగా నాకు లభించింది కాదని అనుకుంటున్నాను. ఇక్కడ, ఈ రాత్రి ఒక విలువకి ప్రతినిధిగా నిలబడ్డాను. ఆ ప్రాతినిధ్యం అదృష్టవశాత్తు లభించిన అవకాశం. ఆ విషయాన్ని నేను గ్రహించాను. అదే స్ఫూర్తితో మీ ప్రశంసను స్వీకరించాను.”

అది ఒక స్వరం కాదు. ఒక అద్భుతం. ఒక వెల్వెట్ బేనర్లా ఆ స్వరం తెరుచుకుంది. అది ఇంగ్లీష్ మాటలే ఉచ్చరించింది. కానీ ప్రతి అక్షరంలో వినిపించిన స్పష్టతవల్ల ప్రతిధ్వని వల్ల అదొక కొత్త భాష అన్నట్టు, మొట్ట మొదటసారిగా వింటున్నట్టు - ధ్వనించింది. ఒక మహోన్నతుడి స్వరం అది.

కీటింగ్ నోరు తెరుచుకుని ఉండిపోయాడు. ఆ స్వరం చెబుతున్న విషయాన్ని వినడం లేదు. అర్థంతో నిమిత్తం లేకుండా స్వర సౌందర్యాన్ని వింటున్నాడు. అర్థం తెలియాల్సిన పని కనిపించలేదు అది ఏం చెప్పినా ఆమోదించే స్థితిలో ఉన్నాడు. ఇప్పుడది అతన్ని గుడ్డిగా ఎక్కడికైనా నడిపించగలదు.

“అందుచేత మిత్రులారా! ఈ విషాద పోరాటం నుంచి మనం నేర్చుకోవలసిన పాఠం ఏమిటంటే - ఐక్యత. ఐక్యంగా ఉండాలి లేదా అనుభవించాలి. మనకి ఏ గొప్ప వారసత్వమూ

లేదు. మనం విస్మయికి గురైన వాళ్ళం. పీడితులం. ఒకే విశ్వాసంతో ఒకే లక్ష్యంతో మన సంకల్పం మనల్ని దృఢమైన కోటగోడలా మలచాలి. స్వలాభం, స్వసుఖం, స్వయంతృప్తి వంటివి స్వల్ప సమస్యలు. వాటిని గురించిన ఆలోచనల్ని వదులుకోవాల్సిన సమయం ఇది. ప్రవాహం ఉవ్వెత్తున పొంగుతోంది. ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా మనందరినీ భవిష్యత్తులోకి తోసిపారేసే ప్రవాహం అది. ప్రతి వ్యక్తి దానిలో కలిసిపోవలసిన సమయం ఇది. మిత్రులారా! తనను నిర్ణయిస్తున్న ప్రజల గళంలాగానే చరిత్ర కూడా ప్రశ్నించదు. మన సమ్మతిని అడగదు. ఆ పిలుపును విందాం. సోదరులారా! దానికి అనుగుణంగా మనల్ని మనం సమీకరించుకుందాం. సమీకరించుకుందాం. సమీకరించుకుందాం.”

కీటింగ్ కేథరిన్ కేసి చూశాడు. తను అక్కడ లేదు. లౌడ్ స్పీకర్ ధ్వనుల్లో కరిగిపోతున్న తెల్లదీ ముఖంలా మాత్రమే ఉంది. తన అంకుల్ మాటలు వింటున్నందువల్ల కాదు. టూపీ మీద అసూయ పడాలనుకున్నాడు. కానీ అతని వల్లకాలేదు. ఆ పారవశ్యం ఆమెకు టూపీపట్ల ఉన్న ప్రేమవల్ల కాదు. కేథరిన్ ను శూన్యం చేసింది వ్యక్తిగత విషయం కానే కాదు. ఆమె తన ఇచ్చను అర్పణ చేసింది. ఆమె ఇచ్చను అదుపులోకి తీసుకున్నది ఒక వ్యక్తి ఇచ్చకాదు. దానికి పేరు లేదు. అది కేథరిన్ ను తనలో లీనం చేసుకుంటోంది.

“మనం బయటకు పోదాం” అన్నాడు లోగొంతుకతో కీటింగ్. అతని గొంతు కటువుగా ఉంది. అతనికి భయం వేసింది.

ఒక అచేతన స్థితి నుంచి తేరుకుంటున్నట్టు ఆమె అతనివైపు తిరిగింది. తననీ తనకి సంబంధించిన అన్ని విషయాల్నీ గుర్తించే ప్రయత్నం చేస్తోందని కీటింగ్ గ్రహించాడు. “అలాగే. బయటకు పోదాం” అంది నెమ్మదిగా.

వాళ్ళు వానలో వీధుల గుండా నడుస్తున్నారు. ఒక గమ్యం లేని నడక అది. వాతావరణం చల్లగా ఉంది. కానీ వాళ్ళు నడుస్తూనే ఉన్నారు. కేవలం కదలడం కోసం, తమ కండరాల కదలికని అనుభూతి చెందడం కోసం నడుస్తున్నారు.

“మనం తడిసిపోతున్నాం” అన్నాడు కీటింగ్. ఎంత మోటుగానూ సహజంగానూ అనగలదో అంత మోటుగానూ సహజంగానూ అన్నాడు. తమ మౌనానికి అతను భయపడ్డాడు. ఆ సంగతి వాస్తవం అనీ, వాస్తవం ఇద్దరికీ తెలుసనీ నిర్ధారణ అయింది.

“డ్రీంక్ దొరికేచోటు ఏదైనా చూద్దాం.”

“అలాగే చాలా చల్లగా ఉంది. అంకుల్ ప్రసంగాన్ని వినాలని ఎంతగానో అనుకున్నాను. మిస్సయ్యాను నాకు బుద్ధిలేదు కదా?” చాలా సహజంగా ఆ విషయాన్ని ప్రస్తావించింది ఆమె. అది అయిపోయింది. “కానీ నాకు నీతో ఉండాలనిపించింది పీటర్! ఎప్పుడూ నీతోనే ఉండాలని ఉంటుంది.” అతనికి చివరి కుదుపు నిచ్చింది ఆమె మాటల అర్థం కాదు. ఆమె అలా అనడానికి కారణ భూతమైన అంశం ఏదో అది. ఆ కుదుపు కూడా నిష్క్రమించింది. కీటింగ్ నవ్వాడు. ఆమె స్లీప్స్ కి, గ్లోప్స్ కి మధ్య ఏ అచ్చాదనాలేని చేతిని తడిమాడు. కేథరిన్ చెయ్యి వెచ్చగా తగిలింది.

చాలా రోజుల తర్వాత కీటింగ్ ఒక కథ విన్నాడు. అది ఊరంతా చెప్పుకుంటున్నదే. మీటింగు జరిగిన తర్వాత రోజు గెయిల్ వైనాండ్ ఎల్స్వర్త్ టూహీకి జీతం పెంచాడట. టూహీ కోపం వచ్చి దాన్ని తిరస్కరించాలని ప్రయత్నించాడట. “నువ్వు నాకు లంచం ఇవ్వలేవు వైనాండ్!” అన్నాడట. “నేను లంచమేమీ ఇవ్వడం లేదు. నిన్ను నువ్వు పొగుడుకోకు.” అన్నాడట వైనాండ్.

* * *

స్ట్రైకు ముగిశాక, అప్పటి వరకూ ఆగిపోయిన నిర్మాణపు పనులు ఒక్క ఉదుటున అందుకున్నాయి. కీటింగ్ రాత్రీ పగలూ లేకుండా పని చేస్తున్నాడు. కొత్త కొత్త ఆర్డర్లు వచ్చి పడుతున్నాయి. ఫ్రాంకన్ అందర్నీ నవ్వుతూ పలకరిస్తున్నాడు. కోపంలో మొన్న అన్న మాటలేమైనా ఉంటే వాటిని మరిచిపోతారని స్టాఫ్కి చిన్న పార్టీ కూడా ఇచ్చాడు. డేల్ ఐస్న్వర్త్ దంపతులకి రివర్సైడ్ డ్రైవ్లో కడుతున్న పేలస్లాంటి ఇల్లు ఎట్టకేలకు పూర్తయింది. అది కీటింగ్కి ఇష్టమైన ప్రాజెక్టు. తుది రివైజున్స్ శైలిలో గ్రే గ్రానైట్తో కట్టారు. ఐస్న్వర్త్ జంట గృహ ప్రవేశానికి రిసెప్షన్ ఏర్పాటు చేసి ఫ్రాంకన్ని కీటింగ్ని ఆహ్వానించారు. లూసియస్. ఎన్. హేయర్ని పిలవడం మరిచిపోయారు ప్రమాదవశాత్తు. ఈ మధ్య హేయర్కి ఎప్పుడూ అలాగే అవుతోంది. ఫ్రాంకన్ రిసెప్షన్ని బాగా ఆనందించాడు. ఎందుకంటే అక్కడున్న ప్రతిచదరపు అడుగు గ్రానైటూ కనెక్టికట్లో ఉన్న తన క్వారీనుంచి వచ్చింది. తనకు భారీగా అందిన సొమ్మును గుర్తుకు తెచ్చింది. రాచరికం ఉట్టిపడే మిసెస్ ఐస్న్వర్త్ కీటింగ్తో “కానీ మీరే మిష్టర్ ఫ్రాంకన్ భాగస్వామి అని గట్టిగా అనుకున్నారు. అయితే నిజానికి ఫ్రాంకన్ హేయర్ భాగస్వాములనుకోండి. ఎంత అజాగ్రత్తో చూడండి. క్షమాపణగా మీకు చెప్పగలిగిన మాట ఒకటే - ఇప్పుడు కాకపోతే మీరు ఎప్పుడో కాదగినవారు. ఈ మాటే అంటారు ఎవరైనా” అంది, నొచ్చుకోకండి అన్నట్టు నవ్వుతూ.

ఆఫీసు జీవితం మెత్తగా సాగిపోతోంది. కాలం అనుకూలించినప్పుడు అన్నీ బాగానే ఉంటాయి.

అందుచేత, రిసెప్షన్ అయిన కొద్దిరోజులకు ఒక ఉదయం పూట ఫ్రాంకన్ చిరాకు మొహంతో ఆఫీసుకి రావడం చూసి కీటింగ్ ఆశ్చర్యపోయాడు. “ఏం లేదు, ఏమీ లేదు” అని కీటింగ్ వైపు అసహనంగా చెయ్యి ఊపాడు. డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్లో ముగ్గురు డ్రాఫ్ట్మన్ న్యూయార్క్ బేనర్ పత్రికను చూస్తున్నారు. తలకాయలు దగ్గరగా చేర్చి వంగి ఆత్రంగా చదివేస్తున్నారు. ఆ ఆత్రంలో అపరాధ భావన ఉంది. వాళ్ళలో ఒకడు శబ్దం చెయ్యకుండా వెకిలినవ్వు నవ్వుకున్నాడు. కీటింగ్ ఇదంతా గమనించాడు. తను కనబడగానే పేపరు క్షణంలో మాయమైపోయింది. విషయం ఏమిటో కనుక్కోవడానికి కీటింగ్కి టైము లేదు. ఒక కాంట్రాక్టరు తాలూకు జాబ్ రన్నర్ తన కోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు ఆఫీసు గదిలో. ఆమోదించి పంపాల్సిన మెయిల్స్, డ్రాయింగ్స్ ఉన్నాయి.

ఎవరో రావడంతో రద్దీలోపడి మూడు గంటల పాటు ఆ విషయం మరిచిపోయాడు. తన శక్తికి సంతోషించాడు. శరీరం తేలిగ్గా ఉంది. మనస్సు శుభ్రంగా ఉంది. ఒక కొత్త డ్రాయింగ్ని అంతకు ముందటి మంచి డ్రాయింగులతో సరిపోల్చి చూసుకోవాలని లైబ్రరీకి బయలుదేరాడు. ఆఫీసు గది వదిలి ఈలవేస్తూ డ్రాయింగ్ని ఉల్లాసంగా ఊపుతూ నడుస్తున్నాడు.

రిసెప్షన్ రూమ్ మధ్య వరకూ వచ్చేశాడు. అక్కడ కొంచెంసేపు ఆగాడు. ఊపుతున్న డ్రాయింగు ముందుకు వెళ్ళి వెనక్కిచ్చి అతని మోకాలికి తగిలింది. ఆ పరిస్థితుల్లో అక్కడ అలా ఆగడం సరికాదని మరిచిపోయాడు.

రెయిలింగ్ ముందు నుంచుని ఒక యువతి రిసెప్షన్ క్లర్క్ తో మాట్లాడుతోంది. మామూలు మనుషుల శరీరంతో పోలిస్తే ఆమె శరీరం సన్నగా విలక్షణంగా ఉంది. స్టైలిష్ గా గీసిన స్త్రీ బొమ్మలా ఉంది ఆ యువతి. పొడుగ్గా, నాజుగ్గా, బాగా పెంచి గీసిన రేఖల వల్ల ఆమె పక్కన మామూలు మనుషులు ఎబ్బెట్టుగానూ మోటుగానూ ఉన్నట్టు కనిపిస్తారు. ఆమె ప్లెయిన్ గ్రే సూటు వేసుకుంది. ఆ సూటు కుట్టిన పద్ధతికీ ఆమె ఆకారానికి మధ్య మరీ ఎక్కువ తేడా ఉంది. అందులో ఒక వింత సొగసుంది. రెయిలింగ్ మీద సన్నటి నాజుకైన చేతివేళ్ళు ఆన్చింది. తిన్నగా తీవిగా ఉన్న చేతికి సన్నటి ముగింపులా ఉంది రెయిలింగ్. ఆమెవి బూడిద రంగు కళ్ళు. కోలగా లేవు. రెండు దీర్ఘ చతురస్రాలుగా ఉన్నాయి. సమాంతర రేఖలుగా ఉన్న కనురెప్ప వెంట్రుకలు ఆ కళ్ళకి హద్దులేర్పరుస్తున్నాయి. ఆమె ముఖంలో విరసప్రశాంతి ఉంది. ఆమె నోటి తీరు అందంగా ఉంది. అది కటువైన అందం. ఆమె ముఖం, లేత బంగారు రంగు కేశాలు, ఆమె సూటు పూర్తిగా ఏ రంగులోనూ ఉన్నట్టు లేవు. అసలు రంగుల్ని సూచనప్రాయంగా తెలియజేస్తూ వాస్తవిక వర్ణాలకి సరిగ్గా అంచులో ఉన్నాయి. నిండు రంగులు వాటి ముందు ఎబ్బెట్టుగా ఉంటాయి. కీటింగ్ స్థాణువైపోయాడు. కళాకారులు వర్ణించే సౌందర్యాన్ని తొలిసారి చూస్తున్నాడు.

“నేను చూడడం అంటూ వస్తే ఇప్పుడే చూస్తాను ఆయన్ని” అంటోంది ఆమె క్లర్కుతో. “ఆయన నన్ను రమ్మన్నాడు. నాకున్న టైము ఇదొక్కటే.” ఆ గొంతులో ఆదేశం లేదు. ఆదేశించినట్టు మాట్లాడడం తన గొంతుకి అనవసరం అన్నట్టు మాట్లాడింది.

“అవును... కానీ...” క్లర్కు స్విచ్ బోర్డుమీద లైటు వెలుగుతూ మోగింది. కంగారుగా క్లర్కు కనెక్షన్ ఇచ్చింది. “అలాగే మిష్టర్ ప్రాంకన్” అంది. శ్రద్ధగావిని, తేటపడి తలూపింది. సందర్భకురాలికేసి చూసి “మీరు లోపలికి వెళ్ళొచ్చు” అని చెప్పింది.

మెట్లవైపు వెళుతూ ఆ యువతి కీటింగ్ ని చూసింది. చూపు అతన్ని దాటి వెళ్లిపోయింది. నిశ్చేష్టుడై పోయాడు కీటింగ్. అతనిలో ప్రశంసాభావం ఉప్పొంగింది. ఆ కళ్ళను సరిగ్గా చూడగలిగాడు! అలసటగా ఉన్నాయవి. వాటిలో కాస్త నిర్లక్ష్యం ఉంది. అవి అతనిలో విరస క్రొర్య భావనని మిగిల్చాయి.

ఆమె మెట్లెక్కుతున్న చప్పుడు వినిపించింది. అతనికి అనుభూతమైన భావం అదృశ్యమయింది. ప్రశంసా భావం మాత్రం మిగిలింది. ఆత్రుతగా రిసెప్షన్ క్లర్కు దగ్గరకు వెళ్ళాడు.

“ఎవరు?”

“బాస్ గారి లిటిల్ గర్ల్” అని భుజాలెగరేసింది.

“అదృష్టవంతుడు. నా నుంచి దాచేస్తున్నాడు.”

ఆ క్లర్కు చల్లగా చెప్పింది “మీరు అపార్థం చేసుకున్నారు. ఆమె వాళ్ళమ్మాయి. డౌమినిక్ ఫ్రాంకన్.”

క్రీటింగ్ ఆశ్చర్యపోయాడు.

అలాగా అన్నట్టు వ్యంగ్యంగా చూసిందామె “ఈ ఉదయం బేనర్ చదివారా?” అంది.

“లేదు. ఏమైంది?”

“చదవండి.”

స్విచ్ బోర్డు మోగడంతో అటు తిరిగింది.

క్రీటింగ్ బోయ్ ని పంపించి బేనర్ తెప్పించాడు. కుతూహలంతో చూశాడు. డౌమినిక్ ఫ్రాంకన్ రాసిన కాలమ్ ‘మీ ఇల్లు’ కనిపించింది. ఈ మధ్య ఆమె న్యూయార్క్ నగరానికి చెందిన ప్రముఖల ఇళ్ళ గురించి రాస్తోందని చాలా మంచి పేరొచ్చిందని విన్నాడు. గృహాలంకరణ మాత్రమే ఆమె విషయం. కానీ అప్పుడప్పుడూ వాస్తుశిల్ప విశేషాల్లోకి కూడా చొరబడుతోంది. ఇవాళ ఆమె తీసుకున్న విషయం డేల్ ఐన్స్ వర్త్ కట్టించుకున్న కొత్త భవంతి. క్రీటింగ్ చదివాడు. ఒక పేరాలో ఇలా ఉంది.

“బంగారు రంగు మార్బుల్ పరిచిన ఆడంబరమైన లాబీలోకి ప్రవేశిస్తారు మీరు. అది సిటీ హాల్ గాని మెయిన్ పోస్టాఫీసుగాని అయి ఉంటుందనుకుంటారు. కానీ తప్పు. అయితే దానిలో అవన్నీ ఉన్నాయి. ఈ భవనంలో స్తంభాల వరసతో నిండిన మెజానైన్ ఉంది. (రెండు అంతస్తుల మధ్య ఎత్తు తక్కువగా ఉన్న అంతస్తు ఉంటే దాన్ని మెజానైన్ అంటారు.) మెడ ఉబ్బిన మెట్లదారి ఉంది. సర్పిలాకారంలో తోలు గంటలున్నాయి. ఎటొచ్చీ అది తోలు కాదు మార్బుల్. డైనింగ్ రూమ్ కి పెద్ద కంచు గేటుంది. అయితే పొరపాటున దాన్ని సీలింగ్ మీది కెక్కించారు. ఆ కంచు గేటుకి అల్లుకుని ఒక కంచు తడిక ఉంది. దానికి కంచు ద్రాక్షలున్నాయి. వాల్ పేనెల్స్ మీద బొకేలలో కేరెట్టు, పెట్యూనియా, పొడుగు చిక్కుళ్ళు ఉన్నాయి. ఆ బొకేలమీద వేలాడుతూ చచ్చిన బాతులూ, కుందేళ్ళూ ఉన్నాయి. అవే నిజమైనవయితే అంత అందంగా ఉండేవనుకోను. ప్లాస్టర్ తో తయారయిన పనికిమాలిన అనుకరణలు కనక ఫర్వాలేదు. బెడ్ రూము కిటికీలకి ఎదురుగా ఇటుక గోడ ఉంది. ఆ గోడ అంత నీటుగా లేదు. కానీ ఎవరూ పడక గది గోడల్ని చూడరు కదా! ముందువైపు కిటికీలు పెద్దవి. బోలెడు వెలుగు వస్తుంది. వెలుగుతో పాటు పొలరాతి క్యూపిడ్ విగ్రహం పాదాలు కూడా వాటిలోంచి లోపలికి వస్తాయి. క్యూపిడ్ బొమ్మలు కిటికీ బయట కూచుని ఉన్నాయి మరి. క్యూపిడ్ బొమ్మలు పుష్టిగా ఉన్నాయి. భవన ముఖంలో గ్రానైట్ వాడడంవల్ల ఆ బొమ్మలు వీధి జనానికి అందంగా కనిపిస్తాయి.

వాన వస్తోందో లేదో చూసేందుకు బయటకు తొంగి చూసినప్పుడల్లా సొట్టలుపడ్డ వాటి అరికాళ్ళ దృశ్యాన్ని తట్టుకోగలిగితే వాటిని మెచ్చుకోగలరు. వాటిని చూసి విసుగు

పుడిలే మూడవ అంతస్తు మధ్యన పెట్టిన కిటికీల్లోంచి బయటకు చూడొచ్చు. అక్కడ పోత ఇనుముతో చేసిన మెర్క్యురీ విగ్రహం ఉంటుంది. అందం కోసం మెర్క్యురీ బొమ్మని కూర్చో పెట్టారు లెండి. దాని పిరుదు మీకు కనిపిస్తుంది. సింహద్వారం చాలా అందంగా ఉంటుంది. రేపు మనం మిస్టర్ & మిసెస్ స్మైత్ పికెరింగ్ల ఇల్లు చూస్తాం.”

ఆ ఇంటిని డిజైన్ చేసింది కీటింగ్. దాన్ని చదివి ఫ్రాంకన్ ఎలా ఫీలయి ఉంటాడో, మిసెస్ డేల్ ఐన్స్వర్త్ని ఎలా తట్టుకోగలడో ఆలోచిస్తే కీటింగ్కి కోపం వచ్చింది. కోపంతో ‘హుం’కరించకుండా ఉండలేకపోయాడు. తర్వాత ఆ ఇంటినీ ఆ వ్యాసాన్నీ మరిచిపోయాడు. ఆ వ్యాసం రాసిన అమ్మాయే స్మృతిలో మెదిలింది.

తన టేబిల్ మీదున్న స్కెచ్లలోంచి చేతికొచ్చిన మూడింటిని అందుకున్నాడు. ఫ్రాంకన్ అనుమతి తీసుకోవడానికి అతని ఆఫీసుకి బయలుదేరాడు. నిజానికి అతనికి ఏ అనుమతీ అవసరం లేదు.

ఫ్రాంకన్ గది తలుపు మూసి ఉంది. కీటింగ్ గది బయట చివరి మెట్టుమీద ఆగాడు. తలుపు వెనక నుంచి బిగ్గరగా, కోపంగా, నిస్సహాయంగా ఫ్రాంకన్ గొంతు వినబడింది. ఫ్రాంకన్ దెబ్బతిన్న ప్రతి సందర్భంలోనూ వినబడే గొంతు అంది.

“ఇలాంటి దాడిని ఊహించలేదు నా సొంత కూతురు నుంచి! నీ నుంచి చాలా చూశాను నేను. ఇది అన్నింటినీ మించిపోయింది. ఏం చెయ్యను? సంజాయిషీ ఎలా ఇచ్చుకోను? అసలు నా పరిస్థితి గురించి నీకు ఏమైనా, కాస్తయినా అవగాహన ఉందా?.”

కీటింగ్కి ఆమె నవ్వు వినబడింది. ఆ ధ్వని ఎంత ఉల్లాసంగా, కటువుగా ఉందంటే లోపలికి వెళ్ళడం ఏమాత్రం మంచిది కాదని అర్థమైంది. వెళ్ళకూడదనుకున్నాడు. మరోసారి భయం వేసింది. ఇందాక ఆమె కళ్ళు చూసినప్పుడు వేసిన భయమే.

మెట్లుదిగి వెళ్లిపోయాడు. కింది అంతస్తుకి వెళ్ళేసరికి ‘ఆమెను కలుసుకుంటాను. తొందరలోనే కలుస్తాను. ఇప్పుడింక ఫ్రాంకన్ తనని ఆపలేడు’ అనిపించింది. ఆత్రంగా ఊహించుకున్నాడు. సంవత్సరాలుగా ఫ్రాంకన్ కుమార్తెని తను చిత్రించుకున్న తీరుకి నవ్వుకున్నాడు. తన భవిష్యత్తు ఎలా ఉండబోతోందో పునరాలోచించి నవ్వుకున్నాడు. ఆమెను ఎప్పటికీ కలవకపోవడమే మంచిది అన్న ఆలోచన అస్పష్టంగా లోపల మెదిలినప్పుటికీ తేలిగ్గా నవ్వుకున్నాడు.

10

రాల్స్టన్ హాల్క్మేకి మెడ ఉండదు దాని బదులు చుబుకమే ఉంటుంది. ఆ గడ్డం, కింది దవడ, కలిసిపోయి ఛాతీకి ఆనుకుని ఉంటాయి. పింకు రంగు చెక్కిళ్ళు ముట్టుకుని చూస్తే మెత్తగా ఉంటాయి. వయస్సుతో వచ్చే సాగుడు గుణంతో పీచ్పండులా ఉంటుంది చర్మం. జుట్టు తెల్లగా ఒత్తుగా ఉండి, పాత కాలపు ఫాషన్లా భుజాలమీదకి జూలులా పడుతుంది. కాలం వెనక చుండ్రు పొట్టు రాలి ఉంటుంది.

వెడల్పాటి అంచున్న టోపీ పెట్టుకుని, ముదురు రంగు బిజినెస్ సూటు వేసుకుని, గడ్డంకింద నుంచి బయటకు తొంగి చూసే పెద్ద నల్ల 'బౌ'కట్టుకుని న్యూయార్క్ వీధుల్లో తిరుగుతాడు. చేతిలో బెత్తం ఉండదు. నల్ల విరుగుడు చేవ కర్ర ఉంటుంది. దానికి గుండ్రటి గట్టి బంగారుపిడి ఉంటుంది. మొత్తంమీద అతని భారీ శరీరం ఒక మందకొడి నాగరికతకు చెందిన ఆచారాలకి, ఆకట్టుకోని దుస్తులకి, పరిమితమైనట్టు కనిపిస్తుంది. కానీ ఆ కోలఛాతీ, ఉబికొచ్చే పొట్టా, అతని లోపలి ఉత్సాహాన్ని సూచిస్తూ ఉంటాయి.

అతను అలా ఉన్నా చెల్లుతుంది, జీనియస్ కాబట్టి. ఆర్కిటెక్స్ గిల్డ్ ఆఫ్ అమెరికాకి అతను అధ్యక్షుడు.

సంస్థలో ఇతర సభ్యుల అభిప్రాయాల్ని ఒప్పుకోడు. అతను బిల్లరూ కాదు, వ్యాపారీ కాదు. తను ఆదర్శవాదినంటాడు. అమెరికా ఆర్కిటెక్చర్ పరిస్థితి ఎంతో విచారకరంగా ఉందనీ, ఆ రంగంలో వ్యక్తుల దర్శనానికి ఓ నియమం పాడూ లేవని అదో కలగూర గంప అనీ చాటింపు వేస్తూ ఉంటాడు. చరిత్రలో ఏ కాలంలో చూసినా వాస్తు శిల్పులు తమ కాలపు చైతన్యానికి అనుగుణంగా కట్టారేగానీ గతకాలపు డిజైన్లను ఎత్తుకు రాలేదని ఉద్ఘాటిస్తాడు. చరిత్రను గౌరవించడం అంటే దాని నియమానికి కట్టుబడి ఉండడమే అంటాడు. దాని నియమం ఏమిటంటే మన కళలమూలాల్ని మన జీవన వాస్తవికతలోంచి మొలిపించడమే అంటాడు. ఇప్పుడు గ్రీకు, గోథిక్, రోమనిస్క్ బిల్డింగులు కట్టడం తప్పంటాడు. సమకాలీన శైలిలో ఆధునికంగా కట్టాలని చెబుతాడు. ఆ శైలి ఏమిటో అతను కనిపెట్టాడు. అది రినైజాన్స్ శైలి.

తన కారణాలను స్పష్టంగా చెబుతాడు. రినైజాన్సు యుగం తర్వాత ఇప్పుటి వరకూ చరిత్ర ప్రాముఖ్యం ఉన్న ఒక్క ఘటన కూడా చోటు చేసుకోలేదట. అందుచేత మనందరం ఇంకా ఆ యుగంలోనే ఉన్నట్టు లెక్కట. పదహారో శతాబ్దపు మహా మేధావులను ఆదర్శంగా తీసుకుని మన ఆకారాల్ని ఆచారాల్ని రూపొందించు కోవాలంటాడు.

తను చెబుతున్న దానికి భిన్నమైన ఆధునిక శైలిని ప్రతిపాదించేవాళ్ళ పట్ల అతనికి అసహనం. వాళ్ళని విస్మరించాడు. మొత్తంగా గతాన్ని వదిలెయ్యాలనే వాళ్ళు సోమరిపోతులు, అజ్ఞానులు అంటాడు. అందం కన్న ఒరిజినాలిటీకి పెద్దపీట వెయ్యలేం అంటాడు. ఈ చివరి మాట పలికేటప్పుడు అతని గొంతు వినయంతో వణికిపోతుంది.

పెద్ద పెద్ద పనులు తప్ప ఒప్పుకోడు. స్మృతి చిహ్నాలుగాను శాశ్వతాలుగాను ఉండే కట్టడాలు అతని ప్రత్యేకత. చాలా గొప్పస్మారక భవనాలు, ఋరుజులూ కట్టాడు. అంతర్జాతీయ ప్రదర్శనల్ని డిజైన్ చేశాడు.

ఒక మార్మిక సహాయంతో ప్రేరణ పొంది అప్పటికప్పుడు కొత్త మెరుగులు దిద్దే సంగీత కారుడిలాగా భవనాల్ని నిర్మిస్తాడు. హఠాత్ ప్రేరణలు కలుగుతాయి అతనికి. చదునుగా ఉన్న పైకప్పు మీద పెద్ద డోమ్ ఒకటి పెట్టేస్తాడు. పాడుగాటి నేలమాళిగకు గోల్డెన్ లీఫ్ మొజాయిక్ పూత పూసేస్తాడు. సున్నపురాయితో భవనముఖం తీర్చిదిద్ది తర్వాత దాన్ని ఊడబెరికి

మార్బుల్తో చేసేస్తాడు. అతని ఖాతాదారులు పాలిపోతారు. నత్తిగా నంగిగా గొణుగుతారు. కానీ డబ్బిచ్చేస్తారు. హాల్కమ్ రీవి, వ్యక్తిత్వం, ఖర్చు విషయంలో ఎలాంటి వాదనలోనైనా అతన్ని గెలిపించేస్తాయి.

అతనొక కళాకారుడు అన్న ఉధృత ప్రచారం అతనికి బలమైన దన్ను. అతని పలుకుబడి అపారం.

పేరూ ప్రసిద్ధి ఉన్న కుటుంబం నుంచి వచ్చాడతను. నడి వయస్సులో ఉండగా ఒకామెను పెళ్ళాడాడు. ఆమెకు ఇటువంటి నేపథ్యం లేదుగాని కట్లకొద్దీ డబ్బుంది. చూయింగ్ గమ్ సామ్రాజ్యానికి ఒక్కగానొక్క కూతురుగా ఆమెకు దక్కిన ఆస్తి అది.

రాల్స్టన్ హాల్కమ్ వయస్సిప్పుడు అరవై ఐదు. “ఆహా నీది ఏం శరీరం!” అని మిత్రులు మెచ్చుకొనేందుకు మరికొన్ని ఏళ్ళు కలిపి చెబుతాడు. మిసెస్ హాల్కమ్ వయస్సు నలభై రెండు. కానీ బాగా తగ్గించి చెబుతుంది.

మిసెస్ హాల్కమ్ కి ప్రత్యేకంగా ఒక సమావేశ మందిరం ఉంది. ప్రతి ఆదివారం మధ్యాహ్నం అక్కడ ఒక సమావేశం జరుగుతుంది.

ఇక్కడికి వచ్చే వాళ్లంతా ఆర్మిటేజర్తో ఎంతో కొంత సంబంధం ఉన్న వాళ్ళే “అలాంటి వాళ్ళు రావడం వాళ్ళకి మంచిది!” అని తన స్నేహితులకి చెబుతుంది.

మార్చిలో ఒక ఆదివారం మధ్యాహ్నం కీటింగ్ హాల్కమ్ గారి ఇంటికి వెళ్ళాడు. అది ఫ్లోరెంటైన్ ప్లాజా ప్రతిమలా ఉంటుంది. కాస్త అయిష్టంగా కట్టారనీ, విధిగా కట్టారనీ అనిపిస్తుంది. ఇక్కడికి వచ్చే ప్రముఖ అతిథులలో కీటింగ్ ఒకడు. అతనెవరెవరు వస్తారని అనుకుంటాడో వాళ్ళందరూ అక్కడకు హాజరవుతారు. చూసి చూసి అతనికి విసుగు మొదలయింది. అయినప్పటికీ ఈ సారి వచ్చి తీరాలనుకున్నాడు. సందర్భం అటువంటిది. రాల్స్టన్ హాల్కమ్ ఏదో రాష్ట్రానికి శాసనసభా భవనం కట్టాడట. అతన్ని గౌరవించడానికి సమావేశం ఏర్పాటయింది.

హాల్కమ్ గారి చలువరాతి బాల్ రూములో పెద్ద సమూహమే ఉంది. అది పెద్ద స్థాయి అతిథుల కోసం కట్టింది. విశాలమైన హాలు. చిన్నచిన్న గుంపులుగా చెదిరిపోయి ఉన్నారు జనం. కావాలని ‘మామూలుగా’ ఉన్నట్టు నుంచున్నారు అతిథులు. కానీ గొప్పగా కనబడడానికి తంటాలు పడుతూనే ఉన్నారు. అడుగుల చప్పుళ్ళకి గర్భగుడిలో వినబడే గుల్ల ప్రతిధ్వని వస్తోంది. వీధిలోంచి చొరబడుతున్న పగటి వెలుగుతో పొడుగాటి కొవ్వొత్తుల వెలుగులు నీరసంగా పోటీ పడుతున్నాయి. ఉన్నంత కన్న తక్కువ స్థాయిలో కనిపిస్తున్నాయి కొవ్వొత్తులు. అవి సాయంసంధ్య గురించి బయటి ప్రపంచానికి ముందస్తు హెచ్చరికలు జారీ చేస్తున్నాయి. గది మధ్యలో పొట్టిదిమ్మమీద కొత్తగా కట్టిన శాసనసభా భవనానికి అచ్చమైన నమూనా ఒకటి ఉంది. చిన్న చిన్న విద్యుద్దీపాలతో వెలుగుచిమ్ముతోంది.

టీ టేబులు దగ్గర మిసెస్ రాల్ఫ్స్టన్ హాల్కమ్ 'అధ్యక్షత' వహించింది. అతిథులందరూ నాజూకైన పొరదర్శక పింగాణీ కప్పులు తీసుకుని సుతారంగా రెండే రెండు పీల్చులు పీల్చి, బార్ దిశగా మాయమై పోయారు. రాజ సేవకుల్లాంటి బట్లర్లు ఇద్దరొచ్చి వదిలేసిన టీ కప్పులు పట్టుకుపోయారు.

ఉత్సాహవతి అయిన గర్లఫ్రెండ్ ఒకామె చెప్పినట్టు మిసెస్ రాల్ఫ్స్టన్ హాల్కమ్ 'చూడముచ్చటగా ఉంటుంది కానీ తెలివైంది! ఆవిడకి సూక్ష్మరూపం మరొకటుంది. రహస్య విచారం. అయితే ఆ విచారానికి నష్ట పరిహారాలు ఎలా పొందాలో ఆవిడ నేర్చేసుకుంది. వేసవిలో హైస్కూలు దుస్తులు, పొట్టిసాక్స్ వేసుకుంటుంది - కదురులాంటి కాళ్ళు, ముదురు నీలం సిరలు కనిపించేటట్టు. సెలబ్రిటీల్ని ఆరాధిస్తుంది. అది ఆవిడ జీవిత ధ్యేయం. వాళ్ళని భయంకరంగా వేటాడుతుంది. కళ్ళింత చేసుకుని ఆరాధనగా చూస్తుంది. తన ఆనామకత్వాన్ని పేర్కొంటుంది. విజేతల ముందు వినమ్రత ప్రకటిస్తుంది. మరణానంతర జీవితం గురించి, సాపేక్ష సిద్ధాంతం గురించి, అజ్ఞేట్ వాస్తుశిల్పం గురించి, కుటుంబ నియంత్రణ గురించి, సినిమాల గురించి ఆవిడ తన సొంత అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చుతుంది. వాళ్ళలో ఎవరైనా సరిగ్గా పట్టించుకోకపోతే నిర్లక్ష్యంగా భుజాలెగరేస్తుంది. మూతి బిగిస్తుంది. పగబట్టినట్టు మసలుతుంది. ఆవిడకి బోలెడంత మంది పేదస్నేహితులున్నారు. ఆ విషయం ప్రకటిస్తుంది కూడా. వాళ్ళలో ఎవరైనా ఆర్థికంగా మెరుగయ్యారో ఆవిడ వాళ్ళని వదిలేస్తుంది. వాళ్ళు దేశద్రోహం చేసినట్టు లెక్క డబ్బున్న వాళ్ళను చిత్తశుద్ధితో అసహ్యించుకుంటుంది. ఆవిడకున్న ఒకే ఒక ప్రత్యేకత డబ్బున్న మనిషి కావడం. వాళ్ళకి డబ్బోస్తే ఆవిడకి గుర్తింపుండదు కదా! ఆర్కిటెక్చర్ని తన వ్యక్తిగత సంస్థానంగా భావిస్తుంది. ఆవిడకి 'స్థిరత్వం' అన్నది మరో పేరు. 'కిక్కి' అని పిలిపించుకోవడం తెలివైన పని అని కనిపెట్టి ముప్పై దాటాక తన ముద్దు పేరుగా తనే దాన్ని తన స్నేహితుల మీద రుద్దింది.

మిసెస్ హాల్కమ్ సమక్షంలో కీటింగ్ ఇబ్బంది పడతాడు. ఆవిడ అదే పనిగా నవ్వుతుంది అతన్ని చూసి. అతను ఏ మాట్లాడినా "పీటర్! నువ్వు చాలా 'చిలిపి' అంటుంది కన్ను గీటుతూ. అతనిలో ఏ కోశానా అలాంటి ఉద్దేశం ఉండదు. అయినా ఆ మధ్యాహ్నం ఎప్పట్లాగే అతను పలకరింపుగా ఆవిడ చేతి మీదకి వంగాడు. సిల్వర్ 'టీ'కుండ వెనక నుంచి నవ్వింది మిసెస్ హాల్కమ్. అప్పుడు ఆవిడ పచ్చరంగు వెల్వెట్ గౌనులో ఉంది. అది రాజోచితంగా ఉంది. తన బార్డ్ హెయిర్లో ముందు వైపు ముద్దొచ్చే చిన్న బొ పెట్టుకుని మెజెంటా రిబ్బన్ వేసుకుంది. ఆవిడ చర్మం పొడిగా ఉంది. నల్లబారి ఉంది. ముక్కు మీద చర్మ రంధ్రాలు పెద్దగా ఉన్నాయి. ఒక కప్పు కీటింగ్కి అందించింది. అప్పుడు నలుచదరపు పచ్చ పొదిగిన ఆమె ఉంగరం కొవ్వొత్తి వెలుగులో తళుక్కుమంది.

శాసనసభా భవనాన్ని పొగిడి దాని నమూనా భవనాన్ని పరిశీలించే మిషనరీ తప్పుకున్నాడు కీటింగ్. ఆ మోడల్ ముందు లెక్క ప్రకారం కాసిని నిముషాలు నుంచున్నాడు. లవంగ పరిమళం వెదజల్లుతున్న వేడి పానీయంతో పెదవులు కాల్చుకున్నాడు. హాల్కమ్ మోడల్ వైపు ఒక్కసారి కూడా చూడలేదు. కానీ దాని ముందు ఆగిన ఒక్క అతిథిని కూడా మిస్

కాలేదు. అతను కీటింగ్ భుజం తట్టి, యువకులు రిసైజాన్స్ శైలి సౌందర్యాన్ని తెలుసుకోవాల్సిన అవసరం గురించి నాలుగు మాటలు చెప్పాడు. తర్వాత కీటింగ్ అలా వెళ్ళిపోయాడు. ఏ మాత్రం ఆసక్తి లేకపోయినా కొందరితో కరచాలనాలు చేశాడు. వాచీ చూసుకుని, వెళ్ళిపోయేందుకు సరిపడ సమయం ఎప్పటికీ అవుతుందా అని లెక్క చూసుకున్నాడు. ఆ తర్వాత... ఆగిపోయాడు! విశాలమైన ఒక ఆర్చ్ వెనకాల, చిన్న లైబ్రరీలో ముగ్గురు యువకుల పక్కన డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ కనిపించింది.

చేతిలో కాక్టెయిల్ గ్లాస్ తో ఒక స్తంభానికి చేర్లబడి నుంచుంది. బ్లాక్ వెల్వెట్ బట్టతో తయారైన సూటు వేసుకుంది. ఆ బట్ట దళసరిగా ఉంది. చేతుల కండరాల గుండా, మెడ గుండా, ముఖం గుండా దూసుకుపోయిన వెలుగును తక్కినచోట్ల చొరబడకుండా అడ్డుకుంటోంది. చేతిలో ఉన్న గ్లాసులో చల్లటి మెటాలిక్ శిలువలాగా తెల్లటి నిప్పురవ్వ మెరిసింది. అదేదో ఒక కటకం అయినట్టు, చెదురుతున్న ఆమె చర్మ ప్రకాశాన్ని పోగు చేస్తున్నట్టు, ఉంది ఆ గ్లాసు.

కీటింగ్ ముందుకు చొచ్చుకుపోయి ఫ్రాంకన్ ని కలిశాడు. “పీటర్! ఒక డ్రింక్ తెప్పించనా? మరీ హాట్ ఏం కాదు” అన్నాడు ఫ్రాంకన్. అతని ముఖం వెలిగిపోయింది. గొంతు తగ్గించి “అయితే మేన్ హాటన్స్ మరీ అంత చెత్తగా లేవు” అన్నాడు.

కీటింగ్ వద్దంటూ “థాంక్స్” చెప్పాడు.

“మనలో మన మాట. అదొక ‘పవిత్ర గందరగోళం’ కదా” అన్నాడు శాసనసభా భవనం నమూనా కేసి కన్ను గీటుతూ.

“అవును. ఆ డోమ్ హాల్క్యమ్ మొహంలా ఉంది” అన్నాడు. వాళ్ళిద్దరూ నడుస్తూ వెళ్ళి లైబ్రరీ పూర్తిగా కనిపించే చోట ఆగారు. ఫ్రాంకన్ ని కూడా చూడమని చెబుతున్నట్టు కీటింగ్ చూపు నల్లదుస్తుల అమ్మాయి మీద నిలిచింది. అప్పుడు ఫ్రాంకన్ ఉచ్చులో ఇరుక్కున్నందుకు సంతోషించాడు కీటింగ్.

“అన్నట్టు. ఆ ప్లాన్... రెండో అంతస్తులో... చూశావా?” అన్నాడు ఫ్రాంకన్. డొమినిక్ ని అతను గమనించాడు. కీటింగ్ ని లైబ్రరీని మార్చిమార్చి చూశాడు, చివరికి నోరు విప్పాడు. “తర్వాత నన్ను అనొద్దు. నువ్వే కోరి తెచ్చుకుంటున్నావు. నడు.”

ఇద్దరూ కలిసే లైబ్రరీ లోపలకి వెళ్ళారు. కీటింగ్ ఆగడం సరిగానే ఆగాడు. కళ్ళు మాత్రం సందర్భానికి మించి తీవ్రంగా ఉన్నాయి. ఫ్రాంకన్ ఉత్సాహం కనబరిచాడు. కానీ అది ఉత్సాహంలా లేదు. “డొమినిక్! మైడియర్! పరిచయం చెయ్యనా? ఇతను పీటర్ కీటింగ్. నా కుడి భుజం. పీటర్!... మా అమ్మాయి.”

“బాగున్నావా మిస్ ఫ్రాంకన్?” అన్నాడు కీటింగ్ మృదువుగా.

డొమినిక్ గంభీరంగా తలవంచింది.

“నిన్ను కలవాలని చాలా కాలంగా ఎదురుచూశాను.”

“అహా. బావుంది, నువ్వు నాతో చక్కగా మసులుకుంటావు కదా? అది మర్యాదకి మాత్రం కాకూడదు”

“ఏమంటున్నావు మిస్ ప్రాంకన్?”

“నువ్వు నాతో అసహ్యంగా ప్రవర్తించాలని నాన్న కోరుకుంటాడు. మా ఇద్దరికీ పడదు.”

“ఎందుకు? మిస్ ప్రాంకన్! నేను...!”

“ముందుగానే నీకీ విషయం చెప్పడం మంచిదని నా ఉద్దేశం. ఇంతకు ముందే ఏర్పడ్డ అభిప్రాయాలు ఏవయినా ఉంటే నువ్వు మార్చుకోవచ్చు కదా!” కీటింగ్ ప్రాంకన్ కోసం చూశాడు. కానీ ప్రాంకన్ అదృశ్యమైపోయాడు. ఆమె మృదువుగా అంది, “ఉండదు. నాన్నకి ఇలాంటి వ్యవహారాలు సరిగా తెలియవు. బయట పడిపోతాడు. పరిచయం చెయ్యమని నువ్వు అడిగి ఉంటావు. ఆ విషయం నేను గమనించకుండా ఉండేటట్టు చూడాల్సిందాయన. సరేలే. మన ఇద్దరికి అంగీకారమే కదా! కూర్చో.”

ఆమె ఒకకుర్చీలో కూర్చుంది. పక్కనే ఒద్దికగా కూర్చున్నాడు కీటింగ్. అపరిచిత యువకులు ఉట్టినే నవ్వుతూ, సంభాషణలో ప్రవేశించడానికి ప్రయత్నించి కుదరక కాసేపుండి వెళ్ళిపోయారు. ఆమెలో భయపడాల్సిందేమీ లేదని అనిపించి తేలిక పడ్డాడు కీటింగ్. ఒకటే తేడా కనిపించింది. ఆమె మాటలకీ, ఆ మాటల్ని ఆమె చెప్పిన తీరులోని అమాయకత్వానికీ కుదరలేదు. రెండింటిలో ఏది నమ్మాలో కీటింగ్కి తెలియలేదు.

“నిజమే. పరిచయం చెయ్యమని నాన్నగారిని అడిగాను. అది సహజమేకదా! ఎవరడగరు? కానీ నాకు ఏర్పడే అభిప్రాయాలకి మీ నాన్నగారికీ ఏమీ సంబంధం ఉండదు కదా?”

“నేను అందంగా, సొగసుగా ఉన్నానని ఇంతకు ముందెప్పుడు నాలాంటి దాన్ని కలుసుకోలేదని, నాతో ప్రేమలో పడతానేమోనని చాలా భయంగా ఉందని అనొద్దు. తొందరలోనే అనేస్తావు. కానీ దాన్ని మనం వాయిదా వేద్దాం. అదలా ఉంచితే మనమిద్దరం బాగానే కలవగలుగుతామని అనిపిస్తోంది.”

“కానీ దాన్ని నాకు కష్టతరం చేస్తున్నావు నువ్వు.”

“అవును. నాన్న హెచ్చరించి ఉండాలే.”

“చెప్పారు.”

“ఆ మాట విని ఉండాల్సింది. నాన్నని పట్టించుకోకు. నాన్నకుడి భుజాల్ని చాలా మందిని కలిశాను. వాళ్ళమీద నాకు నమ్మకం పోతోంది. కానీ స్థిరంగా ఉంటాడనీ, నాన్న ఉంచుకోగలుగుతాడనీ అనిపించిన తొలి మనిషివి నువ్వే. నీ గురించి చాలా విన్నాను.

అయిన్ రాండ్

“నిన్ను కలవాలని ఏళ్ళుగా అనుకుంటున్నాను. నీ కాలమ్ చదువుతున్నాను చాలా....” ఆగిపోయాడు. ఈ మాట ఎత్తకుండా ఉండాల్సింది అనుకున్నాడు. అన్నింటికీ మించి అలా ఆగి ఉండాల్సింది కాదని అనుకున్నాడు.

“చాలా...?” నెమ్మదిగా అంది ఆమె.

“చాలా సంతోషంగా చదువుతున్నాను” అన్నాడు, ఆమె ఆ విషయం అక్కడితో ఆపేస్తుందని ఆశిస్తూ.

“అవును. ఐస్సెవర్త్ ఇల్లు నువ్వే డిజైన్ చేశావు కదా! సారీ. నాలో అప్పుడప్పుడూ నిజాయితీ పేట్రేగుతుంది. దానికి ఈసారి నువ్వు బలయ్యావు. తరచూ జరగదు. నిన్నటి రాత చదివితే... నీకు తెలిసే ఉంటుంది.”

“అది చదివాను. నేనుకూడా నిజాయితీగా ఓ మాట చెబుతాను - నీలాగే - కంప్లైయింట్ అనుకోవద్దు. - మన విమర్శకుల మీద మనం ఫిర్యాదులు చెయ్యకూడదు. హాల్కమ్ గారి శాసనసభ, నువ్వు మమ్మల్ని వేటి వేటికి తప్పు పట్టావో... అంతకన్నా ఇంకా చెత్తగా ఉంది కదా! మరి ఆయన్ని అంత గొప్ప ప్రశంసలతో ఎందుకు ముంచెత్తావు? లేకపోతే అలా పొగడాల్సిన స్థితి వచ్చిపడిందా?”

“నన్ను పొగడొద్దు. నాకు అలాంటి పరిస్థితి రాలేదు. పేపరు చూసేవాళ్ళు ఎక్కడో ఒక గృహాలంకరణ కాలమ్లో నేను ఏం రాశానన్న విషయం పట్టించుకుంటారంటావా? అదీకాక నేను శాసనసభా భవనాల గురించి రాస్తానని అనుకోరు కదా? నాకు గృహాలంకరణ టాపిక్ విసుగొచ్చింది. అంతే.”

“అయితే హాల్కమ్ని ఎందుకు పొగిడావు?”

“ఆ కట్టడం ఎంత భయంకరంగా ఉందంటే దాన్ని తిట్టిపొయ్యడం ఏంటీ క్లైమాక్స్ అవుతుంది. అందుచేత దాన్ని ఆకాశానికి ఎత్తేస్తే మంచి తమాషాగా ఉంటుందని ఆ పని చేశాను. అలాగే అయింది కూడా.”

“నువ్వు అలాగే చేస్తూ ఉంటావా?”

“అవును. అంతే. కానీ నా కాలమ్ ఎవ్వరూ చదవరు. ఇంటిని అలంకరించుకునేటంత స్తోమతు లేని ఇల్లాళ్ళు చదువుతారు. అందుచేత ఏం రాసినా ఒకటే.”

“అయితే ఆర్కిటెక్చర్లో నువ్వు నిజంగా ఇష్టపడేది ఏమిటి?”

“ఏమీ లేదు. ఆర్కిటెక్చర్లో ఏదీ ఇష్టపడను నేను.”

“కానీ నేను నమ్మను. చెప్పడానికి ఏమీ లేకపోతే నువ్వెందుకు రాస్తావు?”

“ఏదో చెయ్యాలి కనక. నేను చెయ్యగల చాలా పనులకన్న చాలా చిరాకు పుట్టించేది ఏదైనా చేద్దామని, అది తమాషాగా కూడా ఉండాలని, రాశాను.”

“కాదు. సరైన కారణం కాదు.”

“నాకెప్పుడూ సరైన కారణాలుండవు.”

“కానీ నీ పని నీకు సంతోషంగా ఉండాలి కదా!”

“ఉంది. తెలియట్లేదా?”

“నీకు తెలుసా! నిజానికి నీ మీద అసూయపడ్డాను నేను. వైనాండ్లాంటి పెద్ద సంస్థలో చేస్తున్నావు. దేశంలోనే అతి పెద్ద సంస్థ ప్రతిభావంతులయిన రచయితల్ని కమాండ్ చేస్తున్న సంస్థ”

అంతరంగిక విషయం ఏదో చెబుతున్నట్టు అతని వైపు వంగి “చూడు. నీకో సాయం చేస్తా. నువ్వు మొన్న మొన్ననే నాన్నను కలిసి ఉంటే, ఆయన వైనాండ్ పత్రికలలో పని చేస్తూ ఉండి ఉంటే, నువ్వు ఆయనతో ఇలా అనడం బావుండేది. నాతో కాదు. నేనే నాన్ననయితే నువ్వు అలా అనాలని ఆశించేదాన్ని. నేను ఆశించిన దాన్ని వినడం నా కిష్టం ఉండదు. వైనాండ్ పేపర్లు రోత పుట్టించే ఎల్లో జర్నలిజం అనీ, చెత్త కుప్ప అనీ, వాళ్ళ రచయితలందరూ కలిసి వెంట్రుకపాటి చెయ్యరనీ నువ్వు అని ఉంటే చాలా బావుండేది.”

“నిజంగా అదేనా... వాళ్ళ మీద నీ అభిప్రాయం?”

“అస్సలు కాదు. నేను ఏమనుకుంటున్నానని వాళ్ళు అనుకుంటారో అదే నాతో చెప్పడానికి ప్రయత్నించే వాళ్ళంటే నాకు చిరాకు.”

“థాంక్స్. నీ సాయం నాకు అవసరం అవుతుంది. ఇప్పటి వరకూ నీలాంటి మనిషిని నేను ఎప్పుడూ కలవలేదు. ఓహో... కాదు... అలా చెప్పొద్దన్నావు కదా! కానీ మీ పేపర్ల గురించి నా అభిప్రాయం అదే. గెయిల్ వైనాండ్ని ఎప్పుడూ మెచ్చుకుంటాను. అతన్ని కలిస్తే బాగుండేదనిపిస్తుంది. ఎలాంటివాడు ఆయన?”

“ఆయన గురించి అస్టిన్ హెల్లర్ ఏమన్నాడంటే ‘శ్రేష్ఠ బాస్టర్డ్’ అని.”

కీటింగ్ కాస్త జంకాడు. అస్టిన్ హెల్లర్ ఆ మాట ఎక్కడన్నదీ గుర్తొచ్చింది. తన ముందు కుర్చీమీదుగా వేలాడుతున్న ఆ తెల్లటి పల్చటి చేతిని చూస్తూ కేథరిన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకోవడం అసభ్యంగా అనిపించిందతనికి.

“నేననేది.... ఒక వ్యక్తిగా ఎలా ఉంటాడని.”

“తెలియదు. అతన్నెప్పుడూ కలవలేదు.”

“ఇంత వరకూ!?”

“అవును.”

“ఆయన చాలా వింతగా ఉంటాడని విన్నాను.”

“నిస్సందేహంగా. కుళ్ళు వస్తువుని దేన్నైనా చూడాలనుకున్నప్పుడు బహుశా అతన్ని కలుస్తాను.”

“నీకు టూహీ తెలుసా?”

“ఓ..” అంది. ఆమెలో అంతకు ముందు చూసిన మెరుపు మళ్ళీ కనిపించింది. ఆ గొంతులో అంత మాధుర్యం తొణికిసలాడడం అతనికి నచ్చలేదు. “ఎల్స్వర్త్ టూహీ నాకు తెలుసు. అద్భుతమైన వ్యక్తి. ఆయనతో మాట్లాడడం ఇష్టం. కల్తీ లేని టక్కరి.”

“అదేమిటి మిస్ ఫ్రాంకన్? అలా అనేశావు? నువ్వే మొదటి వ్యక్తివి...”

“నిన్ను ఆశ్చర్యపరచాలని చెప్పలేదు. అదంతా యధార్థం. ఆయన్ని అభిమానిస్తాను. నిండు మనిషి. పరిపూర్ణుడు. కేవలం పరిపూర్ణుడు - తన మార్గంలో. తక్కిన వాళ్ళందరూ వెలితిగా ఉంటారు. బోలెడు ముక్కలైపోయి, ఏ ముక్కా ఇంకో ముక్కతో అతక్కుండా ఉంటారు. టూహీ అలా కాదు. అది ఏకశిల. ఎప్పుడైనా ప్రపంచంమీద వెగటు పుట్టినప్పుడు ‘ఈ ప్రపంచంలోనే ఎల్స్వర్త్ టూహీ అనే మనిషొకరున్నారు కనక అంతా బాగానే ఉంది’ అని ఓదార్పు పొందుతాను. నాకు శాస్తి జరుగుతుందనుకుంటాను. తనకు నచ్చేది ఈ ప్రపంచానికి దొరుకుతుందనుకుంటాను. అనుకుని నన్ను నేను ఓదార్చుకుంటాను.”

“నీకు శాస్తి జరగాలని ఎందుకు అనుకుంటున్నారు?”

ఆమె అతనికేసి చూసింది. ఒక క్షణం కనురెప్పలెత్తింది. అప్పుడామె కళ్ళు మెత్తగా, స్పష్టంగా ఉన్నాయి. నలుచదరంగా లేవు.

“నువ్వు చాలా తెలివైనవాడివి. నువ్వు తెలివిగా మాట్లాడిన మొదటి మాట ఇదే.”

“ఎందుకని?”

“నేను మాట్లాడిన చెత్తలోంచి దేన్ని పట్టుకోవాలో నీకు తెలిసింది కనక. ఇప్పుడు నీకు జవాబివ్వాలి నేను. శాస్తి జరగాల్సిన విషయం ఏమీ లేదు కాబట్టి శాస్తి జరిగితే బావుంటుందనుకుంటున్నాను. మనం ఎల్స్వర్త్ టూహీ గారి విషయానికి వెళ్ళిపోదాం.”

“నేను ఎప్పుడూ వింటూనే ఉన్నాను. ప్రతివాళ్ళనోటా... ఒక రకంగా ఆయన ముని అని, కల్తీ లేని స్వచ్ఛ ఆదర్శవాది అని ఏ ప్రలోభానికీ లొంగరని...”

“అది నిజంగా నిజం. సూటిగా తప్పుడు పనులు చేసే మనిషి ఇంతకన్న సురక్షితంగా బతకగలడు. టూహీ ప్రజలకి ఒక గీటురాయి లాంటి వాడు. ఆయన్ని ఎలా స్వీకరిస్తున్నారో తెలిస్తే వాళ్ళెలాంటి వాళ్ళో చెప్పేయ్యచ్చు.”

“ఎంచేత? నువ్వు నిజంగా ఏం చెప్పదలుచుకున్నావు?”

ఆమె కుర్చీలో వెనక్కు వారింది. చేతులు చాచి వేళ్ళలో వేళ్ళు చొప్పించి, అరచేతులు వెనక్కి విరిచి మోకాళ్ళ చుట్టూ వేసింది. తేలిగ్గా నవ్వింది.

“ఒక టీ పార్టీలో చర్చించదగిన విషయం అయితే కాదు. ‘కిక్’ రైటు. ఆవిడకి నన్ను చూస్తేనే అసహ్యం. కానీ ఎప్పుడైనా పిలవాల్సిస్తుంది. నేను రాకుండా ఉండలేను - ఆవిడ నేను రాకూడదని కోరుకుంటుందని స్పష్టంగా తెలుసు. రాత్రి ఈ ‘శాసన సభ’ గురించి నిజంగా నేను ఏమనుకుంటున్నదీ రాలిస్టన్కి చెప్పాను. నా మాట నమ్మడే. ఉప్పొంగిపోయి, నువ్వు చాలా మంచి పిల్లవి” అనేశాడు.

“కావా?”

“ఏమిటి?”

“మంచి పిల్లవి.”

“కాను. ఈ రోజు కాను. నిన్ను పూర్తిగా ఇబ్బంది పెట్టాను. దానికి పరిహారంగా ఓ పని చేస్తాను. నేను మీ గురించి ఏమనుకుంటున్నానో చెప్పేస్తాను. మీరు ఊహిస్తూ వర్రీ అవుతూ ఉంటావు కదా! నువ్వు చురుకైనవారు. జాగ్రత్తపరులు. నీకేం కావాలో నీకు తెలుసు. చాలా ఆశలున్నాయి నీకు. వాటిని సాధిస్తావు కూడా. నువ్వంటే నాకిష్టం. మీ కుడిభుజం నాకు నచ్చిందని నాన్నకు చెబుతాను. అందుచేత మీ బాస్ కూతురు గురించి నువ్వేమీ భయపడక్కర్లేదు. అయితే నాన్నకి నేను ఏమీ చెప్పకపోవడమే మంచిది. నా సిఫార్సు బెడిసికొడుతుంది మరి.”

“నేను నీ గురించి అనుకుంటున్న ఒకే ఒక్క విషయం చెప్పనా?”

“తప్పకుండా. ఒకటేమిటి, ఎన్నైనా చెప్పొచ్చు.”

“నువ్వు నన్ను ఇష్టపడుతున్నట్టు నాకు చెప్పకుండా ఉండాల్సింది. అప్పుడు ఆ విషయం నిజమయ్యే అవకాశం ఎక్కువగా ఉండేది.”

ఆమె నవ్వేసింది.

“ఆ సంగతి నీకు అర్థమైతే మనం చక్కగా కలిసిమెలిసి ఉండొచ్చు. అప్పుడు ఆ సంగతి నిజం అవనూ వచ్చు.”

గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్మాట్ బాల్రూమ్ ఆర్చి దగ్గర ఓ చేత్తో గ్లాసుతో కనిపించాడు. గ్రే సూటు, సిల్వర్ ఊలుతో చేసిన టర్టిల్ నెక్ స్వెటరు వేసుకున్నాడు. పిల్లాడిలా ఉండే మొహం అప్పుడే రుద్దుకున్నట్టుంది. ఎప్పట్లాగే - పళ్లుతోముకుని, సబ్బుతో మొహం కడుక్కుని అప్పుడే బయటికి వచ్చినట్టు ఉన్నాడు.

“డామినిక్! డార్లింగ్!” అని గ్లాసు ఊపుతూ అరిచాడు. “హలో కీటింగ్!” అని మర్యాదగా అన్నాడు. “డామినిక్! ఎక్కడ దాక్కున్నావు? నువ్వు వచ్చావన్నారు. ఎంతసేపటి నుంచి వెతుకుతున్నానో తెలుసా?”

“హలో గార్డన్!” అంది ఆమె. సరిగానే అంది. నెమ్మదిగా మర్యాదగా ఉన్న ఆ గొంతులో గుచ్చుకునేదేమి లేదు. కానీ అతని అతి ఉత్సాహ స్వరం తర్వాత ఆమె గొంతు నిర్లక్ష్యంగా,

చప్పుగా, చదునుగా ఎలా ఉందంటే మృదువైన ఆమె నిర్లక్ష్య సూత్రం చుట్టూ ఆ రెండు గొంతులూ కలిసి ఒక అందమైన వ్యత్యాస బిందువును రచించాయి.

ప్రిస్కాట్ కి వినబడలేదు. “డార్లింగ్! చూసిన ప్రతిసారి ఇంకా ఇంకా బావుంటున్నావు. అసలు అది సాధ్యమేనా అనిపిస్తుంది.” అన్నాడు.

“ఏడోసారి.” అంది డొమినిక్.

“ఏమిటి?”

“గార్డన్! మీరీ మాట చెప్పడం ఏడోసారి. నేను లెక్క పెడుతున్నాను” అంది.

“నువ్వు సీరియస్ గా ఉండవు డొమినిక్! ఎప్పుడూ ఉండవు.”

“సరే గార్డెన్! ఇక్కడ నా మిత్రుడు పీటర్ కీటింగ్ తో చాలా సీరియస్ సంభాషణలో ఉన్నాను”

ఇంతలో ఒకామె ప్రిస్కాట్ వైపు చెయ్యి ఊపింది. తెలివితక్కువ మొహం వేసుకుని అవకాశాన్ని అందుకుని అక్కణ్ణుంచి తప్పుకున్నాడు. ‘తన మిత్రుడు పీటర్’తో సంభాషణ కొనసాగించేందుకు ఆమె మరొక మనిషిని కూడా పంపించేసింది అనుకుని కీటింగ్ సంతోషించాడు.

కానీ ఆమె అతనికేసి తిరిగినప్పుడు “ఏమిటి కీటింగ్! మనం దేని గురించి మాట్లాడు కుంటున్నాం?” అంది తియ్యగా. అనేసి రూము అవతలి వైపుకు చాలా ఆసక్తిగా చూస్తోంది. అక్కడ వంగిపోయి, ముడతలు పడ్డ చర్మంతో ఉన్న ముసలాయన ఒకడు విస్కీ గ్లాసు పట్టుకుని దగ్గుతూ కనిపించాడు.

“మనం...” కీటింగ్ ఏదో చెప్పబోయాడు. అక్కడ నా అభిమాన వ్యక్తి యూజీన్ పెట్టింగిల్ ఉన్నాడు. హలో చెప్పాలి” అని లేచి, శరీరం వెనక్కి వంచి నడుస్తూ, డబ్బెయవ పడిలో ఉన్న ఆ అనాకారి మనిషి వైపు వెళ్ళింది.

గార్డన్. ఎల్. ప్రిస్కాట్ కి తననూ ఒక సోదరుడిగా మార్చేసిందో లేకపోతే అది అనుకోకుండా జరిగిన విషయమో కీటింగ్ కి అర్థం కాలేదు.

అయిష్టంగా మళ్ళీ బాల్ రూమ్ కి వెళ్ళాడు. అతిథుల గుంపుల్లో కలిసిపోయి మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించాడు. డొమినిక్ ప్రాంకన్ గుంపులోంచి వెళ్ళడం, ఇతరులెవరితోనో మాటల్లో పడడం గమనించాడు. ఆమె విషయంలో తను గెలిచాడో చిత్తుగా ఓడిపోయాడో తేల్చుకోలేక పోయాడు.

ఆమె వెళ్ళిపోయే సమయానికి తను గుమ్మం దగ్గర చేరాడు.

ఆమె ఆగి చూసి అందంగా నవ్వింది.

అతను నోరు విప్పేలోగానే “వద్దు. నన్ను ఇంటి దగ్గర దింపనక్కరలేదు. కారుంది. థాంక్యూ” అంది.

ఆమె వెళ్ళిపోయింది. అతను గుమ్మం దగ్గరే నిస్సహాయంగా నిలబడిపోయాడు. అవమానంతో కందిపోయినట్టనిపించింది. కోపం వచ్చింది.

భుజం మీద ఒక చెయ్యి మెత్తగా పడింది. చూస్తే పక్కనే ఫ్రాంకన్. “ఇంటికా పీటర్? దింపుతాను.”

“నువ్వు ఏడింటిలోపు క్లబ్ లో ఉండాలి కదా!”

“ఎం ఫర్వాలేదు. కాస్త లేటవుతా. నిన్ను ఇంటి దగ్గర దిగబెడతా. ఇబ్బంది లేదు.”

ఫ్రాంకన్ ముఖంలో ఎప్పుడూ లేని విధంగా ఒక ఉద్దేశం ఏదో ఉన్నట్టు కనిపించింది. ఫ్రాంకన్ మామూలు తీరు ఇది కాదు.

కీటింగ్ మౌనంగా అతన్ని అనుసరించాడు. అతనికి కాస్త వినోదం ఏదో తోచింది అందులో. మసక వెలుతురులో ఫ్రాంకన్ కారులో సుఖంగా ఏకాంతంగా కూర్చున్నప్పుడు కూడా కీటింగ్ మాట్లాడలేదు.

“ఏమిటి?” అన్నాడు ఫ్రాంకన్ ఏదో శంకిస్తూ.

కీటింగ్ నవ్వాడు. “గై! నువ్వొక పందివి. నీకున్న దాన్ని మెచ్చుకోవడం నీకు తెలియదు. నాకెందుకు చెప్పలేదు? తనంత అందగత్తెని నేను ఎప్పుడూ చూడలేదు.”

దిగులుగా అన్నాడు ఫ్రాంకన్. “సమస్య అదే కావచ్చు.” “ఏమిటి సమస్య? అసలేక్కడ కనబడుతోంది నీకు సమస్య?”

“తన గురించి నిజంగా నీకేమనిపించింది పీటర్? అందం సంగతి పక్కన పెట్టు. ఎంత తొందరగా ఆ అందాన్ని మరిచిపోతావో నువ్వే చూస్తావు. ఏమనిపించింది?”

“ఊఁ.... తనకి గొప్ప వ్యక్తిత్వం ఉంది.”

“ఈ అండర్ స్టేట్ మెంటుకి థాంక్స్.”

అని ఫ్రాంకన్ మౌనం వహించాడు. ఆ మౌనంలో విచారం ఉంది. తర్వాత గొంతులో కాస్త ఎబ్బెట్టుగా ఆశాభావం తొంగి చూస్తుండగా అన్నాడు. “పీటర్! నేను ఆశ్చర్యపోయాను. నిన్ను చూస్తూనే ఉన్నాను. చాలాసేపు మాట్లాడావు తనతో. అది గొప్ప విషయం. తను ఒక్క మెత్తటి విషపుదెబ్బతో నిన్ను తరిమేస్తుందనుకున్నాను. నువ్వు తనతో స్నేహంగా ఉండగలిగావేమో! తన గురించి నువ్వు ఏమీ చెప్పలేవని నిర్ధారించుకున్నాను. పీటర్!... నేను చెప్పాలనుకుంటున్నది ఇది - తనతో భయంకరంగా ప్రవర్తించమని నేను చెప్పానంది కదా! దాన్ని ఏమీ పట్టించుకోకు.”

ఆ వాక్యం భారంగా గంభీరంగా ఉంది. కీటింగ్ కి అందులో ఏదో సూచన కనిపించింది. ఈల వెయ్యబోయి ఆగిపోగలిగాడు. “తనతో దారుణంగా ఉండమని అననే అనను” అన్నాడు ఫ్రాంకన్ భారంగా.

“గై! నువ్వు అలా పారిపోయి ఉండకూడదు” అన్నాడు కీటింగ్. ఆ గొంతులో ఒక సంరక్షకుడు మందలిస్తున్న స్వరం ఉంది.

ప్రాంకన్ నిట్టూర్చాడు “తనతో ఎలా మాట్లాడాలో నాకెప్పుడూ అర్థంకాలేదు. నేర్చుకోలేదు. తన సమస్య ఏమిటో తన తీరేమిటో అర్థంకాదు నాకు. కానీ ఏదో ఉంది. ఒక మనిషిలాగ ప్రవర్తించాడు. రెండు ఫినిషింగ్ స్కూళ్ళ నుంచి తనని గెంటేశారు. కాలేజీలో ఎలా నెట్టుకొచ్చిందో నేను ఊహించలేను, కానీ నాలుగేళ్ళు నా మెయిల్ తెరవడానికి భయపడిపోయాను. ఆ ముక్క కాస్తా అందులో ఉంటుందేమోనని. ఆ తర్వాత అనిపించింది - ఒక్కసారి తన కాళ్ళమీద తను నిలబడగలిగితే గట్టెక్కుతానని. ఏమీ విచారించనక్కర్లేదని. కానీ తర్వాత మరి అధ్వాన్నంగా అయిపోయింది.”

“దేనికి వర్రీ? ఏం కనిపించింది వర్రీ అయ్యేందుకు?”

“ఏమీలేదు. అదేమిటో కనిపెట్టాలని ప్రయత్నించలేదు. తనగురించి ఆలోచించాల్సిన పనేలేనప్పుడు సంతోషించాను. నేను నిస్సహాయుణ్ణి. ఒక తండ్రిగా ఉండేందుకు తగినవాణ్ణి కానంతే. ఒక్కొక్కసారి అది నా బాధ్యత గదా అనిపిస్తుంది. నేను కోరుకోను కానీ ఆ బాధ్యత అక్కడ అలాగే ఉంది, ఏదో చెయ్యాలి. ఆ బాధ్యత భరించడానికి ఎవ్వరూలేరు కదా మరి.”

“నిన్ను భయపెట్టనిచ్చావు గై! అంతే. అక్కడ భయపడాల్సిందేమీ లేదు”

“లేదంటావా?”

“లేదు.”

“నువ్వే తనతో నెగ్గుకు రాగల మనిషివేమో. నువ్వు తనని కలిస్తే ఇప్పుడు నేనేమీ విచారించను. కానీ నీకు తెలుసా? నువ్వు తనను కలవకూడదని కోరుకున్నాను. తనని హేండిల్ చెయ్యగల ఒక్కగానొక్కడివి నువ్వేకావచ్చు. నువ్వు ఏదైనా గట్టిగా అనుకుంటే ఇంక వదిలిపెట్టవు. అవును కదా?”

“తరచుగా.... నేను భయపడను” అన్నాడు కీటింగ్, ఒక చెయ్యి నిర్లక్ష్యంగా పైకిలేపుతూ.

అ తర్వాత దిండ్రకి చేరగిలబడ్డాడు కీటింగ్, అలిసిపోయినట్టు, ముఖ్యమైనదేదీ విననట్టు. మిగిలినదారంతా కీటింగ్ మౌనంగా ఉన్నాడు. ప్రాంకన్ కూడా మాట్లాడలేదు.

* * *

జాన్ ఎరిక్ స్నైట్ చెబుతున్నాడు. “అబ్బాయిలూ! ఈ విషయంలో ఏమీ విడిచిపెట్టే వీలులేదు. ఈ సంవత్సరం మనకి వచ్చిన వాటిలో అతి ముఖ్యమైనది ఇదే. డబ్బు పెద్దగా రాదు. అర్థమైందా? కానీ ఇది ప్రతిష్టాత్మకమైన వ్యవహారం. దీన్నుంచి బోలెడు కొత్త పరిచయాలు వస్తాయి. ఇది మనం కట్టగలిగితే పెద్దపెద్ద ఆర్కిటెక్ట్స్ కోంతమందికి కళ్ళు పచ్చబడతాయి. ఆస్టిన్ హెల్లర్ స్పష్టంగా చెప్పారు. ఆయన సంప్రదించిన మూడో సంస్థ మనది. ఆ పెద్దవాళ్ళు చేయించినదేదీ ఆయనకి నచ్చలేదు. ఇక మన మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. మామూలుగా ఉండకూడదు. భిన్నంగా ఉండాలి. కానీ చాలా బావుండాలి. ముఖ్యంగా రోటీన్ కి భిన్నంగా ఉండాలి. ఇంక మీ నేర్పు చూపించండి.”

అయిదుగురు డిజైనర్లు అతని ఎదురుగా అర్ధవృత్తంలో కూర్చున్నారు 'గోథిక్'కి బోర్ కొట్టినట్టుంది. 'కలగూర గంప'ని ముందే నిరుత్సాహం ఆవరించింది. సీలింగ్మీద ఉన్న ఒక ఈగ వెంట వెళ్తున్నాడు "రినైజాన్స్".

"మిస్టర్ సైట్! ఆయన ఏమన్నారో సరిగా చెప్పండి" అని అడిగాడు రోర్క్. సైట్ భుజులెగరేశాడు. రోర్క్ వంక చూసిన చూపులో వినోదం ఉంది. కొత్త క్లయింట్ గురించి చెప్పనర్హత లేని సిగ్గుమాలిన రహస్యాన్ని రోర్క్తో పంచుకున్నట్టుంది ఆ చూపు.

"అంత అర్థవంతమైన సంగతి ఏమీ లేదు. మనలో మనమాట. రాతచూస్తే ఇంగ్లీషుమీద అంత పట్టున్నట్టుంటాడా, మాట సరిగా మాట్లాడలేదు. ఆర్కిటెక్చర్ గురించి తనకేమీ తెలియదని చెప్పాడు. తనకి మోడర్నిస్టిక్గా కావాలా? ఫలానాలా కావాలా? ఏమీ చెప్పలేదు. తనకి ఒక సొంత ఇల్లు కావాలన్నది తాత్పర్యం. కానీ దాని విషయంలో చాలాకాలం సంకోచించాడు. ఎంచేతంటే ఇళ్ళన్నీ ఒకలాగనే చెత్తగా కనబడుతున్నాయిట. అసలేవరైనా ఏ ఇంటి గురించైనా ఎందుకు ఉత్సాహపడిపోతారో అర్థంకాదట. అయినా తను ప్రేమించగల ఒక బిల్డింగ్ కావాలన్న అభిప్రాయం పుట్టుకొచ్చింది. "బిల్డింగ్ అంటే దానికో అర్థం ఉండాలి" అన్నాడంతే. తర్వాతేమో "ఏమిటి? ఎలా?" అన్నది మట్టుకు చెప్పలేనన్నాడు. ఇంతే తను చెప్పింది. దానిమీద ఆధారపడి ముందుకేమీ వెళ్ళలేం. అక్కడున్నది ఆస్టిన్ హెల్లర్ అయి ఉండకపోతే స్కెచ్లు తయారుచేసే పనే పెట్టుకునే వాణ్ణికాదు, కానీ వదులుకోవడం అర్థంలేని పని. ఏమైంది రోర్క్?"

"ఏమీ లేదు" అన్నాడు రోర్క్.

ఆస్టిన్ హెల్లర్ ఇంటి గురించి మొదటి సమావేశం అంతటితో ముగిసింది.

తర్వాత అదే రోజు, హెల్లర్ తీసుకున్న స్థలాన్ని చూపించడానికి, సైట్ తన ఐదుగురు డిజైనర్లనీ ట్రెయిన్ ఎక్కించాడు. కనెక్టికట్కి తీసుకెళ్ళాడు. ఒక సాదా టౌన్కి మూడు మైళ్ళ అవతల ఏకాంతంగా రాళ్ళ వరసలున్న చోట సముద్రం ఒడ్డున ఆగారు. శాండ్విచ్లూ, పీనట్లూ నమిలారు. నిట్టనిలువుగా పైకి చొచ్చుకు వచ్చిన చిన్న కొండను చూశారు. అది పొడుగ్గా లేత రంగులో ఉన్న సముద్రతీర రేఖకి లంబంగా ఉంది. ఆ కొండ విరిగిన అంచులతో లేచి తిన్నగా క్రూరంగా నగ్నంగా సముద్రం ముందు నిలుచుంది.

"అక్కడ... అదే" అన్నాడు సైట్. చేతిలో ఒక పెన్సిల్ని గుండ్రంగా తిప్పుతున్నాడు. "ఏం బావుంది?" అని నిట్టూర్చాడు. "ఇంత కన్న మంచి ప్రాంతం చూపించబోయాను, అతను సరిగా తీసుకోలేదు. నోర్మాసుకున్నాను." పెన్సిల్ తిప్పాడు. "అక్కడ కావాలట ఇల్లు! ఆ కొండ మీద!" పెన్సిల్ మొనతో ముక్కుకొన గోక్కున్నాడు. "ఆ రాయిని అందంగా అలా ఉంచేసి తీరానికి దూరంగా వెనక్కి కడదామని చెప్పబోయాను. అది ఎక్కలేదు." రబ్బరు ముక్క పళ్ళతో కరిచి పట్టుకున్నాడు. "ఆ పైన, ఎంత బ్లాస్టింగ్ చెయ్యాలో ఎంత చదును చెయ్యాలో చూడండి." గోటి మీద పెన్సిల్తో నల్లగీత ఒకటి గీశాడు. "అదీ విషయం... ఆ రాయి గ్రేడూ నాణ్యతా గమనించండి. అంత సులువు కాదు... సర్వేలూ, ఫోటోలూ

ఆఫీసులో ఉన్నాయి. సరే, ఎవరి దగ్గరైనా సిగరెట్టుందా?... ఇంకేమీ లేదు.. ఎప్పుడు ఏం సలహా కావాలన్నా అడగండి. అవునూ... తిరుగు ట్రేయిన్ ఎన్నింటికి?”

అలా ఆ అయిదుగురూ తమపని మొదలుపెట్టారు. నలుగురు వెంటనే డ్రాయింగ్ బోర్డులమీద పడ్డారు. రోర్క్ ఒంటరిగా చాలా సార్లు సైటు దగ్గర కొచ్చాడు. సైట్ దగ్గర ఉన్న ఐదు నెలలకాలం రోర్క్ వెనక శూన్యంగా పరుచుకుని ఉంది. ఎలా ఉంది అని అడిగితే జవాబేమీ ఉండేది కాదు. ఏమీ గుర్తులేదు, అన్నది తప్ప. తను చేసిన ప్రతి స్కెచ్ తనకు గుర్తే. ప్రయత్నిస్తే వాటి గతి ఏమయిందో కూడా తెలిసేదే. కానీ తను ప్రయత్నించ లేదు.

హెల్లర్ ఇంటిని ఇష్టపడినట్టుగా వాటిని వేటినీ ఇష్టపడలేదు. ఒక కాగితం తీసుకుని, సముద్రం పక్కన లేచిన కొండను తలుచుకుంటూ డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ లో ఎన్నో సాయంత్రాలు గడిపాడు. తయారయ్యే వరకూ అతని స్కెచ్ లు ఎవరూ చూడలేదు.

ఒకరోజు రాత్రి బాగా పొద్దుపోయాక స్కెచ్ లు పూర్తయ్యాయి. కాగితాలు ముందు పరుచుకుని టేబుల్ దగ్గర కూర్చున్నాడు. చాలా గంటలు ఉండిపోయాడు. నుదుటికి ఆసరాగా ఒకచెయ్యి. కిందికి వేలాడుతూ రెండోది. రక్తం చేరి వేళ్ళు తిమ్మిరైక్కాయి. కిటికీ వెనుక వీధి చిక్కని నీలంరంగు పులుముకుని బూడిదరంగుకి తిరిగింది. రోర్క్ స్కెచ్ ల వంక చూడలేదు. అంతా ఖాళీగా, అలసటగా అనిపించింది.

స్కెచ్ లలో ఉన్న ఇంటిని రోర్క్ కాదు కొండే డిజైన్ చేసింది. కొండ దానంతట అది పెరిగి, తనను తాను పూర్తి చేసుకుని, ఇదిగో దీని కోసమే నేను ఎదురుచూసింది అని చెప్పినట్టుంది. కొండ అంచుల్ని బట్టి ఇల్లు రకరకాల ఎత్తుల్లో విరిగి ఉంది. ఎత్తుగా ఉన్న చోట ఎదిగి, క్రమంగా పదార్థరాశులు సమతలాలు ఒకదానితో ఒకటి కలసి ప్రవహించి ఒక ఏకత్వంలో పరిపూర్ణమైనట్టుంది. కొండ ఏ గ్రానైట్ తో తయారయిందో అటువంటి గ్రానైట్ తో గోడలు నిట్టనిలువుగా పైకి ఎదిగాయి. సూటిగా ఉన్న దిగ్భ్రక రేఖని అనుసరిస్తూ, సముద్రంలా వెండి రంగులో మెరుస్తూ, కాంక్రీటు టెర్రేసులు తయారయ్యాయి.

తెల్లవారి డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ లోకి మనుషులు వచ్చేసరికి కూడా రోర్క్ అక్కడే టేబుల్ దగ్గర కూర్చుని ఉన్నాడు. అప్పుడు స్కెచ్ లు సైట్ ఆఫీసుకి వెళ్ళాయి.

రెండు రోజుల తర్వాత జాన్ ఎరిక్ సైట్ ఎడిట్ చేసి ఎన్నుకున్న స్కెచ్ టిస్యూ పేపర్ లో చుట్టబడి టేబుల్ మీదికి వచ్చింది. దాన్ని చైనీస్ ఆర్టిస్ట్ సిద్ధం చేశాడు. ఆస్టిన్ హెల్లర్ కోసం సిద్ధంగా ఉంది. అది రోర్క్ గీసిన ఇల్లు. పోటీదారులందరూ నిష్క్రమించారు. అది రోర్క్ ఇల్లే కానీ గోడలు ఎర్ర ఇటుకలవి. కిటికీలు మామూలు సైజుకి తగ్గిపోయాయి. వాటికి గ్రీన్ షట్టర్లు చేరాయి. ఆ ఇంటి నుంచి చొచ్చుకొచ్చిన రెండు రెక్కల్నీ కత్తిరించేశారు. వరండాకు ఆధారంగా గోడమీద నుంచి ముందుకు పొడుచుకుని వచ్చేటట్టు అమర్చిన గొప్ప వంకరవాసం మాయమైపోయి చిన్న ఇనుప బాల్కనీ మొలిచింది. ఒక ముఖద్వారం చేరింది. ద్వారంపైన అలంకరణ తోరణం. ముక్కలు ముక్కలుగా ఉంది. దాన్ని అయోనిక్ స్తంభాలు మోస్తున్నాయి. పైన ఒక శంకు ఆకృతి, దానికి పైన వాయు దిక్సూచి వచ్చాయి.

జాన్ ఎరిక్ స్నైట్ టేబుల్ పక్కన నిలబడి చేతులు స్కెచ్‌మీద చాచాడు. ఆ సున్నితమైన రంగుల శుద్ధత పోకుండా ఉండేందుకు ఆ చేతులు స్కెచ్‌ని తాకకుండా గాలిలో ఉన్నాయి.

“మిష్టర్ హెల్లర్ మనసులో ఉన్నది ఖచ్చితంగా ఇదే. చాలా బాగుంది. అవును చాలా చాలా బాగుంది. రోర్క్! ఫైనల్ స్కెచ్ చుట్టు పక్కల సిగరెట్టు కాలొచ్చిందని ఎన్నిసార్లు చెప్పాను. దూరంగా ఉండు. నుసి రాలుతుంది దీనిమీద...”

ఆస్టిన్ హెల్లర్ 12 గంటలకి రావాలి... కానీ పదకొండున్నరకి చెప్పా పెట్టకుండా మిసెస్ సిమ్మింగ్స్ వచ్చేసింది. తక్షణం స్నైట్‌ని చూడాలంటోంది. ఆవిడ ధాష్టీకం మనిషి. వితంతువు. స్నైట్ డిజైన్ చేసిన తన కొత్త సొంత ఇంట్లోకి కొత్తగా ప్రవేశించింది. అది అలా ఉండగా ఆవిడ తమ్ముడి అపార్ట్‌మెంటొకటి తనకు పురమాయిస్తారని స్నైట్ ఆశ. అంచేత ఆవిడని కాదనలేడు. వినయంగా ఆఫీసు లోపలికి తీసుకెళ్ళాడు. మితంగా మాట్లాడడం ఆవిడకి తెలియదు. లైబ్రరీ సీలింగ్ బీటలు తీసిందని, డ్రాయింగ్ రూమ్‌లో ‘బే-విండో’లు తేమ ముసుగు కింద శాశ్వతంగా కప్పబడిపోతున్నాయని దానితో పడలేకపోతున్నానని చెప్పింది. స్నైట్ చీఫ్ ఇంజనీర్‌ని పిలిపించాడు. ఇద్దరూ కలిసి వివరణలు, సంజాయిషీలు మొదలు పెట్టారు. కాంట్రాక్టర్లును పనికిమాలిన వాళ్ళంటూ తిట్టిపోశారు. మిసెస్ సిమ్మింగ్స్ ఏమీ మెత్తబడలేదు. స్నైట్ డెస్క్‌మీద బజర్ మోగింది. ఆస్టిన్ హెల్లర్ వచ్చాడని చెప్పింది రిసెప్షన్ క్లర్కు.

మిసెస్ సిమ్మింగ్స్‌ని వదిలి వెళ్ళిపోవడం, ఆస్టిన్ హెల్లర్‌ను వేచి ఉండమనడం రెండూ కుదరని పనులే. స్నైట్ సమస్యను పరిష్కరించేశాడు. ఇంజనీర్ మెత్తటి మాటలకి సిమ్మింగ్స్‌ని వదిలి, ‘ఒక్క క్షణం,’ ‘క్షమించాలి’ అని చెప్పి తప్పుకున్నాడు స్నైట్. రిసెప్షన్ రూమ్‌లో ప్రత్యక్షమై హెల్లర్‌కి షేక్‌హాండ్ ఇచ్చాడు. “మిష్టర్ హెల్లర్! కాస్త డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్‌లోకి వస్తారా? ఏమీ అనుకోకండి. వెలుగు బావుంటుంది. స్కెచ్ అక్కడ రెడీగా ఉంది. దాన్ని కదపడం అంత మంచిది కాదేమోనని” అన్నాడు.

హెల్లర్ ఏమీ అనుకోలేదు. స్నైట్ వెంట బుద్ధిగా డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్‌లోకి నడిచాడు. హెల్లర్ పొడుగు. భుజాలు వెడల్పు. ఇసుక రంగు జట్టు. నలుచదరపు మొహం. కళ్ళలో శాంతం. కంటి చుట్టూ లెక్కలేనన్ని గాడులు. ఇంగ్లీష్ టీవీస్ ధరించాడు.

చైన్స్ ఆర్టిస్టు బల్లమీద ఉంది స్కెచ్. ఆర్టిస్టు జంకుతూ మౌనంగా ఒక అడుగు పక్కకి వేశాడు. రోర్క్ పక్క టేబిల్. రోర్క్ అటు తిరిగి పని చేసుకుంటున్నాడు. ఇటు చూడలేదు. ఎవరైనా క్లయింట్‌ని డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్‌లోకి తీసుకువచ్చినప్పుడు అటురావద్దని అక్కడి ఉద్యోగులకి చెప్పాడు స్నైట్.

వధువు మేలిముసుగును తొలగిస్తున్నంత జాగ్రత్తగా మునివేళ్ళతో టిస్యూ పేపర్‌ని తొలిగించాడు. అప్పుడు ఒక అడుగు వెనక్కి వేసి హెల్లర్ ముఖాన్ని గమనించాడు. హెల్లర్ ముందుకు వంగి నిలబడ్డాడు. తదేకంగా, శ్రద్ధగా, మౌనంగా చాలాసేపు చూశాడు.

“మిష్టర్ స్నైట్...” ఎట్టకేలకు మొదలు పెట్టాడు... “నేను ఏమనుకుంటున్నానంటే...”

ఆగిపోయాడు.

స్నైట్ వేచి చూశాడు - ఓపిగ్గా. సంతోషించాడు 'ఏదో చెబుతాడు మనం డిస్టర్బ్ చెయ్యకూడద'న్నట్లున్నాడు.'

ఉన్నట్టుండి బిగ్గరగా "ఇదీ" అన్నాడు హెల్లర్, డ్రాయింగ్ మీద పిడికిలితో గుద్ది. స్నైట్ జంకాడు. "ఇంత దగ్గరగా ఇంతవరకూ ఎవరూ రాలేదు" అన్నాడు హెల్లర్.

"మీకు నచ్చుతుందని నాకు తెలుసు" అన్నాడు స్నైట్.

"నచ్చలేదు" అన్నాడు హెల్లర్.

స్నైట్ గుడ్లు మిటకరిస్తూ ఎదురు చూశాడు.

"ఒక రకంగా దగ్గరగానే ఉంది! కానీ ఇది సరిపోదు. ఎక్కడ తేడా ఉందో తెలీదుగాని ఇదయితే కాదు. అస్పష్టంగా చెబుతున్నాననిపిస్తే క్షమించాలి. కానీ ఏదైనా నాకు నచ్చడం, నచ్చకపోవడం క్షణంలో జరిగిపోతుంది. నాకు సుఖంగా ఉండదని అర్థమైపోతోంది. ఉదాహరణకి - ఆ ద్వారం చాలా బాగుంది. కానీ ప్రతిఇంటికీ అదే. అంచేత దాన్ని ఎవరూ గమనించరు.

"అవునండీ. కానీ మనం దృష్టిలో పెట్టుకోవాల్సిన విషయాలు కొన్ని ఉన్నాయి. మనం మోడరన్ గా కావాలనుకుంటాం. అయితే ఇంటి అపియరెన్స్ కూడా చూసుకుంటాం. దర్జాగా ఉండాలి. ఆత్మీయంగా కూడా ఉండాలి. చాలా నిరాడంబరంగా ఉన్న ఇటువంటి ఇంటికి కొన్ని మృదుస్పర్శలు కూడా అవసరం. ఈ స్కెచ్ ఆర్కిటెక్చర్ దృష్ట్యా ఖచ్చితంగా సరిగ్గా ఉంది."

"సందేహం లేదు. దాని గురించి నాకేం తెలియదు. నా జన్మలో నేనెప్పుడు ఖచ్చితంగా సరిగ్గా లేను."

"ఈ ప్రణాళికను కొంచెం వివరిస్తాను. అప్పుడు మీకు ఇది..."

"తెలుసు. నాకు తెలుసు!" హెల్లర్ గొంతులో విసుగు కనిపించింది. "మీరు రైటు. నాకు నమ్మకమే. కానీ..." ఆ గొంతులో తన భావం ఏమిటో చెప్పాలన్న ఆత్రుత ధ్వనించింది. "ఇందులో కాస్త ఏకత ఉంటే... ఒక సెంట్రల్ ఐడియా... ఉంది కదా... ఇది సజీవంగా కనిపిస్తే... ఇప్పుడలా లేదు. ఒకటేదో లోపించింది. కొన్నేమో అతిగా ఉన్నాయి. ఇంకా శుభ్రంగా, స్పష్టంగా... ఏదో మాట వాడతారక్కడ.. ఏమిటది?... సమగ్రత... సమగ్రంగా ఉండి ఉంటే..."

రోర్క్ ఇటు తిరిగాడు. అతను టేబుల్ కి అటువైపున్నాడు. స్కెచ్ అందుకున్నాడు. చెయ్యి ముందుకు దూకింది. డ్రాయింగ్ మీద పెన్సిల్ అడ్డంగా సర్రున పరిగెట్టింది. నీటిరంగుల చిత్రంమీద నల్లటిగీతలు గీసింది. అయోనిక్ స్తంభాల్ని, ముఖ ద్వారాన్ని, దానిపైన త్రిభుజాన్ని, శంకువుని, ఇటుకల్ని, అన్నింటినీ ఆ పెన్సిల్ గీతలు ఎగరగొట్టేశాయి. రెండు రాతిరెక్కలు అతికాయి. కిటికీలను వెడల్పు చేశాయి. బాల్కనీని చీలికలు చేశాయి. ఒక టేర్రేస్ ని రువ్వాయి.

ఇదంతా ఎప్పుడు మొదలైందో ఇతరులకి అర్థమయ్యేలోగా జరిగిపోయింది. సైట్ ముందుకు ఉరికాదు. కానీ హెల్లర్ చెయ్యి పట్టుకుని ఆపాడు. గోడల్ని ధ్వంసం చేస్తూ. చీలికలు చేస్తూ తీవ్రమైన రేఖలతో రోర్స్ చెయ్యి ఇంటిని పునర్నిర్మిస్తూనే ఉంది.

రోర్స్ ఒక సెకనుపాటు తల పైకెత్తి బల్లకి అవతల ఉన్న హెల్లర్ కేసి చేశాడు. ఆ పరిచయం చాలు ఇద్దరికీ. అది కరచాలనంలాగా ఉంది. రోర్స్ చిత్రాన్ని కొనసాగించాడు. పెన్సిల్ ని పక్కన పెట్టేసరికి ఇల్లు పూర్తయింది. అచ్చంగా ఇంతకు ముందు రోర్స్ డిజైన్ చేసినట్టు క్రమబద్ధమైన నల్లరేఖలతో తయారైంది. ఈ మొత్తం చర్యకు ఐదు నిమిషాలు పట్టలేదు. సైట్ ఏదో అందామని ప్రయత్నించాడు. హెల్లర్ ఏమీ మాట్లాడ లేదు కనక రోర్స్ మీద విరుచుకుపడే స్వేచ్ఛ తీసుకున్నాడు. “నిన్ను తీసేశాను. పనికిమాలిన వాడా! బయటికి నడు, నిన్ను తీసేశాను” అని అరిచాడు.

“మన ఇద్దరిని తీసేశారు” అన్నాడు ఆస్టిన్ హెల్లర్ రోర్స్ ని చూసి కన్ను గీటుతూ. “పద. భోంచేశావా? ఎక్కడికయినా పోదాం. నీతో మాట్లాడాలి.”

రోర్స్ తన టోపీ, కోటు తీసుకునేందుకు లాకర్ దగ్గరకు వెళ్ళాడు. డ్రాఫింగ్ రూమ్ లో అందరికీ దిమ్మతిరిగి పోయింది. పని ఆపేసి చూస్తున్నారు. ఆస్టిన్ హెల్లర్ స్కెచ్ ని తీసుకుని నాలుగు మడతలు పెట్టి కార్డు బోర్డుమీద చరిచి స్కెచ్ జేబులో పెట్టుకున్నాడు.

“కానీ మిష్టర్ హెల్లర్!” సైట్ తడబడుతూ అన్నాడు. “నేను చెబుతా... మీరు కోరుకున్నది అదే అయితే దివ్యంగా ఉంది. స్కెచ్ మళ్ళీ వేద్దాం. మీకు వివరంగా చెబుతా...”

“ఇప్పుడు కాదు. ఇప్పుడు కాదు” అన్నాడు హెల్లర్. గుమ్మం దగ్గరికి వెళ్ళాక “చెక్కు పంపిస్తాను” అన్నాడు.

అంతే, హెల్లర్ వెళ్ళిపోయాడు. అతని వెనకాలే రోర్స్. హెల్లర్ లాగా వదిలిన డోర్ వాళ్ళ వెనక మూసుకుపోయింది. ఆ చప్పుడు హెల్లర్ రాసే వ్యాసాల్లో ఒక ఆఖరి పేరాలా ధ్వనించింది.

రోర్స్ ఒక్క మాట మాట్లాడ లేదు.

చాలా ఖరీదైన రెస్టారెంట్ లో ఒక బూత్ లో కూర్చున్నారద్దరూ. వాళ్ళ మధ్య స్పటిక రజత పాత్రలు మెరుస్తున్నాయి. రోర్స్ అటువంటి హోటల్ కి ఎప్పుడూ వెళ్ళలేదు.

“... ఎందుకంటే అది నేను కోరుకున్న ఇల్లు. ఎప్పుడూ అలాంటి ఇల్లు కావాలనుకునే వాణ్ణి. నాకు కట్టి పెట్టగలవా? ప్లానులు గియ్యడం, కట్టడం, పని పర్యవేక్షణ వగైరా చెయ్యగలవా?”

“ఆఁ” అన్నాడు రోర్స్.

“తక్షణం మొదలు పెట్టేస్తే ఎంత కాలం పడుతుంది?”

“సుమారు ఎనిమిది నెలలు.”

“శిశిరాంతానికి ఇల్లు సిద్ధమౌతుందా?”

“ఆఁ”

“అచ్చంగా ఆ స్కెచ్ లాగ?”

“అచ్చంగా అలాగే.”

“చూడు... ఒక అర్కిటెక్ట్ తో ఎలాంటి ఒప్పందం కుదుర్చుకుంటారో నాకు తెలియదు. నీకు తెలిసి ఉండాలి. అందుచేత ఒప్పందం పత్రం ఒకటి తయారు చెయ్యి. మా లాయరు మధ్యాహ్నం చూస్తాడు, ఏం?”

“అలాగే.”

ఎదురుగా కూర్చున్న ఆ మనిషిని హెల్లర్ పరిశీలించాడు. తన ముందు బల్ల మీదున్న చేతిని చూశాడు. అతని ధ్యాసంతా ఆ చేతి మీద కేంద్రీకృతం అయింది. పొడుగాటి వేళ్ళు, కీళ్ళు, పైకి ఉబికిన సిరలు చూశాడు. ‘ఈ మనిషిని నేను పనిలోకి తీసుకుంటున్నట్టు లేదు. నేనే ఇతని పనికి లొంగిపోయినట్టుంది’ అనుకున్నాడు హెల్లర్.

“నీ వయసెంత? నువ్వెవరయినా కావచ్చు.” అన్నాడు హెల్లర్.

“ఇరవై ఆరు. రిఫరెన్సులేమయినా ఇమ్మంటారా?”

“వద్దు... ఉన్నాయి.. నా జేబులో. నీ పేరేమిటి?”

“హోవార్డ్ రోర్క్.”

హెల్లర్ చెక్కు బుక్కు తీసి బల్లమీద పెట్టాడు. ఫౌంటెన్ పెన్ను అందుకున్నాడు. రాస్తున్నాడు. “ఇదిగో ఐదు వందల డాలర్లు ఆఫీసో ఏదో తీసుకో. ముందుకు వెళ్ళు.”

చెక్కు చించి రోర్క్ కి అందించాడు. రెండు పొడుగాటి వేళ్ళమధ్య చెక్కు మోచేతిమీద ముందుకు వంగి, చేతిని అలా తిప్పి... ఇచ్చాడు. రోర్క్ కేసి చిక్కు ప్రశ్నలా చూస్తూ కళ్ళు చిన్నవి చేశాడు. అందులో వినోదపు ఛాయ ఉంది. కానీ మొత్తం కదలిక సెల్యూట్ చేసినట్టుంది.

చెక్కు మీద “హోవార్డ్ రోర్క్ ఆర్కిటెక్ట్” అని ఉంది.

11

రోర్క్ సొంతంగా ఆఫీసు తెరిచాడు.

ఒక పాత భవనం పైనున్న పెద్ద గది అది. విశాలమైన కిటికీ ఉంది. ఇళ్ళ కప్పులకన్న ఎత్తులో ఉంది. కిటికీలోంచి దూరంగా హడ్సన్ పట్టి కనిపిస్తుంది. రోర్క్ చేతివేళ్ళు కిటికీ అద్దాల మీద ఆన్చినప్పుడు ఓడల చారలు వాటి కింద కదులుతూ ఉంటాయి. ఒక డెస్కు రెండు కుర్చీలు, పెద్ద డ్రాఫ్టింగ్ టేబులు ఉన్నాయి. గదికి గాజుతలుపుంది. దానిమీద ‘హోవార్డ్ రోర్క్ ఆర్కిటెక్ట్’ అన్న అక్షరాలున్నాయి. హాలులో చాలాసేపు వాటికేసి చూస్తూ ఉండిపోయాడు

రోర్క్ అప్పుడు లోపలికిపోయి తలుపెశాడు. టేబిల్ లోంచి టీ - స్వేడ్ తీసి లంగరేసినట్టు బల్లమీద పెట్టాడు.

తన డ్రాయింగ్ పనిముట్లు తెచ్చుకోవడం కోసం ఆఫీసుకి వెళ్ళినప్పుడు జాన్ ఎరిక్ స్నైట్ ఒప్పుకోలేదు. రిసెప్షన్ రూములోకి వచ్చి ఆత్మీయంగా కరచాలనం చేసి, “బావుంది రోర్క్! ఎలా ఉన్నావు? రా లోపలికి రా! నీతో మాట్లాడాలి” అన్నాడు.

డెస్క్ ముందు రోర్క్ కూర్చున్నాక బిగ్గరగా మాట్లాడడం మొదలుపెట్టాడు స్నైట్. “నిన్ను నేను అన్నది ఏదైనా కానీ, నువ్వు మనసులో పెట్టుకోవని, నీకా జ్ఞానం ఉందని ఆశిస్తున్నాను. నీకు తెలుసు. అలాంటప్పుడు ఎలా ఉంటుందో. నా బుర్ర కాస్త చెడింది. నువ్వు చేసిందానికి కాదు. కానీ నువ్వు వెళ్ళిపోయి ఆ స్కెచ్ మీద... ఆ స్కెచ్... సరే ఏమనుకోకు... ఏం లేదు. కాదా?”

“లేదు. ఏమీ లేదు” అన్నాడు రోర్క్.

“నిన్ను తీసెయ్యలేదు. సీరియస్ గా తీసుకోవద్దు. తీసుకున్నావా? నువ్వు ఇప్పుడే ఈ క్షణం నుంచే నీ పని కొనసాగించొచ్చు.”

“దేనికి మిస్టర్ స్నైట్?”

“దేనికి అంటే? నువ్వు హెల్లర్ ఇంటి గురించి ఆలోచిస్తున్నావు కదా! హెల్లర్ ని సీరియస్ గా తీసుకుంటున్నావా కొంప తీసి? నువ్వు చూశావు కదా తనని? ఆ పిచ్చాడు నిమిషానికి అరవైసార్లు మనస్సు మార్చుకోగలడు. ఆ ఆర్డరు నీకు ఇవ్వడు. తెలుసా? అదంత తేలిక కాదు, అలా అవదు.”

“నిన్న మేము ఒప్పందాలమీద సంతకాలు చేసుకున్నాం.”

“ఓహో! అలాగా? బ్రహ్మాండం. చూడు రోర్క్! మనం ఏం చేద్దామంటే.. ఆర్డరు మనకి పట్టుకొచ్చేయ్యి. నా పేరుతోబాటు దాని మీద నీ పేరు కూడా ఉంచుదాం. ‘జాన్ ఎరిక్ స్నైట్ & హోవార్డ్ రోర్క్’ ఫీజు పంచుకుందాం. అది నీ జీతానికి అదనం అన్నమాట. నీ జీతం పెంచుతున్నాను కూడా. నువ్వు ఏ ఆర్డరు పట్టుకొచ్చినా ఇక ముందు ఇదే పద్ధతి ఏం? ఓయ్! దేనికి నవ్వుతున్నావు?”

“ఎక్స్ క్యూజ్ మి. మిస్టర్ స్నైట్. ఐ యాం సారీ.”

“నీకు అర్థం అయినట్టు లేదు.” స్నైట్ బిత్తరపోయాడు. “చూడు. ఇది నీకు భద్రత. ఇప్పటి నుంచే అన్నీ వదిలేసుకోవాలని అనుకోవడం లేదుగదా? అలా నీ ఒళ్ళోకి వచ్చిపడిపోవు ఆర్డర్లు. అప్పుడేం చేస్తావు? ఇలా అయితే ఒక నిలకడైన ఉద్యోగం ఉంటుంది. సొంత ప్రాక్టీసుకి పరిస్థితుల్ని అనువు చేసుకుంటూ ఉంటావు... అదే కావాలనుకుంటే నాలుగైదు ఏళ్ళలో జంప్ చేసేయ్యొచ్చు. అందరూ అలాగే చేస్తారు. తెలిసిందా?”

“ఆఁ.”

“అయితే సరేనా?”

“ఉహూఁ.”

“కానీ ఫెలో! నీకు బుర్ర చెడిపోయింది. ఒక్కడివి! ఇప్పుడే మొదలు పెడతావా?! పరిచయాలు లేవు... ఏమీ లేవు. ఇలాంటిది నేనెప్పుడూ విననుకూడా లేదు. ఈ రంగంలో ఉన్నవాణ్ణి ఎవణ్ణయినా అడుగు. ఏం చెబుతారో చూడు. ఇది శుద్ధ అవివేకం.”

“బహుశా కావచ్చు.”

“రోర్క్! విను. దయచేసి విను”

“మీరు వినమంటే వింటాను. కానీ ఒకటి మాత్రం చెప్పాలి. మీరు ఏం చెప్పినా నిర్ణయం మారదు. అయినా ఫర్వాలేదంటే వినడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు.”

స్నైట్ చాలాసేపు చెప్పాడు. రోర్క్ విన్నాడు. కాదనలేదు, సంజాయిషీలివ్వలేదు. జవాబే చెప్పలేదు.

“సరే. అదే నీ ఇష్టం అయితే, ఒకటి విను. నువ్వు రోడ్డున పడ్డప్పుడు నేన్నీకు ఉద్యోగం ఇస్తాననుకోకు.”

“అనుకోను మిస్టర్ స్నైట్!”

“నువ్వు నాకు ఏం చేశావన్నది విన్నాక ఈ రంగంలో ఉన్న మరొకడెవడూ నిన్ను తీసుకుంటాడని కూడా అనుకోకు.”

“అనుకోను.”

రోర్క్ మీద హెల్లర్ మీద సూటు వెయ్యలని కొన్నాళ్ళపాటు అనుకున్నాడు స్నైట్. కానీ అంతకు ముందెప్పుడూ ఎక్కడా అలాంటిది జరగలేదు. హెల్లర్ తన శ్రమకు తగిన ప్రతిఫలం చెల్లించాడు. ఆ ఇంటిని నిజంగా డిజైన్ చేసినవాడు రోర్క్. హెల్లర్ మీద అంతకు ముందు ఎవరూ కోర్టుకి పోలేదు. కనక ఆ నిర్ణయం మార్చుకున్నాడు.

రోర్క్ ఆఫీసుకి వచ్చిన మొదటి వ్యక్తి పీటర్ కీటింగ్. ఒకానొక మధ్యాహ్నం పూట, ముందస్తు సమాచారం ఇవ్వకుండా, సరాసరి రూమ్లోకి వచ్చి రోర్క్ డెస్క్మీద కూర్చున్నాడు కీటింగ్. చేతులు విశాలంగా చాచి ఉల్లాసంగా నవ్వాడు.

“కలలా ఉందా హోవార్డ్ ?” అన్నాడు.

అతను రోర్క్ని కలిసి సంవత్సరం అయింది.

“హలో పీటర్!”

“సొంత ఆఫీసూ, సొంత పేరూ... అప్పుడే ... ఊహించు....”

“ఎవరు చెప్పారు?”

“అదా? అలా తెలుస్తూ ఉంటాయి విషయాలు. నీ కెరీర్ ఎలా ఉందో నేను పట్టించుకోనని అనుకుంటున్నావా? లేదు కదా? నీ గురించి నేనేమనుకుంటానో నీకు తెలుసు. నేను అభినందనలు గాని, శుభాకాంక్షలుగాని ప్రత్యేకించి చెప్పనక్కరలేదుగా.”

“లేదు. చెప్పనక్కర లేదు.”

“ఈ చోటు బావుంది. వెలుతురూ వైశాల్యం రెండూ ఉన్నాయి. ఇంకాస్త దాబుగా ఉండొచ్చేమో! అయితే మొదట్లో ఇంతకన్న ఎవరు ఆశిస్తారే. అదీగాక అవకాశాలమీద నమ్మకం పెట్టుకోలేం. అవునా?”

“అవును.”

“నువ్వు భయంకరమైన చాన్సు తీసుకున్నావు.”

“ఐహూశా... కావచ్చు.”

“ఇలాగే కొనసాగాలనుకుంటున్నావా? అంటే నువ్వే సొంతంగా?”

“అలాగే ఉంది. కాదా?”

“ఊఁ. ఆలస్యం ఏమీ అయిపోలేదు. ఈ విషయం విన్నప్పుడు స్నైట్కి అప్ప చేప్పేసి తెలివైన బేరం చేస్తావని అనుకున్నాను.”

“చెయ్యలేదు.”

“నిజంగా చెయ్యవా?”

“లేదు.”

క్రీటింగ్కి ఆశ్చర్యం వేసింది. ఎందుకు తనకు నిరాశా కోపం కలుగుతున్నాయో తెలియలేదు. ఈ కథంతా అబద్ధం కావాలని ఆశిస్తూ ఎందుకు వచ్చాడో తెలియలేదు. రోర్స్ సందిగ్ధంలో ఉంటాడని, లొంగిపోవడానికి సిద్ధపడతాడని ఎందుకు ఆశించాడో అర్థంకాలేదు. ఈ విషయం విన్న దగ్గర్నుంచీ ఆ ఫీలింగ్ వెంటాడుతూనే ఉంది. ఏదో అసంతుష్టి. కారణం ఏమిటో మరిచిపోయాక కూడా అసంతుష్టి మిగిలే ఉంది. ఆ ఫీలింగ్ మళ్ళీ వస్తోంది, అకారణంగా ఉత్త కోపం. అప్పుడప్పుడు తనను తాను ప్రశ్నించుకుంటాడు ‘ఇప్పుడేం అకారణంగా ఉత్త కోపం. అప్పుడప్పుడు తనను తాను ప్రశ్నించుకుంటాడు ‘ఇప్పుడేం మురిగింది? ఈ రోజు ఏం విన్నానని?’ అనుకుంటాడు. అప్పుడు గుర్తుస్తుంది. ‘అవును. రోర్స్ తను సొంతంగా ఆఫీసు పెట్టుకున్నాడు.’ తనను తను అసహనంగా ప్రశ్నించుకుంటాడు. ‘అయితే ఏమిటి?’ సమాధానం బాధాకరంగా ఉంటుందని ఒక అవమానంలాగా కుంగదీస్తుందని తెలిసిపోయింది.

“హోవార్డ్! నీ ధైర్యానికి నీ మీద నాకు గౌరవం. నీకన్న నాకు అనుభవం ఎక్కువ ఈ రంగంలో. స్థాయి కూడా ఎక్కువ. ఇలా అంటున్నానని ఏమీ అనుకోకు. ఉన్నమాట అంటున్నాను. కానీ నువ్వు వేసిన అడుగువేసే సాహసం నాకు లేదు.”

“అవును. లేదు.”

“అంచేత మొదటి జంప్ నువ్వు చేశావు... ఎవరు ఊహించారు?... ఐ విష్ యు ఆల్ ది లక్ ఇన్ ది వరల్డ్.”

“థాంక్యూ పీటర్!”

“నువ్వు గెలుస్తావు నాకు తెలుసు.”

“తెలుసా?”

“అఫ్ కోర్సు! అఫ్ కోర్సు! తెలుసు. నీకు తెలియదా?”

“నేను దాని గురించి ఆలోచించలేదు.”

“ఆలోచించనే లేదా?”

“పెద్దగా ఆలోచించలేదు.”

“అయితే నీ గెలుపు మీద నీకు నమ్మకం లేదు అవునా?”

“అంత ఆత్రుతగా అడుగుతున్నావేం?”

“ఏమిటీ? ఎందుకూ... ఆత్రుతగా కాదు. నేను పట్టించుకుంటాను నీ గురించి. ఇలాంటప్పుడు నువ్వున్న పరిస్థితుల్లో స్పష్టత లేకపోవడం మంచిది కాదు... అంటే... నీకు అనుమానంగా ఉంది?”

“ఏమాత్రం లేదు.”

“కానీ నువ్వున్నావు?....”

“నాకు స్పష్టత ఉంది పీటర్!”

“రిజిస్ట్రేషన్ సంగతి ఆలోచించావా?”

“అపై చేశాను.”

“నీకు కాలేజీ డిగ్రీ లేదు కదా! పరీక్ష టైములో నీకు కష్టమైపోతుంది. వాళ్ళంత సులువుగా ఇవ్వరు.”

“కావచ్చు.”

“లైసెన్స్ రాకపోతే ఏం చేస్తావు?”

“వస్తుంది.”

“సరే. ఆర్కిటెక్ట్ గిల్డ్ ఆఫ్ అమెరికాలో మనం కలుస్తూ ఉంటామని ఆశిస్తున్నాను - నువ్వు గొప్పలకు పోకుండా ఉంటే. ఎంచేతంటే నువ్వు పూర్తిస్థాయి సభ్యుడివవుతావు, నేనేమో కేవలం జూనియర్ని.”

“నేను ఎ.జి.ఎ.లో చేరను.”

“ఏం మాట్లాడుతున్నావు? చేరవా? నీకు అర్హత వచ్చిందిప్పుడు.”

“కావచ్చు.”

“నిన్ను చేరమని ఆహ్వానిస్తారు.”

“ఆ శ్రమ తీసుకోవద్దని చెప్పు.”

“ఆఁ?”

“పీటర్! ఇలాంటి సంభాషణ మన మధ్య ఏదేళ్ళ క్రితం ఒకసారి వచ్చింది. స్టాంటన్ లో మీ ఫ్రటర్నిటీలో నన్ను చేర్చడానికి ప్రయత్నం చేశావు. మళ్ళీ మొదలుపెట్టకు.”

“అవకాశం వచ్చినా ఎ.జి.ఎ.లో చేరవా?”

“చేరను పీటర్! ఎప్పుడూ చేరను.”

“చేరడం ఎంత ఉపయోగపడుతుందో తెలియదా?”

“దేనికి ఉపయోగపడుతుంది?”

“ఆర్కిటెక్ట్ గా ఉండడానికి.”

“ఒక ఆర్కిటెక్ట్ గా ఉండడానికి నాకు ఏ సహాయం అక్కరలేదు.”

“నీకు నువ్వే అన్నీ కష్టతరం చేసేసుకుంటున్నావు.”

“అవును.”

“చాలా కష్టమౌతుంది తెలుసా?”

“తెలుసు.”

“వాళ్ళ పిలుపుని కాదనడం వాళ్ళని శత్రువుల్ని చేసుకోవడమే.”

“వాళ్ళు ఎటు తిరిగి నా శత్రువులే అవుతారు.”

* * *

రోర్క్ ఈ కొత్త మలుపును గురించి చెప్పిన మొదటి మనిషి హెన్రీ కేమెరాన్. హెల్లర్ తో కాంట్రాక్టు కుదిరిన మరుసటి రోజే రోర్క్ న్యూజెర్సీ వెళ్ళాడు. అప్పుడు వర్షం కురిసింది. కేమెరాన్ తోటలో ఉన్నాడు. ఒక కర్రమీద బరువు ఆన్చి, తడిసిన దారిలో నెమ్మదిగా నడుస్తూ,

కాళ్ళీడుస్తూ కనబడ్డాడు. పోయిన శీతాకాలం అతని పరిస్థితి కాస్త మెరుగై ప్రతి రోజూ కొన్ని గంటలు నడవగలుగుతున్నాడు. ప్రయత్నం మీద నడుస్తున్నాడు. వంగి నడవాల్సి వస్తోంది. తన కాళ్ళకింద నేలమీద తొలి ఆకుపచ్చ మొలకల్ని చూస్తున్నాడు. అప్పుడప్పుడు కర్రను పైకెత్తి కాళ్ళు బిగపట్టి ఒక నిమిషం నిలబడుతున్నాడు. కర్రకొసతో ఆకుపచ్చ 'కప్పుల్ని' తాకి మసక చీకటిలో మెరుస్తూ ఒలికిన బిందువుల్ని చూస్తున్నాడు. రోర్స్ కొండపైకి రావడం గమనించాడు. కనుబొమలు ముడిపడ్డాయి. వారం క్రితమే వచ్చాడు. ఈ కలయికలు వాళ్ళిద్దరికీ ఎంతో ముఖ్యం కనక, ఈ సందర్భాలు తరచూ రావాలని వాళ్ళు కోరుకోవడం లేదు.

“ఊఁ. మళ్ళీ ఏం కావాలని వచ్చావు?” అన్నాడు కోపంగా.

“మీతో చెప్పాల్సిన విషయం ఒకటుంది.”

“తొందరేం లేదు.”

“నేనలా అనుకోవడం లేదు.”

“ఊఁ?”

“నేను సొంతంగా ఆఫీసు తెరుస్తున్నాను. నా మొదటి బిల్డింగ్ కి నిన్ననే సంతకం చేశాను.”

కేమెరాన్ చేతికర్ర కొనను భూమిలోకి గుచ్చి కర్ర రెండో కొసమీద అరచేతులు ఒక దానిమీద ఒకటి ఉంచి వృత్తాకారంలో తిప్పాడు కర్రను. తలను నెమ్మదిగా లయబద్ధంగా చాలాసేపు ఆ కర్ర కదలికకు అనుగుణంగా ఊపాడు. కళ్ళు మూసుకునే ఉన్నాడు. అప్పుడు రోర్స్ చూసి “అంత గర్వపడిపోకు” అన్నాడు.

“కూచోడానికి సాయం చెయ్యి” అన్నాడు మళ్ళీ. ఆ మాట అనడం అదే మొదటి సారి. అతనికి కదలికలకి సహాయం చేద్దామని ఇతరులనుకుంటే అతను తట్టుకోలేదు. చాలా కోప్పడతాడు. ఈ విషయం అతని చెల్లెలూ, రోర్స్ ఎప్పుడో గ్రహించారు.

అతని మోచెయ్యి పట్టుకుని ఒక బెంచిమీద కూర్చోడానికి సహాయం చేశాడు రోర్స్ సూర్యాస్తమయ దృశ్యాన్ని చూస్తూ కటువుగా అడిగాడు కేమెరాన్.

“ఏమిటి? ఎవరికి? ఎంత?”

రోర్స్ చెప్పిన కథను మౌనంగా విన్నాడు. బీటలు తీసిన కార్డు బోర్డుమీద నీటిరంగుల చిత్రం. దానిమీద గీసిన పెన్సిల్ గీతల స్కెచ్. చాలాసేపు పరిశీలించాడు. తర్వాత రాయి గురించి, స్టీల్ గురించి, రోడ్లు గురించి, కాంట్రాక్టర్ల గురించి చాలా ప్రశ్నలడిగాడు. అభినందనలు చెప్పలేదు. వ్యాఖ్యలూ చెయ్యలేదు.

రోర్స్ తిరిగి వెళ్ళిపోతున్నప్పుడు మాత్రం ఉన్నట్టుండి అన్నాడు. “హోవార్డ్! ఆఫీసు తెరిచినప్పుడు ఫోటోలు తీసి నాకు చూపించు” అని. తర్వాత తలవిదిల్చి, తప్పు చేసిన వాడిలా ఎటో చూస్తూ తిట్టుకున్నాడు. “వయస్సు మీద పడి నాకు బుర్ర చెడుతోంది. మరచిపో.”

రోర్క్ ఏమీ మాట్లాడలేదు.

మూడు రోజుల తర్వాత మళ్ళీ వచ్చాడు. “నువ్వొక న్యూసెన్సులా తయారవుతున్నావు” అన్నాడు కేమెరాన్. మారు మాట్లాడకుండా ఒక కవరు అందించాడు రోర్క్. కేమెరాన్ ఫోటోలు చూశాడు. విశాలంగా ఖాళీగా ఉన్న ఆఫీసొకటి. వెడల్పాటి కిటికీ ఒకటి. ముఖద్వారం ఒకటి. తక్కిన వాటిని వదిలేశాడు. ముఖద్వారం ఫోటో చూస్తూ కూర్చున్నాడు. చివరికి “బావుంది. దీన్ని చూసేందుకు బతికున్నాను” అన్నాడు. ఫోటో వదిలేశాడు.

“అచ్చంగా ఇలా అని కాదు నేను కోరుకున్నట్టుగా లేదు, కానీ చూడాలని అయితే కోరుకున్నాను. ‘మరో లోకానికి పోయాక భూమి ఛాయ ఇలా కనిపిస్తుందని కొందరంటారు. తక్కిందికూడా నాకు అలానే కనిపిస్తుందేమో నేను అలా చూడడం నేర్చుకుంటున్నాను.”

ఆ ఫోటోని మళ్ళీ అందుకున్నాడు.

“హోవార్డ్! దీన్ని చూడు.” ఇద్దరి మధ్యన ఉంచాడు.

“ఇది పెద్దగా ఏమీ చెప్పడం లేదు. ‘హోవార్డ్ రోర్క్ ఆర్కిటెక్ట్’ అని మాత్రం ఉంది. కానీ ఎలా ఉందంటే మనుషులు కోటలు నిర్మించి ముఖద్వారాల మీద చెక్కించుకునే మోటోలుంటాయే, వేటి కోసం చనిపోతారో ఆ మోటోలు. అలా ఉంది. భూమిపైన ఉన్న మొత్తం బాధలాగ విస్తృతంగా దట్టంగా ఉంటుందే దాని మొహం మీద ఒక సవాల్లాగా ఉంది. ఈ భూమిమీద ఎంత దుఃఖం ఉందో తెలుసా నీకు? విస్తృతంగా దట్టంగా పరుచుకుని ఉన్న వస్తువొకటుంది. దాని నుంచే ఆ దుఃఖం పుడుతోంది. దాన్నే నువ్వు ఎదుర్కోబోతున్నావు. అది ఏమిటో నాకు తెలీదు. అది నీ మీద ఎందుకు విరుచుకు పడబోతోందో నాకు తెలీదు. పడుతుందని మాత్రం తెలుసు. ఈ పదాల్ని చివరికంటా మోసుకుపోగలిగితే అదొక గొప్ప విజయం. నీకు మాత్రమే కాదు. ఈ ప్రపంచాన్ని నడిపించే ఒక శక్తి ఉందే దానికి కూడా విజయం. ఆ శక్తి గెలిచి తీరాల్సిన శక్తి. నీకు ముందు చాలామంది ఈ కార్యసాధనలో చనిపోయారు. నువ్వు రేపు అనుభవించబోయే కష్టాలను వాళ్ళు ఎప్పుడో అనుభవించేశారు. వాళ్ళందరి ప్రయత్నం సవ్యమైనదే అని నీ విజయం నిరూపిస్తుంది. భగవంతుడు నిన్ను ఆశీర్వదించుగాక! భగవంతుడో మరొకటో మానవ హృదయాలకు సాధ్యమయ్యే అత్యుత్తమ విషయాల్ని చూస్తూ ఉంటుందే అది నిన్ను ఆశీర్వదించుగాక! నీ నరకయాత్ర మొదలైంది రోర్క్.”

* * *

రోర్క్ కొండ మీదకి నడిచాడు. అక్కడ హెల్లర్ భవనం కోసం స్టీలు నిర్మాణాలు నీలాకాశం ఎత్తున లేచాయి. లేచిన చట్రంలో కాంక్రీటు పోస్తున్నారు. కింద ఎక్కడో వెండి పళ్ళెంలా చలిస్తోంది నీరు. దాని మీద టెర్రెసులు వేలాడుతున్నాయి. ప్లంబర్లు, ఎలెక్ట్రిషియన్లు వాళ్ళవాళ్ళ గొట్టాల్ని అమరుస్తున్నారు.

గర్జన మధ్య, స్తంభాల మధ్య చిక్కుపడ్డ నలుచదరపు ఆకాశం ముక్కల్ని చూస్తున్నాడు రోర్క్. శూన్యం నుంచి తుంచిన ఖాళీ క్యూబుల్ని చూస్తున్నాడు. అతని చేతులు అసంకల్పితంగా,

రాబోయే గోడల్ని, వికసించబోయే గదుల్ని, తడుముతున్నాయి. ఒక శిల అతని పాదం అడుగున కదిలి, కొండ కిందికి దొర్లుతూపోయింది. ఎండ నిండిన వేసవిగాలిలో శిల ప్రతిధ్వనికూడా దొర్లింది.

కాళ్ళు ఎడంగా ఉంచి శూన్యానికి ఆనుకుని శిఖరంమీద నుంచున్నాడు. కింద ఉన్న స్టీలురివిట్ల గుబ్బల్ని, నల్లరాళ్ళ మెరుపుల్ని, పసుపుపచ్చటి కొత్తచెక్కలో కనిపిస్తున్న సర్పిలాకార రేఖల్ని చూస్తున్నాడు.

అప్పుడొక ఆకారం అస్పష్టంగా కనిపించింది. ఎలెక్ట్రిక్ వైర్ల మెష్లోంచి బుల్డాగ్ ముఖం, పలకరింపుగా వికసిస్తున్న పెద్ద పలువరస కనిపించాయి. చైనా నీలం కళ్ళు అపవిత్ర విజయ సూచకాలుగా మెరుస్తున్నాయి.

“మైక్!” అన్నాడు రోర్క్ నమ్మలేనట్టుగా. నెలలక్రితం ఫిలడెల్ఫియాలో పెద్ద పని ఒకటి తగిలి వెళ్ళిపోయాడు మైక్. హెల్లర్ ఉదంతం జరగడానికి చాలాకాలం క్రితం. జరిగిన విషయం మైక్కి తెలియదు. తెలియదని రోర్క్ అనుకున్నాడు.

ముందు మామూలుగా “హలో రెడ్!” అన్నాడు మైక్. తర్వాత “హలో బాస్!” అన్నాడు.

“మైక్! నీకు ఎలా....?”

“నువ్వేమి ఆర్కిటెక్ట్ వయ్యా? పనిని పట్టించుకోవు. నేనాచ్చి మూడో రోజు ఇది. నువ్వు వస్తావని ఎదురుచూస్తున్నాను.”

“ఎలా వచ్చావిక్కడికి? ఇలా కిందకి దిగజారిపోయావు?” అన్నాడు రోర్క్. మైక్ ఇలాంటి చిన్న చిన్న ప్రైవేటు పనుల్లోకి రావడం అతను ఎప్పుడూ చూడలేదు.

“తెలివి తక్కువగా మాట్లాడకు. నేనెలా వచ్చానో నీకు తెలుసు. నీ మొదటి ఇల్లు ఇది. నేను మిస్సవుతానని నీకు అనిపించలేదల్లే ఉంది. మళ్ళీ ఇది కిందకి దిగిపోవడం అంటావు. అయితే కావచ్చు. సరిగ్గా అందుకు వ్యతిరేకమూ కావచ్చు.”

రోర్క్ చెయ్యి చాచాడు. మైక్వేళ్ళు దాన్ని భద్రంగా గట్టిగా ఒడిసి పట్టాయి. అప్పుడు రోర్క్ చర్మంమీద పడ్డ ముడతలు మైక్ చెప్పదలుచుకున్న విషయం అంతా చెప్పేశాయి. దాన్ని పైకి అనేస్తానేమోనని భయపడి మైక్ గుర్రుమన్నాడు.

“పరిగెత్తాలి బాస్! పరిగెత్తు. పనులు అలా ఆపెయ్యకూడదు.”

రోర్క్ ఇంటి గుండా నడుస్తాడు. అప్పుడప్పుడు క్లుప్తంగా తనకు సంబంధించింది కానట్టుగా మసులుతాడు. అది తన ఇల్లుకాక ఏదో గణిత సమస్య అయినట్టు కొన్ని సూచనలు చెయ్యడానికి ఆగుతాడు. పైపులూ, రివిట్లూ మాత్రమే ఉన్నట్టు తను అక్కడ లేనట్టు అనుకుంటాడు అప్పుడప్పుడు.

మరికొన్ని సమయాలుంటాయి. అప్పుడు అతనిలో ఏదో మేల్కొంటుంది. అది ఆలోచన కాదు అనుభూతి కాదు. అది ఒక భౌతిక ఉగ్రత్వపు హింసావీచి. అప్పుడు ఆగాలనుకుంటాడు.

వెనక్కి తగ్గాలనుకుంటాడు. తన అద్భుతమైన ప్రకాశవంతమైన శరీరాన్ని కేంద్రంగా చేసుకుని అస్పష్టంగా ఎదిగిన ఉక్కు చట్రం వల్ల ఉన్నతీకరించబడ్డ తన వాస్తవ అస్తిత్వాన్ని అనుభూతి చెందాలనుకుంటాడు. కానీ ఆగడు. నిశ్శబ్దంగా ముందుకు నడుస్తాడు. అయితే దాచాలనుకున్న విషయాన్ని చేతులు వెల్లడిస్తాయి. అవి బీముల్ని, జాయింట్లని మృదువుగా తడుముతాయి. ఇంటి పని చేస్తున్న మనుషులు ఆ విషయం గమనిస్తారు. 'ఇతనికి దీనిమీద వల్లమాలిన ప్రేమ. చేత్తో తాకకుండా ఉండలేకపోతున్నాడు' అనుకుంటారు.

పనివాళ్ళకి అతనంటే ఇష్టం. కాంట్రాక్టర్లకి, సూపరింటెండెంట్లకి ఇష్టం లేదు. అతనికి కాంట్రాక్టరును పట్టుకోవడమే కష్టమైంది. మంచి సంస్థలు కొన్ని అతని ఆర్డరును తిరస్కరించాయి. "అలాంటివి మేం చెయ్యం." "మాకెందుకు ఆ బాధ. పని చిన్నది, చిక్కులెక్కువ." "అటువంటి ఇల్లు కావాలనుకున్న వాడెవడ్రా అసలు? ఆ తిక్క ఆసామీ నుంచి తర్వాత డబ్బు రాబట్టుకోవడం కష్టం, మాకొద్దు." "ఎప్పుడూ ఇలాంటి ఇల్లు చెయ్యలేదు. ఎలా చెయ్యాలో తెలియదు. కట్టుబడి పని అంటే కట్టుబడి పనిలాగ ఉండాలి." ఒక కాంట్రాక్టరు ఒక నిమిషం ప్లానులకేసి చూసి పక్కన పడేసి "ఇది నిలబడదు" అన్నాడు - ఆ మాటకి తిరుగులేదన్నట్టుగా. "నిలబడుతుంది" అన్నాడు రోర్స్. "అలాగా? నువ్వెవడవయ్యా నాకు చెప్పడానికి?" అని నిర్లక్ష్యంగా దీర్ఘాలు తీశాడు.

పని అవసరంగా ఉన్న చిన్న సంస్థ ఒకటి దొరికింది. ఎక్కువ మొత్తం అడిగింది. ఈ వింత ప్రయోగం చెయ్యడం అంటే ఛాన్సు తీసుకోవడమే అంది. పని మొదలయింది. ఫోర్మెన్ అయిష్టంగా తలొగ్గారు. వాళ్ళ మౌనంలో సుముఖత లేదు. తమ తమ ఊహలు ఎప్పుడు నిజమౌతాయో అని ఎదురు చూస్తున్నట్టు, తమ నెత్తిమీద ఇల్లు కుప్పకూలిపోతే సంతోషిస్తామన్నట్టు ఉన్నారు వాళ్ళు.

రోర్స్ ఒక పాత ఫోర్డ్ కారు కొనుక్కున్నాడు. సైటు దగ్గరికి అవసరానికి మించి తిరుగుతున్నాడు. కట్టుబడి జరుగుతున్న స్థలానికి దూరంగా ఆఫీసులో డెస్కే దగ్గర కూర్చోవడం, బల్ల దగ్గర నిలబడడం అతనికి కష్టంగా ఉంది. సైటులో ఉన్నప్పుడు అప్పుడప్పుడు ఆఫీసుని, డ్రాయింగ్ బోర్డుని మరిచిపోవాలనుకుంటాడు. పనివాళ్ళ చేతుల్లో నుంచి పరికరాలు తీసేసుకుని తనే పని చెయ్యాలనుకుంటాడు. చిన్నప్పుడు చేసినట్టు తన చేతులతో తనే స్వయంగా ఇల్లు కట్టేయాలనిపిస్తుంది.

చెక్కల దొంతరమీద, తీగ చుట్టలమీద తేలిగ్గా అడుగులు వేస్తూ ఆ కట్టడంలో నడుస్తాడు రోర్స్. నోట్సు రాసుకుంటాడు. క్లుప్తంగా ఆర్డర్లు వేస్తాడు. అప్పుడతని గొంతు కటువుగా ఉంటుంది. మైక్ వైపు చూడకుండా తప్పించుకుంటాడు. కానీ మైక్ గమనిస్తూనే ఉంటాడు. ఇంటి పని ఎంత వరకూ వచ్చిందో గమనిస్తూనే ఉంటాడు. రోర్స్ తన పక్కనుంచి వెళుతున్నప్పుడల్లా మైక్ 'నా కర్థమౌతోంద'న్నట్టు కళ్ళెగరేస్తాడు. ఒకసారి "రెడ్! కాస్త కంట్రోలు చేసుకో. నువ్వు దొరికిపోతున్నావ్. మరీ అంత సంతోషంగా ఉండబాక. మర్యాదగా ఉండదు."

అని వెళ్ళాడు

ఇంటి పక్కన కొండ మీద నుంచున్నాడు రోర్క్. పల్లెపట్టుని చూస్తున్నాడు. తీరంవెంట మెలికలు తిరుగుతున్న పొడుగాటి బూడిదరంగు రిబ్బనులాంటి రోడ్డును చూస్తున్నాడు. టాపులేని కారొకటి పల్లెవైపు ఉరుకుతోంది. దాన్నిండా కిక్కిరిసిపోయి జనం. పిక్నిక్కి వెళుతున్నారు. లేతరంగు స్వేటర్లు, స్కార్ఫులు, గాల్లో రెపరెపలాడుతున్నాయి. కారు రొదని మించి అర్థంలేని కేకలు నవ్వులు కేరింతలు వినబడుతున్నాయి. కావాలని వెక్కిళ్ళు పెట్టి నవ్వే ఒక అమ్మాయి పక్కకు కూర్చుంది. కాళ్ళు కారు పక్కగా వేలాడేసింది. మగవాళ్ళు పెట్టుకునే గడ్డి టోపీ పెట్టుకుంది. అది ముక్కు దాకా ముందుకు జారిపోయి ఉంది. 'హే' అని అరుస్తూ యుకెలిలి వాద్య తంత్రుల్ని భీకరంగా మోగించి పెద్ద పెద్ద శబ్దాలు పుట్టిస్తోంది. వాళ్ళంతా జీవ చైతన్యంతో ఈ రోజును ఆనందిస్తున్నారు. వెనకటి రోజుల భారాల్ని, పనుల నుంచి తమ విడుదలనీ ప్రకటిస్తూ ఆకాశం ఎత్తున కేకలు వేస్తున్నారు. వాళ్ళు ఆ పనులు చేసిందీ భారాలు మోసిందీ ఒక లక్ష్యాన్ని చేరడానికి. ఆ లక్ష్యం ఇదే.

వేగంగా దూసుకుపోతున్న కారును చూశాడు. ఈ రోజు పట్ల తన స్పృహకి, వాళ్ళ స్పృహకి మధ్య చాలా భేదం ఉందనిపించింది. ముఖ్యమైన భేదం. అదేమిటో పట్టుకోవాలనుకున్నాడు. కానీ వెంటనే మరిచిపోయాడు. మెరుస్తున్న గ్రానైట్ రాళ్ళతో నిండి రొప్పుకుంటూ కొండమీదకి వస్తున్న ట్రక్కు ఒకటి కనిపించింది.

ఆస్టిన్ హెల్లర్ ఇంటిని చూసుకునేందుకు తరచూ వస్తున్నాడు. దాని ఎదుగుదలను గమనిస్తున్నాడు - ఇంకా కాస్త ఆశ్చర్యంతోనే. రోర్క్నీ ఇంటినీ అదే శ్రద్ధతో పరీక్షించాడు. ఆ రెండిటినీ వేరు చెయ్యగలగడం అసాధ్యం అనిపించింది.

హెల్లర్ అన్ని నిర్బంధాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడే వ్యక్తి. కానీ నిర్బంధమన్నదే తన ఛాయలకు రానివ్వని, ఏ నిర్బంధానికీ లొంగని రోర్క్ని చూసి అలాంటి హెల్లర్ బిత్తరపోతున్నాడు. రోర్క్ తనకొక నిర్బంధం అయిపోయాడు. హెల్లర్ నిర్వచించలేని అనేక విషయాలకు వ్యతిరేకంగా ఒక తుదితీర్పులా ఉన్నాడు రోర్క్. ఒక వారంలోపుగానే హెల్లర్కి అర్థమైంది. తనకి ఒక గొప్ప మిత్రుడు దొరికాడని, అటువంటి వాడు మళ్ళీ దొరకడని. దేనినీ లక్ష్యపెట్టని రోర్క్ తత్వంనుంచే ఆ స్నేహం పుట్టిందని తెలిసింది. రోర్క్ అస్తిత్వపు లోపలి వాస్తవంలో హెల్లర్కి సంబంధించిన స్పృహ లేదు. హెల్లర్ అవసరంగాని, అభ్యర్థనగాని, డిమాండ్ గాని లేనే లేవు. తనకీ రోర్క్కి మధ్య ఒక రేఖ ఉందని ఆ రేఖకి అవతలే తను ఉన్నానని, దాన్ని తను స్పృశించలేనని హెల్లర్కి అనిపించింది. రోర్క్ తన నుంచి ఏమీ ఆశించడు. తనకి ఏమీ ఇవ్వడు కూడా. కానీ రోర్క్ తనని ఆమోదించినప్పుడు తనని చూసి నవ్వినప్పుడు, తన వ్యాసాన్ని దేన్నయినా మెచ్చుకున్నప్పుడు ఒక వింత స్వచ్ఛ సంతోషం హెల్లర్ అనుభవంలోకి వస్తుంది. అది లంచమూ కాదు, బిచ్చమూ కాదు.

వేసవి సాయంత్రాలలో వాళ్ళిద్దరూ ఆ కొండ సగం ఎత్తున ఉన్న ఒక అంచున కూర్చుంటారు. తమకి ఎగువన ఉన్న ఇంటి బీమ్స్ కి చీకటి ఎగబాకుతూ ఉండగా మాట్లాడుకుంటారు. చివరి సూర్యకిరణాలు నిటారుగా స్త్రీలు ఊసల కొనలకి జరుగుతుంటాయి.

“నువ్వు నాకు కట్టి పెడుతున్న ఈ ఇల్లు నాకు ఇంతగా నచ్చడానికి కారణం ఏమిటంటావు రోర్క్?”

“మనిషికి ఉన్నట్టే ఇంటికి కూడా సమగ్రత ఉంటుంది... మనుషుల్లో లాగానే ఆ సమగ్రత అరుదు.”

“ఏ విధంగా?”

“అటు చూడండి... ఆ ఇంట్లో ఉన్న ప్రతి భాగం అవసరం కాబట్టి ఉంది. దానికి ఇతర కారణం ఏమీలేదు. లోపల ఎలా ఉందో ఇక్కడ నుంచే చూడొచ్చు. మీరు నివసించబోయే గదులే దానికి ఆ ఆకృతినిచ్చాయి. లోపలి చోటును ఎలా పంచాం అన్నదాన్ని బట్టి పదార్థ సంబంధాలు ఏర్పడ్డాయి. నిర్మాణ పద్ధతిని బట్టి దానంతట అదిగా అలంకరణ పుట్టుకొచ్చింది. అది నిలబడడానికి ఒక సూత్రం ఉంటుంది కదా! ఆ సూత్రాన్ని బలపరచడమే దాని పని. ప్రతి ఉనికి, ప్రతి ఆధారం ఆ సూత్రం మీదే ఉంది. పూర్తయిన ఇంటిని చూస్తే చాలు. మీ చూపులు నిర్మాణ క్రమంలో ప్రయాణిస్తాయి. ప్రతిదశని చూడొచ్చు. ఇంటి ఎదుగుదల ఎలా జరిగిందో చూడొచ్చు. ఏది ఎందుకు తయారయిందో ఎలా నిలబడిందో తెలుస్తోంది. మామూలుగా మీరు చూసే ఇళ్ళలో కాలమ్స్ ఉంటాయి. అవి వేటికీ ఆధారాలు కావు. ఉపయోగం లేని కార్నిస్లు కనిపిస్తాయి. గోడలో కలిసిన స్తంభాలు, పోతలు, నిరుపయోగాలయిన ఆర్చిలు, ఉత్తుత్తి కిటికీలు కనిపిస్తాయి. మీరు చూసిన భవంతుల్లో కొన్ని ఒకే ఒక పెద్ద హాలుతో ఉన్నట్టునిపిస్తాయి. వాటిలో దృఢమైన స్తంభాలు, అంతస్తుల ఎత్తున ఏక కిటికీలు ఉన్నట్టుతోస్తాయి. కానీ లోపలికి వెళ్ళి చూస్తే అరంతస్తులు ఉంటాయి. కొన్ని భవనాలు లోపల ఒకే హాలుతో ఉంటాయి. భవనముఖం చూస్తే ఎన్నో అంతస్తుల రేఖలు, కిటికీల దొంతరలు కనిపిస్తాయి. తేడా తెలిసిందా? మీ ఇల్లు తన అవసరానికి అనుగుణంగా తయారైంది. ఆ భవనాలు ఇతరుల్ని ఆకర్షించడానికి తయారయ్యాయి. మీ ఇంటిని నిర్ధారించిన శక్తి ఇంటిలోపలే ఉంది. ఇతర భవంతులకి ప్రేక్షకుల కంట్లో ఉంది.”

“ఒక రకంగా నాకు అదే అనిపించింది. ఆ ఇంట్లోకి వెళ్ళాక కొత్తరకం ఉనికి అనుభవంలోకి వస్తుందని అనిపిస్తోంది. సరిగ్గా వర్ణించలేను గాని నా మామూలు దినచర్యకి కూడా ఒక నిజాయితీ ఒక హుందాతనం తోడవుతాయనిపిస్తోంది. ఒక మాట చెబుతాను ఆశ్చర్యపోకు - నేను రేపు ఈ ఇంటి స్థాయికి తగ్గట్టు జీవించాలి సుమా అని అనిపిస్తోంది.”

“నేను అదే ఆశించాను” అన్నాడు రోర్క్

“నీకు థాంక్స్ చెప్పాలి. నా సౌకర్యం కోసం చాలా ఆలోచించావు నువ్వు. ఇంతకు ముందు నాకు తట్టని ఎన్నో విషయాలు గమనించాను నేను. నా అవసరాలన్నీ నీకు తెలిసినట్టే తయారుచేశావు ప్లాను. ఉదాహరణకి నా స్టడీ రూము. అది నాకు చాలా ముఖ్యం. దానికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చావు. బయటనుంచి చూస్తే కూడా అదే ముఖ్యమైన భాగం అని తెలిసేట్టు రూపకల్పన చేశావు. తర్వాత, అది లైబ్రరీతో కలిసిన తీరు బావుంది. లివింగ్ రూమ్ వాటి

దారిలో తగలకుండా చూశావు. అలాగే గెస్ట్ రూములు కూడా. వాటిలోని శబ్దాలేవీ పెద్దగా వినిపించవు నాకు... ఇలాగే నా పట్ల చాలా శ్రద్ధ తీసుకున్నావు నువ్వు.”

“నేను మీ గురించి ఆలోచించనే లేదు. ఇంటి గురించి ఆలోచించాను. బహుశా, అందుకే మిమ్మల్ని పట్టించుకోవలసిన పద్ధతి నాకు తెలిసింది.”

1926 నవంబరులో హెల్లర్ గారి ఇల్లు తయారైంది. 1927 జనవరిలో ఆర్కిటెక్చర్ లో ట్రిబ్యూన్ పత్రిక గత ఏడాది అమెరికాలో కట్టిన అత్యుత్తమ గృహాల గురించి సర్వే జరిపింది. విలువైన ఆర్కిటెక్చరల్ విజయాలుగా సంపాదకులు ఎంపిక చేసిన ఇరవై నాలుగు భవనాల ఫోటోలకి ఆ పత్రిక పన్నెండు మెరుపున్న పెద్ద సైజు పేజీలు కేటాయించింది. హెల్లర్ ఇల్లు అందులోకి ఎక్కలేదు.

ప్రతి ఆదివారం న్యూయార్క్ పత్రికలు ఒక రియల్ ఎస్టేట్ సెక్షన్ ప్రచురిస్తాయి. ఆ ప్రాంతంలో వచ్చిన చెప్పుకోదగ్గ కొత్త ఇళ్ళ సంక్షిప్త సమాచారం అందులో వస్తుంది. హెల్లర్ ఇంటి ప్రస్తావన అందులోనూ లేదు.

“లుకింగ్ ఫార్వర్డ్” అనే శీర్షికతో ఆర్కిటెక్చర్ గిల్డ్ ఆఫ్ అమెరికా ఒక వార్షిక పుస్తకం వెలువరిస్తుంది. దేశం మొత్తంమీద అత్యుత్తమ భవనాలన్నవాటిని ఎంచుకుని వాటి చిత్రాలను అద్భుతంగా ప్రచురిస్తుంది. అందులో కూడా హెల్లర్ ఇల్లు లేదు.

అమెరికా ఆర్కిటెక్చర్ ప్రగతి మీద చాలా సందర్భాలలో వేదికలమీద ఎంపిక చేసిన శ్రోతల సమక్షంలో ఉపన్యాసాలు జరిగాయి. ఎవరూ హెల్లర్ ఇల్లు ఊహిస్తలేదు. ఎ.జి.ఎ. వారి క్లబ్ రూముల్లో కొన్ని అభిప్రాయాలు వెలువడ్డాయి. “హెల్లర్ ఇల్లులాంటిది కట్టనివ్వడం దేశానికి అవమానం” అన్నాడు రాల్ఫ్ స్టన్ హాల్కమ్. “వృత్తికి కళంకం. ఒక ‘లా’ ఉండాలి ఆసలు” అని కూడా అన్నాడు.

“అలాంటి ఇల్లు ఒక్కటి చూశారంటే క్లయింట్లు పారిపోతారు. ఆర్కిటెక్ట్లు అందరూ పిచ్చాళ్ళు అనుకుంటారు” అన్నాడు జాన్ ఎరిక్ స్నైట్.

“అంత కోపం తెచ్చుకోవలసింది ఏముంది? అది భలే ఫన్నీగా ఉంది. పెట్రోలు బంక్ కి, కామిక్ స్ట్రీప్ లలో చంద్రమండల యాత్రకి వేస్తారే రాకెట్ షిప్ దానికి, పుట్టిన సంకరసంతానంలా ఉంది” అన్నాడు గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్.

“రెండేళ్ళలో ఏమైపోతుందో చూడండి. పేకమేడలా కూలిపోతుందా ఇల్లు” అన్నాడు యూజీన్ పెట్టింగిల్.

“సంవత్సరాల దాకా ఎందుకు? ఈ మోడరన్ వేషాలు ఒక సీజన్ వాటి నిలవవు. దాని మంచిచెడ్డలు గ్రహింపు కొచ్చి ఓనరు మళ్ళీ ఎర్లీ కొలోనియల్ ఇల్లు కావాలని పరిగెత్తుకొస్తాడు” అన్నాడు గై ఫ్రాంకన్.

చుట్టుపక్కల పల్లెప్రాంతంలో హెల్లర్ ఇంటికి చాలా పేరొచ్చింది. ప్రజలు పని గట్టుకుని అటొచ్చి దాని ముందు ఆగి చూస్తున్నారు. వేలెత్తి చూపుతున్నారు. వెకిలిగా నవ్వుతున్నారు. పెట్రోలు స్టేషన్లలో పని చేసే కుర్రాళ్ళు హెల్లర్ కారు వెళ్ళుతుంటే సకిలిస్తున్నారు. దిన వెచ్చాలు కొనడానికి వెళ్ళినప్పుడు దుకాణంవాళ్ళు హెల్లర్ వంటమనిషిని లోకువగా చూస్తున్నారు. చుట్టుపక్కల వాళ్ళంతా దాన్ని పిచ్చాసుపత్రి అని పిలుస్తున్నారు.

పీటర్ కీటింగ్ తృప్తిగా నవ్వుతూ తనతోటి వాళ్ళతో “అతని గురించి ఇప్పుడే మీరు అలా అనకూడదు. నాకు రోర్స్ చాలా కాలంగా తెలుసు. అతనికి చాలా టాలెంటుంది, చాలా. ఒకప్పుడు నా దగ్గర పని చేశాడు కూడా ఆ ఇంటి విషయంలో పొరబడ్డాడు. అంతే. తనే నేర్చుకుంటాడు. అతనికి చాలా భవిష్యత్తుంది. లేదంటారా? నిజంగా లేదంటారా?” అంటున్నాడు.

ఎల్వీవర్ట్ టూహీ కామెంట్ లేకుండా అమెరికాలో ఒక్కరాయి కూడా పైకిలేవదు. కానీ అతని కాలమ్నిబట్టి చూస్తే హెల్లర్ ఇంటిని గురించి అతనికేమి తెలియనట్టే ఉంది. దాని గురించి తన పాఠకులకి చెప్పాల్సిన అవసరం లేదనుకున్నాడు. రాయాల్సివస్తే పనికిరానిదని రాయాలి. అతనేమీ రాయలేదు.

12

‘న్యూయార్క్ బేనర్’ పత్రిక మొదటిపేజీలో ప్రతిరోజూ అల్వా స్కారెట్ రాస్తున్న “పరిశీలనలు - మననాలు” అనే కాలమ్ వస్తుంది. అది నమ్మ దగ్గ మార్గదర్శి అని, స్ఫూర్తి జనకం అని గుర్తింపు పొందింది. దేశమంతటా చిన్న పట్టణాలలో ప్రజల తాత్వికతను మలుస్తున్న కాలమ్ అది. ఆ కాలమ్లో కొన్నేళ్ళ క్రితం ప్రసిద్ధమైన వాక్యం ఒకటి వచ్చింది.

‘మన ఊహాత్మక నాగరికత గురించిన ఆడంబరమైన అభిప్రాయాన్ని మరిచిపోయి ఆదిమ మానవులు మనకంటే చాలా ముందే ఎరిగిన విషయాల్ని గుర్తుంచుకుంటే మన తల్లిని ఎంతో గౌరవించిన వాళ్ళమౌతాం’ అని.

అల్వా స్కారెట్ బ్రహ్మచారి. రెండు మిలియన్ డాలర్ల సంపద ఆర్జించిన వాడు. మంచి గోల్ఫ్ క్రీడాకారుడు. వైనాండ్ పత్రికలకి ముఖ్య సంపాదకుడు. ‘మురికివాడల్లో జీవన పరిస్థితులూ - భూ బకాసురులూ’ అన్న విషయం గురించి అధ్యయనం చేయాలన్న అలోచన పుట్టిందతనికి. బేనర్ పత్రికలో మూడు వారాలపాటు అచ్చయింది అది. అల్వా స్కారెట్కి ఇటువంటి విషయాలపట్ల ఆసక్తి. అందులో మనిషిని ఆకట్టుకునే లక్షణం ఉంది. సామాజిక కోణాలూ ఉన్నాయి. ఆదివారం అనుబంధంలో ఆడపిల్లలు నదుల్లోకి ఉరుకుతున్న చిత్రాలు ప్రచురింపచేసిందా ఆసక్తి. స్కర్లులు మోకాళ్ళని దాటిపైకి విచ్చుకున్న చిత్రాలవి. మురికివాడల శీర్షిక దానికి ఉపయోగపడింది. సర్కులేషన్ పెరిగింది. బకాసురుల్ని ఇబ్బంది పెట్టింది. పత్రిక తన ఉద్యమానికి ఉదాహరణగా పేర్కొన్న ఈస్ట్ రివర్ పక్కన వాళ్ళకి స్థలాలున్నాయి. వాటిని ఊరూ పేరూలేని రియల్ ఎస్టేట్ కంపెనీకి అమ్మడానికి తిరస్కరించారు. ఆ ప్రచారం ముగిసే సరికి వాళ్ళు దిగివచ్చారు. స్థలాలు అమ్మారు. ఆ కంపెనీ గెయిల్ వైనాండ్ కంపెనీకి చెందిన రియల్ ఎస్టేట్ కంపెనీయే అని ఎవరూ నిరూపించలేదు.

వైనాండ్ పత్రికలు ఏదో ఒక ఉద్యమం లేకుండా ఎంతో కాలం ఊరుకోలేవు. అధునిక విమానయానం మీద ఒక ఉద్యమాన్ని అప్పుడే ముగించారు. తమ ఆదివారం అనుబంధంలో విమానయానానికి సంబంధించిన విజ్ఞానశాస్త్ర చరిత్రను ప్రచురించారు. లియోనార్డ్ దావిన్ని గీసిన ఎగిరే యంత్రాల బొమ్మలు మొదలుకొని ఆధునిక బాంబర్ విమానాల వరకూ చాలా చిత్రాలు ముద్రించారు. అదనపు ఆకర్షణలుగా మరికొన్నిటిని చేర్చారు. ఎర్రటి జ్వాలల్లో బాధతో మెలికలు తిరుగుతున్న ఇకారస్ చిత్రాన్ని వేశారు. ఆ నగ్న శరీరాన్ని నీలి ఆకుపచ్చ రంగులోను, మైనపు రెక్కల్ని పసుపు పచ్చరంగులోను, పొగని రక్త నీలవర్ణంలోను చూపించారు. పదకొండవ శతాబ్దంలో మనిషి ఎగురుతాడని జోస్యం చెప్పిన, కుష్ఠవ్యాధిగ్రస్తురాలైన మంత్రగత్తెనీ చిత్రించారు. ఆమె కళ్ళలో జ్వాలలు వేశారు. చేతిలో స్పటిక బంతిని ఉంచారు. అవేకాక గబ్బిలాల్ని, రక్తంతాగే పిశాచాల్ని, తోడేళ్ళుగా మారిన మనుషుల్ని వేశారు.

విమాన నమూనా తయారీ పోటీ నిర్వహించారు. బేనర్ పత్రికకి ముగ్గురు కొత్త ఖాతాల్ని చేర్చగలిగిన పదేళ్ళలోపు పిల్లలు అందులో పాల్గొనడానికి అర్హులన్నారు. గెయిల్ వైనాండ్ లైసెన్సు ఉన్న పైలట్. లాస్ ఏంజిల్స్ నుంచి న్యూయార్క్ వరకూ ఒక సోల్ ఫ్లైట్ నడిపాడు. ఖండాంతరత వేగానికి చెందిన ఒక కొత్త రికార్డు నెలకొల్పాడు. చిన్న విమానం అది. ప్రత్యేకంగా లక్ష దాలర్ల ఖర్చుతో తయారు చేశారు. న్యూయార్క్ చేరే సమయంలో చిన్న తప్పు రెక్క వేశాడు. ఫలితంగా రాళ్ళ మైదానంలో దిగాల్సి వచ్చింది. ఒళ్ళు గగుర్పొడిచే 'లాండింగ్' అది. దాన్ని చక్కగా నిర్వహించాడు. ఆ చుట్టు పక్కల బేనర్ పత్రిక ఫోటోగ్రాఫర్ల గుంపు ఉండడం తటస్థించింది. గెయిల్ వైనాండ్ విమానంనుంచి బయటకి అడుగు పెట్టాడు. గొప్ప గొప్ప పైలట్లు కూడా ఖంగుతినే అనుభవం అది. వైనాండ్ కేమెరాల ముందు నిలబడ్డాడు. ధరించిన ఫ్లైయింగ్ జాకెట్ కి ఒక గార్డెనియా పువ్వు, పైకెత్తిన చేతిలో వేళ్ళ మధ్య సిగరెట్టు. సిగరెట్టు కించిత్తు కూడా చలించలేదు. నేలకు దిగిన తర్వాత మీ మొదటి కోరిక ఏమిటి అని అడిగితే అక్కడున్న మనుషుల్లో అతి సౌందర్యవతిని ముద్దు పెట్టుకోవాలని ఉంది అన్నాడు. అనాగరికమైన దుస్తుల్లో ఉన్న ఒక ముసలావిడని ఎంచుకున్నాడు. వంగి ఆమె నుదుటి మీద నిరాడంబరంగా ముద్దు పెట్టుకుని మా అమ్మ గుర్తుకొస్తోందన్నాడు.

తర్వాత మురికివాడల ఉద్యమం ప్రారంభించాడు. అల్వా స్కారెట్ కి "దూసుకు పో, దీన్నుంచి పిండ గలిగినంతా పిండు" అని చెప్పి, ప్రపంచ విహారానికి బయలుదేరాడు తన ఓడలో. వెంట ఒక అందమైన ఇరవైనాలుగేళ్ళ విమానయువతిని తీసుకెళ్ళాడు. తన ఖండాంతర విమానాన్ని బహుమతిగా ఇచ్చింది ఆ అమ్మాయికే.

అల్వా స్కారెట్ ఉద్యమం నడిపించాడు. అందులో భాగంగా అతను కొన్ని వసులు చేపట్టాడు, మురికివాడల్లో ఇళ్ళ పరిస్థితులు ఎలా ఉన్నాయో, అక్కడ మనుషుల స్థితిగతులేమిటో పరిశోధించమని డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ కి పురమాయించాడు. బియారిట్స్ లో తన వేసవి సెలవుల్ని గడిపి అప్పుడే వచ్చింది ఫ్రాంకన్. ఆమె మొత్తం వేసవి అంతా సెలవులు తీసేసుకుంటుంది. అల్వా స్కారెట్ కాదనాడు. ఎందుకంటే అతనికి ఇష్టమైన ఉద్యోగుల్లో తను ఒకతే. రెండోది. ఆమె అతన్ని కలవరపెట్టే మనిషి. మూడో విషయం. ఎప్పుడు అనుకుంటే అప్పుడు ఉద్యోగం వదిలిపెట్టి వెళ్ళిపోగలడు.

తూర్పు ప్రాంతంలో చిన్న ఇంట్లో హాలా బెడ్రూమూ కలిసి ఉన్న గదిలో రెండు వారాలు గడిపేందుకు వెళ్ళింది డొమినిక్ ప్రాంకన్. ఆ గదికి పైనుంచి వెలుతురొస్తుంది. కిటికీలుండవు. దానికి ఐదు వరసల మెట్లుంటాయి. నీళ్ళుండవు. కింది అంతస్తులో పెద్ద కుటుంబం ఒకటుంటుంది. వాళ్ళ వంట గదిలోనే డొమినిక్ కూడా వంట చేసుకునేది. చుట్టు పక్కల వాళ్ళని కలిసేది. సాయంత్రం వేళల్లో ఫైర్ ఎస్కేప్ దిగువన కూర్చునేది. పక్క ఇళ్ళ ఆడ పిల్లలతో కలిసి చౌకబారు సినిమాలు చూసేది. అరిగిపోయిన స్కర్టులు, బ్లోజులు వేసుకునేది. మామూలుగానే ఆమె ఎబ్బెట్టుగా తోచేటంత సున్నితంగా ఉంటుంది. దానికి తోడు ఆ పరిసరాలు కల్పించిన ఏకాంతంలో బడలిపోయినట్టు కనిపించేది. ఈ పిల్లకి టి.బి. ఉందని అనుకున్నారు అక్కడి వాళ్ళు. కానీ కికి హాల్కమ్గారి డ్రాయింగ్ రూములో తిరిగినట్టు మంచి ధీమాగా నిశ్చలంగా తిరిగేసేది డొమినిక్. తన గది నేలను తనే రుద్ది కడుక్కునేది. బంగాళా దుంపలు ఒలిచేది. ఒక తగరం డబ్బాలో చన్నీళ్ళు స్నానం చేసేది. అంతకు ముందెప్పుడూ ఆ పనులు చేసి ఎరగదు. కానీ సమర్థంగా చేసేది. ఆమె సమర్థతకీ దుర్బలంగా కనిపించే శరీరానికీ పొంతనుండదు. ఈ కొత్త పరిసరానికి ఆమె ఇబ్బంది పడలేదు. ఆమెకు అంతకు ముందు డ్రాయింగు రూములెలాగో ఇప్పుడు మురికి వాడలు అలాగ. రెండింటినీ పట్టించుకోదు.

రెండు వారాలు పోయాక సెంట్రల్ పార్క్ వద్ద ఒక హోటల్పైన ఉండే తన పెంట్ హౌస్ కి తిరిగొచ్చేసింది. బేనర్లో మురికివాడల జీవితం మీద ఆమె వ్యాసాలు వచ్చాయి. అవి నిర్దాక్షిణ్యంగా ఉన్నాయి. తెలివిగా ఉన్నాయి.

బిత్తరపోయిన జనం ఒక డిన్నర్ పార్టీలో ఆమెను కొన్ని ప్రశ్నలడిగారు. “నిజంగా నువ్వు రాసినవి కాదు గదా అవి?” అన్నారు.

“డొమినిక్! నువ్వు ఆ ప్రదేశంలో నివసించలేదు గదా?” అన్నారు. “మిసెస్ పామర్! మీకు అక్కడ పన్నెండో వీధిలో ఇల్లుంది కదా! దాని మురుగు నీటి తూము తరచూ అడ్డుపడి ఆవరణంతా మురుగునీరు పొర్లిపోతుంది. అది ఎండలో నీలంగాను, రక్త నీలంగాను మెరుస్తోంది. అది ఇంద్ర ధనుస్సులాగ ఉంది” అంది డొమినిక్ నెమ్మదిగా చేతులు తిప్పుతూ. పచ్చ పొదిగిన బ్రాస్లెట్ ఒకటి ఆమె సన్నటి చేతికి చాలా వదులుగానూ, బరువుగానూ అనిపించింది.

“మిస్టర్ బ్రూక్స్! క్లారిడ్జ్ ఎస్టేట్లో మీ బ్లాకుంది కదా! దాని పైకప్పులనిండా నీళ్ళు చుక్క చుక్కలుగా పడి మంచుకడ్డీల లాంటి సున్నపు చారలు” అంది. ఆమె బంగారు కేశాలు నడుముకి కట్టుకున్న గార్డెనియా ఫూలగుత్తికి ఆనుకున్నప్పుడు నీటి చుక్కలు ఆ కళలేని ఫూలపైపడి మెరిశాయి.

సంఘసేవకుల సమావేశం ఒకదాంట్లో ఆమెను ప్రసంగించమని అడిగారు. అది ఒక ముఖ్యమైన సమావేశం. ఆ రంగానికి చెందిన ప్రముఖ మహిళలు నిర్వహిస్తున్న సభ అది. వాతావరణం తీవ్రంగా రాడికల్గా ఉంది. అల్వా స్కారెట్ సంతోషించి డొమినిక్ కి తన ఆశీస్సులిచ్చాడు. “వెళ్ళిరారా!” అన్నాడు. “గట్టిగా మాట్లాడు. మనకి సంఘసేవకులు అవసరం” అన్నాడు. ఆమె గాలాడని హాలులో వేదిక మీద కూర్చుంది. ఎదురుగా ముఖాలన్నీ కలిసి ఒక బల్ల చెక్కలా కనిపించాయి. తమ విలువపట్ల తమకు గల నమ్మకంతో న్యాయం కోసం.

అత్రుత కనబరుస్తున్న ముఖాలవి. డొమినిక్ ఏ స్వర వైవిధ్యం, ఏహెచ్చు తగ్గులు లేకుండా మాట్లాడింది. చాలా ఇతర విషయాలతో బాటు ఆమె ఒక మాట చెప్పింది. “మొదటి అంతస్తులో వెనక వాటాలో ఉంటున్న వాళ్ళు అద్దె చెల్లించడం లేదు. వాళ్ళ పిల్లలు తగిన దుస్తులు లేక స్కూలుకి పోవడం లేదు. వీధి చివర సారా దుకాణంలో స్ప్రీక్ ఈజీలో తండ్రికి ఖాతా ఉంది. అతని ఆరోగ్యం బావుంది. మంచి ఉద్యోగం ఉంది... రెండో అంతస్తులో ఉంటున్న జంట మొన్ననే 69 డాలర్ల 95 సెంటుల కేష్ ఇచ్చి రేడియో కొన్నారు. నాలుగో అంతస్తులో ముందు వాటాలో ఉండే తండ్రి జన్మలో ఒక్కరోజు పూర్తిగా పనిచేసి ఎరగడు. చెయ్యాలనే ఉద్దేశం కూడా ఆయనకి లేదు. తొమ్మిది మంది పిల్లలు. వాళ్ళని స్థానిక చర్చి పోషిస్తోంది. పదో సంతానం మార్గమధ్యంలో ఉంది.” ఆమె చెప్పడం ముగించింది. కొంత మంది కోపంతో చప్పట్లు కొట్టారు. ఆమె చెయ్యి పైకెత్తి “మీరు అభినందించనక్కరలేదు. నేనేమీ ఆశించడం లేదు” అంది. ఆ తర్వాత “ప్రశ్నలేవైనా ఉన్నాయా?” అని మర్యాదగా అడిగింది. ఏమీ లేవు.

ఇంటికొచ్చేసరికి అల్వా స్కారెట్ ఎదురుచూస్తున్నాడు. ఆమె పెంట్ హౌస్ లోని డ్రాయింగ్ రూముకీ అతనికీ పొసగలేదు. అసంబద్ధంగా కనిపించాడు. ఆ భారీ శరీరం ఒక బలహీనమైన కుర్చీలో అంచుమీద కూర్చుంది. దృఢమైన గాజుగోడ వెనక విశాలంగా వెలుగుతున్న నగరం నేపథ్యంగా వంగిన గార్డోయల్ కనబడుతుంది. ఆ గదిని ప్రకాశవంతం చెయ్యడానికి, పూర్తి చెయ్యడానికి డిజైన్ చేసిన కుడ్యచిత్రంలా ఉంది నగరం. నల్లటి ఆకాశం మీదుగా కనబడుతున్న సున్నితమైన గృహోపరి శంకువులు గది లోపలి నాజుకైన ఫర్నిచర్ రేఖలకి కొనసాగింపులుగా ఉన్నాయి. దూరపు కీటికీల నుంచి వస్తున్న దీపకాంతి ఖాళీగా నిగనిగలాగే గది నేలమీద ప్రతి ఫలిస్తోంది. బయట ఉన్న కోణాకారపు నిర్మాణాల ఖచ్చితమైన అంచులు గది లోపలి ప్రతి వస్తువు శోభకీ బదులిస్తున్నాయి. అల్వా స్కారెట్ ఈ సమతౌల్యాన్ని పాడు చేశాడు. అతను ఒక పల్లెటూరి వైద్యుడిలాగా, మోసకారి జూదరిలాగా కనిపిస్తున్నాడు. అతని చిరునవ్వులో ఉల్లాసం, పితృ ప్రేమ తొంగి చూస్తున్నాయి. ఆ నవ్వు అతని బ్రేడ్ మార్క్. అతని పాస్ పోర్ట్. గంభీరంగా హుందాగా ఉండే అతని రూపానికి ఆహ్లాదకరమైన ఆ నవ్వు చక్కగా అతుకుతుంది. దాన్ని పాడు చెయ్యదు. అలా పాడు చెయ్యకుండా ఉండేటట్టు చూసుకోగల నేర్పు అతనికుంది. పొడుగ్గా, సన్నగా వంపు తిరిగిన ఆ ముక్కు ఆహ్లాద గుణాన్ని పాడు చేస్తోంది. కానీ హుందాతనాన్ని మెరుగు పరుస్తోంది. కాళ్ళమీదకి వాలిన పొట్టహుందాతనానికి దెబ్బకొడుతున్నా ఆహ్లాదగుణానికి తోడవుతోంది.

అతను లేచాడు. ఆనందంతో వెలిగిపోతూ డొమినిక్ చెయ్యి అందుకున్నాడు “ఇంటికి పోతూ ఒకసారి చూసివెళ్దామని వచ్చాను. నీకు చెప్పాల్సిన విషయం ఒకటుంది. అవునూ ఎలా జరిగింది సభ?” అన్నాడు.

“అచ్చంగా నేను అనుకున్నట్టే జరిగింది.”

హేట్ తీసి దగ్గర్లో ఉన్న కుర్చీ మీదకి విసిరింది. ఆమె కేశాలు నుదుటి మీద ఏటవాలుగా పడి వంపు తిరిగి నిటారుగా భుజాల మీద వాలాయి. జుట్టు మృదువుగా బిగువుగా తల స్నానం చేసేటప్పుడు పెట్టుకునే లేత పాలిష్ మెటల్ కేప్ లా మెరుగు పెట్టిన లోహంలా ఉంది.

కిటికీ దగ్గర నుంచుని నగరాన్ని చూస్తోందామె. అతనికేసి తిరగకుండా, “నాతో ఏం చెప్పాలనుకుంటున్నారు?” అని అడిగింది.

అల్వా స్కారెట్ సంతోషంగా చూస్తున్నాడు ఆమెను. ఆమెను భుజం మీద తట్టడం, అవసరం లేకపోయినా చెయ్యి పట్టుకోవడం మించి ఏమీ చెయ్యడు. ఆ ప్రయత్నాలూ ఎప్పుడో విరమించేశాడు. చెప్పాల్సిన విషయంగురించి ఆలోచించడం ఆపేశాడు. కానీ అస్పష్టంగా అతని అర్థచేతనలో ఒక భావన ఉంది. దాన్ని రెండు ముక్కలకు కుదించుకున్నాడతను - ‘నువ్వు ఎప్పటికీ చెప్పలేవు’ అని.

“అమ్మాయి! నీకో శుభవార్త, ఒక చిన్న స్కీము తయారుచేస్తున్నాను. ఉన్న వాటిని కాస్త పునర్వ్యవస్థీకరించడం మాత్రమే. కొన్ని విషయాల్ని ఏకత్ర మిళితం చేసి ఒక స్త్రీ సంక్షేమ విభాగం తయారుచెయ్యాలని సంకల్పించాను. పాఠశాలలు, హోమ్ ఎకనమిక్స్, శిశు సంరక్షణ కేంద్రాలు, బాల నేరస్థుల పునరావాస కేంద్రాలు, అటువంటివి అన్నీ అందులో ఒకేచోట ఉంటాయి. మా చిట్టితల్లి కన్న ఈ పనికి మరొక మంచి అమ్మాయి ఉంటుందా?”

“అంటే... నేను అనా?” అని అడిగింది. ఇటువైపు తిరక్కుందానే.

“నువ్వే. గెయిల్ వెనక్కి వచ్చి రాగానే అతని చేత ఒకే చేయిస్తాను.”

ఆమె అటుతిరిగి చేతులు కట్టుకుని నుంచుంది. అతనికేసి చూసి “థాంక్యూ అల్వా! నాకొద్దు” అంది.

“ఏం మాట్లాడుతున్నావు? నీకు అవసరం లేదా?”

“అవును, నాకు వద్దు.”

“దానివల్ల ఎంత ముందుకు దూసుకుపో వచ్చో అర్థమౌతోందా నీకు?”

“దేనికేసి?”

“నీ కేరీర్.”

“నేను ఒక కేరీర్ చూసుకుంటున్నానని ఎప్పుడైనా చెప్పానా?”

“కానీ, ఎప్పటికీ ఒక దిక్కుమాలిన చివరి పేజీ కాలమ్ రాసుకుంటూ ఉండిపోవు గదా?”

“ఎప్పటికీ ఉండిపోను. బోర్ కొట్టేదాకానే.”

“ఈ రంగంలో ఎంత చెయ్యగలవో ఊహించు! ఒకసారి తన దృష్టిలో పడితే గెయిల్ నీకు ఎంత చెయ్యగలడో ఆలోచించు.”

“అతని దృష్టిలో పడాలన్న కోరిక లేదు నాకు.”

“కానీ డొమినిక్! మాకు నువ్వు కావాలి! రేపటి నుంచి స్త్రీలంతా నీ వెనక ఉంటారు.”

“అలా ఉంటారనుకోను.”

“ఎందుకుండరు? నీ ఉపన్యాసంకోసం, ఇవాళ్టి సమావేశంకోసం రెండు కాలమ్స్ కేటాయించి ఉంచమని ఆర్డరేశాను.”

డొమినిక్ టెలిఫోన్ దగ్గరికి వెళ్ళి రిసీవర్ అతని చేతిలో పెట్టి “ఆ ఖాళీని ఎలాగోలా నింపెయ్యమని చెప్పడం మంచిది” అంది.

“ఎందుకు?”

ఆమె ఒక డెస్క్ మీద చెల్లాచెదురుగా ఉన్న కాగితాలలో వెతికి, టైపు చేసిన కొన్ని కాగితాలు పట్టుకుని అతనికి అందించింది. “ఈ రాత్రి నేను చేసిన ఉపన్యాసం ఇది” అంది.

అతను అలా అలా చదివేశాడు. ఏమీ అనలేదు. కానీ రెండు చేతుల్తో నుదురు పట్టుకున్నాడు. తర్వాత టెలిఫోన్ తీసుకుని మీటింగ్ గురించి వీలయినంత క్లుప్తంగా రాయమని, వక్త పేరు ఉద్యోగం రాయెద్దని ఆదేశించాడు.

అతను రిసీవరు పెట్టేశాక, “సరే. నా ఉద్యోగం పోయినట్టేనా?” అంది డొమినిక్.

విచారంగా తల అడ్డంగా ఊపి “పోగొట్టుకోవాలని ఉందా?” అన్నాడు

“అంత అవసరమేం లేదు.”

“ఈ విషయాన్ని అణచి పెట్టేస్తాను. గెయిల్ కి తెలియకుండా చూస్తాను” అని గొణిగాడు.

“మీ ఇష్టం ఎలా అయినా బాధ లేదు.”

“డొమినిక్! ఒక మాట విను... నాకు తెలుసు. నేను ప్రశ్నలేంవెయ్యను కానీ ఎప్పుడూ నువ్వు ఇలాంటి పనులు ఎందుకు చేస్తున్నావు?”

“కారణం ఏమీ లేదు.”

“చూడు. ఆ బడాయిగొట్టు డిన్నర్ దగ్గర ఇదే విషయంమీద నువ్వు చేసిన వ్యాఖ్యలు కూడా విన్నాను. అది చాలక, వెళ్ళి, ఒక రాడికల్ మీటింగులో ఇలా మాట్లాడేస్తావా?”

“అవి నిజాలు. ఎటు చూసినా నిజాలే కదా?”

“నిజమే కానీ చెప్పాల్సిచ్చినప్పుడు మార్చి చెప్పొచ్చు కదా?”

“అప్పుడు ఆ పనికి అర్థమే ఉండదు.”

“నువ్వు చేసిన పనికి ఉందా?”

“లేదు. అస్సలు లేదు. కానీ నాకది సరదా.”

“డొమినిక్! నువ్వు నాకు అర్థం కావు. ఇంతకు ముందూ ఇలానే చేశావు. నువ్వు చక్కగా పని చేసుకుంటూ పోతావు. అద్భుతంగా చేస్తావు. అంతా చేసి ఒక అడుగు ముందుకు పోగల సందర్భంలో ఇలాంటిదేదో చేసి అంతా పాడుచేస్తావు. ఎందుకు?”

“బహుశా.. సరిగ్గా అందుకే.”

“ఒక మాట చెబుతావా? స్నేహితుడిగా అడుగుతున్నాను. నువ్వంటే నాకు ఇష్టం, అసక్తి - కాబట్టి అడుగుతున్నాను. అసలు నీకు ఏం కావాలి?”

“స్పష్టంగా అర్థమౌతుందనే అనుకుంటాను. నేను ఏమీ ఆశించడం లేదు.”

అతను చేతులు పక్కలకు చాచి నిస్సహాయంగా భుజాలెరేశాడు. ఆమె ఉల్లాసంగా నవ్వింది.

“అంత విచారించడానికి ఏముంది అందులో? మీరంటే నాకు కూడా ఇష్టం, అసక్తి. మీతో మాట్లాడాలని కూడా అనుకుంటున్నాను. అదే మంచిది. ఇప్పుడు స్థిమితంగా ప్రశాంతంగా కూర్చోండి. ఒక డ్రింకు తెస్తా. మీకు ఒక డ్రింకు అవసరం అల్వా!”

అతనికి చల్లటి పానీయం తెచ్చింది. ఆ నిశ్శబ్దంలో గ్లాసులోని ఐసు ముక్కలు చప్పుడు చేస్తున్నాయి. “నువ్వు చాలా మంచి అమ్మాయివి డౌమినిక్!” అన్నాడతను.

“అవును, నేనంతే.”

ఆమె టేబిల్ అంచు మీద కూర్చుంది. చేతులు నడుము పక్కల ఆన్చి వాటి మీద వెనక్కి వాలింది. నెమ్మదిగా కాళ్ళూపుతూ చెప్పింది. “అల్వా! మీకు తెలుసా? నిజంగా నేను కోరుకుంటున్న ఉద్యోగం వస్తే అది నాకు భయంకరంగా ఉంటుంది.”

“ఒహో! ఇంతకన్న తెలివితక్కువ మాట ఉంటుందా?”

“అంతే. నేను ఇష్టపడే జాబ్ వదులుకోలేను కాబట్టి ఉద్యోగం వస్తే నాకు అది భయంకరంగా ఉంటుంది.”

“ఎందుకు?”

“ఎందుకంటే అప్పుడు నేను మీ మీద ఆధారపడి ఉండాల్సివుస్తుంది. మీరు అద్భుతమైన వ్యక్తి అల్వా! కానీ స్ఫూర్తి నివ్వలేరు. చేతిలో ఒక కొరడా పుచ్చుకుని నుంచుంటే మీ ముందు వంగి సలాం చేస్తూ బానిసగా పడి ఉండడం బాగుండదు. - ఒహో అడ్డు రావద్దు. అది చాలా మర్యాదపూర్వకమైన కొరడాయే అవుతుంది. అందుచేత మరీ అసహ్యంగా ఉంటుంది పరిస్థితి. మీ బాస్ గెయిల్ మీద ఆధారపడి ఉండాల్సివుస్తుంది. ఆయన గొప్పవాడే నాకు తెలుసు, అయితే తొందర్లో మాత్రం చూడను.”

“ఇలాంటి విచిత్రమైన ఆలోచన ఎందుకొచ్చిందో గాని గెయిల్ నేను నీ కోసం ఏమయినా చేస్తాం అని నువ్వు తెలుసుకుంటే... నేను వ్యక్తిగతంగా...”

“అంతే కాదు అల్వా! మీరిద్దరనే కాదు. నేను కోరుకునే ఉద్యోగంగాని, ప్రాజెక్టుగాని, ఆదర్శంగాని, వ్యక్తిగాని దొరికితే అప్పుడు నేను మొత్తం ప్రపంచం మీద ఆధారపడి ఉంటాను. ఒకదానినొకటి కలుపుతూ అన్నింటికీ తీగలుంటాయి. మనందరం కలిసి కట్టబడి ఉన్నాం.

మనమంతా ఒక వలలో ఉన్నాం. ఆ వల ఎదురుచూస్తోంది. ఒకే ఒక్క కోరిక చాలు అందులోకి నెట్టబడిపోతాం. మీకేదో కావాలి. అది మీకు విలువైంది. మీ చేతుల్లోంచి దాన్ని ఊడ పీక్కునిపోవడానికి సిద్ధంగా ఎవరున్నారో తెలుసా? మీరు తెలుసుకోలేరు. మీ దగ్గరే ఉండొచ్చు. దూరంగానూ ఉండొచ్చు. కానీ ఎవరో ఒకరు సిద్ధంగా ఉంటారు. వాళ్ళకి మీరు భయపడతారు. మీరు బానిసలా లొంగిపోతారు. పాకుతారు, యాచిస్తారు, వాళ్ళని ఆమోదించేస్తారు. ఇదంతా ఎందుకు? కేవలం మీ వస్తువుని మిమ్మల్ని ఉంచుకోనిస్తారని. ఇంక చూడండి. మీరు ఎవరెవర్ని ఆమోదిస్తూ పోతారో.”

“నువ్వు మొత్తం మానవ జాతినే విమర్శిస్తున్నావని నేను అనుకోవడం సరైనదే అయితే...”

“మీకు తెలుసా? ఇదెంత విచిత్రం అంటే... మానవజాతి అనే భావన చాలా జనరల్ భావన. మానవజాతి అని అంటున్నప్పుడు మన మనస్సుల్లో ఒక అస్పష్టమైన ఉజ్వలమైన ఒక చిత్రం కనిపిస్తుంది. గంభీరంగా, పెద్దగా, ముఖ్యమైనదిగా కనిపిస్తుంది. కాని నిజానికి మానవజాతి గురించి మనకి తెలిసిందల్లా ఏమిటి? మన జీవితంలో మనం కలుస్తున్న మనుషులు అంతేనా? వాళ్ళని ఒకసారి చూడండి. ఇతను చాలా పెద్దవాడు, గంభీరుడు, నిజాయితీపరుడు అని అనిపించిన వ్యక్తి ఒకరైనా తెలుసా మీకు? అక్కడున్న దేవరు? బండిమీద సరుకులమ్మకునే చిన్న వ్యాపారుల దగ్గర బేరాలు ఆడే ఇల్లాళ్ళు, దారి పక్కన రోతరాతలు రాస్తూ చొంగకార్చుకునే కుర్ర వెధవలు, మొదటిసారి తాగి వచ్చిన పెద్దింటి యువతులు, లేదా అచ్చంగా వీళ్ళకు సరితూగే అధ్యాత్మిక వేత్తలు, - వీళ్ళు తప్ప ఎవరున్నారు? నిజానికి మనకి కాస్తో కూస్తో గౌరవం కలిగేది బాధలో ఉన్న మనుష్యుల్ని చూసి. వాళ్ళలో ఒక రకమైన హుందాతనం ఉంటుంది. కానీ మంచి ఆనందంలో మునిగి ఉన్నప్పుడు వాళ్ళను చూశారా? నిజం బయటపడేది అప్పుడూ. ఊడిగం చేసి సంపాదించిన డబ్బును ఎమ్యూజ్‌ముంటు పార్కుల్లో ‘సైడు షో’లలో ఖర్చు చేసే వాళ్ళను చూడండి. సంపన్నులయి, లోకం అంతా తమ కోసం తెరుచుకుని సిద్ధంగా ఉన్న వాళ్ళను చూడండి. సంతోషం కోసం వాళ్ళు దేన్ని ఎన్నుకుంటున్నారు? స్మార్ట్ ‘స్పీక్ ఈజీ’ లలో కనిపిస్తారు వాళ్ళు, మీరనే మానవ జాతి అది. దాని స్పర్శ నాకక్కర్లేదు.”

“కానీ దారుణం! చూడాల్సిన పద్ధతి అధికాదు. సమగ్ర చిత్రం అది కానే కాదు. మనలో నీచుల్లో కూడా కొంత మంచి ఉంటుంది. ఒక సానుకూలపార్శ్వం ఉంటుంది.”

“అదింకా నీచం. ఒక మనిషి - వీరోచిత కృత్య మొకటి చేసిన మనిషి - రిలాక్స్ కావడానికి చౌకబారు షోకి వెళ్ళాడని తెలిస్తే ఏమైనా స్ఫూర్తిదాయకంగా ఉంటాడా? అద్భుతమైన చిత్రం గీసిన కళాకారుడు తనకు తారసపడిన ప్రతి తిరుగుబోతు స్త్రీతోనూ సంబంధాలు పెట్టుకుంటాడని తెలిశాక ఏమైనా స్ఫూర్తి కలుగుతుందా?”

“ఏం కోరుకుంటున్నావు? పరిపూర్ణతనా?”

“ఉంటే అదీ - లేకపోతే శూన్యం. అంతే కదా! నేను శూన్యాన్ని ఎన్నుకున్నాను.”

“దానికి అర్థం లేదు.”

“ఎవరైనా నిజంగా కోరుకునే ఒకే ఒక్క కోరికను నేను కోరుకుంటున్నాను. స్వేచ్ఛ, అల్వా! స్వేచ్ఛ.”

“దాన్ని స్వేచ్ఛ అంటున్నావా?”

“ఏమీ కావాలనుకోకపోవడం. ఏమీ ఆశించకపోవడం. దేనిమీదా ఆధారపడి ఉండకపోవడం.”

“ఒకవేళ నువ్వు కోరుకునేది ఏదైనా కనబడితే?”

“కనబడదు. నేను చూడాలనుకోవడం లేదు. అది మీ ‘ప్రియమైన ప్రపంచం’లో ఒక భాగం అయి ఉంటుంది. దాన్ని నేను మీ అందరితో పంచుకోవాల్సి వస్తుంది. నేను పంచుకోను. నేను చదివి ఇష్టపడిన ఏ గొప్ప పుస్తకాన్నీ మళ్ళీ తెరవను. ఏ ఇతర కళ్ళు దాన్ని చదివాయో ఆ కళ్ళు ఎటువంటివై ఉంటాయో అన్న ఆలోచనే నన్ను బాధపెడుతుంది. అటువంటివి పంచుకునేవికావు. అటువంటి మనుష్యులతో పంచుకునేవి కానేకావు.”

“డౌమినిక్! దేని గురించైనా మరి అంత గాఢంగా అనుభూతి చెందడం అసహజం, విడ్డూరం.”

“నేనలాగే ఫీలవుతాను. లేదా అసలు ఫీలే కాను”

“డియర్ డౌమినిక్! నేను నీ తండ్రినయితే బాగుండేది. నీ చిన్నతనంలో నువ్వు ఎలాంటి చేదు అనుభవం పొందావో?”

“ఏమీలేదు. నా బాల్యం అద్భుతం. కావలసినంత స్వేచ్ఛ. బోలెడు శాంతి. ఎవరూ నన్ను ఎలాంటి ఇబ్బందీ పెట్టలేదు. అయితే ఒకటి, తరచుగా బోరుగా అనిపించేది. కానీ దానికి అలవాటు పడిపోయాను.”

“మన కాలం తయారు చేసిన దురదృష్టకర జీవిని నువ్వు ఎప్పుడూ అదే అంటూ ఉంటాను. మనం చాలా చాలా సినికల్గా అయిపోయాం. వైతికంగా దిగజారిపోయి ఆనందం వెంట పడ్డాం. మనం వినమ్రంగా వెనక్కి మళ్ళి, సరళ సుగుణాల వైపు పయనిస్తే....”

“అల్వా! ఆ సొదంతా ఎందుకు మొదలు పెడుతున్నారు. అది కేవలం మీ సంపాదకీయాలకీ...” అతని కళ్ళు చూసి ఆగిపోయింది. అవి ప్రశ్నార్థకంగా కాస్త గాయపడ్డట్టుగా అనిపించాయి. తర్వాత నవ్వేసింది. “నాది తప్పు. మీరు నిజంగా అదంతా నమ్ముతారు. అది నిజంగా నమ్మకమో మరొకటో. అది దాని స్థానం ఆక్రమిస్తుంది. అల్వా! అందుకే మీరంటే నా కిష్టం. అందుకే రాత్రి మీటింగ్లో నేను ఏం చేశానో అది మళ్ళీ చేస్తున్నాను”

“ఏమిటి?” అన్నాడు బిత్తరపోయి.

“మాట్లాడడం. నేనిప్పుడు మాట్లాడుతున్నట్టుగా మాట్లాడడం. మిమ్మల్ని ఉన్నవాళ్ళని ఉన్నట్టుగా స్వీకరించి మాట్లాడడం. మీతో అటువంటి విషయాలను మాట్లాడడం చాలా తొందరపడింది. అల్వా! మీకు తెలుసా? ఆదిమ మానవులు మనిషి పోలికలతో దేవుడి విగ్రహాలను

తయారు చేశారు. నేను మీ విగ్రహం ఎలా ఉంటుందా అని ఆలోచిస్తున్నాను... బట్టల్లేకుండా ఆ పొట్ట వేసుకొని అలా..."

"దేని గురించి ఈ ప్రస్తావన చేస్తున్నావు?"

"ఏమీ లేదు. డార్లింగ్! క్షమించాలి" అని మళ్ళీ అందుకుంది. "నాకు మగవాళ్ళ నగ్న శిల్పాలు ఇష్టం. అంత సిగ్గు పడిపోకండి. నేనన్నది విగ్రహాల గురించి. ఒక విగ్రహం ప్రత్యేకించి ఇష్టం. హీలియస్ శిల్పం యూరప్ లో ఒక మ్యూజియం నుంచి సంపాదించాను. చాలా కష్టమైపోయింది. అది అమ్మకం బొమ్మ కాదు. అదంటే నాకు ప్రేమ. నాకూడా ఇంటికి తెచ్చేసుకున్నాను."

"ఎక్కడుంది? నీకిష్టమైనదాన్ని ఏదైనా చూడాలనుకుంటున్నాను, మార్పు కోసం."

"అది పగిలిపోయింది."

"పగిలిపోయిందా? మ్యూజియం వస్తువు అలా ఎలా అయింది?"

"నేను పగలగొట్టాను."

"ఎలా?"

"ఎయిర్ షాప్ట్ నుంచి కిందికి విసిరేశాను. కింద కాంక్రీటు గచ్చు ఉంది."

"నీకు పిచ్చా? ఎందుకు పారేశావు?"

"ఇంకెవరూ ఎప్పుడూ దాన్ని చూడకూడదని."

"డౌమినిక్!?"

విషయం మార్చెయ్యడానికా అన్నట్టు ఆమె తల విదిల్చింది. పొడుగాటి జుట్టు పెద్ద అలలా, అర్ధద్రవస్థితిలో ఉన్న పాదరసం అలలా కదిలింది.

"సారీ డార్లింగ్! మిమ్మల్ని షాక్ చెయ్యాలని కాదు. మీరు ఎలాంటి షాక్ కి అయినా చలించరు కాబట్టి మీతో చెప్పొచ్చునుకున్నాను. చెప్పి ఉండాల్సింది కాదు. ఇప్పుడింక ఉపయోగం లేదు."

తేలిగ్గా బల్ల మీదనుంచి కిందికి దూకింది.

"ఇంటికి వెళ్ళండి అల్వా? ఆలస్యం అవుతోంది. నేను అలిసిపోయాను. రేపు కలుద్దాం."

* * *

గై ఫ్రాంకన్ డౌమినిక్ రాసిన ఆర్థికల్ చదివాడు. రిసెప్షన్ లోను శ్రామికుల సమావేశంలోనూ చేసిన వ్యాఖ్యలు విన్నాడు. అవేమీ అర్థం కాలేదు కానీ తన కూతురు నుంచి ఏ సంఘటనల పరంపరను ఆశించాడో సరిగ్గా అవే జరుగుతున్నాయని అనుకున్నాడు. ఆ ఆలోచన అతని మెదడును తింట్లోంది. ఆమె తలపు తనలో రేకెత్తించే భయాలకి బిత్తరపోయాడు. తన కూతురంటే తనకి నిజంగా అసహ్యమేనా అని ప్రశ్నించుకున్నాడు.

ఆ ప్రశ్న వేసుకున్నప్పుడల్లా, అసంకల్పితంగా ఒక దృశ్యం అతనికి గుర్తుస్తుంది. అది డౌమినిక్ బాల్యంలోది. చాలా కాలం క్రితం కనెక్టికట్‌లోని తన గ్రామీణ ఎస్టేట్‌లో ఒకానొక వేసవిలో జరిగింది. ఆ రోజు జరిగిన మిగిలిన విషయాలుగానీ, ఆ దృశ్యానికి దారి తీసిన విషయాలుగానీ ప్రాంకన్‌కి జ్ఞాపకం లేవు. పచ్చిక పట్టు అంచున పెరిగిన పచ్చటి పొదల మీదుగా డౌమినిక్ దూకడం టెర్రెస్‌మీద నిలబడి తను ఆ దృశ్యం చూడడం మటుకు గుర్తున్నాయి. ఆ చిన్న శరీరానికి ఆ పొదల ఎత్తు హెచ్చు. డౌమినిక్ దాన్ని దాటలేదనే అనుకున్నాడు. సరిగ్గా ఆ క్షణానే ఆ పచ్చటి అడ్డుగోడ మీదుగా తను విజయవంతంగా దూకేస్తోంది. ఆ దూకు మొదలుగాని చివరగాని ప్రాంకన్‌కి గుర్తు లేవు. కానీ ఆ చిన్న శరీరం గాల్లో వేలాడడం, పొడుగాటి ఆ కాళ్ళు వెడల్పుగా విచ్చుకోవడం, సన్నటి ముంజేతులు పైకెత్తి చేతుల్ని గాలికి ఎదురుగా బిగించడం, ఆ తెల్ల డ్రెస్సు, లేత బంగారు రంగు కేశాలూ రెండు విశాలమైన చాపలుగా విస్తరించడం. ఒకే ఒక్క క్షణం గుర్తుండిపోయింది. చిన్న శరీరం గొప్ప వేగవంతమైన స్వేచ్ఛలో దూసుకెళ్ళడం అతని జీవితంలో ఎప్పుడూ చూడని దృశ్యం. ఆ దృశ్యం ఇప్పటికీ కూడా స్పష్టంగా, కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తుంది ప్రాంకన్‌కి - చలనచిత్రం లోంచి చిన్న నలుచదరపు ముక్కని కత్తిరించినట్టు, ఎప్పటికీ నిశ్చలతలో ఆగిపోయినట్టు.

ఆ దృశ్యం ఎందుకు మిగిలి ఉందో ప్రాంకన్‌కి అర్థంకాలేదు. ఇంతకన్న ముఖ్యమైన ఎన్నో విషయాలు చెరిగిపోయిప్పుడు అప్పుడు తను గమనించని ఏ ప్రాముఖ్యత దాన్ని అలా భద్రపరిచిందో తెలియలేదు. కూతురుపట్ల తనకు కష్టం అసహనం తోచినప్పుడల్లా పదేపదే ఆ దృశ్యం ఎందుకు కనిపిస్తుందో తెలియలేదు. అది కనిపించినప్పుడు భరించలేని సున్నితమైన బాధ ఎందుకు కలుగుతుందో తెలియలేదు. తన ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా తనలో ఉన్న పితృప్రేమ ప్రకటనగా భావించాడు. కానీ దేనినుంచి ఆమెను కాపాడేందుకో తెలియకుండా, తెలుసు కోవాలని కూడా లేకుండా, ఒక అపసవ్య అనాలోచిత పద్ధతిలో ఆమెకు సాయం చెయ్యాలనుకుంటాడు.

అందుచేత అతని దృష్టి తరచూ పీటర్ కీటింగ్ వైపు పోతోంది. తనలో తనే స్పష్టంగా అనుకోని ఒక పరిష్కారాన్ని అంగీకరించడం మొదలుపెట్టాడు. పీటర్ కీటింగ్‌లో అతనికి ఒక సుఖం కనిపించింది. కీటింగ్‌లో ఉన్న సరళ స్థిర పరిపూర్ణతే తన కుమార్తెలో ఉన్న ఆనారోగ్యకర అస్థిరత్వానికి అవసరమైన సహాయం అనుకున్నాడు.

తను డౌమినిక్‌ను కలిసేందుకు పదేపదే విఫల ప్రయత్నం చేసినట్టు కీటింగ్ ఒప్పుకోడు. ప్రాంకన్ నుంచి ఆమె టెలిఫోన్ నెంబరు చాలాకాలం క్రితమే తీసుకున్నాడు. తరచూ ఆమెకు ఫోన్ చేసేవాడు. ఆమె జవాబిచ్చేది. ఉల్లాసంగా నవ్వేది. తప్పకుండా కలుస్తానని చెప్పేది. కలవకుండా తప్పించుకోవడం కుదురుతుందా అనేది. వారాల తరబడి బిజీగా ఉన్నానని చెప్పేది. వచ్చే నెల మొదటి తేదీలోగా ఒకసారి ఫోన్ చెయ్యగలవా అనేది.

ప్రాంకన్ ఇదంతా ఊహించాడు. డౌమినిక్‌ని లంచ్‌కి పిలిచి మిమ్మల్ని ఇద్దర్నీ మళ్ళీ కలుపుతాను అని కీటింగ్‌కి చెప్పాడు. “తనని అడిగేందుకు ప్రయత్నిస్తాను. ఆమె ఒప్పుకోదనుకో” అని కూడా అన్నాడు. కానీ డౌమినిక్ అతన్ని ఆశ్చర్య పరిచింది. వెంటనే ఉత్సాహంగా అంగీకరించింది.

ఒక రెస్టారెంటులో ఆ ఇద్దరినీ కలిసింది. ఈ పునస్సమావేశాన్ని తన ఆహ్వానిస్తున్నట్టుగా నవ్వింది. ఉల్లాసంగా మాట్లాడింది. కీటింగ్ సంతోషంతో ఉప్పొంగిపోయాడు. తేలికపడ్డాడు. ఆమెకు తను ఎందుకు భయపడ్డాడా అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఒక అరగంట పోయాక ఫ్రాంకన్ వైపు చూసి “నాన్నా! నన్ను కలవడానికి ఇలా కాస్త సమయం దొరకబుచ్చుకున్నందుకు సంతోషంగా ఉంది - ముఖ్యంగా చాలా బిజీగా ఉంటూ, ఎన్నో అపాయింట్మెంట్లు ఉండి కూడా!” అంది డొమినిక్.

ఫ్రాంకన్ చాలా ఆశ్చర్యపోయాడు.

“మైగాడ్! డొమినిక్! నువ్వంటే గుర్తొచ్చింది!”

“అపాయింట్మెంట్ మరిచి పోయావా?” అంది మృదువుగా. “నాకు బుద్ధిలేదు. అవును. అసలది నాకు గుర్తే లేదు. ఆండ్రూ కాల్యన్ పొద్దున్న ఫోన్ చేశాడు. మరిచిపోయాను. రెండు గంటలకి కలిసి తీరాలన్నాడు. నీకు తెలుసు కదా! అతన్ని కలవననడం కుదిరే పని కాదు. నాకు బుద్ధిలేదు... అందులోనూ ఈ రోజు...” అని అనుమానంగా అడిగాడు - “అవునూ... నీకెలా తెలుసు?”

“నాకు తెలియనే తెలియదు. ఏం ఫర్వాలేదు నాన్నా! కీటింగ్ నేను ఏమీ అనుకోం. మేం చక్కగా లంచ్ చేస్తాం. ఇవాళ నాకు వేరే పనులేమీ లేవు. అందుచేత ఇతన్ని నేను వదిలేసి వెళ్ళిపోతానన్న భయం అక్కరలేదు.”

ఇదంతా తనను కీటింగ్ తో ఒంటరిగా వదిలేందుకు ముందే తయారు చేసి ఉంచుకున్న వంక అని డొమినిక్ కి తెలిసిపోయిందా అని ఫ్రాంకన్ కి అనుమానం వేసింది. నమ్మకం చిక్కలేదు. డొమినిక్ తన వైపే చూస్తోంది. ఆమె కళ్ళు ఒక రవ్వ ఎక్కువ మెరుస్తున్నాయి. సంతోషంగా తప్పుకున్నాడు.

డొమినిక్ కీటింగ్ వైపు తిరిగింది. శాంతంగా చూసింది. ఆ చూపులో అగౌరవం తప్ప ఏమీ లేదు.

“ఇద్దరం ఇంక స్థిమిత పడదాం. నాన్న ఏం కోరుకున్నారో మన ఇద్దరికీ తెలుసు. అంతా సవ్యంగానే ఉంది. దానికి నువ్వేం ఇబ్బంది పడకు. నాకే ఇబ్బందీ లేదు. నాన్నని నువ్వు గుప్పిట్లో పెట్టుకోవడం బావుంది. కానీ తను తప్పించుకుని ముందుకు లాక్కెళ్ళి పోతున్నాడు. నువ్వు పట్టించుకోవడం లేదు. అలా లాభంలేదు. అందుచేత అంతా మరిచిపోయి భోంచేద్దాం.”

కీటింగ్ లేచి వెళ్ళిపోదాం అనుకున్నాడు. నిస్సహాయతవల్ల ఉక్రోశం వచ్చేసింది. అయినా వెళ్ళలేదు.

“ముఖం చిల్లించకు పీటర్.! నువ్వు నన్ను డొమినిక్ అని పిలవచ్చు. ఎందుకంటే ఇవాళో రేపో ఆ స్థితికి ఎలాగూ వస్తాం. బహుశా నిన్ను చాలాసార్లు కలుస్తాను. చాలామందిని కలుస్తూ ఉంటాను నేను. నాన్నకి సంతోషంగా ఉంటుందంటే, వాళ్ళలో నిన్నూ ఒకడిగా చేర్చుకోవాల్సి వస్తే, ఎందుకు కాదంటాను?”

మిగతా సమయం అంతా ఆమె ఒక పాత స్నేహితుడితో మాట్లాడినట్టే మాట్లాడింది. ఉల్లాసంగా, దాపరికాలు లేకుండా. ఆ తీరులో కలవర పెట్టేంత నిష్కాపట్యం ఉంది. దాచడానికి ఏమీ లేదని, ఏ శల్య పరీక్షలకూ ఉపక్రమించకపోవడమే మంచిదని చెబుతోంది ఆ తీరు. ఆమె తీరులో ఉన్న మనోహరమైన దయ - వాళ్ళ సంబంధం మరిదేనికి దారి తియ్యదని, తను అతనిపట్ల నిర్దాక్షిణ్యంగా ఉండదని సూచించింది. ఆమె పట్ల తనకు తీవ్ర అయిష్టత ఉన్నా ఆమె ముఖాన్ని, పదాలు పలికేటప్పుడు పెదాలు కదిలే తీరుని, పరిశీలించాడు. మృదువుగా, ఖచ్చితంగా, ఒక ఖరీదైన పరికరాన్ని మడత పెడుతున్నట్టుగా కాలు మీద కాలు వేసుకున్న భంగిమని గమనించాడు. ఆమెను తొలిసారి చూసినప్పుడు కలిగిన నమ్మశక్యంగాని ఆరాధనా భావం మళ్ళీ మనసులో మెదలడం గమనించాడు.

వాళ్ళు వెళ్ళిపోయే సమయంలో “నన్ను ఈ రాత్రి థియేటర్ కి తీసుకెళతావా? ఏ నాటకం అయినా ఫర్వాలేదు. డిన్నర్ అయ్యాక ఫోన్ చెయ్యి. ఈ మాట నాన్నకి చెప్పు. సంతోషిస్తాడు” అంది.

“సంతోషంకన్న ఎక్కువ ఏదైనా ఉంటే అది పొందాలి ఆయన. అలాగే నేను కూడాను. కానీ నేను సంతోషిస్తున్నాను డౌమినిక్!” అన్నాడు కీటింగ్.

“నువ్వెందుకు పొందాలి?”

“ఎందుకంటే నీకు థియేటర్ కి వెళ్ళాలనీ లేదు. నన్ను కలవాలనీ లేదు కనక.”

“ఏమీలేదు. నీమీద ఇష్టం మొదలయింది పీటర్! రాత్రి 8.30కి ఫోన్ చెయ్యి”

కీటింగ్ ఆఫీసుకి తిరిగి వెళ్ళేసరికి పైనుంచి ఫ్రాంకన్ పిలుపు, అర్జెంటుగా రమ్మని.

“అంతా బాగానే ఉందిగా?” ఫ్రాంకన్ ఆత్రుతగా అడిగాడు.

“ఏమైంది గై? ఎందుకంత ఆత్రుతగా ఉన్నావు?” అన్నాడు కీటింగ్, గొంతులో అమాయకత్వం ఉట్టి పడేటట్టు.

“అంటే... నేను ఊరికే... నిజం చెప్పాలంటే మీరిద్దరూ చక్కగా కలిసిపోగలిగారా అన్నదే నా ఆసక్తి. నీ ప్రభావం తనకు మేలు చేస్తుందని నా ఊహ. ఏమైంది?”

“ఏం లేదు. చక్కగా గడిపాం. మన రెస్టారెంట్లు నీకు తెలుసు కదా! ఫుడ్ బ్రహ్మాండం... నేను మీ అమ్మాయిని ఈ రాత్రి ఒక ‘పో’కి తీసుకెళుతున్నాను.”

“నిజమా?!”

“అవును.”

“ఎలా మేనేజ్ చేశావు?”

కీటింగ్ భుజాలెగరేశాడు “డౌమినిక్ కి భయపడాల్సిన పనిలేదని చెప్పాను నీకు.”

“నాకు భయం కాదు. కానీ... అవునూ... అప్పుడే డొమినిక్ అనేస్తున్నావు?!! కంగ్రాచ్యులేషన్స్ పీటర్! భయం కాదు... తను నాకు అంతుపట్టదు. అంతే. తనకి ఎవరూ దగ్గరకాలేరు. ఒక్క గర్లఫ్రెండ్ కూడా లేదు - కనీసం కిండర్ గార్డెన్లో ఉన్నప్పుడు కూడా. ఎప్పుడూ తన చుట్టూ ఒక మూక ఉంటుంది. స్నేహితులు మాత్రం ఉండరు. ఏమనుకోవాలో తెలియదు. ఇప్పుడు అక్కడ ఉంది. ఒంటరిగా. చుట్టూ ఎప్పుడూ మగాళ్ళ గుంపు.”

“గై! సొంత కూతురి గురించి ఎప్పుడూ తప్పుడు ఊహలు రానివ్వకూడదు.”

“రానివ్వను. అదే సమస్య - రానివ్వననేదే. వస్తే బాగుండునేమో. తనకి ఇరవై నాలుగేళ్ళు పీటర్! తను కన్యే. నాకు తెలుసు. ఖచ్చితంగా తెలుసు. ఒక అమ్మాయిని చూసి ఇట్టే చెప్పొచ్చుగదా! నేను నీతివాదిని కాదు. కానీ ఇది మామూలుగా లేదు. ఆ వయస్సుకి, ఆ రూపానికి, అదుపాజ్ఞలు లేని ఆ జీవన విధానానికి, అది అసహజం. తను పెళ్ళి చేసుకుంటే బాగుండును అని దేవుణ్ణి కోరుకుంటాను. నిజంగా చెబుతున్నాను... మళ్ళీ మొదలెట్టకు. మొదలెట్టవనుకో. తప్పుడు అర్థం తియ్యకు. నా మాటల్లో ఆహ్వానం ఏమీ లేదు సుమా!”

“లేదు.”

“అన్నట్టు.. నువ్వు లేనప్పుడు హాస్పటల్ వాళ్ళ ఫోన్ చేశారు. పాపం లూసియస్ బాగా మెరుగయ్యాడట. ఫర్వాలేదన్నారు.”

లూసియస్ ఎన్. హేయర్కి గుండెపోటు వచ్చింది. కీటింగ్ అతని ఆరోగ్యంపట్ల చాలా శ్రద్ధ కనబరిచాడు. ఆసుపత్రికి మాత్రం వెళ్లేదు.

“చాలా సంతోషం” అన్నాడు కీటింగ్.

“కానీ అతను మళ్ళీ ఆఫీసుకి తిరిగిరాగలడని నేననుకోను. పెద్దవాడవుతున్నాడు. అవును. పెద్దవాడవుతున్నాడు. ఒక వయసు వచ్చాక వ్యాపారం భారాన్ని మోయడం కష్టం.” ఫ్రాంకన్ చేతిలో పేపర్లు కత్తిరించే చాకుంది. వేళ్ళమధ్య వేలాడుతూ ఉండిపోయింది. ఏదో గాఢాలోచనలోపడి దానితో డెస్క్ కేలండర్ అంచున కొడుతున్నాడు. “మనందరికీ ఆ స్థితి వస్తుంది. పీటర్! ఎప్పుడో ఒకప్పుడు... ముందు చూపుండాలి.”

* * *

కీటింగ్ తన లివింగ్ రూమ్ నేలమీద నిప్పుగూడు దగ్గర దుంగలపక్కన కూర్చుని ఉన్నాడు. మోకాళ్ళ చుట్టూ చేతులు వేసుకుని తల్లి ప్రశ్నలు వింటున్నాడు. డొమినిక్ ఎలా ఉంటుంది? ఏ రకం దుస్తులు వేసుకుంటుంది? నీతో ఏం మాట్లాడింది? ఆమె తల్లి నిజంగా ఆమెకి ఎంత ఆస్తి ఇచ్చింది. ఇలా అడుగుతుంది మిసెస్ కీటింగ్.

ఈ మధ్య డొమినిక్ని తరచూ కలుస్తున్నాడు అతను. ఆ సాయంత్రం ఆమెతో కొన్ని నైట్ క్లబ్బుల్ని చుట్టి అప్పుడే వచ్చాడు. అతను ఎప్పుడు పిలిచినా ఆమె కాదనలేదు. తనని కలవడానికి నిరాకరించడం ద్వారా కన్న తరచుగా కలవడం ద్వారా పూర్తిగా ఉపేక్షిస్తోందా? ఆమె వైఖరి దానికి ఒక సుస్పష్ట సాక్ష్యమా? అతనికి అర్థం కాలేదు. కానీ ఆమెను కలిసిన

ప్రతిసారి తర్వాత కలయికకి ఆత్రుతగా ప్రణాళికలు వేశాడు. ఒక నెల రోజులుగా అతను కేథరిన్ ను కలవలేదు. ఆమె పరిశోధనతో బిజీగా ఉంది. ఒక ఉపన్యాస శృంఖల కోసం ఆమె అంకుల్ అప్పచెప్పిన పని అది.

మిసెస్ కీటింగ్ దీపంకింద కూర్చుని పీటర్ డిన్నర్ జాకెట్ లో లైనింగ్ దగ్గర చిన్న చిరుగుంటే సరిచేస్తోంది. డ్రెస్ ట్రాజర్లు, మంచి షర్ట్ వేసుకుని నేలమీద కూర్చున్నందుకు, ప్రశ్నల మధ్యలో కొడుకును మందలిస్తోంది. అతనికి విసుగు, బాధ ఉన్నా ఒక ఉపశమనం కూడా దొరికింది. దృఢంగా మొండిగా వస్తున్న ఆమె మాటల ప్రవాహం తనని ముందుకు నెడుతున్నట్టు తన చర్యల్ని సమర్థిస్తున్నట్టు అనిపించింది. మధ్య మధ్యలో జవాబు లిస్తున్నాడు. “అవును... కాదు... నాకు తెలియదు... మంచి అమ్మాయి... చాలా మంచి అమ్మాయి... భయంకరంగా లేటయింది అమ్మా! అలిసిపోయాను. ఇంక పడుకుంటాను.”

అప్పుడు డోర్ బెల్ మోగింది.

“ఎవరై ఉంటారు? ఇంత రాత్రి?” అంది మిసెస్ కీటింగ్.

కీటింగ్ లేచి, భుజాలెగరేసి, నెమ్మదిగా తలుపు దగ్గరికి నడిచాడు.

కేథరిన్ నిలబడి ఉంది. రెండు చేతులతోనూ ఒక పెద్ద పాకెట్ బుక్ పట్టుకుని ఉంది. రూపుచెడిన పాత పాకెట్ బుక్. ఆమె దృఢ నిశ్చయంతో ఉన్నట్టు, సందేహిస్తున్నట్టు కూడా ఉంది. కొంచెం వెనక్కి తగ్గింది.

“గుడ్ ఈవెనింగ్ పీటర్! లోపలికి రావచ్చా? నీతో మాట్లాడాలి” అంది.

“కానీ! రారా! బావుంది. లోపలికి వచ్చేయ్యి. అమ్మా! కేథరిన్.”

మిసెస్ కీటింగ్ కేథరిన్ పాదాలవైపు చూసింది. కదులుతున్న ఓడ డెక్ మీద నడుస్తున్నట్టు పడ్డాయి అడుగులు. కొడుకుకేసి చూసింది. ఏదో జరిగిందనీ, చాలా జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలనీ ఆవిడకి అర్థమైంది.

“గుడ్ ఈవెనింగ్ కేథరిన్ !” అంది మృదువుగా.

కీటింగ్ కి ఏమీ తెలియలేదు, ఆమెను చూడడం వల్ల కలిగిన హఠాత్ సంతోషపు పోటు తప్ప. ఏమీ మారిపోలేదని, తను ఖచ్చితంగా క్షేమంగా ఉన్నాడని, ఆమె ఉనికి తనలో ఉన్న సందేహాల్ని పటాపంచలు చేసిందని ఆ సంతోషం అతనికి తెలియజెప్పింది. ఆ సంతోషంలో ఆమె వేళకాని వేళ వచ్చినందుకుగాని, ఏ పిలుపు లేకుండానే తొలిసారి తన అపార్ట్ మెంట్ లో ఇలా ప్రత్యక్షమైనందుకు గాని ఆశ్చర్యపడడం మరచిపోయాడు.

“గుడ్ ఈవెనింగ్ మిసెస్ కీటింగ్!” అంది కేథరిన్. ఆమె కంఠం చురుకుగాను, గుల్లగాను, ఉంది. “నేను మీకు ఇబ్బంది కలిగించడం లేదు కదా! బహుశా చాలా రాత్రయింది” అంది.

“లేదు. లేదమ్మా!” అంది మిసెస్ కీటింగ్.

కేథరిన్ తొందరపడుతూ మాట్లాడడం మొదలుపెట్టింది, అర్థం లేకుండా, పదాల ధ్వనుల మీద ఆగుతూ...

“నేను హేట్ తీసేస్తాను... ఇక్కడ పెట్టొచ్చాండి?. టేబుల్ మీద ఉంచనా? ఫర్వాలేదా? కాదు.. బీరువామీద పెట్టడం మంచిదేమో! హేట్ కి బయటి తడి కాస్త అంటుకుంది మరి... వార్నిష్ పాడవుతుందేమో! బీరువా చాలా బావుంది. వార్నిష్ కి ఏమీ కాదేమో?”

“ఏమైంది కాటీ?” అని అడిగాడు కీటింగ్ ఎట్టకేలకు ఆమెను గమనించి.

ఆమె అతనికేసి చూసింది. ఆమె కళ్ళలో భయాన్ని చూశాడతను. ఆమె నోరు తెరుచుకుని ఉండిపోయింది. పెదాలు విడిపోయిఉన్నాయి. నవ్వేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది.

“కాటీ!” అన్నాడు ఊపిరి ఎగపీల్చి.

ఆమె మాట్లాడలేదు.

“కోటు తీసెయ్యి. ఇలా వచ్చి నిప్పుసెగకి కాస్త వెచ్చబడు.”

ఒక ఎత్తు తక్కువ బల్లని నిప్పుగూడు దగ్గరకి జరిపి దానిమీద కూర్చోపెట్టాడు. ఆమె నల్ల స్వెటర్, పాతబడిన నల్ల స్కర్టు వేసుకుంది. స్కూలుకెళ్ళే అమ్మాయి ఇంట్లో వేసుకునే దుస్తుల్లా ఉన్నాయవి. బయటికి వచ్చేందుకు మార్చుకున్నట్టు లేవు. మోకాళ్ళు శరీరానికి దగ్గరగా లాక్కుని ముడుచుకుని కూర్చుంది. ఆమె గొంతు నెమ్మదించింది. ఆ గొంతు మొదటిసారిగా బాధని వ్యక్తం చేస్తూ మరికాస్త సహజంగా పలికింది.

“ఇల్లు చాలా బావుంది. వెచ్చగా... విశాలంగా... కావలిసొస్తే కిటికీ తలుపులు ఎప్పుడైనా తెరుచుకోవచ్చు కదా?”

“డార్లింగ్! ఏం జరిగింది?” అన్నాడు నెమ్మదిగా.

“ఏం లేదు. ఏదో జరిగిందని కాదు. నీతో మాట్లాడాలి. ఇప్పుడే ఈ రాత్రి.”

కీటింగ్ తల్లికేసి చూసి “అమ్మా నువ్వు కొంచెం...”

“వద్దు. ఇబ్బందేం లేదు. ఆమె ఇక్కడ ఉండొచ్చు. ఆమె వింటేనే మంచిదేమో” కేథరిన్ మిసెస్ కీటింగ్ వైపు తిరిగి “అమ్మా! పీటర్ కి నాకు ఎంగేజ్మెంట్ అయింది” అని చెప్పింది, చాలా మామూలుగా. అప్పుడతని వైపు తిరిగి “పీటర్ మనం పెళ్ళి చేసుకోవాలి. రేపే. వీలయినంత త్వరగా” అంది. ఆమె గొంతు సాఫీగా పలకలేదు.

మిసెస్ కీటింగ్ చెయ్యి నెమ్మదిగా ఆమె ఒడిలోకి చేరింది. కేథరిన్ వైపు చూసింది. ఏ భావమూ పలకని చూపది. “నాకు తెలియదు. కాని చాలా సంతోషంగా ఉందమ్మా!” అంది శాంతంగా. ఆ మాటలో కీటింగ్ ఎప్పుడూ ఊహించని హుందాతనం ఉంది.

“మీకేమీ అభ్యంతరం లేదా? నిజంగా! ఏ మాత్రం లేదా!” అడిగింది కేథరిన్ గొప్ప ఆశతో.

“ఎందుకుంటుంది? అటువంటి విషయాలు నువ్వు పీటర్ ను నిర్ణయించుకోవాల్సివచ్చింది.”

“కానీ!” పీటర్ శ్వాస తీసుకున్నాడు. గొంతు మామూలుగా మారింది.

“ఏమైంది? ఎందుకంత తొందర?”

“అంటే... అంటే... నా మాటలు నేచెప్పిన తీరువల్ల మామూలుగా ఆడపిల్లలు పడే చిక్కులో నేను పడ్డట్టు అనిపించి ఉంటుంది.” తీవ్రంగా సిగ్గుపడిపోయింది. “మైగాడ్! కాదు. అది కాదు. అలా అయ్యేందుకు ఆవకాశమే లేదు. నీకు తెలుసు కదా! ఓహో అలా అనుకోకు పీటర్!...”

“నేను అనుకోను” అని నవ్వేశాడు. నేలమీద ఆమె పక్కన కూర్చుని ఒక చెయ్యి ఆమె చుట్టూ వేశాడు. “సరే. స్థిమితపడు. ఏమైందసలు? కావాలంటే ఈ రాత్రే నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటాను. నీకు తెలుసు. కానీ ఏం జరిగింది?”

“ఏం లేదు. ఇప్పుడు నేను బాగానే ఉన్నాను. చెబుతాను. నాకు పిచ్చి అని నువ్వనుకుంటున్నావు. ఉన్నట్టుండి, నేను నిన్నెప్పటికీ పెళ్ళి చేసుకోలేనేమో అనిపించింది. నాకు భయంకరమైనదేదో జరగబోతున్నట్టు, దాని నుంచి నేను తప్పించుకోవాల్సి ఉన్నట్టు అనిపించింది.”

“అప్పుడు ఏం జరుగుతోంది?”

“నాకు తెలీదు. ఏమీ తెలీదు. రోజంతా నా రిసెర్చి నోట్సు రాస్తున్నానంటే. ఇంకేమీ లేదు. ఫోన్లూ రాలేదు. ఎవరూ రాలేదు. ఉన్నట్టుండి ఇందాకటి ఆ ఊహ మొదలైంది. పీడకలలాగా ఉంది. మామూలుగా లేనే లేదు. మాటల్లో చెప్పలేని భయం. మృత్యు భయం... నన్నేదో ఆక్రమిస్తున్నట్టు, అది నన్నొదలదని, నేనెప్పటికీ తప్పించుకోలేనని, అప్పటికే ఆలస్యమైపోయిందని వెర్రిభయం.”

“ఎప్పటికీ తప్పించుకోలేనిది! ఏమిటది?”

“ఇదీ అని తెలియదు. అంతా... నా మొత్తం జీవితం ఇసుక ఊబిలా అనిపించింది. మెత్తగా, సహజంగా, గమనించడానికి గాని అనుమానించడానికిగాని ఆస్కారం లేకుండా ఉండే ఊబిలా. దాని మీద నుంచి సులువుగా నడిచేస్తాం మనం. గమనించే సరికి ఆలస్యమైపోయి ఉంటుంది. అది నన్ను మింగేస్తుందని, నిన్ను ఎప్పటికీ పెళ్ళి చేసుకోలేనని, తక్షణం పరిగెత్తకపోతే ఎప్పటికీ కదలలేనని అనిపించింది. ఇలాంటి భయం. మాటలకి అందని భయం నీకెప్పుడూ కలగలేదా?”

“ఊఁ” అన్నాడు నెమ్మదిగా.

“నాకు పిచ్చి అని నువ్వు అనుకోవట్లేదుగా?”

“లేదు కానీ! ఇది ఎలా దేని వల్ల మొదలైందీ అని ఆలోచిస్తున్నాను. ప్రత్యేకంగా ఏమైనా జరిగిందా?”

“అదంతా ఇప్పుడు సిల్లీగా కనిపిస్తోంది” సంజాయిషీ సూచించే నవ్వాకటి నవ్వింది. “ఏమైందంటే... నేను నా రూములో కూర్చుని ఉన్నాను. కొంచెం చలిగా ఉందని కిటికీ తెరవలేదు. టేబులు మీద ఎన్ని కాగితాలు, పుస్తకాలు ఉన్నాయంటే రాసుకోవడానికి చోటే లేదు. ఏదో నోట్ చేస్తున్న ప్రతిసారీ నా మోచెయ్యి తగిలి ఏదో ఒకటి కింద పడిపోవడమే. నా చుట్టూ నేలమీద దొంతరలకొద్దీ ఉన్నాయి కాగితాలు. అవి కొద్దిగా శబ్దం చేశాయి. ఎందుకంటే లివింగ్ రూమ్ కి వెళ్ళే తలుపు ఓరువాకిలిగా తెరిచి ఉంది. కాస్త చలిగాలి కొట్టింది. అంకుల్ కూడా పని చేసుకుంటూ ఉంటారని నా ఊహ. అంతా బాగానే ఉంది. అప్పటికి కొన్ని గంటలుగా పని చేస్తున్నాను. టైము ఎంతయిందో కూడా నాకు తెలీదు. అప్పుడు పట్టుకుందిది. ఎందుకో తెలీదు. గది కాస్త ఉక్కిరిబిక్కిరిగా ఉందో లేకపోతే ఆ నిశ్శబ్దానికో. ఏ శబ్దమూ లేదు. లివింగ్ రూం నిశ్శబ్దంగా ఉంది. కాగితాల చప్పుడు మాత్రం ఉంది, మృదువుగా, ఎవరికో ఊపిరాడకుండా చేసి చంపేస్తున్నట్టు. అప్పుడు చుట్టూ చూశాను... లివింగ్ రూమ్ లో అంకుల్ కనిపించలేదు. కానీ గోడమీద ఆయన నీడ కనిపించింది. పెద్ద నీడ, వంగి పోయి, కదలడంలేదు. పెద్దగా మాత్రం ఉంది”

ఆమెకి భయం వేసింది. జరిగింది సిల్లీగా అనిపించడం మానేసింది. నెమ్మదిగా చెప్పింది.

“అప్పుడే అది నన్ను పట్టుకుంది. ఆ నీడ... అది కదలేదు. కాగితాలన్నీ కదులుతున్నట్టు అనిపించింది. నేలమీద నుంచి ఆ దొంతర నెమ్మదిగా పైకి లేస్తున్నట్టు, నా కంఠాన్ని సమీపిస్తుందన్నట్టు, నేను ములిగిపోతానన్నట్టు. అప్పుడు కెవ్వుమని అరిచాను. ఆయనకి వినబడలేదు. వినబడలేదు!! ఆ నీడ కదలేదు మరి, అప్పుడు నా కోటూ, హేటూ అందుకుని పరుగెత్తాను. లివింగ్ రూమ్ గుండా పరిగెడుతున్నప్పుడు “కేథరిన్! ఎందుకు? టైము ఎంతైంది? ఎక్కడికి వెళుతున్నావు? ఆయన ఇలా ఏదో అన్నట్టు అనిపించింది. సరిగా తెలీదు. నేను వెనక్కి తిరిగి చూడలేదు. జవాబివ్వలేదు. ఇవ్వగలిగేట్టులేను. ఆయనంటే భయం వేసింది. తన జీవితంలో ఎప్పుడూ నన్ను పల్లెత్తు మాట అనని అంకుల్ ఎల్స్ వర్త్ అంటే భయం వేసింది. అంతే... నాకర్థం కాలేదు. కానీ నేను భయపడ్డాను. అంత భయం మళ్ళీ లేదు. నీతో ఉన్నాను కదా ఇప్పుడు లేదు. కానీ నాకు భయం వేసింది.”

“ఏముంది? నీకు ఏం జరిగిందో స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. నువ్వు చాలా కష్టపడి ఉన్నావు. శక్తికి మించి కష్టపడ్డట్టుంది. కాస్త హిస్టేరికల్ అయ్యావు” అంది మిసెస్ కీటింగ్.

“అవును... అదే కావచ్చు”

“కాదు. అదికాదు!” కీటింగ్ డల్ గా అన్నాడు. స్ట్రైకు మీటింగ్ రోజున లాబీలో లౌడ్ స్పీకర్ గురించి ఆలోచిస్తున్నాడతను. వెంటనే అన్నాడు. “అమ్మ కరెక్టు. పనితో నువ్వు నీ ప్రాణం మీదకు తెచ్చుకుంటున్నావు. మీ అంకులున్నాడే ఆయనమెడ ఎప్పుడో విరిచి పారేస్తాను”

“అది ఆయన తప్పుకాదు. ఆయన చెయ్యమనలేదు. చాలాసార్లు నా దగ్గర్నుంచి పుస్తకాలు లాగేసుకున్నారు కూడా. సినిమాలకు పొమ్మన్నారు. నేను ఎక్కువ పని చేస్తున్నానని తనంతట తనే అన్నారు. కానీ అది నా కిష్టం. నేను తయారుచేసే ప్రతినోట్. ప్రతి చిన్న సమాచారం,

వందలాదిమంది యువ విద్యార్థులకి పాఠం అవుతుందని, దేశమంతటా తిరుగుతుందని ఒక మహాత్కార్యంలో నా చిన్ని వంతు నేను చేస్తున్నానని అనిపిస్తుంది. నాకు గర్వంగా అనిపిస్తుంది. ఆపాలనుకోను. నేను ఫిర్యాదు చెయ్యడానికి ఏమీలేదు. అయితే ఈ రాత్రి... ఇవాళ నాకే మయిందో తెలీదు.”

“రేపొద్దున్నలైసెన్సు తీసుకుందాం. వెంటనే పెళ్ళి చేసుకుందాం. నువ్వు ఎక్కడంటే అక్కడ.”

ఆమె మెల్లగా అంది “చేసుకుందాం. పీటర్? నీకు నిజంగా ఇబ్బందిలేదుకదా! నాకు కారణాలంటూ ఏమీలేవుగాని అది జరగాలి. జరగాలని బాగా ఉంది. అప్పుడంతా బావుంటుంది. మనం సర్దుకోగలం. నేనూ ఒక ఉద్యోగం చూసుకుంటాను, ఒక వేళ... నువ్వింకా అందుకు సిద్ధంగా లేకపోతే....”

“నాస్సెన్స్. దాని గురించి మాట్లాడకు. మనకి నడుస్తుంది. ఏం ఫర్వాలేదు. మన పెళ్ళియితే అన్నీ అవే చక్కబడతాయి.”

“డార్లింగ్! నీకు అర్థమయింది కదా? నిజంగా?”

“ఊం.”

మిసెస్ కీటింగ్ అందుకుంది “అంతా సెటిలయిందిగా కేథరిన్! ఒక కప్పు వేడి టీ ఇస్తాను. ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళడానికి ముందు నీకు టీ అవసరం.”

ఆమె టీ తయారుచేసి ఇచ్చింది. కేథరిన్ కృతజ్ఞతతో తీసుకుంది. “మిసెస్ కీటింగ్! మీరు ఒప్పుకోరేమోనని చాలా సార్లు భయపడ్డాను.” అంది నవ్వుతూ.

మిసెస్ కీటింగ్ దీర్ఘం తీస్తూ అంది - “నువ్వెందుకు అలా అనుకున్నావో మరి.” ఆమె గొంతులో ప్రశ్నలేదు. “ఇప్పుడు బంగారు తల్లిలా ఇంటికెళ్ళి హాయిగా పడుకో” అంది.

“అమ్మా! కాటీ ఇక్కడుండొచ్చుగా. నీతో పడుకుంటుంది”

“పీటర్! కంగారు పడిపోకు. వాళ్ళ అంకుల్ ఏమనుకుంటారు?”

“అవును. కాదు... పీటర్! నేను బాగానే ఉంటాను ఇంటికి వెళతాను”

“నువ్వు ఒకవేళ...”

“నాకు భయమేం లేదు. ఇప్పుళ్ళేదు. బావున్నాను. అంకుల్ ఎల్వీవర్త్ అంటే నాకు భయమని అనుకుంటున్నావా? లేదుగా?”

“అయితే సరే. కానీ, కాసేపుండు. అప్పుడే వద్దు.”

“పీటర్! తను ఇంకా ఆలస్యంగా అర్థరాత్రి వీధులమ్మటబడి తిరగాలంటావా? లేదుకదా?”

“నేను ఇంటి దగ్గర దిగబెడతాను.”

“వద్దు. అప్పుడు ఇంతకన్న అధ్వాన్నంగా ఉంటుంది నా పరిస్థితి. నువ్వు రావద్దు.”

గుమ్మం దగ్గర ఆమెను ముద్దు పెట్టుకుని “రేపు ఉదయం పదింటికి మీ ఇంటికొస్తాను. మనం లైసెన్సుకోసం వెళ్లి వద్దాం” అన్నాడు అమె “అలాగే” అంది నెమ్మదిగా.

ఆమె వెళ్ళాక తలుపువేసి అక్కడే నిలబడ్డాడు. తను పిడికిళ్ళు బిగిస్తున్నట్టు గమనించలేదు. అప్పుడు ధిక్కారపూర్వకంగా, స్థిర నిశ్చయానికి వచ్చినట్టుగా లివింగ్ రూముకి వెళ్ళాడు. చేతులు జేబుల్లో పెట్టుకుని తల్లికి ఎదురుగా నిలబడ్డాడు. తల్లికేసి చూశాడు. ఆ చూపు ‘ఏం చెబుతావో చెప్పు’ అని మౌనంగా ప్రశ్నిస్తోంది. తల్లి శాంతంగా అతనికేసి చూసింది. అతని చూపుని నిర్లక్ష్యం చేసినట్టు నటించలేదు. కానీ దానికి జవాబివ్వలేదు.

“వెళ్ళి నిద్రపోవాలనుకుంటున్నావా పీటర్?” అంది.

అతను ఆ మాట ఊహించలేదు. ఆ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకుని నెనక్కి తిరిగి, రూము వదిలి తప్పించుకుపోవాలని ఒక క్షణం బలంగా అనిపించింది. కాని ఆమె ఏమనుకుంటోందో తనకు తెలియాలి. తనను తాను సమర్థించుకోవాలి.

“అమ్మా! ఇప్పుడు నేను ఏ అభ్యంతరాలూ వినదలుచుకోలేదు.”

“నేను ఏ అభ్యంతరాలూ చెప్పలేదు.”

“అమ్మా! నేను కాదీని ప్రేమిస్తున్నాను. ఇప్పుడు నన్నేదీ ఆపలేదు. అంతే.”

“మంచిది పీటర్!”

“తనలో నీకు ఏం నచ్చలేదో నాకు తెలియదు.”

“నాకు ఏం నచ్చింది, ఏం నచ్చలేదు అన్నది నీకు ఇంక ముఖ్యం కాదు కదా!”

“ముఖ్యమే. అవును. అది నీకూ తెలుసు. ఆ మాట ఎలా అన్నావు?”

“పీటర్! నాకంటూ ఇష్టమూ లేదు, అయిష్టమూ లేదు. నా గురించిన ఆలోచనే లేదు నాకు. ఈ ప్రపంచంలో నువ్వు తప్ప నాకు ఏదీ ముఖ్యం కాదు. నేను పాతకాలపుదాన్ని కావచ్చు. నేనలాగే ఉంటాను మరి. నాకు తెలుసు ఇప్పటి పిల్లలకి అది నచ్చదని. కానీ నేనేం చెయ్యలేను.”

“నువ్వలా ఉండడం నాకు ఇష్టమేనని నీకు తెలుసుకదమ్మా! నిన్ను బాధపెట్టడం నాకు ఇష్టం ఉండదని కూడా నీకు తెలుసు.”

“నిన్ను నువ్వు బాధ పెట్టుకుంటేగాని నన్ను బాధపెట్టలేవు. అయితే అది భరించడం కష్టం నాకు.”

“నన్ను నేను ఎలా బాధ పెట్టుకుంటున్నానని?”

“నేను చెప్పేది వినడానికి అభ్యంతరంలేకపోతే....”

“నేను ఎప్పుడూ వినననలేదు కదమ్మా!”

“నువ్వు నా అభిప్రాయం వినదలుచుకుంటే నా జీవితంలో ఇరవై తొమ్మిదేళ్ళ కాలానికి, నేను నీ మీద పెట్టుకున్న ఆశలన్నింటికి ఇది సమాధి.”

“ఎందుకు? ఎందుకని?”

“కేథరిన్ అంటే నాకు ఇష్టం లేక కాదు. తనంటే నాకు చాలా ఇష్టం ఏర్పడింది. తనని తాను చిన్నాభిన్నం చేసేసుకుని, శూన్యంలోంచి అలా భయాలు సృష్టించుకోకుండా ఉంటే - చాలా మంచి అమ్మాయే. అయినా తను గౌరవించదగ్గ పిల్లే. ఎవరికయినా మంచి భార్య అవుతుంది. ఏ మందకొడి కుర్రాడికయినా, ‘బుద్ధిమంతుడి’ కయినా, కానీ పీటర్! నీకయితే మాత్రం...”

“అయితే?...”

“నిన్ను నువ్వు తక్కువ చేసుకుంటావు పీటర్! చాలా తక్కువ అంచనా వేసుకుంటావు. అదే నీతోవచ్చిన చిక్కు. నిన్ను నువ్వు గొప్పగా అనుకోవు. అందరిలాగే నేనూ ఒకణ్ణి అనుకుంటావు.”

“నేను అస్సలు అనుకోను. ఇతరుల్ని అలా అనుకోనివ్వను.”

“అయితే బుర్ర ఉపయోగించు. నీ ముందు ఏం ఉందో తెలుసా నీకు? ఇప్పటికే ఎంత దూరం వచ్చేశావో ఇంకెంత దూరం వెళ్ళగలవో అర్థమౌతోందా? నీకు గొప్ప అవకాశం ఉంది... అత్యుత్తమ... కాదు... ఆర్మిటేజర్స్ రంగంలో శిఖర స్థానానికి చేరుకునే అవకాశం ఉంది... ఇంకా”

“దగ్గరగా అనా? అదేనా నువ్వనుకునేది? నేనే అత్యుత్తమ ఆర్మిటేజ్ నీ ఈ దేశం మొత్తానికి ఒకే ఒక ఆర్మిటేజ్ నీ కాకపోతే... ఈ రంగంలో చిన్న భాగం కూడా వద్దు నాకు.”

“వృత్తిలో కిందకి జారిపోయి ఎవరూ ఆ స్థాయి అందుకోలేరు. కొన్ని త్యాగాలు చేసే బలం లేకపోతే ఎవరూ ఏ రంగంలోనూ ప్రథములు కాలేరు.”

“కానీ...”

“పీటర్! నీ జీవితం నీది కాదు... ఒక వేళ నీ లక్ష్యం చాలా ఉన్నతమే అయితే అందరిలాగా నువ్వు నీ ప్రతి పిచ్చి సరదాలోనూ ఇరుక్కుపోకూడదు. వాళ్ళకయితే ఏమీ ఫర్వాలేదు. నువ్వు, నేను, ఏమనుకుంటున్నాం అన్నది ముఖ్యం కాదు. నీ కెరీర్. అది ముఖ్యం ఇతరుల గౌరవం పొందడానికి కొన్ని త్యాగాలవసరం. నిన్ను నువ్వు కాదనుకోగలగాలి. అందుకు బలం కావాలి.”

“నీకు కాటీ అంటే అయిష్టం. నీ అకారణ అయిష్టం వల్ల...”

“తనలో నాకు ఏం నచ్చలేదంటావు? అయితే ఒకటి. తనకు కావలసిన అబ్బాయి పరిస్థితి గురించి ఏమాత్రం ఆలోచించకుండా ఏమీలేని దానికి అతని దగ్గరకు పరిగెత్తుకుపోయి అతన్ని కంగారుపెట్టే అమ్మాయిని, తనకేదో పిచ్చి భయం వేసిందని అతని భవిష్యత్తుని కిటికీలోంచి విసిరిపారెయ్యమనే అమ్మాయిని, నేనెలా ఒప్పుకుంటాను? అలాంటి భార్య నుంచి నువ్వు ఏం పొందగలవో ఇదే చెబుతోంది. నేను నా గురించే ఆలోచిస్తున్నాననుకుంటే నువ్వు

గుడ్డిగా కళ్ళు మూసుకుని ఉన్నట్టే. నాకు వ్యక్తిగతంగా అయితే కేథరిన్ చాలా మంచి సంబంధం. నీకు అర్థం కావడంలేదా? ఎందుకంటే తనతో నాకు ఏ సమస్య ఉండదు. చక్కగా నడిచిపోతుంది. అత్తగారిపట్ల వినయ విధేయతలు చూపించే పిల్ల తను. అదే మిస్ ప్రాంకన్ అయితే...”

కీటింగ్ జంకాడు. ఈ ప్రస్తావన వస్తుందని అతనికి తెలుసు. దీనికే భయపడుతున్నాడు. “అవును పీటర్!” ఆమె శాంతంగా స్థిరంగా చెప్పింది. “మనం ఆ విషయం మాట్లాడుకోవాలి. నాకు తెలుసు మిస్ ప్రాంకన్ తో నాకు కష్టమని. అలాంటి స్థాయి నుంచి వచ్చిన అమ్మాయి నాలాంటి చదువుకోని, పాతకాలపు తల్లికోసం నిలబడను కూడా నిలబడదు. బహుశా తను నన్ను ఇంటినుంచి బయటకు పంపించేస్తుంది. కానీ నేను నా గురించి ఆలోచించడం లేదు.”

“అమ్మా! అదంతా నాన్నెన్ను. డౌమినిక్ తో నాకు అటువంటి అవకాశమే లేదు. ఆ రాక్షసి నాకేసి చూస్తుందని కూడా నేనేనుకోను.”

“నువ్వు జారిపోతున్నావు పీటర్! ఒకప్పుడు నువ్వు పొందలేనిదేదైనా ఉందంటే ఒప్పుకునేవాడివి కాదు.”

“కానీ నాకు తను వద్దు”

“నీకు వద్దు. వద్దు కదా? అదీ సంగతి. ఇంతసేపు నేను చెబుతున్నది అదే. ఒకసారి ఆలోచించుకో. నగరంలోనే అతిపెద్ద ఆర్కిటెక్ట్ ప్రాంకన్ ని ఆకట్టుకోగలిగావు. నీకు కావలసినట్టు మలుచుకున్నావు. తన సంస్థలో వాటా తీసుకొమ్మని నిన్ను బతిమాలు తున్నాడిప్పుడు. నీ వయసెంత? నీకన్న పెద్దవాళ్ళను ఎంతమందిని వదిలిపెట్టి అడుగుతున్నాడు? తన కూతుర్ని పెళ్ళాడడానికి నీకు అనుమతి నివ్వడం కాదు, పెళ్ళాడమని యాచిస్తున్నాడు. నువ్వేమో వట్టి ఊరూ పేరూ లేని పిచ్చి అమ్మాయిని పెళ్ళాడి తనకి చూపించబోతున్నావు. ఒక్క క్షణం నీ గురించి ఆలోచించడం మానెయ్యి. కొంచెం ఇతరుల దృష్టితో చూడు. ప్రాంకన్ ఏమనుకుంటాడంటావు? తన కూతుర్నికాదని నువ్వు చేసుకున్న నిర్భాగ్యురాలిని చూసి ఏమంటాడు?”

“అతనికి నచ్చదు” అని గొణిగాడు కీటింగ్.

“చస్తే నచ్చదు. నిన్ను వీధిలోకి తన్ని పారేస్తాడని ఢంకా మీద దెబ్బేసి చెప్పొచ్చు. నీ స్థానం అంది పుచ్చుకోవడానికి ఎగిరిగంటేసి వచ్చేవాళ్ళు వందమంది అతనికి. అందాకా ఎందుకు బెన్నెట్ లేదా?”

“ఓహ్, నో.” కీటింగ్ ఉలిక్కి పడ్డాడు. ఆ తీవ్రత చూస్తే మిసెస్ కీటింగ్ కి అర్థమైంది, తగలాల్సినచోట తగిలిందని.

“బెన్నెట్ కాకూడదు” అన్నాడు.

“అవును” అంది విజయవంతంగా. “బెన్నెట్! ప్రాంకన్ & బెన్నెట్ అవుతుంది. సందేహం లేదు. ఉద్యోగం కోసం నువ్వు వీధిని పడుదువు గాని. అయితే ఒకటి - నీకో భార్య ఉంటుంది. అవును. భార్య అయితే ఉంటుంది.”

“అమ్మా! చాలు...” కీటింగ్ గొణిగాడు నిరాశగా. అది చూసి మిసెస్ కీటింగ్ ధారాళంగా కొనసాగించింది.

“నీ భార్య ఎలా ఉంటుందనుకున్నావు? తన కాళ్ళు చేతులు ఎక్కడ ఉంచాలో కూడా తెలియని అయోమయం పిల్ల. నువ్వు ఏ ముఖ్యమైన వ్యక్తిని ఇంటికి తీసుకొచ్చినా సిగ్గుతో భయంతో దాక్కునే పిల్ల. నువ్వు అదే అద్భుతం అనుకుంటావు. నిన్ను నువ్వు మోసగించుకోకు. పీటర్ కీటింగ్! గొప్ప వాడెవడూ ఏ తోడూ లేకుండా ఒంటరిగా గొప్పవాడు కాలేదు. వాళ్ళకి తగిన భార్యలు దొరికి ఎంతో సాయపడ్డారంటే తోసి పారెయ్యకు. మీ ఫ్రాంకన్ ఏమీ హోటల్లో గదులూడే అమ్మాయిని చేసుకోలేదు. ఎంత మాత్రం చేసుకోలేదు. ఇతరుల దృష్టితో వాస్తవాల్ని చూసే ప్రయత్నం చెయ్యి కాస్త. నీ భార్య గురించి వాళ్ళేం అనుకుంటారు? నీ గురించే మనుకుంటారు? నువ్వు కోళ్ళగూళ్ళు, సోడా బళ్ళు కట్టి బతకదల్చుకోలేదు. అది మరిచిపోకు. లోకంలో పెద్ద పెద్దవాళ్ళు అందరూ చూసేటట్టు ఆడాలి నీ ఆటని. వాళ్ళ అంచనాలకు తగ్గట్టు బతకాలి. ఒక లగేజిలాంటి చిన్న అమ్మాయిని పెళ్ళాడినవాడి గురించి ఏం అనుకుంటారు? నిన్ను మెచ్చుకుంటారా? నమ్ముతారా? గౌరవిస్తారా?”

“ఇంక ఆపు” అని అరిచాడు కీటింగ్.

ఆమె ఆపలేదు. ఇంకా చాలాసేపు కొనసాగించింది. అతను వేళ్ళు విరుచుకుంటూ మధ్య మధ్య మూలుక్కుంటూ కూర్చున్నాడు. “కానీ నేను ఆమెను ప్రేమించాను... నా వల్లకాదమ్మా... కాదు... ఆమెను ప్రేమించాను....”

ఉదయ కాంతితో వీధులు తెల్లబడ్డాక వదిలి పెట్టింది అతన్ని తల్లి. నెమ్మదిగా అలసటగా వినవస్తున్న ఆమె చివరి మాటలు నేపథ్య సంగీతంగా వినబడుతూ ఉండగా అతను తడబడుతూ తనగదికి వెళ్ళాడు.

“కనీసం ఆ పని చెయ్యి కొన్ని నెలలు. ఆమెను కొన్ని నెలలు ఆగమని అడుగు. హేయర్ ఎప్పుడైనా చనిపోవచ్చు. ఒక్కసారి నువ్వు పార్ట్నర్వి అయ్యాక, తనని పెళ్ళాడొచ్చు. ఆపైన ఫర్వాలేదు. తనే కనక నిజంగా నిన్ను ప్రేమిస్తే కొంత కాలం ఆగడానికి ఏమీ ఇబ్బంది పడదు. ఆలోచించు పీటర్! ఆలోచించేటప్పుడు గుర్తుంచుకో. ఇప్పుడే నువ్వు తొందరపడితే మీ అమ్మ గుండె బద్దలైపోతుంది. అది ముఖ్యమైన విషయం ఏమీకాదు కానీ, కాస్త దృష్టిలో పెట్టుకో. నీ గురించి గంటసేపు ఆలోచించు. కానీ ఇతరుల గురించి ఒక నిమిషమైనా ఆలోచించు.”

కీటింగ్ నిద్రపోయే ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. బట్టలు కూడా మార్చుకోలేదు. మంచం మీద గంటల తరబడి కూర్చుండి పోయాడు. ఒక సంవత్సరం తర్వాత తన పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందో ఊహించుకోవాలని అప్పటికంతా చక్కబడి ఉంటుందని అతనికి తట్టింది. కానీ ఎలా ఊహించుకోవాలో అర్థంకాలేదు.

పది గంటలకి కేథరిన్ ఇంటి గుమ్మం దగ్గర నిలబడి బెల్ మొగించిన సమయానికి కూడా అతను ఏమీ నిర్ణయించుకోలేదు. ఆమె తన చెయ్యి పట్టుకుని నడిపిస్తుందని, ఒత్తిడి చేస్తుందని అలా నిర్ణయం దానంతట అది జరిగిపోతుందని లీలగా అనిపించింది.

కేథరిన్ తలుపు తెలిచింది. ఏమీ జరగనట్టు నవ్వింది. సంతోషంగా, ధీమాగా అతన్ని తను రూమ్ కి తీసుకెళ్ళింది. డెస్క్ మీద పుస్తకాలు పేపర్లు అందంగా సర్దిపెట్టి ఉన్నాయి. ఆ దొంతరలమీద విశాలమైన ఎండచారలు పడుతున్నాయి. గది శుభ్రంగా పద్ధతిగా ఉంది. కార్పెట్ స్వీపర్ వల్ల ఏర్పడ్డ పట్టీలు ఇంకా రగ్గుమీద కనిపిస్తున్నాయి. కేథరిన్ పెళుసుగా ఉన్న అర్గండ్ బ్లౌజ్ వేసుకుంది. బ్లౌజ్ చేతులు ఆమె భుజాల మీద ఉత్సాహంగా, గట్టిగా నిలబడి ఉన్నాయి. సూర్యకాంతికి తల పిన్నులు మెరుస్తున్నాయి. ఆ ఇంటిలో ఏ ఉపద్రవమూ లేకపోవడం అతన్ని కాస్త నిరుత్సాహానికి గురిచేసింది. కొంచెం ఉపశమనమూ ఇచ్చింది.

“నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను. నాకు కోటు తీసుకో” అంది.

“అంకుల్ కి చెప్పావా?”

“ఆఁ. నిన్న రాత్రి చెప్పాను. నేను ఇంటి కొచ్చేసరికి ఆయన ఇంకా పని చేసుకుంటూనే ఉన్నారు.”

“ఏమన్నారు?”

“ఏమీ అనలేదు. నవ్వేశారు. పెళ్ళికానుకగా ఏం కావాలి అని అడిగారు. కానీ తెగనవ్వారు.”

“ఎక్కడున్నారు? కనీసం నన్ను చూడాలని అనుకోలేదా?”

“న్యూస్ పేపర్ ఆఫీసుకి వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. నిన్ను చూసేందుకు తర్వాత అక్కరలేనంత టైముంటుంది అన్నారు. ఆ మాట చాలా చక్కగా చెప్పారు.”

“కాటీ! ఒక మాట విను. ఒక విషయం చెప్పాలి నీకు.” అతను సందేహించాడు. ఆమెకేసి చూడలేదు. గొంతులో ఉత్సాహం లేదు. “ఏమిటంటే - ఫ్రాంకన్ గారి పార్ట్ నర్ లూసియస్ హేయర్ చాలా జబ్బుపడ్డాడు. బతుకుతాడని అనుకోవడంలేదు. ఆయన స్థానం నేను తీసుకోవాలని ఫ్రాంకన్ స్పష్టంగా సూచిస్తున్నాడు. అయితే ఫ్రాంకన్ కి ఒక పిచ్చి ఆలోచన పుట్టింది. వాళ్ళమ్మాయిని నేను చేసుకోవాలని. నన్ను అపార్థం చేసుకోకు... నీకు తెలుసు. అలాంటి అవకాశమే లేదు. కానీ ఆ మాట ఆయనకి చెప్పలేను. అందుచేత... నేనేం ఆలోచించానంటే... మనం కాస్త ఆగితే... కొన్ని వారాలు, అంతే... సంస్థలో నా స్థానం ఖాయమైపోతుంది. నేను వెళ్ళి మన పెళ్ళి అయిపోయిందని చెప్పేస్తే... అప్పుడు ఫ్రాంకన్ చేయగలిగిందేమీ ఉండదు. అయితే అది నీకే వదిలేస్తున్నాను.” ఆమెకేసి చూశాడు. గొంతులో ఆత్రుత ఉంది.

“నువ్వు ఇప్పుడే కావాలి అంటే తక్షణం వెళ్ళిపోదాం” అన్నాడు మళ్ళీ.

“కానీ పీటర్!” ఆమె నెమ్మదిగా అంది. “కానీ మనం ఆగుదాం” ఆ మాటల్లో శాంతంతో పాటు ఆశ్చర్యం కూడా ఉంది.

అతడు నవ్వాడు. ఆ నవ్వులో ఆమోదం, ఉపశమనం రెండూ ఉన్నాయి. కానీ అతను కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

“తప్పకుండా ఆగుదాం” అంది స్థిరంగా. “నాకిది తెలీదు. కానీ ముఖ్యం కదా! నిజానికి ఇప్పుడు తొందరపడాల్సిన అవసరం ఏమీ లేదు.”

“ప్రాంకన్ కూతురు నన్ను పట్టుకుపోతుందని నీకు భయంలేదుకదా?”

ఆమె నవ్వేసింది. “ఓయ్ పీటర్! నువ్వు నాకు బాగా తెలుసు.”

“కానీ... నువ్వొక వేళ...”

“వద్దు. ఇదే మంచిది. నిజం చెప్పాలంటే, ఆగితే మంచిదని ఈ రోజు ఉదయం నాకే అనిపించింది. కానీ నువ్వు ఒక నిశ్చయానికి వచ్చేసి ఉంటే ఏమీ మాట్లాడకూడదనుకున్నాను. నువ్వు ఆగుదాం అంటున్నావు కనక నేనూ అదే మంచిదంటాను. ఇవాళ పొద్దున కబురొచ్చింది. ఈ వేసవిలో అంకుల్ పడమటి తీరాన అవే ఉపన్యాసాలు ఒక గొప్ప యూనివర్సిటీలో ఇవ్వాలి ఉంటుందట. పనంతా అవ్వకుండా అయన్ని వదిలిపెట్టి పోవడం దారుణం అనిపించింది. నాకు మరో ఆలోచన కూడా వచ్చింది. మనం మరీ కుర్రాళ్ళం కనక తెలివి తక్కువగా ఆలోచిస్తున్నామా అని. అంకుల్ నవ్వారు చూడూ. కాస్త ఆగడమే తెలివైన పని.”

“అవును. బావుంది కానీ నువ్వు నిన్న రాత్రి ఫీలయినట్టుగాని...”

“లేదు. లేదు. నా తీరుకి నాకే సిగ్గేస్తోంది. నిన్న రాత్రి నాకు ఏమైందో ఊహాకి కూడా అందట్లేదు. గుర్తు తెచ్చుకునేందుకు ప్రయత్నించాను. ఏమీ అర్థంకాలేదు. ఎలా ఉంటుందో నీకు తెలుసు కదా? తర్వాత తలుచుకంటే సీల్లీగా ఉంటుంది. మరుసటి రోజుకి అంతా అర్థమౌతుంది. ఇంతేనా అనిపిస్తుంది. రాత్రి చాలా అర్థంలేని మాటలు మాట్లాడానా?”

“వదిలెయ్యి. నువ్వు తెలివైన పిల్లవి. మన ఇద్దరికీ వివేకం ఉంది. మనం కొంత కాలం ఆగుదాం. మరీ ఎక్కువ కాలం పట్టదు.”

“అలాగే పీటర్!”

అతను ఆకస్మాత్తుగా తీవ్రంగా అన్నాడు. “కాటీ! ఇప్పుడే పెళ్ళాడేద్దాం అని పట్టుబట్టు.” తర్వాత వెర్రి నవ్వు నవ్వాడు, అది సీరియస్ గా అన్న మాట కానట్టు.

ఆమె ఉల్లాసంగా నవ్వింది. జవాబుగా “చూశావా?” అంది.

చేతులు రెండూ విశాలంగా చాచింది.

“సరే” అతను గొణిగాడు “సరే అలాగే కాటీ! ఆగుదాం. అదే మంచిది. మరి నేను బయలుదేరతాను. ఆఫీసుకి లేటవుతుంది.” ఆ రోజుకి, ఆ క్షణాన అక్కణ్ణుంచి తప్పు కోవాలనుకున్నాడు.

“నీకు ఫోన్ చేస్తాను. రేపు కలిసి డిన్నర్ కి వెళ్ళదాం” అన్నాడు.

“అలాగే పీటర్! మంచిది.”

అతను తేలిక పడ్డాడు. విచారంగా కూడా అనిపించింది. నిరుత్సాహం అతన్ని విడిచి పెట్టలేదు. ఎప్పటికీ తిరిగిరాని ఒక అవకాశం చేజారిపోయినట్టు, వాళ్ళిద్దరికీ ఏదో ముంచుకొస్తున్నట్టు, దానికి వాళ్ళు లొంగిపోయినట్టు అనిపించి తిట్టుకున్నాడు. అదేమిటో తెలియనందుకూ వాళ్ళు పోరాడాల్సింది దేనికి వ్యతిరేకంగానో అర్థకానందుకూ కూడా తనను తాను తిట్టుకున్నాడు. హడావిడిగా ఆఫీసుకి వెళ్ళాడు. మిసెస్ మూర్ హెడ్కి ఇచ్చిన అపాయింట్మెంట్కి అప్పటికే ఆలస్యమైంది.

కీటింగ్ వెళ్ళిపోయాక కేథరిన్ గది మధ్యలో నిలబడిపోయింది. ఎందుకు తనను ఒక చూన్యం, ఒక చల్లదనం ఆవహించాయో అని ఆలోచించింది. నా కూడా వచ్చేయ్యి అని అతను బలవంతపెడతాడని ఆశించినట్టు ఈ క్షణం దాకా ఎందుకు తెలియలేదో అని ఆశ్చర్యపడింది. తర్వాత భుజాలెగరేసి, తనపట్ల తాను నిందాపూర్వకమైన నవ్వుకటి నవ్వుకుంది. డెస్క్ మీద సిద్ధంగా ఉన్న పనిలో పడింది.

13

అది అక్టోబరు నెలలో ఒక రోజు. హెల్లర్ ఇల్లు పూర్తి కావస్తోంది. ఆ ఇంటిని చూస్తూ రోడ్డుమీద నిలబడి ఉందొక గుంపు. ఆ గుంపునుంచి బద్దీల పేంటు తొడుక్కున్న పాడుగాటి బక్కపల్చటి కుర్రాడొకడు రోర్స్ దగ్గరకొచ్చాడు.

కాస్త జంకుతూ అడిగాడు “ఆ ‘పిచ్చాసుపత్రి’ని కట్టింది మీరేనా?”

“ఈ ఇంటి గురించేనా... అవును” అన్నాడు రోర్స్.

“క్షమించాలండి. దీన్ని ఈ చుట్టుపక్కల వాళ్ళు అలాగే పిలుస్తున్నారు. భవిష్యత్తులో అలా పిలవరైంది. నాకు ఒక కట్టడం పని పడింది... అంటే అది కాదండి, ఇక్కడికి పదిమైళ్ళ దూరంలో సొంతంగా ఒక ఫిల్లింగ్ స్టేషన్ కట్టుకుందామని అనుకుంటున్నాను. పోస్ట్ రోడ్ దిగువన. మీతో మాట్లాడాలి.”

తర్వాత తను పనిచేస్తున్న గేరేజ్ ముందు ఒక బల్లమీద కూర్చుని జిమ్మీ గొవాన్ వివరాలు చెప్పాడు. “నా దృష్టికి మీరెలా వచ్చారంటే మీరు కడుతున్న ఆ ఫన్నీ ఇల్లు నాకు నచ్చింది. ఎందుకో చెప్పలేను కానీ నచ్చింది. దాంట్లో అర్థం ఉంది. తర్వాత ప్రతివాళ్ళూ అక్కడ ఆగడం, ఆ ఇంటి గురించి మాట్లాడుకోవడం గమనించాను. అది ఇంటివిషయంలో ఏమీ లాభం లేదుగానీ బిజినెస్ విషయంలో అద్భుతం. వెక్కిరించనివ్వండి, ఫర్లేదు. దానిగురించి మాట్లాడుకుంటే చాలు. అందుకని మీచేత కట్టించుకోవాలనుకుంటున్నాను. నాకు పిచ్చని వాళ్ళు అనుకుంటారు. నేను లెక్క చెయ్యను.”

జిమ్మీ గొవాన్ పదిహేనేళ్ళ పాటు కంచరగాడిదలా పనిచేసి సొంతంగా వ్యాపారం కోసం డబ్బు కూడ బెట్టాడు. ఈ ఆర్కిటెక్ట్ ని ఎందుకు ఎన్నుకున్నావని నలుగురూ కోప్పడ్డారు, జిమ్మీ వాదించలేదు. సంజాయిషీ ఇవ్వలేదు. మర్యాదగా చెప్పాడు. “అయితే కావచ్చు” అన్నాడు. రోర్స్ చేత తన బిల్డింగ్ కట్టించుకున్నాడు.

డిసెంబరు నెలాఖర్లో ఫిల్లింగ్ స్టేషన్ ప్రారంభమయింది. బోస్టన్ పోస్ట్ రోడ్డుకి అంచున ఉందది. గాజు కాంక్రీటు కలిసి తయారైన కట్టడం. చెట్లమధ్య రెండు అర్ధవృత్తాలుగా ఉంది. సిలిండర్లా ఉంది ఆఫీసు. కేఫ్ దాని అంత ఎత్తులో లేదు. దీర్ఘ వృత్తాకారంలో ఉంది. ఆ రెండింటి మధ్య స్థంభాలవరసలలాగా పెట్రోలు పంపులున్నాయి. కోణాలూ సరళరేఖలూ లేవు. అన్నీ వృత్తాకారాలే. ఒక ప్రవాహం మధ్యలో ద్రవంపోతూ ఉండగా ఆ క్రమంలో పట్టుకున్న ఆకారాల్లా ఉన్నాయి. 'కావాలని చేస్తే రాదు ఇది దానంతట అది ఏర్పడింది' అన్నంత సహజంగా ఒక పరస్పర అనుకూలతలో ఉన్నాయవి. భూమికి తగిలీతగలకుండా బుడగలగుంపు వేలాడుతున్నట్టున్నాయి. గాలి విసురుకు చెదిరిపోతాయా అన్నట్టున్నాయి. ఆ మొత్తం ఆకృతి శక్తివంతమైన ఏరోప్లేన్ ఇంజన్లాగా సమర్థత యొక్క సంతోషమూ ఆరోగ్యమూ ఏకమైనట్టుంది.

స్టేషన్ ప్రారంభమైన రోజున రోర్క్ అక్కడే ఉన్నాడు. కేఫ్ కౌంటర్ దగ్గర శుభ్రమైన తెల్లటిమగ్గుతో కాఫీ తాగాడు. గుమ్మందగ్గర ఆగిన కార్లను పరిశీలించాడు. బాగా రాత్రి అయ్యాక అక్కణ్ణుంచి కదిలాడు. పొడుగ్గా ఖాళీగా ఉన్న రోడ్డులో పోతూ పోతూ వెనక్కి చూశాడు. స్టేషన్ లైట్లు మినుకు మినుకు మంటూ వెనక్కి ప్రయాణిస్తున్నాయి. రెండురోడ్ల జంక్షన్లో ఉందది. దానిపక్కనుంచి రాత్రీ పగలూ కార్లు తిరుగుతూ ఉంటాయి. ఆ కార్లు నగరాల నుంచి వస్తాయి. నగరాలకి వెళతాయి. అక్కడ ఎక్కడా ఇటువంటి కట్టడాలు ఉండవు. అద్దంమీదనుంచి తీసి ముందున్న రోడ్డువైపు తిప్పాడు చూపు. అద్దంలో మృదువుగా చుక్కల్లాంటి దీపాలు అతనికి వెనక వైపు దూరంగా మెరుస్తూ కనిపించాయి.

కొన్ని నెలలకాలం సోమరిగా గడిచింది. రోజూ పొద్దున్నే ఆఫీసుకి వచ్చి కూర్చునేవాడు. ఎప్పుడూ మోగని టెలిఫోన్మీద వేళ్ళు మరిచిపోయి, ఎప్పుడూ తెరుచుకోని తలుపువైపు చూస్తూ కూర్చోవాలని అతనికి తెలుసు. తిరిగి వెళ్ళేముందు అతను ఖాళీచేసిన ఏష్ ట్రేలో అతను కాల్చిన సిగరెట్టు ముక్కలే ఉండేవి.

ఒక సాయంత్రంపూట భోజనం దగ్గర "ఏం చేస్తున్నావు రోర్క్?" అని అడిగాడు ఆస్టిన్ హెల్లర్.

"ఏమీ లేదు" అన్నాడు రోర్క్.

"కానీ ఏదో ఒకటి చేసి తీరాలి."

"నేను చెయ్యగలిగిందేమీ లేదు."

"ప్రజలతో ఎలా మసులుకోవాలో నేర్చుకో."

"నావల్ల కాదు."

"ఎందుకని?"

"ఎలాగో నాకు తెలియదు. నాకు పుట్టుకతోనే ఒక సెన్సు ఏదో లోపించింది"

"అది సంపాదించాల్సిన సెన్సు."

“దాన్ని సంపాదించే అవయవం నాకు లేదు. నాకు ఏదో లోపించడం వల్లనా, లేక ఏదో అదనంగా ఉండడం వల్లనా ఏది నన్ను ఆపుతోందో తెలియదు. అదీకాక నేను పనిగట్టుకుని హేండిల్ చెయ్యాల్సిన మనుషులు నాకిష్టం ఉండరు.”

“కానీ నువ్వు ఏమీ చెయ్యకుండా అలా కూర్చుని ఉండిపోకూడదు. ఆర్డర్ల వెంటపడాలి”

“ఆర్డర్లు సంపాదించడానికి ప్రజలకి ఏం చెప్పగలను? నా పని చూపించగలను తప్ప. నా పనిని ‘వినలేని’ వాళ్ళకు నేను ఏం చెప్పినా వినబడదు. వాళ్ళకి నేను ఎవరైతే ఏమిటి? నా పని. అదే వాళ్ళనీ నన్ను కలిపేది. అందుచేత వాళ్ళకి ఇంకేమీ చెప్పాలని లేదు.”

“మరి ఏం చెయ్యబోతున్నావు? బెంగేం లేదా?”

“లేదు. ఇది నేను ఊహించిందే. ఎదురుచూస్తున్నాను.”

“దేనికోసం?”

“నాలాంటి వాళ్ళకోసం.”

“అంటే... ఎలాంటివాళ్ళు?”

“తెలియదు. అవును. నాకు తెలుసు కాని చెప్పలేను. చెప్పగలిగితే బాగుండునని చాలాసార్లు అనుకున్నాను. దాన్ని వివరించే సూత్రం ఒకటి ఉండి ఉంటుంది. అది నాకు తెలియదు.”

“నిజాయితీనా?”

“అవును... కాదు... పాక్షికంగానే... గై ఫ్రాంకన్ నిజాయితీపరుడే. అది కాదు. ధైర్యమా? రాల్స్టన్ హాల్కమ్కి ఉందది. తనదైన పద్ధతిలో ఉంది... నాకు తెలియదు. ఇతర విషయాలలో నాకు ఇంత అస్పష్టత లేదు. నాలాంటి వాళ్ళెవరో వాళ్ళముఖాలు చూసి చెప్పేయ్యగలను. వాళ్ళ ముఖాలలో ఏదో ఉంటుంది. మీ ఇంటిమీదుగా ఆ పెట్రోలు స్టేషన్మీదుగా వేలాది మంది వెళతారు. ఆ వేల జనంలో ఒక్కడు ఆగి చూశాడో, చాలు. నాకు తెలుస్తుంది.”

“నీకు ఇతరులుకూడా అవసరమే కాదంటావా?”

“అవుననుకోండి. ఎందుకు నవ్వుతున్నారు?”

“ఇప్పటివరకూ నేను కలిసి సంతోషించిన వాళ్ళలో నీ అంత అసాంఘిక జంతువ్వి నువ్వేనని.”

“నాకు పని ఇచ్చేందుకు మనుషులు కావాలి. నేను మౌనోలియాలు కట్టడం లేదు. వేరే విధంగా కూడా వాళ్ళు నాకు అవసరమని మీరంటారా? ఇంకా సన్నిహితంగా వ్యక్తిగతంగా అవసరమని.”

“నీకు వ్యక్తిగతంగా ఎవరూ అక్కర్లేదు.”

“అవును.”

“అదొక గొప్ప అన్నట్టయినా చెప్పడం లేదు నువ్వు.”

“చెప్పాలా?”

“చెప్పలేవుకూడాను. గొప్పలుకూడా చెప్పుకోలేనంత పొగరుబోతుతనం నీకు.”

“అదేనా నేను?”

“కాదా? నువ్వెవరవో నీకు తెలియదా?”

“లేదు. మీరుగాని, ఇతరులుగాని చూస్తున్నమేరకుకూడా నాకు నేను తెలియను.”

హెల్లర్ మౌనంగా కూర్చున్నాడు. చేతిలో సిగరెట్టు సున్నాలు చుడుతోంది. హెల్లర్ నవ్వి ఇలా అన్నాడు. “అది విలక్షణంగా ఉంది.”

“ఏది?”

“నా దృష్టిలో నువ్వు ఎవరవో నన్ను అడగకపోవడం. ఇంకెవరైనా అయితే అడిగే వారే.”

“సారీ... అది లెక్కలేనితనం కాదు. నేను నిలుపుకోవాలనుకుంటున్న కొద్దిమంది స్నేహితులలో మీరొకరు. అడగాలన్న ఆలోచన రాలేదంతే.”

“నీకు రాదని నాకు తెలుసు. అదే విషయం, అదీ పాయింటు. నువ్వు స్వార్థ రాక్షసుడివి. నీకా సంగతి తెలియకపోవడం మరీ రాక్షసం.”

“అది నిజం.”

“నాయనా! అది ఒప్పుకున్నప్పుడయినా కాస్త బాధపడు.”

“ఎందుకు?”

“నన్ను చిత్తు కింద కొట్టేస్తున్న సంగతి ఒకటుంది. నీ అంత మొరటు మనిషిని నేను చూడలేదు. నీ పద్ధతిలో నువ్వొక కర్మోటకుడివి - అని తెలిసి ఉండికూడా, నిన్ను చూసినప్పుడల్లా నీ అంత జీవం తొణికిసలాడేవాడిని ఇంకొకడిని చూడలేదని నాకెందు కనిపిస్తుంది? అది నాకర్థం కాలేదు.”

“ఏమంటున్నారు మీరు?”

“నాకు తెలియదు. అంతే.”

కొన్ని వారాలు గడిచాయి. ప్రతి రోజూ విధిగా ఆఫీసుకు వెళ్ళేవాడు రోర్స్. ఎనిమిదేసి గంటలు డెస్క్ దగ్గర కూర్చునేవాడు. బాగా చదివేవాడు. ఐదింటికి ఇంటికి నడిచేవాడు. ఆఫీసుకి దగ్గర్లో ఒక మంచి రూముకి మారాడు. పొదుపుగా ఖర్చుపెట్టేవాడు. చాలాకాలం గడిపేందుకు సరిపడా డబ్బు ఉంచుకున్నాడు.

ఫిబ్రవరినెలలో ఒక ఉదయంపూట టెలిఫోన్ మోగింది. ఓ చురుకైన బలమైన ఆడగొంతు ఆర్మిటెక్ట్ రోర్స్ ఆపాయిట్ మెంటు కోరింది. ఆ మధ్యాహ్నం చురుగ్గా చిన్నగా ఉన్న ముదురు

రంగు స్త్రీ ఒకామె ఆఫీసుకి వచ్చింది. ఆమె మింకుకోటు తొడుక్కుంది. చెవి రింగులు వింతగా ఉన్నాయి. ఆమె తల కదిలినప్పుడల్లా అవి చప్పుడవుతున్నాయి. ఆమె చిన్నపిట్ట కదిపినట్టు కుదుపులతో తల కదుపుతోంది. ఆవిడ లాంగ్ ఐలాండ్ వాసి... పేరు మిసెస్ వేన్ విల్మాట్. పల్లెటూళ్ళో ఒక ఇల్లు కట్టుకోవాలని ఉందావిడకి. దాన్ని కట్టేందుకు ఆవిడ రోర్స్ ని ఎంచుకుంది. 'ఆస్టిన్ హెల్లర్ ఇంటిని మీరే డిజైన్ చేశారు కనక' అని తన ఎంపికకి కారణాన్ని వివరించింది. ఆవిడకి హెల్లర్ అంటే ఆరాధన.

ప్రగతిశీల మేధావులమని చెప్పుకు తిరిగే వాళ్ళందరికీ హెల్లర్ మార్గనిర్దేశకుడంది - "మీరు అనుకోవడం లేదా?" - "నేను హెల్లర్ కి మూఢభక్తురాలని" అంది - "అవును. అక్షరాలా" - రోర్స్ వయస్సులో చాలా చిన్నవాడు - "కాదా?" - కానీ ఆవిడ అదేం పట్టించుకోలేదు. ఆవిడ చాలా ఉదారంగా సంతోషంగా యువకులకి సాయం చేస్తుంది. ఆవిడకి పెద్ద ఇల్లు కావాలి. ఇద్దరు పిల్లలున్నారు. వాళ్ళ ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వం ప్రకటితం కావాలనుకుంటుంది - "నువ్వనుకోవా?" - ఇద్దరికీ చెరో నర్సరీ విడివిడిగా కావాలట. ఆవిడకో లైబ్రరీ కావాలి. "దృష్టిమళ్ళడానికి చదువుతుంటాను" - ఒక మ్యూజిక్ రూమ్ ఒక కన్సర్వేటరీ - లేత మొక్కల రక్షణ గృహం - "మేం లోయ లిల్లీలు పెంచుతాం, 'లోయలిల్లీ నీ పువ్వు' అంటారు ఫ్రెండ్సు." వాళ్ళ ఆయనకి ఓ గుహ - ఆయనకి ఆవిడమీద ఎంతో నమ్మకం. ఆవిడనే ఇల్లు ప్లాన్ చెయ్యమన్నారట. "ఎంచేతంటే, నాకు బాగా తెలుసని. నేను కనక ఆడదాన్ని కాకపోయి ఉంటే ఆర్కిటెక్ట్ ని అయితీరేదాన్ని." - "పని మనుషుల రూములూ అవీ సరే సరి, మూడు కారులు పట్టే గేరేజి కావాలి." ఒక గంటన్నరపాటు వివరాలూ వివరణలూ అయ్యాక -

"ఇంక స్టైలు విషయానికొస్తే అది ఇంగ్లీషు ట్యూడర్ అయి ఉండాలి. ఇంగ్లీషు ట్యూడరంటే నాకు ఆరాధన." అని చెప్పింది.

అతను ఆమెకేసి చూసి నింపాదిగా అడిగాడు.

"మీరు ఆస్టిన్ హెల్లర్ గారి ఇల్లు చూశారా?"

"లేదు. చూడాలనుకున్నాను గానీ ఎలా చూడగలను? నేనెప్పుడూ హెల్లర్ గారిని కలవలేదు. ఆయన అభిమానినంటే సాధారణమైన వట్టి అభిమానిని. వ్యక్తిగా ఎలాంటి వారాయన అన్నది మీరు చెప్పాలి నాకు. వినాలని తహతహలాడి పోతున్నాను - ఆయన ఇల్లు చూడలేదు. మెయిన్ లోనట గదా?"

డ్రాయర్ లోంచి ఫోటోగ్రాఫులు తీసి అందించాడు రోర్స్. 'ఇది హెల్లర్ గారి ఇల్లు' అని చెప్పాడు.

ఫోటోలు చూసిందామె. ఆ ఫోటోల నున్నటి ఉపరితలాలమీద నీరు పారుతున్నట్టుంది ఆమె చూపు. వాటిని డెస్క్ మీద ఉంచింది .

"చాలా బావుంది. అసాధారణంగా ఉంది. ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. కానీ నాకు కావలసింది అది కాదనుకో. ఆ రకం ఇల్లు నా వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రకటించదు. స్నేహితులు నాది ఎలిజిబెత్ పెర్సనాలిటీ అంటారు."

రోర్క్ నెమ్మదిగా, ఓపికగా - ఎందుకు ఆమె ట్యూడర్ ఇల్లు కట్టుకోకూడదో వివరించాడు. మాటమధ్యలో అతన్ని ఆపిందావిడ.

“చూడు, మిష్టర్ రోర్క్! నాకు పాఠాలు చెప్పజూస్తున్నారా? లేదు కదా! నా అభిరుచి మంచిదని నాకు తెలుసు. ఆర్కిటెక్చర్ గురించి కూడా నాకు చాలా తెలుసు. క్లబ్ లో ఒక స్పెషల్ కోర్సు చేశాను. చాలామంది ఆర్కిటెక్ట్స్ కన్న నాకు ఎక్కువ తెలుసని మా స్నేహితులంటారు. నాకు ఇంగ్లీషు ట్యూడర్ హౌసే కావాలని నేను దృఢంగా నిర్ణయించుకున్నాను. దాన్నిగురించి చర్చించే ప్రశ్నే లేదు.”

“మిసెస్ విల్మాట్! మీరు మరొక ఆర్కిటెక్ట్ ని కలవండి.”

ఆవిడ నమ్మలేనట్టు చూసింది.

“అంటే ఈ ఆర్డర్ ని మీరు తిరస్కరిస్తున్నారు?”

“అవును.”

“నా ఆర్డరు మీకు అక్కరలేదు?”

“వద్దు.”

“ఎందుకని?”

“ఇలాంటివి నేను చెయ్యను.”

“కానీ ఆర్కిటెక్ట్ అన్నాక...”

“అవును. ఆర్కిటెక్ట్ లు మీరు ఏం అడిగితే అది కట్టిపెడతారు. సిటీలో ఏ ఆర్కిటెక్ట్ అయినా...”

“కానీ మీకు మొదటి అవకాశం ఇచ్చాను.”

“నాకొక్క ఉపకారం చేస్తారా? మీకు కావలసిందల్లా ట్యూడర్ హౌసే అయినప్పుడు నా దగ్గరకెందుకు వచ్చారో చెబుతారా?”

“ఈ అవకాశానికి నువ్వు ఆనందిస్తావనుకున్నాను. అంతేకాదు ఆస్టిన్ హెల్లర్ గారి ఆర్కిటెక్ట్ నా ఆర్కిటెక్ట్ ని స్నేహితులకి చెప్పుకోవచ్చని ఆశించాను.”

అతను వివరించి ఒప్పించే ప్రయత్నం చేశాడు. చెబుతున్నప్పుడే అర్థమైపోయింది. అదంతా వ్యర్థమని. అతని మాటలుపోయి శూన్యానికి కొట్టుకుంటున్నట్టు అనిపించింది. అక్కడ మిసెస్ వెయిన్ విల్మాట్ అనే వ్యక్తిలేదు. స్నేహితుల అభిప్రాయాలు నింపుకున్న ఒక గుల్ల ఉంది. ఆవిడ చూసిన పోస్ట్ కార్డ్ బొమ్మల్ని బుర్రలో నింపుకున్న గుల్ల. పల్లెపట్టుల్లో ఉండే స్త్రీవిధేయులైన భూస్వాములగురించి నవలలు చదివిన గుల్ల. దాన్ని ఉద్దేశించే మాట్లాడవలసి వచ్చింది. ఆ పట్టించుకోని, వినని, జవాబివ్వని చెవిటి పదార్థంతో, పేకింగ్ దూదిలాంటి ‘అజీవి’తో మాట్లాడాడు రోర్క్.

మిసెస్ వెయిన్ విల్కోట్ అంది. “సారీ. కనీసపు వివేకంలేని మనిషితో మాట్లాడడం నాకు రాదు. సంతోషంగా ఈ పని చేసి పెట్టడానికి బోలెడుమంది పెద్ద పెద్ద వాళ్ళు నాకు దొరుకుతారు. నిన్ను తీసుకోవాలన్న ఆలోచనను మా ఆయన మొదటే వ్యతిరేకించారు. ఆయనే రైటయినందుకు విచారిస్తున్నాను. గుడ్డే మిష్టర్ రోర్క్!”

బయటకు హుందాగానే నడుచుకుంటూ వెళ్ళింది కానీ తలుపుమాత్రం దురుసుగా మూసింది. అతను ఫోటోలు మళ్ళీ డ్రాయర్లో పెట్టేశాడు.

మార్చినెలలో మిష్టర్ రాబర్ట్ ఎల్. ముండీ అనే ఆయనను పంపించాడు హెల్లర్. ఆయన గొంతూ, జుట్టుకూడా స్టీలులాగ బూడిదరంగులో ఉన్నాయి. నీలికళ్ళలో మాత్రం మార్దవం, అస్పష్టమైన తీరనికోరిక ఉన్నాయి. కనెక్టికట్లో ఒక ఇల్లు కట్టుకోవాలని అనుకుంటున్నాడు. ఒక యువవధువులాగ, తన చివరి రహస్యలక్ష్యంకోసం చీకట్లో తడుముకునే మనిషిలాగ వణికే స్వరంతో చెప్పాడు ఆ సంగతి.

“అది వట్టి ఇల్లు కాదు. మిష్టర్ రోర్క్!” తనకన్న వయస్సులోనూ ఇతర రకాలుగానూ పెద్ద అయిన వాడితో చెబుతున్నట్టు పిరికితనపు జంకుతో చెబుతున్నాడు. “అది నాకొక ప్రతీకలాంటిది. నేను ఇన్నేళ్ళుగా ఎదురు చూసిందీ, పని చేసిందీ దానికోసమే చాలా ఏళ్ళుగా... ఈ మాట మీకు చెప్పాలి... అప్పుడు మీకు అర్థమౌతుంది. ఇప్పుడు నా దగ్గర చాలా డబ్బుంది. ఎంతుందో తెలియదు. ఇంతకు ముందెప్పుడూ లేదు. ఆలస్యంగా వచ్చిందేమో తెలియదు. మనం లక్ష్యాన్ని చేరుకున్నాక ఆ క్రమంలో జరిగిందంతా మనం మరిచిపోతామని కుర్రాళ్ళంటారు. కాని మనం మరచిపోం. ఏదో మిగిలి ఉండిపోతుంది. నేను చిన్న పిల్లాడిగా ఉన్నప్పుడు ఎలా ఉండే వాణ్ణో ఎప్పటికీ గుర్తే. జార్జియాలో చిన్న ఊరు. పంటకాపు పురమాయిస్తే చిన్న చిన్న ప్రయాణాలు చెయ్యడం, బరువు బళ్ళు వెళుతుంటే పిల్లలు వెక్కిరించడం, నా పేంటు నిండా బురద చల్లడం ఎప్పుడూ మరిచిపోను. అప్పుడు నిర్ణయించుకున్నాను నాకంటూ సొంతంగా ఏదో ఒక రోజు ఇల్లు కట్టుకోవాలని. ఎలాంటి ఇల్లంటే, వాటి ముందు కేరెజెస్ ఆగాలి. ఆ తర్వాత ఎంత కష్టమొచ్చినా ఆ ఇంటి సంగతి మరిచిపోలేదు. దాని గురించే ఆలోచించే వాణ్ణి. అది ఉపయోగపడింది కూడా. ఆ తర్వాత ఆ ఇంటిని కట్టగలనా అని భయపడ్డ రోజులొచ్చాయి. నేను కట్టగలిగి ఉండేవాణ్ణి కాని భయం వేసింది. ఇప్పుడు టైమొచ్చింది. మిష్టర్ రోర్క్! అర్థమైందా? ఆస్టిన్ చెప్పారు మీరు ఇదంతా అర్థంచేసుకోగల మనిషి అని.”

“అవును. నేను అర్థంచేసుకోగలను” అన్నాడు రోర్క్ ఆత్రుతగా.

“మా ఊరు దగ్గర్లో ఒక ప్లేస్ ఉంది. రాండోల్ఫ్ ప్లేస్ అని ఆ ప్రాంతం మొత్తానికి పెద్ద భవనం అది. పాత ఫారంహౌస్. అటువంటివి ఇప్పుడెవరూ కట్టడం లేదు. అప్పుడప్పుడూ వెనక గుమ్మంవైపు నేను సరుకులు సరఫరా చేసేవాణ్ణి. ఆ ఇల్లు కావాలి మిష్టర్ రోర్క్! జార్జియాలో కాదు. నేను వెనక్కి పోదలుచుకోలేదు. ఇక్కడ సిటీకి దగ్గర్లో కావాలి. స్థలం కొనేశాను. అచ్చంగా రాండోల్ఫ్ ప్లేస్లాగా తయారుచేసిపెట్టాలి మీరు. చెట్లు, మొక్కలు, పూలు అన్నీ పెంచుతాం, జార్జియాలాగానే. అవి పెరిగేట్టు చూస్తాం. ఎంత ఖర్చయినా ఫర్వాలేదు.

అయితే ఎలెక్ట్రిక్ లైట్లు పెట్టుకుంటాం. కేరేజీలు ఉండవు గేరేజీలు ఉంటాయి. ఎలెక్ట్రిక్ లైట్లు కొవ్వొత్తుల ఆకారంలో కావాలి నాకు. గేరేజీలు గోశాలల్లాగా ఉండాలి. అన్నీ అక్కడున్నట్లే. నా దగ్గర రాండోల్ఫ్ ఫ్లేస్ ఫోటోలున్నాయి. వాళ్ళ పాతఫర్నిచర్ కొంత కొనేశాను కూడా.”

రోర్క్ మాట్లాడడం మొదలుపెట్టినప్పుడు మిష్టర్ ముండీ మర్యాదగా ఆశ్చర్యంగా విన్నాడు. ఆ మాటలపట్ల అయిష్టత ఉన్నట్టు కనిపించలేదు. అవి అతనిలోకి చొరబడనే లేదు.

“అర్థం కాలేదా? మీరు ఒక స్మారక భవనం కడదామనుకుంటున్నారు. కానీ అది మీకుకాదు. మీ జీవితానికిగాని, మీ విజయానికిగాని కాదు. ఇతరులకి! మీమీద వాళ్ళ ఆధిక్యానికి! మీరు ఆ ఆధిక్యాన్ని సవాలు చెయ్యడంలేదు. శాశ్వతీకరిస్తున్నారు. దాన్ని విసిరి పారెయ్యడం లేదు. శాశ్వతంగా నెత్తిన పెట్టుకుంటున్నారు. మీ శేషజీవితం అంతా ఆ ఎరువు తెచ్చుకున్న నిర్మాణంలో మిమ్మల్ని మీరు మూతపెట్టుకుని సంతోషిస్తారా? లేకపోతే ఒక్కసారిగా దాన్నంతా వదులుకుని మీ సొంత ఇల్లు, కొత్తది కట్టుకుని సంతోషిస్తారా? మీరు కోరుతున్నది రాండోల్ఫ్ ఫ్లేస్ కాదు. అది దేనికి చిహ్నమో దాన్ని కోరుకుంటున్నారు. కానీ దానికి వ్యతిరేకంగానేకదా మీరు జీవితం అంతా పోరాడింది?”

మిష్టర్ ముండీకి ఏమీ అర్థం కాలేదు. ఒక అవాస్తవికత ఎదుట విభ్రమానికి గురవుతూ నిస్సహాయంగా ఉండిపోయాడు రోర్క్. ఉన్నవల్లా అవశేషాలు. రాండోల్ఫ్ ఫ్లేస్ లో నివసించి ఎప్పుడో చచ్చిపోయిన వ్యక్తుల అవశేషాలు. అవశేషాలతో మాట్లాడి ఒప్పించడం ఎవరివల్లా అయ్యేపని కాదు. చివరికి మిష్టర్ ముండీ అన్నాడు. “అలా కాదు. మీరు రైటే కావచ్చు. కానీ నేను కోరుకుంటున్నది అది కానే కాదు. మీ కారణాలు మీకు లేవని నేను అనను. అవి మంచి కారణాలనిపిస్తున్నాయి. కూడాను. అయితే నాకు రాండోల్ఫ్ ఫ్లేస్ ఇష్టం.”

“ఎందుకు?”

“ఎందుకంటే ఇష్టం కాబట్టి. అదంటే నాకు ఇష్టం కాబట్టి.”

మీరు ఇంకొక ఆర్కిటెక్ట్ ని చూసుకోవాలని రోర్క్ చెప్పినప్పుడు మిష్టర్ ముండీ అనూహ్యంగా ఇలా అన్నాడు.

“కానీ మీరంటే నాకిష్టం. నా కోసం ఎందుకు కట్టకూడదు? దానివల్ల ఏం నష్టం మీకు?”

రోర్క్ వివరించలేదు.

తర్వాత ఆస్టిన్ హెల్లర్ రోర్క్ తో చెప్పాడు “నేను ఊహించిందే అయింది. నువ్వు అతన్ని కాదంటావని భయపడ్డాను. నేను నిన్ను తప్పు పట్టడంలేదు హోవార్డ్. అతను చాలా ధనవంతుడు. నీకు చాలా మేలయ్యేది. అదీగాక నువ్వు బతకాలికదా?”

“అలా కాదు” అన్నాడు రోర్క్.

* * *

జాన్స్ - స్టూవర్ట్ రియల్ ఎస్టేట్ కంపెనీకి చెందిన మిష్టర్ నతానియేల్ జాన్స్ ఏప్రిల్ నెలలో రోర్క్ని తమ ఆఫీసుకి పిలిచాడు. మిష్టర్ జాన్స్ మొరటుగా ఉంటాడు. వాళ్ళ కంపెనీవాళ్ళు లోవర్ బ్రాడ్వేలో ముప్పై అంతస్తుల చిన్న ఆఫీసు బిల్డింగ్ కట్టాలన్న ఆలోచనతో ఉన్నారని చెప్పాడు. రోర్క్ని ఆర్కిటెక్ట్గా తీసుకోవాలని తను అనుకోలేదట. నిజానికి ఒకరకంగా తనుదానికి వ్యతిరేకి అట. కానీ రోర్క్ని కలిసి ఈ భవనం సంగతి మాట్లాడమని ఆయన స్నేహితుడు హెల్లర్ ఒత్తిడి చేశాడట. రోర్క్ నైపుణ్యం మీద జాన్స్కి అంత ఇదిలేదట. కానీ హెల్లర్ బలవంతంగా గెంటాడట. అందుచేత ఇతరుల నెవరినైనా పరిశీలించే ముందు రోర్క్ చెప్పేది వింటాడట. చెప్పాల్సిందేమయినా ఉందా? అని అడిగాడు.

రోర్క్ చెప్పాల్సింది చాలానే ఉంది. ప్రశాంతంగా చెప్పాడు. మొదట కష్టం అయింది. ఎందుకంటే తనకి ఆ బిల్డింగ్ అవసరం. తుపాకి ఉంటే దానితో జాన్స్ని బెదిరించి అయినా ఆ పని సొంతం చేసుకోవాలన్నంత అవసరం. కానీ కొన్నినిముషాల తర్వాత ఆ పని సులువై పోయింది. తుపాకీ ఆలోచన అదృశ్యమైపోయింది. బిల్డింగ్ ధ్యాస కూడా పోయింది. అది వచ్చే ఆర్డరు కాదు. అది దక్కదు. తను ఊరికే బిల్డింగులగురించి మాట్లాడుతున్నాడు.

“మిష్టర్ జాన్స్! మీరు ఒక కారు కొన్నప్పుడు దాని కిటికీలకి గులాబీ దండలుండాలని రెండు ఫెండర్లకి రెండు సింహాలుండాలని, దాని కప్పు మీద సింహం కూర్చోవాలని అనుకోరు. ఎందుకనుకోరు?”

“అది సిల్లీగా ఉంటుంది కనక” అన్నాడు జాన్స్.

“సిల్లీగా ఎందుకుంటుంది? అది అందంగా ఉంటుందంటాను నేను. అదీగాక లూయి 14కి అటువంటి వాహనం ఉండేది. లూయికి బాగున్నది మీకూ బావుంటుంది. మనం దూకుడుగా కొత్త మార్పులు చేసేయ్యకూడదు. సంప్రదాయాన్ని విడిచిపెట్టకూడదు.”

“అటువంటి దాన్ని దేన్నీ నువ్వు ఒప్పుకోవు కదా?!”

“అవును ఒప్పుకోను. కానీ మీరొప్పుకుంటారు. అవునా? కాదా? మానవ శరీరాన్నే చూడండి. ఒక వంకర తిరిగిన తోక, దాని చివర ఆస్ట్రీచ్ పక్షి ఈకలకుచ్చు, పెట్టిన మానవ శరీరాన్ని మీరెందుకు ఇష్టపడరు? చెవుల్ని ఎకాంతస్ ఆకుల ఆకారంలో ఉంచుదాం. ఇప్పుడున్న మొండి బోడి వికారపు చెవులకన్న పోగ్గా ఉంటాయి. ఈ ఐడియా ఎందుకు నచ్చదు? ఎందుకంటే అది అర్థరహితం. నిష్ప్రయోజనం కనక. ఎందుకంటే తనకి ఉపయోగపడని ఒక్క కండరంకూడా అదనంగా లేకపోవడమే మానవశరీరంలోని అందం కనక. ఒక గీతకూడా వ్యర్థం కాదు. అందులోని ప్రతి సూక్ష్మవస్తువూ ఒక ఉద్దేశానికి అనుగుణంగా ఉంటుంది. మనిషి, అతని జీవితం - అనే ఉద్దేశానికి అనుగుణంగా. ఇప్పుడు చెప్పండి నాకు, ఒక బిల్డింగు విషయానికి వచ్చేసరికి దానికి ఒక అర్థమూ, ఉపయోగమూ ఉన్నట్టు ఎందుకనుకోరు. ఎందుకు దాన్ని రకరకాల అలంకారాలతో ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసేస్తారు? ఎందుకు దాని పైతొడుగుకోసం లోపలి ప్రయోజనాన్ని బలి చేస్తారు? - ఆ రకమైన తొడుగు దేనికోకూడా తెలియకుండా? పదిరకాల వేర్వేరు జాతుల పనికిమాలిన జంతువుల్ని సంకరంచేస్తే వచ్చిన

హైబ్రిడ్ పశువులాగా ఉండాలది. దానికి దమ్ముగాని, మెదడుగాని గుండెగాని ఉండకూడదు. ఆ జీవికి మొత్తం తోలే ఉంటుంది. తోక, పంజాలు, ఈకలు ఉన్న తోలది. అటువంటి జీవి వచ్చేదాకా ఈ సంకరీకరణం ఆపరు. ఎందుకు? మీరు చెప్పండి నాకు. నాకెప్పుడూ అర్థం కాలేదు - అలా ఎందుకో."

"బావుంది. ఆ విధంగా నేనెప్పుడూ ఆలోచించలేదు" అని, మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు జాన్స్ - ఆ అన్నమాట మీద తనకే పెద్ద పట్టింపు లేనట్టుగా. "మా భవనానికి డిగ్గిటీ ఉండాలని, సౌందర్యం, నిజమైన సౌందర్యం అంటారే అది, ఉండాలని కోరుకుంటున్నాం."

"ఏ సౌందర్యం? అన్నవాళ్ళెవరు?"

"అంటే.... నేను..."

"చెప్పండి జాన్స్! ఒక ఆధునిక ఉక్కు భవనంమీద గ్రీకుస్తంభాలు, పళ్ళబుట్టలు అందంగా ఉంటాయా?"

"ఒక బిల్డింగ్ ఏదో ఒకలా అందంగా ఎందుకుందో నేను ఆలోచించినట్టు నాకు గుర్తు లేదు" జాన్స్ ఒప్పేసుకున్నాడు. "కానీ పబ్లిక్ కోరుకుంటున్నది అది అని నా అభిప్రాయం" అన్నాడు

"వాళ్ళు అది కోరుకుంటున్నారని మీరెందుకు అనుకుంటున్నారు?"

"తెలియదు."

"అటువంటప్పుడు వాళ్ళేం కోరుకుంటే మీకెందుకు?"

"పబ్లిక్ ని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలికదా!"

"చాలామంది మనుషులు చాలా వస్తువుల్ని ఇతరులు ఇస్తున్నారని తీసుకుంటున్నారు. వాళ్ళకంటూ ఏ అభిప్రాయమూ ఉండదు."

"వాళ్ళు ఏమనుకుంటున్నారని మీరు అనుకోవాలని వాళ్ళు ఆశిస్తున్నారో అది మిమ్మల్ని నడిపించాలని మీరు కోరుకుంటున్నారా? లేకపోతే ఇది మీ సొంత వివేకమా?"

"నీ సొంత నిర్ణయాల్ని వాళ్ళ నెత్తిన రుద్దలేవు."

"రుద్దనక్కర లేదు. మీరు కాస్త సహనంతో ఉంటే చాలు. ఎందుకంటే మీపక్షాన మీకొక కారణం ఉంది. మీకు వ్యతిరేకపక్షాన ఉన్నది కేవలం అస్పష్టంగా, గుడ్డిగా, బలంగా ఉన్న జడత్వం, అంతే. అయితే ఎవరూకూడా తమ పక్షాన ఒక కారణం ఉండాలని నిజంగా కోరుకోవడం లేదు. నాకు తెలుసు."

"నా పక్షాన ఒక కారణం ఉండనక్కరలేదని నేను అనుకుంటున్నానని నీకెలా తెలుసు?"

"మీరని కాదు. మిష్టర్ జాన్స్! చాలామంది అలాగే ఉన్నారు. వాళ్ళు ఒక ఛాన్సు తీసుకుంటున్నారు. అవును. వాళ్ళు చేస్తున్నదల్లా ఛాన్సు తీసుకోవడమే. అసహ్యంగా, పనికిమాలిందిగా, బుద్ధి తక్కువదిగా ఉందని తెలిసీ అలాంటి ఛాన్సుతీసుకోవడమే క్షేమమని అనుకుంటున్నారు?"

“అది నిజం” అన్నాడు మిష్టర్ జాన్స్.

ఇంటర్వ్యూ ముగిస్తూ సాలోచనగా జాన్స్ చెప్పింది ఇది. “నువ్వు చెప్పింది అర్థంలేనిదనను. నన్ను ఆలోచించనీ. తొందర్లోనే నీకు చెబుతాను.”

ఒక వారం తర్వాత ఫోన్ చేశాడు. “బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ నిర్ణయిస్తారు. ఒక ప్రయత్నం చేస్తావా రోర్క్? ప్లానులు, ప్రిలిమినరీ స్కెచ్లు తయారుచెయ్యి. బోర్డుకి పంపిస్తాను. నీకు వాగ్దానాలు ఏమీ చెయ్యలేను. కానీ నా మద్దతు ఉంటుంది నీకు. నీ తరపున నిలబడతాను.”

రోర్క్ రెండువారాల పాటు రాత్రీపగలూ పని చేశాడు ప్లానులకోసం. ప్లానులు వెళ్ళాయి. జాన్స్ - స్టూవర్ రియల్ ఎస్టేట్ కంపెనీ వారి బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ రోర్క్ని పిలిచారు. ఒక పొడుగాటి టేబుల్ పక్క నిలబడి ఒక్కొక్కరినీ నెమ్మదిగా చూస్తూ మాట్లాడాడు రోర్క్. టేబులు మీదకి చూసే ప్రయత్నం చెయ్యలేదు కానీ అతని చూపు అడుగు అంచున, ఆ పన్నెండు మంది ముందూ పరిచిన డ్రాయింగ్స్ బాపతు తెల్ల చుక్క కనబడుతోంది. అతన్ని చాలా ప్రశ్నలడిగారు. రోర్క్ బదులు జవాబు చెప్పడానికి లేచాడు మిష్టర్ జాన్స్. మధ్యమధ్య టేబుల్ని పిడికిలితో గుద్దాడు. గుర్రు మన్నాడు. “అర్థం కాలేదా? స్పష్టమైపోయింది కదా?... అయితే మిష్టర్ గ్రాంట్? అటువంటిది ఎప్పుడూ ఎవరూ కట్టి ఉండకపోతే ఏమిటి? గోథిక్ అంటారా మిష్టర్ హబ్బార్డ్? గోథిక్ ఎందుకు ఉండి తీరాలి... దీన్ని కాదంటే నేను రిజైన్ చేస్తాను.”

రోర్క్ శాంతంగా మాట్లాడాడు. ఆ రూములో తన మాటలపైన తనకి స్పష్టత ఉన్నది తనొక్కడికే. తను ఆశ పెట్టుకోనక్కర్లేదని అనిపించింది రోర్క్కి. అతని ముందున్న పన్నెండు మంది ముఖాలలో రకరకాల భావాలున్నాయి. వాటి అన్నింటిమీదా రంగు, కవళికలు కాని సమాన అంశం ఒకటుంది. అది వాళ్ళ భావాలన్నింటినీ కరిగించేసుకుంది. అందువల్ల అవి ముఖాలలాగాకాక శూన్యంతో నిండిన దీర్ఘ వృత్తాకారపు మాంసం ముద్దల్లా ఉన్నాయి. అతను అందరితోటీ చెబుతున్నాడు. ఎవరితోటీ చెప్పడం లేదు. అతనికి ఏ జవాబూ విన్నట్టు అనిపించలేదు! తన మాటలు ఒక కర్ణభేరిని తాకగా వచ్చిన ప్రతిధ్వని కూడా వినిపించలేదు. అతని మాటలు ఒక నూతిలో పడుతున్నాయి. వెళ్ళే దారిలో రాళ్ళకి కొట్టుకుంటున్నాయి. ఏ రాయీ ఆ మాటల్ని ఆపడం లేదు. మరో రాయీకి గెంటేస్తున్నాయి. మాటల్ని అట్టడుక్కి గెంటేశాయి. ఇంక అక్కడ అడుగన్నదే లేదు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు నిర్ణయం తెలియజేస్తామని చెప్పారు. ఆ నిర్ణయం అతనికి ముందే తెలుసు. లేఖ అందినప్పుడు నిర్లిప్తంగా చదువుకున్నాడు. లేఖ రాసింది మిష్టర్ జాన్స్ “డియర్ మిష్టర్ రోర్క్ మా బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు ఈ ఆర్డరు నీకు ఇవ్వలేకపోతున్నారు...” ఆ లేఖ అమానుషంగా ఉంది. గాయపరిచేదిగా ఉంది. సాంప్రదాయకంగా ఉంది. ఆ లేఖలో ఒక సంజాయిషీ ఉంది. రోర్క్కి ఎదుటపడలేని మనిషి ఇస్తున్న సంజాయిషీ అది.

* * *

జాన్ ఫార్గో తన జీవితాన్ని ఒక తోపుడుబండితో ప్రారంభించాడు. యాభై ఏళ్ళు వచ్చేసరికి ఒక మోస్తరు ఆస్తి సంపాదించాడు. లోపర్ సిక్స్ ఎవెన్యూలో ఒక డిపార్ట్మెంట్ స్టోర్ కూడా

ఉంది. అదే వీధిలో ఉన్న ఒక పెద్దస్టోర్ తో పోటీపడి విజయవంతంగా నెగ్గుకు రాగలిగాడు ఏళ్ళ తరబడి. ఆ పెద్ద స్టోర్ ఓ పెద్దకుటుంబానికి వారసత్వంగా సంక్రమించిన స్టోర్. పోయిన ఆకురాలుకాలంలో ఆ కుటుంబం తమ స్టోర్ ని పట్టణం లోపలికి మార్చేసుకుంది. పట్టణపు చిల్లర వ్యాపారం కేంద్రం ఉత్తరం వైపుకు జరుగుతోందని వాళ్ళు నమ్మారు. తమ పాత ప్రాంతపు పతనాన్ని వేగవంతం చేస్తూ అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయారు. తమ పాత ఖాళీస్టోర్ ని అదే వీధిలో ఉన్న తమ పోటీదారుడికి ఇబ్బందికరమైన, భయంకరమైన జ్ఞాపికగా వదిలేశారు. దానికి జాన్ ఫార్గో జవాబిచ్చాడు. తన ప్రస్తుతస్టోర్ కి పక్కనే అదే చోట తన సొంతస్టోర్ ఒకదాన్ని నిర్మిస్తానన్నాడు. అది నగరంలో ఎప్పుడూ కనిపించనంత కొత్తగా అందంగా ఉంటుందన్నాడు. తమ ప్రాంతం పరువు నిలబెడతానని ప్రకటించాడు.

రోర్స్ ని తన ఆఫీసుకి పిలిచాడు. నేను తర్వాత నిర్ణయం చెబుతాననిగాని, విషయం ఆలోచించి కబురు చేస్తాననిగాని అనలేదు. “నువ్వే నా వాస్తు శిల్పివి” అన్నాడు, డెస్క్ మీద కాళ్ళుపెట్టి. పైపునుంచి పొగనీ, నోటినుంచి మాటల్నీ ఒకేసారి గుప్పున వదిలాడు. “నాకు ఎంత చోటు కావాలో ఎంత ఖర్చు పెడతానో చెబుతాను. మరికొంత అవసరం అనుకుంటే చెప్పు. మిగిలిన విషయాలు నీకు వదిలేస్తున్నాను. నాకు బిల్డింగ్స్ విషయం పెద్దగా తెలీదు. కానీ ఒక మనిషిని చూడగానే అతనికి తెలుసునా లేదా అన్నది నాకు తెలిసిపోతుంది. పని కానీ.”

ఫార్గో, రోర్స్ ని ఎంచుకోవడానికి కారణం ఉంది. ఒక రోజు గొవాన్ సర్వీస్ స్టేషను మీదుగా వెళుతూ ఆగాడు. లోపలికి వెళ్ళి కొన్ని ప్రశ్నలు వేశాడు. తర్వాత హెల్లర్ లేనప్పుడు ఆయన ఇల్లు చూసేందుకు హెల్లర్ వంటమనిషికి లంచం ఇచ్చాడు. ఫార్గోకి ఇంకేం అవసరం కాలేదు.

* * *

మే నెల చివర్లో రోర్స్ డ్రాయింగ్ టేబుల్ ఫార్గో స్టోరు స్కెచ్ లో ములిగిపోయి ఉన్నప్పుడు మరొక ఆర్డరు వచ్చింది.

మిస్టర్ విట్ ఫోర్డ్ శాన్ బోర్న్ కొత్త క్లయింటు. అతని ఆఫీసు బిల్డింగ్ కట్టింది హెన్రీ కేమెరాన్. ఆ బిల్డింగు పాతదయింది. తనకి ఒక కొత్త గ్రామీణ ఆవాసం కావాల్సిన అవసరం పడినప్పుడు భార్య ఇతర ఆర్కిటెక్ట్ లని సూచించినా తోసిపుచ్చి, హెన్రీ కేమెరాన్ కి లేఖ రాశాడు. కేమెరాన్ పదిపేజీల ఉత్తరం రాసి పంపాడు. మొదటి మూడు పంక్తుల్లోనూ తను రిటైరయిన సంగతి రాశాడు తక్కిన లేఖ అంతా రోర్స్ గురించే. అందులో ఏముందో రోర్స్ కి తెలియదు. శాన్ బోర్న్ చూపించ లేదు. కేమెరాన్ చెప్పలేదు. భార్య తీవ్ర అభ్యంతరాలు చెప్పినా పట్టించుకోకుండా శాన్ బోర్న్ ఆ బిల్డింగు పని రోర్స్ కి అప్పగించాడు.

మిసెస్ శాన్ బోర్న్ చాలా స్వచ్ఛంద సహాయసంస్థలకి అధ్యక్షురాలు. అందుచేత పెత్తందారీతనానికి అలవాటు పడింది. ఇంకే ఇతరవ్యాపకంకూడా ఇంత పెత్తందారీతనాన్ని మప్పుదు. హడ్సన్ లో ఉన్న కొత్తఎస్టేటుమీద ఒక ఫ్రెంచిహౌస్ కట్టించాలని ఆవిడ కోరిక. అది రీవీ ప్రాచీనతా ఉట్టిపడుతూ ఉండాలని, ఆ కుటుంబానికి ఆస్తిగా ఎంతో కాలంగా అదక్కడ ఉన్నట్టు కనబడాలని ఆశించింది. ప్రజలకి అసలు విషయం తెలుస్తుంది కానీ అలా గొప్పగా అనిపించేట్టు ఉండాలని అంటోంది.

ఎటువంటి ఇల్లు తయారు కాబోతోందో రోర్క్ మిష్టర్ శాన్బోర్న్కి వివరించిన తర్వాతనే సంతకాలయ్యాయి. శాన్బోర్న్ స్కెచ్లు కోసంకూడా అడక్కుండా వెంటనే ఆమోదించాడు. “కానీ నాకు మోడరన్ ఇల్లు కావాలి. నీకు ఎప్పుడో చెప్పాను. కేమెరాన్ అయితే అదే డిజైన్ చేసి ఉండేవాడు” అన్నాడు భార్యతో అలసిపోయినట్టు. “ఇప్పుడు కేమెరాన్ అనడంలో అర్థం ఉందా?” అంది ఆవిడ “నాకు తెలియదు, న్యూయార్క్ మొత్తంమీద అతను మనకి కట్టిన ఇల్లులాంటి ఇల్లు మాత్రం లేదు” అన్నాడు అతను.

శాన్బోర్న్గారి విక్టోరియన్ డ్రాయింగు రూము చీకటిగా చిందరవందరగా మహాగనీ పాలిష్తో ఉంటుంది. అందులో కొత్త ఇంటి గురించిన చర్చలు చాలా సాయంత్రాలపాటు నడిచాయి. మిష్టర్ శాన్బోర్న్ ఊగిసలాటలో పడ్డాడు. తాము కూర్చున్న గదిని చూపిస్తూ “ఇదా మీరు కోరుకుంటున్నది?” అని అడిగాడు రోర్క్. “నువ్వు అసందర్భంగా...” అని ఏదో అనబోయింది భార్య. మిష్టర్ శాన్బోర్న్ అరిచాడు. “ఓయి దేవుడా! అతను రైటు. ఇలాంటిది నాకొద్దు. నాకిదంటే చిరాకు.” అన్నాడు.

స్కెచ్లు తయారయ్యేదాకా రోర్క్ ఎవర్నీ కలవలేదు. సాదాఫీల్డ్ స్టోన్తో, పెద్ద కిటికీలతో, చాలా టెర్రేసులతో ఇంటి చిత్రం తయారయింది. నదిపక్కన తోటలో, నీరంత విశాలంగా, తోటంత బయలుగా ఉందది. ఆ ఇల్లు తోటలకి ఏ క్రమంలో అనుబంధించబడిందో టెర్రేసులు, గోడలు ఎంత క్రమంగా పెరిగాయో తెలియాలంటే శ్రద్ధగా ఆ రేఖల్ని అనుసరించి చూడాలి. చెట్లు ఆ ఇంటిలోకి ప్రవేశించి దాని గుండా వెళ్ళినట్టుంది. ఆ ఇల్లు సూర్యరశ్మికి అడ్డుగోడగా లేదు. ఎండని పట్టుకుని, వెలుగుని ఇంకా ఇంకా పెంచి, అరుబయలు కన్న ప్రకాశవంతంగా చేసే పాత్రలా ఉంది.

స్కెచ్ల్ని మొదట చూసింది మిష్టర్ శాన్బోర్న్. వాటిని పరిశీలనగా చూశాక “నాకు ఎలా చెప్పాలో తెలియదు. కానీ గొప్పగా ఉంది. కేమెరాన్ నీ గురించి చెప్పింది రైటు” అన్నాడు.

ఇతరులుకూడా వాటిని చూశాక శాన్బోర్న్కి ఆ స్పష్టత మిగలలేదు. ‘ఇల్లు భయంకరం’ అంది భార్య. సాయంత్రకాలాల సుదీర్ఘ వాదోపవాదాలు మళ్ళీ మొదలయ్యాయి. “ఇప్పుడు మూలల్లో టరెట్స్ని ఎందుకు చేర్చకూడదు? ఆ చదును పై కప్పులమీద కావలసినంత చోటుంది” అంది. “కిటికీలలో నిలువుకడ్డీలు పెట్టుకోవచ్చుగా ఏం తేడా వస్తుంది? భగవంతుడికి తెలియాలి. కిటికీలు పెద్దగా ఉన్నాయి. అవి అంత పెద్దగా ఎందుకుండాలో నాకయితే తెలియదు. ప్రైవసీయే ఉండదు నాకు. నీ కిటికీలను ఒప్పుకుంటున్నాను రోర్క్! మీరంత పట్టుదలగా ఉంటే సరే. ఆ అద్దాల మధ్య నిలువుబార్లు పెట్టలేరా? అందువల్ల అవి కాస్త మృదువుగా కనబడతాయి. రాచరికపు రీవి, ఒకరకం ఫ్యూడల్ వాతావరణం వస్తుందికదా!”

స్కెచ్ల్ని హడావిడిగా పట్టుకెళ్ళి కొందరు స్నేహితులకి బంధువులకి చూపించింది మిసెస్ శాన్బోర్న్. వాళ్ళకి ఆ ఇల్లు ఏమాత్రం నచ్చలేదు. మిసెస్ వాలింగ్ దాన్ని “తర్క విరుద్ధం” అంది. మిసెస్ హూపర్ “ముతక” అంది. మిష్టర్ మేలాండర్ అయితే దాన్ని ‘కానుకగా ఇచ్చేస్తానన్నా తీసుకో’నన్నాడు. మిసెస్ ఆపిల్ బీ “షూ ఫ్యాక్టరీలా ఉంది” అంది. మిస్

డేవిడ్ చూసి మెచ్చుకుని “చాలా కళాత్మకంగా ఉంది డిజైన్ చేసిందెవరు? రోర్క్? రోర్క్? ఎప్పుడూ వినలేదు. దాపరికం లేకుండా చెప్పాలంటే ఇదేదో నకిలీలా ఉంది” అంది.

కుటుంబంలో ఉన్న పిల్లసభ్యులిద్దరూ ఈ విషయంలో విడిపోయారు. పందొమ్మిదేళ్ళ శాన్బోర్న్ ఆర్కిటెక్ట్లందరూ భావుకులని అనుకుంటుంది. ఒక యువ ఆర్కిటెక్ట్ దొరికినందుకు సంతోషించింది. కానీ రోర్క్ వాలకం ఆమెకు నచ్చలేదు. తన సూచనలను అతను పట్టించుకోక పోవడంకూడా నచ్చలేదు. ఇల్లు వికారంగా ఉందని ప్రకటించి ఆ ఇంట్లో ఉండనని చెప్పేసింది. రిచర్డ్ శాన్బోర్న్కి ఇరవై నాలుగేళ్ళు. కాలేజీ చదువులో ఇంతకు ముందు చురుగ్గా ఉండేవాడు. ఇప్పుడు నెమ్మది నెమ్మదిగా చచ్చేట్టు తాగుతున్నాడు. అతను తన మామూలు మందకొడి స్థితి నుంచి తేరుకుని ఇంటిల్లిపాదీ అదిరిపోయేలా ‘ఇల్లు బ్రహ్మాండం’ అన్నాడు. అది కళాత్మక ప్రశంసో, తల్లిమీద అయిష్టమో, రెండూనో ఎవరికీ అర్థం కాలేదు.

విట్ ఫోర్డ్ శాన్బోర్న్ ప్రతి కొత్త కెరటానికీ కదిలిపోయాడు. “నిలువు కడ్డీలు వద్దులే. అది వట్టి చెత్త. ఆవిడ కోసం కోర్నిస్ ఇవ్వచ్చు కదా! కొంప శాంతిస్తుంది. క్రమబద్ధంగా ఖాళీలు వదుల్తూ కోటపై గోడ కడతారు చూడు అటువంటి కోర్నిస్, దానివల్ల దేనికీ నష్టం ఉండదు. అవునా? కాదా?” అని గొణిగేవాడు.

ఉన్నవి ఉన్నట్టుగా ఆ స్కెచ్ని అంగీకరిస్తేతప్ప ఆ బిల్డింగ్ కట్టనని రోర్క్ ప్రకటించాక చర్చలు మిష్టర్ శాన్బోర్న్ ముగించాడు. ప్రతి పేజీమీద ఆయన సంతకం ఉండాలన్నాడు. శాన్ బోర్న్ సంతకం పెట్టాడు.

కొద్దిరోజుల తర్వాత ఏ ప్రసిద్ధ కాంట్రాక్టరూ ఆ ఇల్లు కట్టడానికి ముందుకు రాలేదని తెలిసి మిసెస్ శాన్బోర్న్ సంతోషించింది.

“చూశావా?” అంది భర్తతో విజేతలాగ. మిష్టర్ శాన్బోర్న్ ‘చూడ’నన్నాడు. ఒక ఊరూ పేరూ లేని సంస్థని పట్టుకున్నాడు. అది అయిష్టంగా, అతనికి ఏదో ఉపకారం చేస్తున్నట్టుగా ఆర్డర్ తీసుకుంది. మిసెస్ శాన్బోర్న్ ఆ కాంట్రాక్టరు తనకి వత్తాసు అని తెలుసుకుంది. సాంఘిక మర్యాదల్ని తోసి పుచ్చి అతన్ని ‘టీ’కి ఆహ్వానించేదాకా వెళ్ళింది. ఆ ఇంటికి సంబంధించిన సవ్యమైన ఆలోచనలన్నింటినీ ఎప్పుడో వదిలేసిందావిడ. రోర్క్ని అసహ్యించుకుంది. ఆ కాంట్రాక్టరుకయితే ఆర్కిటెక్టు అన్న ప్రతివాణ్ణీ అసహ్యించుకోవడం ఒక నియమం.

శాన్బోర్న్ ఇంటి కట్టుబడి వేసవి, ఆకురాలు కాలాలలో కొనసాగింది. రోజూ ఒక కొత్త యుద్ధమే “కానీ మిష్టర్ రోర్క్! నా బెడ్ రూమ్లో మూడు అలమరాలుండాలని చెప్పాను. నాకు స్పష్టంగా గుర్తుంది. ఆ రోజు శుక్రవారం. మనం డ్రాయింగు రూంలో కూర్చున్నాం. శాన్బోర్న్గారు కీటికీపక్క పెద్దకుర్చీలో కూర్చున్నారు. “నేనేమో... అవునూ.. ప్లాన్లు ఏమయ్యాయి? అసలు ప్లానులేమిటి? నీ ప్లానులు నాకు అర్థం కావాలని ఎలా ఆశిస్తున్నావు? ఆంట్ రోజూలీ ఆ తిరుగుడు మెట్లు ఎక్కలేనంటున్నారు మిష్టర్ రోర్క్! ఏం చేద్దాం? నీ ఇంటినిబట్టి అతిథుల్ని ఎన్నుకొందామా?” అంది. “మిష్టర్ హల్బెర్ట్ ఆ రకం సీలింగ్ నిలబడదంటున్నారు. అవును. అయినా ఆర్కిటెక్టర్ గురించి చాలా తెలుసు. వెనిస్లో రెండు వేసవులు గడిపారు”

“పాపం జూన్ అంటుందీ, తనరూము సెల్లార్లా చీకటిగా ఉంటుందట. తనయితే అలా ఫీల్ అవుతోంది. చీకటిగా లేకపోయినా జూన్ చీకటిగా ఉందని అనుకునేట్టు చేస్తే అలా ఉన్నట్టే కదా!” తను వదలడానికి వీల్లేని మార్పులు చెయ్యాల్సి వచ్చినప్పుడు ప్లానులు తిరిగి తయారు చెయ్యడానికి రోర్క్ రాత్రిళ్ళు అక్కడే ఉండిపోయేవాడు. అంటే కట్టిన గచ్చులు, మెట్లు, గోడలు రోజుల తరబడి కూల్చడమే. కాంట్రాక్టర్ బడ్జెట్టు మీద అదనపు భారం మోపడం. కాంట్రాక్టరు భుజాలెగరేసి “నేను చెప్పలేదా? ఈ ఫానీ ఆర్కిటెక్ట్ని తీసుకుంటే ఇలాగే అవుతుందని. చూస్తూ ఉండండి. వాడు దీన్ని పూర్తి చేసేసరికి మీకెంత అవుతుందో” అనేవాడు.

అలాగ ఆ ఇల్లు ఒక రూపుకొస్తూ ఉండగా, ఈ సారి దాంట్లో ఒక మార్పు చెయ్యాలని రోర్క్ అనుకున్నాడు. తూర్పు భాగం అతనికెప్పుడూ తృప్తిగా అనిపించలేదు. అక్కడ నిర్మాణం జరుగుతుండగా చూస్తే తను చేసిన పొరపాటేమిటో, దాన్ని సరిచెయ్యడం ఎలాగో అతనికి తట్టింది. సరిచేస్తే ఇల్లు తార్కికంగా సమగ్రతను సంతరించుకుంటుందని తెలిసింది. భవన నిర్మాణంలో అతనికి అవి తొలి అడుగులు. మొదటి ప్రయోగాలు. ఆ మాట అతను బాహాటంగా ఒప్పుకున్నాడు. కానీ మిష్టర్ శాన్బోర్న్ మార్పులకి అంగీకరించలేదు. రోర్క్ బతిమాలాడు. ఆ కొత్తమార్పుతో కూడిన తూర్పుభాగం బొమ్మ తనకి స్పష్టమయ్యాక ఆ ఇంటిని ఉన్నది ఉన్నట్టు అలా చూడలేకపోయాడు రోర్క్. “నేను నీతో విభేదిస్తున్నాననుకోకు. నిజానికి నువ్వే రైటని నాకనిపిస్తుంది. కానీ మనం తట్టుకోలేం. సారీ!” అని చల్లగా చెప్పాడు శాన్ బర్న్. “మిసెస్ శాన్బర్న్ నా చేత చేయించిన అర్థంలేని మార్పులకి అయిన దానికన్న తక్కువే అవుతుంది.” “బాబూ అవన్నీ మళ్ళీ తవ్వకు.” అప్పుడు రోర్క్ మెల్లగా అడిగాడు “మిష్టర్ శాన్బర్న్ ఆర్థికభారం లేని పక్షంలో ఈ మార్పులు చెయ్యొచ్చని ఒక కాగితం రాసివ్వగలరా?” “తప్పకుండా నువ్వొక అద్భుతంచేసి నడిపించగలిగితే సరే”

ఆయన సంతకం చేశాడు. తూర్పు భాగాన్ని మళ్ళీ కట్టాడు రోర్క్. తనే ఖర్చు భరించాడు. తనకి వచ్చిన ఫీజుకన్నా దీనికయిన ఖర్చు ఎక్కువ. మిష్టర్ శాన్బోర్న్ తటపటాయించాడు. డబ్బు తిరిగివ్వబోయాడు. మిసెస్ శాన్బోర్న్ ఆపేసింది. “అది ఒక చీప్ ట్రిక్కు. మరో రకంగా ఒత్తిడి తేవడం. నీ మంచితనాన్ని ఆసరా చేసుకుని బ్లాక్ మెయిల్ చేస్తున్నాడు. నువ్వు చెల్లించాలనే అతను ఆశిస్తున్నాడు. కాస్త ఆగి చూడు. అతను అడుగుతాడు. అలా తప్పించుకుపోనివ్వకు అతన్ని” అంది. రోర్క్ అడగలేదు. శాన్బోర్న్ చెల్లించలేదు.

ఇల్లు పూర్తయ్యాక మిసెస్ శాన్బోర్న్ అందులో ఉండడానికి ఇష్టపడలేదు. మిష్టర్ శాన్బోర్న్ దాని వంక ఆశగా చూశాడు. తను దాన్ని ఇష్టపడుతున్నట్టుగాని, తను ఎప్పుడూ కోరుకున్నది సరిగ్గా ఇలాంటి ఇంటినే అనిగాని చెప్పలేనంతగా అలిసిపోయాడు. ఆయన లొంగిపోయాడు. ఇంటికి ఫర్నిచర్ తీసుకురాలేదు. ఆ శీతాకాలానికి మిసెస్ శాన్బోర్న్ తననీ, భర్తనీ, కూతురినీ తీసుకుని ఫ్లోరిడా వెళ్ళిపోయింది. “అదృష్టవశాత్తూ మాకు అక్కడ ఒక చక్కటి స్పానిష్ హౌస్ ఉంది. మేం కట్టిన ఇల్లే కొనుక్కున్నాం. సగం ఉడికిన బుద్ధిహీన ఆర్కిటెక్ట్ని ఒకణ్ణి పట్టుకుని సొంతంగా ఇల్లు కట్టుకోవడానికి దిగితే ఇలాగే అవుతుంది మరి” అంది. అందరూ ఆశ్చర్యపడేట్టు వాళ్ళ అబ్బాయి ఉన్నట్టుండి భయంకరమైన ఆత్మశక్తిని ప్రదర్శించాడు. ఫ్లోరిడా వెళ్ళనన్నాడు. కొత్త ఇల్లు నచ్చిందని ఇంకెక్కడా ఉండనని చెప్పాడు.

అందుచేత అతనికోసం మూడుగదుల్ని సామగ్రితో నింపారు. కుటుంబం అంతా వెళ్ళిపోగా ఒక్కడూ హాడ్సన్లోని ఆ ఇంటికి మారాడు. రాత్రిపూట నదివైపు నుండి చూస్తే ఆ మృతగృహపు పెద్దపెద్ద కీటికీలమధ్య ఒక పసుపురంగు దీర్ఘ చతురస్రం కనిపిస్తుంది - చిన్నగా, ఉనికే లేనట్టుగా.

‘ఆర్కిటెక్ట్ గిల్డ్ ఆఫ్ ఆమెరికా’ తన బులెటిన్లో ఓ చిన్న వార్త ప్రచురించింది.

“ఆసక్తికరమైన సంఘటన ఒకటి మా దృష్టికి వచ్చింది. అది విచారం కలిగిస్తుంది, కాదంటే వినోదాన్నయినా మిగిలిస్తుంది. ఈ మధ్య ప్రముఖ పారిశ్రామికవేత్త మిష్టర్ విట్ఫోర్డ్ శాన్బోర్న్ ఒక ఇల్లు కట్టుకున్నారు. హోవార్డ్ రోడ్ అనే ఒకతను దాన్ని డిజైన్ చేశాడు. లక్ష దాలర్లకు మించి ఖర్చయింది. ఆ కుటుంబానికి ఆ ఇల్లు వాసయోగ్యంగా అనిపించలేదు. ఆ ఇల్లు ఇప్పుడు ఖాళీగా, వృత్తి అసమర్థతకి నిలువెత్తు సాక్ష్యంలా అక్కడ నిలబడి ఉంది.”

14

లూసియస్. ఎస్. హేయర్ చావనని మొండికేశాడు. గుండెపోటునుంచి కోలుకున్నాడు. డాక్టర్ అభ్యంతరాల్ని గై ఫ్రాంకన్ ఆత్రుత పూర్వకమైన అసమ్మతిని లెక్కపెట్టలేదాయన. ‘మీ వాటా కొంటా’నని ముందుకొచ్చాడు ఫ్రాంకన్. హేయర్ ఒప్పుకోలేదు. పాలిపోయిన, నీళ్ళు నిండిన ఆయన కళ్ళు మొండిగా శూన్యాన్ని చూస్తూ ఉండిపోయాయి. రెండుమూడు రోజులకి ఒకసారి ఆఫీసుకి వస్తున్నాడు. తన లెటర్బాక్స్లో ఉండిపోయిన ఉత్తరాల్ని పద్ధతి ప్రకారం చదువుతున్నాడు. ఒక ఖాళీపేడ్మీద పువ్వుల బొమ్మలుగీసి ఇంటికి వెళ్ళిపోతున్నాడు. నెమ్మదిగా కాళ్ళీడ్చుకుంటూ నడుస్తున్నాడు. మోచేతులు రెండూ పక్కటెములకి ఆన్చి ముంజేతులు ముందుకు చాచి, వేళ్ళు పంజాల్లాగా సగం మూసి నడుస్తున్నాడు. వేళ్ళు వణుకుతున్నాయి. ఎడం చెయ్యి బొత్తిగా నిరుపయోగం అయిపోయింది. రిటైర్ మాత్రం కాదు. తన పేరును సంస్థ కాగితాలూ వగైరాలమీద చూసుకోవడం ఇష్టం.

ముఖ్యమైన క్లయింట్లకి తననెవరూ ఎందుకు పరిచయం చెయ్యట్లేదా అని, సగం కట్టుబడి అయ్యేదాకా కొత్త భవనాల స్కెచ్లని తనకెందుకు చూపించడం లేదా అని విచారిస్తున్నాడు. ఆ ఊసెత్తితే ఫ్రాంకన్ ఒప్పుకోవడం లేదు. “కానీ లూసియస్! నువ్వు ఇప్పుడున్న స్థితిలో నిన్ను ఇబ్బంది పెట్టలేను. మరొకరెవరైనా అయితే ఎప్పుడో రిటైరయిపోయి ఉండేవారు” అంటున్నాడు.

హేయర్ని ఫ్రాంకన్ కాస్తే తికమక పెట్టాడు. పీటర్ కీటింగ్ అయితే బిత్తరపోయేట్టు చేశాడు. వాళ్ళు కలిసినపుడు పలకరించడమే మానేశాడు కీటింగ్. మళ్ళీ ఏదో పునరాలోచించు కున్నట్టు పలకరిస్తున్నాడు. తనతో ఏదో చెబుతూండగా మాటమధ్యలోనే వెళ్ళిపోతున్నాడు. డ్రాఫ్ట్మన్లో ఎవరికైనా హేయర్ ఒక చిన్న ఆర్డరు వేస్తే ఆ మాట చెల్లడం లేదు. కీటింగ్ కాదన్నాడని చెబుతున్నారాయనకి. హేయర్కి అర్థం కాలేదు. కీటింగ్ తనకి ఎప్పుడూ బిడియంగా ఉండే కుర్రాడిగా, పాత పింగాణీ వస్తువుల గురించి చక్కగా మాట్లాడే కుర్రాడిగానే గుర్తున్నాడు. మొదట్లో కీటింగ్ని క్షమించాడు. తర్వాత వినయంగా, అయోమయంగా, అతన్ని మెత్తబరచడానికి ప్రయత్నించాడు. ఆ తర్వాత ఆయనకి కీటింగ్, అంటే తెలియని భయం పట్టుకుంది. ఫ్రాంకన్కి ఫిర్యాదు చేశాడు. ఇంతకు ముందెప్పుడూ వాడని అధికారస్వరంతో చిరాకు పడుతూ

చెప్పాడు. “గై! మీ కుర్రాడు, వాడు, కీటింగ్ కొరకరాని కొయ్య అవుతున్నాడు. నాతో అమర్యాదగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. వాణ్ణి నువ్వు వదిలించుకోవాలి.” ఫ్రాంకన్ దానికి పొడిగా జవాబిచ్చాడు. “చూడు లూసియస్! అందుకే నువ్వు రిటైరవ్వాలని చెప్పాను. నీ నాడుల్ని అతిగా శ్రమ పెడుతున్నావు. ఏవేవో ఊహించుకోవడం కూడా మొదలెట్టావు” అన్నాడు.

అప్పుడొచ్చింది - కాస్మో - స్లోట్నిక్ బిల్డింగ్ గురించి పోటీ.

కాలిఫోర్నియాకి చెందిన హాలీవుడ్ చిత్ర నిర్మాణ సంస్థ కాస్మో - స్లోట్నిక్ పిక్చర్స్. అది న్యూయార్క్లో ఆశ్చర్యకరమైన ఆఫీసు బిల్డింగ్ ఒకటి కట్టాలని నిర్ణయించుకుంది. ఆ ఆకాశ భవనంలో ఒక సినిమా థియేటరు, ఆఫీసుల కోసం నలభై అంతస్తులు ఉండాలని నిశ్చయించింది. ఒక ఏడాది ముందుగానే ఆర్కిటెక్టుల ఎంపికకోసం ప్రపంచ స్థాయి పోటీని ప్రకటించింది. కాస్మో - స్లోట్నిక్ సంస్థ నాయకత్వం చలనచిత్రం కళకి మాత్రమే పరిమితం కాదట. అన్ని కళలూ చిత్రనిర్మాణానికి దోహదపడేవే కాబట్టి ఆ సంస్థ అన్ని కళలనీ నడిపిస్తుందట. ఆర్కిటెక్చర్ కళ నిర్లక్ష్యానికి గురైంది. కానీ కళారంగంలో ఉత్కృష్టమైంది. కాబట్టి ఆ సంస్థ దానికి తగిన గుర్తింపు తీసుకురావడానికి పూనుకుంది.

“ఐ విల్ టేక్ ఎ సెయిలర్” చిత్రం కాస్టింగ్ గురించి ‘వైవ్స్ ఫర్ సేల్’ చిత్రం షూటింగ్ గురించి తాజా సమాచారంతో పాటు పార్తెనాన్ గురించి పాన్తియాన్ గురించి కూడా కథలొచ్చాయి. ఈతదుస్తులతో రీమ్స్ కెథడ్రల్ మెట్లమీద ‘మిస్ సేలీ ఓ దాన్’ని నిలబెట్టి ఫోటోలు తీశారు. మిష్టర్ ప్రాట్ (“పార్ట్నెర్”) పర్సెల్ ఒక ఇంటర్వ్యూ ఇచ్చాడు. ఒక మాస్టర్ బిల్డర్ కావాలన్నది అతని కల అనీ, సినీ నటుడు కాకపోతే అదే అయిఉండే వాణ్ణి చెప్పాడు. మిస్ డింపిల్స్ విలియమ్స్ ఒక వ్యాసం రాసింది. రాల్ఫ్ స్టన్ హాల్కమ్, గై ఫ్రాంకన్, గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్లు అమెరికా ఆర్కిటెక్చర్ భవిష్యత్తు గురించి ఏం చెప్పారో అందులో రాసింది. ఒక ఉహాత్మక ఇంటర్వ్యూలో సర్ క్రిస్టోఫర్ రెన్ చలనచిత్రాల గురించి ఏమి చెప్పి ఉండేవాడో రాశారు. ఆదివారం అనుబంధాలలో పొట్టిదుస్తులు, స్వెట్టర్లు ధరించిన కాస్మో - స్లోట్నిక్ వారి చిన్నతారల ఫోటోలు వచ్చాయి. వాళ్ళు డ్రాయింగ్ బోర్డుల దగ్గర టి - స్వేర్లు, స్లైడ్ - రూల్స్ పట్టుకుని నుంచున్నారు. అ బోర్డులమీద పెద్ద ప్రశ్న గుర్తు, దానికి ఎగువన ‘కాస్మో - స్లోట్నిక్ బిల్డింగ్’ అన్న అక్షరాలు ఉన్నాయి.

అన్ని దేశాలకు చెందిన ఆర్కిటెక్టులూ పోటీకీ అర్హులే. బ్రాడ్వేలో ఉంటుంది భవనం. పది మిలియన్ డాలర్లు బడ్జెట్టు.

ఆధునిక సాంకేతికత ప్రతిభకీ, అమెరికా ప్రజల చైతన్యానికి అది చిహ్నంగా ఉండాలి. ‘ప్రపంచ అత్యంత సుందర భవనం’ అని ముందే ప్రకటించేశారు. కాస్మో ప్రతినిధిగా మిష్టర్ షూప్, స్లోట్నిక్ ప్రతినిధిగా మిష్టర్ స్లోట్నిక్ అవార్డు కమిటీలో జ్యూరీలుగా ఉంటారు, వీళ్ళుకాక స్టాంటన్ టెక్నాలజీ ప్రొఫెసర్ పీటర్ కిన్, న్యూయార్క్ సినీ మేయరు, ఎ.జి.ఎ. అధ్యక్షుడు రాల్ఫ్ స్టన్ హాల్కమ్, ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఇతర జ్యూరీలు.

“పీటర్! నువ్వు దూకు. నీ శాయశక్తులా ప్రయత్నించు. నీకున్నదంతా నాకివ్వాలి. నీకిది గొప్ప అవకాశం. గెలిస్తే ప్రపంచమంతటికీ తెలుస్తావు. మనం ఏం చేద్దామంటే - మన ఎంట్రీమీద సంస్థ పేరుతో పాటు నీపేరు కూడా ఉంచుదాం. మనం గెలిస్తే ఐదోవంతు డబ్బు నీకు. మొత్తం ప్రైజు 60 వేల డాలర్లు తెలుసా?!”

“హేయర్ ఒప్పుకోడు” అన్నాడు కీటింగ్ జాగ్రత్త కోసం. “ఒప్పుకోకపోనీ. నేను ఇది చేస్తున్నదే అందుకు. తను మర్యాదగా చెయ్యాల్సిన పనేమిటో తనకు తెలుస్తుందని. తర్వాత, నేను... పీటర్! నేను ఏం అనుకుంటున్నానో తెలుసా? ఇప్పటికే నువ్వు నా పార్ట్నర్వని అనుకుంటున్నాను. అది నీకు బాకీ. నువ్వది సంపాదించుకున్నావు. ఈ పోటీగట్టా ఆ దారిని తెరిచే తాళం చెవి కావచ్చు.”

కీటింగ్ తన ప్రాజెక్టుని అయిదుసార్లు తిరిగి గీశాడు. ఆ భవనం పుట్టక ముందే దాని ప్రతి గర్డరనీ అసహ్యించుకున్నాడు. పని చేస్తుంటే చెయ్యి వణికింది. తన చేతికింద ఉన్న డ్రాయింగ్ గురించి ఆలోచించ లేదతను. తన పోటీదారులందరి గురించీ ఆలోచించాడు. కాబోయే విజేతగురించి ఆలోచించాడు. పబ్లిక్లో తనకన్న మిన్నగా గుర్తింపు పొందే ఆ మనిషి గురించి ఆలోచించాడు. అవతలివాడు ఏం చేస్తాడా, ఈ సమస్యల్ని ఎలా పరిష్కరిస్తాడా, తనని ఎలా అధిగమిస్తాడా అని ఆలోచించాడు. తను అతన్ని కొట్టాలి. ఇంకేమీ అక్కర్లేదు. అక్కడ పీటర్కీటింగ్ లేడు. ఉన్నదంతా పీల్చేసుకునే గది ఉంది. తన లోపలికి కీటకాన్ని లాక్కుని రసం పీల్చి తన దేహాన్ని పెంచుకునే ఉష్ణమండలపు మొక్కలాంటి గది.

స్కెచ్లు తయారయ్యే సమయానికి గొప్ప అనిశ్చితతప్ప మరేమీలేదు కీటింగ్లో. అతని ముందు శుభ్రంగా పూర్తయి ఉన్న తెల్లటి పాలరాతినిర్మాణం సున్నితదృశ్యం అనిపిస్తోంది. రబ్బరుతో చేసిన రిసైజాన్స్ భవనం అది. 40 అంతస్తుల ఎత్తుకు సాగదీసిన భవనం. అతను రిసైజాన్సు శైలిని ఎన్నుకున్నాడు. రాల్ఫ్స్టన్ హాల్క్మ జ్యూరీలో ఉన్నాడని తెలుసు కనక, ఆర్కిటెక్చర్ న్యాయనిర్ణేతలందరూ కాలమ్స్ని ఇష్టపడతారనే అలిఖిత చట్టం ఒకటి ఉంది కనక, ఆ శైలిని ఎన్నుకున్నాడు. హాల్క్మకి ఇష్టమైన ఇటాలియన్ పేలన్లు అన్నింటినుంచీ తలో కాస్త ఎరువు తెచ్చుకున్నాడు. బాగానే ఉందేమో! నమ్మకం లేదు. సంప్రదించేందుకు ఎవరూ లేరు.

ఈ మాటలు తన మెదడులోనే వినిపించాయి. పిచ్చికోపం ఓ కెరటంలా ఎగదన్నింది. ఎందుకో తెలియక ముందే ఎగదన్నింది. అయితే ఇంచుమించు అదే క్షణంలో అతనికి కారణంకూడా తెలిసింది. తను అడగగలిగిన వాడొకడున్నాడు. ఆ పేరు తలవడం తనకిష్టం లేదు. అతని దగ్గరకు వెళ్ళు. కోపం ముఖానికి పాకింది. కళ్ళకింద బిగుసుకున్న వేడి భాగాలు తగిలాయి. తను వెళతాడని అతనికి అర్థమైంది. ఆ ఆలోచనను మెదడునుంచి తరిమేశాడు. తనెక్కడికీ వెళ్ళు. తీరా సమయం వచ్చేసరికి తన డ్రాయింగ్స్ అన్నీ ఒక ఫోల్డర్లో పెట్టి రోర్స్ ఆఫీసుకి వెళ్ళనే వెళ్ళాడు.

రోర్స్ పెద్దగదిలో ఒంటరిగా డెస్క్ దగ్గర కూర్చుని ఉన్నాడు. గదిలో ఏ పని జాడా లేదు.

“హలో హోవార్డ్!” అన్నాడు చురుగ్గా. “ఎలా ఉన్నావు? నేనేమీ డిస్టర్బ్ చెయ్యడం లేదు కదా?”

“హలో పీటర్! ఏమీ చెయ్యడం లేదు.”

“భయంకరంగా బిజీనా?”

“లేదు.”

“కాసేపుంటే ఫర్వాలేదా?”

“కూర్చో.”

“హోవార్డ్! నువ్వు మంచి వర్క్ చేస్తున్నావు. నేను ఫార్గోస్టోరు చూశాను. అద్భుతం. కంగ్రాచ్యులేషన్స్”

“థాంక్యూ.”

“నువ్వు ముందుకు దూసుకుపోతున్నావు. ఇప్పుటికే మూడు ఆర్డర్లు. అవునా?”

“నాలుగు.”

“అవునవును.. నాలుగు. బాగుంది. శాన్ బోర్న్తో కాస్త ఇబ్బంది పడ్డావని విన్నాను.”

“పడ్డాను.”

“అంతసాఫీగా సాగదు. అంతా సాగదు. తెలిసినదేగా... తర్వాత కొత్త ఆర్డర్లమైనా వచ్చాయా? ఏమీ లేవా?”

“ఏమీ లేవు.”

“వస్తాయి. ఆర్కిటెక్ట్లు ఒకళ్ళ గొంతు ఒకళ్ళు నరుక్కోనక్కర్లేదంటాను. మనందరికీ చాలినంత పని ఉంటుంది. వృత్తి ఐక్యత, సహకారం, ఈ రెండూ పెంచుకోవాలి. ఉదాహరణకి ఈ పోటీనే తీసుకో... నీ ఎంట్రీ నువ్వు పంపేశావా?”

“ఏ పోటీ?”

“ఆ పోటీ.. కాస్మో - స్లోట్మీక్ పోటీ.”

“నేను పంపడం లేదు.”

“లేదా?! పంపనే పంపవా?!”

“పంపను.”

“ఎందుకు?”

“నేను పోటీలలోకి దిగను.”

“అదేమిటయ్యా బాబూ!”

“సరేలే పీటర్! అది చర్చించడానికి కాదుగా నువ్వు వచ్చింది.”

“నిజానికి నా ఎంట్రీని నీకు చూపిస్తానని అనుకోలేదు. నేను నీ సహాయం అడగడం లేదు సుమా! నీ స్పందన కావాలి. అంతే. నీ జనరల్ ఒపీనియన్.”

హడావిడిగా ఫోల్డర్ తెరిచాడు.

రోర్క్ స్కెచ్‌ల్ని పరిశీలించాడు. “బాగానే ఉన్నాయా?” అన్నాడు కీటింగ్.

“ఉహూ... వట్టి చెత్త. అని నీకూ తెలుసు.”

తర్వాత రోర్క్ మాట్లాడాడు. ఆకాశం నలుపెక్కింది. నగరం కిటికీలలో లైట్లు మండడం మొదలెట్టాయి. కీటింగ్‌కి వివరిస్తూపోయాడు. కీటింగ్ చూస్తూ ఉండగా, ప్లానులమీద చకచకా గీతలు గీశాడు. థియేటర్ నిర్మాణప్రదేశాల కుహరాల చిక్కులు విడదీశాడు. కిటికీలను కోశాడు. గోడలముడులు విప్పాడు. పనికిరాని ఆర్చిల్ని ధ్వంసం చేశాడు. మెట్లను తిన్నబరిచాడు. కీటింగ్ మధ్యలో ఒకసారి తడబడుతూ “జీసెస్! హోవార్డ్! ఇలా చెయ్యగలిగినప్పుడు నువ్వు పోటీలో... ఎందుకు పోటీలోకి దిగడం లేదు?” అని అడిగాడు. “ఎందుకంటే నా వల్ల కాదు. ప్రయత్నిస్తే రాదు. నేను ఎండిపోతాను. ఖాళీ అయిపోతాను. వాళ్ళు అడిగింది వాళ్ళకి ఇవ్వలేను. కానీ ఇతరులెవరైనా పాడుచేసింది చూస్తే సరిచెయ్యగలను” అన్నాడు రోర్క్.

ప్లానులు పక్కన పెట్టేసరికి తెల్లారి పోయింది. కీటింగ్ గొణిగాడు. “మరి ఎలివేషను?”

“నీ ఎలివేషన్‌కి ఓ నమస్కారం. ఆ దిక్కుమాలిన రినైజాన్స్ ఎలివేషను చూడ్డంకూడా నా కిష్టం లేదు” అన్నాడు. కానీ చూశాడు. ఆ దృశ్యంమీద అడ్డంగా రేఖలు గియ్యకుండా చేతిని ఆపలేకపోయాడు. “సరే పో! ఇచ్చి తీరాలి అంటే, వాళ్ళకి మంచి రినైజాన్స్ ఎలివేషన్ ఇయ్యి. అసలు మంచి రినైజాన్స్ ఎలివేషన్ అంటూ ఉంటే సంగతి. నేనుమాత్రం చేసిపెట్టలేను. నువ్వే తయారు చేసుకో. ఇలా చెయ్యి - టూకీగా... సూటిగా... ఒక అగౌరవ వస్తువును నీకు వీలయినంత గౌరవప్రదం చెయ్యి. ఇంక ఇంటికి పో. ఈ పద్ధతిలో గీసుకుపోయే ప్రయత్నం చెయ్యి.”

కీటింగ్ ఇంటికి వెళ్ళాడు. రోర్క్ ప్లానులు కాపీ చేశాడు. రోర్క్ హడావిడిగా గీసిన ఎలివేషన్ స్కెచ్‌ని శుభ్రమైన సంపూర్ణ దృశ్యంగా మలిచాడు.

‘ప్రపంచ అతి సుందర భవనం పోటీకి’

కాస్మో - స్లోట్టిక్ పిక్చర్స్, ఇన్ కార్పొరేటెడ్.

న్యూయార్క్ సిటీ

అనే చిరునామాకి పంపించాడు డ్రాయింగ్స్‌ని. ఆ ఎంట్రీ ఉన్న కవరు మీద ‘ఫ్రాంకన్ & హేయర్ ఆర్కిటెక్ట్స్, పీటర్ కీటింగ్ అసోసియేటెడ్ డిజైనర్’ అని రాశాడు.

* * *

చలికాలంలో రోర్స్కి ఇతర అవకాశాలు, ఆహ్వానాలు, అర్థర్లు ఏమీ రాలేదు. డెస్కెదగ్గరే కూర్చునేవాడు. అప్పుడప్పుడు చీకటి పడినా లైట్లువెయ్యడం మరిచిపోయేవాడు. ఆఫీసు గదిగుండా, దాని ద్వారంగుండా, గాలిగుండా గంటలకొద్దీ ప్రవహించిన స్తబ్ధత అతని కండరాలలోకికూడా చొచ్చుకుపోవడం మొదలైనట్టుగా ఉంది. ఒక పుస్తకాన్ని గోడకి విసిరేవాడు - తన చేతికదలికనీ, ఆ చప్పుణ్ణీ గమనించుకునేందుకు. నవ్వి సంతోషించి పుస్తకాన్ని అందుకుని నీటుగా డెస్కేమీద పెట్టేవాడు. డెస్క్ లాంప్ ని వెలిగించేవాడు. శంకు ఆకారపు కాంతినుంచి చేతులు బయటకు తీసుకోకుండా ఆగి చేతుల్ని చూసుకునేవాడు. వేళ్ళు నెమ్మదిగా విప్పేవాడు. చాలాకాలం క్రితం కేమెరాన్ ఏం చెప్పాడో గుర్తొచ్చేది. చేతుల్ని విదిలించుకుని కోటు తీసుకుని లైట్లు ఆర్పి తాళంవేసి ఇంటికి పోయేవాడు.

వసంతకాలం రాబోతూ ఉండగా తన దగ్గరున్న డబ్బుతో ఎంతో కాలం గడవదని అర్థమైంది. ఆఫీసు అద్దె మొదటితారీఖునాడు విధిగా చెల్లించేవాడు - రాబోయే ముష్టి రోజులూ ఆఫీసు తనదే అన్న భావం కోసం. ప్రతి ఉదయం శాంతంగా ఆఫీసుకొచ్చేవాడు చీకటి పడుతూ ఉండగా కేలెండర్ ని చూడడానికి ఇష్టపడేవాడు కాదు. ముష్టిరోజుల్లోనూ ఒక రోజు వెళ్ళిపోయిందని తనకి తెలుసు. ఆ సంగతి గమనించాక ప్రయత్నించి కేలెండర్ కేసి చూసేవాడు. అతను ఇప్పుడు ఒక పరుగు పందెంలో ఉన్నాడు. తన అద్దె డబ్బుకీ... రెండో పోటీదారుడి పేరతనికి తెలియదు. ఆ వీధి వెంట పోయే ఏ మనిషేనా కావచ్చు.

రోర్స్ పైకి, తన ఆఫీసుకి, వెళుతున్నప్పుడు లిఫ్ట్ ఆపరేటర్లు వింతగా, బద్ధకంగా, కుతూహలంగా చూసేవాళ్ళు. అతను ఏదైనా అడిగినప్పుడు అవమానకరంగా కాదు కానీ, లెక్కపెట్టకుండా దీర్ఘాలు తీస్తూ జవాబిచ్చేవాళ్ళు, ఒక క్షణంలో అది అవమానకరంగా తయారయిపోతుందన్నమాట. అతను ఏం చేస్తున్నాడో ఎందుకు చేస్తున్నాడో వాళ్ళకి తెలిసేది కాదు. వాళ్ళకి తెలిసిందంతా ఒకటే - అతని దగ్గరకి ఎప్పుడూ ఏ క్లయింట్లూ రారని. హెల్లర్ అప్పుడప్పుడూ సందర్భవశాత్తూ ఇచ్చే పార్టీలకి, అది కూడా హెల్లర్ అడగడం చేత, హాజరయ్యేవాడు. “ఓ మీరు ఆర్కిటెక్ట్ క్షమించాలి. నాకు ఆ రంగానికి సంబంధించిన విషయాలేమీ తెలియవు. మీరు ఏమేం కట్టారు?” అని అతిథులు అడిగేవాళ్ళు. అతను జవాబిచ్చాక “ఓ అలాగా?” అనే వాళ్ళు. వాళ్ళతీరులో ఉన్న పైపై మర్యాదని బట్టి వాళ్ళ దృష్టిలో తను ఊహ మాత్రపు ఆర్కిటెక్ట్ అని రోర్స్కి అర్థమయ్యేది. వాళ్ళు అతను కట్టిన బిల్డింగులు చూడలేదు, వాటిగురించి ఎప్పుడూ వినలేదు.

అదొక యుద్ధం. చెయ్యడానికి అక్కడ ఏమీలేదు. కానీ యుద్ధం చేసేందుకు తొయ్యబడ్డాడు. చేసితీరాలి. వేరే దారిలేదు. శత్రువు లేడు.

నిర్మాణంలోఉన్న కట్టడాల పక్కనుంచి వెళ్ళేవాడు. ఇనుపచట్రాలను చూడడానికి ఆగేవాడు. ఆ బీములూ, గర్డర్లూ తమని తాము ఒక ఇంటినిగాకాక రోర్స్ ని ఆపివేసే అవరోధాలుగా మలుచుకుంటున్నాయని అనిపించేది ఒకోసారి.

ఆ నిర్మాణాలచుట్టూ ఉన్న చెక్కకంచెలకీ తను నడుస్తున్న దారికీ మధ్య ఉన్న కాసిని అడుగులూ... తను ఎన్నటికీ వెయ్యలేని అడుగులుగా అనిపించేవి.

అదొక బాధ కానీ తనలోకి చొచ్చుకు రాలేని మొద్దుబారిన బాధ. అది నిజమే. కానీ అది బాధకాదని, తన శరీరమూ అరుదైన చెక్కుచెదరని తన ఆరోగ్యమూ దానికి సమాధానం చెబుతాయని అనుకున్నాడు.

ఫార్గోస్టోర్ ప్రారంభమయింది. కానీ ఆ ఒక్క బిల్డింగు ఆ ప్రాంతాన్ని కాపాడలేక పోయింది. ఫార్గో పోటీదారులే రైటు. ప్రవాహం మారింది. టాన్లో ఎగువకి పోతోంది. వినియోగదారులు అతన్ని వదిలేస్తున్నారు. జాన్ ఫార్గోమీద బాహుటంగానే వ్యాఖ్యలు చేస్తున్నారు. బిజినెస్ విషయంలో తప్పుడునిర్ణయం తీసుకోవడమే కాక ఒక అర్థంలేని బిల్డింగ్ కి పెట్టుబడిపెట్టి తప్పుచేశాడన్నారు. ఆర్కిటెక్చర్ పరమైన ఈ కొత్తకల్పనల్ని ప్రజలు ఆమోదించరని నిరూపితమైందన్నారు. నగరం మొత్తంమీద శుభ్రంగా, ప్రకాశవంతంగా ఉన్న స్టోరు ఇదే అని అనలేదు. దాని ప్లానులోని నైపుణ్యంవల్ల స్టోరు నిర్వహణ ఇంతకు ముందెప్పుడూ లేనంతగా సులభతరం అయిందని అనలేదు. ఈ బిల్డింగ్ తయారుకావడానికి ముందే ఆ ప్రాంతం శిథిలం అయిందని అనలేదు. తప్పంతా భవనంమీద పడింది.

ఏ.జి.ఏ. బులెటిన్ లో 'యుక్తులు - ఛలోక్తులు' అనే తన కాలమ్ లో ఎథెల్ స్టాన్ బీస్ లే ఇలా రాశాడు. అతను ఏ.జి.ఏ.కి ఆస్థాన విదూషకుడు. ఆర్కిటెక్చరల్ వృత్తిలో మేధావి. ఎప్పుడూ ఏదీ నిర్మించినట్టులేదు గాని, విరాళసేకరణకు బాల్ రూం నృత్యాలు ఏర్పాటు చేస్తు ఉంటాడు.

“యువతీ యువకులారా! ఇక్కడ నీతిబోధకమైన జానపద కథ ఒకటుంది. ఒకప్పుడు హోలోవీన్ గుమ్మడికాయ రంగులో జుట్టున్న చిన్న కుర్రాడొకడు ఉండేవాడని తెలుస్తోంది. మీలాంటి మామూలు ఆడ మగపిల్లల కన్న తను తెలివైనవాడినని అనుకునేవాడు. అంచేత దాన్ని నిరూపించుకోవడానికి లేచి ఒక ఇల్లు కట్టాడు. ఆ ఇల్లు చాలా బావుంది. ఎటొచ్చీ అందులో ఎవరూ నివసించలేదు. అలాగే ఒక స్టోరు కట్టాడు, చాలా ముద్దొచ్చే స్టోరు. ఎటొచ్చీ అదిప్పుడు దివాలా తీస్తోంది. అతను మరో ప్రముఖ నిర్మాణం కూడా చేశాడు. సరదాగా అంటున్నాను-మట్టిరోడ్డు పక్కన చిన్న గుర్రబృండిలా ఉంటుంది. ఈ కట్టడం నిజంగా బావుందంటున్నారు. బహుశా ఆ చిన్న కుర్రాడు కృషి చెయ్యదగ్గ సరైన రంగం అదే కావచ్చు.”

మార్చి నెలఖరులో రోర్క్ ఎన్ రైట్ గురించి పేపర్ లో చదివాడు. ఎన్ రైట్ కి లక్షల ఆస్తి ఉంది. ఒక నూనె కంపెనీ ఉంది. అతనికి ఏ అడ్డా అదుపూ లేవు. అందుచేత అతని పేరు తరచూ పేపర్ లో కనిపిస్తుంది. పేపర్ లో అతని గురించి సగం ప్రశంసా, సగం నిందా ఉంటాయి. పొంతనలేని రకరకాల ఆకస్మాత్ కార్యకలాపాలతో సంభ్రమాశ్చర్యాలు కలిగిస్తాడు. అందులో సరికొత్తది ఒక ప్రాజెక్టు. ఒక కొత్త రకం నివాస భవనం - ఒక అపార్ట్ మెంట్ బిల్డింగ్, ప్రతి భాగం సంపూర్ణంగానూ, విడిగానూ, ఖరీదైన ప్రైవేటు ఇల్లులా ఉండేటట్టు కట్టాలని, దాన్ని ఎన్ రైట్ హౌస్ అని పిలవాలని, అది ఎక్కడా లేనట్టు కొత్తగా ఉండాలని, అనుకుంటున్నట్టు ప్రకటించాడు. నగరంలో చాలామంది మంచి ఆర్కిటెక్టుల్ని కలవడం, తిరస్కరించడం అయింది.

ఈ పేపరు ప్రకటన రోర్క్ కి వ్యక్తిగత ఆహ్వానంగా తోచింది. తన కోసమే ఈ అవకాశం కల్పించబడిందా అన్నట్టుంది. మొట్టమొదట సారిగా ఒక ఆర్డరు వెంటపడ్డాడు. రోజర్ ఎన్రైట్ తో ఇంటర్వ్యూ అడిగాడు. కానీ సెక్రటరీతో దొరికింది. సెక్రటరీ ఒక యువకుడు. విసుగ్గా కనిపించాడు. రోర్క్ కి ఉన్న అనుభవం గురించి కొన్ని ప్రశ్నలు అడిగాడు. నెమ్మదిగా అడిగాడు. ఆ పరిస్థితుల్లో ఏవి అడిగితే ఉచితంగా ఉంటుందో నిర్ణయించుకునేందుకు ప్రయత్నించి అడిగినట్టు అడిగాడు. జవాబుగా ఏం చెప్పినా ఒకటేలే అన్నట్టు అడిగాడు. రోర్క్ కట్టిన భవనాల ఫోటోలు కొన్నింటిని చూశాడు. ఎన్రైట్ గారికి నచ్చవని తేల్చేశాడు.

ఏప్రిల్ నెల మొదటివారం. మరో నెలకోసం చివరిగా ఆఫీసు అద్దె చెల్లించిన వేళ, మెట్రో పాలిటన్ బేంక్ కంపెనీ వారు తమ కొత్త బిల్డింగ్ కోసం డ్రాయింగ్స్ పంపమని రోర్క్ ని కోరారు. అతన్ని కోరింది మిష్టర్ వీల్డర్ అని, బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ లో ఒకరు. రిచర్డ్ శాన్ బోర్న్ కి స్నేహితుడతను. వీల్డర్ రోర్క్ కి ఏం చెప్పాడంటే “మిష్టర్ రోర్క్! నేను గట్టిగా పోరాడాల్సి వచ్చింది. నేను నెగ్గాననే అనుకుంటున్నాను పనిగట్టుకుని వాళ్ళని శాన్ బోర్న్ ఇంటికి తీసుకెళ్ళాను. డిక్, నేను కొన్ని విషయాలు వివరించాం. అయినప్పటికీ బోర్డు ఒక నిర్ణయం తీసుకునే ముందు డ్రాయింగ్స్ చూడాలి. అంచేత ఇప్పటికింకా ఖాయం అయినట్టు కాదు, మీకు ఉన్న మాట చెప్పాలి. కానీ ఇంచుమించు ఖాయమైనట్టే. వాళ్ళు మరో ఇద్దరు ఆర్కిటెక్ట్ ల్ని కాదన్నారు. మీమీద ఆసక్తి చూపుతున్నారు. దూసుకుపోండి. గుడ్ లక్.”

* * *

హెన్రీ కేమెరాన్ వ్యాధి మొదటికొచ్చింది. తగ్గుతుందని, మళ్ళీ యథాస్థితికి వస్తుందని, ఆశించనక్కర్లేదని కేమెరాన్ సోదరికి చెప్పాడు డాక్టర్. ఆమె అయితే నమ్మలేదు. ఆమెకి కొత్త ఆశ కలిగింది. కేమెరాన్ మంచంమీద కదలకుండా పడుకున్నా ప్రశాంతంగా కనిపిస్తున్నాడు. సంతోషంగా ఉన్నాడనుకోవచ్చు. ఈ సంతోషం అనే పదాన్ని కేమెరాన్ కి జోడించడం ఇదివరలో ఎప్పుడూ సాధ్యం అనిపించలేదామెకు.

ఉన్నట్టుండి ఒక సాయంత్రం వేళ “హోవార్డ్ కి ఫోన్ చేసి రమ్మని చెప్పు” అన్నాడు కేమెరాన్. ఆమెకు భయం వేసింది. రిటైరైన తర్వాత ఈ మూడేళ్ళలోనూ రోర్క్ రాక కోసం ఎదురుచూడడమే తప్ప ఎప్పుడూ రమ్మని కబురంపలేదు.

గంటలో అక్కడ వాలాడు రోర్క్. కేమెరాన్ మంచంపక్కన కూర్చున్నాడతను. కేమెరాన్ మామూలుగానే మాట్లాడాడు. ప్రత్యేక ఆహ్వానం పంపించిన సంగతి ప్రస్తావించలేదు. ఏమీ వివరించలేదు. రాత్రి వెచ్చగా ఉంది. కేమెరాన్ గది కిటికీ తెరిచి ఉంది. బయట గార్డెన్ నల్లగా ఉంది. మాటల మధ్య విరామంలో చెట్ల నిశ్శబ్దాన్ని గమనించాడు రోర్క్. బాగా రాత్రి కావడంచేత బయట ఏ కదలికలూ లేక ఏర్పడ్డ నిశ్శబ్దాన్ని గమనించాడు రోర్క్. కేమెరాన్, సోదరిని పిలిచి “హోవార్డ్ కి లివింగ్ రూములో దివాన్ ఏర్పాటు చెయ్యి. ఇక్కడే ఉంటాడు” అని చెప్పాడు.

రోర్క్ అతన్ని చూసి అర్థం చేసుకుని అంగీకారసూచకంగా తలూపాడు. కేమెరాన్ చూపు ఎంత గంభీరంగా ఉందో అంతే గంభీరమైన చూపుతో కేమెరాన్ తనకు చెప్పిన విషయాన్ని ఆమోదించాడు.

మూడురోజుల పాటు ఉండిపోయాడు రోర్క్. అతను అక్కడ ఉండడం గురించి కాని, ఎంతకాలం ఉండాల్సి ఉంది అన్న విషయంగాని ప్రస్తావనకు రాలేదు. అక్కడ అతను ఉండడం సహజం అన్నట్టు దానికి మళ్ళీ ఏ వ్యాఖ్యా అవసరం లేదన్నట్టు ఉంది. మిస్ కేమెరాన్ కి అర్థమైంది. తనేమీ అనకూడదని తెలిసింది. నాకెందుకులే అన్న భావనతో ఒక బలహీనమైన ధైర్యం వచ్చిందామెకి. మౌనంగా మసులుకుంది.

రోర్క్ ఎప్పుడూ తనగదిలోనే ఉండాలని కోరుకోలేదు కేమెరాన్. “హోవార్డ్! బయటకు వెళ్ళు. కాసేపు తోటలో నడు. తోట బావుంటుంది. పచ్చిక మొలకెత్తుతోంది” అనేవాడు. లేతనీలపు ఆకాశం నేపథ్యంగా కనిపించే చెట్లమధ్య రోర్క్ తిరుగుతుంటే, మంచంమీద పడుకునే, తెరిచిన కిటికీలోంచి తృప్తిగా చూసేవాడు కేమెరాన్.

కలిసి భోజనం చెయ్యమని మాత్రం కోరాడు. కేమెరాన్ మోకాళ్ళ మీద ఒక ట్రే ఉంచి, మంచం పక్కనే రోర్క్ కి చిన్న బల్ల ఒకటి ఉంచి, భోజనం పెట్టేది మిస్ కేమెరాన్. ఆ దైనందిన చర్యలో ఒక ఆత్మీయతని, ఒక కుటుంబ భావనని అనుభవించే వాడు కేమెరాన్. ఈ సంతోషం ఇంతకు ముందెన్నడూ పొందింది కాదు. కోరుకున్నదీ కాదు.

మూడోరోజు సాయంత్రం కేమెరాన్ తన తలగడమీద పడుకుని ఎప్పట్లాగానే మాట్లాడుతున్నాడు. రోర్క్ విన్నాడు. కేమెరాన్ మాటల మధ్య భయంకర విరామాలలో ఏం జరుగుతోందో తనకు తెలిసినట్టు కనబడకుండా శ్రద్ధ తీసుకున్నాడు. మాటలు సహజంగానే ఉన్నట్టు ధ్వనించాయి. అలా ధ్వనించడానికి కేమెరాన్ చాలా శ్రమపడ్డాడు. ఆ శ్రమ కేమెరాన్ దాచదలుచుకున్న చివరి రహస్యంలా ఉంది. అలా ఉండాలనే ఉద్దేశించాడతను.

భవననిర్మాణానికి భవిష్యత్తులో వాడబోయే మెటీరియల్ గురించి మాట్లాడాడు కేమెరాన్. “హోవార్డ్! తేలికపాటి లోహాలు తయారు చేసే పరిశ్రమని గమనించు... కొన్ని ఏళ్ళలో... అవి ఆశ్చర్యకరమైన మార్పులు తేవడం చూస్తావు... ప్లాస్టిక్ ని గమనించు. ఒక కొత్త శకమే వస్తుంది... దాన్నుంచి... కొత్త పనిముట్లు, సాధనాలు, ఆకారాలు చూస్తావు... ఈ పనికిమాలిన బుద్ధిహీనులకి... చూపించాలి నువ్వు... మానవమేధ వాళ్ళకోసం ఎంత సంపద సృష్టించిందో... ఎలాంటి అవకాశాల్నిచ్చిందో... పోయిన వారం కొత్తరకం టైల్ గురించి చదివాను... మరింకేదీ పనికిరానిచోట అది ఎలా వాడొచ్చో ఆలోచించాను... మచ్చుకి చిన్న ఇల్లు తీసుకో... దాదాపు యాభైవేల డాలర్లు...”

కాసేపయాక అతను ఆగిపోయాడు. మౌనంగా కళ్ళు మూసుకున్నాడు. తర్వాత ఉన్నట్టుండి, లోగొంతుకతో అన్నాడు. “గెయిల్ వైనాండ్.”

రోర్క్ బిత్తరపోయాడు. దగ్గరగా వంగాడు.

“నేను... మరెవర్నీ ఇంకెంత మాత్రమూ అసహ్యించుకోను... ఒక్క గెయిల్ వైనాండ్ ని తప్ప... లేదు. అతని మీద ఎప్పుడూ దృష్టి పెట్టలేదు... కానీ వాడొక ప్రతినిధి... ఈ లోకంలో అపసవ్యమైన ప్రతిదానికీ ప్రతినిధి... భరించలేని అసభ్యత యొక్క గెలుపుకి ప్రతినిధి... హోవార్డ్! నువ్వు పోరాడాల్సింది గెయిల్ వైనాండ్ తో.”

తర్వాత చాలాసేపు మాట్లాడలేదు. మళ్ళీ కళ్ళు తెరిచి నవ్వి ఇలా అన్నాడు.

“నాకు తెలుసు... ఇప్పుడు నువ్వు ఆఫీసులో ఎలాంటి పరిస్థితులు ఎదుర్కొంటున్నావో తెలుసు...” రోర్క్ ఎప్పుడూ దానిగురించి చెప్పలేదు. “ఊహా... కాదనకు... ఏమీ మాట్లాడకు.... నాకు తెలుసు. కానీ ఫర్వాలేదు... భయపడకు... నేను నిన్ను తీసెయ్యాలని చూసిన రోజు గుర్తుందా?... ఆ రోజు నేనన్నదంతా మరిచిపో... పూర్తి కథ కాదది... ఇదీ పూర్తికథ... భయపడకు... దానికి ఆ విలువ ఉంది.”

కేమెరాన్ గొంతుపని చెయ్యలేదు. దాన్ని ఆపైన వాడలేకపోయాడు. చూపుమాత్రం చెక్కు చెదరలేదు. నిశ్శబ్దంగా పడుకుని ఏ ప్రయాసా లేకుండా రోర్క్ని చూడగలిగాడు. అరగంట తర్వాత చనిపోయాడు.

* * *

కీటింగ్ కేథరిన్ ని తరచూ కలుస్తున్నాడు. తమ ఎంగేజ్మెంట్ గురించి చెప్పలేదు కానీ తల్లికి తెలుసు. అందుచేత ఆ విషయం ఇంకెంత మాత్రం ఒక రహస్యం కాదు. తమ కలయికలోని ప్రత్యేకతని అతను రద్దు చేశాడని అనిపించేది కేథరిన్ కి. ఒక్కోసారి అతని కోసం ఒంటరిగా ఎదురుచూడడం మిగిలింది. తను ఖచ్చితంగా తిరిగివస్తాడన్న ధీమాని మాత్రం కోల్పోయింది.

“ఆ సినిమా పోటీ గురించి ఎదురు చూద్దాం. ఎంతో కాలం పట్టదు. మే నెలలో వాళ్ళ నిర్ణయం తెలిసిపోతుంది. గెలిస్తే - జీవితం సెటిలయినట్లే. అప్పుడు మనం పెళ్ళి చేసుకుందాం. అప్పుడే నేను మీ అంకుల్ని కలుస్తాను. ఆయన నన్ను కలవాలనుకునేది కూడా అప్పుడే. నేను నెగ్గి తీరాలి” అని చెప్పాడు కీటింగ్.

“నువ్వు గెలుస్తావు. నాకు తెలుసు.”

“అదీ కాక ముసలాయన హేయర్ ఒక నెల మించి ఉండదు. రెండవ స్ట్రోక్ ఎప్పుడైనా రావచ్చని దాంతో ఆఖరని చెప్పాడు డాక్టరు. ఒకవేళ అప్పుడు చనిపోకపోయినా ఆఫీసునుంచి నేను అతన్ని గెంటెయ్యడం ఖాయం.”

“పీటర్! నువ్వలా మాట్లాడకు. నేను వినలేను. నువ్వు... మరీ అంత... అంత స్వార్థం పనికి రాదు.”

“అయాం సారీ డియర్! సరే.. నేను స్వార్థపరుణ్ణి. ఎవరైనా అంతే కదా!”

అతను డొమినిక్ తో ఎక్కువ కాలం గడిపేవాడు. అంతకుమించి అతనితో మరేసమస్య ఉండదన్నట్టు డొమినిక్ తృప్తిగా గమనించేది అతన్ని. అప్పుడప్పుడూ ఒకానొక సాదా సాయంత్రం గడిపేందుకు ఒకానొక సాదా సహచరుడు దొరికినట్టుండేదామెకు. అతనేమో డొమినిక్ తనని ఇష్టపడుతోందనుకునేవాడు. ఇది ఏమంత శుభసూచన కాదని కూడా అనుకునేవాడు.

ఒక్కోసారి ఆమె ఫ్రాంకన్ కూతురన్న సంగతి మరిచిపోయేవాడు. ఆమె తనకు కావాలనుకునేట్టుగా చేసిన కారణాలన్నింటినీ మరిచి పోయేవాడు. ఆమె అతనికి కావాలి. అందుకు కారణాలేమో అక్కరలేదు - ఆమె సమక్షంలో ఉన్న ఉద్విగ్నతతప్ప.

అయినప్పటికీ ఆమె ముందు నిస్సహాయంగా అనిపించేది. ఒక స్త్రీ తనపట్ల నిర్లక్ష్యంగా ఉండగలదన్న ఆలోచనని అంగీకరించడం ఇష్టంలేదతనికి. అయితే ఆమె నిర్లక్ష్యంగా ఉందనీ నిర్ధారించుకోలేక పోయాడు. ఆమె మూడ్సుని పట్టుకునేందుకు ప్రయత్నించాడు. తను ఎలా ప్రవర్తించాలని ఆమె ఆశిస్తుందో అలా ప్రవర్తించేందుకు ప్రయత్నించాడు. జవాబేమీ రాలేదు.

ఒక వసంతరాత్రి ఇద్దరూ ఒక 'బాల్'కి వెళ్ళారు. కలిసి నృత్యం చేశారు. అతను ఆమెను దగ్గరకు లాక్కున్నాడు. తన వేళ్ళస్పర్శ ఆమె ఒంటికి తెలిసేట్టు చేశాడు. తను గమనించిందనీ తనకి అర్థమైందనీ అతనికి తెలిసింది. ఆమె వెనక్కి తగ్గలేదు. అతనివైపు స్థిరంగా చూసింది. ఆమె ఏదో ఆశిస్తోందన్నట్టు ఉంది ఆ చూపు. వెళ్ళిపోయేటప్పుడు అతను ఆమెను పొదివి పట్టుకున్నాడు. తన వేళ్ళను ఆమె భుజాలమీద ఆనించాడు. ఆమె కదలేదు. దగ్గరగా పెనవెయ్య లేదు. ఎదురుచూసింది. చేతులు తీసేసుకోనిచ్చింది. తర్వాత వాళ్ళిద్దరూ కలిసి టాక్సీదగ్గరకి నడిచారు.

ఆమె టాక్సీలో మూలకి జరిగి కూర్చుంది. అంతకు ముందెప్పుడూ అతని ఉనికి మౌనం పాటించదగ్గదిగా ఆమె పరిగణించలేదు. కాలుమీద కాలు వేసుకుని మోకాళ్ళను బిగుతుగా పట్టుకుని కూచుంది. వేలికొసలు మోకాలిని వరసక్రమంలో తాకుతున్నాయి. ఆమె ముంజేయి మీద అతను మృదువుగా చెయ్యి వేశాడు. ఆమె అడ్డుకో లేదు. 'జవాబి'వ్వలేదు. ఆమె వేళ్ళు మాత్రం తాకడం ఆపాయి. అతని పెదవులు ఆమె కేశాల్ని తాకాయి. ఆది ముద్దు కాదు. చాలాసేపు తన పెదవుల్ని ఆమె జట్టుకు తాకుతూ ఉంచాడు. అంతే.

టాక్సీ ఆగింది "డౌమినిక్! నన్ను పైకి రానియ్యి... ఒక్క నిమిషమే.." అని లోగొంతులో అన్నాడు.

"రా!" అంది. ఆ గొంతులో ఆహ్వానం లేదు. ఉద్వేగం లేదు. ఆత్మీయత లేదు. అయితే ఇంతకు ముందెప్పుడూ ఇలా ఒప్పుకోలేదు. గుండె కొట్టుకుంటూ ఉండగా ఆమె వెంట వెళ్ళాడతను.

అపార్ట్మెంట్లోకి అడుగుపెడుతుండగా ఒక లిప్తపాటు ఆమె ఎదురుచూస్తూ ఆగింది. అతను నిస్సహాయంగా, సంతోషంగా, బిత్తరపోతూ చూశాడు. ఆమె మళ్ళీ కదిలి, తననుంచి దూరంగా డ్రాయింగ్ రూములోకి వెళ్ళినప్పుడు గమనించాడు ఇందాక ఆమె లిప్తపాటు ఆగిందని. ఆమె కూర్చుంది. చేతులు శరీరానికి దూరంగా ఉన్నాయి. వదులుగా చెరో పక్కా అలా పెట్టి ఉన్నాయి. ఆమెకి మరుగు లేదు. కళ్ళు అరమూతలు. అవి దీర్ఘ చతురస్రాలుగా శూన్యాలుగా ఉన్నాయి.

"డౌమినిక్!" అతను గుసగుసగా అన్నాడు. "డౌమినిక్! ఎంత అందంగా ఉన్నావు!" అన్నాడు.

తర్వాత లోగొంతుకతో పొంతన లేని మాటలు మాట్లాడుతూ ఆమె చెంతకు చేరాడు.

"డౌమినిక్! డౌమినిక్! ఐ లవ్ యూ! నవ్వుకు... దయచేసి నవ్వుద్దు... నా మొత్తం జీవితం...

నీకు ఏది కావాలంటే అది... నువ్వెంత బావున్నావో నీకు తెలియదా! డౌమినిక్! ఐ లవ్ యూ."

అతను ఆగాడు. చేతులు ఆమె చుట్టూ వేశాడు. మొహంమీద మొహం ఉంచాడు కాస్త స్పందన, కొంచెం వ్యతిరేకత ఉన్నాయేమో చూడడం కోసం. ఒక కుదుపుతో తనవైపు లాక్కుని పెదవుల్ని ముద్దాడాడు.

అతని చేతులు విడిపోయాయి. ఆమె శరీరం వెనక్కి సీటుమీదకి వాలిపోయింది. అతను నిర్ఘాంతపోయి చూశాడు. అది ముద్దు కాదు. తన చేతులతో పట్టుకున్నది స్త్రీని కాదు. తను ముద్దాడింది పట్టుకున్నది సజీవంగా లేనే లేదు. ఆమె పెదవులు తన పెదవులకి జవాబివ్వలేదు. చేతులు తనని కౌగలించుకోలేదు. అది అసహ్యం కాదు. అసహ్యం అయితే తెలుస్తుంది తనకి. అతను ఎంతసేపయినా ఆమెను పట్టుకోవచ్చు. వదిలెయ్యొచ్చు. మళ్ళీ ముద్దాడొచ్చు. కోరిక తీర్చుకోనేందుకు ఇంకా ముందుకూ వెళ్ళొచ్చు అన్నట్టుంది. అదంతా ఆమె శరీరానికి తెలిసి ఉండేది కాదు. ఆమె గమనించేది కాదు. ఆమె అతన్ని... అతన్ని దాటి చూస్తోంది. తన పక్కన బ్రే నుంచి పడిన సిగరెట్టు ముక్కను చూసింది. చెయ్యి కదిల్చి ఆ ముక్కను మళ్ళీ బ్రేలో ఉంచింది.

“డౌమినిక్! నేను నిన్ను ముద్దు పెట్టుకోవాలని నువ్వు కోరుకోలేదా?” అని గొణిగాడు తెలివితక్కువగా.

“కోరుకున్నా” అంది. నవ్వుడం లేదు. ఊరికే నిస్సహాయంగా జవాబిచ్చింది.

“నిన్ను ఎవరూ ఎప్పుడు ముద్దు పెట్టుకోలేదా?”

“పెట్టుకున్నారు చాలాసార్లు”

“ఎప్పుడూ ఇలాగే ఉంటావా?”

“ఎప్పుడూ... అచ్చంగా ఇలాగే.”

“నేను నిన్ను ముద్దాడాలని ఎందుకు కోరుకున్నావు?”

“ప్రయత్నించి చూద్దామని.”

“నువ్వు మనిషివి కాదు డౌమినిక్!”

ఆమె తల పైకెత్తి నుంచుంది. ఆ కదలికలో ఉన్న చురుకుదనం మళ్ళీ ఆమె సొంతదే. ఆమె కంఠంలో ఇంక సరళమైన అంగీకార పూర్వకమైన నిస్సహాయత వినబడదని అతనికి తెలిసింది. ఇంతకు ముందు పలికిన మాటలకన్నా ఇప్పుడామె మాటలు మరి ఆత్మీయంగా ఉన్నా, ఎక్కువ ఓపెన్గా ఉన్నా, ఆ దగ్గర తనం ముగిసిపోయిందని అతనికి అర్థమైంది. ఏమి చెప్పేస్తోందన్నది కాని ఎవరితో చెబుతోందన్నది కాని లెక్కలేనట్టు మాట్లాడిందామె.

“నేననుకోవడం - నువ్వు వింటూంటావే వింత మనుషులని అందులో నేనూ ఒకతెను. బొత్తిగా ఫ్రీజిడ్ స్త్రీని. సారీ పీటర్! నాకు శత్రువు లేవరూ లేరు. కానీ అందులో నువ్వు కూడా ఉన్నావు. నిరుత్సాహపడ్డావు కదా డార్లింగ్!” అంది.

“నువ్వు ఏదో ఒకరోజు దాన్ని దాటి ఎదుగుతావు.”

“నేను మరీ అంత చిన్నదాన్ని కాదు పీటర్! నాకిప్పుడు ఇరవైఅయిదేళ్ళు. ఒక మగవాడితో పడుకోవడం అనేది ఆసక్తికరమైన అనుభవమే అయి ఉంటుంది. అది కావాలని కోరుకున్నదాన్నే. నీతిలేని స్త్రీ కావడం ఉద్వేగభరితంగా ఉంటుందని నేననుకుంటాను. నీకు తెలుసు, ప్రతి విషయంలోనూ నేనంతే... కానీ నిజానికి... పీటర్! నువ్వు ఒక్క క్షణంలో సిగ్గుతో ఎర్రబడిపోయేట్టున్నావు. బలే వినోదంగా ఉంది.”

“డామినిక్! నువ్వు ఎప్పుడూ ప్రేమలో పడలేదా? కొంచెం కూడా?”

“లేదు. నీతో పడాలనుకున్నాను. అది సౌకర్యవంతంగా ఉంటుందని కూడా అనుకున్నాను. నీతో నాకే సమస్య ఉండదు. కానీ నాకు ఏ అనుభూతీ కలగడం లేదు. నువ్వయినా, అల్వా స్కారెట్ అయినా, లూసియస్ హేయర్ అయినా ఏమీ తేడా కనిపించదు.”

అతను లేచాడు. ఆమెకేసి చూడాలనిపించలేదు. ఒక కిటికీ దగ్గరకుపోయి నిలబడ్డాడు. బయటకి చూస్తున్నాడు, చేతులు వెనక్కికట్టుకుని. అతనికి ఇప్పుడు తనకోరిక, ఆమె అందం రెండూ గుర్తులేవు. ఆమె ఫ్రాంకన్ కూతురని గుర్తొచ్చింది.

“డామినిక్! నన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటావా?”

అతనికి తెలుసు ఆ మాట ఇప్పుడే అడిగెయ్యాలని. ఆమె గురించి ఆలోచించడం మొదలుపెడితే ఎప్పుటికీ చెప్పలేదు. ఆమె గురించి ఏం అనిపిస్తోందో తనకి ఏ మాత్రం పట్టదు. తనకీ తన భవిష్యత్తుకీ మధ్య ఆ విషయాన్ని అడ్డు రానివ్వలేదు. ఆమె గురించి అతనికున్న భావం ‘అసహ్యం’గా ఎదుగుతోంది.

“నువ్వు సీరియస్గా అడగడం లేదు కదా?” అందామె.

ఆమెకేసి తిరిగాడు. వేగంగా ధారాళంగా మాట్లాడాడు. అతనిప్పుడు అబద్ధం చెబుతున్నాడు. అందుచేత తనేం అంటున్నదీ తనకి తెలుసు. ఆ అనడం కష్టంగా లేదు.

“డామినిక్! ఐ లవ్ యూ. నువ్వంటే నాకు పిచ్చి. ఒక్క అవకాశం ఇయ్యి. ఇంకెవరూ లేకపోతే ఎందుకివ్వకూడదు? నేను నిన్ను అర్థంచేసుకునే మనిషిని కనక నన్ను ప్రేమించడం అదే వస్తుంది నీకు. నేను ఓర్పుపడతాను. నిన్ను సంతోష పెడతాను.”

ఆమె హఠాత్తుగా అసహ్యంతో కంపించింది. తర్వాత నవ్వేసింది. ఊరికే, పకపకా నవ్వేసింది. అతను ఆమె దుస్తుల లేతరంగు నురుగు కంపించడం చూశాడు. ఆమె లేచి తల వెనక్కి వంచి తీగలా నిలబడింది. అతనికి తల దిమ్మెక్కే అవమానపు ప్రకంపనలు సృష్టించిన తీగలా. అది అవమానమే ఎందుకంటే ఆ నవ్వులో కేవలం ఉల్లాసం తప్ప ఎగతాళిలేదు. వ్యతిరేకత లేదు. తర్వాత ఆగింది. అతన్ని చూస్తూ నిలబడింది. మనస్ఫూర్తిగా ఇలా అంది. “పీటర్! ఏదో భయంకరమైన తప్పుచేసి నన్ను నేను శిక్షించుకోవాలని ఎప్పుడైనా అనుకుంటే, ఎప్పుడైనా అసహ్యకరంగా శిక్షించుకోవాలని అనిపిస్తే నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటాను.” ఆమె మళ్ళీ అంది. “ఇది వాగ్దానం అనుకో.” “నేను ఎదురు చూస్తాను, దానికి నువ్వు ఎన్నుకునే కారణం ఏదైనాగానీ” అన్నాడతను. అప్పుడామె ఉల్లాసంగా నవ్వింది అతను భయపడే హాసం. ఆదరంలేని ఉల్లాసహాసం అది.

“పీటర్! నిజంగా నువ్వు పని చెయ్యనక్కరలేదు. తెలుసుగా ఎలాగో సంస్థలో భాగస్వామివి అవుతావు. మనం ఎప్పటికీ మంచి స్నేహితులుగా ఉంటాం. నీకు ఇంటికి వెళ్ళేవేళయింది. బుధవారం నన్ను ‘హార్స్ షో’కి తీసుకెళుతున్నావు. మరిచిపోకు. ‘హార్స్ షో’ అంటే నాకు చాలా ఇష్టం. గుడ్ నైట్ పీటర్!”

అతను కదిలాడు. ఆ వెచ్చటి వసంత రాత్రివేళ ఇంటికి నడిచాడు. తీవ్రంగా నడిచాడు. ఆ క్షణాన ఎవరైనా - డౌమినిక్ ని పెళ్ళి చేసుకుంటేనే ఫ్రాంకన్ & హేయర్ సంస్థలో వాటా ఇస్తానంటే తిరస్కరించి ఉండేవాడు. అతను ఇంకో సంగతికూడా గుర్తించాడు. ఆ మరుసటి రోజు అదే అవకాశం ఇస్తే తను కాదనడు. తనమీద తనకి అసహ్య వేసింది.

15

‘ఇది భయం, పీడకలలో అనుభూతమయ్యే భయం ఇదే’ అనుకున్నాడు పీటర్ కీటింగ్. అది భరించలేని స్థాయికి చేరాక ఆ మనిషి మేల్కొంటాడు. అయితే తను మాత్రం దానినుంచి ‘మేల్కొననూ’లేదు దాన్ని ఇంక భరించనూలేదు. అది రోజులుగా వారాలుగా పెరుగుతూ వచ్చి అతన్ని ఆక్రమించింది. ఓడిపోతానేమోనన్న నీచమైన, చెప్పుకోలేని భయం. పోటీలో తను ఓడిపోతాడు. ఖచ్చితంగా ఓడిపోతాననుకున్నాడు. ఎదురుచూపుల రోజులు గడుస్తున్న కొద్దీ ఖచ్చితత్వం పెరుగుతోంది. పని చేయలేకపోతున్నాడు. ఎవరైనా తనతో మాట్లాడితే ఉలిక్కిపడుతున్నాడు. కొన్నిరాత్రులు అతను నిద్రపోలేదు.

లూసియస్ హేయర్ ఇంటివైపు వెళ్లాడు. దారిలో తారసపడ్డ మనుషులముఖాలు గమనించకుండా ఉండాలని ప్రయత్నించాడు. కానీ గమనించాల్సి వచ్చింది. అతను ప్రజల్ని చూడకుండా ఉండలేదు. వాళ్ళూ ఎప్పట్లాగే అతన్ని చూశారు. వాళ్ళని దూరంగా పొమ్మనాలనీ తనని ఒంటరిగా వదిలెయ్యమని అరిచి చెప్పాలనీ అనిపించింది. ‘వాళ్ళు నన్నే చూస్తున్నారు. ఎందుకంటే నేను ఓడిపోతానని వాళ్ళకి తెలుసు’ అనుకున్నాడు.

రాబోయే విపత్తునుంచి కాపాడుకోవడానికి అది ఒకటే దారి అని హేయర్ ఇంటికి వెళుతున్నాడు. ఆ పోటీలో తను ఓడిపోతే - తనకి తెలుసు ఓడిపోతానని - ఫ్రాంకన్ షాకవుతాడు. అతని భ్రమలన్నీ తొలిగిపోతాయి. హేయర్ చనిపోతే, అతను ఏ క్షణాన అయినా చనిపోవచ్చు కనక, ఓటమి వల్ల కలిగిన బహిరంగ అవమానంతో ఫ్రాంకన్ తనని భాగస్వామిని చేసుకోవడానికి సంశయిస్తాడు. ఫ్రాంకన్ సంశయిస్తే మొత్తం ఆట పోయినట్టే. అవకాశం కోసం ఎదురుచూస్తున్న ఇతరులున్నారు. తను ఆఫీసునుంచి వెళ్ళగొట్టలేకపోయిన బెన్నెట్ ఉన్నాడు - సొంతంగా చక్కగా తన ఆఫీసు తను నడుపుకుంటూ. హేయర్ స్థానాన్ని కొనుక్కుంటానని ఫ్రాంకన్ ని అడిగిన క్లాడ్ స్టెంగెల్ ఉన్నాడు. ‘నాకు ఏ భరోసా లేదు, ఫ్రాంకన్ నాపై చూపుతున్న అనిశ్చితవిశ్వాసం తప్ప. ఒకసారి ఎవరైనా భాగస్వామిగా హేయర్ స్థానంలోకి వస్తే నా భవిష్యత్ పోయినట్టే. చాలా దగ్గరగా వచ్చి మిస్ అవుతున్నాను. మిస్ అయితే క్షమించుకోలేను’ అనుకున్నాడు కీటింగ్.

నిద్రలేని రాత్రులలో ఒక స్పష్టత వచ్చింది. మనస్సులో దృఢపడింది తన నిర్ణయం. ఈ విషయాన్ని తక్షణం ముగించేయాలి. పోటీ విజేతను ప్రకటించకముందే తను ఫ్రాంకన్ అబద్ధపు ఆశలవల్ల లబ్ధి పొందాలి. హేయర్ నిష్క్రమించేట్టు ఒత్తిడి చెయ్యాలి. అతని స్థానాన్ని లాక్కోవాలి. ఎన్నో రోజులు లేవు తనకు.

హేయర్ వ్యక్తిత్వం గురించి ఫ్రాంకన్ చెప్పిన గాలి వార్తలు గుర్తొచ్చాయి హేయర్ ఆఫీసులో ఫైల్స్ వెతికాడు. తను ఆశించింది దొరికింది. అదొక లేఖ. పదిహేనేళ్ల క్రితం ఒక కాంట్రాక్టరు రాసిన లేఖ. మిష్టర్ హేయర్కి ఇవ్వాలి ఉన్న ఇరవైవేల డాలర్లకి చెక్కును జతచేస్తున్నట్టు మాత్రమే ఉంది అందులో. ఆ బిల్డింగ్ వివరం ఉన్న రికార్డుల కోసం చూశాడు కీటింగ్. ఆ భవనానికి కావలసినదానికన్నా హెచ్చుగా ఖర్చు అయినట్టుంది. ఆ సంవత్సరమే హేయర్ తన పింగాణీ వస్తువులు సేకరణ ప్రారంభించాడు.

హేయర్ తన స్టడీ రూమ్లో కనిపించాడు. అది చిన్నగది. అంత వెలుగుండదు. ఏళ్ల తరబడి నిలవుండి పోయినట్టు గాలి బరువుగా ఉంది. ముదురురంగు మహాగనీ చెక్కతో చేసిన గుమ్మాలు, కిటికీలు, వాటి తెరలు అమూల్యమైన పాత ఫర్నిచర్ చక్కగా శుభ్రంగానే ఉన్నాయి. కానీ, ఎందుచేతనో, గదిలో మాత్రం పేదరికపు వాసన. ఏదో కుళ్ళుతున్న వాసన వేస్తోంది. ఒక మూల చిన్న టేబుల్ మీద వెలుగుతున్న కొవ్వొత్తి ఒకటి ఉంది. ప్రాచీన పింగాణీతో తయారైన నాజూకైన అమూల్యాలయిన ఐదు కప్పులుకూడా ఉన్నాయి. ఆ మసక వెలుగులో ఒక అస్పష్ట అనిర్దిష్ట సంతోషంతో ఆ కప్పుల్ని పరిశీలిస్తూ వంగి కూర్చుని ఉన్నాడు హేయర్. ముసలి నౌకరు కీటింగ్ని ఆ గదిలోకి తీసుకొచ్చినప్పుడు హేయర్ ఒళ్ళు జలదరించింది. చప్పటి విభ్రమంతో రెప్పలు అల్లార్చాడు. కానీ కీటింగ్ని కూర్చోమన్నాడు.

తన కంఠం నుంచి వెలువడ్డ మొదటి మాటలు వినగానే కీటింగ్కి అర్థమైంది, దారంతా, వీధుల గుండా తనని వెంటాడిన భయం పోయిందని. తన గొంతు కటువుగా నిబ్బరంగా ఉంది. టిమ్ డేవిస్, క్లాడ్ స్టెంగెల్ల తర్వాత తను తొలగించాల్సిన మరో మనిషి ఇతను అనుకున్నాడు.

తనకి ఏం కావాలో చెప్పాడు వివరంగా. నిశ్చలంగా ఉన్న గదిలో గాలిమీద ఒక స్వల్ప సంక్షిప్త సమగ్ర ఆలోచనని పరిచాడు. అది స్పష్టమైన అంచులున్న వజ్రంలా ఉంది.

“అందుచేత, మీరు రేపు ఉదయానికల్లా మీ రిటైర్మెంట్ గురించి ఫ్రాంకన్కి తెలియచెయ్యకపోతే ‘ఇది’ ఏ.జి.ఏ.కి వెళ్ళిపోతుంది” అని ముగించాడు, రెండు వేళ్ళమధ్య లేఖకొసని పట్టుకుని చూపిస్తూ.

అతను వేచి చూశాడు. హేయర్ నిశ్చలంగా ఉండిపోయాడు. పాలిపోయి ఉబ్బిన కళ్ళు శూన్యంగా ఉన్నాయి. నోరు వృత్తాకారంలో తెరుచుకుని ఉండిపోయింది. కీటింగ్ ఒళ్ళు జలదరించింది. ఒక ఇడియట్తో మాట్లాడుతున్నానా అని అనుమానం వేసింది.

అప్పుడు హేయర్ నోరు కదిలింది. పాలిపోయిన పింక్ రంగు నాలుకకింద పళ్ళని పదే పదే తాకుతూ కనిపించింది.

“కానీ నాకు రిటైర్ కావాలని లేదు” అన్నాడు సరళంగా, కల్లాకపటం లేకుండా, కాస్త అసహనంగా మొరపెట్టుకున్నట్టు.

“మీరు రిటైరయి తీరాలి.”

“నాకు రిటైర్ కావాలని లేదు. నేను అవను. నేను పేరున్న ఆర్కిటెక్ట్ ని. ఆర్కిటెక్ట్ గా నాది చిరకాల ప్రతిష్ట. ఎవరూ నన్ను ఇబ్బంది పెట్టకూడదు. అందరూ రిటైర్ కమ్మని అంటున్నారు. నీకో రహస్యం చెబుతాను,” ముందుకు వంగి రహస్యంగా చెబుతున్నట్టుగా గుసగుసలాడాడు. “మీకు తెలియకపోవచ్చు కానీ నాకు తెలుసు. అతను నన్ను మోసగించ లేదు. ఫ్రాంకన్ నా రిటైర్ మెంటు కోరుతున్నాడు. నాకన్నా తెలివైనవాడిని అని అనుకుంటున్నాడు. వాడు ఏమిటో నాకు తెలుసు. అదే వాడికి దెబ్బ” అని మెత్తగా వెరినవ్వకటి నవ్వాడు.

“మీరు నన్ను అర్థం చేసుకున్నట్టు లేదు. ఇది అర్థమైందా?” సగం తెరుచుకున్న హేయిర్ వేళ్ళలోకి లేఖని నెట్టాడు కీటింగ్.

హేయిర్ చేతిలో ఆ పల్చటి కాగితం వణకడం చూశాడు. అది టేబుల్ మీదకి జారిపడింది. పక్షవాతానికి గురైన ఎడమ చేతివేళ్ళని హేయర్ గుడ్డిగా దానివైపు విసిరాడు. ఒక హుక్ ని విసిరినట్టు. పని జరగలేదు. గుటక మింగుతూ అన్నాడు.

“నువ్వు. ఏ.జి.ఏ.కి దీన్ని పంపొద్దు. నా లైసెన్సు తీసేసుకుంటారు వాళ్ళు.”

“అవును. ఖాయంగా” అన్నాడు కీటింగ్.

“అది పత్రికల కెక్కుతుంది.”

“అన్ని పత్రికలకీ.”

“నువ్వు అలా చెయ్యొద్దు.”

“చేస్తాను - మీరు రిటైర్ కాకపోతే.”

హేయర్ భుజాలు టేబిల్ అంచుకి వాలిపోయాయి. అతని తల అంచుమీద ఉంది - పిరికిగా, దాన్ని కూడా అతను కనబడకుండా చేసెయ్యడానికి సిద్ధంగా ఉన్నట్టు.

“నువ్వు అలా చెయ్యొద్దు. ప్లీజ్ చెయ్యొద్దు. నువ్వు మంచి కుర్రాడివి. చాలా మంచి కుర్రాడివి. అలా చెయ్యవు. చేస్తావా?” ఏ విరామాలు లేకుండా ఒక్కటే పెద్దమొరలా వినబడీ వినబడనట్టు గొణిగాడు హేయర్.

పసుపు రంగు కాగితం టేబుల్ మీద ఉంది. పనికిరాని ఎడం చెయ్యి దానిని అందుకు నేందుకు కదిలింది. అంచుమీదుగా నెమ్మదిగా పాకుతోంది. కీటింగ్ ముందుకు వంగి, ఆ చేతి కిందనుంచి లేఖను లాక్కున్నాడు. హేయర్ అతనికేసి చూశాడు. తల ఒక పక్కకు వాలి ఉంది. నోరు తెరుచుకునే వుంది. కీటింగ్ తనని కొడతాడని అనుకున్నట్టున్నాడు హేయర్. కోపం, అభ్యర్థన కలిసిన అతని చూపు నిరాశగా చెబుతోంది, కీటింగ్ కొట్టే దెబ్బని అనుమతిస్తానని.

“ప్లీజ్, నువ్వలా చెయ్యవు. చేస్తావా? నాకు బాగాలేదు. నేను ఎప్పుడూ నిన్ను కష్టపెట్టలేదు. నాకు గుర్తుంది. ఒకసారి నీకు గొప్ప ఉపకారం చేశాను కూడా.”

“ఏమిటి? ఏం చేశావు నాకు?” వెటకారంగా అన్నాడు కీటింగ్.

“నీ పేరు పీటర్ కీటింగ్... పీటర్ కీటింగ్... నాకు గుర్తే... నీకు ఉపకారం చేశాను. నువ్వే కదా గైకి నమ్మకస్థుడివి. గైని నమ్మకు. నేను నమ్మను. కానీ నువ్వంటే ఇష్టం నాకు. కొద్దిరోజుల్లోనే నిన్ను డిజైనర్ చేస్తాం.” నోరు ఆ మాట మీద తెరుచుకుని ఉండి పోయింది. సన్నటి ఉమ్ముతీగ నోటికి ఒక మూలనుంచి కిందకి జారింది. “ప్లీజ్... వద్దు...”

అసహ్యంతో కీటింగ్ కళ్ళు మెరుస్తున్నాయి. అయిష్టత అతన్ని ప్రేరేపించింది. దీన్ని మరింత దిగజార్చాలి. ఇంకెంత మాత్రమూ భరించలేడు.

“నిన్ను నడివీధిలో పెడతాను.” అతని స్వరం మెరుస్తోంది.

“నిన్ను మోసగాడివని చీదరించుకుంటారు. నిన్ను వేలెత్తి చూపిస్తారు. పేపర్‌లో నీ బొమ్మలు అచ్చు వేస్తారు. ఆ బిల్డింగ్ యజమానులు కోర్టులో కేసు వేస్తారు. నిన్ను జైల్లోకి నెడతారు.”

హేయర్ ఏమీ అనలేదు. కదలేదు. ఉన్నట్టుండి టేబుల్ మీద కప్పులు చప్పుడు చెయ్యడం వినిపించింది కీటింగ్‌కి. హేయర్ శరీరం వణకడం అతనికి కనిపించలేదు. కప్పులు వాటంతట అవే వణుకుతున్నట్టు, ఆ గదిలో నిశ్శబ్దంలో సన్నటి గాజుమోత వినిపించింది.

“వెళ్ళి పో!” ఆ మోత వినపడకూడదు అని గొంతు పెంచాడు “సంస్థని విడిచి వెళ్ళు. ఎందుకు ఉండాలనుకుంటున్నావు? నువ్వెందుకూ పనికిరావు. ఎప్పుడూ పనికి రాలేదు కూడా.”

టేబుల్ అంచున ఉన్న పసుపుపచ్చ ముఖం నోరు తెరిచి తడిగా పుక్కిలించిన శబ్దం చేసింది. అది మూలుగులా ఉంది.

కీటింగ్ ముందుకు వంగి సుఖంగా కూర్చున్నాడు. మోకాళ్ళు ఎడంగా ఉన్నాయి. ఒక మోచెయ్యి మోకాలు మీద ఆనుకుని ఉంది. ఉత్తరాన్ని ఊపుతోంది వేలాడుతున్న చెయ్యి.

“నేను... నేను” హేయర్ ఉక్కిరిబిక్కిరయ్యాడు.

“నోరుముయ్యి. నీకు మాట్లాడే పని లేదు. అవునో కాదో చెప్పు. వేగంగా ఆలోచించు, నీతో వాదించడానికి లేనిక్కడ.”

హేయర్ వణకడం లేదు. ఒక నీడ అతని ముఖం మీద ఏటవాలుగా పడింది. కీటింగ్‌కి ఒక కన్ను, సగం నోరు కనబడుతున్నాయి. ఆ కన్ను రెప్పవెయ్యడం లేదు. ఆ నోరు తెరుచుకుని ఉంది. ఆ చీకటి అసంతృప్తిని తెలియజేస్తోందా అన్నట్టు నోటిరంధ్రం మీదుగా, ముఖం మీదుగా ప్రవహిస్తోంది.

“జవాబు చెప్పు.” కీటింగ్ అరిచాడు. ఉన్నట్టుండి భయం వేసింది. “జవాబు చెప్పవేం?” అన్నాడు.

ఆ అర్థముఖం ఊగింది. తల ముందుకు తూలింది. టేబుల్ మీద పడి, ఇంకా కిందకి పోయి నేలమీదకి దొర్లింది - తెగిపడ్డట్టుగా, ఆ వెంటనే రెండుకప్పులు కింద పడి కార్పెట్టుమీద మెత్తటి శబ్దంచేస్తూ ముక్కలయ్యాయి. తల వెనకనే శరీరంకూడా నేలమీద ఏక మొత్తంగా కుప్పకూలిపోవడం చూసి కీటింగ్ కాస్త తేలిక పడ్డాడు. ఏ శబ్దమూ లేదు. పింగాణీ పగిలినప్పుడు వస్తున్న అస్పష్ట సంగీత ధ్వని తప్ప.

కప్పుల్ని చూస్తూ, హేయర్ చాలా కోపపడతాడు అనుకున్నాడు కీటింగ్. ఒక్క ఉదుటున లేచాడు. మోకాళ్ళమీద కూర్చుని ముక్కలు ఏరుతున్నాడు - అర్థరహితంగా. అవి రిపేర్ చెయ్యడానికి వీల్లేనంతగా పగిలిపోయాయని గమనించాడు. వాళ్లు ఊహించిన రెండవ స్ట్రోక్ వచ్చిందని అతనికి తెలిసింది. అదే సమయంలో, తక్షణం తను ఏదో ఒకటి చెయ్యాలని కూడా తెలిసింది. కానీ అది బాగానే ఉందనుకున్నాడు, హేయర్ ఇంక రిటైరు కావాలి కనక.

మోకాళ్ళమీదే హేయర్ శరీరం దగ్గరకి జరిగాడు. దాన్ని ముట్టుకోకూడదని ఎందుకను కుంటున్నాడో అతనికే తెలియలేదు. “మిస్టర్ హేయర్!” అని పిలిచాడు. అతని గొంతులో మార్దవం ఉంది. ఇంచుమించు గౌరవిస్తున్నట్టే ఉంది. జాగ్రత్తగా హేయర్ తలను పైకి లేపాడు. వదిలేశాడు. పడిన చప్పుడు కాలేదు. ఆ కంఠంలో వచ్చిన ఎక్కిళ్ళధ్వని విన్నాడు. హేయర్ చనిపోయాడు.

హేయర్ శరీరం పక్కన మోకాళ్ళమీద చేతులు ఆన్చుకుని గొంతుకు కూర్చున్నాడు కీటింగ్. తిన్నగా ముందుకు చూశాడు. గుమ్మానికున్న హేంగింగ్స్ మీద నిలిచింది చూపు. ఆ బూడిదరంగు మెరుపు దుమ్మువల్లనా? అవి వెల్వెట్ వస్త్రం దారపుపోగులా? అసలది వెల్వెట్టేనా? గుమ్మానికి హేంగింగ్స్ పెట్టుకోవడం ఎంతపాత ఫేషను! అనుకున్నాడు. అప్పుడు తను వణుకుతున్నట్టు తెలిసింది. వాంతి చేసుకోవాలనుకున్నాడు. అక్కడెక్కడో తక్కిన అపార్ట్మెంట్ ఉందని, అక్కడ హేయర్ వేలెట్ ఉంటాడని గుర్తొచ్చింది. లేచి, నడిచి వెళ్లి, తలుపు తెరిచాడు, సహాయంకోసం అరిచే ప్రయత్నంలో పిలిచాడు.

* * *

కీటింగ్ మామూలుగానే ఆఫీసుకి వచ్చాడు. ప్రశ్నలకి జవాబులిచ్చాడు. ఆరోజు హేయర్ భోజనం చేశాక ఇంటికి రమ్మని తనను పిలిచాడని చెప్పాడు. హేయర్ తన రిటైర్మెంటు విషయం మాట్లాడేందుకు రమ్మన్నాడని చెప్పాడు. ఈ కథ మీద ఎవరికీ ఏ అనుమానమూ రాలేదు. ఇకమీదట కూడా రాదని కీటింగ్కి తెలుసు. హేయర్ మరణం అందరూ ఊహించిన విధంగానే తటస్థించింది. ఫ్రాంకన్ తేలికపడ్డాడు తప్ప ఏమీ బాధపడలేదు. “ఇవాళో రేపో అతను చనిపోతాడని మనకు తెలుసు. ఎందుకు విచారం? తనకూ మనకూ క్షోభ లేకుండా వెళ్లిపోయాడు” అన్నాడు ఫ్రాంకన్.

గత కొన్ని వారాలుగా ఉన్నదానికంటే ఎక్కువ స్తబ్ధంగా ఉంది కీటింగ్ తీరు. ఆ స్తబ్ధత ఒక ఖాళీ మత్తు నుంచి పుట్టింది. తనొక హంతకుడు కాదు కానీ ఇంచుమించు హంతకుడే... ఇంచుమించు హంతకుడే అన్న ఆలోచన అతన్ని నెమ్మదిగా, ఒత్తిడి లేనట్టుగా, ఏకరీతిగా

వెంటాడింది - పనిలో, ఇంట్లో, రాత్రివేళ... అది ప్రమాదవశాత్తు జరిగింది కాదని అతనికి తెలుసు. తను ఆ షాకుమీద భయంమీద ఆధారపడ్డాడు. హేయర్ని శేషజీవితమంతా హాస్పిటల్లో ఉంచేసే రెండవ స్ట్రోకుని నమ్మాడు? అయితే అదంతా అతను ఊహించిందేనా? రెండవ స్ట్రోకు రావడం అంటే ఏమిటో నిజంగా తనకు తెలియదా? దానిమీద నమ్మకం పెట్టుకున్నాడా? గుర్తు తెచ్చుకునే ప్రయత్నం చేశాడు. పొడారి పోయేలా బుర్రని పిండుతూ ప్రయత్నించాడు - కేవలం తనకి తెలియడం కోసం. తన చుట్టూ ఆఫీసులో ఏం జరుగుతోందో గమనించడం లేదు. భాగస్వామిని తేల్చుకోవడానికి ఫ్రాంకన్కి కొద్దిసమయం మాత్రమే ఉందన్న సంగతి మరిచిపోయాడు.

హేయర్ చనిపోయిన కొన్నిరోజుల తర్వాత ఫ్రాంకన్ కీటింగ్ని తన ఆఫీసుకి పిలిచాడు. “కూర్చో పీటర్” అన్నాడు. ఎప్పటి కన్నా ఎక్కువ వెలుగుతోంది చిరునవ్వు. “అబ్బాయ్! నీకో శుభవార్త. ఈ రోజు ఉదయం వాళ్లు లూసియస్ వీలునామా చదివారు. నీకు తెలుసు కదా! తనకి చుట్టాలెవరూ లేరు. నేనాశ్చర్య పోయాను. నేను తనకి ఇవ్వాలనింత క్రెడిట్ ఇవ్వలేదు. కానీ సందర్భం వచ్చినప్పుడు తను మంచి పని చేయగలడన్నట్టే ఉంది. తనకున్నదంతా నీకు రాసేశాడు... చాలా గొప్ప విషయం. కదా? మనం ఏర్పాట్లు చేసుకునేటప్పుడు నువ్వింక పెట్టుబడిగురించి విచారించనక్కర్లేదు... ఏమైంది నీకు! పీటర్! అబ్బాయ్! ఒంట్లో బాగాలేదా?”

కీటింగ్ ముఖం డెస్క్ మూలగా ఉన్న తనచేతిమీద పడింది. ఫ్రాంకన్కి ముఖం చూపించలేక పోయాడు. హేయర్ ఎంత ఆస్తి వదిలి ఉంటాడా అన్న ఆలోచనలో పడిపోయాడు. విల్లు ఐదేళ్ల క్రితమే తయారయింది. ఆఫీసులో తనను పట్టించుకున్న ఒక్కగానొక్క వ్యక్తిమీద పుట్టిన అర్థంలేని ప్రేమ పొంగులో కావచ్చు, తన భాగస్వామిమీద ఉన్న వ్యతిరేకత వల్ల కావచ్చు, విల్లు రాశాడు. మరిచిపోయాడు. రెండు లక్షల డాలర్ల డబ్బు, సంస్థలో వచ్చే ఇంటరెస్ట్, పింగాణి సామగ్రి కలిసి హేయర్ ఎస్టేటు.

అభినందనలు వినిపించుకోకుండా కీటింగ్ ఆ రోజు తొందరగా ఆఫీసు వదిలాడు. ఇంటికి వెళ్లి తల్లికి విషయం చెప్పి ఆమె ఉక్కిరిబిక్కిరవుతూ ఉండగా తన రూములోకి వెళ్లి తలుపేసుకున్నాడు. రాత్రి భోజనానికి ముందు ఏమీ చెప్పకుండా బయటకు వెళ్ళిపోయాడు. ఆ రాత్రి భోజనం చెయ్యలేదు. తనకిష్టమైన ‘దొంగచాటు బారు’ దగ్గర మెదడుకి భయంకరమైన స్పష్టత వచ్చేదాకా తాగాడు. ఆ స్పష్ట దర్శన స్థితి పరాకాష్టలో ఉండగా మరో గ్లాసు కోసం తల ముందుకు తూలుతోంది గాని బుద్ధి నిలకడగా ఉంది. తను విచారించ వలసిందేమీ లేదని తనకు తాను చెప్పుకున్నాడు. ఎవరైనా చేసేదే తనూ చేశాడు. తను స్వార్థపరుడని కేథరిన్ అంది. ప్రతివాడూ స్వార్థపరుడే. స్వార్థపరత్వం మంచిది కాదు. కానీ తనొక్కడే కాదు కదా! ఎటొచ్చీ చాలా మంది కన్న తను అదృష్టవంతుడు. చాలాకాలంగా అంతే. ఎందుకంటే తను చాలా మంది కన్న గొప్పవాడు. అతనికిప్పుడు బాగుంది. ఈ పనికిమాలిన ప్రశ్నలు మళ్ళీ రావని ఆశించాడు. టేబుల్మీద వారి నిద్రపోతూ ప్రతివాడూ వాడి కోసమే బతకుతాడు అని గొణుక్కున్నాడు.

ఆ పనికిమాలిన ప్రశ్నలు మళ్ళీ తలెత్తలేదు. ఆ తర్వాత రోజుల్లో వాటికి సమయమే లేకుండాపోయింది. అతను కాస్మో - స్టోర్మీక్ పోటీలో గెలిచాడు.

పీటర్ కీటింగ్ కి అదొక విజయం అవుతుందని తెలుసు. కానీ జరిగిందాన్ని మాత్రం ఊహించలేకపోయాడు. బాకాల ధ్వనిని కలగన్నాడు. వాద్య బృంద ఘోషని ఊహించలేదు.

అది, విజేతల పేర్లను ప్రకటిస్తూ వచ్చిన సన్నటి టెలిఫోన్ మోతతో మొదలయింది. ఆఫీసులో ప్రతిఫోనూ అందుకుంది, ఆపరేటర్ వేళ్ళకింద అరుస్తూ కేకలుపెడుతూ. ఆమె స్విచ్ బోర్డు పట్టుకోలేకపోయింది. ప్రతి పత్రికనుంచీ, ప్రతి ప్రముఖ వాస్తుశిల్పి నుంచీ ప్రశ్నలు, ఇంటర్వ్యూల కోసం డిమాండ్లు, అభినందనలు. ఆ తర్వాత లిఫ్టులోంచి ఆఫీసు ద్వారాలలోకి రద్దీ. సందేశాలు, టెలిగ్రాములు, కీటింగ్ పరిచయస్తులు, అపరిచితులు. ఎవర్నీ అనుమతించాలో ఎవర్నీ వద్దనాలో తెలియక ఆపరేటర్ కి పిచ్చెక్కింది. కీటింగ్ కి కరచాలనాలు. అతని చేతులకి అవతల మెత్తటి, తేమతో కూడిన పళ్ళచక్రం తిరుగుతున్నట్టు చేతుల ప్రవాహం. ఫ్రాంకన్ ఆఫీసు ప్రజలతో కెమెరాలతో కిటకిటలాడుతూండగా ఇచ్చిన మొదటి ఇంటర్వ్యూలో తను ఏం చెప్పాడో కీటింగ్ కి తెలియలేదు. ఫ్రాంకన్ తన లిక్కర్ కేబినేట్ తలుపులు బార్లా తెరిచిపెట్టేశాడు. తాగుతూ అందరికీ చెప్పేశాడు - పీటర్ కీటింగ్ ఒక్కడే ఆ కాస్మోటిక్స్ స్లోట్టిక్ భవనాన్ని డిజైన్ చేశాడని. ఫ్రాంకన్ ఏమీ పట్టించుకోలేదు ఉత్సాహపు పొంగులో ఉదారుడై పోయాడు. అదీగాక అది మంచి 'స్టోరీ' అయింది.

ఫ్రాంకన్ ఊహించిన దానికన్నా మంచి స్టోరీ అయింది. న్యూస్ పేపర్లలోంచి పీటర్ కీటింగ్ ముఖం దేశాన్ని చూసింది. అందమైన, ఏ లోపమూ లేని నవ్వు మొహం. మెరిసే కళ్ళు. నల్లటి వంకీల జుట్టు. పేదరికం, పోరాటం, ఆశయం, కఠోర శ్రమ, ఇవన్నీ వాటి ప్రతిఫలాన్ని పొందడం గురించీ, కొడుకు విజయంకోసం సర్వస్వాన్ని త్యాగం చేసిన తల్లి గురించీ, 'ఆర్కిటెక్చర్ సిండెరిల్లా' గురించీ రాసిన కాలమ్స్ ఆ ముఖాన్ని అచ్చు వేశాయి.

కాస్మో - స్లోట్టిక్ వాళ్ళు సంతోషించారు. పోటీ విజేతలు యువకులూ, అందగాళ్ళూ, పేదవాళ్ళూ, - కనీసం కొంతకాలం క్రితంవరకు అయినా పేదవాళ్ళూ - కావచ్చని ఊహించలేదు వాళ్లు. ఒక యువ ప్రతిభాశాలిని వాళ్లు కనుగొన్నారు, యువ ప్రతిభాశాలులంటే వాళ్ళకి ఆరాధన. మిష్టర్ స్లోట్టిక్ స్వయంగా యువ ప్రతిభాశాలి. అతని వయస్సు నలభైమూడే.

'ప్రపంచపు అతిసుందర ఆకాశ హర్షణ' కోసం కీటింగ్ గీసిన డ్రాయింగ్స్ పేపర్లలో వచ్చాయి. కింద ఈ మాటలున్నాయి.

“ప్లానులోని అద్భుత నైపుణ్యానికీ, నిరాడంబరతకీ.., అందులోని శుభ్ర, నిర్దాక్షిణ్య, సమర్థతకీ... చోటు పొదుపులోని లక్ష్య సిద్ధికీ... కళలో సంప్రదాయ అధునాతనతల సమ్మేళనకీ... ఫ్రాంకన్ & హేయర్ & కీటింగ్ లకు” అని రాశారు. అవి అవార్డు ప్రదానం చేస్తూ రాసిన వాక్యాలు.

మిష్టర్ షూప్, మిష్టర్ స్లోట్టిక్ లతో కరచాలనం చేస్తూ కీటింగ్ న్యూస్ రీల్స్ లో కనిపించాడు. అతని బిల్డింగ్ గురించి వాళ్ళిద్దరూ ఏమనుకుంటున్నదీ సబ్ టైటిల్స్ లో వేశారు. మిస్ డింపిల్ విలియమ్స్ తో కరచాలనం చేస్తూకూడా కనిపించాడు. ఆమె తాజాచిత్రం గురించి అతను ఏమనుకుంటున్నదీ కింద రాశారు. వాస్తుశిల్పులు, సినిమా వాళ్ళు గౌరవార్థం

ఏర్పాటు చేసిన విందుల్లో మాట్లాడాడు. భవనాల గురించి మాట్లాడాలో, సినిమాల గురించి మాట్లాడాలో, తెలియకుండా ప్రసంగించాల్సి వచ్చింది. ఆర్కిటెక్చరల్ క్లబ్బులకి, ఫాన్స్ క్లబ్బులకి వెళ్ళాడు. కాస్మో - స్లోట్స్ వారు కీటింగ్ని భవనాన్ని కలిపి ఒక బొమ్మ ముద్రించారు. తమ సంస్థ సొంత చిరునామా రాసిన స్టాంప్డ్ కవరుగా వాడుకోవడానికి వీలుగా వేశారు. ఖరీదు పావలా. కాస్మో - స్లోట్స్ వారి తాజా ప్రదర్శన మొదటి ఆట సమయంలో ఒక వారంపాటు ప్రతిసాయంత్రం కాస్మో థియేటర్ వేదికమీద ప్రత్యక్షమయ్యాడు కీటింగ్. ఫుట్లైట్ల మీదుగా వంగి అభివాదం చేశాడు. నల్లటి డిన్నర్ జాకెట్ లో సన్నగా, హుందాగా కనిపించాడు. ఆర్కిటెక్చర్ విశిష్టత గురించి రెండునిముషాలు మాట్లాడాడు. అట్లాంటిక్ సిటీలో ఒక అందాల పోటీకి న్యాయనిర్ణేతగా వెళ్ళాడు. విజేతకు కాస్మో - స్లోట్స్ వారు స్క్రీన్ టెస్ట్ చేస్తారు. ఒక ప్రసిద్ధ పోటీదారిణితో అతన్ని ఫోటోతీసి దానికి 'ఛాంపియన్స్' అనే శీర్షిక పెట్టారు. దేశమంతటా కాస్మో - స్లోట్స్ థియేటర్ల ప్రవేశమందిరాల్లో ప్రదర్శించడానికి. భవనం స్కేల్ మోడల్ ఒకటి చేయించి మిగతా ఎంట్రీలలో ఉత్తమమైన వాటితో కలిపి ఫోటోలుతీసి పంపించారు.

మిసెస్ కీటింగ్ మొదట వెక్కివెక్కి ఏడ్చింది. పీటర్ ని చేతుల్లోకి తీసుకుని నమ్మలేక పోతున్నానని గుటకలు మింగింది. 'పీటే' గురించి అడిగిన ప్రశ్నలకు తడబడుతూ జవాబులిచ్చింది. తత్తరపడుతూ, ఎదుటివాళ్ళని సంతోష పెట్టాలనే తాపత్రయంతో ఫోటోలకి పోజులిచ్చింది. నెమ్మదిగా వాటికి అలవాటు పడింది. భుజాలెగరేస్తూ "నువ్వు నెగ్గావు. దానికి ఎవరూ నోరు వెళ్ళబెట్టుకుని చూడక్కర్లేదు, వేరే ఎవరూ నెగ్గనే లేరు" అని పీటర్ తో అంది. రిపోర్టర్లతో మాట్లాడేటప్పుడు ఆధిక్యసూచకమైన ధీమా కలిసిన స్వరాన్ని తెచ్చిపెట్టుకుంది. వాళ్ళు పీటే ఫోటోలు తీసుకునేటప్పుడు తనని కూడా జోడించనందుకు కొట్టొచ్చేటట్టు చిరాకు చూపించింది. ఒక మింక్ కోటు కొనుక్కుంది.

ఈ ప్రవాహపు ఉధృతికి తనను తను లోబరుచుకున్నాడు కీటింగ్. అతనికి మనుషులూ వాళ్ళ కోలాహలమూ కావాలి. జనసమూహాన్ని చూస్తూ వేదికమీద నిలబడి ఉన్నప్పుడు ఏ ప్రశ్నలూ ఏ సందేహాలూ లేవు. వాతావరణం బరువుగా పొందిగ్గా ఉంది. దాని నిండా ప్రశంసే. మరిదేనికీ చోటు లేదు. అతను గొప్పవాడు. ఆ మాట అతనికి చెప్పిన ప్రజలసంఖ్య ఎంత గొప్పదో అంత గొప్పవాడు. అతను రైటు. ఆ విషయం నమ్మిన ప్రజలసంఖ్యంత రైటు. వాళ్ళ ముఖాలలోకి చూశాడతను. కళ్ళలోకి చూశాడు. వాటిలో తను జన్మించడాన్ని చూశాడు. అవి తనకి జీవితం అనే వరాన్ని ప్రసాదించడాన్ని చూశాడు. అసలు పీటర్ కీటింగ్ అక్కడున్నవాళ్ళ కనుపాపల ప్రతిబింబాల్లో ఉన్నాడు. ఇక్కడి తన శరీరం ఆ బొమ్మకి ప్రతిబింబం మాత్రమే.

ఒక సాయంత్రం పూట కేథరిన్ తో రెండు గంటలపాటు గడిపేందుకు సమయం దొరికింది. ఆమెను చేతుల్లోకి తీసుకున్నాడు. ఆమె తమ భవిష్యత్తు గురించి ఉజ్వల ప్రణాళికలు గుసగుసలాడింది. ఆమె వైపు తృప్తిగా చూశాడతను. ఆమె మాటలు వినలేదు. వాళ్ళిద్దరూ ఇలా కలిసి ఉండగా ఫోటో తీస్తే ఎలా ఉంటుందా అని, ఆ ఫోటోని ఎన్నెన్ని పత్రికలు కొంటాయో అని ఆలోచిస్తున్నాడు.

ఒకసారి డొమినిక్ ని కలిశాడు. ఆమె వేసవికి ఎక్కడికో బయలుదేరుతోంది. డొమినిక్ అతన్ని నిరుత్సాహపరిచింది. సరిగానే అభినందించింది. కానీ అతని వైపు ఎప్పట్లాగే చూసింది - ఏమీ జరగనట్టు. ఆర్కిటెక్చర్ పత్రికల్లో కాస్మో - స్టోర్మీక్ పోటీ గురించి గాని దాని విశేష గురించిగాని అస్సలు ప్రస్తావించని కాలమ్ డొమినిక్ దే.

“నేను కనెక్ట్ కట్ కి పోతున్నాను. అక్కడ ఈ వేసవికి నాన్న ఇంట్లో ఉంటాను. ఆ ఇల్లు నాకొక్కర్తికీ వదిలేస్తానన్నాడు తను. వద్దు పీటర్! నన్ను చూసేందుకు అక్కడికి రావద్దు, ఒక్కసారి కూడా. ఎవర్నీ చూడక్కర్లేదనే అక్కడికి వెళ్తున్నాను” అంది. అతను నిరుత్సాహపడ్డాడు. కానీ అతని విజయదినాల్ని ఆ విషయంపాడు చెయ్యలేదు. అతనికి డొమినిక్ అంటే ఇంక భయం లేదు. ఆమె వైఖరిలో మార్పు తేగలనన్న ధీమా వచ్చింది. ఆమె ఆకురాలు కాలంలో తిరిగి వచ్చేసరికి ఆ మార్పు చూస్తానని అనుకున్నాడు.

కానీ అతని గెలుపును పాడు చేసిన విషయం ఒకటుంది. తరచుగా కాదు, మరీ పెద్దగానూ కాదు. తనని ఎవరెంత పొగిడినా అతనికి విసుగులేదు. తన బిల్డింగు గురించి ఎక్కువ వినడానికి ఇష్టపడలేదు. అది వినాల్సొచ్చినప్పుడు భవనముఖం గురించి ‘సంప్రదాయ ఆధునికరీతుల అద్భుత సమ్మేళనం’ అన్న వ్యాఖ్యలు ఇబ్బంది పెట్టలేదు. కానీ ప్లాను గురించి మాట్లాడినప్పుడు - వాళ్ళు ప్లాను గురించి చాలా మాట్లాడారు కూడా - అద్భుత నైపుణ్యం, నిరాడంబరత్వం, శుభ్ర నిర్మాణీయ సమర్థత, చోటు పొదుపులోని... వగైరాలు విన్నప్పుడు అతనికి గుర్తుకొచ్చిన... అతను దాన్ని ఆలోచించలేదు. అతని మనసులో మాటలు లేవు. వాటిని రానివ్వడు. లోపల బరువైన చీకటి భావన - ఒక పేరు.

అవార్డు తర్వాత రెండువారాల పాటు ఆ విషయాన్ని మనసులోంచి గెంటేశాడు - అది తను పట్టించుకోదగనిదన్నట్టుగా, తన సందేహాస్పద పేద, గతంలాగా కప్పి పెట్టాల్సినదన్నట్టుగా. శీతాకాలం అంతా అతను, మరొకరి చేతి పెన్సిల్ గీతలు ఉన్న తన సొంత స్కెచ్ ల్ని ఉంచుకున్నాడు. అవార్డు వచ్చిన సాయంత్రం వాటిని కాలేజీకి తీసుకురావడానికి అతను చేసిన మొదటి పని అదే.

కానీ అది అతన్ని వదిలి పెట్టలేదు. అది మసక అపాయం కాదనీ ప్రాక్టికల్ డేంజర్ అనీ హఠాత్తుగా గ్రహించాడు. అంతటితో దాని గురించి భయం పోయింది. ప్రాక్టికల్ డేంజర్ తో వ్యహరించడం వచ్చు తనకి. చాలా సులువుగా తొలగించగలడు. తేలికపడి నోరు చప్పరించాడు. రోర్స్ ఆఫీసుకి ఫోన్ చేసి అపాయింట్మెంట్ తీసుకున్నాడు.

కలిసేందుకు ధీమాగా వెళ్ళాడు. రోర్స్ సమక్షంలో తను, ఎందుకోగాని, తప్పించుకోలేని వివరించనూలేని వింత అసౌకర్యానికి లోనవుతూ ఉంటాడు. జీవితంలో మొదటిసారిగా ఇప్పుడు దాన్నుంచి విడుదల అయినట్టు, ఇప్పుడు భద్రంగా ఉన్నట్టు అనిపించింది. హోవార్డ్ రోడ్ ని అధిగమించాడు తను.

రోర్స్ తన ఆఫీసులో డెస్క్ దగ్గర ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాడు. టెలిఫోన్ ఆ ఉదయం ఒక్కసారే మోగింది. అపాయింట్మెంట్ అడుగుతూ పీటర్ కీటింగ్ చేశాడు. కీటింగ్ వస్తున్నాడని అతను మరిచిపోయాడిప్పుడు. టెలిఫోన్ కోసం చూస్తున్నాడు. గత కొన్ని వారాలుగా రోర్స్

టెలిఫోన్ అధీనంలో ఉన్నాడు. మేన్ హాటన్ బేంక్ కంపెనీకి గీసిన డ్రాయింగ్స్ గురించి ఏ క్షణానయినా ఫోను రావచ్చు.

ఆఫీసు అద్దె చాలాకాలం నుంచీ బకాయిపడ్డాడు. ఇంటి అద్దె పరిస్థితి అదే. ఇంటి గురించి పట్టించుకోలేదు. యజమానికి ఆగమని చెప్పగలడు. అతను ఆగాడు కూడా. అతను ఆగపోయినా పెద్ద ఇబ్బంది అయ్యేది కాదు. ఆఫీసు సంగతి అలాకాదు. రెంటల్ ఏజెంటుతో వేచి చూడాల్సి ఉంటుందని చెప్పాడు. ప్రాధేయపడలేదు. కాస్త ఆలస్యం అవుతుందని శాంతంగా, ఏ ఉద్వేగమూ లేకుండా చెప్పాడంతే. తను అలాగే చెప్పగలడు. కానీ రెంటల్ ఏజెంట్ వేసే ఈ భిక్ష తనకి అవసరమనీ, దానిమీద చాలా ఆధారపడి ఉందనీ తెలియడంవల్ల ఆ చెప్పడం అడుక్కుంటున్నట్టుగా ధ్వనించింది, తనలో తనకు. అది నరకం. 'సరే. అది నరకం. అయితే ఏమిటి?' అనుకున్నాడు.

టెలిఫోన్ బిల్లు రెండు నెలలు బకాయి. ఆఖరి హెచ్చరిక కూడా వచ్చేసింది. కొద్ది రోజుల్లో డిస్కనెక్ట్ అయిపోతుంది. అతను వేచి చూడాల్సి ఉంది. కొద్ది రోజుల్లో చాలా జరగొచ్చు.

బేంక్ బోర్డువారి జవాబు విషయంలో వీల్డర్ తనకు హమీ ఇచ్చాడు. అది వారం తర్వాత వారంగా వాయిదా పడుతోంది. బోర్డు వారు ఏ నిర్ణయానికీ రాలేకపోయారు. అభ్యంతరం చెప్పేవాళ్ళూ ఉన్నారు. గట్టిగా మద్దతు ఇచ్చేవాళ్ళూ ఉన్నారు. సమావేశాలు జరిగాయి. వీల్డర్ తనకు చెప్పింది తక్కువ కానీ తను చాలా ఊహించగలిగాడు. ఆఫీసులో, నగరంలో, తనలో, కొద్దిరోజులుగా అంతా నిశ్శబ్దం. రోర్స్ ఎదురు చూస్తున్నాడు.

నిరాసక్తంగా డెస్క్ మీద వాలి కూర్చున్నాడు. ముఖం మోచేతిమీద, వేళ్ళు టెలిఫోన్ స్టాండుమీద ఉన్నాయి. తను అలా కూర్చోకూడదని లీలగా అనిపించింది. కానీ ఇవాళ బాగా అలసటగా ఉంది. ఫోన్మీద నుంచి చెయ్యి తీసెయ్యాలనుకున్నాడు. కానీ తియ్యలేదు. అవును తను ఈ ఫోను మీద ఆధారపడి ఉన్నాడు. దాన్ని ధ్వంసం చేసెయ్యగలడు. అయినప్పటికీ దానిమీదే ఆధారపడి ఉంటాడు. తనే కాదు తన శ్వాస, తన శరీరం సర్వాణువులూ కూడా. కదలకుండా వేళ్ళు ఫోనుస్టాండుమీదే ఉన్నాయి, ఈ ఫోను, ఆ మెయిలు. మెయిలు విషయంలోకూడా తనని తాను మోసగించుకున్నాడు. ఒక ఎప్పుడైనా ఒక లేఖ తలుపు సందుల్లోంచి లోపల పడినప్పుడు దూకి తీసుకోకూడదని, ఆగి, లేచి, నేలమీద ఉన్న ఆ తెల్లటి కవరును చూసి, నెమ్మదిగా నడిచివెళ్ళి తీసుకోవాలని అనుకున్నాడు. తనని తాను అదుపులో పెట్టుకో చూడడం అబద్ధమే అయింది. ఆ తలుపు సందు, ఈ టెలిఫోను - ఈ రెండూ తప్ప ప్రపంచంలో అతనికి ఏమీ మిగలేదు.

ఈ ఆలోచన రాగానే తలెత్తి తలుపుకింద చూశాడు. ఏమీలేదు. మధ్యాహ్నాందాటి చాలాసేపయింది. చివరి డెలివరీ సమయం కూడా దాటిపోయి ఉండొచ్చు. వాచీ వంక చూసేందుకు చెయ్యి పైకి లేపాడు. ఖాళీ మణికట్టు కనిపించింది. వాచీ తాకట్టులో ఉంది. కిటికీకేసి తిరిగాడు. దూరంగా ఒక టవరుమీద గడియారం ఉంది. తనకి కనబడుతుంది. నాలుగున్నర అయింది. ఆ రోజుకి ఇంక డెలివరీ ఉండదు.

తన చెయ్యి టెలిఫోన్ రిసీవర్ ని ఎత్తడం చూశాడు. అతని వేళ్ళు నంబరుని డయల్ చేస్తున్నాయి.

తీగలమీంచి వీల్డర్ గొంతు చెబుతోంది “లేదు, ఇంకా లేదు. ఆ మీటింగ్ నిన్న జరగాల్సి ఉంది. కానీ విరమించుకోవాల్సి వచ్చింది... నేను ఒక బుల్ డాగ్ లాగా వాళ్ళ వెంట పడుతున్నాను... రేపు ఏమాటా చెప్పగలమని ప్రామిస్ చెయ్యగలను. ఇంచుమించు ప్రామిస్సే. రేపు కాకపోతే, వారాంతం దాకా పట్టొచ్చు. కానీ సోమవారం నాటికి ఖాయమైపోతుంది... నువ్వు మా విషయంలో చాలా ఓపిక పట్టావు మిస్టర్ రోర్స్! మేము అభినందిస్తున్నాం.”

రోర్స్ రిసీవరు వదిలేశాడు. కళ్ళు మూసుకున్నాడు. కాసేపు రెస్టు తీసుకోవాలను కున్నాడు. టెలిఫోన్ నోటీసుమీద ఏ తేదీ ఉందో ఆలోచించాలి. సోమవారం దాకా ఆపడానికి దారి ఆలోచించాలి. కానీ దానికి ముందు ఇలాగే కొన్నినిముషాలపాటు ఏ ఆలోచనా లేకుండా ఉండాలని అనుకున్నాడు.

“హలో! హోవార్డ్!” అన్నాడు పీటర్ కీటింగ్.

రోర్స్ కళ్ళు తెరిచాడు. కీటింగ్ లోపలికి వచ్చి తన ముందు నవ్వుతూ నుంచున్నాడు. అతను ఎండకు రంగు మారిన కోటు తొడుక్కుని ఉన్నాడు. దాని బెల్టు లూపులు, ఇరు పక్కలా ఉన్న హేండిల్స్, ముడి వేసి లేవు. చొక్కా కాజులో నీలం రంగు కారన్ ఫ్లవర్ బొమ్మ ఉంది. కాళ్ళు ఎడం చేసి, పిడికిళ్ళు పిరుదులు మీద ఉంచి, హేట్ తల వెనక్కి వదిలి నుంచున్నాడు, లేత రంగు నుదిటి మీద మెరుస్తూ నల్లటి ఉంగరాల ముంగురులు. వసంత కాలపు మంచు తుంపరలు కార్న్ ఫ్లవర్ మీద లాగానే వాటిమీదకూడా మెరుస్తూన్నట్టు అనిపిస్తోంది.

“హలో పీటర్!” అన్నాడు రోర్స్.

కీటింగ్ సుఖంగా కూర్చున్నాడు. హేట్ తీసి డెస్క్ మధ్యన ఉంచాడు. చిన్న శబ్దం వచ్చేలా చేతులు రెండూ మోకాళ్ళమీద వేశాడు.

“హోవార్డ్! ఏవేవో జరుగుతున్నాయి. కదా?”

“కంగ్రాచ్యులేషన్లు.”

“థాంక్స్. ఏమైంది హోవార్డ్? బాగా నీరసంగా కనిపిస్తున్నావు. నేను విన్నదాన్ని బట్టి, నువ్వు ఓవర్ వర్క్ చేయడం లేదు కదా?”

తన ధోరణి తాను అనుకున్నట్టుగా లేదు. ఈ ఇంటర్వ్యూ మృదువుగా, స్నేహభావంతో ఉండాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. సరే దానికి తర్వాత వద్దాం అని తీర్మానించుకున్నాడు. ముందు రోర్స్ అంటే తనకి భయం లేదనీ, ఇంకెప్పుడూ భయపడడనీ తెలియజెయ్యాల్సి ఉంది.

“నేనేమీ అతిగా శ్రమపడడం లేదు?”

“హోవార్డ్! నువ్వు దాన్నెందుకు విడిచిపెట్టావు?”

ఆ మాట అనాలని తను ఎంత మాత్రం ఉద్దేశించలేదు. ఆశ్చర్యంతో నోరు కాసేపు తెరుచుకుని ఉండిపోయాడు.

“ఏం వదిలిపెట్టాలి?”

“ఆ పోజు. పోనీ ఆదర్శాలు... నీకు అలా అంటే బావుంటుందనిపిస్తే అలాగే అందాం. నేలకి ఎందుకు దిగిరావు? అందరిలాగే పని చెయ్యడం ఎందుకు మొదలుపెట్టవు? వట్టి బుద్ధిహీనుడిలా ఉండడం ఎందుకు మానవు?”

తను ఒక కొండమీద నుంచి కిందకి దొర్లిపోతున్నట్టునిపించింది కీటింగ్‌కి. ఆగలేక పోతున్నాడు.

“ఏమైంది పీటర్?”

“ఈ లోకంలో ఎలా నెగ్గుకు రావాలనుకుంటున్నావు? నువ్వు మనుషులతోటే జీవించాలి. తెలుసా? రెండే మార్గాలున్నాయి. వాళ్లతో కలవొచ్చు లేదా పోట్లాడొచ్చు. కానీ నువ్వు ఏదీ చేస్తున్నట్టు లేవు.”

“ఏమీ చెయ్యను.”

“ప్రజలకి నువ్వు అక్కరలేదు. వాళ్లకి నువ్వు అవసరం లేదు. నీకు భయం వెయ్యడం లేదా?”

“లేదు.”

“ఒక సంవత్సరంగా నువ్వు పని చెయ్యలేదు. ఇక ముందు చెయ్యవు కూడా. నీకెవరిస్తారు పని? నీ చేతిలో ఇప్పుడు కొన్ని వందల మిగిలుంటాయి అంతే. అదే ఆఖరు.”

“తప్పు పీటర్! నా దగ్గర మిగిలి ఉన్నది పద్నాలుగు డాలర్ల యాభై ఏడు సెంటులు.”

“సరే. నన్ను చూడు. నా అంతట నేనే చెప్పుకోవడం ఎబ్బెట్టుగా ఉంటుంది. కానీ నేను లెక్క పెట్టను. విషయం అది కాదు. నేను గొప్పలు చెప్పుకోవడం లేదు. ఎవరు చెబుతున్నారన్నది ముఖ్యం కాదు. కానీ నన్ను చూడు. మనం ఎలా మొదలయ్యామో గుర్తుందా? ఇప్పుడెలా ఉన్నామో చూడు. అంతా నీ చేతిలోనే ఉందని గ్రహించు. మిగిలిన అందరికన్నా గొప్ప వాడినన్న తెలివితక్కువ భ్రమ విడిచిపెట్టు. పని చెయ్యి. ఒక్క ఏడాదిలో, నీకు ఒక ఆఫీసు ఉంటుంది. ఈ చెత్తని తలుచుకుంటే సిగ్గు వేసే ఆఫీసు. ప్రజలు నీ వెంట పడతారు. నీకు క్లయింట్లుంటారు. స్నేహితులుంటారు. ఆర్డర్లు వేయించుకోవడానికి గుంపులకొద్దీ డ్రాఫ్ట్‌మన్ ఉంటారు. హోవార్డ్! ఇది నా పని కాదు. దీనివల్ల నాకేం లాభం? ఈసారి నేనేదో ప్రయోజనం పొందడం కోసం చెప్పడం లేదు. నిజానికి నువ్వొక ప్రమాదకరమైన పోటీదారుడివవుతావని నాకు తెలుసు. కానీ నేను నీకు ఇది చెప్పాల్సిఉంది. ఆలోచించు హోవార్డ్! దానిగురించి ఆలోచించు. డబ్బోస్తుంది, కీర్తి వస్తుంది, నిన్ను గౌరవిస్తారు, మెచ్చుకుంటారు, పొగుడుతారు. మాలో ఒకడివి అవుతావు. ఏం?... మాట్లాడు. ఎందుకని ఏమీ మాట్లాడవు?”

రోర్క్ కళ్ళు శూన్యంగా లేవని వాటిలో తిరస్కరణ లేదని అవి శ్రద్ధగా, ఆశ్చర్య పూర్వకంగా ఉన్నాయని గమనించాడు. రోర్క్ తన కళ్ళతో ఇనప తెరలు దించలేదు. కళ్ళల్లోకి ప్రశ్నార్థకతని, కుతూహలాన్ని రానిచ్చాడు. ఆ కళ్ళు ఇంచుమించు నిస్సహాయంగా కనిపిస్తున్నాయి. రోర్క్ ఒక రకమైన లొంగుబాటుకి సమీపంలో ఉన్నట్టే.

“చూడు. పీటర్! నిన్ను నమ్ముతున్నాను, ఇలా చెప్పడంలో నువ్వు పొందే లబ్ధి ఏమీ లేదని తెలుసు నాకు, ఇంకా ఎక్కువే తెలుసు, నేను గెలవడం నీకిష్టం లేదని నాకు తెలుసు, ఫర్వాలేదు, నిన్ను తప్పుపట్టను. నువ్వు నాకు చెబుతున్న వీటన్నింటినీ నేను ఎప్పటికీ అందుకోకూడదని నీ లోపలి కోరిక. ఆ విషయం నాకు ఎప్పట్నుంచో తెలుసు. కానీ నువ్వు వాటికేసి నన్ను నెడుతున్నావు - చాలా నిజాయితీగా. నీ సలహాని పాటిస్తే వాటిని నేను పొందగలనని కూడా నీకు తెలుసు. అది నా మీద ప్రేమ మాత్రం కాదు. ప్రేమే అయితే అది నీకు అంత కోపాన్నీ భయాన్నీ కలిగించదు... పీటర్! నేను ఉన్నవాణ్ణి ఉన్నట్టుగానే ఉంటే నీకు ఏమిటి ఇబ్బంది?”

“నాకు తెలియదు...” అని గొణిగాడు కీటింగ్.

అది, ఆ జవాబు ఒక నేరాంగీకారం అని - భయంకరమైన నేరాంగీకారమని - అర్థమైంది. తను ఏం అంగీకరించాడో దాని స్వభావం అతనికి తెలియదు. రోర్స్కి కూడా తెలియదని అతనికి అనిపించింది. కానీ విషయం బహిరంగమై పోయింది. వాళ్ళు గ్రహించలేకపోయారు. కానీ వాళ్ళకి దాని ఆకారం తట్టింది. అలా తట్టడం వల్ల ఇద్దరూ ఒకరి కెదురుగా ఒకరు నిశ్శబ్దంగా కూర్చుండి పోయారు, - ఆశ్చర్యంలో, ఒక విరమణలో.

“పీటర్! తేరుకో. మనం ఆ విషయం ఎప్పుడూ మాట్లాడుకోవద్దు” అన్నాడు రోర్స్ మృదువుగా, ఒక సహచరుడితో అన్నట్టు.

అప్పుడు ఉన్నట్టుండి అన్నాడు కీటింగ్. అతని గొంతు కొత్తగా ఉంది. అందులో చాలా అసభ్యత ఉంది. ఆ అసభ్యతలో ఉపశమనం పొందుతూ అన్నాడు.

“హోవార్డ్! నేను కేవలం కామన్ సెన్సుతో చెబుతున్నానంటే. నువ్వు ఒక మామూలు మనిషిలా పని చెయ్యదలుచుకుంటే...”

“నోరుముయ్యి” అని గదిమాడు రోర్స్.

కీటింగ్ నిస్సత్తువగా వెనక్కి వాలాడు. చెప్పడానికి ఇంకేమీ లేదు. ఇక్కడికి ఏ విషయం చర్చిద్దామని వచ్చాడో అది మరిచిపోయాడు.

“ఇప్పుడు చెప్పు కాంపిటీషను గురించి నాతో ఏం చెప్పాలనుకున్నావు?” అన్నాడు రోర్స్.

కీటింగ్ ఒక్క కుదుపుతో ముందుకు వంగాడు. రోర్స్ ఎలా ఊహించగలిగాడా అని ఆశ్చర్యపోయాడు. ఇప్పుడు అది మరీ సులువయింది. ఎందుకంటే ఉవ్వెత్తునలేచిన కోపంలో బాధలో తక్కినవన్నీ మరిచిపోయాడు. ఉత్సాహంతో అందుకున్నాడు కీటింగ్. అతని గొంతులో అసహనపు అంచు ధ్వనిస్తోంది. “అవును, దాని గురించి నీతో మాట్లాడాలని అనుకున్నాను. గుర్తు చేశావు. థాంక్స్. నువ్వు ఊహించే ఉంటావు. నేను కృతజ్ఞత లేని దున్నపోతును కాదు, నీకు తెలుసు కదా! నేను నీకు థాంక్స్ చెప్పడానికి వచ్చాను. ఆ బిల్డింగ్లో నీకూ ఒక వాటా ఉందని మరిచిపోలేదు. నువ్వు దాని విషయంలో నాకు కొంత సలహా ఇచ్చావు. ఆ క్రెడిట్లో నీకు భాగం ఇవ్వడంలో నేను ముందుంటాను.”

“అవసరం లేదు.”

“నాకు ఇబ్బందేమీ లేదు. కానీ నాకు తెలుసు. దాని గురించి నన్ను ఏమీ చెప్పనివ్వవని. అలాగే నీ అంతట నువ్వేమీ చెప్పవని కూడా నాకు తెలుసు. ఎంచేతంటే, విషయం ఎలా ఉంటుందో నీకూ తెలుసు. ప్రజలు గమ్మత్తైనవాళ్ళు. ప్రతిదానికీ బుద్ధిహీనుల్లా పెదర్థాలు తీస్తారు... కానీ, అవార్డు సొమ్ములో నాకు భాగం వస్తోంది కాబట్టి నీకుకూడా కొంత ఇవ్వడం న్యాయం అని నేను అనుకుంటున్నాను. నీకు చాలా అవసరంగా ఉన్న సమయంలో అది వస్తున్నందుకు సంతోషిస్తున్నాను.”

తన పాకెట్ బుక్ తీశాడు. అందులోంచి ముందే రాసి ఉంచిన ఒక చెక్కు చించాడు. డెస్క్ మీద ఉంచాడు. దాని మీద ‘హోవార్డ్ రోడ్ ఆర్డర్ మీద ఐదు వందల డాలర్లు చెల్లించమని’ రాసి ఉంది.

చెక్కు తీసుకుంటూ పీటర్ కి “థాంక్స్” చెప్పాడు రోర్స్.

దాన్ని వెనక్కి తిప్పాడు. తన ఫౌంటెన్ పెన్ తీసుకుని ‘పే టు ది ఆర్డర్ ఆఫ్ పీటర్ కీటింగ్’ అని రాశాడు. సంతకం చేసి చెక్కు కీటింగ్ కి ఇచ్చేశాడు.

“పీటర్! ఇది నేను ఇస్తున్న లంచం. అదే పనికి. నువ్వు నోరుమూసుకోవడానికి”

అర్థం కానట్టు చూశాడు కీటింగ్ అతని వైపు.

“నేను ఇప్పుడు నీకు ఇవ్వగలిగింది ఇంతే. ఇంతకన్న ఇప్పుడు నా నుంచి ఏమీ దండుకోలేవు. కానీ తర్వాత నా దగ్గర డబ్బు ఉన్నప్పుడు, నన్ను బ్లాక్ మెయిల్ చెయ్యొద్దని చెబుతున్నాను. నిజాయితీగా చెబుతున్నాను. నువ్వు బ్లాక్ మెయిల్ చెయ్యగలవు. ఆ బిల్డింగ్ తో నాకు సంబంధం ఉందని ఏ ఒక్కరికీ తెలియాలని నేను కోరుకోవడం లేదు.”

కీటింగ్ మొహంమీద విషయం నెమ్మదిగా అర్థమవుతున్న జాడలు చూసి నవ్వేశాడు రోర్స్.

“అక్కర్లేదు. ఆ విషయంలో నన్ను బ్లాక్ మెయిల్ చెయ్యాలనుకోవడం లేదుగా? ఇంటికెళ్ళిపో పీటర్! నువ్వు క్షేమం. దాని గురించి ఎప్పుడూ ఒక మాట కూడా చెప్పను. అది నీది. ఆ బిల్డింగు, దాంట్లోని ప్రతి గర్దరు, ప్రతి అడుగు ప్లంబింగు, పేపర్లో పడిన నీ ప్రతి ముఖచిత్రంకూడా నీవే.”

కీటింగ్ ఒక్క ఉదుటున లేచినిలబడ్డాడు. అతను వణుకుతున్నాడు. “పనికిమాలిన వాడా!” అని అరిచాడు “పనికిమాలినవాడా! నువ్వెవరవనుకుంటున్నావు? మనుషుల్ని ఇంత ఇన్ సల్ట్ చెయ్యొచ్చని ఎవరు చెప్పారు నీకు? ఆ బిల్డింగుకన్న నువ్వు గొప్పవాడివనా? నేను సిగ్గు పడాలనా? కుళ్ళిపోయిన పరాన్నజీవివి నువ్వు. పొగరుబోతు లంజాకొడకా! ఎవడ్రా నువ్వు? నువ్వొక ఫ్లాప్ వి అసమర్థుడివి, బిచ్చగాడివి, ఫెయిల్యూర్ వి, ఫెయిల్యూర్ వి, ఫెయిల్యూర్ వి అని తెలుసుకునేపాటి తెలివికూడా లేదు నీకు, నువ్వు తీర్పులిస్తావు! దేశం మొత్తానికి వ్యతిరేకంగా? ప్రతిమనిషికి వ్యతిరేకంగా! నీ మాటెందుకు వినాలి నేను? నువ్వు నన్ను భయపెట్టలేవు. కనీసం తాకనుకూడా లేవు. మొత్తం ప్రపంచం ఉంది నా పక్కన. అలా

మిర్రు మిర్రు చూడకు! నువ్వంటే నాకెప్పుడూ అసహ్యమే. నీకా సంగతి తెలీదు. తెలుసా? నిన్నెప్పుడూ అసహ్యించుకుంటూనే ఉన్నాను. అసహ్యించుకుంటూనే ఉంటాను. ఏదో రోజు నిన్ను విరగ్గొట్టేస్తాను. ఒట్టేసి చెబుతున్నాను. నేను చనిపోయేలోగా నిన్ను చిదగ్గొట్టేస్తాను.”

“పీటర్! ఎందుకు నిన్ను నువ్వలా బయటపెట్టేసుకుంటావ్?”

కీటింగ్ శ్వాస చెడి, ఉక్కిరిబిక్కిరై, మూలుగులా మారింది. ఒక కుర్చీలో వాలిపోయాడు. నిశ్చలంగా కూర్చుండి పోయాడు. చేతులతో తన కిందున్న కుర్చీ సీటుని పట్టుకున్నాడు.

కాసేపటి తర్వాత తలపైకెత్తాడు. కృతకంగా అడిగాడు.

“ఓ గాడ్! హోవార్డ్! నేను ఏం మాట్లాడుతున్నాను?”

“ఇప్పుడు బాగానే ఉందా? వెళ్ళిపోగలవా?”

“హోవార్డ్! సారీ! కావాలంటే క్షమాపణ అడుగుతాను.” అతని గొంతు మొరటుగా డల్గా ఉంది. అందులో నిజాయితీ లేదు.

“నా బుర్ర చెడింది. నాకేదో అయింది. నేనన్నది ఏదీ కావాలని అన్నది కాదు. ఎందుకన్నానో నాకే తెలియదు. నిజంగా, నాకే తెలియదు.”

“నీ కాలర్ సరిచేసుకో. ఊడిపోయింది.”

“నువ్వు ఆ చెక్కు విషయంలో చేసినపనికి నాకు కోపం వచ్చిందనుకుంటాను. కానీ నువ్వు కూడా అవమానానికి గురయ్యావనుకుంటాను. సారీ. ఒక్కోసారి అలా బుద్ధి హీనుణ్ణైపోతాను. నిన్ను గాయపరిచాలని నా ఉద్దేశం కాదు. ఆ దరిద్రపు చెక్కు ని నాశనం చేసేద్దాం.”

చెక్కు తీసుకుని, అగ్గిపుల్లగీసి, కాలిపోయే వరకూ జాగ్రత్తగా చూసి చివరపీలికను వదిలిపెట్టాల్సి వచ్చాక పారేశాడు.

“హోవార్డ్! మనం దీన్ని మర్చిపోదాం.”

“నువ్వు వెళ్ళిపోవడం మంచిది కదా?”

కీటింగ్ భారంగా లేచాడు. చేతులతో కొన్ని అర్థంలేని కదలికలు చేశాడు. తర్వాత అస్పష్టంగా అన్నాడు.

“వెల్...వెల్... గుడ్ నైట్. హోవార్డ్! తొందరలో నిన్ను కలుస్తాను. ఈ మధ్య నా జీవితంలో చాలా జరిగాయి కదా! అందుకు కావచ్చు... నాకు విశ్రాంతి కావాలనుకుంటా. ఉంటాను హోవార్డ్!”

హోలులోకి అడుగుపెట్టి, తలుపు మూశాక కీటింగ్ కి చల్లటి ఉపశమన భావన కలిగింది. అతనికి, భారంగా అలసటగా ఉంది. తనకి తాను స్పష్టమయ్యాడు, దిగులేసింది. విరక్తి పుట్టింది.. ఒక విషయానికి సంబంధించిన జ్ఞానం పొందాడు. రోర్స్ అంటే తనకి అసహ్యం, ఒకానొక అసౌకర్య భావనతో అనుమానంగాని, ఆశ్చర్యం గాని, గుడుసుక్కు పడడంగాని ఇంకెంత మాత్రం అక్కరలేదు, అది స్పష్టంగానే ఉంది. తను రోర్స్ ని అసహ్యించుకుంటున్నాడు. కారణాలా? కారణాల

గురించి ఆశ్చర్యపడనక్కరలేదు. అసహ్యించుకోవడం ఒకటే అవసరం. గుడ్డిగా, ఓపికగా, కోపం లేకుండా అసహ్యించుకోవడమే - ఇంకేదీ అడ్డుపడకుండా, ఎప్పటికీ మరిచిపోకుండా.

* * *

సోమవారం మధ్యాహ్నం ముదిరి సాయంత్రం అవుతూ ఉండగా టెలిఫోన్ మోగింది. “మిస్టర్ రోర్కేనా?” అన్నాడు వీల్డర్.

“వెంటనే బయలుదేరి రాగలవా? ఫోనులో ఏమీ చెప్పదలుచుకోలేదు. వెంటనే వచ్చేయ్యి.” కంఠం స్వచ్ఛంగా, ఉల్లాసంగా ఉంది. అందులో భవిష్యత్సూచన ఉంది.

రోర్క్ కిటికీలోంచి దూరంగా ఉన్న టవర్ క్లాక్ ని చూశాడు. దాన్ని చూసి స్నేహంగా ఉండే పాతశత్రువుని చూసి నవ్వి నట్టు నవ్వాడు, తనకింక దాని అవసరం ఉండదు. తన వాచీ వచ్చేస్తుంది. సిటీమీద ఎత్తుగా వేలాడుతున్న పాలిపోయిన బూడిదరంగు డయల్ ని చూసి నువ్వెంత అన్నట్టు తల వెనక్కి విసిరాడు.

లేచి, కోటు అందుకున్నాడు. భుజాలు వెనక్కి నెట్టి కోటులోకి ప్రవేశించాడు. కండరాల కుదుపుకి సంతోషం వేసింది.

అంతస్తోమతు లేకపోయినా వీధిలోకిపోయి టాక్సీ ఎక్కాడు.

వీల్డర్, మన్ హాటన్ బేంక్ కంపెనీ వైస్ ప్రెసిడెంట్, బోర్డు చైర్మన్ లతో కలిసి తన ఆఫీసులో ఎదురు చూస్తున్నాడు. ఆ గదిలో పొడుగాటి కాన్ఫరెన్సు టేబుల్ మీద రోర్క్ డ్రాయింగ్స్ పరిచి ఉన్నాయి. రోర్క్ గదిలోకి ప్రవేశించినప్పుడు వీల్డర్ లేచి ఎదురెళ్ళి చేయి చాచాడు. వీల్డర్ పలికిన మాటలకు ముందస్తు నేపథ్య సంగీతంలా ఉంది గదిలో వాతావరణం. గదిలో అడుగుపెట్టిన క్షణాన్నే ఆ మాటలు విన్నట్టు అనిపించింది రోర్క్ కి. అందువల్ల వాటిని ఎప్పుడు విన్నదీ నిర్ధారించుకో లేకపోయాడు.

“మిస్టర్ రోర్క్! ఆర్డరు మీదే” అన్నాడు వీల్డర్.

రోర్క్ వినమ్రుడయ్యాడు. కొన్ని నిమిషాలపాటు అతని గొంతును నమ్మలేకపోవడమే మంచిది.

చైర్మన్ సాదరంగా నవ్వి, కూర్చోమన్నాడు. తన డ్రాయింగ్స్ పరిచిన బల్ల పక్కన కూర్చున్నాడు రోర్క్. చేతులు బల్లమీద ఉంచాడు. పాలిష్ చేసిన మహాగనీ అతని వేళ్ళకింద వెచ్చగా సజీవంగా తగిలింది. తను కట్టబోయే భవనం పునాదుల్ని తాకుతున్నట్టుంది రోర్క్ కి. అది అతని గొప్ప భవనం అవుతుంది - మేన్ హాటన్ నడిబొడ్డున యాభై అంతస్తుల ఎత్తున లేస్తుంది.

చైర్మన్ చెప్పాడు, “ఈ బిల్డింగ్ విషయంలో మాకు పెద్ద గొడవ జరిగిపోయింది. నీకు తెలియాలి. థాంక్స్ గాడ్! అదంతా అయిపోయింది నువ్వు తీసుకొచ్చిన మౌలికమైన కొత్తదనం మా సభ్యులు కొందరికి మింగుడు పడలేదు. కొంతమంది సంప్రదాయాన్ని ఎంత మూర్ఖంగా పట్టుకొని వేలాడతారో నీకు తెలుసు. వాళ్ళని ఒప్పించడానికి ఒక మార్గం కనిపెట్టాం. వాళ్ళొప్పుకున్నారు. నీ తరపున మిస్టర్ వీల్డర్ అద్భుతంగా మాట్లాడి ఒప్పించారు.”

ముగ్గురూ ఇంకా చాలా విషయాలు మాట్లాడారు. రోర్క్ సరిగ్గా వినలేదు. తవ్వకం పని మొదలు పెడుతూ యంత్రం భూమిలోకి మొదటిసారిగా దిగడం ఊహిస్తున్నాడు. అప్పుడు చైర్మన్ "... అందుచేత ఇది నీది, ఒక చిన్న షరత్ మీద" అనడం విన్నాడు. అది విని చైర్మన్ కేసి చూశాడు.

"చిన్న రాజీ. దాన్ని నువ్వు అంగీకరిస్తే కాంట్రాక్టు మీద సంతకాలు చేసుకుందాం. భవనం ఆకృతికి సంబంధించి ఇది అసలు మార్చే కాదు. మీ మోడర్నిస్టులు భవనముఖానికి అంత ప్రాముఖ్యం ఇవ్వరని నా నమ్మకం. మీకు ప్లాను ముఖ్యం. అది కరెక్టు కూడాను. నీ ప్లాను మార్చే ఉద్దేశం మాకు లేనేలేదు. మా బిల్డింగ్ ని ఎంపిక చేసుకున్నదే అందులో ఉన్న లాజిక్ వల్ల. అందుచేత నువ్వు ఏమీ అనుకోవని నా నమ్మకం."

"ఏం కావాలి మీకు?"

"ఎలివేషన్ లో చిన్న మార్పు. అంతే. నీకు చూపిస్తాను. మా సభ్యుడు మిస్టర్ పార్కర్ గారి అబ్బాయి ఆర్కిటెక్చర్ చదువుతున్నాడు. అతనిచేత స్కెచ్ గీయించాం. వట్టి రఫ్ స్కెచ్. మా మనసులో ఉన్నది తెలియడానికీ, మా బోర్డు సభ్యులకి చూపించడానికీను. మేము ఏం రాజీ ప్రతిపాదిస్తున్నామో వాళ్ళకి అర్థం కాదని. అది ఇదిగో." బల్ల మీద ఉన్న డ్రాయింగ్ను కింద నుంచి ఒక స్కెచ్ ను లాగి రోర్క్ కి అందించాడు.

స్కెచ్ లో ఉన్నది రోర్క్ బిల్డింగే. నీటుగా గీశారు. బిల్డింగ్ అతనిదే కానీ ముందు ఒక సరళీకృత డోరిక్ పోర్టికో ఉంది. భవనం పైన కోర్నిస్ చేర్చారు. అతని అలంకరణ బదులు స్టైలైజ్డ్ గ్రీకు ఆర్నమెంటు పెట్టారు.

రోర్క్ లేచాడు. అతను నిలబడాలి. లేవడానికి కావలసిన ప్రయత్నంమీద దృష్టి పెట్టాడతను. తక్కింది సులువుగా అయింది. నిలువుగా ఉంచిన ఒక చేతిమీద వంగాడు. చేత్తో బల్ల అంచున పట్టుకున్నాడు. మణికట్టుమీద చర్మంకింద కండరాలు కనిపిస్తున్నాయి.

చైర్మన్ అనునయంగా అన్నాడు. "పాయింట్ గమనించావా? మా సంప్రదాయవాదులు వింతగా దిస్సుగా ఉన్న నీ భవనాన్ని ఒప్పుకోలేదు. ప్రజలుకూడా దాన్ని ఆమోదించరని వాదించారు. అందుచేత ఒక మధ్యమార్గం చూశాం. ఇలా అయితే, ఇది సాంప్రదాయక వాస్తురీతి కానప్పటికీ పబ్లిక్ కి వాళ్ళు అలవాటుపడిన రీతి భ్రమ కలిగిస్తుంది. దానివల్ల ఒక రకమైన గంభీరమైన స్థిరమైన హుందాతనం జత పడుతుంది. అదే కదా మేము ఒక బేంక్ కి కోరుకునేది. ఏమంటావు? బేంక్ కి క్లాసిక్ పోర్టికో ఉండాలన్నది రాయని చట్టంలా అయిపోయింది. చట్ట విరుద్ధతని, తిరుగుబాటుని ప్రదర్శించడానికి బేంక్ అన్నది అంత సరైన సంస్థ కాదు. బ్యాంకులమీద మన వివరణలకందని ఒక విశ్వాసం ఉంటుందే దాన్ని అది తగ్గించేస్తుంది. ప్రజలు కొత్తదానాన్ని నమ్మరు. అయితే ఈ స్కీము అందరినీ సంతోష పెడుతుంది. ఇది కావాలని నేను వ్యక్తిగతంగా పట్టుబట్టను. కానీ దీనివల్ల ఏమీ పొడుకాదు. ఇది బోర్డు వారు నిర్ణయించింది. నువ్వు ఈ స్కెచ్ ని అనుసరించాలన్నది మా ఉద్దేశం కాదు. ఇది మొత్తం మీద ఒక ఆలోచననిస్తుంది. దీనిమీద నువ్వు పని చెయ్యి ఆలోచించు. భవనముఖానికి. నీదైన మార్పులతో కూడిన క్లాసికల్ మోటిఫ్ నియ్యి."

అప్పుడు రోర్క్ జవాబిచ్చాడు. అతని కంఠస్వరాన్ని వాళ్ళు ఇదీ అని నిర్ధారించుకో లేకపోయారు. అందులో ఉన్నది పరమ ప్రశాంతతా? గొప్ప ఉద్వేగమా? తేల్చుకోలేక పోయారు. అది ప్రశాంతతే అని నిర్ణయించారు. ఎందుకంటే ఆ గొంతు ఏ హెచ్చుతగ్గులూ లేకుండా, ఏ ఒత్తిడీ లేకుండా, ఏ రంగూ లేకుండా, ఒక యంత్రం ఇచ్చిన మాదిరిగా అక్షరాక్షరానికి తగిన విరామం ఇస్తూ సాగింది. అయితే గదిలో వాతావరణం మాత్రం ఒక శాంత స్వరానికి ప్రతి స్పందించే వాతావరణం కాదు.

ఆ మాట్లాడుతున్న మనిషిలో అసహజత్వం ఏమీ కనిపించలేదు - కుడి చెయ్యి బల్ల అంచుని వదిలిపెట్టకపోవడం, డ్రాయింగ్స్ ని కదపాల్సి వచ్చినప్పుడు ఒక చేతికి పక్షవాతం వచ్చినట్టు ఎడమచేతినే వాడుతూ ఉండడం, తప్ప.

చాలాసేపు మాట్లాడాడతను. ఈ నిర్మాణానికి క్లాసిక్ మోటిఫ్ ఎందుకునప్పదో వివరించాడు. ఒక నిజాయితీగల వ్యక్తి లాగానే ఒక నిజాయితీగల భవనం ఏకాండీగా, ఏక విశ్వాసంతో ఎందుకు ఉండాలో చెప్పాడు. ఏ వస్తువులోనైనా, జీవిలోనైనా జీవమూలం, ప్రధాన ఉద్దేశ్యం ఎలా తయారవుతాయో చెప్పాడు. ఆ ప్రధాన ఉద్దేశ్యానికి ఒక చిన్న భాగం ద్రోహం చేసినా ఆ వస్తువూ జీవీ ఎందుకు మరణిస్తాయో చెప్పాడు. కేవలం తన అవిభాజ్యతను నిలబెట్టుకున్నది మాత్రమే ఈ భూమిమీద మంచిది, ఉన్నతమైనది, ఉదాత్తమైనది ఎందుకయిందో చెప్పాడు.

చైర్మన్ అడ్డొచ్చాడు.

“మిస్టర్ రోర్క్! నేను ఒప్పుకుంటాను. నువ్వు చెప్పే దానికి జవాబే లేదు. కానీ దురదృష్టం ఏమిటంటే, నిజ జీవితంలో ఎవడూ అంత నిర్దుష్టంగా స్థిరంగా ఉండలేడు. మన లెక్కలకు అందని ఉద్వేగం అనే మానవమూలకం ఒకటి ఎప్పుడూ ఉంటుంది. మన గొడ్డు లాజిక్కుతో దాన్ని జయించలేం. ఈ చర్చంతా నిజానికి అనవసరం. నేను నీతో ఏకీభవిస్తాను. కానీ నీకు మద్దతివ్వలేను. ఈ విషయంలో ఇంక మాట్లాడేందుకేమీ లేదు. మామూలుగా కన్నా ఎక్కువ ఉదారంగా పరిగణలోనికి తీసుకుని బోర్డు అంతిమంగా చేసిన నిర్ణయం అది. అది నీకు తెలుసు.”

“నేను బోర్డు ముందు హాజరై మాట్లాడొచ్చా?”

“సారీ రోర్క్! బోర్డ్ ఈ విషయంలో మరోసారి చర్చించదు. ఆ నిర్ణయమే అంతిమం. నువ్వు మా షరతుల ప్రకారం ఆర్డరును అంగీకరిస్తావో లేదో చెప్పు. నీకు మరో మాట చెప్పి తీరాలి. నువ్వు తిరస్కరించే అవకాశాన్ని కూడా బోర్డు పరిగణనలోకి తీసుకుంది. అలా అయినట్లయితే మరో ఆర్కిటెక్ట్, గార్డెన్.ఎల్.ప్రిస్మాట్ పేరు ఎక్కువగా వినబడుతోంది. కానీ నువ్వు తప్పక అంగీకరిస్తావని బోర్డుతో చెప్పాను.”

అతను ఎదురుచూశాడు. రోర్క్ ఏమీ మాట్లాడలేదు.

“నీకు పరిస్థితి అర్థమైంది కదా! మిస్టర్ రోర్క్?”

“అయింది” అన్నాడు రోర్క్ కళ్ళు కిందకి దించి డ్రాయింగ్స్ కేసి చూస్తున్నాడు.

“ఏం?”

రోర్క్ జవాబివ్వలేదు.

“అవునా? కాదా? మిస్టర్ రోర్క్!”

రోర్క్ తల వెనక్కి వాల్చి. కళ్ళు మూసుకున్నాడు. “కాదు” అన్నాడు.

కాసేపాగి చైర్మన్ అడిగాడు. “నువ్వేం చేస్తున్నావో నీకు అర్థమైందా?”

“పూర్తిగా” అన్నాడు రోర్క్.

ఆకస్మాత్తుగా అరిచాడు వీల్డర్ “గుడ్ గాడ్! ఇది ఎంత పెద్ద ఆర్డర్ తేలియదా? నువ్వు కుర్రాడివి. ఇటువంటి ఛాన్సు మళ్ళీ రాదు. అదీ గాక... సరే... ఆ ముక్కకూడా అనేస్తాను... నీకిది అవసరం. నీకెంత అవసరమో నాకు తెలుసు.”

రోర్క్ బల్లమీద నుంచి తీసి డ్రాయింగ్స్ ను ఒక చుట్టగా చుట్టి చంకనపెట్టుకున్నాడు.

“ఇది కేవలం పిచ్చి.” వీల్డర్ మూలిగాడు. “నాకు నువ్వు కావాలి. మాకు నీ బిల్డింగ్ కావాలి. నీకు మా ఆర్డరు కావాలి. నువ్వు మరీ అంత తీవ్రవాదివి కావాలా? అంత నిస్వార్థంగా ఉండితీరాలా?”

“ఏమిటి?” నమ్మలేనట్టుగా అడిగాడు రోర్క్.

“తీవ్రవాదం, నిస్వార్థం.”

రోర్క్ నవ్వాడు. తన డ్రాయింగ్ కేసి చూసుకున్నాడు. మోచేతితో వాటిని శరీరానికి హత్తుకున్నాడు. “ఇంతకన్న ఒక మనిషి చేసే అతి స్వార్థపూరితమైన పనిని మీరు చూసి ఉండరు” అన్నాడు.

ఆఫీసుకి తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు. డ్రాయింగ్స్ గీసే పనిముట్లను, ఇతర పరికరాలను తీసుకొని ఒక పేకేజీగా చేసి చంకన పెట్టుకున్నాడు. తలుపుకి తాళంవేసి తాళంచెవి రెంటల్ ఏజెంట్ కి ఇచ్చేశాడు. ఆఫీసు మూసేసినట్టు చెప్పాడు. ఇంటికి పోయి పేకేజీ అక్కడ ఉంచాడు. తర్వాత మైక్ డొనింగాన్ ఇంటికి వెళ్ళాడు.

“అవలేదా?” అడిగాడు మైక్, ఒక్కసారి రోర్క్ ని చూసి.

“అవలేదు” అన్నాడు రోర్క్.

“ఏం జరిగింది?”

“మరోసారి చెబుతాలే.”

“బాస్టర్డ్!”

“వదిలెయ్యి మైక్!”

“మరి ఆఫీసు సంగతేమిటి?”

“ఆఫీసు మూసేశాను.”

“ఎప్పటికీ?”

“ఇప్పటికీ.”

“మట్టి కొట్టుకుపోతారు. రెడ్! మట్టిగొట్టుకు పోతారు.”

“మాట్లాడొద్దు. నాకో ఉద్యోగం కావాలి మైక్! సాయం చేస్తావా?”

“నేనా?”

“నీ రంగంలో వాళ్ళెవరూ నాకు తెలియరిక్కడ. నన్ను కోరుకునేవాళ్ళు లేరు. వాళ్ళందరూ నీకు తెలుసు.”

“ఏ రంగం? దేనిగురించి మాట్లాడుతున్నావు?”

“భవనరంగం. నిర్మాణం పనులు, నేను ఇంతకు ముందు చేసినట్టు.”

“అంటే వట్టి పనివాడి ఉద్యోగమనా?”

“వట్టి పనివాడి ఉద్యోగం.”

“నీకు పిచ్చి. పనికిమాలిన వాడా!”

“ఆపు మైక్! నాకు ఒక ఉద్యోగం చూసి పెడతావా?”

“కానీ ఎందుకు? ఆర్కిటెక్ట్ ఆఫీసులో మంచి ఉద్యోగం చూసుకోగలవు నువ్వు. నీకూ తెలుసది.”

“చూసుకోను మైక్. మళ్ళీ చూడను ఎప్పటికీ.”

“ఎందుకని?”

“మళ్ళీ దాని జోలికి పోను. చూడను. వాళ్ళు చేస్తున్న పనికి నేను తోడు కావాలనుకోవడం లేదు.”

“మరో లైనులో చక్కటి శుభ్రమైన ఉద్యోగం చూసుకోవచ్చు.”

“ఆలోచించాలి. కానీ ఆలోచించాలని లేదు, వాళ్ళ పద్ధతిలో కాదు. ఎక్కడికి వెళ్ళినా వాళ్ళ దారిలోనే నడవాలి. నేను ఆలోచించాల్సిన పనిలేని ఉద్యోగం కావాలి.”

“ఆర్కిటెక్టులు పనివాళ్ళ పనులు చెయ్యరు.”

“ఈ ఆర్కిటెక్ట్ చెయ్యగల పని అదొక్కటే.”

“నువ్వు ఇంకొకటేదైనా ఇట్టే నేర్చుకోగలవు.”

“నేను ఏమీ నేర్చుకోదలుచుకోలేదు.”

“అంటే ఇక్కడ, టౌనులో ఒక కూలీల జట్టులో నిన్ను చేర్చమనా?”

“అంతే.”

“ఉహూఁ. నావల్ల కాదు. నేను చెయ్యలేను. ఆ పని చెయ్యను.”

“ఎందుకు?”

“ఈ టౌనులో వున్న బాస్టర్డ్స్ అందరూ ఒక షో చూసినట్టు నిన్ను చూడ్డానికా? ఆ కుక్కల కొడుకులందరూ నిన్ను ఇంత కిందకి తొయ్యగలిగామని తెలుసుకోవడానికా? నీ ‘పరాజయానికి’ ఉప్పొంగిపోవడానికా?”

రోర్క్ నవ్వేశాడు.

“నేను కించిత్తు కూడా పట్టించుకోను. నువ్వెందుకు బాధపడడం?”

“నేను నిన్ను చెయ్యనివ్వను. ఈ కుక్కల కొడుకులకి ఆ సంతోషం, ఆ ఛాన్సు ఇవ్వను.”

రోర్క్ మృదువుగా అన్నాడు. “మైక్! నేను చెయ్యడానికి ఇంకేమీ లేదు.”

“ఉంది. అవును. ఇంతకు ముందే చెప్పాను నీకు. చెప్పింది విని, ఆలోచించు. నా దగ్గర డబ్బుంది. నీకు మళ్ళీ...”

“నువ్వు ఇంకోసారి నాకు డబ్బు ఇవ్వజూపావో మనిద్దరి మధ్యా ఇంకేమీ ఉండదు.”

“ఎందుకని?”

“వాదించకు మైక్!”

“కానీ...”

“నేను ఇంకా పెద్ద సహాయం అడుగుతున్నాను. నాకు పని కావాలి. నా గురించి నువ్వు విచారించకు. నేనే విచారించను.”

“కానీ... కానీ... నీకు ఏం కాబోతోంది రోర్క్?”

“ఎక్కడ?”

“అంటే... నీ భవిష్యత్తు?”

“తగినంత డబ్బు దాస్తాను, మళ్ళీ వస్తాను. లేకపోతే ఎవరో ఒకరు నాగురించి కబురంపుతారు.”

మైక్ అతనికేసి చూశాడు. రోర్స్ కళ్ళలో ఏదో కనిపించింది. రోర్స్కి అక్కడ ఉండటం ఇష్టంలేదని అర్థమైంది.

“ఓకే, రెడ్!” అన్నాడు మైక్ మృదువుగా.

చాలాసేపు ఆ విషయం గురించి ఆలోచించి చెప్పాడు. “రెడ్! విను. నేను టౌనులో చూడను. చూడలేను. అది తలుచుకుంటేనే కడుపులో తిప్పుతుంది. కానీ నువ్వు చెప్పినట్టుగానే ఏదో ఒకటి చూస్తాను.”

“సరే. ఏదైనా ఫర్వాలేదు. నాకేదైనా ఒకటే.”

“ఆ బాస్టర్డ్ ప్రాంకన్ లేదూ, వాడి పెట్ కాంట్రాక్టర్లందరూ దగ్గరా చాలాకాలం పని చేశాను. ప్రాంకన్కి పనిచేసిన ప్రతివాడూ నాకు తెలుసు. కనెక్టికట్లో ప్రాంకన్కి ఒక గ్రానైట్ క్వారీ ఉంది. ఒక ఫోర్మెన్ నాకు మంచి స్నేహితుడు. ఇప్పుడు టౌన్లోనే ఉన్నాడు. ఎప్పుడైనా క్వారీలో పనిచేశావా?”

“ఒకసారి చేశాను. చాన్నాళ్ళ క్రితం.”

“నీకు నచ్చుతుందా?”

“ఓ.”

“నేను వెళ్ళి అతన్ని కలుస్తాను. నువ్వెవరవో చెప్పను. నా స్నేహితుడంటాను. అంతే.”

“థాంక్యూ, మైక్!”

మైక్ కోటు దగ్గరకి వెళ్ళాడు. కానీ చేతులు వెనక్కి తీసేశాడు. నేలకేసి చూసి “రెడ్!” అన్నాడు.

“ఫర్వాలేదు మైక్!” అన్నాడు రోర్స్.

రోర్స్ ఇంటికి బయలుదేరాడు. వీధులు నిర్మానుష్యంగా ఉన్నాయి. గాలి బలంగా వీచింది. చెక్కిళ్ళకు చల్లగా తాకింది, ఈల వేస్తూ. గాలిని చీలుస్తున్న దాఖలాలు ఇంకేమీలేవు. రాతినడవలో మరే చలనమూ లేదు, ఒక్క చెట్టయినా లేదు కదలడానికి. ఒక్క గుమ్మం కర్చెను లేదు. కిటికీలపైన ఉండే వర్షరక్షలు లేవు. నగ్నంగా ఉన్న రాళ్ళు, గాజు, తారు, హఠాత్ మలుపులు మాత్రం ఉన్నాయి. తీవ్రమైన గాలి ముఖానికి తాకడం కొత్త అనుభవం. కానీ ఒక మూలనున్న చెత్త కాగితాల బుట్టలో నలిగిన న్యూస్ పేపరు షీటు ఒకటి రెపరెపలాడుతూ వైరుమెష్కి టపటప కొట్టుకుంటోంది. అది గాలి ఉనికిని వాస్తవం చేసింది.

రెండురోజుల తర్వాత ఓ సాయంత్రంపూట రోర్స్ కనెక్టికట్కి బయలుదేరాడు. ట్రెయిన్లో వెనక్కి తిరిగి కొద్ది క్షణాలపాటు కిటికీ వెనక మెరిసిన నగరపు ఆకాశరేఖని చూశాడు. మసకచీకటి భవనాల వివరాలను కడిగేసింది. ఆ భవనాలు మృదువైన పింగాణీ నీలం రంగులో పల్చబిదండాలుగా పైకిలేచి ఉన్నాయి. ఆ రంగు వాస్తవ వస్తువులది కాదు - సాయంత్రానిది,

దూరానిది. పదార్థంతో నింపడానికి తయారైన ఖాళీమూసల్లాగా అవుట్‌లైన్లు మాత్రమే కనిపిస్తున్నాయి. దూరం నగరాన్ని చదును చేసేసింది. కొలవలేనంత పొడుగ్గా ఉన్నాయి ఒంటరి దండాలు. పరిణామరీత్యా వాటికీ తక్కిన భూమికి పొసగడం లేదు. అవి వాటిదే అయిన వేరే ప్రపంచానికి చెందినవి. మనిషి ఏం సృష్టించాడో, దేన్ని సాధ్యం చేశాడో ఆకాశమెత్తున ప్రకటిస్తున్నాయి. అవి ఖాళీ మూసలే. కానీ మనిషి అంతవరకూ వచ్చాడు. ఇంకా ముందుకు పోగలడు. నగరం ఆకాశపు అంచున ఒక ప్రశ్నను ఒక వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టింది.

చిన్న చిన్న గుండుసూదుల తలల్లాంటి లైట్లు, స్టార్ రూఫ్ రెస్టారెంటుకి చెందిన కిటికీల్లో ప్రకాశవంతంగా వెలుగుతున్నాయి. తర్వాత ట్రేయిన్ హఠాత్తుగా మలుపు తిరిగింది. నగరం అదృశ్యమైపోయింది.

ఇకపైన ప్రాంకన్ & కీటింగ్ సంస్థగా పిలవబడే ఆ సంస్థలోకి పీటర్ కీటింగ్ భాగస్వామిగా వస్తున్న సందర్భాన్ని పురస్కరించుకుని ఆ సాయంత్రం స్టార్ రూఫ్ రెస్టారెంట్ బాపతు బాంకెట్ హాలులో డిన్నర్ ఏర్పాటయింది.

టేబుల్ క్లాత్తో కాక కాంతి వస్త్రంతో కప్పబడినట్టున్న పొడుగాటి టేబుల్ దగ్గర గై ప్రాంకన్ కూర్చున్నాడు. ఈ రాత్రి ఎందుకో గాని తన చెంపలమీద ఉన్న వెండి చారల్ని అతను పట్టించుకోలేదు. అవి అతని నల్లటి జుట్టులో మిలమిలా వెలుస్తున్నాయి. అతను తొడిగిన సాయంకాలపు నల్లదుస్తులమీద అతి తెల్లటి షర్ట్ మెరుస్తున్నట్టే, ఆ వెండి చారలు కూడా మెరిసిపోతే అతనికి సొగసునూ, శుభ్రతనూ చేకూర్చాయి. సన్మానితుడి స్థానంలో పీటర్ కీటింగ్ కూర్చున్నాడు. అతను వెనక్కి వాలి కూర్చున్నాడు. భుజాలు నిటారుగా ఉన్నాయి. ఒక గ్లాసుకాదని చేత్తో పట్టుకున్నాడు. తెల్లటి నుదురుమీద నల్లటి ముంగురులు మెరుస్తున్నాయి. ఆ నిశ్శబ్ద క్షణాన అతిథులలో అసూయగాని, బాధగాని, చెడు ఆలోచన గాని లేవు. తన తొలి సమావేశంలో గంభీరంగా కూర్చున్న ఆ లేతరంగు అందాల యువకుడి సమక్షంలో ఆ మందిరమంతా గాఢమైన సోదరభావన అలముకుంది. రాల్‌స్టన్ హాల్కమ్ ప్రసంగించేందుకు లేచాడు. చేతిలో గ్లాసుంది. అతను తన ఉపన్యాసాన్ని సిద్ధం చేసుకుని వచ్చాడు కానీ దానికి భిన్నంగా గొప్ప నిజాయితీతో వేరే ఏదో చెబుతూండడం అతన్ని కూడా ఆశ్చర్య పరిచింది.

“మనందరం ఒక గొప్ప మానవ కార్యకలాపానికి సంరక్షకులం. బహుశా మానవ ప్రయత్నాలన్నింటిలో ఇదే అత్యుత్తమం కావచ్చు. చాలా సాధించాం. తరచూ పొరపాట్లూ చేశాం. కానీ మన వారసులకు దారి ఇచ్చేందుకు వినయపూర్వకంగా ఇష్టపడుతున్నాం. మనం కేవలం మనుష్యులం. అన్వేషకులం. కానీ మన హృదయాలలో గూడుకట్టుకున్న అత్యుత్తమ లక్షణాలతో మనం సత్యాన్వేషణ చేస్తాం. మానవజాతికి ప్రసాదింపబడిన మహద్గుణంతో అన్వేషిస్తాం. ఇదొక గొప్ప అన్వేషణ. అమెరికన్ ఆర్మిటేక్చర్ భవిష్యత్తుకోసం జరిగే అన్వేషణ.”

అతని మాటలు వినినవారి ముఖాలపై సంతోషం కనిపించింది. అతని మాటలు వినినవారి ముఖాలపై సంతోషం కనిపించింది. అతని మాటలు వినినవారి ముఖాలపై సంతోషం కనిపించింది.

భాగం - 2

ఎల్వీవర్మ. ఎం. టూహీ

పట్టుకున్న స్టీలుకి అరచేతిలో చర్మం అతుక్కు పోయినట్టుగా పిడికిళ్లు బిగించడం, బల్లపరుపుగా ఉన్న రాయి అరికాళ్ళమీద అడుగునుంచి ఒత్తిడి తెస్తుంటే పాదాలు స్థిరంగా ఉంచి, గట్టిగా కిందకు అదమడం - పట్టుకున్న 'డ్రీల్' వల్ల మోకాళ్ళలో, మణికట్టుల్లో, భుజాల్లో, ఒళ్ళు తెలియని స్థాయిలో టెన్షన్ గడ్డలని అనుభవించడం - విలవిలలాడించే సుదీర్ఘ కంపనగా 'డ్రీల్'ని అనుభవించడం - మొన తేలిన ముక్కలుగా కరిగి, తన ముందున్న రాయి తిన్నటి అంచులు కంపిస్తే ఆ కంపనను పొట్ట, ఊపిరితిత్తులు అనుభవించడం - డ్రీల్, శరీరం రెండూ పీడన అనే ఏకైక ఇచ్చగా కలిసిపోయి, పొడుగాటి ఉక్కుదిమ్మను నెమ్మదిగా గ్రానైట్ గా కుదిస్తుంటే ఆ కుదించే క్రమాన్ని అనుభవించడం - ఇదే హోవార్డ్ రోర్స్ జీవితం. గడిచిన రెండు మాసాలగానూ ఇంతే.

ఎండలో వేడెక్కిన రాయిమీద నిలబడ్డాడు. వేడికి అతని మొహం కంచురంగుకి కమిలిపోయింది. చొక్కా పొడుగాటి తడిచారలుగా వీపుకి అతుక్కుపోయింది. ఒకదానినొకటి అనుకున్న చదునైన పెద్ద దిమ్మలుగా లేచి ఉంది క్వారీ అతని చుట్టూ. వంపులు గాని, గడ్డిగాని, మట్టిగాని లేని వేరే ప్రపంచం అది. రాళ్ళకి చెందిన సమతలాలు, పదునైన అంచులు, కోణాలు ఉన్న సరళ ప్రపంచం. గాలులూ కెరటాలూ తీసుకొచ్చిన మట్టిని శతాబ్దాల కాలం ఓపికగా మలిస్తే ఏర్పడ్డ రాయి కాదది. ఎక్కడో తెలియని అగాధాల్లో మరిగి, నెమ్మదిగా చల్లారిన పదార్థం నుంచి రూపొందినది. భూగర్భం నుంచి బలవంతంగా విసిరివెయ్యబడ్డ శిల అది. తన అంచులమీద మనుష్యులు చేస్తున్న ఉగ్రహింసను తట్టుకుంటూ అది ఇప్పటికీ తన తొలి ఉగ్రహింసాకృతిలోనే ఉంది.

ప్రతికోతలోని శక్తికీ సాక్ష్యాలుగా నిలబడి ఉన్నాయి తిన్నటి సమతలాలు. ప్రతి దెబ్బా వంపు లేని రేఖగా సూటిగా లోపలికి ప్రయాణించింది. ఒంగిపోని ప్రతిఘటనతో రాయి చీలికలుగా విడిపోయింది. డ్రీల్స్ సన్నటి ఎడతెగని రొదతో తవ్వకుపోయాయి. తీవ్రంగా కంపిస్తున్న పనిముట్లు అటు శిలనీ, ఇటు మనుషుల్నీ నెమ్మదిగా తునాతునకలు చేస్తున్నాయా అన్నట్టు శబ్దకంపన నాడులగుండా కంపనాల గుండా ప్రయాణించింది.

అతనికి ఈ పని నచ్చింది. అప్పుడప్పుడూ ఆ పని తన కండరాలకీ, గ్రానైట్ కీ మధ్య జరుగుతున్న మల్లయుద్ధ క్రీడలా అనిపించేది. రాత్రయ్యేసరికి అలిసిపోయేవాడు. శరీరంలో నిస్సత్తువ వల్ల ఏర్పడ్డ శూన్యం అతనికి నచ్చింది.

ప్రతి సాయంత్రం క్వారీకీ, శ్రామికులు ఉండే చిన్న పట్టణాకీ మధ్య ఉన్న రెండు మైళ్ళ దూరమూ నడిచేవెళ్ళేవాడు. అతను చిట్టడవులు దాటుకుంటూ వెళ్ళేవాడు. నేల పాదాలకు మెత్తగా వెచ్చగా తగిలేది. గ్రానైట్ శిఖరాలమీద రోజంతా గడిపాక ఇది వింతగా అనిపించేది. ప్రతి సాయంత్రం తన పాదాలకింద నలుగుతున్న ఉపరితలాన్ని చూసి కొత్త సంతోషంతో నవ్వేవాడు. అది స్పందిస్తున్న ఉపరితలం. లొంగిపోతున్న ఉపరితలం. బలహీనమైన ముద్రల్ని వదిలివెళ్ళడాన్ని అంగీకరిస్తున్న ఉపరితలం.

అతను ఉంటున్న మేడమీద గదిలో ఒక బాత్రూం ఉంది. చాలాకాలం క్రితమే నేలమీద పెయింటు ఊడొచ్చేసింది. నగ్నంగా తెలుపు బూడిదరంగులో ఉన్నాయి పలకలు. స్నానపు తొట్టెలో చాలాసేపు ఉండిపోయాడు. చల్లదీనీటిలో నాని ఒంటికి అంటుకున్న రాతిదుమ్ము ఊడిపోయేదాకా ఉండిపోయాడు. తొట్టె అంచుమీద తల వెనక్కు వాల్చి కళ్ళు మూసుకున్నాడు. అలసటలోని గొప్పతనం ఏమిటంటే అదే ఉపశమనం కూడా కావడం. కండరాలను విడిచివేళుతున్న ఉద్రిక్తతలోని వేగరహిత సంతోషాన్ని తప్ప అలసట మరే ఇతర సంవేదననూ దరిచేరనివ్వదు.

రాత్రిళ్ళు తక్కిన క్వార్టీ శ్రామికులతోబాటు వంటగదిలో భోంచేసేవాడు. ఒక మూల టేబుల్ దగ్గర ఒంటరిగా కూర్చునేవాడు. విశాలమైన గ్యాస్ రేంజ్ మీద ఎప్పుడూ చిటపటలాడుతూ ఉండే గ్రీజు తక్కినగదినంతా జిగురుమసకగా చేసేది. అతను మితంగా తినేవాడు. ఎక్కువ నీళ్ళు తాగేవాడు. శుభ్రంగా ఉన్న గ్లాసులో తాగితే చల్లదీ మెరిసేద్రవం మత్తు గొలిపేది.

పైకప్పు కింద చిన్న చెక్క అటకమీద నిద్రపోయేవాడు. సీలింగ్ పలకలు అతని పక్కమీదకు వాలి ఉండేవి. వానొచ్చినప్పుడు కప్పుమీద పడిన ప్రతి చినుకు పగిలిన చప్పుడు అతనికి వినబడేది. వాన తన శరీరానికి ఎందుకు తగలడంలేదో అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నం అవసరమయ్యేది.

ఒక్కోసారి భోజనం అయ్యాక ఇంటి వెనకనే ఉన్న తోపులో నడిచేవాడు. మోచేతులు పక్కలకి చాచి చేతులమీద గడ్డం ఆన్చి తన ముఖం కింద ఉన్న గడ్డి ఆకుల ఈనెల అమరికని చూస్తూ నేలమీద బోరగిలా పడుకునే వాడు. వాటి మీదకి గాలి ఊది అవి కంపించడం, మళ్ళీ ఆగడం చూసేవాడు. వీపు నేలకి తగిలేట్టు దొర్లి, కదలకుండా పడుకుని, నేల వెచ్చదనాన్ని గమనించేవాడు. పైన దూరంగా ఆకులు ఇంకా పచ్చగానే కనిపించేవి కానీ అది దట్టంగా దగ్గరకు నొక్కబడిన ఆకుపచ్చ. సంధ్యచీకటి వచ్చి తనని కరిగించేలోగా ఆ రంగు చివరి ప్రయత్నంగా చిక్కబడినట్టుండేది. పాలిష్ చేసిన నిమ్మపసిమిరంగు ఆకాశం నేపథ్యంగా ఆకులు నిశ్చలంగా వేలాడేవి. ప్రకాశవంతమైన ఆ పాలిపోయిన రంగు ఇంక వెలుగు ఆరిపోతుందని నొక్కి చెప్పేది. తన వీపు, పిరుదులు నేలకి అదిమేవాడు. నేల ఎదురుతిరగబోయి లొంగిపోయేది. అదొక నిశ్శబ్ద విజయం. అతను తన కాళ్ళకండరాలలో ఒక అస్పష్ట ఇంద్రియానందాన్ని పొందేవాడు.

అంత తరచుగా కాదు కానీ, అప్పుడప్పుడూ, అతను లేచి కూర్చుని చాలాసేపు కదలకుండా అలాగే ఉండిపోయేవాడు, తర్వాత నవ్వేవాడు. అది తలారి నేరస్థుణ్ణి చూసి నవ్వే నెమ్మదినవ్వు. గడిచిపోతున్న రోజుల్ని గురించి ఆలోచించేవాడు. తను కట్టి ఉండగల భవనాల గురించి, తప్పక కట్టి ఉండాల్సిన భవనాల గురించి ఆలోచించేవాడు. బహుశా ఇంక ఏదీ ఎప్పటికీ నిర్మించబోడేమో! పిలవకుండానే వచ్చి పడిన బాధని నిరుద్వేగంగా, నిర్లిప్తకుతూహలంతో గమనించేవాడు. తనలో తాను అనుకునేవాడు. 'ఇదిగో మళ్ళీ వచ్చింది' అని. అది ఎంత సేపుంటుందో వేచి చూసేవాడు. దానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడడంలో వింతైన కష్టంతోకూడిన సంతోషం పొందేవాడు. అది తన బాధేనని మరిచిపోగలిగేవాడు. తన క్షోభనే చూసి నవ్వుతున్న సంగతి గుర్తించకుండా అలక్ష్యంగా నవ్వగలిగేవాడు. అటువంటి క్షణాలు అరుదు. కానీ

ఆ క్షణాలు వచ్చినప్పుడు క్వారీలో చేసినట్టే - క్వారీ గుండా తవ్వకుపోతూ, ఒక గాడి తవ్వి, దాన్ని పేల్చివేసినట్టే - తన లోపలే ఉండి బాధని ఆహ్వానిస్తున్న తత్వాన్ని, పేల్చి వెయ్యాలనివచ్చేది.

ఆ వేసవికాలం డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ క్వారీ టౌన్కి మూడుమైళ్ళ వెనక తండ్రి ఎస్టేట్లో కొలోనియల్ బిల్డింగ్లో ఒంటరిగా నివసించింది. సందర్భకులెవరూ ఉండేవారు కాదు. ఆమె సంరక్షకుడు ఒక ముసలాయన. అతనూ అతని భార్య, వీళ్ళద్దరే ఆమెకు కనిపించే మనుషులు. అదైనా అవసరమైనప్పుడు మాత్రమే వచ్చేవాళ్లు, తరచుగా కాదు. ఆ భవంతికి కొంతదూరంలో గుర్రాలశాలలకి దగ్గర ఉండేవాళ్ళు ఆ దంపతులు. 'సంరక్షకుడు' శాలల్ని నేలల్ని చూసుకునేవాడు. అతని భార్య ఇల్లు చక్కబెట్టి డొమినిక్కి వంట చేసిపెట్టేది.

ముసలావిడ భోజనం వడ్డించడంలో ఒక ఆహ్లాదకరమైన నిగ్రహం కనిపిస్తుంది. డొమినిక్ తల్లి అక్కడ ఉండే రోజుల్లో ఆ లక్షణం నేర్చుకుందామె. ఆ గొప్ప డైనింగ్ రూములో అతిథులకి భోజనాలు పెట్టేది. రాత్రిపూట డొమినిక్ ఏకాంతప్రదేశం ఒక టేబుల్. ఒక లాంఛనప్రాయమైన విందుకోసం వేసినట్టు ఉండేది అది. కొవ్వొత్తులు వెలిగేవి. పసుపు పచ్చటి మంటలనాలుకలు నిశ్చలంగా, గార్డాఫ్ ఆనర్ వేళ పట్టుకునే లోహపు ఈటెల్లా మెరిసేవి. చీకటి ఆ గదిని ఒక పెద్దహాలులా విస్తరించేది. పెద్ద పెద్ద కిటికీలు వరసగా సిపాయిల్లా నిలబడేవి. పొడుగాటి బల్ల మధ్యగా, పెద్ద లోతులేని స్పటిక పాత్ర ఒకటి ఉండేది. దాని చుట్టూ ఓ కాంతి చెలమ. ఆ పాత్రలో ఒకే ఒక వాటర్ లిట్లీ. తెల్లటి రేకులు విచ్చుకుని, కొవ్వొత్తి మంట ఒకటి చుక్కలుగా దాని కేంద్రంలో రాలి పడ్డట్టు, పసుపుచ్చ రంగులో ఉండేది.

ఆ ముసలావిడ తనంతట తను మౌనాన్ని విధించుకుని, పని చేసి, వెంటనే మాయమై పోయేది. డొమినిక్ మెట్లెక్కి తన పడకగదికి వెళ్లేసరికి మంచంమీద ఆమె నాజూకైన లేసు నైట్గాన్ మడతపెట్టి ఉండేది. పొద్దున్న డొమినిక్ స్నానాలగదిలో అడుగు పెట్టేసరికి బాత్ టబ్లో నీళ్లుండేవి. తన బాత్ సాల్ట్స్కి సంబంధించిన హయసింత్ సువాసన ఉండేది. ఆక్వామెరైన్ టైల్స్ శుభ్రంగా మెరుస్తూ ఉండేవి. పెద్దసైజు తువ్వొత్తు ఆమె శరీరాన్ని ఆవరించడానికి మంచు తెరలలాగ సిద్ధంగా ఉండేవక్కడ. అయినా ఏ అడుగుల చప్పుడూ వినిపించేది కాదు. ఇంట్లో మనుషుల అలికిడే ఉండేదికాదు. ముసలావిడ డొమినిక్ని కూడా డ్రాయింగ్ రూం కేబినెట్లో వెనీషియన్ గాజు సామానుని చూసుకున్నట్టు వినయంగా శ్రద్ధగా చూసుకునేది.

ఒంటరితనాన్ని అనుభవించడం కోసం డొమినిక్ ఎన్నో వేసవులు, చలికాలాలు జనం మధ్య గడిపింది. అందువల్ల నిజమైన ఒంటరితనం దొరికి ఆ ప్రయోగం గొప్ప ఆనందాన్నిచ్చేది తనకు. అయితే ఆ ప్రయోగం తన బలహీనతను కూడా వెల్లడిస్తుంది. ఒంటరితనాన్ని ఆనందించడమే ఆ బలహీనత. ఆమె చేతులు చాచి బద్ధకంగా కిందకి వదిలేసింది. మోచేతుల దగ్గర ఒక తియ్యటి మత్తులాంటి భారాన్ని అనుభవించింది, మొదటిసారి మధ్యం సేవించినట్టు. తన వేసవి దుస్తుల విషయంలో ఆమె ప్రత్యేకమైన జాగ్రత్త తీసుకుంటుంది. తను కదిలినప్పుడు దుస్తుల నుంచి మోకాళ్ళకు తొడలకు ఎదురౌతున్న లేత ప్రతిఘటన అనుభవానికొస్తుంది. ఆ ప్రతిఘటనవల్ల ఆమె దృష్టి దుస్తుల మీదకాక మోకాళ్ళ మీద తొడలమీద పడుతుంది.

విశాలమైన మైదానాల మధ్య ఒంటరిగా ఉంది ఆ ఇల్లు. ఆ ఇంటి వెనక చిట్టడవులు విస్తరించి ఉన్నాయి. మైళ్ళకొద్దీ దూరం వరకూ ఇరుగూపారుగూ లేరు. ఆమె పొడుగైన నిర్జన మార్గాల గుండా, ఎక్కడికీ తీసుకెళ్ళని మరుగుదారుల వెంట, గుర్రం మీద షికారుకెళ్ళేది. ఎండకి ఆకులు మెరిసేవి. రివ్వన ఆమె పోయేమార్గంలో రెమ్మలు గాలికి విరిగేవి. రాబోయే మలుపు వెనక ఆకర్షణీయమైనదో భయంకరమైనదో ఏదో ఎదురౌతుందన్న హఠాత్ ఆలోచన వచ్చి, అప్పుడప్పుడు ఊపిరి బిగపట్టేది. తను ఊహిస్తున్నదేమిటో తనకి తెలిసేది కాదు. అదొక దృశ్యమో, వ్యక్త, సంఘటనో చెప్పలేదు. దాని తత్వం మాత్రం తెలిసేది - తనని అపవిత్రం చేసే సంతోషపు అనుభవం అని.

కొన్నిసార్లు కాలినడకన బయలుదేరి మైళ్ళకొద్దీ దూరం నడిచేది. ఈ గమ్యం చేరుకోవాలనిగాని, ఇన్నింటికి తిరిగి రావాలనిగాని నిర్ణయించుకునేది కాదు. రోడ్డుమీద కార్లు ఆమె పక్కగా వెళ్ళేవి. క్వార్టీ మనుషులకి ఆమె తెలుసు. వంగి అభివాదం చేసేవారు. ఆ పల్లె ప్రాంతాని కంతటికీ ఆమెను యజమానురాలిగా చూసేవారు. చాన్నాళ్ల క్రితం ఆమె తల్లిని అలాగే చూసేవారు. చేతులు యథేచ్ఛగా ఊపుతూ, తల వెనక్కి వాల్చి, చెట్ల చివర్లు చూస్తూ, ఆమె రోడ్డు దిగి తోపులోకి నడిచేది. ఆకుల వెనక మబ్బులు ఈదులాడడం చూసేది. ఒక మహావృక్షం కదిలి, వంగి, పడిపోవడానికి సిద్ధమై, ఆమెను నలగగొట్టేస్తుందన్నట్టు కనిపించేది. అది తనను నలగగొట్టేయ్యాలన్న కోరిక తనకే ఉన్నట్టునిపించేది. నిర్లక్ష్యంగా ముందుకు సాగిపోయేది. దట్టమైన కొమ్మల్ని అసహనంగా తన దారి నుంచి విసిరేసేది. అవి ఏ ఆఛాదనాలేని తన చేతుల్ని గీరుకుపోయేవి. అలసిపోయిన తర్వాత కూడా నడుస్తూనే ఉండేది. కండరాల నిస్సత్తువను లెక్క పెట్టకుండా ముందుకే సాగిపోయేది. అప్పుడు వెల్లకిలా పడిపోయేది. నిశ్చలంగా ఉండేది. కాళ్ళూ చేతులూ నేలమీద శిలువలాగాపడి ఉండేవి. శ్వాసలో ఉపశమనం పొందుతూ, అలా పడుకుని ఉండేది తను శూన్యంగా, చదునుగా అయిపోయినట్టు అనుభూతి చెందేది, గాలి బరువు తన స్తనాలమీద ఒత్తిడిలాగా అనిపించేది.

ఉదయం వేళల్లో తన పడకగదిలో మేల్కొన్నప్పుడు కొన్ని సార్లు గ్రానైట్ క్వార్టీలో పేలుళ్ళధ్వనులు వినిపించేవి. తెల్లటి పట్టు తలగడమీద చేతులు వెనక్కిమడిచి తలకింద పెట్టుకుని వినేది. ఆ విధ్వంస శబ్దం తనకు నచ్చేది.

ఆ ఉదయం ఎండవేడిగా ఉంది. క్వార్టీ దగ్గర ఇంకా వేడిగా ఉంటుందని తనకు తెలుసు. తను ఎవర్నీ కలవదలుచుకోలేదు. అక్కడ కేవలం శ్రామిక సమూహమే ఉంటుంది. అందుచేత డొమినిక్ క్వార్టీ దగ్గరికి వెళ్ళాలనుకుంది ఎండ మండిపోతున్న ఆ రోజున క్వార్టీని చూడాలన్న ఆలోచనే తీవ్రమైనది. తనకు ఎదురుకాబోయే అనుభవానికి ఆనందించింది డొమినిక్.

చిట్టడవుల్నించి బయటపడి ఆ మహాశిలాపాత్ర అంచుకి వెళ్ళే సరికి, బొబ్బలెక్కించే ఆవిర్లున్న శిక్షాగృహంలోకి తనని నెట్టేసినట్టునిపించింది. వేడి, సూర్యుడి నుంచి కాదు. ఆకాశంవైపు ఉన్న తల, భుజాలు, వీపు, చల్లగా ఉన్నాయి. రాయి విడిచే వేడి నిట్టూర్పులు కాళ్ళనుంచి, గడ్డంనుంచి, నాసికారంధ్రాలనుంచి పైకి వస్తున్నాయి, నిప్పురవ్వలు గ్రానైట్ నుంచి వచ్చి తగులుతున్నట్టు గాలి మిలమిలలాడుతోంది. ఆ రాయి కలియ పెట్టబడుతున్నట్టు,

కరుగుతున్నట్టు, తెల్లటి చిన్న చిన్న లావా ప్రవాహాలుగా పరుగెడుతున్నట్టు అనిపించింది. నిప్పులకొలిమి గూళ్ళలో మనుషులు పనిచేసే ఆ దృశ్యం భరించరానిదిగా ఉంది. వాళ్ళు శ్రామికులలాగా కాక, ఏదో చెయ్యరాని తప్పు చేసినందుకు చెప్పరాని శిక్ష అనుభవిస్తున్న శృంఖలాబద్ధ ఖైదీల్లా కనిపిస్తున్నారు.

కింద ఉన్న స్థలానికి ఒక అవమానంలా నుంచుంది డౌమినిక్. ఆమె దుస్తులు లేతనీలి ఆకుపచ్చరంగులో, నీటి రంగులో చాలా నిరాడంబరంగా, ఖరీదైనవిగా ఉన్నాయి. కుచ్చెళ్ళు గాజు అంచుల్లా ఉన్నాయి. పల్చటి మడమలు ఎడంగా వుంచి రాళ్ళ మీద నుంచుంది. జుట్టొక శిరస్రాణం లాగా ఉంది, మెత్తటి శిరస్రాణం లాగా. ఆకాశం నేపథ్యంగా మరీ నాజుగ్గా కనిపిస్తోంది ఆమె శరీరం, ఇవన్నీ - ఆమె ఏ తోట నుంచి, ఏ డ్రాయింగు రూము నుంచి వచ్చిందో వాటి శ్రద్ధా పూర్వకమైన శీతలత్వాన్ని దర్పంగా ఆడంబరంగా ఎదిరిస్తున్నట్టున్నాయి.

ఆమె కిందకి చూసింది. ఆమె కళ్ళు ఒక వ్యక్తి నారింజరంగు జుట్టు మీద నిలిచాయి. అతను తలెత్తి ఆమెను చూశాడు.

ఆమె స్తబ్ధంగా నిలబడిపోయింది. ఆమెకు మొదట తెలిసింది దృశ్యం కాదు, స్పర్శ. అది దృశ్యమాత్రపు ఉనికికాదు, ముఖంమీద చరచబడిన స్పృహ. ఆమె అసహజంగా ఒక చెయ్యెత్తి, గాలిలో వేళ్ళు విడదీసి, గోడకి ఆన్చినట్టు ఉంచింది. ఆమెకి అర్థమైంది - అతను అనుమతించే దాకా తన కదల లేదని.

అతని నోటితీరుని, అందులోని నిశ్శబ్ద నిర్లక్ష్యాన్ని గమనించింది. పొడవాటి చెక్కిళ్లు లోతుకుపోయి ఉన్నాయి. కళ్ళలో నిరుద్వేగ, శుద్ధ ప్రజ్ఞ కనిపిస్తోంది. వాటిలో దయ రేఖమాత్రంగా కూడా లేదు. తను మళ్ళీ ఎప్పుడూ ఎక్కడా చూడబోని అతి సుందరమైన ముఖం అది అని గ్రహించింది. ఎందుకంటే బలానికి రూపం వచ్చినట్టు ఉందది. ఆమెలో క్రోధం, ధిక్కారం, నిరోధం తలెత్తాయి, వాటితో బాటు సంతోషం కూడా. అతను తలెత్తి ఆమెను చూస్తూ నిలబడ్డాడు. అది చూడడం కాదు. అధికారాన్ని తెలిపే చర్య. తన ముఖం అతనికి అందుకు తగిన జవాబు ఇవ్వాలని ఆమె అనుకుంది. కానీ దానికి బదులు ఎండకు కమిలిన అతని చేతులమీద శిలా ధూళిని, పక్కటెముకలకు అతుక్కున్న తడి చొక్కాని, పొడుగాటి అతని కాళ్ళ రేఖల్ని చూస్తూ ఉండిపోయింది. తను ఎప్పుడూ కోరుకునే పురుష విగ్రహాల గురించి ఆలోచిస్తోంది. అతను నగ్నంగా ఉంటే ఎలా ఉంటాడా అని ఆలోచిస్తోంది. అదంతా నాకు తెలుసన్నట్టు అతను చూడడాన్ని గమనించింది. తన జీవితానికి ఒక లక్ష్యాన్ని కనుగొన్నట్టు అనిపించింది. అతనిపట్ల హఠాత్తుగా అసహ్య వీచిక లేచింది.

ఆమె కదిలింది. అతని నుంచి దూరంగా వెళ్ళిపోయింది. దారిలో కొంతదూరంలో క్వార్టీ సూపరింటెండెంటు కనిపించాడు. రమ్మని సైగ చేసింది. హడావిడిగా ఆమె ముందుకొచ్చాడతను. “ఏమైంది మిస్ ఫ్రాంకన్? బావున్నారా మిస్ ఫ్రాంకన్?” అన్నాడు.

దిగువన ఉన్న మనిషి ఆ మాటలు విని ఉంటాడని ఆశించింది. జీవితంలో తొలిసారిగా తను మిస్ ఫ్రాంకన్ అయినందుకు సంతోషించింది. తను ఎప్పుడూ అసహ్యించుకొనే తండ్రి

స్థాయికి ఆస్తిపాస్తులకీ అప్పుడు సంతోషించింది. ఆ కిందనున్న మనిషి ఒక సామాన్య శ్రామికుడని ఈ ప్రదేశం యజమానికి లోబడిన వాడనీ, తను ఈ ప్రదేశానికి యజమానిననీ ఆమెకి ఉన్నట్టుండి అనిపించింది.

సూపరింటెండెంటు వినయపూర్వకంగా నిలబడి ఉన్నాడు. ఆమె నవ్వి అంది. “ఈ క్వార్టీ ఏదో ఒకరోజు నాకు సంక్రమిస్తుందనుకుంటాను. అంచేత అప్పుడప్పుడు దీనిమీద కాస్త దృష్టి పెట్టాలని అనుకుంటున్నాను.”

సూపరింటెండెంటు ఆమె ముందు కిందకి నడుస్తూ, తన పరిధి ఏమిటో చెప్పి, జరుగుతున్న పనుల గురించి వివరించాడు. ఆమె అతనితో క్వార్టీ అవతలి కొసకి నడిచింది. వర్క్ షెడ్లో ఉన్న చిన్న ఆకుపచ్చ లోయలోకి దిగింది. భయంకరంగా ఉన్న మెషీన్లని పరీక్షించింది. తగినంత సమయం గడవనిచ్చి ఒంటరిగా ‘గ్రానైట్ పాత్ర’ అంచుకు తిరిగి వెళ్ళింది.

వెళుతూ వెళుతూ అతన్ని దూరాన్నించి చూసింది. అతను పనిలో ఉన్నాడు. ఎర్రటిజుట్టు పాయ ఒకటి ముఖంమీదకి వాలి డ్రిల్ యంత్రం కంపనకి అనుగుణంగా ఊగుతోంది. డ్రిల్ కంపన అతన్నీ, అతని శరీరాన్నీ, శరీరం లోపలి భాగాల్నీ బాధిస్తున్నాయని ఆశగా అనుకుంది.

అతనికి ఎగువన ఉన్న రాళ్ళ మీదకి ఆమె వచ్చేసరికి అతను తలెత్తి చూశాడు. అతను తన రాకని గమనిస్తుండగా ఆమె చూడలేదు. ఆమె అక్కడ ఉంటుందని, వెనక్కి తిరిగి వస్తుందని ఊహించినట్టుగా చూశాడతను. మాటలకన్న చిరునవ్వు ఎక్కువ అవమానకరంగా ఉండడం గమనించిందామె. అతను పొగరుగా సూటిగా ఆమెకేసి చూస్తున్నాడు. కదలేడు. పక్కకి తిరిగే అనుమతి నివ్వలేదామెకు. అలా ఆమెకేసి చూసే హక్కు లేదని ప్రకటించడానికి కూడా ఆమెకి అనుమతి నివ్వలేదు. అతను ఆ హక్కును తీసేసుకోవడమే కాదు, తనకు ఆ హక్కు ఆమె ఇచ్చిందని మౌనంగా తెలియజేస్తున్నాడు.

అతని కళ్ళు గాని, నోరుగాని గుర్తుకు రాలేదు. చేతులు గుర్తొచ్చాయి ఆమెకు. ఆ రోజు మొత్తానికి అర్థం ఒకే ఒక చిత్రంలో ఉన్నట్టునిపించింది. గ్రానైట్ మీద అతను చేయిని ఆన్చిన క్షణం. ఆమె మళ్ళీ చూసింది దాన్ని. అతని వేళ్ళకొసలు గ్రానైట్ని అదిమాయి. పొడవైన అతని వేళ్ళు, మణికట్టు నుంచి వేళ్ళ కణుపుల వరకూ ఉన్న నాడుల సరళరేఖలు, విసినకర్రలాగా విచ్చుకున్నాయి. ఆమె అతని గురించి ఆలోచించింది, కానీ ఆ ఆలోచనలు అన్నింటిలోనూ ఉన్న దృశ్యం - గ్రానైట్ మీద ఆన్చిన చెయ్యే. అది ఆమెను భయపెట్టింది. ఎందుకో అర్థం కాలేదు.

అతను ఒక సామాన్య శ్రామికుడు అనుకుందామె. కూలికి వచ్చి ఖైదీ చాకిరీ చేస్తున్నాడు. తన డ్రెస్సింగ్ టేబుల్కున్న గాజు షెల్ఫ్ ముందు కూర్చుని ఆలోచిస్తోంది. తన ముందు పరుచుకున్న స్ఫటిక సామగ్రిని చూసింది. అవి మంచుశిల్పాల్లా ఉన్నాయి. నిరుద్వేగంగా విలాసవంతంగా ఉన్న ఆమె నాజుకుదనాన్నే అవి ప్రకటిస్తున్నాయి. ఆమె అతని అలసిన శరీరాన్ని, దుమ్ముతో చెమటతో నిండిన బట్టల్ని, అతని చేతుల్ని, తలుచుకుంది. ఆ దృశ్యం తనను కించపరుస్తోంది గనుక ఆ వ్యత్యాసాన్ని బలంగా గుర్తించింది. వెనక్కి వాలి కళ్ళు

మూసుకుంది. తను తిరస్కరించిన ఎంతోమంది ప్రముఖుల్ని తలుచుకుంది. ఆ క్వారీ మనిషిని గురించి ఆలోచించింది. తను మెచ్చుకునే మనిషివల్లకాక అసహ్యించుకునే మనిషివల్ల దెబ్బతినడం తలుచుకుంది. చేతిమీద వాలిపోయింది తల. ఆ ఆలోచన సంతోషంతో బలహీనురాలిని చేసింది.

ఆ చోటునుంచి దూరంగా వెళ్ళిపోతానని రెండు రోజులపాటు తనని తాను నమ్మించుకుంది. తన బ్రంకు పెట్టెలో ఉన్న పాత యాత్రా సంచికలు బయటకు తీసి పరిశీలించింది. రిసోర్ట్ ని ఎంచుకుంది. హోటల్ ని ఎంచుకుంది. ఆ హోటల్ లో ఏ రూములో దిగాలో కూడా నిర్ణయించుకుంది. ఎక్కడోయే రైలును, బోటును నిర్ధారించుకుంది. స్టేట్ రూము నెంబరునుకూడా ఎంచుకుంది. అదంతా చెయ్యడంలో ఒక విషవినోదం కనిపించింది, తను కోరుకుంటున్న ఈ ట్రిప్ కి వెళ్ళననీ, క్వారీకి తిరిగి వెళతాననీ, తనకు తెలుసు కాబట్టి.

మూడు రోజుల తర్వాత క్వారీకి వెళ్ళింది. అతను పని చేస్తున్న అంచుకువెళ్ళి బాహాటంగా అతన్నే చూస్తూ నిలబడింది. అతను తల ఎత్తినప్పుడు కూడా ఎటూ తిరగలేదు. నేనేం చేస్తున్నానో నాకు తెలుసు అని చెబుతోంది ఆమె చూపు. దానిని దాచి పెట్టేపాటి గౌరవం చూపలేదతనికి. ఆమె మళ్ళీ వస్తుందని ఊహించినట్టు చెబుతోంది అతని చూపు. డ్రిల్ మీదకు ఒరిగి పని కొనసాగించాడతను. అతను తలెత్తి చూడాలని ఆశించిందామె. ఆ సంగతి అతనికి తెలుసని ఆమెకు తెలుసు. అతను మళ్ళీ చూడలేదు.

అతను శిలను స్పృశించే క్షణాలకోసం అతని చేతుల్ని చూస్తూ నుంచుంది. డ్రిల్ నీ, డైనమైట్ నీ మరిచిపోయింది. అతని చేతులలో గ్రానైట్ బద్దలవుతుందన్న ఆలోచన ఆమెకి ఇష్టంగా ఉంది.

సూపరింటెండెంటు హడావిడిగా పైకి, తన దగ్గరకి వస్తూ, తనని పిలవడం గమనించింది. అతను వచ్చేసరికి అటు తిరిగింది.

“మనుషులు పని చేస్తుంటే చూడడం ఇష్టం” అంది.

“చూడడానికి బావుంటుంది. కదండి?” అని ఏకీభవించాడు సూపరింటెండెంటు.

“అవతల మరొక లోడుతో ట్రెయిన్ బయలుదేరుతోందండి” అని చెప్పాడు. ఆమె ట్రెయిన్ చూడడం లేదు. కిందనుంచి తనను చూస్తున్న ఆ మనిషిని చూస్తోంది. ఇప్పుడు తను ఆమెను చూడడం ఆమెకు ఇష్టం లేదన్న సంగతి అతనికి తెలుసని అతని చూపులోని నిర్లక్ష్యపు కొంటెతనం చెప్పేస్తోంది. ఆమె తనచూపు పక్కకు తిప్పుకుంది. సూపరింటెండెంటు కళ్ళు గుంట వెంబడి ప్రయాణించి కింద ఉన్న మనిషి దగ్గర ఆగాయి.

అతను ఆరిచాడు. “ఏమయ్యా! నువ్వే... నీకు పని చెయ్యడానికిస్తున్నారా? గుడ్లప్పగించి చూడ్డానికిస్తున్నారా కూలి?”

ఆ వ్యక్తి మౌనంగా డ్రిల్ యంత్రంమీదకి వంగాడు. డొమినిక్ పెద్దగా నవ్వేసింది.

సూపరింటెండెంటు చెప్పాడు “ఇక్కడ చాలా గడ్డు మనుషులున్నారుండి. కొంత మందికయితే జైలు రికార్డులుకూడా ఉన్నాయి.”

కిందకి చూపిస్తూ “అతనికి జైలు రికార్డుందా?” అని అడిగింది.

“చెప్పలేనండి. వాళ్ళెవరు ఎవరో మొహం చూసి చెప్పలేను.” చెప్పగలిగితే బాగుండునని ఆమె ఆశించింది. ఖైదీలని ఈ మధ్య కొరడాలతో కొడుతున్నారో లేదో అనుకుంది. కొడితే బాగుండుననుకుంది. ఆ ఆలోచన రాగానే నీళ్ళలో మునిగిపోయి ఎగశ్వాసకి గురైన అనుభవం కలిగింది. చిన్నప్పుడు ఎన్నో మెట్లపైనుంచి దొర్లుకుంటూ పడిపోయినట్టు కలొచ్చింది. అప్పటి అనుభవం అది. అయితే ఈ సారి ఆ అనుభూతి పొట్టలో కలిగింది. గిరుక్కున తిరిగి క్వారీని విడిచి వెళ్ళిపోయింది.

మళ్ళీ చాలా రోజుల తర్వాత తిరిగొచ్చింది. అనుకోకుండా అతన్ని చూసింది. దారి పక్కన చదునుగా ఉన్న రాయిమీద ఉన్నాడు. దగ్గర్లో ఆగిపోయింది. మరీ దగ్గరగా రావడం ఆమెకు ఇష్టంలేదు. ఏ రక్షణ లేకుండా, ఏ దూరమూ వంకగా లేకుండా, తన ఎదురుగా అతన్ని చూడడం కొత్తగా ఉంది.

ఆమెకేసి సూటిగా చూస్తూ నిలబడి ఉన్నాడతను. ఇద్దరూ అంతవరకూ ఒక్క మాటకూడా మాట్లాడుకోలేదు. కాబట్టి వాళ్ళమధ్య అవగాహన దురుసు చనువులా ఉంది. అతనితో మాట్లాడడంద్వారా దాన్ని ధ్వంసం చేసింది ఆమె.

“ఎప్పుడూ నాకేసి తేరిపార చూస్తావెందుకు?” అంది పదునుగా.

బంధ నాశనానికి మాటలే సరైన సాధనాలని గ్రహించి తేలికపడింది. ఆ మాట అని వాళ్ళిద్దరికీ తెలిసిన విషయమంతటినీ తిరస్కరించింది. ఒక క్షణం ఆమెకేసి చూస్తూ మౌనంగా నిలబడ్డాడు. అతను జవాబివ్వడేమోనని, ఎందుకు ఇవ్వనక్కరలేదో తన మౌనం ద్వారా సుస్పష్టం చేస్తాడేమోనని ఆమెకి చాలా భయంవేసింది. కానీ అతను జవాబిచ్చాడు.

“మీరెందుకు చూస్తున్నారో అందుకే” అన్నాడు.

“నువ్వేమంటున్నావో నాకు అర్థం కావడం లేదు.”

“మీకు అర్థం కాకపోతే ఎక్కువ ఆశ్చర్యపడాలి, తక్కువ కోప్పడాలి. కదా! మిస్ ప్రాంకన్!”

“అంటే నీకు నా పేరు తెలుసు?”

“బిగ్గరగా దాన్ని మీరు ప్రచారం చేసుకున్నారుగా.”

“పొగరు మంచిది కాదు. ఒక్క క్షణమాత్రపు నోటీసుతో నిన్ను పనిలోంచి తీసెయ్యగలను తెలుసా?”

అతను తలతిప్పికింద ఉన్న గుంపులో ఎవరికోసమో చూశాడు.

“సూపరింటెండెంటుని పిలవనా?” అని అడిగాడు.

నిర్లక్ష్యంగా నవ్విందామె.

“వద్దు. మరీ సింపుల్ అయిపోతుంది. నేవెవరో నీకు తెలుసు కనక నేనిక్కడకి వచ్చినప్పుడు నాకేసి గుడ్లప్పగించి చూడడం మానేస్తే మంచిది. అపార్థం చేసుకోగలరు.”

“నేనలా అనుకోవడం లేదు”

ఆమె మరోవైపు తిరిగి గొంతుని అదుపు చేసుకోవాల్సివచ్చింది. కొండ అంచుల వైపు చూసింది. “ఇక్కడ పని చెయ్యడం నీకు కష్టంగా ఉంటుందా?” అని అడిగింది.

“ఆఁ. భయకరంగా.”

“అలిసిపోతావా?”

“అమానుషంగా.”

“ఎలా ఉంటుందప్పుడు?”

“సాయంత్రం పని ముగిసేసరికి నడవను కూడా నడవలేను. రాత్రుళ్ళు చేతులు కదపలేను. పడుకున్నప్పుడు నా ప్రతికండరాన్నీ నేను లెక్క పెట్టగలను - వేరువేరుగా రకరకాలుగా వచ్చే నొప్పుల్ని బట్టి.”

అతను అతని గురించి చెప్పడం లేదని అనిపించింది ఆమెకు, ఉన్నట్టుండి. తన గురించి చెబుతున్నాడనుకుంది. ఈ ప్రత్యేకమైన వాక్యాలే ఆమె ఎందుకు వినాలనుకుందో కూడా తనకు తెలుసునని చెబుతున్నట్టుంది.

ఆమెకి కోపం వచ్చింది. అది తీవ్రంగా లేదు కాబట్టి, ఖాయంగా వచ్చేదే కాబట్టి, అది తృప్తికరమైన కోపమే. తన చర్మం అతని చర్మానికి తాకించాలనే కోరికకూడా పుట్టింది. పొడువునా తనచేతిని అతనిచేతికి చేర్చి నొక్కి ఉంచాలని, అంతే. ఆ కోరిక మరింత ముందుకు పోలేదు.

ఆమె శాంతంగా అడిగింది. “నువ్వీ ప్రాంతంవాడివి కాదు కదా? నీ మాట ఒక పనివాడి మాటలా లేదుకూడా. ఇంతకు ముందు ఏం చేసే వాడివి?”

“ఎలెక్ట్రీషియన్ ని, ప్లంబర్ ని, ప్లాస్టర్ ని, చాలాను.”

“ఇక్కడెందుకు పనిచేస్తున్నావు?”

“మీరు నాకిస్తున్న డబ్బు కోసం మిస్. ప్రాంకన్!”

ఆమె భుజాలెగరేసి వెనక్కి తిరిగి అతనినుంచి దూరంగా దారిలో ఎగువకు నడిచింది. అతను తనకేసి చూస్తున్నాడని ఆమెకు తెలుసు. వెనక్కి తిరిగి చూడలేదు. క్వారీగుండా నడుచుకుంటూ వెళ్ళి, క్వారీ వదిలి వెళ్ళడానికి వీలయిన వెంటనే విడిచి, దారి దిగువకు వెళ్ళిపోయింది. మళ్ళీ అతను కనిపించేచోటుకి మాత్రం వెళ్ళలేదు.

2

తను చేరుకోవాల్సిన లక్ష్యం ఒకటి ఉండి, అందువల్ల ప్రత్యేకత సంతరించుకునే రోజుకోసం ప్రతి ఉదయం నిద్ర లేస్తోంది డొమినిక్. అది తను క్వారీకి వెళ్ళని రోజు కావాలన్నదే ఆమె లక్ష్యం.

తను ఏ స్వేచ్ఛను ప్రేమించిందో దాన్ని కోల్పోయింది. ఒకానొక అణచుకోలేని కోరికను జయించడానికి నిరంతరంచేసే పోరాటం కూడా అణచుకోలేనిదే అని ఆమెకి అర్థమైంది. కానీ స్వేచ్ఛకన్న పోరాటాన్నే ఆమోదించింది తను. ఆ ఒక్క విధంగానే అతను తన జీవితాన్ని ప్రభావితం చెయ్యడానికి ఒప్పుకుంది. బాధలో ఆమెకి ఒక 'దుస్సంతృప్తి' దొరికింది, ఆ బాధ అతని వల్ల కలిగింది కనక.

దూరంగా ఉన్న ఒక పొరుగింటికి వెళ్ళింది. అది డబ్బున్న కుటుంబం. న్యూయార్క్ లో ఆమెకు విసుగు పుట్టించిన కుటుంబం అది. వేసవి అంతా ఆమె ఎవరింటికి పోలేదు. వాళ్ళకి ఆమెను చూస్తే ఆశ్చర్యం, సంతోషం కలిగాయి. ఒక స్విమ్మింగ్ పూల్ అంచున ప్రముఖుల మధ్యన కూర్చుంది. తన చుట్టూ ఉన్న వాతావరణంలో సొగసుని గమనించింది. అది అతి శ్రద్ధతో సాధించిన సొగసు. వాళ్ళు తనతో మాట్లాడినప్పుడు వాళ్ళతీరులో ఒక తేడా ఏదో ఉంది. కొలనులో తన ప్రతిబింబాన్ని చూసుకుంది. అక్కడున్న అందరిలోనూ సున్నితమైన నిరాడంబరత్వం ఉన్నది తనలోనే.

తన మనసులో ఆ క్షణాన ఏముందో తెలిస్తే వాళ్ళు ఏం చేస్తారా అని ఆమెకి ఒక చెడ్డ ఉత్కంఠ కలిగింది. క్వారీలో ఉన్న ఒక మనిషి గురించి ఆలోచిస్తున్నట్టు తన సొంత శరీరంతో తప్ప ఎవరూ ఇతరులెవరి శరీరంతోనూ ఉండనంత అతిచనువుతో అతనితో ఉండడాన్ని ఊహిస్తున్నట్టు తెలిస్తే ఏమనుకుంటారో అనుకుంది. ఆమె చిన్నగా నవ్వుకుంది. ఆమె ముఖంలోని స్వచ్ఛత ఆ నవ్వు స్వభావం ఏమిటో వాళ్ళకి తెలియకుండా అడ్డుకుంది. వాళ్ళని కలవడానికి మళ్ళీ వచ్చిందామె. తనను అంత గౌరవంగా చూస్తున్న మనుషుల సమక్షంలో 'అటువంటి' ఆలోచనల్ని మళ్ళీ ఆలోచించుకోవడం కోసం వచ్చింది.

ఒక సాయంత్రం అతిథి ఒకాయన ఆమెను ఇంటిదగ్గర దింపుతానన్నాడు. అతను ఒక ప్రసిద్ధ యువకవి. సన్నగా పాలిపోయి ఉన్నాడు. అతని నోరు మృదువుగా సున్నితంగా ఉంది. అతని కళ్ళు లోకం వల్ల గాయపడి ఉన్నాయి. చాలాసేపు అతను తననే బెంగగా, శ్రద్ధగా చూడడాన్ని ఆమె గమనించలేదు. ఆ మసక చీకటిలో బెరుకుగా అతను తనవైపు ఒరగడం చూసింది. అతను అభ్యర్థన పూర్వకంగా మాట్లాడుతున్నాడు లోగొంతుతో. ఏవో అసంబద్ధ విషయాలు చెబుతున్నాడు. వింది, చాలా మంది మగవాళ్ళ నుంచి తను విన్నవే. అతను కారు ఆపాడు. తన భుజాలకి అతను పెదవుల్ని అదమడం తెలిసిందామెకు.

అతని నుంచి దూరంగా జరిగింది. ఒక్కక్షణం నిశ్చలంగా కూర్చుంది. కదిలితే అతనికి రాసుకోవలసి ఉంటుంది. అతని స్పర్శను ఆమె సహించలేదు. ఒక్క ఉదుటున కారుతలుపు

తెరిచి బయటకు దూకింది. దడాలున తలుపు వేసింది. ఆ ధ్వని అతని ఉనికిని తుడిచి వేసేట్టుగా వేసింది. గుడ్డిగా పరుగెత్తింది. కాసేపు పరుగెత్తి ఆగింది. వణుకుతూ, తన ఇంటి పైఅంచు కనిపించేదాకా ఆ చీకటి దారిలో నడిచింది.

తొలిసారిగా ఈ అర్థవంతమైన ఆశ్చర్యం తలెత్తింది. దాన్ని గమనిస్తూ తనను తాను చూసుకుంటూ ఆగింది. గతంలో ఇటువంటి సంఘటనలు జరగడం అంత అరుదేమీ కాదు. అప్పుడు తనకి గమ్మత్తుగా తోచాయి. అంతే. వ్యతిరేకత ఏమీరాలేదు. ఏమీ అనిపించేది కాదు.

లాన్ గుండా ఇంటివైపు నెమ్మదిగా నడిచింది. తన గదికి వెళ్ళే మెట్లెక్కుతూ ఆగిపోయింది. క్వార్టర్లో మనిషి గుర్తొచ్చాడు. స్పష్టంగా, రూపొందిన పదాలతో ఆమె అనుకుంది. 'ఆ క్వార్టర్లో మనిషి నన్ను వాంఛించాడు'. ఆ విషయం అంతకు ముందూ తెలుసామెకు. అతని తొలిచూపుతోనే అర్థమైంది. అయితే అప్పటిదాకా ఆ విషయాన్ని తనకుతాను చెప్పుకోలేదు.

ఆమె నవ్వేసుకుంది. ఇంటి నిశ్శబ్ద మహా సౌందర్యంలో తనను తాను చూసుకుంది. నీ మాటలు పూర్తిగా అర్థరహితాలు అంటోంది ఇల్లు. తనకి ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఏమి జరగదో ఆమెకు తెలుసు. అతనికి తను విధించబోయే కొత్తరకం యాతనా ఆమెకు తెలుసు.

రోజుల తరబడి ఇంట్లో గదులన్నింటా సంతృప్తితో తిరిగింది. అది ఆమె రక్షణపద్ధతి. క్వార్టర్ నుంచి పేలుళ్ళచప్పుళ్ళు విని నవ్వుకుంది.

కానీ ఏదో జరగడం మటుకు ఖాయం అనుకుంది. ఇల్లు చాలా భద్రం అనుకుంది. భద్రతకి సంబంధించిన సమస్యను తొలగించడానికి దాన్ని సవాలు చెయ్యడమే మార్గం అనుకుంది.

బెడ్రూంలో నిప్పుగూడు పైనున్న మార్బుల్ స్లాబుని బద్దలు కొట్టాలనుకుంది. సుత్తి పట్టుకుని మోకాళ్ళమీద కూర్చుంది. మార్బుల్ ని పగలకొట్టేందుకు ప్రయత్నించింది. పదేపదే కొట్టింది. సన్నటి చెయ్యి తలపైకి విసురుగా వెళ్ళి భయంకర నిస్సహాయతతో కిందికి పడేది. చేతులలోను భుజాలగూళ్ళలోను నొప్పి పుట్టింది. మార్బుల్ లో నిలువునా ఒక పొడుగాటి చీలిక వచ్చేట్టుచేసింది.

క్వార్టర్ కి వెళ్ళింది. దూరం నుంచే గమనించి సూటిగా అతని దగ్గరకు నడిచింది. "హలో" అంది మామూలుగా.

అతను డ్రిల్ ఆపాడు. రాతి షెల్పుకి ఆనుకుని "హలో" అన్నాడు.

"నీ గురించి ఆలోచిస్తున్నాను" మృదువుగా అంది. ఆగి మళ్ళీ అందుకుంది. ఆమె గొంతు ఒక తప్పనిసరి ఆహ్వానస్వరంగా ప్రవహించింది. "ఎందుకంటే ఇంట్లో చిన్న చెత్తపని ఒకటుంది. కాస్త అదనంగా ఏమన్నా సంపాదించుకోవాలని ఉందా?"

"ఉంది మిస్ ఫ్రాంకన్!"

“ఈ రాత్రి మా ఇంటికి వస్తావా? పని మనుషులు వచ్చే ద్వారం రిడ్జవుడ్ రోడ్ వైపు ఉంటుంది. నిప్పు గూట్లో ఒక మార్బుల్ పలక పగిలింది. మార్చాలి. అది తీసేసి నువ్వు కొత్తది ఒకటి ఆర్డరు ఇవ్వాలి.”

అతను కోపంగా తిరస్కరిస్తాడనుకుంది.

“ఎన్నింటికి రావాలి?” అని అడిగాడతను.

“ఏడు గంటలకి. నీకు ఇక్కడ ఎంత ఇస్తున్నారు?”

“గంటకి అరవైరెండు సెంటలు.”

“నీకు ఆ విలువ ఉందని నమ్ముతున్నాను. అదే రేటున నీకు చెల్లిస్తాను. మా ఇంటికి ఎలా రావాలో తెలుసా?”

“తెలీదు మిస్ ఫ్రాంకన్!”

“ఊళ్ళో ఎవరినైనా అడుగు, చెబుతారు.”

“అలాగే మిస్ ఫ్రాంకన్!”

ఆమె నిరుత్సాహంతో తిరిగి వెళ్ళిపోయింది. తమ మధ్య ఉన్న రహస్యవగాహన తొలగిపోయినట్టనిపించింది. అదేదో చిన్నపని అన్నట్టు, దాన్ని ఆమె ఏ ఇతర శ్రామికుడికైనా పురమాయించవచ్చు అన్నట్టు మాట్లాడాడు. అప్పుడు ఆమె లోపల, మునకవేళ కలిగే దీర్ఘ శ్వాసలాంటిది కలిగింది. అతనివల్ల ఎప్పుడూ కలిగే అవమాన సంతోషాల కలగలుపు భావన కలిగింది. వాళ్ళమధ్య అవగాహన ఇంతకు ముందుకన్న మరింత సన్నిహితంగా పరిమళ భరితంగా ఉన్నట్టు గుర్తించింది. ఒక అసహజ ఆహ్వానాన్ని అతను సహజంగా ఆమోదించాడు. ఏ ఆశ్చర్యమూ పొందకపోవడం ద్వారా తనకెంత తెలుసో ఆమెకు చూపించాడు.

తన ముసలి సంరక్షకుడినీ, అతని భార్యనీ ఇంటోనే ఉండిపోమ్మని చెప్పింది. బెదురుగా సంకోచంగా ఉండేవాళ్ళ ఉనికి వల్ల తన ఇల్లు ఒక భూస్వామ్య భవంతిలా ఉంటుంది. పని మనుషుల ద్వారం దగ్గర ఏడింటికి గంట మోగింది. ముసలామె అతన్ని ముందు హాలులోకి తీసుకొచ్చింది. విశాలమైన మేడమెట్లపైన నిలబడిఉంది డొమినిక్.

అతను తలెత్తి తనకేసి చూస్తూ రావడం చూసిందామె. అదే భంగిమలో కాసేపు ఉండిపోయింది. అది కావాలని పెట్టిన భంగిమ అని అతను సందేహించాలనే అలా ఉంది. ఆ విషయం అతను నిర్ధారించుకోవడానికి ఒకక్షణం ముందు ఆమె కదిలిపోయింది. “గుడ్ ఈవెనింగ్” అంది నిరాడంబర ప్రశాంతతతో.

అతను బదులివ్వలేదు. తలవాల్చి మెట్లమీదుగా ఆమె వైపు నడిచాడు. తన పని దుస్తులలోనే ఉన్నాడు. చేతిలో పనిముట్లు సంచీ ఉంది. అతని కదలికలలోని వేగం, విశ్రాంత శక్తి ఆ ఇంట్లో పాలిష్ పెట్టిన మెట్లమీదా, సున్నితంగా దృఢంగా ఉన్న రెయిలింగ్స్ మధ్యనా

ఇమడలేదు. తన ఇంట్లో అతను అసంబద్ధంగా కనబడతాడని ఆమె ఊహించింది. కానీ అతనిచుట్టూ ఆ ఇల్లే అసంగతంగా కనబడుతోంది.

చేతితో పడకగది గుమ్మాన్ని సూచించిందతనికి. అతను ఒద్దికగా సూచనను అనుసరించాడు. లోపలికి అడుగు పెట్టినప్పుడు గదిని పరిశీలించినట్టులేదు. అదొక వర్క్‌షాపు అన్నట్టే వచ్చాడు. సరాసరి నిప్పుగూడు దగ్గరకి వెళ్ళిపోయాడు.

మార్బుల్ స్లాబ్‌ని ఒక వేలితో సూచిస్తూ “అదిగో అక్కడుంది” అంది.

అతను ఏమీ మాట్లాడలేదు. మోకాళ్ళ మీద కూచుని సన్నటి లోహపు ఉలిని సంచినుంచి బయటకుతీసి దానికొనని శ్లాబ్‌మీద ఉన్న గీతలో ఉంచాడు. సుత్తి తీసి ఒక్క దెబ్బకొట్టాడు. మార్బుల్ రెండుగా చీలి లోతైన గాడి ఎర్పడింది.

అతను ఆమెకేసి చూశాడు. ఆ చూపంటే ఆమెకి భయం. ఆ చూపులో జవాబు ఇవ్వడానికి వీలుకాని నవ్వు ఉంటుంది. ఆ నవ్వు కనబడదు, తెలుస్తుంది.

అతనన్నాడు “ఇప్పుడు బద్దలైంది తీసేసి వేరేది వెయ్యాలి.”

ఆమె శాంతంగా అడిగింది. “ఇది ఏ రకం మార్బుల్ తెలుసా? ఇటువంటిదే మరొకటి ఎక్కడ ఆర్డర్ చెయ్యాలో తెలుసా?”

“తెలుసు మిస్ ప్రాంకన్!”

“సరే అయితే దాన్ని బయటకు తీసెయ్.”

“అలాగే మిస్ ప్రాంకన్!”

ఆమె అతన్నే చూస్తూ నుంచుంది. యాంత్రికంగా జరిగే ఆ పనికి - తన కళ్ళు సాయం చేస్తున్నట్టుగా చూస్తోంది. అలా ఒక అర్థం లేని అవసరాన్ని ఫీల్ కావడం ఆమెకు వింతగా అనిపించింది. తనచుట్టూ ఉన్న గదిని చూడడానికి తనకు భయంగా ఉందని తెలిసిందామెకు. తల పైకెత్తింది.

డ్రెస్సింగ్ టేబుల్ షెల్ఫ్‌ని చూసింది. ఆ మసక చీకట్లో, స్పటిక పాత్రల్లో ఆ షెల్ఫ్ గాజు అంచు సన్నటి ఆకుపచ్చ శాటిన్ రిబ్బన్‌లా ఉంది. స్పటికపాత్రల్ని చూసింది. ఒక జత తెల్లటి బెడ్ రూం చెప్పులు, ఒక అద్దం పక్కన నేల మీద లేత నీలం తువ్వలు, కుర్చీ చెయ్యి మీద జత స్టాకింగ్స్ కనిపించాయి. తన పరుపుమీద తెల్లటిశాటిన్ కవర్‌ని చూసింది. అతని షర్టుమీద తడి మచ్చలు, దుమ్ము బాపతు బూడిదరంగు మచ్చలు ఉన్నాయి. అతని చేతులమీద దుమ్ము చారలున్నాయి. గదిలో ప్రతి వస్తువుని అతడు స్పృశించినట్టు గదిలో గాలి బరువైననీరు అయినట్టు అందులో ఇద్దరూ కలిసి దూకినట్టు, అతన్ని తాకి, ఆ స్పర్శను నీరు తనకూ గదిలోని ప్రతి వస్తువుకూ అందించినట్టు అనిపించిదామెకు. అతను పైకి చూస్తే బాగుండుననుకుంది. అతను తల ఎత్తకుండా పని చేస్తున్నాడు.

ఆమె అతన్ని సమీపించి నిశ్శబ్దంగా పక్కనే నుంచుంది.

అతనికంత సమీపంగా ఎప్పుడూ నిలబడలేదు. అతని మెడవెనక చర్మం మృదువుగా ఉంది. అతని జుట్టులోని ప్రతికేశం విడిగా స్పష్టంగా కనబడుతోంది. తన శాండల్ కొసకేసి చూసింది. అది నేలమీద అతని శరీరానికి అంగుళం దూరంలో ఉంది. ఒక్క కదలిక చాలు, తన కాలి చిన్న కదలిక చాలు, అతన్ని తాకేందుకు. కానీ ఒక్క అడుగు వెనక్కి వేసింది.

అతను తలకదిల్చాడు, పైకి చూసేందుకు కాదు, సంచిలోంచి మరొక పని ముట్టు తీసుకునేందుకు. మళ్ళీ వంగి పనిలో పడ్డాడు.

ఆమె పెద్దగా నవ్వింది. అతను ఆగి ఆమెను చూశాడు.

“ఊఁ?” అడిగాడు.

ఆమె ముఖం సీరియస్ గా ఉంది. జవాబిచ్చినప్పుడు స్వరం మృదువుగా ఉంది. “సారీ నేను నిన్ను చూసి నవ్వుతున్నానని అనిపించి ఉండొచ్చు కానీ, కాదు.” మళ్ళీ అంది. “నిన్ను డిస్టర్బ్ చెయ్యాలని కాదు, నాకు తెలుసు నువ్వు పని పూర్తి చేసి బయటకు పోవాలన్న తొందరలో ఉన్నావు. నువ్వు అలిసిపోయి ఉంటావు కదా! కానీ... నీకు గంటల చొప్పున చెల్లిస్తున్నాను. అంచేత ఇంకాస్త సంపాదించుకోదలిస్తే కాస్త సాగదీసినా ఏం ఫర్వాలేదు. నువ్వు చెప్పాలనుకున్న విషయాలు కొన్ని ఉండి ఉండొచ్చు.”

“అవును మిస్ ప్రాంకన్!”

“వెల్?”

“ఈ ఫైర్ ఫ్లేస్ అస్సలు బాగాలేదు”

“అలాగా! ఈ ఇంటిని మా నాన్న డిజైన్ చేశారు”

“ఎస్. మిస్ ప్రాంకన్.”

“ఒక ఆర్టిటెక్ట్ పని గురించి నువ్వు మాట్లాడడంలో అర్థంలేదు.”

“అస్సలు లేదు.”

“సరే మరేదైనా విషయం గురించి మాట్లాడుకుందాం.”

“అలాగే మిస్ ప్రాంకన్!”

అతని నుంచి దూరంగా జరిగింది. పరుపు మీద కూర్చుని చేతులు వెనక్కిచాచి ఆ చేతుల మీద వాలి కూర్చుంది. కాలిమీద కాలు వేసుకుని రెండు కాళ్ళూ దగ్గరగా నొక్కడం వల్ల అవి ఒకే పొడుగు సరళరేఖలా ఉన్నాయి. నిటారుగా వంపులేకుండా ఉన్న కాళ్ళకీ, భుజాల నుంచి కింద వదులుగా ఉన్న శరీరానికీ పొసగలేదు. శరీరభంగిమ, ముఖ గాంభీర్యం ఒకదాని కొకటి విరుద్ధంగా ఉన్నాయి.

అతను పని చేస్తూ మధ్య మధ్య ఆమెకేసి చూస్తున్నాడు. వినయంగా మాట్లాడుతున్నాడు. “ఖచ్చితంగా ఇదే క్వాలిటీ ఉన్న మార్బుల్ ముక్కని తేవాల్సి ఉంటుంది, మిస్ ప్రాంకన్!

రకరకాల మార్బుల్ల మధ్య తేడా కనిపెట్టడం చాలాముఖ్యం. స్థూలంగా చెప్పాలంటే మూడు రకాలున్నాయి. తెల్ల పాలరాళ్ళు, - సున్నపురాయి, పునః స్ఫటికీకరణం చెందితే ఏర్పడతాయి. ఓనిక్స్ మార్బుల్స్ - అంటే కార్నియం కార్బోనేట్ కెమికల్ డిపోజిట్స్. గ్రీన్ మార్బుల్స్ - అందులో ముఖ్యంగా ఉండే పదార్థం హైడ్రస్ మెగ్నీషియం సిలికేటు లేదా సర్పెంటైన్. ఈ చివరి దాన్ని నిజమైన మార్బుల్ అనడానికి వీలేదు. సున్నపురాయి రూపాంతరమే అసలైన మార్బుల్. వేడివల్లా, పీడనంవల్లా తయారౌతుంది. ముఖ్యంగా పీడనం. పీడన ఫలితంగా ఏర్పడే చర్యలు ఒకసారి మొదలైతే, వాటిని అదుపు చెయ్యలేం.”

“ఫలితంగా ఏర్పడే చర్యలంటే?” ముందుకు వంగి అడిగింది.

“సున్నపురాయి అణువుల పునఃస్ఫటికీకరణ, చుట్టుపక్కల మట్టిలోంచి పరాయి మూలకాల చొరబాటూను. చాలా మార్బుల్స్లో కనిపించే చారలు వీటివల్లే ఏర్పడతాయి. పింక్ మార్బుల్కి కారణం మాంగనీస్ ఆక్సైడ్లు ఉండడం. కర్బన సంబంధ పదార్థాల చేరిక వల్ల గ్రీన్ మార్బుల్ ఏర్పడుతుంది. పసుపు మార్బుల్కి కారణం ఇనుము యొక్క ఒకానొక హైడ్రస్ ఆక్సైడ్ అంటారు. ఇక్కడ ఉన్నది తెల్ల పాలరాయి అనుకోండి. తెల్ల పాలరాయిలో మళ్ళీ చాలా రకాలున్నాయి. మనం చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి మిస్ ప్రాంకన్!...”

ఆమె ముందుకు వంగి లేత నలుపు చుట్టలా ముడుచుకుని కూర్చుంది. మోకాళ్ళ మీద ఆసిన ఒక చేతిమీద లాంప్ లైటు పడుతోంది. అరచేయి పైకి ఉంది. వేళ్ళు సగం మూసి ఉన్నాయి. ప్రతి వేలిఅంచుమీద మంటవెలుగు పడుతోంది. ఆమె దుస్తుల ముదురురంగు వల్ల చెయ్యి మరీ నగ్నంగా మరీ ప్రకాశవంతంగా ఉంది.

“... సరిగ్గా ఇదే క్వాలిటీ ఉన్న మరో కొత్త పీస్ ఆర్డర్ చెయ్యాలంటే - ఉదాహరణకి తెల్ల జార్జియా మార్బుల్ బదులు వెర్మాంట్ వైట్ మార్బుల్ పెట్టకూడదు. అలాగే వెర్మాంట్ వైట్ మార్బుల్ బదులు అలబామా మార్బుల్ వాడకూడదు. అవి ఒకదాని కన్న ఒకటి ‘ఫైన్ - గ్రయిన్డ్’ రకాలు. మనది అలబామా మార్బుల్. చాలా నాణ్యమైంది. ఖరీదైంది కూడా.”

ఆమె చెయ్యి మూసి కిందకి చీకటిలోకి దించింది. అతను మౌనంగా తనపని కొనసాగించాడు. పని పూర్తియ్యాక లేచాడు. “ఈ రాయి ఎక్కడుంచాలి?” అని అడిగాడు.

“ఇక్కడే వదిలెయ్యి, నేను తీయిస్తాను.”

“నేను ఒక కొత్తపలక కొలత ప్రకారం కోయించి మీకు సి.ఓ.డి.గా పంపిస్తాను. దాన్ని నేను సెట్ చెయ్యాలా?”

“నువ్వే చెయ్యాలి. అది వచ్చాక తెలియజేస్తాను. నీకెంత ఇవ్వాలి?”

మంచంపక్క నున్న గడియారం కేసి చూసింది. “చూడనీ. నువ్వు ముప్పావుగంటసేపు ఇక్కడున్నావు. అంటే నలభై ఎనిమిది సెంటల్లు.” బాగ్ అందుకుని డాలర్ నోటు తీసి అందించింది. “చిల్లర ఉంచుకో” అంది.

తన ముఖంమీద విసిరి కొడతాడని ఆశించింది. అతను నోటు జేబులో పెట్టేసుకున్నాడు. “థాంక్యూ మిస్ ప్రాంకన్!” అన్నాడు. వేళ్ళుమూసి ఉన్న ఆమె చేతులమీద నల్లటి పొడుగాటి స్లీవ్ అంచు వణకడం గమనించాడు.

“గుడ్ నైట్” అంది. ఆమె గొంతు కోపంతో గుల్లగా పలికింది.

అతను “గుడ్ నైట్, మిస్ ప్రాంకన్!” అని వంగి అభివాదం చేశాడు. వెనుతిరిగి మెట్లమీదుగా కిందకి దిగాడు. అక్కడ నుంచి ఇంటి బయటకు వెళ్ళిపోయాడు.

ఆమె అతని గురించి ఆలోచించడం మానేసింది. అతను ఆర్డరిచ్చిన మార్బుల్ పీస్ గురించి ఆలోచించింది. దాని రాకకోసం పిచ్చిగా ఎదురు చూసింది. జ్వరంలా తీవ్రంగా పట్టుకున్న ఆకస్మాత్ పిచ్చి అది. రోజులు లెక్క పెట్టుకుంది. పచ్చిక పట్టుకి అవతల రోడ్ మీద వెళ్ళే అరుదైన బ్రక్కుల్ని గమనించింది.

తను కేవలం మార్బుల్ కోసమే ఎదురుచూస్తోందని ఇంకేమీలేదని తనకి తాను గట్టిగా చెప్పుకుంది. గుప్తకారణాలేమీ లేవని అసలు కారణాలే లేవని చెప్పుకుంది. అది తన ఉన్నాదానికి తుది. ఇంకే బంధనాలూ లేవు. రాయి వస్తుంది. అక్కడితో ఆఖరు.

రాయి వచ్చినప్పుడు దానికేసి చూడనేలేదు. తన డెస్క్ దగ్గర కూర్చుని అందమైన కాగితం మీద ఆమె ఒక నోట్ రాసింది. అప్పటికి డెలివరీ బ్రక్కు ఇంకా ఇంటి ఆవరణే దాటలేదు.

“మార్బుల్ వచ్చింది. ఈ రాత్రికే దాన్ని అమర్చాలి” అని రాసింది. తన సంరక్షకుడికి ఆ నోట్ ఇచ్చి క్వార్టీకి పంపించింది. అది ఎవరికి ఇవ్వాలో చెప్పింది “నాకతని పేరు తెలియదు. అక్కడ పనిచేసే ఎర్ర జుట్టు మనిషి” అంది.

సంరక్షకుడు వెనక్కి వచ్చాడు, చీటి పట్టుకుని. బ్రౌన్ రంగు పేపరు బాగ్ నుంచి చించిన చిన్నముక్కమీద పెన్సిల్ తో రాసి ఉంది.

“ఈ రాత్రికే మీకు రెడీ అవుతుంది.”

పడక గది కిటికీ దగ్గర అసహనంతో ఉక్కిరి బిక్కిరౌతూ ఎదురుచూసింది. ఏడింటికి పని మనుషులొచ్చే గుమ్మం బెల్ మోగింది. తలుపు తట్టిన చప్పుడయింది. “రా!” అంది. వింతగా ధ్వనించిన గొంతును దాచిపెట్టడం కోసం రమ్మని అరిచింది. తలుపు తెరుచుకుంది. ముసలామె ఎవరినో వెంట పెట్టుకుని వచ్చింది. వెంటవచ్చిన వాడు ఇటాలియన్. పొట్టిగా లావుగా ఉన్నాడు. మధ్యవయస్కుడు. వంకర కాళ్ళవాడు. ఒక చెవికి పెద్ద బంగారురింగు పెట్టుకున్నాడు. గౌరవసూచకంగా హేట్ తీసి రెండు చేతులతో పట్టుకున్నాడు. అది పోగులు లేచిపోయిన హేట్.

“క్వార్టీ వాళ్ళు పంపించారు మిస్ ప్రాంకన్!” అంది ముసలావిడ.

డొమినిక్ అడిగింది “ఎవరు నువ్వు?” అంది. అది అరుపు కాదు. ప్రశ్నా కాదు.

“పాస్టేల్ ఓర్నిని.” భయపడిపోయి వినయంగా చెప్పాడు.

“ఏం కావాలి నీకు?”

“నేను... అదీ... క్వారీలో రెడ్ చెప్పాడు నిప్పుగూడు బాగు చెయ్యాలని. మీరు నన్ను చెయ్యమన్నారన్నాడు.”

“అవునవును. మర్చిపోయాను. కానియ్యి” అంది లేస్తూ. గది నుంచి బయటకు వెళ్ళిపోవాలి తను. పరిగెత్తాలి. ఎవరికంటా పడకూడదు. వీలయితే తనకంటకూడా పడకూడదు తను.

గార్డెన్లో ఒకచోట ఆగింది. వణుకుతూ నుంచుంది. పిడికిళ్ళతో కళ్ళను అదుముకుంది. అది కోపం. ఒక్కటే ఉద్యేగం మిగిలిన అన్నింటినీ శుభ్రంగా తుడిచిపెట్టేసింది. కోపం అడుగున ఉన్న తీవ్రభయాన్ని తప్ప అన్నింటికీ తుడిచి పెట్టేసింది. తీవ్రభయం దేనికంటే అప్పటికప్పుడు తను క్వారీ దగ్గరకు వెళ్ళలేదు కనక. కానీ వెళుతుంది కనక.

చాలారోజుల తర్వాత ఆమె ఒక రోజు బాగా సాయంత్రం కాకముందే క్వారీకి వెళ్ళింది. పల్లె ప్రాంతంలో చాలాదూరం గుర్రపు స్వారీ చేసి తిరిగివచ్చింది. పచ్చికమీద నీడలు పొడుగు పెరుగుతున్నాయి. మరో రాత్రిని తను తట్టుకోలేనని ఆమెకి తెలిసింది. శ్రామికులు వెళ్ళిపోకముందే అక్కడికి వెళ్ళాలి. కాళ్ళకి చక్రాలున్నట్టు దూసుకెళ్ళింది. గుర్రంమీద ఎగిరివెళ్ళినట్టు క్వారీకి వెళ్ళింది. గాలి ఆమె చెంపల్ని కోసింది.

క్వారీ చేరేసరికి అతనక్కడ లేడు. అప్పుడే పనిమనుషులు బయలుదేరుతున్నా చాలా మంది ఇంకా ‘రాతి పాత్ర’ నుంచి కిందకి నడుస్తున్నా ఆమెకు తక్షణం తెలిసిపోయింది అతనక్కడ లేడని.

అడవుల్లోకి వెళ్ళింది. మసకచీకటిలో కరిగిపోతున్నాయి ఆకుల గోడలు. వాటి మధ్య ఒక పద్ధతి లేకుండా గుర్రాన్ని పరిగెత్తించింది. ఆగి, పొడుగ్గా సన్నగా ఉన్న కొమ్మనొక దాన్ని విరిచింది. ఆకులు దూసేసింది. ఆ వంగుతున్న కర్రని కొరడాలా వాడుతూ ఇంకా ఇంకా వేగంగా పరిగెత్తమని గుర్రాన్ని ఛెళ్ళు మనిపించింది. ఆ వేగం సాయంత్రం వేగాన్ని పెంచుతుందని అనిపించింది. రాబోయే గంటల్ని ఇంకావేగంగా సాగమని ఒత్తిడి చేస్తుందని అనిపించింది. కాలాన్ని దూకి, రానున్న ఉదయాన్ని, అదింకా రాకముందే చేరుకోవాలనిపించింది. తన ముందు దారిలో ఒంటరిగా నడుస్తున్న అతన్ని చూసింది.

ముందుకు దూసుకుపోయి అతన్ని అందుకుని హఠాత్తుగా ఆగింది. ఆ కుదుపు ఒక స్ప్రింగులాగా ఆమెను ముందుకుతోసి వెనక్కి లాగింది. అతను ఆగాడు.

ఇద్దరిలో ఎవరూ మాట్లాడలేదు. ఒకరినొకరు చూసుకున్నారు. గడుస్తున్న ప్రతి నిశ్శబ్ద క్షణమూ బయటపెడుతూనే ఉంది అనుకుందామె. మాటల్లేని కలయిక చాలా చెబుతోంది. ఏ పలకరింపూ అవసరం లేదని గుర్తింపజేస్తోంది.

“మార్బుల్ అమర్చడానికి ఎందుకు రాలేదు నువ్వు?” ఆమె అడిగింది. గొంతులో ఉద్యేగంలేదు.

“ఎవరాచ్చినా మీకొకటే అనుకున్నాను. తేడా ఉంటుందనుకోలేదు. అంతేకదా మిస్ ప్రాంక్స్?”

ఆ మాటలు శబ్దాలలాగా కాక తన నోటికి తగిలిన దెబ్బలలాగా తోచాయమెకు. ఆమె పట్టుకున్న కొమ్మ పైకిలేచి అతని మొహాన ఛెళ్ళున కొట్టింది. అదే ఊపులో ఆమె బయలుదేరి వెళ్ళిపోయింది.

* * *

బెడ్‌రూంలో డ్రాయింగ్ టేబుల్ దగ్గర కూర్చుంది డొమినిక్. చాలా రాత్రయింది. ఆ పెద్దభాళీ ఇంట్లో ఏ అలికిడి లేదు. బెడ్‌రూం కిటికీలు బయట టెర్రస్ మీదకు తెరుచుకుని ఉన్నాయి. వెనకవైపంతా చీకటిగా ఉంది. తోటలో ఆకుల అలికిడి లేదు.

పరుపు మీద దుప్పట్లు పరిచి ఉన్నాయి. ఆమె కోసం ఎదురుచూస్తున్నాయి. పొడుగ్గా నల్లగా ఉన్న కిటికీల ముందర తలగడాలు తెల్లగా కనిపిస్తున్నాయి. నిద్ర పోవడానికి ప్రయత్నిద్దామనుకుంది. మూడు రోజులుగా అతన్ని చూడలేదు. చేతులు తలమీద పెట్టుకుంది. మెత్తటికేశాల్ని అరచేతులు ఒత్తుతున్నాయి. సుగంధతైలంతో తడిసిన వేళ్ళ కొసలతో కణతల్ని ఒత్తుకుంది. ఒక్క క్షణం వాటిని అలాగే ఉంచింది. చల్లదీద్రవం ఆమె చర్మాన్ని కరిచింది. అందులో ఆమెకి ఉపశమనం లభించింది. డ్రెసింగ్ టేబుల్ గ్లాసుమీద ఒలికి పోయిన పెర్ఫ్యూమ్ బిందువు ఉంది. ఆ చుక్క ఒక వజ్రంలాగా, విలువైనదిగా మెరుస్తోంది.

తోటలో అయిన అడుగుల చప్పుడామెకు వినబడలేదు. టెర్రస్ మెట్లు ఎక్కుతుండగా వినిపించింది... ఆమె లేచి కూర్చుంది. కనుబొమ్మలు ముడిపడ్డాయి. ఫ్రెంచి విండోస్‌వైపు చూసింది.

అతను లోపలికొచ్చాడు. పని దుస్తుల్లో ఉన్నాడు. మురికి షర్టు. చేతులు పైకి మడిచి ఉన్నాయి. పాంటుమీద రాతి దుమ్ము మరకలు. ఆమెకేసి చూస్తూ నుంచున్నాడు. ఆ ముఖంలో చిరునవ్వుతో కూడిన అవగాహనలేదు. ముఖం ముడుచుకుని ఉంది. కటువుగా గంభీరంగా ఉంది. వాంఛారహితంగా ఉంది. చెక్కిళ్ళు గుంటలు. పెదవులు కిందికి లాక్కుని బిగుతుగా ఉంది ముఖం. ఆమె ఒక్క ఉదుటున లేచింది. చేతులు వెనక్కి పెట్టింది. వేళ్ళు విచ్చుకుని ఉన్నాయి. అతను కదలేదు. అతని మెడపై ఒక సిరపైకి ఉబ్బి, స్పందిస్తూ మళ్ళీ కిందికి పోవడం గమనించిందామె.

అప్పుడు అతను ఆమెను సమీపించాడు. ఆమె కండరాల్లోకి తన కండరాలు దిగిపోయినట్టు పట్టుకున్నాడామెను. అతని చేతుల ఎముకలు ఆమె పక్కటెములకి తగులుతున్నాయి. ఒక్క కుదుపుతో ఆమెకాళ్ళు అతనికాళ్ళను ఒత్తుకున్నాయి. అతని నోరు ఆమె నోటిమీద ఉంది.

తీవ్ర భయం తనని కుదపడం తన మోచేతుల్ని అతని గొంతుపై నొక్కి పట్టడం, తప్పించు కోవడానికి శరీరం మెలితిరగడం ముందు జరిగాయో లేక అతని చర్మం తన చర్మానికి తగిలిన షాక్‌తో, అతని చేతుల్లో తను స్తబ్ధంగా ఉండిపోవడం మొదట జరిగిందో ఆమెకు అర్థం కాలేదు. ఆమె ఊహించిందీ, ఆశించిందీ ఇలా లేదు. తెలిసే అవకాశమూ లేదు. ఎందుకంటే ఇది జీవించడంలో ఒక భాగం కాదు. ఎవరూ ఒక సెకనుకన్న భరించలేని విషయం అది.

అతనినుంచి విడిపోయేందుకు ప్రయత్నించింది. ఆ ప్రయత్నం విఫలమైంది. అతని చేతులకి అది తెలియనేలేదు. ఆమె పిడికిళ్ళతో అతని భుజాలుమీద కొట్టింది. మొహంమీద

కొట్టింది. అతను ఒక చేత్తో ఆమె రెండు మణికట్టుల్ని పట్టుకుని ఆమె వెనక నొక్కి పట్టాడు. ఆమె తన తలను వెనక్కి వంచింది. అతని పెదాలు తన వక్షంమీద ఉన్నాయి. ఆమె తనను తను విడిపించుకుంది.

ఆమె వెనక్కి డ్రెస్సింగ్ టేబుల్ మీదకి పడింది. వంగిపోయి నుంచుంది. చేతులు వెనకనున్న అంచును పట్టుకున్నాయి. కళ్ళు పెద్దవయ్యాయి. భయంవల్ల రంగునీ ఆకారాన్నీ కోల్పోయాయి. అతను నవ్వుతున్నాడు. అతని ముఖంలో నవ్వు కదలికలున్నాయి. శబ్దం లేదు. అతను ఆమెను కావాలనే విడిచిపెట్టి ఉండొచ్చు. ఆమె తనచేతుల్లో ఉన్నప్పుటి కంటే ఈ ఎడంవల్ల తన శరీరాన్ని స్పృటంగా గమనించేలా అతను కాళ్ళు ఎడం చేసి, చేతులు నిటారుగా పక్కకి ఉంచి నిలబడ్డాడు. ఆమె అతని వెనకనున్న తలుపుకేసి చూసింది. ఆమె కదలికకు సంబంధించిన తొలిజాడని అతను పసికట్టేశాడు. తలుపుకేసి దూకేయాలన్న ఆలోచన ఆలోచనగా ఉండగానే చేతులు చాచాడు. ఆమెను తాకలేదు. ఆమె వెనక్కి వాలిపోయింది. ఆమె భుజాలు నెమ్మదిగా పైకి లేచాయి. అతనొక అడుగు ముందుకేశాడు. ఆమె భుజాలు వాలిపోయాయి. ఆమె టేబుల్ కి దగ్గరగా కిందికి చుట్ట చుట్టుకుపోయింది. ఆమెను ఎదురు చూడనిచ్చాడు. అప్పుడు సమీపించాడు. సునాయాసంగా ఆమెను లేవనెత్తాడు. ఆమె పళ్ళతో అతని చేతిని కొరికింది. రక్తం నాలుక అంచును తాకింది. అతను ఆమె తలను వెనక్కి వాల్చి నోరు తెరిపించి తన నోటికి చేర్చాడు.

ఆమె మృగంలా పోరాడింది. కానీ కించిత్తు శబ్దంకూడా చెయ్యలేదు. సహాయంకోసం అరవలేదు. తను కొడుతున్న దెబ్బల ప్రతిధ్వనుల్ని అతని రొప్పులో వింది. అది ఆనందంతో నిండిన ఎగశ్వాస అని ఆమెకి అర్థమైంది. డ్రెస్సింగ్ టేబుల్ మీది లేంప్ ని అందుకోబోయింది. అతనుదాన్ని పడగొట్టేశాడు. చీకట్లో ఆ క్రిస్టల్ ముక్కలు ముక్కలైపోయింది.

అతడు ఆమెను పరుపుమీదకి తోశాడు. తన కంఠనాళాలలో, కళ్ళలో రక్తస్పందన తెలిసింది. ఆమెకు రక్తంలోని అసహ్యం భయంకర నిస్సహాయత తెలిశాయి. ఆమెకి అసహ్యం, అతని చేతులు, రెండూ ఒకేసారి తెలిశాయి. ఆ చేతులు ఆమె శరీరంమీద కదులుతున్నాయి.

గ్రానైట్ ని బద్దలు కొట్టిన చేతులు. చివరి ఉద్భృతితో పోరాడింది. అప్పుడు ఆకస్మాత్ బాధ ఆమె శరీరంగుండా, కంఠంగుండా ఎగదన్ని, ఆమె పెద్దగా అరిచింది. నిశ్చలంగా ఉండిపోయింది.

సున్నితంగా ప్రేమతో చెయ్యగల చర్య అది. లేకపోతే అవమానానికీ, విజయానికీ ప్రతీకగా, తిరస్కార భావంతో చెయ్యగల చర్య. అది ప్రేమికుడి చర్య కావచ్చు, శత్రుస్త్రీని చెరుస్తున్న సైనికుడిచర్య కావచ్చు. అతను దాన్ని తిరస్కారచర్యగా చేశాడు. ప్రేమగా కాదు. అపవిత్రీకరణగా చేశాడు. అదే ఆమెను లొంగిపోయేట్టు నిశ్చలంగా ఉండేట్టు చేసింది. ఒక్క సున్నితవ్యక్తికరణ ఉన్నా ఆమె స్తబ్ధురాలైపోయేది. తన శరీరానికి జరిగింది ఆమెకి అచుంబితంగా ఉండిపోయేది. కానీ ఒక యజమానిలాగా అవమానకరంగా, లెక్క లేనితనంతో స్వాధీనం చేసుకోవడం ఆమె కోరుకున్న పారవశ్యాన్నిచ్చింది. అప్పుడతను కూడా భరించలేని తియ్యటిబాధతో కంపిస్తున్నట్టు ఆమెకి తెలిసింది. అది తననుంచే తన శరీరంనుంచే

లభించిందని. అతనికి తానే ఇచ్చాననీ గ్రహించింది. అతని పెదవుల్ని కొరికింది. తనకి ఏం తెలియాలని అతను కోరుతున్నాడో ఆమెకి అర్థమైంది.

ఆమెనుంచి దూరంగా మంచంమీద అడ్డంగా, నిశ్చలంగా ఉండిపోయాడతను. తన తల మంచం అంచునుంచి కిందకి వేలాడుతోంది. అతని శ్వాసలలో రొప్పుకి సంబంధించిన ఆఖరి నెమ్మది ధ్వనిని ఆమె వింది. అతను తనను ఎలా వదిలిపెట్టాడో అలాగే వెల్లకిలా పడుకుని ఉంది. నోరు తెరుచుకుని చలనరహితంగా పడుకుని ఉంది. తేలిగ్గా శూన్యంగా, ఉద్వేగరహితంగా ఉంది.

అతను లేవడం చూసింది. కిటికీ నేపథ్యంగా అతని శరీరపుటంచులు కనిపిస్తున్నాయి. అతను వెళ్ళిపోయాడు - ఆమెకేసి చూడకుండా, మాట్లాడకుండా. ఆమె గమనించింది. అది ఆమెకు పట్టలేదు. తోటలో దూరానికి వెళ్ళిపోతున్న అతని అడుగుల శబ్దాన్ని శూన్య మనస్సుగా వింది.

చాలాసేపు అలాగే ఉండిపోయింది. తెరిచిన నోటిలో నాలుకను కదిపింది. తన లోపలి నుంచే ఎక్కడి నుంచో వచ్చిన ఒక ధ్వనిని వింది. అది పొడిగా, పొట్టిగా, దిగులు రేపేదిగా, ఉన్న వెక్కిళ్ళ శబ్దం. కానీ ఆమె ఏడవడం లేదు. కళ్ళు పేరలైజ్ అయి ఉన్నాయి. పొడిగా ఉన్నాయి. తెరుచుకుని ఉన్నాయి. ఆ శబ్దం కదలికగా మారింది. ఒక కుదుపు గొంతు నుంచి పొట్టికి పరిగెత్తింది. అది ఆమెను లేపింది. అప్పుడామె అస్తవ్యస్తంగా ముందుకు వంగింది. ముంజేతులతో పొట్టను అదుముకుంది. మంచం పక్కనున్న చిన్న టేబుల్ చీకట్లో దడదడలాడింది. ఆశ్చర్యంగా అటు చూసింది, అకారణంగా టేబుల్ కదలడం ఏమిటా అని. అప్పుడర్థమైంది వణుకుతున్నది తనేనని. ఆమెకి భయం వెయ్యలేదు. శబ్దం లేని వెక్కిళ్ళలాగా చిన్నచిన్న కుదుపులతో అలా వణకడం అర్థరహితంగా ఉంది. స్నానం చెయ్యాలనుకుంది. ఆ అవసరం భరించలేనిదిగా ఉంది. చాలా సేపటినుంచి ఆ కోరిక ఉన్నా తీర్చుకోలేనట్టుగా అనిపించింది. స్నానం చేస్తే చాలు, ఇంకేం అక్కర్లేదు. నెమ్మదిగా కాళ్ళీడ్చుకుంటూ స్నానాల గది తలుపు దగ్గరకి వెళ్ళింది.

బాత్‌రూమ్‌లో లైటు వేసింది. పొడుగాటి అద్దంలో తనను తను చూసుకుంది. అతని నోటివల్ల తన శరీరానికి అయిన నీలి ఎరుపు గాయాలని చూసుకుంది. తన గొంతులోనే మూసుకుపోయిన మూలుగును వింది. అంత పెద్ద శబ్దం కాలేదు. చూసిన దృశ్యం వల్లకాక కలిగిన హఠాత్ జ్ఞానం వల్ల వచ్చిన మూలుగు. తను స్నానం చెయ్యదని ఆమెకి అర్థమైంది. తన శరీరంమీద అతని శరీరపు అనుభూతిని అలాగే ఉంచుకోవాలని అనుకుంది. బాత్ టబ్ అంచును పట్టుకుని మోకాళ్ళ మీద వాలింది. ఆ అంచుమీద నుంచి పైకి పాకలేకపోయింది. చేతులు జారిపోయాయి. నేలమీద చలనరహితంగా ఉండిపోయింది. కింద టైల్స్ చల్లగా, గట్టిగా తగిలాయి. తెల్లారే వరకూ అలాగే అక్కడే ఉంది.

* * *

రోడ్ ఉదయాన్నే లేచాడు. గతరాత్రి ఒక మజిలీ చేరుకున్నట్టుగా, తన జీవితగమనంలో అది ఒక ఫుల్ స్టాప్ అన్నట్టుగా తోచింది. అతను ముందుకు సాగుతున్నదే అటువంటి విరామాల కోసం. అవి ఎలాంటివంటే హెల్లర్ గారి అసంపూర్ణ గృహంలో నడుస్తూ నడకలో ఇచ్చిన విరామాల్లాంటివి. ఒక భవనం ఎలాంటిదో గతరాత్రి అతనికి అలాంటిది. తనలో కలిగిన ప్రతిస్పందన యొక్క లక్షణం రీత్యా అలాంటిది. తన అస్తిత్వచైతన్యానికి అది ఇచ్చిన అనుభవం రీత్యా అలాంటిది.

వాళ్ళిద్దరూ ఒక లోతైన అవగాహనలో కలిశారు. ఆ హింసకి అతని చర్యలో ఉన్న ఉద్దేశపూర్వకమైన అసభ్యతని దాటిన అవగాహన అది. ఆమె అతనికి అంత ముఖ్యమూ కాకపోతే ఆమెను తను స్వీకరించిన తీరులో స్వీకరించి ఉండేవాడుకాదు. అతను ఆమెకి అంత ముఖ్యమూ కాకపోతే అంత తెగించి పోరాడి ఉండేదికాదు. మళ్ళీ పొందలేని ఆ తన్మయత్వం వాళ్ళిద్దరూ ఈ విషయాన్ని గ్రహించడం చేత పుట్టింది.

అతను క్వార్టీకి వెళ్ళి మామూలుగానే పని చేశాడు. ఆమె రాలేదు. అతను అశించనూ లేదు. ఆమె ఆలోచన మాత్రం మిగిలి ఉంది. ఆ ఆలోచనను కుతూహలంగా పరిశీలించాడు. తను మరొక వ్యక్తి అస్తిత్వం గురించిన స్పృహలో ఉండడం వింతగా ఉంది. అదొక సన్నిహితమైన తక్షణ అవసరంగా తట్టడం, ఏ విశేషణాలు జోడించలేని అవసరం అనిపించడం వింతగా ఉంది. అది ఆనందం కాదు, బాధకాదు. అది అంతే, అదే అంతిమం అన్నట్టుంది. ఆమె ఈ ప్రపంచంలోనే ఉందని తెలియడం ముఖ్యం. ఆమె గురించి ఆలోచించడం ఈ ఉదయాన్నే ఎలా మేల్కొందా అని ఆలోచించడం, ఇప్పటికీ ఎప్పటికీ తనకే చెందిన ఆ శరీరంతో ఆమె ఎలా మసలుతోందా అని, ఏం ఆలోచిస్తోందా అని ఆలోచించడం ముఖ్యం.

ఆ సాయంత్రం మసిబారిన కిచెన్ లో భోజనం చేస్తూ అతను ఒక వార్తపత్రిక చూశాడు. గాసిప్ కాలమ్ లో రోజర్ ఎన్ రైట్ పేరు కనిపించింది. ఆ చిన్న పేరా చదివాడు.

“మరొక బృహత్ ప్రణాళిక చెత్తబుట్టని చేరుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నట్టు కనిపిస్తోంది. ఈ సారి ఆయిల్ కింగ్ రోజర్ ఎన్ రైట్ వంతు వచ్చినట్టుంది. ఎన్ రైట్ భవనం అనే తన అసాధ్య ప్రణాళికని ఆపెయ్యాలిస్తుంది. ఆర్కిటెక్ట్ సమస్య అని అంటున్నారు. ఒక అరడజను మంది నిర్మాణరంగ ప్రముఖుల్ని ఎన్ రైట్ అసంతృప్తితో తిరస్కరించాడట. వాళ్ళంతా అగ్రశ్రేణికి చెందినవాళ్ళే.”

తరచూ తను జయించడానికి, తనని మరీ అంత బాధించకుండా చూడడానికి, ప్రయత్నించిన బాధ మళ్ళీ కలిగింది రోడ్ కి. తను చెయ్యగలిగిన దానికి, ఇప్పటికే సాధ్యమయి ఉండేదానికి మధ్య ఉన్న నిస్సహాయబాధ, తనకి అందకుండా మూసుకుపోయిన దానికి తనకీ మధ్య ఉన్న నిస్సహాయబాధ మళ్ళీ కలిగింది. అప్పుడు అకారణంగా డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ గుర్తొచ్చింది. తను ఆలోచిస్తున్న విషయాలకీ ఆమెకీ సంబంధమేలేదు.

అతను ఆశ్చర్యపోయాడు. ఇలాంటి విషయాలలోకి కూడా ఆమె చొరబడగలదని అనుకోలేదు.

ఒక వారం గడిచింది. ఒక రోజు సాయంత్రం ఇంటిదగ్గర ఎదురుచూస్తూ కనిపించిందొక ఉత్తరం. అది అతని పాత ఆఫీసు నుంచి న్యూయార్క్ ఎడ్రస్కి, అక్కడ నుంచి మైక్కి, మైక్ నుంచి కనెక్టికట్కి వచ్చింది. కవరు మీద ముద్రించిన ఆయిల్ కంపెనీ ఎడ్రసు చూసి అతనికేమీ అర్థంకాలేదు. ఉత్తరం తెరిచాడు.

డియర్ మిష్టర్ రోర్స్,

కొంతకాలంగా నిన్ను కలుసుకోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నాను. కానీ నువ్వు ఎక్కడున్నదీ తెలియలేదు. వీలయినంత తొందరగా జవాబియ్యి. నువ్వే ఫార్గో స్టోర్ కట్టిన ఆర్మిటెక్ట్వయితే నేను తలపెట్టిన ఎన్రైట్ హౌస్ గురించి మాట్లాడాలనుకుంటున్నాను.

ఇట్లు

రోజర్ ఎన్రైట్.

అరగంట తర్వాత రోర్స్ ట్రైయిన్లో ఉన్నాడు. ట్రైయిన్ కదిలినప్పుడు డొమినిక్ గుర్తొచ్చింది. ఆమెను దిగవిడిచి వెళ్ళిపోతున్నట్టు గుర్తొచ్చింది. ఆ ఆలోచన అంత ముఖ్యం కాదన్నట్టు, అది దూరాన లీలగా ఉన్నట్టు తోచింది. కానీ ఆమె గురించి ఇలాంటప్పుడు కూడా, ఆలోచన వచ్చినందుకు అతను ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

* * *

తనకి కలిగిన అనుభవాన్ని ఆమోదించగలననుకుంది డొమినిక్. జరిగిన దాని నంతటినీ కాలక్రమాన మరిచిపోగలననుకుంది. ఒక్క స్మృతి తప్ప - జరిగిన విషయం తనకి ఆనందాన్నిచ్చిందనీ, అతనికీ ఆ విషయం తెలుసనీ, తన దగ్గరకి రావడానికి ముందే అతనికి ఆ విషయం తెలుసనీ, ఆ జ్ఞానం లేకపోతే వచ్చి ఉండేవాడే కాదనీ తప్ప అన్నీ మరచిపో గలననుకుంది. తనని కాపాడే ఒక్క జవాబూ అతనికివ్వలేదు. అసహ్యం అన్న జవాబు తప్ప. తన అసహ్యంలో, భయంలో, అతని బలంలో ఆమెకి సంతోషం కనిపించింది, అలా దిగజారడమే ఆమె కోరుకుంది. అందుకే అతన్ని అసహ్యించుకుంది.

ఒక ఉదయం ఆమెకి టిఫిన్ టేబుల్మీద ఒక ఉత్తరం కనిపించింది. అల్వా స్కార్లెట్ నుంచి వచ్చింది. "... ఎప్పుడొస్తున్నావు వెనక్కి? నిన్ను ఎంత మిస్సుయ్యామో చెప్పలేను. నువ్వు దగ్గరుంటే సుఖంగా ఏమీ ఉండదు. నిజానికి నువ్వంటే నాకు భయం. కానీ దూరం నుంచి, నీ అహంకారాన్ని మరికాస్త రెచ్చగొట్టగలను, నీ గురించి అసహనంగా మేమంతా ఎదురు చూస్తున్నామని ఒప్పేసుకుంటున్నాను. ఒక మహారాణి ఇంటికి తిరిగొచ్చి నట్టుంటుందనుకో."

చదివి నవ్వుకుంది. ఆమె ఆలోచిస్తోంది. వాళ్ళకి తెలిస్తే... వాళ్ళందరికీ... ఆ పాత జీవితం, తనముందు అందరూ కనబరిచే దారుణమైన గౌరవం... నేను రేప్కి గురయ్యాను... ఎవడో క్వార్టీలో పని చేసే ఎర్రజుట్టు గూండా నన్ను రేప్ చేశాడు... నన్ను! డొమినిక్ ఫ్రాంకన్సి!... తీవ్రమైన అవమాన భావన ద్వారాకూడా ఆ మాటలు ఆమెకి అతని చేతుల్లో ఉన్నప్పటి సంతోషాన్నే కలిగించాయి.

పల్లెపట్టులో నడుస్తున్నప్పుడు, దారిలో ప్రజలమధ్యగా వెళుతున్నప్పుడు, పల్లె ప్రాంతం యజమానురాలిగా వాళ్ళు ఆమెకు అభివాదం చేస్తున్నప్పుడు, ఆ విషయం గురించి ఆలోచించేది. అందరూ వినేట్టుగా ఆ విషయాన్ని అరిచి చెప్పాలనిపించేది.

గడిచినపోతున్న రోజుల స్పృహలేదామెకు. తనతో తను మళ్ళీమళ్ళీ చెప్పుకుంటున్న మాటలలో ఒక కొత్త నిర్దిష్టతలో తృప్తి పొందుతోంది. ఒక రోజు, తోటలో పచ్చికలో నుంచుని ఉండగా అప్పుడే వారం అయిపోయిందని, అతన్ని చూడలేదని గ్రహించింది. పచ్చిక మీదుగా చరచరా నడిచి రోడ్డెక్కింది. క్వారీకి వెళుతోంది.

రోడ్డు మీదుగా, ఎండలో, తల మీద ఏమీ లేకుండా, మైళ్ళ దూరం నడిచి క్వారీకి వెళ్ళింది. హడావిడి పడలేదు. ఆ అవసరం లేదు. అతన్ని మళ్ళీ చూడడం అనేది దానంతట అదే జరుగుతుంది. ప్రత్యేకమైన పనంటూ లేదు. ఇదీ పని అని చెప్పడానికి మించింది ఆ అవసరం... తర్వాత... ముఖ్యమైన, భయంకరమైన ఇతర విషయాలున్నాయి. అస్పష్టంగా తలెత్తుతున్నాయి ఆమె మనసులో. కానీ అన్నింటినీ మించిన విషయం ఒకటుంది ముందు. అతన్ని మళ్ళీ చూడడం.

క్వారీకి వచ్చింది. నెమ్మదిగా, జాగ్రత్తగా, బుద్ధిహీనురాలిలాగా చూసింది. ఎందుకంటే తను చూసిన బృహత్ దృశ్యం తన బుర్రకు ఎక్కక పోవచ్చు. అతనక్కడ లేడని వెంటనే గ్రహించింది. పని చాలా ముమ్మరంగా సాగుతోంది. సూర్యుడు నడినెత్తికి చేరాడు. కనుచూపుమేరలో ఒక మనిషి కూడా ఖాళీగా లేడు. కానీ అతను లేడు. ఆమె షాక్ తిన్న స్థితిలో చాలాసేపు ఎదురు చూస్తూ ఉండిపోయింది.

అప్పుడు ఫోర్మేన్ కనిపించాడు. రమ్మని సైగ చేసింది. “గుడ్ ఆఫ్టర్నూన్, మిస్ ప్రాంకన్!... లవ్లీ డే, మిస్ ప్రాంకన్! మళ్ళీ నడివేసవిలా ఉంది. కానీ ఆకురాలు కాలమేమో దగ్గర్లోనే ఉంది. అవును శిశిరం వచ్చేస్తుంది. ఆకులు చూడండి మిస్ ప్రాంకన్!”

“ఇక్కడ మీ మనిషాకడుండాని... బాగా మెరిసే నారింజరంగు జుట్టుంటుంది... ఏడి?”

“ఓ... అతనా? వెళ్ళిపోయాడండి.”

“వెళ్ళిపోయాడా?”

“పని వదిలేశాడు. న్యూయార్క్కి అనుకుంటా వెళ్ళాడు, ఆకస్మాత్తుగా...”

“ఎప్పుడూ? వారం క్రితమా?”

“లేదండి... నిన్ననే.”

“అతనెవ...?” ఆగిపోయింది. అతనెవరు అని అడగబోయింది. మాట మార్చేసింది.

“నిన్న రాత్రి బాగా పొద్దు పోయేదాకా పని చేస్తున్నారెవరు? పేలుళ్ళు వినిపించాయి.”

“అదాండి... మిష్టర్ ప్రాంకన్గారి బిల్డింగ్ కోసమని స్పెషల్ ఆర్డరు వచ్చిందండి. కాస్మో

- స్ట్రీట్ బిల్డింగ్ తెలుసు కదండి వేగంగా అవ్వాలంటండి.”

“అవును, అలాగా.....”

“సారీ అండి. ఆ పని మిమ్మల్ని డిస్టర్బ్ చేసినందుకు...”

“ఏమీ లేదు...”

ఆమె వెనుదిరిగింది. అతని పేరు అడగదు. ఆమెకు తన స్వాతంత్ర్యం కాపాడుకునేందుకు అదే ఆఖరి అవకాశం.

ఉన్నట్టుండి దొరికిన ఉపశమనంతో వేగంగా, సునాయాసంగా నడిచింది. అతని పేరెప్పుడూ ఎందుకు అడగలేదా అని ఆశ్చర్యపోయింది. బహుశా తొలిచూపులోనే అతని గురించి తెలియాల్సిందంతా తనకు తెలిసిపోయిందేమో! పేరు తెలియకుండా న్యూయార్క్ నగరంలో ఒక వర్క్స్ పట్టుకోవడం కుదరదు అనుకుంది. బతికిపోయింది. పేరు తెలిసుంటే ఈ పాటికి న్యూయార్క్కి వెళ్ళే దారిలో ఉండేది.

భవిష్యత్తు సరళంగా ఉంది. అతని పేరు కనుక్కోకుండా ఉండడంతప్ప ఏమీ చెయ్యనక్కరలేదు. తనకి శిక్ష వాయిదా పడింది. పోరాడే అవకాశం వచ్చింది. దాన్ని తనుగాని, తనని అది గాని ఓడిస్తాయి. అదే గెలిస్తే ఆమె అతని పేరు వాకబు చేస్తుంది.

3

పీటర్ కీటింగ్ ఆఫీసులో ప్రవేశించినప్పుడు, తలుపు తెరుచుకున్న చప్పుడు మహా తూర్యరావంలా ఉంది. అతను వస్తున్నాడని తనంతట తానుగా తెరుచుకున్నట్టు - తలుపు రెక్కలు ముందుకు సాగాయి. అతని ముందు ఏ తలుపులైనా అలాగే తెరుచుకోవాలన్నట్టుగా తెరుచుకున్నాయి.

ఆఫీసులో అతనిరోజు వార్తాపత్రికలతో మొదలైంది. నీటుగా సర్దిపెట్టిన దొంతర అతని కోసం ఎదురుచూస్తోంది. సెక్రటరీ పేర్చిన దొంతర అది. కాస్మో - స్లోట్నిక్ భవనం పురోగతి గురించి, ఫ్రాంకన్ & కీటింగ్ సంస్థ గురించి ఏమేమి కొత్త వార్తలు వచ్చాయో చూడడం ఇష్టం అతనికి.

ఈ రోజు ఉదయం అలాంటివేమీ లేవు. కీటింగ్ నొసలు చిట్లించాడు. అయితే ఎల్స్వర్త్ ఎం. టూహీ గురించి ఒక కథనం కనిపించింది. ఉలిక్కి పడేట్టు చేసే వార్త అది. థామస్ ఎల్. ఫాస్టర్ అని ప్రసిద్ధ ఫిలాంత్రోపిస్టు ఒకాయన పెద్ద ఎస్టేట్స్ వదిలిపెట్టి చనిపోయాడు. అందులో లక్ష డాలర్ల చిన్న మొత్తాన్ని ఎల్స్వర్త్ ఎం. టూహీకి రాసేశాడు “నా స్నేహితుడు, నా ఆధ్యాత్మిక మార్గదర్శి అయిన ఎల్స్వర్త్ ఎం. టూహీకి - మానవజాతి పట్ల ఆయనకున్న నిజమైన అంకిత భావాన్ని ఆయన ఉదాత్తమైన మనస్సుని ప్రశంసిస్తూ” అని రాశాడు. టూహీ ఆ ఆస్తిని స్వీకరించి, ఉన్నది ఉన్నట్టుగా “వర్క్ షాప్ ఆఫ్ సోషల్ స్టడీ” అనే సంస్థకి ఇచ్చేశాడు. అది ప్రగతి శీలమైన అధ్యయన సంస్థ. అక్కడ “సామాజిక లక్షణంగా కళ” అనే అంశాన్ని బోధించే లెక్చరర్ టూహీ. “తనకు వ్యక్తిగత ఆస్తుల వ్యవస్థ మీద నమ్మకం లేదని ఒక చిన్న వివరణ ఇచ్చాడంతే. మరే ఇతర వ్యాఖ్యానమూ చెయ్యడానికి నిరాకరించాడు.

“వద్దు మిత్రులారా! దీని గురించి ఇంకేమీ వద్దు” అన్నాడు. అని, తనకు సంబంధించిన ఆ క్షణాల గాంభీర్యాన్ని ఒడుపుతో రద్దు చేస్తూ మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు. ఆసక్తికరమైన విషయాలమీద మాత్రమే వ్యాఖ్యానించడం నాకిష్టం. నన్నొక ఆసక్తికరమైన విషయంగా నేను భావించను.”

కీటింగ్ ఆ కథనాన్ని చదివేశాడు. అది తను ఎప్పటికీ చెయ్యబోనిపని అని తెలుసు కనక గొప్పగా ప్రశంసించాడు.

ఎల్స్వర్త్ టూహీని కలవలేకపోయానే అని అలవాటుగా అసహనంగా బాధపడ్డాడు. కాస్మో - స్లోట్స్ పోటీ అవార్డు తను గెలుచుకున్న కొద్దికాలానికే టూహీ ఒక ఉపన్యాస యాత్రకి వెళ్ళిపోయాడు. అప్పటి నుంచీ తను పాల్గొన్న అద్భుతమైన సమావేశాలన్నీ టూహీ లేకపోవడం వల్ల వెలితిగా అనిపించాయి కీటింగ్ కి. అతన్ని కలవాలని ఆత్రుతగా ఎదురుచూశాడు. చాలా కాలం నుంచి టూహీ కాలమ్ లో కీటింగ్ పేరు ఎక్కడా ప్రస్తావనకు రాలేదు. బేనర్ పత్రికలోని “ఒక చిరుస్వరం” కాలమ్ ని రోజులాగే ఆశగా తిరగేశాడు కీటింగ్. కానీ ఆ కాలమ్ “సాంగ్స్ అండ్ థింగ్స్” అనే ఉపశీర్షికతో వచ్చిందా రోజు. సంగీత కళలో అన్ని ఇతర రూపాలకన్నా జానపద గీతాల ఉత్తమత్వాన్ని, అన్ని ఇతర ఆలాపనల కన్న బృందగాన ఉత్తమత్వాన్ని, నిరూపించడానికి కేటాయించిన వ్యాసం అది.

బేనర్ ని వదిలేశాడు. లేచి, ఆఫీసులో తీవ్రంగా పచార్లు చేశాడు. ఒక చికాకు పెట్టే సమస్యను చూడాల్సి ఉందిప్పుడు.

చాలా ఉదయాలుగా వాయిదా వేస్తూ వచ్చాడు దాన్ని. కాస్మో - స్లోట్స్ బిల్డింగ్ కి ఒక శిల్పిని ఎంచుకోవాలి. ‘ఇండస్ట్రీ’ అనే బృహత్ శిల్పాన్ని భవనపు ప్రధాన లాబీలో ఏర్పాటు చెయ్యడం కోసం కొన్ని నెలల క్రితం - తాత్కాలికంగా - స్టివెన్ మేలారికి ఆర్డరు ఇచ్చారు. ఆ విషయం కీటింగ్ ని తికమక పెట్టింది. కానీ ఆర్డరిచ్చింది మిష్టర్ స్లోట్స్ అందుచేత ఆమోదించాడు. అతను మేలారిని ఇంటర్వ్యూ చేసి “... నీ అసాధారణమైన సామర్థ్యాన్ని గుర్తించి... నీకు పేరు లేదనుకో, కానీ వస్తుంది, ఇలాంటి ఆర్డరు పొందాక వస్తుంది... ఈ నా బిల్డింగ్ లాంటి వర్కు ప్రతి రోజురారు కదా!” అన్నాడు.

అతను మేలారిని ఇష్టపడలేదు. మేలారి కళ్ళు నిప్పు సరిగ్గా ఆర్పని నల్లటి రంధ్రాల్లా ఉంటాయి. అదీగాక అతను ఒక్కసారి కూడా నవ్వలేదు. అతనికి ఇరవై నాలుగేళ్ళు. అతని శిల్పకళా ప్రదర్శన ఒకటి జరిగింది. కానీ ఎన్నో ఆర్డర్లు రాలేదు. అతని శిల్పాలు వింతగా భయంకరంగా ఉంటాయి. కీటింగ్ కి చాలా కాలం క్రితం ‘ఒక చిరు స్వరం’లో టూహీ రాసిన విషయం గుర్తొచ్చింది. “భగవంతుడు ఈ ప్రపంచాన్ని మానవుడి ఆకారాన్ని సృష్టించాడన్న భావన ఉంది లోకంలో. అది లేకపోయి ఉంటే మిష్టర్ మేలారి మానవ ఆకృతులు చాలా బావుండి ఉండేవి. మానవ శరీరాలంటూ అతను శిలల్లో చెక్కిన ఆకారాలను ఆధారంగా చేసుకుని మనం నిర్ణయించాల్సి వస్తే, మనకి ఏమనిపిస్తుందంటే, మేలారికే ఆ పని అప్పగిస్తే, భగవంతుడి కన్న, బహుశా అతనే మెరుగ్గా చేసి ఉండే వాడేమో! అని.”

మిష్టర్ స్లోట్స్ ఎంపికకి కీటింగ్ బిత్తరపోయాడు. డింపుల్ విలియమ్స్ అనే ఆసామీ ఒకప్పుడు స్టీవెన్ మేలొరితో బాటు అదే గ్రీన్విచ్ గ్రామంలో ఒకే ఇంట్లో పక్కవాటాలో ఉండే వాడనీ ఈ క్షణాన డింపిల్ విలియమ్స్ ఏం చెప్పినా స్లోట్స్ కాదనలేడనీ తెలిసే దాకా ఆ బిత్తరపాటు పోలేదు. మేలొరిని తీసుకున్నారు. అతను పని మొదలు పెట్టి “ఇండస్ట్రీ” శిల్పం కోసం తన నమూనాని సమర్పించాడు. దాన్ని చూసినప్పుడు ఆ శిల్పం శుభ్ర సౌందర్యంతో కూడిన తన లాబీలో, పచ్చి గాయంలాగా, కాలిన మచ్చలాగా ఉంటుందని అనుకున్నాడు కీటింగ్. అది ఒక సన్నపాటి మగవాడి నగ్నశిల్పం. ఆ మగవాడు యుద్ధనౌక యొక్క ఉక్కు పలకను కూడా చీల్చగలిగేట్టు ఏ అడ్డు గోడనైనా పగలగొట్ట గలిగేట్టు, ఉన్నాడు. ఆ శిల్పం ఒక సవాలులాగా ఉంది. చూసేవాళ్ళ కళ్ళమీద ఒక వింత ముద్రను ముద్రిస్తోంది. చుట్టూ ఉన్న మనుషులు మామూలుగా కన్నా చిన్నగా విచారంగా కనిపించేట్టు చేస్తోందా శిల్పం. ఆ శిల్పాన్ని చూస్తుంటే జీవితంలో మొదటిసారిగా వీరత్వం అంటే ఏమిటో అర్థమైనట్టనిపించింది కీటింగ్కి.

అతను ఏం మాట్లాడలేదు. మోడల్ని స్లోట్స్కి పంపాడు. దాన్ని చూసి చాలా మందికి కోపం వచ్చింది. కీటింగ్లాగానే అభిప్రాయ పడ్డారు. మిష్టర్ స్లోట్స్ మరో శిల్పిని సెలెక్ట్ చెయ్యమని ఎంపిక పని కీటింగ్కే అప్పగించాడు.

కీటింగ్ అలసటతో ఒక పడక్కుర్చీలో కూలబడి వెనక్కివాలి, నాలుకతో టక్మని శబ్దం చేశాడు. బ్రాన్సన్కి ఇవ్వాలా పామర్కి ఇవ్వాలా అని సందిగ్ధంలో పడ్డాడు. కాస్మో ప్రెసిడెంటు భార్య, మిసెస్ షూప్కి, స్నేహితుడు బ్రాన్సన్. కొత్తగా ఒక ఐదు మిలియన్ డాలర్ల కాస్మోటిక్ ఫ్యాక్టరీ నెలకొల్పబోతున్న మిష్టర్ హూస్బీ సిఫార్సు చేసినవాడు పామర్. ఇలా తటపటాయించడం తనకి ఇష్టమని కనిపెట్టాడు కీటింగ్. ఇద్దరి అదృష్టం, అలాంటి ఇంకెంతో మంది అదృష్టం తన చేతిలో ఉంది. వాళ్ళ అదృష్టం ఒక్కటే కాదు. వాళ్ళ పని, ఆశ, వాళ్ళు తినబోయే ఆహారపు పరిమాణం కూడా తన చేతిలో ఉన్నాయి. ఏదో ఒక కారణం చూపించిగాని, నిష్కారణంగా కానీ తను ఎవరినైనా ఎన్నుకోవచ్చు. తనిష్టం. ఒక నాణేన్ని ఎగరెయ్యొచ్చు. తన వెయిస్ట్ కోట్ బొత్తాలు లెక్కపెట్టి తేల్చెయ్యొచ్చు. తన మీద ఆధారపడి ఉన్న వాళ్ళ దయవల్ల - అతను గొప్పవాడు. అప్పుడు ఆ కవరును గమనించాడు.

తన డెస్క్ మీద ఉత్తరాల దొంతరపైన ఉందది. అది సన్నగా, పొడుగ్గా, ఏ అలంకరణలూలేని కవరు. కానీ ఒక మూల బేనర్ పత్రిక శీర్షిక చిన్నగా ముద్రించి ఉంది. ఆత్రుతగా అందుకున్నాడు దాన్ని. అందులో లేఖ ఏమీలేదు. రేపటి బేనర్ పత్రికకి సంబంధించిన ప్రూఫ్ల స్ట్రీప్ మాత్రం ఉంది. ఎల్స్వర్త్. ఎం. టూహీ రాసిన ‘ఒక చిరు స్వరం’ కనిపించింది. అతనికది పరిచితమే. దాని కింద ఉపశీర్షికగా ఒకే ఒక్కపదం ఉంది. దూరదూరంగా పెద్ద అక్షరాలతో ఒకే పదం ఉంది. ఒంటరిగా ఉండడంవల్ల అది స్పష్టంగా, కొట్టొచ్చినట్టుగా ఉంది. మరేమీ లేకపోవడం వల్ల గౌరవప్రదంగా ఉంది.

“కీ టింగ్”

ఆ పేపర్ స్ట్రీప్ ని కింద పెట్టేసి మళ్ళీ తీసుకుని చదివాడు. ఆ గొప్ప వాక్యాలకి అరుదైన పొదుపైన వాక్యాలకి ఉక్కిరిబిక్కిరౌతూ చదివాడు. చేతిలో పేపర్ వణుకుతోంది. నొసటిమీద చర్మం చిక్కటి పింక్ మచ్చలుగా దగ్గర పడింది. టూహీ ఇలా రాశాడు.

“గొప్పతనం అన్నది ఒక అతిశయోక్తి. పొదుగూ వెడల్పూ ఎత్తూ వగైరాలకు సంబంధించిన అతిశయోక్తుల్లో లాగానే శూన్యానికి చిలవలూ పలవలూ కల్పించడం. ఊదిన ఆట బుడగని గుర్తుకు తెస్తుంది. తేదూ? కానీ కొన్ని సందర్భాలుంటాయి. ‘గొప్పతనం అనే మాటకి చాలా దగ్గరగా వస్తున్నాను సుమా’ అనే వాగ్దానాన్ని మనం గుర్తించి తీరాల్సిన సందర్భాలు. అటువంటి వాగ్దానం ఒకటి పీటర్ కీటింగ్ అనే యువకుడి రూపంలో మన వాస్తుకళా దిక్పత్రం మీద గోచరిస్తోంది.

“మనం అతను డిజైన్ చేసిన అద్భుతమైన కాస్మో - స్లాబ్ లిక్ భవనం గురించి చాలా విన్నాం. అది సమంజసం కూడాను. మనం ఒకసారి ఆ భవనం వెనకకు చూద్దాం. అంటే ఆ భవనంమీద ఎవరి వ్యక్తిత్వ ముద్ర పడిందో ఆ మనిషి మీదకి దృష్టి సారిద్దాం.

“ఆ భవనం మీద ఏ వ్యక్తిత్వ ముద్రా లేదు. మిత్రులారా! ఆ లేకపోవడంలోనే ఆ వ్యక్తిత్వపు గొప్పతనం ఉంది. అది నిస్వార్థమైన యువ చైతన్యపు గొప్పతనం. ఆ చైతన్యం అన్ని విషయాలనూ జీర్ణించుకుని తన స్వీయప్రతిభ తాలూకు స్వాతిక ప్రకాశంతో వాటిని మెరుగుపరిచి ఈ ప్రపంచానికి తిరిగి ఇచ్చింది. ఆ విధంగా ఒక్క వ్యక్తి - అతను అసహజమైన ఒంటరి వ్యక్తి కాదు - మానవ సమూహం మొత్తానికి ఏకీకృతమైన ప్రతినిధి అయ్యాడు. తన ఆశయంలో అందరి ఆశయాలను రాశీభూతం చేశాడు.

“కీటింగ్ ఆ భవనం రూపంలో ఇస్తున్న సందేశాన్ని విచక్షణాపరులు వినగలుగుతారు. సరళంగా చాలా పెద్దగా ఉన్న మొదటి మూడు అంతస్తులూ - మన సమాజానికి ఆధారభూతమైన శ్రామిక తరగతి అన్నమాట. సూర్యుడికి తమ అద్దపు పలకలను అర్పిస్తున్న ఏకరూప గవాక్షాల వరసలున్నాయే - అవి సామాన్య మానవుల ఆత్మలు. సౌభ్రాతృత్వం అనే ఏకరూపతతో అనామకంగా అసంఖ్యాకంగా ఉన్న సామాన్యుల ఆత్మలవి. వెలుగువైపు ప్రయాణిస్తున్న ఆత్మలు. దృఢమైన పునాదులతో భూమినుంచి మొలిచిన ఆ సొగసైన పిలాస్టర్లున్నాయే, కొరింథియన్ కేపిటల్స్ లా ఆహ్లాదకరంగా విస్ఫోటించినవి - అవి సంస్కృతి విరిసిన పుష్పాలు. ఏ సంస్కృతి అయితే అసంఖ్యాక జనసమూహం అనే సారవంతమైన నేలలో పాతుకున్నప్పుడు మాత్రమే వికసిస్తుందో ఆ సంస్కృతి పుష్పాలవి.

“... విమర్శకులందరూ కర్కోటకులని కేవలం సున్నితమైన ప్రతిభని ధ్వంసం చెయ్యడానికే అంకితమైన వాళ్ళని భావించే వాళ్ళకి సమాధానంగా ఈ కాలమ్ పీటర్ కీటింగ్ కి ధన్యవాదాలు చెబుతోంది. మనకి ఒక అరుదైన... కాదు... మహా అరుదైన అవకాశాన్ని ఇచ్చినందుకు, మన నిజమైన ఉద్యమంలో మనం పొందుతున్న ఆనందాన్ని ఋజువు చేసుకునే అవకాశం ఇచ్చినందుకు, ధన్యవాదాలు చెబుతోంది.. మన ఉద్యమం యువ ప్రతిభను కనిపెట్టడం. గుర్తింపుకు సిద్ధంగా ఉన్న యువప్రతిభను కనిపెట్టడం. పీటర్ కీటింగ్ ఈ కాలమ్ చదవడం తప్పిస్తే మనం ఆయన నుంచి కృతజ్ఞతను ఆశించడం లేదు. కృతజ్ఞత చూపేది మనం.”

కీటింగ్ మూడోసారి వ్యాసాన్ని చదవడం మొదలుపెట్టినప్పుడు గమనించాడు. శీర్షికపక్కన ఉన్న ఖాళీలో రెడ్ పెన్సిల్ తో రాసిన కొన్ని పంక్తులున్నాయి.

“డియర్ పీటర్ కిటింగ్!

తొందర్లో ఏదో ఒకరోజు నన్ను కలిసేందుకు మా ఆఫీసుకి రండి. మీరెలా ఉంటారో చూడాలని ఉబలాటపడుతున్నారు.

ఇ.ఎం.టి.

కీటింగ్ పేపర్ క్లిప్పింగ్ ని జారవిడిచాడు. అది రెపరెపలాడుతూ డెస్క్ మీద పడింది. లేచి నిలబడ్డాడు. జుట్టు పాయ ఒకదాన్ని వేళ్ళతో నిమిరుతున్నాడు. ఆనందపు మత్తులో ఉన్నాడు. అప్పుడు తన కాస్మో - స్లోట్విక్ బిల్డింగ్ డ్రాయింగ్ వైపు తిరిగాడు. అది గోడకి తగిలించి ఉంది. పార్తెనాన్, లోప్రీల పెద్ద ఫోటోల మధ్య వేలాడుతోంది. బిల్డింగ్ పిలాస్టర్లు వైపు చూశాడు. జన సమూహాల మధ్య నుంచి వికసిస్తున్న సంస్కృతిగా వాటిని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. కానీ దాన్నీ, వ్యాసంలో ఉన్న తక్కిన అందమైన చిత్రాల్నీ, ఊహించుకోవచ్చు అనుకున్నాడు.

తర్వాత ఫోను అందుకున్నాడు. అది ఎల్స్వర్త్ టూహీ సెక్రటరీది. ఒక ఎగుడు దిగుడులు లేని హెచ్చు స్వరం మాట్లాడింది. తర్వాత రోజు మధ్యాహ్నం నాలుగున్నరకి టూహీని కలిసేందుకు అపాయింట్మెంట్ తీసుకున్నాడు.

ఆ తర్వాత కొన్ని గంటలపాటు అతని దినచర్య కొత్త రుచిని సంతరించుకుంది. అంతవరకూ తన దైనందిన చర్య కేవలం అందమైన చదువైన కుద్యచిత్రం అన్నట్టు, ఇప్పుడు ఉదాత్తమైన ‘బాస్ - రిలీఫ్’ అయినట్టు తోచింది. ఎల్స్వర్త్ టూహీ రాతవల్ల అది ఉబ్బెత్తుగా లేచి మూడో పరిమాణాన్ని పొందినట్టుగా ఉంది.

అప్పుడప్పుడు గై ఫ్రాంకన్ ఒక ప్రత్యేకమైన పని అంటూ ఏదీ లేకుండా ఆఫీసు గది నుంచి ఇలాగే కిందకి వస్తాడు. అతని షర్టుల సాక్సుల సున్నితమైన ఛాయలు అతని చెంపల వెంట్రుకల వెండిరంగుకి మాచ్ అవుతున్నాయి. నిశ్శబ్దంగా, ఉదారంగా, నవ్వుతూ నిలబడ్డాడు. డ్రాఫ్టింగ్ రూమ్ లో ఉండగా కీటింగ్ అతన్నిదాటి వేగంగా వెళ్ళాడు. చూసి ఆగలేదు. ఆగడం ద్వారా కాక, చప్పుడు చేస్తున్న న్యూస్ పేపరు ముక్కని, ఫ్రాంకన్ చొక్కాజేబులో ఉన్న నీలంఎరుపు జేబు రుమాలులోకి తొయ్యడం ద్వారా నిన్ను చూశానని చెప్పాడు. అలా చెయ్యడం కోసం అడుగుల వేగం తగ్గించాడు. “నీకు టైమున్నప్పుడు చదువు గై!” అన్నాడు. తర్వాత గది సగం వరకూ వెళ్ళిపోయాక “నాతో లంచ్ చెయ్యాలను కుంటున్నావా? ప్లాజా దగ్గర వెయిట్ చెయ్యి” అన్నాడు మళ్ళీ.

లంచ్ నుంచి తిరిగి వచ్చాక కీటింగ్ ని ఒక కుర్ర డాప్టేమన్ ఆపేశాడు. అతని గొంతులో తీవ్ర ఉద్వేగం ఉంది. పెద్దగా అన్నాడు. “మిస్టర్ కీటింగ్! ఎల్స్వర్త్ టూహీగారిని తుపాకితో కాల్చిందెవరు?”

కీటింగ్ గుక్క తిప్పుకుని అడిగాడు.

“ఎవరు వాడు? ఏం చేశాడు?”

“మిస్టర్ టూహీని షూట్ చేశాడు.”

“ఎవరూ?”

“నేను అదే అడుగుతున్నాను. ఎవరూ?”

“... షూట్ చెయ్యడమా!!? ‘ఎల్స్వర్త్ టూహీని.!!!’

‘రెస్టారెంట్లో ఒకతని దగ్గర పేపర్లో చూశాను. కొనడానికి టైములేకపోయింది.’

“అయన... చనిపోయారా?”

“అది నాకు తెలియదు. కాల్పుడం గురించే అందులో ఉంది.”

“అయన చనిపోతే, రేపు ఆయన కాలమ్ ప్రింట్ చెయ్యరనేనా?”

“తెలీదు. ఎందుకు మిస్టర్ కీటింగ్?”

“వెళ్ళి నాకో పేపరు పట్టుకురా?”

“కానీ నాకు...”

“వెళ్ళి పేపరు తేరా... బుద్ధిహీనుడా!”

మధ్యాహ్నం పేపర్లలో కథనం ఉంది. ఉదయం ఎల్స్వర్త్ టూహీ “నోరులేని జీవులూ - అరక్షితులూ” అనే అంశం మీద ప్రసంగించడానికి రేడియో స్టేషన్కి వెళ్ళినప్పుడు కారు దిగగానే అతనిమీద కాల్పు జరిగింది. అయితే అది గురి తప్పింది. ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఇది జరుగుతున్నప్పుడు ప్రశాంతంగా ఉన్నాడు. గందరగోళానికి గురికాలేదు. ఏ నాటకీయ చర్య లేకపోకవడం చేత మాత్రమే అతని ప్రవర్తన నాటకీయంగా ఉంది. “మనం రేడియోశ్రోతలు ఎదురుచూసేట్టు చెయ్యకూడదు మనం” అన్నాడంతే. మెట్లెక్కి తొందరగా మైక్రో ఫోను దగ్గరకి వెళ్ళాడు. అక్కడ ఈ కాల్పుల సంగతి ప్రస్తావించలేదు. అరగంటసేపు ఉపన్యసించాడు - ఎప్పుటిలాగానే కేవలం ధారణ నుంచే. అరెస్టు చేసినప్పుడు నేరస్థుడు ఏమీ మాట్లాడలేదు.

కీటింగ్ గొంతు ఎండిపోయింది. నేరస్థుడి పేరు గుడ్లప్పగించి చూశాడు. స్టీవెన్ మేలారి!

అవ్వక్తమైనదేదో కీటింగ్ని భయపెడుతూ ఉంటుంది - ముఖ్యంగా ఆ అవ్వక్తమైనదేదో, గుర్తించదగిన విషయాల్లోకాక తనలోని ఆకారణ భయంలో ఇమిడి ఉన్నప్పుడు. జరిగినదాంట్లో కీటింగ్కి ప్రత్యక్షంగా సంధించినదేదీ లేదు - స్టీవెన్ మేలారి కాక ఆ వ్యక్తి మరెవరైనా అయి ఉంటే బావుండునని కోరుకోవడం తప్ప, అలా ఎందుకు కోరుకుంటున్నాడో తనకే తెలియకపోవడం తప్ప.

స్టీవెన్ మేలారి మౌనంగా ఉండిపోయాడు. తన చర్యకి కారణాలు వివరించలేదు. అతను భరించలేని దారిద్ర్యంలో ఉన్నట్టు తెలిసి, తనకు కాస్మో - స్లాట్స్ భవనం ఆర్డరు రానందుకు

నిరాశతో ఆ పని చేసి ఉంటాడని మొదట్లో భావించారు. అయితే ఈ ఆర్డరు అతను కోల్పోవడానికి ఎల్స్వర్త్ టూహీకి ఏ సంబంధమూ లేదని ఖాయంగా తెలిసింది. స్టీవెన్ మేలారి గురించి టూహీ మిస్టర్ స్లోట్నిక్తో ఎప్పుడూ మాట్లాడలేదు. టూహీ 'ఇండస్ట్రీ' శిల్పాన్ని చూడలేదు కూడా. ఈ సంగతి ప్రస్తావించినప్పుడు మేలారి మౌనాన్ని విడిచిపెట్టి టూహీని తను ఎప్పుడూ కలవలేదని, వ్యక్తిగతంగా చూడనుకూడా చూడలేదని, తనకు అతని మిత్రులు కూడా ఎవరూ తెలియరని చెప్పాడు.

“నువ్వు ఆ ఆర్డరు కోల్పోవడానికి ఏదో రకంగా టూహీనే బాధ్యుడని అనుకుంటున్నావా?” అని అడిగారు. లేదన్నాడు మేలారి. “మరెందుకు?” మేలారి నోరు విప్పలేదు.

రేడియోస్టేషను బయట పేప్ మెంటుమీద పోలీసులు నేరస్థుణ్ణి అదుపులోకి తీసుకున్నారు. అతన్ని టూహీ గుర్తించలేదు. ప్రసార కార్యక్రమం అయ్యాకగాని అతని పేరు కూడా కనుక్కోలేదు. తర్వాత స్టూడియో బయటకొచ్చి ఏంటీరూమ్ లో ఎదురు చూస్తున్న పాత్రికేయులతో “లేదు. నేను ఏ ఫిర్యాదులూ చెయ్యను. వాళ్ళు అతన్ని వదిలెయ్యాలని కోరుకుంటున్నాను. అవునూ, ఎవరతను?” అన్నాడు. అతని పేరు విన్నప్పుడు టూహీ దృష్టి ఒకాయన భుజానికి మరొకాయన టోపీ అంచుకి మధ్యన ఎక్కడో ఉంది. అంతకు ముందు, కింద, ప్రవేశ ద్వారపు గాజు తలుపు దగ్గర తన ముఖానికి అంగుళం దూరంలో బులెట్టు దూసుకుపోయినప్పుడు ప్రశాంతంగా నిలబడ్డ టూహీ ఇప్పుడు మాత్రం ఒకే ఒక మాట అన్నాడు. ఆ మాట భయభారంతో అతని పాదాల దగ్గర పడినట్టనిపించింది. “ఎందుకు?”

ఎవరూ జవాబివ్వలేకపోయారు. టూహీ భుజాలెగరేసి నవ్వి “ఉచిత ప్రచారం కోసం చేసిన ప్రయత్నమిది. ఎంత దుర్మార్గపు అభిరుచి!” అన్నాడు. ఈ వివరణను ఎవరూ నమ్మలేదు. ఎందుకంటే దాన్ని టూహీ కూడా నమ్మలేదని వాళ్ళ కనిపించింది. ఆ తర్వాత ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూలలో ప్రశ్నలకు ఉల్లాసంగా జవాబిచ్చాడు టూహీ. “నేను హత్య చేసి తీరాల్సినంత ముఖ్యుడినని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. ఒక హాస్య రూపకంలాగా జరిగింది గానీ, లేకపోతే ఇంతకు మించిన గొప్ప గౌరవాన్ని ఎవరూ ఆశించలేరు.” అసలు భూమి మీద ఇంతవరకూ ముఖ్యమైనదేదీ ఎప్పుడూ జరగలేదు కాబట్టి ఇప్పుడు జరిగింది కూడా అంత ముఖ్యమైనదేమీ కాదు అని ముచ్చటగొలిపే ఒక అభిప్రాయాన్ని కలిగించగలిగాడు టూహీ.

ట్రయల్ జరిగేంత వరకూ మేలారిని జైల్లో పెట్టారు. అతన్ని ప్రశ్నించడానికి జరిగిన ప్రయత్నాలన్నీ విఫలమయ్యాయి.

ఆ రాత్రి కీటింగ్ చాలా గంటలపాటు ఇబ్బందిపడుతూ మెలుకువగా ఉండిపోయాడు. టూహీకి కూడా ఆచుంగా తనకిలాగానే అనిపించింది అన్న ఆధారరహిత నిర్ధారణ అతన్ని నిద్రపోనివ్వలేదు. ‘హత్యాయత్నం కన్న కూడా స్టీవెన్ మేలారిని ఆ చర్యకు ప్రేరేపించిన విషయం ఎక్కువ ప్రమాదకరం అని టూహీకి తెలుసు, నాకు తెలుసు’ అనుకున్నాడు కీటింగ్. ‘కానీ అతని ఉద్దేశ్యం మనకి ఎప్పటికీ తెలియదు... తెలుస్తుందా...?’ అనుకున్నాడు. అప్పుడతను తన భయమూలానికి చేరుకున్నాడు. ఆ ఉద్దేశం తనకి జీవితాంతం తెలియకూడదని, తెలియకపోవడమే రక్ష అని ఆకస్మాత్తుగా అనిపించింది.

* * *

క్రీటింగ్ వచ్చినప్పుడు ఎల్స్వర్త్ టూహీ సెక్రటరీ తాపీగా లేచి తలుపు తెరిచి, అతన్ని ఆఫీసులోకి ప్రవేశపట్టింది. ప్రముఖ వ్యక్తుల్ని కలిసేటప్పుడు అస్తిమితంగా అనిపించే దశను దాటేశాడు క్రీటింగ్. కానీ ఆమె తలుపు తెరుస్తున్న క్షణాన మళ్ళీ అస్తిమితంగా అనిపించింది. టూహీ ఎలా ఉంటారో అనుకున్నాడు. స్ట్రైకు సమావేశం నాడు లాబీలో తను విన్న అద్భుతమైన గొంతు గుర్తొచ్చింది. క్రీటింగ్ ఒక భారీ మనిషిని ఊహించుకున్నాడు. కాస్త బూడిదరంగుకు తిరుగుతున్న జూలులాంటి పెద్ద జుట్టుంటుంది. తెల్లబడి ఉండొచ్చు. ముఖంలో మాటల కందనంత ఔదార్యం కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తూ ఉంటుంది. కాస్త ఇంచుమించుగా తండ్రి అయిన భగవంతుడి ముఖంలా ఉంటుంది ఆ ముఖం అనుకున్నాడు.

“మిష్టర్ పీటర్ క్రీటింగ్ - మిష్టర్ టూహీ!” అని చెప్పి తలుపేసి వెళ్ళిపోయింది సెక్రటరీ.

టూహీని చూసేచూడగానే బరువుగా, దళసరిగా, ఉన్న ఓవర్ కోటు ఒకటి అతనికి ఇవ్వాలనిపిస్తుంది. అంత బలహీనంగా అరక్షితంగా కనిపిస్తుంది అతని సన్నటి శరీరం. మరీ దుర్బలంగా, గట్టిపడని ఎముకలతో, అప్పుడే గుడ్డు నుంచి బయటికొస్తున్న కోడి పిల్లలా ఉంటాడు. రెండో చూపులో ఆ ఓవర్కోటు చాలాచాలా బావుండాలనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే ఆ ఒంటిమీది దుస్తులు అంత అందంగా ఉంటాయి. అతను ధరించిన నల్లటి సూటుబట్ట సన్నగా లోతుగా ఉన్న ఛాతీ దగ్గర తను కూడా లోతుకి వెళ్ళింది. పొడవాటి సన్నటిమెడ నుంచి భుజాల మీద నుంచి ఏటవాలుగా వంగింది. అది ఏ క్షమాపణలూ కోరకుండా తన లోపల ఉన్న ఆకారాన్ని నిజాయితీగా అనుసరించింది. నుదురు పెద్దది. శరీరం మొత్తంమీద కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తోంది. కణతల దగ్గర వెడల్పుగా గడ్డం దగ్గర చిన్నగా మొనతేలి ఉన్న కోలముఖం టూహీది. జుట్టు నల్లగా ఉంది. నూనెతో నిగనిగలాడుతోంది. సన్నటి తెల్ల పాపిడితో రెండు సగాలుగా వేరు చెయ్యబడి ఉందది. అందువల్ల పుర్రె బిగుతుగా ట్రిమ్గా కనబడుతోంది. కానీ చెవులు మాత్రం సూప్ కప్పు హాండిల్స్ లా ఒంటరిగా నగ్నంగా బయటకి పొడుచుకొచ్చి మరీ ప్రస్ఫుటం అయిపోయాయి. ముక్కు పొడుగ్గా సన్నగా ఉంది. చిన్నగా అద్దినట్టున్న నల్ల మీసం ముక్కుకి కొనసాగింపులా ఉంది. కళ్ళు నల్లగా ఆశ్చర్యం పరిచేవిగా ఉంటాయి. వాటిలో ఎంత మేధ, ఎంత ఉత్సాహం ఉంటాయంటే అతను కళ్ళద్దాలని పెట్టుకోవడం తన కళ్ళను కాక, ఆ కళ్ళ విపరీతమైన ప్రకాశం నుంచి ఇతరుల్ని కాపాడేందుకా అన్నట్టుంటాయి.

“హలో పీటర్ క్రీటింగ్!” అన్నాడు ఎల్స్వర్త్ టూహీ, తన అద్భుతమాంత్రిక స్వరంతో “నైక్ అప్టోరాస్ దేవాలయం మీద నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?” అన్నాడు.

“మీరు... ఎలా... ఉన్నారు?... మిష్టర్ టూహీ!” అని ఆగిపోయాడు.

బిత్తరపోయి “నేను ఏమనుకుంటా... దేని గురించి?”

“కూర్చో మిత్రమా! నైక్ అప్టోరాస్ టెంపుల్ గురించి.”

“అది... అది... నేను”

“ఆ చిన్న వజ్రంలాంటి కట్టాడాన్ని నువ్వు విస్మరించి ఉండవని నా నమ్మకం. గ్రీకుల స్వేచ్ఛా చైతన్యం సృష్టించిన అద్భుతమైన ఆ చిన్న సృజనకు దక్కాల్సిన గుర్తింపును పార్తెనాన్ ఎగరేసుకు పోయింది. మామూలుగా అదేగా జరుగుతున్నది. పెద్దవాళ్ళూ, బలవంతులూ, దక్కాల్సిన కీర్తిని దక్కించుకోగా చిన్నవాళ్ళ అందం మరుగున పడిపోతోంది. దాని పదార్థాన్ని బేలన్స్ చేసిన తీరు ఒద్దికగా భాగాల్ని కేటాయించడంలోని ఉత్పత్తి పూర్ణత, - ఆహ్ - అవును - ఒద్దిక తనంలోని ఉత్పత్తి - ప్రతి అంగంలోని సున్నితమైన నైపుణ్యం, నువ్వు గమనించే ఉంటావు.”

“అవునండి” అని గొణిగాడు. కీటింగ్ “అది ఆ... ‘నైక్ అప్టెరోస్’ పట్ల నా కెప్పట్నుంచో అభిమానం.”

“అలాగా? అని ఎల్స్వర్త్ టూహీ చిరునవ్వు నవ్వాడు. ఆ నవ్వు అంతరార్థం కీటింగ్ కి తెలియలేదు. “నాకు తెలుసు. నువ్వలా అంటావని. నాకు ఖాయంగా తెలుసు. నీ మొహం చాలా బావుంటుంది. పీటర్ కీటింగ్! నువ్వలా తేరిపార చూడకుండా ఉంటే... నిజానికి అలా చూడడం అనవసరం.”

ఉన్నట్టుండి టూహీ నవ్వుడం మొదలుపెట్టాడు. అవమానకరంగా నవ్వుతున్నాడు - కీటింగ్ ని చూసి, తనని చూసుకుని. అంతే అయి ఉండాలి. ఈ కథ మొత్తం అబద్ధం అని ప్రకటించినట్టు ఉందా నవ్వు. ఒక క్షణం పాటు కీటింగ్ నిర్ఘాంతపోయి, తర్వాత తనూ నవ్వుడం ప్రారంభించాడు - చాలా సుఖంగా ఉన్నట్టు ఒక బహు పాత స్నేహితుడితో కలిసి నవ్వుతున్నట్టు.

“అది బావుంది. ఒక ముఖ్య సందర్భంలో చాలా సీరియస్ గా మాట్లాడకపోవడం మంచిదని గమనించలేదా? ఏమో ఇది చాలా ముఖ్య సందర్భం కావచ్చు - ఎవరికి తెలుసు? మనిద్దరికీ ముఖ్యమైనది కావచ్చు. ఇంకొకటి నేనంటే నువ్వు కాస్త భయపడి ఉంటావని నాకు తెలుసు. అలాగే ఒప్పేసుకుంటున్నాను. నేను కాస్త భయపడ్డాను నువ్వంటే. అంచేత ఇది బాగా లేదూ?”

“అవునండి మిస్టర్ టూహీ!” అన్నాడు కీటింగ్ సంతోషంగా. మనుషుల్ని కలవడంలో అతనికున్న ఒక ధీమా మాయమైపోయింది. కానీ సరిగా మాట్లాడుతున్నానా లేదా అన్న బెంగపోయింది. ఎందుకంటే ఏ ప్రయత్నమూ లేకుండా తనే సరిగ్గా మాట్లాడేటట్టు ఆయన మృదువుగా నడిపిస్తున్నాడు. “మిమ్మల్ని కలవడం అనేది ఒక ముఖ్య సందర్భం అవుతుందని నాకు తెలుసు మిస్టర్ టూహీ! ఎప్పుడూ తెలుసు. సంవత్సరాలుగా తెలుసు.”

“అలాగా?” కళ్ళద్దాల వెనక ఆయన కళ్ళలో ఏకాగ్రత.

“ఎందుకంటే నేను మీకు నచ్చుతానని అనుకున్నాను. సమయం వచ్చినప్పుడు మీరు నన్ను నా పనిని మెచ్చుకుంటారని... అనుకున్నాను. అంతదాకా ఎందుకు?... నేను...”

“ఊ?”

“... తరచుగా, డ్రాయింగ్ చేస్తున్నప్పుడు అనుకుంటూ ఉంటాను టూహీగారు బావుందని మెచ్చుకునేలా ఉందా ఈ బిల్డింగ్ అని. దాన్ని అలా చూసే ప్రయత్నం చేశాను. మీ కళ్ళతో

చూసే ప్రయత్నం... నేను..." టూహీ జాగ్రత్తగా వింటున్నాడు. "మిమ్మల్ని కలవాలని ఎప్పుడూ అనుకుంటూ ఉండేవాణ్ణి... మీరు గొప్ప చింతనశీలురు... గొప్ప సాంస్కృతిక..."

"చూడు..." అన్నాడు టూహీ. అతని స్వరం దయగానే ఉంది కాని అందులో కాస్త అసహనం ఉంది. చివరి వాక్యంమీదకి వచ్చేసరికి ఆసక్తి తగ్గిందతనికి. "అదేమీ వద్దు. నొప్పించడం నా ఉద్దేశం కాదు. కానీ అటువంటి విషయాలు వదిలేద్దాం. ఏం? ఇది అసహజంగా అనిపించవచ్చుగానీ వ్యక్తిగత ప్రశంస వినడం నాకు ఇష్టం ఉండదు."

క్రీటింగ్ని ఇబ్బంది నుంచి తప్పించినవి టూహీ కళ్ళు. వాటిలో విశాలమైన అవగాహన ఉంది. ఉదారమైన కరుణ - కాదు, కాదు, ఇదేం మాట? - ఎల్లలు లేని కరుణ ఉంది. అతని నుంచి ఎవరూ ఏమీ దాచలేరని అతను దేనినైనా క్షమించగలడు కనక దాచడం అనవసరం కూడానని అనిపించేటట్టుగా ఉన్నాయి ఆ కళ్ళు.

"కానీ... మిస్టర్ టూహీ! మిమ్మల్ని..." గొణిగాడు క్రీటింగ్.

"నేను ఆ వ్యాసం రాసినందుకు కృతజ్ఞతలు చెప్పాలనుకుంటున్నావు నువ్వు. నేనేమో నువ్వు ఆ పని చెయ్యకుండా అడ్డుకోవాలని గట్టిగా ప్రయత్నిస్తున్నాను. దాన్నుంచి నన్ను తప్పించుకోనీ. ఏం? నువ్వు నాకు థాంక్స్ చెప్పాల్సిన పనే లేదు. నేను రాసిన రాతకి నువ్వు అర్హుడివి. ఆ క్రెడిట్ నీది. నాది కాదు. అంతేకదా?"

"కానీ మీరు అలా అన్నందుకు నేను ఎంత ఆనందించానంటే..."

"... గొప్ప ఆర్కిటెక్ట్ అన్నానని కదా? కానీ నాయనా! నీకూ ఆ విషయం ఖాయంగా తెలుసు. నువ్వు గొప్ప ఆర్కిటెక్ట్వని. నమ్మకం లేదా? ఎప్పుడూ నమ్మలేదా?"

"వెల్... నేను..."

ఒక క్షణం విరామం వచ్చింది. టూహీ వినదల్చుకున్నదల్లా ఆ విరామం మాత్రమేనని క్రీటింగ్కి అనిపించింది. వాక్యం పూర్తి కావడం కోసం టూహీ ఆగలేదు. పూర్తి సమాధానం వచ్చేసినట్టూ, అది తనను సంతోష పెట్టినట్టూ మాట్లాడడం మొదలుపెట్టాడు.

"కాస్మో - స్లోట్స్ బిల్డింగ్ విషయానికొస్తే అది అసాధారణమైన విజయం. కాదని ఎవరనగలరు? ఆ ప్లాను చాలా ఆసక్తికరంగా ఉంది. చాలా మౌలికత ఉంది అందులో. తెలివైన ప్లాను. అసాధారణంగా ఉంది. నువ్వు ఇంతకు ముందు చేసిన అన్నింటికన్న చాలా భిన్నంగా ఉంది కదా?"

"సహజంగానే" అన్నాడు క్రీటింగ్, అతని గొంతు మొదటసారిగా స్పష్టతను స్ఫుటతని సంతరించుకుంది. "ఎందుకంటే ఇంత వరకూ నేను చేసిన వాటికంటే ఈ సమస్య భిన్నమైంది. సమస్యకి తగ్గట్టు అవసరమైన ప్రత్యేక పరిష్కారాలతో ఆ ప్లానుని రూపొందించాను."

"అవును.. చాలా అందమైనపని. నువ్వు గర్వించొచ్చు" అన్నాడు టూహీ మృదువుగా.

టూహీ కళ్ళు, కళ్ళద్దాల మధ్య కేంద్రీకృతమై ఉన్నాయని, ఆ అద్దాలు తన కంటి పాపలమీద కేంద్రీకృతమై ఉన్నాయని గమనించాడు కీటింగ్. కాస్మో - స్లోట్స్ బిల్డింగ్ని తను డిజైన్ చెయ్యలేదని టూహీకి తెలుసని కీటింగ్కి హఠాత్తుగా తెలిసింది. ఆ విషయం అతన్ని భయ పెట్టలేదు. కానీ టూహీ కళ్ళలోని ఆమోదాన్ని చూసి అతనికి భయంవేసింది.

“నువ్వు ఫీల్ అవడం జరిగితే, ఉహూ.. కృతజ్ఞత కాదు. అది చాలా ఇబ్బందికరమైన పదం, కానీ ప్రశంస అందామా?” టూహీ కొనసాగించాడు. అతని గొంతు మరింత మృదువుగా మారింది. కీటింగ్ తన తోడుదొంగ అయినట్టూ ఇకనుంచి తను మాట్లాడే మాటలు ఒక రహస్యార్థాన్నిచ్చే సంకేతాలు అని కీటింగ్కి తెలిసినట్టూ మాట్లాడుతున్నాడు. “నీ బిల్డింగ్లోని ప్రతీకాత్మక అంతరార్థాన్ని అవగాహన చేసుకున్నందుకూ, దాన్ని నువ్వు మార్బుల్ ద్వారా ప్రకటించినట్టు నేను మాటల్లో ప్రకటించినందుకు నువ్వు థాంక్స్ చెప్పొచ్చు. నువ్వు వట్టి మేస్త్రి మిత్రుడివి కాదు. శిల్పాల్లో చింతనలు చేసేవాడివి కనక.”

“అవునండీ. నేను ఆ భవనానికి రూపకల్పన చేసినప్పుడు నా రూపాతీత సారాంశం అదే - ఆపార జన సముహాలు, సంస్కృతీ పుష్పాలు, నిజమైన సంస్కృతి సామాన్యుడి నుంచే ఉబికి వస్తుందని నా నమ్మకం. అయితే ఎవరైనా ఎప్పటికైనా నన్ను అర్థం చేసుకుంటారని మాత్రం అనుకోలేదు.”

టూహీ నవ్వాడు. సన్నటి పెదాలు విచ్చుకుని పళ్ళు కనిపించాయి. అతను కీటింగ్ వైపు చూడడం లేదు. తన చేతనే చూసుకుంటున్నాడు. అది పొడుగ్గా, సన్నగా, సున్నితంగా కచేరీ చేసే పియానిస్ట్ చెయ్యిలా డెస్కొమీద ఒక కాగితాన్ని కదుపుతోంది. అప్పుడన్నాడు. “బహుశా మనం ఆత్మ సోదరులం అనుకుంటాను. మానవ ఆత్మ సోదరులం. జీవితంలో ముఖ్యమైనదదే కదా!” కీటింగ్కేసి చూడడం లేదు. అతన్ని దాటి చూస్తున్నాడు. కళ్ళద్దాల్ని నేరపూరితంగా లేవనెత్తి కీటింగ్ ముఖంపైకి చూస్తున్నాడు.

తను ఏ రూపాతీత సారాంశాన్నీ ఆలోచించలేదని ఆ ఆర్టికల్ చదివేదాకా తనకు ఆ ఊహ లేదని, టూహీకి తెలుసని కీటింగ్కి తెలిసింది. టూహీకింకా చాలా తెలుసని అర్థమైంది. టూహీ తన చర్యని మళ్ళీ ఆమోదించినట్టు తెలిసింది. ఆ కళ్ళద్దాలు నెమ్మదిగా కీటింగ్ ముఖంమీదకి మళ్ళినప్పుడు అవి ఆప్యాయమధురంగా ఉన్నాయి. ఆ ఆప్యాయత వాస్తవంగానూ ఉదాసీనంగానూ ఉంది. ఆ గది గోడలు నెమ్మదిగా తనమీదకి మూసుకొచ్చేస్తున్నట్టు, ఒక భయంకరమైన ఆత్మీయతలోకి తనని నెట్టేస్తున్నట్టు, ఆ ఆత్మీయత టూహీతో కాక ఏదో అవ్యక్త అపరాధంలో పొందినట్టు అనిపించింది కీటింగ్కి. లేచి పరుగెత్తాలనుకున్నాడు. నోరు సగం తెరుచుకుని కూర్చునే ఉండిపోయాడు.

ఏది ప్రేరేపించిందో తనకే తెలియకుండా తన గొంతు పలకడం విన్నాడు కీటింగ్, ఆ నిశ్శబ్దంలో.

“నిన్న మీరు ఉన్మాది బుల్లెటు నుంచి తప్పించుకున్నందుకు నేనెంత సంతోషిస్తున్నానో... టూహీగారూ!...”

“ఓ...? ఓహో థాంక్స్. అదా? దానికి ఏం గాబరాపడొద్దు. ప్రజా జీవితంలో ప్రసిద్ధి గడిస్తే చెల్లించాల్సిన చిన్న చిన్న అపరాధ రుసుముల్లో అదొకటి.”

“మేలొరిని నేనెప్పుడూ ఇష్టపడలేదు. వింత జీవి. ఎప్పుడూ ఒక తీవ్రాందోళనలో ఉంటాడు. ఆందోళనలో ఉండేవాళ్ళు నాకు నచ్చరు. అతని ‘పనీ’ నచ్చలేదు నాకు.”

“వట్టి ప్రదర్శన కారుడు. పట్టించుకోదగిన స్థాయి లేదు. అతనికొక అవకాశం ఇద్దామన్నది నా ఆలోచన కాదు. మిస్టర్ స్లోట్నిక్ ఒత్తిడి చేశారు. కానీ స్లోట్నిక్ గారికి చివరికొచ్చేసరికి అర్థమైంది.”

“మేలొరి నీతో నా పేరు ప్రస్తావించాడా ఎప్పుడైనా?”

“లేదు... ఎప్పుడూ ప్రస్తావించలేదు.”

“నేనతన్ని కలవను కూడా కలవలేదు. అంతకు ముందు చూడనుకూడా లేదు. ఎందుకు చేశాడు?”

ఈసారి టూహీ నిశ్చలంగా ఉండిపోయాడు, కీటింగ్ ముఖాన్ని చూసి. మొట్ట మొదటసారిగా టూహీ జాగరూకుడయ్యాడు. అభద్రతని ఫీలయ్యాడు. అప్పుడనుకున్నాడు కీటింగ్. ఇదే, మా ఇద్దరి మధ్యా ఉన్న సంబంధం ఇదే, భయం, భయం కన్నా అందులో ఇంకా ఎక్కువే ఏదో ఉంది. కానీ భయం అన్నదే తెలిసిన మాట. కీటింగ్ కి మరో అతర్కిత నిశ్చయం కూడా ఏర్పడింది. తను ఇప్పటి వరకూ కలిసిన వ్యక్తులందరికన్నా టూహీని ఎక్కువ ఇష్టపడుతున్నాడు తను.

“అది ఎలా ఉందంటే” కీటింగ్ ఉత్సాహంగా మొదలుపెట్టాడు. తను చెప్పబోతున్న ఈ సామాన్య సూక్తి ఆ విషయానికి ముగింపు పలుకుతుందన్న ఆశతో, “మేలొరి అసమర్థుడు. ఆ విషయం తనకి తెలుసు. సమర్థతా ఘనతల ప్రతీకమీద దాడి చేసినట్టు మీ మీద దాడి చేశాడు” అన్నాడు.

అయితే చిరునవ్వుకాక టూహీనుంచి ఒక హఠాత్ వీక్షణం తన మీద పడడం చూశాడు కీటింగ్. అది చూపు కాదు. ఫ్లార్కో స్కోపు అది. తన ఎముకలలో అన్వేషణ పూర్వకంగా పాకుతున్నట్టునిపించింది. అప్పుడు టూహీ ముఖం దృఢ పడినట్టు తనను తాను సంభాళించు కుంటున్నట్టు అనిపించింది కీటింగ్ కి. తన ఎముకలలోనో, నోరు వెళ్ళబెట్టి భయంతో చూస్తున్న ముఖంలోనో టూహీకి ఊరటకలిగినట్టు తెలిసింది. తనలో నిగూఢంగా ఉన్న అపారమైన అజ్ఞానం ఏదో టూహీకి భరోసా ఇచ్చి ఉంటుందనుకున్నాడు. అప్పుడు “నువ్వు, నేనూ గొప్ప స్నేహితులమవుతాం పీటర్!” అన్నాడు టూహీ, నెమ్మదిగా - వింతగా - నవ్వులాటగా.

తాను తొందరపడి జవాబివ్వకుండా ఒక క్షణం ఆగాడు కీటింగ్. “అలాగే ఆశిస్తున్నాను మిస్టర్ టూహీ!” అన్నాడు.

“నిజంగా నేను మరీ అంత వయస్సు మీరిన వాణ్ణి కాదు. కదా? నా పేరులో ఉన్న ‘ఎల్వీవర్త్’ అనే పదం పేరు పెట్టడంలో మా తల్లిదండ్రులకున్న అభిరుచికి గొప్ప జ్ఞాపిక.”

“అవును... ఎల్స్వర్త్!”

“ఇది బావుంది. ఇన్నేళ్ళుగా ప్రైవేటుగా, పబ్లిక్ గా కూడా నన్ను అంటున్న మాటలతో పోలిస్తే ఈ పేరు నేనంతగా పట్టించుకోను. అవును పొగడ్తలు. నీకు శత్రువు లేర్పడ్డారంటే ప్రమాదకరంగా ఉండాల్సినచోట ప్రమాదకరంగా ఉంటున్నావని తెలుసుకో. మనం ధ్వంసం చెయ్యాలిసినవి కొన్ని ఉంటాయి. లేకపోతే అవి మనల్ని ధ్వంసం చేస్తాయి. మనం చాలాసార్లు కలుస్తూ ఉంటాం పీటర్!” ఇప్పుడు గొంతులో మృదుత్వం, నిశ్చయం ఉన్నాయి. పరీక్షించి ఏర్పరుచుకున్న నిర్ణయంలోని అంతిమత్వం ఉంది. ఆ గొంతులో కీటింగ్ లో ఏ అంశమూ తనకొక ప్రశ్నార్థకం కాబోదన్న నిశ్చయం ఉంది.

“ఉదాహరణకి కొంతమంది యువవాస్తూ శిల్పుల్ని ఒక చోట చేర్చాలని కొంత కాలంగా ఉంది నాకు. నాకు చాలామంది తెలుసు. అభిప్రాయ వినిమయం కోసం, సహకార స్పృహ పెంచడం కోసం, అవసరం అయితే ఈ రంగం బాగుకోసం ఒక కామన్ పంథాని అనుసరించడం కోసం, కేవలం చిన్న సంస్థ. ఎ.జి.ఎ. లాంటి గంభీరమైన వ్యవహారం కాదు. కేవలం యువ సమూహం. నీకు ఆసక్తి ఉందనుకుంటాను?”

“ఆఁ! తప్పకుండా. మీరు చైర్మన్ దానికి.”

“లేదు డియర్! నేనెప్పుడూ దేనికి అధ్యక్షుణ్ణి కాను. నాకు హోదాలు నచ్చవు. నేననుకోవడం నువ్వే మాకు మంచి అధ్యక్షుడివి కాగలవని. నీకన్న మంచివాడెవరూ తట్టడం లేదు.”

“నేనా!?”

“నువ్వే పీటర్! ఇది ఒక ప్రణాళిక. ఇంకా స్థిరం కాలేదు. అప్పుడప్పుడు నేను అనుకుంటున్న ఒక ఊహ. మరోసారి దాని గురించి మాట్లాడుకుందాం. నువ్వు చేస్తే బావుంటుందని నేను అనుకుంటున్న విషయం మరొకటుంది. నిన్ను కలవాలనుకోవడానికి ఉన్న కారణాల్లో అదొకటి.”

“తప్పకుండా మిష్టర్ టూహీ!... ప్యూర్ ఎల్స్వర్త్! నేను మీకు చెయ్యగలిగిందేదైనా సరే.”

“నా కోసం కాదు. నీకు లోయిస్ కుక్ తెలుసా?”

“లోయిస్... ఎవరు?”

“కుక్. నీకు తెలియదు. కానీ తెలుస్తుంది. గోధే తర్వాత మళ్ళీ అంతటి గొప్ప సాహిత్య ప్రతిభామూర్తి. నువ్వు ఆమె రచనలు చదవాలి పీటర్! విచక్షణాశక్తి ఉన్న వాళ్ళకి తప్ప ఇలా సూచించను. అది నా పద్ధతి. మిడిల్ క్లాస్ కి అందని స్థాయి తనది. మిడిల్ క్లాసు వాళ్ళు స్థిరపడి స్పష్టంగా ఉన్న విషయాలనే ఇష్టపడతారు. ఆమె ఒక ఇల్లు కట్టుకోవాలన్న ఆలోచనలో ఉంది. బోవరీ దగ్గర చిన్న ఇల్లు. అవును. అనాథ శరణాయలం దగ్గర. అచ్చంగా లోయిస్ లాగ. ఆమె ఒక ఆర్కిటెక్ట్ ని సూచించమని అడిగింది. లోయిస్ లాంటి మనిషిని అర్థం చేసుకోవాలంటే నీలాంటి వ్యక్తే ఉండాలి. ఒక చిన్న ఖరీదైన ఇల్లు కట్టడంమీద నీకు ఆసక్తి ఉంటే ఆమెకు నీ పేరు చెబుతాను.”

“ఉంది. మీరు మంచివారు ఎల్సేవర్! నేను కలవాలని మీరు అన్నప్పుడు... మీ నోట్ చదివినప్పుడు.. నా నుంచి మీరు ఏదో ఆశిస్తున్నారని మంచికి మంచి... అనుకున్నాను. ఇదిగో మీరు...”

“మై డియర్ పీటర్! నువ్వెంత అమాయకుడివి!”

“నేనలా చెప్పకూడదనుకంటా. సారీ! మిమ్మల్ని నొప్పించాలన్నది నా ఉద్దేశం కాదు.”

“ఘోరేదు. నన్నింకా బాగా అర్థం చేసుకోవాలి నువ్వు. ఆశ్చర్యకరంగా అనిపించొచ్చుగాని సాటి మనుషులపట్ల పూర్తిగా స్వార్థరహితమైన ఆసక్తి ఈ ప్రపంచంలో సాధ్యమే పీటర్!”

ఆ తర్వాత వాళ్ళు లోయిస్ కుక్ గురించి, ఆమె ముద్రించిన మూడు పుస్తకాల గురించి మాట్లాడుకున్నారు. “... నవలలా? కాదు అచ్చంగా నవలలు కావు... అలా అని కథా సంకలనాలా కావు... దాన్ని ‘లోయిస్ కుక్’ అనాల్సిందే. పూర్తిగా కొత్త సాహిత్య రూపం.” విజయవంతంగా వ్యాపారం నడిపిన అనేక తరాలవ్యక్తుల నుంచి ఆమెకు సంక్రమించిన సంపద గురించీ, ఆమె కట్టడలుచుకున్న ఇంటి గురించీ మాట్లాడుకున్నారు.

టూహీ లేచి గుమ్మందాకా సాగనంపాడు కీటింగ్ని. తన చిన్న పాదాల మీద అతను ఎంత అనిశ్చితంగా నిలబడ్డాడో గమనించాడు కీటింగ్. టూహీ అప్పుడు ఆగి ఉన్నట్టుండి ఇలా అన్నాడు.

“అన్నట్టు, మన ఇద్దరిమధ్యా ఉన్న వ్యక్తిగత సంబంధాన్ని దేన్నో మరిచిపోయాన నిపిస్తోంది. చస్తే గుర్తుకు రావడం లేదు... ఆ మా ‘అమ్మాయి’ కేథరిన్.”

కీటింగ్కి తన ముఖం బిగుసుకుపోయినట్టు అనిపించింది. ఈ విషయం చర్చకు రానివ్వ కూడదనుకున్నాడు, కానీ అడ్డుకోవడానికి బదులు అసహజంగా నవ్వాడు.

“మీకిద్దరికీ ఎంగేజ్మెంట్ అయిందనుకుంటాను.”

“అవును.”

“అద్భుతం!” అన్నాడు టూహీ. “చాలా బావుంది. నీకు అంకుల్ని కావడం సంతోషించాల్సిన విషయం. నీకు తనంటే అంత ఇష్టమా?”

“అవును. చాలా...” అన్నాడు కీటింగ్. గొంతులో ఊనికలేక ఆ జవాబు గంభీరంగా ఉండిపోయింది.. కీటింగ్కి నిజంగా ముఖ్యమయిందీ, తొలిసారిగా టూహీ ముందు నిజాయితీగా చెప్పిందీ ఈ ముక్క ఒక్కటే.

“ఎంత బావుంటుంది! యువ ప్రేమ! వసంతం, ఉదయం, స్వర్గం, ఓ డాలరు చాకెట్లు వగైరా.. సినిమాలకీ దేవుళ్ళకీ హక్కు భుక్తాలయిన విషయాలు... నేను అంగీకరిస్తున్నాను పీటర్! భలే ఉంది. కేథరిన్ కన్న నీకు మంచి అమ్మాయి దొరకదు. తను ఎలాంటిదంటే తనకి ఈ ప్రపంచం లేనేలేదు. ఈ సమస్యలతో కూడిన ప్రపంచం, గొప్పతనం సాధించడానికున్న

అవకాశాలతో కూడిన ప్రపంచం తనకి లేనే లేదు. అవును. ఎందుకంటే తను అమాయకురాలు. స్వీట్ - ప్రెటీ... అండ్ ఎనీమిక్."

"మీరు కనక..." కీటింగ్ ఏదో అనబోయాడు. అయితే టూహీ ఉల్లాసంతో వెలిగిపోతూ నవ్వేశాడు.

"ఓహ్. పీటర్! నాకు అర్థమైంది. నేను ఆమోదిస్తున్నాను. నేను వాస్తవవాదిని. మనిషి తనని తానొక గాడిదని చేసుకోవాలని పట్టుబడతాడు. మనం ఎప్పుడూ మన సెన్సాఫ్ హ్యూమర్ ని కోల్పోకూడదు. పవిత్రమైనదంటూ ఏదీ లేదు ఒక్క సెన్సాఫ్ హ్యూమర్ తప్ప. అయినా ట్రిస్టన్ అండ్ ఐసోల్డ్ కథంటే నాకు చాలా ఇష్టం. అంత అందమైన కథ ఉందా? మిక్కి మిన్నీ మౌస్ల కథ తర్వాత అదే."

4

"దౌడల్లో ట్రూత్ బ్రష్, టూత్ బ్రష్, బ్రష్ పళ్ళు, దౌడ, నురగ, నురగలో డోమ్, రోమన్ డోమ్ కమ్ హోమ్ ఇన్ ది జా రోమ్ డోమ్ టూత్ టూత్ బ్రష్ టూత్ పిక్ పిక్ పొకెట్ సోకెట్ రాకెట్" పీటర్ కీటింగ్ కి మెల్లకళ్ళు పడ్డాయి. చూపు చాలా దూరానికి పోతున్నట్టుగా కేంద్రరహితంగా ఉంది. పుస్తకం కింద పెట్టేశాడు. పుస్తకం పల్చబిది. నల్లగా ఉంది 'మబ్బులు ముసుగులు' - రచన లోయిస్ కుక్, అని స్పార్లెట్ రంగు అక్షరాలతో రాసి ఉంది. పుస్తకం జాకెట్ పై రాతని బట్టి అవి మిస్ కుక్ ప్రపంచ యాత్రానుభవాలని తెలుస్తుంది.

కీటింగ్ వెనక్కి వాలాడు. అతనికి సుఖంగా హాయిగా ఉంది. ఆ పుస్తకం అతనికి నచ్చింది. రోటీన్ గా సాగే ఆదివారం ఉదయం టిఫిన్ వేళని అది గాఢమైన ఆధ్యాత్మిక సమయంగా మార్చేసింది. అది ఖచ్చితంగా గాఢమైనదే అనుకున్నాడు - తనకి అర్థం కాలేదు కనక.

రూపరహిత విశ్వాసాలు అభిప్రాయాలు అవసరం అని అతనికెప్పుడూ అనిపించలేదు. దానికి పనికొచ్చే ప్రత్యామ్నాయం ఒకటి ఉందతనికి. 'మనం అందుకో గలిగిందేదీ ఉన్నతమైనది కాదు. మనం వివేచనకి అందితే అది గొప్పది కాదు. మనం దాని అడుగు చూడగలిగితే అది లోతైనది కాదు.' అదీ అతని నమ్మకం. ఆ నమ్మకాన్ని ప్రకటించలేదతను. ప్రశ్నకూ గురిచెయ్యలేదు. ఈ నమ్మకం కారణంగా దేన్నయినా అందుకునేందుకు వివేచించేందుకు, చూసేందుకు అతనెప్పుడూ ప్రయత్నించలేదు. ఈ నమ్మకం వల్లనే - ప్రయత్నించే వాళ్ళంతా అవివేకులన్న చక్కటి అభిప్రాయం ఏర్పడింది. అందుచేత లోయిస్ కుక్ రచనని అతను ఆనందించగలిగాడు. రూపరహితమైన విషయానికి, గాఢమైన విషయానికి, ఆదర్శవంతమైన విషయానికి ప్రతిస్పందించగల శక్తి తనకుందని తెలిసి ఉప్పొంగిపోయాడు. "అదంతే. శబ్దం శబ్దంగా, కవిత్వపు పదాలు, పదాలుగా, శైలి శైలి మీద తిరుగుబాటుగా ఉంటుంది. బహు సున్నితమైన ఆత్మ మాత్రమే దాన్ని ఆనందించగలదు పీటర్!" అని ఈ రచన గురించే టూహీ చెప్పాడు. ఈ పుస్తకం గురించి తన స్నేహితుల్లో మాట్లాడొచ్చు ననుకున్నాడు కీటింగ్. వాళ్ళకి అర్థం కాకపోతే తను వాళ్ళ కన్న పైస్థాయి వాడని తేలిపోతుంది. ఆ ఆధిక్యాన్ని

వివరించాల్సిన అవసరం లేదు. అదంతే. “ఆధిక్యం. ఆధిక్యంగా...” వివరం అడిగే వాళ్ళకి చెప్పడంతే. ఆ పుస్తకం అతనికి నచ్చింది.

మరో కాల్చిన బ్రెడ్ ముక్క అందుకున్నాడు. టేబుల్ చివర ఆదివారం పేపర్ల దొంతర ఉంది. వాళ్ళమ్మ అతని కోసం అక్కడ పెట్టింది. దాన్ని అందుకున్నాడు. తన రహస్య ఆధ్యాత్మిక వైభవం ఇచ్చిన ధీమా వల్ల ఆ క్షణాన ఆ దొంతరలో ఉన్న సమస్త ప్రపంచాన్ని ఎదుర్కోగలంత బలం ఉన్నట్టు తోచింది. *రోటోగ్రాఫర్ సెక్షన్ ని బయటికి లాగాడు. ఆగిపోయాడు. ఒక డ్రాయింగ్ కనిపించింది. హోవార్డ్ రోర్క్ డిజైన్ చేసిన ఎన్రైట్ హౌస్ అది.

దాని శీర్షికగాని, ఆ స్కెచ్ కొసన కనిపిస్తున్న చిరుసంతకం గాని చూడాల్సిన పని లేదతనికి. మరెవ్వరూ ఆ ఇంటిని ఊహించరని అతనికి తెలుసు. ఆ డ్రాయింగ్ తీరు తెలుసు. అది ప్రశాంతంగా ఉంటూనే కొట్టొచ్చినట్టు ఉంటుంది. పెన్సిల్ గీతలు పేపరు మీద ఉంచిన హై టెన్షన్ వైర్లలా ఉంటాయి. సన్నగా, అమాయకంగా ఉంటాయి. ముట్టుకోవడానికి కుదరదు. ఈస్ట్ రివర్ పక్కన విశాలస్థలంలో ఉన్న స్ట్రక్చర్ అది. మొదటి చూపులో అది బిల్డింగ్ గా తట్టలేదు. పైకి లేస్తున్న శిలా స్ఫటికంలా అనిపించింది. స్వేచ్ఛగా, అద్భుతంగా ఉన్న ఎదుగుదలని ఇముడ్చుకున్న, రోర్కదే అయిన, ఖచ్చితమైన గణిత శాస్త్ర పద్ధతి కనిపించింది. చక్కటి కోణాలూ, సరళరేఖలూ. అంతరిక్ష స్థలాన్ని చాకుతో కోసినట్టు, అయినా ఆ అమరికలో సామరస్యం ఉంది. నగల చెక్కడపుపని అంత సున్నితంగా ఉంది. నమ్మశక్యం కానన్ని రకరకాల ఆకృతులు, వచ్చిన ఆకృతి మళ్ళీ రాలేదు. కానీ ప్రతిదీ మరోదానికి ఆ పైన సమగ్ర ఆకృతికీ దారి తీస్తోంది. అందుచేత భవిష్యత్తులో అందులో నివసించే వాళ్ళకి చతురస్రపు పంజరాల దొంతరలో ఇదీ ఒక పంజరం అన్నట్టుండదు. ఒక రాతికి ఒక పక్కన స్ఫటికం అంటుకున్నట్టుగా ప్రతి ఇల్లూ తక్కిన ఇళ్ళకి అతుక్కుని ఉంటుంది.

కీటింగ్ స్కెచ్ ని చూశాడు. ఎన్రైట్ హౌస్ నిర్మించేందుకు హోవార్డ్ రోర్క్ ని ఎన్నుకున్నట్టు అతనికి చాలా కాలం క్రితమే తెలుసు. అంత ఎక్కువగా కాదు కాని పేపర్లలో రోర్క్ పేరు కొన్నిసార్లు ప్రస్తావనకు వచ్చింది. ఆ వార్తల సారాంశాన్ని ఇలా చెప్పొచ్చు.

“ఒకనొక కారణంచేత ఎన్రైట్ ఒకానొక యువ ఆర్కిటెక్ట్ ని ఎన్నుకున్నారు. బహుశా మంచి ప్రత్యేకత గల యువ ఆర్కిటెక్ట్ అయిఉండొచ్చు.” ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణం తక్షణం మొదలౌతుందని చెబుతోంది, డ్రాయింగ్ కింద రాసిన రాత. పేపరు కింద పడేసి ‘అయితే ఏమిటి?’ అనుకున్నాడు కీటింగ్. నలుపు - స్లార్కెట్ పుస్తకం పక్కన పడింది పేపరు. రెండింటినీ చూశాడు. హోవార్డ్ రోర్క్ ని తట్టుకోవడానికి లోయిస్ కుక్ తన రక్షణ కవచం అని లీలగా అనిపించింది.

“ఏమిటి పేటే! అది?” అంది తల్లి వెనక నుంచి. భుజంమీదగా ఆమెకి పేపరు అందించాడు. ఒక్క సెకనులో అతని మీదగా పేపరు టేబుల్ మీదకొచ్చింది.

“ఓహ్” అని మిసెస్ కీటింగ్ భుజాలెగరేసింది. “వాహ్...” అంది. అతని పక్క నిలబడి ఉందామె. ధరించిన ట్రిమ్ సిల్కు డ్రెస్సు చాలా బిగుతుగా ఉండి ఆమె లోదుస్తుల పెళుసుదనాన్ని గట్టిదనాన్ని తెలియజేస్తోంది. మెడ దగ్గర చిన్న పిన్ను మెరుస్తోంది. నిజమైన వజ్రాలతో చేసిన పిన్ను అని ఆడంబరంగా చాటేందుకు తగినంత చిన్నగా ఉంది. వాళ్ళు కొత్తగా ప్రవేశించిన ఆపార్ట్మెంట్లాగా ఉందావిడ. కొట్టొచ్చేటంత ఖరీదుగా ఉంది. ఆ అపార్ట్మెంట్ అలంకరణ కీటింగ్ తన కోసం తాను చేసిన మొదటి ఆర్కిటెక్ట్ పని. తాజాగా ఉన్న కొత్త మిడ్ విక్టోరియన్ ఫర్నిచర్తో నింపాడు. సాంప్రదాయకంగాను, రీవిగాను, ఉందది. డ్రాయింగు రూము నిప్పుగూటి మీద పెద్దపాత పెయింటింగ్ ఒకటి వేలాడుతోంది. అందులో ఉన్నది ఎవడో ప్రసిద్ధుడైన పూర్వికుడి బొమ్మేమో అనిపిస్తుంది కాని కాదు.

“నాన్నా! పీటే! ఆదివారం ఉదయం నిన్ను హడావిడి పెట్టడం నాకు ఇష్టం ఉండదు. కాని డ్రెస్ వేసుకో టైమైంది కదా? నేను ఇప్పుడు తరమాల్సిందే. నువ్వు టైము మర్చిపోయి ఆలస్యం అవడం నాకు ఇష్టముండదు. టూహీ ఎంత మంచివారు! నిన్ను ఇంటికి పిలిచారు కదా!”

“అవునమ్మా!”

“ఇంకా ప్రముఖులెవరైనా వస్తున్నారా?”

“లేదు. అతిథులెవరూ లేరు. కానీ మరొకవ్యక్తి ఉంటారు. ప్రముఖ వ్యక్తి కాదు.” ఆమె అతనివైపు ఏదో ఆశిస్తూ చూసింది.

“కాటీ ఉంటుందక్కడ” అన్నాడు.

ఆ పేరు ఆమె మీద ఏ ప్రభావమూ చూపలేదు. ఈ మధ్య ఒక వింతధీమా అలముకుంది ఆవిణ్ణి. ఆ ప్రశ్న ఏమాత్రమూ చొచ్చుకు పోవడానికి వీల్లేకుండా, కొవ్వపొర పేరుకున్నట్టు పేరుకుంది.

“కేవలం ఫామిలీ టీ” నొక్కి చెప్పాడు. “ఆయన అదే అన్నారు.”

“చాలా మంచివారు... టూహీ ఒక మేధావి నాకు తెలుసు”

“అవునమ్మా!”

అసహనంగా లేచి తన గదికి వెళ్ళిపోయాడు.

* * *

కేథరిన్, ఆమె అంకుల్ ఇటీవలనే ఒక ప్రసిద్ధ రెసిడెన్షియల్ హోటల్కి మకాం మార్చారు. అక్కడికి కీటింగ్ వెళ్ళడం అదే మొదటిసారి. ఆ అపార్ట్మెంట్లో అతను గమనించినవి పెద్దగా లేవు. అది సాదాగాను, చాలా శుభ్రంగాను ఉందని, ఏవరేజ్గా ఉన్నా అందంగా ఉందని మాత్రం గుర్తుంది. ఎక్కువ సంఖ్యలో పుస్తకాలు, కొన్నిబొమ్మలు ఉన్నాయని అయితే ఆ బొమ్మలన్నీ విలువైనవనీ, ఒరిజినల్స్ అనీ గుర్తుంది. ఎవరికీ ఎల్సేవర్ట్ టూహీ అపార్ట్మెంటు గుర్తుండదు, అతను తప్ప. ఆ ఆదివారం మధ్యాహ్నం పూట అతను అచ్చంగా యూనిఫాం

అనదగ్గ డార్క్ గ్రే సూట్ వేసుకున్నాడు. ఎరుపురంగుతో మెరుగులద్దిన నల్ల రంగు బెడ్ రూం చెప్పులు తొడుక్కున్నాడు. సూట్ సొగసుని అవి వెక్కిరిస్తున్నాయి. అయినప్పుటికీ ఆ సొగసుని ఒక మొండి ఏంటీ క్లెమాక్స్ గా సంపూర్ణం చేస్తున్నాయి. వెడల్పుగా ఉన్న ఎత్తుతక్కువ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు టూహీ. ముఖంలో జాగ్రత్త ఉంది. మర్యాద ఉంది. ఎంత మర్యాద అంటే అది చూస్తే కీటింగ్ కి కేథరిన్ కి అప్పుడప్పుడు తాము ఏ ప్రాధాన్యమూ లేని సబ్బు బుడగలమని అనిపిస్తుంది..

కుర్చీ అంచుమీద ముందుకు వంగిపోయి కాళ్ళు ఎబ్బెట్టుగా దగ్గరకు తీసుకుని కేథరిన్ కూర్చున్న తీరు కీటింగ్ కి నచ్చలేదు. మూడో సీజన్ కి కూడా ఆమె అదే సూట్ వేసుకుని ఉండకూడదు అనుకున్నాడు. కానీ ఆమె అదే వేసుకుంది. ఆమె దృష్టి కార్పెట్ మధ్య నెక్కడో ఉంది. కీటింగ్ వైపు అప్పుడప్పుడూ చూస్తోంది. టూహీనయితే అసలు చూడడమే లేదు. టూహీ గురించి మాట్లాడినపుడల్లా ఆమె కనబరిచే సంతోషపూర్వకమైన ప్రశంస ఏ మాత్రం కనబడలేదు కీటింగ్ కి. టూహీ సమక్షంలో ఆమె ఆ ప్రశంసా భావాన్ని కనబరుస్తుందని ఆశించాడతను. ఆమెలో ఏదో భారం, నిరుత్సాహం కనిపిస్తున్నాయి. చాలా అలిసి పోయినట్టుగా ఉంది కేథరిన్.

వాలెట్ టీ ట్రేతో వచ్చాడు.

“నువ్వు పోస్తావుగా తల్లీ! ప్లీజ్!” అన్నాడు కేథరిన్ తో టూహీ.

“మధ్యాహ్నంపూట టీకి ఏదీసాటి రాదు. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యం కూలిపోయాక అది నాగరికతకు ప్రసాదించిన వెలకట్టలేని రెండు విషయాలు గమనిస్తారు చరిత్రకారులు. ఒకటి టీ కర్మకాండ. రెండు డిటెక్టివ్ నవల. అమ్మా! కేథరినూ! ఆ టీ పాట్ హేండిల్ ని అదేదో మాంసంకొట్టే గొడ్డలి అన్నట్టు పట్టుకోవాలా? అయినా ఫర్వాలేదులే అందంగా ఉంది. అందుకే నువ్వంటే ఇష్టం, నాకూ పీటర్ కీ నువ్వు ఒక యువరాణీలా సొగసుగా పనులు చేస్తుంటే నచ్చేదానివి కాదు. ఈ రోజుల్లో యువరాణీ లెవరికి కావాలి?”

కేథరిన్ టీ పోసింది. గాజు టేబుల్ మీద టీ ఒలికింది. అలా అంతకు ముందెప్పుడూ జరగలేదు.

నాజూకైన కప్పుని అలవోకగా బేలన్స్ చేస్తూ “ఒకసారి మీ ఇద్దర్నీ కలిసి చూడాలని అనిపించింది” అన్నాడు టూహీ.

“సిల్లీగా ఉంది కదా? నిజానికి సిల్లీగా ఉండాల్సిన సందర్భమే లేనప్పుడుకూడా నేను సిల్లీగా, సెంటిమెంటల్ గా ఉంటాను అప్పుడప్పుడూ మనందరం అంతేకదా? కేథరిన్! నీ ఎంపికకి నిన్ను అభినందిస్తున్నాను. నిన్ను క్షమాపణ కోరాల్సి ఉంది. నీకింత మంచి అభిరుచి ఉందన్న అనుమానమే రాలేదు నాకు. మీరిద్దరూ అద్భుతమైన జంట అవుతారు. అతనికి నువ్వు చాలా చేస్తావు. అతనికి అన్నం వండుతావు. కర్చీపు ఉతుకుతావు. అతని పిల్లల్ని కంటావు. పిల్లలన్నాక ఎప్పుడో ఒకప్పుడు పొంగు చూపుతుంది... అదిమాత్రం న్యూసెన్సు.”

“అయితే... మీరు ఒప్పుకుంటున్నారా?” అన్నాడు ఆత్రుతగా కీటింగ్.

“దేన్ని పీటర్?”

“మా పెళ్ళిని... అయినప్పుడు.”

“ఎంత అనవసర ప్రశ్న! నేను అంగీకరిస్తున్నాను. కానీ మీరెంత చిన్న పిల్లలు! చిన్న వాళ్ళంతే. అలాగే ఉంటారు. ఏమీ లేని చోటకూడా గందరగోళపడతారు. నువ్వెలా అడిగావంటే... ఈ మొత్తం విషయం అభ్యంతరం చెప్పాల్సినంత ముఖ్యమైనదన్నట్టు మాట్లాడావు.”

“నేను కాటీ ఏడేళ్ళ క్రితం కలిశాం” అన్నాడు కీటింగ్ ఆత్మరక్షణలో పడి.

“అది ‘తొలి చూపులో ప్రేమ’ అవునా?”

“అవును” అన్నాడు కీటింగ్. అలా అంటున్నప్పుడు తనకు తనే పరిహాసాస్పదంగా అనిపించాడు.

“అది వసంత కాలం అయిఉండాలి. మామూలుగా అదే అవుతుంది. అక్కడ చీకటిగా ఉన్న సినిమాహాలు ఉంటుంది. ఇద్దరు మనుషులు ప్రపంచం పట్టనట్టు చేతులు పెనవేసుకుని కూచుని ఉంటారు. కానీ ఎక్కువసేపు కలిసి పట్టుకుంటే చేతులు చెమట పడతాయి. కదా? అయినా ప్రేమలో పడడం బావుంటుంది. మంచి ప్రేమ కథ. కానీ పాత చింతకాయపచ్చడి. అలా మొహం తిప్పుకోకు కేథరిన్! మన సెన్సాఫ్ హ్యూమర్ని మనం ఎప్పుడూ కోల్పోకూడదు.”

టూహీ నవ్వాడు. ఆ నవ్వులోని కరుణ వాళ్ళిద్దర్నీ పెనవేసింది. దాని గొప్పతనం ముందు వాళ్ళ ప్రేమ చిన్నదీ చౌకబారుదీ అయిపోయింది. ఎందుకంటే విషయం తిరస్కరించ దగినదయితేనే అటువంటి దయ కురుస్తుంది.

“అవును పీటర్! ఎప్పుడు పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకుంటున్నావు?”

“అంటే... నిజానికి మేం ఎప్పుడూ ఒక తేదీ అంటూ అనుకోలేదండి. మీకు తెలిసిందే. నాకు ఏవేవో జరుగుతూ ఉండడం. ఇప్పుడు కాటీకి చేతిలో పని ఉండడం. అన్నట్టు...” చురుగ్గా మరో ప్రస్తావన చేశాడు కీటింగ్. ఎందుకంటే కాటీ వ్యాపకం అకారణంగా అతనికి చిరాకు తెప్పించింది. “మాకు పెళ్ళయ్యాక, కాటీ ఈ పని మానుకోవలసి ఉంటుంది. నాకు నచ్చలేదు.”

“కేథరిన్కి ఇష్టం అని కాకపోతే నాకూ నచ్చలేదు.”

క్లిఫోర్డ్ సెటిల్మెంటు హౌస్లో కేథరిన్ డే-నర్సరీ అటెండెంటుగా పని చేస్తోంది. అది ఆమె ఆలోచనే. తన అంకుల్తో పాటు ఆ హౌస్కి తరచూ వెళ్ళేది. టూహీ అక్కడ ఎకనమిక్స్ క్లాసులు చెబుతాడు. అక్కడి పనిలో ఆమెకు ఆసక్తి వుట్టింది.

“కానీ నాకు ఇష్టం” అంది కేథరిన్ ఆకస్మాత్తుగా ఉద్వేగపడిపోయి. “నీకెందుకు నచ్చలేదో నాకర్థం కాలేదు పీటర్!” అంది. ఆమె అయిష్టాన్ని ధిక్కారాన్ని సూచిస్తూ ఆమె గొంతు కొంచెం కటువుగా ఉంది. “నా జీవితంలో అంత ఆనందించిన పని మరేదీ లేదు. నిస్సహాయులకు దుఃఖార్తులకు సహాయపడుతున్నాను.. ఇవాళ ఉదయం అక్కడికి వెళ్ళాను. వెళ్ళక్కరలేదు. కానీ నాకు వెళ్ళాలనిపించింది. - ఇంటికి వెళుతూ దారిలో హడావిడిగా వెళ్ళాను. బట్టలు మార్చుకునే

టైము లేదు. అయినా ఫర్వాలేదు, నేను ఎలా ఉంటే ఎవరిక్కావాలి?” తర్వాత కంఠంలో కటుత్వం పోయింది. చాలా ఉత్సాహంగా వేగంగా చెబుతోంది. “అంకుల్ ఊహించండి! బిల్లీ హేన్సెన్ లేడూ చిన్న పిల్లాడు. వాడికి గొంతు నొప్పి - మీకు బిల్లీ గుర్తున్నాడుగా? అక్కడ నర్సు లేదు. స్పాంజిలాంటి పేడ్ తీసుకుని ఆర్థిరోల్తో శుభ్రం చెయ్యాలి వచ్చింది. పిచ్చి పిల్లాడు! పాపం! తెల్ల మ్యూకస్ పేచెస్ గొంతు లోపల భయంకరంగా.”

ఆమె గొంతు మెరుస్తున్నట్టుంది. ఏదో గొప్ప సౌందర్యం గురించి మాట్లాడుతున్నట్టు ఆమె తన అంకుల్ కేసి చూసింది. తను ఆశించిన ఆప్యాయత ఆమెలో మొదటిసారి కనిపించింది కీటింగ్ కి. తన పనిగురించి - పిల్లల గురించి, పునరావాసంగురించి మాట్లాడుతూ పోయింది. టూహీ గంభీరంగా విన్నాడు. ఏమీ మాట్లాడలేదు. కళ్ళలోని సునిశిత శ్రద్ధ అతని తీరుని మార్చేసింది. పరిహాసోత్సాహం మాయమైపోయింది. తన సలహా తనే మరిచిపోయాడు. గంభీరంగా, చాలా గంభీరంగా ఉన్నాడు. కేథరిన్ దగ్గర ప్లేటు ఖాళీ అయినట్టు గమనించగానే ఆమెకు శాండ్విచ్ లున్న ట్రేని అందించాడు. ఆ చిన్న పనినే, ఎలా చేశాడో గాని, గౌరవ పూర్వకమైన దయాచర్యగా మార్చేశాడు.

ఆమె ఒక్కక్షణం విరామం ఇచ్చేదాకా కీటింగ్ అసహనంగా ఎదురుచూశాడు. ఆ విషయాన్ని మార్చేయాలనుకున్నాడు. ఒకసారి గదిని కలయజూశాడు. ఆదివారం పేపర్లు కనిపించాయి. తను ఎప్పటి నుంచో అడగాలనుకుంటున్న ఒక ప్రశ్నని జాగ్రత్తగా అడిగాడు.

“ఎల్స్ వర్త్!... రోర్క్ మీద మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?”

“రోర్క్? రోర్క్? రోర్క్ ఎవరు?” అడిగాడు టూహీ.

ఆ పేరును అతను పునరుచ్చరించిన తీరులో కనిపించిన అమాయకత, అది చిన్న విషయం అని ధ్వనించేటట్టు చేసిన పద్ధతి, ప్రశ్న చివరలో స్పష్టంగా వినిపించిన పట్టనితనం, చూస్తే టూహీకి ఆ పేరు తెలిసిన పేరే అయి ఉంటుందనిపించింది కీటింగ్ కి. ఎవరైనా ఒక విషయం అస్సలు తెలియనప్పుడు ఆ తెలియనితనాన్ని అంత నొక్కి చెప్పరు.

“హోవార్డ్ రోర్క్. ఆర్కిటెక్ట్. ఎన్ రైట్ హౌస్ కడుతున్న అతను.”

“అవునవును. చివరికి ఎన్ రైట్ హౌస్ ని ఎవరో కడుతున్నారు. అతనా?”

“ఇవాళ్ళ క్రానికల్ లో దాని బొమ్మ వచ్చింది.”

“అలాగా? నేను క్రానికల్ తిరగేశానే...”

“... ఆ బిల్డింగ్ గురించి మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?”

“అది ముఖ్యమైనదైతే నాకు గుర్తుండి ఉండేది.”

“అంతేనండి.” ప్రతి అక్షరానికీ శ్వాస ఆగుతున్నట్టుగా నాట్యం చేశాయి కీటింగ్ మాటలు. “భయంకరంగా పిచ్చిగా ఉంది. మీరటువంటిది ఎప్పుడూ చూసి ఉండరు. చూడాలనుకోరు.”

విముక్తి లభించినట్టనిపించింది. పుట్టుక నుంచీ ఒక వ్యాధిని దేన్నో తను భరిస్తున్నట్టు, ఈ భూమిమీద ఉన్న డాక్టర్లలో గొప్ప స్పెషలిష్టు ఒకరు హఠాత్తుగా నీకు ఏ రోగమూ లేదని చెప్పినట్టు ఉంది కీటింగ్ ప్రాణానికి.

“హోవార్డ్ నా స్నేహితుడు” అని చెప్పాడు ఆనందంగా.

“నీ స్నేహితుడా? నీకు తెలుసన్న మాట?”

“తెలుసా? మేం కలిసి స్టాంటన్ స్కూలుకి వెళ్ళాం. మా ఇంట్లోనే కలిసి మూడేళ్ళపాటు ఉన్నాం. అతని అండర్వేర్ రంగుకూడా నేను చెప్పగలను. అతడు ఎలా స్నానం చేస్తాడో చెప్పగలను. నాకు తను బాగా తెలుసు.”

“స్టాంటన్లో మీ ఇంట్లో ఉండేవాడా?” టూహీ మళ్ళీ అన్నాడు. జాగ్రత్తతో కూడిన ఖచ్చితత్వంతో పలికాడు. అతని స్వరధ్వనులు చిన్నగా, పొడిగా, అగ్గిపుల్లలు విరిగిన చప్పుళ్ళలా ఉన్నాయి.

అది చాలా విశేషంగా అనిపించింది కీటింగ్ కి. హోవార్డ్ రోర్స్ గురించి టూహీ చాలా ప్రశ్నలడిగాడు. ఆ ప్రశ్నలకి అర్థంలేదు. వ్యక్తిగత విషయాలవి. తనకు అంతకు ముందెన్నడూ తెలియని వ్యక్తి గురించి టూహీ అలా అడగడం వింతగా ఉంది.

“తరచుగా నవ్వుతాడా అతను?”

“అరుదు.”

“అయితే విచారంగా ఉన్నట్టు కనిపిస్తాడా?”

“లేదు. ఎప్పుడూ అలా కనిపించదు.”

“స్టాంటన్లో అతనికి చాలామంది స్నేహితులుండేవారా?”

“అతనికి ఎప్పుడూ, ఎక్కడాకూడా స్నేహితులేరు?”

“పిల్లలు అతన్ని ఇష్టపడరా?”

“ఎవరూ ఇష్టపడలేరు.”

“ఎందుకు?”

“మీరు అతన్ని ఇష్టపడడం అనేది అగౌరవం అని మీరు అనుకునేట్టు చేస్తాడు తను.”

“అతను బయటకిపోతూ ఉంటాడా? తాగుతాడా? ఆనందిస్తాడా?”

“లేదు.”

“డబ్బుంటే ఇష్టమేనా?”

“ఉహూ..”

“ప్రశంసని ఇష్టపడతాడా?”

“లేదు.”

“దేవుణ్ణి ఇష్టపడతాడా?”

“ఉహూఁ.”

“ఎక్కువగా మాట్లాడతాడా?”

“కొంచెమే.”

“ఇతరులెవరైనా తనతో ఐడియాలు చర్చిస్తుంటే వింటాడా?”

“వింటాడు. కానీ వినకపోతేనే మంచిది.”

“ఎందుకు?”

“అవమానకరంగా ఉంటుంది. నా ఉద్దేశం ఏమిటంటే - ఒక మనిషి ఆ రకంగా వింటున్నప్పుడు, అతన్ని అది కాస్త కూడా కదిలించదని మీకు తెలిసినప్పుడు అవమానకరంగా ఉండదా?”

“ఆర్కిటెక్ట్ కావాలన్నదే అతని కోరికా?”

“అతను...”

“ఏమైంది పీటర్?”

“ఏం లేదు. అతని గురించి ఆ ప్రశ్న నన్ను నేను అడుక్కోవడం కూడా ఇంత వరకూ జరగలేదేమో! అదెంత వింతగా ఉంది! అనిపించింది. ఆర్కిటెక్చరంటే అతనికి పిచ్చి. అతనికి అదెంత ముఖ్యమంటే అందులోపడి అతను మానవ లక్షణాలనే కోల్పోయాడు. తనపట్ల అతనికి సెన్సాఫ్ హ్యూమర్ అన్నదే లేదు. ఎల్వీవర్త్ గారూ! సెన్సాఫ్ హ్యూమర్ ఏమాత్రంలేని మనిషి ఉన్నాడు. చూశారా? అతను ఆర్కిటెక్ట్ కాకపోతే ఏమవుతాడని మాత్రం ఆడగొద్దు.”

“ఉహూఁ. నువ్వు అడుగు ఆర్కిటెక్చర్ కాలేకపోతే ఏమవుతావని.”

“శవాల మీద నుంచి నడిచి వెళ్ళిపోతాడు. ఎన్నయినా సరే, మన మీద నుంచి కూడా, ఆర్కిటెక్ట్ మాత్రం అయి తీరతాడు.” టూహీ పెళుసుగా నలుచదరంగా ఉన్న చిన్న నాప్కిన్ ని మడతపెట్టి మోకాళ్ళ మీద వేసుకున్నాడు. సరిగ్గా మడత పెట్టాడు. మడతమీద మడత సరిపోయేటట్టు. తర్వాత సన్నటి మడత పడేలా గోటితో అంచుల్ని గీశాడు.

“మన యువ ఆర్కిటెక్ట్ ల చిన్నగ్రూపు నీకు గుర్తుందా పీటర్? తొందర్లోనే తాలి సమావేశానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాను. భవిష్యత్ సభ్యులు చాలామందితో మాట్లాడాను. కాబోయే చైర్మన్ గా నీ గురించి వాళ్ళు ఏమన్నదీ వింటే ఉప్పొంగి పోతావు.”

వాళ్ళు మరొక అరగంటపాటు సంతోషంగా మాట్లాడుకున్నారు. కీటింగ్ వెళ్ళేందుకు లేచినప్పుడు “ఆఁ. నీ గురించి లోయిస్ కుక్తో మాట్లాడేను. తొందర్లోనే ఆవిడ నీతో మాట్లాడుతుంది” అన్నాడు టూహీ.

“థాంక్యూ సో మచ్, ఎల్వ్ వర్త్ గారూ! అన్నట్టు నేను ఆవిడ పుస్తకం చదువుతున్నాను.”

“ఊఁ?”

“అద్భుతం మనం ఇంత వరకూ ఆలోచించిన దాని కన్న భిన్నంగా ఆలోచించేట్టు చేస్తుంది. ప్రతిదాని గురించి.”

“అవును కదా?” అన్నాడు టూహీ. అతను కిటికీ దగ్గర నిలబడి చల్లటి ప్రకాశవంతమైన మధ్యాహ్నంపూట చివరి ఎండని చూస్తున్నాడు. ఇటు తిరిగి అన్నాడు.

“బలే రోజు ఇది. ఈ సంవత్సరానికి చివరిరోజుల్లో ఇది ఒకటి కావచ్చు. కేథరిన్ ని కాస్త నడకకి తీసుకెళ్ళొచ్చుగా పీటర్!”

“సంతోషంగా తీసుకెళతాను” అన్నాడు కీటింగ్ ఉత్సాహంగా.

“వెళ్ళండి మరి.” టూహీ ఉల్లాసంగా నవ్వాడు. “కేథరిన్! ఏమిటి సంగతి? నా పర్మిషన్ గురించి ఎదురుచూడాలా?”

వాళ్ళు బయట ఏకాంతంగా, ఆ సాయంత్రపు ఎండ ముంచెత్తి చల్లగా వెలుగుతున్న వీధుల్లో నడుస్తున్నప్పుడు కీటింగ్ మళ్ళీ నెమరేసుకున్నాడు.

కేథరిన్ తనకి ఏమిటన్నది ప్రతి చిన్న వివరంతో పునశ్చరణ చేసుకున్నాడు. ఈ వింత ఉద్వేగం ఇతరులెవరి సమక్షంలోనూ ఉండదని అనుకున్నాడు. ఆమె చుట్టూ చేతులు వేశాడు. ఆమె తన చేతిని విడిపించుకుని గ్లోప్స్ తీసేసి అతని చేతివేళ్ళలో తన వేళ్ళు చొనిపింది. ఎక్కువసేపు పట్టుకుని ఉంటే చేతులికి చెమటపడుతుందని హఠాత్తుగా గుర్తొచ్చింది. చిరాకుతో వేగంగా నడిచాడు. మిక్కి మిన్నీ మౌస్ లలాగా తామిద్దరూ నడుస్తున్నట్టు అనిపించింది. దారిన పోయేవాళ్ళకు హాస్యాస్పదంగా కనిపిస్తూ ఉండొచ్చు అనుకున్నాడు. ఈ ఆలోచననుంచి విడిపించుకునేందుకు, కిందకి, ఆమె ముఖంలోకి చూశాడు. ఆమె ఎదురుగా ఉన్న బంగారుకాంతిని చూస్తోంది. నాజూకైన ఆమె ముఖపార్శ్యాన్ని, నోటి చివర సన్నటి చిరునవ్వు చీలికను చూశాడు. సంతోషంతో నిండిన చిరునవ్వుది. ఆమె కనురెప్ప అంచు పాలిపోయి ఉండడం గమనించి ‘ఎనీమిక్ గా ఉందా ఏమిటి’ అనుకున్నాడు.

* * *

లోయిస్ కుక్ తన లివింగ్ రూం మధ్యన టర్కీ పద్ధతిలో కాలిమీద కాలు వేసుకుని నేలమీద కూర్చుంది. నగ్నంగా పెద్దగా ఉన్న మోకాళ్ళు, బిగుతైన పట్టీమీదుగా విప్పుకున్న బూడిదరంగు స్టాకింగ్స్, రంగు వెలిసిన పింకు రంగు డ్రాయర్ ముక్క కనిపిస్తున్నాయి.

ఊదారంగు సోఫా అంచున కూర్చున్నాడు కీటింగ్. క్లయింట్తో మొదటి సమావేశంలో ఇంత అసౌకర్యాన్ని అతను ఎప్పుడూ అనుభవించలేదు.

లోయిస్ కుక్కి ముప్పై ఏడేళ్ళు. తన పబ్లిసిటీలోనూ వ్యక్తిగత సంభాషణలలోనూ తనకి అరవై నాలుగేళ్ళని నొక్కి చెబుతుంది. అదేదో పాతబడిన జోకులా తయారయింది. ఆ జోకు, ఆమె పేరుచుట్టూ ఆవిడ నిత్యయౌవని అన్న అస్పష్ట ముద్రని చేర్చింది. ఆమె పొడుగ్గా, పొడిగా ఉంటుంది. భుజాలు సన్నగాను పిరుదులు వెడల్పుగాను ఉంటాయి. పచ్చగా పొడుగ్గా ఉంటుంది ముఖం. కళ్ళు ఒకదానికొకటి దగ్గరగా ఉంటాయి. జట్టు చెవులదాకా, జిడ్డు పాయలతో వేలాడుతూ ఉంటుంది. గోళ్ళు చీలి ఉంటాయి. చూడడానికి చిరాకేసేంత అపరిశుభ్రంగా ఉంటుంది మనిషి. అపరిశుభ్రంగా ఉండడం ఎలాగో శ్రద్ధగా పరిశీలించి మరీ ఆ అపరిశుభ్రతను పెంచినట్లు, అపరిశుభ్రంగా ఉండడం కోసమే పెంచినట్లు, ఉంటుంది.

ఆమె ఆపు లేకుండా మాట్లాడుతోంది, పిరుదులమీద ముందుకు వెనక్కి ఊగుతూ. “... అవును. బోవరీ దగ్గర ఉండడం కోసం ఇల్లు. బోవరీమీద గుడిలాగ అన్నమాట. స్థలం ఉంది. కావాలని కొన్నాను. అంతే. మా తెలివితక్కువ లాయరు కొని పెట్టాడు. మీరు అతన్ని చూసి తీరాలి. అతనికి హాల్టిటోసిస్ ఉంది. అంటే దుర్వాసన నోరు. మీరెంత తీసుకుంటారో నాకు తెలియదు. తెలియక్కర్లేదు. డబ్బు పెద్ద విషయం కాదు. కేబేజికూడా అలాంటిదే. ఇంటికి మూడు అంతస్తులుండాలి. ఒక లివింగ్ రూమ్, టైల్డ్ ఫ్లోరూను.”

“మిస్ కుక్! మీ ‘మబ్బులు - శవం దుస్తులు’ చదివాను. అద్భుతం. నాకు ఆధ్యాత్మికమైన కనువిప్పింది. మీరు ఒంటిచేతి మీదుగా సాధిస్తున్నారు. అందులోని ధైర్యాన్ని, ప్రాముఖ్యతని అర్థం చేసుకున్న కొద్దిమందిలో నన్ను చేర్చుకోండి...”

“చెత్తని డబ్బాలో పడెయ్యండి” అని కన్ను గీటింది.

“నిజంగానే చెబుతున్నాను.” అని కోపంగా అరిచాడు “మీ పుస్తకం నాకు నచ్చింది.”

ఆమెకి విసుగ్గా అనిపించింది.

“అది మామూలు సంగతే. అందరికీ అర్థమయ్యేదే” అని దీర్ఘాలు తీసింది.

“కానీ టూహీగారు ఏమన్నారుంటే...”

“ఆ టూహీగారు” ఆవిడ కళ్ళు ఇప్పుడు చురుగ్గా ఉన్నాయి, తప్పుడు జోకు చెప్పిన పిల్ల కళ్ళలాగా అమర్యాద పూర్వక అపరాధ భావం ఉంది వాటిలో. “టూహీగారు కదూ! చిన్న రచయితల సమూహం ఒకటుంది. దానికి నేను చైర్మన్. అదంటే ఆయనకి చాలా ఆసక్తి.”

“మీరు చైర్మనా?” అన్నాడు కీటింగ్. వాళ్ళిద్దరి మధ్యా సరైన భావ వినిమయం జరగడం అదే మొదటిసారి. “బావుంది కదా! టూహీగారు యువ ఆర్కిటెక్టుల క్లబ్ కూడా ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. నన్ను దానికి చైర్మన్ చెయ్యాలని అనుకుంటున్నారు.”

“అలాగా” అని కన్నుగీటి “మన ఇద్దరిలో ఒకరినా?” అంది.

“ఎవరిలో?”

తను ఏం చేశాడో తెలియలేదుగాని ఆమెని తను నిరుత్సాహ పరచినట్టు అర్థమైంది. ఆమె నవ్వుడం మొదలెట్టింది. అక్కడ కూర్చుని తలపైకెత్తి అతన్ని చూస్తూ నవ్వుతోంది. కావాలని ముఖంమీద నవ్వుతోంది - అసహ్యంగా, ఏమాత్రం ఆహ్లాదం లేకుండా.

“వాట్ ది.....” అని మొదలుపెట్టి తనని తాను నియంత్రించుకుని “ఏమైంది మిస్ కుక్?” అని అడిగాడు.

“మీరు ఎంత ముద్దొస్తున్నారు!. ఎంత అందంగా ఉన్నారు!”

“మిష్టర్ టూహీ చాలా గొప్పవారు” కోపంగా అన్నాడు “ఆయన అతి గొప్ప... ఉదాత్తమైన వ్యక్తి. నేనెరిగిన...”

“అవును. టూహీగారు గొప్ప వ్యక్తి.” ఆమె గొంతు వింతగా ఉంది. అందులో గౌరవం అనేది ఘోరంగా లోపించింది “నా బెస్ట్ ఫ్రెండు. భూమ్మీద అతి అద్భుతమైన వ్యక్తి. భూమి ఉంది. టూహీ ఉన్నారు. ప్రకృతి సూత్రం అది. అది అలా ఉంచి ఆ పేరును మీరెంత చక్కగా అంత్యప్రాసలలో వాడుకోవచ్చు ఆలోచించండి. టూహీ, గూహీ, పూహీ, మూహీ. అయితే, ఆయన ఒక యోగి. చాలా అరుదు. జీనియస్ అంత అరుదు. నేనొక జీనియస్ని. నాకు కిటికీలు లేకుండా లివింగ్ రూమ్ కావాలి. మీరు ప్లానులు గీసినప్పుడు గుర్తు పెట్టుకోండి. అస్సలు కిటికీలు వద్దు. టైల్స్ తో ఫ్లోరు, నల్ల సీలింగు, కావాలి. ఎలెక్ట్రిసిటీ వద్దు. నా ఇంట్లో ఎలెక్ట్రిసిటీ ఉండకూడదు. కిరోసిన్ దీపాలు. అంతే. కిరోసిన్ దీపాలూ, చిమ్నీలూ, కొవ్వొత్తులూను. థామస్ ఎడిసన్ ని గంగలో కలవనివ్వండి. అవునూ... ఎవరతను?”

ఆమె మాటలు, ఆ చిరునవ్వుంత ఇబ్బందికరంగా లేవు. అది చిరునవ్వు కాదు. తలుచుకున్నప్పుడల్లా చిర్రెత్తించే కృత్రిమమైన నవ్వు. ఆ పెద్ద మూతి కొసల్ని పైకి లేపి నవ్వుతుంది. నవ్వినప్పుడు తను క్రూరంగా దొంగపిశాచిలా ఉంటుంది.

“క్రీటింగ్! నా ఇల్లు అందవికారంగా ఉండాలి. ‘అద్భుత అందవికారం’గా ఉండాలి. న్యూయార్క్ లో అంతకన్న అసుందర భవనం ఉండకూడదు.”

“పరమ అందవికారంగానా?”

“స్వీట్ హార్ట్! అందం అనేది ఎంత సామాన్యమైన విషయం!”

“అవును... కానీ... కానీ... అంటే నేను అలా ఎలా...”

“క్రీటింగ్! మీ ధైర్యం ఏమైంది? సమయం వచ్చినప్పుడు ఒక ఉత్కృష్ట చర్య చేపట్టలేరా? వాళ్ళందరూ ఎంత కష్టం, ఎంత సంఘర్షణ, ఎంత బాధ అనుభవిస్తున్నారు - సౌందర్యాన్ని సృష్టించడానికి, ఒకళ్ళనొకళ్ళు మించి పోవడానికి! మనం వాళ్ళందరినీ దాటిపోదాం. వాళ్ళ చెమటని వాళ్ళ ముఖాన కొడదాం. ఒక దెబ్బతో అందరినీ నాశనం చేద్దాం. మనం దేవుళ్ళం అవుదాం. అందవికారంగా ఉందాం.”

ఆ పనికి ఒప్పుకున్నాడతను కొన్ని వారాలు పోయేసరికి దాని గురించిన అసౌకర్య భావన పోయింది. ఈ కొత్తపని ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడల్లా అతనికి గౌరవప్రదమైన కుతూహలం కలిగింది. ఆ కుతూహలంలో వినోదం ఉంది. గౌరవం కూడా ఉంది. లోయిస్ కుక్ అనే పేరు అతను వెళ్లిన ప్రతి సంపన్న కుటుంబానికీ సుపరిచితమే. వాళ్ళ సంభాషణలలో ఆమె పుస్తకాల పేర్లు, వక్తల మేధా మకుటాల్లోని వజ్రాల్లాగా మెరుస్తున్నాయి. ఆ పేర్లు ఉచ్చరిస్తున్న గొంతుల్లో ఒక సవాలులాంటిది ఉంటోంది. ఆ వక్త మహా సాహసి అన్నట్టు ధ్వనిస్తోంది. ఆ సాహసంలో సంతృప్తి ఉంది. వ్యతిరేకత లేదు. పుస్తకాలు అమ్ముడుకాకపోయినా ఆమె పేరు ఆశ్చర్యకరంగా ప్రసిద్ధికీ, గౌరవానికీ నోచుకుంది. మేధావులకీ, తిరుగుబాటు దారులకీ, సేనాగ్రయోధురాలయిందామె. ఆ తిరుగుబాటు దేనిమీద అన్న విషయం మాత్రం అతనికి అర్థం కాలేదు. ఎందుకోగాని తెలుసుకోకపోవడానికే ఇష్టపడ్డాడు.

ఆమె కోరిన ప్రకారం ఇంటికి రూపకల్పన చేశాడు. మూడంతస్తుల నిర్మాణం, కొంత మార్బులు, కొంత స్టోక్. గార్గోయెల్స్, కేరేజి లాంతర్లు అమర్చాడు. ఎమ్యూజ్మెంట్ పార్కులో కనిపించే నిర్మాణంలా ఉంది.

కాస్మో - స్లోట్స్ భవనం తప్పిస్తే, ఈ భవనం స్కెచ్ ప్రతికలలో వచ్చినన్ని సార్లు అతని ఇతర డ్రాయింగులేవీ రాలేదు. ఒక వ్యాఖ్యాత తన అభిప్రాయం ఇలా చెప్పాడు “బడా వ్యాపారాలు నిర్వహించే బలిసిన మొగల్స్ ని సంతోషపెట్టే నేర్పున్న మంచి యువకుడుగా మిగిలిపోకుండా, కీటింగ్, అంతకు మించిన పని తనాన్ని చూపించగలడని అర్థమౌతోంది. లోయిస్ కుక్ లాంటి క్లయింటుతో కలిసి మేధాపరమైన ప్రయోగాలు చేసే క్షేత్రంలోకి సాహసంగా అడుగు పెడుతున్నాడు.” టూహీ దీన్ని “కాస్మిక్ జోక్” అన్నాడు.

అయితే ఒక ప్రతేకమైన భావన ఏదో-ఒక వెంటాడే రుచిలాంటిది-కీటింగ్ మనసులో ఉండిపోయింది. తనకిష్టమైన ముఖ్య కట్టడం పనిలో ఉండగా లీలగా మెరుపులా అనుభవానికి వస్తూ ఉంటుందది. తన పని గురించి గర్విస్తున్న క్షణాలలో వస్తుంది. ఆ ఫీలింగ్ ఏమిటన్నది అతను గుర్తించలేదు. కానీ అందులో అవమాన భావన ఒక అంశంగా ఉందని తెలిసింది.

టూహీ ముందు ఆ విషయం చెప్పుకున్నాడు. విని, అతను నవ్వేశాడు. “నీకు మంచిది అది. పీటర్! తనకు ఉన్నదానికి మించి గొప్పతనం ఉన్నట్టు ఎవరూ భావించకూడదు. సంపూర్ణతల భారం మొయ్యాల్సిన పనిలేదు మనకి.” అన్నాడు.

5

డౌమినిక్ న్యూయార్క్ కి తిరిగొచ్చింది. ఏదో పని ఉండి రావడం కాదు. చివరిసారి క్వార్టీకి వెళ్ళొచ్చాక, తన ఆ ఇంట్లో మూడు రోజులకన్నా ఉండలేక తిరిగొచ్చింది. నగరంలో ఉండి తీరాల్సిందే. అది అణచుకోలేని, అర్థరహిత, హఠాత్ అవసరంగా అనిపించింది.

నగరం నుంచి ఏమీ ఆశించలేదు. ఆ వీధులూ తనని ఆకట్టుకుంటున్న భవనాలూ కావాలనిపించింది. పొద్దుటే నిద్ర లేచినప్పుడు కిందెక్కడి నుంచో అస్పష్టంగా ట్రాఫిక్ శబ్దం

వినబడింది. ఆ శబ్దం వినమ్రపరిచేదిగా ఉంది. తనెక్కడుందో, ఎందుకుందో గుర్తుకు తెచ్చేదిగా ఉంది. ఆమె కీటికీ దగ్గర నుంచుంది. చేతులుచాచి కిటికీ రెండంచుల్నీ పట్టుకుంది. అదెలా ఉందంటే, గాజుమీద వీధులతో పైకప్పులతో చిత్రించిన నగరముక్కని పట్టుకున్నట్టుంది.

ఒంటరిగా ఎక్కువ దూరాలు నడిచివచ్చేది. పాత కోటుజేబులో చేతులుంచుకుని కాలరు పైకెత్తి వేగంగా నడిచేది. అతన్ని కలుద్దామని ఆశించడంలేదని తనకు తాను చెప్పుకుంది. అతని కోసం చూడడంలేదు. కానీ శూన్యంగా, ఏ లక్ష్యం లేకుండా ఒక్కోసారి గంటలకొద్దీ బయట ఉండాల్సివచ్చింది.

నగర వీధులంటే తనకెప్పుడూ అసహ్యమే. తన పక్కనుంచి ప్రవహిస్తున్న ముఖాలని చూసింది. భయం వాటన్నింటినీ ఒకేలా మార్చేసింది. భయం అన్ని ముఖాల్ని విభజించి సమానం చేసేసింది. అందర్నీ చూసి భయం, ఒకరంటే ఒకరికి భయం, వాళ్ళు కలుస్తున్న మనుషుల్లో ఎవరైనా దేన్నయినా పవిత్రంగా హత్తుకుంటుంటే దాని మీద విరుచుకుపడేట్టు చేసే భయం అది. ఆ భయం స్వభావాన్ని కానీ, కారణాన్ని గానీ, ఆమె వివరించుకో లేకపోయింది. కానీ దాని ఉనికి మాత్రం తెలుస్తూనే ఉంది. దేన్నీ తాకకపోవడం అనే ఆ ఒక్క చర్యతోనే తనని తాను శుభ్రంగా స్వేచ్ఛగా ఉంచుకుంది. వాళ్ళని వీధుల్లో కలవడం, వాళ్ళ అసమర్థ అసహ్యం ఆమెకి నచ్చాయి. ఎందుకంటే గాయపడేందుకు, నొచ్చుకునేందుకు వాళ్ళకి ఏమీ ఇవ్వలేదు తను.

ఇప్పుడామె స్వేచ్ఛగా ఏమీ లేదు. వీధుల్లో ప్రతి అడుగు ఆమెని గాయపరుస్తోంది. తనని అతను బంధించాడు. నగరంలో ప్రతిభాగం అతన్ని బంధించింది. అనామకమైన పని ఏదో చేసే అనామక శ్రామికుడతను. ఈ గుంపుల్లో ఎక్కడో ఉన్నాడు. వాళ్ళమీద ఆధారపడి ఉన్నాడు. వాళ్ళలో ఎవరైనా అతన్ని గాయపరచొచ్చు. మొత్తం నగరంతో బాటు తను అతన్ని పంచుకుంటోంది. ప్రజలందరూ నడిచే ఫుట్‌పాత్‌లమీద అతన్ని ఊహించుకోవడానికి అసహ్యం వేసింది. కొంటర్ మీదుగా క్లర్కవడో అతనికి ఒక సిగరెట్టు పాకెట్ అందించడాన్ని అసహ్యించుకుంది. సబ్‌వే ట్రెయిన్‌లో అతని మోచేతులకి తగిలే మోచేతుల్ని అసహ్యించుకుంది. ఆ నడకలు ముగిశాక జ్వరంతో వణుకుతూ ఇంటికొచ్చేది. తర్వాత రోజు మళ్ళీవెళ్ళేది.

సెలవులు అయిపోయాక, రిజైన్ చెయ్యడంకోసం బేనర్ ఆఫీసుకి వెళ్ళింది. తన పని, కాలమ్, తనకి సరదాగా అనిపించడం మానేశాయి. ఉప్పొంగిపోతూ గ్రీట్‌చేస్తున్న అల్వా స్కారెట్‌ని ఆపింది. “నేను తిరిగొచ్చింది వదిలి వెళ్ళిపోతున్నానని చెప్పడానికి అల్వా!” అంది. అయోమయంగా చూశాడతను. “ఎందుకు?” అని మాత్రం అనగలిగాడు.

అది, బయట నుంచి చాలాకాలం తర్వాత వినబడ్డ మొదటి శబ్దం ఆమెకు. ఏ క్షణాన ఏ బుద్ధిపుడితే అది చేసేయ్యడం ఆమె పద్ధతి. తన చర్యలకు కారణాలు అవసరం ఉండవు. ఆ అవసరం లేకపోవడంలో ఉన్న స్వేచ్ఛకు ఆమె గర్వపడేది. ఇప్పుడు ఒక “ఎందుకు?”ని ఎదుర్కోవాల్సి వచ్చింది. తప్పించుకోలేని జవాబుంది ఆ ప్రశ్నకు. ఈ పరిస్థితి అతనివల్ల, అతన్ని తన జీవిత పంథాను మార్చనిస్తున్నందు వల్ల, అని ఆమె అనుకుంది. ఇది మరొక

ఉల్లంఘన. అప్పుడు చిట్టడవిదారిలో నవ్వినట్టుగా అతను మళ్ళీ నవ్వడం కనిపిస్తోంది తనకు. తనకి ఛాయిస్ లేదు. ఏ పంథా అయినా తప్పనిసరై ఎంచుకోవడమే అవుతుంది. ఒకటో మార్గం - తను ఉద్యోగం వదిలెయ్యగలదు. అతను అలా వదిలేట్టు చెయ్యగలుగుతున్నాడు కనక. రెండో మార్గం - అయిష్టంగా అదే ఉద్యోగం చేసుకోగలదు కూడా, తన జీవితం మారకుండా ఉండేందుకు - అతన్ని ధిక్కరిస్తూ. ఈ రెండో పని ఎక్కువ కష్టం. తల పైకెత్తింది. “ఉట్టినే అల్వా! జోక్. నువ్వేమంటావో చూద్దామని. నేను వదిలిపెట్టడం లేదు.”

* * *

మళ్ళీ పనిలో చేరి కొద్ది రోజులయ్యాక ఒకరోజు ఎల్సేవర్త్ టూహీ ఆమె ఆఫీసుకి వచ్చాడు.

“హలో డొమినిక్! ఇప్పుడే విన్నాను నువ్వు తిరిగి వచ్చావని.”

“హలో ఎల్సేవర్త్!”

“సంతోషం. ఒకానొక ఉదయంపూట మమ్మల్నందర్నీ వదిలిపెట్టి అకారణంగా వెళ్ళిపోతావని నాకొక ఫీలింగ్, ఎప్పుడూను.”

“ఎల్సేవర్త్! ఫీలింగ్? ఆశా?”

అతను ఆమె వైపు చూస్తున్నాడు. ఎప్పుటిలాగానే కళ్ళలో కరుణ, నవ్వులో ఆకర్షణ. కానీ ఆ ఆకర్షణలో తనని తానే వెక్కిరించుకుంటున్న ఛాయ కొంచెం ఉంది - ఆమె దాన్ని ఆమోదించదని తెలిసినట్టుగా. కాస్త ధీమా కూడా ఉంది - కాస్త కూడా తేడా లేకుండా తను దయగా, ఆకర్షణీయంగా అలాగే ఉంటానని ఆమెకు చెబుతున్నట్టుగా.

“పప్పులో కాలేశావు” అన్నాడు ప్రశాంతంగా నవ్వుతూ. “ఈ విషయంలో ఎప్పుడూ తప్పుతున్నావు.”

“కాదు. దానికి నేను తగను ఎల్సేవర్త్! అవునా? కాదా?”

“దేనికి? అని అడగలను నేను. కానీ నేను అడగకపోతేనో, తగిన మనుషులవల్ల ఉపయోగం ఉన్నట్టే తగనివాళ్ళ వల్లకూడా ఉండే ఉపయోగం ఉంటుందని అంటేనో, నీకు మెరుగనిపిస్తుందా? ఒక్క ముక్కలో చెప్పాలంటే నేను నీ అభిమానిని. ఎప్పటికీ అలాగే ఉంటాను కూడా.”

“అది అభినందన ఏమీ కాదు.”

“ఎందుకోగాని మనం ఎప్పటికీ శత్రువులం కాలేమని అనుకుంటాను డొమినిక్! నీక్కావలిసింది కూడా అదేననుకుంటాను.”

“ఉహూఁ. మనం ఎప్పటికీ శత్రువులం కాము. మీతో చాలా సుఖంగా ఉంటుంది. నేనెరిగిన వాళ్ళలో ఎవరితోనూ అలా ఉండదు.”

“నిజమేననుకో.”

“నేనన్న అర్థంలోనేనా?”

“నీకే అర్థం కావాలంటే ఆ అర్థంలో.”

ఆమె ముందు డెస్క్ మీద సందే క్రానికల్ బాపతు రోటోగ్రాఫర్ సెక్షన్ ఉంది. ఎన్ రైట్ హౌస్ డ్రాయింగ్ ఉన్న పేజీ తెరుచుకుని ఉంది. ఆ పేపర్ ని అతనికి అందించింది. ఆమె కళ్ళు ఒక మౌన ప్రశ్న వేస్తూ చిన్నవయ్యావి. అతను డ్రాయింగ్ ని ఆమె ముఖాన్ని మార్చి మార్చి చూశాడు. డెస్క్ మీదకి జారవిడిచాడు పేపర్ ని.

“స్వతంత్రంగా ఉంది. ఒక అవమానంలా ఉంది. అవునా?” అన్నాడు.

“ఎల్స్ వర్త్! ఇది డిజైన్ చేసిన మనిషి ఆత్మహత్య చేసుకుని ఉండాలని అనుకుంటాను. ఇంత అందమైన డిజైన్ ని సృష్టించిన మనిషి దాన్ని కట్టడానికి అనుమతించకూడదు. అది ఉనికిలోకి రావాలని కోరుకోకూడదు. కానీ అతను కట్టనిస్తాడు - ఆడవాళ్ళు అతని టెర్రెసుల మీద డైపర్లు ఆరేసుకుంటారు. అతని మెట్లమీద మగవాళ్ళు ఉమ్ములు వేస్తారు. గోడలమీద దరిద్రగొట్టు బొమ్మలు గీస్తారు. అయినా అతను వాళ్ళకి ఇచ్చాడంటే దాన్ని వాళ్ళలో ఒక భాగంగా చేసినట్లే. ప్రతిదాంట్లోనూ దాన్ని భాగంగా చేసినట్లే. మీలాంటి మనుషులు దాన్ని చూసేందుకు, దాని గురించి మాట్లాడేందుకు, అతను దాన్ని ఆఫర్ చేసి ఉండకూడదు. మీరు దానిగురించి మాట్లాడిన తొలి మాటతోనే అతను తన పనిని అపవిత్రం చేసుకున్నట్టు. మీకన్న తనను దిగజార్చుకున్నట్టు. మీరు అతనికి చేసింది చిన్న చౌకబారు అగౌరవం. కానీ తనకు తాను చేసుకున్నది ఆత్మార్పణం. ఇటువంటి భవనాన్ని శిల్పించడానికి తనకి ఏమి తెలిసి ఉండాలో అది తెలిసిన వ్యక్తి బతికిఉండగలగకూడదు.”

“దీని గురించి ఏమైన రాద్ధామనుకుంటున్నావా?”

“లేదు. రాస్తే అతను చేసిన నేరాన్నే నేనూ చేసినట్టు.”

“మరి దాన్ని గురించి నాతో మాట్లాడడం?”

ఆమె టూహీకేసి చూసింది. అతను సంతోషంగా నవ్వుతున్నాడు.

“అవును అంతే. ఆ నేరంలో అదీ ఒక భాగమే” అంది.

“డామినిక్! మనిద్దరం కలిసి తొందర్లోనే భోంచేద్దాం. నిజంగా నిన్ను తగినంతగా చూడనివ్వలేదు నువ్వు”

“అలాగే. మీరెప్పుడంటే అప్పుడు” అంది.

* * *

ఎల్స్ వర్త్ టూహీ మీద జరిగిన దాడికి సంబంధించిన బ్రయల్ లో స్టీవెన్ మేలారి తన ఉద్దేశాన్ని వెల్లడించడానికి నిరాకరించాడు. ఏ స్టేట్ మెంటూ ఇవ్వలేదు. తనకు పడబోయేది ఏ శిక్ష అయినా లెక్క పెట్టినట్టులేదు. కానీ ఎల్స్ వర్త్ టూహీ అడగకుండానే మేలారి తరపున

వాదించడానికి వచ్చి చిన్న సంచలనం సృష్టించాడు. ఔదార్యం చూపమని జడ్జిగారిని అభ్యర్థించాడు. మేలారి కెరీరు, భవిష్యత్తు నాశనం అయితే చూడలేనని చెప్పాడు. కోర్టురూమ్ లో అందరూ కదిలిపోయారు - స్టీవెన్ మేలారి తప్ప. అతను విన్నాడు. ప్రత్యేకమైన క్రూరత్వానికి దేనికో గురౌతున్నట్టు కనిపించాడు. జడ్జిగారు రెండు సంవత్సరాలు శిక్షవిధించి తీర్పుని సస్పెండ్ చేశారు. టూపీ అసాధారణ ఔదార్యం మీద చాలా వ్యాఖ్యానం వచ్చింది. అతను ఆ ప్రశంసనంతటినీ వినయంగా ఉల్లాసంగా తోసిపుచ్చాడు. అన్ని పేపర్లలోనూ వచ్చిన అతని రిమార్క్ ఏమిటంటే “అమరవీరుల తయారీ అనే దుశ్చర్యలో భాగస్వామిని కావడం నాకిష్టంలేదు మిత్రులారా!” అన్నాడు.

* * *

యువ ఆర్కిటెక్ట్ల సంఘం ఏర్పాటు చేస్తూ జరిగిన తొలి సమావేశం చూసి, ఒకరుతో ఒకరు చక్కగా కలిసిపోయే మనుషుల్ని ఎంచుకోవడంలో టూపీకి అద్భుతమైన సామర్థ్యం ఉందని నిర్ధారించుకున్నాడు కీటింగ్. అక్కడ హాజరైన పద్దెనిమిదిమందినీ ఇదీ అని నిర్వచించలేని ఒక వాతావరణం అలముకుని ఉంది. అది కీటింగ్ కి సుఖంగా ఉంది. అతనికి ఒంటరితనంలోగాని మరే ఇతర సమూహంలోగాని పొందని భద్రతని ఇచ్చింది. తక్కిన అందరూ అదే అస్పష్టకారణంచేత అలాగే ఫీల్ అవుతున్నారన్న జ్ఞానం ఆ సుఖానికి కొంత కారణం అయింది. అది సౌభ్రాతృత్వ భావన. అయితే ఎంచేతోగాని ఆ భావన అంత సాధువుగా ఉదాత్తంగా లేదు. అయినప్పటికీ అందులో సాధుత్వమో ఉదాత్తతో ఉండాల్సిన అవసరం లేకపోవడం చేతనే వాళ్ళకి సుఖంగా ఉంది.

ఈ బంధంవల్ల కాకపోతే ఆ సమూహం కీటింగ్ ని నిరుత్సాహపరిచి ఉండేది. టూపీగారి లివింగ్ రూములో కూర్చున్న ఆ పద్దెనిమిది మందిలో కీటింగ్ ని, గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్ ని, మినహాయిస్తే, గుర్తింపు పొందిన ఆర్కిటెక్ట్ ఎవరూ లేరు. ప్రిస్కాట్ లేత గోధుమరంగు టర్టిల్ నెక్ స్వెటర్ వేసుకున్నాడు. కాస్త ‘కపట దయ చూపే పెద్దరికం’ కనబడుతోంది కానీ చాలా ఉత్సాహంగా ఉన్నాడు. కీటింగ్ మిగిలిన వాళ్ల పేర్లు ఎప్పుడూ వినలేదు. ఎక్కువ మంది వృత్తికి కొత్తవాళ్ళు, కుర్రాళ్ళు, పోరాటతత్వం గల వాళ్ళు. వాళ్ళ వస్త్రధారణ అంత బాగాలేదు. కొందరు కేవలం డ్రాఫ్ట్ మన్. ఒక మహిళా ఆర్కిటెక్ట్ ఉంది. కొంతమంది సంపన్న వితంతువులకు కొన్ని చిన్న చిన్న నివాస గృహాలు కట్టి యిచ్చింది. ఆమె మూతి బిగించి ఉంది. ఆవిడ తీరులో దూకుడుంది. తలలో పెట్యూనియా పువ్వుంది. ఒక కుర్రాడున్నాడు అతని కళ్ళలో స్వచ్ఛతా అమాయకతా ఉన్నాయి. ఒక బొద్దు మొహం కాంట్రాక్టరున్నాడు. ఏ భావమూ లేని ముఖం అతనిది. పొడిగా పొడుగ్గా ఉన్న ఒకామె ఇంటీరియర్ డెకరేటర్. మరొకామెకి ఏ వ్యాపకమూ లేదు. బోలెడు కబుర్లు నడుస్తున్నాయి గానీ ఆ సమూహం లక్ష్యం ఏమయి ఉండాలో అర్థంకాలేదు కీటింగ్ కి. ఏ మాటలకీ పెద్దగా పొంతన లేదు. కానీ అంతస్సూత్రం మాత్రం ఒకటే అన్నట్టుంది. ఎవరూ పైకి ఆ మాట అనకపోయినా, పైకి కనిపిస్తున్న అస్పష్ట సాధారణ అంశాల వెనక స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది ఆ అంతస్సూత్రం ఒకటే. అదే అతన్ని, ఇతరుల్ని లాగానే, అక్కడ పట్టి ఉంచింది. దాన్ని నిర్వచించాలనే ఉద్దేశం అతనికి లేదు.

కుర్రాళ్ళు ఎక్కువగా అన్యాయం గురించి, కపటత్వం గురించి, యువత పట్ల సమాజం క్రూరత్వం గురించి, మాట్లాడారు. కాలేజీ విడిచిపెట్టే సరికి ప్రతివాళ్ళకీ వాళ్ళ ఆర్డర్లు సిద్ధంగా ఉండాలని చెప్పారు. ఒక మహిళా ఆర్కిటెక్ట్, క్లుప్తంగా, ధనవంతుల్లో అసమానతల గురించి కేకలేసింది. ఇది చాలా కఠిన ప్రపంచం అని అరిచాడు కాంట్రాక్టరు. “ఒహళ్ళకొహళ్ళు సహాయ సహకారాలు చేసుకోవాలి” అన్నాడు. అమాయకపు కళ్ళ అబ్బాయి ‘మనం చాలా మంచి చెయ్యగలం’ అని సూచించాడు. అతని గొంతులో చచ్చేంత నిజాయితీ ధ్వనించింది. అంతచేటు నిజాయితీ అక్కరలేదని అనిపించింది. అందరూ ఇబ్బంది పడ్డారు. ప్రిస్కాట్ ‘ఎ.జి.ఎ.’ ని ‘ముసలి చాదస్తుల గుంపు’ అన్నాడు. ‘వాళ్ళకి సాంఘిక బాధ్యత అన్నదే లేద’న్నాడు. ‘వాళ్ళలో ఒక్కడికి కూడా నెత్తుర్లో చేవలే’దన్నాడు. ‘వాళ్ళని పేంటుల్లో తన్నడానికి ఇదే సమయం’ అనేశాడు. ఏ వ్యాపకమూ లేని ఆవిడ ఆదర్శాల గురించీ, కారణాల గురించీ మాట్లాడింది, అవేమిటో ఎవరికీ అర్థంకాకపోయినా మాట్లాడేసింది.

పీటర్ కీటింగ్ ఏకగ్రీవంగా చైర్మన్ గా ఎన్నికయ్యాడు. గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్ వైస్ చైర్మన్ గా కోశాధికారిగా ఎన్నికయ్యాడు. టూహీ అన్ని నామినేషన్లనీ తిరస్కరించాడు. తను కేవలం అనధికార సలహాదారుడిగా ఉంటానన్నాడు. ఆ సంస్థకి కౌన్సిల్ ఆఫ్ అమెరికన్ బిల్డిర్స్ అనే పేరుని తీర్మానించారు. సభ్యత్వం ఆర్కిటెక్ట్లకే పరిమితం చెయ్యరాదనీ, ‘సంబంధిత వృత్తులకీ’ ‘కట్టడపు కళపట్ల ఆసక్తి ఉన్న ‘అందరి’కీ తెరిచి ఉంచాలనీ తీర్మానించారు.

ఆ తర్వాత టూహీ ప్రసంగించాడు. లేచి నిలబడి చేతివేళ్ళ కణుపులు టేబుల్ కి ఆన్చి కాస్త దీర్ఘంగానే మాట్లాడాడు. ఆ గొప్ప కంఠం మృదువుగా ఉంది. ఒప్పించేదిగా ఉంది. ఆ స్వరం గదినంతటినీ నింపేసింది. కానీ అది ఒక రోమన్ ఏంఫీ థియేటర్ ని కూడా నింపగలదని శ్రోతలు అనుకున్నారు. ఆ శక్తివంతమైన గొంతు వాళ్ళ మేలుకోసం కాస్త తగ్గిందని గ్రహించారు. ఆ గ్రహింపులో ఒక సున్నితమైన పొగడ్త ఉంది. “... ఆ విధంగా మిత్రులారా! ఆర్కిటెక్చర్ అనే వృత్తిలో లోపించింది ఏమిటంటే - ఒక అవగాహన. తన సామాజిక ప్రాముఖ్యతని అర్థం చేసుకోకపోవడం అనే లోపం. ఈ లోపానికి రెండు కారణాలున్నాయి. మన సమాజంలో సామాజికత లేకపోవడం ఒకటోది. మీలో అంతర్గతంగా ఉన్న వినయం రెండోది... మేం కేవలం పొట్టకూటి పనులవాళ్ళం అని, ఫీజు సంపాదించుకోవడం, బతుకుతెరువు చూసుకోవడం తప్ప మరే గొప్ప ప్రయోజనం లేనివాళ్ళం అని - మీ గురించి మీరు భావించేలా నియంత్రణకు గురయ్యారు. ఒక్కసారి ఆగి, సంఘంలో మీ స్థానాన్ని మీరు పునర్నిర్వచించాల్సిన సమయం ఇది. కాదా? మిత్రులారా! ఆలోచించండి. అన్ని వృత్తి కళలలోకి మీది అతిముఖ్యమైంది. మీరు సంపాదించడానికి అవకాశం ఉన్న డబ్బు రీత్యా ముఖ్యమైనదని కాదు. మీరు ప్రదర్శించగల కళానైపుణ్యం రీత్యా కూడా కాదు. మీ సోదరమానవులకి మీరు చెయ్యగల సేవరీత్యా ముఖ్యమైంది. మానవుడికి ఆశ్రయం కల్పిస్తున్నది మీరు. ఇది గుర్తుంచుకుని మన నగరాలను చూడండి. మురికి వాడలను చూడండి. మీ కోసం ఎదురు చూస్తున్న బృహత్తర కార్యక్రమం ఏమిటో అర్థమౌతుంది. అయితే ఈ సవాలు ఎదుర్కోవడానికి మీపట్ల, మీ పనిపట్ల మీరు మరింత విశాలమైన దృక్పథం సమకూర్చుకోవాల్సి ఉంది. సంపన్నులు కుదుర్చుకున్న విధేయభృత్యులు కారు మీరు. అభాగ్యుల తరఫున, నిరాశ్రయుల తరఫున

పోరాడే యోధులు. మనం ఎవరన్నదాన్ని బట్టికాక, మనం ఎవరికి సేవ చేస్తున్నాం అన్నదాన్ని బట్టి మనని అంచనా వెయ్యాలి. ఈ స్ఫూర్తిలో ఐక్యమై నిలబడాలి మనం. ప్రతి విషయంలోనూ, మనం ఈ కొత్త విశాల, నూతన దృక్పథానికి విశ్వాసపాత్రులమై ఉందాం. మిత్రులారా? మనం ఒక... ఇలా అననా?... ఒక ఉదాత్తమైన కలను నెరవేరుద్దాం.”

కీటింగ్ శ్రద్ధగా ఉత్సాహంగా విన్నాడు. ఇంత కాలమూ తల్లి కోరింది కాబట్టి ఎన్నుకున్న ఒకానొక వృత్తిలో పొట్ట పోషించుకునే వాడిలా, డబ్బు సంపాదించే మోజులో ఉన్న వాడిలా భావించుకున్నాడు. తను ఇంతకన్న ఉన్నతుడనీ, తన రోజువారీ పనిలో అనుకుంటున్న దానికన్న ఉదాత్తమైన ప్రాముఖ్యత ఉందనీ గుర్తించడం అతనికి తృప్తిగా ఉంది. సంతోషంగా మత్తుగా ఉంది. ఆ గదిలో ఉన్న తక్కినవాళ్ళు కూడా అలాగే భావిస్తున్నట్టు గ్రహించాడు తను. “... మన సాంఘిక వ్యవస్థ కుప్పకూలి పోయినప్పుడు భవన నిర్మాణ వృత్తి కళ దాని కింద తుడిచి పెట్టుకుపోదు. మరింత ప్రాముఖ్యతకి మరింత గుర్తింపుకి ఎదుగుతుంది.”

డోర్ బెల్ మోగింది. వాలెట్ తలుపు తెరిచి పట్టుకుని ఒక క్షణం కనిపించాడు. డౌమినిక్ ఫ్రాంకన్ లోపలికి వచ్చింది.

ఒక అర్థోక్తిలో టూహీ ఆగిపోయిన తీరుని బట్టి కీటింగ్ కి అర్థమైంది - డౌమినిక్ ని పిలవలేదని ఆమె రాకని ఊహించనూ లేదని. ఆమె టూహీని చూసి నవ్వి తలూపి కొనసాగించ మన్నట్టుగా చెయ్యి ఊపింది. టూహీ ఆమెదిశగా చిన్న వినమ్ర భంగిమను - అది కూడా కనుబొమ్మల కదలికకు పరిమితంగా - చూపించి ఉపన్యాసం కొనసాగించాడు. అది ఒక సంతోషకరమైన అభివాదం. దాంట్లో ఉన్న చనువు ఆ అతిథిని తక్కినవాళ్ళ ఆత్మీయ సహోదరత్వంలో చేర్చేసింది. కానీ ఆ అభివాదం ఒక్క రవ్వ ఆలస్యమైనట్టనిపించింది కీటింగ్ కి. టూహీ ‘సకాలాన్ని’ మిస్ కావడం అంతకు ముందెప్పుడూ చూడలేదతను. తక్కినవాళ్ళ వెనక ఒక మూలగా కూర్చుంది డౌమినిక్. ఆమె దృష్టిని ఆకర్షించే ప్రయత్నంలోపడి కీటింగ్ కాసేపు వినడం మరిచిపోయాడు. ఆమె కళ్ళు సాలోచనగా ముఖం నుంచి ముఖానికి రూమంతా ప్రయాణించి తనమీద ఆగేదాకా వేచి చూడాల్సివచ్చింది. అతను వంగి, పెద్దగా తలూపాడు. సొంత ఆస్తిని పలకరించినట్టు చిరునవ్వు నవ్వి, ఆమె తల పక్కకి వాల్చింది. ఆమె కళ్ళు మూసినప్పుడు ఒక్కక్షణం పాటు ఆమె కనురెప్పలు చెక్కిళ్ళను తాకడం చూశాడతను. ఆమె మళ్ళీ అతని వైపు చూసింది. అతని ముఖంలో దేన్నో మళ్ళీ కనిపెడుతున్నట్టు చాలాసేపు అతనికేసి చూస్తూ కూర్చుంది, నవ్వుకుండా. వసంతం మొదలుకొని అతనామెను మళ్ళీ చూడలేదు. కాస్త అలిసిపోయినట్టు కనిపించింది. ఈ మూర్తి తన జ్ఞాపకంలో ఉన్న మూర్తి కన్న అందంగా ఉందనుకున్నాడు.

అప్పుడు మరోసారి టూహీవైపు తిరిగి వినడం మొదలుపెట్టాడు. అతని మాటలు ఎప్పటిలాగానే కుదిపేస్తున్నాయి. కానీ వాటి నుంచి అతను పొందుతున్న ఆనందంలో ఏదో అసౌకర్యపు అంచు ఉంది. డౌమినిక్ వేపు చూశాడు. ఆమె ఆ గదిలో ఆ సమావేశంలో లేదు. ఎందుకన్నది అతను చెప్పలేదు. కానీ అది ఖాయం. ‘అక్కడ లేకపోవడం’ పెద్ద విషయంగా, నిరంకుశంగా ఉంది. అది ఆమె అందం కాదు. ఆమె దురుసైన సొగసూ కాదు. కానీ ఏదో

ఆమెని ఆ సమూహానికి పరాయిని చేసింది. వాళ్ళంతా అప్పటి వరకూ సుఖంగా నగ్నంగా ఉన్నట్టు, ఒక వ్యక్తి పూర్తి దుస్తులతో వచ్చి, ఆకస్మాత్తుగా ఆ సమూహాన్ని అనాగరికంగా స్వీయ స్పృహత్మకంగా చేసినట్టు ఉంది. ఆమె ఏమీ చెయ్యలేదు. ఆమె శ్రద్ధగా వింటూ కూర్చుంది. ఒకసారి వెనక్కి వాలి, కాలిమీద కాలు వేసుకుని సిగరెట్టు వెలిగించింది. చేతిని విదిల్చి, పుల్ల మంటని ఆర్పి, ఆరిన పుల్లని తన పక్క బల్ల మీదున్న ఏప్రేట్లో పడేసింది. ఆమె పుల్లని ఏప్రేట్లో పారెయ్యడం చూశాడతను. ఆ చేతి విదుల్పుతో పుల్లని అందరి ముఖాలపైకి విసిరినట్టనిపించింది. తను మరీ సిల్లీగా దారుణంగా ఉన్నట్టునిపించింది అతనికి. ఎల్సేవర్త్ టూహీ మాట్లాడుతూ ఒక్కసారి కూడా ఆమెవైపు చూడలేదని అతను గమనించాడు.

మీటింగ్ అయిపోయాక టూహీ వేగంగా ఆమె దగ్గరకు వెళ్ళాడు. “డౌమినిక్! మై డియర్! నన్ను పొగడ్డానికి అనుకోనా?” అన్నాడు ఉత్సాహంగా.

“మీ ఇష్టం.”

“నీకు ఆసక్తి ఉందని తెలిస్తే ఒక ప్రత్యేక ఆహ్వానం పంపించి ఉండేవాడినే.”

“అయితే నాకు ఆసక్తి ఉంటుందని మీరనుకోలేదన్నమాట?”

“లేదు. నిజం చెప్పాలంటే....”

“పొరబడ్డారు ఎల్సేవర్త్! నేను పాత్రికేయురాలిని. తప్పు అంచనా వేశారు. ఒక స్కూప్ని ఎప్పుడూ మిస్ కాకూడదు. ఒక నేరం పుట్టుకని చూసే ఆవకాశం తరచూ దొరకదు.”

“డౌమినిక్! నీ ఉద్దేశం ఏమిటో స్పష్టంగా చెప్పు” అని అడిగాడు కీటింగ్. అతని గొంతు పదునుగా ఉంది.

ఆమె అతనికేసి తిరిగి “హలో పీటర్!” అంది.

“నీకు పీటర్ కీటింగ్ తెలుసన్న మాట!” అని టూహీ నవ్వాడు.

“తెలుసు. పీటర్ ఒకప్పుడు నన్ను ప్రేమించాడు.”

“నువ్వు తప్పుడు ‘కాలం’ వాడుతున్నావు డౌమినిక్!” అన్నాడు కీటింగ్.

“పీటర్! డౌమినిక్ ఏం చెప్పినా నువ్వు ఎప్పుడూ సీరియస్గా తీసుకోకూడదు. అలా తీసుకోవాలని ఆమె అనుకోదు. నువ్వు మా చిన్న గ్రూపులో చేరతావా డౌమినిక్? వృత్తిపరంగా నీకున్న క్వాలిఫికేషన్స్కి నువ్వు చక్కగా అర్హురాలివి.”

“లేదు ఎల్సేవర్త్! మీ చిన్న గ్రూపులో చేరను. నిజానికి చేరడానికి తగినంత అసహ్యం లేదు మీరంటే.”

“నీకెందుకిష్టం లేదు?” గద్దించాడు కీటింగ్.

“ఎందుకంటావా?” దీర్ఘాలు తీస్తూ పలికింది. “నువ్వు ఎందుకు అలా అనుకుంటున్నావు? అదంటే నాకు అయిష్టం ఏమీ లేదు. ఉందా ఎల్సేవర్త్? అక్కడ ఒక తప్పనిసరి అవసరం ఉంది.

దానికి జవాబుగా మనం తీసుకోవాల్సిన బాధ్యత ఆ గ్రూపు. అది మనందరికీ అవసరం - మనం దానికి అర్హులం కూడా.”

“వచ్చే సమావేశానికి నువ్వు వస్తావని నమ్ముచ్చా? నా ఉద్దేశం ఏమిటంటే - వచ్చే సమావేశంలో ఏమాత్రం దారికి అడ్డురాకుండా చక్కగా అవగాహన చేసుకునే ఒక శ్రోత ఉండడం సంతోషం కదా?” అన్నాడు టూహీ.

“లేదు ఎల్సేవర్త్! థాంక్యూ. ఇది కేవలం కుతూహలమే - ఇక్కడ కుతూహలం రేకెత్తించే మనుషులు, యువ ఆర్కిటెక్ట్లున్నారు. అన్నట్టు... ఎన్రైట్ హౌస్ కి రూపకల్పన చేసిన మనిషిని - అతని పేరేమిటి? హోవార్డ్ రోర్క్ అతన్నెందుకు ఆహ్వానించలేదు.”

కీటింగ్ దవడ బిగుసుకుంది. అయితే ఆమె తమవంక నిష్పటంగానే చూసిందనీ, ఆ మాట ఒక మామూలు రిమార్కులాగానే అందనీ అనుకున్నాడు. ‘తన ఉద్దేశం అది అయి ఉండదు’... ‘ఏదై ఉండదు?’ తనని తనే ప్రశ్నించుకున్నాడు. మళ్ళీ అనుకున్నాడు - ఒక్క క్షణం క్రితం ఆమె ఉద్దేశం ఏమై ఉంటుందని తను తీవ్రంగా భయపడ్డాడో అదిఅయి ఉండదు అని మళ్ళీ తనకు తాను చెప్పుకున్నాడు.

“రోర్క్ ని కలిసే అవకాశం ఇంత వరకూ రాలేదు” అన్నాడు టూహీ గంభీరంగా.

‘నీకు అతను తెలుసా?’ కీటింగ్ అడిగాడు ఆమెని.

“లేదు. నేను ఎన్రైట్ హౌస్ స్కెచ్ ని మాత్రం చూశానంతే” అని జవాబిచ్చింది.

“చూసి?” కీటింగ్ నొక్కి ప్రశ్నించాడు. “దాని గురించి ఏమనుకున్నావు?”

“ఏమీ అనుకోలేదు” అంది.

ఆమె బయలుదేరినప్పుడు కీటింగ్ ఆమెను అనుసరించాడు. ఎలివేటర్ లో కిందకి వెళుతూ ఆమెకేసి చూశాడు. హేండ్ బ్యాగ్ కొసని పట్టుకున్న, నల్లటి బిగువైన గ్లోవ్ వేసుకున్న ఆమె చేతిని చూశాడు. బ్యాగ్ ని వదులుగా పట్టుకున్న ఆ వేళ్ళలో లెక్కలేని తనం ఉంది. అందులో అగౌరవం, ఆహ్వానం రెండూ ఉన్నాయి. ఆమెకు మళ్ళీ తను లొంగి పోతున్నట్టనిపించింది.

“డౌమినిక్! నిజంగా ఇవాళ నువ్విక్కడికి ఎందుకొచ్చావు?”

“నేను చాలా కాలంగా ఎక్కడికీ పోలేదు. దీంతో మొదలు పెట్టాలనుకున్నాను, నేను ఈతకి వెళ్ళినప్పుడు డిగ్రీల వారీగా చల్లటి నీళ్ళలోకి దిగుతూ నన్ను నేను హింసించుకోవాలనుకోను. దూకేస్తానంతే. దారుణంగా ఉంటుంది. తర్వాత అదంత కష్టంగా అనిపించదు.”

“ఏమిటి నీ ఉద్దేశ్యం? ఆ మీటింగ్ లో నీకంత తప్పేం కనిపించింది? ఆప్టరల్ మేం ఖచ్చితంగా ఫలానాది చెయ్యాలని ప్లాన్ చెయ్యలేదనుకో. మాకు ఒక ఖచ్చితమైన ప్రణాళికే లేదు.”

“అదే పీటర్! నువ్వు అక్కడెందుకు ఉన్నావన్నదికూడా నీకు తెలీదు?”

“ఒకేరకం మనుషులు దగ్గరకు చేరడానికి ఒక గ్రూపు. ముఖ్యంగా, మాట్లాడుకోవడానికి. అందులో ఏం తప్పుంది?”

“పీటర్! నాకు అలసటగా ఉంది.”

“సరే ఈ రోజు నువ్వు ఇలా రావడం కనీసం నీ ఒంటరితనం నుంచి బయటకు రావడమని అనుకోవచ్చా?”

“అవును. సరిగ్గా అంతే... నా ఒంటరితనమే.”

“నేను నిన్ను కలవడానికి చాలాసార్లు ప్రయత్నించాను తెలుసా?”

“ప్రయత్నించావా?”

“నిన్ను మళ్ళీ చూడడం నాకెంత సంతోషం కలిగించిందో చెప్పడం మొదలెట్టనా?”

“వద్దు. నువ్వు చెప్పినట్టే లెక్కేద్దాం?”

“నీకు తెలుసా, నీలో మార్పొచ్చింది డౌమినిక్. ఏరకంగా అన్నది చెప్పలేను. కానీ నువ్వు మారావు.”

“మారానా?”

“నువ్వు ఎంత ముద్దొస్తున్నావో నీకు చెప్పినట్టే లెక్కేద్దాం, ఎందుకంటే ఆ మాట చెప్పడానికి నా దగ్గర మాటలేవు.”

వీధులు చీకటిగా ఉన్నాయి. అతనొక టాక్సీని పిలిచాడు. ఆమె దగ్గరగా కూర్చుని ఆమెవైపు తిరిగి ఆమెను సూటిగా చూశాడు. అతని చూపు ఒక బహిరంగ సూచనలా ఒత్తిడి చేస్తోంది. ఇద్దరి మధ్య ఉన్న నిశ్శబ్దానికి ప్రత్యేకత ఉందని సూచించే చూపది. ఆమె మరో వైపు తిరగలేదు. అతని ముఖాన్ని పరిశీలిస్తూ కూర్చుంది. ఆమె ఏదో ఆలోచిస్తున్నట్టు, అతని ఊహకు దొరకని ఏదో ఆలోచనమీద దృష్టి పెట్టినట్టు కనిపించింది. అతను నెమ్మదిగా ఆమెకేసి జరిగి చేతిని అందుకున్నాడు. ఆమె చేతిలో అతనికి ఒక ప్రయత్నం తెలిసింది. బిగుసుకున్న చేతివేళ్ళ ద్వారా మొత్తం చేతిలో ఉన్న ప్రయత్నం తెలిసింది. ఆ ప్రయత్నం చేతినిలాక్కోవడానికి కాదు. అతన్ని పట్టుకోనివ్వడానికి, ఆమె చేతిని పైకెత్తి, మణికట్టుపై పెదవుల్ని ఒత్తాడు.

అప్పుడొక ముఖంచూసి చేతిని వదిలేశాడు. గాల్లో ఒకక్షణం అలా ఉండిపోయింది చెయ్యి. వేళ్ళుసగం మూసుకుని బిగిసి ఉన్నాయి. అది అతనికి తెలిసిన ఉదాసీనత కాదు, అది వికర్షణ. ఎంత తీవ్రంగా ఉందంటే అది ఆ వ్యక్తిపట్ల వికర్షణ అన్నట్టులేదు. అతన్ని నొప్పించడం లేదది. అతన్నిమించిన విషయం ఏదో ఆ వికర్షణలో ఉంది. ఉన్నట్టుండి అతను ఆమె శరీరంపట్ల జాగరూకుడయ్యాడు. కాంక్షతోనో నిరసనతోనో కాదు. తనకు దగ్గరగా ఆమె దుస్తులకింద... ఆమె ఉనికి పట్ల ఎరుక అది. అసంకల్పితంగా లోగొంతుకతో అన్నాడు. “డౌమినిక్! ఎవరతను?”

ఆమె గిర్రున తిరిగింది అతని వైపు. అప్పుడు ఆమె కళ్ళు సన్నబడడం చూశాడు. ఆమె పెదవులు రిలాక్స్యి, పూర్తిగా విచ్చుకుని మృదువు కావడం ఆమెనోరు నెమ్మదిగా దీర్ఘమవుతూ తెరుచుకోకుండానే ఒక అస్పష్ట మందహాసంగా పరిణమించడం చూశాడు. అతని కేసి సూటిగా చూస్తూ జవాబిచ్చింది.

“గ్రానైట్ క్వారీలో పనివాడు.”

ఆమె సఫలం అయింది. అతను పెద్దగా నవ్వాడు.

“నాకు జవాబు దొరికింది డౌమినిక్! నేను అసంభవమైనదేదో ఊహించలేదు.”

“పీటర్! వింతగా లేదా? ఒకప్పుడు నేనుకోరుకునే వ్యక్తి నువ్వే అవుతావనుకున్నాను.”

“ఎందుకు వింతగా ఉంది?”

“మన గురించి మనకి ఎంత తక్కువ తెలుసో అని ఆలోచిస్తే వింతగా అనిపించింది. ఏదో ఒకరోజు నీక్కూడా నీ గురించిన నిజం తెలుస్తుంది. మాలో చాలా మంది కన్న ఆ నిజం నీకు ఎక్కువ చెడ్డదిగా ఉంటుంది. అయితే ఇప్పుడే నువ్వు దాని గురించి ఆలోచించాల్సిన పని లేదు. చాలాకాలానికి గాని ఆ ఎరుక రాదు.”

“నేను నీకక్కర లేదా డౌమినిక్?”

“నేను ఎప్పటికీ దేన్నీ కోరుకోలేనని అనుకునేదాన్ని. ఆ ఊహాకి నువ్వు సరిగ్గా సరిపోయావు.”

“నీ మాట నాకు అర్థంకాలేదు. నువ్వు ఏం చెబుతున్నాననుకుంటున్నావో నాకు తెలియదు. ఒకటి మాత్రం తెలుసు. నువ్వంటే నాకు ఎప్పుడూ ప్రేమే. నిన్ను మళ్ళీ కనబడకుండా పోనివ్వను. ఇప్పుడు నువ్వు మళ్ళీ వెనక్కి వచ్చావు కనక...”

“నేను వెనక్కి తిరిగి వచ్చాను కనక, నిన్ను మళ్ళీ చూడాలనుకోవడంలేదు పీటర్! మనం ఒకరి కొకరు తటస్థ పడినప్పుడు, తటస్థ పడతాం కూడా, నిన్ను చూడాల్సి వస్తుంది నేను. అయితే ఎప్పుడూ నన్ను రమ్మని పిలవకు. నన్ను చూసేందుకు రాకు. నిన్ను గాయ పరచాలని నా ఉద్దేశం కాదు పీటర్! అది కానే కాదు. నాకు కోపం తెప్పించే పనేదీ చెయ్యలేదు నువ్వు. నాలోనే ఏదో ఉంది. దాన్ని మళ్ళీ ఎదుర్కోవాలని కోరుకోవడంలేదు. నిన్ను ఒక ఉదాహరణగా ఎన్నుకున్నాను. అయ్యాం సారీ. కానీ నువ్వు దానికి సరిగ్గా సరిపోతావు. పీటర్! ఈ ప్రపంచంలో నాకు అయిష్టమయ్యే విషయాలన్నింటికీ నువ్వు ప్రతిరూపం. అదంటే నాకెంత అయిష్టమో గుర్తు పెట్టుకోవాలని లేదు. దాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకోనిస్తే దాని వైపు మళ్ళిపోతాను. ఇది నీకు అవమానం కాదు పీటర్! అది అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించు. ఈ ప్రపంచపు అతిసీచిత కాదు నువ్వు. నువ్వే దాని అత్యుత్తమం. నన్ను భయపెడుతున్న విషయం అదే. నేనెప్పుడైనా మళ్ళీ నీ దగ్గరకు వస్తే నన్ను రానివ్వద్దు. నేనిప్పుడే ఈ మాట ఎందుకు చెబుతున్నానంటే ఇప్పుడు చెప్పగలను కనక. నేను నీ దగ్గరకు మళ్ళీ రావడం అంటూ జరిగితే నువ్వు ఆపలేవు. ఇప్పుడు మాత్రమే నిన్ను నేను హెచ్చరించగలను.”

“నాకు తెలియలేదు. నువ్వు దేని గురించి మాట్లాడుతున్నావో తెలియలేదు” అన్నాడు కీటింగ్. విపరీతమైనకోపంతో అతని పెదవులు బిగుసుకున్నాయి.

“తెలుసుకోవాలని ప్రయత్నించకు. ఏం ఫర్వాలేదు. మనం ఒకరినుంచి ఒకరం దూరంగా ఉందాం ఏం?”

“నిన్ను ఎప్పటికీ వదిలిపెట్టను.”

ఆమె భుజా లెగరేసింది. “సరే పీటర్! నీ పట్ల నేను ఎప్పుడైనా దయగా ఉన్నానంటే అది ఇప్పుడే. నీ పట్లే కాదు ఎవరి పట్లయినా సరే.”

6

రోజర్ ఎన్రైట్ పెన్సిల్వేనియాలో బొగ్గుగని మనిషిగా జీవితాన్ని ప్రారంభించాడు. ఇప్పుడున్న లక్షలాదిరూపాయల ఆర్జనలో అతనికి సహాయపడ్డ వాడెవడూ లేడు. “అంచేతనే నా దారికి ఎవడూ అడ్డురాలేదు” అని చెబుతాడతను. అయితే అతని దారికి చాలామంది అడ్డొచ్చారు. అతను వాళ్ళనెప్పుడూ పట్టించుకోలేదు. తన సుదీర్ఘ వృత్తి జీవితంలో జరిగిన అనేక సంఘటనలకు ప్రశంసలూ రాలేదు పుకార్లూ లేవలేదు. ప్రకటనల బోర్డులా కొట్టొచ్చినట్టు పబ్లిక్ గా కనిపించేది అతని కెరీర్. బ్లాక్ మెయిలర్స్ కి, ‘చెడు జీవిత’ చరిత్రకారులకి అతను పనికిరాని వస్తువైపోయాడు. చాలా ముతకగా ధనవంతుడై పోయాడని ధనవంతులు అతన్ని ఇష్టపడేవారుకారు.

ఎన్రైట్ కి బేంకర్లు అన్నా, లేబర్ యూనియన్లు అన్నా, స్త్రీలన్నా, ఇవాంజలిస్ట్ లన్నా, స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్ అన్నా అసహ్యం. తన ఏ ఎంటర్ప్రైజుకీ కూడా అతనెప్పుడూ ఒక్క షేరు కొనలేదు. అమ్మలేదు. తన డబ్బుంతా జేబులో పెట్టుకున్నంత సులువుగా తన సంపదని ఒంటి చేతిలో ఉంచుకున్నాడు. ఆయిల్ బిజినెస్ కాక తనకి ఒక పబ్లిషింగ్ హౌస్, ఒక రెస్టారెంటు, ఒక రేడియోషాపు, ఒక గేరేజి, ఒక ఎలెక్ట్రిక్ రెఫ్రిజిరేటర్ల తయారీ ప్లాంటు ఉన్నాయి. ప్రతి కొత్త వెంచర్ కి ముందు చాలాకాలం పాటు ఆ రంగాన్ని అధ్యయనం చేసేవాడు. ఆ తర్వాత ఎప్పుడూ దాని గురించి వినని మనిషిలాగా మొదలుపెట్టేవాడు. తనకు ముందున్న అన్ని పద్ధతుల్నీ తలకిందులు చేసేవాడు. కొన్ని వెంచర్లు సఫలమయ్యాయి. కొన్ని పోయాయి. అన్నింటినీ భయంకరమైన శక్తితో కొనసాగించేవాడు. రోజుకి పన్నెండు గంటలు పని చేసేవాడు.

ఒక భవనం కట్టాలన్న నిర్ణయానికొచ్చాక ఆరునెలలపాటు ఆర్కిటెక్ట్ కోసం వెతికాడు. అప్పుడు తొలి ఇంటర్వ్యూ అవగానే రోర్క్ ని ఎన్నుకున్నాడు. వాళ్ళ మొదటి ఇంటర్వ్యూ అరగంటపాటే నడిచింది. డ్రాయింగ్స్ సిద్ధమయ్యాక, కట్టడం పని తక్షణం మొదలు పెట్టమని ఆర్డరు ఇచ్చాడు. డ్రాయింగ్స్ ని గురించి రోర్క్ వివరించడం మొదలుపెట్టినప్పుడు ఎన్రైట్ అడ్డుతగిలాడు. “వివరణలొద్దు. నాకు అబ్స్ట్రాక్ట్ ఐడియాలు చెప్పడం వట్టి దండగ. నాకు ఎప్పుడూ ఆదర్శాలనేవి లేవు. నన్ను అనైతికుడు అంటారు ప్రజలు. నాకు నచ్చిందాన్ని బట్టే నేను పోతూ ఉంటాను. అయితే నాకు ఏది నచ్చుతుందో మాత్రం ఖాయంగా తెలుసు.”

ఎన్రైట్ని కలుసుకోవడానికి తను చేసిన ప్రయత్నంగాని, విసుగ్గా ఉన్న సెక్రటరీతో జరిగిన ఇంటర్వ్యూగాని, రోర్స్ ఎప్పుడూ ప్రస్తావించలేదు. ఎలాగో ఎన్రైట్కి తెలిసింది. ఐదేనిముషాల్లో సెక్రటరీకి ఉద్యోగం ఊడిపోయింది. ఆజ్ఞ ప్రకారం, బిజీరోజు మధ్యలో, సగం టైపుచేసిన లెటరు మిషన్లో విడిచిపెట్టి, పది నిముషాలలోపే ఆ సెక్రటరీ ఆఫీసు బయటకి నడిచాడు.

రోర్స్ మళ్ళీ ఆఫీసు తెరిచాడు. అదే గది, పాత భవంతి పైన ఉన్న గది. పక్క గదిని కూడా కలుపుకుని అతను ఆఫీసుని విశాలం చేశాడు. ప్లాను చేసిన ప్రకారం మెరుపు వేగంతో ఇంటిపని పూర్తి చెయ్యాలని డ్రాప్టుమెన్సు తీసుకున్నాడు. వాళ్ళ కోసం ఆ పక్క గది. వాళ్ళు కుర్రాళ్ళు. పెద్దగా అనుభవం లేని వాళ్ళు. రోర్స్ అంతకు ముందు వాళ్ళ గురించి వినలేదు. రికమండేషన్ లెటర్లేవి? అని అడగలేదు. చాలామంది దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. వాళ్ళ నుంచి, కేవలం కొన్ని నిముషాలపాటు వీళ్ళ డ్రాయింగుల్ని చూసి వీళ్ళని తీసుకున్నాడు.

ఆ తర్వాత రోజులన్నీ టెన్షన్తో నిండిపోయాయి. అప్పుడు అతను పని గురించి తప్ప వాళ్ళతో మాట్లాడిందే లేదు. ఉదయం ఆఫీసులో అడుగుపెడుతూనే వ్యక్తిగత జీవితాలుగాని, గుర్తింపుగాని, వాస్తవమైన ఉనికిగాని లేనట్టు అనిపించేది వాళ్ళకి. వాళ్ళ బల్లలమీద ఉండే విశాలమైన డ్రాయింగు షీట్లు మాత్రమే ఉధృతమైన వాస్తవికతతో కనిపించేవి. అతన్ని చూసేదాకా ఆ ప్రదేశం ఆత్మీయతా ఆత్మాలేని ఫ్యాక్టరీలా కనిపించేది. అతనొచ్చాక, అది ఫ్యాక్టరీ కాదని, కొలిమి అని, దానికి తామంతా ఆహారం అని, మొదటి ముద్ద అతనే అని అనిపించేది.

రాత్రంతా అతను ఆఫీసులోనే ఉండిపోయిన రోజులున్నాయి వాళ్ళు మరుసటి రోజు ఉదయం తిరిగి వచ్చేసరికి కూడా అతను పని చేస్తూనే కనిపించేవాడు. అలిసిపోయినట్టు కనిపించేవాడు కాదు. ఒకసారి వరసపెట్టి రెండు పగళ్ళూ రెండు రాత్రుళ్ళూ ఉండిపోయాడు. మూడో రోజు మధ్యాహ్నం నిద్రపోయాడు - సగం శరీరం టేబుల్ మీదకి వచ్చి, కొన్ని గంటల తర్వాత లేచాడు. ఏమీ మాట్లాడలేదు. పని ఎంతవరకూ అయిందో చూసేందుకు టేబుల్ నుంచి టేబుల్కి నడిచాడు. కొన్ని సవరణలు చేశాడు. కొన్ని గంటలక్రితం మొదలైన ఆలోచనకి ఏ విరామం రానట్టుగా అనిపించాయి అతని మాటలు.

రోర్స్ తన పని గురించి ఏమీ మాట్లాడకపోయినా “హోవార్డ్! నువ్వు పనిలో ఉండగా నిన్ను తట్టుకోలేం” అన్నాడు ఆస్టిన్ హెల్లర్ ఒక సాయంత్రం పూట.

ఆశ్చర్యపోయి “ఎందుకు?” అన్నాడు రోర్స్.

“ఒకే గదిలో నీతో ఉంటే అస్సలు సుఖం ఉండదు. ఒత్తిడి అన్నది అంటువ్యాధి తెలుసా?”

“ఒత్తిడేమిటి? నేను పని చేస్తున్నప్పుడు మాత్రమే అతिसహజంగా ఉంటాను”

“అదే. ముక్కలు ముక్కలుగా బద్దలైపోవడానికి ఒక్క అంగుళం దూరంలో ఉన్నప్పుడు కూడా నువ్వు చాలామామూలుగా ఉంటావు. దేంతో తయారయ్యావయ్యా నువ్వు? ఆఫ్ఫర్సాల్ అదొక భవనం. అదేమీ పవిత్ర క్రైస్తవ మతకర్మో. ఇండియన్ బలి హింసో, శృంగార తన్మయత్వమో కాదు. నువ్వు అలా చేస్తున్నావు దాన్ని.

“కాదంటారా?”

అతను డొమినిక్ గురించి తరచుగా ఆలోచించడు. కానీ ఆలోచించినప్పుడు అది ఆకస్మాత్తుగా గుర్తుకు రావడం కాదు, ఏ గుర్తింపూ అవసరంలేని ఎడతెగని ఉనికిని గుర్తించినట్టు ఉంటుంది. అతనికి ఆమె కావాలి. ఆమె ఎక్కడ దొరుకుతుందో అతనికి తెలుసు. కానీ ఎదురుచూస్తున్నాడు. ఎదురుచూడడం ఆమెకి భరించరానిదని తెలుసు కనక ఆ వేచి ఉండడం అతనికి సరదాగా ఉంది. తను లేకపోవడం తన సమక్షం కన్న ఎక్కువగా తనకి ఆమెను బంధించి ఉంచుతుందని, మరింత సంపూర్ణంగా మరింత అవమానకరంగా బంధిస్తుందని అతనికి తెలుసు. ఆమెను మళ్ళీచూడాలని తను సంకల్పించే సరికి ఆమెకి ఆమె నిస్సహాయత తెలిసిరావాలని, తప్పించుకునే ప్రయత్నానికి సమయం ఇస్తున్నాడమెకు. ఆ ప్రయత్నం కూడా అతని ఇష్టమే అని, అది ఆమెపై అతని ఆధిపత్యానికి మరొక రూపం అని ఆమెకి తెలుస్తుంది. అప్పుడు అతన్ని చంపేందుకుగాని, ఇష్ట పూర్వకంగా అతని వద్దకు రావడానికిగాని, ఆమె సిద్ధంగా ఉంటుంది. ఆ రెండు చర్యలూ సమానమే అవుతాయి ఆమె మనస్సుకి. ఈ స్థితికి ఆమెను తీసుకురావాలని అతను ఎదురు చూస్తున్నాడు.

* * *

ఎన్రైట్ హౌస్ కట్టుబడి మొదలౌతుందనగా జోయల్ సట్టన్ ఆఫీసు నుంచి పిలుపొచ్చింది రోర్క్కి. సట్టన్ గొప్ప వ్యాపార వేత్త. పెద్ద ఆఫీసు బిల్డింగ్ కట్టాలన్న ఆలోచనలో ఉన్నాడు. మనుషుల గురించి ఏమీ తెలుసుకోకపోవడం అనే కళ మీద ఆధారపడి జోయల్ సట్టన్ బిజినెస్ చేశాడు. అతను అందర్నీ ప్రేమిస్తాడు. అందులో తరతమ భేదాలుండవు. ఆ ప్రేమ అందర్నీ సమానుల్ని చేసే ప్రేమ. పాత్రలో మొలాసస్ ఉపరితలానికి గొప్పులూ గోతులూ లేనట్టే దానికి ఉండవు.

ఎన్రైట్ ఇచ్చిన డిన్నర్లో రోర్క్ని కలిశాడు జోయల్ సట్టన్. ఇష్టపడ్డాడు. మెచ్చుకున్నాడు. అతనికి రోర్క్కి ఇతరులకీ మధ్య ఏ వ్యత్యాసం కనబడలేదు. రోర్క్ ఆఫీసుకి వచ్చినప్పుడు సట్టన్ ఇలా అన్నాడు.

“ఇప్పుడు నేను ఖాయంగా చెప్పలేను. చెప్పలేను. చెప్పలేను. కానీ నా బుర్రలో ఉన్న చిన్ని భవనం కట్టడానికి నిన్ను తీసుకోవచ్చు అనుకుంటున్నాను. నీ ఎన్రైట్ హౌస్ ఉందే, ఒక రకంగా... ప్రత్యేకంగా ఉంది. కానీ ఆకర్షణీయంగా ఉంది. అన్ని భవనాలూ ఆకర్షణీయంగానే ఉంటాయి. నాకు బిల్డింగులంటే ఇష్టం. నీకూ? రాగ్ ఎన్రైట్ చాలా చురుకైన మనిషి. చాలా చురుకైన మనిషి. ఎవరూ పెరుగుతుందని ఊహించనిచోట అతను డబ్బును పెంచుతాడు. ఎన్రైట్ నుంచి నేను ఎప్పుడూ ‘టిప్పులు’ సలహాలూ తీసుకుంటాను. రాగ్ ఎన్రైట్కి మంచిదైంది నాకూ మంచిదౌతుంది.”

తొలి సమావేశం తర్వాత రోర్క్ కొన్ని వారాలపాటు ఎదురు చూశాడు. జోయల్ సట్టన్ ఆదరాబాదరాగా ఓ నిర్ణయానికి రాడు.

డిసెంబర్లో ఒక సాయంత్రం ఆస్టిన్ హెల్లర్ చెప్పాపెట్టకుండా రోర్స్ దగ్గరకొచ్చాడు. మిసెస్ రాల్స్టన్ హాల్క్మ వచ్చే శుక్రవారం నాడు ఇస్తున్న ఫార్మల్ పార్టీకి తనతో వచ్చి తీరాలన్నాడు.

“దరిద్రం, రాను ఆస్టిన్!” అన్నాడు రోర్స్.

“విను, రోర్స్! ఎందుకు రావో సరిగ్గా చెప్పు. నాకు తెలుసు అటువంటివి నీకు చిరాకని, కానీ అది సరైన కారణం కాదు. వెళ్ళేందుకు వంద మంచి కారణాలు చెబుతాను నేను. ఆ స్థలం ఒక రకంగా ఆర్మిటేక్టులకి అసైన్మెంట్లు దొరికే చోటు. ఒక బిల్డింగ్ కట్టే అవకాశం కోసం నీకున్నదేదో నువ్వు చెబుతావు. ఆగు... నువ్వు కట్టే రకం బిల్డింగ్ అయితేనే. కానీ నీకు లేని ఆత్మను నువ్వు అమ్మేస్తావు. రాబోయే అవకాశాల కోసం కొన్ని గంటల విసుగుని భరించలేవా?”

“తప్పకుండా భరిస్తాను. కానీ ఈ రకం తతంగం ఏ అవకాశాలకైనా దారి తీస్తుందని నేను నమ్మును.”

“ఈ సారి వస్తావా?”

“ఈ సారే ఎందుకని?”

“మొదటి విషయం. నిన్ను తీసుకురమ్మని ఆ కాండం తొలుచు పురుగు కిక్కి హాల్క్మ పట్టుబడుతోంది. నిన్న ఇదే పట్టుతో రెండు గంటలపాటు నన్ను తింది. ఒకళ్ళతో లంచ్ దేటు మిస్సయిపోయాను కూడా. ఎన్రైట్ ఇల్లులాంటి ఇల్లు ఊళ్లో లేస్తూ ఉండగా దాని ఆర్మిటేక్టుని తన సెలోన్లో ప్రదర్శించలేకపోవడం తనకు పరువు తక్కువట. అదో హాబీ. ఆవిడ ఆర్మిటేక్టుల్ని సేకరిస్తుంది. నేను నిన్ను తీసుకురావాలని పట్టు బట్టింది. అలాగేనని వాగ్దానం చేశాను.”

“దేనికి?”

“ముఖ్యంగా వచ్చే శుక్రవారం అక్కడికి జోయల్ సట్టన్ని రప్పిస్తోంది. ప్రయత్నించు. నచ్చితే అతనితో మంచిగా ఉండు. నేను విన్నదాన్ని బట్టి అతను ఆ బిల్డింగు నీకే ఇవ్వాలని, ఇంచుమించుగా, నిర్ణయించుకున్నాడు. దాన్ని స్థిరపరచడానికి కాస్త వ్యక్తిగత సంబంధం ఉంటేచాలు. బోలెడుమంది అతని వెంట పడుతున్నారు. వాళ్ళంతా అక్కడి కొస్తారు. నువ్వు అక్కడుండాలని నాకుంది. నీకు ఆ బిల్డింగ్ రావాలని. వచ్చే పదేళ్ళలో గ్రానైట్ క్వారీల గురించి ఏమీ వినదల్చుకోలేదు నేను. గ్రానైట్ క్వారీలు నాకు నచ్చవు.”

రోర్స్ ఒక టేబుల్ దగ్గర కూర్చున్నాడు. తనని నిశ్చలంగా ఉంచుకోవడం కోసం చేతులతో టేబుల్ అంచులు పట్టుకున్నాడు. పథ్నాలుగు గంటలు ఆఫీసులో గడిపాక అలిసిపోయాడు. అలిసిపోయి ఉండాలని అతను అనుకున్నాడు. కానీ అలసట అనుభవానికి రావడం లేదు. రిలాక్సేషన్ పొందడంకోసం భుజాలు వాలేళాడు. కానీ ఫలితం లేదు. చేతుల్లో ఒత్తిడి. చేతులు ముడుచుకుని ఉన్నాయి. ఒక మోచెయ్యి సన్నగా అగకుండా కంపిస్తోంది, పొడుగాటి కాళ్ళని ఎడంగా పెట్టాడు. ఒక కాలు వంగి స్థిరంగా ఉంది. దాని మోకాలు టేబుల్కి అనుకుని ఉంది. రెండో కాలు టేబుల్ అంచుమీదుగా నిటారుగా కిందకి వేలాడుతోంది.

అసహనంగా ఊగుతోంది. ఈ మధ్య విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి ప్రయత్నించడం చాలా కష్టమైపోతోంది.

అతని కొత్త మకాం ఒక పెద్దగది. ప్రశాంతంగా ఉండే వీధిలో చిన్న మోడరన్ అపార్ట్‌మెంటులో ఉంది ఆ గది. కిటికీలపైన కోర్నిస్‌లు లేవు కనక, లోపలి గోడలకు పేనలింగ్ లేదు కనక, ఆ ఇంటిని తీసుకున్నాడు. ఆ గదిలో కొంత సామాను ఉంది. ఆడంబరంగా లేదు. శుభ్రంగా, విశాలంగా, ఖాళీగా ఉంది. గది మూలల నుంచి ప్రతిధ్వనులు వినొచ్చు.

“ఒకసారి ఎందుకు రాకూడదు? అదేం భయంకరంగా ఉండదు. నీకు వినోదం కలిగించొచ్చు కూడా. చాలా మంది పాత స్నేహితుల్ని చూడొచ్చు. జాన్ ఎరిక్ ప్లైట్, పీటర్ కీటింగ్, గై ప్రాంకన్, వాళ్ళమ్మాయి - వాళ్ళమ్మాయిని నువ్వు కలవాలి. ఆమె రాతలేమైనా చదివావా?”

“వస్తున్నాను” అన్నాడు రోర్క్ అనుకోని రీతిలో,

“ఎప్పుడు తెలివిగా ఆలోచిస్తావో అంచనా వెయ్యడం కూడా కష్టమే. శుక్రవారం ఎనిమిదిన్నరకి ఒకసారి ఫోన్ చేస్తాను. నల్ల టై. అవునూ! నీకో డిన్నర్ జాకెట్టుందా?”

“ఎన్‌రైట్ ఒకటి కొనిపించాడు.”

“ఎన్‌రైట్ జ్ఞానం ఉన్న మనిషి.”

హెల్లర్ వెళ్ళిపోయాక రోర్క్ చాలాసేపు బేబుల్ దగ్గరే కూర్చుని ఉండిపోయాడు. తనని మళ్ళీ కలవగలనని డొమినిక్ అనుకోవడానికి ఆస్కారమే లేని స్థలం అది. ఆ సంగతి తెలుసు. అందుచేత వెళ్ళాలని నిర్ణయించుకున్నాడు.

* * *

“మై డియర్ కిక్! వినోదం అందించడమే వృత్తిగా చేసుకున్న సంపన్న స్త్రీ అంత నిరుపయోగ వస్తువు మరొకటి లేదు. అయితే పనికిమాలిన వస్తువుల్లో ఆకర్షణ ఉంటుంది. ఉదాహరణకి అరిస్టోక్రసీని చూడొచ్చు. అంత పనికిమాలిన వ్యవస్థ ఇంకొకటి లేదు.

కిక్ హాల్క్‌మ్ అందమైన అలకతో నిందాపూర్వకంగా ముక్కుచిట్లించింది. కానీ అరిస్టోక్రసీతో పోలిక ఆవిడకి నచ్చింది. బాల్ రూమ్‌కి పైన మూడు స్పటిక గాజు దీపాల గుత్తులు జ్వలిస్తున్నాయి. ఆమె టూపీవైపు తలెత్తి చూసినప్పుడు అవి ఆమె కళ్ళలో ప్రతిఫలించాయి. అప్పుడవి పూసలతో బరువుగా ఉన్న కనురెప్పలమధ్య తడిసిన రవ్వలగుంపుల్లా ఉన్నాయి.

“ఎల్వీవర్! మీరు అసహ్యమైన విషయాలు చెబుతారు. మిమ్మల్నెందుకు పిలుస్తూ ఉంటానో నాకే తెలియదు.”

“అందుకే. మై డియర్! నాకిష్టు అయినంత తరచుగా నన్ను ఆహ్వానిస్తూనే ఉంటారనుకుంటా”

“ఒక ఆడది, అంతకన్న ఏం చెయ్యగలదు?”

“ఎప్పుడూ టూపీతో వాదనకి దిగొద్దు.” అంది మిసెస్ గిలెస్పీ. ఆవిడ పొడుగ్గా ఉంటుంది. మెడలో నెక్లెస్ ఉంటుంది. అందులో డైమండ్లు, ఆవిడ నవ్వి నప్పుడు కనిపించే పెద్దగా పళ్ళలా ఉంటాయి.

“ఉపయోగం ఏమీ ఉండదు. ముందే ఓడిపోతాం మనం”

“వాదన, మిసెస్ గిలెస్పీ! ఉపయోగమూ, అందమూ రెండూలేని వస్తువుల్లో వాదన ఒకటి. బుర్రున్న వాళ్ళకి దాన్ని వదిలేయ్యండి. బుర్ర ఉండడం అంటే బలహీనతని భయంకరంగా ఒప్పేసుకోవడం. ఇతరత్రా అన్నింటోనూ ఫెయిలయ్యాక మగవాళ్ళు బుర్రలు పెంచుతారని అంటారు.”

“మీరన్నదంతా అబద్ధం కదా?” అంది మిసెస్ గిలెస్పీ. ఆమె చిరునవ్వుమో అది సంతోషకరమైన సత్యం అని అంగీకరిస్తోంది. హాల్కమ్ కొత్త అతిథుల్ని పలకరించడానికి అటువైపు తిరిగినప్పుడు టూపీని విజయవంతంగా తన అధీనంలోకి తెచ్చుకుని దూరంగా తీసుకుపోయింది గిలెస్పీ - మిసెస్ హాల్కమ్ నుంచి బహుమతిని దొంగిలించినట్టు.

“కానీ మేధావులైన మీ మగాళ్ళు చిన్నపిల్లలాంటి వాళ్ళు. మరీ సెన్సిటివ్. మిమ్మల్ని గారాం చెయ్యాల్సి ఉంటుంది” అంది.

“గిలెస్పీ! నేనలా చెయ్యను. దాన్ని అలుసుగా తీసుకుంటాను. బుర్రని ప్రదర్శించడం అసభ్యంగా ఉంటుంది. సంపదని ప్రదర్శించడం కన్న దరిద్రం.”

“ఓహ్ డియర్! అది బుర్రలో కెక్కించుకుంటారు కదా? మీరు ఒకరకంగా రాడికల్ అని విన్నాను. కొంచెం కూడా సీరియస్గా తీసుకోను ఆ మాటని. మీకెలా అనిపిస్తుంది?”

“నాకు చాలా బావుంటుంది” అన్నాడు టూపీ.

“నన్ను మాయ చెయ్యలేరు. రాడికల్స్ ప్రమాదకరమైన మనుషులు వాళ్ళలో మీరూ ఒకరని నన్ను నమ్మించలేరు. వాళ్ళు అసహ్యంగా ఉంటారు. చెడ్డభాష వాడతారు. మీ గొంతేమో ఎంత అద్భుతంగా ఉంటుంది!”

“నేను ప్రమాదకర వ్యక్తుల్లో ఒకరుగా ఉండాలనుకుంటున్నానని మీకు ఎందుకని పించిందో గాని, నేను అన్నింటి కన్నా సాధు పదార్థాన్ని. అంతరాత్మని. సౌకర్యార్థం మీ అంతరాత్మ మరో మనిషి శరీరం ఆకారం పొందింది. మీ తరపున ఈ ప్రపంచంలో అభాగ్యుల్ని పట్టించుకుంటోంది. ఆ రకంగా మీకు పట్టించుకోవలసిన పని లేకుండా చేసి, మీకు స్వేచ్ఛనిస్తోంది.”

“ఎంత అద్భుతం మరెంత పురాతనం ఈ ఊహ! ఈ ఊహ భయంకరమైనదో, తెలివైనదో చెప్పలేను.”

“రెండూను. తెలివితేటల్లాగానే”

కిక్కి హాల్కమ్ తన బాల్ రూముని తృప్తిగా పరిశీలించింది. షాండిలీర్స్ కి పైన అచుంబితంగా మసక చీకటిగా ఉన్న సీలింగ్ ని చూసింది. అతిథులందరికీ పైన ఎంత ఎత్తుగా ఉంది! అనుకుంది. ఎంత స్పృటంగా ఎంత నిశ్చలంగా ఉంది! అనుకుంది. అంత పెద్ద

అతిథుల గుంపూ కూడా ఆ హాలుని మరుగుజ్జని చెయ్యలేకపోయింది. వాళ్ళకి పైన నలుచదరపు అంతరిక్ష మందసంలా ఉంది హాలు. అసంబద్ధంగా పెద్దగా ఉంది. వాళ్ళపైన బంధించబడిన ఈ వృథా విశాలస్థలమే ఆ సందర్భానికి ఒక రాజరికపు దర్జాని ఇచ్చింది. ఒక్కగానొక్క చిన్న వజ్రాన్ని ఉంచిన వజ్రాల కేసుకి అనవసరంగా పెద్ద సైజులో అమర్చిన మూతలా ఉందది.

ఆ అతిథులందరూ కాస్త ముందు వెనకలుగా రెండు విశాల చలనతరంగాలుగా రెండు సుడిగుండాల వైపు కదులుతున్నారు. ఒక దాని కేంద్రంలో ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఉన్నాడు. మరొక దాని కేంద్రంలో పీటర్ కీటింగు ఉన్నాడు. టూహీ సాయంకాలం దుస్తులు ఆ సందర్భానికి తగినట్టు లేవు. తెల్లషర్టు ఫ్రంటు దీర్ఘచతురస్రంగా ఉండి ముఖాన్ని సాగతీసేసింది. రెండు దిశలలో సాగదీసింది. టై రెక్కలు సన్నటి మెడని, ఈకలు పీకిన కోడి పిల్లలా చేశాయి. మెడ పాలిపోయి ఉంది. నీలపు ఛాయతో ఉంది. ఏదైనా బలమైన పిడికిలి ఒక్క తిప్పు తిప్పితే తిరిగిపోయేట్టు ఉంది. అయితే అక్కడున్న మగాళ్ళందరి కన్నా అతనే దుస్తుల్ని చక్కగా ధరించాడు. దుస్తులు అనుచితంగా ఉన్నా ఏ మాత్రం ఇబ్బంది పడడం లేదు. ఆ ఇబ్బంది పడకపోవడంలో ఒక లెక్క లేనితనం ఒక అసంబద్ధత ఉన్నాయి. ఆ పిచ్చివాలకం అతని ఆధిక్యాన్ని ప్రకటిస్తున్నట్టుంది. పిచ్చివాలకాన్ని లెక్క చెయ్యనక్కరలేదని హమీ ఇచ్చేటంత గొప్ప ఆధిక్యం అది.

ఒకావిడ దిగులుగా ఉంది. ఆమె లో-కట్ ఈవెనింగ్ గౌను వేసుకుని కళ్ళద్దాలు పెట్టుకుని ఉంది. ఆమెతో టూహీ అంటున్నాడు. “మై డియర్! నువ్వు లోతులేని మేధావిగాకన్న ఎదగలేవు - నీకన్న గొప్ప ప్రయోజనానికి అంకితమైతే తప్ప.”

వాదన తీవ్రతలో మొహం కందగడ్డలా అయిపోయిన లావుపాటి ఆసామితో అంటున్నాడు “కానీ నాయనా! నాకు ఆ రెండూ నచ్చకపోవచ్చు. అటువంటిది చరిత్ర యొక్క అనివార్యమైన గతి అని మాత్రమే అన్నాను. చరిత్రగతిని అడ్డుకోవడానికి నువ్వెవరు నేనెవరు?”

విచారంగా ఉన్న యువ వాస్తుశిల్పితో అంటున్నాడు. “కాదు బాబూ! నువ్వు రూపకల్పన చేసిన బాగాలేని భవనం కాదు నాకు నచ్చనిది. దానిమీద వచ్చిన నా విమర్శకి నువ్వు సణగడం నచ్చలేదు. అది చెడ్డ అభిరుచి. నువ్వు జాగ్రత్తగా ఉండాలి. ఒక్కక్కరు చెప్పేది నువ్వు మింగనూ కక్కనూ లేకపోవచ్చు.”

ఒక సంపన్న వితంతువుతో అంటున్నాడు. “అవును, సమాజ అధ్యయనానికి సంబంధించిన వర్క్ షాపుకి ఆర్థిక సహాయం చెయ్యడం అన్నది మంచి అలోచన. మీ దినచర్యకాని, జీర్ణకోశంకాని చెడకుండా సాంస్కృతిక అభివృద్ధి అనే మహా మానవ స్రవంతిలో భాగస్వామి కావడం అది.”

అతని చుట్టూఉన్నవాళ్ళు అంటున్నారు “మేధావి. కదా? పైగా ఎంత ధైర్యం!”

పీటర్ కీటింగ్ మెరిసిపోతూ నవ్వేస్తున్నాడు. బాల్ రూములో ప్రతిభాగం నుంచీ ప్రశంస, ఆసక్తి తనవైపు ప్రవహిస్తున్నట్టు తెలుస్తోంది తనకి. అందర్నీ చూస్తున్నాడు. ముస్తాబై, సువాసనలు వెదజల్లుతూ, పట్టు గరగరలతో ఉన్నవాళ్ళు వాళ్ళు. కాంతి వాళ్ళకి పాలిష్ పెడుతోంది. వాళ్ళని ముంచెత్తుతోంది. ఇక్కడకి వచ్చి పీటర్ కీటింగ్ అనే వ్యక్తికి నివాళి అర్పించడం

కోసం వాళ్ళంతా కొన్ని గంటల క్రితం షవర్ స్నానం ఎలా చేసారో అలా ముంచెత్తుతోంది. తను పీటర్ కీటింగ్ని అన్న సంగతే మరిచిపోయిన క్షణాలున్నాయి. అద్దంలో తనను తాను చూసుకుంటే అందరితో పాటు తన ప్రశంసలో తనుకూడా పాల్గొనాలనిపించింది కీటింగ్కి.

ఆ ప్రవాహం తప్పుకుని ఎల్స్వర్త్ టూపీ తనకి ముఖాముఖి ఎదురైనప్పుడు, వేసవి రోజున సెలయేటి స్నానం చేసి మెరిసిపోతూ, ఆరోగ్యంగా అధికశక్తి వల్ల చురుకెక్కిపోయిన కుర్రాడిలా నవ్వాడు కీటింగ్. టూపీ అతనికేసి చూస్తూ నిలబడ్డాడు. చేతులు నిర్లక్ష్యంగా పేంటు జేబుల్లో పెట్టుకున్నాడు. అందువల్ల జాకెట్టు ఆడుగు భాగం ఉబ్బెత్తుగా మారింది. ఆ చిన్న పాదాల మీద అస్థిరంగా పడిపోతాడేమో అన్నట్టుగా ఉన్నాడతను. కళ్ళలో మార్మిక అంచనాతో కూడిన శ్రద్ధ తొణికిసలాడుతోంది.

“ఇప్పుడిది, ఎల్స్వర్త్! ఇది, ఒక అద్భుత సాయంత్రం కదా!” అన్నాడు కీటింగ్, కాస్త మత్తులో ఉన్నట్టు, అర్థం చేసుకోగల తల్లితో పిల్లాడు చెప్పినట్టు.

“మంచి సంతోషంగా ఉన్నావు కదా పీటర్? ఈ రాత్రి నువ్వే పెద్ద సెన్సేషన్. చిన్న పీటర్ గీతదాటి పెద్ద సెలబ్రిటీ అయినట్టున్నాడు. అలాగే అవుతుంది. ఎప్పుడు ఎందుకు అన్నది ఎవరూ చెప్పలేరు... అయితే ఇక్కడొక వ్యక్తి నిన్ను కొట్టొచ్చినట్టు విస్మరిస్తున్నట్టుంది. కదూ?”

కీటింగ్ ఖంగుతిన్నాడు. అసలు టూపీ ఈ విషయం ఎప్పుడు ఎలా గమనించాడా అని.

“మంచిదే అపవాదం అన్నది సూత్రాన్ని రుజువు చేస్తుంది. అయితే విచారకరంగా ఉంటుంది. నా కెప్పుడూ ఒక అసంగతమైన ఊహ వస్తుంది. డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ని ఆకర్షించాలంటే వాడు చాలా విలక్షణమైన మనిషి అయి ఉండాలని. ఆ మనిషి నువ్వయి ఉంటావని అనుకున్నాను. ఊసుపోక వచ్చే అలోచన. నువ్వు అందుకోలేనిదేదో ఉన్న మనిషి తనని పొందుతాడు. అక్కడ నిన్ను గెలుస్తాడతను.”

“ఇంతదాకా ఎవరూ లేరు” అన్నాడు కీటింగ్ అసహనంగా.

“లేదు. సందేహమే లేదు. ఇంతవరకూ లేదు. అదే ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. నేననుకోవడం అసాధారణమైన వాడెవడో రావాలి.”

“ఏమంటున్నారు మీరు? మీకు డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ నచ్చదా?”

“నచ్చదని నేనెప్పుడూ అనలేదే?”

కాసేపయాక శ్రద్ధగా సాగుతున్న చర్చలో టూపీగారు గంభీరంగా “సంతోషమా? అది చాలా సామాన్య విషయం. సంతోషమేమిటి? సంతోషం కన్నా చాలా చాలా ముఖ్యమైన విషయాలున్నాయి జీవితంలో” అనడం విన్నాడు.

కీటింగ్ నెమ్మదిగా డొమినిక్ వైపు కదిలాడు. నిరాశ్చయంగా ఉన్న తన సన్నటి భుజాలకు ఆధారంగా గాలి సరిపోతుందన్నట్టు వెనక్కి చేరగిలబడి నిలబడి ఉంది. వేసుకున్న సాయంత్రపు గౌను గాజురంగులో ఉంది. ఆమె శరీరం గుండా, వెనకనున్న గోడను చూసెయ్యొచ్చని అతనికి

అనిపించింది. ఆమె ఉనికిలో ఉండడానికి వీలేనంత సున్నితంగా ఉంది. ఆ సున్నితత్వం ఒకానొక భయంకరమైన బలంగురించి చెబుతుంది. ఆ బలమే ఆమె ఉనికికి, వాస్తవం కాజాలని శరీరానికి, ఆమెను లంగరేసింది.

దగ్గర కొచ్చినప్పుడు అతన్ని విస్మరించే ప్రయత్నం ఏమీ చెయ్యలేదామె. అతనికేసి తిరిగింది. జవాబిచ్చింది. కానీ ఒకేరకంగా ఖచ్చితంగా ఉన్న ఆమె జవాబులు అతన్ని ఆపేశాయి. నిస్సహాయుణ్ణి చేసి కొన్ని నిమిషాల్లోనే వదిలి వెళ్ళిపోయేటట్టు చేశాయి.

రోర్క్, హెల్లర్, వచ్చినప్పుడు కిక్ హాల్కమ్ వాళ్ళని గుమ్మం దగ్గరే కలిసింది. హెల్లర్ ఆమెకు రోర్క్ని పరిచయం చేశాడు. ఆమె ఎప్పట్లాగే వేగంగా హెచ్చు స్థాయి గొంతుకతో మాట్లాడింది. కేవలం వేగంతోనే ఏ అపోజిషన్ని అయినా పక్కకి నెట్టేసే రాకెట్ లాంటి పెద్ద గొంతు అది.

“మిస్టర్ రోర్క్! మిమ్మల్ని కలవాలని ఎంతో ఆత్రుతతో ఉన్నాను. మేమంతా మీ గురించి చాలా విన్నాం. మా ఆయన మాత్రం మిమ్మల్ని ఆమోదించరని హెచ్చరిస్తున్నాం. కేవలం కళాపరంగానే అనుకోండి. ఏమీ వర్రీ కావద్దు. ఈ ఇంట్లో మీకో మద్దతుదారు ఉంది. ఉత్సాహవంతురాలైన మద్దతుదారు.”

“మిసెస్ హాల్కమ్! అది మీ మంచితనం. కానీ అవసరం కాకపోవచ్చు.”

“నాకు మీ ఎన్రైట్ హౌస్ అంటే ఆరాధన. అయితే అది నా కళాభిరుచుల్ని ప్రతిబింబిస్తోందని అనలేననుకోండి. కానీ సంస్కారవంతులయిన వాళ్ళు సృజనాత్మకకళలో ఏ దృక్పథాన్నయినా కలుపుకునేందుకు, అన్నింటికీ హృదయాలు తెరిచి ఉంచాలి. అంటే, అన్నింటికీ మించి విశాలమనస్కులం కావడం ముఖ్యం. అంతే కదా?”

“నాకు తెలియదు. నేను ఎప్పుడూ విశాలమనస్కుణ్ణి కాను.” అమర్యాదకరంగా ఉండడం అతని ఉద్దేశంకాదని ఆమెకు తెలిసింది. గొంతులోగాని తీరులోగాని అమర్యాదలేదు. కానీ ఆమెకు అతనిపట్ల ఏర్పడిన తొలి ముద్ర అమర్యాదే. అతను సాయంత్రపు దుస్తులు వేసుకున్నాడు. సన్నగా పొడుగ్గా ఉన్న ఆ శరీరానికి అవి బాగున్నాయి. అయితే ఎందుకోగాని అతను ఆ సమూహానికి చెందినవాడిలా అనిపించలేదు. అతని నారింజరంగు జుట్టుకీ ఆ బట్టలకీ అస్సలు నప్పలేదు. అదీగాక ఆమెకు అతనిముఖం నచ్చలేదు. ఆ ముఖం పని వాళ్ళదో, సైనికులదో లాగా ఉంది. దానికి ఈ డ్రాయింగ్ రూములో చోటు లేదనిపించింది.

“మీ పని మా అందరిలో ఆసక్తి రేకెత్తించింది. అది మీ మొదటి బిల్డింగా?”

“అయిదోది.”

“అలాగా? ఎంత ఆశ్చర్యం!”

ఆమె చప్పట్లు కొట్టి, మరో ఆగంతుకుడిని పలకరించేందుకు పక్కకు తిరిగింది.

“మొదట ఎవర్ని కలుద్దామనుకుంటున్నావు?” హెల్లర్ అడిగాడు. “అక్కడ డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ ఉంది. మన వైపు చూస్తోంది. రా!”

రోర్క్ అటు తిరిగాడు. డౌమినిక్ ఒంటరిగా ఉంది. ముఖంలో ఏ భావమూలేదు. కనీసం భావాలను దాచాలన్న ప్రయత్నం కూడా లేదు. ఉత్త ఎముకల అమరికలాంటి, కండరాల కూర్పులాంటి మానవ ముఖాన్ని చూడడం వింతగా ఉంది. నిర్మాణరీత్యా అది ముఖమేగాని అందులో ఏ అర్థమూ లేదు. ఒక భుజంలాగా, ఒక చెయ్యిలాగా ఉంది. ఇంద్రియ గ్రహణం ఉన్న దర్పణంలాగా లేనేలేదు ఆ ముఖం. వాళ్ళ రాకని చూస్తూ ఉందామె. పాదాల భంగిమ తేడాగా ఉంది. రెండు చిన్న త్రికోణాలు - ఒకటి తిన్నగా రెండోది సమాంతరంగా, అడుగున ఉన్న కాసిని చదరపు అంగుళాల్ని, మినహాయిస్తే ఆమె చుట్టూ నేలన్నదే లేనట్టుంది. ఆమె కదలనంతసేపూ, కిందికి చూడనంతసేపూ మాత్రమే క్షేమంగా ఉంటుంది అన్నట్టు ఉంది. ఆమె తన చర్యలోని క్రూరత్వాన్ని తట్టుకోలేనంత నాజూకుగా ఉన్నందుకు, దాన్ని తట్టుకోగలిగినందుకు కూడా రోర్క్కి ఒక ఉధృతానందం కలిగింది.

“మిస్ ప్రాంకన్! హోవార్డ్ రోర్క్ని పరిచయం చెయ్యనా?” అన్నాడు హెల్లర్. పేరు చెప్పడానికి అతను స్వరం పెంచలేదు. కానీ ఆ పేరు నొక్కి చెప్పినట్టు ఎందుకుందా అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు. నిశ్శబ్దం ఆ పేరును పట్టుకుని నిశ్చలంగా ఉంచేసిందని అనుకున్నాడు. అయితే అక్కడ నిశ్శబ్దం లేదు. రోర్క్ ముఖం మర్యాద పూర్వకంగా ఉంది. డౌమినిక్ సరిగ్గా అంటోంది. “ఎలా ఉన్నారు మిస్టర్ రోర్క్?”

రోర్క్ అభివాదం చేసి “ఎలా ఉన్నారు మిస్ ప్రాంకన్?” అన్నాడు.

“ఆ ఎన్రైట్ హౌస్...” అంది.

ఆ మూడు మాటల్ని మాత్రమే ఉచ్చారించాలనుకున్నట్టు లేదు. ఆ మాటలు కేవలం ఒక ఇంటిని కాక, దాన్నిదాటి అనేక విషయాల్ని చెబుతున్నట్టున్నాయి.

“ఎస్, మిస్ ప్రాంకన్!” అన్నాడు రోర్క్.

అప్పుడు ఆమె నవ్వింది. పరిచయం అవుతున్నప్పుడు నవ్వే వట్టి మర్యాద పూర్వకమైన నవ్వు. “నాకు రోజర్ ఎన్రైట్ తెలుసు. మా ఫామిలీ ఫ్రెండ్లాంటి వాడు.”

“మిస్టర్ ఎన్రైట్గారి స్నేహితుల్ని చాలా మందిని కలిసే ఆనందం నాకు దొరకలేదంత వరకూ.”

“ఒకసారి నాన్న ఆయన్ని డిన్నర్కి పిలిచాడు. చాలా దయనీయమైన సందర్భం అది. నాన్నని మంచి సంభాషణ చతురుడు అంటారు. కానీ ఎన్రైట్గారి నోటి నుంచి ఒక మాటను కూడా పెకల్చలేక పోయాడు. రోజర్ అక్కడ కూర్చుని ఉన్నాడంతే. నాన్నకి అదెంత ఓటమో తెలియాలంటే నాన్న తెలిసి ఉండాలి.”

“మీ నాన్నగారి దగ్గర పనిచేశాను.” కదులుతూ ఉన్న ఆమె చెయ్యి గాలిలో ఆగిపోయింది. “కొన్నేళ్ళ క్రితం డ్రాఫ్ట్మన్గా చేశాను.”

ఆమె చెయ్యి కిందకి దిగింది “అయితే రోజర్ ఎన్రైట్తో నాన్న కాలక్షేపం చెయ్యలేదని మీకు తెలుస్తుంది.”

“అవును. ఆయన వల్లకాదు.”

“రోజర్ కి నేను ఇంచుమించు నచ్చినట్లే కానీ వైనాండ్ పత్రికకి పని చేస్తున్నానని నన్ను క్షమించలేకపోయాడు.”

వాళ్ళ మధ్య నిలబడి, ‘నేను పొరబడ్డాను’ అనుకున్నాడు హెల్లర్. వాళ్ళ సమావేశంలో వింతేమీ కనిపించలేదు. నిజానికి వింతే కాదు. ఏమీ లేదక్కడ. ఊహించిన విధంగా డొమినిక్ ఆర్కిటెక్చర్ గురించి మాట్లాడకపోవడం హెల్లర్ నిరాశ పరిచింది. చాలా మందిలాగే ఈ మనిషి కూడా ఆమెకు నచ్చలేదని తీర్మానించుకున్నాడు.

అప్పుడు మిసెస్ గిలెస్పీ హెల్లర్ ని పట్టుకుని లాక్కుపోయింది. రోర్స్, డొమినిక్ ఒంటరిగా మిగిలారు.

“ఎన్రైట్ ఊళ్ళో ప్రతి పేపరూ చదువుతాడు. ఎడిటోరియల్ పేజీలు కత్తిరించి అతని ఆఫీసుకి పంపుతారు” అన్నాడు రోర్స్.

“అతను అంతే, తన వృత్తిని వదిలేసి. అసలు అతను ఒక సైంటిస్టు కావాల్సి ఉంది. వాస్తవాలంటే గొప్ప ఇష్టం. వ్యాఖ్యానాలంటే అంతే చిరాకు.”

“ఇంకొకరకం మనిషున్నాడు. మీకు ఫ్లెమింగ్ తెలుసా?”

“లేదు.”

“హెల్లర్ కి మిత్రుడు. ఎడిటోరియల్ పేజీ తప్ప ఏమీ చదవడు. ఆయన మాట్లాడుతుంటే వినడానికి ప్రజలు ఇష్టపడతారు.”

ఆమె అతన్ని గమనిస్తోంది. అతను చాలా మర్యాదగా సూటిగా ఆమెవైపు చూస్తున్నాడు - మొదటిసారి కలిసినప్పుడు ఎవరైనా ఎలా చూస్తారో అలా. అతని ముఖంలో ఒక జాడ కనిపెట్టాలని అనుకుంది. ‘అప్పటి’ కించపరిచే నవ్వుజాడ. ఎగతాళి కూడా ఒక ఆమోదమే. ఒక బంధమే. కానీ అలాంటిది ఏమీ కనిపించలేదు. ఎరగనివాడిలా మాట్లాడుతున్నాడు. ఒక డ్రాయింగు రూములో పరిచయం అయిన వ్యక్తిలాగానే తప్ప ఏ వాస్తవాన్నీ వ్యక్త పరచడం లేదు. గౌరవ మర్యాదలకు సంబంధించిన ప్రతి పద్ధతినీ నిర్దుష్టంగా అనుసరిస్తున్నాడు. తన దుస్తులు అతని నుంచి ఏమీ దాచలేవని, అతను తినే తిండికన్న ఎక్కువ ఆత్మీయమైన అవసరానికి తనను వాడుకున్నాడని - కానీ ఇప్పుడేమో దగ్గరకు రాజాలని మనిషిలాగ కొన్ని అడుగుల దూరంలో నిలబడిపోయాడని అనుకుంటూ ఆ గౌరవపూర్వకమైన పద్ధతిని ఎదుర్కొంటోంది. అతను ఏమీ మరిచిపోలేదు. కానీ ఏమీ ఒప్పుకోవడం లేదు. ఇది అతనిదైన ఎగతాళి అనుకుంది. గతాన్ని ఆమోదించడం అనే న్యూనతకి తనను దించాలని - మొట్టమొదట తనే ఆ విషయాన్ని ఉచ్చరించి దాన్ని వాస్తవీకరించాలని, గుర్తుకు తేవాలని - చూస్తున్నాడనుకుంది. దాన్ని గుర్తుకుతేకుండా ఆమె ఎలా వదలగలదులే అనుకుని అలా ఉన్నాడని ఆమె అనుకుంది.

“ఫ్లెమింగ్ గారు జీవనోపాధికి ఏం చేస్తుంటారు?” అంది

“పెన్సిల్ చెక్కే మరలు తయారు చేస్తారు.”

“నిజంగా!? ఆస్టిన్ గారి స్నేహితుడు!?”

“ఆస్టిన్ కి చాలా మంది తెలుసు. అతని బిజినెస్ అది అని ఆయన చెప్పారు.”

“వ్యాపారం బావుందా?”

“ఎవరిది మిస్ ప్రాంకన్? ఆస్టిన్ సంగతి చెప్పలేను గాని ఫ్లెమింగ్ వ్యాపారం చాలా బావుంది. ఈయన ఫ్యాక్టరీకి న్యూజెర్సీలో కనెక్టికట్ లో రోడ్ ఐలాండ్ లో బ్రాంచిలున్నాయి.”

“ఆస్టిన్ విషయంలో మీరు పొరబడ్డారు మిస్టర్ రోర్క్! ఆయన ఫెయిల్యూర్ కాదు. మీరు నా వృత్తిలో ఆయన వృత్తిలో విజేతలయినట్టే - అవి మిమ్మల్ని తాకకుండా చూసుకుంటే.”

“దాన్ని సాధించడం ఎలా?”

“రెండు దారులున్నాయి. ఒకటి ఎంచుకోండి. ప్రజల్ని ఏమాత్రం పట్టించుకోకుండా ఉండడం. రెండోది వాళ్ళ ప్రతి విషయాన్నీ పట్టించుకోవడం.”

“ఏది మేలు మిస్ ప్రాంకన్?”

“ఏది కష్టమో అది.”

“కానీ కఠినమైన దాన్ని ఎంచుకోవాలనుకోవడం బలహీనతని ఒప్పుకున్నట్టు అవుతుందేమో.”

“నిజమే మిస్టర్ రోర్క్! కానీ ఒప్పుకోవడంలో అదే తక్కువ ఇబ్బందికరమైంది.”

“అసలంటూ అక్కడ ఒప్పుకోవాల్సిన బలహీనత ఉంటే.”

అప్పుడు గుంపునుంచి ఎవరో ఎగురుకుంటూ వచ్చి రోర్క్ భుజం మీద చెయ్యి వేశారు. వచ్చింది జాన్ ఎరిక్ స్నైట్.

“రోర్క్ ! ఇక్కడ ఎవరైనా కలుస్తాననుకున్నాను గానీ నిన్ను మాత్రం కాదు” అని అరిచాడు. “చాలా సంతోషం. చాలా సంతోషం, ఏళ్ళయ్యింది, కలిసి. కదా? ఇదిగో! నీతో మాట్లాడే పనుంది. డొమినిక్! ఒక నిమిషం తనతో మాట్లాడనీ.”

చేతులు పక్కన ఉంచి, రోర్క్ వంగి అభివాదం చేశాడు. జుట్టుపాయ ఒకటి ముందుకుపడి ఆమెకి అతని ముఖం కనబడలేదు. కేవలం నారింజరంగు తల ఒక్క క్షణం పాటు మర్యాద పూర్వకంగా వంగింది. స్నైట్ వెంట సమూహంలోకి వెళ్ళి పోయాడు రోర్క్.

స్నైట్ మాట్లాడుతున్నాడు “గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా ఎలా గడిపావు! ఎన్రైట్ రియల్ ఎస్టేట్ లోకి వెళ్ళే ఉద్దేశ్యంలో ఉన్నాడేమో తెలుసా? అంటే పెద్ద ఎత్తున మరేదేనా బిల్డింగ్స్ రాబోతున్నాయా?”

హెల్లర్ వచ్చి స్నైట్‌ని లాక్కుపోయి రోర్క్‌ని జోయల్ సట్టన్‌తో కలిపాడు. సట్టన్ సంతోషించాడు. రోర్క్ ఇక్కడ ఉండడం వల్ల అతని చివరి సందేహం కూడా తొలగిపోయింది. రోర్క్ మీద ఇదొక భద్రతా ముద్ర. జోయల్ సట్టన్ రోర్క్ మోచేతిని పట్టుకున్నాడు. రోర్క్ నల్లచొక్కా చేతి మీద అయిదు పింకురంగు మొండివేళ్ళు. జోయల్ సట్టన్ రహస్యంగా చెప్పాడు.

“విను, అబ్బాయ్! అంతా నిశ్చయమైపోయింది. నువ్వే. నా దగ్గర్నుంచి చివరి రూపాయి కూడా పిండెయ్యకు సుమా! మీ ఆర్కిటెక్టులందరూ గొంతులు కోసే రకాలు. దారి దోపిడీగాళ్ళు. కానీ నీ విషయంలో ఛాన్సు తీసుకుంటున్నాను. నువ్వు చురుకైన కుర్రాడివి. రోజర్‌ని ఉచ్చులో పడేశావు. అవునా? నన్ను కూడా బుట్టలో పడేశావు. ఇంచుమించు పడేసినట్టే. కొద్దిరోజుల్లో నీకు ఫోన్ చేస్తాను. అప్పుడు కాంట్రాక్టు విషయంలో బలాబలాలు తేల్చుకుందాం.”

హెల్లర్ వాళ్ళవైపు చూశాడు. ఆ ఇద్దర్నీ కలిసి చూడడం అసభ్యంగా ఉందనుకున్నాడు. పొడుగ్గా నియమబద్ధ శరీరంతో పొడుగాటి వాళ్ళకే సొంతమైన రీవితో, శుభ్రంగా రోర్క్ పక్కన, నవ్వుతున్న మాంసం ముద్దలాంటి సట్టన్. కానీ అతని నిర్ణయం చాలాముఖ్యం ఇప్పుడు.

కట్టబోయే భవనం గురించి మాట్లాడడం మొదలుపెట్టాడు రోర్క్. జోయల్ సట్టన్ తలెత్తిపైకి చూశాడు. ఆశ్చర్యపోయాడు. గాయపడ్డట్టు చూశాడు. అతను భవనాల గురించి మాట్లాడేందుకు రాలేదక్కడికి. పార్టీలన్నవి మనుషులు ఎంజాయ్ చెయ్యడానికి. జీవితంలో ముఖ్యమైన విషయాలను మరిచిపోవడం కన్న గొప్ప సంతోషం ఏముంటుంది? అంచేత సట్టన్ బాడ్మింటన్ గురించి మాట్లాడాడు. అది అతని హాబీ. అరిస్టోక్రటిక్ హాబీ. ‘మామూలు మనుషుల్లాగా నేను గోల్ఫ్ మీద టైము వేస్తు చెయ్యను.’ రోర్క్ మర్యాదగా విన్నాడు. అతను చెప్పడానికి ఏమీలేదు.

“నువ్వు బాడ్మింటన్ ఆడతావు కదూ?” అని అడిగాడు సట్టన్ ఉన్నట్టుండి.

“లేదు” అన్నాడు రోర్క్.

“ఆడవా?” గుటక మింగాడు సట్టన్ “ఆడవా? అయ్యో పాపం! ఎంత దురన్యాయం! నువ్వు తప్పక ఆడతావనుకున్నాను. నువ్వు పొడుగు. బలే పనికొస్తావు. అదరగొడతావు. మన బిల్డింగ్ తయారవుతుండగా ఏదో ఒక టైములో, వాడు, ఆ టింప్కిన్స్‌ని మనం బట్టలూడగొడతామని ఆశించానే.”

“బిల్డింగ్ తయారయ్యేటప్పుడు ఆడేందుకు నాకు ఎలాగూ టైముండదు సట్టన్!”

“ఏమంటున్నావు? టైముండదా? డ్రాఫ్ట్‌మన్‌ని ఎందుకయ్యా పెట్టుకునేది? మరో ఇద్దరిని అదనంగా చేర్చు. వాళ్ళని జుట్టు పీక్కోనీ. నీకు నేను డబ్బిస్తాను కదా? అయినా నువ్వు ఆడవు! ఆహా! ఎంత సిగ్గుచేటు! ఆడి తీరతావనుకున్నాను... కాలవ వీధిలో మా బిల్డింగ్ కట్టినతను బాడ్మింటన్‌లో మేధావి. కానీ పాపం, నిరుదు చనిపోయాడు. ఆటో ఏక్సిడెంటు. మంచి ఆర్టిటెక్ట్ కూడాను. నువ్వేమో ఆడవు.”

“సట్టన్? మీరు నిజంగా డీలాపడ్డారా?”

“లేదు నాయనా! నేను తీవ్రనిరాశకు గురయ్యా.”

“నన్ను మీ రెండుకు పెట్టుకుంటున్నట్టు?”

“నేను ఏమిటి చేస్తున్నట్టు?”

“నియమించుకుంటున్నట్టు.”

“బిల్డింగ్ కట్టడానికే కదా?”

“నేను బాడ్మింటన్ ఆడితే అది మరింత మంచి బిల్డింగ్ అవుతుందని నిజంగా అనుకుంటున్నారా?”

“అదా? బిజినెస్సు ఉండాలి, వినోదమూ ఉండాలి. పనీ ఉంటుంది. దానికి మానవ పార్శ్వమూ ఉంటుంది. నేనేమీ అనుకోను. అయినప్పటికీ నీలాంటి బక్కజీవి తప్పకుండా... సరే కానీ, సరే, అన్నీ కావాలంటే కుదరదు.”

జోయల్ సట్టన్ వెళ్ళిపోయినప్పుడు రోర్స్ కి ఒక ఉత్సాహభరితమైన స్వరం “కంగ్రాచ్యులేషన్స్” చెప్పింది. అటువైపు తిరిగితే పీటర్ కీటింగ్. ఎగతాళిగా చిరునవ్వు రువ్వుతున్నాడు.

“హలో పీటర్! ఏమన్నావ్?”

“కంగ్రాచ్యులేషన్స్ అన్నాను జోయల్ సట్టన్ కి కడుతున్నందుకు. అయితే నువ్వు సరిగ్గా హాండిల్ చెయ్యలేదు, విషయాన్ని”

“ఏమిటి?”

“నేను చాలా భాగం విన్నాను. ఎందుకు వినకూడదు? మంచి సరదాగా వుంది. అది కాదు అనుసరించాల్సిన పద్ధతి. నేనయితే ఏం చేసేవాడినో తెలుసా? నా రెండో యేటి నుంచే బాడ్మింటన్ ఆడుతున్నానని ఒట్టేసి మరీ చెప్పేవాణ్ణి. ఆది రాజులూ సామంతులూ ఆడే ఆట అని, చాలా గొప్పవాడూ, అరుదైన వ్యక్తి తప్ప దాని విలువ తెలుసుకోలేడని చెప్పేవాణ్ణి. అతను నన్ను పరీక్షించే సమయానికి ఓ సామంతుడిలాగా ఆడే స్థాయి సంపాదించే వాణ్ణి. దాని వల్ల ఏం పోతుంది నీకు?”

“నేను దాని గురించి ఆలోచించలేదు.”

“అదొక సీక్రెటు హోవార్డ్! అరుదైనది. నేను నీకు అభినందనలతో దానిని ఉచితముగా ఇచ్చువాడను.’ ప్రజలు నిన్ను ఎలా కోరుకుంటారో అలా ఉండు. అప్పుడు వాళ్ళు నీక్కావలసిన పద్ధతిలో ఉంటారు. నేను నీకు ఉచితంగా ఎందుకు చెబుతున్నానో తెలుసా? నువ్వెప్పుడూ దాన్ని వాడవు కనక. ఎలా వాడాలో నీకెప్పటికీ తెలీదు కూడా. కొన్ని విషయాల్లో నువ్వు బ్రిలియంట్వి. ఆ మాటే ఎప్పుడూ అంటూ ఉంటాను. అలాగే తక్కిన విషయల్లో బుర్రతక్కువ వాడివి”

“కావచ్చు.”

“కికీ హాల్కమ్ సెలూన్లో ఒక ఆట జరుగుతుంది. ఆడాలనుకుంటే నువ్వు కొన్ని విషయాలు నేర్చుకోవాలి బాబూ! ఆడాలనుకుంటున్నావా? ఎదుగుతున్నావు భయ్యా! నిన్ను ఇక్కడ చూసి షాక్ అయిపోయాననుకో. అవును నీ ‘ఎస్రైట్ పని’కి అభినందనలు. ఎప్పట్లాగే బ్యూటిఫుల్ జాబ్ - వేసవి అంతా ఎక్కడున్నావు? ‘డిన్నర్ జాకెట్టు తొడుక్కొనుట ఎట్లు అను విషయమై పాఠము చెప్పెదను. గుర్తు చేయుము.’ కానీ నీ ఒంటి మీద సిల్లీగా ఉంటుంది! నాకదే ఇష్టం. నువ్వు సిల్లీగా కనిపించడం నా కిష్టం. మనం పాత మిత్రులం కాదా? హోవార్డ్?”

“నువ్వు తాగి ఉన్నావు పీటర్!”

“అవును తాగాను. కానీ ఈ రాత్రి ఒక చుక్క కూడా ముట్టుకోలేదు. ఒక్క చుక్క ఏం తాగానన్నది మాత్రం నీ కెప్పటికీ తెలియదు. ఎప్పటికీ. నీ వల్లకాదు. నీకు ఎప్పటికీ తెలియక పోవడం కూడా నాకు కలిగిన మత్తులో భాగం. అది నీ కోసం కాదు. నీకు తెలుసా? హోవార్డ్! నాకు నువ్వంటే ఇష్టం. నిజంగా. ఈ రాత్రి మరీ నిజంగా.”

“అవును పీటర్! నువ్వు ఎప్పటికీ ఇష్టపడతావు.”

రోర్క్ చాలామందికి పరిచయం అయ్యాడు. అతనితో ఎంతోమంది మాట్లాడారు. నవ్వారు. ఒక స్నేహితుడిగా అతన్ని సమీపించేందుకు ప్రశంసించేందుకు అతనిపట్ల స్నేహాన్ని హృదయపూర్వకమైన ఆసక్తిని ప్రదర్శించేందుకు శ్రద్ధగా ప్రయత్నించినట్టు కనిపించారు. అయితే రోర్క్ విన్నది ఏమిటంటే - “ఎస్రైట్ హౌస్ ఆకర్షణీయంగా ఉంది. ఇంచుమించు కాస్మో - స్లోట్స్ భవనం అంత బాగుంది.” “నీకు మంచి భవిష్యత్తుంది రోర్క్. నన్ను నమ్ము. ఆ సూచనలు నాకు తెలుసు. నువ్వు మరో రాలస్టన్ హాల్కమ్ వి అవుతావు” జనం నుంచి శత్రుత్వానికే అలవాటు పడ్డాడు రోర్క్. ఈ సాధుత్వం దానికన్నా ఇబ్బందికరంగా ఉంది. అతను భుజాలెగరేశాడు. ఇక్కడ నుంచి తొందరగా బయటపడి నిరాడంబరంగా, స్వచ్ఛంగా, వాస్తవికంగా ఉన్న తన ఆఫీసుకి వెళ్ళిపోవాలనుకున్నాడు.

ఆ సాయంత్రం అతను డొమినిక్ వైపు చూడలేదు. ఆమె అతన్ని జనం మధ్య చూసింది. అతన్ని ఆపిన వాళ్ళని అతనితో మాట్లాడిన వాళ్ళని గమనించింది. వాళ్ళని వింటూ అతను మర్యాద పూర్వకంగా భుజాలు వంచడం గమనించింది. అది కూడా అతను తనని పరిహసించే పద్ధతి అనుకుంది ఆమె. తన కళ్ళెదురుగా జన సమూహానికి తనను తాను ఇచ్చుకోవడం, తనని సొంతం చేసుకోగోరిన ఎవరికైనా కొంతసేపు లొంగిపోవడం - ఇవన్నీ తనుచూడడం కోసమే చేస్తున్నాడనుకుంది. ఆమెకి సూర్యుణ్ణి, క్వారీలో డ్రిల్ నీ చూడడం కన్న ఇది చూడడమే కష్టం అని అతనికి తెలుసు. ఆమె విధేయురాలై గమనిస్తోంది. అతను తనని మళ్ళీ గమనించాలని ఆమె ఆశించలేదు. కానీ ఆ గదిలో అతనున్నంతసేపు ఆమె ఆక్కడ ఉండాల్సిందే.

ఆ రాత్రి అక్కడ రోర్క్ ఉనికి పట్ల వింత ఎరుకతో మసలిన వ్యక్తి మరొకడొన్నాడు. రోర్క్ ఆ హాల్లో అడుగుపెట్టిన క్షణం నుంచీ గమనిస్తున్న వ్యక్తి. ఎల్స్వర్త్ టూహీ. రోర్క్ రావడం గమనించాడు. అంతకు ముందెప్పుడూ అతను రోర్క్ ని చూడలేదు. రోర్క్ అతనికి తెలియదు. కానీ అతను చాలాసేపు రోర్క్ ని చూస్తూ నిలబడిపోయాడు.

తర్వాత సమూహంలోకి వెళ్ళి స్నేహితుల్ని పలకరించాడు. అయితే నవ్వులకీ, మాటలకీ మధ్య టూహీ చూపులు ఆ నారింజరంగు జుట్టు యువకుడికేసి పోతూనే ఉన్నాయి. ముప్పయ్యవ అంతస్తు కిటికీ నుంచి అప్పుడప్పుడు పేవ్మెంట్ కేసి చూసినట్టు ఆ మనిషిని చూశాడు. తన శరీరం కిందకి పడిపోతే, అది పేవ్మెంట్ కి కొట్టుకున్నప్పుడు ఏమౌతుందీ అని ఆలోచిస్తూ చూశాడు. ఆ మనిషి పేరుగాని, వృత్తిగాని గతంగాని ఏమీ తెలియవు అతనికి. తెలియాల్సిన అవసరం లేదు. అసలు ఆ వ్యక్తి టూహీకి ఒక మనిషే కాదు. ఒక ఉద్యతమైన శక్తి. టూహీ ఎప్పుడూ మనుషుల్ని చూడడు. ఒక మానవ శరీరంలో అంత కొట్టొచ్చినట్టుగా ఆకారం ధరించిన శక్తిని చూడడం టూహీని ముగ్ధుణ్ణి చేసి ఉండొచ్చు.

కాసేపయాక టూహీ జాన్ ఎరిక్ స్నైట్ కి ఆ వ్యక్తిని చూపిస్తూ అడిగాడు, “ఎవరతను?” అని.

“అతనా? హోవార్డ్ రోర్క్ మీకు ఎన్ రైట్ హౌస్ తెలుసు కదా!”

“ఓహ్” అన్నాడు టూహీ.

“ఏమిటి?”

“తెలుస్తుందిలే.”

“కలుస్తారా అతన్ని?”

“లేదు. కలవాలనుకోవడం లేదు.”

మిగిలిన సాయంత్రం అంతా ఎవరైనా తన చూపుకి అడ్డు తగిలినప్పుడు రోర్క్ ని చూసేందుకు టూహీ తల అసహనంగా కదిలింది.

అతను రోర్క్ వైపు చూడాలనుకోలేదు. చూడాల్సివచ్చింది. తను అప్పుడప్పుడూ భయపడుతూ కిందనున్న పేవ్మెంట్ ని చూడాల్సివచ్చినట్టు.

ఆ సాయంత్రం ఎల్వీవర్త్ దృష్టిని ఆక్రమించింది రోర్క్ ఒకడే. అయితే టూహీ అనే వ్యక్తి అక్కడున్నట్టు రోర్క్ కి తెలియనే తెలియదు.

రోర్క్ వెళ్ళిపోయినప్పుడు నిముషాలు లెక్కపెడుతూ నిలబడి ఉంది డొమినిక్. తను కిందకి వెళ్ళేలోగా అతనుకింద నున్న వీధుల్లో కలిసిపోయి కనుమరుగౌతాడని, అవ్వాలని ఆగింది. తర్వాత కదిలింది.

కిక్ హాల్క్ మ్ తన సన్నటి తడివేళ్ళతో డొమినిక్ చేతిని వీడ్కోలు పూర్వకంగా పట్టుకుని పైకి జరిపి ఆమె మణికట్టును పట్టుకుంది ఒక క్షణం.

“అవునూ, ఆ కొత్తమనిషి గురించి నీ అభిప్రాయం ఏమిటి? నువ్వు అతనితో మాట్లాడడం చూశాను. - హోవార్డ్ రోర్క్ గురించి” అని అడిగింది.

“నేను కలిసిన వాళ్ళలో అంత అసహ్యకరమైన మనిషి మరొకడు లేడు” అంది డొమినిక్

“అలాగా!? నిజంగా!?”

“మీరు ఆ లెక్కలేని తనాన్ని, గర్వాన్ని లెక్క పెడతారా? అతని గురించి ఎవరైనా ఏమంటారో నాకు తెలీదు గానీ, అందం గురించి అనడం అంటూ వస్తే అతను గొప్ప అందగాడు అనికాక ఇంకేం అనగలరు?..”

“అందగాడా? వేళాకోళమాడుతున్నావా డొమినిక్?”

డొమినిక్ ఒకసారిగా బిత్తరపోయి అర్థం కానట్టుగా ఉండిపోవడం గమనించింది కిక్లీ హోల్కమ్. అప్పుడు డొమినిక్ కి అర్థమైంది. అతని ముఖంలో తను దేన్ని చూసిందో దేనివల్ల ఆ ముఖం దేవతముఖంతో అనిపించిందో అది ఇతరులకి కనిపించలేదని, అందువల్ల వాళ్లు దాన్ని పట్టించుకోలేదని అర్థమైంది. ఇది చాలా స్పష్టమైన విషయం, దీంట్లో రెండో మాటే లేదు అని తను ఏ వ్యాఖ్య గురించి అనుకుందో అది అలాంటి వ్యాఖ్యగా కాక తన లోపలే ఉన్న వాస్తవాన్ని చెప్పేసుకున్నట్టు, ఇతరులు పంచుకోని ఒకానొక లక్షణాన్ని దేన్నో ఒప్పేసుకుంటున్నట్టు, అయిందని అర్థమైంది.

“అతను అందగాడు కానే కాదు. అతనిలో ఉన్నది అందం కానే కాదు. మగతనం. గొప్ప మగతనం.”

“దానికి ఆశ్చర్యపోకు డొమినిక్.....!” అందొక స్వరం వెనక నుంచి. “కిక్లీ సౌందర్యాభిప్రాయం అది, నీదీ నాదీ కాదు.”

డొమినిక్ అటు తిరిగింది. ఆమె ముఖాన్ని పరిశీలనగా చూస్తూ నవ్వుతూ నిలబడి ఉన్నాడు ఎల్వీవర్ట్ టూహీ. “మీరు...” మొదలు పెట్టి ఆపేసింది.

“అవును” అన్నాడతను, ఆమె అననిమాట అర్థమైపోయినట్టు సూచిస్తూ, కొంచెంగా వంగి.

“కొంచెం ఇంచుమించు నీ కళాభిరుచి లాంటిదే నాది కూడా. దాన్ని కొంచెం గౌరవించు. అయితే ఆస్వాదన విషయంలో మాత్రం కాదు. దాన్ని నీకు వదిలేస్తున్నాను. కొన్నిసార్లు, మనం అంత స్పష్టంగా కనిపించని విషయాలని కూడా గుర్తిస్తాం, అవునా? నువ్వు... నేనూ.”

“ఏ విషయాలు?”

“అమ్మాయి! దానికెంత దీర్ఘమయిన తాత్విక చర్చ చెయ్యాల్సి ఉంటుంది! అది ఎంత పెర్సనల్ గా ఉంటుంది! ఎంత అనవసరం అది! మనం ఇద్దరం మంచి స్నేహితులం అని ఎప్పుడూ చెబుతూనే ఉన్నాను. మేధాపరంగా ఇద్దరిలో చాలా సమానత్వం ఉంది. అయితే ఇద్దరం చెరో ద్రువం నుంచీ బయలుదేరతాం. దానివల్ల ఇబ్బంది ఏముందిలే. ఇద్దరం ఒకే పాయింట్ దగ్గర కలుస్తాం కదా! ఈ సాయంత్రం చాలా ఆసక్తికరంగా ఉంది డొమినిక్!”

“మీరు ఎక్కడకి తీసుకెళుతున్నారు విషయాన్ని?”

“ఉదాహరణకి, నీకు ఏది అందంగా కనిపిస్తుందో కనిపెట్టడం. నువ్వు చాలా స్థిరంగా, స్పష్టంగా ఉండడం బావుంది. మాటలతో పని లేకుండా - కేవలం ఒకానొక ముఖాన్ని సాయంగా చేసుకుని”

“మీరు... మీరు దేని గురించి మాట్లాడుతున్నారో దాన్ని మీరు చూసి ఉంటే, మీరు మీరుగా ఉండలేరు.”

“కాదు కన్నా! నేను నేనుగానే ఉండి తీరతాను. ఉండాలి. నేను దేన్ని చూస్తానో దాని వల్ల ఉండితీరాలి.”

“ఎల్స్వర్త్! నేను అనుకున్న దానికంటే మీరు కిందిస్థాయి మనిషి.”

“బహుశా ఇప్పుడు నువ్వు ఊహిస్తున్న స్థాయి కంటే నాది ఇంకా కింది స్థాయి కావచ్చు. కానీ ఉపయోగపడే మనిషినే. మనందరం ఒకరి కొకరం ఉపయోగపడతాం - నువ్వు నాకు ఉపయోగపడేట్టు. నాకు ఏ విధంగా ఉపయోగపడాలనుకుంటున్నావో అలా.”

“ఏం మాట్లాడుతున్నారు మీరు?”

“బాగా లేదు, డొమినిక్! ఏమీ బాగా లేదు. అర్థమే లేదు. నేను చెబుతున్నది నీకు అర్థం కాకపోతే నేను వివరించలేను. అర్థమై ఉంటే - మరింకేమీ మాట్లాడక్కర లేకుండానే, ఇప్పుటికే, నిన్ను చేరుకున్నట్టు.”

“ఇదేం సంభాషణ!” కిక్ బిత్తరపోతూ అడిగింది.

“ఒకర్నొకరు ఆట పట్టించుకోవడంలో ఇది మా పద్ధతి” అన్నాడు టూహీ ఉత్సాహంగా. “దాన్ని పట్టించుకోకు. ఇప్పుడు బాగా కుదరలేదనుకో.”

“ఏదో ఒక రోజు మీరు తప్పు చేస్తారు ఎల్స్వర్త్!” అంది డొమినిక్.

“ఆ అవకాశం బాగా ఉంది. నువ్వయితే ఇప్పుటికే చేసేశావు డియర్!”

“గుడ్నైట్ ఎల్స్వర్త్!”

“గుడ్నైట్ డొమినిక్!”

డొమినిక్ వెళ్ళిపోయాక కిక్ అతనితో అంది “మీ ఇద్దరి గొడవా ఏమిటి ఎల్స్వర్త్? అలాంటి సంభాషణ దేనికి? అక్కడేమీ లేనేలేదు. మునుషుల ముఖాలు వాటి గురించి ఏర్పడే తొలి అభిప్రాయాలు. వాటికి పెద్ద అర్థంలేదు.”

“మై డియర్ కిక్! మనం మామూలుగా చేసే గొప్ప పొరపాట్లలో అదొకటి. మానవ ముఖమంత ప్రత్యేకమైంది మరొకటి లేదు. అంత ఎక్కువగా తెలియచెప్పేదేదీ లేదు. మన తొలిచూపు ద్వారా తప్ప, మరో మనిషిని యథార్థంగా తెలుసుకోలేం. ప్రతిసారీ ఆ జ్ఞానాన్ని విడమరుచుకో లేకపోవచ్చు.” అతని స్వరం మృదువుగా ఉంది. ఎక్కడి నుంచో వస్తున్నట్టు,

ఆమెకికాక తనకు తనే తన ఆలోచనకు దేనికో జవాబు ఇచ్చుకుంటున్నట్టు చెప్పాడు టూహీ.
“కికీ! ఎప్పుడైనా ఆత్మశైలి గురించి ఆలోచించావా?”

“... ఏమిటి?”

“ఆత్మశైలి. నాగరికత శైలి గురించి మాట్లాడిన ప్రసిద్ధ తత్వవేత్త గుర్తున్నాడా? దాన్ని ‘శైలి’ అన్నాడు. తనకి తట్టిన అతిదగ్గర మాట అదే అన్నాడు. ఆయన ప్రతి నాగరికతకీ ఒక ఆధారసూత్రం ఉంటుందన్నాడు. ఏకైక, ఉత్కృష్ట నిర్ణాయక భావన ఉంటుందట. ఆ నాగరికతకి చెందిన మనుషుల ప్రతి ప్రయత్నం - దానిపట్ల ఏ ఎరుకా లేకపోయినా- కొంచెం కూడా తేడా లేకుండా ఆ ఒక్క సూత్రానికి బద్ధమై ఉంటుందన్నాడు... కికీ! నేననుకోవడం ప్రతి మానవ ఆత్మకీ దాని శైలి దానికి ఉంటుంది. దాని మూలసారం ఆ మనిషి ప్రతి ఆలోచనలో, చర్యలో, కోరికలో, ప్రతిఫలించడం చూడొచ్చు. ప్రతి జీవిలో ఒకే ఒక సంపూర్ణ, కీలకసారం ఉంటుంది. సంవత్సరాల తరబడి అతన్ని అధ్యయనం చేసినా కనబడదు. అతని ముఖంలో కనిపిస్తుంది. ఒక మనిషిని వర్ణించాలంటే నువ్వు సంపుటాల కొద్దీ రాయాల్సి ఉంటుంది. అతని ముఖం గురించి ఆలోచించు. నీకు ఇంకేమీ అవసరం పడదు.”

“అద్భుతంగా అనిపిస్తోంది ఎల్స్వర్త్! కానీ అదే నిజమయితే అన్యాయం. మనుషులందరీ నీ ముందు నగ్నంగా నిలబెడుతుంది.”

“అంతకన్నా నీచం అది. నిన్ను కూడా వాళ్ళ ముందు నగ్నంగా నిలబెట్టేస్తుంది. ఒక ముఖానికి నువ్వు ప్రతిస్పందించే తీరు నిన్ను మోసంచేస్తుంది. ఒక రకం ముఖానికి... నీ ఆత్మశైలి.... ఈ భూమి మీద మనుషులకి ఒకరితో ఒకరికున్న సంబంధాలకు మించిన ముఖ్యమైన విషయం మరొకటి లేదు...”

“సరే. నా ముఖంలో మీకు ఏం కనబడుతోంది?”

ఆమె ఉనికిని అప్పుడే గుర్తించినట్టుగా ఆమెముఖం వైపుచూశాడతను. “ఏమన్నావు?”

“నా ముఖంలో మీకు ఏం కనబడుతోంది అని అడిగాను.”

“ఊఁ సరే మంచిది. నీకు నచ్చిన సినిమా స్టార్లు ఎవరో చెప్పు. నువ్వెవరో చెప్పేస్తాను.”

కానీ అతను వినడం లేదు. క్షమాపణ కూడా అడక్కుండా అటు తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు. అలిసిపోయినట్టు కనిపించాడు. అతను మొరటుగా ఉండడం ఎప్పుడూ చూడలేదామె, కావాలని అలా ఉన్నప్పుడు తప్ప.

“కాసేపయాక, స్నేహితుల సమూహం మధ్య నుంచి టూహీ మంద్రగంభీరస్వరం వినిపించిందామెకు.

“... అందుచేత భూమిమీద మానవుల సంపూర్ణ సమానత అనేది అతి ఉదాత్త భావన.”

7

“... అలా అక్కడ నిలబడి ఉంటుంది - ఎన్రైట్, రోర్స్ అహంకారాలకి స్థానం కట్టడంలా. ఒక పక్క గోధుమ రంగురాయితో కట్టిన ఇళ్ళ గుంపు. మరో పక్క గ్యాస్ వర్క్ టాంకులు - మధ్యలో ఇదీ. ఇది అనుకోకుండా జరిగింది. కాదు. విధి ఉచితజ్ఞతకి ఒక ధ్రువపత్రం. మరే ఇతర ఏర్పాటుకూడా ఈ భవనం తల బిరుసుదనాన్ని ఇంత చక్కగా ప్రకటించలేదు. నగరంలో అన్ని కట్టడాలకీ, వాటి ‘నిర్మాత’లకి ఎగతాళిలా లేస్తుంది ఈ భవనం. మనవన్నీ అర్థంలేని తప్పుడు కట్టడాలు. ఈ భవనం వాటిని మరింత అర్థంలేనివిగా తప్పుడువిగా చేస్తుంది. కానీ వ్యత్యాసం వల్ల దానికి ఒరిగేదేమీ లేదు. అపహాస్యాస్పదంగా ఉన్న విషయం ఏమిటంటే ఈ వ్యత్యాసాన్ని ఏర్పరచడం వల్ల అది తనను తాను ఆ కట్టడాల అనౌచిత్యంలో భాగంగా చేసుకుంటోంది. పండుల కొట్టంలో ఒక కాంతి కిరణం పడితే ఆ కిరణం అక్కడి పెంటను చూపుతుంది. ఆ కిరణమే ఇబ్బంది కలిగించేది అవుతుంది. మన కట్టడాలలో రెండు సదుపాయాలున్నాయి. ఒకటి అస్పష్టత. రెండు దుర్బలత. పైగా ఆ రెండూ మనకి సరిగ్గా నప్పుతాయి. ఎన్రైట్ హౌస్ స్ఫుటంగా కొట్టొచ్చినట్టుంది. అందువల్ల స్త్రీలు మెడకు ధరించే ఫెదర్ బొవాలా ఉంటుంది, అది మనల్ని ఆకట్టుకుంటుంది. కానీ మనని ఆకట్టుకునేది రోర్స్ అహంకారంలోని గొప్ప మంకుతనమే. ఈ భవనం పూర్తయ్యాక నగరం ముఖంమీద పుండులా ఉంటుంది. అయితే పుండు కూడా వర్ణభరితంగా ఉంటుంది.”

కికీ హాల్కమ్ ఇంట్లో పార్టీ అయిన వారం తర్వాత “డొమినిక్ ప్రాంకన్ రాసే ‘మీ ఇల్లు’ అనే కాలమ్లో ఇది వచ్చింది.

“అది అచ్చయిన రోజు ఉదయం ఎల్వేవర్త్ టూహీ ఆమె ఆఫీసుకి వచ్చాడు. వెంట బేనర్ పత్రిక తెచ్చాడు. అందులో ఆమె రాసిన కాలమ్ ఉన్న పేజీ ఆమెకేసి తిప్పి పట్టుకున్నాడు. నిశ్శబ్దంగా, తన చిన్ని పాదాలమీద ఊగుతూనుంచున్నాడు. అతని కళ్ళలో భావం చూడాల్సిందిగా కాదు వినాల్సిందిగా ఉంది. అది ‘కనిపించే పెద్దనవ్వు’. ఏమీ ఎరగనట్టు పెదవుల్ని మాత్రం బిగించేశాడు.

“ఊఁ?” అందామె.

“ఆ పార్టీకి ముందు రోర్స్ని ఎక్కడ కలిశావు?”

కుర్చీ వీపుపైన ఒక చెయ్యి ఆన్చి, వేళ్ళకొసల మధ్య పెన్సిల్ ఒకటి సుతారంగా తిప్పుతూ అతనికేసి చూస్తూ కూర్చుంది. డొమినిక్. ఆమె నవ్వుతున్నట్టుగా ఉంది.

“ఆ పార్టీకి ముందు రోర్స్ని నేనెప్పుడూ కలవలేదు” అంది.

“పొరబడ్డాను.” పేపరు గరగరలాడిస్తూ “సెంటిమెంటులో తేడా గురించి ఆలోచిస్తున్నాను” అన్నాడు టూహీ.

“అదా? అతన్ని కలిసినప్పుడు - పార్టీలో, అతను నాకు నచ్చలేదు.”

“అదే గమనించాను.”

“కూర్చోండి ఎల్వీవర్త్! నుంచున్నప్పుడు మీరు అంత బావుండరు.”

“నీకు ఇబ్బంది కాదా? బిజీగా లేవా?”

“ప్రత్యేకించి ఏమీ లేదు.”

డెస్క్ మీద ఒక మూలగా కూర్చున్నాడు. మడతపెట్టిన పేపరుతో మోకాలిమీద తాళం వేస్తూ సాలోచనగా కూర్చున్నాడు.

“డౌమినిక్! సరిగ్గా రాయలేదు. అస్సలు బాగాలేదు.”

“ఎందుకని?”

“ఆ మాటలలో వచ్చే వేరే అర్థం గమనించలేదా? అయితే చాలామంది గమనించలేరనుకో. అతనికి తెలుస్తుంది. నాకూను.”

“మీ కోసమో, తన కోసమో రాయలేదు?”

“ఇతరుల కోసమా?”

“ఇతరుల కోసమే.”

“అయితే అతనిమీదా నామీదా ప్రయోగించిన చెత్త బ్రీక్కు అది.”

“చూశారా? అది బాగా రాశాననుకున్నాను.”

“సరే. ప్రతి మనిషీ తన పద్ధతుల గురించి అలాగే అనుకుంటాడు.”

“దాని గురించి మీరేం రాయబోతున్నారు?”

“దేని గురించి?”

“ఎస్కరైట్ హౌస్ గురించి”

“ఏమీ లేదు”

“ఏమీ లేదా?”

“ఏమీ లేదు.”

డెస్క్ మీద పడేశాడు పేపర్ని. మనిషి కదలేదు. మణికట్టుని ముందుకు కుదిపి విసిరాడు.

“ఆర్కిటెక్చర్ విషయాని కొస్తే కాస్మో-స్లాబ్బిక్ బిల్డింగ్ గురించి నువ్వు ఎప్పుడూ ఏమీ రాయలేదేం?”

“రాసేంత గొప్పదా?”

“ఖచ్చితంగా. రాస్తే అది రెచ్చగొట్టే మనుషులున్నారు.”

“వాళ్ళు రెచ్చగొట్టదగిన వాళ్ళేనా?”

“అలాగే కనిపిస్తోంది మరి.”

“ఎవరు వాళ్ళు?”

“నాకు తెలియదు. మన రాతలు చదివే వాళ్ళెవరో మనకి ఎలా తెలుస్తుంది? దాన్ని చాలా ఆసక్తికరం చేస్తున్నది ఆ విషయమే. ఆ అపరిచితులందరూ - ఇంతకు ముందు మనం చూడని వాళ్ళు, మాట్లాడని వాళ్ళు, మాట్లాడే అవకాశం లేనివాళ్ళు. ఇదిగో ఈ పేపర్లో వాళ్ళు మన జవాబు చదువుతారు - మనం ఒక జవాబు నివ్వదలిస్తే. కాస్మో - స్లోట్స్ భవనం గురించి నువ్వు కొన్ని మంచి విషయాలయినా చెప్పాలి అని నాకు నిజంగా అనిపిస్తోంది.”

“మీకు పీటర్ కీటింగ్ అంటే చాలా ఇష్టంలా ఉందే?”

“నాకా? నాకు పీటర్ అంటే వల్లమాలిన ఇష్టం. నీకు కూడా ఇష్టం అవుతాడు, క్రమంగా, నీకతను బాగా తెలిసినప్పుడు. తెలుసుకుంటే ప్రయోజనం ఉంటుంది. అలాంటి మనిషి పీటర్. ఓ నాలుగు రోజుల్లో అతన్ని పట్టుకో. అతని జీవిత కథని తెలుసుకోవడానికి ఎందుకు తీరిక చేసుకోకూడదూ? నీకు చాలా ఆసక్తికరమైన విషయాలు తెలుస్తాయి?”

“మచ్చుకి?”

“మచ్చుకి అతను స్టాంటన్ వెళ్ళాడు.”

“అది తెలుసు నాకు.”

“అది ఆసక్తికరం కాదా? నాకయితే అవును. అద్భుతమైన ప్రదేశం. గోథిక్ ఆర్కిటెక్చర్ కి గుర్తు పెట్టుకోదగిన ఉదాహరణ. అక్కడి చర్చిలో స్టేయిన్డ్ గాజు కిటికీ ఉందే అది ఈ దేశపు సున్నిత కళాదృశ్యాల్లో ఒకటి. ఆ తర్వాత, ఎంత మంది యువ విద్యార్థులుంటారో ఊహించు. ఒకొక్కరూ ఒక్కోరకం. కొందరు గొప్ప గౌరవాలతో చదువు ముగిస్తారు. కొందరు బహిష్కరణకు గురౌతారు.”

“అలాగా?”

“నీకు తెలుసా? పీటర్ కీటింగ్, హోవార్డ్ రోర్స్ కి పాత మిత్రుడు.”

“అబ్బే. అవునా?”

“అవును.”

“పీటర్ కీటింగ్ అందరికీ పాత మిత్రుడే.”

“నిజం, నిజం, గుర్తు పెట్టుకోదగిన కుర్రాడు. అయితే ఇదివేరు. రోర్స్ స్టాంటన్ కి వెళ్ళాడని నీకు తెలియదా?”

“లేదు.”

“రోర్క్ గురించి నీకు ఎక్కువ తెలిసినట్టులేదు.”

“నాకు రోర్క్ గురించి ఏమీ తెలియదు. మనం రోర్క్ గురించి మాట్లాడుకోవడం లేదు.”

“లేదా? లేదనుకో. పీటర్ కీటింగ్ గురించి ముచ్చటించుకుంటున్నాం. అయితే ఒకటి. పోల్చడంద్వారా, వైరుధ్యం చూపడంద్వారా మనం విషయాన్ని బాగా చెప్పొచ్చు. నువ్వు ఇవాళ ఆ చిన్న మంచి ఆర్థికల్లో చేసినట్టు. పీటర్ని ఎలా మెచ్చుకోవాలో అలా మెచ్చుకోవడానికి ఒక పోలిక ననుసరిద్దాం. రెండు సమాంతరరేఖల్ని తీసుకుందాం. నేను యూక్లిడ్తో ఏకీభవిస్తాను. ఈ రెండు సమాంతర రేఖలూ ఎప్పటికీ కలుస్తాయని అనుకోను. సరే. ఆ ఇద్దరూ స్టాంటన్కి వెళ్ళారు. పీటర్ వాళ్ళ అమ్మగారు ఒక రకమైన బోర్డింగ్ హౌస్ నడిపారు. రోర్క్ వాళ్ళతో మూడేళ్ళు కలిసి జీవించాడు. ఈ వ్యత్యాసాన్ని మరింత స్పష్టం చెయ్యడానికి, తర్వాత తర్వాత మరింత వ్యక్తిగతం చెయ్యడానికి, తప్ప ఇదేమంత పెద్ద విషయం కాదనుకో. పీటర్ మంచి గౌరవాలతో పట్టా తీసుకున్నాడు. క్లాసు ఫస్టు. రోర్క్ డిబారయ్యాడు. అలా చూడకు. ఎందుకు డిబార్ అయ్యాడో చెప్పాల్సిన పని లేదు. మనం అర్థం చేసుకోగలం. పీటర్ మీ నాన్నగారితో పని చెయ్యడానికి వచ్చాడు, ఇప్పుడు భాగస్వామి కూడా. రోర్క్ మీ నాన్నగారితో పని చేశాడు. బయటకి గెంటించుకున్నాడు. అవును. గెంటించుకున్నాడు. తమాషాగా లేదూ. ఆ టైములో నీ సహాయం ఏమాత్రం లేకుండానే గెంటించుకున్నాడు. పీటర్ ఖాతాలో కాస్మో - స్లాబ్బిక్ బిల్డింగ్ ఉంది. రోర్క్కేమో కనెక్టికట్లో చేసిన మాంసం దుకాణం ఉంది. పీటరు ఆటోగ్రాఫులు ఇస్తున్నాడు. రోర్క్కేమో బాత్రూం ఫిక్సర్స్ తయారుచేసే వాళ్ళకి కూడా తెలియదు. ఇప్పుడు రోర్క్కి ఒక అపార్ట్మెంట్ హౌస్ వచ్చింది. అతనికి అది చాలా విలువైంది. ఒక్కగానొక్క కొడుకులాగా. పీటర్కి ఎన్రైట్ హౌస్ వస్తే దాన్ని గమనించికూడా ఉండేవాడు కాదు. అతనికి ప్రతిరోజూ ఒక ఎన్రైట్ హౌస్ వస్తుంది. రోర్క్ పీటర్ వర్క్ని అంత గొప్పదిగా పరిగణిస్తాడని నేననుకోను. ఇంతకు ముందుగాని భవిష్యత్తులో గాని లెక్కపెట్టడు. ఏమైనా కానీ ఒక్క అడుగు ముందుకు కొనసాగించి చూడు. ఏ మనిషీ ఓడిపోవడానికి ఇష్టపడడు. తన కళ్ళకి ఎప్పుడూ ఎవరు సగటుతనానికి మచ్చుతునకలా కనిపించాడో ఆ సగటుమనిషి పక్కనే ప్రయాణం మొదలుపెట్టడం, అతను పైకి దూసుకెళ్ళిపోవడం, తను శాయశక్తులా పాటుపడినా - ముఖంమీదకి బూటు తప్ప - ఏమీ రాకపోవడం, వేటి కోసం తను ప్రాణాలు సైతం ఇవ్వగలడో ఆ అవకాశాలను ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా ఆ సగటు మనిషి తన్నుకుపోవడం, అక్కడ ఆ సగటు మనిషికి పేరు ప్రతిష్టలు రావడం, తను నష్టపోవడం, బలికావడం, తను నిర్లక్ష్యానికి గురికావడం, దెబ్బతినడం దెబ్బతినడం, దెబ్బ మీద దెబ్బతినడం - తన కన్న మహా మేధావి అయినవాడి చేతిలో కాదు. ఏ దేవుడి చేతిలోనో కాదు. వట్టి, ఒకానొక పీటర్ కీటింగ్ చేతిలో! ఓ నా ఔత్సాహికురాలా! స్పానిష్ ఇంక్విజిషన్ కూడా దీనికి సమానమైన నరకయాతనని ఊహించి ఉండదు. కాదంటావా?”

“ఎల్స్వర్త్! ఇక్కణ్ణుంచి వెళ్ళిపో” అని అరిచింది డొమినిక్.

చటుక్కున లేచి నిలబడింది. ఒక్కక్షణం నిటారుగా ఉంది. ముందుకు తూలింది. రెండు అరచేతులూ డెస్క్ మీద ఆన్పింది. వంగి నిలబడింది. ఆమె మెత్తటి జుట్టు మొదట భారంగా ఊగుతూ తర్వాత నిశ్చలంగా వేలాడుతూ ఆమె ముఖాన్ని దాచింది. టూహీ చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

“కానీ, డౌమినిక్! పీటర్ కీటింగ్ ఎందుకు మనని ఆకట్టుకునే వ్యక్తో చెబుతున్నానంతే” అన్నాడు సంతోషంగా.

ఆమె కేశాలు వెనక్కి వాలాయి. ఆమె ముఖం కూడా వెనక్కి వాలింది. తన కుర్చీలో కూలబడి అతనికేసి చూస్తోంది. ఆమె నోరు వదులుగా, వికారంగా ఉంది.

“డౌమినిక్!” టూహీ మృదువుగా అన్నాడు. “నువ్వు తెలిసిపోతున్నావు. మరీ తెలిసి పోతున్నావు.”

“ఇక్కణ్ణుంచి వెళ్ళిపోండి.”

“నేను నీకు చెప్పాను, నన్ను తక్కువ అంచనా వేశావని. ఈ సారి నా సహాయం ఏదైనా అవసరమైతే పిలు.”

గుమ్మం దగ్గర ఆగి వెనక్కి తిరిగి “అయితే మనకున్న వాళ్ళలో పీటర్ కీటింగ్ అత్యుత్తమ ఆర్కిటెక్టర్ని నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయం” అన్నాడు.

ఆ సాయంత్రం డౌమినిక్ ఇల్లు చేరే సమయంలో టెలిఫోన్ మోగింది.

“డౌమినిక్! మై డియర్!” ఒక గొంతు ఆత్రుతగా గుటకమింగి అంటోంది “నిజంగా నువ్వు అనుకుంటున్నదేనా ఇదంతా?”

“ఎవరది?”

“జోయల్ సట్టన్, నేను”

“హలో జోయల్! నేను అనుకుంటున్నదేదంతా?”

“హలో డియర్! ఎలా ఉన్నావు. నాన్న ఎలా ఉన్నారు?... అంటే... ఎన్రైట్ హౌస్ గురించి, రోర్స్ గురించి, నువ్వు చెప్పిందంతా అని. నీ కాలమ్లో ఇవ్వాల నువ్వు రాసింది. నేను చాలా అప్సెట్ అయ్యాను. చాలా. నా బిల్డింగ్ సంగతి తెలుసా నీకు? మేం ముందుకు పోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం. బోలెడు డబ్బుతో వ్యవహారం. నేను నిర్ణయం తీసుకోవడంలో జాగ్రత్తగానే ఉన్నాననుకున్నాను. కానీ నాకు అందరికన్నా నీ మీద నమ్మకం. ఎప్పుడూ నమ్మకమే. నువ్వు చురుకైన పిల్లవి. చాలా చురుకు. గైనాండ్లాంటి మనిషి దగ్గర పని చేస్తున్నావంటే విషయం తెలిసే రాస్తావు అని నా ఊహ. వైనాండ్కి బిల్డింగ్ సంగతి తెలుసు. తన పేపర్లన్నింటి మీద కన్న రియల్ ఎస్టేట్లో ఎక్కువ సంపాదించాడు తను. ఖచ్చితంగా చెప్పగలను. అందరికీ తెలిసే విషయం కాదు. కానీ నాకు తెలుసు. నువ్వు అతనికి పని చేస్తున్నావు. నాకేమో ఇప్పుడు ఏమీ పాలుబోవట్లేదు. ఎందుకంటే నేను నిర్ణయం తీసుకున్నాను, ఈ రోర్స్ని, ఇంచుమించు తిరుగులేకుండా, ఖచ్చితంగా నిర్ణయించుకున్నాను. నిజానికి అతనికి ఆ మాట చెప్పాను

కూడా. అతను రేపు మధ్యాహ్నం కాంట్రాక్టు మీద సంతకం పెట్టడానికి వస్తున్నాడు. ఇప్పుడేమో... అవునూ అది నిజంగా ఫెడర్ బొవాలాగ కనిపిస్తుందంటావా?”

“విను, జోయల్!” ఆమె పళ్ళు బిగించింది. “రేపు మధ్యాహ్నం నాతో లంచ్ కి రాగలవా?”

ఒక ప్రముఖ హోటల్ లో విశాలంగా ఖాళీగా ఉన్న డైనింగ్ రూములో కలిసింది జోయల్ సట్టన్ ని. ప్రతి టేబులు ప్రత్యేకంగా కనిపించేట్టు అమర్చారు. తెల్లటి టేబుల్స్ మధ్య ఏకాంతంగా కొద్దిమంది అతిథులున్నారు. ఖాళీ టేబుళ్ళు అతిథుల ఏకాంతాన్ని ప్రకటించే సాగసైన సెటింగ్ లా ఉన్నాయి. జోయల్ సట్టన్ విశాలంగా నవ్వాడు. అతను డొమినిక్ అంత అందమైన అమ్మాయితో రాలేదెప్పుడూ.

ఆమె టేబుల్ కి అవతల అతని కెదురుగా కూర్చుంది. గొంతు శాంతంగా స్థిరంగా ఉంది. అందులో నవ్వు చాయలేదు. “జోయల్! నువ్వు రోర్క్ ని ఎన్నుకోవడం తెలివైన ఆలోచన.”

“ఓహ్! అంతే నంటావా?”

“అంతే జాతీయ గీతంలాంటి అందమైన భవనం సొంతమౌతుంది నీకు. నువ్వు ఊపిరి బిగపట్టి చూస్తావు. నీ టెనెంట్స్ కూడా అలాగే చూస్తారు. వందేళ్ళ తర్వాత చరిత్రలో నీ పేరు రాస్తారు. పోటర్స్ ఫీల్డ్ లో నీ సమాధిని వెతుక్కుంటారు.”

“ఓహ్ ! ఓయ్ బాబోయ్! డొమినిక్! దేని గురించి మాట్లాడుతున్నావు?”

“నీ బిల్డింగ్ గురించి. రోర్క్ నీ కోసం రూపకల్పన చేసే భవనం గురించి. అది గొప్ప భవనం అవుతుంది జోయల్!”

“బావుంటుందనా?”

“బావుంటుందని కాదు. గొప్పగా ఉంటుందని?”

“అదీ ఇదీ ఒకటి కాదా?”

“కాదు జోయల్! కాదు ఒకటి కాదు.”

“ఈ ‘గొప్ప’ వ్యవహారం నాకు నచ్చదు.”

“లేదు. నీకు నచ్చదు. నీకు నచ్చుతుందని నేను అనుకోలేదు. మరి అయితే రోర్క్ నుంచి ఏం ఆశిస్తున్నావు? ఎవరినీ నిర్భాంత పరచని భవనం కావాలి నీకు. అది సాంప్రదాయికంగా, సుఖంగా, భద్రంగా పాత కాలపు అతిథి గృహంలా పులుసు వాసన వేస్తూ ఉండాలి. ప్రతివాడికీ నచ్చాలి. ఎవరికైనా సరే నచ్చేయ్యాలి. హీరో అయిపోవడం చాలా అసౌకర్యంగా ఉంటుంది జోయల్! నీకేమో హీరో వాలకం లేదు.”

“ప్రజలకి నచ్చే భవనం కావాలి నాకు. ఎవరికోసం కడుతున్నాననుకుంటున్నావు? నా ఆరోగ్యం కోసమా?”

“నీ ఆత్మ కోసం కూడా కాదు.”

“నీ ఉద్దేశం? రోర్క్ తగడనా?”

ఆమె నిటారుగా బిగుసుకుని కూర్చుంది, బాధతో కండరాలన్నీ బిగపట్టినట్టు. కానీ ఆమె కళ్ళు మాత్రం బరువుగా, అరమూతపడి ఉన్నాయి-ఆమె శరీరాన్ని ఎవరో చేత్తో నిమరుతున్నట్టు.

“అతను కట్టిన ఎన్ని బిల్డింగులు చూశావు నువ్వు? అతన్ని చాలామంది వినియోగించు కోవడం ఎరుగుదువా? న్యూయార్క్ నగరంలో అరవైలక్షల మంది ప్రజలున్నారు. అరవైలక్షల మంది పొరబడరు. అవునా?”

“అవుననుకో.”

“అవును.”

“కానీ నేను ఆ ఎస్రైట్...”

“నువ్వు ఎస్రైట్వి కాదు జోయల్! చెప్పాలంటే అతను నీ అంత ఎక్కువ నవ్వడు, ఇంకొకటి. ఎస్రైట్ అయితే నా అభిప్రాయం అడిగి ఉండేవాడు కాదు. నువ్వడిగావు. అందుకే నువ్వంటే ఇష్టం నాకు.”

“డామినిక్! నేనంటే నిజంగా ఇష్టమా?”

“నేను ఎక్కువ అభిమానించే వాళ్ళలో నువ్వొకడివి. నీకు తెలియదా?”

“నేను... నేను నిన్నెప్పుడూ నమ్ముతాను. ఎలాంటి సమయంలోనైనా నీ మాట తీసుకుంటాను. నిజంగా నేను ఏం చెయ్యాలని నీ ఉద్దేశం.”

“సింపుల్. డబ్బుతో కొనగల గొప్ప భవనం కావాలి నీకు - డబ్బుతో కొనగలది కావాలి. ఒక భవనం ఎలా ఉండాలో అలాంటి భవనం కావాలి నీకు. ఇతరులు వాడుకుంటున్న ఆర్కిటెక్ట్ కావాలి నీకు. నువ్వు కూడా వాళ్ళంత గొప్పవాడివే అని చెప్పుకునేందుకు.”

“అంతే... సరిగ్గా అంతే... డామినిక్! నువ్వసలు భోజనం ముట్టుకోనైనా లేదు.”

“ఆకలిగా లేదు.”

“సరే. ఏ ఆర్కిటెక్ట్ని సిఫార్సు చేస్తావు?”

“ఆలోచించు జోయల్! ఇప్పుడు ప్రతివాళ్ళు మాట్లాడుకుంటున్నది ఎవరి గురించి? ఆర్డర్స్లో మంచిమంచివన్నీ ఎవరికి దక్కుతున్నాయి? తనకీ, క్లయింట్లకీ కూడా ఎవరు డబ్బు కూడబెడుతున్నారు? ఎవరు యువకుడు? ప్రసిద్ధుడు? ఎవరు క్షేమం? ఎవరు పాపులర్?”

“నేననుకుంటున్నది. పీటర్ కీటింగ్.”

“అవును జోయల్! పీటర్ కీటింగ్.”

* * *

“అయాం సారీ మిస్టర్ రోర్క్? టెరిబ్లీ సారీ. నన్ను నమ్మండి. అయితే నేను ఈ బిజినెస్లో ఉన్నది నా ఆరోగ్యం కోసం కాదు... ఆరోగ్యం కోసం కాదు. ఆత్మ కోసమూ కాదు. అంటే... సరే నువ్వు నా పరిస్థితిని అర్థం చేసుకోగలవనుకుంటున్నాను. నీకు వ్యతిరేకంగా నాకు ఏదో ఉందని కాదు. సరిగా అందుకు భిన్నం, నువ్వు గొప్ప ఆర్కిటెక్ట్‌వని నా అభిప్రాయం. అదే వచ్చిన చిక్కు గొప్పతనం మంచిదే కాని ఆచరణకి పనికి రాదు, అదీ చిక్కు రోర్క్! అది ప్రాక్టికల్ కాదు. అదీకాక కీటింగ్‌కి మంచి పేరుంది. నువ్వుప్పుకోవాలి. అతనికి ఇంకొకటుంది... ఆ పాపులర్ టచ్... అది ఇప్పటి వరకూ నువ్వు సాధించలేకపోయావు.”

రోర్క్ నిరసన వ్యక్తం చెయ్యకపోవడం సట్టన్‌ని ఇబ్బంది పెట్టింది. రోర్క్ వాదించే ప్రయత్నం చేస్తాడని ఆశించాడు. అప్పుడు రోర్క్ జవాబులు చెప్పలేని మంచి కారణాలను ముందుకు తేవాలనుకున్నాడు. కొన్ని గంటల క్రితం డొమినిక్ బోధించిన సమర్థనలు. కానీ రోర్క్ ఏమీ మాట్లాడలేదు. నిర్ణయం విన్నాక తలూపాడంతే. సమర్థనలన్నీ చెప్పేయ్యాలని సట్టన్‌కి చాలా అనిపించింది. అయితే ఒప్పేసుకున్న మనిషిని ఒప్పించే ప్రయత్నం చెయ్యడం అర్థరహితంగా తోచింది. అయినప్పటికీ సట్టన్‌కి మసుషులంటే ఇష్టం. ఎవరినీ నొప్పించాలనుకోడు.

“నిజానికి, రోర్క్! ఈ నిర్ణయం నా ఒక్కడిదీ కాదు. వాస్తవానికి నేను నిన్నే అనుకున్నాను. నువ్వని నిర్ధారించేసుకున్నాను. నిజాయితీగా చెబుతున్నాను. అది డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ సూచన. తన తీర్మానానికి నేను చాలా విలువిస్తాను. ఈ ఆర్డరుకి నువ్వు సరైన మనిషివి కాదని తనే నన్ను ఒప్పించింది. - ఇంకొకటి, తనే ఈ పని చేసిందని నీకు చెప్పేందుకు, అంగీకరించింది. నిజాయితీగా.”

రోర్క్ హఠాత్తుగా తనవైపు చూస్తున్నట్టు సట్టన్ గమనించాడు. రోర్క్ చెక్కిళ్ళలోని లోతులు మెలి తిరిగినట్టు గమనించాడు. అతను లోపలికి లాక్కున్నట్టున్నాయి. నోరు తెరుచుకుని ఉంది. రోర్క్ నవ్వుతున్నాడు నిశ్శబ్దంగా - కానీ అదొక ఉచ్చ్వాసకాలం మటుకే.

“ఎందుకు నవ్వుతున్నావు మిస్టర్ రోర్క్?”

“అంటే మిస్ ఫ్రాంకన్ ఈ విషయం నాతో చెప్పమని మిమ్మల్ని కోరింది?”

“ఆమె కోరలేదు. ఎందుకు కోరుతుంది? కావాలంటే చెప్పొచ్చు అంది. అంతే.”

“అవును.”

“అది తన నిజాయితీని చెబుతుంది. ఈ దృఢాభిప్రాయానికి తన దగ్గర తగిన కారణాలున్నాయి. ఓపెన్‌గా వాటి మీద నిలబడుతుంది కూడా? అంతేగా?”

“ఆహా!”

“ఏమిటి విషయం?”

“ఏం లేదు. మిస్టర్ సట్టన్!”

“చూడు. అలా నవ్వడం పద్ధతిగా లేదు”

“లేదు.”

* * *

అతనున్న ఆ గది సగం చీకటిగా ఉంది. పొడుగ్గా ఖాళీగా ఉన్న గోడ మీద ఫ్రేము కట్టని హెల్లర్ ఇంటి స్కెచ్ ఉంది. అది గదిని మరింత ఖాళీగాను, గోడను మరింత పొడుగ్గాను కనిపించేట్టు చేసింది. కాలగమనం అతనికి తెలియలేదు. కాలం ఒక ఘన పదార్థం అన్నట్టు అది ప్యాక్ చేసి గదిలోనే ఒక పక్క నున్నట్టు తోచింది. కాలానికి అర్థంపోయింది. అతని శరీరపు నిశ్చలన వాస్తవం తప్ప.

తలుపు కొట్టిన చప్పుడు వినిపించినప్పుడు లేవకుండానే “రండి” అన్నాడు.

డొమినిక్ వచ్చింది. తను ఇంతకు ముందు వచ్చిన గదే అన్నట్టు వచ్చింది. దళసరి బట్టతో కుట్టిన నల్లసూటు తొడుక్కుంది. అది చిన్న పిల్ల దుస్తుల్లా ఉంది. రక్షణకే తప్ప అలంకారానికి తొడుక్కున్నట్టు లేదు. చెక్కిళ్ళ వరకూ లేచి నిలబడ్డ మగవాళ్ళ కాలరు ఉంది. పెట్టుకున్న హేట్ సగం ముఖాన్ని దాచేసింది. ఆమెను చూస్తూ కూర్చున్నాడతను. అతని ఎగతాళి నవ్వు చూసేందుకు వేచి ఉందామె. కానీ అది రాలేదు. ఆమె ఆ గది మధ్యలో నిలబడడంతో ఆ నవ్వు ఆ రూములో అంతర్లీనంగా ఉన్నట్టుంది. మగవాడు ఇంటిలోకి వచ్చినట్టు హేట్ తీసేసిందామె. బిగువైన వేళ్ళకొసలతో హేట్ అంచు పట్టుకుని లాగింది. చేతి చివర వేలాడేట్టు పట్టుకుంది. ముఖంలో అయిష్టం. కటుత్వం. ఆమె ఎదురుచూస్తోంది. కానీ మృదువైన లేతరంగు జుట్టు వినయంగా రక్షారహితంగా ఉంది. “నన్ను చూసి ఆశ్చర్యపోలేదు నువ్వు!” అంది.

“ఈ రాత్రి వస్తావని ఊహించాను”

ఆమె చెయ్యి పైకెత్తి, మోచేతిని బిగించి పొడుపుగా వంచి, హేట్‌ని ఒక టేబుల్ మీదకి విసిరింది. అదుపుతో కూడిన మణికట్టు కుదుపుల తీవ్రతని దూరంగా ఎగిరిన హేట్ చెప్పింది.

“ఏం కావాలి నీకు?” అని అడిగాడతను.

“నాకేం కావాలో నీకు తెలుసు” అంది ఆమె గొంతు భారంగా, నిరుద్వేగంగా ఉంది.

“అవును, కానీ నువ్వు చెబితే వినాలని ఉంది. మొత్తం చెప్పు.”

“కావలిస్తే విను.” ఆమె గొంతులో ఖంగుమంటూ సమర్థత ధన్వించింది. తూచా తప్పకుండా ఆజ్ఞను శిరసావహిస్తున్న లక్షణం ఉంది. “నీతో పడుకోవాలని ఉంది. ఇప్పుడు ఈ రాత్రి, అంతేకాదు, నువ్వు ఎప్పుడు పిలవదలిస్తే అప్పుడు. నాకు నీ నగ్న శరీరం, చర్మం, నోరు, చేతులు కావాలి. నువ్వు కావాలి. వాంఛోద్రిక్తతతో కాదు - శాంతంగా, స్పృహతో కావాలి. - పరువూ, విచారమూ లేకుండా - నువ్వు కావాలి. నాతో బేరం ఆడనక్కరలేదు. నాకు ఆత్మగౌరవం లేదు. నాకు నువ్వు కావాలి. ఒక జంతువులా, కంచె మీది పిల్లిలా, వేశ్యలా నిన్ను కోరుతున్నాను.”

ఆమె ఒకే స్థాయి స్వరంతో మాట్లాడింది. నియమబద్ధంగా, కదలకుండా, ఒక క్రైస్తవ విశ్వాస పాఠాన్ని అప్పగించినట్టు చెప్పింది. పాదాలు ఎడంగా ఉంచి. భుజాలు వెనక్కి నెట్టి, చేతులు

పక్కలకు వేలాడేసి నిలబడి ఉంది. ఉచ్చరిస్తున్న పదాలు తనవి కానట్టు, తనని తాకనట్టు, చిన్న కుర్రాడిలా పవిత్రంగా నిలబడి ఉంది.

“నాకు నువ్వంటే అసహ్యం అని నీకు తెలుసు రోర్స్! నువ్వు నువ్వు అయినందుకు అసహ్యం. నిన్ను నేను కోరుకుంటున్నందుకు అసహ్యం. నిన్ను కోరుకోవాల్సి వచ్చినందుకు నువ్వంటే అసహ్యం. నీతో పోరాడబోతున్నాను - నిన్ను ధ్వంసం చెయ్యబోతున్నాను. నేను ఒక ప్రాధేయపడుతున్న జంతువుని అని ఎంత శాంతంగా చెప్పానో అంతే శాంతంగా చెబుతున్నాను ఇదంతా. నేను దేన్నీ విశ్వసించకపోయినా, ప్రార్థించడానికంటూ ఏ శక్తి లేకపోయినా ‘నువ్వు ధ్వంసము కాకుండుగాక’ అని ప్రార్థిస్తాను. ఇది కూడా చెబుతున్నాను - కానీ నువ్వు వెయ్యబోయే ప్రతి అడుగునీ నిరోధిస్తాను. నువ్వు కోరుకునే ప్రతి అవకాశాన్నీ నీ నుంచి లాగి పారెయ్యడానికి పోరాడతాను. నిన్ను గాయపరిచే ఒకే ఒక విషయం నీ పని. దాని ద్వారా నిన్ను గాయపరుస్తాను. నిన్ను పస్తులుంచేలా పోరాడతాను. నువ్వు చేరుకోలేని వస్తువులకి నిన్ను ఉరేస్తాను. ఇవాళ ఆ పని చేశాను - అంచేతనే నీతో ఈ రాత్రి పడుకుంటాను.”

అతను కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. శరీరం రిలాక్స్డ్ గా తెరుచుకుని ఉంది. విశ్రాంతిలోనే బిగుతుగా ఉంది. భవిష్యత్ కదలికలలోని తీవ్రతను నెమ్మదిగా నింపుకుంటున్న నిశ్చలత అది.

“ఈ రోజు నిన్ను నొప్పించాను. మళ్ళీ నొప్పిస్తాను. నిన్ను దెబ్బ కొట్టినప్పుడల్లా నీ దగ్గరకు వస్తాను. నిన్ను నొప్పించానని నాకు తెలిసినప్పుడల్లా వస్తాను. నన్ను సొంతం చేసుకోనిస్తాను. నేను సొంతం కాగోరుతున్నాను. ప్రేమికుడికి కాదు. శత్రువుకి. ఎవరు తనపై నా గెలుపుని ధ్వంసం చేస్తారో ఆ శత్రువుకి. గౌరవప్రదమైన దెబ్బలతో కాక నా శరీరంపైన అతని శరీరపు స్పర్శతో ధ్వంసం చేస్తారో ఆ శత్రువుకి. అదీ నీనుంచి కోరుతున్నది. రోర్స్! అదీ నేనంటే. నువ్వు ఇదంతా వినాలనుకున్నావు. విన్నావు. ఏం చెప్పాలనుకుంటున్నావు ఇప్పుడు?”

“బట్టలు తీసెయ్యి.”

కాసేపు నిశ్చలంగా ఉండిపోయింది. ఆమె పెదవులమూలల్లో రెండు భాగాలు ఉబ్బాయి. తెల్లగా మారాయి. అతని షర్టు క్లాత్ లో ఒక కదలిక కనిపించిందామెకు. నియంత్రించిన శ్వాస కుదుపు. అది ఎప్పుడూ అతను ఆమెను చూసి నవ్వే ఎగతాళి నవ్వు. అప్పుడామె నవ్వింది.

చేతులు తన కాలర్ వైపు జరిపి జాకెట్ బటన్లు, ఒక దాని తర్వాత ఒకటిగా సులువుగా, విప్పింది. జాకెట్ ని నేలకి విసిరి పల్చటి తెల్లని బ్లాజ్ ని తీసేసింది. ఆమె నగ్న బాహువుల చివర బిగువైన నల్లని గ్లోవ్స్ కనిపించాయి. ఒక్కక్క వేలి తొడుగునూ లాగుతూ గ్లోవ్స్ తొలిగించింది. తను ఒక్కతే తన పడకగదిలో ఉన్నట్టుగా నిర్లక్ష్యంగా బట్టలు తీసేసింది.

అప్పుడు అతని వైపు చూసింది. ఎదురు చూస్తూ నిలబడింది. ఇద్దరి నడుమ ఉన్న ఖాళీ ప్రదేశం ఆమె పొట్టపై ఒత్తిడి పెడుతున్నట్టు అనిపించింది. అతనికి కూడా అది హింసే అని ఆమెకు తెలుసు. తమకు ఇద్దరికీ అది అలాగే ఉండాలని ఆమె కోరిక. అప్పుడతను లేచి ఆమెవైపు నడిచాడు. ఆమెను పట్టుకున్నప్పుడు ఇష్టంగా చేతులుపైకి లేపింది. ఆ బాహువులు అతన్ని, అతని

పక్కటెముకల్ని, బాహుమూలాల్ని, అతని వీపుని, భుజపలకాల్ని చుట్టి, వేళ్ళతో అదిమినప్పుడు అతనిశరీరం తన చేతి లోపలివైపు చర్మంమీద ముద్ర వెయ్యడం గమనించిందామె.

ఆమె నోరు అతని నోటిపైన ఉంది. ఇప్పటి వరకూ ఆమె లోనైన సంఘర్షణకన్న ఇప్పుడు ఆమె సమర్పణ తీవ్రంగా ఉంది.

ఆ తర్వాత గదిని పరిశీలిస్తూ దుప్పటి మీద అతని పక్కనే పరుపుమీద పడుకుని ఉంది.

“రోర్క్! ఆ క్వార్టర్లో ఎందుకు పని చేశావు?”

“నీకు తెలుసు.”

“తెలుసు, మరొకరెవరైనా అయితే ఒక ఆర్కిటెక్ట్ ఆఫీసులో ఉద్యోగం చూసుకుని ఉండేవాడు.”

“అప్పుడు నీకు నన్ను ధ్వంసం చెయ్యాలనే కోరిక ఉండేది కాదు.”

“అది నీకు అర్థమైందా?”

“ఆఁ. కదలకు. ఇప్పుడు అది అనవసరం.”

“నీకు తెలుసా? న్యూయార్క్ మొత్తం మీద ఎన్రైట్ హౌస్ అత్యంత అందమైన భవనం.”

“నీకు తెలుసని నాకు తెలుసు.”

“రోర్క్! నీలో ఆ ఎన్రైట్ హౌస్ ఉండగా ఇంకా చాలా ఎన్రైట్ హౌసులు ఉండగా ఆ క్వార్టర్లో గ్రానైట్ని డ్రిల్ చేశావు. ఒక...”

“డొమినిక్! నువ్వు ఒక్కక్షణంలో బలహీనురాలివై పోతావు. రేపు అందుకు విచారిస్తావు?”

“అవును.”

“నువ్వు చాలా బావున్నావు డొమినిక్!”

“వద్దు.”

“నువ్వు బావున్నావు.”

“రోర్క్! నాకు... నా కింకా నిన్ను నాశనం చెయ్యాలనే ఉంది.”

“నీకా కోరిక లేకపోతే నిన్ను కోరుకునే వాడినని అనుకుంటున్నావా?”

“రోర్క్...”

“మళ్ళీ మొత్తం వినాలనుందా? పోనీ ఒక ముక్క? నువ్వు నాకు కావాలి డొమినిక్! కావాలి, కావాలి.”

“నేనా...” ఆమె ఆపేసింది. ఆపేసిన మాట ఆమె శ్వాసలో ఇంచుమించు పూర్తిగా వినపడిపోయింది.

“వద్దు. అప్పుడే కాదు. అప్పుడే చెప్పొద్దు. నిద్రపో.”

“ఇక్కడా!? నీతోనా?!”

“ఇక్కడే నాతో. పొద్దున్న నీకు టిఫిన్ తీసుకొస్తాను. నీకు తెలుసా? నా బ్రేక్ ఫాస్ట్ నేను తెచ్చుకుంటాను. అది చూడడానికి ఇష్టపడతావు నువ్వు, ఆ క్వారీ పనిలాగా. అప్పుడు ఇంటికిపోయి నన్ను నాశనం చెయ్యడం గురించి ఆలోచిద్దువు గాని. గుడ్ నైట్ డొమినిక్!”

8

డొమినిక్ లివింగ్ రూము కిటికీలకున్న బ్లైండ్స్ ని పైకి లేపింది. గాజు పలకలకి సగం వరకూ సిటీలైట్లు లేచాయి. వెనక నల్లటి దిక్చక్రం. ఆమె డెస్క్ దగ్గర కూర్చుని ఒక ఆర్టికల్ బాపతు చివరి పేజీల్లో సవరణలు చూస్తోంది. అప్పుడు డోర్ బెల్ మోగింది. ముందు తెలియజెయ్యకుండా అతిథులెవరూ రారు. ఆమె తలెత్తింది. పెన్సిల్ గాలిలో ఉంది. ఆమెకి కోపం, కుతూహలం. హాలులో పనిమనిషి అడుగుల చప్పుడు వినబడింది. అప్పుడు ఆమె వచ్చి “మిమ్మల్ని చూసేందుకు ఒకాయన వచ్చారు మేడమ్!” అంది. ఆ గొంతులో కాస్త వైముఖ్యం ఉంది - వచ్చినాయన పేరు చెప్పడానికి నిరాకరించాడని.

“నారింజరంగు జుట్టుందా?” డొమినిక్ ఆడగాలనుకుంది. కానీ అడగలేదు. పెన్సిల్ స్టిఫ్ గా కదిలింది. “తీసుకు రా” అంది.

అప్పుడు తలుపు తెరుచుకుని హాలు నుంచి పడుతున్న వెలుగులో - పొడగాటి మెడ, వాలిన భుజాలు... ఒక సీసాలాంటి మనిషి ఆకారం కనిపించాయి. మెత్తని మంద్రస్వరం వినిపించింది. “గుడ్ ఈవెనింగ్ డొమినిక్!” ఎల్వీవర్ట్ టూహీని ఆమె గుర్తించింది. అతన్ని తన ఇంటికి ఎప్పుడూ ఆహ్వానించలేదామె.

ఆమె నవ్వింది “గుడ్ ఈవెనింగ్ ఎల్వీవర్ట్! మిమ్మల్ని చూసి ఎంతో కాలమైంది” అంది.

“ఇప్పుడు నేనొస్తానని నువ్వు ఊహించి ఉండాలి. అలా అనుకో లేదా?” అతను పని మనిషి వైపు తిరిగాడు “క్వాయన్ ట్రవ్ ప్లీజ్! ఉంటే తీసుకురా! ఉంటుందని నా నమ్మకం.”

పనిమనిషి కళ్ళింత చేసుకుని డొమినిక్ వైపు చూసింది. డొమినిక్ మౌనంగా తలూపింది. తలుపు మూసి పనిమనిషి బయటకు వెళ్ళింది.

“బిజీ, అవునా?” చిందర వందరగా ఉన్న డెస్క్ ని చూసి అడిగాడు. “చాలా బావుంది డొమినిక్! మంచి ఫలితాలు కూడా వస్తున్నాయి. ఈ మధ్య చాలా మెరుగ్గా రాస్తున్నావు.”

పెన్సిల్ ని జారవిడిచి, చెయ్యి ఒకటి కుర్చీ వీపుమీద వేసి సగం ఇటు తిరిగి ప్రశాంతంగా గమనిస్తోంది టూహీని. “ఏం కావాలి ఎల్వీవర్ట్?”

అతను కూర్చోలేదు. ఏ తొందరా లేని నిపుణుడిలాగా కుతూహలంగా ఆ ప్రదేశాన్ని పరిశీలిస్తున్నాడు.

“బాగానే ఉంది డొమినిక్! నేను నీ విషయంలో ఎలా ఉంటుందని ఆశించానో అలాగే ఉంది, ఇంచుమించుగా. కాస్త ఎక్కువ నిరాడంబరంగా ఉంది. ఆ ఐస్క్రూ కలర్ కుర్చీని నేనయితే అక్కడ ఉంచను. మరీ కొట్టొచ్చినట్టుంది. మరీ సరిగ్గా నప్పింది. ప్రజలు ఆ చోటులో సరిగ్గా ఏం ఆశిస్తారో అదే ఉంది. నేను కేరెట్ ఎరుపు రంగు తీసుకుంటాను, వికారంగా, నదరుగా, ఎబ్బెట్టుగా ఉండే ఎరుపు. మిష్టర్ హోవార్డ్ రోర్స్ జుట్టురంగు. మాటలో మాటగా వచ్చింది. కేవలం అనువైన అలంకారంకదా అని వాడాను. వ్యక్తిగతంగా తీసుకోకు సుమా! ఒక తప్పుడు రంగు మొత్తం గదిని మార్చేసేది. అలాంటి వస్తువు అది ఉన్న చోటుకి సొగసు నిస్తుంది. నీ పూల అమరిక చక్కగా ఉంది. బొమ్మలు కూడా - ఫర్వాలేదు.”

“సరే ఎల్స్వర్త్! సరే సంగతేమిటి?”

“నేనింతకు ముందెప్పుడూ ఇక్కడికి రాలేదని తెలియదా? నన్నెప్పుడు పిలవనే లేదు. ఎందుకో తెలియదు.” అతను సుఖంగా కూర్చున్నాడు. ఒక చీలమండని ఒక మోకాలు మీద ఆన్చి ఒక సన్నటి కాలును రెండో దానిపైన భూసమాంతరంగా ఉంచి బిగుతుగా ఉన్న గన్మెటల్రంగు సాక్ మొత్తం బయటకు కనిపించేలా కూర్చున్నాడు. కాసిని నల్ల వెంటుక్రలతో, నీలితెలుపు రంగులో ఉన్న చర్మం కొంత మేర బయటకు కనిపిస్తోంది. “అయితే అప్పుడు నువ్వు ఎవరితోనూ కలిసే దానివి కాదు. భూతకాలం వాడుతున్నాను మై డియర్! భూతకాలం. మనిద్దరం ఒకరినొకరం చూసుకుని చాలా కాలం అయిందన్నావు కదా? నిజం. అసాధారణంగా బిజీగా ఉంటున్నావు. విజిట్స్. డిన్నర్స్. స్పీక్ - ఈజీలు. టీ పార్టీలు. అవునా?”

“అవును.”

“టీ పార్టీలే టాప్ అనుకుంటాను. ఇది పార్టీలకి మంచి రూము. పెద్దగా ఉంది. మనుషుల్ని పోగెయ్యడానికి బోలెడుచోటు. ముఖ్యంగా, ఫలానా వాళ్లనే పోగుచెయ్యాలన్న పట్టింపులేనప్పుడు. నీకు అదిలేదు. ఇప్పుడయితే లేదు. ఏం పెడుతున్నావు. ఏంకోవీ పేస్టు, హృదయకారంలో ప్రత్యేకంగా కోసిన గుడ్డా పెడుతున్నావా?”

“ముసలి మహిళల సంగతి మరి?”

“క్రీమ్ చీజ్, ముక్క ముక్కలుగా కొట్టిన వాల్నట్స్ చుట్టలు.”

“మీరు అలాంటి విషయాలను పట్టించుకోవడం చూసి ఉంటే ఆనందించేదాన్ని. ముసలి మహిళల విషయాన్ని మీరెంత చక్కగా ఆలోచించారో - అద్భుతం, ప్రత్యేకించి అక్రమ సంపన్నులైన స్త్రీలు. అల్లుళ్ళు రియల్ ఎస్టేట్లో ఉన్న స్త్రీలు. అయితే కట్టుడు పళ్ళ కమొడర్ హిగ్గీ నటించిన ‘నాక్ మీ ఫ్లాట్’ చూసేందుకు వెళ్ళడం అంత చెడ్డ విషయం కాదనే అనుకుంటాను. బ్రాడ్వే & చాంబర్స్ కొసన వాడికి చక్కటి ఖాళీ స్థలం ఉంది.”

పనిమనిషి ప్రేతో వచ్చింది. టూహీ ఒక గ్లాసు అందుకుని సున్నితంగా పట్టుకుని వాసన చూశాడు. ఆ మనిషి వెళ్ళిపోయింది.

“ఈ సీక్రెట్ సర్వీస్ డిపార్ట్మెంట్ ఏమిటో చెబుతారా? ఎవరిని పెట్టారన్నది అడగను - నా కార్యకలాపాల మీద ఈ సవివర నివేదిక లెందుకో చెబుతారా?” అంది డొమినిక్ నిర్లక్ష్యంగా.

“ఎవరు అని అడగొచ్చు. ఎవరైనా. అందరూను. ఇంత ఆకస్మాత్తుగా డొమినిక్ ప్రాంకన్ ప్రసిద్ధ ఆతిథేయి పాత్రలోకి మారిపోతే దాని గురించి ప్రజలు మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఊహించలేవా? మిస్ డొమినిక్ ప్రాంకన్, ఒక రకంగా సెకండ్ కిక్ హాల్క్యమ్. కానీ ఆమె కన్న మెరుగైంది. చాలా చాలా సూక్ష్మగ్రాహి, చాలా సమర్థురాలు. అంతే కాకుండా కాస్త ఉహించు. చాలా చాలా అందగత్తె! నీ అద్భుతమైన రూపాన్ని ఉపయోగించుకోవాల్సిన సమయం ఇది. ఇతర స్త్రీలందరూ అసూయతో నీ గొంతు తెగ్గోసేటట్టు వాడాల్సిన సమయం. ఆకారాన్ని దాని సవ్య వినియోగాన్ని పోల్చి చూస్తే, నీ రూపం నిరుపయోగం అయిపోతోంది. అయితే కనీసం కొంతమంది అయినా దాన్నుంచి ఉపయోగం పొందుతున్నారు. మచ్చుకి, మీ నాన్న. ఈ నీ కొత్త జీవితాన్ని చూసి ఆయన సంతోషిస్తారు. చిన్ని డొమినిక్ ప్రజలతో స్నేహంగా ఉంటోంది. చిన్న డొమినిక్ ఎట్టకేలకు మామూలుగా మారింది. ఆయన పొరబడ్డారనుకో. కానీ ఆయన్ని సంతోషపెట్టడం బావుంది. మరి కొంతమందిని కూడా సంతోషపెట్టావు. ఉదాహరణకి నన్ను. నువ్వు నన్ను సంతోషపెట్టేందుకు ఎప్పుడూ ఏమీ చెయ్యవు. అయినా అదృష్టవశాత్తూ నా శక్తి ఏమిటంటే ఏమాత్రం ఉద్దేశించని దాని నుంచి కూడా సంతోషాన్ని రాబట్టుకోవడం. శుద్ధ నిస్వార్థ పద్ధతిలో రాబట్టుకుంటాను.”

“మీరు నా ప్రశ్నకి జవాబివ్వడం లేదు”

“నేను ఇస్తూనే ఉన్నాను. నీ వ్యాసంగాల మీద ఆసక్తి దేనికి అని అడిగావు. నేను జవాబిస్తున్నాను. అవి నన్ను సంతోష పెడుతున్నాయి అని. అదీ గాక, నేను నా శత్రువుల చర్యల గురించి సమాచారం సేకరిస్తుంటే ఎవరైనా ఆశ్చర్యపోతారు - దూరదృష్టి లేకపోవడం చేత కావచ్చు. నా స్వపక్షంలో మనుషుల చర్యల గురించి తెలుసుకోవడం దేనికి? నిజంగా నేను మరీ అంత నైపుణ్యంలేని సేనాధిపతినని నువ్వు అనుకోలేదు కదా? నా గురించి ఇంకేమైనా అనుకుని ఉండొచ్చుగాని నేను నైపుణ్యం లేని వాణ్ణి మాత్రం అనుకుని ఉండవు.”

“మీ పక్షమా? ఎల్స్వర్త్!”

“చూడు డొమినిక్! నీ రాతతోనూ, మాటతోనూ ఉన్న చిక్కే అది. నువ్వు మరీ ఎక్కువ ప్రశ్నార్థకాలు వాడతావు. ఏ సందర్భంలోనైనా తప్పే. అవసరం లేనప్పుడు మరీ తప్పు. ఈ క్విజ్ పద్ధతి వదిలిపెట్టి ఊరికే మాట్లాడుకుందాం. ఎందుకంటే మన ఇద్దరికీ అర్థమౌతుంది. కనక. మన ఇద్దరి మధ్యా అడగాల్సిన ప్రశ్నలు లేవు కనక. ఉంటే నన్ను బయటకు గెంటిపారేసే దానివి. గెంటడానికి బదులు నువ్వు నాకు ఖరీదైన మద్యం ఇచ్చావు.”

గ్లాసు అంచును ముక్కుకింద ఉంచి వాసన పీల్చి తేలికపాటి ఇంద్రియ సుఖాన్ని పొందాడు. ఆ స్ఫటికపు అంచుని నీటుగా ఉన్న చిన్న మీసంమీద నొక్కాడు. అదే పని ఒక డిన్నర్ టేబుల్ దగ్గర అయితే మూతి నాక్కున్నంత అసభ్యంగా ఉండేది. - ఇక్కడ మంచి సాగసుగా ఉంది. “సరే మాట్లాడండి” అందామె.

“ఇందాకట్నంచీ అదే చేస్తున్నాను. అది నా ఉదారత. నువ్వు మాట్లాడేందుకు సిద్ధంగా లేవు కనక. ఇంకా సిద్ధం కాలేదు. - కాసేపు పడుతుంది. మాట్లాడుకుందాం. కేవలం ఆలోచిస్తూ మాట్లాడే పద్ధతిలో మాట్లాడుకుందాం. ప్రజలు నిన్ను తమ మధ్యకి ఆత్రుతగా ఆహ్వానించడం, నీ చుట్టూ మూగడం ఎంత ఆసక్తికరంగా ఉంది! ఎందుకనుకుంటున్నావు? వాళ్ళే బోలెడు మందిని చీదరించుకుంటారు. కానీ తమని జీవితమంతా చీదరించుకున్న ఒక మనిషిని దిగజారనివ్వడం, గుంపుకి అలవాటు పడనివ్వడం, వీపులమీద దొర్లుకుంటూ పంజాలు ముడుచుకుని, పొట్టల్ని నిమురుతావని నీ కోసం రావడం, ఎందుకు? రెండు వివరణలున్నాయి అనుకుంటాను. వాళ్ళంతా ఉదారులు కనక, తమ స్నేహంతో నిన్ను గౌరవించాలని అనుకుంటున్నారు కనక, వస్తున్నారన్నది మంచి వివరణ. ఎటొచ్చీ మంచి వివరణలు ఎప్పుడూ సత్యాలు కాజాలవు. రెండో వివరణ ఏమిటంటే, వాళ్ళని కావాలనుకోవడం ద్వారా నిన్ను నువ్వు దిగజార్చుకుంటున్నావు కనక, ఒక శిఖరం నుంచి కిందకి దిగుతున్నావు కనక. - ప్రతి ఏకాంతం ఒక శిఖరమే - వాళ్ళు తమ స్నేహంతో నిన్ను కిందకి ఈడ్చి సంతోషిస్తున్నారు. అయితే ఇదంతా వాళ్ళ స్పృహలో లేదు. నీకుంది. అందుకే ఇదంతా చేస్తూ నువ్వు క్షోభకి లోనవుతున్నావు. ఒక ఉదాత్తమైన లక్ష్యం కోసం నువ్వెప్పుడూ చెయ్యవు. నువ్వు కోరుకున్న లక్ష్యం కోసం తప్ప చెయ్యనే చెయ్యవు. నీ లక్ష్యం నీ సాధనం కన్నా ‘అసుఖ’మైంది. అందువల్ల అది నీ సాధనాలని భరించగలిగేవిగా చేస్తోంది.”

“ఎల్సేవర్త్! మీరొక్క వాక్యం వాడారు. మీ కాలమ్లో ఎప్పుడు వాడబోని వాక్యం.”

“వాడానా? నిస్సందేహంగా నేను నా కాలమ్లో ఎప్పుడూ వాడని ఎన్నో విషయాలు నీతో అనగలను, ఏమిటది?”

“ప్రతి ఏకాంతం ఒక శిఖరమే.”

“అదా? అవును. నిజమే. వాడను. అది మరీ అంత మంచిది కాదు. కానీ నువ్వు తీసుకోవచ్చు. మోటుగానే ఉంది. కావాలంటే ఇంకో రోజు ఇంతకన్న మెరుగైనది చెబుతాను. కానీ, సారీ, నా చిన్న ఉపన్యాసం నుంచి నువ్వు ఏరుకున్నది ఇదే అయినందుకు విచారిస్తున్నాను.”

“నేను ఏం ఏరుకోవాలని అనుకున్నారు?”

“నా రెండు వివరణలు. ఉదాహరణకి. అక్కడ ఒక ఆసక్తిరేకెత్తించే ప్రశ్న ఉంది. ప్రజలలో మంచి ఉందని నమ్మి, వాళ్ళమీద భరించలేనంత ఉదాత్తతను మోపడమా? వాళ్ళని, ఉన్నవాళ్ళని ఉన్నట్టుగా చూసి, వాళ్ళని సుఖంగా ఉంచేందుకు, యథార్థాన్ని ఆమోదించడమా? ఏది ఎక్కువ దయగా ఉంటుంది? న్యాయం కన్న దయ ముఖ్యం అనుకో.”

“నయాపైస విలువివ్వను ఎల్సేవర్త్!”

“నిరాకార ఊహలు వినే మూడ్ లేదా? వాస్తవ ఫలితాల మీదే ఆసక్తా? సరే గత మూడు నెలల్లో ఎన్ని ఆర్డర్లు పీటర్ కీటింగ్ ఒళ్ళో పెట్టావు?”

పనిమనిషి తెచ్చిపెట్టిన బ్రే దగ్గరికి పోయి ఒక పానీయం నింపుకుని అంది. “నాలుగు”. గ్లాసు పెదవులకి ఆనించింది. గ్లాసు చేతిలో పట్టుకుని తిరిగి అతన్ని చూస్తూ చెప్పింది. “అది టూపీగారి ప్రసిద్ధ టెక్నిక్. - నీ ‘పంచ్’ని కాలమ్ మొదటగాని చివరగాని పెట్టొద్దు - ఊహించనిచోట చొప్పించు. ఆ ఒక్క ముఖ్య పంక్తి కోసం మొత్తం కాలమ్ని చెత్తతో నింపెయ్యి.”

మర్యాద పూర్వకంగా వంగాడతను. “అదే, అందుకే నీతో మాట్లాడడం ఇష్టం నాకు. నువ్వు సున్నితంగాను క్రూరంగాను ఉన్నావని కనీసం తెలుసుకోనైనా లేనివాళ్ళతో సున్నితంగా క్రూరంగా ఉండడం ఎంత అనవసరం? కానీ డొమినిక్! చెత్త అనేది ఎప్పుడూ యాదృచ్ఛికం కాదు. అనుకోకుండా వచ్చి పడేది కాదు. నా కాలమ్ టెక్నిక్ మరీ అంతగా తెలిసిపోతోందని నాకు తెలియదు. కొత్తది మరోటి ఆలోచించాలి?”

“విచారించకండి. వాళ్ళకి అది ఇష్టం”

“నిజమే వాళ్ళంతా నేను ఏం రాసినా ఇష్టపడుతున్నారు. అంటే అవి నాలుగన్న మాట. నేను ఒకటి మిస్సయ్యాను. మూడే లెక్క పెట్టాను.”

“మీరు తెలుసుకోదలచింది అదే అయితే ఇక్కడికి రావడం ఎందుకో అర్థం కాలేదు. మీకు పీటర్ కీటింగ్ ఇష్టం. నేను చక్కగా, మీకన్నా చక్కగా, అతనికి సాయం చేస్తున్నాను. పీటర్ గురించి నాకేమైనా బోధించాలనకుంటే అది వృథా కాదా?”

“తప్పు డొమినిక్! ఒకే వాకంలో రెండు తప్పులు చేశావు. ఒకటి నిజాయితీ అయిన పొరపాటు. రెండోది అబద్ధం. నిజాయితీ పొరపాటు ఏమిటంటే నేను పీటర్ కీటింగ్ కి సాయం చెయ్యాలని కోరుకుంటున్నాను అన్న ఊహ - మాటకి చెబుతున్నా - నేను నీ కన్న తనకి చాలా బాగా సాయం చెయ్యగలను, చేశాను. చేస్తాను కూడా. కానీ అది చాలా సుదీర్ఘంగా లోతుగా ఆలోచించి చూడాల్సిన విషయం. అబద్ధం ఏమిటంటే - నేను పీటర్ కీటింగ్ గురించి మాట్లాడేందుకు వచ్చాననడం. నేను లోపలికి రావడం చూసినప్పుడే నేను దేని గురించి మాట్లాడానికి వచ్చానో నీకు తెలుసు. తర్వాత... ఓహో! దాని గురించి మాట్లాడేందుకు నువ్వు నా కన్న అసహ్యమైన శాస్త్రీని నీ మీదకి మొరటుగా దూసుకు రానిస్తావు. ఈ క్షణాన నాకన్న నీకు అసహ్యమైన వాళ్ళెవరున్నారో నాకు తెలియదు.”

“పీటర్ కీటింగ్” అంది.

అతను ముక్కు మొహం చిట్లించాడు. “ఓహో. కాదు. అతను దానికి తగినంత పెద్దవాడు కాదు. కానీ మనం పీటర్ కీటింగ్ గురించి మాట్లాడుకుందాం. అతను మీ నాన్నగారి పార్ట్నర్ కావడం బలే సౌకర్యవంతమైన యాదృచ్ఛికత. బుద్ధివంతురాలైన కూతురిలా - కేవలం మీ నాన్నగారికి అర్థర్లు రప్పించడం కోసం బుర్ర చించుకుంటున్నావు. అతి సహజం అది. ఫ్రాంకన్ & కీటింగ్ సంస్థ కోసం గత మూడు నెలలుగా అద్భుతాలు చేశావు. ఇదంతా కేవలం కొందరు సంపన్న వితంతులకేసి చూసి నవ్వుడం ద్వారానూ, మన మంచి మంచి సమావేశాల్లో ఆశ్చర్యపరిచే మోడల్స్ వేసుకోవడం ద్వారానూ చేశావు. పీటర్ కీటింగ్ కి అర్థర్లు తెచ్చి పెట్టడానికి బదులు నీ అసమానమైన సౌందర్యాన్ని కళాత్మక విషయాలకోసం కాక ఇతర ప్రయోజనాల

కోసం అమ్ముకుని ఉంటే ఏం సాధించి ఉండే దానివా అని ఆశ్చర్యం నాకు.” అతను ఆగాడు. ఆమె మాట్లాడ లేదు. అతను కొనసాగించారు. “డొమినిక్! నీకు నా అభినందనలు. నేను చెప్పిన మాటలకి షాక్ అయిపోలేదు నువ్వు. నా అత్యుత్తమ అంచనాలకు తగ్గట్టు ప్రవర్తించావు.”

“ఆ మాటల ఉద్దేశం ఏమిటి ఎల్స్వర్త్? ఆశ్చర్యపరచడమా? ఏదైనా సూచించడమా?”

“అది ఇంకా చాలా కావచ్చు - ఉదాహరణకి - నీ ఆంతర్యం తెలుసుకోవడానికి వేసిన అస్త్రం కావచ్చు. నిజానికి ఇదేమీ కాదు. ఒక అసభ్య స్పర్శ. టూహీ టెక్నిక్ కూడా. సరైన సమయం చూసి ఒక రాంగ్ టచ్ ఇవ్వాలని నా సలహా. నేను స్వభావతః సీరియస్గా ఒకే పాట పాడే శుద్ధతా వాదిని. అప్పుడప్పుడూ - ఆ ఏకరీతి విసుగును తప్పించుకునేందుకు - మరో రంగు అద్దుకోవాలి.

“మీరు శుద్ధతావాదా? ఎల్స్వర్త్ స్వభావతః మీరు ఎవరూ అని ఆలోచిస్తూ ఉంటాను, నాకు తెలియదు?”

“ఎవ్వరికీ తెలియదని తెగేసి చెప్పగలను” అన్నాడతను సంతోషంగా. “నిజానికి ఆ విషయంలో అంతుబట్టనిదేమీ లేదు. చాలా సింపుల్, ఏ విషయమనా సరళమే దాన్ని మౌలిక విషయాలకి కుదించినప్పుడు. మౌలిక విషయాలు ఎంత తక్కువ సంఖ్యలలో ఉంటాయో తెలిస్తే ఆశ్చర్యపోతావు. బహుశా అవి కేవలం రెండే, అవి మనందరినీ వివరించేస్తాయి. కష్టమల్లా చిక్కు విడదియ్యడం, కుదించడం. అందుకే దాని గురించి ఎవరూ పట్టించుకోరు. ఫలితాన్ని ఇష్టపడతారని కూడా నేననుకోను.”

“నేనేమీ అనుకోను. నేనెవరో నాకు తెలుసు. కానివ్వండి. అదేమిటో చెప్పండి. నేను వట్టి గయ్యాళిని.”

“నిన్ను నువ్వు తేలిక పరుచుకోకు మై డియర్! నువ్వు గయ్యాళి కన్న నీచం. ఒక సెయింట్వి. ఆ వాస్తవమే చెబుతుంది - సాధువులందరూ ఎందుకు ప్రమాదకారులో, అవాంఛనీయులో.”

“మరి మీరు?”

“నిజానికి నేనెవరో నాకు ఖచ్చితంగా తెలుసు. ఆ మాటే నా గురించి బోలెడు చెబుతుంది. వాడుకోదలిస్తే నీకు సాయపడే సూచన ఒకటి చేస్తాను. నువ్వు వాడవనుకో ఏమో భవిష్యత్తులో వాడొచ్చు.”

“ఎందుకు వాడొల్సిస్తుంది?”

“నేను నీకు అవసరం అవుతాను డొమినిక్! నువ్వు నన్ను కొంచెం అర్థం చేసుకోవచ్చు కూడా. నేను అర్థమైపోతానని భయపడను. నీకు అర్థం కావడానికి అస్సలు భయపడను.”

“మీరు అవసరం అవుతారా నాకు?!!”

“కాస్త ధైర్యం కూడా ప్రదర్శించు.”

ఆమె లేచి కూర్చుంది. మౌనంగా అయిష్టంగా వేచి చూసింది. టూహీ నవ్వాడు - సంతోషంగానే, దాన్ని దాచుకోవడానికి ఏ ప్రయత్నం చెయ్యలేదు.

సీలింగ్ని మామూలుగా పరిశీలిస్తూ “పీటర్ కీటింగ్ కోసం నువ్వు సంపాదించిన ఆర్డర్లు చూద్దాం. క్రైసన్ ఆఫీసు భవనం. వట్టి న్యూసెన్సు. అంతకు మించి దానికి విలువ లేదు. అది రోర్కీకి వచ్చే అవకాశం ఎప్పుడూ లేదు. లిండ్సే హౌస్ కాస్త నయం - రోర్కీని దాని గురించి అనుకున్నారు కూడా. నీ మూలాన పోయింది కానీ అతని కొచ్చేది. స్టోన్ బ్రాక్ క్లబ్ హౌస్ కూడా - అతనికి అవకాశం ఉంది. నువ్వు నాశనం చేశావు” ఆమె వైపు చూసి మెత్తగా చప్పుళ్ళేని నవ్వు నవ్వాడు. “టెక్నిక్ల గురించి, పంచ్ల గురించి నేను వ్యాఖ్యానించను డొమినిక్!” ఆయన గళధ్వని ద్రవంలాగా, నవ్వు దానిమీద తేలుతున్న చల్లటి గ్రీజులాగా ఉన్నాయి. “నోరిస్ కంట్రీ హౌస్ విషయం, నీ చేజారిపోయింది. అది పోయిన వారం రోర్కీకి వచ్చింది. నువ్వు ప్రతిసారీ వంద శాతం నెగ్గలేవు. ఎన్రైట్ హౌస్ చాలా పెద్ద వ్యవహారం. దాని గురించి చాలా వింటున్నాం హోవార్డ్ రోర్కీ మీద చాలామందే ఆసక్తి చూపిస్తున్నారు. కానీ నువ్వు చెప్పుకోదగినంత బాగా చేశావు. నా అభినందనలు. అవునూ! నేను నీ పట్ల బావున్నాను కదా! ప్రతి కళాకారుడుకీ ప్రశంస అవసరం. నిన్ను ప్రశంసించేందుకు మనిషిన్నవాడే లేడు. ఎంచేతంటే నువ్వు చేస్తున్న పని నాకూ రోర్కీకి తప్ప ఎవరికీ తెలియదు. అతను థాంక్స్ చెప్పుడు. మరో ఆలోచనా ఉంది. నువ్వు చేస్తున్నపని రోర్కీకి తెలుసని నాకనిపించడంలేదు. అప్పుడు గమ్మత్తేలేదు కదా?”

“నేను చేస్తున్న పని మీకెలా తెలుసు?” ఆమె గొంతులో అలసట.

“మై డియర్! మొట్టమొదటగా నీకా ఆలోచన కలగ చేసింది నేనేనని మరిచిపోయావా?”

“అవును.” అన్యమనస్కంగా అంది. “అవును.”

“నేనిక్కడ కెందుకొచ్చానో ఇప్పుడు నీకు తెలిసింది. అవునా? నా పక్షం అంటూ నేను మాట్లాడానికి అంతరార్థం ఇప్పుడు తెలిసి ఉంటుంది.”

“అవును” అంది.

“ఇది ఒక ఒప్పందం డియర్! ఒక బంధం, ఏక లక్ష్యంతో ఏర్పడ్డ బంధం. బంధంలో ఒకరినొకరు నమ్మరు. అయితే ఆ అపనమ్మకం వల్ల బంధం బలహీనం కాదు. మన ఉద్దేశాలు పరస్పర వ్యతిరేకం కావచ్చు. నిజానికి వ్యతిరేకం కూడాను. కానీ ఏం ఫర్వాలేదు. ఫలితం ఒకటే అవుతుంది. ఒకే ఉదాత్తమైన లక్ష్యం ఉండాలని ఏమీ లేదు. ఒకే శత్రువు ఉంటే చాలు. మనకి ఉన్నాడు.”

“అవును.”

“అంచేత నేన్నీకు అవసరం. ఒకసారి సాయం చేశాను నీకు.”

“అవును.”

“నీ రోర్స్ ని నువ్విచ్చే టీ పార్టీకన్న నేను గొప్పగా నొప్పించగలను.”

“ఎందుకు?”

“ఎందుకు’లు వదిలెయ్యి. నీ ‘ఎందుకు’లు నేనడగను.”

“సరే.”

“మనమిద్దరం అర్థం చేసుకోవాలి. మనం భాగస్వాములమేనా?”

ఆమె అతనికేసి చూసి, ముందుకు వంగింది. ముఖం శూన్యంగా, శ్రద్ధగా ఉంది. “మనం భాగస్వాములమే” అంది.

“మంచిది. ఇంక విను. అతన్ని నీ కాలమ్ లో రెండు రోజులకొకసారి అలా ప్రస్తావించడం మానేసెయ్యి. నాకు తెలుసు. ప్రతిసారి అతన్ని గట్టిదెబ్బలు కొడుతున్నావు, మరీ అంతొద్దు. అనుకోకుండానే అతని పేరు అచ్చు కెక్కిస్తున్నావు. ఇంకొకటి. నువ్విచ్చే పార్టీలకి నన్ను పిలవడం మంచిది. నువ్వు చెయ్యలేనివీ, నేను చెయ్యగలవీ, కొన్ని పనులున్నాయి. మరో సలహా. గిల్బర్ట్ కోల్టన్, తెలుసుగా కాలిఫోర్నియా పోటర్ కోల్టన్స్ - తూర్పున ఒక బ్రాంచి ఫ్యాక్టరీ కట్టే ప్రణాళికలో ఉన్నాడు. ఒక మంచి మోడర్నిస్ట్ కోసం చూస్తున్నాడు. నిజానికి అతని దృష్టిలో రోర్స్ ఉన్నాడు. రోర్స్ కి అది దక్కనివ్వద్దు. చాలా పెద్ద పని అది. బోలెడు ప్రచారం లభిస్తుంది తనకి. కోల్టన్ కోసం ఓ కొత్త పార్టీ కనిపెట్టు. ఏం చెయ్యాలనిపిస్తే అది చెయ్యి. కానీ రోర్స్ కి మాత్రం దక్కనివ్వద్దు.”

ఆమె లేచింది. కాళ్ళీడుస్తూ, చేతులు వదులుగా వదిలేసి, టేబిల్ దగ్గరకి వెళ్ళి, సిగరెట్టు అందుకుంది. వెలిగించి, అతనికేసి తిరిగి నిర్లక్ష్యంగా అంది. “కావల్సివచ్చినప్పుడు అనుకుంటే మీరు సూటిగా రెండు ముక్కల్లో చెప్పేయ్యగలరు.”

“అవసరం అనుకున్నప్పుడు.”

ఆమె కిటికీ దగ్గర నిలబడి నగరాన్ని చూస్తోంది “మీరు రోర్స్ కి వ్యతిరేకంగా ఎప్పుడూ ఏమీ చెయ్యలేదు. మీకు అంత పట్టుదల ఉన్నట్టు నాకనిపించలేదు.”

“ఓహో మై డియర్! లేదా?”

“అతని గురించి ఒక్క అక్షరం కూడా రాయలేదు”

“ఇంతవరకూ రోర్స్ కి వ్యతిరేకంగా నేను చేసినపని అదే.”

“అతన్ని గురించి మొదటిగా ఎప్పుడు విన్నారు?”

“హెల్లర్ హౌస్ డ్రాయింగ్స్ చూసినప్పుడు. నేను వాటిని మిస్ అవుతానని నువ్వనుకో లేదుగా? నువ్వెప్పుడు విన్నావు?”

“ఎన్ రైట్ హౌస్ డ్రాయింగ్స్ చూసినప్పుడు”

“అంతకు ముందు కాదు?”

“అంతకు ముందు కాదు.”

మౌనంగా పొగతాగుతూ అంది అతని వైపు తిరగకుండానే. “ఎల్స్వర్త్! ఈ రాత్రి మనం ఏం మాట్లాడుకున్నామో దాన్ని మన ఇద్దరిలో ఎవరైనా మళ్ళీ చెబితే రెండో వ్యక్తి దాన్ని కాదనేస్తారు. దానికి రుజువులుండవు. అందుచేత మనం ఒకరిపట్ల ఒకరం నిజాయితీగా ఉంటే చాలు. అంతేగా? అదే క్షేమం. అతనంటే మీకెందుకు అయిష్టం?”

“అతనంటే అయిష్టమని నేనెప్పుడూ అనలేదు.”

ఆమె భుజాలెగరేసింది.

“తక్కిన దానికి నీ అంతట నువ్వే సమాధానం చెప్పుకోగలవు” అని చేర్చాడతను.

కిటికీ అద్దంలో ప్రకాశవంతంగా కనిపిస్తున్న సిగరెట్టు కొసని చూస్తూ ఆమె నెమ్మదిగా తలూపింది.

అతను లేచి ఆమె దగ్గరకు వెళ్ళాడు. కిందుగా కనిపిస్తున్నా నగరందీపాల్ని, భవనాల కోణాకృతుల్ని, కిటికీల వెలుతురు వల్ల అర్థ పారదర్శకంగా మారిన గోడల్ని, చూస్తూ నిలబడ్డాడు. వెలుగు ఘన పదార్థం అన్నట్టు, గోడలు దానిమీద కప్పిన నల్ల‘గాజు’ గుడ్డతో తయారైన గళ్ళ మేలి ముసుగన్నట్టు ఉంది.

అప్పుడు ఎల్స్వర్త్ మృదుస్వరంతో ఇలా అన్నాడు. “దాన్ని చూడు. గొప్ప విజయం కదా? వీరోచితమైన విజయం అది. దాన్ని సృష్టించేందుకు శ్రమించిన వేలాదిమంది గురించి ఆలోచించు. దాని వల్ల లబ్ధిపొందిన లక్షలాది మంది గురించి ఆలోచించు. యుగాల కాలంలో అక్కడక్కడా పుట్టిన ఒక పదిపన్నెండు మంది వ్యక్తుల ఆత్మశక్తి వల్ల కాకపోతే - పది పన్నెండుమందా? ఏమో ఇంకా తక్కువే కావచ్చు - వాళ్ళ ఆత్మశక్తి వల్ల కాకపోతే ఇదంతా సాధ్యమై ఉండేది కాదంటారు. అది నిజం కావచ్చు. అదే నిజమయితే దాన్ని రెండు రకాలుగా చూడొచ్చు. ఒకటి - ఈ పది పన్నెండు మందినీ గొప్ప ఉపకారులనొచ్చు. వాళ్ళ అద్భుత శక్తి సంపద మీద మనమంతా ఆధారపడుతూ వచ్చామనొచ్చు. ఆ విషయాన్ని సోదరభావంతో కృతజ్ఞతతో సంతోషంగా ఆమోదిస్తామని అనొచ్చు. రెండో రకం ఏమిటంటే, తమ మహాద్భుత విజయాల ద్వారా వాళ్ళు మనకు, ఆ స్థాయికి మనం చేరుకోలేమనీ, కనీసం వాటిని నిలుపుకోనూలేమనీ చూపించారు. మనం ఎవళ్ళమో మనకు చూపించేశారు వాళ్ళు. వాళ్ళ వైభవం ప్రసాదిస్తున్న ఉచితకానుకల్ని మనం కోరుకోవడంలేదని చూపించేశారు. మన సొంత సృజన సామర్థ్యాలు గుహలకీ కట్టెలకీ పరిమితమైనట్టయితే, ఈ ఆకాశహర్యాల కన్నా, నియోన్ లైట్ల కన్నా చెమరుస్తున్న గుహలూ, కట్టెలతో పుట్టించిన నిప్పు మనకి వాంఛనీయాలని చూపించేశారు. ఇలా కూడా అనుకోవచ్చు. ఈ రెండిట్లోనూ ఏది నిజంగా మానవీయ దృక్పథం అంటావు? ఎందుకంటే నేను మానవతా వాదిని.”

కొంతకాలం అయ్యేసరికి మనుషుల్లో మసలడం డౌమినిక్ కి సులభతరం అయింది. ఆత్మ హింసని సహన పరీక్ష కింద ఆమోదించడం నేర్చుకుంది. తను ఏ మేరకు భరించగలదో కనుక్కోవాలనే కుతూహలం కొద్దీ భరించింది. మామూలుగా రిసెప్షన్లు, థియేటర్ పార్టీలు, డిన్నర్లు, డాన్సులు వంటి వాటికి వెళ్ళింది. హుందాగా, నవ్వుతూ పాల్గొంది. ఆ నవ్వు ఆమె ముఖాన్ని చల్లగా ప్రకాశవంతంగా శీతాకాల సూర్యుళ్ళా వెలిగించింది. అక్కడ వట్టిమాటల్ని వట్టిగా వింది. తన శ్రోత నుంచి ఉత్సాహం, కుతూహలం ఏమాత్రం కనిపించినా వక్త అవమాన పడతాడేమో అన్నట్టున్నాయి ఆ మాటలు. మనుషుల మధ్య జిడ్డు లాంటి విసుగు ఒకటే సాధ్యమయ్యే బంధం అన్నట్టున్నాయి. ఆ బంధమే వాళ్ళమధ్య ఉన్న - ఎప్పుడు చెడిపోతుందో అన్నట్టు కనిపించే - హుందాతనాన్ని కాపాడుతున్నది. ఆమె ప్రతి దానికి తలూపింది. ప్రతిదాన్నీ ఆమోదించింది.

“అవును మిస్టర్ హోల్ట్! నా ఉద్దేశంలో ఈ శతాబ్దపు మనిషి పీటర్ కీటింగ్. మన శతాబ్దపు మనిషి.”

“కాదు మిస్టర్ ఇన్స్పైక్! హోవార్డ్ రోర్క్ కాదు, మీకు రోర్క్ అక్కర్లేదు... నకిలీయా?... అవును. అతను నకిలీయే, ఒక మనిషి నిజాయితీని విలువ కట్టడం సున్నితమైన నిజాయితీవల్లే అవుతుంది... అంత కాదంటారా? అవును మిస్టర్ ఇన్స్పైక్! నిజమే హోవార్డ్ రోర్క్ అంత ఏమీ కాదు. అది పరిమాణానికి దూరానికి సంబంధించిన విషయం - ముఖ్యంగా దూరానికి... లేదండీ నేను పెద్దగా తాగను. - నా కళ్ళు మీకు నచ్చడం సంతోషం. - అవును నేను ఆనందిస్తున్నంత సేపూ అవి అలాగే ఉంటాయి. హోవార్డ్ రోర్క్ అంత గొప్పవాడేం కాదు అని మీరనడం నాకు సంతోషం కలిగించింది.”

“మీరు రోర్క్ ని కలిశారా మిసెస్ జోన్స్? అతను నచ్చలేదా మీకు?... మనకి సానుభూతి కలిగే రకం కాదతను. ఎంత నిజం! సానుభూతి అద్భుతమైన గుణం. నలిగిపోయిన గొంగళీ పురుగును చూస్తే మనుషులకి కలిగే గుణం. మనల్ని ఉన్నతపరిచే అనుభవం, ఒక బెల్ట్ ని దేన్నో తీసి పారేసినట్టు మనని మనం విస్తరించుకోలేం. మీకు సానుభూతి పుట్టినప్పుడు మీ పొట్టనీ, గుండెకాయనీ, ఆత్మనీ లేవనెత్త నక్కరలేదు, కిందకి చూస్తే చాలు. పైకి చూస్తే మెడ నొప్పి పుడుతుంది. సానుభూతి గొప్ప లక్షణం, అది బాధల్ని సమర్థిస్తుంది. ప్రపంచంలో బాధలుండి తీరాలి. లేకపోతే మనం గుణవంతులం ఎలా అవుతాం? మనలో దయ ఎలా పుడుతుంది?... దీనికి సరిగ్గా వ్యతిరేకమూ ఉంది. - కానీ ఎంత కఠినమైంది! దాని కెంత నేర్పూ ప్రయత్నమూ కావాలి!... ప్రశంస! మిసెస్ జోన్స్ ప్రశంస! కానీ దానికి రక్షణ కవచాల్ని అధిగమించాల్సి ఉంటుంది. అందుచేత నేనేమంటానంటే ఎవరిపట్ల అయినా మనం సానుభూతిని అనుభవించలేకపోతున్నాం అంటే అతను ప్రమాదకారి అని అర్థం. హోవార్డ్ రోర్క్ లాగా.”

తరచూ, రాత్రి పొద్దు పోయాక ఆమె రోర్క్ ఇంటికి వస్తుంది. అతను అక్కడే ఒంటరిగా తప్పకుండా దొరుకుతాడని వచ్చేస్తుంది. అతని గదిలో ఆమెకు మినహాయింపులుగాని, అబద్ధాలు గాని, అంగీకారాలుగాని, తన అస్తిత్వాన్ని రద్దు చేసుకోవడంగాని, అవసరం ఉండదు. ఇక్కడ ఆమె స్వేచ్ఛగా దేన్నైనా అడ్డుకోవచ్చు. ఆమె నిరోధాన్ని కోరుకునే పాటి శక్తిగల వ్యక్తి ఉన్నాడక్కడ.

పోటీకి భయపడడు. ఆ శక్తిమంతుడైన శత్రువు ఆమె నిరోధాన్ని ఆహ్వానిస్తాడు. అక్కడ ఆమెకు ఒక ఇచ్చ దొరికింది. అది ఆమె అస్తిత్వానికి గుర్తింపు మంజూరు చేసింది. ఆమె అస్తిత్వం ఒక స్వచ్ఛ సమరంలో తప్ప తాకడానికి వీలేనిది. అస్పృశ్యం. ఆ యుద్ధంలో ఓడినా గెలిచినా, ఏం జరిగినా అది సురక్షితంగా ఉంటుంది. వ్యక్తిగతంకాని, అర్థంలేని, గుజ్జుగా నలగగొట్టబడదు.

వాళ్ళిద్దరూ ఒక మంచంమీద కలిసి పడుకున్నప్పుడు అది అలాగే ఉండాలి కదా! ఆ చర్య స్వభావాన్ని బట్టి అది ఒక హింసాత్మక చర్య. అది లొంగిపోవడం. వాళ్ళ పరస్పర నిరోధ తీవ్రతవల్ల ఆ లొంగుబాటు మరింత సంపూర్ణం అవుతుంది. ఈ భూమిమీద గొప్ప విషయాలన్నింటిలాగే అది కూడా ఉద్రిక్తచర్య. ఎలెక్ట్రిసిటీలాగ ఉద్రిక్తం. నిరోధం ఎదురయ్యేకొద్దీ పుంజుకుంటుంది. నిరోధకత నుంచే పుంజుకుంటుంది. బిగువుగా సాగతీసిన లోహపు తీగల గుండా దూకుతుంది. నీటిలాగ ఉద్రిక్తం అది. ఒక డ్యాము తీవ్రంగా నిరోధించినప్పుడు విద్యుత్ గా మారిన నీటిలాగ ఉద్రిక్తం.

ఆమె చర్మంపై అతని చర్మ స్పర్శను నిమరడం అనలేం. అదొక బాధా తరంగం. అతి కోరికవల్ల బాధగా మారింది. గడిచిన గంటల తరబడి అనుభవించిన వాంఛ, తిరస్కరణ, తృప్తిపడి బయటకి వచ్చిన బాధ. అది పళ్ళు బిగపట్టి భరించిన అసహ్యంతో నిండిన చర్య. భరించలేని చర్య. అదొక క్షోభ. వాంఛాపూరిత చర్య. ఆ పదం బాధ అనే అర్థంలో పుట్టింది. - అసహ్యం, ఉద్రిక్తత, బాధ కలిసి తయారైనక్షణం అది. మూలకాల్ని బద్దలు కొట్టుకుని, వాటిని తలకిందులు చేసి, గెలిచి, సమస్త బాధా తిరస్కారంగా తుడిచి పెట్టుకుపోయిన క్షణం. తన వ్యతిరేక రూపాన్ని ధరించి, ఆనంద పారవశ్యం అయిపోయిన క్షణం.

ఆమె ఒక పార్టీ నుంచి అతని గదికి వచ్చింది. ఖరీదైన నైట్ గౌన్ వేసుకుంది. శరీరం మీద మంచుపూతలా నాజుగా ఉంది ఆ గౌను. ఆమె గోడకి చేరగిలబడి నిలబడింది. గోడ ప్లాస్టర్ గరుకుదనం ఆమె చర్మానికి తెలుస్తోంది. తన చుట్టూ ఉన్న ప్రతి వస్తువునూ - కాగితాలతో నిండిన ముతక కిచెన్ బల్లని, స్టీలు రూలర్లని, ఐదు చేతివేళ్ళ నల్ల ముద్రలున్న టవల్స్ ని, ఖాళీగా ఉన్న నేల పలకల్ని - నెమ్మదిగా చూసింది. ఆమె చూపు తన ఒంటి మీదున్న శాటిన్ వస్త్రం మీదుగా కిందికి, సిల్వర్ శాండల్ ఏర్పరచిన చిన్న త్రికోణం దాకా ప్రయాణించింది. ఇక్కడ వివస్త్ర కావడం ఎలా అన్న ఆలోచనలో పడింది. పెన్సిళ్ళు, రబ్బర్లు, గుడ్డ ముక్కలు కలిసి పడున్న చెత్తపైకి గ్లోవ్స్ విసిరేసింది విప్పేసిన మరకల చొక్కామీద వెండి బ్యాగ్ ఉంచింది. అసంపూర్తిగా ఉన్న డ్రాయింగ్ పక్కన మిగిలిపోయిన శాండ్విచ్ ప్లేట్ లో తన డైమండ్ బ్రాస్ లెట్ ని జారవిడిచింది. ఆ క్రమంలో గదంతా తిరగడం ఆమెకి బాగుంది.

రోర్స్ కుర్చీ వెనక నిలబడి తన చేతులు అతని భుజాల మీద ఉంచి, అరచేతులు చొక్కా కిందుగా పోనిచ్చి, అతని ఛాతికి ఆన్చి, ఆమె అంది “రోర్స్! సైమన్స్ తన పనిని పీటర్ కీటింగ్ కి ఇచ్చేటట్టు చేశానివ్వాళ. ముప్పై అయిదు అంతస్తులు. ఎంత ఖర్చయినా సరే డబ్బు ముఖ్యం కాదు కళ స్వేచ్ఛాకళ” అతని నిశ్శబ్దంగా నవ్వాడు. ఆ నవ్వు ఆమెకు వినిపించింది. అతను ఆమెను చూసేందుకు తిరగ లేదు. అతని చేతి వేళ్ళు మాత్రం ఆమె మణికట్టు మీద

మూసుకున్నాయి, ఆమె చేతిని ఇంకా కిందికి నెట్టుతూ చర్మంమీద గట్టిగా ఒత్తుకున్నాడు. అప్పుడామె అతని తలని వెనక్కి వంచి, వంగి అతని నోటిని తన నోటితో మూసింది.

ఒకసారి అతని గదికి వచ్చింది. అతని టేబుల్ మీద బేనర్ పత్రిక కాపీ తెరిచి ఉంది. 'యువర్ హౌస్' అన్న డొమినిక్ కాలమ్ ఉంది అక్కడ. ఆ కాలమ్ లో ఒక పంక్తి ఉంది - "హోవార్డ్ రోర్క్ ఆర్కిటెక్చర్ కి మార్క్విస్ డి సాదే లాంటి వాడు. అతనికి తన భవనాలంటే ప్రేమ - వాటిని చూడండి" అని. అతనికి బేనర్ అంటే ఇష్టం ఉండదని ఆమెకి తెలుసు. తన కోసమే అక్కడుంచాడని తను చూస్తున్నట్టు గమనించాడని, అప్పుడతని ముఖాన తను భయపడే అరనవ్వు ఉందని ఆమెకి తెలుసు. ఆమెకి కోపం వచ్చింది. తను రాసిన ప్రతిదీ అతను చదవాలని ఆమె కోరిక. అయితే ఆ రాత అతన్ని గాయపరిచి చదవడం మానేసేటట్టు చేస్తే బావుంటుందని ఆమె ఊహ. కాసేపటి తర్వాత పరుపుమీద పడుకుని అతని నోరు తన స్తనంమీద ఉండగా, నారింజరంగు జుట్టు పాయలమీదగా టేబుల్ పైన ఉన్న న్యూస్ పేపర్ ని చూసింది. ఆమె ఆనందంతో వణకడం గమనించాడతను.

నేలమీద అతని పాదాల దగ్గర, తల అతని మోకాళ్ళకి ఆన్చి కూర్చుంది ఆమె. అతని చేతిని పట్టుకుని ప్రతివేలినీ గట్టిగా గుప్పిట పట్టి వేలి కణుపుల మీదుగా పొడుగునా కిందకి జారుస్తూ, మృదువుగా అడిగింది. "రోర్క్! నువ్వు కోల్టన్ ప్యాక్టరీ కావాలనుకున్నావు కదా? చాలా తీవ్రంగా కోరుకున్నావు దాన్ని?"

"అవును. చాలా తీవ్రంగా" అన్నాడు. చిరునవ్వు లేదు, బాధా లేదు. ఆమె అతని చేతిని పెదవుల దగ్గరకు తీసుకుని చాలాసేపు అక్కడే ఉంచింది.

చీకట్లో మంచందిగి, టేబుల్ దగ్గరకుపోయి సిగరెట్టు తీసుకుంది. అగ్గిపుల్ల వెలుగు మీదకి వంగింది. చదునైన ఆమె పొట్ట కొద్దిగా ముడతలు పడింది "నాకు ఒకటి వెలిగించు" అన్నాడతను. ఆమె అతని పెదాల మధ్య సిగరెట్టు ఉంచింది. తర్వాత చీకటి గదిలో పొగతాగుతూ పచార్లు చేసింది. అతను మోచేతుల మీద లేచి మంచంమీద నుంచే ఆమెని గమనిస్తున్నాడు.

ఒకసారి ఆమె వచ్చేసరికి అతను టేబుల్ దగ్గర పనిలో ఉన్నాడు. "ఇది పూర్తి చెయ్యాలి. కూర్చో. వెయిట్ చెయ్యి" అన్నాడు. మళ్ళీ ఆమెవైపు చూడలేదు. గదిలో మరో చివర కుర్చీలో కూలబడి ఎదురుచూసింది. సరళరేఖల్లాంటి అతని కనుబొమ్మలు ఏకాగ్రతతో దగ్గర కావడం, మూతి బిగువు, బిగువైన మెడ చర్మం కింద ధమని స్పందన, సర్జన్ కి ఉండే ధీమా కనిపిస్తున్న చెయ్యి, గమనిస్తూ కూర్చుంది. అతను కళాకారుడిలా కనిపించలేదు. క్వారీ పనివాడిలాగా గోడల్ని కూల్చేవాడిలాగా, ఒక సన్యాసిలాగా కూడా కనిపించాడు. అతను పని ఆపడం, తనకేసి చూడడం ఆమెకిష్టం లేదు. ఎందుకంటే అతనిలోని యోగిలాంటి శుద్ధత, ఇంద్రియ లౌల్యరాహిత్యం వీటిని చూడాలని ఉంది ఆమెకు. తనకు గుర్తున్న విషయాలను గురించి ఆలోచించుకోవాలనికూడా ఉంది.

ఆమె అతని గదికి వచ్చినట్టే ఏ ముందస్తు హెచ్చరిక లేకుండా అతను ఆమె గదికి వచ్చిన రాత్రులు ఉన్నాయి. అక్కడ అతిథులుంటే 'వదుల్చుకో' అని చెప్పి, ఆమె బుద్ధిగా ఆ

పని చేస్తూండగా పడక గదికి వెళ్ళిపోయేవాడు. వాళ్ళ మధ్య ఓ నిశ్శబ్ద ఒప్పందం ఉంది. చెప్పనక్కర లేకుండానే అర్థం చేసుకున్నది - ఎప్పుడూ ఇద్దరూ కలిసి కనబడకూడదు. ఆమె పడక గది గాజుతో, లేత మంచు ఆకు పచ్చరంగులో చాలా అందంగా ఉంటుంది. కట్టడం దగ్గర రోజంతా గడిపి మరకలు పడిన చొక్కాతోనే అక్కడికి రావడం అతనికి ఇష్టం. పరుపు కవర్లు వెనక్కి నెట్టడం ఇష్టం. ఆ తర్వాత ప్రశాంతంగా ఒకటి రెండు గంటల పాటు మట్లాడతాడు. పరుపుకేసి చూడదు. ఆమె రాతల్ని గురించి గాని, తను కడుతున్న భవనం గురించిగాని, ఇటీవల పీటర్ కీటింగ్ కి ఆమె సంపాదించి పెట్టిన ఆర్డర్ల గురించి గాని ప్రస్తావించడు. అక్కడ అలా సుఖంగా కూర్చోవడం, తాము ఏ క్షణాలని ఆలస్యం చేస్తున్నారో వాటికన్న ఇప్పటి గంటల్ని ఎక్కువ సుఖానుభవంతో నింపడం అతనికిష్టం.

ఆమె లివింగ్ రూములో, నగరం కన్న ఎత్తులో, పెద్ద కిటికీ దగ్గర ఇద్దరూ కలిసి కూర్చున్న సాయంత్రాలున్నాయి. అతన్ని అక్కడ చూడడం ఆమె కిష్టం. అతను పొగతాగుతూ, సగం ఆమెవైపు తిరిగి, కిందనున్న నగరాన్ని చూస్తూ నిలబడి ఉంటాడు. ఆమె అతని నుంచి దూరంగా, గది మధ్యకు కదిలి, నేలమీద కూర్చుని, అతన్ని చూస్తూ ఉంటుంది.

ఒకసారి అతను మంచం దిగినప్పుడు ఆమె దీపం వెలిగించి అక్కడ అతను నగ్నంగా నిలబడి ఉండడం చూసింది. అప్పుడు అంది. ఆమె గొంతు ప్రశాంతంగా ఉంది. నిండైన నిజాయితీతో ఉండే ఆశారాహిత్యంతో అంది. “రోర్స్! గత వేసవిలో నీ చేత క్వార్టీలో పనిచేయించిన ఈ లోకంవల్లనే నా జీవితంలో నేనింతవరకూ చేసిన పనులన్నీ చేశాను.”

“నాకు తెలుసు.”

అతను మంచం పాదం దగ్గర కూర్చున్నాడు. ఆమె ఉండచుట్టుకుని కూర్చుని తన ముఖాన్ని అతని తొడకు హత్తింది. ఆమె పాదాలు తలగడమీద ఉన్నాయి. అరచేతిని నెమ్మదిగా అతని చీలమండ నుంచి మోకాలు వరకూ కిందకి పైకి జరిపింది. “అయితే ఒకటి, పోయిన వసంతంలో నువ్వు కూలబడిపోయి నిరుద్యోగిగా ఉన్నప్పుడు నాకే గనక వదిలేస్తే, ఖచ్చితంగా నిన్ను అదే క్వార్టీలో అలాంటి పనికే పంపించేదాన్ని.”

“అదీ తెలుసు నాకు. కానీ పంపి ఉండవేమో. ఎ.జి.ఎ. వాళ్ళ క్లబ్ హౌస్ లో వాష్ రూం అటెండెంట్ గా ఉంచే దానివేమో!”

“అవును. బహుశా అంతే, నీ చెయ్యి నా వీపుమీద వెయ్యి రోర్స్! అక్కడే ఉంచు. అలాగే...” ఆమె నిశ్చలంగా ఉంది. ముఖం అతని మోకాళ్ళ మీద ఉంది. చెయ్యి మంచం పక్కన వేలాడుతోంది - కదలకుండా. అతని చేతికిందున్న తన భుజాల మధ్య వీపు చర్మంలో తప్ప మరెక్కడా జీవం లేనట్టు ఉండిపోయింది.

ఆమె వెళ్ళిన డ్రాయింగ్ రూముల్లో రెస్టారెంట్ లో ఏ.జి.ఎ. ఆఫీసుల్లో ప్రజలు, బేనర్ పత్రికలో రాసే డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ కి రోర్స్ పట్ల ఉన్న అయిష్టత గురించి మాట్లాడుకుంటున్నారు. రోజర్ ఎన్స్లైట్ కి దొరికిన ‘తేడా మనిషి రోర్స్’ అనుకున్నారు. రోర్స్ కి దానివల్ల ఒక అపప్రఖ్యాతి వచ్చింది. “రోర్స్? డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ కి అతన్ని ఎదుర్కొనే సాహసం లేదు” అన్నారు. “ఫ్రాంకన్ కి

ఆర్కిటెక్చర్ బాగానే తెలుసు. అతను ఎందుకూ పనికిరాడని తను అంది అంటే నేననుకున్నదాని కన్న అతను చచ్చు అని.” “నాకు తెలిసి వాళ్ళిద్దరూ ఎప్పుడూ కలిసినట్టయినా లేరు. కానీ చిత్రం! ఇద్దరికీ ఒకళ్ళంటే ఒకళ్ళకి అసహ్యం!” డొమినిక్ కి ఈ మాటలు వినడం సంతోషంగా ఉంది. అథెల్ స్టాన్ బీస్ట్ ఏ.జి.ఏ. బులెటిన్ లో తన కాలమ్ లో, మధ్యయుగం నాటి దుర్గాల వాస్తుశిల్పం గురించి రాస్తూ “ఈ కట్టడాలలో నిరాశ కలిగించే క్రూరత్వం ఉంది. అది అర్థం కావాలంటే భూస్వాముల మధ్య యుద్ధాలు, డొమినిక్ ప్రాంకన్ కి హోవార్డ్ రోర్క్ కి మధ్య నడుస్తున్నట్టు క్రూరంగా ఉండేవని తెలుసుకోవాలి” అన్నాడు. దానికి డొమినిక్ సంతోషపడింది.

అస్టిన్ హెల్లర్ ఆమె స్నేహితుడు. ఈ సంగతి అడిగాడు. అతను అంతకోపంగా ఉండడం ఆమె ఎప్పుడు చూడలేదు. అతని ముఖంలో ఎప్పుడూ కనిపించే కొంటే అందం మాయమై పోయింది.

“ఏం చేస్తున్నావ్ డొమినిక్!” అని అరిచాడు. “పాత్రికేయ గుండాయిజానికిది పరాకాష్ఠ. అచ్చులో ఇంత దరిద్రం ఎప్పుడూ చూశ్చేదు. అటువంటి విషయాలు ఎల్స్ వర్త్ టూహీకి వదిలెయ్యొచ్చు కదా?” అన్నాడు.

“ఆయన మంచివాడు కదా?” అంది ఆమె.

“రోర్క్ విషయంలో తను వేస్తున్న మురికి వలను దాచుకునే సాటి సభ్యత ఉంది టూహీకి. నిజానికి అది కూడా అసభ్యమే. నీకేమొచ్చింది.? నువ్వు ఎవరి గురించి ఏం మాట్లాడుతున్నావో తెలుస్తోందా? హాల్కమ్ గారి భయంకర గర్భప్రావాన్ని ప్రశంసించి సంతోషించడలిస్తే నీ ఇష్టం. మీ నాన్నదీ, ఆ కసాయి మనిషి కేలెండర్ బోయ్ దీ - వాడే మీ నాన్నకి పార్ట్ నర్ గా దొరికినవాడు - వాడిదీ, ప్రతి కదలికా వీడియో తీసినట్టు చూపడలిస్తే నీ ఇష్టం. అది ఎలా ఏడ్చినా నష్టంలేదు. కానీ రోర్క్ లాంటి మనిషిని అంచనా వెయ్యడానికి అవే తెలివితేటలు వాడడం మాత్రం దారుణం... ఎప్పుడైనా వాడాల్సిన పని అంటూ వస్తే, నీకు నిజాయితీ విచక్షణ ఈ రెండూ ఉన్నాయనుకున్నాను. నువ్వు ఎవరి కట్టడాల గురించి రాయాల్సి వస్తోందో ఆ దౌర్భాగ్యుల ‘సామాన్యత’ను నొక్కి చెప్పడానికి పని కొచ్చే ఆవారావి అనుకున్నాను ఇంత కాలం. అంతేగాని బొత్తిగా బాధ్యతలేని ‘బిచ్’వని అనుకోలేదు.”

“నువ్వు పొరబడ్డావు” అందామె.

ఒక ఉదయం పూట రోజర్ ఎన్ రైట్ ఆమె ఆఫీసుకి వచ్చాడు. గ్రీటింగ్ చెయ్యకుండానే “హేట్ అందుకో. అది చూద్దువుగాని నాతోరా!” అన్నాడు.

“గుడ్ మార్నింగ్ రోజర్! ఏం చూసేందుకు?” అని అడిగింది.

“ది ఎన్ రైట్ హౌస్’ అయినంత వరకూ చూద్దువుగాని.”

ఆమె నవ్వి లేచింది “అలాగే రోజర్! ఎన్ రైట్ హౌస్ ఇష్టంగా చూస్తాను” అంది.

“ఏమిటి సంగతి రోజర్? లంచం ఇవ్వజూస్తున్నావా?” అంది దారిలో.

అతను తన లిమోసిన్లో బూడిదరంగు కుషన్లమీద బిగుసుకుపోయి కూర్చున్నాడు. ఆమెవైపు చూడడం లేదు. “బుద్ధి తక్కువ దుర్మార్గాన్ని నేను అర్థం చేసుకోగలను. అమాయకపు దుర్మార్గాన్ని అర్థం చేసుకోగలను. ఉద్దేశ్యపూర్వకమైన కుళ్ళును మాత్రం అర్థం చేసుకోలేను. నీ కిష్టమైన రాత రాసుకునే స్వేచ్ఛ నీకుంది, - ఇప్పుడు కాదు, తర్వాత సుమా! అప్పుడది బుద్ధిహీనతా కాదు. అమాయకత్వమూ కాదు.”

“నువ్వు నన్ను ఎక్కువగా అంచనా వేస్తున్నావు రోజర్!” అని భుజాలెగరేసింది. మిగిలిన దారి అంతా ఏమీ మాట్లాడలేదు.

చెక్క కంచెదాటి, ఇనప అడవిలో ప్రవేశించారు ఇద్దరూ. ఎన్రైట్ హౌస్ గా మారబోతున్న స్ట్రీట్, ప్లేటులూ ఉన్నాయక్కడ. ఆమె హైపీల్స్ సున్నం అద్దిన బోర్డులమీద తేలికగా అడుగులేశాయి. కాస్త వెనక్కు విరుచుకుని అందంగా నడిచింది. ఆ అందంలో నిర్లక్ష్యం గర్వం ఉన్నాయి. ఆమె ఆగి ఉక్కుచట్రం మధ్యనున్న ఆకాశాన్ని చూసింది. అది మామూలుకన్న దూరంగా ఉన్నట్టు కనిపించింది. పొడుగాటి ‘బీమ్’ల వల్ల వెనక్కు నొక్కేసినట్టుంది ఆకాశం. ఒకే ఒక సరళమైన తర్కబద్ధమైన నిర్మాణంగా, జీవం పోసుకుంటున్న ఉక్కు పంజరాల్ని చూసింది. ధిక్కార పూర్వకంగా ఉన్న కోణాల్ని చూసింది. నమ్మశక్యంకానంత సంక్లిష్ట రూపాన్ని చూసింది. ఆ నగ్నాస్థి పంజరంలో గోడలుగా మారబోయే గాలి సమతలాలున్నాయి. అది ఆ శీతాకాలపు చలి రోజున తొలి ఆకుపచ్చ నద్దుకున్న మోడుచెట్టులా ఉంది. అందులో ఒక పుట్టుక, ఒక వాగ్దానం స్ఫురిస్తున్నాయి.

“ఓహో! రోజర్!”

అతను ఆమెవైపు చూశాడు. ఈస్టర్ నాడు చర్చిలో కనిపించే ముఖంలా ఉంది ఆమె ముఖం.

“నేను దేన్నీ తక్కువ అంచనా వెయ్యలేదు - నిన్ను గాని, ఈ బిల్డింగ్ నిగాని” అన్నాడు పొడిగా.

“గుడ్ మార్నింగ్” అంది ఒక దృఢ మంద్రస్వరం. వాళ్ళ పక్కన రోర్స్ చూసి ఆమె షాక్ అయిపోలేదు. అతని రాకను ఆమె గమనించ లేదు కానీ అతను లేకుండా ఈ భవనాన్ని ఊహించడం అసహజం. అతను అక్కడ ఊరికే అలా ఉన్నాడని, తను కంచెదాటి నప్పటి నుంచీ అక్కడే ఉన్నాడని, ఆ నిర్మాణం అతనేనని, అతని వ్యక్తిగత శరీరం కన్న ఆ భవనమే ఎక్కువగా అతనై ఉందని అనిపించింది ఆమెకి. వదులుగా ఉన్న కోటుజేబుల్లో చేతులు చొప్పించి వాళ్ళముందు నుంచున్నాడు. ఆ చలిలో తలపై టోపీ లేకుండా నుంచుని ఉన్నాడు.

“మిస్ ప్రాంకన్! - మిస్టర్ రోర్స్” అన్నాడు ఎన్రైట్.

“మేం ఒకసారి కలిశాం. హాల్క్యమ్ ఇంట్లో. రోర్స్ కి గుర్తుండి ఉండొచ్చు.”

“ఉంది మిస్ ప్రాంకన్!” అన్నాడు రోర్స్.

“మిస్ ప్రాంకన్ ని ఇల్లు చూడమన్నాను” అన్నాడు ఎన్రైట్.

“నేను తిప్పి చూపించనా?” అని అడిగాడు రోర్క్.

“ప్లీజ్ మీరు చూపించండి.” ఆమె ముందుగా అంది.

వాళ్ళు ముగ్గురూ కట్టడం గుండా నడిచారు. శ్రామికులు డౌమినిక్ వైపు కుతుహలంగా చూస్తున్నారు. కట్టబోయే రూముల ప్లాను, ఎలివేటర్ల వ్యవస్థ, ఉష్ణాన్ని ఉత్పత్తి చేసే ప్లాంట్, కిటికీల అమరిక వివరిస్తూ పోయాడు. కాంట్రాక్టర్ అసిస్టెంటుకు వివరించినట్టే ఆమె ప్రశ్నలకు జవాబులిచ్చాడు. “మిస్టర్ రోర్క్! ఎన్ని ఘనపుటడుగుల ప్రదేశం?” “ఎన్ని టన్నుల స్టీలు?” “పైపులున్నాయి జాగ్రత్త మిస్ ఫ్రాంకన్! ఇటు నడవండి” ఎన్రైట్ వాళ్ళ వెంట నడిచాడు. కళ్ళు ఇంకేమీ చూడడం లేదు. నేల మీదే. అతను అడిగాడు. “పని ఎలా జరుగుతోంది హోవార్డ్?” “అనుకున్న దానికన్న రెండు రోజులు ముందే ఉన్నాం” అని నవ్వుతూ బదులిచ్చాడు. కాసేపు ఆమెను మరిచిపోయి ఇద్దరూ అన్నదమ్ముల్లాగ పని గురించి మాట్లాడుకున్నారు. వాళ్ళ మాటలు, చుట్టూ ఉన్న యంత్రాల రొదలో ములిగిపోయాయి.

కట్టడం మధ్య నిలబడి ఆమె అనుకుంది - అతని శరీరం తప్ప తను ఇంకేమీ పొందలేకపోయినా, అతని మిగిలిన సమస్తం ఇక్కడ ఉంది సమర్పణగా - చూసేందుకు, తాకేందుకు తనకీ, అందరికీ అందుబాటులో ఉంది. ఆ గర్దర్లు, కండ్యూట్లు, ఆ ఖాళీ ప్రదేశాలు అతనివే. ప్రపంచంలో మరెవ్వరివీ కాజాలవు. అతనివే. అతని ముఖంలాగా ఆత్మలాగా, అతను తయారు చేసిన ఆకృతీ, అతని చేత ఆ ఆకృతిని తయారు చేయించిన అతని లోపలి శక్తి, ఇక్కడే ఉన్నాయి. సాధనాలు, లక్ష్యం కూడా ఇక్కడే ఉన్నాయి. ప్రతి ఉక్కు రేఖలోనూ ఆ ప్రేరకశక్తి అనర్గళంగా మాట్లాడుతూ ఉంది. ఒక వ్యక్తి ఆత్మ, ఈ క్షణాన ఆమెది. దాన్నంతటినీ చూస్తోంది కనక, అర్థం చేసుకుంటోంది కనక.

“అలిసిపోయారా?” అడిగాడు రోర్క్ ఆమె ముఖం చూస్తూ.

‘లేదు, లేనేలేదు. ఇక్కడ ఏరకమైన ప్లంబింగ్ ఫిక్చర్స్ వాడబోతున్నారా అని ఆలోచిస్తున్నాను రోర్క్!’

కొన్ని రోజుల తర్వాత అతని గదిలో డ్రాఫ్టింగ్ టేబుల్ అంచు మీద కూర్చుని ఆమె ఒక న్యూస్ పేపర్ని చూస్తోంది. అందులో ఆమె కాలమ్ ఉంది. కాలమ్లో ఈ పంక్తులు చూస్తోంది. “నేను ఎన్రైట్ కనస్ట్రక్షన్ స్థలం చూశాను. భవిష్యత్తులో పైనుంచి ఒక బాంబు వచ్చిపడి ఆ ఇల్లు నామరూపాలు లేకుండా పోవాలని కోరుకుంటున్నాను. అదే తగిన అంతం దానికి. అది పాతబడడం, మసిబారిపోవడం, ఫేమిలీ ఫోటోలతో, కుళ్ళు సాక్స్తో, కాక్టెయిల్ షేకర్స్తో, దాక్ష పళ్ళతోక్కలతో, దిగజారిపోతే చూడడంకన్న చాలా నయం కదా! న్యూయార్క్ నగరం మొత్తంమీద ఆ భవనంలో ఉండనివ్వదగ్గ మనిషి ఒక్కడు కూడా లేడు.”

ఆమె పక్కనే దగ్గరగా నుంచున్నాడు రోర్క్. అతని కాళ్ళు ఆమె మోకాళ్ళని ఒత్తుకుంటున్నాయి. ఆమె పేపరుచూస్తూ నవ్వుతోంది.

“దీంతో రోజుని మొత్తంగా బిత్తరపోయేట్టు చేశావు” అన్నాడు.

“చదివాడా?”

“పొద్దున్నే అతను దీన్ని చదివినప్పుడు నేనతని ఆఫీసులోనే ఉన్నాను. ముందు, నేనెప్పుడూ వినని కొన్ని తిట్లు తిట్టాడు నిన్ను. ఆ తర్వాత ఒక నిమిషం ఆగమని మళ్ళీ చదివాడు. తలెత్తి చూశాడు. అయోమయంలో పడ్డాడు. కోపం మాత్రం తెచ్చుకోలేదు. “ఒక రకంగా చదివితే... కానీ మరొకలా చదివితే.....” అన్నాడు.

“నువ్వేమన్నావు?”

“ఏమీ అనలేదు, ధన్యవాదాలు డొమినిక్! నాకు ఈ అతిప్రశంసలు ఇవ్వడం ఎప్పుడు ఆపేస్తావు? ఎవరో ఒకరు గమనిస్తారు. నీకది నచ్చదు.”

“ఎవరు ఆ ఒకరు?”

“ఎన్రైట్ హౌస్ గురించి నీ మొదటి ఆర్టికల్ దగ్గర్నుంచీ నాకు అర్థమైంది. నాకు అర్థం కావాలనే నీ ఉద్దేశం. కానీ నువ్వు రాసే పద్ధతి వేరెవరో కూడా అర్థం చేసుకోవచ్చని అనిపించలేదా?”

“అవును కానీ ఇతరులెవరూ అర్థం చేసుకోకపోతేనే దాని ఎఫెక్టు నీకు ఇంకా నీచంగా ఉంటుంది. అందువల్ల వాళ్ళు మరింత తక్కువ ఇష్టపడతారు నిన్ను. అయితే ఈ అంతరార్థాల్ని ఎవడు పట్టించుకుంటాడని నా ఉద్దేశం. అతను అతనయితే తప్ప... అతని గురించి.. అదే... రోర్స్! ఎల్వీవర్త్ టూహీ గురించి ఏమనుకుంటున్నావు?”

“గుడ్గాడ్! అసలు ఎల్వీవర్త్ టూహీ గురించి ఎవరైనా ఎందుకాలోచించాలి?”

అరుదుగా హెల్లర్గాని ఎన్రైట్గాని రోర్స్ని పార్టీలకు తీసుకొచ్చినప్పుడు ఆమెకు సంతోషంగా ఉంటుంది. మర్యాదగా, ప్రత్యేక ఆత్మీయత ఏమీ లేకుండా “మిస్ ప్రాంకన్” అని పలికే అతని కంఠం ఆమెకు ఇష్టం. పార్టీ ఇస్తున్న ఆవిడ ఇబ్బంది పడడం, తమ ఇద్దరినీ కలవకుండా ఉంచేందుకు తంటాలుపడడం ఆమెకు సంతోషంగా ఉంటుంది. చుట్టూ ఉన్నవాళ్ళు ఏదో విస్ఫోటం జరుగుతుందని అందరూ నిర్ఘాంతపోయేటట్టు వ్యతిరేకత కనబడుతుందని ఆశిస్తారని ఆమెకు తెలుసు. కానీ అలా ఎప్పుడూ జరగలేదు. ఆమె రోర్స్ని ప్రత్యేకంగా కలవాలని గాని, వదుల్చుకోవాలనిగాని చూడలేదు. ఒకే సమూహంలో వాళ్ళున్నప్పుడు ఇతరులెవరితోనైనా ఎలా మాట్లాడతారో అలాగే మాట్లాడుకునే వాళ్ళు, దానికి ఏ ప్రత్యేక ప్రయత్నమూ అవసరయ్యేది కాదు. అది సరిగ్గా, వాస్తవికంగా ఉండేది. అప్పుడు ఆ గుంపుతో సహా ప్రతిదీ సహజంగానే ఉండేది. ఇక్కడ ఈ మనుషుల మధ్య తామిద్దరూ ఒకరికొకరు కొత్తవాళ్ళుగా, శత్రువులుగా ఉండడం చక్కగా ఉందనుకుంది. వాళ్ళంతా తమ బంధంగురించి రకరకలుగా ఊహించుకోవచ్చు - వాస్తవంతప్ప, అనుకుంది. ఆ ఆలోచన ఆమెకు గుర్తుండిపోయే ఆ క్షణాలను మరింత విలువైనవిగా చేసింది. ఆ క్షణాలు ఇతరుల చూపులకుగాని, మాటలకిగాని, జ్ఞానానికిగాని అందనివి. అతనిలోనూ తనలోనూ తప్ప వాటికి ఉనికే లేదనుకుంది. మరెక్కడా పొందలేని తను నా సొంతం అన్న భావన కలిగిందామెకు.

తను అతనివైపు అరుదుగా చూసినప్పటికీ ఈ అపరిచితుల మధ్య కలిగినట్టుగా, 'అతను నా సొంతం' అన్న భావన మరెక్కడా కలగలేదు.

హాలుకి ఆ చివర ఉండి అతన్ని చూసినప్పుడు అతనితో సంభాషిస్తున్న ముఖాలు శూన్యంగా, నిర్లిప్తంగా ఉంటే ఆమె పట్టించుకోకుండా వేరేవైపుకు తిరుగుతుంది. ఆ ముఖాలలో వైముఖ్యం ఉంటే సంతోషంతో కాసేపు చూస్తుంది. అతన్ని చూసే ఏ ముఖంలోనైనా చిరునవ్వు గాని, ఆత్మీయత గాని, ఆమోదంగాని కనిపించిందా ఆమెకు కోపం వస్తుంది. అది అసూయ కాదు. ఆ ముఖం స్త్రీదా, పురుషుడిదా అన్న సంగతి ఆమెకు పట్టదు. వాళ్ళ ఆమోదం ఆమెకు అసంబద్ధం అనిపిస్తుంది.

అతను నివసించే వీధిలో, ఇంటి గుమ్మంలో, ఆ ఇంటి దగ్గర మలుపు తిరిగే కార్లలో, కొన్ని ప్రత్యేకమైన విషయాలు ఆమెను హింసిస్తాయి. ముఖ్యంగా కార్లని అయిష్టపడుతుంది. వాటిని తను వేరే వీధికి మళ్ళించగలిగితే బావుండు ననుకుంటుంది. పక్క గుమ్మంలోని చెత్త డబ్బాను చూస్తుంది. ఉదయం అతను అటుగా ఆఫీసుకు వెళ్ళినప్పుడు కూడా అది అక్కడే ఉందా అనుకుంటుంది. దాని పైనున్న నలిపేసిన సిగరెట్టు పెట్టెను చూశాడేమో అనుకుంటుంది. అతని ఫ్లాటు నడవాలో ఒకసారి ఆమె లిఫ్టులోంచి ఒక మనిషి రావడం చూసి ఒక క్షణం పాటు షాక్ అయిపోయింది. ఆ ఇంటి మొత్తానికి అతను ఒక్కడే ఉంటున్నాడని అనుకునేది. సొంతంగా నడుపుకోవాల్సిన ఆ చిన్న లిఫ్టులో పైకి వెళుతున్నప్పుడు గోడకి చేర్లబడతుంది. ఛాతీమీద చేతులుంటాయి. అరచేతులు భుజాలను హత్తుకుని ఉంటాయి. ముణగ తీసుకున్నట్టు, అతి సమీపంగా ఆత్మీయంగా ఉన్నట్టు అనుభూతి చెందుతుంది ఆ లిఫ్ట్లో. అప్పుడు వెచ్చటి నీటి జల్లుల్లో స్నానం చేస్తున్నట్టు అనిపిస్తుంది.

ఎవడో పెద్దమనిషి బ్రాడ్వేలో చూసిన తాజా ప్రదర్శన గురించి తనతో మాట్లాడుతుండగా, హాలుకి ఆ చివర రోర్క్ కాక్టైల్ చప్పరిస్తూ ఉండగా, ఆమె ఇదంతా ఆలోచిస్తోంది. అప్పుడే హోస్టు ఎవరితోనో గుసగుసలాడుతోంది. "దేవుడా! గార్డన్ డొమినిక్ని తీసుకొస్తాడని ఊహించలేదు - ఆస్టిన్కి కోపం వస్తుంది. నాకు తెలుసు, అతని ఫ్రెండు రోర్క్ ఇక్కడే ఉన్నాడు కదా! అందుకని."

తర్వాత అతని మంచంమీద అడ్డంగా పడుకుని, కళ్ళు మూసుకుని, చెక్కిళ్ళు ఎరుపెక్కుగా, పెదవులు తడిబారగా తనకు తానుగా విధించుకున్న నియమాల స్పృహలేకుండా, తను మాట్లాడుతున్న మాటల ఎరుకలేకుండా ఆమె మెల్లగా అంది. - 'రోర్క్! బయట నీతో ఒకడు మాట్లాడుతున్నాడు ఇందాక. నీకేసి చూసి నవ్వుతున్నాడు. ఫూల్. వట్టి ఫూల్. పోయిన వారం వాడే సినిమా కమెడియన్ల జంట నొకదాన్ని చూసి తెగ ఇష్ట పడిపోతున్నాడు. వాడికి చెప్పాలనిపించింది. 'ఓయ్! అతనికేసి చూడొద్దు. మరిదేన్నయినా చూడాలని కోరుకునే హక్కు నీకుండదు. అతన్ని ఇష్టపడకు. తక్కిన ప్రపంచాన్నంతా అసహ్యించుకోవాల్సి వస్తుంది. అలా ఉంటుంది రా, పనికిమాలిన బుద్ధిహీనుడా! ఇదో, అదో... రెండూ కావాలంటే కుదరదు. అవే కళ్ళతో అతన్ని చూడకు, అతన్ని ఆమోదించకు' ఇలా చెప్పాలనుకున్నాను వాడితో. నువ్వు, తక్కిన లోకం, కుదరవు. నేను చూశేను. తట్టుకోలేను. ఆ లోకం నుంచి, వాళ్ళందరి

నుంచి నిన్ను లాక్కోవడానికి ఏమైనా చేస్తాను రోర్క్!’ తను చెపుతున్నది తనే వినలేదు. అతను నవ్వుతున్నది గమనించలేదు. అతనికంతా అర్థమై పోయిందన్న భావన ఆ ముఖంలో ఉంది. అదీ గుర్తించలేదు. తన ముఖంమీద అతని ముఖం ఉండడం చూసిందంతే. అతనినుంచి దాచడానికి ఏమీ లేదామెకు. చెప్పరానిది లేదు. అన్నీ లభించాయి. అన్ని సమాధానాలూ దొరికాయి. అన్నీ కనిపించాయి.

* * *

పీటర్ కీటింగ్ గందరగోళంలో ఉన్నాడు. అతని కెరీర్ పట్ల డౌమినిక్ చూపుతున్న ఆకస్మాత్ శ్రద్ధ మిరుమిట్లు గొలుపుతోంది. ప్రశంసలు కురిపిస్తోంది. ధనరాసులూ కురిపిస్తోంది. అందరూ అదే మాటన్నారు. కానీ ఈ మిరుమిట్లు, పొగడ్తలు అనుభవానికి రాని సమయాలున్నాయి. అతనికి ఇబ్బందిగా ఉంది.

గై ఫ్రాంకన్ ని తప్పించుకు తిరగజూశాడు. “ఎలా చేశావు అది పీటర్? ఎలా చేశావు?” అని అడుగుతాడతను. “నువ్వంటే పిచ్చి అయి ఉండాలి. ఎవరైనా ఎప్పుడైనా అనుకున్నారా? అదీ డౌమినిక్!... తను చెయ్యగలదని ఎవరనుకుంటారు? ఐదేళ్ళ క్రితం ఈ పని చేస్తే నన్ను మిలియనీర్ని చేసి ఉండేది. అయితే ఒకటి. తండ్రి కలిగించే స్ఫూర్తి...” కీటింగ్ ముఖంలో ఏదో అశుభ సూచన కనిపించి వాక్యం చివరి భాగం మార్చేశాడు. “తనకి కావల్సిన మనిషి ఇచ్చే స్ఫూర్తి ఒకటి కాదు... ఏం? ఇలా అందామా?” అన్నాడు.

“గై! విను!” కీటింగ్ మొదలుపెట్టాడు కానీ ఆపేశాడు. నిట్టూర్చి గొణిగాడు “గై! దయచేసి మనం...”

“నాకు తెలుసు, తెలుసు, తెలుసు. మనం ముందే తొందరపడకూదు. అయితే పీటర్! మనలో మాట... ఇదంతా ఎంగేజ్మెంటంత పబ్లిక్ అయిపోలా? ఇంకా ఎక్కువగా పెద్దగా లేదూ?” తర్వాత ఫ్రాంకన్ ముఖంలో నవ్వు మాయమైంది. ఆ ముఖంలో గాంభీర్యం, శాంతం, పెద్దతనం వచ్చిచేరాయి. అరుదుగా మెరుపులా వచ్చిపోయే అచ్చమైన హుందాతనం వచ్చింది. “చాలా సంతోషం పీటర్! నేను కోరుకున్నదిదే. నేననుకోవడం, నాకు డౌమినిక్ అంటే ఎప్పుడూ ప్రేమే. ఆ ప్రేమ నన్ను సంతోషపెడుతుంది. ఆమెని మంచిచేతుల్లో పెడుతున్నానని నాకు తెలుసు. ఆమెనీ క్రమంగా సమస్తాన్నీను...”

“చూడు పెద్ద మనిషీ! నన్ను క్షమిస్తావా? నేను చాలా హడావిడిలో ఉన్నాను - రాత్రి రెండే గంటలు నిద్ర పోయాను. అదే... కోల్డ్ ఫ్ల్యూక్సరీ... తెలుసు కదా! దేవుడా! ఏం పని! డౌమినిక్ కి థాంక్స్, కానీ ఆ పని చంపేసింది. చూసేంత వరకూ ఆగు! చెక్కు వచ్చేంత వరకూ కూడా ఎదురుచూడు!”

“డౌమినిక్ అద్భుతం కదా! ఎందుకు ఇదంతా చేస్తోందో చెబుతావా? నేనడిగాను. ఏదో చెప్పింది. తలాతోకా తెలియలేదు. నాతో పిచ్చి భాష వాడుతుంది. నీకు తెలుసుగా ఎలా మాట్లాడుతుందో.”

“అవును. తను చెబుతున్నంత సేపూ వర్రీ కావలసిందే. అలాగే, చేస్తున్నంత కాలం వర్రీకాక తప్పదు.”

తన దగ్గర ఆ ప్రశ్నకి జవాబు లేదని ఫ్రాంకన్కి చెప్పలేకపోయాడు. డొమినిక్ని ఒంటరిగా కలిసి నెలలకాలం అయిందనీ చెప్పలేకపోయాడు - ఆమె తనని కలిసేందుకు నిరాకరించిందని చెప్పలేకపోయాడు.

అతనికి డొమినిక్తో తన చివరి ‘వ్యక్తిగత ఏకాంత సంభాషణ’ గుర్తొచ్చింది. టూహీగారి మీటింగ్ నుంచి తిరిగివెళ్తూ టాక్సీలో మాట్లాడుకున్నారు. ఏమీ పట్టనట్టు కూర్చుంది. ఆమె మౌనంలో అవమానం ఉంది. అది గుర్తొచ్చింది. కోపం అన్నది లేకుండా భయంకరమైన నిరక్ష్యం చూపించి చేసిన అవమానం. ఆ తర్వాత అతను ఏమైనా జరగొచ్చని ఊహించొచ్చు - తన కోసం పని చేసే మనిషాతుందని, తన ప్రెస్ ఏజెంటౌతుందని, ఇంచుమించు తార్పడుగత్తె అవుతుందని మాత్రం ఊహించలేడు. ఆ విషయం ఆలోచిస్తుంటే అటువంటి ఆలోచనలు తట్టడం తప్పడం తప్పని అతని కనిపించింది.

తను అడక్కుండానే ప్రచార ఉద్యమం ప్రారంభించిన తర్వాత ఆమెను తరచుగానే చూశాడు. ఆమె తన పార్టీలకి అతన్ని ఆహ్వానించింది. కాబోయే క్లయింట్లకు పరిచయం చేసింది. అయితే, ఒక్క నిమిషం కూడా ఒంటరిగా కలవనివ్వలేదు. ఆమెకు కృతజ్ఞతలు చెప్పాలని, ప్రశ్నించాలని అనుకున్నాడు. చుట్టూ కుతూహలంగా చూసే అతిథుల మధ్య ఆమె ఇష్టపడని ఆ సంభాషణని ఒత్తిడి చెయ్యలేకపోయాడతను. అందుచేత వట్టినే నవ్వేవాడు. ఆమె చెయ్యి అతని డిన్నర్ జాకెట్ చేతిమీద ‘యాథాలాపంగా’ వచ్చిపడేది. అతను తన సొంతమన్నట్టు చాలా దగ్గర వాడన్నట్టు ఉండేది ఆమె భంగిమ. తనను మెచ్చుకుంటున్న గుంపులో కాస్మో - స్లోట్స్ భవనం గురించి తన అభిప్రాయం చెబుతున్నప్పుడు ఆ భంగిమను తను గమనించలేదన్నట్టు చేసేది. తద్వారా ఆ దగ్గరతనం కొట్టొచ్చినట్టు కనిపించేట్టు ఉండేది. కీటింగ్ స్నేహితులు అసూయతో వ్యాఖ్యలు చేసేవారు. ‘న్యూయార్క్ సిటీ మొత్తంమీద డొమినిక్ నన్ను ప్రేమించడం లేదని తెలిసిన వ్యక్తిని నేనొక్కణ్ణే కదా’ అని విచారించేవాడు.

ఆమె ఇష్టానిష్టాల్లోని ప్రమాదకరమైన చంచలత్వం అతనికి తెలుసు. ఈ ఇష్టమేమో డిస్టర్బ్ చెయ్యలేనంత విలువైంది. ఆమెకి దూరంగా ఉండి పువ్వులు పంపించేవాడు. దాని గురించి ఆలోచించకుండా ఉండేందుకు ప్రయత్నిస్తూ కాలక్షేపంచేసే వాడు. ఒక చిన్న సందు ఉండిపోయింది. అసౌకర్య భావన అనే సన్నటి సందు.

ఒక రోజు అనుకోకుండా ఒక రెస్టారెంట్లో కలిశాడు. ఆమె ఒంటరిగా భోజనం చేస్తోంది. అవకాశాన్ని అంది పుచ్చుకున్నాడు. సరాసరి ఆమె టేబుల్ దగ్గరకు నడిచాడు, ఆమె అసాధారణ ఉపకార గుణం తప్ప మరేమీ గుర్తులేని పాత స్నేహితుడిలాగ. తన అదృష్టం గురించి అనేక మంచి వాఖ్యలు నడిచాయి. తర్వాత అడిగాడు “డొమినిక్! నన్ను చూసేందుకు ఎందుకు ఇష్టపడడం లేదు?”

“నిన్నెందుకు చూడాలంటావు?”

“హోరి భగవంతుడా!” ఎంతో కాలంగా అదిమిపెట్టిన కోపం పదునుగా, అసంకల్పితంగా బయటకు వచ్చేసింది. కానీ హడావిడిగా సవరించుకున్నాడు. నవ్వుతూ “అదా! నేను ధన్యవాదాలు చెప్పడానికి నాకో అవకాశం బాకీ ఉన్నావు నాకు. కదా?” అన్నాడు.

“చాలా సార్లు చెప్పావు.”

“అవును. అయితే మన ఇద్దరం ఒంటరిగా కలవాలని నువ్వు అనుకోలేదా నిజంగా? నేను కాస్త... గందరగోళ పడతానని అనిపించలేదా?”

“అది ఆలోచించలేదు. అవును. నువ్వు గందరగోళపడి ఉండొచ్చు.”

“ఆఁ?”

“ఆఁ. ఏమిటి?”

“ఇదంతా ఏమిటి?”

“సుమారు... ఇప్పటికి యాభై వేల డాలర్లనుకుంటా.”

“మరీ అసహ్యంగా మాట్లాడుతున్నావు”

“అపెయ్యమంటావా?”

“ఆహ... వద్దు అదికాదు.....”

“ఆర్డర్లు ఆపొద్దు. అంతేనా? బావుంది. ఆపను. చూశావా? ఇంకేముంది - మనం మాట్లాడుకునేందుకు? నేను నీకు పనులు చేసి పెడుతున్నాను. నేను చెయ్యడం నీకు సంతోషం - అంటే మనం పరిపూర్ణంగా ఏకీభావంతో ఉన్నాం.”

“నువ్వు హాస్యాస్పదంగా మాట్లాడతావు. పరిపూర్ణ ఏకీభావమా! అది అతిశయోక్తి, అండర్ స్టేట్మెంట్ కూడా. కదా? ఈ పరిస్థితుల్లో ఇలా కాక మరోలా ఎలా ఉండగలం? నువ్వు చేస్తున్న పనికి నేను అభ్యంతరం చెప్పాలని నువ్వు అనుకోవడం లేదు. అవునా? కాదా?”

“లేదు. అనుకోవడం లేదు.”

“నాకు ఏం అనిపిస్తోందో చెప్పడానికి అంగీకారం అన్నది సరైన మాటకాదు. నాలో ఎంత కృతజ్ఞత ఉందంటే నా తల దిమ్మెక్కిపోతోంది. - నన్ను పడగొట్టేశావు. సిల్లీగా అయిపోతానేమో ఇప్పుడు. అది నీకు నచ్చదని నాకు తెలుసు - ఇంత కృతజ్ఞతతో ఏం చెయ్యాలో తెలియడం లేదు.”

“మంచిది పీటర్! నాకు ధన్యవాదాలు చెప్పేశావ్.”

“నా వర్క్ నువ్వు గొప్పదనుకుంటున్నావనిగాని దాన్ని లెక్క పెడతావనిగాని పట్టించు కుంటావనిగాని నేనెప్పుడూ ఊహించలేదు... నువ్వేమో... అది నాకెంతో సంతోషం కలిగిస్తోంది. డొమినిక్!” అని ఒక మాట అడిగాడు. స్వరం కాస్త వణికింది. ఎందుకంటే కనిపించని,

పొడుగాటి తీగనిలాగే కొక్కిరించి లాంటిది ఆ మాట. తన అసౌకర్య భావనకి మూలం అదేనని అతనికి తెలుసు.

“నేను ఒక గొప్ప ఆర్కిటెక్ట్ నని నిజంగా అనుకుంటున్నవా?”

ఆమె నెమ్మదిగా నవ్వి అంది “పీటర్! ఎవరైనా వింటే నవ్వుతారు. ప్రత్యేకించి ఆ మాట నన్ను అడగడం!”

“అవున్నాకు తెలుసు. కానీ అవన్నీ నిజమేనా? నువ్వు నా గురించి చెబుతున్నవన్నీ?”

“పని చేస్తున్నాయిగా.”

“అవును. అయితే నన్ను ఎన్నుకున్నది అవి పని చేస్తున్నాయనా? లేకపోతే నేను యోగ్యుడిననా?”

“హాట్ కేకులాగా అమ్ముడవుతున్నావు? అది రుజువు కాదా?”

“అవును... కాదు, కాదు... నేననేది... మరోరకంగా... నా ఉద్దేశం ఏమిటంటే... డొమినిక్! ఒక్కసారి ఒకేసారి నువ్వు చెబితే వినాలని... నేను గొప్ప...”

“పీటర్! విను... ఒక నిమిషంలో నేను వెళ్లిపోవాలి. వెళ్ళేలోగా నీకు చెప్పాల్సిన విషయం ఒకటుంది. రేపో ఎల్లండో మిసెస్ లన్స్డేల్ నుంచి నీకు కబురు రావచ్చు. గుర్తుంచుకో. ఆమె మధ్య నిషేధవాది. తనకి కుక్కలంటే ఇష్టం. సిగరెట్లు కాలే ఆడవాళ్ళంటే అయిష్టం. పునర్జన్మ సిద్ధాంతం నమ్ముతుంది. మిసెస్ పుర్టీ ఇంటికన్న తన ఇల్లు బావుండాలని ఆమె కోరిక - పుర్టీ ఇల్లు హాల్క్మ్ కట్టాడు. - అందుచేత నువ్వేమంటావంటే పుర్టీగారిల్లు ఆడంబరంగా కనిపిస్తుందని చెప్పు. నిజమైన నిరాడంబరతకి చాలా ఎక్కువ ఖర్చవుతుందని చెప్పు. చక్కగా పని నడుస్తుంది. కేన్వాస్ మీద ఎంబ్రాయిడరీ పని గురించి ముచ్చట్లాడొచ్చు. అది తన హాబీ.”

విన్స్ డేల్ గారి ఇంటి గురించి ఆలోచిస్తూ సంతోషంగా వెళ్లిపోయాడు కీటింగ్. తన ప్రశ్న మరిచిపోయాడు. తర్వాత గుర్తొచ్చింది. కోపం వచ్చింది. భుజాలెగరేశాడు. డొమినిక్ తనకు చేస్తున్న సహాయంలో ముఖ్య భాగం - ఆమెకు తనను చూడాలని లేదన్నదే అనుకున్నాడు.

దానికి పరిహారంగా టూహీగారి కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఆమెరికన్ బిల్డ్స్ మీటింగుల్లో పాల్గొని సంతోషిస్తున్నాడు. దాన్ని పరిహారంగా ఎందుకు అనుకోవాలో తెలియలేదు. కానీ అనుకున్నాడు. ఆ అనుకోవడం సుఖంగా ఉంది. గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్ ‘ఆర్కిటెక్చర్ అర్థం’ అనే అంశం మీద ఉపన్యాసించినప్పుడు శ్రద్ధగా విన్నాడు.

“అందుచేత మన కళ యొక్క స్వభావసిద్ధమైన ప్రాముఖ్యత ఎక్కడుందంటే - మనం శూన్యంతో వ్యవహరిస్తున్నాం అన్న తాత్విక వాస్తవంలో ఉంది. మనం ఖాళీని సృష్టిస్తాం - కొన్ని వస్తువులు అందులో తిరిగేందుకు. సౌకర్యార్థం ఆ వస్తువుల్ని మనుషులందాం. ఖాళీ అంటే మనం మామూలుగా అనుకునే ‘గదులు’. మనం రాతి గోడలు కడతాం అని బుద్ధిహీనులు

మాత్రమే అనుకుంటారు. అలాంటిదేం చెయ్యం. నేను రుజువు చేసినట్టుగా మనం ఖాళీని సృష్టిస్తాం. ఇది మనని ఖగోళ ప్రాముఖ్యం గల మరో తార్కిక ఉపపత్తికి తీసుకెళుతుంది. 'ఉండడం' కన్నా 'లేకపోవడం' లేదా 'ఉనికి' కన్నా 'లేమి గొప్పదనే ప్రతిపాదనకి చేరుస్తుంది. బేషరతుగా మనం ఆమోదించే ప్రతిపాదన అది. అంటే 'అనంగీకారాన్ని' అంగీకరించడం. సృష్టత కోసం తేలిక మాటల్లో చెబుతాను 'కొంచె' కన్న 'శూన్యం' గొప్పది. అందుచేత ఆర్కిటెక్ట్ ఇటుకలు పేర్చేవాడి కన్న గొప్పవాడు. ఎందుచేతనంటే ఎలాగూ ఇటుకలనే విషయం సెకండరీ ఇల్యూజన్ - అనగా గొణభ్రాంతి. ఆర్కిటెక్ట్ అనేవాడు అధిభౌతిక పురోహితుడు. అతనికి మౌలిక అత్యవసరాలతో సంబంధం ఉంటుంది. 'వాస్తవం' అనే ప్రాథమిక భావనని 'అవాస్తవం'గా ఎదుర్కొనే ధైర్యం ఉన్నవాడతను. ఎందుకంటే అక్కడ ఉన్నది శూన్యం. అతను శూన్యత్వాన్ని సృష్టించాడు. ఇది ఒకవేళ వైరుధ్యం అనిపిస్తే, కుతర్కం అని మాత్రం అనుకోవద్దు. ఇది ఉన్నత తర్కం. జీవితానికి, కళకి సంబంధించిన గతి తర్కం. ఈ మౌలిక భావన నుంచి అనివార్యంగా వచ్చే ఫలితాలు తీసుకోదలిస్తే బృహత్తర సామాజిక ప్రాముఖ్యం ఉన్న ఒక తీర్మానానికి వస్తాం. కురూపి కన్న సుందరి తక్కువ అని. నిరక్షరాస్యుడికన్న అక్షరాస్యుడు అధముడు అని. పేదవాడి కన్న ధనికుడు ఎచ్చు అని. అసమర్థుడి కన్న సమర్థుడు హీనుడు అని. ఒక విశ్వ విరోధాభాసానికి ఆర్కిటెక్ట్ అనే వాడు తిరుగులేని ఉదాహరణ. ఈ ఎరుక ప్రసాదించే గర్వాన్ని వినయంగా స్వీకరిద్దాం. తక్కిన వన్నీ అల్ప విషయాలు. ఇది వింటున్నప్పుడు ఎవరికీ తన విలువ గురించిగాని, గొప్పతనం గురించి గాని బాధ కలగదు. ఆత్మ గౌరవం అనేది అనవసరం అనిపిస్తుంది."

కీటింగ్ చాలా తృప్తిగా విన్నాడు. ఇతరుల్ని చూశాడు. శ్రోతలు శ్రద్ధాభరిత మౌనంలో ఉన్నారు. అతనికిలాగే వాళ్ళకికూడా నచ్చింది. ఒక కుర్రాడు చూయింగ్ గమ్ నములుతూ కనిపించాడు. ఒకతను మేచ్ ఫోల్డర్ కొస పెట్టి గోళ్ళు శుభ్రం చేసుకుంటున్నాడు. ఒక యువకుడు మోటుగా ఒళ్ళు విరుచుకుంటున్నాడు. అది కూడా కీటింగ్ కి సంతోషాన్నిచ్చింది.

'గొప్ప విషయం వింటున్నందుకు సంతోషపడుతున్నాం. అయితే గొప్ప విషయంపట్ల మరీ అంత చేటు వినయం ప్రదర్శించక్కర్లేదు - అని వీళ్ళంతా చెబుతున్నట్టుంది.' అనుకున్నాడు.

కౌన్సిల్ ఆఫ్ అమెరికన్ బిల్డ్స్ నెలకోసారి కలుస్తుంది, ఉపన్యాసాలు వినడం, చౌకబారు రూట్ బీరు చప్పరించడం మినహా అర్థవంతమైన కార్యకలాపాలు ఏమీ సాగించడం లేదు. దాని సభ్యత్వం సంఖ్యలోగాని నాణ్యతలోగాని వేగంగా పెరిగిపోలేదు. చూపించుకోదగ్గ ఫలితాలేవీ సాధించలేదు.

కౌన్సిల్ సమావేశాలు పెద్ద ఖాళీ గదిలో జరుగుతాయి. ఆ గది పశ్చిమ ప్రాంతంలో ఒక గేరేజ్ పైన ఉంది. పొడుగ్గా, సన్నగా, గాలి వెలుతురూ లేని మెట్లదారిలో వెళితే తలుపు మీద కౌన్సిల్ పేరు కనిపిస్తుంది. లోపల మడత కుర్చీలు, చైర్మన్ కోసం ఒక టేబులూ, చెత్త బుట్టా ఉంటాయి. ఎ.జి.ఏ. దృష్టిలో ఈ కౌన్సిల్ ఒక సిల్లీ జోకు. "అ తిక్క మనుషుల కోసం ఎందుకు టైము వేస్టు చేసుకుంటున్నావు?" అన్నాడు ఫ్రాంకన్, కీటింగ్ తో. పింకు బెడ్, శాటిన్ క్లాత్ ఉన్న ఏ.జి.ఏ. గదిలో కూచుని, తన శుభ్రతను సూచిస్తూ వినోదకరంగా ముక్కు

చిట్లించాడు. “తెలిస్తే ఒట్టు” అన్నాడు కీటింగ్ ఉల్లాసంగా. “వాళ్ళంటే నా కిష్టం” అన్నాడు. కౌన్సిల్ ప్రతి సమావేశానికి హాజరువుతాడు ఎల్స్వర్త్ టూహీ. మాట్లాడడు. ఓమూల కూర్చుని వింటాడు.

ఓ రోజు రాత్రి కీటింగ్, టూహీ సమావేశం ముగిశాక ఇంటికి నడుస్తున్నారు. నగర పశ్చిమ ప్రాంతం అది. చీకటిగా, అపరిశుభ్రంగా ఉన్నాయి వీధులు. చెత్తగా ఉన్న ఒక స్నాక్ - బార్ దగ్గర కాఫీ కోసం ఆగారు. “స్నాక్ - బార్ ఎందుకొద్దు? ఏం తీసిపోయింది?” టూహీగారి ప్రాపకంలో ప్రసిద్ధి గడించిన గొప్ప గొప్ప రెస్టారెంట్లని కీటింగ్ గుర్తు చేశాడు. టూహీ నవ్వాడు. “ఇక్కడ మనల్ని ఎవరూ గుర్తించరు. బాధించరు. అదైనా ఉంది కదా?” అన్నాడు.

వాళ్ళ బూత్ మీద వెలిసిపోయిన కోకాకోలా గుర్తుంది. దాని మీద ఈజిప్ట్ సిగరెట్టు పొగని వేగంగా వదిలాడు టూహీ. ఒక శాండ్విచ్ ఆర్డరిచ్చాడు. సుతారంగా ఒక ఊరగాయ ముక్క కొరికాడు. దాని మీద మచ్చలేమీ లేవుగాని దాన్ని పరిశీలించాడు... కీటింగ్తో రకరకాల విషయాలు ప్రస్తావించాడు. మొదట అంత ముఖ్య విషయాలేమీ రాలేదు. అతని గొంతే. అది అసమానమైన గొంతు. ఎల్స్వర్త్ టూహీ గొంతు. కీటింగ్కి తను ఒక విశాల మైదానంలో నక్షత్రాల కింద నిలబడ్డట్టు తననెవరో భద్రంగా పట్టుకుని ధీమాగా సొంతం చేసుకున్నట్టు అనిపించింది.

టూహీ గొంతు మృదువుగా ఉంది “దయ, పీటర్! దయ. అది తొలి కమాండ్మెంట్ బహుశా ఒకే ఒకటి. అందుకే నిన్నటి నా కాలమ్లో ఆ నాటకాన్ని పరిశీలించాను. ముఖ్యమైన దయ లోపించింది ఆ నాటకంలో. మన చుట్టూ ఉన్న మనుషులందరిలో మనం దయగా ఉండాలి. మనం స్వీకరించాలి, క్షమించాలి - మనందరిలోనూ క్షమించాల్సింది చాలా ఉంటుంది. ప్రతిదాన్నీ ప్రేమించడం నేర్చుకుంటే - వినమ్రుల్ని, అత్యల్పుల్ని, నీచుల్ని అందర్నీ ప్రేమించడం నేర్చుకుంటే, నీలోనే ఉన్న నీచత్వాన్ని ప్రేమించడం వస్తుంది. అప్పుడు విశ్వ సమానతా భావన అంటే ఏమిటో తెలుస్తుంది. సౌభ్రాతృత్వ శాంతి తెలుస్తుంది, కొత్త లోకం, పీటర్! అందమైన కొత్తలోకం కనిపిస్తుంది.

9

జానీ స్టోక్స్ మీదకి గొట్టంతో నీళ్ళు చిమ్మినప్పుడు ఎల్స్వర్త్ టూహీకి ఏదేళ్ళు. జానీ తన బెస్ట్ సందే సూటులో టూహీగారి పచ్చిక పక్కనుంచి వెళుతున్నాడు. తల్లి నిరుపేద గనక జానీ ఆ సూటుకోసం సంవత్సరంన్నర పాటు ఎదురు చూశాడు, ఎల్స్వర్త్ ఆ పని దొంగ చాటుగా చెయ్యలేదు. బాహుటంగానే చేశాడు. పద్ధతిగా, ఉద్దేశపూర్వకంగా చేశాడు. కుళాయి దగ్గరకి వెళ్ళి, నీళ్ళు తిప్పి, పచ్చిక మధ్యలో నిలబడి, జానీని సరిగ్గా గురి చూసి నీళ్ళు చిమ్మాడు. జానీ తల్లి అప్పుడు అదే వీధిలో కొన్ని అడుగుల దూరంలో వెనగ్గా ఉంది. టూహీగారి ఇంటి వరండాలో నిలబడి అతని తల్లి, తండ్రి, చర్చి మనిషి ఇదంతా చూస్తున్నారు. జానీ స్టోక్స్ చురుకైన కుర్రాడు. బంగారు రంగు ఉంగరాల జుట్టు తనది. బుగ్గలు సొట్టలు పడతాయి. ప్రజలు పనిగట్టుకు చూస్తారతన్ని. ఎల్స్వర్త్ టూహీని చూసేందుకు ఎప్పుడూ ఎవ్వరూ అతనికేసి తిరగరు.

అక్కడున్న పెద్దవాళ్ళు ఎంతగా షాక్ అయ్యారంటే చాలాసేపటి వరకూ ఎల్స్వర్త్ని ఆపేందుకు ఎవరూ పరిగెత్తుకు వెళ్ళలేదు. తీవ్రంగా కుదిపేస్తున్న గొట్టం నాజిల్ని తన చిన్న శరీరానికి ఆన్చుకుని నిలబడ్డాడు ఎల్స్వర్త్. తృప్తి కలిగేంత వరకూ లక్ష్యాన్ని గురి తప్పు నివ్వలేదు. అప్పుడు వదిలేశాడు. బుస్సుమంటూ నీరు గడ్డిలో దూసుకుపోయింది. ఎల్స్వర్త్ వరండా వైపు రెండడుగులు వేసి, ఆగి, తలెత్తి శిక్ష కోసం ఎదురుచూశాడు. మిసెస్ స్టోక్స్ ఆపి ఉండకపోతే జానీయే శిక్షించి ఉండేవాడు. ఎల్స్వర్త్ వెనక్కి తిరిగి స్టోక్స్ని చూడలేదు. తల్లి కేసి, చర్చి ఫాదర్ కేసి చూస్తూ, నెమ్మదిగా, స్పష్టంగా చెప్పాడు. “జానీ పచ్చి రౌడీ. స్కూల్లో అందర్నీ కొడతాడు” అని. ఆ మాట నిజం.

శిక్షించాలా వద్దా అన్నది నైతిక సమస్య అయింది. నాజూకు శరీరం. సున్నిత ఆరోగ్యం. అందుచేత ఎల్స్వర్త్ని శిక్షించడం ఏ పరిస్థితులలోనైనా కష్టమే. అదీగాక ‘సమ అన్యాయం’ సాధించడం కోసం తనను త్యాగం చేసుకున్న కుర్రాణ్ణి దండించడం ఎలా? పైగా తన బలహీనతను లెక్క పెట్టకుండా ధైర్యంగా బాహుటంగా చేశాడు. ఒక రకంగా అమర వీరుళ్ళా కనిపించాడు. ఎల్స్వర్త్ అదేం చెప్పలేదు. ఒక్కమాట అదనంగా మాట్లాడలేదు. వాళ్ళమ్మ చెప్పింది. చర్చి ఫాదరు అటే మొగ్గాడు. సాయంత్రం భోజనం పెట్టకుండా ఎల్స్వర్త్ని గదికి పంపేశారు. అతను పేచీ పెట్టలేదు. అక్కడే నీరసంగా ఉండిపోయాడు. రాత్రి పొద్దు పోయాక తండ్రిని కాదని, తల్లి రహస్యంగా తెచ్చిన ఆహారాన్ని తిరస్కరించాడు. మిష్టర్ టూహీ పాడయిన జానీ సూటుకి ఖరీదు చెల్లించాలని పట్టుబట్టాడు. మిసెస్ టూహీ మౌనంగా మౌనంతోనే నిరసన తెలియచేస్తూ ఖరీదు చెల్లించనిచ్చింది. ఆమెకి మిసెస్ స్టోక్స్ అంటే ఇష్టం ఉండదు.

దేశస్థాయి చెప్పుల దుకాణాల్లో ఒకటి బోస్టన్లో ఉంది. దాని బ్రాంచిని చూస్తాడు ఎల్స్వర్త్ తండ్రి. అతనికి ఒక మోస్తరు జీతం వస్తుంది. అయినా సుఖంగా నడుస్తుంది. బోస్టన్ నగర శివార్లలో ఒక మాదిరి ఇల్లుంది. అది బాగానే ఉంటుంది. తనకంటూ సొంత వ్యాపారం లేకపోవడమే అతనికి లోపల్లోపల చింత. అతను నెమ్మదైన వాడు. శ్రద్ధగా పని చేసే మనిషి. ఊహాశక్తిలేని పొడిరకం మనిషి. అతని కోరికలన్నింటినీ చిన్న వయస్సులోనే జరిగిన పెళ్ళి తుంచేసింది.

ఎల్స్వర్త్ తల్లి సన్నగా ఉంటుంది. కుదురులేని మనిషి తొమ్మిదేళ్ళలో ఐదు మతాల్ని స్వీకరించింది. వదిలిపెట్టేసింది కూడా. శరీరం సున్నితంగా ఉంటుంది. అది కొన్ని సంవత్సరాల పాటు ఆమెను అందంగానే ఉంచింది పువ్వు వికసించిన దశ అది. అంతకు ముందు ఆ తర్వాతా ఆమె అందంగా లేదు. ఎల్స్వర్త్ ఆమెకి నెత్తిమీద దేవత. అతనికి ఒక చెల్లెలుంది. ఐదేళ్ళపిల్ల. మంచి అమ్మాయి. గుర్తుంచుకో దగ్గ పిల్లకాదు. అందంగా ఉండదు గానీ ఆరోగ్యం మంచిది, తనవల్ల ఏ సమస్యలూ ఉండవు. ఎల్స్వర్త్ బలహీనంగా పుట్టాడు. ‘వీడు బతికిబట్టలేడు’ అని డాక్టర్ చెప్పిన క్షణంనుంచీ తల్లి అతన్ని ప్రాణప్రదంగా చూసుకుంది. అది ఆమెను ఆధ్యాత్మికంగా ఎదిగేట్టు చేసింది. అంత ఆశలేని జీవిపట్ల ప్రేమ చూపించడం ద్వారా తన ఔదార్యపు పొలిమేరల్ని తెలుసుకుంది ఆమె. శిశు ఎల్స్వర్త్ ఎంత నీలంగా అందవిహీనంగా ఉండేవాడో అంత హెచ్చుగా అతనిపట్ల ఆమె ప్రేమ పెరిగిపోయింది. అతను

వికలాంగుడై పోకుండా బతికిపోవడం ఆమెను నిరాశ పరిచింది. హెలెన్ పట్ల ఆమె శ్రద్ధ చూపలేదు. హెలెన్ ను ప్రేమించడంలో త్యాగం లేదు. ఆ పిల్ల నిజంగా ప్రేమకి అర్హురాలు. ఎక్కువ ప్రేమ చూపాల్సిన పిల్ల. దాన్ని ఆమెకు తిరస్కరించినట్టయింది.

మిస్టర్ టూహీకి, ఎందుకని అడిగితే చెప్పలేదు కానీ, కొడుకంటే చాలా ఇష్టం. ఎల్స్వర్త్ ఆ ఇంటికి రాజు. తల్లిదండ్రులిద్దరూ ఇష్టంగా స్వచ్ఛందంగా లొంగి ఉంటారు. తన లొంగుబాటుకి కారణం తండ్రికి ఎప్పుడూ అర్థంకాలేదు. సాయంత్రం వేళల్లో సిటింగ్ రూమ్ దీపం కింద కూర్చుని మిసెస్ టూహీ మొదలెట్టేది - ఆ గొంతులో ఉద్రేకం, సవాలు కోపం ఉండేవి. “వాడి ఈడు పిల్లలందరికీ ఉంది. మొన్నామధ్య విల్లీ లోవెట్ కొనుక్కున్నాడు. కొత్తది. హోరేస్! హోరేస్! నాకో సైకిలు కావాలి. ఎల్స్వర్త్ కోసం” అనేది.

“మేరీ! అప్పుడే కాదు” నీరసంగా బదులిచ్చేవాడు మిస్టర్ టూహీ. “బహుశా వచ్చే వేసవిలో కొనగలం... ఇప్పుడు కొనలేం.”

మిసెస్ టూహీ వాదించేది. గొంతు కుదుపులతో పెరిగి పెరిగి ఉద్రేకంలో అరుపుగా మారేది.

“అమ్మా! ఎందుకు?” అనేవాడు ఎల్స్వర్త్. అతని గొంతు మృదువుగా, గంభీరంగా, స్పష్టంగా, తల్లిదండ్రుల గొంతులకన్న తక్కువ స్థాయిలో ఉండేది. అయినా వాళ్ళ గొంతుల్ని అడ్డుకునేది. అందులో ఒక అధికారమూ, వింతైన అనునయం ఉండేవి. “సైకిల్ కన్నా మనకి అవసరమైనవి చాలా ఉన్నాయి. విల్లీ లోవెట్ ఏం కొంటే ఏమిటి? వాడంటే నా కిష్టం లేదు. వాడు దద్దమ్మ. వాడు కొనుక్కోగలడు. వాళ్ళ నాన్నకి సొంత డ్రైగూడ్స్ షాపుంది. వాళ్ళ నాన్నకి ఆడంబరాలెక్కువ. నాకు సైకిల్ లొద్దు.”

అతని ప్రతి మాటా నిజమే. ఎల్స్వర్త్ కి సైకిలు అక్కర్లేదు కూడా. ఎందుకన్నాడా ఈ మాటలు? అని మిస్టర్ టూహీ ఆశ్చర్యపోతూ వింతగా చూసేవాడు. అ చిన్ని కళ్ళద్దాల వెనక కొడుకు కళ్ళు భావరహితంగా చూడడం గమనించేవాడు. ఆ కళ్ళు డాబుగా ముద్దుగా ఉండవు. వాటిలో నిందా, అయిష్టమూ ఉండవు. భావ రహితంగా ఉంటాయంతే. కొడుక్కి ఉన్న అవగాహనకి తను వాడికి కృతజ్ఞుడై ఉండాలనిపించేది. ప్రైవేట్ షాపు సంగతి ప్రస్తావించ లేదురా దేవుడా అనుకునేవాడు.

ఎల్స్వర్త్ కి సైకిలు రాలేదు. కానీ ఇంట్లో మర్యాదగా శ్రద్ధగా చూస్తున్నారు. సగౌరవంగా బుజ్జగిస్తోంది తల్లి. సున్నితంగా అపరాధ భావంతో వచ్చే బుజ్జగింపు అది. తండ్రి నుంచి ఇబ్బందిగా అనుమానంతో వస్తోంది ఆ బుజ్జగింపు. ఎల్స్వర్త్ తో సంభాషణకు దిగడం కన్న మిస్టర్ టూహీ ఏం చెయ్యమన్నా చేస్తాడు. తన భయం తనకే ఫూలిష్ గా అనిపించి కోపం వస్తుంది.

“హోరేస్! నాకో సూటు కావాలి. ఎల్స్వర్త్ కోసం. ఇవాళ షాపు కిటికీలో కనిపించింది... నేను...”

“అమ్మా! నాకు నాలుగు సూట్లున్నాయి. ఇంకోటెందుకు? పేట్ నూనాన్ లాగా సిల్లీగా కనిపించడం ఇష్టం ఉండదు నాకు. రోజూ ఓ సూటు మారుస్తాడు వాడు. వాళ్ళ నాన్నకి

సొంత ఐస్క్రీం పార్లర్ ఉంది. వాడు ఆడపిల్లల్లా బట్టలకి అంటుకుని ఉంటాడు. నేను ఆడ పిల్లాడిలా ఉండను.” ఎల్స్వర్త్ సన్యాసి అయిపోతాడేమోనని తల్లికి సంతోషం, భయం కలిగేవి. వాడికి ఏ వస్తువులూ అక్కర్లేదు అనుకునేది. అది సత్యం. ఎల్స్వర్త్ వస్తు సామగ్రిని ఏమాత్రం పట్టించుకోడు.

ఎల్స్వర్త్ బక్కపల్చగా పాలిపాయి ఉండేవాడు. పొట్ట మంచిది కాదు. తరచూ రొంప పట్టేది. తల్లి జాగ్రత్తగా చూసుకోవలసి వచ్చేది. అతని బలహీనమైన శరీరంలో ఆ నాద గంభీరమైన గొంతు ఆశ్చర్యం కలిగించేది. బృందగానం పాడడంతో అతనికి పోటీదారులుండే వారు కారు. స్కూల్లో ఆదర్శ విద్యార్థి అతనే. పాఠాలన్నీ వచ్చేసేవి. కాపీ పుస్తకాలు నీటుగా ఉండేవి. గోళ్ళు మరీ శుభ్రంగా ఉండేవి. సందే స్కూలు ఇష్టపడేవాడు. వ్యాయామ క్రీడలకు బదులు చదువుకోవడం నచ్చేది - ఆటల్లో అవకాశమే లేదు కనక. లెక్కలు అంత బాగా వచ్చేవి కావు. ఆ సబ్జెక్టు ఇష్టమూ ఉండేది కాదు. కానీ చరిత్ర, ఇంగ్లీషు, పౌర శాస్త్రం, రచన, వీటిల్లో దిట్ట. తర్వాత కాలంలో సైకాలజీ, సోషియాలజీల్లో కూడా రాణించాడు.

శ్రద్ధగా కష్టపడి చదివేవాడు. జానీ స్టోక్స్లా కాదు. వాడికయితే క్లాసులో వినకపోయినా ఇంటి దగ్గర పుస్తకం తెరవకపోయినా టీచరు చెప్పడానికి ముందే అన్నీ తెలుస్తాయి. జానీకి నేర్చుకోవడం దానంతట అదే అబ్బింది - అన్ని విషయాలూ అంతే. గట్టి పిడికిళ్ళు, ఆరోగ్యవంతమైన శరీరం, స్ఫురద్రూపం, పొంగిపోర్లే జీవశక్తి, అన్నీ అలా వచ్చినవే. అయితే జానీవి అన్నీ ఊహించని పనులూ, నిర్ఘాంత పరిచే చేష్టలూ. ఎల్స్వర్త్ చెయ్యాల్సినవే చేస్తాడు. ఎవరూ ఎప్పుడు చూడనంత చక్కగా చేస్తాడు. కాంపోజిషన్లకి జానీ వ్యతిరేకం అందరూ ఆశ్చర్యపడేంత వ్యతిరేకం. “చదువుకునే కాలం - స్వర్ణయుగం” అనే అంశం ఇస్తే తనకి స్కూలుంటే ఎంత అసహ్యమో ఎందుకు అసహ్యమో చెబుతూ సాధికారకమైన వ్యాసం రాశాడు. ఎల్స్వర్త్ చదువుకునే రోజుల సౌందర్యం గురించి వచన కవిత రాశాడు. అది స్థానిక పత్రికలో అచ్చయింది.

అదికాక పేర్ల, తేదీల విషయంలో ఎల్స్వర్త్ జానీని చితగొట్టేస్తాడు. అతని జ్ఞాపకశక్తి ద్రవరూప సిమెంటు లాంటిది. దాని మీద పడిన దేన్నయిగా పట్టేసుకుంటుంది. జానీ ఎగజిమ్మే వేడినీటి యంత్రం అయితే ఎల్స్వర్త్ పీల్చుకునే స్పాంజి.

పిల్లలు ‘ఎల్నీ టూహీ’ అని పిలిచేవాళ్ళు. తన దారిని తనని పోనిచ్చే వాళ్ళు. వీలయినంత వరకూ తప్పించుకునే వాళ్ళు. అయితే తెలిసిపోయేట్టుగా కాదు. అతను వాళ్ళకి అంతుబట్టేవాడు కాదు. అతను ఉపకారి. అవసరం వచ్చినప్పుడు పాఠాల విషయంలో సాయం చేసేవాడు. మేధ చురుకైనది. సరైన నికేనేము పెట్టి ఏ కుర్రాడినయినా భ్రష్టు పట్టించగలిగేవాడు. గోడలమీద విధ్వంసకరమైన కార్టూన్లు గీసేవాడు. ‘ఆడ పిల్లాడి’ లక్షణాలన్నీ ఉన్నాయి కానీ అలా పరిగణించేవారు కారు. అతనికి ధీమా ఎక్కువ. శాంతంగా ఉండేవాడు, ఇబ్బంది పెట్టే తెలివితేటలు అతనివి. ఎవరినీ లెక్కపెట్టడు. అతని భయమన్నది లేదు.

చాలా బలంగా ఉన్న కుర్రాళ్ళ దగ్గరకైనా సూటిగా వెళ్ళిపోయి, ఎంత మాటైనా నడి వీధిలో అనేవాడు, అరిచే వాడు కాదు. కోపంతో కాదు. - ఎల్స్వర్త్ టూహీకి కోపం రాగా

ఎవరూ చూడలేదు - ఇళ్ళ కొద్దీ వినిపించే స్పష్టమైన గొంతుకతో అనేవాడు. - “జానీ స్టోక్స్ అద్దె ఇంట్లో ఉంటాడు. విలీ లోవెట్ మందబుద్ధి, పేట్ నూనాన్ గప్పాలు కొడతాడు.” జానీ అతన్ని ఎప్పుడూ కొట్టలేదు. ఇతర పిల్లలూ కొట్టలేదు, ఎల్స్వర్త్ కి కళ్ళద్దాలున్నాయని.

బంతాటల్లో ఎప్పుడూ పాల్గొనలేదు. అర్బకులైన ఇతర పిల్లల్లా కాకుండా, నిరాశకో సిగ్గుకో లోను కాకుండా, ఆ మాట గొప్పగా చెప్పుకునే కుర్రాడు అతనొక్కడే. అడ్లెటిక్స్ అసభ్యంగా ఉంటాయని అతని భావన. ఆ మాటే చెప్పేవాడు. కండబలం కన్న బుద్ధిబలం గొప్పదనేవాడు. అతని నమ్మకం అదే.

దగ్గర స్నేహితులంటూ ఎవరూ ఉండేవారు కారు. అతనికి పక్షపాతం, ప్రలోభం రెండూ లేవనే వారు. అతని బాల్యంలో అతని తల్లి గర్వించే రెండు సంఘటనలు జరిగాయి.

ఏం జరిగిందంటే, డబ్బూ, పాపులారిటీ రెండూ ఉన్న విలీలోవెట్ పుట్టిన రోజునాడే డ్రిప్పీమున్ పుట్టిన రోజుకూడా వచ్చింది. మున్ తల్లి మిషను కుట్టి కుటుంబాన్ని పోషిస్తుంది. వాడి ముక్కు ఎప్పుడూ కారుతూ ఉంటుంది. ఎప్పుడూ ఎవరూ పిలవని పిల్లలు తప్ప డ్రిప్పీ పిలిస్తే ఎవరూ వెళ్ళలేదు. రెండింటికీ పిలుపులందిన వాళ్ళు కొందరున్నారు. విలీ లోవెట్ ని కాదని డ్రిప్పీమున్ ఇచ్చిన పార్టీకి వెళ్ళింది టూహీ ఒక్కడే. అదొక విషాద వ్యవహారం అయింది. దాన్నుంచి అతను సంతోషం ఆశించిందీ లేదు. పొందిందీ లేదు. ఆ తర్వాత విలీ లోవెట్ శత్రువులు, లోవిట్ ని కొన్ని నెలల పాటు గేలి చేశారు - డ్రిప్పీమున్ కోసం నిన్ను వదిలేశాడని.

మరోసారి ఏమయిందంటే - పేట్ నూనాన్ పరీక్షలో తనకి పేపరు చూపిస్తే జెల్లీ బీన్స్ బేగ్ ఇస్తానన్నాడు. ఎల్స్వర్త్ జెల్లీ బీన్స్ తీసుకుని కాపీ కొట్టనిచ్చాడు. ఓ వారం పోయాక, తను ముట్టునైనా ముట్టని జెల్లీ బీన్స్ బేగ్ ఆమె డెస్క్ మీద పెట్టి తన తప్పు ఒప్పేసుకున్నాడు. అవతలి వాడి పేరు మాత్రం చెప్పలేదు. పేరు చెప్పించేందుకు టీచరు చేసిన ప్రయత్నాలేవీ టూహీని కదల్చలేక పోయాయి. ఎల్స్వర్త్ మౌనంగా ఉండిపోయాడు. ఆ తప్పు చేసిన కుర్రాడు తరగతిలో మంచి స్టూడెంట్స్ లో ఒకడని, తన అంతరాత్మ ఒత్తిడికి ఆ కుర్రాడి రికార్డుని బలి పెట్టలేనని మాత్రం చెప్పాడు. అతని కొక్కడికే శిక్ష పడింది. స్కూలయ్యాక రెండు గంటలపాటు ఉంచేశారు. టీచరు ఆ విషయం అక్కడితో వదిలిపెట్టి మార్కుల్ని యథాతథంగా ఉంచాల్సి వచ్చింది. అయితే అందువల్ల టూహీని మినహాయించి, జానీ స్టోక్స్ ని, పేట్ నూనాన్ ని, ఇతర తెలివైన కుర్రాళ్ళని అనుమానించారు.

తల్లి చనిపోయే నాటికి ఎల్స్వర్త్ వయసు పదకొండేళ్ళు. అప్పుడు అతని తండ్రి తల్లి వైపు సోదరి అడిలైన్ వాళ్ళ ఇల్లు చూసుకునేందుకు వచ్చింది. ఆవిడ అవివాహిత. పొడుగ్గా ఉంటుంది. సమర్థురాలు. ‘గుర్రం’ అనేమాట ‘సైన్సు’ రీత్యా, ముఖంరీత్యా కూడా ఆమెకు తగులుకుని ఉంటుంది. అంటే వ్యవహార జ్ఞానం ఉన్నది అనీ, విషాదవదన అనీ అర్థం. ఆమె జీవితంలోని రహస్య విషాదం ఏమిటంటే తను ఎవరిలోనూ రొమాన్సుని ప్రేరేపించలేక పోయింది. హెలెన్ ఆవిడకి ఎంతో నచ్చింది. ఎల్స్వర్త్ మాత్రం భూతంలా కనబడ్డాడు. కానీ ఆమె పట్ల ఎల్స్వర్త్ ఎప్పుడూ మర్యాద తప్పి ప్రవర్తించలేదు. ఆమె జేబు రుమాలు కింద పడితే చటుక్కున తీసి ఇచ్చేవాడు. కుర్చీ సరిచేసేవాడు, ముఖ్యంగా మగవాళ్ళు వచ్చినప్పుడు,

సందేహించేవాడు కాదు. సందర్భోచితంగా పేపరు లేసు, గులాబి మొగ్గలు, ప్రేమగీతాలు ఉన్న కార్డులు పంపేవాడు. 'స్వీట్ అడిలైన్' అంటూ ఎలుగెత్తి చాటింపు వేసేవాడి గొంతుకతో పాడేవాడు. ఒకసారి ఆమె అతనితో "నువ్వు క్రిమివి. పుండు తిని బతికే వాడివి" అంది. "అయితే నాకెప్పుడూ పస్తుండే పనిలేదు" అన్నాడతను. కొంతకాలం తర్వాత వాళ్ళిద్దరూ సాయుధ తటస్థ వైఖరి అవలంబించారు. ఎల్సేవర్త్ని తన ఇష్టం వచ్చిన రీతిలో పెరగడానికి అనుమతించింది అడిలైన్.

హైస్కూల్లో ఎల్సేవర్త్ ఒక స్థానిక ప్రముఖుడు - గొప్ప వక్త. చాలా ఏళ్ళపాటు ఆ స్కూల్లో ఎవరైనా మంచి వక్త కనిపిస్తే అతన్ని వక్త అనే వాళ్ళు కాదు. టూహీ అనే వాళ్ళు. ప్రతి పోటీలో గెలిచేవాడు. పోటీ అయ్యాక శ్రోతలు "ఆ అందమైన అబ్బాయి గురించి మాట్లాడుకునే వాళ్ళు. ఎవరికీ ఆ చిన్న రూపంలో లోతుకుపోయిన ఛాతీ, చాలీ చాలని కాళ్ళు, కళ్ళద్దాలు గుర్తుండేవి కావు. గొంతు ఒక్కటే గుర్తుండేది. ప్రతిచర్చలోనూ తనే నెగ్గేవాడు. దేన్నయినా సమర్థించగలిగే వాడు. 'కత్తి కన్న కలం గొప్పది' అనే అంశం తీసుకుని ఒకసారి విలీ లావెట్ని గెలిచాక, స్థానాలు మార్చుకుందాం అని విలీని సవాలు చేసి, కత్తే గొప్పదని వాదించి మళ్ళీ గెలిచాడు.

పదహారో ఏడు దాకా చర్చిలో మినిష్టరవ్వాలని ఉబలాటపడ్డాడు. మతం గురించి చాలా ఆలోచించేవాడు. భగవంతుడిగురించి పవిత్రాత్మగురించి మాట్లాడేవాడు. ఆ విషయం మీద విస్తృతంగా చదివాడు. విశ్వాసం అనే విషయంగురించి కన్నా, చర్చి చరిత్రగురించి ఎక్కువ పుస్తకాలు చదివాడు. "బలహీనులకే ఈ భూమి సొంతం" అనే అంశంమీద అతిగొప్ప ఉపన్యాసం చెప్పి శ్రోతలచేత కంటతడి పెట్టించాడు.

ఈ దశలో అతను స్నేహితుల్ని సంపాదించాడు. విశ్వాసం గురించి మాట్లాడడం ఇష్టం తనకి. అది వినేవాళ్ళు దొరికారతనికి, అతను కనిపెట్టిన విషయం ఏమిటంటే క్లాసుల్లో చురుకైనవాళ్ళు, బలమైనవాళ్ళు, సమర్థులు వినేవాళ్ళు కాదు. అతని అవసరమే ఉండేది కాదు వాళ్ళకి. డ్రిప్పీమున్, కుక్కలాగా అంకిత భావంతో మౌనంగా అతన్ని అనుసరించాడు. బిల్లీ విల్సన్కి తల్లిపోయింది. అతను సాయంత్రం వేళల్లో వెతుక్కుంటూ ఎల్సేవర్త్ ఇంటికి వచ్చేవాడు. ఎల్సేవర్త్తో వరండాలో కూర్చుని మధ్యమధ్యలో వణుకుతూ, పొడికళ్ళు విప్పారుస్తూ మౌనంగా వినేవాడు. ఆ కళ్ళలో అభ్యర్థన తొంగిచూసేది. స్కిన్నీ డిక్స్కి శిశు పక్షవాతం వచ్చింది. ఎల్సేవర్త్ కోసం కిటికీలోంచి వీధి మలుపువైపు చూస్తూ మంచంమీద పడుకుని ఉండేవాడు. రస్టీ హేజెల్టన్ పరీక్ష ఫెయిలయ్యాడు. ఎల్సేవర్త్ చల్లటి కుదురైన చెయ్యి తన భుజంమీద వేస్తే గంటల కొద్దీ ఏడ్చాడు.

వాళ్ళు ఎల్సేవర్త్ని కనిపెట్టారో అతనే వాళ్ళని కనిపెట్టాడో అర్థమయ్యేది కాదు. అది ప్రకృతి సూత్రం ప్రకారమే జరిగినట్టుంది. ప్రకృతి ఖాళీల్ని వదలదు. అందుచేత బాధితులు, ఎల్సేవర్త్ ఒకరి దగ్గరకు ఒకరు జరిగారు. తన సుందర గంభీర స్వరంతో వాళ్ళకి ఇలా చెప్పేవాడు.

"బాధపడడం మంచిది కాదు. ఫిర్యాదు చెయ్యొద్దు. భరించండి. వినములుకండి. ఆమోదించండి. భగవంతుడు మిమ్మల్ని బాధకి గురి చేసినందుకు కృతజ్ఞులుకండి. సంతోషంగా

నవ్వుతూ బతుకుతున్నవాళ్ళ కంటే మిమ్మల్ని మెరుగుగా తీర్చిదిద్దుతుంది బాధ. మీకిది అర్థం కాకపోతే అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం చెయ్యండి. చెడు సమస్తం మెదడు నుంచి పుడుతుంది. ఎందుకంటే మెదడు ఎన్నో ప్రశ్నలు వేస్తుంది. అర్థం చేసుకోవడం కాదు విశ్వసించడం అదృష్టం. అందుచేత పరీక్ష పాసు కాకపోతే సంతోషించండి. ఎక్కువగా ఆలోచించే, సులువుగా ఆలోచించే, చురుకైన పిల్లలకంటే మీరు మెరుగ్గా ఉన్నారని దాని అర్థం.”

స్నేహితులు ఎల్స్వర్త్ని అంటిపెట్టుకున్న తీరు హృద్యం అన్నారు ప్రజలు. కొంత కాలం అతనితో ఉన్నాక అతను లేకుండా ఏమీ చెయ్యలేరు వాళ్ళు. అది డ్రగ్ అలవాటు లాంటింది.

ఒక అనుకోని ప్రశ్న అడిగి బైబిల్ టీచర్ని ఆశ్చర్యపరిచిన నాటికి ఎల్స్వర్త్ వయస్సు పదిహేను. టీచరు బైబిల్ని వివరిస్తున్నాడు. “ప్రపంచాన్నంతటినీ జయించి తన సొంత ఆత్మని కోల్పోతే ఏం ప్రయోజనం?” అన్నాడు. “అంటే నిజంగా సంపన్నుడయ్యేందుకు మనిషి ఆత్మల్ని పోగు చేసుకోవాలా?” అని అడిగాడు అప్పుడు ఎల్స్వర్త్. “నీ బొంద నీ అభిప్రాయం ఏమిట్రా?” అనబోయి తమాయించుకుని “అంటే ఏమిటి?” అని అడిగాడు టీచరు. ఎల్స్వర్త్ వివరించలేదు.

పదహారో ఏట ఎల్స్వర్త్కి మతంమీద ఆసక్తి పోయింది. అతను సోషలిజాన్ని కనుగొన్నాడు.

ఈ మార్పు ఆడిలైన్ని షాక్ చేసింది. “మొదటి విషయం - అది దైవ దూషణ, చెత్త. రెండోది దానికి అర్థం లేదు. ఎల్సీ! నాకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ‘ఆత్మశక్తి రీత్యా పేదవాళ్ళు’ అనడం బాగుంది. కానీ వట్టినే ‘పేదవాళ్ళు’ అనడం ఎంత మాత్రం గౌరవప్రదంగా లేదు. అదీగాక అది నీకు ఏమాత్రం నప్పలేదు. - వట్టి చిన్న చిన్న ఇబ్బందులయితే ఫర్వాలేదు కానీ పెద్ద సమస్యలు కొని తెచ్చుకోవడానికి సరిపోవు నువ్వు. ఎక్కడో ఏదో చెడింది ఎల్సీ! బాగాలేదు. నీకు ఏమాత్రం నప్పలేదు” అంది. అతను ఇలా జవాబిచ్చాడు. “మొదటిది నన్ను ఎల్సీ అని పిలవకు. రెండోది నువ్వు చెప్పేది తప్పు.”

ఈ మార్పు ఎల్స్వర్త్కి మేలు చేసినట్టుంది. అతను మూఢభక్తుడై పోకుండా సాధువుగా శాంతంగా నిరుద్రేకిగా మారాడు. ప్రజల్ని మరింత శ్రద్ధగా పట్టించుకునే వాడయ్యాడు. ఏదో శక్తి అతని వ్యక్తిత్వంలోంచి అనుమానం వల్ల వచ్చే కుదురులేనితనాన్ని తీసేసి కొత్త ధీమాని నింపినట్టుంది. చుట్టూ ఉన్నవాళ్ళు అతన్ని ఇష్టపడడం మొదలయ్యింది. ఆంట్ అడిలైన్ దిగులు పడడం మానేసింది. ఎందుకంటే విప్లవ సిద్ధాంతాలపట్ల అతనికి మానసిక నిమగ్నత ఉన్నా, ఆచరణాత్మకమైన మార్పు ఏమీ జరగలేదు. ఏ రాజకీయ పార్టీలోనూ చేరలేదతను. బాగా చదివాడు. అనుమానస్పద సమావేశాలకు కొన్నింటికి హాజరయ్యాడు. ఒకటి రెండు సార్లు మాట్లాడాడు, అంత బాగా మాట్లాడలేదు. ఎక్కువసార్లు వింటూ, ఆలోచిస్తూ ఒక మూల కూర్చునేవాడు.

ఎల్స్వర్త్ హార్వర్డ్కి వెళ్ళాడు. అతని తల్లి తన జీవిత భీమాని అతని చదువుకి కేటాయిస్తూ వీలునామా రాసింది. హార్వర్డ్లో అతని చదువు అత్యుత్తమంగా సాగింది. చరిత్రలో డిస్టింక్షన్

వచ్చింది. అతను ఎకనమిక్స్, సోషియాలజీ తీసుకుంటాడని అడిలైన్ ఆశించింది. ఒక సాంఘిక కార్యకర్తగా మిగిలిపోతాడని ఆమె అర్థభయం. అతను అలా అవలేదు. సాహిత్యంలోను లలితకళల్లోను ములిగిపోయాడు. అది ఆమెను కాస్త కలవర పెట్టింది. అతనిలో ఇది కొత్త లక్షణం. గతంలో ఎప్పుడూ ఆ దిశగా అతనిలో ఏ పోకడా కనిపించలేదు. “నువ్వు ‘కళా రకం’ కాదు ఎల్సీ! నువ్వు దానికి తగవు” అంది “నువ్వు పొరపాటు పడుతున్నావు అంటి” అన్నాడతను.

హార్వర్డ్‌లో అతని విజయాల దృష్ట్యా చూస్తే తోటి విద్యార్థులతో ఎల్స్‌వర్త్ సంబంధాలు అసాధారణంగా అనిపిస్తాయి. అతన్ని అందరూ ఇష్టపడేవాళ్ళు. ప్రముఖుల వారసులు గర్వంగా ఉండేవాళ్ళు. వాళ్ళ దగ్గర తన పేద నేపథ్యాన్ని అతనెప్పుడూ దాచలేదు. ఎక్కువ చేసి చెప్పాడు కూడా. తన తండ్రి ఒక చెప్పుల షాపు మేనేజర్ అని చెప్పలేదు. చెప్పులు తయారు చేసేవాడు అనే చెప్పాడు. ఆ చెప్పడంలో అవిధేయతగాని, విచారంగాని, శ్రామిక గర్వంగాని లేవు. అదేదో తనమీద వాళ్ళమీద వేసిన జోక్ అన్నట్టు చెప్పాడు. ఆ సంగతి అతని చిరునవ్వుని దగ్గరగా పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది. అతను తక్కువ వాడిలా ప్రవర్తించాడు. నేరస్థుడిలా కాదు. వట్టి అమాయకుడిలా, తన తక్కువతనం కనిపించకూడదని గట్టిగా ప్రయత్నించే అమాయకుడిలా కనిపించాడు. అతను చాలా మర్యాదగా ఉండేవాడు. ఆ మర్యాద ఉపకారం కోసం ప్రాధేయపడేవాడి మర్యాద కాదు. ఉపకారం చేసేవాడి మర్యాద. అతని వైఖరిలో ఎదుటివాళ్ళకు సంక్రమించే లక్షణం ఉండేది. అతను ఏ కారణం చేత ఆధికుడో ఎవరూ ప్రశ్నించలేదు. ఆధిక్యానికి కారణాలు ఉన్నాయని భావించే వాళ్ళు. ‘సన్వాసి’ టూహీని ఆమోదించడం మొదట్లో తమాషాగా ఉండేది. తర్వాత అది ఒక ప్రత్యేకతగా ప్రగతిశీలతగా తయారయింది. అదొక విజయం అయినట్లయితే ఎల్స్‌వర్త్‌కి దాని పట్ల విజయమన్న భావన లేదు. అతను దాన్ని పట్టించుకున్నట్టు లేదు. నిర్దిష్ట మార్గం లేని యువకుల మధ్య ఒక ధీమా ఉన్న వ్యక్తిలాగ, ఒక ప్రణాళిక - సుస్పష్ట సువిశాల ప్రణాళిక - ఉన్న వాడిలా మసిలేవాడు. ఎదురయ్యే అనుకోని సంఘటనల నన్నింటినీ సరదాగా తీసుకునే వాడు. అతని చిరునవ్వులో ఒక రహస్యం ఉండేది. వెల్లడికాని లక్షణం ఉండేది. లాభాలు లెక్కపెట్టుకునే దుకాణదారుడి చిరునవ్వుండేది - అక్కడ ఏమీ జరుగుతున్నట్టు కనిపించనప్పుడు కూడా నవ్వేవాడు.

భగవంతుడి కోసం బాధను అనుభవించడంలో ఉండే ఉదాత్తత గురించి మాట్లాడడం మానేశాడు. సామాన్య ప్రజానీకం గురించి మాట్లాడడం మొదలు పెట్టాడు. తెల్లారిపోయే వరకూ సాగిన సుదీర్ఘ సమావేశాల్లో, మతం స్వార్థానికి దారి తీస్తుందని రుజువు చేసేవాడు. ఎందుకంటే వ్యక్తిగత ఆత్మకి మతం చాలా ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత నిచ్చిందన్నాడు. ఆత్మ విముక్తిని తప్ప మతం మరే ఇతర విషయాన్ని పట్టించుకోలేదన్నాడు. శ్రోతలు చాలా శ్రద్ధగా వినేవారు.

“పరిపూర్ణమైన అర్థంలో పవిత్రతను సాధించాలంటే మనిషి తన తోటి మానవుల కోసం అతి నీచనేరాలను కూడా తన (ఆత్మ) పైన వేసుకోవడానికి ఇష్టపడాలి. దేహక్షయంలో ఏముంది? ఆత్మక్షయంలో ఉంది అసలైన పవిత్రత. అందుచేత - మానవజాతి నంతటినీ ప్రేమిస్తున్నామని మీరు అనుకుంటున్నారా? మీకు ప్రేమగురించి ఏమీ తెలియదు. సమ్మె

నిధికి రెండు రూపాయలు ఇచ్చి మీ డ్యూటీ మీరు చేసినట్టు భావిస్తున్నారా? ఓయి అజ్ఞానులారా! అది మీకున్న అతి విలువైన వస్తువు అయిఉండాలి. కాకపోతే ఏకానుకైనా విలువలేనిదే. మీ ఆత్మనివ్వండి. ఒక అబద్ధానికా? అవును. ఇతరులు దాన్ని నమ్ముతున్నప్పుడు ఇచ్చేయ్యండి. మోసానికా? అవును. ఇతరుల కది అవసరమైనప్పుడు ఇవ్వండి. నమ్మక ద్రోహానికి, కపటత్వానికి, నేరానికీనా? అవును. మీ కళ్ళకి అధమంగా కిరాతకంగా కనిపించే దైనికైనా సరే, ఇస్తూనే ఉండండి. ఏమాత్రం విలువలేని మీ చిన్న అహంపట్ల మీకు తేలిక భావం ఏర్పడినప్పుడు మాత్రమే నిజమైన విశాలమైన స్వార్థరహిత శాంతిని మీరు సాధించగలుగుతారు. విశాల సామూహిక మానవాత్మతో మీ ఆత్మశక్తిని విలీనం చెయ్యగలుగుతారు. ఇరుగ్గా కిక్కిరిసిపోయి ఉన్న పిసినారి వాడి వ్యక్తిగత అహం అనే కన్నంలో ఇతరుల పట్ల ప్రేమకి చోటుండదు. నింపబడడం కోసం ఖాళీ అవ్వండి. 'తన జీవితాన్ని ఎవరు ప్రేమించుకుంటారో వాళ్ళు దాన్ని కోల్పోతారు. ఈ లోకంలో తన జీవితాన్ని ఎవరు అసహించుకుంటారో వాళ్ళు దాన్ని అనంత జీవితం కోసం దాచుకోగలుగుతారు' అని చెబుతాడు. నల్లమందు చిల్లర వర్తకుల్లాంటి వాళ్ళు చర్చి మనుషులు. అందులో కొంత సత్యం ఉంది. కానీ అదేమిటో వాళ్ళకి తెలియదు. ఆత్మత్యాగమా? అవును, మిత్రులారా? నిస్సందేహంగా. అయితే తన ఆత్మని శుద్ధంగా ఉంచుకోవడం, ఆ శుద్ధతకు గర్వపడడం జరిగితే అది ఆత్మత్యాగం కాదు. తన ఆత్మని ధ్వంసం చేసుకోవడం కూడా కలిసిన త్యాగమే ఆత్మత్యాగం. నేను ఎందుకు మాట్లాడుతున్నాను? - హీరోలయిన వాళ్ళు గ్రహించి సాధించేందుకు మాట్లాడుతున్నాను.

కాలేజీలో చేరి చదువుకుంటున్న పేద కుర్రాళ్ళ విషయంలో ఎల్స్వర్త్ కి పెద్ద విజయం ఏమీ దక్కలేదు. మిలియనీర్ల పిల్లలు, వాళ్ళ పిల్లల పిల్లలు చెప్పుకోదగినంత మంది అతని దగ్గర చేరారు. వాళ్ళకి ఒక సాధించదగ్గ లక్ష్యం చూపించాడు. వాళ్ళు దానికి తాము సమర్థులమనే అనుకున్నారు.

మంచి గౌరవాలతో అతను గ్రాడ్యుయేషన్ పూర్తి చేశాడు. అతను న్యూయార్క్ వచ్చే నాటికే అతని కీర్తి కొంత అక్కడికి చేరుకుంది. కాసిని పుకారు బిందువులు కూడా హార్వర్డ్ నుంచి అక్కడికి చొచ్చుకు వచ్చాయి - ఎల్స్వర్త్ టూహీ 'కాస్త తేడా మనిషి' అని. అత్యంత మేధావులు, అతి సంపన్నులు అయిన కొందరు ఈ పుకార్లు విన్నారు. విన్నదంతా మరిచిపోయారు. పేరు మాత్రం గుర్తుండిపోయింది. తెలివితేటలు, ధైర్యం, ఆదర్శవాదం లాంటి వాటితో ఒక అస్పష్ట సంబంధం ఏదో ఉన్నదిగా ఆ పేరు ఉండిపోయింది, వాళ్ళ మెదళ్ళలో.

ప్రజలు ఎల్స్వర్త్ టూహీ దగ్గరకి రావడం మొదలుపెట్టారు. సరైన వాళ్ళే వచ్చారు. అతనొక ఆధ్యాత్మిక అవసరం అని గుర్తించారు వాళ్ళు. ఇతరులు రాలేదు. ఒక అంతఃప్రేరణ ఏదో పని చేసినట్టుంది ఆ విషయంలో. టూహీకి ఒక ప్రోగ్రాం గాని, సంస్థగాని, హోదా గాని ఏమీ లేవు. కానీ అతని సర్కిల్ ని 'అనుచరులు' అనే పిలిచే వాళ్ళు మొదట్నుంచీ. టూహీ పట్ల ఈ అనుసరణ మీద ఎవరో వ్యాఖ్యానించినప్పుడు ఒక ఈర్ష్యాపరుడైన శత్రువు ఇలా అన్నాడు. "టూహీ అతుక్కుపోయే శాస్త్రీన్ని ఆకట్టుకుంటాడు. మీకు తెలుసు కదా! గొప్పగా అతుక్కుపోయే రెండు పదార్థాలు - మట్టి, జిగురూ." టూహీకి వినబడింది అది. భుజాలెగరేసి నవ్వుతూ

అన్నాడు. “ఉండు ఉండు... ఇంకా చాలా ఉన్నాయి. అతుక్కునే ప్లాస్టర్లు, జలగలు, తడిసాక్కు, రబ్బరు బెల్టులు, చూయింగ్ గమ్, దుంపల పులుసు.” వెళుతూ వెళుతూ భుజాలమీదుగా వెనక్కి చూసి అన్నాడు. “సిమెంటు కూడాను?” అప్పుడు టూహీ నవ్వలేదు.

ఒక న్యూయార్క్ విశ్వవిద్యాలయం నుంచి పి.జి. డిగ్రీ తీసుకున్నాడు. అప్పుడు “పథాలుగో శతాబ్దపు నగర వాస్తుశిల్పంలో సామూహిక క్రమాలు” అనే అంశం మీద థీసిస్ రాశాడు. రకరకాల చెల్లా చెదురు పద్ధతులలో బిజీగా ఉంటూ జీవనోపాధి సంపాదించాడు. అతనేమేమి చేస్తున్నాడో ఎవరికీ అంతు పట్టేది కాదు. యూనివర్సిటీలో ఉపాధి సలహాదారుగా పని చేశాడు. పుస్తకాలమీద నాటకాల మీద, ఆర్ట్ ఎగ్జిబిషన్స్ మీద, సమీక్షలు రాశాడు. వ్యాసాలు రాశాడు. - కొద్దిమంది అప్రముఖ శ్రోతలకి ఉపన్యాసాలిచ్చాడు. అతని పనుల్లో కొన్ని ప్రత్యేక వైఖరులండేవి. పుస్తక సమీక్షల్లో - నగర నవలల వైపు కన్న గ్రామీణ నవలల వైపు, ప్రతిభావంతుల వైపు కన్న సగటు మనుషుల వైపు, ఆరోగ్యవంతుల వైపు కన్న జబ్బుపడ్డ వాళ్ళవైపు ఉండేది అతని మొగ్గు. “చిన్న మనుషుల” గురించి రాసినప్పుడు అతని రచనల్లో ప్రత్యేకమైన వెలుగు కనబడేది. ‘మానవ’ అన్నది అతనికి ఇష్టమైన విశేషణం. క్రియకన్న వ్యక్తిత్వ అధ్యయనానికి, వ్యక్తిత్వ పరిశీలనకన్న వర్ణనకి ప్రాధాన్యం ఇచ్చేవాడు. కథలేని నవల తనకిష్టం. అన్నింటి కన్న ఇష్టం హీరో లేని నవలలు.

ఉపాధి సలహాదారుడుగా అతనికి గొప్ప గుర్తింపు లభించింది. యూనివర్సిటీలో అతని చిన్న ఆఫీసు ఒక అనధికారిక వాఙ్మూల కేంద్రంగా తయారయింది. విద్యార్థులు తమ విద్యాగత వ్యక్తిగత సమస్యలన్నింటినీ తీసుకొచ్చేవారక్కడికి. ఒకే రకమైన నెమ్మదితో శ్రద్ధాసక్తులతో అతను అన్ని విషయాలూ చర్చించే వాడు. గ్రూపు సబ్జెక్టుల ఎంపిక, ప్రేమ వ్యవహారాలు, ముఖ్యంగా కేరీర్ ఎంపిక పరిష్కరించే వాడు.

ప్రేమ వ్యవహారాల గురించి సంప్రదించినప్పుడు - అందంగా ఉండి సులువుగా ఒప్పేసుకునే అమ్మాయితో ప్రేమ అయితే - సరెండర్ అయిపోమ్మనే వాడు. కొన్ని తాగుడు పార్టీలని ‘మంచివనే చేప్పే వాడు. “మనం మోడరన్ గా ఉందాం” అనేవాడు. అదే గనక తీవ్రమైన వ్యామోహం అయితే “వదిలెయ్యమనే వాడు. “మనం ఎదిగిన వాళ్ళంగా ప్రవర్తిద్దాం” అనేవాడు. ఒకసారి ఓ కుర్రాడు వచ్చి ‘అనైతిక శృంగార అనుభవం పొందాను. దాన్ని అవమానకరంగా భావిస్తున్నాను’ అని చెప్పుకున్నాడు. “ఆ భావన వదిలిపెట్టేయ్” అన్నాడు టూహీ. “నీకు మంచే అయింది. జీవితంలో వీలయినంత తొందరగా వదులుకోవలసిన విషయాలు రెండు ఉన్నాయి, ఒకటి ‘నేను గొప్ప వాణ్ణి అనే భావన’ రెండు - ‘శృంగార చర్య పట్ల అక్కర్లేనంత గౌరవం’ అని చెప్పాడు.

ఏ కుర్రాణ్ణి కూడా అతను ఎన్నుకున్న కేరీర్ వైపు ప్రోత్సహించడని గమనించారు ప్రజలు. “నేనే నీ స్థాయిలో ఉంటే ‘లా’ చెయ్యను. నీకు దానిపట్ల చాలా ఉబలాటం, మమకారం ఉన్నాయి. వృత్తికి అంత ఉద్రేకంగా అంకితమైపోతే ఆనందమూ ఉండదు, రాణింపూ ఉండదు. నువ్వు ప్రశాంతంగా, కుదురుగా, ఏ ఉద్రేకాలూ లేకుండా ఉండగల వృత్తిని ఎన్నుకోవడం తెలివైన పని. అవును. నీకు చిరాకయినా సరే అది నిన్ను చక్కగా నేలమీద ఉంచుతుంది.”

“నిన్ను సంగీతం కొనసాగించమని సలహా ఇవ్వను, అది నీకు సులభంగా వచ్చేస్తుందంటేనే అందులో నీది పైపై బేలెంటని అర్థం. నీకది ఇష్టం కావడమే చిక్కు. ఇష్టమనేది అర్థం లేని కారణం కింద అనిపించట్లేదా? వదిలెయ్యిదాన్ని. ఎంత కష్టంగా అనిపించినా సరే.”

“వద్దు. అయ్యాం సారీ, నేను ఒప్పుకుంటానని చెప్పడమే నాకిష్టం. కానీ చెప్పను. ఆర్కిటెక్చర్ గురించి ఆలోచించడం కేవలం స్వార్థంతో కూడిన ఎంపిక కదా? నీ స్వీయతృప్తి గురించి కన్న వేరే ఏమైనా ఆలోచించావా? మనిషి కేరీర్ మొత్తం సమాజానికి సంబంధించిన వ్యవహారం. నీతోటివాళ్ళకి నువ్వు ఎక్కడుండడం ఎక్కువ ఉపయోగకారి అన్నది మొదటి ప్రశ్న. సమాజం నుంచి నువ్వేం పొందగలవన్నది కాదు. నువ్వు దానికి ఏం ఇవ్వగలవు అన్నదే ముఖ్యం. సేవకి ఎక్కడ ఎక్కువ అవకాశాలున్నాయి అన్నప్పుడు సర్జన్ కావడానికి సాటి వచ్చేదేదీ లేదు. ఆలోచించు.”

కాలేజీ విడిచిపెట్టాక అతని సలహా తీసుకున్న వాళ్ళలో కొందరు చాలా బావున్నారు. కొందరు రాణించలేదు. ఒక్కడు మాత్రం ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. ఎల్సేవర్ట్ టూహీ వాళ్ళ మీద చూపిన ప్రభావం మేలు చేసేదే అన్నారు ప్రజలు. ఎందుకంటే వాళ్ళు అతన్నెప్పుడూ మరిచిపోలేదు. చాలా విషయాల్లో అతని సలహా అడిగారు. చాలా ఏళ్ళు గడిచాక కూడా, అతనికి ఉత్తరాలు రాశారు. అతన్ని అంటిపెట్టుకునే ఉన్నారు. వాళ్ళు సెల్ఫ్ స్టారర్ లేని యంత్రాల్లాంటి వాళ్ళు. బయటి నుంచి ఎవరో తిప్పాలి. ఎంత బిజీగా ఉన్నా టూహీ వాళ్ళని ఎప్పుడూ వదిలిపెట్టలేదు.

నగరంలో చౌరస్తాలాగ అతని జీవితం కిక్కిరిసిపోయి ఉంది. అంతా పబ్లిక్ కే వ్యక్తిగతం ఏమీ లేదు. మానవతా స్నేహితుడైన ఈ మనిషికి ఒక్క ప్రైవేటు స్నేహితుడు కూడా లేదు. ప్రజలు అతని దగ్గర కొచ్చారు. అతను ఎవరికీ దగ్గర కాలేదు. అందర్నీ స్వీకరించాడు. అతని ప్రేమ, విశాలమైన ఇసుక ప్రదేశంలాంటిది. బంగారం లాంటిది. మెత్తటిది. సర్వ సమానమైంది. తుపానులు రేపే వివక్షార్థుండు లేదక్కడ. ఇసుక నిశ్చలంగా ఉంది. సూర్యుడు ఎత్తుగా నిలబడ్డాడు.

తన స్వల్ప ఆదాయంలోనే అతను చాలా సంస్థలకి విరాళాలు ఇచ్చాడు. ఎవరికీ ఎప్పుడూ రూపాయి కూడా బాకీ ఉన్నది లేదు. అవసరంలో ఉన్న ఒక మనిషికి సహాయం చెయ్యమని సంపన్న మిత్రుల్ని ఎప్పుడూ అడగలేదు. అయితే వాళ్ళచేత సేవా సంస్థలకి భారీ మొత్తాలు ఇప్పించాడు. పునరావాస గృహాల కోసం, రిక్రియేషన్ సెంటర్ల కోసం, పతితలైన స్త్రీల కోసం, వికలాంగులకి స్కూళ్ళ కోసం, ఇప్పించాడు. ఆ సంస్థల బోర్డులన్నింటిలోనూ టూహీ సభ్యుడు - జీతం తీసుకోని సభ్యుడు. రకరాల వ్యక్తులు నిర్వహిస్తున్న అనేక సేవా సంస్థలు, మౌలిక మార్పులు కోరుకునే ప్రచురణ సంస్థలు, అన్నింటికీ ఒక కామన్ లింక్ ఉంది. ఒక సమాన కరణ అంశం ఉంది. ఆ సంస్థల లెటర్ హెడ్ల మీద ఎల్సేవర్ట్ టూహీ పేరుంది. నిస్వార్థసేవకు అతను ఒకరకంగా ఏకవ్యక్తి సంస్థ.

అతని జీవితంలో స్త్రీలకు చోటు లేదు. అతనికి సెక్సు మీద అసక్తిలేదెప్పుడూ. అప్పుడప్పుడూ కలిగే కోరిక అతన్ని, పచ్చటి శరీరం, నిండైన ఛాతీ ఉన్న బుర్రలేని యువతుల దగ్గరకి, ఇకిలించే చిన్న వెయిటర్ల దగ్గరకి, కొన్ని అక్షరాలు పలకలేని బ్యూటీషియన్ల దగ్గరకి, అసమర్థురాళ్ళయిన డైవోగ్రాఫర్ల దగ్గరకి, దొంగచాటుగా నడిపించేది. వాళ్ళు పింకు డ్రెస్సులూ,

రకరకాల నదరైన రంగుల ద్రెస్సులూ వేసుకునే బాపతు. లేత బంగారు రంగు ఉంగరాలు జుట్టు ముందు భాగంలో కనబడేలా వాళ్ళు టోపీలు తల వెనక్కు వేలాడేస్తారు. అతనికి 'మేధావినులు' పట్టరు.

కుటుంబం అనేది భూస్వామ్య సమాజపు వ్యవస్థ అని అతని అభిప్రాయం అయితే దాని మీద రభస చెయ్యలేదు. ఫ్రీ లవ్ గురించి వాదం లేవనెత్తలేదు. సెక్స్ అనే విషయంమీద విసుగు అతనికి. ఆ పనికిమాలిన విషయం మీద బోలెడు రచ్చ చేశారని, దాని కంత ప్రాముఖ్యం లేదని, లోకంలో దాని కన్న ముఖ్యమైన విషయాలెన్నో ఉన్నాయని అతని అభిప్రాయం.

సంవత్సరాల కాలం గడిచింది. అతి పెద్ద స్లాట్ మెషిన్ లోకి జారవిడిచిన చిన్న నీటైన నాణెంలా - గుర్తుల సమ్మేళనం ఎలా ఉందని కాని, ప్రతి ఫలంగా ఏం పొందుతామని గాని, ఆశించకుండా జారవిడిచిన నాణెంలా - అతని జీవితంలోని ప్రతి బిజీ రోజూ గడిచింది. క్రమంగా అతనికున్న అనేక కార్యకలాపాల్లో ఒకటి, తక్కిన వాటికన్న ప్రత్యేకంగా రూపొందడం మొదలైంది. ప్రసిద్ధ ఆర్కిటెక్చర్ విమర్శకుల్లో ఒకడని గుర్తింపు వచ్చింది. ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా మూడు పత్రికలలో కట్టడాల గురించి రచనలు చేశాడు. ఆ పత్రికలు కుంటుతూ, గడబిడ చేస్తూ, కొంత కాలం నడిచి ఒకదాని తర్వాత ఒకటి మూత పడ్డాయి. 'కొత్త గొంతులు' 'కొత్త దారులు' 'కొత్త దిశలు'. నాలుగోది 'కొత్త పొలిమేరలు' బతికింది. ఆ చిద్రాలన్నింటిలోనూ మిగిలిన ఒకే ఒక వస్తువు ఎల్స్ వర్త్ టూహీ. ఆర్కిటెక్చర్ కి సంబంధించిన విమర్శ నిర్లక్ష్యానికి గురైన రంగం. చాలా కొద్ది మందే భవనాల గురించి రాశారు. ఇంకా తక్కువ మంది చదివారు. టూహీకి ప్రసిద్ధ అనధికారిక గుత్తాధిపత్యం వచ్చాయి. ఆర్కిటెక్చర్ గురించి ఏదైనా రాయల్సొచ్చినప్పుడు మంచి పత్రికలు అతన్ని అడగడం మొదలుపెట్టాయి.

1921లో టూహీ వ్యక్తిగత జీవితంలో ఒక మార్పు చోటు చేసుకుంది. అతని చెల్లెలు హెలెన్ కూతురు కేథరిన్ హేలీ అతని దగ్గర కొచ్చింది. టూహీ తండ్రి ఎప్పుడో చనిపోయాడు. అడిలైన్ పేరూ ప్రసిద్ధి లేని చిన్నటాన్ లో పేదరికంలో ఉండిపోయింది. తల్లిదండ్రులు చనిపోయాక కేథరిన్ చూసే వాళ్ళెవరూ లేకపోయారు. ఆమెను తన ఇంట్లో ఉంచుకోవాలన్న ఉద్దేశం లేదు టూహీకి. కానీ న్యూయార్క్ లో ట్రెయిన్ దిగేసరికి కల్లాకపటంలేని ఆ చిన్న మొహం ఒక్కక్షణం పాటు అందంగా వెలిగిపోయింది. తన ముందు తన భవిష్యత్తు తెరుచుకుంటున్నట్టు అప్పుడే దాని కాంతి తన ముఖం మీద పడినట్టు తను దాన్ని స్వీకరించేందుకు గర్వంగా ఆత్రంగా ఉన్నట్టు కనిపించింది ఆ పిల్ల. కొన్ని అరుదైన క్షణాలుంటాయి. ఒక వినమ్రుదైన వ్యక్తికి హఠాత్తుగా ఈ విశ్వానికి కేంద్రం తానే అని అనిపిస్తే ఎలా ఉంటుందో తెలియజేసే క్షణాలు. ఆ జ్ఞానంతో తను సౌందర్యవంతుడయ్యే క్షణాలు. అలాంటి కేంద్రం ఉండడం చేత ఈ ప్రపంచం మరింత మంచి ప్రపంచమని చూసే వాళ్ళకి అనిపించే క్షణాలు. టూహీ కేథరిన్ ని తనతో ఉంచుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నాడు.

1925 'శిలలో సందేశాలు', దాంతో బాటే కీర్తి వచ్చాయి. టూహీ ఒక ఫేషన్ అయిపోయాడు. మేధావినులయిన ఆతిథేయలు అతని గురించి పోట్లాడుకునేవారు. కొందరు అతన్ని ఇష్టపడేవారు కారు. ఎగతాళి చేసేవారు. అయితే వాళ్ళకి సంతృప్తి మిగిలేది కాదు.

ఎందుకంటే తన మీద తానే ముందుగా రెచ్చకొట్టే వ్యాఖ్యలు చేసుకునేవాడు. ఒకసారి ఒక పార్టీలో ఒక బిజినెస్మేన్ తటస్థపడ్డాడు. అతను తన చేష్టలకి తనే ఉప్పొంగిపోయే రకం. మోటు మనిషి. టూహీ సాంఘిక సిద్ధాంతాలను కాసేపు విని ఉదాసీనంగా అన్నాడు “ఆ పాండిత్యం నాకేం తెలియదు. నేను స్టాక్ మార్కెట్ ఆడతానంతే” అన్నాడు.

“నేను ఆత్మశక్తికి సంబంధించిన స్టాక్ మార్కెట్ ఆడతాను. తక్కువ అమ్ముతాను” అన్నాడు టూహీ.

‘శిలలో సందేశాలు’ వల్ల జరిగిన ఒక ముఖ్య పరిణామం ఏమిటంటే గెయిల్ వైనాండ్ పత్రిక బేనర్లో ఒక రోజువారీ కాలమ్ రాయడానికి టూహీకి ఒప్పందం కుదిరింది.

ఆ ఒప్పందం టూహీ వర్గానికీ, గైనాండ్ వర్గానికీ కూడా ఆశ్చర్యం కలిగించింది. మొదట్లో అందరికీ కోపం వచ్చింది. టూహీ తరచూ గైనాండ్ పేరు ప్రస్తావించే వాడు. గౌరవపూర్వకంగా మాత్రం కాదు. వైనాండ్ పత్రికలు టూహీమీద అచ్చు వెయ్యదగిన తిట్లన్నీ అచ్చువేశాయి. అయితే అత్యధిక సంఖ్యాకుల అతి గొప్ప ప్రెజుడిస్లని ప్రతిబింబించడం తప్ప గైనాండ్ పత్రికలకు ఒక పోలీస్ అంటూ ఏమీ లేదు, అందువల్ల అది పొరపాటు తోవన పడింది. అయితే గుర్తించదగ్గ తోవ అది. స్థిరత్వం లేని తోవ. బాధ్యత లేని తోవ. ఏమాత్రం కొత్తదనం లేని, నలిగిన తోవ. నిజాయితీలేని ఉద్రేకపు తోవ. వైనాండ్ పత్రికలు ఉన్నతవర్గాలకు వ్యతిరేకం. సామాన్యుల పక్షం. అయితే ఎవర్నీ నొప్పించవు. మర్యాద పూర్వకంగా నడుస్తాయి, ఇష్టమైనప్పుడు అధిపత్యాల్ని వెల్లడి చేస్తాయి, తమ ఇష్ట ప్రకారం సమ్మెల్ని సమర్థిస్తాయి. లేదూ యజమానుల వైఖరిని సమర్థిస్తాయి. వాల్స్ట్రీట్ పత్రికను తీవ్రంగా ఖండిస్తాయి. సామ్యవాదాన్ని ఖండిస్తాయి. శుద్ధ చలనచిత్రాలు కావాలని ఘోషిస్తాయి. ఈ పనులన్నింటినీ ఒకే ఉద్యంతో చేస్తాయి. బాహుటంగా, మొండిగా పెద్ద గోలగా చేస్తాయి. అందువల్ల వాటిలో జీవం పోయి అవన్నీ చప్పుగా ఉంటాయి. బేనర్ పత్రిక ముందు పేజీ వెనకాల ఇమడనంత అతివాది టూహీ.

అయితే బేనర్ పత్రికా సిబ్బంది దాని పోలీసీలాగే దేన్నీ అంతగా పట్టించుకోనే రకాలు కారు. ప్రజలందరినీగాని, అధిక సంఖ్యాకుల్ని గాని సంతోషపెట్టే వాళ్ళు ఆ పత్రికలో ఉంటారు. “గెయిల్ వైనాండ్ పంది కాదు. ఏదైనా తినేస్తా”డని ఒక మాట ఉంది. ఎల్సేవర్ట్ టూహీ బాగా రాణించాడు. ఉన్నట్టుండి ప్రజలకి ఆర్కిటెక్చర్ మీద ఆసక్తి పుట్టింది. బేనర్ ఆర్కిటెక్చర్ మీద అధారిటీ కాదు. బేనర్ టూహీని సంపాదించింది. అదొక సిలోజిజం. అంటే బేనర్ ఆర్కిటెక్చర్ మీద అధారిటీ కాకపోయినా టూహీ వల్ల అధారిటీ గడించిందని.

ఆ రకంగా ‘ఒక చిరు స్వరం’ ఉనికిలోకి వచ్చింది. బేనర్ దాని రాకని ఇలా ప్రకటించింది “సోమవారం నాడు బేనర్ మీకు ఎల్సేవర్ట్ టూహీ అనే ఒక కొత్త మిత్రుణ్ణి పరిచయం చేస్తుంది. ‘శిలలో సందేశాలు’ అనే అద్భుత రచన చేసిన వ్యక్తి. అది మీరు చదివారు. పరిచయం చేస్తుంది. ‘శిలలో సందేశాలు’ అనే అద్భుత రచన చేసిన వ్యక్తి. అది మీరు చదివారు. ఇష్టపడ్డారు. ఆర్కిటెక్చర్ అనే గొప్ప వృత్తితో ముడిపడిన పేరు టూహీ. ఆధునిక నిర్మాణ అద్భుతాల గురించి మీరు తెలుసుకోకోరినవన్నీ అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపకరిస్తారాయన. సోమవారం నాడు “ఒక చిరు స్వరం” కోసం చూడండి. న్యూయార్క్ సిటీలో బేనర్కి మాత్రమే ప్రత్యేకం అది.” టూహీ ఆర్కిటెక్చర్ కాక ఇంక ఏ ఏ రంగాల్లో కృషి చేశాడో అవన్నీ మరుగున పడిపోయాయి.

టూహీ ఎవరికీ ఏ ప్రకటనా, వెలువరించలేదు. ఏ సంజాయిషీ ఇవ్వలేదు. తనని తాను అమ్మేసుకున్నాడన్న మిథుల్ని పట్టించుకోలేదు. పనిలో పడ్డాడు. నెలకోసారి ఒక సోమవారం “ఒక చిరు స్వరా”న్ని ఆర్కిటెక్చర్ కి కేటాయించాడు. తక్కినరోజుల్లో లక్షలాదిమంది ఏకాభిరుచిగల ప్రజలకు తను చెప్పదలుచుకున్న విషయాలు చెప్పాడు.

“వైనాండ్ ఉద్యోగుల్లో టూహీ ఒకడికే తన ఇష్టం వచ్చినట్టు రాసే స్వేచ్ఛ ఉంది. అలా రాయాలని ప్రత్యేకించి కోరుకున్నాడు. అదొక గొప్ప విజయంగా భావించారంతా, ఎల్స్వర్త్ తప్ప. అది ఈ రెండిట్లో ఒకటై ఉండాలని గ్రహించాడు టూహీ. తన పేరుకున్న ‘పేరు’కి వైనాండ్ గౌరవ పూర్వకంగా తలొగ్గి అయినా ఉండాలి, లేదా తనని నియంత్రించ నక్కరలేనంత పనికి రానివాడిగా నయినా లెక్కేసి ఉండాలి అనుకున్నాడు టూహీ.

‘ఒక చిరు స్వరం’ ప్రమాదకరమైన తిరుగుబాటును బోధించినట్టేప్పుడూ కనబడలేదు. రాజకీయాల గురించి అరుదుగా మాట్లాడింది స్వార్థరాహిత్యం గురించి, సౌభ్రాతృత్వం భావన గురించి, సమానత్వం గురించి బోధించింది. ఎక్కువ మంది అంగీకరించే సెంటిమెంట్లు బోధించింది. “నేను సవ్యంగా ఉండడం కంటే దయగా ఉండడం ఎక్కువ ఇష్టపడతాను.” “న్యాయం కన్న కృప గొప్పది - లోతులేని మనుషులు ఒప్పుకోకపోయినా సరే.” “శరీర నిర్మాణ పరంగా కావచ్చు మరో విధంగా కావచ్చు, హృదయం అంత విలువైన అవయవం మరొకటి లేదు. మెదదన్నది వట్టి మూఢ నమ్మకం.” “ఆధ్యాత్మిక విషయాలలో ఒక పరీక్ష ఉంది. అది సరళ పరీక్షే కానీ నిర్దుష్టమైంది. అహం నుంచి వచ్చిందేదైనా చెడే. ఇతరుల పట్ల ప్రేమ నుంచి పుట్టింది ఏదైనా మంచే.” “ఉదాత్తతకి సేవ ఒకటే గుర్తు.” “మానవ గమ్య సంకేతాలలో ఎరువులే అతి గొప్ప సంకేతాలనే భావనలో తప్పే లేదు. గోధుమల్ని, గులాబీల్ని ఉత్పత్తి చేసేవి ఎరువులే కదా!” “గొప్ప సింఘనీ కన్నా కూడా చెత్త జానపద గీతం గొప్పది.” “ధైర్యవంతుడైన మనిషి అలా ఉండడం ద్వారా తన సోదరుల్ని అవమాన పరుస్తాడు. పంచుకోజాలని ఏ గొప్ప గుణాన్నీ మనం ఆశించొద్దు.” “మండుతున్న ఆగ్నిపుల్ల తగిల్తే తన సామాన్య సోదరుడి కన్న తక్కువ బాధపడే జీనియస్ నిగాని, హీరోని గాని నేనింత వరకూ చూడలేదు.” “పరిమాణంలో అతిశయోక్తిని జీనియస్ అంటారు. బోధవ్యాధి కూడా అలాంటిదే. రెండూ ఒక రోగమే కావచ్చు.” “చర్మం కిందకి వెళితే మనమంతా సోదరులమే - దాన్ని రుజువు చేసేందుకు మానవత్వం తోలు ఒలిస్తే నాకు అభ్యంతరం లేదు.”

బేనర్ ఆఫీసులో ఎల్స్వర్త్ ని మర్యాదగా చూస్తారు. ఒంటరిగా వదిలేస్తారు. వైనాండ్ అతనితో ఎప్పుడూ మర్యాదగా వ్యవహరిస్తాడు. అందుచేత వైనాండ్ కి అతనంటే ఇష్టం లేదని గుసగుసలాడతారు. ఆత్మీయత చూపడంలో అల్వా స్కారెట్ ఏమీ రాజీపడదు కానీ సురక్షిత దూరం మాత్రం పాటిస్తాడు. వాళ్ళిద్దరి మధ్యా నిశ్శబ్దం, జాగ్రత్తతో కూడిన సమతా స్థితి ఉన్నాయి. ఇద్దరికీ ఒకరి పట్ల ఒకరికి అవగాహన ఉంది.

వైనాండ్ ని ఏరకంగానూ కలిసే ప్రయత్నం చెయ్యలేదు టూహీ. బేనర్ మీద అధారపడే వాళ్ళెవరినీ అతను పట్టించుకోలేదు. దానికి బదులు ఇతరులమీద దృష్టి పెట్టాడు.

వైనాండ్ ఉద్యోగుల క్లబ్బు ఒకటి నిర్వహించాడు టూహీ. అది లేబర్ యూనియన్ వంటిదికాదు. కేవలం క్లబ్. బేనర్ లైబ్రరీ గదిలో నెలకోసారి కలుస్తుంది. జీతాలు, పని గంటలు, పని పరిస్థితులు వగైరాల్ని పట్టించుకోదది. దానికి ఒక స్థిరమైన కార్యక్రమం అంటూ ఏదీ లేదు. సభ్యులు ఒకరినొకరు తెలుసుకుంటారు. మాట్లాడుకుంటారు. ఉపన్యాసాలు వింటారు. ఎక్కువ ఉపన్యాసాలు టూహీవే. అతను రాబోయే కొత్త పరిణామాల గురించి, ప్రజల గొంతుగా పత్రికలు అన్న విషయం గురించి మాట్లాడేవాడు. ఒక మీటింగ్ కి గెయిల్ వైనాండ్ వచ్చాడు. సెషన్ మధ్యలో ఊహించని రీతిలో వచ్చాడు. “మీరూ చేరడానికి అర్హులే” అని ప్రకటిస్తూ చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించాడు టూహీ. వైనాండ్ చేరలేదు. ఒక అరగంట పాటు విన్నాడు. ఆవులించాడు. మీటింగ్ పూర్తి కాకముందే లేచెళ్ళిపోయాడు.

టూహీ తన ఆవరణలోకి, ముఖ్యమైన పాలసీ విషయాల్లోకి, వచ్చే ప్రయత్నం చెయ్యకపోవడం నచ్చింది అల్వాస్కారెట్ కి. తనవంతు మర్యాద తనూ చూపించాడు. కొత్త ఉద్యోగుల్ని సిఫారసు చెయ్యనిచ్చాడు. ఖాళీ ఉండి, అది ముఖ్యమైన ఉద్యోగం కానప్పుడు. స్కారెట్, అదొక నియమం అన్నట్టుగా పట్టించుకోలేదు. కానీ టూహీ మాత్రం అది ‘కాఫీబాయ్’ ఉద్యోగం అయినా శ్రద్ధ తీసుకున్నాడు. టూహీ ఎంపిక చేసిన వాళ్ళకు ఉద్యోగం వచ్చేది. వాళ్ళలో ఎక్కువమంది యువకులు. సమర్థులు. పొగరుబోతుతనంలాంటి ధీమా ఉన్న వాళ్ళు. దొంగ చూపుల వాళ్ళు. వదులుగా షేక్ హ్యాండ్ ఇచ్చేవాళ్ళు. ఇతర విషయాలు మామూలుగానే ఉండేవి. ఇవికూడా మరీ అంతగా పైకి కనిపించేవి కావు.

టూహీ క్రమం తప్పకుండా హాజరయ్యే సమావేశాలు మరికొన్ని ఉండేవి. కౌన్సిల్ ఆఫ్ అమెరికన్ బిల్డర్స్, కౌన్సిల్ ఆఫ్ అమెరికన్ రైటర్స్, కౌన్సిల్ ఆఫ్ అమెరికన్ ఆర్టిస్ట్స్. అతనే వాటి నన్నింటినీ నిర్వహించేవాడు.

రచయితల కౌన్సిల్ కి లోయిస్ కుక్ చైర్మన్. బోవరీలో ఆమె ఇంటి డ్రాయింగ్ రూములో సమావేశం. సభ్యులందరిలో ప్రసిద్ధురాలు ఆమె ఒక్కతే. మిగిలినవాళ్ళు ఎవరంటే - తన పుస్తకాలలో ఎప్పుడూ ‘కేపిటల్స్’ వాడని ఆవిడ ఒకరు, ‘కామా’లు వాడని ఆయన ఒకడు, ‘ఓ’ అనే అక్షరం ఒక్కసారి కూడా వాడకుండా వెయ్యి పేజీల నవల రాసిన యువకుడొకడు, లయ ప్రాస లేకుండా కవితలు రాసే అతను మరొకడు. ఇంకొక గడ్డం ఆయనన్నాడు. నాగరిక మేధావినంటాడు. ప్రతి అచ్చువెయ్యజాలని నాలుగక్షరాల మాటనీ తన చేతిరాత రచనలో ప్రతి పదిపేజీల కొకసారి వాడి తన మేధావితనాన్ని అ మాట నిరూపించుకుంటాడు. లోయిస్ కుక్ ని అనురించే మరొకామె ఉంది. తేడా అల్లా ఆమెశైలి కాస్త అస్పష్టంగా ఉంటుంది. ఇలా ఎందుకుంది అని ఎవరైనా అడిగితే జీవితం నాకు ఇలాగే అనిపించింది అంటుంది. తన ఉపచేతన అనే పట్టకంగుండా విడగొట్టబడినప్పుడు జీవితం అలాగే ఉందట. కాంతి కిరణాన్ని పట్టకం ఏం చేస్తుందో తెలుసుగా? ‘ఐక్ ది జీనియస్’గా తనను తను పరిచయం చేసుకున్న యువకుడొకడున్నాడు. తీవ్రబుద్ధి. సమస్త జీవితాన్నీ, సమస్త జీవకోటినీ ప్రేమించడం గురించి మాట్లాడడం తప్ప అతను ఏం చేశాడో ఎవరికీ తెలియదు.

కౌన్సిల్ ఒక ప్రకటనమీద సంతకం చేసింది. రచయితలు శ్రామికులకి సేవకులు అని చెప్పింది. అయితే ఆ ప్రకటన అంత సూటిగా లేదు. అది ఇంకా సంబీనంగా సుదీర్ఘంగా ఉంది. దేశంలో ప్రతి పత్రికకీ దాన్ని పంపించారు. న్యూ ప్రాంటియర్స్ పత్రికలో ముప్పై రెండో పేజీలో తప్ప మరెక్కడా అచ్చు కాలేదు.

ఆర్థిస్టుల కౌన్సిల్ కి చైర్మన్ ఒక శవంలాంటి యువకుడు. తనకు కలల్లో కనిపించిన దృశ్యాలను చిత్రిస్తూ ఉంటాడు. ఒక కుర్రాడున్నాడు. అతను కేన్వాస్ వాడడు. పక్షుల పంజరాలతోటి, లయ కోసం వాడే 'మెట్రో నోమ్స్' తోటి ఏదో చేస్తూ ఉంటాడు. మరొకడున్నాడు కొత్తరకం పెయింటింగ్ టెక్నిక్ కనిపెట్టినవాడు. కాగితాన్ని ముందు నలుపు చేసేసి తర్వాత తుడుపు రబ్బరు వాడి పెయింటింగ్ తయారు చేస్తాడు. ఒక లావుపాటి నడి వయస్సావిడ ఉంది. ఆవిడ అర్థస్పృహలో ఉండి గీస్తుంది. తన చేతికేసి ఎప్పుడూ చూడదట, అది ఏం చేస్తోందో తనకు తెలియనే తెలియదట. ఆ చేతిని చనిపోయిన తన ప్రియుడు నడిపిస్తాడని అయితే ఆ ప్రియుణ్ణి ఈ భూమ్మీద తానింత వరకూ కలవలేదని చెబుతుంది. సమావేశాల్లో వాళ్ళు శ్రామిక వర్గం గురించి ఎక్కువ మాట్లాడుకోరు. కానీ వాస్తవికత అనే నియంతృత్వాన్నీ, వస్తు గతవాద నిరంకుశత్వాన్నీ మటుకు వ్యతిరేకిస్తారు.

కొంతమంది మిత్రులు టూహీకి నిలకడ లోపించినట్టుందన్నారు. ఎందుకంటే తనేమో వైయక్తికతను తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తాడు. ఇక్కడ చూస్తే ఆ రచయితలు, ఆర్థిస్టులు ప్రతి ఒక్కరూ పచ్చి వ్యక్తిగతవాదులు అన్నారు. ఏ ఉద్రేకమూ లేని చిరునవ్వు చిందిస్తూ "నిజంగా అలాగే భావిస్తున్నారా మీరు?" అన్నాడు టూహీ.

ఈ కౌన్సిళ్ళను ఎవరూ సీరియస్ గా తీసుకోలేదు. అయితే ప్రజలు వాటి గురించి మాట్లాడుకున్నారు, మంచి సంభాషణకి వస్తువులవుతాయని. "ఇదంతా పెద్ద జోకు. వీటిలో ఏ కౌన్సిల్ వల్లా ఏ ప్రమాదమూ లేదు" అన్నారు. "నిజంగా అలాగే భావిస్తున్నారా మీరు?" అనే అడిగాడు టూహీ.

ఎల్వీవర్త్ కి ఇప్పుడు నలభై ఒక్క సంవత్సరాలు. అతను ఒక మంచి అపార్ట్ మెంటులో ఉంటున్నాడు. తలుచుకుని పూనుకుని అతను సంపాదించగల ఆదాయంతో పోలిస్తే అది ఒక మోస్తరు అపార్ట్ మెంటు కింద లెక్క. అతను ఒకే ఒక్క విషయంలో తనను సాంప్రదాయకుడని అననిస్తాడు - బట్టల పట్ల అభిరుచి విషయంలో. అతనెప్పుడూ తన మీద తన అదుపు కోల్పోడు. అతని వైఖరి ఒకేలా ఉంటుంది. డ్రాయింగ్ రూములో, లేబర్ మీటింగ్ లో ఉపన్యాస వేదికపై, బాత్ రూములో, స్త్రీ సంగమంలో, ప్రశాంతంగా ఉంటాడు. సరదాగా ఉంటాడు, నిర్భరంగా ఉంటాడు. 'దయామయుడైన గొప్పవాడి' తరహాలో ఉంటాడు.

అతని హాస్య ప్రవృత్తి ప్రజలకి ఇష్టం. తనని చూసి తను కూడా నవ్వుకోగలడు అంటారు. "నేను ప్రమాదకరమైన మనిషిని. నా గురించి ఎవరైనా మిమ్మల్ని హెచ్చరించాల్సి ఉంది" అంటాడు. లోకంలో కెల్లా అత్యంత అసంబద్ధమైన విషయాన్ని చెబుతున్నట్టు ఉంటుంది అతని స్వరం - అప్పుడు.

అతనికి చాలా బిరుదులిచ్చారు. కానీ అతనికి నచ్చింది ఒకటే. 'ఎల్స్వర్త్ టూహీ మానవతావాది' అన్నది.

10

1929 జూన్ లో ఎన్ రైట్ హౌస్ గృహ ప్రవేశం జరిగింది. సాంప్రదాయకమైన కార్యక్రమం ఏమీ జరగలేదు. కానీ తన సంతృప్తికోసం ఆ సందర్భాన్ని ప్రత్యేకంగా ఉంచాలనుకున్నాడు ఎన్ రైట్. తన కిష్టులైన కొంతమందిని పిలుచుకున్నాడు. సింహద్వారపు గాజు తలుపు తాళం తీసి ఎండతో నిండిన గాలికి తెరిచి పెట్టాడు. అది ఎన్ రైట్ హౌస్ కి సంబంధించిన విషయం గనక కొందరు ఫోటో గ్రాఫర్లు వచ్చారు. ఎన్ రైట్ కి వాళ్ళు రావడం ఇష్టంలేదు. వాళ్ళని పట్టించుకోలేదు. భవనాన్ని చూస్తూ వీధి మధ్యలో నిలబడిపోయాడు. కాసేపు తర్వాత లాబీలోకి నడిచి ఆకారణంగా అగాడు. మళ్ళీ కదిలాడు. ఏమీ మాట్లాడలేదు. భయంకరంగా కనుబొమ్మలు చిట్లించాడు. ఇంక అరుస్తాడేమో అన్నట్టున్నాడు. రోజర్ ఎన్ రైట్ సంతోషంగా ఉన్నాడని మిత్రులకి అర్థమైంది.

ఈస్ట్ రివర్ తీరాన ఉందా భవనం. సంతోషంగా చేతులు పైకెత్తినట్టుంది. మెట్లు మెట్లుగా రాతి స్థటికపు పలకల్ని అమర్చడం వల్ల ఆ భవనం నిశ్చలంగా ఉన్నట్టు లేదు. ఒక ఎడతెగని ప్రవాహంగా పైకి కదులుతున్నట్టుంది. అది తనచూపు కదలికేననీ ఎవరి చూపైనా ఆ ప్రత్యేకమైన లయతో కదిలి తీరాల్సిందేనని గ్రహించేవరకూ చూపరులకు అలా అనిపిస్తుంది. స్వచ్ఛంగా, డల్ గా, నిగనిగలాడుతున్న లోహం వల్ల ఆకాశం నేపథ్యంగా చూస్తే లేత బూడిదరంగు సున్నపు రాతిగోడలు వెండిరంగులో ఉన్నాయి. అన్ని కోతమిషన్ల కంటే ఎక్కువ లక్ష్యశుద్ధిగల యంత్రం మానవేచ్ఛ. దాంతో మలచబడింది గనక అది వెచ్చటి జీవపదార్థంగా మారింది. ఆ ఇచ్చ తనదైన పద్ధతిలో ఆ ఇంటిని సజీవంగా మలిచింది. అందువల్ల చూసేవాళ్ళ మెదళ్ళలో ఒక ఉద్దేశంగాని స్పష్టతగాని లేకుండానే 'అతని పోలికతో, అతని ముద్రతో'... అనే మాటలు అస్పష్టంగా కదిలేట్టు ఉంది. ఆ మాటలకి ఒక లక్ష్యంగాని స్పష్ట సంబంధంగాని ఉండవు.

హోవార్డ్ రోర్క్ వీధికి నదికి మధ్య కట్టిన రక్షణగోడ దగ్గర ఒంటరిగా నిలబడి ఉన్నాడు. బేనర్ పత్రికకి చెందిన ఒక యువ ఫోటో గ్రాఫర్ అది గమనించాడు. రోర్క్ వెనక్కి వంగి, చేతులు గోడకి ఆనుకుని ఉన్నాడు. టోపీ లేదు. తలపైకెత్తి భవనాన్ని చూస్తున్నాడు. అది అనుకోని క్షణం. స్పృహకి రాని యాదృచ్ఛిక క్షణం. యువ ఫోటోగ్రాఫర్ రోర్క్ ముఖాన్ని చూశాడు. అందులో ఏదో కనిపించింది. అది చాలాసేపు అతన్ని గందరగోళ పరిచింది. అతని కెప్పుడూ - 'మెలుకువగా ఉన్నప్పుడు పొందిన వాస్తవానుభవం కంటే కలలో పొందిన సంవేదనలు ఎందుకు ఎక్కువ గాఢంగా ఉంటాయి? కలలో భయం అంత నిండుగా, పారవశ్యం అంత సంపూర్ణంగా ఎందుకుంటుంది? మనం తర్వాత ఎప్పుడూ తిరిగి పొందలేని ఆ అదనపు గుణం ఏమిటి? పచ్చటి ఆకుల చిక్కుల గుండా నడుస్తున్నప్పుడు పొందుతున్న అనుభవం, ఏదో జరుగుతుందన్న ఊహతో, కారణం లేకుండానే తీవ్ర ఏకాగ్రతతో పొందుతున్న అనుభవం దానిలో ఉన్న గుణం ఏమిటి?' అని అనిపించేది. మళ్ళీ మేలుకున్న తర్వాత దాన్ని వివరించలేదు. ఏదో చిట్టడవిలో కేవలం ఒక దారి. అదంతా గుర్తుకొచ్చిందతనికి ఎందుకంటే

మెలుకువగా పొందిన అనుభవంలో ఆ అదనపు గుణాన్ని మొదటిసారిగా అప్పుడు చూశాడు తను. భవనం వైపు పైకి చూస్తున్న రోర్క్ ముఖంలో కనిపించింది అది. ఆ ఫోటోగ్రాఫర్ ఒక నవ యువకుడు. పనికి కొత్త. దాని గురించి ఎక్కువ తెలియదు. కానీ ఇష్టం. బాల్యం నుంచీ అతను ఒక ఔత్సాహిక ఛాయాగ్రాహకుడు. అందుచేత ఆ ప్రత్యేక క్షణంలో రోర్క్ ఫోటో తీసుకున్నాడు. తర్వాత బేనర్ పత్రిక ఎడిటర్ ఆ ఫోటో చూసి, “ఎవడా వీడు?” అని మొరిగాడు. “హోవార్డ్ రోర్క్” “హోవార్డ్ రోర్క్ ఎవడు?” “ఆర్కిటెక్ట్.” “ఆర్కిటెక్ట్ ఫోటో ఎవడికి కావాల్సిన నాయనా?” “నేను ఏమనుకున్నానంటే...” “అది సరేలే. ఇది పిచ్చిగా ఉంది. ఏమిటి వీడి బాధ?” అని ఫోటోని రిఫరెన్సు మెటీరియల్ గుట్టలోకి విసిరేశాడు.

ఎన్రైట్ హౌస్ ని అద్దెకిచ్చారు. వచ్చిన వాళ్ళు అర్థవంతమైన సౌకర్యం తప్ప మరేమీ కోరుకోని బాపతు. భవన నిర్మాణానికి ఎంతైందన్నది చర్చించలేదు. వాళ్ళకి అక్కడ నివసించడం ఇష్టమైంది. వాళ్ళంతా ఏ ప్రచారం లేకుండా ఉపయోగకరంగా, చురుగ్గా వ్యక్తిగత జీవితాలు గడిపిన వాళ్ళు. ప్రస్తుతం పబ్లిక్ జీవితాలు గడపడంలేదు వాళ్ళు.

కానీ ఇతరులు సుమారు ఒక మూడు వారాలపాటు ఎన్రైట్ హౌస్ గురించి చాలా మాట్లాడుకున్నారు. అది అసహజంగా ఉందన్నారు. షో వ్యవహారం అన్నారు, నకిలీదన్నారు. “మై డియర్ నువ్వే అటువంటి ఇంట్లో ఉండి, మిసెస్ మోర్లాండ్ ని ఆహ్వానిస్తే ఎలా ఉంటుందో ఒకసారి ఊహించు. ఆవిడ ఇంట్లో బలే అభిరుచి కనిపిస్తుంది” అన్నారు వాళ్ళు. “నాకు మోడరన్ ఆర్కిటెక్చరే ఇష్టం. ఈ మధ్య ఆ ధోరణిలో కొన్ని చాలా ఆసక్తికరమైన కట్టడా లొస్తున్నాయి. జెర్మన్ లో అయితే ఒక వర్గమే ఉంది. గొప్ప విషయం. కానీ ఇది ఎంత మాత్రం అలా లేదు. ఇదో విడ్డూరం” అనేవాళ్ళు మొదలయ్యారు.

ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఆ భవనం గురించి తన కాలమ్ లో ఎప్పుడూ ప్రస్తావించలేదు. బేనర్ పాఠకుడొకడు అతనికిలా రాశాడు. “టూహీ గారూ! ఎన్రైట్ హౌస్ అనే ఆ భవనం మీద మీ అభిప్రాయం ఏమిటి? మా ఫ్రెండొకడు ఇంటీరియల్ డెకొరేటర్. అతను దాని గురించి ఎక్కువ మాట్లాడుతున్నాడు. అది బోర్ అట. ఆర్కిటెక్చర్, అటువంటి ఇతర కళలు, నాకు హాబీ. దాని గురించి ఏమనుకోవాలో అర్థంకాలేదు. మీ కాలమ్ లో దాని గురించి చెబుతారా?” ఎల్స్వర్త్ ఒక వ్యక్తిగత లేఖ రాశాడు. “డియర్ ఫ్రెండ్! ఇవాళ ప్రపంచంలో ఎన్నో ముఖ్య భవనాలున్నాయి. ఆసక్తికర సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. నా కాలమ్ ని అల్ప విషయాలకు కేటాయించలేను.”

అయితే రోర్క్ కి కొద్దిమంది చాలు. వాళ్ళు అతని దగ్గరకు వచ్చారు. ఆ శీతాకాలం నోరిస్ హౌస్ అని, ఒక మాదిరి గ్రామీణ గృహం కట్టమని ఆర్డరుచ్చింది. మేలో మరో కాంట్రాక్టు మీద సంతకాలయ్యాయి. అతనికి అదే మొదటి ఆఫీసు బిల్డింగ్. మేన్ హాటన్ సెంటర్ లో ఏబై అంతస్తుల ఆకాశ భవనం కట్టాలి. దాని యజమాని ఆంటోని కార్డ్. ఎక్కణ్ణుంచి వచ్చాడో తెలియదు. చేసిన తీవ్ర కృషి ఫలించి కొన్నేళ్ళలోనే వాల్ స్ట్రీటులో సంపద పోగేశాడు. తనకో భవనం కావాలనుకున్నాడు. రోర్క్ ని కలిశాడు.

రోర్క్ ఆఫీసు రెండల్లా నాలుగు రూములకు పెరిగింది. స్టాఫ్ కి అతనంటే ప్రేమ. వాళ్ళా సంగతి గ్రహించలేదు. వాళ్ళ బాస్ నిర్లిప్తంగా ఉంటాడు. దగ్గర చేరడానికి వీల్లేనివాడు.

‘అమానుషుడు’. అతని విషయంలో ప్రేమలాంటి మాట వాడడమంటే వాళ్ళు షాక్ అయిపోయి ఉండేవాళ్ళు. రోర్స్ విషయంలో వాళ్ళకి అలవాటైనవి ఆ మాటలే. పాత ప్రమాదాలూ భావనలూ ఇలాంటి మాటలే నేర్పాయి వాళ్ళకి. అతనితో పని చేశాకనే అతను అలాంటి వాడు కాదని అర్థమైంది. అయితే అతనెవరన్నది గాని, అతని గురించి వాళ్ళ భావన ఏమిటన్నదిగాని వాళ్ళెవరూ వివరించి చెప్పలేరు.

తన సిబ్బందిని చూసి నవ్వుడు. వాళ్ళని బయటకు డ్రింక్స్ కి తీసుకెళ్ళడు. వాళ్ళ కుటుంబాల గురించిగాని, ప్రేమ వ్యవహారాల గురించిగాని, చర్చి హాజరు గురించిగాని, అడగడు. సృజన సామర్థ్యానికే స్పందిస్తాడు. అదే మనిషి సారాంశం అంటాడు. ఆ ఆఫీసులో ఉండాలంటే సమర్థుడై ఉండాలి. వేరే దారిలేదు. మినహాయింపులు రాజీపడడాలు లేవు. చక్కగా పనిచేస్తే చాలు. బాస్ అభిమానం పొందడానికి ఇంకేం అక్కర్లేదు. అది దక్కుతుంది - కానుకగా కాదు. బాకీ ఉన్నట్టు దక్కుతుంది. అభిమానం రూపంలో కాదు. గుర్తింపు రూపంలో వస్తుంది. దానివల్ల ఆ ఆఫీసులో ప్రతి ఒక్కరిలో గాఢమైన ఆత్మ గౌరవం మొలకెత్తింది.

ఈ విషయమంతా ఇంటి దగ్గర వివరించే ప్రయత్నం చేసిన ఒక డ్రాఫ్ట్ మన్ తో “అది అమానుషం. బొత్తిగా నిరుచప్పటి మేధావుల పద్ధతి!” అనేశాడు ఒకతను. కుర్ర పీటర్ కీటింగ్ లాంటి కుర్రాడొకడు రోర్స్ ఆఫీసులో మేధా పద్ధతి బదులు మానవ ధోరణి ప్రవేశపెట్టే ప్రయత్నం చేశాడు. అయితే రెండు వారాలు కూడా ఉండలేకపోయాడు. తరచుగా కాదు కానీ అప్పుడప్పుడూ ఉద్యోగుల ఎంపికలో రోర్స్ పొరపాట్లు చేశాడు. ఒకనెల పాటు తన దగ్గర ఉంచుకున్న వాళ్ళెవరైనా సరే జీవితకాలపు స్నేహితులైపోతారు. వాళ్ళు రోర్స్ స్నేహితులమని చెప్పుకోరు. అతన్ని బయటి వాళ్ళ దగ్గర పొగడరు. అతని గురించి మాట్లాడనే మాట్లాడరు. అది అతనికి విశ్వాసంగా ఉండడం కాదనీ తమలోనే ఉన్న అత్యుత్తమ తత్వానికి విశ్వాసంగా ఉండడం అనీ అస్పష్టంగానే అయినా వాళ్ళకు తెలుస్తుంది.

* * *

వేసవంతా డౌమినిక్ నగరంలోనే ఉండిపోయింది.

తను ప్రయాణాలు పెట్టుకునే పద్ధతిని ఒక విధమైన చేదు సంతోషంతో గుర్తుకు తెచ్చుకుంది. తను ఎక్కడికీ పోజాలదని, పోవాలని అనుకోను కూడా లేదని తలుచుకోగానే కోపం వచ్చింది. ఆ కోపానికి ఆమె సంతోషించింది. అది ఆమెను అతని రూముకి నడిపించింది. అతనితో గడపని రాత్రిళ్ళు వీధుల్లో నడిచేది. ఎన్ రైట్ హౌస్ కో, ఫోర్గ్ స్టోర్ కో వెళ్ళి చాలాసేపు వాటిని చూస్తూ ఉండిపోయేది. ఒంటరిగా కారులో ఊరు విడిచి వెళ్ళి హెల్లర్ హౌస్ నో, కాన్బోర్న్ హౌస్ నో, గొవాన్ సర్వీస్ స్టేషన్ నో చూసేది. వాటి గురించి అతనితో ఎప్పుడూ మాట్లాడేది కాదు.

ఒకసారి ఉదయం రెండింటికి స్టేట్స్ ఐలాండ్ ఫెర్రీ ఎక్కింది. ఒక ఖాళీ డెక్ మీద రెయిలింగ్ దగ్గర ఒక్కతే నిలబడి తనకు దూరంగా జరుగుతున్న నగరాన్ని చూస్తూ నిలబడింది. విశాలమైన ఆకాశ, సముద్ర శూన్యాలలో నగరం చిన్న ముద్ద. పొడుచుకొని వచ్చిన ముద్ద. ముద్ద కుదించబడినట్టు, దగ్గరగా నొక్కుబడినట్టు ఉంది. వీధులు, విడివిడి భవనాలు ఉన్న

ప్రదేశంగా కాదు. ఏక శిలాకృతిలాగా ఉంది. ఒక క్రమ నిరంతరత లేకుండా, పద్ధతి అంటూ లేని మెట్లు పైకి లేవడం, పడిపోవడం, దీర్ఘ ఆరోహణలు ఆకస్మాత్ అవరోహణలతో ఒక మొండి పోరాటాన్ని గ్రాఫ్‌గా గీస్తే ఎలా ఉంటుందో అలా ఉంది. అయితే అది అలా ఆరోహిస్తూ ఆ పోరాటం నుంచి లేచిన ఆకాశ హర్యాలు విజయ ధ్వజాలుగా ఉంది కొన్నిచోట్ల.

పడవ స్టాచ్యూ ఆఫ్ లిబర్టీని దాటి వెళ్ళింది. ఆకుపచ్చ కాంతిలో వెనకనున్న ఆకాశ భవనాలలాగానే ఆ విగ్రహం ఒక చెయ్యి పైకెత్తి నిల్చుంది. రెయిల్ దగ్గరే ఉంది ఆమె. నగరం కనుమరుగయింది. దూరాన్ని పెంచుతున్న కదలిక తనలో పెరుగుతున్న బిగువులాగా అనిపించింది. ఎక్కువ సాగదీయడానికి వీలేని జీవతంత్రిని లాగుతున్నట్టు. పడవ తిరుగు ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు నగరం తనను కలిసేందుకు మళ్ళీ ఎదగడం ఎంతో ఉద్వేగంతో చూసింది. తన చేతుల్ని విశాలంగా చాచింది. మోచేతుల వరకూ, మణికట్టు వరకూ, వేళ్ళ కొసల ఆవలి వరకూ నగరం విస్తరిస్తూ పోయింది

ఆకాశ హర్యాలు ఆమె తల మీదుగా లేచాయి, ఆమె వెనక్కు వచ్చేసింది.

ఒడ్డుకి వచ్చింది. ఆమెకి ఎక్కడికి వెళ్ళాలో తెలుసు. వేగంగా వెళ్ళాలనుకుంది. తనంతట తానుగా నడిచి వెళ్ళాలనుకుంది. మేన్ హాటన్ సగం వరకూ నడిచింది. పొడుగ్గా ఖాళీగా, ప్రతిధ్వనులిస్తున్న వీధుల గుండా నడిచింది. అతని ఇంటి తలుపు తట్టేసరికి నాలుగున్నర అయింది. అతను నిద్రలో ఉన్నాడు. ఆమె తల అడ్డంగా ఊపి “ఉహూఁ మళ్ళీ పడుకో. నేను ఊరికే ఇక్కడ ఉండాలనుకున్నాను” అంది. అతన్ని తాకలేదు. టోపీ, బూట్లా, తీసేసి పడక్కుర్చీలో కూలింది. కుర్చీ పక్కగా ఒక చేయి వేలాడేసింది. తల చేతిమీద పెట్టుకుని నిద్రపోయింది. పొద్దున్న అతనేమీ ప్రశ్నించలేదు. ఇద్దరూ కలిసి టిఫిన్ చేశాక అతను హడావిడిగా ఆఫీసుకి వెళ్ళిపోయాడు. వెళ్ళే ముందు ఆమెను చేతుల్లోకి తీసుకుని ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. అతను వెళ్ళాక కాసేపక్కడే నుంచుని ఆమె కూడా బయలుదేరింది. ఇద్దరూ గట్టిగా ఇరవై మాటలు కూడా మాట్లాడుకోలేదు.

కొన్ని సార్లు వీక్ ఎండ్స్‌లో వాళ్ళిద్దరూ సిటీ వదిలి కారుమీద తీరప్రాంతంలోని ఏదో అజ్ఞాత ప్రాంతానికి వెళ్ళేవారు. నిర్జనమైన ఇసుక తిన్నెమీద ఎండలో పడుకునే వాళ్ళు. సముద్రంలో ఈత కొట్టేవాళ్ళు. నీళ్ళలో అతని శరీరాన్ని చూడడం ఆమెకిష్టంగా ఉండేది. వెనకే ఉండిపోయేది. కెరటాలు తన మోకాళ్ళని కొడుతూ ఉండేవి. అడ్డుల్ని ఛేదిస్తూ అతను ఒక సరళ రేఖ గీస్తూంటే గమనించేది. నీటి అంచున అతనితో పాటు పడుకోవడం నచ్చేది. అతనికి కొన్ని అడుగుల దూరంలో తీరం మైపు మొహం పెట్టిపడుకోవడం నచ్చేది. పొట్టమీద పడుకునేది. కాలివేళ్ళు కెరటాలకేసి చాచేది. అతన్ని తాకేది కాదు. తన వెనకనుంచి కెరటాలు వచ్చి శరీరాలను తగిలి విరిగిపోవడం గమనించేది. తమ శరీరాల నుంచి వచ్చిన ప్రవాహాలు కలిసిపోయి వెనక్కి వెళ్ళడం చూసేది.

సింగిల్ రూము ఒకటి తీసుకుని ఏదో గ్రామీణ లాడ్జిలో రాత్రుళ్ళు గడిపేవారు. సిటీలో వదిలిపెట్టేసిన విషయాలేవీ మాట్లాడుకునేవాళ్ళు కారు. కానీ ఆ గంటల సరళ విశ్రాంతికి ‘చెప్పుకోని ఆ కబుర్లే’ అర్థాన్నిచ్చేవి. ఒకళ్ళనొకళ్ళు చూసుకున్నప్పుడు ఆ అసహజ వైరుధ్యానికి నిశ్శబ్దంగా నవ్వేవి వాళ్ళ కళ్ళు.

అతనిమీద తన పెత్తనం చూపించుకునేందుకు ప్రయత్నించేది. అతని ఇంటికి వచ్చేది కాదు. అతను వస్తాడని చూసేది. మరీ తొందరగా వచ్చేసి అదంతా పాడుచేసే వాడతను. అతను ఎదురుచూసేదని, కోరిక వల్ల ఘర్షణకు లోనయ్యాడని సంతృప్తిపడేందుకు వీలిచ్చేవాడు కాదు. వెంటనే లొంగిపోయే వాడు. “రోర్క్! నా చేతిని ముద్దు పెట్టుకో” అనేది. అతను మోకాళ్ళపై కూర్చుని చీలమండల్ని ముద్దు పెట్టుకునేవాడు. ఆమె ఆధిపత్యాన్ని ఒప్పేసుకోవడం ద్వారా ఆమెను ఒడించేవాడు. ఆధిపత్యం అమలులోకి వచ్చిందన్న తృప్తి దక్కేది కాదు ఆమెకు. ఆమె పాదాల దగ్గర పడుకుని “నాకు నువ్వు కావాలి. నిన్ను చూస్తే పిచ్చెక్కిపోతుంది. నీకేం కావాలంటే అది చేయించుకోవచ్చు నాతో. అదేనా నువ్వు వినాలనుకుంటున్నది? ఇంచుమించు అదేగా. నువ్వు నాచేత చేయించలేని పనులు కొన్ని ఉన్నాయి. అవి చెయ్యమంటే నాకు నరకమే. అప్పుడు నిన్ను కాదనాల్సిస్తుంది. కాదనేస్తాను కూడా - నరకం అనుభవించి. అది నీకు సంతోషమా? నేను నీ సొంతం అవునో కాదో తెలుసుకోవాలని ఎందుకను కుంటున్నావు? అది చాలా సింపుల్. నీ సొంతమే. సొంతం చేసుకోగలిగిందంతా నీ సొంతమైపోయింది. మరేమీ అడగవు నువ్వు. నువ్వు నన్ను బాధ పెట్టగలవో లేవో తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నావు. బాధ పెట్టగలవు. అయితే ఏమిటి?” అ మాటలు లొంగుబాటు కింద లేవు. ఎందుకంటే అవి అతన్ని చీల్చుకుని ఏమీ రాలేదు. ఊరికే, ఇష్టంగా వచ్చాయి. ఆ విజయంలో ఆమెకు థ్రిల్ ఏమీ కనిపించలేదు. తనే అతనికి ఎప్పటికన్నా ఎక్కువ సొంతం అయినట్టనిపించింది. నిజమని తెలిసి కూడా ఈ మాటలు మాట్లాడగలిగే మగవాడికి - అయినప్పటికీ తన అదుపులో ఉండి, తనను అదుపు చేసే వాడికి - సొంతం అయినట్టుంది. అతను అలాగ ఉండాలనే ఆమె కోరిక.

* * *

జూన్ నెల సగం గడిచాక కెంట్ లాన్సింగ్ అనే ఆసామీ రోర్క్ని కలిసేందుకు వచ్చాడు. అతనికి నలభైయేళ్ళు, దుస్తుల్ని బట్టి పోకిల్లా రాయుళ్ళాగ, చూపుల్ని బట్టి ప్రైజ్ ఫైటర్లాగ ఉన్నాడు. అయితే కండలు తిరిగి లేదు. భారీగా దృఢంగా లేదు. బక్క పల్చగా ఎముకలు తేలి ఉన్నాడు. చూసే వాళ్ళకి బాక్సర్ని, కోట గుమ్మాలు బద్దలు కొట్టే దూలాన్ని, తుపాకులు మోసే ట్రక్కుని, సబ్మెరైన్ టార్పిడోని తలపిస్తాడు. అయితే అవేవీ అతని వాలకానికి నప్పవు. సెంట్రల్ పార్క్ సౌత్లో ఒక విలాసవంతమైన హోటల్ కట్టడానికి కార్పొరేషన్ ఒకటి ఏర్పాటైంది. దాని సభ్యుడతను. అందులో చాలామంది సంపన్నులున్నారు. దాని వ్యవహారాలు చూసేందుకు పెద్ద బోర్డుంది. స్థలం కొనేశారు. ఆర్కిటెక్టు ఎవరన్నది తేల్చుకోలేదు. కెంట్ లాన్సింగ్ మాత్రం రోర్క్ కావాలనుకున్నాడు.

మొదటి ఇంటర్వ్యూ ముగిశాక అతనితో రోర్క్ “అది నిర్మించడం నాకు ఎంత ఇష్టమో చెప్పలేను. కానీ నాకు వచ్చే అవకాశం లేదు. మనుషులతో నెగ్గుకు రాగలను నేను - వాళ్ళు ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు. గ్రూపులుగా ఉన్నప్పుడు నావల్ల కాదు. ఏ బోర్డు నన్ను ఎప్పుడూ ఏపనికీ ఎన్నుకోలేదు. తీసుకుంటుందని కూడా అనుకోను” అన్నాడు.

కెంట్ లాన్సింగ్ నవ్వాడు “ఎప్పుడైనా, ఏ బోర్డయినా, ఏదయినా, పని చెయ్యడం చూశావా నువ్వు?” అని అడిగాడు.

“అంటే?”

“అంటే, ఎప్పుడైనా, ఏ బోర్డయినా, ఏదయినా, పని చెయ్యడం చూశావా?”

“బోర్డులన్నవి ఉన్నట్టు పని చేస్తున్నట్టు అనిపిస్తుంది మరి.”

“చేస్తాయా? ప్రతివాడూ భూమి బల్లపరుపుగా ఉందనుకునే కాలం ఉండేది. మానవజాతికున్న భ్రాంతుల స్వభావాన్ని, ఆ భ్రాంతుల కారణాల్ని, ఊహించడం సరదాగా ఉంటుంది. ఏదో ఒక రోజు ఆ విషయం మీద ఓ పుస్తకం రాస్తా. అది పాపులర్ మాత్రం అవదు. అందులో బోర్డులమీద డైరెక్టర్లమీద ఒక చాప్టరు రాస్తాను, చెప్పొచ్చేదేమిటంటే అలాంటి వేమీ ఉండవు.”

“మిమ్మల్ని నమ్మాలనే ఉంది. మరి ఈ జోక్ ఏమిటి?”

“లేదు. నువ్వు నన్ను నమ్మవు. భ్రాంతుల కారణాలు అందంగా ఉండవు. అవి క్రూరంగానైనా ఉంటాయి, విచారకరంగానైనా ఉంటాయి. ఈ భ్రాంతి రెండు రకాలూను. ముఖ్యంగా ఇది క్రూరం. జోక్ కాదు. సరే. ఆ గొడవలోకి ఇప్పుడు పోవద్దు. సారాంశం ఏమిటంటే బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ అనగా ‘ఒకరిద్దరు ఆత్రపరులు’, ప్లస్ తక్కిన బోలెడు ఊతమిచ్చు పదార్థము’. నా ఉద్దేశం గుంపులన్నీ శూన్యాలే. పెద్ద పెద్ద శూన్యాలు. వాళ్ళేమంటారంటే మేము మొత్తం శూన్యాన్ని దర్శించలేము’ అంటారు. ఏ కమిటీ మీటింగ్లోనైనా కూర్చో. ఆ శూన్యాన్ని భర్తీ చేసేందుకు ఎవడు పూనుకుంటాడన్నదే పాయింటు. అందుకో పెద్ద యుద్ధం జరుగుతుంది. చాలా పెద్దది. పోరాడ్డానికి శత్రువనే వాడున్నంతసేపూ ఏ శత్రువుతో అయినా పోరాడ్డం సులువే. వాడు లేడనుకో... అలా చూడకు. నేనేదో పిచ్చివాడినన్నట్టు. నీకు తెలిసుండాలి. నువ్వు నీ జీవితమంతా ఖాళీతో శూన్యంతో పోరాడావు.”

“పిచ్చివాణ్ణి చూసినట్టే చూస్తున్నాను, మీరంటే ఇష్టం ఏర్పడి.”

“నేనంటే నీకు ఇష్టమేననుకో. అలాగే నిన్ను ఇష్టపడతానని నాకు తెలిసింది. మానవులు సోదరులు. వాళ్ళకి స్వభావతః సోదర తత్వం ఉంటుంది - బోర్డుల్లో, యూనియన్లలో, ఇంకా ఇతర గొలుసు ముఠాల్లో తప్ప. నేనెక్కువ మాట్లాడతాను. అందుకే మంచి సేల్స్మన్ అయ్యాను. అయినప్పటికీ నీకు అమ్మేందుకు మాత్రం నా దగ్గరేం లేదు. అందుచేత నువ్వు మా ‘ఆక్విటేనియాని’ - అది మా హోటలు పేరు - కడుతున్నావు అని ఊరుకుందాం. అక్కడికి ఆపుదాం.”

వెలుగుచూడని యుద్ధాల తీవ్రతను భౌతిక గణాంకాలతో కొలవడం సాధ్యం అయితే, ఆక్విటేనియా బోర్డు డైరెక్టర్లతో కెంట్ లాన్సింగ్ చేసిన యుద్ధం చరిత్రలో అతి విస్తృత మారణహోమం కింద నమోదయి ఉండేది. అయితే అతను తలపడ్డ యుద్ధరంగంలో శవాల్లాగా మిగలడానికి తగినంత ‘ఘన పదార్థాలేవీ’ లేవు.

అతను ఫినామినాతో పోరాడాల్సివచ్చింది. “పామర్! విను. లాన్సింగ్, రోర్స్ అని ఒక అతని గురించి మాట్లాడుతున్నాడు. ఎలా ఓటేస్తావు. పెద్ద శాస్త్రీలు ఒప్పుకుంటాయో? లేదో?”
“ఎవరు ఎవరికి అనుకూలంగా వేస్తున్నారో ఎవరు ఎవరికి వ్యతిరేకంగా వేస్తున్నారో తేలేదాకా

నేనేమీ డిసైడ్ చెయ్యను.” “లాన్సింగ్ అలా అంటున్నాడు. థోర్ప్ ఏమో ఇలా అంటున్నాడు...” “టాల్ బట్ ఫిఫ్త్ అప్ లో పేద్ల హోటల్ కడుతున్నాడు - అతను ఫ్రాంకన్ & కీటింగ్ ని కుదుర్చుకున్నాడు.” “గార్డన్ ప్రిస్కాట్ అద్భుతం అని హార్వర్డ్ ఒట్టేసి చెబుతున్నాడు.” “ఓయ్! బెట్టీ మనకి పిచ్చి అంటున్నాడు.” “నాకు రోర్క్ మొహం నచ్చదు, అతను కోపరేడిష్ గా ఉండడు.” “తెలుసు. తెలుస్తూనే ఉంది. రోర్క్ పని కొచ్చేరకం కాదు. రెగ్యులర్ కాదు.” “రెగ్యులర్ ఫెలో అంటే ఏమిటి?” “నీకు బాగా తెలుసు. నా ఉద్దేశం ‘రెగ్యులర్’ అని.” “మిష్టర్ మేసీ తనకు చెప్పాడు గనక, తనకు ఖాయంగా తెలుసని మిసెస్ ప్రిట్ చెట్ అంటోందని థామ్సన్ చెబుతున్నాడు...” “సరేనయ్యా! ఎవరేమన్నారో నాకు అనవసరం. ఒక నిర్ణయానికి వచ్చేశాను. రోర్క్ అనేవాడు. వట్టి బోర్ అని నా అభిప్రాయం. ఆ ఎన్ రైట్ హౌస్ నాకు నచ్చలేదు.” “ఎందుకటా?” “ఎందుకో నాకు తెలీదు. నచ్చలేదంటే. నాకంటూ ఒక సొంత అభిప్రాయం ఉంచుకునే హక్కు నాకు లేదా?”

యుద్ధం వారాల తరబడి సాగింది. ప్రతివాడూ తన మాట తను చెప్పాడు, రోర్క్ తప్ప. “ఏం ఫర్వాలేదు. వదిలెయ్యి. ఏం చెయ్యొద్దు. నేను మాట్లాడతాను నువ్వు చెయ్యగలిగేది ఏమీ లేదు. సంఘంలో వ్యవహరించాల్సి వచ్చినప్పుడు, ఎవరికైతే గొప్ప సంబంధం ఉందో, ఎవరైతే చాలా చెయ్యాల్సి ఉందో వాడి మాట చెల్లదు. వాడికి నోరుండదు. వాడు చెప్పే కారణాలని ముందే కొట్టి పారేస్తారు, ప్రెజుడిస్ లని. ఎందుకంటే, వక్తనే తప్ప మాటల్ని ఎప్పడూ పట్టించుకోరు. ఇది సిద్ధాంతం. ఆలోచన మీద తీర్చివ్వడం కన్న మనిషి మీద తీర్చివ్వడం సులువు. అయితే ఆ మనిషి బుర్రలో ఏముందో పట్టించుకోకుండా ఆ మనిషి మీద తీర్పులెలా ఇచ్చేస్తారో నాకెప్పటికీ అర్థం కాదు. అయినప్పటికీ అది అలాగే జరుగుతోంది. హేతువుల్ని తూచడానికి కొలబద్ధలు అవసరం. అవి దూదితో తయారు కావు. మనిషి ‘ఆత్మేమో దూది సరుకు. దానికి ఆకారం ఉండదు. నిరోధక శక్తి ఉండదు. ముందుకీ వెనక్కి మెలితిప్పేసి చిక్కుముడి చేసెయ్యొచ్చు దాన్ని. నీకెందుకు పని అప్పచెప్పాలో నాకన్న నువ్వే చాలా బాగా చెప్పగలవు. అయితే నీ మాట వినరు. నాది వింటారు. ఎందుకంటే నేను మధ్యవర్తిని. రెండు బిందువుల మధ్య కనిష్ట దూరం సరళ రేఖ కాదు. - మధ్యవర్తి. ఎంత మంది మధ్యవర్తులుంటే అంత దగ్గర చిక్కుముడి. సైకాలజీ అది నాయనా!”

“నా కోసం మీరెందుకు పోరాడుతున్నారలా?” అడిగాడు రోర్క్.

“మరి నువ్వు మంచి ఆర్కిటెక్ట్ వి ఎందుకయ్యావు? ఎందుకంటే మంచి అంటే ఇది అని కొన్ని ప్రమాణాలున్నాయి నీకు. అవి నీ సొంతం. నువ్వు వాటికి నిలబడతావు. నాకో మంచి హోటలు కావాలి. మంచి అంటే ఇది అని నాకు కొన్ని ప్రమాణాలున్నాయి. అవి నా సొంతాలు. నేను కోరుకునేది నాకివ్వగల మనిషివి నువ్వు. ఒక బిల్డింగ్ డిజైన్ చేసినప్పుడు నువ్వేం చేస్తున్నావో, నీ కోసం పోరాడుతున్నప్పుడు, నా పక్షాన నేను ఆ పనే చేస్తున్నాను. నిజాయితీ కళాకారుల గుత్త సొమ్ము అనుకుంటున్నావా? అవునూ ఇంటిగ్రిటీ, నిజాయితీ అంటే ఏమిటని నీ ఉద్దేశం? నీ పక్కవాడి జేబులోంచి ఒక వాచీ కొట్టెయ్యకుండా ఉండగల సమర్థత అనా? కాదు. అదంత తేలిక విషయం కాదు. అదే అయినట్లయితే మానవ జాతిలో నూటికి తొంభై

అయిదు మంది నిజాయితీపరులూ, ధార్మికులూ అనేస్తాను. నీకు తెలుసుగా వాళ్ళలాంటి వాళ్ళు కారు. నిజాయితీ అంటే ఒక ఐడియాకి నిలబడగలిగి ఉండడం. అంటే ఆలోచన గల వాళ్ళయి ఉండడం. ఆలోచన అనేది అప్పు తెచ్చుకోగలిగేదీ, తాకట్టు పెట్టగలిగేదీ కాదు. అయినప్పటికీ, మానవ జాతికి ఒక ప్రతీకని, చిహ్నాన్ని ఎన్నుకోమని నన్నడిగితే శిలువ నెన్నుకోను. గద్దనో, సింహన్నో, యూనికోర్నో (గుర్రపు శరీరం, సూటి కొమ్మూ ఉన్న కల్పిత జంతువు) ఎన్నుకోను. మూడు గిల్డెడ్ బంతుల్ని ఎన్నుకుంటా.”

రోర్క్ తన కేసి చూస్తూ ఉండిపోయాడని గమనించి ఈ మాటలు చేర్చాడు. “ఏమీ బాధపడకు. వాళ్ళంతా నన్ను వ్యతిరేకిస్తున్నారు. కానీ నాకు అనుకూల పరిస్థితి ఒకటుంది. వాళ్ళకేం కావాలో వాళ్ళకు తెలీదు. నాకు తెలుసు.”

* * *

ఎల్స్వర్త్ టూహీ తన ఆఫీసులో కూర్చున్నాడు. డెస్క్ మీద తెరిచి ఉన్న న్యూస్ పేపరు చూస్తున్నాడు. ఆక్విటేనియా కాంట్రాక్టుకి సంబంధించిన ప్రకటన అది. నోటికి ఒక కొసగా వేళ్ళ మధ్య పెట్టుకుని సిగరెట్టు కాలుస్తున్నాడు. ఒక వేలుతో చాలాసేపు నెమ్మదిగా లయబద్ధంగా సిగరెట్టుని తడుతూ కూర్చున్నాడు.

తలుపు తెరుచుకున్న శబ్దానికి తలెత్తాడు. డొమినిక్ గుమ్మం పట్టెకి జేర్లబడి చేతులు కట్టుకుని నిలబడి ఉంది. ముఖంలో ఆసక్తి కనబడుతోంది. అంత కన్న ఏం లేదు. కాని నిజమైన ఆసక్తి ఆమె ముఖంలో కనబడడమే ప్రమాద సూచిక.

అతను లేస్తూ అన్నాడు “మై డియర్! ఈ నాలుగేళ్ళలోనూ నువ్వు నా ఆఫీసుకి రావడం ఇదే మొదటి సారి. మళ్ళీ ఒకే బిల్డింగ్ లో పని చేస్తున్నాం. ఇది చెప్పుకోదగ్గ విశేషమే.”

ఆమె మాట్లాడలేదు. నెమ్మదిగా నవ్వింది. అది మరింత ప్రమాద సూచిక. సంతోషంగా అన్నాడతను. “నా చిన్న ఉపన్యాసం ఒక ప్రశ్నకి సమానం, లేకపోతే మనం ఒకరికొకరం అర్థం కావడం మానేశామా?”

“అనే అనుకుంటున్నాను. - నేనిక్కడకి ఎందుకొచ్చానో అడగాల్సి వచ్చిందంటే అంతేగా, కానీ మీకు తెలుసు. అది మీ డెస్క్ మీదే ఉంది.” డెస్క్ దగ్గరకి నడిచి పత్రిక కొనని తట్టింది. నవ్వింది. “దీన్ని ఎక్కడైనా దాచేస్తే బావుండేది అనిపిస్తోందా? నా రాక ఊహించి ఉండరనుకోండి. అందువల్ల ఏదో తేడా వస్తుందని కాదు కానీ, ఒకసారైనా మీరు బయట పడిపోగా చూడడం బావుంది. డెస్క్ మీద మీ ఎదురుగా... అలా రియల్ ఎస్టేట్ పేజీ తెరిచి.”

“ఆ చిన్న వార్త నిన్ను చాలా సంతోషపెట్టినట్టుందే.”

“సంతోష పడ్డాను. ఎల్స్వర్త్! పడుతున్నాను కూడా”

“ఆ కాంట్రాక్ట్ ఆపడానికి చాలా కష్టపడ్డావనుకుంటాను.”

“అవును.”

“నువ్వు ఇప్పుడు నటిస్తున్నావనుకుంటే అది పొరపాటు. నీది నటన కాదు.”

“అవును ఎల్స్వర్త్! కాదు.”

“రోర్క్కి రావడం సంతోషమేనా?”

“ఎంత సంతోషమంటే, ఎవరతను? కెంట్ లాన్సింగా? ఎవరయితే అతను, అతనితో, అతన్ని కలిస్తే, అతను అడిగితే - అతనితో పడుకోవడానికి సిద్ధం”

“అయితే ఒప్పందం రద్దయినట్టేనా?”

“కానే కాదు. రోర్క్కి వచ్చే ఏ పనినయినా అడ్డుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తాను. అది ఇంతకు ముందంత సులువు కాదు. అయినా ప్రయత్నిస్తూనే ఉంటాను. ఎన్రైట్ హౌస్, కార్డ్ బిల్డింగ్... ఇప్పడిది. నాకు అంత సులువేం కాదు. మీకు కూడా. మిమ్మల్ని ఓడిస్తున్నాడు ఎల్స్వర్త్! ఈ లోకం విషయంలో మీరు నేను పొరబడితేమాత్రం ఏమిటి?”

“నువ్వెప్పుడూ పొరబడుతూనే ఉన్నావు డియర్! నన్ను క్షమించు. నేను ఆశ్చర్యపోతున్నాను. నిజానికి ఆశ్చర్యపోవడం కాదు, ఏం చెయ్యాలో తెలిసి ఉండాలి. అతనికి రావడం నీకు సంతోషం కలిగించిందనుకో. నాకు కొంచెం కూడా సంతోషంగా లేదని ఒప్పుకోవడానికి నాకేం అభ్యంతరం లేదు. అంచేత, చూశావా? నా ఆఫీసుకి నీ రాక పూర్తిగా విజయవంతం అయింది. మనం ఆ ఆక్విటేనియాని గొప్ప ఓటమి కింద ఒప్పుకుని దాన్ని మరిచిపోయి, ఇంతకు ముందులాగానే ముందుకు సాగాలి.”

“తప్పకుండా ఎల్స్వర్త్! అచ్చంగా ఇంతకుముందు లాగానే. ఇవాళ రాత్రి ఒక డిన్నర్ పార్టీలో కొత్త హాస్పిటల్ ఒకటి పీటర్ కీటింగ్కి ఖాయపరుస్తున్నాను.”

ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఇంటికి పోయి ఆ సాయంత్రమంతా హోష్టస్ స్టోడర్డ్ గురించి ఆలోచిస్తూ గడిపాడు.

హోష్టస్ స్టోడర్డ్ పిట్టంత మనిషి. ఇరవై మిలియన్ డాలర్లు విలువ చేస్తాడు. మూడు వారసత్వాలూ, డబ్బు సంపాదనకి అంకితం చేసిన డెబ్బై రెండు సంవత్సరాల బిజీ జీవితమూ, కలిసి ఆ డబ్బు. అతను పెట్టుబడి పెట్టడంలో మంచి ప్రతిభావంతుడు. చెడ్డ పేరున్న ఇళ్ళమీద, పెద్దఎత్తున బ్రాడ్వే స్పెక్టకిల్స్ మీద, ముఖ్యంగా మతసంబంధమైన వ్యవహారాలలో, ఫ్యాక్టరీలమీద, పొలం తనఖాల మీద, గర్భనిరోధకాల మీద - అన్నింటిమీద పెట్టుబడి పెట్టాడు. అతను చిన్నగా వంగిపోయి ఉంటాడు. ముఖం రూపంచెడ లేదు. ప్రజలు మాత్రం చెడిందనుకున్నారు. ఎందుకంటే దానిమీద ఒకే భావం వ్యక్తమౌతుంది - చిరునవ్వు. అతని నోరు నిత్య ఉత్సాహంతో ఇంగ్లీషు అక్షరం ‘వి’ ఆకారంలో ఉంటుంది. కనుబొమ్మలు కూడా గుండ్రటి నీలం కళ్ళమీద తిరగేసిన చిన్న ‘వి’లు. తెల్లగా, కెరటాల్లా బోలెడు జుట్టు ఉంటుంది. విగ్గలా కనిపిస్తుంది. కాని నిజం జుట్టే.

టూహీ, హోష్టస్ స్టోడర్డ్ని చాలా కాలంగా ఎరుగును. అతని ప్రభావం స్టోడర్డ్ మీద బలంగా ఉంది. స్టోడర్డ్కి పెళ్ళి కాలేదు. చుట్టాలు లేరు. స్నేహితులూ లేరు. అతను మనుషుల్ని

నమ్మడు. ప్రతివాడూ తన డబ్బు వెంటే పడుతూంటాడని నమ్మకం. ఎల్స్వర్త్ టూహీ మీద గొప్ప గౌరవం, తన జీవితానికి సరిగ్గా వ్యతిరేకమైన జీవితానికి టూహీ ప్రతినిధి కనక. సంపదపట్ల టూహీకి ఏవిధమైన ఆసక్తి లేదు. కేవలం ఈ వ్యత్యాసం వల్లనే టూహీని రూపెత్తిన సౌశీల్యంగా భావిస్తాడు. ఈ భావనలో తన జీవితానికి సంబంధించిన ఏ ఏ అంశాలు ఇమిడి ఉన్నాయో అతనికి ఎప్పుడూ తట్టలేదు. ఈ జీవితం అతని మనస్సుకి సుఖంగా లేదు. ఏళ్ళు గడిచే కొద్దీ జీవితంపుటంతం దగ్గరతోందన్న నిశ్చయంవల్ల 'అసుఖం' కూడా సంవత్సరాలుగా పెరుగుతూ వచ్చింది. లంచం రూపంలో మతం అతనికి ఉపశమనాన్నిచ్చింది. కొన్ని రకాల మతాలతో ప్రయోగాలు చేశాడు. సేవలకి హాజరయ్యాడు. పెద్ద మొత్తాలు విరాళాలుగా ఇచ్చాడు. మరొక విశ్వాసానికి మారాడు. కాలం గడిచే కొద్దీ అన్వేషణ వేగం పెరిగిపోయింది. ఆ అన్వేషణకి భయాందోళనల ఛాయ లొచ్చేశాయి.

“తన స్నేహితుడు. మార్గదర్శకుడు అయిన టూహీలో స్టోడర్డ్ కి ఒకటే లోపం కనిపించింది. టూహీకి మతం అస్సలు పట్టదు. అది స్టోడర్డ్ ని ఇబ్బంది పెట్టింది. అయితే టూహీ చేసిన బోధలు, వితరణ, త్యాగం, పేదలకు ఉపకారం చెయ్యడం - ఇవి భగవంతుడి చట్టాలకి అనుగుణంగానే ఉన్నాయి. టూహీ సలహా పాటించినప్పుడల్లా స్టోడర్డ్ కి భద్రంగా అనిపించేది. టూహీ చెప్పిన సంస్థలకి పెద్దగా జ్ఞాపకం చెయ్యనక్కర లేకుండానే మంచి విరాళాలిచ్చాడు. ఆత్మశక్తి విషయంలో టూహీ మీద గొప్ప గౌరవం. స్వర్గంలో భగవంతుణ్ణి ఎలా గౌరవించాలని అని ఆశిస్తాడో భూమిమీద టూహీని అలా గౌరవిస్తాడు.

అయితే ఈ వేసవిలో టూహీ తొలిసారిగా హోష్టస్ స్టోడర్డ్ విషయంలో ఓటమి పాలయ్యాడు.

స్టోడర్డ్ ఒక కల నెరవేర్చుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. తన ఇతర పెట్టుబడులలాగానే అదికూడా కాస్త జంకుతో జాగ్రత్తగా కొన్ని సంవత్సరాల ప్రణాళికగా సిద్ధమయిందే. ఒక గుడి కట్టాలని నిర్ణయించాడు. అది ఏ ఒక్క మతానికీ చెందింది కాకూడదు. అన్ని మతాలపట్ల సమభావం కలిగి ఏ తెగకీ చెందని స్మారకభవనం అయిఉండాలి. కేవల విశ్వాసానికి కేంద్రంగా అందరినీ అనుమతించేదిగా ఉండాలి. స్టోడర్డ్ సురక్షితమార్గంలో పోవాలనుకున్నాడు.

ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఈ ప్రాజెక్టు వద్దనే సరికి అతను నలిగిపోయాడు. మందకొడి పిల్లలకి కొత్త ఇల్లులాగ ఒక భవనం నిర్మించమన్నాడు టూహీ. అతనికి, దానికి సంబంధించిన ఆర్గనైజేషన్ ఒకటుంది. పోషకులతో కమిటీ ఉంది. నిర్వహణ వ్యయంకోసం ఆదాయం ఉంది. భవనం లేదు. కట్టేందుకు డబ్బు లేదు. స్టోడర్డ్ తన పేరు మీద విలువైన స్మారక చిహ్నం కావాలనుకంటే, అది తన ఔదార్యానికి పరాకాష్ఠగా ఉండాలని కోరుకుంటే తన ధనసమర్పణకి “మందకొడి పిల్లల హోష్టస్ స్టోడర్డ్ హోమ్” కన్న ఉదాత్త ప్రయోజనం ఏముంటుంది? చిన్న పిల్లలు, అనాథలు, ఏ రక్షణ లేని వాళ్ళు, ఎవరూ పట్టించుకోని పిల్లలు అని నొక్కి మరీ చెప్పాడు టూహీ. కానీ హోష్టస్ స్టోడర్డ్ లో ‘హోమ్’ గురించిగాని, మరో లౌకిక సంస్థ గురించి గాని ఆసక్తి కలిగించలేక పోయాడు. అది ‘హోష్టస్ స్టోడర్డ్ టెంపుల్ ఆఫ్ ది హ్యూమన్ స్పిరిట్’ కావాలనే అనుకున్నాడు స్టోడర్డ్.

టూహీ వేసిన తెలివైన ప్రశ్నలకు అతని దగ్గర జవాబులు లేవు - “కాదు. ఎల్స్వర్త్! అది సరికాదు. సరికాదు” అన్నమాటలు తప్ప ఏమీ చెప్పలేకపోయాడు. విషయం సెటిల్ కాలేదు.

స్టోడర్డ్ మెత్తబడలేదు. కానీ టూపీ అసమ్మతి అతన్ని ఇబ్బంది పెట్టింది. నిర్ణయాన్ని ఏ రోజుకా రోజు వాయిదా వేస్తూ వచ్చాడు. వేసవి ముగిసేలోగా నిర్ణయం తీసుకోవాలని అనుకున్నాడు. శిశిరంలో పెద్దయాత్ర ఒకటి పెట్టుకున్నాడు. ప్రపంచయాత్ర. లౌరెన్స్, జెరుసలేం, మక్కా, బెనారస్ ఇలా అన్ని మతాల పవిత్ర ప్రదేశాలకీ వెళ్ళాలని.

ఆక్స్ ఫోర్డ్ నియా కాంట్రాక్టు ప్రకటించిన కొన్నిరోజుల తర్వాత ఒక సాయంత్రం పూట హోష్టన్ స్టోడర్డ్ ని ఏకాంతంగా కలిసేందుకు వచ్చాడు టూపీ. స్టోడర్డ్ అపార్ట్ మెంటు విశాలంగా ఉంటుంది. బోలెడు ఫర్నిచర్. నది పక్క రహదారిలో ఉంటుంది.

“హోష్టన్! నేను తప్పు. నువ్వే రైటు, గుడి విషయంలో” అన్నాడు టూపీ ఉత్సాహంగా.

“ఆఁ!” అన్నాడు స్టోడర్డ్ ఆశ్చర్యపోయి.

“అవును. నువ్వే రైటు. మరొకటేదీ అంత ఉచితంగా ఉండదు. గుడే కట్టాలి. “ఎ టెంపుల్ ఆఫ్ ది హ్యూమన్ స్పిరిట్.”

హోష్టన్ స్టోడర్డ్ ఒక గుటక మింగాడు. అతని నీలికళ్ళు ఆర్ధమైపోయాయి. తన గురువుకే తానొక మంచి బోధించాడంటే ధార్మిక మార్గంలో తను చాలా ప్రగతి సాధించి ఉండాలి అనుకున్నాడు. ఇంకేం అక్కర్లేదు. టూపీ చెప్పింది వింటూ తలూపుతూ ప్రతి విషయాన్నీ అంగీకరిస్తూ కూర్చున్నాడు. దుర్బలంగా ముడతలు పడ్డ పాపాయిలా కూర్చున్నాడు.

“ఇది ప్రతిష్ఠాత్మకమైన పని. చెయ్యడం అంటూ వస్తే సరిగ్గా చెయ్యాలి. కాస్త అహంకరించి నట్టుండే పని మరి. భగవంతుడికి బహుమతి నివ్వడం కదా! వీలయినంత చక్కగా చెయ్యకపోతే అసహ్యంగా, ఆవిధేయంగా ఉంటుంది.”

“అవునవును. సరిగ్గా ఉండాలి. సరిగ్గా ఉండాలి. అత్యుత్తమంగా ఉండాలి. మీరు సాయం చేస్తారు. చెయ్యరా ఎల్సేవర్త్? మీకు కట్టడాల గురించి కళ గురించి అన్నింటి గురించీ తెలుసు. - అది సరిగ్గా ఉండాలి.”

“నీకు నిజంగా అవసరం అంటే సంతోషంగా సాయం చేస్తాను.”

“అవసరమా? ఏమంటున్నారు మీరు? నాకు అవసరం అయితే అనా? భలేవారే, మీరు లేకుండా నేనేం చెయ్యగలను? నాకేం తెలియదు. అటువంటి వాటి గురించి నాకేం తెలియదు. పైగా ఇది సరిగా చెయ్యాలని పని.”

“అది సరిగ్గా ఉండాలంటే సరిగ్గా నేను చెప్పినట్టు చేస్తావా?”

“అలాగే తప్పకుండా.”

“ముందు ఆర్కిటెక్ట్ సంగతి చాలా ముఖ్యం.”

“అవున్నిజమే.”

“నీకు ఆ షోకిల్లాలు, వ్యాపారస్థులు, ఒంటినిండా డాలర్ల ముద్రలున్న వాళ్ళు వద్దు కదా! నువ్వు భగవంతుణ్ణి నమ్ముకున్నట్టుగా తన పనిని నమ్ముకునే మనిషి నీకు కావాలి.”

“అవును. సరిగ్గా అంతే.”

“నేను చెప్పిన అతన్ని తీసుకోవాలి.”

“తప్పకుండా. ఎవరతను?”

“హోవార్డ్ రోర్క్.”

“ఆఁ” హోప్స్ స్టోడర్డ్ అర్థం కానట్టు చూశాడు. “ఎవరతను?”

“టెంపుల్ ఆఫ్ ది హ్యూమన్ స్పిరిట్ కట్టేది అతనే.”

“పనికొస్తాడా?”

ఎల్స్వర్త్ టూహీ అటు తిరిగి సూటిగా అతని కళ్ళలోకి చూశాడు.

“ఏ ఒట్టు పడితే ఆ ఒట్టు హోప్స్! ఉన్న వాళ్ళలో బెస్ట్ అతను.”

“ఓహ్...”

“కానీ అతన్ని ఒప్పించడం కష్టం కొన్ని షరతులమీద కాని పని ఒప్పుకోడు. నువ్వు తూచా తప్పకుండా పాటించాలి. అతనికి పూర్తి స్వేచ్ఛనివ్వాలి. నీకేం కావాలో చెప్పు. ఎంతలో కావాలో చెప్పు. తక్కింది అతనికి వదిలేసెయ్యి. తనకి నచ్చినట్టు రూపకల్పన చెయ్యనీ. కట్టనీ. మరోలా అయితే అతను పని చెయ్యడు. ఆర్కిటెక్చర్ గురించి నీకేమీ తెలియదని నిజాయితీగా చెప్పేయ్యి. ఏ సలహా గాని, జోక్యంగాని, అవసరం లేకుండా దాన్ని చక్కగా చెయ్యగల ఏకైక వ్యక్తివి నువ్వే అనుకుంటున్నాను. గనుక నీకు అప్పగిస్తున్నానని చెప్పు.”

“సరే. అతని పూచీ మీరు తీసుకుంటే, మీరు గ్యారంటీ ఇస్తే...”

“నాది పూచీ.”

“బావుంది. ఎంత ఖర్చయినా లెక్క పెట్టను”

“అతనితో జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాల్సి ఉంటుంది సుమా! ముందు చెయ్యడానికి ఒప్పుకోడు. నాకు దేవుడిమీద నమ్మకం లేదని చెబుతాడు.”

“ఏమిటి?!”

“ఆ మాట నమ్మకు. అతను చాలా లోతైన మత విశ్వాసి. తనదంటూ ఓ పద్ధతుంది. అతని కట్టడాల్లో చూడొచ్చుదాన్ని.”

“ఓహ్.”

“ఈ ప్రముఖ చర్చిలో దేనికీ చెందదు. అందుచేత నీకు పక్షపాతం ఉందని అనుకోరు. నువ్వెవర్నీ నొప్పించనక్కరలేదు కూడా.”

“అది బావుంది.”

“విశ్వాసాల విషయాని కొచ్చినప్పుడు, మొదటి విశ్వాసివి నువ్వే కావాలి. అంతేనా?”

“అంతే.”

“అతని డ్రాయింగులు చూడనక్కర లేదు. వాటికి కాస్త టైము పడుతుంది. నీ యాత్ర ఆలస్యం చేసుకోవాల్సిన పనిలేదు. అతన్ని పెట్టుకో. కాంట్రాకులు సంతకాలు వద్దు. అనవసరం. డబ్బు విషయం చూసుకునేందుకు బ్యాంకు వాళ్ళతో ఏర్పాట్లు చేసుకో. తక్కింది వాళ్ళనే చెయ్యనీ. నువ్వు తిరిగొచ్చేదాకా అతని ఫీజు ఇవ్వక్కర లేదు. ఒక ఏడాదో ఎంతో పట్టనీ. ఆ గొప్ప గుళ్ళన్నీ చూసి నువ్వు తిరిగొచ్చే సరికి అంతకంటే మంచి గుడి, నీ సొంత గుడి, నీ గురించి ఎదురుచూస్తూ ఉంటుందిక్కడ.”

“నాక్కావలసింది సరిగ్గా అదే.”

“ప్రజల కెప్పుడు ఎలా తెలియచెయ్యాలి, ఎలా ఎవరికి అంకితమివ్వాలి, సరైన ప్రచారం ఎలా ఉంటుంది. ఇవన్నీ ఆలోచించుకోవాలి.”

“అవును... ప్రచారమా?”

“తప్పకుండా, గొప్ప ప్రచారం. సందడి లేకుండా ఏ గొప్ప కార్యక్రమం అయినా జరగడం చూశావా? ప్రచారం లేకపోతే... పెద్దదనిపించదు. అక్కడ పొదుపు చేశావో గౌరవనీయుడివి కాకుండా పోతావు.”

“నిజమే.”

“తగిన ప్రచారం కావాలంటే ముందే జాగ్రత్తగా ప్లాన్ చేసుకోవాలి. ఆవిష్కరణ సమయం శోభాయమానంగా ఉండాలి. అంతా, ఓపెరా ఒపెనింగులాగ, యుద్ధానికి భేరి ధ్వనిలాగ.”

“భలే చెప్పారు.”

“అలా చెయ్యాలంటే నువ్వు న్యూస్ పేపర్ కుంకల్ని రానివ్వకూడదు. నీ ప్రయత్నం పల్చబడిపోతుంది. ఓ కొలిక్కి రాకుండానే కథలు బయటకు కారిపోతాయి. ఆలయం డ్రాయింగ్స్ ని విడుదల చెయ్యద్దు. రహస్యంగా ఉంచు. రహస్యంగా ఉంచాలనుకుంటున్నావని రోర్స్ కి చెప్పు. కాదనదు. కట్టుబడిలో ఉండగా కాంట్రాక్టరు చేత చుట్టూ పెద్ద కంచె పెట్టించు. నువ్వు తిరిగొచ్చి దగ్గరుండి ఆవిష్కరణ చేసేదాకా అదెలా ఉంటుందో ఎవరికీ తెలీదు. అప్పుడు దేశంలో ఉన్న ప్రతి పత్రికలోనూ మన బొమ్మలే...”

“ఎల్స్ వర్త్!”

“పార్లన్.”

“ఐడియా బావుంది. పదేళ్ళ క్రితం ‘ది లెజెండ్ ఆఫ్ వర్జిన్’ ఇలాగే చేశాం. తొంబై ఏడు మందితో ప్రదర్శన.”

“బావుంది. కానీ ఈలోగా ప్రజలకి ఆసక్తి పుట్టించు. ఒక మంచి ప్రెస్ ఏజెంటుని పట్టుకో. ఎలా నిర్వహించాలో చెప్పు. మంచి కుర్రాడొకడి పేరు చెబుతా. అంతుపట్టని రహస్యంలా ఉన్న స్టోడర్డ్ టెంపుల్ గురించి వారానికొకసారో, ఎప్పుడో, ఏదో ఒకటి వచ్చేట్టు చూడు. ప్రజల్ని ఊహించుకోనీ. ఎదురుచూడనీ. సమయం వచ్చేసరికి వాళ్ళు చక్కగా సిద్ధంగా ఉంటారు.”

“రైతో.”

“అయితే ముఖ్యంగా నేను రికమెండు చేశానని రోర్క్కి తెలియనివ్వకు. నాకు దీంతో సంబంధం ఉన్నట్టు ఒక్కముక్క కూడా ఎవరితోటీ అనకు. ఒక్కడిక్కూడా. ప్రమాణం చెయ్యి.”

“ఎందుకు?”

“బోలెడంత మంది ఆర్కిటెక్ట్ ఫ్రెండ్స్ ఉన్నారు నాకు. ఇదేమో చాలా పెద్ద ఆర్డరు. ఎవరి భావాలూ గాయపడకూడదని.”

“అవును. అది నిజం”

“ప్రమాణం చెయ్యి.”

“ఓహ్ ఎల్స్వర్త్!”

“ఒట్టెయ్యి, నీ ఆత్మ విముక్తి తోడుగా.”

“వేస్తున్నాను, దాని... తోడుగానే”

“సరే మరి, నువ్వెప్పుడూ ఆర్కిటెక్ట్లో మసులుకోలేదు. అతనేమో మామూలు రకం కాదు. నువ్వు వ్యవహారం పాడుకావాలనుకోవడంలేదు కదా! అంచేత అతనికి నువ్వు ఏం చెప్పాలో నేను చెబుతా.”

మర్నాడు టూహీ డొమినిక్ ఆఫీసుకి వెళ్ళాడు. ఆమె డెస్క్ దగ్గర నిలబడి నవ్వుతూ చెప్పాడు స్వరంలో నవ్వులేదు.

“హోష్టన్ స్టోడర్డ్ గుర్తున్నాడా? సకలమత విశ్వాసాల ఆలయం... ఆరేళ్ళుగా చెబుతున్నాడు కదా?”

“అంత బాగా గుర్తులేదు.”

“అతను దాన్ని కట్టబోతున్నాడు”

“అలాగా?”

“ఆ పని హోవార్డ్ రోర్క్కి అప్పచెబుతున్నాడు.”

“నిజంగా!?”

“నిజంగా.”

“నమ్మలేక పోతున్నాను... ఏమిటి హోష్టనే?”

“హోష్టనే.”

“సరే. నేను అతనిమీద పని మొదలెడతాను.”

“లేదు నువ్వొదిలెయ్యి. నేను రోర్స్కి ఇమ్మని చెప్పాను.”

ఆ మాటలు అర్థమయే సరికి గమ్మత్తు ఎగిరిపోయింది. నిశ్చలంగా కూర్చుండి పోయింది.

టూపీ అన్నాడు. “నేనే చేశానని నీకు తెలియాలి. దాని వల్ల లౌక్యపు గొడవలేమీ ఉండవు. నీకు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియదు. తెలుసుకోలేరు కూడా. ఇది గుర్తుంచుకుంటావని నమ్ముతున్నాను.”

ఆమె పెదవులు బిగించి అంది “దేని కోసం చేస్తున్నారు?..”

నవ్వి అన్నాడు “అతని పేరు ప్రసిద్ధి కెక్కాలని.”

రోర్స్ హోష్టన్ స్టోడర్డ్ ఆఫీసులో కూర్చుని విషయం విన్నాడు. విస్మయానికి గురయ్యాడు. స్టోడర్డ్ నెమ్మదిగా మాట్లాడాడు. నిజాయితీగా ఆకట్టుకునేట్టుగా మాట్లాడాడు. ఇంచుమించు అక్షరాక్షరం కంఠతా పట్టాడు కాబట్టి అలా ఉన్నాయి మాటలు. పసిపాప కళ్ళ లాంటి అతని కళ్ళలో అభ్యర్థన ఉంది. ఒప్పించే గుణం ఉంది. కాసేపు రోర్స్ ఆర్కిటెక్చర్ని మరిచిపోయి మానవతా మూలానికి. మొదటి చోటిచ్చాడు. లేచి ఆఫీసు బయటకి పోదామనుకున్నాడు. ఆ మనిషిని తట్టుకులేకపోయాడు. కానీ తను విన్న మాటలు ఆపేశాయి. ఆ మాటలు ఆ మనిషి ముఖానికిగాని గొంతుకిగాని నప్పలేదు.

“మిష్టర్ రోర్స్! ఇది ఒక మతపరమైన కట్టడమే. అయినా అంతకు మించింది. మనం దాన్ని టెంపుల్ ఆఫ్ ది హ్యూమన్ స్పిరిట్ అని పిలుస్తున్నాం గమనించు. ఇతరులు సంగీతంలో పట్టుకోవాలనుకుంటున్నట్టు. మనం శిలలో పట్టుకోవాలనుకుంటున్నాం-ఏదో ఒక సంకుచితమైన మతాన్ని కాదు. సర్వమత సారాన్ని. మతం సారం ఏమిటి? అత్యున్నతమైన, అతి ఉదాత్తమైన, అత్యుత్తమమైన దాన్ని పొందాలనే మానవ ఆత్మశక్తి ఆశయమే. ఆదర్శాల విజేతగా, సృష్టికర్తగా తయారైన మానవ ఆత్మశక్తే మతసారం. విశ్వానికి జీవనప్రదానం చేస్తున్న శక్తే, ధీరోదాత్తమైన మానవ ఆత్మశక్తే. దాన్ని పట్టుకోవాలనుకుంటున్నాం. అది నువ్వు చెయ్యాల్సిన పని రోర్స్!”

రోర్స్ చేతులతో కళ్ళు నులుముకున్నాడు నిస్సహాయంగా. ‘అది సాధ్యం కాదు. అది సాధ్యం కానే కాదు. మనిషి కోరుకునేది అది కాజాలదు. ముఖ్యంగా హోష్టన్ కోరుకునేది. అతను ఆ మాటలు చెబుతుంటే వినడానికి అసహ్యంగా ఉంది.’

“మిష్టర్ స్టోడర్డ్! మీరు పొరబడ్డారనుకుంటున్నాను” అతని స్వరం నెమ్మదిగా ఉంది. అలిసిపోయినట్టుంది. మీరు ఆశిస్తున్న మనిషి నేను కాదు. ఈ పని నేను ఒప్పుకోవడం సరికాదు. నాకు దేవుడిమీద నమ్మకం లేదు.”

హోష్టన్ స్టోడర్డ్ ముఖంలో కనిపించిన సంతోషం, విజయరేఖ చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు రోర్క్. ఎల్స్వర్త్ టూహీ దివ్యదృష్టికి మేధకి అభినందనగా స్టోడర్డ్ ముఖం వెలిగిపోయింది. టూహీ ఎప్పుడూ రైటే. తనలో కొత్త నిబ్బరాన్ని నింపుకుని స్థిరంగా చెప్పాడు. ఒక పెద్దాయన యువకుడితో మాట్లాడుతున్నాడు. తెలివిగా, తను రోర్క్ కన్న తెలివైనవాడన్నట్టు. సాత్వికంగా, మాట్లాడాడు, తొలిసారిగా.

“ఏం ఫర్వాలేదు. నీతరహాలో నువ్వు గొప్ప ఆస్తికుడివి. నీ కట్టడాల్లో అది కనిపిస్తోంది.”

రోర్క్ తనకేసి కదలకుండా అంతసేపు అలా ఎందుకు తేరిపార చూశాడో స్టోడర్డ్ కి అంతుపట్టలేదు.

“నిజమే” అన్నాడు రోర్క్. గొంతు చాలా నెమ్మదిగా పలికింది.

ఆయన తన బిల్డింగ్స్ నన్నింటినీ చూసినవాడు. వాటిని తనకన్న ముందే అర్థం చేసుకున్న వాడు. ఆ మనిషి నుంచి తన గురించీ తన బిల్డింగ్స్ గురించీ తెలుసుకోవాల్సి వచ్చింది. ఆ విషయాల్ని, ఓపిగ్గా, ధీమాగా, నాకన్నీ తెలుసన్నమాదిరిగా, చెబుతున్నాడాయన. రోర్క్ సందేహాలన్నీ ఎగిరిపోయాయి. ‘నాకు మనుషులు సరిగా అర్థంకాలేదు. చూసీ చూడగానే ఏర్పడే ముద్రలు మోసకారులు కాగలవు. హోష్టన్ స్టోడర్డ్ ఎలాగూ ఏదో దూరఖండంలో ఉంటాడు గనక ఈ పనిలో పెద్ద సమస్యేమీ ఉండదు’ అనుకున్నాడు.

“నేను దేవుడంటాను. నువ్వు మరోటనొచ్చు. కానీ నేను ఆ భవనంలో నీ చైతన్యం ఉండాలని ఆశిస్తున్నాను. నీ చైతన్యం. ఆ చైతన్యంలో అత్యుత్తమమైన భాగం ఇయ్యి. నీ పని నువ్వు చేసిన వాడివౌతావు. నేనూ నా పని చేసినవాడినౌతాను. ఆ నిర్మాణం ద్వారా నేను ఏం చెప్పాలను కుంటున్నానో ఆలోచించి బుర్ర పాడుచేసుకోకు. నీ చైతన్యం ఆ భవనాకారాన్ని పొందనీ, చాలు. అప్పుడు, నీకు తెలిసినా తెలియకపోయినా, దానికి ఆ అర్థం సమకూరుతుంది” అన్నాడు స్టోడర్డ్.

ఒక మానవ కంఠం - అది హోష్టన్ స్టోడర్డ్ దైనా సరే - ఈ మాటలు చెబుతున్నప్పుడు సమస్యేం ఉండగలదు అనుకున్నాడు. అందుచేత స్టోడర్డ్ మానవ చైతన్యాలయాన్ని నిర్మించేందుకు ఒప్పుకున్నాడు రోర్క్.

11

డిసెంబర్ లో గొప్ప వేడుకగా ఓపెన్ అయింది కాస్మో - స్లోట్స్ కి భవనం. ప్రముఖులొచ్చారు. పుష్ప శుభచిహ్నాలు, న్యూస్ రీల్ కెమేరాలు, తిరుగుడు సెర్పిలైట్లు, మూడుగంటల పాటు ఉపన్యాసాలు ఏర్పాట్లన్నీ ఒకే స్థాయిలో ఉన్నాయి.

‘నేను చాలా సంతోషంగా ఉండాలి’ అనుకున్నాడు పీటర్ కీటింగ్, కానీ అలా లేదు. బ్రాడ్వే రోడ్లను ఈ అంచు నుంచి ఆ అంచు వరకూ నింపేస్తున్న జనాన్ని కిటికీలోంచి చూశాడు. ఉత్సాహభరితమైన మాటలు చెప్పుకునే ప్రయత్నం చేశాడు. ఫలించ లేదు. తనకు విసుగ్గా ఉందని ఒప్పుకోవలసి వచ్చింది. కానీ నవ్వాడు, చేతులు కలిపాడు, ఫోటోలు దిగాడు. కాస్మో

- స్లోట్స్ బిల్డింగ్, తెల్లటి పెద్ద డ్రగ్ ప్రకటనలాగా వికార బృహత్ స్వరూపంలాగ ఆ వీధిలో లేచి నిలబడి ఉంది.

కార్యక్రమాలు పూర్తయ్యాక కీటింగ్ని ప్రశాంతంగా, విలాసవంతంగా, ఉన్న ఒక రెస్టారెంట్కి తీసుకెళ్ళాడు టూహీ. లేత ఆర్కిడ్ రంగు బూత్లో కూర్చున్నారు ఇద్దరూ. ప్రారంభ సందర్భ గౌరవంగా చాలా మంచి పార్టీలు ఏర్పాటువుతున్నాయి, కానీ తక్కినవాటిని కాదని టూహీ ఆహ్వానాన్ని అందుకున్నాడు. డ్రింక్ చేతపుచ్చుకుని కీటింగ్ సీట్లో కూలబడడం గమనించాడు టూహీ.

“వైభవంగా లేదూ? పీటర్! జీవితంలో నువ్వు ఆశించగల గౌరవాలకి ఇది పరాకాష్ఠ.” సుతారంగా తన గ్లాసు ఎత్తాడు.

“నీకు ఇటువంటి విజయాలు, ఈ రాత్రి పొందిన విజయాల వంటి విజయాలు అనేకం రావాలని” అన్నాడు.

థాంక్స్ చెప్పి తొందరగా గ్లాసు అందుకుని, చూసుకోకుండా పైకెత్తాడు కీటింగ్. అది ఖాళీగా ఉంది.

“గర్వంగా లేదూ?” అన్నాడు టూహీ.

“అవును. ఉంది” అన్నాడు కీటింగ్.

“బావుంది. నిన్ను అలా చూడడమే నాకిష్టం. ఈ వేళ చాలా అందంగా ఉన్నావు. న్యూస్ రీల్స్లో అద్భుతంగా ఉంటావు.”

కీటింగ్ కళ్ళలో ఆసక్తి మెరిసింది “అలాగే అనుకుంటున్నాను” అన్నాడు.

“నీకు పెళ్ళి కాకపోవడం బాగాలేదు పీటర్! భార్య ఒక గొప్ప అలంకారంగా ఉండే దివ్యాంశ. ప్రజలిష్టపడతారు. మూవీలోకం కూడా.”

“కాటీ ఫోటోల్లో అంత బాగోదు.”

“అది నిజమే. నువ్వు కాటీతో ఎంగేజ్ అయి ఉన్నావు కదా! నా తెలివి తక్కువ చూడు మరిచిపోతూనే ఉన్నాను. కాటీ ఫోటోల్లో అస్సలు బావుండదు. అదే కాదు. కాటీ ఇలాంటి సోషల్ ఫంక్షన్లలో అంతగా ఆకట్టుకుంటుందని నిబ్బరంగా ఉండగలదని అనిపించదు. మంచి విశేషణాలు చాలా వాడొచ్చు తనకి. కానీ ‘నిబ్బరం’, ‘ప్రత్యేకం’ అనేవి నప్పవు. నన్ను క్షమించాలి పీటర్! నా ఊహని ఎటెట్ పోనిస్తాను. కళ గురించి ఎక్కువ ఆలోచిస్తాను కదా! కేవలం కళాత్మక ఔచిత్య దృష్టితోనే చూస్తూంటాను. ఈ రాత్రి నిన్ను చూస్తుంటే నీ పక్కన పరిపూర్ణంగా అతికిపోయే మరో అమ్మాయి గురించి ఆలోచించకుండా ఉండలేకపోయాను.”

“ఎవరు?”

“అయ్యో, నన్ను పట్టించుకోకు. అది ఉత్త కళాత్మక పిచ్చి ఊహ. జీవితం ఎప్పుడూ అంత పరిపూర్ణంగా ఉండదు. ఇప్పటికే ప్రజలు అసూయ పడదగినన్ని విషయాలున్నాయి నీ దగ్గర. వాటికి ఆమెను కూడా చేర్చుకు.”

“ఎవరు?”

“వదిలెయ్ పీటర్! నీకు దొరకదు. ఎవరికీ దొరకదు. నువ్వు యోగ్యుడివే. కానీ తనని పొందడానికి చాలినంత యోగ్యుడివి కాదు.”

“ఎవరు?”

“డామినిక్ ప్రాంకన్.”

కీటింగ్ నిటారుగా కూర్చున్నాడు. అతని కళ్ళలో జాగరూకత, వ్యతిరేకత, శత్రుత్వ భావన కూడా కనిపించాయి టూహీకి. టూహీ తన చూపుని ప్రశాంతంగా అలాగే ఉంచాడు. కీటింగ్ లొంగిపోయాడు. కానీ మళ్ళీ కూలబడ్డాడు.

“ఓహ్! గాడ్! తనంటే నా కిష్టం లేదు ఎల్సేవర్!” అన్నాడు సంజాయిషీ ఇస్తున్నట్టు.

“నీకిష్టమని నేనెప్పుడూ అనుకోలేదు. కానీ సగటుమనుషులు ప్రేమకి, శృంగార ప్రేమకి, అనవసర ప్రాముఖ్యత నిస్తారు. ఆ సంగతి నేను మరిచిపోతూ ఉంటాను.”

“నేను సగటు మనిషిని కాదు” అన్నాడు కీటింగ్ అలసటగా. అది యాంత్రికంగా చెప్పిన అభ్యంతరం - అందులో తీవ్రత లేదు.

“సరిగ్గా కూర్చో పీటర్. నువ్వు అలా కూలబడితే హీరోలా కనబడ్డం లేదు.”

కీటింగ్ ఆత్రుతగా కోపంగా తనను తాను కూడదీసుకున్నాడు.

“నేను డామినిక్ని చేసుకోవాలని మీరు కోరుకుంటున్నట్టునిపిస్తుంది నాకు, ఎప్పుడూను. ఎందుకూ? దాంతో మీకేం సంబంధం?”

“నీ ప్రశ్నకి నువ్వే జవాబిచ్చేశావు పీటర్! అవును. దాంతో నాకేం సంబంధం? మనం ప్రేమ గురించి, శృంగారం గురించి మాట్లాడుకుంటున్నాం. శృంగారం అనేది చాలా లోతైన స్వార్థ పూరితమైన ఉద్వేగం. స్వార్థ ఉద్వేగాలు సంతోషాన్నివ్వవు. ఇస్తాయా? ఈ రాత్రి విషయమే తీసుకో. ఒక అహంకారి హృదయం ఉప్పొంగిపోయే రాత్రి ఇది. మరి నువ్వు సంతోషంగా ఉన్నావా? ఇబ్బంది పడకు పీటర్! జవాబు చెప్పక్కర లేదు. నేను చెప్పదలుచుకున్న పాయింటేమిటంటే - మన వ్యక్తిగత ప్రేరణల్ని మనం నమ్మకూడదు. నిజానికి మనం ఏం కోరుకుంటున్నామనేది అంత ముఖ్యం కాదు. ఇది పూర్తిగా అర్థం అయితే తప్ప సంతోషం దొరకదు. ఒక్క క్షణం ఈ రాత్రి గురించి అలోచించు. ఇక్కడ నీ అంత తక్కువ ప్రాధాన్యమున్న వ్యక్తివి నువ్వే. అది అలాగే ఉండాలి కూడా. అంతే చేసిన వ్యక్తి కాదు. ఎవరి కోసం చేశాడో వాళ్ళు ముఖ్యం. దాన్ని అంగీకరించ లేకపోతున్నావు నువ్వు. అంచేత ఎంతగా ఉప్పొంగి పోవాలో అంతగా ఉప్పొంగిపో లేకపోయావు.”

“అది నిజం” అని గొణుక్కున్నాడు కీటింగ్. ఆ సంగతి ఎవరితోనూ చెప్పుకోలేదు.

“కేవలం స్వార్థరాహిత్యంలో ఉన్న సుందర గర్వాన్ని నువ్వు మిస్ అయ్యావు. నీ అహంన్ని నువ్వు మొత్తంగా కాదనడం నేర్చుకున్నప్పుడు, చిన్ని చిన్ని శృంగార వాంఛలవంటి చిల్లర

ఉద్యేగాలను సరదాలుగా జమ కట్టెయ్యడం నేర్చుకున్నప్పుడు, అప్పుడు మాత్రమే నేను నీనుంచి ఆశిస్తున్న గొప్పతనాన్ని సాధించగలవు.”

“మీరు ఆ విషయం నమ్ముతున్నారా? నిజంగా?”

“నమ్మకపోతే నేనిక్కడ కూర్చోను. మళ్ళీ ప్రేమ విషయానికొస్తే వ్యక్తిగతమైన ప్రేమ చాలా చెడ్డది - వ్యక్తిగతమైనదేదైనా అంతే. వ్యక్తిగత ప్రేమ అంటే అందులో ఇది వేరు అది వేరు, ఇది మంచి అది చెడు అనుకోవడం ఉంటుంది. భూమి మీద ప్రతి మానవుడి పట్లా అన్యాయంగా ప్రవర్తించడమే అది. అందరి నుంచీ ప్రేమని దోచేసుకుని ఒక్కరికే ఇచ్చేయ్యడం. అందరినీ సమంగా ప్రేమించాలి. అయితే స్వల్ప, స్వార్థ వ్యామోహాల్ని చంపేసుకుంటే తప్ప అంత ఉదాత్త ఉద్యేగాన్ని చేరుకోలేవు. అవన్నీ చెడ్డవీ, పనికి రానివీను. ఎందుకంటే మానవ మౌలిక సమానత అనే మొదటి విశ్వసూత్రాన్ని అవి వ్యతిరేకిస్తుంటాయి.”

కీటింగ్కి ఉన్నట్టుండి ఆసక్తి పుట్టింది. “అంటే... మీరనేది... ఒక తాత్విక పద్ధతిలో, అట్టడుగున మనమంతా సమానమే అని అందరం?”

“అవును” అన్నాడు టూహీ.

ఆ ఆలోచన ఎందుకంత వెచ్చటి సంతోషాన్నిచ్చిందా అని ఆశ్చర్యపోయాడు కీటింగ్. ఆ ఆలోచన ఆ రాత్రి తన భవన ప్రారంభ వేడుకలకి వచ్చిన జనంలో ఉన్న జేబుదొంగలతో తనను సమానం చేసి పారెయ్యడాన్ని అతను పట్టించుకోలేదు. అది లీలగా తట్టింది. కానీ కలవర పెట్టలేదు. తన జీవితమంతా ఒక వాంఛాపూరిత అన్వేషణ. ఆధిక్యత కోసం అన్వేషణ. దానికి ఈ మాట వ్యతిరేకంగా ఉంది. అయినా అతన్ని కలవర పెట్టలేదు. ఆ వైరుధ్యం ఏమీ ఫర్వాలేదు. అతను ఈ రాత్రి గురించిగాని, ఆ జన సమూహాన్ని గురించి గాని ఆలోచించడం లేదు. ఆ రాత్రి అక్కడ లేని ఒక మనిషి గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు.

కీటింగ్ ముందుకు వంగాడు. సంతోషంగా వంగాడు కానీ ఆ సంతోషంలో ఏదో ఇబ్బంది ఉంది. ఇలా అన్నాడు. “అన్నింటి కన్నా మీతో మాట్లాడడం ఇష్టం నాకు. అన్నింటి కన్నా. ఈ రాత్రి నేను వెళ్ళాల్సిన చోటులు చాలా ఉన్నాయి. అయితే ఇలా మీతో ఇక్కడ కూర్చోవడం ఎక్కువ సంతోషంగా ఉంది. అప్పుడప్పుడూ ఆశ్చర్యపోతూ ఉంటాను - మీరు లేకపోతే నేను ఎలా ఉండేవాణ్ణా అని.”

“అది ఉండాల్సిన తీరుగానే ఉంది. లేకపోతే స్నేహితులెందుకయ్యా!”

* * *

ఆ శీతాకాలంలో వార్షిక విచిత్ర వేషధారణ కార్యక్రమం మామూలు కన్న గొప్ప వేడుకగా, మౌలికమైన నవ్యతతో జరిగింది. అథెల్ స్టాన్ బీస్లే ఆ సంస్థకి చోదక శక్తి. అతనే చెప్పుకున్నట్టు అతనిలో ఒక జీనియస్ రేఖ ఉంది. ఆర్కిటెక్ట్లందర్నీ తమ బెస్ట్ బిల్డింగ్ వేషంలో రమ్మని ఆహ్వానించాడు. అది చాలా విజయవంతం అయింది.

ఆ సాయంత్రం స్టార్ పీటర్ కీటింగ్. కాస్మో - స్నోటిక్ బిల్డింగ్ వేషంలో అద్భుతంగా ఉన్నాడు. పేపర్తో తయారు చేసిన ఆ భవనాకృతి తలనుంచి మోకాళ్ళ దాకా కప్పేసింది అతన్ని. అతని ముఖం కనబడలేదు. వెలిగే కళ్ళు మాత్రం పైఅంతస్తు కీటికీల్లోంచి తొంగి చూస్తున్నాయి. పైకప్పు మీద కిరీటంలా ఉన్న పిరమిడ్ అతని తలమీంచి లేచింది. స్తంభాల వరస సుమారుగా అతని పొట్ట మధ్య ప్రాంతానికి వచ్చింది. దాని గొప్ప సింహ ద్వారం నుంచి ఒక వేలు బయటకు ఆడిస్తున్నాడు. కాళ్ళు స్వేచ్ఛగా ఎప్పట్లాగే హుందాగా కదులుతున్నాయి.

గై ఫ్రాంకన్ ఫ్రింక్ నేషనల్ బిల్డింగ్ గా బాగా ఆకట్టుకున్నాడు. అయితే అతని పొట్టమూలాన అసలుకన్న కాస్త కుదిమట్టంగా లావుగా తయారయింది భవనం. పైన అమర్చిన హాడ్రియన్ టార్చికి చిన్న బేటరీ పెట్టి ఎలెక్ట్రిక్ బల్బు వెలిగించారు. రాష్ట్ర శాసనసభా భవనంగా రోల్స్టన్ హాల్కు ఆకర్షణీయంగా ఉన్నాడు. గ్రెయిన్ ఎలివేటర్ గా, గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్మాట్ పురుష గంభీరంగా ఉన్నాడు. యూజీస్ పెట్టింగిల్ ఆ ఎముకల్లాంటి 'పాత' కాళ్ళతో చిన్నగా వంగిపోయి ఉన్నాడు. పార్క్ ఎవెన్యూ హోటల్ వేషం వేశాడు. కొమ్ము అంచున్న కళ్ళద్దాలు పెట్టుకుని ఆకర్షణీయమైన టవర్ కింద నుంచి తొంగి చూస్తున్నాడు. ఇద్దరు హాస్య వేషధారులు ద్వంద్వ యుద్ధంలో ఉన్నారు. భవనాగ్ర సూటులు ధరించారు. అవి ఆ నగరానికి బండ గుర్తులు, సముద్రం మీదుగా వచ్చే ఓడల్ని పలకరిస్తూ ఉంటాయి. వాటితో ఒకరి పొట్టని ఒకరు కుమ్ముకుంటున్నారు. అందరూ చాలా ఆనందించారు.

చాలా మంది ఆర్కిటెక్టులు హోవార్డ్ రోర్క్ మీద నిరసన వ్యాఖ్యలు చేశారు. ముఖ్యంగా అథెల్ స్టాన్ బీస్లే. రోర్క్ ని ఆహ్వానించారు. కానీ అతను రాలేదు.. ఎన్రైట్ హౌస్ వేషంలో వస్తాడని ఆశించారు.

* * *

హాలులో నిలబడి తలుపు మీద ఉన్న అక్షరాలను చూసింది డొమినిక్. “హోవార్డ్ రోర్క్ ఆర్కిటెక్ట్” అని ఉంది.

ఇంతకు ముందెప్పుడూ అతని ఆఫీసు చూడలేదు. చాన్నాళ్ళుగా ఇక్కడికి రాకూడదని విశ్వ ప్రయత్నం చేస్తోంది. అయితే అతను పని చేసే ప్రదేశం చూసి తీరాలి.

డొమినిక్ తన పేరు చెప్పినప్పుడు రిసెప్షన్ రూములో ఉండే సెక్రటరీ జంకింది. సందర్భకురాలి పేరు రోర్క్ కి చెప్పింది. “వెళ్ళండి మిస్ ఫ్రాంకన్!” అంది.

ఆమె లోపలికి అడుగుపెట్టినప్పుడు రోర్క్ నవ్వాడు. ఆ చిరునవ్వులో ఆశ్చర్యం లేదు.

“ఏదో ఒక రోజు నువ్వొస్తావని తెలుసు నాకు. ఆఫీసంతా చూపించమంటావా?”

“ఏమిటది?” అడిగిందామె.

అతని చేతులకు మట్టి అంటుకుని ఉంది. పొడుగాటి బేబుల్ మీద, చెల్లా చెదురుగా ఉన్న అసంపూర్ణ స్కెచ్ ల నడుమ ఒక భవనపు మట్టి నమూనా ఉంది. టెర్రెసుల కోణాల చిత్తు అధ్యయనం.

“ఆక్విటేనియానా?” అడిగింది.

తలూపాడు.

“ప్రతిసారీ చేస్తావా ఇదంతా?”

“లేదు. ప్రతిసారీ చెయ్యను. కొన్నిసార్లు. ఇక్కడ గట్టిసమస్య ఎదురైంది. కాసేపు దాంతో ఆడుకోవాలనిపించింది. ఎంత కష్టంగా ఉందంటే - బహుశా ఇదే నా ఫేవరిట్ బిల్డింగ్ కావచ్చు.”

“కానియ్యి. నువ్వు చేస్తుంటే చూడాలని ఉంది. ఫర్వాలేదుగా.”

“ఏమీ లేదు.”

ఒక నిమిషంలో ఆమె ఉనికి మరిచిపోయాడతను. ఒక మూలగా కూర్చుని అతని చేతుల్ని గమనిస్తోందామె. అవి గోడల్ని మలుస్తున్నాయి, నిర్మాణంలో ఒక భాగాన్ని కూల్చేసి మళ్ళీ ప్రారంభించడం చూస్తోంది. నెమ్మదిగా ఓపిగ్గా కడుతున్నాడు. అతని సందిగ్ధతలో కూడా ఒక కొత్త నిశ్చయం కనిపిస్తోంది. మట్టి రూపం దాల్చడానికి ముందే ఖాళీ ప్రదేశంలో అతని చేతుల కుదుపులతో ఒక కోణాన్ని చూసిందామె.

లేచి కిటికీ దగ్గరకు వెళ్ళింది. కింద ఎక్కడో నగర భవనాలు. టేబుల్ మీద ఉన్న మట్టి నమూనా కన్న పెద్దగా లేవు. అతని చేతులు కింద ఉన్న కట్టడాల మూలల, పై కప్పుల, లోపాల్ని సరిదిద్దుతూ, కూల్చడం, నిర్మించడం చూడగలను అన్నట్టుంది ఆమెకు. ఆమె చేతులు, అసంకల్పితంగా, దూరంగా ఉన్న ఒక భవనాకృతిని అనుసరిస్తున్నాయి. క్రమక్రమంగా లేస్తూ, భౌతికంగా అది సొంతమైనట్టుగా సాగుతున్నాయి, అతని కోసం దాన్ని భావిస్తోంది ఆమె.

తిరిగి టేబుల్ దగ్గర కొచ్చింది. అతని ముఖం మోడల్ మీదకి వంగి ఉంది. దానిపైన ఒక జుట్టు పాయ వేలాడుతోంది. అతనామెను చూడడం లేదు. ఆమె అతని వేళ్ళకింది ఆకృతిని చూస్తోంది. అతని చేతులు మరో స్త్రీ శరీరంమీద కదులుతున్నట్టే ఉంది. ఒక తీవ్ర భౌతికానంద అనుభవంతో నీరసంగా గోడకి చేరగిలబడింది.

* * *

జనవరి నెల మొదట్లో కార్డ్ బిల్డింగ్, ఆక్విటేనియా హోటల్ కి సంబంధించిన తవ్వకాల పని ముగిసి, తొలి ఉక్కు కాలమ్స్ వేస్తూ ఉండగా స్టోడర్డ్ ఆలయం డ్రాయింగ్స్ పని చూశాడు రోర్క్.

మొదటి స్కెచ్లు పూర్తి కాగానే “స్ట్రెవెన్ మేలోరిని కలుపు” అన్నాడు సెక్రటరీతో.

“మేలోరియా మిష్టర్ రోర్క్? ఎవరు? ఆ... షూటింగ్ శిల్పి కదా?”

“ఎవరూ?”

“ఎల్వీవర్ట్ టూహీని షూట్ చేశాడు. అతనేగా?”

“చేశాడా? అవును. నిజమే.”

“మీక్కావలసింది అతనేనా మిస్టర్ రోర్క్?”

“అతనే.”

రెండు రోజులపాటు ఆర్ట్ డీలర్స్ కి, గేలరీలకి, ఆర్కిటెక్ట్లకి, న్యూస్ పేపర్లకి, ఫోను చేసిందామె. అతనేమైపోయాడో ఎక్కడ దొరకాచ్చో ఎవరూ చెప్పలేకపోయారు. మూడో రోజు రోర్క్ కి రిపోర్ట్ ఇచ్చింది.

“ఒక ఎడ్రస్ దొరికింది. ఊళ్ళో. అతనిది కావచ్చు అంటున్నారు. టెలిఫోన్ లేదు.” తన ఆఫీసుకి టెలిఫోన్ చెయ్యమంటూ మేలారికి ఒక చీటీ డిక్టేట్ చేశాడు రోర్క్.

వారం గడిచింది లెటర్ వెనక్కి తిరిగి రాలేదు. జవాబూ లేదు. అప్పుడు మేలారి ఫోన్ చేశాడు.

సెక్రటరీ కాల్ కనెక్ట్ చెయ్యగానే “హలో?” అన్నాడు రోర్క్.

“స్టీవెన్ మేలారిని మాట్లాడుతున్నాను.” ఆ యువకంఠం కఠినంగా ఉంది. వాక్యం ముగిశాక అసహనం, పొగరుబోతుతనం కలిసిన నిశ్శబ్దాన్ని మిగిల్చింది అది.

“మిస్టర్ మేలారి! నిన్ను కలవాలనుకుంటున్నాను. నువ్వు మా ఆఫీసుకు రాగలవా?”

“దేనికోసం కలవాలనుకుంటున్నారు?”

“ఒక ఆర్డరు కోసం. నేను కడుతున్న ఒక భవనానికి నువ్వు చెయ్యాల్సిన పని ఉంది.”

చాలాసేపు నిశ్శబ్దం నెలకొంది.

“సరే అయితే” అన్నాడు మేలారి. అక్కడికి సంభాషణ ముగిసిపోయింది అన్నట్టన్నాడు.

“ఏ బిల్డింగ్?” అన్నాడు మళ్ళీ.

“స్టోడర్డ్ ఆలయం. నువ్వు విని ఉండొచ్చు.”

“ఆఁ. విన్నాను. నువ్వు చేస్తున్నావు? ఎవరికి తెలియదు? నీ ప్రెస్ ఏజెంటుకి ఇచ్చినంత డబ్బు ఇస్తావా నాకు?”

“ప్రెస్ ఏజెంటుకి నేను ఇవ్వడం లేదు. నువ్వు అడిగిందిస్తాను.”

“అదంతా పెద్దగా ఏమీ ఉండదు.”

“ఇక్కడికి వచ్చేందుకు ఏ టైము నీకు సౌకర్యంగా ఉంటుంది?”

“నువ్వు చెప్పు నేను బిజీ ఏమీ కాదు.”

“రేపు మధ్యాహ్నం రెండింటికి?”

“సరే” అన్నాడు. “నాకు నీ గొంతు నచ్చలేదు” అన్నాడు మళ్ళీ.

రోర్క్ నవ్వాడు. “నీ గొంతు నాకు నచ్చింది. వదిలెయ్యి. రేపు మధ్యాహ్నం రెండింటికి రా!”

“అలాగే.” మేలారి ఫోన్ పెట్టేశాడు.

రోర్క్ నవ్వుతూ ఫోన్ వదిలేశాడు. కాని హఠాత్తుగా నవ్వు మాయమైంది. ఫోన్ కేసి చూస్తూ కూర్చున్నాడు. ముఖం సీరియస్గా ఉంది.

మేలారి అన్న మాట ప్రకారం రాలేదు. మూడు రోజులయినా అతని నుంచి ఏ కబురూ లేదు. స్వయంగా కలిసేందుకు, రోర్క్ వెళ్ళాడు.

మేలారి ఉంటున్న అపార్ట్మెంటు గోధుమరాతి కట్టడం. శిథిలావస్థలో ఉంది. ఆ వీధిలో వెలుగులేదు. వీధి చేపల మార్కెట్ వాసన వేస్తుంది. గ్రౌండు ఫ్లోరులో ఇరుకుగా ఉన్న ప్రవేశమార్గానికి ఒక పక్క లాండ్రీ, రెండో పక్క చెప్పులతయారీ షాపు ఉన్నాయి. అపరిశుభ్రంగా ఉంది ఇంటావిడ. “మేలారియా? ఐదో అంతస్తు వెనక వైపు” అని ఏమీ పట్టనట్టు కాళ్ళీడ్చుకుంటూ పోయింది. బోలెడన్ని పైపుల మధ్య ఇరుక్కున్న దీపాలున్నాయి. వాటి వెలుతుర్లో రోర్క్ వంగిపోతున్న చెక్క మెట్లెక్కాడు. మాసిపోయిన తలుపు తట్టాడు.

తలుపు తెరుచుకుంది. సన్నటి పొడుగాటి యువకుడొకడు గుమ్మంలో ఉన్నాడు. జుట్టు చిందరవందరగా ఉంది. మూతి బలంగా ఉంది. కింద పెదవి నలుచదరంగా ఉంది. కళ్ళు మాత్రం మాట్లాడే కళ్ళు. రోర్క్ మునుపెప్పుడూ అటువంటి కళ్ళు చూడలేదు.

“ఏం కావాలి?” గట్టిగా అడిగాడు.

“మిస్టర్ మేలారి.”

“ఆఁ.”

“నా పేరు హోవార్డ్ రోర్క్.”

మేలారి నవ్వాడు. గుమ్మం పట్టెకు జేరగిలబడ్డాడు. ఒక చెయ్యి గుమ్మానికి అడ్డంగా ఉంది. పక్కకి జరిగే ఉద్దేశం ఉన్నట్టు లేదు. తాగి ఉన్నాడు.

“బావుంది. స్వయంగా!?” అన్నాడు.

“లోపలికి రావచ్చా?”

“దేనికి?”

రోర్క్ మెట్ల రెయిలింగ్ మీద కూర్చున్నాడు. “అపాయింట్మెంట్ ప్రకారం ఎందుకు రాలేదు?”

“అపాయింట్మెంట్? అవును - సరే చెబుతా” అన్నాడు సీరియస్గా. “ఏమయిందంటే నేను నిలబెట్టుకోవాలనే అనుకున్నాను. నిజం సుమా! మీ ఆఫీసుకి బయల్దేరాను. దారిలో ఒక సినిమాహాలు కనిపించింది. ‘ఒక తలగడా మీద రెండు తలకాయలు’ లోపలికెళ్ళాను. నేను అది చూడాలి అంతే” అని ఇకిలించాడు. చాచిన చెయ్యి మీదకి తూలాడు.

“నన్ను లోపలికి రానివ్వడం మంచిది” అన్నాడు రోర్క్ నెమ్మదిగా.

“ఇదేంటి ఇలా చేస్తున్నాను!? రా!”

సన్నటి కన్నంలా ఉంది గది. ఒక మూల సర్దిపెట్టని మంచం ఉంది. న్యూస్ పేపర్లు చెల్లాచెదురుగా పడున్నాయి. పాత బట్టలు, గేస్ రింగ్ ఉన్నాయి. ఒక చౌకబారు స్టోరు నుంచి కొన్న ప్రకృతి చిత్రం ఉంది. అందులో కనిపిస్తున్న గోధుమరంగు మైదానాలు పాడుబడి ఉన్నాయి. గొర్రెలున్నాయి. గదిలో డ్రాయింగ్స్ లేవు. శిల్పాలు లేవు. కాపురం ఉంటున్న మనిషి వృత్తి తాలుకు జాడలేమీ లేవు.

ఉన్న ఒక్క కుర్చీనుంచి పుస్తకాలు, పెనం, తీసి పక్కకు పెట్టి, రోర్స్ అందులో కూర్చున్నాడు. మేలోరి అతని కెదురుగా కాస్త ఊగుతూ ఇకిలిస్తూ నుంచున్నాడు.

“నువ్వు చేస్తున్నదంతా తప్పు” మేలోరి చెబుతున్నాడు “ఇది కాదు పద్ధతి, నువ్వు ఒక శిల్పి వెంట పడకూడదు. పడడానికి వీల్లేనంత బిజీగా ఉండి ఉంటావన్న మాట. ఈ పని చేసే పద్ధతి ఏమిటంటే నన్ను నీ ఆఫీసుకి రప్పించుకోవాలి. నేను మొదటిసారి వచ్చినప్పుడు నువ్వు అక్కడ ఉండకూడదు. రెండోసారి, గంటన్నర పాటు వెయిట్ చేయించాలి. తర్వాత రిసెప్షన్ రూంలోకి వచ్చి హాండ్ షేక్ చేసి, ‘విల్సన్ ఆఫ్ ఫోడుంక్ తెలుసా?’ అని అడగాలి. మన ఇద్దరికి కామన్ స్నేహితులుండడం బావుందనాలి. కానీ నువ్వు ఆ రోజు ‘భయంకరంగా. బిజీగా’ ఉండి తొందరలోనే నన్ను లంచ్ కి పిలవాలి. అప్పుడు బిజినెస్ మాట్లాడాలి. రెండు నెలలపాటు బిగువు చూపెట్టాలి. అప్పుడు ఆర్డర్ ఇవ్వాలి. నేను పనికి రానని నాతో చెప్పాలి. నేను తెచ్చింది చెత్త బుట్టలో పారెయ్యాలి. అప్పుడు వలేరియన్ బ్రాన్సన్ ని పెట్టుకోవాలి. అతను పని పూర్తి చేస్తాడు. అలా నడుస్తుంది. ఈ సారి తంతు అలా నడవడం లేదు.”

అతనికళ్ళు రోర్స్ ని నిశితంగా పరిశీలిస్తున్నాయి. ఒక ప్రొఫెషనల్ కి ఉండే ఖచ్చితత్వం ఉంది వాటిలో, మాట్లాడే క్రమంలో అతని గొంతులోని ధీమా పోయింది. చివరి వాక్యాల కొచ్చేసరికి చచ్చుగా చప్పగా ఉంది.

“ఈసారి అలా నడవడం లేదు” అన్నాడు రోర్స్.

మేలోరి మౌనంగా అతన్ని చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

“నువ్వు హోవార్డ్ రోర్స్ వి? నీ బిల్డింగ్స్ నా కిష్టం. అందుకే కలవాలనుకోలేదు. అలా అయితే వాటిని చూసిన ప్రతిసారీ నేను జబ్బు పడక్కర్లేదు. సరిగ్గా ఈ కట్టడాలకి నప్పే మనిషే కట్టి ఉంటాడని ఊహించుకుంటూ ఉండొచ్చు.”

“నేను చేశాను. అయితే?”

“అలా జరగలేదు.”

ముడతలుపడ్డ పరుపుమీద కూర్చుని, ముందుకు వంగాడు. అతని చూపు రోర్స్ ముఖ కవళికల్ని తూస్తున్న సెన్సిటివ్ స్కేల్ లా ఉంది. ఇంత బాహాటంగా అంచనా వేస్తున్నానే అన్న పట్టింపు ఉన్నట్టు లేదు.

రోర్క్ స్పష్టంగా, జాగ్రత్తగా చెప్పాడు. “విను. స్టోడర్డ్ టెంపుల్ కి నీ చేత ఒక విగ్రహం చేయించాలనుకుంటున్నాను. ఒక కాగితం ఇయ్యి. నిన్ను కాదని మరొక శిల్పిని తీసుకున్నా, నీ పనిని వాడుకోకపోయినా, పదిలక్షలు డాలర్లు నష్ట పరిహారం చెల్లిస్తానని నీకు ఒక కాంట్రాక్టు రాసి ఇచ్చేస్తానిప్పుడే.”

“నువ్వు మామూలుగా మాట్లాడొచ్చు. నేను తాగిలేను. మరీ అంత తాగలేదు. నాకర్థమైంది”

“అయితే సరేనా?”

“నన్నెందుకు ఏరుకున్నావు?”

“నువ్వు మంచి శిల్పివి కనక.”

“అబద్ధం.”

“నువ్వు మంచి శిల్పివి అన్నదా?”

“కాదు. అది నీ కారణం అన్నది అబద్ధం. నన్ను తీసుకోమని ఎవరు చెప్పారు నీకు?”

“ఎవరూ చెప్పలేదు.”

“నాతో పడుకున్న ఆడమనిషి ఒకామె చెప్పింది. అవునా?”

“నీతో పడుకున్న ఆమె ఎవరూ తెలియదు నాకు.”

“బిల్డింగ్ బడ్జెట్టు ఇబ్బందొచ్చింది కదా?”

“కాదు. బడ్జెట్టుకి అంతులేదు.”

“నా మీద జాలేసి?”

“ఊహ.... జాలెందుకుపడాలి?”

“అయితే టూపీని కాల్చిన వ్యవహారం నుంచి పబ్లిసిటీ పొందాలనా?”

“గుడ్ గాడ్! కాదు.”

“అయితే మరేమిటి?”

“సూటి కారణం వదిలేసి దానికి బదులు ఈ నాన్సెన్స్ అంతా తడుముతావెందుకు?”

“ఏమిటా కారణం?”

“నీ పని నాకు నచ్చింది.”

“అందరూ అలాగే చెబుతారు. మనందరం అదే చెప్పాలి, నమ్మాలి. ఎవడో వచ్చి దానిమీద మూత ఎగరగొట్టేస్తాడు. అప్పుడు? నీకు నా పని నచ్చింది. సరే. ఇప్పుడు అసలు కారణం చెప్పు?”

“నీ పని నాకు నచ్చింది.”

మేలొరి నిజాయితీగా మాట్లాడాడు. అతని స్వరంలో ఏ వ్యంగ్యమూ లేదు.

“నువ్వనేది - నేను చేసిన వర్క్ నువ్వు చూశావు. నచ్చింది. - నువ్వే. నీ అంతట నువ్వే చూశావు - అది నీకు నచ్చాలని, ఫలానా కారణం చేత నచ్చాలని ఎవరూ చెప్పకుండానే - ఆ ఒక్క కారణం చేతనే - నా గురించి ఏమీ తెలియకుండానే, లేదా తెలిసినా పట్టించుకోకుండానే, కేవలం నా వర్క్ మూలానే, దాంట్లో నువ్వేం చూశావో దాని మూలానే, - అందుచేతనే నన్ను పెట్టుకోవాలని అనుకున్నావు. నన్ను వెతికి పట్టుకునే పని పెట్టుకున్నావు. ఇక్కడికొచ్చావు. అవమానం భరించావు. కేవలం నువ్వు చూసినందు వల్లనే - ఆ చూసిందేదో నన్ను ముఖ్యమైనవాణ్ణి చేసి పారేసింది నీకు. నన్ను కోరుకునేట్టు చేసింది. ఇదేనా నువ్వు అనేది?”

“అంతే” అన్నాడు రోర్క్.

మేలొరిని కళ్ళు విప్పారి ఉన్నాయి వాటిని విప్పారేటట్టు చేసిన విషయాలు భయంకరంగా ఉన్నాయి. తల విదిల్చి తనని తాను ఉపశమన పరుచుకుంటూ చాలా సాదాగా “కాదు” అన్నాడు.

ముందుకు వంగాడు. గొంతులో జీవం లేదు. ప్రాధేయస్వరం ఉంది.

“విను రోర్క్! నేనేమీ కోపగించుకోను. ఊరికే తెలుసుకోవాలని. సరే. నువ్వు నా చేత పని చేయించుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నావు. నేను దొరికేస్తానని నీకు తెలుసు. నువ్వు ఎంత అంటే అంతకు. ఏ లక్షల డాలర్ల కాంట్రాక్టు సంతకం చెయ్యక్కర్లేకుండా దొరికేస్తానని తెలుసు. ఈ గది చూడు. నేను దొరికేశానని తెలిసిపోయిందిగా. అందుచేత నాకు నిజం ఎందుకు చెప్పకూడదు? దానివల్ల నీకు ములిగిపోయేదేమీ లేదు. కానీ నాకు చాలా ముఖ్యం అది.”

“ఏమిటి అంత ముఖ్యమైనది నీకు?”

“అది కాదు. కాదు... ఎవరైనా నన్ను ఎప్పుడైనా కోరుకుంటారని అనుకోలేదు నేను. నువ్వు కోరుకున్నావు. బావుంది. మళ్ళీ ఆ యాతన అంతా పడతాను. కానీ నా పని నచ్చిన మనిషి కెవరికో పని చేస్తున్నానని మాత్రం అనుకోవాలని లేదు. ఆ బాధ ఇంకెంత మాత్రం పడలేను. నువ్వు నాకు చెప్పేస్తే హాయిగా ఉంటుంది. ప్రశాంతంగా... ఉంటుంది. నా కోసం నటించడం దేనికి? నేను పనికి మాలిన వాణ్ణి. నిన్ను తక్కువగా చూస్తాను అని నీకు భయమా? చూడను. తెలియట్లేదూ? నిజం చెప్పేస్తే ఎంతో మర్యాదగా ఉంటుంది. తర్వాత అంతా సింపుల్ గా నిజాయితీగా ఉంటుంది. నిన్ను ఇంకా ఎక్కువ గౌరవిస్తాను. నిజంగా గౌరవిస్తాను.”

“నీ సమస్య ఏమిటి బాబూ? వాళ్ళంతా ఏం చేశారు నిన్ను? అలా ఎందుకు మాట్లాడుతున్నావు?”

“ఎందుకంటే....” ఉన్నట్టుండి గర్జించాడు మేలొరి. తర్వాత గొంతు విఫలమైంది. తల ముందుకి వాలిపోయింది. లోగొంతుకతో మాట్లాడాడు. “ఎందుకంటే రెండేళ్ళు గడిపాను.” అతని చెయ్యి గదిని సూచిస్తూ సున్నాలు చుట్టింది. “ఇలా గడిపాను. - నువ్వు నాకు ఏం చెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తున్నావో అదేమీ లేదని - లేని స్థితికి అలవాటు పడే ప్రయత్నం చేస్తూ గడిపాను.”

రోర్క్ అతని దగ్గరకు నడిచి, గడ్డం పట్టుకుని పైకెత్తాడు.

“నువ్వు వట్టి ఫూల్వి. నీ పని గురించి నేను ఏమనుకుంటున్నానన్నది గాని, నా ఉద్యోగం, స్థాయి ఏమిటన్నదిగాని, నేనెందుకు ఇక్కడున్నానన్నది గాని, పట్టించుకోవాల్సిన పనిలేదు నీకు. పట్టించుకోనక్కర్లేనంత గొప్పవాడివి నువ్వు. సరే. నీకు తెలుసుకోవాలని ఉంటే విను. ఉన్న వాళ్ళందరిలో నువ్వే ఉత్తమ శిల్పివి. నా కెందుకు అలా అనిపిస్తుందంటే - నీ బొమ్మలు మనుషులెలా ఉన్నారో అలా ఉండవు. ఎలా ఉండడానికి అవకాశం ఉందో అలా ఉంటాయి. మనిషన్నవాడు ఎలా ఉండాలో అలా ఉంటాయి. నువ్వు మనిషి ఇప్పటి స్థితిని దాటి ఊహిస్తున్నావు. ఏది అసాధ్యమో అది చూపిస్తున్నావు మాకు. అయితే అలా చూపడం నీ ద్వారానే సాధ్యం. ఎందుకంటే - నేను ఇంతవరకు చూసిన ఏ ఆకృతులలోనూ లేని విధంగా నీ ఆకృతులు మానవజాతి పట్ల తిరస్కార రహితంగా ఉన్నాయి. మనిషంటే నీకు అపారగౌరవం కనక. మనిషిలో వీరత్వమే నీ మూర్తులు కనక. నీ స్థితికి విచారించిగాని, నీకు పని చాలాచాలా అవసరం అనిగాని, నీకు ఉపకారం చేద్దామని రాలేదు నేను. ఒకే ఒక స్వార్థ కారణంతో వచ్చాను. ఏ కారణం అయితే మనిషి అత్యంత శుభ్రమైన ఆహారాన్ని ఎన్నుకునేటట్టు చేస్తోందో అదే కారణంతో వచ్చాను. జీవన సూత్రం అది. కాదా? - అత్యుత్తమమైన దాన్ని కోరుకోవడం. నీ కోసం రాలేదు. నా కోసం వచ్చాను.”

మేలారి రోర్క్ నుంచి విదుల్చుకుని దూరం జరిగాడు. ముఖం మంచం మీద వాలేశాడు. చేతులు తలకు రెండు పక్కల చాచాడు. పిడికిళ్ళు బిగించాడు. సన్నగా వణుకుతున్న చొక్కా అతను వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్నాడని చెబుతోంది. నెమ్మదిగా తలగడలోకి మెలి తిరుగుతూ దిగుతున్న పిడికిళ్ళు కూడా చెబుతున్నాయి. ఇంతవరకూ ఎప్పుడూ ఏడ్చి ఎరగని మనిషిని చూస్తున్నానని రోర్క్కి అర్థమైంది. మంచం పక్కన కూర్చున్నాడు. చూసి తట్టుకోవడం కష్టంగా ఉన్నా మెలి తిరిగే పిడికిళ్ళ నుంచి కళ్ళు తిప్పుకోలేకపోయాడు.

కాసేపయ్యాక మేలారి లేచి కూర్చున్నాడు. రోర్క్ని చూశాడు. అత్యంత దయా ప్రశాంతతలు తొణికిసలాడే ముఖం - జాలి ఛాయలు కూడా లేని రోర్క్ ముఖం చూశాడు. మరొక మనిషి క్షోభను రహస్యానందంతో గమనించే ఛాయలెక్కడా లేవు ఆ ముఖంలో. తమ దయని కోరుతున్న బిచ్చగాళ్ళని చూసి ఉప్పొంగే మనుషుల వాలకం కాదది. మరొకడి అవమానం భోంచేసి బతికే ఆకలిగొన్న అత్త యొక్క వైఖరి లేదందులో. రోర్క్ ముఖంలో అలసట ఉంది. కణతలు లోపలికి పోయాయి. దెబ్బతిన్న ముఖంలా ఉంది. కానీ అతని కళ్ళు శాంతంగా ఉన్నాయి. మేలారివైపు నెమ్మదిగా చూస్తున్నాయి. స్వచ్ఛమైన ఆ చూపుల్లో అవగాహన ఉంది. గౌరవం ఉంది.

“పడుకో. కాసేపు కదలకుండా పడుకో” అన్నాడు.

“వాళ్ళు నిన్నెలా బతకనిచ్చారు?” మేలారి ప్రశ్న

“పడుకో. విశ్రాంతి తీసుకో. తర్వాత మాట్లాడదాం.”

మేలారి లేచాడు. రోర్క్ అతని భుజాలు పట్టుకుని బలవంతంగా కూర్చోబెట్టాడు. కాళ్ళు నేలమీద నుంచి పైకెత్తాడు. తల తలగడ మీద పెట్టాడు. ఆ కుర్రాడు వ్యతిరేకించ లేదు.

వెనక్కి జరిగే క్రమంలో చెత్తతో నిండిన టేబుల్ కి తగిలాడు రోర్క్ నేలమీద ఏదో పడింది. మేలొరి మందుకి కదిలాడు. - ముందుగా అందుకోవాలని. రోర్క్ అతని చేతిని పక్కకి నెట్టి ఆ వస్తువును తీశాడు. అది ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారిస్ తో చేసిన బొమ్మ. చౌకబారు గిప్స్ షాపుల్లో దొరికే రకం. పొట్టమీద పాకుతున్న శిశువు ప్రతిమ. వెనకవైపు ముందు వైపు సొట్టలు పడి ఉంది. భుజం మీదుగా దొంగ చూపులు చూస్తోంది. కొన్ని రేఖలు, కండరాలను చిత్రించే కొన్ని రేఖలు, అద్భుత ప్రతిభను సూచిస్తున్నాయి. అది దాగే ప్రతిభ కాదు. తక్కిన దాన్ని చీల్చుకుని అది కనబడుతోంది. మిగిలిన బొమ్మ అంతా మరీ కొట్టొచ్చినట్టుగా, ఎబ్బెట్టుగా, వింతగా, ఉంది. అది అస్తవ్యస్త ప్రయత్నం. ఒప్పించలేని, హింసాత్మక ప్రయత్నం.

రోర్క్ చెయ్యి వణకడం ప్రారంభించింది. మేలొరి చూశాడు. రోర్క్ చెయ్యి వెనక్కి పైకి, తలమీదకి వెళ్ళింది. నెమ్మదిగా, మోచేతి మడతలో గాలి బరువును మోస్తున్నట్టుగా వెళ్ళింది. చెయ్యి లేవడం, నిశ్చలం కావడం క్షణంలో జరిగింది. కానీ నిముషాలపాటు జరిగినట్టుంది వెంటనే ముందుకు దూసుకుపోయింది. బొమ్మ గది గోడకి తగిలి ముక్కలైపోయింది. రోర్క్ కి చంపేసేటంత కోపం రావడం అదే మొదటి సారి.

“రోర్క్!”

“ఆఁ?”

“రోర్క్! నువ్వు నాకు ఈ వర్క్ అప్పగించక ముందే కలిసుంటే బాగుండేది.”

అ మాటల్లో ఏ ఉద్వేగమూ లేదు. తలగడ మీదే ఉంది తల. పైకి తిరిగి, కళ్ళు ముసుకుని ఉన్నాడు. “అలా అయితే ఆ కలయికలో ఏ ఇతర కారణమూ చొరబడకుండా ఉండేది. ఎందుకంటే, నేను నీకు చాలా కృతజ్ఞుణ్ణి. పని ఇచ్చినందుకు కాదు. వచ్చినందుకూ కాదు. భవిష్యత్తులో నువ్వు ఏదైనా ఉపకారం చెయ్యబోతూ ఉంటే దానికీ కాదు. కేవలం ఇలాంటి మనిషి వయినందుకు.”

ఆ తరువాత అతను కదలకుండా, నిటారుగా, ఏ బిగపట్టడమూ లేకుండా, బాధా దశను దాటేసిన వ్యక్తిలా పడుకున్నాడు. రోర్క్ కిటికీ దగ్గర నిలబడ్డాడు. అసహ్యంగా ఉన్న గదిని, మంచం మీద కుర్రాణ్ణి చూస్తూ దేనికోసమో ఎదురుచూస్తున్నట్టుంది కనిపిస్తోందో తెలియలేదు. వాళ్ళ తలలమీద ఒక భయంకర విస్ఫోటనం జరుగుతుందని ఎదురు చూస్తున్నాడు. అర్థం లేదనిపించింది. అప్పుడర్థమైంది. ఒక షెల్ లో బందీలయి పోయినప్పుడు మనుషులకి ఇలాగే అనిపిస్తుంది కదా అనుకున్నాడు. ఈ గది, పేదరికం, యాదృచ్ఛికం కాదు. ఇది ఒక యుద్ధపు పాదముద్ర. ప్రపంచ ఆయుధాగారాల్లో నిలవ ఉంచబడ్డ ఆయుధాల కన్నా క్రూరమైన విస్ఫోటక పదార్థం చేసిన విధ్వంసం ఇది. యుద్ధం... దేనికి వ్యతిరేకంగా? శత్రువుకి పేరు లేదు. ముఖం లేదు. కానీ ఈ కుర్రాడు సాయుధుడు. యుద్ధంలో గాయపడిన వాడు. రోర్క్ మేలొరి దగ్గర నుంచున్నాడు. ఏదో వింత అనుభూతి అతన్ని చేతుల్లో ఎత్తుకుని, భద్రమైన చోటికి చేర్చాలని... నరకం అనే మాటకీ, భద్రత అనే మాటకీ అసలైన అర్థాలు మనకి తెలిసినవి కానేకాదు. కెంట్ లాన్సింగ్ గుర్తొచ్చాడు. అతను చెప్పిన మాట ఏదో జ్ఞాపకం తెచ్చుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు రోర్క్.

అప్పుడు మేలారి కళ్ళు తెరిచాడు. ఒక మోచేతిమీద అనుకున్నాడు. రోర్క్ అతని మంచం దగ్గరకు కుర్చీ లాక్కుని కూర్చున్నాడు.

“ఇప్పుడు మాట్లాడు. నిజంగా చెబితే బాగుండుననిపించిన విషయాలు చెప్పు. నీ కుటుంబం, బాల్యం, స్నేహితులు, నీ ఫీలింగ్స్ ఇవేవీ కాదు. నువ్వు ‘ఆలోచిస్తున్న’ విషయాలు చెప్పు.”

నమ్మలేనట్టు చూశాడు మేలారి. లోగాంతుకతో అడిగాడు. “నీకెలా తెలుసు ఆ సంగతి?”

రోర్క్ నవ్వి ఊరుకున్నాడు.

“నన్ను చంపుకు తినేస్తున్న విషయం నీకెలా తెలుసు? నెమ్మదిగా, సంవత్సరాలుగా, నాకు అసహ్యించుకోవాలని లేకపోయినా మనుషుల్ని అసహ్యించుకొనేట్టు చేస్తోంది... నీకూడా అనిపించిందా? నీ బెస్ట్ ఫ్రెండ్ నీకు సంబంధించిన సమస్యన్నీ - అసలు విషయాలని తప్ప - ఇష్టపడడం గమనించావా? నీకు ఎంతో ముఖ్యమైనది వాళ్ళకి కేవలం వ్యర్థం అనిపించడం. అది కనీసం వాళ్ళు గుర్తు పట్టదగ్గ శబ్దమైనా కూడా కాకపోవడం చూశావా? నీకు వినాలనున్నది అదేగా? నేను ఏం చేస్తున్నానో ఎందుకు చేస్తున్నానో, ఏం ఆలోచిస్తున్నానో తెలుసుకోవాలను కుంటున్నావు కదా? నీకు విసుగనిపించదుగా? పైగా ముఖ్యమైందని అనిపిస్తుంది కదా?”

“చెప్పు” అన్నాడు రోర్క్.

మేలారి తన వర్క్ గురించి దానికి వెనక ఉన్న ఆలోచనల గురించి తన జీవితాన్ని మలిచిన ఆలోచనల గురించి ఆబగా చెప్పాడు. ములిగిపోతున్న మనిషి ఒడ్డుకు విసిరివెయ్యబడ్డట్టు, పెద్ద పెద్ద మోతాదుల్లో స్వచ్ఛవాయువును పీల్చుకుంటున్నట్టు చెప్పాడు. రోర్క్ కూర్చుని గంటల తరబడి విన్నాడు.

* * *

తర్వాత రోజు ఉదయం మేలారి రోర్క్ ఆఫీసుకి వచ్చాడు. అతనికి ఆలయం స్కెచ్స్ చూపించాడు రోర్క్. డ్రాఫ్టింగ్ టేబుల్ దగ్గర నిలబడే సరికి మేలారిలో మార్పొచ్చింది. ఆలోచించవలసిన ఒక సమస్య ఉందక్కడ. అతనిలో సందిగ్ధత లేదు. బాధ ఛాయలు లేవు. డ్రాయింగ్ని పట్టుకున్న చేతి విన్యాసంలో ఒక నిశ్చయం, స్పష్టత, ఉన్నాయి. డ్యూటీలో ఉన్న సోల్జర్లా ఉన్నాడు. అతనిలో పనికి ఉపక్రమిస్తున్న శక్తిని, దాని క్రియా సామర్థ్యాన్ని, అతను లోగడ ఏ బాధలకు గురయ్యాడో అవేవీ మార్చలేకపోయాయని ఆ విన్యాసం చెబుతోంది. అతనిలో లొంగిపోని వ్యక్తిగతంకాని ఒక విశ్వాసం ఉంది. ఒక సమస్యంధుడిలా వ్యవహరిస్తున్నాడు రోర్క్తో.

చాలా సేపు డ్రాయింగ్ని పరిశీలించి తలెత్తాడు. కళ్ళు తప్ప ముఖావయవాలన్నీ అదుపులో ఉన్నాయి.

“నచ్చిందా?” రోర్క్ అడిగాడు.

“తెలివితక్కువమాటలు వాడొద్దు.”

ఒక డ్రాయింగ్ తీసి చేత్తో పట్టుకుని కిటికీ దగ్గరకు వెళ్ళి స్కెచ్ నీ, వీధి నీ, రోడ్ ముఖాన్నీ చూస్తూ నుంచున్నాడు.

“ఇది సాధ్యమని అనిపించట్లేదు. ఇదీ - అదీ” స్కెచ్ ని వీధి వైపు ఊపాడు.

వీధికి ఒక మూల ఫూల్ రూము ఉంది. ఒక అపార్ట్ మెంట్ కి కోరింథియన్ పోర్టికో ఉంది. ఒక బోర్డు మీద బ్రాడ్వే సంగీత కార్యక్రమం గురించిన ప్రకటన ఉంది. ఒక ఇంటి కప్పు మీద పింక్ - గ్రే అండర్వేర్ రెపరెపలాడుతోంది.

“ఇదే సిటీలోనా? ఇదే భూమిమీదా? కుదరదు. కానీ నువ్వు సాధ్యం చేశావు, సాధ్యమే... నేను ఇంక ఎప్పుడూ భయపడను.”

“దేనికి?”

జాగ్రత్తగా స్కెచ్ టేబుల్ మీద ఉంచి, చెప్పాడు. “నిన్న మొదటి నియమం అంటూ ఏదో చెప్పావు. దాని ప్రకారం మనిషి అత్యుత్తమమైన దాన్నే కోరుకుంటాడు అన్నావు... వింతైన విషయం... గుర్తింపబడని ప్రతిభ - అది పాతకథ. అంతకన్న ఘోరమైన సంగతి విన్నావా? మరీ హెచ్చుగా గుర్తింపు పొందిన ప్రతిభ గురించి?... అనేకానేక మంది బుద్ధిహీనులు అత్యుత్తమమైన దాన్ని తెలుసుకో లేరు. అది పెద్ద విషయం కాదు. దానికి కోపపడాల్సిన పనీ లేదు. కానీ తెలుసుకుని కూడా కోరుకోని మనుషులున్నారు. వాళ్ళు ఏమైనా అర్థమైయ్యారా?”

“లేదు.”

“లేదు. నీకర్థం కాదు. రాత్రంతా నీ గురించి ఆలోచిస్తూ గడిపాను. అస్సలు నిద్రపోలేదు. నీ రహస్యం ఏమిటో నీకు తెలుసా? భయంకరమైన అమాయకత్వం.”

రోడ్ పెద్దగా నవ్వేశాడు, ఆ ‘బాలముఖాన్ని’ చూస్తూ.

“లేదు. తమాషాకి అనడం లేదు. నేను మాట్లాడుతున్నదేమిటో నాకు తెలుసు. నీకు తెలియదు. నువ్వు తెలుసుకోలేవు. దానికి కారణం నీ సంపూర్ణ ఆరోగ్యం. ఎలాంటి ఆరోగ్యం అంటే, నీకు వ్యాధి గురించిన భావనే రాదు. నీకు అది తెలుసు. కానీ నమ్మవు. నేను నమ్ముతాను. నాకు రెండో పార్శ్వం కూడా అర్థమౌతుంది. ఆ అర్థం కావడమే అంతపని చేసింది. నిన్న నువ్వు చూసిందంతా..”

“అది గతం.”

“కావచ్చు. పూర్తిగా కాదు. నేనే మాత్రం భయపడడం లేదు. కానీ భీతి ఉనికి తెలుసు. అది ఎటువంటి భీతో తెలుసు. ఆ రకం భీతిని నువ్వు ఊహించలేవు. నువ్వు ఊహించగలిగిన అతి భయంకరమైన అనుభవం ఏమిటో చెప్పు. నాకు అయితే, వేట కోసం చూస్తూ చొంగకార్చే క్రూరమృగంతోటో, వ్యాధి వచ్చి బుర్ర తినేసిన ఉన్మాదితోటో, నిరాయుధుడిగా తాళం వేసిన గదిలో ఉండడం భయంకరమైన అనుభవం. నీకు నీ మాట తప్ప ఏమీ ఉండదప్పుడు. నీ మాట, ఆలోచన. నిన్నెందుకు ముట్టుకోకూడదో అరిచి చెబుతావు ఆ జీవికి. నీకు వాక్రువాహం

వచ్చేస్తుంది. నీ మాటలకి ఏ జవాబూ రాదు. పరిపూర్ణ సత్యానికి వాహిక అవుతావు నువ్వు. సజీవనేత్రాలు నిన్ను గమనిస్తూ ఉండడం చూస్తావు. నీ మాటలు ఆ మృగం వినజాలదని తెలుస్తుంది. నువ్వు ఏ రకంగానూ దాన్ని చేరుకోలేదని, చేరుకోలేవని తెలుస్తుంది. అయినా అది శ్వాసిస్తూనే ఉంటుంది. కదులుతూనే ఉంటుంది. నీ ఎదురుగా, దాని లక్ష్యంతో అది. అదీ భీతి అంటే. అదే ప్రపంచం నెత్తిన వేలాడుతూ ఉన్నది. ఎక్కడో మానవ జాతిలోనే పొంచి ఉంది. మెదడు లేనిది. బొత్తిగా బాధ్యత లేనిది. ఆటంకం లేనిది. తన లక్ష్యం తన జిత్తులూ తనకున్నది. అది తిరుగుతోంది. దాని లోపలికి చొరబడే వీలుండదు. మూసుకుపోయి ఉంటుంది. నేను పిరికి వాణ్ణి కాను. కానీ అదంటే భయం. అది ఒకటి ఉందని మాత్రం తెలుసు. దాని లక్ష్యం ఏమిటో తెలీదు. స్వభావమూ తెలీదు.”

“డీన్ గారి వెనక పని చేసిన నియమం” అన్నాడు రోర్క్.

“ఏమిటి?”

“అప్పుడప్పుడూ నన్ను ఆశ్చర్యానికి ఆలోచనకి గురి చేసే విషయం అది. మేలారి? ఎల్స్ వర్త్ టూహీని ఎందుకు షూట్ చేశావు!” కుర్రాడి కళ్ళని గమనించి మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు “నీకు దాని గురించి మాట్లాడడం ఇష్టం లేకపోతే చెప్పక్కర్లేదు.”

“దాని గురించి మాట్లాడడం ఇష్టం లేదు” అన్నాడు మేలారి గొంతు బిగించి. “కానీ అది సరైన ప్రశ్నే” అన్నాడు మళ్ళీ.

“కూర్చో. నీ ఆర్డర్ గురించి మాట్లాడుకుందాం.”

బిల్డింగ్ గురించీ, శిల్పిగా అతని నుంచి తను ఆశిస్తున్న పని గురించీ రోర్క్ చెబుతుంటే మేలారి శ్రద్ధగా విన్నాడు. రోర్క్ ముగించాడు. “ఒకటే మూర్తి. అదిక్కడ ఉంటుంది” అని స్కెచ్ ని చూపించాడు. “ఇదంతా దాని చుట్టూ ఉంటుంది. ఒక నగ్న స్త్రీ విగ్రహం. నీకు బిల్డింగ్ అర్థమైతే విగ్రహం ఎలా ఉండాలో అర్థమౌతుంది. మానవ చైతన్యం. మనిషిలో వీరత్వం, ఆశయం, సాఫల్యం, ఇవి తన అన్వేషణ వల్ల ఉన్నతీకృతం అయినది. తన సొరం వల్ల వాటిని ఉన్నతీకరిస్తున్నది - భగవదన్వేషణలో తననే తను కనుగొన్నది. తన సొంత ఆకృతి కన్న చేరుకోదగిన ఉన్నతస్థితి మరేదీ లేదని చూపించేది... నాకు దాన్ని చేసి పెట్టగలిగింది నువ్వుక్కడివే.”

“అలాగే.”

“నేను నా క్లయింట్ల కోసం పని చేసినట్టే - నువ్వు నా కోసం చెయ్యి. నాక్కావలసింది అర్థమైందిగా - ఇంక నీయిష్టం. ఎలా కావాలంటే అలా చేసుకో. మోడల్ ని నేను సూచిస్తాను. ఆమె నీకు పనికి రాదనిపిస్తే నీక్కావలసిన మోడల్ ని ఎంచుకో.”

“నువ్వు సూచిస్తున్నది ఎవరిని?”

“డామినిక్ ఫ్రాంకన్ ని.”

“ఓహ్ గాడ్!”

“ఆమె తెలుసా?”

“చూశాను. ఆమె దొరికితేనా... క్రైస్ట్! అంత సరిగ్గా సరిపోయే స్త్రీ మరెవరూ ఉండరు. తను...” ఆగిపోయాడు. చప్పబడిపోయి అన్నాడు. “ఆమె పోజ్ ఇవ్వదు. నీ కోసం ఇవ్వదు.”

“ఇస్తుంది.”

ఈ సంగతి విన్నప్పుడు గై ఫ్రాంకన్ అభ్యంతరం చెప్పబోయాడు.

కోపంగా అన్నాడు. “డొమినిక్! విను దేనికైనా ఒక హద్దంటూ ఉంటుంది. నిజంగా ఒక హద్దంది. నీకైనా సరే. ఎందుకు చేస్తున్నావీ పని? ఎందుకు? అందులోనూ రోర్క్ బిల్డింగ్ కోసం? అతనికి వ్యతిరేకంగా నువ్వు చెప్పింది, చేసింది అంతా అయ్యాక! - ప్రజలు మాట్లాడుకుంటున్నారంటే ఆశ్చర్యమా? మరొకశ్చేవరైనా అయితే ఎవరూ గమనించరు. పట్టించుకోరు. కానీ నువ్వు - రోర్క్. ఎవరో ఒకరు దాని గురించి అడక్కుండా నేనెక్కడికైనా వెళ్ళగలనా? ఏం చెయ్యాలి నేను?”

“నాన్నా! నీక్కూడా ఆ విగ్రహం నమూనా ఒకటి ఆర్డర్ చేసుకో. బలే అందంగా ఉంటుంది.”

పీటర్ కీటింగ్ ఆ విషయం చర్చించడానికి నిరాకరించాడు. డొమినిక్ ని ఒక పార్టీలో కలిసినప్పుడు, అడగాలని అనుకోకుండానే అడిగాడు.

“నిజమేనా? నువ్వు రోర్క్ టెంపుల్ లో విగ్రహానికి మోడల్ అవుతున్నావట?”

“అవును.”

“నాకు నచ్చలేదు.”

“లేదా?”

“అయ్యాం సారీ. నాకేం హక్కు లేదని తెలుసు... కేవలం ఇంకెవరూ లేనట్టు. రోర్క్ తో స్నేహంగా ఉండడం ఇష్టం లేదు నాకు. రోర్క్ తో వద్దు. వేరే ఎవరైనా ఫర్వాలేదు. రోర్క్ మాత్రం వద్దు.”

“ఎందుకు?” ఆమె ఆసక్తి చూపిస్తున్నట్టు కనిపించింది.

“నాకు తెలియదు.”

కుతూహలంగా పరిశీలిస్తోంది. ఆమె చూపు అతన్ని ఇబ్బంది పెట్టింది.

“బహుశా” గొణిగాడు. “బహుశా అతని వర్క్ మీద నీకు అంత తిరస్కార భావం ఉండడం సరికాదని నాకు అనిపించడం చేత కావచ్చు. నువ్వు అయిష్టం చూపడం నాకు సంతోషం కలిగించింది. కానీ... కానీ... అది బాగా లేదు. నీకు తగదు.”

“తగదంటావా పీటర్?”

“ఉహూఁ. కానీ, ఒక వ్యక్తిగా నీకతను నచ్చలేదు కదా?”

“లేదు. వ్యక్తిగా నాకతను నచ్చలేదు.”

ఎల్స్వర్త్ టూపీ అసంతృప్తికి లోనయ్యాడు “చాలాతెలివితక్కువ తనం డొమినిక్!” ఈ మాట ఏకాంతంగా ఆమె ఆఫీసు గదిలో చెప్పాడు. అతని గొంతులో మృదుత్వం లేదు.

“అవును. నాకు తెలుసు?”

“మనస్సు మార్చుకోలేవా? కాదు పొమ్మన లేవా?”

“నా మనసు మార్చుకోను, ఎల్స్వర్త్!”

అతను కూర్చున్నాడు. భుజాలెగరేశాడు. కాసేపయ్యాక నవ్వాడు. “సరే మై డియర్, నీకిష్టమైనట్టే కానియ్యి” అన్నాడు.

ఆమె పెన్సిల్ని ఒక కాపీ లైను గుండా పోనిచ్చింది. ఏమీ మాట్లాడలేదు. టూపీ సిగరెట్టు వెలిగించాడు. “అంటే స్టీవెన్ మేలారిని పనిలో పెట్టుకున్నాడన్న మాట” అన్నాడు.

“అవును. ఈ యాదృచ్ఛికత వింతగా లేదూ?”

“ఇది యాదృచ్ఛికత కానే కాదు, డియర్! అటువంటివి ఎప్పుడూ కాకతాళీయంగా జరగవు. వాటి వెనక ఒక మౌలిక సూత్రం ఉంటుంది. అతనికి అది తెలియదు. ఆ విషయం నాకు ఖాయంగా తెలుసు. ఈ ఎంపిక ఎవరి సహాయంతోనూ జరిగింది కాదు.”

“మీరు ఆమోదిస్తున్నారనుకుంటా?”

“హృదయపూర్వకంగా. అలా ఆమోదించడం అన్నింటినీ సరి చేస్తుంది. ఇంతకు ముందుకన్నా కూడా మెరుగు పరుస్తుంది.”

“ఎల్స్వర్త్? మేలారి ఎందుకు మిమ్మల్ని చంపడానికి ప్రయత్నించాడు?”

“ఏ మాత్రం ఐడియా లేదు. నాకు తెలియదు. రోర్క్కి తెలుసనుకుంటాను. లేదా అతను తెలుసుకుని తీరాలి. అవునూ, ఆ విగ్రహానికి పోజివ్వడానికి నిన్ను ఎన్నుకున్నదెవరు? రోర్కా? మేలారియా?”

“నన్ ఆఫ్ యువర్ బిజినెస్, ఎల్స్వర్త్!”

“ఐసీ. రోర్క్ కదా!”

“అన్నట్టు... హోష్టల్ స్టోడర్డ్ తనని తీసుకోవడానికి కారణం మీరేనని రోర్క్కి చెప్పేశాను.”

సిగరెట్టుని గాలిలో ఆపి, తర్వాత కదిలి, నోట్లో పెట్టుకున్నాడు దాన్ని.

“చెప్పావా? ఎందుకు?”

“ఆ ఆలయం డ్రాయింగ్స్ చూశాను.”

అయిన్ రాండ్

“బావుందా? గుడ్?”

“గుడ్ కాదు ఎల్స్వర్త్! బెటర్.”

“నువ్వు చెబితే అతనేమన్నాడు?”

“ఏమీ అనలేదు. నవ్వాడు.”

“నవ్వాడా? మంచివాడు. కొద్దికాలం తర్వాత చాలామంది అతనితో జత కలుస్తారని నమ్మకంగా చెప్పగలను.”

* * *

ఆ శీతాకాలపు మాసాల్లో రోర్క్ మూడు గంటలకన్న ఎక్కువ నిద్రపోయిన రాత్రులు అరుదు. అతని కదలికల్లో పదునైన చురుకుదనపు ఊపు తొణికిసలాడింది, తన చుట్టూ ఉన్న వాళ్ళకి కూడా అతని శరీరం ఇంత శక్తినిస్తున్నట్టు కనిపించింది. ఆ శక్తి ఆఫీసు గోడల గుండా ప్రయాణించి నగరంలో మూడు కేంద్రాలను చేరుకుంది. మేన్ హటన్ కేంద్రంలోని రాగితో, గాజుతో తయారైన శిఖరానికి, సెంట్రల్ పార్క్ సౌత్లో ఉన్న ఆక్విటేనియా హోటల్కి, నది పక్కరోడ్డులో బాగా ఉత్తరాన హడ్సన్ దగ్గరున్న కొండమీద గుడికి.

వాళ్ళిద్దరికీ సమయం కుదిరి కలిసినప్పుడు, ఆస్టిన్ హెల్లర్, రోర్క్ని చూసి సరదాపడ్డాడు. సంతోష పడ్డాడు. “హోవార్డ్! ఈ మూడూ పూర్తయ్యాక నిన్నెవ్వరూ ఆపలేరు. ఎప్పటికీ ఆపలేరు. అప్పుడప్పుడు నువ్వు ఎంత దూరం పోతావా అని ఊహిస్తూ ఉంటాను. నాకు ఆప్రానమీ పట్ల బలహీనత ఉంది.”

స్టోడర్డ్ ఆదేశం ప్రకారం ఆలయ స్థలం చుట్టూ మరుగుకోసం ఎత్తుగా తెరలు కట్టారు. వాటి లోపలి ప్రదేశంలో ఒక సాయంత్రం పూట నిలబడి ఉన్నాడు రోర్క్. రాతి పునాదులు భూమి నుంచి కొంచెం ఎత్తుగాలేచి ఉన్నాయి. వాటిమీద గోడలు లేస్తాయి. రాత్రయిందేమో పనివాళ్ళు అందరూ వెళ్ళిపోయారు. ఆ స్థలం నిర్జనంగా ఉంది. ప్రపంచం నుంచి వేరుగా చీకట్లో కరిగిపోయి ఉంది. ఆకాశంలో ఇంకా వెలుగుంది. ఆ రాత్రి వేళకి ఆ వెలుగు ఎక్కువ. మామూలు సమయం కన్న ఎక్కువసేపు ఉండి పోయింది వెలుగు, రాబోయే వసంతకాలాన్ని ప్రకటిస్తున్నట్టు. నదిలో ఎక్కడో ఒక ఓడ సైరన్ అరిచింది. సుదూర పల్లె ప్రాంతం నుంచి వచ్చినట్టుందా ధ్వని. స్టీవెన్ మేలారి కోసం కట్టిన చెక్క కేబిన్లో దీపం వెలుగుతోంది. డొమినిక్ అతనికి పోజ్ ఇస్తున్నది అక్కడే.

గుడిని బూడిదరంగు నున్నపు రాయితో కట్టాలి. దాని విస్తరణ, ఎత్తుగా స్వర్గం వైపు కాదు. భూసమాంతరంగా ఉంటుంది. భుజం ఎత్తున చేతులు చాచి, అరచేతులు కిందివైపుకి ఉంచి నిశ్శబ్ద స్వీకరణలో నుంచున్నట్టు విస్తరించి ఉంటుంది. ఆ ఆలయం నేలను పట్టుకుని వేలాడదు. నింగి దిగువ కుంగిపోయి ఉండదు. భూమిని పైకి లేవనెత్తినట్టుగా ఉంటుందది. ఉన్న కాసిని నిలువు స్తంభాలు ఆకాశాన్ని కిందకు లాగుతున్నట్టుంటాయి. మనిషిని మరుగుజ్జుని చెయ్యకుండా మనిషి ఎత్తున ఉండేట్టు రూపొందుతుంది. మానవరూపమే పరమప్రమాణం

అన్నట్టు, అన్ని తలాలను నిర్ణయించడానికి అదే పనికొచ్చే నిర్దిష్ట కొలమానం అన్నట్టు ఉంటుంది. ఒక మనిషి ఆలయంలోకి ప్రవేశించినప్పుడు తన చుట్టూ, స్పేస్ ని మలచినట్టు, తన కోసమే మలచినట్టు, తన పరిపూర్ణత కోసం మలచినట్టు ఉంటుంది. అది అతని రాక కోసం ఎదురు చూస్తున్నట్టు ఉంటుంది. అదొక ఆనంద స్థలం. ఆ ఆనందోద్రేకంలో ప్రశాంతత ఉంటుంది. అక్కడి కొచ్చిన వాళ్ళకి పవిత్రులమని బలశాలులమని అనిపిస్తుంది. స్వీయగౌరవ ప్రతిష్ఠల వల్ల తప్ప, ఎప్పుడూ దక్కని శాంతి దొరుకుతుందక్కడ.

లోపల ఏ అలంకరణలూ లేవు. క్రమబద్ధమైన గోడల చొరబాట్లు, విశాలమైన కిటికీలు తప్ప. ఆ ప్రదేశం గుహలా మూసుకుపోయి ఉండదు. చుట్టూ ఉన్న నేలకి, చెట్లకి, నదులకి, సూర్యుడికి, దూరాన ఉన్న నగరపు పై అంచుకి, ఆకాశహర్షాలకి, భూమిమీద మానవుడు సాధించిన విజయాల రూపాలకి, తెరుచుకుని ఉంటుంది. గదికి చివర, ద్వారానికి అభిముఖంగా, నగరమే నేపథ్యంగా, ఒక నగ్న మానవ శరీరం నిలబడి ఉంటుంది.

పునాదిరాళ్ళు తప్ప రోర్స్ ముందు ఆ చీకట్లో ఏమీ లేవు. కానీ అతను పూర్తి అయిన రూపాన్ని ఊహించుకున్నాడు. వేళ్ళ కణుపులలో అతనికి ఆ భవనం తగులుతోంది. ఆ చిత్రాన్ని అంతటినీ గీసిన పెన్సిల్ గుర్తుకొస్తోంది. ఇదంతా ఆలోచిస్తూ నుంచున్నాడు. తర్వాత గరుగ్గా, చీలికలుగా ఉన్న నేల మీదుగా స్టూడియో కేబిన్ వైపు నడిచాడు.

అతను తలుపు తట్టాడు. “ఒక్క నిమిషం” అన్నాడు మేలారి లోపల్నుంచి.

లోపల డొమినిక్ స్టాండు నుంచి కిందకి దిగి బట్టకప్పుకుంది. అప్పుడు మేలారి తలుపు తెరిచాడు.

“నువ్వా? మేం వాచ్మేన్ అనుకున్నాం. ఇంత రాత్రి ఏం చేస్తున్నావు?”

“గుడ్ ఈవెనింగ్ మిస్ ఫ్రాంకన్!” అన్నాడు రోర్క్. ఆమె మర్యాదగా తలూపింది.

“సారీ... పనికి అడ్డొచ్చాను స్టీవ్!”

“ఏం ఫర్వాలేదు. మేము అంత బాగా ఏమీ పని చేసేయ్యడం లేదు. ఇవాళ నేను చెప్పింది డొమినిక్ సరిగా పట్టుకోలేకపోతోంది. కూర్చో రోర్క్! టైము ఎంతయిపోయింది?”

“తొమ్మిదిన్నర. మీరింకా ఉంటారా? కింద నుంచి భోజనం పంపనా?”

“తెలీదు. సిగరెట్టు కాలుద్దాం.”

అక్కడ నేల రంగులెయ్యని చెక్కతో చేశారు. చుట్టూ చెక్క బద్దల అమరిక. ఒక మూల ఇనపస్టర్ వెలుగుతోంది. నుదుటిమీద మట్టి మచ్చలతో మేలారి రైతులా ఉన్నాడు. సిగరెట్టు కాలుస్తూ కుదురు లేకుండా పచార్లు చేస్తున్నాడు.

“బట్టలు వేసుకుంటావా డొమినిక్? మనం ఇప్పుడు పెద్దగా ఏమీ చేస్తామనుకోవడం లేదు” అన్నాడు. ఆమె జవాబివ్వలేదు. రోర్క్ని చూస్తూ నుంచుంది. మేలారి గదికి ఆ చివరికి పోయి వెనక్కి తిరిగి రోర్క్ని చూసి నవ్వాడు. “ఇంతవరకూ ఎప్పుడూ లోపలికి రాలేదేం

హోవార్డ్? అయితే ఒకటి - నేను నిజంగా బిజీగా ఉన్నట్టయితే నిన్ను బయటికి విసిరేసి ఉండేవాణ్ణి. అవునూ, ఈ రాత్రి వేళ ఇక్కడేం చేస్తున్నావు?”

“ఊరికే స్థలం చూద్దామనిపించింది. ఇంతకన్న ముందు రావడం కుదర్లేదు.”

“ఇదేనా నీకు కావలసింది స్టీవ్?” అంది డొమినిక్ ఉన్నట్టుండి. వస్త్రం తీసేసి స్టాండ్ కేసి నగ్నంగా నడిచింది. మేలారి రోర్స్ ని ఆమెని మార్చి మార్చి చూశాడు. రోజంతా తను ఏం ఆశించి తంటాలు పడుతున్నాడో అది ఉంది అక్కడ. తన ముందు నిలబడి ఉంది. ఆమె నిటారుగా, బిగువుగా తల వెనక్కి వాల్చింది. చేతులు పక్కలకి దించింది. అరచేతులు బయటవైపుకి ఉండేలా పెట్టింది - చాలా రోజుల్నించి నిలబడ్డట్టుగానే నిలబడి ఉంది. కానీ ఇప్పుడామె శరీరంలో జీవం ఉంది. ఎంత నిశ్చలంగా ఉందంటే, వణుకుతున్నట్టు కనబడుతోంది, అతను వినగోరుతున్నదేదో చెబుతున్నట్టు. తన ఊహాదృశ్యానికి తనే గర్వంగా, విధేయంగా, శ్రద్ధగా, లొంగిపోయినట్టుగా ఉంది. సరైన సమయానికి - అంటే ఆ ఊహామూర్తి ఊగి, బద్దలై పోయే సమయానికి ముందు, తను దర్శించిన రూపపు ప్రతిబింబం తనని స్పృశించిన ఆ సమయానికి లొంగి పోయినట్టుగా నిలుచుంది.

మేలారి సిగరెట్టు గాల్లోకి విసిరేశాడు. “అలాగే ఉండు. డొమినిక్! అలాగే ఉండు. అలాగే ఉండు” అన్నాడు. సిగరెట్టు నేలను తాకక ముందే స్టాండ్ కి చేరుకున్నాడు.

అతను పని మొదలుపెట్టాడు. డొమినిక్ కదలలేదు. రోర్స్ గోడకు చేరబడి ఆమెను చూస్తూ నుంచున్నాడు.

* * *

ఏప్రిల్ లో గుడి గోడలు ముక్క ముక్కలుగా లేచాయి. వెన్నెల రాత్రులు ఆ గోడలు మృదువుగా, పూత పూసినట్టుగా, నీటి అడుగున కనిపించే వెలుగుతో కనిపించాయి.

రోజూ పని ముగిశాక సైటులో నలుగురు మనుషులు మిగిలి ఉంటారు. రోర్స్, మేలారి, డొమినిక్, మైక్ డొన్నిగన్. రోర్స్ కట్టిన ఏ ఒక్క బిల్డింగ్ పనికి మైక్ లేకుండా పోలేదు.

తక్కిన వాళ్ళంతా వెళ్ళిపోయాక ఆ నలుగురూ మేలారి కేబిన్ లో కూర్చున్నారు. అసంపూర్ణ విగ్రహంమీద తడిబట్ట కప్పి ఉంది. తొలి వసంత రాత్రి వెచ్చదనానికి కేబిన్ తలుపు తెరిచి ఉంది. బయట ఒక చెట్టు కొమ్మ వేలాడుతోంది. నల్లటి ఆకాశం, ముందు మూడు కొత్త ఆకులు. ఆకుల అంచున నీటి బిందువులులాగ చలిస్తున్న నక్షత్రాలు. కేబిన్ లో కుర్చీలు లేవు. మేలారి స్టవ్ దగ్గర మాంసం పులుసు, కాఫీ తయారు చేస్తున్నాడు. మైక్ మోడల్ స్టాండుమీద నిలబడి పైపు కాలుస్తున్నాడు. రోర్స్ మోచేతులమీద లేచి, నేలమీద వెల్లకిలా పడుకున్నాడు. డొమినిక్ కిచెన్ స్టూల్ మీద కూర్చుని ఉంది. సిల్కుబట్ట చుట్టుకుంది, కాళ్ళకి ఏమీ తొడుక్కోలేదు. నేలగా అమర్చిన బల్లచెక్కలమీద అన్ని కూర్చుంది.

తమ పని గురించి మాట్లాడుకోలేదు వాళ్ళు. మేలారి చెడ్డ కథలు చెపుతుంటే డొమినిక్ చిన్న పిల్లలా నవ్వింది. వాళ్ళు ప్రత్యేకించి ఫలానా విషయం అని మాట్లాడుకోలేదు. వాళ్ళ

మాటలకి అర్థం కేవలం వాళ్ళ కంఠధ్వనుల్లో, ఆత్మీయ ఉల్లాసంలో, మొత్తంగా రిలాక్స్ అవుతూ పొందుతున్న సుఖంలో ఉంది. కలిసి అక్కడ ఉండడం ఇష్టంగా ఉన్న నలుగురు మనుషులువాళ్ళు - అంతే. తెరిచి ఉన్న తలుపుల వెనక చీకట్లో లేస్తున్న గోడలు వాళ్ళకి విశ్రాంతి మంజూరు చేశాయి. తేలికపడే హక్కు నిచ్చాయి. వాళ్ళంతా కలిసి పని చేసిన ఆ కట్టడం, వాళ్ళ కంఠ ధ్వనులకి మంద్రంగా వినబడుతున్న శ్రావ్య సమన్వయంలా ఉంది. రోర్స్ ఎక్కడా అంతలా నవ్వడం చూడలేదు డొమినిక్. అతని నోరు బిగపట్టి లేదు. ముఖం యువకుడి ముఖంలా ఉంది.

చాలా పొద్దుబోయే దాకా అక్కడే ఉన్నారు వాళ్ళు. మేలొరి నానాజాతులకి చెందిన పగిలిన కప్పుల్లో కాఫీ వంచాడు. కాఫీ వాసన, బయట ఉన్న కొత్త ఆకుల వాసన కలిసిపోయాయి.

* * *

మే నెలలో ఆక్స్ ఫోర్డ్ నియా హోటల్ పని ఆగిపోయింది. ఇద్దరు యజమానులు స్టాక్ మార్కెట్ లో తుడిచి పెట్టుకుపోయారు. మూడో ఆయన డబ్బు, ఎవడో వేసిన వారసత్వపు 'లా సూట్' లో ఇరుక్కుపోయింది. నాలుగో ఆసామీ మరెవరి షేర్లో కాజేశాడు. కోర్టు చిక్కుల్లో పడి కార్పొరేషన్ పేలిపోయింది. ఆ చిక్కులు ఊడడానికి ఏళ్ళు పడుతుంది. బిల్డింగ్ అసంపూర్తిగా ఎదురుచూస్తూ ఉండిపోయింది.

“కొంతమందిని చంపాల్సిచ్చినా సరే, నేను దారి సరిచేస్తాను” అన్నాడు కెంట్ లాన్సింగ్. “నేను వాళ్ళ చేతుల్లోంచి దాన్ని బయట పడేస్తాను. నువ్వు నేనూ ఏదో ఒకరోజు పూర్తి చేసేస్తాం. కానీ కాస్త టైము పడుతుంది. చాలా టైమ్ పట్టొచ్చు. ఓపిక పట్టమని చెప్పను నీకు. మాటు వేసిన యుద్ధనౌకకి, చైనీస్ ఎగ్జిక్యూషన్ టర్కి ఉన్నంత ఓపికఉంటేగాని మనంలాంటి వాళ్ళు ఓ పదిహేనేళ్ళకి మించి మన్నరు.”

డొమినిక్ డెస్క్ మీద కూర్చుని ఎల్స్ వర్త్ టూహీ నవ్వాడు. “థాంక్యూ గాడ్!” అన్నాడు.

ఆ మాట డొమినిక్ తన కాలమ్ లో రాసింది. సెంట్రల్ సౌత్ పార్క్ లో ‘అసంపూర్ణ స్వరమేళ’ అంది. “థాంక్ గాడ్!” అని మాత్రం రాయలేదు. ఆ నిక్ నేమ్ ప్రచారంలోకి వచ్చింది. ఒక ముఖ్యమైన వీధిలో వట్టి ‘బీమ్’ లు, సగం లేచిన గోడలు, ఖాళీ కిటికీలతో ఒక ఖరీదైన కట్టడం నోరు వెళ్ళ బెట్టుకుని చూస్తున్న ఎబ్బెట్టు దృశ్యాన్ని కొత్తవాళ్ళు చూసి ఇదేమిటని అడుగుతున్నారు. వాళ్ళు రోర్స్ గురించి తెలియని వాళ్ళు, ఆ బిల్డింగ్ కథ ఎరగని వాళ్ళు - అడిగితే, వెకిలిగా నవ్వి “అదా? అది అసంపూర్ణ స్వరమేళ” అంటున్నారు ప్రజలు.

రాత్రిళ్ళు పొద్దు పోయాక, వీధిలోని పార్క్ లో చెట్లకింద నిలబడి, రోర్స్ వెలుగుతున్న నగర ఉపరితలపు రేఖమీద ఆ నల్లటి, మృత ఆకృతిని - చూస్తూ ఉండేవాడు. మట్టి నమూనామీద కదిలినట్టే అతని చేతులు ఆ ఆకృతి మీద కదిలేవి. దూరం నుంచే, పైకి లేచి సగంలో ఆగిన ఒక నిర్మాణాన్ని అతని అరచేతులు కప్పేవి. దాన్ని పూర్తి చెయ్యడానికి అప్రయత్నంగా లేచిన చేతులకి గాలి తప్ప ఏమీ తగిలేదు కాదు. కొన్ని సార్లు బలవంతాన ఆ కట్టడం లోపల నడిచాడు. శూన్యం పైన వేలాడుతున్న వణికే పలకలమీద నడిచాడు.

గచ్చు, కప్పు లేని గదుల్లో నడిచాడు. పగిలిన చర్మంలోంచి బయటపడ్డ ఎముకల్లాంటి గర్జర అంచుల వద్దకి నడిచాడు.

గ్రౌండు ఫ్లార్ వెనక చిన్నగదిలో ఒక ముసలి వాచ్మెన్ ఉంటాడు. అతను రోర్క్ని ఎరుగును. రోర్క్ని అక్కడ పచార్లు చెయ్యనిచ్చేవాడు. ఒకసారి రోర్క్ బయటకు వెళుతుంటే ఆపి ఆకస్మాత్తుగా “నాకు ఒకప్పుడు ఒక కొడుకుండేవాడు. ఉన్నట్టే లెక్క చనిపోయి పుట్టాడు” అన్నాడు. ఏదో అతనిచేత ఆ మాట పలికించింది. తనేం చెప్పదలుచుకున్నాడో తనకే స్పష్టంగా తెలియక రోర్క్ కేసి చూశాడు. రోర్క్ నవ్వాడు. కళ్ళు మూసుకుని ముసలతని భుజం మీద - హేక్ హాండ్ ఇచ్చినట్టు - చెయ్యి వేసి, బయటకి వెళ్ళిపోయాడు.

ఇదంతా మొదటి కొన్ని వారాల్లోనే. తర్వాత ఆక్విటేనియాని మరుపున పడేశాడు రోర్క్.

అక్టోబరు నెలలో ఒక సాయంత్రంపూట రోర్క్ డొమినిక్ పూర్తయిన ఆలయంలో కలిసి తిరిగారు. ఒక వారం రోజుల్లో అంటే స్టోడర్డ్ తిరిగి వచ్చిన మర్నాడు, అది ఓపెన్ అవుతుంది. కట్టడానికి పని చేసిన వాళ్ళు తప్ప మరెవ్వరూ దాన్ని చూడలేదు.

ఆ సాయంత్రం మబ్బుల్లేవు. ప్రశాంతంగా ఉంది. ఆలయ ప్రాంగణం ఖాళీగా నిశ్శబ్దంగా ఉంది. సున్నపు రాతి గోడలమీద సంధ్యా సూర్యుడి ఎరుపు కాంతి ఉదయ అరుణ కాంతిలా ఉంది.

అలయాన్ని చూస్తూ నిలబడి పోయారు కాసేపు. తర్వాత పాలరాతి విగ్రహం ముందు, చూస్తూ ఉండిపోయారు. ఏమీ మాట్లాడుకోలేదు. గోడల్ని మలచిన చేతులే వాళ్ళ చుట్టూ ఉన్న నీడల్ని కూడా మలచినట్టుగా ఉంది. ఉప్పొంగుతున్న కాంతి ప్రవహిస్తోంది. మారుతున్న గోడల ముఖాలకి, ఉపన్యాసం ఇస్తూ, ఒక గొంతు ఏదో పలుకుతున్న వాక్యాలతో, ఒద్దికగా, క్రమబద్ధంగా, ప్రవహిస్తోంది.

“రోర్క్!”

“ఎస్. మై డియరెస్ట్?”

“లేదు... ఏమీ లేదు...”

అతడు ఆమె చేతిని పట్టుకున్నాడు. ఇద్దరూ కారు దగ్గరకి నడిచాడు.

12

నవంబరు ఒకటి మధ్యాహ్నం స్టోడర్డ్ టెంపుల్ ప్రారంభం అవుతుందని ప్రకటించారు.

ప్రెస్ ఏజెంట్ చక్కగా పని చేశాడు. ప్రజలు ఆ ఘట్టం గురించి, హోవార్డ్ రోర్క్ గురించి, నగరం ఎదురు చూస్తున్న ఉత్తమ వాస్తు శిల్పం గురించి మాట్లాడుకున్నారు.

అక్టోబరు 31న ఉదయాన్న ప్రపంచ యాత్ర ముగించుకుని తిరిగొచ్చాడు హోష్టన్ స్టోడర్డ్. ఓడ దిగి గట్టెక్కే చోట అతన్ని కలిశాడు ఎల్స్వర్త్ టూహీ.

నవంబర్ 1 ఉదయాన ప్రారంభ కార్యక్రమం లేదని క్లుప్త ప్రకటన విడుదల చేశాడు స్టోడర్డ్.

నవంబర్ 2 పొద్దున్న న్యూయార్క్ బేనర్ పత్రికలో టూహీ 'ఒక చిరుస్వరం' కాలమ్లో 'అపవిత్రం' అనే ఉప శీర్షికతో వచ్చింది ఒక రచన.

“సమయం ఆసన్నమైందని వాల్రస్ చెప్పిన

ఎన్నో విషయాలు మాట్లాడాలంది

ఓడల గురించి - బూట్ల గురించి - హోవార్డ్ రోర్స్ గురించి -

కేబేజీల గురించి - రాజుల గురించి -

సముద్రం ఎందుకు సలసలా మరుగుతోందన్న విషయం గురించి

రోర్స్కి రెక్కలున్నాయా లేదా అన్న సంగతి గురించి”

“ఈగల్గి చంపడం - మనకి నచ్చని తత్వవేత్త మాటల్ని సులువైన భాషలోకి మార్చి చెప్పడం - మన పని కాదు. అయితే ఒక ఈగ తన వైభవంపట్ల దుర్బుమల్లో ఉన్నప్పుడు మనలో ఉత్తములైన వాళ్ళు, కాస్త కిందకి దిగజారి అయినా, వాటిని చెదరగొట్టే చిన్నపనిని చెయ్యాల్సి ఉంటుంది.

“ఇటీవల హోవార్డ్ రోర్స్ అనే ఆసామీ గురించి జనం చాలా మాట్లాడుకున్నారు. వాక్ స్వాతంత్ర్యం మన పవిత్ర వారసత్వం కనక, మన సమయాన్ని వృథా చేసుకోవడం అందులో భాగమే కనక, ఆ మాటలవల్ల అంత హాని జరగకపోయి ఉండేది. ప్రారంభించి, ముగించ లేకపోయిన ఒక భవనం తప్ప ఏ ఘనతా లేని ఒకమనిషి గురించి మాట్లాడుకోవడం కన్నా పని కొచ్చే పనులు మనం ఇంకెన్నో చేసుకోగలం. ఆ వాస్తవాన్ని దాటి మాట్లాడుకున్నా ఏమీ ప్రమాదం లేకపోయి ఉండేది. ఒక బుద్ధిహీనమైన పని విషాదాంతంగా, మోసపూరితంగా మారకపోయి ఉంటే నష్టమేమీ ఉండేది కాదు.

“హోవార్డ్ రోర్స్ - ఆ పేరు మీలో చాలామంది విని ఉండరు, మళ్ళీ వినే అవకాశం కూడా తక్కువ - ఒక ఆర్కిటెక్ట్ సంవత్సరం క్రితం అతనికి ఒక అసాధారణమైన బాధ్యతని అప్పగించారు. ఒక గొప్ప స్మారక నిర్మాణాన్ని కట్టడానికి నియోగించారతన్ని. యజమాని దగ్గర లేడు. అతన్ని నమ్మి పూర్తి స్వేచ్ఛ నిచ్చాడతనికి. మన క్రిమినల్ 'లా'కి చెందిన పరిభాషని కళాక్షేత్రానికి కూడా వర్తింప చెయ్యొచ్చుననుకుంటే రోర్స్ చేసిన పని 'ఆధ్యాత్మిక దుర్వినియోగం' కిందకి వస్తుంది.

“ప్రసిద్ధ ఫిలాంత్రపిస్ట్ హోష్టన్ గారు న్యూయార్క్ సిటీకి ఒక మత ఆలయాన్ని బహూకరించాలనుకున్నారు. మానవ విశ్వాసానికి ప్రతీకగా ఉండే, ఏ మతానికీ చెందని, ఆలయాన్ని ఇవ్వాలనుకున్నారు. రోర్స్ కట్టి ఇచ్చింది ఒక గొడౌన్. అది ఆ పనికి కూడా ఉపయోగపడుతుందని అనిపించదు. శిల్పరీత్యా దానికి చేసిన అలంకరణ పరిగణనలోకి

తీసుకుంటే బ్రోతల్ హౌస్ అనొచ్చు. అలా అనేందుకే ఎక్కువ అవకాశం ఉంది. ఆలయం అయితే ఖచ్చితంగా కాదు.

“ఒక మత నిర్మాణానికి ఉండాల్సిన ప్రతీ భావన, ఉద్దేశ పూర్వకంగా జరిగిన ద్వేష చర్య వల్ల తారుమారైంది. ఐహిక సుఖాలకి అతీతంగా ఆచరించబడాల్సిన ఈ ఆలయ ‘వాచ్య’ నిర్మాణం ఒక బ్యూటీ పార్లర్ లా బహిరంగమై పోయింది. గౌరవ సూచకమైన విచార మనస్ఫూర్తిని రప్పించాల్సింది పోయి - అదే కదా ఆలయ ప్రదేశానికి తగినది - మనిషి తన అల్పత్వాన్ని గుర్తించి శాశ్వతత్వం గురించి ఆలోచించే ప్రదేశంగా ఉండాల్సింది పోయి - చౌకబారు ఇంద్రియ సుఖభోగాలు ఉప్పొంగే స్థలంగా తయారైంది.

“ఆలయం ఒక ప్రతీక. మానవుడు తన స్వల్పమైన అహంకన్న ఉన్నతమైన దానికోసం చేస్తున్న అన్వేషణకు ప్రతీక. దాని స్వభావాన్ని బట్టి ఆలయ నిర్మాణరేఖలు స్వర్గం దిశగా ఎత్తుకు ఎగసిపడుతూ ఉండాలి. కానీ ఈ కట్టడం అహంకరిస్తూ భూసమాంతరంగా ఉంది. దాని పొట్ట మట్టిలో ఉంది. తద్వారా భోగలాలసతకు బద్ధమై ఉన్నానని ప్రకటిస్తోంది. ఆత్మచైతన్యం కన్న స్థూలభౌతికసుఖాలు శ్రేష్టమైనవని చెబుతోంది. మనుష్యులు ఉన్నతీకరించబడడానికి వచ్చే ప్రదేశంలో ఉంచిన స్త్రీ నగ్న శిల్పమే ఆ విషయాన్ని ఉద్ఘాటిస్తోంది. వేరే వ్యాఖ్యలక్కర లేదు.

“ఆలయంలో ప్రవేశించే మానవుడు తన నుంచి తనకు విముక్తి కావాలని కోరుకుంటాడు - తన గర్వాన్ని అణచివేసుకుని తన పనికిమాలినతనాన్ని అంగీకరించి తద్వారా క్షమాపణను యాచిస్తాడు. నిరహంకార పూరితమైన నమ్రతలో తృప్తిని పొందుతాడు. భగవంతుడి గృహంలో మనిషికి సరైన స్థితి మోకాళ్ళ మీద నిలబడడమే. రోర్స్ టెంపుల్ లో బుద్ధి ఉన్న వాడెవ్వడూ ఆ పని చెయ్యడు. ఆ స్థలం ఆ పనిని నిషేధిస్తుంది. అది సూచించే ఉద్వేగాల స్వభావం వేరు - పొగరు, మొండి వైఖరి, ధిక్కారం, ఆత్మోద్ధతి - వీటిని సూచిస్తుంది. ఆ నిర్మాణం దేవగృహం కాదు. గర్విష్టి ఇల్లు. ఆలయం కాదు. సరిగ్గా దానికి వ్యతిరేకమైనది ఏదో అది. మతాన్ని మొత్తంగా మదంతో అవహేళన చెయ్యడం అది. మేము అలాంటి వాళ్ళని పేగన్ లంటాం. ప్రపంచంలో ఏ ముఖ్యమతాలకీ చెందని విశ్వాసాలు కల వాళ్ళంటాం. పేగన్లు మంచి ఆర్కిటెక్ట్లుగా దుష్కర్మి మూట కట్టుకుని ఉండకపోతే ఆ మాటే అని ఉండుం.

“ఈ కాలమ్ ఏ ప్రత్యేకమతాలకీ మద్దతుదారు కాదు. కానీ కనీసపు సభ్యత ఏం చెబుతుంది? మన సోదర మానవుల మతవిశ్వాసాలను గౌరవించాలని కదా చెబుతుంది. మతంమీద ఉద్దేశ్య పూర్వకంగా జరిగిన ఈ దాడిని ప్రజలకు వివరించాలని మాకు తోచింది. మేము ఈ బహిరంగ అపవిత్రీకరణను క్షమించలేం.

“కేవలం వాస్తుశిల్ప కళావిలువల్ని విశ్లేషించడమే మా పని అన్న విషయాన్ని మేం విస్మరించినట్టు అనిపించవచ్చు. మేం చెప్పేదొకటే. ఈ సందర్భం అలాంటిది కాదు. గంభీరమైన విశ్లేషణకు దిగి ఒక మాదిరి కళను గొప్పది చెయ్యడం పొరపాటు.

“ఈ హోవార్డ్ రోర్స్ ఇంతకు ముందు నిర్మించిన భవనాలను వేటినో మేము గుర్తు చేస్తూండవచ్చు. అవన్నీ ఇంతే అనుచితాలు. అత్యుత్సాహపరుడైన ప్రారంభకుడికి చెందిన

ఇదే తరహా నేలబారు లక్షణంతో ఉన్నవే. భగవంతుడి బాలలందరికీ రెక్కలుండవచ్చు. దురదృష్టవశాత్తు భగవంతుడి జీనియస్ల విషయంలో అది సత్యం కాదు.

“మిత్రులారా! అదీ సంగతి, ఈ దినపు వాద్య బృందం ముగిసినందుకు సంతోషిస్తున్నాం. మరణ సంతాప ప్రకటనలు రాయడాన్ని మేము నిజంగా ఆనందించం.”

ఒప్పుంద ఉల్లంఘనకి, అపచర్యకి నష్టపరిహారం కోరుతూ నవంబరు 3న హోష్టన్ స్టోడర్డ్, హోవార్డ్ రోర్క్మీద కోర్టుకి వెళ్ళాడు. మరొక ఆర్కిటెక్ట్ చేత ఆలయానికి మార్పులు చేయించడానికి తగిన సొమ్మును అడిగాడు.

* * *

హోష్టన్ స్టోడర్డ్ని ఒప్పించడం సులువే. అతను తన యాత్ర ముగించుకుని వచ్చాడు. మత ‘విశ్వ’రూపం అతన్ని నలిపేసింది. మరీ ముఖ్యంగా నరకం తప్పదన్న ‘హామీ’ని ఇస్తున్న రకరకాల మత రూపాలు అతన్ని క్షోభకి గురిచేశాయి. ఏ విశ్వాస వ్యవస్థ ప్రకారం చూసినా, తన జీవితం తన అతిహీనశిక్షకి అర్హుణ్ణి చేసిందన్న నిశ్చయానికి వచ్చేశాడు.

మెదడులో ఏకాస్త ఆశయినా మిగిలిఉంటే దాన్ని ఈ అభిప్రాయం కుదిపి పారేసింది. తిరుగు ప్రయాణంలో ఓడ సరంగులు ‘ఈ ముసలాయనకి మతి భ్రమించి ఉండాలి’ అని నిశ్చయించుకున్నారు.

వచ్చిన రోజు మధ్యాహ్నం టూహీ అతన్ని గుడి చూపించడానికి తీసుకెళ్ళాడు. టూహీ ఏమీ మాట్లాడలేదు. హోష్టన్ స్టోడర్డ్ గుడ్లప్పగించి చూశాడు. అతని కట్టుడుపళ్ళు అదుపు తప్పి టకటక కొట్టుకోవడం విన్నాడు టూహీ. ఈ ప్రదేశానికి తను ప్రపంచంలో చూసిన ఏ మత ప్రదేశానికి పోలిక లేదు. పోనీ తను ఊహించిన విధంగానైనా లేదు. ఏమనుకోవాలో తెలియలేదు. అతని కళ్ళలో నిరాశతో నిండిన అభ్యర్థన. అతను టూహీని చూసినప్పుడు స్టోడర్డ్ కళ్ళు జిలాటిన్లా ఉన్నాయి. అతను ఎదురు చూస్తున్నాడు. ఆ క్షణాన టూహీ అతన్ని దేనికైనా ఒప్పించేయ్యొచ్చు. కానీ తర్వాత తన కాలమ్లో ఏం రాశాడో అదే విషయం చెప్పాడు టూహీ.

“కానీ మీరు రోర్క్ సమర్థుడని చెప్పారు?” అని బాధగా ములిగాడు స్టోడర్డ్.

“అతను సమర్థుడని ఆశించాను” అని చల్లగా చెప్పాడు టూహీ.

“అయితే... మరి... ఎందుకు?”

నాకు తెలియదన్నాడు టూహీ. టూహీ చూపులో ఒక ఆరోపణ ఉంది, దీనంతటికీ వెనక ఒక దురపరాధం ఉందని అది స్టోడర్డ్ దేనని దాని అర్థం. స్టోడర్డ్కి అర్థమైంది.

వాళ్ళు స్టోడర్డ్ అపార్ట్మెంటుకి తిరిగి వస్తున్నప్పుడు లిమోసిన్ కారులో టూహీ ఏమీ మాట్లాడలేదు. స్టోడర్డ్ మాట్లాడమని బతిమాలాడు. అతను నోరు విప్పలేదు. ఆ మౌనానికి హాడిలిపోయాడు స్టోడర్డ్. అపార్ట్మెంట్లో స్టోడర్డ్ని ఒక పడక్కుర్చీ దగ్గరకి నడిపించి అతని ఎదురుగా, న్యాయమూర్తిలా గంభీర విషాదముద్రతో నిలబడ్డాడు టూహీ.

“హోప్స్! ఇదంతా ఎందుకు జరిగిందో నాకు తెలుసు.”

“ఓహ్. ఎందుకు?”

“నేను నీతో అబద్ధం చెప్పడానికి కారణం ఉహించగలవా?”

“ఊహాఁ. ఊహించలేను. మీరు చాలా నిపుణులు. ఇప్పుడు బతికున్నవాళ్ళలో అత్యంత నిజాయితీపరులు. మరి ఇదేమిటో నాకర్థం కాలేదు. నాకేమీ అర్థం కాలేదు..”

“నాకర్థమైంది. రోర్క్ని సిఫారసు చేసినప్పుడు అతను నీకొక మాస్టర్ పీస్ని ఇస్తాడని ఆశించడానికి తగినన్ని కారణాలున్నాయి నాకు. నిజాయితీగా వివేచించి ఆశించానది. కానీ అతను ఇవ్వలేదు. హోప్స్! ఏ శక్తి మానవుడి లెక్కలన్నింటినీ తారుమారు చెయ్యగలదో తెలుసా?”

“ఏ... ఏ శక్తి?”

“నీ సమర్పణను తిరస్కరించడానికి దేవుడు ఈ మార్గం ఎన్నుకున్నాడు. తనకి ఒక పవిత్రతాలయాన్ని కానుక చెయ్యడానికి నువ్వు తగుదువని ఆయన అనుకోలేదు. నువ్వు నన్ను అమాయకుణ్ణి చెయ్యగలవు. మనుషులందర్నీ అమాయకుల్ని చెయ్యగలవు. దేవుణ్ణి చెయ్యలేవు. నేను అనుమానించిన దానికన్న నీ రికార్డు హీనమైనదని ఆయనకు తెలుసు.”

ఒక భీతిల్లిన మౌనపుముద్దతో చాలాసేపు మాట్లాడుకుంటూపోయాడు టూహీ, శాంతంగా, గంభీరంగా. చివరికి ఇలా అన్నాడు.

“హోప్స్! నువ్వు పైవాడి నుంచి క్షమాపణను కొనుక్కోలేవన్నది స్పష్టం. పరిశుద్ధ హృదయం మాత్రమే ఆలయాన్ని కట్టించగలదు. నువ్వు ఆ దశ చేరడానికి ముందు పాప పరిహారం కోసం వినమ్రంగా ఎన్నో మెట్లు దాటాలి. భగవంతుడి ముందు ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకునే ముందు నీ సోదర మానవుల దగ్గర ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకోవాలి. ఈ భవనం ఆలయంగా ఉద్దేశించబడింది కాదు. మానవసేవ కోసం తయారయింది. మందకొడి పిల్లల ఇల్లు లాంటిది తయారయింది.”

హోప్స్ స్టోడర్డ్ ఆ పనికి సిద్ధపడలేకపోయాడు. “ఇప్పుడు కాదు ఎల్స్వర్త్! తర్వాత” అని మూలిగాడు. టైము కావాలన్నాడు. టూహీ సూచించినట్టుగా, మార్పులకయ్యే ఖర్చుల కోసం రోర్క్మీద కేసు వెయ్యడానికి ఒప్పుకున్నాడు. ఆ మార్పులేమిటి అన్నది తర్వాత చూద్దాం అన్నాడు.

“నేను దీని గురించి ఏం మాట్లాడినా, ఏం రాసినా ఆశ్చర్యపోకు” అన్నాడు టూహీ వెళ్ళిపోతూ. “నిజంకాని కొన్ని విషయాలు నేను బలవంతంగా చెప్పాల్సి వస్తుంది. నాదికాని ఈ నీ తప్పువల్ల వచ్చిన అగౌరవాన్నించి నన్ను నేను కాపాడుకోవాలి కదా! గుర్తుంచుకో. నీకు రోర్క్ని పెట్టుకోమని సూచించింది నేనేనన్న సంగతి ఎప్పుడూ బయటపెట్టనని ప్రమాణం చేశావు.”

తర్వాత రోజు బేనర్లో ‘అపవిత్రం’ వచ్చింది. ఫ్యూజ్ అమర్చింది. స్టోడర్డ్ కేసు ప్రకటన దాన్ని వెలిగించింది.

ఒక భవనం గురించి దాడి చెయ్యాలన్న కోరిక ఎవరికీ వచ్చి ఉండేది కాదు. కానీ ఇక్కడ దాడికి గురయింది మతం. ప్రెస్ ఏజెంటు దానికి సరైన భూమికను ఏర్పాటు చేశాడు.

ప్రజల దృష్టి అనే స్ప్రింగుని చుట్టపెట్టి ఉంచాడు. దాన్ని చాలామంది ఉపయోగించుకోవచ్చు. హోవార్డ్ రోడ్కి అతని గుడికి వ్యతిరేకంగా లేచిన క్రోధ కోలాహలం అందర్నీ ఆశ్చర్యపరిచింది - టూహీని తప్పు. చర్చి మినిష్టర్లు తమ ధార్మిక ప్రసంగాల్లో ఈ భవనాన్ని ఖండించారు. మహిళా సంఘాలు నిరసన తీర్మానాలు ఆమోదించాయి. తల్లుల సంఘం ఒకటి న్యూస్ పేపర్లలో ఎనిమిదో పేజీల్లో ఒక పిటిషన్ ప్రచురించింది. తమ పిల్లల భద్రత కోసం ఆక్రోశించింది. ఒక ప్రసిద్ధ నటీమణి సర్వ కళా సమైక్యత గురించి ఒక వ్యాసం రాసింది. స్టోడర్డ్ టెంపుల్కి ఆకృతికి సంబంధించిన పదజాల స్పృహ లేదంది. ఒక గొప్ప బైబిలు నాటకంలో తను మేరీ మగ్డలీనా పాత్ర ధరించిన విషయాన్ని ప్రస్తావించింది. ఒక సంఘ మహిళ తాను చేసిన ప్రమాదకర అటవీ ప్రయాణాలలో కనపడిన విపరీత దేవాలయాల గురించి రాసింది. హృదయాన్ని తాకే అనాగరకుల విశ్వాసాన్ని ప్రశంసించింది. ఆధునిక మానవుడిలోని సినిసిజాన్ని తప్పు పట్టింది. స్టోడర్డ్ టెంపుల్ క్షీణతకి, జావకారు తనానికి ప్రతీక అంది. ఆ ఆర్థికల్లో ముద్రించిన బొమ్మలో ఆమె పొట్టిలాగు ధరించి, చనిపోయిన సింహం మీద తన సన్నటి పాదం మోపి కనిపించింది. ఒక కాలేజీ ప్రొఫెసర్ పత్రికా సంపాదకుడికి తన ఆధ్యాత్మిక అనుభవాలు ఒక లేఖలో రాసి పంపాడు. స్టోడర్డ్ టెంపుల్ లాంటి ప్రదేశంలో అయితే వాటిని పొందలేక పోయేవాడిని అని రాశాడు. కిక్కి హాల్క్మే చావు, బతుకులమీద తన అభిప్రాయాలతో సంపాదకుడికి లేఖ రాసింది.

స్టోడర్డ్ టెంపుల్ ఆధ్యాత్మికగాను కళాపరంగాను ఒక దగా, ఒక కుట్ర అని ఆ గుడిని ఖండిస్తూ ఒక హుందా అయిన ప్రకటన విడుదల చేసింది ఏ.జి.ఏ. అటువంటి ప్రకటనలనే తక్కువ హుందాగా, ఎక్కువ 'యాస'తో విడుదల చేశాయి అమెరికన్ బిల్డర్ల, రచయితల, కళాకారుల కౌన్సిళ్ళు. ఎవరూ ఎప్పుడూ కన్నవీ విన్నవీ కావు ఆ కౌన్సిళ్ళు. ఈ ప్రకటన ఆ ఉదంతం వాటి గొంతుకి బలాన్నిచ్చాయి. "నీకు తెలుసా? ఆర్కిటెక్చరల్ అమెరికన్ బిల్డర్స్ వాళ్ళు ఈ గుడిని ఆర్కిటెక్చర్ పరంగా నాసిరకం సరుకంటున్నారు" అని ఒకాయన మరొకాయనతో అంటున్నాడు. తనకి ఉత్తమ కళా ప్రపంచంతో సన్నిహితత్వం ఉందని సూచించే స్వరంతో. 'అవతలాయన' అటువంటి గ్రూపు ఒకటి ఉన్నట్టు ఎప్పుడూ వినలేదయ్యా' అని మాత్రం అనడు. ఏమంటాడంటే "వాళ్ళు అలా అంటారని నేనూహించాను. నీకు తట్టలేదా?" అంటాడు.

హోప్స్ స్టోడర్డ్కి ఎన్నో సానుభూతి లేఖలు వచ్చాయి. అతను సంతోషించడం మొదలుపెట్టాడు. అంతకు ముందెప్పుడూ అతను ఇంతమందికి తెలియదు. 'ఎల్స్వర్త్ రైటే' అనుకున్నాడతను. సోదర మానవులు క్షమిస్తున్నారు నన్ను 'ఎల్స్వర్త్ ఎప్పుడూ రైటే' అనుకున్నాడు.

కొన్నిరోజుల తర్వాత మంచి వార్తా పత్రికలు ఆ కథని వదిలేశాయి. బేనర్ వదలేదు. అదొక వరంలా ఉంది దానికి. గెయిల్ వైనాండ్ దూరాన, తన పడవమీద హిందూ మహాసముద్రంలో ఉన్నాడు. అల్వా స్కారెట్ ఒక మత యుద్ధంలో ఉన్నాడు. అది బావుందతనికి. ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఏ సలహాలూ ఇవ్వాలైన అవసరం లేకపోయింది. స్కారెట్ తనంతట తనే సందర్భానికి తగ్గట్టుగా లేచి నిలబడ్డాడు.

నాగరికతా క్షీణత గురించి రాశాడతను. విశ్వాసం లోపిస్తున్నందుకు విచారించాడు. “నేను చర్చికి ఎందుకు వెళుతున్నాను?” అనే అంశంమీద స్కూలు పిల్లలకి వ్యాస రచన ఫోటీ స్పానర్ చేశాడు. “మా చిన్నతనపు చర్చిలు” అనే అంశంమీద సచిత్ర వ్యాస పరంపర రాయించాడు. స్పింక్స్, గార్గోయెల్స్, టోటెమ్ పోల్స్ వంటి తరతరాల నాటి మత శిల్పాల ఫోటోలు ప్రచురించాడు. డొమినిక్ శిల్పపు చిత్రాలకి గొప్ప ప్రాముఖ్యత నిచ్చి అచ్చు వేశాడు. వాటికి అన్నిటికీ ఆగ్రహాన్ని సూచించే శీర్షికలుంచాడు. మోడల్ పేరును మాత్రం తడవలేదు. ఎలుగుబంటి తోలు కట్టుకుని దుడ్డుకర్ర పట్టుకున్న అనాగరికుడిలా రోర్క్ని చిత్రిస్తూ కార్టూన్లు వేశాడు. స్వర్గాన్ని అందుకో లేకపోయిన బాబెల్ గోపురం గురించి, మైనం రెక్కలు తగిలించుకుని విఫలుడైన ఇకారస్ గురించి చాలా తెలివైన విషయాలు రాశాడు.

ఎల్స్వర్త్ టూపీ తాపీగా కూర్చుని అన్నీ గమనించాడు. అతను రెండు చిన్న సలహాలిచ్చాడు. బేనర్ పత్రికాఫీసులో పాత స్టాకులో ఎన్రైట్ హౌస్ ఓపెనింగ్ ఫంక్షన్లో రోర్క్ ఫోటో దొరికిందతనికి. మనిషి ముఖం ఆనందపారవశ్యంలో ఉన్న ఫోటో అది. దాన్ని బేనర్లో ముద్రింపించాడు. “సంతోషిస్తున్నారా మిష్టర్ సూపర్ మేన్?” అనే శీర్షిక పెట్టాడు. కేసు విచారణ కోసం ఎదురు చూస్తూండగానే పబ్లిక్ కోసం ఆలయం తెరిపించేశాడు స్టోడర్డ్ చేత. ఆలయం ఎంతోమంది ప్రజల్ని ఆకర్షించింది. వాళ్ళు డొమినిక్ విగ్రహం పెట్టిన పీఠం మీద అసభ్యపు రాతలు రాశారు. బొమ్మలు గీశారు.

వచ్చి, చూసి, మౌనంగా భవనాన్ని మెచ్చుకుని వెళ్ళినవాళ్ళు ఉన్నారు - కొద్ది మంది. కానీ వాళ్ళు పబ్లిక్ ఇన్ఫ్యూలలో పాల్గొనే వాళ్ళు కారు. రోర్క్ని ఆలయాన్ని సమర్థిస్తూ, తన కోపం వెళ్ళగక్కుతూ ఆస్టిన్ హెల్లర్ ఒక వ్యాసం రాశాడు. అయితే అతను ఆర్కిటెక్చర్ మీదకాని మతంమీద కాని అధారిటీ కాదు. అందుచేత ఆ తుఫానులో ఆ వ్యాసం ములిగిపోయింది.

రోర్క్ ఏమీ చెయ్యలేదు.

ఒక స్టేట్మెంట్ ఇమ్మని పత్రికా విలేకరులు కొందరు అతని ఆఫీసుకి వచ్చారు. ఏ మాత్రం కోపం లేకుండా మాట్లాడాడు. “నా బిల్డింగ్ గురించి ఎవరికీ ఏమీ చెప్పలేను. ప్రజల మెదళ్ళలో కూరడం కోసం నేను గజిబిజి మాటలేవో తయారుచేసి చెబితే వాళ్ళకీ, నాకూ కూడా అది అవమానకరం. అయితే మీరిక్కడికి వచ్చినందుకు సంతోషం. నేను చెప్పవలసింది ఉంది. ఈ విషయంలో ఆసక్తి ఉన్న ప్రతి ఒక్కరికీ అక్కడికి వెళ్ళమని చూడమని చెబుతున్నాను, చూసి, తర్వాత ఏదైనా మాట్లాడాలనిపిస్తే, తమకి కలిగిన అభిప్రాయం మాత్రమే చెప్పమంటున్నాను” అన్నాడు.

బేనర్ ఆ ఇంటర్వ్యూని ఇలా అచ్చువేసింది. ‘రోర్క్ ప్రచారపు తీండ్ర ఉన్న మనిషిలా కనిపిస్తున్నాడు. వెళ్ళిన విలేకరుల్ని అహంకార పూర్వకంగా స్వాగతించి, ప్రజల మెదళ్ళ నిండా గందరగోళం ఉందన్నాడు. మాట్లాడ్డానికి ఒప్పుకోలేదు కానీ ఇందులో స్వీయ ప్రచారానికి ఉన్న అవకాశాలపట్ల చాలా ఎరుకతో ఉన్నట్టు కనిపించాడు. అతని వివరణను బట్టి ఎంత ఎక్కువమంది వీలయితే అంత ఎక్కువమంది తన కట్టడాన్ని చూసేట్టు చేసుకోవడం మీదనే

జరగబోయే ట్రయల్ లో తన తరపున లాయర్ని పెట్టుకోవడానికి తిరస్కరించాడు రోర్స్. తన డిఫెన్స్ తనే నిర్వహించుకోగలనన్నాడు. ఎలాగ నిర్వహించబోతున్నాడన్నది మాత్రం చెప్పలేదు - ఆస్టిన్ హెల్లర్ కోపంగా నిరసన తెలియజేస్తున్నా సరే.

“ఆస్టిన్! కొన్ని నియమాలున్నాయి. వాటిని ఖచ్చితంగా పాటిస్తాను నేను. అందరూ వేసుకునే బట్టలే వేసుకుంటాను. అందరూ తినే తిండే తింటాను. అవే ‘సబ్ వే’లు వాడతాను. కానీ కొన్ని విషయాలు అందరిలాగా చెయ్యలేను. అందులో ఇది ఒకటి.”

“నీకు కోర్టు రూముల గురించి, చట్టంగురించి ఏం తెలుసు? అతనే నెగ్గుతాడు.”

“ఏం నెగ్గుతాడు?”

“తన కేసు.”

“కేసుకి ఏమైనా ప్రాధాన్యం ఉందా? ఆ బిల్డింగ్ ని అతను ముట్టుకోకుండా నేనేమీ చెయ్యలేను. అతని సొంతం అది. భూమ్మీద నామరూపాలుకూడా లేకుండా అతను దాన్ని పేల్చేయ్యచ్చు. లేదా దాన్ని ఓ జిగురు ఫ్యాక్టరీగా తయారుచేసుకోవచ్చు. ఆ కేసు నేను నెగ్గినా, ఓడినా అతను ఆ పని చేసుకోగలడు.”

“కానీ ఆ పని చెయ్యడానికి నీ డబ్బు గుంజుకుంటాడు.”

“అవును. నా డబ్బు తీసుకోవచ్చు.”

స్టీవెన్ మేలారి దేని గురించీ, ఏ వ్యాఖ్యా చెయ్యలేదు. కానీ అతనిముఖం రోర్స్ అతన్ని మొదటిసారి కలిసిన నాటిరాత్రి ఎలా ఉందో అలా ఉంది.

“స్టీవ్! మాట్లాడు. అందువల్ల నీకు కాస్త సుఖంగా ఉంటుందనిపిస్తే మాట్లాడు” అన్నాడు రోర్స్ ఒక సాయంత్రం.

“మాట్లాడానికేం లేదు” అన్నాడు నిర్లక్ష్యంగా “నేను చెప్పాను నీకు, వాళ్ళు నిన్ను బతకనిస్తారనుకోవడం లేదని.”

“రబ్బిష్. నా గురించి భయపడే హక్కు లేదు నీకు.”

“నీ గురించి భయం లేదు నాకు. అయినా ఉపయోగం ఏముందిలే. అది వేరే విషయం.”

కొన్ని రోజుల తర్వాత, రోర్స్ రూములో కిటికీ అంచున కూర్చుని బయట వీధిలోకి చూస్తూ ఉన్నట్టుండి అన్నాడు మేలారి.

“హోవార్డ్! నీకు గుర్తుందా? నేను ఒక మృగానికి భయపడతాను అని చెప్పానే ఆ విషయం. ఎల్సేవర్త్ టూహీ గురించి నాకేమీ తెలియదు. అతన్ని కాల్చడానికి ముందు ఎప్పుడూ కనీసం చూడను కూడా చూడలేదు. అతని రాతలు చదివానంతే. హోవార్డ్! అతనికి ఆ మృగం గురించి అన్నీ తెలుసనిపించి కాల్చాను.”

స్టోడర్డ్ 'లా సూట్' గురించి ప్రకటించిన రోజు సాయంత్రం డొమినిక్ రోర్స్ గదికొచ్చింది. ఏమీ మాట్లాడలేదు. తన బేగ్ బేబుల్ మీద పెట్టింది. నెమ్మదిగా గ్లోప్స్ తీస్తూ నిలబడింది. అతని గదిలో యథాప్రకారంగా జరిగే ఒక కార్యక్రమం తాలూకు ఆత్మీయతను కొనసాగించడానికా అన్నట్టు తన వేళ్ళకేసి చూసుకుంది. తలపైకెత్తింది. అతని తీవ్రవేదన తనకు తెలుసునన్నట్టు, ఆ వేదన ఆమెదే అయినట్టు ఉందామె ముఖం. ఉపశమనం కలిగించే మాటలతో పనిలేకుండా కటువుగా ఇలాగే ఆ బాధను భరించాలనుకుందా అన్నట్టుంది ఆ ముఖం.

“నువ్వు తప్పు. నాకు ఆ బాధ లేదు” అన్నాడతను. వాళ్ళిద్దరూ ఎప్పుడూ ఇలాగే మాట్లాడుకోగలుగుతారు. - వాళ్ళు మొదలుపెట్టని ఒక సంభాషణను కొనసాగిస్తున్నట్టు అతని గొంతు మృదువుగా ఉంది.

“నాకు తెలుసుకోవాలని లేదు” అంది ఆమె.

“నువ్వు తెలుసుకోవాలని నాకుంది. నువ్వు ఆలోచిస్తున్న విషయం నిజం కన్న దుర్భరంగా ఉంది. వాళ్ళు దాన్ని ధ్వంసం చేస్తారన్నది నాకు విషయమే కాదు. నేను గాయపడ్డానన్న సంగతి కూడా నాకు తెలియకుండా ఉండేంతగా ఆ విషయం నన్ను గాయపరిచిందేమో తెలియదు. కానీ నేనలా అనుకోవడం లేదు. నా కోసం దాన్ని మొయ్యాలనుకుంటే మొయ్యి. నాకంటే ఎక్కువగా మాత్రం మొయ్యెద్దు. నాకు పూర్తిగా యాతన పడేంత సమర్థత లేదు. ఎప్పుడూ లేదు. యాతన ఒక స్థాయివరకూ దిగి అక్కడ ఆగిపోతుంది. ఆ తాకబడని బిందువు ఉన్నంతవరకూ అది బాధే కాదు... ఎందుకలా ఉన్నావు? వద్దు.”

“అది ఎక్కడ ఆగుతుంది?”

“నేను ఆ గుడిని డిజైన్ చేశానన్న విషయాన్ని తప్ప మరి దేని గురించీ ఎక్కడ ఆలోచించనో, ఎక్కడ ఏ ఉద్వేగమూ అనుభవించనో అక్కడ ఆగుతుంది. నేను కట్టాను. అదే ముఖ్యం. మిగిలినదేదీ అంత ముఖ్యంగా నాకనిపించదు.”

“నువ్వు కట్టకుండా ఉండాల్సింది. వాళ్ళు చేస్తున్న ఈ రకమైన చర్యకి దాన్ని అప్పగించకుండా ఉండాల్సింది.”

“అదేమీ పట్టించుకోను. వాళ్ళు దాన్ని ధ్వంసం చేస్తారన్న విషయం కూడా పట్టదు నాకు. అది ఒకప్పుడయినా 'ఉంది' అన్న దొక్కటే ముఖ్యం.” ఆమె తల అడ్డంగా ఊపి “నీకు అర్థం దక్కకుండా చేసి నేను దేనినుంచి నిన్ను కాపాడానో చూశావా?... నీ పట్ల ఇలాంటి పని చేసే హక్కు ఎవరికీ లేకుండా చేశాను... ఎవరికీ నీ బిల్డింగులో జీవించే హక్కు లేకుండా చేశాను... నిన్ను ఏ విధంగానూ కూడా తాకే హక్కు లేకుండా చేశాను.”

* * *

డొమినిక్, టూహీ ఆఫీసుకి వెళ్ళినప్పుడు అతను నవ్వాడు. ఆత్రుతతో కూడిన స్వాగత మందహాసం అది. అనుకోకుండా నిజాయితీగా నవ్వేశాడు. దాన్ని అదుపు చేసుకోవడం మరిచి పోయాడు. అప్పుడతని కనుబొమ్మలు నిరుత్సాహంగా ముడిపడ్డాయి. ఆ మూడ్,

ఆ నవ్వు ఒక క్షణం పాటు హాస్యాస్పదంగా సహజీవనం చేశాయి. ఆమె రాక మూమూలు నాటకీయం ఆగమనం కాదు కనక నిరుత్సాహం. ఆమెలో కోపంగాని, ఎగతాళిగాని కనిపించలేదు. వ్యాపారపు పనిమీద ఒక బుక్ కీపరు వచ్చినట్టొచ్చింది.

“దాని ద్వారా మీరు ఏం సాధించాలనుకుంటున్నారు?” అంది ఆమె.

అతను వాళ్ళ మధ్య ఎప్పుడూ నడిచే కలహాన్ని మళ్ళీ నడిపించాలని ప్రయత్నించాడు.

“కూర్చో డియర్! నిన్ను చూడడం సంతోషంగా ఉంది. నిజంగా సంతోషంగా ఉంది. ఆనందించకుండా ఉండలేనంత సంతోషంగా ఉంది. నీకు చాలా సమయం పట్టిందే. ఇంకా చాలా ముందే వస్తావనుకున్నాను. ఆ చిన్ని ఆర్టికల్ గురించి నాకు చాలా అభినందనలు వచ్చాయి. నిజం చెప్పాలంటే వాటి నందుకోవడంలో సరదాయే లేదు. నువ్వేం చెబుతావో వినాలని ఉంది.”

“దాని ద్వారా మీరు ఏం సాధించాలనుకుంటున్నారు?”

“చూడు, డార్లింగ్! ఆ కట్టడాన్ని కాస్త ఉన్నతీకరిస్తున్నది నీ విగ్రహమే. దాని గురించి నేను రాసిందానికి నువ్వు ఏమీ అనుకోలేదని భావిస్తున్నాను. దాన్ని వదిలి పెట్టేసి రాయడం కుదర్లేదని అర్థం చేసుకుంటావనుకుంటాను”

“‘లా సూట్’ ఉద్దేశం ఏమిటి?”

“ఓహో! నా చేత మాట్లాడించాలనుకుంటున్నావు. అలాగే నేను నిన్ను వినాలనుకున్నాను. అయితే అసలేమీ లేనిదాని కన్న సగం సంతోషం నయం. నేనే మాట్లాడతాను. నీ కోసం ఎంతో అసహనంగా ఎదురు చూశాను. నువ్వు కూర్చోవాలని కోరుతున్నాను, నాకు మరి కాస్త సుఖంగా ఉంటుందని... వద్దా? సరే నీ ఇష్టం. నువ్వు పారిపోకుండా ఉంటే చాలు. ‘లా సూట్’? స్పష్టంగా తెలియడం లేదా?”

“అతన్ని అది ఎలా ఆపుతుంది.” గణాంకాల పట్టికను అప్పచెప్పడానికి వాడే గొంతు అది. “అతను ఓడినా గెలిచినా అది ఏమీ ఋజువు చెయ్యలేదు. మొత్తం వ్యవహారమంతా పొగరుబోతు మనుషులు ఇష్టంవచ్చినట్టు చెలరేగి పోవడానికి వీలుగా అసహ్యంగా, అర్థరహితంగా ఉంది. మీరు మీ సమయమంతా కంపుకొట్టే బాంబులమీద వ్యర్థం చేస్తున్నారని అనుకోలేదు. వచ్చే క్రిస్మస్ లోగా అందరూ దీన్ని మరిచిపోతారు.”

“మై గాడ్! అయితే నేను ఓడిపోయినట్టే! నేనంత ఫూర్ టీచర్ నని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. రెండేళ్ళ మన సన్నిహిత సాహచర్యంలో అంత తక్కువ నేర్చుకున్నావా నా నుంచి? చాలా నిరుత్సాహంగా ఉంది. ఎందుకంటే నాకు తెలిసిన ఆడవాళ్ళలో అతి గొప్ప మేధావినివి నువ్వు. తప్పు నాదే అయి ఉండాలి. సరే. ఇప్పుడు చూద్దాం. నువ్వొక విషయం గ్రహించలేదు. నేను టైము వేస్తు చేసుకోలేదు. నిజం. చేసుకోలేదు. సరే, డియర్! వచ్చే క్రిస్మస్ నాటికి మొత్తం అంతా మరుపునపడుతుంది. అదే, నేను సాధించింది. నువ్వు సజీవమైన దానితో పోరాడగలవు. చచ్చిన దానితో పోరాటం కుదరదు. చచ్చిన విషయాలు; చచ్చిన అన్ని విషయాల్లాగానే ఊరికే అదృశ్యమైపోవు. వెనకాల కుళ్ళే పదార్థాన్ని మిగులుస్తాయి. నీ పేరు మీదుగా మొయ్యాల్సిన

అతి విచారకరమైన విషయాన్ని మిగులుస్తాయి, హోప్స్ స్టోడర్డ్ని జనం బొత్తిగా మరిచిపోతారు. గుడిని మరిచిపోతారు. కేసును మరిచిపోతారు. కానీ మిగిలేది ఎవరు? హోవార్డ్ రోర్క్. జనం ఏమంటారంటే - 'అటువంటి మనిషిని నువ్వెలా నమ్ముతావు? అతను మతద్వేషి. నీతిమాలినవాడు. మొదటి విషయం. అతను నీ కట్టుబడి వ్యయాన్ని ముక్కుపిండి వసూలు చేస్తాడు.' "రోర్క్? ఎందుకూ పనికి రాదు. ఎందుకంటే అతను బిల్డింగ్ను అంత దరిద్రంగా కట్టినందుకు ఒక క్లయింటు కోర్టు కెక్కాల్సి వచ్చింది." "రోర్క్? రోర్క్ కదూ? ఒక క్షణం ఆగు. దేన్నో అస్తవ్యస్తం చేసి పేపర్లన్నిటికీ ఎక్కాడు అతనేనా? ఇప్పుడేమైంది. ఏదో అసహ్యకరమైన స్కాండల్, - ఆ ఇల్లు అస్తవ్యస్తంగా ఉందనుకుంటా - ఏమైతేనేం యజమాని కోర్టు కెళ్ళాలి వచ్చింది. అలాంటి చెడ్డ పేరున్న మనిషితో సంబంధం పెట్టుకోకండి. ఎందుకూ పెట్టుకోవడం? ఎంతో మంది మంచి ఆర్కిటెక్టులు దొరుకుతుండగా?" అంటారు. దానితో పోరాడు, డియర్ డొమినిక్! పోరాడేందుకు మార్గం చెప్పు - ముఖ్యంగా, నీ ప్రతిభ తప్ప మరే ఆయుధాలూ నీకు లేనప్పుడు పోరాడడం ఎలా? ప్రతిభ ఒక ఆయుధం కాదు, మోయాల్సిన బాధ్యత తప్ప"

ఆమె కళ్ళలో నిరుత్సాహం ఉంది. అవి సహనంతో వింటున్నాయి. నిశ్చలంగా ఉన్న ఆ దృష్టి కోపంగా తర్జుమా కాలేదు. ఆ డెస్క్ ముందు తన అదుపులో తానుండి నిటారుగా నిలబడి ఉంది. తుఫానులో సెంట్రీలాగా 'ఆ తుఫానును భరించాల్సిందేననీ, భరించలేని స్థితి వచ్చినా కదలడానికి లేన'నీ గ్రహించిన సెంట్రీలాగా నిలబడి ఉంది.

"నన్ను కొనసాగించమని కోరుతున్నావని అనుకుంటున్నాను. చచ్చిపోయిన పాత విషయం ప్రభావం ఎలా ఉంటుందనేది చూద్దాం. ఏవో మాటలు చెప్పి దాన్నుంచి బయటపడలేవు. దాన్ని వివరించడం కుదరదు. నిన్ను సమర్థించుకోలేవు. ఎవ్వరూ వినిపించుకోరు. కీర్తి సంపాదించడం చాలా కష్టం. ఒకసారి సంపాదించాక దాని స్వభావాన్ని మార్చడం అసాధ్యం. ఒక ఆర్కిటెక్ట్ని ఇతను చెడ్డ ఆర్కిటెక్ట్ అని నిరూపించడం ద్వారా నాశనం చెయ్యలేం. కానీ, అతను నాస్తికుడనీ, అతనిమీద ఎవరో కోర్టుకి వెళ్ళారనీ, ఎవరితోటో తిరుగుతున్నాడనీ, లేకపోతే... ఈగల రెక్కలు విరిచాడనీ, చెప్పి నాశనం చెయ్యచ్చు. దీనికి అర్థం లేదంటావు నువ్వు. కదా? నిజమే అర్థం లేదు. అందుకే ఇది పని చేస్తుంది. తర్కాన్ని తర్కంతో జయించగలం. తర్కబద్ధం కాని దానితో ఎలా పోరాడతావు? నీతో వచ్చిన చిక్కేమిటంటే నీతోటే కాదు చాలా మందితో, చిక్కేమిటంటే, అర్థరహితమైన దానిపట్ల తగినంత గౌరవం లేదు మీకు. మన జీవితాల్లో అర్థరహితమైనదే అధిక శాతం. అది నీ శత్రువైతే నీకు 'అవకాశమే' ఉండదు. దాన్నే నీకు తోడుగా చేసుకోగలిగావనుకో ఓహ్... డొమినిక్! నీలో భయం ఛాయ కనబడగానే మాట్లాడడం ఆపేస్తాను."

"మాట్లాడండి" అంది ఆమె.

"ఇప్పుడు నన్నో ప్రశ్న అడగాలి నువ్వు. బహుశా, నీకు బయటపడిపోవడం ఇష్టం లేదేమో. నేనే ఆ ప్రశ్న ఊహించాలని అనుకుంటున్నావేమో! నువ్వే రైటు. నేను హోవార్డ్ రోర్క్ని ఎందుకు ఎంచుకున్నాను అన్నది ప్రశ్న. ఎందుకంటే - నా వ్యాసాన్నే ఉదహరించాలంటే - ఈగల్ని చంపడం నా పని కాదు - ఇప్పుడు కొంచెం వేరే అర్థంతో ఉదహరిస్తున్నాను దాన్ని

- అయితే, అది అలా ఉంచుదాం. ఇంకోటేమిటంటే హోష్టల్ స్టోడర్డ్ నుంచి నేను ఆశించిన ఒక విషయాన్ని రాబట్టుకోవడానికి ఉపకరించింది ఇది. అయితే అదీ చిన్న విషయమే. పక్క విషయం. సందర్భవశాత్తు వచ్చింది. వంటకంలో గ్రేవీ లాంటిది. ముఖ్యంగా ఈ మొత్తం విషయం ఒక ప్రయోగం అనుకో. పరీక్షార్థం పెట్టిన చిన్న పోట్లాట అందామా? ఫలితాలు మాత్రం బాగా సంతృప్తికరంగా ఉన్నాయి. నువ్వు కూడా ఇప్పుడు ఇందులో ఇరుక్కుని ఉన్నట్టు లెక్క. ఇరుక్కుని ఉండకపోతే ఈ మొత్తం చోద్యం చూస్తూ మెచ్చుకునే దానివి. నిజం సుమా! తర్వాత ఏమేం జరిగాయన్న విషయాన్ని లెక్కలోకి తీసుకుంటే నేనంటూ చేసింది చాలా చిన్నది. ఇదంతా ఆసక్తికరంగా లేదా? మన సమాజంలాంటి పేద్ద సంక్లిష్టమైన యంత్రాన్ని చూడడం. లివర్లు, బెల్లులు, ఇంటర్ లాకింగ్ గేర్లు - దీన్ని నడపడానికి ఒక సైన్యం ఉండాలి అనిపించే యంత్రం. నీ చిన్ని వేలితో ఒకే మీట, అతి ముఖ్యమైన మీట, మొత్తం అంతటికీ గరిమనాభిలాంటి మీట, నొక్కి ఈ మొత్తం యంత్రాన్ని పనికిరాని పాత ఇనుప సామానుగా కుప్పకూలి పోయేట్టు చెయ్యగలగడం ఆసక్తికరంగా లేదా? చెయ్యగలం. మై డియర్! కానీ చాలా కాలం పడుతుంది. శతాబ్దాల కాలం పడుతుంది. అయితే నాకు ముందు జీవించిన అనేకమంది నిపుణులున్నారు నాకు. ఆ పంక్తిలో చివరి వాణ్ణి. విజేతనయిన వాణ్ణి నేనే కావచ్చు - ఎందుకంటే - వాళ్ళకంటే సమర్థుణ్ణి కాకపోయినా - మనం దేని వెంటపడుతున్నామో దాన్ని నేను మరింత స్పష్టంగా చూస్తున్నాను. ఏదేమైనా, అది ఊహ వ్యవహారం. కళ్ళెదుట కనిపించే వాస్తవం గురించి మాట్లాడితే - నా చిన్ని ప్రయోగంలో గమ్మత్తుగా తట్టిన అంశం ఏమీ కనబళ్ళేదా? నాకు కనిపించింది. మచ్చుకి, ఉండకూడని మనుషులు ఉండకూడని పక్షంలో ఉన్నారు గమనించావా? ఆ అల్వా స్కారెట్, కాలేజీ ప్రొఫెసర్లు, పత్రికా సంపాదకులు, గౌరవనీయలైన తల్లులు, ఛాంబర్ ఆఫ్ కామర్సు వాళ్ళు - వాళ్ళ జీవితాలు వాళ్ళకి విలువైనవిగా తోస్తే ఎగురుకుంటూ హోవార్డ్ రోడ్ డిఫెన్సుకి రావాలి కదా? వాళ్ళు రాలేదు. హోష్టల్ స్టోడర్డ్ని సమర్థిస్తున్నారు. మరో పక్క - కేఫెటేరియా రాడికల్స్ లో కొందరు వింత మూక, హోవార్డ్ రోడ్కి మద్దతిస్తున్నారని విన్నాను. నవ్య శ్రామిక కళా సమితి వాళ్ళట. రోడ్ కేపిటలిజానికి సమర్థకుడని గ్రహించాల్సింది పోయి, అతనే కేపిటలిజానికి బలయ్యాడంటున్నారు వాళ్ళు. అయితే దాన్ని కాదనేపాటి వివేకం ఉంది రోడ్కి. అతనికి అర్థమౌతుంది. నీకూ నాకూ అర్థమౌతుంది. చాలా మందికి అర్థం కాదు. సరే. పాత ఇనుప సామాను కూడా ఉపయోగపడుతుంది.”

డామినిక్ గదినుంచి వెళ్ళబోయింది.

“డామినిక్ వెళ్ళిపోవడం లేదుగా? నువ్వేమీ మాట్లాడడం లేదు, ఏమీ” నొచ్చుకున్నట్టు అన్నాడు.

“అవును.”

“డామినిక్! నన్ను దగా చేస్తున్నావు. నీ కోసం ఎలా ఎదురు చూశాను! నిజానికి నేను చాలా స్వయం సంపూర్ణ వ్యక్తిని. కానీ అప్పుడప్పుడూ నాకు కూడా ఒక శ్రోత కావాల్సిస్తుంది. నేను నాలా ఉండగలిగింది ఒక్క నీతో మాత్రమే. ఎందుకని అనుకుంటున్నానంటే నేను ఏం చెప్పినా ఫలితం ఉండదని. నా పట్ల నీకు చాలా చులకన భావం. నాకు తెలుసు. కానీ నేను

లక్ష్మ పెట్టను. నేను ఇతరులమీద ఉపయోగించే పద్ధతులు నీమీద పని చెయ్యవు. విచిత్రం ఏమిటంటే నా నిజాయితీ పని చేస్తుంది. ప్లే, మనం నేర్చుగా ఓ పనిని సాధించి ఏం లాభం, మనం సాధించామని ఎవరికీ తెలియనప్పుడు? నువ్వు పాత మనిషివే అయి ఉంటే ఈ సందర్భంలో చెప్పి ఉండే దానివి. - 'పకడ్బందీగా హత్య చేసి, అది పకడ్బందీ హత్య అని ఎవరికీ తెలియకపోవడం భరించలేక, ఒప్పేసుకున్న హంతకుడి సైకాలజీ ఇదే'నని. 'నువ్వు రైటు' అని జవాచిచ్చి ఉండేవాణ్ణి నేను. నాకు శ్రోత కావాలి. బలి పశువులతో వచ్చిన చిక్కు ఇదే - వాళ్ళకి వాళ్ళే బలి పశువులన్న విషయం కూడా తెలియదు. అది అలాగే అవుతూ ఉంటుంది. అయితే అది విసుగ్గా తయారై సగం సరదా నెత్తుకుపోతుంది. నువ్వు అటువంటి అరుదైన సంతోషానివి - బలి పశువ్వి. 'నాకు పడిన శిక్ష ఎంత కళాత్మకంగా ఉందో' అని అభినందించగల బలి పశువ్వి... డొమినిక్! నిన్ను ఉండమని అక్షరాలా బతిమాలు కుంటున్నప్పుడు వెళ్ళిపోతున్నావా?"

ఆమె తలుపు పిడి మీద చెయ్యి ఉంచింది. అతను భుజాలెగరేసి కుర్చీలో వెనక్కి వాలి కూర్చున్నాడు.

"అన్నట్టు, హోప్స్ స్టోడర్డ్ని కొనడానికి ప్రయత్నించకు. ఇప్పుడు నా చేతి తిండి తింటున్నాడు. అమ్ముడుపోడు." ఆమె తలుపు తెరిచింది. కానీ ఆగిపోయింది. తలుపు దగ్గరగా వేసింది మళ్ళీ. "నాకు తెలుసు. నువ్వు ప్రయత్నించావని. లాభం లేదు. నువ్వు మరీ అంత ఉన్న దానివి కాదు. ఆ ఆలయం కొనడానికి తగినంత డబ్బు లేదు నీ దగ్గర. అంత డబ్బు పుట్టించనూ లేవు. అంతే కాదు. మార్పు చేర్పులకి అయ్యే డబ్బు నువ్వు చెల్లిస్తానన్నా హోప్స్ ఒప్పుకోడు. ఆ ప్రయత్నం కూడా చేశావని నాకు తెలుసు. అతనికి రోర్క్ దగ్గర్నుంచే కావాలి. అన్నట్టు. నువ్వు ప్రయత్నించావన్న సంగతి - నేను తెలియజేస్తే - రోర్క్కి నచ్చుతుందని అనుకోను."

ఒక నిరసన ఎదురు కావాల్సిన నవ్వు నవ్వాడు. ఆమె ముఖంలో స్పందన లేదు. ఆమె తలుపువైపు తిరిగింది. మళ్ళీ "కేవలం ఒకటే ప్రశ్న డొమినిక్! స్టోడర్డ్ గారి లాయరు నిన్ను ఒక సాక్షిగా పిలవ్వచ్చో లేదో తెలుసు కోవాలనుకుంటున్నాడు. నువ్వు ఆర్కిటెక్చర్ ఎక్స్ పర్ట్ వి కదా! వాది తరపున సాక్ష్యం చెప్పొచ్చు."

"అవును. వాది తరపున చెబుతా."

* * *

ఫిబ్రవరి 1931లో 'హోప్స్ స్టోడర్డ్ వర్సెస్ హోవార్డ్ రోర్క్' కేసు మొదలైంది.

కోర్టు రూమ్ కిక్కిరిసిపోయింది. ప్రజా సమూహ స్పందనలు తెలియాలంటే తలకాయల వరసల మీదుగా స్లోమోషన్ లో కదలాలి. ఒక మందకొండి కెరటంలా కదలాలి - బిగుతుగా ఉన్న 'సీలయిన్' చర్మం అడుగున కదిలే తరంగంలాగ కదలాలి.

జన సమూహం అన్ని కళలూ కలిసిన ఫ్రూట్ కేక్ లా ఉంది. కింద భాగంలో గోధుమ రంగు, పల్చటి రంగుల చారలు ఉన్నాయి. పైన ఏ.జి.ఏ. బాపతు సంపన్నులు, భారీ శాల్తీలు, క్రీములాగా కనిపిస్తున్నారు. అక్కడ ప్రముఖులంతా ఉన్నారు. నోళ్ళు మూసుకున్న సుష్టు

దుస్తుల స్త్రీలున్నారు. ఆ ప్రముఖులందరూ తమకి ఎస్కార్ట్స్ అన్నట్టు, వాళ్ళు ప్రాక్టీసు చేసే కళలమీద పూర్తి యాజమాన్యం తమదే అన్నట్టు ఫీలవుతున్నారు ఆ స్త్రీలు. ఇతరుల వైపు వాళ్ళు చూసే నిరసన చూపులు ఆ మొనాపోలీని సంరక్షిస్తున్నాయి. ఇంచుమించు ప్రతి ఒక్కరికీ ఇంచుమించు ప్రతి ఒక్కరూ తెలుసు. ఆ గదిలో ఒక సమావేశ వాతావరణం ఉంది. ఏదో ప్రారంభోత్సవ రాత్రిలాగ, ఫేమిలీ పిక్నిక్ లాగ 'మా బృందం' 'మా కుర్రాళ్ళు' మా 'షో' అన్న భావన ఉందక్కడ.

స్టీవెన్ మేలారి, ఆస్టిన్ హెల్లర్, రోజర్ ఎన్రైట్, కెంట్ లాన్సింగ్, మైక్ ఒక మూలగా కలిసి కూర్చున్నారు. చుట్టూ చూడకుండా ఉండేందుకు ప్రయత్నించారు. మైక్కి స్టీవెన్ మేలారి గురించి బెంగ. మేలారికి దగ్గరగా కూర్చున్నాడు. నువ్వు నా పక్కనే కూర్చోవాలని పట్టుబట్టాడు. ఎవరిదైనా అగ్రహ సంభాషణ శకలం చెవిన బడినప్పుడల్లా మేలారికేసి చూస్తున్నాడు. మేలారి అదంతా గమనించి "బెంగ పడకు మైక్, నేను అరవను. ఎవరినీ షూట్ చేయను." అన్నాడు చివరికి.

"నీ పొట్ట చూసుకో బిడ్డా! పొట్ట చూసుకో. ఒక మనిషి జబ్బుపడాల్సి ఉన్నంత మాత్రాన జబ్బు పడదు."

"మైక్! ఆ రాత్రి నీకు గుర్తుందా? చాలాసేపు ఉండిపోయాం ఎంతసేపంటే ఇంచుమించు తెల్లారి పోయింది. డౌమినిక్ కారులో పెట్రోలు అయిపోయింది. బస్సుల్లేవు. నడిచి ఇళ్ళకి పోవాలని నిశ్చయించుకున్నాం. మనలో మొదటి మనిషి ఇల్లు చేరే సరికి పై కప్పుల మీదకి ఎండ వచ్చేసింది."

"సరేలే. నువ్వు దాన్ని తలుచుకో. నేను గ్రానైట్ క్వారీని గుర్తు చేసుకుంటాను."

"గ్రానైట్ క్వారీ ఏమిటి?"

"ఒకప్పుడు నన్ను చాలా బాధ పెట్టిందది. కానీ దానివల్ల పోయిందేమీ లేదని కాలక్రమంలో తేలిపోయింది."

కిటికీల వెనక ఆకాశం తెల్లగా సమతలంగా ఉంది. కురిసిన గాజులాగా ఉంది మంచు. ఇళ్ళ కప్పులమీద పక్క గోడలమీద కురిసిన మంచునుంచి వస్తున్నట్టుగా ఉంది కాంతి. హాలులో ప్రతి వస్తువునీ నగ్నంగా చూపిస్తోంది ఆ అసహజ కాంతి.

న్యాయమూర్తి ఎత్తైన బెంచిమీద వంగి కూర్చున్నాడు - కోళ్ళగూట్లో విశ్రమిస్తున్నట్టు. అతనిది చిన్న మొహం. ఒక 'సుగుణంగా' పండిపోయింది. వేళ్ళ కొసలు ఒకదాన్నొకటి అదుముతున్నాయి, ఛాతీకి ఎదురుగా చేతులు తిన్నగా చాచి కూర్చున్నాడు. హోష్టస్ స్టోడర్డ్ లేడు. పొడుగ్గా గంభీరంగా ఉన్న అందమైన లాయరు అతని రాయబారిగా అక్కడున్నాడు.

డిఫెన్స్ టేబుల్ దగ్గర రోర్స్ ఒక్కడే ఒంటరిగా కూర్చున్నాడు. గుంపు అతన్ని తేరిపార చూసి, తృప్తి దొరక్క కోపంగా విరమించింది. రోర్స్లో లొంగుబాటుగాని, ధిక్కారంగాని కనిపించడం లేదు. తనను కాదన్నట్టు ప్రశాంతంగా ఉన్నాడు. పబ్లిక్ ఫ్లేస్లో పబ్లిక్ వ్యక్తిలాగా లేడు. ఒంటరిగా

తన సొంతగదిలో రేడియో వింటున్న ఆసామీలా ఉన్నాడు. అతను నోట్స్ తీసుకోవడం లేదు. అతని టేబుల్ మీద పేపర్లూ లేవు - ఒక గోధుమ రంగు కవరు తప్ప. గుంపు దేన్నయినా క్షమించి ఉండేదిగాని ఇంతమంది పెద్దవెత్తున చూపుతున్న తిరస్కార ప్రకంపనల మధ్య కూడా మామూలుగా ఉండగలిగిన మనిషిని మాత్రం క్షమించలేక పోయింది. చాలామంది అతనిమీద జాలి చూపించడానికి తయారై వచ్చారు. కాసేపయ్యాక అతన్ని అసహ్యించుకున్నారు.

వాది తరపు లాయరు తన వాదనను క్లుప్తంగా వివరించాడు. హోస్టల్ స్టోడర్డ్ ఆలయం రూపకల్పన విషయంలో, నిర్మాణం విషయంలో రోర్స్కి పూర్తి స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చిన మాట వాస్తవమేనన్నాడు. అయితే విషయం ఏమిటంటే, స్టోడర్డ్ ప్రత్యేకించి చెప్పిందీ, ఆశించిందీ “ఆలయాన్ని కట్టమని” అన్నాడు. మనకు తెలిసిన ఏ ప్రమాణాల దృష్ట్యా చూసినా మనం విచారిస్తున్న భవనం ఆలయంగా పరిగణింపబడజాలదన్నాడు. వాది ఆ విషయాన్ని నిర్మాణరంగంలో నిష్ణాతులయిన వాళ్ళసాయంతో నిరూపించాలనుకుంటున్నాడని చెప్పాడు.

జ్యూరీకి తన ప్రారంభ వాక్యాలు చేప్పే హక్కుని వదులుకున్నాడు రోర్స్.

వాది లాయరు మొదటి సాక్షిగా ఎల్స్వర్త్ మాంక్టన్ టూహీని పిలిచాడు. సాక్షి కుర్చీలో అంచున కూర్చుని, వెన్నముక కొసమీద ఆని వెనక్కి వాలాడు ఎల్స్వర్త్ . ఒక కాలెత్తి దాన్ని రెండోదాని మీద భూసమాంతరంగా మోపాడు. అతను వినోదిస్తున్నట్టు కనిపించాడు. కానీ ఆ వినోదం విసుగెత్తినట్టు కనబడకుండా ఉండేందుకు సభ్యత కోసం ధరించిన రక్షణ అని సూచించగలిగాడు.

టూహీ వృత్తి పరమైన అర్హతల గురించే కాక, అతని ‘శిలలో సందేశాలు’ పుస్తకం ఎన్ని కాపీలమ్ముడైందన్న విషయంతో సహా, ఎన్నో ప్రశ్నలడిగాడు లాయరు, తర్వాత ‘అపవిత్రం’ అన్న టూహీ కాలమ్ని బిగ్గరగా చదివి వినిపించి “మీరు రాసిందేనా చెప్పండి” అన్నాడు. “నేను రాసిందే” అన్నాడు టూహీ. అప్పుడు ఆలయ సంబంధమైన వాస్తు శిల్ప కళా సుగుణాల గురించి పాండిత్య స్ఫోరకాలయిన ప్రశ్నల పట్టీ నడిచింది. ఆ గుడిలో అవి ఏమీ లేవని నిరూపించాడు టూహీ. చారిత్రక సమీక్ష ఒకటి జరిగింది ఆ తర్వాత. టూహీ అలవోకగా, మనకు తెలిసిన నాగరికతలన్నింటినీ క్లుప్తంగా వివరించాడు. ఇన్ కాస్ మొదలు కొనీ, ఫోయినీషియన్స్ మీదుగా ఈస్టర్ ఐలాండ్స్ వరకూ, రకరకాల నాగరికతల్నే కాక వాటి అద్భుత మత నిర్మాణాలను కూడా వివరించాడు. సాధ్యమైనంత మేరకు ఆ కట్టడాలు ఎప్పుడు మొదలై ఎప్పుడు ముగిసిందీ చెప్పాడు. ఎంతమంది ఆ నిర్మాణ క్రియలో పని చేశారో చెప్పాడు. సుమారుగా వాటికైన ఖర్చును ఇవాల్జి అమెరికన్ డాలర్లలోకి మార్చి చెప్పాడు. శ్రోతలు మంత్రముగ్ధుల్లా విన్నారు.

చరిత్రకు సంబంధించిన ప్రతి అంశంలోను - ఇటుకలో, రాయిలో, ప్రవర్తనా - నియమావళిలో - ఈ స్టోడర్డ్ టెంపుల్ విభేదించిందన్నాడు. ముగింపుగా “ఒక ఆలయ భావనకు ముఖ్యమైన అంశాలు రెండనీ, ఒకటి భయాశ్చర్యాలకు గురి చెయ్యడం, రెండు మానవుడిలో వినమ్రతా భావన కలిగించడం అనీ, నిరూపించే ప్రయత్నం చేశాను నేను. మనం మత కట్టడాల బృహద్రూపాలను గుర్తించాం. పైకి ఎగసే రేఖల్ని, భూతాల్లాంటి భయంకరాకారాలు

గల దేవుళ్ళని, తర్వాత గార్గోయెల్స్ నీ గుర్తించాం. ఇవన్నీ కలిసి మానవుడికి అతనెంత అల్పుడో చెబుతాయి. తమ పరిమాణ బృహత్ తోనే అతన్ని నలిపివేస్తాయి. బలహీనతలకు దారి తీసే రీతిలో అతనిలో పవిత్ర భయాన్ని రేకెత్తిస్తాయి. ఈ స్టోడర్డ్ టెంపుల్ నిర్లజ్జగా మన గతాన్నందీనీ తిరస్కరించింది. అహంకారపూర్వకంగా చరిత్ర ముఖంమీద తిరస్కరణని విసిరికొట్టింది. ఈ కేసు ఇంత ప్రజాసక్తిని ఎందుకు రేకెత్తించిందో ఉహించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. న్యాయపరమైన కోణాల వెనక నైతిక కోణం ఇమిడి ఉందన్న విషయాన్ని మనం సహజంగానే గమనించాం. మానవతపట్ల ఉన్న గాఢమైన అసహ్యనికి చిహ్నం ఈ భవనం. ఒక మనిషి అహం, సమస్త మానవజాతి పవిత్ర స్పందనల్ని ధిక్కరించడం ఇది. వీధుల్లో నడయాడుతున్న, నాయకస్థానంలో వీక్షిస్తున్న, సమస్త ప్రజల స్పందనల్ని ధిక్కరించడం ఇది” అన్నాడు.

కోర్టులో సాక్ష్యం చెప్పడంగా లేదది. టూహీ ఒక సమావేశాన్ని ఉద్దేశించి ప్రసంగించి నట్టుగా ఉంది. రావలిన స్పందనే వచ్చింది. ప్రశంస ధ్వనులు మారుమోగి పోయాయి. జడ్జిగారు సుత్తి మోగించి, కోర్టు రూమును ఖాళీ చేయించవలసి వస్తుందని హెచ్చరించారు. క్రమశిక్షణ నెలకొంది. గాని అది ప్రేక్షకుల ముఖాలలో మాత్రం లేదు. ఆ ముఖాలు అసమ్మతి పూర్వకమైన నైతికాధిపత్యాన్ని ప్రదర్శించాయి. దెబ్బ తగిలిన పార్టీగా, వివక్షకుగురైన పక్షంగా కేసులోకి రావడం సంతోషం కలిగించింది వాళ్ళకి. వాళ్ళలో ముప్పాతిక శాతం మంది స్టోడర్డ్ టెంపుల్ ని చూడనే లేదు.

లాయరు ఛాయమాత్రంగా వినమ్రత చూపిస్తూ టూహీకి ధన్యవాదాలు చెప్పాడు. తర్వాత రోర్స్ కేసి తిరిగి సున్నితమైన మర్యాదతో “మీ విట్ నెస్” అన్నాడు.

“ప్రశ్నలేమీ లేవు” అన్నాడు రోర్స్.

ఎల్స్ వర్త్ టూహీ ఒక కనుబొమ పైకి లేపి విచారంగా స్టాండు వదిలిపెట్టాడు.

“మిష్టర్ పీటర్ కీటింగ్!” అని పిలిచాడు లాయర్.

రాత్రంతా చక్కగా నిద్రపోయిన వాడి ముఖంలా పీటర్ కీటింగ్ ముఖం అందంగా ఉంది. తాజాగా ఉంది. అవసరానికి మించి భుజాలూ చేతులూ ఊపుకుంటూ కాలేజి కుర్రాడిలా ఉత్సాహంగా స్టాండ్ ఎక్కాడు. ప్రమాణం చేశాడు. మొదటి ప్రశ్నలన్నింటికీ ఉల్లాసంగా జవాబులిచ్చాడు. సాక్షి పీఠంలో అతని పోజు వింతగా ఉంది. శరీరం గర్వంగా ధీమాగా ఒక పక్కకి వాలాడు. మోచెయ్యి కుర్చీచేతి మీద ఆసాడు. పాదాలు ఎబ్బెట్టుగా తిన్నగా పెట్టాడు. మోకాళ్ళు ఒకదానితో ఒకటి నొక్కి ఉంచాడు. రోర్స్ కేసి అస్సలు చూడలేదు.

“మీరు నిర్మించిన అసాధారణ కట్టడాల గురించి చెబుతారా కీటింగ్?” అని అడిగాడు లాయర్.

కీటింగ్ ఆకట్టుకునే కొన్నిభవనాల పేర్లతో మొదలుపెట్టాడు. మొదట్లో వేగంగా చెప్పాడు. రానురాను వేగం తగ్గింది. అగిపోవాలనుకున్నట్టు చెప్పాడు. అసంపూర్ణంగా గాలిలో కలిసి పోయింది చివరి పేరు.

“అన్నింటికన్నా ముఖ్యమైన దాన్ని మరిచిపోలేదా కీటింగ్? కాస్మో - స్లోట్స్ భవంతిని మీరు డిజైన్ చెయ్యలేదా?” అని అడిగాడు లాయరు.

“చేశాను.”

“రోర్క్ గారు చదువుతున్న కాలంలోనే మీరు స్టాంట్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీలో చదివారు కదా?”

“అవును.”

“అక్కడ రోర్క్ గారి రికార్డు గురించి ఏమన్నా చెప్పగలరా?”

“అతను బహిష్కరణకి గురయ్యాడు.”

“సంస్థ నిర్దేశించిన ఉన్నత ప్రమాణాలకు చేరుకోలేకపోయినందు వల్ల బహిష్కరణకి గురయ్యారా?”

“అవునవును. అంతే.”

జడ్జిగారు రోర్క్ కేసి చూశాడు. అదే లాయరయితే ఈ విషయం అప్రస్తుతమని అభ్యంతరం చెప్పేవాడు. రోర్క్ చెప్పలేదు.

“ఆ రోజుల్లో ఆయన ఆర్కిటెక్చర్ వృత్తిలో మంచి ప్రతిభ కనబరిచాడని మీరు అనుకుంటున్నారా?”

“లేదు.”

“కీటింగ్ గారూ కాస్త బిగ్గరగా మాట్లాడతారా?”

“అతనికి... ఏ ప్రతిభా ఉండేదని నేననుకోను.”

కీటింగ్ ఉచ్చారణలో వింతలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. కొన్ని మాటలు ఎలా పలుకుతున్నాడంటే వాటి తర్వాత ఆశ్చర్యార్థకాలుండాలనీ, కానీ వదిలేశాడనీ అనిపించే టట్టున్నాయి. మరి కొన్ని మాటలు తనకే వినిపించనంత వేగంగా పరిగెడుతున్నాయి. అతను లాయరు వైపు చూడడం లేదు. ప్రేక్షకుల్ని చూస్తున్నాడు. అప్పుడప్పుడు ఏదో గమ్మత్తు చేస్తున్న కుర్రాడిలా, రోడ్డు పక్క టూత్ పేస్ట్ ప్రకటనలో కనిపిస్తున్న అందమైన అమ్మాయి బొమ్మకి అప్పుడే మీసాలు గీసిన వాడిలా, కనిపించాడు. తర్వాత తన కేసే అక్కడ ట్రయిల్ జరుగుతున్నట్టు, ప్రేక్షకులందరినీ మద్దత్తు కోసం యాచిస్తున్నట్టు అనిపించాడు.

“ఒకసారి మీరు రోర్క్ గారిని మీ ఆఫీసులో పెట్టుకున్నారు కదా?”

“అవును.”

“అతన్ని ఉద్యోగం లోంచి తీసి వెయ్యక తప్పని స్థితిలో పడ్డారా?”

“అవును. తీసేశాం.”

“అసమర్థత కారణంగా?”

“అవును.”

“తర్వాత రోర్స్‌గారి కెరీర్ ఎలా ఉందన్నది చెప్పగలరా?”

“అఁ. కెరీర్ అనేది సాపేక్షమైన మాట. సాధించిన రాశిని బట్టి చూస్తే మా ఆఫీసులో ప్రతి డ్రాఫ్ట్‌మన్ రోర్స్ కన్నా ఎక్కువ చేశాడు. ఒకటి రెండు బిల్డింగ్స్‌ని మనం కెరీర్ అనలేం. మేం ప్రతి నెలకో నెలన్నరకో ఆ మాత్రం చేసేస్తాం.”

“ఆయన పని గురించి మీ వృత్తిగత అభిప్రాయం చెప్పగలరా?”

“అఁ. అది అపరిపక్వంగా ఉంటుంది. చాలా వింతగా ఉంటుంది. అందువల్ల ఒక్కోసారి ఆసక్తికరంగాకూడా ఉంటుంది. ముఖ్యంగా కుర్రతనంగా ఉంటుంది.”

“అంటే రోర్స్‌గారిని మనం పూర్తిస్థాయి ఆర్కిటెక్ట్ అని అనలేమంటారా?”

“రాలస్టన్ హాల్మ్‌గారిని, గై ప్రాంకన్ గారిని, గార్డన్ ప్రిస్మాట్‌గారిని ఏ అర్థంలో అంటున్నామో ఆ అర్థంలో అయితే అనలేం. ఊహాఁ. అయితే నేను నిష్పక్షపాతంగా చెబుతున్నాను. ఆయనకి కొన్ని శక్తులున్నాయి. ముఖ్యంగా - కేవలం ఇంజనీరింగ్ సమస్యల పరిష్కరణ విషయంలో. అక్కడ అతను ఎంతో కొంత సాధించగలిగి ఉండేవాడు. దాని గురించి మాట్లాడే ప్రయత్నం చేశాను. సాయం చెయ్యాలని చూశాను - నిజంగా, కానీ అదంతా, అయనే పోసిన కాంక్రీట్ దిమ్మలతో మాట్లాడినట్టుంది. ఇలాంటి పరిస్థితి ఏదో వస్తుందని నాకు తెలుసు. చివరికి ఒక క్లయింట్ అతనిమీద కేసు వేశాడని విన్నప్పుడు నాకు ఆశ్చర్యం వెయ్యలేదు.”

“క్లయింట్లు విషయంలో రోర్స్‌గారి వైఖరిగురించి ఏమన్నా చెప్పగలరా?”

“అసలు చిక్కు అదే. విషయం అంతా అక్కడే ఉంది. క్లయింట్ ఏమనుకుంటున్నాడని గాని, ఏం కోరుకుంటున్నాడని గాని, క్లయింట్‌నే కాదు ప్రపంచంలో ఎవ్వరైనా ఏం ఆలోచిస్తున్నారన్నది గాని పట్టించుకోడు. ఇతర ఆర్కిటెక్ట్‌లు ఎంత శ్రద్ధ తీసుకుంటారన్నది కూడా అర్థం చేసుకోడు. అర్థం చేసుకోవడం కాదు కనీసం... కనీస గౌరవం కూడా ఇవ్వడు. ప్రజల్ని సంతోషపెట్టే ప్రయత్నం చెయ్యడంలో ఏమంత తప్పుందో నాకు తెలియదు. ప్రజల స్నేహాన్ని, ఇష్టాన్ని, పాపులారిటీని కోరుకోవడంలో ఏం దోషముందో అర్థంకాదు. అదెందుకు నేరమౌతుంది? ఆ పని చేసినందుకు ఎవరైనా మనల్నెందుకు ఎగతాళి చెయ్యాలి? ఎందుకు చెయ్యాలి? అస్తమానం, అస్తమానం, రాత్రీ పగలూ మనకు మనశ్శాంతి లేకుండా, చైనీయుల నీటి శిక్షలాగ - మీకు తెలుసుగా మీ కపాలం మీద చుక్కచుక్కగా నీళ్ళు పడేట్టు చేస్తారు?”

పీటర్ కీటింగ్ తాగి ఉన్నాడని ప్రేక్షకులకి అర్థం కావడం మొదలైంది. లాయరు కనుబొమలు చిల్లించాడు. ఈ సాక్ష్యం అంతా రిహార్సల్స్ చేయించిందే. ఇప్పుడు పట్టాలు తప్పుతోంది.

“సరే కీటింగ్ గారూ!... మీరిప్పుడు ఆర్కిటెక్చర్‌మీద రోర్స్‌గారి అభిప్రాయాలు వివరించడం మంచిది”

“చెబుతా - మీకు తెలుసుకోవాలని ఉంటే. ఆర్కిటెక్చర్ గురించి మాట్లాడేటప్పుడు మీరు బూట్లు తీసేసి, మోకాళ్ళమీద కూచుని మాట్లాడాలనుకుంటాడాయన. అదీ అయిన ధోరణి. ఎందుకు అలా చెయ్యాలి? ఎందుకు? అన్ని బిజినెస్సుల లాగానే అదీను. దానికంత పవిత్రత ఏముంది? అంత బిగుసుకు పోవాల్సిన పనేముంది? మనం మనుషులం. బతుకు తెరువు కోరతాం. విషయాల్ని సింపుల్ గా, సులువుగా చేసుకోకూడదా? ఏదో గొప్ప హీరోల్లా అయిపోవాలా?”

“కీటింగ్ గారూ! కీటింగ్ గారూ..! మనం సబ్జెక్టు నుంచి కాస్త పక్కకి వెళ్ళిపోతున్నాం అనుకుంటా.”

“లేదు. వెళ్ళడం లేదు. నేను ఏం మాట్లాడుతున్నానో నాకు తెలుసు. మీకూ తెలుసు. వాళ్ళకీ తెలుసు - ఇక్కడున్న ప్రతి ఒక్కరికీ తెలుసు. నేను టెంపుల్ గురించి మాట్లాడుతున్నాను. తెలియడం లేదా? ఆలయం నిర్మించేందుకు ఒక దుర్మార్గుణ్ణి ఎన్నుకోవడం దేనికి? చాలా మానవీయత ఉన్నవాణ్ణి తీసుకోవాలి. ఎవడు అర్థం చేసుకుంటాడో.. క్షమిస్తాడో.. వాణ్ణి. క్షమించే వాణ్ణి... నువ్వు చర్చికి వెళ్ళేదందుకే - క్షమించబడడానికి.”

“అవును... కీటింగ్ గారూ! రోర్స్ గారి విషయానికి...”

“ఎవడు రోర్స్? అతను ఆర్కిటెక్ట్ కాదు. పనికీరాడు. పనికీరాడని చెప్పడానికి భయమెందుకు నాకు? అతనంటే ఎందుకు భయం మీకందరికీ?”

“కీటింగ్ గారూ! మీకు ఒంట్లో బాగా లేకపోతే... వెళ్ళిపోదలుచుకంటే...”

కీటింగ్ అతనికేసి చూశాడు, నిద్ర మేల్కొంటున్నట్టు. తనని తాను అదుపులో పెట్టుకోజూశాడు. కాసేపయాక అన్నాడు - ఉద్వేగం లేని తాపత్రయం లేని స్వరంతో.

“లేదు. నేను బాగానే ఉన్నాను. మీకేం కావాలన్నా చెబుతాను. ఏం కావాలి చెప్పండి?”

“స్టోడర్డ్ టెంపుల్ మీద మీ అభిప్రాయం - ప్రొఫెషనల్ టెర్మ్స్ లో చెబుతారా?”

“ఘూర్. స్టోడర్డ్ గుడి... స్టోడర్డ్ గుడి ప్లాను సరిగా తయారు చెయ్యలేదు. అది స్థల సందిగ్ధతకి దారి తీస్తుంది. పదార్థ రాశుల్లో సమతుల్యత లేదు. సౌష్ఠవం లోపించింది. ఆ నిష్పత్తులు అనుచితాలు...” ఒకే స్వరంతో చెప్పాడు. మెడ బిగుసుకుపోయి ఉంది. అది ముందుకు వాలిపోకుండా చూసేందుకు తంటాలు పడుతున్నాడు. “ప్రమాణ బద్ధంగా లేదు. కూర్చుని సంబంధించిన ప్రాథమిక సూత్రాలకి విరుద్ధంగా ఉంది. మొత్తం ఎఫెక్టు ఎలా ఉందంటే...”

“కాస్త పెద్దగా చెప్పండి ప్లీజ్!”

“మొత్తం ఎఫెక్టు ఎలా ఉందంటే... ముతకగా ఉంది. ఆర్కిటెక్చరల్ నిరక్షరాస్యత కనిపిస్తోంది... అందులో ఆకార స్పృహగాని, సౌందర్య స్పృహగాని, సృజనాత్మక ఊహగాని...” అతను కళ్ళు మూసుకున్నాడు “కళాత్మక సమగ్రతగాని లేవు..” అన్నాడు.

“థాంక్యూ మిస్టర్ కీటింగ్!. అంతే...”

లాయరు రోర్స్ కేసి తిరిగి, జంకుతూ అన్నాడు “మీ విట్ నెస్?”

“ఏ ప్రశ్నలూ లేవు” అన్నాడు రోర్స్.

దీంతో తొలిరోజు బ్రయల్ ముగిసింది.

ఆ సాయంత్రం మేలొరి, హెల్లర్, మైక్, ఎన్ రైట్, లాన్సింగ్ - రోర్స్ గదిలో సమావేశమయ్యారు. ఒకళ్ళ నొకళ్ళు సంప్రదించుకోలేదు కాని అందరూ వచ్చారు. ఒకే రకం భావన వాళ్ళని అక్కడికి రప్పించింది. వాళ్ళు బ్రయల్ గురించి మాట్లాడుకోలేదు. అయితే ఇబ్బంది గాని, కావాలని ఆ విషయం తప్పించడం గాని లేవు. రోర్స్ తన డ్రాఫ్టింగ్ టేబుల్ మీద కూర్చుని ప్లాస్టిక్ పరిశ్రమ భవిష్యత్తు గురించి వాళ్ళకి చెబుతున్నాడు. మేలొరి ఉన్నట్టుండి ఫక్కున నవ్వాడు. పైకి ఏ కారణమూ కన్పించడం లేదు. “ఏమైంది స్టీవ్?” అన్నాడు రోర్స్.

“నాకు ఊరికే అనిపించింది... హోవార్డ్! మేమంతా నీకు సహాయం చేసేందుకు ఇక్కడికి వచ్చాం, ఉత్సాహపరుద్దామని. అయితే దానికి నువ్వే మాకు సాయం చేస్తున్నావు. మద్దతుదారులికి మద్దతిస్తున్నావు.”

ఆ సాయంత్రం పీటర్ కీటింగ్ ఒక స్పీక్ - ఈజీ'లో టేబుల్ మీద సగం చాచుకుని పడుకున్నాడు. ఒక చెయ్యి టేబుల్ పైన చాచాడు. దానిమీద తల పెట్టుకున్నాడు.

ఆ తర్వాత రెండు రోజులపాటు వాది తరపున సాక్షులు వరసగా సాక్ష్యం చెప్పారు. ప్రతి ఎగ్జామినేషను సాక్షి వృత్తి పరంగా ఏమి సాధించిందీ తెలిపే ప్రశ్నలతో మొదలైంది. ఒక నేర్పరి అయిన ప్రెస్ ఏజెంటులాగా లాయరు వాళ్ళకి లీడ్లు ఇస్తూ పోయాడు. “మామూలుగా మౌనయాత్రలాగా సాగిపోయేది కాస్తా గొప్ప పబ్లిక్ ఊరేగింపు అయింది కనక ప్రతి ఆర్కిటెక్ట్ సాక్షిపీఠం ఎక్కే ప్రత్యేక హక్కు కోసం పోరాడి ఉంటాడన్నాడు ఆస్టిన్ హెల్లర్.

ఏ సాక్షి రోర్స్ వైపు చూడలేదు. హెల్లర్ వాళ్ళని చూశాడు. వాళ్ళ సాక్ష్యాలు విన్నాడు.

ప్రతి సాక్షికి “ప్రశ్నలేమీ లేవు” అన్న మాట చెబుతూ కూర్చున్నాడు రోర్స్.

రాల్ స్టన్ హాల్కమ్ స్టాండ్ మీద కొచ్చాడు. ఎగురుత్తు ‘టై’; బంగారపు పిడి ఉన్న బెత్తం - గ్రాండ్ డ్యూక్ లాగానో, బీర్ గార్డెన్ యజమాని లాగానో ఉన్నాడు. అతని సాక్ష్యం సుదీర్ఘంగా, పాండిత్య భారంతో సాగి చివరికి ఇలా దిగి వచ్చింది.

“ఇదంతా నాన్నెన్ను. బోలేడు తెలివితక్కువ నాన్నెన్ను. హోప్స్ స్టోడర్డ్ పట్ల నాకు సానుభూతి లేదు. అతనికి ఇంకా మెరుగైన జ్ఞానం ఉండాలి. మన యుగానికి రిసైజాన్స్ ఆర్కిటెక్చరల్ శైలి ఒకటే సరిగ్గా సరిపోతుంది. ఇది శాస్త్రీయ సత్యం. మన స్టోడర్డ్ లాంటి గొప్పవాళ్ళే దీన్ని గుర్తించలేక పోతుంటే, అడ్డమైన నడమంత్రపు సిరిమంతుల్నించీ, కాబోయే ఆర్కిటెక్ట్ ల్నించీ, అలగా జనం నుంచీ ఏం ఆశిస్తాం? అన్ని చర్చిలకీ, గుళ్ళకీ, ప్రార్థనా స్థలాలకీ అనుమతించదగ్గ శైలి రిసైజాన్స్ శైలి ఒకటే అని నిరూపితం అయింది. క్రిస్టోఫర్ రెన్ సంగతేమిటి? వట్టినే. నవ్వి వదిలేసెయ్యండి. మరి రోమ్ లో సెయింట్ పీటర్? - సర్వ కాలాలకీ అతి గొప్ప మత స్మారక మందిరం దాన్ని గుర్తు పెట్టుకోండి. దాని కన్న మెరుగ్గా కట్టగలరా? స్టోడర్డ్ ప్రత్యేకంగా

రినైజాన్స్ గురించి పట్టుబట్టి ఉండకపోతే, సరిగ్గా తనకు తగ్గదే తనకు లభించింది. అతనికి జరగాల్సిందే జరిగింది... భేషుగ్గా.”

గార్డెన్ ఎల్. ప్రిస్మాట్ టర్బల్ నెక్ స్వెటర్ వేసుకున్నాడు. దానిపైన రకరకాల రంగుల చారలు, గళ్ళు ఉన్న కోటు తొడిగాడు. ట్వీడ్ పంట్లాం, బరువైన గోల్ఫ్ షూస్ తొడుక్కున్నాడు. సామాన్యుడికి బుర్ర తిరిగిపోయే అతిక్లిష్ట సాంకేతిక పదాలతో లఘు ప్రసంగం చేశాడు.

జాన్ ఎరిక్ స్నైట్, తను రోర్క్ ని ఆఫీసులో పెట్టున్నాడనీ, రోర్క్ నమ్మదగిన మనిషి కాడనీ, పొగరుబోతనీ, నీతిలేనివాడనీ, తన దగ్గర్నుంచి ఒక క్లయింటును దొంగిలించి కెరీర్ ప్రారంభించాడనీ, వినయంగా, సంతోషంగా చెప్పాడు.

ట్రయిల్ నాలుగో రోజున వాది తరపు లాయరు తన చివరి సాక్షిని పిలిచాడు.

“మిస్ డొమినిక్ ఫ్రాంకన్!” అని గంభీరంగా ప్రకటించాడు. మేలోరి ఊపిరి ఎగబీల్చాడు. ఎవరికీ వినడబలేదు. మైక్ అతని మణికట్టుని పట్టుకుని అదిమి కదలకుండా కూర్చోపెట్టాడు.

ఆమె నుంచి చాలా ఆశిస్తున్న కారణంచేత కొంతా, అతనికేదో బెంగ ఉండడం చేత కొంతా. క్లెమాక్స్ కి ఉంచాడు లాయర్, డొమినిక్ ని. ఏ రిహార్సలూ చేయించని సాక్షి ఆమె ఒక్కతే. కోచింగ్ కి ఒప్పుకోలేదు ఆమె. తన కాలమ్ లో స్టోడర్డ్ టెంపుల్ ని ఎప్పుడూ ప్రస్తావించలేదు. అయితే అంతకు ముందు ఆమె రోర్క్ గురించి రాసినవి చూశాడు లాయరు. ఎల్స్ వర్త్ టూహీ ఆమెను సాక్ష్యానికి పిలవమని సలహా ఇచ్చాడు.

డొమినిక్ ఎత్తైన సాక్షిపీఠంమీద నిలబడి నెమ్మదిగా జన సమూహాన్ని చూసింది. ఆమె అందం విస్మయావహంగా ఉంది గాని అది ఆమెకు చెందనట్టుగా విడిగా ఉన్నట్టుగా తోచింది. ఆ గదిలో ఆ అందం ఒక్కటి ఒక విడి అస్తిత్వం అన్నట్టుంది. వధ్యశిల మీద బలి పశువులాగ కాక, రాత్రి పూట సముద్రం ఒడ్డున రెయిలింగ్ దగ్గర నిలబడ్డమూర్తిలా అనిపించింది ప్రజలకి.

“మీ పేరు?”

“డొమినిక్ ఫ్రాంకన్.”

“మీ వృత్తి?”

“పాత్రికేయత.”

“న్యూయార్క్ బేనర్ పత్రికలో వస్తున్న ‘మీ ఇల్లు’ అనే మంచి కాలమ్ రాస్తున్నది మీరేగా?”

“‘మీ ఇల్లు’ రాసేది నేనే.”

“మీ తండ్రిగారు ప్రసిద్ధ ఆర్కిటెక్ట్ గై ఫ్రాంకన్ గారు కదా?”

“అవును. ఆయనను కూడా ఇక్కడ సాక్ష్యానికి రమ్మన్నారు. ఆయన ఒప్పుకోలేదు. స్టోడర్డ్ టెంపుల్ లాంటి బిల్డింగ్ ని తను పట్టించుకోనని చెప్పారు. మనం మర్యాదస్తుల్లా ప్రవర్తించడం లేదని అనుకున్నారాయన.”

“సరే. మిస్ ప్రాంకన్! మన జవాబుల్ని ప్రశ్నల పరిధిలోనే ఉంచుదామా? మీరు ఇక్కడికి రావడం నిజంగా మా అదృష్టం. ఎంచేతంటే మా సాక్షుల్లో మీరొకరే స్త్రీ. స్త్రీలకే పరిశుద్ధమైన మత విశ్వాసం ఉంటుంది. అదీకాక మీరు ఆర్మిటెక్చర్ విషయంలో గొప్ప అథారిటీ. ఈ కేసులో ఉన్న మహిళా కోణాన్ని ఆవిష్కరించడానికి - నేను సగౌరవంగా చెబుతున్నాను, - మీరు అర్హులు. స్టోడర్డ్ టెంపుల్ గురించి మీరు ఏమనుకుంటున్నదీ చెబుతారా?”

“స్టోడర్డ్ గారు ఒక పొరపాటు చేశారని నేనునుకుంటున్నాను, ఆయన మార్పు చేర్పుల కోసం అయ్యే వ్యయానికి కాక, కూల్చి వెయ్యడానికి అయ్యే ఖర్చుకోసం కేసు వేస్తే ఈ కేసు న్యాయబద్ధత విషయంలో ఏ సందేహమూ ఉండేది కాదు.”

లాయర్ ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు “మీ కారణాలు ఏమిటో చెబుతారా మిస్ ప్రాంకన్?”

“ఈ ట్రయిల్ లో ప్రతి సాక్షి నుంచి అవే విన్నారు మీరు?”

“అయితే ఈ సాక్ష్య ప్రక్రియతో మీరు ఏకీభవిస్తున్నట్టు భావించవచ్చా?”

“పూర్తిగా. ఆ సాక్షులందరి కంటే కూడా ఎక్కువగా. వాళ్ళంతా చాలా ఆమోద యోగ్యంగా సాక్ష్యం చెప్పారు.”

“మీరు మీ ఉద్దేశ్యం ఏమిటో స్పష్టంగా చెబుతారా?”

“టూపీ గారు చెప్పిందే; ఈ ఆలయం మనందరికీ ఒక ప్రమాద హెచ్చరిక.”

“అలాగా?”

“టూపీ గారు విషయాన్ని బాగా అర్థం చేసుకున్నారు. నా సొంత మాటల్లో వివరించమంటారా?”

“తప్పకుండా వివరించండి.”

“హోవార్డ్ రోర్క్ గారు మానవ చైతన్యానికి ఆలయాన్ని నిర్మించారు. ఆయన మనిషిని దృఢమైనవాడిగా, స్వాభిమానిగా, స్వచ్ఛమైనవాడిగా, తెలివైనవాడిగా, నిర్భయుడిగా దర్శించారు. ఆయనకి మనిషి వీరోచితుడిగా కనిపించాడు. దానికి ఆయన గుడి కట్టారు. గుడి అంటే మనిషి ఔన్నత్యాన్ని అనుభూతి చెందాల్సిన ప్రదేశం. దోషరహితుణ్ణి అన్న స్పృహ నుంచి, సత్య దర్శనం నుంచి, సత్యసిద్ధి నుంచి, అత్యున్నత సంభావ్యతను అందుకుని జీవించడం నుంచి, లజ్జా రాహిత్యం నుంచి, సిగ్గుపడాల్సిన పనే లేకపోవడం నుంచి, నిండు టెండ వెలుగులో నగ్నంగా నిలబడ గల సమర్థత నుంచి, మనిషికి ఔన్నత్యం వస్తుందని అనుకున్నారు రోర్క్. ఔన్నత్యం అంటే సంతోషం అనీ అది మనిషి జన్మ హక్కునీ అనుకున్నారాయన. మనిషికి నేపథ్యంగా నిర్మించిన ప్రదేశమే పవిత్ర ప్రదేశం అని ఆయన భావించారు. అదీ హోవార్డ్ రోర్క్ దృష్టిలో మనిషిన్నా, ఔన్నత్యమన్నా. కానీ ఈ ఆలయం మానవజాతిమీద గాఢమైన అసహ్యనికి చిహ్నం అన్నారు ఎల్స్ వర్త్ టూపీ. భయభ్రాంతులకి గురికావడమే, కింద పడిపోయి దేనికోసమో దేవుళ్ళాడుకోవడమే ఔన్నత్యపు సారం అని టూపీగారంటారు.

“తన పనికిమాలినతనాన్ని గుర్తించి, క్షమాభిక్ష అడగడమే మానవుడు చెయ్యగల అత్యుత్తమ చర్య అని టూహీ గారి భావన. మనిషన్న వాడు నేను ‘క్షమ కోరుకోదగ్గవాడిని’ అనుకోకపోవడం అనైతికం అంటారు టూహీ. ఆయనకి ఈ ఆలయం మనిషిదనీ, భూమిదనీ అనిపించింది. ఈ భవనం పొట్ట మట్టిలో కూరుకుపోయి ఉందన్నారాయన. చైతన్య క్షేత్రం మనిషి ఊహకి అందనిది కాబట్టి మనిషిని గొప్పవాణ్ణి చెయ్యడం అంటే ఇంద్రియ భోగాల్ని గొప్పవాడిని చెయ్యడమే అని అంటారు టూహీ. ఆ చైతన్య క్షేత్రంలో ప్రవేశించడానికి మనిషి మోకాళ్ళమీద కూలబడి యాచించే బిచ్చగాడు కావాలంటున్నారు - మానవ ప్రేమికులైన ఎల్స్వర్త్ టూహీ.”

“మిస్ ప్రాంకన్! మనమిప్పుడు టూహీగారి సంగతి చర్చించడం లేదు. అంచేత మీరు విషయాన్ని కేసుకి...”

“నేను టూహీ గారిని ఖండించడం లేదు. హోవార్డ్ రోర్క్ నే ఖండిస్తున్నాను. ఒక భవనం దాన్ని క్షేత్రంలో భాగమై ఉండాలంటున్నారు వాళ్ళు. రోర్క్ ఏ ప్రపంచంలో నిర్మించినట్టు? ఎలాంటి మనుషుల కోసం నిర్మించినట్టు? చుట్టూ చూడండి. మిష్టర్ హోప్లన్ స్టోడర్డ్ కి, రాల్స్టన్ హాల్మీకి, పీటర్ కీటింగ్ కి నేపథ్యంగా అమరి, ఏ ఆలయమైనా పవిత్ర ప్రదేశం కాగలదా? వాళ్ళందర్నీ చూశాక వర్ణించడానికి వీల్లేని ఈ అమర్యాదకు పాల్పడినందుకు ఎవరిని అసహించుకుంటారు? ఎల్స్వర్త్ టూహీనా? రోర్క్ నా? టూహీగారు రైటు. ఈ నిర్మాణం ఒక అపవిత్ర చర్య. ఎటొచ్చీ ఆయన అన్న అర్థంలో కాదనుకోండి. అయితే విషయమంతా టూహీగారికి తెలుసనే అనుకుంటాను. ఒక మనిషి ముత్యాలు తీసుకుని పందిని అలంకరిస్తే - ప్రతిఫలంగా ఒక పందిమాంసం ముక్కునైనా పొందకుండానే ఆ పనిచేస్తే - మీకు పంది మీద రాదు కోపం. మనిషి మీద వస్తుంది. తన ముత్యాల కంత తక్కువ విలువ కట్టినందుకు. పెంటలో పారేసినందుకు. ఆ ముత్యాలని పెద్ద మొరుగుడు కచేరీకి సందర్భంగా తయారు చేసినందుకు. కోర్టు స్టేనోగ్రాఫరు చేత దాన్నంతటినీ రికార్డు చెయ్యనిస్తున్నందుకు.”

“మిస్ ప్రాంకన్! ఈ రకమైన సాక్ష్యం కేసుకి సంబంధించిందని గాని, ఆమోదయోగ్యం అనిగాని అనుకోను...”

“సాక్షిని సాక్ష్యం చెప్పనివ్వాలి” అనుకోని రీతిలో ప్రకటించారు జడ్జిగారు. ఆయనకి విసుగెత్తి ఉంది. డొమినిక్ రూపాన్ని చూడడం బావుంది ఆయనకి. ఆదీగాక స్కాండల్ కి సంబంధించిన కేవల ఉద్యేగంలో ఉన్నా ప్రేక్షకులు దీన్నంతటినీ ఆనందిస్తున్నారని - వాళ్ళ సానుభూతి హోప్లన్ స్టోడర్డ్ పట్లే ఉన్నా కూడా ఆనందిస్తున్నారని - ఆయన గమనించారు.

“యువర్ ఆనర్! ఇక్కడ కొన్ని పొరపాట్లు జరిగినట్టున్నాయి” అన్నాడు లాయరు. “మిస్ ప్రాంకన్! మీరు ఎవరి తరపున సాక్ష్యం చెబుతున్నారు? రోర్క్ గారి తరపునా? స్టోడర్డ్ గారి తరపునా?”

“ఆఫ్ కోర్స్, స్టోడర్డ్ గారి తరపునే. స్టోడర్డ్ గారు కేసు ఎందుకు నెగ్గలో కారణాలు చెబుతున్నాను. నిజమే చెబుతానని ప్రమాణం చేసి ఉన్నాను నేను.”

“కానివ్వండి” అన్నారు జడ్జిగారు.

“సాక్షులందరూ నిజమే చెప్పారు. కానీ పూర్తి నిజాన్ని చెప్పలేదు. కేవలం వాళ్ళు వదిలేసిన ముక్కలు చెబుతున్నాను నేను. వాళ్ళు ఒక ప్రమాదం గురించి, ఒక అసహ్యం గురించి చెప్పారు. వాళ్ళు సరిగానే చెప్పారు. స్టోడర్డ్ ఆలయం చాలా వాటికి ప్రమాదకారిగా ఉంది. దాన్ని అలా ఉండనిస్తే, ఎవడూ తనని తాను అద్దంలో చేసుకునే సాహసం చెయ్యలేదు. మనుషుల్ని అంతటి క్రూరతకి గురి చెయ్యకూడదు. సంపద, కీర్తి, ప్రేమ, పశుత్వం, హత్య, ఆత్మత్యాగం - దేన్నయినా సాధించమని అడగండి. ఆత్మగౌరవాన్ని సంపాదించమని మాత్రం అడగకండి. అడిగితే, అడిగినవాళ్ళ ఆత్మని వాళ్ళు అసహ్యించుకుంటారు. తమకి ఏం కావాలో వాళ్ళకి బాగా తెలుసు. వాళ్ళ కారణాలు వాళ్ళకి ఉండి ఉంటాయి. అయితే మీ మీద అసహ్యం అని వాళ్ళు మీకు చెప్పరు. పైగా మీరే వాళ్ళని అసహ్యించుకుంటున్నారని చెబుతారు. వాస్తవ స్థితికి తగినంత దగ్గరగా రాగలిగాననుకుంటాను. ఇందులో ఇమిడి ఉన్న భావోద్వేగం ఏమిటో వాళ్ళకి తెలుసు. మనుషులు ఇలాగే ఉంటారు - వాళ్ళలాగ. అంచేత అసాధ్యమైన దానికి పూనుకుని వీరమరణం పొందడం దేనికి? ఉనికిలో లేని ప్రపంచం కోసం కట్టడాలెందుకు?”

“యవర్ ఆనర్! ఈ కేసుకి సంబంధించి ఈ సాక్ష్యం ఏ రకంగా...”

“మీ బదులు నేను మీ కేసుని రుజువు చేస్తున్నాను. మీరు ఎల్సేవర్ట్ టూపీగారిని ఎందుకు అనుసరించాలో చెబుతున్నాను. - మీరెలాగూ అయన్నే అనుసరిస్తారనుకోండి. స్టోడర్డ్ గుడిని ధ్వంసం చేయాలిందే. దాని నుంచి మనుషుల్ని కాపాడేందుకు కాదు. దానినే మనుషుల నుంచి కాపాడేందుకు, తేడా ఏముంది లెండి? స్టోడర్డ్ నెగ్గుతారు. ఇక్కడ జరుగుతున్న ప్రతి విషయాన్నీ నేను ఒప్పుకుంటున్నాను - ఒక పాయింటు తప్ప. ఆ పాయింటుని విస్మరించకూడదు మనం. నాశనం చేసేద్దాం. కానీ గొప్ప ఘనకార్యం ఏదో చేస్తున్నట్టు నటించడం మానేద్దాం. మనం చిన్ని మోల్ జంతువులమనీ, పర్వత శిఖరాలు ఉండకూడదని అభ్యంతరం చెబుతున్నామనీ, చెప్పేద్దాం. లేదా... మనం ‘లెమ్మింగ్’లం అందాం, నీళ్ళలోంచి బయటకొస్తే చనిపోయే జంతువులవి. కానీ బయటకి రాకుండా ఉండలేవు. ఈ క్షణాన నేనుకూడా హోవార్డ్ రోర్క్ లాగానే వ్యర్థురాలని అని పూర్తిగా గ్రహించాను. ఇదీ నా స్టోడర్డ్ టెంపుల్. మొదటిదీ ఆఖరిదీ కూడా.” జడ్జిగారి వైపు తలవాల్చి “దటూల్ యువరానర్!” అంది.

“మీ విట్నెస్” అన్నాడు లాయర్ రోర్క్తో.

ప్రశ్నలేమీ లేవన్నాడు రోర్క్

డామినిక్ స్టాండ్ దిగింది.

జ్యూరీ బెంచ్ వైపు వినమ్రంగా వంగి, లాయరు “వాది తరపు వాదన ముగిసింది” అన్నాడు.

జడ్జిగారు రోర్క్ వైపు తిరిగి మీరు ప్రొసీడ్ కావచ్చు అన్నట్టుగా ఒక అస్పష్ట సంజ్ఞ చేశారు.

రోర్క్ బెంచ్ దగ్గరకి వెళ్ళాడు. చేతిలో బ్రౌన్ రంగు కవరు ఉంది. దాని నుంచి స్టోడర్డ్ గుడి ఫోటోలు పదింటిని తీసి జడ్జిగారి డెస్క్ మీద ఉంచాడు. “డిఫెన్సు వాదన ముగిసింది” అన్నాడు.

13

హోష్టన్ స్టోడర్డ్ కేసు నెగ్గాడు.

“రోర్క్ కోర్టులో ప్రైవీ* ఎత్తువేశాడు. కానీ బయటపడలేక పోయాడు. మేము ఆ కథను నమ్మనే లేదు అసలు” అని తన కాలమ్‌లో రాశాడు టూహీ.

ఆలయంలో మార్పులకి అవసరమైన మొత్తం చెల్లించాలని కోర్టు రోర్క్‌ని ఆదేశించింది. నేను పైకోర్టుకు వెళ్ళనన్నాడు రోర్క్. ఆలయాన్ని రీమోడల్ చేసి ‘హోష్టన్ స్టోడర్డ్ హోమ్ ఫర్ సబ్‌నార్మల్ చిల్డ్రన్’గా మారుస్తానని స్టోడర్డ్ ప్రకటించాడు.

ట్రయిల్ ముగిసిన తర్వాత రోజు అల్వా స్కారెట్ తన డెస్క్ మీదకి వచ్చిన ‘మీ ఇల్లు’ కాలమ్ పూపులు చూసి నిర్ఘాంతపోయాడు. అందులో డొమినిక్ కోర్టులో చెప్పిన సాక్ష్యంలో చాలా భాగం రాసి ఉంది. పత్రికా వార్తలలో ఆ సాక్ష్యం గురించి కూడా వచ్చింది. అయితే అక్కడ ప్రమాదకరం కాని భాగాలే వేశారు. అల్వా స్కారెట్ హడావిడిగా డొమినిక్ ఆఫీసుకి వచ్చాడు.

“డార్లింగ్! డార్లింగ్! డార్లింగ్! మనం దాన్ని అచ్చువెయ్యలేం” అన్నాడు. అతనివైపు ఏ భావమూ కనిపించని చూపు చూసింది డొమినిక్. ఏమీ మాట్లాడలేదు.

“డొమినిక్! ఏదైనా న్యాయంగా ఉండాలి. కొన్నిచోట్ల నువ్వు వాడినభాషనీ, అచ్చు వెయ్యడానికి వీలేని కొన్ని అయిడియాల్నీ అలా ఉంచు, ఈ కేసులో మన పేపరు వైఖరి ఏమిటో నీకు బాగా తెలుసు. మనం చేసిన ప్రచారమూ నువ్వెరుగుదువు. ఈ రోజు ఉదయం నా సంపాదకీయం ‘సభ్యతకు విజయం’ కూడా చదివావు. మన మొత్తం పోలీసీకి విరుద్ధంగా ఒక రచయితని ఎలా రాయనిస్తాం?”

“మీరు దాన్ని అచ్చు వెయ్యాలి.”

“కానీ, స్వీట్ హాట్!..”

“లేకపోతే నేను వదిలి వెళ్ళిపోవాల్సి ఉంటుంది.”

“ఉండు. ఉండు. ఉండు. డోంట్ బి సిల్లీ. నవ్వుల పాలుకావద్దు. అంతకన్న మంచి దారి నీకు తెలుసు, నువ్వు లేకుండా మాకు నడవదు, నడవదు...”

“ఏదో ఒకటి తేల్చుకోవాలి, అల్వా!”

స్కారెట్‌కి తెలుసు అది అచ్చు వేస్తే గెయిల్ వైనాండ్ చంపేస్తాడు. పాపులర్ కాలమ్ రాస్తున్న డొమినిక్‌ని వదులుకుంటే కూడా చావే. వైనాండ్ ఇంకా యాత్రలోనే ఉన్నాడు - స్కారెట్ మొత్తం పరిస్థితిని వివరిస్తూ కేబుల్ గ్రాం ఇచ్చాడు ‘బాలి’కి.

*ప్రైవీ క్రీ.పూ. 4వ శతాబ్దానికి చెందిన సౌందర్య రాశి. గ్రీకు చరిత్రలో కనిపిస్తుంది. ఆమెకు ఒక కేసులో మరణ శిక్ష పడినప్పుడు లాయర్ ఆమె స్తనాలు బహిర్గతం చేసి న్యాయమూర్తులకు జాలి పుట్టించి విడుదల చేయించాడట.

కొన్ని గంటల్లోనే స్కారెట్ కి జవాబుచ్చేసింది. వైనాండ్ ప్రైవేట్ కోడ్ లో ఉంది సందేశం. అనువదించుకుంటే ఇలా ఉంది. 'బిచ్ ని తీసి పారెయ్యి. జి. డబ్ల్యు.'

కేబుల్ ని తేరపార చూసి నలిపేశాడు స్కారెట్. అది ఆర్డరు. డొమినిక్ లొంగిపోయినా మరింక ప్రత్యామ్నాయానికి ఆస్కారం ఇవ్వని ఆర్డరు. ఆమె రిజైన్ చేస్తుందని ఆశించాడు. తీసెయ్యడం అనే ఆలోచనే భరించలేకపోయాడు.

తను సిఫారసు చేసి ఉద్యోగం ఇప్పించిన ఒక కుర్రాడి ద్వారా వైనాండ్ కేబుల్ కి డీ కోడ్ రాసిన కాగితాన్ని సంపాదించాడు టూహీ. జేబులో పెట్టుకుని డొమినిక్ ఆఫీసుకి వెళ్ళాడు. కోర్టు ట్రయిల్ తర్వాత ఆమెను కలవలేదు. ఆమె డెస్క్ డ్రాయర్లు ఖాళీ చేసుకుంటోంది.

“హలో!” మర్యాదగా పలకరించాడు “ఏం చేస్తున్నావు?”

“అల్వా స్కారెట్ నుంచి కబురుకోసం ఎదురుచూస్తున్నాను.”

“అంటే?”

“నేను రిజైన్ చెయ్యాల్సి వస్తుందో లేదో అని.”

“ట్రయిల్ గురించి మాట్లాడాలని ఉందా?”

“లేదు.”

“నాకుంది. నువ్వు ఇంతవరకూ ఎవరూ ఎప్పుడూ చెయ్యని పనొకటి చేశావని ఒప్పుకోవాల్సి ఉంది. నేను తప్పని నిరూపించావు.” నిర్లిప్తంగా చెప్పాడు.

ముఖంలో ఉద్వేగాలు లేవు. కళ్ళలో కరుణ ఛాయలు లేవు. “నువ్వు సాక్షి బోనెక్కి ఆ పని చేస్తావని నేను ఊహించలేదు. అది పనికిమాలిన ట్రిక్కు నీ మామూలు ప్రమాణాలకి ఏమాత్రం తగ్గలేదనుకో. నేను నీ దుర్మార్గం దిశను తప్పు లెక్కేశాను. అయితే నీ చర్య వృథా అయిందని ఒప్పుకునేపాటి వివేకం ఉంది నీకు. నీ పాయింటు నువ్వు చెప్పేశావు. నాది కూడా చెప్పేశావు. అభినందన సూచికగా నీకో బహుమతి” కేబుల్ ఆమె డెస్క్ మీద ఉంచాడు. చదివి, చేతిలోనే ఉంచుకుని నిలబడింది డొమినిక్.

“మై డియర్! రిజైన్ చెయ్యడంకూడా కుదరదు. నీ ముత్యాలదండ హీరో కోసం ఆ త్యాగం చెయ్యలేవు. సొంత చేతుల్లో తప్ప ఎవరిచేతిలోనూ దెబ్బ తినకూడదని నీకు గొప్ప పట్టుదల కదా! దీన్ని ఆనందిస్తావనుకుంటా” అన్నాడు టూహీ

కేబుల్ ని మడిచి పర్సులో పెట్టుకుంది డొమినిక్.

“థాంక్యూ ఎల్స్ వర్!” అంది.

“నాతో పోరాడదలుచుకుంటే ఉపన్యాసాలు చాలవు డియర్!”

“ఎప్పుడూ పోరాడుతూనే ఉన్నాను. కాదా?”

“అవును. పోరాడుతూనే ఉన్నావు. నిజమే. నువ్వు మళ్ళీ నా తప్పు సరిజేస్తున్నావు. నాతో ఎప్పుడూ పోరాడుతూనే ఉన్నావు, ఒకే ఒకసారి, కుప్పకూలి పోయి దయాభిక్ష కోసం ఆక్రోశించింది మాత్రం సాక్షి పీఠంలోనే.”

“నిజమే.”

“అక్కడే నేను తప్పుడు అంచనా వేశాను.”

“అవును.”

టూహీ మర్యాద పూర్వకంగా వంగి గది వదిలాడు.

ఇంటికి పట్టుకెళ్ళాల్సిన వస్తువుల్ని పార్సిల్గా తయారుచేసింది డౌమినిక్. తర్వాత స్కారెట్ ఆఫీసుకు వెళ్ళింది. చేతిలో ఉన్న కేబుల్ అతనికి చూపించింది కాని అతని కివ్వలేదు.

“ఓకే అల్వా!” అందామె.

“డౌమినిక్! నేను ఏమీ చెయ్యలేకపోయాను. ఏమీ... అది... అవును అది నువ్వెలా సంపాదించావు?” అన్నాడు.

“ఫర్వాలేదు అల్వా! లేదు. నేను నీకు తిరిగివ్వను. నా దగ్గరే ఉంచుకోవాలనుకుంటున్నాను.” కేబుల్ మళ్ళీ బేగ్లో పెట్టేసుకుంది.

“నా చెక్కునీ... ఇంకేవన్నా మాట్లాడుకోవలసినవి ఉంటే వాటినీ పోస్ట్ చేసేయ్యి.”

“నువ్వు... నువ్వు ఎలాగూ రిజైన్ చెయ్యాలనుకున్నావు. అవును కదా?”

“అవును. అనుకున్నాను. కానీ ఇదే బావుంది - డిస్మిస్ చేయించుకోవడం.”

“డౌమినిక్! నాకెంత బాధగా ఉందో తెలుసా నీకు? నమ్మలేకపోతున్నాను. అస్సలు నమ్మలేకపోతున్నాను” అన్నాడు.

“మీరంతా నన్ను ‘అమర వీర’ని చేశారు. అంతేగా! జీవితమంతా ఏం కాకూడదని ప్రయత్నించానో అది అయిపోయాను. ఎంత గ్రేస్‌లెస్‌గా ఉంది ‘అమర వీర’ కావడం! శత్రువుల్ని మరీ ఎక్కువ గౌరవించడం అవుతుందది. కానీ ఒకటి చెబుతాను అల్వా! నీకు చెబుతాను. ఎందుకంటే అది వినడానికి నీ కంటే తక్కువ అర్హుడు నాకు దొరకడు. నేను నాకు చేసుకునే కీడుకన్న ఎక్కువ కీడు నాకుగాని, అతనికిగాని మీరు చెయ్యలేరు. నేను స్టోడర్డ్ టెంపుల్‌ని జీర్ణించుకోలేక పోయానని మీరనుకుంటే, నేను ఏం జీర్ణించుకోగలనో చూసేదాక ఆగండి.”

* * *

విచారణ ముగిసిన మూడు రోజుల తర్వాత ఒక రోజు సాయంత్రం తనగదిలో రేడియో వింటూ కూర్చున్నాడు టూహీ. పని చెయ్యాలనిపించక విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నాడు. పడక కుర్చీలో సుఖంగా పడుకుని ఒక సంక్లిష్టమైన సింఫనీకి వేళ్ళతో తాళం వేస్తున్నాడు. ఎవరో తలుపు కొట్టారు. “రండి” అన్నారు సాగదీస్తూ.

కేథరిన్ వచ్చింది. తన రాకకి క్షమాపణ కోరుతున్నట్టు రేడియో వైపు చూసింది.

“మీరు పని చేసుకోవడం లేదని వచ్చాను. మీతో మాట్లాడాలి.” వంగిపోయి నిల్చుంది. ఆమె శరీరం బక్కపల్చగా ఉంది. ఏ వంపులు లేవు. ఇస్త్రీ చెయ్యని ఖరీదైన టీవీడ్ స్క్రీన్ వేసుకుంది. ముఖానికి ఇంత మేకప్ పులుముకుంది. పౌడరుమచ్చల వెనక చర్మం నిర్జీవంగా కనబడుతోంది. ఇరవై ఆరేళ్ళ వయస్సులో ముఘై దాటినట్టు అది దాచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్టు ఉంది ఆమె.

గత కొద్ది సంవత్సరాలకాలంలో టూహీ తోడ్పాటుతో ఆమె సమర్థురాలైన సంఘ సేవకురాలిగా రూపుదిద్దుకుంది. ఒక శరణాలయంలో ఉద్యోగిని అయింది. తనకంటూ చిన్న బేంక్ అకౌంటు ఏర్పాటు చేసుకుంది. తన వృత్తిలోనే ఉండే వయస్సులో తనకన్న కాస్త పెద్దయిన స్త్రీలను లంచ్ కి తీసుకెళుతుంది. వాళ్ళు అవివాహిత తల్లుల సమస్యలగురించి, పేద పిల్లల స్వయాభివృద్ధి గురించి, ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్ల దుష్ప్రవృత్తుల గురించి మాట్లాడుకుంటారు.

గత కొన్నేళ్ళుగా టూహీ ఆమె ఉనికినే మరిచిపోయాడు. ఆమె మౌనంగా ఉంటుంది. నిరహంకారంగా ఉంటుంది. కానీ తననెప్పుడూ గమనిస్తూనే ఉంటుందని, తన పట్ల చాలా ఎరుకతో ఉంటుందని టూహీకి తెలుసు. అతను కేథరిన్ ని తనంత తానుగా పలకరించడం చాలా తక్కువ. కానీ ఆమె మాత్రం ఏదో ఒక సలహాకోసం వస్తూనే ఉంటుంది. అతని శక్తి మీద నడిచే మోటారులాంటిది ఆ అమ్మాయి. శక్తి నింపుకునేందుకు అప్పుడప్పుడూ ఆగాల్సి వస్తుంది. థియేటర్ కి వెళ్ళు - టూహీని ఆ నాటకం గురించి అడగకుండా. ఉపన్యాసం వినేందుకు పో - అతని అభిప్రాయం తీసుకోకుండా. ఒకసారి ఆమె ఒక అమ్మాయితో స్నేహం చేసింది. ఆ పిల్ల తెలివైంది. సమర్థురాలు. ఎప్పుడూ ఉల్లాసంగా ఉంటుంది. సంఘసేవిక. అయినప్పటికీ పేదల్ని ప్రేమిస్తుంది. టూహీ ఒప్పుకోలేదని కేథరిన్ ఆ పిల్లతో స్నేహం మానుకుంది.

సలహా అవసరమైనప్పుడు క్లుప్తంగా అడుగుతుంది. అతనికి ఆలస్యం కాకూడదన్న ఆదుర్దాతో అడుగుతుంది. భోజనం చేస్తున్నప్పుడో లిఫ్ట్ దగ్గరకి వెళుతున్నప్పుడో, స్టేషన్ దొరక్క ఏదో ముఖ్య ప్రసారం ఆగిపోయినప్పుడో అడుగుతుంది. ‘నాకేమీ అక్కర్లేదు. మీ కాలంలో కొన్ని పనికిమాలిన ముక్కలు తప్ప’ అని తెలిసేట్టు మసులుతుంది.

అందుచేత ఆమె తన రీడింగ్ రూముకి వచ్చేసరికి ఆశ్చర్యంగా చూశాడు టూహీ.

“రా తల్లీ! బిజీ ఏమీ లేదు. నీ కోసం అయితే బిజీ అన్నమాటే ఎప్పుడూ ఉండదు. రేడియో కాస్త తగ్గిస్తావా?”

రేడియో సౌండు తగ్గించి అతని ఎదురుగా ఉన్న కుర్చీలో కూలబడింది. ఆమె కదలికలు ఎబ్బెట్టుగా, టీనేజ్ పిల్లల కదలికల లాగా అస్తవ్యస్తంగా ఉన్నాయి. ధీమాగా మసలడం అనే అలవాటు పోయిందామెకు. అయితే అప్పుడప్పుడు ఒక కదలికలో, ఒక తల ఊపులో, మోతాదు మించిన అసహనం కనిపిస్తుంది. అది కొత్తగా మొదలవుతున్న లక్షణం.

టూహీ వైపు చూసింది. కళ్ళద్వారా వెనక ఆమె కళ్ళు నిశ్చలంగా ఉన్నాయి. టెన్షన్ ఉంది. కాని అది కళ్ళలో కనబడడంలేదు.

“ఈ మధ్య ఏం చేస్తున్నారు మావయ్యా? పేపర్లో చూశాను. ఒక కేసు నెగ్గారట. మీకు దాంతో సంబంధం ఉందట. నాకు సంతోషం వేసింది. కొన్ని నెలలుగా పేపర్లు చదవడం లేదు. బిజీగా ఉన్నాను... కాదు. అది పూర్తి నిజం కాదు. టైముంది నాకు. ఇంటి కొచ్చేసరికి ఏమీ చెయ్యలేకపోతున్నాను. అలా మంచంమీద పడడం నిద్ర పోవడం. మావయ్యా! మనుషులు అలిసిపోయి నిద్రపోతారా? దేని నుంచైనా తప్పించుకునేందుకు నిద్రపోతారా?”

“తల్లీ! ఈ మాటలు నువ్వు మాట్లాడే మాటల్లా లేవు. ఉహూఁ లేనేలేవు” అన్నాడు టూహీ. నిస్సహాయంగా తల ఊపి “నాకు తెలుసు” అంది.

“ఏమైంది?”

బూటు కొసలకేసి చూసుకుంటూ, ప్రయత్నం మీద పెదవులు కదిలిస్తూ చెప్పింది “నేనెందుకూ పనికి రాననిపిస్తోంది మామయ్యా!” కళ్ళెత్తి పైకి చూసింది. “నాకెంత దిగులుగా ఉందో చెప్పలేను.”

టూహీ మౌనంగా ఆమె వంక చూశాడు. అతని ముఖంలో ఆత్మీయత, కళ్ళలో మృదుత్వం ఉన్నాయి. ఆమె లోగొంతుకతో అంటోంది. “అర్థమైందా?” అతను తల ఊపాడు. “మీకు కోపం రాలేదుగా నన్ను అసహ్యించుకోరుగా.”

“అమ్మా! ఎలా అసహ్యించుకోగలనురా?”

“నాకు చెప్పాలని లేదు. లోపల్లోపల అనుకోవాలనికూడా లేదు. ఇవాళ రాత్రి అనే కాదు. ఎప్పట్నుంచో. అన్నీ చెప్పేయ్యనివ్వండి. ఆశ్చర్యపోకండి. నేను చెప్పే తీరాలి. ఇప్పుడు కన్సెషన్ బాక్స్ కి వెళ్ళినట్టుంది. ఇంతకు ముందు వెళ్ళేదాన్నిగా, అలాగ. నేను మళ్ళీ అటు వెళ్ళి పోతున్నాననుకోకండి. నాకు తెలుసు మతం అనేది కేవలం... వర్గ దోషిడీ సాధనం. మీరు అదంతా నాకు చక్కగా వివరించాక మిమ్మల్ని దగా చేస్తాననుకోకండి. అయితే చర్చికి వెళ్ళడం మానలేదు. అది కేవలం... ప్రజలు నా మాటలు వినేటట్టు చేసుకునేందుకు.”

“కాటీ! కన్నా! ముందిది చెప్పు. నువ్వెందుకు అంతగా భయపడుతున్నావు. భయపడకూడదు. నాతో మాట్లాడేందుకు భయం అస్సలు అవసరం లేదు. రిలాక్స్ అవు. నువ్వు నువ్వుగా ఉండు. ఏం జరిగిందో చెప్పు?”

కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా చూసింది. “మీరు... చాలా సెన్సిటివ్ మావయ్యా! నేను చెప్పకూడదనుకున్న దాంట్లో అదొకటి. కానీ మీరు గ్రహించారు. నాకు భయంగా ఉంది. ఎందుకంటే... నువ్వు నీలా ఉండు అని మీరు ఇప్పుడే అన్నారు - నేను ఎక్కువగా భయపడుతున్నదేమో నాలా ఉండడం గురించే. నేను మంచిదాన్ని కాదు.”

టూహీ నవ్వాడు, ఎగతాళిగా కాదు ఆత్మీయంగా. ఆ ధ్వని ఆమె వాక్యాన్ని ఖండించింది, కానీ ఆమె నవ్వలేదు.

“కాదు మావయ్యా! నిజం. వివరంగా చెబుతాను. ఎప్పుడూ నేను రైట్ చెయ్యాలను కుంటాను నా చిన్నప్పుట్నుంచీ కూడా. అందరూ రైట్ చేస్తారని అనుకునే దాన్ని. ఇప్పుడలా

అనుకోవడం లేదు. కొంతమంది, తప్పులు దొర్లినా సరే, పని చేసేందుకు శాయశక్తులా ప్రయత్నిస్తారు. కొంతమంది తప్పుల్ని అస్సలు పట్టించుకోరు. నేను ఎప్పుడూ జాగ్రత్తగా మసులుకున్నాను. సీరియస్ గా తీసుకున్నాను. నేను తెలివైనదాన్ని కాదనీ, మంచి చెడూ, తెలుసుకోవడం చాలా పెద్ద విషయం అనీ నాకు తెలుసు. ఏది మంచిదైతే అది నాకు తెలిసినంత వరకూ - నిజాయితీగా ఆచరించడానికి ప్రయత్నిద్దామనుకుంటాను. ఎవరైనా అంతే కదా? ఇది మీకు చాలా పిల్లతనంగా అనిపించొచ్చు”

“లేదు కాటీ! అనిపించడం లేదు చెప్పు.”

“ఎలా మొదలుపెట్టాలి? స్వార్థం తప్పు అని తెలుసు నాకు, భాయంగా తెలుసు. అందుచేత నా కోసం అంటూ ఎప్పుడు ఏదీ కోరుకూడదని ప్రయత్నించాను. పీటర్ నెలల తరబడి కనబడకుండా పోయినప్పుడు... లేదు... మీరు ఒప్పుకుంటారనుకోను!”

“దేన్ని తల్లీ?”

“పీటర్నీ, నన్నూ. అందుచేత ఆ విషయం మాట్లాడనులెండి. అయినా అదంత ముఖ్యమూ కాదు. నేను మీతో ఉండిపోవడానికి వచ్చినప్పుడు ఎందుకంత సంతోషంగా ఉన్నానో మీకు తెలుసు. స్వార్థ రాహిత్యం అనే ఆదర్శానికి వీలయినంత సన్నిహితంగానూ ఉన్నారు మీరు. నా శాయశక్తులా మీలా ఉండే ప్రయత్నం చేశాను. అందుకే నేనిప్పుడు చేస్తున్న పనుల్ని ఎన్నుకున్నాను. వాటిని చెయ్యమని మీరెప్పుడూ చెప్పలేదు. కానీ మీ ఉద్దేశం అది అని నాకనిపించింది. అలా ఎందుకనిపించింది అని అడగొద్దు - స్పష్టంగా తెలియదు - మీరు చెప్పే చిన్న చిన్న విషయాల వల్ల అలా అనిపించింది. మొదలుపెట్టినప్పుడు ధీమాగానే ఉన్నాను. స్వార్థంవల్ల విచారం కలుగుతుందనీ, తనని ఇతరులకి అంకితం చేసుకున్నప్పుడే నిజమైన సంతోషం దొరుకుతుందనీ తెలుసు. మీరు చెప్పారు. ఎంతో మంది చెప్పారు. చరిత్రలో మహానుభావులంతా శతాబ్దాలుగా చెబుతూనే ఉన్నారు.”

“అయితే ఏమైంది?”

“నన్ను చూడండి.”

అతని ముఖం ఒక నిమిషం పాటు నిశ్చలంగా ఉండిపోయింది. తర్వాత ఆహ్లాదకరంగా నవ్వేశాడు. “ఏమైందమ్మా? నీ స్టాకింగ్స్ మేచ్ కాకపోవడం, మేకప్ విషయంలో ఉండాల్సినంత శ్రద్ధ లేకపోవడం తప్పించి నాకేమి తేడాగా కనబడడం లేదు.”

“నవ్వకండి మామయ్యా! దయచేసి నవ్వొద్దు. ఏ విషయాన్నయినా, ముఖ్యంగా మనని మనం - పరిహాసధోరణిలో చూడగలగాలని చెబుతారు మీరు. నాకు తెలుసు. నా వల్ల మాత్రం కావడం లేదు.”

“నేను నవ్వనులే కాటీ! ఏమిటి సంగతి?”

“నాకు బాధగా ఉంది. భయంకరంగా, అసహ్యంగా, అసభ్యంగా, అశుభ్రంగా ఉంది. నాకు నిజాయితీ లేదు. నా గురించి ఆలోచించడానికి భయం, నన్ను నేను చూసుకోవడానికి

భయం. రోజుల తరబడి చూసుకోను. అది తప్పు కాదా? నేను హిప్పోక్రిటీని అయిపోతున్నాను. నడిస్తున్నాను. నాతో నేను నిజాయితీగా ఉండాలనుకుంటాను. ఉండట్లేదు. ఉండట్లేదు. ఉండట్లేదు.”

“అగరా తల్లీ! అరవకు. పక్కవాళ్ళకి వినబడుతుంది.”

అరచెయ్యి వెనక్కి తిప్పి నుదురు తుడుచుకుంది. తల విదిల్చి నెమ్మదిగా అంది “సారీ!... కాసేపట్లో సర్దుకుంటాను.”

“బాధగా ఎందుకుంది నాన్నా?”

“నాకు తెలియదు. అర్థం కావడం లేదు. ఉదాహరణకి, క్లిఫ్ఫర్డ్ హౌస్ లో శిశు పూర్వ సంరక్షణ తరగతులు ఏర్పాటు చేసింది నేనే. అది నా ఆలోచనే. విరాళాలు నేనే సేకరించాను. టీచర్ని చూశాను. తరగతులు చక్కగా జరుగుతున్నాయి. అందుకు సంతోషించమని నాకు నేను చెప్పుకున్నాను. కానీ సంతోషం లేదు. అది నాలో ఏమార్పు తీసుకువస్తున్నట్టు లేదు. ‘నువ్వే కదా మేరీ గొంజాలిస్ బిడ్డని ఒక మంచి కుటుంబానికి దత్తత ఇచ్చేట్టు చేసింది. ఇంక సంతోషంగా ఉండు’ - అని కూర్చుని, నాకు నేను చెప్పుకుంటున్నాను. కానీ సంతోషంగా లేను. ఏమీ అనిపించడం లేదు. నాతో నేను నిజాయితీగా ఉన్నప్పుడల్లా, నాకు కలుగుతున్న ఒకే ఒక భావం - అలిసి పోయినట్టనిపించడం. శారీరకంగా కాదు. వట్టినే అలసట. నా లోపల ఫీల్ అవడానికి ఎవరూ లేనే లేరన్నట్టు.”

కళ్ళద్దాలు తీసేసింది - అతని అద్దాలూ, తనవీ కలిసి రెండు అడ్డు గోడలుగా మారి అతన్ని చేరనివ్వకుండా చేస్తున్నాయేమో అన్నట్టు. ఆమె కంఠ స్వరం నెమ్మదిగా ఉంది. మాటలు కష్టంమీద వస్తున్నాయి.

“అక్కడితో అయిపోలేదు. ఇంతకన్నా నీచమైన విషయం ఉంది. అది భయంకరంగా ఉంది. నన్ను ఏదో చేసేస్తోంది. నేను మనుషుల్ని అసహ్యించుకోవడం మొదలుపెట్టాను మావయ్యా! ఇంతకు ముందెప్పుడూ లేదు... ఒక రకంగా క్రూరంగా, నీచంగా, అల్పురాలిగా తయారౌతున్నాను. మనుషులు నాకు కృతజ్ఞులై ఉండాలనుకుంటున్నాను... నేను కృతజ్ఞులని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. మురికివాడల మనుషులు నన్ను చూసి వంగి, సేవలు చేసి, తోకాడించినప్పుడు సంతోషిస్తున్నాను. అలా సేవకులుగా ఉన్న వాళ్ళంటేనే నాకు ఇష్టం పుడుతోంది. ఒకసారి... ఒకావిడతో అనేశాను. ‘నాలాంటి వాళ్ళు నీలాంటి చెత్త మనుషులకి చేసిందానికి నీకు మెప్పులేద’ని, తర్వాత కొన్ని గంటల పాటు ఏడిచాను. ఎంతో సిగ్గేసింది. మనుషులు నాతో వాదిస్తే కోపం వస్తోంది. నాకే బాగా తెలుసని, వాళ్ళ విషయంలో నేనే సర్వాధికారినని, బుర్రలుపయోగించే హక్కు వాళ్ళకి లేదని అనుకుంటున్నాను. ఒక అమ్మాయి ఉంది. తన గురించి మేమంతా బెంగ పెట్టుకున్నాం. తను ఒక అందమైన కుర్రాడితో తిరుగుతోంది. వాడికి చాలా చెడ్డ పేరుంది. వాడు తనని ఎలా చిక్కుల్లో పడేస్తాడో చెప్పి, వాణ్ణి వదిలెయ్యాలని చెప్పి, వారాల తరబడి ఆ అమ్మాయిని చిత్రహింస పెట్టాను. వాళ్ళకి పెళ్ళయింది. ఈ జిల్లాల్లో వాళ్ళంత సంతోషంగా ఉన్న జంట లేరు. నాకు సంతోషం

వేసిందనుకుంటున్నారా? లేదు. నాకు తిక్క కోపం వచ్చింది. ఆ పిల్ల కలిసినప్పుడు ఏ కోశానా సభ్యత అన్నది లేకుండా ప్రవర్తించాను. ఇంకొక అమ్మాయి ఉంది. తనకి ఉద్యోగం ప్రాణావసరం. నిజంగా వాళ్ళింట్లో పరిస్థితి భయంకరం. నేను చూసి పెడతానని మాట ఇచ్చాను. నేను చూసేలోగా, తనంతట తనే మంచి ఉద్యోగం ఒకటి సంపాదించుకుంది. నాకేం సంతోషం కలగలేదు. నా సాయం అక్కర్లేకుండానే ఎవరో కష్టాల్లోంచి బయట పడిపోయారని బాధ. నిన్న, ఒక కుర్రాడితో మాట్లాడాను. వాడు కాలేజీలో చేరాలను కుంటున్నాడు. వాడిని డిస్కరేజ్ చేశాను. దానికి బదులు మంచి ఉద్యోగం చూసుకొమ్మన్నాను. నాకు చాలా కోపం వచ్చింది కూడా. ఉన్నట్టుండి గుర్తొచ్చింది. ఒకప్పుడు నేను కాలేజీకి వెళ్ళాలని ఎంతగానో కోరుకున్నానని. - గుర్తుందా? మీరు చేరనివ్వలేదు. - అందుచేత ఆ కుర్రాణ్ణి కూడా వెళ్ళనివ్వకూడదని అనుకున్నానన్నమాట. మావయ్యా! చూశారా? నేను స్వార్థపిశాచినైపోతున్నాను. మిఠాయి కొట్లో పని చేసే కూలీల జీతపు పైసలు కాజేస్తే కూడా ఇంత భయంకరమైన స్వార్థపరురాలిని కాలేను.”

అతను ప్రశాంతంగా అడిగాడు “అయిపోయిందా?”

ఆమె కళ్ళు మూసుకుంది. తర్వాత కిందికి తన చేతులకేసి చూసుకుంటూ చెప్పింది.

“అవును... అయితే నేనొకటే అటువంటి దాన్ని కాదు. చాలా మంది ఉన్నారు. నాతో పని చేస్తున్న స్త్రీలు... వాళ్ళు అలా ఎలా అయ్యారో నాకు తెలియదు... ఎలా జరిగిందో మరి.. ఎవరికైనా సాయం చేస్తే సంతోషపడేదాన్ని. నాకు గుర్తుంది. ఒకసారి, ఆ రోజు పీటర్ నేనూ లంచ్ చేశాం కలిసి - తిరిగొస్తుంటే వీధుల్లో బారెల్ ఆర్గాన్ వాయిించే ముసలతన్ని చూశాను. నా బేగ్ లో ఉన్న ఐదు డాలర్లు అతనికిచ్చాను. నా దగ్గరున్నదంతే. ఒక బాటిల్ ‘క్రిస్మస్ నైట్’ కొందామని దాచాను. ‘క్రిస్మస్ నైట్’ నాకెంతో ఇష్టం. కానీ ఆ ‘ఆర్గాన్ గ్రైండర్’ గుర్తుకు వచ్చినప్పుడల్లా చాలా సంతోషం వేసేది. అప్పట్లో పీటర్ ని తరచూ కలుస్తూ ఉండేదాన్ని... అతన్ని చూసి ఇంటికి వస్తుంటే మా బ్లాక్ లో ఉన్న ప్రతి చింకిపాతల కుర్రాణ్ణి ముద్దు పెట్టుకోవాలనిపించేది... ఇప్పుడు నాకు పేదవాళ్ళంటే అసహ్యం... ఆ తక్కిన ఆడవాళ్ళు కూడా అంతే అనుకుంటాను... కానీ పేదవాళ్ళు మమ్మల్ని అసహ్యించుకోరు. అసహ్యించుకోవాలి కదా! వాళ్ళు మమ్మల్ని అగౌరవంగా చూస్తారు. ఇది గమ్యత్తుగా లేదూ, బానిసల్ని అగౌరవంగా చూస్తున్నది యజమానులు. యజమానుల్ని అసహ్యించుకుంటున్నది బానిసలు. ఎవరు బానిసలు, ఎవరు యజమానులు అనేది నాకు తెలియదు. లేకపోతే ఆ పోలిక ఇక్కడ నప్పుదేమో, నప్పనూ వచ్చు. నాకు తెలియదు...”

తిరుగుబాటు చివరిదశలో ఉబికి వచ్చే దూకుడుతో తలెత్తింది ఆమె. “నేను ఏమి అర్థం చేసుకోవలసి ఉందో తెలిసిందాండి? ఏది సరైనదని నిశ్చయించుకుని నిజాయితీగా ఆచరించడం మొదలుపెడుతున్నానో అదే నన్ను కుంగ దీస్తోంది. ఎందుకు? బహుశా స్వభావతః నేను దుర్మార్గురాలినేమో. మంచిజీవితం గడపడానికి పనికి రానేమో. అదొక్కటే కారణం అనిపిస్తోంది. కానీ మనిషి మంచివాడు కాగలడన్న విషయంలో పూర్తి నమ్మకం ఉండి కూడా దాన్ని సాధించలేకపోవడంలో అర్థం లేదనుకుంటాను కొన్నిసార్లు. నేను అంత హీనంగా

ఉండకూడదు. అయితే ఒకటి. నేను అన్నీ వదిలేసుకున్నాను. ఏ స్వార్థవాంఛా మిగిలి లేదు. నాదంటూ ఏదీ లేదు. - అయినా నా పరిస్థితి దయనీయంగా ఉంది. నా తోటి స్త్రీల పరిస్థితి ఇలాగే ఉంది. నిస్వార్థపరుడై ఉండీ సంతోషంగా ఉన్న మనిషిని ఒక్కర్ని కూడా చూడలేదు లోకంలో, మిమ్మల్ని తప్ప.”

ఆమె తల దించేసింది. మళ్ళీ ఎత్తలేదు. తను ఆశిస్తున్న జవాబుకూడా ఆమెకు పట్టినట్టు లేదు.

“కాదీ! తల్లీ కాదీ!” అన్నాడు టూహీ మృదుస్వరంతో. అందులో నిందా ధ్వని ఉంది. ఆమె మౌనంగా ఎదురు చూసింది.

“నిజంగా నా నుంచి జవాబు కోరుతున్నావా?” ఆమె తలూపింది.

“ఎందుకంటే, జవాబు నువ్వే చెప్పేశావు. నువ్వు చెప్పిన విషయాల్లోనే ఉందది.” అర్థం కానట్టు కళ్ళెత్తింది. “నువ్వు దేని గురించి మాట్లాడుతున్నావు? దేని గురించి ఫిర్యాదు చేస్తున్నావు? నీకు సంతోషంగా లేదని కదా! కాదీ హల్చేకి బాగాలేదు. అంతే. ఇంకదేని గురించీ కాదు. నా జీవితంలో ఇంత అహంకార పూర్వకమైన మాటలు ఎప్పుడూ వినలేదు నేను” అన్నాడు.

కష్టమైన పాఠం అర్థంకాక ఇబ్బందిపడుతున్న స్కూలు అమ్మాయిలా శ్రద్ధగా కళ్ళు అల్లార్చింది.

“నీదెంత స్వార్థమో తెలియడంలేదా? ఒక ఉదాత్తమైన వృత్తిని ఎన్నుకున్నావు, తద్వారా నువ్వు చెయ్యగల మంచి కోసం కాదు. అందులో నువ్వు పొందగల వ్యక్తిగత సంతోషంకోసం.”

“కానీ నేను నిజంగా మనుషులకి సాయం చెయ్యాలనే అనుకున్నాను” అంది.

“తద్వారా! నువ్వు మంచి దానివీ, సుగుణాల రాశివీ అవుతావని కదా!”

“ఆఁ... అవును, అది సరైనదేనని నేను అనుకున్నాను కాబట్టి. మంచి పని చెయ్యడం దుర్మార్గమా?”

“అవును. అదే నీ ప్రాధాన్యం అయితే దుర్మార్గమే. అదెంత అహంకారమో తెలియడం లేదా? నేను గుణవతిలా ఉన్నంత కాలం ఎవరెలా పోతే నాకేం?”

“కానీ మనకు... మనకు... అత్యగౌరవం లేకపోతే, మనం ఏదైనా ఎలా కాగలం?”

“అసలు నువ్వు ఏదైనా ఎందుకు కావడం?” బిత్తరపోయి చేతులు చాచింది ఆమె.

“నువ్వు ఎవరివి అన్నది, ఏం ఆలోచిస్తున్నాను? ఏ అనుభూతి పొందుతున్నాను? ఏం పొందాను? ఏం పొందలేక పోయాను, అన్నది నీకు ముఖ్యమైతే - నువ్వు వట్టి - మామూలు అహంకారివే.”

“కానీ నేను నా శరీరం నుంచి బయటకు దూకెయ్యలేను కదా?”

“అవును. కానీ నీ సంకుచిత ఆత్మ నుంచి బయటకు దూకొచ్చు.”

“అంటే... నేను బాధగా ఉండడాన్ని కోరుకుని తీరాలనా?”

“కాదు, ఏదో అవ్వాలని కోరుకోవడం ఆపేయాలి. మిస్ కేథరిన్ హాల్సే ఎంత ముఖ్యమైనదో మరిచిపోవాలి. ఎందుకంటే తను ముఖ్యం కాదు కనక. ఇతరులతో సంబంధాలను బట్టి మనిషికి ప్రాముఖ్యత. ఎంత ఉపయోగకారివి, ఎంత సేవ చేస్తున్నావు - అన్నదాన్ని బట్టి. ఇది అర్థం కానంతకాలం ఏదో ఒక రూపంలో దుఃఖాన్నో మరిదేన్నో తప్ప మరేమీ పొందలేవు. నువ్వు ఇతరులపట్ల క్రూరంగా ఉన్నావు. కనీసం అలా అనుభూతి చెందుతున్నావు. దీన్నుంచి ఒక విశ్వ విషాదాన్ని తయారుచేసుకోవడం దేనికి? క్రూరంగా ఉంటే ఏమిటి? అవన్నీ పెరుగుతున్నప్పుడు పుట్టే నొప్పులు. ఎవ్వడూకూడా కొన్ని మధ్యంతర దశలు లేకుండా పశుత్వం నుంచి దివ్యత్వానికి ఎగిరిపోలేదు, అందులో కొన్ని దశలు చెడ్డవిగా అనిపించొచ్చు. ఒక అందమైన యువతి అంతకు ముందు సన్నపాటి బాలికే. ఎదుగుదల విధ్వంసాన్ని కోరుతుంది. గుడ్డును బద్దలు కొట్టకుండా ఆమ్లెట్టు వెయ్యలేవు. నీ అహానికి ఉన్న మొండివేళ్ళని చంపడం కోసం నువ్వు బాధకి, క్రూరత్వానికి, వంచనకి, అశుభ్రతకి - దేనికైనా సిద్ధపడాలి తల్లీ! ఏది కావడానికయినా సిద్ధం కావాలి. ఆ అహం చనిపోయాకనే, నువ్వు దాన్ని పట్టించుకోవడం మానేశాకనే, నీ అస్తిత్వాన్ని కోల్పోయాకనే, నీ ఆత్మ పేరును నువ్వు మరిచిపోయాకనే - నేను చెప్పిన ఆనందాన్ని తెలుసుకోగలుగుతావు. ఆధ్యాత్మిక వైభవ ద్వారాలు నీ ముందు భక్తున తెరుచుకుంటాయి.”

“కానీ మావయ్యా!” ఆమె మెల్లగా అంది. “భక్తున తెరుచుకున్నాక అందులో ప్రవేశించేది ఎవరు?”

ఫెళ్ళున నవ్వాడు టూహీ. ప్రశంసాహాసంగా ధ్వనించింది అది. “తల్లీ! నువ్వు నన్ను ఆశ్చర్యపరచగలవని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు రా!”

టూహీ మొహంలోకి మళ్ళీ శ్రద్ధా, ఆత్మీయతా వచ్చేశాయి.

“ఇదొక దొంగ దెబ్బ. కాటీ! ఇది కేవలం తెలివైన దెబ్బ అని మాత్రమే ఆశించొచ్చా?”

“ఊఁ” అంది సందిగ్ధంగా. “అవుననుకుంటాను. అయినప్పటికీ...”

“మనం రూపరహిత విషయాలగురించి మాట్లాడుకుంటున్నప్పుడు ‘అక్షరాలా’ అర్థం చేసుకోకూడదు. అలా ప్రవేశించేది నువ్వే. నీ అస్తిత్వాన్ని కోల్పోయి ఉండవు. దాన్ని విశాలం చేసుకుని ఉంటావప్పటికీ, ఆ అస్తిత్వం ఇతరులందరిలోనూ మొత్తం విశ్వంలో కూడా ఒక భాగం అయి ఉంటుంది.”

“ఎలా? ఏ విధంగా? దేనిలో భాగం?”

“మన భాష మొత్తం వైయక్తిక భాష, దాని పరిభాషలు, మూఢనమ్మకాలు అన్నీ వ్యక్తివాదానికి చెందినవే. దానిలో ఈ విషయాలను చర్చించడం చాలా కష్టం. ‘అస్తిత్వపు గుర్తింపు’ అనేది ఒక భ్రాంతి. కానీ ఒక కొత్త ఇంటిని పాత ఇంటి తాలూకు కూలిపోతున్న

ఇటుకలతో కట్టుకోవచ్చు. ఈ రోజు సంఘంలో ఉన్న భావనల ద్వారా నన్ను పూర్తిగా అర్థం చేసుకోగలనని ఆశించకు. మనమంతా, అహం అనే మూఢవిశ్వాసంతో కలుషితమై పోయి ఉన్నాం. స్వార్థరహిత సమాజంలో ఏది మంచి అవుతుంది ఏది చెడు అవుతుంది అన్నది గాని, మనం ఏం అనుభూతి చెందుతాం అన్నది గాని, ఏం పద్ధతిలో అనుభూతి పొందుతాం అన్నది గాని, ఇప్పుడు మనం తెలుసుకోలేం, ముందు అహాన్ని నాశనం చెయ్యాలి. అందుకే మనస్సుని నమ్మలేం అనడం. మనం ఆలోచించకూడదు. నమ్మాలి. నమ్ము కాదీ! నీ మెదడు వద్దంటున్నా సరే. ఆలోచించొద్దు. నమ్ము. హృదయాన్ని విశ్వసించు. మెదడును కాదు. ఆలోచించకు, అనుభూతి చెందు. నమ్ము.”

ఆమె నిశ్చలంగా, నిబ్బరంగా కూర్చుంది. తన పైనుంచి ఒక టాంకు వెళ్ళిపోతే ఆ మనిషి ఎలా ఉంటుంది అలా ఉంది ఒకరకంగా. మెల్లగా, విధేయురాలిలా అంది. “అలాగే మావయ్యా!.. దాన్ని అలా ఆలోచించలేదు నేను. ఆలోచించాలి అనే ఎప్పుడూ అనుకున్నాను. కానీ మీరే రైటు, రైటనేది సరైన మాట అయితే, అసలంటూ దానికి ఒక మాట అనేది ఉంటే... మీరే రైటు. నేను నమ్ముతాను... అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం చేస్తాను... కాదు, అర్థం చేసుకోవడానికి కాదు. అనుభవించడానికి. నమ్మడం అంటే... నేను చాలా బలహీనురాలిని... మీతో మాట్లాడాక ఎంత చిన్నదానో అనిపిస్తుంది... నేననుకోవడం నేను ఒక రకంగా రైటేనని - నేనెందుకూ పనికిరాని దాన్ని... అయినా ఫర్వాలేదు... అయినా ఫర్వాలేదు...”

* * *

మరుసటి రోజు సాయంత్రం డోర్ బెల్ మోగినప్పుడు టూహీ తనే వెళ్ళి తలుపు తీశాడు.

పీటర్ కీటింగ్ రావడం చూసి, నవ్వాడు. విచారణ పూర్తయ్యాక కీటింగ్ తన దగ్గరకు వస్తాడని అనుకున్నాడు. అతనికి రావాల్సిన అవసరం పడుతుందనుకున్నాడు. అయితే ఇంత ఆలస్యంగా వస్తాడనుకోలేదు.

కీటింగ్ ధీమాగా రాలేదు. అతని చేతిగుత్తులు ఆ చేతులకి మరీ భారంగా ఉన్నాయా అన్నట్టుంది వాలకం. కళ్ళు ఉబ్బాయి. ముఖం మీద చర్మం సడలిపోయి ఉంది.

“హలో పీటర్!” అన్నాడు ఉత్సాహంగా టూహీ. “నా కోసమా? లోపలికి వచ్చేయ్యి. నీ అదృష్టం. సాయంత్రం అంతా నేను ఖాళీయే”

“లేదు. నేను కాదీని చూడాలి” అన్నాడు కీటింగ్.

టూహీని, టూహీ కళ్ళద్దాల వెనక నున్న అభివ్యక్తిని గమనించలేదతను.

“కాదీ నా? సరే” ఉల్లాసంగా అన్నాడు టూహీ. “నువ్వు కాదీని కలవడానికి ఇక్కడికి ఎప్పుడూ రాలేదు. అందుచేత నాకు తట్టలేదు... లోపలికెళ్ళు. తను ఇంట్లోనే ఉందను కుంటాను, ఇటు, నీకు తన గది తెలియదా? సెకండ్ ఫ్లోర్.”

కీటింగ్ హాలుగుండా భారంగా, అస్తవ్యస్తంగా నడిచి వెళ్ళి కేథరిన్ గది తలుపు తట్టాడు. ఆమె పలికింది. లోపలికి వెళ్ళాడు. టూహీ సాలోచనగా కీటింగ్ కేసి చూస్తూ ఉండిపోయాడు.

వచ్చిన అతిథిని చూడగానే ఒక ఉదుటున లేచి నిలబడింది కాటీ. ఒక క్షణం నమ్మలేక పోయింది. మంచం దగ్గరికి పరిగెత్తుకు వెళ్ళి అక్కడ వదలిన 'నడుము పట్టీ' తీసి తలదిండు అడుగున కుక్కింది. కళ్ళద్దాలు ఊడబెరికి గుప్పిట్లో మూసేసి జేబులోకి జారవిడిచింది. ఉన్నది ఉన్నట్టుగా ఉండిపోవడమా? డ్రెస్సింగ్ టేబుల్ దగ్గర కూర్చుని అతని ఎదుటే ముఖానికి మేకప్ వేసుకోవడమా? ఏది ఎక్కువ బావుండదో ఆలోచనలో పడింది.

కీటింగ్ని గత ఆరునెలలుగా చూడలేదు ఆమె. గత మూడేళ్ళలో అప్పుడప్పుడూ కలిశారు. మధ్యలో చాలా పెద్ద విరామాలున్నాయి. కొన్ని సార్లు కలిసి లంచ్ చేశారు. కొన్ని డిన్నర్లు చేశారు. రెండుసార్లు సినిమాలకి వెళ్ళారు. ఏదో ఒక పబ్లిక్ ప్లేస్లోనే కలిసే వాళ్ళు. టూహీతో తనకు పరిచయం అయ్యాక ఆమెను కలిసేందుకు ఇంటికి వచ్చేవాడు కాదు కీటింగ్. కలుసుకున్నప్పుడు ఎందులోనూ ఏ మార్పు లేనట్టే మాట్లాడుకునే వాళ్ళు. చాలా కాలం పెళ్ళి గురించి మాత్రం మాట్లాడుకోలేదు.

“హలో కాటీ! నువ్వు కళ్ళజోడు వాడుతున్నట్టు తెలియదు నాకు” అన్నాడు మృదువుగా.

“అది... కేవలం... చదవడానికే... నేను... హలో పీటర్! ఇప్పుడు నేను భయంకరంగా ఉన్నాననుకుంటా... నిన్ను కలవడం సంతోషంగా ఉంది...”

అతను భారంగా కూర్చున్నాడు. హేట్ చేతిలోనే ఉంది. ఓవర్ కోట్ తొడుక్కునే ఉన్నాడు. ఆమె నిస్సహాయంగా నవ్వుతూ నిలబడింది. తర్వాత “కాసేపేనా?... లేకపోతే కోటు తీసేస్తావా?” చేతులు గుండ్రంగా తిప్పతూ అడిగింది.

“లేదు, కాసేపు కాదు” అతను లేచి కోటు, హేట్ మంచంమీదకు విసిరాడు. తర్వాత, తొలిసారిగా నవ్వాడు. “నువ్వు బిజీగా ఏమైనా ఉన్నావా? నన్ను అవతలకి విసిరేస్తావా?”

ఆమె కళ్ళని అరచేతుల మొదళ్ళతో ఒత్తుకుని, చేతులు దించేసింది. ఎప్పుడూ ఉన్నట్టే ఉండాలి అనీ, మాటా అదీ తేలిగ్గా మామూలుగా ఉండాలనీ అనుకుంది. “లేదు... లేదు... ఏమాత్రం బిజీగా లేను.”

అతను కూర్చుని చెయ్యి చాచి మౌనంగా ఆమె ఆహ్వానించాడు. ఆమె చక్కగా అతని దగ్గరకికొచ్చి అతని చేతిలో చేయి ఉంచింది. ఆమెను కుర్చీచేతి మీదకు లాక్కున్నాడతను.

దీపకాంతి అతని ముఖంమీద పడింది. ఆమె తేరుకుంది. అతని ముఖం ఎలా ఉందో పరిశీలించ గలిగేటంతగా తేరుకుంది.

“పీటర్! ఏం చేసుకుంటున్నావు నిన్ను నువ్వు? భయంకరంగా కనిపిస్తున్నావు!” అని ఆశ్చర్యపోయింది.

“తాగుతున్నాను.”

“మరీ ఇంతగా...?”

“ఇంతగా... ఇప్పుడింక తాగడం లేదులే.”

“ఏమైంది?”

“నిన్ను చూడాలనిపించింది కాటీ! చూడాలనిపించింది.”

“దార్లింగ్! వాళ్ళేం చేశారు నిన్ను?”

“ఎవరూ ఏమీ చెయ్యలేదు నన్ను. ఇప్పుడు బాగానే ఉన్నాను, ఇక్కడికి వచ్చాను కనక... బావున్నాను.... కాటీ! హోస్టల్ స్టోడర్డ్ గురించి విన్నావా?”

“స్టోడర్డ్?... తెలీదు. పేరు ఎక్కడో చూశాను.”

“ఫర్వాలేదులే. ఏం లేదు. ఎంత వింతగా ఉందా అని ఆశ్చర్యపోతున్నాను. స్టోడర్డ్ అనే వాడు ఒక ముసలి వెధవ. పాపి. వాడి పాప దరిద్రాన్ని వాడు భరించలేక, పరిహారంగా ఈ సిటీకి ఒక కానుకని కట్టించి ఇచ్చాడు. కానీ నేను... దాన్ని భరించలేక, దానికి పరిహారంగా చెయ్యగలిగిన ఒక్కగానొక్క పని, నేను అతి ఎక్కువగా చెయ్యాలనుకునే పని - ఇక్కడికి రావడమే అనుకున్నాను”

“ఏది భరించలేక పీటర్?”

“నేను చాలా చెత్త పని ఒకటి చేశాను కాటీ! ఇంకోసారి చెబుతానులే. ఇప్పుడు కాదు... విను. నన్ను క్షమించానని అంటావా? ఎందుకు ఏమిటని అడగకుండా అనాలి. ఎప్పటికీ నన్ను క్షమించలేని ఒకతను నన్ను క్షమించాడని అనుకుంటాను. అతన్ని గాయపరచలేం. అంచేత క్షమించలేడన్న మాట. కానీ అదే నన్ను మరింత బాధ పెడుతోంది.”

ఆమె గందరగోళ పడినట్టు లేదు. హృదయపూర్వకంగా అంది “నిన్ను క్షమిస్తున్నాను పీటర్!”

నెమ్మదిగా, కొన్ని సార్లు తలాడించి “థాంక్యూ” అన్నాడు.

ఆమె తన తలని అతని తలకేసి అదిమి మెల్లగా అంది. “నరకం అనుభవించావు కదా?”

“అవును. ఇప్పుడు బాగానే ఉందిలే.”

తన చేతిల్లోకి లాక్కుని ఆమెను ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. స్టోడర్డ్ టెంపుల్ గురించి ఆలోచించడం మానేశాడతను. మంచి, చెడుల గురించి ఆలోచనలు మానేసింది ఆమె. వాళ్ళకి ఆ అవసరం లేదు. ఇద్దరికీ మనసు బాగా తేటపడినట్టుగా ఉంది.

“కాటీ! మనం ఇంతకు ముందే ఎందుకు పెళ్ళి చేసుకోలేదు?”

“నాకు తెలీదు” అని వెంటనే అంది మళ్ళీ “అంత తొందర పడాల్సిన అవసరం లేదని మనకి తెలియడం వల్ల అనుకుంటాను.” గుండె దబదబా కొట్టుకోవడంవల్ల, నిశ్శబ్దంగా ఉండలేకపోవడంవల్ల, అతని పరిస్థితిని వాడుకోకూడదని అనిపించడంవల్ల ఆ మాటలు చేర్చింది హడావిడిగా.

“లేదు, మనం తొందర పడాలి, ఇప్పటికే ఆలస్యం అయిపోయిందేమో కూడా.”

“పీటర్! నువ్వు... నువ్వు... మళ్ళీ ప్రపోజ్ చెయ్యడం లేదుగా?”

“అలా ఆశ్చర్యంగా చూడకు. చూశావనుకో, ఇన్ని సంవత్సరాలుగా నువ్వు నమ్మలేదని నాకు తెలిసిపోతుంది. ఇప్పుడు అది భరించే శక్తి లేదు నాకు. అది చెప్పాలనే ఈ రాత్రి ఇక్కడికి వచ్చాను. - మనం పెళ్ళి చేసుకోబోతున్నాం. మనం పెళ్ళి చేసుకోబోతున్నాం తక్షణం.”

“అలాగే పీటర్!”

“మనకి ప్రకటనలూ, డేట్లూ, ఏర్పాట్లూ, అతిథులూ ఏమీ వద్దు. ప్రతిసారీ ఏదో ఒకటి ఆపేస్తోంది మనని. ఇదంతా ఎలా అయిందో, ఎలా వాయిదాలు పడనిచ్చామో... నాకు నిజంగా తెలియదు. ఎవరికీ ఏమీ చెప్పొద్దు. ఊరి బయటకు జారుకుందాం. పెళ్ళి చేసేసుకుందాం. ఎవరికైనా సంజాయిషీలు ఇవ్వాలివస్తే తర్వాత ఇద్దాం. అంటే మీ మావయ్యకు, మా అమ్మకి, అందరికీ.”

“అలాగే పీటర్!”

“ఆ దిక్కుమాలిన ఉద్యోగం వదిలెయ్యి, రేపే. ఆఫీసులో ఒక నెల సెలవుకోసం ఏర్పాట్లు చేసుకుంటాను. గ్రై'కి మండిపోతుంది. నాకది సంతోషమే. అన్నీ సిద్ధం చేసుకో... మనకి పెద్దగా ఏమీ అవసరం లేదు - మేకప్ గురించి వదిలేసెయ్యి... ఇవాళ భయంకరంగా కనిపిస్తున్నానని అన్నావు కదా? ఇంతకన్న అందంగా ఎప్పుడూ కనబళ్ళేదు నాకు. ఎల్లుండి పొద్దున్న తొమ్మిదింటికి ఇక్కడుంటాను. బయలుదేరడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి.”

“అలాగే పీటర్!”

అతను వెళ్ళిపోయాక మంచంమీద పడుకుని పెద్దగా వెక్కుతూ ఏడిచింది. అదుపు లేకుండా ఏడిచింది. హుందాతనం మరిచిపోయి - దేన్నీ పట్టించుకోకుండా ఏడిచింది.

ఎల్వీవర్ట్ టూహీ తన గది తలుపు తెరిచే ఉంచాడు. కీటింగ్ ఆ విషయం గమనించలేదు. కీటింగ్ అటుగా వెళ్ళడం, బయటకి వెళ్ళిపోవడం, టూహీ గమనించాడు. అప్పుడు అతనికి కేథరిన్ వెక్కిళ్ళు వినిపించాయి. ఆమె గది దగ్గరకి నడిచాడు. తలుపు తట్టకుండానే ప్రవేశించాడు.

“ఏమైందమ్మా! పీటర్ నిన్ను నొప్పించే పనేదయినా చేశాడా?”

మంచం మీద నుంచి సగం పైకిలేచి, అతనికేసి చూసి, ముఖంమీద నుంచి జుట్టు వెనక్కు తోసుకుని, ఎగసిపడుతూ వెక్కిళ్ళు పెట్టింది. ఏమీ ఆలోచించకుండా తనకు అనాలని అనిపించిన మొదటిమాట అనేసింది. దాని అర్థం ఆమెకు తెలియలేదు. అతనికి తెలిసింది. “మీరంటే నాకు భయంలేదు మావయ్యా!” అంది.

“ఎవరు?” అన్నాడు కీటింగ్ ఆశ్చర్యపోయి.

“మిస్ డౌమినిక్ ఫ్రాంకన్” అంది పనిమనిషి.

“తాగావా? పనికిమాలిన దానా?”

“మిస్టర్ కీటింగ్!...”

అతను లేచాడు. ఆమెను పక్కకు తప్పుకొమ్మన్నాడు. లివింగ్ రూములోకి ఎగిరి వెళ్ళాడు. అతని అపార్ట్మెంట్లో డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ నిలబడి ఉంది.

“హలో పీటర్!”

“డొమినిక్!... డొమినిక్! అలా ఎలా?” కోపంలో, భయంలో, కుతూహలంలో ఉప్పొంగుతున్న సంతోషంలో అతనికి మొట్టమొదట మెదిలిన భావన దేవుడిపట్ల కృతజ్ఞత - సమయానికి తల్లి ఇంట్లో లేదని.

“నీ ఆఫీసుకి ఫోన్ చేశాను, ఇంటికి వెళ్ళిపోయావన్నారు.”

“ఎంత సంతోషంగా ఉందో ఆనందాశ్చర్య... ఓహ్ డొమినిక్! ఏం ఉపయోగం లే... నీతో ఎప్పుడూ నిజాయితీగా ఉండాలనుకుంటాను. నువ్వు దాంట్లో ఏదో వెతుకుతావు. అంచేత దీనికి అర్థం లేదు. నేను గంభీర గృహస్తుళ్ళా నటించను. నేను బిత్తరపోయానని నీకు తెలుసు. నువ్విక్కడకి రావడం అసాధారణంగా ఉందని నీకు తెలుసు. నేనింకేం అన్నా తప్పే అవచ్చు.”

“అవును అదే మంచిది పీటర్!”

తను ఇంకా తాళంచెవి పట్టుకునే ఉన్నట్టు గమనించి జేబులోకి జారవిడిచాడు. రేపటి పెళ్ళి కోసం సూట్ కేసు సర్దుకుంటున్నాడు. గదంతా కలయజూశాడు. డొమినిక్ సౌందర్యం ముందు తన విక్టోరియన్ ఫర్నిచర్ ఎంత చీప్గా ఉందో గమనిస్తే కోపం వచ్చింది.

ఆమె గ్రే కలర్ సూట్ వేసుకుంది. తొడుకున్న నల్ల బొచ్చు జాకెట్ కాలర్ లేచి చెక్కిళ్ళకు తగులుతోంది. హేట్ ఏటవాలుగా పెట్టుకుంది. అవ్వాల సాక్షిబోనులో ఉన్నట్టుగాని, డిన్నర్ పార్టీలలో ఉన్నట్టుగాని లేదు డొమినిక్. సంవత్సరాల క్రితం గై ఫ్రాంకన్ ఆఫీసు మెట్లమీద నిలబడడం, మళ్ళీ జన్మలో డొమినిక్ని చూడకూడదనుకోవడం గుర్తొచ్చింది కీటింగ్కి. ఇప్పుడామె అచ్చంగా అలా ఉంది. ముఖంలో సృటికశూన్యత్వంతో తనని భయపెట్టిన ఆనాటి అపరిచితురాలు ఇక్కడ నిలబడి ఉంది.

“కూర్చో డొమినిక్! కోటు తీసెయ్యి.”

“ఉహూఁ ఎంతో సేపు ఉండను. ఇవాళ మనం నటించడం లేదు గనక ఎందుకొచ్చానో చెప్పేయ్యనా? లేకపోతే ముందు కాసేపు మర్యాద మాటలు మాట్లాడకుండామంటావా?”

“ఏ మర్యాద మాటలూ అక్కర్లేదు.”

“సరే. నన్ను పెళ్ళిచేసుకుంటావా పీటర్?”

అతను నిశ్చేష్టుడయ్యాడు. తర్వాత భారంగా కూర్చున్నాడు. ఆమె నిజంగానే అందని అర్థమైంది.

“నన్ను పెళ్ళి చేసుకోదలచుకుంటే,” ఆమె అదే తరహాలో క్లుప్తంగా కొనసాగించింది “ఇప్పుడే అయిపోవాలి. కింద కారుంది. కనెక్టికట్ కి వెళ్ళివచ్చేద్దాం. సుమారు మూడుగంటల సమయం పడుతుంది”

“డౌమినిక్!...” ఆమె పేరు ఉచ్చరించడం మినహా ఏమీ మాట్లాడదలుచుకోలేదు. తను పేరలైజ్ అయిపోయినట్టు అనుకోవాలనుకున్నాడు. తను తీవ్రచైతన్యంతో ఉన్నాడని, చైతన్యపు బాధ్యతనుంచి తప్పించుకునేందుకు కండరాల్లోకి, మెదడులోకి మత్తును బలవంతంగా పంపిస్తున్నాడని అతనికి తెలుసు.

“మనం నటించడంలేదు పీటర్! మనుషులు సాధారణంగా తమ కారణాలను సంవేదనలను ముందు చర్చిస్తారు. తర్వాత ఆచరణకు సంబంధించిన ఏర్పాట్లు చేసుకుంటారు. మన విషయంలో మాత్రం ఇదొకటే దారి. నేను ఇంకేదైనా రూపంలో నీకీ విషయం తెలియ చేస్తే అది నిన్ను మోసగించడమే. అది అలాగే ఉండాలి. ప్రశ్నలు లేవు. షరతులు లేవు. వివరణలు లేవు. మనం మాట్లాడుకోని మాటలే, మాట్లాడుకోకపోవడం ద్వారానే, జవాబులు చెప్పేస్తాయి. ఆలోచించేందుకు ఏమీ లేదు - చేసుకోవాలనుకుంటున్నావా? లేదా? అన్నదొకటే.”

“డౌమినిక్!” ఒక అసంపూర్తిగా ఉన్న కట్టడంలో నగ్నంగా ఉన్న గర్డర్ మీదుగా నడిచినప్పుడు చూపే ఏకాగ్రతతో అన్నాడు. “నాకు అర్థం అయింది. నేను నిన్ను అనుసరించే ప్రయత్నం చెయ్యాలి. అంత మటుకే. చర్చించడం, మాట్లాడడం పనికిరావు. జవాబివ్వాలి. అంతేనా?”

“అవును.”

“నా వల్ల కావట్లేదు...”

“ఏ రక్షణలూ, మరుగులూ లేని సమయం ఇది. దేని వెనకా దాక్కోవద్దు. మాటల వెనక కూడా.”

“నువ్వు ఒక్క విషయం చెబితే...”

“ఉహూఁ.”

“కాస్త టైమిస్తే...”

“ఉహూఁ. మనం ఇప్పుడు మెట్లు దిగి కిందకి వెళ్ళడమా? మొత్తంగా మరిచి పోవడమా? ఏదో ఒకటే.”

“నువ్వు కోప్పడకూడదు, ఒకవేళ నేను... నువ్వు ఇలా సిద్ధమౌతావని అనుకునే అవకాశం నాకెప్పుడూ ఇవ్వలేదు... నువ్వు... కాదు. కాదు.. అలా అనను... కానీ నేను ఏం ఆలోచించాలని అనుకుంటున్నావు? నేను ఇక్కడ ఒంటరిగా ఉన్నాను...”

“నీకు సలహా ఇచ్చేందుకేమో నేనొక్కడాన్నే ఉన్నాను. నా సలహా అయితే తిరస్కరించమనే. నేను నీతో నిజాయితీగా ఉన్నాను పీటర్! కానీ ఈ ఆహ్వానాన్ని ఉపసంహరించుకుని నీకు

సాయపడను. నన్ను పెళ్ళి చేసుకునే అవకాశం వచ్చి ఉండకపోతే బావుంటుందనుకుంటున్నావు నువ్వు. కానీ నీకా అవకాశం వచ్చింది. ఇప్పుడు ఎంపిక నీదే.”

అతను తన హుందాతనాన్ని ఇంకెంత మాత్రం నిలుపుకోలేకపోయాడు. తల వాలేశాడు. పిడికిలి నుదుటికేసి నొక్కుకున్నాడు.

“డామినిక్ - ఎందుకు?”

“కారణాలు నీకు తెలుసు. ఒకసారి నీకు చెప్పాను. చాలాకాలం క్రితం. వాటిని గుర్తు తెచ్చుకునే ధైర్యం లేదనుకో, నేను అవన్నీ మళ్ళీ చెబుతానని మాత్రం ఆశించకు.”

తల వంచుకుని కదలకుండా కూర్చున్నాడు. అప్పుడన్నాడు “డామినిక్! మనలాంటి ఇద్దరు వ్యక్తులు పెళ్ళి చేసుకోవడం అంటే అది ఇంచుమించు మొదటిపేజీ వార్త.”

“అవును.”

“అటువంటిది పద్ధతిగా జరగడం బాగుండదూ? ఒక ప్రకటన, పెళ్ళి, ఫంక్షన్...”

“నేను దృఢమైన దాన్నే పీటర్. కానీ అంత దృఢం కాదు. నువ్వు నీ పబ్లిసిటీ, రిసెప్షన్లు తర్వాత చేసుకోవచ్చు.”

“అవును, కాదు, తప్ప మరేమి మాట్లాడకూడదంటావు. అవునా?”

“అంతే.”

ఆమెను చూస్తూ చాలాసేపు కూర్చుండి పోయాడు. ఆమె దృష్టి అతని కళ్ళమీద ఉంది. కానీ ఒక బొమ్మదృష్టి కన్న వాస్తవికంగా లేదా దృష్టి అతనికి గదిలో తనొక్కడే ఉన్నట్టనిపించింది. ఆమె ఓపిగ్గా ఎదురుచూస్తూ నిల్చుంది. అతనికి ఏమీ ఇవ్వలేదు, కనీసం ‘తొందరగా తేల్చు’ అని చెప్పేపాటి దయను కూడా చూపలేదు.

“సరే. డామినిక్. అలాగే” అన్నాడతను చివరికి.

అంగీకార సూచకంగా గంభీరంగా తల పక్కకి వాల్చిందామె.

అతను లేచి నిలబడ్డాడు. “నా కోటు తీసుకుంటాను, నీ కారు మీద పోదామా?”

“ఆఁ.”

“అది ఓపెన్ కారు కదా? నేను నా ఫర్ కోటు తొడుక్కోవాలా?”

“అక్కర్లేదు. పోనీ వెచ్చగా ఉండే ముఫ్లర్ ఒకటి తెచ్చుకో. బయట కాస్త గాలేస్తోంది.”

“లగేజి వద్దా? వెంటనే సిటీకి తిరిగొచ్చేస్తామా?”

“వెంటనే తిరిగొచ్చేస్తాం.”

హాలుకి పోయే తలుపు తెరిచి ఉంచే వెళ్ళాడతను. అతను కోటు తొడుక్కోవడం, మెడ చుట్టూ ముష్లర్ వేసుకోవడం చూస్తోందామె. భుజంమీద కేప్ తగిలించుకున్నట్టుగా విసురుకున్నాడు ముష్లర్. లివింగ్ రూమ్ గుమ్మం దగ్గర కొచ్చాడు. చేతిలో హేట్. తల ఊపి 'పోదాం' అన్నట్టు సైగ చేశాడు. హాలు బయట లిఫ్ట్ బటన్ నొక్కి ఒక్క అడుగు వెనక్కి వేసి ఆమెను ముందు పోనిచ్చాడు. అతను ప్రతిది శ్రద్ధగా, ఖచ్చితంగా చేస్తున్నాడు - ఏం చేస్తున్నదీ తెలుసన్నట్టు. సంతోషంగాని, ఉద్వేగంగాని లేవు. ఇంతకు ముందెప్పుడూ లేనంత ముభావ పురుషత్వం కనిపించిందతనిలో.

ఆమె మోచేతిని దృఢంగా, భద్రంగా పట్టుకుని రోడ్డుదాటి ఆమె కారు దగ్గరకి వెళ్ళాడు. అతను కారు డోరు తెరిస్తే ఆమె డ్రైవరు సీట్లో కూర్చుంది. అతను ఆమె పక్కన కూర్చున్నాడు మౌనంగా. ఆమె అతని మీదుగా వంగి అతని వైపున ఉన్న గాజు విండ స్క్రీన్స్ సరిచేసింది. “సరిగా లేకపోతే, మనం కదిలాక నీకు కావలసినట్టు మార్చుకో, చలి వెయ్యకుండా” అంది “గ్రాండ్ కోన్ కోర్సు తీసుకో. లైట్లు తక్కువుంటాయి అక్కడ” అన్నాడు. ఆమె తన హేండ్ బేగ్ అతని ఒళ్ళో ఉంచి స్టీరింగ్ అందుకుని కారు స్టార్ట్ చేసింది. ఉన్నట్టుండి వాళ్ళిద్దరి మధ్యా విముఖత అదృశ్యమైంది, నిరాశతో కూడిన నిశ్శబ్ద సాహచర్యం నెలకొంది. ఇద్దరూ తమసొంత విషయంకాని ఒకే రకమైన ఏదో ఉత్పాతంలో బలిపశువులైనట్టు, ఒకరి కొకరు సహాయం చేసుకోవలసివచ్చినట్టు ఉన్నారు.

ఆమె అలవాటుగా వేగంగా నడుపుతోంది. అది సమవేగం. అందులో తొందరపాటు లేదు. కారు చేస్తున్న ఏకరీతి ధ్వనిని వింటూ మౌనంగా కూర్చున్నారు - ఓపిగ్గా, ఏదో లైటు ఎదురుపడి కారు ఆగినప్పుడు కూడా శరీరాలు కదలకుండా. వాళ్ళిద్దరూ ఒక చలనంలో బంధితులైనట్టున్నారు. బయలుదేరాక ఆపడానికి వీల్లేని బుల్లెట్లలా ఒక నిర్దిష్ట దిశలో చిక్కుకున్నట్టు. నగర వీధుల్లో మసక చీకటి తొలి జాడలు కనిపిస్తున్నాయి. పేప్ మెంట్లు పసుపు రంగుకు తిరిగాయి. షాపులింకా తెరిచే ఉన్నాయి. ఒక సినిమాహాలు తన చిహ్నాన్ని వెలిగించింది. గాలిలోంచి చివరి దినకాంతిని పీల్చేసుకుని, వీధిని మరింత చీకటిగా చేస్తూ. ఎరుపు బల్బులు ఉత్సాహంగా తిరుగుతున్నాయి.

పీటర్ కీటింగ్ కి మాటల అవసరం కనిపించలేదు. అతను ఇంకెంత మాత్రం పీటర్ కీటింగ్ లాగానే లేదు. అతను ఆత్మీయతను గాని జాలిని గాని ఆశించలేదు. ఏమీ ఆశించలేదు. ఆ విషయం ఆలోచించింది డొమినిక్. అతని వైపు చూసింది. ఆ చూపులో ప్రశంస ఉంది. అది ఇంచుమించు దయలా ఉంది. అతను ఆమె కళ్ళలోకి తదేకంగా చూశాడు. ఆమెకి అందులో అవగాహన కనిపించింది, ఏ వ్యాఖ్యా కనిపించలేదు. ఆ చూపు 'ఆఫ్ కోర్స్' అన్నట్టు ఉంది. ఇంకేమీ అన్నట్టు లేదు.

సిటీ దాటేశారు. చల్లటి గోధుమవన్నె రోడ్డు ఎదురొచ్చింది. “ఈ ప్రాంతాల్లో ట్రాఫిక్ పోలీసులు మంచి వాళ్ళు కారు. నీ ప్రెస్ కార్డు ఉందిగా... అవసరమైతే?” అన్నాడతను.

“నేను ప్రెస్ లో లేను ఇంక.”

“ఏమిటి?”

“నేను పాత్రికేయురాలిని కాదు.”

“ఉద్యోగం వదిలేశావా?”

“కాదు. తీసేశారు.”

“ఏమంటున్నావు?”

“ఈ మధ్య ఎక్కడుంటున్నావు నువ్వు? అందరికీ తెలుసనుకుంటున్నాను.”

“సారీ. కొన్నాళ్ళుగా నేను అన్ని విషయాలూ ఫోలో కావట్లేదు.”

కొన్ని మైళ్ళు దాటాక అంది. “ఒక సిగరెట్టియ్యి. నా బేగ్ లో ఉంది.”

అతను బేగ్ తెరిచాడు. అందులో సిగరెట్టు కేసు, కాంపాక్టు లిప్ స్టిక్, దువ్వెన, ముట్టుకుంటే మాసిపోయే తెల్లటి జేబురుమాలు మడత కనిపించాయి. జేబురుమాలు నుంచి సన్నగా ఆమె వాడే పెర్ ఫ్యూమ్ వాసన వస్తోంది. ఈ పని, ఇంచుమించు ఆమె బ్లౌజ్ బొత్తాలు విప్పుతున్నట్టే అనిపించిందతనికి లోపలెక్కడో. అయితే లీలగానే. ఆ ఆలోచనగాని, బేగ్ తెరిచిన ఆత్మీయ అధికార భావన గాని అతని మొత్తం చైతన్యంలో లేవు. కేస్ నుంచి ఒక సిగరెట్టు తీసి, వెలిగించి, తన పెదవులనుంచి ఆమె పెదవులకు మార్చాడు. ఆమె “థాంక్స్” చెప్పింది. తను కూడా ఒక సిగరెట్టు ముట్టించుకుని బేగ్ మూశాడు.

గ్రీన్ విచ్ చేరాక అతనే వాకబు చేసి, ఎటు పోనివ్వాలో ఏ బ్లాక్ దగ్గర మలుపు తీసుకోవాలో చెప్పాడు. జడ్డిగారి ఇల్లు చేరాక “ఇదే” అన్నాడు. తను ముందు కారుదిగి ఆమెను దించాడు. డోర్ బెల్ తనే మోగించాడు.

వాళ్ళ పెళ్ళి ఒక లివింగ్ రూములో జరిగింది. ఆ గదిలో కుర్చీలకి వెలిసిపోయిన నీలి, పర్పుల్ రంగుల బట్టలున్నాయి. ఒక లాంప్ ఉంది. దానికి గాజు పూసల దండ అలంకరించి ఉంది. సొక్షుల్లో ఒకరు జడ్డిగారి భార్య. రెండవ వ్యక్తి ‘చక్’ అనే పక్కింటాయన. ఇంట్లో ఏదో పని చేసుకుంటుంటే పిలిచారు. ఆయన దగ్గర సన్నగా క్లోరోక్స్ వాసన వేసింది.

వాళ్ళు తిరిగి కారు దగ్గరికి వచ్చాక “నువ్వు అలసిపోయావేమో నన్ను డ్రైవ్ చెయ్యమంటావా?” అని అడిగాడు కీటింగ్. ఆమె తనే డ్రైవ్ చేస్తానంది.

నగరానికి వెళ్ళేదారి గోధుమ రంగు పొలాల మధ్యగా సాగింది. అక్కడ నేలమీద ప్రతి ఎత్తు ప్రదేశమూ, పడమటి వైపున కాస్త ఎర్రబారి ఉంది. ఆ పొలాల అంచుల్ని తినేస్తూ పర్పుల్ వర్ణపు మసకకాంతి ఉంది. ఆకాశంలో నిశ్చల జ్వాలా రేఖ ఉంది. వాళ్ళవైపు వచ్చిన కొన్ని కార్లు లైట్లతో పని లేకుండానే కనిపిస్తున్నాయి. అవి గోధుమ రంగు ఆకారాల్లా కనిపించాయి. ఇతర కార్లు లైట్లు వెలిగించుకుని రెండు కలవర పరిచే పసుపు చుక్కల్లాంటి లైట్లుగా వచ్చాయి.

కీటింగ్ రోడ్డుని పరికిస్తున్నాడు. సన్నగా కనిపిస్తోంది అది. విండ్ షీల్డు మధ్య చిన్న గీతలాగా ఉంది. నేలా కొండలూ దానికి ఫ్రేము కట్టాయి. అవన్నీ అతని ముందున్న దీర్ఘ చతురపు అద్దంలోనే - ఇరుక్కున్నాయి. విండ్ షీల్డు ముందుకు పోతున్న కొద్దీ రోడ్డు విస్తరిస్తోంది.

రోడ్డు, అద్దాన్ని నింపేసి అంచుల గుండా పాకి, చీలిపోయి, కారు రెండు పక్కలా రెండు బూడిదరంగు పట్టీలలా ప్రవహించి వాళ్ళని ముందుకు పోనిస్తోంది. అదొక పరుగు పందెం అనిపించింది కీటింగ్ కి. విండ్ షీల్డ్ నెగ్గాలని ఎదురుచూస్తున్నాడు, కారు, ఆ చిన్న గీతల్లోకి, అది విచ్చుకొనేంత సమయం ఇవ్వకుండానే వేగంగా చొచ్చుకు పోవాలని చూస్తున్నాడు.

“ముందు, మనం ఎక్కడ ఉండబోతున్నాం? మీ ఇంట్లోనా? మా ఇంట్లోనా?” అడిగాడు కీటింగ్.

“మీ ఇంట్లోనే.”

“నేనయితే మీ ఇంటికే వెళ్దామంటా.”

“ఊహాఁ. మా ఇల్లు ఖాళీ చేస్తున్నాను.”

“నీకు మా అపార్ట్ మెంటు నచ్చే అవకాశం లేదు” అన్నాడు.

“ఎందుకని?”

“నాకు తెలీదు - నీకు తగ్గది మాత్రం కాదు.”

“నాకు నచ్చుతుంది.”

కాసేపెవరూ మాట్లాడలేదు. తర్వాత అతను అడిగాడు “ఎలా ఎనౌన్స్ చెయ్యబోతున్నా దీన్ని?”

“నీకు ఎలా కావాలంటే అలా. నీకే వదిలేస్తాను.”

చీకటి దట్టమౌతోంది. ఆమె కారు హెడ్ లైట్లు వెలిగించింది. అతను అస్పష్టంగా కదిలిపోతున్న ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్ చూస్తున్నాడు. రోడ్డు పక్కన తక్కువ ఎత్తులో ఉన్నాయి అవి. సమీపిస్తున్నప్పుడు హఠాత్తుగా “లెఫ్ట్ టర్న్” అనీ, ‘క్రాసింగ్ ఎ హెడ్’ అనీ కాంతి చుక్కలుగా సజీవాలవుతున్నాయి. ఆ చుక్కల కాంతి చైతన్యవంతంగా, హానికారకంగా, కనుసైగ చేస్తున్నట్టుగా కనబడుతోంది.

వాళ్ళు మౌనంగా ప్రయాణిస్తున్నారు. కానీ ఆ మౌనంలో బంధం లేదిప్పుడు. వాళ్ళు ఉత్పాతం వైపు ప్రయాణించడం లేదు. అది కాస్తా రానే వచ్చింది. వాళ్ళ ధైర్యంతో ఇంకెంత మాత్రమూ పనిలేదు. డొమినిక్ సమక్షంలో ఎప్పట్లాగే అతను కలత పడుతున్నాడు. అనిశ్చితిలో ఉన్నాడు.

అతను అటు తిరిగి ఆమెను చూశాడు. ఆమె కళ్ళు రోడ్డుమీదనే ఉన్నాయి. చలిగాలిలో ఆమె పార్శ్వ దృశ్యం ప్రశాంతంగా ఉంది. మనోహరంగా ఉంటూనే, ఒక రకంగా, భరించలేనిదిగా ఉంది. చక్రాన్ని చెరోవైపు దృఢంగా పట్టుకున్న గ్లోవ్స్ తొడిగిన చేతులు చూశాడు. ఏక్స్ లెటర్ మీద ఉన్న ఆమె పల్చటి పాదాలను చూశాడు. అతని కళ్ళు కాలిమీదుగా పైకి ప్రయాణించాయి. అతని చూపు బిగుతుగా ఉన్న గ్రేస్ట్ ఏర్పరచిన సన్నటి త్రికోణం మీద నిలిచింది. తను ఏం ఆలోచిస్తున్నాడో దాని గురించి ఆలోచించే హక్కు తనకి ఉందని అతను హఠాత్తుగా గుర్తించాడు.

మొట్టమొదటిసారిగా, పూర్తిగా సచేతనంగా, ఈ పెళ్ళిలో ఇమిడి ఉన్న విషయాలు అతనికి తట్టాయి. అప్పుడు అతనికి ఈ స్త్రీని తను ఎప్పుడూ కోరుకుంటూనే ఉన్నాడన్న విషయం గుర్తొచ్చింది. ఒక ఉంపుడుకత్తె విషయంలో ఉండే భావన అది. నిరాశావహంగా క్రూరంగా నిలిచిఉండే ఉంపుడుగత్తెగా కోరుకున్నాడు. నా భార్య అనుకున్నాడు తొలిసారిగా, ఆ పదం మీద ఏ గౌరవ భావమూ లేకుండా. అతనికి ఎంత తీవ్ర వాంఛ కలిగిందంటే అది వేసవి అయినట్టయితే తారసపడిన మొట్టమొదటి పక్క సందులోకి తిప్పమని ఆదేశించి అక్కడే అమెను పొంది ఉండేవాడు.

సీటు వెనక నుంచి ఆమె భుజాలను చుడుతూ చెయ్యి వేశాడు. అతని వేళ్ళు ఆమెను తాకీ తాకనట్టుగా ఉన్నాయి. ఆమె కదలేదు. అభ్యంతర పెట్టలేదు. అతని వైపు చూడలేదు. చెయ్యి తీసేసి ఎదురుగా చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

“మిసెస్ కీటింగ్!” అన్నాడతను. ఆమెను పిలుస్తున్నట్టు కాదు, ఊరికే ఉన్న విషయాన్ని పలుకుతున్నట్టు.

అతని అపార్ట్మెంటు ముందు కారాగినప్పుడు అతను దిగి, ఆమె కోసం తలుపు తెరిచి పట్టుకున్నాడు. కానీ ఆమె స్టీరింగ్ వీల్ ముందు కూర్చునే ఉంది.

“గుడ్ నైట్ పీటర్! రేపు కలుస్తాను” అంది.

అతని ముఖ కవళిక ఒక అసభ్యకరమైన తిట్టుమాటగా మారక ముందే మళ్ళీ ఇలా అంది. “నా సామాను రేపు పంపిస్తాను. అప్పుడు అన్నీ మాట్లాడుకుందాం. అన్నీ రేపట్నుంచి మొదలౌతాయి.”

“ఎక్కడికి వెళుతున్నావు?”

“చక్కపెట్టాల్సిన పనులున్నాయి.”

“ఈ రాత్రి వీళ్ళందరికీ ఏం చెప్పను?”

“నీ ఇష్టం. ఏం చెప్పాలనిపిస్తే అది.” కారుని ట్రాఫిక్ లోకి మళ్ళించి, వెళ్ళిపోయింది.

ఆ సాయంత్రం ఆమె రోడ్ గదికి వచ్చినప్పుడు అతను నవ్వాడు. అనుకున్నదే అయిందని గుర్తించి నవ్వే మామూలు చిరుహాసం కాదది. ఎదురు చూపునీ, బాధనీ వ్యక్తం చేసే నవ్వు.

విచారణ జరిగినప్పట్నుంచీ ఇంత వరకూ ఆమెను చూడలేదతను. తన సాక్ష్యం ముగిశాక ఆమె కోర్టు గదిని విడిచి వెళ్ళింది. అప్పటినుంచీ ఆమె పలకరించనే లేదు. అతను ఆమె ఇంటికి వెళ్ళాడు. “మిస్ ఫ్రాంకన్ మిమ్మల్ని చూడలేరు” అని చెప్పింది పనిమనిషి.

ఆమె అతని వైపు చూసి నవ్వింది. అది, తొలిసారిగా, పూర్తి ఇష్టపూర్వక చర్యలా ఉంది. అతన్ని చూడడంతో అన్ని సమస్యలూ తీరినట్టు, ప్రశ్నలన్నింటికీ జవాబులు దొరికినట్టు ఉంది. ఒక స్త్రీ అతని వైపు చూస్తోంది అంతే అన్నట్టుంది.

వాళ్ళు ఒకరికెదురుగా ఒకరు మౌనంగా నిలబడ్డారు. ఒక్క క్షణం పాటు ‘మాట్లాడనక్కరలేని మాటలే అతి సుందరమైన మాటలు’ అనుకుంది ఆమె.

అతను కదిలాక ఆమె అంది. “ట్రయిల్ గురించి ఇప్పుడు ఏమీ మాట్లాడొద్దు. తర్వాత.”

అతను ఆమెను తన చేతుల్లోకి తీసుకున్నప్పుడు ఆమె తన శరీరం అతని శరీరంతో కలిసేందుకు అతని వైపు తిరిగింది. తన ఛాతీని అతని ఛాతీకి, తన కాళ్ళని పొడుగునా అతని కాళ్ళకి తాకించిన అనుభవం కోసం తిరిగింది. అతనికి అభిముఖంగా పడుకున్నట్టుగా ఉంది. అతని శరీరపు ఒత్తిడితో ఆమె నిటారుగా అయింది. ఆమె పాదాలకు ఆమె బరువు తెలియలేదు.

ఆ రాత్రి వాళ్ళిద్దరూ కలిసి పడుకున్నారు. ఎప్పుడు నిద్రలోకి వెళ్ళారో తెలియలేదు వాళ్ళకి. కలయిక చర్య ఎంత గాఢంగా ఉందో మెలికలు తిరిగిన శరీరాల ఏకత ఎంత గాఢంగా ఉందో పూర్తిగా నిస్సత్తువతో కూడిన చేతనారహిత విరామాలు అంతే గాఢంగా ఉన్నాయి.

ఉదయాన వాళ్ళు దుస్తులు ధరించినప్పుడు ఆమె అతని కదలికల్ని గమనించింది. గదిలో అతని కదలికలతో ప్రవహిస్తున్న విశ్రాంతిని చూసింది. అతని నుంచి తను ఏం స్వీకరించిందో ఆలోచించింది. వాళ్ళు తమ శక్తుల్ని పరస్పర వినిమయం చేసుకున్నట్టుగా ఆమె శక్తి అంతా అతని నాడుల్లో ఉందని ఆమె చేతుల్లోని బరువు చెబుతోంది.

అతను గదికి ఆ చివర అటువైపు తిరిగి ఉన్నాడు కాసేపు. అప్పుడు ఆమె ప్రశాంత మంద్ర స్వరంతో “రోర్స్!” అని పిలిచింది. అతను ఆమె వైపు తిరిగాడు - ఆ మాటను ఆశించినట్టు, తక్కిన విషయాన్ని ఊహించాడేమో అన్నట్టు.

ఆమె గది మధ్యలో నిలబడి ఉంది, ఆ గదిలో తన మొదటిరాత్రి నిలబడిన పద్ధతిలో. ఒక కర్మ కాండని నిర్వహించే సన్నద్ధతలో గంభీరంగా ఉంది ఆమె.

“ఐ లవ్ యూ రోర్స్!” ఆ మాట ఆమె పలకడం అదే మొదటిసారి.

తను చెప్పబోయే తర్వాత మాటల ప్రతిస్పందనల్ని చెప్పకముందే అతని ముఖంలో చూసింది.

“నిన్న పీటర్ కీటింగ్ని పెళ్ళి చేసుకున్నాను.”

ఒక మనిషి - మాటల్ని అదుపు చేసుకునే ప్రయత్నంలో నోటిని వికృత పరుచుకోవడం, పిడికిళ్ళు బిగించి, తనను తాను కాపాడుకునేందుకు వాటిని మెలి తిప్పడం - చూడడమే సులువు, కానీ ఆమె చూస్తున్నది సులువుగా లేదు. ఎందుకంటే అతను ఇవేమీ చెయ్యలేదు. భౌతిక చర్యల ద్వారా ఉపశమనం పొందకుండానే అతనిలో ఇదంతా జరుగుతోందని అర్థమైంది.

“రోర్స్!...” అంది మెల్లగా, మృదువుగా. ఆమెకి భయం వేసింది.

“నేను బాగానే ఉన్నాను” అన్నాడు. తర్వాత “ఒక నిమిషం ఆగు... సరే చెప్పు” అన్నాడు.

“రోర్స్! నిన్ను కలవడానికి ముందు నీలాంటి వ్యక్తి నొకరిని కలుస్తానని భయం వేసేది. ఎందుకంటే కోర్టులో బోనెక్కి నేను ఏం చూశానో అదంతా చూడాల్సి వస్తుందని. నేనేం చేశానో అదంతా చెయ్యాల్సి వస్తుందని నాకు తెలుసు, నాకు అది అసహ్యం - నిన్ను కాపాడడం అన్నది నీకొక అవమానం కదా! నిన్ను రక్షించవలసి రావడం నాకు ఒక అవమానం... రోర్స్! నేను

దేన్నయినా స్వీకరించగలను - చాలా మందికి అతి సులభంగా కనిపించే 'మధ్యే మార్గాలు,' 'ఇంచుమించు అయిపోయింది'లు, 'సుమారు'లు 'రెండింటికీ మధ్యన'లు తప్ప. వాళ్ళ సమర్థనలు వాళ్ళకి ఉండొచ్చు. నాకు తెలియదు. తెలుసుకోవలసిన అవసరమూ లేదు నాకు. అది నాకు అర్థం కాని విషయం అని మాత్రం తెలుసు. నీ గురించి ఆలోచించినప్పుడు మరే ఇతర వాస్తవికతనూ ఒప్పుకోలేను. అది నీ ప్రపంచం అయి ఉండాలి, లేదా కనీసం నీకు పోరాటానికి అవకాశమిచ్చే ప్రపంచం అయి ఉండాలి. అది కూడా నీ షరతుల మీద జరగాలి. అలాంటి ప్రపంచం లేదు. ఉన్న ప్రపంచానికి, నీకు మధ్య చిరిగిపోయిన జీవితాన్ని నేను జీవించలేను. అలా జీవించడం అంటే నీకు పోటీదారులు కావడానికి అర్హతలేని వస్తువులతో మనుషులతో పోరాడడం అని అర్థం. వాళ్ళ పద్ధతులనే ఉపయోగిస్తూ యుద్ధం చెయ్యడం కూడా భయంకరమైన అపవిత్రత. అలా చెయ్యడం అంటే పీటర్ కీటింగ్ కి నేను ఏం చేసి పెట్టానో అది నీకు చేసి పెట్టడం; అబద్ధాలాడడం, పొగడడం, తప్పించుకోవడం, రాజీ పడడం, ప్రతి అనౌచిత్యాన్నీ సమర్థించడం, - నీకు ఒక అవకాశం ఇప్పించమని యాచించడం, నీ బతుకు నిన్ను బతకనిమ్మని యాచించడం, నిన్ను పని చేసుకోనిమ్మని యాచించడం. రోర్స్! అది వాళ్ళను చూసి నవ్వడం కాదు. వాళ్ళ చేతిలో నిన్ను గాయపరిచే శక్తి ఉంది కనక వణికి పోవడం. ఇదంతా నేను చెయ్యలేను కనక నేను బలహీనురాలినా? నీ కోసం దీన్నంతటినీ ఒప్పేసుకోవడమా? దీనంతటినీ తిరస్కరించేటంతగా నిన్ను ప్రేమించడమా? - ఏది బలమో నాకు తెలియదు. నిన్ను గాఢంగా ప్రేమిస్తున్నాను."

అతను వేచి చూస్తున్నాడు. అతనికి ఇదంతా ఎప్పుడో అర్థం అయిందని ఆమె గ్రహించింది. కానీ చెప్పాల్సి ఉంది కనక చెప్పింది.

"ఇవన్నీ నీకు తెలియదు. నాకు తెలుసు. నేనేమీ చెయ్యలేను. నాకు నువ్వంటే ప్రేమ. ఈ వైరుధ్యం చాలా పెద్దది. రోర్స్! నువ్వు గెలవవు. వాళ్ళు నాశనం చేసేస్తారు నిన్ను. కానీ అదంతా చూసేందుకు నేనక్కడ ఉండను. ముందే నన్ను నేను నాశనం చేసుకుంటాను. నిరసన చర్యగా నాకు మిగిలిన దారి అదొక్కటే. నేను నీకు ఇంకేం ఇవ్వగలను? మనుషులు త్యాగం చేసేవన్నీ చిన్న చిన్నవి. నేను పీటర్ కీటింగ్ తో జరిగిన పెళ్ళిని నీకు ఇస్తున్నాను. ఈ ప్రపంచంలో సంతోషాన్ని తిరస్కరిస్తున్నాను. బాధని స్వీకరిస్తున్నాను. అదే వాళ్ళకి నా జవాబు. నీకు నా కానుక. బహుశా నేను నిన్ను మరెన్నడూ కలవను. కలిసే ప్రయత్నం చెయ్యను. కానీ నీ కోసం బతుకుతాను. ప్రతిక్షణం, నేను చేపట్టే ప్రతి లజ్జాకరచర్య గుండా బతుకుతాను, నీ కోసం బతుకుతాను. - నాదైన పద్ధతిలో నేను జీవించగలిగే ఒకే ఒక పద్ధతిలో."

అతను ఏదో మాట్లాడబోయాడు. ఆమె మళ్ళీ చెప్పింది.

"ఉండు. నన్ను పూర్తి చెయ్యనీ. అప్పుడు అడగొచ్చు - ఎందుకు ఆత్మహత్య చేసుకోకూడదని. చేసుకోకూడదు. ఎందుకంటే నువ్వంటే ప్రేమ నాకు. ఎందుకంటే నువ్వు ఉన్నావు. ఆ ఒక్క విషయం ఎంత గొప్పదంటే నన్ను నేను చంపుకోలేను. అందుచేత నువ్వు ఉన్నావు కాబట్టి నేను జీవించే ఉండాలి. నేను ఈ ప్రపంచంలో జీవిస్తాను. అదెలా ఉండమంటే అలా, దానిలాగానే జీవిస్తాను. సగం సగం కాదు. సంపూర్ణంగా, బతిమాలుకుంటూనో,

పారిపోతూనో కాదు. దానికి ఎదురెళ్ళి, ముందు అది నాకు చెయ్యగల గొప్పహానిని స్వీకరించి, తర్వాత దాన్ని బాధిస్తాను. వికృతమయ్యేలా చితగ్గొడతాను. అర్థసభ్యత మాత్రమే ఉన్న ఎవడికో భార్యగా కాదు. పీటర్ కీటింగ్ భార్యగా. కానీ నీ గురించి ఆలోచన, ఎరుక నాలో లోపల, మనస్సులో ఉంటాయి. ఎవరూ స్పృశించలేని చోట, నా దిగజారుడు తనం అనే రక్షణ కుడ్యం లోపల, పవిత్రంగా ఉంటాయి. అప్పుడప్పుడూ 'హోవార్డ్ రోర్స్' అని నాలో నేను అనుకుంటాను. ఆ పేరు ఉచ్చరించడానికి నాకు అర్హత ఉందని భావిస్తాను."

అతని కెదురుగా తలపైకెత్తి నిల్చుంది. పెదవులు బిగపట్టి లేవు. మృదువుగా మూసుకుని ఉన్నాయి. కానీ ముఖంలో వాటి ఆకృతి స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. ఆ ఆకృతి, బాధకి, సున్నితత్వానికి నిస్సహాయతకి సంబంధించింది.

అతని ముఖంలో ఆమెకు యాతన కనిపించింది. అది చాలాకాలం నుంచి అతనిలో భాగమైపోయి, ఆమోదించబడి పాత బడినట్టుంది. గాయంలా లేదు మచ్చలా ఉంది.

"డౌమినిక్! ఆ పెళ్ళి తక్షణం రద్దు చేసుకుని నా సంఘర్షణనీ, ప్రపంచాన్నీ మరిచిపోయి, కోపంగాని, పట్టించుకోవడం గాని, ఆశగాని లేకుండా - కేవలం నాకోసం, నాకున్న నీ అవసరం కోసం, నా భార్యగా, నా ఆస్తిగా ఉండమన్నాననుకో..."

తను పెళ్ళి చేసుకున్న విషయం చెప్పినప్పుడు అతని ముఖంలో కనిపించిన భావం మళ్ళీ కనిపించింది ఆమెకి. కానీ ఆమెకి భయం వెయ్యలేదు. ప్రశాంతంగా గమనించింది. కాసేపయాక జవాబిచ్చింది. ఆ మాటలు పెదవుల నుంచి వచ్చినట్టు కాక బయట నుంచి పోగు చేసుకున్నట్టుగా ఉన్నాయి.

"నేను పాటిస్తాను."

"ఇప్పుడు తెలిసిందా నేను ఆ పని ఎందుకు చెయ్యనో? నిన్ను ఆపను. ఐ లవ్ యూ డౌమినిక్!"

ఆమె కళ్ళు మూసుకుంది. అతను మాట్లాడాడు.

"ఈ విషయం ఇప్పుడు వినవేమో? కానీ నువ్వు వినాలని కోరుతున్నాను. మనం ఇద్దరం కలిసి ఉన్నప్పుడు ఒకరి కొకరం ఏమీ చెప్పుకోవలసిన అవసరమే లేదు. మనం కలిసి ఉండని కాలం గురించి చెబుతున్నాను. ఐ లవ్ యూ డౌమినిక్! నేను ఎంత స్వార్థంతో బతుకుతున్నానో అంత స్వార్థంతో ప్రేమిస్తున్నాను. నా శ్వాసకోశాలు శ్వాసిస్తున్నంత స్వార్థంగా - నా అవసరం కొద్దీ, నా శరీరానికి శక్తి కావాలి కనక, నా బతుకుకోసం శ్వాసిస్తాను నేను. నేను నీకు నా త్యాగాన్నో, జాలినో, ఇవ్వలేదు. నా అహాన్ని, నగ్న అవసరాన్ని ఇచ్చాను. నువ్వు ప్రేమించబడాలని కోరుకొనే పద్ధతి ఇదొక్కటే. నన్ను నువ్వు ప్రేమించాలని నేను కోరుకునే పద్ధతి కూడా ఇదొక్కటే. నువ్వు నన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటే నేనే నీ మొత్తం జీవితం అయిపోతాను. అప్పుడు నేను నిన్ను కోరుకోను. నువ్వు నిన్ను కోరుకోవు - అందుచేత నన్నెంతో కాలం పాటు ప్రేమించవు. 'ఐ లవ్ యూ' అని అనడానికి ముందు 'నేను' అనడం ఎలాగో తెలిసి

ఉండాలి. నీ నుంచి నేను ఇప్పుడు పొందడానికి అవకాశం ఉన్న సమర్పణ నాకేమీ ఇవ్వబోదు. శూన్యం తప్ప. నేను దాన్ని కోరుకుంటే నిన్ను నాశనం చేసినట్టు. అందుచేత నిన్ను ఆపను. నీ భర్త దగ్గరకి పోనిస్తాను. ఈ రాత్రి నాకు ఎలా గడుస్తుందో తెలియదు గాని బతుకుతాను. నువ్వు సంపూర్ణంగా ఉండాలని కోరుకుంటాను - నాలాగ, నువ్వు ఎన్నుకున్న పోరాటంలో ఎలా సంపూర్ణంగా నిలిచి ఉండాలో అలాగ. ఏ యుద్ధమూ స్వార్థరహితం కాదు.”

అతని మాటలలోని బింకాన్ని బట్టి వినడానికి తను పడుతున్న కష్టం కన్న చెప్పడానికి అతనికే ఎక్కువ కష్టంగా ఉందని ఆమెకి తెలిసింది. అందువల్ల వింది.

“ప్రపంచాన్ని చూసి భయపడకుండా ఉండడం నేర్చుకో. ఇప్పుడున్నట్టు దాని పట్టులో ఉండకు. కోర్టు రూములో గాయపడ్డట్టు ప్రపంచం వల్ల ఎప్పుడూ గాయపడకు. ఇదంతా నిన్ను నేర్చుకోనివ్వాలి నేను. నీకు సాయం చెయ్యలేను. నీ దారి నువ్వే వెతుక్కోవాలి. అది దొరికినప్పుడు నువ్వు నా దగ్గరకు తిరిగి వస్తావు. వాళ్ళు నన్ను నాశనం చెయ్యలేరు. డౌమినిక్! నిన్ను వాళ్ళేం చెయ్యలేరు. ప్రపంచం నుంచి నీ స్వాతంత్ర్యాన్ని గెలుచుకోవడానికి నువ్వు అతి కష్టమైన పోరాటమార్గాన్ని ఎంచుకున్నావు కనక నువ్వే నెగ్గుతావు. నీ కోసం ఎదురు చూస్తాను. ఐ లవ్ యూ. మనం ఎదురు చూడాల్సివచ్చే సంవత్సరాల కాలం కోసం ఈ మాట ఇప్పుడు చెబుతున్నాను. ఐ లవ్ యూ డౌమినిక్!”

ఆమెను ముద్దాడి వెళ్ళిపోనిచ్చాడు.

15

ఉదయం తొమ్మిదింటికి పీటర్ కీటింగ్ తన గదిలో పచార్లు చేస్తున్నాడు. అతని గది తలుపు తాళం వేసి ఉంది. తొమ్మిది గంటలైందనీ, కేథరిన్ తన గురించి ఎదురుచూస్తుందనీ మరిచిపోయాడు. ఆమెనీ, ఆమెకి సంబంధించిన సమస్తాన్నీ మరిచిపోయేట్టు చేసుకున్నాడు.

తల్లి నుంచి రక్షణ కోసం గదికి తాళం పెట్టుకున్నాడు. గతరాత్రి అతని కోపం, కుదురులేనితనం చూసి నిజం చెప్పమని బలవంత పెట్టించావిడ. డౌమినిక్ ప్రాంకన్ ని పెళ్ళి చేసుకున్నానని చెప్పాడు. డౌమినిక్ తన పాత బంధువెవరికో పెళ్ళి విషయం చెప్పేందుకు ఊరు వెళ్ళిందని ఒక సంజాయిషీ జత చేశాడు. తల్లి ఆనందంతో ప్రశ్నలతో ఎంత ఉక్కిరిబిక్కిరై పోయిందంటే అతను దేనికీ సమాధానం చెప్పలేక పోయాడు. తన తీవ్ర భయాన్ని దాచుకో గలిగాడు. తనకో భార్య ఉందని గాని ఆమె పొద్దున్నే తన దగ్గరకి వచ్చేస్తుందని గాని నమ్మలేకపోయాడు.

ఈ సంగతి ఎవరికీ చెప్పొద్దని తల్లికి చెప్పాడు కానీ రాత్రే ఆవిడ కొన్ని ఫోనులు చేసింది. పొద్దున్న మరికొన్ని చేసింది. వాళ్ళ టెలిఫోన్ నిరంతరాయంగా మోగుతూనే ఉంది ఇప్పుడు. ఆత్రుత నిండిన గొంతులు “నిజమా?” అని అడుగుతున్నాయి. ఆశ్చర్యాన్ని, అభినందనల్ని కురిపిస్తున్నాయి. ఫోన్ లో మాట్లాడినవాళ్ళ పేర్లను బట్టి సాంఘిక హోదాలను బట్టి ఈ వార్త నగరంలో అంతకంతకూ వలయాలుగా విస్తరిస్తోందని అర్థమైంది కీటింగ్ కి.

టెలిఫోన్ కాల్స్ తీసుకోవడానికి ఒప్పుకోలేదు. న్యూయార్క్ నగరం అన్ని మూలలూ సంబరాలతో ములిగి తేలుతున్నాయని తను మాత్రం నీరు చొరబడడానికి వీల్లేని పెట్టెలాంటి గదిలో, దిక్కుతోచనివాడిలా, భయంతో ఒంటరిగా మిగిలిపోయాడని అనిపించింది.

ఇంచుమించు పన్నెండయింది. డోర్ బెల్ మోగింది. అతను చేతులతో చెవులు మూసేసుకున్నాడు. - వచ్చిందెవరో, వాళ్ళకి ఏం కావాలో తెలియకూడదని. అప్పుడు తల్లి గొంతు వినిపించింది. సంతోషంతో కీచుమంది. ఇబ్బందిపెట్టేంత సిల్లీగా ఉందా గొంతు. “నాన్న! పీటీ! బయటకి వచ్చి నీ భార్యను ముద్దు పెట్టుకోవా?” అంది. అతను హాల్లోకి ఎగిరి వచ్చాడు. డొమినిక్ తన మెత్తటి మింక్ కోటును విప్పుతోంది. బయట వీధిలోని చలిగాలి ఆమె పెర్ఫ్యూమ్తో కలిసి అతని ముక్కుకి చల్లగా తాకింది. ఆమె అతనికేసి చూస్తూ, చక్కగా నవ్వుతూ “గుడ్ మార్నింగ్ పీటర్!” అంది.

ఒక క్షణం అలా ఆగిపోయాడు. ఆ క్షణంలో ఫోన్ కాల్స్ అన్నీ మళ్ళీ మోగాయి అతనిలో. అవన్నీ అతన్ని ఏ విజయానికి అర్హుణ్ణి చేశాయో ఆ విజయాన్ని అనుభూతి చెందాడు. జనంతో కిక్కిరిసిన స్టేడియంలో ఒక మనిషి కదిలినట్టు కదిలాడు. తన నవ్వు సందుల్లోంచి ఒక ఆర్ట్ లైట్ పడుతున్నట్టు నవ్వాడు. “డొమినిక్! మై డియర్! ఒక కల నిజమైనట్టుంది.” అన్నాడు.

అక్కడ అవగాహన మౌనమైపోయింది. వాళ్ళ వివాహం ఎలా ఉండాలని ఉద్దేశించారో అలా ఉంది.

ఆమె దానికి సంతోషించినట్టు కనిపించింది. “సారీ, నువ్వు నన్ను ఎత్తుకుని గడపదాటించ లేదు పీటర్!” అంది. అతను ఆమెను ముద్దు పెట్టుకోలేదు. ఆమె చేతిని చేతుల్లోకి తీసుకుని మణికట్టును ముద్దుపెట్టుకున్నాడు ఆత్మీయంగా.

తల్లి అక్కడ నిలబడి ఉండడం గమనించాడు. విజేతలా నిలబడి “అమ్మా! డొమినిక్ కీటింగ్” అన్నాడు.

తల్లి ఆమెను ముద్దాడింది. డొమినిక్ గంభీరంగా అతని తల్లిని ముద్దు పెట్టుకుంది. మిసెస్ కీటింగ్ ఆనందంతో ఉబ్బితబ్బిబ్బువుతూ “మై డియర్! నాకు చాలా చాలా సంతోషంగా ఉంది. గాడ్ బ్లెస్ యూ! నువ్వు ఇంత అందంగా ఉంటావని నాకు తెలియదు” అంది.

తర్వాత ఏం చెయ్యాలో అతనికి తోచలేదు. వాళ్ళకి ఆశ్చర్యపోయేటంత సమయం ఇవ్వకుండా డొమినిక్ ముందుకొచ్చింది. లివింగ్ రూముకి నడిచింది. “ముందు భోజనం చేద్దాం. తర్వాత నాకు ఇల్లు చూపిద్దువు గాని. ఓ గంటలో నా సామాను వచ్చేస్తుంది” అంది.

మిసెస్ కీటింగ్ వెలిగిపోయింది “ముగ్గురికి భోజనం సిద్ధంగా ఉంది మిస్ ప్రాం...” ఆమె ఆగిపోయింది “నిన్ను ఏమని పిలవాలి కన్నా? మిసెస్ కీటింగ్ అనా...?”

“డొమినిక్ అనండి” అంది డొమినిక్ నవ్వులేదు.

“ఎవరికైనా చెప్పడం, ఎవరినైనా పిలవడం....” కీటింగ్ మొదలు పెట్టాడు.

“తర్వాత పీటర్! దానంతట అదే తెలుస్తుంది” అంది డొమినిక్.

తర్వాత, సామాను వచ్చినప్పుడు, ఆమె నిస్సంకోచంగా తన పడకగదిలోకి వెళ్ళడం చూశాడతను. పనిమనిషికి తన బట్టలు ఎలా తగిలించాలో చెప్పింది. గోడ అలమరలో వస్తువుల్ని సరిగా సర్దడంలో సాయం చెయ్యమని అతన్ని అడిగింది.

మిసెస్ కీటింగ్ తికమక పడింది “పిల్లలూ! మీరెక్కడికీ వెళ్ళడమే లేదా? అంతా హఠాత్తుగా అద్భుతంగా అయిపోయింది. కానీ హనీమూన్ లాంటిదేమీ లేదా?”

“లేదు. పీటర్ని తన పనులనుంచి దూరం చెయ్యాలనుకోవడం లేదు” అంది డౌమినిక్.

“ఇది తాత్కాలికం డౌమినిక్! మనం వేరే అపార్ట్మెంట్కి మారాలి. పెద్ద అపార్ట్మెంట్కి. నువ్వే చూడాలి దాన్ని.”

“ఎందుకూ? వద్దు. అవసరం అనుకోవడం లేదు నేను. మనమిక్కడే ఉందాం.”

మిసెస్ కీటింగ్ “నేను బయటకి వెళతాను” అంది ఉదారంగా, అనాలోచితంగా. ఆవిడకి డౌమినిక్ అంటే భయం వేసింది. “ఒక చిన్నచోటు చూసుకుంటాను నాకు” అంది.

“వద్దు. మీరు వెళ్ళకపోవడమే నాకిష్టం. ఏదీ మారాలనుకోవడం లేదు. పీటర్ జీవితం ఉన్నది ఉన్నట్టుగా ఉంచి అందులో ఇమిడిపోవాలనుకుంటున్నాను.”

“నువ్వు మంచి పిల్లవి” అని నవ్వింది మిసెస్ కీటింగ్. అదెంత మాత్రమూ మంచితనం కాదనుకున్నాడు కీటింగ్.

తను కాస్త తేరుకున్నాక కోడలిమీద అసహ్యం కలుగుతుందని అర్థమైంది మిసెస్ కీటింగ్కి. ఆమె నిర్లక్ష్యాన్ని, నిరాదరణని సహించగలిగేది. డౌమినిక్ చూపుతున్న గంభీరమైన మర్యాదను క్షమించలేకపోతోంది.

టెలిఫోన్ మోగింది. కీటింగ్ చీఫ్ డిజైనర్ అభినందనలు తెలియజేశాడు. “ఇప్పుడే విన్నాం పీటర్! గై చాలా ఆశ్చర్యపడ్డాడు. నువ్వు తనకి ఫోన్ చెయ్యడమో... ఇక్కడికి రావడమో ఏదో చెయ్యడం మంచి దనుకుంటా” అన్నాడు.

కీటింగ్ హడావిడిగా ఆఫీసుకి వెళ్ళాడు. కాసేపు ఇంటినుంచి తప్పించుకుంటే బావుంటుందను కున్నాడు. మెరిసిపోతున్న యువ ప్రేమికుడిలా ఆఫీసులో అడుగుపెట్టాడు. డ్రాఫ్టింగ్ రూములో అభినందనల రొదలో, ఈర్ష్యతో నిండిన ఉల్లాసపు కేకలలో, కాసిని అసభ్యజోకుల మధ్య, నవ్వాడు, చేతులు కలిపాడు. తర్వాత ఫ్రాంకన్ ఆఫీసుగదికి వెళ్ళిపోయాడు తొందర తొందరగా.

ఆఫీసు గదిలో అడుగు పెట్టినప్పుడు ఒక్కక్షణం పాటు గిట్టిగా ఫీలయ్యాడు. ఫ్రాంకన్ ముఖంలో ఆశీర్వాచనంలాంటి నవ్వు కనిపించింది. ఫ్రాంకన్ భుజాల్ని అత్యయంగా ఒత్తుకుని “నేను చాలా సంతోషిస్తున్నాను గై! చాలా...” అని గొణిగాడు కీటింగ్.

శాంతంగా అన్నాడు ఫ్రాంకన్. “నేను అనుకుంటూనే ఉన్నాను. ఆ అనుకోవడం కరెక్ట్ అని ఇప్పుడు అనుకుంటున్నాను. ఇదంతా ఈ మొత్తం, నీది కావడం, ఈ గది, అన్నీ అంతా తొందరలోనే నీవి కావడం బావుంది.”

“దేని గురించి మాట్లాడుతున్నావు నువ్వు.”

“అదే నీకు తెలిసున్నదే. నేను అలిసిపోయాను పీటర్! మనం అలిసిపోయి ఇంక చాలు అనుకునే సమయం ఒకటొస్తుంది. లేదులే. నీకు తెలియదు. నువ్వింకా కుర్రాడివి. కానీ పీటర్! నేనిక్కడ ఉండి ఏం ఉపయోగం? గమ్మత్తేమిటంటే నా వల్ల ఏదో ప్రయోజనం ఉన్నట్టు నటించొచ్చు కదా నేను. దాని మీద కూడా ఆసక్తి లేదు... కొన్ని సార్లు నిజాయితీగా ఉందానికి ఇష్టపడతాను. బావుంటుంది. ఏదేమైనా ఇంక ఒకటి రెండేళ్ళు. తర్వాత రిటైరైపోతాను. అప్పుడు ఇదంతా నీదే. మరి కొంతకాలం ఇక్కడ వేళ్ళాడడం నాకు సంతోషంగా ఉండొచ్చు... నిజంగా ఈ ప్రదేశం అంటే నాకిష్టం. - ఎంత బిజీగా ఉంటుంది! ఎంత చక్కగా పని చేస్తుంది! మనని అందరూ గౌరవిస్తారు. - మంచి సంస్థ ఫ్రాంకన్ & హేయర్. కదా? ఏమంటున్నాను నేను?! ఫ్రాంకన్ & కీటింగ్. ఇంక అప్పుడు కేవలం కీటింగ్...” అన్నాడు ఫ్రాంకన్. తర్వాత అడిగాడు - “సంతోషంగా ఉన్నట్టు లేవే?” అని.

“నేను సంతోషంగానే ఉన్నాను. కృతజ్ఞుణ్ణి కూడా. కానీ అసలు రిటైరవ్వాలన్న అలోచన ఎందుకు వచ్చింది నీకు?”

“నా ఉద్దేశం అది కాదు. ఇదంతా నీదే అన్నప్పుడు నువ్వు ఎందుకు సంతోషంగా కనపడ్డం లేదు అంటున్నాను... దానికి సంతోషించమంటున్నాను.”

“దయచేసి వద్దు... గై! అదే పనిగా ఆ చెడు మాటలేమిటి?”

“పీటర్! ఇది నాకు చాలా ముఖ్యం - నేను నీకు ఇస్తున్న సమస్తానికీ నువ్వు సంతోషించడం ముఖ్యం. నువ్వు గర్వపడాలి. నువ్వు గర్వపడుతున్నావు కూడా. పీటర్! అవునా? కాదా?”

“ఎవరు గర్వపడరు?” కీటింగ్ ఫ్రాంకన్ కేసి చూడలేదు. అతను ఫ్రాంకన్ స్వరంలోని అభ్యర్థనను తట్టుకోలేకపోతున్నాడు.

“అవును. ఎవరు గర్వించరు? గర్విస్తారు... నువ్వు కూడా?”

“ఏం కావాలి నీకు?” కోపంగా అరిచాడు కీటింగ్.

“నువ్వు నన్ను చూసి గర్వపడాలి పీటర్!” అన్నాడు ఫ్రాంకన్ వినయంగా, సూటిగా, ఆశగా. “నేను ఏదో సాధించానన్న సంగతి నాకు తెలియాలి. దానికి ఒక అర్థం ఉందని నాకు అనిపించాలి. ఒక్క మాటలో చెబుతున్నా - ఇదంతా అర్థం లేనిది కాదని నాకు ఖరారు కావాలి.”

“నీకు నమ్మకం లేదా? నీకు నమ్మకం లేదా?” కీటింగ్ కళ్ళు క్రూరంగా ఉన్నాయి, ఫ్రాంకన్ అనేవాడు తనకు ఆకస్మిక ప్రమాదంగా పరిణమించినట్టు.

“ఏమైంది పీటర్?? ఫ్రాంకన్ నెమ్మదిగా అడిగాడు, ఇంచుమించు ఏమీ పట్టనట్టు.

“పనికిమాలిన వాడా! అపనమ్మకం పెట్టుకునే హక్కు లేదు నీకు. నీకున్న పేరుకి, నీకున్న పరువుకి ఈ వయస్సులో.”

“నాకు ఖరారు కావాలి పీటర్! నేను చాలా కష్టపడి పని చేశాను.”

“అయినా నీకు నమ్మకం లేదు.” అతనికి పిచ్చికోపం వచ్చింది. భయం వేసింది కూడా. అందుచేత నొప్పించాలనుకున్నాడు. బాగా నొప్పించే ఒక మాట విసిరేశాడు. అది ఫ్రాంకన్ ని కాక తననే నొప్పిస్తుందని, ఫ్రాంకన్ కి అదేమిటో తెలియదని, అతను కనీసం ఊహించను కూడా లేదని మరిచిపోయి అనేశాడు.

“ఎవడికి నమ్మకం ఉంటుందో అలాంటి వాడొకడు నాకు తెలుసు. తన జీవితం ఆఖరి సమయంలో వాడికి తను సాధించిందేమిటో ఖచ్చితంగా తెలుసు. ఆ నమ్మకానికి వాడి పీక తెగ్గొద్దామని ఉంది నాకు.”

“ఎవడు?” ఫ్రాంకన్ శాంతంగా, నిరాసక్తంగా అడిగాడు.

“గై! గై! మనకి ఏమైంది? ఏం మాట్లాడుకుంటున్నాం మనం?”

“నాకు తెలీదు.” ఫ్రాంకన్ అలిసిపోయినట్లు కనిపించాడు.

ఫ్రాంకన్ ఆ సాయంత్రం కీటింగ్ ఇంటికి భోజనానికి వచ్చాడు. తనకు సంతోషంగా ధీమాగా అనిపించే దుస్తులు వేసుకున్నాడు. మిసెస్ కీటింగ్ చేతిని ముద్దు పెట్టుకున్నప్పుడు తన ఒకప్పటి వినయ మర్యాదలతో మెరిశాడు. అయితే డొమినిక్ ని అభినందించినప్పుడు గంభీరంగా మారిపోయాడు. ఆమెతో మాట్లాడేందుకు అతనికి ఏమీ కనబడలేదు. ఆమె ముఖంవైపు చూసినప్పుడు అతని కళ్ళలో అభ్యర్థన కనిపించింది. ఆమె నుంచి అతను ఆశించిన పదునైన హేళన ఎదురుకాలేదు. హఠాత్ అవగాహన కనిపించింది. ఆమె ఏమీ మాట్లాడలేదు. కానీ వంగి అతని నుదురు ముద్దాడింది. మామూలుగా కన్న కాస్త ఎక్కువ సేపు పెదవుల్ని మృదువుగా అక్కడే ఉంచింది. అతనిలో ఆత్మీయమైన కృతజ్ఞత పొంగిపొర్లింది. తర్వాత భయంవేసింది.

“డొమినిక్! ఎంత విచారంగా ఉన్నావో కదా!” అన్నాడు మెల్లగా, ఇతరులకి వినబడకుండా. ఉల్లాసంగా నవ్వేసి, అతని చేతిని చేతుల్లోకి తీసుకుని. “లేదు నాన్నా! అలా ఎందుకంటున్నావు?” అంది. “క్షమించు. నేను బుద్ధిహీనుణ్ణి... ఇది నిజంగా అద్భుతంగా ఉంది” అని గొణిగాడు.

ఆ సాయంత్రమంతా అతిథులు వస్తూనే ఉన్నారు వాళ్ళనెవరూ పిలవలేదు. వాళ్ళు చెప్పి రాలేదు. విషయం విని అక్కడికి వచ్చే హక్కు ఉందని భావించినవాళ్ళు వాళ్ళు. వాళ్ళు రావడం సంతోషమో కాదో తెలియలేదు కీటింగ్ కి. ఆహ్లాదకరమైన ఒక సందిగ్ధత ఉన్నంతసేపూ అదంతా బాగానే ఉన్నట్టునిపించింది. డొమినిక్ హుందాగా ప్రవర్తించింది. ఆమెలో కాస్తకూడా వ్యంగ్య ధోరణి కనబడలేదు కీటింగ్ కి.

చివరి అతిథి కూడా వెళ్ళిపోయేసరికి బాగా పొద్దుపోయింది. నిండు ఆప్ ట్రేలకి, ఖాళీ గ్లాసులకి మధ్య వాళ్ళిద్దరూ ఒంటరిగా మిగిలారు. లివింగ్ రూములో ఇద్దరూ చెరో వైపు కూర్చుని ఉన్నారు. ఆ సమయంలో తను ఆలోచించాలిన విషయాన్ని వాయిదా వేశాడు కీటింగ్.

“సరే పీటర్! దీన్ని వదిలేద్దాం” అంది లేస్తూ.

అతని కోరిక తీరాక, కదలికగాని స్పందనగాని కనీసం వ్యతిరేకతగాని లేని ఆమె శరీరంవల్ల కోరిక మరింత పెరిగాక, ఆమె పైన ఆధిపత్యం ప్రదర్శించగలనని ఆశించిన ఆ ఒక్క క్రియలో సైతం ఓటమిని అనుభవించాక, అతను మెల్లగా అన్న మొదటి మాట “పనికి మాలినదానా!”

ఆమెలో ఏ కదలికా కనబడలేదతనికి.

తీవ్ర వాంఛాక్షణాలు తన మెదడునుంచి ఏ డిస్కవరీని తుడిచివేశాయో ఆ డిస్కవరీ అప్పుడు గుర్తొచ్చిందతనికి.

“ఎవరతను?” అని అడిగాడు.

“హోవార్డ్ రోర్స్” అంది.

“సరే, నీకిష్టం లేకపోతే చెప్పక్కర్లేదు” అని అరిచాడు.

అతను లైట్ స్విచ్ వేశాడు. నగ్నంగా, నిశ్చలంగా తల వెనక్కి వాల్చి పడుకున్న ఆమెను చూశాడు. ఆమె ముఖం ప్రశాంతంగా, అమాయకంగా స్వచ్ఛంగా ఉంది. మృదుస్వరంతో సీలింగ్ వైపు చూస్తూ ఇలా అంది “పీటర్! ఇప్పుడు ఇది చెయ్యగలిగానంటే... నేను ఇంక ఏదయినా చెయ్యగలనన్న మాట.”

“నేను తరచూ నిన్ను విసిగిస్తాననుకుంటే... అదే... దీనికి సంబంధించి... నీ...”

“నువ్వెంత తరచుగా కావాలనుకుంటావో లేదా ఎంత అరుదుగా కావాలనుకుంటావో... నీ ఇష్టం పీటర్!”

మరుసటి రోజు ఉదయాన టిఫిన్ కోసం డైనింగ్ రూముకి వచ్చిన డొమినిక్ కి తన ప్లేటులో పొడుగ్గా తెల్లగా ఉన్న పూలపెట్టె కనిపించింది.

“ఏమిటిది?” అని అడిగింది పని మనిషిని.

“పొద్దున్న తెచ్చారండి. బ్రేక్ ఫాస్ట్ టేబుల్ మీద పెట్టమన్నారు”

‘మిసెస్ పీటర్ కీటింగ్ కి’ అని వచ్చింది. డొమినిక్ దాన్ని తెరిచింది. తెల్ల లైలాక్ పూల కొమ్మలున్నాయి. ఆ ఋతువులో ఆర్కిడ్స్ కన్నా అవే ఏపుగా ఉంటాయి. దానిమీద ఒక చిన్న కార్డు ఉంది. పెద్ద పెద్ద అక్షరాలతో ‘ఎల్స్ వర్త్ ఎం. టూహీ’ అన్న పేరు రాసి ఉంది. ఆ అక్షరాలు రాసిన చెయ్యి ఎంత వేగంగా కదిలిందో ఇంకా తెలుస్తూనే ఉంది ఆ రాతలో.

“ఎంత బావుంది! నిన్నంతా అతన్నించి ఏ మాటా లేదేమిటా అని ఆశ్చర్యపోయాను” అన్నాడు కీటింగ్.

బాక్స్ పనిమనిషికి ఇచ్చి “నీళ్ళలో పెట్టు వాటిని” అని చెప్పింది డొమినిక్.

మధ్యాహ్నం టూహీకి ఫోన్ చేసి డిన్నర్ కి ఆహ్వానించింది. కొద్దిరోజులు తర్వాత వచ్చాడు టూహీ డిన్నర్ కి. ఇంతకు ముందే ఒప్పుకున్న కార్యక్రమం ఒకటుందన్న సాకు చెప్పి కీటింగ్ తల్లి అక్కడ నుంచి తప్పుకుంది. విషయాలన్నిటికీ అలవాటు పడడానికి తనకి కాస్త సమయం

అవసరం అని తనను తాను నమ్మించుకుంది ఆవిడ. అందుచేత భోజనం బల్ల దగ్గర మూడే సీట్లున్నాయి. స్పటిక హోల్డర్లలో కొవ్వొత్తులున్నాయి. టేబుల్ మధ్య నీలం పువ్వులు గాజు బుడగలు ఉన్న వేజ్ ఉంది.

టూపీ వచ్చాడు. రాచ మర్యాద పద్ధతిలో ఇద్దరికీ వంగి అభివాదం చేశాడు. డౌమినిక్ సొసైటీ హోస్టెస్ లా కనిపించింది. ఎప్పుడూ తను సొసైటీ హోస్టెస్ అయినట్టూ. మరో విధంగా ఊహించుకోవడానికే వీల్లేని స్త్రీ అయినట్టూ ఉంది.

“ఎల్వీవర్! బావుందా?” అని అడిగాడు కీటింగ్, తన కదలికతో హాలునీ, వాతావరణాన్నీ, డౌమినిక్నీ కవర్ చేస్తూ.

“మై డియర్ పీటర్! ముంజేతి కంకణానికి అద్దమెందుకు?” అన్నాడు టూపీ.

డౌమినిక్ లివింగ్ రూములోకి దారి తీసింది. తను డిన్నర్ డ్రెస్ వేసుకుంది - మగవాళ్ళకి కుట్టినట్టు కుట్టిన తెల్ల శాటిన్ బ్లాజు వేసుకుంది. నల్లటి పొడుగాటి స్వర్ట్, సూటిగా, సింపుల్ గా పోలిష్ చేసిన ఆమె జుట్టులా ఉంది. ఆమె నడుమును పూర్తిగా చుట్టేస్తూ సన్నటి స్వర్ట్ పట్టీ ఉంది. పెద్ద ప్రయాస లేకుండానే ఆమె రూపాన్ని సగానికి తుంచెయ్యచ్చునీ ఆ పనికి రెండు చేతులు చాలనీ చెబుతున్నట్టుగా ఉంది. అది పొట్టి చేతుల డ్రెస్ కావడంవల్ల చేతులు అనాచ్ఛాదితాలుగా ఉన్నాయి. ఆమె పెట్టుకున్న ఏ డిజైనూ లేని బంగారు బ్రేస్లెట్ ఆ చిన్ని మణికట్టుకి పెద్దగా, బరువుగా ఉంది. అందం విరూపమైనట్టుగా ఉంది ఆమె. చాలా చిన్న బాలికలా కనిపించడంవ్వారా వచ్చిన తెలివైన, ప్రమాదకరమైన, పరిపక్వత అది.

“ఎల్వీవర్! అద్భుతంగా లేదా?” అన్నాడు కీటింగ్, బోలెడు డబ్బున్న బేంక్ అకౌంట్ని చూసినట్టు చూస్తూ.

“నేనూహించిన దానికన్న తక్కువగా ఏమీలేదు. ఎక్కువగానూ లేదు.”

భోజనాలదగ్గర కీటింగ్ ఎక్కువగా మాట్లాడాడు. ఏదో పూనినట్టు మాట్లాడాడు. అడ్డా అదుపూ లేకుండా, పిల్లి తన కిష్టమైన మొక్కల్లో దొర్లుతున్నట్టు మాట్లాడాడు.

“ఎల్వీవర్! నిజానికి మిమ్మల్ని పిలిచింది డౌమినిక్. నేను పిలవమని చెప్పలేదు. మేము పద్ధతిగా పిలిచిన తొలి అతిథి మీరే కావడం చాలా బావుంది. నా భార్య, నా ఆత్మీయ మిత్రుడు. మీకిద్దరికీ ఒకరంటే ఒకరికి ఇష్టం లేదని ఎప్పుడూ ఒక సిల్లీ ఆలోచన వస్తుంది. ఈ ఆలోచన లెక్కడనుంచి వస్తాయో భగవంతుడికి తెలియాలి, కానీ అందువల్లే ఇప్పుడింత ఆనందం - మనం ముగ్గురం కలిసి ఉన్నందుకు.”

“అయితే నీకు లెక్కల్లో నమ్మకం లేదా? పీటర్! ఎందుకు ఆశ్చర్యం? కొన్ని కలయికలలో అంకెలు కొన్ని ఖచ్చితమైన ఫలితాలనే ఇస్తాయి. డౌమినిక్, నువ్వు, నేను. ఇటువంటి అంకెల్ని తీసుకుంటే - ఇదే మొత్తం వచ్చి తీరుతుంది.”

“ముగ్గురు అంటే గుంపు అంటారందరూ” కీటింగ్ నవ్వాడు. “అది నాన్నెస్స్ ఒకటి కంటే రెండు మేలు, ఒక్కోసారి రెండు కన్నా మూడు మేలు. పరిస్థితిని బట్టి” అన్నాడు మళ్ళీ.

“ఆ జనవాక్యంలో ఉన్న ఒకే ఒక్క పొరపాటేమిటంటే గుంపు అన్నది తప్పుడు మాట అనుకుని పొరపాటు అర్థంతో వాడడం. నిజానికి దానికి సరిగ్గా వ్యతిరేకం - నువ్వు ఇప్పుడు సంతోషంగా కనిపెట్టినట్టు, మూడు అనేది ఒక మార్మిక సంఖ్య. ఉదాహరణకు హోలీ ట్రినిటీలాగా. లేదా త్రిభుజంలాగ - అది లేకుండా సినీ పరిశ్రమే ఉండి ఉండేది కాదు మనకు. త్రిభుజంమీద అనేకరకాలొస్తాయి అవన్నీ విచారకరాలయి ఉండాలని ఏమీలేదు మన ముగ్గురిలాగ - నన్ను కర్ణం అనుకుందాం, అదే సరైన చోటు నాకు. ఎందుకంటే నేను నా ప్రత్యక్ష వ్యతిరేకి చోటు ఆక్రమిస్తున్నాను కనక, అంతేగా డొమినిక్?”

వాళ్ళు డిజెర్ట్ తీసుకుంటూ ఉండగా కీటింగ్ కి ఫోన్ పిలుపొచ్చింది. పక్క గది నుంచి అతని గొంతు అసహనంగా వినిపిస్తోంది. డ్రాఫ్ట్ మన్ కి ఆదేశాలిస్తున్నాడు. ఒక తొందర పని ఉండి అవతల అతను పొద్దుబోయేదాకా పని చేస్తున్నాడు. సహాయం అడిగాడు. టూహీ డొమినిక్ వైపు తిరిగి నవ్వాడు. ఆ నవ్వు అంతా చెప్పేసింది. ఇంతకు ముందు ఆమె తీరు అంత సులువుగా చెప్పనిచ్చే విషయం కాదది. ఆమె తన చూపుని అదుపులో పెట్టుకుంది కనక ముఖంలో ఏ కదలికా కనిపించలేదు. కానీ ఎక్స్ ప్రెషన్ లో మార్పొచ్చింది - అతని అంతర్యాన్ని తిరస్కరించడంకాక స్వీకరిస్తున్నట్టుగా ఉంది. ఆమె తిరస్కారాన్నే అతను కోరుకుని ఉండేవాడు. ఈ స్వీకరణలో ఎంతో నిర్లక్ష్యం ఉంది.

“అంటే నువ్వు మళ్ళీ సంప్రదాయంలోకి వచ్చేశావా డొమినిక్?”

“అవును.”

“ఇంక క్షమాభిక్షకి అభ్యర్థన లేమీ లేవా?”

“అవి అవసరం అని అనిపిస్తోందా?”

“లేదు - నేను మెచ్చుకుంటున్నాను నిన్ను... ఏమంటావు? మనం ఇద్దరం ఎవరి గురించి ఆలోచిస్తున్నామో ఆ మనిషింత కాకపోయినా, - బహుశా అతను అత్యుత్తముడు - కానీ పీటర్ కూడా అంత పనికి మాలినవాడేం కాదు. అయితే నీకు తెలుసుకునే అవకాశమే రాదనుకో.”

ఆమె ఆసహ్య పడినట్టులేదు. తికమక పడినట్టుంది. “ఏం మాట్లాడుతున్నారు ఎల్స్ వర్త్?”

“చాలు బంగారూ! మనం నటించే దశను దాటేశాం. అవునా? కిక్కి హాల్కమ్ డ్రాయింగ్ రూములో చూసిన మొదటి నిమిషం నుంచీ రోర్స్ తో ప్రేమలో పడ్డావు నువ్వు. నిజాయితీగా చెప్పేయ్యనా? నువ్వు అతనితో పడుకోవాలనుకున్నావు. కానీ అతను అంకలేదు. అందుకని ఇదంతా.”

“అదా మీరు అనుకుంటున్నది?” అంది శాంతంగా.

“తెలిసిపోతోందిగా, అమ్మాయికి అసహ్యంవేసింది. నువ్వు కోరుకునే మనిషి రోర్స్ అన్నంత స్పష్టంగా, నువ్వుతన్ని ఆదిమ వాంఛతో కోరుకున్నావన్నంత స్పష్టంగా, అతను నీ ఉనికికే పట్టించుకోలేదన్నంత స్పష్టంగా, ఇది కూడా తెలిసిపోతోంది”

“నేను మిమ్మల్ని ఎక్కువగా అంచనా వేశాను ఎల్సేవర్త్!” అంది ఆమె.

అతని సమక్షంలో ఉండడంలోని ఆసక్తి పోయిందామెకి. జాగ్రత్త కూడా అనవసరం అనిపించింది. విసుగ్గా అనిపించింది. అతనికి అర్థం కాలేదు. కనుబొమలు ముడివేశాడు.

కీటింగ్ వెనక్కిచాడు. అతను తన సీటుకేసి వెళుతుండగా టూహీ అతని భుజం తట్టి “పీటర్! నేను వెళ్ళేలోగా మనం స్టోడర్డ్ టెంపుల్ పునర్నిర్మాణం గురించి మాట్లాడుకోవాలి. అది కూడా నువ్వే తగలబెట్టాలని నా కోరిక.”

“ఎల్సేవర్త్?” కీటింగ్ ఉక్కిరి బిక్కిరయ్యాడు.

టూహీ నవ్వేశాడు “నొచ్చుకోకు పీటర్! కాస్త వృత్తి పైత్యం. డొమినిక్ ఏమీ అనుకోదులే. తను మాజీ పాత్రికేయురాలు కదా?”

“ఎమైంది ఎల్సేవర్త్? బాగా నిరాశ పడ్డారా? ఆయుధాలు మీ మామూలు స్థాయికి తగ్గట్టుగా లేవు” అని లేచింది డొమినిక్. “డ్రాయింగ్ రూములోకి పోయి కాఫీ తాగుదామా?” అంది.

* * *

హోష్టన్ స్టోడర్డ్ తను రోర్కనుంచి రాబట్టుకున్న సొమ్ముకి మరికాస్త చేర్చి, కొత్త ఉద్దేశానికి అనుగుణంగా టెంపుల్ని మార్చి కట్టించాడు. ఆర్కిటెక్ట్ ల్ని టూహీ సూచించాడు. పీటర్ కీటింగ్, గార్డన్. ఎల్. ప్రిస్కాట్, జాన్ ఎరిక్ స్నైట్, గస్ వెబ్ అని మరో కుర్రాడు. వీళ్ళు నలుగురూ కలిసి పని చేశారు. గస్ వెబ్ ఇరవై నాలుగేళ్ళ కుర్రాడు. దారి వెంట పోయే ఏపుగా ఉన్న స్త్రీలని చూసి వెకిలిమాటలు మాట్లాడతాడు. ఆర్కిటెక్ట్ పనికి ఇప్పటివరకూ సొంతంగా ఆర్డరు పొందిఎరగడు. ఆ నలుగురిలో ముగ్గురు వృత్తి పరంగానూ, సాంఘికం గానూ పేరు ప్రతిష్టలున్న వాళ్ళు. గస్ వెబ్ కి ఏమీ లేవు. అందుకే అతన్ని చేర్చాడు టూహీ. నలుగుర్లో పెద్ద గొంతు, గొప్ప ధీమా ఉన్న వాడు వెబ్బే, ‘నేను దేనికీ భయపడను’ అంటాడు. భయపడడు కూడా. నలుగురూ అమెరికన్ బిల్డింగ్ కౌన్సిల్ లో సభ్యులే.

కౌన్సిల్ ఎదిగింది. స్టోడర్డ్ టెంపుల్ విచారణ అనంతరం ఏ.జి.ఏ. క్లబ్ రూముల్లో చాలా చర్చలు జరిగాయి. అవి అనధికార చర్చలు. శ్రద్ధగా జరిగాయి, టూహీ పట్ల ఏ.జి.ఏ. సుముఖంగా లేదు - ముఖ్యంగా అతను కౌన్సిల్ ని స్థాపించాక. అయితే బ్రయిల్ కాస్త మార్పు తీసుకొచ్చింది. ‘ఒక చిరు స్వరం’ కాలమ్ లో వచ్చిన వ్యాసం వల్లే స్టోడర్డ్ కేసు పుట్టిందని, క్లయింట్లని కోర్టులకి తీసుకెళ్ళగల మనిషితో జాగ్రత్తగా ఉండాలని చాలామంది సభ్యులు ప్రత్యేకించి చెప్పారు. అందుచేత ఒక భోజన సమావేశంలో ప్రసంగించేందుకు టూహీని ఆహ్వానించాలని ఏ.జి.ఏ.కి సూచనలొచ్చాయి. కొంత మంది అభ్యంతరం చెప్పారు. అందులో గై ఫ్రాంకన్ ఒకడు. గట్టిగా అభ్యంతరం చెప్పినవాడు ఒక యువకుడు. అతనొక ప్రసంగం చేశాడు. తొలిసారిగా ప్రజల ముందు మాట్లాడడం వల్ల ఇబ్బంది పడ్డాడు. అతని గొంతు వణికింది. తనకి ఎల్సేవర్త్ అంటే గౌరవం అన్నాడు. టూహీ సామాజిక భావనలతో ఏకీభవిస్తానన్నాడు. అయితే ఒక మనిషి తమమీద ఆధిపత్యం చూపిస్తున్నాడని కొంత మంది

భావిస్తున్నప్పుడు ఆ మనిషిమీద యుద్ధం చెయ్యాల్సిందే అన్నాడు. బహుజనాభిప్రాయం ఆ యువకుడి మాటని తోసిపుచ్చింది. ఎల్సేవర్ట్ టూహీని ఒక మధ్యాహ్న భోజనం సమావేశంలో మాట్లాడమని పిలిచారు. పెద్ద సంఖ్యలో జనం హాజరయ్యారు. టూహీ మేధా నిర్భరంగా, హుందాగా ఉపన్యసించాడు. ఏ.జి.ఏ. సభ్యులు చాలా మంది కౌన్సిల్ ఆఫ్ అమెరికన్ బిల్డింగ్స్ లో చేరారు. మొదట చేరిన వాడు జాన్ ఎరిక్ స్పైట్.

స్టోడర్డ్ ఆలయ పునర్నిర్మాణం పని చూస్తున్న నలుగురూ కీటింగ్ ఆఫీసులో సమావేశమయ్యారు. ఆలయం బ్లాప్రింట్స్ ని, కాంట్రాక్టర్ నుంచి తెప్పించిన రోర్క్ ఒరిజినల్ డ్రాయింగ్స్ ని, కీటింగ్ ఆర్డరు ఇచ్చి చేయించిన మట్టి నమూనాని టేబుల్ మీద పెట్టుకున్నారు. ఆర్థిక మాంద్యం గురించి, భవననిర్మాణ పరిశ్రమమీద దాని వినాశకర ప్రభావం గురించి మాట్లాడుకున్నారు. ఆడవాళ్ళ గురించి మాట్లాడుకున్నారు. గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్మాట్ కాసిని 'బాత్ రూము' జోకులు చెప్పాడు. తర్వాత గస్ వెబ్ పిడికిలి ఎత్తి మోడల్ పైకప్పు మీద దబ్బేమని కొట్టాడు. మోడల్ మట్టి సరిగ్గా ఎండ లేదు. తప్పుడగా అయిపోయింది. "సరే అబ్బాయిలూ! పని మొదలు పెడదాం" అన్నాడు.

"గాడిద కొడకా! దానికి ఖర్చయిందిరా!" అన్నాడు కీటింగ్.

"హూత్! మన సొమ్మేవన్నా పెడుతున్నామా?" అన్నాడు గస్.

వాళ్ళు నలుగురికీ హోవార్డ్ రోర్క్ సంతకంతో ఉన్న ఒరిజినల్ స్కెచ్ ల ఫోటోలు ఒక్కొక్క సెట్టు చొప్పున ఇచ్చారు. ఒరిజినల్ స్కెచ్ ల మీదే తమ స్కెచ్ ల్ని రాస్తూ, తిరగ రాస్తూ, మెరుగు పరుస్తూ, చాలా సాయంత్రాలూ, వారాలూ గడిపారు. అవసరానికి మించి మార్పులు చేశారు. అందులో ఆనందం పొందుతున్నట్టు కనిపించారు. తర్వాత నాలుగు వెర్షన్లు కలిపి సహకార సమ్మేళనం ఒకటి తయారు చేశారు. వాళ్ళెవరూ ఇంతకు ముందు ఏ పనినీ ఇంతగా ఆనందించలేదు. సుదీర్ఘ స్నేహపూర్వక చర్చలు జరిపారు. చిన్న చిన్న అభిప్రాయ భేదాలు వచ్చాయి. "ఓయ్ గార్డన్! కిచెన్ నీడైతే టాయిలెట్ నాది" అన్నాడు గస్ - అలాంటివి. ఇవన్నీ ఉపరితలపు అలలే. వాళ్ళలో ఏకతా భావన ఉంది. ఒకరి పట్ల ఒకరికి ఆదుర్దాతో కూడిన ప్రేమ ఉంది. ముఠాలు, నేర సమాచారాన్ని పోలీసులకి చెప్పకుండా దాచి, థర్డ్ డిగ్రీని తట్టుకొనేట్టు చేసే సోదరభావం అది.

స్టోడర్డ్ టెంపుల్ ని కూల్చేయ్యలేదు, దాని చట్రాన్ని ఐదు ఫ్లోర్లుగా మలచారు. అందులో డార్మిటరీలు, స్కూలు గదులు, సిక్ రూములు, కిచెన్, లాండ్రీ ఉన్నాయి. ఎంట్రన్స్ హాల్ ని రంగు మార్బుల్ తో గచ్చు చేశారు. మెట్ల పక్కన 'చేత అల్యూమినియం' రెయిలింగ్స్ పెట్టారు. షవర్ స్టాల్స్ గాజుతో మూసేశారు. రిక్రియేషన్ గదులకి బంగారు ఆకులు చిత్రించిన కొరింథియన్ పిలాస్టర్స్ అలంకరించారు. పెద్ద కిటికీలను ముట్టుకోలేదు. వాటిగుండా అంతస్తుల అడ్డురేఖలు మాత్రం వెళ్ళాయి.

మొత్తం నిర్మాణంలో సామరస్యం ఉండాలని నిర్ణయించుకుని, ఆర్కిటెక్ట్లు నలుగురూ ఏ చారిత్రక శైలినీ శుద్ధంగా వాడలేదు. కీటింగ్ సెమి - డోరిక్ పోర్టికోని తెల్లపాలరాయితో డిజైన్

చేసి, వెనీషియన్ బాల్యనీలకి కొత్త గుమ్మాలు పెట్టాడు. జాన్ ఎరిక్ స్నైట్ చిన్న సెమి - గోథిక్ స్పైర్ ఏర్పాటు చేసి పైన శిలువ గుర్తు అమర్చాడు. గోడల సున్నపురాయిలో ఆకుల పట్టీలు అలంకరించాడు. గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్మాట్ సెమి - రిసైజాన్స్ కోర్నిస్ డిజైన్ చేశాడు. మూడో అంతస్తుకి గాజు గోడల టెర్రస్ అమర్చాడు. గస్ వెబ్ కిటికీలకి అలంకరణగా చట్రాలు పెట్టాడు. పైకప్పు మీద నియోన్ సైన్ ఉంచాడు - “హోప్స్ స్టోడర్డ్ హోమ్ ఫర్ సబ్నార్మల్ చిల్డ్రన్” అని.

పూర్తయిన భవనాన్ని చూసి “ఇదొక విప్లవం. దేశంలో ప్రతి చిన్నారికి ఇటువంటి ఇల్లోకటి ఉంటుంది” అన్నాడు గస్ వెబ్.

బిల్డింగ్ మూలరూపం గుర్తుపట్టదగినట్టుగానే మిగిలింది. దయగా అవయవాల్ని ముక్కలుచేసి చెల్లా చెదురుగా పారేసిన శవంలాగా కాక బండగా విడగొట్టి ముక్కల్ని మళ్ళీ అమర్చిన శవంలా ఉంది.

సెప్టెంబరు నెలలో మనుషులు ప్రవేశించారందులోకి. కొందరు నిపుణులైన ఉద్యోగుల్ని ఏరి పెట్టాడు టూహీ. అందులో ఉండదగ్గ పిల్లల్ని పట్టుకోవడం కష్టమైంది. ఎక్కువశాతం పిల్లల్ని ఇతర సంస్థలనుంచి తీసుకోవలసి వచ్చింది. మూడునుంచి పదిహేనేళ్ళ వయస్సు మధ్య పిల్లల్ని అరవై అయిదుమందిని ఏరి పట్టుకొచ్చారు, ఉత్సాహవంతులైన కొందరు స్త్రీలు. వాళ్ళంతా దయాళువులు. అందుచేత చికిత్స చేస్తే నయమయ్యే పిల్లల్ని వదిలేసి హోప్లెస్ కేసుల్ని తీసుకున్నారు. పదిహేనేళ్ళ కుర్రాడొకడు - మాటలు రావు. ఇకిలించే కుర్రాడొకడు - వాడికి చదవడం రాయడం నేర్పలేం. ఒక ముక్కలేని అమ్మాయి ఉంది - వాళ్ళనాన్నే ఆ పిల్లకి తాతకూడా. ‘జాకీ’ అని మరొక జీవి - దాని వయస్సుగాని, అది ఆడా, మగా అన్న విషయంగాని ఎవరూ నిర్ధారించలేరు. వాళ్ళంతా శూన్య దృక్పథంతో కొత్త ఇంట్లోకి ప్రవేశించారు. అవి మృత్యుదృక్పథాలు. ఆ కళ్ళ ఎదుట ఏ ప్రపంచమూ ఉండదు.

వెచ్చటి సాయంత్రాలలో చుట్టుపక్కల మురికివాడల పిల్లలు స్టోడర్డ్ పార్కులోకి దొంగచాటుగా జొరబడి, అట గదుల్ని, వ్యాయామ ప్రదేశాన్ని, వంట గదిని పెద్ద పెద్ద కిటికీల్లోంచి ఆశగా చూసేవారు. ఆ పిల్లల బట్టలు మురికివి. ముఖాలు మరకలవి. శరీరాలు బహు చురుకైనవి. నవ్వులు సందర్భ శుద్ధిలేనివి. కళ్ళు ప్రకాశవంతంగా తెలివితేటలు ఉరకలేస్తూ ఉంటాయి, ‘హోమ్’ పనులు చేసే స్త్రీలు వాళ్ళని “దొంగ వెధవల్లారా” అని తిడుతూ తరిమేసేవాళ్ళు.

నెలకోసారి స్పాన్సర్స్ నుంచి ఒక ప్రతినిధి బృందం వచ్చేంది. వాళ్ళంతా ప్రసిద్ధులు, వాళ్ళ పేర్లు ప్రసిద్ధ సంస్థల్లో ఉంటాయి. అయితే అందుకు కారణం వాళ్ళు ఏదో ఘనకార్యం చెయ్యడం మాత్రమేకాదు. మింక్ కోట్లా, డైమండ్ క్లిప్పులూ ధరించిన బృందం అది. అప్పుడప్పుడూ ఒక బ్రిటిష్ షాపునుంచి వచ్చిన డాలర్ చుట్టూ, మెరిసే డెర్బీ హేటూ కూడా అందులో ఉండేవి. వాళ్ళకి హోమ్ అంతా చూపించేందుకు ఎల్స్వర్త్ టూహీ కూడా తప్పకుండా వచ్చేవాడు. ఇన్స్పెక్షన్ వల్ల మింక్ కోట్లు మరింత వెచ్చబడేవి. ‘కోటు ధారుల’కి వాటిని వేసుకునేందుకు ఎదురులేని హక్కు దఖలు పడేది. వాళ్ళ ఆధిక్యాన్ని, పరోపకార సుగుణాన్ని ఇన్స్పెక్షన్ స్థిరీకరించేది. మార్చురీ సందర్భనకన్న శక్తివంతమైన ప్రదర్శనకదా ఇది. తిరుగు ప్రయాణంలో టూహీకి ప్రశంసలు లభించేవి - అతను అద్భుతమైన పని చేస్తున్నాడని. అతనికి

- ప్రచురణలకి, ఉపన్యాస తరగతులకి, రేడియో ఫోరమ్స్ కి, సాంఘిక అధ్యయన కార్యశాలలకి, మానవతా కార్యకలాపాలన్నింటికీ సునాయాసంగా విరాళాలు దొరికేవి.

కేథరిన్ హాల్స్ ని పిల్లల ఆక్యుపేషనల్ థిరపీ ఇన్ చార్జిగా నియమించారు. ఆమె ఆ గృహానికి శాశ్వత నివాసిగా వచ్చేసింది. ఎంతో ఉత్సాహంతో తన పనిని స్వీకరించింది. వినేవాళ్ళు దొరికితే చాలు ఆ పని గురించి బలవంతంగా వివరించేది. గొంతు పొడి బారిపోయి అదుపులో ఉండేది కాదు. మాట్లాడేటప్పుడు పెదవుల కదలికలు, కొత్తగా ఏర్పడ్డ 'లాఫ్ లైన్లని' కనబడనిచ్చేవి కావు. ఆమె కళ్ళజోడు తియ్యకుండా ఉంటే బావుండుననుకునే వారు జనం. కళ్ళు బావుండేవి కాదు. తను చేస్తున్నది సేవ కాదని, అది 'పునర్మానవీకరణ' అని తీవ్రంగా వాదించేది. సాగులో లేని భూమిని తిరిగి వ్యవసాయ యోగ్యం చెయ్యడంలాంటిదన్నమాట.

పిల్లలకి కళా కార్యక్రమాలకి కేటాయించిన సమయం, రోజు మొత్తంలో కేథరిన్ కి అతి ముఖ్యమైన సమయం. "సృజన సమయం" అంటారు దాన్ని. దానికోసం ప్రత్యేకించి ఒక గది ఉంటుంది. అక్కణ్ణుంచి దూరంగా నగరం, ఆకాశం కలిసే రేఖ కనిపిస్తుంది. పిల్లలకి సామగ్రి ఇచ్చి, ఇష్టం వచ్చిన 'సృష్టి' చెయ్యమని ప్రోత్సహిస్తారు. కేథరిన్ వాళ్ళ మార్గదర్శి. శిశుప్రసవాన్ని నిర్వహిస్తున్న దేవతలా ఆ కార్యక్రమాన్ని చూస్తూ నిలబడేది.

అందర్లోకీ ఎక్కువ పనికి రాని వాడనుకున్న జాకీ ఊహాశక్తి వినియోగించి ఒకరోజు ఇచ్చిన పని పూర్తి 'చేశాడు'. ఆ రోజున కేథరిన్ ఉప్పొంగిపోయింది. జాకీ గుప్పిళ్ళ కొద్దీ ఫెల్ట్ నీ, ఒక జిగురు బుడ్డినీ తీసుకుని రూములో ఒక మూలకి 'పోయాడు.' గదికి ఒక మూల గోడనుంచి ఏటవాలు దిమ్మ ఒకటి కట్టి ఉంది. దాన్ని ప్లాస్టరింగ్ చేసి, ఆకుపచ్చ రంగు వేశారు. రోర్స్ గుడి లోపలి భాగం నమూనా తయారు చేస్తే ఆ నిర్మాణంలో మిగిలిన భాగం అది. ఒకప్పుడు అది సూర్యాస్తమయ సమయాల్లో సూర్యరశ్మి తగ్గుదలని నియంత్రించేది. కేథరిన్ జాకీ దగ్గరికి వెళ్లి చూసింది. ఏటవాలుతలం మీద ఒక కుక్క ఆకారం ఉంది. గోధుమ, నీలి మచ్చలతో ఐదు కాళ్ళతో ఉన్నా అది కుక్క అని గుర్తు పట్టగలిగేటట్టే ఉంది. జాకీ ముఖంలో గర్వం. కేథరిన్ సహోద్యోగులతో "అద్భుతంగా హృదయాన్ని కదిలించేట్టుగా లేదూ? సరైన ప్రోత్సాహం ఉంటే పిల్లలు ఎంత ఎత్తుకు పోతారో చెప్పలేం. వాళ్ళ సృజన సహజాతాలని నిస్పృహకి గురిచేస్తే ఆ చిన్ని హృదయాలు ఏమౌతాయో ఆలోచించండి. ఎవరికీ ఆత్మాభివ్యక్తి అవకాశాల్ని తిరస్కరించకూడదు. జాకీ ముఖం చూశారా?" అంది.

* * *

డొమినిక్ శిల్పాన్ని అమ్మేశారు. ఎవరు కొన్నారో ఎవరికీ తెలియదు. ఎల్స్ వర్త్ టూహీ కొన్నాడు.

* * *

రోర్స్ ఆఫీసు ఒక్క గదిగా కుచించుకుపోయింది. కార్డ్ బిల్డింగ్ పూర్తి అయ్యాక అతనికి పని దొరకలేదు. అర్థిక మాంద్యం నిర్మాణ వ్యాపారాన్ని ముంచేసింది. ఎవ్వరికీ పని లేకుండా పోయింది. ఆకాశహర్యాల పని అయిపోయిందన్నారు. ఆర్కిటెక్ట్ లు ఆఫీసులు మూసేస్తున్నారు.

అప్పుడప్పుడూ కాసిని ఆర్డర్లు వస్తూనే ఉన్నాయి, కానీ దారిద్ర్యరేఖకి ఎగువనే, హుందాగా ఉన్నట్టు కనిపించాలని కొందరు ఆర్కిటెక్టులు వాటిని అందుకోవడానికి తటపటాయిస్తున్నారు. వాళ్ళలో రాల్స్టన్ హాల్కమ్ లాంటి వాళ్ళున్నారు - ఎప్పుడూ క్లయింటుని బతిమలాడని వాళ్ళు, ఒక పని ఒప్పుకునేందుకు ముందు రిఫరెన్సులు కావాలని డిమాండ్ చేసినవాళ్ళు. రోర్క్ ఒక ఆర్డరుకోసం ప్రయత్నించినపుడు 'ఇంతకన్న మంచి సెన్స్ లేదా వీడికి? వీడితో మర్యాదగా ప్రవర్తించడం వృథా' అన్న ధోరణిలో అతన్ని వద్దుపొమ్మన్నారు. "రోర్కా? ఆ సంచలన హీరో? తర్వాత కోర్టు కేసులకి తగలెయ్యడానికి, డబ్బు చాలా కొరతగా ఉందండి ఈ మధ్య" అన్నారు హెచ్చరికగా ఉండే వ్యాపారస్థులు.

అపార్ట్మెంట్ హౌస్లో మార్పులు చెయ్యడంలాంటి కొన్ని పనులు మాత్రం దొరికాయి రోర్క్కి. కొన్ని అడ్డుగోడలు కట్టడం, ప్లంబింగ్ ఏర్పాట్లలో మార్పులు చెయ్యడం. అంతే. "చెయ్యొద్దు హోవార్డ్! కార్డ్ బిల్డింగ్ లాంటి ఆకాశ భవనం, ఎన్రైట్ హౌస్ లాంటి అపార్ట్మెంటు కట్టాక నీకు ఇలాంటి పని ఇవ్వడానికి ఎంత సాహసం?" అన్నాడు ఆస్టిన్ హెల్లర్ కోపంగా. ఏ పని అయినా చేస్తానన్నాడు రోర్క్.

కార్డ్ బిల్డింగ్ కట్టగా వచ్చిన మొత్తంకంటే స్టోడర్డ్ కేసుకి ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చయింది. అయితే అంతకు ముందు పొదుపు చేసిన మొత్తం కొంతకాలంపాటు బతకడానికి సరిపోతుంది. మేలోరి అద్దె తనే చెల్లించాడు రోర్క్. తరచూ ఇద్దరూ కలిసి భోజనం చేసేవారు. ఎక్కువ సార్లు తనే ఖర్చుపెట్టాడు.

మేలోరి అభ్యంతరం చెప్పబోయాడు. "నోర్ముయి స్టీవ్! నీ కోసం చెయ్యడం లేదు. ఇటువంటి సమయంలో నాకు నేనే కొన్ని లగ్జరీలు బాకీ ఉన్నాను. అతి విలువైన వస్తువొక దాన్ని కొనుక్కుంటున్నాను - నీ టైముని. మొత్తం దేశంతో పోటీపడి మరీ కొనుక్కుంటున్నాను. అది లగ్జరీ కాదా? వాళ్ళు నిన్ను పిల్లల బొమ్మలు చెయ్యమంటారు. నాకిష్టం లేదు. వాళ్ళని అడ్డుకునేందుకు ఇది నా పద్ధతి."

"హోవార్డ్! నన్నేం పని చెయ్యమంటావు?"

"ఫలానా పని కావాలని ఎవ్వరూ నిన్ను అడగకుండా నీ అంతట నువ్వు చేసే పని చెయ్యి"

మేలోరి ద్వారా ఆస్టిన్ హెల్లర్కి ఈ విషయం తెలిసింది. రోర్క్తో విడిగా దాని గురించి మాట్లాడాడు.

"నువ్వు అతనికి సహాయం చేస్తూ, నన్నెందుకు నీకు సాయపడనివ్వడం లేదు."

"మీరు చెయ్యగలిగితే చెయ్యనిచ్చేవాణ్ణి. మీరు చెయ్యలేరు. అతనికి టైమంటూ ఉంటే చాలు. క్లయింట్లు లేకుండానే పని చెయ్యగలడు. నేను చెయ్యలేను."

"నిన్ను పరోపకారి పాపన్న పాత్రలో చూడడం గమ్మత్తుగా ఉంది హోవార్డ్!"

“మీరు నన్ను అవమానించక్కర్లేదు. అది పరోపకారం కాదు. మీకు ఒక మాట చెబుతాను. ఇతరుల బాధల్ని పట్టించుకోకుండా ఉండలేమంటారు చాలామంది. నేను అనను. నాకు అర్థంకాని విషయం ఒకటుంది. హిట్ అండ్ రన్ కేసులో గాయపడి రక్త మోడుతున్న మనిషిని చూస్తే తప్పకుండా ఆగుతారు చాలా మంది. స్టీవెన్ మేలొరిని చూసేందుకు కనీసం తలకూడా తిప్పరు. వాళ్ళకి తెలియదా? బాధని కొలవగలిగితే, తను కోరుకున్న పనిని చేసుకోలేక పోయినప్పుడు మేలొరి పడేబాధ, టాంకర్ తొక్కేసిన అనేక మంది మనుషులు పడే బాధకన్న ఎక్కువ. ప్రపంచంలో బాధని తొలగించాలనుకుంటే మేలొరిలో ప్రారంభించకూడదా?... అయితే నేను చేస్తున్నది మాత్రం అందుకోసం కాదు.”

* * *

మారిన స్టోడర్డ్ టెంపుల్ని చూడలేదు రోర్క్. నవంబరు నెలలో ఒక సాయంత్రంపూట చూడడానికి వెళ్ళాడు. అది బాధకి లొంగిపోవడమో, చూసేందుకు కలిగిన భయాన్ని జయించడమో అర్థం కాలేదు.

చాలా పొద్దుపోయింది. స్టోడర్డ్ హోమ్ తోట నిర్జనంగా ఉంది. భవనం అంతా చీకటిగా ఉంది. పై అంతస్తులో వెనక వైపు కిటికీ ఒక్కటే వెలుగుతోంది. చాలాసేపు ఆ భవనాన్ని చూస్తూ ఉండిపోయాడు రోర్క్.

గ్రీకు పోర్టికో కింద ఉన్న తలుపు తెరుచుకుంది. పల్చటి వ్యక్తి ఒకడు బయటకి వచ్చాడు. చకచకా మెట్లు దిగి, ఆగిపోయాడు.

“హలో! మిస్టర్ రోర్క్?” అన్నాడు శాంతంగా ఎల్వీవర్ట్ టూహీ.

నిరాసక్తంగా చూసి “హలో!” అన్నాడు రోర్క్.

“దయచేసి పరిగెత్తుకు పోకు.” ఆ గొంతులో పరిహాసం లేదు ఆత్మీయత ఉంది.

“పోను.”

“నువ్వు ఏదో ఒకరోజు వస్తావని నాకు తెలుసు. నువ్వుచ్చే వేళకి నేనిక్కడ ఉండాలని అనుకున్నాను. ఈ చోటు పట్టుకు వేళ్ళాడడానికి వంకలు కనిపెడుతున్నాను.” ఆ స్వరంలో విజయధ్వని లేదు. స్వరం సరళంగా ఉంది.

“ఆఁ?”

“నాతో మాట్లాడడానికి అభ్యంతరం లేదుగా. నువ్వు ఇక్కడ చేసినపని నాకు అర్థమయింది. దాంతో నేను ఏం చేస్తున్నానన్నది వేరే విషయం.”

“మీరు కావలసినట్టు చేసుకోవచ్చు.”

“నా అంత చక్కగా నీ పనిని అర్థం చేసుకోగల మనిషి మరొకడు లేడు. బహుశా డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ తప్ప. తనకన్న నాకే బాగా అర్థం అవుతుందేమో. అది గొప్ప విషయం

కదా? ఈ మాట అనగల వాళ్ళు ఎందరున్నారు నీ చుట్టూ? నేను నీకు గుడ్డి సపోర్టరుగా అంకితం అయిపోయి ఉంటే ఏర్పడే బంధంకన్న ఇది గొప్పది.”

“మీకు అర్థమౌతుందని నాకు తెలుసు.”

“అయితే నాతో మాట్లాడడం నీకు అభ్యంతరం లేదన్నమాట”

“దేని గురించి?”

ఆ చీకట్లో టూహీ నిట్టూర్పు విడిచినట్టుగా ధ్వని వినిపించింది. కాసేపయాక ఆ బిల్డింగ్ ని చూపించి అన్నాడు. “ఇది అర్థమయిందా నీకు?”

రోర్క్ మాట్లాడలేదు.

టూహీ మృదువుగా కొనసాగించాడు. “ఇది నీకెలా కనబడుతోంది? అర్థంలేని గందరగోళం లాగానా? కొట్టుకొచ్చిన కలపని పోగుచేసినట్టా? బుద్ధిహీనుడి పిచ్చి పనిలాగానా? అలా ఉందంటావా? ఇందులో ఒక పద్ధతి కనబళ్ళేదా? నీకు నిర్మాణపు భాష తెలుస్తుంది. ఆకృతికి అర్థం తెలుస్తుంది. ఇందులో ఒక ప్రయోజనం కనిపించలేదా?”

“చర్చించడంలో ప్రయోజనం కనిపించడం లేదు.”

“రోర్క్! ఇక్కడ ఇద్దరమే ఏకాంతంగా ఉన్నాం. నా మీద నీ అభిప్రాయం ఏమిటో చెప్పొచ్చుగా. నీ ఇష్టం వచ్చిన మాటల్లో చెప్పు. వినడానికి ఎవరూ లేరు.”

“కానీ నేను మీ గురించి ఏమీ అనుకోవడం లేదు.”

టూహీ ముఖంలో విధిలాంటి దాన్ని దేన్నో శాంతంగా వింటున్నట్టు ఏకాగ్రత తొంగి చూస్తోంది. మౌనంగా ఉన్నాడు.

“నన్ను ఏమని చెప్పమంటారు?” అని అడిగాడు రోర్క్.

రోర్క్ ని, చుట్టూ ఉన్న ఆకుల్లేని చెట్లని, దూరంగా దిగువన ఉన్న నదిని, నది వెనక ఉన్నతంగా లేచిన ఆకాశాన్ని చూశాడు టూహీ.

“ఏమీ లేదు” అన్నాడు టూహీ.

టూహీ వెళ్ళిపోయాడు. కంకరమీదుగా నడుస్తున్న అతని అడుగులు ఆ నిశ్శబ్దంలో కిరుమంటున్నాయి, ఏకరీతిగా, చురుగ్గా, ఇంజన్ పిస్టన్ ధ్వనిలా.

రోర్క్ ఒంటరిగా ఆ దారిలో నిలబడి బిల్డింగ్ కేసి చూస్తున్నాడు.

భాగం - 3

గెయిల్ వైనాండ్

గెయిల్ వైనాండ్ తుపాకిని ఎత్తి తన కణతకి గురి పెట్టుకున్నాడు.

తన చర్మంమీద ఒక లోహ వలయం ఒత్తిడి తప్ప మరేమీ తెలియడం లేదతనికి. అది ఒక సీసపు గొట్టం కావచ్చు. బంగారు నగ ఏదైనా కావచ్చు. ఒక చిన్న వలయం తెలుస్తోంది అంతే. “నేను చనిపోబోతున్నాను” అని పెద్దగా అన్నాడు - ఆవులించాడు.

అతనికి ఉపశమనంగాని, నిరాశగాని, భయంగాని కలగలేదు. ఆఖరి క్షణం తనకి కనీసం సీరియస్ నెస్ ని కలగచేసినా బావుండేది. హుందాగా ఉండేది. అదికూడా లేదు. అదొక అనామక క్షణంగా మిగిలిపోయింది. కొన్ని నిమిషాల క్రితం అదే చేతిలో టూత్ బ్రష్ ఉంది. అదే నిర్లక్ష్యంతో ఇప్పుడొక గన్ పట్టుకుని ఉన్నాడు.

ఎవడూ ఇలా చావడు అనుకున్నాడు. గొప్ప సంతోషమో, ఆరోగ్యకరమైన భయమో కలగాలి. ఎవడైనా తన చావుకి తను సెల్యూట్ చేసుకోవాలి. కాస్త భయం వెయ్యనీ ట్రిగ్గర్ లాగేస్తాను అనుకున్నాడు. ఏమీ వెయ్యలేదు.

పెదవి విరిచి తుపాకి దించేశాడు. ఎడమ అరచేతిని తుపాకితో తడుతూ నిలబడ్డాడు. ‘లోకం నల్లచావు, ఎర్రచావు అని రెండురకాల చావుల్ని చెబుతుంది. కానీ నీది బూడిదరంగు చావు వైనాండ్’ అనుకున్నాడు. చావుల్లో అత్యంత భయంకరమైన చావు ఇదే అని ఎవరూ చెప్పలేదేమిటి? అరుపులు లేవు. మొత్తుకోళ్ళు లేవు. బాధతో మెలితిరిగిపోవడాలు లేవు. ఒక పెద్ద ఉత్పాతాగ్నిలో దగ్ధమై పోయి, అంతా శూన్యం అయిపోయి ఆ శూన్యం నుంచి వచ్చిన నిర్లిప్తత లేదు. ఇదేమి చావు?!. నీచంగా దరిద్రంగా జుగుప్సాకరంగా ఉంది. భయ పెట్టడానికి కూడా శక్తి చాలని చావు. ఇలా కాదు చావాల్సింది. ఇది నీచాభిరుచి’ అని చేదుగా నవ్వుకున్నాడు.

బెడ్ రూం గోడ దగ్గరకి వెళ్ళాడు. అతని పెంట్ హౌస్ ఏబై ఏడు అంతస్తుల రెసిడెన్షియల్ హోటల్ పైన ఉంది. ఆ హోటల్ అతనిదే. మేన్ హాటన్ కి సెంటర్ లో ఉంటుంది. కింద మొత్తం నగరం అంతా కనిపిస్తుంది. పెంట్ హౌస్ పైకప్పుమీద ఉన్న గాజు పంజరమే అతని పడకగది. గోడలు, పైకప్పు అన్నీ గాజు పలకలే. కావాలనుకుంటే మూసి వేసుకోవడానికి బూడిద నీలం రంగు కర్టెన్లున్నాయి గోడలకి. సీలింగ్ కి మాత్రం కవరేమీ లేదు. మంచంమీద పడుకుని పైనున్న నక్షత్రాల్ని పరిశీలించొచ్చు. మెరుపుల్ని తిలకించొచ్చు. మధ్యమధ్య ఎండ కాస్తా కనపడని గాజురక్షణకవచం మీద తీవ్రంగా దాడిచేసే వానని చూడొచ్చు. ఎవరైనా స్త్రీతో పడుకున్నప్పుడు లైట్లు ఆర్పేసి, తెరలు తీసెయ్యడం సరదా అతనికి. అరవై లక్షల మంది చూస్తూ ఉండగా పని జరుపుకుంటున్నాం అనేవాడు ఆమెతో.

ఇప్పుడు ఒంటరిగా ఉన్నాడు. తెరలు తీసి ఉన్నాయి. నగరాన్ని చూస్తూ నిలబడ్డాడు. చాలా రాత్రయింది. కింద దీపాల దాడి క్షీణిస్తోంది. ఈ నగరాన్ని మరెన్నో ఏళ్ళపాటు చూసినా, మరింక ఎప్పుడూ చూడకపోయినా ఫర్వాలేదు అనుకున్నాడు.

గోడకి చేరగిలబడ్డాడు. పల్చటి సిల్కు పైజామాలోంచి గాజు గోడ చల్లగా తగులుతోంది. అతని చొక్కా జేబు మీద జి.డబ్ల్యు. అనే అక్షరాలు ఎంబ్రాయిడరీ చేసి ఉన్నాయి. అవి అతని చేతి రాతకి కాపీలు. ఒకే ఒక రీవైన కదలికతో అతను అలాగే పెడతాడు తన పొడి సంతకం.

గెయిల్ వైనాండ్ చేసే అనేక వంచనలలో అతను కనిపించే తీరే పరాకాష్ఠ అంటారు ప్రజలు. సుదీర్ఘమైన సుకుమార సుందర వంశానికి చెందిన ఆఖరి మనిషిలా, క్షీణదశలో పుట్టిన అతి పరిపూర్ణ వ్యక్తిలా కనిపిస్తాడు. కానీ చెత్తనుంచి వచ్చిన మనిషి అని అందరికీ తెలుసు. పొడుగ్గా ఉంటాడు. సన్నగా ఉండడం వల్ల అందంగా కనిపించడు. కండ, కండరం అన్నీ ఎవరో తినేసినట్టుంటాడు. కఠినంగా కనిపించేందుకు నిటారుగా నిలబడాల్సిన పని లేదతనికి. ఖరీదైన ఉక్కు ముక్కలా వంగి ఉంటాడు. ప్రజలకి అతని శరీర భంగిమ కాక ఏ క్షణాన అయినా అతన్ని నిటారుగా నిలబెట్టగల భయంకరమైన శక్తి కేంద్రమే ఎరుకలో ఉంటుంది. ఇది చాలు అతనికి. నిటారుగా నిలబడడం అరుదు. విశ్రాంతిలో ఉన్నట్టు ఉంటాడు. ఏ దుస్తులు ధరించినా ఎంతో చక్కగా ఉన్నట్టునిపిస్తుంది.

అతని ముఖం ఈ నాగరితకి చెందినట్టుండదు. ప్రాచీన రోమన్ ముఖంలా ఉంటుంది. ఉన్నత వంశస్థుడి ముఖం అది. నుదురు విశాలంగా ఉంటుంది. తెల్ల చారల జుట్టు. దాన్ని మృదువుగా వెనక్కి దువ్వుతాడు. పదునైన ఎముకలమీద బిగుతుగా ఉంటుంది చర్మం. నోరు వెడల్పుగా సన్నగా ఉంటుంది. కనుబొమలు వాలి ఉంటాయి. కళ్ళు లేత నీలం రంగులో, రెండు కుటిల శ్వేత దీర్ఘ వృత్తాల్లా ఉంటాయి. ఒకసారి ఒక చిత్రకారుడు మెఫిస్టోఫిలిస్ బొమ్మకి మోడల్ గా కూర్చోమని అతన్ని అడిగితే, నవ్వేసి, పొమ్మన్నాడు. ఆర్టిస్టుకి విచారం వేసింది- 'అరే! ఆ నవ్వు ఆ ముఖాన్ని నా పనికి మరింత అనువుగా తయారుచేసిందే' అని.

బెడ్ రూంలో గాజు పలకకి బద్ధకంగా ఆనుకుని కూర్చున్నాడు. చేతిలో గన్ బరువుగా ఉంది. 'ఇవాళ ఏం రోజు? ఈ క్షణానికి ఒక అర్థం కల్పించేలా ఏదైనా జరిగిందా ఇవాళ?' అనుకున్నాడు.

జీవితంలో అనేకానేక రోజుల్లాంటిదే ఇదీను. ఇవీ అని గుర్తించే ప్రత్యేక విశేషాలేమీ లేవు దీనికి. అతనికి ఏబై ఒక్క ఏళ్ళు. 1932 సంవత్సరం అక్టోబర్ నెల మధ్య కాలం అది. ఈ విషయం ఖాయంగా తెలుసతనికి. తక్కినవి ప్రయత్నంమీద గాని గుర్తుకు రాలేదు.

ఆ ఉదయం ఆరు గంటలకి లేచి డ్రెస్ చేసుకున్నాడు. పెద్దయ్యాక జీవితం మొత్తంమీద ఏ రాత్రీ నాలుగు గంటలకి మించి నిద్ర పోలేదు. కిందికొచ్చి డైనింగ్ రూములో టిఫిన్ తీసుకున్నాడు. అతని పెంట్ హౌస్ విశాలమైన రూఫ్ గార్డెన్ కి ఒక అంచున ఉంటుంది. చిన్న నిర్మాణం. గదులన్నీ అత్యంత కళాత్మకంగా ఉంటాయి. ఆ ఇల్లు మరెవరిదయినా అయి ఉంటే వాటి నిరాడంబర సౌందర్యానికి ముగ్ధులైపోయే వారు ఎవరైనా. కానీ, అది న్యూయార్క్ బేనర్ పబ్లిషర్ ఇల్లని తెలిశాక ఆశ్చర్యంతో మూగపోతారు. న్యూయార్క్ మొత్తంమీద అంత అసభ్యమైన పత్రిక మరొకటి లేదు.

టిఫిన్ చేశాక స్టడీ రూముకి వెళ్ళాడు. ఆ ఉదయం దేశం మొత్తంనుంచి వచ్చిన ప్రతి ముఖ్యమైన న్యూస్ పేపరు, పుస్తకం, పత్రిక అతని డెస్క్ మీద దొంతరలుగా ఉన్నాయి. ఆ డెస్క్ దగ్గర మూడు గంటల పాటు ఒంటరిగా కూర్చుని, చదువుకుంటూ, పెద్ద నీలం పెన్సిల్ తో అచ్చు పేజీల మీద క్లుప్తంగా నోట్స్ రాసుకుంటూ గడిపాడు. ఆ నోట్సు ఒక గూఢచారి షార్ట్ హ్యాండ్ లా ఉంటుంది. దాన్ని ఎవరూ డిసైఫర్ చెయ్యలేరు - ఎండిపోయిన మధ్యవయస్సు సెక్రటరీ ఒకామె తప్ప. వైనాండ్ వెళ్ళిపోయాక స్టడీ రూముకి వెళ్ళింది ఆమె. ఐదేళ్ళుగా ఆమె గొంతే వినలేదు అతను. అయినా వాళ్ళ మధ్య మాటల అవసరం లేదు. సాయంత్రం అతను స్టడీ రూముకి వచ్చేసరికి సెక్రటరీ లేదు. కాగితాల దొంతరా లేదు. ఉదయం చేసిన పని నుంచి ఏవేవి రికార్డు చెయ్యాలని చెప్పాడో అవన్నీ నీటుగా టైపు చేసిన పేపర్లున్నాయి డెస్క్ మీద.

పదింటికి బేనర్ బిల్డింగ్ కి వెళ్ళాడు. ఆ బిల్డింగ్ మేన్ హాటన్ దిగువ ప్రాంతంలో సాదా ఇళ్ళ నడుమ దిస్సుగా, దుమ్ము కొట్టుకు పోయి ఉంటుంది. సన్నటి హాల్స్ గుండా వెళుతున్నప్పుడు సిబ్బంది విష్ చేశారు. ఆ పలకరింపు ఉండాల్సిన పద్ధతిలోనే ఉంది. సరిగా ఉంది. అతను దానికి మర్యాదగా జవాబిచ్చాడు. అయితే అతని రాక, జీవులతో కూడిన ఒక యంత్రాన్ని ఆపేసిన మృత్యు కిరణంలా ఉంది.

వైనాండ్ సంస్థలలో కఠిన నియమాలుంటాయి సిబ్బందికి. దాంట్లో అత్యంత కఠినమైందేమిటంటే వైనాండ్ రూములోకి వచ్చినప్పుడు గాని, దగ్గరకొచ్చి గమనిస్తున్నప్పుడు గాని ఎవరూ చేస్తున్న పని ఆపకూడదు. అతను ఎప్పుడొస్తాడో, ఏ డిపార్ట్ మెంటుకి వస్తాడో ఎవరూ ఊహించలేరు. బిల్డింగ్ లో ఏ భాగానికయినా ఏ క్షణాన అయినా రావచ్చు. అతని సమక్షం ఎలెక్ట్రిక్ షాక్ లాగా తెలియకుండా తగులుతుంది. సిబ్బంది శాయశక్తులా ఆ నియమం పాటించేందుకు ప్రయత్నిస్తారు. కానీ కొన్ని నిమిషాల అతని మౌనపరిశీలనలో పని చెయ్యడం కన్న మూడుగంటల ఓవర్ టైము సుఖమనిపిస్తుంది వాళ్ళకి.

ఆ ఉదయం, తన ఆఫీసులో కూర్చుని, బేనర్ పత్రిక అదివారం సంపాదకీయాల ప్రూవులు చూశాడు. తొలగించాల్సిన భాగాల మీద అడ్డంగా నీలంగీతలు గీశాడు. పొట్టి సంతకం చెయ్యలేదు. గెయిల్ వైనాండ్ ఒకడే ఆ రకం నీలిరేఖలు గీస్తాడని అందరికీ తెలుసు - రాసిన రచయితల ఉనికిని చీల్చి పారేసినట్టుంటాయి అవి.

ప్రూవులు ముగించి కేన్సాస్ స్ప్రింగ్ విలిలో ఉన్న వైనాండ్ హెరాల్డ్ సంపాదకుడికి కనెక్ట్ చెయ్యమన్నాడు. తన స్థానిక రాజ్యాలకి ఫోన్ చేసినప్పుడు బలి పశువుకి గైనాండ్ పేరు చెప్పరు. తన సామ్రాజ్యంలో ప్రతి పౌరుడికీ తన గళం తెలియాలని ఆశిస్తాడతను.

సంపాదకుడు పలికినప్పుడు “గుడ్ మార్నింగ్ కమిస్స్!” అన్నాడు వైనాండ్.

“మై గాడ్!” అని నోరు వెళ్ళబెట్టాడు అవతలి జీవి. “మీరు... మీరు...”

“నేనే” అన్నాడు వైనాండ్. “కమింగ్స్! విను. నిన్న రాసిన చెత్తలాంటిది మరోసారి రాస్తే నువ్వు వెనక్కి, మళ్ళీ హైస్కూల్ బేండ్ మేళానికి వెళ్ళిపోవచ్చు.”

“అలాగే సార్!”

వైనాండ్ ఫోన్ పెట్టేశాడు. వాషింగ్టన్ లో ఉన్న ఒక ప్రముఖ సెనేటర్ కి ఫోన్ కలపమన్నాడు. రెండు నిమిషాల్లో అవతలి పెద్దమనిషి లైన్ లోకి వచ్చాడు. “గుడ్ మార్నింగ్ సెనేటర్! మీరు ఇలా స్పందించినందుకు సంతోషం. నా అభినందనలు అందుకోండి. మీ టైము తీసుకోను. కానీ మీకు నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞత తెలియజెయ్యాల్సి ఉంది. హేయన్ - లాంగ్ స్టన్ బిల్లు పాస్ అవడంలో చాలా సాయం చేశారు.”

“కానీ మిష్టర్ వైనాండ్!” సెనేటర్ బోలెడు ఇబ్బందిపడుతూ అన్నాడు “థాంక్యూ! కానీ... బిల్లు పాస్ అవలేదు.”

“సరేనండి. నేను పొరపాటు పడ్డాను. రేపు అవుతుంది లెండి.”

ఉదయం పదకొండున్నరకి వైనాండ్ ఎంటర్ప్రైజెస్ లో ఇన్ కార్పొరేటెడ్ బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ మీటింగ్ ఉంది. వైనాండ్ ఎంటర్ప్రైజెస్ లో ఇరవై రెండు న్యూస్ పేపర్లు, ఏడు మేగజైన్లు, మూడు న్యూస్ సర్వీసెస్, రెండు న్యూస్ రీల్స్ ఉన్నాయి, డెబ్బై శాతం స్టాక్ వైనాండ్ దే. డైరెక్టర్లకి వాళ్ళ విధుల విషయంలోగాని, ప్రయోజనం విషయంలోగాని స్పష్టత ఉండదు. తను ఉన్నా లేకపోయినా టైముకి మీటింగ్ మొదలుకావాలని వైనాండ్ ఆర్డరు. ఆ రోజు పన్నెండున్నరకి బోర్డురూములో ప్రవేశించాడతను. ఒక పెద్దాయన, ప్రముఖుడు, మాట్లాడుతున్నాడు. వైనాండ్ ని గమనించడానికి గాని, ఆగడానికిగాని, వీల్లేదు. పొడుగాటి మహాగనీ టేబుల్ మొదట్లో ఉన్న ఖాళీ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు వైనాండ్. ఎవరూ అటు చూడలేదు. ఆ కుర్చీలో ఇప్పుడే ఒక భూతం కూర్చున్నట్టు దాని ఉనికిని ఒప్పుకునే ధైర్యం వాళ్ళకి లేనట్టు ఉంది. మౌనంగా ఒక పావుగంటపాటు విన్నాడు. ఒక వాక్యం మధ్యలో ఉండగా లేచి, ఎలా వచ్చాడో అలా వెళ్ళిపోయాడు.

ఆఫీసులో ఒక పెద్ద టేబుల్ మీద స్టోన్ రిడ్జ్ మేప్ లను పరుచుకున్నాడు. అది అతని రియల్ ఎస్టేట్ కొత్త వెంచర్. ఒక అరగంట పాటు తన ఏజెంట్లు ఇద్దరితో దానిగురించి చర్చించాడు. లాంగ్ ఐలాండ్ లో విశాలమైన స్థలాన్ని కొన్నాడు వైనాండ్. దాన్ని స్టోన్ రిడ్జ్ డెవలప్ మెంట్ గా మారుస్తాడు. అది చిన్న చిన్న ఇళ్ళతో తయారయ్యే కొత్త కమ్యూనిటీ. అందులో ప్రతి పేప్ మెంటు రాయి, వీధి, ఇల్లు అన్నీ వైనాండ్ నిర్మిస్తాడు. అతని రియల్ ఎస్టేట్ పనులు తెలిసిన వాళ్ళు కొందరున్నారు. వాళ్ళు ఇది పిచ్చి పని అన్నారు. అసలు ఆ సంవత్సరం ఎవరూ నిర్మాణాలే తలపెట్టడం లేదు. గెయిల్ వైనాండ్ సంపద అంతా ప్రజలు పిచ్చివన్న పనులనుంచి వచ్చిందే.

స్టోన్ రిడ్జ్ ని డిజైన్ చెయ్యడానికి ఆర్కిటెక్ట్ ని ఇంకా అనుకోలేదు. ఆకలితో ఉన్న నిర్మాణ రంగానికి ఈ కొత్త ప్రాజెక్టు వార్త వ్యాపించింది. కొన్ని వారాల పాటు ఆర్కిటెక్టులనుంచి గాని, వాళ్ళ దగ్గర స్నేహితులనుంచి గాని వచ్చిన ఉత్తరాలు ఫోన్ కాల్స్ వైనాండ్ చదవలేదు, మాట్లాడలేదు. ఆ కాన్ఫరెన్సు ముగిశాక, రాల్ స్టన్ హోల్ కాంబ్ నుంచి ఫోన్ అనీ రెండు నిమిషాలు చాలనీ అర్జెంట్ అంటూ రిక్వెస్ట్ చేశాడనీ అతని సెక్రటరీ చెప్పినప్పుడు మరోసారి తిరస్కరించాడు వైనాండ్.

ఏజెంటు వెళ్ళిపోయాక డెస్క్మీద బటన్ నొక్కి అల్వాస్కారెట్ ని పిలిచాడు. స్కారెట్ నవ్వుతూ వచ్చాడు. ఆ బజర్ కి ఎప్పుడూ ఉప్పొంగిపోతూ ఆత్రుతగా ఒక ఆఫీసు బోయ్ స్పందించినట్టు స్పందిస్తాడతను.

“అల్వా! గేలంట్ గేల్ స్టోన్ ట. ఏమిటా దరిద్రం?” అన్నాడు.

స్కారెట్ నవ్వేసి “అదా అదొక నవల పేరు. లోయిస్ కుక్ రాసింది”

“ఏ రకం నవల?”

“బోలెడు నాన్ సెన్సు. అది వచనంలో ఉన్న కవిత. ఒక గాల్ స్టోన్ కథ. అది తను ఒక ప్రత్యేక జీవిననుకుంటుంది. పైత్యరసం నిలవ వుండే సంచి (గాల్ బ్లాడర్) కి చెందిన దృఢమైన స్వతంత్ర జీవినని దాని భావన. అర్థమైంది కదా!. అప్పుడు ఆ మనిషి పెద్దడోన్ ఆముదం తాగేశాడు. అందవల్ల ఏం జరిగిందో కళ్ళకు కట్టినట్టు రాసింది - వైద్యరీత్యా అదంతా రైటో కాదో నాకు తెలీదు. అయితే వీరోచితమైన గాల్ స్టోన్ కథ అక్కడితో ఆఖరు అయి పోయిందనుకో. స్వేచ్ఛా సంకల్పం (ఫ్రీ విల్) అనేది ఏమీ ఉండదని రుజువు చెయ్యడానికట.”

“ఎన్ని కాపీలు అమ్ముడైంది?”

“తెలియదు. అంత ఎక్కువేం కాదని అనుకుంటా. మేధావి వర్గానికే పరిమితం అయింది. అయితే ఈ మధ్య అమ్మకాలు అందుకున్నాయని వింటున్నాను...”

“క్లుప్తంగా చెప్పు. ఇక్కడేం జరుగుతోంది అల్వా?”

“ఏమిటి?... ఓహో! దాని ప్రస్తావన కొన్నిసార్లు రావడం గమనించావా?...”

“గత కొన్నివారాలుగా బేనర్ నిండా అదే. చాలా బాగా నడిపించారు. దాన్ని కనిపెట్టడానికి నాకు ఇంతకాలం పట్టిందంటే అది అనుకోకుండా జరిగిన పని కాదనేగా.”

“నీ ఉద్దేశం?..”

“నా ఉద్దేశం ఏమిటని నీ ఉద్దేశం? ఆ పేరు అదే పనిగా రావాల్సిన పని ఏమొచ్చింది?. అది కూడా అసందర్భ స్థలాల్లో? ఒక రోజు ఒక ఫోలీస్ స్టోరీలో ఒక హంతకుడి మరణ శిక్ష గురించి చెబుతూ వచ్చింది. ధైర్యంగా గాలంట్ గాల్ స్టోన్ లా చనిపోయాట్ట రెండురోజుల తర్వాత పదహారో పేజీలో ఇలా రాశారు. సెనేటర్ హేజెల్ టన్ తనను తను స్వతంత్రుడినని భావిస్తున్నాడు. చివరికి అతనో గాలంట్ గాల్ స్టోన్ అని తేలొచ్చుట. ఒక సంతాప ప్రకటనలో కూడా వచ్చింది. నిన్న స్త్రీల పేజీలో వచ్చింది. కామిక్స్ లో ఉందివ్వాళ. స్నూక్సీ తన భూస్వామిని గాలంట్ గాల్ స్టోన్ అన్నాడు.”

స్కారెట్ ప్రశాంతంగా, పకపకా నవ్వాడు “అవును. సిల్లీగా లేదా?”

“ఇంతకు ముందు సిల్లీగా ఉందనుకున్నాను - మొదట్లో, ఇప్పుడు అనుకోవట్లేదు.”

“అయితే ఏమిటి గెయిల్! అదొక పెద్ద విషయం అనిపించట్లేదు. మన బై-లైనర్లు రాస్తున్నారు. చిల్లర గాంగు, వారానికి నలభై డాలర్ల గాంగు.”

“అదీ సంగతి. అదొక విషయం, రెండోది ఆ పుస్తకం బెస్ట్ సెల్లరేమీ కాదు. అయి ఉంటే ఆ పేరు వాళ్ళ బుర్రల్లోకి ఎక్కడం నేను అర్థం చేసుకోగలను. అలా కాదు కదా! ఎవరో ఎక్కిస్తున్నారు. ఎందుకు?”

“ఏమిటి గెయిల్? ఎవరైనా ఎందుకు ఎక్కిస్తారు? ఎక్కిస్తే మనకేమిటి? పోనీ ఇదొక రాజకీయ వ్యవహారం అయితే.. అనుకోవచ్చు. కానీ ఫ్రీ విల్ కి వ్యతిరేకంగా కానీ, అనుకూలంగా కానీ, ప్రచారం చేసి ఎవరైనా బావుకునేదేమిటి?”

“దీనిగురించి నిన్ను ఎవరైనా సంప్రదించారా?”

“లేదు. దీని వెనక ఎవ్వరూ లేరు. కేవలం యాదృచ్ఛికం. బోలెడు మందికి ఇది ఫన్నీ జోక్ అనిపించింది. అంతే.”

“నువ్వు మొట్టమొదట విన్నది ఎవరి దగ్గర్నుంచి?”

“తెలీదు... ఒక్క నిమిషం... చెబుతా... అదీ... అవును ఎల్స్వర్త్ టూహీ.”

“దాన్ని ఆపెసెయ్యి. టూహీకి తెలియాలి, చెప్పు.”

“ఓకే. నువ్వు ఎలా అంటే అలా. కానీ ఇదేమీ కాదు. వాళ్ళు ఊరికే సరదాకి చేసింది.”

“నా పేపరుమీద సరదాలు తీర్చుకోవడం నాకిష్టం లేదు”

“అలాగే గెయిల్!”

మహిళా మండలుల నేషనల్ కన్వెన్షన్ ఏర్పాటు చేసిన మధ్యాహ్న భోజన కార్యక్రమానికి వైనాండ్ గౌరవ అతిథిగా హాజరయ్యాడు రెండింటికి. అధ్యక్షురాలికి కుడిపక్కన కూర్చున్నాడు. బాంకెట్ హాలు ప్రతిధ్వనులిస్తోంది. స్త్రీలు బట్టలకి పెట్టుకున్న గార్డెనీయా, స్వీట్ పీస్ పూల సువాసనలతో, కోడిమాంసం వేపుడు వాసనతో హాలంతా నిండిపోయింది. భోజనానంతరం వైనాండ్ ప్రసంగించాడు. వివాహితులకి కెరీర్లు అవసరం అని చెప్పింది కన్వెన్షన్. వైనాండ్ పత్రికలు ఎన్నో ఏళ్ళుగా ఆ ప్రతిపాదనకి వ్యతిరేకంగా వాదిస్తున్నాయి. వైనాండ్ ఇరవై నిమిషాలు మాట్లాడాడు - ఒక్క ముక్క కూడా స్పష్టంగా చెప్పకుండా. ఆ సమావేశం వ్యక్తంచేసిన ప్రతి సెంటిమెంటునీ అతను బలపరుస్తున్నాడన్న భావనకలిగేట్టు మాత్రం మాట్లాడాడు. శ్రోతలమీద, ముఖ్యంగా మహిళా శ్రోతలమీద, వైనాండ్ ప్రభావం ఏమిటన్నది ఎప్పుడూ ఎవరూ చెప్పలేక పోయారు. చెప్పుకోదగింది ఏమీ ఉండదు. గొంతుక లోస్వరంతో, మెటాలిక్ గా ఉంటుంది, విసుగు పుట్టిస్తుంది. ఎంతో పద్ధతిగా మాట్లాడతాడు. పద్ధతిగా మాట్లాడడాన్ని కావాలని ఎగతాళి చేస్తున్నాడా అన్నంత పద్ధతిగా మాట్లాడతాడు. అయినప్పటికీ అతను శ్రోతలనందరినీ గెలుచుకుంటాడు. అందుకు కారణం అతనిలోని ‘సున్నితమైన, గొప్ప పురుషత్వం’ అంటారు ప్రజలు. స్కూలు గురించి, ఇంటి గురించి, కుటుంబం గురించి మర్యాదగా

మాట్లాడే ఆ గొంతు - అతను అక్కడున్న వృద్ధ స్త్రీలతో కూడా ప్రేమగా సంపర్కిస్తున్నట్టు ధ్వనిస్తుంది.

ఆఫీసుకి తిరిగి వెళుతూ సిటీ రూములో ఆగాడు వైనాండ్. ఒక ఎత్తైన డెస్క్ దగ్గర నిలబడి ఖాళీ న్యూస్ ప్రింట్ పేపరుమీద, నీలిరంగు పెన్సిల్ పుచ్చుకుని తాటికాయంత అక్షరాలతో - స్త్రీలకి కెరీర్లు అవసరమన్న అందరినీ ఖండిస్తూ నిర్దాక్షిణ్యంగా అద్భుతమైన సంపాదకీయం రాసేశాడు. దాని కింద జి.డబ్ల్యు. అనే అక్షరాలు నీలిరంగు జ్వాలలాగా ఉన్నాయి. రాసిందాన్ని మళ్ళీ చదవలేదు. ఎప్పుడూ ఆ అవసరం పడలేదతనికి. కనబడిన మొదటి ఎడిటర్ డెస్క్మీదకి దాన్ని విసిరేసి, రూము విడిచి వెళ్ళిపోయాడు.

సాయంత్రం, వైనాండ్ ఆఫీసు విడిచిపెట్టే వేళ, ఎల్వీవర్డ్ టూహీ అతన్ని కలుసుకోవాలను కుంటున్నారని సెక్రటరీ చెప్పింది. “రమ్మను” అన్నాడు వైనాండ్.

టూహీ వచ్చాడు - ముఖంమీద జాగ్రత్త కోసం అరనవ్వు పులుముకుని. ఆ అరదరహాసం అతన్నీ, వైనాండ్నీ కూడా వెక్కిరిస్తోంది. కానీ అందులో సున్నితమైన సంతులనం ఉంది. అరవైశాతం వెక్కిరింత తనకే తగులుతుంది. వైనాండ్కి తనని చూడాలని లేదని టూహీకి తెలుసు. తనని రమ్మనడంలో తనకి సానుకూలత ఏమీలేదు.

వైనాండ్ డెస్క్ వెనక కూర్చున్నాడు. ముఖం మర్యాద పూర్వకంగా శూన్యంగా ఉంది. ఏటవాలు కనుబొమలకి సమాంతరంగా నుదుటి మీద రెండు అస్పష్ట ఐమూల రేఖలు లేచాయి. అప్పుడప్పుడూ ఎదటి వాళ్ళని తికమక పెడుతూ కనిపించే ప్రత్యేక లక్షణం అది. అది రెండు రకాల భావాలు వ్యక్త పరుస్తుంది. కీడునే ఎక్కువ సూచిస్తుంది.

“కూర్చో టూహీ. నీకు ఏం సేవ చెయ్యగలనో చెప్పు.”

“అంతకన్న ఎక్కువ పొగరుబోతుతనమే ఉంది నాకు మిష్టర్ వైనాండ్! నీ సేవలు తీసుకునేందుకు రాలేదు. నా సేవలు అందించేందుకు వచ్చాను.” అన్నాడు టూహీ ఉల్లాసంగా.

“ఏ విషయంలో?”

“స్టోన్రిడ్జ్.”

నుదుటిపైన రేఖలు ప్రస్ఫుటం అయ్యాయి.

“ఒక న్యూస్పేపరు కాలమిస్టు స్టోన్రిడ్జ్కి ఏం ఉపయోగపడగలడు?”

“న్యూస్పేపరు కాలమిస్టా? కాదు. ఒక ఆర్కిటెక్చరల్ నిపుణుడు...” టూహీ తన గొంతును అపహాస్యపు ప్రశ్నార్థకం దాకా జరిపాడు.

టూహీ కళ్ళు దురుసుగా వైనాండ్ కళ్ళలోకి చూస్తూ ఉండక పోతే అతను తక్షణం ఉద్యోగం ఊడగొట్టుకుని ఉండేవాడు, అయితే ఆ చూపు వైనాండ్కి చెప్పేసింది - ఆర్కిటెక్టుల్ని సిఫారసు చేస్తూ ప్రజలు తనకి ఎంత ఇబ్బంది పెట్టారో, దాన్ని తప్పించుకునేందుకు తను ఎంత గట్టి ప్రయత్నం చేశాడో, టూహీకి తెలుసని. తను ఊహించని రీతిలో అదే పనికోసం

ఈ ఇంటర్వ్యూ సంపాదించడంద్వారా టూహీ తనని బోల్తా కొట్టించాడని వైనాండ్ గ్రహించాడు. ఈ అనౌచిత్యం వైనాండ్ కి గమ్మత్తుగా అనిపించింది. అలా అనిపిస్తుందని టూహీకి తెలుసు.

“సరే, టూహీ! నువ్వెవర్ని అంటగడతావు?”

“పీటర్ కీటింగ్ ని.”

“ఆ?”

“క్షమించాలి. అర్థంకాలేదు.”

“అతన్ని అంటగట్టేయ్యి”

టూహీ అగిపోయాడు. ఉత్సాహంగా భుజాలెగరేసి అందుకున్నాడు.

“నీకు తెలుసు. నాకు, కీటింగ్ కి ఏ వృత్తిగత సంబంధమూ లేదు. అతని స్నేహితుడిగా - నీ స్నేహితుడిగా కూడా ఈ పనికి పూనుకున్నాను.” ఆ గొంతులో సంతోషం, చనువు ధ్వనించాయి. కానీ ఏదో లోపించింది. “నిజంగా. ఇది వింతగా అనిపిస్తుంది. కానీ మరి ఇంకేం అనను? వాస్తవం అదేమిటి.” వైనాండ్ టూహీని గట్టెక్కించలేదు, “నీకు నా అభిప్రాయం చెప్పడం నా ధర్మంగా భావించి వచ్చాను. నైతిక బాధ్యత కాదు. కళా పరమైన బాధ్యత అందాం. నువ్వు ఏం చేసినా అది అత్యుత్తమంగా ఉండాలని కోరుకుంటావు. నీ మనస్సులో ఉన్న ఈ ప్రాజెక్టు స్థాయికి, సమర్థతలోగాని, అభిరుచిలోగాని, మౌలికతలోగాని, కల్పనాశక్తిలో గాని, పీటర్ కీటింగ్ తో సరితూగే మరో ఆర్కిటెక్ట్ ఎవరూ లేరు. ఇది నా సిన్సియర్ ఒపినియన్.”

“నేను నిన్ను నమ్ముతాను.”

“నిజమా?”

“అవును. కానీ మిష్టర్ టూహీ! నీ అభిప్రాయాన్ని నేనేందుకు పట్టించుకోవాలి?”

“అదా? నేను మీ ఆర్కిటెక్చరల్ ఎక్స్ పర్ట్ ని కదా?” గొంతులోంచి కోపపు జీరని తీసెయ్యలేకపోయాడు.

“మై డియర్ టూహీ! నా పాఠకులు వేరు, నేను వేరు. కన్ఫ్యూజ్ కావద్దు.”

ఒక నిమిషం తర్వాత టూహీ వెనక్కి చేరగిలబడి నిస్సహాయంగా నవ్వుతూ చేతులు చాపేశాడు.

“నిజానికి, నా మాటకి నువ్వు పెద్దగా విలువనిస్తారని ఆశించలేదు. అందుచేత పీటర్ కీటింగ్ ని సిఫారసు చెయ్యాలన్న ఉద్దేశంతో రాలేదు.”

“లేదా? మరి ఏం ఉద్దేశంతో వచ్చావు?”

“నా కన్న పీటర్ కీటింగ్ సమర్థత విషయంలో నిన్ను బాగా కన్విన్స్ చెయ్యగల మరో మనిషి కోసం ఒక అరగంట సమయం అడుగుదామని.”

“ఎవరది?”

“మిసెస్ పీటర్ కీటింగ్.”

“పీటర్ కీటింగ్ భార్యతో నేనెందుకు చర్చించాలి, ఈ విషయంలో?”

“ఎందుకంటే ఆమె చెప్పడానికి వీల్లేనంత అందగత్తె. చాలా ‘అసాధ్యురాలు’ కూడా.”

వైనాండ్ తల వెనక్కి వాలేసి పెద్దగా నవ్వేశాడు.

“గుడ్ గాడ్! టూహీ! నేను మరీ అంతగా బయట పడిపోయానా?”

టూహీ రెప్పలల్లార్చాడు. దీనికి సంసిద్ధంగా లేడు.

“నా అభిరుచులు మరీ అంత తెలిసిపోయేట్టుగా మనులుకున్నందుకు, నువ్వంత ముతకగా వ్యవహరించేలా చేసినందుకు, నీకు క్షమాపణలు చెప్పాల్సి ఉంది. అయితే నువ్వు చేసే అనేకానేక మానవతా కార్యకలాపాల్లో తార్పుడుపని కూడా ఉందని నాకు తెలియదు.”

టూహీ లేచాడు.

“మిస్టర్ టూహీ! సారీ నిన్ను డిజప్పాయింట్ చేశాను. మిసెస్ పీటర్ కీటింగ్ని కలిసే ఉద్దేశం నాకేమాత్రం లేదు.”

“నీకు ఉంటుందని నేననుకోలేదు. ఏ ఆధారమూ చూపించకుండా చేసిన నా సూచనతో అలాంటి ఉద్దేశం ఎందుకు ఏర్పడుతుంది? ఈ సంగతి ఇందాక ఎప్పుడో ఊహించాను. నిజానికి పొద్దున్నే అనుకున్నాను. అందుచేత ఇదంతా చర్చించేందుకు మరో అవకాశం తీసుకున్నాను. నీకు ఒక గిఫ్ట్ పంపే చొరవ చేశాను. రాత్రి ఇంటికి వెళ్ళాక ఆ గిఫ్ట్ చూడొచ్చు. అప్పుడు నేను ఆశించింది సబబే అని నీకు అనిపిస్తే నాకు ఫోన్ చేయొచ్చు. నేను వెంటనే బయలుదేరి వస్తాను. మిసెస్ కీటింగ్ని కలవాలని ఉందో లేదో నాకు చెబుదువు గాని.”

“టూహీ! నమ్మశక్యంగాని విషయం ఇది. కానీ నువ్వు నాకు లంచం ఇవ్వచూపుతున్నావని నమ్ముతున్నాను.”

“అవును.”

“ఇది ఎలాంటి వ్యవహారం అంటే నువ్వు చక్కగా తప్పించుకునైనాపోతావు. ఉద్యోగమైనా ఊడగొట్టుకుంటావు”

“ఈ రాత్రి నా కానుక చూశాక నువ్వేమనుకుంటావో దానిమీద భరోసా పెట్టుకుంటాను.”

“సరే. టూహీ! నీ కానుక చూస్తాను” అని, మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు. “టూహీ! ఏదో ఒకరోజు నీ వల్ల నాకు ముప్పు వస్తుంది.”

“సరైన సమయం వచ్చే వరకూ ఆగుతాను. అలా తేకుండా ఉండేందుకు ప్రయత్నిస్తాను.” టూహీ మరోసారి వినమ్రుడై బయటకి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ రాత్రి పెంట్‌హౌస్‌లో ఒక స్త్రీతో డిన్నర్ చేశాడు. ఆమెది తెలుపు మొహం, మెత్తటి గోధుమ రంగు జుట్టు. ఆమెకి వెనక మూడు శతాబ్దాల తండ్రులూ, సోదరులూ ఉన్నారు. గెయిల్ వైనాండ్ ఆమెతో ఏం పొందాడో అటువంటి అనుభవం పొందాడని సూచన ప్రాయంగా తెలిసినా ఒక నిండు మనిషి ప్రాణం తీసి ఉండేరకాలు వాళ్ళు.

నీరు తాగేందుకు స్ఫటిక చషకాన్ని పెదవులకు చేర్చినప్పుడు ఆమె చెయ్యి, అద్భుతంగా తయారుచేసిన వెండి కొవ్వొత్తుల స్టాండు కాడలా ఉంది. వైనాండ్ ఆ కాడని చూసినట్టే ప్రశంసాత్మకంగా ఆమె చేతినీ చూశాడు. ఆమె ముఖంమీద కొవ్వొత్తి వెలుగు రెపరెపలు ఎంత అందమైన దృశ్యాన్ని ఆవిష్కరించాయంటే 'ఆమె సజీవంగా లేకుండా ఉంటే అలా మౌనంగా చూస్తూ ఉండిపోయి ఇష్టం వచ్చినట్టు ఊహించుకుని ఉండేవాణ్ణి కదా' అనుకున్నాడు గైనాండ్.

“ఒకటి రెండు నెలల్లో, చలి బాగా ముదిరాక 'ఐడూ' మీద ఎండలోకి ప్రయాణిద్దాం, కిందటేడు వెళ్ళినట్టు” అందామె బద్ధకంగా నవ్వుతూ.

'ఐ డూ' అనేది వైనాండ్ పడవ పేరు. ఆ పేరుకి అర్థం అతను ఎవరికీ చెప్పలేదు. చాలామంది స్త్రీలు అడిగారు. ఆమె కూడా అడిగింది. అతను మౌనంగా ఉండిపోవడంతో ఆమె మళ్ళీ అడిగింది.

“అవును. డార్లింగ్! దాని అర్థం ఏమిటి? అదే నీ అద్భుతమైన ఓడ పేరుకి?”

“ఈ ప్రశ్నకి నేను జవాబివ్వను. జవాబివ్వలేని వాటిలో ఇదొకటి.”

“సరే. ప్రయాణానికి నా బట్టలు రెడీ చేసుకోనా?”

“ఆకుపచ్చ బావుంటుంది నీకు. సముద్రంలో ఇంకా బావుంటుంది. ఆ డ్రెస్ నీ జుట్టుని, చేతుల్ని ఎలా చూపిస్తూందో చూడాలి. కానీ ఆకుపచ్చ సిల్కు పక్కన నీ చేతులు కనిపించే దృశ్యాన్ని మిస్ అవుతాను నేను. ఇవాళే ఆఖరిసారి కనక.”

ఆ గాజుపాత్ర కాడ మీద చేతులు నిశ్చలంగా ఉండిపోయాయి. అదే ఆఖరిసారి అని తెలిపే జాడ ఏమీ కనిపించడం లేదు. అయితే అతను ముగించడానికి ఈ మాటలు చాలు అని ఆమెకి తెలుసు. వైనాండ్ స్త్రీలందరికీ తెలుసు, ముగింపు ఇలాగే ఉంటుందని, ఆ విషయంలో చర్చ ఉండదని. కాసేపయాక ఆమె అంది- లో స్వరంతో. “కారణం ఏమిటి గెయిల్?”

“తెలిసిందే.”

జేబులో చెయ్యి పెట్టి డైమండ్ బ్రేస్ లెట్ ఒకటి తీశాడు. కొవ్వొత్తి వెలుగులో చల్లటి, ప్రకాశవంతమైన జ్వాలలా ఉందది. బరువైన దాని లింకులు అతని వేళ్ళ మీద వదులుగా వేలాడుతున్నాయి, దానికి కేస్ లేదు. రేపరూ లేదు. టేబుల్ మీదుగా విసిరాడు దాన్ని.

“నా గుర్తు మై డియర్! అది గుర్తుకు తెచ్చే విషయాలకన్నా చాలాచాలా విలువైంది.”

బ్రేస్‌లెట్ చషకానికి తగిలి చప్పుడైంది. ఆ విషయమై ఆక్రోశించిందా అన్నట్టు సన్నగా అరిచింది. ఆమె ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఆ సందర్భంలో ఇతరులకి ఇచ్చినట్టు అటువంటి స్త్రీలకి

ఎవరూ అలాంటి బహుమతుల్నిరు కనక ఇతర స్త్రీల లాగానే తను కూడా తిరస్కరించదు కనక అలా ఇవ్వడం తీసుకోవడం భయంకరంగా ఉంటుందని అతనికి తెలుసు.

ఆమె అతనికేసి చూడకుండా మణికట్టుకి బ్రేస్లెట్ పెట్టుకుంటూ “థాంక్స్ గెయిల్!” అంది.

తర్వాత వాళ్ళిద్దరూ డ్రాయింగ్ రూముకి వెళ్ళినప్పుడు, ఆమె ఆగింది. పొడుగాటి కనురెప్పల మధ్య ఆమె చూపు కదిలి, అతని పడకగదికి దారితీసే మెట్ల దారి దగ్గర చీకట్లో ఆగింది.

“ఈ జ్ఞాపికను సంపాదించుకోనిమ్మని కదా గెయిల్?” అంది ఆమె. గొంతులో ఏ ఉద్వేగమూ లేదు.

అతను తల అడ్డంగా ఊపాడు.

“నిజానికి అలానే అనుకున్నాను. కానీ అలిసిపోయాను” అన్నాడు.

ఆమె వెళ్ళిపోయాక, హాల్లో నిల్చుండిపోయాడు. ఆమెకి బాధ కలిగి ఉంటుందను కున్నాడు. ఆ బాధ నిజమైన బాధే గాని కొంతకాలం పోయాక అది అవాస్తవం అయిపోయి బ్రేస్లెట్ మాత్రమే నిజమౌతుందనుకున్నాడు. అటువంటి ఆలోచన ఒకప్పుడు చేదుగా ఉండేది. కానీ ఆ కాలం అతనికి ఏమాత్రం గుర్తు లేదు. ఈ సాయంత్రపు సంఘటనని తను కూడా పట్టించుకున్న సంగతి గుర్తుకొచ్చాక, ఏమీ అనిపించలేదు, ఆ పని అంతకు ముందెప్పుడో ఎందుకు చెయ్యలేదా అని ఆలోచనలో పడ్డాడు.

తన లైబ్రరీకి వెళ్ళాడు. గంటల తరబడి చదువుతూ కూర్చున్నాడు. ఆగిపోయాడు. అకారణంగా, ఒక ముఖ్య వాక్యం మధ్యలోనే ఆగిపోయాడు. ఇంక చదవాలనిపించలేదు. మరోసారి ప్రయత్నించి చూద్దామని అయినా అనిపించలేదు.

అతనికేమీ జరగలేదు. - జరగడం అనేది అనుకూల వాస్తవం. ఏ వాస్తవం అయినా ఫర్వాలేదు అతన్ని నిస్సహాయుణ్ణి చెయ్యజాలదు. ఇది గొప్ప ప్రతికూలత. ఒక అర్థంలేని శూన్యాన్ని మిగిల్చి అన్నీ తుడిచి పెట్టుకుపోయినట్టు, ఇదంతా కాస్త అమర్యాదగా ఉంది. ఎందుకంటే ఇది సాధారణంగా, అనుత్తేజకరంగా ఉంది. హత్య ఆత్మీయమైన చిరునవ్వును ధరించినట్టుంది.

పోయిందేమీ లేదు - కోరిక తప్ప. తల్లివేరు పోయింది అంతే. కోరిక పట్ల కోరిక పోయింది. కళ్ళు పోగొట్టుకున్న వాడికి దృశ్యం అనే భావన మిగిలే ఉంటుంది అనుకున్నాడు. అయితే తను మరో భయంకరమైన అంధత్వం గురించి విన్నాడు. మెదడులో దృశ్యసంబంధ కేంద్రాలు నాశనమైతే దృశ్య భావనకి సంబంధించిన స్మృతిని కూడా కోల్పోతాడు మనిషి.

పుస్తకం వదిలి పెట్టి లేచి నిలబడ్డాడు. అక్కడ ఉండాలని అనిపించలేదు. అక్కడి నుంచి పోవాలనీ లేదతనికి. నిద్ర పోవాలనుకున్నాడు. అతని నిద్రవేళకి ఇది చాలా ముందు. ఫర్వాలేదు ఉదయం తొందరగా లేవచ్చు. పడకగదికి వెళ్ళి స్నానంచేసి పైజామా తొడుక్కున్నాడు. తన డ్రెస్సర్ డ్రాయర్ ఒకటి తెరిచాడు. గన్ కనిపించింది. దాన్ని అక్కడే ఉంచుతాడు. తక్షణం, ఒక కుతూహలం ఆకస్మాత్తుగా పొడవడం గుర్తించాడు. తుపాకి చేతిలోకి తీసుకున్నాడు.

తనని తాను చంపేసుకుంటాడన్న ఆలోచన వచ్చినప్పుడు ఏ షాకూ లేదు గనక చంపుకోవడం సబబే అనుకున్నాడు. ఆ ఆలోచన ఎంతో సరళంగా అనిపించింది - నెగ్గడం అనవసరమనిపించే వాదనలాగా, ఒక మత్తు మందులాగా.

గాజుగోడ దగ్గర ఉన్నాడిప్పుడు. ఆ అతిసారశ్యం అతన్ని ఆపేసింది. మనిషి తన జీవితాన్ని మత్తుమందు చేసుకోగలడు. మృత్యువును చేసుకోలేడు.

మంచం దగ్గరకి నడిచాడు. కూర్చున్నాడు. చేతిలో గన్ వేలాడుతోంది. చనిపోయే ముందు ఆఖరిసారిగా తన జీవితం అంతటినీ ఒకసారి చూసుకోవాలనుకున్నాడు. 'నాకు ఏమీ కనిపించడం లేదు. అయితే కనబడేటట్టు చేసుకోగలను. బలవంతంగా దాన్ని మళ్ళీ పరీక్షిస్తాను. బతకాలనే కోరికగాని, చనిపోవడానికి కారణం గాని అందులో వెతుకుతాను' అనుకున్నాడు.

* * *

హడ్సన్ ఒడ్డున మొండిగోడ పక్కన చీకట్లో నుంచున్నాడు పన్నెండేళ్ళ గెయిల్ వైనాండ్. ఒక చేతిని వెనక్కి సాచి, పిడికిలి బిగించి కొట్టేందుకు సిద్ధంగా - ఎదురుచూస్తున్నాడు.

అతని కాళ్ళకిందనున్న రాళ్ళు గోడకొనలో ఉన్న అవశేషాల వరకూ ఎత్తుగా లేస్తున్నాయి. ఒక పార్శ్వం అతన్ని వీధి నుంచి మరుగు పరుస్తోంది. రెండో పార్శ్వానికి వెనక దిగువగా నది తప్ప ఏమీ లేదు. అతని ముందు నదికి ఆనుకుని ఉన్న పట్టణ భాగం చీకటిగా ఉంది. కూలిపోతున్న నిర్మాణాలు, ఖాళీ ఆకాశాలు, గోడౌన్లు. ఒక చోట కిటికీ ఒకటి మసక కాంతితో వెలుగుతోంది. దాని మీదుగా వంకర కోర్నిస్ ఒకటి వేలాడుతోంది.

మరొక నిమిషంలో వైనాండ్ పోరాడాల్సి ఉంటుంది. అది జీవితం కాపాడుకోవడం కోసం చెయ్యాల్సిన పోరాటమని అతనికి తెలుసు. పిడికిలి బిగించి వెనక్కు పెట్టాడు. ఆ చిరిగిన పేంటు చొక్కాలలో, సన్నటి పొడుగాటి శుష్క శరీరంలో, అతి ముఖ్య భాగాలనన్నింటినీ కలుపుతూ కనబడని తీగలు ఉన్నట్టు, ఆ తీగల్ని - పొడుగ్గా ఉబ్బిన చేతులు, బిగుసుకున్న నరాలు లాగి పట్టుకున్నట్టు ఉంది.

ఆ తీగలు కంపిస్తున్నాయి. శరీరం నిశ్చలంగానే ఉంది. కొత్తరకం మారణాయుధంలా ఉన్నాడతను. ఒక్క వేలి స్పర్శ చాలు ట్రిగ్గర్ నొక్కడానికి.

పిల్లల గాంగ్ లీడర్ తన కోసం వెతుకుతున్నాడని, అతను ఒంటరిగా రాడని వైనాండ్కి తెలుసు. ఇద్దరు పిల్లలు కత్తులతో దాడిచేస్తారని అతని అంచనా. ఒకడికి హత్య చేసిన ఘనతకూడా ఉందని అతనికి తెలుసు. వాళ్ళకోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు. జేబుల్లో ఏమీ లేవు. ఆ గాంగ్లో అతి చిన్న వయస్సువాడూ, ఆఖరిగా చేరినవాడూ తనే. "వీడికో పాఠం అవసరం రా!" అన్నాడు లీడరు.

నదిలో పడవల్ని లూటీ చెయ్యడం గురించి మొదలైంది ఇదంతా. రాత్రిపూట జరగాలన్నాడు లీడరు. గెయిల్ వైనాండ్ తప్ప అందరూ ఒప్పుకున్నారు. పోయిన వారం నది దిగువన, కొందరు చిన్న చిన్న వీధి రౌడీలు ఇదే ప్రయత్నం చేశారని, వాళ్ళలో ఆరుగురు

పోలీసులకి, ఇద్దరు శ్మశానానికి దక్కారని, తెల్లారగట్ల దాడి చెయ్యడం మంచిదని, ఎవరూ ఊహించలేరని, చెప్పాడు వైనాండ్ లోగొంతుకతో, ధిక్కార స్వరంతో. గాంగ్ ఎగతాళిచేస్తూ కేకలు వేసింది. వైనాండ్ జంకలేదు. అతనికి ఆదేశాలు తీసుకోవడం తెలియని పని. తన నిర్ణయం సరైనదని తప్ప మరేమీ గుర్తించలేదతను. అందుచేత లీడరు ఆ విషయం అంతు తేల్చేసుకోవాలనుకున్నాడు.

ముగ్గురు పిల్లలు గోడ ఇవతలి వాళ్ళకి అడుగుల అలికిడి వినబడనంత మెత్తగా నడిచి వచ్చారు. ఒక బ్లాకు దూరంలో ఉండగానే వైనాండ్ కి 'వినిపించారు' వాళ్ళు. తన మూలలో తను నిశ్చలంగా ఉండిపోయాడు. పిడికిలి మరికాస్త బిగుసుకుందంతే.

సరైన సమయంలో ముందుకు దూకాడు. గాలిలోకి దూకాడు. నేల ఎక్కడ ఉందన్న ఆలోచనే లేదు. మైళ్ళ దూరంనుంచి ఉండేలు కర్ర ఒకటి తనని విసిరేసినట్టు దూకాడు. అతని ఛాతీ ఒక శత్రువు తలను, పొట్ట మరొకడిని, కాళ్ళు మూడోవాడి ఛాతీని బలంగా తాకాయి. నలుగురూ కింద పడ్డారు. ఆ ముగ్గురూ తలలెత్తే సరికి వైనాండ్ గుర్తు పట్టదగ్గ స్థితిలో లేదు. వాళ్ళకి ఎగువన ఒక సుడిగాలి కనిపించింది. అందులోంచి మంటలా ఏదో దూసుకొచ్చింది.

అతనికి రెండు పిడికిళ్ళు తప్ప మరేమీ లేవు. వాళ్ళ పక్షాన ఐదు పిడికిళ్ళు, ఒక చాకు ఉన్నాయి, అదేమీ లెక్క పెట్టినట్టు లేదు. వాళ్ళ గుడ్డులు దబ్బేమని గట్టి రబ్బరుకి తగిలాయి. వాళ్ళకి తమ చాకు దేన్నో చీల్చినట్టు తెలిసింది. ఆ చాకును అతను ఆపినట్టు ఆపితే అది చొచ్చుకు పోయినట్టు తెలిసింది. కానీ వాళ్ళు పోరాడుతున్న శాస్త్రీ అజేయమైనది. బాధపడేంత సమయం లేదు వైనాండ్ కి. బాధకి కూడా అందనంత వేగంతో కదులుతున్నాడు. బాధని, గాలిలో అది తనకి తాకిన చోటులోనే వదిలేసి, మరోక్షణం కూడా అక్కడ లేనట్టు కదులుతున్నాడు.

చేతుల్ని గుండ్రంగా తిప్పేందుకు భుజాల్లో యంత్రాలున్నాయా అన్నట్టుంది. వలయాలే తప్ప చేతులు కనబడడం లేదు. వేగంగా తిరిగే చక్రం ఊసల్లా అదృశ్యమైయాయి. తిరుగుడులో బ్రేక్ లేకుండా ఆ వలయం తాకి, ఆగి, తిరుగుతూనే ఉంది. ఓ కుర్రాడు తన చాకు వైనాండ్ భుజంలో మాయమైపోవడం చూశాడు. భుజం కుదుపువల్ల చాకు వైనాండ్ కండల్లో పక్క భాగాన దూసుకుంటూ వెళ్ళి బెల్ట్ భాగాన బయటకి రావడం చూశాడతను. ఆ తర్వాత ఏమీ చూడలేదు. తన తల వెనక భాగం పాత ఇటుకల గుట్టని బలంగా తాకిన విషయంకూడా ఆ కుర్రాడికి తెలియలేదు.

చాలాసేపు మిగిలిన ఇద్దరూ ఒక సెంట్రీప్యాజ్ యంత్రంతో పోరాడారు. ఆ యంత్రం వాళ్ళచుట్టూ ఉన్న గోడలమీద రక్తపు చుక్కలు చిమ్ముతోంది. కానీ ప్రయోజనం ఏమీ లేదు. వాళ్ళు మనిషితో కాదు, శరీరం లేని మానవకాంక్షతో పోరాడుతున్నారు.

వాళ్ళు ఇటుకలమధ్య మూలుగుతూ పడిఉండిపోయి, యుద్ధ విరమణ చేసినప్పుడు, మామూలు గొంతుతో "మనం తెల్లారగట్లనే లూటీ చేస్తున్నాం" అని చెప్పి వైనాండ్ వెళ్ళిపోయాడు. ఆ క్షణం నుంచీ అతనే మురా నాయకుడు.

రెండురోజుల తర్వాత తెల్లవారగట్లనే లూటీ జరిగింది. విజయవంతమైంది.

హెల్స్ కిచెన్ అనే ప్రాంతంలో ఓ పాత ఇంటి బేస్మెంట్లో ఉండే వాళ్ళు వైనాండ్, అతని తండ్రి. అతని తండ్రి నిరక్షరాస్యుడు. ఎప్పుడూ స్కూలుకి వెళ్ళినవాడు కాదు. పొడుగ్గా, మౌనంగా ఉండేవాడు. అతను ఓడలకి సరుకుల్ని ఎగుమతులు దిగుమతులు చేసే కూలీ. అతని తండ్రి తాతలు కూడా ఓడ కూలీలే. వాళ్ళ కుటుంబానికి పేదరికంతప్ప ఏమీతెలియదు. అయితే పైనెక్కడో అరిస్టోక్రసీ మూలాలున్నాయి. ఉన్నతుడెవడో ఒకడు ఉండేవాడు. వైభవంగా వెలిగాడు. తర్వాత ఏదో విషాదం జరిగింది. దాన్ని ఎప్పుడో మరిచిపోయారు. ఆ విషాదం తర్వాత తరాల్ని మురికి కాలవలో వదిలేసింది. చిన్న ఇంట్లో ఉన్నా, సెలూన్లో ఉన్నా, జైల్లో ఉన్నా - వైనాండ్లో ప్రత్యేకత ఏదో ఉండేది. ఆ పరిసరాలు వాళ్ళకి తగినవిగా అనిపించేది కాదు. నదీతీర నివాస ప్రాంతంలో జనం గెయిల్ తండ్రిని డ్యూక్ అనేవాళ్ళు. ఉన్నత పదవిలో ఉన్న రాజవంశీకుడు అనే వాళ్ళు.

గెయిల్ రెండేళ్ళ కుర్రాడిగా ఉన్నప్పుడు తల్లి క్షయతో చనిపోయింది. అతనొక్కడే కొడుకు. తండ్రి పెళ్ళి చాలా ఆసక్తికరమైన విషయమని అతనికి లీలగా గుర్తుంది, తల్లి చిత్రాన్ని చూశాడు తను. ఇరుగు పొరుగు స్త్రీలు వేసుకునే బట్టలలో లేదామె వాళ్ళలా కనిపించలేదు. చాలా అందంగా ఉంది. ఆమె చనిపోయినప్పుడు తండ్రి జీవం కోల్పోయాడు. అతను గెయిల్ని ప్రేమగా చూసుకున్నాడు. అయితే వారానికి రెండు వాక్యాలకి మించి అవసరమయ్యే ప్రేమ కాదది.

గెయిల్లో తల్లి పోలికలేదు తండ్రి పోలిక లేదు. ఎవరో అజ్ఞాతపూర్వకుడి పోలిక వచ్చింది. పోలిక ఎంతపాతదంటే దాని పాతదనాన్ని తరాలలో కాదు శతాబ్దాలలో కొలవాలి. గెయిల్ తన వయస్సుకు మించి పొడుగ్గా ఉండేవాడు. సన్నగా ఉండేవాడు. పిల్లలు 'తాడి వైనాండ్' అని పిలిచే వాళ్ళు. కండరాలుగా తను ఏం వాడే వాడో ఎవరికీ తెలిసేది కాదు. ఉంటేగా వాడేందుకు? వాడేవాడని మాత్రం తెలిసేది.

పని విడిచి పనికి మారుతూ వచ్చాడు. చిన్నతనంలో చాలాకాలం పాటు వీధి మూలల్లో న్యూస్ పేపర్లు అమ్మేవాడు. ఒక రోజు ప్రెస్ రూము బాస్ దగ్గరికి వెళ్ళి ఒక కొత్త సర్వీసు మొదలుపెట్టాలన్నాడు. పాఠకుల ఇళ్ళకి ఉదయాన్నే పేపరు అందించాలన్నాడు. దాని వల్ల సర్క్యులేషన్ పెరుగుతుందని చెప్పాడు. ఎలా పెరుగుతుందో, ఎందుకు పెరుగుతుందో వివరించి చెప్పాడు. "ఊ?" అన్నాడు బాస్. "నాకు తెలుసు ఈ ఉపాయం పని చేస్తుంది" అన్నాడు వైనాండ్. "ఇక్కడ వ్యవహారాలు నడిపేది నువ్వు కాదు. నువ్వుట్టి తెలివితక్కువ వెధవవి" అన్నాడు బాస్. వైనాండ్ ఉద్యోగం పోయింది.

ఓ కిరాణా స్టోర్స్లో పని చేశాడు. సరుకులు తీసుకొచ్చేవాడు, ఇళ్ళకి ఇచ్చేవాడు. తడి చెక్కల నేలని తుడిచేవాడు. కుళ్ళిపోయే కూరగాయల్ని బారల్స్ నుంచి వేరు చేసేవాడు. కష్టమర్ల సేవల విషయంలో సహాయపడేవాడు. ఓ అరకేజీ పిండి తూచడం, ఓ పెద్ద కేన్ నుంచి జగ్గులలోకి పాలు నింపడం ఇలాంటి పనులు చేసేవాడు. ఇదంతా జేబురుమాలు ఇస్తే చెయ్యడానికి ఓ స్టీము రోలర్ని ఉపయోగించినట్టు ఉండేది. పళ్ళు బిగపట్టి మరీ

చేసుకుపోయేవాడు. ఒక రోజు విస్కీలాగ, పాలని సీసాల్లో పట్టి అమ్మడం ఎంత మంచి పనో చెప్పాడు దుకాణదారుకి. “నోరు మూసుకుని పనిచూడు. నా వ్యాపారం సంగతి నాకు తెలియదు మరి. ఇక్కడ వ్యవహారాలు నడిపేది నువ్వు కాదు” అన్నాడు యజమాని. మారుమాటాడకుండా మిసెస్ సల్లివాన్ పని చూశాడు వైనాండ్.

ఒక బెట్టింగ్ ప్లేస్లో పని చేశాడు. ఉమ్మితొట్టెలు శుభ్రం చేశాడు. తాగుబోతులు మసిలిన చోట్లు కడిగాడు. తర్వాతి జీవితంలో మరెప్పుడూ ఆశ్చర్యం కలగడానికి వీలేనంత దారుణ విషయాలు విన్నాడు. చూశాడు. గొప్ప ప్రయత్నమీద మౌనంగా ఉండడం నేర్చుకున్నాడు. ఇది నీ స్థానం అని ఇతరులు నిర్దేశించిన స్థానంలో నిలబడడం నేర్చుకున్నాడు. ‘అనుచితాన్ని’ యజమానిగా ఆమోదించడం నేర్చుకున్నాడు - ముఖ్యంగా వేచి చూడడం నేర్చుకున్నాడు. అతను, తనకేమనిపిస్తోందో చెప్పగా విన్నవాడు ఒక్కడుకూడా లేడు. తన తోటి మనుషుల పట్ల అతనికి అనేక ఉద్వేగాలు కలిగాయి, గౌరవం తప్ప.

ఓ ఫెర్రీ బోట్లో బూట్లు పాలిష్ చేశాడు. ఓడమీద ప్రతి బ్రోకరు, ప్రతి తాగుబోతు, ఓడకూలీ అతన్ని ఒక ఆటాడుకున్నారు. అతను పెదవి విప్పినప్పుడల్లా ఒక మొరటు గొంతు “ఇక్కడ పనులు నడిపించేది నువ్వు కాదు” అనడం విన్నాడు. కానీ తన పనిని ఇష్టపడ్డాడు. కష్టమర్లు లేనప్పుడు, రెయిల్ దగ్గర నిలబడి మన్హాటన్ని చూసేవాడు. కొత్త ఇళ్ళ పసుపు బోర్డులీ, ఖాళీస్థలాలీ, క్రేన్లనీ, డెరిక్స్నీ, దూరంగా పైకి లేస్తున్న టవర్లనీ చూసేవాడు. ఏం కట్టాలి, ఏం పడగొట్టాలి, ఆ ప్రదేశాన్ని ఏం చెయ్యాలి అని ఆలోచించే వాడు. ‘ఏరా అబ్బాయ్’ అనే బొంగురు కేక అడ్డు తగిలేది. తన బెంచి దగ్గరకు పోయి,బుద్ధిగా ఏదో ఒక బురద బూటుమీద వంగేవాడు. కష్టమర్కి లేతగోధుమరంగులో చిన్న తలకాయ, రెండు సన్నపాటి సమర్థహస్తాలు మాత్రమే కనిపించేవి.

పొగమంచు కమ్మిన సాయంత్రాలలో వీధి మూల గేస్ దీపంకింద దీపస్థంభానికి ఆనుకుని ఉన్న ఆ సన్నటి ఆకారాన్ని, మధ్యయుగాల రాజవంశస్థుణ్ణి, ఎవరూ గమనించేవాళ్ళు కారు. అతని ప్రతి సహజాతమూ అరిచేది - ‘నేను అజ్ఞాపించాల్సిన వాడిని’ అని. అతని చురుకైన బుర్ర ఎందుకు తనకు ఆ హక్కు ఉందో చెప్పేది. ఈ ఫ్యూడల్ లార్డ్ పరిపాలించేందుకే పుట్టాడు కాని నేల తుడిచేందుకు, ఆజ్ఞలు శిరసావహించేందుకు కాదని ఆక్రోశించేది.

ఐదో ఏట ప్రశ్నించడం ద్వారా చదవడం, రాయడం తనంతట తనే నేర్చుకున్నాడు. కనబడిందల్లా చదివాడు. అర్థంకాకపోతే అసహనానికి గురయ్యేవాడు. ఎవరికి అర్థమైన విషయం అయినా తనకూ అర్థమై తీరాల్సిందే. తన చిన్ననాటి ఎంబ్లెమ్ - శతాబ్దాల క్రితం కోల్పోయిన షీల్డ్ బదులుగా తనకు తాను రూపొందించుకున్న ముద్ర - ప్రశ్న గుర్తు. అతనికి ఎవ్వరూ దేన్నీ రెండోసారి వివరించాల్సిన పని లేదు. గణితంలో తొలి పాఠాలను డ్రైనేజ్ ఇంజినీర్ల దగ్గర నేర్చుకున్నాడు. లోతట్టు ప్రాంతాల నావికులనుంచి జాగ్రఫీ నేర్చుకున్నాడు. గాంగ్ స్టర్స్ అడ్డాగా ఉన్న స్థానిక క్లబ్బుల్లో రాజకీయ వ్యక్తుల నుంచి సివిక్స్ నేర్చుకున్నాడు. అతను స్కూలుకిగాని, చర్చికిగాని ఎప్పుడూ వెళ్ళలేదు. పన్నెండో ఏట చర్చిలో అడుగుపెట్టాడు. సహనం, అణుకువల గురించి మతబోధ విన్నాడు. మళ్ళీ పోలేదు. పద మూడో ఏట చదువంటే

ఎలా ఉంటుందో చూడాలనిపించి ఒక పబ్లిక్ స్కూల్లో చేరాడు. తండ్రి ఆ విషయంలో ఏమీ అనలేదు. అప్పుడే కాదు గెయిల్ ముఠా పోట్లాటల్లో దెబ్బలు తిని ఇంటి కొచ్చినప్పుడు కూడా ఏమీ అనలేదు.

మొదట్లో వారం అంతా టీచరు గెయిల్ వైనాండ్ని పిలుస్తూనే ఉంది. ఏమడిగినా అతని దగ్గర జవాబు ఉంటుందని ముచ్చట పడేది. పైవాళ్ళ పైన, వాళ్ళ లక్ష్యాల పైన, నమ్మకం కుదిరిన సైనికుళ్ళా విధేయంగా ఉండేవాడు. ముఠాలో తన కిందివాళ్ళ నుంచి ఏ క్రమశిక్షణ ఆశిస్తాడో ఆ క్రమశిక్షణని తనపై తనే విధించుకునేవాడు. కానీ అతని ఇచ్చాబలం వృథా అయిపోయింది. ఒక వారం అయ్యేసరికి అతనికి అర్థమైపోయింది - తరగతిలో ఒకటోవాడిగా ఉండేందుకు తను ఏ ప్రయత్నమూ చెయ్యనక్కరలేదని. ఒక నెలపోయాక టీచరు అతన్ని పట్టించుకోవడం మానేసింది. అది అర్థంలేని పని అని. అతనికి పాఠాలన్నీ వచ్చేస్తాయి, ఆవిడ నెమ్మదిగా మందకొడిగా ఉండే పిల్లలమీద దృష్టి పెట్టాలి. టీచరు చెప్పి, మళ్ళీ చెప్పి, శూన్యనేత్రాల నుంచి, గొణుగుడు కంఠాల నుంచి కాస్త తెలివితేటలు రాబట్టేందుకు చెమటోడుస్తుంటే అతను ఏ ఇబ్బందీ లేకుండా కూర్చునేవాడు. గంటలు సంకెళ్ళులాగా బరువుగా కదిలేవి. రెండు నెలల తర్వాత, టీచరు ఒక రోజు, తను 'నూరుతూ' వచ్చిన చరిత్ర ప్రాథమిక విషయాలు పునశ్చరణ చేస్తూ "యూనియన్లో మొదట్లో ఎన్ని రాష్ట్రాలుండేవి?" అని అడిగింది. ఒక్కడూ చెయ్యెత్త లేదు. గెయిల్ వైనాండ్ ఎత్తాడు. టీచరు కానిమ్మన్నట్టు తలూపింది. అతను లేచి "ఎందుకు? ఈ చెత్త. ప్రతిదీ పదిసార్లు చెప్పాలా? నాకదంతా తెలుసు" అన్నాడు. "నువ్వొక్కడివే కాదు క్లాసులో ఉన్నది" అంది టీచరు. అతనేదో అన్నాడు. ఆ మాటకి ఆవిడ తెల్లబోయింది. ఓ పావుగంటకి దాని అర్థం తెలిశాక సిగ్గుతో ఎర్రబడి పోయింది. అతను గుమ్మందగ్గరకి నడిచి గడపమీద ఆగి "అవును. మొదట్లో పడమూడు రాష్ట్రాలుండేవి" అన్నాడు.

అతని సంస్థాగత విద్య అక్కడితో ఆఖరు.

హెల్స్ కిచెన్లో దాని సరిహద్దులు దాటి ఎరగని వాళ్ళు కొందరు ఉండేవాళ్ళు. ఇతరులు మరీ అన్యాయం - వాళ్ళు పుట్టిన అపార్ట్మెంట్ హౌస్ విడిచి అరుదుగా కానీ కాలు బయట పెట్టనివాళ్ళు. వైనాండ్ అలా కాదు. నగరంలో మంచి వీధుల్లో తరచూ నడకకి వెళుతూ ఉండేవాడు. అతనికి ధనిక ప్రపంచంపట్ల వైముఖ్యంగాని, ఈర్ష్యగాని, భయంగాని ఉండేవి కావు. కేవలం కుతూహలమే ఉండేది. ఫిఫ్త్ ఎవెన్యూకి వెళ్ళినా కూడా సుఖంగానే అనిపించేదతనికి. జేబుల్లో చేతులు పెట్టుకుని, వేళ్ళు బయటకి కనిపించే అరిగిపోయిన బూట్లు తొడుక్కుని రాజ భవనాల పక్కగా నడిచి వెళ్ళేవాడు. ప్రజలు మిరి మిరి చూసేవాళ్ళు. వైనాండ్ ఖాతరు చేసేవాడు కాదు. ఈ వీధుల్లో ఉండాల్సిన వాణ్ణి నేను. మీరు కాదు అన్నట్టు నడుచుకుంటూ పోయేవాడు. ప్రస్తుతానికి, అర్థం చేసుకోవాలనే తప్ప అతను ఏమీ కోరుకోవడం లేదు.

తమ ప్రాంత ప్రజలకన్న వీళ్ళని భిన్నంగా తయారుచేస్తున్న అంశం ఏమిటో తెలుసుకోవాలనుకునేవాడు. బట్టలుగాని, వాహనాలుగాని, బేంకులుగాని, అతన్ని

అకట్టుకోలేదు. పుస్తకాలు పడ్డాయి అతని దృష్టిలో. తమ ప్రాంతవాసులకి బట్టలున్నాయి. గుర్రపు బళ్ళున్నాయి, డబ్బులూ ఉన్నాయి. కానీ డిగ్రీలు లేవు. వాళ్ళు పుస్తకాలు చదవరు. ఫిఫ్త్ ఎవెన్యూ వాళ్ళు ఏం చదువుతారో తెలుసుకోవాలనుకున్నాడు. ఒకరోజు ఒకావిడ పేప్ మెంట్ పక్కన బండిలో దేనికోసమో ఎదురుచూస్తూ కూర్చోవడం చూశాడు. అతనికి ఆమె ఒక స్త్రీ - అలాంటి విషయాల్లో అతని తీర్మానం సోషల్ రిజిష్టర్ విచక్షణ కన్నా ఖచ్చితంగా ఉంటుంది. ఆమె ఓ పుస్తకం చదువుతోంది. బండి తాలూకు మెట్లమీదకి దూకి పుస్తకం లాక్కుని పారిపోయాడు. అతన్ని పట్టుకోవాలంటే పోలీసుల కన్నా చలాకీగా, చురుగ్గా ఉండే వాళ్ళు కావాలి. హెర్బర్ట్ స్పెన్సర్ పుస్తకం అది. కడకంటా చదివే ప్రయత్నంలో క్షోభకి గురయ్యాడు. చదివిన దాంట్లో పావు భాగమే అర్థమైంది. కానీ అది అతన్ని ఒక పద్ధతిలో పెట్టింది. క్రమబద్ధంగా, దృఢనిశ్చయంతో దాన్ని అనుసరించాడు. సలహాగాని, సహాయంగాని, ప్రణాళికగాని లేకుండా ఇష్టం వచ్చినట్టు దొరికిన పుస్తకాలు చదవడం మొదలుపెట్టాడు. ఒక పుస్తకంలో ఒక అర్థం కాని పేరా తగిలితే ఆ సబ్జెక్టు మీద మరో పుస్తకం సంపాదించే వాడు. అలా, అపక్రమంగా అన్ని దిశల్లోకీ వెళ్ళిపోయాడు. ప్రత్యేక పాండిత్యంతో నిండిన పుస్తకాలు ముందు చదివాడు. హైస్కూలు పుస్తకాలు ఆ తర్వాత చదివాడు. అతని చదువుకి ఒక క్రమం లేదుగాని వాటినుంచి అతడు గ్రహించి గుర్తుంచుకున్న విషయాలకి ఒక క్రమం ఉంది అతని మెదడులో.

పబ్లిక్ లైబ్రరీలో రీడింగ్ రూముని చూశాడతను. ఆ గది ఆనుపానులు కనిపెట్టేందుకు అక్కడ కాసేపు గడిపాడు. తర్వాత, ఒకనాడు, రకరకాల సమయాల్లో, ఒకళ్ళ తర్వాత ఒకళ్ళుగా కొంతమంది కుర్రాళ్ళు రీడింగ్ రూముకి వచ్చారు. కష్టపడి తలకాయలు దువ్వుకున్నారు. స్నానం సరిగా చెయ్యలేదు. రూముకి వచ్చినప్పుడు బక్క పల్చగా ఉన్నారుగాని వెళ్ళేటప్పుడు అలా లేరు. ఆ సాయంత్రానికి తన బేస్ మెంట్ లో ఒక కొసన చిన్న లైబ్రరీ తయారైంది వైనాండ్ కి. అతని ముఠా ఒక్కమాట ఎదురాడకుండా అతని ఆదేశాన్ని పాటించింది. ఇది పరువుతక్కువ పని. ఆత్మాభిమానం ఉన్న ఏ ముఠా, ఎప్పుడూ, పుస్తకాలలాంటి అర్థంలేని వస్తువుల్ని లూటీ చెయ్యలేదు. కానీ 'తాడి వైనాండ్' ఆర్డరు వేశాడు. అతనితో ఎవరూ వాదనకి దిగలేదు.

పదిహేనో ఏట ఒక ఉదయాన ఒక మురికి కాలవలో, రక్తం ఓడుతూ మాంసం ముద్దలా కనిపించాడు. తాగిన ఓడ కళాసీలు ఎవరో చితక గొట్టారు. రెండు కాళ్ళూ విరిగి పోయాయి. జనం అతన్ని గమనించేసరికి స్పృహలో లేడు. దెబ్బలు తిన్నాక, ఆ రాత్రి స్పృహలోనే ఉన్నాడు. ఒక చీకటి గొందిలో ఒంటరిగా వదిలేశారతన్ని. అక్కణ్ణుంచి తనని తాను బయటకు ఎలా లాక్కురాగలిగేడో ఎవరికీ తెలియలేదు. ఆ తర్వాత పేప్ మెంట్ మీద రక్తపు మరకలు కనిపించాయి వాళ్ళకి. చేతులుతప్ప ఏమీ కదల్చలేని స్థితిలో అతను పాకుతూ వచ్చాడు. ఒక తలుపు అడుగుభాగాన్ని తట్టాడు. ఇంకా తెరిచే ఉన్న సెలూన్ అది. షాపతను బయటికి వచ్చాడు. గెయిల్ వైనాండ్ సహాయం అడిగిన ఒకే ఒక సందర్భం అది. సెలూన్ ఆయన బయటకొచ్చాడు. భారంగా చూశాడు. ఆ చూపులో యాతనకి, ఆన్యాయానికి సంబంధించిన స్పృహ ఉంది. ఏ ఉద్వేగమూలేని, బుద్ధిహీన నిర్లక్ష్యమూ ఉంది. లోపలికి వెళ్ళి దడలున తలుపు వేసేసుకున్నాడు. ముఠా తగాదాల్లో తలదూర్చడం అతని కిష్టంలేదు.

కొన్నేళ్ళ తర్వాత గెయిల్ వైనాండ్ న్యూయార్క్ బేనర్ పత్రికాధిపతి అయ్యాకకూడా అతనికి ఆ ఓడ కళాసీలు, సెలూన్ ఆసామీ పేర్లతో సహా గుర్తున్నారు. వాళ్ళెక్కడ దొరుకుతారో కూడా అతనికి తెలుసు. అయితే కళాసీలని ఏమీ చెయ్యలేదు కానీ సెలూన్ ఆసామీ వ్యాపారం నాశనం చేసి, ఇల్లు, డబ్బు పోగొట్టి, ఆత్మహత్య చేసుకునేట్టు చేశాడు.

వైనాండ్ పదహారో ఏట తండ్రి చనిపోయాడు. అప్పుడతను ఒంటరి. నిరుద్యోగి. జేబులో అరవై అయిదు సెంటులు మాత్రమే ఉన్నాయి. అద్దె చెల్లించాల్సి ఉంది. బుర్రలో గందర గోళపు పాండిత్యం ఉంది. తన జీవితాన్ని ఏం చేసుకోవాలో నిర్ణయించుకోవాల్సిన సమయం వచ్చిందనుకున్నాడు. ఆ రాత్రి ఇంటిపై భాగానికి వెళ్ళాడు. నగరదీపాలు కనిపిస్తున్నాయి. ఆ నగరంలో తనేమీ చెయ్యలేదంత వరకూ. తను చుట్టూ కూలిపోతూ ఉన్న శిథిలగృహాల కిటికీలనుంచి దూరంగా ఉన్న భవంతుల కిటికీలవరకూ మెల్లగా దృష్టి సారించాడు. అవి గాలిలో వేలాడుతున్న వెలిగే చదరపు ముక్కలు. కానీ వాటి నాణ్యతను బట్టి అవి ఏ భవంతుల కిటికీలో చెప్పగలడు. తన చుట్టూ ఉన్న దీపాలు మకిలిగా దిగులుగా ఉన్నాయి. దూరాన ఉన్నవి తేటగా, బింకంగా ఉన్నాయి. తను ఒకే ఒక ప్రశ్న వేసుకున్నాడు. ఆ మసకటిళ్ళలోను, వెలిగే భవంతులలోను - ప్రతి గదిలోను, ప్రతి వ్యక్తిలోను ఏకరీతిగా ప్రవేశిస్తున్నది ఏమిటి అని. అందరికీ అన్నం ఉంది. సంపాదించిన అన్నంతో ఎవడైనా మనుషుల్ని శాసించగలడా? వాళ్ళకి బూట్లున్నాయి. కాఫీ ఉంది... తన జీవిత మార్గం నిర్ణయమైపోయింది.

మర్నాడు ఉదయం గెజెట్ పత్రిక ఎడిటర్ గారి ఆఫీసుకి వెళ్ళాడు. అది ఓ పాడుబడిన బిల్డింగ్ లో నడుస్తున్న నాలుగోరకం పత్రిక. సిటీ రూములో ఉద్యోగం కావాలని అడిగాడు. సంపాదకుడు అతని బట్టలుచూసి “కేట్ స్పెల్లింగ్ చెప్పగలవా?” అని అడిగాడు. “ఏం త్రపోమార్ఫోలజీ స్పెల్లింగ్ తెలుసా నీకు?” అని ఎదురడిగాడు వైనాండ్. “ఇక్కడ ఉద్యోగాలు లేవు” అన్నాడు సంపాదకుడు. “నేను ఎదురు చూస్తాను. అవసరమైనప్పుడు ఉపయోగించుకోండి. నాకు ఏమీ ఇవ్వక్కర్లేదు. జీతం ఇవ్వడం మంచిదని మీకు అనిపించినప్పుడు ఇద్దురుగాని” అన్నాడు వైనాండ్.

ఆ బిల్డింగ్ లోనే సిటీ రూము బయట మెట్లమీద కూర్చుని ఉండిపోయాడు. ఓ వారం పాటు ప్రతిరోజు అక్కడే కూర్చున్నాడు. ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. రాత్రిళ్ళు గుమ్మంలోనే నిద్ర పోయాడు. తన దగ్గర డబ్బులో ఎక్కువ భాగం ఖర్చయిపోయాక కౌంటర్ల నుంచి, చెత్త తొట్టెలనుంచి తిండి దొంగిలించి, తర్వాత మెట్లమీద జాగాకి వెళ్ళిపోయాడు.

ఒక రోజు ఒక విలేకరికి జాలేసింది. మెట్లు దిగుతూ వైనాండ్ ఒళ్ళోకి ఒక నాణెం విసిరి “వెళ్ళి ఓ కప్పు స్ట్రా కొనుక్కో రా?” అన్నాడు. వైనాండ్ జేబులో ఒక నాణెం ఉంది. దాన్ని తీసి విలేకరిమీదకి విసిరి “ఓ స్క్రా కొనుక్కో పోయి” అన్నాడు. విలేకరి తిట్టి వెళ్ళిపోయాడు. రెండు నాణేలూ మెట్లమీదే ఉండిపోయాయి. వైనాండ్ ముట్టుకోలేదు. సిటీ రూములో ఈ కథ తిరిగింది. మొటిమల మొహం గుమాస్తా ఒకడు భుజాలెగరేసి రెండు నాణేలూ తీసేసుకున్నాడు.

ఒక వారాంతాన, పని తొందర ఉన్న సమయంలో సిటీరూమునుంచి ఒకతను వచ్చి సరుకులేవో ఇచ్చి పుచ్చుకునే పని చూడమన్నాడు వైనాండ్ని. ఇలాంటి పనులే ఏవో తగిలాయి. సైనికుడిలా శిరసావహించాడు. పదిరోజులయ్యే సరికి జీతం నిర్ధారితమైంది. ఆరు నెలల్లో విలేకరీ, రెండేళ్ళలో సహసంపాదకుడూ అయ్యాడు.

గెయిల్ వైనాండ్ ప్రేమలో పడేనాటికి ఇరవై రెండేళ్ళవాడు. పదమూడో ఏట నుంచీ సెక్స్లో తెలియాలన్నీ విషయాలన్నీ అతనికి తెలుసు. బోలెడుమంది అమ్మాయిల్ని కలిశాడు. ప్రేమ ఊసెత్తలేదు. ఊహల్లో భ్రమల్లో విహరించలేదు. మొత్తం వ్యవహారం జంతుతంతులో నడిచేది. కానీ ఇప్పుడు అతను ఆరితేరాడు. అతన్ని చూస్తే చాలు ఆ విషయం చెప్పేయ్యగలరు స్త్రీలు. అతను ప్రేమలో పడ్డాడు. ఆ అమ్మాయిది లలిత సౌందర్యం. అది ఆరాధించే అందం. వాంఛించే సౌందర్యం కాదు. నాజూగ్గా మౌనంగా ఉంటుంది. అభివ్యక్తం కాకుండా తనలోనే మిగిలిపోయిన అద్భుత రహస్యాల్ని ఆమె ముఖం చెబుతుంది.

ఆమె వైనాండ్కి ఉంపుడు కత్తె అయింది. సంతోషంగా ఉండడం అనే బలహీనతకు తనను తాను అనుమతించుకున్నాడు. ఆమె పెళ్ళి ప్రస్తావన తెస్తే తక్షణం పెళ్ళి చేసుకుని ఉండేవాడు. ఒకరితో ఒకరు ఏమీ చెప్పుకోలేదు. తమ ఇద్దరిమధ్యా మంచి అవగాహన ఉంది అనుకున్నాడు అతను.

ఒక సాయంత్రం ఆమె పాదాల దగ్గర కూచుని ముఖం పైకెత్తి హృదయ పూర్వకంగా అన్నాడు. “డార్లింగ్! నువ్వు ఏం కోరితే అది, నేను ఏది అయి ఉంటే అది, ఏది కాగలిగితే అది... నీకు ఇవ్వాలనుకుంటున్నాను. నీ కోసం నేను సంపాదించగలిగిన వస్తువులు కాదు, వాటినన్నింటినీ సాధించేట్టు నన్ను మలిచే శక్తిఉందే అది ఇచ్చేస్తాను. దాన్ని - ఎవరూ తన నుంచి వేరు చేసుకోలేరు. వదులుకోలేరు. దాన్ని ఇచ్చేస్తాను. నీది అయిపోయేట్టు, నీ సేవలో ఉండేట్టు నీకు మాత్రమే సొంతం అయ్యేట్టు ఇచ్చేస్తాను” ఆ అమ్మాయి నవ్వి అడిగింది. “మేగ్ కేల్లీకన్న నేను అందంగా ఉన్నానంటావా?”

అతను లేచాడు. ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఇంటినుంచి వెళ్ళి పోయాడు. మళ్ళీ ఆ అమ్మాయి మొహం చూళ్ళేదు. ఏ పాఠమూ రెండోసారి నేర్చుకోనక్కరలేని గర్విష్టి గెయిల్ వైనాండ్. మళ్ళీ ఎప్పుడూ ఎవరి ప్రేమలోనూ పడలేదు.

ఇరవై ఒకటో ఏట గెజెట్లో అతని కెరీర్కి ముప్పు ఏర్పడింది - ఒకే ఒక్కసారి. రాజకీయాలు, అవినీతి అతన్ని ఎప్పుడూ ఇబ్బంది పెట్టలేదు. వాటి గుట్టుమట్లన్నీ అతనికి తెలుసు. ఎన్నికల రోజుల్లో తన ముఠాకి డబ్బు చెల్లిస్తే స్టేజి బీటింగ్స్ చేయించే వాడు. కానీ తన ఏరియా పోలీస్ కెప్టెన్ పాట్ ముల్లిగన్ మీద ఒక కేసు వచ్చినప్పుడు సహించలేక పోయాడు. తన జీవితంలో వైనాండ్ కలిసిన ఒకే ఒక్క నిజాయితీ పరుడు పాట్ ముల్లిగన్.

గెజెట్ని గుప్పిట్లో పెట్టుకున్న శక్తులు, ముల్లిగన్ని ఇరికించిన శక్తులు ఒకటే. వైనాండ్ ఏమీ మాట్లాడలేదు. గెజెట్ని నాశనం చెయ్యగల సమాచారం అతని దగ్గరుంది. దాన్ని సక్రమంగా అమర్చుకున్నాడు. గెజెట్తోబాటు తన ఉద్యోగమూ పోతుంది. అయినా

ఫర్వాలేదనుకున్నాడు. తన కెరీర్ కోసం తను ఏ నియమాలు విధించుకున్నాడో వాటన్నింటికీ అది వ్యతిరేకం. అయినా అతను పట్టించుకోలేదు. అప్పుడప్పుడూ అరుదుగా అతనికి తటస్థించే విస్ఫోటనం అది. జాగరూకత నుంచి అతన్ని పక్కకి నెట్టిపారేసే విస్ఫోటనం. అనుకున్నది అయి తీరాలన్న ఆవేశం ఆవహించిన సందర్భం అది. అతని మార్గంలోని సవ్యత అతన్ని మొత్తంగా గుడ్డివాణ్ణి చేసేస్తుంది. గెజెట్ విధ్వంసం కేవలం తొలి అడుగు అని తెలుసు. ముల్లిగన్ ని రక్షించేందుకు అది సరిపోదు.

ఒక గొప్పపత్రికకి చెందిన సుప్రసిద్ధ సంపాదకుడొకడు అవినీతిమీద రాసిన సంపాదకీయాన్ని మూడేళ్ళుగా దాచాడు వైనాండ్. నిజాయితీమీద అంత గొప్ప నివాళిని ఎప్పుడూ చదవలేదు. ఆ క్లిప్పింగు తీసుకుని ఆ సంపాదకుణ్ణి కలిసేందుకు వెళ్ళాడు. అతనికి ముల్లిగన్ గురించి చెబితే ఇద్దరూ కలిసి యంత్రాంగాన్ని బద్దలు కొట్టొచ్చని. దూరాన ఉన్న ఆ పత్రికాఫీసుకి నడుచుకుంటూ వెళ్ళాడు. అతను నడవాల్సి వచ్చింది. లోపల ఉన్న కోపావేశాన్ని అదుపు చేసుకునేందుకు పని కొచ్చింది ఆ నడక. ఎడిటర్ గదిలోకి ప్రవేశం సంపాదించాడు. అన్ని నియమాల్నీ దాటి ప్రవేశాలు సంపాదించే మార్గం అతనికి తెలుసు. డెస్క్ దగ్గర లావుపాటి మనిషొకడున్నాడు. కళ్ళు సన్న చీలికల్లా, ఒకదాని కొకటి దగ్గరగా ఉన్నాయి. వైనాండ్ తనని తాను పరిచయం చేసుకోలేదు. క్లిప్పింగుని డెస్క్ మీద పెట్టి “ఇది గుర్తుందా మీకు?” అని అడిగాడు. సంపాదకుడు క్లిప్పింగ్ ని చూశాడు. వైనాండ్ ని చూశాడు. ఆ చూపు వైనాండ్ కి తెలుసు. తలుపు దదాలున మూసిన సెలూన్ ఆసామీ చూసిన చూపది. “నేను రాసిన ప్రతి చెత్తా నాకు గుర్తుండాలని ఎలా అనుకుంటున్నావు?” అన్నాడు ఎడిటర్.

ఒక క్షణం తర్వాత “థాంక్స్” అన్నాడు వైనాండ్. ఎవరి పట్లనైనా వైనాండ్ కి కృతజ్ఞతా భావం కలిగిన ఒకే సందర్భం అది. నేర్పిన పాఠానికి మనస్ఫూర్తిగా కృతజ్ఞతతో ఇచ్చిన ఫీజు అది. ఆ పాఠం మళ్ళీ ఎవరూ చెప్పనక్కరలేదతనికి. కానీ ఆ ఎడిటర్ కి కూడా అర్థమైంది, ఆ పొట్టి ‘థాంక్స్’ లో ఏదో తేడా ఉందని, భయ పెట్టేదిగా ఉందని. కానీ అతనికి తెలియలేదు - అది గెయిల్ వైనాండ్ మీద మరణానంతర స్మరణ వ్యాసం అని.

గెజెట్ ఆఫీసుకి వెళ్ళిపోయాడు వైనాండ్. అతనికి ఆ ఎడిటర్ మీదగాని, రాజకీయ యంత్రాంగం మీదగాని కోపం కలగలేదు. తన పట్ల, పాట్ ముల్లిగన్ పట్ల, నిజాయితీ పట్ల అసహ్యం పుట్టింది. తను, ముల్లిగన్ ఎవరికి బలిపశువులు కాబోతున్నారో వాళ్ళని తలుచుకుంటే సిగ్గేసింది. ‘మేం బలిపశువులం’ అనుకోలేదు. ‘తెలివి తక్కువ వాళ్ళం’ అనుకున్నాడు. ‘జంతువులు రక్తాన్ని పీలుస్తుంటే అనుమతించే జీవులం’ అనుకున్నాడు. ఆఫీసుకి వెళ్ళి పాట్ ముల్లిగన్ ని చీల్చి చెండాడుతూ అద్భుతమైన సంపాదకీయం రాశాడు. ఎడిటర్ సంతోషించి “వాడంటే నీకు జాలి అనుకున్నాను” అన్నాడు. “నాకెవరి మీదా జాలి లేదు” అన్నాడు వైనాండ్.

కిరాణా దుకాణదారులూ, ఓడల వాళ్ళూ గెయిల్ వైనాండ్ ని మెచ్చుకోలేదు, రాజకీయం వాళ్ళు ఒప్పుకున్నారు. వైనాండ్ పత్రికా ఉద్యోగజీవితంలో ప్రజలతో ఎలా బతకాలో నేర్చుకున్నాడు. జీవితాంతం అతను ధరిస్తూ పోవాల్సిన భావం ఒకటి అప్పుడు అతని ముఖాన్ని చేరింది. దాన్ని నవ్వు అనలేం, ప్రపంచంపట్ల వ్యంగ్యంతో కూడిన స్థిరమైన చూపు అది. ‘మేం వేటి

వేటిని ఎగతాళి చేస్తామో వాటినే ఎగతాళి చేసే వైఖరి అది' అని అనుకున్నారు ప్రజలు. 'అదీగాక, అభిరుచులు, పవిత్రత ఇబ్బంది పెట్టని ఆ మనిషితో వ్యవహరించడం సుఖం' అని కూడా అనుకున్నారు.

అతని ఇరవై మూడోయేట ఒక రాజకీయ పక్షం గెజెట్‌ని కొనేసింది. మునిసిపల్ ఎన్నికల్లో నెగ్గాలని వాళ్ళ పట్టుదల. ఒకానొక విషయంలో వాళ్ళకి పత్రిక అవసరమైంది. పత్రికని గెయిల్ వైనాండ్ పేరుతో కొన్నారు - తమ యంత్రానికి ఒక గౌరవప్రదమైన ముఖంగా పనికొస్తాడని. గెయిల్ వైనాండ్ చీఫ్ ఎడిటర్ అయ్యాడు. విషయాన్ని పబ్లిక్‌లోకి తెచ్చి వాళ్ళని నెగ్గించాడు. రెండేళ్ళు పోయాక ఆ గాంగ్‌ని నాశనంచేసి, నాయకుల్ని సెంట్రల్ జైల్‌కి పంపి, గెజెట్‌కి ఏకైక యజమాని అయ్యాడు.

అతను చేసిన మొట్టమొదటి పని బిల్డింగ్ ద్వారం మీద ఉన్న సైన్‌ని తీసేసి, పేపర్‌కి ఉన్న పాత శీర్షికని తొలగించడం. గెజెట్ ఆ విధంగా న్యూయార్క్ బేనర్‌గా మారింది. స్నేహితులు అభ్యంతరం చెప్పారు. పబ్లిషర్లు పేపరు పేరు మార్చరన్నారు. "మేం మారుస్తాం" అన్నాడతను.

ఒక సేవా కార్యక్రమానికి విరాళాలు అభ్యర్థించడం అనేది బేనర్ చేపట్టిన మొదటి ప్రచారోద్యమం. సమపరిమాణంలో సమానంగా స్థలం కేటాయిస్తూ పక్కపక్కనే రెండు 'స్టోరీల'ను ప్రచురించింది. ఒకటి - గొప్ప ఆవిష్కరణకోసం ప్రయత్నిస్తూ చిన్నగదిలో తిండిలేక మాడిపోతున్న యువ శాస్త్రవేత్త గురించి. రెండోది - ఒక పనిమనిషి గురించి. శిక్షకు గురైన ఒక హంతకుడి ప్రేయసి ఆమె. తన అక్రమ సంతానం పుట్టుకకోసం ఎదురు చూస్తున్న స్త్రీ. మొదటి 'స్టోరీ'ని శాస్త్రీయ పటాలతో ప్రదర్శించింది పత్రిక. రెండోదాన్ని విషాద వదనంతో, అస్తవ్యస్త వస్త్రాలతో ఉన్న అమ్మాయి బొమ్మతో ప్రచురించింది. ఆ దురదృష్టవంతులిద్దరినీ ఆదుకొమ్మని అభ్యర్థించింది పాఠకుల్ని. యువ శాస్త్రవేత్త కోసం అందిన విరాళం తొమ్మిది డాలర్ల నలభై అయిదు సెంటులు. పెళ్ళికాని తల్లికి అందిన విరాళం ఒక వెయ్యి డెబ్బై ఏడు డాలర్లు. గెయిల్ వైనాండ్ సిబ్బందితో సమావేశం ఏర్పాటు చేశాడు. ఆ రెండు వార్తలూ ఉన్న పేపర్నీ, వసూలైన డబ్బునీ టేబుల్‌మీద ఉంచాడు. "ఇందులో రహస్యం అర్థంకాని వాళ్ళు ఎవరైనా ఉన్నారా?" అని అడిగాడు. ఎవరూ బదులు పలక లేదు "బేనర్ ఎటువంటి పత్రికగా ఉండాలో మీకు అందరికీ తెలిసింది కదా!" అన్నాడు.

అతని సమకాలిక ప్రచురణకర్తలు తమ పత్రికలమీద తమ వ్యక్తిత్వాన్ని ముద్రించు కోవడంలో గర్వపడేవాళ్ళు, గెయిల్ వైనాండ్ తన పత్రిక రూపాన్నీ, ఆత్మనీ, మూకకి అర్పించేశాడు. రూపంలో, ఆత్మలో బేనర్ ఒక సర్క్స్ పోస్టర్‌లా తయారయింది. సర్క్స్ కంపెనీ లక్ష్యాన్నే తన లక్ష్యం చేసుకుంది - ఆశ్చర్యపరచడం, వినోదపరచడం సొమ్ము చేసుకోవడం. ఒక మనిషి ముద్ర కాదు, పదిలక్షలమంది జనం ముద్రను మోసింది. వైనాండ్ తన పోలీసీని వివరించాడు. "మనుషులు సుగుణాలరీత్యా వేరు కావచ్చు, అసలంటూ సుగుణాలనేవి ఉంటే సంగతి. దుర్గుణాల్లో అందరూ ఒకటే" అన్నాడు. ప్రశ్నించిన వ్యక్తి కళ్ళలోకి సూటిగా చూస్తూ "ఈ భూమిమీద అతి పెద్ద గుంపుకి సేవ చేస్తున్నాను. మెజారిటీకి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నాను. నిస్సంశయంగా ఇది సత్కార్యం. కాదా?" అన్నాడు.

పబ్లిక్ కి నేరవార్తలు, అవినీతి వార్తలు, సెంటిమెంటు వార్తలు ఇష్టం. వైనాండ్ అవే అందించాడు. ప్రజలు కోరింది అందించడమే కాక వాళ్ళు సిగ్గుపడుతూ ఇష్టపడుతున్న నీచాభిరుచులకి సమర్థనలు చూపించాడు. బేనర్ పత్రిక హత్య, దహనం, అత్యాచారం, అవినీతి వీటిని ముద్రించింది. ప్రతిదానికీ తగిన నీతిని జత చేసింది. ఒక నీతికి మూడేసి కాలమ్ల వివరణలు జోడించింది. “ప్రజలు ఒక మంచి పని చేసేటట్టు చేస్తే వాళ్ళకి విసుగెత్తుతుంది. వాళ్ళు ఏ చెడులోనో ఇరుక్కునేట్టు ప్రోత్సహిస్తే అవమాన పడతారు. ఈ రెండిటినీ కలుపు. వాళ్ళు నీకు దొరికినట్టే” అన్నాడు వైనాండ్. పతితుల గురించి, విడాకుల గురించి, అనాథ శరణాలయాల గురించి, వేశ్యలవాడల గురించి, సేవా వైద్యశాలల గురించి వార్తలు రాయించాడు. “ముందు సెక్స్, కన్నీళ్ళు. తర్వాత వాంఛలు రేకెత్తించు. ఏడవనీ - వాళ్ళు నీకు దొరుకుతారు” అన్నాడు.

ఏ వ్యతిరేకతా ఉండని సమస్యల మీద బేనర్ గొప్ప సాహసోపేత యుద్ధాలు చేసింది. గ్రాండ్ జ్యూరీ కన్న ఒక్క అడుగు ముందే రాజకీయ వ్యక్తుల్ని బహిరంగ పరిచింది. అణగారిన వాళ్ళ పేరుతో గుత్తాధిపత్యాల్ని ఎదిరించింది. సంపన్నుల్ని, విజేతల్ని వెక్కిరించింది - ఎన్నడూ సంపన్నులుగాని, విజేతలు గాని కాలేని వాళ్ళ పద్ధతిలో వెక్కిరించింది. సంఘానికి గ్లామర్ ముఖ్యం అంది. సున్నితమైన ఎగతాళితో సంఘాన్ని ప్రదర్శించింది. వీధి మనిషికి రెండు తృప్తుల్ని ప్రసాదించింది - ప్రముఖల డ్రాయింగ్ రూముల్లోకి ప్రవేశించిన తృప్తిని, గుమ్మందగ్గర కాళ్ళు తుడుచుకోనక్కరలేని తృప్తిని.

సత్యాన్ని, అభిరుచిని, విశ్వసనీయతని కష్టపెట్టింది. పాఠకుల మెదళ్ళని ఎప్పుడూ కష్టపెట్టలేదు. పెద్ద పెద్ద పతాక శీర్షికలు, కొట్టొచ్చినట్టు కనిపించే చిత్రాలు, అతి సరళీకృత కథనాలు ప్రజల ఇంద్రియాల్ని తాకాయి. తర్కించడం అనే ఒకానొక ప్రక్రియకి గురి కావాల్సిన అవసరం లేకుండానే అవి వాళ్ళ చైతన్యంలోకి వెళ్ళిపోయాయి, జీర్ణ ప్రక్రియ అవసరం లేకుండా ఆసనంగుండా కిందనుంచి ఆహారాన్ని ఎక్కించినట్టు.

“వార్త అంటే అత్యధిక సంఖ్యాకుల్ని, అత్యధిక సంచలనానికి గురి చేసేది. వాళ్ళని ‘సామాన్య జ్ఞాన’ శూన్యం చేసేది. అది ఎంత ఎక్కువమందిని పడగొట్టగలిగితే ఎంత ‘జ్ఞాన శూన్యం’గా ఉంటే అంత మంచిది” అని తన సిబ్బందికి చెప్పాడు వైనాండ్.

ఒక రోజు వీధిలో పోతున్న ఒక మనిషిని పట్టుకుని ఆఫీసులోకి తీసుకెళ్ళాడు. అతను సగటు మనిషి. వస్త్రధారణ అతి చక్కగా గాని చెత్తగాగాని లేదు. మనిషి పొట్టికాడు. పొడుగూ కాదు. నలుపూ కాదు తెలుపూ కాదు. చూస్తున్నప్పుడు కూడా గుర్తుంచుకోలేని మొహం అతనిది. ప్రత్యేకంగా గుర్తించడానికి వీలులేనితనంతో భయపెడుతున్నాడు. ఆ మనిషి బుద్ధిహీనుడయి ఉన్నా బావుండేది గుర్తుపట్టే సానుకూల అంశం అయి ఉండేది. ఆఫీసంతా తిప్పి, స్టాఫ్ అందరికీ పరిచయం చేసి అతన్ని పంపేశాడు వైనాండ్. తర్వాత అందర్నీ ఒకచోట సమావేశపరిచి “మీ పనిలో మీకేదైనా సందేహం వస్తే వాడి మొహాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకోండి. మీరు వాడికోసమే రాస్తున్నారు” అన్నాడు. “వాడి మొహం ఎవరికీ గుర్తుండదు” అన్నాడు ఒక కుర్ర విడిటర్. “అదే మరి” అన్నాడు వైనాండ్.

పబ్లిషింగ్ ప్రపంచంలో వైనాండ్ పేరే ఒక ప్రమాద సూచిక అయిపోయింది. ఒకసారి ఒక సేవాకార్యక్రమంలో పత్రికా యజమానులందరూ ఒకచోట హాజరు కావాల్సి వచ్చింది. అప్పుడు కొందరు అతన్ని పక్కకి తీసుకెళ్ళి ప్రజల అభిరుచుల్ని దిగజారుస్తున్నందుకు నిందించారు. “ప్రజలకు లేని ఆత్మగౌరవాన్ని కాపాడడం నా పని కాదు. వాళ్ళంతా బహిరంగంగా ఏది ఇష్టపడతారో అది ఇస్తున్నారు మీరు. వాళ్ళు నిజంగా ఏది ఇష్టపడతారో అది ఇస్తున్నాను నేను. హానెస్టీ ఈస్ బెస్ట్ పోలీసీ మహాశయులారా! అది నిజమే. అయితే మీరు నమ్ముతున్న అర్థంలో కాదనుకోండి” అన్నాడు వైనాండ్.

తలపెట్టిన పనిని సరిగా చెయ్యక పోవడం అనేది అసాధ్యం అయిపోయింది వైనాండ్ కి. లక్ష్యం ఏమైనప్పటికీ అతని సాధనాలు అద్భుతాలు. పత్రిక పుటల్లోంచి బహిష్కరించిన ప్రయత్నం, బలం, సంకల్పం ఆ పుటల తయారీలో చోటు చేసుకున్నాయి. తన అసాధారణ ప్రతిభను సాధారణ వ్యవహారాలలో పరిపూర్ణత కోసం తగలబెడుతున్నాడతను. షాకింగ్ స్టోరీల్ని సంపాదించి, కాగితాలమీద పులమడానికి అతను ఖర్చుచేసిన శక్తి సామర్థ్యాలతో ఒక కొత్త మత విశ్వాసాన్ని నెలకొల్పొచ్చు.

వార్త అందించడంలో బేనర్ ఎప్పుడూ ఫస్ట్.

దక్షిణ అమెరికాలో భూకంపం వచ్చి అక్కడినుంచి ఏ సమాచారమూ రానప్పుడు, వైనాండ్ ఓడ నౌకదాన్ని తీసుకుని మనుషుల్ని అక్కడికి పంపి, పోటీపత్రికలన్నింటి కంటే కొన్నిరోజులు ముందే న్యూయార్క్ వీధుల్లో అదనపు సమాచారం నింపాడు. జ్వాలల్నీ, భూమి చీలికల్నీ, నలిగిపోయిన దేహల్నీ చిత్రాలుగా ముద్రించాడు. అట్లాంటిక్ తీరంలో తుఫానులో చిక్కుకుని మునిగిపోతున్న ఒక ఓడ నుంచి సహాయం కోసం సందేశం అందినప్పుడు కోస్ట్ గార్డ్ దళం కన్న ముందే తన సిబ్బందితో సహా వైనాండ్ అక్కడికి వెళ్ళాడు. రక్షణ చర్యని నిర్దేశించాడు. ప్రత్యేకకథనం ఒకటి ప్రచురించాడు. ఒక చిన్న పాపను ఎత్తుకుని ఉధృతమైన అలలపైన నిచ్చైన ఎక్కుతున్న తన ఫోటోలు ప్రచురించాడు. పర్వతం పైనుంచి పెద్ద మంచు చరియ విరిగిపడి, కెనడాలో ఒక గ్రామానికి బయట ప్రపంచంతో సంబంధాలు తెగిపోయినప్పుడు, అక్కడి జనానికి ఆహారం, బైబిల్ పుస్తకాలు, బెలూన్ ద్వారా జారవిడిచింది బేనరే. బొగ్గు గని తవ్వకపు సమాజం సమ్మోవల్ల స్తంభించి పోతే బేనర్ సూప్ కిచెన్స్ తెరిచింది. పేదరికపు ఒత్తిళ్ళతో గని కార్మికుల కుమార్తెలు ఎదుర్కోబోతున్న ప్రమాదాలగురించి వార్తా కథనాలు ప్రచురించింది. ఓ కుక్కపిల్ల ఒక స్తంభంపైన చిక్కుకు పోయినప్పుడు బేనర్ ఫోటోగ్రాఫర్ ఒక అతను రక్షించాడు.

‘వార్త లేనప్పుడు, సృష్టించు’ అన్నది వైనాండ్ ఆదేశం. ప్రభుత్వం నడిపే మానసిక రోగుల శరణాలయం నుంచి ఒక ఉన్మాది తప్పించుకుపోయాడు. కొన్ని రోజులపాటు చుట్టుపక్కల మైళ్ళకొద్దీ ప్రాంతం భయంతో కంపించింది. బేనర్ తన తీవ్ర ప్రమాద అంచనాలతో, స్థానిక పోలీసుల అసమర్థతపట్ల వెలిబుచ్చిన క్రోధంతో, పోషించిన భయం అది. బేనర్ రిపోర్టర్ ఒకడు ఆ ఉన్మాదిని పట్టుకున్నాడు. దొరికిన రెండు వారాల్లోనే ఆ ఉన్మాదికి, ఆశ్చర్యకరంగా, వ్యాధినయమై పోయింది. విడుదలయ్యాడు. ఆ సంస్థ తనను పెట్టిన ఇబ్బందుల్ని బేనర్ కి

అమ్మేశాడతను. ఆ కథనం పెద్ద ఎత్తు సంస్కరణలకు దారి తీసింది. ఇదంతా జరగడానికి ముందు ఆ వ్యక్తి బేనర్లో పని చేశాడని అన్నారు కానీ ఆ విషయం నిరూపితం కాలేదు.

ముప్పై మంది యువతుల పనిచేస్తున్న ఒక స్వీటుషాపులో అగ్ని ప్రమాదం జరిగింది. ఇద్దరు చనిపోయారు. మేరీ వాట్సన్ అనే యువతి అక్కడ తాము గురౌతున్న దోపిడీగురించి బేనర్కి ప్రత్యేకకథనం ఇచ్చింది. నగరంలో ఉత్తమస్త్రీలు నడుపుతున్న స్వీట్ షాపుల మీద దాడులకి దారి తీసింది ఆ కథనం. అగ్నికి మూలం ఏమిటో తెలియలేదు. మేరీ వాట్సన్ ఎవెలిన్ డ్రేక్ అనే పేరుతో ఒకప్పుడు బేనర్కి రాసేదని గుసగుసలోచ్చాయి. ఋజువులు దొరకలేదు.

బేనర్ తొలి సంవత్సరాలలో వైనాండ్ తన పడక గదిలో కన్న ఆఫీసు సోఫాలోనే ఎక్కువ రాత్రులు గడిపాడు. అతను ఆశించిన స్థాయిలో పనిచెయ్యడం సిబ్బందికి కష్టమైపోయింది. వైనాండ్ తననుంచి తను ఆశించిన ప్రయత్నం కూడా నమ్యశక్యం కాని రీతిలో ఉంది. వాళ్లని సైన్యంలా పరిగెత్తించాడు. తను బానిసలా పరిగెత్తాడు. వాళ్ళకి మంచి జీతాలిచ్చాడు. తను మాత్రం అద్దె, భోజనం మించి ఏమీ సంపాదించలేదు. తన ఉత్తమ పాత్రికేయులు ఖరీదైన హాటళ్ళలో 'సూట్' లలో నివసిస్తున్నప్పుడు తను మాత్రం తగుమాత్రపు సామగ్రితో ఒక రూములో బతिकाడు. డబ్బు ఎంత వేగంగా వచ్చిందో అంతకన్న వేగంగా ఖర్చు పెట్టేశాడు. మొత్తం బేనర్కే పెట్టేశాడు. అతనికి పత్రిక ఒక ఖరీదైన ఉంపుడుగత్తెలా తయారైంది. ఖర్చుగురించి చూడకుండా దాని ప్రతి అవసరాన్ని తీర్చాడు.

సరికొత్త టైపోగ్రాఫికల్ సామగ్రిని మొట్టమొదట సమకూర్చుకున్న పత్రిక బేనర్. ఉత్తమ పాత్రికేయుల్ని ఆఖరుగా సమకూర్చుకున్నదీ తనే. ఎందుకంటే వాళ్ళు అక్కడే ఉన్నారు. వైనాండ్ పోటీదారుల సిటీరూముల్ని రెయిడ్ చేశాడు. అతనిచ్చే జీతాన్ని ఇతరులెవ్వరూ ఇవ్వలేకపోయారు. అతని పద్ధతినుంచి ఒక సింపుల్ ఫార్ములా రూపు తీసుకుంది. ఎవరైనా పాత్రికేయుడికి వైనాండ్ని కలవమని పిలుపొస్తే తన పాత్రికేయ నిజాయితీకి అవమానంగా భావించేవాడు. కానీ ఉద్యోగంలో మాత్రం చేరేవాడు. ఒప్పుకోవడం అంటూ వస్తే కొన్ని ఇబ్బందికరాలయిన షరతులమీద ఈ ఉద్యోగం ఒప్పుకుంటానని చెప్పడానికి తయారై వచ్చేవాడు, కానీ తను ఎంత జీతం ఇస్తాడో చెబుతూ వైనాండ్ ఇంటర్వ్యూ మొదలుపెట్టేవాడు. ఆ తర్వాత "ఇంకేమైనా మాట్లాడాల్సిన విషయాలు ఉంటే...." అని చేర్చేవాడు. అవతలివాడు గుటక వెయ్యడం చూసి "ఏమీ లేవా? మంచిది. సోమవారం రిపోర్ట్ చెయ్యండి" అని ముగించేవాడు.

వైనాండ్ తన రెండో పేపర్ని ఫిలడెల్ఫియాలో ప్రారంభించినప్పుడు స్థానిక ప్రచురణకర్తలు అతన్ని చుట్టు ముట్టేశారు - అట్టిలా దురాక్రమణ సమయంలో యూరోపియన్ నాయకులు కలిసి దాడి చేసినట్టు. తర్వాత జరిగిన యుద్ధమూ అంతే క్రూరంగా జరిగింది. వైనాండ్ నవ్వేశాడు. ఒక పత్రిక డెలివరీ వాహనాన్ని హైజాక్ చెయ్యడంలో గాని, ఆ పేపరు అమ్మేవాళ్ళని చితకొట్టడంలో గాని వైనాండ్కి ఎవరూ ఏ పాఠమూ నేర్పలేరు. ఇద్దరు పోటీదారులు యుద్ధంలో 'మరణించారు'. వైనాండ్ పత్రిక 'ఫిలడెల్ఫియా స్టార్' బతికింది.

తక్కింది అంటువ్యాధిలా వేగంగా, సరళంగా సాగిపోయింది. అతనికి ముప్పై అయిదేళ్ళొచ్చే సరికి అమెరికాలో ప్రతి ముఖ్య నగరంలోనూ వైనాండ్ పత్రికలు ఉన్నాయి. నలభై వచ్చే సరికి

వైనాండ్ మేగజైన్లు న్యూస్రీల్స్, చాలా మటుకు వైనాండ్ ఎంటర్ప్రైజెస్ ఇన్కార్పొరేటెడ్ వచ్చేశాయి.

నలుగురికీ వెల్లడికాని అనేక రహస్య కార్యకలాపాలవల్ల వైనాండ్ సంపద గడించ గలిగాడు. బాల్యం అంతా అతనికి గుర్తుంది. ఫెర్రీబోట్లో రెయిల్ దగ్గర బూట్పాలిష్ కుర్రాడిగా ఉండగా చేసిన ఆలోచనలు, ఎదుగుతున్న నగరం ఇస్తున్న అవకాశాలు గుర్తొచ్చాయి. ధర పెరుగుతుందని ఎవరూ ఊహించని ప్రదేశంలో స్థలాలు కొన్నాడు. ఎవరి సలహాలూ లెక్క పెట్టకుండా భవనాలు కట్టాడు - వందల్ని వేలు చేశాడు. అన్ని రకాల వ్యాపారాలలోకి చొచ్చుకుపోయాడు. కొన్నిసార్లు అవి కుప్పకూలిపోయి, సంబంధం ఉన్న వ్యక్తులందరినీ నాశనం చేసేశాయి - గెయిల్ వైనాండ్ని తప్ప. పద్ధతిగాలేని స్ట్రీట్కార్ వ్యవస్థలో గుత్తాధిపత్యంమీద యుద్ధం ప్రకటించి, దాని ప్రాంచైజీని రద్దు చేయించాడు. దాన్ని మరింత నీతిమాలిన ముఠాకి ఇప్పించి తన అదుపులో పెట్టుకున్నాడు. మిడిల్ వెస్ట్లో పశుమాంసం వ్యాపారాన్ని ఇరుకున పెట్టబోయిన దుష్టుల ప్రయత్నాల్ని వెల్లడిచేసి, మరో ముఠాకి మార్గం సుగమం చేశాడు. అదీ తన ఆదేశాల మీద నడిచేదే.

చాలామంది అతనికి తోడు వచ్చారు. ఈ కుర్రాడు చురుకైన వాడు మనకి పనికొస్తాడని కనిపెట్టినవాళ్ళు వాళ్ళు. వాడుకోబడినప్పుడల్లా ముచ్చటైన విధేయత ప్రదర్శించాడు వైనాండ్. ప్రతిసారి తమనే వైనాండ్ వాడుకుంటున్నాడని వాళ్ళకి ఆ తర్వాత అర్థమైంది - వైనాండ్ కోసం 'గెజెట్'ని కొన్న మనుషులకి లాగా.

కొన్ని సార్లు పెట్టుబడులు పెట్టి డబ్బు నష్టపోయాడు. అవి కావాలని పెట్టినవే. జాడ కనిపెట్టడానికి వీల్లేని పద్ధతుల్లో చాలామంది శక్తిమంతుల్ని నాశనం చేశాడు - ఒక బేంక్ ప్రెసిడెంట్ని, ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ అధినేతని, ఆవిరి ఓడల యజమానిని, ఇలా చాలా మందిని. అతని అసలు ఉద్దేశాల్ని ఎవరూ కనిపెట్టలేకపోయారు. వాళ్ళు అతని పోటీదారులు కారు. వాళ్ళు నాశనమైపోతే వైనాండ్కి కలిసొచ్చేదేమీ లేదు.

“వైనాండ్ వెధవ వెంటపడుతున్న వ్యవహారాలన్నీ డబ్బు కోసం కాదు” అనుకున్నారు ప్రజలు.

అతన్ని అదే పనిగా తప్పుపడుతున్న వాళ్ళందరూ వాళ్ళ వృత్తుల్ని కోల్పోయారు. కొందరు వారాల్లోనే, కొందరు ఏళ్ళ తర్వాత. కొన్ని సార్లు అవమానాల్ని గమనించనట్టు వదిలేసే వాడు. కొన్ని సందర్భాలలో కొందరు చేసిన వ్యాఖ్యలు చెడ్డవి కాకపోయినా కొందరినీ నాశనం చేశాడు. దేనికి ప్రతీకారం తీర్చుకుంటాడో దేన్ని క్షమిస్తాడో చెప్పలేం.

ఒక రోజు యువ విలేకరి ఒకడు మరో పత్రికలో చేసిన అద్భుతమైన పనిని చూసి కబురంపాడు. ఆ కుర్రాడు వచ్చాడు. వైనాండ్ ఇవ్వజూపిన జీతం అతన్ని కదపలేదు. “నేను మీ పేపర్కి రాలేనండి” అన్నాడు. “మీకు... ఆదర్శాలు లేవు” అన్నాడు సిన్సియర్గా. వైనాండ్ చిరునవ్వు నవ్వి “కుర్రాడా! నువ్వు మానవ దుష్టత్వాన్ని, అవినీతిని తప్పించుకుపోలేవు” అన్నాడు సాత్వికంగా. “మీ బాస్కి చాలా ఆదర్శాలున్నాయి. కానీ డబ్బు అడుక్కోవలసిన స్థితిలో ఉన్నాడు. చెత్తమనుషుల నుంచి కూడా ఆర్డర్లు తీసుకుంటాడు. నాకు ఆదర్శాలు లేవు, కానీ

నేను అడుక్కోను, చాయిస్ నీదే. మరో చాయిస్ లేదు కూడా” అని చెప్పాడు. ఆ కుర్రాడు వెళ్ళిపోయాడు. సంవత్సరం తర్వాత వచ్చి ‘ఇంకా ఆ అవకాశం అలాగే ఉందా?’ అని అడిగాడు. ఉందన్నాడు వైనాండ్. అప్పట్నుంచీ ఆ యువ విలేకరి బేనర్లో ఉండిపోయాడు. సిబ్బంది మొత్తంమీద వైనాండ్ని ఇష్టపడేది తనొక్కడే.

అల్వా స్కారెట్ గెజెట్ కాలం నుంచీ వైనాండ్తో ఎదిగిన వాడు. అతనికి వైనాండ్ అంటే ఇష్టమో కాదో చెప్పలేం. కాలి కింది పీచులాగ అతను బాస్ని అంటిపెట్టుకుని ఉంటాడు. ఎప్పుడూ దేన్నీ అసహ్యించుకోలేదు. కనక ప్రేమించనూ లేదు. స్కారెట్ తెలివైన వాడు, సమర్థుడు. నీతి అనే భావనే తెలియని అమాయకుడి తరహాలో అవినీతిపరుడు. తను రాసిందంతా నమ్మాడు. బేనర్లో వచ్చిందంతా నమ్ముతాడు. ఒక నమ్మకాన్ని రెండు వారాల పాటు ఉంచుకోగలడు. ప్రజల స్పందన ఎలా ఉందో తెలుసుకునేందుకు పనికొచ్చే భారమితిలాంటి వాడు వైనాండ్కి. అంచేత అమూల్యమైన వాడు.

వైనాండ్కి వ్యక్తిగత జీవితం అంటూ ఉందో లేదో చెప్పలేం. ఆఫీసు బయట గడిపే కాలం కూడా బేనర్ మొదటి పేజీలాగానే ఉంటుంది. కానీ శైలి వైభవంగా ఉంటుంది. ఇంకా సర్క్స్ చేస్తున్నట్టే ఉంటాడు. ఎటొచ్చీ అది కేవలం రాజుల గేలరీ కోసం చేస్తున్నట్టు ఉంటుంది. గొప్ప సంగీత కార్యక్రమానికి పోయి హాలంతా తన ఒక్కడి కోసమే కొనుక్కుని, ఖాళీ ఆడిటోరియంలో తన వర్తమాన ఉంపుడు గత్తెతో కూర్చుంటాడు. ఒక అప్రసిద్ధ నాటక రచయిత అద్భుతమైన నాటకం ఒకటి రాసినట్టు తెలిసి, పెద్దమొత్తం చెల్లించి, ఒకే ప్రదర్శన ఇచ్చి ఊరుకోవాలన్నాడు. ఆ ఒక్క ప్రదర్శనకీ కూడా వైనాండ్ ఒక్కడే ప్రేక్షకుడు. మర్నాడు ఉదయం ఆ స్క్రిప్టును తగలబెట్టేశాడు. ప్రసిద్ధ సంఘానికి చెందిన మహిళ ఒకామె ఒక మంచి సేవా కార్యక్రమానికి విరాళం అడిగితే సంతకం పెట్టి బ్లాంక్ చెక్కు ఇచ్చి నవ్వేశాడు. దానిమీద ఆవిడ రాయడానికి సాహసించే మొత్తంకన్న తను ఎక్కువే ఇచ్చి ఉండే వాడినని చెప్పాడు. చేతిలో నయాపైసా కూడా లేకుండానే మహారాజు కలలు కనే ఒక శాస్త్రీని ఒక స్పీక్ ఈజీలో కలిశాడు వైనాండ్. అతనికి ఒక రకమైన బాల్కన్ సింహాసనాన్ని కొనిచ్చాడు. మళ్ళీ అతన్ని ఎప్పుడూ కలవలేదు.

రాత్రి పూటల్లో తొమ్మిది డాలర్లు పెట్టికొన్న అరిగిపోయిన బట్టలు వేసుకుని తరచుగా సబ్వేలలోను, మురికి ప్రాంతాల్లోను తిరిగే వాడు. ప్రజలు ఏమనుకుంటున్నారో వినేవాడు. ఒకసారి బేస్మెంట్ బీరు దుకాణంలో ఒక బ్రక్కు డ్రైవరు గెయిల్ వైనాండ్ని తిట్టాడు. వైనాండ్ పెట్టుబడిదారీ చెడుకి చెత్త మద్దతుదారు అని మంచి అందమైన నిర్దుష్టమైన భాషలో తిట్టాడు. వైనాండ్ అతనితో ఏకీభవించాడు. తనుకూడా తన హెల్ప్ కిచెన్ ప్రాంతపు యాసలో కొన్ని తిట్లు జోడించాడు. ఎవరో బల్లమీద వదిలేసిన బేనర్ పత్రిక తీసుకుని మూడో పేజీలో ఉన్న తన ఫోటోని చింపి ఒక వంద డాలర్ల నోటుకి జోడించి, బ్రక్కు డ్రైవరు చేతిలోపెట్టి, ఎవరూ నోరు విప్పి ఒక మాటన్నా అనకముందే వెళ్ళిపోయాడు.

అతని ఉంపుడు కత్తెల మార్పిడి చాలా వేగంగా జరిగేది. అది వదంతుల జాబితాలోంచి తప్పుకుంది. కొనుక్కునిగాని ఏ స్త్రీని చేరదీయ్యడని అనుకునే వారు. అయితే ఆ స్త్రీ కొనడానికి కుదరనివ్వకీ అయిఉండాలి కూడా అనీ చెప్పుకునే వారు.

తన జీవిత వివరాలన్నింటినీ బట్టబయలు చెయ్యడంద్వారా రహస్యాలుగా చేశాడు. జనానికి తనని తాను ఇచ్చేసుకున్నాడు. అతను అందరి ఆస్తీ అయిపోయాడు - పార్క్లో విగ్రహంలాగ, బస్టాప్ సైన్లాగ, బేనర్ పేజీల్లాగ. అతని పత్రికల్లో సినీతారల బొమ్మల కన్న ఎక్కువగా అతని ఫోటోలే కనిపించేవి. అన్నిరకాల దుస్తుల్లోనూ, ప్రతీఅడ్డమైన సందర్భంలోనూ ఫోటోలు దిగేవాడు. ఎప్పుడూ నగ్నంగా ఫోటో దిగలేదు గాని దిగినట్టే అనిపించేది ప్రజలకి. వ్యక్తిగత ప్రచారంలో ఏ సంతోషమూ లేదతనికి. కేవలం తనంతట తనే ఎంచుకున్న పోలీసీ అది. అంతే. తన పెంట్ హౌస్ ప్రతి అంగుళం పేపర్లలో, మేగజైన్స్ లో అచ్చయింది. “దేశంలో ప్రతి లండీ కొడుక్కి నా ఐస్ బాక్స్ లో, బాత్ టబ్ లో ఏమున్నాయో తెలుసు” అనేవాడు.

ఒక జీవిత దశ మాత్రం ఎవరికీ తెలియదు. దాని ప్రస్తావన ఉండేది కాదు. బిల్డింగ్ లో పై ఫ్లోర్ పెంట్ హౌస్. దాని దిగువన ఉన్న ఫ్లోర్ అతని వ్యక్తిగత కళాలయం. దానికి తాళం వేసి ఉంచేవాడు. తన కేర్టేకర్ కి తప్ప ఎవరికీ ప్రవేశం లేదు. కొంతమందికే తెలుసు. ఒకసారి ఒక ఫ్రెంచి రాయబారి అనుమతి ఇమ్మన్నాడు. వైనాండ్ ఇవ్వలేదు. అప్పుడప్పుడు గాలరీకి వెళ్ళి గంటల తరబడి అక్కడే ఉండేవాడు. అయితే అది అరుదే. తన సొంత ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా వస్తువుల్ని సేకరించాడు. అందులో ప్రసిద్ధ, అప్రసిద్ధ కళాఖండాలుంటాయి. అజరామరంగా వినబడే వ్యక్తుల శిల్పాలూ, చిత్రాలూ వగైరాలను తిరస్కరించాడు. అతనికి అవి పట్టవు. సేకర్తలు చెప్పే ధరల్ని, గొప్పవాళ్ళ సంతకాల్ని పట్టించుకునే వాడు కాదు. అతనికి తరచూ కళాఖండాలు అమ్మే డీలర్లు అతని ఎంపిక, నిపుణుల ఎంపికలా ఉంటుందంటారు.

ఒక రాత్రి వైనాండ్ ఆర్ట్ గాలరీ నుంచి తిరిగొస్తుంటే అతని ముఖం చూసి వాలెట్ నిర్ఘాంత పోయాడు. ఆ ముఖంలో యాతన ఉంది. కానీ ఒక పదేళ్ళు వయస్సు తగ్గినట్టు ఉంది. “ఒంట్లో బాగా లేదాండీ?” అని అడిగాడు. వైనాండ్ అతని వైపు నిర్లక్ష్యంగా చూసి “వెళ్ళి పడుకో” అన్నాడు.

“నీ ఆర్ట్ గేలరీతో మనం మన ఆదివారం స్కాండల్ పేజీలో అద్భుతం చెయ్యొచ్చు” అన్నాడు అల్వా ఆశగా. వద్దన్నాడు వైనాండ్. “ఎందుకు గెయిల్?” “చూడు అల్వా! ఈ భూమ్మీద ప్రతివాడికీ ఇతరులు చూడ్డానికి వీలులేని ఆత్మ ఒకటి ఉంటుంది. సెంట్రల్ జైల్లో ఖైదీలకి, సంతల్లో వేషంకట్టే వాడికి కూడా ఉంటుంది. అందరికీ, నాకు తప్ప. నా ఆత్మ నీ ఆదివారం స్కాండల్ పేజీలో మూడు రంగుల్లో ముద్రించబడుతూనే ఉంది. నాకు, ఆ ఆత్మకి బదులుగా మరోటి ఏదయినా ఉండొద్దా? అది ఒక తాళం వేసిన గదే కావచ్చు. తాకడానికి వీలేని కాసిని వస్తువులే కావచ్చు.” ఒక్కసారిగా వచ్చింది కాకపోయినా ముందునుంచీ సూచనలు కనిపిస్తూనే ఉన్నా వైనాండ్ కి నలభై ఐదు ఏళ్ళు వచ్చేదాకా అతని వ్యక్తిత్వంలో ఉన్న ఒక కొత్త లక్షణం గమనించలేదు అల్వా స్కారెట్. చాలా మంది అప్పుడు గమనించారు. పారిశ్రామికవేత్తల్ని, ఫైనాన్స్ కంపెనీవాళ్ళని నాశనం చెయ్యడంలో వైనాండ్ కి ఆసక్తి పోయింది.

కొత్తరకం బలి పశువుల్ని కనుక్కొన్నాడతను. ప్రజలకి అది క్రీడ్, ఉన్నాదమో, క్రమబద్ధమైన వినోదమో అర్థం కాలేదు. భయంకరంగా ఉంది అని మాత్రం అనుకున్నారు. ఎందుకంటే అది క్రూరంగా, అర్థ రహితంగా ఉంది.

డ్విట్ కేర్సన్ వ్యవహారంతో మొదలైంది అది. కేర్సన్ ప్రతిభావంతుడైన రచయిత. నిబద్ధత గల రచయితగా మచ్చలేని గుర్తింపు పొందాడు. సంఘశ్రేయస్సు కాదు వ్యక్తి శ్రేయస్సు ముఖ్యం అన్నాడు. గొప్ప ప్రతిష్ఠా, తక్కువ సర్క్యులేషనూ ఉన్న పత్రికలలో రచనలు చేశాడు. అందువల్ల వైనాండ్ కొచ్చిన ప్రమాదం లేదు. కానీ కేర్సన్ని కొనేశాడు వైనాండ్. బేనర్లో ఒక కాలమ్ రాయమని బలవంత పెట్టాడు. ప్రతిభావంతుడి కన్న సంఘం గొప్పదని బోధిస్తూ రాయమన్నాడు. కాలమ్ బాగా రాలేదు. నిరుచప్పగా, ఎవరూ అంగీకరించలేని విధంగా తయారైంది. చాలా మందికి కోపం తెప్పించింది. బోలెడు చోటూ, బోలెడు జీతమూ దండగన్నారు. కొనసాగాల్సిందే అన్నాడు వైనాండ్.

కేర్సన్ స్వధర్మం నుంచి దూరం అయినందుకు అల్వా స్కారెట్ సైతం షాక్ అయ్యాడు. “ఇంక ఎవరైనా కావచ్చు గాని, నిజాయితీగా చెబుతున్నా, కేర్సన్ నుంచి ఇది ఊహించలేదు” అన్నాడు. వైనాండ్ నవ్వేశాడు. ఆపలేక నవ్వుతున్నాడా అన్నట్టు నవ్వాడు. ఆ నవ్వు హిస్టేరియాకి దగ్గరగా ఉంది. స్కారెట్ ముఖం చిల్లించాడు. వైనాండ్ ఒక ఉద్యేగాన్ని అణచుకోలేని స్థితిలో కనబడడం అతనికి నచ్చలేదు. తనకి తెలిసిన వైనాండ్ కి ఇది పూర్తి విరుద్ధం. అది దృఢమైన గోడలో చిన్న పగులులా, కనిపించి స్కారెట్ కి చిత్రమైన భయం కలిగింది. ఆ పగులు గోడనేమీ చెయ్యలేకపోవచ్చుగాక - కానీ అది అక్కడ ఉండాల్సిన పనేమొచ్చింది?

కొన్ని నెలలుపోయాక, ఒక విప్లవభావాల మేగజైన్ నుంచి ఒక యువ రచయితను పట్టుకొచ్చాడు వైనాండ్. ఆ కుర్రాడు నిజాయితీకి ప్రసిద్ధుడు. సామాన్య ప్రజానీకాన్ని కించపరుస్తూ అసాధారణ వ్యక్తుల్ని కీర్తిస్తూ వ్యాస పరంపర అందించమన్నాడతన్ని. చాలా మంది పాఠకులకి ఇదికూడా కోపం తెప్పించింది. అయినా వైనాండ్ కొనసాగించాడు. అందువల్ల సర్క్యులేషన్ మీద కనిపించే సున్నితమైన ప్రభావాల్ని అతను పట్టించుకోలేదు.

బేస్ బాల్ ఆట గురించి రాయడానికి సున్నితుడైన కవిని ఒక అతన్ని తీసుకొచ్చాడు. ఓ కళా నిపుణుడిని ఆర్థిక వార్తలు రాయడానికి తీసుకొచ్చాడు. ఒక సోషలిస్టుని ఫ్యాక్టరీ యజమానులమీద రాయమన్నాడు. ఒక సాంప్రదాయకుడిని శ్రామికులమీద రాయమన్నాడు. మత వైభవం గురించి రాయమని ఒక నాస్తికుణ్ణి బలవంతం చేశాడు. క్రమశిక్షణ ఉన్న ఒక శాస్త్రజ్ఞుణ్ణి తీసుకొచ్చి శాస్త్రీయపద్ధతి కన్నా మార్మిక ప్రజ్ఞ గొప్పదని రాయమన్నాడు. గొప్ప సింఘనీ నిర్వాహకుణ్ణి పెద్ద వార్షికజీతంమీద తీసుకొచ్చి ఊరికే ఉంచాడు. మళ్ళీ ఎన్నడూ సింఘనీ నిర్వహించకూడదని షరతు పెట్టాడు.

వీళ్ళలో కొందరు మొదట్లో ఒప్పుకోలేదు. కానీ కొన్నేళ్ళలోనే ఆచూకీ పట్టలేని పరిస్థితుల పరంపరవల్ల దివాలా అంచుల్లో పడ్డాక లొంగిపోయారు. వీళ్ళలో కొందరు ప్రసిద్ధులు, కొందరు అనామకులు, వైనాండ్ కి వాళ్ళ పూర్వ స్థితిగతులతో పనిలేదు. తమ కెరీర్ లని వ్యాపారాత్మకాలుగా

చేసుకుని, ఏ ప్రత్యేక విశ్వాసాలూ నిబద్ధతలూ లేకుండా, మిరుమిట్లు గొలిపే విజయాలు దక్కించుకున్న వ్యక్తులమీద అతనికి ఆసక్తి లేదు. అతని బలిపశువులందరిలోనూ కనిపించే సమాన లక్షణం - కల్తీ లేని నిజాయితీ.

ఒకసారి వాళ్ళు భంగపడ్డాక వైనాండ్ వాళ్ళకి న్యాయబద్ధంగానే చెల్లిస్తూ పోయాడు. తర్వాత వాళ్ళని పట్టించుకోనూలేదు చూడనూ లేదు. డ్విట్ కేర్సన్ తాగుబోతు అయిపోయాడు. ఇద్దరు మత్తుమందుల బానిసలయ్యారు. ఒకతను ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. అత్మహత్యని భరించలేక పోయాడు స్కారెట్. “చాలా దూరం పోతోందిగా గెయిల్?” అన్నాడు. “నిజానికి అది హత్య” అన్నాడు. కానీ కాదన్నాడు వైనాండ్. “నేను వట్టి బయటిపరిస్థితిని. కారణం అతని లోపల ఉంది. కుళ్ళిన చెట్టుమీద పిడుగుపడి అది కూలిపోతే తప్పు పిడుగుది కాదు” అన్నాడు. “అయితే మంచి చెట్టు సంగతేమిటి?” “అవి ఉండవు అల్వా!” ఉత్సాహంగా అన్నాడు వైనాండ్ “అలాంటివి... అవి అసలు ఉండవు.”

ఈ కొత్త విధానానికి వివరణ అడగలేదు అల్వా. కాస్త మసక ప్రజ్ఞతో దాని వెనక నున్న కారణాన్ని కొంచెం ఊహించాడు. ఊహించాక భుజాలు ఎగరేసి నవ్వేసి, “ఏం బెంగ లేదు. అది కేవలం ‘ఒక సేఫ్టీ వాల్స్’ అనుకున్నాడు. గెయిల్ వైనాండ్ని అర్థం చేసుకున్నది ఇద్దరే - పాక్షికంగా అల్వా స్కారెట్, పూర్తిగా ఎల్స్వర్త్ టూహీ.

ఆ సమయంలో వైనాండ్తో ఘర్షణను రానివ్వకూడదనుకున్నాడు టూహీ. అయితే వైనాండ్ తనని ఒక బలిపశువుగా ఎన్నుకోనందుకు విచారించకుండా ఉండలేకపోయాడు. తర్వాత ఏమైనా కానీ, వైనాండ్ తనని అవినీతికి దింపే ప్రయత్నంచేస్తే బాగుండుననుకున్నాడు. కానీ వైనాండ్ అతని ఉనికిని అరుదుగా గుర్తించాడు.

వైనాండ్కి చావంటే ఎప్పుడూ భయం లేదు. ఆత్మహత్య ఒక ఆలోచనగా అప్పుడప్పుడూ వచ్చింది. చేసుకోవాలన్న ఉద్దేశంతో కాదు. జీవితానికి ఉన్న అనేకానేక అవకాశాల్లో ఒకటిగా వచ్చింది. పట్టించుకోని వాడిలా దాన్ని పరిశీలించాడు. మర్యాదాపూర్వక కుతూహలంతో పరిశీలించాడు. అన్ని అవకాశాలనూ పరిశీలించినట్టే దాన్నీను. తర్వాత మరిచిపోయాడు. తన ఇచ్చ తనని వదిలిపోయిన నిస్సత్తువ క్షణాలతనికి తెలుసు. తన ఆర్ట్ గేలరీలో కొన్ని గంటలు గడిపి తన వ్యాధిని కుదుర్చుకున్నాడు.

ఆ రకంగా ఏబై ఒకటో ఏడు వచ్చింది. చెప్పుకోదగ్గది ఏమీ జరగకపోయినా, ఒక అడుగు వెయ్యాలన్న కోరికకూడా లేని ఆ సాయంత్రం వచ్చింది.

* * *

మంచం అంచున కూర్చున్నాడు గెయిల్ వైనాండ్. మోకాళ్ళ మీద మోచేతులు ఆన్చి ముందుకు వాలాడు. అరచేతిలో గన్ ఉంది.

అవును, ఎక్కడో ఒక జవాబుంది. కానీ నాకు తెలుసుకోవాలని లేదు. నాకు తెలుసుకోవాలని లేదు.

తన జీవితాన్ని మరింత పరిశోధనకి గురిచెయ్యకూడదన్న కోరిక వెనక ఒక భయపుకోర కనిపించింది కనక ఆ రాత్రి తను చావడని అతనికి తెలిసింది. ఏదో ఒక భయం ఉన్నంత కాలం జీవితానికి ఆధారం దొరికినట్టే. తెలియని ఉత్పాతానికి ప్రయాణించడం అయితే కావచ్చుగాక. మరణాలోచన అతనికి ఏమీ ఇవ్వలేదు. జీవితాలోచన కాస్త బిచ్చం వేసింది - భయపు జాడని. చేతినికదిల్చి తుపాకి బరువు చూశాడు. చిరునవ్వు నవ్వుకున్నాడు. నిందాత్మకమైన చిరుహాసం అది. 'ఊహాఁ. ఇది నువ్వు చెయ్యాల్సిన పని కాదు, అప్పుడే కాదు. అర్థంలేకుండా చనిపోకూడదనే సెన్స్ ఉందింకా. అదే ఆపేసింది నిన్ను. అదీ ఒక అవశేషమే, దేనికో.'

గన్ మంచంమీద ఒక పక్కకు విసిరాడు. ఆ క్షణం గడిచిపోయిందని, ఆ వస్తువు తనకింక ఏమాత్రం ప్రమాదకారికాదని అనుకున్నాడు. లేచాడు. ఉత్సాహం లేదు. అసలటగా ఉంది. కానీ తన మామూలుధోరణికి తను వచ్చేశాడు. ఈ రోజును తొందరగా ముగించి నిద్రపోవడం తప్ప సమస్యలేమీ లేవు.

స్టడీ రూముకి వెళ్ళాడు మధ్యంకోసం. లైట్ స్విచ్ వేస్తే టూహీ పంపిన కానుక కనిపించింది. పెద్ద నిలువు పెట్టె. డెస్క్ పక్కన ఉంది. సాయంత్రం దాన్ని చూసి, ఏమిటీ దరిద్రం అనుకుని మరిచిపోయాడు.

ఒక డ్రింక్ పోసుకుని నెమ్మదిగా చప్పరిస్తున్నాడు. పెట్టె పెద్దది. కనబడుతూనే ఉంది. తాగుతూ, దాంట్లో ఏముండి ఉంటుందో ఉహించే ప్రయత్నం చేశాడు. అది పొడుగ్గా సన్నగా ఉన్న ఫర్నిచర్. టూహీ పంపాలనుకున్న పెద్ద వస్తువు ఏమిటో ఊహకంద లేదు. ఒక చిన్న కవరు, అందులో తనను బ్లాక్ మెయిల్ చేసే చిన్న సూచన - ఇటువంటిదేదో పంపుతాడను కున్నాడు. ఎంతో మంది తనను బ్లాక్ మెయిల్ చెయ్యడానికి విఫలప్రయత్నాలు చేశారు. అయితే టూహీకి అంతకన్న ఎక్కువ వివేకమే ఉంటుందని అనుకున్నాడు.

మధ్యం ముగిసేసరికి కూడా, ఆ పెట్టెకు సరైన వివరణ దొరకలేదు. తెగని పదబంధ ప్రహేళికలాగా అతనికి చిరాకు తెప్పించింది. డెస్క్ డ్రాయర్లలో ఎక్కడో పనిముట్ల కిట్ ఉండాలి. అది దొరికింది. పెట్టె తెరిచాడు.

స్టీవెన్ మేలారి చెక్కిన డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ శిల్పం అది. డెస్క్ దగ్గరకు పోయి, అదేదో నాజుకైన క్రిస్టల్ వస్తువు అన్నట్టుగా ప్లయర్స్ ని దానిమీద ఉంచాడు. అప్పుడు విగ్రహాన్ని మళ్ళీ చూశాడు. ఒక గంటపాటు చూస్తూనే ఉన్నాడు.

తర్వాత టెలిఫోన్ దగ్గరకువెళ్ళి టూహీ నెంబరు డయల్ చేశాడు.

“హలో?” అంది టూహీ గొంతు. దానిలోని అసహనం ఒప్పేసుకుంది, అతను గాఢ నిద్రలోంచి లేచాడని.

“సరే. వచ్చేయ్యి” అని పెట్టేశాడు వైనాండ్.

అరగంట తర్వాత వచ్చాడు టూహీ. అదే వైనాండ్ ఇంటికి అతను రావడం. డోర్ బెల్కి వైనాండ్ స్పందించాడు. పైజమాలోనే ఉన్నాడు. ఏమీ మాట్లాడకుండా స్టడీ రూముకి నడిచాడు. టూహీ అనుసరించాడు.

నగ్గు పాలరాతి శిల్పం గొప్ప ఆనందంతో తల వెనక్కి వాల్చి ఆ గదిని - స్టోడర్ట్ టెంపుల్లాగా - ఇక ఏమాత్రమూ ఉనికిలో లేని ప్రదేశంగా మార్చేసింది. వైనాండ్ కళ్ళు జవాబు ఆశిస్తూ టూహీని చూశాయి. అణచిపెట్టిన కోపంతో అతని చూపు బరువెక్కింది.

గొంతులో విజయచ్ఛాయ ధ్వనిస్తూ ఉండగా అడిగాడు టూహీ “మోడల్ పేరు కావాలా?”

“వద్దు. శిల్పి పేరు కావాలి” అన్నాడు వైనాండ్.

ఆ ప్రశ్న టూహీకి ఎందుకు నచ్చలేదా అనుకున్నాడు. టూహీ మొహంలో నిరుత్సాహాన్ని మించింది ఏదో ఉంది.

“శిల్పి పేరా? ఉండు... నేను అనుకోవడం. నాకు తెలుసు అది స్ట్రీవెన్... స్టాన్లీయా?... స్టాన్లీయో మరొకటో... గుర్తు లేదు. నిజంగా...”

“దీన్ని కొనేటంత ఎరుగుదువు అంటే... పేరడిగి ఉంటావు. మరిచిపోయి ఉండవు.”

“చూస్తాను వైనాండ్!”

“ఎక్కడ దొరికింది?”

“ఏదో ఆర్ట్ షాపులో. సెకండ్ ఎవెన్యూలో ఉండే షాపుల్లో ఒకటి.”

“అక్కడికెలా వెళ్ళింది?”

“తెలియదు. నేను అడగలేదు. మోడల్ని ఎరుగుదును కనక కొన్నాను.”

“ఆ విషయంలో అబద్ధమాడుతున్నావు. అందులో నువ్వు చూసింది మాత్రమే ఉండి ఉంటే ఈ ఛాన్స్ తీసుకుని ఉండేవాడివి కాదు. నా గేలరీని ఎవరికీ చూపించలేదు నేను. నీకు తెలుసు. ఆ గేలరీకి ఏదో ఇచ్చే సాహసం చేస్తే ఒప్పుకుంటాననుకున్నావా? అటువంటి కానుక ఇచ్చే సాహసం ఎవడూ చెయ్యలేదంత వరకూ. నువ్వు చేసి ఉండవు - ఇదెంత గొప్ప కళాఖండమో తెలియక పోతే, ఖాయంగా తెలిసి ఉండకపోతే, నేను అంగీకరించి తీరతానన్న ధీమా ఉండకపోతే, నన్ను పడగొట్ట గలనన్న ధీమా లేకపోతే, చెయ్యవు. నువ్వు నన్ను పడగొట్టావు.”

“ఈ మాట చాలా సంతోషం కలిగించింది.”

“దాన్ని ఆనందించాలనుకుంటే మరోమాట కూడా విను. నీ నుంచి ఇది రావడం నాకు అసహ్యంగా ఉంది. నువ్వు దీన్ని మెచ్చుకోగలగడం అసహ్యంగా ఉంది. నీకు నప్పలేదు ఇది. నీ విషయంలో నేను స్పష్టంగా పొరబడ్డాను. కానీ నేననుకున్న దాని కంటే నువ్వు గొప్ప కళా నిపుణుడివి.”

“అది నిజమే గనక. దీన్ని ఒక అభినందనగా తీసుకుని నీకు ధన్యవాదాలు చెబుతున్నాను.”

“ఇప్పుడు చెప్పు ఏం కావాలి? మిసెస్ పీటర్ కీటింగ్ కి నేను ఇంటర్వ్యూ ఇవ్వకపోతే నువ్వు నాకు దీన్ని ఇవ్వవని అర్థమైంది. అదేగా నీ ఉద్దేశ్యం?”

“కాదు. దీన్ని బహుమతిగా ఇచ్చాను. ఈ శిల్పం మిసెస్ పీటర్ కీటింగ్ దని నీకు చెప్పాలనుకున్నానంతే.”

వైనాండ్ శిల్పాన్నీ టూహీని చూశాడు.

“పనికిమాలిన వాడా!” అన్నాడు మెత్తగా.

బిత్తరపోయి చూశాడు టూహీ.

“అంటే నువ్వు నిజంగానే దీన్ని కిటికీలో రెడ్ లాంప్ లాగా ఉపయోగించావన్నమాట.”
వైనాండ్ తేలికపడ్డట్టు కనిపించాడు. టూహీ చూపు ఎలా ఉందో చూడనవసరం లేదనుకున్నాడు.
“బాగానే ఉంది టూహీ! కాసేపు నువ్వు చాలా చురుకైన వాడివనుకున్నాను. కానీ అంత కాదు.”

“కానీ వైనాండ్ మా! ఏ...”

“నీకు అర్థం కాలేదా? మిసెస్ కీటింగ్ పట్ల నాకు ఆకలి అంటూ ఉండి ఉంటే ఆ ఆకలిని చంపేయడానికి ఇది తిరుగులేని మార్గం.”

“నువ్వు తనని చూడనే లేదు”

“తను అందగత్తె కావచ్చు. ఇంతకన్నా కూడా అందంగా ఉందేమో బహుశా. ఆ శిల్పి ఆమెకి ఈ శిల్పంలో ఏం జత చేశాడో అది ఆమెలో ఉండి ఉండదు. అలాంటప్పుడు అదే ముఖాన్ని, ఏ అర్థమూ లేకుండా చూడడం, ఒక డెడ్ కేరికేచర్ ని చూడడం.. ఛీ... ఎవరైనా ఒక స్త్రీని అలా చూసేందుకు అసహ్యించుకుంటారని తెలియదా?”

“నువ్వు తనని చూడలేదు.”

“సరే ఆమెను చూస్తాను. ఈ వ్యవహారంలో నువ్వు పూర్తిగా తప్పించుకున్నానా పోతావు లేదా అస్సలు తప్పించుకోలేవు. నేను నీకు ముందే చెప్పాను. ఆమెను పడుకో బెట్టుకుంటానని చెప్పలేదు. చెప్పానా? ఊరికే చూస్తానన్నాను.”

“నేను కోరింది అదే.”

“ఆఫీసుకి ఫోన్ చేసి అపాయింట్మెంట్ తీసుకొమ్మని తనకి చెప్పు.”

“థాంక్యూ మిస్టర్ వైనాండ్!”

“శిల్పి పేరు తెలియదని అబద్ధం చెబుతున్నావు. నీ చేత చెప్పించడం నాకు తలనొప్పి పని. ఆమె చెబుతుందిలే.”

“దేవుడికి తెలియాలి. అన్నట్టు వాడు తక్కువరకం శిల్పి అయి ఉంటే ఈ వ్యవహారంలో నువ్వు ఉద్యోగం పోగొట్టుకుని ఉండేవాడివి.”

“కానీ, నాకు ఒక కాంట్రాక్టు ఉంది కదా!”

“ఎల్లీ! దాన్ని నీ లేబర్ యూనియన్ల కోసం దాచుకో. ఇప్పుడు నాకు గుడ్ నైట్ చెప్పు, నువ్వు బయటకు పోవాలనుకుంటాను.”

“అలాగే మిస్టర్ వైనాండ్! గుడ్ నైట్.”

హాలువరకూ వెంట వచ్చాడు వైనాండ్. గుమ్మం దగ్గర చెప్పాడు.

“నువ్వు మంచి వ్యాపారవేత్తవు కావు టూహీ. నేను మిసెస్ కీటింగ్ని కలవాలని నువ్వెందుకు ఆత్రుతపడుతున్నావో తెలియదు. మీ కీటింగ్కి ఈ ఆర్డరు సంపాదించడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నం వెనక కుట్ర ఏమిటో తెలియదు. ఏది ఏమైనా కానీ అది, ఈ శిల్పాన్ని నువ్వు వదులుకోవడానికి తగినంత విలువైంది మాత్రం కాజాలదు.”

2

“నువ్వు ఎమెరాల్డ్ బ్రేస్లెట్ ఎందుకు పెట్టుకోలేదు?” అడిగాడు పీటర్ కీటింగ్. “గార్డన్ ప్రిస్కాట్ తన ప్రేయసి అని చెప్పాడే ఆవిడ పెట్టుకున్న నీలం నక్షత్రం కేసి అందరూ గుడ్లప్పగించి చూశారు” అన్నాడు.

“సారీ పీటర్! ఈ సారి పెట్టుకుంటాను.”

“పార్టీ బావుంది. నీకు బావుందా?”

“నాకు ఎప్పుడూ బాగానే ఉంటుంది.”

“నాకు కూడా... ఓహ్ నిజం చెప్పనా...?”

“వద్దు.”

“డొమినిక్! నాకు చచ్చేంత విసుగొచ్చింది. వినెంట్ నోల్టన్ పెద్ద తలనొప్పి. వాడికెంత అతిశయమో. నేను భరించలేక పోయాను వాణ్ణి” ఆ మాట అన్నాక జాగ్రత్తగా మరో ప్రశ్న చేర్చాడు. “నేను అదంతా కనిపించనివ్వలేదుగా?”

“లేదు. నువ్వు చాలా పద్ధతిగా ఉన్నావు. తను వేసిన జోకులన్నింటికీ నవ్వావు - ఇతరులెవ్వరూ నవ్వనప్పుడు కూడా నవ్వావు.”

“గమనించావన్న మాట. అది బలే పనిచేస్తుంది.”

“అవును, గమనించాను.”

“నేను నవ్వకూడదనుకున్నావు కదా?”

“నేను ఆ మాట అనలేదు.”

“నువ్వు అనుకున్నావు... చీప్ గా ఉందని.”

“నేను ఏదీ చీప్ అని అనుకోను.”

పడక్కుర్చీలో వెనక్కి కూలాడు. అందువల్ల అతని గడ్డం ఇబ్బందికరంగా ఛాతీకి నొక్కుకుంది. అయినా అతను కదలేదు. లివింగ్ రూములో నిప్పుగూట్లో మంట చిటపటలాడింది. లైట్లన్నీ ఆర్పేసి పసుపు పచ్చ సిల్కు ఛాయ ఉన్న దీపం ఒకటి ఉంచాడు. కానీ దానివల్ల వాతావరణంలో ఆత్మీయతా విశ్రాంతి రాలేదు. పైగా ఆ కాంతి గదిని ఏ సామన్నా లేని ఖాళీ అపార్ట్ మెంట్ లా శూన్యంగా కనిపించేట్టు చేసింది. డొమినిక్ గదికి ఆ చివర కూర్చుంది. నిటారుగా ఉన్న కుర్చీ ఆకారంలో ఆ పల్చటి శరీరం ఒద్దికగా అమరింది. ఆమె బిగుసుకున్నట్టు లేదు. కానీ సుఖంగా ఉండలేనంత గంభీరంగా ఉంది. వాళ్ళిద్దరూ ఒంటరిగా ఉన్నారు. కానీ ఆమె పబ్లిక్ ఫంక్షన్ లో కూర్చున్నట్టు కూర్చుంది. షాపులో జంక్షన్ కి ఎదురుగా ఉన్న కిటికీలోంచి అందరికీ కనిపించేలా పెట్టిన చక్కటి దుస్తులు తొడిగిన బొమ్మలాగా ఉంది.

విన్సెంట్ నోల్టన్ ఇంట్లో జరిగిన టీ పార్టీకి వెళ్ళి వచ్చారు వాళ్ళు. కీటింగ్ కి కొత్త మిత్రుడు విన్సెంట్. సంఘంలో గుర్తింపు ఉన్న యువకుడు. డొమినిక్, కీటింగ్ కలిసి మౌనంగా భోజనం చేశారు. ఖాళీగా ఉన్నారు. రేపు పొద్దుటిదాకా ఏ సంఘ వ్యవహారాలూ లేవు.

“మిసెస్ మార్ష్ మాట్లాడుతున్నప్పుడు దివ్యజ్ఞానం ప్రస్తావనలో నువ్వు నవ్వుకుండా ఉండాల్సింది. ఆవిడ అవన్నీ నమ్ముతుంది” అన్నాడు.

“సారీ. ఇంకా జాగ్రత్తగా ఉంటాను.”

“ఆమె ఏదైనా సంభాషణ మొదలు పెడుతుందేమోనని ఎదురుచూశాడు కీటింగ్. ఆమె మాట్లాడలేదు. ఉన్నట్టుండి అతను ఒకటి గమనించాడు. పెళ్ళైన ఇరవై నెలలలోనూ ఆమె ముందుగా మాట్లాడడం ఎప్పుడూ జరగలేదు. అది అసాధ్యం, హాస్యాస్పదం అనుకున్నాడు. ఆమె తనతో ఎప్పుడు మొదట మాట్లాడిందో గుర్తుతెచ్చుకునే ప్రయత్నం చేశాడు. ఆమె మాట్లాడింది. ‘ఈ రాత్రి ఎన్నింటికి తిరిగొస్తావు?’ అని అడిగింది. ‘మంగళవారం డిన్నర్ కి డిక్సన్ ని కూడా చేర్చమంటావా?’ అని అడిగింది. అలాంటివే చాలా.

కీటింగ్ ఆమెకేసి చూశాడు. ఆమెకి విసుగ్గా ఉన్నట్టులేదు. తనని విస్మరించాలన్న తాపత్రయం ఉన్నట్టులేదు. ఆమె కూర్చుని ఉంది - సిద్ధంగా, హెచ్చరికగా, అతని సమక్షం ఆమె ఆసక్తిని ఆకట్టుకుందన్నట్టుగా. ఒక పుస్తకం పుచ్చుకు కూర్చోలేదు. దీర్ఘాలోచనలో ములిగిపోలేదు. అతనివైపు చూస్తోంది. -సంభాషణ కోసం ఎదురుచూస్తున్నట్టు. ఆమె తనవైపు ఎప్పుడూ అలాగే చూస్తుందని గుర్తించాడు. అలా చూడడం నాకు ఇష్టమేనా అని ఆలోచించాడు. ఇష్టమే. అందువల్ల తను ఆమె పైనా, ఆమె లోలోపలి ఆలోచనల పైనా పట్టుకోలేవును భావనకి లోనుకానక్కర్లేదు. కాదు. కాదు. తనకి ఇష్టం లేదు. ఆ చూడడం తమ ఇద్దరికీ కూడా తప్పించుకునే మార్గం లేకుండా చేస్తోంది.

“గేలంట్ గేల్స్టోన్ ఇప్పుడే పూర్తయింది, గొప్ప పుస్తకం. ఉత్తేజకరమైన బుర్ర నుంచి పుట్టింది. పక్ అనేవాడు బంగారంలాటి మనసున్న విదూషకుడు. చెక్కిళ్ళనిండా కన్నీరు కారుతూ ఉండగా కాసేపు భగవంతుడి సింహాసనాన్ని పట్టుకున్నాడు.”

“ఆదివారం బేనర్లో అదే సమీక్ష నేనూ చదివాను” అంది డొమినిక్.

“నేను పుస్తకమే చదివాను. నేను చదివాను తెలుసా?”

“మంచి వాడివి.”

‘అలాగా?’ అన్నట్టు శబ్దం చేశాడు. ఆమె మాటలో మెప్పు ధ్వనించి, సంతోషించాడు. “అవును. నువ్వు ఆ రచయిత పట్ల ఉదారంగా ఉన్నట్టు కదా! జనం తన పుస్తకం చదివితే ఆవిడ సంతోషిస్తుంది. అందుచేత ఆ సమయం కేటాయించడంలో దయ ఉంది - ముఖ్యంగా దాని గురించి నువ్వు ఏమనుకుంటావో నీకు ముందే తెలిశాక కేటాయించడం.”

“నాకు తెలియదు. ఆ సమీక్షకుడితో ఏకీభవించడం జరిగిందంటే..”

“బేనర్కి మంచి సమీక్షకులున్నారు.”

“నిజం. వాళ్ళతో ఏకీభవించడంలో తప్పేం లేదుగా?”

“ఏమీలేదు. నేనెప్పుడూ ఏకీభవిస్తాను.”

“ఎవరితో?”

“అందరితో”

“నన్ను వేళాకోళం చేస్తున్నావా డొమినిక్?”

“వేళాకోళం చేసేపని ఏమన్నా చేశావా నువ్వు?”

“లేదు. ఏం చేశాను? లేదు. చెయ్యలేదు”

“అంటే నేనూ చెయ్యలేదు”

అతను ఎదురు చూశాడు. వీధిలో ఒక బ్రక్కు ఉరుముతూ వెళ్ళింది. అలా కొన్ని సెకన్లు గడిచాయి. చప్పుడు అణిగాక అతను మళ్ళీ మాట్లాడ వలసి వచ్చింది.

“డొమినిక్! నువ్వేమనుకుంటున్నావో కావాలి నాకు.”

“దేని గురించి?”

“అంటే....” మంచి విషయం దొరుకుతుందేమోనని చూశాడు.

“విన్సెంట్ నోల్టన్ గురించి” అనేశాడు.

“అతను వెనకవైపు ముద్దుపెట్టుకోదగ్గ మనిషి అనిపిస్తుంది.”

“ఏమిటి డౌమినిక్?”

“సారీ. అది చెడ్డ భాష. బేడ్ మేనర్స్. తప్పే.... కానీ.... చూడు. విస్సెంట్ నోల్ట్స్, తెలిస్తే సంతోషించదగ్గ మనిషి. పాతవంశాలకి మనం మర్యాద ఇవ్వాలి. ఇతరుల అభిప్రాయాలపట్ల మనకి సహనం ఉండాలి. సహనం గొప్ప సుగుణం. అందుచేత నీ అభిప్రాయాల్ని నోల్ట్స్ మీద రుద్దకూడదు. తన నమ్మకాలతో తనని సంతోషించనిస్తే నీకు సంతోషంగా సాయం చేస్తాడు. అతను మానవీయగుణం ఉన్నవాడు.” అంది.

ఇప్పుడు, అర్థవంతంగా ఉంది. తనకి అర్థమయ్యే భాష వినిపించడంతో సుఖంగా ఉంది అతనికి. “సహనం చాలా ముఖ్యం. ఎందుకంటే...” ఆగిపోయాడు “ అదే మాట మళ్ళీ చెప్పావు - ఇంతకు ముందులాగే” అని శూన్య స్వరంతో ముగించాడు.

“గమనించావా?” అంది ఆమె. అది ప్రశ్న కాదు. ఏమీ పట్టనట్టుగా అంది ఆ మాట. అందులో వ్యంగ్యం లేదు. ఉంటే బాగుండుననుకున్నాడు. వ్యంగ్యం ఉంటే తనని గుర్తించినట్టవుతుంది, అందులో గాయపరచాలనే వాంఛ ఉంటుంది కనక. కానీ ఈ ఇరవై నెలలలోనూ ఆమె గొంతులో అతనితో వ్యక్తిగత సంబంధం ఎప్పుడూ ధ్వనించలేదు.

అతను మంటకేసి చూశాడు. తన సొంత ఇంట్లో, సొంత కొలిమిలోని మంటలోకి స్వాప్నిక దృష్టి సారిస్తూ కూచోవడం మనిషికి సంతోషం కలిగిస్తుంది. ఆ మాట అతను విన్నాడు. చదివాడుకూడా. నిరూపితమైన ఆ సత్యానికి విధేయుడిగా ఉండాలని రెప్పార్పకుండా మంటని చూశాడు. ‘ఇంకో నిమిషం చూస్తే చాలు నాకు సంతోషం వేస్తుంది’ అనుకున్నాడు కానీ వెయ్యలేదు.

తన స్నేహితులకి ఈ దృశ్యాన్ని ఎంత చక్కగా వర్ణించి చెప్పాచ్చో ఊహించాడు. తన తృప్తికి వాళ్ళు అసూయపడేలా చెయ్యొచ్చు అనుకున్నాడు. కానీ తను తననే మెప్పించుకోలేక పోతున్నాడెందుకని? తను కోరిందల్లా పొందగలిగాడు. తనకి ఆధిక్యం కోరుకున్నాడు - పోయిన సంవత్సరమంతా తన రంగంలో తనే ఎదురులేని నాయకుడు. కీర్తి కోరుకున్నాడు - అయిదు లావుపాటి ఆల్బమ్ల నిండా క్లిప్పింగులే. సంపద కోరుకున్నాడు - తక్కిన జీవితమంతా విలాసవంతంగా గడిపేటంత సంపాదించాడు. ఎవరైనా కోరుకునేది ఏదైనా అతను పొందాడు. తను సాధించిందాన్ని సాధించడంకోసం ఎంత మంది ఎంత పోరాడారు? ఎన్ని యాతనలు పడ్డారు? దీని కోసం కలలు గని, రక్తం ఓడ్చి, సాధించకుండానే చనిపోయిన వాళ్ళెంతమంది? ‘పీటర్ కీటింగ్ అంత అదృష్టవంతుడు ఈ భూమ్మీద లేడు.’ ఈ మాట ఎన్నిసార్లు విన్నాడు.

కిందటేడు అతని జీవితంలో అత్యుత్తమ కాలం. తన ఆస్తులకి డౌమినిక్ ఫ్రాంకన్ అనే అసాధ్యమైన ఆస్తిదానిని చేర్చాడు. “పీటర్! అలా ఎలా చేశావురా?” అని మిత్రులు పదేపదే అన్నప్పుడు ఊరికే నవ్వెయ్యడం ఎంత సంతోషం! కొత్త వాళ్ళకి ‘నా భార్య’ అని తేలిగ్గా పరిచయం చెయ్యడం, వాళ్ళ కళ్ళలో ఆపుకోలేని అసూయని, వెర్రిచూపుని గమనించడం ఎంత ఆనందం! ఒకసారి పెద్ద పార్టీలో ఒక షోకైన తాగుబోతు, పొరబడ్డానికి వీలులేని ఉద్దేశాన్ని కన్నుగీటులో సూచిస్తూ “ఆ కళ్ళు చెదిరే అందం నీకు తెలుసా?” అని అడిగాడు తనని. “కొద్దిగా... ఆమెనా భార్య” అన్నాడు తృప్తిగా, కీటింగ్.

తమ పెళ్ళి తను అనుకున్నదాన్నికన్న ఎంతో మెరుగ్గా ఉందని తనలోతను ఎన్నోసార్లు అనుకున్నాడు. డౌమినిక్ ఆదర్శభార్య అయింది. అతని పనులకే అంకితమయింది. అతని క్లయింట్లను సంతోషపెట్టింది. స్నేహితుల్ని ఆదరించింది. ఇల్లు చక్కదిద్దింది. అతని జీవితంలో ఏ మార్పు లేకుండా చూసుకుంది. అతని దినచర్యని ఆహారాన్ని ఆఖరికి ఫర్నిచర్ అమరికని కూడా మార్చలేదు. తన వెంట బట్టలుతప్ప ఏమీ తెచ్చుకోలేదు. ఒక పుస్తకంగాని, ఏప్రేగాని, అదనంగా చేర్చలేదు ఆ ఇంటికి. ఏ విషయంలోనూ అతనితో విభేదించలేదు. అది సహజవిషయం అన్నట్టు ఆమోదించింది. హుందాగా రెండోస్థానంలో నిలబడింది. అతని నేపథ్యంగా అదృశ్యమైంది.

ఒక ఉవ్వెత్తు కెరటాన్ని ఊహించాడతను. తనని లేవనెత్తి తెలియని ఏ రాళ్ళకో కొట్టి ధ్వంసం చేస్తుందనుకున్నాడు, కానీ తన ప్రశాంతనదికి ఒక సెలయేరు కూడా కలవలేదని గ్రహించాడు. నది ప్రవహిస్తూ ఉంటే నెమ్మదిగా ఈదడానికి ఎవరో వచ్చినట్టుగా ఉంది. ఉహూఁ ఈదడానికి కూడా కాదు. ఈదడం అంటే చీల్చడం. ఒక ఉధృత చర్య. అతని వెనకనే ప్రవాహంతోబాటు తేలడానికి వచ్చినట్టుంది. పెళ్ళయ్యాక డౌమినిక్ వైఖరిని నిర్ణయించే అధికారం అతనికి ఉండి ఉంటే ఇప్పుడు తను ఎలా ఉందో సరిగ్గా అలాగే ఉండమని అడిగి ఉండేవాడు.

రాత్రులుమాత్రం అతనికి అసంతృప్తిని మిగిల్చాయి. అతను కోరినప్పడల్లా ఆమె అతని వశమైంది. కానీ మొదటిరాత్రి ఎలా ఉందో అలాగే ఉంటోంది. చేతుల్లో, ఏమీ పట్టించుకోని శరీరం - అసహ్యం ఉండదు. స్పందన ఉండదు. అతనికి సంబంధించినంత వరకూ ఆమె కన్యే. ఆమెకి ఏ అనుభవాన్నీ ఇవ్వలేకపోయాడు. ప్రతిసారీ అవమానాగ్నితో దహించుకుపోతూ మళ్ళీ ఆమెను స్పృశించకూడదనుకుంటాడు. నిరంతరం కనిపించే ఆమె అందం వాంఛని రెకేత్తిస్తుంది. ఆ వాంఛని నిరోధించడం కుదరనిస్థితి వచ్చాక అతను దానికి లొంగిపోతాడు. అయితే తరచుగా జరగదు అది.

తన పెళ్ళి గురించి కీటింగ్ అనుకోలేని మాటని అతని తల్లి అంది. పెళ్ళైన ఆరు నెలలకి “నేను దీన్ని భరించలేను” అంది. “తనకి ఒక్కసారైనా నా మీద కోపంవచ్చి, తిట్టి, నామీద వస్తువులు విసిరేసి ఉంటే బావుండేది. దీన్ని భరించడం నా వల్ల కాదు.” “ఏమిటమ్మా?” అని అడిగాడతను. లోపల భయపు జాడ. “లాభం లేదు పీటర్!” అంది ఆమె. ఆమె వాదనల్నిగాని, అభిప్రాయాల్ని గాని, నిష్కారాల్నిగాని, వేటినీ ఆపలేడతను. కానీ ఆమె అతని పెళ్ళి గురించి మరొక్కమాట కూడా మాట్లాడలేదు. తనకు మరో అపార్ట్మెంటు చూసుకుని ఇల్లువిడిచి వెళ్ళిపోయింది. తరచుగా అతన్ని చూడడానికి వచ్చేది. డౌమినిక్తో మర్యాదగా వ్యవహరించేది. అయితే నిర్లిప్తంగా, దెబ్బతిన్నట్టుగా వింతగా ఉండేది ఆ మర్యాద. తల్లి బాధ్యత తప్పిపోయినందుకు సంతోషించాలనుకున్నాడు. కానీ అతని వల్ల కాలేదు.

తనలో పెరుగుతూ వస్తున్న భయానికి డౌమినిక్ చేసే ఏ చర్యలు కారణమయ్యాయో అతనికర్థం కాలేదు. ఆమెను తప్పు పట్టేందుకు ఒక మాటగాని, చర్యగాని కనబడలేదు. కానీ ఇరవై నెలలూ ఈ రాత్రిలాగానే గడిచాయి. ఆమెతో ఒంటరిగా ఉండడం కష్టంగా ఉందతనికి. అయినా ఆమెను అతను, అతనిని ఆమె తప్పించుకోవాలనుకోవడం లేదు.

“ఈ రాత్రి ఎవరూ రావడం లేదా?” అని అడిగాడు నిర్జీవస్వరంతో, మంటనుంచి దూరంగా జరుగుతూ.

“లేదు” అందామె నవ్వి. ఆ నవ్వు తర్వాత మాటలకి లింకు ఏర్పరచింది. “నిన్ను ఒంటరిగా వదిలెయ్యనా పీటర్?” అంది.

“వద్దు” ఇంచుమించు అరిచినట్టు అన్నాడు. మరీ అంత నిస్పృహ పనికి రాదనుకున్నాడు. పైకి మాత్రం “వద్దు. నా భార్య మొత్తం నాతోనే, నా కోసమే ఉండాలి. అలాంటి సాయంత్రం బావుంటుంది నాకు.”

ఈ సమస్యను పరిష్కరించుకుని తీరాలి అని లోపల ఏదో లీలగా చెబుతోంది. కలిసి ఉండేసమయాన్ని భరించగలిగేదిగా మార్చుకోవాలని చెబుతోంది. ఆమె కోసం కాక తన కోసమే దాని నుంచి పారిపోజాలడని చెబుతోంది.

“ఈ రాత్రి ఏం చెయ్యాలనుకుంటున్నావు డొమినిక్?”

“నువ్వేదంటే అది.”

“సినిమాకి వెళ్దామని ఉందా?”

“నీకు?”

“తెలియదు. అది టైము తినేస్తుంది.”

“సరే. అయితే టైముని తినేద్దాం.”

“వద్దు. ఎందుకలా? ఆ మాటే భయంకరంగా ఉంది.”

“అలాగా?”

“మన ఇంటినుంచి మనమెందుకు పారిపోవాలి? ఇక్కడే ఉందాం.”

“అలాగే పీటర్!”

అతను ఎదురుచూశాడు. ‘మౌనం కూడా పలాయనమే. చెత్తరకం పలాయనం’ అనుకున్నాడు అతను.

“రప్సన్ బేంక్ ఆడదామా?”

“రప్సన్ బేంక్ ఇష్టమా నీకు?”

“అది టైము తినే....” అతనాగిపోయాడు. ఆమె నవ్వింది.

ఆమెకేసి చూస్తూ “డొమినిక్! నువ్వు చాలా బావున్నావు. ఎప్పుడూ ఎంతో బావుంటావు. నీ అందంగురించి నాకేమనిపిస్తుందో చెప్పాలనుకుంటాను ఎప్పుడూ” అన్నాడు.

“నాకు వినాలనుంది పీటర్!” అంది.

“నీకేసి చూడడం ఇష్టం నాకు. గార్డన్ ప్రిస్కాట్ అన్నమాట ఎప్పుడూ గుర్తొస్తూ ఉంటుంది. ఆకార గణితంలో దేవుడు చేసిన పరిపూర్ణ సృష్టివి నువ్వు అన్నాడు. విన్సెంట్ నోల్ట్స్ నిన్ను ‘వసంత ఉదయం’ అన్నాడు. ఎల్వీవర్ట్ టూహీ ‘భూమిమీద ప్రతి ఇతరస్త్రీకి నీ అందం ఒక తిట్టు’ అన్నాడు.”

“రాల్ఫ్స్టన్ హాల్కమ్ ఏమన్నాడు?” అంది.

“పట్టించుకోకు” అని వెనక్కి మంటవైపుకి తిరిగాడు.

ఈ మౌనాన్ని నేను ఎందుకు భరించగలుగుతున్నానో అర్థమైంది. ఆమెకి నేను మాట్లాడినా ఒకటే, ఊరుకున్నా ఒకటే. నేననే వాణ్ణి ఒకణ్ణి లేనేలేనట్టు. ఎప్పుడూ ఉండనట్టు ప్రవర్తిస్తుంది. అది చావుకన్నా భయంకరం.

అసలు పుట్టనే పుట్టనట్టు.... అతనికి ఉన్నట్టుండి ఒక తెగువతో కూడిన కోరిక పుట్టింది. అదేమిటో అతను గుర్తించగలిగాడు. ఆమెకి ‘వాస్తవం’గా ఉండాలని.

“డౌమినిక్! నేను ఏం ఆలోచిస్తున్నానో తెలుసా?” అని అడిగాడు ఆత్రుతగా.

“లేదు. ఏమాలోచిస్తున్నావు?”

“కొంత కాలంగా ఆలోచించాను - నా అంతట నేనే, ఎవరికీ చెప్పలేదు. ఎవరూ సూచించింది కాదు అది. నా సొంత ఆలోచన.”

“బావుంది. ఏమిటది?”

“పల్లె ప్రాంతానికిపోయి మనకి ఓ ఇల్లు కట్టుకోవాలని. నీకిష్టమేనా?”

“చాలా. నీకెంత ఇష్టమో అంతే ఇష్టం. నీకోసం నువ్వు ఒకఇల్లు డిజైన్ చెయ్యాలనుకుంటున్నావా?”

“లేదు. లేదు. బెన్నెట్ గీస్తాడు. మన పల్లె ఇళ్ళన్నీ డిజైన్ చేసేది అతనే. దాంట్లో మేధావి తను.”

“మరి అక్కడ నుంచి ఇక్కడికి తిరుగుతావా?”

“ఉహూఁ. అది పెద్ద తలనొప్పి. కానీ ప్రతివాడూ తిరిగేస్తున్నాడు ఇవాళ. సిటీలో ఉంటే నేను ఒక దిక్కులేని కార్మికుడిలా అనిపిస్తాను నాకు.”

“నీ చుట్టూ చెట్లూ, తోటా, నేలా చూడడం ఇష్టమేనా నీకు?”

“అదింకా పెద్ద తలనొప్పి. నాకు టైమెక్కడ? చెట్లంటే చెట్టే. వసంతకాలపు చిట్టడపుల్ని న్యూస్ రీల్లో చూస్తే అవన్నీ చూసినట్టే.”

“కాస్త తోట పనిచేస్తావా? ఇష్టమేనా? మన అంతట మనం నేలసాగు చెయ్యడం చాలా బావుంటుందంటారు?”

“గుడ్ గాడ్! చెయ్యను. మనకి అక్కడ ఎలాంటి నేలలు ఉంటాయనుకుంటున్నావు? మనం ఓ మంచి తోటమాలిని పెట్టుకోగలం. ఇరుగు పొరుగు మెచ్చుకునేట్టు చేయిస్తాం.”

“ఒక ఆట ఏదైనా నేర్చుకోవాలని ఉందా?”

“ఇష్టమే.”

“ఏ ఆట?”

“గోల్ఫ్ ఆడగలననుకుంటాను. అప్పుడప్పుడూ వారాంతాల్లో బయటకి పోవడం కన్న, నువ్వున్న సమాజంలో నువ్వొక ప్రముఖుడివై ఉండి, ఒక కంట్రీ క్లబ్ లో సభ్యుడివి కావడం బావుంటుంది. గోల్ఫ్ లో నువ్వు కలిసే వాళ్ళు మామూలువాళ్ళు కాదు. హైక్లాసు మనుషులు. ఎలాంటి కాంటాక్టులు!...” ఆగిపోయి కోపంగా అన్నాడు “నేను గుర్రపు స్వారి కూడా పెట్టుకుంటాను.”

“నాకు ఇష్టం. నీకూ?”

“దానికి అంత సమయం లేకపోయింది నాకు. స్వారి నీ ఒళ్ళు హూనం చేసేస్తుంది. నిర్దాక్షిణ్యంగా కుదిపేస్తుంది. కానీ గార్డన్ ప్రిస్మాట్ ఎవడు? ప్రపంచంలో తనొక్కడే హీరో అన్నట్టు గుర్రపు స్వారి చేస్తూ రౌతువేషంలో తన రిసెప్షన్ రూములో ఫోటో పెట్టుకున్నాడు.”

“నీకు కాస్త ప్రైవసీ కోరుకుంటావనుకుంటా?”

“ఆ ద్వీపాంతర ఏకాంతవాసాలు నచ్చవు నాకు. మన ఇల్లు ఒక ముఖ్య హైవేకి కనిపించేలా ఉండాలి. ప్రజలు ‘ఇది కీటింగ్ ఎస్టేట్’ అని చూపించాలి దాన్ని. నేను ఇక్కడ అద్దె ఫ్లాట్ లో ఉంటూ ఉండగా కంట్రీ హోంలో ఉండడానికి క్లాడ్ స్టెంగెల్ ఎవడు? ఇద్దరం ఒకేసారి ప్రొఫెషన్ లో కొచ్చాం. ఇప్పుడు చూడు నేనెక్కడ ఉన్నానో, తనెక్కడ ఉన్నాడో. రెండున్నరమంది వాడిగురించి విని ఉంటే అదే గొప్ప. అటువంటిది వెస్ట్ చెస్టర్ లో మకాం పెడతాడా...?”

ఆపేశాడు. ఆమె ముఖం ప్రశాంతంగా ఉంది. అతనివైపే చూస్తోంది.

“డామిటి! పల్లెప్రాంతానికి వెళ్ళడం ఇష్టంలేకపోతే ఆ ముక్క ఎందుకు చెప్పవు?”

“పీటర్! నీకు ఇష్టమైనదేదయినా నాకూ ఇష్టమే - నీ అంతట నీకు తట్టిన ఈ ఆలోచనైనా సరే.” చాలాసేపు మౌనంగా ఉండిపోయాడు. తనని తాను ఆపుకోవాలనుకున్నాడు గానీ ఆపుకునేలోగానే “రేపు రాత్రి ఏం చేస్తున్నాం?” అని అడిగాడు.

ఆమె లేచి డెస్క్ దగ్గరికి పోయి, కేలండర్ తీసింది. “పామర్స్ డిన్నర్ కి వస్తున్నారు.”

“దేవుడా!” అని మూలిగాడు. “చాలా బోరు కొట్టేస్తారు. అవునూ, వాళ్ళనెందుకు పిలిచాం?”

వేళ్ళకొసలలో కేలండర్ పట్టుకుని, దాన్ని ముందుకు చాచి నుంచుంది. తనొక ఫోటోగ్రాఫ్ అయినట్టు, ఫోకస్ కేలండర్ మీద ఉన్నట్టు దాని నేపథ్యంలో తన బొమ్మ బ్లర్ అయినట్టు.

“వాళ్ళ కొత్త స్టోర్ బిల్డింగ్ ఆర్డరు మనం సంపాదించాలని పిలుస్తున్నాం. ఆ ఆర్డరాన్నే శనివారం డిన్నర్కి ఎడింగ్స్ని పిలవగలం. ఎడింగ్స్ ఇచ్చే ఆర్డరేమీ లేదు గాని వాళ్ళు సోషల్ రిజిస్టర్లో ఉన్న మనుషులు. పామర్సంటే నీకు విసుగు. నువ్వంటే ఎడింగ్స్కి చులకన. నువ్వంటే ఇష్టంలేని వాళ్ళని ఆకట్టుకోవడంకోసం నీకిష్టంలేని వాళ్ళని పొగడాలి.”

“అలాంటి మాటలెందుకు మాట్లాడతావు?”

“కేలండర్ చూస్తావా పీటర్?”

“ప్రతివాడూ అదే చేస్తున్నాడు. దానికోసమే బతుకుతున్నాడు.”

“అవును పీటర్! ఇంచుమించు అందరూ అదే చేస్తున్నారు.”

“నీకు నచ్చకపోతే ఆ మాటెందుకు చెప్పావు?”

“నచ్చదని అన్నానా?”

ఒకసారి ఆలోచించి, “లేదు” అన్నాడు. “నువ్వన లేదు. కానీ నువ్వు మాట్లాడే తీరు అలా ఉంటుంది.”

“విన్సెంట్ నోట్స్ విషయంలోలాగ పట్టించుకుంటూ మాట్లాడితే బావుంటుందంటావా?”

“అలా కాదు... ” ఆగి, అరిచేశాడు. “ఒక అభిప్రాయం చెబితే సంతోషిస్తాను. కనీసం ఒక్కసారి.”

ఆమె మునుపటి స్వరంతోనే అంది “ఎవరి అభిప్రాయం పీటర్? గార్డన్ ప్రిస్మాట్దా? రాల్స్టన్ హాల్కమ్దా? ఎల్వేవర్త్ టూహీ దా?”

అతను ఆమె కేసి తిరిగాడు. కుర్చీ చేతిని ఆనుకుని సగం లేచాడు. ఉన్నట్టుండి టెన్నీస్ షీలయ్యాడు. వాళ్ళిద్దరి మధ్యా ఉన్న ‘సంబంధం’ ఒక నిర్దిష్ట రూపం దాటుస్తోంది. అదేమిటో తెలియజేసే మాటల మొదటిజాడ అతనికి తట్టింది.

అతను మృదువుగా, సహేతుకంగా చెప్పాడు. “అదీ సంగతి. ఇప్పుడు తెలిసింది, ఇంతకాలమూ నడుస్తున్న వ్యవహారం అర్థమైంది.”

“అసలు అలాంటింది ఏమైనా ఉందా?”

“ఉండు, ఇది చాలా ముఖ్యమైంది డొమినిక్! ఎప్పుడూ ఒక్కసారి కూడా, నువ్వేమను కుంటున్నావో చెప్పలేదు. ఏ విషయంలోనూ చెప్పలేదు. ఒక్క కోరికకూడా బయటపెట్టలేదు”

“అందులో తప్పేముంది?”

“కానీ అది... అది చావులా ఉంది. నువ్వు నిజాయితీగా లేవు, వట్టి శరీరానివి. చూడు డొమినిక్! నీకు తెలీదు. నేను చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తాను. చావంటే ఏమిటో నీకు అర్థమౌతుంది. శరీరం ఇక ఏమాత్రం కదలేనప్పుడు, దానికి ఏ... ఏ ఇచ్చా లేనప్పుడు, అర్థమే లేనప్పుడు,

అదే చావు. అర్థమైందా? శూన్యం. శుద్ధ శూన్యం. నీ శరీరం కదులుతూనే ఉంది. - కానీ వట్టి కదలికే. రెండోది, నీ లోపలి వస్తువు ఒకటి ఉండాలి కదా! నన్ను అపార్థం చేసుకోకు - నేను మతవిషయాలు మాట్లాడడం లేదు, దానికి ఇంకో మాటలేదు మరి. అందుకని అంటున్నాను. - నీ ఆత్మ ఉండాలిగా. నీ ఆత్మ లేదు, ఇచ్చలేదు. అర్థంలేదు. అసలైన 'నువ్వు' లేనే లేవు."

"అసలు నేను' అంటే?" అడిగిందామె. మొదటిసారిగా శ్రద్ధ కనబడుతోంది ఆమెలో. సానుభూతి కాదు; కానీ శ్రద్ధ అయినా చూపిస్తోంది.

"అసలు నేను' అంటేనా?" అతనికి కాస్త ఉత్సాహం వేసింది. "వట్టి శరీరం కాదు. అది ... అది ఆత్మ."

"ఆత్మ అంటే?"

"అది. నువ్వు. లోపల ఉన్న నువ్వు."

"ఆలోచించేది, విలువలు నిర్ధారించేది, నిర్ణయాలు తీసుకునేది అదేనా?"

"అవునవును. అదే. అనుభవాలు పొందేదీ అదే. నువ్వు దాన్ని విడిచి పెట్టేశావు."

"అంటే వదిలిపెట్టడానికి వీల్లేనివి రెండున్నాయన్న మాట. ఒకటి ఆలోచనలు. రెండు కోరికలు"

"అవును. నీకర్థమైంది! అందుచేత, నీ చుట్టూ ఉన్న వాళ్ళకి కేవలం కళేబరంలా ఉన్నావు, నడుస్తున్న మృతదేహంలాగ. అది నేరం చెయ్యడం కన్న నీచం."

"అది తిరస్కరణ అంటావా?"

"అవును, శుద్ధ తిరస్కరణ. నువ్విక్కడ లేవు. ఎప్పుడూ లేవు ఇక్కడ. ఈ గదిలో తెరలు భయంకరంగా ఉన్నాయని, వాటిని చించేసి, నీకు నచ్చిన కొత్తతెరలు వేసిఉంటే, నీలో కనీసం కొంతభాగమైనా, వాస్తవం అయి ఉండేది. ఇక్కడ నువ్వు అది చెయ్యలేదు. డిన్నర్ కి నీకు ఇష్టమైన వంటకం చెయ్యమని ఒక్కసారికూడా వంట మనిషికి పురమాయించలేదు. నువ్విక్కడ లేవు డౌమినిక్! నువ్వు సజీవంగా లేవు. నీ 'నేను' ఎక్కడ?"

"మరి నీ 'నేను' ఎక్కడ ఉన్నట్టు పీటర్?" అని అడిగింది శాంతంగా.

అతడు చేష్టలుడిగి కళ్ళు పెద్దవి చేసి కూర్చుండి పోయాడు. ఆమెకి అర్థమైంది. ఈ క్షణాన అతని ఆలోచనలు స్పష్టంగా ఉన్నాయని, కళ్ళకి కట్టినట్టున్నాయని, గడిచిపోయిన సంవత్సరాలు ఊరేగింపులా కనిపిస్తున్నాయని, ఆలోచించడం చూడడంగా పరిణమించిందని.

"అది నిజం కాదు." అతని గొంతు గుల్లగా ఉంది "అదంతా నిజం కాదు" అన్నాడు.

"ఏది నిజం కాదు?"

"నువ్వు చెప్పింది."

“నేనేమీ చెప్పలేదే. ప్రశ్న వేశానంతే”

అతని కళ్ళు మాట్లాడమని, కాదనమని బతిమాలుకుంటున్నాయి. లేచి, అతని కెదురుగా నిలబడింది. నిటారుగా నిలబడ్డ ఆ తీరు సజీవతా చిహ్నం. ఏ సజీవతను అతను మిస్ అయ్యాడో, దేనికోసం బతిమాలాడో అది. అందులో ఒకానొక ప్రత్యేక ఉద్దేశం ఉంది. ఒక న్యాయమూర్తి లక్షణం అది.

“ఇప్పుడు నీకు తెలియడం మొదలైంది. అవునా, కాదా పీటర్? మరికాస్త స్పష్టం చెయ్యనా దాన్ని? నేను నేనుగా ఉండాలని నువ్వెప్పుడూ కోరుకోలేదు. ఎవరినీ ‘వాస్తవంగా’ ఉండాలని కోరుకోలేదు నువ్వు. నువ్వు ఆశించిందల్లా నేను ఆ విషయాన్ని ప్రదర్శించకూడదని. నీ నటనకి మరో నటన తోడు కావాలి. అందమైన సంక్లిష్టమైన నటన - మెలికలు, కత్తిరింపులు, మాటలు. మాటలు కావాలి. విన్నెంట్ నోల్ట్ గురించి నేను అన్నది నీకు నచ్చలేదు. అదే మాటని నేను అబద్ధపు సెంటిమెంటుతో చెప్పినప్పుడు నీకు నచ్చింది. నేను నమ్మాలని నీకు లేదు. నేను నమ్మినట్టు నిన్ను ఒప్పిస్తే చాలు. నా వాస్తవ ఆత్మ అంటావా? అది స్వతంత్రంగా ఉన్నప్పుడే ‘వాస్తవం’ అవుతుంది. అది నువ్వు కనిపెట్టావు. అవునా? వంటల్ని, తెరల్ని ఎంచుకున్నప్పుడే అవి వాస్తవం. - ఆ విషయంలో నువ్వు రైట్ - తెరలు, వంటలు, మతం, అవికాక భవనాల ఆకృతులు. కానీ అది వద్దు నీకు. నీకు కావలసింది ఒక అద్దం. మనుషులికి తమ చుట్టూ అద్దాలు కావాలి - వాళ్ళని ప్రతిబింబించడానికి, వాళ్ళూ ప్రతిబింబిస్తూనే ఉంటారు-ఒక ఇరుకు నడవకి రెండు పక్కలా ఒకదాని కెదురుగా ఒకటిగా ఉంచిన అద్దాలలో కనిపించే అనంత అర్థరహిత ప్రతిబింబాలలాగా. సాధారణంగా ఒక చీప్ హోటల్లో ఉంటాయి. ప్రతిబింబాలకి ప్రతిబింబాలు, ప్రతిధ్వనులకి ప్రతిధ్వనులు, మొదలూ, తుదీ ఉండవు. కేంద్రం, లక్ష్యం రెండూ ఉండవు. నీకు కావలసింది ఇచ్చాను. నీలాగ నీ స్నేహితుల్లాగ తయారయ్యాను - అత్యధిక శాతం మంది మనుషులు ఎలా ఉన్నారో అలాగ తయారయ్యాను. చిన్న చిన్న కత్తిరింపులూ అవీ జరగలేదంతే. నా నిర్ణయశక్తి తన శూన్యతను కప్పిపుచ్చుకునేందుకు పుస్తకసమీక్షలోని అభిప్రాయాలని పుచ్చుకుని తిరగలేదు. - నాకు నిర్ణయ శక్తి లేదన్నాను. నా సృజనహీనతను దాచుకునేందుకు డిజైన్లను ఎరువు తెచ్చుకోలేదు. దేన్నీ సృష్టించ లేదు నేను. సమానత అనేది గొప్ప భావన అనీ, మానవ జాతి ముఖ్య ఆశయం సమైక్యత అయి ఉండాలనీ, అనలేదు. - కానీ ఊరికే అందరితో ఏకీభవించాను. దానిని నువ్వు చావు అంటున్నావా? దాన్ని నీకూ, మన చుట్టూ ఉన్న వాళ్ళకీ విధించాను నేను. కానీ నువ్వు - నువ్వా పని చెయ్యలేదు. జనం నీతో సుఖంగా ఉన్నారు. నిన్ను ఇష్టపడుతున్నారు. నీ సమక్షాన్ని ఆనందిస్తున్నారు. వాళ్ళని మృతినుంచి మినహాయించావు. ఎందుకంటే అది నువ్వు నీమీదే విధించుకున్నావు కనక.”

అతనేమీ మాట్లాడలేదు. ఆమె అతనినుంచి దూరంగా వెళ్ళి కూర్చుని ఎదురు చూస్తోంది.

అతను లేచి ఆమెవైపు కొన్ని అడగులు వేసి “డొమినిక్!...” అన్నాడు. ఆమె ముందు మోకాళ్ళమీద కూర్చున్నాడు. ఆమెను పట్టుకుని ఆమె కాళ్ళలో తల దాచుకున్నాడు.

అయిన్ రాండ్

“డామినిక్! నేను నిన్నెప్పుడూ ప్రేమించలేదన్నది అబద్ధం. నువ్వుంటే ప్రేమ నాకు. ఎప్పుడూ... ఇతరులకి చూపించడం కోసం కాదు. కానే కాదు. నేన్నిన్ను ప్రేమించాను. నాకు ఇద్దరున్నారు - నువ్వు మరొక వ్యక్తి, ఒక మగాడు. ఇద్దరూ ఒకే ఫీలింగ్ కలగజేస్తారు. అది భయమా? కాదు. గోడలాంటిది. ఎక్కాల్సిన నిటారుగోడ లాంటిది. పైకి లేవమని చెబుతున్న ఆదేశం లాగ ఉంటుంది - ఎక్కడికో తెలీదు. కానీ పైకి వెళుతున్న భావన - అతనంటే అసహ్యం - కానీ నువ్వు నిన్ను కోరుకున్నాను - ఎప్పుడూ కోరుకుంటూనే ఉన్నాను - అందుకే పెళ్ళాడాను - నేనంటే నీకు అసహ్యం అని తెలిసీ పెళ్ళాడాను - అందుచేత నువ్వు క్షమించి ఉండాలి - నన్నూ, ఆ పెళ్ళినీ. ఇలా కక్ష తీర్చుకుని ఉండకూడదు - ఇలా కాదు. డామినిక్! డామినిక్! నేను తిరిగి యుద్ధం చెయ్యలేను నీతో.”

“నువ్వు అసహ్యించుకున్న ఆ మనిషెవరు పీటర్?”

“ఎవరైతే ఏం లే.”

“ఎవరతను?”

“ఎవరూ లేరు, నేను.....”

“పేరు చెప్పు.”

“హోవార్డ్ రోర్క్”

చాలాసేపటి వరకూ ఆమె ఏమీ మాట్లాడలేదు. తర్వాత అతని జుట్టుమీద చెయ్యి వేసింది. ఆ వెయ్యడంలో నెమ్మది ఉంది.

“నీ మీద కక్ష తీర్చుకోవాలని నేనెప్పుడూ అనుకోలేదు పీటర్!” అంది మృదువుగా.

“మరెందుకు?”

“నిన్ను పెళ్ళాడ్డానికి నా కారణాలు నాకున్నాయి. ఒక మనిషి ఎలా ప్రవర్తించాలని లోకం కోరుకుంటుందో అలా ప్రవర్తించాను. ఎందుకంటే ఏ పనీ సగం సగం చెయ్యలేను గనక. అలా చెయ్యగలగిన వాళ్ళకి లోపలెక్కడో ఒక చీలిక ఉంటుంది. చాలామందికి అలాంటి చీలికలు చాలా ఉంటాయి. ఆ విషయాన్ని తెలుసుకోకుండా ఉండేందుకు వాళ్ళు తమతో తాము అబద్ధాలు చెప్పకుంటారు - ఎప్పుడూ నాతో నేను అబద్ధం ఆడలేదు, అందుచేత నేను చేస్తున్నదంతా క్రమం తప్పకుండా, పూర్తిగా చెయ్యాల్సివచ్చింది. నేను నిన్ను నాశనం చేశానేమో. పట్టించుకోగలిగితే ‘సారీ’ చెప్పి ఉండేదాన్ని. అది నా లక్ష్యం కాదు.”

“డామినిక్! ఐ లవ్ యు. కానీ భయంకూడా. ఎందుకంటే నువ్వు నాలో ఏదో మార్పుతెచ్చావు. పెళ్ళయిన దగ్గర్నుంచీ నేను పెళ్ళికి అంగీకరించిన దగ్గర్నుంచీ, నేను ఇప్పుడు నిన్ను వదులు కోవలసి వచ్చినా, నా పూర్వపు స్థితికి వెళ్ళలేను - నాలో ఉన్నది ఏదో నువ్వు తీసేసుకున్నావు...”

“కాదు, నీలో ఎన్నడూ లేనిదాన్ని తీసుకున్నాను. మరింత నీచమైన దాన్ని ఇచ్చాను.”

“ఏమిటది?”

“ఒక మనిషికి మనం చెయ్యగల అతి నీచమైనహాని అతని ఆత్మగౌరవాన్ని చంపెయ్యడమే అంటారు. కానీ అది నిజం కాదు. ఆత్మగౌరవం అనేది చంపడానికి కుదిరేది కాదు. నీచమైనపని ఏమిటంటే ఆత్మగౌరవం ఉన్నట్టు చేస్తున్న నటనని చంపెయ్యడం.”

“డౌమినిక్! నాకు... నాకు మాట్లాడాలని లేదు.”

ఆమె తన మోకాళ్ళమీద ఆని ఉన్న అతని ముఖాన్ని చూసింది. ఆమె కళ్ళలో సానుభూతి కనిపించింది. నిజమైన దయ ఎంత భయంకరంగా ఉంటుందో ఒక క్షణం పాటు తట్టిందతనికి. కానీ ఆ జ్ఞానాన్ని నిలుపుకోలేదు. ఏ మాటలలో దాన్ని దాచుకోబోయాడో ఆ మాటలకి ముందే మెదడు తలుపు మూసేశాడు.

ఆమె వంగి అతని నుదుట ముద్దు పెట్టింది. అదే ఆమె అతనికి ఇచ్చిన తొలి ముద్దు.

“నువ్వు బాధపడాలని కోరుకోను పీటర్!” నెమ్మదిగా అంది. “ఇది, ఇప్పుడు, వాస్తవం. ఇదే నేను. ఇవి నా సొంత మాటలు. నువ్వు బాధపడాలని నేను కోరుకోను - ఇంకేమీ అనిపించడం లేదు, ఇంతే అనిపిస్తోంది.”

అతను ఆమె చేతిమీద పెదవుల్ని ఒత్తాడు.

అతను తల పైకెత్తినప్పుడు - ఒక్క క్షణం పాటు, అతనికేసి, అతను తన భర్త అన్నట్టు చూసింది “పీటర్ - దాన్ని నిలుపుకోగలిగితే - ఈ క్షణాన నువ్వు స్థితిని నిలుపుకోగలిగితే” అంది.

“ఐ లవ్ యు” అన్నాడతను.

చాలా సేపు మౌనంగా ఉండిపోయారు. ఆ మౌనంలో అతనికి ఇబ్బంది కనిపించలేదు.

టెలిఫోన్ మోగింది.

ఆ క్షణాన్ని పాడుచేసింది టెలిఫోన్ ధ్వని కాదు - ఒక్క ఉదుటున లేచి దాన్ని అందుకునేందుకు పీటర్ చూపించిన ఆత్రుత. తెరిచి ఉన్న తలుపు గుండా అతని కంఠం వినిపిస్తోంది. ఉపశమనం దొరకడంవల్ల అమర్యాదగా ధ్వనిస్తోంది ఆ కంఠం.

“హలో! ఓహ్ ఎల్స్వర్త్! ఏమీలేదు... పిట్టంత స్వేచ్ఛగా ఉన్నా... రండి... రండి. వచ్చేసెయ్యండి... ఓకె.”

“ఎల్స్వర్త్, రావాలనుకుంటున్నారు” అన్నాడు లివింగ్ రూమ్కి తిరిగొస్తూ. అతని గొంతులో ఉల్లాసం ఉంది. పొగరుబోతుతనమూ ఉంది.

ఆమె మాట్లాడలేదు.

అతను పనిలో పడ్డాడు. ఒక సిగరెట్టు పీకో, అగ్గిపుల్లో ఉన్న ఏష్ బ్రేలని శుభ్రం చేశాడు. న్యూస్ పేపర్లు వరసలో పెట్టాడు. అవసరం లేకపోయినా నిప్పుగూట్లో ఒక దుంగని వేశాడు. మరిన్ని దీపాలు వెలిగించాడు. స్క్రీన్ ఒపెరాలోని ఒక ట్యూన్ని ఈలతో ఆలపించాడు.

అయిన్ రాండ్

బెల్ మోగగానే తలుపు తీసేందుకు పరుగెత్తాడు.

“ఎంత బావుంది!” అన్నాడు టూహీ లోపలికి వస్తూ. “మంట, మీరు ఇద్దరు. హాలో డొమినిక్! నేను డిస్టర్బ్ చెయ్యలేదుగా.”

“హాలో ఎల్స్వర్త్!” అందామె.

“మీరెప్పుడూ డిస్టర్బెన్స్ కారు. మీరు రావడం ఎంత సంతోషం కలిగించిందో చెప్పలేను” అని కీటింగ్ ఒక కుర్చీని నిప్పుదగ్గరకి జరిపాడు. “ఇక్కడ కూర్చోండి. ఏం తీసుకుంటారు? ఫోన్లో మీ గొంతు వినబడగానే... ఎగిరి గెంతేసి కుక్కపిల్లాగా కుయి కుయి లాడాలనిపించింది.”

“తోక అయితే ఊపకు” అన్నాడు టూహీ. “డిరింగ్స్ వద్దు. థాంక్యూ ఎలా ఉన్నావు డొమినిక్?”

“సంవత్సరం క్రితం ఉన్నట్టే” అంది.

“రెండేళ్ళ క్రితంలా అయితే కాదు?” అన్నాడు టూహీ.

“కాదు.”

“రెండేళ్ళ క్రితం ఈ సమయానికి ఏం చేస్తున్నాం?” అన్నాడు కీటింగ్ ఊరికే.

“మీ పెళ్ళి కాలేదు. చరిత్రకి ముందు కాలం అది. ఉండు. అప్పుడేమైంది? స్టోడర్డ్ బెంపుల్ పూర్తవుతోందనుకుంటాను.”

“ఓహో అది...” అన్నాడు కీటింగ్.

“మీ మిత్రుడు రోర్క్ గురించి ఏమైనా విన్నావా?” అన్నాడు టూహీ కీటింగ్తో.

“లేదు. ఒక ఏడాదిగానో, ఇంకా పైగానో అతను ఏ పనీ చెయ్యలేదు. ఈ సారి అతని పనయిపోయింది.”

“అలాగే ఉంది. నువ్వేం చేస్తున్నావు పీటర్?”

“పెద్దగా ఏం లేదు. గేలంట్ గాల్స్టోన్ చదివాను, ఇటీవలే.”

“నచ్చిందా?”

“ఆఁ. చాలా ముఖ్యమైన పుస్తకం అనిపించింది. ఎందుకంటే ఫ్రీవిల్ అంటూ ఏదీ ఉండదు కనక. మనం ఏమై ఉన్నాం? ఏం చేస్తున్నాం? అనే విషయంలో మనం చెయ్యగలిగిందేమీ లేదు. అది మన తప్పు కాదు. ఎవరినీ తప్పు పట్టేందుకులేదు. మన నేవధ్యంలో ఉంటుంది అంతా... మన గ్రంథులలోకూడా.. నువ్వు బావుంటే నీ గొప్పతనం ఏమీలేదు. అదృష్టం కొద్దీ నీ గ్రంథులు బావున్నాయన్న మాట, మనం చెడిపోతే మనల్ని ఎవరూ శిక్షించకూడదు. - మనం దురదృష్టవంతులం అంతే.” దేన్నో కాదంటున్నట్టుగా మాట్లాడుతున్నాడు. ఒక సాహిత్యచర్చలో ఉండదగని తీవ్రత ఉంది చెప్పడంలో. అతను టూహీవైపుగాని, డొమినిక్వైపు

గాని చూడడంలేదు. గదికి చెబుతున్నాడు. కాసేపటి క్రితం గది దేనికి సాక్ష్యం అయిందో దానికి చెబుతున్నాడు.

“పూర్తిగా నిజం. తార్కికంగా ఆలోచిస్తే, చెడిపోయినవాళ్ళని శిక్షించాలన్న ఆలోచనే చెయ్యకూడదు. ఎందుకంటే వాళ్ళ తప్పేమీ లేకుండా బాధ పడుతున్నవాళ్ళు వాళ్ళు. దురదృష్టవంతులు. తగిన సమర్థత దక్కని వాళ్ళు, ఒక రివార్డులాంటిదేదో నష్టపరిహారంగా పొందాల్సినవాళ్ళు.”

“అవును. అది... అది. తర్కబద్ధంగా ఉంది” అరిచాడు కీటింగ్.

“న్యాయం కూడా” అన్నాడు టూహీ.

“మీకు కావలసినట్టు మలచుకున్నారా బేనర్ని” అని అడిగింది డొమినిక్.

“దానికీ దీనికీ ఏమిటి సంబంధం?”

“గేలంట్ గాల్ స్టోన్.”

“లేదు. మలచుకున్నానని చెప్పలేను. అలా లేదు. అనుకోని అంశాలు ఎప్పుడూ ఉంటాయి.”

“దేని గురించి మాట్లాడుతున్నారు?” అడిగాడు కీటింగ్.

“వృత్తి పరమైన గాసిప్” అన్నాడు టూహీ. చేతులు మంటకేసి చాచి వేళ్ళతో ఆటలాడాడు. “అవునూ. స్టోన్రిడ్జ్ విషయంలో ఏమైనా చేస్తున్నావా పీటర్?” అన్నాడు.

“డామిట్” అన్నాడు కీటింగ్.

“ఏమైంది?”

“ఏమైందో మీకు తెలుసు. నాకన్న ఆ వెధవ మీకే ఎక్కువ తెలుసు. ఈ సమయంలో అటువంటి ప్రాజెక్టు ఎడారిలో అనుకోని వరంలా రావడం, ఎవరూ లేనట్టు ఆ గాడిదకొడుకు వైనాండ్ దాన్ని చెయ్యడం.”

“వైనాండ్తో ఏమిటి?”

“ఊరుకోండి ఎల్స్వర్త్! మీకు తెలుసు. మరొక డెవలపర్ అయితే ఊరికే సునాయసంగా వచ్చి ఉండేది నాకు ఆ ఆర్డరు.” వేళ్ళు విరిచాడు. “నేను అడగాల్సిన పనికూడా ఉండేది కాదు. నాలాంటి ఒక ఆర్కిటెక్ట్ గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ కూర్చున్నాడని తెలిశాక ఓనరు నా దగ్గరకి వచ్చి ఉండేవాడు. మా ఆఫీసు తట్టుకోగల పని ఎంత? ఇప్పుడు మేం చేస్తున్నదెంత? గెయిల్ వైనాండా? వాడొక హోలీలామా! ఆర్కిటెక్ట్లు పీల్చేగాలి అన్నా వాడికి అలెర్ట్స్.”

“నువ్వు ప్రయత్నించావని వినికిడి.”

“ఆ ఊసు వద్దులెండి. బెంగ వచ్చేస్తుంది. వాడితో నాకు మీటింగ్ ఏర్పాటు చెయ్యగలనన్న ప్రతి అడ్డగాడిదకీ లంచ్ లిచ్చి, లిక్కరు పోసి, మూడు వందల డాలర్లు తగలేశాను. హేంగ్ ఓవర్ తప్ప ఏమీ మిగలలేదు. ఇంతకన్న పోప్ ని కలుసుకోవడం సులువనిపించింది.”

“నువ్వు స్టోన్ రిడ్జ్ ని సంపాదించి తీరాలనుకున్నావట కదా?”

“ఎల్స్ వర్త్! నాకు ఎర వేస్తున్నారా? నా కుడి చెయ్యి ఇచ్చేస్తాను దానికోసం.”

“అది మంచి పని కాదు. అప్పుడు నువ్వు ఏ డ్రాయింగూ వెయ్యలేవు. - వేసినట్టు నటించలేవు కూడా. సాధ్యమయ్యేది ఏదైనా ఇచ్చుకోవడం మంచిది.”

“నా ఆత్మ నిచ్చేస్తాను”

“ఇచ్చేస్తావా?” అని అడిగింది డొమినిక్.

“మీ బుర్రలో ఏముందో చెప్పండి ఎల్స్ వర్త్!” అన్నాడు కీటింగ్ అసహనంగా.

“ఆచరించదగ్గ సలహా ఒకటుంది. ఇంతవరకు నీకు మంచి సేల్స్ మెన్ గా పని చేసిందెవరు? నీకు వచ్చిన మంచి మంచి ఆర్డర్లు ఎవరు తెచ్చిచ్చారు?”

“ఆఁ.. డొమినిక్!... అనుకుంటాను”

“కరెక్టు. నువ్వు వైనాండ్ ని కలవలేవు. కలిసినా ఏమీ లాభం ఉండదు. కనక, డొమినిక్ అయితే ఒప్పించగలదని అనిపించడం లేదా?”

కీటింగ్ అతనికేసి చురుగ్గా చూశాడు. “మీకేమన్నా పిచ్చా?” అన్నాడు. డొమినిక్ ముందుకు వంగింది. ఆసక్తిగా ఉన్నట్టు కనిపించింది.

“నేను విన్నదాన్ని బట్టి గెయిల్ వైనాండ్ ఏ స్త్రీకీ ఏ ఉపకారమూ చెయ్యదు - ఆమె అందగత్తె కాకపోతే. ఆమె అందగత్తె అయితే కేవలం ఉపకారంగా ఏమీ చెయ్యదు.”

“నేను కాదనడం లేదు” అన్నాడు. అని విషయాన్ని నొక్కి చెబుతున్నట్టుగా ఆమె వైపు చూశాడు ఎల్స్ వర్త్.

“సిల్లీగా ఉంది” అని కోపంగా అరిచాడు కీటింగ్. “అసలు డొమినిక్ అతన్ని ఎలా కలవగలదు?”

“అతని ఆఫీసుకి ఫోన్ చేసి, అప్పాయింటుమెంటు తీసుకుని,” అన్నాడు టూహీ.

“వాడు అపాయింట్మెంట్ ఇస్తాడని ఎవడు చెప్పాడు?”

“అతనే.”

“ఎప్పుడు?!”

“నిన్న రాత్రి పొద్దు పోయాక. సరిగా చెప్పాలంటే ఈ తెల్లవారగట్ల.”

“ఎల్స్వర్త్!!” ఆశ్చర్యపోయాడు కీటింగ్. “నేను నమ్మను” అన్నాడు.

“నేను నమ్ముతున్నాను” అంది డొమినిక్ “లేకపోతే ఎల్స్వర్త్ ఈ ప్రస్తావనే తీసుకురారు” టూహీని చూసి నవ్వి “నన్ను చూస్తానని వైనాండ్ మీకు ప్రామిస్ చేశారన్న మాట” అంది.

“అవును. డియర్!”

“మీరు అలా ఎలా చేశారు?”

“అతనికి నచ్చేట్టు వాదించాను. అయినా ఆలస్యం చెయ్యకపోవడం మంచిది. రేపు అతనికి ఫోన్ చెయ్యాలి - చెయ్యదలుచుకుంటే.”

“ఇప్పుడెందుకు చెయ్యకూడదు?” అని “ఓహో! బాగా పొద్దు పోయింది. కదా! రేపు పొద్దున్న మొదట చెయ్యాల్సిన పని అది” అన్నాడు కీటింగ్.

ఆమె అతనికేసి చూసింది. కళ్ళు అరమూసింది ఏమీ అనలేదు.

“నువ్వు పీటర్ కెరీర్ విషయంలో చురుకైనపాత్ర తీసుకుని చాన్నాళ్ళయింది. పీటర్ కోసం ఇలాంటి కష్టమైన ఫీట్ ఒకటి చెయ్యవా ఇష్టంగా?”

“పీటర్ చెయ్యమంటే చేస్తాను.”

“చెయ్యమంటేనా?” అరిచేశాడు కీటింగ్ “మీ ఇద్దరికీ పిచ్చా? జీవితానికి ఓసారి వచ్చే అవకాశం ఇది. ఇదీ....” వాళ్ళు ఇద్దరూ తనకేసి వింతగా చూస్తున్నట్టు గమనించి “ఓహ్... రబ్బిష్” అన్నాడు అసహనంగా.

“రబ్బిష్మిటి పీటర్?” అని అడిగింది డొమినిక్.

“పనికిమాలిన చెత్త గాసిప్ లేస్తుందని ఆగిపోతావా? మరో ఆర్కిటెక్ట్ భార్య అయితే ఇలాంటి అవకాశం వస్తుందంటే చేతులు మీద మోకాళ్ళమీద పాక్కుంటూ వెళ్తుంది.”

“మరో ఆర్కిటెక్ట్ భార్యకి ఇలాంటి అవకాశం రాదు. మరొకరెవరికీ డొమినిక్లాంటి భార్య ఉండదు. ఆ విషయంలో నీకెంతో గర్వం కదా పీటర్!”

“ఎలాంటి పరిస్థితులు ఎదురైనా డొమినిక్ తనను తాను కాచుకోగలదు.”

“ఆ విషయంలో అనుమానమే లేదు.”

“సరే ఎల్స్వర్త్! నేను రేపు వైనాండ్కి ఫోన్ చేస్తాను” అంది డొమినిక్.

“ఎల్స్వర్త్! మీరు అద్భుతం!” అన్నాడు కీటింగ్. ఆమె వైపుకి చూడలేదు.

“ఇప్పుడు ఒక డ్రింక్ తీసుకుంటే బావుంటుంది, మనం పండగ చేసుకోవాలి” అన్నాడు టూహీ.

కీటింగ్ హడావిడిగా కిచెన్లోకి వెళ్ళినప్పుడు టూహీ, డొమినిక్ ఒకరినొకరు చూసుకున్నారు. అతను నవ్వాడు. కీటింగ్ వెళ్ళిన గుమ్మంవైపు చూస్తూ ఆమెకు తల ఊపాడు, వినోదంగా.

“ఇలా జరుగుతుందని మీరు ఊహించారు?”

“అవును.”

“ఇప్పుడు చెప్పండి, మీ అసలు ఉద్దేశ్యం ఏమిటి?” అని అడిగింది.

“ఏముంది? పీటర్ కోసం నువ్వు స్టోన్‌రిడ్జ్ సంపాదిస్తావని. చాలా పెద్ద ఆర్డర్ అది.”

“నేను వైనాండ్‌తో పడుకోవాలని మీకెందుకంత తాపత్రయం?”

“అదొక ఆసక్తికరమైన అనుభవం అవదూ? సంబంధీకులందరికీ.”

“నా పెళ్ళి ఎలా పరిణమించిందో చూసి మీరు తృప్తి పడలేదు. అవునా ఎల్స్‌వర్త్?”

“పూర్తిగా కాదు. ఏబై శాతమే. సరే ఏదీ పరిపూర్ణంకాదు లోకంలో. ముందు దక్కినంత దక్కించుకుంటాం, తర్వాత మరింత ప్రయత్నం పెడతాం.”

“పీటర్ నన్ను చేసుకునేట్టు చెయ్యడానికి చాలా తాపత్రయపడ్డారు మీరు. ఫలితం ఎలా ఉంటుందో నాకన్నా, పీటర్ కన్నా, మీకే బాగా తెలుసు.”

“పీటర్‌కి అది తెలియనే తెలియదు.”

“అది ఏబై శాతమే పని చేసింది. పీటర్ కీటింగ్‌ని ఎక్కడుంచాలనుకున్నారో అక్కడుంచారు. దేశంలో లీడింగ్ ఆర్కిటెక్ట్ ఇప్పుడు మీ బూటుకి అంటుకున్న బంకమట్టిలా వేలాడుతున్నాడు.”

“నీ మాటతీరు నా కెప్పుడూ నచ్చదు. కానీ అది చాలా కరెక్టుగా ఉంటుంది. నేనయితే ‘అతను ఓ తోక ఊపుతున్న ఆత్మ’ అనాలి. నీ శైలి దీనికన్న సున్నితంగా ఉంది.”

“తక్కిన ఏబై శాతం? ఫెయిలేనా?”

“ఇంచుమించు పూర్తిగా. అది నా తప్పే. భర్త పాత్రలోనైనా నిన్ను నాశనం చెయ్యగల మరోమనిషి - కీటింగ్ కన్నా పని కొచ్చేవాడు - నాకు తెలిస్తే బావుండేది.”

“మంచిది. నిజాయితీగా చెప్పారు.”

“నీ తోటి పద్ధతిగా ఉండడం తప్ప మరేదీ పని చెయ్యదని ఒకసారి నీకు చెప్పాను. అదీగాక, ఆ పెళ్ళి నుంచి నేను ఏమి ఆశించానో కనిపెట్టడానికి నీకు రెండేళ్ళు పట్టలేదు. అవునా? కాదా?”

“తక్కిన పని గెయిల్ వైనాండ్ పూర్తి చేస్తాడని మీరనుకుంటున్నారు?”

“కావచ్చు. నువ్వేమనుకుంటున్నావు?”

“నేననుకోవడం ఏమిటంటే ఇందులో నేను ప్రధానం కాదు. మీరు ఒకసారి దీన్నే ‘గ్రేవీ’ అన్నారు కదా? వైనాండ్‌మీద ఎందుకు కోపం మీకు?”

నవ్వేశాడు. ఆ ప్రశ్నని ఊహించలేదన్న విషయం ఆ నవ్వు చెప్పేసింది. ఆమె నిర్లక్ష్యంగా అంది “మీరు షాక్ అయినట్టు కనబడ నివ్వకండి.”

“సరే. మనం సూటిగా మాట్లాడుకుందాం. నాకు గెయిల్ వైనాండ్ మీద ఏ కోపమూ లేదు. అతను నిన్ను కలిసేట్టు చెయ్యాలని చాలా కాలంగా అనుకుంటున్నారు. నీకు చిన్న చిన్న వివరాలు కూడా కావాలంటే చెబుతా. అతను నిన్న పొద్దున్న నన్ను చికాకుపెట్టే పనాకటి చేశాడు. అతను చాలా సూక్ష్మంగా పరిశీలిస్తున్నాడు. అందుచేత ఇదే సరైన సమయం అనుకున్నాను.”

“అదిగాక స్టోన్ రిడ్జ్ సంగతి ఒకటుంది” అంది.

“అవును. అదిగాక స్టోన్ రిడ్జ్ సంగతి ఒకటుంది. ఆ భాగం నీకు నచ్చుతుందని నాకు తెలుసు. నీ దేశం కోసం గాని, నీ ఆత్మనో, నీ ప్రియుడి జీవితాన్నో కాపాడ్డానికిగాని నిన్ను నువ్వు అమ్ముకోవు. కానీ తనకి అర్హతలేని ఆర్డరును పీటర్ కీటింగ్ కి ఇప్పించడానికి మాత్రం అమ్మేసుకుంటావు. తర్వాత నీలోగాని, గెయిల్ వైనాండ్ లో గాని, ఏం మిగులుతుందో చూడు. చూడాలని నాకూ ఆసక్తి గానే ఉంది” అన్నాడు టూహీ.

“పూర్తిగా నిజం” అంది.

“అయినా! నీ ప్రియుడి జీవితాన్ని కాపాడ్డానికో అన్నమాట కూడానా? - అసలంటూ నువ్వు ప్రేమించి ఉంటే సంగతి.”

“అవును.”

“రోర్క్ కోసం కూడా అమ్ముకోవా? ఆ పేరు ఉచ్చరిస్తే వినడం కూడా నీకు నచ్చదనుకో.”

“హోవార్డ్ రోర్క్” అందామె నిదానంగా.

“నువ్వు చాలా సాహసవంతురాలివి డొమినిక్!” కాక్టైల్స్ ట్రేతో కీటింగ్ వచ్చాడు. కళ్ళు జ్వరం వచ్చినట్టున్నాయి. చాలా ఎక్కువగా కదులుతున్నాడు.

టూహీ గ్లాసు ఎత్తి అన్నాడు “గెయిల్ వైనాండ్ కి, అతని న్యూయార్క్ బేనర్ కి.”

3

గెయిల్ వైనాండ్ లేచి, ఎదురెళ్ళి గదిమధ్యలోనే ఆమెను కలుసుకున్నాడు.

“ఎలా ఉన్నావు మిసెస్ కీటింగ్?”

“ఎలా ఉన్నారు మిస్టర్ వైనాండ్!”

ఆమెకోసం ఒక కుర్చీ జరిపాడతను. ఆమె కూర్చుంది. అతను మాత్రం తన డెస్క్ దగ్గర కూర్చోలేదు. ఒక నిపుణుడు అంచనా వేస్తున్నట్టుగా ఆమెను పరిశీలిస్తున్నాడు. ఆ తీరులో ఒక అవసరం తెలిసిపోతోంది. తన కారణం ఏమిటో ఆమెకి తెలుసు అన్నట్టు ఆ ప్రవర్తన అనుచితం ఏమీ కాదన్నట్టు ఉంది అతని తీరు.

“నిన్ను చూసి తయారు చేసిన అవాస్తవిక కళా శిల్పాన్ని దగ్గర పెట్టుకుని రూపొందించిన అవాస్తవిక కళా శిల్పంలా ఉన్నావు నువ్వు. కళకి మోడల్ గా పనిచేసిన వాళ్ళని చూస్తే మనం నాస్తికులమవుతాం. అది రూలు. కానీ ఈ సారి మాత్రం అలా లేదు. శిల్ప్, భగవంతుడో రెండింటో మనం ఏదవుతామో తేల్చుకోవడం కష్టం.”

“ఏ శిల్పి?”

“నీ శిల్పం చెక్కిన అతను.”

ఆ శిల్పం వెనక ఏదో కథ ఉందని అనిపించిందతనికి. కాదన్నట్టు బిగిసిన ఆమె ముఖం, తనను తాను అదుపు చేసుకుంటూ తెచ్చి పెట్టుకున్న నిర్లక్ష్యం చూసి కథ సంగతి నిజమేనని నిర్ధారించుకున్నాడు.

“ఎప్పుడు చూశారు ఆ శిల్పం? ఎక్కడ చూశారు?”

“నా ఆర్ట్ గేలరీలో, ఈ ఉదయం.”

“ఎక్కడ సంపాదించారు?”

తికమక పడడం ఈ సారి అతని వంతు అయింది. “నీకు తెలీదా?”

“లేదు.”

“నీ స్నేహితుడు ఎల్వీవర్త్ టూహీ పంపించాడు, కానుకగా.”

“ఈ అపాయింట్మెంట్ కోసమా?”

“నువ్వు అనుకుంటున్నట్టుగా సరాసరి ప్రేరణగా ఇవ్వలేదు, సారాంశం మాత్రం అదే.”

“నాతో చెప్పలేదు” అంది.

“ఆ శిల్పం నా దగ్గరుంటే నీకు అభ్యంతరమా?”

“ప్రత్యేకించి ఏం లేదు”

“సంతోషం అంటావనుకున్నాను.”

“నేను సంతోషించడంలేదు.”

అతను తన డెస్క్ ఇవతలి అంచుమీద కూర్చున్నాడు - కాళ్ళు వేలాడేసి, కింది భాగంలో కత్తెరేసి.

“ఆ శిల్పం జాడ నీకు తెలియలేదని, దాన్ని పట్టుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నావని తెలిసింది.”

“రెండేళ్ళుగా..”

“అది నీకు దొరకదు.” ఆమెను గమనిస్తూ మరో మాట అన్నాడు. “స్టోన్ రిడ్జ్ దొరకొచ్చు”

“నేను నా మనసు మార్చుకుంటాను. టూహీ మీకు ఇచ్చినందుకు సంతోషిస్తున్నాను.”

ఆమె మనసును చదవగలననుకోవడం వల్ల విజయ రేఖా, ఆ మనసు స్పష్టంగా బయట పడిపోయినందుకు, నిరాశ రేఖా, చేదుగా గుచ్చుకున్నాయి అతనికి.

“అందువల్లనే ఈ ఇంటర్వ్యూ ఏర్పాటయిందనా?” అని అడిగాడు.

“కానే కాదు. ఆ శిల్పం ఎవరి దగ్గరుంటే బావుంటుందని నేననుకుంటానో వాళ్ళలో చిట్టచివరివాడు టూహీ. మీరు అడుగు నుంచి రెండో వారు.” అతను విజయాన్ని కోల్పోయాడు. స్టోన్‌రిడ్జ్ కావాలనుకునే స్త్రీ అనాల్సిన మాట కాదది. చెయ్యాల్సిన ఆలోచనా కాదు.

“టూహీ దగ్గరుందని నీకు తెలియదన్నమాట” అన్నాడు.

“అవును.”

“మనిద్దరికీ సమాన మిత్రుడు టూహీ. అతని విషయంలో మనం ఒకటవుదాం. అతని చేతిలో పావును కావడం ఇష్టం లేదు నాకు. నీకు ఇష్టమనిగాని, నిన్ను పావును చెయ్యడం సాధ్యమని గాని నేను అనుకోను. టూహీ దాస్తున్న విషయాలు చాలా ఉన్నాయి, మచ్చుకి ఆ శిల్పి పేరు?”

“మీకు చెప్పలేదా?”

“లేదు.”

“స్టీవెన్ మేలారి.”

“మేలారి? అతను కాదు కదా?..” పెద్దగా నవ్వేశాడు.

“ఏమైంది?”

“ఆ శిల్పి పేరు గుర్తుకు రావడంలేదన్నాడు. ఆ పేరు!!”

“టూహీ మిమ్మల్ని ఇంకా ఆశ్చర్యపరుస్తున్నారా?”

“గత కొద్దిరోజులుగా కొన్నిసార్లు ఆశ్చర్యపరిచాడు. అంత నిర్లజ్జగా ఉండడంలో ఒక ప్రత్యేకమైన చెప్పలేని సున్నితత్వం ఉంది. చెప్పడం చాలా కష్టం. అతని కళాత్మకత నచ్చింది నాకు.”

“మన అభిరుచులు ఒకటి కాదు.”

“ఏ ఫీల్డ్ లోనూ కలవ్వా? శిల్పంలో సరే - ఆర్కిటెక్ట్‌లో?”

“ఆర్కిటెక్ట్‌లో కలవవని నా నమ్మకం.”

“అలా అనడం శుద్ధ తప్పు అనిపించడం లేదా?”

“బహుశా కావచ్చు.”

ఆమెకేసి చూసి అన్నాడు “నువ్వు విచిత్రంగా ఉన్నావు.”

“ఉద్దేశం పూర్వకంగా కాదు.”

“ఇది నీ మూడో తప్పు.”

“మూడోదా?”

“మొదటిది టూహీ విషయంలో. ఈ పరిస్థితుల్లో అతన్ని మెచ్చుకుంటూ మాట్లాడతావని అనుకుంటాం. అతని మాటల్లోనే చెబుతాను. వాస్తుశాస్త్ర విషయంలో అతని పేరు ప్రతిష్టల మీద ఆధారపడాలి నువ్వు” అన్నాడు.

“కానీ మీకు ఎల్సేవర్త్ టూహీ తెలిసి ఉండాలి కదా! అప్పుడు ఏ కొటేషన్లూ అవసరం లేదు.”

“నువ్వు అవకాశం ఇస్తే, నేను నీతో అనాలనుకున్న మాట అది. నువ్వు ఇవ్వవు.”

“అయితే అప్పుడది మరింత వినోదకరంగా ఉండాలి.”

“నువ్వు వినోదించాలని ఆశించావా?”

“ఇప్పుడు ఆశిస్తున్నాను.”

“శిల్పం గురించా?” అతను కనిపెట్టిన వీక్ పాయింట్ అదొక్కటే.

“కాదు.” ఆమె గొంతు కటువుగా ఉంది. “శిల్పం గురించి కాదు.”

“అది ఎప్పుడు తయారైందో ఎవరి కోసం తయారైందో చెప్పు.”

“మిష్టర్ టూహీ మరిచిపోయిన మరో విషయమా అది?”

“అలాగే కనిపిస్తోంది.”

“స్టోండర్డ్ టెంపుల్ అని ఒక బిల్డింగ్ గురించి రేగిన అలజడి గుర్తుందా? రెండేళ్ళ క్రితం, అప్పుడు మీరు ఇక్కడ లేరు.”

“స్టోండర్డ్ టెంపులా?... రెండేళ్ళ క్రితం నేనెక్కడ ఉన్నానో నీకెలా తెలుసు? ఉండు. స్టోండర్డ్ టెంపుల్ కదా! గుర్తొచ్చింది. పరువు తక్కువ చర్చి. లేదా అలాంటిదే మరొక్కటి. బైబిల్ సేన ‘గగ్గోల’ పెట్టింది దాని గురించేగా?”

“అవును.”

“అక్కడ...” ఆగిపోయాడు. ఆమె గొంతులాగానే, అతనిది కూడా కటువుగా అయిష్టంగా పలికింది. “అక్కడ ఒక నగ్న స్త్రీ విగ్రహం కూడా ఉంది.”

“అవును.”

“ఇప్పుడర్థమైంది.”

ఒక్క క్షణం మౌనంగా ఉన్నాడు. తర్వాత మాట్లాడాడు. గొంతు కటువుగా ఉంది. కోపాన్ని నొక్కి పడుతున్నట్టుంది. ఆ కోపం ఎవరిమీదో ఆమె ఊహించలేకపోయింది.

“బాలి ప్రాంతంలో ఎక్కడో ఉన్నానప్పుడు. నేను చూడ్డానికి ముందే ఆ శిల్పాన్ని న్యూయార్క్ మొత్తం చూసేసింది. విచారంగా ఉంది. నేను సముద్రంమీద ఉన్నప్పుడు న్యూస్ పేపర్లు చదవను. పడవమీదకి పేపరు తెస్తే ఎవణ్ణయినా ఉద్యోగంలోంచి తీసిపారెయ్యమని నా స్టాండింగ్ ఆర్డర్.”

“స్టోడర్డ్ టెంపుల్ చిత్రాలు చూశారా?”

“లేదు. ఈ శిల్పం ఉండదగ్గ భవనమా అది?”

“ఈ శిల్పమే, ఇంచుమించు, అందులో ఉండదగ్గది” అంది డొమినిక్.

“ఆ భవనాన్ని నాశనం చేశారు కదా?”

“అవును. వైనాండ్ పేపర్ల దయ వల్ల.”

అతను భుజాలెగరేశాడు. “అల్వా స్మారెట్ దాన్ని బాగా ఆనందించాడని గుర్తు. పెద్ద కథ. నేను మిస్ అయ్యాను. కానీ అల్వా బాగా చేశాడు. అవునూ... నేనెక్కడో ఉన్నట్టు నీకెలా తెలుసు? నేను లేనన్న విషయం నీకెందుకు గుర్తుండి పోయింది?”

“ఆ కథేగా మీ దగ్గర నా ఉద్యోగం ఊడగొట్టింది”

“నీ ఉద్యోగం? నా దగ్గర?”

“మీకు తెలియదా? నా పేరు డొమినిక్ ప్రాంకన్.” ట్రిమ్గా ఉన్న జాకెట్కింద అతని భుజాలు ముందుకు వేలాడాయి. ఆశ్చర్యం. నిస్సహాయత. ఊరికే ఆమెకేసి చూస్తూ ఉండిపోయాడు. కాసేపాగి అన్నాడు “లేదు.”

పట్టనట్టు నవ్వింది “టూహీ మన ఇద్దరికీ వ్యవహారాన్ని చెయ్యగలిగినంత క్లిష్టంగానూ చేసినట్టున్నారు.”

“టూహీని ఏడవనీ. ఇది అర్థం కావాలి ముందు. దీనికి అర్థమే లేదు. నువ్వు డొమినిక్ ప్రాంకన్వి?”

“అవును.”

“నువ్వు ఇక్కడ పని చేశావు. ఈ బిల్డింగ్లో, ఏళ్ళ పాటు?”

“ఆరేళ్ళపాటు.”

“నేను నిన్నెందుకు కలవలేదు?”

“మీరు మీ ఉద్యోగుల్ని అందర్నీ కలవరు కదా?”

“నేనన్నది నీకు అర్థం అయిందనుకుంటాను.”

“మీ కోసం ఆ మాట పైకి చెప్పమంటారా?”

“ఆఁ.”

“మిమ్మల్ని కలిసే ప్రయత్నం నేను ఎందుకు చెయ్యలేదు? అని కదా?”

“అవును.”

“నాకా ఉద్దేశం లేదు.”

“దానికి అర్థం కనపట్టం లేదు.”

“నేను దీన్ని వదిలెయ్యాలా? అర్థం చేసుకోవాలా?”

“నీ ఇష్టం. నీకు ఇంత అందం ఉండీ, నాకు ఉన్న ప్రసిద్ధి తెలిసీ - బేనర్లో మంచికెరీర్ సంపాదించేందుకు నువ్వెందుకు ప్రయత్నించలేదు?”

“బేనర్లో మంచి కెరీర్ని నేనెప్పుడూ కోరుకోలేదు.”

“ఎందుకు?”

“వైనాండ్ పేపర్లని మీరు పడవమీదకు ఎందుకు రానివ్వలేదో అందుకే కావచ్చు.”

“మంచి కారణమే” అన్నాడు నెమ్మదిగా. తర్వాత అడిగాడు మామూలు స్వరంలో. “ఇప్పుడు చెప్పు, నువ్వు ఏం చేశావని తీసేశారు? మా పోలీసీకి విరుద్ధంగా వెళ్ళి ఉంటావనుకుంటాను.”

“స్టోండర్డ్ టెంపుల్ని సమర్థించే ప్రయత్నం చేశాను.”

“బేనర్ పత్రికలో నిజాయితీగా ఉండడమా? అంతకన్న మంచి పనేమీ దొరకలేదా నీకు?”

“మీరు అవకాశమిస్తే నేను అనాలని అనుకున్న మాట అది.”

“నీకు వినోదంగా ఉందా?”

“అప్పట్లో వినోదించలేదు. ఇక్కడ ఇష్టంగానే పని చేశాను”

“ఈ బిల్డింగ్లో ఇప్పటివరకూ ఈ మాట అన్నది నువ్వు ఒక్కటివే.”

“ఇద్దరలో ఒకడాన్ని అయి ఉండాలి.”

“ఇంకొకరెవరు?”

“మీరే మిష్టర్ వైనాండ్!”

“అది నిజమని నమ్ముతున్నట్టున్నావే” తలపైకెత్తాడు ఆమె కళ్ళలో వినోదిస్తున్న వైనం గమనించాడు. “ఆ మాట నా చేత అనిపించాలనేగా నువ్వు అలా అన్నది?” అన్నాడు.

“అవును. అందుకే అనుకుంటాను” అంది ఏమీ తొణక్కుండా.

“డామినిక్ ఫ్రాంకన్!....” ఆమెను పిలవడం కాదు. ఒకసారి అనుకున్నాడా పేరు. “నీ రాతల్ని నేను ఇష్టపడేవాణ్ణి. నీ పాత ఉద్యోగం అడిగేందుకు ఇక్కడికి వచ్చి ఉంటే బాగుండుననుకుంటున్నాను.”

“స్టోన్‌రిడ్జ్ కోసం మాట్లాడేందుకు వచ్చాను.”

“అవునవును” వెనక్కి వాలి స్థిమితంగా కూర్చున్నాడు. తనని ఒప్పించే పెద్ద ప్రసంగం చేస్తుందని, ఆనందించాలని, ఆమె ఏ వాదనలు వినిపిస్తుందో, పిటిషనర్ పాత్రలో ఎలా వ్యవహరిస్తుందో చూడడం అసక్తికరంగా ఉంటుందని అనుకున్నాడు.

“ఆ విషయంలో ఏం చెప్పాలనుకుంటున్నావు?”

“మీరు మా ఆయనకి ఆ ఆర్డరిస్తే బావుంటుందనుకుంటున్నాను. అతనికే ఇవ్వాలని కారణం అయితే లేదు - దానికి బదులుగా నేను మీతో నిద్రిస్తే తప్ప. అది తగినంత కారణం అని మీరనుకుంటే నేను ఆ పని చెయ్యడానికి ఇష్టంగానే ఉన్నాను.”

తన ముఖంలో ఏ స్పందనా కనబడనివ్వకుండా మౌనంగా ఆమెను చూశాడు - ఆ మాటల్ని పట్టించుకోవలసిన అవవరమే లేదన్నట్టు. తననే పరిశీలిస్తున్న అతని చూపులకి కాస్త ఆశ్చర్యపడింది. అతను ఎంత తీవ్రంగా పరిశీలించినా ఆమె ముఖంమీద చెక్కు చెదరని స్వచ్ఛత తప్ప మరేమీ కనిపించలేదు.

“నేను అదే సూచిద్దామనుకున్నాను. అయితే అంత ముతకగా కాదు. ఈ మొదటి సమావేశంలోనూ కాదు” అన్నాడు.

“నేను మీ సమయాన్ని, అబద్ధాల్ని ఆదా చేశాను.”

“మీ ఆయనంటే నీకు చాలా ఇష్టమా?”

“అసహ్యం.”

“అతని కళా ప్రజ్ఞ మీద గొప్ప విశ్వాసం ఉందా?”

“అతను థర్డ్‌రేట్ ఆర్కిటెక్ట్ అని నా అభిప్రాయం.”

“మరెందుకు చేస్తున్నావీ పని?”

“నాకు వినోదం కలిగిస్తుంది.”

“అటువంటి ఉద్దేశాలతో స్పందించేది నేను ఒక్కణ్ణే అనుకుంటున్నాను.”

“మీరు విచారించక్కర్లేదు. ఒరిజినాలిటీ, అనేది వాంఛనీయమైన సుగుణం అని మీరెప్పుడూ నమ్మినట్టు లేదు.”

“అయితే, మీ ఆయనకి ఆ స్టోన్‌రిడ్జ్ వచ్చిన రాకపోయినా ఒకటే నీకు.”

“అవును.”

“నాతో పడుకోవాలనే కోరిక లేదు నీకు.”

“అస్సలు లేదు.”

“ఇలా ప్రవర్తించగల స్త్రీని మెచ్చుకుంటాను నేను - అది నటక కాకపోతే.”

“ఇది నటన కాదు. నన్ను పొగడ్డం మొదలెట్టకండి. దాన్ని తప్పించుకోవాలనే ప్రయత్నించాను.”

అతను నవ్వినప్పుడు ముఖ కండరాలలో ప్రత్యేకించి ఏ కదలికా అవసరం ఉండదు. ఒక ఎగతాళి నవ్వు జాడ ఆ ముఖంమీద ఎప్పుడూ ఉంటుంది. కాసేపు ఆ నవ్వు స్పష్టపడి మళ్ళీ వెనక్కు తగ్గుతుంది. ఇప్పుడు ఆ నవ్వు స్పష్టంగా ఉంది.

“నిజానికి నీ ముఖ్యోద్దేశ్యం నేనే. నిన్ను నాకిచ్చుకోవాలన్నది నీ ఉద్దేశ్యం.” ఆమె చూపుని నియంత్రించుకోలేకపోవడం గమనించాడు. “నేను అంత శుద్ధ పొరపాటు చేస్తున్నాననుకుని ఆనందపడకు. నేను మామూలు అర్థంలో అన్నమాట కాదది. సరిగ్గా దాని వ్యతిరేకార్థంలో వాడాను. ఈ ప్రపంచంలో అడుగునుంచి రెండోవ్యక్తిగా నన్ను పరిగణిస్తానన్నావు కదా? నీకు స్టోన్‌రిడ్జ్ కూడా అక్కర్లేదు కదా? అతి చిన్న ప్రయోజనంకోసం అతి అల్పదైన మనిషికి నిన్ను నువ్వు అమ్ముకోవాలనుకున్నావు.”

“మీకది అర్థం అవుతుందని నేను ఊహించలేదు” అంది.

“నువ్వు సెక్స్ ద్వారా నాపట్ల నీకున్న అసహ్యన్ని తిరస్కార భావాన్ని వ్యక్తం చెయ్యాలను కుంటున్నావు. నిజానికి అది, ఆడవాళ్ళు చేసే పని కాదు... మగవాళ్ళు చేసేది.”

“కాదు మిష్టర్ వైనాండ్! నా మీద అసహ్యన్ని వ్యక్తం చేసుకోవాలని.” అతని పెదవులు కొద్దిగా కదిలాయి - ఒక ఆంతరంగికమైన ఎరుక అసంకల్పితంగా వాటికి అందినట్లు. వాటిని బిగపట్టి మాట్లాడాడు.

“తమకి ఆత్మ గౌరవం ఉన్నట్టు తమను తాము నమ్మించుకునేందుకు చాలామంది ఎంత దూరమైనా పోతారు.”

“అవును.”

“అయితే ఆత్మ గౌరవంకోసం తాపత్రయపడడమే అది లేదనడానికి రుజువు” అన్నాడు వైనాండ్.

“అవును.”

“‘ఆత్మ - అసహ్యం’ కోసం తాపత్రయపడడం అంటే ఏమిటో తెలుసా?” అడిగాడు వైనాండ్.

“అది నాకు లేదని.”

“అంతే కాదు. దాన్ని నువ్వు ఎప్పటికీ సాధించలేవని కూడా.”

“ఇదికూడా మీకు అర్థమౌతుందని నేను ఊహించలేదు.”

“నేనింకేమీ మాట్లాడను. మాట్లాడితే ప్రపంచంలో ఆఖరినుంచి రెండోవాణ్ణి కాకుండా పోతాను. నీ ఉద్దేశానికి తగని వాడినై పోతాను.” అతను లేచాడు. “నేను నీ ఆఫర్ ని అంగీకరిస్తున్నానని చెప్పాలా?” అన్నాడు.

ఆమె అంగీకారసూచకంగా తల కదిల్చింది.

“నిజానికి స్టోన్ రిడ్జ్ కట్టేందుకు ఎవర్ని తీసుకున్నా ఒకటే నాకు. నా ఏ కట్టడానికీ ఎప్పుడూ ఒక మంచి ఆర్కిటెక్టుని ఎన్నుకోలేదు నేను. ప్రజలకి కావలసింది ఏదో ఇచ్చాను. ఈసారి ఎన్నుకోవాలని అనిపించింది. నా కోసం పని చేసిన అసమర్థులతో విసిగి పోయాను. ప్రమాణాలు, విలువలు, కారణాలు లేకుండా ఎంచుకోవడం కష్టం. నేను ఈ మాట అంటున్నందుకు ఏమీ అనుకోకు - నీకు ధన్యవాదాలు. ఒక మంచి కారణాన్ని ఇచ్చినందుకు. ఇంతకన్న మెరుగైన కారణం నాకు దొరకదు.”

“పీటర్ కీటింగ్ పని అంటే మీకు ఇష్టం అని చెప్పనందుకు సంతోషం.”

“ప్రసిద్ధికెక్కిన గెయిల్ వైనాండ్ ఉంపుడుగత్తెల లిస్టులో చేరుతున్నందుకు ఎంత సంతోషిస్తున్నావో చెప్పలేదు?”

“కావాలంటే, నేను ఒప్పుకున్నానని మీరు ఆనందించొచ్చు. మనం ఇద్దరం ఒకరితో ఒకరం బాగానే కలుస్తాం.”

“బాగా అవకాశం ఉంది. నేను ఎప్పుడూ చేస్తున్న పనే అయినా నిజాయితీగా చెయ్యడానికి సహకరించి కొత్త అనుభవాన్ని ఇచ్చావు కనీసం. ఇంక ఆదేశాలు ఇవ్వడం మొదలు పెట్టనా? అవి అర్థర్లు కానట్టు నటించను నేను.”

“మీ ఇష్టం.”

“రెండు నెలలపాటు నాతో పడవ ప్రయాణానికి రావాలి. పది రోజుల్లో ప్రయాణం. మనం వెనక్కి వచ్చాక స్వేచ్ఛగా మీ ఆయన దగ్గరకి వెళ్ళిపోవచ్చు - స్టోన్ రిడ్జ్ కాంట్రాక్టు తీసుకుని.”

“మంచిది.”

“మీ ఆయనను కలవాలని ఉంది. మీరిద్దరూ సోమవారం రాత్రి డిన్నర్ కి వస్తారా?”

“అలాగే. మీ ఇష్టం.”

ఆమె వెళ్ళిపోయేందుకు లేచినప్పుడు - “నీకూ నీ శిల్పానికీ తేడా చెప్పనా?”

“వద్దు.”

“నాకు చెప్పాలనుంది. ఒకే సామగ్రి, రెండు కూర్పులలో రెండు పరస్పర విరుద్ధ సారాంశాలకి పనికి రావడం ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. నీ శిల్పంలో ఉన్న సారం గొప్ప ఆనందం. నీ సొంత సారం మాత్రం బాధ.”

“బాధా? దాన్ని ప్రదర్శిస్తున్న స్పృహలేదు నాకు.”

“నీకు లేదు. అదే నేను చెబుతున్నది. సంతోషంగా ఉన్న మనిషి ఎవరూ బాధకి అంత అతీతంగా ఉండలేదు”

* * *

వైనాండ్ తన ఆర్ట్ డీలర్ కి ఫోన్ చేసి తనకోసం స్ట్రీవెన్ మేలారి కళా ప్రదర్శన ఒకటి ఏర్పాటు చెయ్యమన్నాడు. మేలారిని మాత్రం కలవనన్నాడు. తనకి నచ్చిన కళాకృతుల్ని తయారుచేసిన వాళ్ళని అతను ఎప్పుడూ కలవలేదు. ఆర్ట్ డీలర్ వైనాండ్ ఆదేశాన్ని గొప్ప తొందరతో అమలు చేశాడు. తను చూసిన వాటిలో ఐదు బొమ్మల్ని కొన్నాడు వైనాండ్. డీలర్ ఆశించిన దానికన్న ఎక్కువ చెల్లించాడు. “తనను మీ దృష్టికి తీసుకొచ్చిన విషయం ఏమిటో మేలారి తెలుసుకోవాలనుకుంటాడు” అన్నాడు డీలర్. “అతని శిల్పం ఒకటి చూశాను.”

“ఏ శిల్పం?”

“వదిలెయ్యి.”

డొమినిక్ ఇంటర్వ్యూ అయ్యాక వైనాండ్ తనను పిలుస్తాడని టూహీ ఆశించాడు. వైనాండ్ పిలవ లేదు. అయితే కొన్ని రోజుల తర్వాత సిటీ రూములో అతన్ని అనుకోకుండా కలిసినప్పుడు పెద్దగా, టూహీని ఇలా అడిగాడు. “టూహీ! పేర్లు గుర్తుంచుకోవడానికి సాధ్యం కానంత మంది నిన్ను చంపడానికి ప్రయత్నించారా?”

టూహీ నవ్వి “చాలా మంది నన్ను చంపాలనుకుంటారని నాకు తెలుసు?”

“నువ్వు నీ తోటి మనుషుల్ని పొగుడుతావు” అన్నాడు వైనాండ్ వెళ్ళిపోతూ.

* * *

పీటర్ కీటింగ్ రెస్టారెంట్ లోని ఆ ప్రకాశవంతమైన గదిని తేరిపార చూశాడు. పట్టణంలో అది చాలా ప్రత్యేకమైన స్థలం. ఖరీదైనది కూడా. అక్కడ వైనాండ్ కి అతిథిగా ఉన్నానన్న విషయాన్ని పదేపదే తలచుకుని కీటింగ్ ఉప్పొంగిపోయాడు.

టేబుల్ అవతల కూర్చున్నాడు వైనాండ్. దర్జాగా అందంగా ఉన్న ఆ రూపాన్ని చూడకుండా ఉండేందుకు ప్రయత్నించాడు కీటింగ్. డిన్నర్ ఇవ్వడానికి ఒక పబ్లిక్ ప్లేస్ ని ఎన్నుకున్నందుకు వైనాండ్ ని ఆశీర్వదించాడు. ప్రజలు ఇంతింత కళ్ళతో చూస్తున్నారు వైనాండ్ ని - దొంగ చాటుగా. అలవాటు చేసుకున్న రక్షణ కవచాల వెనుక నుంచే అయినా కళ్ళు ఇంతలు చేసుకునే చూస్తున్నారు. వాళ్ళ దృష్టి వైనాండ్ టేబుల్ దగ్గర ఉన్న ఇద్దరు అతిథులమీద కూడా ఉంది.

మగవాళ్ళిద్దరి మధ్యా కూర్చుని ఉంది డొమినిక్. పొడుగు చేతులు, ముడతల నెక్ ఉన్న తెల్లటి సిల్క్ డ్రెస్ వేసుకుంది. అది నన్లు వేసుకునే దుస్తు. ఆ సందర్భానికి తగదని కొట్టొచ్చినట్టు కనిపించడంచేత దానికి అలజడి కలిగించగల ఎఫెక్ట్ వచ్చింది. నగలేమీ

పెట్టుకోలేదు. బంగారు కేశాలు ఒక పడగలా ఉన్నాయి. ఆమె శరీరపు కదలికలతో లేత తెలుపురంగు పట్టు దుస్తు పలకలు పలకలుగా కదులుతోంది. అది ఆమె శరీరాన్ని అమాయకంగా ప్రకటిస్తోంది. అది బలివస్తువని, బహిరంగ సమర్పణ జరుగుతోందని, దాచాల్సిన అవసరం గాని, వాంఛ గాని లేవని చాటుతోంది. కీటింగ్కి అది ఆకర్షణీయంగా కనిపించలేదు. వైనాండ్ దాన్ని మెచ్చుకుంటున్నట్టున్నాడని గమనించాడతను.

దూరాన ఉన్న టేబుల్ దగ్గర కూర్చుని పొడుగ్గా, లావుగా ఉన్న ఆసామీ ఎవరో అదే పనిగా ఆ వైపే చూస్తున్నాడు. ఆ ఆసామీ లేచి నిలబడ్డాడు. రాల్ఫ్స్టన్ హాల్కమ్ని గుర్తు పట్టాడు కీటింగ్. అతను వాళ్ళ వైపే వస్తున్నాడు.

“పీటర్! మై బాయ్! గ్లాడ్ టు సీ యు.” కరచాలనం చేస్తూ బిగ్గరగా అన్నాడు హాల్కమ్. డొమినిక్కి వంగి అభివాదం చేశాడు.

వైనాండ్ని నిర్లక్ష్యం చేశాడు ప్రత్యేకంగా.

“ఎక్కడ దాక్కున్నావు? ఎక్కడా కనిపించట్లేదు” మూడురోజుల క్రితమే వాళ్ళు కలిసి లంచ్ చేశారు.

వైనాండ్ లేచి, మర్యాదసూచకంగా కాస్త ముందుకు వంగాడు. కీటింగ్ తటపటాయించాడు. తర్వాత “మిస్టర్ వైనాండ్, మిస్టర్ హాల్కమ్” అన్నాడు అయిష్టత తెలిసిపోతోంది.

“గెయిల్ వైనాండ్ కాదు కాదా?” అన్నాడు హాల్కమ్ ‘బోలెడు’ అమాయకంగా.

“మిస్టర్ హాల్కమ్! కాఫ్ - డ్రాప్ స్మిత్ బ్రదర్స్లో ఒకరిని బయట చూశావనుకో గుర్తుపట్టగలవా?” అని అడిగాడు వైనాండ్.

“పట్టగలననుకంటా” అని గుడ్లు మిటకరించాడు హాల్కమ్.

“నా ముఖం పబ్లిక్ డ్రగ్ లాంటిది.”

హాల్కమ్ కొన్ని మంచి మాటలు గొణిగి తప్పుకున్నాడు. వైనాండ్ ఆప్యాయంగా నవ్వాడు “అతనుకూడా ఆర్కిటెక్ట్ అయినప్పటికీ మిస్టర్ హాల్కమ్ని నాకు పరిచయం చెయ్యడానికి భయపడాల్సిన పనిలేదు.”

“భయమా మిస్టర్ వైనాండ్?”

“అనవసరంగా. ఎందుకంటే అంతా సెటిలైపోయింది మిసెస్ కీటింగ్ చెప్పలేదా? స్టోన్రీడ్ వ్యవహారం.”

“నేను... ఉహూ... తను చెప్పలేదు.... నాకు తెలియదు” వైనాండ్ నవ్వుతున్నాడు. ఆ నవ్వు స్థిరంగా ఉంది. కీటింగ్కి ఆపకుండా మాట్లాడాల్సిన స్థితిలో పడ్డాననిపించింది. ఒక సైగ ఏదో ఆపేదాకా మాట్లాడాడు.

“నేను పెద్దగా ఆశ పెట్టుకోలేదు... ఇంత తొందరగా... ఈ డిన్నర్ ఒక సూచిక అని... దీన్ని బట్టి మీరు నిర్ణయించుకుంటారని” తర్వాత అసంకల్పింగా అనేశాడు “ఇలాగే ఆశ్చర్యపరుస్తూ ఉంటారా మీరు...? ఇలాగే!”

“వీలయినప్పుడల్లా” అన్నాడు వైనాండ్ గంభీరంగా.

“ఈ గౌరవానికి అర్హుడిని కావడానికి, మీ అంచనాలను అందుకోవడానికి శాయశక్తులా ప్రయత్నిస్తాను”

“నాకు అనుమానమేం లేదు.”

ఆ రాత్రి డౌమినిక్ తో ఏమీ మాట్లాడలేదు. అతని మొత్తం దృష్టి అంతా కీటింగ్ మీదే ఉన్నట్టుంది.

“నేను ఇంతకు ముందు చేసిన ప్రయత్నాలన్నింటినీ ప్రజలు ఆదరించారు. కానీ స్టోన్ రిడ్జ్ ని నా ఉత్తమ నిర్మాణంగా రూపొందిస్తాను” అన్నాడు కీటింగ్.

“నువ్వు చేసిన గొప్పకట్టడాలను బట్టి చూస్తే అది మంచి వాగ్దానమే.”

“అవన్నీ మీ దృష్టిని ఆకట్టుకునేటంత ప్రాముఖ్యం ఉన్నవని నేను అనుకోలేదు.”

“కానీ నాకు అవి బాగా తెలుసు. కాస్మో - స్లోట్స్ బిల్డింగ్. అది మైకేల్ ఏంజిలో స్థాయిది” కీటింగ్ ముఖం సంతోషంతో విప్పారింది. కళ విషయంలో వైనాండ్ అథారిటీ అని, అటువంటి పోలికలు తేలిగ్గా వాడడని కీటింగ్ కి తెలుసు “ప్రడెన్షియల్ బేంక్ బిల్డింగ్. అచ్చంగా పల్లాడియోనే. స్టోటెర్న్ డిపార్ట్ మెంట్ స్టోర్ అయితే క్రిస్టోఫర్ రెన్ ని దొంగిలించేసింది” కీటింగ్ ముఖం మారిపోయింది.

“చూడు. ఒకదాని వెలకి నేనెంత గొప్ప కంపెనీని పొందుతున్నానో చూడు. మంచి బేరం కదా?”

కీటింగ్ ముఖం బిసుకుపోయింది. కానీ నవ్వాడు.

“మీ సెన్సాఫ్ హ్యూమర్ గొప్పదని విన్నానండి.”

“నా వర్ణనాత్మక శైలి విషయం విన్నావా?”

“అంటే?”

వైనాండ్ కుర్చీలో అటు తిరిగి ఒక జీవంలేని వస్తువును పరిశీలిస్తున్నట్టుగా డౌమినిక్ వైపు చూశాడు.

“నీ భార్యది అందమైన శరీరం. భుజాలు పల్చగా ఉన్నాయిగాని మిగిలిన శరీరానికి చక్కగా తగ్గట్టుగా ఉన్నాయి. కాళ్ళు బాగా పొడుగు, అయితే ఒక మంచి పడవకిలాగా అవి తనకి సొగసు నిచ్చాయి. స్తనాలు సుందరంగా ఉన్నాయి. నీకు అనిపించడం లేదా?”

“అర్కిటెక్చర్ సున్నితమైన వృత్తి కాదు.” కీటింగ్ నవ్వేందుకు ప్రయత్నించాడు. “మనిషికి ఉత్తమ సంస్కారం నేర్పదు” అన్నాడు.

“నీకు నేను అర్థంకాలేదా?”

“మీరు అచ్చమైన జెంటిల్మేన్ అని నాకు తెలియకపోతే అపార్థం చేసుకుని ఉండేవాణ్ణి. మీరు నన్ను ఫూల్ని చెయ్యలేరు.”

“అలా చెయ్యకూడదనే నేను ప్రయత్నిస్తున్నది.”

“అభినందనలు నాకిష్టమేగాని నా భార్య గురించి మాట్లాడుకునితీరాలి అనుకునేటంత అహంభావం లేదునాకు.”

“ఎందుకు మాట్లాడుకోకూడదు? మనకి ఉన్న దాని గురించో, పొందబోయే దాని గురించో - సమంగా పంచుకోబోయే దాని గురించో మాట్లాడుకోవడం మంచిదే.”

“మిష్టర్ వైనాండ్... నాకు అర్థం కాలేదు.”

“ఇంకా విడమర్చి చెప్పాలా?”

“ఉహూ... నేను...”

“వద్దా? స్టోన్రిడ్జ్ వదిలేద్దామా?”

“అహహ... స్టోన్రిడ్జ్ గురించి మాట్లాడుకుందాం.”

“మనం మాట్లాడుకుంటూనే ఉన్నాం”

కీటింగ్ వాళ్ళు ఉన్న గదిని ఒకసారి చూశాడు. అలాంటి ప్రదేశంలో ఇలాంటి విషయాలు జరగకూడదనుకున్నాడు. ఆ శుభ్ర సౌందర్యం ముందు ఈ వ్యవహారం ఘోరంగా ఉందనుకున్నాడు. ఇది తేమ కారే గది అయితే బావుండుననుకున్నాడు. రక్తం రాళ్ళగచ్చుమీద కారితే ఫర్వలేదు కానీ డ్రాయింగ్ రూము రగ్గుమీద కారడం ఘోరం అనుకున్నాడు.

“ఇది జోక్ అని నాకు ఇప్పుడర్థమైంది” అన్నాడు కీటింగ్.

“నీ సెన్సాఫ్ హ్యూమర్ని మెచ్చుకోవలసిన వంతు నాకొచ్చింది కీటింగ్!”

“ఇలాంటి విషయాలు... ఇటువంటి... ఇలా జరగ....”

“ఇది నువ్వు అనుకుంటున్నది కానేకాదు. ఇలాంటివి ఎప్పుడూ జరుగుతూనే ఉంటాయి. కానీ మాట్లాడుకోరని కదా నీ అభిప్రాయం?”

“నేననుకోలేదు...”

“ఇక్కడికి రాక ముందు అనుకున్నావు. నీకు ఇబ్బందనిపించలేదు. నేను అసహ్యంగా ప్రవర్తిస్తున్నానని ఒప్పుకుంటున్నాను. ఉదారతకి సంబంధించిన అన్ని నియమాలూ ఉల్లంఘిస్తున్నాను. నిజాయితీగాఉండడం క్రూరంగా ఉంటుంది మరి.”

అయిన్ రాండ్

“ప్లీజ్ మిస్టర్ వైనాండ్!... దీన్ని వదిలేద్దాం... నాకు తెలియడం లేదు... నేను ఏం చెయ్యాలో..”

“చాలా సింపుల్. లాగి నా చెంప మీద కొట్టు.” కీటింగ్ ఇబ్బందిగా నవ్వాడు. “కొన్ని నిమిషాల క్రితమే ఆ పని చెయ్యాలి నువ్వు.”

తన అరచేతులు తడిగా ఉన్నాయని, ఒళ్ళో ఉన్న నేప్కిన్ ని పట్టుకుని తన శరీరపు బరువుని ఆపుకుంటున్నానని గమనించాడు. వైనాండ్, డొమినిక్, నెమ్మదిగా పద్ధతిగా తింటున్నారు - వాళ్ళిద్దరూ ఎక్కడో మరొక టేబుల్ దగ్గర ఉన్నట్టు. కీటింగ్ కి వాళ్ళిద్దరిలో ఏ ఒకరివీ మానవ శరీరాలనిపించలేదు. వాటిలో ఏదో అదృశ్యమైంది. ఆ గదిలో ఉన్న స్పటిక దీపాల కాంతి ఎక్స్రేలయినట్టు ఆ కాంతి ఎముకల గుండా కాదు, ఇంకా లోపలికి సమస్తాన్నీ తింటూ పోయినట్టు అనిపించింది. ‘వాళ్ళు ఆత్మలు. డిన్నర్ టేబుల్ దగ్గర సాయంకాలపు దుస్తులు వేసుకుని, కండరాల ఆకారం లేకుండా, భయంకరంగా నగ్నంగా వెల్లడి అయిన ఆత్మలు’ అనుకున్నాడు. ఎందుకు భయంకరంగా అనిపించిందంటే అక్కడ హింస కనబడుతుందని తను అనుకున్నాడు కానీ పరమ అమాయకత కనిపిస్తోంది. వాళ్ళకి తనలో ఏం కనిపించి ఉంటుంది? తన దుస్తుల్లోంచి భౌతిక ఆకారం మాయమైపోయి ఏం చూసి ఉంటారు?

“వద్దా? అలా చెయ్యాలని లేదా? నువ్వు కొట్టొక్కర లేదులే. అయితే నాకు ఏమీవద్దని చెప్పు చాలు. నేనేమీ అనుకోను. ఇక్కడే రాలిస్టన్ హాల్క్మే ఉన్నాడు. స్టోన్ రిడ్జ్ ని నీ అంత చక్కగానూ కట్టగలడు.”

“మీరేమంటున్నారో నాకు అర్థం కాలేదు” అన్నాడు లోగొంతుతో కీటింగ్. అతని కళ్ళు తన సలాడ్ ప్లేటులో ఉన్న టొమాటో ఏస్పిక్ మీద పడ్డాయి. అది మెత్తగా చలిస్తూ ఉంది. అది అతనిలో దిగులు రేకెత్తించింది.

వైనాండ్ డొమినిక్ వైపు తిరిగాడు “మిసెస్ కీటింగ్! మనం ఒక అన్వేషణ గురించి మాట్లాడుకున్నాం గుర్తుందా? ఆ అన్వేషణలో నువ్వు ఎప్పటికీ గెలవలేవని చెప్పాను. మీ ఆయనని చూడు. ఎక్స్పర్ట్ అయిపోయాడు. ఏ ప్రయత్నం లేకుండా. అదీ పద్ధతి. ఎప్పుడో అప్పుడు దాన్ని అందుకో. నా వల్లకాదని మాత్రం అనొద్దు. నువ్వు ఎమోచ్యూర్వి. నాకు తెలుసు.”

కీటింగ్ మళ్ళీ మాట్లాడాలి అనుకున్నాడు. మాట్లాడలేకపోయాడు. తన ఎదురుగా సలాడ్ ఉన్నంత సేపూ అతనివల్ల కాదు. దానివల్లే భయంవేస్తోంది. టేబుల్ అవతల ఉన్న భూతంవల్ల కాదు. మిగిలినగదంతా భద్రంగా, వెచ్చగా ఉంది. ఉన్నట్టుండి ముందుకు కదిలాడు. అతని మోచెయ్యి తగిలి ప్లేటుకింద పడింది.

విచారాన్ని తెలిపే శబ్దం ఏదో చేశాడు. ఒక శాల్తీ వచ్చింది. మర్యాద పూర్వకమైన క్షమాపణలయ్యాయి. కార్పెట్ మీద నుంచి చెత్త మాయమైంది.

“ఎందుకు చేస్తున్నావు?” అని ఒక గొంతు అనడం వినిపించింది కీటింగ్ కి. రెండు ముఖాలు తనవైపు తిరగడం చూశాడు. తనే ఆ మాట అన్నట్టు తెలిసింది.

“పీటర్! వైనాండ్ గారు నిన్ను హింస పెట్టడానికి చెయ్యడంలేదు. నాకోసం చేస్తున్నారు. నేనే మాత్రం భరించగలనో చూడాలని” డొమినిక్ శాంతంగా అంది.

“అది నిజం మిసెస్ కీటింగ్! కొంత నిజం. తక్కింది నన్ను సమర్థించుకోవడం కోసం” అన్నాడు వైనాండ్.

“ఎవరి దృష్టిలో?”

“నీ దృష్టిలో. బహుశా నా దృష్టిలో కూడా.”

“మీకా అవసరం ఉందా?”

“అప్పుడప్పుడు అవసరమౌతుంది. బేనర్ చెత్తపేపరు. కదా? నా గౌరవం మూల్యంగా చెల్లించి ఒక పదవిని చేపట్టాను. ఆ పదవిలో ఉండి, నా గౌరవం ఇతరమనుషుల్లో ఎలా పని చేస్తుందో చూసి వినోదించాలని.”

తన దుస్తుల్లో ‘ఏమీలేదు’ అనుకున్నాడు కీటింగ్. ఎందుకంటే ఆ రెండు ముఖాలూ తనని గమనించడం లేదు. తను క్షేమం. ఆ టేబుల్ దగ్గర తన స్థానం ఖాళీ అయిపోయింది. ‘ఆ ఇద్దరూ ఒకరినొకరు శత్రువుల్లాగా గాని, సహతలారుల్లాగా గాని చూసుకోకుండా ఒకరినొకరు చక్కగా స్నేహితుల్లాగా చూసుకుంటున్నారేం’ అని ఆశ్చర్యపోయాడు, ‘దూరంగా ఉండిపోయి’.

* * *

రెండురోజుల్లో ప్రయాణం అనగా సాయంత్రంవేళ డొమినిక్ కి ఫోన్ చేశాడు వైనాండ్.

“వెంటనే బయలుదేరి రాగలవా?” అన్నాడు. అవతల ఒక క్షణం మౌనం. మళ్ళీ తనే అన్నాడు “నువ్వు అనుకుంటున్నదేమీ కాదు. నేను నా ఒప్పందానికి కట్టుబడి ఉంటాను. నువ్వు భద్రంగా ఉంటావు. ఈ రాత్రి నిన్ను చూడాలనుకున్నానంతే.”

“సరే” అంది. “థాంక్యూ” అన్న ప్రశాంతమైన మాటకి ఆశ్చర్యపడింది. తన పెంట్ హౌస్ లాబీలో ఎలివేటర్ తలుపు తెరుచుకునే సరికి అతనక్కడ ఎదురు చూస్తున్నాడు. ఆమెను బయటకి రానివ్వలేదు. తనూ అందులోకి ప్రవేశించాడు.

“నువ్వు నా ఇంట్లోకి రావాలని లేదు నాకు. మనం దీని కింది అంతస్తుకి వెళుతున్నాం.”

ఎలివేటర్ ఆపరేటర్ ఆశ్చర్యంగా చూశాడు అతనివైపు. లిఫ్ట్ ఆగింది. ఒక తాళం వేసిన గది ముందు తెరుచుకుంది. వైనాండ్ తాళం తీసి ఆమెను ముందు పోనిచ్చి, ఆమె వెంట గాలరీలోకి నడిచాడు. బయట వాళ్ళెవరూ ఎప్పుడూ అడుగుపెట్టని గది ఇది అని గుర్తొచ్చింది డొమినిక్ కి. ఏమీ అనలేదు. అతను ఏ వివరణలూ ఇవ్వలేదు.

అక్కడి విశాలమైన గదుల్లో కొన్ని గంటలపాటు మౌనంగా నడుస్తూ, నమ్మశక్యం కాని సౌందర్యనిధుల్ని చూసింది ఆమె. కార్పెట్ మందంగా ఉంది. అడుగులు చప్పుళ్ళు చెయ్యడం లేదు. బయటనుంచి సిటీకి సంబంధించిన ధ్వనులు వినబడడం లేదు. కిటికీలు లేవు. ఆమె ఆగినప్పుడు ఆగుతూ అతను ఆమె వెంటే ఉన్నాడు. ఆమె చూపు వెంటే వస్తువు నుంచి

వస్తువుకి తన చూపు పోనిచ్చాడు. అప్పుడప్పుడు ఆమె ముఖం పరికించాడు. స్టోడర్డ్ టెంపుల్ శిల్పం దగ్గర ఆగకుండా దాటివెళ్ళింది ఆమె.

అతను ఆమెను ఆగమనలేదు. తొందర పెట్టనూ లేదు - ఆ ప్రదేశం ఆమెదే అయినట్టు. ఆమె ఇక చాలు అనుకున్నప్పుడు ఆమె వెంట తలుపు కేసి నడిచాడు. అప్పుడు అడిగింది.

“నేను చూడాలని ఎందుకనుకున్నారు? నాకు మీ పట్ల ఉన్న అభిప్రాయాన్ని ఇదేమీ మెరుగుపరచదు. బహుశా, దిగజారుస్తుంది.”

అతను నెమ్మదిగా అన్నాడు “ఆ దృష్టితో లేను నేను. ఉంటే నీ నుంచి అదే స్పందన ఆశించేవాణ్ణి. కానీ నా ఉద్దేశం అది కాదు. నువ్వు చూడాలనుకున్నాను. అంతే”

4

వాళ్ళు కారు దిగేసరికి సూర్యుడు అస్తమించాడు. ఎదురుగా విశాలమైన ఆకాశం, సముద్రం. పాదరసపు చాపమీద పచ్చటి ఆకాశం. మబ్బులు అంచుల్లో, ఓడకున్న ఇత్తడి రేకుల్లో, జ్వాలల ఛాయలు మిగిలి ఉన్నాయి. ఓడ కదులుతున్న తెల్లచారలా ఉంది. నిశ్చలత అనే కళ్ళేనికి వ్యతిరేకంగా ప్రయాసపడుతున్న సున్నితమైన వస్తువు ఆ పడవ.

సుకుమారమైన తెల్లటి ధనుస్సు మీద ‘ఐ డు’ అనే బంగారు అక్షరాలను చూసింది. డౌమినిక్.

“ఆ పేరు అర్థం ఏమిటి?”

“అది ఒక జవాబు. ఎప్పుడో చనిపోయిన మనుషులకి జవాబు. బహుశా వాళ్ళే అమరులేమో. నా చిన్నతనంలో నేను తరచుగా విన్న వాక్యం ఒకటుంది. ‘ఇక్కడ వ్యవహారాలు నడిపేది నువ్వు కాదు’ అన్న వాక్యం.”

ఇంతకు ముందెప్పుడూ అతను ఈ ప్రశ్నకి జవాబివ్వలేదని విన్న సంగతి గుర్తొచ్చిందామెకు. తనకి వెంటనే జవాబిచ్చాడు. ఇది ఒక మినహాయింపు అన్న సంగతిపట్ల ఎరుక ఉన్నట్టు లేదతనికి. అతని తీరులో, అతనిలో అంతకు ముందులేని వింతైన నెమ్మదిని చూసింది. ఒక నిశ్శబ్ద అంతిమత అలుముకుంది అతన్ని.

వాళ్ళు ఎక్కగానే ఓడ కదలడం ప్రారంభించింది - డెక్ మీద అతని అడుగులు దాన్ని స్పృశించినట్టు. అతను రెయిల్ దగ్గర నిలబడ్డాడు. ఆమెకు తగలడం లేదు. తమకి దూరంగా జరుగుతూ, ఆకాశం నేపథ్యంగా ఉత్థాన పతనాలకి గురౌతున్న పొడుగాటి తీరాన్ని చూస్తున్నాడు. తర్వాత ఆమె వైపు తిరిగాడు. అతను తనని గుర్తించినట్టు, అప్పుడే చూడడం మొదలుపెట్టినట్టు, లేదామెకు. ఎప్పట్నుంచో ఆ చూపు అలాగే ఉన్నట్టుంది.

వాళ్ళు కిందకి దిగినప్పుడు అతను ఆమెతో పాటు ఆమె కేబిన్ కి వెళ్ళాడు. “నీకు ఏమన్నా కావాలంటే చెప్పు” అని లోపలి ద్వారం గుండా వెళ్ళిపోయాడు. ఆ ద్వారం అతని పడక గదికి దారి తీస్తుందని గమనించింది. అతను తలుపు మూశాడు. మళ్ళీ వెనక్కి రాలేదు.

కేబిన్లో ఊరికే పచార్లు చేసిందామె. లేతరంగు శాటిన్ వుడ్ పేనల్స్ మెరిసే ఉపరితలంమీద ఆమె ప్రతిబింబం ఒక మరకలా కదులుతోంది. తల వెనక చేతులు కట్టుకుని, కాళ్ళు కత్తెర వేసి, ఓడ ఆకుపచ్చనుంచి ముదురు నీలానికి మారడం చూస్తూ ఎత్తు తక్కువ పడక్కుర్చీలో కూర్చుంది. లైటు స్విచ్ నొక్కింది. ముదురునీలం మాయమై మెరుస్తున్న నల్లటి వలయం ఏప్పడింది.

స్టీవర్డ్ భోజనం తయరైందన్నాడు. వైనాండ్ తలుపు తట్టి ఆమెను డిన్నర్ గదికి తీసుకెళ్ళాడు. అతని తీరుకి ఆమె తికమక పడింది. అతను ఉల్లాసంగానే ఉన్నాడు కానీ అతనిలోని ప్రశాంతత విలక్షణమైన నిజాయితీని సూచిస్తోంది.

ఇద్దరూ టేబుల్ దగ్గర కూర్చున్నాక ఆమె అడిగింది. “నన్ను ఒంటరిగా ఎందుకు వదిలిపెట్టారు?..”

“నువ్వు ఏకాంతం కోరుకుంటూ ఉండొచ్చని.”

“ఈ ఏర్పాటుకి అలవాటు పడేందుకా?”

“కావాలంటే అలాగే అనుకో.”

“మీ ఆఫీసుకి రావడానికి ముందే అలవాటు పడ్డాను.”

“అవుననుకో. నీలో ఒక బలహీనత ఏదో ఉన్నట్టు మాట్లాడాను ఏమీ అనుకోకు. నువ్వు బాగానే తెలుసు. అవునూ, మనం ఎక్కడకి వెళుతున్నామో అడగలేదు.”

“అదీ బలహీనతేగా.”

“నిజమే. నీకు పట్టనందుకు సంతోషం, నాకెప్పుడూ ఫలానా చోటని ఉండదు, ఈ ఓడ ఏ ప్రదేశానికో పోవడానికికాదు. ప్రదేశాలనుంచి దూరంగా వెళ్ళడానికి. ఒక నౌకాశ్రయంలో ఆగాననుకో, కేవలం దాన్ని వదిలిపెట్టి సంతోషించడం కోసమే. నన్ను పట్టి ఉంచలేని మరో ప్రదేశం ఇది అని ప్రతిచోటా అనుకుంటాను”

“నేను ఎక్కువ తిరిగేదాన్ని. నాకూ అలాగే అనిపించేది. ‘నువ్వు మనుషుల్ని అసహ్యించుకుంటావు. కనక ఆ తిరుగుడు’ అన్నారు జనం.”

“అది నిజమనుకునేందుకు నువ్వు తెలివితక్కువదానివి కాదు అవునా?”

“నాకు తెలీదు.”

“నువ్వు ఆ బుద్ధిహీనతని దాటేశావు. దేన్నయినా స్వీకరించగల పందినిచూసి మానవ ప్రేమకి ప్రతీక అనుకునే బుద్ధిహీనతని దాటేశావు. నిజానికి ప్రతిమనిషినీ ప్రేమించేవాడూ, ప్రతిచోటా సుఖంగా ఉండేవాడూ - వాడే నిజమైన మానవద్వేషి. మనుషులనుంచి వాడు ఏమీ ఆశించడన్నమాట. అందుచేత ఏ క్రూరత్వమూ, అవినీతి వాడికి కోపం తెప్పించవు?”

“నీచులుయిన వాళ్ళలో కూడా ఏదో ఒక మంచి ఉంటుందనే మనిషి గురించా మీరనేది?”

నీ శిల్పం చేసిన వాణ్ణి, వీధి చివర అమ్మే మిక్కిమౌస్ బెలూన్లు తయారుచేసిన వాణ్ణి సమంగా ప్రేమిస్తాను అని చెప్పుకునే చెత్త పొగరుబోతు మనిషిగురించి, నీ శిల్పంకన్న ఆ బెలూన్ ఇష్టపడే శాస్త్రీల్నే ప్రేమించేవాడి గురించి - అటువంటి జనం బోలెడు మంది - జోన్ ఆఫ్ ఆర్కాని, బ్రాడ్వే బట్టల షాపులో సేల్స్ గర్లని, తీవ్రంగా, ఒకేలా ప్రేమించేవాడి గురించి, నీ అందాన్నీ, - మోకాళ్ళూ దాటి పైకిజరిపి వేలాడపడిపోయిన మాంసం ముద్దల్ని చూపించలేని సబ్ వే ఆడమనిషి అందాన్నీ - ఒకేలా ఉప్పొంగిపోతూ ప్రేమించగల శాస్త్రీ గురించి టెలిస్కోపు గుండా చూసే శుభ్ర, స్థిర, నిర్భయ నేత్రాల్నీ, వెర్రివాడి తెర్రమొహం చూపునీ, సమంగా ప్రేమించే వాడి గురించి, ఉదార, దయామయ మూక గురించి, - చాలా పెద్ద మూక అది. మానవజాతిని అసహ్యించుకుంటున్నది నువ్వా మిసెస్ కీటింగ్?”

“మీరు చెబుతున్న విషయాలు... నాకు జ్ఞాపకం పెట్టుకోగల వయస్సు వచ్చిందగ్గర్నూంచీ... సొంతంగా పరిశీలించడం ఆలోచించడం మొదలయిందగ్గర్నూంచీ...” ఆమె సగంలో ఆగిపోయింది.

“... నిన్ను హింసిస్తున్నాయి. నిజమే. మనిషనే పేరు తగిలించుకుని నటిస్తున్న జీవుల్ని అసహ్యించుకోకుండా మనిషిని ప్రేమించలేం. ఎవరో ఒకర్నే ప్రేమించగలం. భగవంతుణ్ణి, మత విధ్వంసకుణ్ణి, ఇద్దర్నీ నిష్పక్షపాతంగా ప్రేమించడం కుదరదు - అప్పటికే విధ్వంసం జరిగిపోయిందని తెలియనప్పుడు తప్ప. ఎందుకంటే వాడికి దేవుడంటే తెలిసి ఉండదు.”

“ప్రజలు మామూలుగా నాకిచ్చే సమాధానం ఒకటుంది. ప్రేమంటే క్షమ అని మీరేమంటారు?”

“క్షమ ఒక అసభ్యత. నీవల్ల కాని పని. అటువంటి విషయాల్లో నేను గొప్పదాన్నని నువ్వు భావించినా సరే.”

“లేకపోతే ప్రేమ అంటే దయమో.”

“ఇక చాలు. అటువంటి మాటలు వినడం కష్టం. నీ నుంచి వినడం అయితే - జోక్ గా అయినా సరే - దుర్భరం.”

“మీ జవాబేమిటి?”

“ప్రేమంటే అపారమైన గౌరవం, ఆరాధన, వైభవం, ఊర్ధ్వదృష్టి. మురికిపుండ్లకి కట్టే బేందేజికాదు. కానీ వాళ్ళకి అది తెలియదు. ప్రేమగురించి ఆడంబరంగా వాగేవాళ్ళు ఎప్పుడూ ప్రేమించి ఎరగనివాళ్లే. సానుభూతిని, దయని, అసహ్యని, దేన్నీ పట్టించుకోనితనాన్ని కలిపి పులుసు తయారుచేసి దాన్ని ప్రేమంటారు. ప్రేమంటే సంపూర్ణ జెన్నత్యంపట్ల అపార ప్రేమ. నీకూ నాకూ తెలిసినట్టుగా ఒకసారి ప్రేమంటే ఏమిటో తెలిస్తే అంతకు తక్కువదాన్ని దేన్నీ ఇష్టపడలేరు.”

“మీకూ నాకూ తెలిసినట్టా?!”

“నీ శిల్పంలాంటి వస్తువును చూసినప్పుడు మనం పొందే భావం. అందులో క్షమ లేదు. దయ లేదు. ఆ శిల్పాన్ని చూసినప్పుడు ఆ రెండూ ఉండాలనే వాణ్ణి చంపి పారేస్తాను. కానీ, వాడు నీ శిల్పాన్ని చూసినప్పుడు ఏమీ ఫీల్ కాదు. ఆ శిల్పమూ, కాలు విరిగిన కుక్కా వాడికి ఒకటే. నీ శిల్పం కేసి చూడడం కన్నా, ఆ విరిగిన కాలుకి కట్టుకట్టడం గొప్పపని అనుకుంటాడు. గొప్పతనాన్ని చూడగోరడం, ఆనందోద్రేకం కోరుకోవడం, భగవంతుణ్ణి అన్వేషించడం - వీటికి పుండ్లు కడగడం ప్రత్యామ్నాయం కాదురా అని నిరాకరించగలిగిన నీలాంటి మనిషిని మానవద్వేషి అంటున్నారు. ఎందుకో తెలుసా? మానవజాతి ఏ రకం ప్రేమకి అర్హత గడించలేదో ఆ రకం ప్రేమంటే ఏమిటో తెలుసుకున్న నేరానికి.”

“వైనాండీ! నన్నెందుకు ఉద్యోగంనుంచి వెళ్ళగొట్టారో తెలుసా మీకు?”

“లేదు, అప్పుడు తెలియదు. ఇప్పుడు తెలుసుకునే సాహసం చెయ్యలేను.”

“ఎందుకు?”

అతను ఆ ప్రశ్నని పట్టించుకోలేదు. నవ్వుతూ చెప్పాడు “అందుచేత, నువ్వు నా దగ్గర కొచ్చి ‘భూమీద నీ అంత నీచుడు లేడన్నావు’ ‘ఆత్మ - అగౌరవా’న్ని నేర్చుకుంటాను నన్ను స్వీకరించు’ అన్నావు. చాలా మంది దేని ఆసరాతో బతికేస్తున్నారో అదేదో నాలో లోపించింది. వాళ్ళకి జీవితం భరించగలిగేదిగా ఉంది. నాకు లేదు. నువ్వు నాకు ఏం చూపించావో తెలుసా?”

“అది కనిపించాలని నేను ఆశించలేదు.”

“అవును. న్యూయార్క్ బేనర్ పత్రిక పబ్లిషర్ కి కనిపించేదిగా ఉండకూడదని ఆశించావు. అదిసరే. అలా ఉంచు. నేను ఏమి ఆశించానో తెలుసా? ఎల్వీవర్త్ కి స్నేహితురాలైన నీతిమాలిన అందాలరాశిని కలుస్తానని అనుకున్నాను.”

ఇద్దరూ నవ్వేశారు. అతను ఈ యాత్ర ఉద్దేశాన్ని మరిచిపోయిన వాడిలా ఉండడం, ఇద్దరూ ఏ ఇబ్బందీ పడకుండా మాట్లాడుకోగలగడం ఆమెకి వింతగా అనిపించింది. అతని కుదురు వాళ్ళిద్దరికీ శాంతిగా పరిణమించింది.

హుందాగా, ఏ చికాకూ కలిగించకుండా భోజనం వడ్డించిన తీరుని గమనించింది ఆమె. మహాగనీ గోడల ఎరుపు నేపథ్యంలో తెల్లటి టేబుల్ క్లాత్ ప్రత్యేకంగా కనిపించింది. ఓడమీద ప్రతివస్తువూ కల్పిస్తున్న వాతావరణంవల్ల ఆమెకి తొలిసారిగా, నిజంగా విలాసవంతమైన ప్రదేశానికి వచ్చిన భావన కలిగింది. విలాసం అనేది రెండో విషయం. అతనికి ఈ నేపథ్యం ఎంతో ఉచితంగా అమరి, విలాసం అనేది వెనక్కి తప్పుకుంటోంది. ఇతను తన సంపదను విధేయంగా ఉంచుకున్నాడు. ఆమె ధనవంతుల్ని చూసింది. వాళ్ళ పరమ లక్ష్యాన్ని ప్రదర్శిస్తున్న వస్తు ప్రపంచం ముందు ఆమె బిగుసుకుపోయింది. నివ్వెర పడింది. టేబుల్ మీద సాదాగా ఒరిగిన ఆ మనిషి లక్ష్యం ఈ ఓడ వైభవం కాదు. అతని అంతిమ విజయం కూడా కాదు. మరి అతని లక్ష్యం ఏమిటా అనుకుని “ఈ ఓడ మీకు సరిగ్గా అతికింది” అంది.

అతని కళ్ళలో సంతోషాన్ని, కృతజ్ఞతని చూసింది.

“థాంక్యూ.... ఆర్ట్ గేలరీ అలా లేదా?”

“ఉంది. దాన్ని తక్కువ క్షమించగలం అంటే.”

“నువ్వు నన్ను క్షమించాలని నేనేమీ కోరుకోవడం లేదు” అన్నాడతను. ఆ మాటలో తిరస్కారం లేదు. భోజనాలయ్యాయి. ఆమె అనివార్యమైన ఆహ్వానంకోసం వేచి ఉంది. ఆహ్వానం రాలేదు. ఓడగురించి, సముద్రంగురించి మాట్లాడుతూ సిగరెట్టు కాలుస్తూ కూర్చున్నాడు.

అనుకోకుండా ఆమె చెయ్యి టేబిల్ క్లాత్ మీద పడింది - అతనికి సమీపంగా. అతను దాని వైపు చూడడం ఆమె గమనించింది. చెయ్యి వెనక్కు లాక్కోవాలనుకుంది కానీ అక్కడే కదల్చుకుండా ఉంచింది - బలవంతంగా. ‘ఇప్పుడు’ అనుకుంది.

అతను లేచి “డెక్ పైకి వెళదాం” అన్నాడు.

వాళ్ళిద్దరూ రెయిల్ దగ్గర నిలబడి నల్లటి శూన్యాన్ని చూస్తున్నారు. శూన్యస్థలం కళ్ళకి కనిపించడం లేదు. ముఖాలకి తాకుతున్న గాలిని బట్టి తెలుస్తోంది. కాసిని చుక్కలు శూన్య ఆకాశానికి వాస్తవత్వాన్ని కల్పిస్తున్నాయి. నీటిమీది కాసిని తెల్లటి మంటల మెరుపులు, సముద్రానికి జీవం ఇచ్చాయి.

అతను బద్ధకంగా, నిర్లక్ష్యంగా, ఒక చేత్తో ఒక స్థంభాన్ని పట్టుకుని నుంచున్నాడు. కెరటాలకి అంచుల్ని ఏర్పాటు చేస్తూ మెరుపులు ప్రవహిస్తున్నాయి. అతని శరీరపు వంపు వాటికి ఫ్రేము కడుతోంది. ఇదికూడా అతనికి తగ్గట్టుగా ఉంది అనుకుంది.

“మీకు మరో విషయం చెప్పనా? మీకెప్పుడూ అనుభవానికి రాని, పనికిమాలిన, పాతబడిన, మత్తుమందులాంటి విషయం చెప్పనా?”

“ఏమిటది?”

“సముద్రాన్ని చూస్తున్నప్పుడు నేనెంత ‘చిన్నవాణ్ణో’ అని మీకెప్పుడూ అనిపించలేదు కదా!”

నవ్వేశాడు. “ఎప్పుడూ అనిపించలేదు. గ్రహాల్ని చూసినా, పర్వత శిఖరాన్ని చూసినాకూడా అనిపించలేదు. గ్రాండ్ కెన్యాన్ ని చూసినప్పుడుకూడా అనిపించలేదు. ఎందుకు అనిపించాలి? సముద్రం చూసినప్పుడు మనిషి గొప్పతనం తడుతుంది నాకు. అర్థం లేని ఆ స్థలాన్ని అంతటినీ జయించేందుకు ఈ ఓడని సృష్టించిన అతని అద్భుత సామర్థ్యం గుర్తొస్తుంది. పర్వత శిఖరాల్ని చూసినప్పుడు టన్నెల్స్ దైనమైట్ను గుర్తొస్తాయి. గ్రహాల్ని చూస్తే విమానాలు గుర్తొస్తాయి.”

“అవును. ప్రకృతి ధ్యానంలో జనం పొందుతామని చెబుతున్న ఆ పవిత్రానందాన్ని నేనెప్పుడూ ప్రకృతినుంచి పొందలేదు. దాన్ని నేను పొందిందల్లా...” ఆమె ఆగిపోయింది.

“దేని నుంచి?”

“బిల్డింగ్స్. ఆకాశ హర్యాళుల నుంచి” అంది మెల్లగా.

“ఆ మాట ఎందుకు చెప్పకూడదనుకున్నావు?”

“నాకు... తెలియదు.”

“న్యూయార్క్లో ఒక ఆకాశభవన దృశ్యం కోసం ప్రపంచంలోని అత్యద్భుత సూర్యాస్తమయ దృశ్యాన్ని ఇచ్చేస్తాను నేను. ప్రత్యేకించి సూక్ష్మ వివరాలను చూడలేనప్పుడు కేవలం ఆకారాలు మాత్రమే కనిపిస్తున్నప్పుడు మరీను. ఆ ఆకృతులు, వాటిని సృష్టించిన ఆలోచన, న్యూయార్క్ మీది ఆకాశం, కళ్ళకు కనిపిస్తున్న మానవ సంకల్పం. వీటికి మించి ఏ ఇతర మతం కావాలి మనకు? ప్రజలేమో నాకు తీర్థయాత్రల గురించి చెబుతారు. ఆ యాత్ర ఎక్కడికి అడవిలోకి, తేమగా, చల్లగా ఉండే కీటక నివాసానికి, కూలిపోతున్న ఆలయానికి, అక్కడ నివాళులర్పించడానికి. ఆ నివాళులు ఎవరికో తెలుసా? ఎవడో కుష్టు ఉన్నాడి చెక్కిన వికారపు బానపొట్ట రాతి భూతానికి. వాళ్ళు చూడదలుచుకున్నది సౌందర్యమూ, ప్రజ్ఞానంటావా? వాళ్ళు కోరుతున్నది అతి అపురూప సౌందర్య స్పృహనా? న్యూయార్క్ వచ్చి, హడ్సన్ ఒడ్డున నిలబడి చూడమను. మోకాళ్ళ మీద వినములు కమ్మను. నేను నా కిటికీలోంచి న్యూయార్క్ నగరాన్ని చూసినప్పుడు - నేనెంత చిన్న వాణ్ణో, అల్పుణ్ణో అన్న భావన రాదు - ఏమనిపిస్తుందంటే యుద్ధం వచ్చి ఈ నగరాన్ని ప్రమాదంలో పడేస్తే, నన్ను నేను ఆకాశంలోకి ఎగరేసుకుని, నగరంమీద నిల్చి, నా శరీరం అడ్డుపెట్టి ఈ భవనాలని కాపాడాలనిపిస్తుంది.”

“గెయిల్! నేను మిమ్మల్ని వింటున్నానో నాకు నేను చెప్పుకుంటున్నానో తెలియడం లేదు.”

“నిన్ను నువ్వు ఇప్పుడే వింటున్నావా?”

ఆమె నవ్వింది. “నిజానికి కాదు. కానీ ఆ మాట వెనక్కి తీసుకోను గెయిల్!”

“థాంక్యూ డొమినిక్!” అతని గొంతులో మార్దవం, వినోదం ఉన్నాయి. అయితే మనం నీ గురించీ, నా గురించీ మాట్లాడుకోవడం లేదు. ఇతరుల గురించి మాట్లాడుతున్నాం.” అతను ముందుకు వంగి రెయిల్మీద ముంజేతులు ఆన్చి, నీటిమీద మెరుపుల్ని చూస్తున్నాడు. “మనుషులు తమని తాము తక్కువ చేసుకోవడానికి ఎందుకు అంత తాపత్రయ పడతారో కారణాలు ఊహించడం ఆసక్తికరంగా ఉంటుంది - ప్రకృతి ముందు తామెంతో చిన్న వాళ్ళం అన్న భావన పొందడంలోలాగ. అది మత్తు మందు. ఉపశమనం కాదు. అది ఒక వ్యవస్థ. దానిగురించి మాట్లాడేటప్పుడు మనిషి తనెంత నీతిమంతుడన్నట్టు మాట్లాడతాడో గమనించావా? అతను ఏమి అంటున్నట్టు ఉంటుందంటే ‘ఒక పిగ్మీగా ఉన్నందుకు సంతోషించేటంత గుణవంతుణ్ణి’ అంటున్నట్టుంటుంది. ఒక గొప్ప సెలిబ్రిటీ ఎవడో ‘నయాగరా జలపాతాన్ని చూసినప్పుడు నేనంత గొప్పవాణ్ణి కాదు. అనిపించింద’న్నాడనుకో. ఆ మాట ప్రజలెంత సంతోషంగా చెబుతారో విన్నావా? భూకంపపు పశుబలం ముందు తమ అత్యుత్తమ శక్తి కూడా దుమ్ముతో సమానం అని సంతోషంతో పెదవులు చప్పరిస్తున్నట్టు ఉంటుంది. తుఫాను రీవి ముందు నాలుగు కాళ్ళమీదా పాకుతూ, నుదుళ్ళని బురదలో రుద్దుకుంటున్నట్టు ఉంటుంది. కానీ అగ్నిని, సెలయేటిని, విద్యుత్తుని అదుపులో ఉంచింది, చిన్న ఓడలో సముద్రాల్ని దాటింది, విమానాల్ని, ఆనకట్టల్ని... ఆకాశ హఠాత్తు కట్టింది ఆ చైతన్యం

కాదు కదా? దేనికి వాళ్ళ భయం? పాకడం ఇష్టమైన ఆ మనుషులు దేన్ని అంత అసహ్యించుకుంటున్నట్టు? ఎందుకు?”

“దానికి జవాబు దొరికినప్పుడు ప్రపంచంతో సామరస్యం పొందుతాను నేను” అంది.

అతను తనయాత్రల గురించి చెబుతూ పోయాడు. చీకటికి వెనకనున్న ఖండాల గురించి చెబుతూ పోయాడు. ఆకాశం చీకటిని తమ కళ్ళకి మృదువైన తెరలా ఒత్తుకుంటోంది. ఆమె ఎదురుచూసింది. జవాబులివ్వడం ఆపేసింది. స్వల్ప మౌనాల్ని తను వినదలుచుకున్న మాటలు చెప్పే అవకాశంగా అతనికిచ్చింది. ఆమె ఆశించిన మాటలు మాత్రం చెప్పడంలేదతను.

“అలిసిపోయావా డియర్?”

“లేదు.”

“కూర్చుంటానంటే డెక్ చైర్ తెప్పిస్తాను.”

“లేదు, ఇక్కడ నుంచోవడం బావుంది.”

“కాస్త చలిగా ఉంది. మనం రేపటికి బాగా దక్షిణానికి వెళ్ళిపోతాం. సముద్రం రాత్రిపూట చాలా వేడిమీద ఉంటుంది. చాలా అందంగా ఉంటుంది.”

అతను మౌనంగా ఉన్నాడు. ఓడ వేగం నీళ్ళ శబ్దంలో తెలుస్తోందామెకు. నీటి ఉపరితలం మీద పొడువాటి గాయం చేస్తున్న ఓడకి వ్యతిరేకంగా గలగలమని వినిపిస్తోంది నీళ్ళ మూలుగు.

“మనం కిందకి ఎప్పుడు వెళతాం?”

“కిందకి వెళ్ళడం లేదు.” ఆ మాట నెమ్మదిగా చెప్పాడు. తను మార్చలేని ఒక పరిస్థితి ముందు నిస్సహాయంగా నిలబడిపోయినట్టుగా, వింత సారళ్యంతో చెప్పాడు.

“నన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటావా?” అని అడిగాడు.

ఆమె ఆశ్చర్యాన్ని దాచుకోలేకపోయింది. దాన్ని అతను ముందే గమనించాడు. అర్థం చేసుకుని నెమ్మదిగా నవ్వాడు. “ఇంకేమీ మాట్లాడకపోవడమే మంచిది.” అతను జాగ్రత్తగా మాట్లాడాడు. “కానీ ఆ మాట నేను చెబితే వినాలనుకున్నావు నువ్వు. ఎందుకంటే మనమధ్య ఆ మాట చెప్పని నిశ్శబ్దం నేను ఆశించగల దాని కంటే ఎక్కువ. నువ్వు నాతో ఎక్కువ మాట్లాడదలుచుకోలేదు. కానీ నేను నీ కోసం మాట్లాడాను ఈ రాత్రి. అంచేత మళ్ళీ నీ కోసం మాట్లాడనీ. మగవాళ్ళ పట్ల నీకున్న అగౌరవానికి ప్రతీకగా ఎన్నుకున్నావు నన్ను. నన్ను ప్రేమించడం లేదు. నాకేమీ ఇవ్వాలనుకోవడం లేదు. కేవలం ‘ఆత్మ విధ్వంసా’నికి ఉపయోగపడే పనిముట్టును నేను నీకు. అదంతా నాకు తెలుసు. దాన్ని ఆమోదించాను కూడా. నన్ను పెళ్ళి చేసుకోమని అడుగుతున్నాను. ప్రపంచంమీద కక్ష తీర్చుకోవడంలాంటి మాటల కందని పని నువ్వు చెయ్యదలిస్తే, నీ శత్రువుకు నిన్ను నువ్వు అమ్ముకోవడం కాదు అతన్ని పెళ్ళాడు. నీ అతినీచతను అతని నీచతతో జత చేసేందుక్కాదు. నీ నీచత అతని అత్యున్నతి సమానం అని చూపించేందుకు పెళ్ళాడు. ఒకసారి ఆ ప్రయత్నం చేశావు. కానీ నీ బలిపశువు

నీ లక్ష్యానికి తగ్గవాడు కాదు. నేను నీ షరతుల మీదనే నా కేసు వాదించుకుంటున్నాను. నా షరతులేమిటన్నదిగాని, ఆ పెళ్ళినుంచి నేను ఏం పొందుతానన్నదిగాని, నీకు ముఖ్యం కాదు. దాన్ని నేనలాగే చూస్తాను. నీకు దాని గురించి తెలియాల్సిన పని లేదు. దాన్ని పట్టించుకోనక్కర్లేదు. నేను ఏ వాగ్దానాలూ చెయ్యను. ఏ షరతులూ విధించను. నీకు ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు నన్ను వదిలి వెళ్ళిపోవచ్చు. నీకు ఏ సంబంధమూ లేదు కనక ఒక మాట చెబుతాను - ఐ లవ్ యు.”

ఒక చెయ్యి వెనక్కి చాచి వేళ్ళ కొసలతో రెయిల్ నొక్కి పట్టుకుని నిలబడి ఉంది ఆమె. “నేను దాన్ని కోరుకోలేదు.”

“నాకు తెలుసు. నీకు ఆసక్తి ఉంటే చెబుతా, నువ్వొక తప్పు చేశావు. నేనింత వరకూ చూడని అతిస్వచ్ఛమైన వ్యక్తిని నాకు చూపించేశావు.”

“ఆ మాట హాస్యాస్పదంగా లేదూ? మనం ఈ రకంగా కలిశాక?”

“డౌమినిక్! నా జీవితం అంతా ప్రపంచాన్ని గుప్పిట్లో పెట్టుకున్నాను. మొత్తం ప్రపంచాన్ని చూశాను. నేను స్వచ్ఛతని నమ్మగలననుకుంటున్నావా? - అది, నువ్వు ఎన్నుకున్న ఈ మెలితిరిగిన భయంకరాకృతిలో నా దగ్గరకి వస్తే తప్ప? అయితే నేను ఏమనుకుంటున్నానన్న విషయం నీ నిర్ణయాన్ని ప్రభావితం చెయ్యకూడదు.”

ఆమె అతన్నీ, అంతవరకూ గడిచిన గంటలన్నింటినీ, నమ్మలేనట్టుగా చూస్తూ నిల్చుంది. ఆమె పెదవులు నెమ్మదిని సూచిస్తున్నాయి. అతను దాన్ని గమనించాడు. “అతను ఈ రోజు పలికిన ప్రతిమాట అతనిది కాదు. తన భాషే. అతనిచ్చిన అవకాశం, ఆ అవకాశానికి అతను ఇచ్చిన రూపం రెండూ తన ప్రపంచానికి చెందినవే. వాటివల్ల అతను తన సొంత ప్రయోజనాన్ని పాడుచేసుకున్నాడు. అతను తనకు సూచించిన ప్రయోజనాన్ని తననుంచి లాగేసుకున్నాడు. ఇలా మాట్లాడే మనిషితో కూడితే దిగజారడం అసాధ్యం’ అనుకుంది ఆమె. ఆమెకు హఠాత్తుగా అతన్ని చేరుకోవాలని, అంతా చెప్పేయాలని, అతని సొంతవనలో ఒక క్షణం ఉపశమనం పొందాలని, ఆ తర్వాత, తననెప్పుడూ కలవవద్దని అతనికి చెప్పాలని, అనిపించింది.

అప్పుడు గుర్తొచ్చిందామెకు.

అతను ఆమె చేతి కదలికని గమనించాడు. ఆమెకి ఒక ఆధారం అవసరమన్న విషయాన్ని బహిర్గతం చేస్తూ ఆమె వేళ్ళు అంత వరకూ బిగువుగా అనుకుని ఉన్నాయి. ఆ క్షణానికి ప్రాధాన్యం ఇస్తూ ఇప్పుడు అవి వదులై రెయిల్ని పట్టుకున్నాయి - ఆమె చేతికి ఏవో కళ్ళేలు దొరికినట్టు. హృదయపూర్వకమైన ప్రయత్నం ఏదీ ఇంక అవసరం లేదన్నట్టుగా వాటిని నిర్లక్ష్యంగా పట్టుకున్నాయి.

ఆమెకి స్టోడర్ట్ ఆలయం గుర్తొచ్చింది. తన ముందున్న మనిషి గురించి ఆలోచించింది. - ‘సంపూర్ణ ఉన్నతికోసం సంపూర్ణ వాంఛ’ గురించి మాట్లాడిన వాడు! తన శరీరంతో ఆకాశహర్యాలను కాపాడాలనుకున్న వాడు! ఆమెకి న్యూయార్క్ బేనర్ పేజీ ఒకటి కనిపించింది.

హోవార్డ్ రోర్క్ ఎన్రైట్ హౌస్ని చూస్తూ నిలబడ్డ బొమ్మ ఉన్న పేజీ. కింద శీర్షిక: “ఇప్పుడు సంతోషమేనా మిస్టర్ సూపర్మేన్?” అని.

తలెత్తి అతన్ని చూసింది. “మిమ్మల్ని పెళ్ళాడమని, మిసెస్ వైనాండ్ పేపర్స్ కమ్మని. అవునా?” అంది.

జవాబు చెప్పడంలో అతని గొంతులోని ప్రయత్నాన్ని గమనించింది.

“అలా అనదలుచుకుంటే - సరే” అన్నాడు.

“మిమ్మల్ని పెళ్ళిచేసుకుంటాను.”

“థాంక్యూ డొమినిక్!”

ఆమె ఏమీ పట్టనట్టుగా ఎదురుచూసింది. అతను మళ్ళీ ఆమెకేసి తిరిగాడు. రోజంతా మాట్లాడినట్టే ప్రశాంతస్వరంతో మాట్లాడాడు. అయితే ఈసారి ఉత్సాహపుటంచును తాకుతోందా స్వరం.

“ప్రయాణాన్ని కుదించేద్దాం. ఒక వారమే ఉందాం. నువ్వు మరికొన్ని రోజులు ఇక్కడ ఉంటే బావుంటుందని ఉంది. మనం తిరిగి వెళ్ళిన మర్నాడు నువ్వు రెనోకి వెళుదువుగాని. మీ ఆయన సంగతి నేను చూసుకుంటాను. అతనికి స్టోన్రిడ్జ్ ఇస్తాను. ఇంకేమన్నా అడిగినా ఇచ్చేస్తాను. తర్వాత తనని ఏమైనా అవనీ. నువ్వు తిరిగొచ్చిన రోజునే మనం పెళ్ళి చేసుకుంటాం.”

“సరే గెయిల్! కిందకి పోదాం.”

“నీకు అది కావాలా?”

“ఉహూఁ. కానీ పెళ్ళిని అంత ముఖ్యవిషయం కానివ్వదలుచుకోలేదు నేను.”

“డొమినిక్! పెళ్ళి ముఖ్యం కావాలని నాకుంది. అందుకే ఈ రాత్రి నిన్ను తాకను. పెళ్ళయ్యే వరకూ అంతే. ఇది అర్థంలేని పని అని నాకు తెలుసు. మనం ఇద్దరిలో ఎవరికీ పెళ్ళి తంతు ముఖ్యం కాదు. ఎరుగుదును. మన ఇద్దరి మధ్యా అసహజత్వానికి ఉన్న ఒకే ఒక మార్గం సాంప్రదాయకత. అందుకనే పెళ్ళి కావాలంటున్నాను. దీన్ని విశేష విషయంగా మార్చడానికి మరో మార్గం లేదు.”

“మీ ఇష్టం గెయిల్!...”

తర్వాత ఆమెను దగ్గరగా లాక్కుని పెదవుల్ని ముద్దాడాడు. అది అతని మాటలకి ముగింపు. అదే పూర్తి వాక్యం. ఆ వాక్య గాఢత ఎటువంటిదంటే, ఆమె తన శరీరాన్ని బిగపట్టేందుకు ప్రయత్నించింది - ప్రతి స్పందనగా కాదు, తనని పొదువుకున్న మనిషినితప్ప అన్నింటినీ మరిచిపోయేందుకు చేసిన పనిగా. శరీరం స్పందిస్తున్నట్టు గమనించింది.

అతను విడిచిపెట్టేశాడు. అతను గమనించాడని ఆమెకి అర్థమైంది. అతను నవ్వుతూ అన్నాడు “నువ్వు అలిసిపోయావు డొమినిక్! గుడ్నైట్ చెప్పేయ్యనా? నేను కాసేపు ఇక్కడే ఉంటాను.”

బుద్ధిగా వెనక్కి తిరిగి, కిందికి దిగి, ఒంటరిగా, తన కేబిన్లోకి వెళ్ళింది.

5

“ఏమైంది? స్టోన్‌రిడ్జ్ నాకు రాదా?” అసహనంగా అన్నాడు పీటర్ కీటింగ్. డౌమినిక్ లివింగ్ రూములోకి నడిచింది. అతను వెనకగా నడుస్తూ వెళ్ళి గుమ్మంలో నిలబడి ఎదురు చూస్తున్నాడు. ఎలివేటర్ కుర్రాడు ఆమె సామాను తెచ్చిపెట్టి వెళ్ళిపోయాడు. గ్లోప్స్ తీసేస్తూ చెప్పింది.

“నీకు స్టోన్‌రిడ్జ్ వస్తుంది. తక్కిన విషయం వైనాండే చెబుతాడు. ఈ రాత్రి నిన్ను కలవాలట. ఎనిమిదిన్నరకి, తన ఇంట్లో.”

“ఎందుకటా?”

“అతను చెబుతాడు.”

గ్లోప్స్‌తో మృదువుగా అరచేతిలో కొట్టింది. ఇది ఆఖరుమాట అన్నట్టు, వాక్యానికి ఫుల్‌స్టాప్ పెట్టినట్టు. గది బయటకు వెళ్ళబోయింది. అతను దారికి అడ్డొచ్చాడు.

“నేను లెక్క పెట్టను. నాకు వెంట్రుక ముక్క మీ పద్ధతిలో నేనూ ఆడగల్గు ఆట. మీరు గొప్పవాళ్ళు. కదా? ట్రక్కు డ్రైవర్లలాగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. నువ్వు, వైనాండూను. సభ్యత లేదు. ఎదుటివాడు ఏమనకుంటాడని లేదు. అదీ చెయ్యగలను నేను. మీ ఇద్దర్నీ వాడుకుని, వీలయినంత దండుకోగల్గు - అంతే నాకు కావల్సింది. సరేనా? పురుగు గాయపడ్డానికి ఒప్పుకోకపోతే అర్థం ఉండదంటావా? సరదా అంతా ఛస్తుందంటావా?”

“పీటర్! నువ్వు ఒప్పుకోకపోవడమే చాలా బావుంది. సంతోషం.”

ఆ సాయంత్రం వైనాండ్ స్టడీ రూములో అడుగుపెట్టే దాకా ఈ వైఖరిని అట్టే పెట్టుకోలేక పోయాడు కీటింగ్. గెయిల్ వైనాండ్ ఇంట్లోకి ప్రవేశిస్తున్నానన్న భయాశ్చర్యాలని తప్పించుకోలేక పోయాడు. డెస్క్ దగ్గరున్న సీటుకి నడుస్తున్నప్పుడు భారంగా అనిపించింది. ఇంకేమీ లేదు. మెత్తటి కార్పెట్‌మీద తన అడుగుల ముద్రలు సముద్రపు లోతుల్లో ఈదే ఈతగాడి సీసపు కాళ్ళ ముద్రల్లాగా పడ్డాయా అనుకున్నాడు.

“నేను ఇప్పుడు నీకు చెప్పాల్సిన విషయం ఒకటుంది. ఎప్పుడూ చెప్పాలిన అవసరం రాకూడనిది. చెయ్యకూడనిది కూడా” అన్నాడు వైనాండ్. అంత స్పృహతో అంత నియంత్రణతో ఒక మనిషి మాట్లాడగా ఎప్పుడు వినలేదు కీటింగ్. ‘వైనాండ్ తన గొంతుని తన చేత్తోనే పట్టుకుని ఒక్కో అక్షరాన్నీ దాని చేత పలికిస్తున్నాడా అన్నట్టుంది’ అనుకున్నాడు.

“ఒక మాట అదనంగా పలికినా తప్పే అవుతుంది. అందుచేత క్లుప్తంగా చెబుతాను. నీ భార్యని నేను పెళ్ళాడబోతున్నాను. రేపు తను రెనోకి వెళుతుంది. స్టోన్‌రిడ్జ్ కాంట్రాక్టు ఇదిగో. నేను సంతకం పెట్టేశాను, రెండువందల యాభై వేల డాలర్లకి చెక్కు రాశాను. కాంట్రాక్టు ప్రకారం నీ పనికి నువ్వు అందుకోబోయే మొత్తం ఉంటుందే దానికి ఇది అదనం. నువ్వు ఇప్పుడు ఏ వ్యాఖ్యా చెయ్యకుండా ఉంటే సంతోషిస్తాను. నువ్వు ఇంకా తక్కువకే

ఒప్పేసుకుంటావని గ్రహించాను. కానీ ఏ చర్చా వద్దు. ఈ విషయంలో బేరం ఆడాల్సి వస్తే భరించలేం. అందుచేత ఇది తీసుకుని, ఈ విషయం ఇక్కడితో ముగిసినట్టే భావిస్తావా?”

డెస్క్ మీదుగా ఒప్పంద పత్రం అందించాడు. ఆ పత్రానికి పైభాగంలో పేపరు క్లిప్పు పెట్టి ఉంచిన లేతనీలం రంగు చెక్కును చూశాడు కీటింగ్. డెస్క్ లాంప్ వెలుగులో చెక్కు వెండిలా మెరిసింది.

కీటింగ్ చెయ్యి అందుకునేందుకు ముందుకు సాగలేదు. చుబుకం వికారంగా కదులుతూ మాటల్ని కూర్చుకుంటోంది.

“ఇది నాకొద్దు. ఏమీ ఇవ్వక్కర్లేకుండానే ఒప్పుకుంటున్నాను.”

“వద్దా? స్టోన్‌రిడ్జ్ కూడా అక్కర్లేదా?”

“స్టోన్‌రిడ్జ్ కావాలి” కీటింగ్ చెయ్యి లేచి పేపరు లాక్కుంది. “నాకు మొత్తం కావాలి. మీరెందుకు తప్పించుకుపోవాలి? మీరు ఏమైపోతే నాకెందుకు?”

వైనాండ్ లేచాడు. గొంతులో విచారం, ఉపశమనం రెండూ పలికాయి.

“సరే కీటింగ్! ఒక్కక్షణంపాటయినా మీ పెళ్ళికి నువ్వు న్యాయం చేసేశావు. దాన్ని అలాగే ఉండనీ. గుడ్ నైట్.”

కీటింగ్ ఇంటికి పోలేదు. నీల్ డ్యూమాంట్ అపార్ట్‌మెంట్‌కి వెళ్ళాడు. డ్యూమాంట్ అతని కొత్త డిజైనర్. మంచి స్నేహితుడు. డ్యూమాండ్ పొడుగ్గా, పాలిపోయి ఉంటాడు. తన పూర్వకులైన సుప్రసిద్ధ వ్యక్తుల ఎందరి భారమో మోస్తూ భుజాలు వంగిపోయి ఉంటాయి. అతను మంచి డిజైనర్ కాదు. కానీ చాలామంది తెలుసతనికి. ఆఫీసులో అతను కీటింగ్‌కి విధేయసేవకుడు. బయట కీటింగ్ అతనికి విధేయసేవకుడు.

కీటింగ్‌కి ఇంట్లోనే దొరికాడు డ్యూమాంట్. వాళ్ళు గార్డన్ ప్రిస్మాట్‌ని, విన్నెంట్ నోట్స్‌ని తీసుకుని బయటకిపోయారు, ఆ రాత్రిని విచ్చలవిడి రాత్రి చేసేందుకు. కీటింగ్ పెద్దగా తాగలేదు. ఖర్చు మొత్తం భరించాడు. అవసరానికి మించి చెల్లించాడు. ఖర్చు పెట్టేందుకు ఏ కారణం ఏం దొరుకుతుందా అని ఆత్రుత పడ్డట్టు కనిపించాడు. పెద్ద మొత్తంలో టిప్స్ ఇచ్చాడు. “మనం స్నేహితులం - స్నేహితులం కాదా? కాదా?” అని అడుగుతూ పోయాడు. చుట్టూ ఉన్న గ్లాసుల్ని, గ్లాసుల్లో నృత్యం చేస్తున్న లైట్లని చూశాడు. మూడు జతల కళ్ళని చూశాడు. అవి మసకబారాయి. అప్పుడప్పుడు తృప్తిగా అతనివైపు చూస్తున్నాయి. అవి మృదువుగా, సుఖప్రదాలుగా ఉన్నాయి.

* * *

ఆ సాయంత్రం బేగ్‌లు సర్ది, రూములో సిద్ధంగా ఉంచి, స్టీవెన్ మేలొరిని చూసేందుకు వెళ్ళింది డొమినిక్.

ఇరవై నెలలుగా ఆమె రోడ్ని చూడలేదు. అప్పుడప్పుడు మేలొరిని కలిసింది. ఆమె వివరాలు చెప్పుదుగాని ఈ కలయికలు ఒక సంఘర్షణలో ఓటములని మేలొరికి తెలుసు. ఆమెకి రావాలని ఉండదనీ, అతన్ని కలిసే ఆ అరుదైన సాయంత్రాలు ఆమె జీవితం నుంచి చింపిన కాలం ముక్కలనీ అతనికి తెలుసు. అతను ఎప్పుడూ ప్రశ్నలు అడగడు. ఆమె వచ్చినందుకు సంతోషిస్తాడు. ఒక సాహచర్య భావనతో ఇద్దరూ నెమ్మదిగా మాట్లాడుకుంటారు. అది వృద్ధ దంపతుల సాహచర్యం లాంటిది. ఆమె శరీరం అతని సొంతమైనట్టు, అయితే ఆ అద్భుతం ఎప్పుడో హరించుకు పోయినట్టు, ఏ చీకూచింతాలేని ఆత్మీయతతప్ప మరేమీ మిగలనట్టు ఉంటుంది. అతను ఆమె శరీరాన్ని ఎప్పుడూ తాకలేదు. కానీ అది అతనిదే. అదొక లోతైన యాజమాన్యం. అతను ఆమె శిల్పాన్ని తయారు చేసిన నాటిది. ఆ తయారీ ఘట్టం ఒకరిపట్ల ఒకరికి ఇచ్చిన ప్రత్యేక భావనని వాళ్ళు వదులుకోలేరు.

తలుపు తెరిచి ఆమెను చూడగానే నవ్వాడతను.

“హలో డొమినిక్!”

“హలో స్టీవ్! పని పాడుచేస్తున్నానా?”

“లేదు. లోపలికి రా!”

“అతని స్టూడియో పెద్దది. పాత బిల్డింగ్ లో ఉంటుంది. చిందరవందరగా ఉంటుంది. క్రితంసారి వచ్చినప్పటికీ ఇప్పటికీ ఆమె మార్పు గమనించింది. ఆ గదిలో హాస వాతావరణం ఉంది - ఎంతోసేపు బిగపట్టి వదిలిన ఊపిరిలాగ. సెకండ్ హ్యాండ్ ఫర్నిచర్ ఉంది. చేతికి వింతగా, కళ్ళకు విందుగా తట్టే ఓరియంటల్ రగ్గంది. రాతి ఏష్ ట్రేలున్నాయి. చారిత్రక తవ్వకాలలో బయటపడ్డ శిల్ప ఖండాలున్నాయి. వైనాండ్ సహకారంవల్ల ఆకస్మికంగా వచ్చిన డబ్బుతో సంపాదించినవి ఇవన్నీ. హృదయాన్ని తేలికపరిచే ఈ వస్తుజాలానికి ఎగువన ఖాళీగోడలు వింతగా ఉన్నాయి. అతను పెయింటింగ్స్ ఏమీ కొనలేదు. ఒకే స్కెచ్ గోడకు వేలాడుతోంది. అది స్టోడర్డ్ టెంపుల్ కోసం రోడ్ గీసిన ఒరిజినల్ డ్రాయింగ్.

ప్రతి వస్తువునూ గమనిస్తూ, దాని ఉనికికి కారణం ఊహిస్తూ ఆమె నెమ్మదిగా, చుట్టూ చూసింది. అతను నిప్పగూడు దగ్గరికి రెండు కుర్చీలను తన్నాడు. గూటికి చెరోవైపు కూర్చున్నారు.

అతను బాగా క్లుప్తంగా “క్లేటన్, ఓహియో” అన్నాడు.

“ఏం చేస్తా?” ఆమె అర్థప్రశ్న.

“జానెర్స్ డిపార్ట్ మెంట్ స్టోర్ కోసం కొత్తభవనం కదుతున్నాడు. అయిదు అంతస్తులు మెయిన్ స్ట్రీట్ లో.”

“ఎంత కాలంనుంచి ఉంటున్నాడు?”

“సుమారు ఒక నెల.”

ఆమె వచ్చినప్పుడల్లా, ఆమెను ప్రశ్న అడగనివ్వకుండా అతను చెప్పే మొదటి జవాబు అదే. అతని తీరులో ఏ వ్యాఖ్యా ఉండదు. అతను చెప్పే పద్ధతివల్ల ఆమెకి సంజాయిషీ ఇవ్వడంకాని, నటించడంకాని అవసరం పడదు.

“నేను రేపు ఊరెళుతున్నాను స్టీవ్!”

“దూరమా?”

“రెనోకి. ఆరు వారాలు.”

“సంతోషం.”

“వెనక్కి వచ్చాక ఏం చేస్తానో చెప్పను. నువ్వు సంతోషించవు.”

“అది నువ్వు చెయ్యాలనుకున్న పనే అయితే నేను సంతోషించే ప్రయత్నం చేస్తాను.”

“నేను కోరుకున్నదే.”

నిప్పుగూట్లో బొగ్గుల దొంతరపైన ఒక దుంగ ఇంకా తన ఆకారాన్ని కోల్పోలేదు. అది చిన్న చిన్న చదరాలుగా ఉంది. జ్వాల లేకుండా వెలుగుతోంది. వెలుగుతున్న కిటికీ ఊసలాగ. అతను కిందకి వంగి ఓ కొత్త దుంగని వేశాడు. బొగ్గులపైన ‘కిటికీ ఊస’ సగానికి విరిగింది. మసిబారిన ఇటుకలమీదకి రవ్వలు ఎగిశాయి.

తన పని గురించి చెప్పాడతను. తను వలసజీవి అయినట్టు, విదేశంలో కాసేపు తన సొంతభాష వినిపించినట్టు వింది డొమినిక్.

విరామంలో ఆమె అడిగింది “అతనెలా ఉన్నాడు స్టీవ్?”

“ఎప్పట్లాగే ఉన్నాడు. నీకు తెలుసుగా మారదు.”

దుంగని తన్నాడు. కొన్ని బొగ్గులు బయటకి దొర్లాయి. వాటిని వెనక్కు నెట్టాడు.

“నాకు తరచూ అనిపిస్తుంది. మనలో అమరత్వాన్ని సాధించింది తనొక్కడే అని. కీర్తిదృష్ట్యా అనడం లేదు. ఏదో ఒక రోజు చనిపోడని కూడా కాదు. కానీ అతను దాన్ని జీవిస్తున్నాడు. ఆ భావనకి నిజమైన అర్థం ఏదో అదే తను. శాశ్వతంగా ఉండి పోవాలని ప్రజలకి ఎంత తాపత్రయమో నీకు తెలుసు. కానీ వాళ్ళు ప్రతి గడిచిన రోజునా చనిపోతూ ఉంటారు. వాళ్ళని కలు. క్రితంసారి కలిసి నట్టుండరు. ఏ గంట సమయం అయినా చూడు. తమలో ఏదో ఒక భాగాన్ని చంపేసుకుంటూ ఉంటారు. వాళ్ళు మారిపోతారు. ఆ మాట ఒప్పుకోరు. విభేదిస్తారు. - దాన్ని ఎదుగుదల అంటారు. చివరికి ఏమీ మిగలదు. ఏదీ వెనక్కి మళ్ళదు. ఏదీ దాగదు. వాళ్ళకి ఎప్పుడూ ఏ అస్తిత్వమూ లేనట్టు, రూపం లేని ద్రవ్యరాశి మీదకి ఉత్త విశేషణాలదొంతర వస్తూ పోతూన్నట్టు ఉంటారు. వాళ్ళు శాశ్వతత్వాన్ని ఎలా ఆశిస్తారు - ఒక క్షణం కూడా దాన్ని నిలుపుకోలేనివాళ్ళు. కానీ హోవార్డ్, - అతను ఎప్పటికీ జీవించే ఉంటాడు.” అన్నాడు మేలొరి.

ఆమె మంటని చూస్తూ కూర్చుంది. మంట ఆమె ముఖానికి అబద్ధపు జీవకళని ఆపాదించింది.

కాసేపయాక అతనడిగాడు. “నేను సంపాదించిన కొత్త వస్తువులు నచ్చాయా?”

“నచ్చాయి. అవి నీ దగ్గర ఉండడం బావుంది.”

“పోయినసారి మనం కలిశాక ఏం జరిగిందో చెప్పలేదు. నీకు ఏ మాత్రం నమ్మశక్యం కాదు. గెయిల్ వైనాండ్...”

“నాకు తెలుసు.”

“నీకు తెలుసా? అసలు అందర్లోకి వైనాండ్ నన్నెందుకు వెతికి పట్టుకున్నాడు?”

“అదీ తెలుసు. వెనక్కి వచ్చాక చెబుతా.”

“వైనాండ్ జడ్జిమెంట్ ఆశ్చర్యం. తనకి ఆ జడ్జిమెంట్ ఉండడం ఆశ్చర్యమే. బెస్ట్వి అన్నీ కొన్నాడు.”

“అవును కొంటాడు.”

అప్పుడు అడిగిందామె, ఏ మార్పు సూచించకుండా. అయితే అతనికి తెలిసిపోయింది. ఆమె వైనాండ్ గురించి మాట్లాడడం లేదని.

“టీవీ! అతను నా గురించి ఎప్పుడైనా అడిగాడా?”

“లేదు.”

“నేనిక్కడికి వస్తున్నట్టు చెప్పావా?”

“లేదు.”

“నా మేలు దృష్ట్యానా?”

“ఉహూఁ. అతని మంచి దృష్ట్యా.”

ఆమె లేస్తూ అంది. “కాస్త టీ తాగుదాం. నీ సామగ్రి ఎక్కడుందో చెప్పు. టీ పెడతాను.”

* * *

తెల్లవారుతూనే రెనోకి బయలుదేరింది డౌమినిక్. కీటింగ్ ఇంకా నిద్రపోతూనే ఉన్నాడు. గుడ్ బై చెప్పేందుకు అతన్ని లేపలేదు ఆమె.

కళ్ళు తెరిచాక, గడియారం చూడక ముందే ఆమె వెళ్ళిపోయిందని తెలిసిందతనికి. ఇంటి నిశబ్దం చెప్పేసింది. ‘బలే వదిలింది’ అనాలనుకున్నాడు. అనలేదు. అలా అనిపించలేదు. అతనికి అనిపించిందల్లా ఒక పెద్ద పొడి వాక్యం. దేని గురించి చెబుతోందో తెలియని వాక్యం. ‘ఏమీ లాభం లేదు.’ ఆ మాట అతనికి, డౌమినిక్ కీ కూడా వర్తించకుండా వచ్చింది.

అతను ఒంటరి. ఏ నటనా అవసరం లేదు. నిస్సహాయంగా చేతులు పక్కలకి చాపి వెల్లకిలా పడుకుని ఉన్నాడు మంచం మీద. ముఖంలో అణుకువ, కళ్ళలో భయం కనిపిస్తున్నాయి. అది ఒక ముగింపనీ, మృత్యువనీ అనిపించింది. కానీ అది డొమినిక్ వెళ్ళిపోవడంవల్ల అనిపించింది కాదు.

లేచి బట్టలు వేసుకున్నాడు. బాత్‌రూములో ఆమె వాడి వదిలేసిన తువ్వలు కనిపించింది. దాన్ని తీసుకుని ముఖానికి ఒత్తుకుని చాలాసేపు ఉండిపోయాడు. విచారం కాదది. ఆ ఉద్వేగానికి పేరులేదు. అతనికది అర్థం కాలేదు. ఆమెను రెండుసార్లు ప్రేమించాడని మాత్రం తెలిసింది. టూహీ ఫోన్ చేసిన ఆ సాయంత్రం, ఇప్పుడు. వేళ్ళు సడలించి తువ్వలు నేలకు జారాడు, వేళ్ళమధ్య నుంచి జారే ద్రవంలా.

ఆఫీసుకి వెళ్ళాడు. ఎప్పట్లాగే పని చేశాడు. ఎవరికీ విడాకుల సంగతి తెలియదు. అతనికి చెప్పాలనీ లేదు. నీల్ డ్యుమాంట్ కన్నుగీటి దీర్ఘాలు తీస్తూ అన్నాడు. “నువ్వు నీరసంగా కనిపిస్తున్నావు” అనేసి భుజాలెగరేసి అటు తిరిగాడు. డ్యుమాంట్ కనబడడం బాగా లేదు కీటింగ్‌కి.

ఆఫీసు తొందరగా వదిలేశాడు. లోపల ఒక అస్పష్టవాంఛ అతన్ని లాగుతోంది ఆకలిలాగా. తర్వాత దానికి ఒక ఆకారం వచ్చింది. ఎల్స్‌వర్త్ టూహీని కలవాలి. చూసి తీరాలి. పగిలిన ఓడనుంచి బయటపడి బతికినవాడు దూరానఉన్న దీపంవైపు ఈదుతున్నట్టునిపించింది.

ఆ సాయంత్రం తనని తాను ఈడ్చుకుంటూ టూహీ అపార్ట్‌మెంటుకి వెళ్ళాడు. లోపలికి వెళ్ళి, తన స్వీయ నియంత్రణకి కాస్త సంతోషించాడు. తన మొహంలో టూహీ ఏమీ గమనించినట్టు లేదు.

“హలో పీటర్!” అన్నాడు మామూలుగా. “నీ కాల స్పృహ ఇంకా చాలా మెరుగుపడాలి. నన్ను అతిచెత్త సాయంత్రాన పట్టుకున్నావు. భయంకరంగా బిజీ. దానికేం బాధపడకు. ఇబ్బంది పెట్టేందుకు కాకపోతే స్నేహితులెందుకు? కూర్చో. కూర్చో. ఒక్క నిమిషంలో వచ్చేస్తాను.”

“సారీ ఎల్స్‌వర్త్! కానీ... రావాల్సి వచ్చింది.”

“సుఖంగా కూర్చో. ఒక్క నిమిషం నన్ను పట్టించుకోకు. ఏం?”

కీటింగ్ ఎదురు చూస్తూ కూర్చున్నాడు. టైపుచేసిన కాపీమీద నోట్సు రాశాడు. టూహీ ఓ పెన్సిల్ చెక్కాడు. అది కీటింగ్ నరాల్ని రంపంతో కోస్తున్నట్టుంది. మళ్ళీ కాపీమీద పడ్డాడు. మధ్య మధ్య కాగితాలు గరగర లాడించాడు.

అరగంట తర్వాత కాగితాలు పక్కనపెట్టి కీటింగ్‌ని చూసి నవ్వాడు “అదీ సంగతి” అన్నాడు. కీటింగ్ కాస్త ముందుకు కదిలాడు “సరిగ్గా కూర్చో. ఒక్క టెలిఫోన్ కూడా ఉంది.”

గస్ వెబ్ నెంబర్ డయల్ చేశాడు. “హలో గస్!” అన్నాడు ఉల్లాసంగా. “ఓ నడుస్తున్న గర్భనిరోధక ప్రచారమా! బావున్నావా?” అన్నాడు. టూహీ స్వరంలో ఆ రకమైన చనువును

ఎప్పుడూ వినలేదు కీటింగ్. నిర్లక్ష్యాన్ని అనుమతించే సౌభ్రాతృత్వం ఉన్న స్వరం అది. వెబ్ కీచు గొంతు ఏదో అనడం, నవ్వడం వినిపించింది కీటింగ్ కి. రిసీవర్ నుంచి వేగంగా శబ్దాలు దూసుకొస్తున్నాయి. గొంతు సరి చేసుకుంటున్నట్టుంది శబ్దం. మాటలు తెలియడం లేదు. గర్వం, లెక్కలేనితనం మాత్రం తెలుస్తున్నాయి. మధ్యమధ్య సంతోషపు అరుపులు.

అరనవ్వుతో వింటున్నాడు టూహీ కుర్చీలో వెనక్కి వాలి. “అవును” అంటున్నాడు అప్పుడప్పుడు. ‘హహ్... బలే అన్నావు బోయ్!...” మరింత వెనక్కి వాలి మెరుస్తున్న బూటుకాలు డెస్క్ అంచుమీద మోపాడు. “విను అబ్బాయ్! కొంత కాలంపాటు బాసెట్ తో సవ్యంగా ఉండు. అతనికి నీ పని నచ్చుతుంది. నాకు తెలుసు. అందాక వాణ్ణి బెదరగొట్టేయ్యకు. కటువుగా ఉండకు. నీది పెద్దనోరు. కట్టేసుకో.... నీకు తెలీదా నీకు చెప్పడానికీ నేనెవర్నా?... బావుంది. అలాగే ఉండాలి.”

“ఓహో! చేసేశావా? గుడ్, బంగారు తండ్రీ... వెల్ బై...బై.. గన్! ‘బ్రిటిష్ లేడీ - ప్లంబర్’ కథ విన్నావా?” తర్వాత ఆ కథ చెప్పాడు. చివర్లో రిసీవర్ పెద్దపెద్ద కేకలేసింది. “నువ్వువేసే అడుగునీ, అరుగుదల శక్తిని గమనించుకో బంగారు తండ్రీ! గుడ్ నైట్.”

టూహీ రిసీవర్ పెట్టేశాడు. “ఇప్పుడు చెప్పు పీటర్!” అన్నాడు. ఒళ్ళు విరుచుకుని లేచాడు. కీటింగ్ దగ్గరకెళ్ళి అతని ఎదురుగా తన చిన్ని పాదాలమీద ముందుకీ వెనక్కి ఊగుతూ నుంచున్నాడు. కళ్ళు దయగా వెలుగుతున్నాయి.

“ఇప్పుడు చెప్పు. ఏమిటి సంగతి? ప్రపంచం నీ ముక్కుమీద కుప్పకూలి పోయిందా?”

కీటింగ్ జేబులో చెయ్యి పెట్టి వాడి నలిగిపోయిన ఒక పసుపురంగు చెక్కును తీశాడు. దానిమీద అతని సంతకం ఉంది. టూహీ పేరుమీద పదివేల డాలర్లుకి రాసి ఉంది. అతను దాన్ని టూహీకి ఇచ్చిన తీరు ఒక దాత తీరు కాదు. ఒక బిచ్చగాడి తీరు.

“ప్లీజ్ ఎల్స్ వర్త్!... తీసుకోండి... మంచి పనికి వాడండి... సాంఘిక అధ్యయనం లాంటి పవిత్ర కార్యానికి... ఏదైనా సరే. మీ ఇష్టం... మీకే బాగా తెలుసు. ఓ మంచి పనికి...”

టూహీ వేళ్ళకొసలతో మట్టి అంటిన నాణేన్ని పట్టుకున్నట్టు చెక్కుని పట్టుకుని, తల ఒక పక్కకి వాల్చి, మెచ్చుకోలుగా పెదవులు కదిల్చి, డెస్క్ మీదకి విసిరాడు.

“చాలా బావుంది పీటర్! నిజంగా చాలా బావుంది. ఏమిటి సందర్భం?”

“ఎల్స్ వర్త్! ఒకసారి మీరేమన్నారో గుర్తుందా? ‘మనం ఎవరం అయినా ఏం చేస్తున్నా ఒకటే, ఇతరులకి సహాయం చేస్తే చాలు. అదే లెక్క అదే మంచిది. అదే స్వచ్ఛత.’ అని... అవునా?”

“నేనొకసారి అనలేదు... లక్షల సార్లన్నాను.”

“అది నిజమే కూడా? కదా?”

“నిజమే. అంగీకరించే ధైర్యం నీకుంటే-”

“మీరు నా స్నేహితులు. అవును కదా? నాకున్న స్నేహితులు మీరొక్కరే. నాతో... నేను కూడా స్నేహంగా లేను. మీరున్నారు, కదా?”

“నిజమే. నీతో నీ స్నేహం కన్న విలువైనది ఏముంటుంది? చాలా విద్వారమైన భావన. కానీ చాలా విలువైనది.”

“మీరు అర్థం చేసుకుంటారు. ఇంకెవ్వరూ చేసుకోరు. మీకు నేనంటే ఇష్టం.”

“అంకితమై పోతాను - టైమున్నప్పుడల్లా”

“ఆఁ!”

“సెన్సాఫ్ హ్యూమర్, పీటర్! నీ హాస్యశీలత ఎక్కడికెళ్ళింది? సంగతేమిటి? కడుపు నొప్పా? ఆత్మ అజీర్తా?”

“ఎల్చీవర్ట్! నేను...”

“చెప్పు.”

“చెప్పలేను. మీకు కూడా చెప్పలేను.”

“పిరికివాడివి పీటర్!”

క్రీటింగ్ నిస్సహాయంగా చూస్తూ ఉండిపోయాడు. అతని గొంతు చేదుగా నెమ్మదిగా ఉంది. బాధపడాలో, అవమానపడాలో, ధీమాగా ఉండాలో అర్థం కాలేదు.

“నువ్వు ఏం చేసినా ఫర్వాలేదని కదా చెప్పడానికొచ్చావు? కానీ నువ్వు చేసిన ఏ పనికో తల్లకిందులై పోతున్నావు. ఊరుకో. ధైర్యంగా ఉండు. ఏం ఫర్వాలేదని చెప్పుకో. ‘నేను అంత ముఖ్యుణ్ణి కాదు’ అనుకో. నిజంగా అనుకో. కాస్త దమ్ము చూపించు. నీ చిన్ని అహాన్ని మరిచిపో.”

“నేను ముఖ్యుణ్ణి కాను ఎల్చీవర్ట్! నేను ముఖ్యుణ్ణి కాను. భగవంతుడా! మీరు అన్నట్టే ప్రతివాడూ అంటే ఎంత బావుంటుంది? నేను ముఖ్యుణ్ణి కాదు. నాకు ఏ ప్రాధాన్యమూ వద్దు.”

“ఆ డబ్బు ఎక్కడ నుంచి వచ్చింది?”

“డొమినిక్ ని అమ్మేశాను.”

“ఏం మాట్లాడుతున్నావు? దేన్నయినా గెలుచుకునేందుకా?”

“నేను అమ్మేసింది డొమినిక్ ని కాదు మరిదేన్నో అన్నట్టుంది.”

“అయితే నువ్వెందుకు పట్టించుకోవడం?...”

“ఆమె రెనోకి వెళ్ళింది”

“ఏమిటి?”

టూహీ స్పందనలో తీవ్రత కీటింగ్ కి అర్థంకాలేదు. అతను ఆలోచించలేనంతగా అలిసి పోయాడు. జరిగింది జరిగినట్టు అంతా చెప్పేశాడు. జరగడమా? చెప్పడమా? ఏది తక్కువ వ్యవధిలో జరిగిందో తేల్చడం కష్టం అన్నట్టు చెప్పాడు.

“ఓరి తెలివితక్కువ వాడా! అలా జరగనివ్వకుండా ఉండాల్సింది.”

“ఏం చెయ్యగలను? అవతల వైనాండ్.”

“కానీ అతన్ని, ఆమెని పెళ్ళి చేసుకోనివ్వడం!”

“ఎందుకొద్దు ఎల్స్ వర్త్? ఇది నయం కాదా?...”

“అలా చేస్తాడని ఊహించనే లేదు. కానీ... ఓరినీ! నీ కన్న తెలివితక్కువవాణ్ణి నేను.”

“కానీ డొమినిక్ మంచిదే కదా! ఒకవేళ...”

“నీ డొమినిక్ ని గంగలో పడనీ. నేను వైనాండ్ విషయం ఆలోచిస్తున్నాను.”

“ఎల్స్ వర్త్! ఏమైంది మీకు? ఎవరేమైతే మీకెందుకు?”

“కాస్త మాట్లాడకుండా ఉంటావా? నన్ను ఆలోచించనీ.”

ఒక క్షణంలో టూహీ భుజాలెగరేసి, కీటింగ్ పక్కన కూర్చుని అతని భుజాలమీద చెయ్యి వేశాడు.

“సారీ పీటర్! క్షమించు. నీతో క్షమించరానంత మొరటుగా ప్రవర్తించాను, షాక్ వల్ల. నువ్వు ఎలా ఫీలవుతున్నావో అర్థమైంది. అయితే మరీ సీరియస్ గా తీసుకోకు. ఏం కాదు.” యాంత్రికంగా మాట్లాడేశాడు. మెదడు ఎక్కడో దూరంగా ఉంది. కీటింగ్ అది గమనించలేదు. టూహీ మాటలే విన్నాడు. ఎడారిలో ఒయాసిస్ సులా ఉన్నాయి. “ఏం ఫర్వాలేదు. నువ్వు మనిషివి. మనిషిలాగే ఉండాలనుకుంటావు. ఎవరైనా ఇంతకన్న మెరుగ్గా ఉన్నారా? మొదట రాయి విసిరే హక్కు ఎవరికుంది? మనమంతా మనుషులం ఏం ఫర్వాలేదు.”

* * *

“మై గాడ్!” అన్నాడు అల్వా స్కారెట్. “అతనలా చెయ్యకూడదు! డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ ని కాదు!”

“చేసుకుంటాడు, తిరిగి రాగానే.” అన్నాడు టూహీ.

టూహీ తనని లంచ్ కి పిలిచినందుకు ఆశ్చర్యపోయాడు స్కారెట్. అయితే అతను విన్న వార్త ఆ ఆశ్చర్యాన్ని తుడిచి పెట్టేసింది. ఇది ఇంకా పెద్ద బాధాకరమైన ఆశ్చర్యం. తినాలన్న కోరిక ఎగిరిపోయింది. పళ్ళెం పక్కకి తోసి “డొమినిక్ అంటే నాకిష్టం” అన్నాడు స్కారెట్. “ఎప్పుడూ ఎంతో ఇష్టపడ్డాను, కానీ మిసెస్ వైనాండ్ గా చూడడం!”

“సరిగ్గా ఇవే నా సెంటిమెంట్లు కూడా” అన్నాడు టూహీ.

“పెళ్ళి చేసుకోమనే చెబుతూ వచ్చానతనికి. దాని వల్ల మేలుంది. వేరే ఇమేజ్ వస్తుంది. గౌరవప్రదంగా ఉంటుంది. అతనికి అవసరం కూడా. ఎప్పుడూ పల్చటి మంచుమీద జారతాడు. ఇప్పటిదాకా అలా నడిచిపోయింది కూడా. కానీ డొమినిక్!”

“ఇటువంటి పెళ్ళి తగదని ఎందుకు అంటున్నావు?” అన్నాడు టూహీ.

“అంటే... అది కాదు. డామిటి! నీకు తెలుసు. అది కరెక్టు కాదు.”

“నాకు తెలుసు. నీకు తెలుసా?”

“ఆమె ప్రమాదకరమైన రకం.”

“అవును. అది నువ్వు చెప్పే చిన్న కారణం. నువ్వు చెప్పని పెద్ద కారణం ఏమిటంటే అతను ప్రమాదకరమైన మనిషిని.”

“ఆఁ... కొన్ని విధాలుగా... అవును.”

“ఓ నా గౌరవనీయుడైన సంపాదకుడా! నువ్వు నన్ను బాగానే అర్థం చేసుకుంటావు కానీ ఊహించాల్సిన సమయాలు కూడా ఉంటాయి. అది భవిష్యత్తు సహకారానికి దారి తీస్తుంది. మనిద్దరికీ చాలా సామ్యం ఉంది. ఆ మాట ఒప్పుకోవడానికి నీకు ఇష్టం లేదనుకో. ఒకే సారానికి ఇద్దరం చెరో రూపమూ అందామా? లేకపోతే ఒకే మధ్యకున్న చెరో కొసా పట్టుకుని ఆడుతున్నాం అందాం, నీ శైలిలోనే చెప్పాలంటే. కానీ మన ప్రియ ‘బాసు’ది ఏ సంబంధం లేని మరో బాణీ. ఆ థీమ్ మ్యూజిక్ మొత్తం వేరే. కాదంటావా అల్వా? మన మధ్య ఈ మన బాసు ఉండడం అనుకోని ఘటన. అనుకోని ఘటనల్ని నమ్మలేం. చాలా ఏళ్ళుగా నువ్వు నీ సీటు అంచు మీద కూచుని ఉన్నావు గెయిల్ వైనాండ్స్ ని చూస్తూ. అవునా? అంచేత నేనేం మాట్లాడుతున్నానో నీకు ఖచ్చితంగా తెలుస్తుంది. డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ మన బాణీ కాదనికూడా నీకు తెలుసు. ఆ ప్రత్యేక ప్రభావం మన బాసు జీవితంమీద పడడం నీ కిష్టం లేదుకూడా. ఇంతకన్న వివరంగా చెప్పాలా?”

“నువ్వు చాలా చురుకైనా వాడివి ఎల్స్వర్త్!” అన్నాడు అల్వా భారంగా.

“ఏళ్ళుగా తెలుస్తూనే ఉందిగా.”

“నేను తనతో మాట్లాడతాను. నువ్వు మాట్లాడ్డం మంచిది కాదు. ఏమనుకోనంటే చెబుతా. నీ ధైర్యాన్ని అతను అసహ్యించుకుంటాడు. అయితే నా వల్లకూడా అంత మంచి జరుగుతుందనుకోవట్లేదు. ఇప్పటికే తనొక నిర్ణయానికి వచ్చేస్తే కుదరదు.”

“నీ ద్వారా నేను మంచిని ఆశించను. కావాలంటే ప్రయత్నించుకో. వృథా. ఆ పెళ్ళిని మనం ఆపలేం. నా సుగుణాల్లో ఒకటేమిటంటే ఒప్పుకోవాల్సి వచ్చినప్పుడు ఓటమిని ఒప్పేసుకుంటాను నేను.”

“మరయితే, నువ్వెందుకు...”

“ఎందుకు చెప్పినంటావా? స్కూప్* అనుకో. ముందే చెప్పేయ్యాలని.”

“నేను మెచ్చుకుంటున్నాను.”

“మెచ్చుకుంటూ పోవడం తెలివైన పని అవుతుంది అల్వా! వైనాండ్ పేపర్స్ ని సులువుగా వదులుకోకూడదు. ‘ఐకమత్యమే బలం’ నా శైలి.”

“ఏమిటి నువ్వనేది?”

“ఇద్దరం కష్టకాలంలో ఉన్నాం నేస్తం! కలిసుంటే మంచిది.”

“నేను నీతో ఉన్నాను ఎల్వేవర్! ఎప్పుడూ ఉన్నాను.”

“తప్పు లేదు. కానీ ఆ విషయం వదిలేద్దాం. ప్రస్తుతం మాత్రమే మనకి ముఖ్యం. భవిష్యత్తు కూడా. ఇద్దరి మధ్యా అవగాహనకి గుర్తుగా, అవకాశం దొరకగానే, జిమ్మీ కియరెన్స్ ని వదిలించుకుంటే ఎలా ఉంటుంది?”

“కొన్ని నెలలుగా నువ్వు అటే నడుస్తున్నావని నేను అనుకున్నాను. జిమ్మీ కియరెన్స్ తో ఇబ్బందేమొచ్చింది. తెలివైన కుర్రాడు. సిటీలో అటువంటి నాటక విమర్శకుడు లేడు. బురున్నవాడు. కొరడాలంటి చురుకుదనం వాడిది. పైకొస్తాడు. మోస్ట్ ప్రామిసింగ్.”

“బుర్ర ఉంది - సొంత బుర్ర. నువ్వు పట్టుకున్న కొరడాతప్ప నీ చుట్టుపక్కల మరో కొరడా ఉండడం నువ్వు ఇష్టపడతావని అనుకోలేదు. వాడు ప్రామిసింగ్ అన్నావు కదా! ప్రామిస్ ఏమి ప్రామిస్ చేస్తుందో జాగ్రత్తగా చూడాలనుకుంటావనే అనుకుంటాను?”

“వాడి చోటులో ఎవణ్ణి పెడతాం?”

“జూల్స్ ఫిగ్లర్ ని.”

“హాల్ ఎల్వేవర్!”

“ఎందుకొద్దు?”

“ఆ గాడిదని... మనం భరించలేం”

“భరించగలవు - భరించాలనుకుంటే. వాడికున్న పేరు చూడు.”

“కానీ వాడంత భరించలేని...”

“సరే. తీసుకోవద్దులే. మరోసారి మాట్లాడదాం. జిమ్మీ కియరెన్స్ ని వదులుకో.”

“చూడు. ఎల్వేవర్! నాకు ఫేవరెట్లు ఉండరు. అంతా ఒకటే. నువ్వు తీసెయ్యమంటే జిమ్మీని తీసేస్తాను. దానివల్ల ఏమౌతుంది? మనం మాట్లాడుకునే దానికీ దీనికీ సంబంధమేమిటో నా కర్తం కావట్లేదు.”

* ఇతర పత్రికల కన్నా ముందే ఒక పత్రిక అచ్చు వేసిన ఆసక్తికర వార్తని స్కూప్ అంటారు.

“ఇప్పుడు కాదు. తర్వాత అవుతుంది” అన్నాడు టూహీ.

* * *

ఆ సాయంత్రం వైనాండ్ పెంట్‌హౌస్‌లో స్టడీ రూములో సుఖంగా ఉన్న పడక కుర్చీలో కూర్చుని “గెయిల్! నువ్వు సుఖంగా ఉండాలని కోరుకుంటాను. ఆ సంగతి నీకు తెలుసు. నేనింకేదీ ఆలోచించడం లేదు” అన్నాడు స్కారెట్.

వైనాండ్ ఒకపాదం మరోకాలి మోకాలిమీద ఆని, సోఫాలో ఒళ్ళు విరుచుకుని పడుకుని ఉన్నాడు. సిగరెట్టు కాలుస్తూ మౌనంగా విన్నాడు.

“నాకు చాలా ఏళ్ళుగా డొమినిక్ తెలుసు. నువ్వు ఆమెగురించి వినడానికి ముందెప్పట్నుంచో తెలుసు. ఆమె అంటే నాకు ప్రేమ. తండ్రి ప్రేమ అనొచ్చు నువ్వు. అయితే జనం మిసెస్ గెయిల్ వైనాండ్‌గా ఉండాలని ఆశించే స్త్రీ కాదు. ఆ మాట నువ్వు ఒప్పుకోవాలి.”

గెయిల్ వైనాండ్ మాట్లాడ లేదు.

“నీ భార్య పబ్లిక్ ఫిగర్ అవుతుంది. ప్రజల ధనం తను. నీ పాఠకులకి డిమాండ్ చేసే హక్కుంది. ఆమె నుంచి కొన్నింటిని ఆశించే హక్కు వాళ్ళకి ఉంది. ప్రతీకకుండే విలువ అని నా ఉద్దేశం. క్వీన్ ఆఫ్ ఇంగ్లండు ఎలాగో అలాగ. డొమినిక్ దానికి తగ్గట్టుగా ఉంటుందని ఎలా ఆశిస్తున్నావు? తను కుదురుగా ప్రవర్తిస్తుందని ఎలా అనుకుంటున్నావు? అంత విశృంఖలమైన మనిషిని నేనెరగను. ఆమెకి మంచి పేరు లేదు. అన్నింటి కంటే ఇబ్బందికరమైన విషయం - ఆలోచించు గెయిల్ - తను విడాకులు తీసుకున్న మనిషి. ఇక్కడేమో మనం కుటుంబ వ్యవస్థ పవిత్రతకోసం స్త్రీత్వ శుద్ధతకోసం టన్నులకొద్దీ ప్రింటు ఖర్చు చేస్తున్నాం. నువ్వు నీ పాఠకులని ఎలా ఒప్పిస్తావు? నేను నీ భార్యని వాళ్ళచేత ఎలా మెప్పించను?”

“అల్వా! ఈ సంభాషణ ఆపేస్తే మంచిదని అనిపించడం లేదా?”

“అవును. గెయిల్!” అన్నాడు స్కారెట్ బలహీనంగా.

ఒక పెద్దగొడవ జరిగాక ఫలితంకోసం ఎదురుచూస్తున్న వాడిలా, పరిస్థితులు సరిజేసుకురావాలన్న తాపత్రయంతో ఎదురు చూస్తున్నవాడిలా ఉన్నాడు స్కారెట్.

“నాకు తెలుసు గెయిల్!” సంతోషంగా అరిచాడు. మనమేం చెయ్యగలమో అర్థమైంది. డొమినిక్‌ని మళ్ళీ పేపరులోకి తీసుకుంటాం. కాలమ్ రాయస్తాం. వేరే రకం కాలమ్. ఇంటిమీద రాయస్తాం. పనికొచ్చే చిట్కాలు. వంటిల్లు, పాపాయిలు ఇలాంటి విషయాల మీద. దాంతో చెడంతా పోతుంది. ఆమె ఎంత కుటుంబమహిళో చూపిస్తాం. కుర్రతనంలో చేసిన పొరపాట్లు ఏం ఉన్నా ఆడవాళ్ళు క్షమించేటట్టు చేస్తాం. ఒక స్పెషల్ డిపార్ట్‌మెంటు పెడతాం. ‘మిసెస్ గెయిల్ వైనాండ్ వంటకాలు’ అని, సంప్రదాయ పద్ధతిలో కేశాలంకరణ చేసి, ఏప్రాన్స్, ఇతర దుస్తులూ వేసి ఫోటోలు పెడతాం. పని చేస్తాయి.”

“అల్వా! నేను లెంపకాయ కొట్టేలోగా నోరు మూసెయ్యి” అన్నాడు వైనాండ్, గొంతు ఏమీ పెంచకుండానే.

“అలాగే” స్కారెట్ లేవబోయాడు.

“కూచో, అయిపోలేదు.”

స్కారెట్ బుద్ధిగా ఎదురు చూస్తున్నాడు.

“రేప్టోడ్డున్న మన పేపర్లలో ప్రతివాళ్ళకీ ఒక మెమో పంపిస్తాను. డొమినిక్ ఫ్రాంకన్ పాత కాలమ్ కి సంబంధించి ఫోటోలేమైనా ఉన్నాయేమో ఫైల్స్ అన్నీ వెతకమని చెబుతావు. వాటి నన్నింటినీ తగలెయ్యమని చెబుతావు. ఇప్పట్నుంచి, ఆమె పేరు కానీ, బొమ్మ కానీ పేపర్లో వస్తే ఆ ఎడిటోరియల్ స్టాఫ్ మొత్తం అందరికీ ఉద్యోగాలు ఉండవని చెబుతావు. తగిన సమయం వచ్చినప్పుడు మా పెళ్ళి ప్రకటన అన్ని పత్రికలలోనూ వేస్తావు. అది తప్పదు. నువ్వు ఎంత క్లుప్తంగా చెయ్యగలవో అంత క్లుప్తప్రకటన. వ్యాఖ్యలొద్దు. కథనాలొద్దు. బొమ్మలొద్దు. ఈ ఆర్డరు పాటించలేదో ఉద్యోగం పోతుంది, నీదైనా సరే.”

“పెళ్ళి జరిగినప్పుడు - ఏ కథనాలూ వద్దు?”

“ఏ కథనాలూ వద్దు.”

“కానీ! అది పెద్ద వార్త. వేరే పేపర్లు...”

“పెళ్ళి గురించి అవి ఏం రాస్తాయో నాకనవసరం”

“కానీ - ఎందుకు గెయిల్”

“నీకర్థం కాదు”

* * *

రైలుచక్రాల చప్పుడు వింటూ కిటికీ దగ్గర కూర్చుంది డొమినిక్. సూర్యకాంతి తగ్గుతోంది. ఆ వెలుగులో ఓహియో పల్లె ప్రాంతం వేగంగా వెనక్కి పోవడాన్ని చూస్తోందామె. తల వెనక్కి వాల్చి, చేతులు చెరో పక్కనా సీటుమీద వేసి కూర్చుంది. రైలు పెట్టెలోని నిర్మాణ సామగ్రిలో ఆమె ఒకతె. కిటికీ చట్రంలాగా, గచ్చులాగా, కంపార్ట్మెంట్ గోడల్లాగా, రైలుతో పాటే ముందుకు కదులుతోంది. చీకటి వల్ల కంపార్ట్మెంట్ మూలలు మసకబారాయి. కిటికీలు వెలుగుతూనే ఉన్నాయి. సాయంత్రపు కాంతి నేలమీద నుంచి పైకిలేస్తోంది. ఆ మసక వెలుతుర్లోనే విశ్రాంతిగా కూర్చుంది. ఆ వెలుతురు లోపలికొచ్చింది. దాన్ని ఆర్పడానికి ఆమె లైటు వెయ్యనంతసేపూ అది పెట్టెను పరిపాలించింది.

ఆమెకి ప్రయోజన స్పృహలేదు. ఆ ప్రయాణానికి గమ్యం లేదు. కేవలం ప్రయాణం ఉంది. కదలిక ఉంది. కదలిక చేసే చప్పుడు ఉంది. ఆమెకి అంతా వదులుగా, ఖాళీగా అనిపించింది - తన ఆస్తిత్వాన్ని వెనుదిరిగే సముద్రపు ‘అటు’ జలాల్లో కోల్పోతున్నట్టు. బాధ

లేదు. అది మాయం కావడంలో తృప్తి పడుతోంది. కిటికీలో ప్రత్యేకంగా కనిపించే భూమినితప్పు దేన్నీ సృష్టతతో మిగలనివ్వలేదు.

రైలు నెమ్మదించి, అర్థం వెనక, స్టేషన్ బిల్డింగ్ చూరు కింద, 'క్లెటన్' అన్న వెలిసిపోయిన బోర్డు కనిపించాక, తన దేని కోసం ఎదురు చూస్తోందో తెలిసిందామెకు. వేగంగా పోయే ట్రైయిన్ని కాక ఈ ట్రైయిన్ని ఎందుకు ఎన్నుకుందో గుర్తొచ్చింది. రైల్వే టైం టేబుల్స్లో ఆగే స్టేషన్ల నెందుకు జాగ్రత్తగా పరిశీలించిందో గుర్తొచ్చింది. ఆ వెతుకుతున్న క్షణాన అవి అర్థం లేని పేర్లే. ఆమె తన సూట్కేస్నీ, కోటునీ, హేటునీ అందుకుంది. బట్టలు వేసుకునే టైము తీసుకోలేదు. తన కాళ్ళ కింది 'నేల' తనని ఇక్కడనుంచి దూరంగా తీసుకుపోతుందన్న భయం. కేబిన్లోని ఇరుకు కారిడార్ గుండా పరుగు పెట్టింది. మెట్లు దిగింది. ప్లాట్ ఫారం మీదకి దూకింది. ఏ ఆచ్ఛాదనా లేని మెడకి శీతాకాలపు చల్లగాలి షాక్ ఇచ్చింది. స్టేషన్ బిల్డింగ్ని చూస్తూ నిలబడింది. తన వెనక దూరం అవుతున్న రైలు చప్పుణ్ణి వింది.

అప్పుడు కోటూ హేటూ ధరించింది. ప్లాట్ ఫారంమీదుగా వెయిటింగ్ రూముగుండా, ఎండిపోయిన చూయింగ్ గమ్ ముద్దలతో నిండిన చెక్క నేల మీదుగా, ఒక ఇనుప స్టప్ నుంచి అలలు అలలుగా వస్తున్న వేడిగాలుల గుండా స్టేషన్ వెనక ఆవరణలోకి వెళ్ళింది.

కిందకి ఉన్న ఇళ్ళపై కప్పుల మీదుగా ఆకాశంలో చివరి పసుపు పట్టీ కనిపించింది. గుంటగా దిగిపోయిన ఇటుకల నేల, ఒక దానికి ఒకటి అనుకుని ఉన్న చిన్న చిన్న ఇళ్ళు, మెలి తిరిగిన కొమ్మలతో ఉన్న మోడు చెట్లు, పాడుపెట్టిన గుమ్మంలేని గేరేజీకి సంబంధించిన 'ఎముకల' గూళ్ళు, చీకటిగా ఉన్న దుకాణాల ముందు భాగాలు, కనిపించాయి. ఒక మూలగా మందులషాపు ఒకటి తెరిచే ఉంది. మసక వెలుతురులో దాని కిటికీలు నేల బారుగా కనిపిస్తున్నాయి.

అంతకు ముందెప్పుడూ ఆమె ఇక్కడకు రాలేదు. కానీ నువ్వు నాదానివి అని ఆ ప్రదేశం తనపైన యాజమాన్యాన్ని ప్రకటించుకున్నట్టనిపించింది. ఒక చెడు ఆత్మీయతతో తనను పొదువుకుంటున్నట్టనిపించింది. ప్రతిచీకటి ముద్దా అంతరిక్షంలోని గ్రహంలాగా తన వైపు లాగేసుకున్నట్టు, తన కక్ష్యని నిర్దేశిస్తున్నట్టు అనిపించిందామెకు. నిప్పు గొట్టాన్ని నీటికి అనుసంధించే 'నాజిల్' మీద చెయ్యి పెట్టింది. గ్లోవ్స్లోంచి చర్మానికి పాకుతూ చలి. ఆ పట్టణం ఆమెను పట్టుకున్న తీరు అది. దాన్ని ఆమె బట్టలుగాని మనసుగాని ఆపలేక పోయాయి. అనివార్యతవల్ల వచ్చే శాంతి మిగిలింది. ఇప్పుడామె కొన్ని పనులకు ఉపక్రమించాల్సి ఉంది. ఆ పనులు సులువైనవి. ముందే నిర్ణయించుకున్నవి. అటుగా పోతున్న ఒక వ్యక్తిని అడిగింది "కొత్తగా కట్టిన జానెర్స్ డిపార్ట్మెంట్ స్టోరు ఎక్కడ?"

ఒపిగ్గా చీకటి వీధుల్లో నడిచింది. నిర్జనంగా ఉన్న శీతాకాలపు పచ్చికలమీదుగా, కూలిపోతున్న ఇంటి ముంగిళ్ళమీదుగా, తగరపు డబ్బాలకు రాసుకుని చప్పుడుచేస్తున్న కలుపుమొక్కల ఖాళీస్థలాల మీదుగా, కిరాణాషాపులమీదుగా, ఆవిర్లు కక్కుతున్న లాండ్రీమీదుగా నడిచింది. తెరలులేని కిటికీగుండా ఒక మనిషి మంట దగ్గర కూర్చుని పేపరు చదవడం

కనిపించింది. చెప్పుల పల్చటి సోల్స్ గుండా నేలమీది కోబుల్ స్టోన్స్ తెలుస్తున్నాయి. మలుపులు తిరుగుతూ వీధులు దాటుతూ నడక సాగించింది. ఆమెలో ఇతర ప్రాంతపు వైఖరి గమనించిన ఒకరిద్దరు బాటసారులు ఆశ్చర్యంగా చూశారు. ఆమె గమనించింది. ఆమెకి ఆశ్చర్యం వేసింది. 'మీకు అర్థంకాలేదా? మీకన్న ఎక్కువగా నేనే ఈ ప్రాంతానికి చెందినదాన్ని' అని చెప్పాలనుకుంది. మధ్యమధ్య కళ్ళు మూసుకుని ఆగిపోయింది. ఊపిరి తీసుకోవడం కష్టంగా ఉంది.

మెయిన్ రోడ్లోకి వచ్చాక నడక వేగం తగ్గించింది. కొన్ని లైట్లు వెలుగుతున్నాయి. పేవ్మెంట్ పక్కన ఏటవాలుగా పార్క్ చేసిన కార్లున్నాయి. ఒక సినిమా థియేటర్ కనిపించింది. ఒక స్టోరు కిటికీలోంచి వంట పాత్రలు, పింక్ రంగు అండర్ వేర్ కనిపిస్తున్నాయి. ముందుకు చూస్తూ నిటారుగా నడిచింది.

ఒక పాతభవనం పక్కన వెలుగు కనిపించింది. అడ్డంగా ఉన్న పసుపు రంగు ఇటుకల గోడమీదపడ్డ ఆ వెలుగు, పక్కనే కూల్చబడ్డ మరో కట్టడం బాపతు గచ్చును చూపిస్తోంది. ఆ వెలుగు ఒక లోతైన గోతిలోంచి వస్తోంది. అది కట్టడంకోసం చేసిన గొయ్యి. ఇదే స్థలం అని ఆమెకి అర్థమైంది. ఇది కాకుండా ఉంటే బాగుండుననుకుంది. వాళ్ళు ఇంత పొద్దుబోయేదాకా పనిచేస్తూ ఉంటే అతను ఇక్కడే ఉంటాడు. ఈ రాత్రి అతన్ని చూడాలని లేదామెకు. ఆ స్థలాన్ని, కట్టడాన్ని మాత్రమే చూద్దామనుకుంది. అంతకు మించి సిద్ధంగా లేదు. అతన్ని రేపు కలవాలని. కానీ ఇంక ఆగలేక పోయింది. తవ్వకం దగ్గరకి నడిచింది. ఆ తవ్వకం పని వీధికి ఆనుకుని ఒక మూలగా ఉంది. చుట్టూ ఏ కంచే లేదు. ఇనుమును కోస్తున్న చప్పుడు వినిపించింది. ఒక క్రేన్ చెయ్యి కనిపించింది. కొత్తగా తవ్విన గోతి గోడలమీద మనుషుల నీడలు పడుతున్నాయి. పసుపు రంగులో పేవ్మెంట్ కి దారితీస్తూ పరిచిన రాళ్ళు ఆమెకు కనిపించలేదు, కానీ అడుగుల శబ్దం వినిపించింది. రోడ్ వీధిలోకి వస్తున్నాడు. తలమీద హేట్ లేదు. కోటుకి బొత్తాలు పెట్టుకోలేదు.

అతను ఆగాడు. ఆమెను చూశాడు. తను మామూలుగానే సహజంగానే నిలబడ్డానుగా అనుకుంది. అతని గచ్చకాయ రంగు కళ్ళు నారింజ రంగు కేశాలు చూస్తోంది, ఎప్పట్లాగే. అతను తనవైపు తొందరగా రావడంచూసి ఆశ్చర్యం వేసిందామెకు. అతను ఆమె మోచేతిని దృఢంగా పట్టుకున్నాడు “నువ్వు కూర్చోవడం మంచిది” అన్నాడు.

అతను పట్టుకోకపోతే నిలబడలేకపోయి ఉండేదాన్నని ఆమెకి అర్థమైంది. అతనామె సూట్ కేసు తీసుకున్నాడు. ఆమెను చీకటివైపు తీసుకెళ్ళాడు. ఒక ఖాళీ ఇంటి మెట్లమీద కూర్చోపెట్టాడు. మూసిన తలుపుకి చేరగిలబడి కూర్చుందామె. ఆమె పక్కన అతను. ఆమె చేతిని గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. అది నిమరడం కాదు. ఇద్దరినీ అదుపులో పెట్టుకోవడం.

కాసేపటి తర్వాత వదిలేశాడు. తన భద్రంగా ఉన్నట్టేననుకుంది డొమినిక్. ఇప్పుడు మాట్లాడగలుగుతోంది.

“నీ కొత్త బిల్డింగా?”

“అవును. స్టేషన్ నుంచి నడిచొచ్చావా?”

“అవును.”

“దూరం.”

“అవుననుకుంటా.”

మేం ఒకరినొకరం ‘గ్రీట్’ చేసుకోలేదని అనుకుంది. అదే కరెక్టు అని కూడా అనుకుంది. ఇది మళ్ళీ కలవడం కాదు. ఎప్పుడూ ఏ విరామమూ లేకుండా నడిచిన కాలంలో ఇదొక ముక్క ‘హాల్’ అని అతన్ని పలకరిస్తే ఎంత ఎబ్బెట్టుగా ఉండేది అనుకుంది. ప్రతి ఉదయం తనని తాను గ్రీట్ చేసుకోరుగా ఎవరూ.

“పొద్దున్న ఎన్నింటికి లేచావు?” అడిగింది.

“ఏడింటికి.”

“అప్పుడు నేను న్యూయార్క్ లో ఉన్నాను. కేబ్ తీసుకుని గ్రాండ్ సెంట్రల్ కి వెళుతున్నాను. బ్రేక్ ఫాస్ట్ ఎక్కడ చేశావు?”

“ఓ లంచ్ వేగన్ లో.”

“రాత్రంతా తెరిచి ఉంటుంది. అదేనా?”

“అవును. ముఖ్యంగా బ్రక్ డ్రైవర్ల కోసం.”

“తరచూ అక్కడికి వెళతావా?”

“కాఫీ తాగాలనిపించినప్పుడల్లా.”

“ఓ కౌంటర్ లో కూచుంటావు. చుట్టూ ఉన్న వాళ్ళు నిన్ను చూస్తూ ఉంటారు. అవునా?”

“ఖాళీగా ఉంటే కూచుంటాను. చుట్టూ మనుషులుంటారు. నన్నంతగా చూస్తారనుకోను.”

“తర్వాత? పని కెళ్ళిపోతావు?”

“అవును.”

“రోజూ నడకకి వెళతావు - వీటిల్లోనే ఏదో వీధిలో, కిటికీలు దాటుకుంటూ. కావాలంటే ఎవరైనా వాటిని తెరిచి...”

“ఇక్కడ మనుషులు కిటికీల్లోంచి చూస్తూ కూచోరు.”

ఎత్తుగా ఉన్న ఆ మెట్టుమీద నుంచి, పెద్ద వెలుగులో తవ్వకం, నేల, పైకి లేస్తున్న ఇనప కాలమ్స్, కనబడుతున్నాయి. కోబుల్ స్టోన్స్ కి, పేవ్ మెంట్స్ కి నడుమ మట్టి కనబడడం వింతగా కనిపించింది డొమినిక్ కి. ధరించిన వస్త్రం నుంచి చిన్నముక్కని చించి నగరం ఒళ్ళు చూపించినట్టుగా ఉంది.

“గత రెండేళ్ళలోనూ రెండు పల్లె ఇళ్ళు కట్టావు.”

“అవును. పెన్సిల్వేనియాలో ఒకటి. బోస్టన్ దగ్గరొకటి.”

“అంత ముఖ్యమైనవేం కావు” అంది.

“ఖరీదైనవి కావు. నీ ఉద్దేశం అదే కదా? కానీ చెయ్యడానికి బావున్నాయి.”

“ఎంతకాలం ఉంటావిక్కడ?”

“మరో నెల.”

“రాత్రుళ్ళు ఎందుకు పనిచేస్తున్నావు”

“తొందరగా అవ్వాలని పని ఇది.”

వీధిలో ఒక పెద్ద గర్డర్ని బేలెన్స్ చేసుకుంటూ కదులుతోంది క్రేన్. అతను దానివైపు చూస్తున్నట్టు గమనించింది. ‘అతను దాని గురించి ఆలోచించడం లేదు. కానీ తన బిల్డింగ్ కి సంబంధించిన పని గనక అసంకల్పితమైన స్పందన అతని కళ్ళలో - అనుకుంది.

“రోర్క్!...”

వాళ్ళు ఒకరి పేరొకరు ఉచ్చరించుకోలేదు. అతను వినేటట్టు అతని పేరు పలకడం అన్నది ఒక లొంగుబాటు. చాలాకాలం తర్వాత పొందుతున్న ఇంద్రియానందం.

“రోర్క్! ఇది మళ్ళీ క్వారీయే.”

అతను నవ్వాడు “కావాలంటే అలాగే అనుకో. కానీ ఇది క్వారీ కాదు.”

“ఎన్ రైట్ హౌస్, కార్డ్ బిల్డింగ్ వంటివి కట్టాక!?”

“నేను అలా ఆలోచించను.”

“మరెలా ఆలోచిస్తావు?”

“చెయ్యడం ఇష్టం నాకు. ప్రతి కట్టడమూ ఒక మనిషిలాంటిది. దేనికదే. అలాంటిది మరోటి ఉండదు.”

అతను వీధిలోకి చూస్తున్నాడు. అతను మారలేదు. అదే తేలికతనం. కదలికల్లో, చర్యల్లో, ఆలోచనల్లో అదే చురుకుదనం.

“... నీ జీవితం అంతా... అయిదంతస్తుల భవనాలు కట్టడం...” ఆమె అనుకున్న ఈ వాక్యానికి మొదలూ చివరూ లేవు.

“అవసరం అయితే... కానీ అంతా అలాగే ఉండదు.”

“దేనికోసం ఎదురు చూస్తున్నావు?”

“ఎదురుచూడట్లేదు.”

ఆమె కళ్ళు మూసుకుంది. పెదవుల్లో కోపం, బాధ, అయిష్టం. వాటిని దాచుకోలేక పోయింది.

“నువ్వు సిటీలోనే ఉంటే చూసేందుకు వచ్చేదాన్ని కాదు.”

“తెలుసు.”

“కానీ నువ్వు మరోచోట. ఊరూ పేరూ లేని దిక్కుమాలినచోట ఉన్నావు. ఇదంతా చూడాల్సి వచ్చింది. ఈ స్థలాన్ని చూడాల్సి వచ్చింది.”

“ఎప్పుడు తిరిగి వెళ్తావు?” అన్నాడు.

“నేనిక్కడ ఉండేందుకు రాలేదని తెలుసా?”

“తెలుసు.”

“ఎలా?”

“నీకు లంచ్ వేగన్లన్నా, కిటికీలన్నా ఇంకా భయమేగా?”

“న్యూయార్క్ వెళ్ళను. అప్పుడే కాదు.”

“వెళ్ళవా?”

“నువ్వు నన్నేమీ అడగలేదు రోర్క్! స్టేషన్ నుంచి నడిచావా అన్నావంటే.”

“నేనేమడగాలి నిన్ను?”

“స్టేషన్ పేరు చూడగానే రైలు దిగిపోయాను.” ఆమె గొంతులో ఉత్సాహంలేదు. “ఇక్కడికి రావాలనుకోలేదు. నేను రెనో వెళతున్నాను.”

“తర్వాత?”

“మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకుంటున్నాను.”

“అతను నాకు తెలుసా?”

“విన్నావు. గెయిల్ వైనాండ్.”

అతను కళ్ళని చూసింది. నవ్వెయ్యాలనుకుంది. ఎన్నడూ అనుకోని విధంగా అతన్ని షాక్ కి గురి చెయ్యగలిగింది. ఆమె నవ్వలేదు. అతనికి హెన్రీ కేమెరాన్ గుర్తొచ్చాడు. ‘హోవార్డ్! వాళ్ళకి చెప్పేందుకు నా దగ్గర జవాబులేదు. వాళ్ళని ఎదుర్కొనే పనికి నిన్ను వదులుతున్నాను. నువ్వు జవాబు చెబుతావు. వైనాండ్ పేపర్స్ కి, వైనాండ్ పేపర్స్ ఎలా సాధ్యమయ్యాయి? వెనక ఉన్నదేమిటి? - అన్నిటికీ జవాబిస్తావు’ అనడం గుర్తొచ్చింది.

“రోర్క్!”

అతను పలకలేదు.

“పీటర్ కీటింగ్ కన్నా నీచుడు కదా?”

“చాలా.”

“నన్ను ఆపాలనుకుంటున్నావా?” అంది.

“లేదు.”

మోచేతిని వదిలిపెట్టాక ఆమెను మళ్ళీ తాకలేదు. అదయినా అంబులెన్స్‌లో ఉండే స్పర్శ. ఆమె తన చేతినికదిల్చి అతని చేతిపై ఉంచింది. అతను వేళ్ళు వెనక్కి తీసుకోలేదు. పట్టనట్టు నటించలేదు. చేతిని అలాగే అతని మోకాళ్ళమీద ఉంచి, వంగి, అతని చేతిని ముద్దాడింది. ఆమె హేట్ పడిపోయింది. తన మోకాళ్ళమీద లేత బంగారు కేశాలు చూశాడతను. ఆమె మళ్ళీమళ్ళీ ముద్దాడుతోంది. అతను ఆమె వేళ్ళని పట్టుకుని ఉన్నాడు. అదొక్కటే జవాబు.

ఆమె తలపైకెత్తి వీధిని చూసింది. ఆకుల్లేని చెట్లవెనక దూరాన వెలుగుతున్న కిటికీ కనిపించింది. చీకట్లో చిన్నచిన్న ఇళ్ళు. సన్నటి పేప్‌మెంట్ల పక్కన చెట్లు.

దిగువన మెట్లమీద తన హేట్ కనిపించింది. గ్లోప్స్ లేని చెయ్యి మెట్లకి ఆన్చి హేట్ కోసం వంగింది. రాయి పాతది. నున్నగా అరిగి పోయింది. చల్లగా ఉంది. ఆ స్పర్శ సుఖంగా ఉంది. కాసేపు అలాగే వంగి, అరచేతిని రాళ్ళకి ఆన్చి ఉండిపోయింది. వాటిని ఎన్ని కాళ్ళు తొక్కాయన్నది పట్టించుకోకుండా నిప్పుగొట్టం ‘నాజిల్’ లాగానే రాళ్ళస్పర్శనీ అనుభవించింది.

“రోర్క్! ఎక్కడుంటున్నావు?”

“ఒక అపార్ట్‌మెంట్ హౌస్‌లో.”

“ఎలా ఉంటుంది గది?”

“ఒక రూము. అంతే.”

“లోపల ఏం ఉంటాయి? గోడలు?”

“ఏదో వాల్ పేపరు, వెలిసిపోయింది.”

“సామానో?”

“ఒక టేబుల్, కుర్చీలు, మంచం.”

“అలా కాదు. వివరంగా చెప్పు.”

“ఒక గోడ అలమార, డ్రాయర్స్, ఒక మూల కిటికీ పక్కన మంచం, రెండో పక్క పెద్ద టేబుల్.”

“గోడ పక్కనా?”

“లేదు. కిటికీ దగ్గర మూలకి వేశాను. అక్కడే పనిచేసుకుంటాను, ఒక సాదాకుర్చీ, పడకకుర్చీ, దానికి ఒక బ్రిడ్జి లాంప్, పత్రికల రేక్, ఆ రేక్ నేనెప్పుడూ వాడను. అంతే అనుకుంటాను.”

“రగ్గులు? తెరలు?”

“కిటికీ దగ్గర ఏదో ఉండాలి. రగ్గులాంటిది కూడా ఉందనుకుంటాను. నేల పాతచెక్కలది. అందంగా పాలిష్ చేసి ఉంటుంది.”

“ఈ రాత్రి ట్రెయిన్ లో నీ రూముగురించి ఆలోచిస్తాను.”

అతను వీధిలోకి చూస్తున్నాడు. ఆమె అంది “రోర్క్! రాత్రి నీతో ఉండనీ.”

“వద్దు.”

దిగువున ఉన్న గ్రైండింగ్ మెషిన్ కేసి చూపు సారించింది, అతనితో బాటు. కాసేపయ్యాక అడిగింది “ఈ స్టోర్ డిజైన్ పని ఎలా వచ్చింది?”

“ఈ యజమాని నా బిల్డింగ్స్ చూశాడట. నచ్చాయట.”

తవ్వకపు గోతినుంచి పొడుగాటి గొను లాంటిది వేసుకున్న ఓ మనిషి బయటికి వచ్చి చీకట్లో పరికించి చూసి, “అక్కడ నువ్వేనా బాస్?” అన్నాడు.

“ఆఁ” అని బదులిచ్చాడు రోర్క్.

“ఓ నిమిషం ఇక్కడే ఉండు. ఏం?”

రోర్క్ అతనితో బాటు వీధిలోకి నడిచాడు. ఆమెకి వాళ్ళ సంభాషణ వినబడలేదు కానీ “అది సులువే” అని రోర్క్ ఉల్లాసంగా అనడం వినబడింది. తర్వాత వాళ్ళు పలకలమీదుగా కిందకి దిగారు. ఆ మనిషి రోర్క్ కి పైకి చూపిస్తూ వివరం చెబుతున్నాడు. రోర్క్ తలపైకెత్తి పైకి లేస్తున్న స్టీలు ఫ్రేముని చూస్తున్నాడు. ముఖంమీద పుష్కలంగా వెలుగుపడుతోంది. అతని ఏకాగ్ర దృష్టిని గమనించింది. అందులో చిరునవ్వు లేదు. సమర్థత, పనిలో క్రమశిక్షణాయుతమైన వివేకం, కనిపించి సంతోషించింది. అతను వంగి ఒక బోర్డు అందుకున్నాడు. జేబులోంచి పెన్సిల్ తీశాడు. పలకల దొంతరమీద కాలుంచి, బోర్డు మోకాలుమీద పెట్టి వేగంగా ఏదో గీస్తూ అతనికేదో చెబుతున్నాడు. ఆ మనిషి సంతోషంగా తల ఊపుతున్నాడు. ఆమెకి ఆ మాటలు వినబడలేదు. కానీ రోర్క్ కి ఆ మనిషితో, ఆ తవ్వకంలో ఉన్న మనుషులందరితో ఉన్న బంధం ఎలాంటిదో తెలిసింది. అది విధేయత. సోదరత. అయితే ఆ రెండు మాటలూ మామూలుగా సూచించే భావన కాదది. రోర్క్ చెప్పడం ముగించి, బోర్డు ఆ మనిషికి ఇచ్చాడు. ఇద్దరూ దేనికో నవ్వుకున్నారు. తిరిగొచ్చి మెట్లపైన ఆమె పక్కన కూర్చున్నాడు.

“రోర్క్! బతికినంతకాలం నీతోనే ఉండిపోవాలనుంది.”

అతను ఆమెకేసి చూస్తున్నాడు.

“నాకిక్కడ ఉండాలనుంది.” ఆమె గొంతులో ఒక డామ్ పైన ఉండే ఒత్తిడి ఉంది. “నీలాగానే జీవిస్తాను. నా డబ్బు ముట్టుకోను. ఎవరికైనా ఇచ్చేస్తాను. నువ్వు ఇమ్మంటే స్టీప్ మేలారికి ఇచ్చేస్తాను. లేకపోతే టూహీగారి సంస్థలున్నాయి కదా! వాటిలో దేనికైనా ఇచ్చేస్తాను.

ఫర్వాలేదు. ఇక్కడ ఒక ఇల్లు తీసుకుందాం. ఇలాంటిది. నీ గృహిణిగా ఉంటాను. నవ్వాద్దు. నాకు వచ్చు. వండుతా, బట్టలు ఉతుకుతా, నీ కోసం నేల రుద్దుతా, నువ్వు ఆర్కిటెక్చరు వదిలేద్దువు గాని.”

అతను నవ్వులేదు. ఇంకా వినాలన్న ఆసక్తి కనిపించింది అతనిలో.

“రోర్క్! అర్థం చేసుకో, ప్లీజ్! అర్థం చేసుకో. వాళ్ళు నీకు చేస్తున్న అన్యాయాన్ని, చెయ్యబోయే ఘోరాల్ని చూడలేను, నువ్వు, నీ బిల్డింగ్, దానిపట్ల నీకున్న భావన, చాలా గొప్పగా ఉన్నాయి. కానీ ఇలా ఎంతో కాలం చెయ్యలేవు. అది నిలవదు. వాళ్ళు నిలవన్విరు. నీకేదో జరగబోతోంది. ఇది మరోలా ముగియదు. ఈ పని వదిలెయ్యి. అర్థంలేని పనేదో పెట్టుకో. క్వారీ లాంటిది. మనం ఇక్కడే ఉంటాం. మనకి ఏమీ ఉండదు. మనం ఇచ్చేదీ ఉండదు. మనం మనలా ఉండేందుకు బతుకుదాం. మనకి తెలిసిందాని కోసం బతుకుదాం.”

అతను నవ్వేశాడు. ఆ నవ్వుచేసిన శబ్దంలో, ఆమెపట్ల ఉన్న శ్రద్ధ ధ్వనించింది. నవ్వుకూడదనుకున్నా ఆపుకోలేక పోయాడు. “డామినిక్!” ఆ మాట అతను పలికిన తీరు ఆమెలో ఉండిపోయింది. తర్వాత మాటల్ని సులువుగా వినడానికి ఆ తీరు ఉపయోగపడింది. “ఇది కేవలం లౌల్యం అని చెప్పాలనుకున్నాను. ఒక్క క్షణం. కానీ అది లౌల్యం కాదు.” మరో మాట అన్నాడు. “నన్ను దుర్మార్గుడు అంటే ఒప్పేసుకుంటాను. కానీ మళ్ళీ బిల్డింగుల పనికి వెళ్ళిపో అని నువ్వు నన్ను బతిమాలేరోజు ఎంత తొందరగా వస్తుందో చూద్దామని ఉంది.”

“బహుశా... రావచ్చు.”

“వైనాండ్ని పెళ్ళాడు. అతనితోనే ఉండిపో. ఇప్పుడు నిన్ను నువ్వు ఏం చేసుకుంటున్నావో దానికన్న అది మంచిది.”

“మనం ఇక్కడే మరికాసేపు కూర్చుంటే ఫర్వాలేదుగా. దానిగురించి మాత్రం మాట్లాడొద్దు... అంతా బాగానే ఉందన్నట్టు మాట్లాడుకుందాం... ఒక అరగంట పాటు. ఒప్పందం చేసుకుందాం... ఇక్కడున్న ప్రతి రోజూ ఏం చేశావో గుర్తున్న మట్టుకు చెప్పు”

తర్వాత ఆ మెట్టు భూమ్యాకాశాల కందని చోట అంతరిక్షంలో వేలాడుతున్న విమానం అయినట్టు మాట్లాడుకున్నారు వాళ్ళు. అతను తన పనికేసి చూడలేదు.

తర్వాత వాచి చూశాడు. “మరో గంటలో పడమటకి పోయే ట్రెయిన్ ఉంది. నీతో స్టేషన్ దాకా రానా?”

“మనం నడిచి వెళదామా?”

“అలాగే.”

ఆమె లేచింది “ఎప్పటి వరకూ - రోర్క్” అంది.

అతను వీధినంతటినీ చేత్తో చూపిస్తూ “దీని నంతటినీ అసహ్యించుకోవడం, దీనికి భయపడడం, దీనిని గమనించడం మానేసేటంత వరకూ.”

ఇద్దరు స్టేషన్ వరకూ నడిచారు. ఆ ఖాళీ వీధుల్లో తన అడుగులచప్పుడుతోబాటు వస్తున్న అతని అడుగులచప్పుడు వింటూ నడిచిందామె. తనచూపు గోడలవెంట సాగదీస్తూ నడిచింది - అదొక వదలని స్పర్శ అన్నట్టు. ఆమెకి ఆ స్థలం, ఆ టౌన్, దానిలోని ప్రతి భాగం నచ్చాయి.

వాళ్ళొక ఖాళీ ప్రదేశంలో నడుస్తున్నారు. గాలికి పాత న్యూస్ పేపర్లొకటి ఎగిరొచ్చి ఆమె కాళ్ళకి ఆనింది. దానికి ఊహ ఉన్నట్టు ఆమెను వదలనన్నట్టు అతుక్కుంది - మారాం చేస్తున్న పెంపుడు పిల్లిలాగ. తనపట్ల ఆ రకమైన ఆత్మీయపు హక్కు ఈ పట్టణంలో ప్రతివస్తువుకీ ఉంది అనుకుంది. వంగి పేపరు అందుకుని మడత పెట్టబోయింది, దాచుకునేందుకు.

“ఏం చేస్తున్నావు?” అన్నాడు.

“ట్రెయిన్లో చదువుకోవడానికి ఏదో...” అంది తెలివితక్కువదానిలా.

అతను పేపరు లాక్కుని, నలిపేసి, మొక్కల్లోకి విసిరేశాడు. ఆమె ఏమీ అనలేదు. వాళ్ళు నడక కొనసాగించారు.

ఖాళీ ప్లాట్ఫారంలో ఒకే ఒక దీపం వెలుగుతోంది. వాళ్ళు ఎదురుచూస్తున్నారు. ట్రెయిన్ వచ్చే దిశలో పట్టాలను చూస్తూ నుంచున్నాడతను. పట్టాలు మోగాయి. వణికాయి. తెల్లబంతిలా హెడ్లైట్ దూరంగా బయటపడింది - వేగంగా. శూన్యంలో అలా ఉండిపోయింది. రావడం లేదు. తీవ్రవేగంతో పెద్దదవుతోంది అంతే. అతను కదలేదు. ఆమె వైపు తిరగలేదు. పరుగెత్తు కొచ్చే కాంతి పుంజం అతని నీడను ప్లాట్ఫారంమీదుగా ఎగరేసి, పలకలమీదుగా జరిపి మాయంచేసింది. ఆ వెలుగులో ఒక్క క్షణం పాటు, పొడుగ్గా, నిటారుగా ఉన్న అతని దేహాంచలాన్ని చూసింది ఆమె. ఇంజన్ వాళ్ళని దాటింది. పెట్టెలు చప్పుడు చేస్తూ నెమ్మదించాయి. వేగంగా పోతున్న కిటికీలను చూస్తున్నాడతను. ఆమెకి అతని ముఖం కనబడలేదు. దవడ ఎముక అంచు మాత్రం కనిపించింది.

ట్రెయిన్ ఆగాక అతను ఆమెవైపు తిరిగాడు. కరచాలనాలు లేవు. మాటలు లేవు. ఒకరెదురుగా ఒకరు ‘ఎటెన్నస్’లో నుంచున్నారు ఒక్కక్షణం. అది ఇంచుమించు మిలిటరీ సెల్యూట్లా ఉంది. ఆమె సూట్కేసు తీసుకుని ట్రెయిన్ ఎక్కింది. ఒక్క నిమిషం తర్వాత ట్రెయిన్ కదిలింది.

6

‘చక్’ అంటున్నాడు “అయితే మస్కరేటు ఎందుకు కాదు? మనిషి మస్కరేట్ కంటే గొప్పవాడినని అనుకోవడం ఏమిటి? మైదానాల్లో అడవుల్లో ప్రతిచోటా ప్రతి చిన్న జీవిలోనూ జీవస్పందన ఉంటుంది. జీవం శాశ్వత విషాదాన్ని ఆలపిస్తూ ఉంటుంది. పురాతన విషాదం అది. ఆ విషాదగీతమే గీతరాజం. మనం అర్థం చేసుకోం. అయితే అవగాహన ఎవరిక్కావాలి? పబ్లిక్ అకౌంటెంట్స్ కీ, పాత వైద్యులకీ. ఫోస్ట్మేన్లకీ తప్ప. మనం ప్రేమిస్తాం. అంతే. ప్రేమ అనే మధుర మార్మికతను ప్రేమిస్తాం. అంతే. నాకు ఇంతప్రేమను ఇచ్చి, మీ తత్వవేత్తలందరీ

స్టవ్ పైపులో పారెయ్యండి. మేరీ అనాథ మస్కరేట్‌ని చేరదీసినప్పుడు ఆమె హృదయం బద్దలై అందులోకి జీవం, ప్రేమ జొరబడ్డాయి. మస్కరేట్‌ల బొచ్చు నుంచి ఇమిటేషన్ మింక్ కోటులు తయారౌతాయి, అయితే విషయం అది కాదు. జీవం అన్నదే అసలు విషయం.”

ఫేక్: (వేగంగా ప్రవేశిస్తూ) హలో! జార్జి వాషింగ్టన్ బొమ్మ ఉన్న స్టాంపు ఎవరి దగ్గరుంది?

(తెర)

ఐక్ రాత ప్రతిని టప్‌మని మూశాడు. దీర్ఘశ్వాస తీసుకున్నాడు. రెండుగంటలపాటు పైకి చదవడంవల్ల గొంతు బొంగురు పోయింది. తన నాటకం చివరిఘట్టాన్ని ఒక్కగుక్కలో చదివేశాడు. శ్రోతలవైపు చూశాడు. పెదవులు స్వీయహాస్య ప్రవృత్తి సూచకాలుగా విచ్చుకున్నాయి. కనుబొమలు పొగరుగా పైకి లేచాయి. కళ్ళలో మాత్రం అభ్యర్థన ఉంది.

ఎల్స్‌వర్త్ టూహీ నేలమీద కూర్చుని ఉన్నాడు. ఒక కుర్చీకాలుకి వీపు గోక్కుని ఆవులించాడు. బోర్లా పడుకున్న గస్‌వెబ్ వెల్లకిలా తిరిగాడు. లాన్స్‌లట్ క్లాకీ విదేశీ కరస్పాండెంటు. అతను మధ్యపాత్ర అందుకుని ఖాళీ చేసేశాడు. బేనర్‌లో కొత్తగా నాటక విమర్శకుడిగా చేరిన జూల్స్ ఫౌగర్ రెండుగంటలనుంచీ అలాగే కదలకుండా కూర్చున్నాడు. అతిథ్యం ఇస్తున్న లోయిస్ కుక్ చేతులు పైకి చాచి, విరుచుకుని “భయంకరంగా ఉంది” అంది.

క్లాక్ సాగదీస్తూ “లోయిస్! చిట్టితల్లీ! జిన్ ఎక్కడ దాచావమ్మా! మరీ అంత పిసినారి పిశాచిలా ఉండకు. నీ అంత చెత్త హోస్టెస్‌వి నువ్వే” అన్నాడు.

గస్‌వెబ్ “నాకు సాహిత్యం అర్థంకాదు. అది లాభకారి కాదు. టైము వేస్ట్. రచయితలు దివాలా తీస్తారు” అన్నాడు.

ఐక్ కీచుగా నవ్వాడు. “కంపు కదా?” స్క్రిప్ట్‌ని చేత్తో ఊపాడు. “అచ్చమైన పరమచెత్త. ఎందుకు రాశాననుకుంటున్నారు? ఇంత కన్న పరమ చెత్తని రాయగలవాడి నెవడినైనా చూపించండి. మీ జీవితం మొత్తంమీద మళ్ళీ వినలేరింత దరిద్రం” అన్నాడు.

అది అమెరికన్ రచయితల కౌన్సిల్ సాంప్రదాయక సమావేశం కాదు. అనధికారిక సమావేశం. మిత్రుల్ని కొందర్ని తన కొత్త నాటకం వినేందుకు పిలిచాడు ఐక్. ఇరవై ఆరు ఏళ్ళకే పదకొండు నాటకాలు రాశాడు. ఒక్కటి ప్రదర్శించ లేదు.

నువ్వు నాటక రంగాన్ని వదిలెయ్యడం మంచిదన్నాడు లాన్స్‌లట్ క్లాకీ. “రచన అన్నది గంభీరమైన వ్యవహారం. ప్రతి అడ్డగాడిదా ప్రయత్నించి చూసేది కాదు” అన్నాడు. క్లాకీ మొదటి పుస్తకం, విదేశాల్లో అతని వ్యక్తిగత వ్యవహారాల వల్ల, పది వారాలుగా బెస్ట్ సెల్లర్ లిస్ట్‌లో ఉంది.

“ఎందుక్కాదు లాన్స్!” అన్నాడు తియ్యగా సాగదీస్తూ టూహీ.

క్లాకీ “సరే. సరే” అన్నాడు అసహనంగా. “నాకు ఓ డ్రింక్ ఇవ్వండి” అని అడిగాడు.

లోయిస్ కుక్ “భయంకరం” అంది. తల అలసటగా అటునుంచిఇటు ఊపుతూ “సరిగ్గా భయంకరంగా ఉంది. ఎంత భయంకరం అంటే అద్భుతం” అంది.

“పిచ్చి. అసలు నేనెందుకు వచ్చానిక్కడికి?” అన్నాడు గన్ వెబ్.

ఐక్ పుస్తకాన్ని నిప్పుగూటికేసి విసిరి కొట్టాడు. వైర్ మెష్ కి తగిలి కింద బోర్లా పడింది. పల్చటి పేజీలు నలిగిపోయాయి.

“ఇబ్బన్ నాటకాలు రాయగలిగినప్పుడు నేనెందుకు రాయలేను? వాడు ఉత్తముడు. నేను అధముణ్ణి. అయితే ఆ కారణం సరిపోదు” అన్నాడు ఐక్.

“విశ్వభావనతో అయితే కాదు. అయినప్పటికీ నువ్వు అధముడివే” అన్నాడు క్లాకీ.

“ఆ ముక్క నువ్వనక్కర్లేదు. నేను ముందే అనేసుకున్నాను.”

“ఇది గొప్ప నాటకం” అంది ఒక కంఠం. ఆ కంఠం నెమ్మదిగా ఉంది. అందులో నాసికా ధ్వని ఉంది. విసుగు ఉంది. ఆ సాయంత్రం అది మాట్లాడడం అదే మొదలు. అందరూ జూల్స్ ఫౌగ్లర్ వైపు తిరిగారు. ఒక కార్టూనిస్ట్ అతని బొమ్మ వేశాడొకసారి. దానికి గుర్తింపొచ్చింది. ఆ బొమ్మలో రెండు ఎగుడు దిగుడు వృత్తాలున్నాయి, ఒకటి పెద్దది. మరొకటి చిన్నది. పెద్దది అతనిపొట్ట. చిన్నది అతని కిందిపెదవి. అతను వేసుకున్న సూటు బాతుపెంట రంగులో ఉంది. అందంగాకుట్టిన సూటది. అతను సర్వకాలలాలోనూ గ్లోవ్స్ వాడతాడు. చేతిలో బెత్తం ఉంచుకుంటాడు. అతను ప్రముఖ నాటక విమర్శకుడు.

ఫౌగ్లర్ బెత్తం సాచి, నాటక ప్రతికి దాని కొక్కెం తగిలించి, తన కాళ్ళదగ్గరకి లాక్కున్నాడు. దాన్ని పైకి తియ్యలేదు. దానికేసి చూస్తూ మళ్ళీ అదే మాట అన్నాడు “ఇది గొప్ప నాటకం.”

“ఎందుకు?” అన్నాడు లాన్స్లెట్ క్లాకీ.

“నేనలా అన్నాను కనక” అన్నాడు జూల్స్ ఫౌగ్లర్.

“జోకా?” అడిగింది లోయిస్ కుక్.

“నేనెప్పుడూ జోకులెయ్యను. అది నీచం” అన్నాడు జూల్స్ ఫౌగ్లర్.

“దీని ప్రారంభానికి నాకు రెండు సీట్లుంచు” అని ఎగతాళి చేశాడు క్లాకీ.

“రెండింటికీ ఎనిమిది వందల ఎనభై. ఈ సీజన్ లో ఇదే అత్యుత్తమ నాటకం అవుతుంది” అన్నాడు ఫౌగ్లర్.

పక్కకి తిరిగి టూహీ తననే చూస్తున్నాడని గమనించాడు ఫౌగ్లర్. టూహీ నవ్వాడు. అది నిర్లక్ష్యపునవ్వు కాదు. తేలికనవ్వు కాదు. తను నిజంగా సీరియస్ గా పరిగణించిన విషయాన్ని మెచ్చుకోవడం. మిగిలినవాళ్ళ వైపు చూసినప్పుడు ఫౌగ్లర్ చూపులో నిరసన ఉంది. టూహీవైపు చూసినప్పుడు ఆ అవగాహనకి ఒక క్షణం ఉపశమించింది.

“అమెరికన్ రచయితల సంఘంలో చేరొచ్చు కదా జూల్స్?” అన్నాడు టూహీ.

“నేను వైయక్తికుణ్ణి. సంఘాల్లో నాకు నమ్మకం లేదు. అది అలా ఉంచి, చేరడం అవసరమా?” అన్నాడు ఫౌగ్లర్.

“లేదు. అవసరమే లేదు. నీకు అక్కర లేదు. నేను నీకు నేర్పగలిగేది ఏమీలేదు” అన్నాడు టూహీ ఉత్సాహంగా.

“నీలో నాకు నచ్చిన విషయం ఏమిటంటే-నన్ను నీకు వివరించుకోవాల్సిన అవసరం ఎప్పుడూ రాదు.”

“ఏదైనా ఎందుకు వివరించడం? ఇక్కడ మనం ఆరుగురం ఒకే రకం.”

“ఐదుగురం. నాకు గస్ వెబ్ నచ్చడు” అన్నాడు ఫౌగర్.

గస్ నొచ్చుకోలేదు. “ఎందుకు?” అని అడిగాడు.

“ఎందుకంటే అతను చెవులు కడుక్కోడు కనక” అన్నాడు ఫౌగర్. ఎవరో మూడో వ్యక్తి ఆ ప్రశ్నని అడిగినట్టు.

“అదా?” అన్నాడు గస్.

ఐక్ లేచి ఫౌగర్ కేసి చూస్తూ నిలబడిపోయాడు. ఊపిరి పీల్చుకోవాలో లేదో తేల్చుకోలేదు.

“నీకు నా నాటకం నచ్చిందా ఫౌగర్?” అని అడిగాడు చివరికి చిన్న గొంతుతో.

“నచ్చిందని నేననలేదు. అది కంపు కొడుతోంది. అందుకే గొప్పది.”

“ఓహ్” అని నవ్వేశాడు ఐక్. అతను తేరుకున్నట్టు కనిపించాడు. గదిలో అందరి ముఖాల్నీ చూశాడు. ఆ చూపులో దొంగ గెలుపు ఉంది.

“అవును. ఈ నాటక రచనలో నీ వైఖరి లాంటిదే విమర్శలో నా వైఖరి. మన ఉద్దేశాల్లో సారూప్యం ఉంది” అన్నాడు ఫౌగర్.

“నువ్వు గొప్ప వాడివి జూల్స్!”

“మిష్టర్ ఫౌగర్ ప్లీజ్!”

“నువ్వు గొప్పవాడివి. భూమ్మీద నీ అంత బాస్టర్డ్ లేదు మిష్టర్ ఫౌగర్!”

బెత్తంకొనతో కాళ్ళదగ్గరున్న పుస్తకం పేజీలు తిప్పాడు ఫౌగర్.

“నీ టైమింగ్ భయంకరం ఐక్!” అన్నాడు.

“నేనేమన్నా స్టైనోగ్రాఫర్నా? సృజనాత్మక కళాకారుణ్ణి.”

“ఈ షో తర్వాత నువ్వు ఒక సెక్రటరీని పెట్టుకోగలుగుతావు. అలా పెట్టుకుంటే మెచ్చుకుంటాను కూడా. ఇంకెందుకూ కాకపోయినా టైపు రైటర్ని మళ్ళీ ఇంత భయంకరంగా వాడకుండా ఆపడానికయినా సరే. టైపు రైటర్ గొప్ప వస్తువయ్యా! దాన్ని షాక్కి గురి చేయకూడదు.”

“సరే జూన్స్! బలే విట్టిగా, తెలివిగా, చెప్పావు. నువ్వు జ్ఞానివనీ, మేధావివనీ అందరికీ అర్థమైంది. కానీ ఈ చెత్తని ఎందుకు మెచ్చుకుంటున్నట్టు?” అని అడిగాడు క్లాకీ.

“ఎందుకంటే - నువ్వే చెప్పినట్టు - చెత్త కనక.”

“లాన్స్! నువ్వు మాట్లాడింది తర్కబద్ధంగా లేదు. అందరూ అనుకునే తర్కబద్ధత లేదు. మంచి నాటకం రాయడం, ప్రశంసలందుకోవడం విశేషం ఏమీ కాదు. ఆ పని ఎవరైనా చెయ్యగలరు - ప్రతిభ ఉన్న వాళ్ళెవరైనా. ప్రతిభ అంటే అనుకోకుండా దక్కిన గ్రంథుల విశేషం అంతే. కానీ చెత్త రాయడం మెప్పు పొందడం. ఇవి నువ్వు సాధించావు.”

“సాధించాడతను” అన్నాడు టూహీ.

“అది అభిప్రాయాన్ని బట్టి ఉంటుంది నాయనా!” అని లాన్స్లెట్ క్లాకీ ఖాళీ గ్లాసు తలకిందులుచేసి మూతికి ఆన్పాడు. ఒక మంచుముక్క మిగిలి ఉంటే పీల్చేశాడు.

“ఐక్ నీకన్న బాగా అర్థం చేసుకుంటాడు లాన్స్! తన చిన్న ఉపన్యాసం ద్వారా నిజమైన చింతనశీలుడినని నిరూపించుకున్నాడు. అయితే ఆ ఉపన్యాసం అతని మొత్తం నాటకంకన్నా బావుంది” అన్నాడు ఫౌగ్లర్.

“దానిమీదే నా తర్వాత నాటకం రాస్తా” అన్నాడు ఐక్.

ఫౌగ్లర్ చెప్పడం కొనసాగించాడు. “ఐక్ తన కారణాలు తను చెప్పాడు. నావీ చెప్పాడు, నీవి కూడా, లాన్స్! కావాలంటే నా కేసే తీసుకో. ఒక మంచి నాటకాన్ని ప్రశంసిస్తే విమర్శకుడు ఏం సాధించినట్టు? ఏమీలేదు. రచయితకీ ప్రజలకీ మధ్య వైభవోపేతుడైన మెసెంజర్ బోయ్ అవుతాడంతే. అందులో నాకేముంటుంది? ఆ పని విసుగెత్తిపోయింది. నా సొంత వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రజల నెత్తిన రుద్దే హక్కు నాకుంది. లేకపోతే నిరాశకు గురౌతాను. నిరాశ నాకొద్దు. ఒక విమర్శకుడు నికార్సయిన చెత్తనికూడా ఒప్పించగలిగితే అప్పుడు తేడా తెలుస్తుంది. అందుచేత ఈ చెత్తని నేను ‘హిట్’ చేస్తాను. నీ నాటకం పేరేమిటి ఐక్?”

“నీది పోయేదేముందిలే”

“అర్థం కాలేదు.”

“అది నాటకం పేరు.”

“అలాగా, అందుచేత ‘నీది పోయేదేముందిలే’ని విజయవంతం చేస్తాను.”

లోయిస్ కుక్ పెద్దగా నవ్వేసింది.

“మీరంతా అడ్డమైన వాటి గురించీ బోలెడు గందరగోళం చేస్తారు” అన్నాడు గస్వెబ్, తలకింద వేళ్ళలో వేళ్ళు చొప్పించి వెల్లకిలా పడుకుని.

ఫౌగ్లర్ కొనసాగించాడు. “లాన్స్! నీ కేసునే తీసుకుందాం. ఒక కరస్పాండెంటుకి ప్రపంచ సంఘటనల్ని రిపోర్ట్ చెయ్యడంలో ఏం తృప్తి ఉంటుంది? ప్రజలు అన్ని రకాల అంతర్జాతీయ

సంక్షోభాలగురించి చదువుతారు. వాళ్ళు నీ 'బై లైన్'ని కేవలం గుర్తించినా అదృష్టమే. కానీ నువ్వు ఒక జనరల్‌లాగా, నౌకా దళాధిపతిలాగా, విదేశీ దౌత్యవేత్తలాగా, ఎంతో గొప్పవాడివి. ప్రజలు నిన్ను గుర్తించేట్టు చేసుకునే హక్కు నీకుంది. అందుచేత నువ్వు చేసింది తెలివైనపని. ఆశ్చర్యకరమైన చెత్త రాశావు. అవును చెత్తే. కానీ నైతికంగా తప్పేం కాదు. తెలివైన రచన. నీ చెత్త వ్యక్తిత్వానికి నేపథ్యంగా ప్రపంచ ఉత్పాతాల్ని వాడుకున్నావు. ఒక ఇంటర్నేషనల్ కాన్ఫరెన్సులో లాన్సెలట్ క్లాకీ ఎలా తప్పు తాగాడో, ఒక ఆక్రమణ సమయంలో లాన్సెలట్ ఏ అందగత్తెలతో పడుకున్నాడో, కరువు నేలలో క్లాకీ విరేచనాలకి ఎలా గురయ్యాడో రాసేశావు. ఎందుకు రాయకూడదు? బాగా వెళ్ళింది అది. ఎల్సేవర్త్ బాగా జనంలోకి తీసుకెళ్ళగలిగాడు దాన్ని."

లాన్సె లట్ క్లాకీ తన గ్లాసులోకి కోపంగా చూస్తూ "ఆసక్తి పుట్టించే రచనను ప్రజలు మెచ్చుకుంటారు" అన్నాడు.

"లాన్సె! మరి చెత్తని?" అని అరిచింది లోయిస్ కుక్. "ఎవరి తరపున ఉన్నావిక్కడ? నీకు బాగా తెలుసు. అందులో మానవాసక్తి విషయం ఏమీలేదు. వట్టి ఎల్సేవర్త్ టూహీ తప్పు"

"ఎల్సేవర్త్‌కి నేనెంత ఋణపడి ఉన్నానో మరిచిపోను" అన్నాడు క్లాకీ అయిష్టంగా. "ఎల్సేవర్త్ నాకు మంచిమిత్రుడు. అయినప్పటికీ ఓ మంచి పుస్తకం అందుబాటులో లేకపోతే ఆ పని చెయ్యలేకపోయి ఉండేవాడు."

ఐక్ ఇప్పుడు ఫౌగర్ ముందు నుంచున్నట్టే ఎనిమిది నెలలక్రితం లాన్సెలట్ క్లాకీ చేత్తో రాతప్రతి పుచ్చుకుని ఎల్సేవర్త్ ముందు నిలబడ్డాడు. నీ పుస్తకం బెస్ట్‌సెల్లర్ లిస్టులో పైన ఉంటుందని చెబితే నమ్మలేదు. కానీ రెండులక్షల కాపీలమ్ముడయ్యాయి. క్లాకీ నమ్మలేకపోయాడు."

"అతను 'గేలంట్ గాల్ స్టోన్' విషయంలోనూ అదే చేశాడు" అంది లోయిస్ నెమ్మదిగా. "అంతకన్న చెత్త ఎప్పుడూ ఎవరూ రాయలేదు. నాకయితే రాసినట్టు తెలియదు. కానీ అతను చెయ్యగలిగాడు."

"దానికి ఇంచుమించు ఉద్యోగం పోయినంత పనైంది." అన్నాడు టూహీ.

"లోయిస్! నీ మధ్యం అంతా ఏం చేస్తావు. దాంతో స్నానం చేద్దామని దాచేశావా?" అసహనంగా అన్నాడు క్లాకీ.

"సరే. సరే. బాబూ! స్పాంజీ!" బద్ధకంగా లేస్తూ అంది లోయిస్.

కాళ్ళీడ్చుకుంటూ బయలుదేరి, ఎవరో సగం తాగి వదిలేసిన గ్లాసు అందుకుని, అందులో ఉన్నది తాగి, బయటకిపోయి రకరకాల ఖరీదైన సీసాలతో వచ్చింది. క్లాకీ, ఐక్ ఆత్రంగా కదిలారు.

"లోయిస్! లాన్సె విషయంలో నువ్వు అన్యాయంగా ప్రవర్తిస్తున్నావు, అతను ఆత్మకథ ఎందుకు రాసుకోకూడదు?"

"రాయడం అలా ఉంచు. అది అసలు బతకదగ్గ బతుకే కాదు."

“సరిగ్గా ఆ కారణం చేతనే నేను దాన్ని బెస్ట్ సెల్లర్ చేసింది.”

“నాకు చెబుతున్నావా?”

“ఎవరో ఒకరికి చెప్పాలని.”

చుట్టూ మంచి కుర్చీలున్నా టూహీ నేలమీద ఉండడానికే ఇష్టపడ్డాడు. బోర్లా పడుకుని, మోచేతులమీద శరీరం ముందు భాగం లేపాడు. ఒక మోచేతినుంచి ఇంకొక మోచేతికి బరువు మారుస్తూ సంతోషంగా ఊగాడు. కాళ్ళు తివాచీమీద పంగ జాపాడు. హద్దు లేకుండా ఆనందిస్తున్నాడు.

“ఎవరో ఒకరికి చెప్పాలి. వచ్చే నెల్లో, చిన్న టౌన్ లో ఉంటున్న ఒక డెంటిస్ట్ ఆత్మకథని పైకి తెస్తున్నాను. నిజంగా చెప్పుకోదగ్గ మనిషి. ఎందుకంటే ఆ జీవితంలో చెప్పుకోదగ్గ రోజుగాని, ఆ పుస్తకంలో చెప్పుకోదగ్గ వాక్యంగాని లేవు. నీకు నచ్చుతుంది లోయిస్! ఒక అచ్చమైన మత్తుమందు భాయి, అదేదో ఒక జ్ఞానోదయం అన్నట్టు, తన ఆత్మను నగ్నపరచడం ఊహించగలవా?”

“చిన్న మనుషులు. వాళ్ళంటే నాకు ఇష్టం. ఈ ప్రపంచంలో చిన్నమనుషుల్ని అందరూ ప్రేమించాలి” అన్నాడు మృదువుగా ఐక్.

“అది నీ తర్వాతి నాటకానికి దాచి ఉంచు” అన్నాడు టూహీ.

“నా వల్ల కాదు. అది ఇందులోనే ఉంది.” అన్నాడు ఐక్.

“అసలు విషయం చెప్పు ఎల్స్ వర్త్!” అని విసుక్కున్నాడు క్లాకీ.

“లాన్స్! అది చాలా సింపుల్. ఒక ఊరూ పేరూ లేనివాడు - తినడం, నిద్ర పోవడం, పక్కవాళ్ళతో పోసుకోలు కబుర్లు చెప్పడం కన్న గొప్పపని ఏదీ చెయ్యనివాడు కాస్తా - లోకం గర్వపడ దగ్గవాడైపోయి, ప్రపంచానికి చాటించదగ్గవాడూ లక్షలాదిమంది పాఠకులు శ్రద్ధగా అధ్యయనం చెయ్యదగ్గ వాడూ అయిపోయినప్పుడు, ఒక ఆలయం నిర్మించినవాడు అనామకుడైపోడా? సాపేక్షమైన సంగతి ఇది. దృష్టికోణ భేదం. ఏ సమర్థతకి అయినా ఆ కొస నుంచి ఈ కొసకి ఉన్న మధ్య దూరం పరిమితం. చీమ శ్రవణ సమర్థతకి ఉరుము వినబడదు.”

“కుళ్ళిపోయిన బూర్జువాలాగా మాట్లాడుతున్నావు ఎల్స్ వర్త్!” అన్నాడు గస్ వెబ్.

“తగ్గు చిట్టి తండ్రీ!” అన్నాడు టూహీ కోపగించకుండా.

“అద్భుతంగా ఉంది. ఎల్స్ వర్త్? ఎటొచ్చీ నువ్వు మరీ బాగా చేస్తున్నావు. నాకు బిజినెస్ లేకుండా చేసి పారేస్తావు తొందర్లోనే. నాకు గుర్తింపు కావాలంటే నిజంగా మంచి రచనే చెయ్యాల్సి ఉంటుంది.”

“ఈ శతాబ్దంలో ఆ అవసరం లేదు. వచ్చే శతాబ్దంలోనూ బహుశా ఉండదు. నువ్వునుకున్న దానికంటే చాలా చాలా తర్వాత కాలంలో వస్తుంది ఆ స్థితి.”

“నువ్వు చెప్పలేదు” ఐక్ అరిచాడు. అతనికి బాధొచ్చేసింది.

“ఏం చెప్పలేదు?”

“నా నాటకాన్ని ఎవరు ఆడతారో చెప్పలేదు.”

“అది నాకొదిలి పెట్టు” అన్నాడు జూల్స్ ఫౌగ్లర్.

“నీకు ధన్యవాదాలు చెప్పడం మరిచిపోయాను ఎల్స్వర్త్! ఇప్పుడు చెబుతున్నాను. చెత్త నాటకాలు బొచ్చెడున్నాయి. కానీ మీరు నా నాటకం తీసుకున్నారు. మీరూ ఫౌగ్లర్లూను.”

“నీది సేవ చెయ్యదగ్గ చెత్త ఐక్!”

“ఆ మాట కొంత నిజం.”

“చాలా నిజం.”

“ఎలా? ఉదాహరణకి?”

“నువ్వు ఎక్కువ మాట్లాడుకు ఎల్స్వర్త్! నీకు వాగుడు పిచ్చి పట్టింది” అన్నాడు గస్ వెబ్.

“నోరు మూసెయ్యి. నాకు మాట్లాడాలని ఉంది. ఉదాహరణ కావాలా ఐక్? నాకు ఇబ్బెన్ నచ్చడనుకో...”

“ఇబ్బెన్ గొప్ప రచయిత” అన్నాడు ఐక్.

“అవును. నిస్సంశయంగా. ఊరికే అనుకో, నాకు నచ్చడనుకో. ప్రజలు అతని నాటకాలు చూడకుండా చెయ్యాలని నేను అనుకుంటున్నాననుకో. ఆ మాటచెబితే ఏం లాభం? అయితే నువ్వు ఇబ్బెన్ అంత గొప్పవాడివని ఒక ఆలోచన వాళ్ళకి ఎక్కించాననుకో. తొందర్లోనే వాళ్ళకి - నీకూ ఇబ్బెన్ కీ - తేడా తెలియకుండా పోతుంది.”

“దేవుడా! అలా చెయ్యగలవా నువ్వు?”

“ఇది ఉదాహరణ ఐక్!”

“కానీ అద్భుతంగా ఉంటుంది.”

“అవును. ఉంటుంది. తర్వాత వాళ్ళు దేన్ని చూద్దానికి వెళతారు అన్నది ఒక విషయమే కాదు. ఆ మాటకొస్తే ఏదీ గొప్ప విషయం కాకుండా పోతుంది. రచయితలూ కారు. వాళ్ళ పాఠకులూ కారు.”

“అలా ఎలా?”

“థియేటర్ లో నీకూ చోటుండదు. ఇబ్బెన్ కీ ఉండదు. అర్థమైందిగా?”

“ఒక రకంగా మాట్లాడితే - అయింది.”

“మంచిది. నీకు చోటు చెయ్యమని నన్ను కోరుతున్నావు. అవునా?”

“ఈ అర్థం లేని చర్చంతా ఇంతకు ముందే అయిందిగా. ఇంకా మెరుగ్గా కూడా అయింది. క్లుప్తంగా చెప్పు. పొదుపు మంచిది బాబూ!” అన్నాడు గస్వెబ్.

“ఎక్కడయింది గస్?” అంది లోయిస్ కుక్.

“ఎవడు అనామకుడ్ వాడే గొప్పవాడు అయినప్పుడు సిస్టర్!”

“గస్ ముతగ్గా ఉంటాడు కానీ లోతున్నవాడు. నాకు నచ్చాడు” ఐక్ అన్నాడు.

“గో టు హెల్” అన్నాడు గస్.

లోయిస్ కుక్ బట్లర్ గదిలోకి వచ్చాడు. అతను పెద్దవాడు. తీవ్రంగా ఉంటాడు. నిండుగా సాయంకాలపు దుస్తులు ధరించాడు. పీటర్ కీటింగ్ వచ్చాడని చెప్పాడు.

“పీటేనా?” అంది లోయిస్ ఉల్లాసంగా “అలాగా? రమ్మను. తీసుకొచ్చెయ్యి.”

కీటింగ్ లోపలికి వచ్చి, అక్కడి జనాన్ని చూసి, జంకి ఆగిపోయాడు.

“ఓ! హలో, ఎవ్విరిబడీ!” అన్నాడు నిరుత్సాహంగా. “లోయిస్! మీరు కంపెనీలో ఉన్నారని తెలియదు నాకు.”

“ఇది కంపెనీయేం కాదు. లోపలికిరా! కూర్చో. ఒక గ్లాసు అందుకో. అందరూ తెలుసుగా?”

“హలో ఎల్స్వర్త్!” అని అతన్ని పలకరించాడు. కాస్త ఊతకోసం కీటింగ్ కళ్ళు టూపీ మీద వాలాయి.

టూపీ చెయ్యి ఊపాడు. ప్రయత్నంమీద తొందరగా లేచి పడక్యూర్టీలో వాలాడు. ముందగా కాలిమీద కాలు వేసుకున్నాడు. గదిలో వాళ్ళంతా అప్రయత్నంగా ఆకస్మాత్తుగా సర్దుకున్నారు. నిటారుగా కూర్చుని, కాళ్ళూ మూతులూ సర్దుకున్నారు. గస్వెబ్ ఒక్కడే ముందట్లాగే చాచుకుని ఉండిపోయాడు.

కీటింగ్ నెమ్మదిగా, అందంగా ఉన్నాడు. అతని రాక వల్ల చల్లటి వీధుల్లో నడుస్తున్న తాజాదనం గదిలోకి వచ్చింది. కానీ అతను పాలిపోయి ఉన్నాడు. కదలికలు నెమ్మదిగానూ అలిసిపోయినట్టు ఉన్నాయి.

“ఇబ్బంది కలిగిస్తే సారీ. చెయ్యాల్సిన పనేం లేదు. బాగా ఒంటరిగా అనిపించింది. వస్తే బాగుండుననుకున్నాను.” ఒంటరి అనే పదాన్ని తేల్చేశాడు, తనకే నచ్చకపోవడంచేత. “నీల్ డ్యూమాంట్ వాళ్ళమూకతో బాగా అలిసిపోయాను. ఉత్తేజపరిచే కంపెనీ కావాలని.”

“నేను జీనియస్ని. బ్రాడ్వేలో నా నాటకం ఒకటొస్తుంది. నేనూ, ఇబ్బెన్. ఎల్స్వర్త్ చెప్పాడు” అన్నాడు ఐక్.

“ఐక్ తన కొత్త నాటకం చదివి వినిపించాడు మాకు. అద్భుతమైన రచన.”

“నీకు నచ్చుతుంది పీటర్! నిజంగా గొప్పగా ఉంది” అన్నాడు లాన్సెలట్ క్లాక్.

“మాస్టర్ పీస్” అన్నాడు ఫౌగర్ “నువ్వు దానికి అర్హుడవనే అనుకుంటున్నాను. ప్రేక్షకులు తమతో పాటు థియేటర్ కి ఏం తెచ్చుకుంటారు అన్నదానిమీద అధారపడి ఉండే నాటకం ఇది. నువ్వు ఎండిన ఆత్మతో, గుప్పెడు ఊహతో, ఉండే సాహిత్య జీవితంతో ఇది నీకోసం కాదు. నిజమైన మానవుడివైతే, గుండె నిండా నవ్వుంటే, స్వచ్ఛ ఉద్వేగాల, కల్పిత లేని, బాల్యాన్ని యథాతథంగా దాచుకున్న వాడివైతే మరపురాని అనుభూతి నిస్తుంది.”

“మీరు గనక చిన్న బాలురు కాజాలక పోయినయెడల మీరు పరలోక రాజ్యములోకి రాజులరు” అన్నాడు టూహీ.

“థాంక్స్ ఎల్స్వర్త్! నా సమీక్ష దీంతోనే మొదలెడతాను” అన్నాడు ఫౌగర్.

కీటింగ్, ఐక్సీ, ఇతరుల్ని చూశాడు. కీటింగ్ కళ్ళలో ఆసక్తి. వాళ్ళందరూ తనకి దూరాన ఉన్నట్టు, శుద్ధంగా ఉన్నట్టు, తమతమ జ్ఞానాలలో భద్రంగా తనకంటే ఉన్నత స్థితిలో ఉన్నట్టు అనిపించిందతనికి. కానీ దిగువనున్న తనకోసం వాళ్ళకళ్ళలో వెచ్చటి నవ్వు, దయతో నిండిన ఆహ్వానం కనిపించాయి.

వాళ్ళ గొప్పతనాన్ని తాగేశాడు. ఇక్కడకి ఏం ఆశించి వచ్చాడో ఆ ఆధ్యాత్మిక ఆహారాన్ని తాగేశాడు. తనుకూడా వాళ్ళతో ఎదిగినట్టు అనిపించింది. అతనివల్ల తమ గొప్పతనం నిజమనిపించింది వాళ్ళకి. గదిలో ఓ సర్క్యూట్ నెలకొంది. వృత్తం పూర్తయింది. ఆ విషయం అందరికీ తట్టింది, కీటింగ్ కి తప్ప.

* * *

ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఆధునిక ఆర్కిటెక్చర్ కి మద్దతుగా నిలిచాడు.

గత పదేళ్ళకాలంలోను ఎక్కవశాతం ఇళ్ళు గతకాలపు ఇళ్ళకి విశ్వాసపాత్రంగా కాపీలు తీశాయి. కానీ వ్యాపారపు కట్టడాల విషయంలో - ఫ్లాక్టరీలు, ఆఫీసుల బిల్డింగ్స్, ఆకాశ భవనాల విషయంలో - హెన్రీ కేమెరాన్ సూత్రాలు విజయం సాధించాయి. అయితే అది పాలిపోయిన గెలుపు. ఆకృతి చెదిరిన విజయం. అయిష్టంగా రాజీపడి కాలమ్స్, పెడిమెంట్స్ తీసేశారు. కొన్నిచోట్ల గోడల్ని నిరలంకృతాలుగా వదిలేశారు. సరళీకరించిన గ్రేసియన్ వొల్యూట్స్ ని అంచుకి తగిలించి గోడకి క్షమాపణ చెప్పుకున్నారు. చాలామంది కేమెరాన్ ఆకృతుల్ని దొంగిలించారు. కొందరే అర్థం చేసుకున్నారు. అతని వాదనలో కట్టడం యజమానులు కాదనలేని భాగం ఒకటుంది - పొదుపు. ఆ మేరకు విజయం సాధించాడు.

యూరపు దేశాల్లో, ముఖ్యంగా జర్మనీలో, చాలాకాలంగా ఒక కొత్త కట్టడపు విధానం పెరుగుతూ వచ్చింది. నాలుగు గోడలు, పైన చదునైన పైకప్పు, కాసిని కిటికీలు. దాన్ని కొత్త ఆర్కిటెక్చర్ అన్నారు. కేమెరాన్ ఏ స్వేచ్ఛ గురించి పోరాడాడో ఆ స్వేచ్ఛ అర్థంలేని నియమాల నుంచి స్వేచ్ఛ. సృజనాత్మకత ఉన్న బిల్డర్ మీద పెద్ద కొత్త బాధ్యతను మోపిన స్వేచ్ఛకాస్తా ప్రయత్నరాహిత్యంగా పరిణమించింది. చారిత్రక శైలుల్ని నేర్చుకోవాల్సిన పనికూడా లేదంది. మార్చడానికి వీలేని కొత్తనియమాల్ని తయారుచేసింది. స్పృహత్మక అసమర్థతని, సృజన

దారిద్ర్యాన్ని ఒక వ్యవస్థగా చేసి పారేసింది. సగటుతనమే ఒక గొప్ప అన్నట్టు ఒప్పేసుకోవడం మొదలైంది.

“ఒక కట్టడం తన అందాన్ని తను సృష్టించుకుంటుంది. దాని సారాంశం, దాని ఆకృతినుంచి దాని అలంకరణ ఉత్పన్నమౌతుంది.” అని చెప్పాడు కేమెరాన్. “కట్టడాలకి అందంగాని, అలంకరణగాని, సారంగాని అవసరం లేదు” అన్నారు కొత్త ఆర్కిటెక్ట్లు - అలా అనడం క్షేమమని. కేమెరాన్, మరి కొంతమంది, పాతదారిని బద్దలుకొట్టి తమ జీవితాలను పరిచి, మార్గం వేశారు. మిగిలిన వాళ్ళు అనేక మంది అంతవరకూ పార్తెనాన్‌ని కాపీచేస్తూ వస్తున్నవాళ్ళు ప్రమాదం పసికట్టి, భద్రతకోసం కొత్తమార్గం కనిపెట్టారు. కేమెరాన్ మార్గంలో నడిచి, దాన్ని కొత్త పార్తెనాన్‌కేసి మళ్ళించారు. ఇది సులువైన పార్తెనాన్. గాజు, కాంక్రీటు కలిసి తయారుచేసిన పేకింగ్ క్రేటు ఆకారంలో ఉంటుంది. పామ్ ట్రీని పడగొట్టారు - దాన్ని ఆకారాన్ని వికృతం చెయ్యడానికి, దాచెయ్యడానికి, దాన్ని మళ్ళీ మామూలు అరణ్యంలోకి లాగడానికి. ఫంగస్ వచ్చి చేరింది.

అడవి తన మాటలు తను కనిపెట్టింది.

‘ఒక చిరు స్వరం’లో ‘నేను ప్రవాహం వెంట ఈతకొడతాను’ అనే ఉపశీర్షికతో ఎల్వీవర్త్ టూహీ ఇలా రాశాడు.

“ఆధునిక వాస్తుకళ అనే కొత్తప్రక్రియని గుర్తించడానికి మనం చాలాకాలం పాటు సందేహించాం. ప్రజాభిరుచిని మలిచే స్థానంలో ఉన్న మనిషికి ఎవరికైనా అటువంటి జాగరూకత అవసరం. తరచుగా ఏమౌతుందంటే, చెదురు మదురు కొత్త రూపాల్ని చూసి దాన్ని విశాలమైన జనాకర్షక ఉద్యమంగా పొరబడతాం. అందుచేత అర్హతలేని గుర్తింపును వాటికి ఆపాదించకుండా జాగ్రత్త పడాలి. అయితే ఆధునిక వాస్తుకళ కాలపరీక్షకు తట్టుకుంది. ప్రజల అవసరాలకు జవాబిచ్చింది. దానికి మేం సంతోషంగా సెల్యూట్ చేస్తున్నాం.

“ఈ కొత్త ఉద్యమ ప్రారంభకులకు, హెన్రీ కేమెరాన్ లాంటి వాళ్ళకు, ఒక మేరకు గుర్తింపు నివ్వడం తప్పేమీకాదు, ఈ కొత్త వైభవానికి సంబంధించిన శకునప్రాయపు ప్రతిధ్వనుల్ని అతను చేసిన కొన్ని పనుల్లో చూడొచ్చు. అయితే వైతాళికులందరి లాగానే వారసత్వంగా సంక్రమించిన అహేతుక నిశ్చయాలు కొన్ని అతన్ని కూడా బంధించాయి. అతను మధ్యతరగతి నుంచి వచ్చాడు. దాని ఉద్వేగిత అతన్ని వదలేదు. అందం, అలంకారం అనే మూఢవిశ్వాసాలకి లొంగిపోయాడు. ఆ అలంకారం అతని సొంత కల్పనే కావచ్చు గాక! తత్ఫలితంగా అది స్థిర చారిత్రక ఆకృతులకు లొచ్చు కావచ్చు గాక!

“ఈ ఆధునిక వాస్తుకళ సమగ్ర వాస్తవ అభివ్యక్తిని చేరేందుకు విశాలసామూహిక ఉద్యమశక్తి అవసరం. ఇప్పుడు అది కనబడుతోంది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా పెరుగుతోంది. ఒక వ్యక్తి ఇష్టానిష్టాలకు సంబంధించిన గందరగోళంకాక, సమీకృత, వ్యవస్థీకృత సిద్ధాంతంగా పెరుగుతోంది. కళాకారుడిమీద తీవ్రబాధ్యతలు మోపుతోంది. తన కళకి ఉన్న సామూహిక స్వభావానికి లొంగి ఉండాల్సిన బాధ్యత ఆ బాధ్యతల్లో ఒకటి.

“ప్రజాకర్షక సృజన అనే విశాల ప్రక్రియ ద్వారా ఈ నూతన వాస్తుకళ సూత్రాలు తయారౌతున్నాయి. క్లాసిసిజం సూత్రాలలాగానే అవి కూడా అనుల్లంఘనీయాలు. అవి ఏ ఆడంబరాలూ లేని సరళతని - చెడగొట్టబడని సగటుమనిషి నిజాయితీ లాంటి సరళతని - కోరుతున్నాయి. ఇంటర్నేషనల్ బేంకర్స్ యుగంలో ప్రతి బిల్డింగ్ కి ఆడంబరంగా కార్మిన్ అవసరమయ్యేది. ఈ వస్తున్న యుగం ప్రతి బిల్డింగ్ కి చదును పైకప్పు ఉండాలంటోంది. సామ్రాజ్యశకం ప్రతి ఇంటికి ఒక రోమన్ పోర్టికో కావాలంది. ఈ మానవీయశకం ప్రతి ఇంటికి కొసకిటికీలు ఉండాలంటోంది - అందరికీ సూర్యరశ్మి సమంగా పంపిణీ కావాలని ప్రతీకాత్మకంగా చెబుతోంది.

“విచక్షణాశీలురు ఈ ఆధునిక వాస్తు కళా రూపాలలో ఉన్న సాంఘిక ప్రాముఖ్యతని గుర్తిస్తారు. పాత దోపిడీ వ్యవస్థ, పనివాళ్ళని వాళ్ళ ప్రాధాన్యత గుర్తించడానికి వీల్లేని స్థితిలో ఉంచేసింది - నిజానికి వాళ్ళే అతిముఖ్య సాంఘిక మూలకాలు - ఆచరణలో వాళ్ళు నిర్వహించే విధుల్ని దాచిపెట్టింది. వాటిపైన ముసుగేసింది. అందుచేత యజమాని, సేవకుల్ని బంగారు జరీ వస్త్రాలు ధరింపజేసినట్టయింది. ఇదే ఆ కాలపు వాస్తు కళలోనూ ప్రతిబింబించింది. భవనాల్లో క్రియాశీలంగా ఉండే గుమ్మాలు, కిటికీలు, మెట్లు, అర్థంలేని అలంకారాల అడుగున మరుగున పడ్డాయి. కానీ కొత్త కట్టడాల్లో సరిగ్గా ఈ ఉపయోగకరమైన అంశాలే - శ్రమ ప్రతీకలయినవన్నీ - కొట్టొచ్చినట్టు వెలికి వచ్చాయి. శ్రామికుడు తన స్వస్థితికి వస్తున్న కొత్త ప్రపంచపు ధ్వనులు ఇందులో వినబడడం లేదా?

“అమెరికాలో ఆధునిక వాస్తుకళకి అత్యుత్తమ ఉదాహరణగా బాసెట్ బ్రష్ కంపెనీవారి కొత్త ప్లాంటుని మీ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాం. అది తొందర్లో పూర్తి కానుంది. చిన్న కట్టడమే కానీ కొత్త పద్ధతిలోని అతి సరళతకు అది ప్రతిరూపం. సూక్ష్మ వైభవానికి ఆరోగ్యకరమైన శక్తివంతమైన ఉదాహరణ అది. అగప్టస్ వెబ్ అని గొప్ప భవిష్యత్తు ఉన్న యువ ఆర్కిటెక్ట్ దాని శిల్పి.”

* * *

కొన్ని రోజుల తర్వాత టూహీని కలిసి పీటర్ కీటింగ్ ఒక ప్రశ్న వేశాడు. - అతను కలత పడ్డాడు.

“ఎల్స్వర్త్! అదంతా మీరు నమ్మి రాసిందేనా?”

“ఏదంతా?”

“ఆధునిక వాస్తు కళ గురించి రాసింది. ”

“నా ఉద్దేశం అదే. ఎలా ఉంది వ్యాసం?”

“చాలా బాగుందనుకున్నాను. ఒప్పించగలిగేట్టుంది. అయితే ఎల్స్వర్త్! ఎందుకు... ఎందుకని? గస్ వెబ్ ని ఏరుకున్నారు. గత కొన్నేళ్ళుగా నేను కొన్ని ఆధునిక కట్టడాలు చేశాను. పామర్ బిల్డింగ్ దిస్సుగానే ఉంటుంది. మోరీ బిల్డింగ్ లో పైకప్పు, కిటికీలు తప్ప ఏం ఉన్నాయి? అలాగే షెల్డాన్ గోడౌన్...”

“పీటర్! మరీ అడ్డ గాడిదవి అయిపోకు. నీకు చాలా చేశాను. కదా? అప్పుడప్పుడు మరొకడికి కాస్త ఊతమివ్వనీ.”

ఒక లంచ్ సమావేశంలో మాట్లాడవలసి వచ్చినప్పుడు పీటర్ కీటింగ్ ఇలా అన్నాడు.

“ఇప్పటి వరకూ నా కెరీర్ని సమీక్షించుకుంటే. ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాను. నేనొక నిజమైన సూత్రానికి కట్టుబడి పనిచేశాను. నిత్య పరివర్తన జీవితానికి అవసరం అన్నది ఆ సూత్రం. భవనాలనేవి జీవితంలో విడదీయరాని భాగాలు కనక, వాస్తుకళకూడా నిరంతరం మారాల్సిందేనన్నమాట. ఆర్కిటెక్చర్ కి సంబంధించి నిర్ణేతుక నిశ్చయాలు ఏవీ తయారు కానివ్వ లేదు నేను. కాలపు గళానికి నా మనస్సును తెరిచే ఉంచాలనుకున్నాను. కట్టడాలన్నీ ఆధునికంగానే ఉండాలని ప్రచారం చేసే తీవ్రవాదులు, చారిత్రక శైలుల్ని తప్ప మరి వేదినీ వాడకూడదనే మొండి సాంప్రదాయకులు, ఇద్దరూ సంకుచిత బుద్ధులే... వాళ్ళెంతో వీళ్ళూ అంతే.

“క్లాసికల్ పద్ధతిలో నేను డిజైన్ చేసిన కట్టడాల గురించి క్షమాపణలు అడగను. ఆ యుగం అవసరాలకి జవాబులవి. ఆధునిక శైలిలో నేను డిజైన్ చేసిన బిల్డింగ్స్ గురించి కూడా క్షమాపణలు అడగను. రాబోయే మంచి ప్రపంచానికి ప్రతినిధులవి. ఈ నియమాన్ని అర్థం చేసుకోవడంలోనే ఒక ఆర్కిటెక్ట్ అయినందుకు పొందగల ప్రతిఫలం, సంతోషం రెండూ ఉంటాయి.”

స్టోన్ రిడ్జ్ నిర్మాణానికి పీటర్ కీటింగ్ ఎన్నికయ్యాడన్న వార్త బయటకి వచ్చినప్పుడు సంతృప్తికరమైన ప్రచారం లభించింది. ఆర్కిటెక్ట్ రంగంనుంచి అసూయతో కూడిన పొగడ్తలు కురిశాయి, అటువంటి సందర్భాలలో కీటింగ్ తన పూర్వపుసంతోషం పొందడానికి ప్రయత్నించాడు. కానీ విఫలమయ్యాడు. అయినా సంతోషాన్ని పోలిన అనుభూతి ఏదో కలిగింది. అయితే అది పల్చగా, వెలిసిపోయి ఉంది.

స్టోన్ రిడ్జ్ డిజైన్ చేసే ప్రయత్నం తనకి ఎత్తలేని బరువైపోయింది. ఏ పరిస్థితుల్లో స్టోన్ రిడ్జ్ సంపాదించాడో అది అతన్ని బాధించలేదు. అవి సైతం వెలిసిపోయి తేలికైపోయాయి. వాటిని ఆమోదించేశాడు. మరిచిపోయినట్టే కూడా. స్టోన్ రిడ్జ్ కి చాలా పెద్ద సంఖ్యలో ఇళ్ళు అవసరం. అంత పెద్దసంఖ్యలో ఇళ్ళను డిజైన్ చెయ్యడానికి సమర్థత చాలలేదు. చాలా అలసటగా అనిపించింది. పొద్దున్నే లేచేసరికే అలసట. మళ్ళీ ఎప్పుడు పడుకునే సమయం వస్తుందా అన్న ఎదురుచూపుతోనే రోజంతా గడుస్తోంది.

స్టోన్ రిడ్జ్ పని నీల్ డ్యుమాంట్ కి, బెన్నెట్ కి, అప్పగించేశాడు. “వెళ్ళండి. ఎలా కావాలనుకుంటే అలా చెయ్యండి” అన్నాడు అలసటగా.

“ఏ శైలిలో పీటే?” అని అడిగారు. “ఏదో ఒక కాలానికి చెందిన శైలి వాడండి. లేకపోతే చిన్న ఇళ్ళ వాళ్ళకి నప్పదు. అయితే కొంచెం తగ్గించి చెయ్యండి - ప్రెస్ వాళ్ళ వ్యాఖ్యల కోసం. అటు చారిత్రక స్పర్శ ఉండాలి, ఆధునిక భావనా కలగాలి. మీ ఇష్టం నేను పట్టించుకోను.”

డ్యూమాండ్, బెన్నెట్లు పని చేశారు. కీటింగ్ కొన్ని పైకప్పులు, కిటికీలు మార్చాడు. ప్రాథమికంగా గీసిన స్కెచ్‌ల్ని వైనాండ్ ఆఫీసు వాళ్ళు ఆమోదించారు. వైనాండ్ స్వయంగా ఒప్పుకున్నదీ లేనిదీ కీటింగ్‌కి తెలియలేదు. అతను మళ్ళీ వైనాండ్‌ని కలవలేదు.

డొమినిక్ ఊరు విడిచిన నెలరోజులకి గై ఫ్రాంకన్ తన రిటైర్మెంట్ ప్రకటించాడు. అతనికి, ఏ సంజాయిషీలు, వివరణలు లేకుండా విడాకుల సంగతి చెప్పాడు కీటింగ్. ఆ వార్తను ఫ్రాంకన్ ప్రశాంతంగా స్వీకరించాడు. “నేను ఊహించిందే. సరే పీటర్! బహుశా తప్పు నీదీ కాదు. ఆమెదీ కాదు” అన్నాడు. తర్వాత దాని ప్రస్తావన తేలేదు. ఇప్పుడు రిటైర్మెంట్ ప్రకటించాడు. ఏ వివరణలూ ఇవ్వకుండా “ఇది వస్తుందన్న సంగతి ఎప్పుడో చెప్పాను నీకు. అలిసిపోయాను. గుడ్లక్ పీటర్!” అన్నాడు.

తన ఒంటరి భుజాలమీద సంస్థ బాధ్యత పడడం, ఆఫీసు గుమ్మందగ్గర తన ఒక్కడి పేరే ఉండబోవడం కీటింగ్‌కి ఇబ్బందిగా అనిపించాయి. అతనికి ఒక భాగస్వామి కావాలి. నీల్ డ్యూమాంట్‌ని తీసుకున్నాడు. నీల్‌కి దర్జా ఉంది. గుర్తింపు ఉంది. అతను మరొక లూసియస్ హేయర్. సంస్థ పేరు పీటర్ కీటింగ్ & కొర్నెలియస్ డ్యూమాంట్‌గా మారింది. ఆ సందర్భం కొద్దిమంది స్నేహితులతో తాగుడు సంబరంగా జరిగింది. కీటింగ్ రాలేదు. వస్తానన్నాడు. మరిచిపోయాడు. మంచుతో కూడిన గ్రామీణ ప్రాంతాలకి వీకెండ్‌గా ఒక్కడూ వెళ్ళిపోయాడు. సంబరం జరిగిపోయిన మర్నాడు మంచుగడ్డ కట్టిన బాటలో నడుస్తూండగా ఆ విషయం గుర్తుకొచ్చింది.

ఫ్రాంకన్ & కీటింగ్ సంస్థ సంతకం చేసిన ఆఖరి కాంట్రాక్టు స్టోన్‌రిడ్జ్‌ది.

7

న్యూయార్క్‌లో డొమినిక్ ట్రెయిన్ దిగే సమయానికి వైనాండ్ అక్కడున్నాడు, ఆమెను కలిసేందుకు. రెనోలో వారాల తరబడి ఉంది. కానీ అతనికి ఏమీ రాయలేదు. అతని నుంచికూడా సమాచారం ఏమీలేదు. తన రాక సంగతి ఆమె ఎవరికీ చెప్పలేదు. అయితే ప్లాట్‌ఫారంమీద ప్రశాంతంగా, ఏ సందిగ్ధతా లేకుండా నిలబడ్డ అతని రూపం ఆమెకి చాలా చెప్పింది. - ఆమె లాయర్లకి అతను టచ్‌లోనే ఉన్నాడని, విడాకుల ప్రక్రియకి సంబంధించిన ప్రతిదశను గమనించాడని, డిక్రీ పొందిన తేదీ కూడా అతనికి తెలుసని, ఆమె రైలెక్కిన సమయం, కంపార్టుమెంటు సంఖ్యకూడా ఎరుగునని చెప్పింది.

ఆమెను చూసినప్పుడు అతను ముందుకు రాలేదు. ఆమె అతని వద్దకు నడిచింది. అది కొంచెందూరమే అయినా తను నడిస్తే చూడాలని అతనికున్నట్టు ఆమెకి తెలిసింది. ఆమె చిరునవ్వు నవ్వలేదు. కానీ ఆమె ముఖంలో ముద్దొచ్చే ప్రశాంతత ఏ మార్పు అవసరం లేకుండానే నవ్వుగా తర్జుమా కాగలదు.

“హలో గెయిలీ!”

“హలో డొమినిక్!”

అతను లేనప్పుడు అతని గురించి స్పష్టంగా ఆలోచించలేదు. వాస్తవ అనుభూతి చెందలేదు. కానీ ఇప్పుడు ఒక తక్షణ ఎరుక వచ్చింది. పరిచితుడూ, కావలసినవాడూ అయిన వ్యక్తితో పునస్సమావేశం అయిన భావన కలిగింది.

“నీ సామాను చెక్స్ ఇయ్యి. వాటి సంగతి చూడమని చెబుతా. నా కారు బయట ఉంది” అన్నాడు.

ఆమె ఇచ్చింది. అతను జేబులో పెట్టుకున్నాడు. అటు తిరిగి ప్లాట్‌ఫారం నిష్క్రమణ ద్వారందాకా నడవాల్సి ఉందని వాళ్ళకి తెలుసు. అయితే ఇద్దరూ ఒకే క్షణంలో ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు. అందుచేత ఎటూ తిరగలేదు. ఒకరినొకరు చూస్తూ ఉండిపోయారు. వైఫల్యాన్ని సరిచేస్తూ మొదటిప్రయత్నం అతను చేశాడు. సన్నగా నవ్వి, “నాకే గనక చెప్పే హక్కు ఉంటే, ‘నువ్వు ఇంత అలా ఉంటావని తెలిసుంటే ఈ ఎదురుచూపు భరించలేక పోయే వాడిని’ అని చెప్పి ఉండేవాణ్ణి. అయితే నాకా హక్కు లేదు గనక చెప్పను” అన్నాడు.

ఆమె నవ్వింది. “సరే గెయిల్! అది ఒక రకమైన నటన కూడాను, మనం ఇద్దరం ఏ మర్యాదలూ పద్ధతులూ పాటించనివాళ్ళం కదామరి. అది విషయాల ప్రాముఖ్యతని తగ్గించదు, పెంచుతుంది. అవును కదా? మనకి ఏం తోస్తే అది అనేద్దాం.”

“ఐ లవ్ యు” అన్నాడు గొంతులో ఏ భావమూ లేకుండా, ఆ మాటలు బాధతో కూడిన ప్రకటనలాగా ఉన్నాయి. ఆమెతో చెప్పినట్టు లేవు.

“మళ్ళీ వచ్చి మీతో ఉండడం బావుంది గెయిల్! ఇలా ఉంటుందనుకోలేదు. కానీ బావుంది.”

“ఏ రకంగా డౌమినిక్?”

“తెలియదు. మీ నుంచి సంక్రమించిందేమో, నిశ్చింతగా, శాంతిగా ఉంది”

కిక్కిరిసిన ప్లాట్‌ఫారంమీద మాట్లాడుకుంటున్నట్టు, సామాన్ల రేక్‌లతో మనుషులు తమ పక్కనుంచి వెళుతున్నట్టు అప్పుడు గమనించారు.

బయటఉన్న కారు దగ్గరకి నడిచాడు. ఎక్కడికో ఆమె అడగలేదు. పట్టించుకోలేదసలు. మౌనంగా అతని పక్కన కూర్చుంది. ఆమెకు తను రెండుగా చీలిపోయినట్టుంది. పెద్ద భాగం దేన్నీ కాదనకూడదని అనుకుంటోంది. రెండో చిన్నభాగం అందుకు ఆశ్చర్యపోతోంది. తీసుకుపోనీ నన్ను అనుకుంది. అతని గురించి ఏ అంచనాలూ లేకుండానే ఒక ధీమాతో ఉంది. ఆ ధీమాలో సంతోషం లేదు. కానీ అది ధీమాయే. కాసేపయాక తన చెయ్యి అతని చేతిలో ఉన్నట్టు గమనించింది. గ్లోవ్‌లో తన చేతి వేళ్ళు, అతని వేళ్ళ పొడుగునా. ఏ ఆచ్చాదనా లేని మణికట్టు మాత్రం అతని చర్మానికి ఒత్తుకుంటోంది. అతను తన చేతిని పట్టుకోవడం ఆమె గమనించలేదు. అలా పట్టుకోవడం సహజంగానే అనిపించింది. అతన్ని చూసిన క్షణంనుంచీ అతను అలా చెయ్యాలనే కోరుకుంది. కానీ అలా కోరుకోవడం ఆమెకి ఇష్టం లేదు.

“ఎక్కడికి వెళుతున్నా?”

“లైసెన్సు తీసుకోవడానికి. తర్వాత జడ్జి ఆఫీసుకి - పెళ్ళికి.”

ఆమె నిటారుగా కూర్చుని అతనివైపు తిరిగింది. తన చేతిని వెనక్కి తీసుకోలేదు. కానీ తన వేళ్ళే బిగుసుకుపోయి, స్పృహలోకి వచ్చి, అతని చేతినుంచి విడివడ్డాయి.

“అలాగా?” అంది.

ఆమె చిరునవ్వు నవ్వింది. ఆ నవ్వు కావాలని, స్పష్టంగా అలాగే, ఎక్కువసేపు ఉంచేసింది. అతను శాంతంగా ఆమె వైపు చూశాడు.

“గెయిల్! నాకు నిజమైన పెళ్ళి కావాలి. ఊళ్ళో వైభవంగా ఉన్న హోటల్లో జరగాలి. నాకు మంచి ఆహ్వాన పత్రికలు, అతిథులు, ఆహూతుల సమూహం, సెలబ్రిటీలు, పూలు, ఫ్లాష్ బల్బులు, న్యూస్ రీలు కెమేరాలు కావాలి. గెయిల్ వైనాండ్ పెళ్ళి ఎలా ఉండాలని జనం ఆశిస్తారో అలా ఉండాలి పెళ్ళి.”

ఆమె వేళ్ళు వదిలిపెట్టాడతను, అందులో వైముఖ్యం లేదు. ఒక లెక్క ఏదో - అంత కష్టం కాని లెక్క - చేస్తున్నట్టు కాసేపు అలా ఉండిపోయాడు. తర్వాత అన్నాడు.

“సరే. ఏర్పాట్లకి ఓ వారం పడుతుంది. ఈ రాత్రే చెయ్యగలను. కానీ ఎంగ్రేవ్డ్ ఆహ్వాన పత్రికలంటే, - అతిథులకి కనీసం ఓ వారం ముందుగానన్నా చెప్పాలి. లేకపోతే ఎబ్బెట్టుగా ఉంటుంది. నువ్వేమో గెయిల్ వైనాండ్ పెళ్ళి కావాలంటున్నావు. ఇప్పుడు నిన్నొక హోటల్ కి తీసుకెళ్ళాలి. వారం పాటు ఉండగలిగే హోటల్ కి. ఇది నేను ముందు అనుకోలేదు. అందుచేత రిజర్వేషన్లేమీ చెయ్యలేదు. ఎక్కడ ఉండాలనుకుంటున్నావు?”

“మీ పెంట్ హౌస్ లో.”

“వద్దు.”

“అయితే నార్డ్ లాండ్ లో”

అతను ముందుకు వంగి డ్రైవర్ తో “జాన్! నార్డ్ లాండ్” అని చెప్పాడు.

హోటల్ లాబీలో “వారం తర్వాత నిన్ను కలుస్తాను. మంగళవారం నోయిస్ బెల్ మాంట్ లో, సాయంత్రం నాలుగింటికి. ఆహ్వాన పత్రికలు మీ నాన్నగారి పేరుమీద ఉండాలి. నేను తనతో మాట్లాడతానని చెప్పు. తక్కినవి నేను చూసుకుంటాను.”

అతను వంగాడు. ఏ మార్పులేదతని తీరులో. ప్రశాంతంగా ఉన్నాడు. అదే ప్రశాంతత. అందులో రెండు లక్షణాలున్నాయి. తన మీద తనకున్న అదుపు తెలిసిన మనిషి అదుపు అది. సహజంగా ఉంది. పరిస్థితులలో ఏ మార్పు జరగనట్టు, ఒక చిన్న పిల్లాడు ఎలా ఆమోదిస్తాడో అలా ఆమోదించాడు సంఘటనలని.

ఆమె ఆ వారమంతా అతన్ని చూడలేదు. తను అసహనంగా ఎదురు చూస్తున్నట్టు గమనించింది.

ఆమె మళ్ళీ అతన్ని చూసింది నోయెస్ బెల్మౌంట్ హోటల్ బాల్రూంలోనే. అతని పక్క నుంచుని ఉంది. ఎదురుగా జడ్జి - ఆరు వందలమంది నిశ్శబ్ద సమక్షంలో వివాహ ప్రసంగం చేస్తున్నాడు.

ఆమె కోరుకున్న నేపథ్యం ఎంత చక్కగా అమిరిందంటే దానికి అదే ఒక కేరికేచర్లా తయారైంది. ఏదో ఒక ప్రత్యేక సంఘానికి చెందిన వివాహంగా కాక, ఏ వర్గానికీ చెందని భారీ సుందర అసభ్యతకి ఆదిమరూపంలా ఉంది. అతనికి ఆమె కోరిక అర్థమైంది. తూచా తప్పకుండా పాటించాడు. ఆడంబరం నుంచి పొందాలనుకున్న ఉపశమనం వద్దనుకున్నాడు. ఆ వేడుకని ముతకగా తయారు చెయ్యలేదు. గెయిల్ వైనాండ్ అనే పబ్లిషర్ తన పెళ్ళి ప్రజల సమక్షంలో చేసుకోదలిస్తే ఎంత అందంగా చేసుకుంటాడో అచ్చంగా అలాగే చేశాడు. అయితే వైనాండ్ తన పెళ్ళి ప్రజా సమక్షంలో జరగాలని కోరుకోలేదు.

ఆ నేపథ్యానికి సరిగ్గా అతికి పోయేలా, అదే శైలిలో తయారై వచ్చాడు. అతను హాలులో ప్రవేశించినప్పుడు ఆమె చూసింది. అతను అతిథుల సమూహం వైపు చూస్తున్నాడు. అటువంటి గుంపు ఒక గ్రాండ్ ఒపెరా తొలి కార్యక్రమానికి, ఉన్నత స్థాయి వస్తువుల మూకుమ్మడి అమ్మకపు సందర్భానికి, నప్పుతుందని గమనించినట్టు లేదు. ఆ గుంపు తన జీవిత గంభీర పరాకాష్ఠ సన్నివేశానికి తగదని గమనించినట్టాలేదు. అతను చాలా పద్ధతిగా, పోల్చడానికి వీలేనంత ప్రత్యేకంగా ఉన్నాడు.

ఆమె అతనితో పాటు నిల్చుంది. సమూహం బరువైన నిశ్శబ్దంతో ఉంది. వెనకనుంచి వాళ్ళని తినేసేటట్టు చూస్తోంది. ఆ ఇద్దరూ జడ్జికి ఎదురుగా ఉన్నారు. ఆమె పొడవాటి నల్లటి దుస్తులేసుకుంది. అతను బహూకరించిన తాజా మల్లెగుత్తిని నల్లటి పట్టీతో చేతి మణి కట్టుకు కట్టుకుంది. జడ్జిగారికేసి తలపైకెత్తినప్పుడు ఆమె పెట్టుకున్న నల్లటి లేసుటోప్ ఆమె ముఖానికి వెనక కాంతి వలయంలా అమరింది. జడ్జి నెమ్మదిగా పదాలని ఒక్కొక్కటిగా గాలిలోకి వదులుతున్నాడు.

ఆమె వైనాండ్ని చూసింది. అతను ఆమె వైపుగాని, జడ్జి వైపు గాని చూడడం లేదు. ఆ హాలులో ఒంటరిగా అతనొక్కడే ఉన్నాడని గమనించింది. ఆ క్షణాన్ని పట్టుకుని, దాన్నీ, దానిలోని మిరుమిట్లు కొలిపే మెరుపునీ అసభ్యతనీ, వాడుకుని, తన 'ఎత్తు'ని కాస్త పెంచుకున్నాడు. అతను ఒక మతపరమైన కార్యక్రమాన్ని కోరుకోలేదు. దాని పట్ల అతనికి గౌరవం లేదు. ప్రభుత్వాధికారి ఒకడు తనముందు మూసమాటలు చెప్పే కార్యక్రమం అంటే అతనికి మరింత అగౌరవం. అయితే ఈ తతంగాన్ని అతను అచ్చమైన మత కార్యక్రమంగా నిర్వహించాడు. తను ఒకవేళ రోర్స్ని ఇదే రకంగా పెళ్ళి చేసుకుంటే రోర్స్ ఇలాగే నిలబడతాడు అనుకుంది డొమినిక్.

భయంకరస్థాయిలో ఉన్న రిసెప్షన్ కార్యక్రమం అనే తంతు అతన్ని తాకలేదు. ఆమెతో కలిసి ప్రెస్ ఫోటోగ్రాఫర్లకి పోజులిచ్చాడు. ఆ గుంపులో మరింత రొదగా ఉన్న విలేకర్ల గుంపు అడిగిన ప్రశ్నలన్నిటికీ హుందాగా సమాధానాలిచ్చాడు. అతిథుల్ని ఆహ్వానించే

చోట ఆమెతో పాటు నిలబడ్డాడు. గంటల కొద్దీ సాగిన ఆహ్వానితుల పంక్తితో అసంఖ్యాక కరచాలనాలు చేస్తూ పోయాడు. అక్కడి దీపాలకి ఆస్టర్ లిల్లీ గుత్తులకి, వాద్య బృంద తంత్రీ స్వరాలకి, అతీతంగా ఉన్నాడు. ప్రవహిస్తూ పోయి, పోయి షాంపేన్ డెల్టాగా విరిగిపోయిన జనప్రవంతికి అతీతంగానే ఉన్నాడు. అతిథుల్లో కొందరు విసుగెత్తి తోచక వచ్చిన మనుషులు, కొందరు అసూయాపరులు, కొందరు ప్రమాదకరమైన అతని పేరుతో వచ్చిన ఆహ్వాన పత్రికకి అయిష్టంగా లొంగిపోయిన వాళ్ళు, నీతిబాహ్యమైన వార్తలకి చెవి కోసుకునేవాళ్ళు వాళ్ళంతా. వాళ్ళెవరూ అతన్ని స్పృశించలేక పోయారు.

తన బహిరంగ ఆత్మాహుతి వాళ్ళకి తను తీర్చాల్సిన బాకీ అని వాళ్ళు భావిస్తున్నట్టు తెలియనివాడిలా ఉన్నాడు. వాళ్ళు తమ ఉనికిని ఈ సందర్భంమీద వేసిన అనివార్య పవిత్రతా ముద్రగా భావిస్తున్నట్టు తెలియనివాడిలా ఉన్నాడు. అక్కడున్న వందలాది మందిలో ఈ ప్రదర్శన అంతా అసహ్యంగా ఉన్నది తనకీ తన భార్యకీ ఇద్దరికి మాత్రమే అని తెలియనివాడిలా ఉన్నాడు.

ఆమె తదేకదృష్టితో అతన్నే గమనించింది. అతను దీనికి ఒక్కక్షణమైనా సంతోషిస్తే చూడాలనుకుంది. అతను ఒక్కసారైనా అంతటినీ ఆమోదించి అందులో పాత్రధారి కావాలనుకుంది. న్యూయార్క్ బేనర్ అచ్చమైన మౌలికతను అతను ప్రదర్శించాలనుకుంది. ఆమెకు ఆ స్వీకరణ కనిపించలేదు అతనిలో. అపుడప్పుడు లీలగా బాధ జాడ కనిపించింది. అది కూడా అతన్ని పూర్తిగా సమీపించలేక పోయింది. 'బాధ ఒక పరిమితి వరకే లోపలికి దిగుతుంది.' ఆ మాట తనకు చెప్పిన ఒకే ఒక్క మరో మనిషి ఆమెకు గుర్తొచ్చాడు.

ఆఖరి అభినందనలు వాళ్ళని దాటి కదిలిపోయాక ఆ సందర్భం విధించే నియమాల నుంచి విముక్తులయ్యారు వాళ్ళు. కానీ అతను కదిలే ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. తన నిర్ణయం కోసం ఎదురు చూస్తున్నాడని ఆమెకి అర్థమైంది. అతనినుంచి దూరంగా అతిథుల ప్రవాహంలోకి నడిచి వెళ్ళిందామె. చేతిలో ఒక షాంపేన్ గ్లాస్ తీసుకుని, భరించలేని, అర్థం లేని, వ్యవహారాలకి స్పందిస్తూ నవ్వింది. వినమ్రురాలైంది. శ్రద్ధగా వింది.

ఆ గుంపులో తండ్రిని చూసింది. ఏదో కోల్పోయినట్టు, గర్విస్తున్నట్టు కూడా కనిపిస్తున్నాడు. బిత్తరపోయినట్టున్నాడు. ఆమె పెళ్ళి కబురును అతను నిశ్శబ్దంగా స్వీకరించాడు. "నువ్వు సంతోషంగా ఉండాలి డొమినిక్! నేను కోరుకునేది అదొక్కటే. అతను సరైన మనిషి అని ఆశిస్తున్నాను" అన్నాడు. అతను నమ్మకంగాలేడని అతని గొంతు చెప్పింది.

ఆ గుంపులో ఎల్సేవర్ట్ టూహీని చూసింది. ఆమె చూస్తున్నట్టు గమనించి తొందరగా మరోవైపుకి తిరిగాడతను. పెద్దగా నవ్వాలనుకుంది. ఏమరుపాటుగా దొరికిన టూహీని చూసి నవ్వుడం ఆ క్షణాన అంత ముఖ్యమని అనిపించలేదు.

అల్వా స్కారెట్ జనాన్ని తోసుకుని ఆమె వైపు వచ్చాడు. సరైన ముఖం పెట్టుకుందామని విఫలప్రయత్నం చేశాడు. గాయపడ్డట్టు, ముభావంగా ఉండిపోయింది ముఖం. ఆమెకి శుభాకాంక్షలు చెబుతూ వేగంగా ఏదో గొణిగాడు. తర్వాత స్పష్టంగా కోపంగా "కానీ ఎందుకు? డొమినిక్! ఎందుకు?" అన్నాడు.

ఆమె నమ్మలేకపోయింది. ఆ ప్రశ్న ఏం ఉద్దేశిస్తోందో ఆ అర్థాన్ని ధ్వనించేటంత ముతకస్థాయికి స్కారెట్ దిగజారతాడని అనుకోలేదు.

“దేని గురించి మాట్లాడుతున్నావు స్కారెట్?” అంది కటువుగా.

“వీటో గురించి, ఇంకేముంది?”

“ఏం వీటో?”

“ఏ వీటోనో నీకు బాగా తెలుసు. ఇప్పుడు అడుగుతున్నాను - నీ పెళ్ళి వార్తను నగరంలో ప్రతిపేజీ, ప్రతి దరిద్రపుగొట్టు పేజీ, చౌకబారు చిన్నపత్రికతో సహా, తంతి సేవలతో సహా, అన్నీ ప్రచురిస్తాయి బేనర్ పత్రిక తప్ప. వైనాండ్ పత్రికలుతప్ప. ఏం చెప్పాలి ప్రజలకి? ఎలా వివరించను? నీ పాత సహచరుడి విషయంలో చెయ్యాల్సిన పనేనా ఇది?”

“మరోసారి చెప్పు అల్వా!”

“గెయిల్ మా కుర్రాళ్ళలో ఒక్కణ్ణి కూడా ఇక్కడికి రానివ్వలేదని తెలియదా? రేపటి పత్రికలో 18వ పేజీలో రెండు పంక్తులు తప్ప ఏ వార్తా కథనాలూ ఉండవని, స్పైడ్ కానీ, బొమ్మకానీ ఉండవని తెలియదంటున్నావా?”

“లేదు నాకు తెలియదు” అంది

ఆమె గిరుక్కున తిరిగి వెళ్ళిపోయింది. ఆ తిరిగిన వేగానికి ఆశ్చర్యపోయాడతను. తనకి తారసపడ్డ మొదటి అపరిచితుడికి తన షాంపేన్ గ్లాసు ఇచ్చేసింది అతన్ని వెయిటర్గా పొరబడి. గుంపు గుండా వైనాండ్ని చేరుకుంది.

“వెళ్ళిపోదాం గెయిల్!”

“అలాగే డియర్!”

అతని పెంట్ హౌస్ డ్రాయింగ్ రూం మధ్య నిలబడింది డౌమినిక్, నమ్మలేనట్టుగా. ‘ఇప్పుడు ఇది నా ఇల్లు కదా’ అనుకుంది. ‘నా ఇల్లంటే ఇలా ఉండాలి’ అనుకుంది.

అతను ఆమెను గమనిస్తున్నాడు. మాట్లాడాలని గాని, తాకాలని గాని అనుకోలేదు. నగరం నుంచి ఎత్తుకులేపి తన ఇంట్లో, ఇక్కడ, ఆమెను చూడాలనుకున్నాడు. అంతే. ఆ క్షణానికున్న ప్రాముఖ్యతను ఎవరితోనూ పంచుకోదలుచుకోలేదు, ఆమెతో కూడా.

ఆమె నెమ్మదిగా కదిలి, హేట్ తీసేసింది. ఒక బల్ల అంచుకి ఆనుకుని నిలబడింది. అతని సమక్షంలో తన సహజలక్షణాలు ఎందుకు నిలబడడం లేదా అనుకుంది. తను మితభాషిగా లేదు. విషయాల్ని దాచిపెట్టడం లేదు. మరెవ్వరితోనూ లేని విధంగా సరళంగా, దాపరికం లేకుండా ఉండాలని బలవంతపెడుతున్న విషయం ఏమిటి అనుకుంది.

“గెయిల్! మీరనుకున్నట్టే జరిగింది, మీరు కోరుకున్న విధంగానే మన పెళ్ళి జరిగింది.”

“అవును. అలాగే అనుకుంటున్నాను.”

“మిమ్మల్ని హింస పెట్టేందుకు ప్రయత్నించడం వ్యర్థం.”

“నిజానికి అంతే. కానీ నేనంతగా పట్టించుకోలేదు.”

“లేదా?”

“లేదు. నీకేమో అది కోరుకున్న ఫంక్షన్. నాకేమో ఇచ్చినమాట నిలబెట్టుకోవడం. అంతే కదా?”

“కానీ మీకు ఇష్టం లేదు కదా?”

“అస్సలిష్టంలేదు. అయితే ఏమిటి? మొదట నిముషంలో - నువ్వు కారులో అడిగినప్పుడు - కష్టంగా అనిపించింది. తర్వాత చెప్పాలంటే నాకు సంతోషమే వేసింది.” నెమ్మదిగా ఆమెలాగే దాపరికం లేకుండా అన్నాడు. అతను తన ఇష్టానికే వదిలేస్తాడని ఆమెకి తెలుసు. తన పద్ధతినే అనుసరిస్తాడని, కాదనడని, ఏం చెబితే అది చేస్తాడని గ్రహించింది.

“ఎందుకు?”

“నీ తప్పు నువ్వు గమనించలేదా? - అసలు అది తప్పంటూ అయితే సంగతి. నేనంటే నీకు ఏమాత్రం లక్ష్యం లేకపోతే నన్ను బాధ పెట్టాలనే అనుకోవు కదా!”

“ఉహూఁ. అది తప్పేం కాదు.”

“డొమినిక్! నువ్వు మంచి పరాజితవి.”

“గెయిల్! అది కూడా మీనుంచే అంటుకుందనుకుంటాను. అన్నట్టు మీకు థాంక్స్ చెప్పాల్సిన విషయం ఒకటుంది.”

“ఏమిటి?”

“మన పెళ్ళి విషయం వైనాండ్ పేపర్స్‌లో నిషేధించినందుకు.”

అతను ఆమె కేసి చూశాడు. ఒక్క నిముషం పాటు అతని కళ్ళు చురుకెక్కాయి. తర్వాత నవ్వాడు.

“ఆ విషయానికి నాకు థాంక్స్ చెప్పడం నీ లక్షణంలాగా లేదు” అన్నాడు గెయిల్.

“అలా నిషేధించడం మీ లక్షణంలాగా లేదు.”

“నిషేధించి తీరాలి. కానీ నీకు కోపం వస్తుందనుకున్నాను.”

“రావాల్సిందే. కానీ రాలేదు. ఇప్పుడూ కోపంలేదు. థాంక్యూ” అంది డొమినిక్.

“కృతజ్ఞతకి కృతజ్ఞత పుడుతుందా ఎవరికైనా? చెప్పడం కాస్త కష్టమే కానీ నాకు అలా అనిపించింది డొమినిక్!” చుట్టూ గోడలమీద ఉన్న మెత్తటి కాంతిని చూసింది ఆమె. ఆ కాంతి ఆ గదిలో ఒక భాగమే. గోడలకి, వాడిన పదార్థం కన్న, వేసిన రంగు కన్న, భిన్నమైన ప్రత్యేకమైన స్పర్శనిస్తోంది అది. ఆ గోడల వెనక ఇంకా గదులున్నాయనుకుంది.

ఇప్పుడు తన సొంతమైన ఆ గదుల్ని తను ఇంతకు ముందెప్పుడూ చూడలేదు. అవి తనని కావాలని కోరుకుంటున్నట్టు తెలిసిందామెకి.

“గెయిల్! ఇప్పుడు మనమేం చెయ్యాలో అడగలేదు మిమ్మల్ని. ఎక్కడికైనా వెళుతున్నామా? హనీమూన్ ఉందా? గమ్మత్తేమిటంటే ఇంతవరకూ అదేమీ ఆలోచించలేదు నేను. పెళ్ళి తప్ప, తర్వాతేమిటన్న ఆలోచన రాలేదు. పెళ్ళితో అంతా ఆగిపోయినట్టు, అక్కడ నుంచి మీరు చూసుకుంటారన్నట్టు. ఇది కూడా నా లక్షణం కాదు కదూ?”

“అయితే ఈసారి నాకు అనుకూలంగా లేదు. స్తబ్ధత మంచి లక్షణం కాదు. నీకు అసలు కాదు.”

“నేను సంతోషించగలిగితే మంచిదే కావచ్చు.”

“కావచ్చు. కానీ అది ఎంతోకాలం నిలవదు. మనం ఎక్కడికీ వెళ్ళడం లేదు, నువ్వు వెళదాం అంటే తప్ప.”

“నేను అనను.”

“అయితే ఇక్కడే ఉంటాం. భిన్నంగా ఉండడంలో మరో ప్రత్యేక పద్ధతి ఇది. నీకు నాకూ ఈ పద్ధతే సరైంది. బయటికి పోవడం అంటే మన ఇద్దరికీ పరిగెత్తడమే. ఈ సారి పరిగెత్తం.”

“అలాగే గెయిల్!”

అతను ఆమెను పట్టుకుని ముద్దుపెట్టుకున్నాడు. మడిచిన ఆమె చెయ్యి ఇద్దరి మధ్యా ఒత్తుకుంది. ఆమె వేళ్ళు అతని భుజంమీద ఉన్నాయి. చేతికి కట్టుకున్న వాడినమల్లెల గుత్తి ఆమె చెక్కిలికి తగిలింది. పరిమళం ఇంకా అలాగే ఉంది, వసంతాన్ని సున్నితంగా సూచిస్తూ.

అతని పడకగదిలోకి అడగుపెట్టినప్పుడు, అనేక పత్రికలకోసం తన ఫోటోలు తీసుకున్న గది ఇది కాదని గమనించింది. ఇప్పుడు అద్దాలపంజరం లేదు. దాని స్థానే కట్టిన గదికి ఒక్క కిటికీ కూడా లేదు. స్ట్రాంగ్ రూంలా ఉంది. గదిలో కాంతి ఉంది. ఏ.సి. ఉంది. కానీ ఆ కాంతి, గాలి బయటనుంచి రావడం లేదు.

అతని మంచంమీద పడుకుంది ఆమె. చేతులు లేచి అతన్ని తాకకూడదని, అరచేతుల్ని చల్లబీ మెత్తబీ దుప్పటిమీద ఆన్చింది. ఆ కఠిన నిర్లక్ష్యం అతనికి నిస్సహాయ కోపాన్ని తెప్పించ లేదు. అతనికి అర్థమై నవ్వేశాడు. “ఇదేమీ లాభంలేదు డొమినిక్!” అన్నాడు. ఆ గొంతులో మృదుత్వం లేదు. పట్టించుకోనితనం ఉంది. వినోదం ఉంది. తమ మధ్య ఆ గోడ నిలబడదని, దాన్ని నిలబెట్టే శక్తి తనకి లేదని, ఆమెకి తెలిసింది. జవాబు ఆమెకి తన శరీరంలో కనిపించింది. ఆకలి, అంగీకారం, సంతోషం, అది కోరిక కాదని, శృంగార చర్యకూడా కాదని, ‘మగవాడు జీవశక్తి అనీ స్త్రీ దానికి తప్ప దేనికీ స్పందించ లేద’ని అనుకుంది ఆమె. ‘ఈ మనిషిలో జీవ ఇచ్చు అనే ముఖ్యశక్తి ఉందని, తను ఆ చర్యకిగాని, ఆ మగవాడికి గాని ప్రతి స్పందించడం లేదని, అతనిలోని ఆ జీవ శక్తికి ప్రతి స్పందిస్తోంద’ని అనుకుంది.

“ఏం? ఇప్పుడు అర్థమైందా?” అని అడిగాడు ఎల్వీవర్త్ టూహీ.

స్కారెట్ కుర్చీ వెనక, దాన్ని ఆనుకుని స్వేచ్ఛగా నిలబడ్డాడు టూహీ. స్కారెట్ తన డెస్క్ పక్కన బుట్టనిండా ఉన్న ఉత్తరాలపోగుని చూస్తున్నాడు.

“వేలు!” నిట్టూర్చాడు స్కారెట్ “వేలు! ఎల్వీవర్త్! అవన్నీ అతన్ని ఏమంటున్నాయో చూడాలి నువ్వు. తన పెళ్ళి కథనాన్ని ఎందుకు అచ్చు వెయ్యలేదు? దేనికి సిగ్గు పడ్డాడు? ఏం దాచాలని? మర్యాదస్తుడిలాగా చర్చిలో ఎందుకు పెళ్ళి చేసుకోలేదు? అదీ వాళ్ళంతా అడుగుతున్నది. వేలు! అతనేమో ఈ ఉత్తరాలకేసి చూడను కూడా చూడడు. ప్రజాభిప్రాయానికి సీస్మోగ్రాఫ్ లాంటివాడు అంటారు గెయిల్ వైనాండ్స్!”

“అది నిజం. అలాంటివాడే” అన్నాడు టూహీ.

స్కారెట్ తన డెస్క్ నుంచి ఒక ఉత్తరం తీసి “ఇది ఒక మచ్చు... నేను గౌరవ మర్యాదలున్న స్త్రీని. ఐదుగురు పిల్లల తల్లిని. నా పిల్లల్ని మీ పేపరు చదువుతూ ఎదగనివ్వను. పథాలుగేళ్ళుగా తెప్పించాను. అయితే ఇప్పుడు - మర్యాదలేని మనిషిగా మిమ్మల్ని మీరు ప్రదర్శించుకున్నారు. వివాహం అనే పవిత్రవ్యవస్థని ఎగతాళి చేశారు. పెళ్ళైన ఆవిడతో ఆక్రమసంబంధం పెట్టుకున్నారు. ఆవిడ పతిత. మరొకరి భార్య. నల్ల దుస్తులు వేసుకుని... - తనకు అదే సరి - పెళ్ళి చేసుకుంది. పిల్లలకి తగని మనిషి మీరు. ఇంక మీ పేపరు నేను చదవను. మీరు నన్ను నిరాశ పరిచారు. ఇట్లు మిసెస్ థామస్ పార్క్స్.’ నేను వైనాండ్స్ కి వినిపించాను. నవ్వి ఊరుకున్నాడు.”

“ఆహా” అన్నాడు టూహీ.

“ఏమొచ్చింది అతనికి?”

“అల్వా! బయటనుంచి ఏమీ రాలేదు. లోపలినుంచి బయటకి వచ్చింది ఎట్టకేలకు.”

“అవునూ. నీకు తెలుసా? చాలా పేపర్లు ఆ దిక్కుమాలిన టెంపుల్ కోసం తయారైన డొమినిక్ నగ్గుశిల్పం బొమ్మల్ని తవ్వి తీసి అచ్చోశారు. పెళ్ళి కథతో జోడించి వేశారు - వైనాండ్స్ కి ఆర్ట్ లో ఉన్న ఆసక్తిని తెలపడానికట - దుర్మార్గులు! ప్రతీకారం తీర్చుకుని సంతోషిస్తున్నారా? ఆ క్రిములు.. అదా ఆ క్రిములు తనకి ఇస్తున్నది? వాళ్ళకి ఎవడు గుర్తు చేశాడా అని ఆశ్చర్యంగా ఉంది” అన్నాడు స్కారెట్.

“నాకు తెలియదు.”

“సరే. ఇది టీ కప్పులో తుఫాను లాంటిది. కొన్ని వారాల్లో దీన్ని మరిచిపోతారు. ఇదంత ప్రమాదకరం అని అనుకోను.”

“అవును. కేవలం ఈ సంఘటన ఒక్కటే అయితే ప్రమాదించదు. అందుకు ఇదొక్కటి చాలదు” అన్నాడు టూహీ.

“అలా? ఇంకేదైనా ఊహిస్తున్నావా?” అని అడిగాడు స్కారెట్.

“నేను కాదు. ఆ ఉత్తరాలు. ఆ ఉత్తరాలు వాటంతట అవి ఏమీ చెయ్యవు. అతను వాటిని చదవకపోడమే ప్రమాదం.”

“మరీ సిల్లీగా అయిపోయి కూడా ప్రయోజనం లేదు. గెయిల్ కి తెలుసు, ఎప్పుడు ఎక్కడ ఆపాలో. గోరంతల్ని కొండం...” అతను టూహీ కేసి చూశాడు. అతని గొంతు మారిపోయింది. “మై గాడ్! అవును. ఎల్స్ వర్త్! నువ్వు చెప్పింది నిజం. ఇప్పుడేం చేద్దాం?” అన్నాడు.

“ఏమీ లేదు. ఏమీ లేదు. చాలాకాలం పాటు ఏమీ చెయ్యలేం.”

స్కారెట్ డెస్క్ అంచున కూర్చుని టూహీ తన బూటుకొనతో ఉత్తరాలగుట్టను చెదరగొడుతూ చప్పుడూచేస్తూ ఆడుకున్నాడు. ఎప్పుడుబడితే అప్పుడు స్కారెట్ ఆఫీసుకి సంతోషంగా రావడం పోవడం అలవాటు చేసుకున్నాడతను. స్కారెట్ అతనిమీద ఆధారపడడం మొదలైంది.

“అవును ఎల్స్ వర్త్! నువ్వు నిజంగా బేనర్ పత్రికకి విధేయుడివేనా?”

“అల్వా! అలా గ్రాంథికం వాడకు. ఎవడూ అంత సీరియస్ గా ఉండడు.”

“అలా కాదు. చెప్పు... నా ఉద్దేశం నీకు తెలుసు...”

“కొంచెంకూడా ఐడియా లేదు. ఎవడు తన జీవనాధారానికి ద్రోహం చేస్తాడు?”

“అవును. అంతే అనుకో... అయినా, నీకు తెలుసు కదా ఎల్స్ వర్త్! నువ్వంటే నాకెంతో ఇష్టం. అయితే నువ్వు ఎప్పుడు నీ భాష వాడుతున్నావో ఎప్పుడు నా భాష వాడుతున్నావో సరిగా తేల్చుకోలేను.”

“సైకలాజికల్ చిక్కుల్లో ఇరుక్కోకు. మళ్ళీ బయటకి రాలేవు. నీ బుర్రలో ఏముందో చెప్పు.”

“న్యూ ఫ్రాంటియర్స్ పత్రికకి ఇంకా ఎందుకు రాస్తున్నావు నువ్వు?”

“డబ్బు కోసం.”

“నాకు చెప్పకు. అది టీ ఖర్చు నీకు.”

“సరే. అది ప్రతిష్ట ఉన్న పత్రిక, ఎందుకు రాయకూడదు? నువ్వు నన్ను గుత్తకు తీసుకోలేదు.”

“లేదు. నువ్వు వేరే ఎవరికి రాసుకున్నా పట్టించుకోను నేను. కానీ న్యూ ఫ్రాంటియర్స్! ఈ మధ్య చాలా వింతగా అంతుబట్టకుండా తయారైంది.”

“ఏ విషయంలో?”

“వైనాండ్ విషయంలో.”

“రబ్బిష్ అల్వా!”

“కాదు సర్! అది చెత్త కాదు. నువ్వు గమనించలేదంతే. జాగ్రత్తగా చూడలేదనుకుంటాను. ఇలాంటి విషయాల్లో నాకు అఖండ ప్రజ్ఞ ఉంది. నాకు తెలుసు. ఒకపని అతితెలివి కుర్రకుంక చేసిన నిరాధారవిమర్శ, లేక పత్రికవాళ్ళు సీరియస్ గా చేయించిన పనో కనిపెట్టగలను.”

“నీకు లోపల కుదురులేదు అల్వా! భూతద్దంలో చూస్తున్నావు. న్యూ ఫ్రాంటియర్స్ ఒక లిబరల్ పత్రిక. గెయిల్ వైనాండ్ ని ఎప్పుడూ విమర్శిస్తూనే ఉంది. ఆపని అందరూ చేశారు. ఈ రంగంలో అతనెప్పుడూ పాపులర్ కాదు. ఇది అతన్ని ఏమీ బాధించదు. బాధించిందా?”

“అది వేరే విషయం. ఒక పని వెనక ఒక వ్యవస్థ ఉన్నప్పుడు నాకు నచ్చదు. ఒక ప్రత్యేక ప్రయోజనం ఉన్నప్పుడు, చిన్నచిన్న బిందువులు కలిసి, ఏమీ ఎరగనట్టుగా, తొందర్లోనే ఒక ప్రవాహంగా మారతాయి. మహోద్భుతంగా మారే సూచనలున్నాయి.”

“అల్వా! అనుమానప్పిచ్చి పట్టుకుందా?”

“నాకు నచ్చదు. ప్రజలు అతని ఓడమీద, స్త్రీలమీద, దాడి చేశారు. మున్సిపల్ ఎన్నికల్లో కొన్ని అపవాదులు వేశారు. ఏవీ రుజువు కాలేదు. అవి ఫర్వాలేదు.” తొందర తొందరగా మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు అల్వా, “కానీ ఈ మధ్య జనం వాడుతున్నారే. నవ మేధావుల భాష - గెయిల్ వైనాండ్ దోపిడీదారుడని, పెట్టుబడిదారీ గజదొంగ అని, ఈ యుగానికి పట్టిన వ్యాధి అని, అంటున్నారు చూడు. అది నాకు గిట్టదు. అది ఇప్పటిదాకా చెత్తే. అయితే ఆ చెత్తలో డైనమైట్ ఉంది.”

“అది కేవలం పాత మాటలనే కొత్త పద్ధతిలో వాడడం. అంతకన్న ఏంలేదు. అది అలా ఉంచు. అప్పుడప్పుడు ఒక వ్యాసం పంపుతున్నంత మాత్రాన ఆ పత్రిక పోలీసీకి నేను ఎలా పూచీ పడతాను?”

“య్యా! కానీ... నేను విన్నది అది కాదు.”

“ఏం వింటున్నావు?”

“ఆ చెత్తకి నువ్వు పెట్టుబడి పెడుతున్నావని.”

“ఎవరు? నేనా? దేనితో?”

“అంటే, నువ్వంటే అచ్చంగా నువ్వని కాదు. కానీ నేను విన్నదేమిటంటే న్యూ ఫ్రాంటియర్స్ అన్ని ఫ్రాంటియర్స్ లాగానే అయిపోతున్నప్పుడు, వాళ్ళకి గొప్ప ఊపు, లక్ష పౌండ్ల ఊపు, ఇచ్చేందుకు రోనీ పికెరింగ్ అనే కుర్ర తాగుబోతుని అప్పచెప్పింది నువ్వేనటగా?”

“ఛ. అది రోనీని కాపాడ్డానికి. పట్టణంలో ఉన్న మరింత పెద్ద మురికి కాలువలో పడకుండా చేసేందుకు. తను కుక్కలు చింపిన విస్తరైపోతాడని ఒక గొప్ప లక్ష్యం చూపించాను. లక్ష పౌండ్ల డబ్బు తిరుగుబోతు స్త్రీల పాలు కాకుండా కాపాడాను.”

“సరే. కానీ ఈ బహుమతికి చిన్న కొక్కెం తగిలించగలవు నువ్వు. గెయిల్ తో సంబంధాలు తెంచుకోవడమో ఏదో చెయ్యమని సంపాదకులకి ఒక మాటవేసి ఉంటావు.”

“న్యూ ఫ్రాంటియర్స్ పత్రిక బేనర్ కాదు అల్వా! కొన్ని నియమాలున్న పత్రిక. ఎవరూ ఆ ఎడిటర్లకి కొక్కెలు తగిలించలేరు. ఏదో చేసేయ్యమని చెప్పనూ లేరు.”

“ఈ ఆటలో ఎవరిని ఆట పట్టిస్తున్నావు ఎల్స్వర్త్?”

“సరే. నీకు కాస్త కుదురు దొరుకుతుందంటే, నువ్వు వినని సంగతి ఒకటి చెబుతా. చెప్పాల్సిన విషయం కాదు. అసలు వాళ్ళు దొరక్కుండా వేరేవాళ్ళతో నడిపించిన కథ. నీకు తెలుసా? నేను మిచెల్ లేటన్ చేత బేనర్లో పెద్ద భాగం కొనిపించాను.”

“తెలీదు.”

“అవును.”

“ఓహో! ఎల్స్వర్త్! గొప్ప విషయం! మిచెల్ లేటన్? రిజర్వాయర్ లాగా వాడుకోవచ్చు మనం... ఒక నిమిషం. మిచెల్ లేటన్ అన్నావా?”

“అవును. ఏం సరైనవాడు కాదా?”

“తాతగారి సొమ్ము అరిగించుకోలేక పోయిన మనవడు కదూ?”

“తాతగారు లెక్కలేనంత సొమ్మిచ్చారు.”

“అవును. కానీ వాడు బుర్రతక్కువవాడు. ముందు యోగి అయ్యాడు. తర్వాత శాకాహారి నన్నాడు. ఆ తర్వాత దేవుడొక్కడే అన్నాడు. తర్వాత దిగంబరుడైపోయాడు. మళ్ళీ ఇప్పుడు మాస్కోలో ఒక పారిశ్రామిక మహా భవనం కట్టేందుకు తయారయ్యాడు.”

“అయితే ఏమిటి?”

“ఓరి భగవంతుడా! మన స్టాక్ హోల్డ్స్లో ఒక ఎర్ర శాల్తీ!”

“మిచెల్ ఎర్ర శాల్తీ కాదు. బిలియన్లో పావు భాగం డాలర్లున్న వాడు ఎర్ర మనిషేలా అవుతాడు? అతను వట్టి గులాబి మొక్క. పసుపు రంగు ఎక్కువ. మనస్సులో పసి పిల్లాడు” అన్నాడు టూహీ.

“కానీ - బేనర్ పత్రికలో!”

“అల్వా! నువ్వు గాడిదవి. నీకు అర్థంకావడం లేదా! ఒక మంచి, గట్టి, సాంప్రదాయకమైన పేపరులో కొంత మొత్తం పెట్టించాను తన చేత. వాడి తిక్క అభిప్రాయాలు వదిల్చి సరైన దారిలో పెడుతుందది. అది అలా ఉంచి, తను ఏం చెడు చెయ్యగలడు? నీ ప్రియమిత్రుడు గెయిల్ తన పేపర్లు తన అదుపులో ఉంచుకుంటాడు. అంతే కదా?”

“గెయిల్కి ఇది తెలుసా?” అడిగాడు స్కారెట్.

“తెలీదు. గత అయిదేళ్ళుగా, లోగడ ఉన్నంత జాగ్రత్తగా లేదు. ఆ మాట అతనితో అనకపోవడమే మంచిది. గెయిల్ ఎటు వెళుతున్నాడో చూశావుగా. అతనికి కాస్త ఒత్తిడి అవసరం. నీకేమో డబ్బు అవసరం అవుతుంది. మిచెల్ లేటన్తో మంచిగా ఉండు. వాడు చేతిలో ఉంటాడు.”

“అలాగే ఉంది పరిస్థితి” అన్నాడు స్కారెట్.

“అంతే. చూశావా? నా గుండెకాయ సరైన చోటులోనే ఉంది. న్యూ ఫ్రాంటియర్స్ లాంటి చిన్న బలహీనమైన లిబరల్ పత్రికకి సాయం చేశాను. కానీ, అదే నేను, ఫక్తు సంప్రదాయానికి పెట్టనికోటలాంటి న్యూయార్క్ బేనర్ కి చాలా హెచ్చుమొత్తం తెచ్చి పెట్టాను.”

“అవును. తెచ్చావు. నువ్వు ఒక రాడికల్ వి అయి ఉండీ చేశావంటే చాలా యోగ్యుడివి.”

“ఇప్పుడు అవిశ్వాసం గురించి మాట్లాడతావా?”

“మాట్లాడను. నువ్వు బేనర్ పక్షాన్నే ఉంటావని అనుకుంటున్నాను.”

“ఉంటాను. బేనరంటే నాకు ప్రేమ. దాని కోసం ఏమైనా చేస్తాను. ప్రాణం ఇచ్చేస్తాను న్యూయార్క్ బేనర్ కి.”

8

ఒక నిర్జన ద్వీపంలో నడుస్తున్నప్పుడు మనం ఇతర భూభాగంతో కలిసే ఉంటాం. కానీ ఆ పెంట్ హౌస్ లో టెలిఫోన్ కూడా తీసేశాక, వైనాండ్ కి డొమినిక్ కి తమ కింద యాభై అంతస్తులు గాని, గ్రానైట్ ని పట్టుకున్న ఉక్కు కడ్డీల చట్రంగాని, ఉన్నట్టే లేవు. వాళ్ళ ఇల్లు అంతరిక్షానికి లంగరేసినట్టు అనిపించింది. ద్వీపంలా, కాదు, గ్రహంలా ఉంది. నగరం ఒక అందమైన దృశ్యంగా పరిణమించింది. ఏ రకమైన సంబంధ బాంధవ్యాలకీ ఆస్కారం లేని ఆకాశంలా ఉంది. చూసి మెచ్చుకోదగిందే తప్ప జీవితాలతో ప్రత్యక్ష ప్రమేయం ఏమీ లేని ఆకాశంలా.

పెళ్ళైన రెండు వారాల పాటు వాళ్ళు పెంట్ హౌస్ ని వదలేదు. ఎలివేటర్ బటన్ నొక్కి ఎప్పుడు అనుకుంటే అప్పుడు ఆమె ఈ కాలాన్ని బ్రేక్ చెయ్యగలదు. కానీ అనుకోలేదు. నిరోధించాలని, ఆలోచించాలని, ప్రశ్నించాలని కోరికే లేదు. ఉన్నదల్లా ఒక మంత్ర ముగ్ధత, శాంతి.

ఆమె కోరినప్పుడు అతను గంటల కొద్దీ మాట్లాడుతూ కూర్చునే వాడు. ఆమె మౌనాన్ని ఆశించినప్పుడు మౌనంగా కూర్చుని తృప్తి పడేవాడు. తన గేలరీలోని వస్తువుల్ని చూసినట్టు గానే, అదే దూరాన నిలిచి, ఏ అలజడీ కలిగించని రీతిలో ఆమెను చూసేవాడు. ఆమె అడిగిన ప్రశ్నలన్నింటికీ జవాబిచ్చేవాడు. తనంతట తను ఏమీ ప్రశ్నించే వాడు కాదు. తనకి ఏమనిపిస్తున్నదీ చెప్పేవాడు కాదు. ఆమె ఒంటరిగా ఉండాలనుకున్నప్పుడు పలకరించేవాడు కాదు. ఒక సాయంత్రం పూట తనగదిలో కూర్చుని చదువుకుంటోందామె. బయట నల్లటి రూఫ్ గార్డెన్ లో పిట్టగోడ దగ్గరనుంచున్న అతన్ని చూసింది. అతను ఇంటివైపు చూడడం లేదు. కిటికీనుంచి వచ్చిన వెలుగు చారలో ఊరికే నుంచున్నాడు.

రెండువారాల తర్వాత అతను బేనర్ ఆఫీసుకి వెళ్ళి, పనిలో పడ్డాడు. ఒక ఏకాంత భావన మాత్రం వాళ్ళ భవిష్యత్ దినాలన్నింటా పదిలపరుచుకోవాల్సిన థీమ్ లా అలా ఉండిపోయింది. సాయంత్రం అతను ఇంటికి వచ్చేవాడు. నగరపు అస్తిత్వం చెరిగిపోయేది. అతనికి ఎక్కడికీ వెళ్ళాలని ఉండేది కాదు. అతిథులెవర్నీ పిలిచేవాడు కాదు.

అతను ఆ ప్రసక్తి తేలేదు కానీ, తను ఒంటరిగాకానీ, అతనితో కలిసికానీ గడపదాటడం అతనికి ఇష్టంలేదని ఆమె గ్రహించింది. అతను బలవంత పెట్టదలచుకోని అబ్జెషన్ అది. అతను ఇంటికొచ్చాక అడిగేవాడు “బయటకి వెళ్ళావా?” “లేదు” “ఎక్కడున్నావు ఇంత వరకూ?” అది అసూయకాదు. - ‘ఎక్కడికి’ అన్నది విషయమే కాదు. ఆమె ఒక జతబూట్లు కొనుక్కోవాలంటే, అతను మూడు స్టోర్స్ నుంచి బూట్లు తెప్పించేవాడు ఎంచుకొమ్మని. అలా స్టోర్ కి వెళ్ళకుండా ఆపుతాడు. నాకు ఫలానా సినిమా చూడాలనుంది అంటే ఇంటిపైన ఒక హాల్ కట్టిఉంది.

మొదటి కొన్ని నెలలపాటు ఆమె తలొగ్గింది. తమ ఏకాంతం తనకి నచ్చుతున్నట్టు గ్రహించగానే వెంటనే దాన్ని భగ్గుం చేసింది. ఎవరైనా తమని పిలిస్తే అతను ఆ ఆహ్వానాన్ని అంగీకరించేటట్టు చేసింది. ఆమె అతిథుల్ని పిలిస్తే కాదనకుండా ఒప్పుకున్నాడతను.

అయితే అతను తను పేపర్లకీ, తన భార్యకీ మధ్య కట్టిన గోడనిమాత్రం ఆమె ఛేదించలేక పోయింది. ఆ పత్రికల పుటల్లో ఆమె పేరెప్పుడూ కనిపించలేదు. ఆమెను కమిటీలకి అధ్యక్షత వహించమన్నారు. విరాళోద్యమాలను నడిపించమన్నారు. పోరాటాలకి మద్దతు ఇమ్మన్నారు. మిసెస్ వైనాండ్ ని నలుగురిలోకీ లాగే ప్రతిప్రయత్నాన్నీ ఆపాడతను. ఆమెకి ఆఫీసులనుంచి ఉత్తరాలువచ్చినప్పుడు అవి ఎందుకు వచ్చాయో తెలియకపోతే, ఆమెకు చెప్పకుండా తెరిచి చూసేందుకు సందేహించలేదతను. నిస్సందేహంగా చించేసి, ఆ మాట ఆమెకు చెప్పేవాడు. ఆమె భుజాలెగరేసి ఊరుకునేది.

ఆమెకు తన పేపర్లపట్ల ఉన్న నిరసనని అతను పంచుకున్నట్టు లేదు. ఆ విషయాల్ని చర్చించనివ్వలేదు. వాటి గురించి ఏమనుకుంటున్నాడన్నది గాని, ఎలా ఫీలవుతున్నాడన్నది గాని, తెలుసుకోలేకపోయింది తను. ఒకసారి అభ్యంతరమైన ఒక సంపాదకీయం మీద ఆమె వ్యాఖ్యానించింది. అతను కటువుగా “బేనర్ విషయంలో ఎప్పుడూ సంజాయిషీలు ఇవ్వలేదు. భవిష్యత్తులో ఇవ్వను కూడా” అన్నాడు.

“కానీ ఇది చాలా భయంకరంగా ఉంది గెయిల్!”

“బేనర్ పబ్లిషర్ గానే నన్ను పెళ్ళి చేసుకున్నావనుకున్నాను.”

“ఆ విషయం గురించి ఆలోచించడం మీకు ఇష్టం లేదనుకున్నాను.”

“నా ఇష్టానిషాలతో నీకు సంబంధం లేదు. బేనర్ ని నేను మారుస్తాననో, త్యాగం చేస్తాననో అనుకోకు. భూమిమీద ఎవరికోసమూ ఆ పని చెయ్యను.”

ఆమె నవ్వేసింది. “అలా చెయ్యమని అడగను” అంది.

జవాబుగా నవ్వలేదతను.

బేనర్ ఆఫీసులో కొత్తశక్తితో పని చేశాడు. అతనెంతో పట్టుదలతో పని చేసిన రోజుల్ని ఎరిగిన వాళ్ళకూడా ఆ ఉత్సాహానికీ తీవ్ర ప్రచోదనకీ ఆశ్చర్యపోయారు. అవసరమైనప్పుడు రాత్రంతా ఆఫీసులో ఉండిపోయాడు. చాలాకాలంగా అలా చెయ్యలేదు. అతని పని పద్ధతిలో, పోలీస్ లో ఏ మార్పు లేదు. అల్వా స్కారెట్ తృప్తిగా గమనించాడు. తన నిరంతర సహచరుడు

ఎల్సేవర్త్ టూహీతో “మనం పొరబడ్డాం. గెయిల్ ఏమీ మారలేదు. దేవుడు దీవించుగాక! ఇంతకు ముందు కన్నా బాగున్నాడు.” అన్నాడు. “డియర్ అల్వా! ఏదీ నువ్వునుకున్నంత సరళంగా ఉండదు. అంత వేగంగానూ రాదు.” “కానీ అతను సంతోషంగా ఉన్నాడు. ఆ సంతోషం కనబట్టలేదా?” “సంతోషంగా ఉండడం అనేదే అతనికి జరగకూడని ప్రమాదకరమైన విషయం. నేను మానవతావాదిని కనక అతని మంచికే చెబుతున్నాను.”

శాలీబ్రెంట్ తన బాస్ ని తెలివిగా ఓడిద్దామనుకుంది. బేనర్ కి ఉన్న విలువైన ఆస్తుల్లో బ్రెంట్ ఒకతే. లావుగా ఉంటుంది. నడి వయస్సు స్త్రీ ఇరవై ఒకటో శతాబ్దపు స్టైల్ షోలో మోడల్ లా ఉంటుంది. చాంబర్ మెయిడ్ లా - హోటల్ గదుల్లో బెడ్ రూముల్నీ బాత్ రూముల్నీ శుభ్రంచేసే స్త్రీలా రాస్తుంది. బేనర్ పాఠకుల్లో ఆమెకంటూ ఒక ప్రత్యేక సమూహం ఉంది. జనాదరణవల్ల తనమీద తనకు అతి నమ్మకం ఆమెకు.

మిసెస్ గెయిల్ వైనాండ్ మీద ఒక కథనం రాయాలని నిర్ణయించుకుంది శాలీబ్రెంట్. సరిగ్గా ఆమె రాసే కథనమే అక్కడ కనిపిస్తోంది. అది కాస్తా వృథా అయిపోతుంది. వైనాండ్ పెంట్ హౌస్ లోకి ప్రవేశం సంపాదించింది. తనని కోరుకోని ప్రదేశాలకికూడా అనుమతి సంపాదించే ఒడుపు తెలుసామెకి. వైనాండ్ సంస్థలో శిక్షణ పొందిన ఘటం. నాటకీయంగా ప్రవేశించింది. నల్ల దుస్తులు వేసుకుంది. భుజంమీద తాజా పొద్దుతిరుగుడు పువ్వు పెట్టుకుంది. ఎప్పుడూ పెట్టుకునే ఆ ‘నగ’ ఆమెకి ఒక చిహ్నం అయిపోయింది. గుక్క తిప్పుకోకుండా డౌమినిక్ తో చెప్పింది. “మిసెస్ వైనాండ్! మీ వారిని మోసగించేందుకు మీకు సాయం చేస్తాను.”

తన చిలిపితనానికి తనే మురిసిపోయి కన్ను గీటుకుంది “మా ప్రియమైన వైనాండ్ గారు మీ పట్ల సవ్యంగా లేరు. మీకు దక్కాల్సిన కీర్తిని దక్కనివ్వడం లేదు. కారణం ఏమిటో నాకు తెలియదు. అయితే ఆయన్ని సరిచేద్దాం. మీరూ, నేనూ కలిసి. మనం అమ్మాయిలం కుమ్మక్కయితే మగవాడు ఏం చెయ్యగలడు? మీరెంత మంచివారో ఆయనకి తెలీదు. మీ కథ నాకు చెప్పండి చాలు. నేను రాస్తాను. ఎంత బావుంటుందంటే ఆయన దాన్ని వెయ్యకుండా ఉండలేరు.”

డౌమినిక్ ఒక్కతే ఉంది ఇంట్లో. ఆమె నవ్వింది. ఆ రకమైన నవ్వు శాలీబ్రెంట్ చూసి ఎరగదు. శాలీది మామూలుగా పరిశీలించే స్వభావమే కానీ ఆమెకికూడా సరైన విశేషణం తట్టలేదు. డౌమినిక్ కథ చెప్పింది. శాలీ ఏ రకమైన కథ గురించి కలకందో అదే రకం కథ చెప్పింది.

“నేను అతనికి టిఫిన్ చేస్తాను. హామ్ గుడ్లు ఇష్టం తనకి. వట్టి హేమ్ గుడ్లు... ఓ ఎస్. మిస్ బ్రెంట్! చాలా సంతోషంగా ఉన్నాను. ఉదయాన్నే కళ్ళుతెరిచి నాకు నేనే చెప్పుకుంటాను - ‘ఇది నిజం కాజాలదు. అంత గొప్ప గెయిల్ వైనాండ్ కి భార్య అయిన చిన్న పేదపిల్లను నేను కాదు. ఆయన ప్రపంచ సుందరులందరిలోంచి ఎంచుకోగల అవకాశం ఉన్నవాడు. సంవత్సరాలుగా ఆయనను ప్రేమిస్తున్నాను. ఆయన నాకో కల. అందమైన అసాధ్యమైన కల. ఇప్పుడు కల నిజమైనట్టుంది” - అని “ప్లీజ్ మిస్ బ్రెంట్! అమెరికా మహిళలకు ఈ సందేశాన్ని అందించండి. ‘సహనానికి ఎప్పుడూ తగిన ప్రతిఫలం దక్కుతుంది. రొమాన్సు దగ్గర్లోనే ఉంటుంది’ ఇది ఒక గొప్ప ఆలోచన అని నా కనిపిస్తుంది. నాకులాగే ఇతర అమ్మాయిలకు కూడా ఇది

ఉపకరిస్తుంది... గెయిల్ని సంతోషంగా ఉంచాలి. ఆయన సుఖదుఃఖాలను పంచుకోవాలి. ఒక మంచి భార్యని, తల్లిని కావాలి. జీవితంలో నేను కోరుకునేదంతా ఇంతే.”

అల్వా స్కారెట్ చదివాడు. ఎంతగా నచ్చిందంటే జాగ్రత్త మరిచిపోయాడు. “వేసెయ్యి అల్వా! ప్రూఫ్ అతని డెస్క్మీద ఉంచు. అతను ఓకే అనేస్తాడు. అనకపోతే చూడు” అంది శాలీ. ఆ సాయంత్రం శాలీబ్రెంట్ ఉద్యోగం పోయింది. ఖరీదైన ఆమె కాంట్రాక్టు రద్దయింది, ఇంకా మూడేళ్ళు ఉండగానే. ఎలాంటి పని ఉన్నా సరే మళ్ళీ ఎప్పుడు బేనర్ బిల్డింగ్లో అడుగుపెట్టొద్దని చెప్పారు.

స్కారెట్ ఆందోళన పడ్డాడు. అడ్డుచెప్పాడు “గెయిల్! శాలీని తీసెయ్యకు. శాలీని మాత్రం తీసెయ్యకు.”

“నేను ఎవరినైనా తీసెయ్యలేనప్పుడు ఆఫీసు మూసేసి ఈ చెత్త బిల్డింగ్ని పేల్చి పారేస్తాను” అన్నాడు వైనాండ్ నెమ్మదిగా.

“కానీ పాఠకులు! మనం తన పాఠకుల్ని నష్టపోతాం.”

“పాఠకుల్ని గంగలో కలవనీ”

ఆ రాత్రి భోజనంవేళ జేబులోంచి నలిగిన కాగితం తీసి - అది ఆ కథనానికి సంబంధించిన ప్రూఫ్ - ఒక్కమాట మాట్లాడకుండా టేబుల్మీదుగా డొమినిక్ ముఖంమీదకి విసిరాడు. ఆమె చెంపకు తగిలి నేలమీద పడింది. దాన్ని తీసి, విప్పి, అదేమిటో చూసి బిగ్గరగా నవ్వేసింది.

శాలీ బ్రెంట్ వైనాండ్ శృంగారజీవితంమీద కథనం రాసింది. ఉల్లాసంగా, మేధావుల శైలిలో, సోషియాలజికల్ అధ్యయనంలాగ రాసింది. చెత్త పత్రికలు అంగీకరించలేని సమాచారం ఉంది అందులో. దాన్ని న్యూ ప్రాంటీయర్స్ అచ్చు వేసింది.

ప్రత్యేకంగా ఆర్డరిచ్చి చేయించిన నెక్లెస్ ఒకటి డొమినిక్కి తెచ్చి ఇచ్చాడు. అది డైమెండ్ నెక్లెస్. డైమెండ్స్ ఒక పద్ధతిలో కాక చెల్లా చెదురుగా అమర్చి ఉన్నాయి. ప్లాటినం గొలుసులతో అతికారు వాటిని. సూక్ష్మదర్శిని వాడి తయారుచేసిన గొలుసులవి. సరిగ్గా కనిపించడమే లేదు. ఆమె మెడకు దాన్ని అలంకరించినప్పుడు అక్కడొకటి ఇక్కడొకటిగా పడిన నీటి బిందువుల్లా ఉంది ఆ నగ.

ఆమె అద్దం ముందు నిలబడింది. బిందువులు చర్మంమీద మెరిసేలా డ్రెసింగ్ గౌన్ని భుజాలమీద నుంచి కిందకి జార్చింది.

“ఆ బ్రేంక్స్ గృహిణి కథ ఉంది చూడండి, భర్త ఉంచుకున్న యువతిని హత్య చేసిన స్త్రీ కథ. అనైతికంగా అసహ్యంగా ఉంది. అయితే ఇంకా నీచమైన విషయం ఉందక్కడ - ఆ ఉదంతం చదవడానికి ప్రజలు చూపిస్తున్న కుతూహలం. అంతకన్న దరిద్రమైన విషయం ఏమిటంటే ఆ కుతూహలాన్ని తీర్చడానికి పత్రిక పూనుకోవడం. నిజానికి, ఆ ఇల్లాలే బొమ్మల్లో ఎంత అందవికారంగా ఉందో - ఆవిడవల్లే ఈ నెక్లెస్ని పొందడం వీలయిందిగా. నెక్లెస్ చాలా బావుంది. దాన్ని పెట్టుకున్నందుకు గర్విస్తాను”

అతను నవ్వాడు. కళ్ళలో ఆకస్మాత్తుగా మెరిసిన మెరుపులో కనిపించిన ధైర్యం ఎబ్బెట్టుగా ఉంది.

“ఆ నెక్లెసుపట్ల ఒక దృష్టి అది. ఇంకోరకంగా చూడొచ్చు దాన్ని. మానవ చైతన్యంలో ఉన్న అతినీచమైన వ్యర్థ పదార్థాన్ని తీసుకుని - అంటే ఆ గృహిణి మనస్తత్వాన్ని, ఆవిడ గురించి చదవాలని ఉబలాటపడ్డ ప్రజల మనస్తత్వాన్ని తీసుకుని - నువ్వు పెట్టుకున్న నెక్లెస్ తయారుచేశాను. ఇంత గొప్పశుద్ధి కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించే సమర్థత ఉన్న ఆల్కెమిస్ట్ని నేను. అలా అనుకోవడం నాకిష్టం.”

అతని చూపులో ఆమెకి క్షమాపణగానీ, విచారంగానీ పశ్చాత్తాప కోపంగానీ కనిపించలేదు. అదొక వింత వీక్షణం. ఇంతకు ముందు తను గమనించిందే. కేవల ఆరాధనా వీక్షణం. అది చూస్తే ఆరాధనలో ఒక దశ ఉంటుందని, ఆ దశలో ఆరాధన చేసే వ్యక్తే గౌరవపాత్రంగా కనిపిస్తాడని ఆమెకి తెలిసింది.

ఆ మరుసటి రోజు రాత్రి అతను ఆమె డ్రెసింగు రూములోకి వచ్చేసరికి ఆమె అద్దం ముందు కూర్చుని ఉంది. అతను వంగి ఆమె వీపును ముద్దాడాడు. అద్దానికి ఒక మూలగా ఓ కాగితంముక్క అంటించి కనపడింది. అది డొమినిక్ని బేనర్నుంచి తొలగిస్తూ ఇచ్చిన కేబుల్ గ్రామ్ ఆర్డరుని ‘డీ కోడ్’ చేసిన కాగితం. ‘తీసిపారెయ్యి బిచ్ని.’

భుజాలుపైకి లేపి నిటారుగా నిలబడ్డాడు “ఎలా సంపాదించావు దాన్ని?” అని అడిగాడు.

“ఎల్వీవర్త్ టూహీ ఇచ్చాడు. దాచుకోదగ్గది అనిపించింది. అది ఇంత ఉచితంగా ఉంటుందని ఎప్పుడూ ఊహించలేదు.”

తనే దాన్ని రాసిన విషయం ఒప్పుకుంటూ ఏమీ మాట్లాడలేదు.

మరుసటి రోజుకి ఆ కేబుల్ గ్రాం మాయమై పోతుందని అనుకుంది. కానీ అతను దాన్ని ముట్టుకోలేదు. ఆమె తొలగించ లేదు. అద్దం కొసన అలాగే ఉండిపోయింది. అతను తనను చేతుల్లోకి తీసుకున్నప్పుడు అతని కళ్ళు ఆ కాగితంమీదకి వెళ్ళడం ఆమె గమనించింది. అతనేమనుకుంటున్నదీ ఆమెకి తెలియలేదు.

* * *

వసంతంలో పబ్లిషర్ల సమావేశం ఒకటి జరిగింది. దానికోసం ఒక వారం పాటు అతను న్యూయార్క్ వదిలి వెళ్ళాడు. అది వాళ్ళకి తొలి ఎడబాటు. అతను తిరిగి వచ్చినప్పుడు విమానాశ్రయానికి వెళ్ళి అతన్ని ఆశ్చర్యపరిచింది. ఆమె ఉల్లాసంగా, సాత్వికంగా ఉంది. ఆమె తీరులో అతను ఎప్పుడూ ఊహించని నమ్మలేని వాగ్దానం ఉంది. ఆమె మీద పూర్తి విశ్వాసం కలిగింది.

అతను పెంట్ హౌస్ లో డ్రాయింగ్ రూములో కూలబడి, సోఫాలో సగం చాచుకుని పడుకున్నాడు. అలా కదలకుండా కూర్చోవాలనుకుంటున్నాడని, సొంత ప్రపంచంలో మళ్ళీ అలముకున్న భద్రతను అనుభవించాలనుకుంటున్నాడని ఆమె గ్రహించింది. ఏ రక్షణా

లేకుండా అతను కళ్ళను తెరిచి, తన కప్పుగించడం చూసింది. లేచి నిలబడి అంది. 'డ్రెస్ చేసుకోండి గెయిల్! మనం ఈ రాత్రి థియేటర్ కి వెళుతున్నాం.' అతడు లేచి కూర్చున్నాడు. నవ్వాడు. నుదుటిమీద ఏటవాలు గాడులు నిటారుగా మారాయి. అతనిపట్ల ఆమెకి ప్రశంసాభావం కలిగింది. నుదుటిమీద గాడులు తప్పించి, అతని అదుపు చక్కగా ఉంది.

“మంచిది. నల్లటైనా? తెల్లదా?”

“తెల్లది! ‘నీది పోయేదేముంది లే’ నాటకానికి టికెట్లు తెప్పించాను. దొరకడం కష్టమైంది.”

ఇది చాలా దారుణం. వాళ్ళ మధ్య ఈ సమయంలో ఏర్పడ్డ పోటీలో అది భాగం కావడం ఎంతో హాస్యాస్పదంగా ఉంది. అతను బిగువు వదిలేసి నవ్వేశాడు. అది దాపరికాలు లేని నవ్వు. ఏమీ చెయ్యలేని అయిష్టంతో నవ్విన నవ్వు.

“దేవుడా! దానికి మాత్రం వద్దు.”

“ఎందుకు గెయిల్? ఉళ్ళో అతి విజయవంతమైన నాటకం అదే. మీ విమర్శకుడు జూల్స్ ఫౌగ్లర్ లేడూ...” అతను నవ్వు ఆపేశాడు. అతనికి అర్థమైంది. “అతను రాశాడు. మన కాలంతో అతి గొప్ప నాటకమట అది. ‘రాబోయే కొత్త ప్రపంచపు తాజా గొంతు’ అన్నాడు ఎల్స్వర్త్ టూహీ. ‘అది రాసింది సిరాతో కాదు, మానవ కృపాక్షీరంతో’ అన్నాడు అల్వా స్కారెట్. శాలీ బ్రెంట్ - మీరు తీసెయ్యక ముందు - ‘నాటకం చూసి ఉక్కిరిబిక్కిరి అయ్యేలా నవ్వా’నంది అది బేనర్ పత్రిక గారాల బిడ్డ. మీరు తప్పకుండా చూడాలనుకుంటారని అనుకున్నాను.”

“అవును. అదే అంటాను.”

బట్టలు మార్చునేందుకు లేచాడు.

“నీది పోయేదేముంది లే’ నాటకం చాలా నెలలగా ఆడుతోంది. ఎల్స్వర్త్ టూహీ దాని పేరును కొద్దిగా మార్చాలన్నాడు. “మన నాటక రంగాన్ని ఇంకా అదుపులో ఉంచుకున్న మధ్య తరగతి ప్రజల శృంగార వ్యతిరేకతకి ఒక రాయితీలా ఉంది” అన్నాడు. “కళాకారుడి స్వాతంత్ర్యంలో జోక్యానికి ఇదొక ఆక్రోశ పూర్వకమైన ఉదాహరణ. మనది స్వేచ్ఛా సమాజం అంటున్న దొంగ మాటల్ని, రాతల్ని ఇంకెంత మాత్రం వినొద్దు. ఈ నాటకం పేరు ప్రజల భాషనుంచి తెచ్చుకున్న మాట. ఆ పేరులో జానపద అభివ్యక్తిలోని ధైర్యం, సరళ వాగ్దార ఉన్నాయి” అన్నాడు.

వైనాండ్, డొమినిక్ నాలుగో వరస మధ్యలో కూర్చుని ఒకరికేసి ఒకరు చూడకుండా నాటకం చూస్తున్నారు. రంగంమీద జరుగుతున్నవన్నీ పదే పదే చూసి అరిగిపోయిన దృశ్యాలు, అర్థరహిత బుద్ధిమాలిన వ్యవహారాలు. కానీ అంతర్లీనంగా ఉన్న విషయం వాళ్ళని భయపెట్టింది. మాటలు నిరుచప్పుగా విసుగ్గా సాగుతున్నాయి. హాస్యాస్పదంగా ఉన్నాయి. వెకిలినవ్వుల ముఖాల్లో, కపటపు మాటల్లో, అసహ్య భంగిమల్లో, నటులు అంటువ్యాధిలా పీల్చేసుకున్న లక్షణం ఒకటి ఏదో ఉంది. ఆ బుద్ధిలేని హాస్యాస్పద పదాల్ని జ్ఞానోదయాలుగా వాడుతూ వాటిని అలా

ఆమోదించమని అమర్యాదగా దభాయించడం ఉంది. రచయిత అమాయకంగా ఆ విషయాల్ని నిజం అనుకోవడం లేదక్కడ. కావాలని నిస్సిగ్గుగా మొరటుగా వాటిని నిజమన్నట్టు దబాయిస్తున్నాడు. అతనికి తన రచన స్వభావం ఏదో నిజంగా తెలియదన్నట్టు ఉంది రచన. ప్రేక్షకుల మనస్సులకి అది ఉన్నతమైన విషయంగా తట్టేటట్టు చెయ్యగల తన శక్తి గురించి రచయిత తనను తాను పొగుడుకుంటున్నట్టుంది. ఆ క్రమంలో ప్రేక్షకుల మనస్సులలోని ఔన్నత్యాన్ని నాశనం చేస్తున్నాడు. ఆ నాటకం దాని సమర్పకుల తీర్పుని సమర్థిస్తోంది. నవ్వు పుట్టించింది. వినోద పరిచింది. రంగంమీద కాక ప్రేక్షకులమధ్య 'వేసిన అసభ్య చతురోక్తిలా' ఉందది. భగవంతుడిని తోసి పారేసిన శిలావేదికలా ఉంది. కత్తిచేత బట్టిన సైతాన్ని కాక కోకాకోలా చప్పరిస్తున్న వీధి చివరి రౌడీని ఆ వేదిక మీద నిలబెట్టినట్టుంది.

ప్రేక్షకులు మౌనంగా ఉన్నారు. తికమక పడ్డారు. అణకువకి లోనయ్యారు. తోటి ప్రేక్షకులలో ఎవరైనా నవ్వినప్పుడు ఊపిరి పీల్చుకుని, 'మనం ఆనందిస్తున్నాంరా నాయనా' అనుకుని తక్కినవాళ్ళకూడా జత కలుస్తున్నారు. జూల్స్ ఫౌగర్ ఎవర్నీ ప్రభావితం చేసే ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. ముందుగానే అనేకఛానెళ్ళ ద్వారా ఒకే ఒక విషయం స్పష్టం చేశాడు. ఈ నాటకాన్ని ఆనందించలేని వాడు పనికిమాలినవాడని. "వివరణలు విశ్లేషణలు అడిగి ప్రయోజనం లేదు. మీరు దీన్ని ఇష్టపడే స్థాయి సంస్కారులా? కారా? తేల్చుకోండి. అంతే" అన్నాడు.

విరామం సమయంలో ఒక స్థూలకాయురాలైన మహిళ "అద్భుతంగా ఉంది, నాకు అర్థం కాలేదు కానీ అది ఏదో అతిముఖ్య విషయం అని నా భావన" అనడం విన్నాడు వైనాండ్. "వెళ్ళిపోవాలనిపిస్తోందా?" అని అతన్ని డొమినిక్ అడిగింది. "లేదు. చివరి దాకా ఉందాం" అన్నాడు.

ఇంటికి పోయేటప్పుడు కారులో మౌనంగా ఉన్నాడతను. డ్రాయింగ్ రూములోకి వెళ్ళాక ఏం చెప్పినా వినడానికి, ఆమోదించడానికి సిద్ధంగా ఎదురుచూస్తూ నిలబడ్డాడు. పోనీ అతన్ని వదిలేద్దామా అనిపించిందామెకి ఒక్క క్షణంపాటు. శూన్యంగా, అలసటగా అనిపించింది. అతన్ని నొప్పించాలని లేదు. అతని సాయం కోరాలనిపించింది.

థియేటర్లో తనకి ఏమనిపించిందో గుర్తుకొచ్చింది. ఈ నాటకం బేనర్ సృష్టి అని అనుకుంది. బేనర్ దీనినే జీవితంలోకి బలవంతంగా చొప్పించి, పోషించి, నిలబెట్టి, గెలిపించింది. స్టోడర్డ్ గుడి వినాశనాన్ని ఆరంభించిందీ ముగించిందీ కూడా బేనరే... నవంబరు 2న 1930లో బేనర్ - 'ఒక చిరు స్వరం' కాలమ్ 'శాక్రిలేజ్' అన్న ఎల్సేవర్ట్ టూహీ రచన. 'మా చిన్నప్పటి చర్చిలు' అన్న అల్వా స్కారెట్ రాత - 'మిష్టర్ సూపర్మేన్ సంతోషమేనా?'... ఆ వినాశనం వెనక ఎప్పుడో జరిగిన సంఘటన కాదు - ఇది కొలవడానికి వీలేని రెండు భిన్నవస్తువుల్ని పోల్చడం కాదు. - ఇది యాదృచ్ఛికం కాదు. ఐక్, ఫౌగర్, టూహీ - తను... రోర్క్ ఇలా మనుషులకు సంబంధించిన వ్యవహారం కాదు. ఇది కాలాతీతమైన స్పర్థ. రెండు సారాంశాల సంఘర్షణ. ఆ బిల్డింగ్ని నిర్మించిన తత్వానికీ, ఈ నాటకాన్ని సంభావ్యం చేసిన తత్వానికీ మధ్య సంఘర్షణ - రెండు శక్తులు, తమ అతिसరళ రూపంలో ఆమెకి నగ్నంగా గోచరించాయి. ప్రపంచం పుట్టిన దగ్గరనుంచీ పోరాడుకుంటున్న శక్తులు -

అవి ప్రతిమతానికి తెలిసినవే - ఎప్పుడూ ఒక దైవం ఒక దెయ్యం ఉంటూనే వచ్చాయి. ఎటొచ్చీ మనుషులు దెయ్యాల ఆకారాల విషయంలో పొరబడ్డారు - దెయ్యం ఒకటి కాదు. పెద్దదీ కాదు. అది ఎన్నో దెయ్యాలు. అశ్శీలమైనవి, చిన్నవి. ఈ నాటకానికి చోటు కల్పించడం కోసం బేనర్ పత్రిక స్టోడర్డ్ ఆలయాన్ని నాశనం చేసింది. మరోలా చేసే అవకాశమే లేదు దానికి - మధ్యమార్గం లేదు. వేరే దారి లేదు. తటస్థ విధానం కుదరదు. అదా? ఇదా? ఎప్పుడూ ఉంది ఇది. ఆ పోరాటానికి ప్రతీకలు అనేకం. కానీ పేరు లేదు. ప్రకటన లేదు. 'రోర్క్!' తన లోపలి ఆక్రోశం తనకు వినిపించిందామెకు 'రోర్క్!... రోర్క్!... రోర్క్!...'

“డామినిక్ ఏమైంది?”

వైనాండ్ గొంతు వినిపించింది. అది మృదువుగా, ఆత్రుతుగా ఉంది. అతను ఎప్పుడూ ఆందోళనని బయటకి కనిపించనివ్వడు. ఆ ధ్వని తన ముఖానికి ప్రతిఫలనం అనీ, అతను తనముఖంలో చూసిన భావానికి ప్రతిబింబం అనీ గ్రహించింది డామినిక్.

ఆమె నిటారుగా నిలబడింది. ఇప్పుడు తనపట్ల తనకు స్పష్టతతో, మానసిక ప్రశాంతతతో ఉందామె.

“నేను మీ గురించి ఆలోచిస్తున్నాను” అంది.

అతను వేచి ఉన్నాడు.

“గెయిలీ! సమగ్ర ఉన్నతి కోసం సమగ్ర వాంఛ?” నవ్వేసింది - తాము చూసిన నటుల్లా చేతులు యథేచ్ఛగా ఊపుతూ “గెయిలీ! జార్జి వాషింగ్టన్ బొమ్మ ఉన్న రెండు సెంట్ల స్టాంపు ఉందా మీ దగ్గర?... మీ వయస్సెంత? ఎంత శ్రమించారు? సగానికి పైగా జీవితం అయిపోయింది. అయితే మీ కష్టానికి ప్రతిఫలం చూసేసుకున్నారు ఈ రాత్రి. మకుటాయ మానమైన సిద్ధి. తన అత్యున్నత వాంఛని ఎవరూ పూర్తిగా తీర్చుకోలేక పోయారనుకోండి. ఇప్పుడు పూనుకుని, గొప్ప ప్రయత్నం చేస్తే ఒకనాటికి ఆ నాటకం స్థాయికి చేరుకుంటారు.”

వింటూ, ఆమోదిస్తూ మౌనంగా నుంచున్నాడు.

“ఆ నాటకం రాత ప్రతి తెప్పించి, కింద అంతస్తులో ఉన్న మీ గేలరీ మధ్యన ఒక స్టాండుమీద పెట్టించుకోవాలి. మీ ఓడకి 'నీది పోయేదేముంది లే' అని కొత్తపేరు పెట్టుకోవాలి. నేను అనుకోవడం, నన్ను తీసుకెళ్ళి...”

“మాట్లాడకు.”

“... తీసుకెళ్ళి ఆ నటవర్గంలో చేర్చి ప్రతి సాయంత్రం ఆ మేరీ పాత్ర వేయించాలి నా చేత. అనాథ ముస్కరాట్ని పెంచుకుందే ఆ పాత్ర...”

“డామినిక్! ఊరుకో.”

“అయితే మాట్లాడండి. మీరు మాట్లాడితే వినాలనుంది.”

“నన్ను నేను ఎప్పుడూ సమర్థించుకుంటూ మాట్లాడను.”

“సరే. అయితే పొగుడుకోండి. అదయినా సరిపోతుంది.”

“వినాలని ఉంటే చెబుతా. ఆ నాటకం చాలాకోపం తెప్పించింది. నీకు తెలుసు అదలా ఉందని. బ్రేంక్స్ ఇల్లాలి కన్నా నీచం.”

“చాలా నీచం.”

“అయితే ఇంకా నీచం ఒకటి తెలిసింది నాకు. ఒక గొప్పనాటకం రాయడం, నవ్విపొమ్మని నిన్నటి ఆ ప్రేక్షకులకి సమర్పించడం. విరగబడి నవ్వుతున్న ఆ ప్రజల చేతిలో దయనీయ యాతన అనుభవించడం.”

ఆమెకి ఏదో అందిందని అతనికి అర్థమైంది. అయితే ఆ జవాబు ఆశ్చర్యం కలిగించిందో కోపం కలిగించిందో తెలియలేదు. ఆ మాటల్ని ఎంత మేరకు పసికట్టిందో అర్థంకాలేదు. ఇంకా చెప్పుకు పోయాడు.

“అది నాకు నిజంగా కోపం తెప్పించింది. అయితే బేనర్ చేసిన చాలా పనులు కూడా అలాగే కోపం తెప్పించాయి. ఈ రాత్రి మరీ నీచం. ఎందుకంటే ఆ నాటకంలో ఒక లక్షణం మామూలు హద్దుల్ని దాటేసింది. హాని చేసే చెడ్డలక్షణం ఏదో ఉంది దాంట్లో. కానీ తెలివి తక్కువ జనం దాన్ని ఆదరిస్తే మటుకు, అది బేనర్ నాయకబద్ధమైన క్షేత్రమే అవుతుంది. బేనర్ ఫూల్స్ కోసం పుట్టింది. ఇంకేం ఒప్పుకోమంటావు?”

“ఈ రాత్రి ఏమనిపిందో చెప్పండి.”

“చిన్నరకం నరకం, నువ్వు నాతో కూర్చున్నావు కనక. అదేగా నీకు కావలసింది? అవునా? వైరుధ్యం నాకు తెలియాలని. అయినా నీ అంచనా తప్పింది. ప్రజలు ఇలాగే ఉన్నారు. వాళ్ళ వైతన్యం ఇలాగే ఉంది అని వేదికని చూసి అనుకున్నాను. కానీ నిన్ను చూశాను. నువ్వున్నావు నాకు. -బాధపడ్డా అందుకు తగిన మూల్యంలాగా, వైరుధ్యానికి తగిన మూల్యంలాగా ఉంది ఆ తేడా. ఈ రోజు నిజంగా బాధపడ్డాను - నువ్వు కోరుకున్నట్టుగానే - అయితే అది ఎలాంటి బాధ అంటే ఒక పరిమితి వరకే, లోపలికి దిగిన తర్వాత...”

“షట్ప్!” ఆమె అరిచింది “షట్ప్, ఇంక చాలు.”

ఒక నిమిషం అలా నిలబడి పోయారు ఆశ్చర్యంగా. అతనే ముందు కదిలాడు. ఆమెకు సహాయం అవసరమని తెలిసింది. ఆమె భుజాలు పట్టుకున్నాడు. ఆమె విడిపించుకుంది. కిటికీ దగ్గరకు నడిచింది. నగరాన్ని చూస్తూ నుంచుంది. చీకట్లో పరుచుకున్న భవనాలని దిగువన ఉన్న మంటని చూస్తోంది.

కాసేపయాక “సారీ గెయిల్!” అంది. ఆ గొంతులో ఉద్వేగం లేదు.

అతను బదులు పలకలేదు.

“మీతో అలా అనేందుకు నాకు ఏ హక్కు లేదు.” ఆమె వెనక్కి తిరగలేదు. చేతులతో కిటికీ చట్రాన్ని పట్టుకుని “మన మధ్య ఇప్పుడు తేడా లేదు. దెబ్బకు దెబ్బ తగిలింది, మీకు ఉపశమనంగా అనిపిస్తుందని చెబుతున్నాను. నేనే ముందు బద్దలయ్యాను” అంది మళ్ళీ.

“నీకు ప్రతిక్రియ జరగాలని నేను కోరుకోను.” అతను శాంతంగా అన్నాడు “ఏమిటది డౌమినిక్?”

“ఏమీ లేదు.”

“నీకు ఏదో గుర్తొచ్చేట్టు చేశాను? నేను చెప్పిన విషయం కాదు. ఇంకేదో ఉంది. ఆ మాటలకి ఏం తట్టింది నీకు?”

“ఏమీ లేదు.”

“ఒక పరిమితి వరకే లోపలికి దిగిన బాధ. ఆ వాక్యమే కదా? ఎందుకు?”

ఆమె నగరాన్ని చూస్తోంది. దూరంగా కార్డ్ బిల్డింగ్ పైన ఉన్న స్తంభం కనిపిస్తోంది. “డౌమినిక్! నీ సహనం ఎరుగుదును నేను. నువ్వు అలా స్పందించావంటే ఇదేదో భయంకరమైన విషయం అయిఉండాలి. నాకు తెలియాలి. అసాధ్యమైనదంటూ ఏదీ ఉండదు. ఆ విషయంలో నేను నీకు సహాయం చేస్తాను” ఆమె జవాబు చెప్పలేదు. “అక్కడ థియేటర్లో కూడా కేవలం ఆ బుద్ధి తక్కువ నాటకం కాదు. ఇంకేదో ఉంది. ఇక్కడ కూడా అదే అయి ఉండాలి. ఏమిటది?”

ఆమె మృదువుగా పలికింది “గెయిల్! నన్ను క్షమిస్తారా?”

అతను ఒక నిమిషం ఆగాడు. అతను దానికి సిద్ధపడిలేదు.

“దేనికి క్షమించాలి?”

“అన్నింటికీ. ఈ రాత్రికి కూడా.”

“అది నీ హక్కు. ఆ షరతు మీదే నన్ను పెళ్ళి చేసుకున్నావు. బేనర్ ప్రచురిస్తున్నందుకు తగిన పరిహారం చెల్లించేట్టు చెయ్యడానికి.”

“దానికి మీరు పరిహారం చెల్లించాలని కోరుకోవడం లేదు.”

“ఎందుకు మానేశావు?”

“దానికి పరిహారం చెల్లించడం అసాధ్యం కనక.”

గదిలో పచారులు చేస్తున్న అతని అడుగుల చప్పుడు వినిపిస్తోంది ఆ నిశ్శబ్దంలో.

“డౌమినిక్! ఏమిటిది?”

“ఒక బిందువు దగ్గర బాధ అగిపోతుందన్నదేనా? ఏమీ లేదు. ఆ మాట అనే హక్కు మీకు లేదు. మీకు లేదు. అంటే అనండి. ఆ మాట చేప్పేందుకుకూడా నాకు హక్కు లేదు.”

“విషయం ఇంతే కాదు.”

“మనకి, మీకు, నాకు - చాలా సామ్యం ఉంది. ఎక్కడో ఇద్దరం ఒకేరకం ద్రోహం చేశాం. అది మంచి పదం కాదు... అహః అదే సరైన మాట. నా అనుభూతిని చెప్పడానికి ఉన్న ఒకే ఒక్క పదం అదే.”

“నువ్వు అలా ఫీల్ కాకు” అతని గొంతు వింతగా ధ్వనించింది. ఆమె అతని వైపుకి తిరిగింది.

“ఎందుకు?” అంది.

“ఎందుకంటే ఈ రాత్రి నేను ఫీలయింది కూడా అదే - ద్రోహం”

“ఎవరి పట్ల?”

“నాకు తెలియదు. నేను ఆస్తికుణ్ణయితే దేవుడి పట్ల అని ఉండేవాణ్ణి. కానీ నేను ఆస్తికుణ్ణి కాదు.”

“నేను అనేదీ అదే గెయిల్!”

“నువ్వెందుకు అలా ఫీల్ కావడం? బేనర్ నీ బిడ్డ కాదు.”

“ఒకే అపరాధానికి ఇతర రూపాలు కూడా ఉంటాయి.”

దగ్గరకు వచ్చి అతను ఆమెను చేతుల్లోకి తీసుకున్నాడు.

“నువ్వు ఏ రకం మాటలు వాడుతున్నావో ఆ రకం మాటల అర్థం నీకు తెలియదు. మన ఇద్దరికీ చాలా సామ్యం ఉంది. కానీ అది మాత్రం కాదు. నువ్వు నా నేరాల్లో భాగం తీసుకోవడంకన్నా నా ముఖంమీద ఉమ్మెయ్యడాన్ని సహిస్తాను నేను.”

ఆమె అతని చెంప మీద చెయ్యి ఆన్చింది. వేళ్ళు అతని కణతలని తాకుతున్నాయి.

“ఇప్పుడు చెబుతావా? ఏమిటది?” అన్నాడతను.

“ఏమీ లేదు. నేను భరించగలిగిన దానికన్నా ఎక్కువ బరువు ఎత్తుకున్నాను. మీరు అలిసిపోయారు గెయిల్! మేడమీదకి వెళ్ళరాదూ? కాసేపు నన్ను ఇక్కడే ఉండనివ్వండి. నగరాన్ని చూస్తూ ఉండాలనిపిస్తోంది. తర్వాత వస్తాను. నేను బాగానే ఉంటాను.”

9

ఓడ రెయిల్ దగ్గర నిలబడింది డొమినిక్. ఆమె శాండల్స్ కింద డెక్ వెచ్చగా ఉంది. ఆమె కాళ్ళమీద ఎండ పడుతోంది. గాలి తెల్లటి పల్చటి ఆమె దుస్తుల్ని ఎగరగొడుతోంది. ఆమె ముందు ఒక కుర్చీలో వైనాండ్ కాళ్ళూ చేతులూ చాచుకుని కూర్చున్నాడు.

ఓడ ఎక్కాక అతనిలో వచ్చిన మార్పును ఆమె గమనించింది. అదే ఆలోచిస్తోంది. నెలలుగా సాగిన వేసవి సముద్ర యాత్రలో అతన్ని పరిశీలించింది. అతను ఓడలో మెట్లు దిగుతూండగా చూసిందొక సారి. ఆ దృశ్యం మనసులో అలా ఉండిపోయింది. తెల్లటి పొడుగాటి

మనిషి వేగంగా, ధీమాగా దూసుకుపోవడం. ఒక చెయ్యి రెయిలింగ్ని పట్టుకుంది. ఆకస్మాత్తుగా ఆగిపోవాల్సిన ప్రమాదంఏదో రావచ్చని తెలిసి కూడా, కావాలని రిస్క్ తీసుకుని, కొత్త వేగం పుంజుకున్నాడు. అప్పుడతను ప్రజాదరణ సామ్రాజ్యపు అవినీతి పబ్లిషర్ కాదు. ఓడమీద అతనొక ఉన్నత కులీనుడు. యువకుడిగా ఉన్నప్పుడు కులీనత అంటే ఏమిటో తెలిసినవాడు ఎలా ఉంటాడో అలా కనిపించాడు. ఏ అపరాధ భావనా లేని ఉత్సాహోల్లాసాలతో ఉన్నాడు.

డెక్మీద కుర్చీలో ఉన్న అతన్ని చూసింది. ఎవరికి విశ్రాంతి అసహజస్థితో వాళ్ళ విశ్రాంతి ఆకర్షణీయంగా ఉంటుంది అనుకుంది. అప్పుడు వదులుతనంకూడా ఒక ప్రయోజనం సాధిస్తుంది. అతని గురించి ఆలోచించింది. గెయిల్ వైనాండ్ తన అసాధారణ సామర్థ్యానికి ప్రసిద్ధి పొందినవాడు. ఒక ఆశాసాహసికుడు సృష్టించిన వార్తాపత్రికల పరంపరకు చెందిన శక్తి మాత్రమే కాదది. అక్కడ అతనిలో ఆమె చూసిన గుణం, ఒక జవాబులాగా ఎండలో విశ్రాంతిగా కూర్చున్న లక్షణం, అది ఇంకా గొప్పది. విశ్వచలన సూత్రాలకు చెందిన లక్షణాలలో ఒకటి. ఆదిమ కారణాల్లో ఒకటి అది.

“గెయిల్!” అంది ఆమె ఉన్నట్టుండి, అసంకల్పితంగా.

కళ్ళు తెరిచి ఆమెవైపు చూశాడు.

“ఆ పిలుపును రికార్డు చేసి ఉంటే బావుండేది” అన్నాడు బద్ధకంగా. “అది ఎలా ధ్వనించిందో వింటే బిత్తర పోయేదానివి. వృథా అయిపోయింది. పడకగదిలో మళ్ళీ పెట్టుకు వినాలనుంది.”

“కావాలంటే అక్కడ మళ్ళీ అంటాను”

“థాంక్స్ డియర్! నువ్వు నన్ను ప్రేమించడం లేదు. నేను అతిశయోక్తి గాని, నిరాధార ఊహగాని, చెప్పడం లేదు సుమా! నువ్వు ఎప్పుడూ ఎవరినీ ప్రేమించలేదు.”

“ఎందుకు అలా అనుకున్నారు?”

“నువ్వు ఒక అతన్ని ప్రేమించడం అంటూ వస్తే అది - సర్క్స్ లాంటి పెళ్ళి, హాలులో ఒక దుర్మార్గమైన సాయంత్రం జరిగిన తంతు - లాంటి వ్యవహారం కాదు. అతనికి నరకం చూపిస్తావు.”

“మీకు ఎలా తెలుసు?”

“మనం కలుసుకున్న దగ్గర నుంచీ నువ్వు ఎందుకు నన్ను తదేకంగా చూస్తున్నావు? ఎందుకంటే, నేను నువ్వు విన్న గెయిల్ వైనాండ్ కాదు కనక. నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను. ప్రేమంటే మినహాయింపులు ఇవ్వడం. నువ్వు ప్రేమలో ఉండి ఉన్నట్టయితే అతను నిన్ను ఆదేశించాలనీ, నీపై ఆధిపత్యం చెలాయించాలనీ, నిన్ను కదిపి తన పాదాలకింద నలిపి వెయ్యాలనీ ఆశిస్తావు. ఎందుకంటే మనుషులతో నువ్వు ఏర్పరుచుకునే సంబంధాల రీత్యా అది నీ ఊహాకి కూడా అందనిది కాబట్టి. నీ ప్రేమికుడికి నువ్వు ఇవ్వాలనుకునే కానుక అది. గొప్ప మినహాయింపు. అయితే నీకు అది అంత సులువు కాదు.”

“అది నిజమైతే మీరు...”

“నేను సాత్వికుడిగా, వినముడిగా మారిపోతాను. నువ్వు ఆశ్చర్యపోతావు. బతికున్న వాళ్లలో నా అంత నీతిమాలిన వంచకుడుండడు.”

“నేను నమ్మను.”

“నమ్మవా? నేను అడుగునుంచి రెండోవాణ్ణి కాదా ఇంకెంత మాత్రం?”

“ఎంత మాత్రం కాదు.”

“సరే డియర్! నిజానికి నేను వాణ్ణి.”

“దాని గురించి ఎందుకు ఆలోచిస్తున్నారు?”

“ఆలోచించాలని లేదు. కానీ నిజాయితీగా ఉండాలని ఉంది. నాకున్న అంతరంగిక లగ్జరీ అదొక్కటే. నా మీద నీ అభిప్రాయం మార్చుకోకు. మనం కలుసుకోక ముందు నన్నెలా చూశావో అలాగే చూడు.”

“గెయిల్! మీరు కోరుకుంటున్నది అది కాదు.”

“నేనేం కోరుకుంటున్నానన్నది పట్టించుకోకు. నాకేమీ వద్దు - నిన్ను సొంతం చేసుకోవడం కన్న. నీ నుంచి ఏ జవాబూ వద్దు. ఏ సమాధానమూ లేకుండానే కావాలది. నన్ను మరీ దగ్గరగా చూడడం ప్రారంభిస్తే నీకు ఏమాత్రం నచ్చని విషయాలు కనిపిస్తాయి.”

“ఏ విషయాలు?”

“నువ్వు అందగతైవి డొమినిక్! భగవంతుడు అనుకోని అద్భుతం చేశాడు. లోపలా బయటా ఒకేలా ఉండే మనిషిని సృష్టించాడు.”

“ఏ విషయాలు గెయిల్?”

“నువ్వు నిజంగా దేన్ని ప్రేమిస్తావో తెలుసా? అవిభాజ్య నిజాయితీని. అది అసంభవం. స్వచ్ఛంగా ఉన్నదీ, మారిపోనిదీ, తర్క బద్ధంగా ఉండేదీ, అంతరాత్మకు విధేయమై ఉండేదీ, ఒక కళాకృతిలా సమస్తమూ ఏకరీతిలో ఉండేదీ ఎక్కడ దొరుకుతుంది? అవన్నీ దొరికే చోటు ఒకటే - కళ. నీకేమో అవి రక్తమాంసాల్లో కనిపించాలి. దాన్నీ నువ్వు ప్రేమిస్తున్నది. నాలో ఎప్పుడూ ఆ అవిభాజ్య నిజాయితీ లేదు.”

“లేదన్న విషయం ఎంత బాగా తెలుసు మీకు?”

“బేనర్ని మరిచిపోయావా?”

“టు హెల్ విత్ ది బేనర్.”

“సరే. టు హెల్ విత్ ది బేనర్. నువ్వు ఆ మాట అనడం బావుంది. అయితే ప్రధాన లక్షణం బేనర్ కాదు. నేనెప్పుడూ ఏ రకమైన నిజాయితీని పాటించలేదన్నదికూడా అంత

ముఖ్యం కాదు. నిజాయితీ అవసరం నాకెప్పుడూ తట్టలేదన్నది ముఖ్యవిషయం. అసలు ఆ భావనే నాకసహ్యం. అందులో ఉన్న అహంభావం నాకసహ్యం.”

“డ్విట్ కార్సన్...” అంది ఆమె. ఆ గొంతులోని చీదరను అతను గమనించాడు.

నవ్వేశాడు. “అవును. డ్విట్ కార్సన్ నేను కొనేసిన మనిషి. వ్యక్తివాది. మూకే గొప్పదనేవాడు. అతనిప్పుడు తాగుబోతు అయ్యాడు. నేనే చేశానలా. బేనర్కన్న నీచం కదా అది? దాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకోవడం నీకు నచ్చదు కదా?”

“నచ్చదు.”

“కానీ దాని గురించి పెద్ద గగ్గోలు పుట్టింది. ఖచ్చితంగా విని ఉంటావు. మహామహుల్ని నాశనం చేశాను. అ పని చేస్తూ నేనెంత ఆనందించానో ఎవరికీ తెలిసి ఉండదు. ఒక రకపు మోహం అది. ఎల్స్వర్త్ టూహీని, నా మిత్రుడు అల్వాని అలాంటి నత్తల్ని అస్సలు పట్టించుకోను. వాళ్ళని వాళ్ళ ప్రశాంతతకి వదిలేస్తాను. అంతకన్న కాస్త ఉన్నతస్థితిలో ఉన్న మనిషి కనబడాలి - వాడినుంచి ఒక టూహీని తయారుచేసేస్తాను నేను. చెయ్యకుండా ఉండలేను. అది లైంగిక వాంఛ లాంటిది.”

“ఎందుకు?”

“ఏమో.”

“అన్నట్టు మీరు ఎల్స్వర్త్ టూహీని సరిగా అర్థం చేసుకోలేదు.”

“కావచ్చు. ఒక నత్తగుల్లని విడదియ్యడానికి మనశ్శక్తిని వృథా చెయ్యమంటావా?”

“మరోచోట మిమ్మల్ని మీరే ఖండించుకున్నారు?”

“ఎక్కడ?”

“నన్ను నాశనం చేసేందుకు ఎందుకు పూనుకోలేదు?”

“మినహాయింపు డౌమినిక్! ఐ లవ్ యు. నేను నిన్ను ప్రేమించాల్సిందే. నువ్వే కనక మగవాడివైతే దేవుడే రక్షించాల్సి ఉండేది నిన్ను.”

“ఎందుకు గెయిల్?”

“నేనదంతా ఎందుకు చేశానని?”

“చెప్పండి.”

“పవర్! డౌమినిక్! నేనంటూ కోరుకున్నది అదొక్కటే. నేను ఏ పని కావాలనుకుంటే అ పనిని చేయించలేని వ్యక్తి ఒక్కడు కూడా ఉండకూడదు. నేను ఏది అనుకుంటే అది చెయ్యాలి. నేను లొంగదియ్యలేని వ్యక్తి నన్ను నాశనం చేస్తాడు. నేనెంత భద్రంగా ఉన్నానో తెలుసుకుంటూ సంవత్సరాల కాలం ఖర్చు చేశాను. నాకు గౌరవం అనే భావనే లేదంటారు.

జీవితంలో దేన్నో మిస్ అయ్యానంటారు. అయితే నేను ఏమంత కోల్పోలేదు. కోల్పోయానా? నేను మిస్ అయింది లేనేలేదు.”

మామూలు స్వరంతోనే మాట్లాడాడు. కానీ ఆమె తదేకశ్రద్ధతో వింటున్నట్టు గమనించాడు ఉన్నట్టుండి. ఒక్క అక్షరంకూడా వదలకుండా గుసగుసల్ని వినాల్సి వచ్చినప్పుడు ఉండే తదేక శ్రద్ధ అది.

“ఏమైంది డౌమినిక్! ఏం ఆలోచిస్తున్నావు?”

“మిమ్మల్ని వింటున్నాను.”

అతని మాటలతో బాటు వాటి వెనక ఉన్న తర్కాన్ని కూడా వింటున్నానని చెప్పలేదు. అతను ఏమి ఒప్పేసుకుంటున్నాడో అతనికి తెలియదు. ఆమెకిమాత్రం హఠాత్తుగా అది స్పష్టమైపోయింది - ప్రతి వాక్యానికి మరొక అదనపు ఉపవాక్యాన్ని చేర్చినట్టు.

“నిజాయితీలేని మనుషుల్లో అస్సలు నచ్చని విషయం ఏమిటంటే నిజాయితీ అని వాళ్ళు దేన్ని అనుకుంటారో అది. నాకు ఒకావిడ తెలుసు. మూడురోజులు కూడా తన ఏ విశ్వాసాన్నీ, దృఢాభిప్రాయాన్నీ నిలబెట్టుకోలేదు. ఆమెకి, నిజాయితీ లేదని నేను అన్నప్పుడు మూతి బిగించుకుని, ‘నిజాయితీకి నా అర్థంవేరు నీ అర్థం వేరు’ అంది. ఆమె ఎప్పుడూ ఎవరి సొమ్మా దొంగిలించ లేదనుకుంటాను. అదే తన అర్థం కావచ్చు, సరే. ఆవిడకి నా నుంచి ఏరకమైన ప్రమాదమూ ఉండదు. ఆవిడపట్ల నాకు అసహ్యం లేదు. మీరు అమితంగా ప్రేమించే అసాధ్యమైన నిజాయితీ భావన పట్లనే నాకు అసహ్యం.”

“నిజంగా అసహ్యించుకుంటారా మీరు?”

“ఆ విషయాన్ని నిజమని నిరూపిస్తూ ఎంతో సరదా పొందాను నేను.” ఆమె వెళ్ళి డెక్మీద, అతని కుర్చీ పక్కన కూర్చుంది. చెక్క పలకలునున్నగా, వేడిగా కాళ్ళకు తగులుతున్నాయి. తనవైపు అంతమెత్తగా ఎందుకు చూస్తోందా అనుకున్నాడతను. నుదురు చిల్లించాడు. తనకి అర్థమైందన్న విషయం ఇంకా కొంత తన కళ్ళలో మిగిలి ఉందని ఆమెకి తెలుసు. అందుకే మరొక వైపుకి చూపు తిప్పుకుంది.

“ఎందుకు అదంతా చెప్పడం? మీ గురించి నేనిలా అనుకోవాలని కాదు కదా మీ కోరిక?”

“అవును. అది కాదు. మరి చెప్పడం ఎందుకంటావా? నిజం చెప్పనా? అది చెప్పాల్సి ఉన్నది కాబట్టి చెప్పాను. నీతో నిజాయితీగా ఉండాలనుకున్నాను కనక చెప్పాను. నీతోనూ, నాతోనూ, అంతే. మరోచోట అయితే చెప్పే ధైర్యం ఉండేది కాదు. అదికూడా ఇంట్లో కాదు. నేలమీద కాదు. ఇక్కడ మాత్రమే చెప్పగలను. ఎందుకంటే ఇది పూర్తి వాస్తవం అనిపించదు. అవునా?”

“అవును.”

“ఇక్కడ అయితే నువ్వు అదంతా ఆమోదిస్తావని ఆశించాను. ఆమోదించి కూడా - ఇందాకా నా పేరు పలికావే. నేను రికార్డు చేసుకోవలసింది అన్నాను - ఆ క్షణాన నా గురించి ఏమనుకున్నావో అదే ఇప్పటికీ అనుకుంటావని నా నమ్మకం.”

తల అతని కుర్చీకి ఆన్చింది. ముఖం అతని మోకాళ్ళకు ఆన్చింది. చేతులు నేలకు జార్చింది. వేళ్ళు సగం వంచి మెరుస్తున్న డెక్ ‘నేల’ మీద ఉంచింది. అతను తన గురించి ‘నిజంగా’ ఏం చెప్పుకున్నాడో అది తను విన్నట్టు అతనికి తెలియడం ఆమెకి ఇష్టంలేదు.

* * *

శిశిరాంతంలో ఒక రాత్రి ‘పైకప్పు తోట’ దగ్గర పిట్టగోడ పక్కన నుంచుని ఉన్నారు ఇద్దరూ. నగరంవైపు చూస్తున్నారు. వెలుగుతున్న కిటికీలు ఏర్పరుస్తున్న పొడుగు చారలు నల్లటి ఆకాశాన్ని చీల్చుకు వస్తున్న సెలయేళ్ళలా ఉన్నాయి - కింద ఉన్న పెద్ద జ్వాలా సరస్సులోకి చుక్క చుక్కగా జారుతున్నట్టు.

“అక్కడున్నాయి డొమినిక్? గొప్ప కట్టడాలు, ఆకాశ హఠాత్తులు గుర్తుందా? మన ఇద్దరిమధ్యా మొదటి బంధం అవే. మన ఇద్దరికీ అవంటే ప్రేమ.”

ఆ మాట అనగల అతని హక్కుని నిరసించాలనుకుంది. కానీ నిరసన భావన కలగలేదు.

“అవును. అవి అంటే ప్రేమ నాకు.”

ఆమె కార్డ్ బిల్డింగ్ మీద ఉన్న నిలువు కాంతిదారాల్ని చూసింది. పిట్టగోడమీద నుంచి వేళ్ళు కొద్దిగా పైకిలేపి దూరాకాశంలో కనిపించకుండా ఉన్న ఆ భవనాన్ని స్పృశించింది. ఆ భవనం ఆమెను నిందించినట్టు అనిపించలేదు.

“ఒక ఆకాశ భవనం పాదాల దగ్గర నిలబడ్డ మనిషిని చూడడం నాకు ఇష్టం. ఒక చీమకన్న పెద్దగా కనిపించనివ్వదు. - ఈ సందర్భానికి సరిగ్గా సరిపోయే ప్రశాంత ఔషధం కదా అది? తెలివితక్కువ వెధవలు! మనిషే చేశాడు దీన్ని - ఆ నమ్మకశక్తి కాని మహా పదార్థాన్ని ఉక్కుని, రాయిని ఇలా మలిచాడు. అది అతన్ని మరుగుజ్జును చెయ్యదు. కట్టడపు ఆకారంకన్న గొప్పవాణ్ణి చేస్తుంది. ప్రపంచానికి అతని యధార్థముఖాల్ని కోణాల్ని ఆవిష్కరిస్తుంది మనకి ఈ భవనాలలో ఇష్టమైనది. సృజనశక్తి, మానవుడిలోని వీరత్వం.”

“మనిషిలోని వీరత్వాన్ని మీరు ఇష్టపడతారా?”

“దాని గురించి ఆలోచించడం ఇష్టం. దాన్ని నమ్మను.” ఆమె పిట్టగోడకి అనుకుని దిగువన పొడుగ్గా తిన్నగా పరుచుకున్న ఆకుపచ్చ దీపాలను పరిశీలించింది.

“మిమ్మల్ని అర్థం చేసుకోగలిగితే బావుండును.”

“నేను చాలా స్పష్టంగానే ఉండాలనుకున్నాను. నీ నుంచి నేనెప్పుడూ ఏదీ దాచలేదు.”

నల్లటి నదికి పైన క్రమబద్ధంగా కరెంటు బల్బులతో మెరుస్తున్న సైన్ బోర్డులు పరిశీలించాడతను. మసగ్గా ఉన్న ఒక వెలుగు ముక్కను చూపించాడు. బాగా దక్షిణానికి ఉంది, లేత నీలంరంగుని లీలగా ప్రతిఫలిస్తూ.

“అది బేనర్ బిల్డింగ్. అక్కడ... ఆ నీలంరంగు వెలుగు. నేను చాలా పనులు చేశాను కానీ, చాలా ముఖ్యమైన పని ఒకటి మిస్సయ్యాను. న్యూయార్క్ లో వైనాండ్ బిల్డింగ్ లేదు. ఏదో ఒక రోజు బేనర్ కి కొత్త భవనం కడతాను. నగరం మొత్తంలో అతి గొప్ప కట్టడం అవుతుందది. దాని మీద నా పేరుంటుంది. నేను ఒక దయనీయమైన చెత్తలో మొదలుపెట్టాను ప్రయాణం. ఆ పేపరు పేరు ‘గెజెట్’. చెత్తమనుషులు వాడుకునే పనిముట్టది. కానీ ఆ రోజుల్లోనే, ఏదో ఒకనాటికి రాబోయే వైనాండ్ బిల్డింగ్ గురించి ఆలోచించాను. అప్పట్నుంచీ దానిగురించి ఆలోచిస్తూనే ఉన్నాను.”

“ఎందుకు కట్టలేదు మరి?”

“దానికి నేను సిద్ధంగా లేను”

“ఎందుకని?”

“ఇప్పుడు కూడా సిద్ధంగా లేను. ఎందుకో తెలీదు. అది నాకు చాలా ముఖ్యమైందని మాత్రం తెలుసు. నా అంతిమ చిహ్నం. సమయం వచ్చినప్పుడు నాకు తెలుస్తుంది.” పడమర వైపుకి తిరిగాడు. లీలగా, పరుచుకున్న కాంతిపట్టీని చూశాడు. దాన్ని చూపించి “నేను పుట్టింది అక్కడ. ఆ ‘హెల్స్ కిచెన్’ లో.” ఆమె శ్రద్ధగా వింటోంది. అతను తన తొలినాళ్ళ గురించి మాట్లాడడం అరుదు. “ఒక రాత్రి ఇప్పటిలాగే ఒక ఇంటిపైన నిలబడి సీటీని చూశాను. నేను ఏమవ్వాలో నిర్ణయించుకున్నాను.”

ఆ క్షణాన్ని అండర్ లైన్ చేస్తున్నట్టుగా చెప్పుకుపోతోంది అతని గొంతు. ‘గమనించు ఇది చాలా ముఖ్యం’ అనుకుంది. అతని వైపు చూడడం లేదామె. ‘దీని గురించే ఎదురు చూస్తున్నాను’ అనుకుంది. తనకి జవాబు దొరికేస్తుంది. అతని కీలకం తెలుస్తుంది. సంవత్సరాల క్రితం అలాంటి మనిషి తన జీవితాన్ని తన పనిని ఎలా ఎదుర్కొన్నాడో తెలుస్తుంది అనుకుంది. డంబాలు చెప్పుకుంటాడనుకుంది. మాటల్లో అవమానాన్ని సిగ్గును దాచుకుంటాడనుకుంది. తన అపరాధాన్ని గొప్పగా చూపించే అసందర్భాలు చెబుతాడనుకుంది. ఆమె అతనికేసి చూసింది. అతని కళ్ళు తన ముందు సమాంతరంగా ఉన్న ఆకాశంవైపు ఉన్నాయి. తల పైకెత్తి చూస్తున్నాడు. ఆమె ఊహించినవేవీలేవు. ఈ సందర్భంలో తటస్థపడని, నమ్మశక్యంకాని లక్షణం ఒకటి కనిపించిందతని మాటల్లో - సాహసం.

అది ఒక తాళం చెవి అని ఆమెకు తెలుసు. కానీ అది చిక్కుముడిని మరింత చిక్కు పరిచింది. అయినప్పటికీ ఆమె లోలోపల ఏదో అర్థమైంది. ఆ తాళం చెవిని వాడడం ఎలాగో తెలుసనిపించింది. అది ఆమెచేత మాట్లాడించింది.

“గెయిల్! ఎల్వీవర్త్ టూహీని తీసెయ్యండి.”

అతను ఆమెకేసి తిరిగాడు, సందేహంతో. “ఎందుకు?” అన్నాడు.

“వినండి.” ఆమె గొంతులో ఒక తొందర ధ్వనించింది. అతనితో మాట్లాడేటప్పుడు మునుపెప్పుడూ కనిపించని తొందర. “టూహీని ఆపాలని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. అతనికి సహాయం చేశాను కూడా. ప్రపంచానికి తగినవాడు అతనే. అతనినుంచి దేనినీ కాపాడే ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. ఎవరినీ కాపాడలేదు. బేనర్ వంతు వస్తుందని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు - బేనర్ కి సరిగ్గా అతికినట్టు సరిపోతాడు. - బేనర్ ని అతని నుంచి కాపాడాల్సొస్తుందని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు.”

“ఏం మాట్లాడుతున్నావు నువ్వు?”

“గెయిల్! మిమల్ని పెళ్ళి చేసుకున్నప్పుడు మీ పట్ల ఇంత విశ్వాసం చూపిస్తానని తెలీదు. ఇంతకు ముందు నేను చేసిన ప్రతి చర్యకీ విరుద్ధంగా ఉందిది. మీకు చెప్పగలిగిన విషయాలకి చాలా ఎక్కువ విరుద్ధంగా ఉంది. - ఇది ఒక రకంగా ఉత్పాతం, ఒక మలుపు. - ఎందుకని అడక్కండి. - దీన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి నాకే సంవత్సరాలకాలం పడుతుంది. నాకు తెలిసిందల్లా ఇలా చెప్పడాన్ని మీకు ఋణపడి ఉన్నానని. ఎల్స్వర్త్ టూహీని తొలగించండి. మరీ ఆలస్యంకాక ముందే గెంటెయ్యండి. మీరు అతనికన్న తక్కువ దుర్మార్గుల్ని, ప్రమాదకారుల్ని, ఎందరినో నాశనం చేశారు. టూహీని తీసెయ్యండి. వెంటపడండి. అతన్ని కడకంటా నాశనం చేసేదాకా ఆగకండి.”

“ఎందుకు? ఇప్పుడు అతనిగురించి ఆలోచించాల్సిన పనేమొచ్చింది?”

“ఎందుకంటే అతను దేని వెంట పడుతున్నాడో తెలుసు కనక.”

“దేని వెంట?”

“వైనాండ్ పేపర్లని గుప్పిట్లో పెట్టుకోవడం వెంట.”

బిగ్గరగా నవ్వేశాడు. అందులో ఎగతాళి లేదు. కోపమూ లేదు. కేవలం ఒక సిల్లీ జోక్ ని విన్న ఉల్లాసం ఉంది.

“గెయిల్!” అంది ఆమె నిస్సహాయంగా.

“ఏమనుకోకు డొమినిక్! నీ నిర్ధారణల్ని నేనెప్పుడూ గౌరవిస్తాను.”

“మీకు టూహీ ఎప్పుడూ అర్థం కాలేదు.”

“అర్థం చేసుకోవాలని అనుకోను కూడా. నేను ఎల్స్వర్త్ టూహీ వెంటపడడం ఊహించగలవా? నల్లని చంపేందుకు ఒక టేంక్ ని వాడడమా? ఎల్స్ ని తీసెయ్యడం దేనికి? నాకు డబ్బుచేసి పెట్టేరకం వాడు. వాడి బుద్ధిమాలిన రాతల్ని ప్రజలు ఇష్టంగా చదువుతారు. అలాంటి నిరపాయకరమైన బాంబుల్ని తీసెయ్యను నేను. దోమల్ని పట్టే పేపరెంతో వాడూ అంతే నాకు.”

“అదే ప్రమాదం. అతను దాని ముక్క.”

“వాడికున్న జనాదరణ అంటావా? అంతకన్న బాగా రాసే పెద్దస్థాయి సెంటిమెంటల్ మహిళా రచయిత్రులున్నారు మనకు. వాళ్ళలో కొందర్ని తీసేసినప్పుడు వాళ్ళ పని అంతటితో ఆఖరైపోయింది. బేనర్ నడుస్తూనే ఉంది. బేనర్ గడపదగ్గర వాళ్ళ ప్రజాదరణ ఆగిపోయింది.”

“ప్రమాదం అతని పాపులారిటీ కాదు. దానికున్న ప్రత్యేక తత్వం. అతని పద్ధతులనే పాటిస్తూ తనతో పోరాడలేం. మీరు కేవలం టేంక్. టేంక్ ఒక అమాయకపు ఆయుధం. ఒక నిజాయితీతో కూడిన ఆయుధం. ముందుకు వచ్చేస్తుంది. ఎట్టఎదుటకి. గడ్డిని కోసినట్టు ప్రతిదాన్నీ కోసేస్తుంది. ప్రతి ఎదురుదెబ్బనూ కాచుకుంటుంది. అతనో తినేసే వాయువు లాంటివాడు. ఊపిరితిత్తుల్ని తినేసే వాయువు. చెడుకి కేంద్రంలో ఒక రహస్యం ఉంటుంది. అది అతనికి ఉంది. అదేమిటో చెప్పలేను. దాన్ని అతను ఎలా వాడతాడో, దేని వెంటపడతాడో తెలుసు.”

“వైనాండ్ పేపర్సుని నియంత్రించడానికా??”

“అవును. వైనాండ్ పేపర్సుని నియంత్రించడానికి - ఒక లక్ష్యానికి మార్గంగా.”

“ఏమిటి ఆ లక్ష్యం?”

“ప్రపంచ నియంత్రణ.”

“ఏమిటిది డౌమినిక్? ఏం కథ ఇది? దేని కోసం?” అన్నాడు ఆ మాటల్లో ఓపికా ఉంది. అనంగీకారమూ ఉంది.

“సీరియస్గా చెబుతున్నాను. చాలా చాలా సీరియస్గా.”

“ప్రపంచ నియంత్రణ అనేది - మై డియర్! నాలాంటి వాళ్ళకి వర్తిస్తుంది. టూహీలకి దాని గురించి ఎలా కలగనాలో కూడా తెలియదు.”

“నేను వివరించే ప్రయత్నం చేస్తాను. చాలా కష్టమే. స్పష్టంగా కనబడుతున్నాకూడా ఎవరూ చూసేందుకు ఇష్టపడని విషయాన్ని వివరించడం అతి కష్టమైన పని.”

“నేను వినను. క్షమించు. కానీ ఎల్సేవర్ట్ టూహీ నుంచి నాకు ప్రమాదం ఉందన్న మాటే హాస్యాస్పదం. దాన్ని సీరియస్గా చర్చించడం మరీ దారుణం.”

“గెయిలీ! నేను...”

“కాదు డార్లింగ్! నీకు బేనర్గురించి సరిగా తెలుసనుకోను. తెలుసుకోవాలని కూడా కోరుకోను. అందులో ఏ పాత్రా తీసుకోకు. మరిచిపో. బేనర్ని నాకు వదిలెయ్యి.”

“ఇది డిమాండా?”

“అబ్బిమేటం.”

“సరే.”

“మరిచిపో. ఎల్స్వర్త్ టూహీ సైజు మనుషులగురించి అనవసరపు భయాందోళనలు పెట్టుకోకు. అసలు నీ నైజం కాదది.”

“సరే గెయిల్! లోపలికి వెళదాం. మీకు చాలా చల్లగా ఉంటుందిక్కడ. ఓవర్ కోటు వేసుకోలేదుకదా!”

అతను నిశ్శబ్దంగా నవ్వాడు. ఇంతకు ముందెప్పుడూ ఆమె ఇటువంటి శ్రద్ధ చూపించలేదు. ఆమె చేతిని పట్టుకుని అరచేయి ముఖానికి అన్ని ముద్దాడాడు.

* * *

చాలా వారాల పాటు, ఇద్దరూ ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు పెద్దగా మాట్లాడుకోలేదు. ఒకరి గురించి ఒకరయితే ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఆ మానం కోపంతో కాదు, అవగాహనతో. మాటలకి దొరకనంత సున్నితమైన అవగాహన అది. సాయంత్రాలు ఒక గదిలో ఉంటారు. ఏమీ మాట్లాడుకోరు. ఒకరి ఉనికి ఒకరికి చాలు. తృప్తి పడిపోతారు. ఉన్నట్టుండి ఒకరి నొకరు చూసుకుని చిరునవ్వు నవ్వుతారు. అది చేతులు కలుపుకున్నట్టు ఉంటుంది.

తర్వాత, ఒక సాయంత్రం అతను మాట్లాడతాడని అనిపించిందామెకు. ఆమె డ్రెసింగ్ టేబుల్ దగ్గర కూర్చుని ఉంది. అతను లోపలికి వచ్చి ఆమె వెనకనున్న గోడకి ఆనుకుని నిలబడ్డాడు. ఆమె చేతుల్ని, ఆచ్ఛాదన లేని భుజాల్ని చూశాడు. కానీ అతను తనను చూస్తున్నట్టు అనిపించలేదు ఆమెకి. తన శరీరసౌందర్యంకన్న గొప్పదాన్ని దేన్నో చూస్తున్నాడు. ఆమెమీద తనకున్న ప్రేమకు మించిన దాన్ని చూస్తున్నాడు. తననే తను చూసుకుంటున్నాడు. - అది అసమానమైన నివాళి అని ఆమెకి తట్టింది.

“నా అవసరం కొద్దీ, నా శరీరానికి ఇంధనం కావాలని, నా ఉనికికి అవసరమని శ్వాసిస్తున్నాను... నా త్యాగాన్ని కాదు, జాలిని కాదు, నా అహాన్ని, నా నగ్నావసరాన్ని నీకు ఇచ్చేశాను.” ఆమె రోర్క్ మాటల్ని వింటోంది. వైనాండ్ తరపున రోర్క్ కంఠం పలుకుతోంది. అందుచేత రోర్క్ ప్రేమపూర్వక సంభాషణని మరొక మనిషి ప్రేమకి వినియోగించడం రోర్క్ పట్ల చేస్తున్న ద్రోహంగా ఆమెకి అనిపించలేదు.

“గెయిల్! మిమ్మల్ని పెళ్ళి చేసుకున్నందుకు ఏదో ఒక రోజున మిమ్మల్ని క్షమాపణ కోరాల్సి ఉంటుంది.”

అతను నవ్వుతూ తల అడ్డంగా ఊపాడు. ఆమె అంది “ప్రపంచానికి నాకు మధ్య, మీరు లంకెగా ఉండాలని కోరుకున్నాను. అలాకాక, నా రక్షణగా మారారు మీరు. అందువల్ల నా పెళ్ళిలో నిజాయితీ పోయింది.”

“లేదు. నేను చెప్పాను నీకు-నువ్వు ఏ కారణంచేత చేసుకున్నా నేను ఒప్పుకుంటానని.”

“కానీ నాకోసం మీరు అన్నీ మార్చుకున్నారు. ఒకవేళ అలా మార్చింది నేనేనేమో. ఇద్దరం ఒకరికొకరం వింతైన మార్పు చేసుకున్నాం. నేను ఏది కోల్పోవాలనుకున్నానో అది

మీకిచ్చాను. ఈ పెళ్ళి నాలో ప్రత్యేక జీవనస్పృహని నాశనం చేస్తుందనుకున్నాను - ఉప్పొంగి పోవడంలాంటి జీవన స్పృహని. కానీ మీరేమో నేను ఏవేవి చేసి ఉండేదాన్నో అవన్నీ చేశారు. మన ఇద్దరిలో ఎంత పోలిక ఉందో తెలుసా మీకు?”

“నాకు మొదట్నుంచీ తెలుసు?”

“కానీ అది అసాధ్యం అయిఉండాలి కదా! గెయిల్! నాకు మీతో ఉండిపోవాలని ఉంది ఇప్పుడు - అయితే మరో కారణంచేత, ఒక జవాబు కోసం ఎదురు చూసేందుకు. మీరేమిటో అర్థం అయిననాడు నాకు నేను అర్థమౌతాను. జవాబయితే ఉంది. మన ఇద్దరిలో సమానంగా ఉన్న ఆ లక్షణానికి ఒక పేరుంది. ఆ పేరు నాకు తెలియదు. అయితే అది చాలా ముఖ్యమైందని తెలుసు.”

“కావచ్చు. అది అర్థం కావాలని కోరుకోవాలి నేను. కానీ నేనలా కోరుకోవడం లేదు. దేన్నీ పట్టించుకోలేను ఇప్పుడు. భయపడను కూడా లేను.”

అమె అతనికేసి చూసి శాంతంగా ఇలా అంది. “నాకు భయంగా ఉంది.”

“దేని గురించి?”

“నేను మీకు ఏం చేస్తున్నానో అని.”

“ఎందుకు?”

“నేను మిమ్మల్ని ప్రేమించడం లేదు గెయిల్!”

“అది కూడా పట్టించుకోలేను నేను.”

ఆమె తలవాల్చింది. మెరుగుపెట్టిన లేతరంగులోహంలా ఉన్న ఆమె కేశాల్ని చూశాడతను.

“డొమినిక్!”

ఒద్దికగా తలెత్తింది.

“నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను. డొమినిక్ ఎంతగా ప్రేమిస్తున్నానంటే, దేన్నీ పట్టించుకోను - నిన్ను కూడా. అర్థమైందా? కేవలం నా ప్రేమ ఒక్కదాన్నే పట్టించుకుంటాను. నీ స్పందనని కాదు. నీ పట్టించుకోనితనం కూడా పట్టదు నాకు. ఈ ప్రపంచంనుంచి పెద్దగా ఏమీ తీసుకోలేదు నేను. పెద్దగా కోరుకోనూ లేదు. నిజంగా నేనెప్పుడూ దేన్నీ ఆశించలేదు. సంపూర్ణంగా, అవిభాజ్యంగా ‘అవునా’, ‘కాదా’ తేల్చిచెప్పు అనేంత వాంఛతో దేన్నీ కోరుకోలేదు. అస్తిత్వాన్ని కోల్పోతే కానీ ఎవడూ ‘కాదు’ని స్వీకరించలేదు. నువ్వు నాకు అదీ. అయితే మనం ఆ స్థాయికి చేరుకున్నప్పుడు, వస్తువు కాదు వాంఛే ముఖ్యమౌతుంది. అంటే నువ్వు కాదు. నేను ముఖ్యమౌతాను. ఆ రకంగా వాఛించగలగడం ఒక్కటి తప్ప అంతకు తక్కువది ఏదీ గౌరవించదగ్గదీ కాదు, అనుభూతిచెంద దగ్గదీ కాదు. ఇంతకు ముందెప్పుడూ నేను పొందిన అనుభూతికాదది. డొమినిక్! దేన్నయినా ఇది నాదీ అనడం ఎలాగో తెలియదు నాకు

ఇంతవరకూ. నీ గురించి నేను 'నాది' అంటున్న అర్థంలో అనడం తెలియదు. దాన్నేనా ఆ ఉప్పొంగిపోవడాన్నేనా జీవితానికి అర్థం అని నువ్వు అన్నది? నువ్వా మాట అన్నావు అంటే నీకర్థం అయిందని. నేను భయపడలేను. నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను డొమినిక్! - ఐ లవ్ యు - నువ్వు ఇప్పుడు నన్ను ఆ మాట చెప్పనిస్తున్నావు - ఐ లవ్ యు."

ఆమె అద్దానికి అంటించి ఉన్న కేబుల్ గ్రామ్ని తొలగించింది. అరచేతిలో ఉంచి వేళ్ళతో నలిపింది. ఆ కాగితం చేస్తున్న శబ్దం వింటూ నిలబడ్డాడతను. ఆమె ముందుకు వంగి చెత్త బుట్టమీద గుప్పిడి విప్పి కాగితం ముక్కని పారేసింది. ఒక్క క్షణం చెయ్యి అలాగే ఉంది. ఏటవాలుగా వేళ్ళు విచ్చుకున్నాయి.

భాగం - 4

హోవార్డ్ రోడ్

ఎండలో రెపరెపలాడుతూ ఆకులు నేలకి ప్రవాహం కట్టాయి. అవి ఆకుపచ్చగా లేవు. ఆ జడిలో కొన్నే, అక్కడక్కడా ఆకుపచ్చ నీటి బిందువుల్లా, కళ్ళకి నొప్పికలిగేటంత ప్రకాశంతో స్వచ్ఛంగా కిందపడుతున్నాయి. తక్కినవి ఒక రంగులో లేవు. లోహం మీద మంటలా అంచుల్లేని మెరుపులా అదంతా కేవలం కాంతి. కాంతి నెమ్మది నెమ్మదిగా మరుగుతూ ఈ రంగుకి వచ్చినట్టుంది అడవి. చిన్న చిన్న బుడగలుగా లేస్తున్న ఆకుపచ్చదనం దట్టంగా వసంతసారంలా ఉంది. బాట మీదుగా, వంగి చెట్లు కలుసుకున్నాయి. కొమ్మలతో బాటు కదులుతున్న ఎండమచ్చలు నేలని నిమరుతున్నట్టున్నాయి. నేను చనిపోనక్కర లేదు అనుకున్నాడు సైకిలు తొక్కుతున్న యువకుడు.

‘భూమి ఇలా కనిపిస్తుంటే చావనక్కర లేదు. ఆకులనుంచి, చెట్ల మొదళ్ళనుంచి, బండల నుంచి, మాటలబదులు ఒక స్వరంలా ఆశ, వాగ్దానం, వినబడుతుండగా ఆ అవసరమేముంది?’ అనుకున్నాడు. అయితే ఆ భూమి ఇలా కనిపించడానికి కారణం కొన్ని గంటలుగా తనకి మనిషన్నవాడి జూడ తగలకపోవడమేనేమో అనుకున్నాడు. పెన్సిల్వేనియా కొండలగుండా ఒక విస్మృత మార్గంలో ఒంటరిగా సైకిల్ తొక్కుతున్నాడతను. ఇంతకు ముందెప్పుడూ ఇటుపక్కకి రాలేదు. ఇక్కడ అతను అచుంబిత ప్రపంచపు తాజా అద్భుతాన్ని ఆస్వాదిస్తున్నాడు.

అతనొక లేత యువకుడు. అప్పడే, 1935 సంవత్సరపు వసంతంలో, కాలేజీ విడిచి పెట్టాడు. జీవితం జీవించదగిందో కాదో తేల్చుకోవాలనుకున్నాడు. తన మనస్సులో ఉన్న ప్రశ్న ఇది అని అతనికి తెలియదు. చనిపోవాలని అనుకోలేదతను. జీవితంలో సంతోషాన్ని సహేతుకతని, అర్థాన్ని చూడాలనుకున్నాడు - అందులో ఏ ఒక్కటి ఎక్కడా అందలేదు.

కాలేజీలో బోధించిన విషయాలు అతనికి నచ్చలేదు. సాంఘిక బాధ్యత గురించి, సేవా జీవనం గురించి, ఆత్మత్యాగం గురించి చాలా చెప్పారు. అది సుందర జీవితం అనీ, ఉత్తేజకరమైందనీ ప్రతి ఒక్కరూ చెప్పారు. అతనికి మాత్రం ఉత్తేజకరంగా అనిపించలేదు. అసలు ఏమీ అనిపించలేదు.

జీవితంనుంచి తను కోరుకుంటున్నదేమిటో స్పష్టంగా చెప్పలేదు. ఆ అటవీ ఏకాంతంలో అది అనుభూతమయింది. ఒక ఆరోగ్యవంతమైన జంతువుకి అనిపించినట్టు ప్రకృతి మార్పే అవసరం లేని చక్కటి సెటింగులా అనిపించలేదు. ఒక ఆరోగ్య మానవుడికి ఎలా తడుతుందో అలా పనిముట్లుగా, సాధనాలుగా, వస్తు సామగ్రిగా కనిపించింది. ప్రకృతి ఒక సవాలుగా తోచింది. ఈ అరణ్యంలో మాత్రమే ఆనందోద్రేకం పొందగలననుకునేసరికి అతనికి కోపం వచ్చింది - మళ్ళీ మనుషుల దగ్గరకి, వాళ్ళ పనుల దగ్గరకి పోయేసరికి ఈ ఆశాభావం అంతా పోవాల్సిందే కదా అని. అది సరికాదనుకున్నాడు. మనిషి పని ప్రకృతి కన్న మెరుగ్గా ఒక మెట్టుపైన ఉండాలిగాని దిగజారకూడదనుకున్నాడు. మనుషుల్ని అసహ్యించు కోవాలనుకోలేదు. ప్రేమించాలి, ఆరాధించాలి అనే అనుకున్నాడు. కానీ తనకి తారసపడబోయే తొలి ఇల్లు, తొలి జూదశాల, తొలి సినిమా పోస్టరు తలుచుకుని భయపడ్డాడు.

సంగీత కల్పన చెయ్యాలని ఉంటుందతనికి. తను ఆశిస్తున్న దానికి మరేరకమైన రూపమూ ఇవ్వలేదు. 'అదే'మిటో తెలియాలంటే చాయ్ కోవ్స్కీ 'ఫస్ట్ కన్సెర్ట్' విను - రచ్ మానినోఫ్ 'సెకండ్'లో చివర వచ్చే కదలికలు విను' అని తనకి తాను చెప్పుకుంటాడు. 'దాన్ని వ్యక్త పరిచేందుకు మాటలుగాని, పనులుగాని, ఆలోచనలుగాని, దొరకలేదు మనుషులకి. సంగీతం దొరికింది. ఈ ప్రపంచంలో ఒక్క మానవ చర్యలోనైనా 'దాన్ని' చూడనీ. అది వాస్తవం కావడాన్ని చూడనీ. ఆ సంగీతం చేసిన వాగ్దానానికి జవాబు చూడనీ. సేవకులూ, సేవితులూ కాదు. పవిత్ర బలిపీఠాలూ, ఆత్మాహుతులూ కాదు. బాధ యొక్క అంతిమ, సంతృప్త అమాయక స్థితిని చూడనీ. నాకు సాయపడొద్దు. సేవ చెయ్యొద్దు. కానీ దాన్ని ఒక్కసారి చూడనీ. అది నాకు అవసరం. నా సంతోషంకోసం శ్రమించొద్దు సోదరా! నీ సంతోషం చూపించు. అది సాధ్యమేనని చూపించు. నీ విజయాన్ని, సిద్ధిని చూపించు. ఆ జ్ఞానం నా సంతోషానికి, సిద్ధికి తగిన ధైర్యాన్ని ఇస్తుంది.'

అతనికి ఒక నీలిరంధ్రం కనిపించింది ఎదురుగా. అంటే బాట, ఒక శిఖరపు అంచున ముగిసిపోతోంది. పచ్చని కొమ్మల చట్రంలో చల్లగా స్వచ్ఛంగా పరుచుకున్న నీటి తెరలా ఉంది ఆ నీలం. ఆ అంచుకి వెళ్ళాక ఆకాశం తప్ప, ఎదురుగా, పైనా, కిందా ఏమీ కనబడకపోతే వింతగా ఉంటుందనుకున్నాడు. సంభవమయ్యే విషయాన్ని ఆపి - ఒక కలకంటూ కళ్ళు మూసుకుని ముందుకు వెళ్ళాడు. 'శిఖరం చేరతాను. కళ్ళు తెరుస్తాను. దిగువన ఆకాశపు నీలి కాంతిని చూస్తాను' అని నమ్మాడు కొన్ని క్షణాలపాటు.

అతని పాదం నేలకి తాకింది. గమనం ఆగింది. కళ్ళు తెరిచాడు. నిశ్చలంగా ఉండిపోయాడు.

అతనికి దిగువన విశాలమైన లోయ. ఉదయపు తొలి ఎండలో ఒక పట్టణం కనిపించింది. అయితే టౌన్ మాత్రం కాదు. పట్టణాలు అలా ఉండవు. ఏమైఉంటుంది అన్న విషయాన్ని మరి కాసేపు ఆలోచించకుండా అట్టే పెట్టేసి, ప్రశ్నలు, వివరణలు ఏమీ లేకుండా దాన్ని చూశాడు.

కొండవాలులో చిన్నచిన్న ఇళ్ళున్నాయి. పైనుంచి కింద వరకూ వాలు ఉపరితలాన్ని ఎవరూ తాకలేదనీ, ఎవరూ రూపొందించని ఆ 'మెట్ల' సౌందర్యాన్ని వాళ్ళు ఏ మాత్రం మార్చలేదనీ అర్థమైంది. ఈ ఇళ్ళు ఇక్కడ ఉండాల్సినవే అన్నట్టుగా కట్టడం ఎలాగో ఒక శక్తికి తెలిసిందన్నమాట. ఆ ఇళ్ళు లేకుండా అంత అందంగా ఆ కొండల్ని ఊహించలేం. గొప్ప అజ్ఞాత శక్తుల సంఘర్షణలో ఈ కొండల్ని సృష్టించిన శతాబ్దాల కాలమూ, రకరకాల సంభావ్యతలూ దీని కోసమే, ఈ అంతిమ అభివ్యక్తి కోసమే ఎదురుచూశాయా అన్నట్టుంది. అవన్నీ ఒక గమ్యంకోసం ఏర్పడ్డ బాటలన్నట్టుంది. ఈ భవనాలే, కొండల్లో భాగాలయిపోయిన భవనాలే, ఆ ఎదురుచూపుకి గమ్యం అన్నట్టుంది. అవి కొండలు మలిచిన భవనాలే అయినా, ఆ ఇళ్ళే ఒక అర్థాన్ని కల్పిస్తూ ఆ కొండల్ని పరిపాలిస్తున్నట్టుగా ఉంది.

నగిషీలు లేని నాపరాళ్ళతో - ఆకుపచ్చ పర్వత పార్శ్వాల నుంచి రాళ్ళు పొడుచు కొచ్చినట్టున్నాయి ఆ ఇళ్ళు. పెద్ద గాజు పలకల్ని కూడా వాడారు. ఎండ, తాపీ పనిలో ఒక

భాగం అయ్యేట్టుగా సూర్యుణ్ణి ఆహ్వానించి కట్టడాల్సి పూర్తి చేశారు. చాలా ఇళ్ళున్నాయి. అవన్నీ చిన్నవి. ఒకదానితో ఒకదానికి సంబంధం లేకుండా ఎడంగా ఉన్నాయి. ఏ రెండూ ఒకేలా లేవు. అయితే అంతులేని ఊహాశక్తితో వాయిస్తున్న సింఘనీలాగ ఆ భిన్న గృహాలకి థీము మాత్రం ఒకటే. వాటి మీద యథేచ్ఛగా పని చేసిన శక్తి (యొక్క) నవ్వును ఇప్పటికీ అక్కడ వినొచ్చు. అదుపు లేకుండా ప్రవహిస్తూ, చేతనైతే నన్ను పూర్తిగా ఖర్చు చెయ్యండి అంటూ, ఇప్పటికీ మిగిలి ఉన్న శక్తి అది. సంగీతం దేన్ని వాగ్దానం చేసిందో దాన్ని ఆ మనిషి ఆవాహనం చేశాడు. దాని వాస్తవరూపం కళ్ళెదురుగా ఉంది. తను ఇంతకు ముందు దాన్ని 'చూడ' లేదు. స్వరాలుగా 'విన్నాడు'. ఆలోచనకి ఒక సామాన్య భాష ఉంటుందనుకున్నాడు, దృశ్యానికీ. శబ్దానికీ - గణితమా అది? తర్క బద్ధతా? - సంగీతం గణితమే - వాస్తు శిల్ప కళేమో శిలలో సంగీతం. దిగువన తనకు కనిపిస్తున్నది వాస్తవం అయ్యే అవకాశం లేదు కనక తనకి తల తిరుగుతోందనుకున్నాడు.

అతనికి చెట్లు, పచ్చికలు, కొండలపక్క నుంచి మెలికలు తిరుగుతున్న కాలి బాటలు, రాతితో మలిచిన మెట్లు, ఫౌంటెన్లు, ఈత కొలనులు, టెన్నిస్ కోర్టులు కనిపించాయి. జీవిజాడ కనబడలేదు. అక్కడ ఎవరూ ఉండడం లేదు.

ఎవరూ లేకపోవడం అతన్ని విస్మయ పరచలేదు. ఆ దృశ్యమే ఎక్కువ ఆశ్చర్యపరిచింది. ఒక రకంగా అది ఉండాల్సినట్టే ఉంది. తనకి తెలిసిన ప్రపంచంలో భాగం కాదది. ఆ క్షణాన అదేమిటో తెలుసుకో వాలనిపించ లేదు. చాలాసేపు అయ్యాక తనను తాను చూసుకున్నాడు. తను ఒంటరిగా లేని సంగతి గుర్తించాడు. లోయకేసి చూస్తూ ఒక బండరాయి మీద కూర్చున్న మనిషి కనిపించాడు. కొన్ని అడుగుల దూరంలో ఆ దృశ్యంలో లీనమై పోయినట్టున్నాడు. తన రాకని గమనించలేదు. ఆ మనిషి పొడుగ్గా బక్క పలచగా ఉన్నాడు. జుట్టు నారింజరంగులో ఉంది.

తిన్నగా అతని దగ్గరకు వెళ్ళాడు. అతను ఇటు తిరిగాడు. కళ్ళు బూడిద రంగులో, ప్రశాంతంగా ఉన్నాయి. ఇద్దరికీ ఒకటే అనిపిస్తోందని తట్టింది యువకుడికి. ఇంకెక్కడా ఒక కొత్తవ్యక్తిని పలకరించని ఆ కుర్రాడు అతనితో మాట్లాడగలిగాడు.

“అది నిజం కాదు కాదా?” అని అడిగాడు కిందకి చూపిస్తూ.

“ఎందుకు? అది నిజమే.”

“అది సినిమా సెట్టుగాని, ట్రిక్కుగాని కాదు కదా?”

“కాదు. అది వేసవి విడిది. ఇప్పుడిప్పుడే పూర్తయింది. కొన్ని వారాల్లో ఓపెన్ అవుతుంది.”

“ఎవరు కట్టారు?”

“నేను.”

“మీ పేరు?”

“హోవార్డ్ రోర్క్.”

“థాంక్యూ” అన్నాడు కుర్రాడు. నిలకడగా తననే చూస్తున్న ఆ కళ్ళు, ఆ రెండు మాటల్లో ఇమిడి ఉన్న విషయం అంతటినీ అర్థం చేసుకున్నాయని గ్రహించాడు. అవునన్నట్టు తలూపాడు రోర్క్.

సైకిలెక్కి అతని పక్క నుంచి, ఏటవాలుగా కొండనుంచి కిందికి లోయలోకి పోయే సన్నటి దారిలో, ఇళ్ళ దగ్గరకి బయలుదేరాడు యువకుడు. రోర్క్ అతన్ని చూస్తూ కూర్చున్నాడు. ఆ కుర్రాణ్ణి అంతకు ముందు చూడలేదు. ఇంక ముందు చూడడు. ఒక మనిషికి జీవితాన్ని ఎదుర్కొనే ధైర్యాన్ని ఇచ్చానని రోర్క్కి తెలియదు.

మొనాడ్నాక్ లోయలో వేసవి విడిది కట్టడానికి తనని ఎందుకు ఎంచుకున్నారో రోర్క్కి అర్థంకాలేదు.

ఒక ఏడాదిన్నర క్రితం జరిగిందది. 1933 ఆకురాలు కాలంలో ప్రాజెక్టు గురించి విని, కాలెబ్ బ్రాడ్లేని కలిసేందుకు వెళ్ళాడు. బ్రాడ్లే ఒకపెద్ద కంపెనీకి అధినేత. ఆ లోయని కొన్నాడు. పెద్ద ఎత్తున ప్రచారం చేస్తున్నాడు. రోర్క్ పెద్దగా ఆశ లేకపోయినా, ‘తిరస్కరణల పట్టికలో మరొకటి చేరుతుంది అంతేకదా’ అనుకుని, ద్యూటీగా భావించి బ్రాడ్లేని చూసేందుకు వెళ్ళాడు. స్టోడర్డ్ టెంపుల్ తర్వాత న్యూయార్క్లో అతను ఏమీ కట్టలేదు.

బ్రాడ్లే ఆఫీసులో అడుగుపెట్టినప్పుడు మొనాడ్నాక్ లోయని మరిచిపోవచ్చని, దాన్ని ఆ మనిషి తనకివ్వడని అనుకున్నాడు రోర్క్. కాలెబ్ బ్రాడ్లే పొట్టిగా బొద్దుగా ఉంటాడు. గుండ్రటి భుజాలు. అందమైనముఖం. ముఖంలో తెలివితేటలు, చిన్నతనం రెండూ ఉంటాయి. వయస్సెంతో చెప్పదా ముఖం. 50 నుంచి 20 మధ్యలో ఎంతయినా కావచ్చు. కళ్ళు నీలి కళ్ళు. మోసకారి కళ్ళు.

కానీ మొనాడ్నాక్ని మరిచిపోవడం రోర్క్కి కష్టం అయింది. అంచేత, అక్కడ మాటలవల్ల లాభం ఉండదని మరిచిపోయి దాని గురించి మాట్లాడాడు. బ్రాడ్లే ఆసక్తిగా విన్నాడు. ఆ ఆసక్తి రోర్క్ మాటల విషయంలో కాదు. మూడోవ్యక్తి ఎవరో గదిలో ఉన్నట్టనిపించింది రోర్క్కి. బ్రాడ్లే తప్పక పరిశీలిస్తానన్నాడు. టచ్లో ఉంటానన్నాడు. ఇంకేం మాట్లాడలేదు. కానీ ఒక వింత ప్రశ్న అడిగాడు. ఏ ఉద్దేశంతో అడిగాడో ఆ గొంతు తెలియనివ్వలేదు. అందులో ఆమోదం లేదు. ఖండన లేదు. “నువ్వు స్టోడర్డ్ టెంపుల్ కట్టిన ఆర్కిటెక్ట్వి అవునా?” అన్నాడు. అవునన్నాడు రోర్క్. “నా అంతట నేను నీ గురించి ఆలోచించి ఉండకపోవడం గమ్మత్తుగా ఉందే” అన్నాడు బ్రాడ్లే. బ్రాడ్లే తన గురించి ఆలోచించి ఉంటే గమ్మత్తుగా ఉండేదని అనుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు రోర్క్.

మూడు రోజుల తర్వాత ఫోన్ చేసి ఆఫీసుకి రమ్మని పిలిచాడు బ్రాడ్లే. రోర్క్ వచ్చాడు. మొనాడ్నాక్ వేలీ కంపెనీ బోర్డును కలిశాడు. అందులో మరో నలుగురు కొత్త వ్యక్తులున్నారు. మంచి దుస్తుల్లో ఉన్నారు. ముఖాలు గుంభనంగా ఉన్నాయి. “నాకు చెప్పిన వివరం వీళ్ళకి కూడా చెప్పు మిస్టర్ రోర్క్!” అన్నాడు బ్రాడ్లే మర్యాదగా.

తన ప్రణాళిక వివరించాడు రోర్క్. “ప్రకటించిన రీతిగా మీరు మిత ఆదాయపు వర్గంకోసం ఒక అసాధారణ వేసవి విడిది కట్టాలనుకుంటే, ‘గోప్యత లేకపోవడం దారిద్ర్యానికి శాపం’ అని గుర్తించాలి” అన్నాడు. నగరంలో సుసంపన్నులు, నిరుపేదలు మాత్రమే వేసవి సెలవులను ఆనందిస్తున్నారని, సంపన్నులకి వ్యక్తిగత ఎస్టేటులున్నాయని, నిరుపేదలు పబ్లిక్ బీచ్‌లలో, నాట్య వేదికలమీద, ఒకరి వాసన ఒకరికి వేసినా పట్టించుకోరని చెప్పాడు. మంచి అభిరుచి, స్వల్ప ఆదాయం ఉన్న మనుషులు, గుంపుల్లో విశ్రాంతి, సంతోషం పొందితే పొందినట్టు, లేకపోతే వాళ్ళకు వెళ్ళేందుకు చోటంటూ లేదన్నాడు. “పేదరికం వల్ల పశుప్రవృత్తి వచ్చేస్తుందని ఎందుకనుకోవాలి? వాళ్ళకి ఓ వారంపాటో, నెలపాటో, తగిన చోటు ఎందుకు ఇవ్వకూడదు? తక్కువ ఖర్చుతో వాళ్ళు కోరుకునేది, వాళ్ళకి అవసరమయ్యేది ఒకచోటు ఎందుకు ఇవ్వకూడదు?” అన్నాడు. “నేను మోనాడ్‌నాక్ లోయ చూశాను. అలా చెయ్యొచ్చు. కొండల వాలుల్ని ముట్టుకోనక్కర్లేదు. పేల్చి, సమతలం తయారుచెయ్యాలన్న పని లేదు. పెద్ద హోటల్ కాదు. చిన్న ఇళ్ళు ఒకదానికి కనబడకుండా ఒకటి. ఒక్కొక్కటి ఒక్కో ప్రైవేటు ఎస్టేటు లాంటిది. కట్టొచ్చు. మనుషులు, ఇష్టమైతే కలిసేటట్టు, లేకపోతే విడిగా ఉండేటట్టు కట్టొచ్చు. చేపలబజారు టాంకులాంటి ఈతకొలనుకాక విడివిడి ఈతకొలనులు, కంపెనీ ఇవ్వగలిగినన్ని ఇవ్వచ్చు” అన్నాడు. చౌకలో ఎలా చెయ్యొచ్చో చూపించగలనన్నాడు. పెద్ద ప్రదర్శనలాంటి టెన్నిస్ కోర్టులగుంపు కాక, వ్యక్తిగత టెన్నిస్ కోర్టులు కట్టి ఇవ్వొచ్చు అన్నాడు. “ఉన్నత సంస్కారవంతుల సాహచర్యం’ కోసం వెళ్ళే చోటు కాదు. తమలో తామే సంతోషించే చోటు, స్వేచ్ఛగా సంతోషం పొందగల చోటు అవుతుంది” అన్నాడు.

మౌనంగా విన్నారు వాళ్ళు. మధ్యమధ్య ఒకరినొకరు చూసుకోవడం గమనించాడు రోర్క్. చెబుతున్న వ్యక్తిని చూసి బిగ్గరగా నవ్వుడానికి అవకాశం లేనప్పుడు చూసుకునే చూపులవి. అయితే అవి అవి అయి ఉండవు. ఎందుకంటే రెండు రోజుల తర్వాత మొనాడ్ నాక్ లోయలో వేసవి విడిది కట్టేందుకు ఒప్పందంమీద సంతకాలు జరిగాయి.

స్టోడర్డ్ ఆలయం సంగతి గుర్తొచ్చి తన డ్రాఫ్టింగ్ రూము నుంచి వచ్చిన ప్రతి కాగితం మీద బ్రాడ్లే సంతకం కావాలని కోరాడు. బ్రాడ్లే ఒప్పుకున్నాడు. పొట్టి సంతకం చేశాడు. ప్రతిదాన్నీ ఆమోదించాడు. రోర్క్ పద్ధతిలో రోర్క్‌ని పోనివ్వడానికి సంతోషించినట్టు కనిపించాడు. అయితే ఈ తొందరగా ఒప్పేసుకోవడం ఒక చిన్న కుట్రాడిని సంతోష పెడుతున్నట్టుంది.

బ్రాడ్లే గురించి రోర్క్‌కి పెద్దగా తెలియలేదు. ఫ్లోరిడా బూమ్ సమయంలో రియల్ ఎస్టేటులో బాగా సంపాదించాడని తెలిసింది. ప్రస్తుతం నడుపుతున్న కంపెనీకి అపరిమితంగా నిధులున్నాయి, షేర్ హోల్డర్స్‌గా చాలామంది సంపన్నులున్నారు. రోర్క్ వాళ్ళని ఎప్పుడూ కలవలేదు. బోర్డులో కనిపించిన నలుగురు పెద్ద మనుషులూ మళ్ళీ కనబడలేదు. అప్పుడప్పుడూ పని జరిగే చోటుకి ఇలా వచ్చి అలా వెళ్ళే వారు. పెద్ద ఆసక్తి చూపించేవారు కాదు. మొత్తం అంతా బ్రాడ్లే అధీనంలో ఉండేది. అయితే ఖర్చుమీద కన్నేసి ఉంచడానికి మించి అతనూ ఏమీ చెయ్యలేదు. తక్కిందంతా రోర్క్ అధీనంలో ఉండడమే ఇష్టమన్నట్టు ఉండేవాడు.

తరువాత పద్దెనిమిది నెలల్లోను బ్రాడ్లె గురించి ఆలోచించే తీరిక చిక్కలేదు రోర్స్కి. తన అత్యుత్తమ కట్టడాన్ని కడుతూపోయాడు.

గత సంవత్సరం అంతా అతను అక్కడే ఉండిపోయాడు. ఒక కొండ పక్కన హడావిడిగా నిలబెట్టిన చెక్క ఇంట్లో ఒక మంచం, స్టవ్, పెద్ద టేబుల్, పెట్టుకుని ఉన్నాడు. అతని పాత డ్రాఫ్ట్ మన్స్ అతనితో పని చేసేందుకు మళ్ళీ వచ్చారు. కొందరయితే నగరంలో అంతకన్న మంచి పనులు విడిచిపెట్టి మరీ వచ్చారు. ఆ గుడిసెలో, గుడారాలో ఉంటూ వట్టి చెక్కలు అడ్డు పెట్టిన ఆర్కిటెక్ట్ ఆఫీసులో పనిచేసేందుకు సిద్ధపడి వచ్చారు. కట్టాల్సిన పని ఎంత ఉందంటే తమ సొంత ఆవాసాలకోసం శ్రమని వృథా చెయ్యడం ఎవరికీ ఇష్టం లేదు. చాలాకాలం గడిచాక గాని తమకి సౌకర్యాలు లేవని కూడా వాళ్ళు గమనించ లేదు, ఆ తర్వాత ఆ విషయాన్ని నమ్మలేదు. ఎందుకంటే మొనాడ్ నాక్ వేలీలో ఉన్న సంవత్సరం వింతకాలంగా, భూమి తిరగడం ఆగిపోయి వన్నెండు నెలలూ వసంతకాలమే అయిపోయినట్టుగా, ఉండిపోయింది వాళ్ళ మనస్సుల్లో. మంచు గురించి, గడ్డ కట్టుకు పోయిన నేల గురించి, చెక్కపలకల చీలికల్లోంచి ఈల వేసే గాలి గురించి, కేంప్ కాట్ల మీద పల్చటి దుప్పట్ల గురించి, పెన్సిల్ చెక్కగలగడానికి పొద్దున్నే బొగ్గుకుంపట్ల మీద వెచ్చబెట్టుకున్న కొంకర్లు తిరిగిన వేళ్ళ గురించి, వాళ్ళు ఆలోచించ లేదు. వాళ్ళకి గుర్తున్నది ఒకే అనుభూతి. వసంతానికి అర్థం. మొదటి గడ్డి మొలకలకి, చెట్ల కొమ్మల మీద తొలి మొగ్గలకి, ఆకాశపు తొలి నీలానికి, మనిషి పొందే స్పందన. ఒక గానం లాంటి స్పందన. ఆ స్పందన గడ్డికి, చెట్లకి, ఆకాశానికి కాదు, గొప్ప ప్రారంభభావనకి, విజయవంతమైన కొనసాగింపుకి, ఏదీ అడ్డగించలేని నిశ్చయసిద్ధికి స్పందన. వాళ్ళు యవ్వనానికి, చలనానికి, లక్ష్యానికి, తృప్తికి, సంబంధించిన అనుభూతిని పొందారు - ఆకులనుంచి పువ్వులనుంచి కాదు. గెడలతో కట్టిన మంచెలనుంచి, ఆవిరి పొరల నుంచి, భూమి నుంచి లేచిన శిలాఘనాలనుంచి, గాజుపలకల నుంచి పొందారు.

వాళ్ళొక సైన్యం. అదొక యుద్ధం. స్ట్రీవెన్ మేలోరి తప్ప ఎవరూ దాన్ని అలా భావించలేదు. అతను ఫౌంటెన్లని, శిల్ప సంబంధమైన పనుల్ని చేశాడు. అయితే తన పని అవసరం కావడానికి ముందే అక్కడికి వచ్చి ఉండిపోయాడు. యుద్ధం అనేది దుష్టభావన అనుకున్నాడతను. యుద్ధంలో వైభవం ఎక్కడిది? దాడిలో సౌందర్య ఏది? అయినా ఇది పోరాటమే, సైన్యమే, యుద్ధమే. అందులో పాలు పంచుకున్న ప్రతి వ్యక్తికీ అది అతి గొప్ప అనుభవం. ఎందుకు? రెండిటికీ మధ్యగల తేడాకి మూలం ఎక్కడుంది? దాన్ని వివరించే సూత్రం ఎక్కడుంది?

అతను దాని గురించి ఎవరితోనూ అనలేదు. అయితే మైక్ మొహంలో కూడా అదే భావనని గమనించాడు. ఎలెక్ట్రిషియన్ల గేంగ్తో వచ్చాడు మైక్. ఏమీ అనలేదు కానీ మేలోరిని చూసి కన్ను గీటాడు. పరిస్థితి అర్థమైంది. “ఏమీ కంగారుపడొద్దని చెప్పాను నీకు” అన్నాడు ఉత్సాహంగా మేలోరితో ఒకసారి, ఏ ఉపోద్ఘాతమూ లేకుండా. “చెప్పాను కదా! బ్రయల్ జరుగుతున్నప్పుడు చెప్పాను. వాళ్ళుగాని మొత్తం ఈ చెత్త ప్రపంచంగాని అతన్ని ఏమీ చెయ్యలేరు. స్ట్రీవ్! ఏమీ చెయ్యలేరు.”

‘అయితే మనం ప్రపంచాన్ని మరిచిపోయాం’ అనుకున్నాడు మేలారి. ఇది కొత్త భూమి. వాళ్ళ సొంతం. వాళ్ళ చుట్టూ ఒక రక్షణ కుడ్యంలా కొండలు ఆకాశం ఎత్తున లేచి ఉన్నాయి. వాళ్ళకి మరొక రక్షణ కూడా ఉంది. వాళ్ళమధ్య తిరుగుతున్న ఆర్కిటెక్ట్ - మంచులో, కొండవాలు పచ్చికలో, బండలమీద, పలకల దొంతరలమీద, డ్రాఫ్టింగ్ టేబుల్స్ దగ్గర, క్రేన్ల దగ్గర, లేస్తున్న గోడల పైకి, తిరుగుతున్న ఆర్కిటెక్ట్. దీన్ని అంతటినీ సంభవం చేసిన వ్యక్తి. ఆ మనిషి లోపలి ఆలోచన, అహః... ఆలోచన కాదు, ఫలితమూ కాదు, మొనాడ్నాక్ని సృష్టించిన దర్శన శక్తి కూడా కాదు, దాన్ని వాస్తవం చేసిన సంకల్పమూ కాదు, అతని ఆలోచనా పద్ధతి, దాన్ని నడిపించే నియమం. అవే - ఆ పద్ధతి, నియమం, - కొండల వెనక ఉన్న ప్రపంచపు పద్ధతికన్న నియమాలకన్న అవి భిన్నం. అవి ఆ లోయకి అందులోని సైనికులకి రక్షణ కవచాలు.

అప్పుడు బ్రాడ్లే అక్కడికి వచ్చి, నవ్వి, వెళ్ళిపోవడం చూశాడతను. అప్పుడు మేలారికి అకారణంగా, కోపం, భయం కలిగాయి.

ఒక రాత్రిపూట కొండపక్క ఎండుకొమ్మల మంట దగ్గర కూర్చున్నప్పుడు “హోవార్డ్! ఇది మళ్ళీ స్టోడర్డ్ టెంపులే” అన్నాడు మేలారి.

“అవును అలాగే అనిపిస్తోంది. అయితే ఏరకంగా అన్నదీ, వాళ్ళకి ఏం కావాలన్నదీ అంతుపట్టడం లేదు.”

బోర్లా పడుకున్నాడు రోర్క్. కింద చీకట్లో పరుచుకుని ఉన్న గాజు పలకల్ని చూశాడు. వాటిపై ఎక్కడనుంచో లైటు పడుతోంది. కాంతిని పీల్చుకుని ప్రకాశించే శక్తి ఉన్న వస్తువుల్లా కనిపించాయి ఆ పలకలు. నేలమీద నుంచి వాటంతట అవిగా ఉబుకుతున్న వెలుగుల్లా ఉన్నాయవి.

“ఏం ఫర్వాలేదు స్టీవ్! వాళ్ళు ఏమైనా చేసుకోనీ, ఇక్కడికి ఎవరైనా వచ్చి ఉండనీ. మనం చేశామన్నది ముఖ్యం. తర్వాత వాళ్ళు మనచేత ఏ అపరాధమైనా వసూలు చెయ్యనీ, ఈ అనుభవాన్ని కోల్పోయి ఉండేవాడివా?”

“లేదు” అన్నాడు మేలారి.

అందులో ఒక ఇంటిని అద్దెకు తీసుకుని, మొనాడ్నాక్ వేలీలో తొలి వేసవిని గడపాలనుకున్నాడు రోర్క్. అయితే ఆ విడిది ప్రారంభోత్సవంకాక ముందే న్యూయార్క్ నుంచి అతనికి ఒక టెలిగ్రాం వచ్చింది.

“నేను చేస్తానని చెప్పాను నీకు. అవునా? మా మిత్రుల్ని, సోదరుల్ని వదుల్చుకునేందుకు అయిదేళ్ళు పట్టింది. కానీ ఇప్పుడు ఆక్విటేనియా నాది - నీది కూడా. వచ్చి పూర్తి చెయ్యి - కెంట్ లేన్సింగ్.”

అలా న్యూయార్క్కి తిరిగి వెళ్ళాడు రోర్క్. బృహత్ పరిమాణంలో అసంపూర్ణంగా ఉండిపోయిన సింఘనీనుంచి రాళ్ళు, ఇటుకలు, సిమెంటు, దుమ్ము తొలగించాడు. సెంట్రల్ పార్క్ పైకి క్రేన్లతో గర్జించి తరలించాడు. కిటికీల భాళీలు పూరించాడు. నగరం పై కప్పుల మీదకి సంగీతాన్ని ప్రసరింప చేశాడు. పార్క్ ఆకాశభవనాల సరసన మెరిసిపోతోంది ఆక్విటేనియా హోటలు.

గత రెండేళ్ళుగా అతను తీరికలేకుండా పనిచేశాడు. మొనాడ్నాక్ లోయ ఒకటే కాదు. భిన్న రాష్ట్రాలనుంచి ఊహించని ప్రాంతాలనుంచి అతనికి పిలుపులు వచ్చాయి. వ్యక్తుల ఇళ్ళు, చిన్న ఆఫీసు భవనాలు, ఒక మాదిరి దుకాణాలు పిలిచాయి. వాటినన్నింటినీ కట్టాడు. మొనాడ్నాక్ నుంచి దూరప్రాంతాలకు వెళుతూ ట్రెయిన్ ప్రయాణంలో, విమాన ప్రయాణంలో నిద్ర దొరకబుచ్చుకునే వాడు. ప్రతి ఆర్డరు వెనకా ఒకటే కథ. “నేను న్యూయార్క్ వెళ్ళాను. ఎన్రైట్ హౌస్ నాకు నచ్చింది.” “నేను కార్డ్ బిల్డింగు చూశాను.” “వాళ్ళు కూల్చేసిన ఆ ఆలయం చిత్రం చూశాను.” భూగర్భ జల ప్రవాహం ఒకటి దేశం అంతా ప్రవహిస్తూ అక్కడా అక్కడా, ఊహించని ప్రదేశాల్లో హఠాత్ నీటి బుగ్గలై ఉప్పొంగినట్టు. అవన్నీ చిన్న పనులే. ఖరీదైనవి కావు. అతనికి పని కల్పించాయి.

వేసవిలో మొనాడ్నాక్ వేలీ పూర్తయ్యాక, దాని భవిష్యత్తు గురించి బెంగ పెట్టుకునే తీరిక లేదతనికి. అయితే స్టీవెన్ మేలారి దాని గురించి బెంగలో పడ్డాడు. “హోవార్డ్! వాళ్ళు దాని గురించి ఎందుకు ప్రకటనలు ఇవ్వడం లేదు? ఉన్నట్టుండి ఎందుకీ మౌనం? గమనించావా? మొదలుకాక ముందు ఈ మహా ప్రణాళికగురించి ప్రజల మాటల్లో విన్నాం. అచ్చులో చాలా కొంచెమే చూశాం. పని జరుగుతున్నప్పుడు రాను రాను మరీ తగ్గిపోయింది. ఇప్పుడో? బ్రాడ్లే & కంపెనీ వాళ్ళు మూగ జీవులయిపోయారు. ప్రెస్ ఏజెంట్లు ఎప్పుడు సందడి చేస్తారంటావు? ఎందుకోసం చేస్తారంటావు?”

“నాకు తెలియదు. నేను ఆర్కిటెక్ట్ని. రెంటల్ ఏజెంట్ని కాదు. బెంగెందుకు నీకు? మన పని మనంచేశాం. వాళ్ళ పని, వాళ్ళ పద్ధతిలో వాళ్ళని చెయ్యనీ.”

“చాలా వింత పద్ధతి. వాళ్ళు విడుదల చేసిన కాసిని ప్రకటనలూ చూశావా? విశ్రాంతి గురించీ, శాంతి గురించీ, ఏకాంతం గురించీ, - నువ్వు వాళ్ళకి చెప్పినవన్నీ చెప్పారు. కానీ ఎలా చెప్పారు?!. ఆ ప్రకటనలన్నీ చదివితే ఏమంటున్నారనిపిస్తోందో తెలుసా? ‘మొనాడ్ నాక్ వేలీకి రండి. విసుగెత్తి చచ్చిపొండి.’ ప్రజల్ని రానివ్వకుండా చేస్తున్నట్టుంది నిజంగా.”

“నేను ప్రకటనలు చదవను స్టీవ్!”

కానీ ప్రారంభించిన నెల లోపలే మొనాడ్నాక్ వేలీలో ప్రతి ఇల్లా అద్దెకు వెళ్ళిపోయింది. అక్కడికి వచ్చిన జనం వింత సమ్మేళనం - ఇంకా మంచి విడుదలకు పోగలిగిన ఉన్నత వర్గం స్త్రీ పురుషులు, యువ రచయితలు, ప్రసిద్ధిలేని చిత్రకారులు, ఇంజనీర్లు, పాత్రికేయులు, పారిశ్రామిక శ్రామికులు. ఉన్నట్టుండి వాళ్ళంతట వాళ్ళుగా ప్రజలు మొనాడ్నాక్ గురించి మాట్లాడుకోవడం మొదలయ్యింది. అటువంటి విడిది అవసరం ఒకటుంది. ఇన్నాళ్ళూ ఎవరూ తీర్చలేదు. ఆ లోయ ఒక వార్త అయిపోయింది. ప్రైవేట్ న్యూస్. ఏ పత్రికలూ దాన్ని వెతికి పట్టుకోలేదు. బ్రాడ్లేకి ప్రెస్ ఏజెంట్లు లేరు. బ్రాడ్లే అండ్ కంపెనీ జన జీవితంనుంచి మాయమై పోయారు. ఎవరూ కోరకుండానే, ఒక పత్రిక, మొనాడ్నాక్ వేలీ ఫోటోల్ని నాలుగు పేజీల్లో ప్రచురించి, హోవార్డ్ రోర్క్ని ఇంటర్వ్యూ చేసేందుకు ఒక మనిషిని పంపించింది. వేసవి ముగిసేసరికి పై సంవత్సరానికి కూడా ఇళ్ళు లీజుకి వెళ్ళిపోయాయి.

అక్కోబరు నెలలో ఒక రోజు పొద్దున్నే, స్టీవెన్ మేలారి, రిసెప్షన్ రూము తలుపు తోసుకుని లోపలికి వచ్చాడు. రోర్క్ ఆఫీసు గదిలోకి దూసుకు వెళ్ళిపోతున్నాడు. సెక్రటరీ ఆపజూసింది. 'రోర్క్ పనిలో ఉన్నాడు. అంతరాయం కలిగించొద్దు' అంది. ఆమెని పక్కకి నెట్టి, లోపలికి పోయి దడాల్ను వేశాడు తలుపు. అతని చేతిలో ఒక న్యూస్ పేపరు ఉన్నట్టు గమనించింది సెక్రటరీ.

డ్రాఫ్టింగ్ టేబుల్ నుంచి తలెత్తి పెన్సిల్ వదిలేశాడు రోర్క్. ఎల్స్వర్త్ టూపీని కాల్చినప్పుడు మేలారి ముఖం ఇలాగే ఉండి ఉంటుందనుకున్నాడు.

“హోవార్డ్! మొనాడ్నాక్ వేలీ నీకెందుకు వచ్చిందో తెలుసుకోవాలని ఉందా?”

పేపరు టేబుల్ మీద పరిచాడు. మూడో పేజీలో వార్తా కథనం ఉంది, “కాలెబ్ బ్రాడ్లే అరెస్టు.”

“మొత్తం రాశారు. చదవకు. కోపం వస్తుంది.”

“సరే. ఏముంది దాంట్లో?”

“వాళ్ళు దాన్ని రెండు వందల శాతం అమ్మేశారు.”

“ఎవరు? దేన్ని?”

“బ్రాడ్లే గేంగ్. మొనాడ్నాక్లో లోయని.” మేలారి కటువుగా, కసిగా నొక్కి చెప్పాడు. “వాళ్ళు మొదట్నుంచీ అది పనికి రానిదని అనుకున్నారట. స్థలం ఊరికే వచ్చినట్టు వచ్చింది. వేసవి విడిదికి పనికే రాదనుకున్నారు. బస్సు రూట్లు లేవు. సినిమా హాళ్ళు లేవు. ఎక్కడో మూలగా ఉందనీ, ఇది సరైన సమయం కాదనీ, ప్రజలకి ఎక్కడనీ అనుకున్నారు. పెద్ద ఎత్తున సందడి చేసి డబ్బున్న అమాయకుల్ని చూసి షేర్లు అంటగట్టారు. అంతా పెద్ద మోసం. స్థలం రెండు వందల శాతం అమ్మేశారు. కట్టిన సొమ్ముకి రెట్టింపు వచ్చింది. అది ఫెయిలై తీరుతుందని నమ్మారు. ఫెయిలవ్వాలని కోరుకున్నారు. పంచడానికి లాభాలే ఉండవనుకున్నారు. అది దివాలా తీస్తుందని, తియ్యాలని, తీసినప్పుడు దాన్నుంచి తప్పించుకోవాలని మంచి స్కీము సిద్ధం చేసుకున్నారు. అన్నీంటికి సిద్ధపడ్డారు - ఇలా విజయవంతం అయితే చూడ్డానికి తప్ప. ఇప్పుడు ఆ స్కీము వదిలేశారు. - ఎందుకంటే ఆ పెట్టుబడిదారులకి ప్రతి ఏటా ఆ స్థలం సంపాదించే డబ్బుకి రెట్టింపు చెల్లించాల్సి ఉంది గనక. అది బోలెడు సంపాదిస్తోంది కూడా. అది ఖచ్చితంగా ఫెయిలయ్యే ఏర్పాట్లు చేసేశామని భావించారు వాళ్ళు. హోవార్డ్! అర్థం కాలేదా? ఉన్నంతలో నీ అంత చెడ్డ ఆర్కిటెక్ట్ నువ్వే అని నిన్ను పట్టుకున్నారు.”

రోర్క్ తల వెనక్కి వాల్చి నవ్వేశాడు.

“ఓయ్ హోవార్డ్! ఇదేమీ తమాషా కాదు.”

“స్టేప్! కూర్చో. అలా వణికిపోకు. ముక్కలుగా నరికిన శవాన్ని చూసొచ్చినవాడిలా ఉన్నావు.”

“చూశాను. ఇంకా నీచమైనవి చూశాను. మూలాలు చూశాను. అటువంటి దృశ్యాల్ని సంభావ్యం చేసే వాటిని చూశాను. బీభత్సం అంటే మీరంతా ఏమిటనుకుంటున్నారు? యుద్ధాలు, హత్యలు, అగ్ని ప్రమాదాలు, భూకంపాలు, అంతేనా? బీభత్సం అంటే ఇదీ - ఈ

పేపరు కథనం. దీనికి మనుషులు బెదరాల్సింది. పోరాడాల్సింది దీన్నీ. గగ్గోలు పెట్టాల్సింది దీనికి. అతి సిగ్గుమాలిన పని అని తిట్టాలి. హోవార్డ్! శతాబ్దాలుగా చెడుకి ఇస్తున్న వివరణల గురించీ, దానికి చెబుతున్న పరిష్కారాల గురించీ ఆలోచిస్తున్నాను. ఏ ఒక్కటీ పని చెయ్యలేదు. ఏదీ దేన్ని వివరించనూ లేదు. తగ్గించనూ లేదు. కానీ దుష్టత్వ మూలం - నా చొంగ్ కార్చే జంతువు - అక్కడే ఉంది, ఆ వార్తా కథనంలో - దాన్ని చదివి “జీనియస్ అయినవాడు ఎప్పుడూ సతమతం కావాల్సిందే. వాడికి అది మేలు చేస్తుంది” అని ఏదో సాధించినట్టు ఉప్పొంగిపోయే వెధవల ఆత్మల్లోనూ, అలా అని వెళ్ళి తమకు బుట్టలు అల్లడం నేర్పించే ఒక పల్లెపట్టు బుద్ధిహీనుడి కోసం వెతుకుతారే వాళ్ళ ఆత్మల్లోనూ ఉంది ఆ జంతువు. చొంగ్ కార్చే పశువు పనికి ఉపక్రమించడం అంటే అది. హోవార్డ్! మొనాడ్ నాక్ గురించి ఆలోచించు, కళ్ళు మూసుకుని చూడు, దాన్నీ, దాన్ని పురమాయించిన వాళ్ళనీ. అతి చెత్తకట్టడాలు తయారవుతాయని నమ్మినవాళ్ళని తలుచుకో. నీకు నీ అత్యుత్తమ పనిని, ఒక చెత్త జోకులాగా అప్పచెప్పారంటే ఈ ప్రపంచంలో గొప్పలోపం ఉంది. ఎక్కడో గొప్ప దోషం ఉంది.”

“దాని గురించి ఆలోచించడం ఎప్పుడు మానేస్తావు? ప్రపంచం గురించి, నా గురించి, మరిచిపోవడం ఎప్పటి కొస్తుంది? ఎప్పటికి డొమినిక్...!”

ఆగిపోయాడు. ఐదేళ్ళుగా ఒకరి సమక్షంలో ఒకరు ఆ పేరు ప్రస్తావించలేదు. మేలారి కళ్ళలో గొప్ప ఆసక్తి, ఆశ్చర్యం కనిపించాయి. తన మాటలు రోర్క్ ని నొప్పించాయని గుర్తించాడు. ఆ మాట అనేంతగా అతన్ని నొప్పించాయి. అయితే రోర్క్ అతని కేసి తిరిగి కావాలనే అన్నాడు. “డొమినిక్ అచ్చం నీలాగే ఆలోచించేది.”

రోర్క్ గతం గురించి తనేం ఊహించాడో మేలారి ఎప్పుడూ చెప్పలేదు. మేలారికి అర్థమైందన్న సంగతీ ఆ సంగతి రోర్క్ కి తెలుసన్న విషయమూ, అది చర్చించదగిన విషయం కాదన్న సంగతీ వాళ్ళ నిశ్శబ్దంలోనే ఇమిడి ఉన్నాయి. కానీ ఇప్పుడు మేలారి అడిగాడు.

“అమె వెనక్కి తిరిగొస్తుందని ఎదురుచూస్తున్నావా ఇంకా!? మిసెస్ గెయిల్ వైనాండ్స్?!... హూఁ”

రోర్క్ నొక్కి పలికాడు. “షటప్, స్టీవ్!”

మేలారి “సారీ” అని గొణిగాడు.

రోర్క్ తన టేబుల్ దగ్గరకి వెళ్ళాడు అతని గొంతు మళ్ళీ మామూలుగా మారింది.

“ఇంటికి వెళ్ళు స్టీవ్! బ్రాడ్లే గురించి మర్చిపో. వాళ్ళు ఒకరిమీద ఒకరు కేసులు వేసుకుంటూ ఉంటారు. మనల్ని లాగరు. మొనాడ్ నాక్ ని నాశనం చెయ్యరు. మరిచిపో, వెళ్ళిపో. నాకు పనుంది.”

మోచేతితో పేపర్ ను టేబుల్ మీద నుంచి తోసేసి డ్రాఫ్టింగ్ షీట్ లో తల దూర్చాడు.

* * *

మొనాడ్నాక్ వేలీకి డబ్బు సమకూర్చుకున్న పద్ధతి వెల్లడి అయ్యాక దాని గురించి జనం ఆగ్రహశ్చర్యాలు వెలిబుచ్చారు. విచారణ జరిగింది. కొంతమంది పెద్ద మనుషులు జైలుకెళ్ళారు. షేర్ హోల్డర్స్ కోసం కొత్త యాజమాన్యం ఏర్పడింది. రోర్క్ని ఇరుకున పెట్టలేదు. అతను తీరికలేని పనితో విచారణ గురించిన వార్తలు చదవడం మరిచిపోయాడు. తన భాగస్వాములకి క్షమాపణ చెబుతూ బ్రాడ్లే తప్పు ఒప్పేసుకున్నాడు - ఒక పిచ్చిప్లాను, ప్రజలకి తగని ప్లాను తీసుకుని కట్టిన విడిది విజయవంతం అవుతుందని ఆశించలేదన్నాడు. “నేను చేతనైనంతా చేశాను. నాకు దొరికినంతలో పనికిమాలినవాణ్ణి ఆర్కిటెక్ట్గా ఎన్నుకున్నాను” అన్నాడు.

ఆస్టిన్ హెల్లర్ మొనాడ్నాక్ గురించి హోవార్డ్ రోర్క్ గురించి ఒక వ్యాసం రాశాడు. రోర్క్ కట్టిన బిల్డింగ్స్ అన్నింటి గురించీ చెప్పాడు. రోర్క్ నిర్మాణరూపంలో చెప్పిన విషయాన్ని మాటల్లో చెప్పాడు. అవి ఆస్టిన్ హెల్లర్ మామూలుగా వాడే నెమ్మది మాటలు కావు. ప్రశంస, కోపం కలిసిన తీవ్రమైన ఆక్రోశం అది. “మోసంద్వారా గొప్పతనం మనల్ని చేరాల్సిరావడం మన దుస్థితిని చెబుతుంది” అన్నాడు.

‘కళా వలయా’ల్లో తీవ్ర వాదోపవాదాలకి దారితీసింది ఆ వ్యాసం. కొన్ని నెలలు పోయాక, ఒకరోజు మేలొరి చెప్పాడు. “హోవార్డ్! నువ్వు ప్రసిద్ధుడివి అయిపోయావు.”

“అవుననుకుంటా” అన్నాడు రోర్క్.

“మూడూ బై నాలుగో వంతు మందికి అదంతా ఏమిటో తెలియనే తెలియదు. మిగిలినవాళ్ళు పావు మంది. నీ పేరు విషయంలో పోట్లాట జరుగుతున్నట్టు విన్నారు వాళ్ళు. అంచేత నీ పేరును గౌరవంగా ప్రస్తావించాలని అనుకుంటున్నారు. ఈ పోట్లాడే పావుమందిలో మళ్ళీ నాలుగూ బై పదో వంతుమంది నిన్ను అసహ్యించుకునే వాళ్ళు. మూడూ బై పదో వంతు మంది ప్రతివివాదంలోను తమ అభిప్రాయం చెప్పి తీరాలనుకునే వాళ్ళు. రెండూ బై పదో వంతుమంది గోడ మీద పిల్లులు - ఏ ‘డిస్కవరీ’ అయినా మంచిదే అనేరకాలు వాళ్ళు. ఒకటి బై పదో వంతు మంది మాత్రమే అర్థం చేసుకున్న వాళ్ళు. అయితే వాళ్ళంతా ఆకస్మాత్తుగా ఒక విషయం కనిపెట్టారు - హోవార్డ్ రోర్క్ అనేవాడు ఒకడున్నాడని, అతను ఆర్కిటెక్ట్ అని. ఎ.జి.ఎ. బులెటిన్ నువ్వు గొప్పవాడివే గాని నీ ప్రతిభకి అదుపాజ్ఞలు లేవంది. భవిష్యత్ వస్తుప్రదర్శనశాల వాళ్ళు, మొనాడ్నాక్ ఫోటోలు, ఎన్రైట్ హౌస్ ఫోటోలు, కార్డ్ బిల్డింగ్ ఫోటోలు, ఆక్విటేనియా ఫోటోలు అందమైన అద్దాలకింద ప్రదర్శించారు. పక్కరూము గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్మాట్కి కేటాయించిన రూము. అయితే అవనీ. నేను సంతోషించాను.”

ఒక సాయంత్రం కెంట్ లాన్సింగ్ అన్నాడు “హెల్లర్ గొప్పపని చేశాడు. నీకు గుర్తుందా హోవార్డ్! ఒకసారి చెప్పాను. హాట్ విషయంలో ‘ఆల్కహాలికుల’ సైకాలజీ గురించి? మధ్యవర్తిని చీదరించుకోకు. వాడు అవసరం. ప్రజలకి చెప్పేందుకు ఎవడో ఒకడు కావాలి. ప్రతిగొప్ప కెరీర్కి ఇద్దరుండాలి. గొప్పవాడు, ఆ గొప్పతన్నాని చూసి అది గొప్పదని చెప్పగల గొప్పవాడూను. వీడు అరుదనుకో.”

“ఈ మొత్తం అర్థరహిత ఆక్రోశంలో వైరుధ్యం ఒకటుంది. కాలెబ్ బ్రాడ్లే అన్యాయంగా బలై పోయాడు. అతని నైతికతను తప్పు పట్టొచ్చు. కానీ అతని సౌందర్య స్పృహని వేరెత్తి చూపలేం. వాస్తు శిల్ప కళా విషయంలో అతను ఆస్టిన్ హెల్లర్ కన్న మేలైన అవగాహన ప్రదర్శించాడు. కాలదోషం పట్టిన ప్రగతి నిరోధకుడు హెల్లర్. ఉన్నట్టుండి కళా విమర్శకు దిగాడు. అద్దెకు వచ్చిన ఆసాముల చెడ్డ అభిరుచికి కాలెబ్ బ్రాడ్లే బలిపశువయ్యాడు. అతని కళా విచక్షణని గుర్తించి, అతని శిక్షని తగ్గించాలని ఈ కాలమ్ అభిప్రాయ పడుతోంది. మొనాడ్ నాక్ వేలీ నేరమే - కానీ కేవలం అర్థిక నేరం కాదు” అని ఎల్స్వర్త్ టూహీ రాశాడు.

నిలకడగా కట్టడాల పనులు చేయించుకునే ఘన సంపన్న వర్గపు పెద్దమనుషులు రోర్క్ ప్రఖ్యాతికి పెద్దగా స్పందించలేదు. “రోర్కా?!” ఆ పేరే వినలేదు” అనే వాళ్ళు కాస్తా ఇప్పుడు “రోర్కా? అతను మరీ సంచలనకారుడయ్యా!” అంటున్నారు.

అయితే మరి కొందరున్నారు. డబ్బు అక్కర్లేదనుకున్న యజమానులకి రోర్క్ డబ్బు చేసి పెట్టాడు అన్న ఒకే ఒక కారణానికి ముగ్ధులయ్యారు. నైరూప్య కళాచర్చలకన్న ఆ విషయం వాళ్ళని ఎక్కువ ఒప్పించగలిగింది. వీళ్ళుకాక ఒకటి బై పదో వంతు మంది అర్థం చేసుకున్న వాళ్ళున్నారు. మొనాడ్ నాక్ వేలీ కట్టిన మరుసటి ఏడాది రోర్క్ కనెక్టికట్ లో రెండిళ్ళు, చికాగోలో ఒక సినిమా హాలు, ఫిలడెల్ఫియాలో ఒక హోటలు కట్టాడు.

1936 వసంత ఋతువులో పడమటి ప్రాంతపు నగరం ఒకటి పై సంవత్సరంలో నిర్వహించబోయే అంతర్జాతీయ ప్రదర్శనకి ప్రణాళికలు తయారు చేసింది. దాన్ని ‘మార్చ్ ఆఫ్ ది సెంచరీస్’ అంది. ఆ ప్రాజెక్టుకి ఇన్ చార్జ్ లుగా ఉన్న ప్రముఖ నాయకుల కమిటీ ఆ ప్రదర్శన రూపకల్పనకోసం ఒక సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయాలనుకుంది. దానికోసం ఉత్తమ వాస్తుశిల్పుల్ని ఎంపిక చేసింది - తమ ప్రగతిశీలత ప్రస్ఫుటంగా కనిపించాలనుకుంది కమిటీ. ఎన్నుకున్న ఎనిమిదిమంది వాస్తుశిల్పుల్లో హోవార్డ్ రోర్క్ ఒకడు.

ఆహ్వానం అందినప్పుడు రోర్క్ కమిటీ ముందు హాజరై ‘ప్రదర్శన మొత్తాన్ని నేను ఒక్కణ్ణే రూపకల్పన చేస్తాన’ని చెప్పాడు.

“అంత సీరియస్ గా ఉండకండి రోర్క్! దిగ్భ్రమ గొలిపేస్తాయి పని ఇది. సమర్థులందర్నీ తీసుకోవాలనుకున్నాం. నా ఉద్దేశం ఏమిటంటే ఒక మెదడుకన్న రెండు మేలు... అలాగే ఎనిమిది తలలు... ఎందుకు? మీరే చూస్తారుగా - దేశం మొత్తంలోనే అతి ప్రతిభావంతులు, ప్రసిద్ధులు - స్నేహపూర్వక సంప్రదింపులు, పరస్పర సహాయం, సహకారం - గొప్ప పనులు ఇలాగే అవుతాయి కదా!” అన్నాడు చైర్మన్.

“అవును.”

“అంటే మీరు...”

“నేను కావాలని మీరు అనుకుంటే, నన్నొక్కడినే చెయ్యనివ్వండి, కౌన్సిల్స్ తో పని చెయ్యను నేను.”

“ఇటువంటి అవకాశాన్ని కాదంటున్నారా? చరిత్రలో భాగం! ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి! అమరత్వపు అవకాశం!...”

“సమూహాలతో పని చెయ్యను నేను. ఎవరినీ సంప్రదించను. ఎవరికీ సహాయం చెయ్యను - పొందను. సహకార క్రియలో పాల్గొను.”

రోర్క్ తిరస్కరణ పట్ల వాస్తు శిల్ప కళా సమూహాల్లో చాలా ఆగ్రహపూరిత వ్యాఖ్యలు వచ్చాయి. ‘గర్విష్టి వెధవ’ అన్నారు. ఆ కోపం ఎంత పదునుగా, ముడిగా ఉందంటే వృత్తి రంగపు గాసిప్ చాలలేదు దానికి. ప్రతి వ్యక్తి అదొక వ్యక్తిగత అవమానంగా భావించాడు. ఎవరి పని విషయంలోనైనా సరే, మార్పులు చెయ్యడానికి, సలహాలివ్వడానికి, దాన్ని మెరుగు పరచడానికి తమకు హక్కు ఉందనుకున్నారు ప్రతివాళ్ళూ.

“హోవార్డ్ రోర్క్ అహంకారానికున్న సంఘవ్యతిరేక తత్వాన్ని, అదుపులేని వైయక్తికత యొక్క పొగరుబోతుతనాన్ని, ఈ సంఘటన చక్కగా ఎత్తి చూపుతోంది. రోర్క్ ఆ గుణాలకి నిరంతర ప్రతిరూపం” అని రాశాడు టూహీ.

‘శతాబ్దాల యాత్ర’ కోసం ఎంపిక చేసిన ఎనిమిదిమంది వాస్తుశిల్పుల్లో పీటర్ కీటింగ్, గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్, రాల్ఫ్ స్టన్ హాల్క్మ ఉన్నారు. కౌన్సిల్ లిస్టు చూసినప్పుడు “హోవార్డ్ రోర్క్ తో కలిసి పనిచెయ్యను. నేనో? తనో? తేల్చుకోండి మీరు” అన్నాడు పీటర్ కీటింగ్. రోర్క్ తిరస్కరించాడని కీటింగ్ కి చెప్పారు. కీటింగ్ కౌన్సిల్ నాయకత్వం తీసుకున్నాడు. ఆ ప్రాజెక్టు గురించి కథనాలు రాసేటప్పుడు పత్రికలు ‘పీటర్ కీటింగ్, అతని సహచరులు’ అని రాశాయి.

గత కొన్నేళ్ళగా కీటింగ్ తీరులో తెలియని కటుత్వం ప్రవేశించింది. ఆదేశాలు ఇవ్వడంలో అసహనం మొదలైంది. చిన్న సమస్య ఎదురైనా సహనం కోల్పోతున్నాడు. సహనం కోల్పోయినప్పుడు అరుస్తున్నాడు. అవమానపరిచే మాటలు పెరిగాయి. అవి గాయ పరుస్తున్నాయి. తెలియని రీతిలో నొప్పిస్తున్నాయి. మొహం ముడుచుకుని ఉంటున్నాడు కీటింగ్.

* * *

1936 శిశిరంలో తన ఆఫీసుని కార్డ్ బిల్డింగ్ పై అంతస్తుకు మార్చాడు రోర్క్. ఆ బిల్డింగ్ ని డిజైన్ చేస్తున్నప్పుడు ఏదో ఒక రోజు తన ఆఫీసు అక్కడికి వస్తుందనుకున్నాడు. కొత్త తలుపుమీద ‘హోవార్డ్ రోర్క్ ఆర్కిటెక్ట్’ అన్న అక్షరాలు కనిపించినప్పుడు ఒక క్షణం ఆగి లోపలికి వెళ్ళాడు. లాంగ్ సూట్ కి చివర ఉంది ఆఫీసు గది. సిటీకి బాగా ఎత్తుగా ఉన్న ఆ గదికి మూడు వైపుల అద్దాలే గోడలు. గది మధ్యలో ఆగాడు. విశాలమైన అద్దాలలోంచి ఫార్గో స్టోరు, ఎన్ రైట్ హౌస్, ఆక్విటేనియా హోటలు కనబడతాయి. పడమటి వైపు కిటికీల దగ్గరకుపోయి చాలాసేపు అక్కడే ఉన్నాడు. మేన్ హాటన్ కొసలో, దూరంగా, హెన్రీ కేమెరాన్ కట్టిన డానా బిల్డింగ్ కనబడింది.

నవంబరులో ఒక మధ్యాహ్నం పూట లాంగ్ ఐలాండ్ లో కట్టుబడి పనులు చూసివచ్చాడు రోర్క్. రిసెప్షన్ రూములో తడిసిన రెయిన్ కోటుని దులుపుకుంటూ సెక్రటరీని చూశాడు. ఆమె ముఖంలో అణుచుకున్న ఉద్వేగం కనిపించింది. అతని రాకకోసం అసహనంగా ఎదురుచూస్తోంది.

“రోర్క్! ఇది చాలా పెద్దవిషయం కావచ్చు. రేపు మధ్యాహ్నం మూడింటికి ఒక అపాయింట్మెంట్ ఇచ్చాను. ఆయన ఆఫీసుకి వెళ్ళాలి మీరు.”

“ఎవరి ఆఫీసు?”

“గంటన్నర క్రితం ఫోన్ చేశారు, గెయిల్ వైనాండ్!”

2

ప్రవేశద్వారం పైన ఒక బోర్డు ఉంది. పత్రిక మాస్టహెడ్కి ప్రతిరూపం. “ది న్యూయార్క్ బేనర్”

బోర్డు చిన్నగా ఉంది. కానీ నొక్కి చెప్పాల్సిన అవసరం లేని కీర్తికి, అధికారానికి, ప్రకటన అది. పరిహాస సూచకమైన చిరునవ్వులా ఉందది. ఆ భవనం అందవిహీనతని ఆ బోర్డు సమర్థిస్తోంది. ఆ మాస్టహెడ్లో ఇమిడి ఉన్న అలంకారాలని తప్పిస్తే సమస్త అలంకారాలనీ పనికిమాలినవిగా తీసిపారేసి ఆ భవనం ఒక ఫాక్టరీలా ఉంది.

ముందున్న గది కొలిమి నోరులా ఉంది. ఎలివేటర్స్ మానవ ప్రవాహాన్నే ఇంధనంగా పీల్చి ఉమ్మేస్తున్నాయి. అక్కడి మనుషుల్లో తొందర లేదు. కానీ అణచుకున్న తొందరపాటు ఉంది. పని అలా నెడుతోంది వాళ్ళని. ముందు గదిలో ఎవరూ పనీపాటూ లేకుండా కూర్చుని లేరు. ఎలివేటర్ తలుపులు గుండె కొట్టుకుంటున్న లయతో కవాటాల్లా చప్పుడు చేస్తున్నాయి. ఒక గోడకున్న బోర్డు మీద ఎరుపు ఆకుపచ్చ కాంతి బిందువులు మెరుస్తున్నాయి. అంతరిక్షంలో కార్లు కదులుతున్నట్టు.

ఆ భవనంలో ప్రతిదీ అటువంటి నియంత్రణ ఫలకాలతో నడుస్తున్నట్టు, ప్రతికదలికనూ ఎరిగిన ఒక అధికారి చేతిలో ఆ ఫలకాలు ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది. క్రమబద్ధీకరించబడిన శక్తితో ఆ భవనం మెత్తగా, నిశ్శబ్దంగా నడుస్తున్న యంత్రంలా - ఎవరూ నాశనం చెయ్యలేని యంత్రంలా - ఉంది. ఒక క్షణంపాటు లాబీలో ఆగిన ఆ నారింజకేశాల వ్యక్తిని ఎవరూ పట్టించుకోలేదు.

హోవార్డ్ రోర్క్ తల పైకెత్తి టైల్స్ తో ఉన్న ‘స్ట్రాంగ్ రూమ్’ను చూశాడు. అతనెప్పుడూ ఎవరినీ అసహ్యించుకోలేదు. రోర్క్కి ఇంచుమించు అసహ్యంలాంటి భావనని కలగజేసిన వ్యక్తి బేనర్ యజమాని. ఈ భవనంలోనే ఎక్కడో ఉన్నాడు.

తన డెస్క్ మీద ఉన్న చిన్ని గడియారం వైపు చూశాడు గెయిల్ వైనాండ్. కొన్ని నిమిషాల్లో ఒక ఆర్కిటెక్ట్ తో అతనికి అపాయింట్మెంట్ ఉంది. ఇంటర్వ్యూ అంత కష్టంగా ఏమీ ఉండదు. తన జీవితంలో అటువంటి ఇంటర్వ్యూలు ఎన్నో నిర్వహించాడు తను. మాట్లాడితే చాలు. ఏం చెప్పాలో తనకు తెలుసు. ఆర్కిటెక్ట్ ఏమీ చెయ్యనక్కరలేదు. ‘అర్థమైంది’ అని తెలియజేసే కాసిని శబ్దాలుతప్ప.

అతని చూపు గడియారంమీద నుంచి డెస్కొమీది ప్రూపులుకి మళ్ళింది. పబ్లిక్, సెంట్రల్ పార్క్లో ఉడతలకి ఆహారం తినిపించడం గురించి అల్వా స్కారెట్ రాసిన సంపాదకీయం చదివాడు. నగరపారిశుధ్య ఉద్యోగుల పెయింటింగ్స్ తో ఏర్పాటు చేసిన ఒకానొక ప్రదర్శన గొప్పతనం గురించి టూహీ రాసిన కాలమ్ చదివాడు. డెస్కొ మీద బజర్ మోగింది. “హోవార్డ్ రోడ్ సర్!” అంది సెక్రటరీ గొంతు.

“సరే” అన్నాడు స్విచ్ ఆఫ్ చేసి. చెయ్యి వెనక్కి తీసుకుంటూ డెస్కొ అంచున ఉన్న మీటల వరసని గమనించాడు. ప్రతిదానికి మెరిసే పిడులున్నాయి. ఒక్కొక్కటి ఒకోవర్ణ సంకేతంతో ఉంటుంది.

ప్రతి రంగు మీటా ఆ భవనంలో ఒక భాగానికి పోయిన తీగని సూచిస్తుంది. ఆ తీగ ఒక మనిషిని అదుపు చేస్తుంది. ఆ మనిషి తనకింద ఉద్యోగుల్ని అదుపు చేస్తాడు. ప్రతి ఉద్యోగి సమూహం పేపరుమీద అచ్చయ్యే అక్షరాల అంతిమ ఆకృతికి దోహదం చేస్తుంది. పేపరు లక్షలాది ఇళ్ళకు, లక్షలాది మెదళ్ళకు చేరుతుంది - తన చేతివేళ్ళకింద ఉన్నాయి ఆ చిన్నిరంగు పిడులు. అయితే ఆ ఆలోచనతో ఆనందించడానికి అతనికి సమయం లేదు. గది తలుపు తెరుచుకుంటోంది. చేతిని మీటలకు దూరంగా జరిపాడు.

తను ఒక క్షణం మిస్సయ్యాడేమో వైనాండ్ కి స్పష్టంగా తెలియలేదు. వెంటనే మర్యాద ప్రకారం సీటులోంచి లేవలేదు. వచ్చిన మనిషిని చూస్తూ కూర్చునే ఉండిపోయాడు. బహుశా వెంటనే లేచాడేమో. ఆ కదలికకి ముందు, ఎక్కువ సమయం తీసుకున్నట్టు తనకి అనిపించిందేమో. రోడ్ కి కూడా ఆఫీసు గదిలోకి ప్రవేశించాక కాసేపు తను ఆగాడేమో తెలియలేదు. ముందుకు నడవకుండా డెస్కొ వెనక ఉన్న వ్యక్తిని చూస్తూ ఉండిపోయాడేమో. బహుశా ఆగలేడేమో. ఆగినట్టనిపించిందేమో. ఇద్దరూ తక్షణం వాస్తవికతను గుర్తించిన క్షణం అయితే అక్కడ ఉంది - వైనాండ్ ఆ మనిషిని పిలిపించిన సంగతిని మరిచిపోయిన క్షణం అది. ఈ మనిషి డొమినిక్ భర్త అన్న సంగతిని రోడ్ మరచిపోయిన క్షణం అది. తలుపు, డెస్కొ తివాచీ లేని క్షణం అది. ఉన్నదంతా - ఎదుట ఉన్న మనిషి గురించిన ఎరుక ఒక్కటే. గది మధ్య రెండు ఆలోచనలు కలుసుకోవడం ఒక్కటే.

“ఇతను గెయిల్ వైనాండ్.” - “ఇతను హోవార్డ్ రోడ్.”

వైనాండ్ లేచి డెస్కొ పక్క నన్ను కుర్చీలో కూర్చోమన్న సైగ ద్వారా ఆహ్వానించాడు. రోడ్ వచ్చి కూర్చున్నాడు. ఒకరినొకరు ‘విష్’ చేసుకోలేదని వాళ్ళిద్దరూ గమనించలేదు.

వైనాండ్ నవ్వి, అనాలని అనుకోని మాట ఒకటి అన్నాడు.

“నువ్వు నా పని చెయ్యాలనుకుంటావని అనుకోలేదు” అనేశాడు.

“మీ కోసం పనిచేస్తాను” అన్నాడు తిరస్కరించడానికి వచ్చిన రోడ్.

“నేను కట్టించిన బిల్డింగులు చూశావా?”

“ఆఁ.”

వైనాండ్ చిరునవ్వు నవ్వి “ఇది వేరు. ఇది పబ్లిక్ కోసం కాదు, నా కోసం.”

“మీ కోసం ఇంతవరకూ ఏదీ కట్టించుకోలేదా?”

“లేదు - ఒక భవనం పై కప్పుమీద నేను ఏర్పాటు చేసుకున్న ఒక పంజరాన్ని, ఈ పాత ప్రింటింగ్ ఫ్యాక్టరీని, లెక్కలోంచి తీసేస్తే ఏమీ కట్టించుకోలేదు. కావాలనుకుంటే ఒక నగరాన్నే నిర్మించగల స్తోమత ఉండకూడా నా కోసం నేను ఏదీ ఎందుకు కట్టుకోలేదో తెలుసా? నాకు తెలియదు. నీకు తెలుస్తుందని అనుకుంటున్నాను” తను పనిలోకి తీసుకుంటున్న ఏ మనిషినీ తన గురించి ఊహలు చేసేందుకు అనుమతించడు వైనాండ్. ఆ సంగతి మరిచిపోయాడు.

“మీరు సంతోషంగా లేరు కనక” అన్నాడు రోర్క్.

ఆ అనడంలో అమర్యాద లేదు. నిజాయితీతప్ప మరొకటి ఇక్కడ సాధ్యపడదన్నట్టు అన్నాడు. ఇది ఇంటర్వ్యూకి మొదలు కాదు. మధ్య. ఇంతకు ముందెప్పుడో మొదలైన ఒక సంభాషణకి కొనసాగింపులా ఉందది.

“వివరంగా చెప్పు” అన్నాడు వైనాండ్.

“మీకు తెలుసనుకుంటాను”

“నువ్వు చెబితే వినాలని.”

“చాలామంది రొటీన్ గా, ఆర్థంలేకుండా, యాదృచ్ఛికంగా, వాళ్ళు బతుకుతున్న రీతిగానే, వాళ్ళ ఇళ్ళకూడా కట్టుకుంటారు. కానీ కొద్దిమందికే అర్థమౌతుంది భవనం గొప్ప ప్రతీక అని. మనం మన మెదళ్ళలో జీవిస్తాం. అస్తిత్వం అంటే ఆ జీవితాన్ని భౌతిక వాస్తవంగా మార్చే ప్రయత్నం. దాన్ని చర్యలుగా, ఆకృతిగా ప్రకటించడం. ఇది అర్థమైన మనిషికి సొంత ఇల్లంటే తన జీవిత ప్రకటన. తగిన స్తోమతు ఉండి కూడా కట్టలేదంటే, అతని జీవితం అతను అనుకున్నట్టు లేదని అర్థం.”

“నాకు ఈ విషయం చెప్పడం... నాకు... చెప్పడం అర్థరహితంగా అనిపించ లేదా?”

“లేదు.”

“నాకూ అనిపించలేదు.” రోర్క్ నవ్వాడు. “కానీ నువ్వు, నేనూ మనమిద్దరమే అలా అనేది. రెండు విషయాలున్నాయి ఇక్కడ - నేను కోరింది నాకు లేకపోవడం ఒకటి, గొప్ప గొప్ప ప్రతీకల్ని - అవి ఏ రకమైనవయినప్పటికీ - అర్థం చేసుకోగల కొద్దిమంది మనుషులలో నన్ను చేర్చడం ఒకటి. ఆ రెండింటిలో దేన్నీ వెనక్కి తీసుకోవుగా?”

“లేదు.”

“నీ వయసెంత?”

“ముప్పై ఆరు.”

“ఇప్పుడు నాకున్న పేపర్లలో ఎక్కువ భాగం ఆ వయసుకే నా సొంతం. ముప్పై ఆరేళ్ళ వయస్సుకే. వ్యక్తిగతమైన వ్యాఖ్యగా చెయ్యడం లేదు సుమా! ఆ మాట ఎందుకు అన్నానో కూడా తెలియదు. ఎందుకో గుర్తొచ్చింది.”

“మీకు ఏం కట్టిపెట్టాలి?”

“నా ఇల్లు.”

మామూలుగా ఇచ్చే అర్థం ఇవ్వడం కాక ఆ రెండు మాటలు రోర్క్ మీద మరేదో ప్రభావాన్ని చూపించాయని అనిపించింది వైనాండ్కి. అలా అనిపించడానికి కారణం ఏమీ లేదు. “ఏమైంది?” అని అడగాలనుకున్నాడు. కానీ రోర్క్లో ఏ తేడా కనిపించకపోవడం చేత అడగలేకపోయాడు.

“నీ నిర్ధారణ సరిగానే ఉంది. ఎందుకంటే ఇప్పుడు ఒక సొంత భవనం కట్టుకోవాలని ఉంది నాకు. నా జీవితానికి ఒక బహిరాకృతి నిర్మించుకోవడానికి ఇప్పుడు నాకు భయంలేదు. నీలాగే సూటిగా చెప్పమంటే, ఇప్పుడు నేను సంతోషంగా ఉన్నాను”

“ఎలాంటి ఇల్లు?”

“గ్రామీణ ప్రాంతంలో. స్థలం తీసుకున్నాను. ఐదువందల ఎకరాల ఎస్టేట్. కనెక్టికట్లో. ఎలాంటి ఇల్లంటావా? నువ్వు నిర్ణయించాలి.”

“ఈ పనికి నన్ను మిసెస్ వైనాండ్ ఎన్నుకున్నారా?”

“లేదు. ఆవిడకి దీని గురించి ఏమీ తెలియదు. సీటీ నుంచి బయటకు వెళ్ళాలనుకున్నది నేను. తను ఒప్పుకుంది. ఆర్కిటెక్ట్ని చెప్పమని ఆవిణ్ణి అడిగాను - తను ఇంతకు ముందు డొమినిక్ ఫ్రాంకన్. ఒకప్పుడు వాస్తుశిల్ప కళ గురించి రాసేది. కానీ తను నిర్ణయం నాకే వదిలేసింది. నేను నిన్నెందుకు ఏరుకున్నానో తెలుసుకోవాలని ఉందా? నిర్ణయం తీసుకోవడానికి చాలా సమయం పట్టింది. మొదట్లో లాభం లేదనిపించింది. నీ గురించి నేను వినలేదు. నాకు ఆర్కిటెక్ట్లు ఎవరూ తెలియరు. నిజంగా - అయితే రియల్ ఎస్టేట్లో గడిపిన సంవత్సరాల కాలాన్నిగాని, కట్టిన భవనాల్నిగాని, వాటిని కట్టిపెట్టిన బదుద్దాయిల్ని గాని, మరిచిపోయి అంటున్న మాట కాదిది. ఇది స్టోన్రీడ్జి కాదు. ఇది - నువ్వు అన్నావు చూడు - నా జీవితాన్ని ప్రకటించడం. అప్పుడు నేను మొనాడ్నాక్ చూశాను. నీ పేరు గుర్తుండేటట్టు చేసిన తొలి నిర్మాణం అదే. అయితే నన్ను నేను చాలా పరీక్షించుకున్నాను. ఇళ్ళు, హోటళ్ళు, ఇతర రకాల భవనాలు చూస్తూ తిరిగాను. నాకు నచ్చింది కనిపించినప్పుడు కట్టించేవరని అడిగేవాణ్ణి ఒకటే జవాబొచ్చేది - హోవార్డ్ రోర్క్ అని. అందుకు నిన్ను పిలిచాను.” మళ్ళీ మాట కూడా అన్నాడు. “నీ పని నాకెంత ఇష్టమో చెప్పాలా?”

“థాంక్యూ” అని ఒక క్షణం కళ్ళు మూసుకున్నాడు రోర్క్.

“నిన్ను కలవాలనుకోలేదు తెలుసా?”

“ఎందుకు?”

“నా ఆర్ట్ గేలరీ విషయం విన్నావా?”

“విన్నాను.”

“ఎవరి పని, శిల్పం నాకు నచ్చాయో వాళ్ళని నేనెప్పుడూ కలవను. పని చాలా ముఖ్యం నాకు. ఆ మనిషి ఎవరో తెలిసి ఆ ఇష్టం పాడుకావడం నాకు ఇష్టం లేదు. వాళ్ళు పాడయ్యేటట్టే ఉంటారు. వాళ్ళ ప్రతిభకి సరిగ్గా వ్యతిరేకంగా ఉంటారు. నువ్వలా లేవు. నీతో మాట్లాడేందుకు, ఇబ్బంది లేదు. ఇదేందుకు చెబుతున్నానంటే నీకు తెలియాలి. జీవితంలో నేను గౌరవించేవి చాలా తక్కువ. కానీ నా గేలరీలో వస్తువుల్ని, నీ కట్టడాల్ని, గౌరవిస్తాను. అటువంటి సృష్టి చెయ్యగల సామర్థ్యాన్ని గౌరవిస్తాను. బహుశా నాకు మతం అంటూ ఉంటే అది ఇదే.” అతను భుజాలెగరేశాడు. “నేననుకోవడం ఉనికిలో ఉన్న ప్రతిదాన్నీ నేను నాశనం చేశాను, వక్రీకరించాను, అవినీతికి గురిచేశాను. కానీ ఆ సామర్థ్యాన్ని మటుకు తాకలేదు. ఎందుకలా చూస్తున్నావు?”

“సారీ. మీరు కోరుకుంటున్న ఇల్లు గురించి చెప్పండి.”

“అదొక పేలస్ లా ఉండాలి. పేలస్ అంటే చాలా విలాసవంతమైనదని కాదు నా ఉద్దేశం. పేలస్ లు చాలా పెద్దగా, వేశ్యలంత పబ్లిక్ గా ఉంటాయి. నాకు ఒక చిన్న ఇల్లు కావాలి. నిజమైన లగ్జరీతో. ఇద్దరికే ఇల్లయి ఉండాలి, నాకు నా భార్యకి. ఒక కుటుంబాన్ని ఉంచుకునేటట్టేమీ వద్దు. మేము పిల్లలు కావాలనుకోవడం లేదు. చూసిపోయే వాళ్ళ కోసమూ వద్దు. మేం విజిటర్స్ ని కోరుకోవడం లేదు. ఒక్క గెస్ట్ రూము చాలు. అవసరపడితే ఉంటుంది. ఒకటికి మించి వద్దు. లివింగ్ రూము, డైనింగు రూము, లైబ్రరీ, రెండు స్టడీ రూములు, ఒక పడక గది. పనివాళ్ళ క్వార్టర్లు. గేరేజి. ఖర్చుంటావా - నీకెంత కావల్సిస్తే అంత. చూడడానికి....” అతను నవ్వి భుజాలెగరేశాడు. “నువ్వు కట్టిన ఇళ్ళు చూశాను. నీ కన్నా బాగా డిజైన్ చెయ్యగలిగితేనే, ఒక ఇల్లు చూడడానికి ఇలా ఉండాలని నీకు చెప్పాలి. లేకపోతే నోరుమూసుకోవాలి. ఒకటే చెబుతాను. నా ఇల్లు రోర్క్ స్థాయి ఇల్లయి ఉండాలి.”

“అంటే?”

“నీకు అర్థం అయిందనుకుంటాను.”

“మీరు వివరిస్తే విందామని”

“కొన్ని ఇళ్ళు చౌకబారు ప్రదర్శనలు. అంతా పైపైనే. కొన్నేమో పిరికివి, ప్రతి ఇటుకా సంజాయిషీలు చెప్పుకుంటూ ఉంటాయి. కొన్ని ఎప్పటికీ పనికిరానివి. మచ్చల్లాంటివి. చెడ్డవి. మోసకారివి. నీ కట్టడాల్లో అన్నింటినీ మించి ఒక భావం ఉంటుంది. ఉల్లాసం. ఉద్రిక్త ఉల్లాసం కాదు. మన మీద పెత్తనం చెలాయించే ఉల్లాసం. ఏ రకమైన ఉల్లాసం అంటే దాన్ని అనుభూతి చెందడమే ఏదో సాధించినట్టుగా ఉంటుందన్న మాట. మనం వాటిని చూసి ‘దీన్ని అనుభూతి చెందగలిగితే నేను మెరుగైనవాడి కింద లెక్క’ అనుకుంటాం-’ అలాంటి ఉల్లాసం.”

రోర్క్ నెమ్మదిగా అన్నాడు. ఒక జవాబులాగా కాదు.

“నేననుకోవడం అది అనివార్యమని.”

“ఏమిటి?”

“మీరు అలా దాన్ని చూడడం.”

“ఎందుకు అంటున్నావు? నేను దాన్ని చూడగలగడం విచారకరం అన్నట్టు.”

“నేను విచారించడం లేదు.”

“నేను ఇంతకు ముందు కట్టిన వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని మాట్లాడకు.”

“లేదు.”

“ఆ స్టోన్ రిడ్జిలు, నోయెస్-బెల్ మాంట్ హోటళ్ళు - వైనాండ్ పేపర్లు - అవన్నీ కలిసే కదా? ఇప్పుడు నువ్వు కట్టే ఇంటిని నాకు సాధ్యం చేసినవి? అది సాధించదగినంత మంచి లగ్జరీ కాదా? ఎలా సాధించామన్నది పెద్ద విషయమంటావా? అవి సాధనాలు. నువ్వు నువ్వు సిద్ధివి.”

“నాకు మీరు ఏ సమర్థనలూ చెప్పుకోనక్కరలేదు.”

“చెప్పుకుంటూ... ఆఁ నేను చేస్తున్నది అదేలా ఉంది.”

“ఆ అవసరం లేదు. మీరు కట్టినవాటిని గురించి ఆలోచించడం లేదు నేను.”

“మరేం ఆలోచిస్తున్నావు?”

“మీరు నా నిర్మాణాల్లో ఏం చూశారో దాన్ని దర్శించగల వాళ్ళ ఎదుట, వాళ్ళు ఎవరైనా సరే, వాళ్ళ ముందు నిస్సహాయుడి నయిపోతాను.”

“సహాయం కావాలని అనిపిస్తోందా?”

“లేదు. నాకు నిస్సహాయంగా అనిపించడం ఉండదు నిజానికి.”

“నాకు, నన్ను సమర్థించుకోవాలనీ ఉండదు నిజానికి. సరే. బాగానే ఉంది కదా?”

“అవును.”

“నేను కోరుకుంటున్న ఇంటిగురించి ఇంకా చాలా చెప్పాల్సి ఉంది. ఆర్కిటెక్ట్ అన్నవాడు కన్నెషన్సు వినే ఫాదర్ లాంటి వాడయి ఉండాలి. ఇంట్లో ఉండబోయేవాళ్ళ గురించి అన్ని విషయాలూ తెలియాలతనికి. ఎందుకంటే బట్టలకన్న ఆహారంకన్న, తను వాళ్ళకి ఇచ్చేది ఎక్కువ వ్యక్తిగతమైంది. ఆ దృష్టితో తీసుకో - నేను చెప్పడానికి కష్ట పడుతున్నట్టుంటే ఏమీ అనుకోకు. - నేనెప్పుడూ కన్నెషన్ కి వెళ్ళలేదు. మా ఆవిడ అంటే నాకు చెప్పలేనంత ప్రేమ. అందుకూ ఈ ఇంటిని కావాలనుకుంటున్నది... ఏమైంది? ఇది అసందర్భమైన మాట అనా?”

“లేదు. చెప్పండి.”

“నా భార్యని ఇతరుల మధ్య చూడలేను. అసూయ కాదు సుమా! అసూయకన్న ఎక్కువది అది. దానికన్నా నీచమైంది కూడా. ఆమె నగర వీధుల్లో తిరగడం చూడలేను. ఎవరితోనూ తనని పంచుకోలేను, ఆఖరికి షాపులతో, థియేటర్లతో, టాక్సీలతో, పేప్ మెంట్లతో కూడా. నేను ఆవిడని దూరంగా తీసుకుపోవాలి. ఎవరికీ అందనిచోట ఉంచాలి. ఏ రకం గానయినా తీసుకో ఆ మాటని. ఇల్లు ఒక దుర్గంలాగా, ఆర్కిటెక్ట్ ఒక సంరక్షకుడిలాగా ఉండాలి.”

సూటిగా అతన్నే చూస్తూ కూర్చున్నాడు రోర్క్. వినగలగడంకోసం కళ్ళు వైనాండ్ మీదే ఉంచాల్సి వస్తోంది. ఆ చూపులోని ప్రయత్నం వైనాండ్ కి తడుతోంది. ఎటొచ్చీ అది ప్రయత్నమనికాక బలమని అనిపించిందంతే. ఆ చూపు తనకి సహాయపడుతున్నట్టుంది. ఏం చెప్పేసుకోవడమైనా పెద్ద కష్టమేం కాదనిపించింది.

“ఈ ఇల్లోక జైలులా ఉండాలి. ఊహాC అచ్చంగా అలా అనికాదు. ఒక కోశాగారం, ఒక స్ట్రాంగ్ రూము. చూడడానికి కూడా వీల్లేని విలువైన వస్తువుల్ని దాచుకునేదిగా ఉండాలి. ఇంకా ఎక్కువే అవ్వాలి. ఒక ప్రత్యేక ప్రపంచం అయి ఉండాలి. ఎంత బావుండాలంటే అందులో ఉంచిన వాళ్ళని మనం ఎప్పుడూ మిస్ కాకుండా. తన పరిపూర్ణత చేత అదొక ఖైదు కావాలి. ఊచలూ, బురుజులూ కాక - నీ ప్రతిభే - ప్రపంచానికీ, మాకూ, మధ్య గోడలా నిలబడాలి. అదీ నీనుంచి కావాల్సింది. ఇంకా చెబుతా. ఎప్పుడయినా ఒక గుడి కట్టావా?”

ఒక క్షణంపాటు రోర్క్ కి జవాబివ్వడానికి బలం చాలలేదు. అయితే ఆ ప్రశ్నలో నిజాయితీ ఉంది. వైనాండ్ కది తెలియదు.

“కట్టాను” అన్నాడు రోర్క్.

“అయితే ఈ ఆర్డర్ ని ఒక గుడి కట్టేందుకనుకో. డొమినిక్ వైనాండ్ కి గుడి... ఇది డిజైన్ చేసే ముందు నువ్వు తనని చూడాలి.”

“మిసెస్ వైనాండ్ ని కొన్నేళ్ళక్రితం కలిశాను.”

“అలాగా అయితే నీకు అర్థమౌతుంది.”

“అయింది.”

రోర్క్ పొడవాటి చేతివేళ్ళు బేనర్ ప్రూఫుల పక్కన డెస్క్ మీదున్న అద్దంపైన బలంగా ఆన్చి ఉన్నాయి. వాటిని చూశాడు వైనాండ్. ప్రూఫులు నిర్లక్ష్యంగా మడతపెట్టి ఉన్నాయి. పేజీ లోపల ‘ఒక చిరుస్వరం’ అన్న శీర్షిక కనబడింది. రోర్క్ చేతి వైపు చూశాడు వైనాండ్. ‘కంచుతో అటువంటి పేపర్ వెయిట్ చేయించుకుంటే ఈ డెస్క్ మీద ఎంత బావుంటుంది!’ అనుకున్నాడు.

“నాకు ఏం కావాలో నీకు తెలిసింది కదా! ఇంక వెంటనే మొదలుపెట్టు. నువ్వు చేస్తున్న ఇతర పనులేమైనా ఉంటే వదిలిపెట్టేయ్యి. నువ్వు అడిగినంతా ఇస్తాను. వేసవిలోగా ఇల్లు పూర్తవ్వాలి... ఓహో! సారీ. పనికిమాలిన ఆర్కిటెక్ట్ ని చూసి చూసి నువ్వు ఇది కట్టాలని అనుకుంటున్నావో లేదో అడగనే లేదు.”

రోర్క్ డెస్క్ మీద నుంచి చేతులు తొలగించాడు.

“కడతాను” అన్నాడు.

అద్దంమీద వేలి ముద్రలు చూశాడు వైనాండ్. ఆ చర్మం అద్దంమీద గాడులు కోసినట్టు, అది తడిగా ఉన్నట్టు, స్పష్టంగా ఉన్నాయి ముద్రలు.

“ఎంత కాలం పడుతుంది?” వైనాండ్ ప్రశ్న.

“జూలై నాటికి ఇస్తాను.”

“నువ్వు స్థలం చూడాలనుకో. నేనే స్వయంగా చూపిస్తాను. రేపు పొద్దున్న వెళదామా?”

“మీ ఇష్టం.”

“తొమ్మిదింటికి ఇక్కడికి రా.”

“అలాగే.”

“ఒక ఒప్పంద పత్రం కావాలా? నీ పద్ధతి ఏమిటో నాకు తెలియదు. ఎవరితోనైనా పని పెట్టుకునే ముందు - అది ఏ విషయమైనా కానీ - పుట్టిన తేదీ మొదలుకుని, ఇంకా ముందు నుంచీ కూడా ఆ మనిషి గురించి ప్రతి వివరం తెలుసుకోవడం నా పద్ధతి, నీ గురించి ఏమీ కనుక్కోలేదు. మరిచిపోయాను. అవసరమనిపించలేదు.”

“మీరు ఏమడిగినా చెబుతాను.”

వైనాండ్ నవ్వి తల అడ్డంగా ఊపాడు.

“అడగాల్సింది ఏమీ లేదు, బిజినెస్ వ్యవహారాలు తప్ప.”

“నేను ఏ షరతులూ పెట్టను, ఒక్కటి మినహా. ప్రాథమికమైన డిజైన్ మీరు అంగీకరించడం అంటూ వస్తే, ఏ రకమైన మార్పులూ లేకుండా డిజైన్ చేసింది చేసినట్టు కట్టనివ్వాలి.”

“తప్పకుండా. అర్థమైంది. అలా తప్ప పనికి ఒప్పుకోవని విన్నాను. ఈ బిల్డింగ్ గురించి ఏరకమైన ప్రచారం లేకపోయినా ఫర్వాలేదుగా. ప్రచారం నీకు వృత్తిపరంగా మేలుచేస్తుంది. కానీ ఈ కట్టడాన్ని పత్రికలకి దూరంగా ఉంచాలని ఉంది.”

“ఏం ఫర్వాలేదు.”

“దానికి సంబంధించిన చిత్రాల్ని ఏ పత్రికలకీ పంపనని మాట ఇస్తావా?”

“పంపను.”

“థాంక్యూ. దీనికి తగ్గ సాయం నీకు దొరుకుతుంది. వైనాండ్ పేపర్లు నీ వ్యక్తిగత ప్రైవేట్ సర్వీస్ గా భావించుకోవచ్చు. నువ్వు చేసే ఇతర పనులకి అవసరమైనదంతా చేస్తాను.”

“నాకు ఏ ప్రచారమూ అక్కరలేదు.”

వైనాండ్ బిగ్గరగా నవ్వేశాడు. “ఎక్కడ కూర్చున్నావు? ఏం మాట్లాడుతున్నావు? నీ తోటి ఆర్కిటెక్ట్లు ఈ ఇంటర్వ్యూని ఎలా నడిపిస్తారో నీకు తెలిసినట్టు లేదు. గెయిల్ వైనాండ్తో మాట్లాడుతున్నానన్న స్పృహ ఏ కోశానా ఉన్నట్టు లేదు.”

“ఉంది.”

“ఇది నా పద్ధతిలో కృతజ్ఞత చెప్పడమయ్యా! ప్రతిక్షణం గెయిల్ వైనాండ్గా ఉండడం నాకు నచ్చదు.”

“తెలుసండి.”

“ఇప్పుడు నా మనసు మార్చుకుని ఒక వ్యక్తిగత విషయం గురించి అడుగుతున్నాను. ఏ మడిగినా చెబుతానన్నావు.”

“అడగండి.”

“నీకు ఎప్పుడూ హోవార్డ్ రోర్స్ గానే ఉండడం నచ్చుతుందా?”

రోర్స్ చిరునవ్వు నవ్వాడు. అందులో వినోదం ఉంది. ఆశ్చర్యం ఉంది. అసంకల్పిత నిర్లక్ష్యమూ ఉంది.

“జవాబొచ్చేసింది” అన్నాడు వైనాండ్. లేచి నిలబడి “రేపు ఉదయం తొమ్మిదింటికి” అంటూ చెయ్యి చాచాడు.

రోర్స్ వెళ్ళాక, డెస్క్ దగ్గర చిరునవ్వుతో కూర్చున్నాడు వైనాండ్. ప్లాస్టిక్ బటన్స్లో ఒకదాన్ని నొక్కబోయి ఆగాడు. గత అరగంట సమయంలో ఉన్నట్టుకాక, తన మామూలు ధోరణిలో ఉండాలని, తనదైన పద్ధతిలోనే మాట్లాడాలని, గుర్తించాడు. ఆ ఇంటర్వ్యూలోని అసాధారణత అప్పుడు అర్థమైంది. మనుషులతో మాట్లాడేటప్పుడు తనకి అనుభవంలోకి వచ్చే అయిష్టంగాని, ఒత్తిడిగాని, ముసుగులో ఉండాల్సిన అవసరంగాని తనలో లేవు. ఒక మనిషితో అలా మాట్లాడడం అదే మొదటిసారి. అసలు ఒత్తిడన్నదే లేదు. దాని అవసరం కనిపించలేదు. తనతో తను మాట్లాడుకున్నట్టుంది.

మీట నొక్కి “రోర్స్ గురించి మన దగ్గరున్న సమాచారమంతా పంపించమన్నానని చెప్పు” అన్నాడు సెక్రటరీతో.

* * *

“ఏమిటో ఊహించు” అన్నాడు అల్వా స్కారెట్. నా దగ్గర ఉన్న సమాచారం చెప్పమని బతిమాలవా అని బతిమాలుతోంది ఆ గొంతు.

ఎల్వీవర్డ్ టూహీ అసహనంగా చెయ్యి ఊపాడు ఆగమన్నట్టు. డెస్క్మీద నుంచి చూపు తిప్పలేదు.

“వెళ్ళిపో అల్వా! నేను బిజీ.”

“కానీ ఇది ఆసక్తికరమైన విషయం ఎల్స్వర్త్! నిజం. నువ్వు తెలుసుకోవాలనుకునేది.”

టూహీ తల ఎత్తి అతన్ని చూశాడు. కళ్ళకొసలు కాస్త ముడుచుకుని విసుగును సూచిస్తున్నాయి. తన చెప్పినమాట వినడమే టూహీ తనకి మేలుచెయ్యడం కింద లెక్క అని అర్థమైంది స్కారెట్కి. తన సహనాన్ని నొక్కి చాటేలా దీర్ఘంతీస్తూ “సరే. ఏమిటి సంగతి?” అన్నాడు టూహీ.

టూహీ తీరులో కోప్పడాల్సినదేమీ కనిపించలేదు స్కారెట్కి. ఒక సంవత్సర కాలంగా - అంతకు పైగానేమో కూడా - టూహీ అలా ప్రవర్తిస్తూ వచ్చాడు. స్కారెట్ ఆ మార్పుని గమనించ లేదు. అప్పటికే ఆలస్యమైంది. ఇంక కోప్పడలేదు. ఇద్దరికీ ఆ ధోరణి మామూలయి పోయింది.

టీచర్ రాసిన టెక్స్టుబుక్లో తప్పు పట్టుకుని, అందుకు ఆయన తనని మెచ్చుకుంటాడని ఎదురుచూస్తున్న కుర్రాడిలా నవ్వాడు స్కారెట్.

“ఎల్స్వర్త్! నీ ప్రైవేట్ డిటెక్టివ్ సర్వీస్ జారిపోతోంది.”

“దేని గురించి మాట్లాడుతున్నావు?”

“గెయిల్ ఏం చేస్తున్నాడో నీకు తెలియదని పందెం. నీకు తెలిసి తీరాలని నువ్వు కోరుకునే విషయం సుమా!”

“ఏమిటి నాకు తెలియంది?”

“అతని ఆఫీసు గదికి ఇవాళ ఎవరొచ్చారో ఊహించు.”

“డియర్ అల్వా! క్విజ్ గేములకి టైములేదు నాకు.”

“వెయ్యేళ్ళు టైము ఇచ్చినా ఊహించలేవు.”

“నిన్ను వదుల్చుకోవడానికి ప్రహసన ప్రదర్శనే దారి. కాబట్టి అడగాల్సిన ప్రశ్న అడిగేస్తాను. ప్రియమైన గెయిల్ ఆఫీసుగదికి ఎవరు వచ్చిరి?”

“హోవార్డ్ రోర్క్!”

టూహీ తల పూర్తిగా అల్వా వైపు తిప్పాడు. సగం శ్రద్ధే చూపించాలని మరిచిపోయాడు. “అబ్బే?” అన్నాడు నమ్మలేనట్టు.

“అవును” అన్నాడు స్కారెట్ తను చూపగలిగిన ప్రభావానికి గర్విస్తూ.

“ఆహా” అని పెద్దగా నవ్వేశాడు టూహీ.

స్కారెట్ తాత్కాలికంగా నవ్వి, గందరగోళ పడి, తను కూడా పెద్దగా నవ్వబోయి, అందులో నవ్వాల్సిన సంగతేమిటో తెలియక, “అవును, గమ్మత్తుగానే ఉంది... కానీ ఆ గమ్మత్తే మిటంటావు?” అన్నాడు.

“చెప్పాలంటే చాలా టైము పడుతుంది.”

“నేనేమనుకుంటున్నానంటే... బహుశా...”

“అద్భుత ప్రదర్శనల్ని పసిగట్టలేవా అల్వా? నీకు బాణాసంచా పేలుళ్ళు నచ్చవా? ఇప్పుడు ఏమి ఆశించాలో తెలియాలంటే - అధమ యుద్ధాలంటే ఒకే మతానికి చెందిన తెగల మధ్య జరిగే యుద్ధాలనీ ఒకే జాతికి చెందిన అన్నదమ్ముల మధ్య జరిగే అంతర్యుద్ధాలనీ గ్రహించు.”

“సరిగ్గా ఫాలో కాలేదు”

“నాయనా! నాకు బొచ్చెదు మంది ఫాలోయర్స్. నేను వాళ్ళని అలా దువ్వి పారేస్తూ ఉంటాను”

“దానికి నువ్వు అంత మురిసిపోతున్నందుకు సంతోషం. కానీ దరిద్రంగా ఉంది.”

“దరిద్రమే కానీ, మనకి కాదు” అన్నాడు టూహీ.

“కానీ మనం ఎంత నిస్సహాయులమై పోయామో చూడు. ముఖ్యంగా నువ్వు. ఊరి మొత్తం మీద హోవార్డ్ రోడ్ అంత పనికిమాలిన ఆర్కిటెక్ట్ లేదు కదా! ఇప్పుడు మన బాసు వాడిని తీసుకుంటే ఎంత ఇబ్బందికరంగా ఉంటుంది?”

“అదంటావా?... కావచ్చు...” అన్నాడు టూహీ.

“నువ్వు ఆ రకంగా తీసుకున్నందుకు సంతోషం.”

“అవునూ. రోడ్స్ వైనాండ్ గదిలో ఏం చేస్తున్నట్టు? ఒక ఆర్డరంటావా?” అడిగాడు టూహీ.

“అదే తెలీదు. తెలియడం లేదు. ఎవరికీ తెలీదు.”

“వైనాండ్ ఇటీవల ఏదైనా కట్టడలుచుకున్నట్టు విన్నావా?” టూహీ ప్రశ్న.

“లేదు. నువ్వు?”

“వినలేదు. నా సీక్రెటు ఏజెన్సీ జారిపోతోంది. సరే ఏంచేస్తాం. మనం చెయ్య గలిగినంత మాత్రమే చెయ్యగలం.”

“కానీ ఎల్వీవర్త్! నేనొకటి అనుకుంటున్నాను. ఇది మనకి నిజంగా ఉపయోగపడుతుంది - నా ఆలోచనకి.”

“ఏమిటది?”

“వైనాండ్ ఈ మధ్య కొరుకుడు పట్టం లేదు.”

స్కారెట్ గంభీరంగా చెప్పాడు - తను కనిపెట్టిన విషయాన్ని వెల్లడి చేసినట్టు. టూహీ అరనవ్వు నవ్వుతూ కూర్చున్నాడు.

“సరే. నువ్వు దీన్ని ఊహించావు ఎల్వీవర్త్? నువ్వు రైటే. నువ్వు ఎప్పుడూ రైటే. ఏం జరుగుతోందో నేను పసిగట్టలేకపోతున్నాను. డొమినికా? లేకపోతే జీవన విధానంలో వచ్చిన మార్పా? ఏమిటి? ఏదో జరుగుతోంది. ఉన్నట్టుండి తనకి ఫిట్స్ ఎందుకు వస్తున్నట్టు? ప్రతి చెత్త సంచికలోను వచ్చిన ప్రతిపంక్తి చదవడం మొదలెట్టాడు. అర్థంలేని విషయాలకి కూడా

ఒంటికాలి మీద లేస్తున్నాడు. ఈ మధ్య నేను రాసిన మూడు మంచి సంపాదకీయాల్ని చంపేశాడు - ఇంతకు ముందెప్పుడూ అలా జరగలేదు నాకు. ఎప్పుడూ జరగలేదు. నాతో ఏమన్నాడో తెలుసా? “మాతృత్వం గొప్పదే. కానీ చెత్త విషయాల మీద అంత సీరియస్గా పోకు. అనైతికతకి కూడా ఒక హద్దుంటుంది” అన్నాడు. అనైతికత ఏమిటి? మాతృ దినోత్సవం సందర్భంగా అంత మంచి సంపాదకీయం నేనెప్పుడూ రాయలేదు. నిజంగా చెబుతున్నాను. నేనే కదిలిపోయాను. అసలు అనైతికత గురించి మాట్లాట్టం ఎప్పటి నుంచి నేర్చుకున్నాడు? ఒక రోజు, జూల్స్ ఫౌగర్ని చౌకబారు బుర్ర అనేశాడు, మొహం మీదే అనేసి, ఆదివారం కోసం అతను రాసిన రాతని చెత్తబుట్టలో పారేశాడు. అది అద్భుతమైన రచన. పైగా శ్రామిక రంగస్థలం మీద రాసింది! జూల్స్ ఫౌగర్ మనకున్న గొప్ప రచయిత. గెయిల్కి ఇక్కడ ఒక్క స్నేహితుడు కూడా లేడంటే ఆశ్చర్యం ఏముంది? ఇంతకు ముందు అతని దమ్ముని అసహించుకున్నారు. నువ్వు వినాలి ఇప్పుడు ఏమంటారో.”

“విన్నాను.”

“ఎల్స్వర్త్! అతను తన పట్టుని కోల్పోతున్నాడు. నువ్వు, నువ్వు ఏరి తెచ్చి చేర్పించిన మనుషులూ, లేకపోతే ఏమై ఉందునో, మన జనంలో నిజంగా పనిచేస్తున్నది వాళ్ళే. నువ్వు పట్టుకొచ్చిన కుర్రాళ్ళు, మా పాత గంగిగోవులు కాదు. వాళ్ళని వాళ్ళే తొలిగించేసుకుంటారు ఎలాగాను. ఆ చాకుల్లాంటి కుర్రాళ్ళే బేనర్ని నడిపిస్తారు. కానీ గెయిల్... విను. పోయిన వారం అతను డ్విట్ కేర్సన్ని తీసేశాడు. అది గుర్తించదగ్గ విషయం. డ్విట్ వట్టి చచ్చు సరుకు. న్యూసెన్సు అన్న మాట నిజం. కానీ వాడు గెయిల్ పెంపుడు మనుషుల్లో ఒకడు. అతను అమ్మేసుకున్న వాళ్ళలో ఒకడు వాడు. అంచేత, ఒకరకంగా డ్విట్ మన దగ్గర ఉండడం నాకిష్టమే. ఫర్వాలేదు. గెయిల్ మంచి రోజుల నాటి అవశేషం డ్విట్. అతను గెయిల్కి సేఫ్టీ వాల్వ్ అనేవాణ్ణి. ఉన్నట్టుండి కేర్సన్ను తీసేస్తే - నాకు నచ్చలేదు. అస్సలు నచ్చలేదు.”

“ఏమిటిదంతా అల్వా? నాకు తెలియని విషయాలా ఇవి? లేకపోతే నీ ఉక్రోశం అంతా నా నెత్తిమీద గుమ్మరిస్తున్నావా? ”

“అదే అనుకుంటున్నాను. గెయిల్ని నెట్టి పారెయ్యడం నాకిష్టం లేదు. కానీ చాలా కాలం నుంచీ నెట్టెయ్యాలని తీవ్రంగా అనిపిస్తోంది. నన్నెవరైనా కట్టేసి ఉంచాల్సిందే. సరే. నేను చెప్పదలుచుకున్నది ఏమిటంటే - ఈ హోవార్డ్ రోడ్, ఏమనిపిస్తోంది నీకు?”

“ఒక పుస్తకం రాయగలను దాని మీద, అటువంటి పనికి దిగడానికి ఇది సమయం కాదు కాని.”

“కాదు. నేననేది ఏమిటంటే - మనకి వాడి గురించి తెలిసిందేమిటి? వాడు ఉలిపికట్టె అనీ, అడ్డగోలు వాడనీ, తెలివి తక్కువ వెధవనీ - కదా? సరే. ఇంకేమిటి?... వాణ్ణి ప్రేమతో కాని, డబ్బుతో కాని, పదహారు అంగుళాల గన్తో కానీ ఇంత కూడా కదల్చలేం. డ్విట్ కేర్సన్ కన్న, గెయిల్ పెంపుడు మూక అంతటి కన్న, నీచం వాడు. పాయింటు అర్థమైందా? అలాంటి వాడితో గెయిల్ ఏం చెయ్యబోతున్నాడు?”

“చాలా అవకాశాలున్నాయి. అందులో ఏదో ఒకటి చేస్తాడు.”

“ఒకటే చేస్తాడు. గెయిల్ నాకు అర్థమై ఉంటే ఒకటే చేస్తాడు. గెయిల్ నాకు తెలుసు. అందుచేతనే ఒక రకమైన ఆశ మిగిలుంది. గెయిల్ కి చాలా కాలంగా కావలిసింది ఇదే. పెద్ద డోసులో అవసరం. తన పాత మందే. సేప్టీవాల్స్. వాడి నడుం విరగ్గొడతాడు - అది గెయిల్ కి మేలు చేస్తుంది. దానికి మించింది లేదు. గెయిల్ యథాస్థితికి వచ్చేస్తాడు, అదీ నా ఆలోచన” అన్నాడు స్కారెట్. అని ఆగాడు. టూహీ మొహంలో పరిపూరక ఉత్సాహం ఏమీ కనబడలేదు. అందుచేత నిరుత్సాహంగా ముగించాడు. “నాది పొరబాటు కావచ్చు... నాకు తెలియదు... దానికి అర్థమే లేకపోయి ఉండొచ్చు.... అదీ సైకాలజీ అనిపించింది.”

“పూర్వం అది అలాంటిదే అల్వా!”

“అయితే అలాగే జరుగుతుందంటావా?”

“కావచ్చు. లేదా నువ్వు ఊహించిన దానికంటే నీచమూ కావచ్చు. మనకి అదేమంత ముఖ్యం కాదు. ఎందుకంటే, చూశావా, బేనర్ కి సంబంధించినంత వరకూ, మన బాసుకి మనకి మధ్య షోడౌన్ దాకా వస్తే, మనం ఇంకెంత మాత్రం బాసుకి భయపడాల్సిన పని లేదు”

* * *

ఆఫీసు కుర్రాడు పేపరు క్లిప్పింగులతో కూడిన పెద్దకవరు తీసుకొచ్చినప్పుడు, డెస్క్ నుంచి తలెత్తి చూసి “అంతా?! అతను అంత ప్రసిద్ధుడని నాకు తెలియదు.” అన్నాడు వైనాండ్.

“ఇది స్టోడర్డ్ విచారణండి.”

కుర్రాడు ఆగిపోయాడు. వైనాండ్ నుదుటిమీద ఉబికిన రేఖలు తప్ప, మరే తేడా కనిపించలేదు. వాటి తాత్పర్యం ఇదని తెలిసేటంత పరిచయం లేదు ఆ కుర్రాడికి. తనను భయపడేట్టు చేసిన విషయం ఏమిటో వాడికి అర్థం కాలేదు.

ఒక క్షణం పోయాక వైనాండ్ అన్నాడు “సరే. థాంక్యూ.”

డెస్క్ అద్దంమీద కవరుంచి బోయ్ వెళ్ళిపోయాడు. ఉబ్బెత్తుగా ఉన్న పసుపుపచ్చ కాగితం చూస్తూ కూర్చున్నాడు వైనాండ్. అద్దంలో దాని ప్రతిఫలనం చూశాడు. ఆ బొత్తి గాజు ఉపరిలాన్ని తినేసి డెస్క్ లో వేళ్ళు తన్నుకున్నట్టుంది. ఆఫీసు గది గోడలకేసి చూశాడు. ఈ కవరును తెరవకుండా చేసి, తనని కాపాడే శక్తి వాటికుండా అనుకున్నాడు.

తర్వాత నిటారుగా కూర్చున్నాడు. ముంజేతులు రెండూ డెస్క్ అంచున పెట్టి రెండు చేతుల వేళ్ళు కలిపాడు. నాసిక మీదుగా కిందకి - డెస్క్ ఉపరితలాన్ని - చూశాడు. ఒక నిమిషంపాటు గంభీరంగా, గర్వంగా, నిబ్బరంగా ఏటవాలుగా కూర్చున్న ప్రాచీన ఈజిప్టు రాజు మమ్మీలా ఉన్నాడు. తర్వాత ఒక చెయ్యి కదిపి కవరు ముందుకు లాక్కున్నాడు. తెరిచి చదవడం మొదలుపెట్టాడు.

‘అపవిత్రత’ ఎల్సేవర్త్ టూహీ రచన - నా చిన్నప్పుటి చర్చిలు, అల్వా స్కారెట్ రాత - సంపాదకీయాలు, మతోపన్యాసాలు. ఉపన్యాసాలు, స్టేట్ మెంట్లు, పత్రికలకి లేఖలు, బేనర్ పత్రిక మరీ రెచ్చిపోయింది. ఫోటోలు, కార్టూన్లు, ఇంటర్వ్యూలు, నిరసన తీర్మానాలు, సంపాదకులకు లేఖలు.

ప్రతిపదం పద్ధతిగా చదివాడు. చేతులు డెస్క్ అంచులమీద ఉన్నాయి. వేళ్ళు ఒకదాన్నొకటి తాకుతున్నాయి. క్లిప్పింగ్స్ పైకి లేపడం లేదు. దొంతరగా ఉండగానే వాటిని చదువుతున్నాడు, తాకకుండా. చదివేసిన క్లిప్పింగ్ని తీసి కిందిదాన్ని చదివేందుకు మాత్రమే చెయ్యి కదులుతోంది. కళ్ళు సరిగా చివరి అక్షరం చదివినప్పుడు, ఒక్కక్షణం కూడా ఆ క్లిప్పింగు అక్కడ ఉండకుండా చూసేందుకు, సరైన సమయానికి మిషన్ లాగా చెయ్యి కదులుతోంది. స్టోడర్డ్ టెంపుల్ ఫోటోలు చూసేందుకు మాత్రం ఎక్కువసేపు ఆగాడు. రోర్స్ చిత్రాల్లో ఒకదాన్ని చూస్తూ మరింతసేపు ఆగాడు. రోర్స్ అత్యంత సంతోషంతో ఉన్న చిత్రం “సంతోషమేనా సూపర్ మేన్?” అన్న శీర్షిక ఉన్న చిత్రం. ఆ ఫోటోని వార్తాకథనం నుంచి కత్తిరించి వేరుచేసి డెస్క్ డ్రాయర్ లో పెట్టాడు. మళ్ళీ చదవడం మొదలుపెట్టాడు.

విచారణ - ఎల్సేవర్త్ టూహీ సాక్ష్యం - పీటర్ కీటింగ్ సాక్ష్యం - రాల్ఫ్ స్టన్ హాల్కమ్ సాక్ష్యం - గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్ సాక్ష్యం - ఫ్రాంకన్ సాక్ష్యం నుంచి ఏ వాక్యాలూ ఉదాహరించలేదు - క్లుప్తంగా సారాంశం మాత్రం ఇచ్చారు. “ప్రతివాది వాదం ముగిసింది”. ‘ఒక చిరుస్వరం’లో కొన్ని ప్రస్తావనలు తర్వాత కొంత విరామం - ఆ తర్వాత క్లిప్పింగు మూడు సంవత్సరాల తర్వాతది. మొనాడ్ నాక్ వేలీ.

ముగించేసరికి చాలా సమయం పట్టింది. సెక్రటరీలు వెళ్ళిపోయారు. తన చుట్టూ ఉన్న ఖాళీ గదులు, హాల్స్ తెలిశాయి వైనాండ్ కి. అచ్చయంత్రాల చప్పుడు మంద్రంగా వినబడుతోంది. గుడగుడ ధ్వనితో కూడిన కంపన ప్రతి గదిగుండా ప్రయాణిస్తోంది. ఆ ధ్వని అతనికిష్టం. అది భవనం హృదయ స్పందన ధ్వని. దాన్ని విన్నాడు. ఆ యంత్రాలు రేపటి బేనర్ కోసం కదులుతున్నాయి. కదలకుండా చాలాసేపు కూర్చుండి పోయాడు.

3

రోర్స్ వైనాండ్ కొండమీద నుంచున్నారు. క్రమంగా ఏటవాలుగా కిందకి పరుచుకున్న స్థలాన్ని చూస్తున్నారు. కొండ పైనుంచి సరస్సు ఒడ్డుదాకా నగ్న వృక్షాలు; వాటి కొమ్మలు గాలిలో రేఖాగణిత విన్యాసాలు చూపుతున్నాయి. స్వచ్ఛంగా, లేత నీలి హరిత వర్ణంలో ఉంది ఆకాశం. అందువల్ల గాలి మరింత చల్లగా ఉంది. ఆ చల్లదనం, భూమి రంగుల్ని కడిగేసింది. అవి రంగులుకాదనీ, రంగులు వేటినుంచి పుడతాయో ఆ మూలకాలనీ ప్రకటించింది. పాలిపోయిన గోధుమరంగు పూర్తి గోధుమవర్ణం కాదు - భవిష్యత్తు హరితం అది. జ్వాలా వర్ణానికి ఉపోద్ఘాతంలా ఉంది పర్పుల్ రంగు. బంగారు వర్ణానికి ముందుమాటలా కనిపిస్తోంది బూడిద రంగు. ఒక గొప్ప కథకి ముందు రాసుకున్న స్థూలరేఖా చిత్రంలా, బిల్డింగు తయారు కావడానికి ముందున్న ఇనపచట్రంలా, భవిష్యత్ వైభవానికి నగ్న సరళీకరణలా, ఉంది భూమి.

“ఇల్లు ఎక్కడ ఉండాలని అనుకుంటున్నావు?” అన్నాడు వైనాండ్.

“ఇక్కడ.”

“నువ్వు దీన్నే ఎన్నుకుంటావని అనుకున్నాను.”

వైనాండ్ సిటీనుంచి కారులో తీసుకొచ్చాడు. తర్వాత రెండు గంటలపాటు వాళ్ళిద్దరూ వైనాండ్ కొత్త ఎస్టేట్ గుండా నడిచారు. నిర్జన వీధుల్లోంచి, ఒక అడవిలోంచి, నడిచి, ఒక సరస్సు పక్కగా కొండదగ్గరకు వచ్చారు. రోర్క్ ఆ పరిసరాలన్నింటినీ పరిశీలిస్తున్నాడు. వైనాండ్ ఎదురుచూస్తూ నిలబడ్డాడు. ఈ మొత్తం ఆవరణ నుంచి ఏ కళ్ళేలను ఇతను తన చేతుల్లోకి తీసుకుంటున్నాడా అని ఆలోచిస్తున్నాడు వైనాండ్.

రోర్క్ తన వైపు తిరిగినపుడు “ఇప్పుడు మాట్లాడొచ్చా?” అని అడిగాడు వైనాండ్.

“తప్పకుండా” అన్నాడు రోర్క్ తను అభ్యర్థించని మార్పుకి వినోదిస్తూ. పైనున్న ఆకాశంలా, అదేరకపు హిమహరిత ప్రకాశంతో వైనాండ్ గొంతు స్వచ్ఛంగా, పెళుసుగా ధ్వనించింది. “ఈ ఆర్డరును ఎందుకు ఒప్పుకున్నావు?” అన్నాడు.

“నేను డబ్బుకోసం పనిచేసే అర్మిటెక్ట్ని కనక.”

“నా ఉద్దేశం నీకు అర్థమయిందనుకుంటాను.”

“అయిందనుకోను.”

“నా సాహసానికి నీకు వెగటు కలగలేదా?”

“లేదు. ఎందుకు కలగాలి?”

“దాని గురించి నేనే మొదటగా ప్రస్తావించాలనా?”

“దేని గురించి?”

“స్టోడర్డ్ గుడి గురించి.”

రోర్క్ నవ్వాడు. “అంటే నిన్నటినుంచి నా గురించి వాకబు చేశారన్న మాట.”

“మా క్లిప్పింగ్స్ చదివాను” అని ఆగాడు. రోర్క్ ఏమీ అనలేదు.

“అన్నీ చదివేశాను” అతని గొంతు కటువుగా ఉంది. సగం అభ్యర్థన, సగం ధిక్కారం ఉన్నాయి అందులో. “మేము నీ గురించి అన్న ప్రతి మాటా చదివాను.” రోర్క్ ముఖంలోని ప్రశాంతతకి వైనాండ్కి కోపంవచ్చింది. ప్రతి మాటనీ నెమ్మదిగా పలుకుతూ ప్రతి మాటకీ పూర్తి విలువనిస్తూ చెప్పడం సాగించాడు. “నిన్ను... అసమర్థుడివీ, బుద్ధిహీనుడివీ అన్నాం. బచ్చావన్నాం, డాంబికుడివన్నాం, వంచకుడివన్నాం. అహంకారి వన్నాం...”

“మిమ్మల్ని మీరు హింసించుకోవడం ఆపండి.”

వైనాండ్ కళ్ళు మూసుకున్నాడు - రోర్క్ తనని కొట్టినట్టు. ఒక క్షణం ఆగి అన్నాడు.

“మిస్టర్ రోర్స్! నీకు నాగురించి సరిగ్గా తెలియదు. ఇది తెలుసుకో. నేను క్షమాపణ కోరను. నేను చేసిన ఏ పనికి ఎప్పుడూ క్షమాపణ అడగను.”

“అసలు క్షమాపణ గురించి ఎందుకు మాట్లాడుతున్నారు? నేను అడగలేదు.”

“నిన్ను వర్ణిస్తూ వాడిన ప్రతిమాటకీ కట్టుబడి ఉన్నాను నేను. బేనర్లో అచ్చయిన ప్రతిపదానికీ కట్టుబడి ఉంటాను.”

“కాదనమని నేను అనలేదే.”

“నువ్వేమనుకుంటున్నావో నాకు తెలుసు. నిన్న నాకు స్టోడర్డ్ టెంపుల్ గురించి తెలియదనుకున్నావు. దాన్ని కట్టిన ఆర్కిటెక్ట్ ఎవరో మరిచిపోయాననుకున్నావు. నీకు వ్యతిరేకంగా ఆ ప్రచారమంతా నడిపించింది నేను కాదనుకున్నావు. నువ్వు రైటే. అది చేసింది నేను కాదు. అప్పుడు నేను ఇక్కడ లేను. అయితే నీకు అర్థంకానిది ఏమిటంటే - ఆ ప్రచారం అంతా బేనర్ పత్రిక పోలీసీ ప్రకారమే జరిగింది. బేనర్ నిర్వహణ క్రమంలోనే జరిగింది. దానికి మరెవరూ బాధ్యులు కారు, నేను తప్ప. నేను బోధించిందే అల్పా చేశాడు. నేను ఊళ్ళో ఉండి ఉంటే అచ్చంగా అదే పని చేసేవాణ్ణి.”

“అది మీ హక్కు.”

“నేనలా చేస్తానని నమ్మడం లేదు కదూ?”

“లేదు.”

“నేను అభినందనలు గాని జాలిగాని అడగలేదు.”

“మీరడిగినవి నేను ఇవ్వలేను.”

“నేను ఏం అడుగుతున్నానని నీ ఆలోచన?”

“చాచి లెంపకాయ కొట్టమని.”

“ఎందుకు కొట్టవు?”

“లేని కోపాన్ని నటించడం రాదు నాకు. అది దయ కాదు. నేను చెయ్యగల పనులు అన్నింటి కన్నా కొట్టకపోవడమే క్రూరమైన పని. క్రూరంగా ఉండాలనే నేను ఆ పనిచెయ్యడం లేదు. నేను చెంపదెబ్బ కొడితే మీరు ఆ స్టోడర్డ్ ఆలయాన్ని కట్టినందుకు నన్ను క్షమిస్తారు.”

“క్షమాపణ కోరాల్సింది నువ్వా?”

“కాదు. నేను కోరుకోవాలని మీరు ఆశించారు. దీంట్లో క్షమాపణ క్రియ ఇమిడి ఉందని మీకు తెలిసింది. కర్తల గురించి మీకు తెలియదు. నేను క్షమించాలని మీరు అనుకున్నారు. - లేదా హెచ్చుమొత్తం ఇస్తే గాని కట్టను అని నేను అనాలనుకున్నారు. ఏదైనా ఒకటే. అక్కడితో కథ ముగిసిపోతుందనికూడా మీరు అనుకున్నారు. కానీ దానితో నాకు ఏ సంబంధమూ లేదు. కర్తల్లో నేనులేను. నేను దాని విషయంలో ఏం చేస్తాను? ఎలా

ఫీలవుతాను? అన్నది ఇప్పుడు అప్రస్తుతం. మీరు ఆలోచిస్తున్నది నా గురించి కాదు. అందుకు నేను ఏమీ చెయ్యలేను. మీరు ఇప్పుడు భయపడుతున్నదయితే నా గురించి కాదు.”

“మరి ఎవరి గురించి?”

“మీ గురించే.”

“ఇలా మాట్లాడే హక్కు ఎవరిచ్చారు మీకు?”

“మీరే.”

“సరే. చెప్పు.”

“తక్కింది కూడా చెప్పమంటారా?”

“చెప్పు.”

“నన్ను బాధ పెట్టారన్న విషయాన్ని గుర్తించడం మీకు బాధకలిగిస్తోంది. అలా చెయ్యకుండా ఉంటే బాగుండేది అనుకుంటున్నారు. అంతే కాదు. మిమ్మల్ని మరింత భయపెడుతున్న విషయం మరొకటుంది. నేను ఏ మాత్రమూ బాధపడలేదన్న వాస్తవం.”

“చెప్పు.”

“ఇప్పుడు నేను దయగాని ఔదార్యంగాని చూపడం లేదని, ఏమీ పట్టనట్టు ఉన్నానని తెలియడం మిమ్మల్ని భయపెడుతోంది. ఎందుకంటే స్టోడర్డ్ టెంపుల్ లాంటి ఉదంతాలు పరిహారాన్ని ఆశిస్తాయని మీకు తెలుసు. నేను ఏ పరిహారమూ చెల్లించడం లేదని మీకు అర్థమైంది. నేను మీ కాంట్రాక్టుకి ఒప్పుకోవడం మిమ్మల్ని ఆశ్చర్యపరిచింది. ఈ ఒప్పుకోవడానికి సాహసం కావాలను కుంటున్నారా? నన్ను వినియోగించుకోవడానికి మీకే ఎక్కువ సాహసం అవసరం. ఇదీ నేను స్టోడర్డ్ టెంపుల్ గురించి అనుకుంటున్నది. నేను అదంతా వదిలేశాను. మీరు వదలేదు.”

వైనాండ్ వేళ్ళు సడలించాడు. అరచేతులు వెలుగు చూశాయి. భుజాలు విశ్రాంతిగా వదులయ్యాయి. ఒకే ఒక ముక్క అన్నాడు. “సరే. నిజమే. అంతా వాస్తవం” అని నిటారుగా నిలబడ్డాడు. శరీరాన్ని కావాలని గాయపడడానికి సిద్ధపరిచినట్టు, పట్టు వదిలిపెట్టినట్టు ఉన్నాడు. “నువ్వు నీ పద్ధతిలో నన్ను కొట్టావు. అది నీకు తెలుసు.”

“అవును, మీరు దాన్ని స్వీకరించారు. అంటే మీరు అనుకున్నది మీరు సాధించారు. ఇప్పుడు మన ఇద్దరిలో హెచ్చుతగ్గులు లేవని, స్టోడర్డ్ గుడిని మరిచిపోవచ్చని అనుకుందామా?”

“నువ్వు తెలివైనవాడివైనా అయి ఉండాలి. నేను మరీ బయటపడిపోయి అయినా ఉండాలి. రెండిట్లో ఏదయినా నీ ఘనతే. నన్ను ఇంత వరకూ ఇలా బయటపడ్డట్టు చేసినవాడు లేడు.”

“ఇంకా మీరు ఏం కోరుకుంటున్నారో అది చెయ్యాలా నేను?”

“నేను ఏం కోరుకుంటున్నానని?”

“నా నుంచి వ్యక్తిగతమైన గుర్తింపు. ఇప్పుడు నేను లొంగిపోవాలని. అవునా?”

“నీ నిజాయితీ భయంకరం.”

“ఎందుకు ఉండకూడదు? నన్ను బాధ పడేట్టు చేసినవారుగా మిమ్మల్ని గుర్తించలేను. అయితే అందుకు బదులు నన్ను సంతోష పెట్టిన మనిషిగా గుర్తిస్తే ఒప్పుకుంటారు. అవునా? కాదా? అయితే సరే. మీరు నన్ను ఇష్టపడుతున్నందుకు సంతోషం. మీరు దెబ్బ కొట్టబడడం ఎంతో అరుదో నేను అలా సంతోషించడం అంత అరుదని మీరు గుర్తించారనుకుంటాను. ఎవరైనా నన్ను ఇష్టపడుతున్నారా లేదా అన్న విషయాన్ని నేను పట్టించుకోను. ఈ సారి పట్టించుకుంటున్నాను. నేను సంతోషిస్తున్నాను.”

వైనాండ్ బిగ్గరగా నవ్వేశాడు. “నువ్వు ఒక చక్రవర్తి అంత అమాయకుడివీ, ఔచిత్యం పట్టనివాడి వీను. నువ్వు ఎవరికైనా గౌరవం ఇచ్చేటప్పుడు నిన్ను నువ్వు గొప్పవాడినని అనుకుంటావు. అసలు నాకు నువ్వు నచ్చావని ఎందుకనుకున్నావయ్యా?”

“ఇప్పుడు మీకు ఆ విషయంలో ఏ వివరణలూ అక్కరలేదనుకుంటాను. మిమ్మల్ని మరీ బయటపడేట్టు చేస్తున్నానని మందలించారు నన్నొకసారి.”

పడిపోయిన చెట్టు కాండం మీద కూర్చున్నాడు వైనాండ్. ఏమీ మాట్లాడలేదు. కానీ ఆ కదలికే ఒక ఆహ్వానం, ఒక ఆజ్ఞ కూడా. రోర్స్ అతని పక్కనే కూర్చున్నాడు. రోర్స్ మొహం గంభీరంగా ఉంది. అయితే చిరుహాస రేఖ ఒకటి మిగిలే ఉంది. ఆ ముఖంలో వినోదం, జాగ్రత్త గోచరిస్తున్నాయి - తను విన్న ప్రతిమాటా దేన్నీ వెల్లడి చెయ్యడం కాదనీ, స్థిర పరచడమనీ అన్నట్టుగా ఉన్నాడు.

“నువ్వు శూన్యం నుంచి పుట్టుకొచ్చావు. అవునా? పేద కుటుంబం నుంచి వచ్చావు.” అన్నాడు వైనాండ్.

“అవును? మీకెలా తెలుసు?”

“ఎవరికైనా ఒక అభినందనను గాని, ఒక ఆలోచననుగాని, ఒక సంపదనుగాని, దేన్ని ఇవ్వడమైనా నాకు ఒక పొగరుబోతుతనంగా, అమర్యాదగా అనిపిస్తుంది. నేనూ అడుగునుంచే వచ్చాను. మీ నాన్నగారు ఏంచేసేవారు?”

“కమ్మరి.”

“మా నాన్న ఓడ కళాసీ. నీ చిన్నప్పుడు అడ్డమైన ఉద్యోగాలూ చేశావా?”

“అన్ని రకాల పనులూ చేశా. ముఖ్యంగా కట్టుబడి రంగంలో.”

“నేనింకా నీచమైన పనులు చేశాను. ప్రతిపనీ చేశాను. నీకు ఏ పని బాగా నచ్చింది?”

“ఉక్కు చక్రాల పనిలో రివిట్లు పట్టుకోవడం.”

“హడ్సన్ ఓడలో బూట్లు పాలిష్ చెయ్యడం నచ్చింది నాకు. నిజానికి అసహ్యం వేసి ఉండాలి. కానీ వెయ్యలేదు. నాకు మనుషులెవరూ గుర్తు లేరు. నగరమే గుర్తుంది - ఒడ్డున పరుచుకుని, ఆ నగరం సిద్ధంగా అక్కడే ఎదురుచూస్తూ ఉన్నట్టు - ఒక రబ్బరు బాండుతో నన్ను దానికి కట్టేసినట్టు. ఆ బాండ్ సాగి నన్ను దూరంగా అవతలి గట్టుకి తీసుకుపోయేది. కానీ ప్రతిసారీ అదే వెనక్కి లాగేది. తిరిగివచ్చేసే వాణ్ణి. నాకేమనిపించేదంటే ఈ నగరం నుంచి నేనెప్పటికీ తప్పించుకు పోలేనని - నా నుంచి అదీ తప్పించుకు పోలేదని.”

వైనాండ్ తన బాల్యం గురించి అరుదుగా మాట్లాడతాడని, అతని మాటల తీరుని బట్టి రోర్స్కి తెలిసింది. వాటిలో వెలుగు ఉంది. వెనక ముందాడడం ఉంది. వాడకం వల్ల అరిగిపోని మాటలవి. చేతులు మారని నాణేలలాగా ఉన్నాయి.

“ఎప్పుడైనా ఇల్లు లేకుండా, తిండి లేకుండా గడిపిన రోజులున్నాయా?” అడిగాడు వైనాండ్.

“కొన్ని ఉన్నాయి.”

“ఇబ్బందిగా అనిపించిందా?”

“లేదు.”

“నాకూ అనిపించ లేదు. నన్ను ఇబ్బంది పెట్టింది వేరే ఉంది. నీ చిన్నతనంలో, ఎప్పుడైనా, నీ చుట్టూ వట్టి నిపుణతారాహిత్యం తప్ప ఏమీ కనిపించక, ఎన్ని పనులు చెయ్యుచో తెలిసి, ఎంత బాగా చెయ్యుచో కూడా తెలిసి, చెయ్యడానికి అధికారం లేక అరవాలనిపించిందా? ఇతరుల ఆజ్ఞలు శిరసావహించాల్సి వచ్చిందా? అదే బాధాకరం - అది చాలనట్టు - నీకన్న తక్కువ వాళ్ళ ఆజ్ఞల్ని పాటించాల్సి వచ్చిందా?”

“ఆఁ”

“ఆ కోపాన్ని దిగమింగేసి, దాచిపెట్టి, అవసరమైతే నిన్ను నువ్వు ముక్కముక్కలు చేసుకుని అయినాసరే వాళ్ళని శాసించే రోజుని, చుట్టూ ఉన్న ప్రతిదాన్నీ పరిపాలించే రోజుని, చేరుకోవాలని అనుకున్నావా?”

“లేదు.”

“లేదా?! మరిచిపోగలిగావా!?”

“ఉహూఁ. నాకు అసమర్థత అంటే అసహ్యం. నేను అసహ్యించుకునే ఒకే ఒక లక్షణం, బహుశా, అదే అనుకుంటాను. కానీ అది నాలో ఇతరుల్ని పాలించాలనే కోరికను రగిలించలేదు. వాళ్ళకి గుణపాఠం చెప్పాలని అనిపించేట్టు చెయ్యలేదు. నా పనిని, నా పద్ధతిలో చెయ్యాలనుకునేట్టు, అందుకోసం అవసరమైతే ముక్కముక్కలుగా నన్ను నేను చీరేసుకోవాలనుకునేట్టు చేసింది.”

“అందుచేత నిన్ను నువ్వు ముక్కముక్కలు చేసుకున్నావా?”

“లేదు. చెప్పుకో దగ్గ స్థాయిలో కాదు.”

“వెనక్కి తిరిగి చూసుకోవడం ఇబ్బందిగా ఉండదా - దేనినైనా?”

“ఉండదు.”

“నాకు ఉంటుంది. ఒకానొక రాత్రి నన్ను చితకొట్టేశారు. ఒక గుమ్మం దగ్గరకి పాకుతూ వెళ్ళాను - ఆ పేవ్మెంటు నాకు గుర్తుంది. అది నా ముఖం కిందే ఉంది - ఇప్పటికీ కనిపిస్తుంది. ఆ రాత్రిలో ఈనెలు, తెల్ల చుక్కలు ఉన్నాయి. ఆ పేవ్మెంటు జరిగేటట్టు చూసుకోవాల్సిన స్థితిలో ఉన్నాను నేను. కదులుతున్నానో లేదో తెలియలేదు. పేవ్మెంటుని బట్టే తెలుసుకోగలిగాను. ఆ ఈనెలు, చుక్కలు మారేలా చూసుకోవాలి - మరో డిజైన్ గాని, ఆరు అంగుళాల దూరంలో ఉన్న చీలికనుగాని చేరుకోవాలి - చాలాసేపు పట్టింది. నా పొట్టకింద అంతా నెత్తురేనని నాకు తెలుసు...”

అతని గొంతులో, తనమీద తను పడే జాలి లేదు. సరళంగా ఉంది. కాస్తంత ఆశ్చర్యం ధ్వనిస్తోంది.

“మీకు సాయపడాలని ఉంది” అన్నాడు రోర్క్.

వైనాండ్ నెమ్మదిగా నవ్వాడు. అందులో ఆహ్లాదం లేదు “నువ్వు సాయపడగలవు. అందులో తప్పులేదని నేను భావిస్తాను కూడా. రెండు రోజుల క్రితం ఎవడైనా, నేను సాయం తీసుకునే స్థితిలో ఉన్నట్టు భావిస్తే, వాణ్ణి చంపి పారేసేవాణ్ణి... నీకు తెలుసు... నా గతంలో నేను అసహ్యించుకునేది, వెనక్కి తిరిగి చూసుకుకోవడానికి భయపడేది, ఆ రాత్రి కాదు. అది కానే కాదు. చెప్పడానికి అతి తక్కువ బాధాకరంగా ఉండేది అది. మిగిలిన విషయాలని గురించి చెప్పలేను.”

“తెలుసు. తెలుసు అంటున్నది తక్కిన విషయాలని ఉద్దేశించి.”

“ఏమిటవి? చెప్పు.”

“స్టోడర్డ్ ఆలయం.”

“ఆ విషయంలో సాయపడాలనుకుంటున్నావా?”

“అవును.”

“నువ్వు బుద్ధిహీనుడివి. నీకు అర్థం కాలేదా?....”

“నేను ఇప్పటికే అ పని చేస్తున్నానని మీకు అర్థం కాలేదా?”

“ఎలా?”

“మీ కోసం ఈ భవనం కట్టడం ద్వారా.”

వైనాండ్ నుదుట ఏటవాలు ఉబ్బెత్తు రేఖలు గమనించాడు రోర్క్. వైనాండ్ కళ్ళు మామూలుగా కన్న తెల్లగా ఉన్నాయి, కనుపాపల నుంచి నీలవర్ణం వెనక్కి తగ్గినట్టు. ముఖంలో రెండు తెల్లనిదీర్ఘవృత్తాలు వెలుగుతున్నాయి. “అందుకుగాను ఖరీదైన చెక్కు అందుకోవడం ద్వారానా?”

పూర్తిగా వికసించక ముందే, రోర్క్ నవ్వుల్ని అణిచిపెట్టినట్టు గమనించాడు వైనాండ్. ఉన్నట్టుండి ఇలా అవమానించడం లొంగుబాటును ప్రకటించడమే అని చెప్పి ఉండేది ఆ నవ్వు. తన ఆత్మవిశ్వాసాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ వచ్చే మాటల ప్రవాహంకన్నా ధారాళంగా ఆ విషయాన్ని చెప్పి ఉండేది. ఆ అణిచిపెట్టిన నవ్వు. ‘ఈ క్షణాన నేను నీకు సాయం చెయ్యన’ని చెప్పేసింది “ఎందుకు కాదు? అలాగే” అన్నాడు రోర్క్ ప్రశాంతంగా.

వైనాండ్ లేచాడు. “వెళ్ళిపోదాం. మనం టైము వేస్తు చేసుకుంటున్నాం. అఫీసులో నాకు ఇంకా ముఖ్యమైన పనులున్నాయి” అన్నాడు.

తిరుగు ప్రయాణంలో వాళ్ళేమీ మాట్లాడుకోలేదు. తొంభైమైళ్ళ వేగంతో కారు నడిపాడు వైనాండ్. ఆ వేగానికి కారుకి రెండుపక్కలా మసక దృశ్యాల గోడలు ఏర్పడ్డాయి. పొడుగ్గా, మూసుకునిపోయి ఉన్న, నిశ్శబ్ద కారిడార్ లోంచి ప్రయాణిస్తున్నట్టుంది.

కార్డ్ బిల్డింగ్ ద్వారం దగ్గర రోర్క్ ని దించి “ఆ సైటుకి ఎన్ని సార్లయినా వెళ్ళొచ్చు. నేను నీతో రానవసరం లేదు. సర్వేలు, ఇతర సమాచారం అఫీసునుంచి తీసుకోవచ్చు. అవసరమైతే తప్ప నన్ను కలవకు. చాలా బిజీగా ఉంటాను. మొదటి డ్రాయింగ్స్ తయారయ్యాక తెలియ చెయ్యి” అన్నాడు వైనాండ్.

డ్రాయింగ్స్ తయారయ్యాక రోర్క్ ఫోన్ చేశాడు. ఒక నెలగా అతను వైనాండ్ తో మాట్లాడలేదు “లైన్ లోనే ఉండండి” అంది సెక్రటరీ. అతను ఎదురుచూశాడు. ఆ రోజు మధ్యాహ్నం డ్రాయింగ్స్ తీసుకుని రమ్మన్నారని చెప్పింది సెక్రటరీ. సమయం తెలియజేసింది. వైనాండ్ స్వయంగా మాట్లాడ లేదు.

రోర్క్ గదిలో అడుగుపెట్టినప్పుడు “బావున్నావా? మిష్టర్ రోర్క్?” అన్నాడు వైనాండ్. అతని గొంతులో మర్యాద ఉంది. ఆ ముఖం గౌరవ పురస్కరంగా, నిరుద్వేగంగా ఉంది. ఆత్మీయతా స్పృతి లేదు.

ఇంటి ప్లానులు, ఒక పెద్ద సైజు డ్రాయింగు అందించాడు రోర్క్. ప్రతి షీటునీ పరిశీలించాడు వైనాండ్. డ్రాయింగుని చాలాసేపు పట్టుకుని చూశాడు. అప్పుడు తలెత్తాడు. “చాలా ఆకట్టుకున్నాయి మిష్టర్ రోర్క్!” ఆ గొంతు నొప్పించేటంత సవ్యంగా ఉంది. “నువ్వు నన్ను మొదటి నుంచీ ఆకట్టుకున్నావు. నేను మళ్ళీ ఆలోచించాను. ఒక ప్రత్యేక ఒప్పందం కుదుర్చుకోవాలనుకున్నాను.”

వైనాండ్ చూసిన చూపులో మృదువైన ఒత్తిడి ఉంది. ఇంచుమించు ఆత్మీయత అనదగ్గ భావం ఆ ఒత్తిడిలో కలిసిపోయి ఉంది. రోర్క్ ని జాగ్రత్తగా చూసుకుని, తన ఒకానొక ప్రయోజనానికి అనువుగా ఉంచుకోవడానికా అన్నట్టు ఉందా చూపు. స్కెచ్ అందుకుని వెలుగంతా సూటిగా దానిమీద పడేటట్టు రెండు వేళ్ళతో పట్టుకున్నాడు. తెల్లకాగితం ప్రతిఫలన ఫలకంలా మెరిసింది. పెన్సిల్ గీతల్ని స్పృటంగా ముందుకు తోసింది.

“ఈ ఇంటిని కట్టాలని ఉంది కదా! చాలా ఇష్టంగా ఉంది. అవునా?” అన్నాడు వైనాండ్ మృదువుగా.

అవునన్నాడు రోర్క్.

వైనాండ్ చేతిని కదల్చకుండా వేళ్ళు ఎడం చేశాడు. పీటు డెస్క్ మీద బోర్లా పడింది.

“కడదాం మిష్టర్ రోర్క్! నువ్వు డిజైన్ చేసినట్టే కడదాం. అచ్చంగా ఈ స్కెచ్ మీద ఉన్నట్టే. అయితే ఒక షరతు.”

రోర్క్ వెనక్కి వాలి, జేబుల్లో చేతులు పెట్టుకుని, ఆసక్తిగా ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాడు.

“షరతేమిటని అడగాలని లేదు కదా? మంచిదే. నేనే చెబుతాను. నా షరతు నువ్వు అంగీకరిస్తే దీన్ని నేను ఆమోదిస్తాను. నేను భవిష్యత్తులో కట్టబోయే ఏ భవనానికయినా నువ్వు మాత్రమే ఆర్కిటెక్ట్ గా ఉంటావు. అలా ఒక కాంట్రాక్టు ఇస్తాను. ఇది మంచి అసైన్మెంట్ అని నీకు తెలుసు. దేశం మొత్తం మీద మరే వ్యక్తి అదుపులోనూ లేనన్ని నిర్మాణపు పనులు నాచేతిలో ఉన్నాయని చెప్పగలను. నీ వృత్తిలో ఉన్న ప్రతివాడూ నా ఏకైక వాస్తుశిల్పిగా గుర్తింపు పొందాలని కోరుకున్నాడు. నేను నీకు ఆ అవకాశం ఇస్తున్నాను. బదులుగా కొన్ని నియమాలకు లోబడి ఉండాలి నువ్వు. ఒకవేళ నువ్వు కాదంటే ఏమౌతుందో కూడా కొంచెం చెబుతాను. నువ్వు వినే ఉండొచ్చు. ఎవరైనా నన్ను కాదనడం నాకు నచ్చదు. నా చేతిలో ఉన్న శక్తికి రెండు వైపులా పడునే. నీకు ఈ దేశంలో ఏ పనీ దొరక్కుండా చెయ్యడం నాకు చాలాసులువు. నీకు నీ అభిమానులున్నారు - కొద్దిమంది. అయితే ఏ వ్యక్తి కూడా నేను పెట్టే ఒత్తిడిని తట్టుకోలేడు. ఇంతకు ముందు నీ జీవితంలో వృథా అయిపోయిన కాలం ఉంది. నేను కలిగించగల అవరోధంతో పోలిస్తే అది లెక్కే కాదు. నువ్వు మళ్ళీ ఓ గ్రానైట్ క్వారీకి వెళ్ళిపోవలసి రావచ్చు. - అవును. నాకు ఆ 1928వ సంవత్సరపు వేసవి గురించి తెలుసు. ఫ్రాంకన్ క్వారీ, కనెక్టికట్ లో - ఎలా అంటావా? ప్రైవేటు డిటెక్టివ్ లు. మిష్టర్ రోర్క్! నువ్వు గ్రానైట్ క్వారీకి వెళ్ళాల్సి రావచ్చు అయితే క్వారీలు కూడా మూసుకుపోయేలా చేస్తాను. ఇప్పుడు నేను ఏమి ఆశిస్తున్నానో చెబుతాను.”

గెయిల్ వైనాండ్ గురించి ఉన్న పుకార్లలో, ఇప్పుడు, ఈ క్షణాన ఉన్న అతని ముఖ కవళిక ప్రస్తావన ఎప్పుడూ ఎవరూ చెయ్యలేదు. చూసిన కొద్దిమందిలో ఎవరూ దాని గురించి మాట్లాడలేదు. వాళ్ళలో డ్విట్ కేర్సన్ మొదటి వాడు. వైనాండ్ పెదాలు విచ్చుకుని ఉన్నాయి. కళ్ళు మెరుస్తున్నాయి. ఆ ముఖ భంగిమ, క్షోభ నుంచి పుట్టిన ఇంద్రియానందానికి సూచిక. ఆ క్షోభ వైనాండ్ కి ఎర అయిన వ్యక్తిది కావచ్చు. వైనాండ్ ది కావచ్చు. ఇద్దరిదీ కావచ్చు.

“నేను కట్టబోయే బిజినెస్ బిల్డింగులన్నీ నువ్వే డిజైన్ చెయ్యాలి. వ్యాపార కట్టడాలు ఎలా ఉండాలని ప్రజలు ఆశిస్తారో అలా చెయ్యాలి. కొలోనియల్ గృహాలు, రోకో హోటల్స్, సెమి - గ్రేసియన్ ఆఫీసు బిల్డింగులు కడతావు. అసమానమైన ప్రజ్ఞతో కడతావు కానీ ప్రజల అభిరుచికి అనుగుణంగా వాళ్ళ ఇష్టపడ్డ రూపాలకి లోబడి కడతావు. - ఆ రకంగా నాకు డబ్బు చేస్తావు. నీ అద్భుత ప్రతిభకి విధేయత నేర్పిస్తావు. మౌలికతనీ విధేయతనీ జోడిస్తావు. దాన్నే సమన్వయం అంటారు. నా ఆవరణలో బేనర్ ని లాగా - బేనర్ సృష్టికి ఏ ప్రతిభా అవసరం లేదనుకుంటున్నావా? - నీ ఆవరణలో నీ సృష్టి చేస్తావు - నీ భవిష్యత్

కెరీర్ అలా ఉంటుంది. కానీ నాకోసం కట్టే ఈ ఇల్లు మాత్రం నువ్వు డిజైన్ చేసినట్టే కట్టాలి. ఈ భూమిమీద అదే చిట్టచివరి రోర్క్ భవనం అవుతుంది. నా తర్వాత మరెవరికీ ఉండదు. తమకు పేలస్లు కట్టిఇచ్చిన శిల్పుల్ని పూర్వంకాలం రాజులు చంపించేసే వారని చరిత్రలో చదివావు. ఆ శిల్పులు తమకి ఇచ్చిన వైభవం మరెవరికీ ఇవ్వకూడదని అలా చేసేవాళ్ళు. వాళ్ళు శిల్పిని చంపేశారు. కళ్ళు పీకించేశారు. ఆధునిక పద్ధతులు వేరు. నీ శేషజీవితం అంతా మెజారిటీ ఇష్టాన్ని శిరసావహిస్తావు నువ్వు. నేను నీతో వాదనకు దిగను. ఒక మార్గాంతరాన్ని మాత్రం చూపిస్తాను. సూటిమాటల్ని అర్థంచేసుకోగల మనిషివే నువ్వు. నీకు ఉన్న ఛాయిస్ సింపుల్. కాదంటే జీవితంలో మళ్ళీ కట్టడం పనంటూ ఉండదు నీకు. ఒప్పుకుంటే- కడితే బావుండునని నువ్వు ఎంతగానో కోరుకుంటున్న ఈ ఇంటిని కడతావు. నీకిష్టంలేని చాలా ఇళ్ళు కూడా కడతావు. అయితే అందువల్ల నీకూ నాకూ కూడా డబ్బొస్తుంది. మిగిలిన జీవితం అంతా స్టోన్ రిడ్జ్ లాంటి అద్దె భవనాలు డిజైన్ చేస్తావు. అదీ నేను కోరుకునేది.” వైనాండ్ ముందుకు వంగి స్పందన కోసం చూస్తున్నాడు. రాబోయే ఆ స్పందన ఎలా ఉంటుందో అతనికి బాగా తెలుసు. - కోపపు చూపు. తీవ్ర క్రోధం. క్రూర గర్వం. ఆ స్పందనని తను ఆనందిస్తాడు. కానీ రోర్క్ అలా స్పందించలేదు. “దాందేముంది? అలాగే. సంతోషంగా చేస్తాను. అదంత కష్టమేమీ కాదు” అన్నాడు రోర్క్ ఉల్లాసంగా. ఒక పెన్సిలూ, చేతికి దొరికిన మొట్టమొదటి కాగితమూ అందుకున్నాడు. అదొక ఉత్తరం. దాని లెటర్ హెడ్ తీవిగా ఉంది. ఆ ఉత్తరాన్ని వెనక్కి తిప్పి వేగంగా ఏదో గీశాడు. చేతి కదలిక మృదువుగా, ధీమాగా ఉంది. కాగితం మీదకి వంగి ఉన్న ఆ ముఖాన్ని చూశాడు వైనాండ్. నుదుటి మీద ముడతలు లేవు. కనుబొమలు తిన్నగా ఉన్నాయి. ముఖంలో శ్రద్ధ ఉంది. ప్రయత్న ప్రయాస మాత్రం లేదు.

రోర్క్ తలెత్తి కాగితాన్ని టేబుల్ మీదుగా వైనాండ్ దగ్గరకు విసిరాడు.

“మీరు కోరుతున్నది ఇదేనా?”

కాగితం మీద వైనాండ్ ఇల్లు ఉంది. - కొలోనియల్ వరండాలు, గేంబ్రెల్ పైకప్పు, రెండు పెద్ద చిమ్నీలు, కాసిని చిన్న సైజు పిలాస్టర్లు, పోర్డ్ హోల్ కిటికీలు ఉన్నాయి. అది పేరడీ కాదు. శ్రద్ధగా చేసిన కూర్చే. ఏ ప్రొఫెసర్ అయినా దాన్ని ‘అద్భుతమైన అభిరుచి’ అనే అంటాడు.

“దేవుడా! కాదు” ఆ స్పందన అప్రయత్నంగా, తక్షణం వచ్చిన స్పందన.

వైనాండ్ కుర్చీలో కూలబడి నవ్వేశాడు. ఆపుకోలేక పోయాడు. చాలాసేపు నవ్వాడు. ఆ శబ్దం సంతోషాన్ని సూచించడం లేదు.

రోర్క్ అలసటతో తల అడ్డంగా కదిల్చాడు. “మీరు ఇంకా చాలా చెయ్యగలరు. కానీ అవన్నీ నాకెంతో పాతవి. ఎప్పుడో చూసేశాను. సంఘాన్ని లెక్కచెయ్యని నా మొండితనం అందరికీ తెలిసిందే. నన్ను లోబరుచుకోవడానికి ఎవరూ ఎప్పుడూ ప్రయత్నం చేస్తారని నేననుకోలేదు.”

“హోవార్డ్! నా ఉద్దేశం అదే. లోబరుచుకుందామనే. ఇది చూడక ముందు వరకూ.”

“మీ ఉద్దేశం అదేనని నాకు తెలుసు. మీరింత తెలివితక్కువ వాళ్ళని నేననుకోలేదు.”

“భయంకరమైన ఛాన్సు తీసుకుంటున్నావని తెలిసే తీసుకున్నావా?”

“ఎంత మాత్రం కాదు. నాకు నమ్మదగ్గ తోడుంది.”

“ఏమిటి? నీ నిజాయితీనా? త్రికరణశుద్ధా?”

“మీ నిజాయితీ గెయిల్!”

గెయిల్ తన డెస్కుని చూస్తూ ఉండిపోయాడు కాసేపు. తర్వాత అన్నాడు. “నువ్వు పొరబడ్డావు.”

“అలా అనుకోను.”

వైనాండ్ తలెత్తాడు. అలిసిపోయినట్టు కనిపించాడు. “స్టోడర్డ్ కేసు విచారణలో అనుసరించిన పద్ధతి ఇదేగా. ‘ప్రతివాది విరమిస్తున్నాడు’... ఆ మాట వినడానికి నేను కోర్టు రూములో ఉంటే బావుండేది... నువ్వు ఆ విచారణను మళ్ళీ నా మీదకి విసిరేశావు. కదా?”

“అలాగే అనండి.”

“అయితే ఈసారి నువ్వు గెలిచావు. నువ్వు గెలవడం నాకు సంతోషంగా లేదని తెలిసే ఉంటుంది.”

“తెలుసు.”

“నేను చేసింది ప్రలోభపెట్టే ప్రయత్నం కాదు. ఎరని పరీక్షించడానికీ, పరీక్షించి ఓడిపోయి నవ్వేసి ఆఖరికి ‘బాగానే ఉంది. సరే నాకు ఇలాంటి వాడే కావాలి.’ అనెయ్యడానికీ, చేసింది కాదు. అలా అనుకోకు సుమా! నన్ను అలా క్షమించెయ్యకు.”

“లేదు. లేదు. మీరేం ఆశించారో నాకు తెలుసు.”

“ఇంతకు ముందయితే ఇంత సులువుగా ఓడిపోయేవాణ్ణి కాదు. ఇది ప్రారంభం మాత్రమే అయిఉండేది. నేను ఇంకా ప్రయత్నించొచ్చని నాకు తెలుసుగాని ఇష్టం లేదు. నువ్వు చివరిదాకా నిలబడగలవని కాదు సుమా! నేను నిలబడనని. ఇది ఇలా అయినందుకు నాకు సంతోషంగా లేదు. నేన్నీకు కృతజ్ఞుణ్ణి కాలేదు... సరే ఫర్వాలేదులే.”

“గెయిల్! నిజంగా మిమ్మల్ని మీరెంతవరకూ మభ్యపెట్టుకోగలరు?”

“నేను అబద్ధం చెప్పడం లేదు. ఇప్పుడు చెప్పిందంతా నిజమే. నీకు అర్థం అయిందనుకున్నాను.”

“ఇప్పుడు చెప్పింది అంతా నిజమే - అవును. అయితే నేను దాని గురించి ఆలోచించడం లేదు”

“నీ ఆలోచన పొరబాటు. నువ్వు ఇంకా ఇక్కడ ఉండడమే తప్పు.”

“నన్ను గెంటెయ్యాలనుకుంటున్నారా?”

“నీకు తెలుసు. ఆ పని చెయ్యలేను.”

వైనాండ్ చూపు రోర్క్మీద నుంచి డెస్క్ పైన బోర్లా పడున్న కాగితం మీదకు మళ్ళింది. ఆ ఖాళీ కాగితం చూస్తూ కాసేపు సందేహించి తర్వాత దాన్ని తిరగేశాడు. “దీని గురించి ఏమనుకుంటున్నానో ఇప్పుడు చెప్పనా?” అన్నాడు మృదువుగా.

“చెప్పేశారు.”

“హోవార్డ్! ఇల్లంటే నా జీవిత ప్రకటన అన్నావు కదా? నా జీవితం ఇటువంటి ప్రకటనకి అర్హమంటావా?”

“అవును.”

“అది నిజాయితీగా చెప్పిన తీర్మానం?”

“అవును, చాలా నిజాయితీగా చెప్పింది. నా అంతిమ తీర్పు. తర్వాత మన ఇద్దరి మధ్యా ఏమైనా జరగొచ్చుగాక!”

వైనాండ్ డ్రాయింగ్ని కిందపెట్టి, చాలాసేపు ప్లానులు పరిశీలించాడు. తల పైకెత్తేసరికి, ప్రశాంతంగా, మామూలుగా అయిపోయాడు.

“ఇక్కడనుంచి దూరంగా ఎందుకున్నావు?” అన్నాడు.

“మీరు మీ ప్రైవేటు డిటెక్టివ్లతో బిజీగా ఉన్నారు.”

వైనాండ్ నవ్వేశాడు. “అదంటావా? పాత అలవాట్లని వదులుకోలేక పోయాను. కుతూహలం కూడా ఉంది. ఇప్పుడు నాకు నీ గురించి అంతా తెలుసు - నీ జీవితంలో ఉన్న స్త్రీలు ఎవరన్నది తప్ప. నువ్వు చాలా జాగ్రత్తపడి అయినా ఉండాలి. లేదా ఎంతో మంది ఉండి ఉండకనూపోవచ్చు. ఆ విషయంలో ఎక్కడా ఏ సమాచారం దొరకలేదు.”

“ఎంతోమంది లేరు.”

“నిన్ను మిస్సయ్యాను. నీ గతం గురించి తెలుసుకోవడం దానికి ఒకరకమైన ప్రత్యామ్నాయం. నువ్వెందుకు కలవకుండా ఉండిపోయావు?”

“మీరు వద్దన్నారని.”

“ఆజ్ఞలు పాటించడంలో అంత బలహీనుడివా? ఎప్పుడూ ఇంతేనా?”

“అనుసరించ దగ్గవి అయితే... అంతే.”

“సరే మరో ఆజ్ఞ. అనుసరించదగ్గ వాటిల్లోనే దీన్ని ఉంచుతావని ఆశిస్తున్నాను. ఈ రాత్రి మాతో భోజనం చేద్దవు గాని, వచ్చేయ్యి. ఈ డ్రాయింగ్ ఆవిడకి చూపించేందుకు ఇంటికి తీసుకువెళతాను. ఇంతవరకూ ఇంటిగురించి తనకేమీ చెప్పలేదు.”

“చెప్పలేదా?”

“లేదు. ఆవిడకి చూపించాలని ఉంది. నువ్వు తనని కూడా కలుసుకోవాలని ఉంది నాకు. గతంలో ఆవిడ నీ పట్ల దయగా లేదు - నీ గురించి తను రాసిన రాతలు చదివాను. అయితే అది చాలాకాలం క్రితం అనుకో. దానివల్ల ఇప్పుడు ఇబ్బంది ఉంటుందనుకోను.”

“ఉహూఁ ఉండదు.”

“అయితే వస్తావుగా?”

“వస్తాను.”

4

తన గది గాజు తలుపు దగ్గర నిలుచుంది డొమినిక్. బయట రూఫ్ గార్డెన్ కున్న ఐస్ షీట్స్ మీద నక్షత్ర కాంతిని చూస్తున్నాడు వైనాండ్. దాని కాంతి ఆమె ముఖాన్ని ఒక పక్కగా తాకుతోంది. లేత కాంతి ఆమె కనురెప్పల మీద, చెక్కిళ్ళ మీద పడింది. ఈ వెలుగు ఆమె ముఖానికి సంబంధించిందే అనుకున్నాడు వైనాండ్. ఆమె నెమ్మదిగా అతని వైపు తిరిగింది. వెలుగు ఈ సారి ఆమె తిన్నని, లేత రంగు కేశాలకు అంచుగా మారింది. ఎప్పట్లాగే అతన్ని చూసి, నిశ్శబ్దంగా, అవగాహనా పూర్వకంగా, పలకరింపులా నవ్వింది.

“ఏమైంది గెయిల్?”

“గుడ్ ఈవెనింగ్ డియర్! ఏమిటి?”

“మీరు సంతోషంగా కనిపిస్తున్నారు. ఆ మాట సరైంది కాదు కాని, దగ్గరది.”

“‘తేలికగా’ అన్నది సరైన మాట. నేను తేలిగ్గా ఉన్నాను - ముప్పైఏళ్ళ మనిషంత తేలికగా. అంటే ముప్పై ఏళ్ళ క్రితం ఉన్నట్టు ఉండాలనుకుంటున్నానని కాదు. ఎవరూ ఎప్పుడూ అలా ఉండరు. ఆ భావనకి అర్థం ఏమిటంటే ఇప్పుడు ఉన్నవాడు ఉన్నట్టుగా వెనక్కి పోవడం. మొదటి రోజులకి వెళ్ళిపోవడం. అది తర్క విరుద్ధం. అసాధ్యం. అద్భుతం.”

“మామూలుగా ఈ అనుభూతికి అర్థం మీరు ఎవరినో కలిశారని. రూలు ప్రకారం అది స్త్రీ అయి ఉండాలి.”

“కలిశాను. స్త్రీని కాదు మగవాడిని. డొమినిక్! ఈ రాత్రి నువ్వు చాలా అందంగా ఉన్నావు. అయితే అది నేనెప్పుడూ అనేమాటే. నేను చెప్పాలనుకున్నది అదికాదు. ‘నువ్వు ఇంత అందంగా ఉన్నావని ఈ రాత్రి నేను సంతోషంగా ఉన్నాను’ ఇదీ నేను చెప్పాలనుకున్నది.”

“ఏమిటది గెయిల్!”

“ఏమీలేదు. అముఖ్యమైనది ఎంత విలువైనదో, బతకడం అనేది ఎంత సులువో, అన్న అనుభూతి.”

ఆమె చేతిని అందుకుని పెదవులకి ఆన్చుకున్నాడు.

“డామినిక్! మన పెళ్ళి నిలకడగా ఉండడం ఒక అద్భుతం అని అనిపించని క్షణం లేదు. ఇప్పుడు నమ్ముతున్నాను అది ఎప్పటికీ భగ్నం కాదని. ఏదీ, ఎవరూ, దాన్ని ఏమీ చెయ్యలేరని.” ఆమె అద్దానికి అనుకుని నిలుచుంది. “నీకు ఒక బహుమతినిస్తాను - ఈ వాక్యం వాడినన్నిసార్లు మరే వాక్యం వాడలేదని గుర్తు చెయ్యకేం - ఈ వేసవి ముగిసేలోగా నీకు ఒక బహుమతి సిద్ధంగా ఉంటుంది. మన ఇల్లు.”

“ఇల్లా? మీరు చాలాకాలంగా దాని మాటే ఎత్తలేదు. మరిచిపోయారనుకున్నా.”

“గత ఆరు నెలలుగా ఇంకదేని గురించీ ఆలోచించలేదు. నీ మనసు మార్చుకోలేదుగా? సిటీ బయటకివెళ్ళి తీరాలనే ఉంది కదా?”

“ఆఁ. మీరు అంతగా అడిగితే ‘అ వు ను’. ఆర్కిటెక్ట్ ని తేల్చుకున్నారా?”

“అంతకన్న ఎక్కువే చేశాను. డ్రాయింగ్ సిద్ధం చేయించాను నీకు చూపించడానికి.”

“ఓహో! చూడాలనుంది.”

“స్టడీ రూములో ఉంది. రా! నువ్వు చూడాలి.”

ఆమె నవ్వి అతని మణికట్టుని చేత్తో ఒకక్షణం నొక్కింది. ఉత్సాహపరిచే స్పర్శ అది. తర్వాత అతని వెంటనడిచింది. స్టడీ రూము తలుపుతోసి ఆమెను ముందు లోపలికి పోనిచ్చాడు. లైటు వేశాడు. డెస్క్ మీద ఉంది డ్రాయింగ్, తలుపు వైపుకు తిప్పి.

ఆమె ఆగింది. చేతులు వెనక్కి కట్టుకుంది. అరచేతులు గుమ్మానికి ఆన్చింది. ఆ దూరానికి సంతకం కనబడదు. కానీ ఆమెకి ఆ పనితనం తెలుసు. ఆ ఇంటిని డిజైన్ చెయ్యగల ఏకైక వ్యక్తి ఎవరో తెలుసు.

ఆమె భుజాలు నెమ్మదిగా, వృత్తాకారంలో మెలితిరిగాయి. ఆమెని ఒక స్తంభానికి కట్టేసినట్టు, తప్పించుకునే ఆశ వదులుకున్నట్టు, శరీరం మాత్రం చివరగా సహజ సిద్ధమైన నిరసన ప్రయత్నం చేసినట్టు.

వైనాండ్ ఎదురుగా మంచంమీద రోర్క్ చేతుల్లో ఒదిగిఉండి ఉంటే ఆ అతిక్రమణ ఇంతకన్న తక్కువ భయంకరంగా ఉండేది అనుకుంది. ఆ చిత్రం ఒక శక్తి. వైనాండ్ నుంచి వచ్చిన శక్తికి అనుగుణమైన శక్తిగా, దానికి జవాబుగా సృష్టించిన శక్తి. రోర్క్ శరీరం కన్నా ఎక్కువ వైయక్తికంగా ఉన్న ఆ చిత్రం ఆమె అతిక్రమణ, రోర్క్ అతిక్రమణ, వైనాండ్ అతిక్రమణగా ఉంది. అయినప్పటికీ, ఉన్నట్టుండి అది అనివార్యమని అమె గుర్తించింది.

“ఊహూఁ. ఇటువంటి విషయాలు ఎప్పటికీ యాదృచ్ఛికాలు కాలేవు” అని గొణిగింది.

“ఏమిటి?”

అయితే ఆమె చెయ్యి పైకెత్తి మృదువుగా సంభాషణని వెనక్కి నెట్టి, చప్పుడు కాకుండా, కార్పెట్ మీదుగా డ్రాయింగ్ దగ్గరకి నడిచింది. చిత్రంకొసలో హోవార్డ్ రోర్క్ అనే సంతకం

చూసింది. ఇంటి ఆకృతి కన్న అది తక్కువ భయావహంగా ఉంది. అది ఆమెకు ఊతగా దొరికిన పల్చటి బిందువు, ఇంచుమించు ఒక పలకరింపులా ఉంది.

“డొమినిక్?”

ఆమె ముఖం అతనివైపు తిప్పింది. అతనికి జవాబు కనిపించింది.

“నీకు నచ్చుతుందని నాకు తెలుసు. సరిగ్గా స్పందించలేక పోయినందుకు ఏమీ అనుకోకు. ఈ రాత్రి మనకు మాటలు కరువయ్యాయి. ఏం మాట్లాడాలో తోచడం లేదు.”

ఆమె సోఫా దగ్గరకి వెళ్ళికూర్చుంది. కుషన్లకు వీపును ఒత్తుకుంది. అందువల్ల నిటారుగా కూచో గలిగింది. వైనాండ్ నే చూస్తోంది. ఆమె ముందు మేంటిల్ పీస్ కి ఆనుకుని నిలబడ్డాడు వైనాండ్. సగం డ్రాయింగ్ వైపు తిరిగి ఉన్నాడు. దాన్ని చూస్తున్నాడు. ఆమె డ్రాయింగ్ ని తప్పించుకోలేకపోతోంది. ఎందుకంటే వైనాండ్ ముఖందానికి అద్దంలా పని చేస్తోంది.

“అతన్ని చూశారా గెయిల్?”

“ఎవరిని?”

“ఆర్కిటెక్ట్ ని.”

“చూశాను. చూసి గంట కూడా కాలేదు.”

“అతన్ని ఎప్పుడు కలిశారు మొదటిసారి?”

“పోయిన నెలలో.”

“అప్పట్నుంచి తెలుసా?... ప్రతి సాయంత్రం... ఇంటికి వచ్చినప్పుడు... భోజనాల వేళ...”

“అంటే నీకెందుకు చెప్పలేదనా? నీకు చూపించడానికి ముందు స్కెచ్ తయారు కావాలనుకున్నాను. ఇల్లు ఇలాగే ఉండాలనుకున్నాను. కానీ వివరించడం చేతకాలేదు. అసలు ఏం కావాలో ఎవరికైనా అర్థమవుతుందనిగాని, దాని ప్రకారం డిజైన్ చెయ్యగలరనిగాని అనిపించ లేదు. ఇతను చేశాడు.”

“ఎవరు?”

“హోవార్డ్ రోర్క్.”

ఆ పేరు వైనాండ్ ఉచ్చరిస్తే వినాలని అడిగింది.

“దేశమంతా వెతికాను. నాకు నచ్చిన ప్రతిబిల్డింగూ అతను కట్టించే.”

నెమ్మదిగా తలఊపింది.

“డొమినిక్! ఒక విషయాన్ని నువ్వు పెద్దగా పట్టించుకోవనే అనుకుంటున్నాను. నువ్వు బేనర్ లో ఉండగా నీ సమయం అంతా వెచ్చించి ఎవరిని ఖండించావో ఆ ఆర్కిటెక్ట్ నే నేను పట్టుకున్నాను.”

“మీరు అదంతా చదివారా?”

“చదివాను. నీ ధోరణి వింతగా ఉంది. నీకు అతని పని నచ్చిందని తెలుస్తూనే ఉంది. వ్యక్తిగా అతనంటే అయిష్టం. కానీ స్టోడర్డ్ కేసు విచారణలో అతన్ని సమర్థించావు.”

“అవును.”

“ఒకసారి తనకోసం పని చేశావు కూడా. ఆ శిల్పం. అది అతని గుడికోసమే తయారైంది.”

“అవును.”

“అంతా వింటే. అతన్ని సమర్థించినందుకు బేనర్లో ఉద్యోగం పోగొట్టుకున్నావు. అతన్ని ఎంచుకున్నప్పుడు నాకది తెలియదు. ఆ విచారణ గురించి తెలియదు. అతని పేరు మరిచేపోయాను. కానీ డొమినిక్! ఒక రకంగా నిన్ను నాకిచ్చింది అతనే. ఆ శిల్పం - అతని ఆలయం నుంచి వచ్చింది. ఇప్పుడేమో ఈ ఇంటిని ఇస్తున్నాడు నాకు. డొమినిక్! అతన్ని ఎందుకు అసహ్యించుకున్నావు?”

“అసహ్యించుకోలేదు...అదంతా గతం, చాలా కాలం క్రితం...”

“ఇప్పుడు అదంతా పట్టించుకోనక్కర్లేదు కదా?” అన్నాడు డ్రాయింగ్ని చూపిస్తూ.

“సంవత్సరాలుగా అతన్ని చూడలేదు.”

“ఒక గంటలో చూడబోతున్నావు. డిన్నర్కి వస్తున్నాడు.”

ఆమె సోఫా చేతిమీద ఉన్న ఒక పైరల్ మీదుగా చేతిని కదిపింది. ఇలా కదపగలనన్న మాట అని నిర్ధారించుకుంది.

“ఇక్కడికా?”

“అవును.”

“డిన్నర్కి రమ్మన్నారా?”

అతను నవ్వాడు. వాళ్ళ ఇంటికి అతిథులు రావడం తనకి ఇష్టంలేదన్న విషయం గుర్తుకొచ్చింది. “అది వేరు. అతను రావాలనుకున్నాను, నీకు అతను సరిగా గుర్తున్నాడనుకోను - లేకపోతే, చూసి నువ్వు ఆశ్చర్యపోవేమో!”

ఆమె లేచింది.

“సరే గెయిల్! నేను వంటలు పురమాయించి, డ్రెస్ చేసుకుంటాను.”

* * *

గెయిల్ వైనాండ్ పెంట్‌హౌస్‌లో డ్రాయింగ్ రూము. వాళ్ళు ఒకరికెదురుగా ఒకరు కూర్చున్నారు. ఎంత సరళంగా ఉంది ఇదంతా అనుకుంది ఆమె. అతనెప్పుడూ ఇక్కడే ఉన్నాడు. ఈ గదుల్లో, ఆమె వేసిన ప్రతి అడుగు వెనకా, చోదకశక్తి అతనే. ఆమెను ఇక్కడికి తెచ్చింది

అతనే. ఇప్పుడు ఈ చోటు నాదని చెప్పడానికి వచ్చాడు. ఆమె అతనివైపు చూస్తోంది. చివరిసారి అతని మంచంమీద మేల్కొని ఉదయాన్నే అతన్ని ఎలా చూసిందో అలా చూస్తోంది. అతని దుస్తులుగాని, గడిచిన సంవత్సరాలుగాని తనకీ, ఆ సజీవస్మృతికీ మధ్య అడ్డులేవని ఆమె గుర్తించింది. ఇది అనివార్యమని ఆమె మొదటినుంచీ అనుకుంది. క్వారీ అంచున మొదటిసారి అతన్ని చూసిన క్షణం నుంచీ - ఇప్పుడు గెయిల్ ఇంట్లో ఇలా అవుతుందని అనుకుంది. ఇప్పుడామెకు అంతిమత్వపు శాంతి అనుభూతమయింది. తను నిర్ణయాలు తీసుకోవలసిన భాగం పూర్తయినట్టు తెలిసింది. ఇంతవరకూ తను క్రియాశీలంగా ఉంది. ఇకపైన అతనుంటాడు.

నిటారుగా నిలబడింది. తల సమతలంలో ఉంది. ముఖం శుభ్రంగా ఉంది. అందులో సైనికశుభ్రతా ఉంది. స్త్రీతత్వపు నాజుకుతనమూ ఉంది. చేతులు రెండు పక్కలా, తొడుక్కున్న నల్లటి వస్త్రాల అంచులకి సమాంతరంగా, కిందకి నిశ్చలంగా వేలాడుతున్నాయి.

“బావున్నారా? మిష్టర్ రోర్స్?”

“ఎలా ఉన్నారు మిసెస్ వైనాండ్?”

“మా కోసం డిజైన్ చేసిన ఇంటికి ధన్యవాదాలు. చెప్పొచ్చా? మీ భవనాలన్నింటిలోకి అతి సుందరంగా ఉంది.”

“అలా ఉండి తీరాలి. అసైన్మెంటు స్వభావాన్ని బట్టి మిసెస్ వైనాండ్!”

ఆమె తలతిప్పి “గెయిల్! మీరు మిష్టర్ రోర్స్ కి ఈ అసైన్మెంటు ఎలా ఇచ్చారు?” అని అడిగింది.

“ఇందాక చెప్పానే అలా అయింది.”

వైనాండ్ నుంచి ఏం విన్నాడో, ఏం విని ఈ పనికి అంగీకరించాడో ఊహించింది. ఆమె వెళ్ళి కూర్చుంది. వెనకనే ఇద్దరూ వెళ్ళారు.

“మీకు ఈ ఇల్లు నచ్చితే, అందులో వైనాండ్ గారి ఊహ మొదటివిజయం” అన్నాడు రోర్స్.

“ఒక క్లయింట్ తో ఈ క్రెడిట్ పంచుకుంటున్నారా?” అని అడిగిందామె.

“అవును. ఒక రకంగా.”

“నాకు గుర్తున్నంతలో మీ వృత్తిగత అభిప్రాయాలకి ఇది విరుద్ధంగా ఉంది,”

“అయితే నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయాలని ఇది బలపరుస్తోంది.”

“నాకు అర్థం కాలేదు.”

“నేను అభిప్రాయ భేదాల్ని ఆమోదిస్తాను. మిసెస్ వైనాండ్!”

“ఈ భవన రూపకల్పనలో అభిప్రాయ సంఘర్షణ ఉందా?”

“నా క్లయింటు చేత ప్రభావితం కాకూడదనుకోవడంలో ఉంది.”

“ఏ రకంగా?”

“కొందరితో పని చెయ్యడం ఇష్టం. కొంతమందితో పని చెయ్యడం నచ్చదు. అయితే ఏదీ ముఖ్యం కాలేదు. ఈసారి వైనాండ్ గారికోసం చేస్తున్నది కాబట్టి ఈ ఇల్లు ఇలాగే ఉంటుందని నాకు తెలుసు. మరోలా చెప్పాలంటే, దానికి అనుగుణంగానైనా పోవాలి. వ్యతిరేకంగానైనా పోవాలి. పని చెయ్యడానికి అదే సరైన పద్ధతి. ఇల్లు ఆర్కిటెక్ట్ ని, క్లయింటుని, అద్దెకి రాబోయే ఆసామీని కూడా అధిగమించాలి. ఇది ఆ పనే చేసింది.”

“కానీ, ఈ ఇల్లు - నువ్వే హోవార్డ్! ఇప్పటికీ నీలాగే ఉంది” అన్నాడు వైనాండ్.

‘హోవార్డ్’ అనే మాట విన్నప్పుడు ఆమె నిశ్శబ్ద ఆఘాతానికి గురైంది. ఆమె ముఖంలో ఉద్వేగపు ఛాయ కనిపించడం అదే మొదటిసారి. వైనాండ్ గమనించలేదు. రోర్స్ గుర్తించాడు. ఆమెవైపు చూశాడు. ఆ చూపే ఆమెతో అతని మొదటి ఆత్మీయ సంబంధం. ఆ చూపులో ఆమెకి ఏ వ్యాఖ్యా కనిపించ లేదు - ఆమెని ఆఘాతానికి గురిచేసిన ఆలోచనకి నిర్ధారణగా మాత్రం ఉంది అది.

“ఆ విషయం ఆర్థం చేసుకున్నందుకు ధన్యవాదాలు గెయిలీ!” అన్నాడు రోర్స్. అతను ఆ పేరును నొక్కి పలికాడో లేదో ఆమెకి స్పష్టం కాలేదు. “ఇది వింతగా ఉంది. భూమి మీద నా అంత నిష్ఠురమైన ‘నాది’ అనే భావన ఉన్నవాడు మరొకరు ఉండడు. నేను వస్తువుల్ని ఏదో చేసి మార్చేస్తాను. ఒక చిన్న స్టోరులో ఒక ఏష్ట్రే చూడనీ, కొని, జేబులో పెట్టుకోనీ - అది ఒక ప్రత్యేకమైన ఏష్ట్రే అయిపోతుంది. భూమిమీద మరే ఏష్ట్రే లేలాగా ఉండడు. ఎందుకంటే అది నాది కాబట్టి. ఆ వస్తువు లక్షణాల్లో అది ఒక అదనపు లక్షణం. దానికి ఒక రకమైన పరివేషం. నా సొంత వస్తువులన్నింటిలోనూ నాకు ఆ లక్షణం అనుభూతం అవుతుంది. ఓవర్ కోటు మొదలు కొని, కంపోజింగ్ రూములో ఉన్న అతిపాత లినోటైపులో, న్యూస్ స్టాండ్స్ లో ఉండే బేనర్ పత్రిక కాపీల్లో, ఈ పెంట్ హౌస్ లో, నా భార్యలో... అన్నింటల్లోనూ నాకు ఆ లక్షణం గోచరిస్తుంది. ఇంకొక విషయం. నువ్వు నా కోసం కట్టబోతున్న ఈ ఇంటిని కోరుకున్నట్టు నేనింత వరకూ నా సొంతం కావాలని దేన్నీ కోరుకోలేదు. డొమినిక్ ఆ ఇంట్లో జీవిస్తున్నందుకూడా అసూయ పడతానేమో, అటువంటి విషయాల్లో నేను పిచ్చెత్తిపోతాను. అయినప్పటికీ అది నా సొంతం అవుతుందని అనిపించడం లేదు. ఎందుకంటే నేను ఏం చేసినా, ఏం అన్నా ఒకటే, అది ఇప్పటికీ నీదే. ఎప్పటికీ నీదే.”

“నాది కావాల్సిందే. కానీ మరో రకంగా ఆ ఇల్లా, నేను కట్టిన ఇతర బిల్డింగులూ కూడా మీవే. మీరు ఏయే బిల్డింగుల ముందు ఆగి, ‘అవును,’ అనుకున్నారో అవన్నీ మీ సొంతం.”

“ఏ రకంగా?”

“ఆ వ్యక్తిగతమైన సమాధానంలోని భావనవల్ల. మీరు మెచ్చుకునే ఏ వస్తువు సమక్షంలో నైనా మీకు తట్టే ఒకే పదం ‘అవును’. అది నిర్ధారణ, స్వీకరణ, ఒప్పుకోలుకు సూచిక. ఆ

‘అవును’ అనేది ఒక వస్తువుకి చెబుతున్న జవాబు మాత్రమే కాదు, జీవితానికి ఒక రకమైన ‘ఆమెన్’ చెప్పడం. ‘అట్లగుగాక’ అనడం. ఆ వస్తువుకే కాదు. ఆ వస్తువును ధరించిన భూమికి, దానిని సృష్టించిన ఊహకి, దానిని చూడగలుగుతున్నందుకు మీకు ‘ఆమెన్’ చెప్పడం. అయితే సొంతం అనే భావన సారం ఏమిటంటే ‘అవును’ ‘కాదు’ అని చెప్పగల సామర్థ్యమే, మీ సొంత అహం మీద మీకు యాజమాన్యం ఉండడం. కావాలంటే దాన్ని ఆత్మ అనండి. మీ ఆత్మకి ఒకే ఒక ప్రాథమిక విధి ఉంది - విలువ కట్టడం ‘అవును’, ‘లేదు’, ‘కాదు’, ‘నాకు కావాలి’, ‘నాకు అక్కర లేదు’. ‘నేను’ అనే మాట లేకుండా మీరు ‘అవును’ అనలేరు. నిర్ధారించే వ్యక్తి లేకుండా నిర్ధారణ క్రియ ఉండదు. ఈ దృష్టితో చూసినప్పుడు మీరుదేన్ని ప్రేమిస్తారో అది మీదే.”

“ఈ దృష్ట్యా, నువ్వు ఇతరులతో నీ వస్తువుల్ని పంచుకున్నట్టే.”

“కాదు. అది పంచుకోవడం కాదు. నాకు ఇష్టమైన ఒక సంగీత రచనను విన్నప్పుడు ఆ సంగీతకారుడు దానినుంచి ఏం పొందాడో దాన్నే పొందడంలేదు నేను. అతని ‘అవును’ వేరు. నాది వేరు. నా ‘అవును’ను అతను పట్టించుకుని ఉండకపోవచ్చు. అసలు ఆ రకమైన భావనే అతనికి ఉండక పోవచ్చు. ఆ జవాబు ప్రతి మనిషికి ప్రత్యేకం. ఎవరిది వారిదే. కానీ తనకు కావలసింది తనకు ఇచ్చుకుంటూనే నాకు గొప్ప అనుభవాన్ని ఇస్తున్నాడు. ఒక ఇంటిని డిజైన్ చేస్తున్నప్పుడు నేను ఒక్కణ్ణే. అది నాకు ఏ రకంగా సొంతం అన్నది మీరు ఎప్పటికీ తెలుసుకోలేరు. అయితే దానికి మీరు మీ సొంత ‘ఆమెన్’ చెబితే అది మీ సొంతం కూడా. ఆ ఇల్లు మీ సొంతం అయినందుకు నాకు సంతోషంగా ఉంది.”

వైనాండ్ నవ్వుతూ అన్నాడు. “అలా అనుకోవడం బావుంది. మొనాడ్నాక్, ఎన్రైట్ హౌస్, కార్డ్ బిల్డింగ్... నా సొంతం అనుకోవడం.”

“స్టోడర్డ్ టెంపుల్ కూడా” అది డొమినిక్.

ఆమె వాళ్ళ సంభాషణ వింది. దిమ్ముగా అనిపించింది. వాళ్ళ ఇంట్లో వైనాండ్ ఎప్పుడూ ఏ అతిథితోనూ ఇలా మాట్లాడలేదు. రోర్క్ ఎప్పుడూ ఏ క్లయింట్తోనూ ఇలా మాట్లాడలేదు. ఆ దిమ్ము, తర్వాత కోపంగా, తిరస్కారంగా, క్రోధంగా, బద్ధలౌతుందని అనిపించింది. ఇప్పుడు మర్యాదపూర్వకమైన ధ్వనిగా ఉంది - తను విన్న దాన్ని చెల్లా చెదురు చేసే ధ్వని మాత్రంగానే ఉంది.

తన ప్రయత్నం సఫలమైనట్టు అనిపించింది. వైనాండ్ “అవును” అన్నాడు ఆ పదాన్ని బరువుగా ఉచ్చరిస్తూ.

“స్టోడర్డ్ టెంపుల్ వదిలెయ్యండి గెయిల్!” అన్నాడు రోర్క్. ఆ గొంతులో ఎంత సారళ్యం, నిర్లక్ష్యం, ఉత్సాహం ఉన్నాయంటే అతను గంభీరంగా అని ఉంటే ఏ మినహాయింపూ ఇంతకంటే ప్రభావవంతంగా ఉండేది కాదు.

“అవును హోవార్డ్!” అన్నాడు వైనాండ్ నవ్వుతూ.

రోర్క్ తనని చూడడం గమనించాడు.

“మిసెస్ వైనాండ్! మీరు నన్ను ఆర్కిటెక్ట్ గా ఆమోదించినందుకు ధన్యవాదాలు చెప్పలేదు నేను. వైనాండ్ నన్ను ఎంచుకున్నారు మీరు వద్దని ఉండొచ్చు. మీరు అలా అననందుకు నా సంతోషాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.”

ఆమె అనుకుంది. ‘నేను దీన్నినమ్మగలను. ఎందుకంటే ఇదేదీ నమ్మశక్యంగా లేదు కనక. ఈ రాత్రి నేను దేన్నయినా ఆమోదించగలను. నేను తనని చూస్తున్నాను కదా!’

మర్యాదనీ, పట్టనితనాన్నీ కలిపి అంది. “మీరు డిజైన్ చేసిన ఇంటిని నేను కాదంటాననుకోవడం నా నిర్ణయ సమర్థత మీద మీ అభిప్రాయం కాదా? మిస్టర్ రోర్క్?” ఈ రాత్రి తను పైకి ఏమి చెప్పేసినా ఫర్వాలేదు అనుకుంది.

వైనాండ్ అడిగాడు “హోవార్డ్! ఆ ‘అవును’ ఉందే, ఒకసారి ఇచ్చేశాక వెనక్కి తీసుకోవడం కుదురుతుందా?”

డొమినిక్ కి కోపం వచ్చింది. నవ్వెయ్యాలనుకుంది. అడిగింది వైనాండ్ కాని అడగాల్సింది నేను కదా? జవాబు చెప్పేటప్పుడు అతను తనకేసి చూసి తీరాలి. అవును చూసి తీరాలి అనుకుంది డొమినిక్.

రోర్క్ వైనాండ్ వైపు చూస్తూ “కుదరదు” అన్నాడు.

“మానవుడు చంచలుడనీ, ఉద్వేగాలు నిలకడలేనివనీ చాలా నాన్నెన్ను విన్నాం. నాకెప్పుడూ ఏమనిపిస్తుందంటే మారిపోయే అనుభూతి అసలు పుట్టనే లేదని. పదహారో ఏట నేను ఇష్టపడ్డ పుస్తకాలు ఇప్పటికీ ఇష్టమే.”

కాక్టైల్స్ ట్రేతో బట్లర్ వచ్చాడు. తన గ్లాసు చేత్తో పట్టుకుని, రోర్క్ ఒక గ్లాసు తీసుకోవడం గమనించింది. ఈ క్షణాన అతని వేళ్ళ మధ్య గ్లాసు కాడ అచ్చంగా నా వేళ్ళ మధ్యనున్న దానిలాగే అనుభూతి చెందుతుంది. ఇద్దరికీ ఈ మేరకు సమానత ఉంది అనుకుంది. వైనాండ్ చేతిలో గ్లాస్ తో నిలుచున్నాడు. రోర్క్ ని నమ్మడానికి వీలులేని ఆశ్చర్యంతో చూస్తున్నాడు. గృహస్థులా కాదు - ఒక విలువైన ఆస్తిని పొంది తన యాజమాన్యాన్ని నమ్మలేని యజమానిలా. ‘నాకు పిచ్చి కాదు. హిస్టేరికల్ గా ఉన్నానంతే. కానీ బాగానే ఉంది. నేనేదో అంటున్నాను. అదేమిటో నాకు తెలియదు కానీ అది సరైనదే అయి ఉండాలి, ఎందుకంటే ఇద్దరూ వింటున్నారు, జవాబిస్తున్నారు. గెయిల్ నవ్వుతున్నాడు. నేను సవ్యంగానే మాట్లాడుతూ ఉండి ఉండాలి...’ అనుకుంది డొమినిక్.

తర్వాత డిన్నర్ అన్నారు. ఆమె ఒద్దికగా లేచింది. స్పందనల్ని అదుపు చేసి, కుదురుగా ఉండేటట్టు తయారుచేసిన హుందా అయిన జంతువులా డైనింగ్ రూముకి దారి తీసింది. టేబుల్ తల దగ్గర కూచుంది. రెండు వైపులా ఒకరికెదురుగా ఒకరు కూర్చున్నారు మగవాళ్ళు. రోర్క్ చేతిలో వెండి చెంచాని గమనించింది. మెరుగుపెట్టిన ఆ చెంచా మీద “డి.డబ్ల్యు” అనే అక్షరాలున్నాయి. ఆమె అనుకుంది; ‘ఈ పని చాలాసార్లు చేశాను - నేను హుందా అయిన

దాన్ని మిసెస్ వైనాండ్ని. సెనేటర్లు, న్యాయమూర్తులు, ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీల అధ్యక్షులు నా కుడిపక్కన ఆ చోటులో డిన్నర్ కి కూర్చున్నారు. నాకు ఆ శిక్షణ నంతటినీ ఇస్తున్నది దీని కోసమే - సంవత్సరాలపాటు యాతనపడి ఎదిగి, గెయిల్ తీసుకొచ్చే సెనేటర్లని నాయ్యమూర్తుల్ని డిన్నర్ వేళ సంతోషపరిచింది దీని కోసమే. - ఇలాంటి ఒక సాయంత్రాన్ని చేరుకోవడం కోసం, తన ఎదురుగా ఉన్న అతిథి హోవార్డ్ రోర్క్ కావడం కోసం.'

వైనాండ్ పత్రికా వ్యాపారం గురించి మాట్లాడాడు. రోర్క్ తో ఆ విషయాలు పంచుకోవడానికి ఏమాత్రం అయిష్టపడలేదు. ఆమె మాత్రం అవసరమనిపించినప్పుడు కొన్ని మాటలు మాట్లాడింది. ఆమె గొంతులో ప్రకాశవంతమైన సారళ్యం ఉంది. ఆమె తన అధీనంలో లేదు. అడ్డులేకుండా అలా వెళ్ళిపోతోంది. ఎందుకంటే, పనిగట్టుకుని చూపే స్పందన - బాధైనా, భయమైనా - అతి కావచ్చు. ఆ సంభాషణ ప్రవాహంలో వైనాండ్ అనబోయే తర్వాత మాట 'నువ్వు అతనితో పడుకున్నావు' అవ్వాలని అనుకుంది. 'అవును గెయిల్ నిజమే' అంటుంది తను. అయితే వైనాండ్ ఆమెవైపు ఎప్పుడోగాని చూడలేదు. అలా చూసినప్పుడు అతని ముఖాన్నిబట్టి తన ముఖం కూడా సహజంగానే ఉంది అని అర్థమైంది.

తర్వాత, డ్రాయింగ్ రూముకి వెళ్ళారు. నగర దీపాలు నేపథ్యంగా రోర్క్ కిటికీ దగ్గర నిలబడడం చూసింది. 'గెయిల్ విజయ చిహ్నంగా ఈ భవనం కట్టుకున్నాడు. ఈ నగరం - ఎట్టకేలకు ఏ నగరపు పనులు అదుపులో పెట్టుకున్నాడో ఆ నగరం - ఎప్పుడూ తన కళ్ళ ముందే ఉండేందుకు. అయితే అతను ఈ భవనం నిర్మించింది నిజానికి ఈ ఘట్టం కోసం - ఆ కిటికీ దగ్గర రోర్క్ నిలబడేందుకు. ఆ విషయం ఈ రాత్రి గెయిల్ కి తెలిసి ఉంటుందను కుంటాను. రోర్క్ శరీరం, తన శరీరపుటంచుల వెంబడి కొన్ని మంటల చుక్కల్ని, కొన్ని వెలుగుతున్న అద్దాల క్యూబుల్ని తప్పించి ఆ దృశ్యంలో మైళ్ళ ప్రాంతాన్ని అడ్డుకుంటోంది' అనుకుంది ఆమె. అతను సిగరెట్టు కాలుస్తున్నాడు. తన పెదవులమధ్య పెట్టుకున్నప్పుడు, వేళ్ళమధ్య విడిగా పట్టుకున్నప్పుడు నల్లటి ఆకాశపు నేపథ్యంలో సిగరెట్టుని చూసింది. 'అవి అతని సిగరెట్టు మెరుపులే, ఆ స్థలాలు అతని వెనక శూన్యంలో మెరుస్తున్నాయి' అనుకుంది.

"గెయిల్ కి రాత్రి పూట నగరాన్ని చూడడం ఇష్టంగా ఉండేది. ఆకాశభవనాలంటే తనకి ప్రేమ" అంది మృదువుగా.

తను భూతకాలాన్ని వాడినట్టు గమనించింది. ఎందుకా?! అని ఆశ్చర్యపోయింది.

కొత్త ఇంటి గురించి వాళ్ళు మాట్లాడుతున్నప్పుడు తను ఏమందో ఆమెకు గుర్తులేదు. వైనాండ్ స్టడీ రూమునుంచి డ్రాయింగ్స్ తెచ్చి టేబుల్ మీద పరిచాడు. ముగ్గురూ వంగి వాటిని చూశారు. తెల్ల కాగితాలమీద పల్చటి నల్లటి రేఖలుగా ఉన్న క్లిష్టమైన క్షేత్ర మితీయ శ్రేణుల్ని చూపిస్తూ రోర్క్ పెన్సిల్ కదిలింది. తనకి సమీపంలో, వివరిస్తున్న అతని గొంతు వింది. వాళ్ళు బిల్డింగ్ అందం గురించి గాని, ప్లాను ఖాయపరచడం గురించిగాని మాట్లాడుకోలేదు. షెల్పులు, మెట్లు, వంటిల్లు, బాత్ రూములు - వీటి గురించి మాట్లాడుకున్నారు. ఏర్పాట్లు బాగున్నాయా అని అడిగాడు ఆమెను, రోర్క్ ఆ ఇంట్లో ఎప్పటికైనా తను నిజంగానే నివసిస్తానన్నట్టు వాళ్ళంతా మాట్లాడడం ఆమెకి వింతగా తోచింది.

రోర్క్ వెళ్ళిపోయాక వైనాండ్ ఆమెను అడిగాడు. “అతని గురించి ఏమనిపించింది?”

ఆమెకి తన లోపల ఒక ఆకస్మాత్తు మెలికలా, కోపంగా, ప్రమాదకరంగా, ఒక భావన ఏదో మెదిలింది. సగం భయంతో, సగం తెగింపుతో “అతను మీకు డ్విట్ కేర్సన్ని గుర్తు చెయ్యలేదా?” అని అడిగింది.

“వాణ్ణి వదిలెయ్యి.”

వైనాండ్ గొంతులో నిజాయితీలేదు. అపరాధభావన లేదు. ‘స్టోడర్డ్ టెంపుల్ని మరిచిపో’ అన్నప్పటి గొంతులా ఉంది.

* * *

రిసెప్షన్ రూములో సెక్రటరీ, తరచూ పేపర్లలో కనబడే ఒక ఉన్నత వంశీయుణ్ణి చూసి ఉలిక్కి పడింది.

“గెయిల్ వైనాండ్” అన్నాడతను స్వీయ పరిచయ సూచకంగా తలవంచుతూ. “రోర్క్ గారిని చూడాలి, ఆయన బిజీగా లేకపోతే. పనిలో ఉంటే డిస్టర్బ్ చెయ్యకు. నాకు అపాయింట్మెంట్ లేదు” అని చెప్పాడు.

వైనాండ్ ఒక ఆఫీసుకి చెప్పా పెట్టకుండా రావడం, గౌరవసూచకమైన స్వరంతో ప్రవేశానుమతి కోరడం, ఆమె ఊహించలేదు. సందర్భకుడి రాక విషయం రోర్క్కి చెప్పింది. రోర్క్ నవ్వుతూ రిసెప్షన్ రూముకి వచ్చాడు - వైనాండ్ రాకలో అసాధారణత ఏమీ కనబడనట్టు.

“హలో గెయిల్! రండి.”

“హలో హోవార్డ్!”

రోర్క్వెంట ఆఫీసు గదిలోకి వెళ్ళాడు. విశాలమైన కిటికీల వెనక నగరం సాయంత్రపు చీకటిలో కరిగిపోయింది. మంచు కురుస్తోంది. లైట్లముందు నల్లటి చుక్కలు వేగంగా సున్నలు చుడుతున్నాయి.

“నువ్వు పనిలో ఉంటే చెడపడం నాకిష్టం లేదు. ఇదేమంత ముఖ్యం కాదు.” డిన్నర్ తర్వాత, ఐదు రోజులుగా అతను రోర్క్ని చూడలేదు.

“తొందర పనేమీ లేదు. కోటు తీసెయ్యండి. డ్రాయింగ్స్ తెప్పించనా?”

“వద్దు. ఇంటి గురించి మాట్లాడను. నిజానికి పనిలేకుండా వచ్చానిక్కడికి. రోజంతా ఆఫీసులోనే ఉండిపోయాను. చిరాగ్గా ఉంది. ఇక్కడికి రావాలనిపించింది. దేనికి నవ్వుతున్నావు?”

“ఏమీ లేదు. ఇదేమంత ముఖ్యం కాదంటేను.”

వైనాండ్ అతనికేసి చూసి, నవ్వి తలూపాడు.

రోర్క్ డెస్క్ అంచున కూర్చున్నాడు వైనాండ్, తన సొంత ఆఫీసులో కూడా ఎప్పుడూ లేనంత సుఖంగా ఉన్నాడు. చేతులు జేబుల్లో ఉన్నాయి. ఒక కాలు ఊగుతోంది.

“నీతో మాట్లాడడం, ఇంచుమించుగా వృథా హోవార్డ్! నేను నీకు నా కార్బన్ కాపీ చదివి వినిపిస్తున్నట్టు, నువ్వు అప్పటికే మూల ప్రతిని చదివి ఉన్నట్టు అనిపిస్తుంది- ఎప్పుడూ. నేను చెప్పే ప్రతిదీ ఒక నిమిషం ముందు వినేసినట్టుంటావు. మనం సరిగ్గా సింక్రొనైజ్ కాలేదు. మనకి సరిగా పొసగడం లేదు.”

“దాన్ని పొసగక పోవడం అంటున్నారా?”

“సరే. సరే. మరీ ఎక్కువగా పొసగడం అందాం.”

అతని కళ్ళు గదంతా నెమ్మదిగా చుట్టి వచ్చాయి. “మనం వేటికి ‘అవును’ అంటామో అవన్నీ మన సొంతం అయ్యేటట్టయితే, ఈ గది నా సొంతం.”

“అయితే మీదే.”

“ఇక్కడెలా ఉందో తెలుసా? సొంత ఇల్లులా సుఖంగా ఉంది అనను. అసలు నాకు ఎక్కడా సొంత ఇల్లులా అనిపించదు. నేను చూసిన మహాభవనాలలో కానీ, గొప్ప ఐరోపీయ చర్చిలలో కానీ, కలిగిన అనుభూతిని పొందాననీ చెప్పను, హెల్స్ కిచెన్లో ఉన్నప్పుటిలా నా గొప్ప రోజులలో నేను ఉన్నప్పుటిలాగా అనిపించింది. అయితే అటువంటి రోజులు ఎక్కువ లేవు. కానీ కొన్ని సార్లు - నేను ఇలా కూర్చున్నప్పుడు - రేపు పక్కన పడిపోయిన గోడముక్క - పైన.. అనేక నక్షత్రాలు... నా చుట్టూ చెత్త గుట్టలు... కుళ్ళిన గుల్లల వాసన వేస్తూ నది... హోవార్డ్! నువ్వు వెనక్కి చూసుకున్నప్పుడు నీ రోజులన్నీ ఒకేలా ముందుకు దొర్లినట్టు, టైపింగ్ ఎక్స్‌సైజులా దొర్లినట్టు, అనిపిస్తుందా. లేకపోతే అవి అక్కడక్కడ ఆగిపోయాయా? - బిందువుల్ని చేరుకుని - తర్వాత టైపింగు కొనసాగినట్టు?”

“విరామాలున్నాయి.”

“అప్పుడు నీకు విరామాలని తెలిసిందా? అవి అవి అని తెలిసిందా?”

“ఆఁ.”

“నాకు తెలియలేదు. తర్వాత తెలిసింది. కారణాలు మాత్రం ఎప్పుడూ తెలియలేదు. ఒక సమయం ఉంది - నాకప్పుడు పన్నెండేళ్ళు, ఒక గోడ వెనక చంపబడడం కోసం ఎదురు చూస్తున్నాను. నన్ను చంపరని మాత్రం తెలుసు. తర్వాత నేనేం చేశాను అన్నదీ, నేను చేసిన పోరాటమూ, కాక నేను ఎదురుచూసిన ఆ సమయం ఉందే, అది గుర్తుంచుకోవలసిన విరామం ఎందుకయిందో తెలియదు. దాన్ని తలుచుకుని ఎందుకు గర్విస్తానో తెలియదు. ఇప్పుడు దాన్ని ఎందుకు గుర్తుకు తెచ్చుకోవలసివచ్చిందో తెలియదు.”

“కారణాలు కోసం చూడకండి.”

“నీకు తెలుసా?”

“కారణాల కోసం చూడకండి అన్నాను.”

“నిన్ను కలిసిందగ్గర్నుంచి నా గతం గురించి ఆలోచిస్తున్నాను. దాన్ని గురించిన ఆలోచన లేకుండా సంవత్సరాల కాలం గడిపాను. గతంనుంచి వెలికిలాగేందుకు రహస్య విశ్లేషణలు తీర్మానాలు ఏమీ ఉండవు నీకు. ఇలా వెనక్కి చూసుకోవడంలో బాధ లేదు. ఆనందం లేదు. ఊరికే చూడడం. అంతే. అన్వేషణ కాదిది. యాత్ర కూడా కాదు. కేవలం నడవడం, కాస్త అలిసిపోయిన వేళ, సాయంత్రం పూట పల్లె ప్రాంతంలో తిరుగాడినట్టు... నీతో దీనికి ఏదైనా సంబంధం అంటూ ఉంటే, అది ఆ ఒక్క ఆలోచన మళ్ళీ మళ్ళీ రావడం మటుకే. నువ్వు నేనూ ఒకేరకంగా మొదలుపెట్టాం అన్న ఆలోచన వస్తూ ఉంటుంది. అదే బిందువు నుంచి. శూన్యం నుంచి. అదే ఆలోచిస్తాను. దాని గురించి ఏ వ్యాఖ్యా చెయ్యను. అందులో ఏ ప్రత్యేక అర్థమూ దొరుకుతున్నట్టు లేదు. ‘మనం ఒకే రకంగా మొదలు పెట్టాం’ అని అంతే... దాని అర్థం ఏమిటో చెప్పాలనుకుంటున్నావా?”

“లేదు.”

వైనాండ్ గదిని కలయ జూశాడు. పైళ్ళ అరలో పైన ఒక న్యూస్ పేపరు కనిపించింది. ‘బేనర్ చదివేవాడు ఎవడిక్కడ?’

“నేను.”

“ఎప్పట్నుంచి?”

“ఒక నెల రోజుల్నించి.”

“శాడిజమా?”

“లేదు. కేవలం కుతూహలం.”

వైనాండ్ లేచి పేపరందుకుని పేజీలు తిరగేశాడు. ఒక పేజీలో ఆగి నిశ్శబ్దంగా నవ్వాడు. పైకి ఎత్తి పట్టుకున్నాడు. ఫోటోలున్నాయి. “శతాబ్దాల యాత్ర” ప్రదర్శనకోసం గీసిన భవనాల డ్రాయింగ్లవి.

“భయంకరం. కదా?” అన్నాడు వైనాండ్. “మేము ఆ చెత్తని ప్రచారం చెయ్యాల్సి రావడం ఇంకా అసహ్యకరం. అయితే ఆ ప్రముఖ నాయకులకి నువ్వు చేసిన సత్కారం తలుచుకున్నప్పుడు కాస్త ఉపశమనం కలుగుతుంది. ‘కలిసి పని చెయ్యను. సహకరించను కూడా.’ అని చెప్పావు కదా” అని నిశ్శబ్దంగా నవ్వాడు మళ్ళీ.

“అది ప్రత్యేకించి చెప్పడం ఏమీ కాదు గెయిల్! అది కేవలం కామన్ సెన్సు. ఎవరికీ కూడా తమ పనిలో ‘కాలోబోరేట్’ చెయ్యడం కుదరదు. వాళ్ళంటున్నది అదే అయితే నా భవనాలను కడుతున్న పని వాళ్ళతో నేను సహకరించలేను. ఇటుకలు పేర్చడంలో వాళ్ళకి సాయం చెయ్యలేను. ఇల్లు డిజైన్ చెయ్యడంలో వాళ్ళు నాకు సాయం చెయ్యలేరు.”

“నేను చెయ్యాలనుకున్న పని అది. ఆ ప్రజా నాయకులకి నా పేపర్లలో ఉచితంగా చోటు ఇవ్వాలన్నది. ఫర్వాలేదులే. నా తరపున నువ్వు వాళ్ళ చెంపలు పగలగొట్టావు.”

అతను కోపం లేకుండా, పేపరు పక్కన పడేశాడు. “అది ఈ రోజు మధ్యాహ్నం నేను హాజరు కావల్సిచ్చిన లంచ్‌లా ఉంది. అదొక ప్రకటనదారుల జాతీయ సమావేశం. నేను వాళ్ళకి పబ్లిసిటీ ఇచ్చి తీరాలి. అందరూ మెలికలు తిరిగిపోవడం, చొంగలు కార్చుకోవడం, నానా అవస్థలూ పడడం. నాకెంత కోపం వచ్చిందంటే రెచ్చిపోయి ఎవడో ఒకటి బుర్రబద్దలు కొట్టేద్దామనిపించింది. అప్పుడు నువ్వు గుర్తొచ్చావు - నువ్వయితే దానికి ఏమీ చలించవని. ఏ రకంగాను చలించవు. నీకు సంబంధించినంత వరకూ ప్రకటనదారుల జాతీయ సమావేశం అనేదే ఉండదు. నీతో ఏ సంపర్కానికీ అవకాశంలేని ఒక రకమైన ఫోర్ట్ డైమెన్షన్‌లో ఉంటుంది. ఆ ఆలోచన వచ్చి - ఒక ప్రత్యేకమైన ఉపశమనం పొందాను.”

పైళ్ళ అలమారకి జేరగిలబడి, కాళ్ళు ముందుకు జార్చి, చేతులు కట్టుకుని మృదువుగా చెప్పాడు.

“హోవార్డ్! నాకు ఒకప్పుడు ఒక పిల్లి పిల్ల ఉండేది. ఆ చిన్నిముండ దానంతట అదే వచ్చి నాకు తగులుకుంది. - కీటకాలు తినేశాయి దాన్ని. బురదలోంచి వచ్చింది. బొచ్చు, మట్టి, ఎముకలు, అంతే. ఇంకేం లేవు. నా వెంట ఇంటి కొచ్చేసింది. దానికింత తిండి పెట్టి బయటకు గెంటేశాను. కానీ మర్నాడు మళ్ళీ అక్కడికే వచ్చింది. చివరికి దాన్ని నాతో ఉంచేసుకున్నాను. నాకప్పుడు పదిహేడేళ్ళు. గెజెట్‌లో పనిచేస్తున్నాను. జీవికకోసం నాకో ప్రత్యేకమైన పద్ధతి ఉంది. ఆ పద్ధతిలో పని చెయ్యడం నేర్చుకుంటున్నాను అప్పుడు. దాన్ని భరించగలిగాను కానీ మొత్తంగా కాదు. ఒక్కక్కప్పుడు మరీ కష్టంగా ఉండేది. ఎక్కువగా సాయంత్రం వేళల్లో. ఒకసారి ఆత్మహత్య చేసుకోవాలనిపించింది. కోపం కాదు. కోపం నన్ను మరింత కష్టపడి పని చేసేలా ప్రేరేపిస్తుంది. భయమూ కాదు. అసహ్యం. అది ఎలాంటి అసహ్యం అంటే మొత్తం ప్రపంచం అంతా నీటిలో ములిగిపోయినట్టు. ఆ నీళ్ళు ఆ నిలవ నీళ్ళు. మురికి గొట్టాలలోంచి వెనక్కి తన్నిన నీళ్ళు. నిలవ ఉండిపోయి ప్రతిదాన్నీ తినేసినట్టు ఆఖరికి ఆకాశాన్నీ నా మెదడునీ కూడా. అప్పుడు నేను నా పిల్లిపిల్లని చూశాను. నాకు అసహ్యం వేసిన విషయాలేవీ దీనికి తెలియవు కదా అనుకున్నాను. ఎప్పటికీ తెలుసుకోలేదు కూడా. అది శుభ్రంగా ఉంది. పరిపూర్ణమైన అర్థంలో శుభ్రత. ఎందుకంటే ఈ ప్రపంచపు కురూపాన్ని భావించే శక్తి దానికి లేదు. ఆ చిన్న బుర్రలో ఉన్న చైతన్య స్థితిని ఊహించడంలో, ఆ సజీవ చైతన్యాన్ని - శుభ్ర, స్వచ్ఛ, చైతన్యాన్ని - పంచుకోవడంలో ఉన్న ఉపశమనాన్ని మాటల్లో చెప్పలేను. నేలమీద పడుకుని ఆ పిల్లి పిల్ల పొట్ట మీద తలపెట్టుకుని ఆ చిన్న జంతువు సంతోషంగా చేసే శబ్దాలు వినేవాణ్ణి. అప్పుడు తేరుకునే వాణ్ణి... అక్కడ, హోవార్డ్! ఆ విధంగా, నీ ఆఫీసుని రొచ్చు ఓడ రేవు అనీ, నిన్ను తోడుగా ఉన్న పిల్లిపిల్లవనీ అంటున్నాను. నేను నివాళి అర్పించే పద్ధతి అది.”

రోర్క్ నవ్వాడు. ఆ నవ్వులో కృతజ్ఞతని చూశాడు వైనాండ్. “అలాగే ఉండు” అన్నాడు. అని, వెంటనే మళ్ళీ అన్నాడు. “ఏమీ మాట్లాడకు.” ఒక కిటికీ దగ్గరకి నడిచి బయటకి చూశాడు. “అలా ఎందుకు మాట్లాడాల్సి వచ్చిందో తెలియడం లేదు. నా జీవితంలో తొలి సంతోష సంవత్సరాలు ఇవే. నా సంతోషానికి ఒక స్మృతి చిహ్నం కట్టేందుకు నిన్ను కలిశాను.

విశ్రాంతి కోసం వచ్చానిక్కడికి. అది దొరికింది. అయినా ఏ విషయాలు మాట్లాడుతున్నానో చూడు... సరే... వదిలెయ్యి... చూడు వాతావరణం ఎంత చెత్తగా ఉందో. ఇక్కడ నీ పని అయిపోయిందా? ఇప్పుడు దుకాణం కట్టెయ్యగలవా?”

“ఆఁ. కట్టెయ్యబోతున్నాను.”

“పద పోదాం. దగ్గర్లో ఎక్కడన్నా భోం చేద్దాం.”

“సరే.”

“నీ ఫోన్ వాడుకో వచ్చా. భోజనానికి చూడొద్దని డొమినిక్ కి చెప్పాలి.”

నెంబరు డయల్ చేశాడు. రోర్స్ డ్రాఫ్టింగు రూము తలుపు దగ్గరకి వెళ్ళాడు. వెళ్ళే ముందు పురమాయించాల్సిన పనులున్నాయి. కానీ తలుపు దగ్గర ఆగాడు. ఆగి వినాల్సి ఉంది.

“హలో డొమినిక్!.. అవును... అలిసిపోయావా?... లేదు. మాట అలా అనిపించింది... డిన్నర్ కి ఇంటికి రాను... ఏమీ అనుకోవుగా డియర్?... తెలియదు.... ఆలస్యం కావచ్చు... బయట తినేస్తున్నాను... లేదు. హోవార్డ్ రోడ్ తో భోం చేస్తున్నాను. హలో డొమినిక్? అవును, ఏమిటి?... అతని ఆఫీసు నుంచే ఫోన్ చేస్తున్నాను... ఉంటాను...” రిసీవర్ పెట్టేశాడు.

పెంట్ హౌస్ లైబ్రరీలో డొమినిక్ చేతిలో టెలిఫోన్ తో నిలుచుండి పోయింది. ఇంకా కనెక్షన్ ఉంది అన్నట్టు.

ఐదు రోజులుగా రాత్రుళ్ళు, పగళ్ళు ఆమె ఒకే ఒక కోరికతో పోరాడుతోంది - అతని వద్దకు వెళ్ళాలన్న కోరికతో. ఒంటరిగా కలవాలి. ఇల్లు, ఆఫీసు, వీధి ఎక్కడైనా సరే - ఒక్కమాట చాలు. ఒక్క చూపు చాలు - ఒంటరిగా వెళ్ళలేకపోయింది. తన వంతు చర్య ముగిసింది. తను తలుచుకున్నప్పుడు తనే ఇక్కడికి వస్తాడు. అతను వస్తాడని ఆమెకు తెలుసు. తనని వేచి చూడమంటున్నాడని తెలుసు. వేచి ఉంది. కానీ ఒకే ఒక ఆలోచనకి అతుక్కుపోయింది - చిరునామా, కార్డు బిల్డింగ్ ఆఫీసు.

ఆమె చెయ్యి టెలిఫోన్ రిసీవర్ మీద బిగుసుకుని ఉంది. ఆ ఆఫీసుకి వెళ్ళే హక్కు తనకు లేదు. వైనాండ్ కి ఉంది.

* * *

పిలుపు అందుకుని, ఎల్వీవర్ట్ టూహీ వైనాండ్ ఆఫీసుగదిలో ప్రవేశించినప్పుడు కొన్ని అడుగులువేసి, ఆగిపోయాడు. బేనర్ బిల్డింగ్ లో ఒకే ఒక విలాసవంతమైన గది వైనాండ్ ఆఫీసు గది. గోడలు - రాగి కార్క్ పేనల్ తో చెయ్యబడ్డవి. వాటి మీద ఎప్పుడూ ఏ బొమ్మా కనిపించదు. ఇప్పుడు, వైనాండ్ డెస్క్ కి ఎదురుగా అద్దం పెట్టికట్టిన పెద్ద సైజు ఫోటో - ఎన్ రైట్ హౌస్ ఓపెనింగు దగ్గర రోర్స్ బొమ్మ, నది పట్టగోడకు ఆనుకుని, తల వెనక్కి వాల్చి.

టూహీ వైనాండ్ వైపు తిరిగాడు. ఇద్దరూ ఒకరినొకరు చూసుకున్నారు. వైనాండ్ చూపించిన కుర్చీలో కూర్చున్నాడు టూహీ. వైనాండ్ నవ్వుతూ అన్నాడు.

“నీ సాంఘిక సిద్ధాంతాలలో కొన్నింటితో ఏకీభవిస్తానని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. కానీ అలా చెయాల్సి వచ్చింది. నువ్వు ఉన్నత కులాల హిపోక్రసీని ఖండిస్తావు. సామాన్య ప్రజల గుణాలను ప్రచారం చేస్తావు. నేను శ్రామికుడిగా పూర్వంపొందిన సౌకర్యాలకి ఇప్పుడు విచారిస్తున్నాను. నేనింకా హెల్స్ కిచెన్లో ఉండి ఉంటే ఈ ఇంటర్వ్యూని ‘వినరా! పురుగా!’ అని మొదలుపెట్టేవాణ్ణి. అయితే నేను ఆంక్షలకి గురైన పెట్టుబడిదారుణ్ణి కనక అలా చెయ్యను.”

టూహీ కుతుహలంగా ఎదురు చూస్తున్నాడు.

“వినండి మిస్టర్ టూహీ! అని మొదలు పెడతాను. నువ్వు ఎందుకు అలా ప్రవర్తిస్తావో తెలియదు. నీ ఉద్దేశాలను పరిశోధించాలని లేదు నాకు. మెడికోలకి అవసరమైన పొట్టలేదు నాకు. అందుచేత ప్రశ్నలడగను. వివరణలు వినను. ఒకటే చెబుతాను. నీ కాలమ్స్లో ఇక మీద ఒక పేరు ఎప్పుడూ ప్రస్తావించకూడదు.” అని ఫోటోగ్రాఫ్ని చూపించాడు. “ఈ విషయంలో నీ రచనస్వరం మారిపోయేట్టు చెయ్యగలను. చేసి సంతోషిస్తాను కూడా. కానీ నీకు ఆ ‘విషయాన్ని’ మొత్తంగా నిషేధించడమే మంచిదనుకుంటాను. ఒక్కమాట కూడా ఇంకెప్పుడూ రాయొద్దు. మంచిది కాదు. నీ కాలమ్ రాసుకుంటూ పో! సబ్జెక్టు విషయంలో జాగ్రత్తగా ఉండు. సామాన్య విషయాలకి కేటాయించు. విషయం చిన్నదిగా ఉంచు. చాలా చిన్నదిగా.”

“అలాగే మిస్టర్ వైనాండ్!” అన్నాడు టూహీ తేలికగా. “ఇప్పుడు మిస్టర్ రోర్క్ గురించి రాయాల్సింది ఏమీ లేదు.”

“అంతే.”

టూహీ లేచాడు. “అలాగే మిస్టర్ వైనాండ్!”

5

గెయిల్ వైనాండ్ ఆఫీసు గదిలో డెస్క్ దగ్గర కూర్చుని, ఉమ్మడి కుటుంబాలను ప్రోత్సహించాల్సిన ఆవశ్యకత గురించి, దాని విలువల గురించి రాసిన ఒక సంపాదకీయం వ్రాపులు చదువుతున్నాడు. వాక్యాలు చూయింగ్ గమ్లా, నమిలి, మళ్ళీ నమిలి, ఉమ్మేసి, మళ్ళీ తీసుకుని, నోటి నుంచి నోటికి మారి, అక్కడ నుంచి పేప్మెంట్కి, బూటు సోల్కి, మళ్ళీ నోటికి, మెదడుకి... హోవార్డ్ రోర్క్ తలపుకు వచ్చాడు మళ్ళీ. బేనర్ చదవడం మొదలు పెట్టాడు. ఈ సారి చదవడం సులువయింది.

“ఆడపిల్లకి నాజుకు సౌందర్యం ఒక ఆస్తి. ప్రతి రాత్రీ మీ లోదుస్తుల్ని ఉతుక్కోవడం మరిచిపోకండి. మంచి సభ్యతాయుతమైన విషయంమీద మాట్లాడడం నేర్చుకోండి చాలు. మీకు కావలసినన్ని ‘డేట్స్’ వస్తాయి,” “మీ జాతకచక్రం ప్రకారం రేపు లాభదాయకమైన అంశం ఒకటుంది. ఇంజినీరింగ్, పబ్లిక్ అకౌంటింగ్, రొమాన్స్ రంగాలలో తెలివిగా మసలడం, నిజాయితీగా ఉండడం ప్రయోజనాలు చేకూరుస్తాయి.” “మిసెస్ హంటింగ్టన్

- కోల్ గారి హాబీలు, తోట పని, సంగీత కార్యక్రమాలు, ఎర్లీ అమెరికన్ సుగర్ - బౌల్స్. ఆవిడ తన సమయాన్ని చిన్న కొడుకు 'కిట్'కి, అసంఖ్యాక సేవా కార్యక్రమాలకీ పంచుతుంది."

"నేను కేవలం కింది వర్గాలకి చెందిన యవతిని. కేవలం అనాథను." "పరిపూర్ణ ఆహారంకోసం స్త్రీలు అంటించిన సొంత చిరునామా రాసిన కవరు, పది సెంటులూ పంపండి...." రోర్క్ని తలుచుకుంటూ పేజీలు తిరగేశాడు.

క్రీమ్ - ఓ - పుడ్డింగ్ కంపెనీవాళ్ళ ప్రకటనలు ఐదేళ్ళపాటు ప్రచురించడానికి కాంట్రాక్టు మీద సంతకం చేశాడు. ప్రతి ఆదివారం ప్రతి పేపర్లో రెండు పూర్తి పేజీలు చొప్పున మొత్తం వైనాండ్ పేపర్లన్నింటిలో ప్రకటనలు వెయ్యాలి. అతని ఎదుట కంపెనీ ప్రతినిధులు సజీవ 'విజయ ద్వారాలు'గా కూర్చుని ఉన్నారు. అతని విజయానికి, సహనంతో గడిపిన సాయంత్రాలకి, వేసిన అంచనాలకి, రెస్టారెంట్ టేబుల్స్ కి, గొంతుల్లోకి ఖాళీ అయిన గ్లాసులకి, నెలలపాటు సాగిన ఆలోచనకి, అతనిశక్తికి , చిహ్నాలుగా ఉన్నారు. గ్లాసుల్లోంచి ద్రవంలా వాళ్ళపెదవుల ద్వారాలలోకి, బండవేళ్ళలోకి, డెస్క్ మీదుగా ప్రతి ఆదివారం వచ్చే రెండు నిండు పేజీల్లోకి, స్ట్రాబెర్రీపళ్ళతో ట్రీమ్ చేసిన పసుపుపచ్చ పాత్రల చిత్రాలలోకి, బటర్ స్కాచ్ సాస్ తో ట్రీమ్ చేసిన పసుపుపచ్చ మూసలలోకి అతని జీవశక్తి ప్రవహిస్తోంది. అతను వాళ్ళ తలల మీదుగా గోడమీద ఫోటోగ్రాఫ్ ని చూశాడు. ఆకాశాన్ని, నదిని, పైకి ఎత్తిన ఆ మనిషి ముఖాన్ని చూశాడు.

'కానీ ఇది నన్ను నొప్పిస్తోంది. అతను గుర్తొచ్చినప్పుడల్లా నొప్పిస్తోంది. కానీ మనుషుల్ని, సంపాదకీయాల్ని, కాంట్రాక్టుల్ని, ప్రతి దాన్నీ భరించడం నాకు సులభతరం చేస్తోంది. ఎంతో నొప్పిస్తోంది కనక సులభతరంచేస్తోంది. బాధ ప్రేరక శక్తి కూడా. ఆ పేరంటే అసహ్యం అనుకుంటాను. ఆ పేరుని మళ్ళీ మళ్ళీ అంటూ ఉంటాను. నేను భరించాలని కోరుకునే బాధ అది.'

తర్వాత తన పెంట్ హౌస్ స్టడీ రూములో రోర్క్ కి ఎదురుగా కూర్చున్నాడు - బాధలేదు, ఏ దుర్భావనా లేకుండా నవ్వాలనే కోరిక తప్ప.

"హోవార్డ్! మానవజాతి ఏర్పరుచుకున్న, చెబుతున్న, ఆదర్శాల ప్రకారం నీ జీవితంలో నువ్వు చేసిన ప్రతీది తప్పే. నువ్వు చూస్తే ఈ స్థాయిలో ఉన్నావు. ఒక రకంగా ఇది మొత్తం ప్రపంచంమీద వేసిన పెద్ద జోక్ లా ఉంది."

నిప్పుగూటి పక్కన చేతులున్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడు రోర్క్. మంట తాలూకు వెలుగు స్టడీ రూము అంతటా కదులుతోంది. సచేతన ఆనందంతో గదిలో ప్రతి వస్తువునూ తాకుతున్నట్టు, వాటి అందాన్ని నొక్కి చెప్పడానికి గర్విస్తున్నట్టు, తన కోసం ఈ సెటింగ్ అంతా ఏర్పాటు చేసుకున్న మనిషి అభిరుచి మీద ఆమోద ముద్ర వేస్తున్నట్టు ఉంది మంట. వాళ్ళిద్దరే ఉన్నారక్కడ. వాళ్ళిద్దరూ ఏకాంతాన్ని కోరుకుంటున్నారని తెలిసి భోజనాలు అయ్యాక డౌమినిక్ వెళ్ళిపోయింది.

“మా అందరి మీద వేసిన జోక్. వీధిలో నడిచే ప్రతివాడి మీద వేసిన జోక్. నేను ఎప్పుడూ వీధిన పోయే మనుషుల్ని చూస్తూ ఉంటాను. సబ్‌వేలలో వెళతాను - ఊరికే, ఎంత మంది దగ్గర బేనర్ ఉందో చూసేందుకు. వాళ్ళని అసహ్యించుకునే వాణ్ణి, ఒక్కోసారి భయపడేవాణ్ణి. కానీ ఇప్పుడు వాళ్ళలో ప్రతి ఒక్కణ్ణీ చూసి ‘ఓరి అమాయక బుద్ధి హీనుడా!’ అనాలని చూస్తున్నాను అంతే.”

ఒక రోజు అతను రోర్స్ ఆఫీసుకి ఫోను చేశాడు.

“నాతో లంచ్‌కి రాగలవా?... ఒక అరగంటలో నార్డ్‌లాండ్‌లో కలు.”

రోర్స్‌ని రెస్టారెంటు టేబుల్ దగ్గర చూసినప్పుడు నవ్వుతూ భుజాలెగరేశాడు. “ఏమీ లేదు హోవార్డ్! కారణమంటూ లేదు. అరగంట పాటు అసహ్యన్ని భరించాక ఆ రుచి వదుల్చుకుందామనిపించింది.”

“ఏమిటా వికారపెట్టే అరగంట?”

“లాన్స్‌లట్ క్లాకీతో ఫోటోలు దిగాను.”

“లాన్స్‌లట్ క్లాకీ ఎవరు?”

వైనాండ్ బిగ్గరగా నవ్వేశాడు. తన హుందాతనాన్నీ, ఉలిక్కిపడిన వెయిటర్ చూపునీ, పట్టించుకోకుండా “అదే హోవార్డ్! అందుకే నీతో కలిసి భోజనం చెయ్యాలి. నువ్వు ఇలా మాట్లాడగలవు కనక.”

“విషయం ఏమిటి?”

“పుస్తకాలు చదవవా? లాన్స్‌లట్ క్లాకీ అంతర్జాతీయ సన్నివేశాలని బహు సూక్ష్మంగా పరిశీలించే వ్యక్తి అని తెలియదా? ఆ మాటే అన్నాడు విమర్శకుడు - నా సొంత పత్రిక బేనర్‌లో. క్లాకీ ఈ ఏడాది ఎన్నికగన్న రచయిత అనో, ఏదో, ఒక సంస్థ చెప్పింది. మేం అదివారం పుస్తకంలో అతని ఆత్మకథ వేస్తున్నాం. అతని భుజాలచుట్టూ చెయ్యేసి ఫోటో తీయించుకోవాల్సి వచ్చింది. అతను సిల్కు షర్టు వేసుకున్నాడు. జిన్ వాసన వేసింది. అతని రెండో పుస్తకం అతని బాల్యం గురించి. ఆ బాల్యం తనకు అంతర్జాతీయ దృశ్యాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి ఎలా పనికొచ్చిందో చెప్పాడు. లక్ష కాపీలు అమ్ముడైంది. నువ్వేమో అతని గురించి విననే లేదు. కానియ్యి. ముందు భోజనం చెయ్యి. నువ్వు తింటూ ఉంటే చూడడం నా కిష్టం. నేను ఈ లంచ్ నీకు పెట్టించగలిగేట్టు, నీకు నిజంగా ఈ ఆహారం అవసరమయ్యేట్టు, నువ్వు దివాలా తీస్తే బాగుండును.”

రోజు పనంతా అయిపోయాక, ముందుగా చెప్పకుండా అతను రోర్స్ ఆఫీసుకో ఇంటికో వచ్చేస్తాడు. ఎన్‌రైట్ హౌస్‌లో రోర్స్‌కి ఒక అపార్ట్‌మెంటు ఉంది. ఈస్ట్ రివర్ కనిపించేలా ఉండే స్పటికాకారపు వాటా. పని చేసుకునే గది, లైబ్రరీ, పడక గది ఉంటాయి. ఫర్నిచర్ రోర్స్ సొంతంగా డిజైన్ చేసింది. అది విలాసవంతంగా ఉన్న భావన ఎందుకు కలిగిస్తోందో

వైనాండ్కి చాలా కాలం పాటు అర్థం కాలేదు. అసలు ఆ ఫర్నిచర్ మన గమనికలోకి రానే రాదన్న విషయం ఆ తర్వాత అర్థమైంది. కేవలం శుభ్రంగా విశాలంగా ఉన్న చోటు. ఒక గొప్ప క్రమశిక్షణతో కూడిన లగ్జరీ. దాన్ని సాధించడం అంత సులువు కాదు. ఆర్థికదృష్ట్యా చూస్తే గత పాతికేళ్ళలో వైనాండ్ ఒక అతిథిగా అంత ఒద్దికైన ఇంట్లో అడుగుపెట్టనే లేదు.

రోర్క్ గదిని కలయ చూస్తూ “మనం ఒకేలా మొదలయ్యాం హోవార్డ్! నా అవగాహనని, అనుభవాన్ని బట్టి నువ్వు మురికి కాలవ దగ్గర ఉండి ఉండాలి. నువ్వలా లేవు. ఈ రూము నాకు నచ్చింది. ఇక్కడ కూచుంటే బావుంటుంది.”

“మీరిక్కడికి రావడం బావుంది.”

“హోవార్డ్! ఎప్పుడైనా నువ్వు ఒక్క మనిషి మీదైనా అధికారం పొందావా?”

“లేదు. ఇచ్చినా తీసుకోను కూడా.”

“నమ్మలేను.”

“గెయిలీ! ఒకప్పుడు ఒకరు నాకు ఇచ్చారు. నేను తిరస్కరించాను.”

వైనాండ్ కుతుహలంగా చూశాడు. రోర్క్ గొంతులో మొదటి సారిగా ప్రయత్నం వినబడింది.

“ఎందుకు?”

“తిరస్కరించాల్సి వచ్చింది.”

“అతనిమీద గౌరవం కొద్దీనా?”

“అతను కాదు ఆమె.”

“బుద్ధిహీనుడా! ఆడమనిషిమీద గౌరవం తోటా?”

“నా మీద గౌరవం కొద్దీ.”

“నాకు అర్థం అవుతుందని ఆశించకు. ఇద్దరు మనుష్యులు ఎంత పరస్పర విరుద్ధంగా ఉండగలరో అంత విరుద్ధంగానూ ఉన్నాం మనం.”

“ఒకసారి ఆ విషయం ఆలోచించాలనుకున్నా.”

“ఇప్పుడనుకోవడం లేదా?”

“ఊహించు.”

“ఇప్పటి వరకూ నేను చేసిన ప్రతిచర్యనీ అసహ్యించుకోవడం లేదా?” వైనాండ్ ప్రశ్న.

“కేవలం నాకు తెలిసిన ప్రతిచర్యనీ మాత్రమే.”

“ఇంకా నేనిక్కడకు రావడం ఇష్టమౌతోందా?”

“అఁ. ఒకాయన ఉండేవాడు. తనని నాశనం చేసిన చెడుకు, నన్ను నాశనం చెయ్యబోయే ఒక ప్రత్యేకమైన చెడుకు, మిమ్మల్ని ప్రతీకగా పరిగణించిన వాడు. అతని అసహ్యన్ని నాకు సంక్రమింపజేశాడు. మరో కారణం కూడా ఉంది. కానీ నేను అసహ్యించుకున్నది మిమ్మల్ని చూడక ముందు.”

“నాకు తెలుసు. దేని వల్ల మనసు మార్చుకున్నావు?”

“మీకు వివరించ లేను.”

ఇద్దరూ కారులో కనెక్టికట్ వెళ్ళారు. గడ్డకట్టుకు పోయిన భూమినుంచి ఇంటి గోడలు లేస్తున్నాయి. భవిష్యత్ గదుల గుండా రోడ్ వెంట నడిచాడు వైనాండ్. పక్కన నిలబడి రోడ్ ఆదేశించడం చూశాడు. ఒక్కోసారి వైనాండ్ ఒంటరిగా వచ్చేవాడు. నల్లటి ‘రోడ్స్టర్’ మెలికలు తిరుగుతూ కొండమీదికి రావడం చూసేవాళ్ళు పని మనుషులు. అల్లంత దూరాన, నిర్మాణాన్ని పరిశీలిస్తూ వైనాండ్ నిలబడి పోవడం గమనించే వాళ్ళు. అతని ఆకృతిలో అతని స్థాయి అంతర్లీనంగా కనబడేది. ఓవర్ కోటులో ఉన్న గొప్ప సోయగం, హేట్ తలమీద చేసే కోణం, నిలబడే తీరులో ఉన్న ధీమా - అందులో ఒక దర్పం, సాదాతనం కలిసి ఉంటాయి - అవన్నీ వైనాండ్ సామ్రాజ్యాన్ని గుర్తుకు తెస్తాయి. సముద్రంనుంచి సముద్రంవరకూ గర్జించే ప్రెస్సుల్ని, పేపర్లని, మెరిసిపోయే మేగజైన్ల ముఖ చిత్రాల్ని, న్యూస్రీళ్ళ వెంబడి చలించే కాంతి కిరణాల్ని, ప్రపంచాన్ని చుట్టూ ముట్టిన తీగల్ని, రాత్రీ పగలూ ప్రతి భవనంలోకి ప్రతి రహస్య, ముఖ్య ప్రదేశాలకి ప్రవహిస్తున్న అధికారాన్ని, ఆ మనిషి జీవితంలో ప్రతి ఖరీదైన క్షణంలోకి ప్రవహిస్తున్న అధికారాన్ని గుర్తుకు తెస్తాయి, చూసే వాళ్ళకి. బట్టలుతికిన నీటిరంగులో అతని వెనక ఆకాశం, అతని హేట్ అంచుల్నుంచి బద్ధకంగా రెపరెపలాడే మంచుముక్కలు. నిశ్చలంగా అతను.

చాలా వారాల విరామం తర్వాత ఏప్రిల్ నెలలో ఒకరోజు ఒంటరిగా కనెక్టికట్కి వచ్చాడు. పల్లెపట్టులో ‘రోడ్స్టర్’ దూసుకుపోయింది. ఒక వస్తువులా కాదు, ఒక వేగపు చారలాగ, గాజుతో, తోలుతో, తయారైన చిన్న ఘనంలో అతనికి ఏ కుదుపూ తెలియలేదు. కారు నేల మీద తేలుతూ గాలిలో నిలిచి పోయినట్టు, స్టీరింగ్ వీల్ మీద చేతులవల్ల భూమి తనని దాటి ఎగిరిపోతున్నట్టు, కావలసిన ప్రదేశం దొర్లుకుంటూ తన దగ్గరకి వచ్చేదాకా వేచి చూస్తే చాలన్నట్టు ఉంది. బేనర్ ఆఫీసులో డెస్క్ లాగే, ఈ కారులో స్టీరింగ్ వీల్ అంటే అతని కిష్టం. రెండూ ఒకే అనుభూతినిస్తాయి - నిపుణంగా తన చేతివేళ్ళు ప్రమాదకరమైన ఒక భూతాన్ని వదిలిపెడుతున్న అనుభూతిని. ఒక వస్తువేదో అతని చూపుని చీల్చుకుంటూ పరిగెత్తింది. దాన్ని గమనించడం చాలా వింతగా ఉంది అని అతను గుర్తించే లోగా ఒక మైలు దూరం వెళ్ళిపోయాడు. అది బాట పక్కన దట్టంగా పెరిగిన కలుపుమొక్కల గుంపు. మైలు దాటాక అదింకా వింతగా ఉన్నట్టు గుర్తించాడు. అప్పుడు అర్థమైంది. ఆశ్చర్యపోయాడు. అదింక శీతాకాలం కాదు. గతకొద్ది వారాలుగా అతను చాలా బీజీగా ఉన్నాడు. గమనించే తీరిక లేదు. తన చుట్టూ మైదానాలమీద ఒక గుసగుసలాగా, పచ్చదనపు జాడ వేలాడుతున్నట్టు గమనించాడు. మనస్సులో ఖచ్చితమైనక్రమంలో ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా మూడువాక్యాలు మెదిలాయి. ‘ఇది వసంతం - చూడడానికి నాకింకా చాలా వసంతాలున్నాయా? నాకు ఏమై అయిదేళ్ళు’.

అవి వాక్యాలే. ఉద్వేగాలు కాదు. అతనికి, ఆత్రుతగాని, భయంగాని ఏమీ అనిపించలేదు. కానీ తనకి కాలస్పృహ అనుభవంలోకి రావడమే వింతగా ఉందని అనుకున్నాడు. ఏ కొలతతోనూ తన వయస్సు గురించి ఆలోచించలేదు. తన స్థాయిని, ఒక పరిమిత క్రమం ఉన్నదిగా ఊహించలేదు. అసలతను క్రమాల్ని, పరిమితుల్ని, గురించి ఆలోచించనే లేదు. అతనెప్పుడూ గెయిల్ వైనాండ్ అంతే. తను ఈ కారులాగా నిశ్చలంగా ఉన్నాడు. భూమిలాగా సంవత్సరాలు అతని పక్కగా పరుగెత్తుకు పోయాయి. అతని లోపల ఉన్న యంత్రం కాల ప్రయాణాన్ని నియంత్రించింది.

‘ఊహాఁ నాకు దేనికీ విచారం లేద’నుకున్నాడు. ‘నేను మిస్ అయిన విషయాలున్నాయి. కానీ ప్రశ్నించను. ఎందుకంటే జీవితమంటే నాకిష్టం. ఉన్నది ఉన్నట్టుగా ఇష్టం. శూన్య క్షణాలూ ఇష్టమే. అపరిష్కృతక్షణాలు కూడా ఇష్టమే. అయితే నేను దాన్ని ప్రేమించడమే జవాబు లేని ప్రశ్నగా ఉంది. కానీ నాకు అదంటే ప్రేమ.’ అనుకున్నాడు.

‘ఒక జగదీశ్వరుడి ముందు నిలబడడం, ఒక మనిషి చేసిన తప్పులన్నీ ప్రకటించడం నిజమే అయితే, గర్వంగా ఒకటే చెబుతాను. నేను చేసిన ఏ ఒక్క పని గురించీ కాదు. ఈ భూమి మీద నేను చెయ్యని పని గురించి చెబుతాను - నేను ఎప్పుడూ బయటనుంచి ఎవరి మద్దతునీ, అంగీకారాన్నీ, అశించలేదు. నిలబడి ఇలా చెబుతాను ‘నేను గెయిల్ వైనాండ్ ని. నేను ప్రతి నేరాన్నీ చేశాను. అతి ముఖ్యమైన దాన్ని తప్ప - బతికి ఉండడం అనే అద్భుత క్రియని వ్యర్థం అనడమూ, బయట ఎక్కడినుంచో సమర్థనలు ఆశించడమూ అనే నేరాల్ని తప్ప. ఇప్పుడు నా మరణాన్ని గురించి ఆలోచిస్తూ నా సమవయస్కులైన మనుషులందరిలాగా నేను దుఃఖించడం లేదు. అదీ నా గర్వం. ప్రయోజనం ఏముంది? అర్థమేముంది? అని దుఃఖించడం లేదు. నేనే ప్రయోజనాన్ని, నేనే అర్థాన్ని. నేను గెయిల్ వైనాండ్ ని, నేను జీవించడం, పని చెయ్యడం - ఇవే ప్రయోజనమూ, అర్థమూను’ అనుకున్నాడు.

కొండపాదం దగ్గరకి వెళ్ళాడు. పైకి చూస్తూ ఉలిక్కిపడి బ్రేకులు వేశాడు. తన అసమక్షంలో ఇల్లు ఆకారం ధరించింది. ఇప్పుడు దాన్ని గుర్తు పట్టొచ్చు - డ్రాయింగులా ఉంది. ఆ స్కెచ్ లో ఉన్నట్టుగానే నిజంగా వచ్చినందుకు, అలా వస్తుందని తానెప్పుడూ అనుకోనట్టు, ఒక్క క్షణంపాటు అమాయకపు ఆశ్చర్యానికి లోనయ్యాడు. లేతనీలపు ఆకాశంలోకి లేస్తూ అది అసంపూర్తి చిత్రంలాగే ఉంది ఇంకా. సిమెంటు చేసిన భాగం నీటి - రంగులు వేసినట్టుంది. కట్టిన కర్రల మంచె పెన్సిల్ గీతల లాగా ఉంది. లేత నీలం రంగు కాగితంమీద గీసిన పెద్దచిత్రంలా ఉంది ఇల్లు.

కారు వదిలి కొండ పైకి నడిచాడు. అక్కడి మనుషుల్లో రోర్స్ కూడా ఉన్నాడు. బయటే నిలబడి కట్టడం గుండా రోర్స్ నడిచే తీరుని చూశాడు. అతను తల తిప్పిన తీరు, ఏవేవో సూచనలిస్తూ చేతులు పైకెత్తిన తీరు, చూశాడు. రోర్స్ నిలబడే తీరుని గమనించాడు. కాళ్ళు ఎడంగా పెట్టి, చేతులు శరీరం పక్కన తిన్నగా ఉంచి, తల పైకెత్తి నిలబడతాడు. అది అసంకల్పితంగా ధీమానుంచి, శక్తి నుంచి తయారైన భంగిమ. ప్రయత్నంలేని అదుపు ఉన్న భంగిమ. ఆ క్షణం ఆ కట్టడానికి ఉన్న నిర్మాణపరమైన శుభ్రతని అతని మూర్తికి కూడా

ఇచ్చింది. 'ఆకృతి అంటే పరిష్కృతమైన సమస్య. మూడు సమస్యలకి, - తన్యత, సమతుల్యత, ప్రతికూల ఒత్తిడుల నుంచి భద్రత, అనే సమస్యలకి- దొరికిన పరిష్కారం' అనుకున్నాడు వైనాండ్.

ఒక భవనాన్ని నిర్మించడంలో ఉద్వేగపరమైన ప్రత్యేకత ప్రాధాన్యత లేవు. అది ఒక యాంత్రిక చర్య. మురుగు నీటికి తూముల్ని పెట్టడం లాంటిది. ఆటో మొబైల్ ని తయారు చెయ్యడం లాంటిది. రోర్స్ ని చూస్తూ తను, తన ఆర్ట్ గేలరీలో పొందే అనుభూతిలాంటిది ఎందుకు పొందుతున్నాడా అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు. పూర్తి అయిన భవనం కన్న, డ్రాఫ్టింగ్ టేబుల్ కన్న, ఈ అసంపూర్ణ భవనమే రోర్స్ కి తగిన నేపథ్యం. ఓడ తనకి సరిగ్గా నప్పిందని డొమినిక్ అన్నట్టు - ఇదే రోర్స్ కి నప్పిన నేపథ్యం అనుకున్నాడు.

తర్వాత, రోర్స్ బయటకి వచ్చాడు. కొండ శిఖరం వెంబడి, చెట్ల మధ్య నడిచారు ఇద్దరూ. పడిపోయిన ఒక చెట్టు మొదలుమీద కూర్చున్నారు. చెట్ల కొమ్మల రెమ్మల గుండా దూరంగా ఇల్లు కనిపిస్తోంది. చెట్ల కాండాలు ఎందుగా, నగ్నంగా ఉన్నాయి. ఉత్సాహభరితమైన పొగరుతో ఉబికి వస్తున్న ఆ కాండాల్లో వసంత కాలపు లక్షణం ఉంది. తమ ఉనికిని తాము ప్రకటించుకోవాలన్న కాంక్షతో కూడిన కదలిక ఉంది.

“హోవార్డ్! ఎప్పుడైనా ప్రేమలో పడ్డావా?” వైనాండ్ అడిగాడు.

అతని కేసి తిరిగి తిన్నగా అతన్నే చూస్తూ “ఇప్పటికీ ప్రేమలోనే ఉన్నాను” అన్నాడు.

“కానీ ఒక బిల్డింగ్ గుండా నువ్వు నడుస్తున్నప్పుడు నీకు కలిగే సంవేదన ప్రేమకంటే గొప్పది కదా?”

“చాలా గొప్పది.”

“భూమిమీద సంతోషం అన్నది దుర్లభం అనే మనుషులగురించి ఆలోచిస్తూ ఉండేవాణ్ణి. జీవితంలో కాస్త సంతోషాన్ని దొరక బుచ్చుకోవడంకోసం వాళ్ళు ఎంత ప్రయత్నం చేస్తారో? ఎంత సంఘర్షణకి లోనవుతారో? చూడు. అసలు ఏ జీవి అయినా బాధతో ఎందుకు జీవించాలి? మనిషిన్న వాడు తన సంతోషంకోసం తప్ప మరిదేని కోసమో జీవించాలని ఆదేశించడానికి ఎవరికైనా ఏం హక్కుంది? అందరికీ ఆనందం కావాలి. జీవితో ప్రతి భాగం దాన్నే కోరుకుంటుంది. కానీ వాళ్ళకి దొరకదు. ఎందుకు? - అని నా ఆశ్చర్యం. జీవితం అర్థం ఏమిటో అంతుపట్టడం లేదని ఆక్రోశిస్తారు. ఒక రకం మనుషులున్నారు, ఒక ఉన్నత లక్ష్యం కోసం, విశ్వస్థాయి లక్ష్యం కోసం ఆరాటపడే వాళ్ళు. వాళ్ళంటే నాకు అసహ్యం. వాళ్ళకి దేనికోసం జీవించాలో తెలియదు. మమ్మల్ని మేము తెలుసుకోవాలి అని మూలుక్కుంటారు. మన చుట్టూ ఈ గోల వినబడుతూనే ఉంటుంది. మన శతాబ్దపు ఆధికారిక మత్తు మందు అది. ఏ పుస్తకమైనా తెరు. చొంగకారుస్తూ చేసే ఏ ఆత్మ నివేదననైనా చూడు. ఆత్మ నివేదన అన్నది ఉదాత్తమైన పని అని చెబుతుంది. నాకు అంతకన్న సిగ్గుమాలిన పని లేదనిపిస్తుంది.”

“చూడండి గెయిల్!” అని రోర్క్ లేచాడు. ఒక చెట్టునుంచి ఒక ముదురుకొమ్మని విరిచాడు. చెరో కొసని - చెరో పిడికిట్లో పట్టుకున్నాడు. నెమ్మదిగా ఒక ఆర్చిలా వంచాడు దాన్ని. ఆ ఒత్తిడికి మణికట్టులు, చేతివేళ్ళు బిగుసుకున్నాయి. “దీని నుంచి నాకు కావలసిన వస్తువును తయారు చేసుకోగలను. ఒక విల్లు, ఒక ఈటె. ఒక బెత్తం, ఒక రెయిలింగ్. జీవితానికి అర్థం అదే.”

“నీ బలమా?”

“మీ పని.” కొమ్మని విసిరేశాడు. “భూమి మీకు ఇచ్చే వస్తు సామగ్రి. దాంతో మీరు చెయ్యదలుచుకన్న పరికరం... దేని గురించి ఆలోచిస్తున్నారు గెయిల్?”

“నా ఆఫీసు గదిలో ఫోటోగ్రాఫ్ గురించి.”

* * *

అతను కోరిన రీతిలో అదుపులో ఉండడం, సహనంగా ఉండడం, ఆ అదుపుని సహనాన్ని ప్రతి రోజూ సచేతనంగా పాటించాల్సిన విద్యుక్త ధర్మంగా మార్చుకోవడం, రోర్క్ ముందు నిలబడి “నా నుంచి నువ్వు ఇంతకన్న కష్టతరమైన పనిని కోరుకోలేవు. కానీ సంతోషమే - నువ్వు కోరేది ఇదే అయితే” అని తన వివేకం అతనికి చెప్పడం, - ఇదీ ప్రస్తుతం డొమినిక్ జీవిత క్రమశిక్షణ.

రోర్క్ని, వైనాండ్ని మౌనప్రేక్షకురాలిగా చూస్తోంది పక్కన నిలబడి. నిశ్శబ్దంగా వాళ్ళని గమనిస్తోంది. వైనాండ్ని అర్థం చేసుకోవాలనుకుంటోంది. అదే సమాధానం.

రోర్క్ వాళ్ళ ఇంటికి రావడం, అక్కడున్న సాయంత్ర సమయం అంతా అతను తన ఆస్తికాక వైనాండ్ ఆస్తిగా ఉండడం, వీటిని డొమినిక్ ఆమోదించింది. ఒక హుందా అయిన గృహస్థురాలిగా అతన్ని కలుస్తుంది. ‘పట్టించు’కోకుండా చిరునవ్వు చిందిస్తుంది. మనిషిలా కాదు. వైనాండ్ ఇంట్లో సామగ్రిలా చూస్తుంది. భోజనాల దగ్గర వడ్డన పని చూస్తుంది. తర్వాత వాళ్ళని స్టడీరూములో వదిలేస్తుంది.

తను మాత్రం తలుపు తెరుచుకుని డ్రాయింగ్ రూములో ఒంటరిగా కూర్చుంటుంది. నిశ్శబ్దంగా నిటారుగా కూర్చుంటుంది. స్టడీ రూము తలుపు కిందనుంచి హాలు గుండా కనిపించే కాంతి చీలికను చూస్తుంది. ‘రోర్క్! నువ్వు నాకు విధించే శిక్ష ఇదే అయితే... ఒంటరిగా ఉన్నా, చీకట్లో ఉన్నా, నేను తప్ప ఎవరూ గమనించక పోయినా, ఆ తలుపుకేసి చూస్తాను. నేను అతన్ని చూస్తున్నట్టే ఏ ఆరోపణలూ లేకుండా చూస్తాను. ఇదే నా పని’ అని దాన్ని సంపూర్ణంగా నిర్వహిస్తాను. నీ సమక్షంలో నిర్వహించాల్సిన పాత్రగా కాదు, ఒంటరిగా ఆచరించాల్సిన విధిగా చేస్తాను - నీకు తెలుసు. హింసని భరించడం కష్టం కాదు నాకు. సహనాన్ని భరించడమే కష్టం. నువ్వు అతికష్టమైన దాన్ని ఎన్నుకున్నావు. నేను దాన్ని ఆచరించి, సమర్పిస్తాను ప్రియతమా!’ అనుకుంది.

రోర్క్ ఆమె వైపు చూసినప్పుడు ఏమీ జ్ఞాపకం లేదన్నట్టు లేవు అతని కళ్ళు. ఏమీ మారిపోలేదని, ఆ మాట చెప్పాల్సిన పనీ లేదని చెప్పి ఊరుకున్నాయి. 'నువ్వెందుకు షాక్ అయ్యావు. మనమెప్పుడయినా విడిపోయామా? ఈ డ్రాయింగ్ రూము, నీ భర్త, కిటికీ అవతల నిన్ను భయపెట్టే నగరం, వాస్తవాలా? అర్థమైందా? అర్థం కావడం మొదలయిందా?' అని అతను అడిగినట్టు అనిపించింది. ఆకస్మాత్తుగా 'ఊ' అనేస్తుంది పైకే, ఆ సమయాన జరుగుతున్న సంభాషణకి ఆ మాట అతుకుతుందని నమ్ముతుంది. తనకి నేనిచ్చిన జవాబుగా ఆ మాటని తీసుకుంటాడని అనుకుంటుంది.

ఆమెకోసం అతడు ఎంచుకున్న శిక్ష కాదది. ఆఖరి పరీక్షగా వాళ్ళ ఇద్దరి పైన విధించబడ్డ క్రమశిక్షణ అది. ఆ గది, వైనాండ్, వైనాండ్ మీద తన మీద రోర్క్కి ఉన్న ప్రేమ, క్లిష్టమైన ఆ సందర్భం, తనపై విధించబడ్డ మౌనం, ఇవన్నీ కలిసి అతని మీద తనకున్న ప్రేమను రుజువు చేస్తున్నాయి అని తెలిశాక అతని ఉద్దేశం ఆమెకి అర్థమైంది. ఏ అడ్డుగోడలూ నిలవలేవని ఆ అడ్డుగోడలన్నీ చెబుతున్నాయి.

ఆమె అతన్ని ఒంటరిగా కలవలేదు. ఎదురు చూసింది. ఇల్లు కడుతున్న స్థలానికి వెళ్ళలేదు. 'పూర్తి అయ్యాక చూస్తాను' అని చెప్పింది వైనాండ్తో. రోర్క్ గురించి వైనాండ్ని ఏమీ ప్రశ్నించలేదు. వైనాండ్ ఆలస్యంగా ఇంటికొచ్చి ఆమె ఎప్పుడూ చూడని, రోర్క్ అపార్ట్మెంటులో గడిపానని చెప్పినప్పుడు తన చేతుల్ని, కనబడేలా కుర్చీ చేతుల మీద ఉంచుతుంది - చేతులే తన సహనాన్ని కొలుచుకోవడానికి ఏర్పాటు చేసుకున్న బరోమీటర్లు అవుతాయని, తీవ్రమైన కదలికలనుంచి దొరికే ఆ ఉపశమనం నిరాకరించబడాలని.

ఒకసారి "ఏమిటది గెయిల్! ఒక వ్యామోహమా?" అని అడగకుండా ఉండలేకపోయింది.

"అవుననుకుంటా" అని మరో మాటన్నాడు. "నీకు అతను నచ్చకపోవడం ఆశ్చర్యం."

"నేనా మాట అనలేదు."

"నేను తెలుసుకోగలను. నాకు ఆశ్చర్యమేం లేదు. అది నీ పద్ధతి. అతను నువ్వు ఇష్టపడి తీరాల్సిన కోవకి చెందిన వాడు కాబట్టి నీకు అయిష్టం... నా వ్యామోహానికి కోప్పడకు."

"కోపమేం లేదు."

"డొమినిక్! అతన్ని కలిసిం దగ్గర్నుంచి నీ మీద ఇష్టం పెరిగిందని చెబితే అర్థం అవుతుందా? మరో మాట కూడా చెప్పాలని ఉంది. నువ్వు నా చేతుల్లో ఉన్నప్పుడు కూడా, ఇంతకు ముందు కన్న బావుంది. నీ మీద ఇంకా ఎక్కువ హక్కున్నట్టుంది."

వాళ్ళు గతమూడేళ్ళలో ఒకరునుంచి ఒకరు పొందిన విశ్వాసంతో అతను మాట్లాడాడు. అతన్ని ఎప్పట్లాగే చూస్తూ కూర్చుంది. ఆమె చూపులో నిరసనలేని మృదుత్వం, దయలేని విషాదం ఉన్నాయి.

"అర్థమైంది" అంది.

ఒక నిమిషం పోయాక “అతను మీకేమి అవుతాడు? ఆలయమా?” అని అడిగింది.

“హాయిర్ పర్ట్ - మతస్థులు శిక్షగా ధరిస్తారు చూడు ముతకగా, అసౌకర్యంగా ఉండే గుడ్డతో కుట్టిన చొక్కా - అది.”

ఆమె మేడ పైకి వెళ్ళాక, ఒక కిటికీ దగ్గరకి పోయి ఆకాశాన్ని చూస్తూ నుంచున్నాడు. తల వెనక్కి వాలాడు. మేడ కండరాలు బిగుతుగా అయ్యాయి. ఆకాశాన్ని చూడడంలోని ప్రత్యేక శ్రద్ధ, దేని మీద దృష్టి పెట్టామన్న విషయం నుంచి కాక, తల పైకెత్తడం నుంచి వస్తుందేమో అనుకున్నాడు.

6

“ఆధునిక ప్రపంచంతో ఉన్న అసలు చిక్కేమిటంటే - స్వేచ్ఛ, అదుపు రెండూ పరస్పర విరుద్ధాలు అని పొరబడడం. ప్రపంచాన్ని నలిపేస్తున్న బృహత్ సమస్యల్ని పరిష్కరించాలంటే మన మానసిక గందరగోళాలు తొలిగిపోవాలి. ఒక తాత్విక దృక్పథం అలవడాలి. సారంలో స్వేచ్ఛ, నిర్బంధం రెండూ ఒకటే. ఒక చిన్న ఉదాహరణ చెబుతాను. మీరు కావాలను కున్నప్పుడల్లా దాటేయడానికి లేకుండా ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్ మీ స్వేచ్ఛని అడ్డుకుంటాయి. కానీ ఈ అడ్డే, ఏ ట్రక్కు కిందో పడకుండా ఉండే స్వేచ్ఛని ఇస్తుంది. మీకో ఉద్యోగం ఇచ్చి వదలి పెట్టడానికి వీల్లేదు అంటే మీ కెరీర్ కి సంబంధించిన స్వేచ్ఛని అడ్డగించడమే. కానీ అది నిరుద్యోగ భయంనుంచి స్వేచ్ఛను ప్రసాదిస్తుంది. ఎప్పుడెప్పుడు ఒక నిర్బంధం విధించ బడుతుందో అప్పుడు దానంతట అదే ఒక కొత్త స్వేచ్ఛ కూడా వస్తుంది, ఆ రెండూ విడదియ్యరానివి. పరిపూర్ణ నిర్బంధం ద్వారా మాత్రమే పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం సాధించగలం” అన్నాడు ఎల్స్వర్త్.

“అది నిజం” అని అరిచాడు మిచెల్ లేటన్.

అది అచ్చంగా కీచుమన్న అరుపే. సన్నగా, హెచ్చు శబ్దంతో వచ్చింది. ఫైర్ సైరన్ లాగ ఆకస్మిక ఉలికిపాటుతో వచ్చింది. అతిథులు మిచెల్ లేటన్ వంక చూశారు.

అతను గుడ్డ పడక్కుర్చీలో కూర్చుని ఉన్నాడు. తన డ్రాయింగ్ రూములో - కాళ్ళూ, పొట్టూ ముందుకు పెట్టి, పెంకి పిల్లాడు కావాలని చెడ్డ భంగిమలో కూచున్నట్టు కూర్చున్నాడు. మిచెల్ లేటన్ కి సంబంధించిన ప్రతిదీ ‘ఇంచుమించు’ అన్న చోట ఆగిపోతుంది. పూర్తి కాదు. కొంచెంలో విఫలమౌతుంది. శరీరం పొడుగ్గా కావాలని పెరగడం మొదలుపెట్టి మనసు మార్చుకుని, పొట్టికన్న కొంచెం పొడుగైన మొండేన్ని కాళ్ళని సంపాదించి ఆగిపోయింది. ముఖంలో ఎముకలు నాజుగ్గా ఉంటాయి. అయితే కండ అతనిమీద జోకు వేసింది. లావు అనడానికి వీల్లేని పరిమితిలో బయటకొచ్చేసింది. శాశ్వతంగా గవదల జబ్బుంది అని సూచించేటట్టుంది. పెదవులు ముందు కొచ్చేశాయి. అది తాత్కాలిక అభివ్యక్తి కాదు. ఆ ముఖం తీరు అంతే అనడానికి లేదు. అది ఒక దీర్ఘకాలిక లక్షణం. అది అతని శరీరం అంతటా వ్యాపించి ఉంటుంది. మొత్తం శరీరం ఉబ్బిపోయి ఉంటుంది.

లేటన్కి పాతిక బిలియన్ డాలర్ల ఆస్తి సంక్రమించింది. జీవితంలో ముప్పై మూడేళ్ళ కాలం దానికి మెరుగులుదిద్దే ప్రయత్నంలో గడిపాడు.

ఎల్వీవర్ట్ టూహీ డిన్నర్ దుస్తుల్లో ఉన్నాడు. డ్రాయర్లు ఉన్న ఒక టేబుల్కి చేరగిలబడి నుంచున్నాడు. అతను చాలా విశ్రాంతిగా ఉన్నాడు, ఏమీ పట్టనితనం, హుందా అయిన చనువు కనిపిస్తున్నాయి అతనిలో. వీళ్ళు నిక్కచ్చిగా మర్యాద పద్ధతుల్ని పాటించాల్సిన వాళ్ళు కారులే అన్నట్టున్నాడు.

రూమంతా కలయజూశాడు. అది అచ్చంగా ఆధునికం అనడానికీ, పూర్తిగా కొలోనియల్ అనడానికీ లేదు. ఫ్రెంచ్ ఎంపైర్కి కాస్త తక్కువగా ఉంది. వస్తు సామగ్రి సమతలాలతో ఉంది. హంస మెడ కాడలు, నల్ల అద్దాలు, ఎలెక్ట్రిక్ హరికేన్ దీపాలు, క్రోమియం సామగ్రి, ఎంబ్రాయిడరీ చేసిన దళసరిపాటి వస్త్రాలు ఉన్నాయి.

“అది నిజం” అన్నాడు లేటన్ - అక్కడున్న ఇతరులందరూ కాదంటారన్నట్టు, ముందే వాళ్ళని అవమాన పరుస్తున్నట్టు అన్నాడు. “ప్రజలు స్వేచ్ఛ విషయంలో అనవసరంగా రాద్ధాంతం చేస్తారు. నా అభిప్రాయంలో అది అస్పష్టపదం, అతి దుర్వినియోగ పరిచిన మాట. స్వేచ్ఛ అనేది పెద్దవరం అని కూడా అనుకోను. ఖచ్చితమైన పద్ధతులతో క్రమబద్ధం చేసిన సమాజంలో, జానపద నృత్యంలోలాగా ఏకీకృతంగా ఉన్న సమాజంలో - ప్రజలు ఎక్కువ సంతోషంగా ఉంటారని నేను అనుకుంటాను. జానపద నృత్యం ఎంత అందంగా ఉంటుందో మీకు తెలుసు. ఎంత లయబద్ధంగా ఉంటుందో తెలుసు. ఎందుకంటే ఎన్నో తరాల మీద తయారైందది. ఎవడో బుద్ధిహీనుడొచ్చి మార్చడానికి వాళ్ళు ఒప్పుకోరు. అది కావాలి మనకు. క్రమపద్ధతి, లయ. అందం కూడా.”

“సరైన పోలిక, మిచ్! నీకు సృజనాత్మకత ఉందని నేను చెబుతూనే ఉన్నాను” అన్నాడు టూహీ.

“నేను అనేదేమిటంటే, ప్రజలు ఆనందంగా లేకపోవడానికి కారణం ఛాయిస్ తక్కువ కావడం కాదు. ఎక్కువై పోవడం. నిర్ణయించుకోవాల్సి రావడం. నిరంతర ఎంపిక. ఎప్పుడూ ఏ దారి మంచిదా అని సతమతమై పోవడం. ఒక క్రమబద్ధ సంఘంలో మనిషి భద్రత అనుభవించగలుగుతాడు. ఎప్పుడూ ఏదో ఒకటి చెయ్యమని ఎవడూ సతాయించడు. ఎవడూ ఏమీ చెయ్యనక్కర లేదు. సామూహికహితం కోసం తప్ప” అన్నాడు లేటన్.

“ఆధ్యాత్మిక విలువలు ముఖ్యం. ప్రపంచంతో కలిసి నడవాలి. వెనకబడి పోకూడదు. ఇది ఆధ్యాత్మిక శతాబ్దం” అన్నాడు హోమర్ స్లోటర్న్.

స్లోటర్న్ది పెద్దముఖం. నిద్రకళ్ళు. చొక్కాకి కెంపులు, పచ్చలు కలిపి చేసిన బొత్తాలున్నాయి. గంజిపెట్టిన తెల్లచొక్కా మీద సలాడ్ బొట్లు జారిపోతున్నట్టున్నాయి అవి. అతనికి మూడు డిపార్ట్మెంటు స్టోర్లున్నాయి.

“ప్రతి వాడూ యుగయుగాల మార్మిక రహస్యాలని అధ్యయనం చెయ్యాలని ఒక చట్టం చెయ్యాలి. ఈజిప్టు పిరమిడ్లలో అవన్నీ రాసి ఉన్నాయి” అన్నాడు మిచెల్ లేటన్.

“అది సత్యం మిచ్! మార్మికత గురించి చాలా చెప్పాల్సి ఉంది. అది ఒక వైపు. మరో వైపు గతితార్మిక భౌతికవాదం గురించీ చెప్పాల్సి ఉంది” అంగీకరించాడు హోమర్ స్లోటర్న్.

“అందులో వైరుధ్యం ఏమీ లేదు. భవిష్యత్తు ఆ రెండిటినీ కలిపేస్తుంది” అన్నాడు మిచెల్ చులకనగా దీర్ఘాల్పన.

“నిజానికి ఆ రెండూ ఉపరితలంలో మాత్రమే వేరుగా కనిపిస్తాయి గాని, ఏక వస్తువుకి చెందిన ప్రకటనలే. ఉద్దేశం ఒక్కటే” అన్నాడు ఎల్స్వర్త్ టూహీ. అతని కళ్ళద్దాలు, లోపలే ఏదో దీపం వెలిగించారా అన్నట్టు మెరుస్తాయి. తన మాటకి - తనదైన పద్ధతిలో, తనే సంతోషించాడు.

“నాకు తెలిసిందల్లా స్వార్థంరాహిత్యం ఒక్కటే నైతిక సూత్రం అని” అంది జెస్సికా ప్రాట్. “అదే ఉదాత్తమైన నియమం. పవిత్రమైన విధి. స్వేచ్ఛ కన్న చాలా చాలా ముఖ్యమైంది. స్వార్థరాహిత్యమే ఆనంద మార్గం. నిస్వార్థంగా ఉండడానికి అంగీకరించనివాళ్ళని కాల్పించి పారేస్తాను - వాళ్ళని దుఃఖంనుంచి బయట పడేసేందుకు. ఎలాగూ వాళ్ళు సంతోషంగా ఉండలేరు కదా!”

జెస్సికా ప్రాట్ మాటల్లో బెంగ ఉంది. ఆవిడ ముఖం సాత్వికంగా, వృద్ధాప్య ఛాయలతో ఉంటుంది. పౌడర్ మెత్తిన చర్మం చూస్తే దాన్ని ముట్టుకున్న వేలికి ఒక తెల్లటి దుమ్ము చుక్క అంటుకుంటుందనిపిస్తుంది. మేకప్ విషయంలో అమాయకురాలు ఆవిడ.

జెస్సికా ప్రాట్ వంశం ప్రాచీనమైందని పేరు పొందింది. డబ్బు లేదు కానీ ఆమెకి గొప్ప ఆశయం ఉంది, చెల్లి రెనీ అంటే ప్రేమ ఉంది. వాళ్ళు చిన్నతనంలోనే అనాథలయ్యారు. రెనీని పెంచడానికి జీవితాన్ని అంకితం చేసేసింది జెస్సికా. అన్నింటినీ త్యాగం చేసింది. పెళ్ళి చేసుకోలేదు. సంవత్సరాల తరబడి సంఘర్షణ పడింది. ప్రణాళికలు వేసింది. మోసాలు చేసింది. హోమర్ స్లోటర్న్ తో రెనీ పెళ్ళి చెయ్యడం అనే విజయం సాధించింది.

రెనీ స్లోటర్న్ బరాణీలు నములుతూ ఒక స్టూలు మీద వంగి కూర్చుంది. పక్క టేబుల్ మీద ఉన్న స్పటిక పాత్రలోంచి మరో గింజ అందుకుంటోంది మధ్య మధ్య. అంతకు మించి శ్రమపడడం లేదు. పాలిపోయిన ముఖంలోంచి పాలిపోయిన కళ్ళు స్తబ్ధంగా చూస్తున్నాయి.

“అది అత్యాశ జెస్! ప్రతివాడూ ఒక సెయింట్ కావాలని ఆశించకూడదు” అన్నాడు స్లోటర్న్.

“నేనేమీ ఆశించడం లేదు. ఆశించడం ఎప్పుడో మానేశాను. కానీ మనందరికీ విద్య అవసరం. టూహీగారికి అర్థం అవుతుందనుకుంటాను. ప్రతివాళ్ళూ సరైన విద్య పొందాలని శాసిస్తే మన ప్రపంచం ఇంకా బాగుండి ఉండేది. ప్రతి మనిషీ మంచి చేసితీరాలని శాసిస్తే, సంతోషపడే స్వేచ్ఛ వాళ్ళకి లభిస్తుంది.”

“ఇది నికార్సైన పనికిమాలిన చర్చ. తెలివైన వాడెవడూ ఇవాళ స్వేచ్ఛను ఆశించడు. ఆ రోజులయిపోయాయి. భవిష్యత్తు సోషల్ ప్లానింగ్ ది. నిర్బంధం అనేది ప్రకృతి నియమం. అది అంతే. అది స్పష్టంగా దానంతట అదే తెలుస్తూ ఉంటుంది” అంది ఈవ్ లేటన్.

ఈవ్ లేటన్ అందంగా ఉంటుంది. ఒక షాండిలియర్ కాంతిలో నిలబడి ఉంది. మెత్తటి నల్లటి జుట్టు తలకి అంటి పెట్టుకుని ఉంది. లేతఆకుపచ్చ శాటిన్ గౌను, మృదువైన రంగుమారిన చర్మాన్ని చూపిస్తూ, ప్రవహించడానికి సిద్ధంగా ఉన్న నీళ్ళలా ఉంది. శాటిన్ ని, పెర్ఫ్యూమ్ ని అల్యూమినియం టేబుల్ టాప్ అంత ఆధునికంగా కనిపించేటట్టు చేసే నేర్పుంది లేటన్ కి. ఆమె సబ్ మెరైన్ ద్వారం నుంచి లేస్తున్న వీనస్ లా ఉంది.

నాయకురాలు కావడమే జీవితంలో సాధించదగ్గ కార్యం అని ఈవ్ లేటన్ నమ్మకం. దేనికి నాయకత్వం అనేది అంత ముఖ్యం కాదు. ఆవిడ పద్ధతి ఏమిటంటే నిర్లక్ష్యంగా ఒక దూకు దూకి ఇతరులందరి కన్నా ముందుకు వెళ్ళి పోవడమే. ఆవిడ ఫిలాసఫీ ఒకే ఒక్క వాక్యం - “దేన్ని నుంచయినా తప్పించకు పోగలను.” దాన్ని సంభాషణలో తన అభిమాన వాక్యంగా ఇలా మలిచింది. “నేనా? నేను ఎల్లుండిని” అంది. గుర్రపు స్వారిలో, రేసు డ్రైవింగులో, ఈతలో, స్టంట్ పైలటింగ్ లో నిపుణురాలు. యుగ ప్రాధాన్యం ఆలోచనా క్షేత్రానికి మారిందని గమనించినప్పుడు ఆమె మరో దూకు దూకింది. ఏ సైదు కాలవనైనా ఎలా దూకుతుందో అలా దూకి, ముందుకు, అత్యాధునికానికి వెళ్ళిపోయింది. వెళ్ళిపోయి తన విన్యాసాన్ని ప్రశ్నించే మనుషుల్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయింది. ఆవిడ సాధించిన ఏ విజయాల్నీ ఎవరూ ఎప్పుడూ ప్రశ్నించలేదు. తన రాజకీయ అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించని వాళ్ళ పట్ల అసహనంతో కూడిన క్రోధం ఆవిడకి. అది వ్యక్తిగత విషయం అనీ, ఆమె తప్పుకావడానికి వీలేదనీ ఆవిడ అభిప్రాయం. ఎందుకంటే తను ఎల్లుండి కనక.

ఆవిడ భర్త మిచెల్ లేటన్ కి ఆవిడంటే చిరాకు.

“అది ఖచ్చితంగా విలువైన చర్చే. అందరూ నీ అంత సమర్థులు కాలేరు డియర్! ఇతరులకి తోడ్పడాలి. మేధావి నాయకుల నైతిక బాధ్యత అది. నా ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే నిర్బంధం అనే మాటకి భయపడ్డం మానెయ్యాలి. ఒక మంచి పనిని సాధిస్తున్నప్పుడు, ప్రేమ పేరుతో చేసినప్పుడు, అది నిర్బంధం కాదు. అయితే ఈ దేశానికి అర్థం అయ్యేట్టు చెయ్యడం ఎలాగో నాకు తెలియదు. అమెరికన్లు ఛాందసులు” అన్నాడు లేటన్.

తనకి పావు బిలియన్ డాలర్లు ఇచ్చిందిగాని దానికి సమస్థాయిలో గౌరవం ఇవ్వలేదని అతను తన దేశాన్ని క్షమించలేక పోతున్నాడు. ప్రజలు, అతని చెక్కుల్ని తీసుకుంటున్నట్టు కళమీద, సాహిత్యం మీద, చరిత్ర మీద, జీవశాస్త్రం మీద, సమాజ శాస్త్రం మీద, అతి భౌతిక శాస్త్రం మీద అతని అభిప్రాయాల్ని తీసుకోవడం లేదు. అతని ఫిర్యాదేమిటంటే ప్రజలు మరీ ఎక్కువగా తనని డబ్బుతోటే గుర్తిస్తున్నారని. తగిన రీతిలో గుర్తించ లేదని వాళ్ళంటే అసహ్యం.

“నిర్బంధానికి అనుకూలంగా చెప్పాల్సింది చాలా ఉంది. అయితే అది ప్రజాస్వామిక పద్ధతిలో రూపొందించబడి ఉండాలి. ప్రజల మేలుకే ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి, మనకి నచ్చినా, నచ్చక పోయినా”

హోమర్ స్లోటర్న్ వైఖరిని, భాషలోకి మారిస్తే, అందులో రెండు భాగాలున్నాయని చెప్పొచ్చు. అవి పరస్పర వైరుధ్యం ఉన్న భాగాలు. కానీ అలా ఉండడం అతన్ని ఇబ్బంది పెట్టదు. ఎందుకంటే ఆ బుర్రలో ఆ రెండూ భాషగా మార్పు చెందలేదు. మొదటిది రూపరహిత భాగం. అది సిద్ధాంతాలు నాన్నెన్ను అంటుంది. అయితే కష్టమర్లు ఆ రకమైన వాటినే కోరుతూ ఉంటే వాళ్ళకి వాటిని ఇవ్వడం క్షేమమే అంటుంది. మంచి బిజినెస్ అవుతుందని కూడా చెబుతుంది. రెండవ భాగం, డబ్బు రంధిలో పడి, ఆధ్యాత్మిక జీవితం అని ప్రజలు అంటున్న దానిని తను నిర్లక్ష్యం చేసినందుకు ఇబ్బందిపడుతూ ఉంటుంది. ‘టూహీలాంటి వాళ్ళకి ఆధ్యాత్మిక జీవితం ఉండి ఉండొచ్చు. తన స్టోర్స్ ని తన నుంచి లాగేసుకుంటే మటుకు ఏమిటి? గవర్నమెంట్ డిపార్ట్మెంట్ స్టోర్ మేనేజర్ గా బతకడం ఇంతకంటే సులువు కాదా? యాజమాన్యపు బాదరబందీ ఉండదు. ఇప్పుడు పొందుతున్న పరువూ, సుఖం దక్కడానికి మేనేజర్ గా వచ్చే జీతం చాలదా?’ అనుకుంటాడు.

“రాబోయే సమాజంలో ఏ స్త్రీ అయినా కోరుకున్న మగాడితో పడుకోవచ్చట. నిజమేనా?” అంది రెనీ స్లోటర్న్. ఆ మాట ప్రశ్నలాగే మొదలయింది. తర్వాత మారిపోయింది. నిజంగా తెలుసుకోవాలని అనుకోలేదు. ఆవిడకి కలిగిందల్లా చప్పటి ఆశ్చర్యం మాత్రమే - కోరుకున్న మనిషి దొరికితే ఎలా ఉంటుంది? అసలు ఎవరైనా ఎలా కోరుకుంటారు? అని.

“వ్యక్తిగతమైన ఛాయిస్ లగురించి మాట్లాడడం తెలివితక్కువ తనం. పాత ఫేషన్ అది. వ్యక్తి అంటూ ఎవడూ లేడు. సామూహిక ఉనికి మాత్రమే ఉంది. దానికి వేరే రుజువు లక్కర లేదు” అంది ఈవ్ లేటన్.

టూహీ నవ్వాడు. ఏమీ అనలేదు.

“ప్రజానీకం గురించి ఏదో ఒకటి చెయ్యాల్సిందే” అని ప్రకటించాడు మిచెల్ లేటన్. “వాళ్ళని నడిపించాలి. తమకేది మంచిదో వాళ్ళకి తెలియదు. నాకు అర్థం కాని విషయం ఒకటుంది. సంస్కారం, స్థాయి ఉన్న మనలాంటి వాళ్ళు సామూహికత అనే గొప్ప ఆదర్శాన్ని చక్కగా అర్థం చేసుకుని, తమ సొంత సౌకర్యాలని త్యాగం చెయ్యడానికి సిద్ధంగా ఉండగా, దాన్నుంచి ఎన్నో పొందగల శ్రామికులు ఎందుకు బుద్ధిహీనుల్లా పట్టనట్టు ఉంటున్నారు? ఈ దేశంలో శ్రామికులకి సామూహికత పట్ల ఎందుకు సదభిప్రాయం లేదో అర్థంకాదు నాకు” అన్నాడు.

గదిలో పచార్లుచేస్తూ “దీంతో నాకు బోరుకొడుతోంది” అని అసహనంగా అరిచింది ఈవ్ లేటన్.

సంభాషణ కళ్ళవైపు వివిధ కళా రంగాలలో గుర్తింపు పొందిన నాయకుల వైపు మళ్ళింది.

“తర్కపు అణచివేత నుంచి పదాల్ని విముక్తం చెయ్యాలంది లోయిస్ కుక్. పదాల మీద హేతువుకున్న పట్టు - శ్రామికుల్ని దోపిడీ చేస్తున్న పెట్టుబడిదారుల పట్టులా ఉంది. బేరసారాల ద్వారా తర్కంతో సంప్రదింపులకి పదాలకి అనుమతి నివ్వాలి సామూహికత. ఇదీ ఆవిడ చెప్పేది. ఎంత గమ్మత్తుగా కొత్తగా ఉందో చూడండి అంది ఆవిడ.”

“ఐక్ - అతని పేరేమిటి? నాటకశాల అన్నది ప్రేమ పరికరం అంటాడు. నాటకం వేదిక మీద జరుగుతుందనడం తప్పు. అది ప్రేక్షకుల హృదయాల్లో జరుగుతుంది అంటాడు.”

“గత ఆదివారం బేనర్లో జూల్స్ ఫౌగర్ భవిష్యత్తులో నాటకశాల అవసరమే ఉండదన్నాడు. సామాన్యుడి దైనందిన జీవితంలోనే షేక్స్పియర్ విషాదాంత నాటకంలో ఉన్నంత కళ ఉంది అంటాడతను. భవిష్యత్తులో నాటక రచయిత అవసరమే ఉండదు. విమర్శకుడు ప్రజల జీవితాల్ని పరిశీలించి, అందులో ఉన్న కళాత్మక అంశాలను విశ్లేషించి పబ్లిక్ కి చెబుతాడు. అదీ జూల్స్ ఫౌగర్ చెప్పింది. అతనితో ఏకీభవిస్తానో లేదో తెలియదు గాని ఆసక్తికరమైన కొత్త కోణాన్ని ఒకదాన్ని పట్టుకున్నాడు.”

“బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యం పని అయిపోయింది ” అన్నాడు లాన్సెలట్ క్లాక్. భవిష్యత్తులో యుద్ధం అనేది ఉండదట. ‘ప్రపంచ శ్రామికులు రానివ్వర’న్నాడు. ‘అంతర్జాతీయ బ్యాంకర్లు, ఆయుధ సామగ్రి తయారీదారులు, యుద్ధాల్ని మొదలుపెడతారు. వాళ్ళని పీఠాల్నించి తన్ని పారేశార’న్నాడు. విశ్వం ఒక అంతుపట్టని రహస్యం అని, తన తల్లి తన బెస్ట్ ఫ్రెండ్ అని అన్నాడు క్లాక్. బల్గేరియా ప్రధానమంత్రి ఉదయం అల్పాహారంగా హెరింగ్ చేపని తింటాడని క్లాక్ చెప్పాడు.”

“గార్డన్ ప్రిస్కాట్ - ‘నాలుగు గోడలు. ఒక పైకప్పు. ఆర్కిటెక్చర్ అంటే ఇంతే’ అంటాడు. నేల ఐచ్ఛికమట. ‘మిగిలినదంతా పెట్టుబడిదారుడి ఆదంబరం’ అన్నాడు. ‘ఈ భూగోళం మీద ప్రతి మనిషికీ నెత్తి మీద పైకప్పు దొరికేంత వరకూ ఎవరినీ ఎక్కడా ఏ నిర్మాణమూ చెయ్యనివ్వకూడద’న్నాడు... సరే. మరి పెంటగోనియా ఆదివాసీల సంగతేమిటి? వాళ్ళు ఒక ఇంటిని కోరుకునేట్టు చెయ్యాల్సిన బాధ్యత మనదట. ప్రిస్కాట్ దాన్ని గతి తార్కిక స్థలాతీత పరస్పరాధారిత స్థితి అంటున్నాడు.”

ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఏమీ అనలేదు. పెద్ద టైపు రైటర్ ని ఊహిస్తూ నవ్వుతూ నిలుచున్నాడు. తనకి తెలిసిన ప్రతి ప్రసిద్ధుడి పేరూ ఆ కీబోర్డులో ఒక కీ. ప్రతిమాట ఒక ప్రత్యేక క్షేత్రాన్ని నియంత్రిస్తూ ఉంటుంది. నొక్కినప్పుడల్లా తన ముద్ర వేస్తుంది. ఒక పెద్ద ఖాళీ కాగితంమీద మొత్తం మీటలన్నీ కలిసి అర్థవంత వ్యాఖ్యలన్నీ తయారు చేస్తాయి. టైపు రైటరంటే దాని మీటల్ని నొక్కే చెయ్యొకటి ఉండాలనేగా అనుకున్నాడు.

మిచెల్ లేటన్ గొంతు “ఓహో. అవును. బేనర్ దరిద్రంగా ఉంది” అని విసుగ్గా అన్నప్పుడు టూహీ మళ్ళీ లోకంలోకి వచ్చాడు.

“నాకు తెలుసు” అన్నాడు హోమర్ స్లోటర్న్.

“జారిపోతోంది. అది ఖాయంగా జారిపోతుంది. ఒక పనికిమాలిన పెట్టుబడి అయిపోయింది నాకు. ఎల్స్వర్త్ పొరపాటు పడిన ఒకే ఒక సందర్భం అది” అన్నాడు మిచెల్ లేటన్.

“ఎల్స్వర్త్ ఎప్పుడూ పొరబడరు” అంది ఈవ్ లేటన్.

“అప్పుడు మాత్రం పొరబడ్డాడు. ఆ చెత్త పత్రికలో భాగం కొనమని సలహా ఇచ్చింది తనే.” టూహీ వెల్వెట్ కళ్ళలో సహనం కనిపించిందతనికి. హడావిడిగా మరో మాట చేర్చాడు. “ఎల్స్వర్త్! నేను ఫిర్యాదు చెయ్యడంలేదు. ఏం ఫర్వాలేదు. దిక్కుమాలిన ఆదాయం పన్ను కాస్త తగ్గడానికి ఉపయోగపడొచ్చులే. కానీ ఆ మురికి - అభివృద్ధి నిరోధక - చెత్తగుడ్డ ఖాయంగా నాశనమైపోతోంది.”

“కొంచె ఓపిక పట్టు మిచెల్!” అన్నాడు టూహీ.

“దాన్ని అమ్మేసి బయటకి రాకూడదంటున్నావా?”

“అవును. రావద్దు.”

“సరే. నువ్వు అలా అంటే సరే. నేను భరించగలను. దేన్నయినా భరించగలను.”

“కానీ నా వల్ల కాదు” అని ఆశ్చర్యకరంగా తీవ్రంగా అరిచాడు హోమర్ స్లోటర్న్. “బేనర్లో ఎవ్వరూ ప్రకటన ఇవ్వడానికి ఇష్టపడని పరిస్థితి వచ్చేస్తుంది. సర్క్యులేషన్ విషయం కాదు - అది బాగానే ఉంది. కానీ ఒక భావన - వింతయిన భావన వచ్చేసింది... ఎల్స్వర్త్! నా కాంట్రాక్టు వదులుకోవాలని ఆలోచిస్తున్నాను.”

“ఎందుకు?”

“‘మేము వైనాండ్ని చదవం’ అన్న ఉద్యమం గురించి తెలియదా?”

“విన్నాను.”

“గస్ వెబ్ అనే వాడు నడుపుతున్నాడు. వాళ్ళు కార్ల అద్దాల మీద పబ్లిక్ టాయ్లెట్స్ దగ్గర స్టిక్కుర్లు అతికిస్తున్నారు. థియేటర్లలో వైనాండ్ న్యూస్ రీల్స్ వస్తే బుస చప్పుళ్ళు చేస్తున్నారు. అది అంత పెద్ద గ్రూపనుకోను. కానీ... పోయిన వారం వికారంగా ఉన్న ఒకావిడ ఆ ఫిఫ్ట్ ఎవెన్యూలో ఉన్న స్టోర్లో, నా స్టోర్లో, కోపంగా విరుచుకుపడింది. బేనర్లో ప్రకటన లిస్తున్నందుకు మమ్మల్ని శ్రామికులకు శత్రువులమంది. దాన్ని వదిలేయ్యొచ్చు కానీ, మా పాత కష్టమర్లలో ఒకావిడ - సాత్వికురాలు, గుప్పెడంత ముసలావిడ, కనెక్టికట్లో ఉంటుంది - మూడు తరాలుగా రిపబ్లికన్ ఆవిడ - ‘నా పద్దు ఇక్కడ కేన్సిల్ చేసుకోవాల్సి రావచ్చు’ అంది. వైనాండ్ నియంత అని ఎవడో చెప్పాడట.”

“గైయిల్ వైనాండ్కి మరీ ప్రాథమిక స్థాయి రకంవి తప్ప ఆపై పాలిటిక్స్ గురించి ఏమీ తెలియదు” అన్నాడు టూహీ. “అతను ఇప్పటికీ హెల్స్ కిచెన్లోని డెమోక్రటిక్ క్లబ్ తరహాలోనే ఆలోచిస్తాడు. ఆ రోజుల్లో రాజకీయ అవినీతిలో ఒక అమాయకత్వం ఉండేది. కాదంటావా?”

“నేను పట్టించుకోను. నేను మాట్లాడుతున్నది. దాని గురించి కాదు. నేననేది, బేనర్ ఒక భారంగా తయారైతోంది. బిజినెస్ని దెబ్బ తీస్తోంది. ఈ రోజుల్లో ఎవడైనా జాగ్రత్తగా ఉండాల్సిందే. మనం కూడనివాళ్ళతో సంబంధం పెట్టుకున్నాం. వాళ్ళ మీద బురద జల్లే కార్యక్రమం జరుగుతోందని విన్నాం. నీ మీద కూడా పడుతుంది. ఆ వ్యవహారం నేను భరించలేను.”

“అది మొత్తంగా అన్యాయమైన బురద కాదు.”

“నాకు వద్దు. అది నిజమా కాదా అన్నది నాకు అనవసరం. గెయిల్ వైనాండ్ కోసం పడాల్సిన అవసరం నా కేమిటి? అతని పట్ల ప్రజా వ్యతిరేకత ఉందంటే వీలయినంత దూరంగా ఉండడమే నా పని. తొందరగా. నేను ఒక్కణ్ణే కాదు. అలా ఆలోచిస్తున్న వాళ్ళం కొంతమందిమి ఉన్నాం. ఫెర్రీస్ & సైమ్స్ కంపెనీ వాడు జిమ్ ఫెర్రీస్, విమోఫ్లేక్స్కి చెందిన బిల్లి షూల్ట్జ్, టూడ్లర్ టాగ్స్ ఆయన బడ్ హార్పర్... నీకు వాళ్ళంతా తెలుసు. నీ స్నేహితులే, మా వాళ్ళు. లిబరల్ బిజినెస్మెన్ వాళ్ళు. మేమంతా బేనర్ నుంచి ప్రకటనల్ని తీసేద్దాం అనుకుంటున్నాం.”

“కాస్త ఓపిక పట్టు హోమర్! నేను తొందర పడను. ప్రతిదానికీ ఒక సమయం ఉంటుంది. మానసిక సమయం. సైకలాజికల్ మొమెంట్ అనేది ఒకటుంది.”

“సరే. నీ మాట ప్రకారమే చేస్తాను. కానీ ఒక వాతావరణం మటుకు ఏర్పడింది. ఏదో ఒక రోజున అది ప్రమాదిస్తుంది.”

“కావచ్చు. అది ప్రమాదించేటప్పుడు నేను చెబుతాను.”

“ఎల్వీవర్త్ బేనర్లో పని చేశాడనుకంటా” అంది రెనీ స్లోటర్న్, గందరగోళ పడి.

తక్కినవాళ్ళు ఆమెను కోపంగా, జాలిగా చూశారు.

“నువ్వు అమాయకురాలివి రెనీ!” అని భుజాలెగరేసింది ఈవ్ లేటన్.

“బేనర్తో సమస్యేమిటి?”

“పాపా! చెత్త పాలిటిక్స్ తో చికాకు పడకు. బేనర్ చెడ్డ పేపరు. వైనాండ్ దుష్టుడు. అతను సంపన్నవర్గాల స్వార్థాలకి ప్రతినిధి” అంది జెస్సికా ప్రాట్.

“అతను బావుంటాడు. అతనికి సెక్స్ అపీల్ ఉంది” అంది రెనీ.

“దయచేసి ఆపు” అని అరిచింది ఈవ్ లేటన్.

“రెనీకి తన అభిప్రాయం చెప్పే హక్కుంది” అంది జెస్సికా ప్రాట్. వెంటనే కోపం వచ్చిందామెకి.

“వైనాండ్ ఉద్యోగ సంఘానికి ఎల్వీవర్త్ ప్రెసిడెంటుని ఎవరో చెప్పారు నాకు” అని దీర్ఘాలు తీసింది రెనీ.

“లేదు రెనీ! నేనెప్పుడు దేనికి ప్రెసిడెంటుని కాను. సాధారణ సభ్యుణ్ణి. పేపరాఫీసులో కాఫీబోయ్లాంటివాణ్ణి.”

“వాళ్ళకి వైనాండ్ ఉద్యోగుల సంఘం అని ఒకటుందా?” హోమర్ స్లోటర్ అడిగాడు.

“మొదట్లో వట్టి క్లబ్ అది. నిరుడు యూనియన్ అయింది.”

“ఎవరు ఆర్గనైజ్ చేశారు?”

“ఎలా చెప్పగలం? ఇంచుమించు దానంతట అదే ఏర్పడినట్టు. అన్ని ప్రజా ఉద్యమాల లాగానే.”

“నా ఉద్దేశ్యంలో వైనాండ్ నీచుడు” ప్రకటించాడు మిచెల్ లేటన్. “తను ఎవడని అనుకుంటున్నాడు వాడు? నేను ఒక స్టాక్ హోల్డర్ మీటింగ్ కి వెళ్ళాను. మమ్మల్ని పనివాళ్ళ కింద చూశాడు. నా డబ్బు వాడిడబ్బులాంటిది కాదా? వాడి చెత్త పేపరులో నాకు భాగం లేదా? వాడికి జర్నలిజం గురించి నేనూ కొన్ని పాఠాలు చెప్పగలను. నాకూ కొన్ని ఐడియాలున్నాయి. వాడికి ఏం చూసుకుని పొగరు? ఆ డబ్బుంతా తనంతట తను సంపాదించాడనా? హెల్స్ కిచెన్ నుంచి వచ్చినంత మాత్రాన అంత అహంకారమా? హెల్స్ కిచెన్ లో పుట్టి పైకివచ్చే అదృష్టం లేకపోతే అది ఇతరుల తప్పుకాదు. పుట్టుకతోటే ధనవంతుడు కావడం ఎంత భయంకరలోపమో ఎవరికీ అర్థంకావడం లేదు. ప్రజలు అలా అనేసుకుంటున్నారు, నువ్వు అలా పుట్టావు కాబట్టి. అలా పుట్టకపోతే నువ్వు ఎందుకూ పనికి రావుట. చెప్పొచ్చేదేమిటంటే వైనాండ్ కి దొరికిన అవకాశాలు నాకు దొరికి ఉంటే అంతకు రెట్టింపు డబ్బు, మూడురెట్లు కీర్తి సంపాదించి ఉండేవాణ్ణి. కానీ వాడికెంత పొగరంటే దీన్ని గమనించట్లేదు వాడు.”

ఎవరూ ఏమీ మాట్లాడలేదు. మిచెల్ లేటన్ స్వరంలో పెరుగుతున్న హిస్టీరియా లక్షణాలు గమనించారు. ఈవ్ లేటన్ సాయం కోసం టూహీ కేసి అభ్యర్థనగా చూసింది. టూహీ నవ్వి ఒక అడుగు ముందుకు వేశాడు.

“నేను నిన్ను చూసి సిగ్గుపడుతున్నాను మిచ్!” అన్నాడు.

హోమర్ స్లోటర్ ఆశ్చర్యపోయాడు. ఈ విషయంలో మిచెల్ లేటన్ ని ఎవరూ తప్పుపట్టరు. అసలు ఏ విషయంలోనూ అతన్ని కాదనరు.

మిచెల్ లేటన్ కింది పెదవి మాయమైపోయింది.

“నేను నిన్నుచూసి సిగ్గుపడుతున్నాను మిచ్!” అన్నాడు మళ్ళీ. “గెయిల్ వైనాండ్ అంత అసహ్యకరమైన జీవితో పోల్చుకుంటున్నందుకు.”

మిచెల్ లేటన్ నోరు ఇంచుమించు ఒక చిరునవ్వులాంటి భంగిమలోకి తేరుకుంది.

“నిజమే” అన్నాడు వినయంగా.

“ఊహూఁ. నువ్వు వైనాండ్ కెరీర్ని ఎప్పటికీ సమం చెయ్యలేవు. ఈ సున్నితత్వం, మానవీయ లక్షణాలు... ఇవి ఉండగా చెయ్యలేవు. అవే నిన్ను నొక్కిపట్టి ఉంచుతున్నవి. నీ డబ్బు కాదు. డబ్బు ఎవరిక్కావాలి? ధనయుగం వెళ్ళిపోయింది. ఈ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలోని పాశవికస్పర్ధకి నీ తత్వం నప్పదు. నీ తత్వం మరీ సంస్కారవంతం. అయితే ఈ వ్యవస్థ కూడా వెళ్ళిపోతోంది.”

“తెలుస్తూనే ఉంది” అంది ఈవ్ లేటన్.

పొద్దు పోయాక టూహీ వెళ్ళిపోయాడు. అతనికి ఉత్సాహంగా ఉంది. నడిచి ఇంటికి వెళ్ళాలనుకున్నాడు. చుట్టూ నగర వీధులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఏ రక్షణ లేకపోయినా, ధీమాగా, నల్లటి పెద్ద భవనాలు ఆకాశం ఎత్తున నిలబడ్డాయి. ఒకసారి డౌమినిక్తో అన్న మాటలు గుర్తుకొచ్చాయి. “మన సమాజం ఒక సంక్లిష్టమైన యంత్రం... నీ చిన్ని వేలితో ఒక చోట నొక్కితే... దాని మొత్తం ద్రవ్యరాశికి కేంద్రమూ, గరిమనాభీ అయిన చోట నొక్కితే... పనికిరాని ఇనప సామానుగుట్ట కింద దాన్ని కుప్పకూల్చి వెయ్యొచ్చు...” అతను డౌమినిక్ లేని లోటు ననుభవించాడు. ఈ సాయంత్రం సంభాషణ వినేందుకు ఆమె నాతో ఉండాల్సింది అనుకున్నాడు.

పంచుకోలేని విషయమంతా అతని లోలోపల మరుగుతోంది. ఒక నిశ్శబ్ద వీధి మధ్యలో ఆగిపోయి, తల వెనక్కి వాల్చి ఆకాశ భవనాల కొసలు చూస్తూ బిగ్గరగా నవ్వాడు.

ఒక పోలీసు, అతని భుజంమీద తట్టి “బాగానే ఉన్నావా మిస్టర్?” అన్నాడు.

ఒక విశాలమైన ఛాతీమీద నీలవస్త్రం, బొత్తాలు కనిపించాయి టూహీకి. ప్రశాంతంగా, దృఢంగా ఓపిగ్గా ఉన్న ముఖం కనిపించింది. తన చుట్టూ ఉన్న భవనాలంత స్థిరంగా, నమ్మదగ్గ వాడిగా ఉన్న మనిషి కనిపించాడు.

“మీ డ్యూటీ చేస్తున్నారా ఆఫీసర్?” అడిగాడు టూహీ. అతని గొంతులో నవ్వు ప్రతిధ్వనులు కుదుపులు కుదుపులుగా వినిపిస్తున్నాయి. “లా & ఆర్డర్ని, మర్యాదని, మానవ ప్రాణాల్ని కాపాడుతున్నారా?” పోలీసు బుర్ర వెనక గోక్కున్నాడు. “మీరు నన్ను అరెస్టు చెయ్యాలి ఆఫీసర్!” అన్నాడు టూహీ.

“సరే మిత్రమా! సరే. పరిగెత్తుకుపో. మనం అందరం ఒక్కొక్కప్పుడు ఎక్కువ తీసేసుకుంటాం.”

7

ఆఖరి పెయింటర్ కూడా వెళ్ళిపోయాకనే పీటర్ కీటింగ్కి మోచేతి మడతల్లో తిమ్మిరి, ఒంటరితనం తెలిశాయి. సీలింగ్ కేసి చూస్తూ హాల్లో నిలబడి ఉన్నాడు. మెరుస్తున్న దట్టమైన పెయింట్ వెనక, మెట్లు తొలిగించి మూసేసిన చదరపు స్థలం అంచులు ఇంకా కనిపిస్తున్నే

ఉన్నాయి. గై ప్రాంకన్ పాత ఆఫీసు గది లేదు. కీటింగ్ & డ్యూమాంట్ సంస్థకి ఒకటే అంతస్తు మిగిలింది.

కీటింగ్కి మెట్ల దారి తలపు కొచ్చింది. ఒక డ్రాయింగ్ని వేళ్ళకొసలతో పట్టుకుని మొదటిసారి ఎర్రతివాచీ పరిచిన మెట్లు ఎక్కడం గుర్తొచ్చింది. మెరిసే సీతాకోకచిలకల ప్రతిబింబాల గై ప్రాంకన్ ఆఫీసు గది గుర్తొచ్చింది. గత నాలుగేళ్ళుగా అది తన సొంత గదిగా ఉండడం గుర్తొచ్చింది.

గత కొన్నేళ్ళుగా తన సంస్థ ఏమౌతున్నదీ అతనికి తెలుసు. పనివాళ్ళొచ్చి మెట్లు తొలిగించి, సీలింగ్లో ఖాళీని మూసేసినప్పుడు బాగా తెలిసింది. కానీ దాన్ని వాస్తవమనీ అంతిమమనీ తట్టేటట్టు చేసింది మాత్రం తెల్లటి పెయింట్ వెనక కనిపిస్తున్న చదరమే.

చాలాకాలం క్రితమే పతనానికి రాజీపడ్డాడు. రాజీపడడంలో అతని ప్రమేయం లేదు. ఉంటే ఒక మంచి నిర్ణయమే అయ్యేది. - అది అలా జరిగిందంటే, అతను జరగనిచ్చాడు. అందులో ఇంచుమించు ఏ బాధా లేదు. సరళంగా ఉందది. మత్తుగా ఉండడం లాంటిది. మనిషిని సుఖనిద్ర కన్నా ఏ ప్రమాదానికీ దిగజార్చదు. అలా ఎందుకు జరిగిందో అర్థం చేసుకోవాలనుకోవడం వల్ల మాత్రం తేలికపాటి బాధ కలిగింది.

‘శతాబ్దాల యాత్ర’ ప్రదర్శన ఉంది. అదొకటే అయితే ఫర్వాలేకపోయి ఉండేది. మే నెలలో అది ప్రారంభం అయింది. అది పరాజయం పాలైంది. ‘ఏం ప్రయోజనం? సరైన మాటే ఎందుకు వాడకూడదు? పరాజయమే, భయంకరమైన పరాజయం,’ అనుకున్నాడు కీటింగ్. “శతాబ్దాలు గుర్రంమీద ప్రయాణిస్తూ వెళ్ళిపోయాయి. అనుకుంటే ఈ శీర్షిక ఈ ప్రయత్నానికి తగిన శీర్షిక అయి ఉండేది.” అని రాశాడు ఎల్స్వర్త్ టూహీ. వాస్తుశిల్ప కళ గురించి ఇతరులు రాసిన రాతలు కూడా ఆ వరసలోనే ఉన్నాయి. ఆ బిల్డింగ్సుని డిజైన్ చేసిన తనూ, తక్కిన ఏడుగురు ఆర్కిటెక్ట్లూ ఎంత జాగ్రత్తగా పని చేశారో బాధగా తలుచుకున్నాడు. తను ఆబగా పబ్లిసిటీలో దూసుకు పోయిన మాట వాస్తవం. అయితే డిజైనింగ్ విషయంలో అలా లేదు. సమావేశం తర్వాత సమావేశంగా, ఒక దాని నుంచి మరొకటి పుట్టుకొస్తూండగా వాళ్ళందరూ సమన్వయంతో, నిజమైన సామూహిక చైతన్యంతో, పనిచేశారు. తమ ప్రెజుడిస్లను గాని, స్వార్థ పూరిత ఉద్దేశాలను గాని రుద్దే ప్రయత్నం ఎవరూ చెయ్యలేదు. రాలస్టన్ హాల్కమ్ రిన్జెజాన్స్ని కూడా మరిచిపోయాడు. ఆధునిక పద్ధతిలో నిర్మాణాలు చేశారు. ఎవరూ ఎప్పుడూ చూడనంత ఆధునికంగా, స్లోటర్న్ డిపార్ట్మెంటు స్టోరు ‘షో కిటికీల’ కన్నా ఆధునికంగా చేశారు. ఒక క్రిటిక్ అన్నట్టు “ట్యూబ్ మీద అడుగెస్తే బయటకి వచ్చిన టూత్ పేస్ట్లు గానో, ఆధునికరించిన శైలిలో చేసిన కింది పేగులలాగానో లేవు ఆ బిల్డింగులు.”

కానీ జనం - అసలంటూ అనుకోవడమే జరిగితే - అలా అనుకున్నట్టే కనిపించారు. అతను నిర్ధారణగా చెప్పలేదు. థియేటర్లలో స్క్రీన్ గేమ్సు దగ్గర ‘శతాబ్దాల యాత్ర’ టికెట్లని అంటగట్టారని తెలుసు అతనికి. ఆ ప్రదర్శనలో సంచలనాత్మకంగా ఉన్నదీ, దాన్ని ఆర్థికంగా కాపాడిందీ, మటుకు జువానిటా ఫే అనే అమ్మాయి అనీ, కేవలం సజీవమైన ఒక నెమలిని మాత్రమే వస్త్రంగా అడ్డుపెట్టుకుని నాట్యం చేసిందనీ తెలుసు.

ఆ ప్రదర్శన ఫ్లాష్ అయితే మటుకేమిటి? కౌన్సిల్లో ఉన్న ఇతర ఆర్కిటెక్ట్లకి దెబ్బ తగలేదు. గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్ పని ముందటి కన్నా బావుంది. అహః. ఆ బాగుండడం ప్రదర్శనకి ముందే మొదలైంది, ఎప్పట్నుంచి అన్నది చెప్పలేదు గాని.

కారణాలు అనేకం అయి ఉండొచ్చు. ఆర్థిక మాంద్యం అందర్నీ దెబ్బ కొట్టింది. ఇతరులు ఏదో ఒక మేరకు కోలుకున్నారు. కీటింగ్ & డ్యూమాంట్ కోలుకోలేదు. గై ఫ్రాంకన్ రిటైరయ్యాక సంస్థలోంచి, సంస్థకి క్లయింట్లని అందించిన సర్కిల్లోంచి ఏదో నిష్క్రమించింది, గై ఫ్రాంగ్ కెరీర్లో కళ, నేర్పు, అతనిదైన తర్కరహిత శక్తి, ఉండేవని గుర్తించాడు కీటింగ్. కళ అంటే అతనికి సంఘంలో ఉన్న ఆకర్షణ మాత్రమే కావచ్చు. ఆ శక్తి తటాపటాయిస్తున్న మిలియనీర్లని వలలో వేసేది. ఫ్రాంకన్పట్ల ప్రజల స్పందనలో ఒక మెలిదిరిగిన భావన ఉండేది.

ఇప్పుడు ప్రజలు ఏ విషయాలకి స్పందిస్తున్నారో వాటిలో హేతుబద్ధత కనిపించలేదు కీటింగ్కి. ఆర్కిటెక్చర్ రంగానికి - చిన్న స్థాయిలో లీడర్ గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్. పెద్ద స్థాయి అన్నది లేనేలేదు. ఆ రంగంలో అతను ఆమెరికన్ బిల్డర్స్ కౌన్సిల్కి చైర్మన్. అతను ఆచరణాతీత వాస్తు శిల్పకళ గురించి, సోషల్ ప్లానింగ్ గురించి ఉపన్యసిస్తున్నాడు. డ్రాయింగు రూముల్లో టేబుళ్ళ మీద కాళ్ళు పెట్టేస్తున్నాడు. మర్యాద పూర్వకంగా ఇచ్చే డిన్నర్లకి మోకాళ్ళు దిగని లాగుల్లో హజరై బాహటంగా పులుసు బాగులేదనేస్తున్నాడు. సంఘ పెద్దలు లిబరల్ అయిన ఆర్కిటెక్ట్ని ఇష్టపడుతున్నారు. ఏ.జి.ఏ. ఇంకా బతికే ఉంది. బిగిసిపోయి మర్యాద చెడి బతుకుతోంది. ప్రజలు దాన్ని వృద్ధాశ్రమం అంటున్నారు. కౌన్సిల్ ఆఫ్ అమెరికన్ బిల్డర్స్ ఆర్కిటెక్చర్ రంగాన్ని పరిపాలిస్తోంది. ఆ సంస్థ వాళ్లు ఒక మూసేసిన దుకాణం గురించి మాట్లాడుతున్నారు. కానీ మూయించే మార్గం మాత్రం ఇంకా ఎవరూ రూపొందించలేదు. ఎల్సేవర్ట్ టూహీ కాలమ్లో ఒక ఆర్కిటెక్చర్ పేరంటూ కనిపిస్తే అది అగస్ట్స్ వెబ్సైట్. ముప్పై తొమ్మిదేళ్ళకే తనని పాత చింతకాయ పచ్చడి అనడం విన్నాడు కీటింగ్.

అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం మానేశాడు. ప్రపంచాన్ని కబళిస్తున్న ఆ మార్పు స్వభావం తెలుసుకోకపోవడమే మంచిదని అస్పష్టంగా అనిపించింది. యువకుడిగా ఉన్నప్పుడు అతనికి గై ఫ్రాంకన్ పనిపట్ల, రాల్ఫ్స్టన్ హాల్కమ్ పని పట్ల ఇష్టంతో కూడిన తిరస్కారం ఉండేది. వాళ్ళని అనుసరించడం అమాయకపు మోసం తప్ప మరేమీ కాదనిపించేది. గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్, గ్స్వెబ్ ఇద్దరూ అమర్యాదకరమైన, క్రూరమైన వంచనకి ప్రతినిధులని అతనికి తెలుసు. తన కళ్ళ సాక్ష్యాన్ని ఎలా కాదనగలడు? ప్రజలు హాల్కమ్లో గొప్పతనం ఏదో చూస్తున్నారు. అతను ఎరువు తెచ్చుకున్న ఆ గొప్పతనాన్ని మళ్ళీ తను ఎరువు తెచ్చుకోవడంలో తృప్తి పొందు తున్నాడు కీటింగ్. ప్రిస్కాట్లో ఎవరికీ ఏ గొప్పతనమూ కనిపించలేదని కీటింగ్కి తెలుసు. ప్రిస్కాట్ మేధ గురించి ప్రజలు మాట్లాడుకునే తీరులో ఏదో అసంతోషకరమైంది తగనిది ఉందనిపిస్తుంది. వాళ్ళు ప్రిస్కాట్ని కాక పసి పిల్లల పాల తేన్పులాగా ఉబుకుతున్న అతని ప్రతిభను గౌరవిస్తున్నట్టుంది. ప్రజలు అర్థంకాలేదు కీటింగ్కి. ప్రజలు ఇష్టపడడం ప్రతిభకు గుర్తింపు కావడం ఆగిపోయిందని ఇంచుమించు సిగ్గుపడాల్సిన ముద్రగా మారిపోయిందని అతనికి కూడా స్పష్టమైపోయింది.

అతను జడత్యానికి గురై, అలాగే సాగిపోతున్నాడు. అంత విశాలమైన ఆఫీసుని భరించే శక్తి అతనికి లేదు. సగం గదులు వాడుకోవడమే లేదు. కానీ అన్నింటినీ ఉంచేసుకుని, లోటైన మొత్తాన్ని తన జేబులోంచి భరిస్తున్నాడు. అతను అలా కొనసాగాల్సిందే. సొంత సంపదలో పెద్ద భాగం నిర్లక్ష్యంగా స్టాక్ స్పెక్యులేషన్ లో పోగొట్టుకున్నాడు. అయితే తక్కిన జీవితం అంతా ఏదో ఒక మేరకు సుఖంగా భద్రంగా గడవడానికి తగినంత సంపద మిగిలే ఉంది. అది అతన్ని కలవరపెట్టలేదు. డబ్బు పట్టించుకోవలసిన ముఖ్య విషయంగా లేదతనికి. పని లేకపోవడమే అతన్ని భయపెడుతోంది. తన నుంచి రోటీన్ పనికాస్తా దూరమైపోతే ఆ తర్వాత ఏం చెయ్యాలన్న ప్రశ్న తరుముకొస్తోంది.

చేతులు శరీరానికి ఆన్చుకుని, భుజాలు కుచించుకుని, శాశ్వతంగా చలిబారిన పడ్డవాడిలా నెమ్మదిగా నడుస్తున్నాడు. బరువు పెరుగుతున్నాడు. ముఖం ఉబ్బింది. ముఖం దించుకుని ఉంటున్నాడు. గంగడోలుని నెక్ట్ ముడితో చదును చేసుకోజూస్తున్నాడు. సౌందర్య ఛాయ కాస్త మిగిలిపోయింది. అందువల్ల ఇంకా వికారంగా కనిపిస్తున్నాడు. అతని ముఖరేఖలు - బ్లాటింగ్ పేపరు మీద గీస్తే అవి పరుచుకుపోయి మసకగా అయినట్టున్నాయి. కణతలమీద వెండిరంగు దారాలు తెలిసి పోతున్నాయి. తరుచూ తాగుతున్నాడు, అందులో ఏ సంతోషమూ దొరక్కపోయినా.

తనతో ఉండిపోమ్మని తల్లిని వెనక్కి పిలిచాడు. ఆవిడ వచ్చింది. లివింగ్ రూములో సుదీర్ఘ సాయంత్రాలు ఇద్దరూ కలిసి కూర్చుంటున్నారు - విచారంతో కాదు, ఒకరి నుంచి ఒకరు భరోసా కోరుకుంటూ. ఏమీ మాట్లాడుకోవడం లేదు. మిసెస్ కీటింగు సలహాలివ్వడం లేదు. నిరాశ వెలిబుచ్చడం లేదు. దానికి బదులు ఆమెలో కొడుకుపట్ల ఆందోళన రూపమైన కొత్త ప్రేమ కనబడుతోంది. పనిమనిషి ఉన్నా ఆమె స్వయంగా అతనికి టిఫిన్ తయారు చేస్తోంది. అతనికిష్టమైన ఫ్రెంచ్ పేన్ కేక్స్ చేసిపెడుతోంది. తొమ్మిదేళ్ళ వయసులో పొంగు చూపినప్పుడు ఇష్టంగా తినేవాడు వాటిని. ఆమె తాపత్రయాన్ని గమనించి అతను సంతోషంగా ఏమైనా అంటే తలూపి, కళ్ళు రెపరెపలాడిస్తూ వెళ్ళిపోతోంది. అది తనకెందుకు అంత సంతోషాన్నిస్తోందా, సంతోషం ఇస్తే కళ్ళు ఎందుకు నీళ్ళతో నిండుతున్నాయో అనుకుంటోంది.

కాసేపు మౌనంగా ఉన్న తర్వాత ఉన్నట్టుండి అడుగుతుంది. “పీటే, అంతా సరౌతుంది కదూ?” అని. నీ ఉద్దేశం ఏమిటని అడగకుండానే “అవునమ్మా! అంతా బావుంటుంది” అంటాడతను నెమ్మదిగా - గొంతు నమ్మకంగా ధ్వనించేట్టు. విషాదాన్ని అంతకు మించి మొయ్యలేక తన శక్తిని ప్రయత్నంమీద అలా అనగలిగేటట్టు మలుచుకుంటాడు.

ఒకసారి ఆమె అడిగింది; “నువ్వు సంతోషంగానే ఉన్నావు కదా పీటే?” అని. అతను ఆమెకేసి చూశాడు. తనని చూసి నవ్వుడం లేదని నిర్ధారించుకున్నాడు. ఆమె కళ్ళు పెద్దవిగా ఉన్నాయి. వాటిలో భయం ఉంది. అతను జవాబు చెప్పలేక పోయాడు. “కానీ నువ్వు సంతోషంగా ఉండాలి నాన్నా! ఉండితీరాలి. లేకపోతే నేను ఎందుకు బతికినట్టు?” అంటూ ఆమె ఏడ్చింది. లేచి తల్లిని చేతుల్లోకి తీసుకుని బాగానే ఉన్నానని చెప్పాలనుకున్నాడు - అప్పుడు గై ఫ్రాంకన్ గుర్తొచ్చాడు. “నువ్వు నన్ను తలుచుకుని గర్వించాలి పీటర్!... అందులో

కొంత అర్థముందని నీకు అనిపించాలి” అని పెళ్ళినాడు అనడం గుర్తొచ్చింది. కదలేక పోయాడు. తను గ్రహించకూడనిది, ఆలోచనలతోకి రానివ్వకూడనిది ఏదో ఉందని, అది ఇప్పుడు ఎదురైందని అనిపించింది. తల్లి ఉన్న వైపు నుంచి తల మరోవైపుకి తిప్పుకున్నాడు.

ఒక సాయంత్రం ఏ ఉపోద్ఘాతాలూ లేకుండానే “పీటే! నువ్వు పెళ్ళి చేసుకోవాలి. పెళ్ళి చేసుకుంటే మెరుగ్గా ఉంటుంది” అంది. అతనికి జవాబేం దొరకలేదు. ఉల్లాసకరమైన మాట కోసం తడుముకుంటూ ఉండగా “కేథరిన్ హాల్సేని ఎందుకు పెళ్ళాడకూడదు?” అంది. కళ్ళలో కోపం నిండుతోంది. ఉబ్బిన కనురెప్పల మీద ఒత్తిడి తెలుస్తోంది. నెమ్మదిగా తల్లివైపు తిరిగాడు. తన ముందు పొట్టిగా లావుగా ఉన్న ఆమె ఆకృతి కనిపించింది. అరక్షితంగా, బిగుసుకు పోయి ఉంది ఆమె. అతను ఏ దెబ్బకొట్టినా తీసుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉంది. తెగింపుతో కూడిన గర్వం ఉంది ఆమెలో. అతన్ని ముందుగానే క్షమిస్తూ ఉంది. అది ఆమె ఎప్పుడూ ప్రయత్నించని సాహసోపేతమైన చర్య అని అతనికి తెలుసు. తనకి కలిగిన ఆ షాక్ కన్న, ఆమె బాధనే అతను తీవ్రంగా అనుభవించాడు. ఒక చెయ్యి పైకి లేపి వదులుగా కిందకి వాల్చేశాడు. ఆ భంగిమే అంతా చెప్పేసింది. “అమ్మా! వద్దు. మనం.....” అని మాత్రం అన్నాడు.

అప్పుడప్పుడు, వారాంతాల్లో, నెలకి ఒకటి రెండుసార్లు అతను నగరం నుంచి మాయమై పోయేవాడు. ఎక్కడికో ఎవరికీ తెలియదు. మిసెస్ కీటింగ్ బాధపడేది కానీ ఏమీ అడిగేది కాదు. ఒక స్త్రీ ఎవరో ఉందని, ఆమె సరైనది కాదని అనుమానం. లేకపోతే, ఆ విషయంలో అంత అయిష్టంగా, మౌనంగా ఉండడని. ఎవరో ఆశపోతు నీచురాలి గుప్పిట్లోకి వెళ్ళిపోయాడని, ఆ మనిషికి కీటింగ్ తనను పెళ్ళాడేట్టు చేసుకునే ఆలోచన ఉండి ఉంటుందని ఆశించింది.

మారుమూల గ్రామానికి చెందిన కొండలలో ఒక చిన్న కాటేజిని అద్దెకు తీసుకున్నాడు. అందులో పెయింట్లు, బ్రష్లు, కేన్వాస్ ఉంచుకున్నాడు. పెయింటింగు చేస్తూ రోజులు గడుపుతున్నాడు కొండలలో. తన యవ్వనపురోజుల నాటి కోరిక ఇప్పుడు ఎందుకు గుర్తొచ్చిందో తెలియలేదు. తోవ మళ్ళించి, తల్లి ఆర్కిటెక్చర్ చానెల్లోకి ప్రవేశపట్టిన కోరిక అది. ఏ ప్రక్రియవల్ల ఆ సహజ వాంఛ అణచుకోరానిదిగా బయల్పడిందో అర్థంకాలేదు. అతనికి ఆ కాటేజీ దొరికింది. అక్కడికి వెళ్ళడం బాగుంది.

పెయింటింగు వెయ్యడం ఇష్టమని చెప్పలేదు. అందులో సంతోషం లేదు. ఉపశమనం లేదు. ఆత్మహింస తప్ప. ఎందుచేతో గాని అది ఇబ్బందిగా లేదు. చిన్న స్టాండుకి ఎదురుగా స్టూలుమీద కూచుని శూన్యపర్వత పంక్తుల్ని చూసేవాడు. చిట్టడవుల్ని, ఆకాశాన్ని, చూసేవాడు. చుట్టూ కనిపిస్తున్న భూదృశ్యం పట్ల అణకువతో కూడిన, తట్టుకోలేనంత దయ ఉండేది. తను చిత్రించాలనుకున్న భావం ఒక మూగబాధ. దాన్ని వ్యక్తపరిచే ఏకైక సాధనంగా లోపల, చచ్చుపడిన, బిగుసుకుపోయిన లక్షణం ఏదో ఉండేది. కానీ ఆగకుండా ప్రయత్నించేవాడు. కేన్వాస్ల కేసి చూసేవాడు. అవివేకపు మొరటుతనం తప్ప మరేమీ దొరక లేదని తెలిసేది. అయినా ఫర్వాలేదు. వాటిని చూసేందుకు ఎవరున్నారని. ఆ గుడిసెలోనే జాగ్రత్తగా ఒక మూలదాచేవాడు ఆ చిత్రాల్ని. నగరానికి తిరిగి వెళ్ళే ముందు కాటేజికి తాళం పెట్టేవాడు.

అందులో సంతోషంలేదు. గర్వంలేదు. పరిష్కారమూలేదు. ఆ స్టాండు ముందు ఒంటరిగా కూర్చున్నప్పుడు ప్రశాంత భావన మాత్రం కలిగేది.

ఎల్స్వర్త్ టూహీ గురించి ఆలోచించకుండా ఉండేందుకు ప్రయత్నించే వాడు. ఆ జోలికి పోనంత వరకే చేతనని భద్రంగా కాపాడుకోగలనని ఒక అస్పష్ట సహజాతం ఏదో చెప్పేది. తనపట్ల టూహీ ప్రవర్తిస్తున్న తీరుకి ఒకే ఒక్క వివరణ ఉంది. దాన్ని స్పష్ట పరుచుకోకపోవడమే మేలనుకున్నాడతను.

టూహీ అతనినుంచి దూరంగా జరిగిపోయాడు. ఆయేటి కాయేడు వాళ్ళ కలయికల మధ్య విరామాలు పెరిగిపోయాయి. అతను దాన్ని ఆమోదించేశాడు. టూహీ బిజీగా ఉంటాడని తనకు తాను చెప్పుకున్నాడు. టూహీ రాతలో తనపట్ల వహిస్తున్న మౌనం చిక్కు ప్రశ్నలా తయారైంది. టూహీకి ఇంకా ముఖ్యమైన విషయాలున్నాయి రాసేందుకు, అని నచ్చ చెప్పుకున్నాడు. 'శతాబ్దాల యాత్ర' మీద టూహీ విమర్శ ఒకదెబ్బలా తగిలింది. 'నా పని ఆ స్థాయిలో ఉంది మరి' అనుకున్నాడు. ఏ నిందనైనా స్వీకరించాడు. తనని తను సందేహించుకో గలుగుతున్నాడు తప్ప టూహీని సందేహించలేక పోయాడు.

మళ్ళీ టూహీ గురించి ఆలోచించమని ఒత్తిడి చేసినవాడు నీల్ డ్యుమాంట్. లోకం పోకడ గురించి చిరాకుపడ్డాడు నీల్. గత జల సేతుబంధనం తప్పన్నాడు. మార్పు బతుకు సూత్రం అన్నాడు. కాలానుగుణంగా మారాలన్నాడు. గ్రౌండు ఫ్లోరుతో సర్దుకుపోవడం ముఖ్యం అన్నాడు. ఆ సుదీర్ఘమైన గందరగోళపు ఉపన్యాసం నుంచి - బిజినెస్ పని అయిపోయిందని, ఎవరి కిష్టం ఉన్నా లేకున్నా ప్రభుత్వం దాన్ని తనచేతుల్లోకి తీసేసుకుంటుందని, నిర్మాణ వ్యాపారం కన్నుమూస్తోందని, ప్రభుత్వం తొందర్లోనే ఏకైక నిర్మాణకర్తగా మారనుందని తెలుసుకున్నాడు కీటింగ్. ప్రభుత్వ రంగంలోకి వెళ్ళాలని అనుకోవడం అంటూ జరిగితే ఇప్పుడే వెళ్ళిపోవచ్చని కూడా తెలుసుకున్నాడు. "గార్డన్ ప్రిస్కాట్ని చూడు. హౌసింగ్ ప్రాజెక్టుల్లో, పోస్టాఫీసుల్లో ఎంత చక్కటి గుత్తాధిపత్యం సాధించాడో. గస్ వెబ్ని చూడు. ఆ రాకెట్లోకి ఎలా బలవంతంగా చొచ్చుకు పోతున్నాడో" అన్నాడు నీల్ డ్యుమాంట్.

కీటింగ్ నోరు విప్పలేదు. తనకు తను చెప్పుకోని విషయాలనే తన మీదకి విసిరాడు నీల్ డ్యుమాంట్. తొందర్లోనే ఈ స్థితిని ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని కీటింగ్కి తెలుసు. ఆ క్షణాన్ని వాయిదా వెయ్యడానికి ప్రయత్నించాడు.

కోర్ట్లండ్ హోమ్స్ గురించి ఆలోచించడం అతనికిష్టం లేదు. అదొక హౌసింగ్ ప్రాజెక్టు. ఆస్టోరియాలో ఈస్ట్ రివర్ ఒడ్డున తలపెట్టిన ప్రాజెక్టు. తక్కువ అద్దె ఇళ్ళ నిర్మాణంలో ఒక బృహత్ ప్రయోగంగా దాన్ని సంకల్పించారు. దేశానికీ ప్రపంచానికీ కూడా ఒక నమూనాగా ఉండాలని సంకల్పం. ఒక ఏడాదిక్రితంనుంచే ఆర్కిటెక్ట్లు దాని గురించి మాట్లాడుకోవడం తెలుసు కీటింగ్కి. నగదు కేటాయింపు అయింది. స్థలం ఎంపిక అయింది. ఆర్కిటెక్ట్ని ఎవర్నీ ఇంకా తీసుకోలేదు. ఆ కోర్ట్లండ్ ప్రాజెక్టును తను తీవ్రంగా కోరుకుంటున్నాడు. కానీ తనకి వచ్చే అవకాశం అతిస్వల్పం. అయితే ఈ రెండు విషయాలని మనసులోకూడా ఒప్పుకోవడంలేదు కీటింగ్.

“విను, పీటే! మనం ఉన్నదున్నట్టు మాట్లాడుకుందాం. మనం జారిపోతున్నాం నాయనా! నీకు తెలుసు. సరే. మరో ఒకటి రెండేళ్ళు నీ పేరు అడ్డంపెట్టుకుని లాగించేస్తాం. తర్వాత? ఇది మన తప్పుకాదు. ప్రైవేట్ ఎంటర్ప్రైజ్ చచ్చి, ముతమారిపోతోంది. అదొక చారిత్రక ప్రక్రియ. భవిష్యత్తు ఉత్తుంగ తరంగంలా చొచ్చుకొస్తోంది. తెచ్చుకోగలిగినప్పుడే మనమూ మన సర్ప్బోర్డ్ తెచ్చుకోవాలి. కోర్ట్లండ్ హోమ్స్ అనే మాంచి సరుకున్న వ్యవహారం అందుకోగల చురుకైన కుర్రాడికోసం చూస్తోంది.”

ఆ పదాన్ని ఉచ్చరించడం వింటున్నాడిప్పుడు. ఏదో అడ్డొచ్చిన గంట ధ్వనిలా, తెరిచి వెంటనే మూసేస్తే ఎలా ఉంటుందో అలా, ఎందుకుందా ఆ పేరు అని, ఆలోచించాడు. ఆ క్రమం తను అడ్డుకోగలిగేదిలా లేదు.

“ఏమిటి నీ ఉద్దేశ్యం నీల్?”

“కోర్ట్లండ్ హోమ్స్. ఎల్స్వర్త్ టూహీ. నా ఉద్దేశం తెలిసిందిగా?”

“నీల్! నేను...”

“ఏమైంది నీకు? అందరూ నవ్వుకుంటున్నారు. నీలాగా టూహీకి పెట్ అయి ఉంటే కోర్ట్లండ్ హోమ్స్ని అలవోకగా సంపాదించేసి ఉండేవాళ్ళం అంటున్నారు.” సింగారించుకున్న వేళ్ళని అలా విదిలించాడు. “అలవోకగా... నువ్వు దేని కోసం ఎదురు చూస్తున్నావో ఎవరికీ అర్థం కాదు. ఈ హౌసింగ్ షోని నడిపిస్తున్నది నీ మిత్రుడు ఎల్స్వర్త్. తెలుసా?”

“అది నిజం కాదు. అతను కాదు. అతనికి ఏ పదవీ లేదు. అతనికెప్పుడూ ఏ పదవీ లేదు”

“ఎవరిని మభ్యపెడతావు? ప్రతి ఆఫీసులోనూ పనికొచ్చే కుర్రాళ్ళందరూ అతని చేతిలో వాళ్ళే. వాళ్ళని ఎలా ప్రవేశపెట్టాడో గాని పెట్టాడు. ఏమిటి సంగతి పీటే? టూహీని ఒక సాయం అడగడానికి భయపడుతున్నావా?”

సరిగ్గా అదే అనుకున్నాడు కీటింగ్. ఇప్పుడింక వెనుదిరగలేదు. ఎల్స్వర్త్ని అడగడమంటే భయం అని తనలో తను సైతం అనుకోలేదు.

“లేదు” అన్నాడు. గొంతులో ఉత్సాహం లేదు. “నేను భయపడడం లేదు. నేను... సరే.. ఎల్స్వర్త్తో మాట్లాడతాను.”

* * *

ఎల్స్వర్త్ టూహీ కాళ్ళు చాచుకుని, సోఫాలో కూర్చున్నాడు. డ్రెసింగ్ గౌనులో అతని శరీరం ‘X’ ఆకారంలో ఉంది. వెనకనున్న తలగడాల అంచుల మీద ఆన్ని చేతులు నెత్తిన పెట్టుకున్నాడు. కాళ్ళు వెడల్పుగా పంగచాపాడు. సిల్కు డ్రెసింగ్ గౌను వేసుకుని ఉన్నాడు. నారింజరంగు బట్టమీద తెల్లటి కుచ్చులున్నాయి. ఆ గౌను ఆహ్లాదకరంగా ఉంది. పిచ్చిగా

ఉంటూనే చాలా అందంగా ఉంది. పడుకునే వేళ తొడుక్కునే ఆకుపచ్చ లినెన్ పైజామలు తొడుకున్నాడు గొను కింద. పైజామా గొట్టాలు పుల్లలాంటి కాళ్ళమీద వదులుగా ఎగురుతున్నాయి.

“సరిగ్గా టూపీ ఎలా ఉండాలో అలాగే ఉన్నాడు. ఇంత శుభ్రంగా ఉన్న లివింగు రూములో ఈ భంగిమలో. వెనక గోడమీద ప్రసిద్ధ చిత్రకారుడు ఒకడు వేసిన చిత్రం ఉంది. తక్కిన గది అచ్చంగా ఒక సన్యాసి మకాంలా ఉంది. ఉహూఁ... ఆడంబరాల్ని నిరసిస్తూ దేశంతరవాసం చేస్తున్న రాజుగారి గదిలా ఉంది” అనుకున్నాడు కీటింగ్.

టూపీ కళ్ళలో ఆత్మీయత ఉంది. వినోదం ఉంది. ప్రోత్సాహం ఉంది. టూపీ స్వయంగా ఛోనులో మాట్లాడాడు. వెంటనే అపాయింట్మెంట్ ఇచ్చాడు. “ఇలా మర్యాదలు లేకుండా ఆహ్వానం అందుకోవడమే బావుంది” అనుకున్నాడు కీటింగ్. “దేనికి భయపడ్డాను? ఏం శంకించాను? మే పాత మిత్రులం.”

ఆవులిస్తూ అన్నాడు టూపీ. “అదీ సంగతి నాయనా! మనం ఎంత అలిసిపోతామంటే, ఒక దశ వస్తుంది - ఉన్న వాళ్ళం ఉన్నట్టుగా దబ్బేమనిపడి రిలాక్స్ అవ్వాలనుకుంటాం. ఇంటి కొచ్చాను. ఒక్కనిముషం కూడా ఒంటిమీద బట్టలు ఉంచుకోలేననిపించింది. రైతు కూలీలాగ... భరించలేకపోయాను. బయటపడి తీరాలి. ఏమనుకోవుగా? కొంతమందితో అయితే బిగుసుకుపోయి మర్యాదగా ఉండాల్సివుంది. నీతో అక్కర లేదు”

“లేదు.”

“కాసేపుండి స్నానం చేస్తా. ఒక పేరసైటులాగ అనిపించాలంటే వేడినీళ్ళ స్నానం సాటి మరోటి లేదు. వేణ్ణీళ్ళు స్నానం ఇష్టమేనా నీకు?”

“అ... ఊ... అవుననుకుంటా.”

“ఒళ్ళొస్తోంది పీటర్! నీకు. కొన్నాళ్ళుపోతే బాత్ టబ్ లో కూర్చుంటే చూడలేం నిన్ను. ఒళ్ళొస్తోంది. జబ్బు పడ్డట్టు కనిపిస్తున్నావు. అది మంచి కాంబినేషన్ కాదు. సౌందర్య దృష్టితో చెప్పాలంటే బొత్తిగా తప్పు. లావుపాటి శాల్తీలు సంతోషంగా జాలీగా ఉండాలి.”

“నేను... నేను బాగానే ఉన్నా ఎల్స్ వర్త్. కేవలం...”

“నువ్వు బావుండేవాడివి. నీ వైఖరి బావుండేది. అది పోకూడదు. ప్రజలకి విసుగొచ్చేస్తావు నువ్వు.”

“నేను మారిపోలేదు ఎల్స్ వర్త్!” ఉన్నట్టుండి పదాల్ని నొక్కి పలికాడు. “నేను మారనే లేదు. కాస్మో - స్లోట్స్ బిల్డింగ్ డిజైన్ చేసినప్పుడు ఎలా ఉన్నానో అలాగే ఉన్నాను.”

ఆశాభావంతో చూశాడు టూపీవైపు. ఈ సూచన టూపీకి అర్థంకావడానికి తగినంత ముతగ్గా ఉందనుకున్నాడు. అంతకన్న బాగా సున్నితమైనవే అర్థమౌతాయి టూపీకి. అందులోంచి బయట పడేస్తాడేమోనని చూశాడు. కానీ టూపీ ఊరికే అతనికేసి చూస్తూ ఉండిపోయాడు. కళ్ళలో సద్భావం ఉంది.

“పీటర్! అది తాత్వికసత్యం కాదు. మార్పనేది విశ్వమౌలిక నియమం. అన్నీ మారతాయి. ఋతువులు, ఆకులు, పూలు, పక్షులు, నీతులు, మనుషులు, భవనాలు.. అదొక గతితార్కిక ప్రక్రియ.”

“అవును నిజమే. మారతాయి. వేగంగా, గమ్మత్తుగా మారిపోతాయి. ఎలా మారిందో మనం గమనించం కూడా. ఆకస్మాత్తుగా ఒక రోజు పొద్దున్న అది మారిపోయి ఉంటుంది. గుర్తుందా? కేవలం కొన్నేళ్ళ ముందు - లోయిస్ కుక్, గార్డ్స్ ప్రిస్కాట్, ఐక్, లాన్స్ - వీళ్ళకి ఎడ్రస్ ఉండేది కాదు. ఇప్పుడు వాళ్ళు ఉచ్చస్థితిలో ఉన్నారు. అందరూ మీ వాళ్ళే. నేనెక్కడ చూసినా, ఏ ప్రసిద్ధమైన పేరు విన్నా మీ కుర్రాళ్ళే. మీరు అద్భుతమైన మనిషి. ఎవరైనా ఎలా చెయ్యగలరదంతా - కేవలం కొన్నేళ్ళలో” అన్నాడు కీటింగ్.

“నీకు కనిపిస్తున్న దానికంటే తేలిక అది. నువ్వు వ్యక్తిత్వాల దృష్ట్యా ఆలోచిస్తున్నావు కనక అలా ఉంది. ఒక్కో ముక్కగా జరిగిందనుకుంటున్నావు. అలా అయితే, వంద మంది ప్రెస్ ఏజెంట్ల జీవితకాలాలు కూడా సరిపోవు. నిజానికి ఇంకా వేగంగా చెయ్యొచ్చు. ఈ యుగం స్వల్ప కాలిక సాధనాల యుగం. ఏదైనా పెంచాలనుకుంటే ఒక్కో విత్తనాన్నీ విడివిడిగా పెంచం. ఒక ఎరువేదో జల్లుతాం. ప్రకృతి తక్కిన పనిచేసేస్తుంది. నేనొక్కణ్ణే ఇదంతా చేశానను కుంటున్నావు. నే నొక్కణ్ణే కాదు. ఎంతోమందిలో నేనొక్కణ్ణి. మహా విశాల, పురాతన చలనంలో ఒక లివర్ని. నీకు ఆసక్తి ఉన్న కళారంగాన్ని నేను ఎన్నుకోవడం జరిగిందంతే. ఎందుకంటే కళాక్షేత్రం మనం సాధించాల్సిన కార్యంలోని నిర్ణాయక అంశాల్ని ఒకచోట కేంద్రీకరిస్తుంది.”

“అవును. కానీ మీరు చాలా తెలివిగా చేశారు. భవిష్యత్తున్న, ప్రతిభ ఉన్న యువకుల్ని పట్టుకోగలిగారు. అంత ముందుగానే ఎలా ఊహించారో నాకు తెలియదు. మన కౌన్సిల్ ఆఫ్ అమెరికన్ బిల్డ్స్ని వాళ్ళు ఎలా తన్నిపారేశారో గుర్తుందా? ఎవరూ మనని సీరియస్గా తీసుకోలేదు. అడ్డమైన సంస్థలకీ టైము వేస్టు చేస్తున్నారని మిమ్మల్ని చూసి నవ్వేవాళ్ళు.”

“నాయనా పీటరూ! ప్రజలు అనేక పొరపాటు ఊహలతో నడుస్తారు. మచ్చుకి విభజించు, జయించు అన్న పాత ఫార్ములా తీసుకో, అది అన్వయించేచోట్లు దానికున్నాయి. కానీ మన శతాబ్దం అంతకన్న శక్తివంతమైన ఫార్ములాని కనిపెట్టాల్సి వచ్చింది. ‘ఏకం చెయ్యి. పాలించు.’

“అంటే?”

“నువ్వు పట్టుకోగలిగిన విషయం కాదులే. నేను నీ శక్తి మీద అదనపు భారం పెట్టకూడదు. అంత శక్తి ఉన్నట్టు కూడా కనబడడం లేదు నువ్వు.”

“బాగానే ఉన్నాను. కాస్త వర్రీ అయినట్టు ఉంటే ఉండొచ్చు. ఎందుకంటే...”

“వర్రీ అంటే ఉద్వేగపునిలవల్సి వృథచేసుకోవడం. అది చాలా తెలివితక్కువతనం. జ్ఞానం ఉన్న మనిషికి తగదు. మనం కేవలం మన రసాయనిక జీవనచర్యల చేత, మన నేపథ్యంలో ఉన్న ఆర్థిక అంశాల చేత, నిర్ధారించబడే జీవులం కనక ఏ విషయంలోనూ

మనం చెయ్యగలిగింది ఏమీలేదు. అందుచేత వర్రీ ఎందుకు? అయితే పైకి కనిపించే కొన్ని మినహాయింపులున్నాయి. కేవలం కనపడ్డమే సుమా! నిజం కావు. స్వేచ్ఛగా వ్యవహరించే అవకాశం ఉన్నట్టు పరిస్థితులు మనల్ని భ్రమింప చేస్తాయి. ఎలాంటివంటే, ఉదాహరణకి నువ్వు కోర్ట్లండ్ హోమ్స్ గురించి మాట్లాడేందుకు ఇక్కడికి రావడం లాంటివి.”

కీటింగ్ గుడ్లు మిటకరించాడు. తర్వాత కృతజ్ఞతతో నవ్వేశాడు. ఇది అచ్చంగా టూహీ పద్ధతి. సరిగ్గా ఊహించాడు. ఇబ్బందికరమైన ఉపోద్ఘాతాల నుంచి తనని రక్షించాడు.

“అవును. ఎల్స్వర్త్! మీతో మాట్లాడాలనుకున్నది అదే. మీరు అసాధ్యులు. నన్ను పుస్తకంలా చదివేశారు.”

“ఎలాంటి పుస్తకం పీటర్! పదిసెంట్ల నవల లాగానా? ప్రేమ కథలాగానా? క్రైమ్ థ్రిల్లర్ లాగానా? లేకపోతే భావచౌర్యం చేసిన రాతప్రతి లాగానా?. ఊహా... ఒక సీరియల్ లాగా అందాం. మంచి, పెద్ద ఆసక్తి రేకెత్తించే సీరియల్... చివరిభాగం మిస్సయి పోయిన సీరియల్. చివరి భాగం ఎక్కడో తప్పిపోయింది. కోర్టులండ్ హోమ్స్ లేకపోతే చివరిభాగం ఉండదు. అవును. అది సరైన ఆఖరి ఆధ్యాయం అవుతుంది.” కీటింగ్ ఎదురుచూస్తున్నాడు. లజ్జను, దాచుకోవలసిన అభ్యర్థనను విస్మరించి కళ్ళు నగ్నంగా తదేకంగాచూస్తున్నాయి.

“అద్భుతమైన ప్రాజెక్టు కోర్ట్లండ్ హోమ్స్. స్టోన్రెడ్డి కన్నా పెద్దది. స్టోన్రెడ్డి గుర్తుందా పీటర్?”

‘అతను అలిసిపోయాడు. రిలాక్స్ అయిపోయాడు. నా విషయంలో ప్రతినిమిషం లౌక్యంగా వ్యవహరించడం సాధ్యంకాదు. తను ఏంచేస్తున్నాడో గుర్తించడంలేదు.’ అనుకున్నాడు కీటింగ్.

“స్టోన్రెడ్డి గొప్ప నివాసభవన సముదాయం కదా? గెయిల్ వైనాండ్ నిర్మాణమది. ఎప్పుడైనా వైనాండ్ గురించి అతని కెరీర్ గురించి ఆలోచించావా పీటర్? రేవు దొంగ నుంచి స్టోన్రెడ్డి వరకూ ప్రయాణించాడు. అటువంటి అడుగుకి అర్థం ఏమిటో తెలుసా? దారి పొడుగునా ప్రతి అడుక్కి వైనాండ్ పెట్టిన ప్రయత్నాన్ని, ఖర్చు చేసిన శక్తిని, పడిన యాతనని, కొలవగలవా? అంత యాతన పడ్డాడు. ఇక్కడేమో నేను స్టోన్రెడ్డి కన్నా పెద్ద ప్రాజెక్టుని చేతిలో పెట్టుకుని కూర్చున్నాను. అసలు ప్రయత్నం అన్నదే లేకుండా.” చెయ్యి కిందకి జార్చి మళ్ళీ అన్నాడు. “నా చేతిలో ఉందన్నమాట కేవలం ఆలంకారికంగా చెప్పడం సుమా! అక్షరాలా తీసుకోకు పీటర్!”

“నాకు వైనాండ్ అంటే అసహ్యం” నేలకేసి చూస్తూ కటువుగా అన్నాడు కీటింగ్. “మరెవడినీ అంత అసహ్యించుకోవడం లేదు.”

“వైనాండ్నా? అతను చాలా అమాయకుడు. మనుషులకి మౌలిక ప్రేరణ డబ్బు అనుకునేంత అమాయకుడు.”

“మీరు అలాంటి వాళ్ళుకాదు ఎల్స్వర్త్! మీరు నిజాయితీ ఉన్న మనిషి. అందుకే మిమ్మల్ని నమ్ముతాను. నాకున్నదల్లా ఆ నమ్మకమే. మిమ్మల్ని నమ్మడం ఆపేస్తే నాకు ఇంకేమీ ఉండదు... ఎక్కడా...”

“థాంక్యూ పీటర్! నువ్వు మంచివాడివి. హిస్టోరికల్గా ఉన్నావుగాని బావుంది.”

“ఎల్స్వర్త్!... మీపట్ల నాకున్న భావం ఎలాంటిదో మీకు తెలుసు.”

“బాగానే తెలుసు.”

“అందుచేతనే అర్థం కావడం లేదు నాకు.”

“ఏం అర్థం కావడంలేదు?”

ఇంక చెప్పేయ్యాలి. ఎప్పటికీ చెప్పకూడదనుకున్నాడు. కానీ చెప్పాల్సి వస్తోంది.

“ఎల్స్వర్త్! నన్నెందుకు విడిచిపెట్టేశారు. నా గురించి ఏమీ రాయడం లేదేం? మీ కాలమ్లోనూ, ప్రతిచోటా, మీకు అందుబాటులో కొచ్చిన ఆర్డర్ విషయంలోనూ ఎప్పుడూ గస్వెబ్ మాత్రమే ఎందుకున్నాడు?”

“అయితే, పీటర్! ఎందుకు ఉండకూడదు?”

“కానీ... నేను...”

“నువ్వు నన్ను అస్సలు అర్థం చేసుకోవడం లేదని విచారిస్తున్నాను. ఇంతకాలం నుంచీ నా నియమాల్లో నేర్చుకోలేదు నువ్వు. నాకు వైయక్తికతమీద ఇండివిడ్యువలిజం మీద నమ్మకం లేదు. ఏ ఒక్క మనిషీ కూడా ఇతరులెవ్వరూ కాజాలని ఒక విశిష్టవ్యక్తి కాగలడని నమ్మను. మనమందరూ సమానులమేననీ, ఒకరు మరొకరిలా మారగలమనీ అనుకుంటాను. ఇవాళ్టి నీ పదవి, నీ స్థానం రేపు ఎవరిదైనా కావచ్చు. అందరిదీ కావచ్చు. సమ, క్రమ పంపిణీ. అదీ పద్ధతి. నేను ఎప్పుడూ నీకు బోధించింది ఇదే కదా? నేను నిన్ను ఎందుకు ఎంచుకున్నాననుకున్నావు? నువ్వున్న స్థానంలో నిన్నెందుకు ఉంచాను? స్థాన భ్రంశం చెందించేందుకు వీల్లేని మనుషులనుంచి ఆ స్థానాన్ని కాపాడేందుకుంచాను. లోకంలోని గస్వెబ్స్కి ఒక అవకాశం మిగల్చాలని ఉంచాను. నేను హోవార్డ్ రోడ్స్కి వ్యతిరేకంగా ఎందుకు పోరాడానని నీ ఊహ? మచ్చుకి చెబుతున్నాను.”

క్రీటింగ్ మెదడుకి గాయమైంది. అది కముకు దెబ్బ ననిపించింది. ఏదో చదునైన బరువైన వస్తువు మెదడును కొట్టినట్టయింది. తర్వాత అది నల్లగా, నీలంగా తయారై వాచిపోతుంది. ఇప్పుడు మట్టుకు అది తియ్యటి తిమ్మిరి మాత్రమే. తను గుర్తించగలిగిన అటువంటి విషయాలు అతనికి ఏం చెప్పాయంటే - తన విన్న ఆశయాలు ఉన్నత నైతిక స్థాయికి చేరినవనీ, తను అంగీకరించేవేననీ వాటివల్ల తనకి ఏ హానీ వాటిల్లదనీ, అందులో ఏ చెడు ఉద్దేశం ఉండదనీ అనుకున్నాడు. టూహీ కళ్ళు అతన్నే సూటిగా చూస్తున్నాయి నల్లగా, సాత్వికంగా, ఉపకారులుగా ఉన్నాయవి. బహుశా తర్వాత... అతనికి తర్వాత తెలుస్తుంది. అయితే ఒక్కటి మాత్రం లోపలికి చొచ్చుకుపోయి మెదడులో ఒక తునకలో చిక్కుకుని ఉండిపోయింది - ఆ పేరు. అతనికి ఆ సంగతి అర్థమైంది.

తన ఏకైక ఆశాకిరణం టూహీ. అయినప్పటికీ వివరణకు అందనిదేదో కీటింగ్ లోలోపల మెలి తిరిగింది. ముందుకు వంగాడు. పెదవులు నమ్మలేని రీతిలో వెనక్కి వంగాయి. పళ్ళు చిగుళ్ళు బయట పడ్డాయి. “అక్కడ మీరు విఫలమయ్యారు కదా? అతను - హోవార్డ్ రోర్క్ ఎక్కడున్నాడో చూడండి.” తన మాట టూహీని గాయపరుస్తుందని తెలిసీ, గాయపరచాలనే అన్నాడు.

“అదా నాయనా? కనిపిస్తున్న విషయాలకే అతుక్కుపోయిన బుర్ర నీది. అలాంటి బుర్రలతో విషయాలను చర్చించడం ఎంత విసుగో. సూత్రాల్ని అవగాహన చేసుకోవడంలో నువ్వు బొత్తిగా అధ్వాన్నం. వ్యక్తుల దృష్టిలోనే ఆలోచిస్తావు. నీ హోవార్డ్ రోర్క్ తాలూకు జాతకం గురించి ఆందోళన పడడం తప్ప నాకు వేరే పని లేదనుకుంటున్నావా? ఎన్నో విషయాలున్నాయి. రోర్క్ అందులో కేవలం ఒకడు. నాకు వీలున్నప్పుడు అతని విషయం చూశాను. ఇప్పటికీ వదలేదు. అయితే సూటిగా ఏమీ చెయ్యడం లేదు. ఏమైనప్పటికీ ఒకటి ఒప్పుకుంటాను. హోవార్డ్ రోర్క్ నాకు ఒక ప్రలోభం. అతనితో మళ్ళీ ముఖాముఖీ తలపడక పోతే అవమానం అనిపిస్తూ ఉంటుంది అప్పుడప్పుడు. అయితే అవసరం కాకనేపోవచ్చు. నువ్వు సూత్రప్రకారం పోతున్నప్పుడు వ్యక్తిగత పోరాటం అవసరం ఉండదు.”

“అంటే?”

“నువ్వు రెండింటల్లో ఏదో ఒక పద్ధతిని అనుసరించొచ్చని. ఒక్కొక్క కలుపు మొక్కనీ, అది తలెత్తినప్పుడల్లా లాగి పారేసేందుకు నీ జీవితాన్ని అంకితం చెయ్యొచ్చు. - పది జీవిత కాలాలు కూడా ఆ పనికి చాలవు. - లేదా నీ మట్టి నువ్వు ప్రత్యేకంగా తయారు చేసుకోవచ్చు. ఒక రసాయనం ఏదో చల్లి, అందాం. అప్పుడు కలుపు పెరగడం అనేదే ఉండదు. ఈ రెండోది త్వరిత చర్య. నేను ‘కలుపు’ అని ఎందుకన్నానంటే అది సాంప్రదాయకమైన ప్రతీక, నిన్ను భయపెట్టదు కూడా. నువ్వు తొలగించదలుచుకున్న సజీవ మొక్కలకు కూడా అదే టెక్నిక్ పనికొస్తుంది. బంగాళా దుంపలు, నారింజలు, బత్తాయిలు వేటికైనా సరే.”

“ఎల్వర్త్! మీరు దేని గురించి మాట్లాడుతున్నారో తెలియడం లేదు.”

“నీకు తెలియదు. నిజమే. అది నాకు సదుపాయంగా ఉంది. బహిరంగంగా ప్రతి రోజూ ఈ విషయాలు మాట్లాడుతూనే ఉంటాను. నేనేమంటున్నానో ఎవరికీ అర్థంకాదు.”

“రోర్క్ వైనాండ్కి ఒక ఇల్లు కడుతున్నాడట. సొంత ఇల్లు. విన్నారా?”

“నాయనా పీటరూ! నీ నుంచి తెలుసుకోవడం కోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చోమంటావా?”

“సరే. ఎలా అనిపించింది మీకు?”

“నాకేరకంగా సంబంధం అది?”

“రోర్క్ వైనాండ్ బెస్ట్ ఫ్రెండ్లు! విన్నారా? నేను విన్న దాన్నిబట్టి ఏం స్నేహమది! వైనాండ్ సమర్థత మీకు తెలుసు. రోర్క్కి అతను ఏం చేసి పెట్టగలడో తెలుసు. ఇప్పుడు ఆపండి రోర్క్ని. ప్రయత్నించండి. ఆపండి చూద్దాం...”

ఒక గుక్కలో అనేసి ఉక్కిరి బిక్కిరై ఆగిపోయాడు కీటింగ్. పైజమా గొట్టానికీ, చిక్కటి గొర్రె బొచ్చు చెప్పుకీ, మధ్య నిరాచ్ఛాదితంగా ఉన్న టూహీ చీలమండని చూస్తూ ఉండి పోయాడు. టూహీని నగ్నంగా ఎప్పుడూ చూడలేదు. ఎందుకో గాని, టూహీకి ఒక భౌతిక శరీరం ఉన్నట్టు ఎప్పుడూ అనిపించలేదతనకి. ఆ చీలమండలో ఏదో అసభ్యతా ఛాయ ఉంది. కేవలం చర్మం, మరీ పెళుసుగా కనిపిస్తున్న ఎముకలమీద పరుచుకున్న నీలి తెలుపు చర్మం. దాన్ని చూస్తే అతనికి భోజనానంతరం పళ్ళెంలో వదిలేసిన కోడి ఎముకలు గుర్తొచ్చాయి. ముట్టుకుంటే చాలు, ఏ ప్రయత్నం అక్కర్లేకుండానే పుటుక్కుమంటాయి. ఆ చీలమండని అందుకుని తన బొటన వేలికి చూపుడు వేలికి మధ్య పెట్టి ఇలా తిప్పాలనిపించింది.

“ఎల్స్వర్త్! మీతో కోర్ట్లండ్ హోమ్స్ గురించి మాట్లాడడానికి వచ్చాను.” చీలమండ నుంచి చూపు తిప్పుకోలేపోతున్నాడు. ఈ మాటలు తనని విడుదల చేస్తాయని ఆశించాడు.

“అలా అరవద్దు... ఏమైంది? కోర్ట్లండ్ హోమ్స్? దాని గురించి ఏం చెప్పాలని?”

ఆశ్చర్యంతో చూపు ఎత్తాల్సి వచ్చింది. టూహీ అమాయకుడిలా ఎదురు చూస్తున్నాడు.

“నేను కోర్ట్లండ్ హోమ్స్ ని డిజైన్ చెయ్యాలనుకుంటున్నాను.” అతని గొంతు వస్త్రంలోంచి నెట్టుతున్న పేస్ట్లా ఉంది. “మీరు నాకు ఇవ్వాలి.”

“నీకెందుకు ఇవ్వాలి?”

జవాబు లేదు. ‘నా అంత గొప్ప ఆర్కిటెక్ట్ మరొకడు లేడిప్పుడు అని మీరు రాశారు గనక’ అందామంటే అలా గుర్తు చెయ్యాల్సి రావడమే టూహీ ఆ మాటని ఇంకెంత మాత్రం నమ్మడం లేదని రుజువు చేస్తుంది. అటువంటి రుజువుని గాని, టూహీ ఇవ్వబోయే జవాబునిగాని ఎదుర్కొనే ధైర్యం లేదు తనకి. నీలిరంగులో ఉన్న టూహీ చీలమండ ఎముక మీద ఉన్న రెండు నల్లటివెంట్రుకల్ని చూస్తున్నాడు కీటింగ్. ఒకటి నిటారుగా, ఒకటి మెలికలు తిరిగి, ఉన్నాయి. చాలా సమయం గడిచాక -

“అది నాకు చాలా అవసరం ఎల్స్వర్త్ !” అన్నాడు.

“నాకు తెలుసు నీకు అవసరమని.”

ఇంక చెప్పేందుకు ఏం లేదు. టూహీ తన చీలమండని కదిపి, పాదం ఎత్తి సోఫా చేతి మీద ఆన్చాడు. కాళ్ళు సుఖంగా చాపుకున్నాడు. “సరిగ్గా కూచోండి పీటర్! మీరు వంగిపోయి ‘గార్గోయల్’ లా కనిపిస్తున్నారు.”

కీటింగ్ కదలలేదు.

“కోర్ట్లండ్ హోమ్స్ కి ఆర్కిటెక్ట్ ఎంపిక నా మీద ఆధారపడి ఉందని ఎందుకనిపించింది?”

కీటింగ్ తలెత్తాడు. ఆ మాట ఉపశమనం కలిగించే కత్తి పోటులా పనిచేసింది. తను మరీ ఎక్కువ ఊహించాడు. టూహీని నొప్పించాడు. అదీ కారణం. అదొక్కటే కారణం.

“నాకు అర్థమైంది... అలా అంటున్నారు కానీ... ఈ ప్రాజెక్టు విషయంలో మీకు చాలా పలుకుబడి ఉందన్నారు... వాళ్ళలో... వాషింగ్టన్ లో... ఇతర చోట్ల కూడా...”

“కేవలం అనధికారికంగా ఉంది. ఆర్కిటెక్చర్ విషయాల్లో ఒక నిపుణుడన్నట్టు. ఇంకేం లేదు.”

“అవునవును... అదే... నేనన్నది.”

“ఒక ఆర్కిటెక్ట్ ని రికమెండ్ చెయ్యగలను తప్ప గారంటి ఇవ్వలేను. నా మాట ఆఖరిమాట కాదు.”

“అదే నేను ఆశించింది. మీ నుంచి ఒక సిఫారసు.”

“కానీ పీటర్! నేను ఎవరినైనా సిఫారసు చేస్తే కారణం చెప్పాలి. ఒక మిత్రుణ్ణి పైకి తొయ్యడం కోసం నా పలుకుబడిని వాడలేను. అవునా?”

కీటింగ్, టూహీ డ్రెసింగ్ గౌనుకేసి చూస్తున్నాడు. పౌడర్ పఫ్లు అనుకున్నాడు... పౌడర్ పఫ్లు ఎందుకు? అదే నాతో వచ్చిన చిక్కు. అతను వాటిని తీసేస్తే బాగుండును.

“వృత్తి పరంగా నీ స్థాయి ఇంతకు ముందులా లేదు పీటర్!”

“మీరు ‘ఒక మిత్రుణ్ణి తొయ్యడం కోసం’ అన్నారు ఎల్స్ వర్త్!...” అది సణుగుడులా ఉంది.

“నిజమే. నేను నీ మిత్రుణ్ణి. ఎప్పుడూ మిత్రుణ్ణి నీకు. నీకు ఆ విషయంలో అనుమానం లేదుగా?”

“లేదు... అనుమానించ లేను...”

“అయితే ఉత్సాహం తెచ్చుకో. చూడు. నీకు నిజం చెబుతాను. కోర్ట్ లండ్ అంతు బట్టకుండా ఉంది నాకు. అందులో ఓ చిక్కుంది. నేను గార్డన్ ప్రిస్కాట్ కోసం గన్ వెబ్ కోసం ప్రయత్నించాను, అది వాళ్ళ లైన్ కి చెందిందని. నువ్వు ఆసక్తి చూపుతావనుకోలేదు. అయితే ఆ ఇద్దరూ కూడా గీటుకు రాలేదు. హౌసింగ్ లో ఉన్న పెద్ద సమస్య ఏమిటో తెలుసా? పొదుపు. చక్కగా అధునికంగా ఉండాలి. అద్దె నెలకి పదిహేను డాలర్లుకి మించి ఉండకూడదు. ఎలా డిజైన్ చెయ్యాలో ఎలా పరిష్కరించాలో ఆలోచించావా ఎప్పుడైనా? అదీ కోర్ట్ లండ్ ని కట్టే ఆర్కిటెక్ట్ నుంచి వాళ్ళు ఆశిస్తున్నది. - అసలంటూ అలా చెయ్యగల వాడొకడు దొరికితేమాట. ఈ విషయంలో అద్దెకుండే వాళ్ళ ఎంపిక తోడ్పడుతుంది. సంవత్సరానికి పన్నెండువందలు సంపాదించే కుటుంబాలు, ఏడాదికి ఆరొందలే సంపాదించే కుటుంబాల్ని మొయ్యడానికి అదే అపార్ట్ మెంట్ కి ఎక్కువ చెల్లిస్తాయి, - బలహీనుల్ని, ఇంకా బలహీనులైన వాళ్ళ కోసం పిండెయ్యడం, అయినప్పటికీ కూడా, భవన నిర్మాణ, నిర్వహణ, ఖర్చుల్ని ఎంత తక్కువగా ఉంచడానికి వీలుందో అంత తక్కువగానూ ఉంచాలి. వాషింగ్టన్ పెద్దలు ‘మరో చిన్న ప్రభుత్వ అభివృద్ధి సంస్థ’ని కోరుకోవట్లేదు. నీకు తెలుసుగా ఎలా ఉంటుందో? ఒక్కో ఇంటికి పదివేల డాలర్లు అవుతుంది, ప్రైవేటు బిల్డర్లయితే రెండు వేలకే కట్టేస్తారు. అలాకాక, కోర్ట్ లండ్ అన్నది ఒక

మోడల్ ప్రాజెక్టులా ఉండాలి. ప్రపంచానికే నమూనా కావాలి. ప్రణాళికా మేధ విషయంలోను, మిత నిర్మాణ వ్యయ విషయంలోను, ఎక్కడా ఎవరూ సాధించని అద్భుత, సమర్థ ప్రదర్శన వస్తువుగా ఉండాలది. పెద్ద తలకాయలు కోరుతున్నది అదీ. గార్డన్, గస్ చెయ్యలేక పోయారు. ప్రయత్నించారు. వాటిని పైవాళ్ళు తోసి పారేశారు. ఎంతమంది ప్రయత్నించారో తెలిస్తే ఆశ్చర్యపోతావు. నీ కెరీర్ ఉత్కృష్ట స్థితిలో ఉన్నప్పుడు కూడా నీ పేరు ఎక్కించలేను. ఏం చెప్పగలను వాళ్ళకి? నీదంతా విలాసం, నిగనిగ పాలరాయీను. పెద్దాయన గై ఫ్రాంకన్కి, ప్రతినిధివి నువ్వు. కాస్మో-స్టోటిక్ బిల్డింగ్కి, ఫ్రింక్ నేషనల్ బేంక్కి, ఆ గర్భస్రావం అయిపోయిన 'శతాబ్దాల యాత్ర'కి - దాని డబ్బులు దానికి ఎప్పటికీ రావు. - వాటికి ప్రతినిధివి నువ్వు. వీళ్ళకేమో కాపలాదారుడి ఆదాయానికే కోటీశ్వరుడి వంటిల్లు రావాలి. నీ వల్ల అవుతుందా?"

“నాకు ఐడియాలున్నాయి. నేను ఆ రంగాన్ని గమనించాను... కొత్త పద్ధతుల్ని అధ్యయనం చేశాను... నేను చెయ్యగలను..."

“చెయ్యగలిగితే నీదే. లేదనుకో నా స్నేహం నీకు చెయ్యగలిగేది ఏమీ ఉండదు. నేను సాయం చెయ్యాలనుకుంటానేమో ఎవరికి తెలుసు? - నువ్వు వానలో ముసలి కోడిలా ఉన్నావు. నేను నీకు చేసేది ఇది. రేపు మా ఆఫీసుకి రా!. సమాచారం అంతా ఇస్తా. ఇంటికి పట్టుకుపో. దానికోసం తలబద్దలు చేసుకోవాలనిపిస్తుందేమో చూడు. కావాలంటే ఒక ఛాన్సు తీసుకో. ఒక ప్రాథమిక ప్యూహాన్ని నాకు చూపించు. నీకు ఏమీ మాట ఇవ్వలేను. నువ్వు దాని దరిదాపులకి వచ్చినా పెద్దవాళ్ళకి పంపిస్తాను. నా శయశక్తులా కృషి చేస్తాను. నేను చెయ్యగలిగింది ఇంతే. నా మీద ఆధారపడి లేదు. నీ మీదే ఉందంతా.”

క్రీటింగ్ అతన్ని చూస్తూ కూర్చున్నాడు. అతని కళ్ళతో ఆందోళన, ఆత్రుత, నిరాశ అన్నీ ఉన్నాయి.

“ప్రయత్నిస్తావా పీటర్?”

“ప్రయత్నించనిస్తారా మీరు?”

“ఆఁ. తప్పకుండా. ఎందుకు చెయ్యనివ్వను? ఇంతమందిలోను, ఆ మ్యాజిక్కు చెయ్యడం నీ వల్లే అయితే చాలా సంతోషిస్తా.”

“మార్గం ఏమిటా అని చూస్తున్నాను ఎల్స్వర్త్!” ఉన్నట్టుండి అన్నాడు. “మార్గం ఏమిటా అని... నేను ఒక ఫెయిల్యూర్ని అవడం నన్ను బాధిస్తోందని కాదు... ఎందుకు పైనుంచి కిందకి అలా జారిపోయానో అర్థం కాక... కారణం ఏమీ లేకుండా...”

“పీటర్! ఆలోచిస్తే భయంకరంగా ఉంటుంది. వివరణలకి అందనిది ఎప్పుడూ భయ పెడుతుంది. అయితే ఒకసారి ఆగి, నేను అలా ఉచ్చస్థితిలో ఉండడానికి కారణం అంటూ ఏదైనా ఉందా అని నిన్ను నువ్వు ప్రశ్నించుకంటే ఆ విషయం అంత భయంకరంగా ఉండదు... అలా ఉండకు పీటర్! నవ్వు. ఊరికే జోక్ చేస్తున్నాను. మన సెన్సాఫ్ హ్యూమర్ని కోల్పోతే సమస్తాన్నీ కోల్పోయినట్టే.”

మర్నాడు బేనర్ ఆఫీసులో ఎల్వీవర్త్ ఇరుకుగదికి వెళ్ళి, తన ఆఫీసుకి వచ్చాడు కీటింగ్. బ్రీఫ్ కేసులో కోర్ట్ లండ్ హోమ్స్ ప్రాజెక్టుకి సంబంధించిన సమాచారం తెచ్చుకున్నాడు. పెద్ద టేబుల్ మీద కాగితాలు పరుచుకుని గదికి తాళం పెట్టేసుకున్నాడు. ఒక డ్రాఫ్ట్ మన్ ని పిలిచి మధ్యాహ్నం ఒకటి, సాయంత్రం ఒకటి శాండ్ విచ్ లు తెప్పించుకున్నాడు. “సాయం చెయ్యమంటావా?” అన్నాడు నీల్ డ్యూమాంట్. “మనం సంప్రదించుకుని, చర్చించి...” కీటింగ్ తల అడ్డంగా ఊపాడు.

రాత్రంతా టేబుల్ దగ్గరే కూర్చున్నాడు. కాసేపయ్యాక, పేపర్లకేసి చూడడం మానేశాడు. ఆలోచిస్తూ ఉండిపోయాడు. తన ముందున్న అంకెల గురించి, చార్టుల గురించి కాదు, వాటిని అధ్యయనం చేసేశాడు. తను ఏమి చెయ్యలేడో అర్థమైందతనికి.

అది పగటి వెలుతురు అని గుర్తించినప్పుడు, తాళంవేసిన తలుపు వెనక మళ్ళీ డ్యూటీకి వస్తున్న మనుషుల అడుగుల చప్పుడు వినిపించినప్పుడు, అతనికి అర్థమైంది - మళ్ళీ ఆఫీసు వేళ అయిందని. లేచి, డెస్క్ దగ్గరికి పోయి టెలిఫోన్ పుస్తకం అందుకున్నాడు. నెంబర్ డయల్ చేశాడు.

“నేను పీటర్ కీటింగ్ ని. రోర్క్ గారిని కలవడానికి అపాయింట్మెంట్ కావాలి.”

‘దేవుడా! అతను నన్ను చూడకుండా చెయ్యి. వద్దనేట్టు చెయ్యి. దేవుడా! దేవుడా! వద్దనమను. జీవితాంతం అతన్ని అసహ్యించుకునే హక్కు వస్తుంది నాకు. నన్ను చూసేట్టు చెయ్యకు’ అనుకున్నాడు.

“రేపు సాయంత్రం నాలుగింటికి మీకు సౌకర్యంగానే ఉంటుందా? రోర్క్ అప్పుడు కలుస్తారు” అంది శాంతంగా, మృదువుగా సెక్రటరీ గొంతు.

8

కీటింగ్ ని చూసీచూడగానే కలిగిన ఆశ్చర్యాన్ని కనిపించనివ్వకూడదనుకున్నాడు రోర్క్. కానీ అప్పటికే ఆలస్యమైపోయింది. కీటింగ్ పెదవుల మీద లీలగా చిరునవ్వు వెలిసింది. తను పాడయ్యానన్న విషయాన్ని నిస్సహాయంగా అంగీకరించడంవల్ల ఆ చిరునవ్వు భయంకరంగా ఉంది.

“నువ్వు నా కన్న రెండేళ్ళు చిన్న కదా హోవార్డ్?” ఆరేళ్ళుగా తను చూడని రోర్క్ ముఖాన్ని చూస్తూ కీటింగ్ అడిగిన మొదటి ప్రశ్న అది.

“తెలియదు పీటర్! అంతే అనుకుంటాను. నాకు ముప్పై ఏడు.”

“నాకు ముప్పై తొమ్మిది - అంతేనన్న మాట!”

రోర్క్ డెస్క్ ముందున్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడు కీటింగ్, చేతితో కుర్చీని తడుముకుంటూ. రోర్క్ ఆఫీసు గదికి మూడు వైపులా గోడ బదులు గ్లాసులు ఉండం వల్ల అతనికి కళ్ళు సరిగా

కనిపించలేదు, ఆకాశాన్ని, నగరాన్ని తేరిపార చూశాడు. అక్కడ అతనికి ఎత్తున ఉన్న భావన కలగలేదు. భవనాలన్నీ తన కాలివేళ్ళ కింద ఉన్నట్టు తోచాయి. అసంగతంగా, దగ్గర దగ్గరగా, చిన్నగా ఉన్న ప్రసిద్ధ భవనాలన్నీ, నిజమైనవిగా కాక చిన్న నమూనాలన్నట్టు తోచాయి. వాహనాలు పాకుతున్న చిన్న చిన్న గీతలుగా కనిపించాయి. తన వేలంత చిన్న బ్లాకు దాటడానికి వాటికి చాలా సమయం పట్టింది. రాయి, ప్లాస్టరు కలిసిన పదార్థంలా కనిపించింది నగరం. ఆ పదార్థం కాంతిని పీల్చుకుని మళ్ళీ వెనక్కి విసిరేస్తున్నట్టుగా ఉంది. ప్లాట్ల దొంతర, కిటికీలు బిగించిన నిలువు తలాలు. ఒక్కో తలం ఒక రిఫ్లెక్టారు. గులాబి రంగులో, బంగారం రంగులో, పర్పుల్ రంగులో, వాటి మధ్య వ్యాపించిన ధూమనీలం రంగు, వాటికి ఆకృతిని, కోణాలని, దూరాలని కల్పిస్తోంది. భవనాల నుంచి కాంతి ఆకాశంలోకి ప్రవహిస్తోంది. అది వేసవి నీలకాంతిని మార్చి మంటపైన లేత నీటిరంగులా చూపిస్తోంది. 'ఇదంతా ఇలా చేసిన మనుషులెవరా' అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు కీటింగ్. తర్వాత గుర్తొచ్చింది. వాళ్ళలో తనూ ఒకడని.

ఒక్క క్షణం డెస్క్ వెనకనున్న రెండు గాజు పలకల నేపథ్యంలో రోర్స్ని చూశాడు. నిటారుగా బక్క బల్బుగా ఉన్నాడు. రోర్స్ అతనికి ఎదురుగా కూర్చున్నాడు.

ఎడారుల్లో తప్పిపోయిన మనుషులు, సముద్రంలో చనిపోబోతున్న మనుషులు గుర్తొచ్చారు కీటింగ్కి. నిశ్శబ్ద అనంత ఆకాశం సమక్షంలో వాళ్ళు నిజమే చెప్పాల్సి ఉంటుంది అనుకున్నాడు. ప్రపంచంలో అతి గొప్ప నగరం సమక్షంలో ఉన్నాడు కనక తనుకూడా నిజమే చెప్పాలి.

“హోవార్డ్! రెండో చెంప చూపించడం ద్వారా వాళ్ళు చేస్తున్న భయంకరమైన పని ఇదేనంటావా? - నువ్వు నన్ను ఇక్కడికి రానివ్వడం.” తన గొంతు ఎలా ఉందో ఆలోచించలేదు. అందులో డిగ్నిటీ ఉందో లేదో పట్టించుకోలేదు.

రోర్స్ ఒక క్షణం అతని వైపు చూశాడు. ముఖం ఉబ్బడానికి మించిన మార్పిడి.

“తెలియదు పీటర్!. క్షమించడం అంటే ఇదే అంటున్నారేమో మరి. నేను గాయపడడం అంటూ వస్తే ఎప్పటికీ క్షమించను. అవును, నేను చేస్తున్నదే వాళ్ళు ఆంతర్యం అయితే. ఒక మనిషి ఇంకొక మనిషిని గాయపరచగలడని నేను అనుకోను. నొప్పించనూ లేదు, సహాయ పడనూ లేదు. నిన్ను క్షమించడానికి ఏమీ లేదు.”

“నువ్వు గాయపడ్డావని నీకు అనిపిస్తే బావుండేది. ఇంతకన్న తక్కువ క్రూరంగా ఉండేది.”

“అవుననుకుంటాను.”

“నువ్వు మారలేదు. హోవార్డ్!”

“మారలేదనుకుంటాను.”

“నేను పొందాల్సిన శిక్ష ఇదే అయితే - నేను పొందుతున్నానని, అది నాకు అర్థమైందని చెబుతున్నాను. ఒకప్పుడయితే సులువుగా తప్పించుకోవడం అనుకునేవాణ్ణి దీన్ని.”

“నువ్వు మారావు పీటర్!”

“మారానని తెలుసు.”

“అది శిక్షగా ఉంటే మటుకు, సారీ! విచారిస్తున్నాను.”

“నువ్వు విచారిస్తున్నావని నాకు తెలుసు. ఫర్వాలేదులే, ఇదే ఆఖరిది. మొన్న రాత్రే నేను అనుభవించేశాను. నిజంగా”

“ఇక్కడికి వద్దామని నిర్ణయించుకున్నప్పుడా?”

“అవును.”

“అయితే ఇప్పుడిక భయపడకు. విషయం చెప్పు.”

కీటింగ్ నిటారుగా ప్రశాంతంగా కూర్చుని ఉన్నాడు. మూడురోజుల క్రితం డ్రెసింగ్ గౌను వేసుకున్న మనిషి ఎదురుగా కూర్చున్నట్టు కాదు. ఇంచుమించు ధీమాతో నిండిన భంగిమలో ఉన్నాడు. నెమ్మదిగా, ఏ దీనతా లేకుండా మాట్లాడాడు.

“హోవార్డ్! నేను పరాన్న జీవిని, బతుకంతా పరాన్న జీవినే. స్టాంట్స్ లో ఉండగా నా బెస్ట్ ప్రాజెక్టులన్నీ నువ్వు చేసి పెట్టినవే. నేను కట్టిన మొట్టమొదటి ఇంటిని నువ్వు డిజైన్ చేశావు. కాస్మో - స్లాబ్బీక్ బిల్డింగ్ నువ్వు చేసిందే. నేను నీ మీద, మనం పుట్టక ముందు జీవించిన నీలాంటివాళ్ళమీద బతికాను. పార్తెనాన్, గోథిక్ చర్చీలు, మొదటి ఆకాశ హఠాల్లు, కట్టినవాళ్ళ మీద బతికాను. వాళ్ళు ఉండి ఉండకపోతే రాయమీద రాయి పేర్చడం ఎలాగో నాకు తెలిసి ఉండేదికాదు. నా మొత్తం బతుకులో, ఇంతకు ముందు ఆర్కిటెక్ట్స్ చేసి ఇచ్చిన వాటికి ఒక కొత్త తలుపుపిడిని కూడా నేను చేర్చలేదు. నాది కానిది తీసుకున్నాను. తిరిగి ఏమీ ఇవ్వలేదు. ఇవ్వడానికి నా దగ్గరేమీ లేదు. ఇది నటన కాదు. నేను ఏం మాట్లాడుతున్నానో బాగా తెలిసి మాట్లాడుతున్నాను. నన్ను కాపాడమని అడిగేందుకు వచ్చాను మళ్ళీ. నన్ను బయటికి గెంటి పారెయ్యదలుచుకుంటే తక్షణం గెంటెయ్యి.”

రోర్క్ నెమ్మదిగా తల అడ్డంగా ఊపాడు. కొనసాగించమని చేతితో సైగ చేశాడు.

“ఒక ఆర్కిటెక్టుగా నా పని అయిపోయిందని నీకు తెలుసనుకుంటాను. ఓహో, మొత్తం అయిపోలేదు. ఇంచుమించు అయిపోయింది. ఇతరులు ఇదే స్థితిలో మరికొన్ని సంవత్సరాలు నెట్టెయ్యగలరు. నా వల్ల కాదు. నేను ఇంత కాలం ఉంటూ వచ్చిన తీరు వల్ల, లేదా అలా ఉన్నానని నేను అనుకోవడం వల్ల, ఆ పని నా వల్లకాదు. జారిపోతున్న మనిషిని ఎవరూ పట్టించుకోరు. అందుకని వాళ్ళ అంచనా మేరకు నేను జీవించితిరాలి. అలా చెయ్యడానికి ఒకటే దారి. తక్కినవన్నీ నా జీవితంలో ఎలా చేస్తూ వచ్చానో అలాగే చెయ్యాలి. నాకు అర్హత లేని పేరు వచ్చింది. దాన్ని కాపాడుకునేందుకు ఒక పరువు కావాలి. అర్హత లేని పరువు. నేను సాధించనిదానికి పరువు. నాకు ఒక ఆఖరి అవకాశం వచ్చింది. నాకు తెలుసు ఇదే ఆఖరి అవకాశం. అది నేను చెయ్యలేనని నాకు తెలుసు. ఈసారి ఒక చెత్త తయారుచేసి తెచ్చి

‘దీన్ని సరిచేసి పెట్టు’ అని అడగను. ‘నువ్వే డిజైన్ చేసి పెట్టు, నా పేరు దానికి తగిలించుకోనీ’ అని అడుగుతున్నాను.”

“పని ఏమిటి?”

“కోర్టులండ్ హోమ్స్”

“హౌసింగ్ ప్రాజెక్ట్?”

“అవును - దాని గురించి విన్నావా?”

“దాని విషయం అంతా తెలుసు?”

“నీకు హౌసింగ్ ప్రాజెక్టుల్లో ఆసక్తి ఉందా హోవార్డ్?”

“నీకు ఎవరిచ్చారు? ఏ షరతుల మీద?”

కీటింగ్ క్లుప్తంగా, ఏ తాపత్రయం లేకండా వివరించాడు. తను ఎప్పుడో చదివిన కోర్టు రాతను వినిపించినట్టు టూహీతో జరిగిన సంభాషణని వినిపించాడు. బ్రీఫింగ్ లోంచి పేపర్లు బయటకితీసి డెస్క్ మీద పెట్టి, రోర్స్ కి చూపిస్తూ మాట్లాడుకుంటూ పోయాడు. మధ్యలో ఒకసారి రోర్స్ ఆపాడు. “ఒక క్షణం పీటర్! ఉండు.” కీటింగ్ ఆగాడు. రోర్స్ పేపర్లును ఊరికే కదపడం చూశాడు. అయితే రోర్స్ వాటిని చూడడంలేదని గమనించాడు. “కానియ్యి” అన్నాడు రోర్స్. మరో ప్రశ్నలేకుండా బుద్ధిగా కొనసాగించాడు కీటింగ్.

“నేను నీకు ఈ పని ఎందుకు చేసిపెట్టాలి” అని అడిగితే ఏమీ చెప్పలేను. వాళ్ళ సమస్యని నువ్వు తీర్చగలిగితే వెళ్ళి, నీ సొంతానికి నువ్వు చేసుకోవచ్చు” అని ముగించాడు.

“నేను టూహీని దాటి వెళ్ళగలననేనా?” రోర్స్ నవ్వాడు.

“ఊహూఁ. నీ వల్ల అవుతుందనుకోను.”

“నాకు హౌసింగ్ ప్రాజెక్టుల్లో ఆసక్తి ఉందని ఎవరు చెప్పారు?”

“ఏ ఆర్కిటెక్ట్ కి ఉండదు?”

“నాకు ఉంది. కానీ అది నువ్వనుకున్న విధంగా లేదు.” రోర్స్ లేచాడు. ఆ కదలికలో వేగం, అసహనం, ఆందోళన ఉన్నాయి. రోర్స్ లో అణచుకున్న ఉద్వేగం కనిపించడం వింతగా ఉంది అనుకున్నాడు కీటింగ్.

“దీని గురించి ఆలోచించనీ పీటర్! అవి ఇక్కడ వదిలిపెట్టు. రేపు రాత్రి మా ఇంటికి రా! అప్పుడు చెబుతాను.”

“నువ్వు... నువ్వు నన్ను వదిలెయ్యడం లేదుగా?”

“ఇంకా లేదు.”

“వదిలెయ్యొచ్చు... అవున్నే. అంత జరిగాక...”

“అదంతా తీసి పారెయ్యి.”

“నువ్వు ఆలోచిస్తావు?...”

“ఇప్పుడు నేనేం చెప్పలేను పీటర్! నేను ఆలోచించాలి. దానిమీద నమ్మకం పెట్టుకోకు. నీకు సాధ్యంకానిది ఏదో నీనుంచి ఆశించొచ్చు నేను.”

“ఏదైనా సరే. హోవార్డ్! ఏదైనా”

“మనం రేపు మాట్లాడుకుందాం.”

“హోవార్డ్! నేను... ఎలా ధన్యవాదాలు చెప్పగలను?... ఈ మాత్రం...”

“థాంక్స్ చెప్పాడు. నేను చెయ్యడం అంటూ వస్తే నా ప్రయోజనం నాకుంటుంది. దానినుంచి నువ్వు ఎంత ఆశిస్తున్నావో అంతా నేనూ ఆశిస్తాను. బహుశా ఇంకా ఎక్కువే ఆశిస్తాను. ఒక్కటి మాత్రం గుర్తుంచుకో. మరే రకమైన షరతులమీదా నేను చెయ్యను.”

* * *

కీటింగ్ మర్నాడు సాయంత్రం రోర్స్ ఇంటికి వెళ్ళాడు. తను అసహనంగా ఎదురు చూశాడో లేదో చెప్పలేడు. కముకు దెబ్బ విస్తరించింది. తను పని చెయ్యగలుగుతున్నాడు కానీ బాగోగులు నిర్ధారించుకోలేకపోతున్నాడు.

రోర్స్ గది మధ్య నిలబడి నెమ్మదిగా చుట్టూ చూశాడు కీటింగ్. రోర్స్ తనని అనని మాటలకి కృతజ్ఞత ఉప్పొంగింది అతనిలో. కానీ, వాటికి తనే గొంతునిచ్చాడు. “ఇది ఎన్రైట్ హౌస్, అవును కదా?” అన్నాడు.

“అవును.”

“నువ్వే కట్టావు.”

రోర్స్ తలూపాడు. అతనికి అంతా అర్థమైంది. “కూర్చో పీటర్!” అన్నాడు.

కీటింగ్ బ్రీఫ్ కేస్ తెచ్చాడు. దాన్ని నేలమీద కుర్చీకి ఆన్చి ఉంచాడు. బ్రీఫ్ కేస్ ఉబ్బి ఉంది. బరువుగా కనిపిస్తోంది. కీటింగ్ దాన్ని జాగ్రత్తగా చూసుకుంటున్నాడు. అతను చేతులు చాచి, మరిచిపోయిన ఆ భంగిమను అలాగే ఉంచి “చెబుతావా?” అన్నాడు.

“పీటర్! ఒక్క క్షణంపాటు ఈ ప్రపంచంలో నువ్వొక్కడివే ఉన్నట్టు భావించగలవా?”

“మూడు రోజులుగా అదే భావనలో ఉన్నాను.”

“అది కాదు నా ఉద్దేశం. నీకు బోధించిన పాఠాలన్నీ మరిచిపోయి, సొంత మెదడుతో తీవ్రంగా ఆలోచించగలవా? నువ్వు అర్థం చేసుకోవలసిన విషయాలు కొన్ని ఉన్నాయి. అది నా మొదటి షరతు. నాకేం కావాలో చెబుతున్నాను. నువ్వు చాలామందిలాగే ఆలోచిస్తే

అందులో ఏమీ లేదనేస్తావు. కానీ నువ్వలా అనేస్తే ఈ పని నేను చెయ్యలేను. నీ మెదడంతా ఉపయోగించి, ఇదెంత ముఖ్యమో నువ్వు పూర్తిగా అర్థం చేసుకుంటే తప్ప.”

“ప్రయత్నిస్తాను హోవార్డ్! నిన్న... నేను నిజాయితీగా చెప్పాను అన్నీ.”

“అవును. అందుకు కాకపోతే నిన్ననే నిన్ను పొమ్మనే వాణ్ణి. నీకు అర్థమౌతుందని, నీ వంతు నువ్వు చేస్తావని అనుకుంటున్నాను.”

“నువ్వు ఈ ప్రాజెక్టు చెయ్యాలనుకుంటున్నావుగా?”

“చెయ్యొచ్చు. నీ నుంచి కావలసింది దొరికితే..”

“ఏదడిగినా సరే. ఏదైనా. నా ఆత్మని ఇచ్చేస్తాను.”

“అదే నువ్వు అర్థం చేసుకోవాలంటున్న విషయం. నీ ఆత్మని ఇచ్చేయ్యడం అన్నింటి కన్న తేలిక. ప్రతివాడూ ప్రతి నిమిషం చేస్తున్న పనే అది. నీ ఆత్మని నువ్వు ఉంచుకో అని చెప్పాననుకో, అది ఎందుకు మరింత కష్టమౌతుందో తెలుసా?”

“ఆఁ... ఆఁ... కష్టమే అనుకుంటా.”

“అవునా? సరే. నేను కోర్ట్లండ్ ఎందుకు డిజైన్ చెయ్యాలో ఒక్క కారణం చెప్పు. నాకొక ఆఫర్ ఇవ్వమని అడుగుతున్నాను.”

“వాళ్ళు చెల్లించే డబ్బు మొత్తం నువ్వే తీసుకోవచ్చు. నాకు అక్కర్లేదు. రెట్టింపు సొమ్మిస్తాను. వాళ్ళ ఫీజుని రెట్టింపు చేస్తాను.”

“అంతకన్న బాగా ఆలోచించగలవు పీటర్!. నన్ను డబ్బుతోనా ప్రలోభ పెట్టదలుచుకున్నది?”

“నువ్వు నా జీవితాన్ని కాపాడినట్టవుతుంది.”

“నేను నీ జీవితాన్ని కాపాడాలని ఎందుకు కోరుకోవాలో చెప్పగలవా?”

“లేదు.”

“అంతేనా?”

“అది ఒక గొప్ప పబ్లిక్ ప్రాజెక్టు హోవార్డ్! ఒక మానవతా చర్య. మురికివాడల్లో నివశించే ప్రజలగురించి ఆలోచించు. వాళ్ళకున్న వనరులలోనే వాళ్ళకి మంచిసుఖాన్ని అందిచగలిగితే ఒక గొప్పపని చేసిన తృప్తి ఉంటుంది నీకు.”

“పీటర్! నిన్న నువ్వు ఇంతకంటే నిజాయితీగా ఆలోచించావు.”

క్రీటింగ్ కళ్ళు వారిపోయాయి. గొంతు మంద్రమయింది. “నీకు డిజైన్ చెయ్యడం ఎంతో ఇష్టం” అన్నాడు.

“అవును పీటర్! ఇప్పుడు నువ్వు నా భాష మాట్లాడుతున్నావు.”

“ఏం కావాలి నీకు?”

“ఇప్పుడు విను. తక్కువ అద్దె ఇళ్ళ సమస్య గురించి సంవత్సరాలుగా ఆలోచిస్తున్నాను. మురికివాడల ప్రజల గురించి ఎప్పుడూ ఆలోచించలేదు. ఆధునిక ప్రపంచంలో ఉన్న అవకాశాలగురించి ఆలోచించాను. కొత్త సామగ్రి, సాధనాలు ఉన్నాయి. వాటిని వాడుకునే అవకాశాలేవీ? మానవ ప్రతిభ నుంచి ఉత్పన్నం అయిన వస్తువులు ఈ రోజు మన చుట్టూ ఎన్నో ఉన్నాయి. చౌకగా, తేలిగ్గా, తెలివిగా కట్టేందుకు అసంఖ్యాక సంభావ్యతలు ఉన్నాయి. వాటిని అధ్యయనం చేసేందుకు నాకు బోలెడు తీరిక చిక్కింది. స్టోడర్డ్ గుడి తర్వాత చెయ్యడానికి పెద్దగా ఏమీలేదు. నేను ఏ ఫలితాలూ ఆశించి చెయ్యలేదు. ఎందుకు పని చేశానంటే ఏ ఆలోచనా లేకుండా ఏ సామగ్రినీ చూడలేను కనక. దీంతో ఏం చెయ్యొచ్చు? అని ఆలోచించానో జవాబు కోసం, ఆ సమస్యని ఛేదించడం కోసం తక్షణం పని మొదలు పెట్టాల్సిందే... ఆ విషయం మీద ఏళ్ళు వెచ్చించాను - ప్రేమతో. అది నేను పరిష్కరించాలని కోరుకున్న సమస్య కాబట్టి పని చేశాను. నెలకి పదిహేను డాలర్ల అద్దెకి ఇల్లు కట్టడం ఎలాగో తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నావు కదా? పది డాలర్లకే కట్టడం ఎలాగో చూపిస్తాను.”

కీటింగ్ అసంకల్పితంగా ముందుకి కదిలాడు.

“కానీ, ఈ పనికి నేను సంవత్సరాల కాలం ఎందుకు వెచ్చించాను? అది ఆలోచించు ముందు. డబ్బా? కీర్తా? త్యాగమా? మావన ప్రేమా?” కీటింగ్ నెమ్మదిగా తల అడ్డంగా ఊపాడు. “సరే. నువ్వు అర్థం చేసుకోవడం మొదలుపెట్టావు. అందుచేత మనం ఏం చేసినా మురికి వాడల ప్రజల గురించి మాట్లాడుకోవద్దు. దానికీ దీనికీ ఏమీ సంబంధం లేదు. బుద్ధిహీనులకి ఈ విషయం వివరించే వాళ్ళని చూసి నేను అసూయపడను. నేను ఎప్పుడూ క్లయింట్లను పట్టించుకోను వాళ్ళ ఆర్కిటెక్చరల్ అవసరాల్ని తప్ప. ఇటుకల్ని, స్టీలుని పరిగణించి నట్టుగానే వాటిని నా బిల్డింగ్ సారాంశంలో సమస్యలో భాగంగా పరిగణిస్తాను. ఇటుకలు, స్టీలు నా లక్ష్యాలు కావు. క్లయింట్లూ కారు. ఆ రెండూ నా పనికి సాధనాలు. ప్రజల కోసం ఏదైనా చేసే ముందు పని చేయించగలిగే మనిషివై ఉండాలి. పనులు చేయించగలగాలంటే పనిమీద ప్రేమ ఉండాలి. తర్వాత జరగబోయే పరిణామాలమీద కాదు. పని ముఖ్యం. ప్రజలు కాదు. నీ క్రియ ముఖ్యం. నీ త్యాగానికి కాదగిన ఏ లక్ష్యమో కాదు. నేను డిజైన్ చేసిన ఇంట్లో ప్రజలకి ఆశించిన మెరుగైన జీవన సౌకర్యాలు దొరికితే నాకు సంతోషమే. అయితే నా పనికి లక్ష్యం అది కాదు. అది నా కారణమూ కాదు. ప్రతిఫలమూ కాదు.”

అతను కిటికీ దగ్గరకు నడిచాడు. చీకట్లో నదిలో వణుకుతున్న కాంతుల్ని దీపాల్ని చూస్తూ నుంచున్నాడు.

“నిన్న అన్నావు నువ్వు - హౌసింగ్లో ఏ ఆర్కిటెక్ట్కి ఆసక్తి ఉండదని? ఆ చెత్త ఆలోచనంటే నాకు అసహ్యం. అది పూనుకుని చెయ్యవలసిన పనే. వారానికి పదిహేను డాలర్లు మాత్రమే సంపాదించే మనిషికి మంచి అపార్ట్మెంటు ఇవ్వడం మంచిదే. అయితే ఇతరుల్ని నష్టపరిచి కాదు. పన్నులు దాని వల్ల పెరిగి పోతే కాదు. తక్కిన అద్దెలన్నీ

పెరిగిపోయి వారానికి నలభై డాలర్లు సంపాదించేవాణ్ణి కూడా ఎలక కలుగులోకి నెట్టేస్తే కాదు. న్యూయార్క్లో జరుగుతున్నది అదే. ఎవ్వరికీ ఒక ఆధునిక అపార్ట్మెంటును భరించే స్తోమతు లేదు, మహా ధనికుడికీ పరమనిరుపేదకీ తప్ప. తమ కాళ్ళమీద తాము నిలబడ్డ సగటుజంట ఏ కొంపలో నివసిస్తున్నారో చూశావా? వాళ్ళ అలమారాలు, వంట గదులు, నీటి సదుపాయాలు ఎలా ఉన్నాయో చూశావా? వాళ్ళు అసమర్థులయి కాదు - వాళ్ళని అలా జీవించాల్సిన పరిస్థితికి నెట్టేస్తున్నాం మనం. వాళ్ళు నెలకి నలభై డాలర్లు సంపాదిస్తారు. హౌసింగ్ ప్రాజెక్టులోకి వాళ్ళని అనుమతించం. ఆ చెత్త ప్రాజెక్టులకి డబ్బు సమకూర్చేది మాత్రం వాళ్ళే. వాళ్ళు పన్నులు చెల్లిస్తారు. అ పన్నులు వాళ్ళ ఇళ్ళ అద్దెల్ని పెంచేస్తాయి, వాళ్ళు ఒక మాదిరి ఇంట్లోంచి, ఇంకా హీనస్థాయి ఇంటికి, అక్కడ నుంచి రైలు రోడ్డు స్టాట్స్కి మారాల్సి వస్తుంది. వారానికి పదిహేను డాలర్లు మాత్రమే సంపాదిస్తున్నందుకు ఒక మనిషిని శిక్షించాలని నేను అనను. కానీ వారానికి నలభై సంపాదించే వాడిని ఎందుకు శిక్షించాలో చస్తే అర్థం కాదు. అది కూడా తనకన్నా తక్కువ సమర్థుడైనా వాడి మంచి కోసం! నిజమే. ఈ విషయంలో ఎన్నో సిద్ధాంతాలున్నాయి. బోలెడు చర్చ జరిగింది. కానీ ఫలితాలుచూడు. ఇప్పటికీ, ఆర్కిటెక్ట్లు గవర్నమెంటు హౌసింగ్ని సమర్థిస్తారు. తీర్చిదిద్దిన నగరాలు కావాలని మొత్తుకోని ఒక్క ఆర్కిటెక్ట్ని చూశావా? అమలుచేసే ప్లాను తనదే అవుతుందని నమ్మకం ఏమిటి? ఒకవేళ అలా జరిగినా దాన్ని ఇతరుల మీద రుద్దే 'హక్కు' ఏముంది? ఒకవేళ కాకపోతే అప్పుడు వాడి 'పని' ఏమౌతుంది. బహుశా ఆ ఆర్కిటెక్టు ఆ రెండిట్లో ఏదీ వద్దనొచ్చు. వాడికి ఒక కౌన్సిల్, ఒక కాన్ఫరెన్సు, కో ఆపరేషను, కొలాబరేషను కావాలి. ఫలితం ఏమిటి? 'శతాబ్దాల యాత్ర' సంగతి చూడు. ఆ కమిటీలో ఉన్న మీ ఎనమండుగురూ కలిసి చేసిన పని కన్న విడివిడిగా ఇంకా మెరుగైన పనులు చేశారు. నిన్ను నువ్వే ప్రశ్నించుకో ఒకసారి 'ఎందుకు?' అని.

“నాకు తెలుసనుకంటా... కానీ కోర్ట్లండ్...”

“అవును కోర్ట్లండ్. సరే. నాకు వేటి వేటి మీద నమ్మకం లేదో చెప్పాను. అలా చెబితే నాకు ఏం కావాలో, ఏ హక్కుతో దాన్ని కోరుకుంటున్నానో నీకు అర్థం అవుతుందని. నాకు గవర్నమెంట్ హౌసింగ్ మీద నమ్మకం లేదు. దాని గొప్ప ఆశయాల గురించి ఏమీ వినదల్చుకోలేదు. అవి ఉన్నతమైనవని నమ్మను. అయితే అది కూడా ఫర్వాలేదు. నా ప్రాథమ్యం అదికాదు. ఆ ఇళ్ళులో ఎవరుంటారు, ఎవరు కడతారు, అన్నది కూడా ముఖ్యం కాదు. ఇల్లోక్కటే నాకు ముఖ్యం. కట్టవలసి ఉంటే, కట్టాల్సిన రీతిలోనే కట్టాలి. అంతే.”

“నువ్వు... నువ్వు కట్టాలనుకుంటున్నావా?”

“ఇన్నేళ్లుగా ఆ సమస్యమీద పని చేస్తూనే ఉన్నాను. ప్రయోగించి దాని ఫలితాలు చూడగలనని మాత్రం ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. అలాంటి ఆశవద్దని నన్ను నేను వారించుకున్నాను. ఏం చెయ్యొచ్చో పెద్ద ఎత్తున చూపించే అవకాశాన్ని ఆశించలేనని నాకు తెలుసు. మీ గవర్నమెంటు, చాలా వాటితో బాటు, హౌసింగ్ నిర్మాణాల్ని ఎంత ఖరీదైనవిగా మార్చేసిందంటే, ప్రైవేటు వాళ్ళెవరూ అటువంటి ప్రాజెక్టుల్ని భరించలేరు. వాటినే కాదు. తక్కువ అద్దె

కట్టడాల్ని ఏ రకమైన వాటినీ భరించలేరు. అది అలా ఉంచు, ఏ ప్రభుత్వమూ ఎప్పుడూ ఏ పనీ ఇవ్వదు నాకు. అంత వరకూ నీకూ తెలుసు. టూపీని దాటి వెళ్ళలేనని నువ్వన్నావు. అతనొక్కడే కాదు. ఏ గ్రూపూ, ఏ బోర్డూ, ఏ కౌన్సిలూ, ఏ కమిటీ - అది పబ్లిక్ డిగాని, ప్రైవేటుది గాని, ఎప్పుడూ ఏ పనీ ఇవ్వలేదు నాకు - కెంట్ లాన్సింగ్ లాగ నా కోసం ఎవరో పోరాడితే గాని. దానికీ ఒక కారణం ఉంది. ఇప్పుడు ఆ విషయం మనం మాట్లాడుకోనక్కర్లేదు. నువ్వు ఏ రకంగా నాకు అవసరమౌతావో నువ్వు గుర్తించాలి. అప్పుడు మన ఇచ్చిపుచ్చుకోవడాలు సవ్యంగా ఉంటాయి.”

“నీకు నా అవసరమా?”

“పీటర్! ఈ పని నాకెంతో ఇష్టమైనది. కడితే చూడాలని నా కోరిక. అది వాస్తవం కావాలని, సజీవం కావాలని, పనికిరావాలని, నిర్మితం కావాలని ఉంది. సజీవమైనదేదైనా సమైక్యంగా ఉంటుంది. అంటే ఏమిటో తెలుసా? సంపూర్ణంగా, స్వచ్ఛంగా, సమగ్రంగా, అఖండంగా ఉంటుంది. సమైక్యతా సూత్రాన్ని తయారుచేసేదేమిటో తెలుసా? ఒక ఆలోచన. ఆ వస్తువును దాని ప్రతీభాగాన్ని తయారుచేసే ఆలోచన. ఆ ఏకైక ఆలోచన. ఎవరూ మార్చలేని, తాకలేని ఆలోచన. కోర్ట్ లండ్ ని డిజైన్ చెయ్యాలనుంది నాకు. దాన్ని కడితే చూడాలి. కానీ నేను డిజైన్ చేసినట్టే, అచ్చంగా అలాగే కట్టాలి.”

“హోవార్డ్!... అది పెద్ద విషయమే కాదు అని నేను అనను.”

“నీకు అర్థమైందా?”

“ఆఁ....”

“నా పనికి డబ్బు తీసుకోవాలని ఉంది నాకు. అయితే ఈసారి వదిలేస్తాను. ఆ పనిని, నేను చేశానని ప్రజలకి తెలియాలి. అయితే అదీ వదిలెయ్యగలను. నా పనితో అద్దెకు వచ్చిన వాళ్ళు సంతోషించాలని ఉంది. అదీ ఏమంత కాదు. నాకు ముఖ్యమైనదల్లా ఒక్కటే. నా లక్ష్యం, నా ప్రతిఫలం, నా ప్రారంభం, నా ముగింపు - అన్నీ ఒకటే - నా పని. నా పని నా పద్ధతిలో జరగాలి. పీటర్! నువ్వు నాకు దీన్ని తప్ప మరీ దేన్నీ ఇవ్వలేవు. ఇదొక్కటి ఇయ్యి. నేను ఇవ్వాలింది ఏదైనా ఇచ్చేస్తాను. నా పని, నా పద్ధతిలో జరగడం. నా రహస్య, వ్యక్తిగత, స్వార్థపూరిత, అహంకార భరిత ప్రేరణ. ఇవీ నాకు ముఖ్యం. నేను పని చెయ్యడానికి అదొక్కటే పద్ధతి. నా సర్వస్వం అదే.”

“హోవార్డ్! అర్థమైంది. అంతా అర్థమైంది.”

“అయితే నేను ఆఫర్ చేస్తున్నది ఇదీ - కోర్ట్ లండ్ నేను డిజైన్ చేస్తాను. నీ పేరు పెట్టుకో. ఫీజు మొత్తం నువ్వే ఉంచుకో. కానీ అచ్చంగా నేను డిజైన్ చేసినట్టే కడతానని గ్యారంటీ ఇవ్వాలి.”

క్రీటింగ్ అతనికేసి చూశాడు. తన చూపుని కావాలని, శాంతంగా ఒక్క క్షణం పాటు అలాగే ఉంచాడు.

“సరే హోవార్డ్! నేను ఎందుకు ఆగానంటే, నువ్వు ఏమి అడుగుతున్నావో, నేను ఏ వాగ్దానం చేస్తున్నానో నాకు ఖచ్చితంగా తెలుసని నీకు తెలియాలని.”

“అదంత సులువు కాదని నీకు తెలుసుగా?”

“చాలా కష్టమని తెలుసు నాకు.”

“కష్టం. ఎందుకంటే అది చాలా పెద్ద ప్రాజెక్టు. గవర్నమెంట్ ప్రాజెక్టు కావడంవల్ల మరీ కష్టం. అందులో ఎంతో మంది ఉంటారు. ప్రతివాళ్ళకీ ఒక అధికారం ఉంటుంది. ఏదో రకంగా దాన్ని వాడాలని చూస్తారు. నీకు కష్టమైన పోరాటం ఎదురౌతుంది. నా సంకల్పం ధైర్యం ఉండాలి నీకు.”

“అందుకు తగ్గ స్థాయిలో పని చేస్తాను.”

“నేను నీ మీద పెట్టుకున్న నమ్మకం ఇంకా పవిత్రమైంది, ఉదాత్తమైంది. ఆ సంగతి నీకు అర్థమైతే తప్ప - నీ వల్ల కాదు. నువ్వు ఎత్తి చూపగల ఏ పరోపకార లక్ష్యం కన్నా కూడా అది పవిత్రం, ఉదాత్తం. నీకా మాటలు ఇష్టమైతే అవే అందాం. ఇది నీకో భవిష్యత్తు కిరాయిదారులకో చేస్తున్న ఉపకారం కాదని, నాకు నేను చేసుకుంటున్న మేలని అర్థం అయితే తప్ప నీ వల్ల కాదు. ఈ షరతు పాటిస్తే గాని దానిమీద నీకు ఏ హక్కు లేదని అర్థం కావాలి.”

“అలాగే హోవార్డ్!”

“దీన్ని సాధించేందుకు నీ మార్గాన్ని నువ్వు రూపొందించుకోవాలి. నీ బాస్లతో ఒక ఉక్కు చట్రంలాంటి ఒప్పందం చేసుకోవాల్సి ఉంటుంది. మరో సంవత్సరంపాటు - అంతకు ఎక్కువేమో కూడా - ప్రతి ఐదు నిమిషాలకూ ఒకడు చొప్పున ఎదురయ్యే అధికారుల్ని తట్టుకోవాలి. నాకు నీ మాట తప్ప మరో హామీ ఏమీ లేదు. మాట ఇస్తావా?”

“మాట ఇస్తున్నాను.”

రోర్స్ తన జేబులోంచి రెండు టైపు చేసిన కాగితాలుతీసి అందించాడు.

“సంతకం పెట్టు.”

“ఏమిటది?”

“మన మధ్య ఒప్పందం. మన షరతులతో ఇద్దరికీ చెరో కాపీ. దీనికి చట్టం ప్రకారం ఏ విలువా లేకపోవచ్చు. కానీ నీ మీద నాకు పట్టు ఉంటుంది. కేసు వెయ్యలేను కానీ దీన్ని పబ్లిక్లో పెట్టగలను. నీ పరువు నీకు ముఖ్యమైతే దీన్ని వెల్లడి కానివ్వవు. ఏ దశలో నీ ధైర్యం సడలిపోయినా నువ్వు అన్నీ కోల్పోతావు. నీ మాట నువ్వు నిలబెట్టుకుంటే, నాది నేను నిలబెట్టుకుంటాను. ఇక్కడ రాశాను, ఎప్పుడూ ఎవరికీ చెప్పనని. కోర్ట్లండ్ నీదవుతుంది. ప్రాజెక్టు పూర్తి అయిన రోజున ఈ కాగితం నీకు పంపేస్తాను. కావాలంటే కాల్చేసుకో.”

“సరే. హోవార్డ్!”

అయిన్ రాండ్

కీటింగ్ సంతకం పెట్టి పెన్ రోర్స్ కి ఇచ్చాడు. రోర్స్ సంతకం చేశాడు. కీటింగ్ ఒక్క క్షణం అతన్నే చూస్తూ కూర్చున్నాడు. తన అస్పష్ట ఆలోచన దేన్నో గుర్తించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్టు నెమ్మదిగా ఇలా అన్నాడు. “అందరూ నిన్ను తెలివితక్కువవాడివనీ, నేను అన్నీ పొందుతున్నాననీ అంటారు.”

“సంఘం ఒక మనిషికి ఇవ్వగల అన్నింటినీ నువ్వు పొందుతావు. డబ్బుంతా నీకే ఉంటుంది. గుర్తింపయినా, కీర్తి అయినా నీకే దక్కుతుంది. అద్దెదారులకి ఏమైన కృతజ్ఞతా భావం కలిగితే అదీ నీదే. నేనంటావా? నేను ఏ మనిషీ ఇతరులకివ్వలేని, తనకు తను మాత్రమే ఇచ్చుకోగలది పొందుతాను. కోర్ట్ లండ్ ని కట్టినవాణ్ణి అవుతాను.”

“నాకంటే నీకే ఎక్కువ దక్కుతోంది హోవార్డ్!”

“పీటర్!” విజయస్వరంతో అన్నాడు. “నీకర్థమైందా?”

“అయింది...”

ఒక టేబుల్ కి చేరగిలబడి, మృదువుగా నవ్వాడు రోర్స్. కీటింగ్ జీవితంలో విన్న అతి సంతోషభరితమైన శబ్దం అదే.

“ఇది అవుతుంది పీటర్! అవుతుంది. అంతా బావుంటుంది. నువ్వు ఒక అద్భుతమైన పనిచేశావు. నాకు థాంక్స్ చెప్పి దీన్ని అంతటినీ పాడుచెయ్యలేదు.”

కీటింగ్ మౌనంగా తలూపాడు.

“ఇంక నిశ్చితంగా ఉండు. డ్రింక్ ఏమైనా కావాలా? మనం ఏ వివరాలూ ఈ రాత్రి చర్చించం. అలా కూర్చో. నాకు అలవాటు పడు. నాకు భయపడడం మానెయ్యి. నిన్న నువ్వు మాట్లాడినదంతా మరిచిపో. ఇది దాన్ని తుడిచేస్తుంది. మనం మొదటినుంచి ప్రారంభిస్తున్నాం. మనం ఇప్పుడు భాగస్వాములం. నువ్వు చెయ్యాల్సిన పని నీకుంది. అది చట్ట బద్ధమైన భాగమే. నా దృష్టిలో సహకారం అంటే ఇదీ. నువ్వు మనుషుల్ని చక్క బెడతావు. బిల్డింగ్ పని నాది. ఈ పని మనం ఇద్దరం తెలిసినమేరకు చక్కగా, వీలయినంత నిజాయితీగా చేస్తాం.”

అతను కీటింగ్ దగ్గరకి నడిచి, చెయ్యి చాచాడు.

కదలకుండా కూర్చుని, తలపైకెత్తకుండానే చెయ్యి అందుకున్నాడు కీటింగ్. అతని వేళ్ళు ఒక క్షణంపాటు ఆ చేతిని బిగించి పట్టుకున్నాయి.

రోర్స్ డ్రింక్ తెచ్చాడు. కీటింగ్ మూడు పెద్ద గుటకలువేసి రూము చూస్తూ కూర్చున్నాడు. చెయ్యి స్థిరంగా ఉంది. వేళ్ళు గ్లాసు కాదని దృఢంగా పట్టుకున్నాయి. పైకి ఏ కదలికా లేకున్నా గ్లాసులో ఐసు అప్పుడప్పుడు చిన్నగా చప్పుడు చేసింది.

అతని కళ్ళు గది మీద, రోర్స్ శరీరంమీద భారంగా కదిలాయి. ‘ఇది కావాలని చేసేది కాదు, నన్ను నొప్పించాలని కాదు, అతను చెయ్యగలిగిందేమీ లేదు ఈ విషయంలో. అతనికి ఈ విషయం తెలియను కూడా తెలియదు - కానీ అతని మొత్తం శరీరంలో - జీవించి ఉన్నందుకే సంతోషపడుతున్న వైనం ఉంది’ అనుకున్నాడు కీటింగ్. మరో విషయం

గుర్తించాడు. జీవించి ఉండడమే కానుకగా భావించి ఏ జీవి అయినా సంతోషించగలదని తను ఎప్పుడూ నమ్మలేదు.

“నువ్వు... ఎంత చిన్నగా ఉన్నావో హోవార్డ్!... చాలా చిన్నగా... ఒకప్పుడు నువ్వు మరీ పెద్దగాను, సీరియస్గాను ఉన్నావని తిట్టాను... ఫ్రాంకన్ ఆఫీసులో నువ్వు నా దగ్గర పనిచేసినప్పుడు. గుర్తుందా?”

“వదిలెయ్యి పీటర్! ఏమీ గుర్తించుకోకుండా మనం బాగున్నాం కదా?”

“నువ్వు దయగల వాడివి కనక. ఉండు. కనుబొమలు చిల్లించొద్దు. మాట్లాడనీ. నేను ఒక విషయం మాట్లాడాలి. నాకు తెలుసు. దీని ప్రస్తావన వద్దంటావు నువ్వు. ఆ సంగతి నువ్వు ఎత్తకూడదనే నేను కోరుకున్నాను. ఆ రాత్రి - నువ్వు నన్ను ఎన్నో మాటలు అనొచ్చు. కానీ నువ్వు నన్ను ఏమీ అనలేదు. అదే గనక నేనై ఉండి, ఇదే నా ఇల్లు అయిఉంటే నేనేం చేసేవాడినో, ఏం అనేవాడినో ఊహించగలవా నువ్వు? నీకంత అహంభావం లేదు.”

“ఉహూఁ. నాకు చాలా అహంభావం. నువ్వు దాన్ని అలా అనదలుచుకుంటే అహంభావమే. నేను పోలికలు పెట్టను. నన్ను నేను ఎప్పుడూ ఎవరితోనూ పోల్చి చూసుకోను. దేనిలోనూ భాగంగా నన్ను నేను కొలుచుకోను. నేను బొత్తిగా అహంభావిని.”

“అవును. నువ్వు అహంభావివే. అయితే అహంభావులకి దయ ఉండదు. నీకుంది. నాకు తెలిసిన అతి అహంభావీ, అతి దయామయుడూ నువ్వే. అది పొసగడం లేదు.”

“బహుశా భావనలకి అర్థం ఉండి ఉండదేమో! వాటికి అర్థం ఏమిటని ప్రజలు అంటున్నారో అది వాటి అర్థం కాకపోవచ్చు. కానీ ప్రస్తుతం ఆ విషయం వదిలేద్దాం. నువ్వేమైనా మాట్లాడదలిస్తే - మనం చెయ్యబోతున్న పని గురించి మాట్లాడు.” అతను వంగి కిటికీ బయటకు చూశాడు. “అది కోర్ట్లండ్. అక్కడ ఉంటుంది. ఆ నల్లచార. అదే స్థలం. అది పూర్తయినప్పుడు నేను ఈ కిటికీనుంచి చూడగలను. అప్పుడది నగరంలో ఓ భాగం అవుతుంది. పీటర్! ఈ నగరం అంటే నాకు ఎంత ఇష్టమో ఎప్పుడైనా చెప్పానా?”

క్రీటింగ్ గ్లాసులో మిగిలిన ద్రవం తాగేశాడు.

“నేను వెళ్ళడం మంచిదనుకుంటాను హోవార్డ్! నేను... గుడ్ నైట్.”

“కొన్ని రోజుల్లో నీకు ఫోన్ చేస్తాను. ఇక్కడ కలవడమే మంచిది. ఆఫీసుకు రాకు. నువ్వు అక్కడ కనబడకూడదు - ఎవరికైనా అనుమానం రావచ్చు. అన్నట్టు స్కెచ్లు తయారయినప్పుడు, నీ అంతట నువ్వే కాపీ చెయ్యాలి, నీ పద్ధతిలో. నా డ్రాయింగ్ పద్ధతిని కొందరు గుర్తు పట్టేస్తారు.”

“సరే. అలాగే”

క్రీటింగ్ లేచాడు. ఒక్క క్షణం సందిగ్ధంగా చూశాడు బ్రీఫ్ కేస్ వైపు. తర్వాత దాన్ని అందుకున్నాడు. వీడ్కోలు మాటలు ఏవో గొణిగాడు. టోపీ అందుకుని తలుపు దగ్గరికి నడిచి ఆగిపోయాడు. మళ్ళీ బ్రీఫ్ కేస్ వైపు చూశాడు.

“హోవార్డ్!... నీకు చూపించడానికి ఏవో తీసుకొచ్చాను”

వెనక్కి నడిచి, బ్రీఫ్ కేస్ టేబుల్ మీద ఉంచాడు. “ఎవరికీ చూపించలేదు” అన్నాడు. వేళ్ళు పెట్టి స్ట్రాప్ లను తెరుస్తూ తడబడ్డాడు. “అమ్మకి, ఎల్స్ వర్త్ టూహీకి కూడా... నువ్వు చెప్పు, ఇందులో అసలంటూ ఏదైనా...”

రోర్స్ కి ఆరు కేన్వాస్ లు అందించాడు.

రోర్స్ ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా వాటిని చూశాడు. అవసరమైన దాని కన్న ఎక్కువ సమయం తీసుకున్నాడు. ఇంక కళ్ళెత్తినా ఫర్వాలేదని నమ్మకం కుదిరాక, కీటింగ్ ఉచ్చరించిన ప్రశ్నకి జవాబుగా తల అడ్డంగా ఊపాడు.

“చాలా ఆలస్యమై పోయింది పీటర్!” అన్నాడు మృదువుగా.

కీటింగ్ తలుపాడు “నేను అలాగే అనుకున్నాను.”

కీటింగ్ వెళ్ళిపోయాక, కళ్ళు మూసుకుని తలుపుకి చేరగిలబడి నిల్చున్నాడు. జాలితో కుంగిపోయాడు.

హెన్రీ కేమెరాన్ తన ఆఫీసులో నా కాళ్ళ దగ్గర కూలబడిపోయినప్పుడు గాని, తన కళ్ళ ముందు స్టీవెన్ మేలొరి మంచం మీద పడుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడ్చినప్పుడు గాని, ఎప్పుడూ ఇలా అనిపించలేదు. ఆ క్షణాలు స్వచ్ఛంగా ఉన్నాయి. కానీ ఇది జాలి - ఒక మనిషి ఎందుకూ పనికిరాడని, ఏ ఆశా లేదనీ ఒక ఎరుక. ఇదే అంతిమమని, ఇంక సరిచెయ్యడానికి వీలుపడదనీ ఒక ఎరుక. ఈ భావనలో సిగ్గు ఉంది. ఒక మనిషి మీద అటువంటి అభిప్రాయం వెలిబుచ్చాల్సివచ్చిందన్న సిగ్గు. గౌరవం ఛాయామాత్రంగా కూడా లేని ఒక ఉద్వేగం నాకుందని తెలిసి కలిగే సిగ్గు.

ఇది జాలి అనుకున్నాడు. అశ్చర్యపోతూ తలెత్తాడు. ఈ భయంకరమైన ఉద్వేగాన్ని ఒక సుగుణంగా భావిస్తున్న ప్రపంచంలో ఏదో గొప్ప దోషం ఉండి ఉండాలి అనుకున్నాడు.

9

ఒక సరస్సు ఒడ్డున కూర్చున్నారు వాళ్ళు - వైనాండ్ ఒక బండ మీదున్నాడు. రోర్స్ నేలమీద చాచుకుని పడుకున్నాడు. డొమినిక్ నిటారుగా కూర్చుంది. పచ్చగడ్డి మీద ఉన్న లేత నీలపు స్టర్ట్ వలయం నుంచి ఆమె శరీరం నిటారుగా ఉదయిస్తోంది.

ఎగువన కొండమీద వైనాండ్ ఇల్లుంది. భూమి అంచెలంచెలుగా పరుచుకుని ఉంది. నెమ్మదిగా కొండకి ఎత్తును సమకూరుస్తోంది. ఒక నిటారు ప్రొజెక్షన్ కి లేస్తూ ఆ ఇల్లు రెండు భూసమాంతర దీర్ఘ చతురస్రాలుగా ఉంది. ఒక గుంపు వెనక్కి ఒదుగుతున్న స్థలాలు. ప్రతిదీ ఒక గది. ప్రతిగది పరిమాణం, ఆకారం, మెట్లు మెట్లుగా ఒకదానితో ఒకటి పెనవేసుకున్న ఫ్లోర్ లైన్లని రూపొందిస్తున్నాయి. తొలి అంచెలో ఉన్న విశాలమైన లివింగ్ రూమ్ నుంచి ఒక

చెయ్యి నెమ్మదిగా పైకి లేచి, ఎడతెగని స్పర్శతో తర్వాత అంచెల్ని తీర్చి దిద్దుతున్నట్టుగా ఉంది. అప్పుడు ఆగిపోయి, వేర్వేరు కదలికలతో కొనసాగినట్టుంది. ప్రతి కదలికా ఇంకా ఇంకా పొట్టిదిగాను, ఉన్నట్టుండి ఆగిపోయినట్టుగానూ ఉండి తక్కిన వాటి నుంచి తెగిపోయి ఆకాశంలో ఎక్కడో ముగిసినట్టుంది. అదెలా ఉందంటే పైకి లేస్తూ ఉన్న భూపొరల నెమ్మదిలయ, ఒత్తిడితో వేగం పుంజుకుని చరమస్థాయిలో ఏ స్వరానికి ఆ స్వరంగా విడిపోయినట్టుంది.

“దాన్ని ఇక్కడ నుంచి చూడడం బావుంది నాకు. దాని మీదపడి కాంతి ఎలా మారుతోందో గమనిస్తూ నిన్న రోజంతా ఇక్కడే గడిపాను. నువ్వొక ఇంటిని డిజైన్ చేసినప్పుడు, రోజులో ఏ క్షణాన ఏ కోణం నుంచి సూర్యుడు దాన్ని ఏం చేస్తాడో ఖచ్చితంగా తెలుసా? సూర్యుణ్ణి నువ్వు అదుపు చేస్తావా?” అన్నాడు వైనాండ్.

“తప్పకుండా” అన్నాడు రోర్క్ తల ఎత్తకుండా “దురదృష్టవశాత్తు ఇక్కడ అదుపు చెయ్యలేను. అదీగాక గెయిల్! మీరు నా దారికి అడ్డొచ్చారు. సూర్యుడు నా వెనక నుంటే నా కిష్టం”

వైనాండ్ పచ్చగడ్డిలోకి దూకాడు. రోర్క్ ముఖాన్ని మోచేతిలో దించుకుని, ఒక చేతిని ముందుకు చాపి, అరచెయ్యి నేలకు అదుముతూ, నారింజ జుట్టు తెల్లటి చొక్కా చేతిమీద పడేట్టు బోర్లా పడుకున్నాడు. అతని చేతివేళ్ళ మధ్య నున్న గడ్డిపోచల్ని చూస్తోంది డొమినిక్. అప్పుడప్పుడు ఆ వేళ్ళు బద్ధకంగా, ఐంద్రియకంగా ఆ గడ్డిని నలుపుతున్నాయి.

అంచుల్లో నల్లచారలున్న చదువైన కాగితంలా సరస్సు వాళ్ళ వెనక పరుచుకుని ఉంది. ఇంక సాయంత్రం అయిందని సరస్సును మూసేస్తున్నాయా అన్నట్టున్నాయి దూరాన ఉన్న చెట్లు. సూర్యుడు నీటిలో ఒక మెరిసే పట్టీని గీశాడు. డొమినిక్ తలెత్తి ఇంటికేసి చూసింది. ‘దాని కిటికీలలో ఒకదానిదగ్గర నిలబడి - ఈ తెల్లటి మానవాకృతి శక్తి మొత్తం ఖాళీ అయిపోయి, ఒకచేతిని నేలమీద ఆన్చి, నిర్మానుష్యంగా ఉన్న ఈ నదీతీరంలో కొండపాదాల దగ్గర పడుకుని ఉండగా చూస్తే బాగుండును’ అనుకుంది.

ఆమె ఒక నెలగా ఆ ఇంట్లో ఉంటోంది. అలా ఉంటానని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. అప్పుడు రోర్క్ చెప్పాడు. “మీ కోసం ఆ ఇల్లు మరొక పది రోజుల్లో సిద్ధమౌతుంది. మిసెస్ వైనాండ్!” అని. “అలాగే మిష్టర్ రోర్క్!” అంది తను.

ఆ ఇంటిని ఆమె ఆమోదించింది. చేతికింద మెట్ల రెయిలింగ్స్ స్పర్శ. తను పీలుస్తున్న గాలిని కమ్మిన గోడలు, సాయంత్రం పూట తను నొక్కుతున్న దీపాల మీటలు, గోడల గుండా ప్రయాణిస్తున్న దీపాల తీగలు, తను తిప్పినప్పుడు అతను ఏర్పరచిన నాళాల గుండా ప్రవహించే నీరు, అతను గీసిన చిత్రం ప్రకారం రాయి మీద రాయి పేరుస్తూ కట్టిన నిప్పుగూటి ముందు ఆగస్టు మాసపు సాయంత్రాలలో పొందుతున్న వెచ్చదనం, ఆమెకి నచ్చాయి. ‘ప్రతి క్షణం... నా ప్రతి అవసరం... అతనికి తెలుసు. ఎందుకు కాదు? నా శరీరం లాగానే - ఊపిరితిత్తులు, రక్తనాళాలు, నాడులు, మెదడు ఉన్నది అతని అదుపులోనేగా. తనూ ఇల్లా ఒకటే’ అనుకుంది.

వైనాండ్ చేతుల్లో ఉండి కళ్ళు తెరిచి రోర్క్ రూపకల్పన చేసిన పడక గదిని చూసినప్పటి రాత్రి సమయాలు నచ్చాయి ఆమెకు. తనను ఊపేస్తున్న సంతోషానికి పళ్ళు బిగించింది.

ఆ సంతోషం తన శరీరంలోని తీరని ఆకలికి సగం జవాబు, సగం వెక్కిరింత. ఆ ఇద్దరిలో తనకి ఆ సంతోషం ఇచ్చినది ఎవరో, ఒకరా? లేక ఇద్దరూనా? ఆ సంగతి తెలియకుండా ఆమె దానికి లొంగిపోయింది.

ఆమె గదిలో నడుస్తున్నప్పుడు, మెట్లు దిగుతున్నప్పుడు, కిటికీ దగ్గర నిలబడినప్పుడు వైనాండ్ ఆమెను గమనించాడు. అతను అనడం ఆమెకి వినబడింది “ఒక స్త్రీ కోసం ఒక ఇంటిని డ్రెస్‌లాగ తయారు చెయ్యొచ్చుని నాకు తెలియదు. నేను నిన్ను చూస్తున్నట్టుగా ఇక్కడ నిన్ను నువ్వు చూసుకోలేవు. ఈ ఇల్లు ఎంత సంపూర్ణంగా నీదో నువ్వు చూసుకోలేవు. ప్రతికోణం, ప్రతిగదిలోని ప్రతిభాగం నీకోసం ఏర్పాటయిన సెటింగు. నీ ఎత్తును బట్టి శరీరాన్ని బట్టి చేసింది. ఒక వింత పద్ధతిలో ఈ గోడల స్పర్శ నీ చర్మస్పర్శ ఒకటిగా ఉన్నాయి, ఇదీ ఒక స్టోడర్డ్ టెంపులే. ఎటొచ్చీ ఇది ఒక మనిషి కోసం కట్టింది. నాకోసం నేను కోరుకున్నది ఇదే. ఇక్కడ నిన్ను నగరం తాకలేదు. నగరం నిన్ను నా నుంచి ఎత్తుకు పోతుందని నాకెప్పుడూ అనిపించేది. నాకున్న సమస్తం నగరం ఇచ్చిందే కదా? ఏదో ఒక రోజు దానికి ఖరీదు చెల్లించమని అడగుతుందని అప్పుడప్పుడు ఎందుకనిపిస్తుందో తెలియదు. ఇక్కడ నువ్వు భద్రం. నా దానివి.” ఆమెకి అరవాలనిపించింది. “గెయిల్! ఇంతకు ముందెప్పుడూ కాని విధంగా ఇక్కడ నేను అతని దానిని” అని.

తన కొత్త ఇంటికి అనుమతించిన ఒకే అతిథి రోర్క్. వారాంతాల్లో రోర్క్ రావడాన్ని ఆమె అంగీకరించింది. దాన్ని అంగీకరించడమే అన్నింటల్లోకీ కష్టం. తనని హింసించడానికి కాక వైనాండ్ పిలిచాడు కనక, వైనాండ్‌తో ఉండడం అతనికి ఇష్టం కనక అతను వస్తున్నాడు. సాయంత్రం తన పడకగదికి దారితీసే మెట్లమీద నిలబడి ఒక చెయ్యి రెయిలింగ్ మీద ఉంచి అతనితో చెప్పడం గుర్తుంది “మీకు ఎప్పుడు కావాలనిపిస్తే అప్పుడు టిఫిన్‌కి కిందకి రండి. డైనింగ్ రూములోని బటన్ నొక్కితే చాలు” “థాంక్యూ మిసెస్ వైనాండ్! గుడ్‌నైట్.”

ఒకసారి అతన్ని ఒంటరిగా చూసింది. కాసేపే. అది తెల్లవారు జాము. ఆమె హాలు పక్క గదిలో అతని గురించే ఆలోచిస్తూ రాత్రంతా నిద్రపోలేదు. ఇల్లు మేల్కొక ముందే బయటికి వచ్చింది. కొండ కిందకి నడిచింది. తన చుట్టూ ఉన్న నేలలోని అసాధారణ నిశ్చలతలో, సూర్యుడులేని పూర్ణ కాంతి నిశ్చలతలో, కదలికలు లేని ఆకుల నిశ్చలతలో, ప్రకాశవంతంగా ఎదురుచూస్తున్న నిశ్చబ్దపు నిశ్చలతలో ఆమెకి ఉపశమనం దొరికింది. వెనకనుంచి అడుగుల చప్పుడు. ఆమె ఆగి ఒక చెట్టు మొదలుకు ఆనుకుంది. అతని భుజంమీద ఈత దుస్తులు. సరస్సులో ఈత కొట్టేందుకు కిందకి దిగుతున్నాడు. ఆమె ముందు ఆగాడు. ఒకరినొకరు చూస్తూ, నేల ఆసరాగా నిలకడగా నిలబడ్డారు. అతనేమీ మాట్లాడ లేదు. వెళ్ళిపోయాడు. ఆమె చెట్టుకి ఆనుకుని అలాగే ఉండిపోయింది. కాసేపయ్యాక ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళింది.

ఇప్పుడు, సరస్సు ఒడ్డున, వైనాండ్ అతనితో అనడం వింటోంది.

“ప్రపంచంలోనే అత్యంత సోమరి జీవి అన్నట్టుగా ఉన్నావే హోవార్డ్?”

“అవును.”

“ఇలా రిలాక్స్ కాగా ఎవరినీ చూడలేదు.”

“వరసగా మూడు రాత్రుళ్ళు మెలకువగా ఉండేందుకు ప్రయత్నించి చూడండి.”

“నిన్న ఇక్కడికి రమ్మని చెప్పాను నీకు.”

“రాలేక పోయాను.”

“ఇక్కడే స్పృహ తప్పి పడిపోతావా?”

“నాకిష్టమే. ఇది అద్భుతంగా ఉంది.” తల పైకెత్తాడు. కళ్ళలో నవ్వు. కొండమీద ఇంటిని చూడనట్టు, దాని గురించి మాట్లాడడం లేదన్నట్టు ‘ఇలా చనిపోవడం నాకిష్టం. ఏదో ఒక తీరాన ఇలాగే పడుకుని, కళ్ళు మూసుకుని, మళ్ళీ తెరవకుండా చనిపోవడం.”

నేను ఆలోచిస్తున్నదే తనూ ఆలోచిస్తున్నాడు - మా ఇద్దరికీ ఇప్పుటికీ ఆ సమానత ఉంది - గెయిల్ కి అర్థం కాదు - గెయిల్ కి తనకీ కాదు ఈసారి - నాకూ తనకీ’ అనుకుంది ఆమె.

వైనాండ్ అన్నాడు. “బుద్ధిహీనుడా! నువ్వు అనాల్సిన మాటేనా? ఒక జోక్ గా కూడా అనకూడదు. దేని కోసమో నిన్ను నువ్వు చంపుకుంటున్నట్టున్నావు. ఏమిటది?”

“ఈ క్షణాన అయితే వెంటిలేటర్ షాఫ్ట్ ల కోసం. చాలా క్లిష్టంగా ఉన్నాయి.”

“ఎవరి కోసం?”

“క్లయింట్లకి... నాకు అన్ని రకాల క్లయింట్లూ ఉన్నారప్పుడు.”

“రాత్రిళ్ళు కూడా పని చెయ్యాలా?”

“అవును. వీళ్ళ కోసం. చాలా ప్రత్యేకమైన పని. ఆఫీసుకి కూడా తీసుకురాలేను.”

“దేని గురించి మాట్లాడుతున్నావు?”

“ఏమీ లేదు. పట్టించుకోకండి. నేను సగం నిద్రలో ఉన్నాను.”

ఇది గెయిల్ కి ఇచ్చిన గౌరవం, లొంగిపోవడంలోని ధీమా - అతను పిల్లిలా రిలాక్స్ అవుతాడు. అయితే ఇష్టమైనవాళ్ళ దగ్గర తప్ప పిల్లులు రిలాక్స్ కావు.

“రాత్రి భోజనాలు అయ్యాక నిన్ను పైకి తరిమేసి తాళం పెట్టేస్తాను. వన్నెండు గంట పాటు నిద్ర పోవాలంటే” అన్నాడు వైనాండ్.

“సరే.”

“తొందరగా లేవాలనుకుంటున్నావా? సూర్యుడొచ్చేలోగా ఈతకి వెళదాం.”

“మిష్టర్ రోర్స్ అలిసిపోయి ఉన్నారు గెయిల్!” అంది డొమినిక్. తన గొంతు పదునుగా ఉంది.

ఒక మోచేతిమీద లేచి ఆమెకేసి చూశాడు రోర్స్. ఆమె అతని కళ్ళు చూసింది. అందులో అవగాహన ఉంది.

“రోజూ షటిల్ చేసేవాళ్ళ చెడ్డ అలవాట్లన్నీ వస్తున్నాయి మీకు గెయిల్! నగరం నుంచి వచ్చే అతిథుల మీద మీ అలవాట్లు రుద్దుతున్నారు. వాళ్ళకి ఈ అలవాట్లుండవు” అంది. ‘నువ్వు సరస్సుకి నడుస్తున్న క్షణం ఒక్కటి నాది కానియ్యి. అన్నింటినీ లాగానే దాన్ని కూడా గెయిల్ని తీసుకోనివ్వకు’ అనుకుంది మనసులో. “రోర్క్ బేనర్ ఉద్యోగి అయినట్టుగా మీరు ఆదేశించకూడదు.”

“ఈ భూమిమీద రోర్క్నిలాగా నేను అర్థం చెయ్యగల వ్యక్తి మరొకడు నాకు తెలియదు” అన్నాడు వైనాండ్ ఉల్లాసంగా.

“అర్థంవేసి తప్పించుకో గలిగినప్పుడల్లా వేసేస్తాను.”

“మీరు తప్పించుకుంటున్నారు” అంది డొమినిక్.

“ఆ వ్యక్తి గెయిల్ అంతటి సమర్థుడయితే అర్థం తీసుకోవడానికి ఇబ్బంది పడను.” అన్నాడు రోర్క్.

‘ఈ సారి నన్ను గెలవనీ, దయచేసి ఈసారి గెలవనీ, ఇది నీకు అర్థరహితం - ఇది నీకు బొత్తిగా అర్థరహితం - కానీ అతన్ని కాదనేసెయ్యి. అతనికి చెందని ఒక క్షణం అయినా నేను గుర్తుపెట్టుకోవాలి. కాదను’ అనుకుంది.

“మీకు విశ్రాంతి కావాలనుకుంటాను మిస్టర్ రోర్క్! మీరు రేపు ఉదయం ఆలస్యంగా లేవండి. మిమ్మల్ని డిస్టర్బ్ చెయ్యద్దని పనివాళ్ళకు చెబుతాను.”

“థాంక్స్. అవసరం లేదు మిసెస్ వైనాండ్. కొన్ని గంటలలోనే మామూలుగా అయిపోతాను. బ్రేక్ఫాస్ట్కి ముందు ఈత కొట్టడం ఇష్టం. మీరు రెడీ అయ్యాక తలుపు తట్టండి గెయిల్! మనం కలిసి వెళదాం.”

ఆమె సరస్సును, కొండల్ని చూసింది, ఎక్కడా మగవాడన్నవాడు లేడు. ఇల్లన్నది లేదు. కేవలం నీళ్ళు, చెట్లు, సూర్యుడు, వాళ్ళకే సొంతం అయిన ప్రపంచం. అతను రైట్ అనుకుందామె. వాళ్ళు ముగ్గురూ కలిసి ఒకటే.

* * *

కోర్ట్లండ్ హోమ్స్ చిత్రాల్లో ఆరు భవనాలున్నాయి. ఒక్కొక్కటి పదిహేనేసి అంతస్తులు. కేంద్రంలో ఉన్న అక్షం నుంచి బయటకి వస్తున్న భుజాలతో ప్రతిదీ ఒక నక్షత్రం. అపక్రమ నక్షత్రం. ఆ అక్షంలో లిప్టులు, మెట్లు, వేడినీటి యంత్రాలు, ఇతర సౌకర్యాలు ఉన్నాయి. కేంద్రం నుంచి కొనసాగిన త్రిభుజాల్లా అపార్ట్మెంట్లు వెలుపలికి వ్యాపించాయి. భుజానికీ భుజానికీ మధ్య ఉన్న ఖాళీవల్ల మూడు వైపుల నుంచి గాలి, వెలుతురు వస్తున్నాయి. సీలింగుల్ని ముందే పోతపోసి తెచ్చారు. లోపలి గోడలకి ప్లాస్టిక్ టైల్స్ కూర్చారు. వాటికి పెయింటింగు, ప్లాస్టరింగ్ అక్కర లేదు. నేల అంచుల వెంబడి లోహపు గొట్టాల్లో పైపులు, వైర్లు ఉంటాయి. అవసరమైనప్పుడు పెద్ద ఖర్చు లేకుండానే వాటిని తెరుచుకోవచ్చు. కొత్తవి వేసుకోవచ్చు. వంట గదులు, స్నానపు గదులు ముందే పూర్తిగా తయారుచేసి తెచ్చినవి. లోపలి అడ్డు గోడల్ని

అక్కరలేని సమయంలో మడిచేసి గోడలకి చేర్చి ఒకే పెద్ద హాలు చెయ్యచ్చు. కావాలంటే మళ్ళీ లాగి గదులు తయారు చేసుకోవచ్చు. అడ్డు గోడలు తేలిక లోహంలో తయారైనవి. శుభ్రం చేసుకోవాల్సిన లాబీలు నడవాలు కొన్నే ఉన్నాయి. మెయింటెనెన్స్ అతి తక్కువ ఖర్చుతో, కాస్త శ్రమతో అయిపోతుంది. మొత్తం ప్లాను త్రిభుజాలతో తయారైంది. కాంక్రీటుతో తయారైన ఆ బిల్డింగులవి. సరళ నిర్మాణాలతో కూర్చిన సంక్లిష్ట తయారీలు. అలంకారాలేమీ లేవు. వాటి అవసరమూ లేదు. ఆకారాలే శిల్ప సౌందర్యాన్ని సమకూరుస్తున్నాయి.

కీటింగ్ తన డెస్క్ మీద పరిచిన ప్లానులకేసి చూడలేదు టూహీ. గీసిన భవనచిత్రాలు చూశాడు - గుడ్లుప్పగించి, నోరు తెరుచుకుని.

తల వెనక్కి వాల్చి పెద్దపెట్టున నవ్వాడు.

“పీటర్! నువ్వు జీనియస్వి” అన్నాడు. “నేను ఏమన్నానో సరిగ్గా అర్థమైందనుకుంటాను.”

కీటింగ్ చూపులో ఆసక్తిలేదు, కుతూహలం లేదు. “ఒక జీవిత కాలంగా నేను దేన్ని సాధించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నానో దాన్ని సాధించావు. శతాబ్దాలుగా మానవులూ, నెత్తురు పోరాటాలూ దేన్ని సాధించాలని ప్రయత్నించారో ఆ విజయం సాధించావు. ఆశ్చర్యంతో, ప్రశంసా భావనతో నీకు అభివాదం చేస్తున్నాను” అన్నాడు టూహీ.

“ప్లానులు చూడండి. ఒక్కో ప్లాటూ పది డాలర్లకే అద్దెకి ఇవ్వచ్చు” అన్నాడు కీటింగ్ నిరుత్సాహంగా.

“ఆ విషయంలో అణుమాత్రం అనుమానం లేదు. చూడక్కర్లేదు, ఇది నెగ్గుకొస్తుంది పీటర్!. బెంగేవద్దు. దీన్ని ఒప్పుకుంటారు. కంగ్రాట్సులేషన్స్.”

* * *

“బుద్ధిహీనుడా! ఏం చేస్తున్నావు?” అన్నాడు వైనాండ్. పేజీ మడిచిపెట్టిన బేనర్ కాపీని రోర్క్ వైపు విసిరాడు. ఆ పేజీలో ఒక ఫోటో ఉంది. ఆర్కిటెక్ట్ గీసిన కోర్ట్లండ్ చిత్రం అని శీర్షిక. 1,50,00,000 డాలర్ల ఫెడరల్ హౌసింగ్ ప్రాజెక్టు. ఆస్టోరియాలో కడతారు. కీటింగ్ & డ్యుమాంట్ ఆర్కిటెక్టులు.

రోర్క్ ఫోటో చూసి “ఏమిటంటారు?” అన్నాడు.

“నేనేమంటున్నానో నీకు బాగా తెలుసు నా ఆర్ట్ గేలరీలో వస్తువుల్ని సంతకాలు చూసి కొన్నాననుకుంటున్నావా? పీటర్ కీటింగ్ దీన్ని డిజైన్ చేశాడంటే ఇవాల్టి బేనర్ పత్రిక కాపీలు మొత్తం తినేస్తాను.”

“పీటర్ కీటింగ్ డిజైన్ చేశాడు గెయిలీ!”

“యూ ఫూలీ! ఏం కావాలి నీకు? దేని కోసం?”

“మీరు చెప్పేది నేను అర్థం చేసుకోదలచుకోక పోతే. మీరేం చెప్పినా నాకు అర్థం కాదు కదా!”

“నీకు అర్థం అవుతుంది. నేను ఓ కథనం ప్రచురించాననుకో, ఫలానా హౌసింగ్ ప్రాజెక్టుని హోవార్డ్ రోడ్ డిజైన్ చేశాడని. అద్భుతమైన కథనం అవుతుంది. టూహీమీద - ఆ అద్భుతమైన ప్రాజెక్టుల కోసం పనిచేసే కుర్రాళ్ళ వెనక ఉన్నాడే ఆ ముసలి కుర్రాడి మీద-జోక్ అవుతుంది.”

“మీరు ప్రచురించండి. నేను కోర్టుకి వెళతాను.”

“నిజంగా వెళతావా?”

“ఆఁ. వదిలెయ్యండి. ఆ విషయాన్ని చర్చించడం నాకిష్టం లేదని అర్థమౌతోందిగా?”

తర్వాత వైనాండ్ ఆ చిత్రాన్ని డౌమినిక్ కి చూపించి అడిగాడు. ఆమె చూసింది. “తెలుస్తోంది” అని ఊరుకుంది.

* * *

“మారుతున్న ప్రపంచం అంటే ఏ రకం ప్రపంచం అల్వా? దేనిగా మారుతోంది? దేనినుంచి? మారుస్తున్నదెవరు?”

అల్వా ముఖంలో కొన్ని భాగాలలో బాధ ఉంది, ఎక్కువ భాగం అసహనమే ఉంది. అతను ‘మారుతున్న ప్రపంచంలో మాతృత్వం’ అన్న సంపాదకీయం పూపుల్ని చూశాడు. అవి వైనాండ్ డెస్క్ మీద ఉన్నాయి.

“ఏమిటిది గెయిల్?...” అని గొణిగాడు పట్టనట్టు.

“అదే కదా నేను తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నది - ఏమిటిది?” గెయిల్ పూఫ్ ని తీసుకుని పైకి చదివాడు! “మనకి తెలిసిన ప్రపంచం వెళ్ళిపోయింది. దాని పని అయిపోయింది. అదింకా ఉందని మభ్య పెట్టుకుని లాభం లేదు. మనం వెనక్కి పోలేం. ముందుకి వెళ్ళాల్సిందే. ఈనాటి తల్లులు తమ ఉద్వేగ వైఖరుల్ని విశాలంచేసుకుని, తమ స్వార్థ ప్రేమను సొంత పిల్లల నుంచి ఉన్నత స్థాయికి లేవనెత్తుకుని, ప్రతి చిన్న శిశువునీ ప్రేమించాలి. ప్రతి తల్లి తమ బ్లాకులో, వీధిలో, నగరంలో, ప్రాంతంలో, రాష్ట్రంలో, దేశంలో, మొత్తం మహావిశాల ప్రపంచంలో ఉన్న ప్రతి శిశువునీ ప్రేమించాలి - అచ్చంగా తమ సొంత మేరీనో, జానీనో ప్రేమించినట్టే.” వైనాండ్ అసహ్యంగా ముక్కు చిట్టించాడు. “అల్వా! చెత్తని వడ్డించొచ్చు గానీ - మరీ ఇంత చెత్తనా?” అల్వా స్కారెట్ అతని వైపు చూడలేదు.

“నువ్వు కాలంతో కలిసి నడవట్లేదు గెయిల్!” అన్నాడు లోగొంతుకతో. అందులో హెచ్చరిక లాంటింది ఒకటుంది. ఒక మృగం ఏదో భవిష్యత్తు దినంకోసం, తాత్కాలికంగా, పళ్ళు బయట పెడుతున్నట్టు.

స్కారెట్ ప్రవర్తన ఎంత అసహజంగా ఉందంటే వైనాండ్ కి సంభాషణ కొనసాగించాలనే కోరిక పోయింది. సంపాదకీయంమీద అడ్డంగా ఒక గీత గీశాడు. ఆ గీత అలిసిపోయినట్టుగా సాగి చివర్లో మసక బారింది. “వెళ్ళి, మరేదైనా రాయి” అన్నాడు.

స్కారెట్ లేచాడు. కాగితం తీసుకుని ఒక్క మాటకూడా మాట్లాడకుండా గదివిడిచి వెళ్ళిపోయాడు.

వైనాండ్ వెళ్ళిపోతున్న అతన్ని చూశాడు - అర్థం కానట్టు, వినోదిస్తున్నట్టు, కాస్త బాధ పడినట్టు.

గెయిల్ కొన్నేళ్ళుగా పేపరు ధోరణిని గమనించాడు. క్రమక్రమంగా, కంటికి కనబడకుండా, తన నుంచి ఏ నిర్దేశమూ లేకుండా తీసుకుంటున్న ధోరణి అది. కొత్త కథనాలు జాగ్రత్తగా ఒక పక్షానికి 'ఒరగడం' గమనించాడు. అరసూచనలు, అస్పష్ట అన్యూపదేశాలు, వింత వింత విశేషణాలని వింతగా కూర్చడం, కొన్ని సారాంశాల్ని నొక్కి చెప్పడం, అక్కరలేని చోట కూడా రాజకీయపరమైన తీర్మానాలు చెయ్యడం, ఉద్యోగికి, యజమానికి తగాదా వస్తే, వాస్తవాలు ఎలా ఉన్నా, వాడిన పదాల ద్వారా యజమానిదే తప్పన్నట్టు స్ఫురింప చెయ్యడం, గతం గురించి వాక్యం రాస్తే 'మన చీకటి గతం' అనో 'మన మృత గతం' అనో రాయడం, ఎవరిదైనా వ్యక్తిగత ఉద్దేశం గురించి రాసినప్పుడు 'స్వార్థ ప్రేరితం' అని గాని 'లోభ పూరితం' అని గాని రాయడం. ఒక క్రాస్ వర్డ్ పజిల్ కాలం చెల్లిన మనుషులకి నిర్వచనం ఇచ్చింది. తయారైన పదం 'కేపిటలిస్టులు' అయింది.

వైనాండ్ దాని పట్ల నిర్లక్ష్యం వహించాడు. అది తిరస్కారపూర్వక వినోదం. 'నా సిబ్బంది శిక్షితులు. ఇప్పుడు కనిపిస్తున్నది ఈనాటి జనామోద 'యాస' అయితే కుర్రాళ్ళు ఆటోమేటిక్ గా దాన్ని తీసుకుని ఉంటారు. అదేమీ ఫర్వాలేదు. సంపాదకీయపు పేజీ నుంచి వాటిని దూరంగా ఉంచాను. తక్కినవి ఎలా అయినా ఉండొచ్చు. అది తాత్కాలిక ఫ్యాషన్. అలాంటి ఫ్యాషన్లు చాలా తట్టుకున్నాడు నేను' అనుకున్నాడు.

'మేం వైనాండ్ ని చదవం' ఉద్యమాన్ని అతను పట్టించుకోలేదు. ఉద్యమకారుల స్టిక్కర్లలో ఒకదాన్ని తెప్పించుకుని తన లింకన్ కారు అద్దానికి అతికించుకున్నాడు. 'మేం కూడా చదవం' అనే మాటలు చేర్చాడు. అందరికీ తెలిసేంత వరకూ, తటస్థ వార్త పత్రిక ఫోటోగ్రాఫరు ఒకడు ఫోటో తీసేంతవరకూ, దాన్ని అలాగే ఉంచుకున్నాడు. తన కెరీర్ లో అతి గొప్ప ప్రచురణకర్తలు తనతో పోరాడారు, తనను పనికిరాని వాడన్నారు. వ్యతిరేక ప్రచారం చేశారు. తాత్కాలికంగా కుమ్మక్కై పనిచేసిన కొన్ని తెలివైన ఆర్థికశక్తులూ అదే పని చేశాయి. ఎవడో గస్ వెబ్ అనే వాడి కార్యకలాపాలకి భయపడతాడా తను?

బేనర్ ప్రజాదరణ కాస్త తగ్గుతోందని తెలుసతనికి. ఇది తాత్కాలిక వెర్రి అన్నాడు అల్వా స్కార్జెట్ తో. అలా తీసి పారేశాడు. లిమరిక్కుల పోటీయో, విక్టోలా గ్రామఫోన్ రికార్డుల మీద వరస కూపన్ల కార్యక్రమమో, నడిపించి, సర్కులేషన్ కాస్త పెరగగానే చక్కగా పక్కన పెట్టేశాడు ఆ విషయం.

పూర్తిస్థాయి కార్యాచరణకి మేల్కొలేదు. పనిచెయ్యాలన్న కోరిక అంత తీవ్రంగా ముందెప్పుడూ లేదు. ప్రతి ఉదయం ఎంతో ఆత్రుతగా ఆఫీసుకి వచ్చేవాడు. కానీ ఒక గంట కూడా గడవకుండానే గోడలు, పేనల్స్ అతుకుల్ని పరిశీలించడం, మనసులో నర్సరీ రైములు పాడుకోవడం మొదలుపెట్టేవాడు. అది విసుగు కాదు. ఆవులించేటంత సంతృప్తి కాదు. ఆవులించాలని తీవ్రంగా కోరుకుంటూ కూడా సరిగా ఆవులించలేకపోవడం లాంటిది. దాన్ని

పనిపట్ల అయిష్టం అనలేదు. కేవలం అరుచి. ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడానికి ప్రేరేపించేటంత అరుచి కాదు. పిడికిళ్ళు బిగించేటట్టు చేసే అరుచి కాదు. ముక్కు పుటాలు చిట్టించుకోనేట్టు చేసేపాటిది. అంతే.

ప్రజల అభిరుచిలో కొత్తగా వచ్చిన మార్పు దీనికి కారణం అని లీలగా అనిపించింది. దీన్ని మాత్రం ఎందుకు అనుసరించకూడదు? ఇతర వ్యామోహాలమీద లాగానే దీనిమీద కూడా నేర్పుగా ఎందుకు ఆటలాడకూడదు? అనుకున్నాడు. కూడని కారణాలు ఏమీ కనిపించలేదు. కానీ ఆ పని చెయ్యలేకపోయాడు. ఆ చెయ్యలేకపోవడం వెనక నైతిక సంశయాలేమీ లేవు. తార్కికంగా ఆలోచించి అవలంబించిన వైఖరి కాదది. ఏదో ముఖ్యమైన కారణం ఉండి చేసిన ధిక్కారం కాదు. కేవలం స్వచ్ఛతకీ, పవిత్రతకీ సంబంధించిన భావన. బురదలో కాలు పెట్టే ముందు ఉండే వెనక ముందాడడం వంటిది. 'ఏం ఫర్వాలేదు - ఇది నిలవదు. కెరటం మరో విషయం మీదకి మళ్ళీసరికి యధాస్థితి వచ్చేస్తుంది. అందాక చూస్తూ కూర్చోవడమే మంచిది' అని అతను అనుకున్నాడు.

అల్వా స్కారెట్తో వచ్చిన అనుకోని 'ఘర్షణ' అసౌకర్యంగా ఎందుకుందో తెలియలేదు. మామూలు కన్నా పదునుగా ఉందది. ఆ అసౌకర్యమూ, అల్వా ఆ చెత్తదారికి మళ్ళడం కూడా విచిత్రంగా ఉన్నాయనుకున్నాడు. కానీ అందులో ఇంకేదో ఉంది. అల్వా నిష్క్రమించిన తీరులో వ్యక్తిగత వ్యవహారమేదో ఉంది. ఒక ప్రకటనలాంటిది ఉంది. బాస్ అభిప్రాయాన్ని పట్టించుకోవాలిసిన అవసరం ఇంకెంత మాత్రం లేదనడం లాంటిది ఉంది.

అల్వాని తీసెయ్యాలి అనుకున్నాడు. బిత్తరపోయి నవ్వేసుకున్నాడు. భూమిని ఆపెయ్యడం గురించి ఆలోచించొచ్చు - ఆలోచించడానికే వీల్లేని - బేనర్ మూసివేత గురించి కూడా ఆలోచించొచ్చు. అల్వా స్కారెట్ని తీసెయ్యడమా?

హోవార్డ్ రోడ్నిగురించి పత్రికలో ప్రస్తావించమని సంబంధిత శాఖలన్నింటికీ గెయిల్ ఆఫీసు గది నుంచి వర్తమానం వచ్చింది. కళావిభాగంలో, రియల్ ఎస్టేట్ శాఖలో, సంపాదకీయాల్లో, కాలమ్లలో రోడ్ గురించి, అతని కట్టడాల గురించి, క్రమ తప్పకుండా రాయడం మొదలైంది. ఒక ఆర్కిటెక్ట్ కి ప్రచారం కల్పించగల సందర్భాలు తక్కువ ఉంటాయి. ఎందుకంటే భవనాలకి వార్తా విలువ తక్కువ. అయితే బేనర్ పత్రిక ఏదో ఒకవంకన తెలివిగా రోడ్ పేరును పబ్లిక్ కి ఎక్కించడం మొదలుపెట్టింది. వైనాండ్ ప్రతిపదాన్ని ఎడిట్ చేసేవాడు. బేనర్ పుటల్లో ఆ వార్తలు ఉలిక్కిపడేట్టు చేసేవి. ఆ రాతలు చక్కగా రాసేవాళ్ళు. వాటిలో సంచలనాత్మక కథనాలు గానీ, టిఫిన్ తింటున్న రోడ్ ఫోటోలు గానీ, ఆకట్టుకునే కథలు గానీ, ఒక మనిషిని పైకెత్తే వ్యవహారాలు గానీ, ఉండేవి కావు. చక్కగా ఆలోచించి, ఒక కళాకారుడి గొప్పతనానికి ఇచ్చిన నీరాజనమే ఉండేది.

అతను రోడ్తో దాని గురించి మాట్లాడ లేదు. రోడ్ దాని ప్రస్తావన తేలేదు. వాళ్ళు బేనర్ గురించి మాట్లాడుకోరు.

సాయంత్రం కొత్తఇంటికి వచ్చాక లివింగ్ రూమ్ టేబుల్ మీద ప్రతిరాత్రీ బేనర్ కనిపించేది. పెళ్ళయ్యాక బేనర్ ని ఇంటికి తేవడం నిషేధించాడు. మొదటిసారి చూసినప్పుడు ఏమీ అనలేదు. నవ్వాడు.

ఒక సాయంత్రం దానిగురించి మాట్లాడాడు. 'వేసవి విడుదులు' అనే అంశం మీద ఒక వ్యాసం కనిపించింది. అందులో అధిక భాగం మొనాడ్ నాక్ లోయ వర్ణనే. తలెత్తి డౌమినిక్ వైపు చూశాడు. ఆమె నిప్పుగూడు దగ్గర నేలమీద కూర్చుని ఉంది.

“థాంక్స్ డియర్!” అన్నాడు.

“దేనికి?”

“బేనర్ పత్రిక ఎప్పుడు ఇంట్లో ఉంటే సంతోషిస్తానో అర్థం చేసుకున్నందుకు.”

ఆమె దగ్గరకి వెళ్ళి నేలమీద పక్కనే కూర్చున్నాడు. ఆమె పల్చటి భుజాలను చేతితో చుట్టాడు. “బేనర్ ఇన్నాళ్ళూ బాకాలు ఊదిన రాజకీయ నాయకుల్ని, సినీ తారల్ని, రాజ వంశీకుల్ని, పరమ దుర్మార్గుల హంతకుల్ని గుర్తుకు తెచ్చుకో, స్ట్రీట్-కారు కంపెనీల మీద, రెడ్ లైట్ డిస్ట్రిక్టుల మీద, ఇంట్లో పండించిన కూరగాయలమీద నడిపిన గొప్ప యుద్ధాల్ని కూడా గుర్తుకు తెచ్చుకో. డౌమినిక్! నేను ఈ ఒక్కసారి, నమ్మిన దాన్ని చెప్పగలుగుతున్నాను.”

“అవును గెయిల్!”

ఈ శక్తి అంతా నేను కోరుకుని సంపాదించింది. ఎప్పుడూ వాడుకోనిది... దానితో ఇప్పుడు, నేను ఏం చెయ్యగలనో చూస్తారు జనం. అతన్ని ఎలా గుర్తించాలో అలా గుర్తించేటట్టు చేస్తాను. రావలసిన కీర్తి రప్పిస్తాను. ప్రజాభిప్రాయమో? అంటావా? నేను ఏది తయారు చేస్తే అదే ప్రజాభిప్రాయం.”

“అతను దీన్ని కోరుకుంటున్నాడంటారా?”

“బాహుశా కోరుకోడు, నాకేం లెక్క. అతనికి అవసరం, దాన్ని పొందుతాడతను. అతను పొందాలని నేను అనుకుంటున్నాను. ఒక వాస్తు శిల్పిగా అతను ప్రజల ఆస్తి. ఒక పత్రిక తన గురించి రాయాలని అనుకుంటే అతను ఆపలేడు.”

“అతనిగురించిన ఆ సంచిక మీరే రాశారా, స్వయంగా?”

“చాలా వరకూ.”

“మీరు ఎంత గొప్ప జర్నలిస్టు అయి ఉండేవారో.”

ఆ ప్రచారానికి ఫలితం వచ్చింది. అతను ఊహించిన విధంగా మాత్రం కాదు. సామాన్య ప్రజానీకం ఏమీ పట్టించుకోలేదు కానీ మేధావివర్గాలు, కళా ప్రపంచం, వాస్తు రంగం రోర్మోని చూసి నవ్వుకున్నాయి. ఆ వ్యాఖ్యలు వైనాండ్ ని చేరాయి “రోర్మా? అవును. వైనాండ్ కి పెంపుడు జంతువు.” “బేనర్ గ్లామర్ బోయ్.” “ఎల్లో జర్నల్స్ దృష్టిలో జీనియస్.” “బేనర్ ఇప్పుడు కళ

అమ్మకం మొదలెట్టింది. - రెండు పెట్టెలనిండా పంపు.” “నీకు తెలియదా? రోర్క్ గురించి నేనెప్పుడూ అదే అనుకున్నాను - వైనాండ్ పేపర్లకి సరిగ్గా అతికే ప్రతిభ వాడిది.”

“చూద్దాం” అన్నాడు వైనాండ్. అన్నింటినీ తిరస్కరిస్తూ తీవ్రంగా ప్రచారం కొనసాగించాడు.

ముఖ్యమైన కట్టడాలను ఎవరైనా తలపెడితే ఆ యజమానులు ఒత్తిడికి లొంగే రకాలయితే, వాటి ఆర్డర్లు ప్రతి సందర్భంలోనూ రోర్క్ కే ఇప్పించాడు. వసంతకాలం మొదలుకుని చూస్తే ఇప్పటి వరకు హద్సన్ లో ఒక ఓడ క్లబ్బు పని, ఒక ఆఫీసు బిల్డింగ్ పని, రెండు ఇళ్ళు, రోర్క్ కి ఇప్పించాడు. “నువ్వు నిభాయించుకో గలిగిందాని కన్నా ఎక్కువ తీసుకొస్తాను. వాళ్ళు వృథా చేసిన సంవత్సరాల కాలనష్టం పూడిపోయేటట్టు చేస్తాను” అన్నాడు.

ఒక సాయంత్రం ఆస్టిన్ హెల్లర్ “నేను హద్దు అతిక్రమిస్తున్నానేమో తెలియదు, నీకు సలహా అవసరమనిపించింది. అవును రోర్క్! వైనాండ్ పిచ్చి వ్యవహారం గురించే. నీకూ తనకూ మధ్య ఆ విడదీయ్యరాని స్నేహం నా తర్కానికి అందడం లేదు. మనుషుల్లో ప్రత్యేకమైన తరగతులున్నాయి. లేదు, నేను టూహీ భాష వాడడం లేదు. మనుషులమధ్య దాటరాని హద్దులున్నాయి.”

“అవును ఉన్నాయి. కానీ ఆ హద్దుల్ని ఎక్కడ గియ్యాలో ఎవరూ సరిగ్గా చెప్పలేదు.”

“సరే. స్నేహం నీ సొంత వ్యవహారం. అయితే అందులో ఆపాల్సిన విషయం ఒకటుంది. ఒక్కసారి నువ్వు నా మాట వినాలి.”

“వింటున్నాను.”

“అతను ఆర్డర్లు తెచ్చి కుమ్మరించడం బాగానే ఉంది. అతనికి తగిన ప్రతిఫలం ఉంటుంది దానికి. రేప్టోడ్డున్న నరకంలో చాలా అంచెలు తగ్గుతాయి. అతను అక్కడికేగా పోయేది. కానీ బేనర్ లో నీ మీద సాగుతున్న ప్రచార కార్యక్రమం మటుకు ఆపెయ్యాలి. నువ్వు ఆపించాలి. వైనాండ్ పేపర్ల మద్దతు ఎవరికైనా అప్రతిష్ట అని తెలియదా నీకు?” రోర్క్ మాట్లాడలేదు. “నిన్ను వృత్తిపరంగా దెబ్బతీస్తోంది హోవార్డ్!”

“నాకు తెలుసు తీస్తోందని?”

“ఆపుతావా అతన్ని?”

“ఉహూఁ.”

“ఎందుకని?”

“నేను వింటానన్నాను ఆస్టిన్! అతని గురించి మాట్లాడతాననలేదు.”

ఒక శిశిర సాయంత్రాన రోర్క్ ఆఫీసుకి వచ్చాడు వైనాండ్. సాయంత్రం పూట అలా రావడం మామూలే. వాళ్ళిద్దరూ బయట నడుస్తున్నప్పుడు “ఈ సాయంత్రం బావుంది. నడకకి వెళదాం. నీకు చూపించాలనుకున్న ఆస్తి ఒకటుంది” అన్నాడు వైనాండ్.

హెల్స్ కిచెన్కి దారి తీశాడు. పెద్ద దీర్ఘచతురస్ర స్థలం చుట్టూ నడిచారు వాళ్ళు. అది 9 ఎవెన్యూకి, 11 ఎవెన్యూకి రెండు బ్లాకుల దూరంలో ఉంది. ఉత్తరం నుంచి దక్షిణానికి ఐదు బ్లాకులు పరిమితి గల స్థలం. అక్కడ ఒంటరిగా దిగులుగా ఉన్న అనేక వాటాల పెద్ద ఇళ్ళు, కూలిపోతున్న ఎర్ర ఇటుకల నిర్మాణాలు, వంకర గుమ్మాలు, కుళ్ళిపోతున్న చెక్కలు, బూడిదరంగు అండర్వేర్ల వరసలతో సందులు కనిపించాయి రోడ్కి. అవి జీవితాల ఆనవాళ్ళుగా కాక కుళ్ళిపోతున్న పదార్థాల ప్రమాదకరవృద్ధికి సూచికలుగా అనిపించాయి.

“ఇది మీదా?” అన్నాడు రోర్క్.

“ఇదంతా.”

“నాకెందుకూ చూపించడం? మీకు తెలీదా ఒక ఆర్కిటెక్ట్కి ఇటువంటిది చూపించడం పాతిపెట్టని శవాలున్న ప్రదేశాన్ని చూపించడం కన్న హీనం అని?”

ఆ వీధిలో ముందు భాగాన తెల్ల టైల్స్ ఉన్న ఒకకొత్త కేఫ్ని చూపించి “అక్కడికి వెళదాం పద” అన్నాడు వైనాండ్.

శుభ్రంగా ఉన్న మెటల్ టేబుల్ దగ్గర కిటికీ పక్కన కూర్చున్నాడు వైనాండ్. కాఫీ తెమ్మన్నాడు. నగరంలో ఒక అత్యుత్తమ రెస్టారెంట్లో కూర్చున్నంత హూందాగా కూర్చున్నాడు. అతని దర్జాకి ఇక్కడ ఒక వింత గుణం జత పడింది. అది ఈ ప్రదేశాన్ని అవమానించడం లేదు. దాన్ని మారుస్తోంది, ఎప్పుడూ తన పద్ధతులు మార్చుకోని రాజుగారు తను ప్రవేశించిన ఇళ్ళను పేలస్లుగా మార్చేసినట్టు. మోచేతులు టేబుల్ మీద ఆన్చి ముందుకు వంగాడు. కళ్ళు చిన్నవి చేసి సరదాగా కాఫీ ఆవిరిలోంచి రోర్క్ని చూస్తున్నాడు. ఒక వేలితో వీధిని సూచిస్తూ, “నేను కొన్న మొట్ట మొదటి ఆస్తి అదే హోవార్డ్! చాలా ఏళ్ళయింది. అప్పట్నుంచీ దాన్ని ముట్టుకోలేదు” అన్నాడు.

“దేని కోసం దాచి ఉంచుకున్నారు?”

“నీ కోసం.”

రోర్క్ బరువైన కాఫీ మగ్గని పెదాలకి చేర్చాడు. అతను కళ్ళు చిన్నవి చేసి పరిహాసమే జవాబు అన్నట్టుగా వైనాండ్ కళ్ళలోకి చూశాడు. తను చాలా కుతూహలంగా ఏవో ప్రశ్నలడుగుతాడని వైనాండ్ ఆశిస్తున్నట్టు రోర్క్కి తెలిసింది. ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఓపిగ్గా ఎదురుచూశాడు.

“నువ్వు మొండి గాడిదవి.” వైనాండ్ లొంగిపోయి నవ్వేశాడు. “సరే. విను. నేను ఇక్కడే పుట్టాను. స్థలం కొనడం గురించి ఆలోచించే స్థాయి వచ్చాక దీన్ని కొన్నాను. ఇల్లు తర్వాత ఇల్లుగా. బ్లాకు తర్వాత బ్లాకుగా. చాలా కాలం పట్టింది. తర్వాత రోజుల్లో లాగానే, నేను వేగంగా సంపాదించాను. ఇంకా మంచి ఆస్తి కొనగలను. కానీ దీన్ని సంపాదించే దాకా ఆగాను. చాలా ఏళ్ళపాటు దీన్ని ఉపయోగించనని తెలిసీ కొన్నాను. అప్పుడే నిర్ణయించుకున్నాను. ఏదో ఒక రోజు వైనాండ్ బిల్డింగ్ ఇక్కడ వెలుస్తుందని... సరే సరే నువ్వు ఏమీ చెప్పనక్కర్లేదు. నీ మొహమే చెప్పేసింది.”

“ఓహ్, గాడ్! గెయిల్!...”

“ఏమిటి సంగతి, కట్టాలనుందా? బాగా అనిపిస్తోందా?”

“దాన్ని కట్టడం కోసం ప్రాణం ఇచ్చేస్తాను. ఎటొచ్చీ అప్పుడు దాన్ని కట్టడానికి నేను ఉండను. అదేనా మీరు వినాలనుకున్నది?”

“అలాంటిదే. నీ ప్రాణం అడగను కానీ, నిన్ను ఒక్కసారయినా ఉక్కిరిబిక్కిరి చెయ్యడం బాగుంది. ఉక్కిరి బిక్కిరైనందుకు ధన్యవాదాలు. అంటే వైనాండ్ బిల్డింగ్ వెనక ఏముందో నీకు అర్థమైదన్న మాట. నగరంలో అతి ఎత్తైన కట్టడం. అతి గొప్పది.”

“నాకు తెలుసు మీరు ఏం కోరుకుంటారో.”

“అప్పుడే కట్టను. ఇన్నేళ్ళూ దాని గురించే ఎదురుచూశాను గాని, ఇప్పుడు నాతోబాటు నువ్వు ఎదురుచూస్తావు. ఒక రకంగా, నిన్ను హింస పెట్టడం నాకిష్టమని తెలుసా నీకు? ఎప్పుడూ హింసించాలని అనుకుంటూ ఉంటాను.”

“తెలుసు.”

“ఇక్కడికి ఎందుకు తీసుకువచ్చానంటే, నేను కట్టినప్పుడు అది నీదే అని చెప్పడానికి. దానికి నేనింకా సిద్ధం కాలేదని ఆగాను. నేను నిన్ను కలిశాను గనక నేను సిద్ధం అయ్యానని నాకు అర్థమైంది. - నువ్వు ఒక ఆర్కిటెక్ట్ గనక అలా అన్నాననుకోకు. కానీ మనం మరికొంత కాలం ఆగాలి. మరో ఏడాదో, రెండేళ్ళో, మళ్ళీ దేశం నిలదొక్కుకునే దాకా. కట్టడానికి సరైన సమయం కాదిది. ఆకాశభవనాల రోజులు వెళ్ళిపోయాయని ప్రతివాడు అంటున్నాడనుకో. అది కాలం చెల్లిన మాట. దాన్ని ఖాతరు చెయ్యను. దాని డబ్బు అది తెచ్చుకునేట్టు చేస్తాను. వైనాండ్ ఎంటర్ప్రైజెస్ ఆఫీసులు ఊరినిండా చెల్లా చెదురుగా ఉన్నాయి, అవన్నీ ఒక బిల్డింగ్ లోకి రావాలి. పెద్ద తలకాయలమీద నాకు తగినంత పట్టుంది. మిగిలిన స్థలం అంతా అద్దెకిచ్చేట్టు చెయ్యగలను. బహుశా న్యూయార్క్ లో అదే ఆఖరు ఆకాశ హోర్వర్క్ కావచ్చు. అతి గొప్పది. ఆఖరిది.”

రోర్క్ వీధిలోకి చూస్తున్నాడు. శిథిలాల వరస.

“పడగొట్టాలి హోవార్డ్! మొత్తం కూల్చేయాలి. నేను ఎక్కడ ‘వ్యవహారాల్ని నడపలేదో’ ఆ ప్రదేశాన్ని, పార్క్ లో, వైనాండ్ బిల్డింగ్ లో ఆక్రమించాలి... న్యూయార్క్ లో అత్యుత్తమ కట్టడాలన్నీ వృథా అయిపోయాయి. ఎందుకంటే వాటిని సరిగా చూడలేం. ఒక దానికి ఒకటి నొక్కుకుని ఇరుక్కుపోయి ఉన్నాయి. కానీ నా బిల్డింగు కనిపిస్తుంది. మొత్తం ఈ ప్రాంతాన్నంతటినీ మళ్ళీ నాది అంటుంది. ఇతరుల్ని అనుసరించనీ, ఇది సరైన చోటు కాదంటారా? సరైన చోటుల్ని ఎవరు తయారు చేస్తారో వాళ్ళు చూస్తారు. సిటీ మళ్ళీ బతకడం మొదలుపెట్టాక ఇది నగరానికి కొత్త కేంద్రం కావచ్చు. బేనర్ నాలుగో శ్రేణికి చెందిన చెత్త పత్రికగా ఉన్నప్పుడే నేను దీన్ని ప్లాను చేశాను. నేను అప్పుడు తప్పు అంచనా వెయ్యలేదు, వేశానా? నాకు తెలుసు నేను భవిష్యత్తులో ఏ మౌతానో. నా జీవితానికి ఇది స్మారక చిహ్నం. మొదటిసారి నువ్వు మా

ఆఫీసుకి వచ్చినప్పుడు ఏమన్నావో గుర్తుకు తెచ్చుకో. బిల్డింగ్ నా జీవితానికి ప్రకటన అన్నావు. నా గత జీవితంలో నాకు నచ్చన విషయాలున్నాయి. అయితే నేను వేటికి గర్విస్తానో అవి మిగులుతాయి. నేను వెళ్ళిపోయాక ఆ భవనమే గెయిల్ వైనాండ్ అవుతుంది. టైమొచ్చినప్పుడు సరైన ఆర్కిటెక్ట్ దొరుకుతాడని నాకు తెలుసు. అయితే నేను పనికి కుదుర్చుకున్న ఆర్కిటెక్ట్ మాత్రంగా మిగిలిపోక అతను నాకు ఇంకా చాలా చాలా అవుతాడని మాత్రం తెలియదు. ఇలా అయినందుకు నేను సంతోషిస్తున్నాను. ఇది ఒక రకమైన రివార్డు. నేను క్షమకు నోచుకున్నట్టు లెక్క. నా ఆఖరి, అత్యుత్తమ, విజయం నీ అత్యుత్తమ విజయం కూడా అవుతుంది. నా స్మారక చిహ్నం మాత్రమే కాక ఈ భూమి మీద నాకు అత్యంత ఆప్తుడైన వ్యక్తికి నేనివ్వగల గొప్ప కానుక అవుతుంది. కనుబొమలు ముడివెయ్యకు. నీకు తెలుసు నువ్వు నాకు అత్యంత ఆప్తుడవని. వీధిలో ఆ భయంకర దృశ్యాన్ని చూడు. ఇక్కడ కూర్చుని నువ్వు దాన్ని చూస్తుంటే చూడాలని ఉంది. దాన్ని మనం నాశనం చెయ్యబోతున్నాం - నువ్వు, నేనూ. అక్కడి నుంచే అది లేస్తుంది. హోవార్డ్ రోడ్ కట్టే వైనాండ్ బిల్డింగు. నేను పుట్టిన దగ్గర్నుంచి దానికోసం ఎదురు చూస్తున్నాను. పుట్టిందగ్గర్నుంచి నువ్వు చూస్తున్నావు ఒక గొప్ప అవకాశం కోసం. అదిగో, అక్కడ హోవార్డ్! - వీధి అవతల, నీది. నేనిస్తున్నది."

10

వాన ఆగింది. కానీ పీటర్ కీటింగ్ కి మళ్ళీ మొదలౌతుందనిపిస్తోంది. పేవ్ మెంట్లు మెరుస్తున్నాయి. భవనాల గోడల మీద ముదురు రంగు మచ్చలున్నాయి. వాన ఆకాశం నుంచి వచ్చినట్టు లేదు కనక నగరం చల్లటి చెమటల స్నానం చేసినట్టుంది. అకాల చీకట్లతో గాలి బరువెక్కింది. అకాల వృద్ధాప్యంలా అస్థిమిత పరుస్తోంది. కిటికీల్లో పసుపు పచ్చ కాంతి చెలమలున్నాయి, వానని తప్పించుకున్నాడు కానీ కీటింగ్ కి ఎముకల దగ్గర్నుంచి తడిసిపోయినట్టుంది.

తొందరగా ఆఫీసు విడిచిపెట్టి ఇంటికి నడుస్తున్నాడు. ఆఫీసు అవాస్తవంగా కనిపిస్తోందతనికి. చాలా కాలంగా అలాగే ఉంది. దొంగచాటుగా రోడ్ అపార్ట్ మెంటుకి జారుకున్న సాయంత్రం వేళలు మాత్రమే వాస్తవంగా ఉంటున్నాయి. 'అది జారుకోవడం కాదు; అది దొంగ చాటుగానూ కాదు' అని తనకు తను కోపంగా చెప్పుకుంటాడు. అందరిలాగానే ఎన్ రైట్ హౌస్ లాబీలో నడుచుకుంటూ వెళ్ళి, లిఫ్ట్ లో అందరిలాగానే తనుకూడా పైకి వెళుతున్నప్పటికీ - అది అదే. అదొక అస్పష్ట ఆరాటం. ప్రతి ముఖాన్నీ పరికించడం, గుర్తు పడతారేమోనని భయపడడం, పేరు తెలియని ఆపరాధ భారం, ఏ వ్యక్తి పట్లాకాదు మళ్ళీ, కానీ చాలా భయపెట్టే అపరాధ భావన - బలి పశువైనవాడు లేకుండా!

కోర్ట్ లండ్ కి సంబంధించిన ప్రతి చిన్న వివరం కావాలని రోడ్ నుంచి చిత్తుస్కెచ్ లు తీసుకెళతాడు - తన సిబ్బందిచేత వాటిని వర్కింగ్ డ్రాయింగ్స్ గా తయారు చేయిస్తాడు. రోడ్ సూచనలు వింటాడు. తలెత్తడానికి అవకాశం ఉన్న ప్రతి అభ్యంతరానికీ జవాబు చెప్పేందుకు

వాటివెనకాల ఉన్న తర్కమంతా కంఠతా పడతాడు. రికార్డింగ్ మెషీన్లా పీల్చేసుకుంటాడు. తర్వాత తన డ్రాఫ్ట్మన్కి వివరించి చెప్పినప్పుడు అతని గొంతు డిస్కని ప్లే చేసినట్టుంటుంది.

అందుకు ఇబ్బందిపడడు. దేన్నీ పశ్చించడు.

ఇప్పుడు వీధులగుండా నెమ్మదిగా నడుస్తున్నాడు. వాటినిండా వానే, రాని వాన. అతను తలెత్తి పరిచితాలయిన భవనాలమధ్య ఖాళీల్లో కనిపిస్తున్న ఆకాశాన్ని చూశాడు. అది పొగ మంచులాగా కాని, మబ్బులాగాకాని లేదు. దట్టంగా వ్యాపించిన బూడిద రంగు ఆకాశం. ఒక నిశ్శబ్దం బృహత్ విధ్వంసానికి ప్రణాళిక వేస్తున్నట్టుగా భవనాలు ఆకాశంలోకి అదృశ్యం అయ్యే ఆ దృశ్యం ఎప్పుడూ ఇబ్బంది పెడుతుంది. కిందికి చూస్తూ నడిచాడు.

అతను మొదట గమనించింది బూట్లని, తను మొదటగా ఆ స్త్రీ ముఖాన్నిచూసి ఉండాలనుకున్నాడు. తనను తన కాపాడుకోవాలనే అసంకల్పిత స్పృహ ఆమె ముఖంనుంచి అతని చూపును తప్పించింది. బూట్లతో పరిశీలన మొదలు పెట్టింది. అవి మందంగా లేవు. బ్రౌన్ ఆక్స్ఫర్డ్ బూట్లు. మంచి పకడ్బందీగా ఉన్నాయి. మురికిగా ఉన్న పేప్మెంటు మీద మరీ మెరిసిపోతున్నాయి. వాననీ అందాన్నీ చులకనగా చూస్తున్నాయి. అతని కళ్ళు - ఆమె వేసుకున్న గోధుమరంగు స్కర్టుమీదకి, ఖరీదైన యూనిఫాంలాగా కుట్టించుకున్న జాకెట్టు మీదకి, ఒక వేలికి చిల్లు పడ్డ ఖరీదైన గ్లోవ్మీదకి, కాలర్ లాపెల్ దగ్గర ఉన్న అర్థం లేని ఆభరణం మీదకి (ఆ నగ అందం కోసం చేసిన అస్తవ్యస్త ప్రయత్నంలా ఉంది) లేత పెదాలమీదకి, కళ్ళద్దాల మీదకి, కళ్ళమీదకి ప్రయాణించాయి.

“కాటీ!” అన్నాడతను. చెయ్యి అందించడం కానీ, దగ్గరకు చేరడంగాని చెయ్యి లేకపోయాడు.

“నిన్ను ఇలా కలుసుకోవడం! ఊహించు! న్యూయార్క్ కూడా అచ్చంగా ఒక చిన్న పట్టణం లాంటిదే. ఎటొచ్చీ చిన్న పట్టణపు లక్షణాలు మాత్రం ఏమీ లేవు” అంది. ఆమె గొంతులో ఏ ఇబ్బందీ లేదు.

“ఇక్కడేం చేస్తున్నావు నువ్వు నేను విన్నదాని బట్టి...” ఆమెకి వాషింగ్టన్లో మంచి ఉద్యోగం అని, రెండేళ్ళ క్రితం అక్కడికి వెళ్ళిందని విన్నాడు.

“కేవలం బిజినెస్ ట్రైప్. రేపొద్దున్నే తిరిగి వెళ్ళాలి. అదేమీ ఇబ్బంది కాదు నాకు. న్యూయార్క్లో జీవం లేదు. చాలా మందకొడి.”

“నీ ఉద్యోగం నీకు నచ్చిందంటే చాలా సంతోషం... నచ్చిందనేగా నువ్వునేది... కాదా?”

“నచ్చడమా? ఎంత పిచ్చి మాట! దేశం మొత్తం మీద ఎదిగిన చోటుంటే అది వాషింగ్టన్ ఒకటే. ప్రజలు ఇతర చోట్ల ఎలా బతకగలుగుతున్నారో నాకు తెలియదు. ఏం చేస్తున్నావు పీటర్? ఆ మధ్య పేపర్లో నీ పేరు చేశాను, ఏదో ముఖ్యమైన విషయమే అది”

“నేను... నేను... పని చేస్తున్నాను... నువ్వు పెద్దగా మారలేదు. కాటీ! నిజంగా మారలేదు. మూరావా? అంటే నీ ముఖం అని - నువ్వు ఇంతకు ముందులాగానే కనిపిస్తున్నావు - ఒక రకంగా...”

“నాకున్న మొహం ఇదొక్కటే. ఒకరి నొకరు ఒకటి రెండేళ్ళపాటు చూడలేదనుకో, ప్రజలు ఎప్పుడూ మార్పుల గురించి మాట్లాడతారెందుకు? నిన్న అనుకోకుండా గ్రేస్ పార్కర్ని కలిశాను. నా వాలకం గురించి చిట్టా విప్పింది. ఆవిడ అనక ముందే ప్రతిమాటా నాకు తెలిసిపోతోంది. ‘ఎంత బావున్నావు! వయసు ఒక్కరోజు కూడా పెరగలేదు. నిజం కేథరిన్!... ప్రజలు మార్పును గమనించడానికి ఇష్టపడరు’ అనేసింది.”

“కానీ... నువ్వు నిజంగా బాగున్నావు. నిన్ను... నిన్ను... చూడడం ఎంతో సంతోషంగా ఉంది.”

“నిన్ను చూడడంకూడా సంతోషంగా ఉంది. మీ భవన నిర్మాణ పరిశ్రమ ఎలా ఉంది?”

“నాకు తెలియదు... నువ్వు చదివింది కోర్ట్లండ్ విషయం అయి ఉంటుంది... నేను కోర్ట్లండ్ పని చేస్తున్నాను. అది హౌసింగ్...”

“అవును. అదే అది. చాలా మంచి వాడివి పీటర్! వ్యక్తిగత ప్రయోజనానికో, బోలెడు ఫీజు వస్తుందనో కాక సమాజ ప్రయోజనం కోసం పనిచెయ్యడం బావుంది. ఆర్కిటెక్టులు డబ్బు తవ్వకం మానెయ్యాలి. గవర్నమెంటు పనులకి, విశాల లక్ష్యాలకి కాస్త సమయం వెచ్చించాలి.”

“వీలయితే ఎంతోమంది తన్నుకు పోయేవాళ్ళు. అది ఎలాంటి రాకెట్టో తెలుసా? చేదించడం చాలా కష్టం అది మూసుకు...”

“అవునవును. తెలుసు. బయటి వాళ్ళకి మన పనిపద్ధతుల్ని అర్థమయ్యేట్టు చెయ్యడం అసాధ్యమనుకో. అందుకే మనం వింటున్న దంతా కేవలం బుద్ధిలేని, విసుగెత్తించే ఫిర్యాదుల పరంపర. పీటర్! నువ్వు వైనాండ్ పేపర్లు చదవకూడదు.”

“ఎప్పుడూ చదవను. దానికీ మనం మాట్లాడుకుంటున్న దానికీ...? మనం దేని గురించి మాట్లాడుకుంటున్నామో తెలియడం లేదు కానీ?”

‘తను నాకు ఏం బాకీ లేదు. నా పట్ల కోపంగానీ, ఏరకమైన నీచభావంగానీ బాకీలేదు. కానీ మానవమాత్రుడు విధిగా చూపాల్సిన ఏదో ఒక భావం ఉండి ఉండాలిగా. కనీసం ఈ కలయికలో ఏదో ఇబ్బంది పడాలి. అదైనా కనపడాలిగా. కానీ ఆమెలో ఏమీ లేదు’ అనుకున్నాడు కీటింగ్.

“మనం మాట్లాడుకోవడానికి నిజంగా చాలా ఉండి ఉండాలి పీటర్!” ఆమె అంత తేలికగా ఉచ్చరించి ఉండకపోతే ఆ మాటలు అతన్ని తేలికపరిచి ఉండేవి. “కానీ మనం రోజంతా ఇక్కడ నుంచోలేం.” ఆమె తన వాచ్ చూసుకుంది. “ఒక ఒక గంటో ఎంతో ఉంది. ఓ కప్పు టీకి నన్ను ఎక్కడికైనా తీసుకెళ్ళావనుకో, నువ్వు వేడిగా టీ తాగొచ్చు. చలికి బిగుసుకుపోయి ఉన్నావు.”

అతని వాలకంమీద ఆమె మొదటి వ్యాఖ్య అదే, అదీనూ, ఏ ప్రతిస్పందనా లేని చూపును. ‘రోర్స్ సైతం షాక్ అయ్యాడు, మారిపోయినట్టు గుర్తించాడు’ అనుకున్నాడు కీటింగ్.

“అవును కాటీ! బావుంటుంది. నేను...” ఆ సూచన చేసింది ఆమె కాకుండా ఉంటే బాగుండేదనుకున్నాడు. వాళ్ళు చెయ్యాల్సిన పనే అది. ఏది చెయ్యాల్సిన పనో ఆమెకి, కనీసం అంత తొందరగా తట్టకుండా ఉంటే బావుండేది అనుకున్నాడు.

“ఒక మంచి నిశ్శబ్ద ప్రదేశం చూద్దాం.”

“థోర్ప్ కి వెళదాం. ఇక్కడ ఒకటుంది. వాళ్ళ దగ్గర వాటర్ క్రెస్ మొక్కల శాండ్విచ్ బావుంటుంది.”

ఆమె తన చెయ్యి పట్టుకుని రోడ్డు దాటించింది. దాటాక వదిలేసింది. అది అసంకల్పితంగా చేసిన పని, ఆమె గమనించను కూడా లేదు.

థోర్ప్ లోపల బైడ్లు, స్వీట్లు అమ్మే కౌంటర్ ఉంది. ఒక పాత్రలో పంచదార పూత ఉన్న ఆకుపచ్చ, తెల్ల, బాదం పప్పులున్నాయి. అక్కడంతా ఆరెంజ్ క్రీము వాసన. మసక దీపాలు. ఆరెంజ్ ఆవిరి. ఆ వాసన వల్ల కాంతి జిగురుగా అనిపిస్తోంది. టేబుళ్ళు చిన్నగా, దగ్గర దగ్గరగా ఉన్నాయి.

అతను నల్లటి గాజు టేబుల్ మీదున్న పేపర్ లేస్ కేసి చూస్తున్నాడు. అయితే కళ్ళు ఎత్తి కేథరిన్ ని చూసినప్పుడు తను జాగ్రత్త పడాల్సిన అవసరం లేదని అర్థమైంది. అతను అలా పరిశీలించడం పట్ల ఆమె స్పందన ఏమీ లేదు. ఆమె ముఖాన్నే పరిశీలించినా, పక్క టేబుల్ ఆవిడ ముఖాన్ని పరిశీలించినా ఆమెకి ఒకటే అనుకున్నాడు. తన ఉనికిపట్ల ఆమెకి స్పృహ ఉన్నట్టే లేదు.

నోరే ఎక్కువగా మారింది. పెదాలు లోపలికి పోయాయి. నోటి వైపు కండ పాలిపోయి ఉంది. ఈ నోరు ఆదేశాలు జారీ చేసే నోరు. పెద్దపెద్ద ఆదేశాలు కావు. కటువైన ఆదేశాలు కావు. ప్లంబింగ్ గురించి, కీటక నాశనుల గురించి చిన్న చిన్న ఆదేశాలు జారీ చేసే నోరు అనుకున్నాడు కీటింగ్. కళ్ళ కొనలలో ముడతలు కనిపించాయి - చర్మంలాంటి కాగితాన్ని నలిపి మళ్ళీ సరిచేసినట్టు.

వాషింగ్టన్ లో తను చేస్తున్న పని గురించి చెబుతోంది ఆమె. అతను ఉత్సాహంగా వినడం లేదు. మాటల్ని కాక, పొడిగా, ఒకే రకంగా ధ్వనిస్తున్న ఆమె గొంతును వింటున్నాడు.

గంజి పెట్టిన ఆర్కిడ్ యూనిఫాం తొడుక్కున లేడీ వెయిటర్ ఆర్డరు తీసుకునేందుకు వచ్చింది. “టీ, స్పెషల్ శాండ్విచ్ లు, ప్లీజ్!” కేథరిన్ అసహనంగా చెప్పింది.

కీటింగ్ “ఒక కప్పు కాఫీ” అన్నాడు. ఆమె కళ్ళు తనమీద వాలడం చూశాడు. హఠాత్తుగా ఇబ్బందికి గురయ్యాడు. ఇప్పుడు ఒక్క రవ్వ టిఫిన్ కూడా గొంతు దిగదని చెప్పలేక పోయాడు. అలా చెబితే కోప్పడుతుందనుకున్నాడు. “హామ్*, స్విస్ ఆన్ రై తీసుకురా” అన్నాడు.

“పీటర్! ఏం భయంకరమైన అలవాట్లివి? అమ్మాయి! ఒక నిమిషం ఉండు. పీటర్! అవొద్దు. అస్సలు మంచిది కాదు. నీకు తాజా సలాడ్ అవసరం. ఈ టైములో కాఫీ మంచిది కాదు. అమెరికన్లు కాఫీ ఎక్కువ తాగేస్తారు.”

*హామ్ అంటే ఉప్పు చేసిన పంది తొడ. రై ధాన్యంతో చేసిన బ్రెడ్ దాని మీద పెరుగు గడ్డ

“సరే” అన్నాడు కీటింగ్.

“టీ, సలాడ్ పట్టుకురా... అమ్మాయి! సలాడ్తో బ్రెడ్ తీసుకురాకు. నీకు ఒళ్ళోస్తోంది పీటర్! కొన్ని డైట్ క్రేకర్స్ తే” అంది.

ఆర్కిడ్ యూనిఫాం వెళ్ళిపోయే దాకా అగాడు కీటింగ్. తర్వాత ఆశతో అన్నాడు. “నేను మారాను కదా? కాటీ! నేను భయంకరంగా కనిపిస్తున్నానుగా.” ఆమె ‘అదంత ముఖ్యమేమీ కాదు’ అన్నట్టు వ్యాఖ్యానించినా చాలు ఒక ఆత్మీయ బంధాన్ని సూచిస్తుంది అనుకున్నాడు.

“ఏమిటీ? అదా? అవుననుకుంటాను. అది ఆరోగ్యానికి మేలు చెయ్యదు. సమతుల ఆహారం గురించి ఆమెరికన్లకి ఏమీ తెలియదు. కేవలం ఆకారం గురించి చాలా గందరగోళ పడతారు మగాళ్ళు. ఈ విషయంలో ఆడవాళ్ళ కన్న వాళ్ళకి తాపత్రయం హెచ్చు. ఇప్పుడు పనికొచ్చే పనులు చేస్తున్నది స్త్రీలే. ఆడవాళ్ళే మంచి లోకాన్ని నిర్మిస్తారు.”

“మంచి లోకాన్ని తయారు చెయ్యడం ఎలా కాటీ?”

“ఏది నిర్ణాయక అంశమో దాన్ని, అంటే, ఆర్థిక వ్యవస్థని, దృష్టిలో పెట్టుకుంటే చాలు...”

“నేను ఆ దృష్టితో అడగలేదు. కాటీ!... నేను ఈ మధ్య అస్సలు సంతోషంగా లేను.”

“సారీ... చాలా మంది ఈ మధ్య అదే మాట అంటున్నారు. ఇది సంధి దశ కనక, ప్రజలు తమ మూలాల్ని కోల్పోయినట్టు భావిస్తున్నారు కనక, అలా అంటున్నారు. కానీ నాకు నీ తీరు ఎప్పుడూ నచ్చుతుంది పీటర్!”

“నువ్వు... నీకు.. నేనెలా ఉండేవాణ్ణో గుర్తుందా?”

“ఓయ్! పీటర్! అదేదో అరవై అయిదేళ్ళ క్రిందటి విషయం కింద మాట్లాడుతున్నావు నువ్వు.”

“కానీ, చాలా జరిగాయి మధ్యలో... నేను...” ఒక్క దూకు దూకేశాడు. దూకాల్సిందే, ముతకదారే సులువైన దారి “నాకు పెళ్ళైంది. విడాకులు తీసుకున్నాం.”

“ఆఁ. చదివాను. నువ్వు విడాకులు తీసుకున్నప్పుడు సంతోషించాను.” అతను ముందుకు వంగాడు “గెయిల్ వైనాండ్ని పెళ్ళి చేసుకోగల అమ్మాయి నీ భార్య అయితే తను వదిలిపోవడమే అదృష్టం.”

మాటల్ని కలిపేసి అసహనంగా పలికే అలవాటుంది కేథరిన్ కి. ఈ మాటల్ని పలికినప్పుడు కూడా అది ఏమీ మారలేదు. తన పెళ్ళి విషయం కేథరిన్ కి అంత కన్న పట్టలేదని అతను నమ్మాల్ని వచ్చింది.

“కాటీ! నువ్వు చాలా తెలివైన దానివి. దయామయివి. కానీ ఆ నటన ఆపు” అన్నాడు. అది నటన కాదని తెలిసి, భయపడుతూ అన్నాడు. “ఆపెయ్యి, అప్పుడు నా గురించి ఏమనుకున్నావో చెప్పు... అంతా చెప్పెయ్... నేనేమీ అనుకోను... నాకు వినాలని ఉంది... అర్థమైందా? వింటేనే నాకు బావుంటుంది.”

“తప్పకుండా. నేను తిట్టి పొయ్యాలని ఆశించట్లేదుగా నువ్వు? నా దృష్టిలో అది నీ బుద్ధితేనితనం. కాకపోతే నీ అహంకారం.”

“ఆ రోజు ఏమనిపించింది. నేను రానప్పుడు - తర్వాత నాకు పెళ్ళి అయిందని విన్నప్పుడు?” ఇంక మరో దారే లేదన్నట్టు అంత మొరటుగా ఏ ప్రేరణ మాట్లాడినందులో ఆ తిమ్మిరిలో అతనికి తెలియలేదు. “చాలా బాధపడ్డావా?”

“అఁ. బాధ పడ్డాను. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఆ చిన్న వయసు వాళ్ళందరూ అలాగే బాధపడతారు. తర్వాత అదంతా తెలివి తక్కువగా కనిపించింది. నేను ఏడిచాను. ఎల్స్వర్త్ అంకుల్ని కొన్ని భయంకరమైన మాటలన్నాను. ఆయన డాక్టర్ని పిలివాల్సి వచ్చింది నాకు మత్తు మందు ఇచ్చేందుకు. తర్వాత కొన్నివారాలు పోయాక ఒక రోజు రోడ్డు మీద అకారణంగా మూర్ఛపోయాను. నిజంగా అసహ్యకరం అది. నేను అనుకోవడం ఇవి ఆచారాలలాంటి దశలు. ప్రతిమనిషీ దాటాల్సిందే - పొంగు చూపడాన్ని భరించినట్టు. ఎల్స్వర్త్ అంకుల్ అన్నట్టు నేను మినహాయింపునవ్వాలని నేనెందుకు ఆశించాలి?” బాధకి సంబంధించిన సజీవస్మృతి కన్న తీవ్రమైనది మృతస్మృతి. అది అక్కడుందని నాకు తెలియదు అనుకున్నాడు కీటింగ్.

“అదంతా మంచికే జరిగింది అనుకో. నీకు భార్యగా నన్ను నేను ఊహించుకోలేను.”

“లేవా... కాటీ?”

“అంటే... నీకే కాదు ఎవరికైనా సరే. సఫలమై ఉండేది కాదది. నా మనస్తత్వ రీత్యా నేను గృహిణిగా ఉండడానికి తగను. అది మరీ స్వార్థంగా, సంకుచితంగా అనిపిస్తుంది. నీకు ఇప్పుడు ఏమనిపిస్తోందో ఊహించగలను. దాన్ని మెచ్చుకుంటాను కూడా. మానవ సహజంగానే నువ్వు పశ్చాత్తాపపడి ఉంటావు. ఎందుకంటే నువ్వు నన్ను నమ్మించి దగా చేశావు.” మొహం ఇబ్బందిగా పెట్టాడతను. “ఈ విషయాలు ఎంత సిల్లీగా ఉంటాయో చూడు. నువ్వు కాస్త పశ్చాత్తాపపడడం సహజం - మామూలుగా జరిగే అసంకల్పిత చర్య. అయితే మనం ఆబ్జెక్టివ్గా చూడాలి. మనం పెద్దవాళ్ళమయ్యాం. విచక్షణ ఉన్న మనుషులం. ఏదీ మరీ సీరియస్ కాదు. మన చేతలవిషయంలో మనం నిజంగా నిస్సహాయులం. మనం అలా నియంత్రించబడి ఉన్నాం. దాన్ని ఒక అనుభవంగా తీసుకోవడం, ముందుకు సాగిపోవడం అంతే.”

“కాటీ! ఒక సమస్యకి గురై బయటపడ్డ ఎవరో అమ్మాయి గురించి మాట్లాడడం లేదు నువ్వు. నీ గురించి మాట్లాడుతున్నావు?”

“ప్రత్యేకించి తేడా ఏమైనా ఉందా? ఎవరి సమస్య అయినా ఒకటే. ఎవరి ఉద్వేగాలయినా ఒకటే.”

ఆమె ఆకుపచ్చమచ్చ ఉన్న పల్చటి రొట్టె పట్టీని కొరకడం చూశాడు. తన టిఫిన్ కూడా వచ్చినట్టు గమనించాడు. సలాడ్ కప్పులోంచి ఫోర్క్ పెట్టి బూడిద రంగు డైట్ క్రేకర్ ముక్క ఒకటి తిన్నాడు. అప్పుడు అర్థమైంది. అసంకల్పితంగా తినడం అనే నేర్పు కోల్పోయి, ప్రయత్న పూర్వకంగా తినాల్సివస్తే ఎంత ఎబ్బెట్టుగా ఉంటుందో. ఆ క్రేకర్ ఎప్పటికీ తరగదనిపించింది. నమలడం పూర్తి కాదే. నోట్లో ఉన్న గట్టి పదార్థాన్ని నమలకుండానే దవడలు ఆడిస్తున్నాడు.

“కాటీ!... ఆరేళ్ళుగా... నిన్ను క్షమించమని అడగడం ఎలాగా అని ఆలోచించాను. ఇప్పుడు నాకు ఆ అవకాశం వచ్చింది. కానీ నేను అడగను... అడగడం అర్థంలేని వ్యవహారంలా అనిపిస్తోంది. ఆ మాట అనడం భయంకరమేగానీ నాకు అలాగే అనిపిస్తోంది. అది నా జీవితంలో చేసిన అతినీచమైన పని - నిన్ను నొప్పించినందుకు కాదు. నిన్ను నొప్పించింది. నీకు తెలిసినంత కన్న నిన్ను ఎక్కువ నొప్పించి ఉండొచ్చు. అది నా అతినీచ నేరం. కాదు... కాటీ! నేను నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకున్నాను. నిజంగా నేను కోరుకున్నది అది ఒక్కటే. నేను కోరుకున్నది నిజం చేసుకోలేక పోవడం క్షమించరాని తప్పు. అది ఎంతో అసహ్యంగా, అర్థరహితంగా, భయంకరంగా ఉంది. పిచ్చికి దానికి తేడా ఏమిటి? ఎందుకంటే దానికి అర్థంలేదు. మర్యాద లేదు, బాధ తప్ప ఏమీ లేదు. అదికూడా వ్యర్థ బాధ... కాటీ! మనం కోరుకున్నది చేసేయ్యడం చాలా సులువనీ, కానీ తప్పనీ, మనని మనం నియంత్రించు కునేందుకు క్రమశిక్షణ అవసరమనీ మనకెందుకు బోధిస్తారు? ప్రపంచంలో అతి కష్టమైన పని ఏమిటంటే - మనం కోరుకున్నది చెయ్యడం. దానికి చాలా గొప్ప ధైర్యం కావాలి. నేను అంటున్నది మన గురించి. నేను నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోవాలని కోరుకున్నట్టుగా - నిజంగా మనం కోరుకున్నదాని గురించి, ఏ అమ్మాయితోనో పడుకోవాలనో, తాగాలనో, పేపర్లలో పేరు చూసుకోవాలనో కోరుకున్నట్టు కాదు. అవా? అవి కోరికలు కావు - కోరికల్నించి తప్పించుకునేందుకు చేసే పనులు. - ఎందుకంటే నిజంగా దేన్నయినా కోరుకోవడం చాలా పెద్ద బాధ్యత.”

“పీటర్! నువ్వు చెబుతున్నది అసహ్యంగా, స్వార్థపూరితంగా ఉంది.”

“కావచ్చు. నాకు తెలియదు. నీకు నేనెప్పుడూ నిజమే చెప్పాలి. దేని గురించైనా సరే, నువ్వు అడక్కపోయినా చెప్పాలి”

“సరే నువ్వు చెప్పేశావు. అది మెచ్చుకోదగ్గ లక్షణం. నువ్వు చాలా అందంగా ఉండేవాడివి.”

నన్ను గాయ పరిచింది కౌంటర్ మీద ఉన్న బాదంపప్పు పాత్ర అనుకున్నాడు చిరు కోపంతో. బాదం పప్పులు పచ్చగా, తెల్లగా ఉన్నాయి. ఈ మాసంలో పచ్చగా తెల్లగా ఉండాల్సిన పనేమిటి వాటికి? సెయింట్ పాట్రీక్స్ డే రంగులవి. - షాపు అద్దాల తలుపుల్లో అలాగే ఉంటాయి ఎప్పుడూ. సెయింట్ పాట్రీక్స్ డే అంటే వసంతకాలం. కాదు వసంతం కన్న మంచి కాలం. వసంతం వచ్చే ముందు దానికోసం ఎదురుచూసే కాలం.

“కాటీ! నేనింకా నీతో ప్రేమలోనే ఉన్నానని చెప్పను. ఉన్నానో లేదో తెలియదు. నన్ను నేనే ప్రశ్నించుకోలేదు ఆ విషయం. ఇక ఇప్పుడు ఏదైనా ఒకటే. ఈ మాట చెబుతున్నది ఏదో ఆశించి గాని, దేనికో ప్రయత్నిద్దామని గాని కాదు... లేక... నేను నిన్ను ప్రేమించానని తెలుసు నాకు. నిన్ను ప్రేమించాను. ఆ ప్రేమను నేను ఏమైనా చేసుకుని ఉండొచ్చు గాక, ఈ మాట చెప్పడం ఇదే ఆఖరి సారి అయినప్పటికీ చెబుతాను. నిన్ను ప్రేమించాను కాటీ!”

ఆమె అతనికేసి చూసింది. ఆమె సంతోషించినట్టు కనబడింది. ‘కదిలిపోలేదు, ఆనందించలేదు. జాలిపడ లేదు. కానీ మామూలుగా సంతోషించింది’ అనుకున్నాడతను. ‘ఆమె ఎప్పటికీ కన్యే అయినా, నిరాశకు గురైన సంఘసేవికే అయినా - ఇలాంటి ఆడవాళ్ళ

గురించి ప్రజలు అలాగే అనుకుంటారు - తన గుణాలకి తనే గర్విస్తూ సెక్స్ ను పనికిమాలిన విషయంగా పరిగణించే స్త్రీయే అయినా, ఆమె సంతోషం, తనకు ఒక గుర్తింపు. కోపంతోనే కావచ్చుగాక, ఆమె గుర్తించినట్టే అనుకున్నాడు. 'కానీ ఇదివేరు. వినోదంతో కూడిన ఈ సహనం వేరు. రొమాన్స్ అనేది మానవ లక్షణం, ఎవరైనాసరే అందరిలాగానే దాన్ని అలాగే తీసుకోవాలి, అది గొప్ప ప్రమాదాలేమీ తెచ్చిపెట్టని జనసామాన్య బలహీనత', అని కాటీ అభిప్రాయం అని చెబుతోంది ఆ సహనం. నేను చెప్పిన మాటల్ని ఇంకెవరు చెప్పినా అలాగే తృప్తిపడి ఉండేది. అది ఆమె తొడుక్కున్న కోటుమీద ఎరుపు ఎనామిల్ మెక్సికన్ లాంటిది. ఆ స్పందన మనుషుల గర్వంతో కూడిన ఆశకి తిరస్కార పూరితమైన అనుగ్రహం' అనుకున్నాడు కీటింగ్.

"కాటీ!... కాటీ!...! ఇది లెక్కలోకి రాదు అనుకుందాం. - ఇది, ఇప్పుడు - గతజలసేతు బంధనం అవుతుందనుకో. కాదా? ఇది ఆ గతాన్ని - ఉన్న దాన్ని ఉన్నట్టుగా స్పృశించలేదు కదా?... మనుషులు ఎప్పుడూ విచారిస్తూ ఉంటారు. గతం గతం అని, దాన్ని ఏదీ మార్చలేదని, - కానీ అది అలా ఉన్నందుకు నేను సంతోషిస్తున్నాను. దాన్ని మనం పాడు చెయ్యలేం. దాని గురించి ఆలోచించగలం. అవునా? ఎందుకు ఆలోచించకూడదు? నా ఉద్దేశం ఏమిటంటే, - నువ్వు చెప్పినట్టు, ఎదిగిన వాళ్ళంగా, మనని మనం ఫూల్స్ చేసుకోకుండా, ఏమీ ఆశించకుండా, గతంలోకి చూడగలం. న్యూయార్క్ లో నేను మొదటిసారి మీ ఇంటికి ఎప్పుడొచ్చానో గుర్తుందా? నువ్వు పల్చగా, చిన్నగా ఉన్నావు. జుట్టు చిందర వందరగా ఉంది. నేనెప్పుడూ నిన్ను తప్ప ఎవర్నీ ప్రేమించబోనని చెప్పాను. నా ఒళ్ళో కూర్చో బెట్టుకున్నాను. అసలు బరువే లేవు నువ్వు. అప్పుడు మళ్ళీ అన్నాను - ఇంకెవర్నీ ఎప్పుడు ప్రేమించబోనని. 'నాకు తెలుసు' అన్నావు నువ్వు."

"గుర్తుంది"

"మనం కలిసి ఉన్నప్పుడు... కాటీ! నేను చాలా విషయాలకు సిగ్గుపడతాను కానీ, మనం కలిసి ఉన్నప్పటి ఒక్క క్షణాన్ని తలుచుకుని మాత్రం సిగ్గుపడను. నన్ను పెళ్ళి చేసుకోమని నిన్ను అడిగిన క్షణాన్ని కాదు. నేనెప్పుడూ పెళ్ళిచేసుకోమని అడగలేదు - మనకి ఎంగేజ్మెంటు అయిందన్నాను. నువ్వు 'అవును'న్నావు. ఒక పార్క్ బెంచీ మీద, అప్పుడు మంచు పడుతోంది."

"అవును."

"నీ గ్లోవ్స్ గమ్మత్తుగా ఉన్నాయి. ఉలెన్ వి. నాలుగు వేళ్ళకి ఒక సొరుగు, బొటన వేలికి ఒకటి. మిటెన్స్ - నాకింకా గుర్తుంది. నూగు వెంట్రుకల మీద నీటిబిందువులు - గుండ్రంగా - స్పటికాల్లాగ - మెరిశాయి. మెరుపుకి కారణం, కారొకటి మన పక్క నుంచి వెళ్ళింది."

"అవును. అప్పుడప్పుడు వెనక్కి తిరిగి చూసుకోవడంలో తప్పేం లేదు. అయితే మన దృక్కోణం విశాలమౌతుంది. కాలంలో పాటు మనం ఆధ్యాత్మికంగా మెరుగవుతాం."

చాలాసేపు మౌనంగా ఉన్నాక అన్నాడు. గొంతు చప్పుగా ఉంది. "ఐ యామ్ సారీ!"

“ఎందుకు? నువ్వు చాలా మంచివాడివి పీటర్! మగవాళ్ళు నెంటిమెంటలిస్టులని ఎప్పుడు అంటూ ఉంటాను.”

‘ఇది నటన కాదు. లోపల, తాను తన పట్లకూడా నటించడం జరగకపోతే అలా నటించడం కుదరదు. అలాంటి నటనే అయితే దానికి హద్దు అన్నది ఉండదు. బయటపడే దారి ఉండదు. వాస్తవికతే ఉండదు’ అనుకున్నాడతను.

ఆమె అతనితో మాట్లాడుతూ పోయింది. కాసేపటికి టాపిక్ మారింది. వాషింగ్టన్ అయింది. అవసరమైనప్పుడు జవాబిస్తూ వచ్చాడతను.

‘గతం, వర్తమానం అనేవి సరళ క్రమంలో ఉంటాయని, గతంలో జరిగిన నష్టం ఏదైనా ఉంటే అది వర్తమానంలో పడేబాధతో పరిహారమౌతుందని, బాధ దానికి ఒక శాశ్వతత్వాన్ని ఇస్తుందని అనుకున్నాను. కానీ ఇలా దాన్ని నాశనం చెయ్యొచ్చని, వెనక్కి వెళ్ళి చంపెయ్యొచ్చని, అందువల్ల ఆమెకి అది ఎప్పుడూ జరగనట్టే ఉంటుందని ఇప్పుడు తెలిసింది.’

వాచీ చూసుకుని, అసహన సూచకంగా రొప్పింది.

“ఇప్పటికే అలస్యమైంది. నేను పరిగెత్తాలి.”

“నేను నీతో రాకపోతే ఏమైనా అనుకుంటావా కాటీ! అమర్యాద కాదు సుమా! అదే మంచిదనిపించింది.” అన్నాడు భారంగా.

“ఏమీ అనుకోను. నా దారి నేను తెలుసుకోగలను. పాత స్నేహితుల మధ్య మర్యాదలక్కర లేదు.” బేగ్ని, గ్లోవ్స్ని అందుకుని, ఒక పేపర్ నాప్కిన్ని ఉండలా చుట్టి, తన టీ కప్పులోకి నీటుగా జారవిడుస్తూ అంది. “ఈ సారి ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు నీకు ఫోన్ చేస్తాను. మళ్ళీ కలసి భోం చేద్దాం. ఎప్పుడన్నది గట్టిగా చెప్పలేను. నేను చాలా బిజీగా ఉన్నాను. చాలా చోట్లకి తిరగాలి. పోయిన నెల డిట్రాయిట్. పై వారం సెయింట్ లూయిస్. అయితే వాళ్ళు మళ్ళీ న్యూయార్క్ పంపించినప్పుడు ఫోన్ చేస్తాను. ఉంటామరి. పీటర్! చాలా బావుంది”

11

గెయిల్ వైనాండ్ మెరుస్తున్న ఓడ డెక్ చెక్కని చూస్తున్నాడు. అదీ, జ్వాల మరకలాగ ఉన్న ఇత్తడి తలుపు పిడీ, ఈ రెండూ అతనికి పరిసరాలస్పృహ కలిగించాయి. మరుగుతున్న విశాలమైన ఆకాశానికీ సముద్రానికీ మధ్య సూర్యుడు నింపుతున్న మైళ్ళ కొద్దీ ప్రదేశం అది. ఫిబ్రవరి నెల. ఓడ కదలడం లేదు. దక్షిణ పసిఫిక్ సముద్రం. ఓడ యంత్రాలు స్తబ్ధంగా ఉన్నాయి.

రెయిల్ మీదకి వంగి కింద నీటిలో ఉన్న రోర్క్ని చూస్తున్నాడు. రోర్క్ వెల్లకిలా తేలుతున్నాడు నీటిమీద - ఒక నిలుపు గీతలా, చేతులు చాచి, కళ్ళు మూసుకుని. అతని చర్మం మీద రంగు ఎండకు మారి ఇటువంటి రోజులు ముప్పై గడిచాయని చెబుతోంది. రోర్క్ చర్మపు రంగుద్వారా, రెయిల్ని అనుకుని ముడుచుకుని ఉన్న తన చేతుల గోధుమ వర్ణంద్వారా స్థూల కాలాల్ని అవగాహన చేసుకోవడం వైనాండ్ కిష్టం.

కొన్నేళ్ళుగా అతను ఓడ తియ్యలేదు. ఈ సారి రోర్క్ ఒకడే తన అతిథి కావాలనుకున్నాడు. డొమినిక్ ని ఇంటివద్దే విడిచి పెట్టాడు.

“నిన్ను నువ్వు చంపుకుంటున్నావు రోర్క్! ఎవరూ తట్టుకోలేని వేగంతో పోతున్నావు. మొనాడ్ నాక్ మొదలు. అవునా? చాలా కష్టమైన ఒక విన్యాసం చెయ్యడానికి తగినంత ధైర్యం నీకుందని అనుకుంటాను. ఆ విన్యాసం ఏమిటో తెలుసా? విశ్రాంతి.”

కొంచెం కూడా వాదించకుండా రోర్క్ ఒప్పుకున్నప్పుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. రోర్క్ నవ్వాడు.

“మిమ్మల్ని ఆశ్చర్యపరుస్తున్నది అదే అయితే వినండి, నేను నా పని నుంచి పారిపోవడం లేదు. ఎప్పుడు ఆపాలో నాకు తెలుసు - శాశ్వతంగా తప్ప ఆపలేను. ఎక్కువ పని చేస్తున్నట్టు నాకు తెలుసు. ఈ మధ్య ఎక్కువ పేపరు వృథా అవుతోంది. పనికిరాని పని చేస్తున్నాను.”

“పనికిరాని పని ఎప్పుడన్నా చేస్తావా?”

“చేస్తాను. ఇతర అర్కిటెక్ట్ ల కన్నా ఎక్కువే కావచ్చు. కానీ వాళ్ళకున్న క్షమార్హత నాకు ఉండదు. అంతగా చేస్తాను. నా ప్రత్యేకతగా నేను చెప్పుకోగల విషయం ఏమిటంటే నా చెత్త నా చెత్తబుట్టకే పరిమితం అవుతుంది.”

“ముందే హెచ్చరిస్తున్నాను. మనం నెలల పాటు తిరిగి రాం. బలాదూర్ తిరగడం చేతకాని వాడిలాగా వారం అయ్యేసరికి విచారించడం మొదలుపెట్టి, డ్రాఫ్టింగ్ టేబుల్ కోసం గోలపెడితే నేను వెనక్కి తీసుకురాను. నా ఓడమీద నేను మహాచెడ్డ నియంతని. అక్కడ నువ్వు ఊహించగలిగే ప్రతిదీ నీకు దొరుకుతుంది, పెన్సిల్, పేపరు తప్ప. నీకు వాక్ స్వాతంత్ర్యం కూడా ఉండనివ్వను. ఒకసారి ఓడ ఎక్కాక గర్దల్లు, ప్లాస్టిక్కు, కాంక్రీటు అనడానికి వీలేదు. తినడం, నిద్రపోవడం, ఎందుకూ పనికిరాని మిలియనీర్ లాగ బతకడం నేర్చుతాను.”

“చూస్తాను ఎలా ఉంటుందో.”

ఆఫీసులో పని మరికొన్ని నెలలపాటు రోర్క్ లేకపోయినా నడుస్తుంది. చేతిలో ఉన్న పనులు పూర్తి అయిపోయాయి. రెండు కొత్త పనులున్నాయి. వాటిని వసంతకాలం వరకూ మొదలుపెట్టనక్కర లేదు.

కోర్ట్ లండ్ విషయంలో కీటింగ్ కి అవసరమైన స్కెచ్ లన్నీ తయారుచేసి ఇచ్చేశాడు. కట్టుబడి మొదలవ్వాలి ఉంది. డిసెంబరు చివర్లో సముద్ర ప్రయాణానికి ముందు, ఒక రోజు వెళ్ళి కోర్ట్ లండ్ స్థలాన్ని చూసొచ్చాడు పనీ పాటా లేకుండా వట్టినే కుతూహలంగా చూసే ప్రేక్షకుల్లో ఒకడుగా నిలబడి, ఆవిరితో పనిముట్లు నేలను తవ్వి పునాదులు తియ్యడం చూశాడు. ఈస్ట్ రివర్ మందకొడిగా ప్రవహిస్తూ, నల్లటి నీళ్ళతో ఒక విశాలమైన పట్టిలా ఉంది. దాని వెనక పల్చటి మంచుతునకల మసక తెర. ఆ వెనక నగర ఉన్నత భవనాలు మృదువుగా మారిపోయి ఆర్కిడ్, నీలి రంగుల్లో జలవర్ణ చిత్రాలుగా చూచాయిగా కనిపిస్తున్నాయి.

రోర్క్ తో కలిసి ఒక దీర్ఘ సముద్రయాత్రకి వెళుతున్నానని వైనాండ్ చెప్పినప్పుడు డొమినిక్ కాదనలేదు. “డియరెస్ట్! నీకు అర్థమైందిగా, నేను నీ నుంచి పారిపోవడం లేదు. అన్నింటి నుంచీ

కొంతకాలం దూరంగా ఉండడం అవసరం. హోవార్డ్తో ఉండడం అంటే నాతో నేను ఒంటరిగా ఉన్నట్టే - మరింత ప్రశాంతంగా ఉన్నట్టు.”

“నిజమే గెయిలీ! నేనేం అనుకోను.”

అతను ఆమెకేసి చూశాడు. నమ్మరాని సంతోషంతో ఉన్నట్టుండి నవ్వేశాడు “డామినిక్! నీకు అసూయగా ఉందనుకుంటున్నా. ఇది బావుంది. నాపట్ల నీకు అసూయ కలిగించాడంటే ఇంతకు ముందుకన్నా ఎక్కువ కృతజ్ఞుణ్ణి అతనికి.”

తనకి అసూయేనని చెప్పలేక పోయింది డామినిక్ ఎవరంటే అసూయో కూడా చెప్పలేకపోయింది.

డిసెంబర్ నెలాఖరులో బయలుదేరింది ఓడ. రోర్స్ పైన ఏ క్రమశిక్షణా విధించాల్సిన పని కనబడలేదు వైనాండ్కి. వైనాండ్ నిరుత్సాహం చూసి నవ్వుకున్నాడు రోర్స్. అతను భవనాల గురించి మాట్లాడలేదు. గంటల తరబడి డెక్ మీద ఎండలో పడుకున్నాడు. పని చెయ్యకపోయడంలో నిపుణుడిలా మసలాడు. వాళ్ళేమీ మాట్లాడుకోలేదు. తమ మధ్య నడిచిన మాటలేమిటో వైనాండ్ గుర్తుకు తెచ్చుకోలేని రోజులున్నాయి. తాము ఏమీ మాట్లాడుకోక పోవడం సాధ్యమేనని అనిపించింది. వాళ్ళ ప్రశాంతతే వాళ్ళ ఉత్తమ అభివ్యక్తి సాధనం.

ఈ రోజు ఇద్దరూ కలిసే ఈతకు దిగారు. వైనాండ్ ముందుగా పైకి వచ్చేశాడు. రెయిల్ దగ్గర నిలబడి నీటిలో ఉన్న రోర్స్ని చూస్తూ ఈ క్షణాన నాకు ఎంత అధికారం ఉందో అనుకున్నాడు. ఆ ఎర్రజుట్టు అబ్బాయిని సముద్రానికి, సూర్యుడికి వదిలేసి బయలుదేరి వెళ్ళిపోమ్మని ఓడని ఆదేశించగలడు. ఆ ఆలోచన అతనికి సంతోషాన్నిచ్చింది. అధికారం, ఆ అధికారాన్ని వినియోగించేట్టు చేసే శక్తి ఏదీ మిగలనంతగా తను రోర్స్కి లొంగిపోయి ఉండడం - ఈ రెండూ సంతోష కారణాలు. ప్రతి భౌతికపరికరం తన పక్షాన ఉంది. స్వరతంత్రుల్లో కొద్దిపాటి సంకోచాలు చాలు. ఒక ఆదేశం - ఒక చెయ్యి ఏదో వాల్వ్ తెరవడం - విధేయురాలైన యంత్రం వెళ్ళిపోతుంది. కానీ చెయ్యలేదు. ఇక్కడ ఉన్నది నీతి వ్యవహారం కాదు. వెళ్ళిపోవడంలో ఉన్న భయంకరత్వం కూడా కాదు. ఒక ఖండం భవిష్యత్తు అంతా ఆధారపడి ఉందనిచెబితే ఎవరైనా ఒక మనిషిని వదిలించుకుంటారు. కానీ ఈ మనిషిని వదిలేసేటట్టు చెయ్యగలది ఏదీ లేదు. గెయిల్ వైనాండ్ అనే తను ఇప్పుడు నిస్సహాయుడు. తన కాళ్ళ కింద దృఢమైన చెక్కల డెక్ ఉంది. కానీ ఓడ పొట్టలోని ఇంజన్కన్న నీళ్ళపైన చెక్క ముక్కలా తేలుతున్న రోర్స్కి ఎక్కువశక్తి ఉంది. ‘ఎందుకంటే ఆ శక్తి నుంచే కదా ఈ ఇంజను తయారైంది’ అనుకున్నాడు.

రోర్స్ డెక్ పైకి వచ్చేశాడు. రోర్స్ శరీరాన్ని, అతని శరీరం నుంచి కిందకి కారుతున్న నీటిపూసల్ని చూశాడు వైనాండ్. “హోవార్డ్! స్టోడర్డ్ టెంపుల్ విషయంలో ఒక పొరపాటు చేశావు. ఆ శిల్పం డామినిక్కి కాదు నీది అయి ఉండాలి” అన్నాడు.

“అలా చెయ్యడానికి వీల్లేనంత అహంభావిని నేను.”

“అహంభావివా? అహంభావి అయితే ఎంతో ఇష్టంగా చేసి ఉండేవాడు. నువ్వు మాటల్ని వింతపద్ధతిలో వాడతావు.”

“కాదు. సరైన పద్ధతిలో వాడుతాను. నేను దేనికీ ప్రతీకను కావాలనుకోను, నేను నేనే.”

* * *

ఒక డెక్ చెయిర్లో చాచుకుని కూర్చుని లాంతరు వైపు తృప్తిగా చూశాడు. అతని వెనక ఉంది ఆ గాజు దీపం. అది నల్లటి సముద్రశూన్యాన్ని కత్తిరించి కాంతి గోడల మధ్య అతనికి ఏకాంతాన్ని ఇచ్చింది. ఓడ కదలికని వింటున్నాడు. రాత్రి వీచే వెచ్చటి గాలి అతని ముఖం మీద తెలుస్తోంది. అతని చుట్టూ ఓడ డెక్ ఒకటే కనిపిస్తోంది, అదే అంతిమం ఇంకేం లేదు అన్నట్లుగా.

అతని ఎదురుగా రెయిల్ దగ్గర నుంచున్నాడు రోర్క్. పొడుగాటి తెల్లటి ఆకృతి. నల్లటి అంతరిక్షానికి ఆనుకుని తలపైకెత్తి ఒక అసంపూర్ణ భవనంలో నిలబడ్డట్టు. చేతులు రెయిల్ని పట్టుకుని ఉన్నాయి. పొట్టి చేతుల చొక్కా కావడం వల్ల దీపం వెలుగులో చేతులు కనబడుతున్నాయి. నీడలు ఏర్పరిచిన గొప్పులు, చేతుల బిగువైన కండరాల్ని మెడనరాల్ని నొక్కి చూపుతున్నాయి. ఓడ ఇంజన్, ఆకాశ భవనాలు, అట్లాంటిక్ మీదుగా వేసిన కేబుల్స్, మనిషి సృజించిన సర్వ వస్తువులు తలపుకొచ్చాయి వైనాండ్కి.

“హోవార్డ్! ఇదీ నేను కోరుకున్నది. నువ్వు నాతో ఇక్కడ ఉండాలని.”

“నాకు తెలుసు.”

“నిజంగా అదేమిటో చెప్పనా? పిసినారితనం, భూమిమీద రెండు విషయాల్లో నేను పిసినారిని. నువ్వు డొమినిక్. ఇప్పటి వరకూ దేనికీ సొంతదారుకాని కోటీశ్వరుణ్ణి. యజమాని తనం గురించి నువ్వేమన్నావో గుర్తుందా? నేను సొంత ఆస్తి అనే భావనని కనిపెట్టి విచక్షణ రహితంగా ఆస్తికూడబెట్టిన ఆదిమ మానవుడులా ఉన్నాను. గమ్మత్తుగా ఉంది. ఎల్సేవర్ట్ టూహీని చూడు.”

“ఎల్సేవర్ట్ టూహీ దేనికిప్పుడు?”

“అతను అంటే అతను చేసే బోధనలు అని. ఇటీవల అనిపిస్తోంది - తను బోధిస్తున్నదేమిటో తనకు తెలుసా అని. పరిపూర్ణమైన అర్థంలో నిస్వార్థపరతని, కదా? నేను అదే కదా? అతనికి తెలుసా నేను రూపుదాల్చిన అతని భావనని అని? అయితే నా ఉద్దేశాన్ని అతను ఒప్పుకోడనుకో. కానీ ఉద్దేశాలు వాస్తవాలని మార్చవు. అతను నిజమైన తాత్వికార్థంలో నిస్వార్థపరత గురించే అంటున్నట్లయితే - టూహీ తాత్వికుడు కదా - అది కూడా అర్థిక విషయాల దృష్ట్యాకాక ఇంకా లోతుగా ఆలోచించి అని ఉంటే, నన్ను చూడమను చాలు. నేను దేనికీ ఎప్పుడూ సొంతదారుణ్ణి కాను. ఎప్పుడూ దేన్నీ కోరుకోలేదు. టూహీ ఎప్పుడూ ఊహించను కూడా ఊహించలేని రీతిలో దేన్నీ ఆశించను. లెక్క పెట్టను. ప్రాపంచిక ఒత్తిడులకు లోనయిన బరోమీటర్లా నన్ను నేను మలుచుకున్నాను అతని జనగళమే నన్ను కిందకి మీదకి నెట్టింది. ఆ క్రమంలో నేను సంపద కూడగట్టుకున్న మాట నిజం. అయితే అది మొత్తం చిత్రం యొక్క ఆంతరిక వాస్తవికతను మార్చగలదా? ఒకవేళ నేను ప్రతి పైసాని

దానం చేసేశాననుకో, ఎప్పుడూ నేను డబ్బును ఏ మాత్రం కోరుకోనివాణ్ణి అనుకో, కోరుకోకుండా మానవతా దృక్పథంలో ప్రజాసేవ చేయడానికే పూనుకున్నాననుకో, నేను ఏం చెయ్యాల్సి ఉండేది? అచ్చంగా ఇప్పటి వరకూ నేను ఏం చేశానో అదేగా? అత్యధిక సంఖ్యాకులకి అత్యంత సంతోషాన్ని ఇవ్వడం. అత్యధిక సంఖ్యాకుల అభిప్రాయాల్ని, కోరికల్ని, అభిరుచుల్ని, వ్యక్త పరచడం. ప్రతి ఉదయం న్యూస్ పేపర్ల కొట్లలో మూడు సెంటల బేలట్ పేపర్ని వేసి స్వేచ్ఛగా నాకు తమ ఆమోదాన్నీ మద్దత్తునీ ఇస్తున్న మెజారిటీ అది. వైనాండ్ పేపర్లంటావా? ముప్పై ఒక్క సంవత్సరాలుగా అవి అందరికీ ప్రాతినిధ్యం వహించాయి - గెయిల్ వైనాండ్కి తప్ప. ఏ తపోభూమిలోని ఏ మునీ సాధించలేని విధంగా నా అహాన్ని ఉనికికి లేకుండా రద్దు చేశాను. అయినా ప్రజలు నన్ను అవినీతిపరుడనే అంటున్నారు. ఎందుకు? ఆశ్రమంలో ముని భౌతికసంపదల్ని మాత్రమే త్యాగం చేస్తాడు. తన ఆత్మవైభవం కోసం అతను చెల్లించే చిన్న వెల అది. కానీ నేనో, నేను వాహనాలు, సిల్కు పైజామాలు, ఒక పెంట్ హౌస్ మాత్రమే తీసుకుని వాటికి బదులుగా ఈ ప్రపంచానికి నా ఆత్మని ఇచ్చేశాను. త్యాగమే సుగుణానికి గీటురాయి అయితే ఎవరు ఎక్కువ త్యాగి? ఎవరు నిజమైన ముని?"

“గెయిల్!... మీకు మీరే ఇలా చెప్పుకుంటారని నేనెప్పుడూ అనుకోలేదు.”

“ఎందుకు చెప్పుకోకూడదు? నేనేం చేస్తున్నానో నాకు తెలుసు. సామూహిక ఆత్మ మీద అధికారం కావాలనుకున్నాను, సంపాదించాను. సామూహిక ఆత్మ అనే మాట ఒక గందరగోళపు భావన కదా? అయితే ఎవరైనా దాన్ని కళ్ళెదుట చూడాలనుకుంటే న్యూయార్క్ బేనర్ పత్రిక కాపీ నొకదాన్ని తీసుకోమను.”

“అవును...”

“తను చెబుతున్న పరహితవాదమూ, ఇదీ ఒకటి కాదు అని టూహీ అంటాడనుకో. ఆయన ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే తమకేం కావాలో అది ప్రజల నిర్ణయానికే వదిలెయ్యకూడదని. నేనే నిర్ణయించాలని అంటాడు. అయితే అతని ఉద్దేశం - నాకు ఏది ఇష్టమో అదిగాని, వాళ్ళకి ఏది ఇష్టమో అది గాని కాదు. వాళ్ళకి ఏది ఇష్టమై తీరాలని నేను అనుకుంటానో దాన్ని నేనే నిర్ణయించి వాళ్ళ గొంతుల్లో కుక్కాలని అంటాడు. దాన్నయితే కుక్కాల్నిందేలే. ఎందుకంటే వాళ్ళ స్వచ్ఛంద ఎంపిక మటుకు బేనరే. అయితే ప్రపంచంలో ఇవాళ అటువంటి పరహిత వాదులు కొంతమంది ఉన్నారులే.”

“మీరు ఆ విషయం గుర్తించారా?”

“ఆఁ. ప్రజలకి సేవ చేసి తీరాలి అంటే వేరే దారేముంది? ఇతరుల కోసం బతకాలి అంటే ప్రతివాడి కోరికలకీ తలొగ్గి అవినీతి పరుడనిపించుకోవడం అయినా చెయ్యాలి లేదా, అందరి మంచీ అని నువ్వునుకుంటున్నదాన్ని ప్రతివాడి మీదా రుద్దడం అయినా చెయ్యాలి. ఇంకో దారి ఏదన్నా కనిపిస్తోందా?”

“లేదు.”

“ఇంకేం మిగిలింది అప్పుడు? సభ్యత ఎక్కడ మొదలౌతుంది? ఈ పరహిత వాదం ముగిసిన చోట ఏది మొదలౌతుంది? నేను దేన్ని ఇష్టపడుతున్నావో తెలుసా?”

“తెలుసు.” రోర్క్ గొంతులో అయిష్టాన్ని, ఇంచుమించు విచారంలాగా ధ్వనించిన అయిష్టాన్ని, గమనించాడు వైనాండ్.

“ఏమైంది? ఎందుకలా ఉంది నీ మాట?”

“సారీ! క్షమించాలి. నేను వేరే ఏదో ఆలోచించాను. చాలా కాలంగా దాని గురించి ఆలోచిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా నన్ను డెక్ మీద పడుకో బెట్టి, సోమరిని చేసినప్పటి నుంచీ ఆలోచిస్తున్నాను”

“నా గురించా?”

“చాలా వాటితో పాటు మీ గురించికూడా.”

“ఏం తేల్చావు?”

“నేను పరహితవాదిని కాదు. కనక ఇతరులకోసం విషయాలు తేల్చాను?”

“నా గురించి విచారించక్కర్లేదు. నన్ను నేను అమ్మేసుకున్నాను. ఆ విషయంలో నాకు భ్రమలేమీ లేవు. నేను ఎప్పటికీ ఒక అల్పా స్కారెట్‌ని కాను, జనం దేన్ని నమ్ముతారో దాన్ని అతను నిజమని నమ్ముతాడు. నాకు ప్రజలంటే చిరాకు. అదే నేను నిరపరాధిననడానికి రుజువు. నా జీవితాన్ని అమ్మేసుకున్నాను. కానీ మంచి వెల దొరికింది. అధికారం. దాన్నెప్పుడూ వాడలేదు. ఇంతకాలం వ్యక్తిగతంగా దేన్నీ కోరుకోలేకపోయాను. అయితే నేనిప్పుడు స్వేచ్ఛగా ఉన్నాను. నాకు కావలసినదాని కోసం, నేను నమ్మినదానికోసం అధికారాన్ని వాడుకోగలను. నీ కోసం, డొమినిక్ కోసం.”

రోర్క్ వేరే వైపుకి తిరిగాడు. మళ్ళీ వైనాండ్ వైపు తిరిగినప్పుడు “అలాగే అనుకుంటున్నాను” అని మాత్రం అన్నాడు.

“ఈ గడిచిన వారాల్లో దేని గురించి ఆలోచిస్తూ వచ్చావు?”

“నన్ను స్టాంటన్ నుంచి బహిష్కరించిన డీన్ వెనక పనిచేసిన నియమం గురించి.”

“ఏం నియమం?”

“ఈ ప్రపంచాన్ని నాశనం చేస్తున్న నియమం గురించి, మీరు మాట్లాడుతున్న నియమం గురించి, నిజమైన నిస్వార్థపరత గురించి.”

“వాళ్ళు ఉంది అంటున్న ఆదర్శం లేదా?”

“వాళ్ళు పొరబడ్డారు. అది ఉంది. వాళ్ళు ఊహించిన విధంగా లేదు. ప్రజల విషయంలో, చాలా కాలంగా, నేను అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నది అదే. వాళ్ళకి ఆత్మ అనేదే లేదు. వాళ్ళు ఇతరులలో జీవిస్తున్నారు. వాళ్ళవి ఎరువు జీవితాలు. పీటర్ కీటింగ్‌ని చూడండి?”

“వాడిని చూడు. వాడి సాహసం నాకు అసహ్యం.”

“నేను చూశాను. అతనిలో మిగిలిన ఉన్నదేదో దాన్ని చూశాను. అతన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపకరించింది అది. అతను మూల్యం చెల్లిస్తున్నాడు. ఏ తప్పుకి చెల్లిస్తున్నానా అని ఆశ్చర్యపోతూ, తను చాలా స్వార్థపరుడని తనకు తాను చెప్పుకుంటూ చెల్లిస్తున్నాడు. అతని ఏ చర్యలో గాని, ఏ ఆలోచనలో గాని, ఎప్పుడైనా స్వార్థం ఉందా? అతని జీవితం లక్ష్యం ఏమిటి? గొప్పతనం - ఇతరుల దృష్టిలో కీర్తి, ప్రశంస, అసూయ. అవీ అతని లక్ష్యాలు. అవన్నీ ఇతరుల నుంచి వచ్చేవే. అతని నమ్మకాల్నీ, అభిప్రాయాల్నీ ఇతరులు నిర్దేశించారు. అవి అతనివి కావు. కానీ అవి తనవని ప్రజలనుకున్నారని తృప్తి పడ్డాడు. అతని చోదక శక్తి ఇతరులు. అతని ముఖ్య లక్ష్యం ఇతరులు. తను గొప్పవాడు కావాలనుకోలేదు. ఇతరులు తనను గొప్పవాడని భావించాలనుకున్నాడు. అతను దేన్నీ నిర్మించాలనుకోలేదు. అర్కిటెక్ట్ గా ప్రశంస పొందాలనుకున్నాడు. ఇతరుల మెప్పునాశిస్తూ ఎవరి నుంచో ఎరువు తెచ్చుకున్నాడు. మీరు అంటున్న నిజమైన స్వార్థరాహిత్యం అక్కడ ఉంది. తన ఆత్మను మోసగించుకున్నాడు. దాన్ని వదిలిపెట్టుకున్నాడు. కానీ చిత్రంగా అందరూ అతన్ని స్వార్థపరుడంటున్నారు.”

“చాలా మంది అనుసరించే పద్ధతి అది.” వైనాండ్ వ్యాఖ్య.

“అవును! ప్రతి నీచప్రవర్తనకీ మూలం అది. మూలకారణం స్వార్థరాహిత్యం కాదు. వాళ్ళని చూడండి. ప్రతి వాడూ అబద్ధాలాడతాడు. మోసం చేస్తాడు. కానీ పైకి మర్యాదస్తుడిలా కనబడతాడు. తనకు నిజాయితీ లేదని వాడికి తెలుసు. ఇతరులు తనని నిజాయితీ పరుడనుకుంటే చాలు. ఆ అనుకోవడంనుంచి వాడు తన ఆత్మగౌరవాన్ని ఉత్పత్తి చేసుకుంటాడు. ఎరువు మనిషి. వాడు తనది కాని పనికి క్రెడిట్ తీసేసుకుంటాడు. తను అంతంతమాత్రం మనిషి అని తనకు తెలుసు. కానీ ఇతరుల దృష్టిలో మాత్రం గొప్పవాడు. వాడు ఎప్పుడూ గొప్ప నిస్పృహలో ఉంటాడు. తనకన్న తక్కువ వాళ్ళని ప్రేమిస్తాడు. తనకన్న అసమర్థుల్ని పట్టుకు వేళ్ళాడతాడు - వాళ్ళతో పోల్చుకుని తను గొప్పవాడని నిరూపించుకునేందుకు. వాడి ఏకైక లక్ష్యం ధనార్జన. ధనార్జన కాంక్షలో నాకు చెడేమీ కనిపించదు. కానీ డబ్బు అనేది మరిదేన్నో సాధించడానికి ఒక పరికరం మాత్రమే. డబ్బుని తన వ్యక్తిగత ప్రయోజనం కోసం కోరుకుంటే తన పరిశ్రమలో పెట్టుబడి పెట్టేందుకు, దేన్నో సృష్టించేందుకు, చదువుకి, పర్యటనలకి, విలాసాలతో ఆనందించేందుకు కోరుకుంటే అతను మొత్తంగా నీతిమంతుడే. కానీ ఎవడైతే డబ్బునే అన్నింటి కన్న ప్రధానంగా చూస్తాడో వాడు వాటన్నింటినీ దాటి వెళ్ళిపోతాడు. వ్యక్తిగత విలాసం వాడికి ఆనదు. వాళ్ళకి కావాలనిందల్లా ఆడంబరం. డాబు. దర్పం. ఇతరుల్ని ఆకట్టుకుని ఆనందింప చెయ్యడం. వాళ్ళందరూ ఎరువు మనుషులే. మన సాంస్కృతిక ఉద్యమకారుల్ని చూడండి. ఒక ఉపన్యాసకుడుంటాడు. పుస్తకాల నుంచీ, సినిమాల నుంచీ, ఇతరుల నుంచీ ఎరువు తెచ్చుకున్న భావాలు విసుగు పుట్టేలా ఉపన్యసిస్తూ పోతాడు. దాని సారం అతనికే పట్టదు. శ్రోతలకి ఏమీ పట్టదు. కానీ కూర్చుంటారు, ఫలానా ప్రసిద్ధుడి ఉపన్యాసం విన్నామని మిత్రులకి చెప్పకోవడానికి. అందరూ ఎరువు మనుషులే.”

“నేనే ఎల్వీవర్ట్ టూహీ నయితే అనేవాణ్ణి - ‘మీరు స్వార్థం ఉండకూడదని కదా చెబుతున్నారు? కానీ వాళ్ళంతా స్వార్థంకోసం ప్రవర్తిస్తున్నారు, జనం తమని గుర్తించాలని, ఇష్టపడాలని, పొగడాలని.’ అన్నాడు వైనాండ్.

“దాని కోసం దేన్ని మూల్యంగా చెల్లిస్తున్నారు. ఆత్మ గౌరవాన్ని. అదికూడా అతి ముఖ్యమైన విషయాల్లో - విలువల విషయంలో - నిర్ధారణల విషయంలో, చైతన్యం విషయంలో, ఆలోచనల విషయంలో, తమకంటే ఇతరులకే ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నారు - సరిగ్గా పరహిత వాదం ఆదేశిస్తున్నట్టుగానే. నిజంగా స్వార్థపరుడైన మనిషి ఎవడూ ఇతరుల ఆమోదాన్ని పట్టించుకోడు. అతనికి ఆ అవసరమే ఉండదు.”

“ఆ విషయం టూహీకి తెలుసనుకుంటాను. అదే అతనికి ప్రమాదకరమైన నానెన్ను వ్యాప్తి చెయ్యడానికి తోడ్పడుతోంది. కేవలం బలహీనత, పిరికితనం. ఇతరుల దగ్గరకి సాయం కోసం పరిగెత్తడం సులువు. తన మీద తను ఆధారపడి నిలబడడం కష్టం. ప్రేక్షకుల కోసం దొంగ సుగుణాన్ని నటించొచ్చు. నిన్ను నువ్వు మోసం చేసుకోలేవు. ఆత్మ రాజీపడని న్యాయమూర్తి. దానినుంచి వాళ్ళు పారిపోతారు. బతుకంతా పారిపోవడమే. కొన్ని వేల రూపాయలు సేవా కార్యక్రమాలకి విరాళంగా ఇచ్చేసి నేను ఉత్తముణ్ణి అనుకోవడం తేలిక. తన వ్యక్తిగతమైన విజయం పునాదిగా స్వీయప్రమాణాలు ఆధారంగా ఆత్మగౌరవాన్ని నిలబెట్టుకోవడం కష్టం. సమర్థతకి బదులుగా ప్రేమ, ఆకర్షణ, దయ, దాతృత్వం లాంటి ప్రత్యామ్నాయాలని వెతుక్కోవడం సులువు. కానీ సమర్థతకి ప్రత్యామ్నాయం లేదు.”

“అదీ, ఒక ముక్కలో ఎరువుమనుషుల్లో భయంకరత్వం. వాళ్ళకి వాస్తవాలు అక్కర్లేదు, ఆలోచనలు అక్కర్లేదు, పనులు అక్కర్లేదు, వాళ్ళకి కావలసిందల్లా జనమే. జనాభిప్రాయమే. ‘ఇది నిజమేనా?’ అని అడగరు వాళ్ళు. ‘ఇతరుల నిజమని అనుకుంటున్నది దీన్నేనా?’ అని అడుగుతారు. స్వీయ నిర్ధారణలుండవు. పునరుక్తులు తప్ప. పనిచెయ్యడం కాదు. చేస్తున్నట్టు కనిపించడం ముఖ్యం. సృష్టి కాదు, ప్రదర్శన ముఖ్యం. సమర్థత కాదు. స్నేహం ముఖ్యం. గుణం కాదు, ఊత ముఖ్యం. పనిచేసే వాళ్ళూ, ఆలోచించే వాళ్ళూ, ఉత్పత్తి చేసే వాళ్ళూ లేకపోతే - ఆ ‘స్వార్థపరులు’ లేకపోతే - ఈ ప్రపంచం ఏమౌతుంది? నువ్వు ఇతరుల మెదళ్ళతో ఆలోచించవు. ఇతరుల చేతులతో పనిచెయ్యవు. నువ్వు నీ స్వతంత్ర నిర్ధారణ శక్తిని నిలిపేస్తే నీ చైతన్యాన్ని నిలిపేసుకుంటున్నట్టు లెక్క. చైతన్యాన్ని నిలిపేసుకోవడం అంటే జీవితాన్ని ఆపెయ్యడం. ఎరువు మనుషులకి వాస్తవికతా భావన ఉండదు. వాళ్ళ వాస్తవికత వాళ్ళలో కాక మానవ శరీరాలని ఒకదాన్నుంచి మరొకదాన్ని వేరు చేసే శూన్యస్థలంలో ఉంటుంది. దానికి ప్రత్యేక ఉనికి ఉండదు. కేవలం సంబంధమే ఉంటుంది. అది దేనికీ బద్ధమై ముడిపడి ఉండదు. మనుషుల్లోని ఆ శూన్యత్వమే నాకు అర్థంకాదు. ఒక కమిటీని కలిసినప్పుడు నన్ను ఆపేసేది అదే. ఆత్మల్లేని మనుషులు తర్కబద్ధం కాని అభిప్రాయాలు బ్రేకులూ, ఇంజనూ లేని కదలిక. బాధ్యత లేని శక్తి. ఎరువు మనిషి పని చేస్తాడు కానీ అతని చర్యల ఉత్పత్తి కేంద్రం ఇతర మనుషుల్లో చెల్లాచెదురైపోయి ఉంటుంది. అన్ని చోట్లా ఉన్నట్టు ఉంటుంది. ఎక్కడా ఉండదు. అతనితో తర్కం కుదరదు. తర్కానికి దిగదు. నువ్వుతనితో మాట్లాడలేవు.

అతనికి వినబడదు. ఒక ఖాళీ బెంచి నిన్ను విచారిస్తుంది. గుడ్డి మూక రెచ్చిపోయి అర్థం, ప్రయోజనం లేకుండా నిన్ను నలిపెయ్యజూస్తుంది. స్టీవ్ మేలారి ఆ భూతాన్ని నిర్వచించలేక పోయాడు. ఇదీ అని చెప్పలేకపోయాడు. కానీ అతనికి తెలుసు. చొంగ కార్చే మృగం అని అతను భయపడేది అదే. ఆ ఎరువు మనిషే.”

“తమ అంతరాంతరాల్లో కూడా ఒప్పేసుకోలేరు. కానీ ఈ విషయం ఎరువు మనుషులకి తెలుసు. విడిగా ప్రత్యేకంగా నిలబడే మనిషిని తప్ప వాళ్ళు దేన్నైనా ఎవరినైనా ఆమోదిస్తారు. అతన్ని తక్షణం గుర్తుపట్టేస్తారు. గుర్తుపట్టే సహజశక్తి వాళ్ళకి ఉంటుంది. ప్రత్యేకమైన, శ్రమ క్రమపరివ్యాప్తమైన అసహ్యం ఉంటాయి అతని పట్ల. వాళ్ళు నేరగాళ్ళను క్షమిస్తారు. నియంతల్ని ప్రశంసిస్తారు. నేరం, హింస, రెండూ ముడిపడి ఉంటాయి. అవి ఒకదానికి ఒకటి ఆధారం. వాళ్ళకి బంధాలు కావాలి. దయనీయమైన తమ అల్ప వ్యక్తిత్వాలని తారసపడ్డ ప్రతి వాళ్ళ మీద రుద్దాల్సి ఉంటుంది. స్వతంత్ర వ్యక్తి అన్నవాడు వాళ్ళని చంపేస్తాడు. ఎందుకంటే అతని‘లో’ వాళ్ళకి ఉనికి ఉండదు. వాళ్ళకి ఉన్న ఉనికి అంతా ఇతరుల్లోనేనాయె. స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రతిపాదించే ఏ ఆలోచన పట్లనైనా వాళ్ళకి కోపమే. దుష్కృపం. స్వతంత్రుడి పట్ల వాళ్ళకి ఉన్న ప్రమాదకరమైన కోపాన్ని గమనించండి. ఒక్కసారి వెనక్కి తిరిగి మీ జీవితాన్ని చూసుకోండి మీరు కలిసిన వ్యక్తుల్ని చూసుకోండి. వాళ్ళకి తెలుసు వాళ్ళకి భయం. మీరు వాళ్ళకి అవమానం.”

“ఎందుకంటే వాళ్ళలో ఎంతో కొంత ఆత్మగౌరవం మిగిలి ఉంది కనక వాళ్ళు ఇంకా మానవులే కదా? అయితే ‘నిన్ను నువ్వు ఇతరులలో కనుగొను’. ఇదీ వాళ్ళు నేర్చుకున్న పాఠం. ఏ విధమైన ఆత్మగౌరవం లేకుండా పరిపూర్ణ వినయాన్ని ఏ మనిషీ సాధించలేడు. అసలు అలాటి వాడికి ఉనికే ఉండదు. మనిషికి పరహితవాదమే తిరుగులేని ఆదర్శం అని శతాబ్దాల తరబడి నూరిపోశాక మనుషులు దాన్ని ఆమోదించేశారు. కానీ దాన్ని ఏ రకంగా ఆమోదించేందుకు వీలవుతుందో అలాగే ఆమోదించారు. ఇతరులనుంచి ఆత్మ గౌరవాన్ని కోరుకోవడం మొదలైంది. ఎరువు మనుషులుగా జీవించడం మొదలైంది. అది ఎన్నో రకాల భయంకర పరిస్థితులకి దారులు తెరిచింది. ‘నిజమైన స్వార్థపరుడు’ ఊహించను కూడా ఊహించలేని భయంకర స్వార్థంగా మారిపోయింది అది. స్వార్థ పరత్వంతో నాశనమైపోతున్న ప్రపంచాన్ని కాపాడేందుకు ఆత్మని నాశనం చేసుకోవడం పిలుపు నిస్తున్నాం. ఇవ్వాళ ఏం బోధిస్తున్నారో వినండి. మన చుట్టూ ఉన్న మనుషుల్ని చూడండి. వాళ్ళంతా ఎందుకు బాధ పడుతున్నారు. ఆనందాన్ని కోరుకుంటూ ఉన్నా ఎందుకు పొందలేకపోతున్నారు అని ఆశ్చర్యపోయారు మీరు. తనకంటూ ఎప్పుడైనా, నిజంగా, వ్యక్తిగత కోరిక అంటూ ఏమైన ఉందా అని ఏ మనిషైనా ఆగి, ప్రశ్నించకుంటే అతనికి జవాబు దొరుకుతుంది తన కోరికలు, ప్రయత్నాలు, కలలు, ఆశయాలు అన్నీ ఇతరుల చేత ప్రభావితమైనవే అని గమనిస్తాడు. నిజానికి అతను భౌతిక సంపదల గురించి కూడా ఆరాటపడడం లేదు. ఎరువు మనుషుల భ్రమ ఉందే - పరువు - దాని గురించి తప్ప. ఆమోదముద్ర కావాలి. స్వీయ ఆమోదం కాదు. ఆ ఆరాటంలో సంతోషం కనబడదు, విజయంలో కూడా అతనికి సంతోషం కనబడదు. ఒక్క విషయం మాట్లాడనే లేదు. ‘ఇదీ నేను కోరుకున్నది ఎందుకంటే నేనే కోరుకున్నాను కనక. చుట్టూ ఉన్న జనం నాకేసి నోరు

వెళ్ళబెట్టుకు చూస్తారని కోరుకున్నది కాదు కనక' అని అనలేదు. నేనెందుకు సంతోషంగా లేనా అని విచారిస్తాడు. సంతోషం కేవలం వ్యక్తిగతం ఏ రూపంలో సంతోషమైనా సరే. మన జీవితంలో గొప్ప క్షణాలన్నీ వ్యక్తిగతాలే. స్వీయ ప్రేరణతో దొరికినవే. ఇతరుల స్పృహకి దొరకవు. మనకి పవిత్రాలూ, అమూల్యాలూ అయినా విషయాలన్నీ విచ్చలవిడిగా ఇతరులతో పంచుకోలేనివే. కానీ మనకి ఇవాళ ఏం బోధిస్తున్నారు? మనలో ఉన్న సమస్తాన్నీ పబ్లిక్ చేసేయ్యమంటున్నారు. అది అందరి చేతులకీ తగలాలంటున్నారు. సమావేశ మందిరాల్లో సంతోషాన్ని వెతుక్కోమంటున్నారు. నేను చెబుతున్న లక్షణాన్ని గుణాన్ని వర్ణించేందుకు ఒక పదం కూడా తయారయిలేదు భాషలో. మానవ చైతన్యపు స్వయం సమృద్ధి అనేది ఆ లక్షణం. దాన్ని స్వార్థం అని గాని. అహంకారం అని గాని అనడం కష్టం. మాటలు భ్రష్టు పట్టి పోయాయి. వాటికి పీటర్ కీటింగ్ అనే అర్థం వచ్చేసింది. గెయిల్!, ఈ ప్రపంచంలో ముఖ్య, మూలదోషం ఏమిటంటే నీ ముఖ్య విషయాలన్నింటినీ ఇతరులలో ఉంచుకోవడం. నా కిష్టమైన మనుషుల్లో ఒక గుణం ఉండాలని ఆశిస్తాను ఎప్పుడూ. దాన్ని వెంటనే గుర్తించగలను కూడా - మనుషుల్లో నేను గౌరవించే గుణం అది ఒకటే. దాని ఆధారంగానే స్నేహితుల్ని ఎంచుకుంటాను నేను. అదేమిటో నాకు ఇప్పుడు తెలుసు. స్వయం సమృద్ధమైన ఆత్మ. తక్కినవి ఏవీ ముఖ్యం కాదు."

"నీకు స్నేహితులున్నారని ఒప్పుకున్నావు. సంతోషం"

"వాళ్ళంటే ప్రేమ అని కూడా ఒప్పుకుంటాను. కానీ ఒకటి. నేను బతకడానికి వాళ్ళే ముఖ్య కారణం అయినట్లయితే వాళ్ళని ప్రేమించలేను. గమనించారా? పీటర్ కీటింగ్ కి ఇవాళ ఒక మిత్రుడు కూడా లేడు. ఎందుకో తెలుసా? మన మీద మనకి గౌరవం లేనప్పుడు ఇతరుల మీద మనకి గౌరవమూ ఉండదు. - ప్రేమా ఉండదు."

"పీటర్ కీటింగ్ ని చావనీ. నేను నీ గురించీ - నీ స్నేహితుల గురించీ ఆలోచిస్తున్నాను"

రోర్క్ నవ్వాడు. "గెయిల్! ఇప్పుడు ఈ ఓడ మునిగిపోతోందనుకోండి. మిమ్మల్ని కాపాడేందుకు నా ప్రాణాలు అడ్డుపెడతాను. అదేదో ఒక విధి అని కాదు. మీరంటే ఇష్టం కాబట్టి. నా కారణాలనిబట్టి, నా ప్రమాణాలని బట్టి ఇష్టం కాబట్టి. అయితే ఒకటి మీ కోసం చనిపోగలను గానీ మీ కోసం బతకలేను. బతకను."

"హోవార్డ్! ఏమిటి ఆ కారణాలు, ప్రమాణాలు?"

రోర్క్ అతని కేసి చూశాడు. వైనాండ్ కి చెప్పకుండా ఉండేందుకు ప్రయత్నించిన విషయాలన్నీ అతనికి చెప్పేసినట్టు గుర్తించాడు. "మీరు ఎరువు మనిషిగా ఉండేందుకు పుట్టలేదు కనక."

వైనాండ్ నవ్వాడు. ఆ మాట విన్నాడు. అది మాత్రమే విన్నాడు.

తర్వాత వైనాండ్ కిందకి, తన కేబిన్ కి వెళ్ళిపోయాక రోర్క్ ఒంటరిగా ఉండిపోయాడు డెక్ మీద. రెయిల్ దగ్గర సముద్రాన్ని అలా తదేకంగా చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

'అందరిలోకీ నీచమైన సెకండ్ హేండర్ అధికారం వెంటపడే మనిషి అని అతనితో అనలేదు' అనుకున్నాడు.

12

రోర్క్ వైనాండ్ ఏప్రిల్ నెలలో నగరానికి తిరిగివచ్చారు. నీలాకాశ నేపథ్యంలో ఆకాశ భవనాలు పింకురంగులో కనిపించాయి. శిలా సమూహాలమీద పొసగని పోర్స్ లియన్ ఛాయ. వీధుల్లో చెట్లమీద ఆకుపచ్చ కుచ్చులున్నాయి.

రోర్క్ ఆఫీసుకి వెళ్ళాడు. సిబ్బంది సంతోషంగా కరచాలనాలు చేశారు. ప్రయత్న పూర్వకంగా నొక్కి ఉంచిన చిరునవ్వుల జాడలు కనిపించాయి రోర్క్ కి. ఒక 'కుర్ర యువకుడు' ఉండబట్టలేక బయట పడిపోయాడు. "ఇదేమిటి? నిన్ను మళ్ళీ చూడడం ఎంత సంతోషంగా ఉందో ఎందుకు చెప్పలేకపోతున్నాం బాస్?" అన్నాడు రోర్క్ నవ్వాడు. "కానియ్యి. మళ్ళీ ఇక్కడికి రావడం నాకెంత సంతోషంగా ఉందో నేనూ చెప్పలేను" అన్నాడు. తర్వాత డ్రాఫ్టింగ్ రూములో టేబుల్ దగ్గర కూర్చున్నాడు. వాళ్ళంతా ఒకరికొకరు అడ్డొస్తూ గత మూడునెలల విషయాలు చెబుతుంటే అతను, తనకి తెలియకుండానే ఒక రూలర్ తో ఆడుకున్నాడు - కొంత కాలం తర్వాత మళ్ళీ వేళ్ళకి పొలం మట్టి తగిలిన రైతులా.

మధ్యాహ్నం డెస్క్ దగ్గర ఒంటరిగా కూర్చున్నప్పుడు న్యూస్ పేపరు తెరిచాడు. మూడు నెలలుగా న్యూస్ పేపరన్నది చూడలేదు. కోర్ట్ లండ్ హోమ్స్ నిర్మాణానికి సంబంధించిన వార్త ఒకటి వచ్చింది. "పీటర్ కీటింగ్, ఆర్మిటేజ్, గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్. అగష్టస్ వెబ్ అసోసియేట్ డిజైనర్స్' అన్న పంక్తిని చూశాడు. నిశ్చలంగా ఉండిపోయాడు,

ఆ సాయంత్రం కోర్ట్ లండ్ చూడడానికి వెళ్ళాడు.

మొదటి బిల్డింగ్ ఇంచుమించుగా పూర్తయింది. విశాల ఖాళీ స్థలంలో ఒంటరిగా ఉంది. పని వేళ ముగిసి శ్రామికులు వెళ్ళిపోయారు. నైట్ వాచ్ మేన్ కోసం కట్టిన గదిలో వెలుగు కనబడుతోంది. బిల్డింగ్ అస్థిపంజరం రోర్క్ డిజైన్ చేసిందే. ఎముకల సుందర సౌష్ఠ్యం మీద పది రకాల జాతుల దొంతర తెచ్చి వేశారు. ప్లాను పొదుపు పదిలంగానే ఉంది. కాని అర్థంలేని అంశాల వ్యయం జతపడింది. వైవిధ్యవంతంగా ఉన్న ఆకృతులు లేవు. వాటి స్థానంలో ఏకరీతిగా మొరటుగా ఉన్న క్యూబ్స్ చేరాయి. ఒక కొత్త వింగు వచ్చింది. దాని పై కప్పు ఆర్చిలా ఉంది. గోడ నుంచి కంతిలా ఉబికి ఉంది. అందులో జిమ్నాసియం ఏర్పాటయింది. భయంకర నీలవర్ణ లోహ పట్టీలతో తయారైన బాల్కనీల వరసలున్నాయి. కొనల కిటికీలు అవసరమే లేదు. నిరుపయోగమైన ద్వారంకోసం కోణం పెట్టారు. ఆ తలుపు మీద ఒక కర్ర ఆధారంగా ఉంచి వాన, ఎండ, పడకుండా గుండ్రటి లోహపుచూరు పెట్టారు. బ్రాడ్వేజిల్లాలో మగవాళ్ళ బట్టలూ సంబంధిత సామగ్రి అమ్మే షాపులా తయారైంది అది. మూడు నిలువు వరసల ఇటుకలున్నాయి. వాటికి తుదీ మొదలూ లేవు. ఆర్మిటేక్చర్ రంగంలో వాటిలో 'బ్రేంక్స్ మోడరన్' అంటారు. ముఖద్వారం పైన ఉబ్బెత్తుగా చెక్కిన బొమ్మలతో ఒక శిలా ఫలకం ఉంది. అందులో మూడో నాలుగో శరీరాలున్నట్టు కనిపిస్తుంది. ఒక బొమ్మ స్క్రా డ్రైవర్ పట్టుకుని చేతిని పైకి ఎత్తింది.

కిటికీల అద్దాలమీద తెల్లఅడ్డు పట్టీలున్నాయి, తప్పునొకదాన్ని X గుర్తుతో తొలగించినట్టుగా. అది బాగానే ఉంది. పడమటి దిక్కున, మేన్ హటన్ వెనక వైపు ఆకాశంలో ఎరుపు చార ఉంది. దాని ముందు నగరంలోని భవనాలు నల్లగా ఎత్తుగా కనబడుతున్నాయి.

కోర్ట్లండ్ మొదటి ఇంటి ముందు, వెయ్యబోయే రోడ్డు జాగాలో నిలబడి ఉన్నాడు రోర్క్ నిటారుగా ఉన్నాడు. కంఠ కండరాలు బిగుసుకుని ఉన్నాయి. మణికట్టులు శరీరానికి దూరంగా కిందికి ఉన్నాయి. ఒక ఫైరింగ్ స్పాడ్ ముందు నిలబడ్డట్టున్నాడు.

* * *

అలా ఎలా జరిగిందో ఎవరూ చెప్పలేరు. బుద్ధి పూర్వకంగా చేసింది కాదు. అలా జరిగిందంతే.

ముందు, ఒక ఉదయం పూట, టూహీ, కీటింగ్ తో 'గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్, గస్ వెబ్ - ఇద్దర్నీ పేరోల్ లో ఆసోసియేటెడ్ డిజైనర్స్ గా చేరుస్తున్నా'మన్నాడు. "నీకెందుకు పీటర్? నీ ఫీజు నుంచి తీసి చెల్లించరు. నీ పరువూ తగ్గదు, నువ్వే బిగ్ బాస్ వి కనక. వాళ్ళు నీ డ్రాఫ్ట్ మన్ కన్న ఎక్కువ కారు. వాళ్ళకి కాస్త ఊతం ఇద్దామని. ఈ ప్రాజెక్టుతో ముడి ఉంటే వాళ్ళ గుర్తింపు పెరుగుతుంది. వాళ్ళ గుర్తింపు విషయంలో నాకు ఆసక్తి" అని చెప్పాడు.

"కానీ, ఎందుకు? వాళ్ళు చేసేందుకు ఏమీలేదు. అంతా అయిపోయింది కదా?"

"చివర నిమిషంలో డ్రాఫ్టింగ్ ఏదైనా అవసర మనుకో, నీ స్టాఫ్ సమయం ఆదా అవుతుంది. ఖర్చులు వాళ్ళతో పంచుకోవచ్చు. బొత్తిగా 'ఒంటి పిల్లి రాకాసి'వై పోకు."

టూహీ నిజమే చెప్పాడు. అతనికి మరో ఉద్దేశం ఏమీ లేదు. ప్రాజెక్టుకి సంబంధం ఉన్న డజన్ మంది ఆఫీసర్లలో ప్రిస్కాట్ కి, వెబ్ కి ఎవరెవరితో ఏ ఆఫీసులో ఏ రకమైన సంబంధం ఉందో కీటింగ్ తెలుసుకోలేకపోయాడు. బాధ్యత ఎటువంటిదంటే ఎవరి అధికారం గురించి ఎవరికీ స్పష్టంగా తెలియదు. స్పష్టమైన సంగతి ఏమిటంటే ప్రిస్కాట్ వెబ్ వీళ్ళిద్దరికీ స్నేహితులున్నారు. కీటింగ్ ఆ ఇద్దర్నీ పక్కన పెట్టలేదు.

జిమ్నాసియంలో మార్పులు మొదలయ్యాయి. అద్దెదారుల ఎంపిక ఇన్ ఛార్జ్ గా ఉన్న ఆవిడ ఒక జిమ్నాసియం ఉండి తీరాలంది. ఆవిడ ఒక సంఘసేవిక. ప్రాజెక్టు ప్రారంభ సమయానికి గాని ఆవిడ పని ముగియదు. తనని తాను డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ రిక్రియేషన్ ఫర్ కోర్ట్లండ్ గా నియమించేసుకుని ఒక శాశ్వత ఉద్యోగం సంపాదించుకుంది. ఒరిజినల్ ప్లానులో జిమ్నాసియం లేదు. కేవలం నడక దూరంలో రెండు స్కూళ్ళు, ఒక వై.యం.సి.ఏ. ఉన్నాయి కూడా. ఆవిడ మాత్రం పేదపిల్లల హక్కులకి భంగం అంది. ప్రిస్కాట్, వెబ్ జిమ్నాసియం తయారు చేశారు. తర్వాత కేవల సౌందర్య దృష్టితో, మరికొన్ని మార్పులొచ్చాయి. పొదుపు కోసం జాగ్రత్తగా రూపొందించిన కట్టుబడి మీద ఈ 'అదనాల' ఖర్చులు వచ్చి పడ్డాయి. కోర్ట్లండ్ లో రాబోయే మరో రెండు బిల్డింగులలో చిన్న థియేటర్ ని ఓ మీటింగ్ హాల్ ని చేర్చే విషయం మాట్లాడేందుకు రిక్రియేషన్ డైరెక్టర్ వాషింగ్టన్ వెళ్ళింది. ఒక్కొక్క సారి కొన్నేసి చొప్పున క్రమక్రమంగా వచ్చాయి మార్పులు. హెడ్ క్వార్టర్స్ నుంచి మార్పుల్ని అనుమతిస్తూ ఆదేశాలు వచ్చాయి. "కానీ మేం

పని ప్రారంభించబోతున్నాం” అని ఆక్రోశించాడు కీటింగ్. “ఏమైంది? మరో రెండు వేలు వెనక్కి జరుపు. అంతే” అని దీర్ఘాలు తీశాడు వెబ్. “బాల్కనీల విషయానికొస్తే అవి ఒక రకమైన ఆధునికశైలిని జతపరుస్తాయి. మరీ అంత దిస్సుగా ఉన్నా బాగోదు. దిగాలుగా ఉంటుంది. అదీగాక నీకు సైకాలజీ తెలీదు. ఇక్కడ ఉండబోయే మనుషులు బయట కూర్చోవడానికి అలవాటుపడ్డవాళ్ళు. వాళ్ళకి నచ్చుతుంది. లేకపోతే వాళ్ళు దాన్ని మిస్ అవుతారు. పచ్చిగాలిలో కూచునేందుకు ఓ చోటు చూపించాలే ఉంది. ఖరీదంటావా? గాడిద గుడ్డు. ఖర్చు గురించి మరీ అంత బాధగా ఉంటే నాకో ఐడియా ఉంది. అక్కడ మనం బోలెడు ఆదా చెయ్యొచ్చు. మరుగు గదికి తలుపులు తీసేద్దాం. వాళ్ళకి ఆ గదులకి తలుపులెందుకు? అది పాత పద్ధతి” అన్నాడు గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్మాట్. మొత్తం క్లోసెట్ల తలుపులన్నీ ఎత్తేశారు.

కీటింగ్ పోరాడాడు. తను ఎప్పుడూ చేసి ఎరగని యుద్ధం అది. తనకి వీలయినంత గానూ ప్రయత్నించాడు. శక్తి తగ్గిపోయింది. ఉన్నమటుకు నిజాయితీగా ప్రయత్నించాడు. వాదిస్తూ, బెదిరిస్తూ, అభ్యర్థిస్తూ ఆఫీసు నుంచి ఆఫీసుకి తిరిగాడు. కానీ అతనికి పలుకుబడి లేదు. అతని అసోసియేట్ డిజైనర్లకి ఉపనదులతో కూడిన భూగర్భ స్రవంతిమీద పట్టు ఉన్నట్టుంది. ఆఫీసర్లు భుజాలెగరేసి ఎవరెవర్నో కలవమన్నారు కీటింగ్ని. అందం విషయం ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. “తేడా ఏమొస్తుంది?” “మీ జేబులోంచి పోదు కదా?” “అంతా నీ ప్రకారమే వెళ్ళాలనడాని నువ్వెవరివి? వాళ్ళని కూడా కాస్త చెయ్యనీ.”

“టూహీతో మొత్తుకున్నాడు. అతను ఆసక్తి చూపించ లేదు. టూహీ ఇతర విషయాల్లో ములిగి ఉన్నాడు. అధికారులతో గొడవ పెట్టుకోవడం ఇష్టం లేదతనికి. నిజానికి ‘మీ కళాత్మక ప్రయత్నాలు మీరు చేసుకోండ’ని తన మనుషుల్ని అతనేమీ పురికొల్పలేదు. కానీ వాళ్ళని ఆపే ప్రయత్నం చెయ్యడంలో అర్థం కనిపించలేదు. ఈ మొత్తం ఉదంతం అతనికి వినోదాత్మకంగా ఉంది. “కానీ ఇది దారుణం ఎల్స్వర్త్! దారుణం. నీకు తెలుసు.”

“అవుననుకుంటా. నీకేమయ్యా మధ్యలో? నీ పేద, అస్సాత అద్దెదారులకి ఆర్మిటెక్చరల్ ఆర్ట్లో సున్నిత అంశాలు తెలియవు. ప్లంబింగ్ సరిగా ఉండేట్టు చూడు. చాలు.”

“కానీ ఎందుకిది? ఎందుకు? ఎందుకు?” అని తన అసోసియేట్ డిజైనర్ల దగ్గర ఆక్రోశించాడు. “అసలు మామాట అంటూ ఎందుకు ఉండకూడదు? మా ప్రత్యేకత చాటుకోవాలని మేమూ అనుకుంటాం” అన్నాడు ప్రిస్మాట్.

కీటింగ్ కాంట్రాక్టు విషయం ఎత్తినప్పుడు “సరే. వెళ్ళు. గవర్నమెంటుమీద కేసు వేసే ప్రయత్నం చెయ్యి. చేసి చూడు” అన్నాడు. అప్పుడప్పుడూ అతనికి చంపెయ్యాలనిపించింది. చంపడానికి ఎవరూ లేరు. చంపేందుకు అతనికి హక్కు ఇచ్చినా బలిపశువు ఎవరో తేల్చుకోలేకపోలేవాడు. ఎవరూ బాధ్యులుకారు. అక్కడ లక్ష్యమూ లేదు. కారణమూ లేదు. అలా అయిందంతే.

* * *

రోర్క్ తిరిగి వచ్చిన తర్వాత, కీటింగ్ ఒక సాయంత్రం పూట అతని ఇంటికి వచ్చాడు. రమ్మని పిలుపేమీ లేదు. రోర్క్ తలుపు తీసి “గుడ్ ఈవెనింగ్ పీటర్!” అన్నాడు. కీటింగ్ ఏమీ చెప్పలేక పోయాడు. ఇద్దరూ మౌనంగా పని గదికి వెళ్ళారు. రోర్క్ కూర్చున్నాడు. కీటింగ్ గదిమధ్య నిలబడి నిరుత్సాహంగా అడిగాడు.

“ఏం చెయ్యబోతున్నావు?”

“ఇప్పుడు నాకు వదిలి పెట్టేసెయ్యాలి.”

“ఏం చెయ్యలేక పోయాను హోవార్డ్! నిస్సహాయుణ్ణయి పోయాను.”

“అనుకున్నాను.”

“ఏం చెయ్యగలం ఇప్పుడు? గవర్నమెంటుమీద కేసు వెయ్యలేం.”

“వెయ్యలేం.”

కీటింగ్ కి కూర్చోవాలనిపించింది. కానీ కుర్చీకి తనకి ఉన్న దూరం పెద్దగా కనిపించింది. కదిలితే మరీ తెలిసిపోతాననిపించింది.

“నా విషయంలో ఏం చెయ్యబోతున్నావు హోవార్డ్?”

“ఏమీ లేదు.”

“వాళ్ళకి అందరికీ, నిజం చెప్పెయ్యమంటావా?”

“వద్దు.”

కాసేపయాక కీటింగ్ చాలా నెమ్మదిగా అన్నాడు “ఘోరం, అవీ అన్నీ... అన్నీ నీకిచ్చేస్తాను... ఇవ్వనిస్తావా?”

రోర్క్ నవ్వాడు.

“సారీ!” అని గొణిగాడు కీటింగ్ ఎటో చూస్తూ.

కాసేపు ఆగాక, తను చెప్పకూడదనుకున్న విషయం బయటకి వచ్చేసింది. “నాకు భయం వేస్తోంది హోవార్డ్!”

రోర్క్ తల అడ్డంగా ఊపాడు. “నేను ఏం చేసినా, నీకు ఇబ్బంది కలగనివ్వను. నేనూ అపరాధినే. మనం ఇద్దరం అపరాధులమే.”

“నువ్వు అపరాధివా?”

“నిన్ను పాడు చేసిందే నేను పీటర్! - మొదట నుంచీ నీకు సాయంచేసి. సహాయం అడగకూడనివి, చెయ్యకూడనివి కొన్ని విషయాలుంటాయి. స్టాంట్ లో నీ ప్రాజెక్టులు నేను చేసి ఉండకూడదు. కాస్మో - స్లోట్స్ బిల్డింగ్ నేను చేసి ఉండకూడదు. కోర్ట్ లండ్ కూడా. నువ్వు మొయ్యలేనంత బరువు నీ మీద మోపాను. ఇదంతా కలిసి సర్క్యూట్ తట్టుకోలేనంత

ఎలెక్ట్రిక్ కరెంటు అయింది. ఫ్యూజ్ పోయింది. మనమిద్దరం మూల్యం చెల్లిస్తాం. నీకు కష్టమే, నాకు మరీ కష్టం.”

“నువ్వు ఇంతకన్న... నేను ఇంటి కెళ్ళిపోనా హోవార్డ్!”

“వెళ్ళు.”

గుమ్మం దగ్గర అన్నాడు కీటింగ్, “ఏదో ప్రయోజనం కోసం చేసింది కాదు వాళ్ళు.”

“అది మరీ నీచం. అందువల్లే మరీ నీచంగా ఉంది.”

* * *

కారు కొండదారిలో పైకి వస్తున్న శబ్దం వినిపించింది డౌమినిక్ కి. వైనాండ్ ఇంటికి వస్తున్నాడనుకుంది. వెనక్కి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత, ఈ రెండు వారాలనుంచీ ప్రతి రాత్రి లేటుగా ఇంటికి వస్తున్నాడు. పనిలో ఆలస్యమౌతోంది.

ఆ పల్లె ప్రాంతంలోని వసంత నిశ్శబ్దం ఆ కారు శబ్దంతో నిండిపోయింది. ఇంట్లో ఏ శబ్దమూ లేదు కుర్చీ కుషన్ కి చేర్లబడినప్పుడు ఆమె వెంట్రుకలు చేసిన చిన్న శబ్దం తప్ప. ఒక్క క్షణంలో, ఆ వస్తున్న కారు శబ్దం ఆమె గమనికలోంచి తప్పుకుంది. ఆ సమయంలో అలవాటుగా వినిపించే శబ్దమే అది. బయట ఉన్న ఏకాంతంలో భాగం.

గుమ్మం దగ్గర కారు ఆగిన శబ్దం వింది. తలుపుకు ఎప్పుడూ తాళం వెయ్యరు. ఎదురు చూడ్డానికి ఇరుగు పొరుగుా లేరు. అతిథులూ రారు. తలుపు తెరిచిన చప్పుడయింది. కింద హాల్లో అడుగుల సవ్వడి. అడుగులు ఆగలేదు. తెలిసిన ప్రాంతంలో వేసే అడుగుల్లో ఒక స్పష్టత ఉంటుంది. మెట్లెక్కుతున్న అడుగుల్లో అది ఉంది. తలుపు పిడిని తెప్పింది ఒక చెయ్యి.

వచ్చింది రోర్స్. ఆమె లేచి నిలబడుతూ ఇంతకు ముందెప్పుడూ అతను తన గదిలోకి రాలేదని అనుకుంది. కానీ అతనికి ఇంట్లో ప్రతి భాగమూ తెలుసు, తన శరీరం తెలిసినట్టే. ఆమె షాక్ అవలేదు. షాక్ స్మృతి మాత్రం ఉంది. గతస్మృతిగా ఆలోచనగా ఉంది. అతన్ని చూసినప్పుడు షాక్ అయి ఉంటాను. ఇప్పుడు కాదు అనుకుంది. అతని ఎదురుగా నిలబడే సమయానికి అంతా చాలా సాదాగా కనిపించింది.

ఆమె అనుకుంది; ‘మా ఇద్దరి మధ్యా చెప్పుకోవలసిన అవసరంలేని అతి ముఖ్య విషయాన్ని ఎప్పుడూ ఇలానే చెప్పుకున్నాం. అతను నన్ను ఒంటరిగా కలవాలని అనుకోలేదు ఇంత వరకూ. ఇప్పుడు వచ్చాడు, నేను దీని కోసం ఎదురు చూశాను. సిద్ధంగా ఉన్నాను.’

“గుడ్ ఈవెనింగ్ డౌమినిక్!”

ఆ నామ ఉచ్చారణ ఐదు సంవత్సరాల విరామాన్ని నింపింది. నెమ్మదిగా “గుడ్ ఈవెనింగ్ రోర్స్!” అంది.

“నాకు సాయం చెయ్యాలి నువ్వు.”

క్లబ్‌లో స్టేషన్ ఫారం మీద, స్టోడర్డ్ విచారణ జరిగినప్పుడు సాక్షి పీఠం మీద, క్వారీ వాలులో ఇప్పుడు నిలబడ్డట్టే నిలబడింది - అతని నుంచి ఈ మాట వినాలని.

“చెప్పు రోర్స్!” అంది.

ఆమె కోసం తను రూపొందించిన ఆ గదిలో నడుస్తూ వెళ్ళి ఆమెకి ఎదురుగా గదికి ఆ చివర కూర్చున్నాడు. ఆమెకూడా కూర్చుంది కానీ అతని కదలికలే తప్ప తన కదలికలు ఆమెకి తెలియలేదు. అతని శరీరంలో రెండు నాడీ వ్యవస్థలున్నట్టు ఉంది. ఒకటి తనది. రెండవది అతనిది.

“వచ్చే సోమవారం రాత్రి, సరిగ్గా పదకొండున్నరకి నువ్వు కోర్ట్‌లండ్ సైటుకి రావాలి.”

తన కంటి రెప్పల కదలికపట్ల తనకు స్పృహ ఉంది. బాధ లేదు. కేవలం స్పృహ ఉంది. వాటిని ఎవరో బిగించినట్టు మళ్ళీ కదలవన్నట్టు ఉంది. ఆమె కోర్ట్‌లండ్ మొదటి భవనాన్ని చూసి ఉంది కనక వినబోతున్న విషయం ఏమిటో తెలిసింది.

“కారులో ఒక్కతే ఉండాలి. ఇంటినుంచి ఎక్కడికో వెళ్తుంటావు, ముందే ఏర్పాటయిన అపాయింట్మెంట్ ప్రకారం, ఎవరినో కలిసేందుకు. ఆ ప్రదేశం కోర్ట్‌లండ్ మీదుగా మాత్రమే వెళ్ళగలిగేది అయిఉంటుంది. తర్వాత ఆ విషయాన్ని రుజువు చేసుకోగలిగి ఉండాలి. కోర్ట్‌లండ్‌కి ఎదురుగా, పదకొండున్నర గంటలకి, నీ కారులో పెట్రోలు అయిపోతుంది. హారన్ వేస్తావు. అక్కడ ఒక ముసలి నైట్‌వాచ్‌మన్ ఉంటాడు. అతను బయటకొస్తాడు. సాయం అడుగుతావు. దగ్గర్లో ఉన్న గేరేజ్‌కి అతన్ని పంపుతావు. ఆ గేరేజ్ మైలు దూరంలో ఉంది.”

ఆమె “అలాగే రోర్స్!” అంది స్థిరంగా.

“అతను వెళ్ళిపోయాక కారు దిగుతావు. రోడ్డు పక్కన విశాలమైన ఖాళీ స్థలం ఉంటుంది. అవతల పెద్దగొయ్యి ఉంటుంది. వీలయినంత వేగంగా అక్కడికి చేరుకుంటావు. గోతి అడుక్కి దిగి నేలమీద పడుకుంటావు. చాచుకుని పడుకో. కాసేపయాక మళ్ళీ కారు దగ్గరకి రావచ్చు. ఎప్పుడు వెనక్కి రావాలో నీకు తెలుస్తుంది. నిన్ను ఎవరు చూసినా కారులోనే చూడాలి. నీ స్థితి ఆ కారు స్థితికి అనుగుణంగా ఉండాలి - ఇంచుమించు.”

“అలాగే రోర్స్!”

“అర్థమైందా?”

“అఁ.”

“ప్రతిదీ?”

“ప్రతిదీ.”

వాళ్ళు లేచి నిలుచున్నారు. ఆమె అతని కళ్ళనే చూస్తోంది. అతను నవ్వుతున్నాడు.

“గుడ్‌నైట్ డొమినిక్!” అని వెళ్ళిపోయాడు. అతని కారు దూరంగా వెళ్ళిపోవడం వింది ఆమె. అతని నవ్వును తలుచుకుంది.

అతను చేస్తున్న పనికి తన అవసరం లేదని, వాచ్‌మన్‌ని వదుల్చుకోవడానికి వేరే మార్గం చూసుకోగలడని ఆమెకి తెలుసు. అతను తనకి ఒకపాత్ర ఇచ్చాడని, లేకపోతే తర్వాత పరిణామాలని తను తట్టుకోలేదు కనక ఇచ్చాడని, ఇది పరీక్ష అని, ఆమెకి అర్థమైంది.

వివరం చెప్పడం అతనికి ఇష్టం లేదు. ఆమె అర్థం చేసుకోవాలని, భయపడకూడదని ఆశించాడు. స్టోడర్డ్ కేసు విచారణని స్వీకరించ లేకపోయింది తను. ప్రపంచం అతన్ని గాయపరిస్తే చూడలేక భయంతో పరిగెత్తిపోయింది. ఇక్కడ అతనికి సాయం చేసేందుకు ఒప్పుకుంది. స్వస్థ చిత్తంతో ఒప్పుకుంది. ఆమెకి ఏ భయాలూ లేవు. అది అతనికి తెలుసు.

* * *

లాంగ్ ఐలాండ్ చీకటి చారల్లో రోడ్డు చదునుగానే ఉంది. కానీ డొమినిక్‌కి కొండ ఎక్కుతున్నట్టునిపించింది. ఎక్కుతున్నట్టు, కారు నిట్టనిలువుగా పైకి పోతున్నట్టు అనిపించడం తప్పిస్తే అంతా మామూలుగానే ఉంది. చూపు రోడ్డు మీదనే ఉంచింది. కానీ చూపు అంచున ఉన్న డాష్ బోర్డు మాత్రం విమానం పేనల్‌లా కనిపించింది. డాష్‌బోర్డ్‌లో గడియారం 11.10 చూపిస్తోంది.

విమానం నడపడం నేర్చుకోలేదు కానీ నడిపితే ఎలా ఉంటుందో ఇప్పుడు తెలుస్తోంది. అడ్డు అంటూ లేని స్థలం. ప్రయత్న రాహిత్యం అచ్చం ఇలాగే ఉంటుంది. బరువు లేకపోవడం, మనిషి తేలిపోవడం, గురుత్వాకర్షణ లేకపోవడం, ఏ రకమైన గురుత్వాకర్షణ సూత్రమూ వర్తించక పోవడం. అది స్ట్రాటో స్పియర్‌లో కదా జరగాలి - లేకపోతే ఇదే గ్రహాంతర ప్రదేశమా? ఈ ఆలోచనతో వినోదిస్తోంది. బిగ్గరగా నవ్వేసింది.

పైకి వెళుతున్న భావన తప్పిస్తే... ఆమెకి మామూలుగానే ఉంది. ఇంతకు ముందెప్పుడూ కారు ఇంత బాగా డ్రైవ్ చెయ్యలేదు. 'కారు నడపడం అనేది రసహీన యాంత్రిక చర్య. అందుచేత నేను స్పష్టంగానే ఉన్నాను. ఎందుకంటే డ్రైవింగ్ సులువనిపిస్తోంది. శ్వాసించడంలా, గుటక వెయ్యడంలా ఏ అవధానతా అక్కరలేని తక్షణ క్రియ' అనుకుంది. తనకు తెలియని సబ్ అర్బన్ వీధుల్లో ఎర్రలైటు వెలిగినప్పుడు క్రాసింగులవద్ద ఆగింది. మలుపులు తిరిగింది. ఇతరకార్లను దాటింది. ఈ రాత్రి ఏ ప్రమాదమూ జరగకూడదనుకుంది. తను కేవలం స్టీరింగ్ వీల్ దగ్గర కూర్చుంది. అంతే. రిమోట్ కంట్రోలు ఏదో కారుని నియంత్రిస్తోంది - తను చదివిన ఆటోమేటిక్ కిరణాల్లో ఒకటేదో. అది బీకన్ ఆ? రేడియో కిరణమా?

ఈ భావనవల్ల చిన్న చిన్న విషయాలు తప్ప మరి వేటినీ పట్టించుకోనక్కర లేకుండా తేలిగ్గా ఉంది తను. ఏ సీరియస్ నెస్ లేకుండా ఉంది. ఈ భావన తనను సంపూర్ణంగా బేఖాతరుగా చేసింది అనుకుంది. సహజంగా కన్న సహజంగా ఉండడంలో ఒక స్పష్టత ఉంది - గాలి కన్న స్పటికం ఎక్కువ తేటగా ఉన్నట్టు. చిన్న చిన్న విషయాలు మాత్రం తెలుస్తున్నాయి. అంతే - వేసుకున్న పొట్టి నల్లడ్రెస్సు బాపతు పల్చటి పట్టు బట్ట, అది మోకాలిమీద బిగ పట్టడం, కాలు కదిపినప్పుడు తేలిగ్గా ఉన్న బూట్లలో కాలి వేళ్ళు వంచడం, వేగంగా వెనక్కి వెళ్ళిపోయిన చీకటి కిటికీ మీద ఉన్న 'డేనీస్ డైనర్' అన్న బంగారు అక్షరాలు చూడడం, ఇటువంటివి మాత్రమే.

ఒక బేంకర్, అతని శ్రీమతి ఒక డిన్నర్ పార్టీ ఇచ్చారు. ఆ బేంకర్ గెయిల్ కి స్నేహితుడు. ఆ పార్టీలో ఉల్లాసంగా గడిపివస్తోంది డౌమినిక్. వాళ్ళ పేర్లు ఆమెకి ఇప్పుడు గుర్తులేవు. లాంగ్ ఐలాండ్ కి చెందిన భవంతిలో ఇచ్చారు విందు. అద్భుతంగా ఉంది. ఆమె వెళ్ళినందుకు సంతోషించి, గెయిల్ రానందుకు విచారించారు వాళ్ళు. తనకు వడ్డించిన పదార్థాలన్నీ తినేసింది డౌమినిక్. ఆమె ఆకలి బావుందప్పుడు - చిట్టడవుల్లో గడిపి పరిగెత్తుకుంటూ ఇంటి వచ్చిన బాల్యదినాల్లోలాగా. తల్లి ఎంతో సంతోషించేది. డౌమినిక్ ఎనీమిక్ గా పెరుగుతుందేమో అని ఆమెకి భయంగా ఉండేది.

డిన్నర్ టేబుల్ దగ్గర, ఇతర అతిథుల్ని తన చిన్ననాటి కథలు చెప్పి నవ్వించింది. ఆ గృహస్థులకి అంత ఆహ్లాదకరంగా ఎప్పుడూ ఏ డిన్నర్ పార్టీ జరగలేదు. భోజనాలయ్యాక అందరూ డ్రాయింగ్ రూములో చేరారు. కిటికీల వెనక నల్లటి ఆకాశం. చెట్లకి, పట్టణాలకి, వెనక ఈస్ట్ రివర్ దాకా పరుచుకుంది ఆకాశం. ఆమె నవ్వింది. కబుర్లు చెప్పింది. తన వెచ్చటి చిరునవ్వుతో - తనచుట్టూ ఉన్న వ్యక్తులు తమకి అత్యంత ఇష్టమైన విషయాలగురించి స్వేచ్ఛగా మాట్లాడేటట్టు చేసింది. ఆమె వాళ్ళని ప్రేమించింది. ఆ విషయం వాళ్ళకి అర్థమైంది. ఆమె ప్రపంచంలో ప్రతిమనిషినీ ప్రేమించింది.

ఒకామె అంది “డౌమినిక్! నువ్వు ఇంత అద్భుతమైన దానివని నాకు తెలీదు.” అంది డౌమినిక్ జవాబులా. “నాకు ఇప్పుడు బెంగ అన్నదే లేదు” అని.

కానీ తన చేతికున్న వాచీని తప్ప దేన్నీ గమనించలేదు. తను 10.50 దాటకుండా ఆ ఇంటినుంచి బయటపడాలి. వాళ్ళ దగ్గర సెలవు తీసుకోవడానికి ఏం చెప్పాలో ఏమీ అనుకోలేదు. అయితే చక్కగా నమ్మేట్టుగా 10.45కి చెప్పేసింది. 10.50కి ఆమె కాలు ఏక్సిలేటర్ మీద ఉంది.

అది నలుపు రంగు రోడ్ స్టర్ కారు. లోపలి సీట్లకి ఎరుపురంగు తోలు కవర్లున్నాయి. డ్రైవర్ జాన్ ఈ ఎరుపుతోలుకి పాలిష్ పెట్టి ఎంత చక్కగా ఉంచాడో అనుకుంది. ‘ఆ కారులో ఏమీ మిగలదు. తన చివరి ప్రయాణంలో ఆ కారు అతి చక్కగా ఉండడమే కరెక్టు - తొలి రాత్రి యువతిలాగా. నేను మొదటి రాత్రి గురించి డ్రెస్ చేసుకోనే లేదు. నాకు తొలిరాత్రి లేదు - నా నుంచి దేన్నో చీల్చి పారేశారు. అంతే. నా పళ్ళలో క్వారీ దుమ్ము రుచి ఉండిపోయింది’ అనుకుంది.

చుక్కల దీపకాంతులతో కూడిన నల్లటి నిలువుచారలు కారుపక్క విండో నిండా కనిపించినప్పుడు ఈ గ్లాసుకి ఏమైందా అని ఆశ్చర్యపడింది. అప్పుడు గమనించింది తను ఈస్ట్ రివర్ పక్కగా పోతున్నట్టు, న్యూయార్క్ కి రెండవ వైపున ఉన్నట్టు. నవ్వేసి అనుకుంది; ‘ఉహూ ఇది న్యూయార్క్ కాదు. నా కారు విండో మీద అతికించిన బొమ్మ - ఇదంతా నా చేతికింద చిన్న గాజు పలక మీద అంటించిన చిత్రం. నా సొంతం. ఇప్పుడు ఇది నాదే. ఒక చేతిని బాటరీ నుంచి బిల్డింగ్స్ మీదుగా క్వీన్స్ బరోబ్రిడ్జి దాకా జరిపింది. ‘రోర్క్! ఇది నాది, దీన్ని నీకు ఇస్తున్నాను.’

నైట్ వాచ్ మెన్ ఆకారం దూరంగా. పదిహేను అంగుళాల పొడవుంది. అది పదంగుళాలు అయినప్పుడు బయలుదేరతాను అనుకుంది డౌమినిక్. కారు పక్కనే నిలబడి ఉంది. వాచ్ మెన్ వేగంగా నడిస్తే బాగుండును అనుకుంది.

భవనం నల్లటి ముద్దలా ఉంది. పైకి పెరిగి ఆకాశానికి ఒకచోట ఊతనిస్తోంది. మిగిలిన ఆకాశం చదునుగా ఉన్న నేలమీద కూలబడి ఉంది. అతిదగ్గర వీధులు ఇళ్ళు సంవత్సరాల దూరంలో ఉన్నాయి - అంతరిక్షం అంచున ఎగుడుదిగుడు నొక్కులుగా, విరిగిన రంపం పళ్ళలాగా.

తన బూటు సోల్ కింద పెద్ద గులకరాయి ఉంది. ఆసౌకర్యంగా ఉంది. అయినా కాలు కదపలేదు, చప్పుడొతుందని. తను ఒంటరిగా లేడు. ఆ భవనంలో ఎక్కడో అతనున్నాడని ఆమెకి తెలుసు. తనకీ అతనికీ మధ్య ఒక రోడ్డువెడల్పు దూరం ఉంది. భవనంలో వెలుగు లేదు. అలికిడీ లేదు. నల్ల కిటికీల మీద తెల్ల అడ్డుచారలు కనిపిస్తున్నాయి. అతనికి దీపం అవసరం లేదు. ప్రతి హాలూ ప్రతి మెట్టూ అతనికి తెలుసు.

వాచ్ మెన్ కనబడడం లేదు. కారు డోరు తెరిచిందామె. హేట్, బ్యాగ్ లోపలికి విసిరేసి తలుపు విసురుగా మూసింది. ఆమె రోడ్డు దాటి బిల్డింగ్ కి దూరంగా ఖాళీస్థలంలో పరుగెడుతున్నప్పుడు వినిపించింది - తలుపు మూసుకున్న చప్పుడు.

సిల్క్ డ్రెస్ కాళ్ళని పట్టుకుంటోంది. అది తన పరుగుకి ఒక గుర్తించదగ్గ లక్ష్యాన్ని ఇచ్చింది. దాని పట్టు ఒక అడ్డు. దాన్ని వీలయినంత వేగంగా అధిగమించేందుకు పరిగెత్తాలి. అక్కడ గోతులున్నాయి. ఎండిన గడ్డిమోడులున్నాయి. ఆమె ఒకసారి పడి పోయింది. మళ్ళీ పరిగెత్తుతున్నప్పుడు గాని ఆ విషయం గమనించలేదు.

చీకట్లో కనిపించింది, దాగాల్సిన గొయ్యి. దాని అడుగున మోకాళ్ళమీద వాలింది. వెంటనే బోర్లా పడుకుంది. నోరు నేలకి హత్తుకుంటోంది.

తొడలలో గుండె కొట్టుకునే లయ తెలుస్తోంది. కాళ్ళతో, స్తనాలతో, చేతులతో, చర్మంతో మట్టి స్పర్శనునభవించాలని శరీరం మొత్తాన్ని ఒకసారి మెలి తిప్పింది - రోర్స్ మంచం మీద పడుకున్నట్టుగా.

పెద్దశబ్దం తల వెనక ముష్టి ఘాతంలా తగిలింది. అడుగున భూమి అదిరి, ఆమెను కాళ్ళమీద నిలబడేలా, గొయ్యి అంచున తాకేలా పైకి ఎగరేసింది. కోర్ట్ లండ్ భవనం పై భాగం ఒరిగిపోయి నిశ్చలంగా వేలాడింది. పగిలిన ఆకాశపు చార దానిగుండా నెమ్మదిగా పెద్దదయింది - ఆకాశం భవనాన్ని సగానికి తెగ కోసినట్టు. తర్వాత ఆ చార నీలి ఆకుపచ్చ మణి రంగుకి మారింది. ఆ తర్వాత ఆ భవనానికి పై భాగం లేదు. కిటికీల చట్రాలు, గర్దర్లు గాలిలో ఎగురుతున్నాయి. భవనం ఆకాశంలోకి వ్యాపిస్తోంది. పల్చటి పొడుగాటి ఎర్రనాలుక కేంద్రం స్థానం నుంచి దూసుకొచ్చింది. మరో ముష్టి ఘాతం, ఆ తర్వాత మరొకటి. కళ్ళచీకట్లు కమ్మే మెరుపు. ఆకాశ హఠాత్తులు, అద్దాల పలకలు, నదిలో అలంకరణ సామగ్రిలా మెరుస్తున్నాయి.

అతను తనను నేల మీద పడుకోమన్నాడని కానీ, తను ఇప్పుడు లేచి నిలబడి ఉందని గానీ, గాజు ముక్కలు మెలి తిరిగిన ఇనుప వస్తువులు తన చుట్టూ వర్షంలా పడుతున్నాయని ఆమె గుర్తించ లేదు. ఒక్క క్షణంలో గోడలు బయటకి లేచిపోయి సూర్య విస్ఫోటనంలా భవనం విచ్చుకుంది. అప్పుడు ఆమె అతన్ని తలుచుకుంది. 'ధ్వంసం చెయ్యాలన్నాచిని నిర్మాత, ఆ భవనంలో ప్రతి ముఖ్య బిందువూ ఎరిగినవాడు, అక్కడి ఒత్తిడి, ఊతాల సున్నిత సంతులనాన్ని ఏర్పరిచినవాడు, ఆ వెనక ఎక్కడో ఉంటాడు' అనుకుంది. ముఖ్య బిందువుల్ని ఎన్నుకోవడం, పేలుడుకి ఏర్పాటు చెయ్యడం, హంతకుడైన వైద్యుడిలా నేర్పుగా గుండె, మెదడు, ఊపిరితిత్తులు అన్నిటినీ ఒకేసారి బద్దలుకొట్టడం - అతన్ని ఊహించిందామె. అతను అక్కడే ఉన్నాడు. దాన్ని చూశాడు. ఆ విస్ఫోటనం భవనానికి చేసిన నష్టం కన్న అతనికి చేసిందే ఎక్కువ.

ఒక అరసెకను పాటు కాంతి నగరాన్ని ఆక్రమించింది. కిటికీల చట్రాలు, కోర్నిస్లు మైళ్ళ దూరం వెళ్ళాయి. చీకటి గదుల్ని, పై కప్పుల్ని మంట నాలుకలు నాకుతూ ఉంటాయనుకుంది. టవర్ల శిఖరాలు ఆకాశం నేపథ్యంగా వెలుగుతూ ఉండడం చూసింది. అది ఇప్పుడు నగరం ఆమెది, అతనిది కూడా. "రోర్క్!" అని అరిచింది. "రోర్క్!... రోర్క్!..." తను అరిచినట్టు ఆమెకు తెలియదు. ఆ పేలుడులో ఆమెకి తన గొంతు వినబడలేదు.

ఖాళీ ప్రదేశం గుండా ఆమె పరిగెడుతోంది. పగిలిన గాజు మీదుగా, - బాధ ఆనందంగా ఉంది కనక - ప్రతి అడుగు బలంగా నేలమీద మోపుతూ, పొగలు విడుస్తున్న శిథిలాల దగ్గరకు పరిగెడుతోంది. మళ్ళీ అనుభవించేందుకు బాధ అంటూ ఏమీ మిగలలేదు ఆమెకు. దుమ్ము ఆ స్థలాన్ని వస్త్రంలా కప్పేసింది. సుదూరంగా సైరన్లు మోగుతూ బయలుదేరుతున్నాయి.

ఫర్నేస్ మెషినరీ పడి, దానికింద వెనక చక్రాలు నలిగి నజ్జయిపోయినా, ఎలివేటర్ వచ్చి దోరు కారు హుడ్ మీద పడి ఉన్నా, కారు నిశ్చలంగానే ఉంది. ఆమె సీటులోకి పాకింది. అక్కడే ఉన్నట్టుగా కనబడాలి. నేలమీంచి దోసిళ్ళతో గాజుముక్కలు తీసుకుని ఒళ్ళోను జుట్టుపైన పోసుకుంది. పదునైన ముక్కలతో మెడ దగర, కాళ్ళమీద, చేతులమీద కోసుకుంది. నొప్పి తెలియలేదు. చేతినుంచి రక్తం చిమ్ముతోంది. ఒళ్ళోకి కారుతోంది. నల్లటి సిల్కు బట్టని నాన్ని తొడల మధ్యగా దిగుతోంది. తల వెనక్కి వాలింది. నోరు తెరుచుకుని ఉంది. రొప్పుతోంది డొమినిక్. ఆపాలని లేదు తనకు. నేను స్వేచ్ఛగా ఉన్నాను. నేను అభేద్యురాలిని అనుకుంది. ఆమెకి తెలియదు, ఒక ధమనిని తెగకోసుకున్నట్టు. ఆమెకి చాలా తేలిగ్గా ఉన్నట్టునిపించింది. గురుత్వాకర్షణని తలుచుకుని నవ్వింది.

మొట్టమొదటి పోలీసు కారు అక్కడికి వచ్చి, సిబ్బంది ఆమెను చూసే సమయానికి ఆమె స్పృహలో లేదు. కొన్ని నిమిషాల జీవం మాత్రమే మిగిలి ఉంది.

13

పెంట్ హౌస్ లో బెడ్ రూముని కలయ జూసింది డొమినిక్. ఆమె గుర్తించదగిన స్థితికి వచ్చాక పరిసరాలతో ఆమెకి అదే మొదటి సంపర్కం. చాలా రోజులు హాస్పిటల్ లో ఉన్నాక

తనని ఇక్కడికి తీసుకువచ్చారని ఆమెకు తెలిసింది. బెడ్ రూముకి కాంతి పాలిష్ పెడుతోంది. ప్రతి వస్తువుమీదా ఒక స్పటిక స్పష్టత మిగిలి ఉందని, అది ఎప్పటికీ మిగిలే ఉంటుందని అనుకుంది ఆమె. వైనాండ్ తన మంచం పక్కనే ఉన్నాడు. అతను ఆమెను పరిశీలనగా చూస్తున్నాడు. అతను వినోదిస్తున్నట్టున్నాడు.

హాస్పిటల్లో అతన్ని చూసిన గుర్తుంది. అప్పుడు అతనిలో ఈ వినోదచ్ఛాయ కనిపించలేదు. ఆ మొదటి రాత్రి, ఆమె బతకదని డాక్టరు అతనికి చెప్పాడని తెలుసు. తను బతుకుతానని, బతకడం తప్ప మరో గత్యంతరం తనకి లేదని చెప్పాలనుకుంది. అయితే ఎవరికైనా, ఇంకెప్పటికైనా ఏదైనా చెప్పడం అంత ముఖ్యమనిపించలేదు.

ఇప్పుడామె వెనక్కి వచ్చేసింది. గొంతుమీద కాళ్ళమీద చేతులమీద బేండ్జెస్ ఉన్నాయి. ఆమె చేతుల గుత్తులు దుప్పటిమీద ఉన్నాయి. వాటి మీద గాజు గుడ్డ తీసేశారు. కాసిని ఎర్రమచ్చలు మాత్రం మిగిలాయి.

“తెలివి తక్కువ గాడిదా! ఆ పనిని అంత చక్కగా ఎందుకు చెయ్యాల్సివచ్చింది?” అని అడిగాడు సంతోషంగా గెయిల్.

తెల్లటి తలగడమీద, మెత్తటి స్వర్ణవర్ణ కేశాలతో, మెడ దాకా తొడుక్కున్న తెల్లటి ఆసుపత్రి గౌనుతో, చిన్నప్పటికన్నా చిన్నగా కనిపించింది. బాల్యంలో ఎప్పుడూ కనిపించని ప్రశాంత ప్రకాశం ఉంది ఆమెలో. అమాయకతపట్ల, శాంతిపట్ల, అనివార్యతపట్ల పూర్తి ఎరుక ఉంది.

“పెట్రోలయిపోయింది. కారులో కూర్చుని ఎదురు చూస్తున్నాను. ఆకస్మాత్తుగా...”

“ఆ కథ నేను పోలీసులకి చెప్పానులే, నైట్ వాచ్ మేన్ కూడా చెప్పాడు. కానీ గాజు ముక్కలని ముందూ వెనకూ ఆలోచించి వాడాలని తెలియలేదా నీకు?”

గెయిల్ విశ్రాంతి తీసుకున్నట్టుగాను, ధీమాగాను ఉన్నాడు అనుకుంది ఆమె. అలాగే, జరిగిన సంఘటన అన్నిటినీ మార్చేసింది అతనికి కూడా. “నొప్పి అనిపించలేదు” అంది.

“ఈసారి అమాయకపు ప్రేక్షకురాలి పాత్ర పోషించాల్సి వస్తే నా దగ్గర కోచింగ్ తీసుకో.”

“అయినా వాళ్ళు నమ్ముతున్నారు కదా?”

“నమ్ముతున్నారు. నమ్మాల్సి వచ్చింది. ఇంచుమించు ప్రాణం పోయింది నీకు. అతను వాచ్ మన్ ప్రాణం ఎందుకు కాపాడాడో, ఎందుకు - ఇంచుమించుగా - నిన్ను చంపేశాడో నాకు అర్థంకాలేదు.”

“ఎవరు?”

“హోవార్డ్ డియర్! హోవార్డ్ రోర్స్!”

“దీంతో అతనికేం సంబంధం?”

“డార్లింగ్!... ఇప్పుడు పోలీసులు ప్రశ్నించడం లేదు నిన్ను. అయితే ప్రశ్నిస్తారు. ఇంతకన్న ఎక్కువ నమ్మకంగా చెప్పాల్సి ఉంటుంది. నువ్వు చెప్పగలవన్న నమ్మకం ఉంది నాకు. వాళ్ళు స్టోడర్డ్ బ్రయల్ని గుర్తు చేసుకోరులే.”

“ఓహో!”

“అప్పుడు చేశావు కదా! మళ్ళీ చెయ్యగలవు. అతని గురించి నీ అభిప్రాయం ఏదైనా కానీ, అతని పనిగురించి నేనూ నువ్వు అనుకునేది ఒకటే.”

“గెయిల్! నేను ఆ పనిచెయ్యడం మీకు సంతోషమేగా?”

“సంతోషమే.”

అతను మంచం అంచున ఉన్న తన చేతివైపు చూస్తున్నాడు అని గ్రహించింది. అప్పుడు అతను మోకాళ్ళమీద నిలబడి చేతికి పెదవుల్ని అడ్డాడు. చేతిని పైకి లేపలేదు. చేతితో ముట్టుకోలేదు. ఆమె హాస్పిటల్లో ఉన్న రోజులలో ఎంత భరించాడో కానీ అతను ఇంత మాత్రమే చెప్పాడు. ఆమె తన రెండవచేతితో అతని జుట్టు నిమిరింది నేను చనిపోతే కూడా ఉండనంత కష్టంగా ఉంటుంది మీకు భవిష్యత్తులో. అయినా ఫర్వాలేదు. అది మిమ్మల్ని నొప్పించదు. మీరు నేను తను - మనం ముగ్గురం బతికి ఉండడాన్ని మించిన బాధ మరొకటి లేదు. మీకు ముఖ్యమైన విషయాలన్నీ అర్థమయ్యాయి. మీరు నన్ను కోల్పోయారన్న సంగతి తప్పిస్తే.

అతను తలపైకెత్తాడు. లేచి నిలబడ్డాడు. “నేను నిన్ను ఏ రకంగానూ తప్పు పట్టాలనుకోలేదు. క్షమించు నన్ను.”

“నేను చనిపోను గెయిల్! నాకు అద్భుతంగా ఉంది.”

“అలా కనబడుతున్నావు కూడా.”

“అతన్ని అరెస్టు చేశారా?”

“బెయిల్ మీద బయటకొచ్చాడు.”

“మీకు సంతోషమేగా?”

“నువ్వు ఆ పని చేసినందుకు సంతోషం. అతని కోసం చేసినందుకు సంతోషం. అతను ఆ పని చేసినందుకు కూడా సంతోషమే. అతను చెయ్యాల్సిన పనే అది.”

“అవును. మళ్ళీ స్టోడర్డ్ విచారణే అవుతుంది.”

“అచ్చంగా అలా కాదు.”

“మీరు మరో అవకాశం కోసం ఎదురు చూశారా? ఇన్నేళ్ళూ!”

“అవును.”

“పేపర్లు చూడొచ్చా నేను?”

“ఉహూఁ. నువ్వు లేచి తిరిగేదాకా చూడకూడదు.”

“బేనర్ కూడా”

“ముఖ్యంగా బేనరే... వద్దు.”

“ఐ లవ్ యు గెయిల్!. మీరు చివరి వరకూ నిలబడితే...”

“నాకు లంచాలేమీ ఇవ్వజూపొద్దు. ఇది నీకూ నాకూ మధ్య విషయం కాదు. అతనికి నాకూ మధ్య విషయం కూడా కాదు.”

“మీకూ దేవుడికీ మధ్యదా?”

“అలా అనదలిస్తే అను. కానీ మనం ఆ విషయం చర్చించొద్దు. ఇదంతా ముగిసేదాకా, వద్దు. కింద నీ కోసం ఒక సందర్భకుడు ఎదురు చూస్తున్నాడు. ప్రతిరోజూ వస్తున్నాడు.”

“ఎవరు?”

“నీ ప్రేమికుడు. హోవార్డ్ రోర్స్. అతన్ని ధన్యవాదాలు చెప్పనిస్తావా?”

ఆ పరిహాసమూ, తన ఊహ ఎంత దూరం పోగలదో అంత దూరమూ పోయి అన్న నమ్మలేని మాటా, తక్కిన విషయాలను ఊహించడానికి గెయిల్ ఇంకెంత దూరంలో ఉన్నాడో ఆమెకి చెప్పేశాయి.

“అవును. అతన్ని చూడాలనుకుంటున్నాను... గెయిల్! ఒకవేళ అతన్ని నా ప్రియుణ్ణి చేసుకుంటే?” అంది.

“మీ ఇద్దర్నీ చంపి పారేస్తాను. ఇప్పుడు కదలకు. అలాగే పడుకో. దేనికి ఇబ్బంది పడకూడదన్నాడు డాక్టరు. నీ ఒంటిమీద మొత్తం 26 కుట్లున్నాయి”

గెయిల్ బయటకి వెళ్ళిపోయాడు. అతను మెట్లు దిగుతున్న శబ్దం వినిపించిందామెకు.

* * *

విస్ఫోటన ప్రదేశానికి మొట్ట మొదటి పోలీసు వచ్చినప్పుడు బిల్డింగ్ వెనక, ఆ పోలీసుకి నది ఒడ్డున డైనమెట్ పేల్చిన ప్లంజర్ కనిపించింది. దాని పక్కనే జేబులో చేతులు పెట్టుకుని రోర్స్ నిలబడి ఉన్నాడు. కోర్ట్లండ్ అవశేషాలను చూస్తున్నాడు.

“దీని గురించి నీకేం తెలుసయ్యా?” అని అడిగాడు పోలీసాయన.

“నువ్వు నన్ను అరెస్టు చెయ్యి. విచారణ సమయంలో చెబుతాను” అన్నాడు రోర్స్.

ఆ తర్వాత అడిగిన ఆధికారక ప్రశ్నలకు వేటికీ జవాబు చెప్పలేదు. ఒక్క ముక్క అదనంగా మాట్లాడలేదు.

తెల్లవారగట్ల అతన్ని బెయిల్ మీద విడుదల చేయించాడు వైనాండ్. ఎమర్జన్సీ హాస్పిటల్ లో డౌమినిక్ గాయాలు చూసినప్పుడూ, ఆమె బతకదని డాక్టర్ చెప్పినప్పుడూ వైనాండ్

ప్రశాంతంగానే ఉన్నాడు. ఫోన్ చేసి ఒక కౌంటీ జడ్జిని నిద్ర లేపి రోర్స్ కి బెయిల్ ఏర్పాటు చేసినప్పుడు కూడా ప్రశాంతంగానే ఉన్నాడు. కానీ ఒక చిన్న కౌంటీ జైలులో వార్డెన్ ఆఫీసులో ఉన్నప్పుడు ఉన్నట్టుండి కంపించిపోయాడు. “యూ బ్లడీ ఫూల్స్” అన్నాడు పళ్ళ సందుల్లోంచి. తర్వాత తను ఓడల ప్రాంతంలో నేర్చుకున్న ప్రతి అసభ్యపదం దొర్లుకొచ్చింది. రోర్స్ కటకటాల వెనక ఉన్నాడన్న విషయం ఒక్కటి తప్ప ఆ పరిస్థితికి సంబంధించిన ఏ కోణమూ గుర్తులేదతనికి. అతను హెల్స్ కిచెన్ నాటి ‘తాడి వైనాండ్’ అయిపోయాడు మళ్ళీ. ఆ రోజుల్లో ఆకస్మాత్ పొంగులుగా వచ్చే పిచ్చి కోపం వచ్చిందప్పుడు. చావుకి ఎదురు చూస్తూ కూలిపోయిన గోడ వెనక ఉండగా వచ్చిన పిచ్చి కోపం. ఎటొచ్చీ తను గెయిల్ వైనాండ్ నని ఒక సామ్రాజ్యానికి అధినేతనని ఇప్పుడు గుర్తుంది. ఒక చట్ట ప్రక్రియ ఎందుకుందో, తన పిడికిళ్ళతోనో, పేపర్లతోనో జైలును నాశనం ఎందుకు చెయ్యలేదో అర్థం కాలేదు. ఆ క్షణాన అతనిలో ఉన్నదల్లా ఒక్కటే - చంపెయ్యాలను కున్నాడు. చంపి తీరాలనుకున్నాడు, ఆ రాత్రి గోడ వెనక ఉన్నప్పట్లా, బతికి ఉండడం కోసం.

ఎలాగో కాగితాల మీద సంతకాలు చేశాడు. రోర్స్ ని తన దగ్గరకు తీసుకొచ్చేదాకా ఎలాగో వేచి ఉన్నాడు. రోర్స్ అతని చెయ్యి పట్టుకోగా ఇద్దరూ బయటికొచ్చారు. కారు దగ్గర కొచ్చేసరికి వైనాండ్ చల్లబడ్డాడు. కారులో అడిగాడు “నువ్వే చేశావా?”

“అవును” అన్నాడు రోర్స్

“మనమిద్దరం కలిసి పోరాడదాం.”

“మీరు దీన్ని మీ యుద్ధంగా మలుచుకో దలిస్తే, అలాగే.”

“ప్రస్తుతం లెక్కల ప్రకారం, నా వ్యక్తిగత సంపద విలువ నలభై మిలియన్ డాలర్లు. నీకు కావలసిన ఏ లాయర్ ని పెట్టుకోవడానికైనా మొత్తం లాయర్ల రంగమంతటినీ దించాలన్నా అది సరిపోతుంది.”

“నేను లాయర్ ని పెట్టుకోను.”

“హోవార్డ్! మళ్ళీ ఫోటోగ్రాఫ్లు సబ్మిట్ చెయ్యబోవడం లేదు కదా?”

“లేదు. ఈసారి అలా చెయ్యను.”

* * *

గదిలోకి వచ్చి మంచం పక్క కుర్చీలో కూర్చున్నాడు రోర్స్, అతన్ని చూస్తూ కదలకుండా పడుకుని ఉంది డొమినిక్. ఇద్దరూ ఒకరినొకరు చూసుకుని చిరునవ్వు నవ్వుకున్నారు. ‘ఏమీ మాట్లాడాల్సిన పని లేదు, ఈసారి కూడా’ అనుకుంది.

“నువ్వు జైల్లో ఉన్నావా?”

“కొన్ని గంటలు.”

“ఎలా ఉంటుంది?”

ఫాంటెన్ హెడ్

“గెయిల్లాగా చెయ్యకు”

“గెయిల్కి అస్సలు నచ్చలేదు కదా?”

“అస్సలు.”

“నాకు అలా లేదు.”

“నేను కొన్ని సంవత్సరాల పాటు జైలుకి వెళ్ళాల్సి రావచ్చు. నాకు సహాయం చెయ్యడానికి ఒప్పుకున్నప్పుడు నీకా విషయం తెలుసా?”

“తెలుసు.”

“నేను వెళితే గెయిల్ని నువ్వే కాపాడాలి, నీ మీదే నమ్మకం పెట్టుకున్నాను.”

“నా మీదా?”

ఆమెకోసి చూసి తల అడ్డంగా ఊపి “డియరెస్ట్...” అన్నాడు. ఆ మాట తిట్టులా ధ్వనించింది.

“చెప్పు” అంది మెల్లగా.

“అది నేను నీ కోసం పన్నిన ఉచ్చు అని ఇంకా తెలియలేదా?”

“ఎలా?”

“సాయం చెయ్యమని నిన్ను అడక్కపోతే, ఏం చేసి ఉండేదానివి?”

“నీ అపార్ట్మెంట్లో, ఎన్రైట్ హౌస్లో బాహటంగా, అందరికీ తెలిసేలా నీతోనే ఉండేదాన్ని.”

“అవును - ఇప్పుడలా చెయ్యలేవు. నువ్విప్పుడు మిసెస్ గెయిల్ వైనాండ్వి. నిన్నెవరూ శంకించరు. అనుకోకుండా అక్కడికి వచ్చావనే అందరూ నమ్ముతారు. మనమిద్దరం ఒకరికొకరం ఏమౌతామో తెలిసిందో, చాలు. నేనే చేశాననడానికి అది చాలు.”

“అలాగా?”

“నువ్వు ప్రశాంతంగా ఉండాలి. నా భవిష్యత్తును పంచుకుందామన్న ఆలోచన ఏమైనా ఉంటే విడిచిపెట్టేయ్యి. నేను ఏం చేద్దామనుకుంటున్నానో చెప్పను. విచారణ సమయం వరకూ నిన్ను అదుపులో ఉంచడానికి అదొకటే మార్గం. నాకు శిక్ష విధిస్తే నువ్వు గెయిల్తో ఉండాలి. ఉంటావని నమ్మకం పెట్టుకున్నాను. నువ్వు అతనితోనే ఉండాలి. మన విషయం అతనికి చెప్పొద్దు. ఎందుకంటే మీరిద్దరూ ఒకరికొకరు అవసరమౌతారు.”

“ఒకవేళ నిన్ను నిర్దోషివంటే?”

“అప్పుడు...” రోర్క్ రూమంతా కలజూశాడు. అది వైనాండ్ పడక గది. “ఇక్కడ చెప్పడం ఇష్టంలేదు. కానీ నీకు తెలుసు” అన్నాడు.

“అతనంటే నీకు చాలా ఇష్టం కదా?”

“అవును.”

“త్యాగం చేసేటంత...”

అతను నవ్వాడు. “నేను మొదటిసారి ఇక్కడికి వచ్చినప్పుటి నుంచీ కూడా నీకు అదే భయం.”

“అవును.”

ఆమెని సూటిగా చూస్తూ అన్నాడు “అది సాధ్యమనే అనుకున్నావా?”

“లేదు.”

“నా పనినీ వదలేను. నిన్నూ వదలేను. ఎప్పటికీ. నేను వెళ్ళిపోవాల్సి వస్తే అతనికి విడిచిపెట్టగలను. ఆ మాత్రం చెయ్యగలను.”

“నిన్ను విడిచి పెట్టేస్తారు.”

“నీ నుంచి వినాలనుకుంటున్న మాట అది కాదు.”

“వాళ్ళు నిన్ను దోషివి అన్నా, జైల్లో పెట్టినా, చెయిన్ గేంగ్ లో ఉంచినా, ప్రతి చెత్త హెడ్ లైన్ లోను నీ పేరు పులిమినా, నిన్ను మళ్ళీ ఏ బిల్డింగూ డిజైన్ చెయ్యనివ్వకపోయినా, నన్ను, నిన్ను చూడనివ్వకపోయినా - ఫర్వాలేదు. మరీ అంత బాధ కాదు, ఒకానొక బిందువు వరకే దిగుతుంది.”

“ఈ మాట కోసమే ఏడేళ్ళనుంచి ఎదురు చూస్తున్నాను డొమినిక్!” అతను ఆమె చేతిని అందుకుని, లేపి, పెదవులకు ఆన్చుకున్నాడు. వైనాండ్ ముద్దుపెట్టిన చోటే అది. అతను లేచాడు.

“నేను ఎదురుచూస్తాను. ప్రశాంతంగా ఉంటాను. నీ దగ్గరకి రాను. ప్రామిస్” అంది.

అతను నవ్వి తల ఊపి వెళ్ళిపోయాడు.

* * *

“అప్పుడప్పుడూ, అరుదుగా అలా అవుతుంది. మనం అర్థం చేసుకోలేని గొప్ప ప్రపంచ శక్తులు ఒక్క సంఘటనలో కేంద్రీకృతం అవుతాయి - మనకి తెలిసేట్టు, భూతద్దం గుండా కిరాణాలు ఒక బిందువు దగ్గర, అతి ప్రకాశవంతంగా పోగుపడినట్టు. కోర్ట్ లండ్ మీద రేగిన దుమారం అటువంటి సంఘటన. విశ్వంలో మన భూగ్రహం ఆవిర్భవించిన దగ్గర్నుంచీ దాన్ని నలిపేస్తున్న దుష్టశక్తిని ఇక్కడ సూక్ష్మరూపంలో చూడొచ్చు. దయా, మానవత్వ, సౌభ్రాతృత్వ, భావనలన్నింటికీ వ్యతిరేకంగా ఒక్కమనిషి అహం. అనాథల భావి గృహాన్ని ఒక మనిషి ధ్వంసం చేశాడు. ఒక్క మనిషి వేలాదిమందికి మురివాడల బీభత్సాన్ని, మురికిని, వ్యాధిని, మరణాన్ని విధించాడు. సరికొత్త మానవతాధర్మంతో, అణగారిన ప్రజల్ని కాపాడేందుకు ఒక జాగృత సమాజం బృహత్ ప్రయత్నం చేస్తే, సమాజంలోని ఉత్తమ ప్రతిభామూర్తులు ఏకమై

వాళ్ళకి ఒక శుభ్రమైన ఆవాసాన్ని సృష్టిస్తే, ఒక మనిషి అహంకారం ఈ ఇతరుల సిద్ధిని ముక్కముక్కలు చేసింది. దేనికి? తన అస్పష్ట స్వాతిశయాన్ని, శూన్య గర్వాన్ని తృప్తి పరిచేందుకు. మన దేశపు చట్టాలు ఈ నేరానికి జైలుశిక్షను మించి ఏమీ విధించవు. అందుకు విచారంగా ఉంది. ఆ మనిషి తన జీవితాన్ని నష్ట పోవాల్సిందే. హోవార్డ్ రోడ్ లాంటి మనుషుల్ని వదుల్చుకునే హక్కు సంఘానికి అవసరం" అని రాశాడు టూహీ, 'న్యూ ఫ్రాంటియర్స్' పేపర్లో. జవాబుగా దేశం నలుమూలల నుంచి ప్రతిధ్వనులు వినిపించాయి. కోర్ట్లండ్ విస్ఫోటన అరనిముషం కన్న లేదు. ప్రజాగ్రహం విస్ఫోటనం మాత్రం అలా నడుస్తూనే ఉంది. పొడి పొడి చేసిన ప్లాస్టర్ మేఘం వాతావరణాన్ని కమ్మేసింది - గాజుతో, తుప్పుతో, కురుస్తున్న తుక్కుతో.

గ్రాండ్ జ్యూరీ రోడ్ పై నేరారోపణ చేసింది. నేను నిరపరాధినన్నాడు రోడ్ ఇంకేమీ చెప్పనని నిరాకరించాడు. గెయిల్ వైనాండ్ ఇచ్చిన బాండ్మీద అతన్ని విడుదల చేశారు. అతను విచారణకోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు.

అతని ఉద్దేశం ఏమై ఉంటుంది అన్న విషయం మీద చాలా ఉహాగానాలు బయలుదేరాయి. కొందరు వృత్తిపరమైన అసూయ అన్నారు. కొందరు కోర్ట్లండ్ డిజైన్ కీ రోడ్ శైలికీ పోలిక ఉందనీ, కీటింగ్, ప్రిస్కాట్, వెబ్ అతని నుంచి ఎరువు పుచ్చుకుని ఉంటారనీ ఊహించారు.

"న్యాయబద్ధమైన మార్పు చేర్పులే ఇవి." "ఐడియాలకి ఆస్తి హక్కులు వర్తించవండీ." "ప్రజాస్వామ్య యుగంలో కళ అందరిదీను." అన్నారు. "స్వయంగా భావచౌర్యానికి పాల్పడ్డ కళాకారుడికి ఒక ప్రతీకారాత్మకమోహం ఉంటుంది. అటువంటిది రోడ్ కి కూడా పుట్టి ఈ పనికి పురికొల్పి ఉండొచ్చు" అన్నారు.

ఇవేవీ స్పష్టంగా లేవు. అయితే ఉద్దేశం ఏమిటన్న విషయాన్ని ఎవరూ పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. విషయం సూటిగా సరళంగా ఉంది. ఎంతో మందికి వ్యతిరేకంగా ఒకడు. ఒక ఉద్దేశం కలిగి ఉండే హక్కు అతనికి లేదు.

సేవాభావంతో పేదవాళ్ళకోసం కట్టిన గృహం. సేవ, స్వార్థత్యాగం అనేవి ప్రశ్నించడానికి వీలేని ఉత్పష్ట గుణాలనీ, సౌశీల్యానికి గీటురాళ్ళనీ, ఆదర్శాలకి పరాకాష్ఠలనీ పదివేల ఏళ్ళుగా చెబుతూ రాగా కట్టిన గృహం అది. పదివేల సంవత్సరాల గళాలు చెబుతున్నాయి. సేవ, త్యాగం - జీవితానికి ముఖ్య నియమం త్యాగం. సేవించు లేదా సేవలందుకో - నలుగు లేదా నలిపెయ్యి - త్యాగం ఉదాత్త గుణం - దాన్ని ఎలాగైనా మలుచుకో, చివర్లోనో మొదట్లోనో - సేవ, త్యాగం - సేవించు.. సేవించు... సేవించు..

దానికి వ్యతిరేకంగా ఒక్కడు! సేవించాలని గాని పాలించాలని గాని అనుకోనివాడు! తద్వారా క్షమించరాని ఏకైక నేరం చేసినవాడు.

అదొక సంచలనాత్మక స్కాండల్. ఏ విచారణకూ ఆస్కారం ఇవ్వకుండా నేరగాడని చెప్పి ఉరితీసే ఉన్మాదం ఉందక్కడ. ఆ ఉన్మాదానికి తీసిపోని రౌడ ఉంది. 'ధర్మాగ్రహం' పట్ల మోహం ఉంది.

అయితే దాని గురించి మాట్లాడుతున్న ప్రతి వ్యక్తి క్రోధంలోనూ తీవ్ర, వ్యక్తిగత లక్షణం ఒకటుంది.

“వాడు నీతి లేని అహంకారోన్మాది” -

- అంది ఒక ఉన్నత వర్గపు మహిళ, ఒక ‘సేవా సంత’కి వేషం వేసుకుంటూ. సేవా గుణం అన్నింటినీ క్షమించగలిగేది కాకపోయినట్టయితే, తనకి స్వయాభివ్యక్తికి ఇంకేం సాధనం మిగిలి ఉందో, తన ఆదంబరాన్ని తన స్నేహితుల మీద రుద్దడం ఎలాగో, ఆలోచించడానికి కూడా సాహసించలేని మనిషి ఆవిడ.

- అన్నాడు ఒక సంఘ సేవకుడు, అతను జీవితానికి ఓ లక్ష్యం అంటూ దొరకనివాడు. వంధ్య అయిన ఆత్మ నుంచి ఏ లక్ష్యాన్నీ సృష్టించుకోలేని వాడు. ఇతరుల పుండ్ల మీద వేలుంచి, గుణవంతుడై పోయి అందర్నించి ‘అర్హతలేని గౌరవం’ పొందుతున్న వాడు.

- అన్నాడు ఒక నవలా రచయిత. సేవ, త్యాగం అనే రెండు విషయల్ని నిషేధిస్తే ఒక్క ముక్క కూడా రాయలేనివాడు. వేలాది మంది శ్రద్ధగా వింటూ ఉండగా ‘మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తున్నాను దయచేసి నన్ను కాస్త ప్రేమించగలరా’ అని అడిగి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చేవాడు.

- అంది ఒక స్త్రీ. ఆవిడ కాలమిస్టు. దీనులమీద జాలిరాతలు రాసి ఇటీవలే ఒక గ్రామీణ భవంతిని కొనుక్కుంది.

- అన్నారు దీనులు. ప్రేమ గురించి, మహా ప్రేమ గురించి, విచక్షణ లేని ప్రేమ గురించి, సమస్తాన్నీ ఆవరించే ప్రేమ గురించి, అన్నింటినీ క్షమించే ప్రేమ గురించి, తాము ఏది చేసినా అనుమతించే ప్రేమ గురించి, వినాలని కోరుకునే వాళ్ళు వాళ్ళు.

- అన్నాడు ప్రతి ఎరువు మనిషీ. ఇతరుల ఆత్మలమీద జలగలా తప్ప బతకలేని వాడు.

ఎల్స్వర్త్ టూహీ వెనక్కి వాలి కూర్చుని చూస్తున్నాడు. వింటున్నాడు. చిరునవ్వు చిందిస్తున్నాడు.

గార్డన్ ఎల్. ప్రిస్కాట్ని, గస్ వెబ్ని డిన్నర్లకీ కాక్టైల్ పార్టీలకి పిలుస్తున్నారు. ఉపద్రవం నుంచి తప్పించుకుని బతికినవాళ్ళనిలాగ జాలిగా, కుతూహలంగా, ఆదుర్దాగా పలకరిస్తున్నారు. రోర్క్ ఉద్దేశం ఏమిటో, లక్ష్యం ఏమిటో తమకు తెలియదనీ, తమకు న్యాయం కావాలనీ అంటున్నారు వాళ్ళిద్దరు.

పీటర్ కీటింగ్ ఎక్కడికీ వెళ్ళడం లేదు. పత్రికల వాళ్ళని కలవనన్నాడు. ఎవరొచ్చినా కలవనంటున్నాడు. రోర్క్ అపరాధికాడని తను నమ్ముతున్నట్టుగా లిఖిత పూర్వకమైన స్టేట్మెంట్ ఒకటి ఇచ్చాడు. అందులో ఆసక్తికరమైన వాక్యం ఒకటుంది, చివరిది. “అతన్ని ఒంటరిగా ఉండనివ్వండి, దయతో అతన్ని వదిలి పెట్టలేరా?” అని.

కార్డ్ బిల్డింగ్ ముందు అమెరికన్ బిల్డర్ల కౌన్సిల్వారు పికెటింగు చేశారు. అది దండుగ అయింది. రోర్క్ ఆఫీసులో ఎలాగూ పని లేదు కనక. రోర్క్ మొదలుపెట్టాల్సి ఉన్న పనుల్ని క్లయింట్లు రద్దు చేసుకున్నారు.

సాలిడారిటీ అంటే మద్దతు అంటే ఇదీ. తొలిసారి ఫాషన్బుల్ కార్యక్రమానికి హాజరు కాబోతూ కాలిగోళ్ళను సుందరీకరించుకుంటున్న ఉన్నత వర్గ యువతి, తోపుడు బండి దగ్గర కేరెట్లు కొంటున్న గృహిణి, పియోనిస్టు కావాలనుకుని పోషించాల్సిన సోదరి ఉందన్న సాకుతో లెక్కల గుమాస్తా అయిన ఆసామీ, తన వ్యాపారాన్ని అసహ్యించుకుంటున్న వ్యాపారస్థుడు, తన పనిని అసహ్యించుకునే శ్రామికుడు, అందర్నీ అసహ్యించుకునే మేధావి, అందరూ సోదరుల్లా కలిసి పోయారు. తమ విసుగుదలని పోగొట్టి, తమనుంచి తమను బయటకు విడుదల చేసిన ఏకాగ్రహంలో ఒకటయ్యారు. తమ నుంచి తమకు విడుదల లభించడం ఎంత గొప్ప వరమో ఎరిగినవాళ్ళు వాళ్ళు. పాఠకులలో ఏకాభిప్రాయం ఉంది. పాత్రికేయులలో ఏకాభిప్రాయం ఉంది.

గెయిల్ వైనాండ్ ప్రవాహానికి ఎదురెళ్ళాడు.

“గెయిల్!” అని రొప్పాడు అల్వా స్కారెట్. “మనం ఒక డైనమైటర్ని సమర్థించలేం” అన్నాడు.

“మాట్లాడొద్దు, నేను నీ పళ్ళు రాలగొట్టేలోగా నోర్మాసుకో” అన్నాడు గెయిల్.

గెయిల్ వైనాండ్ తన ఆఫీసుగది మధ్యలో తలవెనక్కి వాల్చి, తన జీవితానికి సంతోషిస్తూ, రేవులో చీకటిరాత్రి నగరదీపాలని చూస్తూ నిలబడ్డట్టు నిలబడ్డాడు.

గెయిల్ వైనాండ్ అని పెద్ద అక్షరాల సంతకంతో ఉన్న బేనర్ ఎడిటోరియల్ ఒకటి ఇలా నడిచింది. “మన చుట్టూ చెలరేగుతున్న అసహ్యకరమైన ఊళలగోలలోపడి, హోవార్డ్ రోర్స్ తన ఇచ్చతో తనంతట తాను లొంగిపోయిన విషయం ఎవరూ గుర్తించినట్టు లేదు. అతనే ఆ భవనాన్ని పేల్చివేస్తే - అరెస్టు అయ్యేందుకు అదే స్థలంలో ఉండాల్సిన పని ఉందా? కానీ అతని కారణాలు ఏమిటో తెలుసుకునేందుకు మనం వేచి ఉండం. ఏ విచారణా లేకుండానే అతన్ని దోషిగా నిర్ధారించేశాం, అతను అపరాధికావాలని కోరుకున్నాం. ఈ కేసుతో సంతోషిస్తున్నాం. మనం వింటున్నది క్రోధాన్ని కాదు - ఇతరుల అపజయానికో స్వీయవిజయానికో పొందుతున్న సంతోషాన్ని. భయంకరమైన హత్యకు పాల్పడిన నిరక్షరాస్యుడైన ఉన్మాదికి, పనికిమాలిన చవటకి, కూడా మన సానుభూతి మహాధ్వనాలు లభిస్తాయి. మానవతా సమర్థకుల సైన్యం మద్దతు దొరుకుతుంది. కానీ ఒక ప్రతిభావంతుడు మాత్రం మన నిర్వచనం ప్రకారం అపరాధే. ఒక మనిషిని అతను బలహీనుడనీ ‘చిన్న’ వాడనీ దండించడం ఘోరమైన అన్యాయం. అటువంటిది ఒక మనిషిని అతను కేవలం బలవంతుడూ, గొప్ప వ్యక్తి అయిన కారణంచేత దండించడమంటే సంఘం నైతికంగా ఎంత దిగజారినట్టు? అయితే మన శతాబ్దం నైతిక వాతావరణం మొత్తంగా అలా ఉంది. ఇది ‘ద్వితీయ శ్రేణి మనుషుల శతాబ్దం.’”

మరో వైనాండ్ సంపాదకీయం ఇలా అంది “హోవార్డ్ రోర్స్ కెరీరంతా కోర్టుల చుట్టూ తిరగడమే అని అరుస్తున్నారు. అది నిజమే సంఘం ముందు రోర్స్ లాంటి మనిషి యావజ్జీవమూ విచారణలోనే ఉంటాడు. ఎవరు దోషి - రోర్కా? సంఘమా?”

మరో సంపాదకీయంలో ఇలా రాశాడు వైనాండ్ “మనిషిలో గొప్పతనం అంటే ఏమిటి వాన్ని గుర్తించడం ఎలా అన్న విషయాలని అర్థం చేసుకునేందుకు మనం ఎప్పుడూ ప్రయత్నించ

లేదు. ఒక రకమైన మత్తులో ఉండిపోయి ఆత్మత్యాగమే కొలబద్ధగా గొప్పతనాన్ని కొలవాలన్న తీర్మానానికి వచ్చాం. ఆత్మత్యాగమే అత్యంత ఘన సుగుణమని చొంగ కారుస్తూ చెబుతాం. ఒక్కక్షణం ఆగి ఆలోచిద్దాం. త్యాగం గొప్ప గుణమా? ఏ మనిషయినా తన నిజాయితీని త్యాగం చెయ్యగలడా? తన గౌరవాన్ని? స్వేచ్ఛని? ఆదర్శాన్ని? విశ్వాసాల్ని? తన సంవేదనలలోని నిజాయితీని? ఆలోచనా స్వేచ్ఛని? కానీ ఇవే కదా మనిషికున్న ఉత్కృష్ట సంపదలు. వాటి కోసం అతను దేన్నయినా వదులుకుంటే అది త్యాగం అవదు. సులువైన బేరం అవుతుంది. అవి త్యాగానికి అతీతమైనవి. ఏ కారణం చేతా, ఏ పరిగణన చేతా వదులు కోరానివి. అలాంటప్పుడు ప్రమాదకరమైన హానికరమైన నాన్నెన్నుని బోధించడం మానెయ్యాలి కదా మనం? అసలు ఆత్మ త్యాగమేమిటి? ఆత్మ త్యాగమా? మనం త్యాగం చెయ్యలేనిది, చెయ్యరానిది ఆత్మ. అన్నింటి కన్నా ఒక మనిషిలో మనం గౌరవించాల్సింది త్యజించని ఆత్మని కదా?”

ఈ ఎడిటోరియల్ ని న్యూప్రాంటియర్స్, అనేక ఇతర ప్రతికలు ఒక బాక్స్ కట్టి ప్రచురించాయి. “ఎవరు మాట్లాడుతున్నారో చూడండి” అని శీర్షిక పెట్టాయి.

గెయిల్ వైనాండ్ నవ్వేశాడు. నిరాకరణ పోషక పదార్థంలామారి అతన్ని మరింత దృఢంగా తయారు చేసింది. అదొక యుద్ధం, చాలా ఏళ్ళుగా అతనికి నిజమైన యుద్ధం చెయ్యాల్సిన పని పడలేదు. యావత్ పత్రికారంగ నిరసనధ్వనుల మధ్య తన సామ్రాజ్యానికి పునాదివేసిన రోజుల తర్వాత యుద్ధం చెయ్యలేదు. ప్రతి మనిషీకనే ఒక కల, అసాధ్యమైన కల అతనికి ప్రసాదించబడింది. తన తెలివితేటలు అనుభవం కలగలిపి వినియోగించేందుకు అవకాశం లభించింది. యువ ప్రాయపు తీవ్రత, ఒక కొత్త ఆరంభం, ఉత్కంఠభరితమైన శిఖర సన్నివేశం ఒకేసారి వచ్చాయి. దీని కోసమే నేను ఎదురు చూసింది, జీవించింది అనుకున్నాడతను.

తన ఇరవై రెండు న్యూస్ పేపర్లకి మేగజైన్లకి, న్యూస్ రీల్స్ కి ఆదేశం జారీ చేశాడు. రోర్స్ కి మద్దతుగా నిలవమని. జనానికి రోర్స్ ని ఎక్కించండి. ఈ హత్యని అడ్డుకోండి.

“వాస్తవాలు ఏవైనా కానివ్వండి. ఈ కేసు విచారణ మటుకు వాస్తవాల ఆధారంగా జరగదు. ప్రజాభిప్రాయం ఆధారంగా సాగే విచారణ ఇది. మనం ప్రజాభిప్రాయాన్ని రూపొందించాం ఎప్పుడూ. ఇప్పుడూ అదే పని చేద్దాం. రోర్స్ ని ప్రజలకి ఇష్టాణ్ణి చెయ్యండి. మీరు ఎలా చేస్తారన్నది నాకు అనవసరం. నేను మీకు తర్ఫీదు ఇచ్చాను. ప్రజలని ఒప్పించడంలో మీరు నిపుణులు. మీరెంత సమర్థులో నాకు ఇప్పుడు చూపించండి” అని చెప్పాడు తన ఉద్యోగులకు.

వాళ్ళ నుంచి స్పందన లేదు, మౌనం తప్ప. వాళ్ళు ఒకరి ముఖాలోకరు చూసుకున్నారు. అల్వా స్కార్లేట్ నుదురు తుడుచుకున్నాడు. అయితే వాళ్ళు తలొగ్గారు.

ఎన్రైట్ హౌస్ చిత్రాన్ని “ఈ మనిషినేనా మీరు నాశనం చెయ్యదలుచుకున్నది?” అన్న శీర్షికతో ముద్రించింది బేనర్. వైనాండ్ ఇంటి బొమ్మ అచ్చువేసి “చేతనైతే దీని లాంటిది మరొకటి నిర్మించండి” అని రాసింది. మొనాడ్ నాక్ వేలీ చిత్రం చూపించి “సంఘానికి ఏ ఉపకారమూ చెయ్యని వ్యక్తి ఇతనేనా?” అని ఒక ప్రశ్నను చేర్చింది.

రోర్స్ జీవిత చరిత్రను అచ్చు వేసింది బేనర్. రచయిత పేరు ఎవరూ విన్న పేరు కాదు. నిజానికి గెయిల్ వైనాండ్ రాశాడు. చరిత్ర ప్రసిద్ధి కెక్కిన విచారణల్ని సీరియల్ గా ప్రచురించింది. అవన్నీ ప్రజల అహేతుక అభిప్రాయాలవల్ల అమాయకులు శిక్షలపాలయిన కేసులే. సంఘం బలిపశువుల్ని చేసిన సోక్రటీస్, గెలీలియో, పాశ్చర్ మొదలైన వాళ్ళ గురించి, చింతనశీలురు, శాస్త్రవేత్తలు అయిన అనేకమంది వీరుల గురించి వ్యాస పరంపరను అచ్చొత్తింది. వాళ్ళలో ప్రతి ఒకరూ మూకని ధిక్కరించి ఒంటరిగా నిలిచినవాళ్ళే.

“కానీ, గెయిల్! ఇది హౌసింగ్ ప్రాజెక్టు” అని ఆక్రోశించాడు అల్వా.

వైనాండ్ నిస్సహాయంగా చూశాడు అతని కేసి “దానికీ దీనికీ సంబంధం లేదని మీ ఫూల్స్ కి అర్థం అయ్యేట్టు చెయ్యడం అసాధ్యంలా ఉంది. సరే. మనం హౌసింగ్ ప్రాజెక్టుల గురించి మాట్లాడదాం” అన్నాడు.

హౌసింగ్ రాకెట్ల విషయాలు వెల్లడి చేస్తూ బేనర్ వ్యాసాలు ముద్రించింది. అందులో అవినీతి గురించి, అసమర్థత గురించి, ప్రైవేటు బిల్డింగ్ కి అయ్యే ఖర్చుకి ఐదురెట్లు ఖర్చు చూపించడం గురించి, పునరావాసంగా కట్టి వదిలిపెట్టేసిన బిల్డింగులగురించి రాసింది. పరహితవాదం అనే గంగిగోవు యొక్క భయంకరమైన పనితనాన్ని అంగీకరించడం, ప్రశంసించడం, క్షమించడం, రక్షించడం గురించి కూడా రాసింది. “నరకం కూడా సదుద్దేశంతోనే తయారైందట. ఏ ఉద్దేశాలతో మంచి తయారౌతుందో గుర్తించడం మనకి తెలియకపోవడం చేతనా, ఈ పరిస్థితి? నేర్చుకోవాల్సిన సమయం కాదా ఇది? ఇన్ని సదుద్దేశాల్ని ఇంత బిగ్గరగా ప్రకటించడం ఇంతకు ముందెప్పుడూ లేదు. కానీ చూడండి పరిస్థితి ఎలా ఉందో?” అని రాసింది.

కంపోజింగు రూములో ఒక టేబుల్ దగ్గర నిలబడి బేనర్ సంపాదకీయాలు రాశాడు గెయిల్ వైనాండ్. ఎప్పుట్లాగే ఒక పెద్ద ప్రింట్ పేపర్ మీద నీలం పెన్సిల్ తో అంగుళం సైజు అక్షరాలతో రాశాడు. చివర్లో జి.డబ్ల్యు. అని గీసి పారేశాడు. ఆ పొట్టి సంతకంలో అంత నిర్లక్ష్యం, గర్వం ఎప్పుడూ కనబడలేదు.

డొమినిక్ కోలుకుంది. తమ పల్లె ఇంటికి తిరిగి వచ్చింది. ఒక రాత్రి పూట వైనాండ్ కార్లో ఇంటికి తీసుకెళ్ళాడు. రోర్స్ ని వీలయినంత తరచుగా తనతోపాటు ఇంటికి తీసుకొస్తున్నాడు. వసంతరాత్రికి కిటికీలు తెరిచిపెట్టి ఇద్దరూ లివింగ్ రూములో కూర్చుంటున్నారు. కొండల నీడలు ఇంటిగోడలకింద నుంచి నెమ్మదిగా సరస్సు వైపు పాకుతున్నాయి. దూరాన ఉన్న చెట్ల గుండా కిందనున్న సరస్సు మెరుస్తోంది. వాళ్ళు కేసు గురించి, జరగబోయే విచారణగురించి మాట్లాడుకోలేదు. కానీ వైనాండ్ మాత్రం తన యుద్ధం గురించి మాట్లాడాడు - అది తనకి సంబంధించింది కానట్టూ, దాంతో రోర్స్ కి కూడా ఏ సంబంధమూ లేనట్టూ. గది మధ్యలో నిలబడి వైనాండ్ ఇలా అన్నాడు.

“సరే. బేనర్ మొత్తం జీవితం అసహ్యకరమే, కానీ ఈ యుద్ధం దాని నంతటినీ శుద్ధిపరుస్తుంది. డొమినిక్! గతంలో నేను ఎందుకు సిగ్గుపడలేదో నీకు అర్థం కాలేదు. బేనర్ అంటే నాకు ఎందుకు ప్రేమో తెలియలేదు. ఇప్పుడు నీకు సమాధానం కనిపిస్తుంది. శక్తి. నా

చేతిలో శక్తి ఉంది. దాన్ని ఇంతకు ముందెప్పుడూ పరీక్షించలేదు. ఇప్పుడు నువ్వు ఆ పరీక్షని చూస్తావు. నేను ఎలా ఆలోచించమంటే అలా ఆలోచిస్తారు జనం. నేనెలా చెబితే అలా నడుచుకుంటారు. ఎందుకంటే ఇది నా నగరం. ఇక్కడ వ్యవహారాలు నడిపేది నేను. హోవార్డ్! నువ్వు విచారణకి వచ్చే సమయానికి వాళ్ళందర్నీ ఎలా మారుస్తానంటే, ఏ జ్యూరీకూడా నిన్ను దోషివనే సాహసం చెయ్యలేదు.”

అతను రాత్రుళ్ళు నిద్ర పోలేకపోయాడు. నిద్ర పోవాలన్న కోరిక కలగలేదు. “పడుకోండి. నేను ఐదు నిమిషాల్లో వచ్చేస్తాను.” అనేవాడు. పడకగదిలో డొమినిక్ కి, మెట్ల దగ్గర ఉన్న గెస్ట్ రూములో రోర్క్ కి, టెర్రస్ మీద తిరుగుతున్న వైనాండ్ అడుగుల చప్పుడు, గంటల తరబడి వినబడేది. సంతోషం వల్ల వచ్చిన కుదురులేనితనం ఉండేది ఆ శబ్దంలో. ప్రతి అడుగు ఒక వాక్యానికి లంగరేసినట్టు. ఒక ఉద్ఘాటనని నేలకి అదిమినట్టు వినబడేది.

ఒక రాత్రి పొద్దు పోయాక వైనాండ్ వాళ్ళిద్దరినీ పంపేశాడు. రోర్క్ డొమినిక్ మెట్లెక్కి మొదటి అంచె దగ్గర ఆగారు. కింద లివింగ్ రూములో విసురుగా ఒక అగ్గిపుల్ల రప్పుమన్న చప్పుడు వినిపించింది. ఆ శబ్దం ఒక చిత్రాన్ని మోసుకొచ్చింది. నిర్లక్ష్యంగా ఒక చేతిని విదిలించిన దృశ్యాన్ని, తెల్లవారేదాకా కాలే సిగరెట్ల వరసలో తొలి సిగరెట్టు వెలిగిన దృశ్యాన్ని, ఒక నిప్పుచుక్క పదధ్వనితో బాటు టెర్రస్ మీద అటూ ఇటూ తిరుగుతున్న దృశ్యాన్ని.

మెట్ల దిగువకు చూసి ఇద్దరూ ఒకరినొకరు చూసుకున్నారు. “భయంకరం” అంది డొమినిక్. “గొప్ప విషయం” అన్నాడు రోర్క్.

“అతను ఏమైనా చెయ్యనీ. నీకేమీ సాయపడలేదు.”

“నాకు తెలుసు. అయితే విషయం అది కాదు.”

“తనదన్న ప్రతిదాన్నీ రిస్క్ చేస్తున్నాడు, నిన్ను కాపాడేందుకు. నిన్ను కాపాడితే నన్ను కోల్పోతాడని తనకి తెలియదు.”

“డొమినిక్! ఏది అతనికి ఎక్కువ చెడు? నిన్ను కోల్పోవడమా? విజయాన్ని కోల్పోవడమా?” ఆమెకి అర్థమైనట్టు తలూపింది.

“నీకు తెలుసా? అతను కాపాడాలనుకుంటున్నది నన్ను కాదు. అతనికి నేనొక వంకని మాత్రమే.”

ఆమె చెయ్యి పైకెత్తింది. వేళ్ళ కొసలతో అతని దవడ ఎముకను మెల్లగా ఒత్తింది. ఇంకేమీ చెయ్యలేదు. వెనుదిరిగి పడకగదికి వెళ్ళిపోయింది. అతను గెస్ట్ రూము తలుపు మూసిన శబ్దం వినిపించింది.

“వైనాండ్ పేపర్లు హోవార్డ్ రోర్క్ ని సమర్థించడం ఉచితంగా లేదూ? ఈ కేసులో ఇమిడి ఉన్న నైతిక విషయాల పట్ల ఎవరికైనా ఏమైనా సందేహాలుంటే చూసుకోవచ్చు - ఇదిగో ఇక్కడుంది రుజువు, ఏది ఏమిటో ఎవరెక్కడ నిలబడ్డారో చెబుతోంది. ఎల్లో జర్నలిజానికి, అసభ్యతకి, అవినీతికి, ఇతరుల వ్యక్తిగత విషయాలలోకి తొంగిచూసే నీచతకి అడ్డాగా ఉన్న

‘బేనర్ పత్రిక సర్క్యులేషన్ వారంవారం తగ్గిపోతోంది. ఆ తగ్గుదల వేగం రానురాను పెరుగుతోంది, అదుపు తప్పిన లిఫ్ట్ లాగా ఉంది. గోడలమీదా, సబ్‌వేల స్థంభాలపైనా, కార్ల అద్దాలమీదా, కోటుకాలర్ రెక్కలమీదా ‘మేం వైనాండ్‌ని చదవం’ అని రాసి ఉన్న స్టిక్కర్లు వగైరా పెరిగిపోయాయి. థియేటర్లలో వైనాండ్ న్యూస్‌రీల్సు కనిపించినప్పుడు హేళనగా కేకలు వేస్తున్నారు. వీధి మలుపు పేపరు స్టాండ్‌ల నుంచి బేనర్ అదృశ్యమై పోయింది. పేపర్లు అమ్మేవాళ్ళు తీసుకెళ్ళాల్సివస్తోంది. కానీ వాళ్ళుకూడా కౌంటర్ల కింద దాచిపెట్టి, ఎవరైనా రిక్వెస్టు చేసినప్పుడు అయిష్టంగా తీసి ఇస్తున్నారు. పతనానికి భూమిక ఎప్పుడో తయారైంది. స్తంభాలు చెదపట్టేశాయి. కోర్ట్‌లండ్ కేసు చివరిదెబ్బ కొడుతోంది.

గెయిల్ వైనాండ్‌మీద రేగిన కోపపు తుఫానులో జనం రోర్స్‌ని ఇంచుమించు మరిచిపోయారు. వైనాండ్ సొంత పబ్లిక్ నుంచి - విమెన్స్ క్లబ్‌ల నుంచి, చర్చి మినిస్టర్ల నుంచి, తల్లుల నుంచి, చిన్న దుకాణదారులనుంచి - తీవ్ర ఆగ్రహపూరిత నిరసనలు వెలువడ్డాయి. ప్రతిరోజూ సంపాదకుడికి వస్తున్న లేఖలతో బుట్టలు నిండిపోయాయి. ఆ నిండిన బుట్టలకి అల్పా స్కారెట్‌ని దూరంగా ఉంచాల్సి వస్తోంది. అతను వాటిని చదివి తీవ్ర భయాందోళనలకి గురౌతున్నాడు. అతని ఉద్యోగమిత్రులు అతనికి గుండెపోటు వస్తుందేమో అని భయపడి, ఆపుతున్నారు.

బేనర్ సిబ్బంది మౌనంగా పని చేస్తున్నారు. దొంగ చూపులు లేవు. గుసగుస తిట్లు లేవు. బాత్ రూముల్లో పుకార్లు మాట్లాడుకోవడం లేదు. కొంతమంది రిజైన్ చేసేశారు. మిగిలినవాళ్ళు, నెమ్మదిగా, భారంగా, లైఫ్ బెల్టులు బిగించుకుని అనివార్య క్షణంకోసం ఎదురు చూస్తున్నట్టు పని చేస్తున్నారు.

గెయిల్ వైనాండ్ తన చుట్టూ ఉన్నవాళ్ళ పనితీరులో సాగదీత గమనించాడు, అతను బేనర్ బిల్డింగ్‌లో అడుగుపెట్టినప్పుడు అతన్ని చూసి సిబ్బంది ఆగిపోతున్నారు. అతను పలకరింపుగా తల ఊపినప్పుడు ఒక సెకను ఆలస్యంగా వస్తోంది వాళ్ళ స్పందన. అతను నడుస్తూ మలుపు తిరిగినప్పుడు వెనక నుంచి తననే గమనిస్తున్నారు. తన ఆర్డర్లని తీసుకుంటున్నప్పుడు వచ్చే “ఎస్, మిష్టర్ వైనాండ్” ఇది వరకట్లాగ అతని ఆఖరి అక్షరానికి, వాళ్ళ తొలి అక్షరానికి మధ్య ఒక క్షణం కూడా వ్యవధి లేకుండా రావడం లేదు. ఆలస్యమౌతోంది. ఆ విరామానికి గ్రహించదగ్గ ఆకారం ఉంటోంది. ఆ విరామం ఒక వాక్యాన్ని అనుసరిస్తున్నదిగా కాక ఒక ప్రశ్నకి ముందున్నదిగా ధ్వనిస్తోంది.

కోర్ట్‌లండ్ కేసు విషయంలో ‘ఒక చిరు స్వరం’ మౌనం వహించింది. విస్ఫోటన జరిగిన తర్వాత రోజు వైనాండ్ టూహీని తన గదికి పిలిపించి “విను. నీ కాలమ్‌లలో ఒక్కమాట కూడా రాయకు. అర్థమైందా? బయట నువ్వేం చేస్తావు. ఏం అరుస్తావు అన్నది నా కనవసరం - అందాకా. కానీ నువ్వు పెద్దగా అరిస్తే, నీ సంగతి చూస్తాను, ఈ వ్యవహారం ముగిశాక” అని చెప్పాడు.

“ఎస్. మిష్టర్ వైనాండ్!”

“నీ కాలమ్ కి సంబంధించినంత వరకూ నీకు చెవుడు, మూగ, గుడ్డి. అసలు నువ్వు ఏ విస్ఫోటనం గురించీ ఎప్పుడూ వినలేదు. కోర్ట్ లండ్ అన్న మాటకి నీకు అర్థమే తెలియదు - ఈ బిల్డింగ్ ఉన్నంత వరకూ.”

“ఎస్. మిష్టర్ వైనాండ్!”

“మరొకటి. ఈ చుట్టు పక్కల తిరక్కు నాకు ఎక్కువగా కనిపించకు.”

“ఎస్, మిష్టర్ వైనాండ్!”

వైనాండ్ పాత స్నేహితుడు ఒకడు అతన్ని ఆపే ప్రయత్నం చేశాడు, అతను చాలా కాలంగా వైనాండ్ కి పని చేస్తున్న లాయరు.

“గెయిల్! ఏమైంది? ఈ రంగంలో ఆరితేరినవాడిలా కాదు. నువ్వు చిన్నపిల్లాడిలా ప్రవర్తిస్తున్నావు. సంభాళించుకో” అన్నాడు.

“షటప్” అన్నాడు వైనాండ్.

“నువ్వు ఇప్పటి వరకూ ప్రపంచంలోనే గొప్ప పాత్రికేయుడివి. ఏం జరగబోతోందో నేన్నీకు చెప్పాలా? ప్రజా వ్యతిరేక వ్యవహారం ఎవరికైనా ప్రమాదమే. ఒక పాపులర్ పత్రికకి అయితే ఆత్మహత్యే.”

“నువ్వు నోరు మూసుకోకపోతే, నీకు ఉద్వాసనచెప్పి మరో కల్తీ లాయర్ని పెట్టుకుంటా.”

బిజినెస్ లంచ్ లు, డిన్నర్ లు జరిగినప్పుడు, కేసుగురించి ప్రముఖులతో వాదించడం మొదలుపెట్టాడు. గెయిల్ అంతకు ముందెప్పుడూ ఏ విషయం గురించీ వాదించలేదు. ఏ వక్తలా పుచ్చుకోలేదు. అప్పట్లో అతని మాటలు శ్రోతలు గౌరవంగా వినేవాళ్ళు. చివరి మాట అతనిదే అయి ఉండేది. ఇప్పుడతనికి శ్రోతలు లేరు. ఉన్నదల్లా పట్టించుకోని మౌనం, అర విసుగు, అర్థ కోపం. స్టాక్ మార్కెట్ గురించి, రియల్ ఎస్టేట్ గురించి, ప్రకటన రంగం గురించి, రాజకీయాల గురించి అతను చెప్పే ప్రతి ముక్కనీ ఒడిసిపట్టి భద్ర పరుచుకునే వాళ్ళు కాస్తా కళ గురించి, గొప్పతనం గురించి, నైరూప్య న్యాయం గురించి అతను వెలిబుచ్చే అభిప్రాయాల మీద అసలు ఆసక్తి బరచడం లేదు.

కాసిని స్పందనలు వచ్చాయి.

“అవును, గెయిల్! అవును, తప్పకుండా. అయితే, మరో పక్క అతనిది పక్కా స్వార్థం అనిపిస్తుంది. ఇవాళ ప్రపంచంతో వచ్చిన చిక్కే అది - స్వార్థం, ప్రతిచోటా విపరీతమైన స్వార్థం. లాన్స్ లెట్ క్లాక్ తన పుస్తకంలో చెప్పింది అదే - బలే పుస్తకం అదంతా తన బాల్యం గురించే, నువ్వు చదివావు. నువ్వు క్లాక్ తో ఉన్న ఫోటో చూశాను. క్లాక్ ప్రపంచం అంతా తిరిగాడు. తను చెబుతున్న దేమిటో తనకి స్పష్టంగా తెలుసు.”

“అవును గెయిల్! కానీ ఈ విషయంలో నువ్వింకా పాత, మూస పద్ధతిలోనే లేవా? ఏమిటి అతని గొప్ప? ఇటుక పేర్చు మనిషిలో ఏముంటుంది గొప్పతనం? అసలు ఆ మాట

కొస్తే గొప్పవాడెవడు? ఇంతా చేసి మనం ఏమిటయ్యా? - బోలెడు గ్రంథులూ, రసాయన పదార్థాలూ, పొద్దున్నే తిన్న బ్రేక్ ఫాస్టు కాక? లోయిస్ కుక్ ఆ చిన్న అందమైన రచనలో - దాని పేరేమిటి? - ఆ 'ది గేలంట్ గాల్స్టోన్'లో చక్కగా వివరించింది ఆ మాట. అవునండీ! మీ సొంత పత్రిక బేనర్ ఆ చిన్న పుస్తకాన్ని బోలెడు ప్రచారం చేసింది."

"కానీ గెయిల్! చూడు. తన గురించి ఆలోచించుకునే ముందు అతను ఇతరుల గురించి కూడా ఆలోచించి ఉండాలి. హృదయంలో ప్రేమలేనివాడు అంత మంచిమనిషి కాజాలడు. నిన్న రాత్రి ఓ నాటకంలో విన్నాను - అద్భుతమైన నాటకం - ఐక్ కొత్త నాటకం - వాడి పేరులో చివరి పదం ఏమిటి? - నువ్వు చూసి తీరాలి - మీ సొంత మనిషి జూల్స్ ఫౌగర్ చెప్పాడు. అది సాహసోపేతమైన సున్నితమైన దృశ్యకావ్యం అని."

"గెయిల్! మీ వాదన బావుంది. దానికి వ్యతిరేకంగా ఏం చెప్పాలో తెలియడం లేదు. మీరన్న దాంట్లో తప్పెక్కడుందో చెప్పలేను గాని మీది రైటు అనిపించడం లేదు. ఎందుకంటే ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఏమన్నాడంటే - నన్ను అపార్థం చేసుకోకండి - నాకు టూహీ రాజకీయాభిప్రాయాలు నచ్చవు, అతను రాడికల్, కానీ మరోపక్క అతను గొప్ప ఆదర్శవాది అని, ఇల్లంత విశాలం హృదయం ఉన్నవాడని ఒప్పుకుని తీరాలి. సరే, ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఏమన్నాడంటే..."

వీళ్ళంతా కోటీశ్వరులు, బాంకర్లు, పారిశ్రామిక వేత్తలు, వ్యాపారస్థులు. అందరూ తమ భోజనోపన్యాసాల్లో 'ఈ ప్రపంచం ఇలా ఎందుకు నాశనమై పోతోంది' అని మూలిగే వాళ్ళే.

ఒక ఉదయంపూట బేనర్ బిల్డింగ్ ముందు వైనాండ్ కారు దిగి పేవ్మెంట్ దాటుతున్నప్పుడు ఒకామె అతని దగ్గరకు పరిగెత్తుకు వచ్చింది. అంతవరకూ గుమ్మం దగ్గర ఎదురుచూస్తోంది. లావుగా ఉంది. నడివయస్సు మనిషి. మాసిన కాటన్ డ్రెస్లో ఉంది. నలిగిపోయిన హేట్ పెట్టుకుంది. మొహం వేలాడబడిపోయి పిండి ముద్దలా ఉంది. నోటికి ఒక ఆకారమే లేదు. కళ్ళు నల్లగా, చురుగ్గా గుండ్రంగా ఉన్నాయి. గెయిల్ ముందు నిలబడి కుళ్ళిన బీట్ ఆకులు అతని ముఖాన కొట్టింది. బీట్స్ లేవు. ఆకులే. మెత్తగా జిగురుగా ఉన్నాయి. ఒక తీగలో కట్టింది వాటిని. అవి అతని చెంపకి తగిలి పేవ్మెంట్ మీదకి పడ్డాయి.

వైనాండ్ నిశ్చలంగా నిలబడ్డాడు. ఆ స్త్రీని చూశాడు. తెల్లకండ. నోరు విజయ సూచనతో వేలాడుతోంది. 'నేను నీతిగలదాన్ని' అని భావించే చెడ్డముఖం అది. దారిన పోయేవాళ్ళు ఆమెను పట్టుకున్నారు. ఆవిడ చెప్పడానికి వీల్లేని బూతులు అరుస్తోంది. వైనాండ్ చెయ్యి ఎత్తి తలవిదిల్చి ఆ జీవిని వదిలెయ్యమని సూచించాడు. చెంపమీద పసుపాకుపచ్చరంగు మచ్చతో బేనర్ భవనంలోకి వెళ్ళి పోయాడు.

* * *

"ఎల్స్వర్త్! ఇప్పుడు మనం ఏం చెయ్యబోతున్నాం? ఏం చెయ్యబోతున్నాం?" అని మూలిగాడు అల్వా స్కారెట్.

టూహీ తన డెస్క్ అంచున కూర్చున్నాడు. అల్వా స్కారెట్‌ని ముద్దెట్టుకుంటే ఎంత బావుణ్ణు అన్నట్టు చిరునవ్వు నవ్వాడు.

“ఈ దరిద్ర గొట్టు విషయాన్ని ఎందుకు వదిలి పెట్టరు? దీన్ని మొదటి పేజీల్లోంచి తోసి అవతల పారేసేందుకు మరొకటి ఏదీ ఎందుకు జరగదు? పోనీ మనకున్న దాంట్లోనే ఒక అంతర్జాతీయ పరిస్థితిలో దేన్నో ఎన్నుకోలేవా? పుట్టి ఇన్నాళ్ళయింది. ప్రజలు ఇంత చిన్న విషయం మీద అంత రెచ్చిపోవడం ఎప్పుడూ చూడలేదు. డైనమైట్ వ్యవహారం! ఎల్స్‌వర్త్! అది చివర పేజీ కథ, ప్రతి నెలా ఒకటి వస్తుంది. ప్రతి స్ట్రైక్‌తోటీ ఒకటి - గుర్తు లేదూ? బొచ్చు వస్త్ర కార్మికుల స్ట్రైకు, డ్రైక్లీనర్ల స్ట్రైకు... ఏమిటీ దారుణం! ఎందుకింత పిచ్చి కోపం? ఎవడిక్కావాలి? వాళ్ళకెందుకీ పట్టింపు?”

“కొన్ని సందర్భాలుంటాయి అల్వా!, అక్కడ కనిపిస్తున్న విషయాలు మాత్రమే ముఖ్యం కావు. వస్తున్న ప్రజా ప్రతి స్పందనకి వాస్తవానికి పొంతన లేనట్టుంది కదా? కానీ కాదు. దీనికి అంత దిగాలు పడిపోకూడదు నువ్వు. నిన్ను చూస్తే ఆశ్చర్యం వేస్తోంది. నీ గ్రహాలకి నువ్వు ధన్యవాదాలు చెప్పుకోవాలి. సరైన సమయం కోసం ఎదురుచూడాలి అని నేనన్నది ఇదే. సరైన సమయం రానే వస్తోంది. కానీ ఇంత ఇదిగా పశ్చింలో పెట్టి అందిస్తుందని మాత్రం ఊహించలేదనుకో. ఉత్సాహంగా ఉండు. ఇప్పుడు మనం తీసేసుకుంటాం.”

“దేన్ని?”

“వైనాండ్ పేపర్లని”

“నీకు పిచ్చెక్కింది ఎల్స్‌వర్త్! వాళ్ళందరిలాగానే నీకూ పిచ్చెక్కింది. ఏమంటున్నావు. గెయిల్‌కి యాభై ఒక శాతం ఉన్నాయి...”

“అల్వా! ఐ లవ్ యు. నువ్వు ఒక అద్భుతం అల్వా! ఐ లవ్ యు. నువ్వు అంత ఫూల్‌వి కాకుండా ఉంటే నీతో మాట్లాడే అవకాశం ఉండి ఉండేదని దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను. ఎవరితోనైనా మాట్లాడితే బాగుండును.”

ఒక రోజు సాయంత్రం గస్ వెబ్‌తో మాట్లాడే ప్రయత్నం చేశాడు. ప్రయత్నం ఫలించలేదు.

“ఎల్స్‌వర్త్! నీతో చిక్కేమిటంటే నువ్వు మరీ ఊహల్లో బతుకుతావు. బొత్తిగా అతి భౌతిక జీవివి. దేనికి ఆ ఉప్పొంగి పోవడం? ఈ విషయానికి ప్రాక్టికల్ విలువ శూన్యం. ఒకటి రెండు వారాలకి మించి నీ ప్రయత్నం, ఉత్సాహం నిలవ్వు ఆ పేల్చినవాడు జనంతో కిటకిటలాడుతున్నప్పుడు పేల్చేస్తే బాగుండును - కొంత మంది పిల్లలు ముక్కముక్కలై పోయేట్టు - అప్పుడు నీకు ఏదైనా ఉండేది. అప్పుడు నాకు నచ్చేది. ఈ ఉద్యమం దాన్ని వాడుకోగలిగి ఉండేది. ఇదా? ఆ వెధవని జైలుకి పంపుతారు అంతటితో ఆఖరు. నువ్వు వాస్తవ వాదివా? నయం చేసేందుకు వీల్లేని మేధావి వర్గపు స్పెసిమన్‌వి. ఎల్స్‌వర్త్! నువ్వు అదీ. నువ్వేమో భవిష్యత్ మానవుడి ననుకుంటావు. నిన్ను నువ్వు మభ్యపెట్టుకోకు చిట్టి తండ్రీ! నేనూ...”

టూహీ నిట్టూర్చి “గస్! నువ్వు రైట్” అన్నాడు.

14

“మీరు సహృదయులు మిస్టర్ టూహీ!” అంది మిసెస్ కీటింగ్ వినయంగా. “మీరు రావడం సంతోషం, పీటేతో ఎలాగో అర్థం కావడం లేదు నాకు. ఎవరినీ కలవనంటాడు. ఆఫీసుకి పోడు. నాకు భయం వేస్తోంది. క్షమించాలి. నేనిలా గోడు వెళ్ళబోసుకోకూడదు. మీరు సాయం చెయ్య గలరని, తనని ఇందులోంచి బయట పడేస్తారని ఆశ. మిమ్మల్ని చాలా తలుచుకుంటున్నాడు.”

“అవును. అనుకుంటూనే ఉన్నాను. ఎక్కడున్నాడు?”

“ఇటు. తన గదిలో, ఈ వైపు.”

ఇది ఊహించని రాక. టూహీ ఇక్కడికొచ్చి కొన్ని సంవత్సరాలయింది. మిసెస్ కీటింగ్ కి కృతజ్ఞత ఉప్పొంగింది. హాలులోంచి తీసుకెళ్ళి తట్టకుండానే తలుపు తెరిచింది. ఎవరో వచ్చారని చెప్పడానికి భయం, కొడుకు చూడనంటాడని.

“చూడు పీటే! నీ కోసం ఎలాంటి గెస్ట్ ని తీసుకొచ్చానో” అంది ఉత్సాహంగా.

కీటింగ్ తలెత్తాడు. టేబుల్ దగ్గర కూర్చున్నాడు. దాని నిండా చెత్త. పొట్టిగా వెడల్పుగా ఉన్న గుడ్డిదీపం వెలుగులో న్యూస్ పేపర్ నుంచి కత్తిరించిన పజిల్ పూర్తిచేస్తున్నాడు. టేబుల్ మీద పొడుగాటి గ్లాసు ఒకటుంది. దాని అంచున ఎర్రగా ఎండిన టొమాటో జూస్ చార. పక్కనే జిగ్ సా పజిల్ ఉన్న బాక్స్, ఒక పేకకట్ట బైబిలు, ఉన్నాయి.

“హలో ఎల్వీవర్!” అని నవ్వాడు. లేచేందుకు ముందుకు వంగి ఆ ప్రయత్నం మధ్యలోనే మరిచిపోయాడు.

మిసెస్ కీటింగ్ ఆ చిరునవ్వు చూసింది. తేలికపడి, తలుపు మూసి హడావిడిగా బయటకి పోయింది. సరిగ్గా పూర్తి కాకుండానే కీటింగ్ నవ్వు మాయమైంది. జ్ఞాపకానికి సంబంధించిన సహజాతం అది. తను అర్థం చేసుకునేందుకు ప్రయత్నించిన అనేక విషయాలు గుర్తుకొచ్చాయి అప్పుడు.

“హలో ఎల్వీవర్!” అన్నాడు మళ్ళీ, నిస్సహాయంగా.

గదిని, టేబుల్ ని ఆసక్తిగా పరికిస్తూ అతని ముందు నిలబడ్డాడు టూహీ. “నీను కదిలించేట్టుంది పీటర్! చాలా. అతను చూస్తే మెచ్చుకుంటాడు” అన్నాడు.

“ఎవరు?”

“ఈ మధ్య నువ్వు పెద్దగా మాట్లాడడం లేదు. పెద్దగా ఎవరినీ కలవడం లేదు.. కదా పీటర్?”

“మిమ్మల్ని చూడాలనుకున్నాను. మీతో మాట్లాడాలనుకున్నాను.”

టూహీ ఒక కుర్చీ వీపు పట్టుకుని దానితో గాలిలో ఒక సున్న చుట్టి, టేబుల్ పక్కన దించి, దానిమీద కూర్చున్నాడు.

“అందుకే వచ్చానిక్కడికి. నువ్వు మాట్లాడితే విందామని.” కీటింగ్ ఏమీ అనలేదు.

“ఏమిటి?”

“నాకు మిమ్మల్ని చూడాలనిలేదని అనుకోకండి... ఎవరినీ రానివ్వద్దని అమ్మతో ఎందుకన్నానంటే... కేవలం పత్రికల వాళ్ళ మూలాన. వాళ్ళు నన్ను ఒంటరిగా వదలరు.”

“కాలం ఎలా మారిపోతుంది! ఒకప్పుడు నిన్ను పత్రికలవాళ్ళనుంచి దూరంగా ఉంచడం సాధ్యమయ్యేది కాదు. నాకు గుర్తుంది.”

“ఎల్స్వర్త్! నా కిప్పుడు సెన్సాఫ్ హ్యూమరన్నది లేదు. లేనే లేదు.”

“అదృష్టం, లేకపోతే నవ్వి నవ్వి చచ్చేవాడివి.”

“నేను బాగా అలిసి పోయాను... మీరొచ్చారు సంతోషం.”

వెలుగు టూపీ కళ్ళద్దాల మీద పడడంలేదు. కీటింగ్ కి అతని కళ్ళు కనబడలేదు. ఒక లోహపు మచ్చ నిండిన రెండు వృత్తాలవి. దూరంనుంచి వస్తున్న మరో వాహనం రాకని ప్రతిఫలిస్తున్న ఆరిపోయిన కారు హెడ్ లైట్లలా ఉన్నాయవి.

“దీనితో తప్పించుకోగలనని అనుకుంటున్నావా?” టూపీ ప్రశ్న.

“దేనితో?”

“ఈ ముని చర్యతో. ఘోర తపస్సుతో, విశ్వాసపాత్రమైన మౌనంతో.”

“ఎల్స్వర్త్? ఏమైంది మీకు?”

“అంటే అతను అపరాధి కాడన్న మాట. అవునా? దయచేసి అతన్ని వదిలెయ్యమని కోరుతున్నావు కదా?”

కీటింగ్ భుజాలు కదిలాయి. నిటారుగా కూర్చోవాలన్న ఉద్దేశం ఉద్దేశంగానే ఉండిపోయింది, వాస్తవం కాలేదు. కానీ ఉద్దేశం అయితే ఉంది. అతని దవడ ప్రశ్న మాత్రంగా కదిలింది.

“ఏం కావాలి మీకు?”

“కథ మొత్తం.”

“దేనికి?”

“నీకు సులభతరం చెయ్యమంటావా? నువ్వు కథ చెప్పడానికి మంచిసాకు ఒకటి కావాలి కదా? ముప్పై మూడు కారణాలు చెప్పగలను. అన్నీ గొప్పవే. అందులో ఏదో ఒకటి ఎక్కుతుంది నీకు. అయితే నీ పని తేలిక చెయ్యాలని అనిపించడంలేదు నాకు. అంచేత నేను కేవలం నిజం చెప్పేస్తాను. నీ హీరోని, నీ ఆదర్శమూర్తిని, నీ ఉదారమిత్రుణ్ణి, నీ సంరక్షక దేవుణ్ణి, జైలుకి పంపడానికి కథ మొత్తం చెప్పియ్యి.”

“చెప్పడానికి ఏమీ లేదు.”

“నీ తెలివంతా ఆవిరయిపోయేలా షాక్కి గురైపో. అవుతూ ఉండగానే నువ్వు నాకు సరిపోవన్న సంగతి గుర్తించడం మంచిది. నేను నిన్ను మాట్లాడించాలనుకుంటే మాట్లాడతావు. నాకు సమయం వృథా కావడం ఇష్టం లేదు. కోర్ట్లండ్ డిజైన్ చేసిందెవరు?”

“నేను.”

“నేను ఆర్కిటెక్చరల్ ఎక్స్పర్ట్లనని తెలుసా నీకు?”

“కోర్ట్లండ్ నేనే డిజైన్ చేశాను.”

“కాస్మో - స్టోప్స్ బిల్డింగ్ లాగానా?”

“నా నుంచి ఏం కోరుకుంటున్నారు?”

“సాక్షి బోనులో నిలబడాలని, పీటే! కోర్టులో కథంతా చెప్పాలని. నీ మిత్రుడు నీ అంతగా బయటపడిపోడు. అతని ఎత్తుగడేమిటో నాకు తెలియదు. ఆ సీనులో అలా ఉండిపోవడం కొంచెం మరీ తెలివైన ఎత్తుగడ. తనని అనుమానిస్తారని అతనికి తెలుసు. అందుకని గడుసు పోకడలు పోతున్నాడు. కోర్టులో తను ఏం చెప్పాలనుకుంటున్నాడో దేవుడికి తెలియాలి. తనను తప్పించుకుపోనివ్వకూడదని నా ఆలోచన. అతని ఉద్దేశం ఏమిటో అంతుపట్టకుండా ఉంది వాళ్ళకి. కానీ నాకు తెలుసు. చెబితే ఎవరూ నమ్మరు. అయితే నువ్వు చెబుతావు. కోర్టులో ప్రమాణం చేసి నువ్వు నిజం చెప్పేస్తావు. కోర్టులండ్ని ఎవరు ఎందుకు డిజైన్ చేశారో చెబుతావు.”

“నేనే డిజైన్ చేశాను.”

“బోనెక్కి ఆ మాట చెప్పదలుచుకుంటే నీ కండర నియంత్రణ విషయంలో ఏదో చేసుకోవాల్సి ఉంటుంది నువ్వు. ఎందుకు వణికి పోతున్నావు?”

“నన్ను ఒంటరిగా వదిలిపెట్టండి”

“ఆలస్యమైపోయింది పీటే! ఫోన్స్ని చదివావా?”

“ఏం కావాలి మీకు?”

“హోవార్డ్ రోర్క్ పీక.”

“అతను నా స్నేహితుడు కాదు, ఎప్పుడూ కాదు. అతని గురించి నా అభిప్రాయం మీకు తెలుసు.”

“నీకు తెలుసు. అమాయకుడా! నీ జీవితం అంతా అతన్ని ఆరాధిస్తూనే ఉన్నావు. అతన్ని వెన్నుపోటు పొడిచినప్పుడు కూడా మోకాళ్ళమీద నిలిచి కొలిచావతన్ని. అసహ్యమని చెప్పడానికి దమ్ము చాలదు నీకు. ఇటూ పోలేవు. అటూ పోలేవు. నేనంటే అసహ్యం నీకు - నాకు తెలుసని ఊహించ లేదా? - అయినా నావెంట నడిచావు. అతనంటే ప్రేమ నీకు.

అయినా అతన్ని నాశనం చేశావు. నాశనం చేశావు సరే. పారిపోయేందుకు దారికూడా లేదు. దీన్ని కడకంటా భరించాల్సిందే.”

“అతను ఏమౌతాడు మీకు? అతన్ని ఏం చేస్తే మీకెందుకు?”

“ఈ మాట ఎప్పుడో అడగాల్సింది నన్ను. కానీ నువ్వు అడగలేదు. అంటే నీకు తెలుసన్న మాట. నీకు ఎప్పుడూ తెలుసు. అదే నిన్ను వణికిస్తున్నది. నిన్ను నువ్వు మోసగించుకునేందుకు నేనెందుకు సహాయంచెయ్యాలి? పదేళ్ళుగా ఆ పని చేశాను. అందుకోసమే నా దగ్గరికి వచ్చావు. అందరూ దాని కోసమే నా దగ్గరికి వస్తారు. అయితే ఏమీ ఇవ్వకుండా ఎంతో కొంత పొందలేవు. ఎప్పటికీ. నా సాంఘిక సిద్ధాంతాలకి ఇది విరుద్ధమైనది. నీకు కావలసింది నువ్వు పొందావు నా దగ్గర్నుంచి. ఇప్పుడు నావంతు.”

“నేను హోవార్డ్ గురించి మాట్లాడను. మీరు మాట్లాడించలేరు.”

“మాట్లాడవా? మరి నన్నెందుకు బయటకి గెంటెయ్యవు? నా పీకపట్టుకు ఎందుకు నులిమెయ్యవు. నాకన్న నువ్వు చాలా బలవంతుడివి. కానీ ఆ పని చెయ్యవు. చెయ్యలేవు. శక్తి స్వభావం తెలుసా నీకు, పీటర్? శక్తి అంటే భౌతిక శక్తి? కండలూ, తుపాకులూ, డబ్బూనా? నువ్వు గెయిల్ వైనాండ్ కలవాలి, నువ్వు చెప్పాల్సింది చాలా ఉంది అతనికి. సరే కానీ కోర్ట్లండ్ ఎవరు డిజైన్ చేశారు?”

“నన్ను వదిలెయ్యండి.”

“కోర్ట్లండ్ ఎవరు డిజైన్ చేశారు?”

“నన్ను పోనివ్వండి.”

“కోర్ట్లండ్ ఎవరు డిజైన్ చేశారు?”

“ఇదేం బాగా లేదు... ఏంచేస్తున్నారు మీరు...? మరి నీచంగా ఉంది.”

“మరీ అంటే దేని కంటే?”

“నేను లూసియస్ హేయర్కి చేసిందాని కన్న.”

“లూసియస్ హేయర్కి ఏం చేశావు?”

“చంపేశానతన్ని.”

“ఏం మాట్లాడుతున్నావు?”

“అందుకనే - అదే నయమంటున్నాను, నేను తనని చావనిచ్చాను.”

“పిచ్చి మాటలు ఆపెయ్యి.”

“హోవార్డ్ని ఎందుకు చంపెయ్యాలనుకుంటున్నారు?”

“చంపాలనుకోవడం లేదు. జైలుకి పంపాలనుకుంటున్నాను. అర్థమైందా? జైలుకి. ఖైదుకి. కటకటాల వెనక్కి. తాళం పెట్టేయ్యాలి, ఆపేయ్యాలి. కట్టేయ్యాలి కానీ, సజీవంగానే ఉండాలి. వాళ్ళు లెమ్మన్నప్పుడు లేస్తాడు. వాళ్ళిచ్చింది తింటాడు. కదలమన్నప్పుడు కదిలి, అగమన్నప్పుడు అగుతాడు. వెళ్ళమన్నప్పుడు జూట్ మిల్లుకి వెళతాడు. చెప్పిన పని చేస్తాడు. వేగంగా నడవకపోతే నెట్టేస్తారు. కొట్టాలనిపిస్తే గూబపగల గొడతారు. చెప్పినట్టు వినకపోతే రబ్బరు గొట్టంతో కొడతారు. వింటాడు. ఆదేశాలకు తలొగ్గుతాడు. ఆదేశాలకు తలొగ్గుతాడు.”

కీటింగ్ అరిచేశాడు. “ఎల్స్వర్త్! ఎల్స్వర్త్!”

“నాకు కోపం తెప్పిస్తున్నావు. నిజాన్ని తట్టుకోలేవు. నీ తీపిపూతే నీకు కావాలి. అందుకే గస్వెబ్ని ఎంచుకున్నాను. భ్రమలు లేని వాడొకడున్నాడు.”

తల్లి తలుపు తెరిచింది. ఆమెకి అరుపులు వినబడ్డాయి.

“ఇక్కడ నుంచి వెళ్ళిపోండి” అని ఆమెను కసిరాడు టూహీ. ఆవిడ వెనక్కి తప్పుకుంది. టూహీ తలుపు మూసేశాడు.

కీటింగ్ తలెత్తాడు. “మా అమ్మని అలా అనే హక్కు లేదు మీకు. ఆవిడకీ మీకూ సంబంధం లేదు” అన్నాడు.

“కోర్ట్లండ్ ఎవరు డిజైన్ చేశారు?”

కీటింగ్ లేచాడు. కాళ్ళీడ్చుకుంటూ డ్రాయిర్ దగ్గరకు వెళ్ళాడు. డ్రాయరు సొరుగు తెరిచి నలిగిన కాగితం ఒకటి బయటకు తీసి టూహీకి అందించాడు. రోర్తో చేసుకున్న ఒప్పుందం అది.

టూహీ చదివాడు. నిశ్శబ్దంగా నవ్వాడు. కాస్త పొడి శబ్దం వచ్చింది. అప్పుడు కీటింగ్ వైపు చూశాడు.

“నాకు సంబంధించినంత వరకూ నువ్వు సంపూర్ణ విజేతవి పీటర్! కానీ అప్పుడప్పుడు నా విజేతల నుంచి నేను దూరంగా పోవాల్సి వస్తుంది.”

కీటింగ్ అక్కడే నుంచున్నాడు. భుజాలు కిందికి వాలి ఉన్నాయి. కళ్ళు భావరహితంగా ఉన్నాయి.

“ఇలా అతని సంతకంతో, రాతపూర్వకంగా ఉంటుందనుకోలేదు. దీన్ని బట్టి ఏమిటంటే.. అతను నీకు చేసిపెట్టింది అది... నువ్వు తిరిగి చేస్తున్నది ఇది... నీకు చేసిన అవమానాలన్నింటినీ వెనక్కి తీసేసుకుంటున్నాను. నువ్వు చెయ్యాల్సినపనే చేశావు. చరిత్ర నియమాల్ని తలకిందులు చెయ్యడానికి నువ్వెవడివి? ఈ పేపరేమిటో తెలుసా నీకు? అసాధ్యమైన నిర్దుష్టత. శతాబ్దాల కల. మానవజాతికి చెందిన సకల ఫిలాసఫీల లక్ష్యం. నువ్వు అతన్ని లొంగదీసుకున్నావు. అతన్ని పంట పొలంలాగా పండించుకున్నావు. నీ కోసం పని చేసేట్టు చేసుకున్నావు. అతని సిద్ధిని, ప్రతి ఫలాన్ని, డబ్బుని, కీర్తిని, పేరుని దోచుకున్నావు. మేము దాని గురించి ఆలోచనలు మాత్రమే చేశాం. రాతలు మాత్రమే రాశాం. నువ్వు సోదాహరణంగా ఆచరించి చూపించావు.

ప్లాటో మొదలుకొని ఫిలాసఫర్లందరూ నీకు ధన్యవాదాలు చెప్పాలి. ఇదే తాత్వికుల మణి. బంగారాన్నీ సీసంగా మార్చేది. లెక్క ప్రకారం నేను సంతోషించాలి. కానీ నేను మనిషిని, నిస్సహాయుణ్ణి. ఈ విషయంలో నేను సంతోషించడం లేదు. నాకు కోపంగా ఉంది. ప్లేటో, ఇతరులూ ఇది సీసాన్ని బంగారం చేస్తుందని అనుకున్నారు నిజంగా. నాకు మటుకు నిజం ఏమిటో మొదట్నుంచీ తెలుసు. నాతో నేను నిజాయితీగానే ఉన్నాను. నిజాయితీలలో అత్యంత కష్టమైంది అదే పీటర్! దానినుంచే మీరంతా పారిపోయింది. ఏమైనా కానిమ్మని పారిపోయారు. నేను నిన్ను తప్పుపట్టను. చాలా కష్టమైన పని అది. నిజంగా అతి కష్టమైన పని.”

అలసటతో కూర్చున్నాడు. రెండు చేతులతో కాగితం కొసలు పట్టుకున్నాడు.

“అదెంత కష్టమో తెలుసుకోవాలంటే విను. ఈ క్షణాన ఈ కాగితాన్ని తగలబెట్టేయాలని ఉంది. దాన్ని ఏ రకంగానైనా అర్థం చేసుకో. నాకు మరీ అంత క్రెడిట్ అక్కర్లేదు. ఎందుకంటే రేపు దీన్ని డిస్ట్రిక్టు అటార్నీకి పంపిస్తాను. రోర్స్కి ఆ విషయం ఎప్పటికీ తెలియదు. తెలిసినా ఏమీకాదు కూడా. కానీ వాస్తవం చెప్పాలంటే ఈ పేపరును కాల్చేయాలనుకున్న క్షణం అయితే ఉంది.”

జాగ్రత్తగా కాగితాన్ని మడిచి జేబులో పెట్టుకున్నాడు. తీగమీద ఉన్న బంతిని పిల్లిపిల్ల చూసినట్టు తల మొత్తం కదిలిస్తూ కీటింగ్ అతని చేష్టల్ని గమనించాడు.

“మీ హిపోక్రిటిక్ సెంటిమెంటలిస్టులందరూ నాకు కోపం తెప్పిస్తారు. ఎంత కోపం తెప్పిస్తారో! నాతో వస్తారు. నేను చెప్పింది చిలకల్లా వల్లిస్తారు. లబ్ధిపొందుతారు - మీరు చేస్తున్నదేమిటో లోలోపలయినా ఒప్పుకునే హుందాతనం లేదు మీకు. నిజం ఎదురవగానే బిత్తరపోతారు. అది మీ స్వభావంలోనే ఉందనుకుంటాను. అదే నా ముఖ్య ఆయుధం. కానీ దాంతో విసిగిపోయాను. కాసేపయినా మీ నుంచి స్వేచ్ఛ తీసుకోవాలి నేను. జీవితం అంతా నటించాల్సి వచ్చింది - మీలాంటి క్షుద్ర సగటు మనుషుల కోసం, మీ మనోభావాల్ని, దొంగ వేషాల్ని, అంతరాత్మల్ని, మీకు లేని మనశ్శాంతుల్ని కాపాడడం కోసం. కావలసినది పొందడం కోసం నేను చెల్లించే వెల అది. అయితే చెల్లించాల్సి ఉంటుందన్న సంగతి నాకు తెలుసు. వెల విషయంలోగాని, కొంటున్న వస్తువు గురించి గాని నాకు భ్రమలు లేవు.”

“మీకు... ఏం... ఏం కావాలి ఎల్వీవర్త్?”

“అధికారం...”

పై అపార్ట్మెంట్లో అడుగుల చప్పుడవుతోంది. ఉల్లాసంగా స్క్రిప్పింగ్ చేస్తూ ఎగురుతున్నా రెవరో. సీలింగ్మీద కాసిని శబ్దాలవుతున్నాయి నాలుగైదు లాప్టోప్స్ లాగా. దీపాల గుత్తి చిరుసవ్వడి చేసింది. కీటింగ్ విధేయంగా తలపైకెత్తాడు. తర్వాత మళ్ళీ టూహీకేసి తిప్పాడు. ఏమీ పట్టనట్టు నవ్వుతున్నాడు టూహీ.

“మీరు... ఎప్పుడూ అంటూనే వచ్చారు....” కీటింగ్ ముద్దగా మొదలుపెట్టి అగిపోయాడు.

“ఎప్పుడూ అదే చెబుతూ వచ్చాను, స్పష్టంగా, ఖచ్చితంగా, బహిరంగంగా. మీరు వినలేకపోతే అది నా తప్పు కాదు. మీరు వినగలరనుకో. కానీ వినదలుచుకోరు. చెవిటితనం

కన్న మేలు అది నాకు. నా ముందు తరాల ఆధ్యాత్మికవేత్తలలాగానే పరిపాలించడం నా లక్ష్యం అని చెప్పాను. కాని వాళ్ళకన్న ఎక్కువ అదృష్టవంతుణ్ణి. వాళ్ళ ప్రయత్నాల ఫలితం నాకు వారసత్వంగా సంక్రమించింది. అందుచేత గొప్ప కలని సాకారం చేసుకున్న వాడినవ్వాలి. ఆ కల ఇవాళ సాకారమై నా చుట్టూ కనిపిస్తోంది. నాకు తెలుస్తోంది. అయితే నాకు నచ్చలేదు. నేను ఊహించలేదు. నా లక్ష్యం ఆనందించడం కాదు. నా శక్తి సామర్థ్యాలెంతటివో అంత సంతృప్తిని పొందాలి నేను. శాసించాలి.”

“ఎవరిని?”

“నిన్ను. ఈ ప్రపంచాన్ని. అందుకు ఏమీ అవసరం లేదు. లివర్ని కనిపెడితే చాలు. ఒక మనిషి ఆత్మను ఎలా శాసించాలో తెలిస్తే మిగిలిన మానవ జాతి అంతా దక్కినట్టే. ఆత్మ, పీటర్! ఆత్మ. కొరడాలు కాదు, కత్తులు కాదు, తుపాకులు కాదు, అందుచేతనే సీజర్లు, అట్టిలాలు, నెపోలియన్లు, ఫూల్స్ అయిపోయారు. నిలవలేకపోయారు. మనం నిలుస్తాం. ఆత్మని ఎవరూ పరిపాలించలేరు కనక దాన్ని విరగొట్టాలి. ఒక గాడి చేసి, అందులోకి నీవేళ్ళు చొప్పించు. ఇంక ఆ మనిషి నీవాడు. నీకు కొరడా అక్కరలేదు. వాడే నీచేత కొట్టించుకునేందుకు ఒకటి పట్టుకొచ్చి నీకిచ్చి కొట్టమంటాడు. వాణ్ణి రివర్స్ చెయ్యి. వాడి మొత్తం వ్యవస్థ నీ పని చేసిపెడుతుంది. వాడికి వ్యతిరేకంగా వాడినే వాడుకో. ఎలా చేస్తారో తెలుసుకోవాలని ఉందా? విను. నేనెప్పుడైనా నీతో అబద్ధం చెప్పానేమో చూడు. ఏళ్ళ తరబడి ఈ మాట వింటున్నావో లేదా చూసుకో. కానీ నువ్వు వినదలుచుకోలేదు. తప్పు నీది. నాది కాదు. బోలెడన్ని మార్గాలున్నాయి. ఇదిగో ఇదొకటి. మనిషిని అల్పుడనుకునేట్టు చెయ్యి. నేను అపరాధిని అనుకునేట్టు చెయ్యి. వాడి ఆశయాల్ని, నిజాయితీని చంపెయ్యి. అది అంత తేలిక కాదు. నీలో ఉన్న నీచత కూడా ఒక ఆదర్శం కోసం - తనదైన మెలిదిరిగినపద్ధతిలో - తడుముకుంటుంది. అంతర్గత అవినీతి ద్వారా నిజాయితీని చంపెయ్యి. దానికి వ్యతిరేకంగా దాన్నే వాడు. మొత్తం నిజాయితీని ధ్వంసం చేసే ఒక లక్ష్యం వైపు దాన్ని తిప్పు. నిస్వార్థతని బోధించు. నువ్వు ఇతరుల కోసం బతకాలిరా! అని మనిషికి చెప్పు. పరహితవాదాన్ని మించిన ఆదర్శం లేదను. ఒక్కడు కూడా ఆ ఆదర్శాన్ని ఎప్పుడూ సాధించలేదు. ఎన్నటికీ సాధించలేడు కూడా. వాడి ప్రతి అణువూ దానికి వ్యతిరేకంగా ఘోషిస్తుంది. అయితే నువ్వేం సాధించావో చూశావా? తను దేన్ని అత్యుత్తమ గుణమని ఆమోదించాడో దాన్ని సాధించలేని అసమర్థుడినని మనిషి గ్రహిస్తాడు. అది వాణ్ణి అపరాధ భావనకు, పాప భావనకు గురి చేస్తుంది. ఎందుకూ పనికిరాని వాణ్ణి అనుకునేట్టు చేస్తుంది. ఎందుకంటే పరమోత్కృష్ట ఆదర్శం అనుకున్నది వాడికి పట్టు చిక్కలేదు. ఫలితంగా వాడు అన్ని ఆదర్శాల్ని ఆశయాల్ని వదిలేస్తాడు. తను పనికి వస్తానన్న భావనని కూడా వదిలి పెట్టేస్తాడు. తను దేన్ని ఆచరించలేక పోయాడో దాన్నే బోధించాల్సిన స్థితిలో పడతాడు. అయితే ఎవడూ కూడా ‘సగం మంచి’గా ‘సుమారు నిజాయితీ’గా ఉండలేదు. మన సమగ్రతని, నిజాయితీని కాపాడుకోవడం కష్టతరమైన యుద్ధం. అప్పటికే చెడిపోయిందని తెలిసిందాన్ని ఎందుకు కాపాడుకోవడం? వాడి ఆత్మ తన ‘ఆత్మ గౌరవాన్ని’ వదిలేస్తుంది. వాడు నీకు దొరికేశాడు. వాడు విధేయుడు. తనని తాను నమ్మలేదు కనక, సందిగ్ధతలో ఉంటాడు కనక, తనలో స్వచ్ఛత లేదని అనుకుంటాడు కనక, సంతోషంగా

విధేయుడైపోతాడు. అదొక పద్ధతి. మరో మార్గం ఉంది. మనిషిలో విలువలకి సంబంధించిన భావనని చంపేయడం. గొప్పతనాన్ని గుర్తించే సామర్థ్యాన్ని, దాన్ని సాధించే సామర్థ్యాన్ని కూడా చంపేయి. గొప్పవాళ్ళని పరిపాలించడం కుదరదు. మనకి గొప్పవాళ్ళు అక్కరలేదు. మళ్ళీ గొప్పతనం అనే భావనని మాత్రం కాదనొద్దు సుమా! దాన్ని లోపల్నుంచి ధ్వంసం చెయ్యి. 'గొప్ప అనేది అరుదు. కష్టం. ఎక్కడో కాని దొరకదు. గొప్పతనానికి ప్రమాణాలు ఇవీ' అను. వాటిని అందరికీ అందుబాటులో ఉంచు - చాలా అల్పుడికి అసమర్థుడికి కూడా ఏమాతనూ తేలుసా? గొప్పా తక్కువా తేడా లేకుండా మనుషులందరిలో ప్రయత్నంపట్ల ఉత్సాహాన్ని చంపేసినట్టే. మెరుగుదలకి, పరిపూర్ణతకి, ఉత్తమతకి ఏ ప్రోత్సాహమూ లేకుండా చెయ్యి. రోర్స్ ని ఎగతాళి చేసి పీటర్ కీటింగ్ ని గొప్ప ఆర్కిటెక్ట్ అను. నువ్వు ఆర్కిటెక్చర్ ని నాశనం చేసినట్టే. లోయిస్ కుక్ కి పేరు తీసుకురా. ప్రోత్సహించు. సాహిత్యాన్ని నాశనం చేసినట్టే. ఐక్ ని పొగడ్తలో ముంచెత్తు. నాటకం నాశనం అయినట్టే. లాన్సెలట్ క్లాకీ ని ఉత్తముడను. పత్రికని నాశనం చేసినట్టే. పవిత్ర ప్రదేశాల్ని మట్టుకు ధ్వంసం చెయ్యకు. మనుషులకి నువ్వంటే భయం వేస్తుంది. సగటు వ్యవహారాలని పవిత్రీకరించు. పవిత్ర ప్రదేశాలన్నీ నాశనం అయినట్టే. ఇంకో మార్గం ఉంది. నవ్వి చంపేసెయ్యి. మానవ సంతోష సాధనం నవ్వు. దాన్ని విధ్వంసకర ఆయుధంగా వాడడంనేర్చుకో. దాన్ని ఎగతాళిగా మార్చేయ్యి. అది చాలా సులువు. ప్రతిదాన్నీ పరిహసించమను. సెన్సాఫ్ హ్యూమర్ అన్నది మహా సుగుణం అని చెప్పు. మనిషికి దేన్నీ పవిత్రమైనదిగా మిగలనివ్వకు. అప్పుడు తన ఆత్మకూడా తనకి పవిత్రం కాకుండా పోతుంది. ప్రశంసాపూర్వకమైన గౌరవభావనని చంపేయ్యి. మనిషిలో హీరోని చంపేసినట్టే. వెకిలినవ్వు గౌరవభావనని మిగలనివ్వదు. వాడు విధేయుడై పోతాడు. ఆ విధేయతకి అవధులుండవు. నువ్వు ఏం చేసినా నడిచిపోతుంది. వాడికి ఏదీ సీరియస్ విషయం కాదు. ఈ చెప్పబోయేది అతి ముఖ్యం, మనుషుల్ని సంతోషంగా ఉండనివ్వకు. సంతోషం అనేది స్వయం సమృద్ధం. స్వయం సంపూర్ణం. సంతుష్ట మానవులకి నిన్ను పట్టించుకునే సమయం ఉండదు. నీకు పనికి రారు. సంతుష్ట మానవులు అంటే స్వేచ్ఛా మానవులు, అందుచేత వాళ్ళ జీవన సంతోషాన్ని చంపేసెయ్యి. వాళ్ళకి ఇష్టమైనది, ముఖ్యమైనది, ప్రతిదాన్నీ వాళ్ళనుంచి దూరం చేసెయ్యి. కోరిన దాన్ని పొందనివ్వకు. వ్యక్తిగత వాంఛ అనేదే చెడు అనుకునేట్టు చెయ్యి. 'నాకు కావాలి' అనే మాట ఎంత మాత్రమూ వాళ్ళ హక్కు కాదనీ, అవమానకరమైన మాట అనీ అనుకునే స్థితికి దిగజార్చు. పరహిత వాదం ఈ పనికి బలే ఉపయోగపడుతుంది. సంతోషంలేని మానవులు నీ దగ్గర కొస్తారు. ఓదార్పుకి, ఊతానికి, పలాయనానికి నువ్వు వాళ్ళకి అవసరమౌతావు. ప్రకృతి శూన్యాన్ని ఉండనివ్వదు. శూన్య మానవుడి ఆత్మ నీదే. ఆ చోటు నీదే. నువ్వు నింపుకో. నువ్వెందుకు నిర్ఘాంత పోతున్నావో నాకు అర్థం కావడం లేదు పీటర్! ఇది అన్నింటికన్నా పాతది. వెనక్కి తిరిగి చరిత్రను చూడు. ఓరియంట్ వ్యవస్థ మొదలుకొని ఏ గొప్ప నైతిక వ్యవస్థనైనా చూడు. వ్యక్తిగతమైన సంతోషాన్ని త్యాగం చెయ్యమని బోధించిందా? లేదా? పైకి ఏ సంక్లిష్ట పద గుంఫనలు వాడినా వాటి వెనక వాళ్ళ ఉద్దేశం ఒకటే. అవునా? కాదా? త్యాగం, సన్యసనం, స్వీయ తిరస్కరణ. కాదా? వాళ్ళ థీమ్ సాంగ్ ఏమిటో పట్టుకోలేకపోయావా? 'వదులుకో. వదులుకో, వదులుకో, వదులుకో! ఇవాల్డీ నైతిక వాతావరణాన్ని చూడు. ఆనంద ప్రదమైన ప్రతిదీ - సిగరెట్టు

మొదలుకుని, శృంగారం నుంచి, ఆశయం నుంచి లాభ ధ్యేయం వరకూ, ప్రతిదాన్నీ అనైతికంగా పాపభూయిష్టంగా పరిగణిస్తున్నారు. ఒక వస్తువు మనిషికి సంతోషదాయకం అని రుజువు చెయ్యి. నువ్వు దాన్ని ఇప్పటికే పనికిమాలినది అనేసి ఉంటావు. అంతవరకూ వచ్చాం మనం. మనం సంతోషాన్ని అపరాధభావనతో ముడివేశాం. మానవుల గొంతు పట్టుకోగలిగాం. నీ తొలి శిశువుని బలి గుండంలో పారెయ్యి - ముళ్ళ పాన్పుమీద పడుకో - ఎడారికి పోయి శరీరాన్ని శుష్కింపచేసుకో. నృత్యం చెయ్యకు - ఆదివారం నాడు సినిమాలకి వెళ్ళకు - ధనార్జనకి ప్రయత్నించకు - పొగతాగకు - తాగకు. ఒకే వరస. గొప్ప వరస. ఈ రకమైన నిషేధాల్ని తెలివితక్కువ వాళ్ళు నాన్సెన్స్ అనుకుంటారు. గతావశేషం అనీ, పాత చింతకాయ పచ్చడి అనీ అనుకుంటారు. కానీ నాన్సెన్సుకి ఒక ప్రయోజనం ఉంటుందెప్పుడూ. తప్పుని పరీక్షించి ఊరుకోవడం కాదు. అది ఏం సాధించిందని ప్రశ్నించుకో. త్యాగాన్ని బోధించిన ప్రతి నైతిక వ్యవస్థా ప్రపంచ శక్తిగా ఎదిగి కోట్లాది మందిని శాసించింది. అయితే దానికి తగిన పై తొడుగు తొడగాలి. మీకు సంతోషం కలిగించే సమస్త విషయాల్నీ త్యజించడంద్వారా మరింత ఉన్నతమైన సంతోషాన్ని సాధించగలరని చెప్పాలి. మరీ అంత స్పష్టంగా ఏమీ చెప్పేయ్యక్కర్లేదు. పెద్దపెద్ద మాటలు, అస్పష్ట పదాలు వాడు 'విశ్వ సమన్వయం', 'శాశ్వత చైతన్యం', 'దైవీయ లక్ష్యం', 'నిర్వాణం', 'స్వర్గం', 'జాతి ఉత్కృష్టత', 'శ్రామిక వర్గ నియంతృత్వం', ఇలాంటివి వాడు. అంతర్గత అవినీతి పీటర్! ఇది అన్నింటి కన్నా పాతది. ఈ ప్రవాహం శతాబ్దాల తరబడి సాగుతోంది. మనుషులు ఇప్పటికీ దాని మాయలో పడుతూనే ఉన్నారు. అయినప్పటికీ దాన్ని పసిగట్టడం చాలా సింపుల్. ఏ ప్రవక్త మాటలైనా విను. త్యాగం మాట ఎత్తాడనుకో - పరుగెత్తుకుపో, ప్లేగు నుంచి కన్నా వేగంగా. ఎక్కడ త్యాగం ఉంటుందో అక్కడ త్యాగార్పణాల వసూలు ఉంటుంది. అది సహజమే కదా! ఎక్కడ సేవ ఉందో అక్కడ సేవితుడుంటాడు. నీకు త్యాగం గురించి చెప్పేవాడు బానిసల గురించి యజమానుల గురించి కూడా చెబుతాడు. తను యజమానిగా ఉండాలని ఆశిస్తాడు. కానీ ఎవరైనా నువ్వు సంతోషంగా ఉండాలనీ, అది నీ సహజ హక్కు అనీ నీ బాగోగులు చూసుకోవడమే నీ మొదటి విధి అనీ చెప్పాడనుకో. అతను నీ ఆత్మ వెంటపడేవాడు కాదు. అతను నీనుంచి ఏ లబ్ధినీ ఆశించడు. కానీ అలాంటి వాడు ఒకడు వచ్చాడో మీరంతా తలలు బద్దలయ్యేలా గోలపెడతారు. వాడు స్వార్థపిశాచి అంటారు. అందుచేత ఈ రాకెట్టు ఇంకా చాలా చాలా శతాబ్దాలదాకా భద్రంగా ఉంటుంది. అయితే నువ్వు ఇక్కడ ఒకటి గమనించి ఉండొచ్చు. 'అది తర్క బద్ధమే' అన్నాను నేను. చూశావా? నీ నుంచి కాపాడుకునేందుకు ప్రజలకి ఒక ఆయుధం ఉంది. తర్కం. అందుచేత వాళ్ళ నుంచి దాన్ని లాగేసుకోవాలి. దాని ఊతకర్రల్ని కూడా నరికెయ్యి. కానీ జాగ్రత్త. బొత్తిగా వద్దనెయ్యొద్దు. ఎప్పుడూ దేన్నీ బహిరంగంగా కాదనకూడదు. నీ చేతికి మట్టి అంటకూడదు. విచక్షణ అనేది తర్కించడం అనేది చెడ్డపని అని చెప్పొద్దు. అయితే కొందరు అంత దూరమూ వెళ్ళిపోయి కూడా ఆశ్చర్యకర విజయాలు పొందారనుకో. తర్కం పరిమితమైంది అను. దాని పైన ఇంకేదో ఉంది అను. ఏం? దాని గురించి కూడా కుండ బద్దలు కొట్టినట్టు చెప్పకూడదు. అంతులేనన్ని మాటలున్నాయి. 'సహజాతం', 'అనుభూతి', 'జ్ఞానోదయం' దైవీయ అంతః ప్రజ్ఞ 'గతి తార్కిక భౌతిక వాదం' వగైరా. ఏదైనా ఒకానొక కీలక బిందువు దగ్గర

దొరికిపోయావనుకో - నీ సిద్ధాంతం 'అర్థరహితం' అని ఎవడైనా అన్నాడనుకో - నువ్వు అలాంటి వాణ్ణి ఎదుర్కోవడానికి సిద్ధంగానే ఉంటావు. 'అర్థాతీతం' అయిందేదో ఉందంటావు. ఇక్కడ ఆలోచనకు తావీయకూడదంటావు. అనుభూతి చెందాలని, విశ్వసించాలని చెబుతావు. తర్కాన్ని నిలిపేయ్యి. ఎటుపోయి ఎటొచ్చినా నప్పుకునేందుకు సిద్ధంగా ఉండు. ప్రతిదీ, ఏదైనా సరే - నీకవసరమైనప్పుడు నీక్కావాల్సిన తీరులోనే జరుగుతుంది. వాళ్ళు నీకు దొరికేస్తారు. ఆలోచనా పరుణ్ణి పరిపాలించగలవా? అందుచేత మనకి ఆలోచనా పరులొద్దు.”

కీటింగ్ డ్రెస్సర్ పక్కన నేలమీద కూర్చున్నాడు. అలసటగా అనిపించింది. కాళ్ళు ముడుచుకున్నాడు. డ్రెస్సర్ ని వదిలి పెట్టాలని లేదతనికి. అక్కడ దానికి ఆనుకుని కూచుంటే భద్రంగా ఉన్నట్టు, తను టూపీకి ఇచ్చేసిన లేఖని అది ఇంకా రక్షిస్తున్నట్టు అనిపించింది.

“పీటర్! ఇదంతా విన్నావు. పదేళ్ళుగా నేను ఆచరించడం చూశావు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా దీని ఆచరణ చూశావు. నీకెందుకు అసహ్యం వేస్తోంది. అక్కడ అలా కూచుని నువ్వేదో గొప్పవాడి వన్నట్టు, షాక్ అయినట్టు, చూసే హక్కు నీకు లేదు. నువ్వు అందులో శాల్తీవే. నీ వాటా నువ్వు పుచ్చుకున్నావు. ఇంకా ఆ దారిలోనే నడవాల్సి ఉంది. అది దేనికి దారి తీస్తుందో అని భయమేస్తోంది నీకు. నాకు భయం లేదు. భవిష్యత్ ప్రపంచం ఎలా ఉంటుందో చెబుతావను. నేను కోరుకున్న ప్రపంచం అది. విధేయతా సమైక్యతల ప్రపంచం. అందులో ఏ ఒక్కడికీ సొంత ఆలోచన అన్నది ఉండదు. పక్కవాడి మెదడు ఏ మాలోచిస్తోందో ఊహించేందుకు చేసే ప్రయత్నం తప్ప. ఆ పక్కవాడికీ సొంత ఆలోచన ఉండదు. తన పక్కవాడు ఏం ఆలోచిస్తున్నాడో తెలుసుకునే ప్రయత్నం తప్ప... మొత్తం లోకమంతా ఇలాగే ఉంటుంది. ఎందుకంటే అందరూ అందరితోటీ ఏకీభవించాలి కదా! ప్రపంచంలో ఎవరికీ సొంత కోరిక ఉండదు. పక్కవాడి కోరికల్ని తీర్చేదిగా ప్రయత్నాలు చేస్తాడు. ఆ పక్కవాడికీ సొంత కోరిక ఉండదు. తన పక్కవాడి కోరికల్ని తీర్చే దిశగా ప్రయత్నాలు చేస్తూ ఉంటాడు. వాడి పక్కవాడూ అంతే - లోకం మొత్తం అంతే. ఎందుకంటే అందరూ అందరికీ సేవ చెయ్యాలి కనక. ఆ ప్రపంచంలో డబ్బులాంటి అమాయకపు ప్రోత్సాహకం కోసం ఎవడూ పని చెయ్యదు. పరువు అనే తలకాయలేని భూతం కోసం తప్ప. పక్కవాళ్ళ గుర్తింపు, వాళ్ళ సదభిప్రాయం, ముఖ్యం - ఎవరికి సొంత అభిప్రాయమంటూ ఉండదో వాళ్ళ అభిప్రాయం. ఒక ఆక్టోపస్ అన్నమాట అన్నీ టెంటకిల్లే. మెదడుండదు. స్వీయ నిర్ధారణలంటావా? నిర్ధారణలుండవు. పబ్లిక్ పోల్స్ ఉంటాయి. ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వం అనుమతించబడదు కనక, జీరోలకి సగటు కడతాం. ఆ ప్రపంచంనుంచి దాని మోటారును విడదీసేసి ఉన్న ఆ ఒక్క గుండెకాయనీ చేత్తో పంప్ చేస్తూ ఉంటాం. నా చేత్తోనూ నాలాంటి మరి కొందరి చేతుల్తోనూ. మాకు తెలుసు, మీరు దేనిమూలంగా టిక్కు పెడతారో - మీరంతా గొప్పవాళ్ళు - సగటు మనుషులు, చిన్నవాళ్ళు, సామాన్యులు - మమ్మల్ని మీరు ఇష్టపడి మా పేర్లని ఆమోదించేశారు గనక. మీరు, మీ చిన్న జనమంతా, సింహాసనం మీదా గర్భగుళ్ళోనూ ఉంటారు. మీరే తిరుగులేని ప్రభువులు, పాత ప్రభువులందర్నీ అసూయతో ముడుచుకుపోయేటట్టు చేసే ప్రభువులు. మీరు ఆత్యంతికులు. అప్రమేయులు. భగవంతుడు, ప్రవక్త, రాజు, కలిసి ఒకటైనవాళ్ళు - మీరే బహు జనాభిప్రాయం. సగటుజనం, సామాన్యులు,

ఏ విశేషమూ లేనివాళ్ళూ ఇదంతా కలిసి ఆ ప్రపంచం. 'అహా'నికి సరైన వ్యతిరేకపదం తెలుసా నీకు? మత్తుమందు. మత్తుమందు పరిపాలన అన్నమాట. అరిగి అరిగి పాత పడిపోయిన వ్యవహారం ఇది. అరిగిపోయిన దాన్ని సైతం ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఎవరో ఒకరు మళ్ళీ మొదలు పెట్టాల్సిందే కదా! ఆ 'మొదలు' మేము 'పెడతాం'. vox dei. భగవదాదేశం. అర్పణ తప్ప మరేమీ నేర్చుకోని మనుషుల నుంచి అపరిమిత విధేయతని పొంది మేము ఆనందిస్తాం. దాన్ని 'సేవ కోసం' అంటాం. సేవకే పతకాలు ఇస్తాం. ఎవరు చక్కగా, ఎక్కువగా విధేయులై పోగలరో తేల్చుకోవాలని మీరంతా ఒకళ్ళమీద ఒకళ్ళు పడిపోతారు. కోరుకునేందుకు మరే ఇతర గుర్తింపూ ఉండదు. మరే ఇతర వైయక్తిక విజయమూ ఉండదు. ఈ సీన్లో హోవార్డ్ రోర్క్ కనబడుతున్నాడా? ఉండదు. అయితే తెలివితక్కువ ప్రశ్నలతో సమయం వృథా చెయ్యకు. దేన్ని మనం పరిపాలించలేమో శాసించలేమో అది పోవాల్సిందే. అప్పుడప్పుడూ వింత జీవులెవరైనా పుడితే - పన్నెండేళ్ళకి మంచి బతకరు. ఆ వయస్సులో వాళ్ళ మెదడు పని చెయ్యడం మొదలుపెడుతుంది. ఒత్తిడి తట్టుకోలేక పేలిపోతుంది. పీడనాన్ని శూన్యానికి దించేస్తాం. సముద్రం అట్టడుగున ఉన్న జీవుల్ని బయటకి ఎండలోకి తెస్తే ఏమౌతుందో తెలుసా? భవిష్యత్తు రోర్క్ లందరిదీ అదే గతి. తక్కిన మీరందరూ చిరునవ్వుతో శిరసావహిస్తారు. వెర్రివాళ్ళు ఎప్పుడూ నవ్వుతూ ఉంటారు. గమనించావా? మనిషి మొదటి కనుబొమముడి అతడి నుదుటి మీద భగవంతుడి స్పర్శ. అది ఆలోచన స్పర్శ. అయితే మనకి భగవంతుడూ ఉండదు. ఆలోచనా ఉండదు. చిరునవ్వుతో ఓటెయ్యడం ఒకటే. ఆటోమేటిక్ లివర్లు అన్నీ 'అలాగే అవును, సరే' అంటాయి... నువ్వు నీ మాజీ భార్యలాగా కాస్త ఎక్కువ తెలివైన వాడివని అనుకుందాం. ఉదాహరణకి - నువ్వు అడుగుతావు. పరిపాలకులమైన మా సంగతి ఏమిటి? నా సంగతేమిటి టూహిగారూ? అంటావు. అప్పుడు నేనేమంటానంటే నువ్వు రైటే. నీ ఇష్టాన్నిదాటి నేనేమీ సాధించలేను. నిన్ను తృప్తి పరచడంకన్న నాకు వేరే లక్ష్యమేమీ లేదు. అబద్ధాలాడడం, నిన్ను పొగడడం, కీర్తించడం. నీ స్వాతిశయాన్ని రెచ్చగొట్టడం, ప్రజల గురించి, అందరి మేలు గురించి ఉపన్యాసాలివ్వడం. ఇంతే నా పని పీటర్! ఓ నా అమాయక చిరకాల స్నేహితుడా! నా అంత నిస్వార్థపరుడు మరొకడు నీకు తెలిసి ఉండదు. కానీ నీకున్నంత స్వాతంత్ర్యం నాకు లేదు, ఆత్మని అమ్ముకొమ్మని నిన్ను బలవంత పెడుతూ ఉంటాను. నీ కోసం ఏమి పొందగలిగితే అది పొందేందుకు నువ్వు ప్రజల్ని వాడుకున్నావు. కనీసం అదయినా చేశావు. నా కోసం అంటూ ఏదీ నేను కోరుకోను. వాళ్ళకి ఏం చెయ్యగలనో అది చేసేందుకు ప్రజల్ని ఉపయోగించుకుంటాను నేను. నా పనీ నా తృప్తి అదొక్కటే. మరే వ్యక్తిగతమైన ప్రయోజనం లేదు. నాకు అధికారం కావాలి. నేను కోరుకున్న భవిష్యత్ ప్రపంచం కావాలి. అందరూ అందరి కోసం బతకాలి. లబ్ధి ఏమీ లేకుండా అందరూ త్యాగాలు చేసేద్దాం. అందరూ బాధలనుభవిద్దాం. ఎవ్వరం సుఖపడొద్దు, ప్రగతి ఆగిపోనీ. అన్నింటినీ నిలవపెట్టేద్దాం. నిలవ ఉండిపోవడంలో సమానత్వం. అందరి ఇచ్చకి, సంకల్పానికి అందరూ తలొగ్గుతారు. విశ్వ బానిసత్వం. కనీసం ఒక యజమాని ఉన్నాడనేపాటి గౌరవంకూడా దక్కకుండా, బానిసత్వానికి బానిసత్వం అన్నమాట. గొప్ప వలయం - సంపూర్ణ సమానత్వం. భవిష్యత్ లోకం అదీ."

"ఎల్వీవర్త్?... మీరు..."

“పిచ్చివాణ్ణి అనా? ఆ మాట అనడానికి భయమా? అక్కడ కూర్చుని ఉన్న నీ ఒంటి నిండా రాసి ఉంది ఆ మాట. నీ చివరి ఆశ. నేను పిచ్చివాణ్ణా? చుట్టూ చూసుకో. ఏ పేషరైనా తీసుకో. హెడ్లైన్స్ చదువు. నేను చెప్పిందంతా వస్తోందా? లేదా? అది ఇక్కడ లేదా? యూరోప్‌ని ఇప్పటికే మింగేయ్యలేదా? మనం తడబడుతూ దాన్ని అనుసరించడం లేదా? నేను చెప్పిన మాటల సారాంశం ఒక పదంలో ఇమిడిఉంది. సామూహిక వాదం. అదే కదా మన శతాబ్దపు దేవత. ‘కలిసి పని చేయుట, కలిసి ఆలోచించుట, కలిసి అనుభూతి చెందుట. కలిసి ఉండుట, అంగీకరించుట, విధేయముగా ఉండుట.’ విధేయత, సేవ, త్యాగం. మొదట్లో ‘విభజించు విజయం సాధించు’ తర్వాత ‘సమైక్యంకా పాలించు.’ చివరికి దాన్ని కనిపెట్టగలిగాం. ‘మానవజాతి అంతటికీ కలిపి ఒకే ఒక్క మెడ ఉంటే బాగుండును తెగ్గోసి పారేద్దును’ అన్న రోమన్ చక్రవర్తిని గుర్తుకు తెచ్చుకో. శతాబ్దాల తరబడి ఎగతాళి చేశారతన్ని కానీ చివరికి మనం సాధిస్తాం. ఇంతకు ముందు సాధ్యంకాని దాన్ని సాధించాం. కలిసి ఉండండ్రా! అని బోధించాం మనుషులకి. ఇది ఒక్క దెబ్బకి సిద్ధంచేసి ఇస్తుంది - ఒకే మెడని. మనం మంత్రాన్ని కనిపెట్టాం. సామూహిక వాదం. పిచ్చివాడా! యూరప్‌ని చూడు. ఈ పనికిమాలిన మాటల్ని ఆలోచనల్ని దాటి సారాన్ని గుర్తించలేవా? మనిషి అన్నవాడికి హక్కులు లేవని సామూహికతే అంతిమమనే ఒక ప్రతిపాదనకి అంకితమై పోయింది ఒక దేశం. వ్యక్తి చెడు. మూక దేవుడు. శ్రామికులకి సేవ చెయ్యడం తప్ప మరే లక్ష్యం, మరే విలువ అనుమతించబడవు. అంది ఒక రకం. మరొకరకంఉంది. మనిషి అన్నవాడికి హక్కులుండవు. రాజ్యమే సర్వం. ఈ సిద్ధాంతానికి అంకితమై పోయింది. వ్యక్తి చెడు. జాతే దేవుడు, జాతిసేవ తప్ప మరే లక్ష్యం, మరే విలువ అనుమతించబడవు అంటోంది మరో దేశం. నేను పిచ్చి వాగుడు వాగుతున్నానా? లేక రెండు ఖండాల్లో ఇప్పటికే ఉన్న కఠోర వాస్తవాన్ని చెబుతున్నావా? రెండు వైపుల నుంచీ జరుగుతున్న దాడిని చూడు. ఒకటి భరించలేకపోతే రెండో దాంట్లోకి నెట్టేస్తాం. నువ్వు వస్తావు, పోతావు. అంతే. తలుపులు మాసేశాం. నాణేన్ని మేమే సిద్ధ పరిచాం. బొమ్మ సామూహికవాదం. బొరుసూ - సామూహిక వాదమే. వ్యక్తి వధకు పాల్పడే ఒక సిద్ధాంతం పుచ్చుకుని వ్యక్తి వధకు పాల్పడే మరో సిద్ధాంతంతో పోరాడు. ఒక కొన్నిల్కి - సంఘానికి, నీ ఆత్మను అర్పించెయ్యి. లేదా ఒక నాయకుడికి అర్పించు. అర్పించడం మాత్రం చెయ్యి. అర్పించు... అర్పించు... అర్పించు... నా టెక్నిక్. విషాన్ని ఆహారంగా పెట్టు. విషాన్నే విరుగుడుగా వాడు. చిల్లర సవరణలలో ఎన్ని కల్పనలైనా చూపెట్టు. ముఖ్య ఉద్దేశాన్ని మాత్రం వదలొద్దు. బుద్ధిహీనులకి ఛాయిస్ ఇయ్యి. వాళ్ళ సరదాలు వాళ్ళకి ఉంచు - కానీ నువ్వు సాధించాల్సిన ఏకైక లక్ష్యాన్ని మట్టుకు మరిచిపోకు. వ్యక్తిని చంపెయ్యి. అతని ఆత్మని చంపెయ్యి. తక్కిన దంతా దాని అంతట అదే జరుగుతుంది. ఈ క్షణాన ప్రపంచం ఎలా ఉందో గమనించు. నేను పిచ్చివాణ్ణనే అనిపిస్తోందా ఇంకా?”

క్రీటింగ్ నేలమీద కాళ్ళు చాచుకుని కూర్చుని ఉన్నాడు. ఒక చెయ్యి పైకెత్తి వేళ్ళ కొనల్ని చూసుకున్నాడు. చెయ్యి నోట్లో పెట్టుకుని ఒక పొడుగాటి గోరుకొరికాడు. కానీ ఆ కదలిక మోసకారి కదలిక. నిజానికి మనిషి మొత్తం ఒకే ఇంద్రియంగా కుచించుకు పోయాడు - శ్రవణేంద్రియంగా. సమాధానం ఏమీ ఆశించనక్కర లేదని టూహీకి తెలుసు.

కీటింగ్ ఒద్దికగా ఎదురుచూశాడు. మాటలు ఆగిపోవడం ప్రత్యేకంగా ఏమీ కనిపించలేదు. ధ్వనులు ఆగిపోయాయి. అవి మళ్ళీ మొదలయ్యేదాకా ఎదురుచూడాలి అనుకున్నాడు.

కుర్చీ చేతులమీద చేతులు ఆన్పాడు టూహీ. అరచేతులు పైకి లేపి, చెక్కని తట్టాడు, అంతిమ విరామాన్ని ధ్వనిస్తూ. తర్వాత లేచి నిలబడ్డాడు.

“థాంక్యూ, పీటర్!” అన్నాడు గంభీరంగా. “నిజాయితీని నిర్మూలించడం కష్టం. నా జీవితం అంతా పెద్దపెద్ద సమూహాలకి ఉపన్యాసాలిచ్చాను కానీ ఈ ఉపన్యాసం ఇచ్చే అవకాశం మాత్రం రాదు.”

కీటింగ్ తలపైకెత్తాడు. అతని గొంతు, భయానికి మొదటి విడత చెల్లింపులా ఉంది. భయపడిన స్వరం కాదది. కానీ ఒక గంట పాటు వినిపించే ప్రతిధ్వనులందులో ఉన్నాయి.

“వెళ్ళుపోకండి, ఎల్వీవర్ట్!”

టూహీ అతని దగ్గర నిలబడి మృదువుగా నవ్వాడు.

“అదీ సమాధానం. అదీ నేను చూపించే సాక్ష్యం. నేనెవరో నీకు తెలుసు, నేను నీకేం చేశానో తెలుసు. అయినా నన్ను ఎప్పటికీ విడిచిపెట్ట లేవు. ఇంతవరకూ ఆదర్శాల పేరుతో నాకు విధేయుడివై ఉన్నావు. ఇంక ఏ ఆదర్శాలూ లేకుండా విధేయుడిగా ఉంటావు. ఎందుకంటే ఇప్పుడు అంతకన్న మరేమీ చెయ్యలేవు కాబట్టి... గుడ్ నైట్, పీటర్!”

15

“ఇది ఒక మచ్చు కేసు. దాని గురించి మనం ఏమనుకుంటున్నాం అన్నది మనం ఏమిటన్న విషయాన్ని నిర్ధారిస్తుంది. హోవార్డ్ రోర్క్ అనే వ్యక్తిలో ఆధునిక యుగానికి శాపంలాంటి స్వార్థపరత్వం, సంఘవ్యతిరేక వ్యక్తివాదం తమ అంతిమ పరిణామాలతో దర్శనమిస్తున్నాయి. ఆ శక్తుల్ని మనం నాశనం చెయ్యాలి. ఈ కాలమ్ మొదట్లో చెప్పినట్టు డిస్ట్రిక్ట్ అటార్నీగారి దగ్గర ఒక సాక్ష్యాధారం ఉంది. అదేమిటో మేం ఇప్పుడు బయటపెట్టలేం. కానీ అది రోర్క్ అపరాధి అని నిరూపిస్తుంది. మనం, ప్రజలందరం, న్యాయాన్ని డిమాండ్ చెయ్యాలి.”

మే నెల చివరిభాగంలో ఒకరోజు ఉదయాన ‘ఒక చిరుస్వరం’ కాలమ్లో ఇది వచ్చింది. ఎయిర్పోర్ట్ నుంచి ఇంటికి వెళుతూ గెయిల్ వైనాండ్ కారులో చదివాడు. ఒక ప్రకటనదారుడు మూడు మిలియన్ల డాలర్ల కాంట్రాక్టు ఒకదాన్ని కొనసాగించడానికి నిరాకరిస్తే దాన్ని నిలబెట్టుకోవడానికి ఆఖరి నిమిష ప్రయత్నంగా అతను చికాగో వెళ్ళాడు. నేర్పుగా రెండు రోజులపాటు చేసిన ప్రయత్నం వ్యర్థమై పోయింది. ప్రకటనదారుణ్ణి కోల్పోయాడు వైనాండ్. నెవార్క్లో విమానం దిగుతూ న్యూయార్క్ పేపర్లు తీసుకున్నాడు. అతన్ని తన గ్రామీణ గృహానికి తీసుకెళ్ళేందుకు కారు ఎదురుచూస్తోంది. అప్పుడు ‘ఒక చిరుస్వరా’న్ని చదివాడు.

తను చదువుతున్న పేపర్మిటా అని ఒక నిమిషం ఆలోచనలో పడ్డాడు. పేజీ పైనున్న పేరు చూశాడు. అది బేనరే. కాలమ్ ఉండాల్సిన చోటే ఉంది. సెకండు సెక్షన్లో మొదటిపేజీలో తొలి కాలమ్.

ముందుకు వంగి ఆఫీసుకు పోనిమ్మని చెప్పాడు డ్రైవర్‌కి. బేనర్ బిల్డింగ్ ముందు కారు ఆగే వరకూ అతని ఒళ్ళో ఆ పేజీ తెరిచే ఉండిపోయింది.

భవనంలోకి ప్రవేశించి ప్రవేశించగానే గమనించాడు - లాబీలో ఎలివేటర్ నుంచి బయటకి వచ్చిన ఇద్దరు విలేకరుల కళ్ళలో, ఒకసారి ఇటు తిరిగి, వెనక నుంచి తననే చూడాలన్న కోరికను అణచుకున్న లిఫ్ట్ మనిషి భంగిమలో, తన ఏంటీ రూములోని మనుషుల ఆకస్మాత్ నిశ్చేష్టతలో, ఒక సెక్రటరీ డెస్క్ మీద ఆగిపోయిన టైపురైటర్ క్లిక్ చప్పుడులో, మరో సెక్రటరీ ఎత్తినచేతిలో అతనికి ఎదురుచూపు కనిపించింది. నమ్మకశ్యం కాని ఒక సంఘటన, దాని పరిణామాలు, పేపరులో పనిచేస్తున్న ప్రతి ఒక్కరికీ అర్థం అయ్యాయని అతనికి తెలిసింది.

కాస్త షాక్ అయ్యాడు. ఎందుకంటే తన చుట్టూ ఉన్న ఎదురుచూపులో ఏమౌతుందా అన్న ఆశ్చర్యం ఉంది. తనకీ టూహీకీ మధ్య ఘర్షణ వస్తే ఫలితం ఏమౌతుందా అన్న ఆశ్చర్యం ఎవరిమనస్సులోనైనా ఉందంటే ఎక్కడో ఏదో తప్పుందన్నమాట.

తన స్పందనల్ని గమనించుకునే సమయం లేదతనికి. దేన్నీ పట్టించుకునే స్థితిలో లేడు - తన ముఖపుటెముకల్లో, పళ్ళలో, చెంపల్లో, నాసికా స్తంభంలో ఉన్న బిగువునీ ఒత్తిడినీ తప్ప. దాన్ని వెనక్కి నెట్టి, తగ్గించి, అదుపులో పెట్టాలని అతనికి తెలిసింది.

ఎవరినీ పలకరించకుండా ఆఫీసు గదిలోకి నడిచాడు. తన డెస్క్ ఎదురుగా అల్పా స్కారెట్ కుర్చీలో కూలబడి ఉన్నాడు. స్కారెట్ గొంతుమీద మాసిన గాజు బేందేజి ఉంది. చెంపలు ఉబ్బి ఉన్నాయి. గది మధ్యలో ఆగిపోయాడు వైనాండ్. గది బయట జనం ఊపిరి పీల్చుకున్నారు. వైనాండ్ ముఖం ప్రశాంతంగా ఉంది. అల్పా స్కారెట్‌కి ఏం చెయ్యాలో బాగా తెలుసు.

“గెయిల్! నేనిక్కడ లేను” మాట సగంలో దిగమింగేశాడు. అసలది గొంతులాగానే లేదు. “రెండు రోజులగా ఇక్కడ లేను. గొంతు నొప్పి. డాక్టర్నడుగు. నేనిక్కడ లేను. ఇప్పుడే మంచం దిగాను. నన్ను చూడు. నూట మూడుంది జ్వరం. డాక్టర్ వద్దన్నాడు. కానీ.... నేను... లేచాను... అంటే నేనిక్కడ లేను. లేనే లేను.”

వైనాండ్ వినిపించుకున్నాడో లేదో తెలియలేదతనికి. అతన్ని పూర్తి చెయ్యనిచ్చి అప్పుడు వింటున్న మొహం పెట్టాడు - శబ్దాలు ఆలస్యంగా తనని చేరుతున్నట్టు. కాసేపాగి అడిగాడు వైనాండ్. “అప్పుడు కాపీ డెస్క్ మీద ఉన్నదెవరు?”

“అలెన్, ఫాక్ చూశారు.”

“హార్డింగ్ని, అలెన్ని, ఫాక్ని, టూహీని తీసెయ్యి. హార్డింగ్ కాంట్రాక్టుని కొనేసెయ్యి. టూహీని వద్దు. సావుగంటలో బయటకు పంపెయ్యాలి వాళ్ళని.”

హార్డింగ్ మేనేజింగ్ ఎడిటర్. ఫాక్ కాపీ రీడర్, అలెన్ కాపీ డెస్క్కి హెడ్. అందరూ పదేళ్ళకు మించి ఇక్కడ పనిచేసినవాళ్ళే. దేశాధ్యక్షుణ్ణి పదవీచ్యుతుణ్ణి చేశారన్న మెరుపు వార్త వింటున్నట్టు, న్యూయార్క్ ధ్వంసమైపోయిందన్న వార్త విన్నట్టు, కాలిఫోర్నియా పసిఫిక్ మహాసముద్రంలో మునిగిపోతోందన్న వార్త విన్నట్టు, ఉంది స్కారెట్కి.

“గెయిల్! మనం తీసెయ్యలేం.”

“గెట్ అవుట్.”

స్కారెట్ బయటకి పోయాడు.

వైనాండ్ డెస్క్ మీద ఒక స్విచ్ నొక్కి అవతలిపక్క వణికిపోతున్న స్త్రీ కంఠ స్వరానికి సమాధానంగా “ఎవర్ని రానివ్వద్దు” అన్నాడు.

“ఎస్, మిష్టర్ వైనాండ్!”

ఒక బటన్ నొక్కి సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ తో మాట్లాడాడు. “పేపర్ కాపీలు ప్రతి ఒక్కటీ ఆపెయ్యి. బయటకి పోనీకు.”

“మిష్టర్ వైనాండ్! ఆలస్యమై పోయింది. అవి...”

“ఆపు వాటిని.”

“ఎస్, మిష్టర్ వైనాండ్!”

డెస్క్ మీద తలపెట్టుకుని, కదలకుండా, విశ్రాంతి తీసుకోవాలనుకున్నాడు. అయితే, నిద్రకన్నా, మృతికన్నా, గొప్పదైన విశ్రాంతి, అతనికి కావాల్సిన విశ్రాంతి లేదక్కడ. గత జీవిత మన్నదే లేకపోతే దక్కే ఆ విశ్రాంతి లేదు. ఆ కోరిక రహస్యనిందలాగా ఉంది. ఎందుకంటే మెదడు చిట్టిపోయేట్టున్న ఒత్తిడి విశ్రాంతికి విరుద్ధమైన దాన్ని కోరుతోంది - చర్య తీసుకొమ్మని. ఎంత తీవ్రంగా కోరుతోందంటే అతనికి శరీరం స్తంభించి పోయినట్టుంది. తెల్ల కాగితాలు అందుకున్నాడు. ఎక్కడపెట్టాడో మరిచిపోయి తడబడుతూ అందుకున్నాడు. అతనిప్పుడు సంపాదకీయం రాయాలి, వివరిస్తూ, ఖండిస్తూ. త్వరపడాలి. దాన్ని రాయకుండా ఒక్క నిమిషం కూడా గడిపే హక్కు లేదనుకున్నాడు తనకు.

కాగితం మీద రాసిన మొదటి పదంతోనే ఆ ఒత్తిడి మాయమైపోయింది. వేగంగా చెయ్యి కదులుతూ ఉంటే ‘పదాలలో ఎంత శక్తి ఉందీ!’ అనుకున్నాడు. వాటిని విన్నవాళ్ళకి, అంత కన్న ముందు ఆ పదాలు తట్టిన వాళ్ళకి, వాటిలో ఒక ఉపశమన శక్తి, ఒక పరిష్కారం ఉంటాయి. ఒక అడ్డుగోడని పగల గొడుతున్నట్టుంది. ఆలోచన పదంగా ఆకారం దాల్చేటప్పుడు జరిగే ప్రక్రియను శాస్త్రవేత్తలు కనిపెట్టలేదు. అది తొట్టతొలి జీవ ఉద్గమనం అనుకున్నాడు.

ఆఫీసు గదిగోడలలో, నేలలో ప్రకంపనగా ఉన్న మంద్రధ్వనిని విన్నాడు. క్లారియాన్ అని మధ్యాహ్నం పూట వెలువడే టాబ్లాయిడ్ ముద్రణ జరుగుతోంది. ఆ ధ్వనికి చిరునవ్వు మొలిచింది. ఆ ధ్వనే అతని వేళ్ళలోకి ప్రవహిస్తున్న శక్తి అన్నట్టుగా అతని చేతులు వేగంగా కదిలాయి.

మామూలుగా తన సంపాదకీయంలో వాడే 'మనం' విడిచి పేట్టేశాడు. "... ఈ సంఘటన విషయంలో నా పాఠకులు, శత్రువులు, నన్ను చూసి నవ్వుకుందామనుకుంటే నేను దాన్ని స్వీకరిస్తాను. నేను దానికి అర్హుడిని, చేసిన అప్పుకి బాకీ చెల్లింపుగా దాన్ని పరిగణిస్తాను."

అతను అనుకున్నాడు - ఇది ఈ భవనం గుండె కాయ, స్పందిస్తోంది. టైము ఎంతయ్యింది? నేను నిజంగా వింటున్నానా లేక ఈ శబ్దం నా గుండెదా? ఒకసారి ఒక డాక్టరు స్టెత్‌స్కోప్ నా చెవులకే పెట్టి, నా గుండె చప్పుడును నాకు వినిపించారు. - అది ఇలాగే ధ్వనించింది. - నేను ఆరోగ్యవంతమైన జంతువునని ఇంకా చాలా ఏళ్ళపాటు దీనికి ధోకా లేదని అన్నాడు... చాలా... ఏళ్ళు.

"నా పాఠకులమీద ఒక మోసకారిని, సదసద్విచక్షణ లేని మనిషిని నేను బలవంతంగా రుద్దాను. అతని ఆధ్యాత్మిక స్థాయి ఒకటే నన్ను మీ క్షమకు అర్హుణ్ణి చేస్తున్నది. అతన్ని ప్రమాదకారిగా పరిగణించేటంత అసహ్యంగాని, కోపంగాని లేవు నాకు సమాజం మీద. ఎల్స్‌వర్త్ టూహీ ప్రమాదకారి కాజాలడు అని చెప్పడానికి తగినంత గౌరవం ఉంది నాకు నా తోటివాళ్ళ పట్ల."

ధ్వని అన్నది మరణించదనీ, స్థలంలో అలా ప్రయాణిస్తూనే ఉంటుందనీ అంటారు. మరి ఒక మనిషి హృదయధ్వని ఏమౌతుంది? యాభై ఆరు సంవత్సరాలలో ఎన్నో హృదయ ధ్వనులుంటాయి - వాటిని మళ్ళీ పోగు చేసి, ఒక రకం కండెన్సర్‌లో పెట్టి మళ్ళీ వాడుకోగలమా? అవి పునః ప్రసారితాలయితే ఫలితం ఆ ప్రెస్‌ల చప్పుళ్ళే అవుతుందా?

"కానీ నేను అతన్ని నా పేపరు మాస్ట్ హెడ్ ద్వారా మీకు అందించాను. బహిరంగ ప్రాయశ్చిత్తం అన్నది ఈ ఆధునిక యుగంలో వింతగా, అవమానకర చర్యగా అనిపించినా నేను దానినే నాకు విధించుకుంటున్నాను."

మనిషి యాభై ఆరేళ్ళ చిన్న మృదుధ్వని బిందువులు వింటాడు. అవి కామాలు కావు. ప్రతి బిందువూ దేనికదే, అదే అంతిమ, ఫుల్‌స్టాప్ లాంటిది. ఒక పుటలో సుదీర్ఘ వాక్యాంత చిహ్నాల వరసలా ఉంటాయవి. ఆ ప్రెస్ యంత్రాలకి ఆహారమివ్వడంకోసం సమీకృతమవుతున్నది యాభై ఆరు సంవత్సరాల ధ్వని బిందువులు కాదు. ముప్పై ఒక్క ఏళ్ళవి. మిగిలిన ఇరవై అయిదేళ్ళూ నన్ను తయారుచేసి పెట్టినవి. తలుపుమీద కొత్త మాస్ట్‌హెడ్‌ని అతికించినప్పుటి నా వయస్సు ఇరవై అయిదు - పబ్లిషర్లు పేపరు పేరు మార్చరంటారు. నేను మారుస్తాను - న్యూయార్క్ బేనర్ - గెయిల్ వైనాండ్ బేనర్..."

"ఈ పత్రిక చదివిన వారందరికీ క్షమాపణలు చెబుతున్నాను."

ఆరోగ్యవంతమైన జంతువును నేను - నా నుంచి వస్తున్న ధ్వని ఆరోగ్యవంతంగా ఉంది. ఆ డాక్టరుని తీసుకొచ్చి ఇక్కడ ఉంచి ఆ ప్రెస్ యంత్రాల చప్పుడు వినిపించి తీరాలి. అతను ఉప్పొంగుతూ తృప్తిగా విశాలంగా నవ్వుతాడు. అరుదుగానే అయినా అప్పుడప్పుడూ డాక్టర్‌కి పరిపూర్ణ ఆరోగ్యవంతమైన జీవి నచ్చుతుంది. - అతను ఎప్పుడూ వినని ఆరోగ్యధ్వనిని అతనికి విందు చెయ్యాలి. అప్పుడతను బేనర్ ఇంకా చాలా ఏళ్ళు బతుకుతుంది అని గట్టిగా

అంటాడు.

ఆఫీసు గది తలుపు తెరుచుకుంది. ఎల్స్వర్త్ టూహీ లోపలికి వచ్చాడు.

ఏ అభ్యంతరమూ పెట్టకుండా అతన్ని డెస్క్ దాకా రానిచ్చాడు. అప్పుడు తన లోపల ఉన్నది కుతూహలం అనిపించింది వైనాండ్కి. కుతూహలాన్ని అగాధంలోంచి వచ్చిన ఒక వస్తువుగా విస్తరించగలిగితే అదీ ఆ భావన. బేనర్ ఆదివారం అనుబంధం పుటల్లో ఇల్లంత పెద్ద కీటకాలు మనుషుల మీద దాడి చేసే చిత్రాలుంటాయే, వాటిలాగా కుతూహలం కలిగించే భావన. అది కుతూహలమే - ఎందుకంటే ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఇంకా బిల్డింగ్ లోపలే ఉన్నాడు - ఎందుకంటే ఆదేశాన్ని ఉల్లంఘించి మరీ ప్రవేశం సంపాదించాడు తన గదిలోకి - ఎందుకంటే టూహీ నవ్వుతున్నాడు.

“నేను కొంతకాలం లీవు తీసుకుంటున్నానని చెప్పేందుకు వచ్చాను. మిష్టర్ వైనాండ్!” అన్నాడు టూహీ. ముఖం కుదురుగా ఉంది. మురిసి పోతున్నట్టు లేదు. అతి నటన ఓటమి అనీ, మామూలుగా ఉండడం ఘోరంగా అవమానించడం అనీ తెలిసిన ముఖం అది. “నేను మళ్ళీ వచ్చేస్తానని చెప్పడానికి కూడా వచ్చాను. ఇదే బిల్డింగ్కి, ఇదే ఉద్యోగానికి, ఇదే కాలమ్ రాసేందుకు, మళ్ళీ వచ్చేస్తాను. ఈ లోగా నువ్వు చేసిన తప్పేమిటో నువ్వు తెలుసుకుంటావు. ఇలా అనడం అస్సలు సభ్యతకాదని తెలుసు, కానీ క్షమించాలి, అనేస్తున్నాను. పదమూడేళ్ళుగా దీని కోసం ఎదురు చూశాను. దానికి రివార్డుగా ఒక ఐదు నిమిషాలు తీసుకోవచ్చు అనుకుంటాను. - అంటే, నువ్వు నాది అనే భావన హెచ్చుగా ఉన్న మనిషివి అన్నమాట. నీకు నీ సంపద అంటే వల్లమాలిన ఇష్టం, అవునా? ఎప్పుడైనా, ఆగి ఆ సంపద దేనిమీద నిలబడి ఉండో చూసుకున్నావా? పునాదులు భద్ర పరుచుకున్నావా? లేదు. ఎందుకంటే నువ్వు ప్రాక్టికల్ మనిషివి. ప్రాక్టికల్ మనుషులు బేంక్ అకౌంట్లు, రియల్ ఎస్టేట్లు, ప్రకటనల ఒప్పందాలు, బంగారు అంచు సెక్యూరిటీలు చూసుకుంటారు. తక్కినవి నాలాంటి ‘అప్రాక్టికల్’ మేధావులకి వదిలేస్తారు. ఆ బంగారపు అంచుల్ని రసాయన పరీక్షలకి గురిచేసి బంగారం స్వభావం ఏమిటి అదెక్కడ నుంచి వస్తుంది వంటి విషయాల్ని నేర్చుకునే వినోదాన్ని మాకు వదిలేస్తారు. వాళ్ళు అత్యుత్తమ విషయాల్ని పట్టుకుని, థియేటర్, సినిమా, రేడియో, స్కూలు, పుస్తక సమీక్ష, ఆర్కిటెక్చర్ విశ్లేషణలాంటి అల్పవిషయాల్ని మాకు వదిలేస్తారు. మీరు డబ్బు చేసుకుంటారు. అల్లరి చెయ్యకుండా ఉండడంకోసం తాయిలం ఇచ్చినట్టు, కావలిస్తే ఆడుకొమ్మని, జీవితంలో అముఖ్యమైన విషయాల్ని మాకు ఇచ్చేస్తారు. డబ్బే అధికారం. అవునా మిష్టర్ వైనాండ్? అంటే, నువ్వు అధికారం వెంటపడ్డావు. మనుషుల మీద అధికారం వెంట. ఓ నా అమాయక ఔత్సాహికుడా! నీకు నీ ఆశయ స్వభావం ఏమిటో తెలియలేదు. లేకపోతే నువ్వు దీనికి పనికిరావని, నీకు తెలిసి ఉండేది. నువ్వు అవసరమైన పద్ధతుల్ని వాడలేదు కనక కావలసిన ఫలితాల్ని పొందలేవు. నువ్వు కనీసం ఒక దుష్టుడివి కూడా కాలేకపోయావు. కానీ ఆ కితాబు ఇచ్చేస్తానులే. ఎందుకంటే - గొప్ప దుష్టుడా? పే..ద్ద ఫూల్ ఆ? ఇద్దరిలో ఎవరెక్కువ అల్పుడో నాకు తెలియదు. అందుచేత నేను మళ్ళీ వస్తాను. వచ్చినప్పుడు ఈ పేపరు నేనే నడుపుతాను.”

“వచ్చినప్పుడు కదా? ఇప్పుడు బయటికి పో” అన్నాడు వైనాండ్ ప్రశాంతంగా

బేనర్ సిటీ రూము సమ్మెకి దిగింది.

వైనాండ్ ఉద్యోగుల యూనియన్ మూకుమ్మడిగా వాక్ అవుట్ చేసింది. చాలామంది ఇతరులు, సభ్యులు కానివాళ్ళు, జత కలిశారు. టైపు సిబ్బంది మిగిలారు.

వైనాండ్ ఈ యూనియన్ ని ఎప్పుడూ పట్టించుకోలేదు. తను ఇతర పబ్లిషర్ల కన్న హెచ్చు జీతం ఇచ్చాడు. అతనికి ఎప్పుడూ ఏ ఆర్థిక డిమాండ్లూ రాలేదు. తన సిబ్బంది ఉపన్యాసాలు వింటూ ఆనందించదలిస్తే తనెందుకు బెంగపడాలి అనుకున్నాడు. ఒకసారి డొమినిక్ హెచ్చరించే ప్రయత్నం చేసింది. “గెంటల్! మనుషులు జీతాలు కోసం, పని గంటల కోసం, ఇతర అవసరాల కోసం వ్యవస్థని ఏర్పాటు చేసుకుంటే అది వాళ్ళహక్కు. ప్రయోజనం ఇదీ అని కనబడనప్పుడు మాత్రం ఆ వ్యవస్థని జాగ్రత్తగా గమనించాలి.” “డార్లింగ్! బేనర్ కి దూరంగా ఉండమని ఎన్ని సార్లు చెప్పను?”

యూనియన్ లో ఎవరున్నారో తెలుసుకునే ప్రయత్నం ఎప్పుడూ చెయ్యలేదు. ఇప్పుడు తెలుసుకున్నాడు. సభ్యుల సంఖ్య తక్కువే. కీలకమైన వాళ్ళు, పెద్ద ఎగ్జిక్యూటివ్ లు లేరు. కానీ ఒక మెట్టు దిగువన్న ఉన్నవాళ్ళు, అందరూ ముఖ్యలే ఉన్నారు. నేర్పుగా ఎన్నుకున్న వాళ్ళు. చిన్నవాళ్ళే కాని వదులుకోడానికి వీలేనివాళ్ళు. మంచి క్షేత్రస్థాయి విలేకరులు, మామూలు అసైన్ మెంట్లు చేసేవాళ్ళు. వార్తలు తిరగరాసేవాళ్ళు. అసిస్టెంట్లు ఎడిటర్లు ఉన్నారు. వాళ్ళ రికార్డులు పరిశీలించాడు. ఎక్కువమంది గత ఎనిమిదేళ్ళలో చేరినవాళ్ళు. వాళ్ళంతా టూహీ రికమండ్ చేసినవాళ్ళే.

సభ్యులు కానివాళ్ళు రకరకాల కారణాలతో వాక్ అవుట్ చేశారు. కొందరు వైనాండ్ అంటే అసహ్యంతో చేశారు, ఇతరులు మిగిలి ఉండి పోవడానికి భయమేసి, విషయాన్ని విశ్లేషించడం కన్న ఈ పనే సులువని చేశారు. ఒక పిరికిగొడ్డు, హాల్లో వైనాండ్ ని కలిసి, ఆగి “మేం మళ్ళీ వచ్చేస్తాం నాయనా! అప్పుడు బాణీ వేరేగా ఉంటుంది” అని అరిచాడు. కొందరు వైనాండ్ కంటపడకుండా తప్పుకున్నారు. కొందరు జాగ్రత్త పరులు “వైనాండ్ గారూ! ఈ పని చెయ్యడం నాకు ఇష్టం లేదు, అసహ్యం. యూనియన్ తో నాకే సంబంధమూ లేదు. కానీ స్ట్రైక్ అంటే స్ట్రైకే గదండి. నేను సంఘ విద్రోహిలా మిగిలి పోలేను.” “సత్య ప్రమాణకంగా చెబుతున్నా సార్! ఎవరు తప్పో ఎవరు ఒప్పో నాకు తెలీదు. ఎల్స్ వర్త్ మోసకారిపని చేశాడనే నా భావన. హార్డింగ్ అలా చెయ్యనివ్వడం తప్పు. కానీ ఇవ్వాళ రేపు ఏ విషయంలోనైనా ఎవరు రైట్ ఎవరికైనా ఎలా తెలుస్తుంది సార్? అయితే ఒకటండి. పికెట్ లైను మాత్రం దాటను, ఉహూఁ, దాటనండి. నాకనిపిస్తున్నదేమిటంటేనండి తప్పో ఒప్పో పికెట్స్ నండి.”

సమ్మెవాళ్ళు రెండు డిమాండ్లు చేశారు. తీసేసిన నలుగురు ఉద్యోగుల్ని తిరిగి తీసుకోవాలి. కోర్ట్ లండ్ కేసులో బేనర్ వైఖరి మార్చుకోవాలి.

మేనేజింగ్ ఎడిటర్ హార్డింగ్ తన పరిస్థితిని వివరిస్తూ ఒక వ్యాసం రాశాడు. అది న్యూ ప్రాంటియర్స్ పత్రికలో వచ్చింది “పోలీసీ విషయంలో నేను వైనాండ్ గారి ఆదేశాల్ని నిర్లక్ష్యం చేసిన మాట నిజం. ఒక మేనేజింగ్ ఎడిటర్ బహుశా ఇంతకు ముందెప్పుడూ ఇలాంటి పని

చేసి ఉండడు. అందులో బాగోగులు తెలిసీ ఆ పని చేశాను - సిబ్బంది కోసం, స్టాక్ హోల్డర్ల కోసం, పాఠకుల కోసం. మిష్టర్ టూహీ, అలెన్ ఫాక్, నేను, బేనర్ని కాపాడాలనుకున్నాం. శాంతియుత పద్ధతుల్లో వైనాండ్గారి వివేకాన్ని మేల్కొల్పాలనుకున్నాం. దేశంలో ఉన్న అత్యధిక సంఖ్యాక పత్రికల వైఖరినే బేనర్ కూడా తీసుకుందని గ్రహిస్తే ఆయన హుందాగా దిగివస్తారని ఆశించాం. మా యజమాని స్వభావంలో యథేచ్ఛ, అనూహ్యత, నియమరాహిత్యం కనిపిస్తాయి. ఆ విషయం మాకు తెలుసు. తెలిసే ఒక ఛాన్సు తీసుకున్నాం. వృత్తిధర్మ నిర్వహణ కోసం త్యాగానికి సిద్ధపడ్డాం. రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థిక విషయాల్లో తన పోలీస్ ని విధించగల హక్కు ఒక యజమానికి ఉంటుందని గుర్తిస్తూనే, ఆత్మగౌరవంగల మనుషులు ఒక నేరస్థుడికి మద్దతుగా నిలవాలని ఆయన ఆశించినప్పుడు పరిస్థితి మర్యాదహద్దుల్ని దాటిందని భావించాం. ఒక మనిషి నిరంకుశంగా శాసించే రోజులు వెళ్ళిపోయాయని వైనాండ్గారు గుర్తిస్తారని ఆశిస్తున్నాం. ఎక్కడ మేము మా జీవితాన్ని సంపాదిస్తున్నామో అక్కడి వ్యవహారాల నిర్వహణలో మాకుకూడా కొంత పాత్ర ఉండాలి. ఇది పత్రికా స్వాతంత్ర్యం కోసం జరుగుతున్న పోరాటం.”

హార్డింగ్ కి అరవై ఏళ్ళు. లాంగ్ ఐలాండ్ లో అతనికి ఒక ఎస్టేట్ ఉంది. ఖాళీ సమయాన్ని స్కీట్ షూటింగ్ లోను, ఫీజింగ్ పక్షుల పెంపకంలోను గడుపుతాడు. పిల్లల్లేరు. భార్య సాంఘిక అధ్యయనం కోసం ఏర్పడిన కార్యశాల బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ లో ఒకతే. టూహీ ఆ కార్యశాలకి ప్రముఖ ఉపన్యాసకుడు. కార్యశాలకు ఆమెను పరిచయం చేసింది అతనే. ఆవిడ తన భర్త అర్థికల్ రాసి పెట్టింది.

కాపీ డెస్క్ దగ్గర పనిచేసే ఇద్దరూ టూహీ యూనియన్ సభ్యులు కారు. అలెన్ కూతురు చాలా అందంగా ఉంటుంది. నటి. ఐక్ రాసిన నాటకాలన్నింటిలోనూ వేసింది. ఫాక్ పోదరుడు లాన్సెలట్ క్లోకీకి సెక్రటరీ.

గెయిల్ వైనాండ్ ఆఫీసు గదిలో డెస్క్ దగ్గర కూర్చుని ఉన్నాడు. కింద ఉన్న పేపర్ల దొంతరని చూశాడు. చెయ్యాల్సిన పనులు చాలా ఉన్నాయి. అయితే ఒక దృశ్యం పదేపదే తలపుకి వస్తోంది. వదల్చుకోలేక పోతున్నాడు. ఆ దృశ్యంలోచన అతని చర్యలన్నింటికీ అంటుకుని ఉంటోంది. ఆ దృశ్యం ఇది - ఒక ఎడిటర్ డెస్క్ ముందు చిరిగిపోయిన దుస్తుల్లో కుర్రాడు. కేట్ స్పెల్లింగ్ చెప్పగలవా? ఏంత్రోపోమార్ఫోలజీకి స్పెల్లింగ్ చెప్పగలవా? పాత్రలు పగిలిపోయి కలిసిపోయాయి. ఆ కుర్రాడు తన డెస్క్ దగ్గర ఎదురుచూస్తూ నిలబడ్డట్టు అనిపించింది. ఒకసారి తను ‘పో’ అని పెద్దగా అరిచాడు. తనకి కోపం వచ్చింది. ‘ఉద్వేగం వేగం తగ్గించరా పూలీ! ఇది సమయం కాదు’ అనుకున్నాడు. పైకి మాట్లాడడం లేదు. కానీ సంభాషణ మౌనంగా కొనసాగుతూనే ఉంది, తను పేపరు చదువుతున్నా, ఫ్రూఫ్ సరి చూస్తున్నా, సంతకం చేస్తున్నా. “వెళ్ళిపో. ఇక్కడ నీకు ఉద్యోగం ఏమీ లేదు.” “నేను ఇందమ్మటే ఉంటాను. మీకు కావల్సిచ్చినప్పుడు వాడుకోండి. నాకు జీతం ఏమీ ఇవ్వక్కర్లా.” “వాళ్ళు ఇస్తున్నారా నీకు. అర్థం కావడం లేదా, కుర్రవెధవా? వాళ్ళు చెల్లిస్తున్నారు.” టెలిఫోన్ లో పైకి మాట్లాడినప్పుడు గొంతు మామూలుగానే ఉంది. “మేనింగ్ కి చెప్పు. బొమ్మలతో నింపాల్సి ఉందని చెప్పు... వీలయినంత తొందరగా ఫ్రూపులు పంపు.... శాండ్విచ్ ఒకటి పంపించు. ఏదైనా ఫర్వాలేదు.”

అతనికి మిగిలింది కొందరే. పాతవాళ్ళు. కాఫీ బోయ్లు పొద్దున్నే వస్తారు. తరుచుగా వాళ్ళ ముఖాలమీద గాట్లు, కాలర్ల మీద రక్తం ఉంటాయి. ఒకడు తూలుతూ వచ్చాడు. కపాలం పగిలిపోయి ఉంది. అంబులెన్స్లో పంపించేశారు. అక్కడున్నది ధైర్యమూ కాదు. విశ్వాసమూ కాదు, కేవలం జడత్వం. 'బేనర్లో ఉద్యోగాలు కోల్పోతే ప్రపంచం అఖరైపోతుంది' అన్న భావనతో చాలాకాలంగా బతుకుతున్నారు. పెద్దవాళ్ళకి యధార్థం అర్థం కాలేదు. కుర్రాళ్ళు యధార్థాన్ని పట్టించుకోలేదు.

రిపోర్టర్లు చెయ్యాల్సిన పనులకి కాఫీ బోయ్లని పంపించారు. వాళ్ళు పంపే సమాచారంలో ఎక్కువ భాగం ఎలా ఉందంటే దాన్ని చూసి వైనాండ్ నిస్పృహకి గురి కావడం లేదు. పగలపడి నవ్వుతున్నాడు. ఉవ్విళ్ళూరుతున్న కుర్రాడిలో 'ఆఖరికి నేనూ జర్నలిస్ట్ నయ్యాను' అనే గర్వాన్ని చూశాడు వైనాండ్. రాసినవి రాసినట్టుగా బేనర్లో అచ్చయినప్పుడు మాత్రం నవ్వలేదు. కానీ తిరిగి రాయడానికి తగినంత మంది సిబ్బంది లేరు.

కొత్తవాళ్ళని తీసుకునేందుకు ప్రయత్నించాడు. హెచ్చుమొత్తంలో జీతాలు ఇవ్వజూపాడు. అతను కోరుకున్న మనుషులు పని చెయ్యడానికి నిరాకరించారు. కొంతమంది వచ్చారు. తీసుకున్నాడు. కానీ వాళ్ళు రాకుండా ఉంటే బావుండేదనిపించింది. గత పదేళ్ళలో ఏ ప్రముఖ పత్రికలోనూ పని చెయ్యనివాళ్ళు వాళ్ళు. అదే కొన్ని నెలల క్రితం అయితే బిల్డింగ్ లాబీలో కూడా అడుగుపెట్టడానికి వీలేనివాళ్ళు వాళ్ళు. కొందరిని రెండు రోజుల్లోనే తీసేశాడు. తక్కిన వాళ్ళున్నారు. వాళ్ళలో కొందరు ఎక్కువ భాగం తాగేసి ఉంటున్నారు. కొంతమంది వైనాండ్కి ఉపకారం చేస్తున్నాం అన్నట్టు మసులుతున్నారు. "ఓ పెద్దాయనా! మరీ అంత కోప్పడకు" అన్నాడొకడు. అని రెండుఅంచెల మెట్లకిందకి దొర్లిపోయాడు. మడమ విరిగిపోయింది. కింద కూర్చుండిపోయి అమితాశ్చర్యంతో పైకి చూశాడు. తక్కిన వాళ్ళు ఇంత ముతకగా లేరు. వాళ్ళు వైనాండ్ చుట్టూనే తిరుగుతున్నారు. అతనికేసి దొంగ చూపులు చూస్తున్నారు. ఇంచుమించు కన్ను గీటినట్టే. ఒక చెత్త వ్యవహారంలో మనం తోడుదొంగలం అన్నట్టుగా చూస్తున్నారు.

మనుషుల కోసం జర్నలిజం స్కూళ్ళని అడిగాడు. ఎవరూ స్పందించలేదు. ఒక విద్యార్థి సంఘం తన సభ్యులందరి సంతకాలతోనూ ఒక తీర్మానం పంపింది. "... మా వృత్తి మర్యాదల పట్ల గొప్ప గౌరవంతో మా కెరీర్లు ప్రారంభించబోతున్నాం, పత్రిక గౌరవాన్ని నిలబెట్టడానికి అంకితులమై ఉన్నాం. మీవంటి వాళ్ళ ఆహ్వానం అందుకుని, మా ఆత్మ గౌరవాన్ని నిలబెట్టుకోగలమని మేము భావించడం లేదు."

న్యూస్ ఎడిటర్ డెస్కు దగ్గరే ఉన్నాడు. కానీ సిటీ ఎడిటర్ వెళ్ళిపోయాడు. వైనాండ్ స్వయంగా సిటీ ఎడిటర్, మేనేజింగ్ ఎడిటర్, ఇరగరాసే మనిషి. ఆఫీసుబోయ్ల పనులన్నింటికీ సిద్ధపడ్డాడు. బిల్డింగ్ వదలేదు. ఆఫీసులోనే ఒక సోఫాలో నిద్రపోతున్నాడు. బేనర్ తొలి సంవత్సరాల్లో ఇలాగే చేసేవాడు. కోటు లేకుండా, 'టై' లేకుండా, షర్టు కాలర్ ఓపెన్గా పెట్టుకుని, పైకి కిందకీ తిరుగుతున్నాడు. అతని అడుగులు మెషిన్గన్ ధ్వనిలా ఉన్నాయి. ఎలివేటర్ కుర్రాళ్ళు ఇద్దరు తప్ప తక్కిన వాళ్ళు మాయమైపోయారు. ఎప్పుడు వెళ్ళిపోయారో,

ఎందుకు వెళ్ళిపోయారో ఎవరికీ తెలియదు. సమ్మెపట్ల సానుభూతా? భయమా? కేవలం నిరుత్సాహమా? తెలియదు.

వైనాండ్ ప్రశాంతత అల్వా సార్కెట్ కి అర్థం కాలేదు. ఆ చురుకైన యంత్రం - వైనాండ్ అనగానే అతని మదిలో మెదిలే మాట ఆదే, - ఇంతకన్న మెరుగ్గా ఎప్పుడూ పని చెయ్యలేదు. అతని మాటలు క్లుప్తంగా, ఆదేశాలు వేగంగా, నిర్ణయాలు త్వరితంగా ఉంటున్నాయి. యంత్రాల గందర గోళం మధ్య, సీసం, గ్రీజు, ఇంకు, రద్దు పేపరు, తుడవని ఆఫీసు గదులు, మనుషులు లేని డెస్కులు, కింద వీధి నుంచి ఇటుక విసిరితే ఆకస్మాత్ వర్షంగా పగిలిన గాజు తునకలు, వీటి మధ్య వైనాండ్ బొమ్మలా కదులుతున్నాడు. రెండు సార్లు ఎక్స్ పోజ్ అయిన బొమ్మలా - చోటు, సైజు మారి, సూపర్ ఇంపోజ్ అయిన బొమ్మలా - తిరుగుతున్నాడు. 'తను ఇక్కడి వాడిలా లేదు. మోడరన్ గా కనిపించడం లేదు - అవును. అంతే. తను ఆధునికంగా కనిపించడం లేదు. ఏ రకమైన పేంట్లు అయినా తొడగనీ - ఒక గోధిక్ చర్చి నుంచి బయటకు వచ్చిన ఏదో జీవలా ఉన్నాడు' అనుకున్నాడు అల్వా. ప్రాచీన రాజవంశీకుడి శిరస్సుని, ఒక కండలేని ముఖాన్ని రెండింటినీ దగ్గరగా అతికేసినట్టు. ఓడ ములిగిపోతున్న సంగతి తనకి తప్ప అందరికీ తెలిసిన కెప్టెన్ లా ఉన్నాడు.

అల్వా స్కార్కెట్ ఎక్కడికీ వెళ్ళలేదు. జరుగుతున్న సంఘటనలు నిజమన్న గ్రహింపు లేదు. ఒక మత్తులో తిరుగుతున్నాడు. ప్రతి ఉదయం ఆఫీసుకి వచ్చి, పికెట్ లను చూసినప్పుడల్లా ఒక కొత్త కుదుపుకి గందరగోళానికి లోనౌతాడు. కారు అద్దాలమీదకి వచ్చిపడిన టమాటోలు మినహా దెబ్బలేప్పుడూ తగల్లేదతనికి. వైనాండ్ కి సహాయంచేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. తన పనీ మరో ఐదుగురి పనీ చేసేందుకు ప్రయత్నించాడు. మామూలు రోజువారీ పనికూడా పూర్తి చెయ్యలేకపోతున్నాడు. నిశ్శబ్దంగా ముక్కులైపోతున్నాడు. ఒక ప్రశ్న గుర్తు అతని కీళ్ళనితిప్పి వదులు చేసేస్తోంది. ప్రతి ఒక్కరి సమయాన్ని వృథా చేస్తున్నాడు, ఏ పనిలో ఉన్నా సరే. "కానీ ఎందుకు? ఎందుకు? ఉన్నట్టుండి ఇలా ఎందుకైంది?" అని అడుగుతున్నాడు.

గ్రౌండ్ ఫ్లోర్ లో అత్యవసర ప్రథమ చికిత్సాకేంద్రం ఒకటి ఏర్పాటైంది. ఒక నర్సు హాలులో గుండా వెళుతోంది. రక్తపు మరకలున్న గాజుగుడ్డల ముద్దల్ని చెత్తకాగితాల బుట్టలో కాలేపుందుకు ఇన్స్పిరేటర్ దగ్గరకు తీసుకెళుతోంది. అతనికి వికారంగా అనిపించింది, కలవరపరిచింది ఆ దృశ్యం కాదు. అతని సహజాతం వల్ల గ్రహింపుకొచ్చిన మరింత పెద్ద ఉపద్రవానికి కంగారుపడుతున్నాడు. 'పోలిష్ తో మెరుస్తున్న శుభ్రమైన తలుపుల రక్షణలో ఉన్న ఈ నాగరిక భవనం, ఆధునిక వ్యాపార వాణిజ్యాల్ని పెంపొందిస్తున్న గౌరవనీయమైన ప్రదేశం, లిఖితపదాలు, వ్యాపార ఒప్పందాలు వంటి తర్కబద్ధమైన వ్యవహారాలు జరిగే ఈ స్థలం, పిల్లల వస్త్రాలకు ప్రకటనలు స్వీకరించే ఈ భవనం, గోల్ఫ్ క్రీడ గురించి ముచ్చటించే ఈ భవనం, కేవలం కొద్దిరోజుల్లో, గదులగుండా నెత్తుటి గుడ్డల్ని తీసుకెళ్ళాల్సిన ప్రదేశంగా ఎలా మారింది?' అనుకున్నాడు స్కార్కెట్.

"నాకేమీ అర్థం కావడం లేదు" అని చుట్టూ ఉన్న మనుషులతో రొదగా అంటున్నాడు. కంఠం ఏకరీతిలో కందిరీగలా మోగుతోంది. "ఎల్వీవర్డ్ కి ఇంత అధికారం ఎలా వచ్చిందో నాకేమీ

అర్థం కావడం లేదు... మళ్ళీ ఎలాంటి మనిషి! సభ్యత తెలిసిన వాడు. ఆదర్శాలున్నవాడు. పిడివాదం చేసే డర్టీ రాడికల్ కాదు. స్నేహపూర్వకంగా, ఛలోక్తి చతురంగా ఉంటాడు. మళ్ళీ పాండిత్యం చూడు! ఎప్పుడూ ఛలోక్తులు విసిరే మనిషి. హింసావాది కాదు. ఎల్స్వర్త్ ఉద్దేశ్యం ఇదై ఉండదు. ఇదంతా దేనికి దారి తీస్తుందో తెలిసి ఉండదు. అతను మానవ ప్రేమికుడు. ఎంతైనా పందెం.”

వైనాండ్ ఆఫీసు గదిలో ఒకసారి స్కారెట్ ఒక మాట అనడానికి సాహసించాడు. “గెయిలీ! సంప్రదింపులు ఎందుకు జరపకూడదు? కనీసం వాళ్ళని కలవవెందుకు?” అన్నాడు.

“షటప్.”

“కానీ వాళ్ళ పక్షానకూడా కొంతనిజం ఉండొచ్చు. వాళ్ళందరూ పత్రికలవాళ్ళే. వాళ్ళేమంటున్నారో నీకూ తెలుసు. పత్రికా స్వాతంత్ర్యం...”

కొద్దిరోజులుగా తను ఎదురుచూస్తున్న కోపోద్రిక్తతని అప్పుడు చూశాడు. క్షేమంగా పక్కదారి పట్టించాననుకున్నాడు. నీలి కనుపాపలు తెల్ల మచ్చగా మాయం కావడం, అంతా గుంటలుగా ఉన్న ముఖంలో గుడ్డిగా వెలుగుతున్న కనుగుడ్లు, వణుకుతున్న చేతులు కనిపించాయి. కానీ ఒక్క క్షణంలోనే తను ఇదివరకెప్పుడూ చూడని దృశ్యం చూశాడు. వైనాండ్ ఆ ఉద్రేకాన్ని నిశ్శబ్దంగా, ఉపశమన రహితంగా, భగ్నం చేశాడు. లోపలికి పోయిన కణతల్లో, డెస్క్ అంచున ఉన్న పిడికిళ్ళలో, వైనాండ్ ప్రయత్నాన్ని చూశాడు అల్పా.

“అల్పా!... గెజెట్ పత్రిక మెట్లమీద ఒక వారం రోజులుపాటు ఆనాడు నేను కూర్చుని ఉండకపోతే... విముక్తం చెయ్యడానికి వాళ్ళకి ఈ పత్రిక ఎక్కడిది?”

భవనం లోపలా, బయటా పోలీసులు. ఆ చర్య పనికొచ్చింది. కానీ కొంత మట్టుకే. ఒక రాత్రి సింహద్వారం మీదకి ఏసిడ్ చిమ్మారు. గ్రౌండ్ ఫ్లోర్ కిటికీల పెద్ద అద్దాన్ని కాల్చి గోడల మీద కుప్ప మిగిల్చింది ఏసిడ్. బేరింగ్ లలో పోసిన ఇసుక ఒక అచ్చయంత్రాన్ని ఆపేసింది. బేనర్ లో ప్రకటనలిస్తున్నందుకు ఒక అప్రసిద్ధ మాంస ఖాద్య పదార్థాల వ్యాపారి షాపు ధ్వంసం అయిపోయింది. చిన్న చిన్న ప్రకటనకర్తలు చాలామంది ప్రకటనలు ఆపేశారు. వైనాండ్ సంస్థకి చెందిన డెలివరీ ట్రక్కుల్ని బద్దలు కొట్టేశారు. ఒక డ్రైవరు చనిపోయాడు. హింసాత్మక సంఘటనల్ని ఖండిస్తూ సమ్మె చేస్తున్న ఉద్యోగ సంఘం ప్రకటన విడుదల చేసింది. ఆ ఘటనల్ని ప్రేరేపించింది యూనియన్ కాదు. ఎవరు రెచ్చగొట్టారో చాలా మందికి తెలియదు. న్యూ ఫ్రాంటియర్స్ పత్రిక ఈ విచారకరమైన ‘అతి’ గురించి రాసింది కానీ, అటువంటి సంఘటనలు ‘అర్థం చేసుకోదగ్గ ప్రజాగ్రహానికి అసంకల్పిత విస్ఫోటనాలు’ అని వ్యాఖ్యానించింది.

లిబరల్ వ్యాపారవేత్తలుగా తమను గురించి చెప్పుకుంటున్న ఒక సంస్థ నుంచి హోమర్ స్లోటర్స్ తమ ప్రకటనల ఒప్పందాల్ని రద్దు చేసుకుంటూ వైనాండ్ కి ఒక నోటీసు పంపించాడు. “కావాలంటే కోర్టులో కేసు వేసుకోవచ్చు. రద్దు చేసుకునేందుకు తగిన చట్టబద్ధమైన కారణం ఉందని మేం భావిస్తున్నాం. మేము సంతకాలు చేసింది ఒక పరువుగల వార్తాపత్రికలో ప్రకటన

నిమిత్తం. ప్రజలకి అమర్యాదకరంగా పరిణమించిన పేపర్లో వేసేందుకు కాదు. మా గుమ్మాల్లోకి పికెట్లను పంపించే పేపరుకోసం మా వ్యాపారాలను పాడుచేసే పేపరు కోసం, ఎవరూ చదవని పేపరు కోసం చెయ్యలేదు.” అతినంపన్నులయిన బేనర్ ప్రకటనదారుల్లో అత్యధికశాతం ఆ గ్రూపులోనే ఉన్నారు.

గెయిల్ వైనాండ్ ఆఫీసుగది కిటికీ దగ్గర నిలబడి తన నగరాన్ని చూసుకున్నాడు. క్రానికల్లో ఆస్టిన్ హెల్లర్ ఇలా రాశాడు. “సమ్మెలకు మద్దత్తు ఇవ్వడం ప్రమాదకరమైన రోజుల్లోనే నేను సమ్మెలకు మద్దత్తు ఇచ్చాను. నా జన్మంతా గెయిల్ వైనాండ్తో పోరాడాను. అయితే ఇప్పుడు చెబుతున్నట్టుగా నేను వైనాండ్ పక్షాన ఉన్నానని చెప్పి తీరాల్సిన రోజుగాని, సందర్భంగాని వస్తుందని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు.”

వైనాండ్ అతనికి ఒక నోట్ పంపించాడు “నన్ను కాపాడమని నేను నిన్ను ఎప్పుడూ కోరలేదు. జి.డబ్ల్యు.”

న్యూ ఫ్రాంటియర్స్, ఆస్టిన్ హెల్లర్ని బడా వ్యాపారస్థులకి అమ్ముడుపోయిన రియాక్షనరీ అంది. మేధావి వర్గాల స్త్రీలు ‘హెల్లర్ ప్రాచీనుడు’ అన్నారు.

గెయిల్ వైనాండ్ ఎప్పట్లాగానే సిటీ రూములో డెస్క్ దగ్గర నిలబడి సంపాదకీయాలు రాస్తున్నాడు. అతని దిక్కులేని సిబ్బందికి అతనిలో ఏమార్పు కనబడలేదు. తొందరలేదు. కోపవిస్ఫోటనాలు లేవు. అతని చర్యలు కొన్ని కొత్తగా ఉన్నాయి. గుర్తించగల వాళ్ళు లేరు. అతను ప్రెస్ రూముకి వెళ్ళి ఆ పెద్ద పెద్ద యంత్ర భూతాలు వదిలిపెడుతున్న తెల్లటి ప్రవాహాన్ని చూస్తాడు. ధ్వని వింటాడు. కంపోజింగు గదిలో పడి ఉన్న చిన్న సీసపుగుండుని అనాలోచితంగా తీసి ఒక ‘పచ్చ’ని పెట్టుకున్నట్టు అరచేతిలో ఉంచుకుని వేళ్ళతో నిమిరి, అది వృథా కాకూడదు అన్నట్టు ఒక బల్లమీద ఉంచుతాడు. ఇతర వ్యర్థాల విషయంలోనూ అలాగే చేస్తున్నాడు. పెన్సిళ్ళు వెతుకుతున్నాడు. కదలికలన్నీ యాథాలాపంగా జరుగుతున్నవే. పాడైపోయిన టైపురైటర్ని బాగుచేస్తూ, అరుస్తున్న టెలిఫోన్లని పట్టించుకోకుండా, అరగంటసేపు కూర్చున్నాడు. అది పొదుపు కాదు. డబ్బు మొత్తం ఎంత అన్నది చూడకుండా చెక్కులమీద సంతకాలు పెడుతున్నాడు. ప్రతిరోజూ అవుతున్న ఖర్చుకి స్కారెట్ భయపడుతున్నాడు. వైనాండ్కి అది బిల్డింగ్కి సంబంధించిన వ్యవహారం. ప్రతి తలుపు పిడి, ప్రతి వస్తువు, బిల్డింగ్లో ప్రతి వస్తువు, అతనికిష్టం. అవి బేనర్వి. బేనర్ తనది.

ప్రతిసాయంత్రం, ఊళ్ళో ఉన్న డొమినిక్కి ఫోన్ చేస్తాడు. “ఫైన్. అన్నీ అదుపులోనే ఉన్నాయి. భయభ్రాంతుల్ని సృష్టించే వాళ్ళ మాటలు వినకు... లేదు. దిక్కు మాలిన పేపరుగురించి మాట్లాడడం నాకు ఇష్టం లేదని నీకు తెలుసు. తోట ఎలా ఉందో చెప్పు... ఇవాళ ఈతకి వెళ్ళావా?... సరస్సు గురించి చెప్పు... ఏ డ్రెస్సు వేసుకున్నావు?... ఇవాళ రాత్రి WLX విను. ఎనిమిదింటికి. నీ పెట్ ప్రోగ్రాం వస్తుంది. రేచ్ మేనినోఫ్ సెకండ్ కన్వెర్ట్ వస్తుంది... నాకు విషయాలన్నీ తెలుసుకునే టైముంటోంది... ఓ... సరే. మాజీ పాత్రికేయురాలిని మభ్యపెట్టడం కష్టం.. రేడియో పేజీ చూశాను... మనకి బోలెడు హెల్ప్ ఉంది. అయితే ఈ కొత్త కుర్రాళ్ళని కొందరిని

అంత ఇదిగా నమ్మలేం. నేనూ కాస్త చెయ్యాల్సిస్తోంది... అన్నింటికన్నా ముఖ్యం. నగరానికి రాకు. నాకు మాటిచ్చావు రానని.... గుడ్ నైట్ ప్రియతమా!..."

ఫోన్ పెట్టేసి చిరునవ్వుతో టెలిఫోన్ చే చూస్తూ కూర్చున్నాడు. ఊరి గురించిన ఆలోచన, దాటలేని సముద్రానికి అవతల ఉన్న ఖండం గురించిన ఆలోచనలా ఉంది. ఆ ఆలోచన 'ముట్టడికి గురైన కోటలో బంధించబడ్డ' భావనకి గురి చేసింది. ఆ భావన నచ్చింది. వాస్తవం కాదు. అనుభూతి. కోట బురుజులపైన నిలబడి పోరాడిన ఒక సుదూరగతపు పూర్వికుడి ముఖంలా వెనక్కి విసిరేసినట్లుంది, అతని ముఖం.

ఒకనాటి సాయంత్రం వీధిలో ఉన్న ఒక రెస్టారెంటుకి వెళ్ళాడు. కడుపునిండా భోజనం చేసి రోజులయింది. తిరిగి వచ్చేటప్పటికి కూడా వీధుల్లో వెలుగుంది. సూర్యుడు వెళ్ళిపోయి చాలాసేపు అయినా చురుకు తగ్గిన సూర్యకిరణాలు వెనక్కి వెళ్ళి పోవడానికి ముందు, వెచ్చటి గాలి మీద సుఖంగా కాసేపు పడుకున్నట్టు, వేసవికాలపు ప్రశాంతమైన గోధుమరంగు సన్నమసక ఉందక్కడ. అందువల్ల ఆకాశం తాజాగాను, నేల మురికిగాను కనిపిస్తోంది. పాత భవనాల మూలల్లో గోధుమ రంగు మచ్చలు, వెలిసిన నారింజ రంగు మచ్చలు ఉన్నాయి. బేనర్ ముఖద్వారం దగ్గర పికెట్లు పచార్లు చేస్తున్నారు. ఎనమండుగురున్నారు. నడక బాటమీద దీర్ఘ వృత్తాకారంగా నడుస్తున్నారు. వైనాండ్ ఒకణ్ణి గుర్తు పట్టాడు. అతను పోలీస్ రిపోర్టర్. తక్కిన వాళ్ళనెప్పుడూ చూడలేదు. "టూహీ, హోర్డింగ్, హెలెన్, ఫోక్..." "పత్రికా స్వాతంత్ర్యం" "గెయిల్ వైనాండ్ మానవ హక్కుల్ని కాలరాస్తున్నాడు" అన్న బోర్డుల్ని పట్టుకున్నారు.

అతని కళ్ళు ఒక స్త్రీ వెంబడి తిరుగుతున్నాయి. ఆమె పిరుదులు మడమల దగ్గరే మొదలైపోయాయి. బూట్ల బిగువైన పట్టీలదగ్గర నుంచి ఉబ్బాయి. భుజాలు, ఒళ్ళు, చతురస్రాకారంలో ఉన్నాయి. పొడుగాటి, చౌకబారు, గోధుమ రంగు డ్రీడ్ కోటు తొడుక్కుంది. చేతులు తెల్లగా పొట్టిగా ఉన్నాయి. వంటగదిలో సామాన్లను జారవిడిచే ఓటి చేతులవి. ఆమె నోరు పెదవులు లేని చీలిక. బాతులాగా నడుస్తోంది. కానీ ఆ కదలికలో ఆశ్చర్యకరమైన బిగువు ఉంది. 'చేవ ఉంటే నన్ను అవమాన పరచండి చూస్తా' అన్నట్లున్నాయి అడుగులు. వాటిలో దొంగవాటం ఏదో ఉంది. 'అంత కన్న కావలసిందేం ఉంది. ప్రయత్నించండి... ప్రయత్నించి చూడండి' అని లోకంతో అంటున్నట్లుంది. ఆవిడ ఎప్పుడూ బేనర్లో పనిచెయ్యలేదని వైనాండ్కి తెలుసు. అలాంటి అవకాశమే లేదు. చదవడం ఆవిడకెవరూ నేర్పలేరు అన్నట్లుంది ఆమె వాటం. 'నేర్చుకోవాల్సిన పని నాకేమిటి' అని కూడా అంటున్నాయి ఆ అడుగులు. ఆవిడ చేతిలో ఒక ప్లకార్డ్ - 'మా డిమాండ్...'

తొలి ఏళ్ళలో పాత బేనర్ బిల్డింగ్లో సోఫామీద పడుకోవలసి వచ్చిన రోజులు గుర్తుకొచ్చాయి వైనాండ్కి. కొత్త అచ్చు మిషన్లకి డబ్బు చెల్లించాల్సి ఉంది. పోటీదారులకన్న ముందే వీధుల్లోకి రావాలి బేనర్. ఒక రాత్రి అతను దగ్గితే రక్తం పడింది. డాక్టర్ని కలవనన్నాడు. అదేమీ కాలేదు. తీవ్రమైన అలసట. అంతే.

వైనాండ్ హడావిడిగా బిల్డింగ్లో ప్రవేశించాడు. యంత్రాలు తిరుగుతున్నాయి. కాసేపు వింటూ నిలబడ్డాడు.

రాత్రి పూట భవనం నిశ్శబ్దంగా ఉంది. భవనం పెద్దదైనట్టుగా అనిపించింది. శబ్దం దాన్ని ఆక్రమించి తర్వాత ఖాళీ చేసినట్టు. మసక చీకటిగా ఉన్న పొడుగాటి నడవాలలో, తెరిచిన తలుపుల నుంచి కాంతి పలకలు పడుతున్నాయి. చుక్క చుక్క కారుతున్న కుళాయిలా, ఏకరీతిగా మోగుతోంది ఎక్కడో ఒక టైపు రైటర్. హాల్స్ గుండా నడిచాడు వైనాండ్. పరమ దుర్మార్గుల్ని మునిసిపల్ ఎన్నికలలో నిలబెట్టినప్పుడు, రెడ్లైట్ ఏరియాలని ఆకర్షణీయంగా మలిచినప్పుడు, అభాండాలు వేసి పేరుప్రఖ్యాతుల్ని నాశనం చేసినప్పుడు, గాంగ్ లీడర్ల తల్లుల కోసం ఆక్రోశించినప్పుడు కూడా మనుషులు నా కోసం పనిచెయ్యడానికి ఇష్టపడ్డారు. ప్రతిభావంతులు, ప్రసిద్ధులు నా దగ్గర పని చెయ్యాలని ఆరాటపడ్డారు. తన కెరీర్లో మొదటిసారి ఇప్పుడు నిజాయితీగా ఉన్నాడు. తన అతి ఉత్పష్ట యుద్ధాన్ని, జారిపోయే వాళ్ళతో, తాగుబోతులతో, విడిచిపెట్టి పోలేనంత జడులతో - వట్టి శారీరక శ్రమ జీవులతో నడపాల్సి వస్తోంది. 'బహుశా ఇప్పుడు నా దగ్గర పని చెయ్యడానికి నిరాకరించిన వాళ్ళది కాదు తప్పు' అనుకున్నాడు.

* * *

తన డెస్క్మీద ఉన్న చతురస్రాకారపు స్ఫటిక ఇంక్ స్టాండుని తాకాడు సూర్యుడు. మోచేతుల కింద గడ్డి తగులుతూ ఉండగా పచ్చికలో, తెల్లదుస్తులు వేసుకుని, కూల్డ్రింక్ తాగుతున్న భావన కలిగింది. ఆ ఉల్లాసకరమైన మెరుపును చూడకుండా రాసుకుంటూ పోయాడు. సమ్మో మొదలై రెండోవారంలో ఒక ఉదయం అది. ఒక గంటపాటు తన ఆఫీసుగదికి పరిమితమై పోయి ఎవరినీ రానివ్వద్దని ఆదేశం జారీచేశాడు. ఒక వ్యాసం పూర్తి చెయ్యాలి ఉంది. బిల్డింగ్లో ఏం జరుగుతోందో ఒక గంట పాటు తెలుసుకోకుండా ఉండేందుకు అది ఒక సాకు అని అతనికి తెలుసు.

చెప్పాపెట్టకుండా ఆఫీసు గది తలుపు తెరుచుకుంది. డొమినిక్ వచ్చింది. పెళ్ళయిన దగ్గర్నుంచీ ఆమె బేనర్ బిల్డింగ్లో ప్రవేశించేందుకు ఒప్పుకోలేదతను.

అతను లేచాడు. ఆ కదలికలలో మౌనవిధేయత ఉంది. అతను ప్రశ్నలేమీ వెయ్యలేదు. ఆమె కోరల్ లినెన్ సూట్లో ఉంది. సరస్సు తన వెనక వైపు ఉన్నట్టు సూర్యరశ్మి తన బట్టల మడతల్లోంచి వెలువడుతున్నట్టు నిలబడి ఉంది.

“గెయిల్! బేనర్లో నా పాత ఉద్యోగానికి వచ్చేశాను మళ్ళీ” అంది. ఆమెను చూస్తూ మౌనంగా నిలబడిపోయాడు. తర్వాత చిరునవ్వు నవ్వాడు. జబ్బుపడి కోలుకుంటున్న వేళ కనిపించే చిరునవ్వుది.

డెస్క్ వైపు తిరిగి, తను రాసిన కాగితాలు అందుకుని ఆమెకిచ్చాడు. “వెనక గదికి పట్టుకెళ్ళు. వైర్ ఫ్లిమ్మీస్ ఉంటాయి. పట్టుకు రా! సిటీ డెస్క్ దగ్గరుంటాడు మానింగ్. అతనికి రిపోర్ట్ చెయ్యి.”

ఒక చిన్న కాగితాలకట్ట అతని చేతినుంచి ఆమె చేతికి మారడంద్వారా, - మాటద్వారా, చూపుద్వారా, చర్యల ద్వారా కాని అసాధ్యమైన పని - సంపూర్ణ అవగాహనతో ఇద్దరు

మనుషులు పూర్తిగా ఏకం కావడం అనే పని - జరిగిపోయింది. వేళ్ళు అయినా కలుసుకోలేదు. ఆమె వెనుదిరిగి గది బయటకు వెళ్ళిపోయింది.

రెండురోజులు గడవక ముందే, ఆమె బేనర్ ఉద్యోగాన్ని ఎప్పుడూ విడిచిపెట్టని దానిలా ఉంది. ఎటొచ్చీ ఇళ్ళ గురించి తన కాలమ్స్ రాయడం లేదు. ఒక లోటు ఏర్పడి సమర్థుడైన వ్యక్తి అవసరం అనిపించిన ప్రతిపనిలోనూ చొరబడింది. “ఏం ఫర్వాలేదు. అల్వా! కుట్టువెయ్యడం అచ్చంగా ఆడవాళ్ళ పనే. అవసరమైన పేచెస్ వెయ్యడానికే ఇక్కడున్నాను. అవునూ! ఈ గుడ్డ చాలా వేగంగా చిరిగిపోతున్నట్టుందే? మీ కొత్త జర్నలిస్టులు, మామూలుగా కన్న ఎక్కువ తేడాగా ఉన్నప్పుడు పిలు, చాలు.”

ఆమె ‘స్వరం’ గాని, తీరుగాని, ఉనికిగాని, స్కారెట్ కి అర్థం కాలేదు. “నువ్వు ప్రాణ రక్షకురాలివి డొమినిక్!” అని గొణిగాడు విచారంగా. “నిన్ను ఇక్కడ చూస్తే పాత రోజులలోలాగా ఉంది. మళ్ళీ అవే రోజులొస్తే బాగుండును అని ఎంతగా అనుకుంటున్నానో! నాకు అర్థంకానిది ఒకటే. ఇది గౌరవనీయమైన, మర్యాదపూర్వకమైన, ప్రదేశంగా ఉన్నప్పుడు గెయిల్ నీ ఫోటోని కూడా ఇక్కడికి రానివ్వలేదు. కానీ, ఇప్పుడు ఖైదీలు కొట్టుకుచున్న జైలులా ఉన్నప్పుడు నిన్ను పని చెయ్యనిస్తున్నాడు.”

“కామెంటరీలు డబ్బాలో దాచెయ్ అల్వా! మనకంత టైము లేదు.”

తను చూడని సినిమా గురించి అద్భుతమైన సమీక్ష రాసింది. తన వెళ్ళని ఒక పెద్ద సమావేశం గురించి రిపోర్టు తయారు చేసింది. ఒక ఉదయం ఇన్ ఛార్జిగా ఉన్న అమ్మాయి రాలేదని ‘డైలీ డిషెస్’ కాలమ్ కోసం కొన్ని వంటకాల తయారీ విధానం రాసిచ్చింది. “నీకు వంటొచ్చని నాకు తెలీదు” అన్నాడు స్కారెట్. “నాకూ తెలీదు” అంది డొమినిక్. ఒక రోజు రాత్రి ఒక డాక్ లో అగ్ని ప్రమాదాన్ని కవర్ చేసేందుకు బయటకు వెళ్ళింది. డ్యూటీలో ఉన్న ఒక్కగానొక్క మనిషి మగవాళ్ళ బాత్రూంలో స్పృహతప్పి పడి ఉంటే తను వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. ఆ అగ్ని ప్రమాద కథనాన్ని చదివి “గుడ్ జాబ్, కానీ మరోసారి ఇలాంటి పని చెయ్యి, ఉద్యోగం ఊడిపోతుంది. ఉండదల్చుకుంటే, బిల్డింగ్ దాటి బయటకు పోకు” అన్నాడు వైనాండ్.

అక్కడ ఆమె ఉనికి విషయంలో అతను చేసిన వ్యాఖ్య అదొక్కటే. అవసరమొచ్చినప్పుడు క్లుప్తంగా, సరళంగా, ఇతర ఉద్యోగులతో మాట్లాడినట్టే మాట్లాడేవాడు. ఆదేశాలు ఇచ్చేవాడు. వాళ్ళు ఒకరినొకరు చూసుకునేంత తీరికలేని రోజులున్నాయి. లైబ్రరీలో నిద్ర పోయేది. అప్పుడప్పుడు తీరిక చిక్కినప్పుడు సాయంత్రంపూట కాస్త విశ్రాంతికోసం అతని ఆఫీసు గదికి వచ్చేది. అప్పుడు మాట్లాడుకునే వాళ్ళు. ప్రత్యేకించి విషయం ఇదని ఉండేదికాదు. ఆ రోజు పనికి సంబంధించిన చిన్న సంఘటనలు, పెళ్ళైన ఏ జంట అయినా మాట్లాడుకున్నట్టే సాధారణ జీవితానికి చెందిన రోజువారీ పనుల ముచ్చట్లు, ఉల్లాసంగా చెప్పుకునే వారు.

రోర్స్ గురించి, కోర్ట్ లండ్ గురించి మాట్లాడుకోలేదు. అతని గది గోడమీద రోర్స్ చిత్రం చూసి “ఎప్పుడు పెట్టారు?” అని అడిగింది. “సంవత్సరం క్రితం.” రోర్స్ ప్రస్తావన వచ్చిన సందర్భం అదొక్కటే. బేనర్ కి వ్యతిరేకంగా పెరుగుతున్న ప్రజాగ్రహం గురించి

మాట్లాడుకునే వాళ్ళు కాదు. భవిష్యత్తు గురించి ఏ ఊహగానాలూ చెయ్యలేదు. భవనపు గోడల అవతల ఉన్న ప్రశ్నను విస్మరించి ఉపశమనం పొందారు. వాళ్ళిద్దరి మధ్యన ప్రశ్నగా అదింక ఏమాత్రం నిలవలేదు గనక విస్మరించగలిగారు. అది పరిష్కృతం అయిపోయింది. జవాబు దొరికింది. మిగిలినదల్లా విషయాన్ని సరళం చేసుకోవడంవల్ల కలిగే శాంతి. వాళ్ళు చెయ్యాల్సిన పని ఒకటుంది - పత్రికను బయటకు తీసుకురావడం - కలిసి ఆ పని చేస్తున్నారు.

అతను పిలవకుండానే ఒక కప్పు వేడికాఫీతో మధ్యరాత్రి వేళ అతని గదికి వచ్చేది. పని ఆపకుండానే, కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా అందుకునే వాడతను. తనకి ఎంతో అవసరంగా అనిపించిన వేళ తన డెస్క్‌మీద తాజా శాండ్‌విచ్‌లు కనబడేవి అతనికి. ఆమెకు ఎక్కడ నుంచి వచ్చాయో అని ఆశ్చర్యపోయే సమయం ఉండేది కాదతనికి. ఒక అలమారలో ఒక ఎలెక్ట్రిక్ ప్లేటు, అవసరమైన కిరాణా దినుసులు పెట్టుకుందని అప్పుడు తెలిసింది. అతను రాత్రంతా పని చెయ్యాల్సివచ్చినప్పుడు అతనికి బ్రేక్ ఫాస్ట్ వండి, ఒక కార్డుబోర్డు ముక్కని బ్రేగా వాడి తీసుకువచ్చేది. అప్పటికింకా కిటికీలకి అవతల వీధులు శూన్యంగా ఉండేవి. నిశ్శబ్దంతో నిండిఉండేవి. ఇళ్ళ పైకప్పులమీద ఉదయపు తొలికాంతి వాలుతూ ఉండేది.

ఒకసారి, ఒక గది ఊడుస్తూ చేతిలో చీపురుతో కనిపించిందామె. మెయింటెనెన్స్ డిపార్ట్‌మెంట్ చెల్లా చెదురైపోయింది. పనమ్మాయిలు వచ్చారు, వెళ్ళిపోయారు. గమనించేటంత తీరిక లేదు ఎవరికీ.

“ఇందుకా నేను నీకు జీతమిస్తున్నది?” అన్నాడతను.

“ఒక పండుల కొట్టంలో పనిచెయ్యలేం కదా? మీరేం ఇస్తారో నేను అడగలేదు కానీ, నాకు జీతం పెంచాలి.”

“అ పని వదిలెయ్యి దయచేసి, హాస్యాస్పదంగా ఉంది.”

“హాస్యాస్పదంగా ఉందా? ఏది? ఇప్పుడు శుభ్రంగా ఉంది. నాకు ఎంతో సేపు పట్టలేదు కూడా. బావుందా?”

“బావుంది.”

చీపురు కర్రమీద ఆనుకుని నిలబడి నవ్వింది. “మీరు కూడా అందరిలాగానే, నేను ఒక విలాస వస్తువుననీ, ఏడు మల్లెపూల ఎత్తు అమ్మాయిననీ అనుకున్నారు కదా గెయిల్?”

“అవసరం అనిపిస్తే ఇలా కూడా ఉండగలవా?”

“అసలు జీవితమంతా ఇలాగే ఉండాలని - ఒక వంక దొరికితే.”

తన సహనం కన్న ఆమెది ఎక్కువని అతనికి అర్థమైంది. అలిసిపోయిన చిహ్నాలే కనిపించలేదు. ఆమె నిద్రపోతున్నదనే అనుకున్నాడు ఎప్పుడన్న విషయం కనిపెట్టలేకపోయినా.

ఏ సమయం అయినా కానీ, బిల్డింగ్‌లో ఏ మూల ఉన్నా కానీ అతన్ని గంటలపాటు చూడకపోయినా అతని ఎరుక ఉంటుందామెకు, తన అవసరం ఎప్పుడు పడిందో ఆమెకు

తెలుస్తుంది. ఒకసారి డెస్క్ మీద అడ్డంగాపడి నిద్రపోయాడతను. నిద్ర లేచేసరికి తనకేసి చూస్తూ కనిపించిందామె. లైట్లు ఆర్పేసి, కిటికీ పక్కన కుర్చీ వేసుకుని, వెన్నెట్లో ప్రశాంతంగా, అతన్నే చూస్తూ కూర్చుని ఉంది. అతను లేవగానే కనబడింది ఆమె ముఖమే. మోచేతి మీద నుంచి భారంగా తల ఎత్తి, తొలి క్షణంలో, పూర్తిగా అదుపులోకి వాస్తవంలోకి రాక ముందు, ఆమెను చూడగానే అతన్ని ఆకస్మాత్ క్రోధ వీచిక అలముకుంది. తమ ఇద్దర్నీ ఇక్కడికి తీసుకొచ్చిందేమిటో గుర్తు తెలియక, ఇద్దరూ ఏదో తెలియని పెద్ద హింసా ప్రక్రియకి గురయ్యామన్న ఎరుకతో కూడిన నిస్సహాయత, తీవ్ర అయిష్టత, దాంతో బాటే ఆమె అంటే తనకి ప్రేమ అన్న ఎరుక అనుభూతికి వచ్చాయి.

అతని ముఖంలో ఆమెకి అదంతా కనిపించింది. అతను శరీరాన్ని నిటారుగా చేసుకునే ముందే, అతని దగ్గరకి వెళ్ళి పక్కనే నిలబడింది. అతని తలని తనతలకు చేర్చుకుంది. అతన్ని పట్టుకుని ఉండిపోయింది. అతను అడ్డు చెప్పలేదు. ఆమె చేతుల్లో కూలిపోయి ఆమె జుట్టును ముద్దాడాడు. ఆమె మెల్లగా అంది “అంతా సరై పోతుంది గెయిలీ! అంతా బావుంటుంది.”

* * *

మూడో వారం చివర ఒకరోజు సాయంత్రం వైనాండ్ భవనం విడిచి వెళ్ళాడు - తిరిగొచ్చే సరికి ఏమైనా మిగిలి ఉంటుందో లేదో పట్టించుకోకుండా. రోర్స్ ని చూసేందుకు వెళ్ళాడు.

ముట్టడి మొదలయిన దగ్గర్నుంచీ రోర్స్ కి ఫోన్ చెయ్యలేదు. రోర్స్ తరచూ చేసేవాడు. వైనాండ్ నెమ్మదిగా బదులిచ్చేవాడు. బదులివ్వడం మటుకే. తనంటూ ఏమీ చెప్పేవాడు కాదు. సంభాషణ కొనసాగించేందుకు ఇష్టపడేవాడు కాదు. మొదట్లోనే రోర్స్ కి వార్నింగ్ ఇచ్చాడు. “ఇక్కడికి వచ్చేందుకు ప్రయత్నం చెయ్యకు. నేను ఆర్డరిచ్చాను. నిన్ను రానివ్వరు” అని. ఈ యుద్ధం ఏ రూపం దాలుస్తుంది అన్న విషయం మెదడులోకి రానివ్వకూడదు. రోర్స్ కి భౌతిక ఉనికి ఉందన్న వాస్తవాన్ని మరిచిపోవాలి. ఉందన్న ఆలోచన జైలు ఆలోచనని కూడా తీసుకొస్తుంది.

దూరం అయినా ఎన్ఫోర్ట్ హౌస్ దాకా నడిచాడు. నడకవల్ల దూరం పెరిగింది. భద్రతరం అయింది. అదే కేబిలో వస్తే అది రోర్స్ ని బేనర్ భవనానికి దగ్గరగా లాగేసేది. తన చూపుని ఆరు అడుగుల ముందున్న ఒక బిందువుమీద ఉంచి పేవ్ మెంట్ మీద నడిచాడు. నగరాన్ని చూడదలుచుకోలేదు.

వైనాండ్ లోపలికి వచ్చినప్పుడు “గుడ్ ఈవినింగ్ గెయిలీ!” అన్నాడు రోర్స్

“విషయాల్ని హఠాత్తుగా బయటపెట్టేయ్యడమో, నిస్సిగ్గుగా నిర్లక్ష్యం చెయ్యడమో ఏది ఎక్కువ అపక్రమ శిక్షణో తెలియడం లేదు. నేను భయంకరంగా కనబడుతున్నాను కదా? ఆ ముక్క అనెయ్యి” అన్నాడు వైనాండ్, గుమ్మం పక్కనున్న టేబుల్ మీదకి హేట్ విసురుతూ.

“మీరు భయంకరంగా ఉన్నారు. కూర్చోండి, విశ్రాంతి తీసుకోండి, మాట్లాడకండి, మీకు వేడినీటి స్నానం ఏర్పాటుచేస్తా - అబ్బే, మీరు అంత మురికిగా ఉన్నారని కాదు. మీకు మంచి మార్పు అవుతుందని. అప్పుడు మాట్లాడుకుందాం.”

తల అడ్డంగా ఊపి, గుమ్మం దగ్గరే నిలబడిపోయాడు వైనాండ్.

“హోవార్డ్! బేనర్ నీకు సాయం చెయ్యడంలేదు. నిన్ను నాశనం చేస్తోంది.”

ఆ మాట అనడానికి సిద్ధమయ్యేందుకు ఎనిమిది వారాలు పట్టింది.

“అవును. అయితే ఏమిటి?” అన్నాడు రోర్క్.

వైనాండ్ గది లోపలకి రాలేదు.

“గెయిలీ! నాకు సంబంధించినంత వరకూ ఏమీ ఫర్వాలేదు. నేను ఎప్పుడూ ప్రజల అభిప్రాయాన్ని పట్టించుకోలేదు.”

“నన్ను లొంగి పొమ్మంటావా?”

“సమస్తాన్నీ కోల్పోయినా సరే నిలబడమంటాను.”

వైనాండ్కి అర్థమైందని రోర్క్కి తెలిసింది. ఇదే వైనాండ్ ఎదురు కాకూడదని ప్రయత్నించిన విషయం అనీ, తననింకా మాట్లాడ మంటున్నాడనీ అర్థమైంది.

“మీరు కాపాడాలని నేను ఆశించడం లేదు. నాకు గెలిచే అవకాశం ఉందని అనుకుంటున్నాను. సమ్మెవల్ల అది మెరుగూ కాదు. పాడూ కాదు. నా గురించి బెంగొద్దు. అలా అని లొంగి పోవద్దు. మీరు చివరి వరకూ నిలబడితే - నా అవసరం మీకు ఎంత మాత్రమూ ఉండదు.”

వైనాండ్ ముఖంలో కోపం, అభ్యంతరం - ఆమోదం కనిపించాయి. రోర్క్ మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు “నేను చెబుతున్నది మీకు తెలిసింది కదా! ఇంతకు ముందుకన్నా మనం మంచి స్నేహితులమౌతాం. అవసరమైతే మీరు జైల్లో నన్ను చూసేందుకు వస్తారు. కళ్ళు అలా అల్లార్చకండి. నన్నింక ఎక్కువ మాట్లాడనివ్వకండి, ఇప్పుడొద్దు. ఈ సమ్మె విషయంలో నేను సంతోషిస్తున్నాను. నేను మిమ్మల్ని మొదటిసారి కలిసినప్పుడే తెలుసు ఇటువంటిదేదో జరగాల్సి ఉందని. మీకు ఇంకా ముందే తెలుసు.”

“రెండు నెల్ల క్రితం, నేను మాట ఇచ్చాను... నేను నిలబెట్టుకోవాలనుకుంటున్న మాట...”

“మీరు నిలబెట్టుకుంటున్నారు?”

“నిజంగా నన్ను అసహ్యించుకోవడం లేదుకదా? ఆ మాట నువ్వు ఇప్పుడు చెబుతావని ఆశ. అది వినాలనే వచ్చానిక్కడికి.”

“సరే. వినండి, నా జీవితంలో మళ్ళీ ఎప్పుడూ తటస్థపడని వ్యక్తి మీరే. హెన్రీ కేమెరాన్ ఉండేవారు. నా కోసం చనిపోయారు. మీరేమో అసహ్యకరమైన టాబ్లాయిడ్లు ప్రచురించే మనిషి. కానీ ఆయనతో కూడా ఈ మాట అనలేకపోయాను. మీతో అంటున్నాను. స్టీవ్ మేలారి ఉన్నాడు. తన ఆత్మతో ఎప్పుడూ రాజీపడని వాడు, మీరేమో అన్ని విధాలా ఆత్మను అమ్ముకోవడం తప్ప మరేమీ చెయ్యని మనిషి. అయినా మేలారితో ఈ మాట అనలేకపోయాను.

మీతో అంటున్నాను. ఇదేనా నా నుంచి మీరు వినాలనుకుంటున్న మాట? సరే కానీ లొంగిపోకండి.” అంటూ మరో వైపు తిరిగి, ఎటో చూస్తూ మళ్ళీ అన్నాడు “అంతే. ఆ చెత్త సమ్మె గురించి మనం మళ్ళీ మాట్లాడుకోవద్దు కూర్చోండి. ఒక డ్రింకు తెస్తాను, విశ్రాంతి తీసుకోండి. అలా భయంకరంగా కనిపించకండి.”

ఆ రాత్రి పొద్దు పోయాక బేనర్కి తిరిగివచ్చాడు వైనాండ్. టాక్సీని పిలిచాడు. అయినా ఫర్వాలేదు. అతను దూరాన్ని గమనించలేదు.

“మీరు రోడ్ని కలిశారు” అంది డౌమినిక్.

“అవును. ఎలా తెలిసింది?”

“ఇక్కడ ఆదివారం మేక్-అప్ ఉంది. బాగా లేదు. అయినా పని నడవాలి మరి. మానింగ్ని ఇంటికి పంపించాను, కొన్ని గంటలుండి రమ్మని. అతను పడిపోయేట్టున్నాడు. జాక్సన్ వదిలి వెళ్ళిపోయాడు. తను లేకపోయినా మనం చేసుకోగలం. అల్వా కాలమ్ దారుణం - వాక్యం కూడా తిన్నగా రాయలేకపోతున్నాడు. నేను తిరగరాశాను. అలా అని చెప్పొద్దు. మీరు రాశారనండి.”

“వెళ్ళి పడుకో. నేను మానింగ్ పని చూస్తాను. చాలా గంటలు పని చెయ్యగలనిప్పుడు”

వాళ్ళు అలాగే నడుపుతున్నారు. రోజులు గడుస్తున్నాయి. మెయిలింగ్ రూములో తిరిగొచ్చిన పేపర్ల దొంతరలు పెరిగిపోతున్నాయి. కారిడార్లోకి పొర్లిపోతున్నాయి. మార్బుల్ పలకల్లా ఉన్నాయి తెల్లటి పేపర్ల కట్టలు. ప్రతి ఎడిషన్లోను అచ్చయ్యే బేనర్ ప్రతుల సంఖ్య తగ్గుతోంది. అయినా మిగులు దొంతరలు పెరుగుతూనే ఉన్నాయి. రోజులు దొర్లుతున్నాయి. ఒక న్యూస్ పేపర్ని అడ్డుకోవాలని వీరోచిత ప్రయత్నాలు జరుగుతున్న రోజులు. పేపరు వెనక్కొచ్చేస్తోంది. అమ్మకాలు లేవు. పాఠకులు లేరు.

16

బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్ల కోసం కేటాయించిన పొడుగాటి మహాగనీ టేబుల్ ఉపరితలం గాజులా నున్నగా ఉంది. రంగు వేసిన చెక్కతో జి.డబ్ల్యూ. అనే అక్షరాల మోనోగ్రామ్ ఉంది. అది వైనాండ్ రాత నుంచి తయారయింది.

టేబుల్ చుట్టూ కూర్చున్నారు డైరెక్టర్లు. బోర్డు చరిత్రలో వైనాండ్ పిలుపుతో నిమిత్తం లేకుండా ఏర్పాటైన తొలి సమావేశం అది. అయినా మీటింగ్ ఏర్పాటయింది. వైనాండ్ వచ్చాడు. సమ్మె రెండవ నెలకు చేరింది.

టేబుల్ మొదట్లో తనకుర్చీ దగ్గర నిలబడ్డాడు వైనాండ్. మగవాళ్ళ మేగజైన్లో కనిపించే చిత్రంలా ఉన్నాడు. డార్క్ సూట్లో ఉన్నాడు. పై జేబులో తెల్లటి జేబురుమాలుంది. నీటుగా ఉన్నాడు. అతన్ని చూసిన డైరెక్టర్ల మనస్సులో రకరకాల ఆలోచనలు. కొంత మందికి బ్రిటిష్ టైలర్లు గుర్తొచ్చారు. కొందరికి హౌస్ ఆఫ్ లార్డ్స్ గుర్తుకొస్తే, కొందరికి లండన్ టవర్ గుర్తొచ్చింది. తమకు గుర్తొచ్చింది శిక్షకు గురైన ఇంగ్లీషు కింగ్, చక్కగా చనిపోయిన ఛాన్సలర్ తెలియలేదు కొందరికి.

ఎదురుగా నిలబడ్డ మనిషికేసి చూడాలని లేదు వాళ్ళకి. తాము ఇప్పటి వరకూ అంటూ వస్తున్న మాటలు చెప్పేందుకు కావలసిన ధైర్యంకోసం, ఊతం కోసం, బయటి పికెట్ల దృశ్యాలను తలుచుకున్నారు. సెంటు పూసుకుని, వేళ్ళని సింగారించుకుని, ఎల్స్వర్త్ టూహీ బొమ్మ పుచ్చుకుని అతనికి మద్దత్తుగా అరిచిన స్త్రీలని, 'మేం వైనాండ్ని చదవం' అని ప్లకార్డ్ పట్టుకుని ఫిఫ్త్ ఎవెన్యూలో చదునైన వెడల్పాటి ముఖంతో తిరిగిన అమ్మాయిని గుర్తు తెచ్చుకున్నారు.

హడ్సన్ నది అంచున కూలిపోతున్న గోడ గుర్తొచ్చింది వైనాండ్కి. కొన్ని బ్లాకుల దూరం నుంచి సమీపిస్తున్న అడుగుల చప్పుడు గుర్తొచ్చింది. కండరాల్ని సిద్ధం చేసుకునేందుకు తన చేతుల్లో తీగలు మాత్రం లేవు.

"దీనికి అర్థం లేకుండా పోయింది. ఇది వ్యాపార సంస్థా? లేకపోతే సొంత మిత్రుల్ని కాపాడుకునే చారిటబుల్ సొసైటీ నా?"

"పోయిన వారం మూడు లక్షల డాలర్లు... నాకెలా తెలుసంటావా? వదిలెయ్యి. రహస్యం ఏమీ లేదు. మీ బేంకర్ చెప్పాడు. సరే అది నీ డబ్బు. అయితే మళ్ళీ అదంతా తిరిగి సంపాదించొచ్చు అనుకోకు. నీ ట్రీక్కులు మాకు తెలుసు. ఈ కార్పొరేషన్ మీద నువ్వు అలా పెత్తనం చెలాయించలేవు. ఒక పైసా కూడా ముట్టుకోలేవు. ఈసారి తప్పించుకోలేవు. ఆలస్యమై పోయింది. నీ ఎత్తుగడలకి కాలం చెల్లింది."

మాట్లాడుతున్న మనిషి కండపెదవులు చూస్తూ అనుకున్నాడు వైనాండ్ - బేనర్ని నువ్వే నడిపావు మొదటి నుంచీ, నీకు తెలియదు, నాకు తెలుసు. నువ్వే. ఇది నీ పేపరే. దాన్ని ఇంక కాపాడలేవు.'

"స్లోటర్న్, వాళ్ళ బేచ్ వెంటనే తిరిగి రావడానికి ఇష్టంగా ఉన్నారు. వాళ్ళు అడుగుతున్నదల్లా యూనియన్ డిమాండ్లకి ఒప్పుకోవాలని. మిగిలిన కాంట్రాక్టుల్ని పాత షరతులమీదే కొనసాగిస్తారట - పత్రిక సర్క్యులేషన్ పెంచేదాకా ఆగకుండానే. అదంత చిన్న పనేమీ కాదు ఫ్రెండ్! వాళ్ళు కల్లా కపటం లేనివాళ్ళు. నేను నిన్న హోమర్తో మాట్లాడాను. నాకు మాటిచ్చాడు. ఇందులో ఎంత డబ్బు ఇమిడి ఉందో చెప్పమంటావా? లేకపోతే నేను చెప్పనక్కర్లేకుండానే తెలుసా?"

"సెనేటర్ ఎల్రిడ్జి నిన్ను చూడడు... వదిలెయ్యి గెయిల్! క్రితం వారం నువ్వు వాషింగ్టన్ వెళ్ళావని మాకు తెలుసు, నీకు తెలియని దేమిటంటే ఎల్రిడ్జి ఒక పది అడుగుల కర్రతో కూడా దీన్ని ముట్టుకోనని చెబుతున్నాట్ట. బాస్ క్రెయిగ్ ఏమో ఉన్నట్టుండి ఫ్లోరిడా వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. వాళ్ళ ఆంటీకి జబ్బుట. చూసేందుకు వెళ్ళాడు. దీన్నుంచి వాళ్ళెవరూ నిన్ను బయటకు లాగలేరు. ఇది అంత చిన్న వ్యవహారం కాదు. నువ్వేమో ఇది వరకట్లా లేవు."

వైనాండ్ అనుకున్నాడు - 'ఇదివరకుకూడా నేను లేను. ఎప్పుడూ ఇక్కడ లేను. నా వైపు చూడ్డానికి భయమెందుకు? మీకు తెలీదా? మీ అందరిలో కనాకష్టం నేనే. ఆదివారం అనుబంధంలో అర్థనగ్న స్త్రీ, రొటా గ్రేవుర్ సెక్షన్లో పసిపిల్ల, పార్క్లో ఉడతల మీద రాసిన సంపాదకీయాలు, అవన్నీ మీ ఆత్మలకి అభివ్యక్తులు. మీ ఆత్మల నిండా అవే - నేనెక్కడున్నాను?'

“ఈ వ్యవహారంలో ఏమన్నా అర్థం కనిపిస్తే ఒట్టు. వాళ్ళు జీతాలు పెంచమని అడిగితే అర్థం చేసుకోగలను. సర్వ శక్తులూ ఒడ్డి అయినా పోరాడమని చెప్పేవాణ్ణి. ఇదేమిటిది? ఓ దిక్కుమాలిన మేధాపరమైన సమస్య. మనం మన డబ్బుంతా పోగొట్టుకుంటున్నది నియమాల కోసమా? మరి దేనికైనానా?”

“అర్థం కావడం లేదా? బేనర్ ఇప్పుడు చర్చి పబ్లికేషన్. వైనాండ్! ఇది ఇవాంజిలిస్ట్ పత్రిక. మనం చిక్కుల్లో ఉన్నాం. కానీ మనకి ఆదర్శాలున్నాయి.”

“ఇది నిజమైన సమస్య అయితే, రాజకీయ సమస్య అవ్వాలి. కానీ ఇదేమిటి! ఒక మెదడు తక్కువ డైనమైటర్! మందుగుండు సామగ్రి పేల్చినశాస్త్రీ! మనని చూసి ప్రతివాడూ నవ్వుకుంటున్నాడు. నిజం చెబుతున్నా వైనాండ్! నీ సంపాదకీయాలు చదివేందుకు ప్రయత్నించాను. నిజంగా నా అభిప్రాయం చెప్పమంటే అచ్చులో ఇంత చెత్తరాత ఎప్పుడూ చూడలేదు నేను. కాలేజ్ ప్రొఫెసర్ల కోసం రాస్తున్నానని అనుకుంటున్నట్టున్నావు.”

వైనాండ్ అనుకున్నాడు - ‘నాకు తెలుసు నీ సంగతి - గర్భిణి అయిన వ్యభిచారిణికి డబ్బు ఇస్తావు కాని ఆ పస్తులుంటున్న మేధావికి ఇవ్వవు. ఇంతకు ముందు నీ ముఖం చూశాను. ఏరి కోరి ఇక్కడికి తెచ్చాను. ‘పనిలో ఏదైనా అనుమానం వస్తే ఆ ముఖం గుర్తుకు తెచ్చుకోండి మీరు అతని కోసం రాస్తున్నారు’ - ‘కానీ, మిష్టర్ వైనాండ్ ఆ మొహం గుర్తుండే మొహం కాదు.’ ‘గుర్తుంటుంది బాబూ గుర్తుంటుంది. జ్ఞాపకం తెచ్చేందుకు దానంతట అదే వస్తుంది. వెనక్కిచ్చి పారితోషికం అడుగుతుంది. నేను చెల్లిస్తాను. చాలా కాలం క్రితమే బ్లాంక్ చెక్కు రాసి ఉంచాను ఇప్పుడు కలెక్షన్ కి పంపించాను.’ అయితే ఒకటి బ్లాంక్ చెక్కు అనేది ఎప్పుడూ నీ యావదాస్తికీ రాయబడుతుంది!”

“ఇది మధ్యయుగాల నాటి స్థితిలా ఉంది. ప్రజాస్వామ్యానికి అవమానకరం.” ఆ గొంతు హెచ్చు స్థాయిలో ఆక్రోశిస్తోంది. మిచెల్ లేటన్ మాట్లాడుతున్నాడు. “ఇతరులకి కూడా మాట చెల్లాల్సిన సమయం వచ్చింది. ఒక్క మనిషి తన ఇష్టం వచ్చినట్టు పేపర్లు అన్నీ నడపడం! - ఏమిటిది? పందొమ్మిదో శతాబ్దమా?” పెదవి విరిచాడు. టేబుల్ కి అటువైపు ఉన్న ఒక బేంకర్ వైపు చూస్తూ అన్నాడు. “ఇక్కడ ఎవరైనా ఎప్పుడైనా నా ఆలోచనలు పట్టించుకున్నారా? నాకూ ఉన్నాయి ఆలోచనలు. మనం ఆలోచనల్ని సమీకరించాలి. అంటే టీము వర్క్. ఒక పెద్ద ఆర్గెస్టా. ఈ పేపర్ కి ఆధునికమైన ఉదార ప్రగతిశీల పాలసీ ఉండాల్సిన సమయం వచ్చింది. మచ్చుకి, కౌలుదారుల సమస్యే తీసుకోండి...”

“షటప్, మిచ్!” అన్నాడు అల్వా స్కారెట్. చెంపల నుంచి చెమట కారుతోంది. ఎందుకో తెలియలేదతనికి. బోర్డు గెలవాలని ఉంది. ఈ గదిలో ఏదో ఉంది... చాలా వేడిగా ఉంది. ఎవరైనా ఒక కిటికీ తెరిస్తే బావుండును.”

“నేను నోరు ముయ్యను” అని అరిచాడు మిచెల్ లేటన్ “నేనూ ఎవరికీ తీ...”

“ప్లీజ్ మిష్టర్ లేటన్!” అన్నాడు బాంకర్.

“సరే, సరే. ఇక్కడున్న సూపర్మాన్ తర్వాత ఎవరికి ఎక్కువ స్టాక్ ఉందో మరిచిపోకండి” అన్నాడు లేటన్, వైనాండ్ వైపు వేలు చూపిస్తూ. అతనివైపు చూడలేదు. “ఇది మాత్రం మరిచి పోకండి. ఇక్కడి వ్యవహారాలు నడపబోయేదెవరో తెలుసుకోండి.”

“గెయిల్!” అన్నాడు స్కారెట్, వైనాండ్ని చూస్తూ. అతని కళ్ళలో అరుదైన నిజాయితీ ఉంది. అవి హింసను భరించిన కళ్ళలా ఉన్నాయి. “ఏమీ లాభం లేదు. అయితే, ముక్కలనయినా కాపాడుకోవచ్చు. కోర్ట్లండ్ విషయంలో మనం తప్పు చేశామని ఒప్పుకుంటే చాలు. హార్డింగ్ని - అతను విలువైన మనిషి - తీసుకుంటే చాలు, టూహీని...”

“ఈ చర్చలో ఎవ్వరూ టూహీ పేరెత్తకండి” అన్నాడు వైనాండ్.

మిచెల్ లేటన్ నోరు తెరిచి వెంటనే మూసేసుకున్నాడు.

“అంతే గెయిల్!” అల్వా స్కారెట్ అరిచేశాడు. “చాలు! మనం సంప్రదింపులు జరిపి వాళ్ళకి ఒక ఆఫర్ ఇవ్వచ్చు. కోర్ట్లండ్ విషయంలో మన వైఖరిని మార్చేసుకుందాం - యూనియన్ కోసం కాదు. మన సర్క్యులేషన్ని మళ్ళీ పెంచుకునేందుకు. అంటే మనం హార్డింగ్ని, అలెన్ని, ఫాక్ని తీసుకుంటానని చెబుదాం, టూ.... ఎల్వేవర్త్ని వద్దు - చెబుదాం. మనం లొంగుదాం. వాళ్ళూ లొంగుతారు. అందరి పరువు దక్కుతుంది. సరేనా గెయిల్?”

వైనాండ్ పెదవి విప్పలేదు.

“అంతే మిష్టర్ స్కారెట్! అదే పరిష్కారం అనుకుంటాను. మిష్టర్ వైనాండ్ని పరువు కాపాడుకోనివ్వాలి కదా! మనం విడిచిపెట్టేద్దాం... ఒక కాలమిస్టుని వదిలేసుకుందాం. మనం ప్రశాంతంగా ఉందాం.”

“నాకు అర్థం కావడం లేదు.” మిచెల్ లేటన్ అరిచాడు. “నాకు ఏమాత్రం అర్థం కావడం లేదు. మనం మిష్టర్... ని ఎందుకు వదులు కోవాలి... అతను గొప్ప లిబరల్... ఎందుకు వదులుకోవాలి? కేవలం ఒక మని...”

సెనేటర్ల గురించి మాట్లాడిన ఆసామీ “నేను మిష్టర్ స్కారెట్తో ఏకీభవిస్తున్నాను” అన్నాడు. ఇతరులు బలపరిచారు. ఆ రణగుణ ధ్వనిలో, ఇందాకా సంపాదకీయాలని విమర్శించిన మనిషి “ఎంతైనా గెయిల్ వైనాండ్ ఒక తిరుగులేని నాయకుడు కదా!” అన్నాడు ఉన్నట్టుండి. అతనికి మిచెల్ లేటన్లో ఏదో నచ్చలేదు. అనేసి, కాపుదల కోసం వైనాండ్ కేసి చూశాడు. వైనాండ్ అతన్ని పట్టించుకోలేదు.

“గెయిల్! గెయిల్! ఏమంటావు?” అన్నాడు స్కారెట్.

జవాబు లేదు.

“వైనాండ్! ఇది ‘నౌ ఆర్ నెవర్ సందర్భం’ ఇలా ఎంతో కాలం కొనసాగదు.”

“మనస్సు సమాధానపరుచుకో లేదా బయటకి వెళ్ళిపో”

“నేను నీ వాటా కొనేస్తాను. అమ్మేస్తావా? అమ్మేస్తావా? అమ్మేసి వెళ్ళిపో” అని అరిచాడు లేటన్.

“దయచేసి అంత తెలివి తక్కువగా ఆలోచించకు వైనాండ్!”

“గెయిల్! బేనర్... మన బేనర్...” నెమ్మదిగా అన్నాడు స్కారెట్.

“నీకు మద్దతుగా నిలుస్తాం. తలో చెయ్యి వేస్తాం. మన పేపర్ని మళ్ళీ నిలబెడదాం. నువ్వు చెప్పినట్టు చేస్తాం. నువ్వే బాస్గా ఉంటావు. కానీ దయచేసి బాస్లాగా వ్యవహరించు.”

“ఉండండి జెంటిల్మెన్! ఉండండి, ఇదే ఫైనల్. కోర్ట్లండ్ విషయంలో పోలీస్ మార్చుకుంటాం. హార్డింగ్ని, అలెన్ని, ఫాక్ని తీసుకుంటాం. ఈ ఉత్పాతాన్ని అపుతాం, ఒకటే మాట, సరేనా? కాదా?”

జవాబు లేదు.

“వైనాండ్! నీకు తెలుసు. విషయం ఇదీ. లేదా బేనర్ని మూసెయ్యవలసి వస్తుంది. మమ్మల్నందర్నీ కొనేసి బయటకు పంపేసినా ఇది నిలబడదు. లొంగి పోవడమా? బేనర్ని మూసెయ్యడమా? ఒకటే. లొంగిపోవడం మంచిది.”

వైనాండ్ ఆ మాట విన్నాడు. ఉపన్యాసాలన్నింటా ఆ మాటనే విన్నాడు. మీటింగ్కి ముందు చాలా రోజుల్నించీ విన్నాడు. ఆ సంగతి అక్కడున్న అందరికన్నా అతనికే బాగా తెలుసు. బేనర్ని మూసెయ్యి.

అతనికి ఒకే చిత్రం కనిపించింది - గెజెట్ తలుపు మీద కొత్త మాస్ట్ హెడ్ లేస్తున్న చిత్రం.

“మీరు లొంగిపోవడం మంచిది.”

అతను ఒక్క అడుగు వెనక్కి వేశాడు. అతని వెనక ఉన్నది గోడకాదు. కుర్చీ పక్క భాగం మాత్రమే.

తన పడకగదిలో ట్రిగ్గర్ని ఇంచుమించుగా నొక్కేసిన క్షణం గుర్తొచ్చింది. ఇప్పుడు నొక్కేస్తున్నాడు.

“సరే” అన్నాడు.

* * *

తన కాళ్ళకింద మెరుస్తున్న వస్తువుని చూసి వట్టి సీసా మూత అనుకున్నాడు వైనాండ్. పేప్ మెంటు లోపలికి తొక్కేసిన మూత. న్యూయార్క్ పేప్ మెంట్ల నిండా అనేక వస్తువులుంటాయి అలాంటివి. సీసా మూతలు, సేఫ్టీ పిన్నులు, కేంపెయిన్ బటన్లు, చెయిన్లు, అప్పుడప్పుడు జ్యువెల్స్. తప్పుడయిపోయి, భూమిలోకి తొక్కబడి, ఇప్పుడవన్నీ ఒకటే. వాటివల్ల రాత్రుళ్ళు పేప్ మెంట్లు మెరుస్తాయి. నగరానికి ఎరువు. ఎవడో సీసా ఖాళీచేసి మూత విసిరేశాడు. దానిమీద నుంచి ఎన్ని కార్లు వెళ్ళాయి? దాన్ని ఎవరైనా తియ్యగలరా ఇప్పుడు? మోకాళ్ళమీద

వంగి వట్టిచేతులతో బయటకి పెరకగలరా? తప్పించుకునే మార్గాన్ని ఆశించే హక్కు నాకు లేదు. మోకాళ్ళ మీద నిలబడి క్షమాభిక్షకోరే హక్కు లేదు. లక్షల ఏళ్ళ క్రితం భూమి జన్మిస్తున్నప్పుడు నాలాంటి జీవులుండేవి. ఈగలు రెజిన్ లో చిక్కుబడి ఏంబర్ అయ్యాయి. జంతువులు ద్రవాల్లో చిక్కుబడి రాళ్ళయ్యాయి. నేను, ఇరవయ్యవ శతాబ్దపు మనిషిని, పేప్ మెంట్ల మీద తగరం ముక్క నయ్యాను. నూయ్యార్క్ ట్రక్కులు నా మీద నుంచి వెళతాయి.

నెమ్మదిగా నడుస్తున్నాడు. పైకోటు కాలర్ లేచి ఉంది. అతని ముందు వీధి శూన్యంగా ఉంది. ఎదురుగా ఉన్న భవనాలు ఒక క్రమమన్నది లేకుండా షెల్పులో పెట్టిన రకరకాల సైజుల పుస్తకాల్లా ఉన్నాయి, అతను దాటిపోతున్న మలుపులు నల్లటి కాలవల్లోకి దారి తీస్తున్నాయి. వీధి దీపాలు నగరానికి రక్షణ కవచాన్ని తొడిగాయి కానీ ఆ కవచం అక్కడక్కడా పగుళ్ళిచ్చింది. ఒక మలుపు తిరిగాడు. కాంతి ఏటవాలుగా పడుతోంది ఎదుట. అది మూడు నాలుగు బ్లాకులకు గోల్ లా ఉంది.

ఒక పాన్ షాపు కిటికీనుంచి వెలుగు వస్తోంది. షాపు మూసి ఉంది. దోపిడీ దొంగల్ని నిరుత్సాహపరిచేందుకు ఒక మిరుమిట్లు గొలిపే దీపం వేలాడుతోందక్కడ. అంతగా దిగజారిన వాళ్ళూ ఉండొచ్చు. ఆగి దాన్ని చూశాడు. భూమిమీద అత్యంత అమర్యాదకరమైన దృశ్యం పాన్ షాపు కిటికీయే అనుకున్నాడు. మనుషులు పవిత్రంగా భావించే విలువైన వస్తువులు ఇక్కడ అందరికళ్ళా బడతాయి. తాకట్టుకీ బేరాలకీ గురౌతాయి. పట్టించుకోని అపరిచిత నేత్రాలకి అవి చెత్తకింద లెక్క టైపు రైటర్లు, వయొలిన్లు చెత్తకుప్పల్లో వస్తువులన్నీ పొందే సమానతకి గురౌతాయి. కలలుకన్న పరికరాలు, పాత ఫోటోలు, పెళ్ళి ఉంగరాలు, - ప్రేమ గుర్తులు, పక్కనే మాసిన ట్రౌజర్లు, కాఫీ కుండలు, ఏష్ ట్రేలు, నగ్న ప్లాస్టర్ శిల్పాలు. నిరాశవల్ల తయారైన చెత్త తాకట్టుకు గురౌతుంది. అమ్మకానికి కాదు. చక్కగా ఏదో ఒక తెంపు చేసుకోవడం కాదు. మరణించి జన్మించిన ఆశ అది. దానికి తాకట్టుపెట్టడం విడుదల కావడం అన్నవి ఉండవు. కిటికీలో వస్తువుల్ని ఉద్దేశించి “హలో గెయిల్ వైనాండ్!” అన్నాడు అని ముందుకు నడిచాడు.

కాళ్ళకింద ఇనుప చట్రం తగిలింది. దుమ్ము, చెమట, కుళ్ళు గుడ్డలు, కలిసి విసిరిన కంపు ముఖాన కొట్టింది. కబేళా కంపుకన్న నీచంగా ఉంది. కబేళాలో ఒకే రకం వాసన, కుళ్ళి పోవడం నిరంతరం జరిగే చర్య. ఇది ఒక ‘సబ్ వే’కి సంబంధించిన చట్రం. “అనేక మంది మానవుల అవశేషం ఇది. కదలడానికి చోటు, పీల్చడానికి గాలి, లేకుండా మానవ శరీరాలు ఒక పెద్దముద్దగా నొక్కబడగా మిగిలిన అవశేషం. అక్కడ, ఆ కింద, షేక్ చేసినట్టున్న మానవ మాంసంలో గంజిపెట్టిన తెల్లదుస్తుల వాసనా, శుభ్రమైన కేశాల వాసన, ఆరోగ్యవంతమైన యువ చర్మాల వాసనా కూడా కనిపించినప్పటికీ సారం మాత్రం ఇదే. మురికి వాడల స్వభావం అది. అతి చిన్న సమాన విభాజకం కోసం చేసే అన్వేషణ స్వభావం అది. అలా అయితే, ఎన్నో మెదళ్ళు కలవగా - గాలి లేకుండా, చోటు లేకుండా, వేరుగా గుర్తించడానికి వీలేకుండా, కలవగా - వచ్చిన అవశేషం సంగతేమిటి? బేనర్ అవుతుంది అనుకున్నాడు. ముందుకు నడిచాడు.

‘నా నగరం, నేను ప్రేమించిన నగరం, నేను శాసించానని అనుకున్న నగరం’ అనుకున్నాడు.

బోర్డ్ మీటింగ్ని విడిచి వచ్చేశాడు. “నేను తిరిగొచ్చే దాకా నువ్వు చూసుకో అల్వా!” అన్నాడు అలిసిపోయి. ఒళ్ళు తెలియని స్థితిలో సిటీ డెస్క్ దగ్గర ఉన్న మానింగ్ని గాని, సిటీరూములో ఉన్న మనుషుల్ని గాని, - వాళ్ళందరూ బోర్డు మీటింగ్లో ఏం తేలుతుందా అని ఎదురు చూస్తూ, తేలుతున్న దాన్ని తెలుసుకుంటూ పని చేస్తున్నారు. - డొమినిక్ని గాని చూసేందుకు ఆగలేదు. భవనం విడిచిపెట్టి పెంట్ హౌస్కి వెళ్ళాడు. కిటికీలు మూసి, పడకగదిలో కూర్చున్నాడు. అతని ఏకాంతాన్ని ఎవరూ భగ్నం చెయ్యలేదు.

పెంట్ హౌస్ వదిలేసరికి చీకటి పడింది. క్షేమంగా బయటకు వెళ్ళొచ్చు, ఒక న్యూస్ స్టాండ్ మీదుగా వెళ్ళాడు. సాయంకాలం ఎడిషన్స్ కనబడ్డాయి. అవి సమ్మె పరిష్కారవార్తను మోసుకొచ్చాయి. స్కార్లేట్ సూచించిన రాజీమార్గాన్ని యూనియన్ ఆమోదించింది. తక్కిన విషయాలన్నీ స్కార్లేట్ చూసుకుంటాడు అనుకున్నాడు. రేపటి బేనర్ మొదటిపేజీని స్కార్లేట్ మారుస్తాడు. స్కార్లేట్ రాసే సంపాదకీయం ఉంటుంది. అక్కడ ఈ క్షణాన అచ్చయంత్రాలు తిరుగుతూ ఉంటాయి. మరో గంటలో రేపటి బేనర్ బయటకు వస్తుంది అనుకున్నాడు.

పద్ధతి లేకుండా ఎటెట్ నడుస్తున్నాడు. తనదంటూ ఏదీ లేదు. నగరం అన్ని భాగాలకూ తను మాత్రం సొంతం. నగరం తన మార్గాన్ని నిర్దేశించడం సబబే. అనుకోకుండా ఎదురైన మలుపులు లాగుతూఉండగా కదలడం న్యాయమే. ‘నేనిక్కడ ఉన్నాను. యజమానులారా! మిమ్మల్ని నా యజమానులని ఒప్పుకునేందుకు, సెల్యూట్ చేసేందుకు వస్తున్నాను. మీకు అవసరం అయినప్పుడల్లా చెప్పండి. మీరు చెప్పినట్టే నడుచుకుంటాను. అధికారం కోరుకున్న ఆ మనిషినే నేను.’

‘వీళ్ళందరూ నా యజమానులు - గోధుమ రంగు రాళ్ళ ఇంటి మెట్లమీద లావుపాటి తెల్లటి మోకాళ్ళని విడదీసి కూర్చున్న ఆ స్త్రీ - ఒక గొప్ప హోటల్ ఎదురుగా, కేబ్ నుంచి బయటకు తెల్లటి పదార్థాన్ని వాంతి చేసుకుంటున్న ఆసామీ, డ్రగ్ స్టోర్ కౌంటర్ దగ్గర రూట్ బీర్ చప్పరిస్తున్న చిన్న ఆసామీ, అద్దెకున్న ఇంటి కిటికీకున్న మరకల చాపకు చేర్లబడి నుంచున్న ఆవిడ, వీధి మలుపు దగ్గర ఆగిన టాక్సీ డ్రైవర్, రోడ్డు పక్క కేఫ్లో బల్ల దగ్గర తాగిపడున్న ఆర్చిడ్స్ గౌను యువతి, చూయింగ్ గమ్ అమ్ముతున్న పళ్ళు లేని ముసలావిడ, జూదశాల గుమ్మానికి అనుకున్న మగ మనిషి వీళ్ళంతా ఒక ప్రత్యేక ముఖం అంటూ లేని పాలకులు నాకు’ అనుకున్నాడు.

‘ఇక్కడ నుంచుని నగరంలో వెలుగుతున్న కిటికీలు లెక్క పెట్టు, నీ వల్ల కాదు. కానీ ఒక దానిపైన ఒకటిగా ఆకాశం వరకూ ఎగబాకుతున్న ప్రతి పసుపు చదరం వెనక, - ప్రతి దీపం కింద, - ఆ దిగువ వరకూ, నది మీద వెలుగు చూశావా? అది నక్షత్రం కాదు. అక్కడ వరకూ ఉన్న మనుషులు నీకు ఎప్పుడూ తారసపడరు కానీ నీ యాజమానులే. రాత్రి భోజనాల దగ్గర, డ్రాయింగు రూముల్లో, పరుపుల మీద, సెల్లార్లలో, స్టడీ రూముల్లో బాత్ రూముల్లో ఉన్న వాళ్ళూ, నీ కాలికింద సబ్ వేలో వేగంగా పోతున్న వాళ్ళూ, నీ చుట్టూ నిలుపు చీలికల్లో లిఫ్ట్లో పైకి పాకుతున్న వాళ్ళూ, ప్రతి బస్సులో నిన్ను దాటి పోతున్న వాళ్ళూ, నీ యాజమానులు గెయిల్ మైనాండ్! ఇక్కడొక వల లాంటిది ఉంది. సిటీ గోడల గుండా చుట్టలుగా ఉన్న తీగల కన్నా పొడవైనది,

నీళ్ళని, గ్యాస్ ని, వ్యర్థాల్ని మోసుకుపోతున్న గొట్టాల మెష్ కన్న పెద్దది. కనబడని వల ఒకటుంది నీ చుట్టూ. నిన్ను చుట్టేసింది. దాని తీగలు నగరంలోని ప్రతి చేతికీ వెళ్ళాయి. వాళ్ళు తీగలు తాగుతారు. నువ్వు కదులుతావు. ఇంతకు ముందు నువ్వు పాలకుడివి. నీ చేతిలో కొరడా ఉండేది. కొరడా అంటే కేవలం ఒక తాడు. రెండు వైపులా ఉచ్చులుండే తాడు తెలుసా?

నా యజమానులు ఊరూ పేరూ లేని వాళ్ళు. నేను ఎన్నుకోని వాళ్ళు. వాళ్ళు నాకు ఒక పెంట్ హౌసు, ఆఫీసు, ఓడ ఇచ్చారు. వాళ్ళకి, ఎవరు కోరుకుంటే వాళ్ళకి, హోవార్డ్ రోడ్ ని మూడు సెంట్రాల్ అమ్మేశాను.'

ఒక ఓపెన్ మార్బుల్ కోర్ట్ దాటి నడిచాడు. ఒక భవనంలోకి గుహలా ఏర్పడిన కోత అది. వెలుగుతో నిండి ఉంది. ఏసి నుంచి వచ్చే ఆకస్మాత్ చల్లదనం బయటకు వెలువడుతోంది. అదొక సినిమా హాలు. దానిపైన ఇంద్రధనుస్సుతో చేసిన అక్షరాలున్నాయి. 'రోమియో & జూలియట్' అని బాక్స్ ఆఫీసు గాజుస్తంభం పక్కన ఒక ప్లకార్డ్ ఉంది. "బిల్ షేక్స్ పియర్ తీసిన అజరామర చిత్రం! అయితే అందులో అద్భుతం ఏమీ లేదు. ఒక మామూలు మానవ ప్రేమ కథ. బ్రేంక్స్ నుంచి వచ్చిన అబ్బాయి బ్రూక్లిన్ కి చెందిన అమ్మాయిని కలుస్తాడు. ఇద్దరూ పక్కింటి పిల్లల్లాంటి వాళ్ళు. మీలాంటి నాలాంటి వాళ్ళు" అని ఉంది.

ఒక సెలూన్ గుమ్మం పక్కగా వెళ్ళాడు. నిలవ బీరు వాసన వచ్చింది. ఒక స్త్రీ కుప్పకూలిపోయి ఉంది. బల్ల పై భాగానికి ఒత్తుకుని ఆమె స్తనాలు చదునుగా అయ్యాయి. జూక్ బాక్స్ లో వేగ్నర్ పాట. 'సాంగ్ టు ది ఈవెనింగ్ స్టార్' స్వింగ్ టైముకి అనుగుణంగా మలిచి పెట్టుకున్న పాట.

సెంట్రల్ పార్క్ చెట్లను చూశాడు. కళ్ళు దించుకు నడిచాడు. ఆక్విటేనియా హోటల్ పక్క నుంచి వెళుతున్నాడు.

ఒక మలుపు చేరాడు. అటువంటి మలుపులు కొన్నింటిని తప్పించుకున్నాడు. కానీ ఇది ఆపేసింది. అది మసకగా ఉన్న చోటు. ఒక గేరేజ్ గోడకీ, ఎత్తుగా ఉన్న స్టేషన్ స్తంభాలకీ మధ్య కాస్త పేవ్ మెంటు చీలిక ఉంది. దూరంగా, వీధిలోకి అదృశ్యమౌతున్న ఒక బ్రక్కు వెనక భాగం కనిపించింది. పేరు చూడలేదు. కాని అది ఏం బ్రక్కు అతనికి తెలిసింది. స్టేషన్ తాలూకు ఇనపమెట్లకింద ఇరుకులో ఒక న్యూస్ స్టాండ్ ఉంది. అతను నెమ్మదిగా చూపు సారించాడు. ఓ కొత్త కట్ట ఉంది. తన కోసమే పరుచుకుని ఉంది. రేపటి బేనర్ అది.

అతను అక్కడికి పోలేదు. ఎదురుచూస్తున్నాడు. 'నాకు ఇంకా కొన్ని నిమిషాల టైముంది తెలుసుకోకుండా ఉండేందుకు' అనుకున్నాడు.

ముఖాలు లేని మనుషులు ఒకరి తర్వాత ఒకరుగా ఆ స్టాండ్ దగ్గర ఆగడం చూశాడు. వాళ్ళు రకరకాల పేపర్లకోసం వచ్చిన వాళ్ళు. కానీ, మొదటిపేజీ చూశాక బేనర్ ని కూడా కొన్నారు. గోడకి అతుక్కుపోయి ఎదురుచూస్తున్నాడు. 'నేను ఏమన్నానో తెలుసుకునే ఆఖరుమనిషిని నేనే కావడం ఉచితంగా ఉంది' అనుకున్నాడు.

ఇంక అగలేకపోయాడు. కష్టమల్లెవరూ లేరు. స్టాండ్ నిర్జనంగా ఉంది. పేపర్లు పసుపు దీపపు కాంతిలో తనకోసం ఎదురుచూస్తున్నాయి. బల్బు వెనకనున్న నల్లటి శిథిల గృహంలో అమ్మకందారుడు కనబడలేదు. వీధి ఖాళీగా ఉంది. పొడుగాటి కారిడార్ని ఎలివేటర్ అస్థిపంజరం నింపేసింది. రాతి చప్పా, మచ్చలు పడ్డ గోడలు, ఇనుప స్తంభాల వల. కిటికీలు వెలుగుతున్నాయి. ఆ కిటికీలను చూస్తే ఆ గోడలమధ్య ఎవరూ మసులుతున్నట్టు లేదు. అతని తల మీదుగా ఒక ట్రైయిన్ ఉరుముతూ వెళ్ళిపోయింది. సుదీర్ఘంగా దొర్లుతున్న ధ్వని, స్తంభాల్ని కంపింపచేస్తూ భూమిలోకి దిగింది. చోదకుడన్నవాడు లేకుండా లోహపదార్థం రాత్రిగుండా దూసుకుపోయినట్టుంది.

శబ్దం అణిగిపోయేదాకా ఆగి స్టాండు దగ్గరకి పోయాడు. బేనర్ అన్నాడు. పేపరు అమ్ముతున్న వ్యక్తి స్త్రీయో పురుషుడో కూడా చూడలేదు. గరుగ్గా, దృఢంగా, మెలిదిరిగి ఉన్న చెయ్యి ఒకటి పేపరు ఇచ్చింది.

నడవడం మొదలు పెట్టాడు. వీధి దాటుతూ ఆగిపోయాడు. మొదటి పేజీలో రోర్క్ బొమ్మ ఉంది. ప్రశాంతమైన ముఖం పదునైన దవడల ఎముకలు. ఎవరినీ లెక్క పెట్టని నోరు. ఎలివేటర్ స్తంభానికి ఆనుకుని నిలబడి సంపాదకీయం చదివాడు.

“భయంగాని, నిర్దేశిత పూర్వనిర్ణయాలుగాని లేకుండా మా పాఠకులకి నిజాన్ని అందించడానికి మేము ఎప్పుడూ ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నాం...”

... దుర్మార్గమైన నేరం ఆరోపించబడిన మనిషినైనా మానవతా దృక్పథంతో, బెనిఫిట్ ఆఫ్ డౌట్తో...

అయితే బహు జాగ్రత్తగా చేసిన పరిశోధన తర్వాత మా ముందుకు వచ్చిన కొత్తసాక్ష్యం వెలుగులో, మేము ఇంత కాలం మరీ ఉదారంగా ఉంటూ వచ్చాం అని నిజాయితీగా ఒప్పుకుంటున్నాం...

... ఒక సమాజం అణగారిన వర్గాలపట్ల కొత్త బాధ్యతతో మేల్కొని...

... మేం ప్రజాస్వరంతో కలుపుతున్నాం...

అతను సజ్జనుడుకాదని, ప్రమాదకారి అని, ఏ నియమాలులేని వాడని, సంఘ వ్యతిరేకి అని జనంలో వ్యాపించి ఉన్న అభిప్రాయాన్ని హోవార్డ్ రోర్క్ గతం, కెరీర్, వ్యక్తిత్వం, బలపరుస్తున్నాయి...

... అపరాధి అని తేలినట్టయితే - అలా తేలడం తథ్యమని అనిపిస్తోంది - హోవార్డ్ రోర్క్కి పూర్తిస్థాయి చట్టబద్ధ శిక్షపడేటట్టు చెయ్యాలి.” గెయిల్ వైనాండ్ సంతకంతో ఉంది.

తల ఎత్తి చూసేసరికి బాగా వెలుతురు నిండిన శుభ్రమైన వీధిలో ఉన్నాడు. షాపు కిటికీలో ఒక మైనపుబొమ్మ కనబడింది. అందమైన వంపులతో ఒక శాటిన్ సోఫాలో ఉంది. సన్నటి లేతనారింజ రంగు వస్త్రం ధరించింది. రంగులేని ప్లాస్టిక్ శాండిల్స్ తొడుక్కుంది. ఒక వేలు పైకి ఎత్తి ఉంది. దానికి ముత్యాల దండవేలాడుతోంది.

పేపరు ఎప్పుడు వదిలేశాడో తెలియలేదు. చేతిలో అయితే లేదు. వెనక్కి చూశాడు. తనకి తెలియని ఏదో వీధిలో వదిలిపెట్టిన పేపర్ని పట్టుకోవడం అసాధ్యం. “దేనికి? అటువంటి పేపర్లు ఇంకా ఉన్నాయి. ‘నగరం నిండా అవే’ అనుకున్నాడు.

“నా జీవితంలో మళ్ళీ ఎప్పుడు తటస్థపడని వ్యక్తి మీరే...”

హోవార్డ్! ఆ సంపాదకీయం నలభై ఏళ్ళ క్రితం రాశాను. పదహారోయేట ఒక రాత్రి అద్దెకున్న ఇంటి పైన నిలబడి రాశాను.

ఇంకా నడిచాడు. సుదీర్ఘమైన శూన్యానికి ఆకస్మాత్ ముగింపుగా ఎదురుగా మరో వీధి. అంతులేని జపమాలలాగా దిక్చక్రం దాకా వరసగా ఆకుపచ్చ ట్రాఫిక్ లైట్లు. ‘ఇప్పుడు ఆకుపచ్చ పూసనుంచి ఆకుపచ్చపూసకి నడు’ అనుకున్నాడు. ‘ఇవి మాటలు కావు. కానీ తన అడుగులతోబాటు ఆ మాటలు మార్మోగుతున్నాయి. ‘మియా కల్పా, మియా కల్పా, మియా మాగ్జిమా కల్పా ‘నా ద్వారా తప్పు జరిగింది. నా ద్వారా తప్పు జరిగింది. నా ద్వారా పెద్ద తప్పు జరిగింది.’ అనుకున్నాడు.

వాడి వాడి అరిగిపోయిన పాత బూట్లతో నిండిన కిటికీ పక్కగా, గుమ్మంపైన శిలువ గుర్తు ఉన్న మిషన్ భవనం పక్కగా, రెండేళ్ళ క్రితం ఎన్నికల్లో నిలబడ్డ రాజకీయ అభ్యర్థి బాపతు ఊడిపోతున్న పోస్టర్ పక్కగా, పేప్ మెంట్ మీద కుళ్ళిన ఆకుపచ్చ కూరల పీపా పెట్టిన కిరాణా స్టోర్స్ పక్కగా, నడుస్తూపోయాడు. వీధులు కుచించుకు పోతున్నాయి. గోడలు దగ్గరకు జరుగుతున్నాయి. ముక్కుకి నది వాసన తగులుతోంది. అక్కడొకటి అక్కడొకటిగా కనిపిస్తున్న దీపాల మీద పొగమంచు మెత్తలున్నాయి.

హెల్స్ కిచెన్ లో ఉన్నాడతను.

చుట్టూ ఉన్న ఇళ్ళ ముఖాలు ఆకస్మాత్తుగా వెలుగుచూసిన రహస్య పెరళ్ళ గోడల్లా ఉన్నాయి. బాహాటంగా శైథిల్యం - రహస్యం గాని, లజ్జ గాని అవసరం లేకుండా. ఒక మూల సెలూన్ నుంచి కేకలు వినబడుతున్నాయి. అది సంతోషమో, కొట్లాటో తెలియలేదు.

ఒక వీధి మధ్యలో నిలబడి దిగువనున్న ప్రతి చీకటిచీలిక నుంచి, పైకి, చారలగోడల వరకు, కిటికీలవరకు, పైకప్పులవరకు చూశాడు.

‘ఇక్కడనుంచి నేను ఎప్పుడూ బయటికి పోలేదు.

పోనేలేదు. కిరాణా మనిషికి, ఫెర్రీ బోటులో పనిచేసే ఓడ కూలీలకి, జూదశాల యజమానికి లొంగిపోయే ఉన్నాను. ‘నువ్వు నడపడం లేదు ఇక్కడి వ్యవహారాలు. ఇక్కడి వ్యవహారాలు నడుపుతున్నది నువ్వు కాదు. నువ్వు ఎప్పుడూ ఎక్కడా వ్యవహారాలూ నడపలేదు. ‘గెయిల్ వైనాండ్! వాళ్ళు నడుపుతున్న వ్యవహారాలకి నిన్ను నువ్వు చేర్చుకున్నావంతే.’

తర్వాత తల ఎత్తి నగరంలో ఉన్న ఆకాశహర్యాల వైపు చూశాడు. నల్లటి ఆకాశంలో నిరాధారంగా పైకి లేస్తున్న దీపాల వరసల్ని చూశాడు. దేనితో సంబంధం లేకుండా మెరుస్తున్న అత్యుచ్చ దీపపంక్తి, చిన్న ‘వెలుగు చదరం’గా విడిగా ఆకాశంలో వేలాడుతోంది. అవి ఏ ప్రసిద్ధ

భవనాలవో అతనికి తెలుసు. శూన్యంలో వాటి ఆకృతుల్ని పునర్నిర్మించగలడు. అతననుకున్నాడు. 'మీరు నా న్యాయమూర్తులు, సాక్షులు, కూలిపోతున్న పైకప్పు మీద నిరాటంకంగా ఎదుగుతున్నారు. ఉదాసీనుల నుంచి, నేరారోపణకు గురైనవాళ్ల నుంచి మీ షోకైన తన్యతని నక్షత్రాల దాకా విసురుతున్నారు. సముద్రంలో ఒక మైలు దూరంలో ఉన్న మనిషి వీటిని వేటినీ చూడలేడు. ఇవేమీ పట్టవతనికి. కానీ ఉండబోయేది మీరు. మీరే ఈ నగరం. శతాబ్దాల క్రితం కొందరు నీతిమంతులు ఒంటరిగా నిలిచి ఉన్నట్టుగా 'మన వెనక మానవజాతి ఉంది' అని మేం అనుకునేట్టుగా నిలబడి ఉన్నారు మీరు. మీ నుంచి ఎవరూ తప్పించుకోలేరు. వీధులు మారతాయి. మేం పైకి చూస్తాం. మీరు ఏ మార్పు లేకుండా నిలబడి ఉంటారు. నేను ఈ రాత్రి వీధుల్లో నడుస్తూ ఉండడం చూశారు. మీరు నా అడుగుల్ని నా సంవత్సరాల కాలాన్నీ చూశారు. నేను మోసగించింది మిమ్మల్నే. ఎందుకంటే నిజానికి మీలో ఒకణ్ణి కావడానికి పుట్టినవాణ్ణి నేను.'

అతను ఇంకా నడిచాడు. వెలుగు హెచ్చింది. దీపస్తంభాల దిగువన ఖాళీ కాలి బాటలపైన కాంతి వలయాలు నిశ్చలంగా ఉన్నాయి. శూన్య భవనపు కారిడార్లలో డోర్బెల్స్ మోగుతున్నట్టు అప్పుడప్పుడు టాక్సీల హోరన్లు మోగుతున్నాయి. పేప్ మెంట్లు మీద, పార్క్ బెంచీల మీద, వీధి మూలల్లో ఉన్న వైరు చెత్త బుట్టలలోను, చదివి వదిలేసిన న్యూస్ పేపర్లు కనిపిస్తున్నాయి. బేనర్లు చాలానే ఉన్నాయి. ఈ రాత్రి నగరవాసులు చాలా బేనర్ కాపీలు చదివారు 'మనం సర్క్యులేషన్ పెంచుతున్నాం అల్వా!' అనుకున్నాడు.

ఆగాడు. ఒక మురికికాలవలో మొదటిపేజీ పరుచుకుని ఉన్న పేపరు చూశాడు. అది బేనర్. రోర్క్ బొమ్మని చూశాడు. ఒక రబ్బరుబూటు తాలుకు బూడిదరంగు ముద్ర ఉంది రోర్క్ ముఖం మీద.

నెమ్మదిగా మోకాళ్ళువంచి కింద గొంతుకు కూర్చుని పేపరు అందుకున్నాడు. మొదటి పేజీని మడిచి జేబులో పెట్టుకున్నాడు. ముందుకు కదిలాడు.

ఈ సిటీలో ఎక్కడో, ఎవరిదో తెలియని పాదం మీద, వైనం తెలియని రబ్బరు హీల్. నడవమని నేను వదిలిపెట్టినది.

అందర్నీ విడుదల చేసేశాను నేను. నన్ను నాశనం చేసిన వాళ్ళందర్నీ నేనే తయారు చేశాను. ఈ భూమిమీద ఒక మృగం తన నిస్సత్తువే అడ్డుకట్టగా ఆగి ఉండగా నేను ఆ అడ్డుకట్టను కూల్చేశాను. లేకపోతే వాళ్ళు నిస్సహాయంగా మిగిలిపోయి ఉండేవాళ్ళు. ఏమీ చెయ్యలేకపోయే వాళ్ళు. వాళ్ళకి ఆయుధం ఇచ్చాను నేను. నా బలం, నా సత్తువ, నా జీవశక్తి ఇచ్చాను. వాళ్ళకి గొప్పగొంతును సృష్టించి ఇచ్చి నాకు మాటలు డిక్టేట్ చెయ్యమన్నాను. నా ముఖాన బీట్ ఆకులు కొట్టిన ఆడమనిషికి అలా చేసే హక్కు ఉంది. ఆ పని సాధ్యం అయ్యేటట్టు చేసింది నేనే.

'దేన్నయినా వంచించొచ్చు. ఎవరినైనా క్షమించొచ్చు. కానీ స్వీయ ఘనతను నిలబెట్టుకునే ధైర్యంలేని వాళ్ళని క్షమించకూడదు. అల్వా స్కారెట్ ని క్షమించొచ్చు. అతనికి

వంచించుకునేందుకు ఏమీలేదు. మిచెల్ లేటన్ నీ క్షమించొచ్చు. నన్ను క్షమించకూడదు. నేను జన్మించింది 'ఎరువు మనిషి'గా బతకడానికి కాదు.'

17

అది వేసవి రోజు. మేఘాలేవు. కనిపించని నీటిపొర సూర్యుడికి తెరకట్టినట్టు చల్లగా ఉంది. ఉష్ణశక్తి మెరుగైన దృశ్య స్పష్టతగా తర్జుమా అయిపోయినట్టు, భవనాలకి మెరుపు అంచుని అతికించినట్టు, ఉంది. వీధుల్లో వెండి రంగు ఘోషం ముక్కలు చెల్లాచెదురై పడి ఉన్నట్టుగా బోలెడు బేనర్ పేపర్లు. వైనాండ్ వైదొలుగుతున్న వార్త చదువుకుని నగరం నిశ్శబ్దంగా నవ్వుకుంది.

'మేం వైనాండ్ ని చదవం' గ్రూపు చైర్మన్ గస్ వెబ్ "అదంతే" అన్నాడు. "సునాయాసంగా అయింది" అన్నాడు ఐక్. "ఆ మహా పురుషుడి మొహం ఇవ్వాలి ఎలా ఉందో ఒక్కసారి చూడాలని ఉంది. ఒక్కసారి" అన్నాడు హోమర్ స్లోటర్న్. "అద్భుతంగా లేదూ వైనాండ్ లొంగిపోవడం?" అంది ఎప్పుడూ నోరు తెరవని ఒకావిడ. ఆవిడకి వైనాండ్ గురించి ఏమీ తెలియదు. విషయం ఏమిటో కూడా తెలియదు. కానీ ఎవరైనా లొంగిపోతున్నారని వినడం ఆవిడకిష్టం. భోజనానంతరం ఒకానొక వంటగదిలో ఒక లావుపాటి ఆడ మనిషి ఒక న్యూస్ పేపరులోకి వంటకాల ఆవశేషాలన్నీ ఎత్తింది. ఆవిడ పేపరు మొదటి పేజీ ఎప్పుడూ చదవదు. సెకండ్ ఎడిషన్ లో వచ్చే ప్రేమ ధారావాహిక భాగాలు మటుకు చదువుతుంది. ఆవిడ ఉల్లి తొక్కలు, గొర్రె ఎముక ముక్కలు 'బేనర్' పేపర్లోకి ఎత్తింది.

"బలేగా ఉంది కానీ, ఆ యూనియన్ మీదే కోపంగా ఉంది. వాళ్ళు నిన్ను డబుల్ క్రాస్ చెయ్యొచ్చా ఎల్స్ వర్త్?" అన్నాడు లాన్స్ లెట్ క్లాకీ. "అంత జజ్జుగా ఉండకు లాన్స్!" అన్నాడు టూహీ. "అంటే?" "ఆ షరతులకి ఒప్పుకొమ్మని నేనే చెప్పాను." "నువ్వు చెప్పావా?" "అవును." "కానీ ఓహో! ఒక చిరు స్వరం...." "దాని కోసం మరో నెలో ఎంతో ఆగాలి. ఆగలేవా? ఈ రోజే లేబర్ బోర్డులో కేసు వేశాను. బేనర్ లోకి నన్ను తిరిగి తీసుకోవాలని. 'పిల్లితోలు ఒలవడానికి' అనేక మార్గాలు, వెన్నెముక విరగొట్టాక తోలు ఒలవడం అంత ముఖ్యం కాదు."

ఆ సాయంత్రం వైనాండ్ పెంట్ హౌస్ డోర్ బెల్ నొక్కాడు రోర్క్. బట్లర్ తలుపు తీసి "వైనాండ్ గారు మిమ్మల్ని కలవలేరట మిస్టర్ రోర్క్!" అని చెప్పాడు. కింద పేవ్ మెంటు మీద నిలబడి చూస్తే పైకప్పులమీద వైనాండ్ స్టడీ రూము కిటికీ నలుచదరపు కాంతి పరుస్తోంది.

మర్నాడు ఉదయం బేనర్ బిల్డింగ్ లోని వైనాండ్ ఆఫీసు గదికి వచ్చాడు రోర్క్. "వైనాండ్ గారు మిమ్మల్ని కలవలేరు మిస్టర్ రోర్క్!" అని చెప్పింది సెక్రటరీ. తర్వాత మర్యాదగా, క్రమశిక్షణాయుతంగా మరోమాట కూడా చెప్పింది. "ఆయన మరెన్నడూ మిమ్మల్ని చూడదలుచుకోలేదని చెప్పమన్నారు."

రోర్క్ అతనికి ఒక పెద్ద ఉత్తరం రాశాడు. "... గెయిల్! నాకు తెలుసు. మీరు తప్పించుకోగలరని ఆశించాను. కానీ అది అలా జరగాల్సి ఉంది కనక ఉన్న చోట నుంచి మళ్ళీ మొదలుపెట్టండి. మిమ్మల్ని మీరు ఏం చేసుకుంటున్నారో నాకు తెలుసు. నా కోసం

మీరు ఆ పని చెయ్యడం లేదు. అది నాకు సంబంధించింది కాదు. మీకు ఉపయోగ పడుతుందనుకుంటే వినండి. నేను మీకు ఇంతకు ముందు చెప్పిన ప్రతిమాటా పునరుచ్చరిస్తున్నాను. నాకు సంబంధించినంత వరకూ ఏదీ మారలేదు. మీరు ఇంతకు ముందేమిటో ఇప్పుడూ అంతే. నేను మిమ్మల్ని క్షమిస్తున్నాననడం లేదు. మన మధ్య అటువంటి ప్రశ్నే తలెత్తదు. అయితే మిమ్మల్ని మీరు క్షమించుకోలేక పోతే ఆ పని నన్ను చెయ్యనిస్తారా? ఏమీ ఫర్వాలేదు. ఇది మీ మీద అంతిమ తీర్పు మీ కాదు. జరిగిందాన్ని మీరు మరిచిపోయేటట్టు చేసే హక్కు నాకివ్వండి. నా విశ్వాసం మీద నడవండి, పూర్తిగా కోలుకునే దాకా. ఇది ఎవరూ మరొకరి కోసం చెయ్యగల పని కాదు. నాకు తెలుసు. కానీ మీరు నన్ను ఇంతకు ముందు లాగానే భావిస్తే మీరు అంగీకరిస్తారు. దీన్ని రక్త మార్పిడి అనండి. మీకు అవసరం. తీసుకోండి. సమ్మోవాళ్ళతో పోరాడడంకన్న ఇది కష్టం మీకు. ఉపయోగపడుతుందనిపిస్తే నా కోసం చెయ్యండి. చెయ్యడం మాత్రం చెయ్యండి. మళ్ళీ పుంజుకోండి. మరో అవకాశం ఉంటుంది. మీరు దేన్ని కోల్పోయారనుకుంటున్నారో అది పోగొట్టుకోగలిగేదీ కాదు. పొందగలిగేదీ కాదు. దాన్ని వెళ్ళిపోనివ్వకండి.”

తెరవకుండానే కవరు వెనక్కి వచ్చేసింది.

అల్వా స్కారెట్ నడుపుతున్నాడు ‘బేనర్’ని. వైనాండ్ తన ఆఫీసు గదిలో కూర్చుంటున్నాడు. గోడమీద నుంచి రోర్క్ చిత్రాన్ని తొలిగించాడు. ప్రకటనల ఒప్పందాలు, ఖర్చులు, పద్దులు చూస్తున్నాడు. ఎడిటోరియల్ పోలీస్ స్కారెట్ చూసుకుంటున్నాడు. వైనాండ్ బేనర్లో విషయాలేమీ చదవడం లేదు.

వైనాండ్ ఆఫీసులో ఏ డిపార్ట్మెంట్కి వెళ్ళినా ఇంతకు ముందులాగానే అతన్ని గౌరవిస్తున్నారు సిబ్బంది. అతను ఇప్పటికీ యంత్రమే. మునుపటికన్నా ప్రమాదకరమైన యంత్రం. పెట్రోలు స్పార్క్ గాని, బ్రేకులు కానీ లేకుండా కొండవాలులో కిందకి వెళ్ళిపోతున్న కారు.

పెంటహౌస్లో పడుకుంటున్నాడు. డొమినిక్ని చూడలేదు. ఆమె పల్లెకి వెళ్ళిపోయిందని స్కారెట్ చెప్పాడు. ఒకసారి కనెక్టికట్కి ఫోను చెయ్యమని సెక్రటరీకి చెప్పాడు. మిసెస్ వైనాండ్ ఇంట్లో ఉన్నారా అని ఆమె బట్లర్ని అడుగుతుంటే పక్కన ఉండి విన్నాడు. ఉందని చెప్పాడు బట్లర్. సెక్రటరీ ఫోన్ పెట్టేసింది. వైనాండ్ తన గదికి వెళ్ళిపోయాడు.

మరికొన్ని రోజులు ఆగుదామనుకున్నాడు, అప్పుడు డొమినిక్ దగ్గరకి వెళదామని. తమ పెళ్ళి, ఆమె మొదట్లో ఆశించినట్టుగానే ‘మిసెస్ వైనాండ్- పేపర్స్’ గానే ఉంటుంది. దాన్ని అతను ఆమోదిస్తాడు.

‘ఆగు, ఉండు’ అసహనంతో, బాధతో అనుకున్నాడు. ‘ఇప్పుడు నువ్వు ఎలా ఉన్నావో అలా ఆమెను కలవడం నేర్చుకో. ఒక బిచ్చగాడిలా ఉండేందుకు నీకు నువ్వు శిక్షణ ఇచ్చుకో. నీకు హక్కులేని విషయాల్లో నటించడం తప్పు. ఆమె విషయంలో నీ శక్తిని నిలుపుకునేటప్పుడు, సమానతగాని నిరోధంగాని గర్వంగాని ఏమీ ఉండకూడదు. స్వీకరణ ఒకటే మార్గం. ఆమెకి ఏమీ ఇవ్వలేని మనిషి ఎలా నిలబడతాడో, ఆమె ఏమి ఇస్తే దాని మీద బతికే మనిషి ఎలా

నిలబడతాడో, అలా నిలబడు ఆమె ముందు. అది అగౌరవమే. కానీ ఆమె నుంచి వస్తుంది ఆ అగౌరవం. అది కూడా ఒక అనుబంధమే. ఆ సంగతిని గుర్తించానని తెలియజెయ్యి. పరువు ప్రతిష్ఠల్ని పదులుకుంటున్నానని బాహాటంగా అంగీకరించడంలో కూడా పరువుంది. నేర్చుకో, ఉండు...' పెంట్ హౌస్ స్టడీ రూములో కూర్చుని ఉన్నాడు. తల కుర్చీ చేతిమీద ఉంది. తన చుట్టూ గదులన్నీ ఖాళీ. సాక్షి ఒకరూ లేరు. 'డౌమినిక్! నాకు నువ్వెంతో అవసరం. నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను - అన్న రెండు విషయాలూ తప్ప నీపట్ల నాకే అధికారమూ లేదు. నేను ప్రేమిస్తున్నానన్న మాటని పట్టించుకోవద్దని చెప్పాను, ఒకప్పుడు. ఇప్పుడు దాన్నే ఒక బిచ్చపు గిన్నెలా వాడుకుంటాను. దాన్ని వాడుకుంటాను. ఐ లవ్ యు....'

డౌమినిక్ నదీ తీరాన పడుకుని ఉంది. పైన ఉన్న చెట్లకొమ్మల దగ్గర కొండ మీద కనిపిస్తున్న ఇంటివైపు చూసింది. వెల్లకిలా పడుకుని చేతులు తలకింద పెట్టుకుని ఆకాశంలో ఆకుల కదలికని పరిశీలించింది. అది ఆమెకు ఎంతో ఇష్టమైన పని. ఆమెకు సంతృప్తిగా ఉంది. 'ఈ ఆకుపచ్చ హృద్యంగా ఉంది. వస్తువుల రంగుకి, వృక్షాల రంగుకి మధ్య తేడా ఉంది. ఇది వట్టి హరితం కాదు ఇందులో కాంతి ఉంది. వృక్షాల జీవశక్తి ఇందులో కనిపిస్తోంది. నేను కిందికి చూడనక్కరలేదు. కేవలం ఆ రంగుని చూడడం ద్వారా కొమ్మల్ని, కాండాన్ని వేళ్ళని చూడగలుగుతున్నాను. అంచుల్లో ఉన్న ఆ నిప్పు, సూర్యుడు. ఇవాళ ఈ ప్రాంతం మొత్తం ఎలా ఉందో చూడకుండానే చెప్పగలను. వలయాలుగా తిరుగుతున్న కాంతి - అదే సరస్సు. నీటినుంచి ప్రతిఫలిస్తున్న ప్రత్యేకకాంతి అది. సరస్సు ఇవాళ అందంగా ఉంది. దాన్ని చూడడం మంచిది కాదు, ఈ కాంతి బిందువుల ద్వారా ఊహించాలి. ఈ భూదృశ్యాన్ని ఇంతకు ముందెప్పుడూ ఆనందించలేక పోయాను. ఎంత గొప్ప నేపథ్యం ఇది, అయితే నేపథ్యంగా తప్ప దీనికి అర్థంలేదు. పూర్వం దాని సొంతదారుల గురించిన ఆలోచన వచ్చి ఎంతో నొప్పించేది. ఇప్పుడు దీన్ని ప్రేమించగలను. ఇది వాళ్ళ సొంత కాదు. వాళ్ళకి ఏదీ సొంతం కాదు. వాళ్ళు ఎప్పుడూ గెలవలేదు. గెయిల్ వైనాండ్ జీవితాన్ని చూశాను. ఇప్పుడు నాకు తెలుసు. వాళ్ళ పేరు చెప్పి భూమినెవరూ అసహ్యించుకోకూడదు. భూమి అందమైంది. అది నేపథ్యమే, కానీ వాళ్ళకి కాదు' అనుకుంది.

* * *

తను ఏం చెయ్యాల్సి ఉందో ఆమెకి తెలుసు. కానీ మరి కొన్ని రోజులు ఆగుతుంది. 'సంతోషాన్ని తప్ప దేన్నయినా భరించడం నేర్చుకున్నాను. సంతోషాన్ని మొయ్యడం ఎలాగో, దాని భారంతో ముక్కలు కాకుండా ఉండడం ఎలాగో నేర్చుకోవాలి. ఈ క్షణంనుంచి ఆ క్రమశిక్షణే అవసరం నాకు' అనుకుంది.

తన మొనాడ్ నాక్ వేలీ ఇంట్లో కిటికీ దగ్గర నిలబడి ఉన్నాడు రోర్స్ వేసవి కోసం అద్దెకు తీసుకున్నాడు. ఏకాంతం, విశ్రాంతి కావాలనుకున్నప్పుడు అక్కడికి వస్తున్నాడు. అదొక ప్రశాంత సాయంత్రం, కొండ అంచున చెట్లలోకి తెరుచుకుంటుంది కిటికీ. వెనక ఆకాశం. నల్లటి చెట్లపైన ఎండ చార పడుతోంది. కింద ఇంకా ఇళ్ళు ఉన్నాయని అతనికి తెలుసు. అవి కనబడవు. ఈ రకంగా ఇళ్ళు కట్టినందుకు తక్కిన ఇళ్ళవాళ్ళలాగే తను కూడా తనకు కృతజ్ఞుడై ఉన్నాడు.

అవతలవైపు రోడ్డు మీదుగా ఒక కారు పైకి వస్తున్న ధ్వని వినిపించింది. విని, ఆశ్చర్యపోయాడు. అతిథులు వచ్చే అవకాశం లేదు. కారు ఆగింది. వెళ్ళి తలుపు తెరిచాడు. డౌమినిక్ ని చూసి ఆశ్చర్యపోలేదు.

ఒక అరగంట క్రితం ఇల్లు వదిలి వెళ్ళిన దానిలా లోపలికొచ్చింది. హేట్ లేదు. స్టాకింగ్స్ లేవు. శాండల్స్ తొడుక్కుంది - పల్లెరోడ్డుకు తగిన డ్రెస్ వేసుకుంది. దాని మీద పొట్టి చేతుల ముదురు నీలం లినెన్ తొడుగుంది - తోట పనికి వేసుకున్నట్టు. మూడు రాష్ట్రాలు దాటి కారు నడుపుకుంటూ వచ్చినట్టు లేదు. కొండ దిగువకు నడకకు వెళ్ళి వచ్చినట్టుంది. ఈ క్షణానికి ఉండాల్సిన గాంభీర్యం ఇదే - ఏ గాంభీర్యమూ అవసరం లేకపోవడం. 'ప్రత్యేకించి వేరుగా జరుపుకోవాల్సిన ఒక ప్రత్యేక సాయంత్రం కాదు ఇది. తమ వెనక గడిచిన ఏడు సంవత్సరాల సంపూర్ణ అర్థం ఉన్న సమయం ఇది' అనుకున్నాడు రోర్క్.

“హోవార్డ్!”

గదిలో ఉన్న తన పేరు ధ్వనికేసి చూస్తున్నట్టు నిలబడ్డాడు. అతను ఆశించిందంతా దొరికింది.

ఈ సమయంలో కూడా బాధ రూపం దాల్చిన ఆలోచన ఒకటి ఉండిపోయింది. “డౌమినిక్! అతను కోలుకునే దాకా ఆగు.”

“నీకు తెలుసు, అతను కోలుకోడు.”

“కాస్త జాలి చూపించు.”

“వాళ్ళ భాష వాడకు.”

“అతనికి వేరే దారి లేదు.”

“పేపరు మూసేసి ఉండొచ్చు కదా!”

“అది అతని జీవితం.”

“ఇది నా జీవితం.”

ప్రేమ అంటే మినహాయింపు లివ్వడం అని ఒకప్పుడు వైనాండ్ అన్న సంగతి అతనికి తెలియదు. రోర్క్ ఈ గొప్ప మినహాయింపు ఇచ్చేటంతగా ఒక్క క్షణం రాజీపడడానికి ప్రయత్నించేటంతగా తనని ప్రేమించాడన్న సంగతి వైనాండ్ కి తెలియదు. రోర్క్ కి అర్థమైంది త్యాగాలన్నింటికి లాగానే ఇది కూడా నిరుపయోగమని. “ఐ లవ్ యు” అన్నాడు. అతను పలికిన మాట ఆమె నిర్ణయానికి దిగువన తన సంతకం పెట్టినట్టుంది.

ఆ గోడల, కుర్చీల సాధారణ వాస్తవికత, ఈ క్షణంకోసం ఆమె నేర్చుకుంటూ వచ్చిన క్రమశిక్షణను నిలబెట్టుకునేందుకు సహాయపడుతుందని ఆమె గదిని కలయ చూసింది. అతను రూపమిచ్చిన గోడలు, అతను వాడుకుంటున్న కుర్చీలు, టేబుల్ మీద ఉన్న అతని

సిగరెట్లు పేకెట్టు, దైనందిన జీవితానికి అవసరమైన మామూలు సామగ్రి, ఒక వైభవాన్ని సంతరించుకున్నాయి - ఆ క్షణాన జీవితం సంతరించుకున్న ప్రత్యేకత వల్ల.

“హోవార్డ్! విచారణ సమయంలో నువ్వు ఏం చెయ్యదలుచుకున్నావో నాకు తెలుసు. అందుచేత మనగురించి నిజం తెలిసినా ఏమీ ఫర్వాలేదు కదా!”

“ఏమీ ఫర్వాలేదు.”

“ఆ రాత్రి నువ్వు వచ్చి కోర్ట్లండ్ గురించి చెప్పినప్పుడు నిన్ను ఆపే ప్రయత్నం ఎందుకు చెయ్యలేదంటే నువ్వా పని చెయ్యాల్సి ఉందని నాకు అర్థమైంది. నీకు అనుగుణమైన పరిస్థితుల్ని ఏర్పాటు చేసుకునే సమయం అది. కానీ ఇది నా సమయం. ఇది నా కోర్ట్లండ్ విస్ఫోటనం. నా పద్ధతిలో నన్ను చెయ్యనీ. ప్రశ్నలడగొద్దు. నన్ను కాపాడొద్దు, నేను ఏం చేసినా సరే.”

“నువ్వేం చేస్తావో నాకు తెలుసు.”

“అది చేసి తీరాలని కూడా తెలుసా?”

“తెలుసు.”

వేళ్ళు పైకిపెట్టి చిన్న కుదుపుతో, భుజం మీదుగా ఏదో వస్తువును వెనక్కి విసురుతున్నట్టు ఒక చేతిని మోచేతి దగ్గర మడిచింది. తుది నిర్ణయం అయిపోయింది. చర్చకి ఆస్కారమే లేదు.

అతని నుంచి మరో వైపుకి నడిచింది. యధేచ్ఛగా పడుతున్న అడుగులతీరు ఆ గదిని ఆమెదిగా చేసింది. ఇకపైన అతను తనతో ఉండడం ఒక రూల్ అని, నిలబడి అతన్ని చూస్తూ ఉండిపోవాలన్న తన తీవ్రమైన కోరికను ఇప్పుడే తీర్చుకోవాల్సిన అవసరం లేదని, ఆమె ప్రకటించినట్టుగా ఉంది. తను ఏ పనిని ఆలస్యం చేస్తోందో ఆమెకు తెలుసు. అందుకు సిద్ధం కాలేదు కనక తను ఎప్పటికీ సిద్ధం కాదు కూడా కనక, టేబుల్ మీద ఉన్న అతని సిగరెట్టు పేకెట్టు వైపు చేయి చాచింది. ఆమె చేతిని వెనక్కు లాగాడతను. తన వైపుకి తిప్పుకున్నాడు. తన పెదవుల్ని ఆమె పెదవులకి చేర్చాడు. గడిచిన ఏడు సంవత్సరాలలోను దీన్ని కోరుకుని, కోరిక తీరక పడిన బాధని అపుకుని, నేను గెలిచాను అనుకున్న ప్రతిక్షణం ఎక్కడికీ పోలేదనీ, ఎప్పుడూ ఆగిపోనే లేదనీ, జీవించే ఉందనీ, భద్ర పరచబడి, ఆకలికి ఆకలిని జత చేసిందనీ, ఇప్పుడు దానినంతటినీ అతని శరీర స్పర్శగా, తమ ఎదురుచూపు, జవాబు కలిసి వచ్చినట్టుగా అనుభవించాల్సి ఉందనీ ఆమెకి అర్థమైంది.

తన క్రమశిక్షణ సహాయ పడిందో లేదో ఆమెకి తెలియలేదు. మరీ అంతగా ఉపయోగపడలేదేమో అనుకుంది - అతను ఆమెను చేతుల్లో ఎత్తుకుని ఒక కుర్చీ దగ్గరకు తీసుకెళ్ళి మోకాళ్ళ మీద ఆమెను కూర్చో పెట్టుకున్నాడు కనక. నిశ్శబ్దంగా నవ్వాడు, ఒక శిశువును చూసి నవ్వినట్టు. కానీ ఆమెను ఎత్తుకున్న చేతులలోని స్థిరత్వంలో ఆమె పట్ల ఒక బాధ్యత, జాగ్రత్త కనిపించాయి. ఆ తర్వాత అంతా సరళమై పోయింది. అతనినుంచి దాచాల్సింది ఏమీ లేదనిపించింది. “నాకు చాలా కష్టంగా తోచింది. ఈ సంవత్సరాల కాలం” అంది మెల్లగా. ఆ క్షణాన ఆ కాలం మొత్తం ముగిసిపోయింది.

ఆమె నేలమీదకి జారింది. అతని మోకాళ్ళమీద చేతులు పెట్టుకుంది. తలపైకెత్తి అతన్ని చూసి నవ్వింది. అన్ని రంగుల కలయికగా తను భరించిన హింసవల్ల కాకపోతే ఈ తెల్లని ప్రశాంతతను చేరుకోలేకపోయేది అని గుర్తించింది. “హోవార్డ్!... ఇష్టంగా.. సంపూర్ణంగా, ఎప్పటికీ... మినహాయింపులు లేకుండా, నాకుగాని, నీకుగాని వాళ్ళు చెయ్యగల ఏ హానికయినా భయపడకుండా... నువ్వు ఎలా కోరుకుంటే అలా ఉంటాను... భార్యగాగాని, ఉంచుకున్న మనిషిగాగాని, రహస్యంగానైనా బహిరంగంగానైనా సరే... ఇక్కడగాని, నిన్ను తీగల వలగుండా చూసేందుకు జైలుకు దగ్గరగా నేను తీసుకునే ఇంట్లో గాని... ఉంటాను. ఏదైనా ఫర్వాలేదు... హోవార్డ్! నువ్వు కేసు గెలిస్తే - అది కూడా నాకేమంత పట్టదు. నువ్వు ఎప్పుడో గెలిచావు... నేను ఇలాగే ఉంటాను. నీతోనే ఉంటాను. ఇప్పటికీ ఎప్పటికీ నువ్వు ఎలా కోరితే అలా....”

అతను ఆమెచేతిని తనచేతుల్లోకి తీసుకున్నాడు. ఆమెవైపు అతని భుజాలుకిందకి వంగడం ఆమె గమనించింది. అతను తనలాగే నిస్సహాయంగా ఆ క్షణానికి లోబడినట్టు గమనించింది. బాధనైనా చెప్పేసుకోవచ్చుగాని, ఆనందాన్ని చెప్పుకోలేం. ఆనందంగా ఉన్నట్టు ఒప్పేసుకోవడం అంటే నగ్నంగా నిలబడడం, సాక్షికి తనని తాను అందించుకోవడం. అయినప్పటికీ ఏ రక్షణకవచమూ లేకుండా ఆనందాన్ని తాము ఒకరికొకరు చూపించు కోగలరని ఆమెకు తెలుసు. చీకటి పెరుగుతోంది. గది గుర్తు పట్టడానికి వీలేకుండా ఉంది. కిటికీ ఒకటే మిగిలింది. కిటికీలోని ఆకాశం నేపథ్యంగా అతని భుజాలు కనిపిస్తున్నాయి.

సూర్యుడు కళ్ళలోకి తొంగిచూసినప్పుడు మేల్కొంది ఆమె. ఇంతకు ముందు ఆకుల్ని చూసినట్టుగా, సీలింగ్ని చూస్తూ వెల్లకిల్లా పడుకుని ఉంది. కదలకుండా, జాడల్ని బట్టి ప్రతిదాన్నీ ఇతర ఆధారాల గాఢతతో ఊహించాలనుకుంది. సీలింగ్లోని ప్లాస్టిక్ టైల్స్ మీద పడుతున్న అసంపూర్ణ కాంతి త్రికోణాలు అది ఉదయం అని చెబుతున్నాయి. అది మొనాడ్నాక్ పడక గది అనీ రోర్స్ డిజైన్ చేసిన పని నిప్పుగూడు ఆకారం, తనకి పైన కనిపిస్తున్న నిర్మాణం అనీ చెబుతున్నాయి. నిప్పు తెల్లగా ఉంది. అంటే అది తొలి సంజ అన్న మాట. కాంతి కిరణాలు పల్లెప్రాంతపు స్వచ్ఛవాయువుగుండా వస్తున్నాయన్న మాట. సూర్యుడికి పడక గదికి మధ్య ఖాళీ ప్రదేశంలో ఏ చిన్న అడ్డంకీ లేదన్న మాట. గత రాత్రి సమస్తం కలిసి, ఆమె నగ్న శరీరం మీద దగ్గరగా హత్తుకుని బరువుగా ఉన్న దుప్పటి. తన చేతికి తగులుతున్న చర్మస్పర్శ పక్కనే నిద్రపోతున్న రోర్స్.

మంచంమీద నుంచి నెమ్మదిగా కిందికి దిగింది. చట్రాన్ని చెరో పక్కా చేతులతో పట్టుకుని కిటికీ దగ్గర నిలబడింది. వెనక్కి తిరిగి చూస్తే నేలమీద నా నీడ కనబడదు అనుకుంది. సూర్యరశ్మి తనశరీరం గుండా సూటిగా ప్రయాణిస్తున్నట్టు అనిపించింది - శరీరం తేలిగ్గా భారరహితంగా ఉంది కనక.

అతను లేవక ముందే తను తొందరగా ముగించాలి అనుకుంది. ఒక డ్రెస్సర్ డ్రాయర్లో అతని పైజమాలు కనిపిస్తే తొడిగేసుకుంది. నెమ్మదిగా తలుపు వేసి లివింగ్ రూముకి వెళ్ళింది. ఫోన్ అందుకుని దగ్గర్లో ఉన్న షరీఫ్గారి ఆఫీస్ వివరం అడిగింది.

“నేను మిసెస్ గెయిల్ వైనాండ్ని. మొనాడ్నాక్లో ఉన్న మిష్టర్ హోవార్డ్ రోర్క్ ఇంటినుంచి మాట్లాడుతున్నాను. నా నీలపు ఉంగరాన్ని రాత్రి ఎవరో దొంగిలించారు... సుమారు ఐదువేల డాలర్లు... రోర్క్ గారు బహూకరించిన ఉంగరం అది. ఒక గంటలో ఇక్కడికి రాగలరా? థాంక్యూ” అంది.

వంటింట్లోకి వెళ్ళింది. కాఫీ కాచింది. కాఫీ పాట్ కింద వెలుగుతున్న ఎలెక్ట్రిక్ కాయిల్ని చూస్తూనుంచుంది. భూమి మీద అతి సుందరమైన వెలుగు ఇదే అనుకుంది.

లివింగ్ రూము పెద్ద కిటికీ దగ్గర బేబుల్ అమర్చింది. అతను బయటకొచ్చాడు. డ్రెసింగ్ గౌన్ తప్ప ఏమీలేదు ఒంటి మీద. పైజామాలో ఆమెని చూసి నవ్వాడు. “డ్రెస్ వేసుకోవద్దు. కూర్చో. టిఫిన్ చేద్దాం” అంది.

బయట కారు ఆగుతున్న ధ్వని వినబడే సమయానికి తినడం పూర్తవుతోంది. ఆమె నవ్వి తలుపు తెరిచేందుకు వెళ్ళింది. బయట షరీఫ్, ఒక డిప్యూటీ, ఇద్దరు స్థానిక పత్రికల విలేకర్లు ఉన్నారు.

“గుడ్ మార్నింగ్! రండి” అంది డొమినిక్.

“మిసెస్ వైనాండ్?” అడిగాడు షరీఫ్.

“అవును. మిసెస్ గెయిల్ వైనాండ్. లోపలికి రండి. కూర్చోండి.”

హాస్యాస్పదంగా ఉన్న పైజామా ముడతలు, బిగుతుగా పెట్టుకున్న బెల్టు పై నుంచి ఉబికిన ముదురు రంగు వస్త్రం, చేతి వేళ్ళమీద వేలాడుతున్న గౌను చేతులు, అత్యుత్తమ గృహిణి గౌనులో ప్రదర్శించిన కుదురైన సౌందర్యం. ‘ఇందులో అసాధారణం విషయం ఏముంది?’ అన్నట్టు ఉన్న మనిషి ఆమె ఒక్కతే.

షరీఫ్ చేతిలో నోటు బుక్ ఉంది. దీంతో ఏం చెయ్యాలో తెలీదు అన్నట్టు పట్టుకున్నాడు. సరైన ప్రశ్నలు వెయ్యడానికి డొమినిక్ అతనికి సహాయం చేసింది - మంచి పాత్రికేయురాలిలాగా. వాటికి సవిరంగా తనే జవాబులూ చెప్పింది.

“అది నీలం నక్షత్రపు ఉంగరం - స్టార్ సఫైర్ రింగ్ - ప్లాటినమ్ లో నీలం పొదిగింది. రాత్రి పడుకునే ముందు దాన్ని తీసి ఇక్కడ పెట్టాను, నా పర్సు పక్కన... రాత్రి సుమారు పది అయింది ఉంటుంది. పొద్దున్న లేచేసరికి లేదు... అవును. ఈ కిటికీ తెరిచే ఉంది... లేదు. మాకు ఏ శబ్దం వినబడలేదు... ఇన్స్యూర్ చెయ్యలేదు. నాకంత సమయం లేదు. రోర్క్ గారు ఈ మధ్యనే ఇచ్చారు... పని మనిషులూ లేరు. అతిథులూ లేరు... అవును. ఇల్లంతా చూడండి... లివింగ్ రూమ్, బెడ్ రూము, బాత్ రూము, వంటిల్లు... ఆఁ. మీరు కూడా చూడొచ్చండి. ప్రేస్ అనుకుంటా? ఏమైనా ప్రశ్నలడగాలనుకుంటున్నారా?”

అడిగేందుకు ప్రశ్నలేమీ లేవు. కథ సమగ్రంగా ఉంది. ఈ రకమైన ఉదంతాన్ని ఈ రకంగా అందించడం ఎప్పుడూ చూడలేదు విలేకర్లు.

రోర్క్ ముఖాన్ని తొలిసారి చూశాక మళ్ళీ చూడకుండా ఉండేందుకు ప్రయత్నించిందామె. అతను తన మాట నిలబెట్టుకున్నాడు. ఆమెను ఆపేందుకు గాని, కాపాడేందుకుగాని ప్రయత్నించలేదు. అడిగినప్పుడు, ఆమె మాటల్ని బలపరచడానికి సరిపోయే సమాధానాలు చెప్పాడు.

వచ్చినవాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు. వెళ్ళిపోయేందుకు సంతోషించినట్టు కనిపించారు. ఆ ఉంగరం కోసం వెతకాల్సిన పనిలేదని షరీఫ్ కు సైతం అర్థమైపోయింది.

“సారీ. నీకు చాలా ఇబ్బంది. పేపర్లలోకి ఎక్కడానికి ఇదొక్కటే దారి మరి” అంది డొమినిక్.

“నీకున్న నక్షత్రనీలాల్లో నేను ఇచ్చింది ఏదో నాకు చెప్పి ఉండాల్సింది.”

“నాకు లేనే లేవు. నాకు నక్షత్ర నీలాలు నచ్చవు.”

“కోర్ట్ లండ్ కన్న ఇది నికార్సయిన డైనమైటింగ్ పని.”

“ఇప్పుడు గెయిల్ ని తను ఉండాల్సిన పక్షానికి నెట్టేశాం మళ్ళీ. నువ్వు నీతినియమాలు లేని సంఘవ్యతిరేక మానవుడివని అనుకుంటాడు దీన్ని బట్టి. బేనర్ నా మీదకూడా మచ్చ వెయ్యడం చూడనీ, తనని. దానినుంచి మటుకు ఎందుకు మినహాయించాలి తనని? హోవార్డ్! నీకున్న దాక్షిణ్యబుద్ధి లేదు నాకు. ఆ సంపాదకీయం చదివాను. దీనిమీద ఏ వ్యాఖ్యా చెయ్యకు. ఆత్మ త్యాగం గురించి మాట్లాడకు. నేను తట్టుకోలేను... షరీఫ్ గారు, బహుశా, నేను దృఢమైనదాన్ని అనుకున్నారేమో. అంత కాదు. ఈ పని నీ కోసం చెయ్యలేదు. నిన్ను మరింత ఇబ్బందిలో పెట్టాను. వాళ్ళు నీ మీద రువ్వతున్న బాణాలకు మరో వదంతి జోడించి పెట్టాను. కానీ హోవార్డ్! వాళ్ళందరికీ వ్యతిరేకంగా మనమిద్దరం ఇప్పుడు కలిసి నిలబడ్డాం. నువ్వు నేరస్థుడివి. నేను వ్యభిచారిణిని. నీకు గుర్తుందా? లంచ్ వేగన్లతో, అపరిచితుల కిటికీలతో, నిన్ను పంచుకోవడానికి భయపడ్డాను. కానీ గడిచిన రాత్రి పేపర్లన్నీటా పులమబడుతుందన్న భయం లేదిప్పుడు. డార్లింగ్! నేనెందుకు సంతోషంగా, స్వేచ్ఛగా ఉన్నానో అర్థమైందా?”

“నువ్వు ఏడుస్తున్నావు అని తర్వాత నీకు ఎప్పుడూ గుర్తు చెయ్యను” అన్నాడు రోర్క్.

పైజమాలతో డ్రెస్సింగ్ గౌనుతో, బ్రేక్ ఫాస్ట్ టేబుల్ తో, ఏకశయ్యతో సహా, ఆ కథ ఆ రోజు మధ్యాహ్నం పేపర్లు అన్నింటిలో వచ్చేసింది న్యూయార్క్ నుంచి.

అల్వా స్కారెట్ వైనాండ్ ఆఫీసుగదికి వెళ్ళి ఒక పేపర్ని డెస్క్ మీదకి విసిరాడు. వైనాండ్ అంటే తనకి ఎంత ప్రేమో అప్పటి వరకు తెలియలేదు స్కారెట్ కి. అతను ఎంతగా గాయ పడ్డాడంటే తీవ్రకోపంతో తిట్టిపోశాడు.

“పనికిమాలినవాడా! బుద్ధి హీనుడా! నీకు ఇలాగే కావాలి. ఇలాగే కావాలి. నాకు చాలా ఆనందంగా ఉంది. తెలివి తక్కువవాడా! ఇప్పుడు ఏం చేద్దాం?”

వైనాండ్ ఆ కథనం చదివి పేపరుకేసి చూస్తూ ఉండిపోయాడు. స్కారెట్ డెస్క్ ముందు నుంచుని ఉన్నాడు. ఏమీ జరగలేదు. అదొక ఆఫీసు అంతే. న్యూస్ పేపరు పట్టుకుని ఒకాయన

డెస్క్ దగ్గర కూర్చున్నాడు. అతను పేపరు పట్టుకున్న వైనాండ్ చేతుల్ని చూశాడు. అవి నిశ్చలంగా ఉన్నాయి. 'సాధారణంగా ఒక మనిషి కంపించకుండా, ఏ ఆధారం లేకుండా చేతుల్ని అలా ఎత్తి పెట్టి ఉంచలేడు' అనుకున్నాడు.

వైనాండ్ తల పైకెత్తాడు. ఒక రకమైన సాత్విక ఆశ్చర్యం తప్ప కళ్ళలో మరేమీ కనిపించలేదు. అక్కడ స్కారెట్ కి ఏం పనా? అని ఆశ్చర్య పడుతున్నట్టున్నాయి అవి. అప్పుడు స్కారెట్ భయంతో గొణిగాడు. "గెయిల్! ఏం చేద్దాం?"

"పేపర్లో వేద్దాం. ఇది న్యూస్."

"కానీ... ఎలా?"

"నీకు ఎలా కావలిస్తే అలా."

స్కారెట్ గొంతు ముందుకు దూకింది. ఎందుకంటే అది చెయి జారితే మరెప్పుడూ దొరకని సందర్భం అని తెలిసింది. ఆ మాట చెప్పే సాహసం మళ్ళీ చెయ్యలేదు. అంతే కాదు. తను అక్కడ చిక్కుబడి ఉన్నాడు. వెనక్కి తలుపు వైపు వెళ్ళేందుకు భయంగా ఉంది.

"గెయిల్! నువ్వు తనకి విడాకులిచ్చేయ్యాలి" తను అక్కడే నిలబడి ఉన్నాడు! వైనాండ్ వైపు చూడడం లేదు. మాటల్ని బయటకి నెట్టేందుకు అరుస్తున్నాడు. "గెయిల్! ఇప్పుడు నీకు వేరే దారి లేదు. మిగిలిన పరువైనా కాపాడుకోవాలి. విడాకులిచ్చేయ్యాలి. సూట్ నువ్వే ఫైల్ చెయ్యాలి."

"అలాగే."

"చేస్తావా? వెంటనే? పాల్ చేత వెంటనే వేయిస్తావా?"

"అలాగే."

స్కారెట్ గది బయటకు హడావిడిగా వెళ్ళాడు. తన ఆఫీసు గదికి పోయి, దదాలున తలుపుమూసి, టెలిఫోన్ అందుకుని వైనాండ్ లాయర్ కి ఫోన్ చేశాడు. విషయం చెప్పి "ఇతర పనులు అన్నీ వదిలి పెట్టేయ్యి. ఇప్పుడే ఫైల్ చెయ్యి. ఇవాళే. తొందరగా. పాల్! అతను మనస్సు మార్చుకోక ముందే వేసేయ్యి" అన్నాడు పదే పదే.

వైనాండ్ తన పల్లె ఇంటికి వెళ్ళాడు కారులో. అక్కడ అతనికోసం ఎదురుచూస్తోంది డొమినిక్.

అతను గదిలోకి రాగానే లేచి నిలబడింది. తమ ఇద్దరి మధ్యా ఫర్నిచర్ ఏమీ అడ్డులేకుండా ఉండేటట్టు ముందుకొచ్చింది. అతను తన శరీరం అంతదినీ చూడాలనుకుంది. అతను ఖాళీ జాగాలో నిలబడి చూశాడు. డొమినిక్ ని చూస్తున్న నిష్పక్షపాత ప్రేక్షకుడినీ, ఆమె ఎదుట నిలబడ్డ మనిషినీ, ఇద్దరినీ ఏక సమయంలో పరిశీలిస్తున్న వాడిలాగా ఆమెను చూశాడు. గెయిల్ వైనాండ్ లా కాదు.

ఆమె ఎదురుచూసింది. కానీ అతను ఏమీ అనలేదు.

"నేను మీకొక కథ నిచ్చాను. అది సర్క్యులేషన్ ని పెంచుతుంది" అంది.

విన్నాడు. కానీ వర్తమాన విషయాలన్నీ అప్రస్తుతాలన్నట్టున్నాడు. ఓవర్ డ్రా చేసి, క్లోజ్ చెయ్యాల్సిన అపరిచితుడి అకౌంటుని బేలన్స్ చేస్తున్న బేంక్ టెల్లర్లా ఉన్నాడు.

“నాకు ఒక్కటే తెలుసుకోవాలని ఉంది. అది కూడా నువ్వు చెబితే తెలుసుకోవాలని. మన పెళ్ళి అయ్యాక అదే మొదటిసారి కదా?”

“అవును.”

“కానీ మొత్తంగా అదే మొదటిసారి కాదు.”

“కాదు. నన్ను పొందిన మొదటి మనిషి అతను.”

“నాకు అర్థమై ఉండాలి. నువ్వు పీటర్ కీటింగ్ని పెళ్ళాడావు, స్టోడర్డ్ ట్రయల్ తర్వాత.”

“మీకు తెలుసుకోవాలని ఉందా? నాకు చెప్పాలని ఉంది. అతను గ్రానైట్ క్వారీలో పని చేస్తున్నప్పుడు కలిశాను. వైనాట్? అతన్ని ఇప్పుడు ఒక చెయిన్ గాంగ్లోనో, జూట్ మిల్లులోనో పెడతారు మీరు. అతను అప్పుడు క్వారీలో పని చేస్తున్నాడు. నా అనుమతి అడగలేదు. నన్ను రేప్ చేశాడు. అలా మొదలైంది. ఈ విషయం వాడుకుంటారా? బేనర్లో వెయ్యాలని ఉందా?”

“అతను నిన్ను ప్రేమించాడు.”

“అవును.”

“అయినా మనకోసం ఈ ఇల్లు కట్టాడు.”

“అవును.”

“ఊరికే తెలుసుకోవాలని.” వెళ్ళిపోబోయాడు.

“పనికిమాలిన వాడా!” అరిచింది డొమినిక్. “ఈ విషయాన్ని ఇలా తీసుకోగలిగిన మనిషివయ్యుండి, నువ్వు ఎలా తయారయ్యావో అలా తయారయ్యే హక్కు లేదు కదా!”

“అందుకే తీసుకుంటున్నాను.”

గది బయటకు వెళ్ళిపోయాడు. తలుపు మృదువుగా మూశాడు.

ఆ సాయంత్రం గై ఫ్రాంకన్ డొమినిక్కి ఫోను చేశాడు. రిటైర్ అయిన దగ్గర్నుంచీ క్వారీ టౌనుకి దగ్గర ఉన్న తన కంట్రీ ఎస్టేట్లో ఒంటరిగా ఉంటున్నాడు. ఆ రోజు ఏ టెలిఫోన్ కాల్నీ స్వీకరించనంది డొమినిక్. కానీ అవతల ఫ్రాంకన్ ఉన్నారని పనిమనిషి చెప్పినప్పుడు రిసీవర్ అందుకుంది. ఆమె ఆశించినట్టు కోపగళం కాక మృదుస్వరం వినిపించింది. “హలో! డొమినిక్!”

“హలో! నాన్నా!”

“నువ్వు వైనాండ్ని విడిచి పెడుతున్నావా?”

“అవును.”

“నువ్వు సిటీకి మారొద్దు. అవసరం లేదు. అతిగా చెయ్యకు. వచ్చి నాతో ఉండు. కోర్ట్ లండ్ విచారణ... ముగిసే దాకా” అతను ‘మాట్లాడని విషయాలు’, సంతోషానికి దగ్గరగా పలికిన అతని దృఢ, సరళ, స్వరం, కలిసి, ఒక్కక్షణం పోయాక ఆమెచేత ఇలా మాట్లాడించాయి.

“అలాగే నాన్నా!” అంది. అది ఒక కుమార్తె గొంతు. అమ్మాయి గొంతు. అందులో అలసట, విశ్వాసం, బెంగ కలిసిన తేలికదనం ఉంది. “నేను సుమారుగా అర్థరాత్రి సమయానికి అక్కడికి వస్తాను. ఒక గ్లాసు పాలు, కొన్ని శాండ్విచ్ లు ఉంచు.”

“ఎప్పుట్లాగా వేగంగా రాకు. రోడ్లు మరీ అంత బాగా లేవు.”

ఆమెను గుమ్మం దగ్గరే కలిశాడు ఫ్రాంకన్. ఇద్దరూ నవ్వుకున్నారు. ప్రశ్నలు, నిందారోపణలు, ఏమీ ఉండవని ఆమెకు అర్థమైంది. ఆమెను చిన్నగా ఉన్న మోర్నింగ్-రూముకి తీసుకెళ్ళాడు. టేబుల్ మీద ఉంది ఆహారం. చీకట్లో ముదురు రంగులో కనిపిస్తోంది పచ్చిక కిటికీగుండా. గడ్డి వాసన, బల్ల మీద కొవ్వొత్తుల వాసన, వెండి గిన్నెలో మల్లికా గుచ్చం వాసన.

ఆమె చల్లబడి గ్లాసు నొకదాన్ని వేళ్ళతో చుట్టి పట్టుకుంది. ప్రశాంతంగా శాండ్విచ్ నములుతోంది. అతను బల్లకి అవతల వైపున కూర్చున్నాడు.

“మాట్లాడతావా నాన్నా?”

“లేదు. పాలు తాగి వెళ్ళిపడుకో.”

“సరే.”

ఒక ఆలివ్ తీసుకున్నాడు. సాలోచనగా పరిశీలిస్తూ కూర్చున్నాడు. రంగు టూత్ పిక్ పైన తిప్పుతున్నాడు దాన్ని. తర్వాత ఆమె కేసి చూశాడు. “చూడు డొమినిక్! ఇదంతా నాకు అర్థం కాదు. ఒకటి మాత్రం తెలుసు. - ఇదే నీకు సరైనది. ఈ సారి, నీకు తగిన వ్యక్తి.”

“అవును, నాన్నా!”

“అందుచేత సంతోషంగా ఉంది.”

ఆమె తలూపింది.

“రోర్కోతో చెప్పు. అతనికి ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు ఇక్కడికి రావచ్చు.”

ఆమె నవ్వింది. “ఎవరికి నాన్నా?” అంది.

“హోవార్డ్ కి చెప్పు.”

ఆమె చెయ్యి బల్లమీద ఉంది. తల చేతిమీదకి వాలింది. కొవ్వొత్తుల వెలుగులో బంగారుకేశాలు చూశాడతను. ఆ స్థితిలో గొంతును అదుపు చేసుకోవడం సులువు కనక, అప్పుడు అంది “నన్ను ఇక్కడే నిద్రపోనివ్వకు. నేను అలిసిపోయి ఉన్నాను” అంది.

కానీ అతనిచ్చిన జవాబు: “అతన్ని వదిలేస్తారు డొమినిక్!”

* * *

అతని ఆదేశం మేరకు న్యూయార్క్‌లోని అన్ని న్యూస్ పేపర్లు వైనాండ్ ఆఫీసుకి వస్తాయి ప్రతిరోజూ. రాసిన ప్రతి పదం చదివాడు. ఉళ్ళో ఏం చెప్పుకుంటున్నారో ఆ వివరం చూశాడు. ఆ కథ కట్టుకథ అని అందరికీ తెలుసు. ఒక మల్టీ మిలియనీర్ భార్య అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఐదువేల డాలర్ల ఉంగరం పోయిందని రిపోర్టు చెయ్యదు. కానీ ఆ కథని ఇచ్చింది, ఇచ్చినట్టు స్వీకరించడానికి తదనుగుణంగా వ్యాఖ్యానించడానికి గాని అడ్డు కాలేదు. ఆ విషయం మీద 'బేనర్' పేజీలలోనే అతి దారుణమైన వ్యాఖ్యలు వచ్చాయి.

అల్వా స్కారెట్‌కి ఒక యుద్ధం దొరికింది. ఇంతకు ముందెప్పుడూ అనుభవానికిరాని నిజమైన తీవ్ర ఉత్సాహంతో దానికి అంకితమై పోయాడు. ఇంతకు ముందు వైనాండ్ పట్ల తను అవిశ్వాసంతో పని చేసి ఉంటే ఇది దానికి పరిహారం అనుకున్నాడు. వైనాండ్ పేరు తిరిగి నిలబెట్టేందుకు ఒక మార్గం కనిపించింది. ఒక నీతిలేని స్త్రీపట్ల చూపిన గొప్ప ప్రేమకు బలి అయిన వ్యక్తిగా వైనాండ్‌ని ప్రజలకు చూపించ నారంభించాడు. అతని నిర్ణయానికి విరుద్ధంగా ఒక నీతిమాలిన పనిని సమర్థించమని డొమినిక్ బలవంత పెట్టిందన్నాడు. తన ప్రియుడి కోసం భర్త పత్రికని, అతని వైఖరిని, ప్రతిష్ఠను, యావజ్జీవన ఫలాన్ని ఇంచుమించుగా నాశనం చేసేసిందన్నాడు. వైనాండ్‌ని క్షమించాలని పాఠకులను అభ్యర్థించాడు. ఒక విషాదకర, ఆత్మత్యాగ ప్రేమని తన సమర్థనగా చూపించాడు. స్కారెట్ లెక్క ఏమిటంటే - డొమినిక్‌పట్ల వాడిన ప్రతి చెత్త విశేషణం వైనాండ్ పట్ల సానుభూతిని కలగజేస్తుందని - విలోమ నిష్పత్తి లెక్క స్కారెట్‌కి ఉన్న బురదజల్లే నేర్పుని ఈ లెక్క పోషించింది. అది పనిచేసింది. ప్రజా స్పందన లభించింది. ప్రత్యేకించి లోగడ బేనర్‌ని చదివే స్త్రీ పాఠకుల స్పందన. నెమ్మదిగా, కష్టంగా సాగే పత్రిక పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమానికి అది దోహదపడింది.

ఉత్తరాలు రావడం మొదలైంది. అవి ఉదారంగా సానుభూతి చూపించాయి. డొమినిక్ పట్ల అసభ్య వ్యాఖ్యలు చెయ్యడంలో విశృంఖలంగా ఉన్నాయి అవి. “అచ్చం పాత రోజులలాగానే, గెయిల్! అచ్చం అలాగే” అన్నాడు సంతోషంగా. లేఖలన్నీ వైనాండ్ డెస్క్ మీద దొంతరగా పెట్టాడు. వైనాండ్ ఒంటరిగా ఆఫీసుగదిలో కూర్చున్నాడు ఉత్తరాలతో. గెయిల్ వైనాండ్‌కిది అత్యంత బాధాకరమని స్కారెట్ ఊహించలేక పోయాడు. ప్రతి లేఖను, ప్రయత్నంమీద చదివాడు. ఎవరిని 'బేనర్' నుంచి రక్షించాలనుకున్నాడో ఆ డొమినిక్ గురించి.

బిల్డింగ్‌లో ఇద్దరూ కలిసినప్పుడు స్కారెట్ ఆశగా చూశాడు వైనాండ్ వైపు. ముఖంపైన ఆదుర్దాతో కూడిన తాత్కాలిక అరనవ్వు. చక్కగా నేర్చుకుని ఇంచక్కగా ఆచరణలో పెట్టిన పాఠాన్ని టీచర్ మెచ్చుకుంటారని కుతూహలంగా ఎదురుచూస్తున్న విద్యార్థిలా చూశాడు. వైనాండ్ ఏమీ అనలేదు. ఒకసారి సాహసించాడు స్కారెట్.

“తెలివిగా చేశాం, కదా?” అన్నాడు.

“అవును.”

“పితకడానికి ఇంకా అవకాశం ఎక్కడన్నా ఉందేమో తట్టేందా?”

“అది నీ పని అల్వా!”

“తనే అన్నిటికీ మూలం గెయిల్! ఇది మొదలుకాక ముందెప్పుడో... నువ్వు తనని పెళ్ళి చేసుకున్నప్పుడే మొదలైంది. అప్పుడు నాకు భయం వేసింది. అది మొదలు, నీ పెళ్ళిని కవరు చెయ్యడానికి అనుమతించలేదు. గుర్తుందా? అది ఒక సూచన. బేనర్ని నాశనం చేసేసింది. కానీ నేను ఇప్పుడు తన శరీరం పునాదిగా మళ్ళీ బేనర్ని పునర్నిర్మించకపోతే చూడు. అచ్చంగా ఇంతకు ముందులా. మనం పాత బేనర్లా చేస్తా.”

“అలాగే.”

“ఏమన్నా సలహాలిస్తావా గెయిల్? ఇంకేం చెయ్యమంటావో చెప్పు.”

“నీకు కావలసినట్టు చెయ్యి అల్వా!”

18

తెరిచిన కిటికీలో ఒక చెట్టు కొమ్మ వేలాడుతోంది. ఆకాశం నేపథ్యంగా ఊగుతున్న ఆకులు - సూర్యుణ్ణి, వేసవిని ఎంత వాడుకున్నా తరగని భూసంపదని తమలో గర్భీకరించుకుని, ప్రకటిస్తున్నాయి. డొమినిక్కి, నేపథ్యంగా ఉన్న ప్రపంచం గుర్తొచ్చింది. జీవితపు అర్థం తెలియచేసేందుకు చెట్టుకొమ్మను వంచుతున్న రెండు చేతులు గుర్తొచ్చాయి. నది అవతల ఉన్న న్యూయార్క్ నగర ఆకాశరేఖని తాకుతూ వేలాడుతున్నాయి ఆకులు. సూర్యకిరణాల దండల్లా నిలుచున్న ఆకాశ భవనాలు, దూరం వేసవి రెండూ కలిసి సున్నం వేసినట్టున్నాయి. హోవార్డ్ రోడ్ కేసు విచారణను చూసేందుకు వచ్చిన జనంతో కౌంటీ కోర్టు రూము నిండిపోయింది.

రోడ్ డిఫెన్స్ టేబుల్ దగ్గర కూర్చుని ప్రశాంతంగా వింటున్నాడు. ప్రేక్షకులలో మూడో వరసలో కూర్చుంది డొమినిక్. ఆమెకేసి చూసిన జనానికి ఆమె చిరునవ్వు నవ్వుతున్నట్టు అనిపించింది. కానీ ఆమె నవ్వుడం లేదు. కిటికీలోని ఆకుల్ని చూస్తోంది.

గెయిల్ వైనాండ్ కోర్టు హాలు చివర కూర్చున్నాడు. హాలు నిండాక, ఒంటరిగా, ఆలస్యంగా వచ్చాడు. తన చుట్టూ ఉన్న చూపుల్ని, కెమేరా బల్బుల మెరుపుల్ని గమనించలేదు. రెండు వరసల సీట్లమధ్య ఒక్క క్షణం ఆగి ఆ ప్రదేశాన్ని సర్వే చేస్తూ నిలబడ్డాడు - ఎందుకు సర్వే చెయ్యకూడదన్నట్టు. గ్రే కలర్ వేసవి సూట్ వేసుకున్నాడు. పెట్టుకున్న పనామా హేట్ అంచు ఒక వైపు పైకి తిరిగి మిగిలినచోట్ల కిందకి వేలాడుతోంది. తక్కిన హాలుతో బాటే, అలాగే, డొమినిక్నీ చూశాడు. కూర్చున్నాక రోడ్ని చూశాడు. వైనాండ్ వచ్చింది మొదలు రోడ్ చూపులు పదేపదే అతనివైపు వస్తున్నాయి. రోడ్ తనవైపు చూసినప్పుడల్లా మొహం తిప్పుకుంటున్నాడు వైనాండ్.

ప్రాసిక్యూటర్ జ్యూరీలను సంబోధిస్తూ తన ప్రారంభోపన్యాసం చేశాడు. “స్టేట్ నిరూపించదలచిన కారణం సాధారణ మానవ ఉద్వేగాలను దాటి పోయి ఉన్నది. మాలో ఎక్కువ మందికి అది భయంకరమైనది, ఊహకి అందనిది.”

డొమినిక్, మేలొరి, హెల్లర్, లాన్సింగ్, ఎన్రైట్, మైక్, ఫ్రాంకన్లతో బాటు కూర్చుంది. ఫ్రాంకన్ని ఆమెతో చూసి అతని స్నేహితులు ఆశ్చర్యసహిత అభ్యంతరానికి గురయ్యారు. అదే

వరసలో ఒక తోక చుక్కలా కూర్చున్నారు ప్రసిద్ధులు. ముందు చిన్న తలలాగ ఎల్స్వర్త్ టూహీ ఉన్నాడు. సమూహంలో ప్రముఖుల తోక వ్యాపించింది. లోయిస్ కుక్, గార్డ్స్ ఎల్. ప్రిస్కాట్, గస్వెబ్, లాన్స్లెట్ క్లాక్, ఐక్, జూల్స్ ఫౌగర్, శాలీ బ్రెంట్, హోమర్ స్లోటర్న్, మిచెల్ లేటన్ కనిపిస్తున్నారు.

“డైనమైట్ ఒక బిల్డింగ్ని తుడిచిపెట్టేసింది. అతని ఉద్దేశం అతని ఆత్మ నుంచి మానవీయ భావననే పేల్చిపారేసింది. జెంటిల్మెన్ ఆఫ్ ది జ్యూరీ! మనం లోకంలోని అత్యంత క్రూరమైన పేలుడు పదార్థంతో అంటే అతి స్వార్థపూరితుడైన మనిషితో వ్యవహరిస్తున్నాం.”

కుర్చీల్లో, కిటికీల అంచుల్లో, సీట్ల వరసల్లో గోడలకి అతుక్కుని ఏకశిలా మానవుడిలా ఉంది జన సమూహం. లేత రంగులో కోలగా ముఖాలు మాత్రం విడిగా, ఒంటరిగా, ప్రత్యేకంగా కనిపిస్తున్నాయి. ఏ రెండూ ఒకలా లేవు. ప్రతిముఖం వెనకా ఒక జీవితకాలమో, సగం దాటిన జీవితకాలమో ఉంది. పూనిక ఉంది, ప్రయత్నం ఉంది. ఆశ ఉంది. నిజాయితీ గానో మోసపూరితంగానో సంకల్పించిన ప్రయత్నం అయితే ఉంది. అది ఒకే ముద్ర వేసింది. ద్వేష పూరితమైన చిరునవ్వుతో కూడిన పెదవుల మీద, వైరాగ్యంతో కూడిన పెదవుల మీద, సందిగ్ధ మర్యాదతో బిగుసుకున్న పెదవుల మీద ఒకటే ముద్ర వేసింది. బాధను ముద్రించింది.

“... ఈనాడు - ప్రపంచం పెద్దపెద్ద సమస్యలతో సతమతమౌతున్న ఈ యుగంలో - మానవ మనుగడనే ప్రశార్థకం చేసిన అనేక ప్రశ్నలకి జవాబులన్నేషిస్తున్న వేళ. ఈ మనిషి తన అస్పష్ట, దుర్గ్రాహ్య, అనవసర కళాభిప్రాయానికి ఎంత ప్రాముఖ్యం ఇస్తున్నాడంటే దాన్ని తన ఏకైక ఆశయం చేసుకుని దాని ప్రేరణతో మొత్తం సంఘానికి వ్యతిరేకంగా నేరానికి పాల్పడ్డాడు.”

ఒక సంచలనాత్మక కేసును, ప్రముఖుల్ని, చూసేందుకు, కబుర్లకి పనికొచ్చే సామగ్రిని సమకూర్చుకునేందుకు - నలుగురిలో కనబడేందుకు - కాలక్షేపం చేసేందుకు - వచ్చారు జనం. వాళ్ళు తిరిగి వెళ్ళిపోతారు. - కోరుకోని ఉద్యోగాలకు, ప్రేమించని కుటుంబాలకు, ఎన్నుకోని మిత్రుల దగ్గరకు, డ్రాయింగు రూములకు, సాయంత్రపు దుస్తులకు, కాక్టైల్ గ్లాసులకు, సినిమాలకు, చెప్పుకోలేని బాధకు, హత్యకు గురైన ఆశకు, అందని కోరికలకు, ఏ అడుగూ పడని బాటమీద మౌన సందిగ్ధతలో ఉండిపోయేందుకు, తిరిగి వెళ్ళిపోతారు. ఆలోచించకుండా, మాట్లాడకుండా, విస్మరిస్తూ, లొంగిపోతూ, త్యజిస్తూ గడిచే రోజులకు, తిరిగి వెళ్ళిపోతారు. అయితే ప్రతివాళ్ళకీ ఒక మరిచిపోని క్షణం ఉంది. ఒక ఉదయం ప్రత్యేకించి ఏమీ జరగని క్షణమో, ఆకస్మాత్తుగా మళ్ళీ ఎప్పుడూ వినని ఒక సంగీతపుతునక విన్న క్షణమో, బస్సులో ఒక అపరిచితుడి ముఖాన్ని చూసిన క్షణమో జీవితానికి మరో అర్థం తెలియజేసిన క్షణమో. అంతే కాదు. ప్రతివాళ్ళకీ గుర్తు ఉండే ఇతర సమయాలుంటాయి. నిద్రలేని రాత్రి కావచ్చు. నిలకడగా వానకురుస్తున్న మధ్యాహ్నం కావచ్చు. చర్చిలో కూర్చున్న వేళ కావచ్చు. సూర్యాస్తమయ సమయం కావచ్చు. నిర్జనవీధిలో నడిచిన వేళ కావచ్చు - ఈ లోకంలో ఇంత బాధ, ఇంత కురూపం ఎందుకుందా అని ఆలోచనలో పడే సమయాలు. జవాబు వెతికే ప్రయత్నం చెయ్యలేదు వాళ్ళు. జవాబు అవసరమే లేదన్నట్టుగా జీవితం

కొనసాగించారు. అయితే ప్రతి వ్యక్తికీ, ఒక సమయం తెలుసు. ఏకాంత నగ్న నిజాయితీలో ఒక జవాబు అవసరం అని తట్టిన సమయం.

“... ఇతను ఒక దయా, దాక్షిణ్యం లేని స్వార్థపరుడు, పొగరుబోతు, అహంకారి. ఏది ఏమైనా తన పంతం నెగ్గితీరాలనుకునే వాడు...”

జ్యూరీ బాక్స్ లో పన్నెండు మంది కూర్చుని ఉన్నారు. వాళ్ళు వింటున్నారు. ముఖాల్లో శ్రద్ధ కనబడుతోంది. ఏ ఉద్వేగమూ లేదు. వీళ్ళూ చాలా కఠినమైన కనిపిస్తున్నారని జనం గుసగుసలాడుకున్నారు. అందులో వ్యాపార సంస్థలకు చెందిన ఇద్దరు ఎగ్జిక్యూటివ్లు, ఇద్దరు ఇంజనీర్లు, ఒక గణిత శాస్త్రజ్ఞుడు, ఒక ట్రక్కు డ్రైవరు, ఒక తాపీ మేస్త్రీ, ఒక ఎలెక్ట్రిషియన్, ఒక తోటమాలి, ముగ్గురు ఫాక్టరీ వర్కర్లు ఉన్నారు. జూరీ ఏర్పాటుకి కొంత సమయం పట్టింది. రోర్స్ చాలామంది సేల్స్ మన్లను కాదన్నాడు. ఆ పన్నెండుగురినీ ఎన్నుకున్నాడు. ‘ఒక ఔత్సాహికుడు, తన డిఫెన్సును తనే నిర్వహించుకునేందుకు పూనుకున్నప్పుడు ఇంతే అవుతుంది. లాయర్ అయితే సాత్వికులైన వాళ్ళని ఎన్నుకునేవాడు. దయాభ్యర్థనకు స్పందించే అవకాశం ఉన్నవాళ్ళని ఎన్నుకుని ఉండేవాడు. రోర్స్ అతి కఠినమైన ముఖాల్ని ఎన్నుకున్నాడు’ అనుకున్నాడు ప్రాసిక్యూటర్.

“... ఏ ధనికుడి భవనమో అయితే ఆ కథవేరు. కానీ హౌసింగ్ ప్రాజెక్ట్! జెంటిల్ మెన్ ఆఫ్ ది జ్యూరీ! ఒక హౌసింగ్ ప్రాజెక్ట్!!”

పొడుగాటి బెంచ్ మీద జడ్జి నిటారుగా కూర్చున్నాడు. వెండి జట్టు, ఆర్మీ ఆఫీసర్ కి ఉండే గంభీర ముఖం.

“... సమాజ సేవ కోసం శిక్షణ పొందిన ఒక వ్యక్తి, ఒక భవన నిర్మాత, విధ్వంసకుడిగా మారాడు...”

ఆ గళం అలా సాగుతూనే ఉంది. అందులో అభ్యాసం వల్ల వచ్చిన ధీమా ఉంది. హాలును నింపిన ముఖాలు మంచి విందు భోజనాన్ని ఆనందించినట్టు ఆనందిస్తున్నాయి. వాళ్ళకి ఇది తృప్తికరంగా ఉంది. ఒక గంట లోపుగానే మరిచిపోతారు కానీ ప్రతి వాక్యంతో ఏకీభవిస్తున్నారు. వాళ్ళు ఇంతకు ముందు విన్నదే. ఎప్పుడూ వింటున్నదే. లోకం జీవిస్తున్నదే అలా. కాళ్ళ ముందున్న నీటి గుంటలా ఉంది. దానికి వేరే రుజువక్కర లేదు.

ప్రాసిక్యూటర్ తన సాక్షుల్ని ప్రవేశపెట్టాడు. రోర్స్ ని అరెస్టు చేసిన పోలీసు బోనెక్కాడు. ముద్దాయిని తను ఎలెక్ట్రిక్ ప్లంజర్ పక్కన ఉండగా చూసినట్టు చెప్పాడు. ఆ ఘటనా స్థలం నుంచి తననెలా దూరంగా పంపించి వేశారో చెప్పాడు నైట్ వాచ్ మన్. అతని సాక్ష్యం క్లుప్తంగా ఉంది. డొమినిక్ వ్యవహారాన్ని నొక్కి చెప్పకూడదనుకున్నాడు ప్రాసిక్యూటర్. సైటులో స్టోర్స్ నుంచి డైనమైట్ అదృశ్యమైన విషయాన్ని ద్రువీకరించాడు కాంట్రాక్టర్ గారి సూపరింటెండెంటు. కోర్టులండీకి సంబంధించిన అధికారులు, బిల్డింగ్ ఇన్ స్పెక్టర్లు, ఎస్టిమేటర్లు, వచ్చి భవన వివరాలు తెలియజేసి నష్ట పరిమాణాన్ని వివరించారు. అక్కడితో మొదటిరోజు విచారణ ముగిసింది.

తర్వాత రోజు పిలిచిన తొలిసాక్షి పీటర్ కీటింగ్. సాక్షి పీఠం ముందుకు వాలి నిలబడ్డాడు. ప్రాసిక్యూటర్ కేసి వినయంగా చూశాడు. అప్పుడప్పుడూ అతని కళ్ళు కదులుతున్నాయి. జన సమూహాన్ని, జ్యూరీని, రోర్స్ ని చూస్తున్నాడు. ఎవరిని చూసినా చూడనట్టే ఉంది.

“కీటింగ్ గారూ! కోర్ట్ లండ్ హోమ్స్ అని పిలవబడే, మీకు అప్పగించబడిన ఈ ప్రాజెక్టుని మీరు డిజైన్ చేసిందీ లేనిది ప్రమాణ పూర్వకంగా చెప్పగలరా?”

“లేదు. నేను చెయ్యలేదు.”

“ఎవరు డిజైన్ చేశారు?”

“హోవార్డ్ రోర్స్.”

“ఎవరి అభ్యర్థన మేరకు?”

“నా అభ్యర్థన మేరకు.”

“మీరు అతని దగ్గరకు ఎందుకు వెళ్ళారు?”

“నా అంతట నేను చెయ్యలేను గనక.”

ఆ గొంతులో నిజాయితీ ధ్వనించలేదు. ఎందుకంటే అటువంటి నిజాన్ని చెప్పినప్పుడు ఉండే ప్రయత్నం లేదు. అది సత్యస్వరం కాదు. అసత్య స్వరమూ కాదు. అందులో ఏమీ పట్టనితనం ఉంది, అంతే. ప్రాసిక్యూటర్ ఒక కాగితం అందించి “మీరు సంతకం చేసిన అగ్రిమెంటు ఇదేనా?” అని అడిగాడు.

కాగితం చేతితో పట్టుకుని “అవును” అన్నాడు కీటింగ్.

“అది హోవార్డ్ రోర్స్ సంతకమేనా?”

“అవును.”

“ఈ అగ్రిమెంటులో ఉన్న షరతులను జ్యూరీకి వినిపించగలరా?”

కీటింగ్ పైకి చదివాడు. బాగా ప్రాక్టీస్ చేసినందు వల్ల గొంతు ఒకేలా సాగింది. ఈ పత్రం ఒక సంచలనంగా ఉద్దేశించబడిందని కోర్టులో ఎవరూ గుర్తించలేదు. ఒక ప్రసిద్ధ వాస్తు శిల్పి తన అసమర్థతను బహిరంగంగా ఒప్పుకున్నట్టు లేదు. కంఠతా పట్టిన పాఠాన్ని అప్పగించినట్టుంది. అద్భుతగిలితే తర్వాత వాక్యాన్ని చెప్పలేడనీ, మొదటి నుంచీ ప్రారంభించాల్సి వస్తుందనీ అనిపించింది ప్రజలకి.

కీటింగ్ చాలా ప్రశ్నలకి జవాబులు చెప్పాడు. కీటింగ్ భద్రపరిచిన, రోర్స్ గీసిన కోర్ట్ లండ్ అసలు డ్రాయింగ్స్ ని, వాటికి కీటింగ్ తయారు చేసిన కాపీలని, కట్టిన తర్వాత కోర్ట్ లండ్ ఫోటోగ్రాఫుల్ని, సాక్ష్యాలుగా సమర్పించాడు ప్రాసిక్యూటర్.

“ప్రిస్మాట్ గారు, వెబ్ గారు సూచించిన నిర్మాణపరమైన మార్పులకి మీరంత గట్టిగా ఎందుకు అభ్యంతరం చెప్పారు?”

“హోవార్డ్ రోర్క్కి భయపడ్డాను.”

“అతని స్వభావంగురించి మీకు అవగాహన ఉంది కదా! ఏం జరుగుతుందని ఊహించారు?”

“ఏదైనా?”

“అంటే?”

“నాకు తెలియదు. నాకు భయం వేసింది. నేను భయపడుతూ ఉండేవాణ్ణి.” ప్రశ్నలు కొనసాగాయి. కథ మామూలు కథ కాదు. అయినా శ్రోతలకి విసుగెత్తింది. ఒక పాత్రధారి చెప్పిన మాటల్లా లేవవి. అతనికన్న ఇతరసాక్షులకే ఈ కేసుతో మరింత ఎక్కువ వ్యక్తిగత సంబంధం ఉన్నట్లు అనిపించింది.

కీటింగ్ బోను దిగినప్పుడు ‘ఒక మనిషి నిష్క్రమణవల్ల ఏ మార్పు జరగలేదు!’ అన్న వింత భావన కలిగింది ప్రేక్షకులకి. అసలు ఎవరూ నిష్క్రమించనే లేదన్నట్లు అనిపించింది.

“ప్రాషిక్యూషన్ ముగిసింది” అన్నాడు డిస్ట్రిక్టు అటార్నీ.

రోర్క్ లేచాడు. “యువర్ ఆనర్! నేను ఏ సాక్షుల్నీ పిలవను. నా రుజువు నా వాదనసారం మాత్రమే. నేను చెప్పబోయే మాటలే.”

“ప్రమాణం చెయ్యండి.”

రోర్క్ ప్రమాణం చేశాడు. సాక్షి పీఠం మెట్లవద్ద నిలబడ్డాడు. ప్రేక్షకులు అతన్నే చూస్తున్నారు. అతనికి ఏ అవకాశమూ లేదని వాళ్ళకి అనిపించింది. అతని వల్ల ఎంతో మందిలో ప్రేరేపితమైన అభద్రతా భావాన్ని, వైనం తెలియని కోపాన్ని, విడిచి పెట్టగలిగారు వాళ్ళు. అందువల్ల మొదటిసారిగా అతన్ని ఉన్నవాడిని ఉన్నట్లుగా చూడగలిగారు. భయం అంటే ఏమిటో బొత్తిగా తెలియనివాణ్ణి చూడగలిగారు.

వాళ్ళు అనుకుంటున్న భయం మామూలు భయం కాదు. అర్థమయ్యే ప్రమాదానికి స్పందనగా వచ్చే భయం కాదు. అది, ఇదీ అని చెప్పుకోలేని దీర్ఘకాలిక భయం. వాళ్ళు దేనితో జీవితం గడుపుతున్నారో ఆ భయం. వాళ్ళకి బాధాకరాలయిన సమయాలు కొన్ని గుర్తుకొచ్చాయి - ఒంటరిగా ఉండగా తను చెప్పగలిగిన మంచి మాటలు ఆలోచించి, అవసరమయినప్పుడు అవి దొరక్క, తమ ధైర్యాన్ని దోచుకున్న మనుషుల్ని అసహ్యించుకున్న సమయాలు. - తమతమ మనస్సులకి తాము ఎంత దృఢమైన వాళ్ళో, ఎంత సమర్థులో తెలిసి కూడా ఆ అందమైన చిత్రం వాస్తవాకారం దాల్చలేక పోయింది కదా అని విచారించే సమయాలు. అవి కలలా? ఆత్మ భ్రాంతులా? లేక, పుట్టకుండానే భయమో, అవసరమో, పరాధీనతో, అసహ్యమో, ఏదో పేరు తెలియని ఉద్వేగం తినేస్తే హత్యకు గురైన వాస్తవాలా?

ప్రతి మనిషీ తన అమాయక, మానసిక ఆవరణలో నిలుచున్నట్లు వాళ్ళ ముందు నిలుచున్నాడు రోర్క్. కానీ రోర్క్ అలా నిలుచున్నది తన పట్ల విరోధభావం ఉన్న సమూహం ముందు. వాళ్ళకి ఆకస్మాత్తుగా అర్థమైంది ఈ మనిషిని అసహ్యించుకోవడం అసాధ్యమని.

ఒక క్షణం అతని చైతన్యపువైఖరి వాళ్ళకి అర్థమైంది. ఎవరిని వారు ప్రశ్నించుకున్నారు; 'నాకు ఎవరి ఆమోదముద్ర అయినా అసలు అవసరమా? అదంత ముఖ్యమా? నేను బంధితుడినా?' అని. ఆ క్షణంపాటు ప్రతిమనిషీ స్వతంత్రుడయ్యాడు - హాలులో ఉన్న ప్రతి ఇతర మానవుడిపట్ల సద్భావం అనుభవించేటంత స్వతంత్రుడయ్యాడు.

ఒక క్షణమే. నిశ్శబ్ద క్షణం. రోర్స్ మాట్లాడడానికి సంసిద్ధుడయ్యాడు.

“వేలసంవత్సరాల క్రితం మొదటిమనిషి నిప్పు నెలా తయారుచెయ్యాలో కనిపెట్టాడు. తన సోదరమానవులకి నిప్పుని వెలిగించడం ఎలాగో నేర్పడానికి అతను బహుశా కాలిపోయి ఉండొచ్చు. మానవజాతి భయపడే ఒక రాక్షసితో వ్యవహరించిన ఆ మనిషి దుర్జనుడుగా పరిగణించబడ్డాడు. కానీ అప్పట్నుంచీ మనిషికి నిప్పు దొరికింది. - వెచ్చగా ఉండడానికి, ఆహారం వండుకోవడానికి, తమ గుహలో వెలుగు నింపుకోవడానికి. వాళ్ళు ఊహించలేని కానుకను ఇచ్చాడు అతను. భూమినుంచి చీకటిని పారదోలాడు. శతాబ్దాల తర్వాత మొదటి మనిషి చక్రాన్ని రూపొందించాడు. తను ఏ చట్రంమీద తన సోదరులకు చక్రనిర్మాణం నేర్పించాడో దానిపైనే బహుశా అతను హింసకు గురై ఉంటాడు. హద్దులు మీరిన వాడిగా, నిషేధిత ప్రాంతాలలోకి దుస్సాహసంతో ప్రవేశించినవాడిగా పరిగణింపబడ్డాడు. కానీ అప్పటినుంచి మనిషి ఏ దిక్చక్రాన్నయినా దాటి ప్రయాణించ గలిగాడు. వాళ్ళు ఊహించని ఒక కానుక నిచ్చి ప్రపంచపు దారుల్ని తెరిచాడు అతను.

“మానవజాతి నమోదు చేసిన, ప్రతి ప్రారంభకథ తొలి అధ్యాయంలోనూ ఒక మనిషి, దేనికీ లొంగనివాడు, మొదటివాడు, నిలబడి ఉంటాడు. ప్రొమిథియస్ని గొలుసులతో ఒక బండరాయికి కట్టి రాబందులకి ఆహారంగా వదిలేశారు. - అతను దేవతల నిప్పుని దొంగిలించాడని. ఆడమ్ని బాధల పాలు చేశారు - జ్ఞాన వృక్ష ఫలాన్ని తిన్నాడని. అది ఏ పురాగాథ అయినా కావచ్చు, దాని వైభవం ఒక్కడితో మొదలైందనీ, వాడు తన ధైర్యానికి పరిహారం చెల్లించాడనీ, స్మృతుల నీడల్లో మానవ జాతికి తెలుసు.

“తమ దర్శనం తప్ప మరే ఆయుధమూ లేకుండా కొత్తదారులలో తొలి అడుగులు వేసిన మనుషులు శతాబ్దాలుగా ఉన్నారు. వాళ్ళ లక్ష్యాలు వేర్వేరు కానీ అందరిలోనూ సమానంగా ఉన్న అంశాలు ఇవీ - అడుగు మొదటిది, బాట కొత్తది, చూపు సొంతది. ప్రతిఫలంగా దొరికింది మాత్రం అసహ్యం. గొప్ప స్రష్టలంతా - చింతనశీలురు, కళాకారులు, శాస్త్రవేత్తలు, ఆవిష్కర్తలు - తమ కాలపు మానవుల్ని ఎదుర్కొని ఒంటరిగా నిలబడ్డారు, ప్రతి గొప్ప, కొత్త, ఆలోచనకీ వ్యతిరేకత ఎదురైంది. ప్రతి గొప్ప, కొత్త ఆవిష్కరణా, ఖండనకి గురైంది. మొదటి మోటార్ని బద్ధిహీనత అన్నారు. మొదటి విమానాన్ని అసాధ్యం అన్నారు. యంత్రపు మగ్గాన్ని ప్రమాదకరం అన్నారు. మత్తుమందుని పాపభూయిష్టం అన్నారు. కానీ స్వీయదర్శనం గల మనుషులు ముందుకే సాగిపోయారు. వాళ్ళు పోరాడారు. బాధలకు గురయ్యారు. మూల్యాలు చెల్లించారు. కానీ వాళ్ళు గెలిచారు.

“ఏ స్రష్టకీ సోదర మానవసేవ ప్రేరణ కాలేదు, వాళ్ళు అతను ఇచ్చిన కానుకని తిరస్కరించారు కనక. ఆ కానుక వాళ్ళ సోమరి దైనందిన చర్యని ధ్వంసం చేసింది. తన

సత్యమే అతనికి ఏకైక ప్రేరణ. అతని సొంత సత్యం, దాన్ని సాధించడానికి తనదైన మార్గంలో చేస్తున్న పని, ఈ రెండే ప్రేరణలు. ఒక సింఘనీ, ఒక పుస్తకం, ఒక యంత్రం, ఒక ఫిలాసఫీ, ఒక విమానం, ఒక భవనం - అదే తన లక్ష్యం, తన జీవితం కూడా. తన సృష్టిని విన్న వాళ్ళు, చదివినవాళ్ళు, నడిపినవాళ్ళు, నమ్మినవాళ్ళు, ఎగిరినవాళ్ళు, నివసించిన వాళ్ళు కారు, సృష్టి మాత్రమే - దాన్ని వాడుకున్నవాళ్ళు కాదు, సృష్టి మాత్రమే. దాని నుంచి ఇతరులు పొందిన లబ్ధి కాదు. తన సత్యానికి ఆకారాన్ని ఇచ్చిన సృష్టి ముఖ్యం. అతను అన్నిటికన్నా, తన సత్యాన్నే మిన్నగా భావించాడు.

“అతని దర్శనం, బలం, ధైర్యం ఇవన్నీ అతని సొంత చైతన్యంనించే వచ్చాయి, చైతన్యం అంటే అహమే. స్పృహ. ఆలోచన, అనుభూతి, వివేచన, క్రియ - ఇవి అహం యొక్క చర్యలు, విధులు.

“ప్రప్టలు ఎవరూ స్వార్థరహితులు కారు, స్వయంసమృద్ధం, స్వయంచోదకం, స్వయంభువం అయి ఉండడమే వాళ్ళ శక్తి రహస్యం. ఆ శక్తే తొలి కారణం. అదే జీవ బలం, అదే ప్రధాన చోదకం. ప్రప్ట అన్నవాడు దేనినీ, ఎవరినీ సేవించడు. తనకోసం తను జీవిస్తాడు.

“తన కోసం తను జీవించడం ద్వారానే మానవజాతి వైభవ వికాసాలుగా పరిణమించే వస్తువుల్ని సృష్టించగలడు.

“మనిషికి మెదడు ద్వారా తప్ప బతుకు లేదు. భూమిమీదకు అతను నిరాయుధుడిగా వస్తాడు. మెదడొక్కటే అతని ఆయుధం - జంతువులు బలంతో ఆహారాన్ని సంపాదించు కుంటాయి. మనిషికి ఆయుధాలవంటి గోళ్ళులేవు. కోరలులేవు. కొమ్ములులేవు. గొప్ప కండబలమూలేదు. అతను ఆహారాన్ని పెంచనైనా పెంచాలి. వేటాడడమైనా చెయ్యాలి. పెంచడానికి ఆలోచన కావాలి. వేటాడేందుకు ఆయుధాలు కావాలి. ఆయుధాల తయారీకి ఆలోచన కావాలి. ఈ స్థూల అవసరం నుంచి ఉన్నత ఆధ్యాత్మిక విశ్లేషణదాకా, చక్రం నుంచి ఆకాశహర్షం దాకా మనం ఏదై ఉన్నామో అది, మనం దేన్ని పొందామో అది ఒకే గుణం నుంచి పుట్టింది. - మెదడుకున్న ఆలోచన అనే గుణం నుంచి.

“కానీ మెదడన్నది వ్యక్తి గుణం. గుంపు మెదడు అంటూ ఏమీ ఉండదు. సామూహిక ఆలోచన అన్నదీ ఉండదు. మనుషుల సమూహం ఒక అంగీకారానికి రావడం అంటే రాజీ పడిపోవడం. ఎందరో వ్యక్తుల ఆలోచనలకు సగటు కట్టడం. అది ప్రాథమిక చర్య నుంచి పుట్టిన రెండవ శ్రేణి చర్య. ప్రాథమిక చర్య - అంటే తర్కించడం అనే చర్య - ప్రతి మానవుడు ఒంటరిగా జరపాల్సిన చర్య. భోజనాన్ని అనేక మందితో పంచుకోవచ్చు. దాన్ని సామూహిక జీర్ణకోశంలో అరిగించుకోవడం కుదరదు. మరొకరికోసం శ్వాసించేందుకు ఎవరూ తన ఊపిరితిత్తులు వాడలేరు. మరొకరి బదులుగా ఆలోచించేందుకు మెదడునూ వాడలేరు. శారీరిక చర్యలు, చైతన్య సంబంధ చర్యలు అన్నీ వ్యక్తి గణాలు. వాటిని పంచడం, బదిలీ చెయ్యడం కుదరదు.

“ఇతరుల ఆలోచనల నుంచి వచ్చిన ఉత్పత్తులు మనకు సంక్రమిస్తాయి. మనకు చక్రం వస్తుంది. దాని నుంచి బండిని తయారు చేస్తాం. బండి ఆటో మొబైల్ అవుతుంది. అది

విమానమౌతుంది. ఈ క్రమంలో మనం ఇతరుల నుంచి పొందుతున్నది వాళ్ళ ఆలోచనా ఫలితాన్నే. ఇక్కడ చోదకశక్తి సృజనగుణమే. అది వాళ్ళ ఆలోచనాఫలితాన్ని ముడి పదార్థంగా వాడుకుని తర్వాత అంచెకు చేరుస్తుంది. ఆ సృజనగుణం ఇవ్వగలిగేది పొందగలిగేది కాదు. పంచుకోగలిగేది ఎరువు తెచ్చుకోగలిగేది కాదు. అది ఒంటరి వ్యక్తిది. సృష్టించే శక్తి ప్రష్ట ఆస్తి. మనుషులు ఒకరి నుంచి ఒకరు నేర్చుకుంటారు. అయితే నేర్చుకోవడం అంటే ముడిపదార్థాల్ని ఇచ్చి పుచ్చుకోవడమే. ఎవరూ ఎవరికీ ఆలోచించే సామర్థ్యాన్ని ఇవ్వలేరు. అయినప్పటికీ ఆ ఆలోచనా సామర్థ్యమే మన మనుగడకి సాధనం.

“మానవుడికి ఏమీ ఇవ్వబడలేదు. కావలసినవన్నీ అతను తయారు చేసుకోవలసిందే. ఇక్కడ అతనికి మౌలికమైన ఎంపిక సమస్య ఎదురౌతుంది. రెండు మార్గాల్లో ఏదో ఒకటి ఎంచుకుంటేనే మనుగడ - తన మేధతో స్వతంత్రంగా పని చేసుకోవడమా? ఇతరుల మెదళ్ళమీద ఆధారపడి పరాధీనంగా బతకడమా? ప్రష్ట సృష్టిస్తాడు. పరాన్నజీవి ఇతరుల నుంచి తీసుకుంటాడు. ప్రష్ట ప్రకృతితో ముఖాముఖిలో ఉంటాడు. పరాన్న జీవికీ ప్రకృతికీ మధ్య మరొక మధ్యవర్తి అవసరం.

“ప్రష్ట దృష్టి, ప్రకృతిని జయించడంమీద ఉంటుంది. పరాన్నజీవి దృష్టి మనుషుల్ని జయించడం మీద ఉంటుంది.

“ప్రష్ట తన పని కోసం జీవిస్తాడు. అతనికి ఇతరులెవరూ అవసరంలేదు. అతని ప్రాథమిక లక్ష్యం అతని లోపలే ఉంటుంది. పరాన్నజీవి ఎరువు జీవితం గడుపుతాడు. అతనికి ఇతరులు కావాలి. వాళ్ళే అతని ముఖ్య ప్రేరణ.

“ప్రష్టకి స్వాతంత్ర్యం అవసరం. తర్క బుద్ధి ఏ ఒత్తిడులలోనూ పని చెయ్యదు. ఏదీ దాన్ని ఆపలేదు. దేనికోసమూ అది త్యాగం చెయ్యదు. దేనికీ లొంగదు. ప్రేరణలో, పనిలో దానికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం అవసరం. ప్రష్టకి మానవులతో అన్నిరకాల సంబంధాలూ ద్వితీయ ప్రాథమ్యాలే.

“ ‘ఎరువు మనిషి’కి ఇతరమానవులతో బంధాలు చాలా ముఖ్యం, పోషణ కోసం. సంబంధాలే అన్నింటి కన్నా మొదటివి. మనిషి ఇతరులకి సేవ చెయ్యడానికే ఉన్నాడంటాడు. పరహితవాదాన్ని బోధిస్తాడు.

“పరహితవాద సిద్ధాంతం మనిషి ఇతరులకోసం జీవించాలంటుంది. ఇతరుల్ని తన కన్న పై మెట్టున ఉంచుతుంది.

“ఏ మనిషీ ఇతరులకోసం జీవించలేదు. తన శరీరాన్ని ఎలా అయితే పంచుకోలేదో చైతన్యాన్నీ అలాగే పంచుకోలేదు. కానీ ‘ఎరువు మనిషి’ పరహితవాదాన్ని దోపిడీకి ఆయుధంగా వాడుకున్నాడు. మానవుడి నీతినియమాల మూలాల్ని తలకిందులు చేశాడు. ప్రష్టని నాశనం చేసే ప్రవర్తనా నియమావళిని బోధించాడు. పరాధీనత విలువైనదని ఉపదేశించాడు.

“ఇతరులకోసం జీవించేవాడు పరాధీనుడు. వాడు ప్రేరణ రీత్యా పరాధీనుడు. తను ఎవరిని సేవిస్తాడో వాళ్ళందరినీ పరాధీనుల్ని చేస్తున్నాడు. ఆ రకమైన సంబంధం పరస్పర

అనైతికతకు తప్ప దేనికీ ఉపయోగపడదు. అది ఆచరణకి అసాధ్యమైన భావన. ఇతరులకి ఉపయోగపడేందుకు బతికేమనిషి వాస్తవానికి బానిసకింద లెక్క. భౌతికదాస్యమే భరించరానిదను కుంటే చేతనాదాస్యం మరెంత దుర్భరం? జయించబడిన బానిసకి ఎంతో కొంత గౌరవం మిగిలిఉంటుంది. వాడు అడ్డుకునే ప్రయత్నం చేసినవాడు కాబట్టి. తనది దుస్థితి అని తెలిసినవాడు కాబట్టి. కానీ ప్రేమ పేరుతో తనను తాను బానిసను చేసుకున్నవాడు అధమాధముడు. మానవుడి గౌరవాన్ని ప్రేమ భావనను దిగజార్చిన వాడు. అయితే పరహితవాద సారం మాత్రం ఇదే.

“సాధించడం కాదు ఇవ్వడమే ఉత్కృష్ట గుణం అని మానవుడికి ఉపదేశించారు. సృష్టించని దాన్ని ఇవ్వడం కుదరదు. పంచడానికి ముందు సృష్టించడం జరగాలి. లేకపోతే పంచడానికి ఏమీ ఉండదు. లబ్ధిదారుడికి ముందు సృజనకారుడు అవసరం. కానుకల్ని సంభావ్యాలు చేసిన మనిషి కన్న వాటిని పంచినమనిషి ఉత్తముడని బోధించారు మనకు. దానశీతలను పొగుడుతాం, దేన్నయినా సాధించడాన్ని లెక్క పెట్టం.

“నీ ప్రథమ కర్తవ్యం ఇతరుల్ని కష్టాలనుంచి విముక్తం చెయ్యడం అని మనుషులకి చెప్పాం. కానీ కష్టం, బాధ ఇవి వ్యాధులు. ఎవరికైనా వ్యాధి తటస్థపడితే దాన్ని తగ్గించడానికి, చేయూత నివ్వడానికి ప్రయత్నిస్తాం. కానీ అలా చెయ్యడాన్ని శీలఉత్కృష్టతకి పరీక్షగా మార్చడం అంటే బాధని జీవితానికి అతి ముఖ్యభాగంగా మార్చడమే. అప్పుడు ఏమౌతుందంటే తను శీలసంపన్నుడు కావడం కోసం మనిషి ఇతరులు బాధపడితే బాగుండునని కోరుకోవాల్సి ఉంటుంది. పరహితవాదం స్వభావం అలాంటిది. స్రష్ట అయిన వాడికి వ్యాధితో పనిలేదు. జీవితంతోనే. అయినప్పటికీ సృజనకారుడు చేసే పని, మనిషి శరీరంనుంచి, చేతన నుంచి ఒకటి తర్వాత ఒకటిగా వ్యాధుల్ని నిర్మూలించింది. ఏ పరహితవాదీ ఎప్పుడూ కనీసం ఊహించనైనా లేని ఉపశమనం కలిగించింది బాధనుంచి.

“ఇతరులతో ఏకీభవించడం గొప్పగుణం అన్నారు. కానీ స్రష్ట ఇతరులతో విభేదిస్తాడు. ప్రవాహాదిశకు అనుగుణంగా ఈదడం మంచిదని చెప్పారు మనకు. సృజనకారుడు ప్రవాహానికి ఎదురీడుతాడు. కలిసికట్టుగా ఉండడం గొప్పదని మనిషికి చెప్పారు కానీ సృజనకారుడు ఒంటరి.

“అహం చెడుకు పర్యాయ పదమనీ, స్వార్థరాహిత్యం ఆదర్శ లక్షణమనీ చెబుతూ వచ్చారు. కానీ స్రష్ట అచ్చమైన అర్థంలో స్వార్థ జీవి. స్వార్థరహితుడంటే ఆలోచన, అనుభూతి, విచక్షణ, క్రియ, లేనివాడు. ఇవన్నీ అహం చేసే పనులు.

“మూల భావనల్ని తలకిందులు చెయ్యడం చాలా ప్రమాదకరం. విషయం వక్రీకరణకు గురయ్యింది. మనిషికి వేరే మార్గం లేదు. స్వేచ్ఛ లేదు. మంచి చెడు అనే ధ్రువాలుగా స్వార్థపరత, సేవాపరత, అనే రెండు భావనలని అందించారు. తన కోసం ఇతరులను బలి చెయ్యడం స్వార్థపరత్వం అనీ, తాను ఇతరుల కోసం బలికావడం సేవాపరత్వం అనీ అర్థాలు చెప్పారు. ఇది గత్యంతరంలేని రీతిలో మనిషిని ఇతర మనుషులతో బంధించివేసింది. తనకి బాధ తప్ప మరో ఎంపిక లేకుండా చేసింది. ఇతరుల కోసం బాధను భరించడం, లేదా తన కోసం ఇతరులకు బాధను విధించడం. మనిషి ఆత్మాహుతిలో ఆనందాన్ని పొందాలి అన్నమాట చేర్చాక కుట్ర

పూర్తయింది. 'మరో మార్గంగా నీకు మిగిలిందల్లా శాడిజం ఒక్కటే' అని బెదిరించడం ద్వారా మనిషిని మేసోకిజం వైపు నెట్టారు. బాధనుంచి అవమానం నుంచి ఆనందం పొందమన్నారు. మానవజాతి గురైన అతి పెద్ద వంచన ఇదే.

“ఈ మార్గం ద్వారా పరాధీనత, బాధ, జీవిత మూలాంశాలుగా చలామణీ చెయ్యబడ్డాయి.

“ఆత్మ బలిదానమా? ఇతరుల మీద ఆధిపత్యమా? అన్నది కాదు చాయిస్. పరాధీనతా? స్వాతంత్ర్యమా? అన్నది. సృజనకారుడి ప్రవర్తనా నియమావళా? 'ఎరువు మనిషి' ప్రవర్తనా నియమావళా? ఇదీ మూల సమస్య. ఇది బతుకా? చావా? అన్న ప్రశ్న మీదకి పోయి నిలుస్తుంది. సృజనకారుడి ప్రవర్తనా నియమావళి 'ఆలోచించే మనస్సు' యొక్క అవసరాల మీద నిర్మితమై ఉంటుంది. అది మనిషికి మనుగడ నిస్తుంది. 'ఎరువు మనిషి' ప్రవర్తనా నియమావళి 'బతికే సమర్థత లేని మనస్సు' యొక్క అవసరాలమీద నిర్మితమై ఉంటుంది. మానవుడి స్వేచ్ఛాపూరితమైన అహం నుంచి మొదలైనది ఏదైనా మంచిదే. మానవుడి పరాధీనత నుంచి పుట్టింది ఏదైనా చెడే.

“నిజమైన అర్థంలో స్వార్థపరుడు అంటే ఇతరుల్ని బలిపెట్టేవాడు కాదు. ఇతరుల్ని ఏ విధంగానూ ఉపయోగించుకోనివాడు. ఆ అవసరానికి అతీతుడతను. వాళ్ళ ద్వారా జరిపే క్రియ కాదతనిది. ప్రాథమికంగా వాళ్ళతో అతనికి సంబంధం ఉండదు. లక్ష్యంలోగాని ప్రేరణలోగాని, ఆలోచనలోగాని, కోరికలలోగాని, తన శక్తి మూలకేంద్ర రీత్యాగాని వాళ్ళతో సంబంధం ఉండదు. తను ఎవరి కోసమూ జీవించడు. ఎవరినీ తన కోసం జీవించమని అడగడు. మానవులమధ్య సాధ్యం అయ్యేవి ఈ రకమైన సోదర భావమూ పరస్పర గౌరవమూ మాత్రమే.

“సమర్థత స్థాయిలు వేరు కావచ్చు. మూలసూత్రం ఒకటే. ఒక క్రియాశీలిగా అతని ప్రతిభను, మనిషిగా అతని విలువను నిర్ధారించేవి ఇవే - అతని స్వతంత్రతా స్థాయి, చొరవ, పని పట్ల అతని ప్రేమ తీవ్రత. స్వాతంత్ర్యం ఒక్కటే మనిషి గుణానికి, విలువకి కొలబద్ధ. ఒక మనిషి ఎలాంటివాడు, తనని తాను ఏం చేసుకుంటున్నాడు అన్నది కొలబద్ధ. అతను ఇతరుల కోసం ఏం చేశాడు ఏం చెయ్యలేదు అన్నది కాదు. వ్యక్తి గౌరవానికి ప్రత్యామ్నాయం లేదు. వ్యక్తి గౌరవానికి స్వాతంత్ర్యం తప్ప మరో ప్రమాణం లేదు.

“సవ్యమైన సంబంధాలలో ఎవరూ ఎవరి కోసమూ త్యాగం చెయ్యడం ఉండదు. ఆర్కిటెక్ట్ కి క్లయింట్లు అవసరం. కానీ వాళ్ళ కోరికలకు తన పనిని లోబరచడు. క్లయింట్లకు అతను అవసరం. అయితే క్లయింట్లు అతనికి ఒక ఆర్డరిచ్చేందుకు ఇల్లు కట్టాలనుకోదు.

“మనుషులు పరస్పర అంగీకారంతో పరస్పర ఉపయోగిత కోసం పనుల వినిమయం చేసుకుంటారు స్వేచ్ఛగా - వాళ్ళ ప్రయోజనాలు అనుమతించినప్పుడు, వినిమయం అవసరం అనుకున్నప్పుడు. అక్కర్లేనప్పుడు బలవంతం ఏమీ ఉండదు. వాళ్ళు మరొకటి చూసుకుంటారు. సమానస్థాయిగల వ్యక్తుల మధ్య ఉండేందుకు వీలయిన సంబంధం ఇదొక్కటే. తక్కింది ఏదైనా యజమాని బానిసల సంబంధం లేదా బలి పశువుకీ శిక్ష అమలు చేసేవాడికీ మధ్య ఉన్న సంబంధం.

“ఏ పనీ ఎప్పుడూ మెజారిటీ నిర్ణయంద్వారాకాని, సామూహికంగాకాని, కాదు. సృజనాత్మకమైన ప్రతి పనీ ఒకడి ఆలోచనతోనే సాధ్యమౌతుంది. ఆర్మిటెక్ట్ కి బిల్డింగ్ కట్టాలంటే చాలామంది అవసరం. అయితే నా డిజైన్ ని సమర్థించండి, దాని బాగోగులు చెప్పండి అని అతను అడగడు. స్వేచ్ఛగా ఇష్టంతో కలిసి పనిచేస్తారు వాళ్ళంతా. తమ తమ పనుల్లో వాళ్ళకి స్వేచ్ఛ ఉంటుంది. ఇతరులు ఇచ్చిన స్టీలు, గాజు, కాంక్రీటు వాడుకుంటాడు ఆర్మిటెక్ట్. అయితే అతను తాకే దాకా అవి స్టీలు, గాజు, కాంక్రీటులు మాత్రమే. వాటితో అతను తయారు చేసింది అతని ఉత్పత్తి, అతని వ్యక్తిగత ఆస్తి, అవుతుంది. మనుషుల మధ్య సరైన సహకారం లభించే క్రమం ఇదొక్కటే.

“భూమి మీద తొలి హక్కు అహాన్ని, స్వార్థాన్ని కలిగి ఉండే హక్కే. మనిషి తొలి ధర్మం తన పట్లనే. తన ముఖ్య లక్ష్యాన్ని ఇతర మానవులలో ఉంచుకోకపోవడమే అతని నైతిక సూత్రం. తన కోరిక ప్రాథమికంగా ఇతర మనుషుల మీద ఆధారపడేది కాకపోతే తనకు ఇష్టమైన పనిని తను చేసుకోవడమే అతని నైతికవిధి. అతని సృజనాత్మక క్షేత్ర చర్యలన్నింటికీ ఇది వర్తిస్తుంది. అంటే ఆలోచనకీ, పనికీ, వర్తిస్తుంది. దోపిడికారుడు, పరహితవాది, నియంత - వీళ్ళ క్షేత్రానికి మటుకు వర్తించదు.

“మనిషి ఒంటరిగా ఆలోచిస్తాడు. ఒక్కడుగా పని చేస్తాడు. కానీ దోచుకోవడం, పీడించడం, పరిపాలించడం, ఒక్కడికి సాధ్యం కాదు. ఆ మూడు పనులకీ బలి పశువులు అవసరం. అంటే ఆ చర్యలలో ఇతరులమీద ఆధారపడడం ఉంటుంది. అవి ‘ఎరువు మనిషి’ రాజ్యంలో ఉంటాయి.

“పరిపాలించే వాళ్ళు స్వార్థపరులు కారు. వాళ్ళు ఏమీ సృష్టించరు. ఇతరుల మీద ఆధారపడి ఉంటుంది వాళ్ళ ఉనికి. వాళ్ళ లక్ష్యం ప్రజలలో ఉంటుంది. ప్రజల్ని బానిసల్ని చేసుకోవాలనుకుంటాడు కనక, పాలకుడుకూడా బిచ్చగాడిలా, సంఘ సేవకుడిలాగా బందిపోటులాగా పరాధీనుడు. ఏరకమైన పరాధీనత అన్నది పక్కన పెట్టండి.

“కానీ చిత్రంగా, ఈ ‘ఎరువు మనుషుల్ని’ అంటే నియంతల్ని, చక్రవర్తుల్ని, నిరంకుశుల్ని - స్వార్థ పరులని నమ్మేటట్టు చేశారు. ఈ వంచనవల్ల జనం తమలోను, ఇతరులలోను ఉన్న అసలైన స్వార్థాన్ని చంపుకున్నారు. ఈ వంచన లక్ష్యం సృజనకారుల్ని ధ్వంసం చెయ్యడం అయింది. లేదా వాళ్ళకి కళ్ళేలు తగిలించడం అయింది. రెండూ ఒకటే.

“చరిత్ర తొలినాళ్ళనుంచీ సృజనకారుడు, ‘ఎరువు మనిషి’ ఈ ఇద్దరూ ముఖాముఖి నిలబడ్డ ప్రత్యర్థులు, తొలి స్రష్ట చక్రం కనిపెట్టినప్పుడు తొలి ‘ఎరువు మనిషి’ స్పందించి పరహితవాదం కనిపెట్టాడు.

“కాదన్నా, వ్యతిరేకించినా, బాధించినా, దోచుకున్నా, స్రష్ట తన శక్తికొద్దీ ముందుకే వెళ్ళాడు. తనతో మానవ జాతినీ మోసుకెళ్ళాడు. ఈ క్రమానికి ‘ఎరువు మనిషి’ చేసిన మేలు ఏమీ లేదు - అడ్డంకులు కలిగించడం తప్ప. ఈ స్ఫుర్తికి మరో పేరుంది. వ్యక్తి వెర్సస్ సమూహం అని.

“మనుషుల్ని శాసించిన ప్రతి నిరంకుశ ప్రభుత్వానిదీ ఒకటే మాట, ఒకటే సమర్థన, ‘అందరి మంచి’ అని. ‘అందరూ’ అన్నప్పుడు అది జాతి కావచ్చు. వర్గం కావచ్చు. రాజ్యం కావచ్చు. చరిత్రలో ప్రతి భయానక చర్య పరహిత వాదం పేరుతో జరిగిందే. ఎప్పుడైనా ఏ స్వార్థపూరితచర్య అయినా పరహితవాదులు జరిపిన హత్యాకాండకి సమానం అయిందా? తప్పు మానవుల హిపోక్రసీలో ఉందా? సిద్ధాంత స్వభావంలోనే ఉందా? భయంకర కిరాతకులందరూ ఎంతో నిజాయితీపరులు. ఉరికొయ్యద్వారా, తుపాకీ సైన్యం ద్వారా ఒక గొప్ప సమాజం వస్తుందని నమ్మారు వాళ్ళు. వాళ్ళ చంపే హక్కుని ఎవ్వరూ ప్రశ్నించలేదు. పరహితంకోసం చేశారు కనక. మనిషిని ఇతర మనుషులకోసం బలి చెయ్యడం తప్పు కాదన్నారు. పాత్రధారులు మారారు. విషాదక్రమం మాత్రం మారలేదు. మానవతావాది మానవ ప్రేమతో బయలుదేరతాడు. రక్త సముద్రాన్ని చేరతాడు. ఈ క్రమం సాగుతోంది. భవిష్యత్తులోనూ కొనసాగుతుంది. స్వార్థరహితమైన చర్య అయితే చాలు అది మంచి పనే అని మనుషులు నమ్మినంత కాలం ఇంతే. పరహితవాది పని చేసేందుకు, దాన్ని భరించమని తన బలి జీవుల్ని ఒత్తిడి చేసేందుకు అనుమతి దొరుకుతుంది. సామూహికవాద ఉద్యమనేతలు తమకంటూ ఏమీ కోరుకోరు. ఫలితాన్ని గమనిస్తూ ఉంటారు.

“మనుషులు ఒకరి కొకరు చెయ్యగల మేలు ఏమిటి? - జోక్యం చేసుకోకపోవడం. వాళ్ళ మధ్య సత్సంబంధ ప్రకటన కూడా - జోక్య రాహిత్యమే.

“ఇప్పుడు, వ్యక్తివాదం మీద ఏర్పడ్డ సమాజం ఎలా ఉంటుందో గమనించండి. మన దేశం మానవ చరిత్రలో అతి ఉదాత్తమైన దేశం. గొప్ప విజయాలు, గొప్ప సంపద, గొప్ప స్వేచ్ఛ ఉన్న దేశం. ఇది పరహితవాదం చెప్పే నిస్వార్థ సేవ, త్యాగం వంటి ఏ నియమాల మీదా ఆధారపడి లేదు. మానవుడికి గల ఆనందాన్వేషణ హక్కు మీద ఆధారపడి ఉంది. తన సొంత ఆనందం, ఇతరులెవరిదీ కాదు. గుప్త వ్యక్తిగత స్వార్థం దాని లక్ష్యం, దానికి ఆధారమేమిటి? ఫలితాలు ఏమిటి? చూడండి. మీలోకి మీరు తొంగి చూసుకోండి.

“ఇది చిరకాల ఘర్షణ. మనుషులు సత్యానికి సన్నిహితంగా వచ్చేవారు కానీ ప్రతిసారి ఆ స్థితిని నాశనం చేసేవారు. నాగరికత తర్వాత నాగరికతగా ఎన్నో నాగరికతలు కూలి పోయాయి. వ్యక్తిగత సమాజంవైపు పురోగమించడమే నాగరికత. నియంత బతుకు పబ్లిక్ బతుకు. అతని తెగల సూత్రాలు ఆ బతుకును శాసిస్తాయి. మనుషులనుంచి మనిషికి స్వేచ్ఛ ప్రసాదించే ప్రక్రియ నాగరికత.

“ఇప్పుడు, ఈ యుగంలో సామూహికవాదం రెచ్చిపోయి విశృంఖలంగా ప్రవర్తిస్తోంది. సామూహిక వాదం, అంటే ‘ఎరువు బతుకు’ - రెండో రకం సరుకు - ప్రాచీన భూతం పరిపాలించడం - మనుషుల్ని మేధాపరంగా ఇంతకు ముందెన్నడూ లేనంత అసభ్య స్థాయికి దిగజార్చింది. అనిదంపూర్వమైన భయంకర స్థితికి చేర్చింది. ప్రతి మనస్సునీ కలుషితం చేసింది. యూరప్ లో చాలా భాగాన్ని మింగేసింది. మనదేశాన్ని కబళిస్తోంది.

“నేనొక్క ఆర్కిటెక్ట్ ని. ఆర్కిటెక్చర్ పై సూత్రం పునాదిగా పనిచేస్తోంది కనక ఫలితం ఏమిటో నాకు తెలుసు. మనం ఏ ప్రపంచానికి చేరువలో ఉన్నామో అందులో నేను జీవించలేను.

“నేను కోర్ట్లండ్ని ఎందుకు పేల్చానో ఇప్పుడు మీకు తెలుస్తుంది. నేను కోర్ట్లండ్ రూపకర్తని, దాన్ని నేనే ఇచ్చాను. నేనే ధ్వంసం చేశాను. ఇది ఉండకూడదనుకున్నాను కనక ధ్వంసం చేశాను. దాని రూపరీత్యానూ, అందులో ఇమిడి ఉన్న ఇతర అంశాల రీత్యానూ - రెండు విధాలా అది భూతమే. రెండింటినీ తుడిచివేయాలి నేను. దాని రూపాన్ని ఇద్దరు ‘ఎరువు మనుషులు’ దారుణంగా పాడుచేశారు. తాము రూపొందించని దాన్ని, రూపొందించలేకపోయిన దాన్ని మెరుగుపరిచే హక్కు తమకుందనుకున్నారు. పరహితవాదం వాళ్ళకి ఆ అనుమతి నిచ్చింది. అ భవనం పరహితవాద లక్ష్యం గలది కనక, ఆ లక్ష్యం ఇతర హక్కులన్నీదినీ మించింది గనక నాకు ఏ హక్కు లేదనుకున్నారు.

“నేను రూపకల్పన చేసిన విధంగా, ఉన్నది ఉన్నట్టుగా కడితే చూడాలన్న ఉద్దేశంతోనే కోర్ట్లండ్ పనికి ఒప్పుకున్నాను. ఇతర కారణాలు ఏమీ లేవు. నా పనికి నేను నిర్ణయించిన మూల్యం అది. దాన్ని నాకు చెల్లించలేదు.

“ఫీటర్ కీటింగ్ని నేను తప్పుపట్టను. అతను నిస్సహాయుడు. అతను భవన నిర్మాతలతో ఒక ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నాడు. ఆ ఒప్పందం నిర్లక్ష్యానికి గురైంది. అతను ఇచ్చిన డిజైన్ ప్రకారం బిల్డింగ్ కడతామని మాట ఇచ్చారు వాళ్ళు. మాట తప్పారు. ఒక మనిషికి తన పని యొక్క సమగ్రత మీద ఉన్న ప్రేమనీ, దాన్ని కాపాడుకునే హక్కునీ - రెండింటినీ అస్పృష్టమైనవిగా, అనవసరమైనవిగా పరిగణించారు. ప్రాసిక్యూటర్ గారు ఆ మాట అనడం మీరు విన్నారు. భవనాన్ని ఎందుకు విరూపిని చేశారు. కారణం ఏమీలేదు. అటువంటి చర్యకి ఎప్పుడూ కారణాలుండవు - ‘ఎరువు మనుషుల’ అహంభావం తప్ప. వాళ్ళు ఎవరి సంపద మీదైనా - అది ఆధ్యాత్మికం కావచ్చు. భౌతికం కావచ్చు - తమకు హక్కు ఉందనుకుంటారు. వాళ్ళకి అనుమతి నిచ్చిందెవరూ? ఉన్న డజన్ల కొద్దీ అధికారుల్లో ప్రత్యేకించి ఏ ఒకరూ కారు. ఎవరూ ఆపాలని గాని, అనుమతించాలని గాని చూడలేదు. ఎవరూ బాధ్యులు కారు. ఎవరికీ జవాబుదారీ లేదు. మన సామూహిక జాతి స్వభావం అటువంటిది.

“నేనడిగిన ఫీజు నాకు ముట్టలేదు. కోర్ట్లండ్ యజమానులు మాత్రం నానుంచి వాళ్ళకి కావలిసింది పొందారు. వీలయినంత చౌకగా కట్టే స్కీము కావాలి వాళ్ళకి. ఆ పని సంతృప్తికరంగా చేసేవాళ్ళు ఎవరూ దొరకలేదు. నేను చెయ్యగలను, చేశాను. నా పని నుంచి లబ్ధి పొంది నా పనిని కానుకగా తీసేసుకున్నారు. నేను పరహితవాదిని కాదు. ఇటువంటి కానుకలు ఇవ్వను.

“నేనొక అనాథల ఇంటిని కూల్చేశానంటున్నారు. నా మూలంగా కాకపోతే వాళ్ళకి ‘ఈ ఇల్లు’ దొరికి ఉండేది కాదని మరిచిపోతున్నారు. పేదలకోసం తాపత్రయ పడేవాళ్ళు ఆ పేదలకు సహాయం చేసేందుకు నా దగ్గరకు రావాలి - ఎప్పుడూ తాపత్రయపడని నా దగ్గరకు. రాబోయే కిరాయిదారులకి, ఆ కిరాయిదారుల పేదరికమే నా పనిమీద హక్కు నిచ్చిందనుకుంటున్నారు. వాళ్ళ అవసరం నా జీవితంమీద వాళ్ళకు హక్కు ఏర్పరచిందని భావిస్తున్నారు. వాళ్ళేది డిమాండ్ చేస్తే అది ఉచితంగా చెయ్యడం నా ధర్మం అని నమ్ముతున్నారు. ‘ఎరువు మనుషుల’ విశ్వాస ప్రకటన ఇది. ప్రపంచాన్ని మింగేస్తున్నది ఇదే.

“నా జీవితంలో ఒక నిమిషంమీద కూడా ఎవరికీ హక్కు లేదని చెప్పేందుకు ఇక్కడికి వచ్చాను. నా శక్తిమీద, నా ఏ విజయంమీద కూడా ఎవరికీ హక్కు లేదు. ఆ హక్కు ఉందనే వాళ్ళు ఎవరైనా కానివ్వండి. ఎందరైనా కానివ్వండి. వాళ్ళ అవసరం ఎంత గొప్పదైనా కానివ్వండి.

“నేను ఉన్నది ఇతరులకోసం కాదని చెప్పేందుకు ఇక్కడికి రావాలనుకున్నాను.

“చెప్పి తీరాల్సిన మాట అది. ఎందుకంటే ఆత్మత్యాగ మహోత్సవంలో ప్రపంచ నాశనం అయిపోయింది.

“ఒక మనిషి సృజనక్రియలోని నిజాయితీ ఏ సేవా ఉద్యమం కన్నా కూడా ముఖ్యమైనదని చెప్పేందుకు ఇక్కడికి రావాలనుకున్నాను. మీలో ఈ విషయం అర్థంకాని వాళ్ళే ఈ ప్రపంచాన్ని విధ్వంసం చేస్తున్నవాళ్ళు.

“ఇక్కడికి వచ్చి నా షరతులు ప్రకటించాలనుకున్నాను, ఎవరిమీదా ఆధారపడి బతకదలుచుకోలేదు నేను.

“ఇతరుల పట్ల నాకు ఏ విధీ లేదు, ఒకటి తప్ప - వాళ్ళ స్వేచ్ఛని గౌరవించడం, ఈ బానిస సమాజంలో ఏ పాత్రా తీసుకోకపోవడం. నేను జైల్లో గడిపే పది సంవత్సరాల కాలాన్ని నా దేశానికి ఇస్తాను. అప్పటికి నా దేశం మిగిలి ఉండకపోతే నా దేశపుస్మృతిలో ఆ కాలం గడుపుతాను. నా దేశం ఇప్పటి వరకూ ఏమై ఉందో అలా ఉన్నందుకు దాని పట్ల కృతజ్ఞతతో గడుపుతాను. అది నా విశ్వాసం. నా విధేయత. దాని స్థానంలో వచ్చిన కొత్త వ్యవస్థలో బతకడానికి, పని చెయ్యడానికి నేను చూపే తిరస్కారం కూడా అదే.

“భూమిపై జీవించిన ప్రతి సృజనకారుడి పట్లా, నా విధేయత, విశ్వాసం అది. నేను డైనమైట్ చేసిన కోర్ట్లండ్ స్థితికి ఏ శక్తి కారణం అయిందో ఆ శక్తి చేతిలో బాధలకు గురైన ప్రతి సృజనకారుడి పట్లా అది నా విధేయత, నా విశ్వాసం. వాళ్ళు ఒంటరితనంతో తిరస్కరణతో, నిస్పృహతో, దుర్వినియోగం పాలు కావడంతో, హింసకు గురయ్యారు. అలా గురైన ప్రతిగంటకీ, వాళ్ళు సాధించిన ప్రతి విజయానికీ, ఇది నా విధేయచర్య, నా విశ్వాస చర్య. ప్రసిద్ధుడైన ప్రతిస్రప్త పట్ల, జీవించి, పోరాడి, నలిగి, నాశనమై ఏదీ సాధించక ముందే, అనామకులై నిష్క్రమించిన వ్యక్తులపట్ల శారీరికంగా, చైతన్యపరంగా నాశనం చెయ్యబడ్డ ప్రతి స్రప్తపట్ల ఇది నా విధేయ చర్య, విశ్వాస ప్రకటన. హెన్రీ కేమెరాన్ పట్ల, స్టీవెన్ మేలొరి పట్ల, ఈ హాలులోనే కూర్చుని, తనపేరు తెలియడానికి ఇష్టపడని వ్యక్తిపట్ల - అతనికి తెలుసు నేను తన గురించి మాట్లాడుతున్నానని - అతనిపట్ల ఇది నా విధేయ చర్య, విశ్వాస ప్రకటన.”

కాళ్ళు ఎడంగా ఉంచి, చేతుల కిందకు చాచి, తల పైకెత్తి ఒక సంపూర్ణభవనం ముందు నిలబడ్డట్టు నిలబడి ఉన్నాడు రోర్క్. అతను వెళ్ళి డిఫెన్సు టేబుల్ దగ్గర కూర్చున్న తర్వాత కూడా చాలామందికి అతను నిలబడ్డ దృశ్యమే కనిపించింది. చెరిగిపోని క్షణకాల దృశ్యం.

తర్వాత, న్యాయపరమైన సుదీర్ఘ చర్చ జరిగినప్పుడు సైతం ఆ బొమ్మ అలాగే ఉండిపోయింది వాళ్ళ మనస్సుల్లో.

ప్రతివాది తన వాదాన్ని మార్చుకున్నట్టయిందని, అతను చేసిన పనిని ఒప్పుకుంటూనే అది నేరపూరిత చర్య కాదంటున్నాడని, జడ్జిగారు ప్రాసిక్యూటర్ తో అన్నారు. టెంపరరీ లీగల్ ఇన్ శానిటీ సమస్య తలెత్తింది. ప్రతివాదికి తన చర్య స్వభావం, తీరు తెలుసా లేదా? తెలిస్తే ఆ చర్య తప్పని తెలుసా లేదా? ఈ సంగతి నిర్ణయించాల్సి ఉంది అని జ్యూరీ సభ్యులన్నారు. ప్రాసిక్యూటర్ దానికి అభ్యంతరం చెప్పలేదు. హాలులో ఒక వింత నిశ్శబ్దం నెలకొంది. ప్రాసిక్యూటర్ కేసు నెగ్గేసినట్టే అని భావించి ముగింపు వాక్యాలు పలికాడు. అతను ఏమన్నాడో ఎవరికీ గుర్తు లేదు. జడ్జిగారు జ్యూరీకి తన ఆదేశాలు తెలియజేశారు. జ్యూరీ సభ్యులు కోర్టుహాలును విడిచివెళ్ళారు. ఇంకా చాలా గంటలు ఎదురుచూడాల్సి వస్తుందని భావించి జనం వెళ్ళిపోవడానికి ఉద్యుక్తులయ్యారు. హాలు వెనక కూర్చున్న వైనాండ్, ముందు కూర్చున్న డొమినిక్, కదలలేదు.

రోర్క్ ని బయటకు తీసుకెళ్ళడానికి అతని దగ్గరకు వెళ్ళాడు బెయిలిఫ్. రోర్క్ డిఫెన్సు టేబుల్ దగ్గర నిలిచి ముందు డొమినిక్ ని చూశాడు. తర్వాత వైనాండ్ ని చూశాడు. తర్వాత బెయిలిఫ్ వెంట నడిచాడు.

గుమ్మం దగ్గరకు వెళ్ళేసరికి చప్పుడొకటి వినిపించింది. తర్వాత నిశ్శబ్దం. ఆ శబ్దం మూసుకుని ఉన్న జ్యూరీ రూము తలుపు తెరిచిన చప్పుడని అప్పుడు గ్రహించారు జనం. జ్యూరీ ఒక తీర్మానానికి వచ్చారు.

నిలబడ్డ జనం కదలకుండా అలాగే నిలబడి ఉండిపోయారు. జడ్జిగారు బెంచికి తిరిగి వచ్చారు. జ్యూరీలు కోర్టు రూములో ప్రవేశించారు.

“ఘైర్ జ్యూరీ ఎదుటకి రావాలి” అన్నాడు కోర్టు గుమాస్తా. రోర్క్ ముందుకు వచ్చి జ్యూరీ ఎదుట నిలబడ్డాడు. హాలు చివర వైనాండ్ కూడా లేచినిలబడ్డాడు.

“మిస్టర్ ఫోర్ మన్, ఒక తీర్మానానికి వచ్చారా మీరు?”

“వచ్చాం.”

“మీ తీర్పు ఏమిటి?”

“ఇది నేరం కాదు.”

రోర్క్ మొదట చూసింది కిటికీలోంచి కనిపించే నగరాన్ని కాదు, జడ్జి గారిని కాదు, డొమినిక్ ని కాదు, వైనాండ్ ని.

వైనాండ్ గిరుక్కున తిరిగి బయటకు వెళ్ళిపోయాడు. కోర్టు విడిచివెళ్ళిన మొదటిమనిషి అతనే.

రోజర్ ఎన్సెల్ట్ ప్రభుత్వంనుంచి కోర్ట్ లండ్ స్థలాన్ని ప్లానుల్ని కొన్నాడు, భవన శిథిలాలతో సహా. మెలితిరిగిన పునాదులన్నింటినీ తవ్వించేశాడు.

ప్రాజెక్టు కట్టేందుకు రోడ్కేనే తీసుకున్నాడు. ఒకే ఒక్క కాంట్రాక్టర్ని పెట్టుకుని, ప్లానుల ప్రకారం పొదుపు పాటిస్తూ బడ్జెట్ రూపొందించాడు. తనకి ఇబ్బందిలేని విధంగా లాభం ఉండేట్టు, తక్కువ అద్దెకి ఇవ్వగలిగేట్టు, చూశాడు.

ఆదాయమెంత? ఉద్యోగమేమిటి? పిల్లలెందరు? ఏం తింటారు? లాంటి ప్రశ్నలు లేకుండా కిరాయిదారుల్ని ఎన్నుకున్నాడు. మేం వస్తాం, అద్దె చెల్లిస్తాం అన్న ప్రతి వాళ్ళకీ, మరోచోట ఇంకా ఇంకా ఖరీదైన అపార్ట్మెంటును భరించగలరా లేదా అని చూడకుండా తలుపులు తెరిచి ఉంచాడు.

ఆగస్టు చివర్లో గెయిల్ వైనాండ్కి విడాకులు మంజూరు అయ్యాయి. కేసుని ఎవరూ సవాలు చెయ్యలేదు. డొమినిక్ హాజరు కాలేదు. మొనాడ్నాక్ వేలీ ఇంట్లో బ్రేక్ ఫాస్ట్ గురించి, మిసెస్ వైనాండ్ - హోవార్డ్ రోడ్ల గురించి, తన భార్య అధికారికంగా తప్పు చేసిందనడం గురించి, గాయపడ్డ అమాయకుడిగా తనకి చట్టబద్ధమైన సానుభూతిని ప్రకటించడం గురించి, చెబుతున్నప్పుడు - కోర్ట్ మార్షల్ ఎదుట నిలబడ్డవాడిలా నిలబడి, కర్కశంగా అసభ్యంగా ఉన్న చట్ట భాషను విన్నాడు వైనాండ్. భవిష్యత్ సంవత్సరాల కాలానికి నిశ్శబ్ద సాయంత్రాలకి అతనికి స్వేచ్ఛను ప్రసాదిస్తూ కాగితాన్ని ఇచ్చారు. అప్పుడూ అలాగే ఉండిపోయాడు.

లేబర్ కోర్టులో టూహీ కేసు గెలిచాడు. మళ్ళీ ఉద్యోగంలోకి తీసుకొమ్మని వైనాండ్ని కోర్టు అదేశించింది. ఆ మధ్యాహ్నం వైనాండ్ సెక్రటరీ టూహీకి ఫోన్ చేసి రాత్రి తొమ్మిదిలోపు పనికి రమ్మన్నారని చెప్పింది. రిసీవరు కింద పెడుతూ టూహీ చిరునవ్వు నవ్వుకున్నాడు.

ఆ సాయంత్రం చిరునవ్వుతో 'బేనర్' భవనంలోకి ప్రవేశించాడు టూహీ. సిటీ రూములో ఆగాడు. ఆక్కడి జనంతో చేతులు కలిపాడు. కరచాలనాలు చేశాడు. అప్పుడు నడుస్తున్న సినిమాల మీద ఛలోక్తులు విసిరాడు. తను నిన్నటి నుంచి మాత్రమే కనిపించనట్టు మసిలాడు. అయినా 'విజయవంతంగా ఇంటికి తిరిగొచ్చిన వీరుణ్ణి పలకరించినట్టు పలకరిస్తున్నారేమిటా ఈ జనం' అని ఆశ్చర్యపోతున్నట్టు కనిపించాడు.

తాపీగా తనగదికి నడిచాడు. కాస్త ముందుగా ఆగిపోయాడు. లోపలికి వెళ్ళాలి గానీ, పొంగు ప్రదర్శించకూడదనీ, ఆ సమయాన తను పొంగు ప్రదర్శిస్తున్నాడనీ గ్రహించాడు. తన గది తలుపు తెరిచి ఉంది. గుమ్మంలో వైనాండ్!

“గుడ్ ఈవెనింగ్ మిస్టర్ టూహీ! లోపలికి రా” అన్నాడు మృదువుగా.

“హలో మిస్టర్ వైనాండ్!” అన్నాడు టూహీ. గొంతులో సంతోషం ఉంది. ముఖం చిరునవ్వు నవ్వుడం, కాళ్ళు నడుస్తూనే ఉండడం ఆ సంతోషానికి భరోసా నిచ్చాయి.

లోపలికి అడుగుపెట్టి సందిగ్ధంగా ఆగిపోయాడు. ఆఫీసు గది అతనిదే. ఏమీ మారలేదు. డెస్క్ పైన తన టైపు రైటరుంది. కొత్త పేపర్ల కట్ట ఉంది. కానీ తలుపు తెరుచుకునే ఉంది. వైనాండ్ మౌనంగా ద్వారానికి చేర్లబడి నిలబడ్డాడు.

“నీ డెస్క్ దగ్గర కూర్చో టూహీ! పని చూసుకో. మనం చట్ట ప్రకారం నడుచుకోవాలి కదా!”

టూహీ బుద్ధిగా సంతోషంగా వెళ్ళి కూర్చున్నాడు. డెస్క్ మీద చేతులుంచి, అరచేతులు తెరిచి, మళ్ళీ ఒళ్లో పెట్టుకున్నాడు చేతులు. ఒక పెన్సిల్ అందుకుని, దాని ముక్కుని పరిశీలించి వదిలేశాడు.

వైనాండ్ చెయ్యి పైకెత్తి రిస్టువాచీ చూసుకున్నాడు. “పది నిమిషాల తక్కువ తొమ్మిదయింది. నువ్వు నీ పనికి తిరిగొచ్చేశావు.”

“తిరిగి వచ్చినందుకు పసి పిల్లాడిలా ఆనందిస్తున్నాను. నేను ఆ మాట చెప్పకూడదేమో కానీ దీన్ని బాగా మిస్ అయ్యాను” అన్నాడు టూహీ.

వైనాండ్ వెళ్ళేటట్టు కనబడలేదు. చేతులు కట్టుకుని, భుజాలు ద్వారానికి ఆన్చి అలాగే నిలబడ్డాడు ఏ టెన్షనూ లేకుండా. డెస్క్ మీద నలుపలకల ఆకుపచ్చ గాజు పంజరంలా ఉన్న అద్దాల దీపం వెలుగుతోంది. బయట ఇంకా పగటి వెలుతురు ఉంది. నిమ్మపండు రంగు ఆకాశం మీద వెలిసిన గోధుమరంగు చారలున్నాయి. ఆ అపరిపక్వ, అతి బలహీనకాంతిలో గది దిగులుసంధ్యని చూపిస్తోంది. డెస్క్ మీద వెలుగు చెలమని సృష్టించింది దీపం. కానీ సగం కరిగిపోయిన గోధుమరంగు ఆకారాల వీధుల్ని బయటకు నెట్టలేకపోయింది, గుమ్మం దగ్గరకి ప్రవహించి వైనాండ్ ఉనికిని బలహీనపరచలేక పోయింది.

దీపచ్చాయ లీలగా రెపరెపలాడింది. టూహీకి బూట్ల అడుగున ఉరిమిన చప్పుడయింది. అచ్చు యంత్రాలు తిరుగుతున్నాయి. కాసేపట్నుంచి ఆ ధ్వని వీస్తోందని గుర్తించాడు. ఆ ధ్వని సుఖకరంగా, భద్రంగా, సజీవంగా ఉంది. ప్రపంచపు నాడీస్పందనని మనుషులకు అందించే న్యూస్ పేపర్ నాడీ స్పందన అది. మార్బుల్స్ సరళరేఖలో దొర్లుకుంటూ పోతున్నట్టు, విడిబిందువుల సమ ప్రవాహం సుదీర్ఘంగా సాగిపోతున్నట్టు, మనిషి హృదయ స్పందన ధ్వని వినిపిస్తున్నట్టు, ఉంది.

పెన్సిల్తో తెల్లకాగితం మీద ఏదో గీశాడు టూహీ. ఆ కాగితం లాంప్ లైట్లో ఉంది. ఒక కలువపువ్వుని, టీ పాట్ని, ఓ గడ్డం మనిషి ముఖపార్శ్వాన్ని గీశాడు. వైనాండ్కి కనిపిస్తోందని గమనించిన తర్వాత ఆపేసి తనను తానే పరిహసించుకుంటూ పెదవులతో చప్పుడు చేశాడు. డ్రాయర్ తెరిచి కార్బన్ పేపర్లనీ, పేపర్ క్లిప్పుల్నీ శ్రద్ధగా పరికించాడు. ఏం చెయ్యలో అర్థం కాలేదు. అలా ఉన్న పళంగా కాలమ్ రాయడం ఎవరికైనా ఎలా కుదురుతుంది? రాత్రి తొమ్మిదిగంటలకి డ్యూటీలో ఎందుకు చేరమన్నారా? అని ఆలోచనలో పడ్డాడు. అతిగా ప్రవర్తించడం ద్వారా తన లొంగుబాటును మృదు పరుచుకోవడం వైనాండ్ తరహా ఏమో అనుకున్నాడు. ఆ పాయింటు మీద మనమేమీ వాదించలేం అనిపించింది.

యంత్రాలు తిరుగుతున్నాయి. ఒక మనిషి హృదయస్పందనల్ని పోగుచేసి పునః ప్రసారం చేస్తున్నాయి. టూహీకి మరే ధ్వని వినబడలేదు. వైనాండ్ వైపు చూడలేదు. వైనాండ్ వెళ్ళిపోయి ఉంటే ఇలా కూచుండి పోవడంలో అర్థం లేదు అనిపించింది. అతను వెళ్ళి ఉండకపోతే అటువైపు చూడడం ఎంత మాత్రం పనికిరాదు అనుకున్నాడు.

కాసేపయాక పైకి చూశాడు. వైనాండ్ అక్కడే ఉన్నాడు. కాంతి వైనాండ్ శరీరంలో రెండు తెల్లటి బిందువుల్ని ఎన్నుకుంది. మోచేతి మీదుగా వంగిన పొడుగాటి వేళ్ళని, అతని ఎత్తైన నుదురుని. టూహీ చూడాలనుకున్నది ఆ నుదురునే. కనుబొమల పైన ఏటవాలు గాడులు లేవు. ముఖం మీద పడుతున్న నీడల్లో రెండు తెల్లటి దీర్ఘ వృత్తాల్లా ఉన్నాయి కళ్ళు. కష్టం మీద కనబడుతున్నాయి. అవి టూహీ వైపు ఉన్నాయి కానీ ఏ ఉద్దేశంతో చూస్తున్నాయి అన్నది ముఖం చెప్పడం లేదు. ముఖంలో ఉద్దేశాన్ని తెలిపే జాడలు లేవు.

కాసేపయాక టూహీ అన్నాడు “నిజం వైనాండ్! నువ్వు నేనూ ఎందుకు కలవలేం? కారణం ఏమీ కనబడడం లేదు?”

వైనాండ్ జవాబివ్వలేదు.

టూహీ ఒక కాగితం అందుకుని టైపు రైటర్లో ఉంచాడు. ‘కీ’లను చూస్తూ కూర్చున్నాడు. రెండు వేళ్ళ మధ్య గడ్డం పట్టుకున్నాడు. ఒక పేరాగ్రాఫ్ మీద దాడి చెయ్యడానికి అతను తయారయ్యే పద్ధతి అది. దీపకాంతిలో మీటల అంచులు మెరుస్తున్నాయి. మసక వెలుతురు గదిలో ప్రకాశవంతమైన నికెల్ వలయాలు తేలుతున్నాయి.

అచ్చు యంత్రాలు ఆగిపోయాయి.

అసంకల్పితంగా టూహీ వెనక్కి కదిలాడు, ఎందుకు కదిలాడో తనకే తెలియకుండా. అతను పత్రికల మనిషి. యంత్ర ధ్వని అలా ఆగదు.

వైనాండ్ వాచి కేసి చూసుకుని “తొమ్మిదైంది. నీ ఉద్యోగం పోయింది. బేనర్ ఇంక లేదు” అన్నాడు.

టూహీ గమనించిన తక్షణ వాస్తవం ఏమిటంటే చెయ్యి టైపు రైటర్ కీల మీద కూలిపోయింది. లివర్లు ఒకదాని నొకటి కొట్టుకుని చిక్కుపడ్డాయి. కేరేజ్ చిన్నదూకు దూకింది.

అతను ఏమీ మాట్లాడలేదు కానీ తన ముఖం ఏమీ దాచట్లేదని ఆర్థమైంది. వైనాండ్ దానికి జవాబిస్తున్నాడు.

“అవును. నువ్వు ఇక్కడ 13 సంవత్సరాలు పని చేశావు... మిచెల్ లేటన్తో సహా అందరి షేర్లు కొనేశాను. రెండు వారాల క్రితం.” ఆ గొంతులో నిర్లక్ష్యం ఉంది. “నీదీ రూములో కుర్రాళ్ళెవరికీ ఈ సంగతి తెలియదు. ప్రెస్ రూము వాళ్ళకే...”

టూహీ అటు తిరిగి ఒక పేపరుక్లిప్ తీసుకుని అరచేతిలో పట్టుకున్నాడు. చెయ్యి తలకిందులు చేసి క్లిప్పు జార విడిచాడు. కిందికి తిప్పిన అరచేతిలో ఆ క్లిప్ నిలవన్విదు ఒక సూత్రం. ఆ సూత్రపు నిశ్చయానికి కాస్త ఆశ్చర్యానికి లోనవుతూ గమనించాడు.

లేచాడు. వైనాండ్ని చూస్తూ నిలబడ్డాడు. వాళ్ళిద్దరి మధ్యా బూడిదరంగు కార్పెట్ దూరం ఉంది.

వైనాండ్ ఒక భుజంవైపు తల కొంచె వాల్చాడు. ఇంక ఏ అడ్డుగోడలూ అవసరం లేదు అన్నట్టుంది ముఖం. కోపంలేదు. పెదవుల మీద బాధలో కూడిన చిరునవ్వు వినయంగా కదిలింది.

“ఇక్కడితో బేనర్ కథ ముగిసింది... నీతో కలిసి దాన్ని ముగించడం ఉచితంగా ఉందనుకుంటున్నాను.”

ఎల్వీవర్ట్ టూహీ సేవల్ని చాలా పత్రికలు అడిగాయి. అతను కొరియర్ని ఎంచుకున్నాడు. దానికి పోలీస్ విషయంలో అంత స్పష్టత లేదుగాని పరువుంది.

చేరిన మొదటిరోజు సాయంత్రం ఒక అసోసియేట్ ఎడిటర్కి చెందిన డెస్క్ అంచున కూర్చుని టూహీ కొరియర్ అధిపతి గురించి ముచ్చటించాడు. అతన్ని టూహీ అంతకు ముందు కలిశాడు కానీ ఎక్కువ సార్లు కలవలేదు.

“మిస్టర్ టాల్బట్ వ్యక్తిగా ఎలాంటి వాడు? అతనికి నెత్తి మీద దేవుడెవరు? ఏది లేకపోతే తల్లకిందులైపోతాడు?” అని అడిగాడు.

హాలుకి ఆనుకుని ఉన్న రేడియో రూములో ఎవరో డయల్ తిప్పుతున్నాడు. హుందా అయిన గొంతు ఒకటి బిగ్గరగా పలికింది. “కాలం నడుస్తూనే ఉంటుంది” అని.

* * *

రోర్క్ తన ఆఫీసు గదిలో డ్రాఫ్టింగ్ టేబుల్ దగ్గర పనిలో ఉన్నాడు. అద్దాల వెనక నగరం మెరిసిపోతోంది. గాలిని అక్టోబరు నెల మొదటిచలి కడిగేసింది.

టెలిఫోన్ మోగింది. అసహనంగా ఆపాడు పెన్సిల్ని. అతను డ్రాయింగ్ పనిలో ఉండగా టెలిఫోన్ మోగదు. డెస్క్ దగ్గరకు పోయి రిసీవర్ అందుకున్నాడు.

సెక్రటరీ గొంతు “మిస్టర్ రోర్క్” అంది. ఆదేశాన్ని ఉల్లంఘించినందుకు క్షమాపణ సూచకంగా గొంతులో కాస్త టెన్షన్. “రేపు సాయంత్రం తమ ఆఫీసుకి రావడానికి మీకు వీలవుతుందేమో కనుక్కోమంటున్నారు గెయిల్ వైనాండ్ గారు.”

ఆమె రిసీవర్లో నిశ్శబ్దాన్ని వింటూ చాలా క్షణాలు గడిపింది.

“లైన్లో ఉన్నారా ఆయన?” అన్నాడు రోర్క్. ఆ గొంతు అలా ధ్వనించడానికి కారణం ఫోన్ కనెక్షన్ కాదని ఆమెకి తెలిసింది.

“లేదండీ. వైనాండ్గారి సెక్రటరీ చేశారు.”

“సరే. సరే. వస్తానని చెప్పు.”

డ్రాఫ్టింగ్ టేబుల్ దగ్గరకు వెళ్ళి స్కెచ్లు చూశాడు. ఇంతకు ముందెప్పుడూ ఇలా మధ్యలో వదిలెయ్యల్సి రాలేదు. ఈ రోజు ఇంక పని చెయ్యలేనని అర్థమైంది. ఆశాభారం, ఉపశమనపు బరువు చాలా హెచ్చుగా ఉన్నాయి.

ఇంతకు ముందు బేనర్ ఆఫీస్ గా ఉన్న భవనం చేరాడు. ద్వారం వద్ద పేరు చూశాడు. బేనర్ మాస్ట్ హెడ్ లేదు. మరో పేరు రాలేదు. రంగుతో చెరిపేసిన దీర్ఘ చతురస్రం మిగిలింది. అందులో క్లెరియన్ ఆఫీసు ఉందని, కొన్ని ఫ్లోర్లు ఖాళీగా ఉన్నాయని, అతనికి తెలుసు. క్లెరియన్ నాసిరకం మధ్యాహ్నం పత్రిక. న్యూయార్క్ లో వైనాండ్ శృంఖలలో మిగిలిన ప్రతినిధి అదొక్కటే.

లిఫ్ట్ దగ్గరకి నడిచాడు. అక్కడ తనొక్కడే ఉన్నందుకు సంతోషించాడు. ఉన్నట్టుండి ఆ చిన్న స్త్రీలు పంజరం పట్ల నాది అనే భావన కలిగింది తీవ్రంగా - అది తనదే అన్నట్టు, మళ్ళీ దొరికినట్టు, ఎవరో ఇచ్చేసినట్టు. ఆ ఉపశమన గాఢత అంతవరకూ పొందిన బాధా తీవ్రతను తెలియజేసింది. ఈ బాధ విలక్షణమైంది. ఇటువంటి బాధ జీవితంలో ఎరగదు.

వైనాండ్ ఆఫీసు గదిలో అడుగు పెట్టినప్పుడు ఆ బాధను స్వీకరించవలసిందేనని, ఎప్పటికీ మోయక తప్పదని, చికిత్సగాని ఆశగాని లేవని అర్థమైంది రోర్క్ కి. వైనాండ్ డెస్క్ వెనక కూర్చుని ఉన్నాడు. రోర్క్ రాగానే లేచాడు. ఒక అపరిచితుడి ముఖంకన్న కొత్తగా ఉంది వైనాండ్ ముఖం. అపరిచితుడి ముఖం ఒక అవకాశం, అంతవరకూ సమీపించని అవకాశం. తెరవాలనుకుంటే ప్రయత్నిస్తే దాన్ని తెరవచ్చు. ఇది వేరు. తెలిసిన ముఖం, మూసుకుపోయి ఉంది. మరెన్నడూ సమీపించలేనిది. ఆ ముఖం మీద వదులుకున్న బాధ లేదు. అంతకు మించినదాని ముద్ర ఏదో ఉంది. బాధను వదిలేసిన జాడ. అది దూరపు ముఖం. ప్రశాంతంగా ఉంది. తనదైన హుందాతనంతో ఉంది. మధ్యయుగాల సమాధి ఫలకం మీద ఉన్న ఒక ఆకృతిలోని హుందాతనం గత వైభవాన్ని ప్రకటిస్తోంది. అవశేషాల కోసం వచ్చే ఏ చేతినీ దగ్గరకు అనుమతించడం లేదు.

“మిస్టర్ రోర్క్! ఈ ఇంటర్వ్యూ అవసరం. కానీ నాకు చాలా కష్టం. అందుకు తగిన రీతిగా తీసుకో.”

ఏ బంధమూ లేనట్టు మసలడమే తను చూపగలిగిన కనీసపు సానుభూతి అని, తన ఎదుట కూర్చున్న ఆ మనిషిలో మిగిలినదేమైనా ఉంటే ‘గెయిల్’ అన్న ఒక పిలుపుతో దాన్ని నాశనం చెయ్యచ్చని రోర్క్ కి అర్థమైంది.

“ఎస్, మిస్టర్ వైనాండ్!” అన్నాడు.

నాలుగు టైపు చేసిన కాగితాలు అందుకున్నాడు వైనాండ్. రోర్క్ కి ఇచ్చాడు. “చదివి ఇష్టమైతే సంతకం చెయ్యి.”

“ఏమిటిది?”

“వైనాండ్ బిల్డింగ్ డిజైన్ చెయ్యడానికి కాంట్రాక్టు.”

రోర్క్ కింద పెట్టాడు కాగితాల్ని. వాటిని పట్టుకోలేకపోయాడు. చూడలేకపోయాడు.

“జాగ్రత్తగా విను మిస్టర్ రోర్క్! వివరణ అవసరం. నీకు విషయం అర్థం కావాలి. తక్షణం వైనాండ్ బిల్డింగ్ నిర్మాణం చేపట్టాలనుకుంటున్నాను. నగరంలో ఇదే అతి ఎత్తైంది కావాలి. ఇది సకాలమేనా అని గాని, ఆర్థిక దృష్ట్యా చెయ్యతగిందేనా అనిగాని చర్చ వద్దు.

కట్టించాలనుకున్నాను, దాన్ని ఉపయోగిస్తాం. ఇంత వరకే నీకు సంబంధం. ఈ బిల్డింగ్ లో క్లారియన్ ఉంటుంది. దాంతో పాటు నగరంలో అక్కడా అక్కడా ఉన్న వైనాండ్ ఎంటర్ప్రైజెస్ ఆఫీసులు, అన్నీ, ఉంటాయి. మిగిలిన చోటు అద్దెకిస్తాం. ఆ విషయంలో తగినంత భరోసా ఉంది నాకు. పనికిమాలిన భవనాన్ని కడుతున్నానేమో అన్న భయం అక్కరలేదు నీకు. రాత పూర్వకంగా, ఏమేమి అవసరమో సవివరంగా రాసి పంపుతాను. తక్కింది నీ మీద అధారపడి ఉంటుంది. నీకు కావలసినట్టు డిజైన్ చెయ్యొచ్చు. నీ నిర్ణయమే అంతిమం. ఆ మాట కాంట్రాక్టులో ఉంది. కానీ నీకు తెలియాల్సిందేమిటంటే నిన్ను చూడాల్సినపని నాకుండ కూడదు. సాంకేతిక సంగతులు, ఆర్థిక విషయాలు చూసేందుకు నా ప్రతినిధిగా ఒక ఏజెంటుంటాడు. అతనితోనే నీకు పని. ఇక పైన జరిగే సమావేశాలన్నీ అతనితోటే. ఈ పనికి ఏ కాంట్రాక్టుల్లయితే బాగుంటారో తనకి చెప్పు. నాతో ఏమైనా చెప్పాలనుకుంటే ఏజెంటు ద్వారా చెప్పొచ్చు. నన్ను కలవాలని ఆశించొద్దు, ప్రయత్నించొద్దు. నీతో మాట్లాడాలని లేదు. మళ్ళీ ఎప్పుడూ నిన్ను కలవాలని లేదు. ఈ షరతులు అమలు చెయ్యడానికి సిద్ధంగా ఉంటే కాంట్రాక్టు చదివి సంతకం పెట్టు.”

పెన్ను తీసుకుని పేపరుకేసి చూడనైనా చూడకుండా సంతకం చేశాడు రోర్క్.

“చదవలేదు?” అన్నాడు వైనాండ్.

రోర్క్ పెన్ వైనాండ్ కేసి నెట్టాడు. “రెండు కాపీలున్నాయి” అన్నాడు వైనాండ్. రోర్క్ రెండో దాని మీద కూడా సంతకం పెట్టాడు.

“థాంక్స్” చెప్పి కాగితాలమీద సంతకం చేసి “ఇది నీ కాపీ” అని అందించాడు వైనాండ్.

కాగితాన్ని జేబులోకి జారవిడిచాడు రోర్క్.

“డబ్బు విషయాలు మాట్లాడలేదు నీతో. వైనాండ్ సామ్రాజ్యం గతించింది అనే మాట బహిరంగ రహస్యం. కానీ అది బాగానే ఉంది. న్యూయార్క్ నగరం మినహా దేశమంతటా ఎప్పటిలాగే చక్కగా నడుస్తోంది. కానీ అది నాతోనే ముగిసిపోతుంది. దాంట్లో చాలా భాగాన్ని లిక్విడేట్ చేద్దామని ఉంది. అంచేత భవనరూప కల్పనలో ఖర్చుకు వెనకాడాల్సిన పనిలేదు. నీకు అవసరమనిపించినంతా ఖర్చుపెట్టొచ్చు. న్యూస్ రీల్స్, టాబ్లాయిడ్స్ ఆగిపోయాక కూడా ఈ బిల్డింగ్ చాలా కాలం నిలిచి ఉంటుంది.”

“అలాగే మిష్టర్ వైనాండ్!”

“బిల్డింగ్ కి నిర్వహణ ఖర్చులు పెద్దగా ఉండకుండా కట్టాలి. అయితే, పెట్టుబడి వెనక్కి రావాలని అనుకోనక్కర్లేదు. అది ఫలానా వారికి తిరిగి రావాలనేందుకు ఎవరూ లేరు.”

“అలాగే మిష్టర్ వైనాండ్!”

“ప్రస్తుత ప్రపంచపు పోకడని, అది చేరువౌతున్న ఉత్పాతాన్ని, బట్టి చూస్తే ఈ పని నీకు హాస్యాస్పదంగా, పిచ్చి పనిగా తోచొచ్చు. ఆకాశభవనాల యుగం వెళ్ళిపోయింది. ఇది

హౌసింగ్ ప్రాజెక్టుల యుగం. అంటే గుహాల యుగానికి ఉపోద్ఘాతం లాంటిది. ఒకటొస్తే మరొకటి వచ్చినట్టే. అయితే మొత్తం ప్రపంచానికి భిన్నంగా ఏదైనా చెయ్యడానికి నువ్వు భయపడనే భయపడవు కదా! న్యూయార్క్‌లో కట్టే ఆఖరి ఆకాశహర్షం ఇదే అవుతుంది. అలా ఉండడమే ఉచితంకూడా. మానవజాతి తనని తాను నిర్మూలించుకోవడానికి ముందు భూమిమీద మానవుడి ఆఖరి విజయచిహ్నం ఇది.”

“మానవజాతి ఎన్నటికీ తనను తాను నాశనం చేసుకోదు. ఇటువంటి పనులు చేస్తున్నంత కాలం మనిషికూడా తను నాశనమైనట్టు భావించడు.”

“ఎటువంటివి?”

“వైనాండ్ బిల్డింగ్ లాంటివి?”

“అది నీకే వదిలేస్తున్నాను. బేనర్ లాంటి మృతజీవులు కేవలం ఈ పనికి ఆర్థికఎరువుగా పని చేస్తాయి. ఇదే వాటికి తగిన విధి.”

వైనాండ్ తన కాంట్రాక్టు కాపీ తీసుకుని మడిచి కోటు లోపలిజేబులో పెట్టుకున్నాడు. స్వరంలో ఏ మార్పు లేకుండా ఇలా అన్నాడు. “ఒకప్పుడు నీతో అన్నాను. నా జీవితానికి ఈ భవనం చిహ్నంగా ఉండాలి. ఈ జీవితంలో గౌరవచిహ్నంగా పొందదగినదేదీ లేదిప్పుడు. వైనాండ్ బిల్డింగ్‌కి ఏమీ ఉండదు - నువ్వు దానికి ఇచ్చేదేదో అది తప్ప.”

ఇంటర్వ్యూ ముగిసిందని సూచిస్తున్నట్టు లేచి నిలబడ్డాడు. రోర్స్ లేచి నిష్క్రమణ సూచకంగా తలవాలాడు. మామూలుగా ఉంచే సమయంకన్న ఎక్కువసేపు వాల్చి ఉంచాడు.

గుమ్మం దగ్గర ఆగి వెనక్కి తిరిగాడు. వైనాండ్ కదలకుండా డెస్క్ వెనకే నుంచున్నాడు. ఇద్దరూ ఒకరినొకరు చూసుకున్నారు.

వైనాండ్ చెప్పాడు; “నీ చైతన్యానికి ప్రతీకగా, చిహ్నంగా నిర్మించు... నా చైతన్యం ‘అయి ఉండాల్సిన దానికి’ కూడా ప్రతీకగా చిహ్నంగా నిర్మించు.”

20

18 నెలల తర్వాత ఒక వసంత దినాన, వైనాండ్ బిల్డింగ్ నిర్మాణ స్థలానికి వెళ్ళింది డౌమినిక్.

నగరంలోని గగన భవనాలకేసి చూసింది. అనుకోని చోటుల్లో కింద వరసగా ఉన్న ఇళ్ళ పై కప్పులనుంచి లేచాయవి. ఆ లేవడంలో ఆశ్చర్యానికి గురిచేసే ఆకస్మికత ఉంది - ఆమె వాటిని చూడడానికి ఒక్క క్షణం ముందే అవి లేచినట్టు, ఆ కదలిక బాపతు చివరి కుదుపును ఆమె చూసినట్టు ఉంది. అంతే కాదు, ఆమె ఎటో చూసి తగినంత వేగంగా తిరిగి వాటిని చూసినట్టయితే లేస్తూ లేస్తూ ఉండగా అవి ఆమెకు దొరుకుతాయి అన్నట్టుంది.

హెల్స్ కిచెన్‌లో ఒక మలుపు తిరిగి, శుభ్రపరిచిన ఆ స్థలానికి వచ్చింది.

దున్ని తిరగబెట్టిన నేలమీద పాకుతూ, భవిష్యత్ పార్కుని చదును చేస్తున్నాయి యంత్రాలు. ఆ స్థలం మధ్యన వైనాండ్ భవనం తాలూకు చట్రం ఆకాశంలోకి లేచి ఉంది. చట్రం పూర్తయింది. కాని పైభాగం ఇంకా నగ్నంగా, ఉక్కు పంజరంలా ఉంది. తక్కిన పొడుగాటి భాగాన్ని ఆవరిస్తూ లేచాయి గాజూ, సిమెంటూ.

‘భూమి గుండె అగ్నితో చెయ్యబడిందంటారు. ఆ అగ్ని నిశ్శబ్దంగా బందీగా ఉంటుంది. కానీ ఒకోసారి అది బద్దలై మట్టిగుండా, ఇనుముగుండా, గ్రానైటుగుండా బయటకి వచ్చి స్వేచ్ఛను పొందుతుంది. అప్పుడు ఇలా ఈ భవనంలా ఉంటుంది’ అని అనుకుంది.

బిల్డింగ్ దగ్గరకు నడిచింది. కింది అంతస్తుల చుట్టూ చెక్క కంచె ఉంది. కంచెల మీద పెద్దపెద్ద ప్రకటనలున్నాయి. ప్రపంచపు అతి పొడవైన ఈ భవనానికి సామగ్రిని సరఫరా చేసిన సంస్థల పేర్లు రాసి ఉన్నాయి - “స్టీల్, బై నేషనల్ స్టీల్ ఇన్ కార్పొరేటెడ్”. “గ్లాస్, బై లుడ్లో.” “ఎలక్ట్రికల్ ఎక్విప్ మెంట్, బై వెల్స్ - క్లియర్ మాంట్” “ఎలివేటర్స్ బై, కెస్లర్ ఇన్ కార్పొరేటెడ్.”

ఆమె ఆగింది. ఒకే వస్తువును చూసింది. ఇంతకు ముందెప్పుడూ గమనించని ఆ దృశ్యం తన నుదుటిమీద ఒక హస్త స్పర్శలా ఉంది. పురాగాథల్లో వ్యాధుల్ని నయం చేసే శక్తిగల వ్యక్తులుంటారు. ఇది ఆ వ్యక్తుల హస్తస్పర్శ అని అనిపించింది. ఆమెకు హెన్రీ కేమెరాన్ గురించి తెలియదు. రోర్క్ చెప్పగా వినలేదు కూడా. కానీ అతను చెబుతున్నట్టు, ఆ మాటలు ఇప్పుడు వింటున్నట్టు, అనిపించింది. “అదీ గాక నాకు తెలుసు. ఈ మాటల్ని నువ్వు చివరివరకూ నిలబెట్టుకుంటే అది విజయం, హోవార్డ్! కేవలం నీకు మాత్రమే కాదు, - ఈ ప్రపంచాన్ని నడిపే శక్తి ఒకటుంది. నెగ్గితీరాల్సిన శక్తి, గుర్తింపుకు నోచుకోని శక్తి, - దానికి కూడా అది విజయం అవుతుంది. నీకు ముందు పడిపోయిన వాళ్ళు, భవిష్యత్తులో నువ్వు పడబోయే బాధల్ని మునుపే అనుభవించినవాళ్ళు ఎంతో మంది ఉన్నారు. వాళ్ళందరినీ నిందల నుంచి తప్పిస్తుంది ఆ విజయం. వాళ్ళ బాట సవ్యమైనదేనని నిరూపిస్తుంది.”

న్యూయార్క్ లోని ఆ అతి గొప్ప భవనాన్ని చుట్టి ఉన్న ఫెన్సింగ్ మీద ‘హోవార్డ్ రోర్క్ ఆర్కిటెక్ట్’ అని రాసిన ఒక చిన్న టీన్ ప్లేటు చూసిందామె.

ఆమె సూపరింటెండెంటు షెడ్ దగ్గరకు వెళ్ళింది. రోర్క్ గురించి అడిగేందుకు, కట్టుబడి పని ఎంత వరకూ వచ్చిందో చూసేందుకు తరచూ అక్కడికి వస్తూ ఉంటుంది. అయితే ఆ షెడ్డులో ఆమె నెరగని కొత్తవ్యక్తి ఉన్నాడు. రోర్క్ గురించి అతన్ని అడిగింది.

“రోర్క్ గారు బాగా పైన, వాటర్ టాంక్ దగ్గరున్నారు. ఎవరని చెప్పమంటారు మేమ్?” అని అడిగాడు.

“మిసెస్ రోర్క్!” అంది.

ఆ మనిషికి సూపరింటెండెంటు దొరికాడు. సూపరింటెండెంటు ఆమెను బయట ఉన్న హోయిస్ట్ మీదకి తీసుకెళ్లాడు. హోయిస్ట్ అంటే బిల్డింగ్ పైకి తీసుకెళ్లే లిఫ్ట్. దానికి కొన్ని పలకలుంటాయి, దానికి రెయిలింగ్ గా తాళ్ళుంటాయి.

ఆమె చెయ్యి పైకెత్తి కేబుల్ని పట్టుకుంది. పలక మీద హైహీల్స్ దృఢంగా మోపి నిల్చుంది. పలకలు వణికాయి, గాలి కెరటం ఒకటి ఆమె స్టర్ట్ని శరీరానికి అదిమింది. నేల తనకు దూరంగా 'పడిపోవడం' గమనించింది ఆమె.

షాపు కిటికీల విశాలమైన అద్దాలను దాటి పైకి సాగింది హోయిస్ట్. వీధుల కాలవలు లోతెక్కాయి. కిందకి దిగిపోతున్నాయి. సినిమా థియేటర్ల పెద్ద బెంట్లను దాటి పైకి సాగింది. ఆఫీసుల కిటికీలు పొడుగాటి గాజు బెల్టుల్లా కిందకి వెళ్ళిపోతున్నాయి. పొట్టిగా, దిగువగా అస్తవ్యస్తంగా ఉన్న గోడౌన్లు మాయమైపోయాయి. హోటల్ టవర్లు వంగి విసనకర్ర ఊసల్లా ముడుచుకు పోయాయి. ఆ పొగలు చిమ్ముతున్న అగ్గిపుల్లలు ఫేక్టరీ గొట్టాలు. ఈ కదులుతున్న వెండిరంగు చదరాలు కార్లు. ఎత్తైన శిఖరాలను సూర్యుడు లైట్ హౌసులుగా మార్చాడు. అవి తిరుగుతూ నగరంమీద తెల్లటి పొడుగాటి కిరణాల్ని మెరిపిస్తున్నాయి. నగరం విశాలంగా కోణాకారపు వరసలలో నడుస్తూ నడుల్ని చేరుకుంటోంది. రెండు పల్చటి నల్లటి జల బాహువులు నగరాన్ని పట్టుకున్నాయి. నగరం దూకి మసక మైదానాల్లోకి, ఆకాశంలోకి దొర్లిపోయింది.

భవనాన్ని కిందకి అదుముతున్న పెడల్పులాగా బిల్లపరుపు పైకప్పులు దిగువకు పోతున్నాయి, ఆమె పైకి ఎగసే దారినుంచి తొలగిపోతున్నాయి. డైనింగు రూములకి, బెడ్ రూములకి, నర్సరీలకి ఉన్న కిటికీల గాజు క్యూబుల్ని దాటి వెళుతోంది హోయిస్ట్. రూఫ్ గార్డెన్లు గాలిలో పరుచుకుని కిందకి దిగుతున్న జేబురుమాళ్ళలా ఉన్నాయి. గగన భవనాలు ఆమె వెంట పరిగెత్తి వెనకబడ్డాయి. కాలికింద పలకలు, రేడియో స్టేషన్ల ఏంటెన్నాలను దాటి దూసుకుపోయాయి.

హోయిస్ట్ నగరం మీద పెండ్యులంలా ఊగింది. భవనం పక్కగా వేగంగా సాగింది. సిమెంటు పని ఆగిపోయిన రేఖను దాటి ఎగసింది. ఆమె వెనక ఉక్కునరాలు, ఆకాశపు శూన్యం తప్ప ఏమీ లేవు. ఆ ఎత్తు ఆమె కర్ణ భేరిని నొక్కుతోంది. సూర్యుడు ఆమె కళ్ళలో నిండిపోయాడు. ఎత్తైన ఆమె చుబుకానికి గాలి కొట్టుకుంది.

వైనాండ్ బిల్డింగ్ ఫ్లాట్ ఫారం మీద ఆమెకి ఎగువన నిలబడి ఉన్నాడు రోర్స్, ఆమెకు చెయ్యి ఊపాడు.

సముద్రరేఖ ఆకాశాన్ని తెగ కోసింది. నగరం దిగుతున్న కొద్దీ సముద్రం పైకి లేచింది. డౌమినిక్ బేంక్ బిల్డింగుల శిఖరాల్ని దాటింది. కోర్టు భవనాల కిరీటాల్ని దాటింది. చర్చిల శిఖర స్తంభాల్ని దాటింది.

అప్పుడు, అక్కడ, సముద్రం, ఆకాశం, రోర్స్ శరీరాకృతి మాత్రమే ఉన్నాయి.

అయిపోయింది.

అనుబంధం

అసక్తి గల పాఠకులకోసం కొన్ని పదాల వివరణలు

01. ఇంగ్లీషు ట్యూడర్ హౌస్ - 1485, 1603 మధ్య ఉన్న ఆంగ్లసామ్రాజ్య యుగం నాటి వాస్తురీతిలో కట్టిన ఇల్లు, రీగల్ హౌస్.
02. ఇకారస్ - గ్రీకు పురాణ పాత్ర. డేడలస్ కొడుకు. అతికించుకున్న రెక్కలతో ఎగరాలని ప్రయత్నించి రెక్కలకున్న మైనం సూర్యుడి వేడికి కరిగిపోయి సముద్రంలో పడిపోయాడు.
03. ఎకోల్ డి బ్యూక్ ఆర్ట్స్ - ఫ్రాన్సులో ప్రముఖ కళాశిక్షణాశాల. పారిస్‌లో ఉంటుంది.
04. కోర్నిస్ - భవనంపైన, గోడపైన అలంకరణకోసం కట్టే చూరు, అంచు.
05. కేథడ్రల్ - బిషప్ సింహాసనం ఉండే పెద్దస్థాయి చర్చి.
06. క్యూపిడ్ - గ్రీకుల మన్మథుడు.
07. క్రిస్టోఫర్ రెన్ - (1632-1723) ప్రముఖ ఆంగ్ల వాస్తుశిల్పి. అనేకశాస్త్రాలలో ప్రవీణుడు.
08. గర్డర్ - పొడుగాటి ఇనప ఊసలతో కట్టిన పెట్టె. దీన్ని చట్రంగా వాడి నిర్మాణం సాగిస్తారు.
09. గార్గోయల్ - భవనం పైనుంచి నీరు కిందకి కారడానికి ఏర్పాటు చేసిన తూము. దీని ముఖం వికారంగా ఉన్న ఒక జంతువుదో మనిషిదో అయిఉంటుంది.
10. గోథిక్ శైలి - 12 14 శతాబ్దాలకాలంలో ఉత్తరఫ్రాన్సులో వృద్ధి అయిన వాస్తు శైలి.
11. గేబుల్ - ఇంటిపక్క భాగంలో, గోడలమీద, కోణంగా ఉండే శిఖరం, కప్పు.
12. చాపెల్ - చిన్నగుడి, ఒక పెద్ద భవనంలో ప్రార్థనా మందిరం.
13. జాకోబియన్ పాఠాలు - (1804-1851) కార్ల్ గుస్టావ్ జాకోబి జర్మన్ జ్యూయిష్ గణిత శాస్త్రజ్ఞుడు. అతను కనిపెట్టిన మేట్రిక్స్ ఆర్కిటెక్చర్‌లో వినియోగిస్తారు.
14. టర్రెట్ - పెద్ద నిర్మాణంమీద ఉండే చిన్న గోపురం, బురుజుమీద చిన్నగది. దీనికి సాధారణంగా తిరుగుడు మెట్లు ఉంటాయి.
15. ట్రైగ్లిఫ్ - ఒక దీర్ఘ చతురస్రపు రాతి పలక. అందులో మూడు నిలువు గాడులుంటాయి. అలంకారం కోసం ఈ పలకల్ని వరసగా డోరిక్ ఫ్రీజ్‌లో అమర్చుకుంటూ వెళతారు.
16. డోర్మర్ - పడకటిల్లు.
17. పాన్తియాన్ - రోమన్ దేవతల ఆలయం క్రీ.పూ. 25 నాటిది. ఒకసారి దగ్ధమైపోగా మళ్ళీ కట్టారు. దాని నిర్మాణం యూరప్‌లో అమెరికాలో అనేక నిర్మాణాలను ప్రభావితం చేసింది.
18. పార్తెనాన్ - ఏథెన్స్‌లో ఏక్రోపోలిస్ పర్వతంపైన ఎథేనా అనే గ్రీకు దేవతకోసం నిర్మించిన ప్రాచీనమైన ఆలయం. 5వ శతాబ్దినాటిది.

19. పిలాస్టర్ - గోడలో కలిసిపోయేటట్లు కట్టిన స్తంభం.
20. పెడిమెంట్ - కిటికీ మీదగాని, దర్వాజా మీదగాని అమర్చే త్రికోణ శిఖరాకారం.
21. ఫెండర్ - వాహనాలకు ముందుభాగాన ఉండే రక్షణ కవచం, మెటల్ గార్డ్.
22. మాస్ట్ హెడ్ - ప్రతీపత్రిక తన పేరును ఒక ప్రత్యేకమైన ఆకారంలో చిత్రించిన అక్షరాలతో ముద్రిస్తూ ఉంటుంది. ఆ డిజైన్ ను మాస్ట్ హెడ్ అంటారు.
23. మూరిష్ శైలి - స్పెయిన్ వాస్తు రీతి, 13-16 శతాబ్దాలకాలంలో బాగా వాడుకలో ఉన్నది. గుర్రపునాడా ఆకారపు ఆర్చిలుండడం దీని విశిష్టతలలో ఒకటి
24. మెర్క్యూరీ - రోమనుల వాణిజ్యదేవత.
25. మేంటిల్ పీస్ - ఫైర్ ఫ్లేస్ కి చుట్టూరా, పైన, చెక్కతోగాని, రాతితోగాని చేసిన నిర్మాణం.
26. మైకేలేంజిలో - (1475-1564) రిన్సెజాన్స్ శైలికి చెందిన ఇటాలియన్ ఆర్కిటెక్ట్. పాశ్చాత్య కళాభివృద్ధిలో ఎనలేని ప్రభావం చూపించినవాడు.
27. మోటిఫ్ - అలంకరణకోసం పక్కపక్కనే పదేపదే వినియోగించే డిజైన్.
28. మౌసోలియం - ఖరీదైన రాతితో కట్టిన అలంకారయుతమైన గోరీ.
29. రిన్సెజాన్స్ - ఐరోపా చరిత్రలో క్రీ.శ. 14-17 శతాబ్దాల మధ్య కాలాన్ని రిన్సెజాన్స్ యుగం అంటారు. ఆ కాలంలో సంగీతంలో, కవిత్వంలో ఆర్కిటెక్చర్ లో రాజకీయ రంగంలో పునరుజ్జీవనం తటస్థించింది.
30. రీమ్స్ కేథడ్రల్ - 13వ శతాబ్దపు కట్టడం. ఫ్రాన్సులో ఉంటుంది. వర్జిన్ మేరీ చర్చి, రాజ పట్టాభిషేకం జరిగే ప్రదేశం.
31. రెంబ్రాంట్ - గొప్ప డచ్ చిత్రకారుడు. 17 వ శతాబ్దం వాడు.
32. రియోనార్డో డవిన్సీ - (1452 -1519) ప్రముఖ ఇటాలియన్ చిత్రకారుడు, శిల్పి, అనేక శాస్త్రాలలో మంచిజ్ఞానం ఉన్న మనిషి.
33. వాస్తు శైలులు - డోరిక్, అయోనిక్, కొరింథియన్ వాస్తు శైలులు మూడూ గ్రీకు- రోమన్ ఆర్కిటెక్చర్ లో మూడు క్లాసికల్ శిల్ప రీతులు. ప్రామాణిక సచిత్ర నిఘంటువులలో వీటి భేదాన్ని చూడవచ్చు.
34. విట్రువియస్ - మార్క్స్ విట్రువియస్ పొలియో అన్నది పూర్తిపేరు. రోమన్. క్రీ.పూ. 1వ శతాబ్దంనాటి వాడు. రచయిత, వాస్తుశిల్పి, సివిల్ ఇంజనీర్, మిలిటరీ ఇంజనీర్. రిన్సెజాన్స్ డ్రాయింగ్ వెనక ఉన్న ముద్ర ఇతనిది.
35. సెసేర్ బోర్గియా - రిన్సెజాన్స్ లో ముఖ్య పాత్ర వహించిన మిలటరీ లీడర్, ఉన్నత వంశ్యుడు.
36. స్పీక్ ఈజ్ - అమెరికాలో 1930 ప్రాంతాలలో మద్యనిషేధం అమలులో ఉన్న రోజుల్లో అక్రమంగా నిర్వహించిన మద్యదుకాణం, లిక్కర్ క్లబ్.
37. హాడ్రియన్ మౌసోలియం - హాడ్రియన్ (క్రీ.శ. 117-138) రోమన్ చక్రవర్తి. తనకోసం తన వంశంకోసం నిర్మించుకున్న మౌసోలియాన్ని తర్వాత కాలంలో పోప్ లు ఒక దుర్గంలా వినియోగించుకున్నారు. రోమ్ లో ఉంటుంది. ప్రస్తుతం ఇదొక మ్యూజియం.
38. హీలియస్ - నాలుగు గుర్రాలు కట్టిన రథంలో ప్రతిరోజూ ఆకాశమార్గాన ప్రయాణించే గ్రీకుల దేవత.

THE FOUNTAINHEAD

Ayn Rand

కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం నేను ముంబైలోని నా అపార్ట్‌మెంట్‌లో అయిన్ రాండ్ మీద తీసిన డాక్యుమెంటరీ “ఎ సెన్స్ ఆఫ్ లైఫ్” చూస్తూ ఉండగా డాక్యుమెంటరీ చివరికొచ్చేసరికి నాకు తెలియకుండానే నా కళ్లెమ్మట నీళ్లు కారటం మొదలుపెట్టాయి. అవి తను పోయినందుకు వచ్చిన కన్నీళ్లు కాదు, తన ఆలోచనల్ని మనతో ‘ఫౌంటెన్ హెడ్’ ద్వారా మిగిల్చి వెళ్లినందుకు నా ఆనంద బాష్పాలు...

అయిన్ రాండ్ రాసిన “ఫౌంటెన్ హెడ్” నా మొత్తం ఆలోచనా విధానాన్ని మార్చి వేసిందంటే, దాంట్లో ఏమాత్రం అతిశయోక్తి లేదు...

అమెరికా ప్రపంచంలోనే మోస్ట్ పవర్‌ఫుల్ కంట్రీగా ఎదగడానికి క్యాపిటలిజం కారణం. అయితే ఆ క్యాపిటలిజంకి ఒక మోరల్ హై గ్రౌండ్ ఇచ్చింది అయిన్ రాండ్.

ప్రతి ఫిలాసఫీ ఇతరుల కోసం బతకాలి, దేశం కోసం బతకాలి అని అరచి గీ పెడుతుంటే, అయిన్ రాండ్ ఒక్కత్తే నీ కోసం, నీ స్వార్థం కోసం బ్రతుకు అని చెప్పింది... నీ స్వార్థంతో, నీ లాభం కోసం పని చేసుకుంటే దాని సైడ్ ఎఫెక్ట్‌గా ఇతరులు కూడా లాభ పడతారు. అంతే కాని కేవలం ఇతరుల కోసం బతికితే నీ బ్రతుకు వల్లకాడైపోతుంది. అది నీకు, ఆ ఇతరులకి కూడ ప్రయోజనం ఉండదు అని చెప్పింది.

ఈ ఆలోచనా విధానం సడెన్‌గా వింటే ఎవరికైనా షాకింగ్‌గా ఉంటుంది కాని అలా అనడం వెనుక ఉన్న తన Extraordinary Analytical Power ని ఈ పుస్తకం ద్వారా దా॥ రెంటాల శ్రీవెంకటేశ్వరరావు గారు మీ ముందుంచారు... ఆయనకి నా అభినందనలు...

- రామ్‌గోపాల్ వర్మ

* * * *

ఫౌంటెన్ హెడ్‌ను 75 ఏళ్ళుగా పాఠకులు చదువుతున్నారు. 20 కి పైగా భాషలలోకి మార్చుకున్నారు. 70 లక్షల ప్రతులకు మించి కొన్నారు. కాలాలు దేశాలు దాటి వచ్చిన పుస్తకం ఇది.

ISBN : 978-81-934002-9-6

Price: ₹ 650/-

CLASSIC FICTION